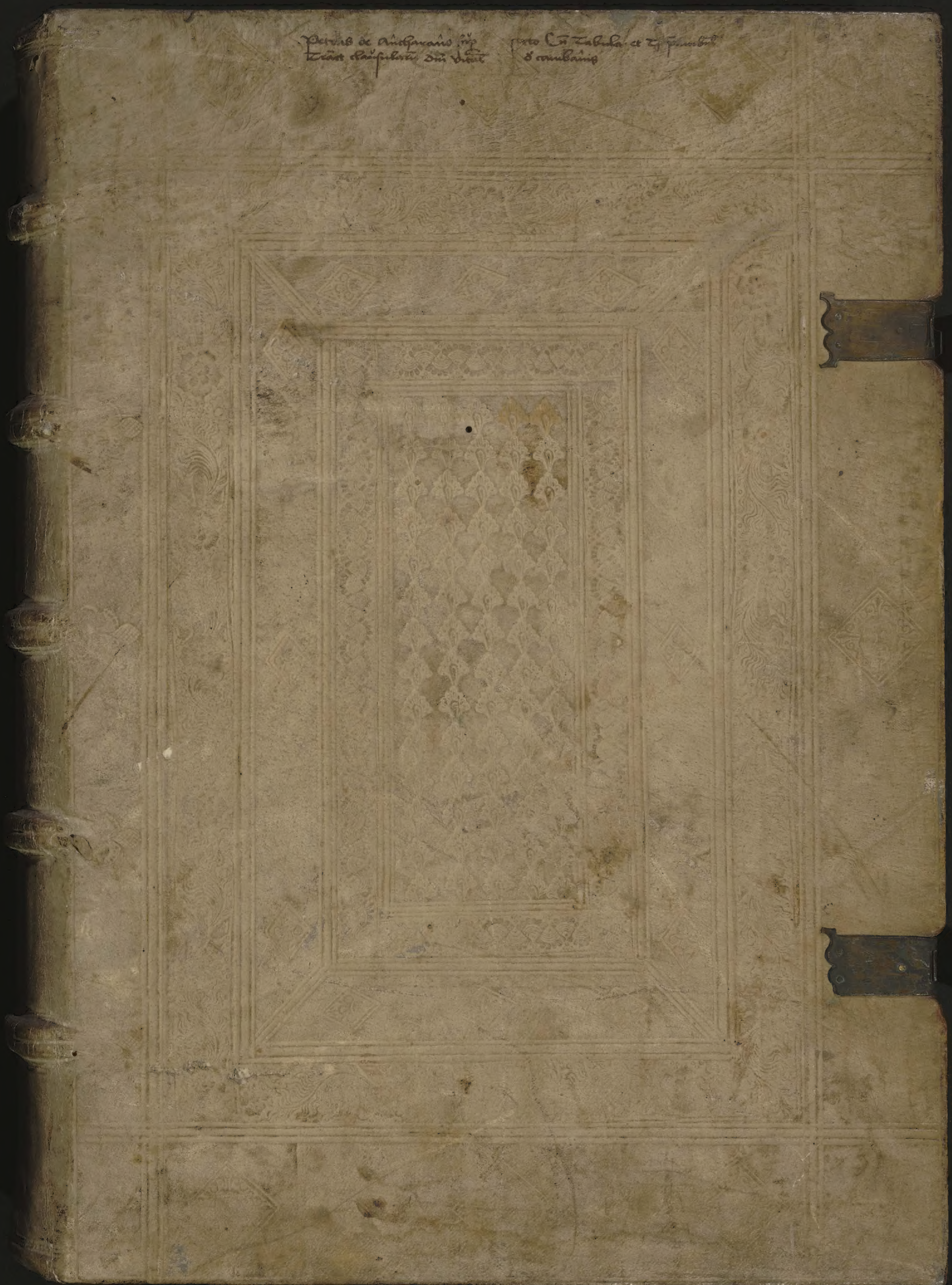

Petrus de Antiquariis in
transcriptione dñi dñi

pro Cuius Tabula et Typis
8. m. b. a. m. s.

**Lectura excellentissimi iurisvtriusqz in
terptis dñi Petri de anchorano super**

septo decretalium recenti lima polita et p reuerendissimum do
minum Felinum Sandeu Penenses epm meritissimū ac
sacri pñstorij auditore dignissimū iusto mētis ppē
diculo rutinatarū tādē p dñm Joāne de
gradibus iurisvtriusqz pñsorem. nouis
sime aut addita fuit vltima lima cū
additōibz sūmarijs numeris
et alphabetico indice dñi Jo.
thierry lingonēsis iuris
cesarēpñificij docto
ris. i calce vō volumi
nis addit fuit ti
tulus aureus
de regulis
iuris.

Cum gratia et priuilegio.

Rubricæ huius voluminis

Index alphabeticus Jo. thierry. lingo. iur.
ris. Cl. doc. sup. lecturā dñi Petri de anchara
no in. vj. lib. decreta.

Constitutionibus. fo. 4.
 Cōsuetudine. fo. 26.
 Electione. fo. 22.
 Supplēda negligētia prelatorum. fo. 39.
 Etate ⁊ qualitate. fo. 41.
 Bigamis. fo. 42.
 Officio delegati. fo. 42.
 Officio ordinarij. fo. 48.
 Pactis. fo. 52.
 His que vi metus. fo. 57.
 Arbitris. fo. 58.
 Foro cōpetenti. fo. 60.
 Iuramen to calūnie. fo. 63.
 Dolo. fo. 65.
 Confessis. fo. 66.
 Iureiurando. fo. 72.
 Prescriptionibus. fo. 76.
 Appellationibus. fo. 82.
 Clericis coniugatis. fo. 89.
 Prebēdis ⁊ dignitatibus. fo. 91.
 Institutionibus. fo. 107.
 Ne fedevacante. fo. 112.
 Rerum permutatione. fo. 114.
 Sepulchris. fo. 122.
 Regularibus. fo. 127.
 Statu monachorum. fo. 129.
 Rescriptis. fo. 8.
 Postulatione. fo. 21.
 Renunciatione. fo. 39.
 Temporibus ordinationū. fo. 39.
 Filijs presbyterorum. fo. 41.
 Officio vicarij. fo. 42.
 Officio legati. fo. 47.
 Maiori ⁊ obedi. fo. 52.
 Procuratoribus. fo. 53.
 Integrum restitutione. fo. 57.

Iudicijs. fo. 38.
 Litis contestatione. fo. 62.
 Restitutione spoliatoꝝ. fo. 64.
 Ut lite pendente. fo. 66.
 Testibus. fo. 68.
 Exceptionibus. fo. 73.
 Sententia 2 re iudi. fo. 78.
 Uita 2 hone. cleri. fo. 89.
 Clericis non residentibus. fo. 90.
 Clerico egrotante. fo. 107.
 Concessione prebende. fo. 108.
 Rebus ecclesie non alie. fo. 113.
 Testamētis. fo. 115.
 Decimis. fo. 126.
 Voto. fo. 129.
 De religiosis domibus. fo. 130.
 Capellis monachozum. fo. 131.
 Censibus. fo. 132.
 Reliquijs. fo. 134.
 Ne clericivell mo. fo. 136.
 Desponsatione impuberum. fo. 138.
 Accusationibus. fo. 139.
 Scismaticis. fo. 145.
 Usuris fo. 147.
 Privilegijs. fo. 152.
 Penis. fo. 158.
 Sentētia excommunicationis. fo. 161.
 Regulis iuris. fo. 182.
 Iurepatronatus. fo. 131.
 Cōsecratioe ecclesie. fo. 134.
 Immunitate ecclesiarum. fo. 134.
 Spōsālibus. fo. 137.
 Cognatioe spiritali. fo. 139.
 Hereticis. fo. 140.
 Homicidio. fo. 145.
 Excessibus prelatoꝝ. fo. 151.
 Iniurijs. fo. 157.
 Penitentijs. fo. 161.
 Verboꝝ significatioe.

Verborū significatiōe.

Petri de anchorano super sexto Decre.

Abbas an possit revocare mandatum datum procurato.
a conventu. fo. 69. nume. 11.
Abbas et monachi an possint esse testes in causa monasterij.
fo. 69. nu. 12.
Abbatissa bñdictionem recipere dicit. fo. 37. nu. 5.
Abbatisse electe et non confirmate conceditur administratio limitata
fol. 37. nume. 7.
Abbates ex privilegio aplice possunt benedictionem solēnez sup popu
lum exhibere. fo. 153. nu. 1.
Abbas si religioso studioso licet ita studēdi dare nolit an eps dare pos
sit. fol. 137. nu. 2.
Abbates qbus psonis pnt offerre primā tōsuram. fo. 153. nu. 3.
Absentes in receptōe canonicoz sunt vocadi. fo. 104. nu. 1.
Absens ab ecclesia qualr qd dicit esse. fo. 34. nu. 1.
Absentes sunt vocadi cum cōmode vocari pnt. fo. 104. nu. 2.
Absens et ignarus pnt procuratorem constituere. fo. 39. nu. 2.
Absens ex causa necessaria ecclesie qd dicit esse. fo. 34. nu. 3.
Abesse pluribus modis qd dicit. fo. 45. nu. 2.
Absolutio violenter extorta licet nō teneat tamen puni quiviolētiā
intulit. fo. 57. nu. 1.
Absolutio dicit esse favorabilior qd pōdemnatio. fo. 8. nu. 11.
Absolutio ad cautelā an possit denegari. fo. 162. nu. 2.
Absolutio religiosi injicientis manum in secularem spectat ad episcopo
pum. fo. 175. nu. 1.
Absolutus ab excoicatione satisfacere dicit. fo. 175. nu. 2.
Actor contra reum alterius civitatis non cogitur ibi iudicem impe
trare. fo. 17. nu. 1.
Actor et reus cum sint eiusdem civitatis cogitur actor impetrare. fo.
17. nume. 2.
Actor libellum offerre dicit. fo. 62. nu. 1.
Actor in termino cōparere dicit. fo. 65. nu. 2.
Actor an videat satisfacere veniēdo in termino. fo. 65. nu. 3.
Actor an possit reconvenire reum coram diversis ordinarijs. folio. 10
numero. 4.
Actor an prius iurare debeat qd reus de iuramento calumnie. folio
63. nume. 4.
Actor potest facere positionem post testium pductōem. fo. 69. nu. 7.
Actiones duplt dividunt. fo. 11. nu. 5.
Actus qui non vult agi vult valere pōt. fo. 138. nu. 4.
Acta q gerit excoicationis an valeant. fo. 217. nu. 11.
Acta facta in iudicio p excoicationem an valeant. fo. 168. nu. 7.
Acta facta in vno iudicio faciunt fidem contra civilem in alio. folio
143. nume. 2.
Actus gesti per excommunicatum in iudicio an indistincte valeant.
fo. 75. nu. 4.
Actus q imponit finē litibus. fo. 37. nu. 2.
Accessoriū recipit ppetuitatē a suo principali. fo. 45. nu. 1.
Accessoriū sequit suū principale. fo. 134. nu. 3.
Accessoriū sequit naturā sui principalis. fo. 215. nu. 1.
Accessoriū natura nō est criminosa. fo. 215. nu. 2.
Aceptatio et pcessus invalidus nō impediūt neq ligāt ordinariū
quominus offerat bñficiū male acceptatū. fo. 110. nu. 2.
Aceptatio de iure civili est inuenta. fo. 187. nu. 17.
Accusans criminaliter interim civiliter reconveniri non potest. folio
11. numero. 7.
Administrare an possit qd ante pfirmationē. fo. 25. nu. 5.
Administrare post pfirmationē electōis qd pōt. fo. 25. nu. 4.
Administratio nō adita hereditate cessare dicit. fo. 14. nu. 3.
Administratoz cū omnibus suis recipi dicit. fo. 40. nu. 2.
Aduocatus meus in causa principali an possit esse aduocatus ptra me in
causa appellatōis. fo. 72. nu. 4.
Aduocatus obligatus ad causę defensionem non videtur obligatus
ad causam appellatōis. fo. 71. nu. 1.
Aduocatus pecunia corruptus an reddat sniam nullā. fo. 17. nu. 2.
Adubitus pro consilio sibi patefacta per iudicem in secreto retinere
debet. fo. 145. nu. 2.
Ad retentionem fori ecclesiastici in criminibus an sufficiat pisse euz
virgine. fo. 89. nu. 2.
Adictum prolatum in neutro genere concipit femininum. folio
72. nume. 3.
Aduersarius est citāndus ad instantiam litigatoris. fo. 65. nu. 1.
Admissus ad excipiēdi in forma obijcere pōt. fo. 22. nu. 1.
Agētes et pntiētes pari pena plectunt. fo. 68. nu. 1.
Agenti interdictovnde vi sufficiat probare se deiectionem de possessione
fol. 225. nu. 2.
Alienatio rerum ecclesiarum antequam fiat multa requiruntur. folio
113. nume. 1.
Alienatio rei ecclesiastice regl est pibita. fo. 114. nu. 1.

Adiscentes sub noie artificij an pntineant. fo. 3. nu. 10.
Alienigene non debent recipivolentes fenus exercere. folio. 148. nu
mero. 4.
Alienationes rerum ecclesiarum an sint permisse servata forma. folio
114. nume. 3.
Aleatoribus an possit repeti qd sunt lucrati. fo. 194. nu. 20.
Alienatōes facte ante sniam qñ bona delinquentis veniūt publicanda
per sentētiā an valeant. fo. 78. nu. 3.
Ambitio dicit mentem cecare. fo. 32. nu. 1.
Amissio rerum quibus vita corporalis admittit inducit iustum metū
fo. 57. nume. 3.
Anime hoim qbuslibet rebus sunt pferende. fo. 185. nu. 6.
Animus et volūtas pactus extrinsecos declarant. fo. 142. nu. 2.
Anus probatōis indulgetur a iure in subsidium fragilitatis huma
ne. fo. 127. nume. 2.
Anus vulgaris quis dicit. fo. 15. nu. 6.
Anus qñ incipit ad sumēdum sacerdotiū. fo. 35. nu. 2.
Appellatio suspendit iurisdicōem iudicis a quo folio. 87. versiculo
quarto nota.
Appellare non est necesse a sententiā que est nulla. fo. 82. nu. 2.
Appellatio a futuro gravamine venit admittēda. fo. 31. nu. 1.
Appellatio sniam dissolvit. fo. 25. nu. 6.
Appellatio manifeste frivola constituit appellanteverum contumacem
fo. 26. nume. 1.
Appellatōi multis modis qd renūciare dicit. fo. 85. nu. 1.
Appellans ad iudicem appellatōis mittere non debet sine aplis. fo.
86. nume. 3.
Appellatōe pendente per iudicem a quo nō pnt innouari debet. folio
86. nume. 1.
Appellat aliqñ ante sniam diffinitivam. fo. 86. nu. 2.
Appellatio a diffinitiva devoluit ad quē cognitiōem oim q deducta
fuerit coram iudice principalis cāe. fo. 88. nu. 2.
Appellās extra iudiciū an repellat exceptiōe excoicationis. fo. 74. ver.
quid de appellante.
Appellās tacite qd videat dicere. fo. 65. nu. 2.
Appellās an possit renūciare appellatōi. fo. 65. nu. 3.
Appellās aplos petere dicit et iudex dare. fo. 82. nu. 4.
Appellari ad epm a snia vicarij nō dicit. fo. 84. nu. 1.
Appellari nō pōt ad archiepū omisso medio. fo. 84. nu. 2.
Appellari dicit ab interlocutoria sicut a diffinitiva. fo. 84. nu. 3.
Appellatōis desertio nō cōfirmat sniam nullam. fo. 171. nu. 2.
Appellās qui nō petit aplos infra tempus appellatōi sue renūciare
presumit. fo. 86. nu. 2.
Appellatio qd pntinere debeat. fo. 34. nu. 1.
Appellatio psequi pōt pcuratōrē vel p reū. fo. 22. nu. 4.
Appellatōis articulo finito in principali cā pcedi dicit absq partium
citatione. fo. 82. in c. cordi.
Appellatio an possit fieri a quolibet gravamine illato. fo. 37. nu. 1.
Appellatio qd fit. fo. 20. nu. 2.
Appellatio qñq in causa interponit ab interlocutoria. fo. 65. nu. 1.
Appellari pōt ab actib⁹ extra iudicialib⁹. fo. 87. nu. 1.
Appellatio gñalis in iudicijs nō valet. fo. 87. nu. 2.
Appellatio emissa in abstia iudicis an excuset. fo. 87. nu. 1.
Appellatō est gradatim nō omnis modis. fo. 84. nu. 6.
Appellatio an valeat si dicat appello ad iudicem competentem. folio
85. nume. 7.
Appellatus si succumbat in causa appellatōis an cōdemnabit in ex
pensis. fo. 73. nu. 8.
Apli infra xxx. dies. peti debent. fo. 86. nu. 2.
Aplivocant atplete. fo. 134. nu. 3.
Approbare pōt qd qd in etate pupillari fecit. fo. 127. nu. 4.
Arbiter condemnans me ppendam rem meam et traderem sub pena
vendidi et tradidi sed post traditionem veni contra utrū incidat in
penam cōpromissi. fo. 99. nu. 3.
Arbiter si sunt discordes an tertius assumi debeat. fo. 58. nu. 1.
Arbiteria ad instar iudiciorū dicunt esse redacta. fo. 81. nu. 1.
Arbitratoz an possit pcedere die feriata. fo. 136. nu. 7.
Arbiter male pñciāns an faciat litem suam. fo. 58. nu. 1.
Archiep⁹ pñciam suam visitare pōt. fo. 132. nu. 1.
Archiep⁹ ex pñuetudine querit iurisdicōem. fo. 60. nu. 3.
Archiepiscopus visitatione completa ipsam iterare potest. folio. 133.
numero. 6.
Archiep⁹ qdū est in pñcia non pōt eius officialis p suffraganeos
exercere cōsuram. fo. 49. nu. 4.
Archiep⁹ literas indulgentiarum per totam suam pñciam cōcedere
potest. fo. 161. nu. 1.
Archiepiscopus potest audire cōfessiones subditorum suffraganei. fo
lio. 134. nu. 1.

21 ii

Tabula materiārum singularium

Archiepiscopus de consuetudine potest alibi cognoscere quod sit a iure prouisum. fo. 50. nu. 1.
 Archiepiscopus solus an possit cognoscere de paruo crimine episcopi. folio 50. nume. 2.
 Archiepiscopus sicut excoicatus canonici sui postea eum absoluit quod definit esse canonicus an valeat absolutio. fo. 52. nu. 2.
 Archiepiscopus constitutionem foraneorum officialium in diocesibus suffraganeorum prohibet. fo. 48. nu. 1.
 Archiepiscopus supplet negligentiam capli. fo. 40. nu. 2.
 Archiepiscopus non potest audire causas subditorum sui suffraganei. fo. 39. nu. 1.
 Archiepiscopus visitati quicquid irrogat iniuria. fo. 158. nu. 1.
 Archiepiscopus indistincte an possit punire turbantem iurisdictionem suam. fo. 158. nu. 2.
 Archiepiscopus excommunicatos ab inferioribus prelatibus absolvere non potest. fo. 166. nu. 1.
 Archiepiscopus non potest cognoscere de causis subditorum suffraganei. fo. 166. nu. 2.
 Archiepiscopus et eius officiales an possint relaxare sententias inferiorum prelatorum. fo. 164. nu. 1.
 Articuli probare volens nomina testium in eis exprimere debet. fo. 71. nume. 1.
 Articuli an de necessitate in causa sint dandi. fo. 71. nu. 5.
 Assassini qui dicantur. fo. 145. nu. 2.
 Assessores de salario pueri. fo. 18. nu. 3.
 Avaricia quod sit. fo. 24. nu. 1.
 Auctoritas delegati referenda est ad interdictum delegatis. fo. 96. nu. 2.
 Baptismus est ianua aliorum sacramentorum. folio. 139. columna ii. numero. 2.
 Baptismus quotuplex sit. fo. 139. nu. 3.
 Baptismus et confirmatio in fronte possunt conferri tempore interdicti. folio. 174. nu. 1.
 Bastardi an dicantur esse de domo. fo. 145. nu. 1.
 Bannitus pendente appellatione an possit occidi. folio. 163. columna. i. numero. 5.
 Bannitus qui appellauit vtrum offendi poterit pedere appellatione si statuto caueat quod bannitus impune offendi possit. fo. 87. nu. 5.
 Belli comitio est puniende afflictiva. fo. 79. nu. 1.
 Beneficia et gratie que dicantur expirare. fo. 12. nu. 1.
 Beneficiu idoneum habens non reputatur persona sufficiens ad aliud beneficiu obtinendu quo ad istas applicas. fo. 98. nu. 1.
 Beneficiatus de iure comit beneficiari non mandatur. fo. 98. nu. 2.
 Beneficiu absenti preberi potest. fo. 97. nu. 1.
 Beneficiu non liberum non est alicui conferendum. folio. 97. numero. 2.
 Beneficiu datur propter officium. fo. 19. nu. 3.
 Beneficij priuatio pro rationem inducit. fo. 22. nu. 7.
 Beneficiu verisimiliter vacaturum de proximo conferri non potest. fo. 35. nume. 1.
 Beneficij quasi possessio an releuet ab onere prebandi titulu ipsius beneficii. fo. 170. nu. 5.
 Beneficiu ecclesiasticu non potest dari nisi clerico. fo. 163. nu. 4.
 Beneficij prebendi capax quibus temporibus esse debet. fo. 183. nu. 7.
 Beneficiu ex vna causa tamen queri potest. fo. 183. nu. 1.
 Beneficiu ecclesiasticu quod proprie dicatur. fo. 183. nu. 3.
 Beneficiu vacans in curia romana ad hoc potest preberi per aliu quam papam requirit spiritualiter expressa pape commissio. fo. 91. nu. 1.
 Beneficiu an conferri possit constituto in anno probationis. folio. 128. nume. 2.
 Beneficiu priuatum non censetur vacare donec illud obtinuit fructus percipiat de secundo. fo. 101. nu. 1.
 Beneficiato consentiente eius beneficiu aliter conferri potest. fo. 128. nume. 1.
 Beneficij appellatio curatu et non curatu intelligitur. fo. 4. nu. 1.
 Beneficij suppositio a sciente redditur grauior. fo. 13. nu. 1.
 Beneficiu quod sit. fo. 8. ver. est enim.
 Bigamus non priuatur priuilegio monachali. fo. 42. nu. 2.
 Bigamus omni priuilegio clericali priuatur. fo. 42. nu. 1.
 Bigami clerici sub pena anathematis prohibentur ferre tonsuram. fo. 42. nu. 4.
 Bigamus quis dicatur. fo. 42. nu. 5.
 Bona obuentionis vacationis tempore debet reservari futuro successori. fo. 51. nu. 1.
 Bona confiscata post penitentiam peractam quis non recuperat. folio. 160. nume. 7.
 Bona viri licet propter delictum veniant confiscanda tamen non publicantur dos mulieris. fo. 143. nu. 1.
 Bona clericorum gaudent eodem priuilegio quo bona ecclesiarum suarum. fo. 213. nu. 16.
 Canonici nominati in sententia excoicationis est exprimendu. fo. 31. nu. 2.

Canonici non vocati de contemptu agere possunt. fo. 104. nu. 3.
 Canonica portio debet ecclesie ubi defunctus consuevit audire diuina. fo. 123. nu. 1.
 Canonis vel hois beneficiu non complectitur odiosos. fo. 3. nu. 16.
 Canonicus ecclesie cathedralis infra annum prebendis an vocari debeat ad electorem episcopi. fo. 128. nu. 3.
 Canonicus non prebendarius ex consuetudine ecclesie quis esse potest. fo. 106. nu. 2.
 Canonicatus absque prebenda aliqui preberi possunt. fo. 93. nu. 1.
 Canonici an possint facere statuta sine episcopo. fo. 180. nu. 3.
 Canonici si vocant non vocandu ad electionem an valeat electio. folio. 220. nume. 16.
 Campana tempore interdicti an possint pulsari. fo. 178. nu. 6.
 Carcer de iure civili inuictus est ad custodiendu. fo. 158. nu. 1.
 Carcer an sumatur per detractionem in monasterium. fo. 159. nu. 4.
 Cardinalis offendens multiplex puniatur. fo. 159. nu. 2.
 Cardinalis offendens perpetuo est infamis. fo. 160. nu. 10.
 Cardinalis insequens est excoicatus. fo. 159. nu. 1.
 Cardinales letantur honoris prerogatiua. fo. 47. nu. 3.
 Cardinales in vnu locum conuenire debent. fo. 23. nu. 3.
 Cardinales presentes debent expectare absentes per decem dies. fo. 23. nume. 2.
 Captus a paganis habet loco mortui. fo. 40. nu. 1.
 Caplin non succedit episcopo in beneficiis collatis. fo. 108. nu. 1.
 Caplin instituere prebendatos potest radmittere. fo. 108. nu. 1.
 Caplin sedevacante an possit visitare monasteriu. fo. 52. nu. 3.
 Capitulum sedevacante quandoque in iurisdictionem succedit. folio. 52. numero. 1.
 Capli paucitas an excuset a missione personalis. fo. 29. nu. 3.
 Capti in bello efficiuntur serui cum illis quibus bellum est nunciatum. fo. 194. nu. 15.
 Cathecismus de baptismu preedere. fo. 139. nu. 1.
 Casus in quibus iuramentum non firmat contractum irrevocabiliter. folio. 216. nu. 6.
 Casus qui faciunt regulam et qui exceptores. fo. 182. nu. 2.
 Casus de iure canonico in quibus aliquid ultra sortem recipitur. folio. 200. nume. 8.
 Casus omissus an pro omissis sit habendus. fo. 13. nu. 4.
 Casus contingens in persona procuratoris excusat dominum a pena. fo. 29. nu. 6.
 Casus in quo non appellatur omissio medio. fo. 45. nu. 4.
 Causam iniustam habere presumitur non probans infra terminum constitutum. fo. 49. nu. 2.
 Causa quare dominus post litem contestatam possit reuocare suum procuratorem. fo. 54. nu. 3.
 Causas dans interdicto civitatis tenet omnibus qui ex hoc reddunt. fo. 49. nu. 7.
 Cane natalis et decimarum an sint de foro ecclesiastico. fo. 208. nu. 10.
 Cause per papam delegare non possunt quolibet loco tractari. folio. 16. numero. 1.
 Cause hereticorum simpliciter et de plano euacuari debent. folio. 145. nume. 1.
 Cane in locis insignibus sunt vetilande. fo. 16. nu. 2.
 Causa eadem aliqui pluribus delegatur. fo. 44. nu. 1.
 Causa est inferenda in appellatio ab interlocutoria. fo. 82. nu. 3.
 Cautio danda perjuranti idonea esse debet. fo. 150. nu. 4.
 Cause criminum preter spiritualiter demandari. fo. 42. nu. 1.
 Cause ab alijs dependentes assumunt sibi naturam principalium. fo. 59. nume. 2.
 Celebrans in ecclesia postquam est facta cessatio a diuinis an sit irregularis. fo. 49. nu. 10.
 Celebrans in ecclesia polluta temere agere debet. fo. 174. nu. 1.
 Celebrans preteritis excoicationis peccat. fo. 174. nu. 2.
 Celebrans scilicet in loco interdicto est irregularis. fo. 174. nu. 4.
 Celle appellatio aueniat prioratus vel ecclesie. fo. 182. nu. 3.
 Citatio generalis in quo loco fieri debeat. folio. 38. nu. 3.
 Cessatio a diuinis debet aggravari. fo. 49. nu. 8.
 Cessatio a diuinis est odiosa. fo. 51. nu. 1.
 Cetus cardinalium ardua negocia in consilio diffinire debent. folio. 141. nume. 2.
 Citatus in causa criminali potest cogi ad comparendum personaliter. fo. 59. nu. 2.
 Citatus legitime impeditus an necessario teneatur mittere procuratorem. fo. 59. nume. 3.
 Citatio personalis inducta a iure in casu capli cupientes non arctat mulieres. fo. 37. nu. 3.
 Citatus in loco postea an poterit opponere de loco non idoneo. folio. 49. nume. 3.
 Citatus coram iudice si intendit iudiciu declarare comparere debet. folio. 154. nume. 1.

Citatus

Petrus de anchorano super sexto decre

Citatus ad locū nō tūc an cōparere debeat. fo. 167. nu. 7.
Citatus semel in loco postea an poterit opponere de loco non idoneo
fol. 46. nume. 3.
Citatus a iudice sine licētia recedere nō dī. fo. 34. nu. 2.
Civitatū quedam sunt minores quedam magne quedā maxime. fo.
lio. 16. nu. 6.
Civitas ex delicto administratoꝝ est puniēda. fo. 24. nu. 4.
Civitas de iure cōi territorij hīre dī. fo. 23. nu. 2.
Civitas an possit statuere qd quis non vadat facere mercatiam in tali
ciuitate. fo. 7. nu. 6.
Civitas quātr dicat terminari. fo. 16. nu. 3.
Civitas romana dī psecrata martyrio aploꝝ. fo. 30. nu. 1.
Civilitas et rialiter aliqñ de erie agi pōt. fo. 68. nu. 5.
Civitas castrum et villa possunt sibi statuta facere. fo. 142. nu. 1.
Civitate interdicta an intelligant suburbia interdicta. fo. 173. nu. 4.
Civitate interdicta edificia eius cōprehēdunt. fo. 173. nu. 1.
Civitas puniē q nō punit subditos delinquentes. f. 160. h. decio nono.
Civitas ppter delictū dñi subijcitur interdicto. fo. 172. nu. 2.
Civitates tūscie q de facto in tpalibus nō recognoscūt supiorē an pos
sint simul cōfederari. fo. 181. nu. 5.
Civitas castra ville et alia loca subijciuntur ecclesiastico interdicto. fo.
lio. 155. nu. 1.
Claues ecclesie due esse dicunt. fo. 192. ver. ex pdictis.
Clausula generalis nō comprehendit casus qui exigunt spāle mādā
tum. fo. 54. nu. 2.
Clericus per iudicem secularem condemnari non debet. fol. 89. vers.
tertio nota.
Clericus cōiugatus incedēs in habitu et tōsura retinet privilegium for
ri. fo. 89. ver. quarto no.
Clerici tenentur denūciare superioris si vident bona ecclesie subijci serui
tuti. fo. 114. nu. 7.
Clericus cōiugatus dimittēs habitū et tōsuram si tādē reasumit an
perdat privilegium. fo. 90. nu. 6.
Clericus degradatus restitutus an dicatur restitutus ad beneficium
fo. 14. nu. 3.
Clericus agens extra laicū in iudice seculari an possit ibi recōveniri.
fo. 90. nume. 8.
Clerici cū vidēt bona ecclesie vsurpari debent se opponere. fo. 7. nu. 1.
Clerici non defendentes ecclesiam ab oppressione nō debēt percipere
pventus. fo. 27. nu. 2.
Clerici an possint de bonis ecclesie testari. fo. 51. nu. 3.
Clerici non possunt per iudices seculares super debitis arctari. fol.
61. nume. 3.
Clerici coram iudice laico an possint litigare. fo. 61. nu. 4.
Clerici de delicto qrelā pponēs corā iudice seculari dī ptestari q ad
vindictā sanguinis nō intēdit. fo. 147. nu. 1.
Clericus q tenebat bona emphyteotica a dño tpali si est pdenat dī p
reft ab epō cui debeāt dicta bona applicari. fo. 145. nu. 2.
Ad defensionē suā arma movere pōt. fo. 166. nu. 8.
Clerici in delictis aliqñ relaxant fideiussoris cautōi. fo. 172. nu. 5.
Clerici p delictis a se cōmissis sunt carcerādi. fo. 172. nu. 2.
Clerici et ppls sunt diversa. fo. 172. nu. 1.
Clerici degradati debēt capite radi. fo. 158. nu. 6.
Clerici res ecclesiā suā defendere debēt. 228. nu. 10.
Clericus quasi possessio an sufficiat ad probandum clericatum. fol.
170. nume. 3.
Clericorum tuorum appellatione comprehenduntur qui sunt de familia
tua. fo. 181. nu. 2.
Clerici facientes scisma possunt comprimi vt desistant p principes se
culares. fo. 223. nu. 22.
Clericus cōtra occupantem beneficium vi an possit presentari. folio
98. nume. 2.
Clerici sunt immunes a rebus quas deferunt vel transmittunt. folio
133. nume. 2.
Clerici qui sunt in studio de iure cōi non debent recipere fructus be
neficiorū. fo. 19. nu. 2.
Clericorū appellatōe veniūt epī. fo. 107. nu. 2.
Clericus p se deferre dī. fo. 34. nu. 4.
Clerici an teneant tribuere cum laicis si agat de cōi eorum utilitate
fo. 135. ver. sed ego ulterius.
Clerici i causa feudali an teneant litigare corā domino seculari a quo
tenēt feudum. fo. 90. nu. 7.
Clericus cōiugatus an possit esse vicarius episcopi. folio. 42. co. 3.
numero. 3.
Clerici ppli appellatōe nō cōtineēt. fo. 23. nu. 3.
Clerici an possint de suis causis cōpromittere. fo. 60. nu. 2.
Clerici a clericis an erigāt decimas. fo. 126. nu. 4.
Clericus pndens titulum in aliena parochia debet titulum exhibe
re. fo. 64. nu. 3.
Coadiutor moderatas expēsas recipere dī. fo. 107. nu. 7.

Consuetudo iuris solēnitati detrabere pōt. fo. 21. nu. 3.
Consuetudo ecclesie sup beneficijs ipsius ecclesie certā formā tribuēs nō
extendit ad beneficiā in curia romanavacatia. fo. 21. nu. 1.
Consuetudo rationalis non erigit robore cursu longi temporis
fo. 21. nu. 2.
Consuetudo dī esse legitime pscripta. fo. 21. nu. 1.
Consuetudo an pfit in exactōe pedagiorū. fo. 133. nu. 3.
Consuetudo detrabere potest solēnitati iuris cōis in alienatōe rerum
ecclesie. fo. 113. nu. 3.
Consuetudine introduci nō potest q a sententiā vicarij appel. ad epm.
fol. 20. nu. 1.
Consuetudo pōt iurisdicōem progare. fo. 49. nu. 3.
Consuetudo sup bonis obvenientibus applicadis alteri q futuro pla
royalet. fo. 51. nu. 2.
Consuetudo dicēs bigamos gaudere privilegio ecclesiastico reproba
tur. fo. 42. nu. 3.
Consuetudo potest tribuere ius patri vt eligat sepulturam filio impu
beri. fo. 125. nu. 3.
Consuetudo a iure damnata iuramento confirmari non potest. folio
20. numero. 4.
Consuetudo an valeat q subditus eligat sibi cōfessorem sine licētia su
perioris. fo. 161. nu. 2.
Confirmatio bñm sine diffinitive. fo. 229. nu. 13.
Confirmatus in epm nō sacerdos an possit indulgentias conferre. fo.
lio. 161. nume. 2.
Confirmatio electōis q est nulla an teneat. fo. 184. nu. 8.
Confirmationem abbatis non impedit appellatio minoris partis
capli. fo. 37. nu. 4.
Confirmatio post electōem seq dī. fo. 24. nu. 2.
Confirmatōem gratie legati impetrās an teneat facere mētionem de
prioribus beneficijs. fo. 100. nu. 3.
Confirmatio omīssa citatiōe nō valet. fo. 38. nu. 1.
Confirmatio pape quam facit de dispōne ab alio celebrata denotatur
ab ipso cōfirmatōe. fo. 100. nu. 2.
Confirmatio in fronte quare exhibetur post baptismum. folio. 139.
numero. 6.
Confirmatio est pars electōis. fo. 36. nu. 1.
Confirmatio facta omīssa solēnitate nō vā. fo. 38. nu. 2.
Confirmatio superioris sine caplo an valeat. fo. 38. nu. 4.
Confirmatio ius novū dare nō dī. fo. 100. nu. 4.
Collatio et institutio subsequēs post ineptā acceptatōem sufficit ad li
gandū manus ordinarij collatoris. fo. 110. nu. 3.
Collatio beneficiorū cōis epō et caplo epō mortuo vel suspēso pertinet
ad caplin. fo. 112. nu. 1.
Collatio prime tōsure pūgato est phibita. fo. 41. nu. 3.
Collatio canonicatus facta p papā tribuit ius in prebēda primova
catura. fo. 93. nu. 3.
Collatio canonicatus tribuit ius prioritatis. fo. 19. nu. 2.
Collatio et institutio sunt diversa. fo. 96. nu. 4.
Collatio beneficij facta als beneficiato de illo nō habita mentione an va
leat. fo. 48. nu. 1.
Collator eligere debet prebendam debitam impetranti. folio. 101. nu.
mero. 2.
Collatio beneficiorū cōis epō et caplo denotat ad epm omnibus de ca
pitulo excoicatis. fo. 112. nu. 2.
Collatio prebendarum spectat ad epm cum cōsilio vel assensu capituli
fo. 112. nu. 3.
Collatio in electionibus regulariter fieri debet ante electionem. fo.
lio. 26. nume. 1.
Collatio sup qbus fieri dī. fo. 26. nu. 2.
Collatores ples in eadē ecclesia pcurrere pōt. fo. 95. nu. 1.
Collatio zeli ad zeli nō est fieda. fo. 37. ver. decimo octavo.
Collatio prebendarū et receptio canonicorū quādoq; ad caplin specta
re dicūt. fo. 110. nu. 1.
Collatio canonicatus facta per papam afficit prebendam primo vaca
turam. fo. 95. nu. 1.
Collatio pochialis ecclesie ad quē spectat. fo. 104. nu. 1.
Collegiū est nomē iuris nō psonē. fo. 163. nu. 8.
Collegiū vnius religiōis nō pōt se trāsferre ad aliū sine licētia pa
pe. fo. 139. nu. 2.
Collegium qñ destrui dī de rebus communibus quid sit sciendum. fo.
130. nume. 3.
Collecte laicorū quo ad personas ecclesiasticas specialiter reprobant
fo. 135. nu. 4.
Colloquia qñ dicant suspecta. fo. 23. nu. 4.
Cognatio spūalis cū qbus psonis dīat. fo. 139. nu. 9.
Cognatio dī esse triplex. fo. 139. nu. 5.
Cognatio spūalis nō cōtrahitur per dationem aliorum sacramento
rum. fo. 139. nu. 3.
Cognatio spūalis cōtrahit cū omnibus suscipiētibz puerum de
A iij

Tabula materiarū singularium

baptismo. fo. 139. nu. 1.
 Cognatio spūalis contrahitur cum illo qui aliquē suscepit d. baptis-
 mo. fo. 139. nu. 1.
 Cognatorum appellatione qui veniant. folio. 159. colum. 3. vers. qui
 veniunt.
 Cognitionis cause appellatione comprehenditur deessio. folio. 76.
 numero. 1.
 Congregatio vniuersitas regularium appellatur conuentus. folio
 69. numero. 1.
 Cognitorum q̄s sit clericus nec ne spectat ad iudicem ecclesiasticū
 fo. 170. nume. 1.
 Concubina an possit defendere amicū. fo. 166. nu. 6.
 Cōditio occupātis d. esse melior. fo. 56. nu. 3.
 Cōditio occupantis est melior in pluribus pcuratoribus insolidū si
 mul datis. fo. 38. nu. 3.
 Condemnatus p. contumacia non est p. maleficio condemnandus. fol.
 144. nume. 4.
 Cōdenatio expēlarū d. fieri rōne stumacie. fo. 65. nu. 5.
 Cōdenatio ex dñio supueniēti sequi pōt. fo. 8. nu. 5.
 Confessio coram iudice incompetenti emissā an valeat. folio. 140.
 numero. 2.
 Cōfessus an possit appellare. fo. 140. nu. 3.
 Cōfessio facta a filiofamilias sine consensu patris non valet ipso iure.
 fo. 216. nu. 5.
 Cōfessio in iudicio in crimine lese maiestatis q̄tum ad infamiam req̄-
 ritur. fo. 78. nu. 1.
 Cōfessus crimē in iudicio nō appellat. fo. 84. nu. 4.
 Cōfessio est species pbatōis. fo. 67. nu. 2.
 Cōfessio prelati an noceat ecclesie. fo. 58. nu. 1.
 Confessio facta coram arbitro facit fidem coram ordinario. folio. 73.
 numero. 5.
 Conferens ecclesiam illi quē non credit sacerdotium assumpturū pec-
 cat. fo. 35. nu. 4.
 Cōiugatus ad hoc vt retineat priuilegiū fori requirit q̄ cōtraxit cum
 virgine. fo. 89. nu. 1.
 Cōiuratio quid sit. fo. 180. nu. 4.
 Commensales cardinalium et episcopoz habent priuilegiū de iure
 cōmuni. fo. 181. nu. 1.
 Cōmendare quid dicat. fo. 28. nu. 3.
 Compromissum factum in abbatem an eo mo. tuo transeat in successō-
 rem. fo. 13. nu. 7.
 Comes palatinus facit legitimaciones. fo. 14. nu. 5.
 Cōmissio simplex sup ordinibus conferēdis includit sacros ordines.
 fo. 105. nu. 1.
 Cōmissio gñalis pmouēdi ad sacros ordines intelligit de habēt. bus
 titulum. fo. 105. nu. 2.
 Cōpaternitas pcuratorem sibi nō pōt. fo. 139. nu. 2.
 Cōpulsionis modi plures sunt. fo. 136. nu. 2.
 Cōparitōis difficultas excusat a cōtumacia. fo. 167. nu. 5.
 Constitutus in minoribus ordinibus per episcopum degradari pōt.
 fo. 158. nume. 1.
 Consulens titio q̄ occidat gaium et gaius occidit titiū aggressorem
 an cōsulens sit irregularis. fo. 177. nu. 12.
 Cōsanguineoz appellatione quiveniāt. fo. 159. nu. 7.
 Cōsensus religiosi accommodatus electioni de se facte nō valet. fol. 33.
 ver. quarto nota.
 Cōsensus capli an req̄rat in p̄stitutōe vicarij. fo. 42. nu. 4.
 Cōsensus tacitus sine licētia supioris an sufficiat. fo. 33. nu. 6.
 Cōsensus alienius aliq̄ ad hoc requiritur q̄ dispositio fortiat effe-
 ctum. fo. 19. nu. 1.
 Cōsensus maioris ptis in factis collegij requirit. fo. 32. nu. 3.
 Cōsensus quō differat ab autoritate. fo. 113. nu. 5.
 Cōsensus mulieris in alienatione donationis propter nuptias req̄ri-
 tur. fo. 72. nu. 1.
 Constitutio. c. quia de pactis includit omnes mendicantes. f. 53. nu. 3.
 Constitutio penalis includit causam que venit ex mente legis. fo.
 34. numero. 3.
 Constitutio nō cōprehendit casum in quo eius verba nō p̄nt congrue
 adaptari. fo. 37. nu. 5.
 Constitutio penalis noua non tollit penam legis antique. fol. 51. ver.
 sic. vndecimo.
 Constitutio plurium procuratorum ad eligendum non valet. folio
 38. numero. 4.
 Constitutio istius capli detestāda de con. pben. irritat pmissiones de
 cetero faciendas. fo. 109. nu. 1.
 Constitutio posterior prior derogare d. fo. 4. nu. 7.
 Constitutio penalis quo ad omnia quibus possit obseruari. folio. 37.
 numero. 2.
 Constitutio supueniēs an tollat cōsuetudines. fo. 6. nu. 11.

Constitutio canonicavel ciuilis nō cogit aliquem ad id qd est verecū-
 dū. fo. 37. nu. 4.
 Constitutio p̄hibens nouam acq̄sitionem non videt acq̄sitorē retēdē
 p̄hibere. fo. 20. nu. 5.
 Constitutio posterior q̄q; supplet primā. fo. 23. nu. 4.
 Cōtumax reputat q̄ in termino non venit. fo. 28. nu. 2.
 Contumax supyno articulo an debeat in alijs citari. fo. 65. nu. 4.
 Contumacia illud operatur quod non fit missio in re petita. folio
 66. nume. 1.
 Contumacia contra suspectum adijcit vebementem suspitionem. fo.
 114. nu. 1.
 Cōtumax p̄sumptiue postea veniēs audir. fo. 167. nu. 4.
 Cōtumax supyno actu d. citari ad aliū. fo. 65. nu. 6.
 Cōtumax d. audiri stumacia purgata. fo. 65. nu. 7.
 Cōtumacia an sufficiat ad p̄demnatōem. fo. 66. nu. 3.
 Cōtumax si moriat ante q̄ iudex p̄ncipiet nō trāsit ad eius heredes pe-
 na q̄ habeat p. confessio. fo. 68. nu. 12.
 Contractus a iure prohibitus non confirmatur pene adiectionē. fo.
 114. numero. 5.
 Cōtractus initus cū tirāno an valeat. fo. 31. ver. venio ad terciū.
 Conservator sui conservatoris quis esse non potest. folio. 47. versic.
 nota q̄ quis.
 Cōservator quis dicat. fo. 43. nu. 1.
 Cōservatores an habeāt ordinariūvel delegatū. fo. 43. nu. 2.
 Cōservatores an alius q̄ papa dare possit. fo. 43. nu. 3.
 Cōservatorum quot sunt species. fo. 43. nu. 4.
 Cōservatores de q̄bus cognoscere p̄nt. fo. 43. nu. 5.
 Cōservatores sunt filies iudicib⁹ delegatis a papa. fo. 47. nu. 7.
 Cōsideratio duplex est habēda circa locū iudicij. fo. 46. nu. 2.
 Cōsciētie puritati d. adesse iudicij rōnis. fo. 127. nu. 1.
 Corrige seipm aliq̄ est laudabile. fo. 15. nu. 2.
 Cordis cōtritio an sufficiat sine oris p̄fessione. fo. 190. nu. 1.
 Corpora defunctorum in ecclesia interdicta sepeliri non debent. fo.
 178. nume. 13.
 Credētes hereticis q̄ dicant. fo. 140. nu. 2.
 Creditoris est electio si sint plura in obligatione que sint incompassi-
 bilia. fo. 13. nu. 4.
 Creditor volēte an aliud p. alio solui possit. fo. 133. nu. 2.
 C̄ristianoz duo sunt genera. fo. 34. nu. 5.
 Crimen heresis l. sit ecclesiasticū tñ bona hereticoz per iudices secu-
 lares confiscant. fo. 144. nu. 1.
 Crimē an possit p̄bari per instm. fo. 181. nu. 6.
 Criminosus post p̄ntiam an possit pmoueri. fo. 189. nu. 4.
 Crismavel oleum sanctum conficiētes in loco interdicto an sint irre-
 gulares. fo. 178. nu. 7.
 C̄ristianus ad suam defensionem an possit vti auxilio infidelium. fo.
 141. nume. 3.
 Cursu t̄pis firmat qd a p̄ncipio nō valuit. fo. 138. nu. 2.
 Cumulatio diuersorum iurium incompassibiliz non admittitur. fo.
 110. 32. nume. 1.
 Curator ad certam cām dari pōt. fo. 60. nu. 5.
 Cursus quadriēni incipit a t̄pe lesionis. fo. 58. nu. 2.
 Custodies dissipare non d. fo. 36. nu. 3.
 Curie romane migratio de loco ad locū dñi est in itinere retineri in
 suis curialibus. fo. 104. nu. 3.
 Curiositas reprobari d. fo. 39. nu. 1.
 Curia romana quandoq; transfertur de loco ad locum. folio. 104.
 numero. 2.
 Cura pastoralis officij in q̄bus consistat. fo. 107. nu. 1.
 C̄dinari an q̄s possit cū filiis suis. fo. 159. nu. 1.
 Date in literis ad bñficia stādum est. fo. 18. nu. 3.
 Damna biliter agere dicit qui suspensione durante diuinis se ingerit
 fo. 78. nume. 4.
 Debitores decimarum quis verbo vel opere corrumpere non debet.
 fol. 126. nume. 1.
 Debitor cuius bona sunt p̄fiscata cui soluere debeat. fo. 188. nu. 24.
 Debitor principalis condemnato an videat cōdemnatus ei⁹ fideiusso-
 r. fo. 157. nume. 5.
 Debitor in foro p̄fiscat an libere cedēdo bonis. fo. 190. nu. 2.
 Debitores delinquentiū post bonoz publicationē nō tenent eis d. de
 bitis respondere. fo. 159. nu. 3.
 Debitor si nō pōt restituere sine eius detrimento an teneat. f. 192. n. 7.
 Debitū p̄scriptū an possit solui. fo. 188. nu. 21.
 Debitorum obnoxii ex pluribus causis habēs an corā diuersis iudic-
 ibus trahere possit. fo. 10. nu. 3.
 Declaratio psonarum incertarum p̄tinet ad impetratē noia inclusio-
 rum. fo. 9. ver. itē q̄ declaratio.
 Decanus secrete an possit legere leges. fo. 137. nu. 3.
 Decani et archidiaconi t̄p̄positi p̄fiscā audire p̄hibent. fo. 136. nu. 4.
 Decretum

Petri de anchorano super sexto Decre.

Decretū pape ignorantes afficit. fo. 18. nu. 4.
Decretū pape nō solū afficit inferiores a papa etiā ignorātes verum
etiam ipsū papā. fo. 106. nu. 1.
Decretū fieri debet cū causē cognitionē. fo. 109. nu. 8.
Decretū auctoritas et finis qd sint. fo. 113. nu. 4.
Decime an debeantur ex precepto et an cōsuetudine tollantur. fo. 126.
numero. 2.
Decimas nō soluētes an peccēt mortaliter. fo. 126. nu. 3.
Decima an sit soluēda de illicite acquisitis. fo. 126. nu. 5.
Decimas an qd soluere teneat symoniaci. fo. 126. nu. 6.
Decime de iure cōi cui ecclesie sunt soluēde. fo. 126. nu. 7.
Defectus euidentis in aliquo ex sensibus corporis impedit pmonendū
fo. 180. nu. 1.
Deficiēs in probatione vnius exceptionis nō potest alias psequi in
eadem cā. fo. 26. nu. 3.
Defectus ordinis an vitiet electionē. fo. 41. nu. 3.
Defectus cōtra personā electi qd ppare debeat. fo. 27. nu. 4.
Deficiens in pbatōne exceptionis dilatorie illico cōdemnari debet
fo. 73. nu. 5.
Defectus cōditionis tacite subintellecte in rescripto grat ioso non vi
tiat lites. fo. 100. ff. ultimo nota.
Defectus patens qd dicat. fo. 26. nu. 2.
Defendere se contra violentiam an semper sit licitū. fo. 166. nu. 11.
Defectus sacroz ordinū an impediāt impetrantē curatū beneficium
quominus possit ad ipm pmoneri. fo. 93. nu. 1.
Defectus etatis scientie et morū magis vitiat impetrationem qd defe
ctus ordinum. fo. 93. nu. 2.
Defectus sacroz ordinū impatientes an possint de iure cōi sine dispen
satione assumi. fo. 93. nu. 3.
Defectus sacroz ordinum non impedit presentatum ad parochialem
ecclesiam. f. 108. nu. 1.
Degradatio dicit esse duplex. fo. 158. ff. scdo nota.
Degradatio actualis dicit fieri a ppio epō. fo. 158. nu. 3.
Degradatio clericorum per certum numerum episcopoz fieri debet
fo. 140. nu. 1.
Degradatio an debeat fieri. fo. 158. nu. 9.
Delegatus pape quandoq subdelegat vices suas in totum. fol. 44.
numero. 1.
Delegatus potest committere vices suas in totū ante recusationē po
positam. fo. 44. nu. 2.
Delegatio facta monacho canonic an valeat. fo. 15. nu. 4.
Delictū parentum an noceat descendētibz per lineam femininam
fo. 143. nu. 2.
Delictū sauerē quis multiplicat dicit. 146. nu. 4.
Deliberationis tempus non facit cessare deliberationem. fol. 97. nu.
mero. 3.
Delictū obligat qd deo iudici et primo. fo. 199. nu. 5.
Delictum detrahit quem a dignitate clericali. fo. 89. nu. 1.
Delictum ab vno commissum si aliud habeat ratum an teneatur. folio
175. nu. 5.
Delictū clericoz ante qd capiant liquidari dicit. fo. 172. nu. 3.
Delictum in quo deus offenditur per iudicem secularem puniunt. fo.
209. nu. 13.
Delinquenti qualiter qd dicat pstare opem. fo. 176. nu. 10.
Delinquentes plures simul an teneantur de auxilio inuicem prestito
fo. 176. nu. 11.
Demens quis dicatur. fo. 107. nu. 5.
Depositiū apud amicos cōter fieri solet. fo. 56. nu. 2.
Deus sola cordis cōtione an pctā remittat. fo. 191. nu. 1.
Deus durante iudicio non potest contra actorem impetrare alium in
dicem. fo. 11. nu. 1.
Deus aliqui suū mutauit ppositum. fo. 15. nu. 1.
Detractio qualitatis ita est phibita sicut mutatio substantie. fo. 34.
numero. 1.
Detinēs aliquē in via an possit accusari de carcere priuato. fo. 158.
Diuinare an sit phibitū. fo. 142. nu. 1.
Distinctio defactis excoicatoz. fo. 169. nu. 12.
Diuina in ecclesia interdita celebrari non possunt. fo. 173. nu. 3.
Dies pfixa a iure interpellat p boie. fo. 27. nu. 4.
Dies termini nō cōputatur in termino. fo. 64. nu. 4.
Differentia inter puberē et impuberē. fo. 127. nu. 5.
Differentia inter mandantē cōcedentem et persuadentē. f. 175. nu. 6.
Differentia inter actum voluntarium et necessarium. fo. 56. nu. 3.
Differentia inter pcuratōrē ad iudicia et negocia. fo. 55.
Differentia inter postulationē et electionē. fo. 21. nu. 1.
Differentia inter ciuitatē castrū et terrā. fo. 72. nu. 4.
Differentia inter productionem et receptionem testium. folio. 71. nu.
mero. 2.
Differentia inter interrogationē et iussum. fo. 67. nu. 7.
Differentia inter causas criminales et ciuiles. fo. 64. nu. 3.

Differentia inter appellationem a diffinitiuā et ab interlocutoria. fo.
86. nume. 3.
Dignitatem habere et esse canonicus in eadem ecclesia quis esse pos
test. fo. 96. nu. 2.
Dignitatem et prebendam in eadem ecclesia quis habere pot. fo. 106.
numero. 1.
Dignitas bz onera et honores. fo. 39. nu. 3.
Dignitates plures habēti nō pot alia cōferri. fo. 49. nu. 3.
Dignitas psonatus et officii qd sint. fo. 20. nu. 6.
Dignitas maior post episcopum in ecclesia cathedrali est privilegia
ta. fo. 48. nu. 2.
Dignitatu distinctio quare fuerit in ecclesia. fo. 20. nu. 2.
Digniores maioribz pmijs sunt extollēdi. fo. 134. nu. 2.
Dignitate vacante obueniētia dicunt esse futuro successorē.
Dignitatis appellatiōe an veniat episcopalis dignitas. fo. 91. nume
ro. 2.
Difficultas impedit cōmissionē pene legalis. fo. 35. nu. 3.
Dilatoria obfians executioni sententie non tollit ipsam sententiam.
fo. 76. nu. 2.
Dilatio scdm tempoz distantia dari dicit. fo. 28. nu. 1.
Dilatio data per dictionem infra nō includit diē in qua dilatio assi
gnatur. fo. 73. nu. 3.
Dilatio data per mensem certū intelligit de primo. fo. 71. nu. 2.
Dispensatio cum causa legitima fieri debet. fo. 27. in vers. item nota.
q dispensatio.
Dispensatio cū inhabili restringit dicit. fo. 41. nu. 1.
Dispensatio permissa in sacerdotio nō comprehendit subdiaconatus
fo. 34. nu. 2.
Dispensationem impetrans sup pluralitate beneficioz nominatis be
neficia exprimere dicit. fo. 99. nu. 1.
Dispensatione finita reponit qsin iure cōi. fo. 34. nu. 6.
Dispensare cū bigamo in ordinibz qd possit. fo. 42. nu. 6.
Dispensatio pape q monachū ducat vxorē an reddat filios legitimos
fo. 138. nu. 3.
Dispositio legis et boie est diuisa in fideicommissario. fo. 119. nu. 15.
Dispositio iuris canonici et ciuilis in obseruantia iuramenti attendi
tur. fo. 72. nu. 3.
Dispositio cū est iuramento firmata an sit de foro ecclesiastico vel secu
lari. fo. 208. nu. 9.
Dispositio qd dicitur copulatiue eā cōcipere alternatiue non suffic
fo. 31. nu. 2.
Dispositio quilibet an possit esse in pendēti. fo. 49. nu. 6.
Disiunctiua posita inter psonas an debeat recipi p pducta. f. 45. nu. 4.
Discutiēs semel postea pferre pot. fo. 56. nu. 6.
Doctores et scolares an faciāt vniuersitatē. fo. 3. nu. 19.
Doctor quē ad modū se pferre debeat. fo. 2. nu. 4.
Doctor in examinādo quot requiruntur. fo. 2. nu. 8.
Doctor an debeat esse legitime notus. fo. 2. nu. 6.
Doctor docens leges monacho q dimisit habitū est excommunicat
fo. 137. ff. quinto nota.
Dis phibere nō pot subditisne phāt cū psonis ecclesiasticis. f. 136. nu. 1.
Dis a quo fuit res sublata an possit p furtū recuperare. fo. 190. nu. 3.
Domestici q dicant. fo. 181. nu. 3.
Doctoratus an sit dignitas. fo. 3. nu. 8.
Dolus omnis in bñficijs abesse dicit. fo. 110. nu. 2.
Dolus et fraus an inducāt iuris priuationē. fo. 26. nu. 2.
Dis nō pot dare prātem aliū substituēdi. fo. 53. nu. 5.
Dominus potest habere ratum delictum pcuratoris suo noie cōmiss
sum. fo. 40. nu. 2.
Dis pot agere p subditos se ab obediētia subtrahētes. f. 40. nu. 3.
Dominus ante litem contestatam potest libere renouare suū pcurato
rem. fo. 54. nu. 1.
Dis p suis subditis agere pot. fo. 79. nu. 3.
Dominum non transfertur si traditio rei eccle. fiat per metum. folio
114. nume. 9.
Dñum an in pscriptiōe querat. fo. 77. nu. 8.
Dñum quare acqrat eccle sine traditōe. fo. 80. nu. 4.
Dñū rez eccle est penes ipsas ecclesias. fo. 114. nu. 2.
Donatio iurispatronatus facta per laicum nō p iudicat epō q consen
sum non adhibuit. fo. 131. nu. 4.
Donatio constantini facta pape siluestro an possit renouari. folio
3. numero. 5.
Duo aliqui in petitiōe bñficij pcurant. fo. 19. nu. 1.
Ecclesia nemini claudit gremiū. fo. 141. nu. 1.
Ecclesia interdicta cimiteriū interdicat. fo. 174. nu. 4.
Ecclesie ingressus quicq interdicat. fo. 174. nu. 1.
Ecclesiam parochialem obtinens an leges audire prohibeatur. fol.
136. nume. 3.
Ecclesia nō psecrata gaudet imunitate. fo. 178. nu. 15.
Eccle aliqui pñet ad abbates pleno iure. fo. 153. nu. 2.

Tabula materiarū singularium

Ecclesie vacantis custodiam habens tenetur de facto ministrozū
fo. 27. nume. 3.
Ecclesia dicitur mater fidelium. fo. 72. nu. 1.
Ecclesie maiores et minores in visitatione veniunt. folio. 132. col. iij.
numero. 3.
Ecclesiastice persone sunt immunes a collectis laicorum. folio. 135.
numero. 3.
Ecclesia quando est polluta dicitur esse pollutum cimiterium. folio
134. numero. 1.
Ecclesia polluit sanguinis aut seminis effusione. fo. 134. nu. 2.
Ecclesias pochieles duas q̄s habere p̄t. fo. 123. nu. 2.
Ecclesia dei sume indiget viris l̄atis. 34. nu. 1.
Ecclesiarum bona quandoq̄ sunt cōia inter capitulum et prelatum. fo.
lio. 29. nume. 3.
Ecclesie ingressus q̄q̄ interdicit. fo. 44. nu. 2.
*Ecclesia inferior p̄ debitis vniū ecclesie maioris nō tenet de iure sol
uere.* fo. 14. nu. 1.
Ecclesie vacari visitator dari p̄t. fo. 40. nu. 1.
Ecclesie pochieles annectunt p̄bēdis. fo. 93. nu. 1.
Dignitates due simul retineri nō p̄t. fo. 93. nu. 2.
Ecclesiarū ciuitatis appellatione includitur ecclesia cathedralis. fol.
92. numero. 4.
Ecclesia romana oibus alijs p̄st. fo. 3. nu. 1.
*Ecclesia si habeat rectorē et clericū an possidēs p̄ntationē vniū censeat
possessor alterius.* fo. 108. nu. 2.
Ecclesia defensorē habere d̄. fo. 113. nu. 2.
*Ecclesiavniuersitas et collegiū dicunt habere possessionē rerum suarū
fol. 12. nume. 4.*
*Ecclesiavsq̄ ad quadriēniū admittit aduersus d̄ctum vel sniam bene
ficio restitutiōis.* fo. 57. nu. 2.
Electio d̄ h̄c plures partes. fo. 25. nu. 2.
Edere statuta sua d̄ se an q̄s cogat. fo. 14. nu. 3.
*Electus minus canonice in foro p̄scie si habet voluntatē eligendi iuste
retinet prelaturam.* fo. 187. nu. 15.
Electio quatuor modis nō fortit̄ effectū. fo. 32. nu. 4.
*Electio postq̄ nō fuit fortit̄ effectū a quo tpe incipit currere no
uum tempus.* fo. 33. nu. 2.
Electio summi pontificis in villa vel castro non est celebranda. fo.
23. nume. 1.
Electio incerta p̄pter p̄bilit̄ ignorantiā tolerat. fo. 21. nu. 4.
Eligēdi p̄as plurib⁹ in solidū cōmitti p̄t. fo. 38. nu. 2.
Electio minoris p̄tis nullū ius tribuit. fo. 37. nu. 8.
Eligens scienter indignum ipso iure priuatur eligendi potestate. fo.
lio. 31. nume. 3.
Electio canonicozū in ecclesijs collegiatis ad quem spectet. fol.
12. nume. 4.
Electus electōi cōsentire d̄. fo. 21. nu. 5.
Electionibus interesse non debent qui non sunt professi. folio. 34.
numero. 3.
Electōes an possint fieri in terra tirāni. fo. 31. nu. 7.
Electio post nōiationē sequi d̄. fo. 26. nu. 2.
Electioni alicuius consentiens postea eum impugnare non potest.
fo. 26. nume. 3.
Electores de seipsis necessario eligere nō debēt. fo. 24. nu. 4.
Electio sepulture in loco minus religioso valet. folio. 123. v. articulo.
quarto nota.
Electio in loco interdico celebrari nō d̄. fo. 23. nu. 3.
Eligere an q̄s teneat. fo. 32. nu. 4.
Electio medicatiū in discordia celebrata nō d̄. fo. 32. nu. 3.
*Electores imminente electiōe romani pontificis alio sediuertere nō
debent.* fo. 23. nu. 5.
Electio ex votis puris celebrari d̄. fo. 23. nu. 2.
Electio infra octo dies electo p̄sentari d̄. fo. 29. nu. 1.
Electio patiētū defect⁹ corporis est p̄hibita. fo. 37. nu. 2.
Electio et postulatio nō sunt eiusdē nature. fo. 30. nu. 1.
Electio p̄vniū p̄ntiari d̄. fo. 31. nu. 2.
Electio electo p̄sentari d̄. fo. 25. nu. 2.
Electus electōi cōsentire d̄. fo. 25. nu. 3.
Eligēs male sciēt̄ p̄dit ius eligēdi. fo. 36. nu. 5.
Electio nō cōfirmatio facit prelatū. fo. 32. nu. 4.
Electus in papam ante coronationem adipiscitur pontificatum. fol.
111. nume. 2.
*Elect⁹ post nōitiā electōis celebratē de eo p̄t adire supiorē et cōfirma
tionem petere.* fo. 28. nu. 2.
Electio plati pertinet ad caplm. fo. 29. nu. 4.
Electio que non tenet non prestat impedimentum sequenti. folio. 108
numero. 2.
Electi inter se cōtendere possunt. fo. 66. nu. 1.
Electio impeditur ex duobus competitoribus altero defuncto. fo. 66
numero. 3.

Emolumentū appellatiōe q̄d cōtinet. fo. 68. nu. 7.
Elemosyna an possit fieri ex iniuste acquisitis. fo. 195. nu. 25.
Emens vilis et vendēs carū an peccet. fo. 195. nu. 21.
Emens vilis vt carius vendat an peccet. fo. 148. nu. 9.
Emptio fructū ad vitā an sit licita. fo. 198. nu. 5.
Episcopus in degradatione actuali quibus verbis vtatur. fo. 158. nu.
mero. 7.
*Episcopus in degradatione an debeat esse vestitus vestibus p̄ntifica
libus.* fo. 158. nu. 8.
*Ep̄s an possit cōcedere l̄ras indulgentie p̄ opere in alteri⁹ diocesi cō
struendo.* fo. 206. nu. 3.
*Ep̄i quare non possunt demandare sacerdotibus collationē ordinis
sacerdotalis.* fo. 206. nu. 4.
*Ep̄s si exemptum delinquentem in suo territorio excōicauit an pote
rit eum denūciare.* fo. 152. nu. 8.
Episcopi sub generali commissione quare non includantur. fol. 144.
numero. 1.
*Ep̄s in degradatione debet incipere ab ornamento q̄d ultimo datus
fuit.* fo. 158. nu. 5.
Ep̄i quandoq̄ ex causa habēt necesse se a suis ecclesijs absentare. fo.
156. nu. 1.
Episcopi an possint concedere licentiam deferendi altare. fo. 157. nu.
mero. 2.
*Ep̄s habens iurisdictionē sanguinis si alicui cōmittat an excusat ab
irregularitate.* fo. 157. nu. 1.
Ep̄s an possit procedere contra exemptos qui excōicatos sepeliunt.
fo. 155. nu. 3.
*Episcopi nullam penam interdicti incurrunt nisi in sententia sint ex
pressi.* fo. 164. nu. 1.
Episcopus an per ministros laicos possit clericos tormentare. fo. 212
numero. 25.
*Ep̄s si suspenditur a p̄ntificalibus et postea cū illis celebrat an sit irre
gularis.* fo. 162. nu. 3.
*Ep̄s si est cōfessus se p̄misisse mibi centū vt eū de morte p̄ris nō accu
sarem an p̄ hoc sit deponēdus.* fo. 140. nu. 4.
*Episcopoz pluralitas cōcedentiū indulgentias an inferat pluralitatē
indulgentiarū.* fo. 161. nu. 2.
Ep̄s sententiā per aliū recitare p̄t. fo. 82. nu. 3.
Ep̄s illustribus assimilari dicit. fo. 82. nu. 4.
*Ep̄s potest habere prebendam et vocem in caplo vt canonicus l3 non
sit canonicus.* fo. 101. nu. 2.
Episcopus per se et per alium suam diocesim visitare potest. fo. 50. nu.
mero. 1.
Ep̄s per aliū visitans nihil d̄ cōsequi. fo. 50. nu. 2.
Episcopus an tenetur si visitans nomine suo deliquerit. folio. 50. nu.
mero. 3.
Episcopus an possit dispensare in defectu etatis et ordinum. folio. 28.
numero. 7.
Episcopus ex causa potest ecclesiam ad tempus concedere. fo. 28. nu.
mero. 1.
*Ep̄s si est in mora petendi relaxationē suspensionis deuoluitur pote
stas ad caplm.* fo. 112. nu. 4.
*Episcopus ex iusta causa an possit ad tempus fructus alicuius bene
fici retinere.* fo. 15. nu. 7.
Ep̄s an possit dispensare cum patiente defectum natalium. folio. 41.
numero. 2.
Ep̄s contra ius commune dispensare p̄t. fo. 41. nu. 3.
Episcopi an possint in totum tollere ius commune vel naturale. folio
7. nume. 7.
Ep̄s detent⁹ morbo incurabili suscipit coadiutorē. fo. 107. nu. 6.
*Ep̄s ad diocesim semel visitatā reuerti nō d̄ nisi relique fuerint visita
te.* fo. 133. nu. 5.
Ep̄s p̄t statuere q̄ clerici viuant in cōi. fo. 89. nu. 1.
*Ep̄s an possit cōcedere q̄ male ablata cōuertant in reparationem ec
clesie.* fo. 121. nu. 7.
Ep̄s executores testamētarios cōpellere d̄. fo. 121. v. et 30. an.
Ep̄s loco recusantis mortui aliū surrogare nō p̄t. fo. 121. v. q̄nto no.
Ep̄s in loco exempto nō p̄t erigere tribunal. fo. 50. nu. 2.
Ep̄s an requirat in ciuitate. fo. 16. v. rōnem huius.
*Ep̄s propter delictum p̄cedere potest ad capturam clerici delinquen
tis.* fo. 50. nu. 3.
Ep̄s per se vel p̄ alium in tota diocesi sedere p̄t. fo. 50. nu. 4.
*Ep̄s de iure cōi in p̄niēdis subditoz excessib⁹ tenet cōsiliū sui capli
requirere.* fo. 21. nu. 2.
Ep̄s sine caplo an dispensatiōes facere poterit. fo. 34. nu. 7.
Ep̄s in q̄ etate de dignitatib⁹ possit disp̄sare. f. 41. nu. 2. c. p̄mittim⁹.
Error de iure cōi reuocari potest. fo. 58. nu. 3.
Error intolerabilis expressus in snia excōis reddit ipam nullam. fo.
167. nu. 3.
Etas. xxx. annoz requiritur in abbatissa. fo. 37. nu. 3.

Etas

Petrus de ancharano super sexto Decret.

Etas que requiratur in doctore fo. 2. nu. 5.
Etas que requiratur p dignitatibus adipiscendis folio. 4. nu. 1.
cap. permittimus.
Estimatio in foro conscientie an iuste peti possit. fo. 192.
Etas idonea in tenendis beneficiis nō curatis que dicat fol. 14. nu. 5.
Etas eadē requiritur in priorissa sicut in abbatissa. folio. 37. nu. 1.
Etas superueniens non confirmat sponsalia inualida ex ratione consensu. folio. 138. nu. 2.
Eucharistia mulieribus pregnantibus an dari possit folio. 178. nu. 9.
Exactio pedagiorū de iure civili et cano. reprobatur folio. 133. nu. 1.
Exceptio declarat regulam fo. 183. nu. 9.
Excessus prelato constare debet ante capturam clerici. fo. 172. nu. 1.
Exceptiones an atineantur sub regula fo. 182. nu. 8.
Exheredare tripliciter sumitur fo. 118. nu. 13.
Exceptio peremptoria proposita ante litem contestatā non impedit litem contestari fo. 62. nu. 1.
Exceptiones sunt tres que impediunt litem contestari fo. 62. nu. 1.
Exceptio rei iudicate impedit nouū processum inchoari fo. 62. nu. 3.
Exceptiones peremptorie que dicantur folio. 62. nu. 4.
Exceptio spoliationis obstat contra actorem in criminalibus et civilibus. fo. 64. nu. 2.
Exceptionem surreptionis opponens contra rescriptum quis probare debeat folio. 63. nu. 7.
Exceptionem rei iudicate per iudicem competentē non admittens de illius iurisdictioni derogare. fo. 76. nu. 2.
Exceptio excommunicationis quādo opponit an habeat locū absolutio ad cautelam. fo. 74. ver. an quando.
Exciptiens arctatur onere probandi exceptionem suam folio. 75. nu. 2.
Exceptionem turpem opponens an teneat actione iniuriarum folio 74. in. §. si quis.
Exceptionis sola oppositio nisi probetur non est sufficiens fo. 75. nu. 1.
Exciptiens exceptiones suas clare deducere debet fol. 24. nu. 3.
Exceptio que obstat subdelegati obstat et subdelegato fol. 46. nu. 1.
Exceptio criminis contra testes potest opponi in genere fol. 71. nu. 3.
Exceptiones in scriptis et nō verbo porrigi debent folio. 71. nu. 4.
Exceptio coram subdelegato est opponenda fo. 46. numero. 2.
Exceptio procuratoria ratione forme aliquando opponitur folio. 55. numero. 6.
Exciptiens de prescriptione illam probare debet folio. 76. numero. 1.
Exciptiens exceptionem suam probare debet folio. 73. nu. 4.
Exceptio excommunicationis in viz peremptorie opponi non potest folio. 73. numero. 3.
Exceptio quando opponitur circumstantie eius specificari debent fol. 73. numero. 1. in. §. si quis.
Excommunicatio super futura culpa an sit ipso iure nulla folio. 164. numero. 5.
Exbāitus an possit capere exbāitum fol. 3. nu. 17.
Excommunicatus propter manifestam contumaciā non auditur nisi re suis expensis fo. 170. numero. 6.
Excommunicationis penam quando quis incurrit nō iniiciēdo manus in clericum folio. 167. nu. 6.
Excommunicationē continere qñ quis dicatur fol. 165. numero. 2.
Excommunicationem in se latam esse nullam asserens absolutionē ad cautelam petere potest folio. 162. numero. 1.
Excommunicatio lata post appellationē interpositam ex causa probabili non statim pronuntiatur fol. 167. numero. 1.
Excommunicatus contrahens peccat fol. 168. verū. non obstat hostiē.
Excommunicatus an possit agere de contractu inito excommunicatōe durante eo postea absoluto. fo. 168.
Excommunicatio suspensio et interdictus pari passu ambulant fol. 162. numero. 2.
Excommunicator et aduersarius contra absolutionem audiuntur fol. 163. numero. 3.
Excommunicatio manifeste offensa impedit absolutionem folio. 163. numero. 4.
Excommunicatio dicitur esse duplex fol. 164. verū. secundo nota.
Excommunicato maior propter participationē euz excommunicato an quis excommunicari possit fo. 64. numero. 2.
Excommunicatus repellitur apostulando fo. 168. numero. 2.
Excommunicatus a testimonio repellitur. folio. 168. numero. 3.
Excommunicatus tabellio an possit instrumenta conficere folio. 168. numero. 4.
Excommunicatus retinet dominium et administrationem rerū suarū folio. 168. numero. 6.
Excommunicatus aliquando quis est ab homine et aliquando a canone. fo. 175. numero. 1.
Excommunicare et suspendere possunt delegati communicantes cñ excommunicatis ab eis. folio. 171. nu. 2.
Excommunicatio post appellationem legitimam est ipso iure nulla fo

lio. 171. numero. 1.
Excommunicatus impetrans cum non excommunicato an valeat. fo. 9. nu. 4.
Excommunicati impetratio super nō cōsecutis an valeat. fo. 9. nu. 5.
Excommunicatio vtrum reddat iniam nullam. fo. 46. nu. 3.
Excommunicatio sententia appellat. fo. 7. nu. 5.
Excommunicatus equiparat mortuo. fo. 46. nu. 2.
Excommunicatus an possit esse executor testamenti. fo. 121. nu. 3.
Excommunicatus an possit dici hereticus. fo. 74. nu. 2. an excommunicatus.
Excommunicatus quare repellitur ab agendo. fo. 73. nu. 4.
Excommunicatio minor et maior est dabilis. fo. 73. nu. 2.
Executor testamenti an possit alium deputare fo. 121. nu. 8.
Executor testamenti an possit vendere de bonis defuncti pro satisfactioe legatorum. fo. 122. nu. 10.
Executor mortuo an officium transeat ad heredes. fo. 122. nu. 9.
Executor an possit vendere non pñte pecunia. fo. 122. nu. 12.
Executor inter pauperes an possit eligere minus pauperes per cōparationē ad alium. fo. 122. nu. 3.
Executor an detur actio contra heredem fo. 122. nu. 14.
Executor ad pias causas an possit compelli per episcopum ad reddēdam sibi rationem de administratione. fo. 122. nu. 16.
Executores non possunt distribuere male ablata. fo. 121. nu. 6.
Executor ad prouidendum in prouincia non potest generaliter inhiere. fo. 110. nu. 1.
Executio presentationis an impediāt litem contestationē. fo. 62. nu. 6.
Exempti rōne delicti contractus et rei de qua agitur possunt coram ordinarijs conueniri. fo. 152. nu. 2.
Exempti ratione domicilij non possunt coram ordinarijs conueniri. fo. 152. nu. 3.
Exemptio qñq; per priuilegium conceditur super certis articulis. fo. 110. 152. nu. 4.
Exemptio facta canonicis nō includit clericos. fo. 156. nu. 4.
Exemptio plena p. xij. modos designat. fo. 156. nu. 1.
Exempti in solo alieno nō pñt erigere oratoria. fo. 153. nu. 1.
Exempti sub iure ordinario loci. fo. 152. nu. 6.
Exemptus in quibus casibus coram ordinario possit conueniri. fol. 152. nu. 7.
Exemptio concessa ecclesie includit ipsius ecclesie clericos. folio. 155. numero. 1.
Exemptio concessa clericis alicuius ecclesie an includat ipsam ecclesiam. fo. 156. nu. 2.
Exemptus debet esse moderate. fo. 17. nu. 6.
Expensas interrogatorio:um a reo factorum quis exoluet. folio. 70. numero. 15.
Expressio cōditionalis filij in testamento non excludit vitium preteritionis. fo. 116. nu. 8.
Expressio iuris cōis gñalis nō tollit ius spāle derogatorium generalis. fol. 106. nu. 2.
Experientia dicitur esse rerū magistra. fo. 25. nu. 1.
Estimatio damni et interesse iniurie taxatur iudicis arbitrio. fol. 49. numero. 5.
Extraneuenerētes ad locū interdictū an sint admittēdi. fo. 177. nu. 1.
Factū subsequens p pcedēs declarari dicitur. fo. 142. nu. 1.
Fama an sufficiat ad pbatōes tituli clericali. fo. 170. nu. 4.
Familiaritas naturalis que dicat. fo. 182. nu. 4.
Fautores hereticorū q dicant. fo. 140. nu. 5.
Fautores delinquentū qualiter puniant. fo. 145. nu. 3.
Fauor arbitrio iudicis punit. 160. nu. 6.
Facultas recoueniendi a summo pontifice est beneficiū reo cōcessus fo. 11. nu. 2.
Factū pñt qñ reuocare nō pñt. fo. 34. nu. 2.
Factus per alium an p se facere videat. fo. 27. nu. 2.
Familiaris alicuius qualr qñ probeat. fo. 27. nu. 4.
Famuli dñ sunt egri dñis seruire intelligunt. fo. 107. nu. 4.
Feuda et officia in pñscatōe bonorū nō veniūt. fo. 160. nu. 4.
Feudatario feudo priuato reuertit feudū dñō. fo. 80. nu. 9.
Fauor timor odium et premium in iudicio sunt precauenda. folio. 78. numero. 2.
Falsitas in corumpendo aduersarium cōmitti pñt. fo. 17. nu. 3.
Fideiussor tenetur soluere credito: etiam de substantia sua. folio. 61. numero. 1.
Fideiussor qui soluit debitum credito: debet agere contra debito:ē. fo. 61. nu. 3.
Filius familias potest esse procurator ad iudicia et negocia. folio. 55. numero. 3.
Filius et filia l3 ab intestato pariter admittant ad hereditatē paternā tñ inter eos pñt esse disparitas. fo. 117. nu. 7.
Filius familias sine consensu patris non potest pro anima iudicare. fo. 125. nu. 5.

Tabula materiarū singularium

Filius fratris vel sororis an dicat nepos. fo. 30. nu. 4.
 Filius testamentum approbare pot in quo reperitur preteritus. fol. 116. nume. 7.
 Filius familias qñ est in iudicio an semp requiratur auctoritas patris. fo. 138. nume. 2.
 Filius propter casum patris an priuetur dignitate quesita. folio. 160. numero. 11.
 Filius an possit defendere patrem. fo. 165. nu. 5.
 Fidei iussores p eo qui erat pena corporali puniendus an puniant eadē pena sicut deliquit q auferat. fo. 172. nu. 8. iuxta p̄dicta.
 Fides bona qualiter pbari pot. fo. 77. nu. 6.
 Fides mala auctoris an noceat successori. fo. 77. nu. 7.
 Forma capituli quia propter de elec. in electiōibus canonicorū an sit seruanda. fo. 22. nu. 3.
 Forma delegatiōis alternatiua. fo. 45. nu. 1.
 Forma cōpromissi differt a forma scrutini. fo. 37. nu. 1.
 Forma petitiōis ecclesie sup restōne in integ. fo. 57. nu. 1.
 Forma iuramenti. fo. 70. nu. 14.
 Forma sūe iudicis appel. que sit. fo. 85. nu. 8.
 Forma grauaminis capli per papam. fo. 107. nu. 2.
 Forma duplex q seruat in electiōibus. fo. 31. nu. 1.
 Forus p̄nialis differt a iudiciali. fo. 206. nu. 2.
 Fraus aperit viam ecclesie ad petendam restitutionem in integrum. fo. 57. nume. 3.
 Fraus impedit cursum p̄scriptiōis quadrienni. fo. 57. nu. 4.
 Fraus in b̄nicialibus atqñ nō nocet. fo. 39. nu. 1. in c. si te.
 Friuolum qd dicat. fo. 85. ver. no. q.
 Fructus dignitatis debet peruenire ad manus administratoris. fol. 40. nume. 4.
 Fructus b̄nicioꝝ vacatium possunt alicui concedi ex p̄uilegio summi p̄dictis. fo. 14. nu. 3.
 Fornicator notarius d̄ a canone suspēsus. fo. 162. nu. 6.
 Fructus incertos ad tempus certum emere an sit licitum. folio. 203. numero. 15.
 Fraus vbicunq allegatur potest adiri iudex ecclesiasticus. fol. 209. numero. 16.
 Furiosus dans damnum an peccet. fo. 196. nu. 28.
 Furi rem raptam an surripere possumt restituam domino. folio. 195. numero. 12.
Cogens dicit cognatio. fo. 159. nu. 4.
 Generis appellatiōe qd p̄tineat. fo. 159. nu. 5.
 Generi p speciem derogat. fo. 106. nu. 1.
 Gerū dñ natura hic habet. fo. 21. nu. 3.
 Gerēs actum plurium qñq in plurali loqui d̄. quādoq in singulari. fo. 82. nume. 2.
 Gratia pape facta motu p̄prio cēlet surrepticia. fo. 100. nu. 2.
 Gratia alteri expirat prius electionē. fo. 19. nu. 6.
 Gratia sedis apo. nō debet p̄bere aliqbus occasionem delinquēdi. fo. 110. nume. 1.
 Gratia scda sp̄alis derogat p̄ime generali. fo. 95. nu. 3.
 Gratie resolutio potest pendere a voluntate gratiam facientis. folio 12. numero. 2.
 Gratia iam facta nō finit morte p̄cedētis. fo. 45. nu. 1.
 Gratia decreto vallata h̄ reuocet nō tñ p̄hoc p̄ualefcit ḡa prius facta aliter illud decretū. fo. 106. nu. 2.
 Gratificatiō locus est in petitiōe eiusd̄ rei si per omnia sunt pares. fo. 19. nume. 5.
Habitantes in comitatu gaudent p̄uilegijs ciuium. folio. 30. nu. 4. numero. 5.
 Habitum monachalē dimittēs est excoicatus. fo. 137. nu. 3.
 Hereticorū defensores qui dicant. fo. 140. nu. 4.
 Hereticos occidere an sit licitum. fo. 141. nu. 2.
 Hereticus cū petit ecclesiastica sacramēta in eo signa manifesta p̄nie apparere debēt. fo. 141. nu. 3.
 Hereticus si peniteat de heresi excoicatus reincoꝝporat unitati ecclesie heres eius ad successiōē admittet. fo. 142. nu. 5.
 Heretici quare cogantur ad obseruantiam fidei metu penarum. fo. 140. nume. 1.
 Heretici obediētes qui dicant. fo. 143. nu. 3.
 Hereticus an possit p̄scribere res ecclesiasticas. fo. 225. nu. 3.
 Hereticus res p̄phanas an possit p̄scribere. fo. 225. nu. 4.
 Heres vocatus an possit impedire alienationem executoris. folio. 122. numero. 11.
 Heres p̄teruolūtate defuncti retinet falcidiā. fo. 186. nu. 11.
 Heres q nō fecit inuētariū in foro p̄scie an teneat restituere vsuras vi trauires hereditarias. fo. 151. nu. 9.
 Heres an teneatur agere penitentiam de peccato defuncti. folio. 142. numero. 3.
 Heremite an gaudeat p̄uilegio clericali. fo. 211. nu. 20.
 Homicide simoniaci celebrātes sunt irregulares. fo. 162. nu. 5.
 Homicida occultus an possit in b̄nicio manere. fo. 198. nu. 1.

Hostiam non consecratam pro consecrata sumere an sit heresis. folio 142. nu. 2.
 Horas canonicas dicentes in loco interdicto an sint irregulares. folio 110. nu. 8. nume. 5.
 Honestas clericorū in pluribus dicitur versari. folio. 89. versiculo item 2 honestas.
 Homo disponere potest super quo disponit ius commune. folio. 6. numero. 11.
 Honestē p̄sone clausurā monialiū ingredi p̄hibent. fo. 130. nu. 3.
Incorporalia an possideant. fo. 226. nu. 7.
 Inconcordia in p̄mouēdo aliquem ad regimē ecclesie requirit. fo. 27. nu. 1.
 Inconcordia ex numero annoꝝ cōsiderat. fo. 27. nu. 2.
 Inconcordia quare nō vocati sumus sicut xpiani. fo. 136. nu. 8.
 Inconcordia p iuramentum p̄bat. fo. 26. nu. 5.
 Inconcordia iusta facit recedere a iuris p̄uilegio. fo. 24. nu. 6.
 Inconcordia iuramento p̄bari d̄. fo. 24. nu. 7.
 Inconcordia p̄babilis excusat auitio surreptiōis. fo. 13. nu. 2.
 Inconcordia affectata idem operat qd scia. fo. 40. nu. 2.
 Inconcordia crassa idē operat qd scia. fo. 6. nu. 3.
 Illicita sub colore honesti nō sunt attendenda. fo. 17. nu. 7.
 Infanti p̄ima confusa non est cōfēda. f. 41. nu. 1. in c. nullus.
 Infans aliqñ d̄bit sp̄salia cū maiore infante. fo. 138. nu. 1.
 Incestuosus an poterit disp̄sari cū nato ex adulterio incestu. f. 223. n. 19.
 Infideles an sint ad fidē cogendi. fo. 194. nu. 16.
 Infideles an iuste possideat eorū possēsiōes. fo. 225. nu. 1.
 Infideles an arcent ap̄licis p̄stōnibus. fo. 194. nu. 17.
 Infinitas cuiusda est. fo. 9. ver. no. q. infinitas.
 Inferior insignijs supioribus uti nō d̄. fo. 154. nu. 2.
 Inferiores plati ordines p̄ferre nō p̄nt. fo. 41. nu. 2.
 Inferiores ep̄o iurisdicōem habēt 2 p̄nt excoicare. fo. 164. nu. 2.
 Inferior legē supioris tollere nō pot. fo. 186. nu. 10.
 Indefinita an eq̄p̄leat vniuersali. fo. 182. nu. 4.
 Infectio est maior in viro q in femina. fo. 143. nu. 1.
 Infirmus post recōualefcētiā an teneatur reassumere horas quas omisit. fo. 90. nu. 3.
 Infirmitas aliqñ inducit mētis exilium. fo. 141. nu. 2.
 Inhumatus qui probatur vsurarius manifestus an exhumabitur. fo. 110. nu. 8.
 In commēda duo cōcurrere debent. fo. 28. nu. 2.
 Inconstantia 2 veritas est reprehēbilis. fo. 95. nu. 2.
 Indulgētia concessa p ep̄m subditis p opere in altera diocesi p̄stituēda auideat cōcessa. fo. 2. nu. 13.
 Indulgētia qñq est tp̄alis. fo. 19. nu. 4.
 Indulgētia qd sit. fo. 191. nu. 4.
 Indulgētie debēt cōcedi cum cā. fo. 161. nu. 1.
 Indulgētia p̄petua p obitum p̄cedētis nō expirat. fo. 19. nu. 1.
 Indulgētia sup nō residētia clericorū pot dari dignitati. f. 19. nu. 5.
 Inhibitio canonica ligat manū iudicis a quo. fo. 86. nu. 4.
 Inhibitio executoris ad compellendum afficit p̄bendam. folio. 111. numero. 2.
 Iniectiōes manus in clericū ratā b̄ns peccat. fo. 175. nu. 4.
 Inhabilis procurator an possit cōstitui ad cōstituēdum habilem. folio 53. ver. utrum possit.
 Ingressus ecclesie d̄ esse humilis 2 deuotus. fo. 136. nu. 2.
 Impator an possit rem alienā alteri donare. fo. 3. nu. 2.
 Impator d̄ dei minister. fo. 3. nu. 4.
 Impator pot esse feudatarius pape. fo. 79. nu. 8.
 Impuberes de iure cōmuni sunt tumulandi cum suis maioribus. fol. 125. nume. 4.
 Impubes religionē ingressus egredi p̄t ista. xlii. annū. fo. 127. nu. 2.
 Impeditus electiōi interesse pot aliū mittere. fo. 38. nu. 1.
 Impeditiō q reddūt sp̄salia nulla. fo. 137. nu. 1.
 Inimicitia illa tā p̄pullare qd pot. fo. 165. nu. 3.
 Iniuria in p̄sone q dicat. fo. 172. nu. 7.
 Iniuria sit ecclesie cui subtrahit debitiū offm. fo. 49. nu. 6.
 Iniuria illata canonicis alicuius ecclesie facit cessare a diuinis. fol. 49. num. 101.
 Inopiamus ex herēdibus an liberat animam iam defuncti a peccato. fo. 297. nu. 29.
 Impeditiō d̄ plene p̄bari. fo. 29. nu. 3.
 Impeditiō cā an sit legitima. fo. 29. nu. 4.
 Impeditus mittere tenet. fo. 29. nu. 5.
 Impeditiō iustā an excuset a p̄tumacia. f. 65. ver. tertio qro.
 Impertinens d̄ triplex. fo. 67. nu. 4.
 Impeditus cognoscere in loco deputato potest alibi cognoscere. fol. 46. nume. 1.
 Inquisitores in eadem puincia deputati habēt inr̄ditionem insolidum. fo. 42. nu. 1.
 Inquisitores in tota puincia sibi commissi possunt p tribunali sedere. fo. 142. nu. 1.
 Inquisitores p̄nt absoluerē iuxta formā ecclesie. fo. 142. nu. 3.

Inquisito:

Petri de ancharano super sexto decre.

Inquisitor potest in frigare penam. f. 143. nu. 4.
 Inquisitor potest mitigare penam de consilio diocelani. fo. 143. nu. 5.
 Inquisitor et ordinarius si simul citat coram quo magis debeat comparere. fo. 144. nu. 2.
 Inquisitores possunt invocare auxilium brachij secularis. folio. 124. numero. 4.
 Insignis archiepiscopalis an q̄viti possit. fo. 206. nu. 5.
 Insignia sibi assumere auctoritate propria an liceat. fo. 154. nu. 3.
 Instancia iudicij de durare de iure canonico quousq̄ per sniam causa sit finita. fo. 76. nu. 5.
 Instantia iudicij expirat. quo ad unum et durat quo ad alium. folio. 66. numero. 2.
 Institutio quid sit. fo. 184. nu. 11.
 Instituti per episcopum in ecclesijs monachorum curatis debent esse petui. fo. 131. nu. 2.
 Institutio q̄ spectat ad monachos in ecclesijs curatis eis subiectis. fo. 131. nume. 3.
 Institutio directa esse debet non obliqua. fo. 117. nu. 1.
 Institutio pcedens est de materia substitutionis. fo. 116. nu. 6.
 Institutio in legitima non representat coctam hereditatis. folio. 118 numero. 14.
 Institutio canonica imitat legem evangelicā. fo. 185. nu. 5.
 Instructus q̄s psonaliter coparere tenet. fo. 28. nu. 3.
 Irregularitas qualis p̄bit p homicidium. fo. 137. nu. 3.
 Irregularitas contrahitur cum infligitur pena sanguinis. folio. 137. numero. 2.
 Irregularis est ineligibilis. fo. 174. nu. 3.
 Insufficiētem se recognoscēs dignitati cedere. d. 3. fo. 39. nu. 2.
 Industria p̄sone electe qualis cognoscit. fo. 46. nu. 2.
 Inter p̄tari spectat ei cuius est cedere. fo. 111. nu. 3.
 Interpretatio benigna in ambiguis est faciēda. fo. 221. nu. 17.
 Interpretari potest qui legem cōdit. fo. 3. nu. 6.
 Interpretatio latissima in bñficijs est faciēda. fo. 91. nu. 1.
 Interdicti an sint p̄biti recipe corpus xpi. fo. 177. nu. 2.
 Interdictum generaliter fertur in regnum ciuitates et castra. folio 169. nume. 1.
 Interdictum gñale qd dicit. fo. 169. nu. 2.
 Interdicti an gaudeant indulgentijs et remissionibus. folio. 178. numero. 11.
 Inuitus ad locum datus an possit trahi. fo. 61. nu. 5.
 Ius canonicum principaliter saluti animarum puidere intendit. fol. 72. nume. 7.
 Ius patronatus quid sit. fo. 131. nu. 2.
 Ius adherētium regis sicut ius principalis. fo. 24. nu. 5.
 Ius eligēdi ex seruicio orit. fo. 23. nu. 1.
 Iura in dispositione causam primam non remotam considerant. fol. 99. nume. 2.
 Ius naturale d. esse duplex. fo. 187. nu. 19.
 Iuris terminos q̄q̄ abbreviare l. 3. fo. 169. nu. 4.
 Ius canonic reddit habilem ad delegationem suscipiendam. fol. 15. numero. 3.
 Ius questu p̄uentu p̄ditionis nō tollitur. fo. 19. nu. 2.
 Iura et bona romane ecclesie spacio cētum annorum prescribuntur. folio. 78. nume. 2.
 Ius feudale an possit prescribi. fo. 183. nu. 2.
 Iurium nouorum promulgatio ad papam spectare dicitur. folio. 4. numero. 2.
 Iura p̄cie alicuius q̄q̄ aliqd relinquit. fo. 18. nu. 2.
 Iura partium ubi sunt obscura ceteris paribus ille vincet qui h̄s titulum a maiori et digniori. fo. 103. nu. 1.
 Ius superioris vsu inferioris nō potest tolli. fo. 107. nu. 3.
 Iura vindictam imponētia p̄ciam nō ligant. fo. 5. nu. 10.
 Ius canonicum et civile in studio romane curie legi debet. folio. 153 numero. 3.
 Ius sepulture ex p̄uilegio cōpetit monasterio. fo. 52. nu. 2.
 Ius canonicū an p̄scriptōe discorde iuri civili. fo. 185. nu. 2.
 Ius civile tēdit ad p̄firmādam amicitiam. fo. 185. nu. 3.
 Ius cōe q̄q̄ resistit possessori. fo. 76. nu. 3.
 Iudex antequam vocet testes debet producere expensas offerre. folio. 18. nume. 3.
 Iudex cum pcedit p̄ inquisitōem d̄ defendere sniam suā coram superiorē. fo. 167. ver. quarto no.
 Iudices seculares debent admittere exceptiones ex com. in iudicio coram se. fo. 169. nu. 1.
 Iudex qui corruptus p̄ciouel p̄cibus male indicauit qua pena sit puniendus. fo. 79. nu. 6.
 Iudex ecclesiasticus an possit in aliquo casu concurrere cum laico. folio. 207. nu. 8.
 Iudex laicus an possit capere clericū delinquētē ne fugiat. f. 212. nu. 24.
 Iudex p̄ p̄ciam iudicare nō d̄. fo. 78. nu. 3.

Iudex an debeat iudicare scdm p̄ciam. fo. 189. nu. 26.
 Iudex ecclesiasticus an possit p̄ ecclesiastico crimine purū laicū capere et carcerare. fo. 210. nu. 17.
 Iudex laicus an possit cognoscere de causis clericorum. fo. 210. nu. 28.
 Iudex an possit decernere super bonis non sitis in territorio suo. fo. 61. numero. 4.
 Iudex ex officio supplere potest nemine opponēte in his que inducūt peccatum. fo. 76. nu. 3.
 Iudex ex officio quare exēdicatū repellat. fo. 76. nu. 4.
 Iudex ecclesiasticus q̄bus casib⁹ cognoscit de cāis laicorum. fo. 76. nu. 7.
 Iudex obuiare d̄ ne p̄tes fatigēt expensis. fo. 73. nu. 6.
 Iudex delegatus nō potest cogere litigatōrē ad p̄sonalem comparitiōnem. fo. 58. nu. 1.
 Iudex ecclesiasticus exercet iurisdictionē cōtra iudicem secularem clericos molestātem. fo. 61.
 Iudex an possit p̄figere terminū ad testiū p̄sonas reprobas ante at testationū aperturam. fo. 71. nu. 3.
 Iudex laicus in cā decima r̄ an sit iudex cōpetēs. fo. 209. nu. 12.
 Iudex secularis nō potest quoquomodo de crimine heresis cognoscere. fo. 144. nu. 3.
 Iudex q̄q̄ sibi affessorē assumere potest. fo. 18. nu. 1.
 Iudex delegatus tenet reddere qd illicite extorsit. fo. 18. nu. 1.
 Iudex in actibus suis fictōem adhibere nō d̄. fo. 59. nu. 3.
 Iudex delicti et domicilij possunt pcedere p̄ delinquētē in alieno territorio. fo. 7. nu. 7.
 Iudex sup debito d̄ interrogare. fo. 68. nu. 13.
 Iudex delegatus esculētum et poculētum recipe potest. fo. 17. nu. 4.
 Iudex appellatōis omisso illo articulo de quo appellat de cā p̄ncipali cognoscere nō potest. fo. 60. nu. 1.
 Iudex delegatus pape legitime recusari potest. fo. 44. nu. 1.
 Iudices delegati a sede apo. p̄nt t̄q̄ suspecti recusari. fo. 11. nu. 3.
 Iudex a paup̄e noīe exp̄saz nil eligere d̄. fo. 17. nu. 8.
 Iudici an sit obediendū. fo. 205.
 Iudices seculares tenent parere inq̄sitoribus. fo. 144. nu. 1.
 Iudex abdicans se a iurisdictione eam reassumere potest. folio. 85. numero. 5.
 Iudex postq̄ detulit appellationi an possit p̄figere terminum appellanti. fo. 86. nu. 4.
 Iudex laicus an possit mādare executiōi sentētiā latam cōtra clericū cum per iudicem suum. fo. 61. nu. 1.
 Iudex ecclesiasticus auxilij brachij secularis innocat. fo. 141. nu. 1.
 Iudex ecclesiasticus an admittat exceptiōem rei iudicate per laicum. fo. 76. nu. 3.
 Iudex laicus nō potest cōpellere ecclesiasticū nō admittētem exceptiōes rei iudicate p̄ ipsum. fo. 76. nu. 5.
 Iudex nō iurisdictionē alterius nō erequit. fo. 60. nu. 2.
 Iudex sine cā nō potest mutare d̄lationē legalē. fo. 6. nu. 14.
 Iudex ex cā legitima recusari d̄. fo. 83. nu. 1.
 Iudex allegatus suspectus p̄figit terminū arbitris ad suspitōis articulum terminandum. fo. 83. nu. 2.
 Iudex iurisdictionē exercēs sedere d̄. fo. 50. nu. 1.
 Iudex ecclesiasticus in aliq̄bus casibus an possit secularem compellere. fo. 76. nu. 3.
 Iudex recusatus quare nō recognoscit de articulo recusationis. fol. 46. nume. 2.
 Iudex ecclesiasticus iudicē secularem seruare canones in materia peccati disponētes cōpellit. fo. 73. nu. 6.
 Iudex delegatus si sit suspectus an possit alteri cōmittere. fo. 44. nu. 6.
 Iudex secularis iudicē ecclesiasticū adiuvare tenet. fo. 130. nu. 5.
 Iudex ecclesiasticus de accessorio est iudex cōpetens. fo. 223. nu. 20.
 Iudex q̄q̄ nō admittit appellatōem ab interlocutoria. fo. 82. nu. 5.
 Iudex secularis de vinculo iuramenti an cognoscere possit. folio. 73. numero. 5.
 Iudex nolens recipere probatiōes partis qua actione teneatur. fol. 79. numero. 7.
 Iudeorum possessiōes an retinere possunt. fo. 188. nu. 25.
 Iudeus litigās cū xpiano an iurabit de calūnia. fo. 63. nu. 2. et ibi in sup̄p̄lo de p̄c̄ l. d̄ n̄
 Iudeus iurātēs ad sectā saracenorum an sit p̄niēdus. fo. 143. nu. 2. mai. ad b̄p̄
 Iudiciū gratis agitari d̄. fo. 17. nu. 1.
 Iudiciū d̄ habere lōgas moras. fo. 11. nu. 20.
 Iudiciū diuersum p̄ formā capli cū in multis de rescriptis anualeat si nō fuerit exceptum. fo. 10. ver. tertio p̄ncipaliter.
 Iudiciū instātia pluries est ambulatoria. fo. 56. nu. 5.
 Iudiciū diuinū p̄ humanū nō d̄ mutari. fo. 202. nu. 12.
 Iuramentū in defectū plene p̄batiōis nō d̄ deferri nisi p̄mo ad sit p̄sumptio p̄ altera p̄tium. fo. 72. nu. 2.
 Iuramentum de veritate qd dicit. fo. 63. nu. 3.
 Iuramentum calumnie non excludit iuramentum malicie. folio. 63. numero. 4.
 Iuramentū de veritate est scdm p̄ciam iurātis. fo. 179.

Tabula materialium singularium

Juramentum calumnie dicitur prestari in ipso litis exordio. fo. 63. nu. 1.
Juramentum omisum in principio dicitur postea prestari. fo. 63. nu. 2.
Juras non fideiubere an iuramentum sit licitum. fo. 62. v. quarto quo.
Jurat in specialibus de veritate dicenda. fo. 63. nu. 5.
Juramentum aliqui facit laici de ecclesiastico foro. fo. 61. nu. 2.
Juramentum licitum quod precise servare cogit. fo. 72. nu. 4.
Juramenti due sunt species. fo. 67. nu. 2.
Juramentum semper servandum est. fo. 53. nu. 3.
Juramento impetrantis an stari debeat. fo. 16. nu. 4.
Jurisdicatio an perpetuetur per actum minus legitimum. fo. 45. nu. 6.
Jurisdicatio ecclesiastica defendere ad papam spectat. fo. 136. nu. 1.
Jurisdicatio inferioris excoicatione ligati non devoluitur ad archiepiscopum. fo. 39. nume. 2.
Jurisdicatio competens habitu non actu non potest alteri demonstrari. fol. 49. nu. 2.
Jurisdicatio ecclesiastici iudicis non debet impediri statutis laicorum. fol. 14. nu. 2.
Jurisdicatio legati non expirat morte mandato. fo. 47. nu. 7.
Jurisdicatio ordinaria cum delegata non percurrit. fo. 6. nu. 13.
Jurisdicatio subdelegati multis modis impugnatur. fo. 46. nu. 4.
Jurisdicatio arbitrorum circa queversas. fo. 46. nu. 1.
Jurisdicatio extincta de consensu partium post pronuntiationem reassumitur non potest. fo. 44. nu. 5.
Jurisdicatio ad iudicem allegatum suspectum reuertitur post tempus arbitris prefixum. fo. 83. nu. 3.
Jurisdicatio quo ad omnes videtur perpetuata per processum unius. fol. 45. nu. 5.
Jurisdicatio delegati per solam propositionem recusationis est impedita. fo. 44. nu. 3.
Jurisdicatio extincta progari non potest. fo. 45. nu. 3.
Iustitia publice honestatis ex sponsalibus additionibus ante additionem nis evictum non oritur. fo. 138. nu. 4.
Laicus potest dare in patronatus sine consensu ecclesie. fo. 131. vers. secundo nota.
Laicus esse potest procurator in causis specialibus. fo. 53. nu. 1.
Laicus potest habere in patronatus in ecclesia. fo. 131. nu. 1.
Laicus in eodem genere delicti punitur alia pena quam clericus. fol. 114. nume. 8.
Laici conversi in electionibus clericorum interesse non debent. fo. 34. numero. 4.
Laicis in loco interdicto an possit dari eucharistia. fo. 178. nu. 8.
Laici cantantes in ecclesia interdicta an sint irregulares. fo. 177. nu. 4.
Laici ratione peccati an possint pueniri in foro ecclesiastico. fo. 209. numero. 15.
Laicus post delictum commissum si effectus fuerit clericus coram quo iudice pcedere debet. fo. 211. nu. 19.
Laicum offendens propter odium clericum incidit in excommunicationem. fo. 27. numero. 1.
Laici per statuta sua libertatem ecclesiasticam minuire non possunt. fo. 134. nume. 1.
Laici delinquentes in furis puniuntur per censuram ecclesiasticam. fo. 148. vers. octavo nota.
Legatus non potest beneficiare beneficiatum non facta mentione de beneficio quod habebat. fo. 100. nu. 4.
Legatus de latere ecclesiam spectantem ad presentationem clericum et laicum an possit conferre. fo. 132. nu. 6.
Legatus non potest committere alteri receptionem resignationis beneficiorum. fo. 48. nu. 2.
Legatus de latere post papam est maior in provincia. fo. 35. nu. 1.
Legati an possint facere reservationes cum beneficio acceptandi. fo. 110. 94. nume. 1.
Legatus cum decreto decernere potest. fo. 100. nu. 1.
Legati possunt reservare beneficia sue collationi. fo. 47. nu. 1.
Legatorum de latere maior est potestas quam aliorum. fo. 35. nu. 2.
Legatus de latere an liget exemptos. fo. 179. nu. 3.
Legati de latere an possint absolvere iniquitates manus in clericos nisi si lesio sit enormis. fo. 175. vers. querit 30. an.
Legati sunt similes procuratoribus. fo. 47. nu. 2.
Lex consuetudine cum lege scripta conformari debet. fo. 195. nu. 22.
Lex positiva an reddat personam inhabilem ad spondendum. fo. 202. nu. 14.
Legis ratio non est minus consideranda quam lex. fo. 23. nu. 3.
Leges quibus disponatur super his que frequenter accidunt tamen quibus disponunt de his que quibus occurrunt. fo. 68. nu. 2.
Leges an possint reprobare actus iuramentovallatos. fo. 216. nu. 7.
Lex facta propter bonum eodem non inducens petiti servari debet in foro consuetudine. fo. 87. vers. sed an dictum.
Lex de consuetudine non statim penam infligit. fo. 27. nu. 1.
Leges iniquas statuentes qualiter teneant. fo. 94. nu. 19.
Legitima filij venit in substitutione pupillari. fo. 117. nu. 6.
Legitimat an possit ad doctoratum admitti. fo. 2. nu. 7.

Libellus appellatorius cui dari debeat. fo. 87. nu. 2.
Libellus an possit effici servus quot requirant. fo. 33. nu. 2.
Libellus potest dirigi quum agitur de subiectione. fo. 69. nu. 3.
Lis prius dicitur prestari quam iurare de calumnia. fo. 63. nu. 3.
Litis prestatio est de substantia processus. fo. 63. nu. 3.
Litigare in certo iudicio quum quis precise cogi non potest tamen potest in consuetudinem constitui. fo. 60. nu. 1.
Licetiam dare est minus quam mandare. fo. 170. nu. 3.
Licita defensio in quo consistat. fo. 166. nu. 12.
Litere iusticie summi pontificis que sunt. fo. 103. nu. 1.
Litere impetrare in forma pauperum expirant eo ipso quod impetras assensus est aliquod beneficium. fo. 103. nu. 2.
Lite impetrare super beneficiis dicitur ambiciose. fo. 91. nu. 2.
Locus desertus quod dicatur. fo. 179. nu. 4.
Loca que dicantur vicina. fo. 104. nu. 1.
Locus prior an quis effici possit cum detrimento alterius et sine eius iniuria. fo. 185. nu. 8.
Mandas pcuri clericum excoicatus est. fo. 175. nu. 2.
Mandatum quod possit pvideri alii beneficiario intelligitur de beneficiario habentem beneficium non curatum. fo. 98. nu. 3.
Mandatum directum super aliqua re non potest super alia adimpleri. fo. 101. nu. 2.
Mandas an dicatur vere facere. fo. 27. nu. 3.
Mandans ex solo mandato tenetur. fo. 146. nu. 1.
Mandas an teneatur principalis. fo. 176. nu. 9.
Mandatum directum super beneficiis vacante per resignationem an comprehendat beneficium vacans per mortem. fo. 13. vers. secundo ponitur.
Mandatum dari potest de certa persona eligenda. fo. 38. nu. 5.
Mandatum speciale in quibus casibus requiratur. fo. 55. nu. 4.
Mandatum speciale requiritur ad matrimonium spondendum. fo. 57. nu. 1.
Mandas an teneatur quum est secutus delictum. fo. 176. nu. 7.
Minos xliij. an. bz legitima personam statim in iudicio. fo. 59. nu. 1.
Malefactor apud quem detineri debeat donec cognoscatur de titulo clericatus. fo. 170. nu. 2.
Maritus in testamento potest uxori legare. fo. 117. nu. 3.
Masculinum in statutis non comprehendit femininum. fo. 27. nu. 5.
Matris preterito quare habetur per exheredationem. fo. 118. nu. 12.
Maiores xliij. annis recipit curatorem ad lites. fo. 59. nu. 4.
Matrimonium solum cum heretico an teneatur. fo. 143. nu. 2. et 3.
Matrimonium cepit exordium a deo in paradiso. fo. 129. nu. 2.
Matrimonium solo consensu perficitur. fo. 186. nu. 12.
Manifestum et evidens differunt. fo. 180. nu. 2.
Malefidei possessor an prescribere possit. fo. 185. nu. 1.
Mendicantes dicuntur habere superiores. fo. 53. nu. 3.
Medicamentum ordinem ingrediens infra annum libere egredi potest. fo. 127. nume. 3.
Metus baptismum impedire non dicitur. fo. 143. nu. 1.
Metus excoicationis comminatus an sit censendus iustus. fo. 57. nu. 2.
Medicantes loca nova ad habitandum acquirere non debent. fo. 151. nu. 1.
Mediator regit ad testificandum non admittitur. fo. 68. nu. 3.
Mediator quare cesset suspectus ad testificandum super actu ipso mediante gesto. fo. 68. nu. 6.
Medicantes de licentia prelatorum possunt eligere vitam heremiticam. fo. 151. nume. 2.
Mercator an licitum sit mutare pecuniam cum lucro verisimili. fo. 108. nume. 3.
Ministri institutionum debent cogere subditos ad eorum observantiam. fo. 23. nume. 1.
Minus quod est in obligatione generis debet. fo. 101. nu. 1.
Ministri secundum statum et qualitatem officij sunt instituendi. fo. 92. nu. 1.
Minor in quibus casibus bz legitima persona statim in iudicio. fo. 95. nu. 5.
Miserordia est speranda. fo. 22. nu. 8.
Minor in causis beneficiis admittitur tanquam maior. fo. 59. nu. 3.
Minor etate quot modis quod dicatur. fo. 14. nu. 2.
Monachum vagari non debet. fo. 104. nu. 2.
Monachi ad pluralitatem ecclesiarum curarum assumi prohibentur. fo. 104. nu. 3.
Monachus de creati. fo. 129. nu. 1.
Monachi offerunt ad habitandum in cellis. fo. 181. nu. 1.
Monachi possunt soli in cellis habitare. fo. 181. nu. 2.
Monachi apud sua monasteria sunt tumultuandi. fo. 125. nu. 1.
Monachus ante xliij. annum efficaciter obligari non potest tacite vel expresse. fo. 127. nu. 1.
Monachi sepultura sibi eligere non possunt. fo. 125. nu. 2.
Monachorum cura quandoque ad solum prelatum spectat. folio. 129. numero. 2.
Moniales extra sua monasteria discurrere non debent. fo. 129. nu. 1.
Moniales sub perpetua clausura manere debent. fo. 129. nu. 4.
Monitio de pcedere finem censure. fo. 171. nu. 1.
Monitio de habere diem intervalla. fo. 169. nu. 3.
Monitio canonica in ferenda finem que dicatur. fo. 169. nu. 2.

Monitio

Petri de ancha super sexto Decre.

Monitio an requiratur ad hoc ut quis incurrat penam iuris. folio. 89. nume. 2.
Monitio an debeat precedere compulsionem. fo. 76. nu. 6.
Modus confirmandi contractum alius inuoluitur. fo. 72. nu. 2.
Modus arguendi ex consequentia absurditatis. fo. 95. nu. 4.
Modus in collatione est seruandus. fo. 183. nu. 6.
Mors civilis equiparatur naturali. fo. 40. nu. 2.
Mors mandanti imputari debet. fo. 147. nu. 3.
Mors tuo mandatore reintegra expirat iurisdictio delegati. folio. 46. numero. 3.
Mortuus censetur abesse. fo. 45. nu. 1.
Mortuo vel suspensio ad quem debeat appellari appellabitur ad primum illius. fo. 46. nu. 1.
Mulier vidua retinet domicilium et honorem viri sui defuncti. fo. 124. nume. 3.
Mulier vidua decedens tumulanda est cum ultimo viro. folio. 124. numero. 4.
Mulier et minor an possint esse testamenti executores. fo. 121. nu. 2.
Mulieres nisi in casibus a iure expressis personaliter comparere non tenentur. fo. 59. nu. 1.
Mulier supponens partem quid agere debeat. fo. 188. nu. 22.
Mulierem que adulterata est cum papa accusare possum. folio. 213. numero. 28.
Multitudo nimia confusione parit. fo. 130. nu. 1.
Murus baptizare non potest nec puerum tenere. fo. 139. nu. 4.
Mutans an possit recipere obsequium verbale. fo. 198. nu. 4.
Necessario appellacione que contineant. fo. 159. nu. 6.
Negatiua an semper transferat onus probandi. fo. 67. nu. 3.
Negatiua an sit habilis que probari non possit. fo. 67. nu. 1.
Negligentiam electi in mittendo nuncios instructos an excuset eligentes. fo. 29. nu. 2.
Negligentia compromissarii quare magis nocet capto quam delicto. fo. 36. nu. 4.
Negligentia in petendo confirmationem excludit electum a iure sibi quesito. fo. 29. nu. 5.
Negligentia procuratoris dati ad eligendum nocet domino. fo. 35. nu. 1.
Negligentia notabilis priuat que iure prioratur. fo. 19. nu. nono nota.
Negligentia in vno non nocet in alio. fo. 95. nu. 1.
Negotiator propter quis dicitur. fo. 134. nu. 5.
Negotia futura per causam vniuersitatis delegant. fo. 36. nu. 2.
Nepotes an puniantur propter delictum parentum. fo. 160. nu. 5.
Nuper preter an differat. fo. 198. nu. 3.
Nomen mutatum in creatione pape qualiter accipi debeat. folio. 12. numero. 5.
Nomen Iesu Christi specialiter reuerentia attollendum est. fo. 136. nu. 3.
Nomia debitorum an possint emi. fo. 204. nu. 16.
Nome probatio appellari cuiuslibet interest. fo. 2. nu. 2.
Nomen an immutare licitum existat. fo. 2. nu. 1.
Nota inclusorum sub prima citatione debent exprimi sub clausula generalis. fo. 9. nu. 2.
Nominati qui citantur personaliter in rescripto an debeant declarari nota inclusorum. fo. 10. nu. 4.
Notarius non potest conficere instrumentum extra territorium illius a quo creatus est tabellio. fo. 60. nu. 4.
Notarius qui scripsit acta an possit esse testis. fo. 72. nu. 5.
Noticius tacite professus ad dignitatem episcopalem eligi potest. fo. 33. nume. 3.
Noticius infra annum probationis an possit ordinari. fo. 41. nu. 3.
Numerus minor an includatur in maiori. fo. 58.
Numerus canonicorum et prebendatarum quos in ecclesia est taxatus. folio. 101. numero. 1.
Nuncios priuati nunquam potest esse generatis. fo. 57. nu. 3.
Nuncio afferenti se citasse aliquem an sit fides adhibenda. folio. 167. numero. 4.
Nuptiarum benedictio an possit fieri in loco ubi vir vel mulier est interdictus. fo. 178. nu. 11.
Objicere volentes contra postulationem vel puisionem audiri debent. fo. 24. nu. 2.
Obligatio principalis tollitur pacto. fo. 216. nu. 8.
Obligatio que ex delicto descendit non perimit bona. fo. 142. nu. 4.
Obligatio contra iura contracta non firmat iuramentum. fo. 50. nu. 3.
Obligatio ad purificationem potest ipsam in pecunia soluere. fo. 133. nu. 1.
Obligatio facta super re illicita non astringit. fo. 24. nu. 3.
Obligatio nullo iure volens liberare captum per debito a iure repetendi an possit repetere si soluit illo capto inuito. fo. 62. nu. 4.
Obligatio fideiussores est efficacior quam principalis. fo. 217. nu. 9.
Obligatio fideiussores est accessoria. fo. 217. nu. 10.
Obiectio pemptorie exceptionis non inducit litem contestationem. fo. 63. nu. 2.
Occupatio per que attrahatur. fo. 56. nu. 4.
Occasio delinquendi tolli debet. fo. 148. nu. 3.

Officiales suffraganei non possunt trahi coram archiepiscopo. fo. 60. nu. 3.
Officiales dignitatum temporalium non confirmantur. fo. 72. nu. 6.
Officium iudicis inquirentis in negotio electionis super tribus versari dicitur. fo. 29. nu. 1.
Officium coadiutoris per mortem principalis debet expirare. fo. 40. nu. 5.
Officium multis modis sumitur. fo. 20. nu. 7.
Officium placitum in quo constat. fo. 47. nu. 1.
Officium iudicis mercenarium aliquando durat finita instantia cause principalis. fo. 10. nu. 2.
Officium legati in quibus constat. fo. 47. nu. 1.
Offensam vni illatam an alius remittat. fo. 198. nu. 2.
Offensa que dicitur. fo. 172. nu. 8.
Offensus emendat damnum iam illatum petere potest. fo. 147. nu. 2.
Olim dictio refertur ad tempus preteritum. fo. 69. nu. 4.
Omissio forme a iure deposite dispositione vitiat. fo. 24. nu. 4.
Omissio ordinis iudiciorum non vitiat confessionem in eodem iudicio habitam. fo. 140. nu. 1.
Opiniones que prolixitate inducunt sunt vitide. fo. 186. nu. 13.
Opponentes an ad curiam venire teneantur. fo. 29. nu. 5.
Ordinatio seruandus est in discussione plurium exceptionum simul oppositarum. fo. 26. nu. 1.
Ordinatio iuris in notariis non est seruandus. fo. 43. nu. 6.
Ordinatio clericos alienos suspeditur a collatione ordinum. fo. 40. nu. 3.
Ordinatio facta a prelo symoniaci an valeat. fo. 169. nu. 11.
Ordinatio clericorum super distributionibus faciendis inter clericos seruanda est. fo. 90. nu. 2.
Ordines dignitatum sunt in paradiso. fo. 134. nu. 1.
Ordines alieno clerico quis sine licentia superioris conferre non debet. fo. 40. nu. 1. in c. eos.
Ordines in loco interdicto an fieri possunt. fo. 174. nu. 2.
Ordines an possint conferri tempore interdicti. fo. 178. nu. 12.
Ordinarius super residetia dispensare potest. fo. 27. nu. 5.
Ordinarius potest compellere possessorem plurium beneficiorum incompatibilium ut ostendat dispensationem. fo. 49. nu. 1.
Ordinarius inquisitor habet iurisdictionem in solidum contra et diuissim. fo. 144. nu. 1.
Ordinatio in dioecesi non sunt obstruenda sine auctoritate episcopi. fo. 153. nu. 2.
Oratio particularis que fit. fo. 182. nu. 5.
Oratio indefinita que fit. fo. 182. nu. 6.
Oratio singularis que dicitur. fo. 182. nu. 7.
Oratio indefinita an equipoleat vniuersali. fo. 24. nu. 8.
Oratio singularis que dicitur. fo. 24. nu. 9.
Papa quicquid statim confert canonicatum et reservat collationem sue prebende prime vacaturam cum decreto. fo. 95. nu. 2.
Papa salute transmittit dicitur. fo. 3. nu. 13.
Papa quicquid mandat puidet certe persone quicquid incerte. fo. 46. nu. 1.
Papa iura que edidit reuocare potest. fo. 4. nu. 3.
Papa delegans eam simplici clerico an valeat. fo. 15. nu. 5.
Papa confert iurisdictionem ordinariam et quicquid delegat. fo. 47. nu. 3.
Papa licet scribat per alio in ecclesia habere numerum prebendarum et canonorum per hoc non videtur numerum ampliare. fo. 101. nu. 2.
Papa in rebus ecclesiasticis habet latissimum arbitrium transferendi. fo. 3. nu. 3.
Papa ad ius coram non ad ius priuatum se refert. fo. 16. nu. 2.
Pape iuramenti virtute declarare spectat. fo. 72. nu. 8.
Papa sollicita cura circa oues gerere debet. fo. 145. nu. 1.
Pape pertinet ecclesiasticas personas tueri. fo. 135. nu. 2.
Papa ex privilegio concedit studium. fo. 153. nu. 1.
Papa a quibuslibet sententiis excois absoluit. fo. 175. nu. septimo nota.
Papa si mandet puidet alicui vltimo ad certam summam an poterit puidet in pluribus beneficiis. fo. 92. nu. 3.
Papa libere papam renunciare potest. fo. 39. nu. 5.
Papa dicitur gratiam facere prebendo beneficium ecclesiasticum. fo. 18. nu. 1.
Papa dicitur supplere delictum capli commissum in electione. fo. 31. nu. 2.
Papa per sedas lras primas reuocare non videtur. fo. 18. nu. 2.
Papa locorum distantiam dicitur metiri. fo. 16. nu. 1.
Papa argumetur de armata militia ad celestem. fo. 158. nu. 4.
Papa gratiam a se factam reuocare potest. fo. 4. nu. 1.
Papa potestate quam habet in conferendis beneficiis restringit ad vnum mensem. fo. 92. nu. 1.
Papa aliquando scribit per verba necessitate importat. fo. 12. nu. 1.
Papa statutorum obseruantias remouere potest. fo. 12. nu. 2.
Papa probabiliter potest ignorare consuetudines locorum. fo. 4. nu. 5.
Papa probabiliter potest ignorare consuetudines reprobare potest. fo. 4. nu. 6.
Papa cedens alicui lras super prima vacatura deinde cedit alteri eas et mutato proposito mandat eas cassari an prime reassumant vigorem. fo. 107. nu. 3.
Papa ius alicui competens tollere potest. fo. 15. nu. 5.
Pape gratia stricta est intelligenda. fo. 12. nu. 6.
Pape et imperatoris nomina dicuntur esse distincta. fo. 30. nu. 2.

Tabula materiārum singularium

Papa de pſilio cardinaliū oīa facere debet. fo. 39. nu. 4.
Papa an poſſit diſpenſare q̄ monachus ducat vxorē. fo. 137. nu. 2.
Papa periculis aīaz obuiare debet. fo. 6. nu. 1.
Papa allegis ſua turpitudine an audiri debeat. fo. 6. nu. 2.
Papa teſtes minus ydoneos habilitare pōt. fo. 141. nu. 3.
Papa pſuetudinē introductā p̄tra iura an reprobare poſſit. fo. 20. nu. 1.
Papa eccleſiā an grauare poſſit. fo. 19. nu. 7.
Papa eccleſie vacātī de adminiſtratoze puidere debet. fo. 37. nu. 1.
Papa p ſuas pſtōnes an poſſit leges corrigere. fo. 189. nu. 29.
Papa dicitur roman⁹ pontifex. fo. 4. nu. 1.
Papa ante coronationē ⁊ pſecrationē an poſſit ſe ſummū pontificēz appellare. fo. 2. nu. 3.
Papa per ſuum reſcriptum an videatur velle cōſuetudini derogare. fo. 101. nu. 4.
Pactū inter patrem ⁊ filium per qd obligatur filia patri ad nō petendum valet. fo. 52. nu. 1.
Pactionibus priuatis nō pōt iuri publico derogari. fo. 50. nu. 2.
Par licet in parem nō habeat iuriſdictionē tñ tenetur eius deictū ſuperiori nunciare. fo. 144. nu. 2.
Partes impune ab appellatiōe recedere poſſunt. fo. 26. nu. 2.
Partes an poſſint puenire q̄ ſua ſeratur ſine ſcriptis. fo. 82. nu. 6.
Partes inuito iudice conuenire nō poſſunt. fo. 7. nu. 1.
Partes trāſigere poſſunt l3 agat de crimine. fo. 51. nu. 2.
Participās euz excōicato maiori incurrit minoꝛē. fo. 169. nu. 1.
Particeps criminū admittit in teſtimoniū in cā heretis. fo. 141. nu. 3.
Participans in crimine damnato incurrit maiorem excōicationem. fo. 164. nu. 3.
Participare cū excōicatis an impune liceat. fo. 164. nu. 4.
Particeps delicti penā incurrit. fo. 8. nu. 12.
Paria ſunt occidere ⁊ mutilare quo ad irregularitatem contrahendā. fo. 147. nu. 1.
Paria ſunt habere poſſeſſionē ſcōi beneficij vel p eum ſtare quomin⁹ habeat. fo. 102. nu. 1.
Paria ſunt eſſe in puincia vel eſſe circa. fo. 49. nu. 5.
Paupertas eccleſie nō liberat eā ab obligatiōe. fo. 14. nu. 2.
Parochia in qua quis deccedit quo ad ſepulturā non eſt inſpicienda. fo. 124. nu. 1.
Parochianis p pactū rectoris p̄iudicat. fo. 52. nu. 1.
Pater volens emancipare filiū ſuum an coram ep̄o vel layco emancipatio fieri debeat. fo. 212. nu. 22.
Pater contrahendo matrimonij nomine filioꝝum eos non obligat. fo. 138. nu. 1.
Pater agens noīe filie tenetur eam defendere. fo. 55. nu. 6.
Pater nō pōt de iure filio eligere ſepulturā. fo. 125. nu. 2.
Pater excludit matrē in ſucceſſione filioꝝ. fo. 111. nu. 2.
Pater pōt facere teſtamentū ſuū filio impuberi. fo. 118. nu. 9.
Pater per pupillarez ſubſtitutionem poteſt priuare matrē filij ſucceſſione. fo. 118. nu. 10.
Patronus laycus ad preſentandum habet tempus quadrimeſtre. fo. 132. nu. 5.
Patrinus an obliget ad aliquid filiolo. fo. 139. nu. 2.
Par an pōt fieri ei q̄ mandauit homicidiū cōmitti. fo. 176. nu. 8.
Par p nuncios tractari pōt. fo. 79. nu. 2.
Per dictio ſemper refertur ad perſonas principales actum gerentes. fo. 69. nu. 9.
Pecuniam dans mercatoꝝi vt de lucro partez habeat an ſit uſurarius. fo. 148. nu. 8.
Pecuniam dans mercatoꝝi vt de lucro participet an ſit uſurarius. fo. 200. nu. 12.
Pene quare adiūunt in diſpoſitionib⁹. fo. 133. nu. 1.
Pena que inſtigatur ipſo iure p inſtigationem creſcere non dicitur. fo. 25. nu. 1.
Pena an inſtigatur contra exigentes pedagia a perſonis eccleſiaſtiſ. fo. 133. nu. 4.
Pena carceris dicit⁹ arbitraria. fo. 159. nu. 3.
Pena que imponitur cōſeruatoꝝibus egredientibus ſuam iuriſdictionem. fo. 47. nu. 9.
Pena que imponatur collegio delinquenti. fo. 36. nu. 1.
Pena regulariter eſt pmiſſa cōtra factū ſuū venientes. fo. 200. nu. 9.
Pena contra eos qui admittunt excōicatos ad eccleſiaſtica ſepulturam. fo. 155. nu. 2.
Pena an pſumatur in fraude uſurarij. fo. 200. nu. 10.
Pene qñ inferuntur deferendū eſt dignitati ⁊ pſone. fo. 44. nu. 1.
Pena ppetui carceris p minimo delicto imponit⁹. fo. 212. nu. 23.
Pena legalis p canonica non tollitur. fo. 160. nu. 8.
Peritium totiens quis committit quotiens venit contra promiſſa. fo. 79. nu. 6.
Permutatio facta autorizante ep̄i contemptis collatoꝝibus vel patronis an ſit nulla. fo. 115. nu. 2.
Permutis pingue beneficiū cū tenui an videat⁹ fraus. fo. 115. nu. 3.

Perſone locoꝝ inter ſe ſtatuta facere poſſunt. fo. 4. nu. 4.
Perſone inhabilitas contra beneficiatum an poſſit opponi. fo. 184. numero. 10.
Perſone principales debent per ſe poſitionibus reſpondere. fol. 69. numero. 8.
Petitoꝝi decedenti an poſſit alius ſurrogari. fo. 66. nu. 2.
Petio que fundatur ſup iure cōi bꝛuib⁹ verbis expediri poteſt. fo. 108. nu. 1.
Penitens nō dicitur q̄ non ſatiffacit. fo. 191. nu. 3.
Penitentia an habeat locū in delictis attentatis ⁊ non cōſummatis. fo. 199. verſi. quinto oppono.
Penitentia eſt ſufficiens vt interdictus admittatur ad eccleſiaſtica ſe pulturam. fo. 174. nu. 3.
Peccatum obligat quē deo eccleſie ⁊ primo. fo. 192. verſi. iij. qōne.
Peccati venia datur correcto. fo. 198. in. c. peccati.
Periculis futuris obuiandū eſt. fo. 123. nu. 1.
Pedagiū non ſoluenti q̄ pena imminere dicit⁹. fo. 134. nu. 6.
Pedagiū fraudare an ſit peccatū. fo. 134. nu. 7.
Percutens nouitiū incidit in canonē late ſnie. fo. 175. nu. 2.
Percutens nō profeſſum incidit in canonē late ſnie. fo. 175. nu. 3.
Poſt dictio poteſt referri ad actum mediatum ⁊ immediatum. fo. 67. numero. 1.
Populo iterdicto nulla ſingularis perſona diuinis intereſſe poterit. fo. 172. nu. 3.
Poſtulanđi non veniunt patientes defectum in ordinibus vel etate. fo. 30. nu. 2.
Poſtulanđi ſue poſtulationi cōſentire nō tenentur. fo. 30. nu. 3.
Poſtulatione dependet a gratia. fo. 30. nu. 4.
Poſterior in tpe qñq̄ in iure eſt potior. fo. 13. nu. 3.
Poſſeſſoꝝ an teneat oſtendere titulum ſue poſſeſſionis. fo. 102. nu. 6.
Poſſeſſio que habet multum iuris ⁊ parum facti q̄ ſit. fo. 226. nu. 5.
Poſſeſſio quare nō queritur per annulū. fo. 184. nu. 12.
Poſſeſſoꝝ beneficij an cōpellatur oſtendere titulum. fo. 50. nu. 4.
Poſſeſſoꝝ malefidei an poſſit pſcribere. fo. 189. nu. 28.
Poſſeſſoꝝ debet vocari ante q̄ poſſeſſio aduocet⁹. fo. 102. nu. 4.
Poſſeſſio reſtitutio ⁊ ſpoliatio dicunt⁹ cadē. fo. 64. nu. 2.
Poſſeſſio vera cadit in beneficijs. fo. 66. nu. 1.
Poſſeſſio incorporealis quatuorplex eſt. fo. 227. nu. 8.
Poſſeſſio incorporealiū qualiter acquirat⁹. fo. 229. nu. 11.
Pignozationes vulgariter appellanē pꝛeſalie. fo. 157. nu. 1.
Poculum dare mulieri ad attentandam pudicitiam an ſit heretis. fol. 142. verſi. ſed hic queritur.
Potior in canonicatu eſt potior in pꝛebenda poſtea vacante. fol. 95. numero. 1.
Poteſtas cōſerendi onerata reddit. fo. 92. nu. 2.
Poteſtas an teneatur ſuis officialib⁹ ad medicinas. fo. 105. verſi. quādoq̄ quis.
Poteſtas eligendi tranſata in aliquem prima collatione conſumit⁹. fo. 39. nu. 3.
Poteſtas omnis dicitur eſſe a deo. fo. 145. nu. 2.
Poſitionibus aliquando per iuramentum veritatis reſpondetur. fo. 67. nu. 3.
Poſitiones ⁊ interrogationes qualiter differant. fo. 67. nu. 4.
Poſitiones non debent fieri niſi cum iuramento precedente. fol. 67. numero. 5.
Poſtio exceptionis an differat lites. fo. 74. verſi. oppono ſcōo.
Poſitionibus per procuratoꝝem rñderi poteſt. fo. 67. nu. 6.
Poſitiones poſt iuramentū ſunt fiende. fo. 73. nu. 1.
Poſtio non eſt repellenda licet in ea contineantur plures articuli. fo. 69. nu. 9.
Poſtio actionis inepta reddit iudiciū nullū. fo. 31. nu. 1.
Pꝛebendam petens contra poſſeſſoꝝem probare debet. fo. 108. nu. 3.
Pꝛebende ſacerdotales in eccleſia quandoq̄ eſſe dicuntur. fo. 101. nu. mero. 1.
Pꝛelatus in adminiſtratiōe ſibi a iure cōceſſa an habeat generalē cū libera. fo. 37. nu. 2. in. c. p̄is cui.
Pꝛelati participāt de quiete ſubditoꝝ. fo. 47. nu. 2.
Pꝛelati quādoq̄ in reges ⁊ principes proferunt ſententiam excōis. fo. 170. nu. 1.
Pꝛelati eccleſiaſtici an penas pecuniarias exigere poſſunt. fo. 167. nu. mero. 2.
Pꝛelati inferiores ex benignitate ſedis aplice pñt vti mitra ⁊ alijs pontificalibus ornāmētis. fo. 154. nu. 1.
Pꝛelatus intereſt aliquando capitulo vt ꝛelatus aliquādo vt canonicus. fo. 88. nu. 1.
Pꝛelatus non pōt agere ſuper iuribus eccleſie ſine conſenſu conuentus. fo. 69. nu. 2.
Preſentationi in literis ad beneficia ſtamus. fo. 19. nu. 3.
Preſentes dicunt⁹ qui ſunt in ciuitate. fo. 23. nu. 1.
Preſens pōt cōſerre beneficiū qd ab alio poſſidet⁹. fo. 102. nu. 2.
Preſumptio

Petri de ancha. super sexto Decre.

Presumptio vna aliam dicitur tollere. fo. 56. nu. 4.
Presentatio lra pape facta ordinario nō ligat eius man^u quin alte
ri q^{ui} illi pro quo scribit^{ur} conferri nō possit. fo. 111. nu. 1.
Presentatio facienda est diocesano de illis qui debent beneficijs in
stitui. fo. 91. nu. 1.
Presentatio ad patronū spectare dicitur.
Prescriptio quare fuit inducta. fo. 185. nu. 4.
Prescriptio an restitui debeat. fo. 185. nu. 6.
Prescriptio qualiter probari pōt. fo. 77. nu. 9.
Prescriptio legitima ius ab vno offert et alteri tribuit. fo. 77. nu. 5.
Prescriptio an pcedat sine possessione. fo. 226. nu. 6.
Prescriptio an sit cōtra ius naturale. fo. 185. nu. 7.
Preoccupatio habet locū in pluribus habentibus iurisdictionem in
solidum. fo. 45. nu. 2.
Preogatiua temporis habet locum inter plures habentes lras ad
beneficia. fo. 111. nu. 1.
Preuenire p quem actum q^{ui} dicitur. fo. 19. nu. 4.
Preses in futurū puidere debet. fo. 23. nu. 1.
Prior monialis an possit conqueri de abbate qui sine cā rationabili
vult eum remouere. fo. 104. nu. 4.
Prioritas iuris in beneficijs pferat^{ur} ex tempore tituli nō ex tpe tra
ditionis beneficii. fo. 95. nu. 2.
Prioritas in tpe pferat^{ur} prioritatem in iure. fo. 95. nu. 2.
Princesps an possit facere statuta contra sacerdotes concubinos.
fo. 213. nu. 27.
Princesps an possunt infideles expellere et eorum regna occupare.
fo. 190. nu. 4.
Prinapis promissio simplex debet reduci ad intellectum iuris cōis
fo. 47. nu. 8.
Prinapi nō obediēs morte moriat^{ur}. fo. 187. nu. 18.
Prinapis restitutio in dubio nō censet^{ur} facta cū alterius p^{re}iudicio
fo. 14. nu. 2.
Prinapis sine peccato an possit faracenos d^{omi}no regno suo expellere bo
na eoz^{um} insum suū cōferre. fo. 193. nu. 14.
Priuilegiū d^{icitur} esse multiplex. fo. 89. nu. 3.
Priuilegiū exemptoz^{um} nō extendit^{ur} ad subditos. fo. 153. nu. 3.
Priuilegiū cōcessum regi nō extenditur ad eius filios vel reginā.
fo. 153. nu. 1.
Priuilegiū singularium psonarū pcedētium p g^{en}eralem clausulā non
derogat. fo. 15. nu. 4.
Priuilegia statuta d^{icitur} ius diuinū an valeat. fo. 5. nu. 8.
Priuilegia in loco ag^{ri}uo exhiberi debet. fo. 154. nu. 2.
Priuilegiū clericale d^{icitur} esse multiplex. fo. 90. nu. 5.
Priuilegiū pcessum pcessum absenti qd dicit^{ur} esse. fo. 34. nu. 2.
Priuilegio p^{ri}ori per p^{ri}uilegium libere sepulture non p^{re}iudicatur
fo. 52. ver. 2 per hanc.
Priuilegium q^{ui} cōcedit alicui q^{ui} non possit interdici vel ex cōdicari an
poterit suspendi. fo. 179. nu. 2.
Priuilegiū sedis apo. nullus infringere d^{icitur}. fo. 152. nu. 1.
Priuilegioz^{um} verba potius ad factum q^{ui} ad ius in dubio sunt referen
da. fo. 126. nu. 1.
Priuilegiū reuocatio q^{ui} incipit sumere vigore. fo. 109. nu. 7.
Priuilegium per se minus sufficiens causam p^{re}scribendi p^{re}bet. fo.
110. 154. nu. 5.
Priuilegiū cū certa moderatōe pcessum quo ad psonas et als a iure
p^{ro}hibitas nō extendit^{ur}. fo. 156. nu. 1.
Priuilegium pcessum alicui sup^{er} auditōe diuinorum extenditur ad
familiares domesticos. fo. 156. nu. 2.
Priuilegium datum pauperibus hospitalis an includat seruitutes.
fo. 210. nu. 11.
Priuilegium concessum ciuitati lingonei. an profit ciuib^{us}. fo. 156.
nume. 3.
Priuilegia reuocant^{ur} cū incipiūt esse dānosa. fo. 109. nu. 1.
Probatio incūbit obiecti d^{icitur} forma electōis. fo. 22. nu. 2.
Probatio denegat^{ur} ei q^{ui} debuit instructus cōparere. fo. 29. nu. 8.
Probatio q^{ui} aliquis non sit sane mentis qualiter fieri debeat. folio
141. nume. 3.
Probatio sufficit in vno modo agendi que non sufficeret in alio. fol.
69. nume. 10.
Probatio semiplena non excusat a condemnatione expensarum. fol.
22. ver. item nota.
Probatum in iudicio inducit notoriū. fo. 73. nu. 2.
Procesus habitus cum actore ex cōdicato valet si nō opponat^{ur} q^{ui} sit
coram ordinario. fo. 75. nu. 3.
Procesus factus alibi q^{ui} in loco cōmissiōis an valeat. f. 46. nu. 4.
Procesus ordinarij d^{icitur} exemptū an valeat. fo. 152. nu. 5.
Procesus aliquando est nullus et tamen in eo sit expensarum cōdem
natio. fo. 10. nu. 1.
Procurator impeditus an teneatur aliū procuratorem substituere. fo.
110. 56. nu. 5.

Procuratorium an valeat in quo constitutus est pcurator ad agēdū
fo. 54. ver. nota formam.
Procurator in rem suam ante litem contestatam alium pōt substituere.
fo. 53. nu. 4.
Procurator potest interuenire in causa criminali deducta in iudiciū
p modū exceptionis. fo. 36. nu. 1.
Procurator constitutus ad opponēdū crimina d^{icitur} hoc h^{ab}ere specificū
mandatum. fo. 36. nu. 2.
Procurator d^{icitur} habere spāle mandatū ad iurandū. fo. 36. nu. 3.
Procurator ad negocia potest quandocūq^{ue} alium substituere. folio
53. numero. 6.
Procurator g^{en}eralis in vna substituere pōt. fo. 54. nu. 3.
Procurator q^{ui}q^{ue} substituit alium q^{ui} habet sup^{er} hoc ab alio spāle man
datum. fo. 54. nu. 1.
Procuratoris offi^{ci}ū ad tps suspendi pōt. fo. 56. nu. 1.
Procuratores d^{icitur} legē d^{omi}ni venire non pōt. fo. 191. nu. 2.
Procurator in causa electionis debet fundare libellum. folio. 73. nu.
mero. 4.
Procurator ignorans collationem beneficii factam d^{omi}no si b^{en}eficiū im
petret nō valet impetratio. fo. 13. nu. 5.
Procurator inuitus post litem contestatam a d^{omi}no reuocari nō potest
fo. 54. nu. 2.
Procuratio a locis visitatis solū recipi d^{icitur}. fo. 132. nu. 4.
Procuratoris culpavel dolus an noceat d^{omi}no. fo. 29. nu. 7.
Procuratores plures q^{ui} s^{ub}stituere pōt. fol. 56. nu. 1.
Procuratores plures in solidū s^{ub}stitui pōt. fo. 56. nu. 2.
Procurator cogit^{ur} subire iuramentū calūnie. fo. 63. nu. 1.
Procurator alium substituere non potest ante litem contestatam. fo.
53. numero. 3.
Procuratores quando dati sunt an vnus cōtra aliū agere possit. fo.
56. numero. 6.
Procuratoris delictum non nocet domino nisi habuerit spāle māda
tum. fo. 73. nu. 3.
Procurator absq^{ue} speciali mandato iuramentum deferre non potest.
fo. 54. nu. 3.
Procurator dat^{ur} post litē conte. an possit substituere. fo. 53. nu. 7.
Procurator ad tps an possit s^{ub}stitui. fo. 56. nu. 2.
Procurator ad negocia potest in negocio experiri defendere et agere
fo. 55. nu. 1.
Procurator generalis non admittitur in casibus in quibus requiri
tur spāle mandatū. fo. 55. nu. 2.
Procurator cōstitutus ad renunciandū ex cā p^{ro}mutationis an valeat
renunciatio et p^{ro}mutatio facta post reuocationē. fo. 57. nu. 2.
Procurator ex cōdicato an admittat^{ur} ad impetrationē faciendā. fol. 9.
ver. octauo et vltimo querit.
Procurator an cogatur p^{re}se d^{omi}ni defendere. fo. 55. nu. 5.
Profectus expresse est melioris cōditionis q^{ui} tacite. fo. 33. nu. 2.
Profectio dicitur esse duplex. fo. 127. nu. 1.
Profectus in monasterio delicto postea reformato an resilire possit
fo. 127. nu. 6.
Profiti expresse pōt manēs in habitu seculari. fo. 118. nu. 2.
Profectus in p^{ro}fectio debet amoliri p^{ro}p^{ri}ū arbitriū. fo. 32. nu. 2.
Prohibitio et suspēsiō impediūt collationē et iuris translationem. fo.
114. v^{er}o. dicit^{ur} Jo. an.
Proliis appellatiōe quid cōtineatur. fo. 159. nu. 2.
Promotiōe inquisitionis si est ex cōdicato an vigore eius rescripti sup^{er}
quisitionē impetrati poterit iudex ex officio pcedere. fo. 9. nu. 7.
Pronunciatio facta in cā idem operat^{ur} qd snia. fo. 44. nu. 4.
Propositū recti iudicis est lites minuire. fo. 82. nu. 1.
Pro sapia quid dicat^{ur}. fo. 159. nu. 3.
Proseneta si receperit promissionē salarij an repellatur a testimonio
fo. 98. nu. 8.
Protestatio cōtraria facto nil releuat. fo. 32. nu. 2.
Protestatio an releuet ab irregularitate. fo. 147. nu. 3.
Promissio beneficii d^{icitur} esse sine pctō. fo. 183. nu. 5.
Prorimū iurare q^{ui} tenet. fo. 166. nu. 9.
Pubes factus trib^{us} casib^{us} statim obligat^{ur}. fo. 127. nu. 3.
Pueri q^{ui} dicantur. fo. 14. nu. 5.
Plures iudices debet^{ur} ferre sniam an simul loq^{ui} debeant. fo. 31. nu. 3.
Plures ex vna offensa agere possunt. fo. 49. nu. 4.
Pluralitas officioz^{um} requirit pluralitatē personaz^{um}. fo. 103. nu. 1.
Pluralitas resoluit^{ur} in plures singularitates. fo. 43. nu. 3.
Plures q^{ui}q^{ue} simpliciter delegant^{ur}. fo. 44. nu. 1.
Plura requirunt^{ur} in acquirenda quasi possessione in seruitute. fo.
227. nu. 7.
Pupilaris etas discretionē carere dicit^{ur}. fo. 34. nu. 2.
Pupill^{us} an restituat^{ur} cōtra p^{ro}p^{ri}ā cōfessionē. fo. 58. nu. 5.
Pupilli in ecclesijs intulant^{ur}. fo. 34. nu. 1.
Pu alitates q^{ui} requirunt^{ur} in locis et psonis deputatis a papa eedē
requirunt^{ur} circa subdeleg^{ati} potestātē. fo. 17. nu. 2.

Tabula materiārum singularium

- Quasi possessio rei incorporalis acquisita qualiter perdat. fol. 65. numero. 5.
- Quis ex ea superuenienti pōt venire contra factū suū. fol. 26. nu. 4.
- Questio heredis post mortē an moueri possit. fol. 146. nu. 1.
- Rapine commissae in rebus ecclesiasticis an sint de foro ecclesie. fol. 209. nu. 14.
- Ratibabitio retrotrahitur. fol. 175. nu. 3.
- Ratibabitio in maleficijs equiparat. fol. 175. nu. 1.
- Recōuentio corā iudice delegato est a iure inducta. fol. 12. nu. 10.
- Recōuentio an habeat locū corā arbitro. fol. 12. nu. 9.
- Recōuentio an habeat locum in cā appellationis. fol. 12. nu. 8.
- Recedere ab eo qd semel statutū est an quis possit. fol. 5. nu. 8.
- Recedēs a iudicio sine licētia iudicis puniū tāq cōtumax. fol. 68. nu. 9.
- Rectores parochialiu ecclesiarum an possint indulgentias concedere. fol. 191. nu. 5.
- Rector parochialis ecclesie d3 in ea residere. fol. 27. nu. 3.
- Rectores per epm sunt instituendi ad p̄sentationem monachorū in eorū ecclesijs curatis. fol. 131. nu. 1.
- Rectorum appellatione cōprehēdunt etia qui p̄ficiūt administrato-ribus laicorū. fol. 72. nu. 5.
- Receptio canonica secundi beneficii iurati inducit vacationes primi. fol. 97. nu. 1.
- Receptus auctoritate pape preferit prius receptis in p̄benda postea vacatura. fol. 95. nu. 2.
- Recepti per lras facultatis an videant titulu cōsequi. fol. 11. nu. 4.
- Receptatores hereticorū qui dicant. fol. 140. nu. 3.
- Receptus in canonicū statim cum p̄benda vacat potest eam petere. fol. 95. vers. tertio nota.
- Receptio facta p capitulum contra statutum suū iuratum an valeat. fol. 103. nu. 2.
- Regula per quē verba constituat. fol. 182. nu. 3.
- Regula quid sit. fol. 182. nu. 1.
- Regula qualiter plures casus simul cōiungat. fol. 183. nu. 10.
- Regis nepos excludit fratrem regis in regni successione. fol. 39. versicu. secundo nota.
- Religiōis cā potest q̄s obligari ad perpetuam moram in certo loco. fol. 59. nu. 4.
- Religionē ingrediēdo potest q̄s se priuare libero arbitrio. fol. 33. nu. 1.
- Religiosi puritatē in suis actib9 obseruare debēt. fol. 53. d. iij. nota.
- Religiosus datus ad eligendum an possit eligere sine licētia superio-ri. fol. 33. nu. 5.
- Religiosus pōt esse executor vltime voluntatis petita et obtēta a su--periore suo licētia. fol. 121. nu. 1.
- Religiosus ad p̄laturam eligi pōt. fol. 33. nu. 3.
- Religiosis prohibitū est recipere vsurarios ad ecclesiasticā sepultu-ram. fol. 150. nu. 5.
- Religiosi medicātes qualiter differūt ab alijs religiosis. fol. 32. nu. 4.
- Religiosus pōt assumi ad p̄laturas alteri9 religionis. fol. 33. nu. 1.
- Religiosi ad studia sine licētia adire nō debēt. fol. 137. nu. 1.
- Religiosi alicui9 monasterij sunt ciues loci illius. fol. 47. nu. 6.
- Religiosi vlti seculares i eodē gñe peti q̄seorū magis peccet. fol. 142. n. 6.
- Remedio vno contra contumacem submoto aliud grauius adhibet. fol. 66. nu. 2.
- Remedia plura ad eundem effectū tendētia nō possunt simul cumula-ri. fol. 21. nu. 2.
- Remissio quare nō idem operat qd solutio. fol. 18. nu. 3.
- Remissio quo ad liberationem debitoris nō idē operatur sicut restō. fol. 18. nu. 2.
- Rumor aliquando p veritate sumitur. fol. 24. nu. 1.
- Renunciatio tenuis p̄bende presumitur in fraudē. fol. 39. nu. 2.
- Renunciare an idem sit qd cōcludere. fol. 58. nu. 4.
- Renunciatio collationē alteri faciendam p̄cedere d3. fol. 13. nu. 2.
- Represalie sunt cōtra naturalem equitatē. fol. 157. nu. 2.
- Represalie p̄cesse simpliciter non p̄ceduntur ad clericos. fol. 157. nu. 3.
- Represalie an possint p̄cedi contra amba fīatores. fol. 157. nu. 4.
- Repulsio exceptionis peremptorie in vna cā an p̄iudicet in alia. fol. 88. nu. 1.
- Res occupate in bello an fiant occupantium. fol. 193. d. tertio quero.
- Res affectata cum onere reali transit ad priuilegium cum onere suo. fol. 126. nu. 2.
- Res suam recuperare p̄pria auctoritate aliq̄ p̄mittitur. fol. 23. nu. 2.
- Res indicata dicitur quando est lata sententia que meretur executio-nem. fol. 76. nu. 1.
- Res diuise in eodem libello peti possunt. fol. 69. nu. 5.
- Res incidentes in cōmissum an licite quis emere possit. fol. 188. nu. 23.
- Res vendicat sine expressione cōfinium. fol. 80. nu. 2.
- Res infidelium licite occupare possumus. fol. 80. nu. 3.
- Res vendicatio an detur contra possidentem cum liter tantum vel na-turaliter tantum. fol. 80. nu. 1.
- Resignatio illi9 manib9 est faciēda ad quē spectat collatio. fol. 115. n. 1.
- Resignatio beneficii d3 fieri aliquo recipiente. fol. 13. nu. 1.
- Resignatio ad hoc vt valeat d3 esse libera. fol. 95. nu. 1.
- Restitutio an aliquo casu neget spoliato. fol. 64. nu. 4.
- Restitutio vnius non tollit alterius ius questum. fol. 14. nu. 4.
- Restitutio p̄tendenti se spoliatum an concedatur. fol. 64. nu. 1.
- Restitutio male ablatoz cui fieri debeat. fol. 197. nu. 30.
- Rescriptum priuilegium et donatio qualiter inter se differant. folio. 8. vers. est ergo.
- Rescriptum efficitur nullū per impetrantis excōicationē. fol. 8. d. nota q̄ ipso iure.
- Rescriptum an sit de p̄cessu. fol. 8. nu. 2.
- Rescriptum ab excōicato impetratū ipso iure non valet. fol. 8. d. itē nō.
- Reservatio pape decreto interposito afficit ignorantes. fol. 99. nu. 1.
- Reservatio cuiuscunq̄ actus sufficit subdeleganti. fol. 45. nu. 3.
- Reservatio pape decreto interposito afficit ignorantes. fol. 98. nu. 4.
- Reservatio sola sine decreto an liget ignorantes. fol. 99. nu. 2.
- Residere verbum pluribus modis intelligi d3. fol. 90. nu. 1.
- Respondere an quis teneat. fol. 67. nu. 5.
- Reus excōicatus an admittatur ad conuentionē iudicum. fol. 9. nu. 6.
- Reus an cogatur respondere. fol. 67. nu. 6.
- Reus recōueniendo dicitur experiri. fol. 11. nu. 4.
- Reus vlti a vnam dictam per literas aplicas trahi. non potest. fol. 17. numero. 3.
- Reus si h3 plura domicilia in quo debeat fieri impetratio. fol. 17. nu. 5.
- Reus aliq̄ reconuenit actores sup eo de quo iudex cognoscere nō po-terat nisi parte volente. fol. 11. nu. 6.
- Reus conuentus priuilegio se tueri potest. fol. 154. nu. 4.
- Sacramentū multis modis sumitur. fol. 206. nu. 6.
- Sacramentum confirmationis in fronte ambulat pari passu cum ba-ptismo. fol. 139. nu. 2.
- Sacramentum fidelitatis quis per seipsum p̄sonaliter prestare debet. fol. 130. nu. 4.
- Sacrilegus efficitur immittens manus in personam ecclesiasticam. fol. 79. nu. 7.
- Sanctitudo decet domū domini. fol. 136. nu. 1.
- Satisfacere et mandare vt satisfaciatur an sint paria. fol. 149. nu. 1.
- Satisfactio absolutionē p̄cedere d3. fol. 79. nu. 5.
- Serutinio publicato moniales variare possunt. fol. 37. nu. 6.
- Sententia d3 hereticos est ferēda. fol. 143. nu. 1.
- Scientia inter domesticos semper p̄sumitur. fol. 108. nu. 4.
- Scientia supueniens non idem operatur ad irritationē actus qd sciē-tia a principio. fol. 13. nu. 3.
- Scire et credere differunt. fol. 69. nu. 10.
- Scisma quid sit. fol. 145. nu. 2.
- Scholaris pluribus annis absens an p̄dat priuilegium matriculare. fol. 2. nu. 9.
- Scholares p represalijs in loco studij capi non possunt. fol. 2. nu. 12.
- Scholarium rector an possit esse laicus. fol. 4. nu. 10.
- Scholares de per se faciunt vniuersitatem. fol. 4. nu. 10.
- Scholarium familiares an gaudeant eorū priuilegijs. fol. 2. nu. 10.
- Scholarium appellatione an includantur doctores. fol. 3. nu. 18.
- Scholaris qui post solutam matriculam recessit et tandē redijt an cen-setur scholaris nouus. fol. 12. nu. 5.
- Scriptura interuenire d3 in appellationē que interponitur in casibus hui9. c. vt circa de elec. fol. 24. nu. 2.
- Scriptura ad substantiam actus requiritur. fol. 49. nu. 2.
- Scriptura an sit de substantia actus qui geritur. fol. 133. nu. 9.
- Sententia lata super crimine heresis statim debet executioni manda-ri. fol. 144. nu. 2.
- Sententia generalis archiepiscopi ligat solū eius subditos. fol. 164. numero. 3.
- Sententia excommunicationis dicitur medicinalis. folio. 162. numero. 1.
- Sententia debet imponere finē p̄trouerie. fol. 207. nu. 7.
- Sententia lata contra principālē potest mandari executioni cōtra si-deiussorem. fol. 215. nu. 4.
- Sententia iniusta ligat in foro iudiciali non in foro dīuino. folio. 78. numero. 1.
- Sententia excōicationis in vniuersitatem ferri non potest. fol. 165. nu. 7.
- Sententia ad hoc vt valeat tria in ea requirunt. fol. 82. nu. 1.
- Sententia lata cōtra vnu an noceat alteri. fol. 220. nu. 14.
- Sententia et decretū equiparant. fol. 108. d. iij. sexto nota.
- Sententia sine scriptis an valeat. fol. 82. nu. 5.
- Snia incerta pōt fieri sup expensis. fol. 65. nu. 4.
- Sententia excōis non est reuocanda p iudicē appellationis nisi parti-bus vocatis. fol. 84. nu. 5.
- Sentētia delegati cōtra intentionē delegantis an sit irrita. fol. 96. nu. 3.

Snia excō

Petri de ancha super sexto Decre.

Sententia excois super futuris culpis non est ferenda. folio. 164. nu. mero. 4.
Sententie an ligent ignorantes. fo. 7. nu. 4.
Sepultura ecclesiastica denegatur ei cui prohibitus est ingressus ecclesie. fo. 174. nu. 2.
Sepultura usurario manifesto denegatur. fo. 148. nu. 3.
Sepeliri debet quis in ecclesia in qua elegit sibi sepulturam. fo. 124. vers. circa illud etiam.
Sepultura quis sibi eligere non potest ante. xiiij. annum. fol. 125. nu. mero. 1.
Sepelientes illicite tenentur ad restitutionem corporum. fo. 123. nu. 3.
Seditio et acclamatio prohibetur specialiter in ecclesijs. folio. 136. nu. mero. 4.
Singuli de capitulo pro obligatione capituli conveniri non possunt. fo. 107. nu. 1.
Sigilla singularia in actu collegij qui sit a pluribus possunt apponi. fo. 49. nu. 3.
Socius an possit defendere socium. fo. 166. nu. 7.
Solentitas voti continentie est inuenta ex constitutione ecclesie. fo. 129. mero. 1.
Sollicitator cause an possit esse testis. fo. 72. nu. 3.
Solvens tpe libertatis dicat fide implere. fo. 187. nu. 16.
Solutio census est signum subiectiois. fo. 156. nu. 2.
Spes ultime voluntatis plures esse dicunt. fo. 116. nu. 5.
Sponsalia pparctes contracta noie filioz absentiu confirmant per filios tacite et expresse. fo. 139. nu. 3.
Spoliatio plerumq; deducitur in iudicio in modum exceptiois. fo. 64. numero. 1.
Spoliatio licita est inquietare spoliatozem ex intervallo. fo. 155. nu. mero. 6.
Spualia an cadant in laicis. fo. 208. nu. 11.
Spualia iura pseribi et vendicari possunt. fo. 76. nu. 2.
Studere quid sit. fo. 153. nu. 4.
Studentes in studio guali debent percipere fructus suoz beneficiorum integre. fo. 153. nu. 5.
Studentes in studijs approbatis habent immunitatem. fol. 153. nu. mero. 2.
Statutu vbi trahit ad malum an sit renocandū. fo. 73. nu. 5.
Statuto epi an ligent subditi. fo. 7. nu. 7.
Statuentes pnt sua statuta iuramento firmare. fo. 12. nu. 3.
Statutum q; prelatus iuret servare consuetudines est validū. fol. 72. numero. 1.
Statutu epi de pilio sui capli q; nō possit in suo foro ab interlocutorijs appellari an valeat. fo. 88. nu. 3.
Statutu an valeat q; p debito carceris. fo. 172. nu. 4.
Statutu an valeat q; nō perit debitū infra decem annos cadat a iure suo. fo. 189. nu. 27.
Statutu et iura quo ad excoicationē differunt. fo. 164. nu. 6.
Statutu an possit excludere filias a patris successione. fo. 52. nu. 2.
Strepitus seculari iudicioz in ecclesia conquirere debet. fol. 136. numero. 6.
Suburbia q; dicant. fo. 173. nu. 2.
Substitutio directa ex ea trahit ad obliquā. fo. 118. nu. 7.
Substitutus non potest renocari post mandatum a substituto susceptum. fo. 54. nu. 2.
Substitutio directa pupillaris infra tempora pubertatis an oblique tur. fo. 119. nu. 16.
Substitutio compendiosa an fiat pupillo per verba directa cōia vel obliqua. fo. 120. nu. 17.
Substitutionis forma. fo. 117. nu. 4.
Substitutio compendiosa facta impuberib; excludit matrē ipis decedentib; in etate pupillari. fo. 117. nu. 5.
Substitutio directa nō trahit ad fideicommissa. fo. 118. nu. 8.
Subditus per prescriptionem libertatem pretendere potest contra suū superiorem. fo. 154. nu. 3.
Subditus de licentia episcopi potest sibi confessorē eligere. fo. 161. numero. 1.
Subditus q; possit resistere facto iudicis. fo. 166. nu. 6.
Successor potest renocare factum predecessoris. fo. 111. nu. 1.
Suoz appellatione q; veniant. fo. 159. ff. q; veniunt.
Superior an possit dispensare sup irregularitate etiā nō vocatis illis quozū interest. fo. 196. nu. 27.
Superior appellationem friuolam de necessitate recipere non tenet. fo. 85. nu. 2.
Superior supplet negligentiam inferioris. fo. 31. ver. nota q;.
Superior quo ad licentiam concedendam quis dicatur. folio. 40. nu. mero. 1.
Superior non potest astringere iuramentis subditos suos. folio. 50. numero. 1.
Suspendus si benedicat nuptias an sit irregularis. fo. 162. nu. 4.

Suspendus a canone ingerens seduinis efficitur irregularis. folio 78. nume. 5.
Surreptio impetrantis p se sicut reddit impetratōem nullam ita surreptio impetrantis p alio. fo. 100. nu. 3.
Surreptio que reddit gratiam vitiosam an vitabit literas executori as. fo. 63. nu. 8.
Suspectus debet vocari antequam excommunicetur. folio. 141. ver. secundo nota.
Syndicus an possit iurare sine speciali mandato de calumnia. folio 69. numero. 13.
Simonia an committatur in traditōe iurium spiritualium. folio. 72. numero. 2.
Sindicus agens pro vniuersitate in animam ppriam iurare debet. fo. 69. nume. 6.
Taciturnitas pemptorie excoicationis aduersario cōpetētis nō reddit rescriptū surrepticiū. fo. 62. nu. 5.
Taciturnitas pcuratoris nocet dño. fo. 68. nu. 11.
Taces an videat pntire. fo. 56. nu. 1.
Taciturnitas habet p cōfessione. fo. 67. nu. 8.
Tactus in iuramento an requiratur. fo. 24. nu. 10.
Tāq; dictio est nota ppietatis et veritatis. fo. 73. nu. 2.
Tāq; dictio q; est notaveritatis. fo. 68. nu. 10.
Taratio debet precedere expensarum condemnationem. folio. 73. nu. mero. 6.
Testis sine iudicis licentia recedere non debet. folio. 18. versiculo ex quo collige.
Testis receptio q; cōmitti nō potest. fo. 59. nu. 2.
Testes ppter criminis enormitatem aliqui admittuntur qui alii non admittunt. fo. 68. nu. 4.
Testibus domesticis fides nō est adhibenda. fo. 141. nu. 4.
Testes pferendo testimonio ad iudicē venire debent. fo. 18. nu. 2.
Testes proficiscentes extra domum debent habere expensas. fol. 17. nu. mero. 5.
Testes minus idonei hereticos admittunt. fo. 141. nu. 2.
Testes coram iudice pducere debent. fo. 71. nu. 1.
Testator dicēs instituo pauperes xpi deinde mori veniat an valeat institutio. fo. 116. nu. 3.
Testari qui prohibent. fo. 116. nu. 4.
Testatoris voluntas p lege seruanda est. fo. 115. nu. 1.
Testis iurari manifesti est ipso iure nullū. fo. 150. nu. 7.
Testis excoicati an valeat. fo. 168. nu. 8.
Testis facies q; nō erat iurarius si postea ē effectus an valeat testamētum. fo. 14. nu. 4.
Testamentū qd sit. fo. 116. nu. 2.
Testis pupillare cōfetur paternū. fo. 118. nu. 11.
Testis iurari hospitalari an dicant exempti. fo. 179. nu. 1.
Tempus vacationis an retrahatur ad tempus reservationis. folio 48. nume. 2.
Tempus ad ignorandū pmiuegia nō datur sicut ad purgandū ius cōe. fol. 108. nume. 5.
Terminus appellati ad psequendum appellationem est presigendus. fol. 82. nu. 6.
Termino elapso pcedendum est in causa cōtra absentem eo non citato. fo. 22. nume. 5.
Terminus secundum locorum distantiam venit presigendus. fo. 25. nu. mero. 4.
Terminus pfigit infra quē agat. fo. 64. nu. 5.
Territoriū qd sit. fo. 7. nu. 8.
Territoriū castri subiact castro. fo. 222. ver. sed territorii.
Terra ad usum sepulture deputata videri nō potest. fo. 178. nu. 14.
Titulus in prescriptione duobus casibus de iure canonico requiratur. fo. 77. nu. 4.
Titulus minus iustus nō pbet cām pseribēdi. fo. 114. nu. 6.
Titulus bñficii an doceri debeat. fo. 184. nu. 9.
Tōtura prima illiterato nō est cōferenda. fo. 41. nu. 2.
Traditio possessionis an inducat collatōem. fo. 220. nu. 15.
Tres regule cumulatōem impediēt. fo. 32. nu. 5.
Triplex in eadē ecclesia an q; esse potest. fo. 20. nu. 3.
Turpitudinē suā allegas an sit audiendus. fo. 69. nu. 11.
Vacatio diuturna in ecclesijs est dānosa. fo. 23. nu. 2.
Vacavendita habent vitulum iure accessorii venit vitulus. fol. 215. numero. 3.
Variatio de iure an sit pmissa. fo. 37. ver. vndecimo.
Variare an sit licitū. fo. 25. nu. 3.
Variatio habet locum post votum in scrutinio dispositum. fo. 295. nu. mero. 3.
Varietas et incōstantia reprobari debent. fo. 30. nu. 3.
Variari in incerto cōdamno alterius q; nō dñ. fo. 32. nu. 3.
Vacatio primi bñficii inducit postq; recepit scdm et possessionem pascificam habuit. fo. 102. nu. 2.

Tabula materiārum singularium

Veniens ab intestato in foro cōscientie recte petere pōt hereditatem
 ab eo qui inutiliter est institutus. fo. 187. nu. 20.
 Venientes in cā pro suo interesse admitti debent. fo. 66. nu. 4.
 Verba simpliciter prolata debent intelligi et referri ad statū et condi-
 tionem persone. fo. 93. nu. 2.
 Verba priuilegij potius recipiunt interpretationē a consuetudine q̃
 a iure. fo. 16. ff. vbi verba.
 Venia peccatorum in ecclesia est postulanda. fo. 136. nu. 5.
 Vicarius a suo beneficio aliquē amouere non pōt. fo. 42. nu. 2.
 Vicarij qñ sunt duo vtrum vnus sine alio pcedere debet. fo. 43. nu. 3.
 Vicario cōgrua portio assignari debet. fo. 34. nu. 5.
 Vicariū in ecclesia ponere spectat ad ep̃m. fo. 34. nu. 3.
 Vices vicarij qñq; quis gerit. fo. 42. nu. 1.
 Vicarius an possit constituere alium vicariū. fo. 42. nu. 2.
 Violentia illata in recuperando beneficia est puniēda. fo. 98. nu. 3.
 Viatores vbi sepeliri debeant. fo. 123. nu. 4.
 Vim vi repellere iura permittunt. fo. 165. nu. 1.
 Virgo deprehēsa in habitu meretricali an censet meretrix. f. 171. nu. 6.
 Vir nunquid teneatur defendere vxorē. fo. 166. nu. 5.
 Virgines in festiuitatib⁹ pasche natiuitatis dñi pēthecostes et assum-
 ptionis virginis an possint consecrari. fo. 177. nu. 3.
 Visitatio plena esse debet. fo. 132. nu. 2.
 Visitator qualiter se habere debet. fo. 133. nu. 7.
 Visitantes vltra victualia exigentes eterne maledictionis penam in-
 currunt. fo. 133. nu. 8.
 Vniuersitas an possit decapitari. fo. 165. nu. 10.
 Vniuersitas si alio se trāsferat an priuilegia sequentur. fo. 2. nu. 1.
 Vniuersitas criminaliter accusari non pōt. fo. 165. nu. 9.
 Vniuersitas an possit remittere dāna illata subditis in bello. fol. 97.
 nume. 4.
 Vniuersitas corā quo debeat cōueniri. fo. 4. nu. 9.
 Vniuersitas scolariū coram quo conueniri debeat. fo. 211. nu. 21.
 Voluntas et beneplacitū an morte extinguantur. fo. 12. nu. 3.
 Vocans quez fraudulēter ad iudiciū tenetur ad expensas. fo. 18. nu. 1.
 Votū fidei datio iuramenti et pmissio paria sunt. fo. 123. nu. 2.
 Votum qđ deponitur in scrutinio vocatur nōtiatio. fo. 2. nu. 1.

Votum suum vnus de collegio per lras exprimere non posset. fol. 38.
 numero. 6.
 Votum pcedens de intrando religionē nō solēnizatur per ingressus
 alterius. fo. 128. nu. 1.
 Vota sigillatim et in secreto scrutari debent. fo. 31. nu. 1.
 Vota oim eligentiū in scriptis redigi debēt. fo. 31. nu. 2.
 Votum non solēnizatum non impedit matrimonium contrahendum.
 fo. 129. nu. 3.
 Vtbs in plura noia diuiditur. fo. 16. vers. aduerte.
 Vt dictio an faciat modū vel cōditionē. fo. 182. nu. 5.
 Utilitas ecclesie euidenter operat̃ vt absens ob dictā cām p̃cipiat quo-
 tidianas distributiones. fo. 90. nu. 4.
 Utilitas publica priuate est p̃ferenda. fo. 24. nu. 2.
 Usurarij manifesti testari non possunt. fo. 168. nu. 5.
 Usura quid sit. fo. 148. ver. primo ergo.
 Usura dicitur vorago. fo. 147. nu. 1.
 Usura an numeretur inter peccata. fo. 147. ver. Et predicta.
 Usura quid sit. fo. 199. nu. 7.
 Usurario de vsuris satisfacere an sufficiat. fo. 148. nu. 2.
 Usurarius manifestus si ydonee cauere non potest an carebit ecclesia-
 stica sepultura. fo. 152. nu. 10.
 Usure an sint omni iure p̃hibite. fo. 198. nu. 2.
 Usurarius an teneat̃ i totū restituere et deducto ne egeat. f. 192. nu. 8.
 Usurarius an teneat̃ reddere quicquid lucratus fuit ex vsura. fol. 195.
 numero. 23.
 Usura dicitur rapina. fo. 195. nu. 24.
 Usura in quibus rebus cōmittatur. fo. 198. nu. 6.
 Usura in quibus cōmittatur. fo. 204. nu. 17.
 Usurarij bona vtrum pro vsuris restituendis sint tacite obligata. fo.
 204. nu. 18.
 Usurarius manifestus sine satisfactiōe absolui nō debet. fo. 150. nu. 6.
 Vxor an possit viuere de vsura. fo. 195. nu. 26.
 Vxor sine pctō an possit de vsuris alimenta sumere. fo. 190. nu. 5.
 Ydoneitas maior in promouendis ad regimen animarum requiritur
 fo. 96. nu. 1.

flet. fol. 38.

ingressus

rabendum.

cipiat quo

2.

bit ecclesia

192. nu. 8.

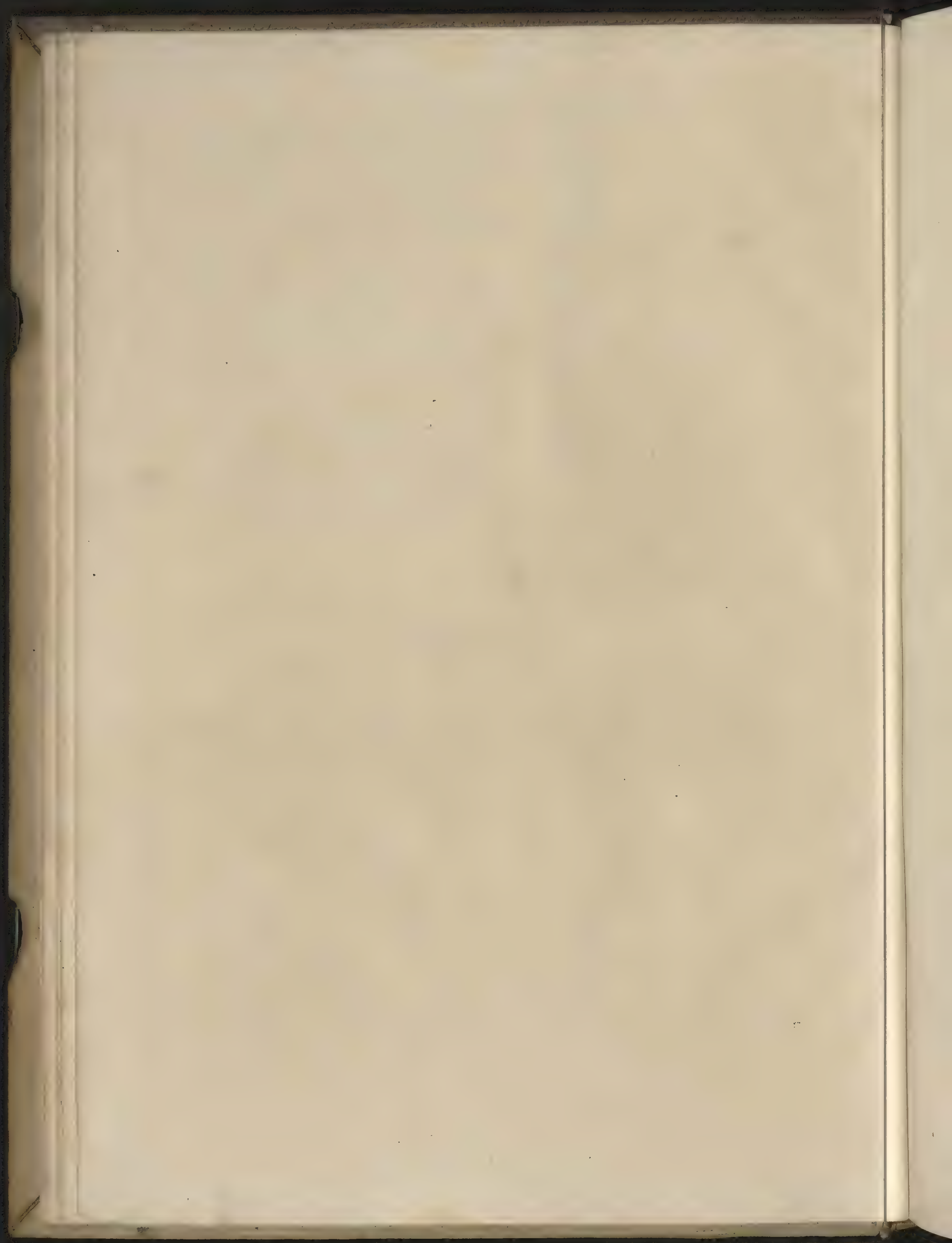
ra. fol. 195.

bligata. fo.

150. nu. 6

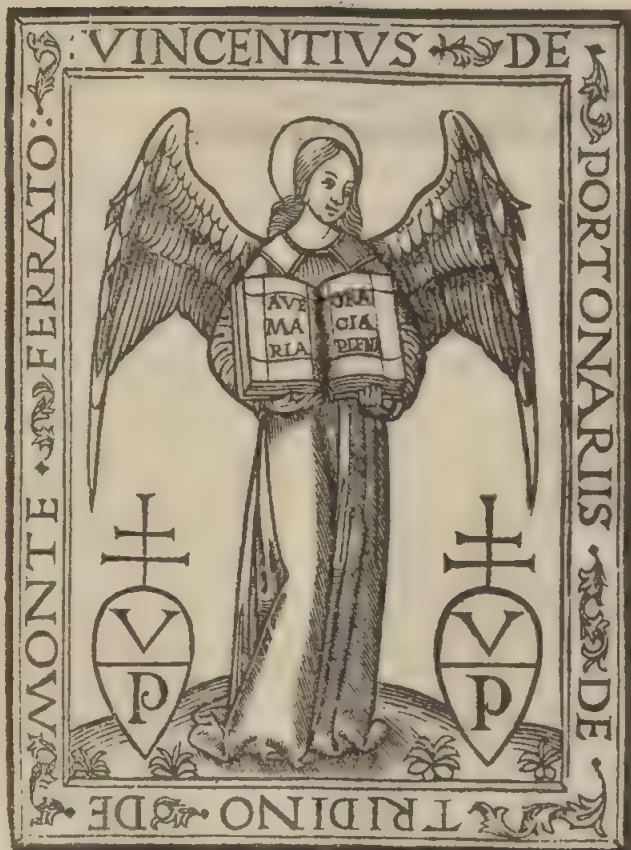
nu. 5.

requiritur

**Lectura eximij doctoris domini Petri de
ancharano super sexto Decretaliu: noui**

ter edita: iustisq; perpendiculo trutinata per reuerendissimum
dominum Felinum Sandeum ep̄m Penesem meritissimū
ac sacri consistorij auditorem dignissimum. Et nouissi-
me reuisa per egregium virum magistrū Iohannē
de gradibus vtriusq; iuris professorem. Cum
ultima lima additionib; summarijs: nu-
meris: et dictionario alphabetico
dñi Iohannis thierri Lingo-
nesis iuris Lesarci et ponti-
ficij doctoris primū
in lucem suam
sortitū esse
ctum.

Cum Gratia et Privilegio.

Domino suo domino Jacobo de moncourte
basilice beati Johannis baptiste Lugudunensis
presentatori: necnon iuris Pontificij doctori
meritissimo Johannes thierry Lingonensis iu-
rium doctor elego panigerico carmine. S. D.

Quem charitum genuit celebranda corona sororum
Quas fouet aonio vitrea limpha vado
Semper ad optatos veniant sua carbasa portus
Auctaq; sint titulis nomina clara bonis
Quam suus eximio sit fulgor honore canendus
Humano dici non satis ore potest
Nam quicquid sacre diuina volumina legis
Et quod lex omnis continet vnus habet
Hoc genuit pignus valido qui cuncta tridenti
Torquet z eterna conditione domat
Scilicet z grece didiscit pariterq; latine
Dicere: quo melius lingua latina foret
Alter stat virtute catho: maro carmine: marcus
Eloquio: latijs liuius historijs.
Quocirca a cunctis magno celebratur honore
Et nomen resonant quelibet ora suum
Nulla quirinali se roma extollat asillo
Gloria nãq; suis laudibus ista venit.

Summi tur-
rano Lectura:
stigata per reu-
Felynum San-
rem dignissimu-
strum Johanni-
apostillis sum-
thierry Lingon-

videmus quod
preco z hono-
eis memoria su-
modo aliorum
extare. Et ut a-
z canonicis scien-
tum eorum ser-
an. in addi. S.
enumerat qui
nulla haberet
In iure et
ria: q; Accur-
liter recitauit
antiquor: volu-
cretalium. z. v.
ter tribuens c-
nas: nouissim-
in mercuriales
z maioris aut
merito: accur-
studia Italie
nam hoc Bo-
ris in scriptis
vero canonic-
alij illustrari
facillissimis
Bar. lumen i-
grini de P. i. s.
Fuerunt in es
qui scripserun-
Steph. Zap-
runt in iure sa-
Bal. de Per-
enim alterius
sua. maxime i-
qua ipse dicta
derauit: z iur-
tie z ornatu vi-
ius scientia z
qui suis labo-
nihil sub sole
troz parum d-
etiam ut dixi
eos qui tutu-
eratissimus i-
te. iu. enu. D.
conditio sem-
perpetuo po-
properat. C.
cole de: ancha-
beati Petri
bac alma z re-
cathedram: s.
commenta s.
raro. C. Ex-
sepectus d-
ratur opinio
stuentibz in-
cas z doctrin-
an. modicum
thcoricas pi-

Summi iuris vtriusque interpretis domini Petri de anchorano Lectura in sextum librum Decretalium: accuratissime castigata per reuerendissimum iuris Pontificij monarcham dñm Felxnum Sandeum Penensem epm: et sacri cōsistorij auditorem dignissimum nouissime reuifa per egregium virum magistrum Johannem de gradibus vtriusque iuris professorem. Cum apostillis summarijs numeris et cōcordatijs domini Johannis tpierry Lingonensis iuris Cesarei et pontificij pfefforis.

In nomine domini

eiusque matris sanctissime virginis gloriose marie: et beati Antonij amen. Scribitur Ecclesiastici. cap. primo. Nihil sub sole nouum: nec valet quisque dicere hoc recens est: iam enim fuerunt in seculis que fuerunt ante nos non est priorum memoria. hoc quod bene dictum est: sic in qualibet scientia manifeste videmus quorundam. scilicet doctissimorum virorum scripta summo precepto et honore habitata: adeo cum tempore defecisse: ut nulla de eis memoria superfit: quorundam vero notitiam retineri solum modo aliorum conuentorum postea editis: sed eorum originalia non extare. Et ut alios aliarum facultatum commenta vtilia civilem et canonicam scientiam suis acutissimis ingenijs illustraret: quantum eorum scripta in obliuione transierunt ex probemio do. Jo. an. in addi. Specu. pot. cuilibet manifeste liquere: vbi multos enumerat qui in iure canonico scripserunt. de quibus minima aut nulla haberetur memoria: si eos in dicto eius opere non referret. In iure etiam civili de multis glossatoribus confirmat memoria: quod Accur. glossator nouissimus eorum opinio. in suis glossis fideliter recitauit Jo. an. iuris canonici luminare magnum omnium antiquorum volumina curiose perquirens omnes in nouellis Decretalium. et vi. in vnum coniunxit: vnicuique velut iustitia fideliter tribuens quod est suum. Glossauit enim subtiliter Clemens nas: nouissime addi. ad Specu. et nonnulla alia opuscula edidit in mercuriales que oia hodie preteritis inter doctos versantur et maioris autoritatis habentur: in iudicijs: et in scholis nec immerito: accurate enim singula ponderauit. Cuius quidem tempore studia Italie facillimis et clarissimis doctoribus floruerunt. nam hoc Bononiense studium tunc pa. bu. in legibus pre ceteris in scriptis suis breuiloquum et subtilis et plures. In iure vero canonico idem Jo. an. Jo. calde. Pau. de liza. et nonnulli alij illustrarunt: etiam studia. scilicet Paduanum Papianum. et Perusinum facillimis doctoribus claruerunt. scilicet maxime Perusinum quod Bar. lumen iuris civilis. Jo. poglarensis. de Senis. Fran. tigrini de Pisis. d. Fede. de Senis famosissimum reddiderunt. Fuerunt in eadem etate plures preclare scientie viri: maxime qui scripserunt super Cle. vt Huill. de monte lau. Zen. Pau. Steph. Zap. Matthe. et Bertran. Post istos alij successerunt in iure famosi: et inter alios Dominus et preceptor meus do. Bal. de Perusio iuris vtriusque doctor: et vere vtriusque: nullius enim alterius predictorum lecturas et commeta reperi ita mixta ut sua. maxime in materia cōi iuri canonico et civili: ut iudicioz in qua ipse dicta Inno. plurimum vtilia et subtilia in lec. sua. C. ponderauit: et iuxta exigentiam declarauit et suppleuit in stilo eloquentie et ornatu verborum: non minus in cathedra quam in scriptis eius scientia et doctrina suis auditoribus grata semper fuit: alijs qui suis laboribus cupiunt doctores fieri. Sed ut propositio mea nihil sub sole nouum. Et ob hoc vltimo istos nouissimos arbitror parum dictum quod non sit dictum prius: videntur tamen noua quod etiam ut dixi non est priorum memoria: sed nec istorum quod erit apud eos qui tuturi sunt in nouissimo. Quare autem hoc contingat sacratissimus imperator Iustinianus ratione reddit in l. i. C. de veter. i. enu. Diuine inquit res perfectissime sunt: humani vero iuris conditio semper in infinitum currit: et nihil est in ea quod stare perpetuo possit. multas etenim formas edere natura nouas deproperat. Predicta sepe atque sepius consideras ego Pe. Jo. cole de anchorano de nobilibus de Farnesio puencie patrimonij beati Petri in ruscia minimus vtriusque iuris doctor: regens in hac alma et regia ciuitate Bononie studiorum omnium vera matre cathedram: sexti et Clementine predictorum modernorum scripta et commenta studui et discurre non tam transiuga: sed tanquam explorator. Ex quorum dictis visum fuit nouellam sexti et gl. de cle. post se perfectius declarari. Quod enim in istis duobus voluminibus declaratur opiniones legistarum et canonistarum. et pre ceteris sunt cōcordi studentibus in vtroque iure. Ideo vtilissimum mihi visum est theoricarum doctrinas doctorum modernorum quibus plurimum vtemur. et Jo. an. modicum aut nihil vidit dictis suis adiungere. et per ipsas theoricarum prefatam nouellam. et gl. de. vt dixi declarare: corrigere

et supplere. Insuper quia studium per apostillas textuum et glossarum semper mihi laboriosum extitit. Ideo eius stilum in hoc non sequor: sed per notabilia oppositiones: et questiones dicta sua et aliorum omnium reassumo. Quod similiter super decre. scribens feci ut in remissionibus quas sepe in persecutionibus faciam apparebit. Ex quibus omnibus si qua laude digna studiosi repperint: deo et Iesu christo saluatori nostro attribuant. Nam iuxta beatum Gregorium in probemio moralium. Intellectum stulto homini prebet: et voluntatem suam cum voluerit per ora iumento rum narrat: confluenta visibus hominum plumbi vascula submisistrat. Que autem ruditer vel inepte: sine correctione digna desprehenderint: mee parue intelligentie imputent: et cum charitate suppleant et emendent: sicque opus ipsum omnium correctioni subijcio: sed preteritis prefati domini Bal. qui me sua diligentia et scientia meliorum reddidit quod acceperit: ut accedat. l. aquilius ff. de dona. ac etiam domini et patris mei domini Gaspa. de cal. re et fama profundissimi decretorum doctoris strenui et spectabilis comitis palatini: per cuius lecturam plurimum scholaribus fructuosam ad presens istud studium illustrat: et fama eius antiqua in iure canonico conseruatur. Sed iam ad propositum. scilicet ad prosecutionem operis descendamus. In nomine domini nostri Iesu christi: eiusque matris gloriose marie: et beati Antonij. Amen.

1. Homen an immutare licitum existat.
2. Homen proba appellari cuilibet interest.
3. Papa ante coronationem et consecrationem an possit se summum pontificem appellare.
4. Doctor quoadmodum se habere debeat.
5. Etas que requiratur in doctore.
6. Doctor an debeat esse legitime natus.
7. Legitimus an possint ad doctoratum admitti.
8. Doctores in examinando quot requirantur.
9. Scholaris pluribus annis absens an perdat priuilegium matricule.
10. Scholarium familiares an gaudeant eorum priuilegijs.
11. Priuilegium datum pauperibus hospitalis an includat seruientes.
12. Scholares pro repressalijs in loco studij capi non possunt.
13. Indulgentia concessa per episcopum subditis pro opere in altera dyocesi constituenda an videatur concessa.
14. Universitas si se alio transferat an priuilegia sequentur.
15. Papa salutem transmittere dicitur.
16. Canonis vel hominis beneficium non complectitur odiosos.
17. Exbannitus an possit capere exbanniti.
18. Scholarium appellatione an includant doctores.
19. Doctores et scholares faciunt vniuersitatem.
20. Adificetes sub nomine artificum an contineantur.

Bonifacius

Salutationem istam: deinde in glo. ij. et vt dictis his scribentium aliqua addam vtilia: ipsa per modum notabilium reassumam. Et primo not. quod deum post creationem suam iste iuris latoz Bonifacius appellatur: est: hic videtur quod hoc non liceat. scilicet immutare sibi nomen: vt in l. i. C. de nomi. mu. Sol. aut vult sibi mutare nomen sine alterius lectione: quia hoc turpe nomen: vult habere pulchrum et potest: quia nostra interest bono nomine nuncupari: vt. ff. ad treb. l. facta. §. si in danda. Aut cum alterius lectione facit: quia sub illius nomine vult aliquid usurpare vel euitare: et tunc falsum committit: vt. d. l. i. et ita ibi Ly. et per dñm meum Fal. in. i. constitutione. C. hic ergo ista mutatio ex bona causa fit: vt in glo. iij. quod plures causas reddit quare fiat nominis mutatio in creatione pape: qui addit in nouum Gen. xvij. c. in principio. vbi deus promouens Abraham mutauit illi nomen: dicens cris pater multarum gentium: nec vltra vocabitur nomen tuum Abram: sed appellaberis Abrahā quia patrē multarum gentium constitui te. Item confirmat rationem glo. que dicit quandoque expedies sit mutare si prius turpe nomen habebat: puta Masseron. §. de elec. per inquisitionem: semel quidam creatus papa prius vocabatur os porci: quod erat inhonestum. Nam et turpis est quod adiecta legato si imposuerit sibi nomen vespertilio ideo rejicitur: vt. d. §. si manda. vbi vero etymologia boni nominis Accursij sicut alibi de Johanne in probemio Cle. et hic de Bonifacio in glo. quia dicit Bonifacius quasi bona faciens hunc librum componens: et sic nomen fuit consequens rei prout esse debet: vt in glo. Ceterum autem sit arguendum ab ista allusione vocabuli: dic quod si non dicitur ipse verbi diffinitioni: vt no. Bartho. in. l. omnes populi. ff. de iusti. et iure. et l. i. ff. de testa. et l. i. §. appellata. ff. si certum petat. et c. q. j. c. si cupis. Sed videtur quod iste liber non debeat intitulari boni

Moie bono. adde gl. in l. i. ff. de ver. ob. no. in l. i. ff. de seru. l. eo ga. et in l. i. §. apud la. beonem. ff. de aq. plu. arc. flo. de sanct. Pe. in l. i. ff. de scr. v. pdi. Bal. in l. i. humanit. C. de ipu. et alijs subit. vbi dicit quod noia imponunt secundum originales rationem et in cle. et in d. paradiso §. ceterum in fi. et ibi car. de ver. sig.

Petrus de anchorano super sexto Decretalium.

facio: nam z plures alij ediderunt cōstitutiones de quib? infra
an ab illo qui ab alio promulgatū in vnum composuit: debeat
liber denominari. z videtur q? ab illo qui leges sine nomine, alio
ordine latas in vnum cōposuit: vt liber Baprianus a papirio
qui parum de suo dixit: vt. l. ij. ff. de ori. iur. z decretum a Bati-
no: z Loder a Iustiniano: z nouella a Jo. and. z sic de singulis.
¶ Sed nunquid si quis vocetur Bononiensis Florentinus vel
Verusinus. presumetur esse. dic q? non si aliter non probetur:
vt. l. fi. §. fi. ff. ad muni. Sol. no. q? papa hic se vocat episcopum.
3 ¶ Et cum ante coronationem z consecrationem posset se
summum pontificem appellare. videtur q? nō: sicut nec vocatur
imperator ante susceptam insulam: vt. C. de quadrien. prescrip-
l. pe. in fi. vnde dies coronationis dicitur ortus imperij. C. de fe-
l. vlti. a simili ergo z hic est q? annus pōtificatus incipit a psecra-
tione z coronatione non ab electione: vt no. Jo. an. super data
huius libri vbi de hoc plenius. Quando autem hanc potestatem
administrandi iure dignitatis adeptus sit. vide qd dixi. j. eo. li. de
elec. c. auaricie. z cle. romani. de iureiur. Querit circa predicta
Jo. an. z Inno. Et cum episcopus sit ordo per se: z psalmista. t. q?
sic: vt hic plene per en. ¶ Tertio no. q? iste liber dirigitur docto-
rib? z scholarib? z qualiter doctor debeat se habere: vide in gl.
4 di. a docēdo zc. ¶ Et ultra illud: dic q? in doctore requirunt illa de
quibus in l. magistros. C. de profes. z medi. li. x. requirunt etiam
q? non sint negotiatores vilium negotior. C. de nego. ne nulli.
l. vna. h. xij. z doctores milites dicunt. l. aduocari. C. de adu. di.
mi. ¶ C. ¶ Que autem etas requiratur in doctore quidā q. xxv
anno. quia ante illud tempus non debet quis ad honore perue-
nire: vt. l. ad temp. ff. de mune. z hono. per totum. z tex. in d. l. ma-
gistros dicit: q? non debet quis repente ad doctoratum perueni-
re. ad hoc. xiiij. q. j. c. sic viue. vbi contra scholares accelerantes
ad gradum ibi multo. tempore discere que postmodum doceas.
Alij dicunt q? sufficit etas. xx. annorum. nā in tali possunt esse iudi-
ces. c. cum. xx. de offi. deleg. Alij dicunt. xvij. nā nerua filius in
tali etate publice de iure respondit. ff. de postu. l. ij. §. pueritiam
6 ¶ Et cum autem requiratur q? sit legitime natus. vide per Ber-
tran. in pbe. cle. vbi tenet q? spurij non possunt doctorari: cū non
admittant ad dignitates nisi in defectu alior: vt no. in l. gene-
raliter. §. spurios. z ita intelligi quod no. Archi. de fi. pby. c. j.
j. eo. li. b. ¶ Legitimatus autem admittetur ad doctoratū z ad oēs
honores z dignitates per quas nulli pūdiciū generatur. qd
tenet Archi. in d. c. quod est verum nisi in ecclesiasti. in quibus
requiritur dispensatio specialis sūm Bertran. in pbe. cle. facit
ad predicta qd dicam. j. vij. no. facit quod not. in. c. innotuit. de
8 elec. ¶ Et quot doctores requiruntur in examinādo z approbā-
do aliquem in doctorē. vide. C. de profes. z me. l. si qd. lib. x. z eo.
titu. l. magistros. z per Jo. an. i. c. pbyter. de cele. muf. ¶ Quar-
to no. q? dicit z scholarib? commorantib? quasi sola mora: suffi-
ciat ad psequēdū huius benedictionis z salutationis effectum
sed sūm Jo. mo. solos studētes includit: qd probat verbum scho-
larib?: scholarem enim esse: est studio vacare. i. intendere. z vide
tur hoc verum: nam nec clericus q? dicit officium: nec miles non
militās debent habere stipendiū vel priuilegiū talibus accessum
vt. l. qui sub pxtu. C. de sacrosan. eccle. z l. penul. C. de testa. mi-
lita. z l. sancimus. C. in quibus cau. cel. lon. tem. pser. l. sancimus
scholares etiam scholas intrantes: nec studentes non gaudent
priuilegio scholaris: vt no. C. de stu. vr. Rome. l. vnica. similiter
nec scholares in boneste viuentes: quoniam possunt socijs bone-
ste viuentib? repellī de domo. ad hoc insti. pro so. §. fi. z hoc not.
Jo. de ligna in probemio cle. vbi etiam per eum. Quid iuris de
doctoribus qui deserunt propter iustam causam legere scholas
ribus. dic vt ibi: vide quod no. Bal. in d. auf. habita. vbi idē te-
net. s. q? illi gaudeāt hoc priuilegio quoniam facto z animo sunt
scholares. non illi qui fingunt: z nō sunt scholares studētes nec
intra scholas: sed vadunt vagādō. Quid de scholaris licētia
to in legib? dicit q? adhuc potest dici scholaris l. ppter examē
sumpsit sibi nomen mediū. arg. ff. de pdi. z demonst. l. falsa. §. j.
9 ¶ Quid de scholarib? qui stetit plurib? annis absens: nunquid per-
dit priuilegiū matricale. dic q? non. nisi per quinquēniū assue-
rit: vt ipse no. in d. auf. habita. Item de quib? doctorib? z scho-
laribus loquitur iste tex. an cuiuslibet facultatis. an in vij. libera-
libus artibus. an solum legum z canonū: tenet ipse q? ad priuile-
gia illius auf. habet locum in studijs in qualibet facultate
literatoria licita non damnata: vt no. in pbe. ff. z per eum in d.
10 auf. habita. ¶ Sed nunquid familiares scholaris z alij eorum
occasione cōmōzantes in studio vt scriptores: librarij: merca-
tores: z similes includant sub illa salutatione z benedictione: z
videtur q? famuli includant qui gaudent alijs priuilegijs schola-
rib? pcessis. per auf. habita. C. ne si. pro pa. z in prima constitu-
11 tione. ff. ad fi. t. ¶ Id. asuit q? priuilegiū datum pauperib?

hospitalis includit seruientes ipsiſ pauperib⁹ qui non poſſunt
ſe regere ſine eis cōmodē. C. de vxo. mili. l. j. ⁊ de ſi. inſtr. l. queſti
tum. §. ſi inſtructum. ꝑinc eſt etiam qꝫ priuilegiū datū militi dat
medico militis: ⁊ militis comiti. ff. de exerc. tut. l. adminiſtrātes.
§. j. ex qui. cau. ma. l. inter eos. §. vlti. ¶ Nam ⁊ ad armandū nauē
videtur conuerſum qd̄ expenſum eſt in alimentū nauarum ſine
quibus nauis produci non poſſet. ff. de exerci. l. j. §. non autem.
¶ Item dicit lex ſi teſtator legat vxori eius omnia eius cauſa
parata cedunt in legatum etiam ea que parata erāt ad vſum an
cille ſeruientis vxori quaſi per quodam medium videantur vxori
legata. ff. de au. ⁊ arg. le. l. vxori. ⁊ ibi no. ⁊ de vſu ⁊ ha. l. ceterū: et
de ꝑca. l. ꝑe. ¶ Ex quib⁹ patet qꝫ familiares gaudent eodem be
neficio qm̄ ſcholares. ⁊ vide. j. eo. li. licet. ⁊ loco ibi no. de hoc
⁊ alijs ꝑnominatis perſonis. dic vt in. c. j. de quod. ¶ Idem de fami
liarib⁹ dicas de bidellis ⁊ ſcripſorib⁹ quia ſunt appendices: vt
12 in ꝑima ꝑſti. ſfoz. in ſi. ¶ Et inter cetera priuilegia ꝑceſſa ſcho
laribus illud no. qꝫ non poſſunt ꝑoꝫ reſalijs capi in loco ſtudi
nec etiam in itinere nec res quas ſecum deſerūt: vt in auſ. habi
ta. C. ne ſi. ꝑoꝫ ꝑa. nec etiam nunciꝫ qm̄ emittunt: nec pater qui
venit ad eum viſitandū. quia quodāmodo vnum corpus eſt cum
filio. facit. ff. de vſu ⁊ hab. l. j. ⁊. ii. ⁊ hoc no. Bal. in. d. auſ. habi
ta. vbi de rebus quas ſecū deſerūt ſui vſus cauſa reuocat in du
bium qño hoc cognoscat ſi publicanus negat ille affirmat circa
quod vide. q. nota. i. cle. j. de cenſi. ¶ Vnito no. qꝫ dirigit iſte
liber ſcholarib⁹ ſtudentib⁹ Bononię: per qd̄ datur intelligi qꝫ
non in villis vel caſtris ſed in regijs ciuitatib⁹ iura nanonica ſi
cut ⁊ iura ciuilia ſunt docenda: ⁊ ſtudentes alibi ꝑriuilegia nō ha
bent: vt. c. tua. §. de cle. non reſi. ⁊ in ꝑbe. ſfoz. ad ſi. ¶ Querte tñ
qꝫ licet ciuitas ſit regia ⁊ inſignis: tamen ſi non habeat hoc ex
priuilegio vt eſt illa: vel ex antiqua ꝑſuetudine: vt ꝑadua non
poſſunt ibi iura doceri: ita qꝫ ibi ſtudentes habeāt ꝑriuilegia ſtu
dentium in ſtudijs ⁊ hoc tenet Bartho. in ꝑima cōſtitū. §. hoc
autem. per qd̄ inferit qꝫ illa verba que poſt examinationē publi
cam doctoratus ꝑoſert hic ⁊ vbiqꝫ locorū debēt exponi vbiqꝫ. i.
in omni loco ꝑdoneo. ff. de mu. ⁊ hono. l. vt gradatim. §. j. ⁊ ar. ff.
qui ſunt ſui vel alie. iur. l. j. §. quecūqꝫ. cum ſua materia. ¶ Hic etiā
queritur ſi papa vel imperator ꝑcedit immunitates vel ꝑriui
13 gia. vtrum illud ꝑriuilegiū dicatur ꝑceſſum ⁊ datū loco vel ꝑſo
nis in loco. nam eſt differētia inter illa: vt colligit ex. c. mādata
§. de ꝑſump. ibi non loco ꝑceſſum ſed ꝑſone. Et alibi dubitatur
vtrum ſit ꝑceſſio realis an ꝑſonalis. in. c. cum veniſſent. ⁊ in ꝑſi
lijs ¶ Idr. ꝑſi. lxxviii. vbi late diſputat. ¶ Et de indulgentia eꝑi
conceſſa ſuis ſubditis ꝑno opere in alterius opoꝫ. ſtruyendo. ſi
enim illa indulgentia ꝑcernit ꝑſonas valet quia ſuis ſubditis:
ſi locum non valet: qꝫ ibi nihil poteſt diſponere. vj. q. iij. ſcriptū.
¶ Poſt multa concludit qꝫ talis indulgētia videat ꝑceſſa loco:
quia iuriſte attribunt rem cauſe ꝑroxime non remote. ff. de cō
di. ob tur. cau. l. ꝑe. ⁊ no. ff. rerum amo. l. ſimiliter. ⁊ de homici. c.
de cetero. cauſa autem ꝑceſſionis indulgentiā fuit fauor eccle
ſie: vt per frequentiā ꝑopuli amplius honorē: vt hic dicit qd̄as
extravagans Bonifacij que incipit antiquariū: ſibi ergo debēt
attribui iſte litere. Unde dicit lex qꝫ litere que mei cauſa facie
ſunt: mee eſſe vidēt: vt. ff. de eden. l. ꝑretor. in ꝑrin. ¶ Non obſt.
qꝫ locus non ſit capax indulgētie ſed ꝑſone: qꝫ non attendit quem
ſequatur indulgentia: ſed ſufficit qꝫ locus ſit capax illius cauſe
ꝑꝑter quam litere ꝑncipaliter ſunt cōceſſe: ⁊ elemoſyne que
dant ob illius honorē. ⁊ ideo dicit lex qꝫ illud qd̄ ob honorē ci
uitatis legatur: ciuitati reſpondeo: puta ꝑandium vel certū ꝑre
mium illis qui ſecerūt ludum in ciuitate ¶ Romana. l3 enim ciui
tas non comedat nec bibat: tamen qꝫ honor ſibi exhibēdus fuit
cauſa ꝑroxima ipſa ꝑetit illud: vt. l. ciuitatibus. de lega. j. ſimile
de ꝑriuilegio conceſſo eccleſijs: vt delinquētes qui ad eam ꝑſu
giunt habeant immunitatē. nam l3 illa non ſit capax illius cōſu
re: qꝫ non poteſt delinquere: ſed ꝑſone tamē dicitur immunitas ecc
cleſie conceſſa: vt. §. de immu. eccle. c. inter alia. Simile in ꝑriui
legio qd̄ ꝑceditur clericis certe eccleſie qꝫ non poſſint ex cōdicari
nam eccleſia non eſt capax talis ꝑriuilegij: quia nō poteſt ex cōdi
cari: ⁊ tamen ꝑriuilegiū eſt eccleſie: quia ꝑꝑter honorem eccle
ſie ꝑncipaliter eſt ꝑceſſum. de ꝑriui. cum capella. ⁊. c. ꝑe. de ver.
fig. j. eo. lib. ¶ Ex quib⁹ ad ꝑꝑoſitum applicare videtur qꝫ be
nedictio ⁊ ſalutatio de quibus hic: ⁊ alia ꝑriuilegia ſcholarib⁹
bononię ſtudentibus ꝑceſſa videant ꝑncipaliter ꝑcernere iſtuz
locum: l3 ſcholares emolumentū ꝑſequātur. Ex quo infero qꝫ ſi
vniuerſitas ſcholarū ⁊ doctorū ſe tranſſerret ad aliā ciuitatē ſi
cut ſemel audini qꝫ ſe tranſtulit ad ciuitatē ſenarij: ꝑriuilegia ꝑdi
cta non ſequerentur eos: l3 alibi reuoceſ in dubium ſi om̄s ciues
capta ciuitate ab hoſtibus alibi ſe tranſſerāt: vtrum ꝑriuilegia
conceſſa ciuitati comitentur eos: qd̄ dic vt le. ⁊ not. in. c. cum ex in
iuncto. §. de ope. no. nun. de ꝑdicta tamen materia qñ in alia
ꝑceſſione ſit mēto de ꝑerſonis ⁊ loco. puta cōcedo qꝫ exerceas
merum ⁊

a **E**tas.
adde q mi
nor in qñ
q etate cō
stitut⁹ dos
ctorari pōt
lar. in cle.
ij. de magi.
que. rñe qd
peo. li. xi.
tñ vidi fem
per obfua
ri q d5 esse
ctasid ecē
7 feptē an
noz. l. i. s.
iniriñ. z ibi
Alex. ff. de
postu. tuaz
eoz sciētia
mundus il
luminat in
c. ex inuñ.
cto. de beñ.
c. j. de reli.
z vene. san.
in. vj. gl. in
c. ff. ex eo.
de elec. c. in
eo.

b **S**chola
ri. add bal.
in. l. accep
ptaz. C. de
vfu. z in c.
ex literis.
de confi.

c **F**amilia
res. Adde
qd dixi. in
add. ad al
be. in aūf.
habita. z
additi ad
dñm Bui.
pape. in. d.
aūf.

merum 2 m
cedere lapi
aditum per
cessio reali
de so. l. c. r.
in reg. priu
15 fi. **CT**
nedictione
fi. que loqu
lucatio alic
sibi remitte
quandoqz
iniurie aut
nam sicut
cili abolet
adrianus.
rtionem non
mus. de sen
su principat
tunc nūqz ei
in prima cō
16 illa salutar
ctitur odior
lib. 2. l. l. luc
in. l. i. quis
cium. ff. de c
rem: non co
17 ista infero
exbannitiā
nitum: an d
generali en
personas. d
ad fil. vbi p
etiam mere
dictam cau
tuas. co. ti.
in. l. omnes
meum Bal
casibus: na
C. de aduo.
de salute cō
ter: dum de
toz: salus z
terdum deli
poris: vt. l.
me: vt. l. san
saluatio pro
tptum spect
eere pro sal
feu. alie. pe
ioz porrigi
por pari. 2.
ferio: etiam
ferioribus
gium secidi
ferinio. 2. p
cis: excepte
dome. 2. p
inter docto
non compb
no. ff. de iu.
18 l. n. salutar
cludat doc
cluditur 2
rium postu
cluderet co
19 de loca. c. j.
simul faciu
seuunum 2 f
z tangitur
stione. de p
bibetur in
esse monaci
ne autem p
dudit coru
de iu. natu.
mus fenate
ben. post el
glo. fing. q
censeatur

merum et metum imperium in tali castro vel concedo quod possis
cedere lapide in fundo meo vel ex eo ducere aquam ad tuum vel
aditum per domum meam ad tuam. utrum videatur in dubio con
cessio realis vel personalis. vide plene per Bar. in l. pater filio.
de for. le. xv. q. ij. in summa. 2. xxij. q. ij. post eum. 2. per Jo. an.
in reg. privilegii. in mercu. 2. dixi in pall. c. cum venissent. de in
15 sti. ¶ Sexto no. quod papa transmittit salutem et apostolicam be
nedictionem: quis autem sit effectus istius salutis. no. hic glo.
si. que loquitur in concernentibus presentem statum. utrum sa
lutatio aliquid operetur. pone saluto inimici meum an videar
sibi remittere iniuriam: dic quod quandoque salutatio est specialis
quandoque generalis. Primo casu aut loquimur de remissione
iniurie aut sententie censure. si iniurie intelligitur facta remissio
nam sicut de facili dicitur. c. cum ad animum reuocatur: ita de fa
cili aboletur ut per risum: ut in l. de iniur. s. fina. l. xij. dist. cum
adrianus. Si vero loquimur in sententia censure: tunc per saluta
tionem non intelligitur remitti: sed per absolutionem: ut in c. si sum
mus. de sen. excom. in cle. 2. s. eo. ti. cum desideres. ¶ Secundo ca
su principali. si cum salutatio vel beneficii collatio est generalis
tunc non extenditur ad malivolos et odiosos. bene ergo dicit gl.
in prima constitutione Gregoriana quod excommunicatos non complectitur
16 illa salutatio. beneficii enim canonis vel hominis non comple
ctitur odiosos: ut c. alma. s. quia. no. 2. s. illis. de sen. exco. j. eo.
lib. 2. l. lucius. s. lucius titius dama. de leg. ij. 2. quod not. Bar.
in l. si quis in gravi. s. si ex stip. ad fil. facit. l. iij. s. si tibi iudi
cium. ff. de condi. ob tur. cau. vbi premium paratum indicari su
rem: non comprehendit ipsum furem indicatorem se et socios. ¶ Et
17 ista infero ad questionem. ¶ Cautetur statuto quod quicumque ceperit
exbannitum hunc centum a co. pone quod exbannitus cepit alium exba
nitum: an debeat habere centum: videtur quod non per iura preall. a
generaliter enim regula videtur exclusi morbo laborantes: ut in c.
personas. de testi. In sum facit lex si quis in gravi. s. bi. q. ff.
ad fil. vbi premium pollicetur propter bonum publicum debetur
etiam merenti et alijs iuribus odiosis: nam 2. alij prohibiti ob pre
dictam causam admittuntur ad actum: ut c. tanta. de symo. 2. c. per
tuas. eo. ti. istum passum non psequor: sed remitto ad no. p. bar.
in l. omnes populi. ff. de iust. 2. in. 2. l. cum mulier. ff. so. ma. per. d.
meum Bal. 2. est aduertendum quod de salute reperitur in iure varijs
casibus: nam quicquid loquuntur iura de salute patrie: ut l. aduocari.
C. de aduo. diuer. iud. ibi parentes patrias saluarent. Interdum
de salute co. l. iij. C. de mal. ibi prout. salutem hominum. In
terdum de salute primor. l. puincialium. C. de for. iud. ibi mul
toz salus 2c. Interdum de salute domini sui. C. de veter. l. j. In
terdum de salute rerum. l. i. ff. de usufru. Interdum de salute cor
poris: ut l. j. s. eodem autem tecto. ff. ad fil. Interdum de salute ani
me: ut l. sancimus. C. de sa. san. ecclie. Simplex ergo et generalis
salutatio pape de qua debet intelligi: dic quod de omnibus: nam ad
ipsum spectat omnium comoda procurare: et noctes insomnes du
cere pro salute co. ut c. j. de offi. leg. j. eo. lib. 2. in. x. coll. de ppi.
feu. alie. per Zorh. 2. l. imperiali. C. de nup. Item aduerte quod ma
ior porrigit salutem minor: ut in x. coll. de feu. cog. in prin. Item
par pari. 2. l. publica. s. titius. 2. l. quintus mutius. ff. de pos. s. in
ferior etiam superiori mandat salutem principi excepto quod ab in
ferioribus non salutatur: exceptis quibusdam quibus in privile
gium conceditur. de quibus in l. j. C. de silen. 2. l. ij. C. de ppor. fac.
serinio. 2. post salutationem datur potestas osculandi osculo pa
cis: excepto papa et imperator quod osculantur in pede. l. j. C. de
dome. 2. protec. cum ibi no. ¶ Septimo not. quod hic cadit copula
inter doctores et scholares: ex quod apparet quod vnius appellatio alios
non comprehendit de natura enim copule est diuersa coniungere: ut
no. ff. de iur. 2. fac. igno. in rubrica. Et facit hoc ad questionem not.
18 s. in salutatione decretaliu. ¶ Utrum. s. appellatio scholarium in
cludat doctores: videtur quod sic. sicut sub vocabulo monachorum in
cluditur Abbas: ut j. de sy. c. si. Jo. an. ibi dicit quod verbi schola
rium positum in rescriptis ad lites vel privilegii odiosis non in
cluderet doctores: alias non scholares. al. de rescrip. c. sedes. 2
19 de loca. c. j. 2. quod ibi no. ¶ An autem doctores et scholares
simul faciunt vnum collegium siue vniuersitatem: vel doctores per
se vnum et scholares aliud: no. Jo. an. de procur. quia in causis.
2. tangitur in c. ex literis. de consti. 2. vide j. in not. viij. 2. in que
stione. de priui. huius studij. de qua in illa regula cum quid pro
hibetur in mer. non ob. preall. c. q. per abbati non definit quod
esse monachus: sed per doctores: atque definit quis esse scholaris: be
ne autem probat illud. c. quod privilegium scholarium concessum in
cludit eorum rectores. ad quod ff. de ver. signi. l. familie. 2. insti.
de iur. natu. gen. 2. ciui. s. autem. vbi familia populorum: et plebs do
mus senatorum includit. 2. vide quod legi. 2. no. s. de concef. pre
ben. post elec. 2. vide quod no. in cle. vt bi qui. de eta. 2. quali. 2. ibi
glo. sing. quod non. 2. cle. j. de regu. vtriusque enim not. An prelati
consecratur regulariter quid diuersum a suo capitulo. facit quod

no. in c. a collatione. de app. lib. vi. in nouel. Et facit de concef.
20 preben. c. post electionem. 2. cle. j. de pben. ¶ Sed hic queritur
an sub nomine artificum contineantur adscientes artem. Bar. quod
sic in dispositione fauorabili: ut in legatis et beneficijs: secus in
privilegijs et in dispositionibus odiosis. 2. dic per eum in l. seruus
legatus. s. ornatricibus. de leg. iij. ¶ Octauo et vlti. no. quod ista sa
lutatio et benedictio dirigatur vniuersis scholaribus: et sic non videtur
eos concernere ut singulos nec ut singulis proderit: quia debetur
vniuersitati non pernit singulos nec econtra: ut l. licet. ff. qd
cuiusque vni. nomi. 2. xij. q. ij. qui manumittit. Sed cum vniuersi
tas sit persona ficta et representata carens anima: ut l. mortuo. ff.
de fideius. non videtur quod illa benedictio aliquid sibi conferat:
ergo derisoria. Sol. dic quod singulos amplectitur postquam negocium
de quo agitur non potest ut ad vniuersos pertinere: ut est tex. no.
in c. si sententia. de sen. excom. j. eo. li. Expone ergo vniuersis. i.
singulis de vniuerso: ut dicit Lau. in cle. v. querit qui doctores
et scholares consequantur fructum huius salutationis: videtur quod il
li qui erant tempore date: ut c. cum te. de rescrip. vbi videas va
ria iura: quorum quedam probant de tpe date: quedam de tem
pore publicate: post duos menses: quedam de tempore bulle et
scripturę: quedam de tempore publicationis in studio. Jo. de lig.
ibi tenet quod quando absens salutatur a papa statim suscipit fructus
tpe date: quod absentes absolui possunt. ij. q. v. quando. 2. ibi no. 2.
de cle. excom. mini. c. apostolice. per Inno. de senten. excom. cum
desideres. 2. per Archi. eo. ti. c. eos. j. eo. li. Ego dico quod illa salu
tatio et benedictio complectitur hodie omnes doctores et scholares
res et etiam futuros: quia diriguntur per modum legis adende. 2. l.
semper loquitur. ut l. arriani. C. de here. 2. multe leges incipiunt ho
die edite a multis annis citra que adhuc durant: ut l. hodie. de
pe. cum si. alias sequeretur quod prohibitio de qua in fine huius pro
hemij. de alijs preter istas non recipiendis includerent doctores
tunc tps: non modernos: quod est absurdum. facit. l. pponenda. ff.
de iudi. cum si. vendit et ergo sibi locum decisio cum salutatio
dirigitur singulari persone: et de alijs collatis in absentem per mo
dum premij vel pene: quando incipiunt habere vigorem. vide ple
ne per Inno. in c. quia cunctis. de concef. preben. j. eo. lib. que ex
parte. no. 2. et per istum solue. quod salutatio habuit effectum a tem
pore notitie scholarium. et sic a tpe presentationis. et Bar. in l. abo
lenti. de dona. 2. l. absen. de acqui. posses.

- 1 ¶ Ecclesia romana omnibus alijs preest.
- 2 Imperator an possit rem alienam alteri donare.
- 3 Papa in rebus ecclesiasticis habet latissimum arbitrium trans
ferendi.
- 4 Imperator dicitur dei minister.
- 5 Donatio constantini facta pape Siluestro an possit reuocari.
- 6 Interpretari potest qui legem condit.
- 7 Principis presentia semper multum operatur.
- 8 Doctoratus an sit dignitas.
- 9 Vniuersitas coram quo conueniri debeat.
- 10 Scholarium rector an possit esse laicus.
- 11 Scholares de per se faciunt vniuersitatem.

Acrosancte. De potestate et officio
pape incubenti premit
tuntur: vbi sane. Ibi causam. et plures cau
sas inductivas adducit compositionis huius vo
luminis et quo nomine appellari vel hunc librum
addita ratione subiungit vbi nec sine causa.
In tertia ibi tacite questionem respondet vbi ibi: vniuersitati. et
ibi quarta in qua ponitur conclusio et effectus precedentium: statues
quid deinceps agenda. ¶ Primo quod Romana ecclesia et
eius pastor preest omnibus ecclesijs: similiter impator mundi dñs
est: ut l. de precatio. ff. ad l. rbo. de sac. omnia enim principis esse
intelliguntur: ut l. bene a zenone. C. de quad. pferi. quod intellige
2 quo ad preteritionem: non quo ad dñm: ut ibi no. ¶ Unde fit questio
a utrum imperator possit rem meam alij donare: videtur quod non per
l. id quod nostrum. de reg. iur. 2. tenet ibi Bar. quod sine causa non pos
sit etiam legem adendo: ut no. Inno. in c. qd plerique. de immu. ec. a
Ego plene dixi in c. si propter. j. eo. lib. de rescrip. 2. Bar. ponit
in prima consti. ff. vbi per eum. Quid iuris in ciuitate. Et dicit
similiter quod non potest sine causa et legem adendo: ut l. totiens.
s. penul. de polli. Cum causa potest. et sic intelligit. l. si priuatus
ff. qui 2. a quibus. 2. l. venditor. s. si constat communia prediorum.
ad hoc facit quod legi. 2. not. in l. si. C. que sit long. consue. circa
finem. magne glo. vbi tenet expressse quod vniuersitas hoc facere non
3 possit. ¶ De papa non dubitatur quod in rebus ecclesiasticis
omnium ecclesiarum huius latissimum arbitrium transferendi: priuandi et
pro libito disponendi: ut c. ij. j. eo. lib. de preben. Ratio quod prela
ti non sunt domini rerum ecclesiarum: sed procuratores et administra
4 tores: ut c. ij. de dona. fideo amplius est potestas contra eos quod
sit contra veros dominos. de quibus. s. facit. ix. q. iij. aliorum. 2
a iij

¶ Rem
mea. adde
quod nec res
ecclesie ro
mane dudi
per stanti
num dona
tas. glo. in
aut. vt ec
clesie Ro.
s. si. in si. et
Alexa. offi.
xliij. iij.
parte.

Petrus de anchorano super sexto Decretalium.

a **C** Impa-
toze. adde
Bal. in l. j.
C. de iure
au. anu. nā
vni⁴ in o² a
be esse d³.
vii. q. j. in
apib². r. i. l.
de p²catlo.
ff. ad. l. rbo.
de iac. l. bñ
a zenone. d
quad. p²fer.
l. leges. C.
d legi. old.
5 p²li. l. xix. car
di. in de. j.
S. si. d iure
iu. Ab. i. c.
nouit. d iu
di. zin. c. ve
nerabilē. d
elec. tñ dñs
Fgnes do
cto² aure
lian² p²tra
Jafonē te
nuit dñum
d quo vide
in tract. an
rex Frācie
fco gnoscit
superiores.
b **D**octo
rat². adde
quod tñ ve
reor dicere
q² doctoz
tus p²pie
non est dñ
gnitas q²
pōt cōferri
infami r ex
cōicato
Bal. i. p²sti.
C. S. idem
bar. ibides
d vide bar.
i. j. p²st. foz
z ibi p ale
xā. z in l. ex
eo tpe. ff. d
test. mili. z
in de. j. de
magi. alex.
p²st. xliij. in
j. par. tamē
spurio con
ferri n pōt.
Lar. i. p²be.
de. sec² de
legitimato
Lar. in de.
ij. de magi.
et aduerte
vñ qd in fi
gnitā docto
ratus sunt
cathedra
liber birre
tum. z anu
lus ita te
ne² Gard.
in. d. de. ij.
de magi. et
ne qd pro
do. licetia
exiga.

c. cuncta per mundum. z. c. per principale. z. quod not. s. de cau.
pos. z. proprie. cum super. in nouella. z. c. raynaldus. de testa. in
nouella. z. c. l. j. hely. de symo. z. in de. j. de causa pos. z. propria.
C Secundo no. q² dicit z. totius orbis rē. per hoc em innuit q²
fit supra imperatoze. de quo. s. de iudi. nouit. z. c. l. j. de fo. cōpe.
vbi per Jnn. bene. Qñ ista maioritas habuit exordiu. **C** De
imperatoze² dic q² est minister dei. C. de summa trinit. epistola in
ter claras. z. de offi. p²eto. l. quas gratias. S. j. ibi qui per me v²
timum seruum suum ecclesie sue iniurias vindicare dignat² est.
z. ibi patet q² imperator nominat se seruum dei; non seruum ecclesie
sic; bene autem se vocat. p²etozē ecclesie; vt in de. romani. de iu
re immu. Ipse enim debet rationabiliter possidere omnē terras
quam ascendēte z. orientē solem videre cōtingit. in aut. vt omis
obe. iudi. p²ouin. S. j. coll. v. z. in aut. de instru. cau. z. si. q. j. igi.
ibi deus de celo p²stituit imperiū; z. sic est celestis eius origo nō
terrena. z. de hoc vide in. c. nouit. de iudi. z. c. l. j. de fo. compe. cū
fi. **C** Reuocat doctozes in dubiū vtrū donatio Lōstāni facta
pape Siluestro tenuit ita q² nō possit reuocari. Accur. tenet
q² non valuerit in aut. qñ oportet epōs. in p²im. moderniores
legiste variant. Bar. efficaciter arguit q² non valuerit z. conclu
dit. z. sic idem Bal. in prima p²stitutione Lōdicis. Idem Guil.
de cuma. in p²be. ff. z. Jo. l. xij. dif. Lēgo Lōdonicus; de qua qñe
vide glo. in de. j. de iureiu. in glo. disputat aliq². **C** Tercio no.
q² sicut noua editio ita z. declaratio iurum antiquoz spectat ad
papā q² eius est interpretari cuius est condere vt in. S. ex his. xj.
q. j. z. l. i. l. C. de legi. c. inter alia. de sen. ex cō. c. si. de p²ec. p²ben. j. e.
cōstitutione. S. hie qñ pōne q² verba legis dubia fuerit i cau
sis intellecta aliter q² princeps postea declarauit vtrū retro ge
sta s. nouā declarationē principis erūt nulla; z. sic rescindēda v²
q² sic q² p²inceps qui declarat nūl de nouo facit. vt. l. palā. S. si
notā. ff. de testi. erronea. ergo interpretatio in p²teritū s. legis in
tellectū non videt firmare retro gesta. ergo videt rescindēda.
vt. l. non dubiū. C. de legi. Contrarium tenet Jo. an. in. c. si. s. de
consti. in p²teritis iam decis; scus in pendētib² etiam per ap
pel. ad ista enim sic pendētia principis declaratio bene extendi
tur; z. non noua legis p²mulgatio. vt. c. cum in causa. de re iudic.
z. quod no. in. c. l. j. canon. de elec. j. eo. lib. Jn sacris tamen credit
propter piculum amine omnia reuerenda. de p²soy. bap. cap. ve
mens. z. de bap. z. eius effectū. c. ij. z. hoc no. z. omnino vide quod
no. in de. j. vna. de re. ecc. non alie. in. iij. opp. **C** Quarto no. in
S. nos ad apicem q² cum dubiū est in iure d³ haberi recursus ad
papā; z. loquit² ter. cum est dubiū. an extrauagās que in iudicio
allegatur sit constitutio nec ne; nam scdm tales non debet iudex
iudicare; sed p²incipē consulere. vt. c. pastoralis. de fide instru.
Et hoc verum si descripta reperiretur in aliquibus libris l. j. nō
cōiter; vt ibi in nouella. z. vide circa hoc qd no. Bar. in l. cū p²
latis. ff. de re iudi. Si nō constat q² sit p²stitutio; q² est in corpo
re iuris clausa; sed dubitatur de eius intellectu q² est volubilis;
tunc distingue. Aut hoc est interpretatum per p²suetudinē; aut nō
primo casu statut interpretatiōi p²suetudinis. vt. ff. de legi. l. mi
nime. z. l. cum de interpretatiōe. Aut non est interpretatum p² v²su
z. tunc aut verbor² significatio est oīno certa; aut est multiplex z.
incerta; si est certa statut verbor² significatiōi; vt. l. non aliter
de leg. ij. z. l. ille aut ille. S. cum in verbis. eo. ti. si est multiplex z.
incerta; aut potest reperiri via benignior fm equitatem tunc il
la via primo tenenda est. vt. l. q² si ep²hesi. S. vlt. ff. de eo qd cer. lo.
Si aut non potest reperiri via benignior; tunc aut reperit² sile
aut non. Si reperitur simile procedit. de similib² ad similia. ff. e.
l. non possunt hic tamen adde quod no. Jo. an. in. c. translatio. s.
de p²sti. vbi dicit q² si induco aliquid simile; tu negas illud sile
tibi incumbit probatio; quia tu negas ius; z. q² negādo asseris
dissimile. de renun. super hoc. z. in Spe. de al. ecc. di. S. post hec.
versū. iuribus aut. Si nō non reperitur simile; tunc recurrendus
est ad p²incipē vltimo loco. vt. d. l. i. ff. z. hoc est verum p²o snia se
renda. Sed si quis vellet q² de hoc fieret lex cōis; tunc oportet
p²incipē adiri. in aut. de h²re. z. fal. in p²im. coll. j. z. ita distinguit
Lp. in l. cum de nouo. C. de legi. Jbi tamē dicit dñs meus Bal.
q² quando habetur p²sentia principis non d³ recurri ad inter
pretatiōē inferioris; sed ad ipsum p²incipem qui est lex anima
ta in terris. in aut. de p²suli. coll. ij. Et ideo in causis que sunt in
audientia pape qñ est dubitatio iuris semper est recurrēdū ad
ipsū papā anteq² aliter p²nunciet². **C** Et sic p²sentia principis
multum facit; nam z. alibi senatus potest per se legē facere. vt. l.
non ambigitur. ff. de legi. z. tamē in p²sentia principis p²stitutus
legem non facit nisi a p²incipe confirmet. vt. l. humani. C. de le
gi. ex quo ibi infert q² l. j. populi possint facere statuta; tñ si p²in
ceps est ibi p²esens talia statuta non valēt sine p²firmatiōe eius
qd dicit notabile z. tenendū menti. Sed hic quero si intellect² le
gis est dubius q² doc. ipsam intelligit diuersimode z. sunt in cō
trarijs op²inonib²; an si iudex alterā sequitur que non sit vera

facit litem suam; dic q² non si erat cōiter approbata; vt no. r. dicit
in de. vna. de re. eccle. non alie. facit qd no. Bar. in. d. l. cum pla
tis. **C** Quinto no. q² qñq² legislatoz antiquam legē abbreviat
qñq² in totum tollit; qñq² pro parte; qñq² corrigit; qñq² detra
hit; z. qñq² addit; z. circa intellectum istorum verborum. vide qd
no. in. l. edita. C. de eden. **C** Sexto not. q² papa hic adhibuit et
elegit istos tres solēnes viros ad predictaz iurum correctionē
z. huius libri cōpositionē; plures adhibuit imperatoz Justinia
nus in cōpositione codi. vt. l. j. C. de emen. iusti. codi. z. l. j. C. de
iusti. codi. facien. ibi z. electis viris gloriofissimis tam doctrina
legum q² experientia rerū; studioq² p² repu. indefesso z. laudabili
p²posito pollentib² sub certis finibus magnum laborem cōmissi
mus rē. Et aduerte; quia hic z. ibi istis gloriofissimis viris cōmittit²
ex p²se correctio antiquoz iurum; alias vigore generalis mada
ti in p²ndendis legibus non possent; quia statum publicū muta
re; qñ ibi infert Bar. q² si datum est arbitrium quibsdā sapiētib² sup
aliquo negocio vel super abundātia vel publica vtilitate; q² vi
goze huius arbitrij non possunt corrigere statuta iam edita; nisi
eis hoc specialiter sit permissum; vel nisi fuerint causa cor
rectionis de nōo; que non erat vel ignorabatur tpe statuti p²dit
ter. est tritus in. l. si hominē. ff. mād. z. his diebus habui hoc de
facto. Nam qdā de terra burga erant liberati a fumēanea z. ci
ues ciuitatis Bononie effecti per habentes autoritatē a cōi so
luta certa quatitate per eos. verum alijs datum fuit arbitrij li
berum disponēdi super bono statu cōitatis z. plurib² alijs; qui
statuerunt q² ciues sic effecti tenerent conferre in honozib² cum
castris illis in quibus antedictam ciuitatē soliti erant p²ferre.
Dicebā hoc eos non posse statuerē; quia statum publicū libe
rans eos soluta certa quantitate trāsuērat in dēcti z. sic irreuo
cabile; vt no. Bar. in. l. omnes populi. ff. de iust. z. iur. ad fi. z. no.
Juno. in. c. in nostra. de in iur. z. dam. da. Item z. si non trāsuēset
in dēctum tamen statuta iam facta non poterant renouare; vt di
cit Bar. vbi. s. z. sic fuit obtentū de ista potestate que sepe trad
tur quibsdā ciuib² super bono statu ciuitatis; vt sup abun
dātiā; vt pena veniat in communit² z. vt expense cōis minuant²;
quid possint isti facere vigore talis arbitrij plene. vide in. l. am
bitiosa. ff. de decre. ab ordi. fa. per Bar. **C** Septimo no. q² inter
istos tres fuit. d. Ricardus de senis iuris vtriusq² doctor qui
fuit postea Cardinalis; vt dicit glo. Alios peperit ista ciuitas
nobilissima gloriofos viros z. Alexandrū papam quartum de
Lerranis qui cum bzachio z. potentia venetoz victoriam obti
nuit contra Federicū; ipsum per totū vrbē p²ugnū hostiliter inse
quētem de quo in. c. apostolice. de re iud. j. eo. li. Item habuit re
colēde memorie virum. d. Fed. de senis in decre. z. d. Jo. de pa
glarētib² in legib² alioz q² plures eminētis scientie z. fame re
colēdos viros. **C** Sed hic qñ vtrum doctorat² sit dignitas
b ter. videtur q² sic in p²robemio Lōdicis ibi Theophilū clarissi
mum. Jñ dñum facit rubrica p²hemij. ff. Sed prima pars videt²
verior; vt. s. de magi. c. qto. hoc etiam patet; q² h² iurisdicōne
in scholares; vt in aut. habita. C. ne li. pro pat. z. in prima p²stitu
fi. S. si. sed habere iurisdicōne est dignitas. qd ex eo patet; quia
alias repellunt infames; vt. l. p²etoz. ff. de his qui no. infā. z. c. lu
per Abbatia. de offi. dele. z. vide quod dixi. s. in tertio notabili.
hoc tñ nota q² si doctor legisset pro. rr. an. esset comes sacri pala
tij vel saltem clarissimus. Ex quo infert Bar. in. d. j. p²stitutione
q² infames iudei z. incapaces dignitatū non possunt doctorari.
Doctoz autem interpretatio est probabilis z. tenēda; vt. C. de p²
fes. qui in vrbē constā. l. vna. lib. r. Et vide qd no. Gui. de cu. in
l. non possunt. ff. de legi. **C** Octauo no. qd dicit in fine vniuersi
tati rē. Jnnuit enim q² doctozes z. scholares minuant vnam vni
uersitatē; sed videtur q² doctozes tantum hoc faciunt in. c. ex li
teris. s. de consti. Lura enim studiū legum professorib² est com
missa quasi studiū gubernatorib²; sicut domino sup familia suaz
vt in aut. de quest. S. si dō. z. C. de pa. po. l. iij. ij. iij. nam sicut p²
pinquo correctio in p²pinquū ita magistro in discipulū est com
missa; vt. ff. ad. l. aquil. l. sed si quecūq². S. fi. z. C. de emen. p²im. l.
vnica. facit. l. seruis legatis. S. ornatricib². de lega. ij. Jñ dñum
facit illud versiculū vniuersitati p²uncta salutatione ibi doctori
bus z. scholarib²; nam coniungit eos hic papa tanq² rep²sentan
tes vñ vniuersitatē z. in ea sint doctozes; vt capita scholarū et
mēbra; sicut p²tingit in epō z. canonicis vt. c. nouit. de his que fi.
a pla. glo. in. l. i. ff. C. de iurisd. om. iudi. dicit q² magistri faciunt
collegiū non discipuli sicut discipuli pelliparioz; z. scdm hoc
scholares non faciunt per se vniuersitatē. Dñs Bal. tenet cō
trarium in. d. aut. habita; nam quia tendunt p²ncipaliter vt iu
stitia z. prudētia illustret humanum genus. Et per hoc appro
pinquet ad deum ad cōmunitatē z. ceteras virtutes; absurdū est
dicere q² non cōstituunt vniuersitatē cum z. artes particulares;
vt pelliparioz z. similib²; sint de iure approbate z. faciūt vniuersi
tatem; vt. l. j. ff. qd cuiusq² vniuersi. nomine. nec extenditur ad
discipulos

discipulos ipsarum: quia illi sunt subalterni arte vilissima sicut famuli scholarium. scholares autem subalternantur doctoribus et scientie: ut videtur casus in. c. cum in causis. de procu. ubi text. dicit quod scholares faciunt vniuersitatē approbatā de iure cōmuni quō iure pcuratorē possunt cōstitui: prout ibi patet. quies quid sit de iure: de facto videmus quod doctores deperse et scholares deperse faciunt vniuersitatē et corpus constituunt et rectorē cum iurisdictione eligunt: ut no. in. l. si. C. de iurisd. om. iudi. facit quod no. Inno. in. c. cum dilecta. de excel. prel. et. c. cum ab ecclesiis. de offi. ordi. et vtrubiq. plene per Inno. de cōstitutione siue creatione vniuersitatis: ciuitatis: corporis: vel collegij. et per Bar. in. l. j. de colle. illici. Et de iurisdictione vniuersitatis scholarij: vtrū sit vniuersitas approbata et possit facere statuta et super quibus dixi plene in. c. cum dilectus. de p. sue. vbi de hoc per Jo. de ligna. et ibi dixi vtrum vniuersitas scholarij censetur ecclesiastica vel secularis: ut sic sciamus vtrū coram epō vel potestate debeat super debitis conueniri. Item ut sciamus vtrum subiacet legibus vel canonibus dubij facit: quod est vniuersitas mixta ex clericis et laicis. vnde propter mixturā videtur assumere naturam simplicis dignioris: ut. c. quāto. de iudi. et. c. quod in dubijs. de cōse. eccle. vel alta. et ita ibi tenui. Item do. Jo. de ligna. in. c. ex literis. de consi. dñs meus do. Bal. de illa questione sepe coram quo debeat cōueniri vniuersitas scholarij. no. in predicta autē habita. Et cōsiderat tres casus: aut talis vniuersitas est ex puris laicis: aut ex puris clericis: aut mixta ex clericis et laicis. Primo casu potest cōueniri corā potestate: coram epō: coram suo rectorē: sicut capitulū coram suo prelato: ut no. l. j. C. ne q̄s in sua causa. l. j. Secundo casu dicit nō posse cōueniri coram iudice laico: sed in iudicio casu vniuersitas tanq̄ res inanimata nō habet caracterē clericalem. tamen hi qui eam faciunt habent ipsum caracterē: et vniuersitas nō est aliud q̄ homines vniuersitatis: ut no. in. l. si. C. de iurisd. om. iudi. facit quod cuiusq. vniuersitatis nomine. Tercio casu quādo vniuersitas est permixta: tūc subdistingue: aut maior pars est laicorū: et tunc inspicitur maior pars: quia alia accessionis locum tenet et preciosior: ut. ff. de auro et argen. lega. l. et si non sint. §. preueniamus. aut maior pars est clericorū: tunc clerici trahunt ad se laicos. Et ideo ep̄s vel alius clericus debet adiri: puta rector vniuersitatis si est clericus. c. j. de loca. si nō sunt numero par: tunc laici cedūt clericis tanq̄ dignioribus. eos enim summi principis: id est dei comitatus illustrat. et vide per Bar. i. l. sodales. de colle. illici. Et tunc querit vtrum rector scholarij possit esse laicus: videtur quod non propter clericos permixtos quorū casus non posset cognoscere: nec contra eos alios delegare et ipse nullam iurisdictionē habet in eos: neq. habitu: neq. exercitio. facit. l. eum qui. ff. de iurisd. om. iudi. Et ideo tenet Bal. quod debet esse clericus: ut sic non in parte sed in oibus iurisdictionē habeat. de quo per eum in. d. autē habita. vbi querit an possit esse vniuersitas sine capite

id est sine rectore. arguit pro et contra. et tandem cōcludit quod collegium non potest esse sine prelato: actu vel potētia. nam caput est de esse corporis et absq. eo non esset forma sed monstruosa. Item quod necesse est naturalis ordo etiam in animalibus: ut. c. in apibus. vij. q. j. et ita tenet dñm in. c. cum ignores. de preben. vbi oīno vide. Et predictis patet quod scholares faciunt vniuersitatem de per se: et de iure. l. j. glo. contra in. d. l. si. doc. etiam et magistri similiter deperse: ut. c. ex literis. §. de consi. Sed quod propter connexitatē potest dubitari: vtrum vna predictarū vniuersitatum possit facere statuta in preiudiciū alterius. pone exemplum vniuersitatis scholarij statuit quod nullus possit doctorari nisi primo presentetur rectori: vel quod rector debeat interesse examini: vel econtra. Collegium doctorū statuit quod doctorandi debeant tñ solvere. dñs meus Bal. ibi dicit quod scholares in preiudiciū doctorū veluti superiorū nihil possunt statuere: econverso doctores aliquid statuere contra antiquā formā aggrauando scholares. hoc enim est ambitiosum. facit. c. venientes. et c. cum omnes. de cōsti. et l. ambitiosa. de decre. ab or. fa. Ibi etiā querit quid iuris sit si odio vel gratia doct. deponunt de sufficiētia vel insufficiētia scholaris aliter q̄ archidiacono hic bononie: vel epō padue: vel perusij videatur veritas. an poterit aliter approbare vel reprobare q̄ deposuerunt: dñs meus Bald. videtur tenere quod nō possit. Non obstat quod possit recedere a dictis testium et aliter iudicare: quod quando numerus est statutus pro forma substantiali depositionis debet numerus sequi: ut. l. nemini. §. iuris peritos. C. de aduoca. di. iudi. secus si ad requisitionem et non ad diffinitionē requiratur numerus. ff. de testi. l. iij. §. cum magis. et l. lucius. ff. de his qui not. in fa. reliqua que concernunt priuilegia scholarij circa iudiciū electionē circa pedagiorū immunitatē. Item et contra iniurias infrētes eis: et inquisitionē permissam iudici contra tales eos instantes. vide per dñm meum ibi. vbi. §. Circa forum illud no. quod si cōtraxit alibi et permittit solvere in loco studij non habebit illud priuilegiū quia datur persone non loco: ut. C. de priuile. scho. l. j. et. l. j. et. per Anto. de butri. Circa electionem iudicij querit ibi an habeat locum in clericis ut beneficio illius aut. possit eligere potestatem vel rectorem laicum. dic. ut ibi. vbi distinguit an sicut in studio de licentia iuris aut principis vel sui prelati: aut sine licētia alii cuius: ut ibi plene per eum.

In nomine domini et saluatoris nostri Jesu xpi eiusq. matris virginis gloriose Marie et beati Antonij Amen. die lune xv. Septembris: et diebus. xv. sequentibus. Cenetijs moram traxi quanq̄ ex Padua discesserim. inde eadem die penultimo dicti mensis discedēs Bononie applicui die veneris. iij. Octobris: et lectiones super sexto et clemen. die nona ordinarie incēpi ordine infrascripto ad laudem omnipotentis dei qui est in secula benedictus.

Petrus de anchbarano super sexto Decretalium.

De constitutionibus.

Rubrica.

Cris canonici.

Doctor sum mus et inge ni acutissimus sic merito alios excellens Jo. and. reuocat in dubium super rubrica proxima. **C**trum rubrice huius volu minis debent continui sicut rubrice decre talium. et tenet ibi q non qz liber iste venit ad suppletionem et correctionem et declarationem iuris antiqui de cretaliu. Et ubi alteru ex pdictis in psecutione huius volumi nis: no currit sub aliqua ex rubricis illis eandem preterit: ad se quentes disgrede. Et sic continuatio no pot applicari ad proxi mos et pfectos titulos prout dz esse: vt. l. ij. ff. de statu ho. cuius opi. refert tenere Archi. du has rubricas no pnuat: l. j. Jo. mo. cotrariu faciat que in hoc reprobatur: bene vt credo: qz in simili hic repio sequi Accur. glossatoru iuris civilis. q rubricas aut. no cotinuat que veniunt ad libru. C. altero ex pdictis modis scz corrigendo: supplendo: et declarando. **E**x qua ratione infero q si ex illis rubricis decretaliu. pdita esset aliqua species actionis ex iuribus huius voluminis ad pdicta tendentib: no esset agendu sed ex illis arg. l. imperatoru. ff. de in die adiec. pro hac eti opi. Jo. and. facit pma pstitutio huius libri. S. que libru cu ver. seq. nec sine causa pfecto ver. et tandem. ex qbus ptz q debebat ista iu ra sub illis titulis collocari: sed ex causa fuit omisum: vt ibi p.

2 **C**trum ru brice. Ad de i hac ma teria dñm Alex. de imo. in tit. de act. isti. que do. Ja son salua tñ tanti vi ri reueren tia sibi ada ptari cona tus e qd no firmis asse uero h non nego cu sit stil? Alex. et ita tenuit dñs Bui bertus do ctor aures lianis in. l. vinum. ff. si cer. peta. et do. Arnul. ruse pre ceptor me in rubri. de act. insti.

- 1 **P**apa dicitur romanus pontifex.
- 2 **P**urum nonorum promulgatio ad papam spectare dicitur.
- 3 **P**apa iura que edidit reuocare potest.
- 4 **P**ersona locorum inter se statuta facere possunt.
- 5 **P**apa pabiliter potest ignorare locorum consuetudines.
- 6 **P**apa consuetudines locorum reprobare potest.
- 7 **C**onstitutio posterior priori dicitur derogare.
- 8 **Q**uis an possit recedere ab eo quod semel est statutum.
- 9 **P**riuilogia statuta an valeant contra ius diuinum.
- 10 **P**ura vindicta imponenda conscientia non ligant.
- 11 **C**onstitutio superueniens an tollat consuetudines.
- 12 **H**omo disponere potest super quo disponit ius comune.
- 13 **J**urisdicatio ordinaria cum delegata non concurrat.
- 14 **J**udex sine causa non potest mutare dilationem legalem.

Scet romanus.

Summa vt in glo. et in nouella. Diuidit in duas partes. primo similitudine reprobatur rationem reddens. secundo quoniam soluitur: duas modificationes annectit. secunda ibi ipse. **C**trum papa appellat se romanu pontificem et de diuersis ipse notationibus. hoc no. Archid. et post eum Jo. and. dicit aut pontifex quasi pontem faciens ad vepedos subditos vite: exeplo: vbo doctrine. de offi. iudi. or. fm Jo. an. Si tñ talis no fuerit no min? ei erit tanq pape obteperadu: et validu qd gesserit. ad qd vide no. in si. de augusto in pbemio. ff. in rubrica institutionu ex etimologia vocabulor non resultat argumetu a dñio et pcludes: vt plene per Bar. ff. de test. l. j. z. l. j. S. appellata. ff. si cer. peta. facit qd de alijs pñtis legi et nota. in c. in literis. de resti. spo. in. c. none. viij. q. iij. et per Jo. mo. in. c. cu sup abbatia. de offi. dele. et de elec. c. ex trasmissa. **C**trum scdo no. q ad papam spectat nouor iurium promulgatio cui? iura sicut impe rialia vbiqz sunt vigo: et extēdit: vt. c. canonu. S. eo. z. l. iij. S. diu. ff. de sepul. vio. Est ergo vn? de casib? principi reseruat? et mul tos alios enumerat Spec. in ti. de leg. S. nec ostēdendū. Et ple nius p? et pcepto: me? do. Bal. in. l. pe. C. de pñtibz impe. offe. Unde aut hoc pcedat q extendat vim suā vbiqz et liget oēs. dic vt in. c. j. S. eo. vbi plene psequi intēdo de pñtis papa et impato rer: cu eoz qlibet dicit se pcesse regimini vniuersi: et super cun ctas ppli nationes: et mādāt iura sua ab oibus obseruari. et hoc no possit ptingere vbi mādant dñia vel pñtia statuāt quid tñc sequēdu ibi per me in repetitioe quā incepti cōponere hoc mēse octobris. D. cccxxx. not. **C**trum tertio no. q papa pot iura q edidit reuocare et dñia pñdere. Qd si fecerit ex causa no dz tñ re prebēibile iudicari: vt in. c. no dz. de pñsan. et affi. qñ hoc sit veru et qd de alijs dispōnib? puta vltimis volūtatib? iudicij: sentē tñs: dñtib? priuilegijs: et rescriptis. tangā. j. post glo. **C**trum quar to no. in ver. qz tñ. q quedā sunt statuta locor: qdaz singulariū personarū: Et cū illa dictio et soleat copulare diuersa: vt no. ff. de iur. et fac. igno. in rub. intelligo per statuta locor illa q gñalr obseruant in loco. Et vniuersalr oēs subditos ibi ligat: vt. j. c. primo. per statuta dñi et consuetudines singulariū pñonarū intelli go illa q aliqui collegiati inter se statuūt et obseruat qbz aliq no ligant q ipse: vt. l. pe. in si. C. de offi. pecu. z. l. si. de iur. om. iu. C. et. c. ex literis. S. de offi. Aliqua igit sunt statuta loci aliq per sonarū in loco. ar. j. de pñsump. mādāt. Et p bec infero q statu to generali loci ligant extranei ibi trasgressores. vt. c. que pñtia

more. vij. dist. Et dñc. j. c. primo. Sed scholares forētes hic morā trahētes in matricula no descripti no ligant statutis isti vniuersitatis mādātis forte scholariū oblationē in die alicui sancti vel indui de statuto. Ad hoc facit qd no. Jo. mo. et Post. j. de excef. pla. dilecta. z. c. postulasti. de foro cōpe. vbi de istis sta tutis realib? vel pñonas pñerētib? **C**trum quinto etiā ex hoc no. q loca et pñone locor possunt facere inter se statuta. cōcor. l. oēs ppli. ff. de iust. et iure. vbi plene per Bar. qz possit facere sta tuta. Quat? et de qbus rebus. quos liget: et a quo tpe liget: et an interpretationē recipiat. **C**trum sexto no. q papa pot pabiliter ignorare consuetudines et statuta locor. rō reddidit in ter. qz sunt facti et c. Et aduerte qz dicit facti simplr et no facti alieni per qd arguit q etiā in his q pñstūt in facto ppro papa pabilr errat hinc est q si ferat sniam interlocutoria cōtra primā pñsum per errorem et per circūfūtionē: vt est casus nota. in. c. olim. de reg. in. hinc est q per scdm priuilegiū vel rescriptū no tollit primū nisi de ipso fecerit mentionē. de prescrip. veniens. Et rō huius est multipliciter negociorū q nedū in papa: s. in alio quocūqz pri uato: vt. l. pe. ff. de cōfess. et no. Bar. ff. eo. l. i. Sed qz iura no pze sumit ignorare vt hic pmonēdo in pñabili ad honore vel aliter cōtra iura alicui pñerēdo: vtrū videat cōtra illud ius dispēfare. dic vt tigit Bar. in. l. qdam pñlebat. de re iudi. Jo. mo. in. c. ve nies. de fil. pñoy. facit qd no. in. c. statutu. post pñm. j. ti. j. **C**trum primo no. q papa velit per suā pñstōnem derogare cōsue. et sta tutis locor non tñ per talē tolerantia videt irrationalia appo bare. Talia em sunt ipso iure irrita: vt per exēpla pñ. S. de pñue. per totū. et in aut. cassa et irrita. C. de epi. et cle. Generalis ergo approbatio no extēdit ad capitula spāliter reprobata: vt no. in fili. l. si qz pñiorē. ff. ad treb. z. l. legatū inutiliter. de leg. j. Sicut gñalis pñessio vel immunitas no cōplectit odiosos: vt. l. l. l. l. titius. de le. ij. et in. c. alma. post pñm. ver. dñtamē. et ver. illis etiā j. de sen. excom. **C**trum octauo no. in ver. nisi q papa pot tollere et reprobare consuetudines et statuta locor: et istud hic colligit si dicam? q ista dictio nisi excipiendo ponat. de quo hic per Archi. et By. j. de reg. iur. peccatū. et per Ly. in. l. age. C. de trasac. ver. etiā per Bar. plene. vtrū aut papa reprobado statutu vel cōsue tudinē de pñterito videat ex hoc in pñtere ne in posterū inducat. Glo. videt sentire q no. in cle. statutu. de elec. sup verbo pñuetu dinē. **C**trum circa bec occurrit mihi dubiū ex pñsensu oritur natura lis obligatio: vt. l. j. ff. de pac. quā papa no pot tollere per suam pñstitutionē: nec sniam: nec priuilegiū: vt insti. de iure natu. gen. et ciui. S. sed naturalia. Sed cū statuta et pñuetudines causent a cōsensu ppli et vniuersitatis: vt. l. de qbus. ff. de legi. vide q si cut no pot rescindere pñutionē et pacta ita nec pñuetudinē nec statutu: q pcedit a pari causa efficiēte. Sed rñde q pñuetudo et statutu no per oia eqparant pactis et pñutionib? q ligat mi nores infantes et alios q no habet pñsensum: vt no. l. ij. C. que sit lōga pñue. z. l. si sine herede. S. l. l. de adm. iuro. **C**trum vltimo ad oppositiones quas elicio ex nouellis. et deinde ad glo. **C**trum pñ dicit in ter. q constitutio posterior derogat priori dñc. **C**trum cōtra. eadē et qñqz maior est pñas et auctoritas pñuetudinis et sta tuti q pñstōnis q succēbit eis: vt. l. de qbus. ff. de legi. et in. dist. leges. S. papa pot pñue. iam inducta tollere et inducēda vetare de pñue. c. j. et ij. de big. et c. de fur. aut. nauigia. S. sicut tollit qd plus est. S. pñuetudinē inducēda: multo magis legē faciēda. So. dicit Jo. an. inferioris futurā legē. S. pñuetudinē pñceps tollere potest: vt in pñlle. iurib? S. no parit. S. de elec. innotuit. vel dic q dñia loquunt vbi pñst de pñcipis volūtatē dñia: quo casu su ent pot tollere pñuetudinē et statuta locor ita et futurā legē. Si in prior sit appōita clausula derogatoria vt dicit sup. vj. glo. Sed vbi de volūtatē pñcipis no apparet remanet differētia inter derogationē pñstitutionū ex vna parte et pñue. et statuta lo cor ex altera: vt in ter. dñc. **C**trum scdo oppo. dicit in ter. q con suetudines et statuta locor sunt facti. S. pñtia imo vocant ius ciuile pñpñ ciuitatū. j. di. ius ciuile. z. c. pñuetudo. ff. de iust. et in. l. oēs ppli. Sol. dicit Jo. an. pñderat actib? ex qbz elicit pñue tudo pot dici facti. j. di. mos. z. c. pñuetudo. z. l. de qbz. post qd no fuerit elicta est iuris: vt in dñijs. et hic qd dicim? q ex facto ius orit: vt. l. si ex plagis. S. inclino. ff. ad. l. aq. S. in dñtib? in qbz tria reperiunt. **C**trum tract? q est facti: vt. l. pñlio. S. qñtū. de fur. Et ex ipso orit obligatio: ex obligatioe actio: vt. l. licet. S. ea obli gatio. ff. de pecu. Et bona est eqparatio de statutis et pñuetudi nib? ad dñctus sicut de tacitis et expñsis: vt. d. l. de qbus. S. iste in tellect? doc. l. j. fit in se verus tñ alia fuit iuris latoris intētio. et voluit notare differētia inter pñstōnes gñales ex vna parte et cō suetudines et statuta ex alia. Sed fm istā expositionē nulla esset differētia: qz etiā ius scriptū trahit originē ex actib? et pñuetudinē et fm varietatē morū et tēporū varian? vt in. c. no dz. de pñsang. et affi. et. c. statutu. j. ti. j. Hic est q leges morib? vtrū no firmate no possunt dici leges: vt. l. d. S. leges. Dico igit et expono ter. q sunt facti

sunt facti. i. fm varietatē morū variantē cōsuetudines et statuta locorū. Nam vt ait Boetius li. ij. de cōso. p. sa. j. diuersarū gētiū mores inter se ac instituta discordant: vt quid apud alios laude. apud alios supplicio dignū iudicē: hoc est qd dicit qvnaqueq; puincia et c. lxxvi. dist. vtiā. ad dec. l. facularij. §. sunt quedā. ff. de exordi. crimi. Hec ergo rōne statuta et cōsuetudines locorū dicunt in facto p̄sistere fm morū varietatē vario modo adiuuente quas papa per p̄siones suas reuocare nō intēdit: sed poti⁹ generaliter approbare: vt. d. l. oēs ppli. §. p̄stitutio ḡnāliter oēs ligat: vt. c. j. §. eo. Et est p̄o cōi vtilitate cōstructa. iij. dist. erit. p̄ditor ergo canonis ad quē spectat cura totius orbis: vt. j. de off. legati. c. j. p̄dēdo posteriorē p̄stitutionē priorī p̄uā videt p̄iorē reuocare: qd nō cōparit circa scdām: vt. hic. et per ista collige etiā tertiu p̄uā qd pōt elici ex nouella: videt qd ex varietate locorū nō d̄z ius diuersum statui: vt. l. sup̄uacū. C. de in integ. resti. d̄z em̄ intelligi de iure ḡnālī nō particulari locorū. ¶ Cū ad gl. et oppo. iij. de. c. certū. §. de rescrip. Sol. aliud est in rescriptis a p̄ncipe cōcessis: vbi p̄uā nō tollit per secundū nisi de eo fiat mentio. aliud in p̄sionibus d̄z: vt. hic. quia ibi vtrūq; in facto: ideo p̄babilis cadit ignorātia: l̄z in facto p̄p̄io. Sed vtrāq; cōstitutio cōstitit in iure: ideo prima per secundā p̄uā reuocat: et ita dicit glo. iij. §. hic restat dubiū cū error facti est admixtus cū errore iuris: vt in rescripto ad lites vltra scdās dietas. de iure veteri. vel hodie vñ de iure nouissimo: vt. c. statuta. j. ti. p̄i. de hoc et simili materia. §. quādo error facti tēdit ad vñ et error iuris tendit ad d̄um effectū: et cadit super eodē facto inseparabili. vide qd no. bar. in. l. si vir. ff. p̄o dona. ¶ Quinto oppono de. c. p̄terea. xxxij. dist. iij. q. iij. qd aut. glo. iij. format hic p̄uā et nō soluit. In nouella dicit qd ibi nō erat obliuio iuris s̄z exēploz que in facto p̄sistant. Et nō. qd iste tex. dicit in scrinio pectoris et c. sumit qdam similem. l. oim. C. de testa. que hoc nō probat fm Archi. cū ibi dicatur in toto iure qd in nostris scrip̄tijs cōtinet nō dicit pectoris. sed Jo. an. dicit qd illa. l. hoc p̄bat si perficiat ibi tota oratio ibi nec de eius successione tractabitur et c. intellige de scrinio pectoris collige qd cū est q̄stio sup̄ iure nō sunt necessarie p̄bationes: vt. c. sepe. de appel. Hec cōfessionis partis iuri d̄z est standū: vt. l. oznamētoz. ff. de an. et arg. lega. Et circa hoc vide qd no. Inno. in. c. cū inter. de p̄sue. Collige et aliud per illū qd cōtra p̄cessum et sniam habitā corā papa nō potest opponi exceptio nullitatis: qd eius p̄sentia supplet omnē defectū nullitatis om̄is: vt. d. l. om̄is. et qd no. Inno. in. c. j. de lites p̄test. ¶ Sexto oppono et videt qd lex siue p̄stitutio posterior nō deroget priorī: vt. l. quoties. C. de sepul. v. l. q. fe. pulebra. et l. q̄s eum. C. de fur. et l. quoties. C. de act. et obli. Sol. quinta glo. soluit d̄um qd hic loquitur cū p̄stitutio scdā est directe p̄uā prime. qd. secus si diuersa a prima etiā sup̄ eodē facto: tunc enim bene occurrūt lex antiqua et noua: vt in d̄is qd intelligit elusione nō exactione. l. senatus. ff. de accu. Idē qd in legibus dico et in statuto vt per nouā p̄uisionē statuti non videatur sublatā in dubio p̄uisionē iuris cōis: qd dicit vt not. Bar. in. l. j. ff. vi bo. rap. ¶ Septimo oppo. et videt qd non possit q̄s recedere ab eo qd semel statutū est: qd semel placuit et c. vt. j. de re iudi. qd semel. et l. si. C. de act. et obli. Sol. dicit glo. vi. qd illud. et loquitur in his que dependēt ex voluntate vni⁹: vt legis p̄mulgatio. in. l. i. de iure natu. gen. et ciui. §. sed qd principi. Idē videmus in testamēto rōne p̄dicta. §. de cele. mis. cum marte. et l. si mibi. et tibi. §. in legatis. de leg. j. d̄ia loquunt in his que dependēt ex voluntate duoz. ita dicit glo. Ex qua infero qd si lex statutum vel alia dispositio reuocabilis trāsit in d̄ctum nō possit superior eā reuocare. pone exēplū: vt no. bar. in. l. oēs ppli. ad fi. ff. de iust. et iure. Actus em̄ p̄ncipis h̄z vim legis: vt. l. p̄. C. de dona. inter vir. et vro. et nō est reuocabilis: vt. c. j. de p̄ba. Et de d̄ctū qui celebrat in testamēto an sit reuocabilis sicut testm̄ ipsum. vide per glo. et doc. in. l. heres palā. §. vltimo. ff. de testa. Et nō. istam mixturā dispositionis reuocabilis et irreuocabilis: vtrū vtrāq; retineat p̄p̄iā vel vna assumat naturā alterius: de qua mixtura duarū dispositionū diuersam naturā habetū. vide in. c. ad questiones. de rerū permu. et per Bal. in. l. aristo. de dona. et de pluribus tetigi in. c. quāto. §. de iudi. et de d̄ctū et cōfessionibus initis in vltima voluntate an sint reuocabiles. vide per Ly. in. l. generaliter. de nō nū. pecu. et ff. de testa. l. heres palā. §. si. et l. cū quis. §. codicillis. ff. de leg. iij. per Bar. ¶ Octauo oppo. cōtra primā solutionē. et videtur qd illud qd depēdet ex voluntate vni⁹ vt testm̄ nō possit reuocari: vt in aut. hoc iter liberos. C. de test. et. l. si q̄s. in p̄n. ff. de leg. iij. quas allegat glo. eadē. sol. dicit glo. qd fallit regula in p̄dictis legib⁹. nam in. l. si q̄s in p̄ncipio testamēti habebat clausulā derogatoriā p̄cedētis dispositionis. hoc aut casu quomodo tolli poterit testm̄ p̄cedēs. habes d̄ctam clausulā. dicit glo. si in secūdo fecerit mentionē de primo.

Aduerte: qd dubium est vtrū sufficiat simplex mentio primi testamēti: vel etiā oporteat qd fiat mentio specialis de ipsius verbis derogatorijs. In scdō tangit hic Jo. an. in nouel. et remittit ad no. per eū post Dy. in regula qd semel placuit et c. et refert ibi Dy. tenere qd de verbis derogatorijs est faciēda sp̄alis mentio exp̄ssa. hoc in no. refert Jac. de belui. disputat. d̄um qd valeat scdū testamēti nullā faciēs mentionē de verbis derogatorijs primi. et ita no. in aut. de testa. imperfe. coll. viij. ad. l. si q̄s. in p̄ncipio testamēti. de leg. iij. vij. modis respōdit potissimū hoc ponit in nouella. et ego remitto ad Bar. in p̄alleg. l. si q̄s. Et vtrōbiq; no. quid iuris si testator iurauit nō mutare primū testm̄: an tunc valeat scdū cōtra iuramētū dic vt vtrōbiq; plene. facit qd statim subdā in sequēti d̄io de clausula derogatoria: que q̄q; in legib⁹ reperit inserta. Et aduerte qd iste articulus vtrū possit dispositio reuocari per ipsum disponētē versat in multis: puta in d̄ctibus de q̄bus plene in. l. si. C. de act. et obli. in alienationibus cōtra iura. de quo. §. de elec. nosti. et diuersis sailacijs. de clericis diug. In iudicijs de quo in. l. qd iussit. ff. de re iudi. et c. cū cessante. de app. In p̄uilegijs de quo in cle. §. catbedrā. ad fi. de sepul. In p̄fessionib⁹ de quo. §. de p̄fessis. c. si. In solutionib⁹ et alijs disponib⁹ de q̄bus in. l. error. et l. si post d̄m. C. de iur. et fac. igno. q̄bus adde qd no. de clausula derogatoria appositā in d̄ctibus in. l. pacta nouissima. C. de pac. et l. qui in aliena. §. si. ff. de acq. here. per Bar. ¶ Nono oppo. dicit hic qd per posteriorē p̄stitutionē videt papa priorē d̄iam reuocare. cōtra de. c. nōnulli. §. de rescrip. et de alijs iurib⁹ alleg. in p̄in. glo. que incipit est extra et c. Sol. dicit glo. aliud in rescriptis priorī iuri contrarijs. aliud in legib⁹. rescriptū em̄ legi d̄um nō tollit ipsam legē. S̄z lex posterior tollit priorē: vt in tex. Quā differētiā ponit Jo. glo. et qd dicit rescriptū iuri d̄um et qd p̄ter ius: et qd scdū ius et qualr cognoscat. dicit vt in. l. rescripta cōtra ius elici. ta. C. de p̄ci. imp. offi. ¶ Quā rescripta nō sunt extra ius vel p̄ter sed per sup̄p̄sionē veritatis: vel per suggestionē falsitatis obtēta: vt in rescriptis ad lites. et c. sup̄ literis. de rescrip. in p̄uilegijs. dicit vt no. de p̄scrip. c. veniēs. in nouel. Cōcludo igit qd ad hoc vt rescriptū iuri d̄um valeat: et illud ius tollat requit qd in rescripto ponat clausula nō obstat. Vtrū aut mentio sp̄alis requiratur vel faciat generalr dicere nō obstat aliqua lege et c. Archidia. hoc no. Et plen⁹ Jo. an. in p̄uilegijs et rescriptis. §. de excess. pla. c. j. in nouel. plenius vltra oēs de ista clausula nō obstante. vide per Bar. in extrauag. ad reprimendā. ac. fi. ¶ Hic dicit qd q̄q; ista clausula nō obstat. refert ad iura. et de hoc membro loquitur hic Archi. et Jo. an. q̄q; ad p̄uilegia: qd dicit nō obstat aliquo p̄uilegio et c. Quā refert ad statuta in hoc vltimo casu qd iuris si statutū illud h̄z clausulā derogatoriā: an tollat per generalē clausulā nō obstat. dicit vt hic per eū: qui et qd no. per tex. in aut. de success. ab intesta. circa p̄ncipi. et ibi no. in glo. vocatib⁹ qd est verū fm eum nisi in lege nona diceret nō obstante aliqua p̄stitutione que sp̄aliter vel ḡnāliter loquatur: tunc em̄ leges veteres nō distinguerent: nec limitaret legē nouā. nec haberet locū. l. nō est nouū. et l. §. et posterior. ff. de legib⁹. fm eū qd nota. ¶ Iurta p̄dicta subncio q̄nem facti. Papa exemit moniales quāsdā ab oib⁹ exactionib⁹ legator et nūcioz apostol. sedis cū clausula derogatoria: derogādo oibus p̄uilegijs legator d̄um p̄uilegijs nisi de illo indulto illis monialib⁹ tuerit mētio facta sp̄alis de verbo ad verbū. Deinde legato p̄cessit successor in papatu p̄uilegijs qd ab oibus exigeret pcuratio: nes etiā ab exēptis per p̄uilegiū de quo oporteret facere mentionē specialē de verbo ad verbū. d̄is Fede. late disputat istam q̄nem p̄ilio. c. c. r. v. Et cōcludit licet titubādo pro monialib⁹. cui adde qd no. Ly. in. l. i. C. q̄n impera. inter pup. et vīde hic ei⁹ motina. Non p̄sequor sed dicā in. d. c. j. de excess. pla. §. eo. l. vbi ista cōpētēter applicant fm Jo. an. d̄m in repetitione. c. sup. de rescrip. §. eo. lib. ¶ Decimo oppo. de. c. d̄io sancto. q̄nq̄gesima distm̄. Sol. in eadē glo. que remittit ad ibi no. in nouel. Quā cōstitutiones sunt d̄ie que alteri altera p̄ferat post Jo. mo. sic distingue. Aut ratio differētie potest videri inter canones qd vident diuersi aut nō. Primo casu soluent. xxxvij. als. xxxv. q. j. his itaq; de cognā. sp̄iri. c. j. Ratio colligit ex. c. cū expediat. j. de elec. et l. i. C. de inof. doti. aut nō pōt videri ratio diuersitatis tunc aut sunt eiusdē actoris: aut diuersoz. si eiusdē aut cū d̄m pape: aut alteri p̄fidentis a papa. Primo casu si rō diuersa nō cadit inter eos et p̄ter de posteriori sibi est standū: et nō p̄ter vt hic. Si d̄o de ipsa dubitat qd forte est extrauagās et statum canonis in corpore iuris clauso. de fide instr. pastoralis. Et hūc mēbro adde qd no. Bar. post gl. in. l. cū plaris. ff. de re iudi. Si d̄o sunt alterius p̄fidentis a papa dicit illū validiore qui potioribus rōnibus nititur. institui. de contrahen. emptio. §. diuerse. l. distinc. ecce. Et sic potest intelligi. c. domino sancto. quod loquitur de cōsilijs contrarijs in quibus dicit standū antiquior.

Questio in
p̄uilegijs
glo. iij.

Petrus de anchorano super sexto decretalium.

Si autem sunt diuersorum. Et tunc aut alter est maior: alter minor ut papa et concilium. Aut sunt pares. Primo casu canon maioris est potior. S. de elec. significasti. unde constitutio concilii principalis esset preferenda constitutioni episcopi contrarie. Secundo casu qui sunt pariter ut romanorum pontificum: et statum posteriori ut hic. cum idem sit principatus sed sit alius furrogatus. arg. l. pponatur. ff. de iudi. In hoc tamen potest notari differentia: quod unus sibi posset legem indicere per verba derogatoria. ff. de leg. iij. l. si quis. in principio testamenti. sed unus alteri non: hoc indicare possit. j. ti. j. c. si. Et non hoc verbum utrum clausula derogatoria auctoris operetur effectum in successore dignitatis. in legibus puto quod sic in privilegiis et rescriptis: secus propter errorem facti probabilem. Si non sunt aliorum inferiorum: tunc idem ut in eodem inferiori prius notatur. arg. predictorum iurum. ita dicit Jo. and. aliquibus additis qui ultimo remittit. j. de iure iuran. contingit. super verbo obstantia. et placet ista distinctio nisi in. ij. membris. cum scilicet due constitutiones emanant ab alio presidente quod papa. vel emanant a duobus paribus potentie. in quibus membris vult predicta distinctio quod statum illi que validioribus rationibus roboratur. Nam pre-supposita potestate statuendi credo semper standum vltime cum proprie legum et statutorum est per posteriora priora corrigi: ut in isto. c. quod tenet Jo. and. in. c. contingit. j. de iure iur. super verbo obstantia. ubi tangit. quid iuris si in eodem volumine statutorum reperiantur duo statuta contraria. Et tenet ut dixi quod statum posteriori. Si non dubitatur quod sit prius seruabitur ordo scripture. j. eod. de elec. c. penult. de preben. mandato. et remittit ad Ly. C. de testa. tute. l. ij. ubi augeat dubitationem predictae quoniam statuta requirerent confirmationem superioris cum confirmatio fiat in instanti. An quantum ad correctionem prioris per posterius inspicimus ordinem scripture. dicit quod sic per. l. si certari. j. vlti. ff. de mili. testa. et de iure codi. conficiunt. S. si miles. quod non. Et predicta distinctio solum loquitur de legibus et statutis contrariis. In rescriptis: privilegiis: sententiis: iuramentis: contractibus et aliis dispositionibus contrariis: quid iuris. non prosequor: quod longum esset potiusque subtile. vnum tamen non est pretereundum: predicta enim vendicant sibi locum in iuribus positivis contrariis. Sed ultra ista iura habemus ius naturale quod in lege et euangelio continetur quod est immutabile. j. distin. c. j. et. c. ius naturale. et insti. de iure natu. gen. et ciui. S. sed naturalia. Quandoque tamen potest ex causa limitari et distinguere per ius positivum: quod dicitur ut no. Inno. de consti. c. que in ecclesiis. Et de privilegiis statutis: an valeant contra ius istud diuinum. vide do. Bal. in. l. omnes. C. si contra ius vel vtili. publi. Est etiam quedam lex conscientie que repugnat iuri positivo quod prosequitur per multa exempla per Inno. in. c. quod plerique. de immu. eccle. et ibi plene an sit sequenda conscientia vel ius scriptum. et clarius per do. Fede. de senis in questione qua de hoc disputauit in ordine. consilio. xxj. format enim quoniam in herede extraneo qui non fecit inuentarium secundum formam iuris: an in foro conscientie teneatur restituere usuram a testatore extortam ultra vires hereditarias. arguit primo quod non per. c. in literis. de rescriptis. Preterea defunctus non tenebat in plus. c. iij. de solu. ergo nec heres eius: quod nemo plus iuris habet. ut in. c. nuper. de do. post viro. re. Tertio. l. scimus. C. de iure delibe. innitit fictioni quod presumitur heredem scivisse vires hereditatis sufficere ad omnia debita. et hec opinio satis fallit: ut insti. qui in. a. non possunt. post prin. lex autem conscientie innitit veritati que in casu nostro pre-supponit quod facultates non sufficunt. Si ergo potest euadere iudiciali compulsionem sequi debet conscientia: sicut in simili in. c. literas. de resti. spolia. et. c. inquisitioni. de sen. excom. Quarto arguit de iniuste condonato vel iniuste absoluto a vero debito. et in debitoze cirografario post biennium. et de aliis exemplis. Inno. in. c. quod plerique. in quibus patet quod sequi debemus potius conscientiam quam scriptum in diuino arguit quod conscientia non sit sequenda: quod scriptum est ne inniteris prudentie tue. S. de consti. c. ne inniteris. et index fm allegata non fm conscientiam indicare debet. c. j. de offi. ordi. Secundo probatur quod iura per reges et principes tanquam per ministros sunt diuinitus promulgata. unde qui resistit re. vj. q. iij. qui resistit. unde obediendum est eis: ut de maio. et obe. c. solite. Tertio si diceremus diuini sequere absurdum: quod quilibet contra precepta et sententias superiorum posset obicere quod habet conscientiam aliter informatam: et sequeretur ex hoc perplexitas et multe absurditates et iniiceretur laqueus contra prealleg. c. literas. Item lex positiva potest auferre et obligare ex causa. iuxta notata in. c. que in ecclesiis. de consti. per Inno. sicut ergo bona confiscata possumus iuste fm conscientiam emere et rem prescriptam licite possidere: et hereditatem per ius accrescendi: si forte fuero institutus in dimidia. quare ergo si emolumenta pretendo ad me pertinere ex beneficio iuris et hereditatis quam mihi defert etiam ab intestato. quare et non debeo sustinere onus alieni eris non est ratio. et est contra. l. qui sentit commodum re. Et quod quis approbat

pro se debet recipere contra se. iij. q. viij. cuius in agendo. hinc est quod legitima filiorum potest minui et in totum tolli per ius municipalem sibi naturaliter debeat: ut no. Dy. in regula indultum. j. e. Quid dicendum. soluit ipse punitens quod quicquid vult. l. humana condita ab eo qui habet potestatem condendi manifestam non continens iniquitatem obliget in foro conscientie per iura pro hac parte inducta. Ad diuini refidetur breuiter quod intelligit in eo casu qui continet peccatum: ut no. de prescrip. c. si. et no. in regula peccati. Item qui lex expresse aliud statuit sed conscientia sequenda: ut in c. literas. et. c. inquisitioni. prealleg. in questione autem proposita dicit quod heres teneat non ex eo quod non fecerit inuentarium sed ex eo quod canon non obligat heredem ex delicto defuncti in eo quod ad eum non peruenit contra. l. rationem. l. j. ff. de prima. delic. in alio exonerat: vide licet quod ad tale debitum ex delicto descendens ultra vires hereditarias non tenetur. ut. d. c. in literis. et. c. si. de sepul. Et inter ista decisio quod beneficium ne quis conueniatur ultra quas facere possit competens heredi non perdit per non confectionem inuentarii quod est singulare. et vide per Jo. an. in. c. ij. de vsur. in glo. dicebat. et Bar. et Bal. in rubrica de acqui. heredi. Bal. sic distinguit. aut ius civile consistit in acquirendo: tunc est seruandum etiam in foro conscientie: quod si aduersarius meus non acquirit: ergo eius debitor esse non possum. Et ideo non solennis institutio non valet in foro conscientie: quod ius civile inibet acquisitionem ex non solenni testamento vel saltem non permittit eam fieri: ut. l. non dubium. S. si. C. de testa. aut consistit in amittendo vel retinendo. et tunc aut est ius equum et bonum. et est seruandum in foro conscientie. aut bonum et non equum: tunc aut fouet peccatum et non debet seruari: ut. c. ij. eo. li. de reg. iur. Aut non fouet peccatum: et tunc debet seruari. de isto duplici iure no. ff. de iusti. iure. l. j. in glo. hic potest intelligi. et ibi vide. Est tertium ius quod non est bonum nec equum: illud non debet seruari: ut. l. j. in fi. ff. de excep. doli.

10 Adde hic quod iura que imponunt vindictam non ligant conscientiam. no. xij. q. ij. fraternitas. Dico etiam quod testamentum dolo extortum in foro conscientie non ligat. facit quod not. in. l. j. C. si quis aliquid. testa. prohibet. rem ratam haberi. l. si sine. S. in stip. et ista sunt eius verba. in. l. habeat. C. de sac. san. eccle. in repetitione. Ego plenius de hoc dixi in. c. possessor malefidei. de reg. iur. eo. lib. in repetitione. ubi omnino vide. Est et alius casus qui constitutio canonica est contraria legi que debeat obseruari. dicitur ut no. Jo. an. in. c. possessor. j. de reg. iur. Et distingue hic ex predictis. Quis constitutio contrariatur constitutioni: vel lex legi. Quandoque statutum statuto. Quandoque alterum ex istis contrariatur iuri naturali. Quandoque legi: ut sic dixerim conscientie. Quandoque statutum contrariatur legi vel constitutioni canonice. Et hoc de legibus et constitutionibus inuicem contrariis sibiipsis vel vna species ex ipsis iuribus alteri speciei. Quandoque alterum ex predictis iuribus contrariatur privilegiis vel rescriptis: vel ipsa rescripta et privilegia inter se: et quid iuris in singulis sit ex predictis habetis in aliis dispositionibus contrariis qualiter sibi inuicem derogent. In pactis dicitur ut. l. pacta nouissima. C. de pac. In testamentis ut. d. l. si quis. in prin. testamenti. In sententiis diffinitiuis et interlocutoriis dicitur ut. l. quod insti. de re iudi. et. c. in literis. de offi. deleg. per Inno. In rescriptis dicitur ut. c. j. de rescrip. In privilegiis etiam ibi. et in. c. veniens. de rescrip. In instrumentis dicitur ut. l. scripture. C. de fide instrum. et. c. imputari. eo. tit. In testibus dicitur in. c. in nostra. de testi. Si testes in instrumento dicitur in. c. an Joannes. de fide instrum. In procuratoribus iudicis delegationibus dicitur in. c. si duo. de procu. In electionibus contrariis dicitur. Quandoque statum lex priuata priuata. et dicitur illa lex conscientie. Quandoque ius naturale siue diuini diuino. Quis canon canonici. Quandoque lex legi. Quandoque statutum statuto. Quandoque rescriptum ad lites vel beneficia alij rescripto. Quis privilegium privilegio. Quis vna priuata dispositio alteri priuata: ut pactum pacto: testamentum testamento: iuramentum iuramento: instrumentum instrumentum: testis testis: confessio confessioni. Quandoque sententia sententie. et sic de singulis. Rursus quandoque lex priuata conscientie contradicit canonici legi: statutis: rescriptis: et aliis de quibus. S. et de hoc iam tactum est. Rursus etiam quandoque canon contradicit legi: statuto: consuetudini: rescripto: et aliis supradictis. Ius naturale quandoque contradicit canonici legi: statutis: et similibus predictis. Similiter et conscientia lex est contraria statutis: privilegiis: rescriptis: sententiis: et aliis dispositionibus priuatorum. de quibus. S. Item statutum rescripto vel privilegio: vel rescriptum privilegio: ex quibus patet quod ista contradictio est quandoque de vna specie ad seipsam: quandoque versatur alia contradictio de vna specie ad diuersam speciem. Item in constitutionibus canonice: legibus: privilegiis: rescriptis: testamentis: pactis: et aliis de quibus. S. est expressa clausula derogatoria ad sequentes dispositiones eiusdem vel alterius speciei. Quandoque non est clausula derogatoria sed iuramentum

Contra
ius diuini
Adde in fi
mili Card.
in de. j. de
electio. et in
de. ij. de re
bus eccle.
no aliena.
doct. in. c.
cu iam. de
re iudic. et
ibi Joba.
an. et Sicut.
et in. c. j. de
plue. Bal.
in rubr. C.
que sit lon.
consuetu.

De constitutionibus.

sed iuramentū pena vel aliud vinculi ad eius perpetuitatē vel immutabilitatē: in testamētis. s. remissi. In statutis cum sunt iuramento firmata vel alio vinculo an recedi possit. dic vt no. Jo. and. in addi. Specu. de iureiuran. et. c. j. de his que fiunt a maio. parte cap. in nouel. et. c. dilecto. de preben. vbi de vinculo confirmationis apostolice vel iuramento appposito in statutis: si apponitur in testamento vinculum iuramenti. per Jo. and. in regula quod semel. in mercuria. ¶ Undecimo oppono et capio glo. in si. vt sic opponendo ordinate expediat. dicitur hic qd constitutio principis non tollit statutum et consuetudinē precedētem: sed contra de lege iul. s. diuus. ff. de sepul. viola. Sol. dicit glo. ille. s. debet intelligi cum princeps hoc intendit: sed in dubio non videtur hoc velle: vt hic. Jo. mona. dicit illam. l. loqui quando. l. que consuetudinē sequitur adiuncta est iuri quod vtilitati publice prouidet vt illa duo coniuncta consuetudinē tollant. alleg. j. de iureiuran. c. licet. Ly. plenius istam questionem examinat in. l. si. C. de testa. vbi videtur casus contra istud cap. ibi enim cōdendo Imperator legem generalē cōseruat expresse consuetudinē rusticorū in testamentis ordinandis quasi sine illa reservatione senserit eam sublatam per eius legem superuenientem. saluando ergo istud. c. contra illam. l. dicit qd in illa. l. constabat ex tenore legis principē prescriuisse quo casu legē contrariam condendo videtur consuetudinē et statutum tollere. Et pro hoc facit iste tex. dum fundat se super ignorantia probabili consuetudinis et statuti. Sed vbi ex tenore legis non constat principem prescriuisse tunc habet locum istud. c. et rationē differe ntie ibi videas per eum. Bar. dicit qd cōmuniter tenemus qd tenet glo. hic in. d. s. diuus. ¶ Et venio ad. q. dicitur hic qd constitutio superueniens nō tollit consuetudines et statuta singulorū locorū: nunquid tollat consuetudinē generalē. Glo. que incipit no. quia et. tenet qd sic. alia. l. promulgatio esset inutilis si dicere mus generalē consuetudinē contrariā durare. cessat autem dicta absurditas in consuetudine singularis loci: vt glo. probat. nam ne dispositio sit inutilis iura quandoq; statuūt contra cōmunes iuris regulas: et impo. optie etiam verba assumunt: vt res de qua agitur salua sit. vt no. in. c. intelligentia. de verbo. signi. z. l. sed et si possessor. s. item si iurauero. ff. de iureiur. et optime. l. pediculis. s. idem cum queritur. et quod ibi no. de auro et argen. lega. Item in generali cōsuetudine cessat probabilis ignorantia principis. Et sic ratio super qua fundatur decisio huius. c. deficiente ergo ratione legis deficit ipsa lex. ff. de iure patro. l. adigere. s. quis. ¶ Secūdo quero et ingredior glo. que incipit ratio rationis et. dicitur in tex. qd constitutio principis non tollit cōsuetudines et statuta locorū sibi obuiantia. Sed nunquid tollat cōsuetudines et statuta que continent idem qd antiqua cōstitutio per posteriores sublatā. pone exemplū. de. c. preterea. de eta. et quali. correctā quātū ad presentationē patronorū. per. c. ij. j. de insti. eo. lib. nunquid ergo erit sublatū statutū epi idem cōtinens. qd decre. preterea. ponit etiam exempla alia de. c. corre. ctis. per iura huius voluminis: soluens ergo. q. dicit qd sublatū est ius cōmune ita et statutū quod cōtinebat simplex ius cōmune. probat opti. suam efficaciter per. vij. rationes. ¶ Primo per tex. qui loquitur de statuto quod cōstitit in facto. ¶ Secundo per no. alibi in simili per Jnno. ¶ Tertio per euitationē absurditatis que sentiēdo cōtrariū posset sequi. ¶ Quarto in cōuincibili ratione. ¶ Quinto per tex. qui loquitur de statutis et cōsuetu. singulariū locorū. ¶ Sexto per locū a maiori. ¶ Se. ptimo per. c. passoralis. vbi videtur casus. hanc opti. glo. tenet etiam hic Archi. vidi scripta excellētissimi et illustris doctoris dñi Jo. de ligna. qui plene plectitur istam qōnem in. c. j. s. de rescriptis. et ibi cōcludit contra istam glo. ipsius igitur motiua re feram. et cum gl. cōcludam. ipsiusq; rationibus respōdebo. ratio nes eius fundant super. iij. principaliter. ¶ Primo propter di uersam statuentiū autoritatē. ¶ Secūdo ppter duplicis vin culi maiore firmitatē. ¶ Tertio ppter omnimodā in casib; si milibus iuris cōsuetudinē. De primo patet: qd alia est autori tas conditoris canonū cōstitutionum: alia inferiorū prelatoz. s. q. iij. per principalē. et. xxj. distin. inferior. et. ff. de iusti. et iure. l. ius civile. Item si cōsuetudinē certi loci papa transfundat in. l. generalē. nō vocabitur plus cōsuetudo sed ius cōmune: vt j. de dan. despon. c. cum inibitio. ergo idē cōtrario si ius cōmune redigat in statuto non debeat vocari decetero ius cōmune: sed statutū. Item ex cōicatus a canone potest ex cōicari ab homine iij. q. iij. c. engeltrudā. et de inde. c. ita quorundā. Et quo patet qd s. eo. potest disponere homo super quo disponit ius cōmu ne: quoniam per pūtionē hominis in vno casu videtur recessum a pūtionē iuris cōis: vt. l. si. C. de pac. conuen. ex his apparet qd propter diuersam statuentiū autoritatē statutum disponens su per eo quod disponit ius cōmune non sit censenda constitutio sed statutū et pōssit de per se. Secūdo probat propter dupli

cis vinculi maiorem firmitatē. Non enim est dubiū qd multipli carō vinculo augetur effectus dispositionis: qd si vna tollitur alia manet vt no. in. c. ex tuarum. de vsu pal. l. si domus. de serui. vba. predio. ad hoc. l. quotiens. C. de act. et obli. vbi noua cōstitutio cōcurrit cum antiqua idē disponēte: ergo potest cōcurrere cum iure cōi: qd parseius est: vt. d. l. ius civile. de iusti. et iure. facit qd no. Ly. in. l. qui in sepultura. C. de sepul. vio. l. ius beo. per Bar. ¶ Tertio principaliter ipse probat ppter oīmo dam in casibus similibus iuris sformitatē: vt patet per no. per Ly. in. l. si arrogator. ff. de adop. vbi si iudex p̄figit terminum quem statuit. l. censet dilatio iudicialis nō legalis. Item inducit multa iura que volunt qd si illud quod tacite inest deducatur in expresse parit nouū effectū: vt patet in. l. aliquādo. ff. de cōdi. et demon. cū alijs simi. facit qd de iure papiriano legitur in. l. ij. post prin. ff. de ori. iur. iste sunt eius rōnes in effectu. ¶ Jo. an. tenet hic s̄tium per plures rationes vt videtis. et eius opti. teneo et cōfirmo. alijs rationibus. ¶ Et primo ppter phibitā in iure superfluitatē que phibita reperit in qualibet dispositione. de legali ptz in. l. j. s. dixerit aliquis. de publi. et. l. quotiens. s. nec quisq; de adm. tu. vbi in deuolutione vnius actionis in alterā iura ponderat que vtilitas inde sequatur ad idē. l. stipulatio. s. diuus. ff. vt le. no. caue. et. l. nō cogendū. s. fabinus. de procur. patet etiam in vltimis vōluntatibus in quibus testator eodē modo eadē ratione sepius disponēdo nō videtur sepius disponere sed loqui. ff. de lega. ij. l. meuius. s. eum qui. et vnum testamentū dicitur in pluribus chartis scriptū. l. vnū. ff. de testamentis et in rescriptis et similibus. nam censetur vnum etiam si sint plura in chartis cōscripta: vt in. c. ex tenore. de rescrip. quod patet in sti pulatione. ff. de verb. obli. l. qbus. idē in iudicijs. Idē in sti pulatione interposita in operis noui nūciatione. naz secūda sti pulatio superflua nō cōcurrit cum prima: vt. l. cum pcurator. s. si dñs. ff. de noui ope. nun. similiter secūda appellatio: si precessit prima valida: vt ibi per Bar. nec. l. noua cum antiqua. immo ex veteri agitur non ex noua: idē statuente. xij. di. p̄ceptis. et ibi no. p̄dicta exempla inferūt qd cōsimilis dispositio non pcedit cum alia sibi pari si nō augetur effectus. Idē est dicendum qd vna dispositio nō cōcurrat cum alia dissimili p̄trahente causam ab eodē vel a diuerso disponente: vt patet in iure cōi quod non cōcurrit cū priuilegio: hinc est qd dicit frustra p̄ceptis implo. ratur quod a iure cōi cōceditur. ¶ Itē iurisdictio ordinaria non cōcurrit cum delegata in eodē casu: vt in. c. licet. de offi. ordi. vbi si papa mandat ordinario qd cognoscat de causa que spectat ad eius forū non dicit delegare sed officiū suū exercitare. ad idē opti me. c. cum aliqbus. de rescrip. j. eo. lib. vbi dispositio non potest sumere efficacit ex duabus dispositionib; diuersorū sed ex vna tantū. Ad idē. c. vt quis duas. de elec. j. eo. lib. z. l. si. C. de codi cillis. Item phibetur cōcurfus titu. legati et inter viuos: vnde testator legat frustra debitū creditori suo: si ex legato nō augeat effectus: vt. l. si creditor. de lega. j. et. l. si fidei cōmissaria. de here. institu. Item si quis ingrediat rem in qua habet ius pignoris de mandato iudicis nō dicitur pignus pretorū sed cōuentiona le: vt no. Roffre. in. c. de edi. diui adri. tollendo. iudex enim isto casu nō dat pignus sed datū significat vel exequitur: vt. l. heres des palam. s. sed si notā. ff. de testa. Ad hanc partem faciūt no. per Lyn. in. l. ij. in. iij. et. v. q. C. que sit lon. consue. vbi querit vtrum statutū et cōsuetudo possint cōcurrere in eodem casu. et si cōsuetudo redigat in scriptis nō definit esse cōsuetudo sicut lex que in iudicijs fuit semper in vsu quotidiano versata nō definit esse lex: vt hic no. Jo. an. et patet: qd l. liber fendoz sit redactus in rescriptis tamen appellat cōsuetudines feudoz: patet etiā ex no. in. c. si. s. de p̄scrip. vbi si exprimitur quod est de iure cōi p̄ouissum in rescripto ex tali exp̄sione rescriptū nō suscipit no uam formā: nec augetur effectus. ad idē no. in. c. significasti. s. de elec. el. j. l. inuito. s. si sub conditione. de tute. ¶ Ex his ergo patet veritas prime rationis qd ppter phibitā in iure superflui tatem super eo quod est dispositū de iure cōmuni nō potest sta tutū disponere. Et si disponit nō est p̄pterea dispositio statuta ria sed legalis censenda. ¶ Secūdo principaliter hoc probat ppter maiore statuentiū autoritatē que operatur vt minor dispo sitio sileat vbi maior agit. quod patet: quia vbi princeps vel pa pa de vna causa cognoscit videtur ad se illā causā reuocare nec valeret qd faceret inferior super ea sciētē vt. c. vt nostrū. de app. qd no. Jnno. in. c. cum. s. de consti. hinc est qd obligatio prin cipalis non cōcurrit in eodem debito cum accessoria. Nam li cet equalis obligatio compatiē se equaliter cum altera: non tñ se compatitur cum minore: immo minor confundit et maior ac cedit: vt. l. generaliter. ff. de fidei ius. videretur enim statutū app̄ hendere legem: sed nedum per inferiorē sed per comparē qd de dignatur app̄hndi: vt. l. heres per seruum. ff. de acquir. hered. et. l. iij. s. veteres. ff. de acqui. pos. facit. xvj. dist. c. p̄scrip̄ter p̄ce

Petrus de anchorano super sexto Decretalium.

Ignorā
tia. Adde
Bal. i. c. j.
S. vasall' f.
de fen. fue.
stro. inter
do. z va. z
l. error. i
iij. co. C. d
in. z fac. ig.
vt in. l. j. S.
certe. ff. de
ven. insp. z
in. l. qd fit
fugitiuus.
S. apud la
beonē. de
edili. edic.
Bar. l. i. fi.
fi. fi qd te.
lib. Spe. i
zit. de sen.
S. ij. vt qd
fi pconiza
tuz z qñter
pber igno
rātia. vide
notabiliter
per Spe. i
titu. de ob.
S. j. et per
Bal. in. l.
fi. in. C. de
fideic. idē
Spe. in. ti.
de pñi. per
totum.

- 1 **D**apa periculis animarum obuiare debet.
- 2 Dapa allegantem suam turpitudinem audire debet.
- 3 Ignorantia crassa idem operatur q̄ scientia.
- 4 Sententie an ligent ignorantes.
- 5 Excomunicatio sententia appellatur.
- 6 Civitas an possit statuere quod quis non vadat facere mercan-
tiam in tali civitate.
- 7 Statuto epi an ligentur subditi.
- 8 Iudex delicti & domicilij possunt procedere contra delinquētē
in alieno territorio.
- 9 Episcopi an possint in totum tollere ius commune vel natu-
rale.
- 10 Territorium quid sit.
- 11 Absolutio dicitur esse favorabilior q̄ cōdēnatio.
- 12 Particeps delicti penam incurrit.

Tanimarum. Summatnr in glo. Et
uidetur in duas secūda

delinquentes
statuentes no
l. cū vn? s. fi
personā sub
fita. vt no. 3.
de predi. m
tex. in. l. extr
exponit ibi
to:zum zc. re
non tenent.
c. i. de dila.
ri. i. i. cōtra q
s. fi is qui a
bentes. i. c.
lasti. de fo. c
tione rei fine
intelligi de
territoriū ex
quod ibi not
inter suos su
de sequetur
lam pānc ext
exercere iuri
requiratur c
tione de loco
qd no. in. c. n
puincis pol
de ad predi
statutis sui i
tra territoriū
questiones
no opponit
in sententijs
tur q etias s
cō. admini.
tijs generali
neral. de test
sententia ge
no. in. d. c. ap
fic inter sen
fatura sunt
emanant per
translato ita
ta zc. Qued
re lata: z sic i
z ppetuo lig
lata. vt. s. de
set lata fine
et. l. fi. ff. de p
to:ia fertur p
mortem iudi
fenti. de offi.
i. de preben.
neral. in cōt
mortuovel r
nalibus dele
durabit effe
dicit. 3o. an.
excoicatur si
dente. an. lig
pretereā. z
rialibus. vbi
videas. plur
} de sen. exco
cūdo oppon
tia: sed ptra
denationē v
ppetua z irre
bilis purgat
sam pncipal
uis excoicatur
m. impozp
nat. lit. sic et
q. q. s. ij. z q
z. xliij. q. ij. c
app. z de sen.
pellationem
dus appel
tur iusta: an
denatus fun

De constitutionibus

7

delinquentes: qz non debet magis extendi statutum qz autoritas
statuentis nō solū circa personas vt hic: s; nec etiā circa res vt
l. cū vn? s. si is qui. ff. de bo. au. i. u. p. Potest tamen propter
personā subiectam iudex interponere autoritatem super re alibi
sita. vt no. Jnno. in. c. pastoralis. de priu. l. i. in. l. si p. d. i. C.
de p. d. i. minor. C. Jtē no. regulā ibi extra territorium zc. qz fuit
ter. in. l. extra territorium. ff. de iur. om. iudi. Et aduerte qz glo.
exponit ibi istum textum tribus modis. Nam istud extra terri-
torium zc. refertur pōt ad non subditos: z hoc clarum qz parere
non tenent. quod tamē intelligit: vt subtiliter declarat Jnno. in
c. i. de dila. C. Secūdo intelligit de subdito existente intra territo-
rium cōtra quē suus iudex nō pōt statuere de re alibi sita. vt. d.
s. si is qui. quod tñ intelligit. vt no. Jo. an. in. c. romana. s. cō tra
bentes. j. eo. l. i. de fo. compe. adde etia; quod ipse no. in. c. postu-
lasti. de fo. compe. z ibi querit. An nō subditus possit ligari ra-
tione rei sue possessionis statutis vbi sita est possessio. C. Tertio
intelligit de subdito qui nō tenet parere suo iudici extra suum
territorium existēti. qd intelligit nisi in casu. de. j. de fo. ape. z vide
quod ibi notatur in glo. temporalem vbi de iudice cognoscente
inter suos subditos in aliena dioecesi. nā in procedendo finien-
do sequetur statuta sua nō loci vbi cognoscit. Jtē intelligit regu-
lam hanc extra territorium zc. cōtra inuitū sed in volentē potest
exercere iurisdictionē. vt. l. i. ff. de offi. p. d. i. z leg. C. Utrum autē
requiratur consensus iudicis loci vbi cognoscit in tali proga-
tione de loco ad locū. vide p. Jo. an. de offi. deleg. c. p. d. z. B. z
qd no. in. c. nouit. de offi. leg. vbi querit. An legatus in plurib;
p. uincijs possit ius dicere de factis vni? p. uincie in alia. C. Ad
de ad p. d. i. quartū casus cū subditus est extra territorium qui
statutis sui iudicis non ligatur vt hic. vñ dic qz dicta regula ex-
tra territorium recipit quatuor intellectus. C. Genio ad aliquas
questiones quas elicio ex nouella z alibi z deinde ad gl. Et p. i
mo opponitur d. hic sententijs per statuta zc. quasi innuat aliud
in sententijs nō per modū statuti prolatis. Sed p. tra. imo vide
tur qz etia; sentētie liget ignorantes. vt. c. apostolice. de cler. ex-
c. admini. J. Sol. Jo. an. fatetur cōtrariū qz idē fit in senten-
tijs generalib; qd de statutis hic dicitur exempli i sentētia ge-
nerali. de testi. cōstitutis. z de iure iurā. ad nostrā. et intelligit de
sententia generali vt dicit. Speciali vero bñ ligat ignorans. vt
no. in. d. c. apostolice. Sed hic incidēt qritur que differentia
fit inter sententiā generalem z statuti. Jo. an. hic tūc tūc dicit qz
statuta sunt ppetua sed nō sentētie. Tu dic latius Nam quedā
emanant per viā statuti: z hec sunt ppetua z durat mo: tuo vel
translato statuente. vt. s. de offi. leg. c. si. vt hic notat in glo. no-
ta zc. Quedā emanāt via sentētie. Et tūc aut sentētia fuit p-
re lata: z sic incepit ligare. z tūc distinguit. Aut fuit diffinitua
z ppetua ligat: z idē fit interlocutoria cū cause cognitione pro-
lata. vt. s. de offi. ord. pastoralis. s. j. Secus si interlocutoria es-
set lata sine cause cognitione. qd dicit vt no. in. l. puto. ff. de postu-
et. l. i. ff. de penis. z hec vera cū sentētia diffinitua vel interlo-
cutoria fertur pure. Si vero sub cōditione tūc si existat cōditio post-
terior iudicis: vel extincta iurisdictionē: nō ligat. arg. c. p. d.
sentē. de offi. leg. j. e. lib. Et pro tanto dicit Jnno. in. c. pro illo: nō
j. de preben. qz si delegat? pape profert snam excoicationis ge-
neralē in cōtradictores z rebelles nō erit ppetua sed expirat
mo: tuo vel reuocato delegato. z hoc verū in sententijs conditio-
nalibus delegatorū. In ordinario vero mo: tuo vel translato an
durabit effectus sentētie cōditionalis cōditioe postea existēte
dicit. Jo. an. qz idē in. c. a nobis. de sentē. excō. Si vero subdit?
excoicatur sub cōditione z efficiatur alterius fori conditioe pē-
dente. an ligabit existēte postea cōditione. no. Bar. s. de app.
preterea. z Jo. an. in. c. cū sint iura partium. de reg. iur. in mercu-
rialibus. vbi tenet qz sic cū possit statuere in futurū. z ibi plene
videas. plures alias differētijs enumerat Jo. an. in. c. romana.
j. de sen. excō. in nouel. super ver. quia tractum certum. C. Se-
cūdo opponitur. in. s. statuto in quo excoicatio appellat sentē-
tia: sed ptra sentētia d; imponere finē cōtrouersie z ptenere con-
denationē vel absolutionē. vt in. l. cū eoz. C. de sentē. z debz esse
ppetua z irrevocabilis: sed excoicatio nō est ita. imo est reuoca-
bilis purgata cōtumacia. vt in. c. ex literis. s. e. el. j. nec tāgit cau-
sam p. uinciale. vt in. c. j. de iudi. So. dicit Jo. post Arch. qz
uis excoicatio appellatur sentētia. vt hic de sentē. excō. per to-
tū. improprie tñ dicit sentētia quia potius punit qz finē impo-
nat liti. sic etiā absolutio ab excoicatione sentētia appellatur. xj.
q. iij. s. j. z qz excoicatio sit pena. habetur. xj. q. iij. Hemo cōpōzū
z. xij. q. iij. corripitū. z adde qd legi. z no. in. c. pastoralis. de
app. z de sen. excō. c. j. Jtē sentētia ista excoicationis quo ad ap-
pellationem ab ea interponendā differt ab alijs. qz etiam post
x. dies appellat ab ea. vt. c. preterea. de app. quo casu si p. uincie
tur iusta: an nō solū releuabit ab eo sed a debito in quo etiā con-
denatus fuit: Jnno. qz sic si sentētia sup debito fuit pura z in deo

fectū solutionis excoicatus: sec? si sentētia super debito fuit cō-
ditionalis. puta excoico te si nō solueris infra annū. rōnez disse-
rentie ibi vide in no. C. Tertio opponit dicit in fine. c. nō pare-
tur ipse. zc. S; hic sunt due negatōes si ista dictio in accipit
negatiue iuxta notata. i. l. gall? s. ille casus. ff. de libe. z posthu.
z sic cū precedat alia negatiua nō. vt impo: tare vñ affirmatiua
vt sit sensus qd extra territorium parendū sit. vt. l. duob; ff. de ver-
bo. fig. So. Jo. an. in cōtrariū loqu. C. cū due negationes referū-
tur ad idē cōiunctim. secus si diuisim: vt hic. z ff. de iur. si duo
patroni. s. marcell? ad idē de iure iurā. z si xps. vel scdm eū sit dī-
ctio cōposita. i. non pareat. i. inobediā. C. p. dicit qz aut loquit
mur de duabus negatiuis aut de tribus Si de duabus aut vna
superfluit in oratione aut nō: si superfluit vt est qñ resultaret iu-
ri absonus intellectus ex affirmatione ipsarū: vel quādo hoc ve-
nit ex plenitudine animi loquentis. z tūc non faciuntynam affir-
matiua. vt. l. fluminū. cū concoz. ibi positus de dam. infec. z in. d.
c. z si xps. Si vero non superfluit: tūc aut referunt ad diuersa: aut
ad idē. Si ad diuersa. tūc non faciūt vñ affirmatiua. Jdez in
tribus: vt in an. de bis qui ingredi. ad app. s. si vero neuter. et
de iur. om. i. u. l. si. si vero due ad vñ tertia ad aliud referat. tūc
negat. vt in an. de bere. z fal. s. inordinatū. Si autē due referan-
tur ad idē z nulla superfluit faciūt affirmatiua. ff. de cadauer pu-
nitorū. l. j. z de collatio. bono. l. non nūq. qz due in se sūmunt z
ita no. C. p. d. i. j. C. d. seruus fugitiuus ibi tūc bar. C. Quar-
to opponit dicit in. s. statuto. qz extra territorium zc. Sed videt
qz ligari possit subditus veniens ptra. Nam municipiū vel ciuitas
pōt statuere qz nō vada t ad faciendū mercantiā extra muni-
cipiū vel in tali ciuitate. vt. l. si. ff. de decre. ab ord. fac. z. l. merca-
tores. C. de cōmer. z merc. z sic potest qz in p. uincia aliena di-
ponere contra suū subditū. cū p. trariū hic dicit So. dispositio
que fit in penā alicuius non potest directo egredi locū iurisdic-
tionis disponētis. vt. l. r. delegatorū. s. interdictū. ff. de interdic. z
relega. z hic Sed si non sit in penā ei? sed in penā hoim illius lo-
ci ad quē nolo subditū accedere. et tūc valet illa dispositio vt in
contrarijs. Eodē modo dicēdū est si iudex interdicat tibi bonis
propter prodigalitatem ne bona tua pereā: istud interdictū por-
rigit ad omnē locū. vt. l. j. C. de emāci. pa. lib. et. l. is cui bonis.
ff. de ver. obl. z qd dicit qz nō potest statuere in penā: intelligit di-
recto z p. uincialiter: p quandā vero consequentiā qñq; p. fertur
dispositio extra territorium statuentis. vt. d. s. interdicere. p. bar.
Cui adde qz sentētia que afficit statū persone vt est excoicatioz
infamia por: rigitur ad omnē locū. vt est gloss. in. l. ex ea causa. ff.
de postulando. z. c. cū ad ecclesiā. de offi. or. C. Quinto oppo-
nitur ex ratioe text? colligit qz loquit in sentētia cēsure in p. uin-
ci. c. quasi secus sit in alijs. sed contra hoc opponit? videt qz idē
in statutis penalib; quibuscūq; vt talib; ignorantes nō ligent
vt in iurib; allegatis in glo. iij. So. glo. fatetur cōtrariū p idē
fit in quibuscūq; statutis. idē tenet. Arch. p. c. vlt. xxi. q. j. Ego
credo qz hoc fit bene dictū si statutū penale p. hibet qd nō est p-
hibitū de iure cōi: vt ire de nocte. hac emē pena non ligant subdi-
ti vel alij probabiliter ignorantes vt hic. S; si statutū p. hibet qd
de iure p. uinci p. hibetur: vt furtū adulteriū z similia: tūc dico pu-
niri dicta pena etiā p. uincialiter ignorantes. post qz emē sciebat se
delinquere non debem? metiri penā scdm opinionē delinquentis
sed scdm veritatem vt. l. si. ff. de crimi. expil. bere. ibi nihil mutat
estimatio furti p. uincialis. l. vulgaris. s. si qz es. ff. de fur. z hoc verū
in penis p. uincialibus. Sed in penis spūalibus iudicam? scd; aim
nō scdm euentū. z ita loquit istud. c. z ratio huius p. uincij stat
proprie vt animarū zc. Et rō est in pena spirituali: quia solet in-
fligi ppter contemptū z contumaciā quā metimur ex animo nō
ex euentu. vt. l. si ignoras. ff. locati. ibi non emē contēpit discipli-
nam qui ignorauit militē. In hoc ego aliter sentio qz doctores
z allego pro hoc qd notat Bar. in. l. diuus. ff. de fidei. vbi qd iu-
ris quādo quis deliqt in p. uis qz cogitaret circa eandē vel diuer-
sas res: vel circa eādē vel diuersas personas: vel deliqt in plus
incidendo in aliā specie delicti. dicit vt ibi per eū. s. de sen. excō.
7 si veroz per Jo. an. in regula qd qz in mercurialib; C. Sexto
opponit? z videt qz statuto epi ligent subditi vbiq; deliquāt
vt in. c. a nobis. de sentē. excō. salte ratioe domicilij. vt in. c. vl. s.
de foro ppe. ergo illis statutis punient. So. vt in glo. qz incipit
p. trariū zc. Legiste distinguūt inter statuta qz puniūt delicta de
iure cōi vt furtū. z similia. z istis ligetur subditi delinquentes ex-
tra territorium. Sed quādo statutū punit qz nō est p. uinciale. de iu-
re cōi. tūc non ligatur: z ratioe diuersitatis vide per C. p. in. l.
extra territorium. ff. de iur. om. iudi. in commento. que distinctio
hic reprobat cū loquat de furto. lege diuina z humana p. uinciale:
vt patet. xxi. q. v. penale. z de fur. C. z. ff. eo. scdm. Jo. an. and.
C. Ego istā questionē latius prosequor in mea repetitiōe. c. p.
stulasti. de fo. ape. in. v. op. vbi istū textū sustineo contra C. p.
suis ratiōibus sustineo satis clare. mouet primo per. l. si quis in
b

C Ignorā-
tes adde cō-
tra per bal.
in. c. j. s. va-
fall? si d. seu.
fu. p. tro. inf.
dñm z vasa.
in. l. error. C.
de iur. z fac.
igno. dy. i. l.
j. s. certe. ff.
de ven. ispi.
in. l. de eta-
te. s. si. d. in-
ter. act. in. l.
qd sit fugiti-
uus. s. apd
labeonē de
edi. edi. bar.
i. l. si si quis
test. l. nā ig-
norans ab
petō excusa-
tur in. l. ij. C.
ne fac. bap.
recte. inno. i.
ca. nouit de
sentē. excōi.
bar. i. l. gñā
li. z de decu-
rio. l. i. x. l. q.
cumq; C. de
seru. fugi. et
ibi bar. in
fi. vbi etia;
dicit bal. qz
nō punit il-
le qz vrozem
alienā igno-
rantez deti-
net vel de
spōsat. l. ex
maleficijs. s.
lōge de act.
z obli.

De de ancha sup vi deereta.

hoc genus. C. de epi. et cle. ubi iudex secularis punit delinquentē subditū in ecclesia sedz legē suā: cū delictū in ecclesia nō cēsetur cōmissū in territorio. C. Secundo quia statutū per qd alterat pena delicti de iure cōmuni videt disponere sup qualitate non super substantia. nā substantia est ipm delictū: facilius autē additur qualitas q substantia. l. in delictis. §. si detracta. ff. de noxa. C. Ad ob. illud. c. ubi loquit de furto: qz vlt est speciale in sentētia excoicationis vel ex errore canonistarū emanauit. sicut plurā alia prout ipse dicit ego ad. l. si quis in hoc genus. respondeo multis modis: quia ibi iudex domiciliū punit delinquentē i ecclesia pena iuris cōis nō sui statuti: nā hoc nō dicit illa lex. nam licet ecclesia sit exempta: tamē est infra territor: iūz delictū ibi cōmissū est quoddā sacrilegiū: sic de foro etiā iudicis secularis vt. c. cū sit gñale: de fo. ope. et qd no. in. c. si ppter. de rescriptis. j. eo. l. nā loca exēpta censent esse in dioecesi districtu et etiā per se ne ecclesiastice. c. accedēs. vt lite nō contes. facit qd no. in. ca. si. de offi. dele. in nouella. C. Itē si ligatur subditus extra territorium delinquēs statuto sui domicili: multo magis statuto loci ubi deliquit. Istius em cā est potior ppter offensā maiestatem illius iudicis et sui territorij: quia per hoc turbatur sua respu. et ideo remissio locū habz. cle. pastoralis. de re iudi. et quātū ad de cisionē in cōtractibus inspicim: locū attractus nō domicili con trahētis. §. de eui. si fund? ergo in delictis que attractib? equi parant. vt. l. omne. de iudi. Non ob. consideratio qualitatis ad substantiā: qz qualitercūqz alteret dispositio iuris cōis p statu tum nō censet amplius ciuile. l. oēs ppli. ff. de insti. et iur. x. pena que cōmensuratur delicto nō debet dici qualitas sed substantia. c. nō afferam. xxiij. q. ij. plen? psequor in pdicta. ij. opi. C. Se ptimo opponit? videtur qz iūno subditus ex delicto alibi cōmissio possit per suū epm puniri qz aliter remaneret delictū impuni tus: si delinquēs fugā arripere vñ furtū cōmissit. cōtra. l. ita vul neratus. ff. ad. l. aquī. z. c. vt fame. de sen. excō. textus innuit con trariū: ergo male. So. iste tex. nō negat qz puniri nō possit p iudicē domicili delictū alibi cōmissus. Sed dicit qz nō puniē pena statutaria: fateor ergo puniri poterit. Sed nō illa pena statuti. et ita tenet Jo. an. super ver. impune. Sed tūc orit aliud dubius qua pena puniet eū: an pena iuris cōis an pena statuti illius lo ci ubi deliquit. tenet Bar. qz puniet altera ex predictis: qz deli ctaz attractus equiparant. vt. l. omne. z. l. ita ex attractib? ff. de in dici. Sz in attractib? quātū ad de cisionē inspicitur locus cōtra ctus. vt. l. si fund? ff. de eui. et ita tenet in. l. cūctos. populos. C. dr summa trini. quātū vero ad ordinē iudiciorū seruabit statuta sua quia ita est in alijs dispositionibus. vt. l. ij. C. quemad. testa. aper. C. trū autē sup tali delicto alibi cōmissio possit iudex domi ciliū procedere? inquisitionē statuto pmittente iudici qz p inqui sitionē pcedat in causis vel delictis. Lyn. disputando tenuit qz sic. quē sequit. Bar. in. d. l. ibi videas motiua pro z cōtra in. ix. q. C. Et tūc cōtra proxime dicta opponit? videt scdm predi ctaz possit quis puniri per iudicē domicili delicti de eodē de licto. Sed cōtra qz de facto vnius hominis non debet sepi? que ri. vt. l. licet. §. si. ff. nau. cau. stabu. z. c. at si clerici. de iudi. So. cō traria locū habet quantū ad pene impositionem: sed quantū ad potestātē procedendi nō est absurdū plures posse pcedere: ha bet locū puenitio inter eos. vt. l. si. pluribus. de leg. j. per Bar. et subtilius. in. l. ij. de sepul. vid. vel plene per euz quis possit oppo nere exceptionē litis pendētis cōtra alterū pcedere volētē: qd iuris si pena exacta p vñ sit minor qz pena statuta in altero lo co: An per illud plus poterit inchoari nouus pcessus. de quo per Bar. in. l. senatus. ff. de accus. z. l. denūciasse. §. que tñ. ff. de adul. C. occlude igit qz cōtra delinquentē in alieno territorio in dex delicti et iudex domicili pcedere poterit et vñ alterū pueni re vt predicti. Et in his vident pares: in specie vñ pene est differe tia inter eos: qz iudex suus nō puniet euz lege sua sed loci ubi deliquit vel iuris cōmunis: iudex vñ delicti puniet eū quādoqz le ge sua put no. in. d. c. j. vj. q. z Bar. in. d. l. j. in. ix. q. Aduertēdū tñ est in predictis quid iura velint in materia remissionis delin quētū ad locū delicti. vñ locū habeat in hoc casu de iudice do miciliū ad iudicē delicti: et cōtra. Ad psequor: sz remitto ad no. p. d. Jo. cal. i. c. j. de rapto. i. ij. z. iij. oppo. z p Jo. an. i. cle. pastora lis de re iud. C. Nono oppono inuit iste text? qz eps possit face re statuti et valeat: sz hoc opponit? et vñ qz nō solus sz cū cōsensu capituli vt. c. quāto. de his qz si. a pla. So. vt no. §. c. pri. Jo. an. in nouel. de alijs ordinarijs vñ possint facere statuta. iste text? in prin. inuit qz sic. qd tenet hic Archi. et Jo. an. remittit hic ad no. per Inno. §. de offi. ordi. cū ab ecclesiā. z ad no. per eū. in. c. si. de offi. ordi. ubi plene. Et incidet hic querit? sup quo epi et alij ordinarij possint facere statuta: vñ possint in totū tollere ius cōe vel ius naturale. dic qz nō: sed bñ possunt ipsum declara re renouare et vñ pena deficit in iure: p suū statuti exaggerare nouā penā iponēdo: vel veterē augēdo. vt in c. j. de locato. tali.

em facere nō est constitutio papales subuere sed eis deserui re et illas supplere qd debz licere. de ope. no. nū. c. j. et hoc etiā ad correctionē mox nō subuertēdo ius cōe: sed supplendo possunt facere inferiores statuta pceptoria: pibitoria atqz penalia: qz siue plectēdo zc. xxiij. q. v. p. odest in totū. ergo subuere p suū statuti: vel absorbere ius superioris: puta qz nō liceat ab eoz sentētijs appellare: vt plene disputat. et sic cludit Jo. an. i. c. si. j. eo. de appel. et Bar. in. l. si. de aqua plu. ar. z. d. Fedri. de senis disputat de hac qstione que est. xviij. in ordine cōsilioz. et tūc etiā remissio cōsilio. clxxij. p. dicta locū habet in epis et legatis de quib? loquit Jo. an. in palle. locis. In dñis tpalib? collegijs iudicibus et rectorib? an possint facere statuta: et super quib? re bus vñ sup eo qd dispositū est a iure naturalivel iure posituo cōtra. vel aliter disponēdo plene per Bar. in repetitione. l. oēs populi. ff. de iusti. et iur. in. §. q. principali. et ibi in tertia plene psequit. sup quib? rebus possint fieri statuta vñ sup his qz sunt disposita a iure diuino contra. vel dicat disponēdo a iure positi uo vel ab alijs statutis. et ibi etiā plene de pdicta qstione an va leat statuti ciuitatis ne a sentētijs suoz iudicū liceat appella re illā nō psequor: qz loqz eēt et nō lectiōi sz repetitioi pueniret C. Decimo opponit? dñ qz eps hic statuti fecit siqz furtū cōmisse rit zc. et sic pro futuro furto excoicat. §. c. romana. §. caueant. j. c. lib. de sen. excō. So. vt in gl. qz caput zc. quā no. i eo qd dicit qz verbū cōmiserint: pōt assumi in pterito et futuro. Sz in dubio in quodqz assumi: dic qz in eo sensu qui benignior est et magis fauo rabilis qd sentit glo. in. l. cū in ius. ff. de cōdi. insti. z. l. cum tale. §. pe. de cōdi. et demō. Et hoc no. in. d. q. statuto. cauet qz condē nati pro homicidio si habuerint pacē rebannant. querit an in telligat de bānitis qui habebāt pacē aī statuti factū: et sic sum matur in pteriti: an de his qui post statuti veniunt ad pacē: an de vtriqz p dictas glo. apparet qd ista verba sunt. implicita ad vtrūqz tēpus. nā bāniti aī et postea videt cōtineri sub benefi cio statuti. et hoc tē. C. de legib? l. lex. Facit ad aliā. q. dicit testator si nō valuerit iure testamenti zc. Nā dico qz idē est dicere ac si diceret si nō valet vel nō valebit: qz verbū valuerit est iplici tū ad vtrūqz tēpus: vt in pdictis glossis. et ita ponit. d. Bal. in. d. l. cum in secundo. et in repetitōe. l. habeat. C. de sacrosanct. eccle. C. Lenio ad qstiones glo. et doctorū. Querit ergo. j. glo. qd est a furtū. dic vt in ea. que autē sit eius pena glo. non tūc. remitto ad C. de seruic. fu. aut. §. nouo iure. rad Bar. in. l. capitali §. famulos. ff. de penis. ubi etiā dic qz vñ vtrūqz eū refert iura vario mo loquētia: dicit finaliter qz statuta terrarū cōter est io prouisus: qd ipse de hoc no. in. l. si cui. §. si. ff. de ac. C. Et Scdo b querit gl. p. quid est territorij: dic vt in ea. cui adde qd no. io. an. post Inno. de iureiurā. nimis. An dñs territorij quo ad iurisdictionis exercitiū sup reb? psonis intra territorij cōsistentib? habeat fundatā intētiōē suam. de iure cōi habet: tamē pōt ali quod castri vel locus erimi qui nō veniet in generali pcessionē territorij qz censet territorij et puincia de per se: vt notabiliter ipse dicit in. d. c. nimis. ar. l. pupillus. §. territorij. de verb. sign. hoc no. C. Et adde etiā qd no. in cle. ne romani. ubi de istis ca stris itra ciuitatis districtū quozum dñi nō rīdēt ciuitati. dicit em qz nō sunt de districtu ciuitatis qd no. et qd no. j. c. j. de cle. ubi piculū. §. porro. ubi de mari cui territorio attribuat. et dicit ibi gl. qz viciniori qd no. p delicto cōmissio ibi: dñi tñ veneti hoc sibi vēdicāt in isto mari adriatico ex priuilegijs imperatorū et pape Ale. iij. p quo opra iperatore Fede. arma sumperūt et obtinuerūt in bello. C. Et facit ad. q. quā hic format Jo. an. de subdito delinquentē intra dioecim. sz in loco exēpto an liget statuto epi d. Jo. calderi. disputat qz nō p istud. c. zp. c. eps. de offi. oz. cūz alijs similibus qz pbant qz exceptis quibusdā casib? epi nullam habēt iurisdictionē in locis exēptis. et hāc opi. tē. hic Jo. an. facit qd ipse no. in cle. qz de fo. cōpe. ubi equiparat exēptus et loc? extra dioce. Et refert qz atrariū disputant. et hāc opi. tē. hic Jo. an. et dñs. Fede. de senis in istis terris statuto cauet qz quicūqz luserit ad azardū sit excoicat? quidā subditus epi luserit itra dio cēsim epi in loco tñ exēpto et tenuit qz esset excoicatus. Jo. an. tē. hic opi. Jo. cal. Ego plene motiua et rōnes istoz dñoz refero in repetitōe. c. postlasi. de fo. ope. in. iij. q. z reduco eos ad co cordiā distinguēdo sic. Aut plat? loci exēpti ex forma priuilegij exemptionis hz iurisdictionē epalem in suo loco exēptor: et sitve ra opinio. Jo. cal. Aut nō habet et sit vera opinio Fede. qd pro bo breuiter. quicūqz em p exemptionē nō acquirat platovel loco exēpto intelligit epi reseruati sicut dicimūs in dominio totali qz nō perdit nisi acquirat alteri. l. nec vtilis. ff. ex qui. cau. ma io. ibi neqz em intelligit amissus qd ablatū alteri nō est. hinc est qz in priuilegijs ea que sunt ordinis epalis semp reseruata itel ligatur diocefano postqz psona exēpta non est capax talitū. vt. c. veniēs. de pcrip. et qd no. Jo. an. post inno. de dona. pastoralis Si em aliud diceremus sequeretur absurdū. §. qz extranei et alij de linquētes

Furtum
Adde ang.
perdo. Ba.
in. §. j. insti.
de obli. qz ex
del. nascun.
bal. fa. pau.
et Ba. i. l. j. C.
de fur. bart.
alex. i. l. j. ff.
eo. angel. in
tractatu ma
lesicioz ubi
aple tractat
materiā ma
fuerit in pra
xi sua parla
mēti in tit.
defur.
**Territo
riū** Adde d
hoc text. i. l.
pupillus. §.
territorium
de. vñ. fig. z
ibi bart. in
no. i. c. cū ad
sedē. in gl. i
h. cū ptine
tūz de resti.
spolia. z. i. c.
ubi. §. porro
de elec.
Azardū
De hac ma
teria vide i
tractatu me
o d. ale. vñ.
in alphabe
to aureo ubi
ample. hanc
materiā tra
ctat.

De constitutionibus

3

linquētes in loco exēpto nō haberēt aliū ordinariū rōne delicti
q̄ papā. z sic ex difficultate cōuētionis remaneret delicta ipuni
ta. cōtra. c. vt fame. 3. de sen. excō. Itē interest ordinarij vt puni
cia malis hoībus careat. vt. ff. de offi. p̄f. l. 2. gruit ppter deli
cta aut cōmissa in locis exēptis turbat quies dioce. qua ratio de
forte in violatiōib⁹ interdicoz. z in multis insolētijs exēptoz
tura voluerūt ordinarijs reseruare iurisdictionē. vt p̄t. de p̄uini.
c. j. z. d. cle. j. de sen. excō. z. c. ad abolēdā. de hereticis cū multis
similib⁹. pro hoc adduco. l. si quis in hoc genus. in hoc. C. de epi
sco. z. cle. Itā licet etiā nō subsit iudici seculari: q̄ est exēpta ab
eius potestate: tamen q̄ est in territorio potest punire delictuz
ibi cōmissum pena capitali. Ratio quia talis pena nō imponit
per ecclesiā vt in. c. i. archiep̄atu. de rapto. ergo nō venit i ḡali
exemptione a potestate seculari. vt. c. in archiep̄iscopatu. de rap
pto. Sicut per priuilegiū sit p̄cessa iurisdictioni plato in loco exē
pto: tūc videt̄ adempta ep̄o z per cōsequēs censet dioce. de p̄
per no. in. d. c. nimis. quidā per Inno. vt p̄dicti. Tercio vlt
timo quero post iō. an. in nouella. tex. loquit̄ de subditis q̄ non
ligant̄ statuto ep̄i delinquētes extra dioce. q̄ de archiep̄o
ibi delinquēte vel in ep̄o statuēte z bz locū questio in archiep̄o
cui ep̄s qui statutu fecit subest iure metropolitano: de alio enī
oēs concordat q̄ ligat̄ z puniri etiā poterit p ep̄m in cuius dio
ces deliquerit. rex. dif. duo. z. no. doc. 3. de maio. z. obe. cū in se
rior. sed vbi archiep̄us est metropolitānus ep̄iscop̄i. in cui⁹ dio
ce. deliquit an ligabit̄ statuto sui ep̄i suffraganei: z quid de ip̄o
ep̄iscop̄o statuēte. In archiep̄iscop̄o fortis est q̄stio: varie sunt
opi. doc. hic Hug. tenet q̄ ligabit̄ statuto ep̄iscop̄i z ab eo pu
niri possit ex eo q̄ intulit in factū iam dānatū. vt no. iij. q. vj. c. j.
idē Bar. b̄r. p. l. iij. de offi. p̄f. l. j. de archi. b̄r. cū ep̄iscop̄i
habeat a iure p̄tatem faciēdi statuta nullus debet ipsa violare
de ma. z. obe. si quis. rj. q. iij. nemo condēnat. C. de ip̄o statuēte
idē dicit tenuisse Hug. l. rj. di. adrianus. Idē tenet p̄. de bel
lapertica in ep̄o veniēte cōtra statutu suū. C. de sacrosanc. eccle.
aut. quibusq̄q̄ modis. quia statuendo gerit personā publicā
delinquēdo priuatā hec ratio tollit̄ p. l. ille a quo. 3. temp̄tū
ff. ad trebel. nā magistratus in aduendo gerit personā priuatā:
et in restituendo: tū seipsum non pōt cogere. ff. de administra
tuto. cū hereditas. de pact. cū in eo. in quibus patet q̄ in ḡali
sermone nō includit̄ personā loquētis. Idē dicit archi. de p̄uini
legiato q̄ exēdicari nō possit. d̄s em̄ intelligi de sententia homi
nis nō statutu. Alij in superiore. z ip̄o statuēte dicūt. contrariū
vt l. 30. in summa. de sentē. excō. 3. quis valeat exēdicari. Idē
tenet Lau. z. Boffred. in archiep̄iscop̄o. z. Bertrā. puincialis p̄
c. graue. de p̄ben. Idē tenet hic iō. an. in archiep̄iscop̄o. et sta
tuente. Et plene p̄ eum in. c. cuilibet. de reg. iuris. j. c. in mercu.
vbi plenissimē. z. pro ep̄iscop̄o statuente q̄ nō liget̄. adducit pri
mo q̄ nullus sibi imperat. l. penul. ff. de arb. Itē debet esse per
sonalis distinctio inter iudicatū iudicantē. iij. q. iij. null⁹. Itē
par parē nō ligat. ergo nec seipm. de elec. innotuit. Itē q̄ nemo
sua causa zc. C. ne quis in sua causa. l. vna Itē iura dicit q̄ statu
ta etiā singularia ligat̄ subditos tantū. c. a nobis. de sen. excō. z
l. j. C. de sum. trini. ergo par vel statuēs nō ligat̄ quia nō est sub
dit⁹ sūp̄fius. C. p̄tēta fauorabilior est absolutio q̄ adē
natio. vt. l. arian⁹. de ac. z. obli. z. c. ex literis. de p̄ba. 3. ep̄s nō
pōt seipsum absoluerē: hinc est q̄ dāns indulgētiā: remissioz
illa nō pōt vti. vt no. archi. de p̄. z. remis. c. si. z. Buil. in Specu.
eo. ti. ad finē: tamē talis indulgētiā habet vim z perpetuitatē
statuti. vt no. de offi. lega. c. j. Itē q̄ nō possum expresse seu
sp̄aliter: nō possum etiā generaliter. 3. si per statutu suū ep̄s se
ligaret nō valeret: q̄ nemo sibi ip̄i imperat vel seipsum ligat: seu
absoluit vt in iuribus allegatis. ergo nō venit sub generalitate
in qua nō intelligit̄ p̄sona loquētis. 3. de iureiur. petitiō. Et istas
rōnes refert Jo. an. z per illas cōcludit ep̄iscop̄ū nō ligari statu
to suo: z hoc est verū quādo pena descēdit a statuto suo p̄cipa
liter z directe: secus autē si in p̄sequentiā alia pena causata a di
cto statuto veniret ex dispositione iuris cōis: vt verbigrā ep̄us
exēdicauit Titū cū quo postea participat in oratiōe vel crimi
ne. vtrū liget̄ maiori ex participio in crimine: vel maiori ex p̄ti
cipio alio. Ray. z. q̄ siue in crimine: siue aliter participet liget̄
participas: q̄ nō ligat̄ sentētia sua s; iure ex participio. de sen
ten. excō. nuper. z. hanc tenet Jo. an. in. d. c. cui licet in mercu. di
cit em̄ q̄ participiū i crimine habitū etiā cū exēdicato ab homi
ne ligatur quis sentētia iuris vt no. Inno. z. Hosti. in. d. c. nuper
et licet ista sententia iuris cause a snia ep̄iscop̄i hoc nō obstat.
nā z alibi aliquid venit ex d̄sequentiā q̄ non posset venire p̄m
cipaliter. vt. l. j. z. q̄ ibi no. ff. de aut. iur. z. hac ratione idē tenz in
archiep̄iscop̄o vt liget̄ participādo cū exēdicatis ab ep̄o vel ei⁹
statuto licet p̄ncipalis ei⁹ exēdicare nō posset sua sententiā vel ei⁹
statuto. de quo plenius de archiep̄iscop̄o in. d. c. cui licet. vbi cō
cludit q̄. 3. d̄xi. l. cū statuto ep̄iscop̄i nō ligari. C. subiungit

ibi questionē de Titio ludēte cū ep̄iscop̄o. an sit exēdicat⁹ statu
to ep̄i quo exēdicat ludētes: arguit primo q̄ nō: nā si ep̄s nō li
gatur suo statuto. vt dictū est. ergo nec ludens secū: q̄ tanq̄ fa
miliaris participat de ipsius priuilegio. c. 3. de priuile. j. eo. so
rius etiā semper gaudet priuilegio ex persona socij. j. de sen. ex
cō. c. si. z. c. cū null⁹. in fi. de temp. or. C. Itē sicut in causa indiū
dua vni⁹ vni⁹ victoria alij prodest. C. si vnus ex plurib⁹. l. j. z. l. ij.
Ita z in ludo quodāmodo indiuiduo priuilegiū vni⁹ debet alij
prodesse. C. Itē ex societate in delictis quis incurrit penā. j. eo.
lib. de penis felicitis. z. d. c. si quis suadēte. e. ti. ergo debz sentire
p̄modū. j. de regu. iur. qui sentit. multis alijs rationib⁹ etiam ar
guit ad idē z strariū cōcludit. scilicet q̄ titius sit ligatus p mul
ta iura in quibus ex eodē actu vnus ligatur z nō alius. xxij. q.
v. p̄posito. aliter incipit lucratia. Et hoc verū nisi ep̄s p̄tra suā
constitutionē prius dispenset q̄d pōt scdm eum ibi: vbi plenius
z. d. iō. cal. in. d. c. j. de rap. in. vij. q. vbi pulchra motiua facit. et
ad rationes Hug. z. Arch. p̄. z. aliorum plene respōdit vbi.
11 C. Quarto querit̄ dicit̄ hic q̄ subditus cōmittens furtū extra
dioce. nō ligatur statuto sui ep̄iscop̄i. Quid si intra dioce. s.
in loco exēpto. iō. cal. disputat q̄ idē per illud. c. z. per. c. ep̄isco
pus. de offi. ordi. z. c. luminoso. xvij. q. ij. z. j. de sta. regul. ca. vno
in fi. z. de archiep̄iscop̄o. de p̄uini. per que iura apparet q̄ exē
ptis quibusdā casib⁹ nullā iurisdictionē vel potestātē habet ep̄i
scopi in locis exēptis. Facit q̄d no. iō. an. in cle. q̄ uis. de fo. cō
pe. vbi equiparat̄ locus exēptus z locus extra dioce. Domi
nus Archi. vt refert hic Jo. an. disputat strariū quādo subdit⁹
delinquit in loco exēpto: secus si persona esset exēptaz loc⁹ exē
ptus: cuius opi. secutus est dominus Federicus de senis i istis
terminis. Statuto cauet̄ q̄ quicūq̄ luserit ad azardū sit exēdi
catus. Quidā subdit⁹ ep̄iscop̄i luserit intra dioce. sicut dicti ep̄isco
pi in loco tñ exēpto: z tenuit q̄ esset exēdicatus. iō. an. and. hic
tenet opi. iō. cal. ego plene istoz dominoz rōnes z motiua rea
fero in repetitiōe. c. postulasi. in. iij. q. z. reduco eos ad dco: dīā
distinguedo sic. Aut prelatus loci exēpti ex forma priuilegiū
exēptionis habet iurisdictionē ep̄iscopālē in loco exēpto z sit
vera opinio iō. cal. aut non habet ep̄iscopālē iurisdictionē ibi
z tunc sit a opinio Federi. q̄d probo breuiter. Quicquid em̄ p
exemptionē nō acquirat̄ plato vel loco exēpto intelligit̄ ep̄isco
po ibi reseruati: sicut dicimus in dominio totali q̄d nō p̄dit̄ nō
si alteri acquirat̄. vt. l. nec vtilē. ff. ex qui. cau. ma. ibi neq̄ em̄ in
telligit̄ amissum q̄d ablatū alteri nō est. hinc est q̄ in priuilegijs
illa que sunt ordinis ep̄iscopalis semp seruant̄ dioce. s. nō post
q̄ persona q̄ eximitur nō est capax talū. vt in. c. veniens. de pre
scrip. cū se. z. q̄d no. Jo. an. post Inno. de dona. pasto. Si enim
aliud diceremus sequerē absurdū. scilicet q̄ extranei. z. alij pe
linquētes ibi nō habet aliū ordinariū rōne delicti q̄ papaz: sic
ex difficultate cōuētionis remaneret crimina impunita. cōtra
c. vt fame. de sen. excō. Itē interest ordinarij vt malis hominib⁹
puincia careat: vt. l. cōgruit. de offi. p̄f. l. 2. gruit ppter delicta autē cō
missa in locis exēptis turbatur quies dioce. qua rōne forte in
violatiōe interdicoz. z in multis insolētijs exēptoz iuratio
luerunt ordinarijs reseruare iurisdictionē. vt p̄t. de priuile. c. j.
z. d. c. j. de senten. excō. z. c. ad abolēdā. de here. cū multis simi
libus. pro hoc facit lex si quis in hoc genus. C. de ep̄is. z. deri. nā
licet ecclesiā non subsit iudici seculari: tamen potest punire deli
ctū ibi cōmissū pena capitali. Ratio q̄ talis pena nō imponit̄
per ecclesiā. ergo nec venit in generalē exemptionē a potestate se
culari. vt. c. in archiep̄iscopatu. de rap. C. Si vero per priuile
gium sit concessa prelato iurisdictioni in loco exēpto tunc vide
tur adempta ep̄iscop̄o: z per cōsequēs censetur territorium de
per se. iuxta illa que dixi. 3. in. ij. q. sed nunquid statuendo: sed ci
tando subditos extra dioce. s. sub pena excommunicationis re
neatur comparere ad hoc ne incidat in excommunicationē. do.
Jo. cal. plene examinat in. d. c. j. de raptoribus. z. recidit ista que
stio in illam vtrum valeat extra territorium citatio. de qua die
per Jo. an. and. in. c. romana. 3. contrahentes. j. eo. li. de fo. p̄e.
et per Barto. in. l. j. 3. p̄f. ff. de requirendis reis. Dominus
Petrus de anchorano.

De rescriptis.

Rubrica.

- 1 Beneficium quid sit.
- 2 Rescriptū priuilegiū z donatio qualiter inter se differant.

De euidētia totius tituli
li premittendū est quod in isto volumine et decre
taliū habemus istam rubricam. et rubricam de
priuilegi. et rubricam de donatio. harum materia
et subiectum fundatur super liberalitate et beneficio conceden
tium: nam concessio p̄ncipis beneficium appellatur et sub ver

De hoc vlt
de dñm pa
ridē in tra
ctatu suo a
learū et qd
dixi in addi
tiōib⁹ ad al
bericiū de ro
sato in. l. j. ff
de alec vsu
z i aut. alea
rūsus. C. d
relig. z sūp.
func.

Petrus de ancha super sexto decretaliu

bo beneficium: priuilegium: rescriptum: et donatio continentur

Est enim beneficium: uenitola actio gaudii tribuens capienti. ut in x. colla. in qui. cau. feudum amitt. ca. j. ad fi. **E**st ergo uidebim quid differant inter se rescriptum priuilegium et donatio: quod dico: quod rescriptum est bona actio secundum quod conceditur ad iuris obseruationem. ut impetrati fiat iustitia. et hec rescripta non ualent contra ius elicta. xxv. q. ij. rescripta. et in istis sit stricta interpretatio: tum quia detrahunt iurisdictioni ordinarij: tum quia consueuerunt impetrantes illis abuti: tum quia impetratum est illi quod potuit legem apertius dicere ut in regula contra eum. j. de reg. iur. et hoc modo sumit ista titulo. z. s. e. d. diuer. rescript. in rubro et nigro. Priuilegium uero dicitur priuilegium: quasi priuilegium legem: quod est contra ius commune. iij. di. priuilegia. j. de verb. sig. abbat. Dicitur ergo uenitola actio contra ius. et sic sumit de priuilegijs per totum et in talibus contra cedentem sit larga interpretatio. ut in d. regula beneficij. Contra alios uero stricta: dummodo aliquid offeratur ut no. Inno. in c. c. dilectus de dona. et ista. f. priuilegium et rescriptum emanant a principe: inferiores autem liberalitates appellantur concessiones et donationes ut patet. s. de dona. per totum.

Rescriptum efficit nullum per impetrantis excoicationem.

Rescriptum an sit de processu.

Rescriptum ab excoicato impetratum ipso iure non ualeat.

Excoicatus impetrans cum non excoicato an ualeat.

Excoicati impetratio super non cosecutus an ualeat.

Reus excoicatus an admittatur ad conuentionem iudicij

Promotus inquisitionis si est excoicatus an vigore eius rescriptum super inquisitione impetratum poterit iudex ex officio procedere

Procurator excoicatus an admittatur ad impetrationem faciendam.

Ipsa iure. Bene e. et ponit dictum a quo

Iure reddit rescriptum nullum excoicatio impetrantis. alibi per exceptionem eliditur. s. de rescript. super literis

Et ex hoc resulta differetia magna: quod primo casu per ipsum non conferit iurisdictionem. et ideo non ualeat sententia vel processus sicut nec lata vigore falsi rescripti. Secundo uero casu. si cum per exceptionem non eliditur processus et sententia tenet si non fuerit opposita excoicatio. ad hoc facit quod no. inno. in c. super literis de rescript. z. c. super eo. de cri. fal. Sed hic incidet queri quare ualeat sententia si actus est de facto et sine actio. ut l. cum putaret famuli. hercisc. z. l. Julianus. s. quantu. ff. ad exhibend. et non ualeat ubi rescriptus est ipso iure nullus: ut hic. Responde ut no. Inno. subtiliter in d. c. super literis. In simili etiam materia habet ista consideratio quoniam quis opponit de iure tertij. distinguimus enim utrum talis exceptio sit ex pulsua iuris agens per exceptionem an ipso iure. exemplum poterit colligere ex notatis per inno. in c. potuit. de loca In penis etiam quod imponunt a iure consideramus an ipso iure an per sententiam quod ad transmissionem contra heredes. quod dicitur per Bar. in l. j. ff. de priuatis delictis. et qualiter cognoscat utrum ipso iure an per sententiam. vide glo. in l. in criminali. C. de iurisd. om. iudi. et quod no. Bar. in l. imperator. ff. de iure fisci. ut uult circa hoc scias. quod quoniam est dubium an ipso iure an per sententiam pena infligatur a iure semper de intellectu per sententiam. ut no. l. in d. l. in criminali. et Jo. an. in c. ij. de heretici. eo. lib. facit quod no. in l. cum qui. ff. de ver. obl. Et ite no. quod inter rescriptum et processum cadit alternatiua uel: sic argue quod rescriptum non sit de processu: quod potest esse uerum ante presentationem: neque secundum opinionem. Host. s. de resti. spo. ex quaestione. post presentationem uero est de actis et processu sicut alia que in iudicio producantur hinc inde. ut l. is apud quem. C. de eden. z. c. albertus. de testi. et per inno. in c. quoniam. contra de proba. Et ite no. quod dicit ipso iure non ualeat. inuit enim quod cum ad irritationem actus apponitur istud uerbum non ualeat non denotat ipso iure. sed ope exceptionis: quod quando uerum sit uel non. Bar. in l. cum lex. ff. de fideius. ubi per eum uide. et quod iuris si lex uel statutum dicit non audiat petitionem actionem non detur utrum importet ipso iure an per exceptionem dicitur ibi.

Item no. quod rescriptum impetratum ab excoicato non ualeat. quid si ad excoicatum remittit Jo. an. ad no. per eum post glo. in c. dilectus el. ij. de preben. Item quod in causa appellationis et excoicatio nis potest excoicatus impetrare. Et est ratio quod iura sibi permittunt his casibus stare in iudicio. ut c. intellexim. de iudi. ergo uidentur permittere oia quod ad defensionem pertinent. ut c. preterea. de offi. dele. z. l. ij. ff. de iurisd. om. iudi. Et per hoc. si impetrare potest puto uerum quod no. hic Archi. post Clin. Jo. In d. c. de te neque siue defensio descendat a iure naturali. puta occidi hominem ad mea defensionem: uel fuit factum mihi pactum de non petendo uel solui. ut l. ut vim. ff. de iusti. et iure. z. l. stichum. s. naturalis. ff. de solu. siue descendat a iure postiuo: exceptio rei iudicate: prescriptio nis uel similis: oibus istis exceptionibus poterit excoicatus se defendere per rationem. c. cum inter. de excep. per Host. in summa de excep. s. quando uerum. tunc ergo. ubi idem tenent: l. Hug. notet stratum et dicat quod defensiones quod descendunt a iure possint ino

non competunt excoicato: qui est extra ecclesiam. ideo non debet uti iuris potestas. viij. dist. quo iure ita no. iij. q. j. quida. Sed quod si pra dicti uerius est per rationem. d. c. cum inter. et circa excoicatos procedit quod dictum est. Circa alios uero quibus quoniam a iure quodammodo a statutis defensio denegatur de qua debet intelligi consideratur quod triplex est defensio. Queda est in qua nihil ponitur: sed simpliciter factum negatur. et ista non potest auferri. ut c. de edendo qui accusare. Queda est in qua aliquid ponitur ad mea tamen defensionem et tunc aut talis defensio est de iure gentium: ut in praetatis exemplis: et talis exceptio non debet respui. ut d. l. ut vim. Aut talis defensio oritur de iure civili ut prescriptionis: rei iudicate: et similes: et tunc talis defensio bene potest tolli per legem: uel statutum per sonis odiosis ut contumacibus et banitis. ut l. quoniam Alexan drum. C. de adul. Hinc dicitur quod frustra legis auxilium inuocat. zc. ut in c. quia frustra de usuris. Ratio predictorum est quia civilis ratio civilia iura tollere potest naturalia non ut in i. de iure natu. gen. et ciui. s. sed naturalia. et hoc uerum in mera defensione. Sed quoniam contingit quod defensio habet naturam impugnatio nis ut est beneficium cessionis et reuocacionis siue compensationis: et ista excoicato non competunt. ut d. c. cum inter priores. et hac ratione ler denegat dolofo beneficium cessionis: sed non beneficium di uisionis. quia primum tendit ad impugnacionem: secundum ad mera defensionem. ut l. j. s. nunc tractemus. ff. de tutel. et rationibus dicitur. Contumacia etiam audientia denegatur et clauditur iudicio: ut copiat. l. sed si per priorem. s. sed si cum decreto. ff. ex qui. cau. maio. z. l. sancimus. C. de iudi. et hec dicta sunt de articulo defensionis. Circa impetrationem super appellatione reuocat Jo. an. in dubio utrum sit istud uerum in actore appellante tenet quod per c. significauerunt. de excep. Et quid si non per uiam appellationis sed nullitatis uult excoicatus impugnare sententiam an poterit impetrare. Jo. q. sic Jo. an. tenet contrarium in d. c. si significauerunt. et quid iuris de restitutione in integrum contra sententiam utrum excoicatus admittatur et etiam impetrare possit: dicitur ibi. C. Glenio ad dicta docto. et deinde ad glossam cum suppletio nibus necessarijs. Et primo quero utrum quod hic dicitur quod rescriptus impetratum ab excoicato ipso iure non ualeat habeat locum in excoicato publice et etiam in occulto. Archidiaconus tenet quod in publico tantum. et in hoc sequitur Host. allegat quod no. de excep. exceptio nem in fi. z. de re iudi. ad probandum de occulto. alias de sententia excoimu. significauit. ff. de offi. preto. l. barbarius. Sed Jo. mona. tenet quod idem in occulto: quia littera ista loquitur indistincte. arg. xxxj. dist. oino. et de coniugio lepro. quoniam a hoc op. i. z. Jo. an. qui remittit ad nota. per eum. s. de pur. ca. fi. distinctio enim de publico et occulto habet locum in actibus qui geruntur ratione publici officij et agitantur cum alijs: ut sententia: testimonia: instrumenta exercitium iurisdictionis et similia. ista enim gesta ab occulto inhabili propter munem errorem et publicis bonis tolerantur et ualent quae alias non ualerent. ut d. l. barbarius. Queda uero sunt quae non explicant per modum autoritatis. ut d. l. barbarius: licet ab illis qui habent publici officij: ut sunt electiones procuraciones et statuta: quod potius respiciunt honorem facientium quam utilitatem aliorum: in quibus actibus illi qui ipsos agunt considerantur ut priuati: et ideo quo ad eos et in actibus priuatorum reprobat a iure non distinguimus excoimunicatum publicum ab occulto. nec etiam utrum a canone uel ab homine. ut d. c. si in nouella. z. e. singulare dicitur. Quero dicitur hic excoimunicacionis quid sit excoimunicatio: uult impetrare pro excoimunicacione uel appellatione alterius dicit Jo. an. quod non potest: et respondet ad istum textum excoimunicacionis uel appellationis proprie et non aliene. Ratio differentie patet. quia ad prosecutionem proprie excoicacionis uel appellationis quis necessario pronocat et trahit: sed ad per secutionem aliene uoluntarie ducit. et ista sunt diuersa in hac materia necessario et coacte ad iudicium trahi et ultra se offerre. ad hoc facit quod no. Inno. de reo uoluntario et necessario. s. de ex. c. cum inter priores. z. l. si fideiussores. s. si necessaria. ff. q. satisf. co. Quero pone quod excoicatus non appellat: sed quia sua defensio per iudicem non recipit forte exceptio pacti de non petendo et similis uadit ad curiam et super hoc impetravit rescriptum an ualeat. Quidam quod sic quod omnis spes defensionis sibi conceditur: ut predictum in quinto notabili: et ista impetratio ad hoc tendit. Jo. an. dicit hoc uerum quando impetrat ad eundem qui de causa cognoscebat: quod per tale rescriptum ille iudex non recipit nouam iurisdictionem sed excipit antiqua. ut c. licet. de offi. ordi. sed si impetraret ad alium iudicem uel eundem in forma noua putat falsam predictorum opinionem. et se queret quod excoicatus spoliatus a iudice possit impetrare: et similiter super iniuria prohibenda: uel quod de carcere relaxaretur et his similibus: et sic multos casus haberemus ultra istos hic expressos contra mentem huius. c. obtrineat ergo absolutio: uel exprimat excoicacionem: uel in primo casu appellet: et tunc licite impetrat: ut hic secundum io. an. qui per ista sentit quod excoicatus per iniuria sibi illata

Beneficium adde tamen quod beneficij appellatione non continetur prebenda ludo. i. c. de cler. v. card. i. cle. j. de cau. pos. z. pro. et. in cle. j. de pe. item dignitas et minor beneficia i. c. j. de renu. j. card. i. cle. j. de se. pos. **R**escriptum adde contra host. i. c. quod ad consultationes de re iur. Et per opinionem per tri. adde textum. in l. f. si bac. s. patronum cum gl. de in ius voca. io. an. i. add. ad specu. in titu. de cau. pos. z. ppe.

lata puta turbatione et expollatione non possit agere et sic confusum
lunt in iniuria. d. Federi. de senis. offitio centesimo decimo et pro
bat de excoicatione expoliato qui petens restitutionem repellit per
ceptionem excoicationis ut no. xxiij. dist. c. i. in fi. et supra de pcur.
c. ex insinuatione in verbo canonici. ¶ An quid ergo per hoc re
manebit oppressio iniuria talis et violentia impunita. An vero
iudex poterit ex officio super talibus procedere. Disputavit Jaco.
bu. q. in banno iniuriato qui prohibetur statuto non debet audiri i cau
sa civilis vel criminali agendo vel defendendo: q. iudex qui habet
arbitrium: alio inquirere non poterit super tali iniuria inquirere. et
incipit disputatio q. si aliquis et. statuto cauetur et. sentit etiam
Jo. an. q. licet super articulo exco. vel appel. possit excoicatus
impetrare tamen super articulo alterius defensionis a predictis
impetrare non poterit. Sentit etiam q. per viam querelle non possit
excoicatus grauatus a iudice causas deducere coram papa nisi
eam excoicationis et appellationis: et regulariter ois causa pos
sit ad eum deuolui per viam querelle. ut in c. romana. ij. q. vj. Stricte
ergo intelligit istud. c. in suis casibus: nec per similitudinem rationis
extendit ad alios. q. tñ excoicatus possit eum suscipit iusta defen
sionem impetrare et etiam querelam coram papa deducere. facit. c. dilecti.
de excep. Sed per appellationem fuit deuoluta ad papam. facit
etiam per hoc qd dicit qd no. hic io. an. de reo excoicato qui non ad
mittitur ad conuentionem iudicij: et tamen illa admissio tendit ad
defensionem et non super consecutiuis cause principalis. Sz querit
ad idem vtrum poterit impetrare super reuocanda possessione p
diali tenet q. non. quia excoicatio eius repelleret a petendo tale
reuocationem. ut no. Host. de verb. sig. dilecto. fortius ergo di
ceretur rescriptum non valere. et de ista reuocatione tenet per excoi
catum. vide per Jo. an. in. c. quonia frequenter. §. i. alij. §. v. lit.
no. confes. et. c. qua fronte. de app. et Bar. in. l. de pupillo. §. si. ff.
4 de ope. no. nunci. ¶ Subdit circa dubitationes impetratas ab
comunicato vtrius valeat. Distingue ut no. io. an. in regulavilr
in mercurialibus: vbi querit an valeat impetratio excoicati su
per consecutiuis iudicij: puta super receptione testif. vbi loque
remur in casibus in hoc. c. exceptis questio non habet dubitatio
nem q. sicut impetrat super tota lite ita super consecutiuis eius
de: ut sic eadem sit ratio de toto ad partem. ut. l. que de tota. ff. de rei
ven. procedit ergo dubium questionis est excoicatus agit coram
ordinario: quo casu valet iudicij si excoicatio non opponit. ut hic
not. vtrū ergo valebit impetratio super vnove pluribus articu
lis dicte cause q. coram ordinario agit. io. an. in. d. c. vtile tenet
q. sic. per. c. ex parte decani. §. eo. vbi scdm eum rescripta impe
trata super psecutiuis iudicij distinguunt ab his q. sunt princi
paliter impetrata. possit tamen extra eum obijci excoicatio et res
criptum produci sicut et psecutorem coram ipso ordinario. ut in. c.
pia. de excep. ita dicit in predicta regula vtile: contra quez facit
iste textus vbi simplr dicitur rescriptum vel processum non vale
re et est contra decisionem cuiusdam alterius similis questionis: quas
Ep. format in. l. si cuiusdam. C. de accu. et. l. pe. §. ad crimē. de pu.
ludi. vtrū. l. si sicut non potest ad eam principalis iudicij interueni
re pcurator ita non possit super consecutiuis. et tenet q. eadem est
prohibito in parte que in toto. nā per partes deuenim? ad totū
a quo remouet genus remouet quelibet eius species. facit. l. si
chorus. ff. de lega. iij. ¶ Querit etiam vtrū ad conuentionem iudicij
admittat reus excoicatus. tenet circa hoc q. no. nā de stilo curie
actor petit vnu: reus alius iudex dat tertium. vbi ergo reus excoi
catus dat vnu nomine suo illū dicit impetrare qd non pot. nisi
in casibus hic exceptis. Querit etiam vtrū excoicatus supervna
ppter alia repellatur: videt q. sic per illa que not. inno. in. c. sa
cro. de sen. exco. contrarium tenet hic. io. an. qui subdit q. si tu es
excoicatus ppter causas meas et impetras contra alium ego
non possum te exceptione repellere. ff. de excep. l. ij. ar. contra. §. de
app. c. parati. ¶ Venio ad glo. et omiffa prima capio scdm. iij.
principaliter queres si reus repulit actorem impetrantē pterteru
excommunicationis an vigore illius rescripti possit eundē recoue
nire videt q. sic. q. in odium impetrantis rescriptum excoicati non
tenebat. si ergo reconueniri non posset redderet in ei? fauores
contra. l. iij. §. si. ff. de inter. et. rele. preterea in simili habem? q. co
tract? per doli alteri? contrabentis valet in sui pte iudicij si se
cum contrahens voluerit. ut no. l. eleganter. in princi. ff. de dolo.
Hoffred? hic tenet contrarium. idē Archi. nō obstat qd no. in. d.
leleganter: q. id vtrū vbi act? nō deficit ipso iure. sed ope exco
ptionis ppter doli. sed in casu nostro rescriptum est nullū ipso iure
ergo nō pot. validari consensu etiam nō doli q. rescriptum tale
reprobatur per legem: ut hic. et ita dicit glo. no. in simili in. l. a di
no. ff. de ritu nup. §. quā theoricā opponi posset de testamēto in
quo filij est pterit? qd est ipso iure nullū. ut. l. inter cetera. ff.
de liberis et posthu. et tamen voluntate filij confirmat. ut. l. filio p
terito. ff. de iniusto testa. §. spale est ibi de equitate pto: ita ut di

cit textus ibi licet subtilitas refragari videatur et. oino tamen
ad hunc articulum vide qd no. Bar. in. l. i. ff. de lega. iij. C. de lude
ergo in questione predicta cum Hoffredo q. cesset reconuentione per re
scriptum impetratum ab excoicato: et hoc vtrū quando exceptio ita
git rescriptum siue iurisdictione ut in casu huius. c. secus scdm. d.
Palmerij si exceptio excommunicationis non inficit rescriptum
sed personā impetrantis: puta excipitur de excommunicatione
lata post impetrationem. allegat de offi. deleg. c. olim. et. c. p. et. g.
isto ergo casu actor exclusus per exceptionem excommunicationis
a conuentione tenebitur respondere reo super reconuentione ne
de dolo suo reportet commodum. §. de iudi. intelleximus scdm eum
refert tamen contrarium tenuisse in simili doctorem suū in legibus
videlicet quando actor conueniens reū ex eo q. reconuenit de
fistere vult: dicit ille q. reconuentione nō pcedat isto casu. non ob
stat autē. qui semel. C. quomodo? quando iudex. q. phibet acto
rem desistere: q. loquitur vbi reus instat ut super ea puentiois
pcedatur nō ut possit reconuenire. Spec. contra in titulo de re
conuen. in fi. que sequit. Et etiam in delegato coram quo reus vult
reconuenire actorem desistere volentem: q. per pntationem est
sibi ius quesitū quod eo inuito non potest auferri quātūcūq.
ex persona aduersarij ipsum consecutus fuerit. ut. l. post mortē.
§. si. ff. de contra. tabu. et. c. ab eo. §. de elec. et de constitutioni. eo.
tit. et per predicta sentit. Jo. an. qd istud. c. nō debet intelligi de
excoicato post impetrationem: sed tempore impetrationis
qd p. et dicit ab excoicato: et sic qualitas inficit verbo de
bet intelligi scdm temp? verbi. ut. l. titius. ff. de testamento mili.
et. l. in delictis. §. si extraneus. ff. de nora. ¶ Predicta loca habent
cum quis obijci contra actorem vel rescriptum de excoicatio
ne et obtinet q. reconuenire potest prout dixi. Quid si succubatur
sup dicta exceptione excoicationis an poterit reconuenire vide
q. nō postq. rescriptum impugnauerit in regula ex eo. §. de reg.
iur. sicut in similib? videm? q. nō potest quis inniti ex instrumē
to qd impugnare nifus est nec testib? talib? vtrū contra quos exce
pitur in. c. cum olim decēs. et. iij. q. iij. §. qd testib? io. an. remittit
ad notata in Specu. de reco. §. i. in fi. vbi tenet primo q. possit.
deinde distinguit aut hoc fecit iusto errore: et possit alio p iura
ibi allegata. Ego credo q. postq. exceptiones opposite sunt per
sonam reprobate possit redire ad id qd impugnauit sicut isto ca
su possit extra propria confessione venire. c. mulieri de iureiu.
et ad materiā questionis vide qd plene no. inno. de ex. c. venerabi
lis. et Bar. in. l. post legatū. ff. de his qui. ut indi. ¶ Distingue er
go ex predictis q. qñq. sup puentione nō pcedit: q. rescriptum est
nullū et cessat reconuentione. Quādoq. nō pcedit q. actor rescripto
non vult et non vult vtrū: et tunc ante pntationē et est dubium pro
pter no. contraria p. Innoc. et Hosti. in. c. cū questione de resti. spo.
¶ Quis post pntationē abusu desistit et hoc dupliciter vel differē
do vel renunciando et loquit. Et. et Specu. contra. d. Jo. an. and.
¶ Quinto quero hic principaliter post glo. nunquid ergo et.
vtrū istud. c. sit correctū per. c. pia. de excep. §. eo. li. Jo. an. dicit
q. nō et distinguit. iij. casus. nā aut loquimur in ordinario et va
let iudicij cū actore excoicato si nō fuerit opposita exceptio ut
ibi. Aut loquimur in delegato et tñ aut exceptio excoicationis
inducit rescriptum nullū: et nō tenet snia vel processus ut hic: intā
tus q. si fuerit absolut? nō tñ qualesceret tale rescriptum sicut nec
institutio pro nō scripta: et superveniat habilitas in herede in
stituto. ut. l. si alienū. §. in extraneis. ff. de heredi. insti. et optime.
§. eo. si eo tempore. vide tamen ad hoc qd no. Bar. ff. de iniusto testa
mēto filio preterito in questione testamētis iurari manifesti: an re
conualecat per supervenientē pntationē cautiois. de quo etiam in. c.
q. de vsur. §. eo. li. Quādoq. tempore impetrationis: impetrans
non erat excoicatus? postea supervenit. et tunc valet rescriptum et pro
cessus si contra personā exceptio nō opponit: vel etiam eo abso
luto: q. tenuit a principio. q. c. istud resistit initio sicut in fili.
l. si minor. ff. de ser. expor. facili? ergo reuultusit quo ad exerci
tium qd a principio tenuit q. qd nullū fuit. arg. l. si testamētū. ff.
de testamētis. ¶ Quero qd iuris si pmoz inquisitione ipetratū
comunicat? vtrū vigore eiusdē rescripti sup inquisitione ipetratū
iudex poterit ex officio pcedere. Hoffred? et Spec. q. sic per ra
tiones et iura hic allegata in glo. q. tñ hic contrariū tenet et ea
Archi. hic et. §. de accu. c. ij. et de isto pmo: inquisitione no. in
no. in. c. clamor. §. de test. et equiparationē quā facit ista glo.
de isto pmo: ad pcuratorem bonā credo: q. vtrūq. interue
nit ad utilitatē alterius nō ppropiā: pmo: etiam iste psequit vin
dictā publicā: pcurator interesse priuati. et q. qñq. ius ex pcessu
ex eo q. efficiunt offi. litis. id ipsoz excoicatio credo q. reddat
rescriptum nullū. facit tñ pro opi. Spec. q. alibi submoto de me
dio accusatore vel per mortē vel quia nō psequit iudex ex offi
cio pcedit sup accusatiōe. ut. l. pe. ff. de pu. ludi. et. l. liberos. §.
§. ff. de accu. idē ergo si remoueat per excoicationē ut iudex sup
pleat ei defectū: sed ibi iurisditio iudicij qui pcessus assumptus
b ij

De. de ancha. sup. vi. decreta.

Infini-
tas. adde. l.
fideicō. §. si
decem et ibi
dy. d. leg. iij.
et. in. l. j. et
ibi bal. C. d.
sen. que pro
eo q. iter. p.
fe. in. l. dñs
de cōdi. ide.
bar. i. l. q. bo
na. §. fin. de
dño. insec.
i. l. videam?
§. iurare de
in lit. iur.
bar. i. l. si. C.
de sac. eccle.
Spec. in ti
tu. d. cel. ac.
§. j. v. quid
sit vera.

erat ordinaria et fundata: hic vero sumebat initium ab infecta ra-
dice. s. excoicatio. vñ qd non pot pro se no debet posse p alio. vt
in regula qd alicui. de reg. iur. Preterea ibi loquitur si post fun-
datu iudiciu preceptio rei inter reos accusator de medio sub
mouet. Sed nos loquimur cu a principio ipetrator ab ipetra-
tione repellit quo casu no dicit lex iudice accusacione tale habe-
re psequi sed illu debere repellere. vt. l. si marit. §. si negauerit
ff. de adul. z. c. l. in beato. de accu. circa illu cu qui venit nomine
alieno ad impetradu est excoicatus. l. io. an. teneat hic in glo.
q. no valeat rescriptu: cu in nouella latius istu articulu psequit
dices q. Jo. mo. idē tenet. s. q. no valeat rescriptu impetratu a
pcuratore excoicato: q. qd no potest suo noie non debet posse
noie alieno. vt in regula qd alicui. z. de qua re phibita est peti-
tio de eadē est phibita ipetratio. vt. C. si sepi. i. inter. resti. postu.
l. iij. z. hoc t. Jo. mo. siue dñs nota fuerit excoicatio pcur. siue
no. z. siue excoicatus fuerit publice siue occulte. Archi. t. cōtra-
rium dicit rescriptu valere impetratu a pcuratore excoicato si
non fuit exceptu. naz scdm eu ista inhabilitas medij no dy attē-
dit: sed ille cui querit z psona pcedētis. sicut alibi dicit lex remo-
ta interpositi capietis persona spectet. vt. l. cū dotem. ff. ad. l. fal-
ci. z. l. cogi. §. si qui. ad trebel. z. qd no. pro et cōtra in cle. si reli-
giosus de procur. no obstant allegata in cōtrariu q. locu habet
ante impetracionē nā si excipit bene repellere etia in casibz hic
expressis scdm eu. Ad. c. ij. §. ad hec de here. respōdet q. loquitur
de dignitate ecclesiastica data ad preces heretici s. excoicatus
no est hereticus vere sed interpretatiue. sic intelligit. c. q. autēz
iij. q. j. z. ita refert hic Jo. an. istoz opi. ego credo veriozem opi-
nionem: que ponitur in glo. q. illa contraria. Arch. recitat in
nouella. z. primo pbo per istu textu qui indistincte loquitur z an
nullat rescriptu ab excoicato impetratu nec distinguit vtru im-
petrauit nomine proprio an alieno. Preterea maior est ratio ir-
ritadi si alieno noie sit ipetratio q. si proprio: q. quandoq. ad-
mittitur excoicatus noie proprio: vt. ad defensionēz cause sue:
qui no tñ admittit ad defensionē cause alienē in. c. post cessio-
nem. §. de proba. vñ si no potest suscipere defensionē cāe alteri:
ergo nec alieno noie impetrare. per. d. l. iij. si sepi. in iteg. rest. po-
stu. Preterea prout dicit. §. in principio huius ferte qstiois si ex-
coicatus impetrat rescriptu sup. inquisitionis: no valet rescriptu
vt ipse Archi. tenet hic. Sed vt. §. dicit promotor inquisitionis
est quodammodo pcurator iurisdictionis publice cui ipetratio
si no t. ppter excoicationē: multo minus dy valere impetratio
pcuratoris priuati psonę: q. ibi versatur publica vtilitas. In
hac vero qstione sequor opi. Jo. mo. post glo. no obstat: q. deli-
ctum pcuratoris no debet nocere dño. vt. l. j. §. si q. pcura. ff. si
quis ius di. no obrep. nā si dñs sciuit eu excoicatu iputer sibi q
talē constituit. vt in. l. mādati. C. de man. Si vero ignorauit agat
otra pcur. si ex hoc fuerit damnu passus facit qd no. j. de appel.
c. significante. C. Septimo iuxta pdicta qro dicit. §. q. si dñs est
excoicatus. pcur. ipius no pot impetrare vel agere in iudicio
sicut nec ipse dñs: vtru istud habeat locu in oibus administrato-
ribus qui agunt noie alieno. vt si sit dñs excoicatus: ipi ad mini-
stratores repellant ab agendo et impetrado. Jo. an. primo istu
articulu subtiliter examinat in. c. cōsulti. §. de pcur. vbi dicit qd
quidā sunt administratores qui assequunt exercitiu a pstitutione
vt pcura. pstitutus a prelato vel priuata persona: z isto casu si
repellit platus repellit pstitutus ab eo. Qñq. pcurator postq
est creatus non recipit pstatem administradi a constitutē: sed a
canone vel a lege: vel est vice dñs vel iudicus pstitutus ab vnū-
uersitate qui postq creati sunt recipiūt pstatem a canone. c. qñ
in quibsdā. lxxix. dist. z isto casu subdistingue: q. aut pstitues
erat excoicatus tēpore pstitutionis: aut excoicatio postea sup-
uenit. Primo casu no t. pstitutio: z per psequēs agere no pote-
rit. In secūdo t. z agere poterit. no obstante constitutē excoi-
catione: q. no eozū nomine agit: sed ecclesie vel vniuersitatis q
excoicata no est. ij. q. iij. si habes. z hoc veru in officializ admini-
stratore perpetuo: s. in tēpore alij videtur distinguendū vtru agat
noie proprio: vt coadiutor z visitator qui agunt noie ecclesiari
no constitutiū: an vero agat noie alieno vt in vicario episcopi.
pi. Primo casu excoicatio principalis non noceret sibi. Scdo
sic. vt. c. romana. j. eo. li. de offi. vicar. z no. ista faciūt vtru excoi-
cato tutore actor pstituitur ab eo possit agere vel ipetrare: z vtru
excoicato pupillo doli capace vel adulto possit agere tutor vel
curator vel pcurator ad rem suā dño excoicato. Sol. collige ex
predictis no. §. z. c. consulti. C. Octauo z vltimo querit Jo. an.
vtru pcurator excoicati admittatur ad impetracionē faciendā
in casibus hic expressis ex gñali mandato dato ad impetradum
tenet post Archi. q. requirat spāle ad hos actus nisi in tali ge-
nerali mādato exprimeret q. oia posset procurator q. pstituens
in persona sua poterat vel tenebat facere. allegat de dila. ca. si.
facit. ca. qui ad agendū. de pcur. j. eo. lib. Et ista sufficiāt inquā

tum querit de impetratiōe rescriptorum ab excoicatis phibita vt
pcessa quātu ad alia excoicatis phibita vel pmissa recurrere ad
notata in. c. veritatis. de do. z contuma. z. c. decernimus. de sen-
ten. excoimunica. j. eo. z. c. cū inter. §. de ex.

- 1 Infinitas euitanda est.
- 2 Nomina inclusorum sub prima citatione debent exprimi sub clausula generali.
- 3 Declaratio personarū incertarū pertinet ad impetrantē noia inclusorum qñ citant specialiter nominati an in rescripto de-
beant declarari.

Am in multis.

Sunt quatuor dicta pmittit em pstitutionis
causam scdo ipsam constitutionē. tertio ipsius psti-
tutionis modificationē. quarto modificationis ra-
tionē. scda ibi puidet. tertia ibi quozū. quarta ibi ne locus. not.
q. infinitas in multis iuris articulis euitatur: quasi dicat ter-
tus no in oibus. In quibus autē euitet. vide hic glo. ij. z alios
aliquos in nouella: vbi remittit ad dy. z. l. qui parū dicunt.
Sed Bart. plene distinguit in. l. si finita. in prin. ff. de dño ino-
fec. q. distinctio hic cadit. C. Itē not. clausula generalis z inde
finita relata ad personas restringit ad tres vel quatuor. z qua
re ita stricte vide rationem in glo. iij. Et q. tex. dicit. in. vel. iij.
Incideret qñt cui sit electio. Jo. an. dicit q. impetratus: qd cre-
do veru: q. ad eu verba executina referunt dñi dicit trahant. In
alijs dispositionibz puta vltimis volūtatibz ptractibz et penis
alternatiue cōceptis: cui sit electio: an debitoris vel creditoris
dic per bar. post gl. in. l. lucio. ff. de leg. ij. C. Itē no. q. in prima
citatione debet exprimi noia inclusorū sub clausula gñali. Si er-
go fiat tres citationes satis erit hac expōsionē factā esse i prima
scdm Jnn. l. Jo. Fran. z. Cōpo. z dñi dicit tertius noia exprimat.
zc. supplet glo. cognominat vel circūlocutiōes. Jo. an. post Frā.
dicit q. in odiū rescriptorū circūlocutiōes etia certas sine noibz
no sufficeret exprimere qd dictū rōne caret: q. in odioffimis
videf talis locutio indubitata sufficere. vt. l. iij. ff. de lib. z post-
hu. C. Itē q. declaratio psonarū incertarū in rescripto ptinet ad
impetrantē: similiter declaratio libelli ad actorē vt. l. si quis intē-
tione. ff. de iudi. sec. in declaratiōe dictoz testū vt in. ca. in pre-
sentia. de pba. z per hoc qd dicit exprimat zc. Inset q. valz re-
scriptū impetratū otra psonas incertas: vtru idē sit in libello
detur q. sic: q. pcedit no specificatis rebus vel etiā min? claret
licet declaratio peti possit vt. c. ij. de libe. ob. z. l. si. C. de anna. ex-
cep. Et per Jnn. in. c. certificari. de sepul. Jo. an. dicit hic in no.
rescriptū no vitari ppter generalitatem rerū vel personarū no
factam in fraudē: dummodo in libello specificent. in reuocato-
rijs autem dicit specificationē necessariā de dolo z contu. c. ij. et
de confir. vti. vel inuti. ca. bone. q. talis declaratio no possit fie-
ri per procuratorē. C. Quinto no. q. dicit litera impetrator. de
herede esset magis dubium ad quem tamen non transiit declara-
tio vel interpretatio verbi ambigui in libello pnotati. vt est glo-
sa notabilis in. l. pomponius scribit si frumentum. ff. de rei ven.
In iure vero eligendi: an succedat heres vel possit quis eligere
per procuratorem vide plene per Barto. in. l. si stipulatus fue-
rit. de verborum obligatione. z in materia canonica. in. c. quia p-
pter. §. de elect. z. c. si quis iusto. e. titu. j. e. lib. Et adde ad predi-
cta qd no. Bar. in. l. si inter stipulantem. §. si fidei. de verbo.
obli. vbi dicit q. licet in electione possit quandoq. eligens varia-
re tamē declaras dubiā voluntatē suā variare non poterit. vt. l.
quicquid astringende. ff. de verbo. obli. quod verbū no. C. Ge-
nio ad glo. z dicta doc. z quero primo vtru ista pstitutio vendi-
cet sibi locu in rescriptis episcopozū z legatorū vt ista clausula
z quidā alij referatur ad quatuor. glo. quid de literis zc. tenz q.
non: in nouella distinguit: q. aut puidetur solū concedēti li-
teras z plectitur vltra quatuor. Aut alij puidetur z restrin-
gitur ad. iij. z sic habebit hec decre. locum in literis legatorum
non in literis epoz scdm eu de hoc in Spe. de cita. §. j. ver. quid
in literis legati. C. Secūdo quero de intellectu huius clausule
et quidā alij. Circa quā est sciendū q. quandoq. dicta clausula
refertur ad personas: vt in isto. c. quandoq. ad res. quādoq. ap-
ponitur in rescriptis. quandoq. in alijs dispositionibus: puta
procuratoribz z filijs. C. Primo casu qñ posita in rescriptis
refertur ad personas. Aut in rescriptis epozūz vltra quatuor
cōplectitur: vt predicti. ratio: quia cito potest haberi recursus. z
etiā quia largius contra epōs interpretamur eozū rescripta. §.
de consue. cum dilectus. Aut ponitur in literis pape vel legato-
rum et cōplectitur quatuor z non vltra: nisi quādo conuenire
tur super re indiuisibili: vel quando aliqui venirent pro suo in-
teresse ex trāuerso agendo vel defendēdo. vt in glo. olim zc. vbi
Jo. an. in no. ponit exemplū in episcopo cōuento vt vno de qua-
tuor super habitatione. Et aduerte quia rescriptū bñ trahit ad
istos quozū interest licet non fuerint noiat in rescripto agen-
do vel

do vel deferendo: ut dicitur glossa et hoc procedit ex dispositione iuris. Ex prerogative vero hominis ad personas non expressas in rescripto non trahitur etiam de expresso sensu: ut c. p. r. g. de offi. de leg. Sed utrum si impetrans rescriptum cedit titio iura sua potuit titius agere vigore rescripti: utrum expressum possit ius competens ex rescripto cedere acti competenti. Sentit hic Jo. an. q. iusvni competens ex rescripto non possit cedere etiam cum ipsa actio de principali. ita no. in c. q. nonnulli. s. eo. super verbo p. easdes. Et intelligit quatuor non maiores expressio: sed similes in minore. ut s. d. rescript. sedes. et ibi no. qualiter considerat ista similitudo et equalitas: an respectu divitiarum. an fm nobilitate dignitatis vel potentie: dicit ibi. et facit qd. not. in l. si fugitivus. C. de ser. fug. utrum autem comprehendat feminas. Jo. an. tenet q. sic. et allegat Vinc. q. tenet primum in c. significavit. s. eo. et remittit ad Spec. de rescriptis. s. si. post primum in ver. sed queritur utrum. et qd. ibi p. eum. C. Secundo casu quando ista clausula refert ad res. puta committo causam super summa. c. lib. et super alijs rebus tunc ista clausula non restringitur. nec ad numerum nec ad earum qualitates. ut l. si pariter. ff. de lib. causa. poterit tamen reus petere ut actor declaret super quibus rebus agere velit fm post. qui remittit ad summa. e. ti. s. quod continet ius coe. ver. non solum ratione differentie quare magis restringit in personis q. in rebus colligitur ex dicta. l. quidam estimaverunt. ff. si cer. pe. et hanc verba quando dicta clausula ponitur in rescriptis. quando vero ponitur in alijs dispositionibus: puta constituo pcur. titium contra Petrum debitorem in centum et contra alios qui mihi in alijs tenerentur: adhuc non restringit ad personas nec ad earum qualitates: sed cōplectitur generaliter oēs ut verba sonant: ut no. in c. sedes. s. eo. vide tamen q. circa hoc glo. subtiliter not. in c. ij. de pcur. super verbo graviora. C. Tertio quod hic loquitur de clausula quidam alij: quid si clausula ponat per alia verba q. ista. puta cites omnes quos talis nominaverit vel illos qui tali contradixerint vel oēs qui molestabunt eum super re. Jo. an. in nouella ponit op. dicit in ea ubi etiam tangit quid in ris in illa clausula. quicquid post iter arreptum. et in forma ea que de bonis. et in illa nonnulli iniquitatis filij. per istas em tres vltimas vltra. iij. conveniri poterit fm est. C. Quarto quod de practica citationis et expressionis istos quatuor inclusos sub clausula generalis quidam alij. de hoc in glo. p. et qd. super ea no. Jo. an. Primum utrum sufficiat expressio siue declaratio in actis licet non in citatorio. Secundo utrum quando citant specialiter nominati in rescripto debeant declarari noia inclusorum. Tertio quid iuris si non fuerit declarata. Quarto utrum in citatione vni ex declaratis debeant declarari exprimi aliorum noia. Quinto utrum declaratum possit mutare vel si vni expressit alterum convenitrum valeat iudicium si exceptio non opponitur. C. Quantū ad primum gl. ponitur op. Jo. an. alij post. et Bart. vni. videt q. sufficit q. in actis specificetur. hanc tenet Jo. an. and. Arch. et post. fateor hoc esse de mente: sufficere videtur scriptura tabellionis: q. p. ea psumitur de pcur. ad audientiam. sufficit em servare mentem legis etiam offendendo vba. ut l. scire op. de excu. tu. ad qd. vide etiam no. in c. si post q. j. eo. li. de elec. C. Ad secundum dubium respondit q. dicta expressio fieri potest in citatione que fit de expressis in rescripto. C. Circa hoc incidit querit utrum expressus in rescripto citatur siue expressione aliorum possit excipere: q. conveniendi p. clausula non fuerunt expressi. tenet Jo. an. q. non si impetrans dicit se nolle alios vigore dicte clausule convenire. Adverte sentit em ex hoc Jo. an. q. per citationem expressi in rescripto clausula quidam alij: non perdit vires qn sub ea inclusi possint postea citari: sed citatio expressi non teneat nisi impetrans dixerit se nolle alios convenire. Ego credo q. valeat citatio de expressis: licet in citatione eius non sint alij inclusi sub clausula declarati. tunc em iste exigit expressionem inclusorum sub clausula in prima citatione sienda de ipis inclusis. ibi quorū noia in primo citatorio. s. eorum de inclusis. s. ut sic referat ad totū tex. q. nihil constituit de expressis: sed totū dicitur intelligi de inclusis: p. isto intellectu facit rō sequens ne loq. q. refert ad illos inclusos et. in eoz citatorio exprime dos. nā circa expressos non cadit variatio quā puidet tex. Si ergo in primo citatorio de eis siendo exprime movi vel duos. et non alios quo ad eos rescriptū perdit vires: ut sentit glo. s. illoz et. circa si. Itē q. ad notatum in rescripto expressio alioz in sua citatione: for. mā igitur hic tradit de inclusis intelligo quā omnia quo ad ipos clausula p. dicit vires. s. tenere de citatione inclusis in tali citatorio declaratis. Ista scribo titubans. q. Jo. an. vel alius sic pertrahit cū gl. C. Quinto quod post gl. si. vigore l. arū applicari generalium ad p. bendas quas duxerit acceptas et. q. acceptaverit aliqd. beneficium qd. de iure non poterat: an poterit aliud acceptare. arguit q. non: et demum remittit post. dicit q. si acceptatio non tenuit variare potest: als. s. de optioe legata. l. ij. s. j. et ij. Incidit circa hoc renovat in dubium Jo. an. utrum sup. hoc. f. qd. acceptatio non valuerit debz expectare suam qua declaret acceptatio nulla: videt q. sit necessaria sicut

emptori a quo res evincit. nā alia sine sua compositione vel compromittendo non hz recursum de evicitione: ut l. si dictū. s. si cōpro misero. ff. de evic. primum tenet ipse aliud in emptore q. i. isto casu in quo commendatus est qui suam non expectat: sed bona fides agnoscit: ut in c. si beneficia. de pben. j. eo. li. Similis est questio i cōpromissore siue executore qui puidit in vna ecclesia aliqua rō ne non fuit sortita effectū sua pūio: an poterit in alia puidere vti q. non: q. functus est officio suo. ut l. vt si pponis. C. quō et qn iud. Jnn. dicit q. ante receptionem potvariare re integra post qd. receptus est subdistinguerit tenuit non pot puidere i alia ecclesia quā tūc de facto molester. Aut non tenuit tūc pot de quo per eū. s. de offi. deleg. in literis. et ista faciūt qn duo permutant sua beneficia: ab vno quorū evincit beneficium permutatū: an possit ad suū hēe recursum. Dicit s. de pben. c. inter cetera. In alia materia si cui non cōpletur actus incommutabiliter utrum possit redire ad veterē actionē vel ad quid agere debeat. dic. ut s. de elec. cū inter. et in l. cū mora. C. de trasac. Faciūt etiam p. dicta ad qd. ne de illo cui data est p. as eligēdi an possit aliu eligere si electio p. ma non fuit sortita effectū: vel q. non tenuit vel q. voluit morte p. nent non potuit acceptare. Dicit no. in c. si electio. et c. si cōpro missarius. de elec. j. e. et p. dy. in l. serui electione. de leg. j. et p. dy. in l. post aditā. C. de impube. et alijs subdit.

- 1 Processus aliqui est nullus: tñ sit expensarū condemnatio.
- 2 Officiū iudicis mercenarium aliquando durat finita instantia cause principalis.
- 3 Habens debitorem obnoxii ex pluribus causis an corā diversis iudicibus eū trahere possit.
- 4 Actor an possit recouenire reū corā diversis ordinarijs.
- 5 Actiones dupliciter diuiduntur.
- 6 Iudicium diversum contra formā huius. ca. an valeat si non fuerit exceptum.

Spendia. Diuidit in duas. In prima ponitur constitutio cā. In secunda constitutio ibi. decernim. hanc. secunda duo facit. Primum puidet de actoris et p. faciēti triplicē penam imponit. Secundo de reo in quāvis casum excipies penas p. dicta repetit: ibi reus quoq. Nota q. ad iudicē spectat dispēdia litiū omni industria coarctare. et hoc est qd. dicit tex. q. boni p. toris est dirimere lites: ut l. quidā estimaverūt. ff. si cer. pe. super persecutionē igitur litis iudicis officiu est latissimū in l. p. p. r. iā. dū. in p. n. C. de iud. et ad hoc vide qd. no. Jnn. s. de testi. vltra ter. r. iā. et c. post electionē. de p. p. b. Itē q. plures qd. nes iter cōf. dē debet corā eisdē iudicibz agitari: in reo ne possit actorē corā alio iudice trahere pūsum est. C. de sen. et interlo. om. tu. aut. cōf. sequēter. in actor: evero q. non possit trahere reus corā diversis iudicibus super diversis actibus non erat prouisus nisi in certis casibz: ut in petitorioz possessioz per l. nulli. C. de iud. et in alijs de quibus in l. j. et ij. ff. de quibz re. apud eundē iud. ca. Jure vero canonico est pūsum hic. et. s. e. c. fi. que capitula loquuntur in diversis delegatis an idē in ordinarijs. j. subdaz. Et aduerte q. iste tex. debet intelligi non solum in delegatis a papa. sed etiam in delegatis ab alio ordinario inferiori: ut no. Spe. in ti. de rescr. p. senta. s. si. itē q. ad diversos. et ibi vide alias qd. nes ad materiam fm Jo. an. Itē no. penā impetrantis s. eundē l. r. as ad diversos iudices sup. pluribus actionibz. et multo magis si super eadē re. nam alibi dicit lex q. si quis reum traxerit corā alio iudice super in vno iudicio iam deducta: perdit causas: ut est casus notabilis in l. si. in fi. C. de ex. tol. Quod tñ est speciale favore liberatis: ut no. Bar. s. eo. ex tenore. et Jo. an. in d. c. si super. in glo. planū. In alijs vero causis dicit no. Jnn. s. de p. sti. cum tu. et c. fi. duobus. de appel. et vtrobz de ista exceptione litis pendencie. et per Bar. de eadem quo ad causas criminales in l. j. ff. de sepul. 1 viola. C. Itē no. in versi. als. qd. quādoq. p. cessus est nullus: et tamē in eo sit condemnatio expensarū. Incidenter quod de ceta nullitate p. cessus ppter defectum carentie iurisdictionis q. s. facit istā cōdemnationē expen. Nunqd. iudex impetrat vti q. non q. detegit non valere qd. fecit. dic. cōtra: q. fuit cōpetens sup. isto articulo: licet non super causa principalis: et hoc no. Jo. andr. post Bar. s. c. fi. et est tex. in c. j. in fi. j. eo. et est vtile hoc scire etiam qn iudex est cōpetēs. sed non potest super principali procedere: q. instantia est precepta. An super p. teritis expēis factis in illa instantia possit p. nūciare in causa principalis: dic. per dy. in l. p. perandū. s. si. C. de iud. in causa appellatiois: videt tex. q. etiaz deferta appellatione possit fieri cōdenatio expen. ut in c. ex parte. S. s. e. et in c. cū olim ppter. de p. uile. Ex quibus infero q. 2 est dare casus in quibz durat officiu iudicis mercenarii finita instantia principalis cause s. regulā. l. iij. C. de p. sti. ad qd. vid. no. ta. in l. nō vtiq. et l. itē si verberatū. ff. de reuendi. Et aduerte q. ter. iste loquitur in cōdemnatione expen. Ut tñ aut hoc casu veniat refectio dānoz. glo. super verbo expēis dicit q. sic: que aut sit dīf.

Petrus de ancha super. vi. decreta.

seretia inter dānaz expensas: est tex. in. c. in nostra. de iniur. 2 b
verū. f. q. dānoz habet ratio hic vbiq; petuntur ppter teme
rariā tractionē ad iudiciū: vt. l. cū qui temere. ff. de iudi. Si vero
petatur rōne victorie: sentit glo. q. habeat ratio expen. nō dam
norū: vt. l. i. in fi. ff. de alie. iud. de quo p. l. i. in l. sancim. ff. de iud.
di. Si vero expense petant rōne victorie vt rēueniant tunc dāna.
glo. notabilis sentit q. nō. in l. i. in fi. ff. de alie. iud. mu. cā fa. de
quo p. l. i. in l. sancim. C. de iud. 2 plenius dixi in repe. c. finem
litibus. de do. 2 stu. Expeditis notabilibus restant etiā multa
sparim hic notata per Jo. an. que ad tres questiones ordinate
redigā. Prima em de quib; iudiciis diuersis loquitur tex. iste.
Secūdo de quib; actionib; Tercio si ista exceptio non fuerit ap
posita: an valeat sūa pcessus. Quantū ad primā d iudiciū dic
tū querit vtrū habēs debitorē sūū obnoxii ex vna. vel plurib;
causis siue actioib; an possit eū trahere corā diuersis iudiciis.
Sic distingue. Aut vult eū sic trahere sup vna cā nō pōt obsta
te exceptioe litis pendētis. vt dixi remiss. 2. in. iij. not. Aut vult
eū sic trahere corā diuersis iudiciis 2 corā vnoquoq; sup diuer
sis actionib; siue reb;. Et tūc aut corā diuersis ordinariis. Aut
corā diuersis delegatis. Aut corā vno delegato vno ordinario
Aut corā iudice principalis cause: 2 corā iudice appellationis.
Aut corā ordinario siue delegato: 2 corā pseruatore siue execu
tore. oib; em istis mēbris dubitari pōt. an videret sibi locū. pui
sio hui;. c. Primo g casu cū corā diuersis ordinariis pone exem
plus i scholari ex plurib; causis mihi obligato q. bz tres iudices
ordinarios: vt in aut. habita. C. ne fi. p pa. an coram vnoquoq;
potero ipm trahere sup vna cā. Ber. tenet q. nō possit: sicut nec
corā diuersis delegatis: vt hic. idē Jo. mo. Arch. straxit refert b
Jo. an. sup gl. qd si corā q. remittit ad id qd ipe no. sup glo. quin
ta. vbi dicit in simili. q. ppter idēritatē rōnis que hic ponit.
de dispēdijs litis vitādis. 2 p id qd hī in. d. c. fi. ibi cōmodius re.
habet locū qd hic dīct corā eodē de oibus sit agendū. nō tū ha
beat locū pena hui;. c. vltra casum sūū. ar. c. in penis. j. de reg. iu.
dubia est mihi ista decisio ppter id qd. j. dīcā post eū in delega
tor ordinario. Secūdo casu principali qñvult trahere corā diuer
sis delegatis non pōt. vt in isto tex. siue sint delegati pape siue
ordinarios. vt dixi in. iij. nota. 2 intellige q. nō pōt durate iudicio
corā altero ex iudiciis p diuersas literas impetratas. eo ve
ro finito: an possit alij vti. Ber. tenet q. nō. Alij cōtra. vt Cin.
Host. 2 Spe. Archi. dicit q. opi. Ber. forte est vera cū tpe impe
trationis oēs questiones erāt exortē: als si vera opi. contraria.
esset em absurdū q. si impetraui iudicē ptra te aliū q. ipm perpe
tuo impetrare nō possim: quia ex hoc videret talis inter nos or
dinarius. certe de impetratioe alterius: prima lite finita nō cre
do dubiū. Sed si pendēte lite corā certis iudiciis impetratis su
per alia lite alij impetrarent: an prima lite finita valebūt iste lite
re secūde vel erūt nulle eo ipso qd impetrare sunt lite pendēte. gl.
que incipit cū effectu sentit q. vsus plurimū literarū impetratarū
ad diuersos eodē tpe reddat pcessum nullū: nō ipa impetratio.
Idē Lōp. post Jo. mo. 2 Frā. 2 p hoc dixit Sui. de rescri. pnta.
S. fi. 2. quid si sup. q. impetrās duo rescripta ad diuersos 2 eundē
dē sup duab; personalib; si solum vsus est vna illa finita poterit
vti alia. Host. 2 q. dicit hāc penam locū habere ex sola impetra
tione etiā si reū nō traxerit. dūmodo de illa pstrare possit. S. c. ex
tenore. Idē Arch. Jo. an. pdicta sic recitās nil firmat: sed p ista
opi. Host. 2 Archi. allego tex. in. l. i. in p. in. ff. qd quisq; iur. vbi
p impetratē ius iniquū bz locū illa pena: siue vsus fuerit siue nō
in dīct tū facit ratioz mens hui;. c. j. c. vlt. S. c. que intendunt co
ercere actorē ne trahat reū corā diuersis iudiciis eodē tpe: nā di
uerso tpe quare nō possit coram alio sicut coram illo nō est dare
rōnem. Considerata mēte hōz textus teneo cū Spe. 2 alijs 2 p
sertim: q. 2 do. Host. tenet alibi q. ex rescripto impetrato nullū
ius orit aduersario aūq; 2 eū fuerit facta pntatio: vt ipe tenet 2
Jnno. in. c. ex conquestione. de rest. spo. 2 tex. hic sonat q. cū eo
dem tpe mouere voluerit questiones ad eodē iudices imperare
vigeatur. Et absurdū esset intelligere verbū voluerit: scz qñcūq;
quia sic semel impetrat esset necessario adēndus perpetuo: qd
esset absurdū: 2 hoc de secūdo mēbro qñ coram diuersis delegat.
Terciu mēbrum est quando corā ordinario 2 corā delegatis
vult quis diuersis personalib; agere actionib;. Ber. tenet q.
habeat locū qd dicit in hoc. c. 2. c. fi. S. c. vbi hoc tenet in glo. se
cus. nā si hoc nō l3 reo. f. corā alio ordinario rēuenire actorē
q. sub illo corā quo cōuenit. vt in aut. 2 psequēter. C. de sen. mul
tominus d3 licere actori. vt. ff. de reg. iur. l. fauorabiliores. Sed
4 Jnn. 2 Comp. tenet q. actor 2 pōt rēuenire reū corā diuersis
ordinariis l3 Jo. mo. ptra vt dixi in primo mēbro: 2 idē dicit in
isto. S. q. possit coram vno ordinario alio delegato super reali
bus 2 personalibus: q. si aliud dicerem per impetrationes vni
iudicis preiudicare nimis ordinariē potestati. si nō possit re
in alia causa ab impetrante trahi cōtra. c. vt debitus. de appel.

2 sequeretur absurdū: q. super causa nō cōmissa nō haberet iste
iudicem sub quo posset debitorē puenire: quia nō coram illo de
legato alterius cause: nō istius: nō coram ordinario: 2 sic impe
diretur psecutio iuris sui. nō ob. regula fauorabiliores: quia lo
quitur respectu decisionis litis nō respectu ordinatiōis iudicij
in quo sibi est minus fauendū iuxta no. in. l. de dic. ff. qui satisd.
cog. 2 reterea reus debet magis astringi sub eodē litigare: qz
presumitur q. maliciose velit ad aliū trahere tanq. volens prouo
catus vlcisci fm Jo. an. qd bene probat. l. si idem cū eodē. ff. de iu
risdī. om. iud. que rationes inferūt ptra id quod in primo mem
bro dixi. f. q. cogatur actor super omnibus personalib; agere co
ram eodē ordinario. l3 posset corā diuersis vt dixi ibi. C. Quar
tum mēbrum est qñ pendēte causa appellatiōis corā vno iudice
impetrato: volo alium impetrare in diuersa cā 2 eundē. 3. 2 tenet
Jo. an. q. possim: 2 intelligit istū tex. dū dicit questiones. f. p. in
cipales. Idē Jnn. 2 Lōp. qd affirmat Jo. mo. rōne. nā si est ap
pellatū ab interlocutoria incertū est pendēte illo articulo: an de
beat remanere iudex in causa principali. nā qñq; remanet qñq;
nō. iuxta not. in. c. vt debitus. de ap. Hac igitur dubietate pen
dente nō debet ad eū impetrari: similiter si cognoscit de appel. a
diffinitiuā: q. nō directe de principali: sed an bene an male fue
rit appellatū: vt. l. eos. C. de ap. 2 ita tenet Jo. an. sup verbo que
stiones: etiā sup pbo ad diuersos. Quintū mēbrū est cū im
petro vni pseruatore 2 ptra vni: vel vni executorē 2 2 eundē alij
sup alia cā tenet etiā q. possim: nec bz locū istud. c. rō qz cōserua
tores nō habēt iudiciariā cognitiōē nisi oriat ex psona aduer
sarij puenti aliqua exceptio: iuxta no. per Jo. and. in. c. j. sup ver
bo nec ad alia. de offi. deleg. j. eo. li. Ex istis qñq; mēbris appa
ret qñ locū habeat 2 qñ nō qd in hoc. c. dicit de eodē iudice ad
eundē sup plurib; questionib; ab eodē 2 eundē. Diuersi vero
litigātes ptra eundē de eadē re an debeāt adire eundē iudicem
vel possint adire diuersos vel cōpetentes. puiusum est iure veteri
fforū. ff. de q. re. apud eun. iud. l. j. facit. l. iam tū. S. fin. ff. iud. sol.
Secūdo principaliter quero: q. ter. dicit plures psonales 2
vtrū habeat locū in realibus. C. Et pmitte q. summa diuisio
actionū in duo genera diuidit: in psonales 2 reales: inst. de ac.
S. omniū. vbi plene dicit vnde oriātur. ad ppositum ergo si volo
vni cōuenire super diuersis rebus reuendicatioe vtrum possim
ad diuersos iudices impetrare vel astringi ad eosdem: vt dicit
in hoc. c. glo. magna que incipit quasi secus. sentit q. possim: nec
habeat locū. puiusio huius. c. quod loquitur in personalib; vt ex
tex. patet. Jo. an. in nouella recitat opiniones Jo. mo. 2 Arch.
qui dicunt q. vbi res de quibus agitur sunt in eodem territorio
ex equitate huius. c. est dicendū idem in realibus qd hic dicitur
in personalib; vt sicut ibi esset vni ordinarij qui cognosceret de
omnib; ita si vni delegatus. mens em 2 ratio hui;. c. tendit ad
tollendū dispendia litij que ratio si cessaret etiam in realib; ces
saret etiā pmissio huius. c. dispendia. puta habeo debitorē ob
ligatum hic bonū. in centū. 2 in anglia in mille diuersis personali
bus actionibus: certe poteroybiq; impetrare ppter difficultatē
pductiōis testiū corā vno delegato in altero ex pdictis locis. et
ita tenet hic Host. vbi se remittit ad summā. e. ti. S. cui pndicet.
sub. S. vbi aut. 2. q. si idē. Jo. an. circa questionē pdictā de actio
nibus realib; fatetur q. in rebus vbi est eadem equitas hec pñi
tutio est seruāda: sed negat penā de qua hic loquitur locū habere
si ista cōstitutio nō seruatur: 2 vide etiā per eū hic. 2 in. c. fi. eo.
super glo. 2 in realibus: ergo distinguere: aut res sunt in eodē ter
ritorio. 2 ista cōstitutio est seruanda: aut in diuersis: 2 tunc ad di
uersos poterit impetrare: nec tamē erit locus huic questioni in
realibus: 2 ita ibi refert. Tercio principaliter quero vtrum si
nō fuit exceptū valeat iudicium diuersum cōtra formā huius. c.
gl. que incipit in hoc ampliauit. ponit opi. vna est q. valeat: quā
vt refert Jo. an. in nouella. sequit Comp. S. e. c. sup literis. 2 Jo.
mo. qui tamē subdit q. equius est q. valeat sententia 2 pcessus. f.
fauore res quo est inductū principij hui; questionis 2 in odiū
impetratis. ar. l. nec eo min. C. de pcur. 2 hoc tenet Frā. in reo p
sente 2 tacente. Host. 2 Archi. ptra: quia litere que nō valent: vt
dicit iste tex. non possunt p sensu partiū validari. c. significanti
bus. de offi. dele. Tunc em actus inualidus roborat p sensu qñ
solēntas siue forma est inducta principaliter ppter cōmodū pri
uatorū: secūdo ppter publicā vtilitatem: vt in. c. si diligēti. de fo
ro cōp. vide etiā ad hoc qd no. bar. in. l. j. ff. de leg. iij. Jnno. tū di
cit q. litere ptra istud. c. impetrare possunt ratificari per expres
sum p sensum: sed non per patientiā taciturnitatem: quia patiē
tia talis nō inducit rogationē iurisdictionis. Pati em magis
videtur ppter reuerentiā vel timorē q. velit eum aliquod ius cō
ferre: subdit tamen quod graue esset hic defendere: scz q. h. pos
set fieri expresse nō tacite pro hoc vide qd idem no. in. c. cū cām.
de testi. 2 in Spe. de cōpe. in. adi. S. j. ver. qd si duo. Idē vna
oppo. quam elice. ex glo. sed si reus 2c. videret em vt dicit glo. ista
cōstitutio

In pso
nales. Ad
de do. Pas.
in ru. de ac.
inst. 2 quod
actio realis
bat cuilibz
successori et
singulari vi
de. l. ij. C. de
pet. her. 2. l.
j. C. cōia de
leg. bal. i. l.
si abducta.
C. de fur. et
in quo loco
sit iurēda.
bal. in. l. euz
longi. C. de
pser. long.
tempo. 2 de
actionib; p
sonalib; vi
de doc. rma
xime Albe.
d. rosa. in. l.
q. g. casus.
ff. de pecu.
et. in. l. fin.
S. fi. de con
trahē. emp.
l. j. S. si hīs.
ff. ad senat.
trebel.

constitutio damnosa actori: si reus iudice appellauerit super vna actiōe: nā tāq̃ sibi suspectus nō poterit sup alijs pcedere: vt. s. de ap. ad hec. So. vt in gl. Utrū autē hoc sit verum scz q̃ sola appellationis interiectio reddat iudicē a quo p̃babiliter suspectū in alijs causis: habes hic q̃ non in tā motis. In mouēdis dō dicit vt in d. c. ad hoc per Jo. an. qui hic dicit q̃ iudex impetratus sup vna personali in cā appellatiōis cognoscat de alijs motis corāz iudicē a quo ratione cōneritatis. s. de p̃sti. c. translatō. sicut de reconuētiōe ip̃e no. de mu. peti. c. j. in glo. reconuētiō. ver. corā iudicē. Ultimo no. vñi verbuz nouelle q̃ si causa simpliciter est cōmissa inter aliquos: actū est criminaliter lite finita agi poterit civiliter ex eadē causa corā eisdē iudicibus. qd̃ intellige i cā su quo snia lata in criminali nō p̃iudicat in civili. qd̃ qñ sit no. q̃. in. l. j. c. qñ civilis ac. in. iij. q. 2. vide in Spe. ti. j. s. j. ver. qd̃ si p̃inceps. Itē quid iuris si actor plures impetrauerit diuersos corā hac p̃stitutionē: sed oēs cōmittuntur: vide in Spe. d̃ rescrip. p̃senta. s. si. ver. quid si in bis.

- 1 Reus durante iudicio non potest contra actorem impetrare alium iudicem.
- 2 Facultas reconueniendi a summo pontifice est beneficium reo concessum.
- 3 Iudices delegati a sede apostolica p̃nt tanq̃ suspecti recusari.
- 4 Reus reconueniendo dicit experiri.
- 5 Iudiciū dicit habere longas moras.
- 6 Reus aliqui reconuenit actorem super eo de quo iudex cognoscebat nō poterat nisi parte volente.
- 7 Accusans criminaliter intermisi civiliter reconueniri nō potest.
- 8 Reconuētiō an habeat locū in causa appellationis.
- 9 Reconuētiō an habeat locū corā arbitro.
- 10 Reconuētiō corā iudice delegato est a iure inducta.

Reus quoq̃ p̃tra eundē super plurib⁹ actiōib⁹ ad eundem iudicē literas impetrare nūc p̃ouidet circa reum vt cogatur litigare corā iudice impetrato ab actore. Itē ibi iudicio p̃tra ip̃m q̃ eodē durate iudicio reus nō pōt corā actore alii iudicē impetrare: sed de iure suo d̃ experiri coram iudice impetrato ab ip̃o actore: vsq̃z aut ad quod tps̃ dicat durare iudiciū quo ad hoc est gl. notabilis in. c. j. de mu. pe. finito vero iudicio potest reus puenire actorem per alias literas etiā pendēte p̃i mo iudicio impetratas: vt no. Jo. an. s. c. pastoralis. in glo. si su per. in. si. vide in Spe. de reconuē. s. j. ver. quid si ip̃e. Itēz no. ter. dnm̃ dicit obnoxii sic indistincte. Ex quo dicit quidā q̃ qñ cumq̃ ista obligatio superuenerit etiā pendēte iudicio habet locū qd̃ hic dicit nō ob. q̃ non esset obnoxius tpe impetrati rescripti. ar. l. omniū. ff. de pecu. vbi procurator agens tenet in causa reconuētiōis dominū defendere super rationibus postea ex ortis: multo magis ip̃e dominus tenetur super talib⁹ se defendere. Damafus. q. xij. tenet contrarium quia in rescriptis resp̃cimus tps̃ date. vt. s. c. eam te. ad hec. ff. de dam. infect. l. damni. s. si. is. et hoc tenet Jo. an. fatetur tamē q̃ si esset actōz nō excepti valeret processus et sententia: vt. l. si rem. s. si. ff. de pig. act. et in. c. abbate. sane de regu. iur. que iura loquuntur cum agitur corāz ordinario licet sine actione. Item loquuntur in iure superuenerit ex causa de p̃terito questio p̃cedēs loquitur cum ex causa post rescriptum exorta que nō includebat sup rescripto. q̃ g̃ omisso exceptionis faciat eā includi non habet rationē: nisi dicas q̃ p̃rogatio que ex taciturnitate oritur operet hoc qd̃ non credo vt dicit. s. in. iij. q. in. p̃in. Item nota q̃ p̃edit libellus generalis dñi dicit obnoxius dixerit cōcor. l. si ex multis. C. de anna. ex. potest tñ peti declaratio generalitatis nisi causetur ab aduersa rio: vt. l. j. s. q̃ autē. ff. quozā le. et no. Jo. an. in. c. p̃sti. de resti. in. integ. Quid ergo si petita non fuerit ex facto narrato in libello oriantur diuersae actiones habētes diuersam naturā fm̃ quā habebit iudex ferre sententiā: vide notabiliter per Jo. an. in. c. cū d̃ lectus. de or. co. et per Ly. in. l. edita. C. de edē. Itēz no. q̃ facultas reconueniendi a papa est beneficium reo cōcessum: et cōstitit in hoc beneficium: q̃vbi de iure deberet questio actoris p̃i ventilari: decidi per. l. qui prior. ff. de iudi. bñficio reconuētiōis cōsequetur vt sua questio terminetur ventilatur simul. cum alia p̃ius mota: vt. d. c. cū dilectus. de or. cogn. Ex hoc inferit q̃ reus pōt huic beneficio expresse et tacite renūciare: qd̃ p̃t: quia talis ordinis peruersio non reddit iudiciū nullū: vt. l. j. s. si. ff. que sentētie sine ap. re. qd̃ etiā ex eo p̃tingit: quia licz peruersio ordinis ynus cause ad seipam reddit iudiciū nullū: sed et vnus cause ad alterā: vt. l. j. C. de ap. Itēz q̃ iudices delegati a sede apostolica possunt tanq̃ suspecti recusari: vtrum autē an reconuētiōe et post possint subdelegare plene no. in. c. iudex. de off. si. dele. j. eo. lib. Dubiū facit: quia suspitio est vitii personale. nā concernēs dignitatem: ideo ep̃s cognoscat de suspitione opposita contra eius vicariū: sed non de appellatione p̃pter idēnitā

tem tribunalis. vt in. c. si cōtrarium. j. de offi. dele. Utrum autē valeat quod fieret a iudice post recusationem p̃positam. Inno. dicit q̃ non meminit se legisse q̃ nō teneat processus delegati et etiam ordinarij recusati nisi ab eo appellet vel alio modo legitimo causa eximatur a sua iurisdictione. strariū tenet post. vt no. in summa. de offi. dele. sub. s. nec illud. ver. quid sit effectus. idēz p̃sultit Bar. per. l. j. C. si quacūq̃ p̃redi. pot. vbi allegans suspitio nem hoc ip̃o eximitur a iurisdictione iudicis. et per p̃sequens non valet qd̃ agit de hoc in Spe. de recu. s. qualiter. ver. sed q̃s cognoscat: et per Jo. an. post Jo. an. de appel. c. cū sp̃ali. Itēz no. q̃ reus reconueniēdo dicit experiri: et sic censetur actor vnde ex cōcatus qui repellitur ab agendo repellit a reconueniendo. vt in. c. cum inter priorem. de ex. Itēz no. ter. dum dicit valuerit. innuit em̃ q̃ ista impetratio nō sit reo necessaria: quia beneficio reconuētiōis potest ius suū deducere corā iudice delegato coram quo trahit: vt in. c. ij. s. de mu. pe. et per hoc non approbo quod no. Jo. an. sub dubio forte. in. d. c. j. vbi dicit q̃ corāz iudicē delegato non habet locū reconuētiō post lit. p̃est. sine nouis literis de quo latius. j. subdam. Itēz no. q̃ eadē est pena actoris et reus aliter impetrantiū q̃ hic dicatur. et loquitur ter. quādo coram iudice delegato pape vult etiā conuenire quis: qd̃ nō potest. vt hic dicit. Si vero corā ordinario reus deduceret ius suū an valeat iudiciū dic q̃ sicut dicit. s. in. p̃in. c. in actore. Quē extra glo. et doc. nos habemus ius antiquū digestorū: ius cōdicis. ius autē. et ius istud nouissimū. et oia tractāt de ista reconuētiōe p̃missa corā iudice als nō cōpetente in dicta cā. quid ergo differt vñ ius ab alio. Rñ. q̃ quando conuētiō et reconuētiō fit sup eadem rez omni iure est idē: quia dicit coram eodē iudice. Nec debz cause p̃tinetia diuidi. l. j. ff. de qui. re. apud eū dem iud. ea. et l. nulli. C. de iud. Hic tamē aduerte quia Inno. reuocat in dubiū vtrūq̃ sup eadem re admittat petitiō rei straria petitioni actoris. puta petit actor sniam p̃firmari: reus conuētiōis petit eā infirmari: an possit dicit vt no. Jo. an. in. c. cū p̃tingat. de offi. deleg. vbi videt tenere q̃ non: et ibi corā eum allego alia iura. Item aduerte q̃ licet nō debeat diuidi: tñ si cōuenit coram ordinario conueniatur corā alio de eadē re ab eodem valebit scd̃z iudiciū: qd̃ dicit no. Jo. an. in. c. cū. Ferraricis. ad si. s. de p̃sti. i. q. civilis. in criminali dicit Bar. in. l. j. de sepul. vito. et hoc de p̃i mo mēbro: quādo de eodē negotio vel de eadē re. Quādoq̃ cōueniō et reconuētiō fit sup diuersis reb⁹z causis: et tñ aut actor conuenit reum coram iudice ip̃ius actoris in certa quāritate: et tunc idē iuris quia reus poterit reconuenire actorem coram eodem iudice de illa quāritate: et etiam de maiori nec pōt corā alio vt. l. si idē cū eodē. ff. de iudi. Quādoq̃ actor cōuenit reū corā iudice ip̃ius actoris: quē tamen actor pōt aliquo p̃iullegio declinare: et tunc idē omni iure qd̃ apud eundē iudicem pōt et debz fieri reconuētiō. vt. l. ij. s. sed si agant. ff. de iudi. et l. qui nō cogit tur. ff. de iud. Quādoq̃ actor conuenit reū coram iudice peni tus non suo. s. ip̃ius actoris: et tñ de iure veteri non reperiebat posse reconuētiō fieri: sed per ius. C. leu. et l. pap. C. de sen. p̃mit tebatur reo reconuenire volēt. nō aut imponebat sibi necessitas: nec prohibebat ire ad alium iudicem. hodie per iura autentico rum imponit reo necessitas: vt coram eodē iudice reconueniat si vult agere prima lite pendēte: vt. d. aut. et p̃sequenter. vbi p̃di cta dicit Bar. Sed dices quid ergo addit istud. c. ad illā autenticā. dicit q̃ nullitate p̃cessus: quia als valuisse coram alio si nō fuisset opposita exceptio. Sed ea etiā p̃termissa vel omissa nō valet: vt in isto. c. quod intelligerū in casu suo. s. cū reus corā alio iudice per alias literas impetratas trahit actorem in cā. Ss si coram ordinario valet si exceptio nō opponat: vt ip̃e no. in. d. aut. circa si. et ita tenet hic Jo. an. sup gl. forte ponit hec duo ibi dici posset. Venio ad glo. forte ponit. et quero scd̃o qd̃ vult iste ter. dñi dicit p̃uentionis et reconuētiōis et dicit in ea. sed Fran. dicit p̃ hūc ter. reprobari op̃i. Jo. an. et alioz q̃ dixerūt reconuētiōe fieri debere in p̃in. litis et statim post. et approbari op̃i. Jo. Bal. et d̃ do. tenentiū q̃ durate iudicio fieri poterat: vt ip̃e no. in. d. aut. et p̃sequenter. Quozā op̃i. sequit Bar. s. de mu. pe. c. j. vbi Jo. an. refert strarias op̃i. et d̃ offi. Ber. reducit eas ad p̃cordiā distinguēdo sic: aut reus vult puenire actorem cū p̃iullegio reconuētiōis. s. vt simul tractent et terminent: et pōt incōtinenti nō ex intervallo. Nam si posset ex intervallo reconuenire quō possent simul ventilari: cū forte causa p̃ima sit p̃i p̃finit: et alia nunc mouet re ergo tractabat sine. d. p̃iullegio. Si vero incōtinenti reconueniat habebit dictū p̃iullegiū verbū reconuētiōis hic positum stat p̃prie cū incōtinenti reconuenit. Si vero ex intervallo tñ pōt dici conuētiō: haberet tñ ista conuētiō facta pendēte primo iudicio naturam reconuētiōis in hoc. q̃ est competens iudex contra actorem qui als non esset sed nō cū illo p̃iullegio vt eadem sententia terminet. Et ita sentit Bar. in p̃dicta aut. cuius op̃i. hic reprobat. Itēz sentit

Petrus de ancha. super sexto decretalium

Ad idē.
 Not. hanc
 opt. quā tes
 net bart. in
 aut. cōseqn
 ter. Cō sen
 tē. interlo.
 om. iudi. in
 fi. iij. col. et
 in pnc. v. et
 Inn. vt res
 fert Pan. i
 c. j. de mur.
 peti. in. iij.
 col. per plu
 res ratios
 ipe tñ pan.
 fi in. vi. co
 lū. tenet S
 rri videlicz
 q recōuētō
 et q ad effe
 ctū progā
 tū nō p̄t fie
 ri nisi añ. lū
 tē test. vel
 statim post
 z etiā idē
 qd Pano.
 tenet h do
 m. in vl. co.

Jo. an. in cle. sepe. de ver. fig. super verbo exordio: nō tamē clare loquitur. dicit enim licet quicquid puenire possit actorē &c. Pondera verbū quādoq; quasi per hoc innuat qd ex intervallo sibi conueniat actorē: quādo iudex aditus sup causa principali est alius iudex ordinarius ipsius actoris: alius nō posset recouēniri ex intervallo sine nouis literis: & dicit Jo. andr. allegādo tñ. s. eo. c. j. in nouella. ad fi. do. Jo. cal. refert Host. tenere hanc opi. p̄cise. s. qd nō possit ex intervallo sine nouis literis: & ipse not. in illo. c. Ad idē Jo. cal. & sequitur in. d. c. j. in addi. & dicit sic de facto obtinuisse. Ego. put dixi. s. in. vij. notabili nō approbo istā opi. naz p̄mo p̄tra tex. huius. c. in quouerbū eodem durante iudicio refertur adverbū recouēntiōis būficio. & adverbū cōuentiōis: & hūm principale oratiōis vtriusq; verbi subiequit: de iure suo dē apud eosdē iudices experiri &c. nec salua ratiōe recti sermonis & cōtinuate oratiōis potest verbū p̄cedēs durante iudicio &c. re ferri magis ad cām cōuentiōis q̄ recouēntiōis. ad duo ergo relatiō etiā diuerse nature intelligi vniformiter: vt. l. iam hoc iur. re. ff. de vul. & pup. Itē vtrūq; maluerit qd sonat i arbitriū liberū eligendi hoc vel illud videtur cōcedere electionē ipsi reo: vel velit nouas literas impetrare: vel per impetratas per actorē eū recouēniri: & qd illud impetrare nouas literas non sit nec cessariū nisi casualiter. sentit glos. sup hō literas: puta cōis est opinio qd conuentus in causa summaria possit recouēniri in ordinaria absq; tamē p̄uilegio recouēntiōis in simul p̄cedēdo: vt no. Bar. in. d. auct. & p̄sequenter. & Ly. ibi ad fi. & Bal. ergo & cū reconuentio sit ex intervallo videtur fieri posse: vt qd pot natura cause possit interuallū temporis. ar. l. miles ita. s. & quia dixim. ff. de mi. te. ¶ P̄terea cū iudiciū habeat longas moras: vt. l. eo tempore. de pecu. qd pendente lite mota per actorem reus nō possit cum recouēniri coram aliquo: poterit nimis disferre: qd lis durat quādoq; xl. annis. c. cum literis. de in integ. resti. nam cū aliū qd corā quo conuenitur non habeat: nec trahere actorē possit: vt in illo. c. & auct. & p̄sequēter. C. de sen. absurdū esset dicere qd possit in p̄secutiōe iuris finē iudicij p̄tra eū mōti expectare: vel eū arctare ad impetrationē literarū corā eisde iudicibus: & iste tex. eū adhuc non arctat sed relinquit eius libero arbitrio. dñ dicit maluerit &c. Et hoc habz equitatē. Itā post qd actor p̄tra ipm reū obtinuit coram eodē iudice litigare etiaz si ex intervallo velit experiri: cōmodius equius est qd per literas iam impetratas recouēnti qd per literas nouiter impetradas non sine sumptibus dispēdijs in accessu ad curiam p̄tra ratio nem & mentē istius. c. ¶ Secundo queritur vtrū quod hic dicit in reo qd debet ad eundem delegatum literas impetrare p̄tra actorē: habeat locū sicut actorē coram ordinario conuenire: tenet qd nō habet locū. In nouella dicit qd huic opinioni fortiter contradicit auct. & cōsequēter. que simpliciter necessitat reū ad adeū dum eundē iudicē coram quo cōuenitur. Et ideo cōcludi Joā. an. qd habeat locū ista p̄uiso etiā in ordinario: vt adiri non possit per eū coram delegato conuentū. si tamē conuenerit locū erit huic pene nullitatis p̄cessus: sed valebit si nō fuerit opposita exceptio fm est. & dixi. s. fm Bar. ¶ Venio ad glo. que incipit forte est &c. quā recito opponendo tex. iste pendente iudicio per mittit in causa reconuēntiōis eosdem iudices impetrare: sed cōtra. frustra p̄cibz impetratur qd de iure cōi cōceditur. l. j. C. de thesau. li. x. Sed reus sine alia impetratione poterat actorē coram eisde iudicibz recouēniri. vt. c. j. s. de mu. pe. ergo nō debuit hic papa sup̄ueniā impetrationē perluadere p̄tra. l. nō cogen dum. s. fabinus. ff. de p̄cura. & l. stipulatio. s. diuus. vt le. no. ca. So. vt in gl. que sentit qd recouēntio nō p̄cedit in causa de qua iudex conuēntiōis iudicare nō possit: quod tenet Inn. in. c. j. in prin. s. de mu. pe. & Buil. in Spe. de recouē. s. j. post prin. & s. ij. ver. & tradō. & cōiter oēs canoniste. Accur. p̄tra in. d. auct. & cōsequēter per. l. quotiens. C. de iudi. ad hanc respondet Spec. qd aliud est per modū exceptionis deducere in iudiciū causam de qua principaliter cognoscere nō possit: & hoc est p̄missum. aliud est eā deducere p̄uia reconuēntiōis: & hoc nō permittit. P̄o accur. videtur casus in. l. si idē cū eodē. s. qd si mutue. ff. de iurif. om. iū. vbi de causa in qua nō est competēs reputatur cōpetens si per modū reconuēntiōis in iudicio deducatur vbi etiā text. in corpore vnde sumitur illa auct. nam ibi lex facit eū competentem iudicē in vtraq; causa. quid dicemus. Bar. reducit ad cōcordiā distinguēdo sic. ¶ Quādoq; reus recouēnti actorē sup eo de quo iudex nō poterat cognoscere nisi parte volētē vel p̄rogas te iurisdictionē: tūc recouēntio fieri p̄t. vt. d. s. qd si mutue. & l. ij. s. sed si agat. ff. de iudi. ratio est: qd per electionē actor sibi p̄iudicat: & debet pati habere eū in iudicē p̄tra se: vt dicit tex. in. l. cum pap. vbi dicit qd debet pati: sed hoc nō debet pati si nō recouēnti vtrāq; parte volētē. puta iudex laic⁹ de cā eccl̄astica vel officia li: & tūc nō est locus reconuēntiōis: & ita loquit opi. canonistarū.

nam tunc cessat rō conuētionis z reconuētionis qd dicitur patitur. sed
hic licet actor velit pati: nō tamē patiē natura causē. Et sic loq̃
tur. l. cū pap. Super rebus q̃ que als non cadūt sub iurisdicōe
vtrū habet locū reconuētio bonavide p̃dicta cōsideratio bar
to. sed qd dices in personis als exemptis iurisdicōe iudicis an
si corā eo agūt: poterūt reconuēiri. pone exemplū in clerico agē
te corā iudice laico q̃ laicū put debet: vt. c. si cleric⁹ q̃ laicum. de
fo. cōpe. an corā eo tenebitur rēdere in cā reconuētionis: vulga
ris est questio in qua vari vari sentiti: vt refert Jo. an. in. c. at
si clerici. de iud. z Archi. plen⁹ in. c. j. de cle. cō. eo. li. Registe in
d. aut. vbi Cy. post Jo. e. cor. dat cū Archi. videlicet q̃ nō possit.
Bar. cor. cū Ber. q̃ possit. z idēdo. Jo. cal. Idēgo tenui in
d. c. at si clerici. est em̃ illa pzogogatio iurisdicōis inducta p. l.
sine facto agētis: z certū est q̃ lex pzograt forū clericorū ad aliū
ep̃m q̃ suū. l. si straxerūt in alia dioceſi: vt no. Jnn. in. c. cuz dile
cti. de fo. comp. e. Circa causas in quib⁹ iudex corā quo fit re
conuētio est competens: reuocat hoc in dubiū vtrū actor possit
reconuēiri de cā criminali: dicit not. Jo. an. post Jnn. in. d. c. j.
de mu. pe. z plen⁹ p Bar. in. d. aut. z psequēter. vbi de hvideas.
Descendo ad glo. pe. z quero tertio qm̃ si veruz qd dicit in h
c. q̃ re⁹ recusando iudicē impetratū ab actore nō cogit ad eū
impetrare. dicit glo. qm̃ a principio nō p̃sensit in euz vel superue
nit cā recusandi. Si ergo corā eo litigare incepit nō pōt eū recu
sare in causa reconuētionis. simile dicas in actore qui eū elegit
ideo recusare non pōt: vt. d. aut. z psequēter. z. l. cū pap. Et h ve
rū q̃ actor nō pōt eū recusare aliquo p̃uilegio qd eximat per
sonā actoris ab illa iurisdicōe. Sed p̃uilegio cause bene po
test recusare reconueniēte. puta ille qui agit de spoliatiōe z pe
tit restitutionē: si reconueniat pōt opponere q̃ nō potest recon
ueniri donec restituat: vt. l. si quis agat de fund⁹. ad. l. iul. devi. z. c.
cum dilectus. z. c. si. de ordi. cog. Item in causa de p̃uilegi cōuē
tus non possit recōuenire: vt. l. si. C. de comp. e. Idē in criminali:
qz accusans criminaliter i. interim nō pōt reconuēiri ciuilitē:
vt. l. si. de ord. iudi. his casibus p̃uilegio cause excludit recōuē
tio. Sed super glo. in qua dicit q̃ in materia reconuētionis
debet cause simul tractari eadē snia terminari: vt. c. cū dilectus
z. c. j. de mu. pe. Vero quid iuris si illa discussio sic simul nō po
test contingere: puta qvna est summaria altera ordinaria ita q̃
prima breues hec scdā dilaciones longiores exposcit vt. c. sepe.
dever. signi. in cle. vel pone q̃ dubia statim liquēt in vna forte p
confessionē partis vel instrumēta indubitata. alia vero tractatū
longum exigit. Istis em̃ exemplis z similibus ista mixta exami
natio non potest cadere. vtrum ergo decisio cause liquide disse
retur ppter alteram dubiam z prolis: vel vtrum in primo exē
plo recedemus a natura cause summarie vt ppter reliquā retar
detur: videt q̃ nō: qz boni p̃toris est lites dirimere: vt. l. quidaz
si cer. pe. z sic ptingeret p̃trariū eius qd attēdit iuris latoz. s. ad
celerē litis expeditionē effugiēdo dispendiā: vt in isto. c. z. c. si
nem libit⁹. s. de dolorz. z. l. pperandū. in pzin. C. de iud. in pzi
mo dubio: videtur q̃ beneficio cause summarie ordinaria in eo
dem iudicio deducta sit censenda similis nature: vt in. c. ij. s. de
mu. pe. vbi reuocatio appellatiōis in conuētionē extenditur ad
reconuētionē. alij aliter dicūt. vt no. Jo. an. in. d. cle. sepe. s. ve
rum. qz ibi Jo. an. distinguit: quia aut ordinari⁹ vel delegat⁹ co
gnoscit de causa que in sui natura est summaria: z non habet lo
cū reconuētio in causa ordinariā: z in hoc est vera opi. Jnnoc.
aut delegat⁹ cognoscit de causa que est summaria per rescriptū
principis: z tūc aut concessum p̃prio motu idēz qd. s. qd nō ha
beat locū reconuētio: z pcedi possit in ea summarie sicut in cau
sa conuētionis: vigoze talis rescripti ad impetrationē cōcessi. ar
gu. d. c. j. de mu. pe. z. l. j. ff. qd quisqz iur. vide etiā p Bar. in. d.
aut. z psequēter. vbi dicit q̃ habet locū reconuētio: sed non cuz
illo beneficiō eadē snia terminetur. vide tñ oīno Jo. and. in
d. s. veruz. Sub alio dubio cū de vna prius liquet q̃ alia. altero
ex predictis modis dicit Jnnoc. q̃ poterunt diuidi sententię p
pter difficultatē pzobationū efficaciam exceptionum. ar. C. de
cōpen. l. fi. z qd no. Jo. an. post Jnn. de duob⁹ p̃tentibus p̃baz
in rubrica de spō. duo. Alij dicūt q̃ ppter reconuētionis naturā
q̃nis vni parti cōpetenti exceptio sit z nō alteri: z quis sint faci
les p̃bationes ex vna parte ex alia difficiles: necesse erit seruare
qd est de natura conuētionis in cognoscēdoz idēz iudiciō. q̃ opti
m̃ h̃ost. magis conuenit subtilitati iuris: licz equioz sit prima
Jo. an. remittit ad not. per eū in Spec. de reconuē. s. videnduz.
sup verbo si iudex. z hoc qd dixi ip̃e refert in. d. c. cuz dilect⁹. sup
verbo appellat. Ad illud dubiū cū sup̃vna est appellatum:
q̃ lata est snia. dicit h̃ost. q̃ tūc nō terminabūtur vna sentētia
habet ergo locū qd de vna sentētia dicit quando non est ab alte
ra appellatū. dicit Jo. an. strarū puto ad quod facit decr. au
ditis. de pcur. z quid iuris si a sentētia lata sup̃vna fuerit appel
latum: an differetur executio donec feratur snia super alia. tan
git Jo. an.

git Jo. an. in. d. c.
 rilitat maior ihera
 reri in causa appo
 per. l. ij. §. bi qui
 Quid si agat offi
 §. fic. in. l. ij. in. fi.
 corā arbitro fit lo
 arbi. Ratio est do
 magis q̄ reſillit
 q̄ si aliquis eſſet
 delegato nō eſſet
 cludit in. d. au. z.
 dubito an ſit veri
 arbitri nō videt
 tro: quia carer
 re igit iurifdictio
 tione inducit: ſed
 to qui bz iurifdic
 turis ſubſtantiā
 nō ſubſtitit: vt nō
 ¶ P̄terea r
 re: vt. d. i. de mu
 nēveſtit veki me
 nō excludit: ſed i
 nō poſſet dicto co
 iudicetio. ſ. i. p̄
 rētur corā diuerſi
 de recontēto le
 cto caſu habeat l.
 ¶ Papa alic
 Papa ſtatuto: nō
 Statutes poſſi
 Electio canonici
 Scholaris qui
 ſebitur ſcholari
 ¶ do ſol
 bit po
 tatem. ad hoc. l.
 importantibz p̄li
 miſvolūtatiſ
 uere pōt ſtatut
 re in tota primi
 ¶ ¶ J̄tē q̄ ſtat
 ne penariſ p̄ſi
 renouatione ip
 ben. vti etiā de
 re: vt. l. omniū. C.
 nō fit mēto de
 rent gratie: q̄
 cur neceſſe ge
 c. p̄ſi. §. eo. q̄
 4 ſcribit: q̄nq̄ nō
 ſiſ collegiat
 conſuſu ad ep̄
 ad ep̄m ſolui
 ho. c. x. q̄. i. p̄
 ui. z. C. de epi.
 parte. xxij. q̄. j.
 ecclie collegia
 de inſti. c. ij. 2.
 de inſti. c. ij. 2.
 pertinet electi
 §. de offi. vica.
 do tenuit. d. j.
 dotatione eccl
 patro. nobis.
 bendaz noue
 eligēdz preſe
 receptionē in
 beat eſſe colle
 ſingularis: po
 in literis pap
 in quā forte a
 ret receptio ſa
 q̄. iij. q̄. manum
 ſingularis: po
 q̄ ſit ali
 ri: vt. j. de his
 lib pēndā qu
 alle. de accu. a.

2

lebitur scholasticus natus.

Cum aliquibus quæsecundo distinguens
do soluit. ibi. canonicorum. ¶ Ho. q. papa quicquid scribit per verba importata necessitate quicquid meravoluntatem. ad hoc. l. sepe. ff. de offi. p. ubi quid iuris. de verbis istis importantibus liberum arbitrium necessitate quicquid perferunt in vltimis voluntatibus attractibus et rescriptis. ¶ Itē q. papa removere potest statuta obstantias et quæcunque alia ad certum actum sicut in totum perimere. s. ti. i. c. j. in fi. z. de. dudum. de sepult. ad finem.

Itē q. statuta potest sua statuta firmare iuramento adiectione penarum affirmatio de applica. Utrum autem ista vincula impediunt renouationem ipsorum statutorum de iuramento. dicit. c. dilecto. de preben. ubi etiam de vinculo affirmatiōis applice. que non videtur impedire. vt. l. omnium. C. de testa. ¶ Itē innuitur. q. gra applica in qua non fit metio de statutis et consuetudinibus ecclesie non valet quicquid obstant gratie. q. papa in dubio non videtur velle talibus derogare sicut nec legē generalē cōdendovidef ipsa renouare. vt. s. ti. i. c. j. z. c. p. si. s. eo. ¶ Itē q. quicquid receptio canonicorum pertinet quibus scribitur. quicquid non. ¶ Circa hoc ergo incidenter querit in ecclesiis collegiatis non cathedralibus ad quæ spectet electio canonicorum. vtrum ad episcopum an vero ad prelatum capitulum ecclesie. ¶ Quidē q. ad episcopum solū salte cū consilio sibi capituli. vti. c. qm. vt ait dei. z. ho. de. z. r. q. j. regēda sibi vel ceteros clericos cū dei timore preueni. z. C. de epi. z. de. l. in ecclesia. in fi. per quam. l. tenet Archiep. hac partē. xxi. q. j. s. vlt. Secūdo arguit q. ad prelatum capitulum illius ecclesie collegiate. per. c. fi. de regula. j. eo. quā op. tenet. Ho. s. de insti. c. ij. Tercio arguit q. ad capitulum prelatum illius ecclesie pertineat electio. z. ad episcopum affirmatio. arg. eorum que no. hic. Ho. s. de offi. vica. ad hoc. z. de statu mo. c. fi. in fi. Hanc partē consule do tenuit. d. Federi. de senis p. l. xxiiij. tali ratione. sicut enim ex dotatione ecclesie querit quis sibi ius patronatus. vt. s. de iure patro. nobis. per totum. ita et ecclesia de cuius bonis constructur prebenda nouus titulus in eadē creatur. debet sibi queri ius istud eligēdis presentandis. ad hoc de eccl. edi. c. iij. ¶ Alteri circa istā receptionē in canonicos per ipsas applicas dubitari potest. vtrum debeat esse collegialis sicut illa que fit a capitulo. an vero sufficiat singularis. hodie forte abvno cras ab alio. et est huiusmodi scire quoniam in literis papæ vel executoris sui est adiecta pena contra resistētes in quā forte aliqui nollēt incidere. Dic q. regulariter non valet receptio facta ab isto vel ab alio postquam scribitur collegio. xij. q. iij. q. manumittit. hoc fallit quoniam in capitulo recidisset in vnum. forte q. sunt alij negligētes noli ostēdes quare non debeat impleri. vt. j. de his q. si. a. ma. par. ca. c. j. Dicit etiam Inn. q. si papa statu lit prebenda quilibet ea poterit recipere cū iam sit illi ius quesitus. alle. de accu. accedēs. z. ita no. in. c. bone. s. de postu. z. c. eaz. te. s.

CRecon
 uento. Ad
 de Per. de
 sen. i. aut. cō
 sequēter. d
 sentē. et ibi
 Salp. bal. i
 l. per hanc
 ult. colū. de
 tempo. ap.
 Bar. in. d.
 aut. psequē
 ter. Car. in
 cle. sepe. s.
 nō decē. de
 verb. signi.
 Pan. in. c.
 j. d. mutua.
 poli.

Schola
ris. Adde
q̃ scholarj
absēa s̃tu
dio p̃ quina
quēniū per
dit matricu
lā. l. ij. C. de
p̃imi. li. xij.
z. l. ij. C. de
domest. ta
mē p̃ noua
matricula
tione non vo
lētū solue
re. l. pe. d. c.
sue. bart. in
phil. inci. q̃
dam schola
ris. alex. in
l. aut scā. s̃
tempus. ff.
de pe. Flo
in. l. j. s̃. ha
bitare. ff. d
bis q̃ deie
vel effude.

Petrus de ancha. super. vi. decreta.

- 1 ¶ Beneficia 7 gratie qñ dicantur expirare.
- 2 Gratia resolutio pōt pendere a volūtate gratiāfaciētis.
- 3 Voluntas 7 beneplacitū an morte extinguat̃ur.
- 4 Ecclesia vniuersitas 7 collegium dicuntur habere possessionem rerum suarum.
- 5 Nomē mutatū in creatiōe pape qualiter accipi debeat.
- 6 Pape gratia stricte est intelligēda.
- 7 Compromissum factum in abbatem an eo mortuo transeat in successorem.

S gratiose **C**ponit distinctionē bimem-
bris: et scdm membrū prosequit
ibi: scē: et circavtrūq; determinat casum dubiū ibi p-
teritū. **C**† **H**o. q. nō semp beneficiar gfe sunt perpe-
tue: sed expirāt qñq; per obitū cōcedentis. et hoc qñ est cōcessio
et gratia limitata: vt hic erat. s. ad beneplacitū. vbi vero gratia ē
simpliciter facta: perpetua censet nec morte cōcedētis extinguitur
etiam si cā ppter quā emanauit concessio expirauerit: vt nu-
merus liberorū cui⁹ forte preteritū gratia facta fuit: vt not. 3o.
an. in. c. docet. de reg. iur. in mercuria. ar. in pstrariū. de decimis
suggestū. 2. ff. de vul. et pup. l. ex facto. **C**† Item q; resolutio gra-
tie pōt pendere a voluntate gratiā facientis: vtrū autē ita sit in
resolutione ptractus. videtur q; nō: quia obligatiōis substantia
nō pōt conferri in arbitrium alterius ptractantis. vt. l. in emē-
tis. C. de contrahē. emp. ergo nec resolutio: quia de cōtractu ad
distractū est licitū argumētum: vt in. l. si vt proponis. C. de nup.
credo q; resolutio possit alterius ptractantis arbitrio cōmitti si
cut resolutio legati in voluntate heredis: licet nō ipm legatū sit
est casus in. l. xj. §. sic fidei cōmissum. de leg. iij. coniuncta. l. sena-
tus. §. legatis. de lega. primo. **C**† Item q; idem est dicere ad vo-
lūtatem qd ad beneplacitū: verbum tamē volo latius patet. pos-
test em ille in cuius voluntate aliquid committitur preferre ini-
quum equo: non ita si per verbum placet quod sonat in arbitriū
boni viri: vt. l. t. p. is. ff. de fidei cōmiss. lib. x. l. cum quidā. de le. ij.
Quantū vero ad perseverantiā voluntatis equiparātur vt pa-
tet ex textu. **C**† Item nota q; vtrum beneplacitum et voluntas
morte extinguitur est distinguendū inter voluntatem dignita-
tis et honoris et est mirabile fm Archid. q; sedes siue dignitas q;
est res inanimata dicatur habere voluntatem et beneplacitū. S;
dic q; licet dignitatem tenens sit corruptibilis: tamē ipa digni-
tas est incorruptibilis. hinc dicitur q; ecclesia nunq; moriet. xij.
q. ij. liberti. et in aut. quomodo opoz. epī. §. licētia. col. ij. **C**† Et
per ista dicimus q; ecclesia vniuersitas et collegiū dicitur hēre pos-
sessionem rerum suarū et dominiū: cuz tamē possessio sine animo
retineri non possit: vt. l. licet. C. de acquiren. pos. z. l. iij. §. pen. ff.
eo. et per Inn. in. c. cum super. de causa pos. et proprie. z. l. q; sicut.
ff. qd cuiusq; vni. no. et ibi no. similiter etiā dicim⁹ q; vniuersitas
pōt delinquere: dolū cōmittere: et habere malā fidem: quia habz
personam fictam et representantiam sicut hereditas: vt. l. mortuo.
ff. de fidei ius. et quod no. in. c. cum dilectus. de oz. cog. Inno. in. c.

grauem. de sentent. ex com. Item q cum dispositio. eff collata ad beneplacitum romani pontificis vel cum ipe loquitur de se ita ad beneplacitum nostrum. zc. vel nobis reseruamus. zc. semper p ista verba est dispositio personalis. nō intelligitur dignitas loqui: sed persona: vt glo. dicitur cōcordantes. Et quo infert *Ar. cbi.* q si papa reseruatur collationi sue beneficia quevacant: talis reseruatio per verbū collationi sue intelligitur personalis: ideo expirat eius morte. ad hoc facit qd leg. z no. j. de offi. lega. p sen ti. vt ergo transeat in successorem debet inferi sed apostolice re seruamus. **¶** Ego etiam per predicta infero q nomē mutatum in creatione pape. iuxta not. s. eo. lib. in salutatione debet accipi potius p nomine personali q dignitatis quo ad dispositionem sub tali noie acceptam transitoriam in successore. Mirandum est tñ q ista que gerūtur preteritū officij dignitatis: quia alis non posset personalia censētur nisi dicas q per ista vba de claratur sua intentio qvult ita. posset tñ aliud velle alis verbis appositis: vt hic p3. Et faciūt ista ad questionē si duo compos miferit inuicēbanū papam vtrum successores iste beneficiaci non poterit de causa cognoscere tangā. j. in alijs pñtis a papa. Itē not. hic Jo. an. q licet tenens papatū vel dignitatē sit corruptibilis papatus tamē imperium dignitas semper est: vt. d. s. li centia. corrupto igitur subiecto nō dicitur hec nō exstiterē: s. vacare. i. administratore iuris vel facti caret. s. de cōcel. prebē. cūz nostris. z quod not. in. c. sicut. vij. q. j. Et per hoc dicit alibi Jo. no. q si in ecclesia vbi non est certus numerus canonicorū sunt plures canoniciz vnus moritur. non valent litere impetrare sup illo canonicatu. quāsi vacet quia nō vacat: sed desinit vbi vero est certus numerus non desinit: sed vacat. ad hoc. s. de preben. dile cto. vbi de hoc. z. C. de pñor. sacro. feri. l. comperimus. Aliud est ergo extingui aliud vacare siue cessare. Facit quod no. in. l. ij. ff. de ver. ob. **¶** Item no. q gratia pape debet strictē intelligi siue interpretari. alibi vero dicitur qd latissimē: vt. l. beneficium. ff. de pñti. soluevt. s. de dona. cum dilectus. **¶** Item in ver. pñtētu no. q generalis dispensatio siue pñrogatio non pñert nouū tñtū: sed antiquū cōseruat. Ad iniuste ergo possessa generalis se pñfirmatio nō extendit ad hoc. j. de iureiur. c. j. z sicut generale mandatū illicita non comprehendit: vt. l. procurator. de pñdi. inde bi. z. l. legata mutiliter. de lega. j. z quod not. in. l. si quis pñorē. ad treb. Item q promotor ad epātum vel aliam pñclaturam nō potest pñoria beneficia nisi ex dispensatione retinere de qua in glo. z super qua Jo. an. post Jo. mo. querit de electo in episcopū cū quo dispensatur vt nō teneatur cōfirmari: an post terminū in risvacant beneficia. Jo. mo. q sic. ipe remittit ad notata per eū in. c. cū in cunctis. s. de elect. **¶** Glo. que incipit expirante op. ad ter. inquantū dicit q voluntas hominis expirat morte: vide tur em q non expirat: immo duret. c. maiores. in fi. de bapti. z. c. vlti. de preca. Sol. vt in glo. ex qua non declarat intellectus. Ideo aduerte quedā em leges vidētur velle q per mortē non vi deatur quis velle amplius: vt. l. centesimis. s. fi. ff. de ver. obl. z. l. iij. ff. locati. Quedā vidētur q per mortē videatur velle: vt. l. vxorem. s. ne. de leg. iij. in precario qd durat ad voluntatem pce dentis que volūtas per mortē nō extinguit vt. d. c. vit. bar. in. d. l. centesimis. in. q. quā format de cōfinato p iudicem donec ipse iudex voluerit vel renouauerit: an eo mortuo expirent cōfinia di cit cōsiderāda verba. **¶** Nam aut iudex dicit quoad voluerit vel volam: tñc ista verba sonāt vt cōfinia hactenus durent donec du revolūtās: ideo volūtate cessante finitū. volūtās aut p mortē cessat. vt. l. iij. C. loca. z. C. mādati. l. mandatū. Quādoq; iudex dicit pono te ad pñia donec renouauero: z hoc casu ex propria significatione nō sufficit volūtate pñmā cessare: sed requiritur volūtās noua pñria. **¶** Mor: iēdo aut nō vidē velle: vt. d. glo. fi. sicut nec videt pñcariū velle renouare vt. d. c. fi. durant ergo post mortē. ipe tamē dicit cōsiderandū q ille. s. loquit in pñctibus sed in vltimis voluntatib; videt velle: vt. d. s. pe. residet ergo in hoc dubiū. An verba sententie debeant interpretari sicut in vlti mis voluntatibus: an sicut in pñctibus: z tenet q sicut in vlti mis voluntatib; isto casu: quia talis interpretatio est benignior scz q videat velle. vt in. c. si delegat. j. de offi. deleg. ad hoc alle gat. ff. de pig. ac. nō est mirū: vbi snia equiparāt vltimē volūtas ti. z. ff. de manu testa. l. si ita fuerit. in fi. vbi verba pñtoris z testa toris pariter interpretantur. Et hec vera. s. q expirat quando in dex ad personam suā se retulit: secus si ad officiū dignitates: vt in isto. c. z. l. annua. s. j. ff. de annu. l. e. z quid iuris si iudex nō mo ritur: sed finitur eius officiū: vel nō finitur sed nō potest officiū exercere: q furiosus vel excoicatus an expirent cōfinia. dicit p eum z per L. y. in. l. fi. C. de pñabē. emp. Jo. an. aliter determinat hic in simili questione: scz de clausula quousq; sup hoc aliud du xerimus ordinādum zc. adiecta for: tuito cōmende vel gratie an p mortē pape expiret gratia vel cōmenda: tenet q non. alle. pre alle. c. si delegatus. z. l. si testamētū. C. de insti. z subinsti. z sic re fert se

fert se cōsultasse. de facto. huiusmodi decisio cōtradictoria videtur decisio
ni Bar. in eo qd in sua qōne dicit cōfinia p morte renocata:
iste vero dicit renocata grām vel cōmendā. Sed dic q qd Joā.
an. ad nō reuocationē requirit p rariā ordinationē facti: q per
mortē tantūmodo non videtur adesse. Sed qd Bar. requirit vo
luntatē in suis finibus: q benignius actū interpretādo p mortē
presumit. Et predicta vera cū papa vel cū iudex cōfessit disposi
tionem suam cū altera ex predictis clausulis: Quid si habens
potestātē subdelegandi vel substituti aliquid loco sui: substitui
tuit cū aliqua ex p dicitis clausulis: et postea substitutus moritur:
an durabit officiū substituti sicut delegati pape. vt. d. c. si dele
gatus. d. Fed. de senis p sultit primo q nō: q habēs iurisdic
tionem in isto officio videtur equiparādu officiali episcopi: cuius substi
tutus expirat p mortē officialis: vt no. Jo. an. i. de pcuratorib. de p
cu. et hic p illud. c. r. romana. de off. vica. i. eo. deinde p sultit p
cū substituto q daret eius officiū. non ob. morte taliter substi
tuentis cōsilio ducentesimo quinquagesimo. ¶ Quero d: hic
q dispositio cōcepta sub nomine dignitatis nō expirat morte.
¶ Quero an istud sit semp verū. et intellige qōnem dupl. Primo
q ex parte dīponentis dispositio est cōcepta sub noie dignita
tis. Scdō q dispositio est cōcepta in psonam illius in quē dis
positio est collata. et in hoc scdō membro videtur textus q semp
dispositio transeat in successorē in dignitate. vt in. c. qm abbas.
de offi. dele. in contrariū videtur textus in. l. si augustinus. ff. de lega.
ij. Sol. distinge aut qd habet dignitatē noie p pōio aut bene
ficio alieno. ¶ Primo casu transit in successorē. vt. d. c. qm ab
bas. Scdō non transit. vt. d. l. augustinus. et ibi no. Bar. de cōmis
sione facta vicario q non transit in successorē vicariū: ideo p dī
cta: q dīcta dignitas est accessoria q expirat vel suspenditur si
cui cōtingit in principali dignitate cui adheret. vt. c. j. de offic.
vicarij. et qd no. Jo. an. post Innoc. in. c. l. vndiq. de offic. dele. et
hec vera cū cōmissio sit sub noie dignitatis. Si vero iurisdic
tio sit collata sub noie p pōio non transit in successorē in dignitate
nec etiā in propriū: q in istis officiis nō succedit heres. vt. l. his
cui bonis. ff. de cura. furio. Si vō iurisdicō sit pcepta sub noie
dignitatis et noie p pōio vtrū sit in successorē transitoria vel non:
cōis t pōica glosator est q debemus inspicere qd nomē pcedat
vt sic scdm nomen pcedens transitoria vel nō dispositio cōfesa
tur: vt no. in. d. c. qm abbas. Bar. dicit q istud est verum in du
bio. Sed aliquē cōiecture possunt esse adeo efficaces q per eas
apparere potest intentionē cōmittē tis aliter se habere: vt quali
tas negocij notitia personarū et quedā alie cōiecture. de quib. p
euz in. l. si seruus cōis: de stipula. seruo. et p Jo. an. in regula pri
uilegium. de reg. iur. in mercatoribus. vbi idem tenet. Et p ista
alibi Bar. f. fo: mat qōnem si cōpromissum est factū in abbatez
an eo mortuo trāseat in abbate successorē: videtur q sic. q est cō
ceptus sub noie dignitatis. contrariū tenet ipse. ff. de vulg. et pu
pil. q liberis. §. hec verba. nō ob. mentio dignitatis. qz bz locuz
qz cōmittit iurisdicō. aliud si nudā ministeriū sine iurisdicō:
vt sentit Jo. an. post Innoc. in. c. si. de off. deleg. §. vide etiā p cū
de executorē testamētū relicto sub noie officiij: puta priorē alicui
ius fraternitatis de quo ibi p eum. facit qd no. Jo. an. i. de testa
mentis. c. si. et in Spe. de arbitro. §. finitur. ver. qd si pcelat et in
Spe. de testamētis. §. i. ad filz qd no. Jo. an. i. de pcuratorib. de
pcur. et hec dicta sunt cum ille in quē dispositio est collata sub no
mine p pōio vel dignitatis morit vel etiā transierit. Quid econ
uerso si ille q sub noie dignitatis vel proprio actum gerit mori
tur: an finitur vel daret etiā in ips successoris in mādato iuris
dictionali: videtur qd distingueret an moriā re integra nec ne. §. de
off. deleg. contractū. Precepta vero iudici an finiant p eorum
obitū vel discessum: vel impleri possint vel debeāt tpe successoris
distingue qz aut cōmittit executio mixta aut pura. si mixta idē
qd de delegato iudice: fallit qz datur executor ad grām exequē
dam. vt in. c. si super grā. j. de offi. dele. facit qd no. in. c. cam te. §.
de rescriptis. vbi vide oino. Scdō casu qz cōmittitur executio
pura vel aliqd ex offi: et tūc aut illa executio vel mādātū dirigē
habenti administrationē: et nō expirat morte mādatoris nec mā
datori. vt in. aug. vt nulli iudicuz. §. et hic vero iubemus. coll. ix.
et in. aug. de man. pzin. §. deinde. Quandoqz talis executio com
mittitur nō habenti administrationē: puta baillo siue nūcio cō
mittitur executio sententię: et iudex moritur anteq exequat an
expiret illud mādātū siue iussus: dic vt per Bar. in. l. fundi vē
diti. ff. de acqui. pos. Quid p rariē quandam intimationem vel
inhibitionē presentandā iudici seculari: quā fecit vicarius capi
tuli sede vacante: creato epō: sic finito officio illius vicarij p
sentatio facta fuit. Dubitabat an valeat: vt q sic. et q pcepta
habent effectū: etiā post finitū officiū exeq possint vt dixi alibi
tū dicit Jo. and. in simili q ex citatione non intumata bene ppe
tuat iurisdicō delegati si ante intimationē delegas moriā: sed
psona non artat et res nō afficit p citationē q fuit facta. de quo

plene p eum in. c. si. §. de off. dele. et hec sunt dicta de dispositione
pcepta sub noie p pōio vel dignitatis: an expiret per mortē com
mittentis vel eius cui cōmissio facta fuit. et habet locum in iudi
cialib. actib. In gratiosis est text. hic. In extrajudicialibus
pcuratorib. ad iudicia. dic vt no. Jo. post Innoc. in. c. cū dile
cti. §. de fo. cōpe. et ibi qd iuris de rectorib. ciuitatū pstituentib.
pcuratores et alia faciunt an expiret finito eoz officio. In vlti
mis voluntatibus distinge. vt no. in. c. requisisti. de testamētis.
vtrū adde scz qz dispositio a p fide est collata: taliter q nō obli
gatur dignitas sed psona sua dū est in dignitate: pone exemplū
in. c. cū venissent. de isti. ¶ Vtrū si succederet fibipf: qz forte cessit
sed de nouo electus fuit: an durabit illa obligatio psonalis: vel
nō tenebit vltra sicut nec extraneus in illa dignitate succedēs. no
tat Jo. an. in. c. nisi de pced. vbi disputat ista. In alijs admini
stratorib. p rariē: puta tutorib. curatorib. pcuratoribus
et similib. an videant cōtrahere sub noie officiij et administratio
nis: an noie p pōio. ita q finito officio agere et cōuenti valeant
noie suo: plene vide p Bar. in. l. post mortē. ff. qz ex facto tuto.
in. l. si ita stipulatus. §. grifogonus. ff. de ver. obli. et l. pcurator
qui pro euictione. ff. de pcur.

1. Resignatio beneficij debet fieri aliquo recipiente.
2. Renunciatio collationē alteri faciendā pcedere debet.
3. Posterior in tēpore qzqz in iure est prior.
4. Casus omisus an pro omisso sit habendus.
5. Mandatum directū super beneficio vacante p resignationem an cōprehendat beneficium vacans per mortem.

Susceptum.

Duo sunt dicta scdm ibi si duo: pma
pars tria facit: ponit dictū: rōnes red
dit: ibi cū non determinat vel casum excipit ibi nisi. ¶ Nota q
resignatio: siue cessio beneficij debet fieri aliquo recipiente: non
ergo videtur q possit qd animo solū nec etiā cor: pōre a se benefi
cium abdicare siue renunciare: qd an sit verū. dic. §. de renū. c. qd
in dubijs: et c. admonet. eo. et l. et nō teneat a seipso renūciādo
tū sibi p iudicat epō ratū habere. qz in amissionē iurij realij non
requirit alicui pntia: qd an sit verū declara. vt p Innoc. no. in. c.
venies de pscript. ¶ In personalib. vero an debitorē absentes
possunt absolvere nullo nomē debitoris recipiēte: vide p Bar.
plene in. l. nō solū. §. liberalis verba. ff. de lib. lega. ¶ Et no.
q renūciatio a bz pcedere collationē alteri faciendā: alis em rect
piens beneficiū alterius patet pēnā. de qua in. c. j. de concess. p
ben. Item no. q beneficiū qd mandāt cōferri tanq vacans per
cessionē non poterit executor cōferre si vacauerit p mortē. Cum
ergo sunt plures modi vacationis. vt no. j. c. si propter. expressio
vnius modi aliū nō includit: sed habet locū illa regula q casus
omisus relinquit dispositioni iuris cōis. vt. l. si cū dotē. in pñ.
ff. so. ma. Quinimo nō extendunt ad casum in quo fuisse ma
ior ratio puidēdi. vt in. c. cui de nō sacerdotali. de pben. j. eo. l.
ratio est: qz iste lē sunt stricti iuris immo nō recipiūt interpre
tationē extensiuā ad alios casus penit diuersos etiā simile vel
maiorē rōnem habentes: sicut alibi no. Et de statuto imponente
penā pecuniariā pro homicidio: nō em extendit ad alia delicta
pro quib. de iure imponit pena mortis: l. in eis fuisse maior ra
tio disponēdi. Si tū casus expressus pōt includere aliū etiā scdō
impōp rariā significationē: includet illū: si in eodē est eadē vel ma
ior ratio disponēdi qd exemplifica. vt subtiliter no. Et. i. l. j. ad
fi. c. qz fit longa p suctudo. vt ergo impetrās obtineat beneficiū
per oēm modū vacationis subiūgat clausulā de qua in glo. qz ex
pressis et c. Sup qua Tapus format qōnē de illo q dixit benefi
cij vacare p mortē titij vltimi rectoris q decessit tali loco et tpe
et subiūxit vel alio quouis modo. Pone ergo q probet vaca
renon p mortē titij sed alio modo puta p separationē. nunquid
poterit impetrāti de tali beneficio puidēti: vt q sic. qz ita sonāt
illa verba vel alio quouis modo. Ipse refert p sultisse cōtrariū.
qz modus vacationis p mortē expressisset oīa alia sba referri de
bent ad psonā titij nō alterius. ar. l. si ita stipulatus. §. grifogo
nus. de verb. ob. nisi dicit ipse qz p pōio motu scribit aliud esset
dicendū. vt. c. si motu p pōio. j. de pben. ¶ Et no. in. c. si duo.
q qzqz posterior in tpe est prior in iure: qz. l. ius prioris non
dum est in esse pductū siue nō cessit dies etiā si postea cedat. per
tales nāqz cessiones ius qstium illi posteriori nō extinguit vt. j. c.
si pro te. Quod vtrum sit verū qz tus posteriori superueniens
habet tractum retro ibi dicit. Qzqz tū contingit qz qz nocet al
teri pro iure qd habet l. sibi non pro fit. vt. j. de cōfess. pben. auto
ritate. ¶ Oppōnit hic glo. de. c. si delegat. de off. delega. j. eo.
¶ So. vt in glo. sup qua. Jo. an. all. multa similia q casus omis
sus habet pro omisso in qualibet dispositione: a testatore a ca
none a lege a statuto a pacifice ab appellante ab impetrante a
iudice a dante pcuratorē et demū se remittit ad notata p eum in
mercatoribus. de reg. iur. regula sine culpa. Qzqz circa hoc no.
vtrum scz casus qui potest picipi a contrario sensu legis: vel alte

Renun
ciatio. Ad
de tñ qd
fieri i mani
b. pfirmā
tis nō eli
gētis bar. i
l. si. c. d. de
sen. ciui. gl.
i. c. ij. de re
sti. i. iteg. q
est pfirmā
tor. als vō
non. l. lega
tus de off.
pñ. p bar. i
l. si qd. vi. i
qz. i. vlti.
q. ff. d. acq.
pos. et l. j.
C. de peti.
bo. sub. li. r
in. ver. itez
p bēda.
Casus
omisio.
Adde bal.
in. l. iij. de i
sti. et subst.
sub. adi. fa.
Alex. i. l. i.
extraneus. d
adi. ob. cā.
in. l. si cum
dotē. i. pñ.
so. ma. in. l.
cōmodissio
me. ff. de li
be. et postb.
An. barb. i
pñ. incipi.
Spectabi
lis extraqd
est post pñ
liū Alex. i.
xlvj. iij. pte
et i pñ. seq.
gl. i. l. tales
§. fin. et ibi
bal. ff. d. pa.
Alex. i. l. iij
et in. l. vlti.
bris. de
colla.

Petrus de ancha super sexto Decre.

rius dispositiois possit dici casus omissus. Et quid iuris de ea
su qui percipitur ex mente licet non ex verbis. dico qd isti non vi-
dentur casus omissi in pactis sumptis a contrario sensu. vide
textum in l. intra socerum. §. cum inter. ff. de pac. dota. In legi-
bus dic vt notatur. in l. qui testamento. §. mulier. ff. de testa-
mentis. z. l. rei appre. §. verbum ex legibus. ff. de verbo. sig. vide
etiam bonam glo. in c. si postq. de elect. j. eo. vbi de mente legis
no. que vendicat sibi locum in penali dispositione. Aliam melio-
rem vide. in c. j. de tempo. ordi. j. in glo. quid econverso. z. p. ista
que dicta sunt de casu omissio veniente ex mente legis vel a con-
trario sensu formo aliquas questioes breuiter. Prima est dicit
statutum qd si masculi non existant succedant filie femine. Que-
ritur an succedat femina si masculi existant. videt qd sic est ca-
sus omissus. sed dic ptra qd non potest dici omissus cum veniat
a contrario sensu statuti. qd videtur inducere tacita prelatio-
masculorum. vt. d. §. cum inter. Ad hoc tñ vide qd not. in l. lucr. ff.
de here. insti. z. hic no. d. Bal. in l. si cum dote. ff. solu. mati. vbi
format qd nem quando vnus de casibus diuersis est subordina-
tus ad casum in dispositione expressum verbi gratia prelatio con-
tudo qd beneficia vacantia per vxoracionem conferat Archidi.
sed vacantia per renunciationem cōferat ep̄s: modo vxorandus
renunciat querit ad quem spectet collatio. Dicendum est scdm
cum si renunciet in fraudem pertineat ad archidiaconū. Si autē
bona fide pertinebit ad ep̄m: qd immediata cā vacationis est re-
nunciatio. z. titulus z. spēs vacationis est ipsa renunciatio. non
essē debem? attendere cām remotā. s. matrimonii: sed cām imme-
diatā. z. primam. s. renunciationē. ad hoc facit qd notatur in l.
si mulier. ff. de re. do. z. per hoc dico in casu huius. c. qd si beneficia
tus in mortis articulo constitutus renunciaret morte secuta di-
ceretur vacare per mortē non per illam renunciationē que pre-
sumitur esse facta in fraudē. ar. c. ff. de renun. j. An autē sufficiat
casum expressum sub alio includi. dic vt no. in c. quāuis. el. ij. de
preben. z. de predicta materia an scz p̄uissio in vnum casum in-
cludat alium vel excludat. vide per Bar. in l. galli. §. qd si tan-
tum. ff. de liber. z. postb. z. in d. l. si cū dote. Cōdo opponitur
z. videtur qd mandatum directum super beneficio vacante: p̄ re-
signationem cōprehendat beneficium vacans per mortē qd ha-
betur pro mortuo quo ad beneficiū cui cessit. vj. q. j. §. ecce. So-
lu. vt in glo. no. ergo zc. in qua singulariter not. illud verbum qd
mors ciuiliis nunq̄ equiparatur naturali. nisi in casibus expres-
sis in iure. Idem no. xvj. q. j. placuit. dispositio ergo in dubio vi-
detur collata in casum naturaliter non ciuilititer contingente. vt
l. ex ea parte. §. si. ff. de verbo. ob. vbi per Dy. z. per Ly. in l. deo
nobis de epi. z. cle. z. Bar. in d. §. qd si tñ: per Jo. an. in c. cum
sis. de cōuer. cōiug. Pone exempla primū de ingrediente reli-
gione qui habetur pro mortuo. vt. d. c. placuit. Vtrū ergo testa-
mentū ei? affirmabit tali morte ciuili quo ad aditionē heredita-
tis ex dicto testamēto: vel quo ad legitimā successionē ab intesta-
to dic vt no. in aut. ingressi. C. de sacrosan. eccle. Ceterū pone dicit
testator. Si filius meus decesserit sine liberis talem substituo.
an habebit substitutio locū si existat filij iuris ciuiliis artificii i-
troducitur: vt est monasteriū quo ad ingredietē: vel filij adoptiui.
dic vt no. Jo. an. in c. in p̄sentia de pba. z. in l. si ita quis de leg.
ij. per Dy. vel pone mādāt testator post mortē filij bona sua di-
stribui inter pauperes ipse p̄ofitef religionē mendicantiū: vel
monachoz: an statim debet fieri distributio. cū ex quo sic p̄ofiti-
tetur pro mortuo habeat an vero debet expectari mors natura-
lis. dic vt. l. statius. §. cornelio. ff. de iure fisci.

- 1 Beneficij suppressio a sciente reddit grām vitiōsam.
- 2 Ignorantia probabilis excusat a vitiō subreptionis.
- 3 Scientia superueniens non idem operatur ad irritationē facti
qd scientia a principio.
- 4 Creditoris est electio si sint plura in obligatione que sint inco-
passibilia.
- 5 Procurator ignorans collationē beneficij facti dñō si benefi-
cium impetret non valet impetratio.

Ratio. Cōdo ponit dictū z. sui causam
Nota qd impetrās lras ad beneficiū debet facere
mentionē de beneficio qd obtinet. Als est impetra-
tio vitiōsa z. non solū de beneficio qd obtinet: sed
etiā de iure ad rem debet facere mentionē. vt in c. in nostra. §. e.
z. de beneficio etiā qd nō possidet si i eo ius habet: etiā de qua-
litate beneficii iuxta notata. in cle. si dignitatem de preben. Itē
nota qd absenti potest conferri beneficium similiter z. legatū res-
linqui. vt. l. cū pater. §. surdo. ff. de legatis scdo. regulariter vero
iura nō queruntur absentibus nisi interueniente nuncio vel epi-
stola. vt. l. cōsensu. ff. de actio. z. obli. ista tñ collatio facta absenti
quo ad eum est cōmutabilis sicut acquisitio legati ante accepta-
tionem. vt. l. si qd ita hereditatē. ff. de cōdi. i. insti. quo ad ep̄m dō

videf irrenocabilis: vt in c. si tibi absenti de pben. quasi. tñ pōt
p̄figere terminū vt acceptet vel recuset vt ibi. similiter z. heredi-
vt adeat vel repudiet: vt. l. qd dñi. ff. de acqui. heredi. facit. l. si qd
absenti de acqui. pos. Cōndam tñ dispositioes operant effe-
ctum suum in personas ignoratū vt p̄z ex not. in c. qui a cun-
ctis de cōcel. preben. vbi omnino vide per Jnno. z. Item colla-
ge a cōtrario sensu qd suppressio beneficii a sciente reddit grām
vitiōsam: qd intelligo ipso iure: secus esset in lras ad lites quas
suppressio veritatis z. suggestio falsitatis non reddit ipso iure
nullas sed ope exceptiois. vt. i. c. sup lras. §. eo. valebit ergo sen-
tentia lata per lras subreptitias nō super beneficio subreptiue
impetrato. Omissio enī talis purgat vitiū subreptiue grē qd
dic vt no. doc. §. eo. ad audientiam. c. ad aures z. c. const. p. Jnno.
z. Et aduerte qd ignorantia probabilis excusat a vitiō subre-
ptionis vt hic non tamen inducit dispensationē cōtra p̄siliū. e.
de multa de preben. scdm Jo. an. ignorantia ergo idem qd p̄o
prius motus operatur. z. Item no. qd scientia superueniens
nō idem operatur ad irritationē actus qd scientia a principio
debet tamen post scientiā emendari qd illicite gestū fuit vt hic
p̄z. Vtrū autē si nō emendauerit censetur esse in dolo ac si a p̄n-
cipio sciūisset glo. qd nō in simili quo ad pene commissionem: vt
no. in clemē. j. de cōsan. z. affini. in glo. z. quam no. Bar. alibi di-
cit qd si a p̄in. litigabam bona fide deinde noui me fouere iniur-
stam cām de beo desistere. als pro futuro tpe condemnabor: tñ
improb? litigator vt ipse no. in l. si qd inficiat. ff. de po. Ceterū
no. qd duo iura inco-passibilia possunt concurrere a principio in
p̄sonam vnius: vnius tamē electione aliud tollitur: vel pot? de
claratur nō competisse a principio. Nam ante electionem non
videtur qd iste habeat ius in vtroq; ppter incompatibilitatem
nec pōt ostendi in quoz altero ipsius ius subsistat. Vide tñ qd
no. Ly. ad hoc in l. j. ff. eo. de furtis z. qd no. in simili in l. si pluri-
bus ad fi. de leg. j. Ceterū nota qd si plura sint in obligatione. qd
sint inco-passibilia est electio creditoris. Cōndo qd est de
bitoris qd dic vt. l. legata gñaliter de leg. j. Ceterū facit ad qd nē
de electo in eadē ciuitate ad duo officia inco-passibilia de qua
in Spe. de censu. §. ij. ver. qd si electus. Ceterū vtrū iste text.
debeat intelligi de collatioe facta absenti nemine recipiente pro
eo: an vero si ea receperit p̄u. ipf? z. dicit glo. v. qd pōt iste text.
intelligi cū procurator: dñi absentis z. ignorantis collationē reci-
pit. Sz forte illo casu posset dñō imputari culpa si procurator ad
acceptādū instituta nō denūciauerit qd impetrare intēdit: sicut
i fili dicit Bar. in p̄curatoris molestāte debitorē a dñō liberatū
z. sub pena pmissa nō molestare. Si enī p̄curator: generalis euz
molestat dñs etiā hoc ignorans in penā incidit: vt no. Bart. in
l. in illa stipulatioe per te nō fieri. ff. de ver. ob. Sz hoc loquitur
euz dñs ignorāter facit qd qd gessit p̄curator: ipf? Quod casu
dñs excusat in illo. c. secus cōuerso: cū. f. p̄curator venit directe
vel indirecte cōtra id qd gessit dñs: qd q̄tum ad cōmissionē pe-
ne ptra dñm magis imputat dñō si p̄curator venit cōtra factū
ipf? dñi: qd si ipse dñs veniat qd factū p̄curatoris. valet ergo im-
petratio: z. id qd facit dñs ignorans factū p̄curatoris facto suo
inco-passibili: sed nō valet impetratio p̄curatoris ignorantis ali-
ter actū esse per dñm in casu inco-passibili rōne p̄dicta: qd nota.
Aut ergo dñs venit ptra factū p̄curatoris: aut cōuerso p̄cura-
tor cōtra factū dñi vt ex superiorib? p̄z. z. Et p hoc tenet hic Jo.
qd si p̄curator ignorās collationē beneficij dñō prius factā im-
petret beneficiū qd nō tenet impetratio: sed subiacet vitiō surre-
ptionis: vt hic plene p̄ eum. Dicit enī post Jo. mo. qd plus bz ex-
cusare ignorantia p̄p̄ia qd p̄curatoris sic pl? accusat p̄p̄ia sciē-
tia qd p̄curatoris. c. j. in fi. vt lite nō p̄et. Item radix vitiōsa z. bz
nō sit dolus ex p̄posito inest tñ re ipsa. ff. de ver. ob. l. si qd cū ali-
ter. beneficiat? enī nō beneficiat? nisi ex certa sciētia. §. eo. ca. po-
stulasti. z. multitudo beneficiorū est inimica canoni. §. e. qz intm.
z. si dicerem? p̄trariū parata esset via surreptitijs impetratioib?
ptra. c. p̄ro. de diuor. z. hic tenet Jo. an. nisi i casu quo p̄curator
scire nō potuerit factum dñi: puta si die vltimo octobris vel die
primo vel alio qd dñs potuit iustissime ignorare: quo casu non
cesset timor: fraudis. ita excusat p̄curatorē factū dñi: sic cōuerso
so factum p̄curatoris excusat dñm: vt hic. Ceterū vtrū iste
postq̄ elegerit poterit variare: dic vt in ea z. plenius in nouel-
la. z. p. Bar. in l. eū qui certari. de ver. ob. vbi plene: qd iuris si
qd habet ius eligēdi vel declarādi a lege vel a testatore ex ptra-
ctu vel simili? an poterit variare? z. vsq; ad quod tps: ibi plene
Cū hic scias qd electio sup beneficijs ab hoīe vel a iure p̄cessa
ascendit magis ad materiā electiois qd descendit ex vltima volun-
tate. qd ad illā que descendit ex ptractu in qua aduerat variatio
vt. d. l. eum q. Et ita sentit Jo. z. pba? per. c. si tibi absenti. j. de p̄-
ben. cōiuncta. l. cū pater. §. surdo. de leg. ij. z. p̄z etiam q̄tum ad
translationē iuris z. domini p collationē solam. vt not. in d. c. si
tibi. z. idem in vltimis voluntatib? vt. l. a titio. ff. de fur. qd nō est
in cōtractibus

in contractibus. vt. l. traditionibus. C. de pac. **¶** Querit Jo. an. an sufficiat electio facti dicitur si post habitam possessionem innotuit de collatione pcurator facta et ipsius possessione recipiat: sufficit vt videat illud posterius accepisse et primo renunciasse p. c. de multa. Idem si neutrius habita notitia post noticiam recipiat possessionem alterius. **¶** Si autem utriusque possessio ne obtenta vni per alterum per pcuratorem superueniat notitia: supersedeat i. utraq; sic deliberet. alibi videbitur elegisse illud cui primo se immiscuit et. vt hic i. nouella: ubi tangit sup. gl. vltima vtrius ille q. semel elegit possit variare: et distinguunt in vltimis voluntatibus et contractibus hoc modo. aut q. elegit ante die vel conditione et pot. variare. vt. l. vni ex familia. ff. de leg. ii. aut post die aduenientem: et tunc aut loquimur in contractibus et pot. variare. vt. l. cum q. certari preallegata: aut in vltimis voluntatibus: et hoc casu aut electio non tenuit q. forte elegit qd non poterat: et subdit in gues: aut em eligebat iure suo: et poterat variare. l. ii. ff. de opt. le. ad instar iudicis ordinari qui potest iterato cognoscere. l. iij. C. de accu. aut iure alieno: et variare non pot. ad instar delegati q. siue bene siue male et. j. de elec. si compromissarius. z. c. quod et q. iudex. l. si vt proponis. et qd not. Jo. an. in. c. presentata. de testi. super op. Alio vero casu. l. quando tenuit electio in vltimis voluntatibus variare non pot. de leg. j. l. serui electione. Et idem in beneficiis: que in hoc accedunt ad naturam vltime voluntatis vt dicitur. et vide etiam de hoc no. s. eo. in multis. et vide plene p. bar. in. l. ii. ff. de op. le. et ibi plene qualiter cognoscatur: etrum quis elegit iure proprio an alieno.

1. **¶** Papa gratiam a se factam renouare potest.
2. **¶** Principis restitutio in dubio non censetur facta cum alterius preiudicio.
3. **¶** Clericus degradatus restitutus an dicatur restitutus ad beneficium.
4. **¶** Restitutio vnius non tollit alterius questum.
5. **¶** Comes palatinus facit legitimaciones.

¶ **Amnis.** **¶** Querit ibi no. tñ. Nota q. papa pot. renouare gram a se factam qd est vera qñ gratia est facta sup. beneficiis in quibus ille q. gram meruit non pot. dici dñs beneficii sed minister pcurator. vt. c. ij. de dona. s. Non mirum ergo si pot. renouari et transferri. vt. l. et post litem. ff. de pec. z. l. si pupillus. s. p. scribere. ff. de insti. Alio vero gram quam fecisset papa: puta si donasset mihi castrum vide q. non possit sine ea renouare. vt. c. j. de proba. s.

1. **¶** Item q. restitutio facta ad gram iam extirpata non trahit retro ad tps prime cōcessionis sed cōsiderat vt ex tpe restitutio nis: vt sic noua gratia censetur non antiqua. Facit ad questionem de creditore cui post factum pactum de non petendo litpossea pactum de petendo an recuperet ius prioritatis: et an vsuras medietate ponit: et qd iuris si fiat pactum de petendo post obligationem extirpat. vide Bar. ff. de tras. in. l. obligatio. dicitur ibi qui more suo arguit p. et contra. et no. soluit. **¶** Item q. restitutio principis in dubio non videtur facta cum alteri preiudicio. cor. l. j. s. si quis a principe. z. s. merito. ff. ne qd in. lo. p. u. z. c. et tñaz. de auto. z. v. pal. ubi de hoc. Item op. et vide q. restitutio trahat retro q. est in pñtini statu repositio. vt. l. q. si i. no. s. restitutio. ff. de minor. So. vt in glo. pe. q. inducit tertium ad qñnem q. eps clericus depositum non possit restituere inuito patrono cui p. tales depositio nem est questus ius de nouo pñtandi qd tenuit. Boff. cu. op. nio scdm Host. vera est cum inferior restituit non cum princeps. Jo. an. dicit in nouella q. opinio Bar. brix. de qua i. hac gl. pe. cōtus approbat per. ca. decernum. xvj. q. vii. **¶** Querit etiam in nouella clericus degradatus et priuatus beneficio pñtiam restitutus etiam ad ordinem et eius executionem an per hoc videatur restitutus ad beneficium: dicit q. no. sicut nec depositatus restitutus a principe ad dignitatem videtur per hoc restitutus ad bona. vt. c. de sen. passis. l. j. et qd no. in simili. Jo. an. in. c. j. de fili. p. s. b. y. So. di co istud verum qñ papa restituit vel imperator: cum limitatio ad ordines vel dignitates. Si vero sit restitutio simplr concepta intelligit quod ad bona et statum persone. vt. d. s. restitutio. dicit tñ latius. nam qñq. princeps cōcedit simplicem indulgentiam: tñc debet quo ad statum persone intelligi no. quo ad bona. **¶** Item q. no. vtrur verbo indulgentie sed restituit: et tñc aut cōcedit restitutio nem simplr et oia restituta videtur. vt. c. de sen. passis. in. l. j. Aut restituit cum limitatione: et eatenus restringitur restitutio quatenus imposita limitatio qñq. cōcedit indulgentiam et restitutio nem. tunc oia restituta videntur. vt. cor. l. i. ff. de verba sunt dubia: q. non magis sonant in indulgentiam q. in restitutio nem. **¶** Donec multi sunt banniti in ciuitate quorum bona sunt cōfiscata sit nouum statum q. rebanniantur an ista verba rebanniant sonent in restitutio nem plenam bonorum et persone an persone tñ. Bar. ibi dicit q. vbi dubia debet plene interpretari. i. de vtriusq. vides no. ipse in. l. j. s. si qñ vltimo. ff. de qñm. **¶** Circa hoc tñ insurgit

dubium an ista restitutio extendatur ad bona in alios pñsum siue cōe translata et alienata. textus iste facit q. non ibi cum talis et. et hoc tenet ibi Bar. l. q. bona non possint euocari ab emptoribus post q. emerit a fisco qui habuit ius vendendi. vt. l. sed si legē. s. item si rem distraxerit. ff. de p. ti. here. **¶** De vere siue fisco qua tenus est effectus locupletior ex tali venditōe tenebitur restitutio si cur dicimus in bone fidei possessore hereditatis. vt. in. d. s. bona vero: q. in eadem cum non alienata remanet ista recuperat per restituentem. d. l. si. **¶** Et concludit ex pñdictis q. restitutio vnius non tollit alterius questum q. intelligunt qdam si nouo facto post publicationem et cōfiscationem tale ius sit questum illi tertio: sed si immediate p ipsam dñationem alteri ius qñratur nullo nouo pacto intercedente: q. tunc ex quo oia sunt integra iste recuperet. ff. de iurepa. l. siue patronus scdm L. p. qd dicitur questus huius glo. de pñno vt de cisa. l. q. et inuito possit deponere ad bñficiū r. s. iur. q. depositio fuit prima et immediata cō acquisitionis i. f. om iuris pñtandi. cōtrariū tñ determinat doctor me. in fili. qñne qñ ita tuto canet q. bñficiū occidit et pars bonorum detur heredibus occisi: alia pars applicet cōtrone q. occisores sunt restituti p principē an recuperabunt illi partē hereditatis applicataz istud. c. facit q. no. glo. in. l. gallus. s. et qd si tñ. de libe. et possib. In contrariū facit predicta theoria q. ipsa dñatio fuit prima et imediata cōdicta applicatio: ergo videtur porrigi ad oia: cōtrariū ibi tenet et plus dicit q. p statum tale ius qñtū hereditatis non possit tolli. ar. ff. de doli. ex. l. i. in. l. et de pollice. l. toties. et qd no. i. l. fi. C. si extra ius vel vtili pñ. **¶** Predicta oia locū habent in restitōe q. concedit a principe quo ad bona et statum persone. **¶** Quid dices si princeps legitimat spurium post mortē patris ante aditū hereditatem p agnatos vel post aditū an auferat ab eis dictā hereditatem et ius ad eundem glo. in. d. s. et qd si tñ. hoc caplm facit q. no. qd sentit Ja. de arc. in. l. p. e. ff. de natali. resti. ubi dicit q. ad hoc vt iste legitimatus succedat requiritur citatio et pñsentus illoz agnatorum. **¶** vt. refert. d. meus. Bar. in. d. s. et qd si tñ de facto pñtus dicit q. filius legitimatus repellit agnatos etiam si iam ap. pñbenderat hereditatem. q. legitimatio oem fundit tollit maculam et equiparat naturam. vt. in. ant. qui mo. natura. effi. legit. s. j. Item iste no. vt deduci in nouū statum sed repont in eum q. ab origine vere inhefisse vtrū retro effectū suū porrigit. ar. s. c. et aliquid: nā legitimatio remouet maculam genture et reddit legitimatum ad ius nature. Et est filius subnatus. ff. de iusti. z. iur. l. manumissiones in glo. sup. verbo datio. q. est subtilis ad intellectum. d. c. cū aliquid. Bar. tenet q. iste sic legitimatus non auferat legitimis bona acquisita. **¶** Absurdum em esset q. comes palatinus q. facit istas legitimaciones possint auferre vni et pñferre alteri extra regulā id qd nostrū. de reg. iur. Si autem iste spurri esset legitimatus viuo patre: vel pater ordinasset suā legitimacionem post mortē sciendā bene fatent q. iste succederet. C. de naturali. lib. aut. itē si qñ. **¶** Quid dices de restitōe q. fit p legē: puta de legitimacione p sequis matrimonii qd abstergit oem maculam genture. vt. c. tanta q. filij sint legi. vtrū ergo iste primogenitus: legicimatus tñ post natiuitatē alteri: legitimus et naturalis auferat filij ius ordinis genture scdm cōsuetudinē Anglie in qua succedit primogenitus. de quasuetudine p Bar. i. l. cūctos pñlos. C. de sum. tri. Quidā dicūt q. sic alij extra: vt Jo. an. in regula sine culpa. q. isti qñnem plene disputat et cōcludit p legitime nato: postea extra legitimatū natū prius: q. talis legitimatio nō dñt auferre ius illi questum p istud. c. et iura superius allegata: nota ista: q. sunt vtilia et p doc. varijs locis tacta.

1. **¶** Beneficij appellatione curatū et non curatū intelligitur.
2. **¶** Minor etate quot modis quis dicatur.
3. **¶** Administratio non adita hereditate cessare debet.
4. **¶** Testamentū faciens qñ non erat vsurarius si postea est effectus an valeat testamentum.
5. **¶** Etas et donea in tenendis beneficiis nō curatis que dicatur.
6. **¶** An iurici dicantur.

¶ **Deotempore.** **¶** Querit ibi no. tñ. Nota q. appellatio beneficij refert ad curatū et non curatū qñ lre sunt pcepte scdm formā bñficii: ca. als in dubio simplr appellatio bñficii nō includit curatū: vt. j. de pñben. cū in illis. filr expressio cure non includeret dignitatem. vt. in. c. fi. s. de pñben. ubi p Jo. an. qui hoc sentit q. per formā huius. c. nō posset puideri in ecclia cathedrali per. c. quibus. s. j. de pñben. Item in no. q. alia etas requiritur in curatis: alia in bñficiis sine cura et in multis iuris articulis limitat etas vt. l. j. s. pueritā. ff. de postulado. l. si minor. ff. de pec. z. c. cum in cunctis. s. de cle. z. l. de qua etate. ff. de testamētis. z. c. cñz. x. de offi. dele. z. s. j. de despo. impub. c. iij. Et quibus iuribus potes elicere exempla p tripsum. **¶** Quid aut si in casu huius. c. et simili bus reuocet etas in dubio cui incumbit probatio vtrū illi cui op

¶ **Comites.** **¶** Adde ad hoc an comes ipe rialis possit legitimare in tñris ecclie subditis vide Ja. bñ. cñ. in. quidā noie ognibñ. bal. i. j. pñst. C. in. colli. pau. d. castro pñst. cccxvj. vñ vnus nota q. comes pot. esse inder i cā sua rer vel ipe rator bar. i. l. et est reccopñst. ff. de in. oim iud. Jñn. in. c. ex parte. d. vñ. ligni.

Petrus de ancha super sexto Decre.

ponit defectus etatis an opponere. Jo. an. remittit ad notata per eum in regula infamibus in mercurialibus. Ego remitto ad Bar. in l. de etate. ff. de mino. ubi plene qualiter pbe etas si defuit testes qui interfuerunt natiuitati: ita q. necessario expedit deuenire ad probationem per aspectum. dic. ut ibi. Et quot modis q. dicatur minor etate. dic. d. s. pueritia. z. xvij. q. i. c. j. Itē not. q. ubi etas requirit certo tempore si tunc non adit non confirmat actus: licet tunc supueniat. Simile in testamento facto ab ipube re: quod non confirmat: licet supueniat maior etas. vt. l. i. si fili. ff. de testamētis. z. l. i. s. si fili. ff. de leg. iij. ad hoc. ff. de excusa. tur. l. excusant. Et facit ad q. tione p. die subtiliter disputatam per d. meū Angelū de testamēto usurarij manifesti: vtrū reconualefcit per supuenientē cautionē. z. videt Jo. an. sibi p. si cōtradixit se. nā in. c. quāq. j. de vsur. dixit q. sic in cle. j. de sepul. dixit q. nō nisi quo ad sepulturā. Sed ipse ibi intelligit de cautione p. sti ta post mortē que nō sufficit p. m. eum ad cōfirmationē testamēti. Sed bene sufficit quo ad sepulturā si iussit vsuras in vita resti. tui. P. refatus. d. Angelus tenuit disputādo sufficere cautionē post mortē ad valorē testamēti in casu quo pcuratorē cōstituit in vita ad cautionē prestandā duraturū etiā post mortē: si enim pcurator ille post mortē dñi p. stitit cautionē confirmat tale testamētū quasi mandatum illud trahat retro: vt in regula rati. qd est notandū. Cum sup illa eius decisione dubitare z. secus cōferre opposui sibi quod est possibile q. p. constitutionē pcuratoris in testamēto possit cōfirmari. Et cū regula q. nō adita hereditate cessat ois administratio z. effectus oim q. in testamēto sunt disposita. l. i. si nemo. ff. de testa. z. l. proxime. de his q. in testamento delē. z. cū ex ipso testamēto tanq. irrito ipso iure per. c. q. p. non pōt adiri hereditas: nō pōt iste tanq. pcurator cautio nem prestare: cum nondū possit esse pcurator: nec etiā post adi tam pōt dici pcurator: q. non est amplius dñs qui constituit: cum mors oia soluat. in autētica de nup. s. deinceps. Cum ergo pcurator ille p. p. die dici possit qui mandato dñi aliena negocia administrat. l. j. ff. de procu. Et iste nec hereditate iacēte nec ea adita habeat dñm quē representat: nō videt illa cōstitutio. pcuratoris valere: maxime in casu nostro quo querit de cōfirmatione testamēti irriti ipso iure tpe mortis. ex tunc cū sicut cū est validum cōfirmat. c. cū marthe. de cele. mis. ita si est inualidū nō videtur q. possit postea cōualescere ex aliquo facto superuenienti maxime ex mandato iam defuncti cui a iure iniungit vt p. stet cautionem in vita p. illud. c. q. p. nam z. si ipse p. stitit post factū testamētū est dubiū nunq. d. conualefcit: z. cōis op. est q. sic. vt nota. Bar. in. l. filio p. terito. de iniur. rupto. C. s. bis dieb. cōtra de cōfessionē eius tenuit z. disputauit p. tra. f. q. cautio p. stita p. talē pcuratorē post mortē vsurarij faciat reconualescere testamētū. Sz dices ista vident p. tra hoc. c. ubi si id qd requirit ad substantias dispositionis nō adest in ipso pncipio. nō pdest ad eius confirmationē si postea superueniat sed persona vsurarij manifesti nō pmissa cautione. de qua in. c. q. p. est inhabilis ad testandum vt ibi: ergo habitas superueniens in psonā testatis nō operat cōfirmationē testamēti: qd a pncipio fuit nullū vt pall. iurib. Sz dic q. qñq. cōditio testatoris est fundit? nulla vt q. erat pupill? vel filius. tūc nūq. conualefcit postq. cā efficiēis erat nulla funditus. z. l. fili. z. s. fili. pall. qñq. cōditio testatoris nō est funditus nulla sz offuscata z. quodā accidēte extrinsecō impedita. inerat tñ ei potēntialiter act? testādi: tñ amoto tali obstaculo conualefcit testmū primo factū vt est casus no. in. l. q. soluēdo nō erat. ff. de her. insti. z. ita in pposito stat? em vsurarij manifesti quātū ad testandū nō est fundit? null? imo inest ei potēntialiter ius testandi sed impedit ex accidēti si cautionē nō pstat. Si ergo ista cā tollitur q. supuenit cautio testmū conualefcit. z. hoc tenuerūt Rico. d. matarellis disputādo. z. Bar. in. l. filio p. terito de iniusto testō: sed Ly. p. tra. in. s. si fili? in additionib. z. hinc est q. defect? ordi num nō reddit grām nullā ad bñficiū curatū sicut reddit minor etas vt i. hoc. c. q. defect? illi? qualitatis. f. ordi nō reddit fundit? clericū ad tale bñficiū inhabilē: q. potēntialiter inest ei z. sup pleri pōt ipsi? clerici voluntate ideo valet grā vt. c. si pro clericis paupib. de pbe. j. eo. li. Quid dices cōuerso si q. s. fecit testmū qñ nō erat vsurari? postea est effect? vsurari? manifest? Sic q. cū suo delicto ei? stat? z. cōditio sit mutata in deteri? testmū rūp. ad hoc vide gl. magistrā. ff. de bo. pos. scdm tab. l. j. s. exigit? ubi qd iuris qñ cōditio testatoris vel hñdis variat de nulla i. aliqua vel de aliqua in null? v. de aliqua in aliqua qd tūgit doc. me. d. Bal. in. l. gall? s. etiā z. s. si for: sita de libr. z. postb. Quid etiā dices de qualitate bñficij mutata post datā lraz. P. one ipetra ui bñficiū curatū an debea? mibi qd effectū est curatū post datā vel ecōtra impetraui simplex qd ita effectū est post datā lraz: vt dicendū q. mutatio qualitatis bñficij nō curet z. sufficit etiā post datā bñficiū esse tale quale in lris p. tnef vt sentit. glo. no. z. subtilis in cle. lras. j. e. z. adde ad p. dicta tpeonā quā tradas de

ista mutatio qualitatis p. sone. j. e. statutis. in pñ. z. plene in dis putatioe Jo. cal. q. incipit ipetrauit cleric? bñficiū curatū demū in dicta diocefi bñficiū curatū factū est nō curatū vel nō curatū factū est curatū. Itē no. q. grā alternatiue pcepta sup pluribus bñficijs si in bñficio p. p. cheso in altero ex alternatiuis impleri nō pōt: q. nō valet est implēda in reliquo in quo valet p. tra qd opp. Jo. an. in bñficijs sic alternatiue debitis est elec. collatoris vt. j. de pben. si plurib. Sz cū collator dixerit se eligere curatū q. impetrās obtinere nō pōt etate. p. p. bēte ergo grā remanebit nulla dicit ipēq. hoc dicere nō pōt collator in hoc casu qñ. f. grā reddet nulla. valeat igit? vt valere pōt. j. de despō. ipub. c. imo. vt hic vacabit nō curatū. ergo nō pōt collator eligere curatū qd nō vacat. Jo. an. dicit q. idē si pmo vacasset curatū z. postea non curatū. nā illud debet impetrāti in quo grā alternatiue conce ta tenuit ab ipso pñ. z. hoc teneo. z. allego qd no. in fili in. l. hñdō s. si titio. ff. de leg. j. in. l. q. sub p. ditionē. s. si q. s. ff. de cond. insti. l. j. sit argumentū p. trariū ibi in. s. sed si sub iure. Q. uerit. Jo. an. q. sit etas pdonea in bñficijs nō curatis tenet q. post infantiam qd pbat in glo. pe. B. d. uerte tñ q. l. j. tituli bñficij non curati ca dat in talib. pueris nō tñ administratio quā de eccl. s. s. etia nō curatis tales hñe nō pñt nisi post annū. xiiij. vt. s. de eta. z. quali. indecor? ubi de hoc qd no. xvij. dis. in. c. in his. z. q. tolerabilior sit datio tituli in psonā inhabilē q. exercitū illi? administratio nis pñ in. c. grādi de sup. neg. pla. z. qd no. in. c. ex eo. de ele. c. lib. in gl. sup verbo suffragiū z. etiā ex notatis p. Bar. in. l. qdā p. su lebat. ff. de re. iu. ubi qd iuris si vni regi vl. comiti q. trāsmittit iurisdictionē ad heredes succedat pupill? vel adult? vt est mō in re gno apulie. Sēdo q. r. it. post Archi. si papa mādāt. p. uideri ipu beri de curato an sit obediendū tali mādato. z. dicit q. sic si con stat de voluntate pape ex p. sse q. velit hoc cedere puero. In du bio aut an pcedēdo nō capaci habilitate ac sup eius inhabilita te dispēfare videat. no. Jo. s. de fili. p. sby. c. vñciēs. Aduertēdū tñ q. l. j. cū puero dispēfati sit sup eius inhabilitate q. possit ob tinerē bñficiū curatū. dicta tñ dispēfatio nō extendit ad admini strationē t. p. aliā z. sp. aliā. vt no. in. c. j. de eta. z. quali. in glo. fi. z. quod ibi in nouella. Querit lapus vtrū si papa scribat p. oprio motu scdm formā hñt? c. p. patēte defectū in etate ab bñficiū curatū vtrū habebit locū qd hic dicit dicit q. sic: q. per clausulā motu p. prio tollit subceptio sed nō inducit dispēfatio p. tra iura nisi subiuncta clausula gñali nō obstanti q. tñ clausula sine mo tu p. prio modici operat ubi est defect? p. sone p. qua scribitur z. qd opere? no. de fili. p. sby. c. j. s. scdm eū. Qui dicant? pueri vi de bonā legē. l. cū mella. ff. de ali. z. cibari. leg.

1. Ecclesia inferior pro debitis vnius ecclesie maioris nō te netur de iure soluere.
2. Paupertas ecclesie nō liberat eā ab obligatione.
3. Fructus beneficiorum vacantium possunt alicui concedi ex pri uilegio summi pontificis.
4. Privilegijs singulariū personarum precedentium p. generales clausulam non derogatur.
5. Papa ius alicui competens tollere potest.
6. Annus vulgaris quis dicatur.
7. Episcopus ex iusta cā an possit ad tempus fructus alicuius be neficij retinere.

Propter. Repetitū fuit hoc. c. per me q. iuris doc. in clarissimo studio Bononiē. ibidē actu legentem sextum z. cle. anno domini. M. ccc. lxxxiij. de mense Martij in die sancti Benedicti nūc aut expediat per modū lecture: primo sic diuidi potest q. po nit i. tema z. dubiū eius soluit ibi intentionis casum exceptū in terferēs ibi nisi. C. j. p. no. primo q. de iure p. debitis vni? ecclesie maioris inferior ecclesia nō tenet soluere etiā si sibi subist: vt subsunt ecclesie dioecesis cathedrali nec pōt conueniri a credito ribus ecclesie p. incipalis. vt no. Jo. an. in. c. pastoralis. s. de pri uil. hinc est p. si prelāt? supior impetrat lras in fauo: ē ecclie sibi subiecte: sit pputatio dictaz a loco ipsi? ecclie subiecte nō a loco ipsi? p. lat? agētis vt. c. j. j. eo. l. cle. C. j. Sēdo no. q. paupertas? ec clesie nō eximit neq. liberat ipsam ab obligatiōe: vtrū aut cōue niri possit vltra q. facere possit: vt q. nō q. nec clerici vltra pñt. immo seruari eis debet ne egeat. vt. c. odoard? de solu. multo er go magis vt q. ipsa ecclia nō vt p. ueniri posse in plus. arg. aū. multo magis. C. de sacrosan. ec. facit qd no. in mer. non est nouū dubiū. C. j. Tercio no. q. ex priuilegio pape fruct? beneficior? vacantium pñt alicui pcedi: z. nō futuris successorib? seruari: z. d. esse de iure. j. de off. o. d. p. sent. z. talis cōcessio qñ sit ex cā iusta z. epō cui dicta subsunt bñficia larga d. fieri i. terperatio: vt sic ap pellatio bñficij comprehendat etiā dignitatem. l. j. regulariter hoc est accepta p. p. tra verbi significatōe etiā dignitates bñficia sint scdm Jo. an. z. Jo. post. qui hoc no. s. de verbo. signi. c. antepe. Item

Paup. Adde tñ q. pdest i multis ca sib? bal. i. l. acceptā. C. de vsur. spe. i. ti. de sen. s. j. x. z. est iij. glo. i. l. eos. s. sup his vero in xbo iopia. C. de app. gl. i. l. mino ribus. C. de his q. b. vt i dig. Jnn. i. c. ex rōne e. ti. bal. i. l. ij. s. si q. s. ff. si q. s. cā. inn. i. c. dilatio nē de app. Alex. i. l. si pcuratorē. s. si ignorā res. ff. mād. bal. i. l. illi? citas. s. x. i. tas. ff. d. of. pñ. p. no. i. d. c. ex rōne ludo. i. l. si x. s. de vi ro. ff. solu. ma. gl. oz. i. s. l. z. p. p. i. l. d. ex. c. tuto. veruz a tali pro? deffellibera nos dñe vt dicit bar. in l. cū nō faci le. ff. si cui plusq. Ar. c. h. bar. i. l. titi. C. d. ex. c. tuto. Jdē in. l. fi. q. nūero li. x. i. l. si pcuratorē. s. ignorātes. ff. mād. bal. in. l. fi. C. de p. di. infer. i. l. j. z. ij. C. d. secun. nup. gl. i. l. tā de mētis. C. d. episc. audi. Alex. i. l. ar g. trarius. ff. de eden.

Item hac rōne appositio beneficiorum diocesis cōprehēdit beneficia que sunt in diocesi licet nō sint de iurisdictione: et hoc t3 hic Jo. an. dicit Archi. et remittit ad no. per euz. s. in c. abbates. Quarto no. forma huius gratie. s. fructus beneficiorum vacantium usque ad quinquēnium. potest enī esse dubiū an illud tēpus adiciatur vacationi an pceptioni. nā si vacationi habebit priuilegiatus fructus primi anni beneficii vacantis ultio die quinquēnii et sic sexto anno fructus pceptiet sicut nūc seruatur in fructibus paritibus. In secūdo secus qd finito quinquēnio finitur pceptio: et est simile qd no. Jo. an. s. de offi. deleg. de causis scōz Jo. an. qui pōderat verbū vacabit: p quod dicit qd illa indulgētia nō habebit locū in ecclesiis: vbi nō sunt distictē prebēde mortuo clericō: sicut nec alijs casibus nō. s. de offi. cū accessissent: vnde quod dicit xi. s. eo. c. si gratiose. Quinto no. Jo. an. verbū fabricę pfectū verbo statuto quod valet statutu episcopi de. iij. parte primi anni beneficiorum vacantiū in diocesi cōferētia ad fabricas cathedralis ecclesie: si portio deputata fabricę nō sufficiat ad fabricā: nec epō nec clericis ipsi? ecclesie supēst qd possint ad hoc sufficere. hūc de cisioni quedā iura vidētur obstat quibus rīdet. vt hic videas in nouella. Cōstat. n. hūc de cisioni ratio. cle. sūma de re. eccle. nō alie. que clemētia licet loquat in ppetua alienatiōe pphibita in ipm epm et caplm cum cō: de temporalī tñ stat ratio cle. s. qd non potest autorizare in facto pprio ad idem. l. i. ff. de an. tu. vbi quo ad illam pphibitiōē autorizandi in facto pprio nō distinguitur inter alienationem perpetuā et temporālē. fm Jo. an. rīdet qd hoc casu nō dicitur autorizari in facto pprio cū nō hīl sibi vel suo caplo applicetur hūc est qd archiepiscopus dat remissionem ad fabricā ecclesie sue: de pena romana qd non faceret si autorizare fabricę esset autorizare in facto pprio: et hanc par-

4. tem firmat in nouella. Sexto no. qd per generales clausulam non obstantibz priuilegijs et statutis et consuetudinibus quibus cūqz et non derogat priuilegijs singularium personarū pcedentium et in re concessa referenda est ergo dicta clausula ad priuilegia et statuta cōcēmentia fauorem ipsius ecclesie cui pa- pa solūmodo predictam clausulam p iudicare intendit: et non aliter: rest intellectus cōtra opi. gl. ff. sup intellectu huius clausule: et pro Archi. meo iudicio melius sentiente: cui concordat hic Lap. qui psequitur plene quid operetur ista clausula non obstantibus. quādo venit ad derogationē iurum vel pūlegiorū alius indultorū: dic vt hic per eū. Septimo no. qd fructus beneficiorū qui prouenunt pmo anno vacationis possunt deberi ex consuetudine priuilegio et statuto alij et non ecclesie vacanti: quod hōdie qd possit hoc esse vel nō vide in. c. quia sepe. de elec.

5. Octauo no. in x. nisi qd papa potest expresse tollere ius ali cui ppetens et priuilegia reuocare et statuta que cōferūt ius cer- te psonę: qd intellige sup bñficijs quoz dispositio et ois ordina- tio ab eo depēdet: vt in. c. ij. de pphib. vnde in ipsis potest p iudicare patrono layco sup iure presentandi: vt in. c. dilect. de iu. patro. dominia vero et obligationes que descendunt a iure gen- tium nō videtur qd possint alicui sine causa conferre: quod dic vt no. Jo. an. post Inno. in. c. que in ecclesiis de const. Cōp. et videtur qd debeat per illā gratiā p iudicari fabricę vsui vsin- gulari psonę in perceptione fructuū p clausulā non obstante ne- alias nūp operetur. s. c. si papa de priuilegijs. l. si quādo de le. j. clausula illa licet generalis: resoluitur contra omnes singulari- ter per quos possit gratia impediri. l. si. c. qd cum eo. z. l. si corp de leg. ij. sed per istos impediretur si nō fieret eis p iudicium ergo. d. clausula frustra esset appōita. hic dicit cōtrarium: ergo male: timore hui? cōtrarij gl. ff. ponit duas lectiones. pta est qd iste priuilegiat? habeat fruct? primi anni: vsus autē fabricę vlt singularis psona habeat fruct? secundū: sic ipis nō p iudicabit nisi in dilatiōe expectādo fructus scōi anni: et sic clausula nō ob- operabit suum effectū. secundā lectio est cōuerso qd fabrica sin- gularis psona vel vsus habeat fruct? primi anni: priuilegiat? scōi: et sic p iudicabit priuilegiato in dilatiōe tñ: pro hac lec. fa- cit. c. si. j. de pphib. vbi expectat debet sequē: si prima alteri de- beat Archi. ponit tertiā lect. qd in illa ecclesia in qua fruct? pri- mi anni debent alteri ex pphib. tūne priuilegio vel statuto: pri- uilegiat? iste nūp habebit quāsi de illa ecclesia papa nūp itel- lerit. Et illā teneo in repetitiōe hui? c. et post archi. confirmo qd priuilegiato nō debeant fructus scōi anni: vt vult scda lectura: nec debeant fabricę vsui vel singulari psonę: vt vult prima lect. nam de fructib? scōi anni istius priuilegiū et illoz statutu pphibitudo vel priuilegiū nō disponit. arg. l. si vsu. mibi in biennijs. de vsu le. opz ergo qd in fructib? primi anni p iudicetur alteri ex eis: et hoc. c. vult qd p iudicet priuilegiato: nō obstat qd scdm hęc clausula nō obstat nūp operabit: qd immo operabit. vt dixi. s. in vj. notabili multis rōnib? ob. archi. roboro in dicta repetitiōe in prima op. Cōuenio succincte ad glo. et primo post gl. iij. qd vtrū illo anno quo ad illū priuilegiatū spectat fruct? dñficij sic

vacatis: sit illud beneficium alteri offerendum. tenet glo. qd sic: qd nō titulus beneficii sed pceptio fructuū qd in facto cōstitit: videt in eum collata. et per hoc. s. qd dictū beneficium infra illū annū debet offerri. tenet hic glo. qd incipit qd de iure et. qd ad pceptientem fru- ctus spectat onera et expense ministroz et oim: ita qd fructus de- bent intelligi quo ad ipm deductis expensis. vt. l. fructus. ff. sol. ma. Per ista infero ptra glo. quid dices et. que equiparat istū vsufructuario. nā si hoc esset verū p tineret ad ips exercitiū actio- num: et etiā gubernatio beneficii. vt. l. j. ff. si. cū. l. se. de operisno. nū. z. l. j. in ff. vsu. quēad. ca. et sic posset agere cōtra colonos p pensionibus debitis: et ptra debitorēs beneficii: vt quantitatib? et rebus debitis infra annū fruere. vt. l. j. ff. de vsu. ea. rerū qd vsu psumunt: sed cū dicta glo. iij. dicat infra illū annū bñficiū alteri conferendū: p qd de illius manib? illa recipere debet vt sit diffe- rentia inter concessiōē qd fit de fructib? et illā que fieret de vsu. ad hoc vide bonā. l. ff. de vsu. le. l. fundi trebaciani. z. l. si qd ita de vsu. et hoc nō vidi per aliquē hic tactū. Sed qd post gl. iij. a quo tpe incipiet annus vtrū a die vacationis an a die fru- ctuum colligendorū. dicit qd a die vacatiōis cuiuslibet bñficii. cō- putat etia ipsa dies. quinquēnii vero incipiet a tpe date. ar. j. de deci. c. ij. scdm Archi. simile in fructib? matrimonij quos lu- cratur vir ultimo anno matrimonij p rata: cōputabit enī annus a die matrimonij et traditi fundi nō a die fructuū colligendorū. vt. l. si ante nuptias. z. l. de diuisione. z. l. diuortio solu. matri.

Quid dices de pensionib? qd solui debet post annū a die va- cationis: sed p ipso tpe vacatiōis. Sed qd si. j. illū annū fuit cō- missum maleficiū ppter qd solui debet pena post annum. Item qd si fructus reperit iste locatos per triennium et ex eis pensio in capite triennij est soluenda an habebit integram vel pro rata et quid cōuerso quid si post triennium. et sic anno finito debet fie- ri solutio pro fructib? tñ. j. annū recolletis: vide qd circa istas quēstiones scribit Bar. in. l. ff. de iure. ff. que lat? dixi istud ca. repetendo reassumā et declarabo: qd alij nō tangūt: hoc enim sepe in cōductionib? cōtingit in solutiōe pñonis anticipari et solui pro plurib? annis futuris: quādoqz differri post finitā lo- cationē. si ergo iste graciosus reperit anticipatū in solutiōe vel dilatiōe solutiōe post finitā gratiā qd iuris est qd. Tercio qd ro quot dierū erit iste ann? dicit gl. qd cccxv. archi. dicit qd in- telligit de āno vulgari. s. duodecim mēbus sicut mēses vulgare debent recipere: vt habeat. xxx. vel. xxxj. dies: put est illi mēsi ordinatū: et vide ad hoc qd notat de mēse io. an. in. c. qd fit. j. de elec. Sed qd si in medio mēse maij qui est. xxxj. dierū detur dilatio vñ? mēsis ita qd protendat in mēse Junij qui est. xxx. tā- tū: quot dies habebit iste mēsis: vtrū secundū mēsem in quo dila- tio incipit an in quo finit. dic vt in. d. c. qd fit. in quo tamē nō bñ declarat Bar. melius in. l. cū bisextus. ff. de ver. sig. et not. qd gl. subijcit de bisexto quando. s. illi duo dies cōputent pro vno. et vide. lv. d. c. ij. Quarto quero vtrū illa gratia extēdat ad fru- ctus beneficiorū vacantiū p permutationē. tenet qd sic: speciale enī statuit de talib? beneficijs in casu. ca. pñio. j. de rerū permu. quādo alios nō extēdit scdm gl. idem archi. In nouella intel- ligit Jo. an. illā suā glo. loqui de pmutatiōe beneficiorū nō pre- bendarū tantū quam ad inuicē facerēt canonici eiusdem eccle- sie allegat qd no. Ber. s. de his que sūt a prelati. c. apostolica et qd ipe no. post Inno. in. c. quēstū. de re. permu. et vide qd dixi plen? i. c. exhibita. in. iij. z. iij. qd tū vbi p tūgo qd i beneficijs vacaturis qñqz quis sperat habere ius p expectationē vt. c. j. de re permu. j. co. quādoqz per reservationē. c. pro illoz. de prebē. qñqz per optionē. vt. c. si. j. de cōsue. quādoqz per vnionē primo cōtingentē restrictus est numer? canonicorū. in his enī casibus si queri potest an fructus primi anni vacationis debeant hūc priuilegiato. de quo in textu Jo. an. recitat hic Archi. qui post Cinc. tenet qd ista gratia nō extēdit ad beneficium vacaturū de- bitum expectanti: qd duarū indulgentiarū valet prima: nisi de ea fiat mentio in scda. s. eo. iuramentū. de offi. dele. ex parte. ij. et ge- neralior est indulgentia epī qd expectatis. de offi. dele. studuisti. vbi idem tenet pe. Quod ergo dicit hic litera vacabunt intelli- gatur de postea vacantibus alij nō debitis tpe indulgentie. hoc dictum pculdubio verū credo in expectatiōe fruct? illi? beneficii vacaturū: in expectante vero beneficium per lras apostolicas vel per vnionē optionē vel extinctionē ipsi? beneficii qd illi non solū expectant fruct? sed pphetatē et titulu ipsi? an impediāt istuz priuilegiatū in fructib? beneficiorū que alteri debentur ex alte- ro ex pdictis modis: magis dubito: qd textus iste per clausulaz non obstatē intendit nō p iudicare illis quib? principaliter de- bent. Si vero in psequentiā tituli debeant ter. nūp dicit. ideo forte debent seruari illi titulo cū pgrua fructuū portio p one- ribus supportādis. vt. s. dixi in. j. q. sicut enī in fructib? primi an- ni intēdit papa p suā grām p iudicare succedenti in bñficio iure ordinario. qd facilius tollit qd perit ex priuilegio qd qd de iure

Petrus de ancha. super sexto Decre.

7 **Adi.** ut in aut. de nō ali. §. q. verisimile. **¶** Quinto quero post glo. an legato rē. vtrum ep̄s ex iusta causa possit ad ep̄s fructus alicuius beneficii retinere. dic ut in ea. In nouella tenet q non per rationē cle. si vna. de re. ecc. non alie. licet em̄ ille textus non prohibeat ep̄o perpetuam vniōem: sibi tamen ratio que ibi se quitur adaptat ad temporalem etiam fructuū perceptionē. p hoc. ff. de aut. tu. l. j. q. distinguit inter cām temporalem et perpe tuam: sed simpliciter interdicat tutori autorizare in facto p̄prio secundum eum.

- 1 **¶** Deus aliqui suum mutauit propositum.
- 2 **¶** Corrigere seipsum aliqui est laudabile.
- 3 **¶** Jus canonis reddit habile ad delegationē suscipiendam.
- 4 **¶** Delegatio facta monacho canonice an valeat.
- 5 **¶** Papa delegans cām simplici clerico an valeat.

Circa causas a se. ap. delegandas vel eius legatis statuit de personis qbus et locis in quibz debeant delegari. **¶** Tertio circa loca in quibus committi debeant mode ratur distantia predictorum locorum duplici: qñ scz actor et reus sunt de eadem dioecesi vel diuersis. **¶** Quarto de moderatione ad hibenda p tales in cognoscendo vel subdelegando certis locis et personis. **¶** Quinto de moderamine erga expensas eminetes in causa circa iudicis assessores notarios et testes. **¶** Sexto ir ritat aliter attemptata et gesta q istud capitulum decernat. **¶** Secunda ibi presenti. **¶** Tertia ibi cum vero. **¶** Quarta ibi in nullo.

- 1 **¶** Quis in melius reformari qd egit cū tendit ad noxam: sic deus^a quandoq mutauit propositum. rñ. q. iij. in cōmutabilis. **¶** Est em̄ hoc scz seipsum corrigere laudabile et magne sapientie. Ita tamen ne vilescat autorizatio: qd dic ut no. i. c. qualiter et quādo. el primo. j. de accu. et hic per Archi. **¶** Secūdo no. quibz sunt cau se a se. ap. delegande. scz positis in dignitate vel personatu: qd sint ista et in quo differant no. s. de pben. de multa. et j. de olue. ca. j. et vtrum intelligatur hoc de habentibus dignitatem vel p sonatū in ecclesia cathedrali vel in quacūq alia. tangit hic Ar chi. ut no. in clemē. et si principalis. eo. ti. vbi quid iuris de vica rio episcopi: hoc tangit i nouella super gl. de officialibz: et re fert Jo. mo. tenere q delegari poterunt cum sit vnum cōfistoriū cum ep̄o. j. co. ti. c. ij. Et sic habet dignitatem: qd libet iudex di citur eam habere. ff. de albo scribēdo. l. vlti. et est qd dicitur. de quo in c. si. de off. vica. et plenius de ista qdne in c. et si principa lis. eo. ti. in clemē. **¶** Circa canonicos pderat etiam Jo. an. q vt cōmissio valeat sufficit q sit canonicus: nec requirit textus q habeat prebendam. **¶** Jus ergo canonice reddit ipluz canonicū habilem ad suscipiendum delegationē: similiter electio in digni tate et personatu: dum tamen sint in possessione illius iuris. Si vero non essent in quasi possessione: et sic iure ordinario nō habe rent iurisdictionis exercitiū: nisi in casu. cle. j. de foro. cōpe. vtrum essent capaces huius delegationis. credo q sic: q talis pmissio non requirit nisi titulū dignitatis: vt p. et secus est in exercitio iurisdictionis et iuris sui q referuntur ad certā rem vel locū in q bus fundantur: et quoz respectu exercitiū datur nō regimē iu ris siue tituli iuxta no. in c. cū ecclesia futrina de cau. poss. et pzo prie. et c. cōsultationibz de iurepa. et vtrobiq per Jo. mo. **¶** Ter tio no. q ista cōstitutio solum loquitur de le. a se. ap. vel legato ipsius: nō ergo artat qd dinarios. Delegatos autē pape artat si subdelegare voluerint: vt. j. eo. §. in nullo. **¶** Cū pp. glo. de c. cū vicefimum. §. de off. le. vbi cōstituto in. xx. anno potest causa de legari: et tñ non potest habere dignitatem: ergo alij q in digni tate constituto cuius cōtrarium hic dicit. So. ut in glo. digni tas et c. **¶** Quero q est ratio quare magis istis q alijs cōmittū tur. dic q ideo: q pro eis magis presumitur et intm̄ presumū q non possunt propter imperitiā recusari vt suspecti fm Jo. an. q allegat Ly. C. de iudi. l. certi iuris: sup ista em̄ presumptione pe ritie fundatur iuris latozis intētio: ex quo infert Jo. mo. q das to q canonicis ecclesie collegiate canonico ecclesie cathedralis non tñ poterit delegari scdm eum: facit qd dicit legitte de fauo re dotibus adhibendo vt mulieres possint nubere: et sic impleāt liberis ciuitatem. nam talis fauor extendit ad feminas etiā ste riles in eoz dotibus repetendis et conseruandis. l. j. et ibi not. ff. so. ma. licet em̄ cesset causa legis que inducit formā in actibz ho minum: non tamen cessabit legis dispositio. vt. l. j. §. sexum. ff. de postu. **¶** Secūdo quero dicitur hic q canonicis ecclesie cathedra lis delegari possit: quid si tales canonici sunt monachi vel ca nonici regulares: q forte eorum ecclesie cathed. est regularis vt perusina: vtrum valebit delegatio non facta expressione mona chatus siue religionis Jo. an. post Archi. dicit nō valere nisi re ligio exprimat. xvj. q. j. de presentibz. et qd ibi not. et credo hoc

verum q licet per istum tex. canonici ecclesie cathedralis decer nantur habiles ad has causas cognoscendas: non tamen videt de intentione pape alia obstacula que haberēt ipsos impedire et inhabiles reddere amouere arg. l. si non lex. ff. de here. insti. et p hoc soluitur questio que formatur in glo. habentibus: igit et. vtrum valeat cōmissio facta canonico etiā cathedralis q sit septē nis videtur q sic: q canonicus est: et sic adest qualitas que requi ritur per hunc tex. contrariū tenet et bene. q papa volēs causas grauiōres per viros cognosci: de quibus magis presumendum est ppter p̄eminētiā dignitatis et lon. nō videt tolli ius aliā grauitatem inducens. s. etatis et cōsiliij plenioris. vt. §. de off. de leg. cum. xx. posteriores em̄ leges p priores limitant: et declaran tur. vt. l. sed et posterioris. ff. de leg. et not. in. l. i. c. ff. qui satisfā. cogū. facit. l. iij. ff. de re iudi. cum tñ est additum aliquid rei iudi care non est a re iudi. recessum: sed istet. venit ad augendū so lemnitatē delegationum: ergo et. sic ergo econuerso inducta ad diminutionē et. l. legata inutiliter de leg. j. facit. c. si gratiose in fi. §. e. et. l. si quis priore ad trebel. facit. l. j. §. dicit aliq de pub. et l. quotiens de act. et obli. et l. qui sepulchrū. **¶** Tertio qro si papa simplici clerico cām delegat: an valebit cōmissio. glo. q in cipit pone papa dicit q sic postq eniz scierit papa contra ius cōe causam delegat: videtur cōtra illud ius cōtrarium dispēsa re: arg. l. iuris peritos. ff. de exco. tuto. In contrarium tamen fa cit: q si ep̄s facit contra ius aliq in casibus in quibz habet po testatem dispensandi. nō videtur p talem actum cōtrariū dispē sare. vt no. Jo. mo. §. de fil. p̄sby. hinc est q rescripta cōtra ius eli cita nō sunt exequenda sed expectanda scd a iussio. §. si quando episcopi. tamen hec glo. tenet contra in Spec. ti. j. §. si. ver. quid si papa et ibi dicit secus in legato. idem Jo. mo. ratio qz legat non potest contra iura dispensare. no. j. de hereti. c. si. in glo. ma gna. **¶** Quarto quero dicitur q causa a se. ap. est delegāda ha bentibus dignitatem: vel canonicis ecclesie cathē. pone ergo q tempore date quis nō erat canonicus: postea est effectus an va leat delegatio: et videtur q nō q in talibus inspicimus initius scz tempus date scdm glo. Idem Jo. mo. et Archi. formant que stionem in canonico delegato qui desit esse canonicus: vrozatio ne vel professione et subtiliter arguit pro et cōtra. et concludit scz q delegatio non expiret. Sed dices quō exercebit monach⁹ iu risdi. cum pro mo: tuo habeatur et non habeat velle vel nolle: dic q exercebit de licētia Abbatis. de rescriptis pastor. alis in fine et qd no. in clemē. j. de testa. in. v. gl. ad. q. facit de hereti. c. vt of ficiū. §. ad conscribendas: facit qd no. Jo. an. de leg. ad aliam dignitatem translati: et de subdelegato mo: tuo qui vti ceperat no. hoc Jo. mo. in addi. et Jo. an. in c. qñis. j. de offi. delega. et in vrozato si cum vidua vel aliter contraheret ligamina: credo de legationem expirare: q pendente iudicio superuenit inhabili tas: propter quam non possit in ipsum delegatio habere princi pium. arg. l. vianius. §. sed cum duo de fidei. cō. in monachatu su perueniente. etiam est dubiū cū a seipso nō habeat velle vel nol le: sed a iudicio abbatis. cui causa nō est cōmissa per papam. nō videtur q habeat potestatem. pcedendi et iudicandi. cōtrarium tamen fuit disputatum. vt hoc in nouella super glo. habentibus scdm predictam qdne. habet q sufficit ad substantias dispo sitionis adeste qualitatē ab initio l3 postea deficiat. quod quan do sit verum vel non. dic q iste qu alitates appositae intempore significāt scdm tempus verbi ad cuius determinationē veniunt aut ergo iste qualitates determinant verbum per qd significa tur tempus initij. aut determinant verbum significans tempus in quo dispositio sumit effectum. aut determinant quoddā aliud verbum separatim ab his primo casu sufficit qualitatē adeste illo tempore quo fit dispositio: l3 postea deficiat. vt. l. mella in prin. ff. de ali. et cib. le. dicit em̄ testator relinquo alimenta puero vel puelle. Ista adiectiua puero vel puelle determinant verbū. relinquo: sufficit q ergo tempore quo relinquitur scz tempore testamenti sint tales ad hoc. l. ij. de auro et argen. le. ibi legauit testator que vxoris causa parata sunt. qd est presentis tēporis significans tempus testamenti. Et ideo tunc sufficit vxoris esse et ita in. q. predicta per textum qui dicit nō committatur nisi ca nonicis: sufficit ergo tempore commissionis qualitatē canoni catus esse. nec tex. requirit q duret in eis ista qualitas tempore sententie vel processus. als dixisset non cognoscatur vel pceda tur. **¶** Secūdo casu requiritur qd sit qualitas tempore quo dis positio sumit effectum. vt. l. ij. ff. de aur. et argen. leg. vbi em̄ lega uit testator que vxoris causa parata erunt. ibi em̄ est verbuz pa rata erunt qd est verbum futuri temporis significat temp⁹ more tis quo dispositio sumit effectus: et sic requiritur q illo tempore sit vxor: ad idē. l. ex facto. §. si qd. ff. ad trebel. ibi em̄ si decesserit si ne liberis sunt futuri tps. Ideo ad illud tps refertur conditio ad hoc. l. in delictis. §. si extraneus de noxa. et l. si titius. de testa mento mili. q multū facit ad istā distinctionē. **¶** Tertio casu qd determinat

¶ Deus. adde q bñ in punitione supplet xxij. qd. v. qd ergo. et de penitē. dist. j. c. mē sura et d pe niten. et re missionibz et qd in re.

determinat quoddam aliud verbum separatim ab his. sufficit qualitate illam semel existere. l. postea deficiat. vt. l. in substitutio ne. ff. vul. 2. pu. ubi cum dicit quisquis mihi heres erit et impube ri filio meo heres esto. nam verbum heres non respicit tempus quo te stator testatus est: nec tempus quo moritur testator: ideo sufficit quod se mel fuerit heres. l. heres quandoquaque. de acqui. her. 2. l. heres di bus ad trebel. 2. qd dicitur est de verbo. idem de participio: quod il le qualitates que veniunt ad determinationem participii debet esse in illo tempore quo significatur actus participii. vt. d. l. si ti tius: predictam distinctionem ponit Bar. in. l. ex facto trebel. qd est utilis ad multas rationes secundum eum. ¶ Quinto quoque vtrum ista constitutio vendicat sibi locum in commissionibus ordinariis vt non alijs quod personis hic expressis possint delegare: tenet quod non ha ber locum idem Archidiaconus.

1. Cause p. papa delegare non possunt quolibet loco tractari
2. Cause in locis insignibus sunt ventilande.
3. Civitas qualiter dicatur terminari.
4. Ubi in plura nomina diuiditur.
5. Civitatem quedam sunt minores quedam magne quedam maxime
6. Episcopus an requiratur insinuat.

Nec audiantur Supra iuris lato: puidit de p. sonis quibus nunc de locis in quibus

1. Cause quas sedes ap. vel legatus ipsi delegat sint tractande 2. ventilande. ¶ Iste q. cause delegate p. papa non possunt quolibet loco tractari: nisi nec cause deuolue ad archiepiscopum p. appellatio nem. vt. l. de off. ordi. vt litigites. Epi vero non astringuntur ad hoc: sed pnt in quolibet loco sue diocesis causas audire: vt eo. ti tu. cum eps. de iure ciuili in loco maior sunt cause cognoscende: nisi de consensu partium: quod tunc pnt alibi etiam extra territorium si il le iudex territorij non pntbeat: vt. no. Bar. in. l. si. ff. de inst. 2. in. 2. l. quero de solu. Intellige tamen semper de loco honesto: vt. s. de ap. qua fronte. 2. l. si cum dies. s. item cum quidam de arbi. facit ad materiam de. s. de fo. copet. de loco etiam tuto intelligi: vt. c. sta tuimus. de off. deleg. 2. c. pastoralis: de re iudi. ¶ Secundo no. q. in civitatibus locis insignibus sunt cause ventilande 2. leges docende: non in castris vel villis: vt in glo. 2. in p. b. m. s. f. s. hic aut. vbi per Bar. an in qualibet civitate regta sine privilegio possunt iura doceri. Et aduerte quod duo requirunt. s. q. sit lo cus insignis 2. q. sit ibi copia peritor. Alterum ergo sufficit: vbi si sit in loco copia peritor: sed non sit insignis: non sufficit fm Zap. qui interrogat a dno. Fede. de senis. refert se sic rñdifferetias quod plus est si partes consentiunt: nam eorum consensus non pot operari aliter quod dicat. s. statum 2. s. in nullo. 2. ita sentit hic Jo. an. su per verbo possit: dicit quod si locus non est talis l. iudex habeat familiares qui sibi pro consilio 2. partibus p. patrocinio sufficere possunt non est satisfactum huic constitutioni secundum Innoc. copo. 2. Archi. 2. Spe. in ti. de cita. s. i. ver. qd si locus. Idem econuerso si sit locus insignis 2. non copia peritor. Aduerte etiam quod ista co pia requirit si fiat commissio in loco insigni: sed si fiat commissio in civitatibus non habet ista consideratio: sufficit enim quod sit civitas secundum glo. quidam dicunt 2. c. refert ad proximam. i. ad locum insignem non ad civitatem. ¶ Querit glo. qualiter terminet civitas: dicit quod muros ambitur: in casu tñ. c. huius: includit etiam suburbia in quibus pot causa audiri secundum glo. idem Archi. q. tractat hic de finibus civitatis 2. diocesis. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. si civitas de sen. ecc. lib. vi. Aduerte nos habemus plura nomina in diuisione vrbis. s. regni: p. uincias: civitates: castra: villa. quod ergo de cernant 2. cognoscant quod sit metrum in iure vel privilegii de alte ro: ex predictis utile est cognoscere. ¶ dicit quod p. uincie appella tio intelligit secundum eum vsum loquenti vt tusciam lombardiam 2c. Ita no. in. l. si. de p. scrip. lon. temp. 2. hoc modo accipi quod mittit legat in aliqua p. uincia: vel p. uincie aliquod privilegium concedit vt anglicis. ff. de fo. copet. cu dilecti. Quod sit mentio p. uincie p. pter maiorem distantiam locorum extra p. uinciam quod intus vt in dilatio nibus indultis a iure. in. l. i. de dila. 2. tñc serua quod no. in. c. cora. de elec. vt existens intra p. uinciam si est multum remotus habeat p. uincie de ac si esset extra 2. econuerso existens extra si est p. p. habeat p. uincie de ac si esset intra: 2. sic intelligit. d. l. i. de dila. 2. sentit Inn. in. c. ultra tertiam. de dila. qñq. app. p. uincie sit eo respectu quod est sub vna iurisdictione: 2. tñc cu contingat quod quilibet civitas hys separa tam iurisdictione: nec est vnus p. s. cui subit tota: 2. quilibet ciui cas habeat p. p. uinciam: 2. sic intelligit gl. in. d. l. si. c. de lon. t. p. s. p. scrip. 2. hec dicta sunt de p. uincia. De civitate dicitur: quedam sunt civitates minores: quedam magne. quedam maxime: minores ap pellantur que habent simplicem iurisdictionem: magne quod habent merum 2. mixtum imperium: maxime quod eas constituunt cause aliarum ciuita tum: ista distinctione facit tex. in. l. diuus. s. est aut. ff. de excu. tu. 2. tales civitates appellantur caput p. uincie: tñ ista diuio facta est aliter p. ecclesia quod per eodem vsum loquenti: vt p. ex notatis in d. c. cora. de elec. vbi due civitates inter lombardiam sunt: 2. de duar

bus p. uincijs attenda diuisione canonica. Rñnem huius differentie. vide p. glo. in cle. ne romani. de elec. q. incipit iustitiam fuit 2c. ad essentiam autem civitatis non requiritur quod habeat episcopum nam etiam episcopus priuata non definit esse civitas. de quo. no. Jo. an. in. d. c. si ciuitas. Castrum vero dicitur casa alta siue fortis: que etiam muni tur muris siue vallo. vt. l. qñq. castrum. C. de fundis l. i. lib. xi. Ista castra de iure cōi sub sunt ciuitati. nec aliquā habet iurisdic tionē vel territorij: vt no. Innoc. in. c. cū ad sedē. de re. spo. 2. C. de testis. l. si. ponunt tñ ibi a ciuitatibus quibus sub sunt aliqui ma gistratus: sicut ponit eps foraneos officiales in diocesi: vt cle. si pncipalis. j. eo. 2. c. de magis. mun. p. totum: 2. ibi no. gl. sup. Rub. vbi etiam p. Jo. in summa: villas dicimus edificia collata sine muris vallo vel fossa: l. i. in Francia idē fit villa quod ciuitas. vnde Bartholomaeus bosi. 2. alias ciuitates appellat villas: s. nos p. p. loquimur: vt p. ex notatis in. l. si heres. ff. de leg. j. iste etiam non habet iurisdictionē: sed sub sunt ciuitati. vt. l. q. ex vico. ff. ad mu nicipia. ¶ Sed quod dices de castris quod sunt p. Italia. 2. habent iurisdictionē omnimodā. 2. non rñcent ciuitati intra cuius territorij consistunt an dicimus idem de istis quod de ciuitatibus tangit Inno. in. c. nimis de iure iur. Bar. dicit p. siderandū quod aut constitat quod fue rit ciuitas. sed fuit priuata episcopi: vt tuscianella quod ciuitas est episcopi. Viterbiensis. 2. non definit esse ciuitas: aut non constitat quod fuerit vnus ciuitas: 2. tñc aut iurisdic tio fuit tali loco concessa vt ciuitati. aut vt castris. aut simpli vt dicēdo tali terre vel ciuitati. primo ca su erit ciuitas nam princeps facit ciuitatem eo ipso quod scribit vt ciuitati. vt no. Jo. an. post Inno. in. c. cū ab ecclesiis. de offi. or. nam dicēdo quod sit ciuitas videt sibi cōcedere omne priuilegium ciuitatis. ar. l. qdam p. ulebat. de re iudi. ¶ Secundo casu non erit ciuitas s. castrum hys priuilegiis ciuitatis. vt. l. j. s. j. ff. de offi. ei. cui mada. est iuris. ¶ Tertio casu erit ciuitas. quod larga est inter pretatio faciēda in concessione talis beneficii. vt. l. si. C. de offi. p. n. 2. hoc versu. cū stat quod tale castrum habet hoc a principe. Si vero non habet a principe. sed a consuetudine vetusta. 2. videt quod debeat intelligi ciuitas de p. se sicut dicit Inno. de castris quod non rñdet p. uincie: quod cōcedit p. uincia de p. se. in. d. c. nimis. 2. de his 2. alijs quod p. dicta faciūt no. Bar. in. l. j. c. de metropoli berito. li. xi. 2. in extrauaganti quod sint rebelles: vbi multa vtilia circa hoc. de di uisione p. uinciarum 2. eorum vnde 2. cōfederatione ciuitatum. de quo etiam in. l. no dubito de captiuis. 2. c. j. ne sede vacante. vbi de mate ria vniōis ecclesiarum quod tñ hec glo. dicit quod ciuitas muros ambi tu terminat: esset videndū an hoc sit simpli versu: cum enim. s. d. d. rim quod castra 2. ville rñdet ciuitati. vtrum priuilegium cōcessum Bo nonie includat cōmōates in villis 2. castris. 2. quod etiam in cōdē natione. vide plene p. Barto. in. l. vbi. app. de verb. sig. 2. tangit Jo. an. in. d. c. si. ciuitas parū tñ. ¶ Secundo quero d. in textu. co pia peritor 2c. de quibus peritis d. intelligi an in iure canonico tñ an sufficit quod in iure ciuili. 2. quod si in neutro hys tñ peritiā tales causas: quod pot contingere. vt no. certi iur. C. de iudi. die vt in no uella sup. glo. aduocati. q. tenet quod sufficit quod ibi sit copia legisla rum si ea pot per leges diffiniri. alia secus. 2. vide quod de legibus re cipiedis vel non in causis ecclesiasticis legi. 2. no. s. de no. ope. nun. c. j. de exercitatis in causis si sunt boni causidici sufficeret fm eum. ¶ Tertio quero si reuocatur in dubiū an sit locus talis qualem iste textus exigit quis de hoc cognoscat. dicit Jo. and. post Inno. 2. copo. quod ipse delegatus. Idem Spec. in ti. de cita. s. j. ver. sed que loca. Idem hic Archi. 2. ad id quod dicit glo. quan do Iudex constituit se partem. vide quod no. in. Spe. de arbi. s. j. ver. sed quis.

1. Papa locorum distantia dicitur metiri.
2. Papa ad ius cōe non ad ius priuati se refert.
3. Verba privilegij potius recipiunt interpretationē a consuetudine quā a iure.
4. Juramento impetrato an stare debeat.
5. Reus si habet plura domicilia in quo debeat fieri impetratio.
6. Nota quod papa metitur distantiam locorum respectu ad diocesim non ad territorium vel districtum. Rñnem vide p. cle. ne romani de elect. in prima glo. vbi status diocesis non ita de facili variat sicut territorium 2. districtum p. occupationes 2. filios modos. quod ergo si tpe commissio nis locus erat intra diocesim. deinde lite pendende cepit esse al terius. quod forte vna diocesis est diuisa in duas. dicit Jo. an. quod potest pcedi. ac si integer remanisset. vt in extrauaganti. Jo. q. incipit sedes applica de rescriptis in beneficiis remittit de p. ben. quod s. j. 2. de hac diuisione vide bonā glo. ff. de off. assesso. l. si eadē. 2. per Bar. in. l. j. C. de metropoli. ¶ Itē no. textum dum dicit ciuitatem seu diocesim. siue enim ambo sint de ciuitate. siue am bo de diocesi. vel vnus de vna. alius de alia. sufficit fm Jo. and. quod pbat hec dictio seu ciuitas natura est cōiungere sensum. l. 3. ver ba distinguat vt Alex. siue paris 2. venit ad augmentum dispositio nis: licet quod iste dictiones siue vel seu accipiunt distinctio mo

Urbis:
Adde quod
bis appella
tione roma
ma dicitur
in. s. ius ac
isti. de iure
natu. nisi
addatur sa
era. quod tñc
intelligitur
hic bal.
in. l. i. C. de
nau. feno.
Car. i. cle.
de re iudi. i.
c. felicio. s.
fi. de pe. et
Alex. i. l. i.
de v. sig.

Petrus de ancha super sexto Decre.

do: sicut dictio aut: de quo p. Bar. in l. si q's ita ligauerit de aur. et arg. le. Itē q' causa inter duos: et de eadē ciuitate et diocesi nō d'extra diocesim cōmitti fallit in sex casibus exceptis in textu curia excipit septimū: cum. s. est cā matrimonialis per appellatōne a sententia ordinarij in curia deuoluta cōmittit ipam alij epō: et sic extra diocesim: q' de stilo curie tales cause nō cōsueuerunt cōmitti alijs q' epīs: de qua p'suetudine siue stilo et multis alijs vide in Spe. de rescri. presen. §. forte. ver. nūc ad instructio nem vsq' ad si. Incidēter tangit. Jo. an. si inter fesulanos papa cōmittit cām epō fesulano qui ex speciali priuilegio habitat florentie: et habet ibi capellā ubi tenet tribunalz cognoscit de causis inter suos subditos: an valebit cōmissio: dicit. io. an. q' debe ret inspicere tenor priuilegi. Sed q'ro quid in dubio si ex tenore priuilegi nō apparet: adhuc dico valere cōmissionē: nō tamē credo q' possit cognoscere in p'dicta capella. s. in sua diocesi: nā h' ex priuilegio cognoscit ibi inter suos subditos iure ordinario: nō tamē videtur q' possit iure extraordi. tanq' s. delegat' pape. vt. l. q'd ratione. ff. de legi. Ex quo infero in alio ei' dubio videt' q' inter fesulanū florentinū cōmissio sibi facta censenda est: per inde ac si esset facta inter duos diuersarum diocesum siue ciuitatū. vt. j. e. in. §. cu' autem: papa enim nō ad ius singulare priuilegi q'd presumitur ignorare: sed ad ius cōmune videt' se retu lisse: et in talibus eius intentio est sequenda. vt. ca. sup. literis. §. de rescrip. q'd etiam facit cōtra quia si hoc expressisset literas habuisset: sed certe p'tra for. m'a iur. facta impetratio nō admittit vt credo talem impetratiōne. pone em' q' locus est insignis in con finibus alterius diocesis inter hoīes ibi p'pe cōfines habitantes nō valeret cōmissio ibi facta: h' hoc exp'esso papa literas cōces sisset: et hoc cōcludo contra eū in alia questione. s. si cā fuerit cō missa inter duos florentinos dicto epō tenet em' q'd valeat argu mento eorū que ipse no. in. c. si. §. de rerū p'mu. sed certe ibi ema nauit cōmissio de consensu utriusq' partis quo casu nō h' locum ista exceptio dietarum vel psonarum scdm Zap. licet glo. que in cipit hic verū dubitet de hoc: in p'dicta em' questione et in alijs in quibus ius cōe rescribit in actu priuilegi: ius cōmune est sequē dum q'd potētius agit: et difficilius tollitur quā singulare. ad hoc optie. l. sed et milites post p'm. ver. ubi. fortassis. ff. de exercu. tu. l. ei' militis. §. militis. de testō militis. ius enī singulare priuilegi nō recipit vt sic dixerim ius accrescendū vt ad casum aliū extendatur etiā nisi esset maior ratio includēdi vt. l. ius singula re. ff. de legi. l. mulier titio. ff. de condi. et demō. pro hoc. io. an. facit. c. q' dilecto. de consan. et affini. ubi verba dubia priuilegi recipiunt potius interpretatiōne a consuetudine q' a iure cō muni sed hic non sum' in casu dubio. sed certo vnde non est etiā currendum ad cōfecturas. vt. l. lile aut ille. ff. de le. 2. §. cū in ver bis. bene forte verum esset quod dicit Jo. an. si apparet de cer ta scientia pape narrantis in literis cōmissionis episcopo fesulano florentie commoranti cōmittim' cām inter florentinos et. et idem tunc in quocunq' episcopo commorante in alterius dio cesi. vt inter homines loci ubi moratur valeat sibi facta cōmissio. et sic exp'essio more aliquid op'ere. arg. c. si. de rerum permuta. et. c. si papa. de priuilegi. lib. vj. Item q' contra capitulum vniuersitatis ciuitatis castri vel ville potest extra dio. impetra ri et actio intentari. et sic cadit obli. in personis representatis et fictis. et possunt bona possidere. et propter cōtumaciā missionē pati. vt. l. j. in fi. ff. q' cuiusq' vniuer. noīe similiter delinquere et mulctari iuxta notata p' Jnn. in. c. grauē. de sen. excō. 2. p' Bar. in. l. aut facta. ff. de penis. Et aduerte q' tex. loquit' solū de trib' vniuersitatibus quid de alijs collegijs et corporibus ciuitatum dic q' ex isto capite recusari non possunt sed ex alio. s. q' eorū ad uersarius p'hor: rescribit ipsoz potētia. bñ possent extra ipetrare po nit Jo. an. exemplū de collegio doc. et societate bechariorū boñ. et cerdonū perusij. loquit' etiā iste textus de capitulo ecclesie ca thedralis. in alijs capitulis inferioribus nō haberet locū. ar. c. requisisti. de testamētis et collige etiā q' capitulū pōt agere et cō ueniri. et cōtra id literas impetrari etiā sine noiatiōe prelati q' quādo sit verū dic vt. §. c. edoceri. p' Jo. an. post Jnn. et do. Incidēter querit quid si volo impetrare cōtra officialē episcopi. an potero extra dioce. pone cōueni ipsuz ex barataria v' q' fecit litem suam. et ipse q' nō trahit' extra dio. vicinam loco officij s. vicinā proprie diocesi. q' diocesis officij nō est sua. alias seque retur q' ab officialatū recouentus ibi cōueniret q'd est falsum. s. multi cōtradict' scdm eū subtilis est questio et dubia. ex eo q' q's in loco officij de gestis tene' reddere rationē quia videt' ibi qua si cōtraxisse. vt. l. p'tor. §. is etiā is qui defunt. ff. de edēdo. vñ si cut potest ibi iure ordinario cōueniri. ita videtur p' literas appli cas posse trahi iuxta theoricam Jnn. et Post. in. c. cum dilecti de foro competen. in contrarium tamen facit. quia non cogitur quis semp de gestis in officio in loco officij respondere. sed. j. quinquaginta dies postea in patria sua. vt. l. j. C. vt oēs tam ci

uiles q' criminales. et no. bar. in. l. j. ff. ad. l. iul. repetundarū. et hoc teneo. non ob. notata per Jnn. in. c. cū dilecti de foro com pe. q' loquit' in eo qui vt priuatus contraxit. secus in eo qui pu blicum officiū gessit vt p'allega. iuribus. et hec vā q' conuenit v' agit ex p'p'ia p'sona nō vt vicari' si vō vt vicari' ratiōe officij tunc idem est dicēdū in vicario episcopi q'd hic dicit' de epō cui' persona representatur in vicario. arg. c. non putamus. j. de p'sue. in. c. romana prin. j. de app. quod tenet hic Zap'. Incidēter quoniam in ver. vel nisi: nota q' iustus est timor: illius qui non aude't in trare in loco q' non cogatur ibi litigare: q'd est verum. etiam si culpa sua in hunc timorem incidit: propter equitatem iudicij in quo non consideratur odiū litigantis. vt in. c. cū inter. de excep. et multo magis si incidit in inimicitiaz sine culpa: quo casu si ter tius puta locator domus damnum patitur propter tales inimi citias: quia forte fuerit ab inimico combusta domus locata: vtrum cōducto: cuius preteritū hoc factū est et non dedit causas huic inimicitie teneat. dic vt in. l. pe. in prin. ff. sol. ma. glo. ponit exemplū in gibilino qui non aude't intrare cū regnat ibi guellit: hoc enim casu et similibus: s. inimicitia non sit specialis: nec ap pareat extra: tñ q' est inter tales mēte recta et possunt nocere si volunt: s. non noceant p'bet iustū timorē. arg. c. p'famis. de resti. spo. l. non iustime. ff. q'd fal. tuto. auto. et c. accedēs. el. j. §. vt li. non conte. ubi plus dicit tex. q' ubi est iustus timor non sufficiunt li tere de saluo cōducto: q'd no. Circa hoc querit Jo. an. J' vñ semper stetur impetratis iuramento q'd p'hor: rescat aduersarij po tētiam: et sic valeat litere impetrare extra habui p'udie de facto in literis impetratis p' adue contra quosdā dyocesim Aglegiē sis exp'esso in literis q' timebat potētia aduersarij: dicebā q' de hoc debebat facere fidem aliter q' per iuramentū q' metus nō p'sumitur in loco ubi iustitia teneat. vt. l. nō est verisimile. ff. q' me. cau. et vñ timoris nulla est excusatio: vt. l. j. ff. q'd me. cau. Item tex. dicit hoc merito perhorrescat. et facit q' d' esse iusta causa ti moris: vt etiam glo. sentit. p'terea tex. dicit saltem per p'prium iuramentum et. quasi in defectum probationis sit iuramentum deferendum: ubi p'sumptiones et indicia p'cesserūt non aliter: vt l. admonendi. ff. de iure iuran. et ita refert Jo. an. se consuluisse s. magis stricte q' ego: loquatur in nouella: refert tamen hoc Bro chydia. secundum stylum curie satisfactum per istam clausulam: valet cum autem idem sicut asserit sui aduersarij potētia meris to perhorrescat: mādamus et. ex quo sentit q' nō est necesse cau sam timoris aliter exprimere: et hoc fateor in impetratiōe rescrip ti in quo generalitas rerum: et forte personarū nō vitiat vt no. s. eo. cum in multis: debet tamen postea causa timoris probari per modum quem dixi ad iustificatiōne rescripti. Incidēter etiam tangitur hoc post Arch. si iste timor et suspitio aduersarij supuenit post impetratiōne rescripti: dicit q' potest petere a de legato vt subdeleget extra dyocesim. sed nō ita si timor suberat tpe impetrati rescripti: q'd dictū s. equū: non approbat Jo. an. qui vltimo in nouella querit circa vñaz dietam de qua loquitur tex. vtrum mensurabitur per terram vel aquam si forte plus vel minus distent eundo per alterū ex p'dictis locis: remittit ad no tata in. c. olim. de excep. ubi dicit q' p'sideranda est via vñatioz cōmunioz et frequētioz de spō. et ex l'is de fundo instructo cū de lanionis. §. asinam: et hoc verū quando habetur cōsideratio vie vel itineris p'pter ire et redire: ubi tñ possit dubitari si via est bre uior ascendēdo p' directū mōtis q' eundo p' viā vñatā q' est loo gior: certe idē credo. Si vero nō fieret mēsuratio itineris ad finē eundi: s. ad sciendū forte q' sint loca vicina vel remota: non em' videtur curandū de via p' quā itur de vno ad aliū: s. ex spa cio inter vñū locū et aliū mēsurando etiā p' aerē: vt dicit quedā extrauagans clementis q' statuit distantiam ecclesiaz iter vñuz locū et aliū: et hec dicit Bar. in. l. itinere. ff. de ver. sig. Dieta etiā qualiter sit intelligēda in hoc. c. an de legali vel vulgari. Dic q' de vulgari vt no. glo. in. §. seq. Item hoc. in ver. s. partes q' q' nō habet iurisdictionē in principali habet iurisdictiones in acces sorio s. in condēnatione expensaz q'd dixi. §. c. dispēdia et remi si ad cle. primam. j. e. Querit glo. olim dicebam' et. q' rei de qua agitur sortitur q's forū. vt. l. j. C. ubi in rem actio: s. ratio ne originis proprie paterne. vt no. Cy. C. de iur. om. iudi. l. ij et similiter rōne cōtractus et delicti et domiciliij. vt. c. vlt. §. de foro cōpe. q' tunc ergo ad impetrandū in eadē ciuitate seu diocesi vel diuersa scdm moderationē de qua hic quem locū debem' inspi cere si in altero ex p'dictis est sita res de qua agitur: vel cōtract' celebratus et in alia est domiciliū: q'd si in vna est domiciliū ori ginis in alia habitatio gl. no. mouet ista dubia. et cōcludit q' hoc c. deb et intelligi de domicilio habitationis vt ibidē: vel ibi p' p'rie p' dietā debeat ipetrari et domiciliū originis vel loci ubi sita est res de qua agitur nō curet: s. subdit q' hic et vbi cūq' sit men tio diocesis et domiciliij simpliciter. indistincte semp d' intelligi in dubio de diocesi et domicilio habitationis: q'd verū valde no. et tunc

Et facit ad questionem si concessa sint hic reprefalio contra florentinos vtrum appellatione florentinorum veniat forenses habitantes ibidem: vel veniunt florentini non ibi sed in diuersis mudi partibus habitantes: hec glo. sentit q in dubio debet intelligi de illis qui domicilio habitationis sunt florentini: etiam si alibi nati sint. de qua questione no. Bart. in l. puinciales. ff. de v. bo sig. et in suo tractatu reprefaliari. Concludit ergo q in loco in quo agitur vel contractus est initus siue delictum commissum ibi ibi fortitatur quis foruz iudicis ordinarij. vt. d. c. fi. de foro co. pe. per literas: tamen apostolicas non poterit ibi trahi si non ibi sed alibi habet domicilium: alibi tamen Jo. an. post Jnno. dicit q ex quo quis in alterius territorio contrahit non solum videt co. sentire q ibi coram iudice ordinario conueniatur. sed etiam coram iudice delegato pape. Post. etiam in hoc approbans largi loquitur tradens pro regula q coram quocunq ordinario quocunq modo de iure comuni potest quis in loco aliquo conueniri ibi etiam eodem modo et eode casu poterit coram delegato. hoc dictum Jnno. et Post. videtur contrariari decisione huius gl. in eo q vult qd habeatur respectus et consideratio ad domicilium habitationis tñ. p. dicta tñ verba clare ostendunt oppositum dñ in loco contractus inferunt q tenet impetratio. qui locus contractus potest multum distare a domicilio habitationis: et similiter inferunt q in loco rei de qua agitur vel in loco delicti possit trahi p literas apostolicas: qz ibi possit coram illo ordinario conueniri: sic videtur sibi p. contrariari in eo q ibi tenet cum Jnno. Post. et hoc aliter: nisi cum saluando dicas q hic loquitur cum queritur de trahendo reum p vnam dietam extra domicilium: q de domicilio habitationis: et ita intelligitur hec gl. Secus si q ratur de conueniendo in loco rei de qua agitur vel contractus vel delicti: q tunc potest per lras apostolicas: qz in nullo efficitur eius conditio det. rior: q poterat etiam ibi iure ordinario conueniri: ergo per rescriptum pape: sic intelligat qd no. Jnno. et Post. in d. c. dilecti: et maxime hoc verum videtur si iurisd. delegati in loco contractus vel rei de qua agitur erit modificata. si cur est iurisd. ordi. in dictis casibus per. c. romana. §. contra

hentes in de foro co. pe. ¶ Quero qd iuris si reus habet plura domicilia in quo fieri impetratio: pone exemplū in regibz comitibus et alijs dominis habentibus plures ciuitates et castra in diuersis dioce. et quandoq in vna quandoq in alia habitantibz dic q in personalibus actionibus fiat computatio a domicilio principalis: quod est vbi plus conuersatur vbi est caput dignitatis: quod si non apparet inspicitur locus contractus. In re libus conueniatur a finibz vbi sita est res: et hoc not. Jo. an. §. c. non nulli super verbo possit: vbi etiam tangit vtrum citatus vltra moderationem huius. c. teneatur comparere et excipere: tenet q sic per. c. ex parte. b. §. de foro compe. et quod dixi. §. qd potest habere plura domicilia: intellige etiam i laicis et secularibus psonis qui non tenent ad residentiam: vt no. viij. di. priuat. Abbas aut non habet domicilium nisi in suo monasterio: locus etiam in quo tenet residere clericus debet ipsius domicilium reputari. vt no. Jnno. et Post. de priu. ex ore. et ita dicit Jo. an. super glo. qz domicilium.

- 1 Actor contra reum alterius ciuitatis non cogitur ibi iudicem impetrare.
- 2 Actor et reus cum sint eiusdem ciuitatis cogitur actor impetrare.
- 3 Reus vltra vnam dietam per lras aplicas trahi potest.

¶ Cum autem. Dicitur est supra quando actor et reus sunt de eade ciuitate et dioce. sequit vnam dietam a finibz sue dioce. hoc intendit. ¶ Item q actor contra reum alterius ciuitatis vel dioce. non cogitur ibi iudicem impetrare lz si velit ibi agere necessario teneat adire iudicem ordinariū ipsi rei: alia est ergo ratio in ordinario aduendo q in delegato: et sic equiparatio de qua. §. proximo. §. dixi: non videt p oia bona: potest esse ratio diuersitatis: qz i iudice delegato ordi. do de ciuitate vel dioce. ipsius rei potest esse amicitia vel sanguinis coniunctio: quā actor alterius dioce. probabiliter ignorat ar. c. cum tua qui. mar. ac. possunt q ratio cessat in o. Qui de iure non dñ esse illius puincie cui preest: sed aliunde vt not. in l. si eadem. ff. de off. ass. ¶ Cum vero actor et reus sint eiusdem dioce. cogitur actor impetrare in eade ex eo q vtriusq iudex delegatus pariter presumit notus et par cause ratio circa duos remouet suspicionē: vt. l. nō solū. §. j. ff. de ritu nup. istam rōnem differtie assigno inter hñc. §. et precedentē. Et aduerte qz tex. dicit habere recu. sed glo. exponit hñc. l. impetrare: quasi velit q sine allegatione suspiciōis contra iudicē ipsi rei vel eius pbatōe possit extra ciuitatē et dioce. impetrari: qd verū credo rōne predicta. ¶ Item no. q actor non potest impetrare in sua ciuitate vel dioce. contra reum alteri ciuitatis vel dioce. quia enim rōne non astringit litigare in dioce. vel ciuitate rei: de qua a. dixi eadem

rōne non potest actor res trahere ad suā: vt sic qd non lz vni non lz alteri: vt in regula nō lz. impetret ergo in tertia: puta bononiensis contra immolenses epm fauentinū: et sic de fi. ¶ Item no. in ver. dñmodo q reus nō potest trahi p lras aplicas vltra dietam a fine sue dioce. a qua aut parte metiemur istū finē vtriusq parte magis ppe domicilium ipsius rei q forte a cōfinibz partū distat vltra ab alia parte dioce. a qua multū distat ppter latā eius dioce. sim. Jo. an. §. c. nō nulli tenet q nō a limite habitationis vel ciuitatis q terminat muros ambitu. j. de sen. exc. si ciuitas: sed a finibus dioce. fiat cōputatio. et dicit ipse hoc est equū: qz p totā suā dioce. nō videt grauari q trahit per eā cū ibi corā o. possit trahi vt. j. de off. o. cū eps a quacūq ergo parte finis sue dioce. potest iudex in casibz supra exceptis: et in casu huius. §. reum citare: et de cā cognoscere dñmodo infra dietam a finibz dioce. scō putandā per quālibet eius partē. ¶ Item no. q dicit in ciuitate vel dioce. q iste tex. nō astringit impetrantē magis impetrare in ciuitate q in dioce. lz ergo reus sit de ciuitate poterit contra eū impetrari in dioce. et contra: et idē si actor et reus sunt de eade ciuitate poterit impetrari in dioce. et contra. qd tenet et bñ probat Archi. in. §. cū vero in prin. q etiam hic tangit vtriusq reus alterius ciuitatis et dioce. poterit trahi infra vnam dietam si locus talis ad quē trahitur sit extra suam puinciam: videtur q nō possit: qz ius hoc prohibet vt. §. de dol. et cōtu. cū olim vbi de hoc z. iij. q. vi. nemine Archi. tenet contrarium per. c. vltimū de iudi. §. in subscriptione ipsius: et j. de iure iur. olim remittit etiam ad notata per Post. in summa de rescri. §. hec possunt obijci: et de hoc Jo. an. super verbo sed in alia: qui de hoc no. in. d. c. significatū et est circa legum siue constitutionū limitationē vtilis ista inuestigatio. nam canon dicit nullū extra suā puinciam trahendum. vt. d. c. nemine. caplm istud dicit posse trahi infra vnam dietam in casibus hic expressis. Ista ergo noua prouisio q possit sic trahi. vtrum habeat locū in casu quo locus infra dietam sit extra puincias. ¶ Iaz cū vna lex trahat ad alia. vt. l. sed et posteriores. ff. de legi. quam ex istis dicemus per aliam limitari. Et similis qstio est quā habui de factoducalis constitutio vigeat ternis quā cauetur q nullus forensis possit ibi querere immobilia. aliud est ibi statutum q bona mulieris comitentes adulteriū applicent viro: vtrum ergo forensis vxore sua truiusina ibi adulterium committente possit petere eius bonaria q a statuto prohibente forenses acquirere videant excepti mariti. vel eōuerso statutum prohibens acquisitionē nō includat eos q ab acquisitione gñalis ter sunt exclusi. Circa istum notabile passum cū est dubiū quando vna constitutio limitat alia: vel ab alia limite. vide per Bar. in extrauagati ad reprimendā. sup. glo. nō obstantibz. ¶ Quodrit Jo. an. de cā appellationis in qua dioce. vel ciuitate committenda sit: et si actor et reus sint eiusdem: non est dubiū q quicunq appellet est committenda in eadē. Si vero de diuersis et appellet actor: sibi et in eadē qz in ea debet reus trahi in cā appellationis sicut in principali qz actor sequit forum rei siue corā ordinario siue iudice impetrare velit: vt in hoc. c. restat ergo dubiū qñ venietus conuenit bononiensem: et ipse bononiensis appellat: an impetrabit in hac sua ciuitate an venetijs: qz in cā appellationis ipse censetur actor. ar. notatoz in. c. in presentia. §. de renun. Jo. an. tenet q in cā appellationis debet semper dari iudex in loco vbi agitatū est negociū principale: nec attendit locus alius: et ita dicit q tenet curia vt audiuit. Idem alibi dicit de cā reconuentio nis: qz et mediolanensis conuenit mediolani p lras aplicas a bononiense poterit ibi eū reconuenire nec poterit obijcere q conueniat extra dioce. vltra vnam dietam. Ratio qz ibi illū iudicē elegit in l. fi. c. de sen. et eadē est ratio i veneto appposito bononie in cā in qua fuit actor: vt ibidē debeat rñdere: post qz ibi in principali cā eum traxit: et illum locum elegit.

- 1 Partes inuito iudice conuenire non possunt.
- 2 Qualitates q requiruntur in locis et psonis deputatis a papa eadem requiruntur circa subdelegandi potestatem.

¶ In nullo quoqz. Iste. §. prin. declarat q dictus vero potest trahi reus extra dioce. p dietam: et in precedenti. §. similiter est pmissum dñmodo locus ad quem trahitur nō distet vltra vnam dietam: dubitari ergo poterat. vtrū locus iste quo trahitur extra debeat esse ille in quo deputatus est. si intra ciuitatē et dioce. et vtrū debeat esse qualis dicitur in. §. nec audiant: ita q intra dietam nō possit cognosci in villa vel castro: et ad vtrumqz dubiū rñdetur vt ex textu patet. et quo collige q deputatus in dioce. bononie contra ferrariensem nō cognoscet in quacunq parte dioce. bononiensis. sed infra vnam dietam a finibz dioce. ferrariensis vnde reus trahit. Et fuit vtilis hec prouisio ppter latas dioce. vt nō possit in quolibet parte cognoscere sed a finibz tñ. vnde quis trahitur per dietam tñ. Item si a finibz dioce. vñ reus trahit vellet cognoscere in dioce. mutine. non posset: post

Petrus de ancha. super sexto Decre.

¶ Actor
et reus sunt
eiusdem dio-
cesis.

¶ Est de presenti in boſſi. 2 ſcđm predicta iſte. §. reſertur ad caſus
vbi extra dioce. trahi pōt. Sed nunquid in caſu in quo actor 2
reus ſunt de eadem dioce. poteſt in quocunq; loco dioceſis re-
ſidere. Jo. Cal. dicit q; ſic. ex quo concludit q; ſi datus eſt cano.
bononiensis eccleſie. poteſt ire ad cognoscendum de cauſa in caſ-
tro ſancti Jo. vel alio loco inſigni quantūcunq; remoto dum-
modo intra dioceſim bononiensis: ſed tunc nō habebit expenſ. q; nō
neceſſario proſiciſcitur extra ſuum domiciliū. qđ requiritur ad
hoc vt eas habeat. ſecus ſi neceſſario ad illud caſtrum accedet
vel ad alium locum inſignē: vt ſic appropinquet ſcđm dioceſis
ipſi rei conuenti. Quid ergo ſi. ſt datus in iudicem Archidia-
conus preſbyter vel plebanus alicui? velle vel loci non inſignis
ita q; oportet eum ad cognoscendum in loco inſigni extra ſuum
domiciliū pſiciſci. vtrum eius erit electio iſtius loci inſignis.
Sentiſt ipſe q; ſi: qui ſubdit q; h; potuiſſet eligere locū inſignē
magis propinquū non per hoc prohibetur eligere magis remo-
tum 2 diſtante pot. rit tñ per ſuperiorem cogi ſi ex malicia hoc
facit. **¶** Et predictis collige q; in caſibus exceptis in. §. cñ ve-
ro 2 in caſibus. §. cum aut valet cōmiſſio facta extra dictam: ſed
iudex talis debet cognoscere. §. 2 p cōſequens ad illum locū ac-
cedere. Si vero in caſib; nō permiſſis eſſet cōmiſſio facta extra:
quantūcunq; iudex veniret infra: nō poſſet cognoscere per nota-
ta in. c. olim de exce. 2 iſtam credo mente iſtoꝝ iurum 2 doc. qui
de predictis obſcure loquunt: 2 equa videtur ipſoꝝ cōſidera-
tio 2 recta niſi in vno videlicet q; canonicus eccleſie bononiensis
iudex delegatus inter duos bononienses poſſit cognoscere vbi-
cunq; vult in tota dioceſi boſſi. 2 ſic in dioceſibus multū latis ſa-
tigare litigantes ad loca multū remota 2 contra habitantes in
fine dioceſis fatigari bononiensis: niſi dicas q; non pōt de hoc con-
queri cñ ita poſſit ordinarius loci. vt in. c. cum eps. de offi. or. j.
eo. lib. **¶** Item no. in ver. niſi q; conſenſu partium poteſt de lo-
co ad locū iurisdictionis pꝛogari 2 loquitur textus de pꝛogatio-
ne quo ad ciuitatem 2 dioceſim: non quo ad qualitatē locorum
de qua. §. in. §. nec audiantur. ppter qđ dico q; ſi extra conſenſe
runt ille locus extra debet eſſe ciuitas vel locus inſignis nō vil-
la vel caſtrum: qđ ſentit Jo. an. ſup glo. nō ergo. De iſta tñ ma-
teria an de loco ad locum poſſit iurisdictionis pꝛogari dic p. doct.
§. de off. dele. p. 2. g. 2 per Ly. in. l. ſi qui ex conſenſu de epali au-
dientia: dicit tamen Jo. an. q; inuito iudice partes cōuenire
non poſſunt vt ad alium locum citentur. iudex iſt citando cōſen-
tire videtur. ff. de iud. l. ij. §. ſi iudex. **¶** Item no. in ver. neq; alibi
2c. q; qualitas que requiritur in pſonis 2 locis deputatis a pa-
pa vel legato eedem qualitates requiruntur circa ſubdelegatū
poteſtatem vt perſone 2 loca debeant eſſe tales quales ſunt quo-
rum loco ſubrogantur. vt. l. ſi eum. §. qui iniuriarum. ff. ſi qđ cau-
tionibus. 2 facit ad qđnem q; episcopus ad quem eſt delegata
eligendi poteſtas ppter negligentia capituli teneatur eligere 2
ſupplere de illo gremio 2 de illis pſonis de quibus capituli re-
nebatur ſi negligens nō fuiſſet. cōtrariū tenet Jo. an. in regula
contra eum. j. de reg. iur. in mercurialibus: niſi aliter apparet
ex fundatione vel verbis pꝛiuelegij ſcđm cum. **¶** Item not. per
verbum quomodolibet p qđ Jo. an. dicit q; de expreſſo pſenſu
partiū nō poſſunt in altero loco vel alteri pſone cōmittere. pſenſus
in partiu operat circa cognitionē habendā in alio loco per
ipſm delegatū non circa cōmiſſionē per eū fiendā 2 alijs locis vl-
pſonis. 2 eſt mirū q; pōt extra locū cognoscere de pſenſu partiū
ſed nō ſubdelegare. Item no. Jo. an. verbū citet qđ ſpectat pro-
pꝛie ad iudices: ex quo inferit q; iſta moderatio ſive pꝛiſio huius-
c. nō vendicat ſibi locū in executoribus gratiaꝝ. ipſi cñ pꝛopꝛie
non citant ſed inſinuant niſi ordinem iudiciariū ſeruare tenean-
tur. vt no. Inno. in. c. ſi. §. de pꝛeſump. 2 ele. j. de offi. delega. 2 qđ
nora Inno. in. c. et ratione de appella. poterunt ergo inſinuare
in quibuſcunq; locis etiam non inſignibus 2 vltra vnam dietā
2 plures: circa perſonas tamen ipſoꝝ bane ſeruatur curia qđ in
pꝛincipio huius. c. dicitur.

¶ Iudex.
Adde q; d
iure ſala-
riū vel ſpor-
tula nō eſt
pꝛiſia qñ
agit ex iu-
diciis offi-
ad reſpon-
ſum in iu-
gum
bal. l. i. l. i. C.
de iurict. 7
lit. expen-
Jde i. aut.
gñaliter. C.
de pi. 2 ele.
arg. i. aut.
i. i. qđ p-
ſta. ab bis.
§. ii. col. ij.

¶ Iudicium gratis agitari debet.
¶ Aduocatus pecunia corruptus an reddat ſuam nullam.
¶ Falſitas in corrupendo aduerſariū cōmitteri poteſt.
¶ Iudex delegatus eſculentū 2 poculentum recipere poteſt.
¶ Teſtes pꝛoficiſcentes extra domū debent habere expenſas.
¶ Expenſe debent eſſe moderate.
¶ Illicita ſub colore honeſti nō ſunt attentanda.
¶ Iudex a paupere noie expenſarū nil exigere debet.
¶ Insuper. **¶** Hora q; iudicium debet agitari gratis et
cum omni puritate. 2 verbū gratis impoſitat
q; non p pecuniā quam nō h; dare iudici. vt hic. reddit eſt iſta da-
tio ſuam ipſo iure nullā. vt. l. venales. C. de ſen. etiam ſi dederit
ſuam iuſt. ad hoc qđ no. in. l. ij. ff. de pꝛi. ob eam. 2 xj. q. ij. qđ re-
cte. Partū vero vtrū h; dare pecuniā vt patiat cōtra ſe ſuā ter-
ritio vt. l. j. C. de pena iudi. j. q; male iudi. Bar. etia no. qđ ſi pe-

cunia corrupat aduocatus: pcurator partis vel teſtis an red-
dat ſuam nullā: vel corrupes perdat litem? In quo die breui-
ter. q; qñq; quis pmitit falſitatem circa acta iudiciaria falſando
vel fraudando: tunc perdit eam. vt. l. ſi fraud. ff. de iure ſiſci. 2. c.
olim. §. eo. ti. **¶** Iſte cōmittit falſitas corrupendo aduerſariū
vel iudicē: 2 tunc ſimiliter perdit eam. vt. l. ij. C. de pena iu. qui
ma. in. qñq; cōmittitur falſitas circa teſtes vel inſtrumenta: 2 tñ
nō perdit eam 2 ita loquitur totus titulus. C. ſi ex fal. inſtru. 2 no.
hoc Bar. in. l. falſum: verbū ergo hic poſitū in textu omni puri-
tate 2c. eſt vniuerſale 2 inclinat oem impuritatem circa ſingulos
q; in iudicio interueniunt vt textus ſubdit. j. poſtea dicit de qui-
buſdam: 2 de alijs ſupra t. tigi remittēdo. qbus adde de ſinia pꝛe-
cibus lata qđ not. in. l. ſeruo iurito. §. pꝛor. ff. ad trebel. Archi-
no. hic. de verbo iſto munere quot modis ſumit in iure 2 quid
diſſert man? a dono hic vide p. eum. **¶** Item no. q; iudex de-
legatus pōt recipere eſculenta 2 poculentum ſcđm moderationē de
qua hic. p. quā declaraf. l. plebiſcito. ff. de oi. pſi. vbi dicit. j. oies
pꝛimos prodigaſ. i. paucis dieb; vt hic. **¶** Ordinarijs autē iſta
nō h; recipere hodie vt ibi notaf. olim vero licebat nō oino neq;
ſemp neq; ab oibus ſed vt tradit in. l. ſolēt. §. ſi. de offi. pꝛo. 2 le.
¶ Item no. in ver. vel niſi cñ ipm q; delegatus q; pꝛoiciſcitur
extra ſuū domiciliū ppter eam deb. t habere expenſas: ſi teſtes
ſui. q. ij. c. veniētes: nec minus dicit opus gratis ſi tñ expenſe ſo-
lummodo miniſtrant vt no. j. de magiſtris. c. qñ. **¶** Item no.
q; expenſe debent eſſe moderate de quo. j. glo. magna ſuper ver-
bo moderatas que eſt notabilis 2 magiſtra circa plures perſo-
nas que ob aliquam cauſam debent ab alijs expenſ. recipere: an
debeant deducere quas domi ſacturi fuiſſent: pꝛoſequitur enim
in ordinarijs in delegatis in actorē reo in teſtibus petentibus
expenſas. Nam aliqui debent deducere 2 aliqui non. vt in glo.
quo no. Item nota q; debent eas recipere ab vtraq; pte. **¶** Ita-
tio redditur in litera: q; gerit commune negocium que ratio nō
eſt vniuerſalis. naz 2 teſtis debet deponere pꝛo vtraq; parte. vt
in. l. pꝛeſbyteri. C. de epi. 2 cle. 2 tamen recipit expenſas a produ-
cente. vt. j. eo. §. pꝛo ferendo. **¶** Unum tamen circa hoc nota q;
quando debet mitti ad litigatoꝝ em abſentem q; iuret de calum-
nia vel reſpondeat articulis debet mitti ad expenſas abſentis
quantūcunq; actus ille concernat vtilitatem preſentis: quia p
abſentiam vnus ex litigatoꝝibus non debet eſſe alterius con-
ditio deterior. vt no. l. ij. ff. qui ex ca. in poſ. e. 2 hac ratione ſo-
te ſi oportet iudicem pꝛoficiſci extra ſuū domiciliū. p exami-
nandis teſtibus alterius partis: nō haberet locū qđ hic dicitur
de expenſis cōmuniter adminiſtrandis. Idem ſi accederet ad in-
firmum vt reſpondeat poſitionibus. debet ergo intelligi iſte tex-
tus ſicut ſonat ſcđm quando vadit pꝛopter eam ipſam nec magis
cauſa pro qua vadit concernit vnum q; reliquum: puta pro exa-
minandis teſtib; vtriuſq; partis: ve. pro ſubſcribendo rez in oeu-
lis in caſu neceſſitatis. vt. l. ſi in rup. ff. ſi in regundoz. facit ad
predicta. l. generaliter. C. de rebus creditis 2 qđ ibi not. Circa
hoc Jo. an. ſuper glo. hoc nō habet dicit q; licet iudex ſuū ab
vna partiu impetratus tamen cum ppter cauſam ipſam pꝛoſi-
ciſcitur expenſas habebit cōmuniter pꝛout dicit text; niſi quā-
do delegatus impetratus diſtans vltra dictam veniret ad par-
tem ſue dioceſis que eſt. j. dictam tunc em expenſas adminiſtra-
bit impetrans. vt no. §. c. nōnulli in quarta glo. Tangit Jo. an.
iuxta predicta: q; hic dicitur q; debet habere expenſas ſi pꝛoſi-
ciſcitur extra. quid ſi ppter talem accuſum paſſus eſt dānum: q;
equi mortui ſunt: ipſe capus ſuit a latronib; 2 redemptus: vel
ſpoliatus clamide: dicit iſte pro iſto non habet ratio: ſed expen-
ſe ſolūmodo. nā aliud eſt damnum aliud expenſa. vt in. c. in noſtra de
iniuri. ad hoc facit qđ no. in. l. inter cauſas. §. nō oia. ff. mandati
oīno tñ vide q; circa iſtū articulū no. Inno. in. c. ſicut de iure iu.
¶ Item no. in x. quodq; q; ſub colore liciti 2 honeſti nō ſunt il-
licita attentanda. cōmittitur em fraus cōtra legē qñ ſeruatis ver-
bis offendit legis intentio. vt in. c. pꝛo. de pꝛiui. 2 l. fraus. ff. de
legi. 2. c. anaricie. j. de elec. **¶** Item no. i. ver. ſed vbi q; a paupe-
re nil d; iudex exigere noie expenſarū etia ſi operat ſcđm Archi-
facit. j. q. ij. placuit. ſimilita vide in glo. Paupꝛas pdeſt qñq; no-
cet. vt in. §. ſciamus de edicto. di. adri. tol. Dic qđ quātū ad fidē
habendā nō pdeſt immo nocet: q; magis credit diuiti q; paupi-
qꝛum vero ad remiſſionē pene. dic q; aut loquimur in pena cor-
porali aut pecuniaria: pꝛo caſu nō pdeſt. vt. l. qñq; C. de ſer-
uis fugi. Sedo caſu pdeſt paupertas. vt. l. pꝛeſes. C. de offi. pſi.
qꝛum ad dignitatē pꝛoſunt diuitie. C. de decur. l. ad ſilitudines
li. x. de in cōmodis paupertatis remittit Archi. ad notata p eū. xj.
q. ij. paup. Qui aut dicit moꝛs ſive paup dicit qđ ille qui
nō h; in bonis. l. aureos. Alij qñ de labore qꝛit ſibi quot die vi-
ctū. Alij ſcđm pditionē pſonaz. de quo die in auſt. pꝛerea. C. vn-
de vir. 2 vro. 2 Bar. in. l. ſi cōſtante. ff. ſolu ma. Item quid iuris
ſi iſte litigator petit releuari ab iſtis expenſis tanq; paup econ-
tra ille dicat

tra ille dicat
quis admitti
vult exonerar
ita dicit glo.
cū in etat
beat hoc pꝛo-
tia. de proba-
Inde
Iura cōſeien-
Affeſſor de
cem inſtruit.
2 qđ ſit affeſſor
p Bar. in. l. j.
ris reneat pꝛi-
no. j. Item
ſit de iure iu.
bari 2 reuocat
quā no. circa h;
s. de voto. c. ſi
gnificati. **¶** Item
partib; nō ſol-
tentem pſerre
cñ ab oi. Dele-
aduerte q; ter-
vtrū aſſe de fru-
pter debet pꝛo-
occasione plen-
p Jo. an. de offi.
ri de ſalario p
pōt pecuniā re-
iuris licet rec-
dem de varijs
p affeſſorē dele-
ſorem remaneb-
mitit ad Spe-
etiā queſtio ca-
tulis. j. tps offi-
pote vel rata. d-
ta. Bar. in. l. j.
pote ſalaris ſin-
ſalaris aduoca-
in regula cōtra
¶ Notari
ergo iudices
ca. c. ſi. l. videat
tus habeat iur-
affeſſorij: vt ſa-
nocatis 2 pꝛu-
ly ergo certis de
alios q; expreſſo
ſiſſione iudici co-
q; poſſit ſe intro-
nis hic expreſſo
¶ Iudex dele-
Remiſſio quoa-
reſtitutio.
Remiſſio quar-
¶ Si quis
tenu dignitati
cimine cōcuſſio
qñq; in quadru-
mguſtū hic p-
tatis vel exacti-
etia q; recipere
li per impreſſio-
tationem de
ſolutione manu-
novergo cōſtitu-
nover: nec ſuffi-
na q; pecuniā ſu-
tuſſe. vt no. 2
na ſago credi-
conſtit ſe illu-
butor. **¶** Item qđ
na q; iuramētoꝝ
lo q; remittere

tra ille dicatur dines cui incipit onus pbandi: dic q qñq vult quis admitti ad aliquid tanq dines z debet hoc probare: aut vult exonerari ab aliquo tanq pauper z similiter debet pbare: ita dicit glo. notabilis in l. si vero. §. j. ff. qui satisda. co. simile dicimus in etate vt ille qui innititur ex maiori vel minori etate de beat hoc probare. vt. l. de etate. ff. de mino. z no. in c. in presen- tia. de probatio.

1. Index qñq sibi assessorem assumere potest.
2. Jura cōscientie alicuius qñq aliquid relinquunt.
3. Assessori de salario prouideri debet.

Assessorem

In assumendo assessore duo mēbra distin- guitur: qñz qualiter assumi debeat iudi- cem instruit. ¶ C. qñq pot sibi qñq assumere assessores z qd sit assessor z de eius officio: vide in Spe. de assesso. in pñ. z p. Bar. in l. j. z. ij. ff. de offi. assesso. vtrū aut de imperitia assesso- ris teneat principalis rector vide qd no. in l. ij. ff. de iur. iur. vñ. no. ¶ C. Item no. q qñq iura relinquat aliqd psciēcie alicuius sile de iure iur. mulieri. Hoc aut casu vtrū possit qd dixerit repro- bari z reuocari in dubiū dicit glo. singularis dicit hic q no quā no. circa hoc etiā vide glo. in de. j. de iure p. q incipit pcor. s. de voto. c. si. zc. facit qd nota. de testi. pñ. s. de homi. c. si gnificasti. ¶ Item no. q ad iudicē spectat assumptio assessoris partibz nō suspectis: vtrū ordinarius possit cogere partē re- nentem pferre in salario assessori no. Jo. an. s. de vi. z honest. cle. cū ab oi. De legato em q possit partes cogere est casus hic. Et aduerte qz textus dicit de suo pprio quasi nō de bonis ecclesie. vtrū aut de fructibus: vide q sic qz in eis pōt fieri executio p- pter debitū propriū. de fideiuss. pñ. Archidia. hinc sumpta occasione plene hic tractat an clerici faciant fructus suos. de quo p. Jo. an. de off. or. pñ. ¶ C. Item no. q assessor: debet pui- de de salario p iudicē moderado: sic iuris pñ. p iusto cōsilio pōt pecuniā recipere. xij. q. v. nō sanē. alibi dicit q p assessores iuris licite recipiūt pecuniā: sed nō iuste petunt: vt. l. j. §. est qui dem de varijs z extraor. co. z qd iuris si pcepto vel nō salario p assessore delegatus moriē vel partes cōponunt an penes asses- sorem remanebit salariū exactū vel non exactū petet. Jo. an. re- mittit ad Spe. in ritu. de assesso. in. §. si salariū. z de sala. §. j. ista etiā questio cadit in officialibz quos cōducit cōe. An eisde mor- tuis. j. tps officij debeant heredes habere salariū pro toto tē- pore vel rata. de istis z oibus operas suas locantibus plene no- ta. Bart. in l. j. ff. de vari. z extraor. co. vbi etiam no. quo tem- pore salaria sint soluēda: an in pñ. tps medio vel in fi. z de salarijs aduocatoz z medicorū: vide qñes quas format Jo. an. in regula cōtractus. de reg. iur. in mercurialibus.

Notarium

Nota q notarij qñq excedunt modum in exigendo pecuniā de scripturis. debet ergo p iudices refrenari z taxari: sicut in alia materia. §. q met? cā. c. si. z. l. videam? ff. de i. iur. vide velle l. frap iudex delega- tus habeat iurisdictionē nedum in cōtra partes. sed in istis assessoribz: vt satisfaciāt assessori notario z testibus: vtrū aut ad- uocatis z pcuratoribz. ar. q non. j. de foro cōp. in. §. nec subditos lz ergo certis de causis possit iurisditio delegati exerceri cōtra alios q expressos in rescripto. vt no. plene in. c. j. de off. deleg. tñ si rōne iudicij corā eo agitati alicui pecunia debeat. nō videtur q possit se intromittere z partes cogere ad soluendū nisi perso- nis hic expressis in textu.

1. Index delegatus tenetur reddere qd illicite extorsit.
2. Remissio quoad liberationē debitoris nō idem operatur sicut restitutio.
3. Remissio quare nō idem operatur q solutio.

Si quidam

¶ Nota q iudex delegatus teneat red- dere qd illicite extorsit. qñq illi q pre- textu dignitatis vel officij qd habent aliqd extorquent tenentur crimine cōfessionis. vt. l. j. z. ij. ff. de cōfessi. Item qñq in duplū qñq in quadruplū. vt. l. licitatio. §. qd illicite. ff. de publica. be- nignius tñ hic papa egit ex eo forte. qz textus nō loquitur de ex- tortis vel exactis p compulsionē: vel dolū sed de sponte oblati- etiaz q recipere prohibent: z ad restitutionē tenent: vt hic facit l. si per impressionem. C. qd metus causa. ¶ Item no. q quo ad liberationem debitoris nō idem operatur remissio qd restitutio z solutio manualis. simile mira de censi. c. exigit. ad fi. p. ocu- rator ergo cōstitutus ad recipiendū solutionē debiti non pōt re- mittere: nec sufficit si i instrumentō pñ. se recepisse nisi fiat mē- tio q pecunia fuit numerata. aliud est em recipere aliud cōfiteri recepisse. vt no. Bar. in l. si debitorē. ff. de noua. vnde in casu hu- ius. §. ego credo sufficere si iste a quo iudex extorsit aliqd plus confiteat se illud a iudice recepisse z satisfactū esse per. d. l. si de- bitorē. ¶ Nunq est idē si teneo: tibi dare vel soluere centū cū pe- na z iuramento: tu teneris mihi in simili quantitate: vtrū si vo- lo tibi remittere debitū meum habeat p solutionē ad euitatio-

nem pene vel perituri: z idem pōt queri in casu huius. c. si iudex ab isto a quo extorsit tenebat ex alia cā tantūdem recipere: forte isto casu pōdeset remissio: z text? iste debet intelligi de remis- sione gratuita q habet viz donationis. vt. l. si qd obligationē de reg. iur. predicta aut est remissio onerosa. ad hoc optime facit. c. ad nostrā. de iure iur. vbi qui tenetur soluere cū iuramento euitat perituri cōpensando: silt z penā. nam ad impediendū cursum vsurariū pene vel perituri sit cōpensatio ipso iure: vt est glo. no- tabilis in l. si constet. C. de cōpensa. facit qd no. Bar. in l. iulius. ff. de cōdi. z demō. ¶ Incidenter queritur post glos. q incipit si mille de censibus zc. quare nō idem operatur remissio q solutio hoc casu. nam remittere est dare: vt. l. si mulier. ff. de pñ. ob cām.

1. ¶ Item. vt in glo. q dicit q facilius remitteret qd mille q solueret centū. z ista est ratio quare in sponsalibz possunt intervenire ar- res: sed nō pene. vt. c. gēma. de spon. ita. dicit glo. q per hoc sentit q arre dicunt qñ numeratio vel datio intercessit: z sic non vale- ret pmissio vel obligatio sub noie arrarū in sponsalibus qd an sit verū dic vt. d. c. gēma. z. l. titia. ff. de ver. ob. z aduertendū: qz sicut sentit hic glo. textus iste est ptra regulā q non possit domi- nus ius suum qualitercūqz remittere z debitorē liberare: regu- lariter em creditor dicitur de debitorē satisfactū per oēm modū qui sibi placuerit. vt. l. si rem. §. si ois. ff. de pig. ac. dicendū est er- go q spāle est hic. z in d. c. exigit. In alijs vero casibz q tuncun- qz qd sit obnoxius ppter dolum: iurū: vsurā: rapinam: z similia sufficit sibi quo ad liberationē remissio cōditoris iure fori. Sz vtrū iure poli. l. psciēcie quo addeū pōt remissio sine restōne do. sed. de senis disputat de vsurario an sufficiat remissio sibi facta iure poli ab illis a quibz pecunias extor- sit zcludit q sic si nō dolo non precibz remissio facta fuit. sed mera liberalitate dicit hic Jo. an. tenere in regula pñ. z Archi. in. c. ij. de vsuris j. sup verbo satisfactū z post. in summa. de vsuris. §. qua pena: ver. quid si fenerator: z ver. dicendū est igitur do. Dy. in. d. regu- la pñ. tenet q ista opinio sit vera si pecunia erat restitutioi pa- rata quasi tunc videat restituta z breui manu reddita vel dona- ta. ff. de dona. inter virū z vxor. l. ij. §. si debitorē z si certū petā. l. singularia. idem dicunt theologi z plus vtz q etiam si restituat. partē z de residuo sibi fiat remissio nisi totū obtulerit nō est libe- ratus. Jo. an. in regula peccatus in mercu. post verba Dy. dicit multum puto in his animū ponderandū nec est securus ille qui gerit in mente nō soluere remissione sibi nō facta. z credo istam opinionē verā in foro cōscientie prout dixi: qz deus interrogat cor: non manū z sibi volūtates hoim nequeunt occultari. vt. c. i ciuitatis de vsur. Si aut vsurarius vel alius q improbe extor- sit manualiter satisfaceret z recipiēs sibi retro donaret tūc esset oino liberatus etiā in casu huius. c. z alijs in qbus remissio non sufficeret scdm gl. hic qd credo verū vbi talis sic solueret vt post ea traderet retro: qz tunc nō videt soluisse. vt. l. q sic soluit de so- lu. z. l. nō videtur de acqui. pos.

1. ¶ Vocans fraudulēter ad iudiciū teneat ad expensas.
2. Testes pro ferendo testimonio ad iudicē venire debent.
3. Index anteq vocet testes debet producere expensas offerre.
4. Testis sine iudicis licentia recedere nō debet.

Proferendo

¶ Nota q quandoq quis facit voca- ri aliquem ad iudiciū fraudulēter: quo casu tenebitur ad expensas: z damna: vt in. c. nonnulli. §. e. z de pe. calumnia. ¶ Item q testes debent venire ad iudi- ces pro ferendo testimonio fallit in casibus in quibus debet ad eos mittere. vt. l. egregias. ff. de iure iur. an. z. c. ij. de iudic. j. z. c. si qui. §. de testi. z. l. iij. §. fina. ff. eo. ritu. ¶ Item nota q in ver. sed z tunc q anteq iudex vocet testes debet producere offerre expensas: ¶ z sic videt q iste expensae a principio sint soluende. vt sentit glo. pe. dum dicit eas a principio deponendas: sentit etiam q sint administrande in pecunia. De hoc tamen quando quis tenetur ad certum tempus victum alicui ministrare forte dum viuūt vel vsq ad certam etatem: vtrum debeat soluere a pñ- cipio pro toto tempore vel ad annum vel ad mensem siue dietiz z an res alimentis necessarias vel carum estimationum: dic vt nota. Barto. in l. j. ff. de ali. z stando redeundo interpretatur enim. c. venturis. iij. q. iij. nam ibi dicitur q venturis ministran- tur: sed nihil dum manent in loco iudicij vel inde recedunt: sed hic declaratur q etiam ista debentur. Ex quo collige argumen- tum q si est data alicui securitas veniendi vsq ad certum locū. intelligitur etiaz data de stando z recedendo: z hoc notat. Bar- to. in l. j. ff. ad l. iulianā mae. z. l. si. de sepul. viola. Ex quo collige q testis non debet recedere postq venit ad iudiciū pro feren- do testimonij sine iudicis v licentia idē in litigatore. alias nō vi- detur venisse qui illicentia qz recedit. vt. §. de iudi. c. j. de quo p. Inno. in. c. calumniaz de penis. Aduerte tamen q iudex non pōt retinere testes vltra. xv. dies ad plus. vt. l. si quando. C. de testi. vbi dicit q post dictū tps potcrūt recedere illicentia. ¶ Item

¶ Assessori. Adde. l. die functo. z ibi Bar. ff. de assess. Bal. i. l. lio berti. C. de ope. lib. z c. j. §. solda ta. quis di. dux. marc. co. bar. i. l. j. §. dyu. ff. de var. z ex traor. z in pñ. inci. qd dam super gilius.

¶ Iudicis. Max parte citata z ad iurata dñe pñ. l. si qñ. C. de te sta. l. iudic ces. C. de fid. istru. l. gñaliter. §. nñdē. C. de re. cre. bal. in. l. publi cati. C. de test. Alex. pñ. l. xix. ij. pte. in. l. Jre illa. ff. de pñ. pec. z ibi Pau. de castro.

De ancha super sexto Decre.

no. glo. pe. q. refert. certa remedia adhibenda per iudicem cum pre-
sumit malitiam in petente longam dilationem: forte pro ultra ma-
rimis testibus producendis ut sic lites pertrahatur: no. vltimū reme-
dium quod elicitur hoc textu. ego addo alterū. videlicet q. potest
sic petenti comminari certā penam si defecerit in probando: ut not.
L. 1. de ele. n. p. l. siue i. c. q. sicut. Adde aliud q. poterit iudex
dictā dilationē denegare et ad suam pcedere. q. non retractabit
ex hoc tñ q. fuerit dilatio denegata nisi ille pbet in cā appella-
tionis per testes illos quos pducere intendebat potuisse suam
intentionem fundare: et ita sentit Jnno. in. c. post electionem. de
concel. pben. et quando petetur tam longa dilatio et iudex non
presumeret talem malitiam: sed si eam concederet excederet termi-
num iustitie prescriptum qd agere debeat. dic. ut no. in. c. vltra ter-
tiam. de testi. per Jo. an. post Jnno. ¶ Quero si iudex delega-
tus grauat et vexat partes in aliquo ex his a quibus debet ab-
stinere per hoc. c. vtrū cōtra eū poterit de hoc qrela pponi corā
ordinario loci. L. 1. videf. dicere q. sic: q. ista sunt delicta pmissa
in loco ordinarij: ergo ibi debet fortiri forū omni priuilegio ces-
sante. ita no. in. aut. qua in puincia. C. vbi de crimine agi oport.
aliter dicit Jo. an. q. istam qdōnem plene examinat in. c. si. s. eo.
dic. ut ibi reat. em oēm honore excludit. ut. l. j. C. vbi sen. vel cla.
Jo. an. plenius examinat istā. q. in. c. vbi. s. Ber. cā tangit. et ego
plenius in repeti. c. postulat. f.

Quicquid. Nota q. attentata cōtra illa q. superius
sunt statuta ipso iure non valent: et hoc
ideo hic: q. expresse prouidet. Si vero nō expresse ista constitu-
tio irritaret aliter attentata vtrū valerēt si nō fuisset opposita ex-
ceptio: videf. q. idem p. l. non dubiū. C. de legi. Aduerte q. quā-
do noua cōstitutio prouidet modificādo pūfionē antiquā sup
iurisdictionis exercitio: qd agitur in contrariū non est ipso iure
nullū et ita in casibus huius. c. valuisse pcessus et sententia nisi iste
ver. annullaret aliter gesta. ratio q. iudices delegati a papa nō
recipiunt iurisdictionē ab ista cōstitutione: sed iurisditio quā ali-
ter papa confert modificat. secus si cōstitutio cōfert iurisditio-
nem modificatā: q. tunc qd cōtra modificatōnem agitur ipso iure
non tenet. ita dicit glo. notabilis et subtilis in de. j. de iurepa. q.
incipit hic: ibi exempla reperies ad predictā theoriciā. Quid
dices si cōstitutio qua actus prohibet imponit penā contrafa-
cienti. an appositio et solutio pene confirmet illum actū ita q. va-
leat postq. lex vltra pcedit penam imponēdo pulchra est ma-
teria de qua p. Bar. in. l. p. reor. ait. ff. de ope. no. nunci. et tangit
L. 1. in. l. non dubiū. C. de legibus. et per. d. Gaspar. de calde. in
c. j. de consti. s. in quadā sua dist. qd. c. fuit per ipsum multum so-
lenniter repetitum.

1. Papa dicitur gratiam facere conferendo beneficium ecclesiasticum.
2. Papa per sedas lras primas renocare nō videtur.
3. Date in lris ad beneficia standū est.
4. Decretum pape ignorantes afficit.
5. Negligētia notabilis priuat quē iure prioratus.

Ibi qui. Ponit tres casus quibus prius im-
petras potior est: quos i fine mo-
derat sedm Jo. mo. ¶ Nota ibi impetrasti q. pa-
pa dicit facere grām cōferendo beneficiū ecclesi-
asticum. ¶ Utrum ita sit in ordinario: dic. q. sic quo-
ad recipientē: q. nō sibi magis q. alteri tenebat: q. tunc vero ad
ordinariū non dicit gfa. sed debitiū. ut in. c. relatiū. de pben. s. fa-
cit. l. vñ ex familia de leg. ij. l. si seruo fideicommissaria. de her.
insti. ¶ Item no. q. iste impetrat lras in certa ecclesia: et tunc
habet locū q. in parib. gratijs diuersor. eiusdē forme q. potior
est in tpe date potior est in penda vacante: ut hic dicit. Si vero
sunt plures habētes lras generales in ciuitate vel diocesi licet
sub diuersa data si simul oēs petant beneficiū is obtinebit cui
primo confert ad hoc. C. de rei ven. l. quoties in contrariū facit
hoc. c. cui est standū ut etiā sit hic locus prioritati in data: salte-
ex quo ante pntationē psonarū alteri collatio nō est facta. nā
is iste habere videantur generales: q. vagant per ciuitatē vel pro-
uinciam: tñ possunt dici spales: q. restringunt ad primū qd va-
cabit. Si vero nō restringerentur ad primū: q. forte isti impe-
trantes habebant beneficiū acceptandi: tunc possunt pzie di-
ci lre generales: ex eo q. lras vagari et acceptare ita centesimū sicut
primū: et hoc casu subdistingue. ut in de. j. de cōcel. pben. vtrum
habeat spaciū mensis vel nō. ut ibi p. ¶ Item no. q. papa per
sedas lras nō videt renocare primas. et hoc in lris ad beneficia
in rescriptis ad lites dic. ut. s. de rescrip. plerūq. vbi idem dicit
ses q. non vident renocare. sed valet pcessus per primas literas
habitus: etiā si in sedis dicatur nō ob. primis lris pcedatis: vel
dicatur nō ob. primis quas renocamus. valebit em hoc casu p-
cessus per primas habet: si sedis impetrans nō excipiat de secū-
dis: q. eius fauore vident apposite dicte clausule: ut sentit Jo.

an. post Jnno. in. c. j. de cōcel. pben. ¶ Quo ad iurisdictionē ordi-
nariū idem videt ut per spālē delegationē pape vnus cause nō
videatur ipso iure iurisditio ordinaria abdicata: et ideo valeret
pcessus ordinariū nō opposita exceptione declinatoria alteri fa-
cta. ar. c. si duobus. de app. et vide ad hoc qd no. Jo. an. post Jn-
no. de ost. cōmissa. Quid si papa dat spālē visitatorem certe
religioni. puta monachis cisterciensib. an ammodo poterit epus
visitare. videtur q. non possit: q. videtur ei iurisditio abdicata
quo ad religionē. ut. s. de off. le. studuisti. in cōtrariū facit. c. per
hoc de hereticis. j. eo. vbi p spālē officium inquisitoris nō videt
derogatum officio epī vel legati ad idem. C. de off. psec. v. l. j. et
qd no. xrv. q. ij. in gallianū et Bar. in simili in. l. iij. s. si. ff. de dō.
insec. vbi per aduentū maioris officialis minor nō debet ab exe-
cutione officij desistere: s. bene ab vsu insignior. sue dignitatis
circa qd vide qd no. in. c. volentes. de off. leg. p. Jo. an. ¶ Item
no. q. in lris ad beneficia statum date nec puenio in vno ut in
canonicatu inducit pventionem in reliquo sibi cōnexo: et ista
erat dubitatio. c. nō em est dubiū q. collatio pben. de facta scdo
ante pntationē primi valeret ut hic in ver. ex quo alteri. ergo
postq. scds in canonicatu puenat videbat etiā in penda pze-
ferendus tanq. accessoria. et cōnexa. ar. c. translatio. s. de cōsti. p.
hac parte facit. ff. de mune. et hono. l. rescripta in princ. vbi dicit
q. prout quisq. decurio creatus est ita et ad ipsam magistratus
et alia. l. dicit inter consules anteire debet qui primo consul fuit
sed iste scds impetrans fuit primo canonicus. ergo et. v. l. j. C.
de consul. lib. xij. Sed dicta iura loquuntur cum ius recepti pmo
non habebat alium potiorē in iure sed secus hic. et vide qd not.
Jo. an. in regula sine culpa. de reg. iur. in solutione cōtrariorū
ver. lex prima et de illa materia duorū pure impetrantiū simul vlt
successive qd alteri pferatur. vide in. c. si soli. de cōcel. pben. j. e.
lib. in glo. magna ibi si aut pnter collatus. ¶ Item not. qd di-
cit textus in pben. a etiā post vacante pferatur primus: cōtra-
rium videbatur: q. ista incepit esse debita per lras vtriusq. ita
q. tpe quo cessit dies in ista pben. da primus et scds impetrans
deprehendunt habere lras: non ergo magis primo q. scdo debi-
ta videbat: ad hoc. ff. de iure fisci. is q. vbi in bonis quēstis post
obligationē contractam cum duob. nō est potior: qui primo cō-
traxit. sed dic. q. ibi est spālē in fisco. in priuatis vero primus
ditor pferatur scdo. etiam in bonis quēstis post obligationē
vtriusq. v. l. hac edictali. s. oibus. de secū. nup. l. si. ff. qui po-
tio. in pigno. habet. vtrum aut si quis impetrat pben. da pri-
me vacaturas in ecclesia debeatur si vacat tempore date: vel ec-
uerso: si impetrat vnam de pben. dis vacantibus debeatur si va-
cat post datam: de hoc vltimo dubio dic. ut. s. de pben. dilect.
et. j. et ibi dicit in tertio notabili. ¶ Item no. q. papa hic dat ere-
cutores in lris beneficiālib. de quorū potestate dic. ut in. c. si. de
presump. et istorū executorum varie sunt forme: sunt em aliqui p-
uiores: aliqui cōpulsiores: aliqui mixti: et similiter in prouisorū
bus variantur forme sicut variantur circa qualitates beneficio-
rum: circa modos vacationū: circa durabilitatē ipsarū: et circa p-
sonas que grauantur. q. psequere per exempla ex iuribusque
all. Jo. an. in. c. si soli. in princ. de cōcel. pben. in nouella. Et ista
varietas in formis executorū: qualitatibus beneficiorū et modis
vacationum. Et formis diuersis literarū reddunt materiā istaz
dubiarū et confusam. ¶ Item no. q. executor aut insinuat aut in-
terdicit aut reseruat collationem sue. aut aliter: et loquit de pben-
da vacante. Utrum aut possit reseruare collationi sue canonica-
tum et pben. dam in tali ecclesia: ciuitate vel dyocesi vacaturaz
vide in. c. ne captandē. et. c. executor de cōcel. pben. et no. Jo. an.
an. post doc. de iurepa. cū dilectus et ibi no. qd iuris si executor
ad puidendum post factam reseruatiōē decessisset: an expiret
gratia. et an potestas cōferendi tale beneficiū reseruatiū redeat
ad ordinariū vel ad papam Jnno. q. ad papā cuius auctoritate
reseruatio facta fuit ut ibi no. et. c. inter dilectos de ex. pla. et cle.
si de beneficio de pben. Et qd iuris si post reseruatiōē et ante
pūfionem papa decessisset: an expiret executoris officij dic. q.
fic ad similitudinem executoris legati. ut in. c. pnti. de offi. lega.
circa modū interdicti et executoris decretum qd reddit irritum
qd agitur in cōtrariū: an sit ita in materia nō beneficiāli ut in
terdictū seu phibitio. iudicis impediatur actum geri puta transla-
tionem dñij obligationē nasci. et similia vide in. l. is cui bonis de
ver. ob. l. si qd ita pmissum. s. ea. lege. de ver. obli. p. Bart. et. c.
Raynaldus. de testa. vbi de effectu phib. tionis arbitri phibē-
tur rem alienari. ¶ Item no. in ver. quoniam q. decretū pape
afficit ignorantes nec valet qd agitur in cōtrariū a quocūq. etiā
ab eodē papa potestate habente. Sed dices cū ad impediendū
actus efficaciam requiratur certioratio. ut. c. mādato s. de p. cu. Jtē
in papa reuocat primas lras et scds reuocatio nō fortit effectū
nisi post noticiā factā priorib. iudicib. ut in. c. audita. de testi.
spo. quare ergo magis afficit decretū q. alia reuocatio q. exigit
q. puenit.

q̄ puerit in noticiam vt p̄dici. R̄nde. vt no. Jo. an. post Jnn. in. c. ij. de concess. pben. j. eo. li. Et ibi plene si papa eximit aliq̄ ab ordinarij p̄tate an statim sortiat effectum ante q̄ ordinario innotescat ita q̄ non valeat qd̄ in p̄rium attentat. Et an snia ex cōicationis vel alie. p̄vel contra abntem late sortiant effectuz ante q̄ puerit ad noticiam eorūdem. de his ibi per Jnn. q̄ in tantum subtilr loquit q̄ post. more suo p̄ ipsum exclamat z p̄ nitiosas subtilitates appellat. que tū mibi placent: q̄ mentem accunt z intelligentiam conferunt. Quibus etiam ista addas q̄ ubi legis dispositio supplet negligentia hois post tps ibi an negligentia pnia hois impedit executōem legis et si als certio ratio hois fuisset expediens in sili actu. pone exemplū pnia sola sine certioratōe nō impedit obligatiōem nasci iuxta notata in cle. j. de renū. aliqua lege cauē q̄ si mando tibi vt. j. certum tē pus manumittas seruū si tu non manumittis post. terminum cōstitutio facit eū liberū. qd̄ ergo si an terminū me peniteat cer te ē nō certiorato illo cui mādauit ostōis p̄uissio nō succedit qz lex ip̄a illius negligentia supplet de mea pnia certa erat iste est casus notabilis in. l. si pecuniam. s. si seruū. ff. de adi. ob. cau. r̄a cit ad q̄nēm de illo q̄ mādauit clericū vberariz postea penituit nō certificato alr mādatorio. An si ille post talē pniām vberet mandās iste in ex cōicationē incidat scdm̄ p̄dicta videret q̄ non qz ista pena p̄cedebat ex iuris dispōne. cui mea pnia certa fuit p̄rium tene: qz talis ex cōicatio simplr nō infert a iure s̄ interne mēte hois scd̄. secus in q̄nē p̄dicta z hanc ptem. s. q̄ iste sit ex cōicatus t̄ Ber. in. c. mulieres ad si. de sen. ecc. r̄adde qd̄ leg. z no. in. l. eius q̄ in p̄uincia. ff. si cer. pe. ¶ Hono. no. q̄ dol' nota bilis vel negligentia p̄uat quē iure p̄oratus: q̄n̄ aut̄ dicat eē in notabili negligentia siue dolo: dicit no. in. c. si clerico. j. de p̄bē. z ibi no. an ista negligentia p̄uat negligentē iure suo an iure p̄ora tus tū. Et si ē in marito q̄ si negligent aculare iure mariti infra certū terminū admittunt. extranei z et ipse tā q̄ libet alius. vt l. iij. s. extraneus. ff. de adul. r̄ad. prime dē adde qd̄ no. in. d. c. si clerico in gl. sup̄bo aliam. n̄v̄ illa glo. s̄ istū ter. vbi d̄: q̄ scd̄ p̄fert p̄mo negligentē dolo in his casib' de q̄bus in text. illa gl. et post negligentia in p̄benda nō d̄ collata alteri p̄fert p̄m' scd̄. Et vide ad p̄dicta qd̄ no. in cle. cū ei quē. de p̄es. p̄bē. in gl. Vbi post lapsum terminū non admittit negligentem ad p̄bēdā neglectam. vide etiam ibi an collatio facta ante negligentia p̄ mi scd̄o impetranti p̄fimeet per negligentia subsecutam vbi per me plene in repetitione.

1. Cōsensus alicui' aliquando ad hoc requirit q̄ dispositio sortiat effectum.
2. Jus questū p̄uentū additionis nō tollit.

Pro te. p̄mo ponit grām additionales vni scd̄o purā alteri. Tertio enē tū additōis z grē. Quarto dubiū diffinitōis. p̄tes patet ibi ipetrās pure. ¶ Ho. q̄ papa q̄n̄q̄ ofert sue p̄uissōis effectum in p̄tate alteri. In alio q̄ papa vtrū beat b locū q̄ substantia dispōis possit p̄dere ex arbitrio tertij: z qd̄ iuris si ille noluerit declarare vide p̄ bar. in. l. si q̄s ar bitratu de ver. ob. r̄p. l. i. in. l. si. de p̄bē. emp. ¶ Jtē no. q̄ q̄n̄q̄ p̄sentis alicuius requit ad b q̄ dispō sortiat effectū. iste aut̄ cō sensus certo tpe accomodat nō fingit retro facit qd̄ no. in. l. cū nō solū. s. necessitas. C. de bo. q̄ libe. Quid aut̄ si p̄sentis talis haberi non pōt: vel q̄ ille q̄ p̄sentire d̄ actui non pōt: nō vult z cadē est qd̄ si filium requit z haberi non pōt. dicit. j. ne se. va. can. c. j. plene per Bar. in. l. i. s. si plures. de exerci. Et oīno vide s. de consti. c. ex parte. ¶ Jtē no. q̄ ius q̄ntum alicui nō tol lit p̄uentum additōis apposite in dispōne alterius p̄cedentis: z sic non inspicimus tps conditionis existentis: l̄ q̄n̄q̄ existēs conditio fingat retro sicut z ratibatio. vt. l. si. C. ad macedo. ¶ Et p̄ intellectu huius. c. vide qd̄ no. Jo. an. in cle. cū ei quem de concess. pben. sup̄ver. executoris. vbi intelligit istum tex. cū conditio pendet ex voluntate tertij. secus si existentia reuelvo luntate eius cui p̄uideri mandat: qd̄ exemplifica. put ibi nota. post q̄ em̄ conditio p̄imi purificata est antelcollationem factā. Scd̄o in casu huius cle. ipse p̄imus p̄fert. ¶ Non obstat istud. c. qz loquit cū purificatio additionis pendet ex facto tertij vbi nō pendet ex rei existentia: vel ex ipsius scd̄ivoluntate. Ego ibi in re petitōe illius cle. istam diffinitōem nō approbo. put ibi plene no. z gl. iij. super hoc allegat aliquas. ll. q̄ hoc exp̄se dicit. r̄b̄i soluit q̄ aliud in conditione casuali q̄ retrorabit. Aliud in po testatiuū dicit. p̄ima em̄ gratia scd̄a pendebat a potestate pa pe: pura grā scd̄o loco facta non d̄ perimi per euentum condi tionis alterius gratie l̄z prime. Sed hoc esset videndum cum in multis iuris articulis fingat ius d̄ tpe ad tps qd̄ sit hodie fin gat scd̄o retro: puta aliquem retro mortuū sicut legis cornelia. vt. l. lex cornelia. ff. de vul. z pup. retro pecuniā fuisse solutā q̄ po die soluit vt. l. sub conditione. ff. de so. retro occisum q̄ hodie mo

ritur vt. l. huius scripture. s. pe. z. l. ailex. ad. l. aquil. retro isamēl hodie condemnatū. vt. l. furti. in prin. ff. de his q̄ no. in fa. cū mu tis si. quare ergo in casu huius. ca. iste consensus ep̄i: capituli ex postfacto accomodatus non trahit retro sicut in p̄dictis casu bus. R̄ndē. ideo hic ius non fingit. qz iura que loquunt de mate ria fictiōis de tpe ad tps. de persona ad personā. de loco ad lo cum. de re ad rem omnia sunt fundata sup̄ aliqua equitate que suadet sic fingere. vt no. plene Bart. in. l. si is q̄ emptorē. ff. de v̄saca. in casu aut̄ huius. c. q̄ trabat retro non est rep̄ire eq̄tates aliquam. ¶ Ideo ius non fingit. Et aduertendum qz inter tēpus conditionalis dispōis z euentū additionis variat. additio p̄so narum z alteri querit respectu principij dispōis: alij respectu existentis conditōis: cui aut̄ tūc querat vide in. l. filij. de s. obl. z de mutatōe status disputat. d. f̄ede. de senis q̄nēm que est se cunda in ordine. ¶ Respectu v̄o fori an tps conditionalis senten tie an existentis conditionis debeat considerari. vide in. c. p̄ter ea. de app. r̄p. Jo. an. in reg. cū sint iura partium. de re. iur. d̄ ra tibabitōe retro vide per Ly. in. l. si. ad macedo. ¶ Querit Jo. an. in nouella si ep̄s. z capitulum requisiti nolūt p̄sentire: post eavero consentiunt an talis consensus p̄fit impetranti. arguit p̄ z contra. z tandem distinguit ex cuius distinctōe infert q̄ter consentirez dissentire sint verba neutra. i. nō indicantia p̄sentis vel dissensum. Quero igit̄ que sint ista z in tacente est claruz qz regl̄r p̄ neutro habet: l̄ q̄n̄q̄ taciturnitas habeat p̄ consensu: q̄n̄q̄ p̄ dissensu. vt. c. j. s. porro. z ibi dixi de despon. impube. In loquente vero q̄ sint verba sic dixerim suspensiuā volūtātē doc tangūt in. l. qui se patris. C. vnde libe. de verbo volo qd̄v suspē sium voluntatis nam si dicovolo ascendere arborem nō sequit̄ ergo ascēdo. z de verbo volo qz sit extensiuum z suspensiuū est ca sus notabilis in. l. filij. ff. ad treb. de quo in. l. si. C. de sūma tri. p̄ Bar. decisio aut̄ Jo. an. ex eo pl̄z qz in isto. c. p̄sensu capl̄ z ep̄i venit in dispōne conditionaliter. regula aut̄ est qz sufficit condi tionem semel existere: l̄z non duret existentia talis vt. l. si q̄s de redem. C. de insti. z substi. maxime si p̄ defectū additōis dispōis effectus in alium deriuat: vt. ff. de suc. edic. l. j. s. qui semel post ius qd̄ez ad tertij deuolutū p̄ pniām nō pōt reitegrari semel ex tinctum z defectū vt. l. insulam. s. si. ff. so. mat. facit. c. ab eo. j. de elec. z qd̄ de hoc no. in. c. l̄z. de pecu. z l̄. serui electōe. de le. j. z bar. in materia purgatōis more an locū habeat talis purgatio post ius ad tertium deuolutum in. l. si insulam. ff. de ver. ob. ¶ Jtuz ter. disputando tenuit Jo. an. p̄supposita p̄suetudine qz primo genitus succedat in regnum: si post natiuitatē legitimi natura lis primo natus legitime p̄sequens matrimonij legitimus l̄z postea natus p̄feret sibi: qz dicta legitimatio naturalis nō tol lit iura primogeniture quesita iam legitimo siue ista legitima tio sit restitutio vt. s. c. q̄uis. siue sit collatio legitimatā. z ē ca sus hic siue p̄firmatio. z est casus. j. de pben. si aplice. Et ita Jn no. z plene in regula sine culpa in mercu.

1. Indulgentia perpetua p̄ obitū p̄cedētis nō expirat.
2. Clerici qui sunt in studio de iure cōi non debent recipere fru ctus bonorum.
3. Beneficium dat p̄pter officium.
4. Indulgentia q̄n̄q̄ est temporalis.
5. Indulgentia sup̄ nō residentia clericorū pōt dari dignitati.

Alia. Ho. q̄ q̄n̄q̄ emanat p̄cessio p̄pter ma gnā importunitatē petētis vtr̄ valere collige qz indulgentia p̄petua nō expirat p̄ obitū p̄cedentis. simplr aut̄ indulgentia vel licē tia sup̄ absentia nōv̄ extēdi post mortem conce dentis. vt sentit Ber. in. c. ad hoc de cle. non resi. ¶ Jtē no. qz de iure cōi clerici qui sunt in studio non debēt percipere fru ctus bonorū. qd̄ dicit. j. de priu. c. ij. in gl. si. ¶ Utrum autem hoc sit verū q̄ essent ibi de licentia p̄lati: z an alius q̄ ep̄s possit istam l̄niam p̄cedere. vide p̄ Jo. an. in. c. l̄z canon. de elec. sup̄ gl. pe. z l̄z fructus bonorū de iure debeant residentibus. tū de p̄sue tudine vel statuto pōt aliud statui. vt no. Joā. an. de consti. cum omnes. super vltima glo. ¶ Jtē no. q̄ q̄n̄q̄ quis obtinet plu res ecclesias qd̄ intelligit iuxta notata in. c. de multa. de pben. q̄ tamen dispensatio non liberat eum quin teneant in altera' resi dere vt no. Jnn. de pben. non pōt in gl. quero. ¶ Jtē no. q̄ b̄ficiū dat p̄pter offm̄: priuatus ergo officio p̄ consequentiam intelligit priuatus b̄ficio. de quo in gl. vnde priuatus z c. r̄ple nius in cle. cupiētes. ad gl. magne. de pe. ¶ Jtē no. q̄ q̄n̄ qz gratia seu indulgentia est t̄palis. q̄n̄q̄ p̄petua. s. de p̄re sump. mādata. In dubio qd̄ p̄sumat dicit no. in. l. si venisset per Bar. in. l. pater filie. de seru. le. z per Dy. de re. iur. in regu la priuilegium. Et aduerte qz inter istas concessiones de q̄bus in ter. Jo. an. ponit tertiam. q̄n̄ non clericis principaliter: s̄ eo rum principij est concessa indulgentia p̄ se z suis clericis. dicit

C Neglige tia addi ar. tert. in cle. si de benefi cioribi car di. de p̄bē. z in. c. bone ij. de elec.

C Indulge tia. Adde tū qz indul gentia strī cte interpreta ri d̄z Jmo. z post. in. c. l̄z de trāsa. bald. i mar ga. v. idulo gētia. z i. l. humanitatē r. q. C. d̄ im pub. z alijs sublti.

C Fructus add ad hāc materiā pa nor. in. c. j. d̄ cele. mis. z qd̄ dixi in rep̄eti. d. c.

Pet. de ancha. super sexto decre.

entm q ista non tollit: q nec regula nec exceptio hñc casum tñ
git. qd dñm scdm eum est vtz qñ dignitati non expfo noie pro
prio principis talis gra est cessa. vt. s. de of. deleg. qñ abbas.
Coclude ergo q est magis fauendum dignitatibus q psonis q
in illis cessat importunitas sicut vtotum captade mortis. id ec
clesia non vacans sibi concedit nō psonet in. c. ofulibus. de do
na. z de rest. spo. cum venissent. ¶ Item no. q indulgentia sup
non residetia clericor pōt cōcedi ecclesie sine dignitati: z tñ esse
ctus z fructus ex indulgentia nascit dignitatē vel eccliam nō con
cernit: sed ipsos clericos. Sñr immunitas pcessa fugietibz ad
eccliam non pccernit cōmodum ecclesie: sed ipsoz fugietium: z tñ
immunitas dī pcessa ecclesie. vt de imu. eccl. inter quatuor. facit
l. ciuitatibus. de leg. j. z qd dicit in repeti. c. postulasti. de fo. com
pe. ¶ Item no. z signa glo. q incipit donatio. q gra ad bene
placitū non hz naturā tpalis grē sed ppetue z ppetua reputat
lz Jo. mo. aliud sentiat z nō bñ. ad qd vide notata p bar. in. l. de
pupillo. s. si qñ ipso ptoxi. ff. de ope. no. nāci. Nam aliud iudica
mus de officiali ppetuo. aliud de tpali exēplificat ibi officialē
ergo ad bñplacitū dicit ibi ppetuū. qd no. in cle. z si princi
palis. j. co. Quid erit de quotidianis distributionibus q debe
bant absentibus. z qd iuris ē de fructibus. dic vt no. glo. nota
bilis in cle. j. de vitazho. cle. vbi accrescunt presentibus ille quo
tidiane distributiones.

- 1 Duo aliqui in petitione beneficii concurrunt.
- 2 Collatio canonici tribuit ius prioritatis.
- 3 Presentatio in literis ad beneficia statuit.
- 4 Preuenire p quem actum quis dicatur.
- 5 Gratificatio locus est in petitione eiusdē rei si p oia sūt pares?
- 6 Gratia alterius expirat puius electionem.
- 7 Papa ecclesiam an grauare possit.

Globus. Si circa duos impetrantes i ea
des ecclesia nō appet prioritas
hoc. ca. duo mēbra distinguit. z scdm subdistin
guit ptes patet. ¶ Item q qñq duo concurrunt
in petitione vniū bñficii sñr in petitione alteri
us reit. l. is a quo. ff. de reuend. z. c. cum sup de
re iud. Sñr in vendicatione vniū vxo. vt no. doc. in rubz. de
spon. duo. z. c. in literis. de inter. p Ber. Sñr in legatij petitiōe
vt. l. si qñ seruū. s. si inter. ij. de leg. ij. Sñr in officij executione
vt. c. si duo. j. de p. cu. z ista iura loquunt qñ duo concurrunt in
petitione. ita q quilibet agit quo casu quo ordine audiant z qñ
ex eis censet actor quis reus. no. in. c. mandati. s. e. ¶ Item duo
concurrunt non agendo: sed quodāmodo defendendo: q quilibet
se pntendit possidere z neuter ad iudiciū pnotat ne sic actoris
ptes sustineat. z tñc dicit no. Jm. in. c. in pñia. de pba. z in spec.
de petito. z posses. ¶ Item vnus agit alter possidet. z in rebus p
phanis congruis actionibus est agendum vt rei vendi. de positi
cōmodati z si. In bñficijs vero quo in rebus agat alium si di
cat sibi beneficiū debitū vel suū. no. plene Compo. s. eo. mada
tum z tñgit etiam de pces. pñ. c. j. in nouella. ¶ Item vero corā quo
agit vt caplm quō debeat se habere erga ambos si qñlibet execu
torū mandat sub pena excoicatis suis recipi alibi notat in fili
plene in. c. cum ptingat. s. e. ti. ¶ Item no. q collatio canonici
catus tribuit ius prioritatis ē in pñenda als ppter dubiū po
ritatis non pñse debita impetranti. Sivero de prioritate esset
certum. putat pñi primo mandat pñeri canoniciatuz pñeda cñ
decreto. alteri scdo cōferri. primus cui pñeri mandat huic scdo
pñerit vt. c. si apostolice. j. de pñen. ¶ Item not. in ver. lz prim? q
in lris ad bñficia nos statum pñentationi in lris ad lites. dic vt
c. vt debitus. de ap. In alijs dispōnibus vtrum qui prior est tpe
sit potior: in iure dicit in regla qui prior. Et qd si nō est prior in
tpe sed in ordine scripture z loquor qñ dispositio nō patit con
cursum duoz. dicit. c. si qñ iusto. j. de elec. ¶ Item no. in ver. si
qñ vero casum spālem in quo in lris ad bñficia statum pñentatiōi
z sic est melior conditio occupātis in iure indiuisibili qd nō po
test consistere apud plures in solidum sicut est in bñficio penes
duos vt. c. cum non ignores. z. c. vacante. s. de pñen. ante vero q
poccupent anyterqz vel neuter dicatur habere ius ad bñficiū vt
q neuter: q si non admittit pcursum in iure in re multo minus
in iure ad rem vt. l. semprouis actualus de vsufru. leg. j. de pces.
4 pñen. c. si. z dicit in simili no. in. l. si pluribus. de leg. j. ¶ Item
no. p quem actum dicat quis pñenire sine poccupare. s. per pñe
sentationem ziura de hoc varie loquunt: qdam em dicit qñdu
cū pñmouenditio pñentationem vt hic qdam p lit. conte. z que
dam pñiam z omnia loquunt in diuersis casibus radynam di
stinctionem redigunt de qua p Bar. in. l. j. ff. de leg. j. ¶ Item
no. q pluribus concurrentibus in petitiōe eiusdē rei si p om
nia sunt pares est locus gratificationi z hoc in re indiuisibili vt
beneficio vel vxo: in re vero diuisibili quid agendum sit duobz
pariter de iure suo pñantibus no. Ber. in. c. lz cām de pba. z. c. in

nostra. de testi. vbi no. devore z est bene notandum q ille q niti
tur ex prioritate temporis non pbando prioritatem obtineat d
theoricam Bar. in. l. non solum. s. sed vt pbari de no. ope. nñ. et
contra notata in cle. lras. j. co. z faciunt ista ad qñem de pluri
bus currētibus ad brauium pmo pcurrēt debitum. nā si duo si
mul pcurrēt videt locus gratificatiōi. ar. huius. c. Quidam di
cūt q debet pariter admitti quasi qñlibet videat primus ab alio
non pñentus. ff. de rebz dub. l. qui duos ibi ambo primi z. c. de
vul. z pup. l. ex duobus. In dñm vt q nulli vt. l. cū hic stat. s. si
ambo. ff. de dona. interuim vxo. hñc em vt mēs pñentatiōi du
dum vt vnus znō plures obtineat. ar. l. si pueri de rebz. du. id vt q
debent sorte dirimere z ille potior habeat quem sors pñulerit.
vt. l. si duobus. c. cōia de leg. Jac. bu. ponit istam qñem in pñi
ma pñitu. ff. de rebz. zibi refert quosdam dicere q debet reitare cur
sum non omnes sed illi qui pariter cucurrerūt: z ita seruaf de fa
cto qd facit qd dñm est. s. c. pri. q dispositio debuit intelligi
de primo cursu z ita non de iterato. ¶ Item not. q sufficit qd
maior pars consentiat facit. l. q maior. ff. ad munici. ¶ Utrū aut
debeat intelligi de maior: i parte presentium an vero toti? colle
gi videt q in actibus vniuersitatis saltem due partes debeāt
esse presentes. vt. l. plane. z. l. qd nulli. ff. qd cuiusqz vni. not. dic
vt no. Jo. an. de his que fi. a ma. par. ca. c. j. z de elec. nñ. super
gl. pe. ¶ Item no. q p electionem vniū ex competitoribz gra
tia alterius euasit: z regularē est hoc q p el. c. vnus ex iuri
bus vel psonis impediētibus pcursum ad aliqd ius vel psonam
aditus est reclusus de psonis est casus hic: de iuribus est casus
de cle. vt quis duas. s. de suppl. neg. p. c. j. z. c. de fur. l. j. z de codi
cil. l. si. z p hoc quod dicit ter. non careat. z. c. z. c. si caplm
post pñentationem devno factam alium eligeret iste alter non cē
seret receptus autoritate apostolica q p elect. vnus eius gra
expirauit q non potest euasere p consensum capli vel alteri?
nñ pape. facit qd no. s. c. pri. in nouella. z. l. si pluribus ad fi. de
leg. j. ¶ Item no. in ver. nisi q papa pñt grauare vnam eccle
siam in receptiōe duoz quod in dubio non pñumit nisi cōstet
ex pñe. similiter nec testator pñumit velle grauare heredes du
plici onere sine pñtatione nisi ex pñe dixerit dñm vt. d. l. si pluri
bus. l. titia. s. qui invita. de leg. ij. ¶ Item ad illa q in nouel.
tangunt multum obscure z confuse: sed q sunt vtilia z se refe
rūt ad fi. c. ordinabo p aliquas. q. ¶ Primo ergo quero quando
ad mandatum pape vnus est receptus in vna ecclesia an alium
similiter impetrantem in eadem ecclesia recipere teneat si non
fecerit mentionem primū videt q sic vt. s. eo. c. pñi. z. c. tibi qui
z. c. qñus. z. c. est cui. z. c. q sepe. de pñen. j. eo. in istis enim omni
bus patet q si pluribus in eadem ecclesia scriptum fuit z om
nes litere valent: nec dicitur aliquid q in posterioribus expedi
at facere mentionem de prioribus ad hoc facit. c. mandatum. s.
eo. vbi papa qñ non vult scdm recipi exprimit in secundis litte
ris clausulam si pro alio non scripserimus. Et vbi istam conditionem non
expmit q ita intendit. l. non grauare ecclesiam de duobus ni
si id exprimat clare demonstrat in. c. mandatum cum. h. q. c. seq.
z etiam in isto. c. dum vnus recepto alterius gratiam irritat post.
in ista. q. distinguit in gl. si. cum distinctōe Jo. an. non approbat
in nouel. ¶ Circa intellectum huius. c. dicit. ¶ Idr. q rō huius
c. non fundat tantum sup vitando grauamine ecclesiaz: imo su
per quadam iuris possibilitate: q de necessitate aut totā grām
aut saltē alterā pñe grē bz vitare d in re decēs em est qm ipetra
tiōibus q prior est tpe potior sit in iure vt. s. e. ti. bi qui. z. in. l. q
prior. ¶ Hñc autem in pluribus impetrantibus vnam: dic fi appa
ret quis primo. ille pñerit i isto. c. si. sumi valde bene. z. l. si fun
dus. s. si duo. de pñore. ¶ Sivero non apparet q primo ipe
trauit cum agit de iure indiuisibili canonicatus z pñende vide
tur neutrum debere admitti de rigore iuris. ff. de rebz. du. l. si fue
rit. z de te. tu. l. duo sunt titij. verū qñ pñat papam saltem vni fa
cere grām voluisse. ius recte statuit illum tāq prior: em admittit
dum q prius pñentat. sicut in dissolutione pñere obligatiōis is
solus ad agēdū admittit q prius litem pñentat: altero ab omni
cōmodo actiōis excluso. de ver. ob. l. si titius. z hoc vult ille text

dum dicit omnino careat impetratis. i. dicere habeat p. nō ipe
petrato. sic exponit. C. si ius veluti. pub. l. 2 si legib. Tū ergo
ita sit loco tituli post qd ad quādam visionem nullitas deuenit
nūq. poterit ex eo bñficiū obtineri. l. nūq. ff. de acq. re. do.
Et hoc est qd dicit hic Jo. an. post Archi. q. post receptionem
primi si recipit scds a caplo nō vñ applica auctoritate recept. et
hic apparet diuersitas inter istos impetrates simul scds forma
hui. c. 2 impetrates successiue in eadē ecclia. vbi admittit scds
si primus non psequit. 2. valeret ibi receptio scds si exceptio: nō
opponat. hic dō scds post receptiōem primi fm. l. dr. C. Sedo
qro p. supposita vera opi. hic q. ecclia graua de vno nō te
neat recipere scdm. vtrum lre huius scds nō facientes mēdē
de primis ipso iure non valeat vel ope exceptiōis elidant. 2. vñ q.
talit omittit nō vñ ipso iure scds ita demū si ecclia graua
velit excipere q. eius fauore hoc inducit ergo. vñ. c. ad aplicā
2 hoc sentit Jnn. s. e. dum dicit tales lras p. exceptiōem. elidi. 2.
videt. tenere hic Jo. an. q. cēsent surrepticie ex eo q. emanarit
2 intentionem scribētis. vñ p. alleg. c. lras. 2. seq. ergo exceptiōis
omissio nō reddit eas validas. vñ. c. ad audietas. imo plus. q.
ea exp. clausula si p. alio non scripserimus. 2. vel. c. nō ob
stare qn recipiat si ei scripserit illum recipi non poterit execu
tor hoc facere et de illius voluntate. 2. cui de nō. j. de pbē. C. Ter
tio qro cum in. j. q. clausum est q. scds lre nō valent nisi faciant
mentionem de receptione primi: quero ergo qualr de hoc debz
fieri mentio tex. dicit hic in si. c. q. ex tenore lras ipsius d. exp. p.
se apparere qn autem dicat exp. se apparere. B. lo. si. circa prin
cipium exprimit duos modos 2 duos in nouel. vbi refert quos
rūdam opl. q. d. fieri exp. p. mentio q. scripserit p. alio 2 sub ea
dem charta. tunc ex hoc apparet p. iuris nec locus esset huic
cōstitutiōi. p. ista tñ opi. alle. aliqua capla. 2. l. 2. tādē istum in
tellectum reprobat 2 defendit gl. suam. l. q. sufficiat exp. p. de
qua in ea nec bz eqtatem dicta opinio q. requirit tam exp. p. spe
cificatōem. naz si clausula non ob. q. p. alio scripserimus suffice
ret impetrati vñ qro de clausula dberet recipi. nō ob. q. post
iā dū dū recept. fuerit multo magis d. sufficere in casu huius. c.
vbi papa in certitudine p. iuris p. poterit esse post 2 credo Jo.
stricte sentire: q. tex. ille dicit exp. p. nō specificare siue singl. ex
p. sum em. qualr d. intelligi debet recurrere ad notata p. bar. in
materia subfōnis vulgaris in. l. j. ff. de vul. 2. pup. dicit em. q. ex
p. sum d. tribz modis. pmo illud qd in gñe d. vñ. l. si. in si. q. mod
ibi nō. C. qd cum eo. Sedo qd spālter exprimit. ff. ad. l. cor. de
sal. l. j. s. inter filium. Tercio id qd singl. p. p. iuris nōie exprimit
vñ. l. qd in rez. s. si. ff. de le. j. 2. ibi gl. isto tertio modo d. fieri ex
p. p. scdm istos qd rōne caret. nam de iure veteri satis erat exp.
mere. nō ob. q. p. alio scripserim. nō est ergo verisimile q. papa ve
lit inducere nouam exp. p. nōie 2 magis rigorosam 2 repugnātē
eqtati q. est vñ qualr d. q. ostet de intentōe disponētis satis sit
etiam p. pbabiles p. iuris: ex qbus d. apparere euidenter exp.
sa intēio disponētis. l. l. impator. de le. j. 2. in fili habem. q. in
casibus in qbus est spālē mādātū vñ in p. iuris donādi cā mortis
sufficit dicere q. poterit donare cā mortis: 2 nō exp. p. p. sonare
l. q. farum. s. si. filium. ff. de dona. 2. c. j. de of. p. l. c. Et notatū d.
id qd sub vno gñe p. iuris vñ. l. titius. in prin. de lib. 2. postb. 2. oio
videas qd nō. bar. in. d. s. si. fili. 2. l. si. filius vbi declarat meli.
mētem iuris p. pauca vba q. Jo. an. hic p. multa multo 2 fusa su
p. glo. aspe. C. Quarto quero d. hic q. si ambo p. currūt ex quo
neutri est collatus canonicatus: 2 si sunt equales est in electiōe
capituli. quid ergo si vñ ex eis 2 non alius habet in suis. lre
ris clausulas non ob. q. p. alio scripserimus. c. an sit locus huic
p. iuris: puta q. non habens clausulam p. iuris p. presentatue
rit: vel sit locus electiōi de qua in ver. q. si ambo. Jo. an. super
verbo eligere format istas. q. 2 arguit q. non sit locus p. iuris
per p. iuris p. iuris nec gratificationi capli: sed precise habens
clausulas. p. iuris et primo hoc efficaciter p. iuris: sed precise habens
deinde anteq. soluat tractat de clausulis nō ob. iuris q. p. iuris
uerūt apponi in lris apostolicis q. q. q. validant q. q. ampliāt
q. q. nec validāt nec ampliāt: q. q. validāt 2 ampliāt. qd p. exēpla
p. iuris. 2. tandem reuocat in dubium. an illa clausula non ob.
q. p. alio validet lras adeo q. sine ipsa lre essent nulle vel elidē
de ope exceptiōis: 2. p. iuris d. vñ. l. in. j. q. finaliter. q. p. iuris
soluēs distinguit q. aut papa ante istoz p. iuris eccliam de
alio grauaerat 2 in isto casu qd de p. iuris vel electiōe de qui
bus in textu non bz locum: q. gñā nō habēs clausulam vel ē nul
lavel est annullāda p. iuris opi. de qbus in. j. q. S. iuris p. iuris
erat ecclia de alio graua tñ si nō habēs clausulas p. iuris in
sentādo vel simul p. iuris cū habētē clausulam taz p. iuris q. p.
electiōi sibi p. iuris: habētē aut clām tenebāt et recipere postea p.
p. iuris p. iuris clausule q. non minus opabāt p. iuris p. iuris istoz
casu q. si dūm post impetratiōem alterius receptiōem impe
trafēt. S. iuris hñs clām p. iuris p. iuris vel p. iuris alter nō hñs

clausulam vacuus remanebit. vñ hic in si. C. Quinto qro si in
lris alteri p. iuris clausula motu p. iuris an sit loc. p. iuris p. iuris
nem vñ in ver. si vero vel p. iuris d. vñ in. q. si forsan. 2. 2. q. nō: sed
ille q. bz gñā cū clausula. nam text. iste loquit de gratijs filib.
vñ in. p. iuris. c. iste aut sunt multuz dissimiles. l. q. vñ fauorabilis
alia odiosavt hic plenius in nouel. Aduerte tñ q. l. 2. motus p.
p. iuris sufficiat ad p. iuris alterius clām nō habētē vñ d. vñ nō
tñ idem opat illa clām motu p. iuris q. clām non ob. hñs em. istā d.
recipi q. tñ ecclia de alio sit graua: 2. non ita hñs clām
motu p. iuris ista em. tollit subiectiōem. Exemplo em. q. cōpetit p.
viam iuris d. iuris vñ graua in ecclia de alio nō vñ tolli p. ea q.
no. Jo. an. j. de p. iuris. si motu p. iuris sup. vñ mer a liberalitate 2
sup. iij. gl. in si. C. Sexto qro Jo. an. de clausula anteferrī in li
teris alterius in sexta an eius vigore p. iuris alteri impetrati eo
dem die dictam clām non habētē: ita q. sit locus p. iuris: 2. nō cō
currūt in p. iuris nō sit locus gratificatiōi d. qua in tex. Et
2. q. ille p. iuris 2. alter vacuus manebit nec cogēt capli ipm reci
pere in eadem ecclia qd est vñ scdm em. qn dicta clausula an
teferri esset gñalis. Si vero non esset gñalis: sed exprimeret illū
alium impetratē: puta dicēdo 2. te titio anteferrī debebit em.
ille titius in eadem ecclia recipi: dato q. aliam clām nō habe
ret: q. talis mentio de ipso facta denotat p. iuris p. iuris cum
istius tñ p. iuris 2. sic consequat p. alium qd non posset p. se
cū dū em. q. in effectu sup. isto. c. non plus dicit sed multum diffu
se qbus adde q. clausula non ob. 2. d. intelligi de receptiōe vñ
us 2. si diceret q. p. alius d. restringi ad duos nisi diceret p. alius
quodcūq. de quo p. Jo. an. in. c. mandatum. s. eo. sup. gl. C. Ul
timo gl. j. inducit in ar. ad. q. de duobus testamētis eiusdem sa
ctis eadem die: talij iuvno alij in alio sunt instituti q. s. eoz erit
heres. Dicit in gl. 2. plenius in nouella aliq. dicit q. neutrum:
aliqui q. vñ. Aliqui q. illud in quo sunt instituti venientes
ab intestato. q. et ab intestato erāt. eam p. iuris 2. sic eoz cau
sa est magis pinguis. arg. huius. c. in prin. 2. l. si filij qui pater
deuul. 2. pup. 2. refert opi. l. d. qui tenuit disputando q. i. mī
lite vñ. 2. valet sed in pagano sic testate est vñ. 2. nullum bar.
refert istas opinio. 2. als in leg. l. j. ff. de bono. pos. fm. tabulas.
C. Tenet enim q. regl. neutrum valet cum vñ. 2. instituto: 2.
possit dubitare de vñ. 2. testamētis in quo reperit se instituti
2. sic aditio impedit vñ. l. sed si de sua. ff. de acqui. here. Fallit h.
qn alter possidet q. tunc iste qui possidet excluso alio remane
bit heres non alter. postq. vero pbat se prius institutum tanq.
non pbans intentionem suam d. succūbere. l. cū actum d. neg.
gest. facit. c. in presentia de pba. Item fallit qn in altero institui
ti cēnt venientes ab intestato: q. in hoc cubio p. iuris sunt. l. si. C.
de codi. 2. l. si duobus. s. si. p. iuris de stab. 2. est rō q. 2. si neutri p.
pter incertitudinē valerent veniret ipsi ab intestato. benigni p.
go est dicere q. istud valeat in quo isti sunt instituti 2. ita nota.
Bar. in. d. l. j. de secun. tab.

De consuetudine.

Rubrica.

1. Papa consuetudinē introductā p. iuris iura reprobat.
2. Dignitatum distinctio quare fuerit in ecclia.
3. Triplex in eadē ecclia que esse ante potest.
4. Consuetudo a iure dānata iuramēto p. iuris non potest.
5. Constitutio p. iuris nouam acquisitionem non videt acq. iuris
rum retentionem p. iuris.
6. Dignitas officium p. iuris personatus quid sint.
7. Officium multis modis sumitur.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. iuris
ius canonū
cū. vñ car.
in. cl. j. de
ele. melius
in. cl. ij. de
re. ecc. non
alie.

Consuetudinē. Primo dam
nat cōsue. de
tū q. p. iuris
tudo d. legē
d. iure ciuili
li vñ sec. de
iure cano.
alex. plene
post bar. in
l. d. q. de
legi. Tñ ex
cā rōnabi
li d. canone
valet. abb.
in. c. si. d. cō
suc. 2. q. nō
valeat p. i

Met. de ancha. super sexto decre.

fla: qd itellige et si altera ex istis dignitatibus sit accessoria et dependens a reliqua. Sicut nec pot habere vnam pbanda pncipalem: et aliam dependente ad dignitatem in cle. fi. de pband. In diuersis vero ecclesijs posset esse triplex: puta habes ecclesiam curatam pncipaliter recipit alibi canoniceatum habet ecclesiam parochiale pncipalem annexam poterit ista tria psequi etiam sine pape dispensatione. c. sup. eo. j. de pben. Plus ergo tura abhorret pluralitatem in eadem ecclesia q in diuersis vt dicit glo. in d. cle. fi. Ex quo argue q si dispenset sic cum aliquo sup pluribus dignitatib' obtinendis no intelligit de dignitatibus eiusdem ecclesie nisi hoc exprimat. hz em hec prohibitio spale no tam de qua singuli est mentio facienda: als vt neglectat dicit tex. in fili in. l. ite apud labeone. s. hoc dictu. ff. de iniuri. et hoc tenet Jo. an. s. de pben. et dig. c. de multa. Itē no. q in pluralitate dignitatum et officior' eiusdem ecclesie no dispensat nisi papa. In diuersis igitur ecclesijs datur intelligi eps solus possit. Sed certe constitutio de multa. s. de pben. v. d. ium innuere. Jo. an. mo. dicit sub dubio forte: qd etiam in diuersis hz locum pbiitio de qua hic quoad dignitatem personatus vel officia et in hoc c. sic occurrit de facto. s. de eadem ecclesia: idē ergo in diuersis quo ad predicta. Jo. an. dicit q istud dictu non fateri in officijs non curatis. Distingue ergo tres casus: aut loquimur in duobus curatis siue dignitatibus: aut in duobus simplicibus: aut in simplici et curato. pmo casu solus papa dispensat nisi vnus curatum vel dignitas ab alia dependeret vt. c. sup. eo postea allega. Secundo casu. s. in simplicibus subdistingue: q aut diuersarum ecclesiarum et dispensat eps aut eiusdē. s. sunt opi. Sed tene q possit in duobus simplicibus non in duobus canonis: in xta notata in c. literas de con. pben. in simplici et curato tene idem. s. q possit vt no. Jo. an. in d. c. de multa. vbi de hac materia et d. clem. fi. de pbe. vers. videas. Itē no. q consuetudo a iurēdānata non pot iuramento confirmari. Similiter nec pactu vel alia dispositio. qd qualiter dicit plene in c. cā cōtingat de iur. iur. referendo Bar. in. l. si qd pro eo. ff. de fideius. vbi plene. Itē no. q hoc caplm loquitur de officijs perpetuis: de temporaliibus vero non videt prohibitum: sed concurrat cū perpetuo siue dignitate: sic Arch. vel habenti psonatum non videt prohibitum q habeat in eadem ecclesia officium ad tps. Pone super hoc questionē de facto: vacante ecclesia epali ppositus gerit vices epi si non sit ibi ppositus. hoc facit Decanus et hoc ius est attributum eorum dignitati. Queritur ergo an ex hoc ppositus vel Decanus dicatur habere curam animarum: dico q non: cur enim cura episcopalis dignitatis pertineat ad episcopum vt administratorem videtur q dignitate vacante dicta cura in quantum dicit ius ipsi dignitati inherere: ab ea sit inseparabilis. Sicut in corporalia et est regulare. vt. l. iij. in prin. ff. pro socio: et ibi no. Sicut q iacente hereditate remanent penes eam. vt. ff. de acq. pos. l. heres ex temporali ergo exercitio cure penes alterum iure remanente non debet cēferi beneficium curatum vt patet etiam ex extraneanti ex ceterabilis in quantum loquitur de vicario tempore: al. Nec est nouum penes vnu esse ius usufructus penes alium facultatem vtendi. vt. ff. de iure do. l. si usufructus. et si. l. necessario. s. q si pendente de periculo et cōmo. rei ven. Non enim dicitur pccōsul qui ad tempus pconsulatum obtinet pside defuncto: qui pproprie dicitur subrogatus. C. de of. eius qui vi. alterius ge. l. ij. dicitur: igit istē decanus vel ppositus quo ad exercitium alterius cure alterius vices gerēs. de quo per Jo. an. Inno. et doc. in c. eā te. s. de rescrip. Conclude ergo q hoc c. loquitur in perpetuis officijs non temporalibus. Item no. q dicit quocumq nomine et c. q dignitas personatus et officium non cognoscuntur nec cōsiderantur ex noie potius enim in substantie veritate est facienda vis q in nomine: arg. s. de procur. c. petitio. et l. vbi ita donatur de dona. causa mor. et c. avaricie de elec. vnde consuluit do. Fede. de senis consilio. lxxij. q si vnum beneficium denominatur plebs: non tamen habet collegiū nec parochianos licet parochiam habeat et percipiat certam portionem decimarum in parochijs capellarum subiectarum plebi: in quibus etiaz instituit pfectatos consuluit: q per ista non cēsetur dignitas: l3 plebs sonet in vocabulum dignitatis: tamen postq defunt sibi substantialia plebis vt collegiū et similia: non est censenda dignitas. qd no. ita dicit: et plenius consil. lxxij. tangam etiam statim. Itē no. tex. vel iam obtemperare tenere et c. q constitutio que prohibet nouam acquisitionem. non videtur prohibere acquisitionem retentionē: nisi hoc expresse dicat facit ad notata in cle. j. de consan. et affi. Noua etiam constitutio non refert se ad vetera adhuc pendencia. vt. l. iubemus. in fi. C. de testamentis. in hoc vero. c. aliud statuitur ex eo quia quod irritando prohibet erat iam prohibitum per antiqua iura quo casu noua constitutio etiam penalis complectitur pterita. vt in c. cū tu. de vsur.

Dignitas. ad q appellatio de dignitatis no uenit pōtiffical qz ē culmen dignitatis car. di. cle. j. de renū. q dicit vep eē i materia restrictibilis ibi pba singlū itē nec epatus. c. dilect. et. d. pccf. p. b. c. ij. de p. b. i. v. i. ubi p. gē. car. i. cle. j. de se. q. p. p. vep. p. p. i. dignitas de epatus i. c. iter de transla. car. in cle. j. in p. n. d. p. b. itez p. orat. s. caris collegiat. itē archidiacono natus.

Appellatio. adde q appellatio dicit ois modus per quē iudicis auctiū p. uocat bar. i. l. si minoris i. colū. v. s. ista oppositio. ff. d. ad m. i. tut. vñ dicit istatu tū tollēs appellatiōem tollit ē nullitatē. l. eol s. ne tēmer zibi bal. C. de appel.

et not. in c. fi. s. de consti. incidenter querit glo. pe. In obrentis cuius erit electio q desinere vel dimittere teneat. videt q sua. s. titulo primo. c. gratia. et c. referente. de pben. gl. dicit q debet retinere secundum precise: per cuius electionem vacauit primum: quod est verum fm Jo. an. in nouella in dignitatibus et personatibus. In pluribus autem officijs non curat is vel officio cum dignitate vel personatu posset esse vera pars prima huius glo. s. q ipsius sit electio fm Jo. an. qui pro tanto sic loquitur quia talis vacatio primi ipso iure per apprehensionem etiam est inducta per. c. de multa. qd loquitur in curatis dignitatibus personatibus. In alijs igitur iura antiqua que dabant electiones remanent incorrecta. vt. l. precipimus. in fi. C. de appel. et ita cōsuluit Oldra. consilio. cxxviii. Ex quo infero q si habens beneficium curatum adipsatur aliud non curatum qd tamen requirit residenciam non vacabit primum ipso iure. licet Innoc. sentiat contrarium in cap. ex tue. de clerici. non re. et dicit in c. de multa in tertia oppo. C. Jo. an. post Archi. hic querit quid sit dignitas et quid personatus: et quid officium: et qualiter vnum ex altero cognoscatur. dicit ergo q dignitas dicitur altero de tribus modis: vel quia habet administrationem rerum ecclesiarum cum iurisdictione. xci. di. volumus vel quia habet nomen dignitatis et prerogatiuas in ecclesia tam in foro q in capitulo: licet non habeat iurisdictionem vel administrationem. dat exemplum in Archidiacono parmensi. allegat. s. eo. olim. vel quando ex ecclesie consuetudine habet pro dignitate cui stabitur. xij. di. consuetudo. personatus autem cognoscitur ex prerogatiua chori et capituli in optionibus: processionibus danis vocibus et similibus. postq alij canonici eiusdem ordinis minus tamen q alij dignitates habentes: qui in dictis prerogatiuis preferuntur eisdem. s. de elec. dudum. el. ij. C. Officiū vero sumitur multis modis pro dignitate vel personatu. Item ille cui committitur dispensatio aliqua dicitur habere officium: et ille cui committitur administratio aliarum rerum: siue prerogatiua oneris: vel cui onus iniungitur. puta sindicus dicitur habere officium. sumitur multum largit: sic cum iurisdictione coniunctum appellatur dignitas et est camerarius pape: vt hic plenius in nouella. vbi iam de facto senis statuto cauet. q ille qui habuit aliqd officium a cōi non possit assumi ad aliud vsq ad certum tempus: modo quidam fuit electus ad custodiam cuiusdam for: talicij dubitabatur et illud esset officium. ita q infra tps prohibitionis non possit ad aliud assumi: videtur qd non possit vt ex predictis appareat. Nam officium dicitur omnis administratio siue iuridictio. vt no. Jo. an. s. de offi. deleg. in rubrica et p. in ti. s. de offi. vbi multa appellantur officia que non hēnt iurisdictionem: vt sacriste: custodes: et similia. facit qd no. in l. legatis. s. si ex officio. de leg. iij. vbi glo. dicit q oppositio officij generalis est. dicit vt dicit in d. rubrica. de offi. delega.

Consuetudine introduci non potest q a sententia vicarij appelletur ad episcopum.

Appellatio quid sit.

On putamus. ¶ No. q non pot cōsuetudine introducti q a sententia vicarij appelletur ad episcopum. Quid ergo si appellatum fuerit et de ipsa appel. cognitum per episcopum vel delegatū ab eo. dicit Jo. an. q nō valet processus habitus pteritū talis appel. Alij dicunt q valet si non fuerit opposita exceptio. de quo dicit in specu. de appel. s. nūc tractemus. ver. quid si de facto. Itē no. q non pot appellari de eodē ad se ipm. Est enī appellatio vnde minore ad maiorem puocatio. Ex qua diffinitio inferet gl. ma. q non valet cōsuetudo. q de maiore ad minorem appellaret. Sed posses opponere s. p. dicta sic qd nō pot pactū: pot cōsuetudo et statutum vt no. C. de decre. decur. in rubrica. Sed p pactū pnt litigantes renūciare appellatōi. vt. l. fi. C. de tēpo. app. Itē et litigante coram iudice a quo appellatōi renūciando. vt. c. cōdi. de ap. j. c. et s. e. accepta. Si pot per pactū. ergo et p cōsuetudine q fieri posse q iudex a quo de appellatōne cognoscat. marie qz p. eto: in l. i. tibus exercētis nō d3 aliud velle q ptes. vt. l. i. s. et post operis de no. ope. nū. Sol. Aliud in consuetudine. aliud i pacto: qz p pactū derogat iuri p. tium. Sed p consuetudinē iuri publico. vñ non valeret statutū q a sententijs iudicis ciuitatis nō possit appellari. qz in hoc detrahīt iuri superioris. vt in c. venientes. de iur. iur. l3 ptes pnt sup non appellādo pacisci. vt. d. s. fin. et vide qd circa hoc no. Bar. in. l. si. de aqua. plu. ar. C. Itē not. quare vñ ad eundē app. qz est idē auditoriū vtriusq. A dno ergo sensu. si non esset idē auditoriū esset sec? dicēdū vt in officiali foraneo a quo ad episcopum appellat. vt in cle. si pncipalis. de ref. idē si appellaret a snia sui delegati. d3 em appellari ad episcopum et suū officialē vt. s. de appel. dilectis. et hoc t3 hic Jo. an. Sed dices itē. si ex eo q detrahīt iuri superioris non pnt a snia vicarij appellari ad episcopum. ergo

a ¶ Cōsue
tudo. Add
docto. in. l.
de quibus
ff. de legi.
tibi ample
vid per do.
Bason.

Pet. de ancha. super sexto decre.

note ecclesie. xij. q. i. §. si. et alibi dicit lex non videtur presumptum quod in corpore patrimonij retinetur per surrogatorem. l. impator. §. si. cum. l. se. de le. ij. Et hoc. §. q. in optione tali non interuenit collatio nec nouus titulus sequitur quod etiam in beneficiis vacatibus per permutationem optatio locum habebit. zita refert hic Jo. an. aliquos disputando tenuisse de iuris rigore. z l. c. j. de re. permut. collationem factam de beneficiis permutatis alijs quod permutare volentibus tamen ut dictum est hic nulla noua collatio intercedit. Sed antiqua collatio continuatur vt sic dixerim inoptato descendit. quoniam contingit quod titulus non extenditur. alio extinguitur. sed alteratur. l. si seruus. §. qui fidei. ff. de bere. isti. Quero papa beneficia ecclesiarum varijs modis confert quandoque mandata de beneficio prouideri quandoque prouidet de beneficio tanquam vacante in curia quoniam tanquam de beneficio ad curiam deuoluto. quoniam tanquam de beneficio reservato. de primo et secundo modo prouidendi sum est in tex. sed in deuolutis est dubium an impediatur optio nem istam. z Jo. an. quod impediatur quod iure ordinario de eis prouidetur sicut hic dicitur de vacatibus in curia. de reservatis idem sentit si fuerit reservatio specialis. quod consuetudo capituli contra specialem factum suum non potest officium suum porrigere. §. de ele. innotuit. sicut de re spalliter confirmata per papam inferior non cognoscit. vt in. c. ij. de confir. vt. vel inuti. generalis vero reservatio non impedit optionem finem eum. Quid si isti canonici sunt vsi ista optione annis. xl. an sit contra eos prescriptum. z ipse quod non. quod hec his competit per modum facultatis z mere voluntatis. unde per nonusum non dicitur consuetudo interrupta. de qua quoniam vide subtilius. §. de causa pos. cum ecclesia sutrina. per Jmo. z per eundem in. c. bone el. ij. de ele. z per Ly. in. l. cum notum de prescri. xxx. an. in illa quoniam an hic prescribat iuri offerendi. quod a voluntate depedit. Item subdit quod si ista. xl. vacatio nulla contingit. z sic non potuit esse locus optandi si non est prescriptum. vt l. j. accipimus. ff. de serui. rusti. predi. allego ad hoc quod no. Jmo. in. c. dilectus de capel. mo. z l. arboribus de usufru. Querit et si ius optandi competit solum pntibus. an qui sunt absentes per pntibus reputatis competit istud ius. z quod sic de iure cdi habentur si per pntibus secus si ex privilegio ceseant residetes quod debet intelligi residetes quo ad illa que de iure cdi residetes sunt concessa non quo ad illa que sunt contra ius z concessa inueniunt quod verbum no. Tangit vltimoverum fiat computatio istius termini de momento ad momentum remittit ad ele. cuius ei quem de pcel. pb. z ego remitto ad. l. ij. §. minorum. ff. de minor. Querit et an pntibus non vacatibus optandis possit ista consuetudo dedicare sibi locum gl. q. sic. si hoc habet consuetudo in nouella dat exemplum de consuetudine tali in certis ecclesijs gallicanis Alia non ita vitia in nouella vide per te. Ultimo no. non simplr. quod consuetudo rationabilis non contra ius non exigit roborem cur su loq. tps. sed minori. Et que sit rationabilis not. in. c. j. §. de consti. e. li. z. c. fi. §. eo.

De postulatione.

Rubrica.

1. Differentia inter postulationem z electionem.
2. Remedia plura ad eundem effectum tendentia non possunt simul cumulari.
3. Beneficij natura hic habetur.
4. Electio incerta propter pbabilem ignorantiam toleratur.
5. Electus electioni consentire debet.

Perpetuo.

Primo damnat. vj. for. mas. z cum decreto. Secundo ab hac damnatione caplm excipit cum determinatione ibi nisi his formis que sequuntur. Ad eundem. c. pmitte quod quidam sunt postulandi quidam eligendi de quibus plene per docto. §. c. fi. Item quod iter postulationem z electionem sunt plures dñe. vt per ex. c. bone. §. eo. z c. scrip. de elec. z. c. cupientes. z. §. deniq. j. ti. pri. z sunt filius per Jo. an. post. Jmo. §. c. j. postulandus enim non debet eligi nec eligendus postulari. vt. §. eo. c. fi. vbi irritum decernit si contrarium attentetur z propter istum timorem. scilicet nullitatis an istaz constitutionem curiositas inuenit istas varias formas vt in tex. cumulando ipsas. vt si non posset valere electio. valeret postulatio. nec contra z sic non subiaceret vicio nullitatis. papa vero hic aliter statuit vt vides. Item no. quod plura remedia ad eundem effectum tendentia non possunt in simul cumulari. Ad eundem effectum tendit postulatio z electio. vt. l. de pastore. p uideat ecclesie viduate. z tamen non possunt simul concurrere neque coniungi. sed hoc id est. quod ly non sint contrarie in effectu sunt tñ dñe in origine sicut falsitas z querela in officio testameti que non conueniunt in origine ly in effectu. z ideo cumulari non possunt. l. cum qui. z l. contra maiores. C. de inof. test. Sivero reme-

dia non sunt contraria sed diuersa ad eundem effectum tendentia an possint cumulari dicit plene no. Dy. in. c. nullus pluribus. de reg. iur. facit. c. constitutus. §. de rest. in integ. z. c. cum olim el ij. de pñi. alibi tñ dicit lex quod non curamus de modo dñi habemus effectum. nec dubitatio inter duo extremavitiat quod quod libet extremorum inserat in eodem effectu. vt. l. gallus. §. si eius ff. de lib. z postb. z l. q. si dubitet de acqui. bere. Sed illud est verum quod non est ambiguitas in factore de animo disponentis si cut resultat ex cursu electionis z postulationis nam per alteram scz electionem consentit in eum vt in sponsum ecclesie per alteram scz per postulationem non consentit. sed arbitrio superioris relinquit propter repugnantiam. ergo voluntatis ista cumulatio reprobat per hñc tex. Item no. hic Jo. an. de natura gerudij satis inuoluntiter. Tu dic quod si gerudium respicitur pntis tps inducit conditionem. Sivero verbum pntis tps non respicit non inducit pñtorem sed magis venit ad modificationem sue ad qualifcatem actus vt. l. vim facit. ff. de vi. z. ar. z hoc no. Bar. in. l. si tu. ex pte. ff. de acqui. bere. l. j. ad si. ff. de pñi. z demon. z ibi per eum quod iuris quod gerudium pponit aliqua ppositio z agit in rubi. C. de eden. Item no. in ver. sub ea quod reprobat ista forma in electionibus quod multum in filiis practica. in libellis sententis pcuratibus z alijs actibus semper em dñe quod valeat tali iure modo z forma quibus melius pot. tex. hic dicit quod in electioe z postulatione non vñt propter repugnantiam z incompatibilitatem vt dñe. Sed dices via codicillorum z testameti non se inuicem contrariant. quoniam vna obliqua alia directa. vt. l. fi. C. de codi. z tamē testator potest ad iungere si non valeat iure testamenti valeat iure codicillorum z omni iure quo melius pot. vt. l. fi. C. de codi. z l. q. iure. ff. de test. mili. quare ergo ista pñctio magis pñbet hic quod in illis iuribus. z magis quod in. c. pñctis. de rest. in integ. vbi nullitas z restitutio deducunt in eo. libello. si rñctum z qñ. vt i. c. abbatē sane. de reg. iur. j. similiter nullitas z iniustitia. vt no. in. l. si expsum. ff. de app. z. c. dilecto. §. eo. ti. p Jmo. in omnibus em pñctis casibus sunt vñe incompatibiles z dñe. z tñ cumulat. tur. Hic vero dñum est decisum. z si dicat propter incertitudines vt dicit litera certe ita potest dici in pñctis casibus. z tamē in certitudine tolerat ibi. Ad video aliam rñsionem nisi quod in ecclesie pñdicio non ly vagari vt dñe. z in dependētibz ab antmo dñe qñ. certo iudicio accusare z non facto. vt. l. cum q duobus. ff. de acqui. bere. facit quod no. Bar. in. l. z si codicillis. ff. de anto. tu. Item no. quod propter pbabilem ignorantiam toleratur certa electio. similiter z libellus incertus. vt in primis pallegatis iuribus z exemplis. ista autem pbabilis ignorantia vt dñe intelligi de ignorantia facti rñctum vel et iuris. gl. in hoc casu. intelligit de ignorantia facti. quod sup iure non pot. cadere. pbabilis ignorantia. Sed certe vbi sunt opi. dñe propter conflictum rationum occurrit iuris dubium pbabile fin Jo. an. in nouella qui remittit ad notata per eum. §. de app. vt debitus sup glo. an tepe. z de baptis. c. ij. facit quod no. in. l. cum platis. ff. de re iudi. Item no. in ver. quo casu quod pbabilis dubitatio non ita tolerat in electio. sicut in electio. z electus pñe alteram viam tenet eligere. sed non ita electores pbabiliter dubitantes zignoratē. in exemplis aut pñctis de dñio z quasi de nullitate z iniustitia. z si non solum pñctis cumulatio a principio vt pñcti. sed et in pñctione. cum pñctione tamē quod vel esse vna pñctus exactio. vt dñe in. d. c. pñcti. Alr dicit Bar. in. l. an eandem §. actiones. ff. de ere. rei iud. in prima quoniam vbi dicit quod quando quis dicit rem ad se pertinere iure dñi vel quasi alteram viam dñe pñcti non vñt rñcti allegat glo. in. l. de acti. §. alie. dic vt ibi per eum. Item no. quod dñe dñe sensus temporis quod electus consentire electio de se facit ista quod rñctum tps dñe sibi electio pñcti sentari z ipse postea consentire. dñe. j. eo. c. qñ. fit. Aduerte. tamen pñcti eligi viam postulationis non hñt consentire. vt. j. c. j. cupientes. §. deniq. Tangit hic Jo. an. an in postulatione requiratur forma z debeat pñctiari per vñum sicut electio. vt in. c. in ge. nesi. §. de elect. dñe ibi per eum qui et tangit si quis eligit sub aliqua ex his formis incertis an sit priuatus potestate eligendi Sentit quod sic post archi. Item no. quod qui eligi vñam de duabus vijs incompatibilibz videt sibi ad alteram additum preclusisse. simile est in. c. vt qñ duos. j. ti. j. z l. fi. C. de codi. facit ad notata per Ly. in. l. j. C. de fur. vbi plene an ipso iure tollat vñ actio per electionem alterius pñdicialis an per exceptionem. dñe ibi. Quero hic ista constitutio irritat de cetero electiones celebratas sub aliqua ex istis formis quid de electionibus celebratis retro fm istas formas videt ad eas porrigi quod est in ris veteris declaratoria. vt. c. cum tu. de vsur. dñum dicit gl. sup verbo decetero. quod ad pñctas non extendit etia si electio nem ipsam pñctas noua constitutio reperiret pendere. ita etiam Jo. an. in nouella. quod verbum no. z collige quod noua constitutio sicut non extendit ad pñctas ita nec ad pendētia. qñ dñe pendētie

pendentie iudicantur scdm legem veterem non scdm nouas. ad hoc optime. l. iubemus. in fi. C. de testa. 2. no. in. c. 15. canon. j. ti. j. facit quod no. Jo. an. in. c. tuas de spon. du. 2. in pbe. de. ad fi. magne glo. 2. adde q si noua constitutione cauetur q ad preterita trahat. debet intelligi de preteritis nondum finitis 2. decisi. decisa em talis constitutio ad preterita se referens non comprehendit. vt no. Bar. in repeti. l. omnes populi. ff. de iusti. 2. iur. in. iij. qone principali. **¶** Quero pone q electio fuit nulla q attendata iura alteraz ex his formis hic reprobatis: fuit tñ confirmata per superiorem an talis confirmatio purget tale vitium nullitatis glo. que incipit licet gl. tenet q non purget nec conualecat. vt in regula non firmatur cum si. allegatis in glo. **¶** Aduerte ista questio alibi plenius explicatur vtrum. f. post cōfirmationem possit obijci contra formam vtrum contra psonas vtrum de contemptu de quibus questionibus dic plene. s. de elect. q. sicut per Jo. an. andr. post Innoc. vbi etiam plene tñgitur an talis confirmatio cuius electio fuit nullavel annullanda debeat censerī platus 2. teneant que cum eo gesta sunt licet postea deponatur. dicit ibi. 2. adde qd legi. 2. no. in. c. olim d. do. contu. **¶** Item hoc. c. facit ad qñtionem in qua consului. **¶** Que dam mulier facit duo testamenta. vnum validum in quovis in tertia parte instituit. Scdm inuallidum rōne pteritōis aut i termini in quo eadem virum instituit in dimidia. qui vir ea mortua dubitans an scdm valeret fuit bis verbis in aditione. quia potest pbabiliter dubitari an valeat institutio de me facta in secundo testamento. ideo adeo ex primo vel secundo put melius d iu revalere potest qua aditione sic facta decessit coheres instituit in primo. q. ex eo adiuuat dicit istam aditionem ex neutro tenuisse. 2. per consequens ipse qui adiuit ex primo d. illam tñtiam consequi iure accrescendi. Dubitabatur quid iuris 2. videtur qd valuerit aditio. postq constat voluisse omni meliori modo valere. vt. l. qui iuris. ff. de testa. mili. non enim debemus querere de modo sed de effectu vt. d. l. gallus. s. si eius. 2. p hac parte quidam consulerunt. ego consului dñm q ex neutro valeat aditio. p hoc facit iste tex. videret casus in. l. eum q duobus de acqui. heres. in vñs em 2. iuribus incompasibilibus iura voluit q certo deliberato iudicio ex eis alterum eligat. 2. non fato hoc vel illud: vt hic. 2. c. vt quis duas. j. tit. p. ori. videtur em dubitasse de iuribus vtriusq. testamenti. ergo aditio nullavt. d. l. eum qui duobus. potuisset tamen institutus invita sua inuallidam aditionem in melius reformare vt. l. clodius. de acqui. heres. q non potest facere heres eius post annum deliberationis. vt. l. cum antiquioribus. C. de iure delibe. p. prima parte fuit lata snia in causa principali. p secunda lata in cā appellationis 2. snia reuocata. **¶** Et q bene applicat hic illud gñale vtrum si nō valeat qd agovt ago. valeat vtrūque potest. sic distingue. **¶** Nā aut constat disponentem valere voluisse vt potest 2. vt. ff. d. co dicil. l. j. Aut non apparet: tunc aut inter id quod agitur. 2. id qd valere pōt est solum dñia in cōmodo: non in pstituedi modo aut est dñia in vtroq. primo casu si non valet qd ago. vt ago. valeat vtrūque potest vt. l. si tam angust. ff. de ser. ru. p. re. S. vñd est differentia in modo pstituedi. 2. tñc aut in his que dependent ex voluntate vñus: 2. hoc casu aut loquimur in dispōne totaliz non valet vtrūque potest vt. l. non codicillum. C. de testi. 2. l. codicillis. s. si de leg. ij. Aut de parte illius vtrūque. l. filius. s. vt quis heredem de lega. j. Aut in his que dependēt ex voluntate duorum: 2. tñc aut de obligatione pñda 2. si non valet vt agit non valet vtrūque potest. l. j. s. si quesita. de vñ. ob. Aut de obligatione dissoluenda 2. tñc aut est defectus in forma 2. si non valet vt agit nec valet vtrūque potest. vt. l. an inutilis. ff. de accep. Aut est defectus in materia. 2. valet vt valere potest. vt. l. finius. s. acceptatio. ff. de pac. 2. idem si est defectus in cā efficiēte 2. in psona 2. ita distinguit bar. in. l. j. s. hñs ita de ver. ob. 2. facit hic ad qñtionem quam format Jnn. in. c. cum ex officio. de pñri. vbi qñt si iudex poterat cognoscere de causa tñq ordinarius cognouit alio iure quo non poterat an valet snia dicit ibi. 2. c. cum super abbacia. de offi. deleg.

De electione et electi pñte.

Rubrica.

1. Admissus ad excipiēdū in formā obijcere pōt.
2. Probatio incūbit obijcētī pñtra formam electionis.
3. Forma. cā. quia propter. s. eod. in electionibus canonicorum an sit seruanda.
4. Appellatio pñsequi pōt p pcuratorem vel per reū.
5. Termino elapso pñcedēdū est in cā pñtra absentem eo non citato.
6. Probatio semiplena nō excusat a pñdēnatione expñsarū.
7. Beneficij pñuatio p constitutionem inducīt.
8. Discretio dñia est spñrada.

Caturimus. Archi. scribit sup isto. c.

utiliter. sed plix multuz Jo. an. eadem fere repetens magis succincte p transit. Ego ex tam diffuse tactis per eos dicta singularia reassumam 2. quedam alia bona dñā interscam 2. sunt. v. partes. **¶** Primo appellati bus vel appellatōi innitētibz pñgitur hec pñstitutio certū terminum quo in curia cōpareat. Secdo qd iuris si nō fuerit cōparitum ista terminū sibi pñfñ. Tercio penā statuit dñi deficiēte in pbatōe obiecto: 2. pñsonam vñs formā. quarto penā aggrauat dñi illos q penam impositā stemnūt. Quinto a pena pñdicta eximit pbabiliter excusatos. scda ibi q si ps. tertia ibi adijciētes. qñta ibi ad qñta ibi nisi. **¶** Ho. q. ter. gñaliter dicit si qñs. inuens q oēs illi q dñ electōem postulationē vel pñuisionem pñt opñonere includant vt laici qñ an pñt obijcere dñ pñsonam electā vel dñ formam plene no. Jnn. in. c. super his de accu. 2. ibi reuocat dñ bñm vtrum possint obijcere dñ formam de quo ē. j. vt circa i gl. quoz interest vbi in nouella refert opi. Jnn. qñs qui admittit ad excipiēdū obijcere pōt in formam. de quo hic ē p Archi. qui tangit an hec pñstitutio habeat locum si femina se opponat. qñ dicit ter. si qñs. 2. dicit q sic. idem glo. iij. 2. sic masculinum genus in constitutione penali comprehendit femininum. de quo p Archi. vij. q. iij. si qñs p bar. in. l. j. de ver. sig. 2. p glo. j. c. in gñali. **¶** Item no. q obijcētī contra formam electionis vel pñsonam incūbit pñbatio. 2. q sibi incūbat pñbatio non est mirum: q non pñsumit defectus in persona vt. c. si. de pñsum. Sed q in cūbat sibi pñbatio cum obijcit contra formam mirum videt quia forma est quedam solēnitas extrinseca. vt. c. q. ppter. s. eo. hoc autem non pñsumitur nisi probetur. vt. l. pe. s. si. de proba. 2. l. quecunq. s. si. de publiciana. de quo argumento dicit no. Jnn. noc. in. c. innotuit de eo qui fur. or. susce. vbi si obijcio q non sit ordinatus. vel q non sit in beneficio legitime institutus cui incūbat pñbatio ibi plene 2. etiam quando solēnitas pñsumatur vel non. de quo per Bar. in. l. sciendum de ver. obli. cum vero obijcit in persona cui incūbat pñbatio. dicit q quedam in sunt homini a natura vt bonitas. 2. hec pñsumitur nisi contra probetur. quedam ex accidenti insunt vt per industriam vel laborem: vt scientia: ordo: doctoratus: siue dignitas. 2. hec non pñsumuntur nisi probentur. 2. ita no. in. c. si forte. j. eodez. **¶** Item notant hic quidam q in electionibus canonicorum seruanda sit forma. cā. quia propter. s. eo. quia hic loquitur. de canonicis 2. loquitur de defectu in forma. quod non placet Jo. and. vt not. in. d. c. quia propter sup. glo. j. 2. j. eo. sicut ibi dicit q illa forma. cā. quia semper vendicat sibi locum in electionibus pñlatorum per quorum obitum dicitur ecclesiā viduata. non in alijs quantuncunq. a collegio eligantur. Ad hunc textum responde: vt hic per eum. **¶** Item no. q ter. generaliter loquitur cum impugnatur electio vel pñuisionem vel postulatio. idem si impugnatur confirmatio obtenta. idem si appelletur ab aliquo grauamine quia iudex super causa deputatus non facit copiam rescripti. non admittit exceptiones vel aliter grauatur partem: 2. sic expñnas textum dum dicit ppter hoc 2. ppter causam electionis vel pñuisionis. vt no. eo. ti. cle. causam. in. iij. glo. vbi dicit Jo. an. q si est appellatum. 2. in causa appellationis iterum denit iudices extra curiam a quibus etiam appelletur in ista secunda appellatione seruanda erit forma de qua hic. cum per secundam appellationem sicut per primam possit vacatio pñtelari. **¶** Item hñs locum ista constitutio siue in iudicio siue extra appellet: de qua extraiudiciali appellatione videas in. c. cum inter canonicos. 2. c. cum nobis olim. de electione. 2. in. c. in cunctis. de his que fi. a ma. par. ca. **¶** Item no. q ista constitutio videt intelligenda solummodo in appellationibus interpositis ad papam dum dicit ad nos. quod tenet glo. idem Jo. mo. 2. Archi. Item videt habere locum solummodo cum per appellationem ad ipm deuoluitur. secus ergo si aliter. qd tenet Jo. an. super glo. etiaz si 2. post Jnn. Host. pñ. 2. Archi. **¶** Item no. ter. ibi tam hñs 2. q ille qui contra electionem vel pñuisionem obijcit. reputat actor: 2. ille contra quem obijcit reputat reus quod est vtile ad sciendum ppter excōcationem que obstat actori 2. non reo. vt in. c. intelleximus. de iudi. 2. ppter alia de qñbus in. c. ex literis. s. de pñba. qd an sit verum. vide per Jo. an. in. c. dilecti. s. de ex. 2. p Jnn. in. c. cum inter de excep. c. exhibita. de iudi. **¶** Item no. q qñs p pñrio interesse potest qñs adesse liti ab alio inchoate concoz. l. si suspecta. de inoffi. testa. 2. innuit iste tex. q ille cuius interest dñ admitti in cā eo modo 2. forma qñbus admittit pñncipalis appellat. 2. a quo actu ille repellit repellunt 2. isti. **¶** Item ca qd vide notata p Jnn. in. c. cū sup. de reg. iur. 2. c. sup. his dñ ac cu. vbi dicit q ista exceptio tua nō interest est dilatoria iō pñpōnenda añ litē conte. qd no. **¶** Item no. q qñs potest appellare

Petr. de ancharano super sexto decre.

Semiple
na. add spe.
i ti. d. dona.
iter vir. s. fi.
z ti. d. exp.
z i. c. sine de
do. z. p. in
l. pperaduz
s. finat. C.
iudi. qd e
vez nisi i cri
minalib. l.
no ignorat
de fru. z lit.
exp. nisi p
pter desiste
ria a late. l.
iii. C. q. acc.
no pos. pet.
d. suz. i. l. fi.
de fru. z lit.
exp.

tionē pseq p sevel pcuratozem z hoc regularē. c. i. j. de iud. Et
cum opponit crimen p electum an possit intervenire pcurator
vide in. c. sup. his de accu. cui adde de. pcurator de pcur. z de. r.
qonibus circa hūc articulum vide in spe. de pcur. s. j. ver. sed nun
quid. z. r. se. **I**tem no. q. in cā electionis ad curiam deuoluta
d3 quis mittere pcur. instructum. Utrum autem in alijs casibz
hoc sit verum. dīc qd qñqz est aliqz citatus ad certū actū: puta
ad rīdendum libello cuius copia est sibi transmissa. nec sibi nec
pcuratori cōparenti minus instructo dabunt induciē. l. ij. s.
defendi. ff. ex q. cau. in pos. ea. z. c. pterea de dila. qñqz genera
liter citat q. compareat responsurus titio de iure tūc pcurator
rī eius nomine cōparenti dabunt induciē ad dīm consulendū
vt. c. cum dilectus. s. de pcur. z in. c. i. ptra. cādis. de iura. ca. z in
Spec. de dila. s. si. ver. sed quero ecce. **I**tem no. q. nō statim
qui comparet potest alterius contumaciam accusare z sic in cā
pcedere immo d3 expectare per plures dies vt hic p3. Utrū au
tem ita sit in alijs causis q. post terminum p̄sens debeat expe
ctare contumacem. omnino vide p Jm. in. c. calumniam de pe.
z. c. consiluit de offi. deleg. pendente autem isto termino nihil
d3 innouari nec valeret p̄cessus interim attētatus vt pote con
tra non contumacem de ma. z obe. inter quatuor: nec valeret im
petratio interim facta extra curiam. z ideo non ob. tali ipetra
tione nec appellantis absentia qñ curia pcederet. facit. c. signifi
cante. de app. z l. siue pars. C. de dila. **I**tem no. q. post la
psum termini de quo in textu pcedēdum est in cā absentem co
ulterius nō citato ēt ad diffinitiuam suam fm Jo. an. Utrum
autē absens post sniamueniens appellare possit: vt q. nō q. cita
tus fuit p istam constitutionem. vnde vñ nō cōparendo sua p̄tu
macia manifesta: dicit filr no. in cle. si ante. de do. z. p. in. fi. gl.
ultime que est in hoc singularis verum. l. monitus a iure vt com
pareat infra certum terminum dicat manifestus p̄tmax si nō
venit. dicit ibi. **I**tem no. in ver. hēc autē q. ista cōstitutio hā
bere locum solum in dignitatibus personatibus z canonijis. tñ
Jo. an. p illud verbum canonijis dicit q. includit omne bñficiū
ex canonica instōne tenendum fm Host. z Lompo. Jo. mo. z
Arch. includit ergo pochieles ecclesias: capellanas z ēt hospi
talia epi auctoritate fundata fm Zap. q. alleg. quod no. Jo. an.
de renū. admonet super verbo prius: nec negat ista constitutio q.
in alijs q. hic exp̄ssis nō habeat locum. z rō. c. adaptat ad omnia
fm Jo. an. q. dicit q. l3 canonicē institutus pōt dici canonicus:
q. canonicus a canone z canon a regula recte videtur omnes q.
sacris z ecclesiasticis ordinibus em̄cipant canonicis regulis
tenentē astricti. xxiij. di. q. q. Zap. hic dicit q. in cōi locutōe ap
pellatione clericorū veniūt canonici z appellatōe canonicorū in
telligunt ēt clerici: z hoc in dēctibus gratijs z indulgētijs fauo
rabilibus. In odiosis vero: si noie clericorū veniūt canonici. nō
tñ ecōuerso. j. de priuile. p̄ceptōem. z. c. alma. s. adijcimus. de
sen. etc. **I**tem no. q. post terminum iuris pōt pcedi ad singu
los actus p̄tumacēulterius nō citato. Ratio est q. ius ipm ci
tat vt cōpareat instructus sup tota cā. z idē si in dēā forma cita
ret a iudice: vt in. c. cum lris ad fi. de resti. in integ. Si dō cita
tus ad certum articulum esset otumax nō esset sup alijs pceden
dum sine noua citatōe vt no. Jm. s. de offi. dele. p̄sult. z. c. ad
petitōem de accu. Et aduerte q. fm Jo. an. p̄sens p̄ absentem
non comparētem nō obtinebit pcedit vt hic d3 nisi doceat se fer
uasse tpa hic statuta. circa qd vide no. in Spe. de app. s. nec bze
uterver. hoc autē certum z duobus ver. se. d3 ergo q. p̄ns est face
re fidem q. in scriptis appellauerit ex cā rōnabili repetuerit
ap̄los si est a quo peti debeant z appellatōem notificauerit vt
tradit in cle. cam. eo. ti. z ab ipso p̄sente seruata sint tpa. bis em̄
occurrentibus z de eis fide facta iudex factis tribus citatōibz
in audiētiay est moris p̄nūciabit cām esse in curia. z pcedēdus
in ea p̄tis absentia. nō ob. put hic statuit fm Jo. an. sup gl. de
iur. q. tñ subdit q. dicta p̄nūciatio sit potius ad bene esse q. sit
necessaria. z p hoc notabile habes p̄acticam huius. c. **I**tem
no. in ver. adijcietes penam nō pbāti exceptōem oppositaz s̄ for
mam: q. condemnat in expensis z sic cōiuncto. c. vt circa. j. cum
d3 q. d3 iurare sup dictis exceptōibus habes exp̄ssus q. iuramē
tum calumnie non excusat a p̄demnatōe exp̄sarum nec ab alia
pena q. infligit nō pbāti a iure. vt hic in ver. q. vero. multi tñ d3 vt
no. Ber. de do. z. p. in. finez. vbi plene dixi in repeti. z tenui q. nō
excusaret. **I**tem no. in ver. si vero grauem penam q. infligit ex
ceptōem oppositam p̄sonam nō pbāti maiorem satis q. si s̄
formam vt p̄ in ver. pcedēti. Rō s̄o: te est q. excōicatio s̄ p̄sona
est magis odiosa. immo tenet qdam q. s̄ tales obijciētē crimi
na z non pbātem potest agi iniuriarum. de quo dixi plene post
Bldr. s. de ordi. co. cum dilectus. z intellige d̄ exceptōe oppo
sita cōtra p̄sonam electi postulatū vel p̄uiss̄ secus si contra perso
nas eligentium vel p̄uiss̄orum vel contra literas per quas non

est facta p̄uiss̄io vel electio. omnes enim isti defectus dicuntur s̄
formam fm Jo. an. sup glo. electi. **I**tem no. q. ad euitatio
nem pende de qua hic dicitur requirit plena p̄batio. semiplena
igitur non excusat a pena nec a cōdemnatōe expen. fm Jo. an.
post Archi. qñ dicit q. semiplena p̄batio non est p̄batio:
quia nullum z inutile equipollent. facit de cleri. nō resi. c. tue. z
hoc plenius per Jo. an. qui per ista sentit q. vbi iura requirunt
plenam p̄bationem non sufficit semiplena suppleto iuramen
to in defectum p̄bationis: quod non videtur posse deferri in
casu huius. c. vt credo per iam dicta. Sed quid dices si p̄ba
tio exceptionis est dubia z potest se habere ad delictum z non
delictum puta p̄bati electum venatozem vel irascibilem q. pos
sunt esse licita z illicita: ad hoc dico q. p̄batio obiecto:um de
bet in dubio interpretari in benigniorem partem: vt notat Jo.
an. s. c. dudum. cl. ij. super verbo obiecta. quod intelligitur cu
talis exceptio dubia p̄bat per testes: secus si per confessōes
illius contra quem excipitur. tunc enim interpretanda est in de
teriorē partem nisi ipse p̄bet q. in meliorem senserit vt est ca
sus notabilis. z tibi bona exempla. s. de accu. cum dilecti. **I**tem
notat penam suspensionis per triēnium a beneficijs illius eccle
sie tantum vel cuiuscunqz z quid si non habet beneficia. dicit. j.
eo. si compromissarius ad fi. z quid iuris si pendente triēnio
iterum se opponit contra alium electum z in probando deficit
a quo tempore incipiat scdm terminus an statim an finito p̄mo
dicit no. s. eo. cum in cūctis. z in cle. i. de magis. lapso autē triē
nio absolutus est sine hominis ministerio super quovide quod
notat per Jo. an. in. c. bone. de eta. z quali. z cle. j. de decimis.

Item no. p̄uisionem beneficij ipso iure per cōstitutōem
induci sicut per electōem alterius incomparabilis. s. de p̄bē.
c. de multa. contra ipsum igit agētem an ipsum bñficiū. taq̄
suum obstat exceptio exclusiua iuris agētis ipso iure. Sec
si nō ipso iure sed per sniamueniret p̄uiss̄us propter crimē bo
miciū vel aliud qd ipso iure p̄uisionem tituli non inducit vt
no. Jm. in. c. inter dilectos de excē. p̄ela. z. c. cum nostris d̄ cō
cef. p̄bē. Circa suspēos istos ab homine vel a iure simpliciter
vel ad tempus an retineat titulum in beneficijs donec p̄uenit
z an post satisfactōem indigeat absolutione: vide plene z sub
tiliter per Jo. an. post Jm. s. de cōba. cle. z mu. **I**tem no.
q. non est sperāda misericordia de pena inflicta ratiōe delicti:
q. d3 esse perpetua secus si p̄pter cōtumaciam: q. tñ durat du
rāte cōtumacia z nō vltra. qd dicit legi z notat. s. de cōsti. ex
literis. **I**tem no. glo. que incipit ibi em̄ ex q. trial elicias. p̄i
mum q. in causis in quibus non requiritur litis cōtestatio que
plene enumeratur in cle. dispendiosam de iud. per quos actus
p̄cludit via exceptōis declinatorijs z dilatorijs dicit eniz q.
tunc est p̄clusa cum processum est ad illos actus qui in causis
ordinarijs consueuerūt fieri post litem. cui adde qd not. Ly. in
l. nihil arbitramur. C. de procu. Secūdo collige ex ea glo q. cō
tumax veniens post causam inchoatam debet admitti ad p̄ose
cutionem cāe respectu statū in quo cām reperit. qd dēni declara
plene per Jm. s. de dila. c. ij. Item terio no. eam in q̄tum lo
quitur de exceptione p̄curatoria que opponit post litem cō
te. nam l3 tñ sit p̄clusa via p̄ti. p. l. pomponius. s. lex rapit. ff. de
pcur. nō tñ est p̄clusa via iudici ne sit iudiciū suūz delusorijū
qd p̄petuo no. **I**tem no. gl. q. incipit hāc penam q. qrit si i cā
in qua pcedi pōt in absentia quis nō comparet an postea com
paret cōdemnabit p̄senti in exp̄. vide q. nō quia p̄senti
nō interest illum nō comparuisse. Jm. dicit gl. quam nō sequi
tur Spe. in ti. de exp̄. s. iuxta ver. quid si talis. z Ly. in. l. fan
cimur. C. de iudi. in. iij. qd ne. Jo. an. remittit ad id qd dixi in
c. finem. de do. z cōtu. super glo. sed z nūquid. de do. z cōtu. euz
dilecti. super glo. fi.

Item eligendi ex scrutinio oriz.
Electio ex votis puris celebrari d3.

In electionibus
cūdo declarat z punit ibi statuetes. Mo. q. qñqz adi
tidalis est dispositio. qñqz alternatiua. qñqz incerta
qñqz pura z hec vltima approbat in electiōibus postulationi
bus z scrutinijis tribus alijs reprobatis. z ratio est fm Archid.
q. in electionibus faciēdis cura debet esse p̄spiciua. lxj. dist. c. ij.
nam in q̄redum est ante q. eligat deuita moribus z scientia.
vii. q. ij. dilectissimi. in fi. z. s. c. innotuit. z. c. cum in cūctis. vt er
go certo animi iudicio z deliberatōe videat ista facere oportz
q. pure consentiat. nam cōditio alternatio z incertitudo firmū
animi iudiciū nō p̄cludunt s̄ suspensum. actus autē legitimū
non recipiūt additiones vt in regula actus. Alio vero dispōnes
bñ p̄t alr d̄bi. vt l. dotis fructus. s. fi. z l. plerqz. de iure doti.
similr matrimonium carnale pōt sub conditione d̄bi. de cōdi.
appo.

appo. sup eo. et in hoc differt a spiali. sicut et in multis alijs que numerat Jo. an. in. c. tua de spon. pntationes et patronorum admittit vota alternatiua no. in. c. j. in anse. gl. de iurepat. sicut notat des vt in. c. bone. el. j. de postu. p. Jo. an. et illud qd h dicitur de eligendis. idem dicas de electo q. j. tps a iure statuti dicitur pntationes. alij electores pnt alij eligere. nisi ex gra p tps modicum vellent illi expectare q pnt. j. tps iuris: s. no postea fin quosdam. S. Jnn. plus plz q si electores pntiant electo in tali pntatione pnt. eoz vota sunt pntationes et reprobata. nec ex illis dicitur electio facta fortiter effecti nisi de nouo fiat. et aduerte qz rex. loquitur de electioe postulat de et scrutinio pure celebrandis. vtrum aut ad osculi vel ad standi in choro vel obediencia a subditis. vel qz alij ministris possit qd pntatione recipi sicut ipse consentire. hoc vide in nouella. C. Item not. qz ex scrutinio orit ius eligendi qd intelligi publicato. als secus vt. s. eo. publicato. vtrum oriat ius postulat. dic q non orit ius supiori necessitate imponens. s. p circustantias gra plus possit ee de bitare. c. innotuit. s. eo. Sed quo ad postulat. s. bñ orit ius vt neqant variare vt. d. c. publicato vbi de hoc. C. Item no. qz vota hic reprobata p nullis habent. et sic ppter tale votu reddit talis inhabilis actiue: qz non valet qd agit idem intelligas et pas sine. pone exempli de facto. Erant quatuor electores vnus ex eis speras eligi dixit eum eligi: in quem consenserit maior ps vt si ipse esset ille bene qdem. S. ius eligere a duobus suorum to p nullo habito ceteris electus a duobus ex tribus in qbus remisit ius eligendi. certe dicit Jo. an. talem electionem no cōfir mandam et sic actus iste q facit illum ineligibile actiue ita et passine potissime qz in talibus multis no. ambitio fin est sup gl. antepe. C. Item no. qz votis pntationibus et alijs de qbus b p nullis habitis dicitur ex puris votis electio celebrari in fili b con ringit q in psonis quoridam est dispositio p no scripta vel ca duca quo casu in allos diuinctos in eadere residet dispositio to talis non ppter. C. de cadu. tol. l. j. s. in primo cum sequenti quadoqz p pte remanet dispositio valida et q no admittit ad ptem facit ptem vt. l. huiusmodi. s. si titio de leg. j. vbi de hoc et id qd hic dicitur electio celebrat ex puris pntationibus et dicitur intelligi d consentibus habitis in eodem sensu cum illis q inuolunt ele gerit vt hic dicitur ex quo infert Jo. an. q si nullu tñc eligeret pntationes pure vel oia vota fuerunt reprobata. in nullo tñc residet vor eoz. plus dicit Jnn. q si ipsi idem eligeret anq pntationem pte eligendi teneret ipsos electio nisi illa faceret metu pnter no. Jo. an. in simili. s. e. qz ppter sup verbo pntationem. C. Querit gl. pe. vtrum habeat locum qd hic dicit in collationibus. vt qno p. c. significasti. s. eo. et c. significatum de pben. gl. t. s. ium et c. ea archi. non obstat dicitur qz ibi facto completo adiciebat qz re ipsa inerat. qd reprobatum no est vt. l. muto. s. j. ff. de testa. tur. Jres qd dicitur in hoc. c. de aditoe bz loci et in pntatione de pntatione de pntatione tales non sunt pntationes vt. l. cum ad pnt. ff. fier. pet. s. non sunt pntationes pntatione nec suspendant: tñc habet incertitudinē an sit ita et electio vt dicitur no facto sed de liberato animo et certo iudicio fieri dicitur: sicut iudex dicitur ferre sententia liqre sibi dicitur de eo qd pntationem. l. hic aut. ff. ex q. cau. in. pos. ea. z. l. mul tum de adi. et demon. et vtrobiqz p Bar. C. Ultimo qz hic loqz tur de certitudine Jo. an. remissine tagit. an incertitudo viciet stionationem: locationem: finiam vel laudum et remittit ad spe. de loca. s. nec aliqua. ver. l. j. z. l. j. Tangit et remittit an vale at appellatio alternatiua de quo. j. de offi. dele. s. iis cui in glo. pen. et in regula in alternatiuis de reg. iur. Ego de incertitudine ne finie remitto ad not. p bar. in. l. ait pto. s. j. de reg. iur. vbi qd furis. si iudex condemat te in eo qd debes vel pntationem tñc est pntationem. de quo p ipm in. l. cum iudex. C. de sen. De finia cōdi tionaliter placat vide p eum in. l. iudex postea q. ff. de re. in. vbi tangit quid operentur verba qz quotidie ponit assessores in sententia. si dicta pntationem esset lata in minus vel plusqz deberet de iure. ex nūc reduco ad debitam pntationem an aliqd operentur dicitur vt ibi in certis tñc iudicij vt vniuersalibus et generalibus valet finia incerta et qd sit eius effectus tñc vide p Jnn. in. c. conque rentes. de offi. ordi. et per bar. in. l. j. C. de senten. que sine cer ta quantitate.

1 Preses in futurū puidere dicitur.

2 Vacatio diuturna in ecclesijs est danosa.

3 Regio ratio non est minus consideranda q lex.

4 Constitutio posterior quicquid supplet primum.

Bi periculum.

Secunda ibi. hoc sacramentum. Tertia ibi porro. Quarta ibi pte. Quinta ibi ceterum. Sexta ibi. qz vero. et dicitur quilibet pvideas sup pma gl. in nouella. vbi subdiuidit qz libet ptem in alias pntationes

qd referre non expedit qz lene. C. No. pntationem qz vbi pntationem maius et. ponevtra similia allegata in gl. iij. exemplum cu agitur de ca capitali et sic de salute hois vbi pntationes requiruntur pleniores. C. de pba. l. sciat vbi sola pntatione sine adminiculis non videtur sufficere ad pntationem vt. l. j. s. si quis vltra. de qntibus. vbi iudex potest supplere et de facto et post publicatas attestatio nes de nouo testes pducere vt. l. si non defendant. ff. de penis. et p Jnn. in. c. cum clamor de accu. vbi et reus non potest sue defensionem renunciare vt no. in. l. pactum inter heredem. ff. de pac. z. l. ne tñc. ff. de app. et bec omnia sunt spalia ppter magnum pntationem vbi agit de salute hois cuius gra deus oia creauit vt. l. i. l. pecu dum. ff. de vfu. z. l. aditos. C. de app. C. Item not. qz pntationes siue rectoris puidere in futurum que pntatione adhibet respectu ad pntationem vbi pntationem pntationem non comonetur nil noui statu dum est vt. l. in rebus. ff. de pnt. principu. hinc dicitur q tractus futuri tps non spectant ad iudicem vt. l. j. ff. de vfu. z. c. auditis. s. de pnt. per Jmo. C. Item not. qz diuturna vacatio ecclesijs fit danosa vt. s. eo. ne p defectu multo magis vacatio romane ecclesie. sicut igitur in inferioribus est pntationem ne diuacant vt in c. ij. de concess. pben. similiter pntationem fuit in ecclesia romana in cuius vacatione quot pericula hactenus pntationem pntationem Jo. an. numerat in principio huius. c. de quo et in. c. In nomine domi ni. xxiij. di. C. Item no. in ver. hic nos q ratio legis non min est consideranda q ipsa lex vt. C. q sit lon. s. l. i. vbi bz locu ratio legis bz locum lex. Similiter cessat legis dispositio vbi cessat ratio. l. adigere. s. quis de iurepa. z. l. j. C. de interdic. ta cite tñc causatum videtur vbi eadem ratio reperitur vt. l. his solis. C. de reuo. dona. facit quod no. Jo. an. in. c. j. de tempo. ord. j. Et no solum in legibus et constitutionibus sed etiam in testa mentis et dispositionibus quibuscuqz rō ampliat et restringit vba dispositio vt. l. cum pater. s. dulcissimis. de leg. ij. z. l. fi. d. he re. insti. C. Item no. in ver. loqz qz qnt posterior pntationem sup plet primum. nec vt et in dubio derogare si potest pntationem cur sed a. l. quoties. de act. et obli. nec pntationem posteriori em videtur recessum a priori et vtracqz sit penalis. vt not. L. yn. in. l. qui sepulchro. de sepul. vio. et bar. in. l. j. vbi bono. rap. z. l. j. s. di xerit aliquis de publica.

1 Presentes dicunt qui sunt in ciuitate.

2 Cardinales presentes debent expectare absentes p. x. dies.

3 Cardinales in unum locum conuenire debent.

4 Colloquia quid dicantur suspensa.

5 Electores imminente electione romani pontificis alio se diuertere non debent.

Hoc sacro Nota q electio romani pontificis no ar ctat vt celebrat in certa ecclesia. Alio vero electiones videtur q debent celebrari in ecclesijs vacante. quod dicitur not. s. c. bone. et c. quod sicut. z. xxiij. distin. in nomine do mini arctat tamen ad ciuitates vbi moritur: ad palacium sue ba bitationis. Dicunt tamen quidam et male fin Jo. an. post Ar chid. q locus est de substantia electionis per hanc constitutionem et si alibi fiat qz vbi fieri debet ibi non valet electio: ad hoc qd no. in. c. in nomine domini in glo. pe. sic et in sententijs attendit locus in quo maiores iudicare consueuerunt. ff. de iusti. z. iure. l. p. e. z. de iudi. l. si locus. C. Item no. qz presentes dicunt qui sunt in ciuitate. absentes qui sunt extra. quandoqz aliter sumi tur. ff. de procur. l. presens. z. l. se. et hic per Archid. qui etiam di cit q ibi dicitur curia romana vbi est papa. Sicut vbi est prin ceps ibi sunt omnia iura. vt. l. omnium. C. de testamē. C. Item no. qz presentes cardinales debent expectare absentes per de cem dies. non igitur debent mortem pape absentibus aliter in timare vel monere vt redeat: sed simpliciter expectare in alijs vero electionibus sunt absentes monendi vt redeant si sunt in locovbi sint vocandi: vt hic in glo. quod not. quid ergo dices si presentes qui faciunt duas partes ante finem decem dierum eli gunt concorditer. an absentes poterunt agere de contemptu: videtur q sic. quia in talibus plus nocet contemptus vnus q multorum contradictio. vt. c. sicut. quod tenet. s. eod. contrari um hic Archid. et allegat quod no. l. xxi. dist. si quis pecuniam et conco. gl. que incipit no. q. que format viles questionē quan do cardinales sunt ita remoti a locovbi debet electio celebra ri q non possunt venire in decem diebus. puta in hibernia et ele ctio celeb: anda est rome. an erunt expectandi: et q sic. nam licet ante finem termini certum sit actum de quo agitur expediri no posse in termino. tamen finis etiam expectari debet q quando verū sit vel non dicam. j. eo. cōmissa. Isti autem decem dies inci piunt a morte pape que non potest de facili occultari: cu qbusda occultatio placeat qbusda no. vt dicit Tullius in inuictua Salustius res pub. priuatis crescit inimicitijs. per quas vltas latere no pot. C. Item no. in ver. qbus elapsis q cardinales debent puenire in unum locu. et sic videtur q conueniant ad hac ele

Presen tes add gl. bar. et bal. l. cā logi. C. d pferi. lō. tēp. bar. l. l. iij. inu. co. i. viij. q. ff. d duo. re. ribi alex. spe. in ti. de pferi. ver. qñ ali qd dicit et no. i. l. pñs. ff. de pcur. pau. de ca. i. pñ. cecij. z vide ample p do. car. in de. cām. s. j de elec.

Petr. de anchbarano super sexto decre.

etsonem tãq̃ collegiũ nō tanq̃ singulares. nam est differētia in
ter ista quā collige ex notat in. c. qm̃. de iurepa. qualtrāq̃ tñ cō
ueniāt z nō arctant ad formā. z ad alia q̃ notant in. c. q̃ ppter
s. eo. qd̃ dicṽt. s. eo. ¶ Item no. in. ver. in eodē cautela adhibita
vt p̃clauē hēatvnum accessum z nullū medium parietem siueve
lamen. maiorē cautela adhibet iuriscōsult⁹ cū mulierē dicen
tem se p̃gnatē tpeptus iubet in p̃clauē poni z caute custodi
ri ne supponat p̃tus quem postea se peperisse dicatṽt sic mariti
p̃sanguineos a successiōe excludatṽt. l. i. s. de inspiciedo. ff. dñe
tre. inspi. Et no. posse cōmitti fraudem ppter velamē mediū qd̃
facit ad q̃onem si inter testes z testatorem est cortina in medio
ita q̃ vocem audiūt eius sed non vident. dic q̃ nō ṽz testm̃ nec de
positio testium deponentium de auditu znō de visu. vt no. l. i. s. i.
l. si non sp̃ali. C. de testa. z ibi ponit qd̃ de cortina z lūitpe me
dio. z p̃ Bar. in. l. in sūma. s. idē labeo. ff. de aqua plu. ar. ¶ Itē
no. in. ver. q̃ referuato q̃ ex p̃clauē d̃z patere aditus ad secretas
cameram ad quam itur cā naturalis p̃deris deponendiṽt. C. d̃
testa. l. cūz antiq̃tas. ista nāq̃ naturalis necessitas z secessus ab
aliōz conspectu ppter naturalem pudorem ē in actu q̃ d̃z fieri
vno contextṽt testm̃ intelligit referuata z pmissaṽt. d. l. cū anti
q̃tas. ¶ Item no. q̃ p̃bitum est alicui alteri loqui ita illi
p̃bitum videt eīdem admittere z hoc est qd̃ dicimus de excōi
cato. cū cōcantes incidūt in excōi cationem minorem. s. l. i. p̃se
peccat si alios ad loquēdum sibi admittit. vt in. c. illud de clerici.
4 ex. ad. ¶ Item no. in. ver. nulli q̃ secreta colloquia cū q̃busdā
ex illis q̃ debēt aliqd̃ in cōi agere sunt suspecta. ideo verita nisi
om̃es cōfenserunt in ter. Quid ergo si unus vel duo d̃dicant non
ṽt curandū. i. q. j. deniq̃. Archi. dicit q̃ cōsensus om̃i requir̃t ṽt
consensus iste ab eis exigit. non ṽt a collegio. q̃ tñc sufficeret ma
ior ps. sed a singulis. quo casu ṽnus d̃dictio impedit actū geri
vt. l. p̃fundum. ff. de ser. ru. p̃z. ad hoc qd̃ no. in. c. cū om̃es d̃ cō
sti. ¶ Item no. in. ver. nulli ē q̃ cum aliq̃s p̃bitet alicui loq̃ ṽt
p̃bita non solum locutio p̃ os p̃prium sed p̃ nūcium z scriptu
ram. ex quo inferas q̃ si q̃s mittat nūcium vel lras ad excōi catū
p̃inde est excōi catus ac si p̃sonaliter loqueretṽt no. Jo. an. in. c.
constitutionem. de sen. exc. z Bar. in. l. i. de ver. ob. ¶ Item no.
in. ver. verum q̃ per diminutionem cibi z potus cōpellunt card
inales eligere z per restrictionem p̃sonalem. Sed posses obice
re q̃ talis electio ṽt facta p̃ coactionem. in aliam m̃ationem z p̃ ie
iunia. q̃ tormenta dici p̃t ṽt gl. no. in. c. i. de hēre. superbo
tormentis. ergo nō ṽt valere ṽt. i. eo. s. ceterum. z. s. c. bone. Sol.
dic q̃ hēc coactio est iusta z in ipsam incidūt sua culpa ergo nō
vitiat. vt. l. si mulier. ff. qd̃ me. cā. ¶ Item no. in. ver. p̃uisionis q̃
cardinales vacante sede non debēt aliqd̃ recipere. Sed oia de
bent futuro pontifici referuare. similiter z fructus bonoz vacan
tium vt in. c. p̃senti de offi. ord. quis autem debet p̃cipere z con
seruare in romana sede. est tex. hic. in alijs ecclesijs dicṽt. s. d̃ of.
ord. cum nos. ¶ Item no. in. ver. idem quoq̃ q̃ imminente ele
ctione romani p̃tificis electores non debēt se ad alia diuertere
re q̃ pluribus intentus zc. vt. l. nemo. C. de assel. z. c. diuersis fal
lacijs de cle. cō. s. l. i. testm̃ d̃z fieri vno p̃textu nullo actu extraneo
intermissiṽt. l. heredes palam. s. vno p̃textu l̃s actus d̃rius mi
sca ṽt in. ver. nisi forte ad hoc. s. de feri. c. l̃s. Et collige q̃ vacan
te sede ap̃lica cardinales p̃t se ipsos arduis negocijs imiscere
qd̃ intellige stricte vt tex. loquit̃ in defensionē vel cū imminet grā
de p̃culū. als nō ṽt posse. nisi vt no. j. cle. ne romani. ¶ Item no.
in. ver. sane q̃ ille qui volūtarie exiit de p̃clauē nō est in ipso ṽt
rius admittēdus. sic em̃ fecit se alienum vt dicit tex. in. l. i. c. cū
nobis olim. s. eo. ti. d̃z em̃ q̃ ad p̃fectionem actus adhibet in lo
co morari donec dispositio sortiat effectum vt. d. l. cum antiqui
tas. C. de testi. ¶ Item no. in. ver. s. i. q̃ p̃bit agi cum illo qui
necessario de p̃clauē recedit q̃ cum illo q̃ volūtarie iste em̃ nō d̃z
ṽt rursus recipi ille vero sic. s. l. i. si fideiussoz. s. si. ff. q̃ satisfda.
cog. z innuit iste tex. q̃ impeditus infirmitate vel aliṽt electiōi
pape interesse non possit. non p̃t alicui cōmittere vocem suam
nec ad hoc p̃cur. constituere in alijs electiōibus. dicṽt. s. e. q̃ p̃
pter. z. j. c. si q̃s iusto. ¶ Item no. z ver. ṽz expositionem huius
verbī reintegra quam gl. ēt p̃derauit. d̃z em̃ res integra donec
dispositio sit completa z p̃fecta. alibiṽt paramēta faciūt. desi
neret em̃ esse integram vt. l. si pecuniam. ff. de condi. ob. cau. z de
poli. l. i. s. accepisse de quo plene. s. eo. in. causis. ¶ Item no. q̃
veniens post negocium initiatum d̃z admitti in illo statu i quo
negocium reperit. z exemplifica quo ad tex. vt in glo. pone. Idē
dixi in contumace postea ad causam veniente. s. eo. c. j. in. notat
bili. xxi. vbi addit sum.

- 1 Electio sūmi p̃tificis in villavel castro nō est celebrāda.
- 2 Civitas de iure cōi territorium habere d̃z.
- 3 Electio in loco interdicto celebrari non d̃z.

Porro si quando. Mo. q̃ q̃ quis est in vno lo
co z d̃z residere in alio nō ṽt

ibi esset vbi ad tempus residet. facit. l. ex facto. de hēre. insti. Et
sic lex cum qui est in vno loco fingit esse in alio vt clerici absen
tes p̃ factis ecclesie sue qui censent in ecclesia residentes vt. ca.
ad audientiam cum si. j. de cle. non resi. facit. c. is qui. j. de sepl.
z. c. p̃senti. de p̃ben. ¶ Item no. q̃ electio sūmi p̃tificis nō
est celebranda in villavel castro. sed in ciuitate. s. l. i. q̃dam ardua
z maiora negocia de q̃bus. s. de rescri. statutum. s. nec audiant.
p̃ quez tex. posset dici q̃ si papa morit̃ in districtu alicui⁹ loci in
signis in illo loco insigni est electio celebrāda: q̃ talis locus est
s. l. i. ciuitati vt ibi. z idem si castrū in quo morit̃ nō esset d̃ distri
ctu sive territorio alicui⁹ ciuitatis: s. haberet eius p̃uilegia
ad hoc facit qd̃ no. Jm̃. in. c. nimis. de iurem. z hoc qd̃ d̃z est
ṽz si numeremus territoria z districtū p̃prie. s. z. tex. sumit alr
in hoc casu. z in cle. ne romani. s. saneybi glo. optima de istis lo
cis s. l. i. intra territoria ciuitatis z eis nō r̃ndētib⁹. sed alteri
q̃ non censent de territorio qd̃ ṽbū no. ¶ Item no. q̃ ciuitas
de iure cōi d̃z habere territoria sive districtū. Castra ṽt ṽt l. i. s.
non habet de iure cōi sed de p̃sue. iuxta no. p̃ Jm̃. in. c. cū ad se
dem. de rest. spo. z p̃ Bar. in. l. i. ff. de dam. infec. ¶ Item not.
q̃ in loco interdicto nō d̃z electio celebrari. de quo in gl. no. q̃ p̃
Jo. an. s. de postu. pla. c. i. Quilibet em̃ p̃missio referat ad ha
biles non suspectos z iuribus odiosos vt. c. alma de sen. ex. z de
fēd̃ p̃tingit perusij. s. i. ut em̃ p̃ pte regiminis p̃clamatū q̃ q̃cumq̃
indicaret interfeciores cuiusdam iudei haberet certū p̃mum q̃
dam de socijs z p̃cipibus homicidij indicauit se z alios. certe
nō meruit p̃mū. q̃ g̃ualis dispositio non includit tales p̃sonas.
s. l. i. nec loca disponētib⁹ odiosos vt. hic. z. l. i. iij. s. si. ff. de p̃di. ob
tur. cau. z. l. lucius. s. lucius titius. de leg. i. ¶ Item no. q̃ q̃cumq̃
dispositio celebrari. in aliqua ciuitate z non p̃t ppter eius in
habilitatē: debet celebrari in viciniori z ista subrogatio de lo
cis z p̃sonis in defectū sepe fit a iure actus necessario expedie
dus sine p̃uilegio relinquitṽt. l. vbi absunt. ff. de tut. z cur. da. ab
bis. z. ṽt. q. i. pontificis. z in tota materia cadit ṽt vbi p̃uilegiū
est qd̃ dispositio est caduca p̃ nō scripta in p̃sonam vni⁹ ppter ei⁹
incapacitatē vel alr qd̃ f̃idum est de quo in. l. i. de cad. tol. C. fa
cit cle. j. de fo. compe. z. c. statuimus. de of. dele. j. ¶ Itē no. in. ṽt.
in hac et q̃ que sunt statuta. s. de electione pape celebranda
in ciuitate vbi morit̃. sunt seruanda in alia ciuitate subrogata lo
co illius in qua debuit electio celebrari. z sic cū in defectum vel
aliqua r̃one ṽnus locus ṽna p̃sona ṽna actio loco alterius sub
rogat̃ intelligitur subrogatio facta cum omnibus qualitatib⁹
z statutis. vt hic ad qd̃ optime. l. i. s. hēc actio. ff. si quis te. liber
esse ius. f. l. i. s. eum. s. qui iniuriarum si quis cautio. z. l. i. binos.
de adu. diuer. iudi.

- 1 Ministri constitutionum debent cogere subditos ad co
rum obseruantiam.
- 2 Rem sua recuperare aliq̃ p̃prie auctoritate permittit.
- 3 Clerus populi appellatōe non continet.
- 4 Civitas ex delicto administrator est puniēda.

Preterea. Mo. tex. q̃ pax est iura p̃derere. p̃cordan.
constitutionum debet cogere subditos ad earum obseruatiam
z ṽt ad mortem p̃ iustitia pugnare vnde scribit p̃imi machab.
ij. emulatores estote legis. z date animas vestras p̃ testō patri:
z accipietis gloriam magnam z nomen eternum. in iure ēt nō
videas qd̃ no. s. de renun. nisi cum p̃idem. nam iudices d̃ contē
ptores canonum z p̃ceptoz suoz p̃nt bellum indicare z nō d̃icū
tur iniuriā facere. sed p̃pulsare iuxta no. in. c. sicut de iure iur.
p̃ Jm̃. z in. c. dilecto de sen. ex. facit. l. qui restituer de rei ven.
¶ Itē no. q̃ papa concedit d̃is z officialibus secularibus co
bertionem z iurisdictionem sup̃ clericos z hoc ppter bonū publi
cum z superioris defectum z more periculū quo casu multa als
p̃bita sunt concessaṽt captura hominis fugitiui die feriato.
in honorem deiṽt. l. dies festos. C. de fer. vt. l. ait p̃tor. s. si debi
tozem. ff. de his qui in frau. cred. z d̃ict. s. de fer. l̃s. ¶ Itē no. p̃
mittit recuperare rem suam p̃prie auctoritate si aliter per iudicē
recuperari non potest. vt no. j. di. iusgentium. z not. istum casum
specialem in quo iudex secularis cohercet clericos. altos vide
xxij. q. v. princeps. facit. lxxij. di. si quis pecuniam. ¶ Itē not.
in. ver. nec cardinales q̃ iurisditio limitate cōcessa non est extē
dibilis maxime in hoc casu in quo emanat ista cōcessio contra
ius cōṽt. c. decernimus. de iudi. simile in iurisdictione delegata
s. de offi. dele. p. z. g. z de rescri. cum dilecta. facit. l. in agris limi
tatis. ff. de acqui. re. do. ¶ Item no. in. ver. sup̃ bis asit q̃ clerus
z populus hic ponitur ṽt diuersa. ¶ Appellatione ergo populi
non continet̃ clerus nec econtra. quod d̃icṽt no. de sen. exc. c. si
sententia. j. eo. l̃i. quandoq̃ tñ ad vnum actum ṽt r̃iq̃ cōmunem
vt est electio pape simul vocant̃. z faciunt tunc vt credo ṽnū cor
pus sive vniuersitatē. sicut alibiṽt venientes ex diuersis collegijs
cōueniūt ad vnam electionem. vt. l. scriptū. s. eo. ¶ Item no. in
ver. q̃ si

¶ Resuā.
Addebar.
in. l. si aliud
s. bellissim
me. ff. qd̃ vi
aut clā. bar
tho. cep. de
serui. ṽtba.
c. xxx. faly.
in. l. res. C.
vi bo. rap.

ver. q. si pmissa. puniri officiales ciuitatis non seruantes hanc pstituti-
tionem. priuati enim publicis officiis et feudis. qd an sit verum si fe-
dum defecit a pgenitoribus. dicitur not. bart. ff. de inter. et rege. l. j.
Eno. casum in quo qd incidit in excoicatione ipso iure ad alios
remittere gl. s. e. s. nulli. multi alij enumerant in de. j. d. sen. ex. in gl.
et est sciendum. ¶ Item no. iij. ciuitas vbi qd puniunt ciuitas ex dicto
4 administratorum qd qd sit vel si. vid. p. Inn. i. c. graue. d. sen. ex. et
gl. in. c. dilecti de simo. et p. bar. i. l. aut scilicet. ff. de pe. et no. pena pua-
tione dignitatis pontificalis p hoc tñ qd non heat epm non definit
esse ciuitas vt dicit in. c. statutum. s. nec audiant.

1 Electores de seipsis necessario eligere non debent.

2 Utilitas publica priuata est preferenda.

3 Obligatio facta super re illicita non astringit.

Ceterum. licet inordinato affectu vel obligatio de aliquo. et
qñ dicit inordinat affectu. ter. declarat cñ. s. qd pua. in utilitate p
ferat publice qd aut exceptioes possint obijci p electionem pape vi-
de in pallegato canone si quis pnam et ibi qd iuris si vxor qd mor-
tua crederet postea veniens repetat vixit semel papam. Et qd face-
re dicitur factus papa. vide et. c. si papa. xl. d. l. vbi an possit ac-
cusari de heresi notoria vel occulta. ¶ Item not. qd electores
1 non debent necessario de seipsis eligere s. et alii de si magis idone-
us inueniatur. s. de ele. c. cum inter canonicos. qñq. tñ cogunt
eligere de gremio certe ecclesie vt. c. cñ dilecti. s. de p. lue. eligendo
tñ successiue de certa nate de vel gñe est illaudabile et suspectum.
vt. s. eo. venerabilem. et. c. ad decores. s. de insti. et vide qd no. Jo.
an. s. eo. cum terra. ¶ Item qd qñ de publica utilitate tractatur
non dicitur illi cui hec committitur respicere se vel suos puerit enim iudici-
um rectum p. p. ia vel suorum affectio. id seipm nullus eligere pot.
et hoc ipso indignus habet qd se digni existimatur no. s. eo. c. cñ
in iure. erga suos et iudicium fallit. hinc est qd qñq. pot. celebra-
ri p. actus super re ecclesiastica cum alijs et cum suis p. b. vt i. aut.
qñbusq. modis. C. de sac. san. ec. facit. c. graue. de p. b. ¶ Item
1 no. qd publica utilitas est priuata p. f. de qua. s. de postu. bo-
ne el. primo et per bar. in. l. j. ff. sol. mat. cum si. ¶ Item no. in. v.
3 et nos qd pmissio et obligatio facta super re illicita non obligat ipo-
iure. Aduerte tamen qd qñq. lex non approbat conventionem vt
ex ea actio desit sed bene petitio pene si pmissio non seruatur. l. si
pulsatio ista. s. alteri. de ver. ob. quandoq. obligat efficaciter sed
concedit lex restitutionem vt si dolo vel metu fuerit inita in ti.
dedo. et qd metus cau. C. et ff. et s. s. Quandoq. reprobat simplici-
ter obligationem. quandoq. non reprobat sed confirmat obsta-
culum remouendovt in. c. si. de condi. appo. ¶ Item autem diuersa
tas reducit ad concordiam distinguendo sic. quandoq. pmissio
siue stipulatio nullam h. in se turpitudinem. et tunc quandoq. est
sed legem. et valet. s. de pac. c. j. et in toto ti. de ver. ob. quandoq.
est p. ter legem vt quando quis alteri stipulat. et tunc non p. p.
cipalis sed penat. d. s. alteri. ¶ Quandoq. pmissio h. in se turpi-
tudinem et hoc contingit tribus modis. Quia aut in pmissioe
venit turpe facere homicidium. et est nullavt. l. generaliter. de
ver. ob. qñq. non venit turpe sed est turpiter facta vt dolo vel me-
tu. et tunc valet sed dantur remedia a iure. s. qd me. cau. et. C. et ff.
¶ Quedam sunt qd habent eam turpem. sed qd pmissio non est turpe
qd pmissio cetum si feceris homicidium. et in matrimonio quid iu-
ris sit dicit. c. si. de condi. appo. in alijs vero obligatibus tali
modo actis qdam dicit qd non valet ipso iure. Alij qd valet sed
ob. exceptio qd dicit vt. d. l. g. neraliter per bar. p. dicta vera quan-
do turpitudine est ex p. p. missio et ex p. stipulatoris sed si eet
ex p. p. missiois tñ. qd forte scholaris p. mittit meretrici. dicit vt
nota. in. l. iij. s. sed qd meretrici. ff. de condi. ob. tur. causam. et. C.
eo. l. j. per Ly. et nota istam distinctionem quam applica ad. ca.
si. s. de pactis.

1 Rumor aliqui pro veritate sumit.

Quia vero. No. qd non minus osidenda est in oratioi-
bus qd in puidetia hoim qd tunc vigili
et solerti. vnde Salom. ¶ Item dñs custodierit ciuitatem. etiam
et. j. machabe. xv. de iuda machabeo legi qd extendens manus
in celum p. digia faciem dñm inuocant qui non scdm armorum
potentiam sed p. ipi placet dat dignis victoriam. et qd multum
valeant iustorum orationes. vide plenissime in de. j. de reli. et
1 nera. sanct. ¶ Item no. qd qñq. rumor sumit p. veritate facit
rem indubitam. et sic dicimus vere scire qd p. cipimus ex rumor-
re et p. bet iustum errorem h. appareat postea rumor ille non ver-
rus vt. l. miles. s. mulier. ff. de adulte. et. l. si. de here. insti. facit qd
no. Inn. de iura. calum. cum cam. ¶ Item no. in verfic. et ne ca.
q. illud qd statuit de ieiunijs et orationibus hoc dicit semp cum con-
tingat mori papam inter populos intimari. Sed dices videtur
q. sufficit sic statutum esse tñ h. populo ignorare iura. vt. c. j.
s. de postu. et. l. lege sacratissimi. C. de legi. Sol. ibi loquitur cum
id sup. quo emanat pmissio est semp in usu. Illud vero quod h. dicit

cit per temporum internalla contingit. s. cum papa morit talis
ergo constitutio rarior vicibus practicat. et ideo dicitur casus im-
minet ad hominum memoriam reduci alibi est iusta ignorantia
quod est notandum.

1 Obijcere volentes contra postulationem vel prouisiones
audiri debent.

2 Scriptura interuenire debet in appellatione que interponit in
casibus huius. c. vt circa.

3 Excipiens exceptiones suas clare deducere dicitur.

4 Omissio forme a iure deposite dispositionem vitiat.

5 Ius adherentium regit sicut ius principalis.

6 Ignorantia iusta facit recedere a iuris prouisione.

7 Ignorantia iuramento probari dicitur.

8 Ratio indefinita an equipolleat vniuersali.

9 Ratio singularis que dicatur.

10 Tactus in iuramento an requiratur.

1 **Circa.** Summa et diuidetur in gl. j. ¶ No. qd

debet audiri omnes volentes obijcere contra formas
vel contra personas. quod dicitur in gl. quoz interest
et. vtum autem clerici ecclesie vacantis ad hoc necessario teneat
tur sicut tenent cum res ecclesie male alienant. vt in. c. si quis p. b. by-
terorum. de reb. ecc. non alie. credo qd teneatur etiam in isto ca-
su alibi punirent. vt in casu. d. c. si quis. Ad hoc quod not. Jo. an.
s. de excep. cum dilecti. vbi dicitur ceteri istos reos necessarios
qd debent resistere ne ecclesie p. ficiatur lupus loco pastoris.

¶ Item no. qd in causis istis de quibus in textu interponitur
appellationes vtum autem cessantur appellationes iudicia-
les vel extra iudiciales. dicit qd extra iudiciales qd candici a quo
rum facto appellatur non vt iudices eligunt contra id quod fa-
ciunt non tanq. a iudicibus appellatur. vt no. s. eo. cum nobis
olim. et. c. cum inter. quando antea ab actibus capituli sit appel-
landum. et quando sufficit simpliciter contradicere. vide quod
no. singulariter et plene Jo. and. post Inn. de his que si. a ma-
par. cap. c. j. ab his autem actibus extra iudicialibus an et quan-
do sit appellandum. no. s. de app. bone. et Bar. in. l. j. de appel.

2 recip. ¶ Item no. in ver. appellantes qd in appellatione qd in-
terponitur in casibus huius. c. dicitur interuenire scriptura. similiter
cum appellatur ab interlocutoria in quacumq. ca. Idem si a diffi-
nitua appellatur ex interuallo. sed incontinet si sufficit p. uia. vo-
ce. quod dicit vt no. in. l. j. cum. l. se. ff. de appel. Casus etiam mul-
tos in quibus scriptura est de substantia dispositionis enume-
rat gl. in. c. j. de cens. quod no. ¶ Item no. qd excipiens de

bet exceptiones suas clare deducere de quo in glo. Quid er-
go si dicat qd no. nam in eo qd crimen deducit principaliter ac-
cusando certum est qd per circumstantias crimine declarare. h. q.
vii. libelloz. de o. vero qd excipit qd sicut teneat habes casum hic
et in. c. p. tñ. de testi. j. e. li. et p. bar. in. l. j. in fi. de excep. In eo vto
q. agit civiliter de crimine habes casum. s. de p. u. tue. ¶ Item no.
qd non est vis deducant qd opponunt in publico instrumento an
in literis. quod intellige fm Jo. an. de literis que fidem faciunt.
Et hinc sumpta occasione tangit an sufficiant litere sigillate si-
gillo ep. vel litere p. lator inferiorum. vel simplex assertio car-
dinalis de his hic per eum. et plenius. s. de p. b. post cessionem
et de testi. cum a nobis. et de appel. constitutus. ver. intellecto.

¶ Item no. qd ista exp. sio obiecto dicit fieri coram psonis et. vt
in tex. et dicunt qdam qd p. b. here debet testimoniu coram iudice
coram quo ea tractabit. de quo in. l. iij. s. diuus. ff. de testi. Jo. an.
and. dicit qd debet testimoniu p. b. here in iustro publico vel lris
in quibus tabellio dicit de hoc fidem facere. et ista est mens huius
c. absurdum enim esset sentire qd iste persone autenticas deberet ire
ad curiam ad ferendum testimoniu qd exp. sio obiecto facta fuerit
coram eis. que aut dicant persone autenticas. dicit qd omnes qd p. sunt
iurisdiciti fm Jo. an. super vbo psonas. ¶ Item no. qd sup. excep-
tionibus oppositis debet iuramentum prestari in forma de qd
in ver. corporali. Incidenter tangit super hoc Jo. and. post Ar-
ebi. vtum isti opposites debeant iterum iurare coram iudice
ad quem appellati est. dicitur hic p. eum facit. l. eñ apud. ff. d. iud.

4 so. ¶ Item no. qd omissio forme p. dicit a iure vitiat disposi-
tionem similiter si sit p. f. forma ab homine. vt. c. p. sanis. de rest. spo.

5 et. c. cum dilecta. de rescri. ¶ Item no. qd ius adherentium re-
gulatur et regitur scdm ius principalis opponentis. vt si iste lex
cluditur propter formam non seruata similiter adherentes
nec mirum. Nam qui adheret alteri vnus est cum eo. de sum. tri.
c. damnamus. et de con. exis. idem iudicium est habendum de co-
sti. translatio. iste enim adherens nittitur alterius processui licet
p. p. ter suum interesse. vt ergo debet cum sua causa suisq. vitijs.
vt. l. pomponius. ff. de acqui. posses. ¶ Item nota in ver. obijci-
di qd coram iudice appellationis non pot. appellans alia. p. f.
qui qd exp. sio in appellatione sua. simile in illo qui appellat ab

¶ Rumor.

Adde gru-

rumor e mi-

nus qd fa-

ma Inn. in

c. tertio lo-

co. j. gl. i. v.

psessi sunt.

psup. bar. i

marga. vñ.

rumor. ale.

ra. i. s. toz.

meta. d. qd.

et in. l. iij. cu.

dot. s. ma

riti. ff. solu.

ma. et spec. i

tit. d. noto.

cri. s. nñc d

rumore. in

fn. abb. i. c.

testimoniis

de testi. gl.

in. c. sup. eo.

d. san. et af

fin. et in. c. si

duo. et xv.

q. vj. bal. in

l. j. C. d. pro

ba. et in. l. q

da. de acc.

Petr. de ancharano super sexto decre.

interlocutor: sicut in cle. appellantes de appel. Secus in appella-
latōe a diffinitiva q̄ pōt iustificari ex q̄buscūq; causis. qd̄ dic
vt. l. scio. ff. de app. ¶ Item no. q̄ in cā appellatiōis pōt appella-
lans deducere et pbare crimē post appellatōem cōmissum tanti
qua non deducta in cā p̄ncipali sine appel. et de eie nouiter ex
ortov miri q̄ deduci possit. l. non p̄t videri. ff. de iudi. marie
in iudicio appellatiōis. In quo solum venire d̄ q̄ appellatio
interiecta deuoluit non aliud vt. l. p̄ hanc. de temp. app. et c. fra-
ternitatis. s. Item nisi in casu cle. j. de cā pos. et p̄prie. et sicut ibi
est sp̄ale ita ē potest dici hic. Circa hoc q̄rit Jo. an. post Jnno.
vtrum ad ista tertia de q̄bus in hoc ver. nam admittat appellas
repulsus q̄ formam non seruauit. et q̄ sic. q̄ puidere nō potuit
de ex. pastoralis. et sic est decisum in cle. cōstitutionē. s. in sup. d. p̄
ter. ¶ Item no. q̄ ppter iustam ignorātiā ēt recedat a iuris
p̄uisione et p̄mittit qd̄ alis denegat. sile. j. c. nulli. vbi dicam. Et
aduerte q̄ d̄ intelligi q̄ hic d̄: cum de nouo puenit in notici-
am crimina vel defectus secus si cōstantie sup̄ obiectib⁹ ias
deductis q̄ illa non possunt inepte pposita et obiecta pretertu
ignorātie confirmari. vt in. d. cle. cōstitutionē. ¶ Item not.
7 in ver. super huiusmodi q̄ ignorātia p̄ iuramentum pbat. et hoc id
q̄ scirevel non pendet ex animo. et ideo q̄ animus hominis nō
videat. vt. c. j. eccl̄. bona necessario deuenit ad istam p̄bationem
simile no. in. c. p̄sentim de testi. et c. significasti. de homi. et insti.
de act. s. alie. Et aduerte q̄ ad hoc iuramentum deferat debz
esse ignorantia uerisimilis. vt p̄misi. tex. s. si ergo contra igno-
rantiam esset sciētie p̄sumptio. q̄ forte notorium erat cōter qd̄
nec se dicit ignorasse non esset iuramentum deferendum vt not.
in regula p̄sumunt in gl. et ibi. et tunc demum admittit p̄batio
cum ignorantia est p̄babilis et secus ergo si h̄z contra se p̄sum-
ptionem scientie vt not. in. c. p̄posuisti. lxxij. di. et ideo cogit
ad iurandum. et quare hoc sit. dicit in glo. no. ignorātiā et c. p̄le-
niua. j. in dicta regula p̄sumit. ¶ Item no. q̄ dicit tex. p̄prie
iuramentum et c. s. dicit de corporali. vario aut modo loquunt
in ra circa formam iuramenti. q̄q; dicit simplr iurari. q̄q; corpo-
raliter. q̄q; sup̄ sancta euangelia. q̄q; addit tacturam. de fin-
gulis vide iura que allegat Jo. an. in cle. j. s. porro de heret. vbi
est gl. singularis de his et cōi obseruantia que h̄z q̄ iure super
quolibet libro vel carta qd̄ sufficit ēt si iuramentum requirat
corporale. secus si tactus euangeliorum. Et an iuramentum cor-
porale dici possit si h̄eat sensum cordis aut visum scripture s̄z nō
tactum. dicit ibi. vbi no. de iuramento testis: calūnie: veritatis: et
alijs q̄ a iudice vel a pte ex necessitate deferunt. debet em̄ ista fie-
ri tactis euangelijs: alia p̄t fieri sine tactu. qd̄ no. Item not. in
ver. illa. q̄ ista cōstitutio non intendit derogare cōstitutioni
prime. s. eod. loquunt em̄ in diuersis causis. hic em̄ tradit certa
forma appelladi q̄ d̄ in electionibus vel p̄uisionibus obseruari
ibi loquit de p̄secutiōe interposita appellatiōis. et sic istud. c. p̄ce-
dit illud in ordine intellectus. et hoc no. Archi. in. d. c. j. sup̄ vbo
impugnat. Opponens ergo extra formam vel personam appel-
las seruat hic formam traditam in appellado et illam illius. s. c. j.
in p̄sequēdo illa decre. h̄z locum in appel. ad papam interpositā.
istavero in interpositis ad papam et ad alios fm̄ Joā. an. hec in
gl. ad papam. et idem Jo. mo. sed Buil. et Ber. et Archi. s. dicit
em̄ q̄ ista et illa loquit in appel. interpositis d̄tatur ad papam
et idem dicit hic Lap. q̄ plura enumerat in q̄bus cōueniūt et in
quibus differunt ista cōstitutio et illa. tāgit etiam quedā alia p̄-
intellectu huius. c. vtilia. que p̄ eum bideas. Quia Jo. and.
posuit hic gl. vtilis et p̄lixas. ideovt ex eis magis singulares ha-
beas p̄ q̄ones reassumam breuiter. ¶ Item primo siḡ q̄ro post
glo. omni iure vniuersali et c. vtrum indefinita oratio eq̄pollet
vniuersali. de hoc dicit in ea. q̄ habuit hoc a Dyn. q̄ ita no. j. de
reg. iur. sup̄ rub. et Jac. de belui. in. l. si necessitas. s. si ianua. ff. de
p̄g. act. vt aut hoc clarius intelligas. dic q̄ qdam est oratio vni-
uersalis: q̄daz particularis: q̄daz indefinita: q̄dā singularis vni-
uersalis d̄ illa cui p̄ponit signum vniuersale. vt omnia et filia. p̄ti-
cularis est illa cui p̄ponit signum particulare vt quedā et familia
Indefinita est q̄ terminus cōis ponit sine aliquo signo: vt hō
filius dñs et filia. ¶ Oratio singularis est q̄ ponit in orōne. no-
men p̄prie vt titius et filia. et hec tangit bar. in. l. si ita relictum
in prin. de le. ij. Hoc p̄misso de orōne indefinita an eq̄pollet vni-
uersali vidistis. s. remissides Jo. an. Ego remitto ad no. p̄ bart.
plenius in. l. si pluribus de le. ij. vbi queritur vtrum in casibus in q̄-
bus equipollet hoc sit ex p̄prie significatōe an ex interpretatiōe
et ibi qd̄ iuris. q̄ indefinita p̄fert ab homine an equipollet vni-
uersali sicut q̄ p̄fert a lege. dicit ibi. vbi tangit in casibus in q̄-
bus equipollet. vtrum equipollet vniuersali collectivē: an vni-
uersali distributiue. Scitis em̄ q̄ quoddam est vniuersale distri-
butium q̄ quis quilibet et quicūq;. Quoddam est vniuersale
collectivum: vt omnis et nullus. et de distributiuis vniuersalib⁹
plene dicit p̄ eum in hoc articulo. de here. insti. i. De vniuersalibus

collectiuis. dicit. l. si is q̄ ducenta. s. vtrum. de reb. dub. et no. de
vtriusq; in. d. l. si pluribus et ibi videas per eum quādo oratio ides
finita equipollet distributiue orationi et collectivē. ¶ Quero
vtrum satisfactum sit p̄stitutioni notarius facit i instrumento
mentionem simplr q̄ iuravit vel expedit exprimere de tactura.
Jo. an. super gl. pone q̄ t̄z. q̄ non solum de iuramento. s̄z etiam
de quali. iuramē. que est de substantia d̄ fieri fides que non p̄-
sumit: q̄ non est qualitas intrinseca quam cōp̄ndat et h̄z
p̄prietas sed extrinseca iuxta doctrinā Bar. in. l. stipulationū
io de ver. ob. p̄ Jnn. s. de p̄ba. c. qm̄. ¶ Item Quero cum tex. dicat p̄-
prium iuramētū ita q̄ tactus requirit in gl. per hoc vtrūq; ep̄s se
opponēs p̄stabit istud vel illud corporale. de quo. s. in verb. cor-
porali. gl. super. d. verbo refert geriam tenere q̄ sic. Buil. cōtra
cuius opi. t̄z Jo. mo. et Archi. et no. questionem istam ad crimi-
na. cōstitutio puidet de vno genere personarum et specialiter q̄
in iurando nō tāgantur sacra. alia posterior puidet in certo ge-
nere causarum simpliciter q̄ tāgantur sacra. nō em̄ p̄ h̄c poste-
rior: em̄ videt p̄iori derogatum ad hoc. s. de iura. cal. c. j. et c. ofo
vide qd̄ no. Bar. circa hoc. in extranagā. ad rep̄mendum sup̄
verbo non obstatibus vbi subtiliter d̄ hoc loquit. ¶ Quero de
illo qui adhefit post t̄ps. Ber. dicit sup̄ gl. q̄ t̄z adhefit ad t̄ps
incōmodum. ppter intentionē et cō ope subsecuto. et hinc sumpta
occasione distinguit in nouella an quo ad pene cōmissiōē suffi-
ciat facere de facto de quo p̄ l. y. in. l. ea qd̄ d̄. C. si māci. ita fu. ali.
¶ Quero in ver. sup̄ h̄mōi. d̄ q̄ de ignorātia d̄ facere fidē p̄p-
rium iuramētū. nūqd̄ ergo poterit hoc iuramētum p̄curato-
rem p̄stari. gl. p̄ refert opi. Buil. q̄ possit p̄ sp̄ale nō p̄ ḡnalem.
p̄ hoc facit qd̄ no. xxij. di. tibi dñs. Archi. tenet hic d̄rium per
hunc tex. qui cum dicat p̄prium non d̄z p̄stari per aliū. Sicut
cum lex iubet sua manu subscribi nō pōt fieri per aliū vt. l. hac
cōsultissima. primo r̄i. et l. cum antiquitas. C. de test. Jo. an. di-
cit q̄ istud d̄m̄ Archi. h̄z in se rōnem sustinēdo t̄i opi. Buil. di-
cit q̄ iuribus Archi. magis v̄gētibus posset responderi q̄ aliū
est dicere p̄prie persona vel p̄prie manus: q̄ p̄prium iuramētū
de primo patet q̄ persona tuavel manus tua non est mea. Sed
iuramētum quod ex speciali mandato. in animam meam p̄stas
meum est. quod patet q̄ si sit falsum. ego dico: piurus. de iure
iur. c. j. et c. f. et c. p̄. de iur. cal. d̄icta aut. p̄ncipalis. C. eodē. t̄i-
tu. ¶ Quinto: quero cum tex. dicat p̄prium iuramentum et c. ita
q̄ tactura requiritur vt p̄dixi. vtrum ep̄scopus se opponēs p̄-
stabit istud vel illud corporale. de quo. s. in ver. corporali. gl. sup̄
illo verbo. dicit Ber. tenere q̄ sic. Buil. contra cuius opi. t̄z gl.
Joā. mo. et Archi. et nota questionem istam cum illa cōstitutio
vna puidet de vno genere personarum q̄ in iurando non tāga-
tur sacra. alia institutio posterior puidet in certo genere causa-
rum simpliciter q̄ tangantur sacra. non em̄ videt per h̄c po-
steriorem p̄iori derogatum. Ad hoc de iura. cal. c. j. et c. oino vide
quod circa hoc no. Bar. in extranagā. ad rep̄mendam sup̄
si. no obstatibus vbi subtiliter de hoc loquit. dicit. s. de rescri. c.
statutum. s. j. c. lo. in. fi.

1. Quarta quid sit.
2. Confirmatio post electionē sequi d̄z.
3. Variare an sit licitum.
4. Administrare post cōfirmationē electionis q̄s potest.
5. Administrare an q̄s possit ante cōfirmationem.
6. Appellatio sententiā dissolvit.

Claritie. Quatuor sūt dicta. primo po-
narrat fraudem contra ius antiquum. tertio il-
lam fraudem reprobat. quarto apponit penam
scdā ibi nōnulli. tertia ibi cum itaq; quarta ibi
omni iure p̄hibēte. ¶ Item q̄ hic damnantur
1. avaritia et ambitio. Et em̄ avaritia radix omnium malorum
idolorum servitus vt. s. de p̄bē. avaritie cum concordantijs. et
ideo dicitur radix omnium malorum: q̄ fidem tollit. cōcordiaz
dissipat. charitatem violat. et alia mala p̄ducit. quod dicit vt not.
xlviij. di. sicut hi. eius oppositum est largitas que dicitur sancta
vi. q̄. i. c. j. quis autem dicatur avarus. quis largus et quis p̄di-
gus. dicit. s. de consue. ex parte. ¶ Item no. q̄ post electionē
2. d̄z sequi confirmatio. et sic per solam electionem non querit ius
electo. ea s̄o secuta: vtrum ab ea recipiat nomē plati vel ab ele-
ctione dicit q̄ electio facit eum p̄latum et per cōfirmationē nil
nōi iuris queritur sed exercitium iuris per electionem quesiti
vt no. lxxij. dist. quanto. et viij. q̄. ij. dilectissimi. et per hanc ratio-
nem tenet Archidia. q̄ confirmatio non potest supplere defe-
ctum in electione commissum. vt ipse not. j. eod. si cul. licet Jn-
noc. et Hosti. dicant q̄ vbi forma canonica non fuit seruata om-
nia suppleuntur in cōfirmatione. quod dicit per Joā. andr. post
eos. s. eod. quod sicut. et c. cum dilectus. Jnnoc. tamen et Hosti.
in eo quod dicit. s. tenent q̄ ex sola electione non confertur ius
plature

Auaritia. Ad d̄p
avaritia in
feneiuene
scit in. c. cū
in iuētute
de p̄sump-
card. i. cle. i.
plerisq; vj
q. de cleri.
or. in cle. j.
in p̄n. de re
gula v̄d la-
tius d̄z ar-
chi. ep̄s flo.
i sūma sua.
in. ij. pte.

prelature sed ex confirmatione magis: ut ipsi no. s. de arbitris. ex parte. in glo. que incipit non videtur posse dici. et in electionibus prelatoz sit expressum quod querat saltem ius istud quod non liceat variare: ut. c. publicato. s. eo. in electionibus. tñ ad officia tempore alia: vtrū ante confirmationem aliquod ius querat. iura variant. quedā dicūt quod per electionem querit ius electo l. 3. nō administratio ante confirmationem. in aut. de defen. ciui. s. sed interim. et l. pluribus. et qd ibi no. de pñ. et demon. et l. priuatoz. c. de iurisd. om. iud. et ibi glo. quedā videntur requirere pñtationem et acceptationem: vtrū. l. si. c. de pñ. et ibi no. l. xij. quedā addunt tertium. s. quod incipiat gerere: ut no. in sti. qui. mo. ius pa. po. soluitur. s. filius. et c. de epi. et cle. aut. sed epalis. In istis igitur vtrum liceat variare. dic quod quis eligitur ad officium quod tenet de necessitate subire ut officia publica: ut. l. munerū. s. iudicad. de mu. et ho. et ex tali electione querit ius absentis. et l. illud. et l. se. ff. de tuto. et cur. da. ab his. Istud tñ ius non pñdicat sibi. si nō administrat nisi a tpe scientie: ut. l. quidam decedēs. ff. de admi. tuto. ex tunc enim dicitur de decro iudicis suscipere administrationem non sua auctoritate: ut. l. si. c. arb. tu. Quodam est officium quod deferatur alicui voluntarie. et hoc casu aut qui eligitur ex necessitate eligitur et electione facta non pot variare. et ita loquitur. c. publica. to. s. eo. et c. si tibi absentis. j. de pñ. S. electo nullum ius queritur nisi acceptatione facta: ut dictis capitulis. Et sic loquuntur omnia iura pñdicta. que requirunt acceptationem de qbus. s. iura autem que loquuntur quod incipiat gerere: loquuntur quo ad alium effectum. s. quo ad pceptionem salarii: ut in aut. de admi. s. pe. co. vij. quicquid quis eligi non ex necessitate ut ciuitates que eligunt sibi rectores. tunc antequam acceptet electus possunt variare. secus si officiales aliqui ciuitatis eligeret necessario aliquos ad officia ut priores qui eligunt certos officiales. non enim possunt eos reuocare: ut. d. c. publicato. et de pñdicta materia. vide late per Bar. in. l. absentis. ff. de dona. Item no. quod ter. loquitur de illis qui post electionem suscipiunt administrationem ecclesie aliquo alio titulo quod est prohibitu. Quid ergo si antequam eligatur erat procurator vel yconomus ecclesie: videtur quod sine metu huius pñtationis possit gerere quod ista constitutio prohibet de nono suscipere non suscepta psequi. ad hoc. l. si quis reus. s. incohabas. ff. de pub. iud. qd no. in cle. j. et de pñ. et affi. s. ium. tenet hic Jo. an. per h. et dum dicit gerere vel recipere. Absineat igitur ab incepta administratione postquam nouus titulus superuenit qui non compatitur cum primo sed confundit eum. sicut obligatio fideiusso. pñnditur cum principali in eiusdem persona superueniente: ut. l. generaliter. ff. de fideius. aduertendum etiam fm Jo. an. quod si officium istud pcuratoris vel aliud haberet quis in ecclesia priuilegio speciali vel pñtitudine eligere in pñlatum: possit suo iure ad ministrare ante confirmationem. nec haberet locum hec pena. quod in eo cessat fraudis pñsumptio siue color questus ad hoc optime. l. 4. j. s. turores. ff. de sal. et l. milites. s. si. ff. de rem. libi. pñcoz. Item no. quod post confirmationem electionis potest quis statim administrare et sic apprehendere possessionem bonorum dignitatis propria auctoritate. sicut heres apprehendit bona hereditaria post additionem: ut. l. cum heredes. ff. de acqui. posses. quod quando sit verum dic per Jo. an. s. e. transmissa. quicquid enim post confirmationem de sequi installatio. ut no. Archi. j. de pñ. c. eum qui. qd est verum si talis est ecclesie pñtudo. sed de iure non requiritur ut no. Jo. an. in. d. c. trasmissa. Et postquam pñtudo est installatio effectus necessaria. tñ administras antequam dicta installatione non mereat ista pena. si iam effectus electio pñfirmata. nā cū ista pñstitutio sit penalis non de extendi. Incidit tñ tñ Jo. q. h. dicit administrationem dignitatis. an sub vocabulo dignitatis veniat episcopus: dicit quod sic. quod pñstitutio venit ad corroborationem iuris veteris quo includit episcopus. s. e. qualiter. regulariter non simplex appellatio dignitatis non comprehendit episcopatum. de quo vide glo. op. j. de pñ. c. ij. similiter sub simplici nomine clericorum non includunt episcopi nisi sit pñstitutio vel mādatum generale vel edictum. xvij. q. iij. si quis suadete. et ita no. in tit. de rescriptis. s. recte aut cauet. ver. quid si rescripto. Op. et videtur quod quis sine pñfirmatione possit administrare ut in iuribus. all. in glo. v. Sol. speciales casus sunt. Item quicquid nulla sit pñfirmatio sed actus geritur qui habet loco pñfirmationis. puta inuestitio. de pñ. pñ. c. pñ. s. pñ. Et canonicis loco pñfirmationis assignat locum in choro et locum in capitulo. qd dicitur in. d. c. transmissa. et inter ceteros no. capitulum de imperatore. Vtrū electus in imperatore possit ante pñfirmationem administrare iura impij. et priuilegia pcedere. de quo plene per glo. in cle. j. de iure iur. in glo. romanos. et per Archi. xxvij. di. in nomine dñi. et per Ly. q. late de hoc disputat in. l. bene a zenone. C. de quad. pñ. pñ. Id. plenissime pñ. c. c. et Jo. etia casum in electionibus vltimō tanis vbi quis administrat ante pñfirmationem quod dicitur. s. c. nihil. et ibi no. quid iuris de cītramōtanis electionibus curia existere vltima montes. et quid iuris tunc de ipsius vltimōtanis curia exi-

stente in eorum partibus: an ante confirmationem administrabunt. Item in omnibus casibus in quibus ante pñfirmationem de iure est permessa administratio. si postea electio irritetur. an valebunt gestae: plene per doct. in. d. c. nihil. et concludunt quod sic. et ibi videas. Querit glo. que incipit et tunc de electo et pñfirmato a cuius confirmatione est appellatum. vtrū tali appellatio pñdente possit administrare sine metu pene. et quod no. imo eā incurrit si administraret per hoc facit quod no. Inno. de cau. pos. cum olim. in glo. j. vbi et quod appellatio suspēdit pñfirmationis effectum. Item appellatio dissoluit suam. oia redit ad statum in quo erat ante suam. vij. q. iij. s. vlti. et hoc est quod dicit lex quod appellatio extinguit pñtationem: ut l. j. s. si. ff. ad turp. et ista pars et Jo. an. post Archi. in nouel. Ex qd decisione soluit alia quoniam disputata per egidium cremonensem. q. qrit si a pñfirmatione fuit appellatum. sed nihilominus pñfirmatus est missus in possessionem. petiti a iudice appellatiois ut inhibeat ne pñdente lite administraret: an hoc fieri debeat. Secundo quod iuris si pñfirmatio pñdicta postea casset per iudicem appellatiois. vtrū valebunt que gessit. Tertio an valebit excoicatio lata per eum. Quo ad primum vtrum appellatio impediat administrationem Archi. et quod sic. pñtatus tamē Egi. aliter sentit et distinguit inter appellatioem iudicalem et extra iudicalem. extra iudicialis non impedit effectum pñfirmationis qui est possessio de app. pñtutus. In iudiciali distinguit quod aut pñfirmatio est facta nullo vocato et non valet etiam si electus crederet vocationem pñcessisse et solēnter factam esse iuxta formam. c. si. j. eo. que pñfirmatio sit facta an excuset eū a pena de qua in hoc. c. dicitur. j. in nouella. in glo. l. dicebamur. aut pñfirmatio est facta citatis citadibus iuxta formam. d. c. si. et tunc subdistinguit quod aut nullus comparuit. et tunc dicit ut no. in. d. glo. dicebamur. Aut aliquo comparere et iudicio solēnter instituto et tunc cū pñfirmatio taliter facta habeat vim diffinitiuē: ut not. in. d. c. si. non poterit administrare et per consequens sibi inhiberi et cassabuntur omnia acta. de app. oblate. Subdit Jo. an. quod si possessoria data an defendi debeat distinguendum est an data fuerit postquam iudex pcedere incepit in causa an prius. primo casu defendet in ea. ij. no. ego dico quod si appellatum fuit in iudicio siue an siue postquam incepit pcedere facta fuerit missio reuocabitur postquam censetur appellatio interposita a diffinitiuā: ut dixi ar. d. l. cyrographis. de admi. tu. Si vero fuerit appellatio extra iudicialis. tunc lapsus non videtur curare. vtrū fuerit facta missio postquam iudex incepit pcedere. vel prius. naz vtrūque erit missio in suspēso sicut reliquus pñcessus qui pñdet ex euentu talis appellatiois et hoc dicit verum esse quod est facta missio a iudice secus si pars ipsa quam est appellatum fuisset ingressa facit. s. vlti. pñ. in rubro et nigro. Ad alia quoniam. s. qd iuris de gestis per eum si casset postea eius electio an erunt rata. dic quod aut cassatur quod erat publice excoicatus et non valebunt de re iud. ad pbandū. aut ppter alium defectum valebunt ratione possessionis in qua a iure defendit. vij. q. iij. none. Ad pñdicta oino adde quod legi. et no. in. c. sepe. s. de app. manet tñ dubium de excoicatione an sola tali possessione si postea detegatur defectus tituli erit rata. Refert Jo. an. fratre gybertum disputasse hanc questionem. an. si sola possessio sine pñscriptione tribuat potestatem excoicadi sicut alia iura exercēdi tenent quod non de iure proprio possideri. sed ut prelato et cum titulo et bona fide tribuit. sine titulo et mala fide non tribuit. et vide de hoc quod no. Jo. an. i. c. ij. s. eo. de in inte. re. ad si. in glo. et inde. et de rest. spo. olim. el. iij. Querit vtrū si prelato agenti pro iuribus prelature obijciat quod non est pñfirmatus vel minus rite cui incubat onus pbandi. et cuius ista exceptio sit contra psonam an cognoscat de ea inuim dilatorie vel pemptorie. dic de primo dubio: ut no. s. eo. trasmissam. in nouella. de secundo dubio vide singulariter in. c. nihil. ad si. s. e. per Compot. et Jo. an.

1. Experiētia dicitur esse rerum magistra.
2. Electio electo pñtari debet.
3. Electus electioni consentire debet.
4. Terminis secundum locorum distantiam venit pñfigendus.
5. Negligētia in petendo confirmationem excludit electum a iure si bi questio.

Uam sit. Premissa pñstitutionis causa statuit tria tpa ab antiquis iuribus non pñtata. primo tps electionis pñtade sine adiectione pene. scō a ibi electi tps pñbendi consensum. penā apponēs: et vñ casum excipies. tertia ibi. certū tps petendi confirmationem et penam apponēs. Item quod experientia et vocat magistra rerum. ideo iura expertis viris cedunt in arte sua: ut. ff. de ven. inspi. l. j. et c. fraternitatis. de fri. et male. experientia enim magis virtus hominis elucescit. C. de vete. iur. cnu. l. iij. s. que oia in ipis rerum experimētis emicuit. et ibi omnes autem sue virtutis testimonij vndiqz suscipiētes et. Item no. quod electio potest pñtari electo et peti ab eo cōsensus. non sufficit ergo alterum: s. petitio pñsensus sine pñtatione nec eōuerso: ut in. l. si pñredi

Expētia. adde quod experientia supplet illi teraturaz. Spe. in ti. de iud. dle. s. octauo. ver. item quod est illiteratus vñ exp to fides est adhibēda. ita Spe. in ti. de teste. s. vij. ver. h. q. et in tit. de li. cōte. circa prin.

Petrus de ancharano super sexto Decretalium.

plures. de condi. insti. 2. §. de rescrip. inter ceteras. ¶ Item no. q. electus t. d. consentire infra mensum a die presentationis. dies ergo illa computabit in termino propter exceptionem: alia secus ut. j. de ex. pia. fm Jo. an. ¶ Item no. q. cum actus efficacia pendet a voluntate unius pfigitur sibi certus terminus ut declarat animu suu cui? lapsus declaratione non facta hz vim recusationis: ut dicit. §. de consuetudine. c. si. Et hic no. vbiqz in potestate unius est actus cum alio celebratu esse validu vel invalidu. potest enim cum eo agi: ut aut approbet aut reprobet. casus est not. in l. iulianus. §. si quis colludete. j. 2. ij. rñ. de act. em. hic no non est opus agere: quia ius ipsum cogit ad alteru. sicut in d. c. si. palle. facit. l. q. dñm. ff. de acqui. her. ¶ Item no. p. uatione iuris qñti ipso iure. vtrum ergo post terminu pñtendo recuperet ius amissum: videt q. sic. ut. j. de preben. si tibi absenti. Si ius ibi no. xñ nam post facta executione ab homine vel a iure non hz locu purgatio moris: ut. l. qui ob rem non defensionem. ff. de. pñ. indeb. 2. l. si insula. de ver. ob. per Bar. Ius enim exequit eo ipso q. pñuat: ut hic. sed no iudex eo ipso q. terminu statuit: ut ibi. Incidenter tangit hic Jo. an. per que verba debeat electus pñtente ut effugiat vitium ambitionis. 2. remittit ad notata. vij. q. j. in scripturis. 2. xv. q. j. nos aut. ¶ Item q. dicitur. pñtente teneatur 2c. Intelligas sane: nam si vult cōsentire tenetur hoc facere necessaria infra istud tps. Si no hoc nolit non pōt ad cōsentiedu cogi: quia nemo inuitus cogitur crescere. l. xij. distinct. gesta. 2. c. vbi ista. vbi de hoc. ¶ Item no. in ver. nisi q. subiectus alterius potestati non potest pñtente. hoc est qd dñ q. religiosi no habet velle vel nolle: ut. c. si religiosus. j. e. Sed dices cum pñsum sit facti: ut. l. pñlio. §. questu. de cur. fur. videtur q. cadat in cñ qui est in alterius potestate: ut insti. de inuti. stip. §. sed cum factum. hinc est q. seruo recte soluit ex actu suo: ut. l. q. seruus. ff. de sol. 2. de po. l. sed si vnus. in prin. Sed dic q. seruus monach? 2. reliqui alij subiecti non possunt per eum pñsum pñdicare his quib? sunt subiecti: ut. l. filius. C. de pac. Sed hic fieret pñdictu monasterio si posset pñtente 2. sic alibi se trāsferre. In acqñsitione no fñda monasterio hz pñsum. vnde in alternatiuis potest eligere stipulari 2. similia: ut. l. si. de ver. ob. 2. vide quod no. in l. iul. in. j. charta. de le. j. ¶ Item no. q. terminus tñt pñgēdus fm loco 2. distantia. 2. cor. l. j. C. de dila. 2. c. uñ sit romana. §. de app. impeditis enim non currit terminus iuris siue sit impedimentu iuris: ut. c. diuersitatis. de pñ. preben. 2. l. j. de ann. ex. C. siue sit impedimētū facti: ut. l. j. 2. per totam legem. ff. si quis ca. Suar. tñ dicit q. impedito impedito facti currit pñscriptio cum beneficio restitutionis. ita no. in l. j. §. si quis ppter inundationē. de iti. actus pri. ff. Circa qd vide qd subtiliter no. §. de pñ. ex trāsmissa. in nouella. post Jñno. ¶ Item not. q. in isto. §. ceteru. sicut in pñcedenti reuertitur potestas ad electores. no ob. q. per negligētiā vacuet: ut. §. eo. ne pro defectu. q. ibi loquit de negligētia eligentiū hic electi. ad hoc. j. eo. si electio. Et aduerte q. sine alia declaratione super pñuatione iuris questu electo. possunt electores ad aliam electionē pñcedere. per tex. qui dicit liberā 2c. quid dices si contra placitum est lata snia super tali crimine quod sufficit ad ei? pñuationē. an electores poterit statim eligere vel super ijs pñdere. dic per Jo. an. post Jñn. §. de acc. qualr. el. ij. ¶ Item no. q. negligētiā tñ pñtēdo pñfirmationē excludit electu a iure: sibi qñtō qñ tacite videt renūciare per lapsum terminu ex pñse aut. vtrū possit post accommodatu pñsum dissentire? legi. 2. no. j. eo. si electio. ¶ Quero an pñfio huius. c. loquat solū de pñatis q. spōsi sunt an de oib? q. indigēt pñfirmatione. Jo. mo. 2. q. solū i cathedra lib? 2. regularib? habcat locu hēc pñfio ut sic referat ad. c. cupiētes. §. ceteru. j. eo. Jo. an. dicit dñ facto seruari q. locu hz in omni electione pñfirmadu hic in nouella. ¶ Quero quot dierū erit mēsis de quo loquit iste tex. Rñ. q. in h. mul. tum variat iura. q. dicit q. cui dñ mēsis habebit. xij. partē anni cui duo mēses habebit sextā partē: sic de singulis. 2. videt velle tex. in. c. l. 3. in glo. Alij dicit q. mēsis erit. xxvij. dierū fm cōmunem vulgi opi. que dicit q. mēsis hz quatuor septimanas. ar. c. ex literis. de spōsa. alij dicit q. mēsis erit. xxx. dierū cum dimidio. q. iura dant p duob? mēsb? l. x. dies. ff. de reg. iur. l. vbi lex. alij dicit q. mēsis erit. xxxj. dierū. C. de temp. app. l. ij. §. q. si pñmo. 2. l. si. §. si aut. alij dicit q. erit. xxx. dierū: ut. l. si vñditor cōiūcta. l. q. si nolit. §. si questu. 2. l. ediles. §. j. de edi. edi. 2. C. de iure deli. l. scimus. §. si aut dubi? 2. l. miles. §. l. x. de adul. In hac tñt varietate iurū quid sequēdū. Jo. an. hic ponit. in glo. bonā pñsiderationē: ut si dilatio mensis detur. in. x. die augusti vsqz ad. x. dies sequētis mensis septēbris erit vnus mēsis. hanc opi. sequit Bar. in. l. cñ bisext? de ver. sig. qd itellige verū nisi i casib? i qb? iura limitāt mēsem per numerū dierū: ut dixi i. d. c. l. 3. 2. signa ista glo. q. incipit subaudi. ¶ Quero nunqd p amicu no habet ad h. mādātū possit peti pñfirmatio. glo. q. incipit sufficit 2. q. sic. q. in iudicijs: maleficijs: dñtib? quasi dñtib? distractib? 2. vltimis

voluntatib? ratihabitio retro trahitur 2. mādato equiparati: ut in iurib? all. in glo. 2. l. pñpo. de ne. gest. 2. l. no pñcuratori. ff. de sol. 2. l. antep. ff. de do. inter vi. 2. vñ. subdit tñ glo. vñum notabile verbu. §. q. ista ratihabitio hz seq infra terminu triū mēsu i quo posset peti principaliter pñfirmatio per habentē ratu 2. no postea per. l. bonoz. ff. rem. ra. habe. 2. facit ad questionem. Statutum est in ciuitate q. si banntus habuerit pacem ab offenso anteq. captus fuerit absoluat modo amicus ante captu pñcurat pacem 2. habuit. tandē ille captus fuit 2. in carcerib? vult illā pacē quā recipit amicus ante captu habere ratu an possit videt q. non: q. tpe quo quis no posset per se ipsum actum pñcipaliter gerere non pōt ab alio factū vel gestū ratificare. qd videtur tenere l. 3. dubitadu in. l. si. C. ad maced. vide tñ plen? per Bar. in. d. l. bonoz. ¶ Quero si post lapsum. iij. mēsu petat electus pñfirmationē 2. obtineat an valebit. dic q. non nisi in casu: ut in glo. si. non pōt pñfirmare suum pñcipale. i. electionē. nam pñfirmatio tñq. accessoria ad electionē iam a iure irritam ut ff. de vul. 2. pu. l. ex pupillari. que em p iudicē post tps actui limitato a iure gerunt nō valēt. patet in snia lata post appellatiōem desertā vel post peremptā instantiā cause pñcipalis: ut in cle. si appellatiōne. de app. 2. no. in. l. pperandū. in prin. C. de iudic. facit. l. scire oportet. §. psequens. de excu. tuto.

1. Pñna que infligitur ipso iure per inficiationem crescere non dicitur.
2. Electio dicitur habere plures partes.
3. Variatio habet locum post votum in scrutinio dispositum.

Erpetue. In prima declaratio. in scda cōscrutinio quis nominat indignum ex qua nominatione electio fuerit subsecuta puni? penis de quibus. §. c. cñ in cñctis. ad cui? declarationē emanauit. c. vtrū. §. ille pene locu habet in illo qui inceptit eligere indignum nec pñfecit. 2. dicitur hic q. non. pro quo dicto aduerte q. electio hz plures partes. nam quedam sunt pambula forme: ut vocatio absentiu. inuocatio spñs sancti. adiuratio. tractatus 2. similia. Queda sunt de forma: ut. §. c. q. ppter. Queda sequuntur ordinatio pñfirmatio. 2. similia. Quedam sunt pter vel extra formā: ut vocatio religiosoz. Idem dicitur in dñtib? in quib? quedam sunt substātia: quedam naturalia: quedam accidētia: ut no. in. l. pacta conuenta. ff. de pñben. emp. Idem in testamēto sumit enim pñcipiū a pñsensu 2. solētib? cum ordinat in morte pñfirmatur in additione irrevocabiliter corrobatur: ut not. dy. in regula. j. de reg. iur. ad pñfectum ergo cum illud. c. cum in cñctis imponat illas penas eligenti verbū electio intelligit de pñfecta ex omnib? suis partib? non de initiata non pñsumata 2. istud declarat istud. c. Ex quo pñuncto. d. c. cum in cñctis. ad si. refert hic Jo. an. se tenuisse disputando q. penam que infligit ipso iure delinquenti non incurrit is qui aliud cogitauit 2. aliud egit hz non pñfecit etiam si per eum non steterit. de qua questione pñt in reg. in penis. de reg. iur. qd est singulare. 2. addendū ad plene no. de materia per doc. in. l. si quis non dicam rapere. C. de epi. 2. cle. 2. l. si ea mente. de fur. Tu etiam adde q. pena tñ que infligitur ipso iure non crescit per inficiationē hz alis posset crescere: ut l. in id quod seruo. ff. de pecu. leg. 2. ibi hoc tenet Barto. qd tenementi ppter statuta que imponunt penam ipso iure. nunq. enim talis pena auget contra negatē. q. illa cōdenatio iuris videt fieri tñq. contra negatē. ideo ex negatione alia no plus crescit 2. fm eum. qd no. ¶ Item per id qd dixi. §. q. electio tñ hz plures partes pñfui in qñne tali. quidam enim iuxta morez electionū ad officia secularia que in italia celebratur fuit in scrutinio nominatus 2. positus cum alijs in saculo de quo per tpa postea extrahunt. deinde anteq. extraherēt fuit priuatus officio ad que ipsum decetero eligi contingeret. 2. post illā sniam de saculo extractus fuit. dicebat se illo officio non priuatus q. electus fuit ad ipsum ante sniam que no priuat eum pñteritis electionibus sed futuris. tenui dñm q. electio hz plures partes: ut no. Jñn. in. c. publicato. §. eo. cum ergo supervenerit inhabilitas in pñsona an electionē de eo pñsummatā per publicationē pñuocationē 2. acceptationem recidit ad irritū: ut. l. plurib? §. si placeat. ff. de verbo. obli. pro hoc. c. cum in cñctis. §. hoc sane. §. e. vbi illa constitutio comprehendit non solum electiones de cetero faciendas: sed etiam iniurias nondū cōpletas. Idē ergo in snia iam dicta dicamus ad idē. l. si id qd. vers. sed cum pponitur. ff. de iurisd. om. iud. ¶ Item collige q. post votum dispositū in scrutinio habet locum variatio. pōt enim ille qui vñum in scrutinio noiauit ab illo recedere 2. alium scdm nominare quod quādo sit verum per multas questiones. §. c. publicato. in nouel. quas ibi redegit per vñam distinctionē. ut ibi potes videre.

1. Votum quod deponit in scrutinio vocatur nominatio.
2. Electio post nominationē sequi debet.

Electio

¶ Negligētia. adde a c. ex parte. de pñ. fb. card. in cle. j. in si. dñ iure. 2. i. cle. ij. §. j. de re l. domi. vñ negligētia dñruditionis nouerca. Spe. in ti. dñ aduo. ver. ix.

forte q̄ eam perdidcrunt vel q̄ non sunt de illa ecclesia. isto: um
mixture non vitiat. nam cum capitulū posset in tales totum ius
suum cōgēdi trāsferre. vt. 5. co. in causis. multo magis voces eis
cōdicare. vt. 5. co. cum vitoñ. dicit tamen Cōpo. q̄ vno solo p̄dī-
cente non posset capitulum admittere non habētes ius ad elec-
tionē. sed bene ad p̄siliū. vt. no. 3o. an. 5. co. scriptū. super verb.
mutuo. ⁊ de ista materia. vide plene per 3o. andr. in. d. c. illa. vbi
queritur an non excoīcati debeant excoīcatos nolētes exire de
c. eijcere violenter dic. vt ibi.

-

ne per Host. p. de cri. fal. c. fi. z hoc in glo. f. ¶ Item no. q. ap-
pellatio manifeste frivola non devoluit. immo saliter appellan-
tem cōstituit verum p̄sumacē. ita q. a snia iudicis a quo frustra
toties recessit non poterit appellari. qd̄ plene dicitur in. de. vna
de dolo z contru. ¶ Itē no. q. in causis electionū in iudicio z ex-
tra appellat̄ z plures sunt differētie. inter has appellatiōes. qd̄
dic̄ per Innocentium. in. c. cum nobis olim. z. c. cum inter ca-
nonicos. z. c. j. de his que fiunt a maiori parte capituli. z. c. bone.
de app. ¶ Item no. formā appellatiōis in causis istis que ho-
die est cōis z generalis cum ab interlocutoria appellat̄. vt. in. c.
vt debitus. de appella. posset tñ in istis causis hoc induci spāle
per istud. c. q. etiam si appeller̄ a diffinitiva. habeat loci forma
hic tradita qd̄ tutius est fm̄ glo. que incipit dicit Barbas. sup
q. in nouella recitat h̄. itā opi. 3o. mo. z. Arch. qui dicit q. ista
cōstitutio loquit̄ cum appellat̄ autē sniam? dicit in iudicio q.

b **C** die.
 adde q or
 do iudicij
 pueri non
 pōt. l. pla
 ram. C. de
 sentē. car. i
 cle. ij. de iu
 di. nisi per
 pſensu par
 tiū. gl. fin. i
 c. cū oli. de
 cau. pos. et
 pprie.

[illegible]

3 et male. ¶ Itē no. q. deficiēs in probatione vni? exceptiois nō
pōt als proseq in eadē causa. psumit em̄ calūniari? vt. l. i. cui. s.
iudē. ff. de acc. 2. h in criminalib? pncipalr vel p viā exceptiois i
iudicio deduct. In civilib? nō succūbēs ex vno capite siue iure
pōt eadē rē ex alia causa petere v? excipiēdo ex alio capite se tue
ri. vt. l. hereditas. C. de pe. here. 2. s. de exce. c. pastora. 2. de prob.
c. 13. ¶ Quero q. h loquit in promotio ad dignitatē an habeat
locū ista prouisio in simplicib? bñficijs. glo. h. q. nō idē Archi.
Jo. mo. s. arg. s. de pbe. maiorib? pro quo facit idēitas rōnis
vt velox expeditio fiat Jo. an. i nouella residet cū glof. sua: q. h
pstitutio est penalis. iō nō extēdat. j. c. statutu. ¶ Quero si q.
opponat plures euidentē defect? 2. probet alterū. an silr sufficiat
t3. glo. q. l3 elect? repella? opponēs t3 puniet? q. nō sufficit pba
uisse alterū postq̄ plures defectus copulatiue deducit. qd̄ dicit
Archi. verū quo ad penā de q̄ in si. c. vt h pleni? in nouella pbat
Jo. an. cū Arch. sic prāsit. Mirū vt q. ex eodē iudicio repella?
elect? opponēs etiā puniat? 2. vt idē dicit in dñā facit iste text. q.
loquit in plurali ibi oppositiōes hmoi 2c. qñ velit q. tñc oppo
nens puniat dicta pena qñ deficit in pbatōne oim. sec? si non
omnium.

omnium.

4 omnium. arg. eorum que no. in cle. in plerisq. i. eo. ¶ Quero quis debeat pbare defect? psona electi. dic vt i glo. q. icipit q. etia i laycis. et. q. na bñ no. et ad ea adde qd no. Bar. i. l. si pñs. ff. de no. op. nñ. et p. Dy. i. reg. semel mal. Circa h. Archi. h. tractat quis pbare tenet cū obicit electo. q. est illegitimus? et t3 q. oppo- nes de q. qdne plene i reg. ifamib. p. Jo. an. i. mercu. vbi idē t3. et idē si obicit defect? etatis: vt ibi late videas. et p. Bar. in l. de etate. ff. de mino.

- 1 Laycū offendēs ppter odiū clerici incidit i. excoicationē.
- 2 Faciēs per aliū an per se facere videatur.
- 3 Mandās an dicatur vere facere.

Siant omnes. ¶ Mo. q. qñq. qd alterius odio pgrauat. puta eccle- sie et sanguinei recusant aliquē eligere ad pces alte- rius. vtrū aut sanguinei vel ea ecclesia dñi passi pos- sint p clerici cuius odio pgrauant agere: vt q. sic. vt. l. nā z seru. ff. de neg. ge. nā si qd capiat p repñs qñq. titi dedit causaz po- terit dñm titiū agere: vt ibi no. Bar. In casu hō hui. c. scē cre- do: q. clerici? hūc iūctie nō dedit causam. ad h. l. pe. ff. sol. ma. et vide qd no. i. l. exceptionē. ff. de fideiul. et in reg. nō d3 aliq3. de reg. iu. i. mercu. ¶ T3 tē no. q. q. offendit laycū ppter odiū cleri- ci ille incidit i excoicationē et est spāle: vt glo. dicit. regularit3 hō l3 qñq. i. psequētiā offendat ppter iuriā alteri illatā: vt. l. cū q. nocēt. ff. si. tñ qñtas inherēs pñone vni? p quā pena alterat ad psonā aliā offensam i. psequētiā nō extēdit. de quo subtiliter no. Bar. i. l. q. seru. ff. de fur. z collige etiā q. vñ? sanguine? ppter odiū pceptū dñi qñq. grauat. nā z iuriā vni ex sanguineis illata vt illata alijs de eadē agnatiōe. id sunt suspecti: vt. c. cū. p. de accu. l. lex cornelia. et ibi no. ff. de iju. vtrū aut si sanguine? of- fendit illū q. mibi iuriā tulit videat h. facere de mandato meo. vi de boni. tex. ff. de homi. cū petrus. et de testi. pñtut. et. j. q. iij. q. pñsulatus. T3 tē no. q. offendere aliquē vel eius bona. siue pñan- guineos diuersa sunt. quod patet. quia per copulā z hic coniun- guntur: cuius natura est copulare diuersa: vt not. ff. de iuris z fa- igno. in rub. i. dubio. ergo vñ? expñsio aliū nō compēdit. et sic fa- cit ad qd nē si pñsi te nō offendere sub pena nō icido in ea reci- piēdo bona tuā vt offendēdo tuos pñanguineos ad h. vide. qd no. Bar. i. l. licitatio. ff. qd illicite. ff. de pub. z dñi. c. nup. d. sen. ex.

¶ Quero vtrū sit iudicte verū q. ille q. facit p aliū p se facere videat. glo. distiguit iter illa q. pñt p aliū explicari vel nō. cui cō- cor. Acc. i. l. ij. ff. de iur. i. Bar. aliter ibi dicit. nā fm est ita bñ pñt qd mādare q. vna dñā p violētiā carnalē cognosca- tur sicut q. occidat: et ita tenebit mādās fm est. idē no. C. y. i. l. fi. C. ad mace. ¶ Vtrū aut mādās dicat vere facere vel interpretati- ue. no. ipse i. l. h. verba. ff. de adul. dñā. j. de homi. c. fi. ¶ Quero vtrū mādātari? erit excoicatus? i casu hui. c. et itelligē qd nē vbi cō- sanguineos vel ecclesiā grauaui: vt h. dñ. et vt q. non: q. h. statuti est spāle: vt. l. q. vo. ff. de le. glo. t3 dñi. idē Buil. garfias. et Archi. Jo. mo. dñ. fm est graui? peccat mādās q. mādātari? vt. ff. de his q. no. ifa. l. atpletas. ff. pōp. et q. ibi no. i. nouella. t3 opi. suā. vbi mādātari? delinqt ita q. nō habebat necesse parere mādātā. et tñc maxime cū sciebat causam. vbi nō delinqret pcederet op. dñia. ista sunt hba sua mibi dubia z pñsua. in casib? em expñs in- ter. de spoliatiōe vel alio iusto grauamine nō cadit ei? pñsidera- tio. vtrū teneat parere vel nō. nūq. em qd teneat parere etiā dñio q. verberet clericos depēdet ecclesiā vel laycos. dico ergo q. si facti qñtas erat nota mādātario q. sciebat causam qre mādās h. fieri mādabat. tñc h3 locū glo. Si aut ignorabat facti qñtas: tñc nō incidit i excoicationē quā vt qd incurrat nō sufficit q. cōmittat factū dñabile. h3 requir q. sciat talē penā statutā z pñenat: vt. c. vt aiarū. ff. de pñti. ¶ Queri? q. ista pñstitutio loquit in illo ad quē spectat electio qd si nō electio h3 pñtatio: dic vt i glo. anpe. quā approbat in nouella. z addit q. locū h3 z in pñtere z postu- lante. ad hoc. j. c. si postq. in fi. et qd no. ff. de cau. i. causis.

- 1 Clerici cum vident bona ecclesie usurpari debent se oppo- nere.
- 2 Clerici non defendētes ecclesiam ab oppñsione non debēt perci- pere prouentus.
- 3 Ecclesie vacantis custodia habens tenetur de facto ministroz.
- 4 Familiaris alicuius qualiter quis probetur.
- 5 Masculinū in statutis non compēndit femininum.

Generalī. ¶ Mo. q. dicit literayniuersos et sin- gulos et. ista enim duo diuersa si- gnāt ppter naturā copule. p nomē q. vniuersos itel- ligo vniuersitates talia cōmittētes p singulos sin- gulares pñonas. ¶ Penā tñ ex cōis q. hic infligit nō vt pati hūc intellectū q. talis pena nō cadit in vniuersitatē: vt i. c. romana. ff. vniuersitatē. j. de sen. exc. et vide silem modū lo- quēdi. ff. de excē. pñla. c. nñmis. et ibi formauit qd nē. si pñstitutio pe-

nalis vel alia est concepta per dictionē si quis vel si qua an com- prehēdat vniuersitas. et iste tex. facit q. nō i q. tū copulat ista nō- mina vt diuersa. ad idē. j. de vsu. c. j. et p ista parte repio pñclusum in qdā qdne disputata. ¶ T3 tē no. q. iste tex. exprimit plura vo- cabula q. oia excepto hōo regalia debēt accipi p iure pñonatus. qd vēdicat sibi qd de nouo in ecclesiā vacante: vt in gl. iij. Jdē Jo. mo. ¶ T3 tē no. q. tex. loquitur cū de nouo qd sibi talia vsurpat. qñ aut dicat de nouo. glo. variat et pñia eius op. est vera. in illo q. ti. ostēdit: vt tñc nouū dicat qñ nō est cōpleta pñscriptio. xl. ann. in illo hō q. ti. nō ostēdit. tñc dñ. nouū qñ extat memoria i dñi: vt. c. j. de pñt. et ita dicit in nouel. ¶ T3 tē no. q. h. pñstitutio extēdit d. occupātes bona ecclesiā vacatū in nō vacatib? h3 locū. c. cū sit gñale. et c. conqñt. ff. de fo. cōpe. Pro reb? aut iuasit alicuius vacantē plature quāt agat an aliter q. p rebus pñditijs occu- pat? vide qd no. Jo. an. post Jm. d. de ca. pos. c. cū sum. ¶ T3 tē no. q. clerici cū vidēt bona ecclesiā usurpari debēt se opponere. qd intelligē cū effectu qñ in eis erit inuocādo brachiū seculare vt sibi inuocādo de homi. postulasti et c. dilecto. j. de sen. excō. vbi ad defensionē talē licite possunt alios inuocare ad h. l. iij. ff. de iudi. et venire ad arma et si in pñctu alicuius moris interuene- rit nō imputat sibi h3 aduersario: vt. l. qñ multa. C. ad l. iul. d. iu. et not. Jm. de rest. spo. oli. ¶ T3 tē no. p tpe quo clerici nō de- fendūt ecclesiā. ab oppñsione nō debēt pñcipere pñctus. si q. defen- sione neglectā reassumūt recuperāt ius pñcipiēdi. q. ista non est exclusio ppetua h3 tpalis et ex causa. id ea cessare cessat exclusio ar. l. fi. C. de cur. fur. et c. ex lris. de pñti. et q. tex. pñbet aliqd pñ- pere an salte possint pñcipere victi et vñtū: vt q. sic. l. di. studeat dñi t3 Archi. q. q. nō laborat nō mādūcet: vt no. ff. de dā. infe. l. qñis. et vide qd no. in fili. de ex. c. pasto. ¶ T3 tē no. in h. illos. q. alia pena ipñt negligētī alia occupatū vel pcuratū nec mirū q. maius est delictū qd cōmitti faciendo. q. omittēdo: vt. l. si seruū. ff. de v. ob. Archi. tamē h. allegat aliq. iura. q. eqparat omittētē fa- cere id qd d3 et faciētē qd nō d3. xlvij. di. sicut bi. et xvj. q. vj. c. j. nā tacēs vt facere. de re. ecc. nō alie. c. ij. et vide qd no. in l. si mora. ff. sol. ma. ¶ T3 tē no. in ver. q. aut q. ex pñtitudine et ex pacto in fun- datione appōita. pñt qd sibi vēdicare fructus obuēientes tēpo. vacatiōis. h3 iure deberet futuro successorī referuari: vt. c. pñen- ti. de offi. or. Circa h. qñt Jo. an. cū papa trāffert epm absentez et absoluit eū a vinculo pñis eccle. vt est moris et iur. ff. de trāssa. c. ij. qñ dicat ecclesia cathedra. vacare. dicit hic post Jo. mo. q. vbi appareat papā voluisse inuitū trāfferre nō vacabit. nisi illi trāssa- tionī pñtatiat. de reg. iu. c. q. gñam. vbi plenius p Jo. mo. q. h. po- suit iōt sciat. quādo habēs in ipsa ecclesia h. ius pñcipiēdi icipiat illo vti. ¶ T3 tē no. q. habēs custodiā eccle. vacatis tenet de fa- cto ministroz. pñcordatē sunt in glo. antepe. ¶ Sup q. gñaliter qñ pñt an hoc sit verū vt qd de facto teneat familiaritū: vt q. nō vt in. c. cū ad sedē. de rest. spo. in dñi facit iste tex. et l. j. ff. familie ff. de pub. circa qd dic verba z distinguit duo mēbra. nā qñq. qd ponit famulū ad certū officiū et tunc dñs tenet ex facto illius mi- nistrū: vt. d. ff. familie. et hoc verū qñ delinqt in officio sibi cōmis- so. sed si extra officiū: dñs nō tenet et p hoc insert q. rectorēs ter- rarū tenent de delicto familie quā secū ducit. vt. ff. ad l. iul. rep. l. j. liberat tñ exhibēdo talē delinquētē. qd qñ verū sit dic vt ibi.

¶ Qualiter aut pñt aliquē esse familiarē alterius dic q. eo ipso q. associat est cum alijs famulis et sic seruit vt famulus: vt. l. si. in prin. C. de pño. fac. serine. qd not. et vide plenius in d. l. familie. ¶ Queri? glo. et dñ. in hoc. c. vniuersos et. vtrū sub isto masculi- no genere includant femine. arguit pro et dñ. et deinde distinguit tripliciter. Et primo vtrū pñrat in materia fauorabilivel odio- sa. et hoc casu qñ a lege. sed dñ. distinguit vtrū pñrat ab hoīe vel a lege ponit opi. et refidet q. tñc i qñbet materia compēdat. Dic- lati? cū qñt an masculinū pñcipiat femininū. distinguit aut mascu- linū cōcipit sub noīe pñtio. et non pñcipit femininū: vt. l. si qd ita cū glo. ff. de test. tu. fallit qñ pñrat a lege ius cōe pñdēdo: vt in. c. qd alicui. j. de re. iur. p. Dy. aut pñrat sub noīe appellatiuo et tñc aut pñrat de mēte pñrētis. et illi stamus: vt. l. lucius. ff. de le. iij. aut de mēte nō pñrat. et tñc masculinū aut pñrat in materia differētī. aut i materia publicoz officioz tutelariū fideiussioniū et filiū. i. qd differet masculus a femina: vt. l. femine. ff. de re. iur. et de arb. c. cū dilecti. et tñc nō pñcipit femininū. j. e. idēnitatib? ff. cum eas. et de sta. reg. c. ea que. Aut loqmur in materia indifferē- ti q. vtrūq. arguit. et tñc aut pñrat ab hoīe aut lege siue eius mini- stro. Si ab hoīe aut i materia fauorabili aut odiosa vt in iurib? et exēplis positīs in prin. huius glo. Si hō pñtetur a lege. et tñc aut in materia fauorabili et pñcipit femininū: vt. l. j. ff. de verb. sig. aut in materia odij. et tunc aut est odiū rationale: puta q. de- linquēs puniat et pñcipit femininū: vt. c. si qd suadere. xvij. q. iij. pñcto. et c. mulieres. de sen. excō. aut est odiū irrationale vt qd vnus p delicto alteri? puniat: puta filius ppter delictū patris in crimine lege maiestatis et heresis vt. c. vergētis. de hereti. Et

Petrus de ancharano super sexto Decretalium.

non concipit: vt. l. quisquis. ad. l. iul. maie. unde si statutum dicit
q filij rebelles expellant de ciuitate nō includent femine sub ap
pellatione filioz: et istam distinctionē p parte affirmat. l. y. in. l.
quicūq. C. de ser. su. et Bar. in. d. l. ij. ff. de ver. sig. vbi pro maiori
intelligētia. p dicto querit vtrū in casib⁹ qbus masculinū cōcis
pit femininū. hoc sit ex ppria significatione vocabuli: an ex iter
pretatione glo. in. d. l. ij. dicit q ex interpretatōe ex quo infert dy.
q i statutis masculinū nō comprehendit femininū iuxta theoricā
doc. in. l. oēs populi. ff. de iust. et in. l. y. in. d. l. quicūq. Bar. di
cit q quoddā est nomē commune: vt homo et comprehendit vtrūq
vt. l. hominis. de ver. sig. qdā sunt alia nomina masculina: vt equus
bos: et similia. et ista comprehendit femininū. non ex ppria signifi
catione. sed ex interpretatione qūq: vt in iurib⁹. s. all. quodā sunt
adfectiua et signa cōia: vt quisq. quilibet: et si. que respiciūt alia
substantia. et in istis cui applicentur dic q aut tale signū addit ter
mino cōi: vt quisq. homo quilibet: et si. et tunc masculinū compo
hendit femininū ex ppria significatione. qūq. additur alicui si
gno masculino tūc: et tunc eo casu quo porrigit ad femininū. est
extensio. ff. de ver. sig. l. quisquis. Aut ista signa ponunt in ora
tione sine termino: vt si quis corrumpit et. et tunc oportet q ha
beat determinationē a termino cōi vt quisquis homo. et tunc ex
propria significatione: vt. d. l. ij. per Bar. vbi quid iuris. cōtra
an femininū concipiat masculinum.

1 **Idoneitas in promouēdo aliquem ad regimen ecclesie re
quiritur.**

2 **Idoneitas ex numero annoz consideratur.**

3 **Rector parochialis ecclesie in ea residere.**

4 **Dies prefixa a iure interpellat pro homine.**

5 **Ordinarius super residentia dispensare potest.**

6 **Dispensatio cum causa legitima fieri debet.**

7 **Eps an possit dispensare in defectu etatis et ordinum.**

1 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

2 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

3 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

4 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

5 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

6 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

7 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

8 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

9 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

10 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

11 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

12 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

13 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

14 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

15 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

16 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

17 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

18 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

19 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

20 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

21 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

22 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

23 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

24 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

25 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

26 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

27 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

28 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

29 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

30 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

31 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

32 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

33 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

34 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

35 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

36 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

37 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

38 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

39 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

40 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

41 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

42 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

43 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

44 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

45 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

46 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

47 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

48 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

49 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

50 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

51 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

52 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

53 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

54 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

55 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

56 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

57 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

58 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

59 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

60 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

61 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

62 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

63 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

64 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

65 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

66 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

67 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

68 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

69 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

70 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

71 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

72 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

73 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

74 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

75 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

76 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

77 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

78 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

79 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

80 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

81 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

82 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

83 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

84 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

85 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

86 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

87 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

88 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

89 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

90 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

91 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

92 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

93 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

94 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

95 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

96 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

97 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

98 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

99 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

100 **Acet canon.** Ho. que ydoneitas requiritur

est tamen differētia in purgatione more: q si pfigit ab hoie nō
admittitur purgatio: vt in. d. l. magnam. sed si a iure admittitur
infra breue tps: vt. d. c. potuit in casu tñ huius. c. non admitti
purgatio. q pena infligitur ipso iure: vt dicit glo. antep. in. pñ.
quā nō. et est aduertendū in qm iste tex. nō requirit admonitio
nem videtur enim s theoricā. Inno. quā tradit in. c. extirpandē.
de pben. vbi an ad cōmissionē pene reqrat monitio distinguit q
aut pena apponit negative pstitutioni et requirit. aut affirmati
ue et nō requirit q facta patet nō facta latet. nam hic ponit ne
gatiue. s. si se non fecerit pmouere infra annū. et tamen monitio
nō requirit. et sic est s elus theoricā. Sed saluādo eum dic qd
hic loqur. qñ tps adijcitur pstitutioni negative. dictū sō Inno.
bz locū cū nullū tps adijcitur: vt ibi nō. Jo. an. quā doctrinā be
ne nō. **Item** nō. in ver. sup. q ordinarius pōt dispensare sup
residētia. talis aut dispensatio nō expirat per mortē dispensantis
ex quo pcessionis causa durat. Sile dicit glo. in cōmēdatis que
nō expirat morte cōmēdatis: vt nō. j. c. pri. **Item** nō. q dispēsa
tio dī fieri cū causa legitima et nō aliter: vt in Spe. eo. ti. s. gene
ra. iusta aut causa dispensandi pōt esse multiplex. puta studiū pre
sertim in theologia de magistris super Spec. intēperies aeris.
lxviii. di. quozdā infirmitas. de cle. non resi. ad audiciā inimi
citiē sine culpa. s. ti. j. bone. pegrinatio. de voto. magne. Serui
tium pape: epi. vel ecclesie: vt. d. c. ad audiciā. Incidenter qro
vtrū in his casib⁹ et sibi bz qd subest iusta cā dispensandi petat di
spēsatio iure debiti. dicit Jo. an. q s sit debita nō tñ petat ex de
bito a supiore. de quo remittit ad nō. in. c. exigit. j. q. vii. binc est
q iudicat: qñq. gratia: eadē cā. z. q. c. didici. in fi. z. de cle. ex. ad
apostolice: qñq. bñficiū. de offi. or. c. ordinarij. s. si sō. et vide in
Spe. de le. s. dispensatio. in prim. et fi. **Item** nō. q cogit qd mo
rari in certo loco metu pene. qd vtrum fieri possit ex pacto. puta
q nō recedat de carcerib⁹ vel bononia donec soluat. vide p. l. y.
in. l. fi. C. q. bo. ce. pos. et dixi. s. de iure iur. ex rescripto. **Querit**
glo. q incipit s nūqd vtrū istud. c. vēdicet sibi locū si ecclia est pa
rochialis et parochianos nō bz q sunt oēs mortui vel dispersi.
videt q habeat locū ista pmissio et satis sit q habeat habitū lz nō
actu: vt. l. foramē. ff. de ser. rust. pd. et hec tenet Archi. p quo facit
q nō. Inno. in. c. de multa. de pben. et in Spe. c. ti. s. vidēdū. ver.
sed querit qd beneficiū est. nam sicut est eps nullius ecclesie. de
trāsa. c. ij. ita dī dicit ecclesia parochialis nullorū parochianorū.
Itō ob. fm est q definit esse collegiū nullo remanēte. nō est enī
idē dīcēdū i ecclesia parochiali vt definit esse parochialis si pa
rochiani deficiāt. glo. hic post Barfiā tenet sō idē Jo. mo. qui
all. ff. q. mo. vfufr. amit. l. i. vfufruct⁹ ciuitati. et de le. in. l. si pater.
s. tusculan⁹. et q cessantib⁹ parochianis cessat causa: vt. l. gñalr.
de ep. et cle. Jo. an. de istis opi. nullā firmat in nouel. s. ista ratio
multū vget. s. q causa deficiat qre dī ordinari. tex. em dicit. vt
gregis sibi debiti curā gerat et. que ratio cessat i ecclesia curata
habitu. sed nō actu. in dīu faciūt quedā iura que volūt q verba
nō ad actū s ad apertudinē referant: vt de here. c. maiores. s. ce
terū. vbi pcor. **Quero** iste tex. dū dicit decetero. respicit futu
ra nō pterita qd est ppriū pstitutionis: vt. c. fi. s. de pñ. quid er
go in negocijs pendētib⁹ an in eis seruabit noua pstitutio vel
antiqua: glo. que incipit ad futura et. distinguit inter pēdētia
per viam appellationis et principalit. et hoc casu qñ principaliter.
Itō. tenet q fm ius nouū causa terminabit. Acc. et Bos. q fm
ius antiquū. Bar. reducit ad pcor. dīa distinguēdo inter iura que
tendūt ad decisionē cause in qbus sit vera opi. Accur. et Bos. et
iura tēdētia ad ordinē iudicij. et habeat locū opi. Itō. quo ad p
cessum faciēdum post pstitutionē. sed iam factū vires habebit
cōstitutione veteri. illā distinctionē: vt refert hic in nouel. impu
gnauit disputādo Ja. de belui. ipse sō eam defendere nititur et
saluare glo. vt hic plenius per eum. d. Bar. hanc materiā latius
psequitur in. l. omnes populi. ff. de iust. et iure. ex cuius dictis in
summa collige tria membra principaliter. Nam qñq. in consti
tutione expōse canetur q trabatur ad pterita. qñq. expōse ca
netur q trabatur ad futura. qñq. nil dī. Circa primū membrum
subdistigue nam aut illa pterita sunt decisa siue finita. et ad illa
non porrigit etiam si expōse caueat. C. de sacrosan. ecc. l. pe. in fi.
et in aut. vt spōsalitā largitas. s. fi. aut sunt pterita negocia pen
dētia. et tñc aut nō sunt in iudicio deducta et ad illa non porrigit
vt in pñ. iurib⁹. aut sunt deducta in iudiciū et tunc aut pendent
per appellationē et ad eam non porrigitur etiam si expōse dica
tur: vt in aut. vt cum. de app. col. j. in fi. aut pendēte iudicio cau
se principalis: et idem: vt in aut. vt in medio litis nō fiant. col. v.
Itō. ergo lex qua causat est q ad pterita porrigat dī intelli
gi de pteritis nō decisis seu finitis. Itē de pteritis in qbus nō
est iudiciū incobātū: vt nō. Jo. an. in. c. cognoscētes. s. de pñ. in
nouella. Decisa aut intellige snia: trāsactione: iuramēto: solutio
ne: qttatione: pscriptio: et similib⁹ modis. Itō. vñ exēplū.
dicit statutum q filie femine non succedant extantib⁹ masculis
et hoc

a **Idonei
tas . adde
tñ q pōt p
bati per te
stes. ita ha
bet in pro
xi. in deci.
rote. c. lxx
iij. hinc est
nō. q ydo
neitas alie
na exami
natur sue
alicui? cita
tione Inno.
in. c. in cau
sis. de elec.
Car. in cle.
fi. de refer.
et in cle. j. de
pcel. pben.
b **Dies.
adde tex. et
Albe. in. l.
magnā. C.
de dñ. et cō.
stip. i. l. tra
fecticie. s.
de illo. ff. d
act. et ob. q
est vtrū etiā
est dies le
galis et ta
cita. l. ij. C.
de in. emp.
c. potuit. d
loc. glo. i. l.
moza. ff. lo.
ma. not. in
l. quoties
in diē. ff. de
ver. ob. et i
l. si ita esse.
de ver. ob.
bart. in. l. si
stipulatus.
de ver. ob.****

Aecommodare est
deponere.
l. cū heredi-
tas. et do.
Bar. C. de
postu. in. l.
lucius. la. j.
ff. cod. 2 ibi
alex. ange.
cōfil. xxxv
incipit. qdā
nobil. In
nocē. in. c.
dudū. j. de
elec.

Petrus de anchorano super sexto Decretalium

non quod iste comendatarius censetur prelatus ecclesie. dicit glo. qd no. ex quo infert qd no facit fructus suos sicut nec alij habentes officium custodie. vt. c. gñali. s. eo. Aduerte qd si no bz tituli placitum necessario infert qd ecclesia comendata de vacare vt sic debeatur fructus ei qd bz gñam sup fructibus bonorum vacanti cui? dñi t3 hic glo. s. qd no vacat: qd no debeant tali fructus: mirabile hoc dicit. s. qd no habeat spolum siue placitum no vacet. z ppter ea dicit Jo. an. in nouel. qd materia comendatarii no est bz clara per tex. z pmissue loquitur de comenda in circuitu: z comenda i custodia no est in usu apud italicos fm eni qd saluado glo. dicit comenda in custodia. i. nouella. qd comenda bz quada affinitate siue attinentia cu placitura p qua ecclesia no de simplr vacare in qua habet titulus? comende qd titulus est causat? ad acquisitione fructuum fm Jo. mo. in nouella. Quero nuqd ad tale comenda vocabit patron? glo. t3 qd sic. z etia vocabunt oes quoz interest. Sz tunc qrit si vocatus no fuerit psonus an poterit pntare ante illa comenda casset. Jo. an. in nouel. dicit qd non. z remittit ad nota. p eni in. c. dudum. el. ij. ad fi. s. eo. in glo. de comenda qd pot tolerari qñ cu causa reseruati q in tex. dicunt alr pntare poterit z electores eligere. vt dicit. s. in. iij. nota. Quid dices i pmutatioe facta no vocato psona layco. dicit Zap. qd eo ipugnate no valet pmutatio z ea no cassata valebit pntatio psoni qd est veru qñ sciebant ad pntu pntare ius pntadi. Si no ignorabat psona no hñte rata dicta pmutatioe poterit pmutates ad sua bnificia redire. facit. c. si bnificia. j. de pbe. z cle. ne pcessioe. de re. pmu. Ro aut qre an cassatione pmutatiois facte irreposito psona pot patron? pntare z no ante cassatione comende facte eo irreposito est qd ex comenda patron? modicu ledit sed ex pmutatione multu fm Zapum.

- 1 Dilatio fm temporum distantiam dari debet.
- 2 Electus post notitiam electionis celebrata de eo potest adire superiorem z confirmationem petere.
- 3 Instructus quis personaliter comparere tenetur.

Uipientes

Dis Jo. an. glossauit hoc. c. fa paruas additioes cõiter ad quilibet glo. pro breuio r: ergo intelligetia. c. p modu notabiliu succincte expdiam quasi pro maiori parte glo. cu additionib? breuissimis quas in nouella ponit z summa. z diuide. c. vt in pma z scda gl.

- 1 Dilatio. Adde qd i dubio iteligitur. cõtinua glo. in rubr. ff. de duer. tẽ po. pserip. Bal. i. l. j. C. de ferijs no. in. l. p. cunarijs. ff. eo.
 - 2 Contumax. Adde qd no psumitur bo na fide liti gare. Bal. in. l. inge nium. ff. de sta. ho. bal. in. l. sancimus. ff. de iudi.
 - 3 Dilatio fm temporum distantiam dari debet. 2 Electus post notitiam electionis celebrata de eo potest adire superiorem z confirmationem petere. 3 Instructus quis personaliter comparere tenetur.
- Uipientes. Dis Jo. an. glossauit hoc. c. fa paruas additioes cõiter ad quilibet glo. pro breuio r: ergo intelligetia. c. p modu notabiliu succincte expdiam quasi pro maiori parte glo. cu additionib? breuissimis quas in nouella ponit z summa. z diuide. c. vt in pma z scda gl. Jo. an. in ver. cu interdu. qd dilatio dñi dari magna vel parua fm locoz distantiã. s. qd gl. opponit de l. supuacua. z soluit qd in no limitatis a iure vt in dilationib? z in pñis reru z filib? habet locu qd hic dñi in limitat a iure vniformiter astringunt oes: vt in iurib? alle. in glo. qd incipit: s. qño zc. cui adde qd no. xij. di. illud. in vltia gl. s. de re. in iteg. cu lris in gl. pe. Cte no. qd ista ostõ arctat electos ad illa qd hic dicunt qd in pfirmat: a quoz pfirmatione appellat ad papã. dic qd etia habet locu bec ostõ: z etia in postulationib? z puisionib? vt i glo. de postulant zc. qd qrit an h ostõ locu habeat in electo i magistrũ hospitalitatẽ vel tẽpli si appellet ad papã. z t3 qd no habeat locu i eis. idẽ Jo. mo. z Archi. ad hoc cle. lras. de pbe. z cle. qd pñgit. de reli. do. Circa appellatõne de q loquitur tex. qrit Jo. an. vtrũ habeat locu i appellatõne interposita ab interlocutoria iudiciali p pfirmatozẽ lata vñ qd sic: qd talis appellatio si est iusta deuoluit totã cam ad curiã sine noua citatõne: vt. s. eo. c. j. z vñ expsum. s. c. qñis. In dñi facit: qd si pñficiabit appellatio iniusta remittet cã ad iudicẽ a q. s. eo. interposita cu simi. absurdũ ergo esset electũ z alios de qbz i tex. frustra arctasse ad istã psonalẽ cõparitionẽ. Jo. Sui. z Bar. te nent qd habeat locu ista ostõ: z in pñdicta appellatõne. z Archi. dicit h cõiter approbari s. durũ videat. s. ita t3 curia: nec mirũ: qd petitio appellati z iudicis delatio idẽ faciũt. de appel. cordi. zc. cu de appellatõib? deuolutio ergo ista est tolerabilis: s. re manet durities i aduẽtu tot psonarũ z i pena fm Jo. an. Cte no. qd ista ostõ locu bz in cathedralib? z regularib? ecclesijs qd appellatio vel imediata subiectio defert ad aplice sedis examẽ. in dignitatib? ergo ipsarũ cathedraliũ ecclesiãrũ z regulariũ no vedicat sibi locu p rñem glo. qd incipit viroz quã tenet Jo. mo. z Archydia. Sz circa hec dubitat qd electioes facte i monasterijs imediate subiectis pape pot legat? pfirmare an ibi habeat locu bec ostõ. glo. qd incipit in h casu t3 qd sic fm Bar. Jo. mo. Archi. qd allegat. s. de rescrip. sup lris. in fi. cu simi. Tangit etia glo. si ecclesie de qbz hic no sunt imediate subiecte pñcipalr sed ex eo sunt subiecte qd metropolitane ecclesie sunt scismatice vel a saracenis capte. dic vt in glo. qd incipit in h casu qd pñqẽ qd iuris si no p appellatõne talis causa deferat ad papã s. de voluntate partiũ vel electioe iudicis: vel qd papa ad se negociũ renouauit. dic vt in ea. quã alij approbat. in nouel. nisi in eo qd dicit in electione in q dñi Sui. t3 Bar. Jo. mo. z Archi. pp similitudinẽ quã bz remissio cu appellatõne. z itelligũt de remissione partiũ notificata. C. de app. l. j. z ij. z de appel. intimati. Cte no. qd elect? post notitiã electiois celebrata de eo pot adire superiorem

z petere confirmationẽ. de quo dicit vt in glo. subaudi qd opponit qd zoipso qd se ingerit repellatur vt ambitiosus. Sol. vt in ea. Quatr aut dicat hñe notitiã: dic vt in glo. certã z idubitata zc. facit. s. de rescrip. ptingit. z. l. cu qdã. s. qd dicit. ff. de acq. here. Cte no. terminũ iuris ad cõparẽdũ cui? termini lapsus inducit talẽ puationẽ iuris qñiti. sec? in termino. c. j. s. eo. vbi post illũ terminũ pcedit in cã no ob. ptumacia no cõparent. Cte no. qd dñs psonalr cõparere z instruct? Regularit? no sufficit in causis cõparere p pcuratozẽ. qd dicit vt. s. de do. z cõtu. cu dile cti. z. j. de iudi. vbi est bona glo. dixi plene in. c. pastorat. de iudi. Et qd tex. dicit qd cõparere instruct? si ad pbãdũ dilatonẽ peteret extra curiã no debebit sibi pcedi. qd est verũ nisi in casibus in gl. qd incipit vt dispensatio. Quero dñi b qd dñs venire qd cito comode zc. si hoc renouat in dubiũ qd si no ita citovenerit qñter debebit iudex hoc arbitrari. glo. qd incipit. xxi. q. zc. dicit qd est recurrẽdũ ad vulgares dietas si de eis pñter: als ad legales de qbz in. l. j. ff. si qd cau. in hoc etia arbitrio dñs attendi tps qñitas z cõditio psonarũ: vt in iurib? alle. in gl. quã no. z sibi adde aliã s. de rescrip. nonnulli. vtrũ aut ab isto arbitrio iudicis si inqz arbitret poterit appellari. sentit Jm. in. c. fi. s. de fer. qd no. aliter sentit glo in fili in. c. sup his. de accu. sup vbo arbitriũ. z hoc no. Quero in hoc. c. dñs mēis ad iter arripiedũ. itẽ z tps arbitriũ ad cõparẽdũ z post illud expectat p. xx. dies. pone igit qd distas p. xx. dietas vsus felici diplomate venit in. an alios. x. dies lucrabit: ita qd no teneat corã papa cõparere. glo. t3 qd pñ uetio tps arbitriari quo min? cõpareat statim sibi nihil supra pñdest: s. pñctio termini limitati a iure vt mēis. z. xx. dieb? bñ sibi pñdest in hoc qd s. sic ante fi. terminuenerit in curia no tñ incurrat penas de qbz hic. si se ante fi. termini no pñteret. rñẽ dif ferẽtie inter pñctioẽ termini limitati z arbitriari ponit gl. quã singulariter no. in pñuise em qñbet rñderet dñi. nam limitata dilatonẽ dñs finiri dilatio: vt. l. a filia. s. alina. ff. ad treb. z in in certis no certis zc. vt in. l. dñuus. s. cu ita. ff. de ver. obli. Sed saluado glo. dñs vt iliter s. pñre in sup fecit

- 1 Lex cõtra cõtumacem non statim penam infligit.
- 2 Contumax reputatur qui in termino non venit.
- 3 Impedimentũ debet plene probari.
- 4 Impedimenti causa an sit legitima.
- 5 Impeditus mittere tenetur.
- 6 Causa contingens in persona procuratoris excusat dominum a pena.
- 7 Procuratoris culpa vel dolus an noceat dñi.
- 8 Probatio denegatur ei qui debuit instructus comparere.

Quod si per viginti dies

Nota qd post terminũ iuris cõparitioni pñfixũ dñs no cõparẽs expectari per. xx. dies. vtrũ ita sit cã termin? est pñfixus a iudice. dic qd sic si iudici videbit: vt in c. cõsuluit. de offi. dele. Immo plus qd pot retinere comparentẽ vt expectet ptumacẽ etia post terminũ: vt no. Jm. in. c. calũniã. de pen. Cte no. qd ptra ptumacẽ no statim lex penã infligit. sed expectat eni post terminũ per. xx. dies. Idẽ dñs facere iudex: vt. l. si finita. s. si forte. ff. de dã. in se. Sz nuqd postq ostat no cõparitur: iudex quẽ reputat ptumacẽ poterit mulctare sine alia citatione. z eadẽ est qd si petat pñdenari ptumax in expñsis. dic qd qdã est pena ptumacie q respicit pñcipalr pñsum sup quo ptumacia est dñta: vt qd ptumacẽ ferat snia p quã veniã ad pñmũ decretũ ad iurameta testiu z fi. Et tunc no requirit noua citatõ. Quedã est pena qd no respicit ipsũ pñsum s. extrinsec? venit: vt si p ptumaciã veller iudex pñdenare aliquẽ in certa quã titate vel remouere ab officio: tñc requirit noua citatio vt habeat terminũ infra quẽ doceat de sua excusatõne. ita no. Bar. i. l. fi. z s. si ad diẽ. ff. de re. mili. qd credo verũ nisi iudex veller mulctare verũ ptumacẽ qd tunc pot sine alia citatõne: vt. c. j. s. de iudi. vbi est casus. Cte no. qd reputat ptumax qd no venit in termino quãtũcũqz aduersari? no cõpareat qd pot eẽ verũ i ista materia electionis in q iudex supplet de facto: vt in. c. cu nobis. s. eo. In alia no materia nisi aduersari? cõpareat z accuset cõtumaciã et licentiat

licetatur non debet qui non venit cōmum reputari: vt no. Bar. in l. pperandū. §. 2 si qdem. C. de iudi. 2 no. in d. c. cōsuluit. et c. calūniā. prealleg. vbi videas. z. l. pperandū. §. 2 si qdem. C. de iudi. 2 vide glo. si. de do. 2 contu. c. venerabilis. ¶ Item no. q qui tenetur in certo termino cōparere personaliter si hoc non potest debet infra eundē terminū se excusare. talis enim excusatio habet vim comparitionis 2 eius loco succedit. nō mirū ergo si fieri debet infra eundē terminū. ar. s. de appel. c. si. Idē dicit in habente ratū vt hoc habeat infra tēpus in quo actū posset gerere per seipsum: vt in c. quā sit. s. eo. in. iij. q. ¶ Item no. q impeditur d. 3 plene pbari. 2 sic nō videtur sufficere pbario semiplena. alibi tñ videt sufficere. s. de re. iur. c. bertoldus. et c. ex li teris. de testi. in integ. alibi tenet doc. q pbari per iuramentū: vt in l. si. de feri. 2 plene dicit in c. ij. de dila. 2 spāle videt in hoc casu: sicut speciale est de personali cōparitione 2 q impeditus teneat mittere pcuratorē: 2 q ppter solā cōtumaciā excludat a iure suo 2 alia plura que per te colligas. ¶ Item no. q vtrū cau fa i peditū sit legitima: necne relinquat arbitrio p̄fidentis. filr vtrū maior d. 3 restitui ex clausula gñali vel nō: vt. l. j. ff. ex q. cau. ma. qz nō possunt: vt. l. cū qdam. C. de p̄scrip. xxx. vel. xl. an. ideo iura cū non potuerūt diffinire reliquerūt arbitrio iudicis: sicut multa alia que p̄sistūt in facto vt fides testis dilationis mora 2 similia: vt. l. j. ff. ex q. cau. ma. 2. l. iij. ff. de testi. 2. l. mora. de vsur. ¶ Item no. in ver. in l. up q impedit teneat mittere pcuratorē instructū. alibi dicit q nō tenetur nisi excusare. In quo casu an teneat mittere vel nō sic distinguit. Aut loqris de actore: 2 tunc teneat mittere ne in dānū incidat: puta p̄scriptionis: vt. l. j. ff. de iur. 2 tēpo. p̄scrip. Aut loqris in reo an teneat mittere ad cōtumaciā excusandā. 2 subdistingue. nā aut impedit venire rōne dignitatis 2 p̄uilegi. 2 hoc casu aut impeditū est perpetuū 2 teneat mittere pcuratorē: vt. l. si. C. de p̄cur. aut impeditū est tpale 2 nō teneat mittere: vt. l. pars lictarū. ff. de iudi. 2 de iniur. l. nec magistrat. Aut est absens 2 impedit ppter aliā causā q dignitatē 2 p̄uilegiū: 2 tūc aut impeditū nō est necessariū sed p̄babile vt studioz 2 teneat mittere: vt. l. sed 2 si per p̄toz. s. ibi. 2. s. rursus. ff. ex q. cau. ma. Aut impeditū est necessariū 2 p̄babile. 2 tunc aut parū duraturū: 2 tūc aut fuit in citatione p̄uent 2 teneat mittere: aut nō 2 nō teneat: vt. l. euidē. ff. de legatio. ¶ Item no. in ver. q 2 n̄p̄lomin 2 q qñ qñ ex causa legitima excusat a p̄secutione litis cessante illa causa impeditū teneat causam statim reassumere sicut ante impeditū tenebat. facit ad notata per Jnn. in c. ex rōne. de appel. s. de appellatē q fuit impedit 2 certa parte anni si cessante impeditū nō reassumpsit p̄secutionē appellatōis statim imputat sibi cui? rō est: qz qñ ali quid ppter necessitatē p̄cedit eaten? durat p̄cessio quaten? durat necessitas 2 nō vltur: vt. c. q pro necessitate. j. q. vij. 2. l. senas. 6 tus. ff. de offi. p̄f. ¶ Item no. q casus p̄tingēs in p̄sonā pcuratoris excusat dñm a pena. p̄cor. c. significatē. de pigno. 2. l. cum a iurib? C. q pe. tuto. ¶ Culpa x̄o dolus vel negligētia pcuratoris an noceat dñō dic vt. s. de appel. significatē. vt lit. nō pte. c. j. in si. 2. l. j. s. si pcurator. ff. si qñ ius dicē. non ob. ¶ Item no. in ver. electos. q m̄it? p̄uilegiū q nō cōparet legitime instruct? vt des buit q q nō cōparet villo modo. Jste em̄ est p̄uilegi? oī iure: vt. s. p̄xi. ver. ille x̄o q m̄it? legitime cōparet p̄uilegiū solū: qz sibi dilas tio extra curiā denegat ad pbandū. Alibi dicit q nō cōparere vel m̄it? legitime cōparere sunt paria. sicut nullū 2 inutile: vt. s. de trāsā. c. ij. 2. l. j. ff. qd cuiusq? vni. no. s. illa iura loquunt cū p̄sona q cōparuit electi legitima. s. si legitima s. nō plene in structa vt hic. vbi nō est tñ delictū. ¶ Item no. q denegat p̄batio illi q debuit instruct? cōparere. sile in l. si qñ. C. de dila. qd est verū nisi ex iusta causa: vt in tex. quē exēplificat vt in glo. vt disp̄satio sup pluralitate 2c. ¶ De glo. magis notabilib? positis sup isto. s. expedit eas succinpte p qñs. ¶ Primo qro si facta cōputatiōe dictarū reperit vna die venisse post terminū: nūqd poterit morā purgare. glo. q incipit s. pone 2c. 2 q nō: qz ista est pena descēdēs a snia canonis a qua sicut nō pōt appella ri: ita nō pōt morā purgari fm gl. quā tene mētī. Et ad eā adde qd dicit. s. eo. l. canon in. iij. q. 2 qd no. Bar. in l. si iuslā. de ver. obli. vbi de purgatiōe more plenissime. ¶ Secdo qro si 3 electi nō cōparent legitime vt disponit hęc p̄stitutio petat aduersa rius eū icidisse in istā p̄stitutionē. pcurator electi excipit q ista p̄stitutio in ipso nō vēdicat sibi locū ex causis: vt in glo. qd si ele ctus vtrū debet audiri: videt q nō postq est ipso iure p̄uilegi? d. glo. notabiliter dicit Jnn. nam oportet primo cōstare q sit de casibus hic exp̄ssis. Simile dicit glo. alibi cōtra sniam non potest opponi aliqua exceptio. nam si opponat q illa nō est sen tentia q nō lata a suo iudice debet ista exceptio admitti: vt est glo. singularis in cle. j. de sequel. posses. ad si. simile dicit Bar. si cōtra instrumētū est p̄bibiū opponere exceptiones poterit op poni q nō est instrumētū: qz cōfectū a p̄uilegiato. qd dic vt plene

per eum: vt. l. j. ff. quod vi aut clam. ¶ Item collige ex hac glo. q sup pena que infligit ipso iure per p̄stōnes est necessaria snia declaratoria. aliter nō v̄t q snia iuris ante declarationē talē sit exequēda. casus est singularis in c. cū seruū leges. s. si. de here. vtrū aut a tali snia declaratoria possit appellari. v̄t q nō qz a pe na legi vel canonis nō appellat: vt. l. si q pena. de ver. ob. Aliter dicit glo. h sup x̄bo p̄uilegiatos. q bñ no. ¶ Tertio qro si forte ista tps moderatū incidit vt p̄dicat. 2 nō venit elect? in eis. venit tñ postea anteq iudex federet p tribunali: vtrū iciderit i istā penā videtur q nō. vt. l. ij. ad. l. ij. ff. si quis in ius vo. nō terit. nam nō d. dicit p̄tumar qz si venisset n̄p̄l egisset tpe feriatū 2 sic iudice nō sedente. vt. l. si arbitrer. ff. de arb. ista eadē glo. dicit strariū. qz in tali tpe feriatū aliqd pōt agi 2 p̄ceditur tali tēpoze in istis cau sis idem no. in d. l. ij. ad si. ¶ Quarto qro pone cōparuit elect? in termino i q cōmode potuit vel postea infra. xx. dies sed pape vel auditoris copiā habere nō potuit. qritur an sit excusat? v̄t q sic. vt. c. ex infirmatione. s. de app. 2 in aut. s. ij. C. de tempori. app. 2. l. j. s. dies. ff. qñ app. sit. vbi est tex. notabilis q sufficit ad excusationē si iudex in publico non faciat copiā sui. nec imputa tur q ad domū eius nō inuenit vel ad ortos. gl. tamē ista de papa loquēs dicit q d. fieri requisitio ad camerā pape si ibi consuevit talia audire. q si generaliter loquere ēfct bona limitatio ad il lum. s. dies. ¶ Incidēt tñ qritur post istā gl. vtrū sufficiat qd iudex nō faciat copiā sui in publico ad excusationē: dicit qd nō sed requirē qd ille q cōparet 2 iudicē nō reperit hoc p̄testet i feri ptis 2 tui? est qd pluries p̄testetur. 2 credo eā verā inq̄tū tpe dicitur ex defectu iudicis d. 3 p̄testari. vt. l. j. C. de his qui p me. in. non app. 2. c. si iustū mētū. s. de appe. 2. l. j. s. si quis ip̄i p̄toz. de no. op. nun. 2. c. pastoralis. s. verū. s. de offi. or. inq̄tū. vero dicit qd d. pluries p̄testari credo tutū s. nō necessariū p snia q alle gat glo. Inq̄tū etiā dicit. qd fiat p̄testatio in scriptis nō cre do de snib? in quib? id super quo emanat p̄testatio. nō re quirebat scripturā. vt. l. si. C. de neg. ge. nam speciale est qd i cer tis casibus scriptura requiratur de quibus. j. de cens. c. j. i glo. magna 2 magistra. Alia in glos. huius. s. scripta qz communia sunt non expedit nobis hic referre.

1. Officium iudicis inquirentis in negotio electionis sup tribus versari dicitur.
2. Absens 2 ignarus possunt pcuratorē constituere.
3. Ecclesiariū bona qñq sunt cōia inter caplm 2 prelātum.
4. Electio prelati pertinet ad capitulum.
5. Opponentes an ad curiam venire teneantur.

Ad hoc quod diligens.

In isto. s. statuu n tur. vij. de instructo ribus mittēdis qñ electio est cōcor. s. quod esse debeat quales per quos 2 qualr mittant ad qd 2 qñ 2 cui? exp̄ssis. 2 ista intelli gan? repetita in. s. ij. cū electio est discors. ¶ Item no. q super trib? x̄sā offiū iudicis inq̄retis in negotio electionis sup perso nis eligētib? 2 electi. Jte sup ipsa electione vtrū sit canonice ce lebrata fm formā. c. qz ppter. s. eo. 2 sup his oibus iudex pōt ex 2 offi inq̄rere: vt. s. c. cū nobis oli. 2. c. bone. el. j. d. postu. ¶ Item no. q absens 2 ignarus pōt p̄stui pcurator: h̄ hac rōne p̄tin gat decisionē cause retardari: vt dicit tex. opo: rebt em̄ talē pro curatorē h̄re dilationē ad dñm p̄sulendū: vt. s. de p̄cu. dilectis. exp̄ssis tñ dñt absentes: vt. l. gñaliter. C. de re. creat. 2 not. Bar. in l. ij. s. defendi. ff. ex qui. cau. ma. 2 quicqd sit in alijs causis in istis de qbus tex. loq̄tur d. 3 pcurator venire instruct? facit. s. de iur. calū. in p̄p̄ctradis. ¶ Item no. q electores debēt mittere duos de caplo ad curiā p negotio electionis aliter p̄uilegiat: vt j. eo. ver. vel si p̄sonas. 2 est spāle in casib? hui? c. cū appellatio vel imediata subiectio deuoluit causam ad curiā. In alijs peti tio p̄firmatōis nō v̄t de necessitate incidere electorib? s. electo vt. s. eo. quā sit. s. ceteri. ¶ Item no. q bona ecclesiariū qñq sunt cōia inter caplm 2 prelātū. qñq diuisa. 2 est dñia inter istos modos: vt. c. edoceri. s. de rescrip. filr alia negocia ecclie expli cāda p̄tinet ad eos. qñq diuisim: qñq cōiter: vt. c. nō est. s. c. li. 4 de s̄ue. 2. j. ne sede vac. c. j. ¶ Item no. q electio plati p̄tinet ad caplm: exp̄sse tñ q iminet in negotio electiōis debēt fieri de bonis ecclesie vacātis: qñ est electio p̄cor: qz de eius utilitate agit: ergo onus subire d. 3 vt. l. fm naturā. de iureiur. ¶ Item no. in ver. si x̄o. q qñ electio est celebrata i discordia de vno vel plu rib? in p̄sonis instructis mittēdis ad curiā nō d. 3 granari ecclie fia sed epi electi. Rō forte est: qz nō vtiliter tunc videt caplm puidere ecclie vacāt: ergo nō tenent exp̄ssas in re sibi inutili ministrare: sed elect? q accommodant assensum cū enim min? vti liter alicui negotiū gerit exp̄ssas nō tenet soluere. iuxta nota, per Bar. in l. iam tamē. s. pe. ff. iudi. sol. ¶ Item no. q si electi in discordia nō ministrāt personis mittendis ad curiā sunt p̄uilegiati iure eis quesito 2 nō est ista p̄uilegiatio ipso iure sicut qñ nō per sonaliter cōparet. de quo. s. s. p̄xi. ¶ Item no. q cū in plurib?

Petrus de ancharano super sexto Decretalium.

locis pōt iudex de causa cognoscere. ipſi eſt cognitio in quo lo
co dē vtilari causa. in cui⁹ cōſideratiōe dē hīe eſtate pte oculis
z vtilitatē litigatiū cōſiderare. vñ p parua causa nō debet ptes
trahere ad remotas ptes ne expēſe excedāt litis eſtimatiōe: vt
eſt caſus no. i. l. cū poſt ſuiaz. C. de ap. z. ij. q. vi. anterior. qd no.
p limitatiōe. c. cū eſs. de of. or. ¶ Itē no. q iudic⁹ eſt cognitio
vtrū velit p ſe pbatōnes recipere. an xō earū receptiōe alteri
cōmittere. facit. ſ. de fideiuf. pſtitut⁹. ſ. de forma cōmiſſionis z
remiſſiōis. cui⁹ xō expēſis debeat fieri miſſio ad abſentē. dic vt
d. l. gñaliter. z. ſ. de reſcrip. ſtatutū. ad ſi. ¶ Itē no. vtrū oppo
nētes debeat venire ad curiā vel nō. de quo in tex. z glo. ſi ergo
ſunt plures zc. dic vt in ea. ¶ In glo. ſed an teneamur offerre
adde qd no. Bar. in l. p̄tor aut. ſ. ſi q̄s parat⁹. ſ. de no. ope. nun.

1 Electio infra octo dies electo preſentari debet.

2 Negligentiā electi in mittendo nuncios instructos an excuset
eligentes.

3 Capituli paucitas excusat a miſſione.

Ceterum si eligentes. Moderat⁹ tps infra
quod debet eligētes
preſentare electionē electo: z ſfacientes punit in beneficiōz ſu
ſpēſione z expulſione a pſecutione pceſſus. Dicit glo. ij. hui⁹. ſ.
q hic. ſ. habet locū gñaliter in oib⁹ electionib⁹ de qbus loqitur
c. quā ſit. ſ. eo. vbi erat tempus arbitrarīū q cito cōmode pote
rant zc. hic xō pter illud arbitrarīū habent octo dies. dicit tñ
Jo. an. in nouel. q illud. c. quā ſit h̄z locū i oī electiōe q̄firmada
eſt. pena tñ hui⁹. c. reſtringit ad cathedrales z regulares de qb⁹
ſpāliter loqitur. pbat hic p verbū electiōes ipſas. z p p̄tinuatiō
nem illi⁹ vt. ſi pſonas. j. eo. ſ. z rō. c. ſtatutū. j. eo. ti. facit qd ipſe
no. ſ. eo. vt circa. ſup glo. ad papā. ¶ Itē no. q iſra octo dies
dē electio pſentari electo. Quid aut iuris ſit ſi infra iſtos octo
dies ptingit impedimētū. dic vt in gl. z ſimi. quā ſequunt⁹ Jo. mo.
z Archi. q̄ facit ad nota. p Jmo. in. c. ex rōne. de ap. vtrū impe
dimētū ptingēs ante finē anni. tali tpe quo nō potuiſſet causa
expediri excuſet appellatē a negligētia pcedēt tps. z dic q nō.
p quo optime facit. l. ij. ſ. ſi q̄s tñ. ſ. ſi q̄s cau. ¶ Itē no. q ſoli
culpabiles in obſervantia tps hic pſiri punit⁹. z cū iſta pena
reſpiciat ſingulos vt ſingulos nō vt caplm ad ei⁹ evitaciōe vñ
q ſinguli pſtare poſſint. facit qd no. Jo. an. poſt Jmo. ſ. de po
ſtul. bone. el. ij. vbi plene videas ſi mādātū penale dirigit caplo
z eſt pena q̄ aſſert oānū ſingulis qd habēt agere illi q̄ timēt cō
miſſione pene. dic vt ibi. ¶ Incidēt qrit h̄c gl. qd ſi nō appa
ret q ſint culpabiles. Quid q null⁹ teneat⁹ vt. l. abſentē. in p̄nū
arguit q oēs exēplo pluriū quoz vn⁹ letaliter vulnerat z neſciē
q̄s vt dicit gl. qd an ſit verū plen⁹ pſeq̄re vt p Bar. in l. ſi rira.
ſ. de ſicca. z pcludit cū glo. in qōne quā format de culpabilib⁹
vt lapſus termini ſiue tps ſufficiat ad pbandā culpā ſuā: vt no.
ſ. de reſcrip. plerūq. ¶ Quarto no. q qñq̄ q̄s excludit a pſe
cutione cauſe q̄ cernit intereſſe cauſe ppter culpā ſuā eſt exclu
ſus ipſo iure ppter verbū totaliter. Quid ergo ſi admiſſus fue
rit nō oppoſita tali exceptione p̄uatiōis: videſ valere iudi
ciū: vt. l. ſi fili⁹. ſ. veterani. ſ. de pcura. z. C. eo. ti. ita demū. glo. q̄
incipit. z ſic hoc ſentit. z allegat p hoc pſtitutiōe vt circa. eo. ti.
z ita tenet Jo. mo. z Archi. in habilitas ergo pſone nō reddit iu
diciū nullū niſi opponat⁹ exceptio. ar. ſ. l. cū nō iuſto. ſ. de collu.
dete. z dixi in. c. ſciſcitati⁹. ſ. de reſcrip. ¶ Itē no. in ver. oib⁹ q
ſuſpēdiſ q̄s a bñſicio ad tps. z expone bñſicijs. i. pūctib⁹ bono
rum. Circa hoc t̄git glo. vtrū iſti ſuſpēſi a bñſicijs pſequētiā
ſint ſuſpēſi ab officijs. tenet q nō: q̄ officiū eſt onus. z ppter cul
pam pōt a bñſicio ſeparari: l̄z alſ ſit cōnexū. facit. c. paſtoralis.
ſ. de app. Si tñ iſti ſic ſuſpēſi officiabūt eccleſiā debēt hīe ſolā
ſuſtentatiōe: vt no. ſ. eo. c. cū vintoniēſis. in glo. nota. z q̄ reſi
duū in vtilitatē ecclie puerit fm Jo. an. poſt Bar. z Jo. mo. de
cleri. nō reſi. c. pe. de ver. ſig. c. ſi. z ſigna iſtā glo. Ecce uerſo enim
nō eſt dubiū q ſuſpēſus ab officio per pſequētiā eſt ſuſpēſus a
bñſicio. qd dic vt plene legiſ z no. in cle. ſi. de peni. ¶ Itē no. in
ver. ad que. q ſuſpēſus a bñſicio ſi immiſcet ſe ipſi⁹ adminiſtra
tioni ppetuo eſt p̄uatus z ſic ſuſpēſio tēporalis efficit ppetua
ppter culpā: nec poterit ordinari ſic p̄uato illud idē pferre: vt
in glo. intelligebat⁹ zc. idē Jo. mo. z Archi. p̄uat⁹ ergo bñſicio
ppter culpā eſt effect⁹ ad illud inhabilis intm q̄ ex noua colla
tione nō pōt illud recuperare. ad hoc. j. eo. c. cōmiſſa. ſec⁹ in illo
cui⁹ electio eſt caſſata ppter formā omiſſam vel aliū defectū nō
cernētē electū. facit qd no. ſ. eo. ſup eo. z. c. cōſiderauim⁹. ¶ Itē
no. in ver. vel ſi pſonas penā eligētiū q nō mittūt pſonas inſtru
ctas vel exptas nō miniſtrāt. ſunt em p̄uati bñſicijs. z ſubau
di p ſuiaz: q̄ nō delinquit tñ in iſto caſu ſicut in p̄ncipio. ſ. cū
electiones nō pſentāt z magis q̄ ſcdo. dic vt in glo. p ſuiaz zc.
que ex hoc iſert q̄ in iſto caſu. ſ. cū p ſuiaz ſunt p̄uati. imiſcetes
ſe interim nō ſunt ppetuo p̄uati ſunt iſti. z cum hac glo. ſcor.
Jo. mo. z Archi. ¶ Itē no. in ver. etiā ſi. q negligētia z ptem

ptus electi in mittēdo nūcios iſtructos vel miniſtrādo expēſas
nō excuſat eligētes. l̄z em idē ſit negociū: tñ vn⁹ exclusio vel p̄i
uatio nō tangit reliquū: vt. j. ver. nūpilomin⁹. Et ſi dicat q̄re co
gunt eligētes mittere poſtq̄ ſciūt electū fore p̄uatū ſi p̄tēnt im
plere qd d̄z vt. ſ. eo. ver. q̄ſi electi. Solue vt in glo. q̄ incipit ſed
ad qd. cū qua p̄cordat Jo. mo. z Archi. ¶ Itē no. q paucitas
capli excuſat a pſonali miſſiōe qd glo. opponit: q̄ vn⁹ ſol⁹ ſe
opponēs venire teneſ. Sol. vt in glo. paucitas zc. vbi q̄rit q̄ di
cant pauci cū q̄ p̄dicti p̄cor. z ſubdūt q̄ qñ p̄dicētes nō p̄nt mit
tere niſi vnū: illū mittere teneſ. ar. ſ. ſ. p̄ri. ver. z qñ. idē dicunt
de pſonis iſtruct⁹ vt ſaltē mittarū ſi nō p̄nt plures vt ſic in q̄tū
poſſibile ſit huic p̄ſoni ſatis fiat fm Jo. an. ¶ Itē no. in ver. et
nūpilomin⁹ q negligētia eligētiū nō p̄ndicat electo. Quid de
pceſſu cū eligētib⁹ habito vtrū p̄iudicabit electo. glo. q̄ incipit
z ita t̄z q̄ ſic electo ſciēt ſi nō ignozāt. cū q̄ p̄cor. Jo. mo. z Ar
chi. z vide qd no. Jo. an. de elec. dudū. el. ij. ſup ver. p̄ſtare. z ſup
x. pſtitutiō. z de iſto iure cū. ſ. ius vn⁹ ab alio depēdet q̄ſi factū
autoris p̄iudicat bñti cām ab eo vel cō. dic plene vt. ſ. de re. iur.
q̄uis. z de cā poſ. olim. z. c. p̄ſonib⁹. de iurepa. z. c. ad p̄titionē.
de accu. z. l. denūciat⁹. ſ. q̄ tñ. de adulte. z. l. ſepe. ſ. de reg. iur. q̄
ſilia ſunt bona. ¶ Quid iſte tex. excludit electores a pſecutione
ne negocij ſi nō ſuauerit q̄ hic dicunt⁹. z talis exclusio nō nocet
electo: nūqd ergo iudex electū ſtatim p̄firmabit. vt q̄ ſic poſtq̄
null⁹ admittit⁹ ad p̄dicētiā. glo. q̄ incipit vt q̄ nō venit zc. dicit
q̄ iudic⁹ officiū nō q̄ſcet. d̄z em ſupplere in iſtis ſpālīb⁹ ſicut ē
in cert⁹ alijs caſib⁹ quos gl. enumerat quā no. eſt em pulchra ma
teria an iudex in cauſis poſſit de facto ſupplere z impedere ſuū
offiū nō p̄titiū. pōt em i caſib⁹ hic notat⁹ in gl. Bar. in dictā ma
teria pulchro ſilo pſeq̄ in. l. iij. ſ. hoc aut iudiciū. ſ. de dā. iſec.
vbi diſtinguit inter officiū qd reſpiciat publicā vtilitatē z teneſ im
pedere: vt puta ſi malefactores pcedere z punire: vt. l. p̄gruit. de
offi. p̄ſi. z officiū qd reſpiciat vtilitatē p̄uatā: tūc aut cernit et al
teri⁹ iudic⁹ reuerētiā. z ſi teneſ puta tradere aplos nō p̄tēti:
vt. l. eos. i. ſi. C. de ap. Aut mere cernit vtilitatē p̄uatā. tūc aut
reſpiciat miſerabiles pſonas z actū p̄iū. z ſubdiſtingue. nā aut pōt
ſup hoc p̄tēdere p̄babilē ignoratiā z nō teneſ: vt. l. j. ſ. magis. ſi
de magiſ. ſue. aut hic nō pōt p̄tēdere z teneſ: vt. ſ. de of. p̄coſul.
l. neq. ſ. aduocatos. z. l. illicitas. ſ. ne p̄tētores. de of. p̄ſi. Si
xō tales nō reſpiciat ſi alios: tūc aut eſt timor ne tales pueniāt
ad rixas z arma z teneſ impedere z occurrere: vt. l. eq̄ſimo. de vſu
fruc. z qd no. Jmo. i. c. q̄m ſ. de pba. Aut de hoc nō eſt dubiū ſi
alr litigāt. z tūc d̄z ſe iſterponere ad p̄cordiā q̄tū pōt: vt. c. j. z ibi
no. de mu. pe. Si xō nō pōt z tūc dicat q̄ qdā ſunt q̄ radicant⁹ i
pſonā ipſi⁹ iudic⁹ vt ferre ſuiaz: dare dilatiōes z ſilia. Quedā
ſunt q̄ radicant⁹ p̄ncipalr in pſonā p̄is. p̄mo caſu aut tale officiū
exerceſ ſi abſentē z nō d̄z niſi pte p̄tēti: vt. ſ. iud. ſol. iā tñ. ſ. pe.
z. l. p̄perādū. ſ. z ſi qdē. C. de iudi. aut exerceſ p̄tib⁹ p̄ntib⁹: z tūc
aut tale officiū p̄tinet ad liſ ordinatiōe aut ad liſ deciſiōe. p̄mo
caſu aut reſpiciat publicā iuris obſervatiā vt in libellis apte cōci
piēdis dilatiōib⁹: b̄cuiādis iuramēto cal. z ſi. pōt pte nō p̄tē
te: vt. l. j. ſ. de of. aſſel. z. l. p̄perādū. in p̄n. p̄allegata. z. l. ij. ſ. q̄
veremur. de iur. calū. aut reſpiciat p̄is vtilitatē vt q̄ ples habēt
vnū pcuratorē z nō valet pte nō p̄tēti: vt. d. l. iā tñ. ſ. pe. ſcdo ca
ſu q̄ p̄tinet ad liſ deciſiōe: tūc in bis q̄ emergūt an liſ pte. nō
valet ſi nō petant⁹. In bis xō q̄ emergūt poſt liſ p̄tētiōe nō
regrit p̄titiō: vt. l. ediles. ſ. itē ſciēdū. de edi. edic. ſ. Et h̄c de
ſcdo mēbro. de bis xō q̄ fundant⁹ in pſonā iudicis. Quedā ſunt
que vt dixi radicant⁹ in pſonā parē vt pducere teſtes ſi eos oppo
nere. iſtra pducere: ſi ſilia. z tūc aut loqmur in bis q̄ ad publicā
vtilitatē p̄tinet vt decore iudicis: vt q̄ ex cōicati: ſiames z ſiles
nō aduocēt corā eo. z pōt impedere ſuū officiū nō penit⁹: vt. l. quos
p̄hibet. ſ. de poſtu. z. c. pia. de excep. Aut circa alia reſpiciētia
p̄uati cōmodū z tūc aut vult impedere ſuū officiū iſterrogādo te
ſtes: aduocatos z alios. z pōt: vt. l. vbi cūq. ſ. de interro. act. z. c.
cū iōanes. de fide inſtr. aut vult impedere officiū ſuū i pducēdo te
ſtes: iſtra z alias pbatōes nō pductas a pte: z tūc p abſente
pōt tā in cā p̄in. q̄ appellatiōis: vt i aut. q̄ ſemel. C. q̄no z q̄ in.
z. l. ampliorē. C. de app. z hoc eſt qd dicit lex q̄ ei⁹ abſentia: deſ
p̄ntia repleat. l. iudicis. vt. l. p̄perādū. ſ. ſinaſt reus. C. de iudi.
Aut vult p p̄ſte ſupplere z tūc regulariter nō pōt. z ita intelli
gunt oia iura dicētia q̄ iudex nō pōt de facto ſupplere l̄z de ius
re poſſit: vt. l. j. C. vt q̄ deſunt aduo. par. iudex ſup. z. d. ſ. hoc aut
iudiciū. ſallit i duob⁹ caſib⁹ p̄mo ppter inq̄rēdā x̄itatē inſtrū in
iudiciū deducti: vt in auſ. de tabel. in p̄n. z ibi no. ſcdo. ppter
inq̄rēdā p̄titiōe teſtiū iudicior. nā ex ſuo offō mittit p vicinis
vt no. l. ij. ſ. de teſti. i glo. ſup x̄bo inimicitie. z p̄dicta ſunt x̄a
in ciuilib⁹. In criminalib⁹ i diſtincte pōt pducere pbatōes ad
defenſas z offenſas: z teſtes et publicaſ atteſtatiōib⁹. iuxta no.
per Jmo. i. c. cū clamor. de teſti. ſ. z. l. ſi nō defendant⁹. ſ. de p̄ſi.
z per Bar. in diſputatiōe q̄ incipit. iudex malefici op. Et ad p̄e
dicta adde

dicta adde qd no. Inno. in. c. ad nostrā. el. ij. de iureiur. ubi oīno videas an pro iurib? ecclesie occupatis iudex possit impendere suū officiū nō petitiū et ex officio pcedere sicut pōt pro iuribus fiscalibus. dic vt ibi. ista quibusdā additis tūgit Bar. in. §. hoc autem iudiciū magis plire: sed in substantia nō plus dicit. et videtur quod de materia nōr. de postul. bone. el. j.

1 Electio et postulationi non sunt eiusdem nature.
2 Postulandi nō veniunt patientes defectum in ordinibus vel etate.

3 Postulati sue postulationi consentire non tenentur.

4 Postulatio dependet a gratia.

Deniqz Hucusq; dictū est de electione qualiter eligētes electi et opponētes debeant se habere: et soluti esse. Et que pena eis imminet si nō seruauerit hec statuta. Sequitur videre cū nō per viā electionis sed postulationis ecclesie pūdet et causa ad curiā deuoluūt qd pdictis incēbat et que pena imminet. ¶ **¶** Ho. pmo qd aliud statuit quo ad quedā in electione: aliud in postulatione. Ex quo pty qd electio et postulatio nō sunt eiusdē nature: et sic ad eligēdū mādātū habēs non poterit postulare. ad hoc. §. eo. innotuit. In p̄mū videt casus. §. eo. in causis. nā postulatio est pparatio: et ad electionē: ergo vno cōmissio videt reliquū cōmissum: vt. l. ad rē mobilē. et l. ad legatū. ff. de pcur. de hoc not. in. d. c. in causis. et §. i. d. c. nullus.

2 ¶ **¶** Secūdo nō qd nō sunt postulādi patientes defectū in ordinibus: vel etate illegitime nati et alijs ecclesijs alligati et filies. de qb? in. c. si. §. de postu. In ordinib? vel etate qd dispēare possint dic vt in glo. qd patiant cū illegitime nati. oīc vt in. d. c. innotuit cū criminosis. dic vt. c. at si clerici. de iudi. ¶ **¶** Tercio nō qd al ligati alijs ecclesijs si postulent nō tenent ad obseruantia hui? p̄sonis. Idē in postulanti? eos fm quosdā cū ista litera dicat nihil quo ad eos immutari de iure. Jo. and. post Archi. dicit qd tūc est sūm tenere. ppter idēp̄tate rōnis hui? ¶ **¶** Quid de ep̄is qui nō renūciauerūt loco s? ordini. t? hic Bar. et Jo. mo. qd sunt eligēdi. Archi. qd sunt postulādi. Jo. an. remittit ad nō. per cū. §. de renū. post trāstatiōē. sup glo. ij. In hoc tū p̄dicti p̄cor dant qd et si postulent ire tenent. cū rō hec exp̄sa cesset in eis.

3 ¶ **¶** Quarto nō qd postulati nō tenent p̄sentire sue postulationi. postulant ergo si volūt nec ex hoc de ambitione notant fm Archi. qd alle. nō. p. Inno. §. eo. cū in iure. ¶ **¶** Quinto qd postulātes p̄cor dicit et discorditer sunt filies eligētib? in mittēdo p̄sonas instructas et ministrādo exp̄sas quas ministrat de bonis vacātis ecclesie si in p̄cor dicit: s? quāto in discordia de bonis p̄p̄is: vt. §. §. ad hoc ibi si nō. Incidēt tūgit Jo. an. quid si nō habet p̄opriū: qd sunt regulares. dicit qd de cōi. §. de accu. ex parte. et cōpen. fm. Bar. Jo. mo. et Archi. et nō. j. in glo. si. ad si. qd loq̄tur de tali postulato non habēte p̄p̄iū qd sibi ministrabit exp̄sas

4 ¶ **¶** dicam. j. lari. ¶ **¶** Sexto nō qd postulatio depēdet de grā. qd intelligit vt in glo. l. ille. et. Sup qua dicit Jo. an. qd qd postulādo fit a duplo maiori parte innotuit iuri et grē ex eo qd p̄ualet elēctioni. §. eo. scriptū. Item qd ea pendēt: alia electio vel postulatio admitti nō debet. §. de postula. bone. et qd postulātes resiliere nō possunt a postulatione: vt. d. c. bone. el. ij. gratie nō innotuit qd nō datur actio vt postulatus concedat. nam vt ter. hic dicit cōsensus eius nō valet: qd a superiorē dependet. habito tū eius cōsensu poterit officiū iudicis implorari. qd tangit Jo. and. §. c. scriptū. sup glo. hoc dicit. Ultrā aut si superior ad quē spectat cōfirmatio annuat postulationi videat hoc ipso postulātū confirmare. vide in. c. in causis. in nouella ¶ **¶** Ultimo nō. in. §. p̄cor. qd licet quis teneat ministrare exp̄sas in principio: tū in fine eas repetit. qd si sit verū glo. magis p̄seq̄tur que sentit qd isti ministrātes sint similes negociorū gestorib? in qbus habet cōsideratio: an vtiliter vel nō administrauerint. de qbus et etiā de pcur. an recuperet si obtineat vel succubant in causa. dixi plene referēdo Bar. in. c. cū pro causa. de pcur. ipse nō. in. l. iam tū. §. in hac. ff. iudi. sol. et vide de istis exp̄sis factis in negotio electionis: vt nō. plene. §. eo. vt preterite. ¶ **¶** Quero de tali qōne vacante quodā monasterio monachi cōcor dicit in abbate postulant quendā de ordine predicatorū modo cū ille velit suā postulationē p̄sequi nec habeat p̄p̄iū est in q̄stione an postulātes teneant eidē de bonis monasterij super dicti negocij p̄secutione sufficiētes exp̄sas ministrare: ¶ **¶** Idra. cōsultit qd sic rōnib? j. scriptis. et primo: qd sicut vsufructus legatus adminiculis indiget sine qb? qd vti frui nō pōt sine viā et itinere. et ideo ad hoc p̄p̄ietarius obligat: vt. ff. si vsufu. pe. l. j. §. j. Sic videt qd postulātes ad expensarū adminicula teneant cū sciuerint naturā negocij qd nō pōt alibi qd in curia expediri et cōditionē persone pauperis et nihil habētis. facit ad hoc. ff. de leg. iij. fidei cōmissa. §. si seruo. et de vsu et habi. l. plenū. §. equitij. de iudi. sed si suscepit. §. j. Secundo sic sicut tenet filius diues ad alimenta patri mopi p̄stenda: sic et pater filio: vt. ff. de liber. agnoscen. l. j. §. j.

in prin. sed sicut est qd de bonis alicuius ppter paupertatē p̄stantur alimēta p̄curo iam nato de cuius tū filiatione nō cōstat immo etiā nascituro: puta vētrū: et p̄possit ad partū vsq; perueni re: vt. ff. de carbo. edic. l. sed et si is. §. qui aut. et de ventre in pos. mittent. l. j. §. generaliter. ergo pro futuro patre p̄stabitur necessaria: vt ad paternitatē peruenire possit l? p̄deat ex euctu: sicut integra partus natiuitas. Tercio si cōtra seipsum ppter paupertatē qd aduersario p̄stat exp̄sas: vt. ff. de inoffi. testa. l. si instituta. §. si de inofficio. quāto magis pro se et pro p̄secutione operis qd ceperit. Quarto videt exp̄sum qui legat alicui mīlitiā videt legare oēs exp̄sas que necessarie sunt ad ingressum militie: vt nō. ff. de leg. iij. l. pe. §. vlti. Sic videt de istis postulātib? ad militiā ecclesie qd teneant ad necessarias exp̄sas sine qbus qd querit haberi nō potest cū postulat? sit pauper nil habens. pro hoc de accu. ex parte. nec donatio in hoc vertit ex parte postulantiū sicut nec marit? dicit donare vxori ad ipsum pro ficiēti quocūq; vadat: de eius tū cōsensu. et subditur ratio: qd nō donat qui necessarijs oneribus succurrit: et sic appellant talium sumptū stando onera necessaria et necessario exhibēda: vt. ff. de do. inter virū et vxor. si quis pro vxore. et de pac. do. inter socerum. §. conuenit. Quinto et vltimo hic fuit sententia Bar. in hoc. c. in glo. pe. in fi. et Jo. and. hic in vltima glo. ad fi. Ista sunt verba sua. Consilio. xxv.

- 1 Civitas romana dicitur cōsecrata martyrio apostolorū.
- 2 Pape et imperatoris domitia dicitur esse distincta.
- 3 Claritas et inconstancia reprobari debet.
- 4 Filius fratris vel sororis an dicatur nepos.
- 5 Habitantes in comitatu gaudent p̄uilegijs ciuitum.
- 6 Contractus initus cum tyranno an valeat.
- 7 Electiones an possint fieri in terra tyranni.

Fundamenta. ¶ Nota qd l? pluribus xp̄s

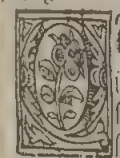
apostolis tū p̄cesse eis voluit Petrū tanq̄ caput. Sicut in regimine vrbis rome deuētū est ad vñū caput scz ad principē. l. ij. §. nouissime. de ori. iur. ff. pluralitas ergo principatū nō est bona. vñ? ergo princeps. vij. q. j. in apib? ¶ **¶** Itē nō qd p̄dicatio apostolorū diuulgata extitit per totū orbe: ideo nullus pōt p̄tendere p̄babile ignorantiā: qd per eos xp̄s oib? innotuit. de quo. xxxvij. di. c. si. ¶ **¶** Itē nō qd ciuitas romana dicit p̄secrata martyrio ap̄lorū. Ex quo nō. Archi. qd p̄ occisionē sancti factā in ecclesia non sit illa polluta s? pot? cōsecrata: de quo nō. j. de p̄sec. eccle. vel alta. c. vno. ¶ **¶** Itē nō. ter. cū dicit oib? sacralis et cōcto p̄plo qd in donatiōe quā facit dñs de aliqua ciuitate sua d? p̄p̄s p̄sentire. nā inuit? nō videt qd possit cogi nouū dñm acceptare: vt. l. inuitus. ff. de fidei i. lib. et de ista p̄cessionē et donatiōe vrbis vide in pallea p̄stātū. xxvij. disti. ¶ **¶** Ultrā aut dictā donatiōē p̄stātini futuri impatores potuerint reuocare. Accur. et qd dicta donatiō non tenuit. in aut. qd opz 2 epos. in prin. Jo. §. vide in de. j. de iureiur. ubi de hoc. ¶ **¶** Itē nō. in ver. inuiste arbitrās. qd pape et impatoris dñia sunt distincta: nec pueniūt in eodē loco. nā vt ait lex ex p̄uersione equali p̄tēio dignitatis nascit? vt. l. obseruandū. ff. de offi. p̄si. hinc est qd roma ferre duos nō potuit scz Romulū et Remū: vt in pallea. c. in apibus. et cōmunio parit discordiā: vt. l. cū pater. §. dulcissimi. de leg. ij. et cōiter negligit qd cōiter possidet vt. C. qd et qd. quar. pars. de. l. j. Terc? tū iuris ciuilis dicit qd de? distinxit dominiā p̄ferens papā in sp̄ialibus et imperatorē in tp̄alib?: vt in pallea. aut. qd opz epi. in prin. et. c. solite. de ma. et obe. et fm hoc nō esset disputandū qd sit maior. et qdlibet d? reputari maior in suo dñio. dic tū vt nō. j. de iudi. nouit. et de fo. cōpe. licet p. Inno. ¶ **¶** Itē nō. in ver. nunq̄ obduxit obliuio re. qd deformatio ciuitatis: tēpla violata: et fides ciuū corrupta sunt signa euidentia mali regiminis: et sic p vñū factū pbat aliud et causa pbat p effectū. xij. q. ij. quatuor. ibi p̄rogata loco? doceat. filr mali mores subditorū arguūt negligētiā p̄latorū. xvij. di. puenit. et fac. xvij. di. p̄usq; s? omisso isto ar. arguēdi malū regimē p effectū. Quid dices si qd tenebat aliqd facere vt picturā in certo loco vel exp̄sas in re forte sibi obligata vel p̄stare alicui alimēta vtrū sufficiat p̄bare picturā factā vel exp̄sas et alimēta ex eo administrata qd apparet hoīem viuere et edificia resecta. videt qd p̄dicta p̄bari sufficiat qd sine sumptib? suis virib? nō subsistūt: vt in pallea. iuribus. dñtamē facit an p̄sumat iste fecisse qd eas repetit si aliter nō apparet. dic vt nō. Bar. in. l. cū seruus. de verb. obli. qd alleg. 3 l. notabilē. C. ubi pupil. edu. de. l. si. ¶ **¶** Itē nō. in ver. qd plura qd varietas et incōstātia reprobat et ex hoc ciuitas infamat. Ex quo pty qd rebellio est delictū p̄cernēs ciuitatē: et sic res inatata dicit de postinq̄re. de quo alibi dubitat an. l. vniuersitas delinquat de quo delictū dixi plene referēdo Bar. in. c. dilect. de symo. et nō. Inno. in. c. granē. de sen. exc. ¶ **¶** Itē nō. in ver. hac irrefragabili enumerari plura noīa dignitatū et q̄liter inter se differāt. dic

Petrus de ancharano super sexto decretalium.

ut in glo. Et collige ex ter. q. persone in sublimi dignitate cons-
titute pphibent assumi ad officia sicut etia pphibet eis in ppijs
causis personalr litigare: vt. l. pe. C. de pcur. z. cessiones recipe-
re: vt. s. de alie. iudi. mu. c. ij. z. C. ne liceat potē. l. i. nam potētio-
rib? pares esse nō possum? vt. l. j. ff. de alie. in. z. nō solū ipsi pphibent
sed fratres filij z. nepotes. incidēt circa hoc tāgit Jo. an.
4 vtrū fili? fratris vel sororis dicat nepos. ¶ Dicit ipse q. leges
vocāt nepotē descendētē ex filio vel filia. ff. de gradi. l. j. s. ij. z. l. iij.
in fi. z. l. iuris pphibet. s. ij. gradu. eo. tit. s. c. tua. de cōsan. z. affi.
appellat nepotē fratris vel sororis filij. Idē in vtrū feudoz. q.
mo. feu. amit. s. itē si fratrē. Sic etia hz cōis vsus loquēdi q. est
sequēdus. de spō. c. ex lris. el. j. de sup. le. l. labeo. per qd pcludit
hac pstone pphiberi etia tales. s. filios fratru pphibet marchio-
num z. similia. Aliter pphibet do. Sede. de sen. pphibet. vbi t3
q. si p statutu filij z. nepotes excludūt filias a successione. debēt
intelligi nepotes q. veniūt per lineā descendētē nō trāsmittit. et
de talib? intelligit. c. j. de bere. j. eo. nam qd ibi dicit de scdo gra-
du intelligit de filiis filioz. eo. tit. c. statutu. ad iura palle. rñdet
vt ibi p3. ¶ Item no. q. alijs personis q. positis in dignitati-
bus istis videt pmissum siue pcessum q. per annū assumāt regi-
men vrbis rome absq. papē licētia spāl. z. istud ius pmonēdi ad
officiū annale videt reservatū pplo rome. nam z. inferiores ciui-
tates eligunt sibi magistratū q. tñ a pside pfirmant: vt in aut. de
defen. ciui. z. facit qd no. Inno. in. c. cū oēs. s. de psti. z. c. q. in ec-
clesiarū. Vtrū etia elect? ad regimē tate vrbis ad annū de pfo-
nis hic non pphibitis pfirmatione pape indigeat: vt sic p oia sit
redacta ad instar aliarū ciuitatū quarū rectores gubernant: vt
dixi aliter nō declaro. ¶ S3 postq. est creat? qd senator ibi an
possit iura pdere. dic vt no. in. l. non ambigit. ff. de legi. ¶ Reperi-
do. ¶ Idra. pphibuisse cum ab eo q. rēret an ex eo q. dicta ciuitas
receptavit quēdā intrusum persequētē romanā ecclesiā posset
papa pphilegia z. indulgētijs illi? romane ecclesie renouare. mul-
tum pulchre hic psequitur z. cōsultat q. papa dz ab hoc abstinere
pbans illā ecclesiā ppter corpora petrī z. pauli multis pphile-
gijs vltra alias gaudere. z. est pphili. l. ix. ¶ Item no. in ver. ac nibi
lomin? q. feudatari? cuiuscūq. ecclesie priuāt feudo ipso iure in
casu hui? c. videt em ex hoc offendere dñm suū: l3 extra res dñi vel
personā eius offendēdo sit priuātus feudo z. per quē. dic vt no.
in. c. ceterū. s. de iudi. z. c. verū. z. c. postulasti. de foro cōpe. ¶ Dic-
tū occurrit dubiū si offendo maiorē dñm a quo nō recognosco
feudū: s3 ab eius vasallo an ex hoc priuor feudo qd ab eo teneo.
ar. est hic q. sic. ¶ Item no. qd dicit ter. z. eo3 posteros. nisi enim
hoc fuisset expsum nō videt q. delictū patris deberet nocere fi-
lio in amissione feudi. ¶ Circa qd dic q. qñq. quis cōmittit ali-
quod delictū ppter qd dz directo feudo priuari: vt q. deliquit
contra dñm vel aliud fecit cōtra puentione feudi: z. tunc delictū
patris nocet: vt in. x. col. si vasallus feu. priue. c. j. z. no. in ti. si de
feudo fue. pto. c. si vasallus. z. hoc verū in feudo iam patri que-
sito. Sed si erat querendū q. nondū pater eius decesserat id est
annus quo ad nepotē tunc nō nocet nepoti delictū patris: imo
nepos tenet locū suū in feudo sicut in totali successione: vt. l. gal-
lus. s. et qd si tñ. ff. de libe. z. posthu. z. l. nō tñ. s. si emācipatus.
ff. de pstratubulas. Si sō nō ppter tale delictū ppter qd debeat
pncipalr amittere s3 in pñam: q. forte ppter heresim debebat
eius bona pphicari: tunc aut tale feudū trāfire debebat ad filij
ex persona patris tanq. ad eius successorem. z. hoc perdidit aut
ad filij ipso iure: q. est feudū autitū. vel descendit ab antiq3 pro-
genitorib? z. istud trāsit ad nepotē l3 bona patris fuerint pphica-
ta. Idem dicas in pctu emphyteotico si q. recipit emphyteosim
pro se z. suis heredib? z. nepotib? si prim? vel secūdus deliq. cir-
ca ipsum pctum emphyteoticū non soluēdo canonē vel alienādo
sine licētia dñi ptra. c. potuit. de loca. z. noceret sequētib? in gra-
du. Sed si al3 delinqueret ppter qd bona publicarentur dicta
ēphiteosis remaneret apud filios z. nepotes: q. nō trāsit ad eos
tanq. ad heredes sed habēt iure suo: vt. l. iusurādi. s. si liberi. ff.
de ope. li. ex cuius dictis predictā distinctionē collegi que ipse
ponit in. l. j. ff. de inter. z. rele. By. etia no. de hoc in regula nō dz
aliq3. de reg. iur. z. l. y. in. l. j. in fi. C. de libe. z. eo3 liber. in fine.
Item no. in ver. ita q. q. si feudū reuertit ad ecclesiā potest pze-
latus pro se retinere vel ali3 in feudū cōcedere prout vult: nec di-
citur alienare vel de nouo infeudare si antiquū feudū ad eū res-
uersum iterū in feudū pcedat: vt in. c. ij. de feudis. ¶ Item no.
in ver. z. ne taliter. q. acta siue z. pcessus z. oia que sunt gesta per
illū q. officiū indebite usurpauit nō valēt ipso iure. vnde debito
res dignitatis spōte soluētēs tali nō liberant: sec? si bona fide
l3 titulo min? iusto esset dignitatē adept? naz tali postea ab illa
dignitate remoto gesta per eū firma manēt. qd dic vt plene no.
Jo. an. post Inno. in. c. in literis. de resti. spo. Bēsta aut tpe re-
giminis alicui? tyrāni: an valeāt eo postea interfecto vel defecto

dicam. j. ¶ Item no. in ver. vt autem q. eisdē pphilegijs gaudere
debēt incolē siue aduene cōtinue habitātes in ciuitate siue terri-
torio qbus gaudent ciues originarij. ad hoc. l. pphilegiales. de
verbo. sig. ¶ Item no. q. habitātes in comitatu gaudēt pphile-
gijs ciuiū. tetigi. s. de rescrip. statutu. s. cū dō. z. Bar. in. l. j.
ff. ad municipa. ¶ Item no. q. quēdā persone sunt penit? pphibite
a regimine vrbis. quēdā habiles ad tps vt ciues romani. si q3
igit sit de pphibitis ac ciuis regulariter admittit: vt in ter. Ex
quo collige q. si due cause siue qualitates cōcurrunt in personā
eiusdē quarū vna reddit eū inhabilē: alia habilē inspicit causa
habilis z. fauēs actui nō resistēs: sic magis causa q. pdest q. q
nocet. Circa qd dic q. qñq. id qd pdest est tante potētie q. offu-
scat z. vincit qd nocet: tunc inspicit qd pdest: vt. l. si vir. ff. pro
dona. z. l. nō intelligit. s. si q3 palā. ff. de iure fisci. Si dō qd no-
cet vincit qd pdest vel dubitat. z. subdistingue. aut effect? vnus
pōt ab alio separari: z. separari: vt. l. relegatoz. in fi. s. si. ff. de in-
ter. z. rele. Si dō non pōt separari z. inspicit qd nocet: vt. l. si q3
in graui. cū. l. seq. s. si. ff. ad filile. z. ita distinguit Bar. in. l. si vir.
z. casus huius. c. adaptat ad primū membrū hui? distinctionis.
nam b pcurrit causa naturalis: q. est vel censet originari? ciui-
tatis romane iste de cui? habilitate querit: z. causa accidētalis
q. fili? nepos vel frater ducis z. similia. modo ita est q. si pcurrit
naturalis z. accidētalis causa z. tendāt ad dños effect? iudica-
mus actū fm naturalē causam nō accidētale: vt. l. q. habēt. s. q3
autem. ff. de tutel. vbi pupillo furioso dādus est tutor tanq. pu-
pillo nō curator vt furioso. ar. cōtra pdicta. ff. de postu. l. j. s. be-
stias. vbi glo. tangit. ¶ Item no. q. ciuis roman? adeptus extra
vrbē z. eius territorij comitatu vel baroniā nō desinit esse ciuis
quo ad honores vrbis: nisi sit in notabili potentatu vt sunt illi
de vrbis q. in regno apulie sunt in magno potētatu: s3 pfect?
vrbis q. tñ est intra territorij ipsi? qd est de iure per centū milia
rio circūquaq. vt. l. j. s. cū vrbē. ff. de offi. pphic. vrb. in istis ergo
quo ad regimē vrbis origo nō pphilegia sed pphilegia ppter ma-
gnā potētiā in qua sunt. cūctis em eo3 regimē videt terri-
bile z. eo3 mēs potētiā auida nō abstineret a vetitis: nec sciret
gaudere pcessis: vt canon dicit: z. ista est rō finis hui? c. Quia
hoc. c. facit mētiōē q. si plures occuparet sibi regimē ciuitatis
romane gesta p tales sub noie dignitatū sunt irrita ipso iure: vt
dicit litera. Quero gñaliter de alijs q. usurpat sibi regimē ci-
uitatis vel loco3 z. tāq. tyrāni: vtrū gesta p eos vel eo3 officia-
les sint de iure valida. pro cui? notitia scire debes q. pūncie q.
pfluērit regi p reges z. pncipes dicunt esse sub eis de iure na-
turali. j. di. iuris gētū. ff. de iusti. z. iu. l. ex hoc iure. z. si al? accidit
hoc dñm dz pphilegijs volūtātē ille est tyrān? z. talia dñia usurpa-
toria tyrānides appellant: vt. l. decernim? C. de sac. san. ecc. nec
pōt tale dñm tyrānicū pphicari. C. de decurio. l. eū q. li. x. de o. ti.
si q3 decurio. sicut intrusi nūq. pphicant bñficiū. xij. q. ij. alienāt.
¶ Ad ppositū ergo vtrum gesta tpe tyrānico valēt. subdiuide
qōnem in. iij. prima est qd iuris de statutis. secunda de pcessi-
bus z. iudicijs. tertia de actibus z. testamētis. quarta de electio-
nib? pphilegijs z. alijs filib? de. j. q. dic q. aut statuta sunt edita ab
ipso tyrāno z. nō valēt: q. cū statuere sit iurisdictionis z. ipse nul-
lam iurisdictionē habeat. sequitur q. ei? statuta nō valēt. pbat hoc
ex diffinitione iurisdictionis de qua in. l. j. ff. de iur. om. iudi. Aut
sunt statuta pphilegijs tunc aut sunt facta respectu pphilegijs tyrānide
nō valēt: q. pphilegijs q. sunt facta metu impulsione vel nimia re-
uerētia: vt. l. nouissime. s. j. ff. qd fal. tu. auto. z. l. j. s. q. honozade.
ff. quarū rerū ac. nō datur. aut nō sunt facta obtētu pphilegijs tyrāni
sed ob aliā iustā causam vt pro maleficijs pphilegijs vel ciuilib?
causis dirimēdis z. talia statuta valēt auctoritate statuētū: vt. l.
oēs pphilegijs. ff. de iusti. z. iure. nec emēdē perdit pphilegijs pphilegijs
tuendū de iure q. sit sub tyrāno qd intellige verū si pōt pphilegijs cō-
gregari. sed si tyrānus nō patit q. pphilegijs aggreget sed aliq. pauci
ex eo. Isti nō possunt facere statuta. ar. l. j. ff. de lib. vniuersi.
ad hoc optime qd no. Inno. in. c. cū ex iniūcto. de oper. no. nun.
¶ Venio ad scdm de pcessib? z. iudicijs in qbus dic q. pcessus
z. iudicia depēdēt a iurisdictione: aut ergo pcedēs h3 iurisdictione
nem a pphilegijs tñc refert: aut isti pcessus sunt obrēti pphilegijs per
sone tyrāni: puta cōtra partē ab eo expulsam: z. nō valent q. illi
citati nō tenebant cōparere ppter meriti: vt in cle. pastoralis. de
re iudi. z. qd no. in. c. statutu. s. cū vero. sup. s3 bō nō audens. s. de
rescrip. aut nō fuit pphilegijs tyrāni sed alteri? meriti vel de
meriti pphilegijs: z. valēt rōne publice vtilitatis: vt. l. barba-
rius. de offi. pphilegijs. Sed pone q. tyrānus pro quodā amico suo
per metū cōpulit iudicē ad ferendā sniam: an snia ipso iure erit
nulla. videt q. sic: vt. l. j. s. j. ff. de iudi. sed ibi loqitur de iurisdic-
tione pphilegijs que nō pphilegijs vbi est metus. qñtio dō loqitur in iurisdic-
tione collata exercēda z. inter sniam censurē siue clauis et
als in hoc est differētia: q. snia censura lata per metū est ipso iure
nulla: vt. j. qd met. cau. c. j. Alie dō snie late per metū valent
sed ob exceptio

sed ob exceptio
habent de te
inter neneri
lato cōtrahē
per post. B
no iudice nō
er subditio
phurpauit q
inter vir. v
ja testamēt
ergo testamē
rū. z. l. cum f
terra pphilegi
ra est maior
pulsā z. non v
cū bonē. v
ista questio
sufficiat qñ ci
est diuisa in g
nitate anuale
mē ciuitatis. p
noib? expulso
Bar. arguēdū
tales expulsi
sua iustitia pph
i. l. j. s. ex acti
bare meriti. l.
Regi. vtrū il
alio loco se cō
noie ciuitatis
fintz qualiter
cto de no. op.
inua dñi a ty
a tertio occup
cognit ab intr
sunt obligati
pntingit ppter
liberant: vt. l. j.
oblig. z. fo. s. ij
de qua post eū
circa hoc no.
¶ Supior
¶ Papa dicit
¶ Eligēs sciētē

latū in ecclesi
tale ius eligē
vt. l. cū qd de
negligētis in
quis corā. del
ue. c. fi. l. p
ctij. annū. del
de testa. rēdic
etiā quādoq3
legatis z. fidei
bus. ¶ Item tam
cōtingit talis
betur. ad hoc
philegijs termi
vt no. in. c. p
anno appellat
vt in. c. ex rati
quis teneat ad
mune castri z
natur in tant
bare q. seueri
rent. sicut pph
possessiones ver
ppli pecuniā f
tem. s. j. z. in au
eti accidētā op
fies simplr dep
qd formatū qd
n3 circūstāti
tates debēt ex
phant. vt not

sed ob. exceptio. vt. not. r. q. iij. quatuor. ¶ Venio ad tertium de
 testib. et de testa. et dic q. actus in iur. cu tyranno videat valere ni
 y interuenit dolus vel spulso q. psumunt si apparet enormis
 lesio corabitis. facit quod dicim. de exco. c. pia
 per Host. Jmo. et alios. Bar. tñ tenet contrarium: q. sicut cu iu
 sto iudice no potest contrahi. vt. l. i. C. de contract. iudi. ita nec in
 ter subditos et tyrannu nec plus dz cauere illi q. indebite regimē
 usurpauit q. illi q. iuste. vt. c. et. qui. de preb. et. l. iij. ff. de dona.
 inter vir. et. yro. De testamēto tyranni videat dicēdū q. nō valeat
 q. testamentū est de iure ciuili tyrannu aut est reus p. uellionis
 ergo testamētū nō valet. vt. insti. de here. q. ab inte. s. per contra
 riu. et. l. cum filiis. s. si. de le. ij. ¶ Venio ad quartū. nōqd in
 terra tyranni possint fieri electiōes platoz. et dic q. aut i illa ter
 ra est maior pars capituli et valet electio. aut maior pars est ex
 pulsa et non valet sed debent intrinseci ire ad extrinsecos ad lo
 cū honestū. vt. c. et. ex inuncto. de no. ope. nun. plen. tamen de
 ista questio vide per doct. in. c. bone. el. primo de elec. et p. dicta
 sufficiat q. ciuitas regit p. tyrannū. ¶ Sed q. dices cū ciuitas
 est diuisa in guelfos et gibellinos. et vna partiū est expulsa de ci
 uitate an valeat que gerunt sub noie cōis p. illos q. obtinēt regi
 mē ciuitatis. puta mutuū dunt. vel alij se subijciūt vel a debito
 rorib. expulsoz debita exigit et soluere expellūt de submissione
 Bar. arguēdo tāgit in. l. si q. s. filio. s. si pti de leg. i. Ubi q. d
 tales expulsi pnt facere iudiciū: nam hoc cui libet est pmissus ad
 suā iusticiā p. se q. d. vt. l. i. s. j. ff. q. d. cuiusq. vniuer. nomi. et p. bat
 i. l. iij. s. ex actis. ff. de. ori. iur. vbi pars expulsa fecit leges q. app
 bate fuerit. ¶ Nō aut tot p. p. est expulsi vt. stig. C. esene et
 Regi. vtrū ille p. p. sic dispensus retineat iuramētū iuramentis si
 alio loco se cōferat simul: vel si in loco certo vagātes volūt sub
 noie ciuitatis sue ab hostib. occupate aliquē dēti inire an pos
 sint qualiter fieri debeat. vide plene p. Jmo. in. c. et. ex iniū
 eto de no. op. nū. ¶ Habes ergo quid iuris cū ciuitatis regimē
 inua dī a tyrāno v. ab vna pte: alia expulsa vel oibus expulsi et
 a tertio occupat. ¶ Restat videre q. d. iuris cū debitores expulsoz
 cogunt ab intrinsecis regitibus ciuitates soluere in cōi id i quo
 sunt obligati ex iuricis an p. tāt liberatioz certe: q. ista ex actio
 ptingit ppter odiū creditorū expulsoz debitores coacti soluere
 liberant. vt. l. paulo i. si. de leg. iij. Spe. ponit istā q. stionē i. ti. de
 oblig. et. so. s. ij. et. ver. illud etiā et. bar. in. l. creditor. ff. de solutio.
 de qua post et. et. alios dixi plene in. c. i. q. mer. cau. et. vide quod
 circa hoc not. d. Bal. i. l. nouissime. ff. q. d. fal. tu. aut.

1. Supior suplet negligētiā inferioris.
2. Papa dicit supple delictū capituli pmissus in electione.
3. Eligēs sciētē indignū ipō iure priuāt eligēdi potestate.

Clamquam. ¶ Primo quādā dubiā q. stionē determinat ex qua
 infert solutionē in duab. alijs q. a prima depēdēt
 secūda ibi nos igit. ¶ Not. q. negligētiā inferioris
 supplet superior: et hoc in materia iuris eligēdi p.
 latū in ecclesia vacante. Idē cū ex alia dispositioe cōpetit alicui
 tale ius eligēdi. vt. l. p. et. negligētiā seu culpā ad aliū deuoluat
 vt. l. cū q. d. de leg. ij. et. l. vñ ex familia. Et quādoq. lex ipa ius
 negligētis in alium transfert. vt. l. i. s. si. ff. ad tertulia. l. i. s. si
 quis corā. dele. ij. aut. hoc ampli. C. de fideiuf. et. s. eo. l. i. de con
 sue. c. si. Et p. et. in illo q. negligit adimplere voluntatē defun
 cti. j. annū. deuoluūt et. talis executio ad epm vt. ca. si heredes.
 de testa. q. p. dicta iura loquunt cū tale supplemētū sit a iure. Fit
 etiā quādoq. ad homine vt in tota materia substitutionū. et in
 legatis et fideiō. vt. c. si pater. j. de testa. et. ff. de leg. ij. vt heredi
 bus. ¶ Sic tamē occurrit dubiū quādo ppter negligētiā prioris
 cōtingit talis deuolutio in sequētē qualiter talis negligētiā po
 betur. ad hoc dico q. vbi prior est certus terminus limitat. la
 plus termini pbat negligētiā nisi ex aduerso probeat impedimē
 tū vt no. in. c. plerūq. de rescrip. et. c. l. canō. s. e. hinc est q. lapso
 anno appellatiois psequēde. iudex a quo exequit sententiā suā
 vt in. c. ex ratioe. de appe. et. l. iij. s. si ad diē. ff. de re militi. ¶ Nōq.
 quis tenet ad aliud faciendū in genere puta dicit statutū. si cō
 mune castrū et villa fuerit negligēs in capiēdo malefactorē pu
 niatur in tantū isto casu. vt cōmune dicat negligēs oportet p
 bare q. sciuerit maleficiū cōmissū: et q. capere potuerit et negle
 xerit: sicut pbat negligētiā tutoris eo ipso q. in ciuitate erat
 possessioes venales v. boies sub usuris pecuniā recipiētes pu
 pilli pecuniā sterile tenuerūt. ff. de admi. tu. tutor. sedm dignita
 tem. s. j. et. aut. vt. h. qui obligatos. s. p. col. vj. Sedm ergo sa
 et. accidētā opz negligētiā pcludēt pbari nec sufficeret si te
 stes simplr deponerēt quē fuisse negligētē. q. negligētiā nō est
 q. d. formatū q. d. sensu p. p. possit. s. j. magis iudicio rōnis ex va
 rijs circūstātijs vt dixi. Sup hoc aut iudicio rōnis cū deponūt
 testes debēt ex causis in eoz testimonijs expse pcludere als nō
 pbant. vt. notat Jmo. in. c. cū causaz. s. de testibus. et. probatur

etiā in autē. de heredi. et. falc. s. s. dō absunt. col. j. vbi testis qui
 vult probare negligētiā dz affirmare illū actū se vidisse. ex quo
 illa negligētiā resulteret p. dicta elicio ex quodā p. filio dñi Bar.
 2. q. d. incipit. ¶ Aucerni et. C. s. dō no. q. delictū capli ecclesie ca
 thedralis cōmissus in eligēdo sciētē indignū vel peccādo i for
 ma cōsiliū supplet papa nō p. xim. supior. filr si ep. sit exco. cat.
 nō em ex hoc exercitiū iurisdictionis epalis deuoluūt ad archie
 piscopū sed ad papā. q. d. dic. vt. j. de sup. ne p. e. c. j. vbi turbatur
 et. querit. Hosti. de istis deuolutionib. ad papā omisso archi
 epō. q. rōne caret et rōnabilior est iperatoz qui defectū et negli
 gentiā suoz iudiciū vult suppleri per epōs: vt in aut. vt. differē
 tes iudi. per totū. et. p. cit. remotis ne ad ipm venire cogant in au
 tē. de questio. col. vj. nec cās ad se p. appellaciones trahit omis
 medijs nec rescripta sup. litib. dedit. vt. l. iperatores. ff. de apo
 pel. et. in aut. de mada. p. in. s. si tibi. et. s. se. col. iij. Sit ergo i pa
 pa p. rōne volūtas. vt. isti. de iure natu. gētū. et. ciui. s. j. q. d. p. m
 cipi. Jo. an. hic in gl. mag. defendere nitit q. de iure etiā hoc p.
 3. cedat i deuolutioe ad papā de qua tex. loquit. ¶ Tercio no.
 penā eligētis sciētē indignū q. a ipō iure priuāt est p. te eligē
 di et p. triennū est suspēsus bñficijs q. in illa ecclesia quā offendit
 obtinet. vt. s. e. cū in cūctis. et. l. c. si p. promissari. s. p. porro. perdit
 etiā p. tēz eligēdi actiū et passiuā quo ad bona illi ecclesie vsq.
 ad triennū. vt. s. eo. ne p. defectu in nouella sup. glo. si. ¶ Jtē no.
 q. in ecclyis inferioribus a cathedrali negligētiā inferioris sup
 plet i. d. i. f. i. c. t. e. supior. ¶ Vtrū aut. ipe sol. v. cū p. sentū sui capli. dic
 q. de honestate p. filii sui capituli rēgere tenet. vt. s. eo. ne p. de
 fectu. i. gl. s. nūqd nō ob. iura q. p. lat. sine p. sentū capituli nihil
 p. t. vt. s. de his q. si. a p. p. totū. q. loquunt in his q. spectāt ad
 ipm caplm cum plato. ¶ Istud vō ius puidēdi ppter negligētiā
 vel delictū ē deuolutū ad ipm supiorē tñ q. d. sequit. d. l. ¶ Sed
 quid dices si vacet ecclesia cathedralis. vtrū in hoc iure deuoluto
 caplm succedat. istā q. stionē plene hic psequit. Jo. an. arguēdo
 efficaciter ad vtrūq. p. tē et. i. d. i. c. t. e. caplm possit ista bñficia de
 uoluta p. fere sed vacante. q. iste ep. ista bñficia p. fert magis ra
 tiōe iurisdictionis q. alia. ergo eo mortuo vel aliter vacante sede
 trāsit ista p. tē p. fere sicut alia q. sunt iurisdictionis. vt. c. oliz de
 maio. et. obedi. Alterius ergo nature sunt beneficia deuoluta q.
 alia q. p. ferret ep. sol. in quoz collatioe caplm nō succedit. vt
 in. c. illa ne sede va. facit q. d. no. in clemē. si de beneficio de p. ben.
 ex hoc etiā infer. q. si ista collatio in bñficijs deuolutis cōpetit
 rōne iurisdictionis negligētiā epī nō supplebit caplm. Sed i bñ
 ficijs q. p. p. i. o. iure cōferret ep. vt. s. eo. cū in cūctis. in nouel
 la. sup. vlt. gl. et. ibi de hoc. Jura etiā p. dicta q. ritur an supior. p.
 dinabit ecclesiā istā deuolutā ad ipm p. negligētiā vel delictū
 p. vā electiois: an p. vā p. uisiois. dic plene in. d. ca. ne p. de
 ctu. p. Jo. an. vbi p. cludit q. vtrāq. via possit vt. p. c. si post. q. s. si
 na. j. eo. vbi dicit p. uisioe factā p. et. ad quē deuoluta erat eligē
 di p. tē. ¶ Ultimo vt. scias ad quē electio vel p. uisio bonoz de
 uoluta p. alteri negligētiā vel delictū. distingue q. aut loqmur
 de ecclesia cathedrali vacante et negligētiā supplet supior. deli
 ctū vero supplet papa. vt in tex. aut loqmur de bñficijs ipi. ecc
 lesie cathedralis. et. dic vt. s. eo. cū in cūctis. vñ et. supplet alte
 rius negligētiā et delictū. vt. ibi p. t. aut loqmur in ecclyis i. se
 riorib. et. tūc aut in p. uentialib. aut in alijs. si in p. uentialibus
 et. tūc aut deliq. rūt oēs: vel neglexerūt. aut nō oēs. s. j. aliqui. et. si
 oēs: aut etiā supior. eoz electionē p. firmādo sciētē: aut ignorā
 ter. q. d. dic vt. s. eo. cū in cūctis. vbi p. t. et. etiā hic q. circūscripta
 supioris culpa ad ipm solū deuoluūt vt p. dixi: nec et negligē
 tiā supplebit caplm in talib. deuolutis. vt. dixi. De inferiorib.
 vero ecclyis cū est facta p. uisio de indigno nō p. vias electiois
 s. j. p. uisiois. dic vt. j. de sup. neg. pla. c. ij. et. de p. b. graue. et. p. Host.
 plene in. d. c. et. in cūctis. ¶ Ultio q. d. q. sit tps a iure statutū
 infra q. d. dz electio celebrari. dic q. in cathedralib. et regularib.
 triū mensū. vt. d. c. ne p. defectu. vbi plene que sit censenda re
 gularis quo ad hoc. In inferioribus est tempus sex mensū. vt
 in. c. nulla. de concess. preben.

1. Propositio actionis inepta reddit iudicium nullum
2. Dispositio que debet concipi copulatiue non sufficit eam alter
 natue concipere.

Squi contra. ¶ Primo soluit casum du
 bium. sed rōnem subdit
 ibi. ¶ Ho. q. q. q. obijctur contra formā. q. q. q. p. per
 sonam. et. cui incumbat probatio cū negat forma ser
 uata. dicit Archi. q. ex quo constat de facto presumit forma. et
 sic incumbit probatio opponenti. quod tenet Jmo. s. de accu.
 sup. his. et. hoc etiam in nouella super verbo excludantur. de quo
 tñ articulo loquendo generaliter an solenitas presumatur. dic
 plene per Jmo. in. c. innotuit. de eo qui fur. ordi. fusc. et. p. bar.
 in. l. sciendū. de verbo. oblig. et. c. quoniam contra. de probatio.
 1. ¶ Secundo nota q. sicut inepta propositio actionis reddit

Petrus de ancha super sexto decretaliū

iudiciū nullū. vt. c. exaiata. s. de iudi. z in l. i. in si. ff. si mēfor. fal. modū dir. ita iēpta ppositio exceptiōis. vt hic. z l. i. de flumi. ff. filr vbi rōne incertitudinis vitiā dispositio. vitiā et exceptio. vt. l. iij. s. si duobus. ff. de ali. lega. et. l. ticia textores de legat. j. **T**ertio no. qd dicit ad se. apostolicā zc. nā cū istud. c. veniat ad declarationē. c. vt cū circa. s. co. iherē q illud. c. loquat de ap. dītarat ad papā interpositis. ad hoc. j. ca. pri. z hāc opi. tenent quidā in d. c. vt circa. Barfi. ibi s. quē sequit hic Jo. an. nā illud c. solū calūnijs appellatiū penā iponit nō sic. c. j. s. eo. q enīz appellatio in bñficialibz deuoluat z cetera qd tātē bz in papa cui nō sic de facili foret citare p totū orbe sicut iherozibz ordinarijs p suos district. **Q**uarto no. q dispositio q dicitur copulatiue nō sufficit eam cōcipere alternativē habet enī diuersas naturā. vt. l. si heredi plures. ff. de condi. insti. z colligitur ex notatis in. c. ij. con iuncto. c. inter ceteras. s. de rescrip. quandoqz tñ alternativā resoluē in copulatiuā z cōtra. vt. l. cū quidam. C. de verb. sig. reliqua de isto corporali iuramento z alijs obseruandis cū obijciat cōtra formā vel psonā electi. z de cā appellatio nis dic. vt. d. c. vt circa. z q declarata sunt ibi. ideo Jo. an. in isto. c. z sequēti breuiter ptransiuit.

1 **A**ppellatio a futuro grauamine venit admittenda.

2 Canonis nomē in snia excoicationis est exprimēdū.

Contra. Ponit casus qd declarat cōstī tutionē. c. vt circa. z ei? penā lo cū habere. scda ibi alioquin. **C**ho. qd pstitutio vt cir ca loquit in illo q obijciat ptra electionē iā factā. z tñ vendicat si i locū in illo qui obijciat ptra electionē fiendā. et sic pstitutio pcepta p verba pteriti tps pprehendit etiā futurū tē pus z etiā pscns. vt. l. si quis id qd. s. qd si tibi pponit. ff. de iur. om. iud. l. talis scriptura. de le. j. **S**cdo no. q admittit appel latio a futuro grauamine qd quis timet. qd si tibi i appella tione extra iudiciali. de qua loquimur. dic vt. l. c. bone. s. de ap. z qd no. in. c. cū nobis z. c. cū inter cano. s. e. **T**ertio no. hic

1 om. iud. l. talis scriptura. de le. j. **S**cdo no. q admittit appel latio a futuro grauamine qd quis timet. qd si tibi i appella tione extra iudiciali. de qua loquimur. dic vt. l. c. bone. s. de ap. z qd no. in. c. cū nobis z. c. cū inter cano. s. e. **T**ertio no. hic

2 **A**rchi. q nomen canonis sit exprimēdū in snia excoicationis. de quo p Jo. an. j. de exce. c. pia. sup glo. hec ratio.

1 **F**orma duplex que seruatur in electionibus.

2 **E**lectio perruū pnuuciari debet.

3 **P**lures iudices debētes ferre sniam an simul loqui debeant.

Sicut cum. Primo ponit similit per qd ca sum decidit. scdo ponit dissimi le ibi qd. tertio decernit ibi alioquin. **C**ho. qd hic ponit duplex forma cōsuetā seruari in electiōibz scrutinijs z cōpromissi est z tertia. s. inspirationis. de qua et alijs pdictis plene. s. e. quia ppter. Cū autē ille forme sint seruāde in quolibet bñficio vel solū in electiōibz epoz z platoz. de hoc in glo. scda que tenet q nō. z rñdet in nouella ad iura q allegat.

2 **A**rchi. qui tñ dñm cū possit. **S**cdo no. q electio dñ pnuuz pnuuciari z esse cōis. rō reddit in. c. in genesi. s. e. vbi ex singula ribz pscnsibz nō resultat pscnsus collegialis z cōis. nā collegiū est vna psona representata ficta. vt. l. mortuo. ff. de fideius. actus ergo eius noie gerendus dz fieri p vñt. vt sic fictio imitetur na turā in quātū pōt. vt. l. adoptio. ff. de adop. z hoc est qd alibi di cit glo. q si oēs de populo alicui inferrēt iniuriā nō diceret hoc fecisse vñueritas sed singuli. vt. ff. qd cuiusqz vñi. no. l. q sicut. z xij. q. ij. qui manumittit. vt ergo electio censet cōis z collegia lis dz cōis habito respectu ad collegiū qd est vñt. z ad quod spectat eligere. xvj. q. vltia. c. si. **I**sta autē iuris subtilitas nō cu rat in forma ispiratiōis. vt no. Jo. an. l. d. c. q. ppter. sup verbo oibus casibz. **O**pponit z videt q sufficiat singulares pscnsus illoz ad quos negociū pñnet. vt. d. l. per fundū. So. in glo. iij. cuius intentio est q aut aliquid est cōe pluribz vt vñueritas. nō sufficiat singulares consensus. Aut est cōe eis vt singulis suffi ciat. vt. l. s. i. a. z per hoc infero q in pluribz patronis pñtantibz vñt nō requirit ista solenitas. imo separatim z ex intervallo vnus post aliū pñtare poterit. qz istud ius competit eis vt singulis **I**te vnus ab alio nō requisitus in pñtatiōe nil pōt agere de cō temptu. **I**te si sunt. vij. patroni. z tres vñm. duo alij. z alij duo alij pñtent. valet pñtatio illoz triū. qd esset sec? in electiōe. et ista notat doc. in. c. qm. de iurepa. **M**ultiplex est ergo differen tia vñt ac? qui a pluribz gerit. gerat vt a singulis an vñt vñuer tis. Et adde etiā qd no. ad hoc in. c. cū oēs. de cōstī. et in. c. bone el. ij. de postula. per Jnno. **I**ntelligo tamē cōsensuz dici accom modatū vt ab vñueris. si pñtent cōsensuz in capitulo etiā nō ser uata forma. c. quia propter. in casibus in quibus nō est seruāda vt dicit glo. ij. z qd no. in. d. l. sicut. **Q**uero qz erit ille vnus per quē est electionis pnuuciatio faciendā. glo. ij. tangit tres mo dos. z plenius in. c. j. de ma. z ob. vbi Jo. an. etiā tangit preroga tiuas illius qui est maior dignitate in ecclesia. z dignitate non existente de illo qui est maior z ordine z pñor tempore. **I**sti enī de iure. nisi consuetudo vel pñuilegium eis obstat eligere debēt

personā noiātam in scrutinio. **I**sti habēt pnuocare capstulum. z alij habēt ei parere. ar. C. de offi. psec. pto. l. i. z. ij. de primis sac. scri. vbi cūqz. z de albo scri. l. i. de quo dic plen? vt. d. c. j. in nouel la. z qd no. in. c. si caplo. de pces. pbe. in. vj. **U**ltimo qz iste tex. dicit q lex humana aliud vult qro vñt plures iudices vel arbi tri debētes ferre sententiā pferat. dic vt not. in. c. cū ab vño. j. de reg. iur. ver. adest statutū in platōne snie quā hic in electiōe sta tuatur. ibi enī vnus de mādato alioz sniam pferens dz. vt ver bīs pluralis numeri. nō singularis vt ibi patet. de quo etiā not. Bar. in. l. si vnus. ff. de re iu. z. l. si duo.

Staturum. **P**ro. q cōstitutio odiosa lata super ecclesijs parochialibus nō cōprehēdit parochiales collegiatas. rō reddit in prima glo. Sed alia in textu. ex qua inferri posset q esset lec? in materia fauorabili qd exemplifica vt hic i nouella. **E**go dico q qñ in vno subiecto reperiunt due qualitates oppo site q tendit ad varios effectus. si sup illis qualitatibz erat sepa ratim pñfuz mixta dispositio ex pdictis pposita nō accedit ad naturā alteri? earū. sicut cū legant vñi serui verne alij tertores verne z tertores neutri debent. vt. l. ticia textores dele. j. **S**z vñ qvincere debeat qualitas magis potēs nā in multis differt ma sculus a femina vt. l. in multis. ff. de sta. homi. si qz est masculus et femina q bz vñt qz sexū iudicat fm sexū in quo magis inuale scit. vt. l. querit. ff. de sta. ho. z idē in iure patronat? q accedit ad materiā simplicis potētioris. vt in. c. quāto de iure patro. ad idē c. si duo de offi. dele. z. c. qd in dubijs de cōse. eccle. vel alta. et. l. precipimus. C. de app. z qd dicit. s. eo. fundamēta in. xv. notabili **E**x quibz iuribz in predicta qstione Jo. an. videt dicendū man datū pape ad tales plebes vel monasteria nō extēdi vñt extēdi ex eo q magis pōderatur qualitas dignitatis q cura parochia lis. **F**acit etiā ad qstionē in pñlo lugdu. de quo in. c. j. de relig. do. **C**assant oēs regule q viuūt de elemosynis reperiit qdā regu la q pñt viuūt de elemosynis. pñm aliā. vñt q nō sit cassanda. qz potēt? dz agere qd pdest qz qd nocet. vt dicit in. xv. notabili. et qz est fauorabili? tolerare q cassare z qz sub simplicibz nō cō tinent mixta. qd dic p bar. in. l. si ita scriptū de libe. z postu. z. l. j. de s. ob. **D**y. **O**ssiderat de quo magis viuūt. vt si magis de ele mosynis sit cassanda. als fecus. ff. de leg. iij. l. legatus seruis. s. si vn? z aduertendū q pdicta vñdēat sibi locū cū in eadē ecclesia pcurrūt iste due qualitates curez collegij. si autē pccernerēt diuer sas ecclesias simul iñctas vñdēat vel alr q vñt pferent attendēdū eēt q sit principalior vñt depēdēs. vt sic principalis nō accessoria sit in hoc sicut in oibus attēdēda. vt. c. sup co. j. de pben. z qd no. in. cle. ij. co. ti. **S**i dñ simul vñrent parochialis z collegiata ita q neutra subijceret alteri. tñ erit loc? c. l. z cano z ei? pene saltz rōne pñobialis ecclesie q retinet pñmōdialē naturā. **A**d hoc s. de maio. z obe. q si habēs z qd no. Jo. an. de reg. iur. c. qroni in mercu. in solutiōe pñme z secūde qstionis. z qd no. **A**rchi. xvj. q. j. hoc tpe fm lapum hic. **B**lo. añpe. qrit quō cognoscat ecclesia collegiata dic vt in ea plen? z p Jo. an. in. c. nobis. de iure patr. in glo. q dicit. **E**t collige ex hac gl. q plures pñt in eadē ecclesia ministrare nō tñq collegiati s. tñq singuli. **S**z s. de pben. cū nō ignores. **S**ol. vt ibi. vbi doc. sentit q si pñs in vna ecclesia hñt platū vel nō hñt tñ oēs de cōsuetudine gerūt curā aiarū. vt oēs eccleie in venetis. **I**n quibz sunt plures sacerdotes gerētes curā iñsolidū. dico enī q intulati ibi nō vt platū non artant per c. l. i. canon. s. e. nā licz habeant exercitiū cure tamen cura talis ecclesie est penes collegium vel prelaturam non penes eos. vt di xi subtiliter post **B**ldra. in. d. ca. cum non ignores et ipse ples mus consilio. lxxij.

1 **G**ota sigillatim z in secreto scrutari debent.

2 **G**ota oim eligentiū in scriptis redigi debent.

3 **C**onsensus maioris partis in factis collegij requirit.

4 **E**lectio facit prelaturā nō confirmatio.

Scui eligendi. **P**ro. ponit casus quē scdo determinat ibi ta lis. motiū iterferēs ibi. cū pter. **C**ho. q sigillati z in secreto debēt vota scrutari z in hoc sunt siles te stibz. vt. c. in noie dñi. s. de testi. nō ergo valeret si vota oim scru tarent in cōi vñt bñt trini. **E**t no. q dicit oim nā ppter hoc dicit **A**bb. multas electiōes taz cassatas. qz vota oim nō fuerūt scru tata. pōt tñ iste defect? purgari aū publicationē. postea dñ non. vt. l. heredes palā. ff. de testa. de isto scrutatore votoz scias qd nō refert fm. **B**. vñt. **T**anch. sit de colleg. vel nō. l. z bo. z qd. s. qd est tuti? fm apo. qd dic. vt. s. eo. qz ppter. z si scrutator vnus vel ples erāt de colleg. qz scrutabit eoz vota ibi no. **C**ho. **S**cdo no. q vota oim dñt redigi in scriptis. z dicit **J**ost. q tuti? erit q dicti scrutatores scribāt q alius. qui tñ si fuerit adhibendus an possit eē laic? **L**opo. q sic. **S**ui. egi. z **B**o. dicit q debz esse clerice? opi. cōpo. approbat cōsuetudo cui consentit. **S**ui. in spec. de iustu.

Appel latio. adde bar. i. l. si qz in puocatio ne. C. de ap. qd est veruz etiā de iure ciuili si gra uamē infe rat p inter locutoriam ita tñ paul. de cast. con sil. xxiij.

aliquid de pñtatiōe vñt vñt

de instrum. edic. §. restat. qd si tabellio 2 siue villo teste vñ q ista
votozū descriptio fieri possit. Sicut 2 acta iudiciaria. vt no. i. c.
qm̄ ptra de pba. 2. l. gesta. C. de re iudi. 2 ita refert. d. Jo. an. c. qz
ppter. se practicasse. ¶ Tercio not. qm̄ factis collegij regriē
plensu maioris ptis capli p respectu ad oēs de caplo nō p res
spectu ad alios iter se etiā dissidētes. qd exēplifica. vt in glo. pu
ta se. est si factū ad ples spectat nō vt ad caplū. s. vt ad singu
los. vt dicit. s. eo. sicut in prima oppositiōe. Maior aut pars ca
pituli. vñ debet intelligi tā pntiū q absentiū vñ solūmō pntiū.
dic q pto expedit qvocat oēs. nā minimū ēt nō vocat agit de
pceptu ad cassationē oīz. vt. s. c. q. sicut. Itē expedit q admin
due ptes capli pueniāt als nō diceret ibi ēē caplū. vt. l. nulli. et
l. plane. ff. q cuiusqz vñ. no. 2. plene no. Jo. an. s. c. ecclia. el. pto
qd ergo vulgarit dī q valz qd fit a maiori pte dī subaudiū vo
catis alijs. 2 p maiore pte intelligit pntiū de duabz ptiibus totū
capituli. vt pcedit. ¶ Quarto not. formā hic reprobatā s. qd
glo. q incipit ista duo fortiter opponit 2 soluit. Ego reddo aliā
rōnez. 2 dico q in casu hui. c. magis pñderant vota scrutiniū q
forme pmissio a qua forma vidēt canonici refilire pntiū in serui
tutino deponēdo. secus credo si pluribz. pone septe data est pñs
eligēdi iuxta formā hic pñtā sine inqñitiōe votozū s. simplr pro
ut eis vñ pluribz eozū placuerit. nā si duovñ duo aliūz tres aliū
eligāt. valebit electio triū. qz plures pñmissarij nō eligūt tāq
collegiati s. tāq singuli. ergo vñ qd fit a pluribz. p no. in ca. qm̄.
de iurepa. in nouella. nā sicut in vñ possunt trāsferre totalē po
testatē in hoc casu in tres 2 septe trāsulisse vidēt. cā igit vñ
di electionē in hoc. c. est votozū scrutatio trāslationi opposita. et
ita credo hoc. c. debere limitari. pro quo facit qd dicit. j. i. vltima
qñtione post lapuz. ¶ Quero post Jo. an. in nouella si electio
ista pter vel s. formā pñtā celebrata pñmata fuit p supiorē. an
p talē pñmationē purget vñtū in electiōe pñmissuz. Arch. q nō
pro quo facit qd no. s. c. q. fit. in fl. vlti. 2 qd ibi dicit. ad idē
j. c. pxi. in vltia glo. Archi. allegat. s. q. ordinatiōes. 2. l. xij. dis. p
totū. Itē fm̄ est forma est de substantia qua deficiēte deficit totū.
4 xxxviii. dist. q in ipis. Itē electio pñs pñmatio facit prelaturū
lxiiij. dist. q lato. Jmo. bo. 2 ipo. s. pto qbz facit qd dicit. s. c. ana
ritie. in. ij. notabili. Zapus pñcordādo opi. distinguit iter pñma
tozē q nō possit dispēlare s. formā pñtā. c. q. ppter hoc casu fit
vera opi. Arch. 2 pñmatorē q dispēlare possit s. illā formāz tñc
pñmādo dispēlare vñ. allegat qd no. de cle. pñg. diuersis falla
cijs de fil. pñby. veniēs de heret. pñuitatis. sup vlti. glo. Jmo.
¶ Secūdo qro pone q dato arbitrio eligēdi iuxta formā hic pñ
fixam isti pñmissarij eligūt vñ noiatū in eo. scrutiniū a ma
iori parte nūqd valebit. gl. q incipit 2. c. 3. q. s. c. in nouella dicit
q Bui. Hāso tenuit dñi. 2 sic pñciāsse honozū. ipe xō nitit
defendere glo. suā pñtia fundata sup illa regulavile p iutile nō
vñtari. Zapus pōderat pñmissiōes. vt si in ea exprimat formā va
lida 2 iualida vera sit opi. Jo. an. Idē si simplr. secus si forma a
iure pñbita s. vel pter formā pñtā exprimat vñ casu hui. c. for
ma em̄ inuolūter expñsa nō infert formā de iure validā q nō iclu
ditur in mādatozū credo verū. qz forma est stricti iuris et omis
sio vñtati actū. vt in. c. cā dilecta. de referi. 2. c. pñanis. de re. spo.
¶ Tercio qro vñtū forma de qua in tex. esset valida in bñficijs
2 dignitatibz in qbus nō est seruāda forma. c. q. ppter glo. ante
pe. dicit q sic. idē dicit Archi. de trāslatione votozū q a certis
fieri pōt etiā alijs nō facit. 2 hoc verū vñ forma pñtā nō est
seruāda. als secus. ¶ Ultimo qro post lapū si canonici statuūt
inter se q etiā sñvus. eoz pñsens fuerit in certo termino per eos
deputato q oēs ibi deberēt puenire. alias vñ solū omniū vice
eligere possit. tenet em̄ q alijs nō pparentibz in termino valebit
electio celebrata ab vno. Hā ob. hoc. c. qz aliud est fm̄ eum dare
potestatē siue formā eligēdi sub certa forma. aliud ordinare vt
procedi valeat libere siue aliqua forma data. quod credo verūz
quia sicut pure possunt in vñ eozū vota trāsferre libere a
principio. ita etiā possunt in euentum istius 2 alterius cuius
cunqz conditionis ex post facto.

1 Ambitio dicitur mentē cecare:

2 Professus in professione dī amoliri propriū arbitrium.

3 Electio medicantiū in discordia celebrata nō valet.

4 Religiosi medicantes qualiter differūt ab alijs religiosis.

Clorundami Diuidit vñ i gl. j. ¶ Jo. an. c. qz
ambitio cecit mentē
2 oculos vt nō meminerit qz status sui. circa qd vide
qd no. in cle. j. de regulari. in gl. pñcordat. labore eniz
nō ābitiōne ad honores puenit puenire. vt sic ille pcellat quē la
bor pñtior fecerit antequē. vt. l. j. 2. q. C. de of. mag. off. Et ex po
ne ista verba retro respicere ad aratrū 2c. vt no. de peni. dist. ij.
pñtata. retro eniz ad aratrū aspiciat q post exordia boni opis ad
mala reuertit que reliquit. vt ibi. ¶ Secūdo no. q in profes
sione dī pñsens abijcere oēm voluntatē 2 pñtū arbitriū. hinc

dicatur q nō habet velle vel nolle. xij. q. j. non dicatis. ex quo se
quitur q si heres instituat monachus abbas recta via pōt adi
re hereditatē. Itē si monachz nolit adire vel ante aditionē mo
riatur. nō nocebit hoc monasterio quin adire possit. qd dicit dī
ri post Jmo. 2 doc. in. c. in pñtia de pba. ¶ Tercio no. in. x. rex
tra. q ista pñstitutio quo ad medicantes puidet 2 statuit extra ad
ministratiōes pñij ordinis. nō icludit ergo que sunt intra fm̄
Arch. xxxij. dist. oratio. viij. dist. si ex pñtitudine. Quo ad nō me
dicantes vñ de qbus loquit. s. circa remanet dubiū an ille. s. re
feratur ad istud pñmū. vt similiter nō icludat platuras itra
pñij ordinē. j. dicit. ¶ Quarto no. in vers. volētes enumerari
quosdā ordines medicantiū. alios vide. j. de reli. do. c. j. zibi text.
declarat qui dicant medicantes. 2 hic in glo. sup vñ medican
tiū. ¶ Quinto itē not. q electio postulatio vel pñmissio de me
dicantibus celebrata in discordia nō valet. Sz qd dices sñvus
de ordine pñdicatozū trāsīt ad regulaz monachoz an inde postea
assumi poterit ad regimē ecclie parochialis vel valebit electio
celebrata de ipso in discordia a maiori pte. sicut valeret de reli
giosis alijs nō medicantibz. dicit vñ i cle. vt pñfiores. de regu. quā
declarat. d. f. de. de senis pñlio. clviij. vbi pñsuluit q assumi pos
sit ad regimē ecclie parochialis. refert tñ se pñsuluisse stimulatuz
ab amico 2 nō libenter 2 recte qz quotidie isti pñdicatores istum
transitū faciūt tanq regula monachozū sit artior q ipsozū. vt
est canonicozū regulariū circa qd vide qd no. plene Jo. an. in. c.
sane de regula. ¶ Itē not. q dicit in discordia celebratis 2c. qd
inspicit initū quāsi nō sufficiat supueniēs discordia ar. s. c. du
dum. qualitas em̄ adiecta pñcipio siue vñ dī adesse tpe actus
celebrati. vt. l. in delictis. s. si extranez. ff. de noral. 2. l. titi de te
sta. mili. ff. 2 dicit Jo. mo. q sic vidit seruari circa. c. nihil. s. c. et
vide q ibi no. Jo. an. sup verbo pñcordia. ¶ Itē not. q licetiam
dī pcedere istis medicantibz rite electis eoz gñalis minister siue
prior qd est verū fm̄ Jo. an. ex pñstitutiōibz ipsozū. als de sui p
lati licetia vidēt posse cōsentire. de quo pñsens vide i. c. si reli
giosus sup vñ libera in nouella. ¶ Itē no. in. s. circa. q aliū
ius statuit circa religiosos medicantes aliud circa alios religio
sos. 2 in multis differūt de qbz in cle. j. de regula. in gl. pñdicato
res. 2 de sentē. exco. c. j. in glo. medicantes. 2 non ita stricte ligat
pñtū ista religiosos alios sicut medicantes qz de religiosis alijs
valet electio in discordia celebrata dñmō nō a minori numero
de medicantibz vñ nō valet. 2 hoc multū facit pro alia opi. videlz
q iste. s. circa. intelligat de pñtatiōibz alijs q pñij ordinis qd vt
pleni videamz. ¶ Quero vñtū iste. s. circa. q dicit electionē fa
ctam a minori pte nūero de religioso medicante nullū ius tribue
re electo locū habeat i monacho electo ad abbatia pñij mona
sterij. an in eo qui eligūt ad platurā alteri. et vñ q in eo tñ q ad
alteri monasterij platurā eligūt. rōmbz in scriptis. Et prima
qz quale ē pñcipiū legis talis ē tota lex siue pñtū. vt. l. ij. s. ff. ff.
de iur. 2 fac. igno. 2 qz a primordio tituli posterior formā euert
vt. C. de ipo. lucra. de scrip. l. j. per mōso Sz pñcipiū hui. c. pñstitu
tionis in quo incipit disponere ibivolētes igit loquit de electis
extra ordinē suū. ergo tota pñtū dī de talibz intelligi. Secūdo hoc
pbat pñmū hui. c. pñtū ex quo pñmū siue pñtatione colligit
mēs legislatozū. vt. ff. de hī. ist. l. si. Sz i pñtatiōe dī q itēdit pñ
dere s. eos q ex administratiōes pñij ordis solū ascendere molūt.
ergo de electis in pñtū monasterio nō vñtū aliud imutare. vt
l. pñcipimz. C. de app. nec mirū qz faciliōz ē pñmō i pñtū q trā
situz ad alienū. nā ad alienū ē postulatio i pñtū electio. vt no.
Jmo. 2. l. post. de postu. pla. post trāslationē. 2. c. si. vbi etiā no.
lz bodie videat etiā in alieno eligi cū posse. vt no. j. eo. c. nullus.
Tercio hoc pbat de cursu totū hui. c. pñtū. q loquit de his q
eligunt extra suū monasteriū supiores pñtū s. q eligunt i pñtū
tūc nō pñtū supiorē ergo de talibz nō loquit ista pñtū. ar. ad h. ff.
de flumi. l. j. s. nō autē 2 de admi. tu. ita autem circa pñcipiū.

4 Quāto h. pbat dictio quoz pñtū in hoc. s. cur natura
est pñcedētiū eoz accedētiū repetitiōes iducere. ff. de le. ij. l. i re
petēdis. de talibz ergo de qbz. s. pñmū dī intelligi repetitū in
isto. s. arg. isti. de lege aquī. s. hoc tñ capite. Quinto hic pbat
qz intēto pñtū hui. c. fuit plus artare mendicantes q non
mendicantes qd apparet qz medicantes in discordia eligi non
possunt. nō medicantes aut possunt. dñmō nō a minori nūero. s. z
medicantibz legē nō imposuit cū eligunt in pñtū monasterijs
ergo nec etiā nō medicantibz dī intelligi lex imposita. aliōqn s
legislatozū mētē plus essent artati nō medicantes q medicantes
s. l. seire opz. ff. de exco. tu. i. l. i. ¶ Ultio hoc pbat. c. indēnitatibz.
s. si qua xō. j. eo. ibi em̄ vñ pñtū spāle in electa in abbatissaz mo
nasterij pñtū a minori pte vt nō teneat ipo iure. In monasterijs
ergo viroz vñ ius cōe in dñm. ff. de legi. l. ius singulare. 2 istam
ptē 2 vñ dī. in qñtū facta cardinalis auditor cāp h. vñ rñ
dit. s. iū tenēt oēs. 2 ipe dixit mibi q credebatur pñtū. nā in isto. s.
circa. omisit illa vñba extra pñtū ordinē 2 adiecit verbū admi

a Ambitio

adde q am
bitio est re
probāda in
cle. j. de reg.
in cle. si. 2
ibicar. de es
lec. nā est cā
oiz delictos
rū 2 vitāda
vt pñtū mor
tale car. in
dicta del. j.
de regu. in
iij. notabili
2 de ei. ma
teria vide p
bald. in. l. in
quēqz. C. de
epif. 2 cler.
2. j. q. j. cap.
nullus.

b Quozqz

adde q ista
dictio ē iphi
catina bar. i
l. si. ij. col. x.
tu xō dīc. ff.
de eo. qper.
lo. 2 in. l. ij. il
princi. ff. de
pac. Itē est
pñmātiua
car. in cle. j.
s. ij. d. regu.

Petrus de anchorano super sexto decretalium.

strationes quaslibet ergo videtur sensisse tã de suo monasterio q̃ extra. et isti opi. Card. t3 hic Jo. an. et refert in nouella q̃ papa Jo. hanc eius opi. de qua in glo. siue pprii et approbavit in publico assistorio l3 Arch. et Jo. mo. dñs hic scribat. cuius rōnib⁹ in nouella rñdet. ¶ Quero qd si ep̃s de ordine mendicantium postulet ad archiep̃atū vel aliū ep̃atū. de hoc in glos. medicantes cui adde qd no. in. c. pe. de vi. et ho. de. in fi. et dñs. de p̃iui. cū olim. el. ij. et xvj. q. i. c. i. Adde etiā ad hoc. c. de. vt p̃fessores. de re. vbi circa mendicantes ad ordinē nō mendicantiū trāsēntes quo ad p̃monitōes ipsorū postea faciēdas stricti⁹ incedit. et p̃fed. p̃f. el. vj.

1. Cumulatio diuersorū iurū incōpassibilit̃ nō admittitur.
2. Protestatio contraria facto nil releuat.
3. Gargari in incerto cum damno alterius quis non debet
4. Eligere an quis teneatur.
5. Tres regule cumulationem impediētes.

¶ Quis duas. Non dicit rōnē interferēs ibi cū nō. sed illd fortificat ibi etiā si. tertio declarat aliā rōnē interferēs. ibi opoz ter. quarto inibet rōnē reddēs ibi regressus. elice casum in ter minis ex exēplis q̃ ponit gl. ij. ¶ Hic qd nō admittit cumula tio diuersorū iurū incōpassibilit̃. vnica em̃ electio siue ei⁹ iusti tia nō pōt substantiari in psonis plurib⁹ q̃ contendāt et in solidū sibi vendicēt dictū ius eligēdi. Sicut ergo dñs nō pōt haberi nisi ex vna cā tñ. vt. l. iij. §. ex plurimis. ff. de acq. pos. et dñs. de fide instr. inter dilectos. ita nec pōt q̃ri titulus in platura. ¶ Sē cundo not. in ver. etiā si q̃ nil releuat p̃testatio dñi facto. pone exempla vt in iurib⁹ alleg. in gl. ergo. et p̃ id qd no. Jm. dñs. eo. cu mana. in noua additōe. et late de effectu. p̃testatiōis et ei⁹ mate ria vide p̃ Bar. in. l. nō solū. §. si. ff. de no. ope. nū. et qd not. in. c. primo. §. de lit. ete. ¶ Tertio not. qd opz quē eligere ex quo ca pite agat. ad idē em̃ l3 q̃q̃ cōpetāt plures actiōes. dñs tñ q̃ agit eligere alterā a principio. vt. l. qd in heredē. §. eligere. ff. de trib. et l. cū fili⁹. §. varijs. de leg. ij. ¶ Quarto no. in vers. regressum qd qui eligat vnā viā siue agēdi formā p̃cludit sibi viā alteri. con cor. §. e. f. de postu. pla. c. vno. et l. j. C. de fur. vbi plene de hoc.

¶ Quinto no. qd non dñs qd cū dāno aduersarij in incertova gari. p̃cor. l. exigit. ff. de dolo. et facit ad questionē de qua in glo. qd nō l3. ¶ Sexto p̃p. et videt qd nō teneat qd eligere immo pos sit remedia etiā incōpassibilit̃a accumulare. vt. l. j. §. qd autem. ff. quo. leg. et c. cū olim. el. ij. de p̃iui. et j. de re in. abbate sane. Sē cūdo opponit qd possit ad aliā viā redire si in p̃ima lucubuit. vt. l. j. maiores. et l. eū qui. C. de inof. test. et l. edita. C. d. edē. et viā incōpetēs electa nō impedit recursum ad aliā. vt. l. mater deces dens. ff. de inof. test. ¶ Tertio opponit eadē res ex plurib⁹ cau sis peti pōt et deberi. vt. l. nō est nouū. ff. de act. emp. et dñs. de cono cel. p̃ben. post electionē. ista dñia obstat hūic. c. i. q̃ tñ artat ad jeli gendū. altera viā et post eā electā p̃cludit viā alteri. et in q̃ tñ dicit qd nō pōt ius cōpetere nisi ex altera tñ. So. ista dñia sentit glo. pe. et si. et gl. q̃ incipit si em̃ et. soluit vt in eis p̃t3 et minus p̃fecte. S3 pro solutiōe dñi primi cū. f. alicui cōpetūt plures actiones. vtrū teneat eligere. Jo. an. remittit ad no. p̃ eū de ap. nō solum in nouella sup verbo ante ibi ipse. Jo. mo. et c. p̃ro cui⁹ materie pleniori declaratione opz te capere tres regulas cumulationes impediētes. Prima est si in actiō ibi est dñietas. pone exemplū in. l. j. maiores. et l. eū qui. de legi. et l. si pupillus. §. institutoria. ff. dñs. in istis em̃ nec p̃iudicat electio. nec snia sup vna lata. ta men rōnē dñietatis repellit cumulas. ideo pēdente iudicio sup vna nō p̃scribit in alia. vt p̃real. iurib⁹. ¶ Rō prohibēdi istas cu mulationē est qd esset sibi dñius. ideo repellendus. vt in. c. solli citudinē. in fi. de ap. et l. ij. C. de fur. Sēda regula p̃hibēs cumu lationē est si ab electione tollant. pone exemplū in. l. duobus. §. colonus. ff. de iureiur. rō huius est qd postq̃ qd a iure p̃stringit eligere nō cumulat qd p̃ hoc nō eligeret dñs. nemo ex his. §. quo tiens. de reg. iur. nā cū vna sit cā debiti ex qua plures actiones sunt a iure prodite noluit ius sua auctoritate plurib⁹ actiōib⁹ quē verari. sicut nō dñs qui cū vno dñit in plures aduersarios dñi stingui. vt. ff. de exerci. l. ne in plures. et l. iam tñ. §. si tñ. ff. iud. sol vi. ¶ Tertia regula prohibēs cumulationē est cū snia lata in vna parit exceptionē rei iudicate in alia. pone exemplū in. d. §. colo nus. et c. j. et c. tuā. de ord. cog. et in fi. de actio. §. p̃iudiciales. i dictis em̃ iuribus et siliabus. qd snia in vna cā lata p̃iudicat i alia ideo p̃iudicat iudiciū pendēs et cumulatōes impedit vt i dictis iurib⁹. S3 sunt tres regule impediētes quas dñs. proliri⁹ pro sequit in. c. vt nullus pluribus. de re. iur. j. S3 qd ex dñis factis sc3 p̃t3 cumulationē p̃missam. ideo videndū est etiā per regulas qñ hoc sit verū. distingo ergo qd aut plures sunt cause et diuer se res. et sic diuerse actiōes veniūt ex causis diuersis. puta peto decē ex cā mutui. alia ex cā depositi. et sic de singulis. et admittit cumulatio qd cessant qd dñi cumulationē impedire. et hoc voluit glo. in. l. edita. C. de eden. dñs dicit qd nulla. l. hoc vetat imo p̃mit

tit. vt. l. si ex multis. C. de anna. ecce. et l. heredes. §. si de plurib⁹. ff. fami. heres. fallit bec regula in actionib⁹ dñis q̃ l3 cōpetāt ad diuersa et ex diuersis causis. tñ impedit cumulatio. vt. d. l. si con tra maiores. et d. l. j. C. de fur. Aut diuerse actiōes veniūt ex cau sis diuersis l3 ad idē. et tñ regulariter est p̃missa. vt. d. l. si ex mul tis. et l. nō est nouū. ff. de act. emp. fallit vbi ambe eā essent lucra tiue et eadē spēs deberet. nā cū nō possunt occurrere in exactione vt in fi. de leg. §. si res. ergo nec occurrūt in petitiōe. qd p̃hibito sinevident oia prohibita qd ad illum finē tendūt. vt est indicium in predicto casu. vt. ff. de p̃d. l. oratio. Aut ex eadē cā veniūt plu res actiōes. et ad idē. puta cū qd debet ex testō et non cumulant. vt. d. §. varijs. et c. §. quotiēs palle. et hoc est verū qñ electiōe nō tol lereñt in eo i qd plus est. ad hoc. l. fundi. et l. fundū. ff. de ex. et cur ca predicta vide glo. mag. in fi. si quadru pau. fe. di. §. si. Jte q̃ dicta sunt in cumulatiōe actionū prohibita vel p̃missa p̃nt ap plicari ad causas criminales ad quas quis de plurib⁹ criminis bus accusari pōt in eodē libello. vel de vno crīe qd puniūt diuer sis legibus. nā in quib⁹ casib⁹ obstat snia lata ex vna cā. obsta bit in illis pendētia. reperit tñ dñum qd iste vie dñie cumulantur cōditionaliter in eodē libello. vt restitutio in integrū et nullitas de resti. in integ. cōstitutus. Dominiūz quasi. c. abbate. de re iu di. in iustitia et nullitas. in. c. dilecto. de app. p̃ Jm. et p̃ Bar. i. l. si expressim. ff. eo. ti. quare ergo hic p̃hibet cumulatio hoc modo peto electionē capituli de me celebratā cōfirmari qd si nō cēvalē da peto p̃firmari aliā de me filiter celebratā ab illis ad qd erat deuoluta eligēdi p̃as. cogita quare aliud in p̃dictis q̃ h. Jtem in casu huius. c. q̃ est rō quare electus p̃iueñt iure p̃aliā electio nem quesito si eligat viā incōpetentē ex qua postea detegit ius sibi nō cōpetere. collige solutiōne ex notatis p̃ Bar. in. l. clodius ff. de acq. here. et l. j. C. de fur. vbi etiā hūc passum tangit. et etiam vtrū excipiēdo qd possit dñia cumulare et in agēdoz excipiēdo de quo plenius dñi post dñm meū in. c. tuam. de ordi. cog.

1. Electio quatuor modis non sortitur effectum.
2. Electio potest non sortiri suum effectum a quo tempore in cipit currere nouum tempus.

¶ Electio. Primo soluit casus quem p qua tuor exēpla specificat rōnē inter ferēs. Sēdo moderat ibi dñmodo. ¶ Hora q̃tuor modos quibus electio nō sortit effectū. primo si res cusat. vtrū aut peccet mortaliter qd se putat indignū et ecclesiam sibi oblatā nō recipit. Arch. qd sic p̃ no. viij. q. j. in scripturis. qd est verus vbi dñt alius. vt ibi colligit. Sēds mod⁹ est qñ post p̃sensum dissensit. quod vtrū possit dic vt in glo. iij. ¶ Tertio ē mo dus qñ claudat diē extremū. quo casu qd iuris qñ moriet in cu ria no. hic Arch. et Jo. an. in cle. si duob⁹. vt lite pendēte. Quar tus modus est qñ p̃opter occultū vitiiū et c. qñ aut dñcat occultū diē qñ debita inq̃sitione p̃ electores facta dictū vitiiū ad eoz no ticiā puenire nō poterit. §. eo. immoruit. ¶ Sēdo not. qd si ille qd dñ aliud facere infra certū tps est diligēs in faciēdo si ei⁹ dilige tia redigat ad nihilū totus terminus integrat sibi. ad hoc opti me facit. l. et ideo. ff. de verb. obl. vbi Bar. no. qd l3 al3 in tpe fiat restitutio in eo solū in quo qd fuit impedit⁹. tñ si impedimentūz sequēs abforberet oēm diligentia p̃cedentē sit sibi restitutio ad totū tps. vñ si data est mibi dilatio vnus mensis ad probandūz et acta casu pereāt circa finēz mēsis totū tps restituit. arg. illius legis et istius. c. ¶ Tertio no. qd sufficit electorib⁹ vt dñi nō va leat negligēs qd eligat infra iuris terminū. et postea talis ele ctio irritet nō imputat eis. qd est verū qñ p̃pter occultū vitium vt dicit lsa. Si vero irritet p̃pter vitiiū patēs quod nō poterat ignorare vtrū talis electio excuset eos a negligētia et ab ei⁹ pe na. Jo. an. in. c. cū nostris. de p̃ces. p̃b. dicit post Jm. qd aut in ta lem electionē pōt cadere titulus dignitatis l3 sit remouend⁹. vt criminosis irregularibus et homicide. et tunc nō ex hoc capite qd fue rint negligēs. l3 ex eo qd deliquerūt sit deuolutio ad supiorē vt. c. cū in cūctis. ad fi. aut in talē electiō nō pōt cadere titulus vt in infantib⁹ mulierib⁹ bigamis. et electio talis non excusat a ne gligētia. filis p̃sideratio vtrū in psona possit fundari titulus vel non. habet in. l. j. §. si nō. ff. de eo qd pro tut. neg. ges. et ibi no. et est vtilis ista inuestigatio cū post electionē de indigno sciētē factam fluxerūt. iij. vel. vj. mēses indulti ad bñficia p̃ferēdā vtrū ex capi te negligētie vel delicti supior p̃uidebit. p̃sertim si ex vno capi te ad vñ ex alio ad aliud deuolutio fiat vt in ecclesia cathedra li. §. eo. q̃ qd. possit tñ argui p̃ predictā distinctionē. et indistincte dici qd vitiosa electio nō impedit cursum tps. primo p̃ bec ca. ibi dñmodo. et ibi p̃opter occultū. quasi secus si p̃opter patēs. ad hoc faciunt illa iura que volunt qd paria sunt nō facere vñ inu tiliter. §. de transla. p̃rela. c. inter quos. et l. quotiens. qui satisfit. cog. et l. eleganter. §. qui reprobos. ff. de pig. act. Jte mater que tenetur tutore petere filijs pupillis infra annū. vt. l. j. §. p̃estim. ff. ad tertullia. nō excusatur si petat in p̃abilem quominus incur rat penam

rat penā puationis ex capite negligentie. vt in eadē. l. si iure. et cursum legalis pscriptiois nō ipedit inuicilis actio instituta. vt. l. accusatur. ff. de adul. Etia qui tenet reddere rōes nō libere reddēdo pfunctione. vt. l. quis. ff. de adit. et demon. et. l. ij. si edita. ff. cōmo. **Quarto** nota q̄ quotienscūq̄ electio non fortit effectū absq̄ culpa eligentiū ad eodē reuertit eligendi p̄as. sec⁹ si supior iure deuoluto puidit et effectū fortita nō fuerit altero ex p̄dictis modis. tūc enim nō ad eū sed ad electores p̄imos reuertit. rō reddi in gl. i. Quid de excoꝝe pape dāto ad puidendū. et puidit de indigno vel. j. p̄missa tēpora puidere neglexit. vtrū ad papā vtrū ad ordinariū deuoluatur p̄missio illi b̄ficiū. De p̄io dubio cū excoꝝe puidit de idigno vel d̄ formam mādati apostolici. disputat Jnn. in. c. iter dilectos de ex. p̄ela. tibi in nouella. vbi t̄z q̄ si ille cui papa p̄missit nihil egit vtrū c̄missio fuit surrepticia ordinariū d̄ illud p̄ferre nisi p̄ iterdī cū vel alio mō appeat q̄ papa voluerit sibi retinere p̄missionē idistincte vt. c. innotuit. s. eo remittit tū ad plenū nota. p. c. i. c. dudū. el. ij. s. nos igitur. s. eo. Cōpo. ad hoc no. s. de refer. c. cū vbi. t̄z et q̄ ad papā reuertat si nomē ei⁹ pro quo scribit nō est in litera expressū quo casu circa illud b̄ficiū ordinariū nil potest fm̄ eū. cū excoꝝe cōferre negligit. j. tēpus a iure statutū. dic vt not. in clemē. si beneficio. j. de p̄ben. Jdē de cōpromissariis negligentib⁹ eligere vel eligentib⁹ indignum scienter vel ignoranter dic vt. j. eo. si compromissari⁹. Patet ergo ex p̄dictis quid iuris de negligentia electoꝝ excoꝝe pape supioꝝe qui iure deuoluto p̄ouider. quid iuris etiam de cōpromissariis negligentib⁹. **¶ Quinto** no. a quo tēpore incipit currē nouū tēp⁹ postq̄ electio non fuit fortita effectū altero ex dictis modis. et si morte dicit ter. q̄ a die mortis: subaudi etia ante sepulturā. qd̄ dicit. s. c. bone. el. ij. si irritat a die irritatiōis qd̄ intelligit Jo. an. nisi fuerit appellatū appellatiōe p̄dente nō curreret eius tēp⁹ ij. q. vj. appellatiōe. et oib⁹ his modis suppleas post eoz noticiā ante enī nō currēt tēpus electoꝝ. s. de accl. p̄ben. q̄ diuersitat̄. **¶ Quero** post Jo. an. iste ter. loquit̄ i electione: s̄ q̄ alijs modis p̄ouider̄ ecclesijs. s. per postulationē collatiōe p̄sentationem. an in istis alijs modis habeat locū qd̄ hic dicit̄. vt. s. si cassari cōtingat de tēp⁹ itegrit. vt hic dicit̄ i collatiōe p̄sentatione. dicit Jo. an. q̄ sic. sup. glo. j. In postulatione vero refert op̄i. Cōpo. q̄ in ea nō habeat locū hoc qd̄ est verū fm̄ eū i postulatione nō solēni i solēni nō idē iuris est qd̄ hic dicit̄. i electiōe remittit. s. eod. i. causis i glo. postulatione. et. c. publicato. et. i. sup. glo. vltia. **¶ Ultimo** aduerte ad glo. si. ibi not. ergo et caue ab ea sic simpliciter intellecta vt s̄ba sonāt. dicit enī Jnn. et Hosti. tenet q̄ ipedit vno die āno appellatiōis p̄sequēde d̄z habere scdm̄ annū et. vt i ea p̄z. nō enī sic dicit Jnn. s̄ dicit q̄ ipedit p̄p̄nū diē quo min⁹. j. annū possit finit p̄ter postq̄ cepit p̄fer q̄i habebit scd̄z annū quasi dicat q̄ impedimētū diē p̄buit ipeditmētū finē ferēde: q̄ forte vltio die anni interuenit impedimētū ex p̄te sua. ita q̄ finit p̄tere nō potuit. debz enī sane intelligi q̄ alia p̄te āni fuerit semp̄ diligēs: quā diligētiaz absorbit talis dies sicut i isto. c. dicit de morte et si. Si vero ponas q̄ fuerit negligēs appellās toto āno et vno die solūmodo ipedit. ab s̄urdū eēt ex hoc dicere q̄ beat scd̄z annū. Immo nō solū si p̄ diē s̄ per menses fuisset ipedit: si tū alia p̄te anni in qua potuisset causa expediti fuit negligēs ista negligentia nō excusat ipeditmētū tale. vt no. doc. in. d. c. ex ratiōe. et vide de hoc p̄. l. y. in aut. b̄i qui. C. de tēp. appel. et no. istā gl. vtrū restitutio tēporis fiat a iudice an a iure adde qd̄ no. s. de p̄scrip. ex transmissa.

- 1 Religione ingrediēdo pōt q̄s se p̄uare libero arbitrio.
- 2 Liber anteq̄ possit effici seruus quot requirantur
- 3 Religiosus ad prelaturam eligi potest.
- 4 Consensus religiosi accōmodatus electioni de se facte nō valet
- 5 Religiosus datus ad eligendum an possit eligere sine licentia superioris
- 6 Consensus tacitus sine licentia superioris an sufficiat

Religiosus **S**unt partes. scd̄a ibi q̄ vero. **¶** No. q̄ ingredien do religionē pōt quis se p̄uare libero arbitrio: licet nullus possit propria voluntate se subijcere seruituti. vt. l. nec si volens. et. l. liberos. C. de libe. et. nec etiā ad carceres fm̄ quosdā: vt plene p̄. l. y. in. l. si. C. qui bo. ce. possunt. et. l. t̄tio centū. de p̄di. et demon. c. ex rescripto. de iureiurā. Sit ratio i p̄fessioe. quā ita possit se libertate p̄uare: q̄ deo serui regnare est. et vbi spirit⁹ dicit: ibi libertas vt in. c. nisi cū p̄ides. de renū. **¶** Quot aut̄ requirāt vt liber possit effici seru⁹. no. in. l. ser uoz. ff. de statu ho. Jtē not. q̄ religiosus pōt ad prelaturā. de quo vide infra eo. ti. i. c. j. Ad simplex autē beneficium seculare assumi nō potest: nec possit ep̄s disp̄sare cū monacho etiā rectore eccl̄ie parochialis q̄ possit ibi i illa simplex b̄ficiū retinere. qd̄ dicit vt Jo. an. in. c. quem a iure. de reg. iur. Ad regimē

vero parochiale sine disp̄satiōe pōt assumi. qd̄ dicit. s. de sta. mo. q̄ dei timorē. et in nouella videas. **¶** Vtrū talis sic promotus possit in eccl̄ia collegiata canonicorū seculariū habere p̄bēdā de quo. s. de regu. sup. eo. et de vi. et ho. cle. de q̄i. et tenet ibi qd̄ non. et vide quod no. Host. de sta. mona. in summa. s. vtrū populum. et no. in. d. cle. j. eo. tit. **¶ Tertio** no. q̄ ter. loquit̄ de electo extra suū monasteriū. a p̄io ergo sensu electus in p̄prio monasterio consentire poterit sine alicuius licentia. quod tenet Jnn. no. et Cōpo. s. de postu. c. j. **¶ Quarto** no. q̄ non valet p̄sensus religiosi accōmodatus electioni de se facte. immo ex hoc reddit nulla ipso iure. Et quo infert Jo. an. in nouella q̄ ip̄suz nō posset subsequens ratihabitio prelati confirmare. vt ipse no. in regula ratū. de reg. iur. in mercu. **¶ Quinto** no. q̄ solus superior dāt istā licentiā transeundi monacho suo alibi electo. Quid ḡ si monasterio vacante monachus taliter eligat. dicit Jo. an. q̄ ep̄s cū consensu p̄uentus istā licentiā dabit. xvij. q. ij. nullus. et xvij. q. ij. qui vero. **¶ Sed** hic querit̄ q̄ iste ter. excludit p̄iū ab ista licentia vtrū saltē d̄z interuenire consensus ep̄i. dicit q̄ req̄ritur eius expressus consensus ep̄i si eligat ad eccl̄ias alterius diocesis. Sed si eiusdē sufficit tacitus. sicut de clerico not. s. de renun. ad monasteriū. dicit tū q̄ de facto non seruāt. **¶ Quero** ergo quid si superior nolit suū monachū cōcedere an ad hoc cogi possit. dicit q̄ non p̄ aliū a papa. de hoc Ab. Jo. mo. et Archi. non ob. c. nullus. de iurepat. q̄ loquit̄ cū est aliquod ius q̄ situm petenti. hoc de mera gratia. Ego idem credo nisi cū monachus bonus predicator et honeste vite esset electus ad regimen ecclesie parochialis et non reperirent̄ honesti et sufficientes clerici. tunc enī abbas cogitur consentire. vt no. Jo. an. in. d. c. qd̄ del timorē. **¶ Extra** quero nunquid religiosus datus ad eligēdum vel presentandū possit eligere et presentare sine licentia sui superioris. videt̄ q̄ non q̄ si suus consensus est nullus pro se vt hic. multo magis pro alio. arg. no. in cle. pe. de procu. Jtē nō potest esse fidei cōmissarius nō iudex: non aduocatus: non procurator. non assessor: non arbiter. et vt breuiter concludā nil agere potest nec eligere sepulturā. de testa. j. c. j. de sepultu. c. si. xvj. q. j. monachi. et. c. qui vere. et. c. de p̄tium. et. xvj. q. j. nō dicatis. et p̄ Jnn. et doct. de p̄uul. cū olim. Quid ergo si de facto eligat an valebit electio. videt̄ q̄ sic: q̄ multa fieri prohibent̄ q̄ facta tenet. de regu. ad apostolicā. de ex. pia. j. de iudi. c. j. Jtē valet iudiciū cū monacho si exceptio nō opponit̄. de quo. s. de refer. sc̄s. sc̄s. Jtē facit sibi cōmatres et d̄icit cōpaternitas etiā sine licentia abbas vt colligit̄. xvij. q. j. peruenire. et. xvj. q. j. doctos. Jtē licet sit in habilis magis considerabimus factū q̄ ius. sicut in sacramētis non iure collatis. ix. q. ij. lugulci. Jtē ex sponsalibus nō habentū consensus nō contrahit publica honestas. et tū orit̄ si a monacho s̄ban. vt. j. de spon. c. j. nec refert p̄ quē p̄ces et. de p̄eci. impe. offe. vniuersis. et quod no. de refer. c. j. in his non ob. d̄ius p̄sultit Fede. de senis. conf. lxxix. nā p̄catorū nō dicit̄ q̄ factū nisi cū susceptū fuerit. vt in cle. j. de procu. Sed iuris interpretatiōe iste nunq̄ dicit̄ suscepisse q̄ pro mortuo habet. xvj. q. j. placuit. Jtē semp̄ fingit̄ tacere et taciturnitas i hoc casu habetur pro dissensu. vt. l. filius. s. inuitus. ff. de procu. **¶ Secūdo** quero post Zapū. vtrū sufficiat tacitus cōsensus sine licentia superioris. dicit q̄ non. sed requirit̄ expressus. Sicut in perpetua alienatione rerū. vt no. Jo. an. de reb. eccl̄ie. nō alie. dudū. in glo. no. q̄. et. s. de reg. iur. cū inter. in glo. quasi. **¶ Tertio** quero nunquid religiosus poterit dissentire. vel si habuit licentiā consentiendi et consensit nunquid poterit renunciare electioni. Aut si fuit p̄firmatus: et inde ad aliud beneficium eligat nunquid consentire poterit sine licentia superioris beneficii cui p̄est. d̄icendū est q̄ dissentire et renunciare non possit postq̄ electiōi cōsentit nisi talis esset sibi data p̄as. nā eius est nolle cuius est vel le. vt. l. pater seuerinā. de condi. et demon. et de reg. iur. et est nolē. **¶ Ultimo** vero casu si est in totū translatus poterit libere consentire cū sit emancipatus et liber ab obedientia abbas. glof. in. c. si qui ep̄i. xxi. d̄ist. et. xvj. q. j. ne pro cuiuslibet. Jdē iuris si est sine eccl̄ia. vt q̄ et renunciauit. Si vero nō est in totū translatus non pōt dissentire sine superioris licentia. Sed ei qd̄ dixi qd̄ possit cū est in totū translatus. obstat quod no. Jo. an. s. c. quorūdam. in glo. mendicantes. Sed ibi non cessat: sed durat in religiosio ratio prohibitionis. et in alio casu singulari loquitur. hic autem cessat et non durat fm̄ Zapū.

- 1 Religiosus pōt assumi ad prelaturas alteri⁹ religionis.
- 2 Professus expresse est melioris conditionis q̄ tacite.
- 3 Inuitus tacite professus ad dignitatē ep̄alem eligi potest.

Illusre. **I**bi ad dignitatē fortificationē interferens. ibi ad quā. **¶** No. q̄ religiosus assumi pōt ad prelaturā suā et alterius religionis. de hoc tū quod dicit

Petrus de anchorano super sexto decretalium

alterius religionis queso, vide cle. i. eo. tit. Erat enim de hoc olim opi. indecise. **C** Sēdo no. q. est melioris conditionis expresse professus q. tacite, licet tacita p. fessio votū solennizet sicut exp. fa. z monachū faciat. vt in glo. Rō pōt esse multiplex, prima q. expressa professio est hois, tacita iuris: s. nobilius est qd. homo sibi facit q. quod ab alio ei sit. vt. ff. de capti. l. antep. vbi magis est meū quod ex opa mea acqro q. quod ab alio venit. Itē quia qnq. plus valet exp. pressum q. tacitū: z plus spālis p. uisio hois q. p. uisio gñalis iuris. hinc dicit lex suā non tuū tibi denegat auxiliū. vt. C. qui pot. in pig. hab. l. assiduis. Quid autē d. pro mittere qui p. fitetur z in cui? manib? fieri d. vide. s. de sta. mo. cū ad mona. in fi. z. rr. q. j. c. fi. z qd. no. xvij. q. j. vidua. z de reg. porrectū. vbi plene in nouella. **C** Itē no. q. ad dignitatē epā lem cuiusq. religionis pōt eligi nouit? z tacite p. fessus, quare aut magis ad istā q. ad alias q. libet reputet hābilis, dic vt in glo. fi. z in cle. i. eo. tit. in glo. pe. Et aduerte ad id qd. dicit gl. fi. q. ep. s. etiā secularis p. est monachis d. intelligi quo ad illa q. exigit maiorē aduersionē fm. Ro. Abbas vero z prioz debet interesse secretis regularibus disciplinis. qd. non facit ep. s. Ad hoc tū vide quod no. s. de off. ord. q. to. querit Jo. an. vtrū possit ep. s. dispēlare s. hoc. c. qd. nouitius z tacite p. fessus ad platuras assumant. in tacite p. fessio t. Arch. q. sic ppter euidētē vtilitatem ecclesie: q. ad ipsum p. tmet qualiter z p. quos ecclesie sue diocesis gubernentur. ix. q. ij. c. ij. z. r. q. j. de ceterū. nec ista p. stitutio dispensationē excludit. alleg. xvj. q. j. p. s. yteros. vbi de hoc. z qd. no. Jnn. s. eo. cū ad monasteriū. h. c. opi. Arch. t. Zap. q. alle. c. tua. de eta. z quali. z qd. no. ibi p. Jo. an. post l. host. z Jnn. z ma. xime hoc sit verū in abbatiā. p. out t. Arch. j. eo. indēnitatib?. z quod no. Jo. an. post l. host. de corp. vicia. Thomas. z de eta. te z quali. p. mittimus. Jo. an. putat talem postulandū a papa. fa. cit quod no. j. eo. indēnitatib?. in prin. z cle. ibi in glo. nō p. h. bet. Et in nouitio t. Jnn. q. ep. s. nō possit cū eo dispēlare. s. de tēpo. ordi. c. dilectus. z. c. officij. s. eo. **Q**uero de q. stione d. putata p. do. Fede. de senis. quidā monachus vnus monasterij promouit fuit in abbate alteri? monasterij exēpti. deinde ex cā honesta renūciat regimini abbacie. querit vbi remaneat monachus: an in prioz: an in sēdo: an sub epō vel sub papa imēdiatē z videt q. in p. io monasterio cui? locū nō videt dignitas supue niens auferre. vt. l. senatores. ff. de sena. ad hoc. C. de aduoca. di. uer. ind. l. si q. s. de rogatis. vbi de p. oposita dignitate q. s. in eo remanet statu z collegio de quo erat. in d. iū facit. xvj. q. j. ne p. euius libet. z. xvij. q. j. c. j. z de p. iui. cū olim. vbi monach? fact? ep. s. n. h. l. h. z cōe cū p. iui. Ad idē. s. eo. cōstituit. vbi dicit qd. non pōt q. s. esse monachus in vno monasterio z abbas in alio. z ex h. vide tur q. si monach? fiat ep. s. vt in casu hui? c. z demū renūciat epā sui vel deponat nō remanebit in epāt: vt canonicus q. sua p. fessio repugnat. xvj. q. vij. in nouella. z cle. j. eo. ti. nec etiā monach? ebus p. iui monasterij. In p. oposita questione etiā arguit q. remaneat monachus sēdo monasterij vbi fuit abbas. nā ex quo in p. io nō remanet monach? vt p. b. auit: necessario est dicendū q. remaneat monachus in sēdo: q. nō pōt esse monach? sine clauitro xvj. q. j. placuit. etiā si cū iuramēto renūciasset. s. de iurei. sicut. **P**roterea abbas p. sniam amotus remanet monach? eiusdē monasterij. vt in. c. ad monasteriū. de sta. mo. z hoc t. ibi l. host. z d. si. dilectus. vbi hoc t. Jnn. Si ergo ille q. desit ex cā inhonestā remanet vbi monach?: multo magis si ex cā honesta. breuiter post pulcherrima argumēta p. cludit q. remaneat sub iurisdicōe ep. s. nec quicq. cōe habeat cū p. iui monasterio p. iura p. alleg. z aliat: nec remaneat monachus vbi fuit abbas: q. ibi m. q. fuit monach? Ad recipiendū ergo ipm tanq. monachū dicit sēdo monasteriū nō tenet. solutū enī fuit ab ei? iugo postq. desit esse abbas. c. pe. z. fi. de secun. nup. z in p. motomonocho in epm secula rem est euidēs absurdū qd. ibi p. tmet. remanēt enī dispares p. o fessiones. nec etiā canonicus secularis si esset talis illa ecclesia cathedralis vt perusina. **C** Itē nō d. remanere sub papa l. z monasteriū cui? fuit abbas esset exēptū. q. tali p. iuilegio exēptionis nō gaudebat ipse ex p. sona sua: s. ex p. sona ordinis sui: q. monasteriū suū erat exēptū. vt. c. p. exēptionē. j. de p. iui. cū ergo sit ab solutus a p. iui sēdo monasterio. vt probauit nō gaudet p. iui legijs plus: s. iure alioz d. z censi. de sta. mo. recolētes. z de cō. sti. translati. z ita alijs rōnibus concludit. z ad d. iā respondet. z est in ordine consilioz. xix. z idē tenet Bart. post d. y. in. l. filij. s. senatores. ff. ad municipa.

Um expediat. **P**remittit declaratiōis cāz generalem. z sēdo declarat ibi decretalē. **N**o. q. promptū est iura iuribus cōcorda re. concor. l. j. C. de inoffi. do. similiter dicta testiū qui vident cō trarij. vt. s. de testi. cū tu. quod est verū quo ad id qd. ibi dicitur. s. vt euitent suspiciōne falsitatis. q. tū aut ad hoc vt probet nō d. fieri talis interpretatiō. vt no. Ja. but. in. l. sed si possessor. ff.

de iureiur. nā cum ex tali repugnantia insurgat probatio dubia nō pōt ex tali probatione sequi snia. vt in. c. in p. stia. de proba. Item talis reductio ad concor. est sienda qn est in testi? b. hinc inde equalitas. secus si inequalitas fm. Bar. qui ita no. in. c. cū contingat. de offi. deleg. Itē talis concor. dantia non d. fieri qn est contrarietas inter dictū partiū z testes. vt. l. exceptionem. C. de proba. z hoc no. Bar. in. l. ij. s. appellata. ff. si cer. per. vbi sub dit q. in istis casibus caute facit iudex si mittit p. o testi? b. z qua liter dictū ipsoz intelligant declarent. vt in aut. de testi. s. quia vero. in glo. magna. z de testi. cū clamor. ad quod optime. c. cum Joannes. ante fi. de fi. instru. Et ista bene no. pro intellectu ca. cum tu. de testi. **C** Sēdo no. q. forma quam approbat hoc. c. participat de duobus formis approbatis in. c. q. ppter. Nam de forma scrutiniij participat in eo q. sigillatim z secreto notata scrutant. Et inq. tum eligere dicit illū in quē maior z sanior zc. de forma etiā cōpromissi participat inq. tum a se abdicat p. tates eligendi. Et nisi emanasset ista declaratio respondisset d. ium. q. cum ista forma sit cōposita ex duab? imperfectis. ex partibus imperfectis duarū dispositionū non pōt vnū quid perfectum constitui. sicut in excusatione turoz dicimus. nā quinq. liberi a tutela excusant. Itē septuaginta anni z tres tutele. Siq. ergo habeat duas tutelas. quatuor liberos. z sexaginta annos nō ex cusa: q. ex istis speciebus imperfectis non resultat vna spēs per fecta excusationis. vt. l. spadonē. s. qui iura multa. ff. de excu. tu to. in d. ium tū facit: q. ex pluribus probationibus imperfectis resultat vna plena probatio. puta ex vno teste cū fama vel iura mento in ciuilibus. iuxta no. in. c. fi. de iureiur. d. Bal. d. me? d. cit q. sunt quedam q. requirunt certam speciem. et tunc diuerse species imperfecte nil operant. vt. d. s. qui iura. q. ex oibus cō currentibus non augetur effectus vt veniant ad integrationem vnus speciei. Sicut ex pluribus testimoniis singularibus non re sultat vna plena probatio. vt no. in. l. hoc carmen. ff. de testi. z. c. licet cām. de proba. Quedā sunt que non requirunt certā spe ciem. tunc que non p. s. sunt singula multa iuuant. vt not. in. l. ij. s. etas. ff. de excu. tuto. Nam in materia p. bationū iudex non de bet applicare animū suū ad vnā speciem probationis. de renū cia. in p. sentia. ideo vnus testis de veritate cōiunctus cū alia semiplena probatione alterius forte speciei fecit cōiecturā suf ficientē ad probationē. z q. tum ad iudicis motū vnus actus in fert confirmationē alterius. probationes enī q. sunt in cā non inducunt siue aliquid de nouo con stituunt. sed declarant. z faci lius est aliquid declarare q. de nouo p. stituere. vt. l. heredes pa lam. s. sed si notā. ff. de testa. Et ista ergo theozica Bal. et iurib? forte est vera opi. Archi. inq. tum dicit q. forma tradita in h. c. est noua forma. z sic. iij. addenda tribus alijs de quibus in. c. q. a propter. licet Jo. an. d. ium teneat in glo. antepe. z. iij. z in glo. allegata. j. eo. indēnitatibus. s. ceterū. in p. iui. Ego credo opi. Archi. veriorē per ea que dixi. z etiā q. qn nouus ius emanat ex duobus capitibus alioz iurū constituit nouā speciem de p. fe. vt l. gallus. s. ille casus. ff. de libe. z posthu. z. c. q. to. s. de iudi. ad i. tio etiā vel detractio idē facit. vt. l. ius ciuile. de iusti. z iure. z qd. no. de consti. c. j. s. eo. z istā opi. etiā confirmo p. id quod tenet h. Jo. an. in nouella. vbi dicit q. in hac forma nō d. ita inquiri sub tiliter que sit pars sanior. sicut in. c. q. propter. l. requirat colla tio aliqua: vel fateat etiā in hac. iij. glo. q. ista est leuior forma q. aliqua ex illis ex quibus fateri oportet istā esse quartāz magis vtilem. vt dicit glo. participantē de forma scrutiniij z cōpromissi **Q**uerit Jo. an. post Jo. mo. qd. si a p. iui. nulla partiū puenit ad maiorē numerū. tū vni habēt a p. iui. plures voces tot acce dūt quot faciūt maiorē partē capitulū. an ppter istū accessum poterunt cōpromissari hūc eligere. Arguit efficaciter q. sic. et cludunt d. iū. q. accessus in quibusdā casibus est pmissus de q. bus iste nō est ergo zc. vt. l. qd. no. ff. de leg. Itē ista trāslatio p. tatis eligēdi in quē maior zc. d. intelligi vigore p. iui cōpromissi vt in. l. bone. s. h. sermone. de v. b. sig. Itē ista accessio non est se crete z sigillatiz. z in inq. stitūe votoz. qd. vult forma tradita. Itē p. s. s. sequēs scrutiniij nil addit ordinarie electiōi. vt. s. c. eccle. el. ij. g. multomin? ordinarie z onbie ante istud. c. valēt. z i. h. ipse residet. z de duob? alijs formis an valeāt. q. rit z dicit q. nō.

1 Absens ab ecclesia qualiter quis dicatur esse.

2 Privilegium concessum absenti quod dicatur esse.

3 Absens ex cā necessaria ecclesie quis dicatur esse.

Um nō deceat. **P**rius ponit cōstōis cām gñalē. sēdo ponit p. stōnē i. terferēs cām spālez. tertio tollit obstātia. sēda ibi statui mus. tertia ibi. nō obstātib?. **C** No. q. nulli offiū fusi zc. p. o dā tie sunt i. gl. j. z est ter. i. l. s. z siq. ex signatorib?. ff. quead. re. ap. necessitas enī officij icūbēs excusat etiā a cōmissiōe pene in qua scideret q. talē actū volūtariē gereret. vt. l. post legatus. s. sunt q. putat. z. s. aduocatū. z. l. tutor. ff. d. bis q. vt idi. Itē no. q. h. p. stō includit

includit solū illos q̄ necessario mittuntur astricti per institutionē
c. cupientes. s. e. alij igitur nō coacti sicut voluntarie non gau-
dent hoc privilegio: ut in glo. ij. quā inducit Jo. an. ad. q. de do-
ctore disputate qui disputare nō tenebat an teneat stationario
tradere sicut qui disputare tenent. de qua per eū in regula acces-
sorij. in mercu. facit qd̄ no. l. y. in l. voluntarie. ff. de excusa. tuto.

1 **T**ertio no. q̄ absens ab ecclia p̄ ip̄ius ecclie utilitate cen-
setur residere nec videt abesse a loco qui habet animū redeundū:
2 ut l. p̄dia. s. j. ff. de fun. instru. 2. c. bis qui. j. de sepul. **¶** Quar-
to no. q̄ p̄uilegiū qd̄ absenti cōcedit videt cōcessum in eundo
stando rēdēdo. facit ad id qd̄ dixi. s. de rescri. statutum. s. pe.

3 **¶** Quinto no. q̄ ille q̄ est absens ex cā necessariā p̄ factū vni-
ecclie nō solū censet ibi residere: sed etiā in alijs quo ad lucrum
fructū qd̄ est no. cui adde qd̄ no. Jnn. in. c. iam dudū. s. de pre-
bē. ibi no. de illo qui habet ecclias in diuersas dioceses quarū
ep̄i sibi mandat straria. Hāc obēperando illi cui tenet fm̄ ibi
notata est immunitas in fructū p̄ceptiōe sicut si personaliter resi-
deret. arg. hui. c. **¶** Querit Jo. an. utrū hoc p̄uilegiū p̄cipiē
di fructus in absentia habet electi qui ire tenentur in casibz. d. c.

cupientes ac etiā opponētes qui similiter astringuntur. Tenet q̄
no. veniūt em̄ ratio cōmodi p̄prij: s. secundario p̄sequatur utili-
tatē ecclie. ar. l. non vere. ff. ex qui. cau. ma. **¶** Secūdo querit post
glo. si. utrū iste due persone que veniūt in structure negociū ele-
ctionis ad curiā debeāt in expen. cōferre. et tenet q̄ sic. Et facit
ad questionē de dam. passo. nūquid cōtribuat cū alijs ciuibz ad
emendā. Spec. q̄ sic in ti. de cens. s. j. vers. si damni. p̄ hoc facit
ff. ad. l. rhodiā de iac. l. nauis onuste. s. cū aut. de leg. j. ab omni-
bus. s. si titio. **¶** Tertio querit nūquid per istā clausulā nō ob-
stante tollitur statuta iurata. glo. si. q̄ no. 2. fortius dicit in no-

uella p̄cedere istam glo. quādo iurasset expressim qd̄ p̄tineretur
in tali statuto. Ad hoc qd̄ ip̄e no. s. de bis que fi. a p̄la. c. j. sup
verbo iuramento. 2. j. de fil. p̄sby. c. j. in glo. q̄ vero qd̄ tñ non fa-
cit: q̄ loquitur cū clausula nō obstante ponit in literis impetra-
tis in quibus tāq̄ odiosis sit stricta interpretatio. 2. ideo nō re-
uocat statuta iurata nisi iuramentū exprimat. secus aut videtur
quādo in iure: ut hic ponitur. ut tñ reuocetur statutū iurātū s. j.

no. exprimat ad hoc qd̄ no. xvij. dist. qm̄ quidez. 2. qd̄ no. Jo.
an. de here. sicut ait. 2. de magist. super Spec. 2. de heres. p̄la. c.
vno. fm̄ lapū. qd̄ dicitur not. p̄ intellectu huius clausule apposite
in institutionibus rescriptis an tollat statuta iurata.

1 **¶** Detractio qualitatū ita ē p̄hibita sicut mutatio substantie.
2 **¶** Factū p̄prij quis renocare nō potest.

¶ Beo qui. **¶** Prima p̄positio questionis decisio. secū-
do de decisionis rō. ibi cū em̄. **¶** Not.
quādoq̄ strā p̄mouendū ad dignitatē obijcit defectus
evidens in persona. Quis aut dicit evidens: dicit. s. eo. si for-
terbi de defectibus corporis. Aliquāvero sunt vitia animi que
in materia redhibitorie actionis iuris cōsultus plene p̄sequi
tur in. l. j. per totā. l. cū alijs sequentibz. ff. de edil. edit. **¶** Secū-
do no. q̄ sicut quis cogitur persistere in actiōe p̄posita: ut. C.

quomodo quādo. in aut. qui semel. Ita etiā in exceptiōe si p̄-
pter eius persistentiā potest queri ius aduersarij in tota causa.
est ergo in hoc similis exceptiō actiōis. Sicut in simili dixi. s. e.
is qui. quādoq̄ multum differūt iuxta notata in. c. cū dilectus.

1 **¶** 2. c. si. s. de or. co. per glo. 2. Jnn. **¶** Tertio no. q̄ ita est p̄bi-
bita detractio qualitatū sicut mutatio vel reuocatio substantie
cui coheret. Et pro substantia hic accipio ip̄m defectū qui obij-
tur pro qualitate evidēs vel notoriū. Ratio huius est q̄ quali-
tas talis adiecta in excusatione defectus est cā huius pene. Hāc
mirū ergo si nō potest detrabi. secus si talis qualitas non muta-
ret substantiā actionis: s. p̄set crescere cōdemnationē. Et sic loq̄-
tur lex in delictis. s. si detracta. ff. de nora. 2. vide de ista qualita-

te que habet alterare cōdemnationē si nō p̄betur an ferat sentē-
tia cōdemnatoria sup̄ simplici delicto p̄bato. 2. an si omīssa fue-
rit in p̄cessu possit ad exaggerationē. pone noui p̄cessus inchoa-
ri post finitū iudiciū vel eo pendēte cumulari. vide plene p̄ bar. i.
l. senatus. de accu. 2. l. denūciat. s. qui tamē. de adul. facit quod
no. de p̄ba. licet causam. in eo qd̄ ibi falsitati adijcitur qualitas

1 corruptibilis. de quo p̄ Bar. in. l. diu. de re. iur. ff. **¶** Quar-
to no. q̄ nō potest quis factū p̄prij reuocare quādo ex eo est ad-
uersario ius quesitū. facit ad questionē actori cōceditur vna di-
latiō in causa. reo due. iuxta nota. in. c. ij. de dila. s. et hac secun-

da dilatiōe reo cōcessa etiā actori p̄tendit. ut. l. petende. C. de tē-
po. in integ. rest. **¶** Pone ergo q̄ reus dilatiōē petijt. deinde vi-
dens ea aduersariū vellet ei p̄renūciat. utrū possit: videt q̄ non
quia ex illa petitiōe fuit etiā aduersario ius quesitū: ergo non
reuocari p̄t. 2. cle. cōstitutionē. ad fi. j. eo. 2. l. si post mortē. s. si.

ff. de stratab. 2. hoc verū re nō integra ex parte actoris: q̄ iaz te-
stēs p̄duxerat vel articulos. Reuero integratū videtur q̄ reus pos-
sit desistere etiā inuito actori: ut. l. si iudex circumuento. de mino.

2 **¶** 2. l. amicissimos. s. fin. ff. de excu. tut. **¶** De qua questione per l. y.
2. bar. in. d. l. petende. **¶** Posset opponi cōtra hoc. c. de multis iu-
ribus in quibus ad euitationē pene legalis cōmittende est lici-
tum desistere. quādoq̄ vsq̄ ad litis p̄test. quādoq̄ vsq̄ ad sentē-
tiam. quādoq̄ post. que iura alle. glo. s. de fo. cōpe. si diligenti.

Sed cū hic quis nō incurrat istas penas ex sola p̄positione ex-
ceptionis sed p̄pter defectū p̄batiōis videtur q̄ admitti debeat
penitētia. Sol. collige ex notatis in. d. c. si diligenti. et. l. ampli.
ff. rem ra. hā. per Barto. **¶** Ultimo querit lapus si quis oppo-
nit evidentes defectus saluo iure adendi minuendi. 2. ut ponit
tur in. c. inter dilectos. in p̄in. de fide instru. utrū ista reservatiō
sibi profit ad euitationē huius pene postea reuocādo dicit q̄
sic si p̄tēz tacite aduersario talē fecit p̄stationē. alleg. qd̄ not.

1 **¶** Host. in sum. de li. ob. s. an libell. 2. s. qd̄. Et spe. i. ti. de li. p̄sti
s. nec dicamus. in fi. 2. de causa pos. s. nec dicendum. circa p̄in.

2 **¶** Dupilli in ecclesijs intulatur.
3 **¶** Dupillaris etas discretione carere dicit.
4 **¶** Electionibus interesse nō debet qui nō sunt p̄fessi.
5 **¶** Layci cōuersi in electionibz clericorū interesse non debent.

6 **¶** Christianorū duo sunt genera.

¶ Leo quod. Sunt due partes. p̄ima p̄ntē
dictū. secūda rationē subdit. ibi

1 **¶** cū tā. secūda ponit duo dicta. secūda ibi p̄ueri. **¶** No-
ta q̄ pupilli in ecclesijs intulantur. de quo. s. de re-
scrip. si eo tempore. ubi dixi q̄ licz cadat in eis titulus nō tamē
administratio absq̄ tutore. j. de iudi. si annū. in fi. 2. no. de restit.
spo. ex parte. **¶** Secūdo no. q̄ nō potest agere de cōtēptu qui
2 vocari nō debuit. s. eo. cum inter. 2. c. q̄ sicut. **¶** Tertio no. q̄
pupillaris etas dicitur carere discretiōe alibi dicit lex q̄ talis
etas qd̄ videt ignorat. ut. l. j. C. de sal. mone. Itē nec scire nec des-

cernere talis etas p̄t. ut. l. pupillus. de acquir. here. nam super
agendis ex intellectu nostro fit quedā examinatio post exami-
nationem iudicat intellectus istius examinationis non est capax
pupillus. Itē scire dicimur qd̄ per causam cognoscim⁹ vel euz
nobis vel cū alio: ut. l. bonorū. de bono. pos. istud scire nō habet
pupillus mentē adhuc stabilē nō adeptus. ut dicit glo. voluerūt
ergo iura per tutores eorū negocia eorū gerere: ut p̄t in tractatu
tutelarū. C. 2. ff. **¶** Itē no. questionē glo. posite super verbo suso-

fragiū in fi. qm̄ est questio inter pupillū 2 tutore in factis pupilo
li. 2. d. q. sol. in nouel. q̄ si esset ep̄s admitteret digniorem quasi
essent duo abvno p̄sentati ut clemen. ij. de iure patro. vel quasi
essent duos singulariter per dños p̄sentati. ut in. c. euz autē. de
iure patri. Subdit q̄ honestus p̄sentationis modus esset q̄ p̄-
sentaret pupillus auctoritate tutoris: ut. d. c. fin. de iudi. Ex hac
decisione habes q̄ pupillus nō est p̄orsus inhabilis ad rē suāz
gerendam: sed quod sibi deest de iudicio rationis supplet auto-

ritas tutoris. in bis vero que sibi cōpetunt geruntur ratione iu-
ris publici 2 publicē utilitatis auctoritate tutoris nō supplet de-
fectus cōsiliij: imbecillitas intellectus. faciat qd̄ no. bar. 2. post
eum bald. in. l. habeat. de fac. san. ecclie. 2. qd̄ dicit in. c. grandis. de
sup. neg. p̄la. **¶** Itē no. q̄ nō p̄fessi tacite vel expresse non
3 debet interesse electionibz. 2. est ratio q̄ abbas p̄ monachos de-
bet eligi. xvij. q. ij. abbatē. cū si. Iti autē nō p̄fessi euz possint
redire ad seculū nō sunt censendū religioſi in glo. possunt
tamē de gratia admitti cū in extraneū possit eligi p̄tās transfer

4 **¶** rī. ut. s. eo. cām. **¶** Quinto no. q̄ cōuersi laici nō debent cū cle-
ricis interesse electionibz: 2. dicitur laici p̄uersi templarij hospi-
taliū cisterciē. 2. fratres minores nō clerici fm̄ Archid. qui di-
cit q̄ ex eo qd̄ isti p̄bent in regularibus: videt q̄ in secularibz
bene possint talibz actibz interesse. all. qd̄ no. Jnn. in. c. euz. **¶** De
de p̄sti. in gl. aliud. Tenet tamē strariū. s. q̄ nō debeāt interesse
cū clericis eccliesiariū suarū. nā licet ex tali cōuersione sint aliqua
liter eccliesijs alligati nō tamē mutarūt seculū ut apte dicit text.

in. c. cū lex. xxvij. q. j. 2. hec vera de iure cōi. de speciali tñ cōsue. ec-
clesie possunt tales reddi habiles ad p̄dicta: q̄ nō sunt pure lay-
ci in quibz secus esset: ut in gl. si. quā no. **¶** Itē aduerte q̄ ter. lo-
quitur in eccliesijs regularibz 2 monasterijs. sec⁹ in hospitalibz ut
in glo. pe. qd̄ est verū etiā si haberet ecclias annexā in qua essent
clerici multivt est in nobili hospitali Senarum. nam illa institu-
tiō nō est principaliter deputata ad celebrationē diuinorū: s. ad
hospitalitatē. secus si hospitale accederet ecclie. principale ḡ in-
tuendū est q̄ si de hoc dubitet: vide glo. no. in cle. p̄las. de p̄e-

ben. 2. qd̄ no. Jo. an. de eta. 2. quali. c. ij. sup. ver. p̄ laycos. **¶** Ex
p̄dictis habes q̄ l. canō dicit q̄ duo sunt ḡna xpianorū. xij. q. j.
duo sunt tamē secundum genus deferuentiū de o subdiuiditur
in multas species. nā quidā sunt clerici seculares quidā religio-
si. 2. religiosorū quidā exp̄sse p̄fessi. quidā tacite. quidā cōuersi
q̄ participāt de vtroq̄ ḡne principali. 2. de istis in gl. si. 2. in. c. ij. d.
insti. in nouella. 2. de istis de penitentiā siue de tertio ordine san-
cti Francisci: 2. de alijs quos bart. vocat milites gaudentes. vi

1 **¶** 2. l. amicissimos. s. fin. ff. de excu. tut. **¶** De qua questione per l. y.
2. bar. in. d. l. petende. **¶** Posset opponi cōtra hoc. c. de multis iu-
ribus in quibus ad euitationē pene legalis cōmittende est lici-
tum desistere. quādoq̄ vsq̄ ad litis p̄test. quādoq̄ vsq̄ ad sentē-
tiam. quādoq̄ post. que iura alle. glo. s. de fo. cōpe. si diligenti.

Sed cū hic quis nō incurrat istas penas ex sola p̄positione ex-
ceptionis sed p̄pter defectū p̄batiōis videtur q̄ admitti debeat
penitētia. Sol. collige ex notatis in. d. c. si diligenti. et. l. ampli.
ff. rem ra. hā. per Barto. **¶** Ultimo querit lapus si quis oppo-
nit evidentes defectus saluo iure adendi minuendi. 2. ut ponit
tur in. c. inter dilectos. in p̄in. de fide instru. utrū ista reservatiō
sibi profit ad euitationē huius pene postea reuocādo dicit q̄
sic si p̄tēz tacite aduersario talē fecit p̄stationē. alleg. qd̄ not.

1 **¶** Host. in sum. de li. ob. s. an libell. 2. s. qd̄. Et spe. i. ti. de li. p̄sti
s. nec dicamus. in fi. 2. de causa pos. s. nec dicendum. circa p̄in.

2 **¶** Dupilli in ecclesijs intulatur.
3 **¶** Dupillaris etas discretione carere dicit.
4 **¶** Electionibus interesse nō debet qui nō sunt p̄fessi.
5 **¶** Layci cōuersi in electionibz clericorū interesse non debent.

6 **¶** Christianorū duo sunt genera.

Petrus de ancha. super sexto decretalium

de per eñ in l. fi. ff. de iure immu. z in cle. pe. dever. fig. quidā sunt clerici destinatione animi vt scholares qui ad sinez clericat⁹ stu dent. de his de transac. ex literis. z in Spe. de act. z re. §. vt rōnē bus. ver. sed nūquid scholarius. In istos z in laicos p̄fessos qui carēt ordini b⁹ vtrū cadat titul⁹ canonie. Anno. q. nō. q. tale ius p̄fissit in spūali fraternitate. in qua layci etiā religioſi nō debēt ministrare licet sint religioſe p̄pone. §. de iudi. decernimus. z de sen. etc. nō dubit. ius aut monachi bñ cadit in laicū p̄fessuz. po terit erij. debet interese electionib⁹ ceteris tractatib⁹ mo nasterij. vii. q. j. generaliter. Clericivero q̄ p̄bendantur in eccle sijs z monasterijs si nō habēt ibi canonicatū ad electionē vel fa cta capituli vocari nō debent: sed alijs debet de voce seruire. de sta. mona. c. fi. z licet dixerim in laicū cōuersum nō cadere ius ca nonie. bene tū pōt esse prebendarius in ecclesia cū tale ius cadat in clericis cōiugatis. §. de cle. cōiug. Joānes. z ad predicta vide Jo. an. in. c. ij. de insti. ¶ Querit latus si vniuersitas est patro na ecclesie qua vacāte cū alijs sunt admissi pupilli ad p̄sentatio nem rectoris inuoces eorū cōputabuntur etiā in numero. si ap paret postea vniuersitas discordare in p̄sentatiōe. dicit q. de cō p̄sensu discordatiū admitteri p̄st. z i numero cōputantur qd. nor.

¶ Appellatio quid cōtinere debeat.

2 Litatus a iudice sine licētia recedere nō debet.

3 *Constitutio penalis includit causam quevenit ex mente legis.*

S postquam appellatio fit ut de uoluntate
 qz in scriptis ex causa probabili: fit duo. adde tertiu
 qd eius interfit et illud possit psequi hic nouella,
 adde quartu q appellatio insinuet: ut in cle. cam. j. eo. et habz lo
 cu hoc. c. in appellatioe iudiciali et extra iudiciali. qn opponunt
 criminavel defectu servata forma. c. ut circa. s. eo. ¶ Item no. q
 confirmatio electionis facta p proximu superio: et postq causa est
 deuoluta ad curia ipso iure no valet et est spale tra regulam que
 habet in. c. no solu. j. de ap. ex quo infert Jo. an. secus esse dicen
 du. in confirmatioe legati siue delegati qui fungitur vice pape.
 pone exemplu: ut in nouella. super verbo ordinariu. ver. oino. qd
 iuris qd papa scribit alio ordinario q confirmetvtrv ex bo ceter
 r debeat delegat vel ordinarius. et remittit ad no. per enz. s. de
 offi. or. l. sup. iij. glos. et de pben. bi qui. in gl. ff. Et quid iuris si
 eligit alia via incopatere. vtrv valeat pcesus saltu rone iurisdic
 tidis qua bz iuritate. de quo vide per eiu post doc. s. de pscrp.
 cu ex officio. adde etia ad istd. c. qd not. i. c. si duob. de ap. qd vi
 det huic addicere: dic vt ibi. ¶ Tercio not. i. s. si electu p citatu
 a iure. vt copareat certo loco: psecutus in causavide citatus
 vt ibi maneat donec ca terminet. Ratio colligit ex. c. cu ex lris.
 in fi. de resti. in integ. Sed dices vbi citabitur sit in curia in qua
 domu no habet: dic plene per Bar. in l. iij. s. ait. de dam. insec.

¶ vbi plene de citatiōe personali ad domū vel hospitium. ¶ Itēz
no. q. sicut citat⁹ a iudice nō debet sine licētia recedere vt no. Ju
no. in. c. calūniam. de pen. ita etiā citatus a iure: vtroq; casu re
cedēs sine licētia capituli reputat⁹ contumaz⁹ penā patitur que
imponitur stomachi vt bic. c. s. de indi. c. j. ¶ Incidenter querit
Jo. an. quid iuris de cōparente qui ex cā iusta sine licētia reces
sit an incidat i penā. arguit p. 2 straz demū post Arch. distiguit
inter impedimēta que ipso iure diē differūt inuito iudice litiga
toribus. 2 inter impedimēta que nō differūt diē ipso iure. s. dāt
iustā causam licētiā petendi absentia. qd̄ exemplifica 2 prose

3 queret: vt hīc nouella. ¶ Quinto nō. q. p̄stitutio penalīs in-
cludit causam que venit ex mēte legis. mēs em̄ est potius sequē-
da q̄ verba: vt de ver. sig. intelligēda. ⁊ ibi p̄cor. ⁊ vide bonā glos.
de rep. o. c. j. ¶ Sed hīc querit̄ quōd ex quib⁹ colligit̄ mens le-
gis. dic. q. ex trib⁹. primo si sensus p̄p̄rius atinet iniquitatē tūc
intelligim⁹ scđm̄ imp̄p̄riū: vt. l. in ambigua. ff. de re. iur. z. l. sci
re oportet. §. aliud. de exc. tuto. Scđo qñ ratio legis repugnat
sensu uerborū. nam ratio legis mens legis est: vt. ff. so. ma. l. cūz
mulier. ⁊ nō. in. l. cū talē. §. falsam. de p̄di. ⁊ dem. z. l. uois ⁊ rei. §.
verbū ex legib⁹. ff. de yer. sig. ¶ Tertio colligitur si cōs̄vsus loquē-
dī repugnet p̄p̄rie significationi. tūc em̄ mens legis est q̄ intelli-
gamus eā fm̄ cōm̄ysum loquēdī: licz fit imp̄p̄rius: vt. l. libzo-
rū. §. qđ tamē cassius. de leg. iij. z. l. inuulgari. z. l. vt alp̄henus. et
l. anniculus. ff. de yer. sig. in istis ergo casibus si quis faceret cō-
tra mēte legis etiā nō offendendū uerba incidere in penam le-
gis. ⁊ ecōtrario si quis faceret straverba nō offendendo mēte
nō incideret in legē. pone exempl⁹ statuto cauē q̄ quicūq; ex-
traxerit sanguine in palatio cōdemnetur in mille. barbarit⁹: fle-
botomauerit ibi aliqñ an debet cōdemnari: fm̄ uerba statuti
detur q̄ sic: sed nō fm̄ eius mēte: qz intellexit de sanguine infu-
rioso nō sanguine cā sanitatis extracto. ff. ad exhibē. l. pe. de ofi-
s. tendente etiā mēte legis seruatis v̄bis. fume exemplū de. c. quā-
to. de p̄iur. ⁊ etiā de monachis q̄ portat habitū monachale coop-
tum ⁊ absconsū. offendit em̄ mēte lz seruet uerba. ideo est cen-

cendus apostata. nisi sit iusta cā transformatiōis: vt no. in. c. cē
 tū. de re. iur. in mercu. & vide ibi per *By. & Bar.* in. l. nō dubiū. C.
 de leg. ¶ Ultimo no. questionēs glo. que incipit. & ita puniū de
 illo qui recedit de curia per modicū spaciū cā etiā recreatiōis v^l
 simili tpe quo pcessus nō impedit. dicit q talis nō videtur rece
 dere. ad hoc. l. mella. ff. de annu. lega. 2. l. si quis ita legauerit. de
 cōdi. & demon. 2. no. de psecra. dist. v. sicut tibi.

Ecclēsia dei summe indiget viris literatis.

2. *Dispensatio permessa in sacerdotio non comprehendit subdyaconatum.*

5. Clivariū in ecclesia ponere spectat ad ep̄m.

† Clericus per se deservire debet.

§ Elcario cōgrua portio assignari debet.

6 Dispensatiōne finita reponitur quis in iure cōl.

7 Ep̄s sine capitulo an dispensatiōes facere poterit.

Em ex eo quod. In prima constitutionis
causa in qua ponit ius
antiquū et impedimentū ex eo pueniēs. in secūdastitu

rio q tria facit. p̄io permittit dispensationē. vij. anno. arctat ad
subdiaconatūz cōm reddit. sc̄do p̄uidet quōd interim ecclesijs fer
uiatur. tertio post septēniū eū cū quo dispensatū fuit reducit ad
ius antiquū. sc̄da ibi porro. tertia ibi elapso. ¶ Not. hic quasi
totū ter. c. 15 canon. repeti notabilia igit̄ ibi collectat̄ B cadunt.

I Secundo no. q. ecclesia dei summe indiget viris latis: no porcis vel asinis deferratis. fm Jo. mo. p. quovide qd no. Jo. an. de p. ben. graue. ¶ Tertio no. q. eps dispesat cu eo qui obtinet tale ecclesiam. z sic infra annu quo dz pmoueri dz fieri dicta dispensatio no post lapsum ei. Quid g si est adeo. ppe finē anni q. pmoueri no posset an dispesare tūc poterit. Jo. an. sup gl. si iaz refert opi. z deinde distinguit. q. aut talis nodū est subdiacon? nec occurrīt tps ordinatiois in tpe qd restat. z tūc cū oīno sit perditus rus ecciam no poterit eps dispesare qñq subdiacon? esset vel occurreret tps ordinatiois in illo residuo dispesare poterit. ita dicit sup dicta gl. dea de p. latis. j. e. pri. ¶ Quarto no. in v. ne sic. q. qñq ptingit q. clerici in minorib? de bonis ecclesiar. sublimati mutato pposito retrocedūt redenti ad vitā secularē. viruz aut teneant ad restōne fructuū medio tpe pceptoz? dicūt. j. e. p.

xi. vbi est rec. ¶ Quinto no. q. pmissa dispensatio in sacerdotio nō cōprehēdit subdyaconatū quē pmo^r d^z suscipe sub eadē pena. Si ad plura igit q^s gradatim teneat dispensatio in sequētib^{us} nō inducit dispensationē in pcedētib^{us}. sicut remissio vni seruitute nō v^t remissio alia q̄ cōpetit in eadē re. vt. l. si dom^u. ff. de fer. ru. p^{di}. z. l. si p^{ri}. de aq. plu. arc. ¶ Sexto no. In x. porro. q. ad ep̄m spectat ponere vicariū in ecclia in defectu p̄ncipalis rectoris nō relidētis. Ex quo arguit Jo. an. q. inferiores p̄lati curas parochianoz suoz nō delegare nō possunt. xvj. q. i. puenit. z. ff. de eccl. re. refert hī hoc disputatū q. ad modicū tps ex cā abens hī potest p. c. ff. q^s in clero. vij. q. i. z. qd no. Jo. an. in. c. ij. de off. archip.

4 quedā tñ intra faciūt in dñm. quib⁹ hic in nouella rñdet. ¶ Se
 primō nō. casum in quo q̄s per vicariū deservire pōt in diuini
 z hoc spālē. reguli vero dñ clerici⁹ deservire per se sicut z doctor⁹ p
 se legere nō per substitutū. de quo p Bart. in l. nemo est qui nē
 5 sciat. de duob⁹ reis. z per Jnn. s. de offi. dele. c. fi. ¶ Et ita
 not. q̄ vicario cōgrua portio debet assignari arbitrio epi. z loq̄
 tur hic tē. inuicario t̄pali. In perpetuo dicitur. s. de pben. extir
 pande. z de. j. de iur. pa. cū simi. ¶ Nonno nō. inuer. claspō q̄ la

plo septenio datur annus ad assumendum sacerdotium. z sic. viij. an
niz si dispensatio fuit obtehta in fine anni deprehendit sacerdo
6 tium retardari prope. ix. annos vt dicit glo. no. zc. in fi. ¶ De
cimo no. q. finita dispensatione reponit quis in iure coi. Sicut
finita causa priuilegiu finitur priuilegiu vt. l. titia scia. s. viuras.
de leg. ij. collige etiā q. pro gatio termini intelligit esse facta cuz
suis qualitatibusz pena etiā repetita inlea: factu no. per Inn.
in. c. p. z. g. de offi. dele. vbi si prozogo terminu debitorz qui mihi
tenebat soluere ad die sub pena excoicationis vel alia vt vnde ea
repetita pena in illo termino. progato si dictum nō fuerit: dic vt
ibi. z l. cum stipulatus mihi a pculo. de ver. ob. ¶ Glenio ad que
stiones magis vtiles que formatu in gl. vt addā necessaria. Et
primo quero tex. dicit q. epi dispensare poterit. nūquid ides in
feriores plati cū subditis suis: glo. q. incipit. l. 3. igit tenet q. nō.
Idem hic Archi. qd. ergo de administratore dato per papā i ca
su. c. is cui. j. eo. dic q. sic. idem in electo z affirmato licz nō dum sit
eps: quia hoc est iurisdictionis nō ordinis. S. e. transmissas. Idē
de capitulo sedeyatē vel quasi. j. de sup. neg. pla. c. pe. z. n. de q.
plenius per do. Fede. de senis. p. l. xxij. ibi idem tenet. z vide qd.
7 not. circa hoc Jo. an. de ma. z obe. c. j. in prin. ¶ Scdo querit
vtrū eps solus sine capitulo hāc similes dispensationes facere
poterit. Arch. post l. vlt. per quedā similia pbat q. nō: l. 3. opi. co
rū de facto nō feruet: vt in glo. z plenī in nouella. ¶ Tercio q.
vtruz eps dispensare poterit in breuiori tpe glo. que incipit

nota dicit

nota dicit qd sic idem Jo. mo. r. Archi. ad hoc. ff. de vul. r. pup. si ita quis substituerit. renouare etiam non poterit licentia concessa sine iusta causa: als. sec. fm. glo. Sed quero an erit iusta ea si meo tpe vel in quinq. annis est doctoratus in decretis. r. n. vult ad ecciam redire. Sed in alia facultate studere determinatus fuit qd no. q. iustus iustior: r. perfectior: pfectior fieri potest. xlvij. di. quia tunc libet in st. r. qd dicit Aug. xxiiij. q. iij. si habes iure sultus in lapud iulianu. de fidei co. li. r. hoc tenet h. Jo. an. n. soli de epo qui pcessit sed de successore. Jde. vldr. p. cc. nam. r. viij. posset eam de nouo petere si nolet ea concedere posset superior adiri: vt no. ij. q. vij. exigunt. Nam no potest renouare qd dare cōpelle retur: q. cui dam. r. vt. l. j. s. plane. de superficie. r. turpi. erit r. de iure iur. quēdam modū. r. maxime hoc habet locū re nō integra. puta qui parauit libros r. studere incipit. ff. de offi. ob causam. l. si pecuniam. Quarto quero post eandem glo. si pendente se ptenio talis cum quo fuit dispensatus ad alia ecciam parochialem assumatur. vtrum poterit iterum cū eodem dispensari in no uo septenio. tenet qd non r. bene credo. quia intra tps septēniij pfectum sufficere ad pfectū sciētie. Unde tps studij quod in vna obtinuit debet in alia alia cōputari. nā debet tpa interrumpi cōiungi in dicta cōputatione: vt tenet hic Zap. Alleg. not. per Archi. xvij. q. j. super iure per quod posset non absurde dici qd si quis post studiū quatuor vel quinq. annor. pmoueatur ad regimē ecclesie parochialis nō possit eps cū eo in septēnio dispensare: quia iam staret in studio. xj. vel. xij. annis ptra mentes huius. e. r. iurū que allegat ista glo. in prin. r. maxime hoc verus si uellet tantū tps in vna scientia psumere. in diuersa vero esset maius dubium. Sed dices cum totū hoc arbitrio epi referretur nō videtur necessaria hęc inuestigatio. sed dic qd potestas epi dispensandi restringitur vsq. ad septēniū: quēstio uero loquit de tpe ultra septēniū in quo nō habet ptemptū in glo. ptra pdicta tū facit si nō huius glo. que dicit qd tps istud incipit a tpe dispensatiōis ergo tps anni nō debet in numero cōputari. Sed dic qd relata ad text. videtur debere intelligi de illis qui in studio nō fuerūt: qd erāt impotētes nec aliūde epi pndebāt: vt dicit litera. Hoc aut an sit verū qd incipiat a tpe dispensatiōis glo. vldr. tenet qd sic. Jde. vldr. in d. offi. Nam absurdū esset dicere tps currere dispensatiōis nō orite. C. de pseri. xxx. anno. cū notissimū. s. illud aut. et r. si bile esset alicui vtenti currere tps cūti nō possit. de stipul. seruo. l. si seru. hereditarij. Quinto quero in nouella si cū mi noze. xx. ann. papa dispensauit vt possit cōsequi curatū. pūto si illud psequetur eodē durate defectu debitū nō fraudet officij r. animarū cura nō negligat. si iste minor sit psecutus parochia le curatū nec infra annū sit sacerdos querit an sit priuatus. tenet Archi. qd nō. qd satis pbat cle. ne in agro. s. ceterū. de sta. mo. p iusto impedimēto sufficiat defectus etatis. j. de eta. r. quali. cle. generalē. r. dicendo pstrarium sequere qd dicta gratia esset inu tilis impetratū: qd aut illa cōsequi nō posset tanq. inhabilis ad cōnerit onus sacerdotij aut si cōsequeretur perderet illa: qd non reciperet ordinē. r. hoc dicere est ptra. l. quotiēs. ff. de re. iur. r. de priuile. si papa. cū. l. plus dicit qd si fructus talis ecclesie sibi ex tali dispensatiōe collate pertinerēt ad aliquē ex statuto vel cōsuetu dine. qd iū ipius percipiet sacerdotij: qd quo ad istos fructus fin gitur sacerdos illos tpe percipiet cū talis dispensatiōis ratio r. finalis causa sicut fructuū perceptio als esset inutilis. Non ob. qd tpe nō. s. de cle. nō ref. tue. qd alibi dispensatio absentie nō sic directe respicit perceptiōē fructuū sicut illa fm. Jo. an. C. Ex tra quero. Collata fuit eccia parochialis cuidam clerico in mi noribus. qui ea tenuit p. r. menses sine pmo tpe aliquā tūc pmutauit eaz cum alia parochiali quā similiter tenuit p. alios. r. mē ses. r. sic fecit ter quater r. quinq. quero an iste pmutatiōes vi deant facte in fraudē sacerdotij qd sumere tenebat infra annū. vldr. in d. viij. offi. p. soluit qd alijs cessantib. que pmutatiōes istas impediāt. tales pmutatiōes tenet. certū est em qd nō p motionē ad sacerdotij qd nō priuatur nisi post lapsū integrū an nū: vt. j. c. pri. an igit plenū ius hys quāstūq. spēs vacatiōis im mineat vt. l. nō ideo. de re. iur. nec pluralitas pmutatiōis inclu dit necessariū vitij: qd omni vitio cessante vel fructuum tenuitas vel vicinitas r. amenitas loci. vel aeris salubritas: r. multa alia possent esse cā reitāde pmutatiōis. ff. de le. ij. l. si cui fund. r. l. si equo. de le. j. r. etiā istis plecturis cessantib. sufficit illa cā gna lis qd varie sunt hominū volūntates: vt. l. qd poterat. ff. ad treb. nec debet fraus psumi in eo qd sit iure pmitte: vt. l. grach. ff. de adul. r. in hoc refidet. C. Ex de cōside cui? seq. posset absurdū: qd ad illā ecciam parochiale assumi poterit successiue plures non pstituti in sacerdotio. nam pmo nō pstituti in sacerdotio pmuta bit cū alijs silem obtinētib. r. deinde iste alius cū alior sic frau dabitur mēs istius iuris: quēv in hoc pstitere qd nisi ex cā studi j ultra annū nō careat sacerdotē. Jde. qd toties sic pmutari volubili s. iucōstans: qd incōstācia in cle. rep. oba. c. qd aut. de iurepat.

r. vt hē materia ludibrio d. c. cōmissa. j. e. vt em spēs malī a qua iubent oēs abstinere. c. cū ab omni. de vi. r. ho. de. Et sic nō l. si bionā ecciam retinere ultra annū absq. sacerdotio. absurdū v. qd successiue possit retinere. iij. aut. v. successiue quālibet. x. mēsi bus. r. sic. l. mēsi bus. r. plurib. sacerdotij progaretz vltra. qd cū p istū tex. r. p. c. j. pri. Jste ppter nō assumptū sacerdotium infra annū nō reddet inhabilis nisi ad illā ad ecciam quāz offendit ex hac toties iterata permutatiōe. nō credo cū effectu inhabilez r. hanc vltimā. r. ita teneo cum do. vldr.

- 1 Beneficiū verisimiliter vacaturū de primo pferri non pōt.
- 2 Annus quādo incipit ad sumendū sacerdotij.
- 3 Difficultas impedit cōmissionē pene legalis.
- 4 Conferens ecclesiam illi quem non credit sacerdotij assumptu rīm peccat.

Commissa. Ho. qd vbi est dies pena in ob ligatiōe aliqd faciēdi pena nō cōmittitur ante diē. etiā si ante certū sit opus fieri nō posse: r. hoc recipit fortia ptra de quib. in glo. fa. et az. r. j. dicam. C. Secdo no. qd beneficiū verisimiliter de pri mo vacaturū non pot cōferri. sicut nec quodcūq. aliud de quo talis spēs nō subesset. de cōc. pben. c. j. Alibi tū d. qd habet p facto qd de primo est sciendū. r. pro perditio qd de primo est per dendū. r. p dato qd est paratiū detur vt. l. filius. r. ibi pcor. ff. de test. mili. C. Tertio no. qd incipit annus ad sumendū sacerdo tij. Nam incipit a tpe quo habuit regimē r. possessionē ecclesie. Qualiter aut acquirat possessio regiminis parochiano: iuris ditionis vel alterius iuris incorporealis. vide per Jnn. in. c. in li teris. de restit. spol. r. c. olim. el. ij. e. ti. r. c. dilectus. de capel. mo. C. Quarto no. qd difficultas siue iustū impedimētū impedit cōmissionē pene legalis. de cōuentionali. dicit. l. cōtinuus. s. il lud. de ver. ob. r. vide quod no. in. c. ij. de testi. cogē. r. c. querelā. d. iure iur. C. Quinto no. qd priuatus eccia ppter culpā suā est effe ctus ad eam inhabilis illa vice. Eset em ludibrio quē priuare r. statim iterū reassumere. qd qūq. papa facit: vt. j. de accu. ad peti tiōē. r. c. cū eccia. r. c. cū super. de cā pos. Facit ad quēstionē si eccia cōdemnauit aliquā terrā ad destructionē muroz. qd sunt destructi qd nō possit postea refici. quasi destructio debeat esse p petua nō momento duratura. qd dicit no. l. y. C. de pe. l. si seru. facit quod no. s. de p. ex literis. C. Sexto no. in. c. ceterum sin gularē casum. vtrū resoluta collatione facta de bñficio teneat qd id tenuit ad restōē fructuū perceptoz. dicit tex. qd si a pncipio gessit in mēte nō ordinari r. fructus lucrari qd tenet restituere. Quid in dubio in hoc casu uideret dicendū qd talē presumat ha buisse animū a pncipio qualis apparet ex. ar. l. si qui adulter r. ij. C. de adul. nā de presenti qūq. presumim. in pteritū: vt. c. qd verisimile. de psump. vbi de h. hoc sentire nō esset absurdū. nisi appareat iusta cōuolūtatē mutata. puta habebā plures fratres quib. postea defunctis i illo anno. vult vxo. ducere ne deficiat genus suū. Glo. tū si. indistincte tenet qd q alleg. fraudē ipam p bat per plecturas. vt. l. dolū. C. de dolo. de qbus plecturis quā cendi fraudē. vide in. l. fulcini. s. qd sit latitare. ff. de bo. aut. iu. pos. C. Septimo no. qd pferens ecciam illi quē nō credit sacer dotij assumpturū peccat ecciam tenet pseruare indē. Jde. credobitū qd pferat minus digno ad similitudinē magistratū qd dat tutorē pupillo min. idonē. vt. ff. de mag. pue. l. j. per totum. C. Opponit glo. de quib. dā legib. in quibus dicit ante finez termini agi posse cū certū est opus in obligatiōe deductū in refi duo termini explicari non posse. Jtē alia. l. dicit qd frustra expe ctatur tps cū nihil opatur euent. vt. l. aliqui. ad vel. So. glo. qd incipit facta cōputatione r. format ista piaz soluevt in ea. S. alibi Accur. dat vna sol. notabilem. dicit em qd qūq. dies r. pena ad hē ab hoie: r. tūc statim pena cōmittit cū certū est infra tps fieri nō posse: l. j. an diē nō possit exeq. qūq. dies r. pena apponit a lege. tunc nō cōmittit nisi lapso toto tpe. casus est hic. C. Jbi bar. hāc theoricā inducit ad. q. statuto cauet qd lapso termio bā ni bānit. possit impune occidi. pās bāniunt quēdā si nō venerit infra tres dies. qd si sunt lapsi duo dies r. bānitus est. Flo. etie. Jta qd vna die nō est possibile qd veniat an possit occidi an lapsi termini: certe nō: qd h. pena imponit a lege. qd nō cōmittit an si nē terminat h. C. Facit etiā ad aliā. q. arbitet pfixit terminum pti ad aliqd faciendū sub pena an possit terminū progare post qd certū ē op. infra certū tps expediri nō posse. solue ex p. dicit. r. p bar. in. d. l. cū stipulat. sim mihi a pculo. vbi ad idē qrit si proga uidebitor meo terminū iuramēti post qd certū erat infra termi nū expediri nō posse op. dicit ibi p Jnn. in. c. p. r. g. de of. del. Jo. an. etiā ad idē. qrit si certū est appellatē nō posse cām appel latiōis ad si. pducere. ppter suā negligētiā infra annū. an possit an sine ei fieri executio: dicit qd nō p hūc tex. r. in. c. r. ius. s. d. app. Sed quō r. idē ad illaz. l. aliqui vbi frustra expectat tps r. dicit qd non frustra: qd vltima die posset obtinere dispensationem

Petrus de ancha. super. vi. decreta.

papalēvel epī ad septēniū per. c. s. pri. de epō. tñ isto casu est du
biū: vt ibi dicit. **¶** Quero dñ hīc qd ann? icipit a tpe quo habuit
possessionē ecclīez regiminis. querit qd gl. que incipit quid si na
tus. qd iuris si habeo possessionē minoris partis bonoz gl.
hic quantū ad sacerdotiū sumēdū magis pōderat apphensionē
regiminis ecclīez cure exercitiū qd bonoz. quātū ad vacatio
nē prioz bñficiū etiā ad apphensionē bonoz hī. pñderatio z
fructuū: vt. c. cū in cñctis. s. eo. z. c. si tibi pcesso. de pñe. j. disti
gue tñ lati. Nam qñqz qñs bz administrationē ecclīe regiminis
z bonoz. qñqz alteri? eoz nōdē. qñqz partē ambozūv? alteri? ex eis
prio casu aut bz administrationē oim pacifice: nulli dubiū qd te
netur pmoueri. z vacāt bñficia priora. nisi vbi fruct? alteri debeo
rētur ad certū tps. Bñ casu nōvacāt priora. Sz bñ tenet p
moueri: vt no. j. de pñe. si tibi pcesso. aut bz possessionē oim cū cō
trouersia. z tñc aut fuit sibi mota incōtinēti aut ex intervallo. et
si incōtinēti nōvacāt priora: nec pmoueri tenet. Sz ex interval
lo. talis litis motio nō excusat eū a sacerdotij receptiōe. z vacāt
priora. Qñ aut si vltimo casu euincat. possit hīe incurfuz ad
primā quā dimisit dicit. j. de pñe. si bñficia. z. s. e. inter cetera. et
hoc de prio mēbro. Secdo casu qñ alteri? eoz nōdē habuit posses.
z subdistingue nā aut ecclīez regiminis nō bonoz aut ecōuerso
prio casu vt qd teneat pmoueri. sicut tenet in casu quo alij de
berent ex cā: vt no. in. d. c. si tibi pcesso. priora tñ bñficia nō vaca
rēt: vt ibi. Secdo casu. f. cū habuit pos. bonoz nō ecclīe vel regi
minis. tñc nō vt qd teneat pmoueri infra annū. ar. hui? c. qd se re
fert ad possessionē regiminis nō bonoz qñ ad suscipiēdū sacer
dotiū. Alio dñ casu. f. cū bz ptē ambozūv? alteri? ex eis. gl. qñtuz
ad receptionē sacerdotij hoc no. qñtum ad vacationē priozis
bñficij. vide qd no. in. d. c. cū in cñctis. duplex est igit bñda pñde
ratio in pñdictis. vna quo ad suscipiēdū sacerdotiū. Alia quo ad
vacationē priozis bñficiū qd inducit p acqñsitionē pacifice pos
sessiōis. nō ex sola bñficij collatiōe: vt. d. c. cū in cñctis. pacifica
aut dñ qd nō turbat. xxiij. q. j. noli. z qd no. xxiij. di. si q. Et ista in
ducit Jo. an. h. in nouel. ad qd nō post Arch. qd bñficia electi i cu
ria pñfirmati nōvacēt i curia: qd ex pñfirmatiōe pñe titulū nō pos
set. ex qua inducit vacatio: vt pñdicti. dicit tñ Arch. qd si pñfirmat
i curia apphēdat possessionē pcuratoris ex curia qd hoc casu va
catio dñ eē in curia. nā talis possessiōis apphēso facit euz hīe p
mortuo quo ad pñda bñficia. vij. q. j. s. ecce. sz mori nō pōt qñ nī
si vbi est. gñc. hoc dñctū reprobāt Jo. an. in cle. j. vt lit. pñ. nā fm
hoc si qñs pñfirmat pcuratorē dñ est ex curia ad renūciādi i curia
dicere fm hoc renūciatio facta vbi est dñs nō in curia vbi sit re
nūciatio qd nō est verū. vt ipse Arch. not. de pñe. c. ij. j. inspicit g
loc vbi act? pcuratorē gerit. nō vbi est dñs qd mādauit. Sec? in
amico gerere sine mādato nā si ei? renūciationē meo noie factam
nō habuero ratā inspicit loc vbi ratum habeo nō locus vbi ille
actū gessit: ita singulr no. glo. in. d. cle. quā no. ad. q. de mādā
te hoc bononie maleficiūz cōmitti florēt. vel ibi cōmissum suo
noie ratū hīte qñs loc vbi inspicit quo ad forū vtrū loc mādātis z
ratibationis: aut loc vbi est maleficiū cōmissus ex pñdictis ha
bes so. de qua qñne plene p bar. in. l. si vt pponit. ff. de fideiul.

1 Legatus de latere post papā est maior in puincia.

2 Legatorū de latere maior est potētia qd alioz.

Abbatē. Not. qd abbas exēpt? pōt eligi
quis Ber. dixerit qd debeat po
stulari. s. de postu. z synanimitē. Sz dñc qd postu
lari quo ad trāsitiū. qd als nō pōt trāsire vt. b. **¶** Se
cūdo no. qd in isto trāsitu requirit licētia papēvel legatiz ex hoc
qd dicit licētia tñ Arch. qd nō sufficiat tacit? consensus. xij. q. j.
c. j. Nam etiā ad strictiōrē trāsire nō posset religione nō obteta
tali licētia quis petita: vt no. Post. de cle. exc. adm. illud etiā
aduerte: qd ista pñbētr trāsitiū sine licētia nō ofensu. tene er
go qd possit sine licētia ofentire. all. Arch. xvj. di. qñlis. **¶** Tero
tio no. qd de licētia pcedēda exēptis z cōpñfirmatiōe ptās lega
ti de latere est filis ptātī pape. Silr in pñfirmatiōe epōz z supio
rū. nō aut in eoz depōne nec mutatiōe de loco ad locū nec etiā
renūciatiōe in eoz manib? in pñdictis em legatī de latere ptātes
nō hñr: vt no. xxiij. di. c. ij. z hīc Arch. **¶** Quarto no. qd lega
tus de latere post papā est maior in puincia sibi decreta. pōt em
etiā statuta ibi facere oia exercere. nisi spāliter reseruat? vt. s.
de of. le. c. fi. z. c. post trāslationē. nō tñ posset ordinē iudicij puer
tere siue s iura dispēfare iuxta no. in. c. j. de scisma. j. dñt ardua
lz nō spālter reseruat ad papā referre. idēz in pñarchis. saluo qd
hī in extran. bonifa. scā romana. **¶** Quinto no. qd maior est
ptās legatoz de latere qd alioz. z de trib? gñib? legatoz: vide in
c. j. de of. le. z qd dicant de latere an possint pñferre bñficia vacan
tia in curia v? quoz collatio ē deuoluta ad papā siue qñqz alia
no. in. d. c. j. **¶** Quero tex. loquit in abbatib? exēptis. qd de nō
exēptis gl. iij. dicit qd pñt eligi sz sine licētia nō trāsibunt. qd g
stvacet sedes epālis. tñ Jo. mo. qd hoc casu talē licētia dare pōt

rit caplm quo facit qd no. Jo. an. de insti. c. j. z de her. c. ad abo
lendā in fi. z de multoz z se. de her. Archi. tñ qd sicut sedevaciō
te caplm nō pōt alienare res ita nec pñsonas. Sz certe ista licen
tia facit? pcedit qd eoz alienatio: vt no. s. e. si religiosus. nā i lo
cū rei alienate nō succedit ita alia res. sicut i locū trāslati alius
subrogat forte melior. Itē rō illi? c. si religiosus pñstet in celeri
expeditiōe ecclīarū vacantū. idvult pñstū caplm nō requiri. mul
tomagis vñelle creationē successoris nō expectari qd est plixior
qd requisitio caplm. z hīc opī. Jo. mo. tñ hīc Jo. an. **¶** Quero dñ
tex. si sit in puincia de latere nō missus. qd qd si sit extra an ista
de qd? in tex. poterit exercere. gl. qd incipit si em legat? z. hoc tan
git. z distinguit in ea pñ. Idē Archi. qd tāgit de ordinario si ē
extra suā diocesim an poterit exercere iurisdictionē: tñ qd nō pñen
tiosam sz voluntariā qd pñstet in causariū delegatione manumissio
ne bñficiū collatiōe. z si. qd dicit. s. de of. le. nouit. z. l. ij. ff. de
of. pñe. z. l. z. hoc verū qñ est in qñ possit. iurisdictionis lz sit extra.
Si vñ sit expulsus sic pñat quasi possessiōe nō vt posse aliquid
exercere nisi in casu cle. j. de fo. cōp. z ibi sing. no. cū in casib? per
missis exercet iurisdictionē extra: vtrū quo ad ordinationes litis
z decisiōes seruabit statuta suauel diocesim vbi cognoscit. dñc vt
ibi in gl. sup?bo oimodā. quā no. z adde qd no. in. c. p. z. g. in no
uella. **¶** Quid i abbate nō exēptō sz abbatiā bz pñlegiū qd ab
bas ei? nō possit assumi ad epātū sine licētia aplice sedis. vtrū in
h casu legat? de latere dare poterit huic licētiā trāsēdi. sicut hīc
dñ de abbate exēptō. gl. qd incipit qd si. tñ qd sic. Sz quā obijcit lap?
de notatis p ipñ Jo. an. s. de of. le. qd translationē. sup. j. gl. z cle.
qz pñtingit. de reli. do. sup?bo aplice sedis. vbi noie apo. se. intel
ligitur papa nō legat? ipñ? etiā de latere. So. pñditiō natura ne
gocij sup? quoverbū istud pñfer? dñsiderari vt. platū in maiorib?
casib? z reseruat? debeat de papa intelligi. z sic intelligunt ca
pitula de qd? s. i. alijs dñ negocijs z casib? nō reseruat? intelligit
etiā de legato d latere vt i hac gl. facit qd no. Jo. an. de pñi. auto
ritate. z de lras. de pñe. z de fil. pñby. c. j. per Jnn. z Post.

- 1 Negligētia pcuratoris dati ad eligendū nocet dñs.
- 2 Negligētia pcuratoris dati ad eligendū nocet dñs.
- 3 Potestas eligēdi trāsata in aliquē prima collatiōe pñsumitur.
- 4 Negligētia cōpromissarij quare magis nocet caplo qd delictū.
- 5 Eligēs male scienter perdit ius eligēdi.

S copromissarius. Due sunt ptes
Nat certos casus duobus circa penā priuatiōis. secū
da ibi. porro. alios circa penā supēnsiōis. **¶** Ito. qd
translatā fuit potestas eligēdi in istū mortuo epō. ante em nō vñ
detur posse transferri. quia sicut nō potest locovitiētis alius sub
stitui: vt. c. j. de cō. pñen. ita nec de substitutiōe tractatus haberi
vel super hoc facultas dari. ar. l. oratio. ff. de pñon. viūte em pre
lato canonici habēt potestātē eligēdi habitu sed nō actualiter.
Arch. alle. qd no. s. e. bone. el. ij. epñ aut ad quē spectat benefi
ciorū collatiō vtrū possit dare potestātē generalē cōferendi bñfi
cia que vacabūt vel primū qd vacabit? vide in. c. dilectus. el. j. de
cō. pñen. z qd dicam in. c. si cōfirmationē. j. eo. dubitationē facit
quia act? gerit tpe prohibitor cōferit in tps permissum. qd qñqz
licet: vt. l. in tps. de her. insti. qñqz nō lz. vt. l. si minor. de seruīs
expoz. que iura z alia videas in illa qñne de citatione facta a die
feriata pro die nō feriata. s. de fer. c. fi. z. l. j. s. ea nunciatio. ff. de
ope. no. nunci. p Bar. **¶** Secūdo no. qd negligētia pcuratoris
a toris dati ad eligendū nocet domino idest capitulo in qualibet
materia. z ita maxime in iudiciali. in qua negligētia pcur.
parendo z in pñsecutiōis iudicij pculdubio nocet dñovt patz ex
notatis in. c. j. vt lite nō pñest. Delictū vero pcuratoris quaten?
pena que ex eo sequit cōcernit pñsum. puta ex corruptiōe iud
cis vel testiū vel pductione falsoz instrumētōz. amissio siue per
ditio cause. tenet Jnn. qd nō nocet dñs in. d. c. z multomin? ergo
si cām non pñerneret mulcta. vt. l. j. s. si pcurator. ff. si qñ iud. i.
nō obtem. z sic qd dicit in isto. c. qd nocet negligētia pcuratoris
nō delictū quo ad negociū de quo agit. z ad penā que ex illo de
licto infligit? pñcordat cū theorica Jnn. supradicta z vide qd dixi
s. de referi. si sup? gñ. z qd no. in. c. significat. de ap. vbi de recur
su s pcuratorem in casib? in quib? factū suū nocet dñs. **¶** Tero
tio no. qd dñs pōt hīe ratū delictū pcuratoris suo noie cōmissus
sup? quo vide qd no. s. e. sciāt. in gl. sup?bo alios: z qd ibi dixi lz
em in gñali mandato nō veniat delictū: vt. l. si pñ. ff. de bis que in
frau. cre. z. l. si pcurator. dñd. inde. ff. tñ ratibatio cōparatur
mādato: vt in regula rati. z qd no. in. c. cū ad sedē. de resti. spolia.
4 **¶** Quarto no. qd ptās eligēdi trāsata i aliquē pma collatiōe
pñsumit. siue effectū habuit siue nō. Idē in iudicib? delegatis: vt
in. c. in lris. de of. del. Idē in cōmissiōe pene pñctionalis vt etiā
in actu iterabili intelligat deyna cōmissiōe nō quotiēs pñta sa
ctū fuerit. nisi dicat? vt. l. si duo. ff. de arb. z vide qd not. in Spec.
de arbi. s. si. ver. sed pone arbiter. **¶** Quinto no. in. s. porro. qd
pena. c.

¶ Negligētia. Ad dñ
q est erudi
tōis nouer
ca spe. in ti.
de aduo. s.
item casus.
lxxij. dist.
c. nihil. car.
in cle. ij. s. j.
de sepul. et
de negligē
tia pcurato
ris. vñ bal.
i. l. abeo. C.
quōz qñ iij.

pena. c. cū in cūctis edita ptra eligentē sciēter indignū suo noie
habet locū etiā in eo qui elegit noie alieno vbi pcurator delin
quit in negociū sibi commissum. si tale delictū nō nocet dñō nocet
sibi: l. non suo noie illud gesserit: vt hic. z. d. s. si pcurator vbi est
casus. Et aduerte qz ter. hic nulla exp̄ssa indignitate electi gñā
liter dicitur indignū. Sed in. c. cū in cūctis sunt exp̄sse alique indi
gnitatis spēs. gñālitā ergo hui⁹ ter. vñ ad istas spēs restringē
da. qd dicitur not. Jo. an. in. c. odia. de re. iur. in. q. canonici. muti
neñ. Qñ autē iste suspēsus triēnio bñficijs debeat victi⁹ percipe
re si nō habeat aliū devñ viuat. Archi. q. sic. s. e. cū vintoniēsis. i.
glo. no. q. in si. arg. ptra. s. e. gñāli. s. illos autē. z. qd no. in. c. pa
toralis. in si. de ap. S. Sexto no. bonā regulā q ep̄vel corūsus
p̄torios olim nullā penā suspēnsionis incurrit nisi de eis fuerit
facta mentio spālis. rō colligit ex. c. q. periculosum. j. de sen. ex
cō. que ratio loquit de officio hic etiā de bñficijs: z. sic extēdit il
lā p̄tēnem siue er̄mentē: puniet tñ als arbitrio iudicis h de de
lector. vt. s. de off. dele. in causis: z. est regulare iquorēscēqz pena
ordinaria nō pōt adaptari p̄delinquentē sit cōmutatio in alias
vt. l. hos accusare. s. si. ff. de ac. p. quē. s. dico in alia. q. quā h for
māt doc. z. gl. si. de illo q nō hz bñficiū in illa ecclia quā offen
dit hz tñ in alijs: puniet em̄ pena extraordinaria: vt gl. tenet ad
hoc. ff. de pe. l. j. in si. z. de maledictis. c. ij. z. vide qd d cecolno. Jo.
an. de re. iur. nemo pōt in mer. Archi. dicit q si nō hz etiā bñficiā
in illa ecclia quā offendit hz in alia suspendet illis q tenet i alia
qd nō placet Jo. an. q simplr tenet gl. in nouel. Subdēs q satis
eque iudex arbitratū si suspēdit illuz ab equiualēti bñficio. qd
4 puto bñ dictū. ¶ Quero post doc. quare magis nocet caplo
negligētia cōpromissarij q delictū. gl. incipit pōderāt dicit q
p̄negligentiā poterāt puidere nō p̄delictū. Itē pcur. nocet dñō
in omittēdo nō in cōmittēdo. vt. l. si. C. de acq. pos. z. dixi. s. in. ij.
no. Et si dicas vt caplm excusare ex eo qz postq p̄tēz trāstulit
reuocare nō pōt: vt. s. e. in causis: qz nō est qd sibi imputari pos
sit si trāstulit p̄tē in boiem fide dignū z diligenti in alijs. ar. l.
argētū. ff. cōmo. s. dicit. s. videt q cū debuerit poterit puidere
re sibi imputat. In gl. poterāt. ego dico q q tenet aliqd face
re de necessitate nō excusat si id mādāt alteri qd ipe facere dñt
est casus no. in. l. si pcuratorē. s. si tutorē. ff. mād. ibi nō sunt igif
excusati qz executori mādauerūt q emere debuerūt. Ultimo qz
ter. dicit q cōpromissarij q semel elegit siue bñ siue male iterum
nō pōt eligere qz funct⁹ est officio suo: vñ i omni materia istud
fit verū. Distingue aut tenuit electio facta aut nō tenuit. Si te
nuit aut loqm̄r inuolūtate: z. nō pōt ampli⁹ eligere iuxta
no. in. l. apud auidiū. Aut loqm̄r in p̄ctib⁹. z. tñ variare pōt: z
iterū eligere iuxta no. in. l. cū q certarū. de ob. z. hoc verū in ele
ctioe: s. in declaratiōe siue interpretatiōe nñq pōt fieri nisi semel
vt est gl. no. in. l. qd qd astringēde. de ob. Aut loqm̄r i iudicijs
vel in alijs actib⁹: z. dicitur dixi. s. c. vt qz duas. z. hoc de primo mē
bro p̄ncipali cū electio tenuit. si aut electio nō tenuit tñ refert
Aut male elegit sciēter: z. nō pōt ampli⁹ eligere qz fuit in culpa i
l. ij. in si. cū. l. se. ff. de optio. le. Aut elegit ignorāter: z. tñ refert:
aut qz hz electionē iure suo: z. pōt iterū eligere vt. ff. de optio. le.
l. j. z. ij. z. s. e. si electio. Aut hz electionē tāq minister alterius: z
tñ siue bñ siue male est funct⁹ officio suo: vt hic. z. C. quōz qñ iur.
l. si pponis. z. hoc verū qñ cōmittit alicui merū factū. S. qñ ē
cogitātū de effectu: vt qz papa mādāt ep̄o q puideat tibi de cer
to bñficio nunq fungit cōmissarius officio suo nisi res sit sorti
ta plenū effectu: qz nō est de nudo facto: s. de effectu beneficij co
gitātū: vt no. Jnn. de offi. del. in lris. vbi oīno videas. ¶ Itē
qd dixi q sciēter male eligēs perdit ius eligēdi est verū qñ nō te
nuit electio rōne p̄sone vel qz s formā iuris. Sed si s formā mā
dati pōt iterato eligere qz nō seruata forma mādātū mandatum
nō expirat: vt. l. qd tñ. de arbi. Unde si in casu hui⁹. c. cōpromis
sarius elegisset s formā mādātū sibi traditi nō haberet locū qd
hic dñ. facit qd no. Jnn. in. c. decetero. de re. iur. l. q p salutes. ff. de
iure iur. p doc. z. l. mī de cedēs. de inof. test. z. l. clodi⁹. ff. de acq. he
re. hanc dñt. ponit. d. me⁹ do. bal. in. l. serui electiōe. de leg. p̄rio.
¶ Sed iuxta p̄dicta posset dubitari qd est hoc dictū. vñ suo
iure an alieno p̄tētem eligēdi. dic q de iure suo hz qñ ius refi
det in ei⁹ p̄sona iurebo alieno qñ facit ex vigore iurisdictionis al
terius tāq minister vel delegat⁹ vel vt p̄p̄ius loquat⁹ alij eligūt
p̄ eū: vt. l. j. s. qui mādāt. de of. eius cui mā. est iuris. z. l. more ma
iorū. z. l. z. qz. ff. de iur. om. iur. qualr aut ppendat hoc ex pte trans
ferētis an trāstulerit in ministrū: an iure p̄prio dic vt no. bar. in
l. ij. ff. de optio. leg. vbi plene p̄ eū. facit qd no. Jnn. s. eo. ne p de
fectu. in glo. ij. ¶ Querit Zap. vñ cōpromittētes in trāstatio
ne p̄tātis debēt vtrū electionis vel p̄uisionis: z. qd de ip̄o cō
promissario: an vte verbo puidet vel vbo eligo. Spe. in. l. ij. pte
spe. in. l. de elec. de cōpromissario. dicit q magis p̄p̄rie pōt dice
re puidet q eligo. Archi. s. e. c. j. z. c. sicut cū. z. l. op. s. e. qz ppter
z Jnn. s. e. in causis. tenet q pōt dicere eliget vel puidet: z. sic nō

est vis in vñb⁹. Zap. hic tenet q cōpromittēs cōpromissarij vñ
debēt vbo electionis nō p̄uisionis. ego teneo cū p̄dict. z. qz quo
cūqz vbo vñb⁹ etiā improprio nō p̄ hñtiet act⁹: q vt valeat des
bēt etiā vbo sumi improprie. vt no. in. c. intelligētia. de vñ. sig. z. c.
ad audientia. de ap. Ad p̄sonas em̄z ad materiā rei d qua dispō
loquit⁹ debēt vbo adaptari: z. p̄p̄rie improprie intelligi put eis
cōpetūt vñ dispō salua sit: vt. l. qd dieb⁹. s. dñs. ff. de p̄di. z. dem.
z. l. si ita stipulat⁹. de vñ. Querit vñb⁹ qd si ille ad quē spectat
p̄uisionē cedit titio q puideat: q puidit s. ille nō p̄sentit vel post
p̄sensum renūciavit: an iterū poterit puidere: vt q nō vt h qd te
net bar. in. c. p̄stituit. de p̄cel. p̄bē. in. j. glo. in. dñi facit qz verba
debēt intelligi qz p̄uideat cū effectu: vt. c. relatū. de cle. nō refi.
Solu. dicit ipe prima pars est vera si cōmissio fuit facta fauore
p̄sone cui committit⁹ vel cui puideri mandatur. si vero sit facta
fauore ecclie tunc iterum: z. iterū poterit p̄uidere donec ecclie
sit p̄uisionem. de quo latius per Jnn. in. d. c. in literis. z. glo. q
incipit approbant hoc tangit in vltima solutione.

1. Procurator potest intervenire in causa criminali deducta
in iudicium per modū exceptionis.

2. Procurator p̄stituit ad opponēdum crimina mandatum speci
ficum habere debet.

3. Procurator debet habere speciale mandatū ad iurandū.

Procurator. Duo ponit q requirunt in pcur
atore ad appellādū i casu. c. vt
circa. s. e. C. Ro. q forma pcuratoris hic statuta hz lo
cū in pcuratore data ad appellādū. Sed in dato ad appella
tione iā interpositā psequendā loquit⁹ Spe. in. l. de. pcur. s. j. x.
pone. z. s. se. ¶ Sēdo no. q pcurator pōt intervenire in cā cri
minali deducta in iudiciū p modū exceptionis. Si vñ p̄ncipal
liter de crimine agerēt. dicit. s. de accu. veniēs. z. l. i. pe. s. ad cri
mē. de publ. iur. p bar. ¶ Tercio no. q pcurator p̄stituit ad op
ponendū crimina dñ ad hoc hñtē specifcū mādātū. nā qz tali exce
ptione nō p̄bata venit dñs puniēdus pena. c. vt circa. s. eo. meri
to requirit. ita spāle ne dñm ex facto pcuratoris pena q cām nō
p̄cernat puniri p̄tingat. Itē est delictū crimē obijcere nō p̄bare
vt. d. c. vt circa. in gñali aut mādātū nūq vñ dñs cōmittere suo p
curatori q delinquat. vt. l. si pcuratori. de p̄di. inde. ¶ Quar
to no. q pcurator dñ hñtē spāle mandatū ad iurandū cū crimē obij
cit in ea forma q dñs tenebat: z. in aiām sui p̄ncipal. Sed an ipe
pcurator etiā in aiām suā iurare teneat. Archi. h q nō postq in
ter. nō exprimit. xxvj. di. vbi dicit Jo. an. q iste ter. nō loquit⁹ de
forma iuramētū qd pcurator tenet p̄stare: s. dñs forma pcuratoris
in quo certū est q p̄stituit nō dñs p̄stituto dare mādātū iurādū q
ipe p̄stituit credat. c. cū. g. c. vt circa arctet appellātes ad iurādū
z pcur. appellat⁹ q etiā in aiām suā iurare tenet. ad h. c. ij. s. j. de
iur. cal. Concludit Jo. an. q an factū qd dixi est tenēdū post fē
p̄tū eēt tenere cū Archi. ¶ Itē ter. exigit nimis magnāz ex
actā exp̄sionē. vñ em̄ sufficere exp̄sio gñālis casuū requirētūz
spāle mādātū: puta ad iurādū de calūnia ad restōnē petēdā: z. ad
alia q erigūt mādātū spāle: vt de pcur. qz ad agēdū. So. gl. q in cū
p̄t nō credo sentit h dñt dñz dicit q in casu hui⁹. c. nō sufficeret
illa exp̄sio dñ q ibi sicut nec i m̄rimonio p̄bēdo. S. videam⁹ qre
requirit⁹ magis specifca exp̄sio h q in alijs casib⁹ in qd requirit
mādātū spāle doc. nō tāgūt. Tu post bar. dicas q qñq requirit⁹
tur spāle mandatū fauore mādātis qz lex p̄sumit eū cū gñali mā
dato h nō hñtē cōmittere. z. tñ sufficit cām q requirit spāle māda
tū exp̄mi in gñe. facit qd no. ff. de pcur. l. pcurator. z. s. e. ff. de off.
vic. c. j. z. ij. z. d. c. qd ad agēdū. fallit in adiutiōe p̄ditaris in q pzo
pter magnū piculū requirit spālis p̄ticularis exp̄sio p eū modū
q tradit in. l. si is qui bona. s. iussum. ff. de acq. her. Fallit etiā i
cā m̄rimoniij filij ppter magnū piculū: vt. d. c. fi. z. l. gñali. ff. de rit.
nup. In alijs g causis requirētib⁹ spāle mandatū sufficit in ipa
causa facere mentionē in gñe: puta p̄stituto te pcuratorē ad petē
dum restitutionē in integrū quorē opus erit. nā id dicit fieri
notatim qd sit verbis generalibus: vt. l. titius. de libe. z. posthu.
¶ Itē requirit spāle mandatū p̄ncipalr in fauore aduersarij: q
dubitat ne domin⁹ postea reuerfus dicat sed hoc nō intellexisse
z sic aduersarius dānificaret: z. tñ requirit qz exprimat singula
riter nō sub aliqua gñalitate: vt. ff. ad treb. l. qui ita. s. j. z. in hoc
c. z. cle. nō pōt de pcur. que iura alleg. Bar. in. l. qui faxū. s. fili⁹.
de dona. ff. z. dicit in. d. c. qui ad agendum.

1. Electio ex trib⁹ partibus dicit⁹ perfici.

2. Negocia futura p̄vniuersitatē causarū delegantur.

Confirmationem. Duo ponit q requirunt in pcur
atore ad appellādū i casu. c. vt
circa. s. e. C. Ro. q forma pcuratoris hic statuta hz lo
cū in pcuratore data ad appellādū. Sed in dato ad appella
tione iā interpositā psequendā loquit⁹ Spe. in. l. de. pcur. s. j. x.
pone. z. s. se. ¶ Sēdo no. q pcurator pōt intervenire in cā cri
minali deducta in iudiciū p modū exceptionis. Si vñ p̄ncipal
liter de crimine agerēt. dicit. s. de accu. veniēs. z. l. i. pe. s. ad cri
mē. de publ. iur. p bar. ¶ Tercio no. q pcurator p̄stituit ad op
ponendū crimina dñ ad hoc hñtē specifcū mādātū. nā qz tali exce
ptione nō p̄bata venit dñs puniēdus pena. c. vt circa. s. eo. meri
to requirit. ita spāle ne dñm ex facto pcuratoris pena q cām nō
p̄cernat puniri p̄tingat. Itē est delictū crimē obijcere nō p̄bare
vt. d. c. vt circa. in gñali aut mādātū nūq vñ dñs cōmittere suo p
curatori q delinquat. vt. l. si pcuratori. de p̄di. inde. ¶ Quar
to no. q pcurator dñ hñtē spāle mandatū ad iurandū cū crimē obij
cit in ea forma q dñs tenebat: z. in aiām sui p̄ncipal. Sed an ipe
pcurator etiā in aiām suā iurare teneat. Archi. h q nō postq in
ter. nō exprimit. xxvj. di. vbi dicit Jo. an. q iste ter. nō loquit⁹ de
forma iuramētū qd pcurator tenet p̄stare: s. dñs forma pcuratoris
in quo certū est q p̄stituit nō dñs p̄stituto dare mādātū iurādū q
ipe p̄stituit credat. c. cū. g. c. vt circa arctet appellātes ad iurādū
z pcur. appellat⁹ q etiā in aiām suā iurare tenet. ad h. c. ij. s. j. de
iur. cal. Concludit Jo. an. q an factū qd dixi est tenēdū post fē
p̄tū eēt tenere cū Archi. ¶ Itē ter. exigit nimis magnāz ex
actā exp̄sionē. vñ em̄ sufficere exp̄sio gñālis casuū requirētūz
spāle mādātū: puta ad iurādū de calūnia ad restōnē petēdā: z. ad
alia q erigūt mādātū spāle: vt de pcur. qz ad agēdū. So. gl. q in cū
p̄t nō credo sentit h dñt dñz dicit q in casu hui⁹. c. nō sufficeret
illa exp̄sio dñ q ibi sicut nec i m̄rimonio p̄bēdo. S. videam⁹ qre
requirit⁹ magis specifca exp̄sio h q in alijs casib⁹ in qd requirit
mādātū spāle doc. nō tāgūt. Tu post bar. dicas q qñq requirit⁹
tur spāle mandatū fauore mādātis qz lex p̄sumit eū cū gñali mā
dato h nō hñtē cōmittere. z. tñ sufficit cām q requirit spāle māda
tū exp̄mi in gñe. facit qd no. ff. de pcur. l. pcurator. z. s. e. ff. de off.
vic. c. j. z. ij. z. d. c. qd ad agēdū. fallit in adiutiōe p̄ditaris in q pzo
pter magnū piculū requirit spālis p̄ticularis exp̄sio p eū modū
q tradit in. l. si is qui bona. s. iussum. ff. de acq. her. Fallit etiā i
cā m̄rimoniij filij ppter magnū piculū: vt. d. c. fi. z. l. gñali. ff. de rit.
nup. In alijs g causis requirētib⁹ spāle mandatū sufficit in ipa
causa facere mentionē in gñe: puta p̄stituto te pcuratorē ad petē
dum restitutionē in integrū quorē opus erit. nā id dicit fieri
notatim qd sit verbis generalibus: vt. l. titius. de libe. z. posthu.
¶ Itē requirit spāle mandatū p̄ncipalr in fauore aduersarij: q
dubitat ne domin⁹ postea reuerfus dicat sed hoc nō intellexisse
z sic aduersarius dānificaret: z. tñ requirit qz exprimat singula
riter nō sub aliqua gñalitate: vt. ff. ad treb. l. qui ita. s. j. z. in hoc
c. z. cle. nō pōt de pcur. que iura alleg. Bar. in. l. qui faxū. s. fili⁹.
de dona. ff. z. dicit in. d. c. qui ad agendum.

Petrus de ancha. super sexto decretalium

ut no. **I**nn. in. c. super lris. de rescrip. r. c. ij. de cri. fal. **C**Secundo no. q. nullitas que cōcernit p̄firmationē nō infert necessario nullitatē electionis. Ratio fm glo. est q. p̄firmatio est accessoria ad electionē nō infert ergo accessoriiu necessario nullitatem sui principalis. ar. ff. de vulg. r. pup. l. ex pupillari. Et ex hoc. f. q. cōfirmatio sit accessoria ad electionem sequit̄ q. nullitas si qua est in electione nō potest suppleri p̄firmationē quātūcūq. solē nē: qd̄ dicit̄ dñi. s. c. si cui post Jo. an. r. aduerte q. ter. dicit̄ als canonica. nā l. ex alio capite veniat irritada nō tñ ex snia irritatō te p̄firmationē. **C**Opponit̄ ex glo. r. doc. p̄firmatio est p̄s electiois. p̄ficitur em̄ electio t̄ ex tribus partib⁹: vt no. **I**nn. s. eo. c. publicato. Sed cū plura requiruntur ad substantiā act⁹ vni⁹ solē nitatis om̄issio reddit totū actū inualidū. l. finius. C. de testamētis. Est em̄ solēnitatis indiuisibilis: vt ibi p. So. id verū qñ plura requirunt eodē tpe eodē cōtextu. Sed si diuersis tpebus illa agunt̄ que vñ totū perficiūt. vñ in simili dubitat̄ an snia rescissio remaneat acta valida vel sint nulla. distinguim⁹ vtrū nullitas respiciat solā sniam. puta q. est lata parte nō citata: vel die feriat̄ r. remanēt acta firma. Si vero nullitas respicit vñ formiter p̄cessum r. sniam: puta q. oia agitata s̄ pupillū indefensum: tñ rescissio snia intelligunt̄ oia rescissa: vt no. bar. in. l. cū querebat̄. ff. de re. iur. partes ḡ electionis cū diuersis tpebus peragant̄ nullitas in vna nō infert in alia: vt p̄dicit̄. Et p̄dicta faciūt ad id qd̄ no. Arch. vtrū ex p̄tractiōe electionis post collationē vitiet̄ ius quesitū electo p̄ publicationē scrutiniū p. c. publicato. Jo. an. in. l. q. arguit efficaciter q. nō. alij. s. q. iste tres partes. s. scrutiniū ip̄sus publicatio r. electio sunt vñ actus in quo nil h̄s facere electus. vñ quis fiat p̄iudiciū electio tñ ppter p̄tū eligentiū commissum in altero p̄dicto: totū cassabit̄: q. peccās in vno p̄ peccasse in oib⁹: vt de re. iur. de flet. i. e. l. p. hac opi. facit qd̄. s. di xi q. om̄issio solēnitatis adhibēde vno p̄textu sunt tria p̄dicta vitiat totū: vt d. l. i. vñ. r. tñ in cōueniēs vñ q. electores q. nō p̄t variare publicato scrutiniū. vt d. c. publicato. possint p̄ viā indi rectā. s. p̄trahēdo collationē electū iure q̄sito priuare. **C**Quo rit Jo. an. post Jo. mo. de tali. q. metropolitānus delegauit dñi vacaret cathedralis p̄firmationē vel infirmationē electiois i ea si dē put de iure fuerit: postea est celebrata electio sup cui⁹ p̄firmatiōe talis delegat⁹ p̄cessit: an valeat p̄cessus. arguit q. nō p. c. si. s. de rescri. r. l. nō quēadmodū. ff. de iud. nā indagatio r. cognitio siue discussio veritatis p̄supponit causē existētiā. tpe aut̄ cōmissionis facte nulla suberat̄: ḡ nō valuit: vt l. itē eoz. s. l. i. ita. ff. qd̄ cuiusq. vñ. no. ad hoc optime. c. ne romana. i. r. ij. m. de ap. j. r. cle. cū p̄cessa. j. e. r. cle. l. fas. de rescri. r. de eccl. edifi. ad audien tiam. el. ij. cū p̄cor. r. de cō. p̄ben. c. si. r. j. de offi. leg. c. pe. r. si. h̄ oia iura faciūt bñ p̄ hac parte: tñ Jo. and. tenet dñi. r. r̄idet subtili ter ad p̄dicta iuray hoc videas in nouella. **C**P̄rimo hoc em̄ p̄ bat: q. delegant̄ futura negotia t̄ p̄vniuersitatē causarū. j. d̄ her. r. p̄ hoc. c. l. solet. r. l. se. ff. de iur. om. in. si ḡ hoc l. in toto r. in par te: vt ibi. r. c. pastoralis. s. j. de of. or. **C**Non ob. c. si. de rescri. q. ibi p̄ rescriptū pape p̄iudicat̄ o. dñarie p̄tati: bñ cū ordina rius ipe cōmittit r. renocat qñ vult. l. iudiciū solui. ff. de iur. Jtey ibi ideo nō extendit̄ ad futuras lites: q. de his nō vñ cogitat̄ r. hac etiā rōne nō ob. cle. l. fas. de rescri. **C**Non ob. l. quēadmodū de iud. q. ibi iudiciū qd̄ est act⁹ t̄riū p̄sonaz nō p̄t esse in p̄dēti ti: sed delegatio iurisdictionis r. ip̄i cōmissio bñ p̄t p̄dere. nāz ista nō censet̄ de partib⁹ iudiciū vt ipe no. in. c. qm̄ s̄ fallam. de p̄ ba. in gl. mag. s. alij dicūt. Nam in similib⁹ reperit̄ q. iurisdictione r. delegatio sunt in p̄dēti. vt. c. l. i. r. c. ex tenore. de fo. cōpe. et quod no. de rescrip. c. pastoralis ad fi. r. qd̄ ibi no. in. vl. glo. non ob. c. j. de of. ord. j. e. q. ibi archieps nō simplr p̄hibet̄ cōmittere futuras ap. sed in dioeci suffraganeoz. bñ vero ius suū p̄p̄iū. s. cōfir mandivel infirmadi. **C**Non ob. cle. cū p̄cessa. ibi em̄ ambitio ē causa illi⁹ p̄hibitionis q̄ hic cessat. **C**Non ob. c. si. de cōf. p̄bē. q. ibi ideo sic loquit̄ vel statuitur vt aperiat̄ viā s̄ lateran. aciliū ad bñficia vacā. hic vñ per talē cōmissionē poterit citi⁹ expediri p̄uissio ecclie cui vacabit: q. forte archieps habet neminē se diu absentante: r. forte eius vicarius ad hoc nō est sufficiēs. **C**Fa tetur tamē q. etiā abusus esse posset in tali cōmissione: quem nō exprimit nec deceat malignari. Et subdit q. forti⁹ in ep̄o sic cō mittētē p̄dicta p̄cedūt. **C**Quero scdo post gl. si nō apparet cā ppter quā sit p̄firmatio cassata vñ vitio electionis vel ip̄ius cō firmatoris qd̄ in dubio p̄sumendū: dicit̄ in ea: r. adde q. l. in sen tentia regulr nō sit cā exprimēda: vt. c. sicut. de re. iur. tñ qñ p̄t in telligi plures cause p̄ducēs diuersos effectus semper est cā ex primēda: vt. l. ij. s. si ignominie. ff. de his qui no. in fa. Et si nō ex primatur maior causa intelligitur in condēnatione: vt. l. hic em̄. ff. de suspē. tu. r. in hac glo. quā no. fortiter r.

1 **P**ena que imponatur collegio delinquenti.

2 **D**ignitate vacante obuenientia dicitur esse futuro successoris.

3 **C**ustodiens dissipare non debet.

Custodiens dissipare non debet. **C**lausepe. **P**rimo narrat factū reprobū. sed cūdo morium exprimes illud pu nit. ibi nos ip̄oz. tertio tollit obstacula. ibi nō obsta tibus. **C**Ro. q. collegia capla. i. cōuent⁹ possunt de linquere occupādo bona suaz eccliarū vacantū. s̄l̄r singulares p̄sone eozū dē: r. multū differt delinquēt vt singuli an vt collegiū qd̄ qualr cognoscat. vide glo. no. in. l. sicut. ff. qd̄ cuiusq. vñ. no. r. p̄ **I**nn. de or. co. cū dilect⁹. **C**Quo aut̄ pena imponat̄ colle gio delinquenti si ex delicto cōmissio veniebat imponēda pena p̄ sonalis. vide per bar. in. l. aut facta. ff. de pe. r. per **I**nn. in. c. gra uē. de sen. etc. r. c. si ciuitas. de sen. ex. j. vbi est casus nota. q. pe na que non p̄t cadere in collegiū debz intelligi irrogata in sin gulos de collegio. qd̄ est notandū. **C**Secdo not. q. plati defun cti qñq. dimittūt bona ex quo p̄t q. ad eoz. successores consan guineos fruct⁹ perceptos de bonis ecclie nō transmittūt. Et sic nō equiparant̄ usufructuarijs q. tales fruct⁹ transmittēt: vt. l. defuncta. ff. de usufr. de quo plene. j. de of. or. p̄ti. **C**Tertio no. q. dimissa vacante dignitate t̄ obuenientia sunt futuro. successoris obseruanda vel p̄uertēda in utilitatē ecclie. Quis aut̄ erit custos p̄dictozi. dic plene vt. s. de of. or. cū nos. r. dicā. j. c. si cui. **C**Lim erat dubiū qd̄ de cōmolumētis p̄uenientib⁹ ex iurisdictione quā ex ercet capitulū iure suo sede vacante. dicit̄ in glo. lxxv. dist. ad fi. r. cle. statutū. j. e. **C**Quarto no. q. qui d̄s custodire nō d̄s cōsu mere siue dissipare: vt. ff. vt in pos. leg. l. is cui. r. l. diuus. ff. de pe. here. possunt tñ viderē res tpe perituras r. p̄cia custodire: vt. d. l. is cui. Tenetur etiā reddere rationē successoris: vt. j. de cle. egr. c. j. agere aut̄ vtrū possit: forte sic quaten⁹ negligēdo agere ecclie sia ledere. pone exemplū in. l. j. c. si p̄vni vel alio mō. **C**Quin to no. penaz s̄ illos de collegio q. dissipant̄ r. usurpāt bona vacan tis dignitatis. Et q. ista p̄stitutio p̄uidet solū s̄ tales collegia tos ad alios nō extēditur: vt in glo. not. q. qñ nō tangit qualr isti alij extranei teneant̄ in hereditate iacētē. p̄uissum est q. tenetur crimine expilare hereditatē: vt. ff. r. c. de cri. expi. here. bona au tē dignitatis vacantis sunt alteri⁹ cōditionis r. nature: r. p̄ eis res cuperādis ab inuasorib⁹ sunt inducta pinguia remedia vt no. Jo. an. post **I**nn. s. de causa pos. cum sup. r. c. c. in officiis. de testa. vbi quid iuris de bonis que sitis inuita p̄relati q. post mor tem eius consanguinei occupant vt heredes defuncti: contra p̄ lati sibi vindicāt vt quēsta de bonis ecclie quid iuris de taliter occupatis. ibi videas. **C**Sexto no. q. isti suspenduntur ab offi cijs r. beneficijs quibusq. s̄ sic grauius puniunt̄ q. illi de qui bus. s. si compromissari⁹. Ratio reddit̄ in glo. aliud. r. in nouel la remittit ad no. in. cle. cupietes. de pe. Adde etiā quare magis isti puniunt̄ q. peccat̄ iudices vel vt administratores ibi. vt p̄i uati. Jte est hoc latrocinii fm Archi. qui all. lxxvii. di. religio sum. r. de incen. rñi. r. nau. l. iij. s. senatus. **C**Quid in monacho in quo nō p̄t adaptari pena suspensionis a bñficijs qd̄ dicit̄ Ar chi. q. d̄s in alia cōmutari ad arbitriū iudicis. rñi. q. vj. c. j. r. qd̄ ibi no. nāz monachus equiparat̄ seruo. vt no. rñi. q. j. nolo. Sed pena que in seruū nō cadit cōmutat̄ in aliat̄ in. l. hos accusare. s. oibus. ff. de accus. ista tñ suspensio a bñficijs qd̄ operet̄ in mo nachis cū sic exp̄ssa suspendūtur. Tangit b̄ Archi. de quo Jo. an. remittit. s. de symo. dilect⁹. el. ij. in nouel. **C**Septimo no. q. qñq. qd̄ suspēditur ad incertū tps q. si nec satisfecerit r. c. Utroz aut̄ si suspēsi ab officio celebrāt incurrat irregularitatē vt q. sic q. ipam ita inducit suspensio iuris sicut suspensio bonis vt. c. cū eter ni. de re. iur. s̄rñ tenet b̄ Jo. an. post Archi. Qui sequēs **I**nn. di cit q. ista suspensio donec peniteat siue satisfaciāt censet̄ suspensio dei nō canonis: vñ licite post penitentia celebrat. Et si p̄i cele braret nō esset irregularis: vt in. c. si celebrat. de cle. exco. admi. Et bñ no. q. ista snia suspensiois satisfactōe secuta vel lapso tpe suspensio p̄firo statim extinguit̄: r. taliter suspēsus recuperat sta tū p̄imū. de quo dicit̄ vt no. Jo. an. de eta. r. q. l. cū bone. r. qd̄ no. i cle. r. de deci. in glo. sicut suspēsi. **C**Octauo no. q. ad b̄t suspē sio inducta p̄ hoc. c. relaxetur requirit̄ restitutio subtractozi. ver bñ aut̄ restitutio est latissimū sub quo ois agentis utilitas conti netur: vt. l. videam⁹. s. in fauiana. ff. de usufr. **C**Utrū aut̄ si modi cum retinet impedire ppter hoc relaxatio suspensiois dic vt in nouella. sup. glo. etiā vsq. ad ouum: vbi querit vltimo vtrū h̄ cō s titutio loquatur de bonis cōib⁹ p̄relatoz capitulo sic diuisis si ue obuenientib⁹ vacatiōis tpe: vel de bonis diuictis. dicit̄ q. de diuictis debet intelligi nō de cōibus: q. bona cōia si vsurpēt l̄s mortaliter peccēt: in penā p̄stitutionis hui⁹ nō incidūt. Et q. bo na cōia administrat̄ collegiū p̄bat̄ q. cū vñ r. no. l. sicut. s. si. r. d̄ re. in. integ. c. ij. r. j. ne se. va. c. j. **C**Ultimo tangit gl. q. ter. dicit donec restituat̄. vtrū sufficiat cautio: dicit q. nō: nec etiā remis sio p̄relati creati postea: q. remittere est donare vt. l. si mulier. ff. de dona. ob cōm. r. de significatione huius verbi restituere. dixi plene post glo. s. de rescrip. statutū. s. si quid.

Constitutio.

- 1 Appellatio an possit fieri a quolibet grauamine illato.
2 Actus qui imponit finem litibus.

Constitutio. Hoc hic nihil scribitur et pos-
pellatione iudiciali. et extrajudiciali. de multis alijs
differentijs. vide per Jo. an. post Innoc. 3. eo. cu nobis
olim. et cu inter canonicos. et de his q. si. a. ma. par. ca. c. j. Et q.
do. iuris canonici. no declarant vtrū q. libet grauamine illato
et iudiciali possit appellari. id vt clare ligat. Sic distigue. Que
da sunt q. sunt extra iudiciali p. modū cuiusdā iurisdictionis: vt ele-
ctioes et officia: i. talib. sine dubio pōt appellare q. cūq. ex p. cesso
vel delegato officio senserit se grauati. ff. q. app. sit. l. j. s. solēt.
Idē de alijs q. sunt inter plures ad q. spectat aliqd. facere vt ad
vniuersitatē: vt. d. c. j. et ibi de h. et l. ciues. et l. si ad scribat. C. de
de app. et q. d. sunt actus q. imponit finē litib. vt tractatio. et ius
iurādū: et hoc casu partes quoz p. sensu ista agunt sine dubio ap-
pellare nō pōt: s. alij q. lederēt possent appellare vt. l. a. snia. s. itē
rescriptis. de app. ff. vbi ex ter. colligit q. causa p. probabilis et le-
gitima est i. rēda. Si vō nō est actus q. litē finiat tūc subdistigue
tres casus. nā q. q. est actus ceptus et pfectus: q. ceptus et nō pfectus:
q. q. ceptus neq. pfectus. Ad hō casu nō vt ter. de iure ciuili
q. possit appellari. S. p. dita sunt alia remedia: vt qd. factū est
indebite tollat p. iudiciali vñ vt: qd. vi aut clā. de aq. plu. ar. et filia
interdicta restitutoria. Secūdo casu q. actus est ceptus et nō pfectus. et
de h. habemus titulū de op. no. nū. s. et. C. et. ff. q. titul. nō vt extē
di ad alia materia. est em̄ ibi spāle q. talis nūciatio vel puocatio
nō requirit causam: vt. l. j. in pñ. et ibi no. ff. de op. no. nū. In alijs q.
casib. in eo qd. timem. p. fici h. locū qd. modo dicā. j. Tertio ca-
su q. nō est actus ceptus neq. pfectus: s. cōminat vel de eo ve-
ritatē dubitat ex iustis causis. Ad hō exēplū in. c. bone. de app.
In hoc ergo casu sume regulā q. in oib. casib. in q. b. pōt iudex
adiri et eius iudiciū ipso: art. officii ne fiat in illis poterit exi-
dictū appellari h. est supponere p. tectiōi talis iurisdictionis et p. te-
stari p. eius parte q. nulla fiat nouitas et appellare hoc em̄ casu
reuocabunt postea attēta. c. dilectis. et. c. bone. s. de ap. et facit
l. j. c. si qua p. dita pote. p. dita distinctionem assumpti ex dictis
Bar. que ponit in l. si res. ff. de ap. reci. vbi latius qui exēpla de
clarat. et h. cadit ista distinctio: vt. d. c. bone. vbi de ista appella-
tione extrajudiciali satis cōfute. per doct.

- 1 Papa ecclesie vacanti de administratore providere d.3.
2 Prelatus in administratione sibi a iure concessa an habeat ge-
neralem cum libera.

Scus pro. Primo tractat de his q. sunt iu-
isdictionis. Secūdo de his q. sunt
ordinis ibi illa q. p. p. C. No. q. Teclie vacati papa
puidet d. pcuratore siue admistratore: s. iudex bere
ditati iaceti puidet donec heres adeat. vt. l. si q. s. i. tuat. de hē.
insti. ff. vbi autē papa nō puidet vt administratio ad caplū p. i-
nere. et h. est clarū quo ad bona discreta siue diuisa vt. j. d. sup. ne.
pla. si ep. s. et. c. si. et ibi qd. iuris si caplū negligēt aut p. p. rā
ministret ad h. s. e. cupiētēs. s. ad h. vbi idē et. Zap. i. eccl. i. s. col-
legiat et regularib. vacatib. s. h. d. dixerit custodiā taliū p. rine
re ad ep. m. vel yconomū p. ep. m. deputatū Jo. an. post Archi. d. vt
s. vt ecc. bñfi. c. vt vñ. et pleni p. eūdē in. c. ea. q. de sta. mo. et vide
qd. no. s. de of. or. c. nō nos. Quidā autē p. uisio i. ecclia est de pla-
to: cui q. q. ex causa daf coadiutor sicut tutori senio p. fecto vel
aliter ipedito administrare: vt. l. q. fit. ff. de tute. de officio cuius
coadiutoris. vide. j. de cle. eg. c. j. s. p. et q. s. admistrat si ep. ca-
piat a scismatici vel pagani. no. i. d. c. si ep. s. C. p. rē no. q. iste h. p.
plena et libera admistratio: h. aut p. rās qd. ipostet p. rē ter. pōt
em̄ exerce oia q. pōt electus affirmat. nōdū s. ecrat. Et qd. iste
possit dic. vt. s. c. trāmissam. Ex quoz q. possit licētiare clerici
ecclie. ad alia ecclia electi de quo. Et de caplo sede vacante an
possit dic. vt. s. c. abbatē. sup. iii. glo. in nouella. Et p. istā eq. para-
tione de isto admistratore dato p. papā ad electū affirmatū ar-
gue q. si ista admistratio cōmissio fiat electo videat eo ipso
affirmat. qd. vtrū sit verū. dic vt no. Jo. an. s. e. cū nobis. i. gl. pe.
C. Tertio p. h. qd. dicit q. pōt oia q. pōt affirmat. excepta et. ar-
gue q. affirmat. pōt alienare mobilia seruata iuris solēitate
pōt p. s. ecrat. fm̄ Jo. an. in nouel. C. Querit. glo. j. vtrū plat.
in admistratioe sibi a iure p. cessa habeat generalē cū libera an
gñalē tñ differūt em̄ ista inter se: vt. ff. de pcur. pcurator cui. et. j.
de pcur. qd. agēdū. in si. glo. refert opi. d. rias et primā Jo. an. q.
habeat liberā et generalē: p. qua facit qd. no. h. d. in summa de iu-
re iur. s. q. s. possit. ver. in reb. et de sup. ne. p. grādī. vbi coadiutor
h. liberā et gñalē: sic no. vii. q. j. c. j. in gl. fi. h. o. tenet q. habeat
generalem tñ hanc tenet. Cui. si nō habeat p. sensum capituli.
als tenet primā Jo. an. ob. hoc. c. et. c. grandē: q. in istis sic pa-
pa cōmissit exp. s. et. liberā et generalē in casu. c. pastoralis. de
his q. si. a. pla. C. Secūdo qrit glo. vtrū iste admistratore de quo

in ter. possit alienare mobilia p. ciosa. et tenet q. sic in casu licito:
q. ter. p. p. b. i. tñ mobilia. Donare aut vtrū possit et vtrū faciat
fructus suos: tenet in nouella q. nō s. d. s. reservare futuro succes-
sori: q. nō censetur spōsus nec platus ecclesie. xxiiij. di. p. s. byter.
et ideo tenet reddere rationē. ij. q. vii. q. p. p. ter. de bonis tñ ecclie
sic habebit quotidianas exp. s. as. de cle. egro. c. j. s. p. e. habet in
iure q. possit p. rē spectātia ad collationē ep. i. fm̄ Jo. an.

- 1 Etas eadem requiritur in priorissa sicut in abbatisa.
2 Electio parientiū defectus corporis est p. p. b. i. t. a.
3 Etas. xxx. annoz requiritur in abbatisa.
4 Cōfirmationē abbatisa nō impedit appellatio minoris partis
capituli.
5 Abbatisa benedictionē recipere dicitur.
6 Scrutinio publicato moniales variare possunt.
7 Variatio de iure an sit p. m. i. s. a.
8 Abbatisa electe et non p. m. i. t. e. conceditur administratio limi-
tata.
9 Electio minoris partis nullum ius tribuit.
10 Collatio zeli ad zelum non est fienda.

Indemnitatebus. No. q. non tanta
in psona que admittit ad eligēdū sicut in psona que
eligit tā respectu etas q. p. fessionis. et min. est fauora-
bilis tacita p. fessio q. exp. s. a. Rōnē dixi. s. eo. nullus. quot aut
modis ista tacita p. fessio iduat: dic vt in gl. no. q. et. s. de regu.
vidua. in nouel. super tertia gl. et in cle. eos. de regu. et qd. ibi no.
in glo. et in glo. integrum vide duos alios modos in. c. p. s. lti. de
regu. et. c. vidua. C. Secūdo not. q. t. eadē etas requirit in priorissa
gubernatrice monasterij q. in abbatisa. In priorissa g. claustrali
nō requirit ista etas: s. bene exp. s. a. p. fessio: vt in cle. ne i. agro. s. fa-
ne. el. ij. de sta. mo. C. Tertio no. q. t. bec p. p. b. i. t. electio parientiū
defectus de q. b. in ter. postulari aut vtrū possit et a quo. glo. q. inel
pit eligi dicit q. a papa ad qd. vide notata in cle. j. in. e. ii. in glo.
nō p. p. b. i. t. Archi. dicit q. pōt postulari ab ep. qd. nō approbat
Jo. an. per no. de ma. et obe. dilecta. C. Quarto no. q. in abba-
tissa requiritur q. sit etas. xxx. anno. in canonib. antiq. s. de. lx. in
alijs de. xl. qd. est ep. s. m. de iure ciuili in aut. de san. ep. i. s. p. s. by-
ter. in abbatisa. et dicit glo. q. nō h. p. e. locū. et dicit Jo. mo. et
Archi. Sit ratio fragilitas s. r. us. Sed vt q. multo magis req-
rat ista etas in abbate: q. femina est magis cito sagax et sibi citi-
pcedit p. uenientia etas admistratio q. masculo: vt. l. ij. C. de
his q. ve. eta. Sed ibi in admistratioe p. p. r. i. patrimonij in q.
femina velut genus auarissimū est magis tenax et nūq. in dubio
p. sumit donare: vt. l. nescimus. de neg. ge. hic et loq. mur in ad-
mistratioe ecclie: s. i. dignitatē in qua nō ita p. i. d. i. t. iura de
femina. sicut de masculo. C. Quinto no. ver. sane in quo. et in p. f-
cutione. c. sit mērio de duab. partib. et intellige de duab. relpe-
ctu totū caplū. qd. est Bar. q. alibi dicit q. si sit mērio tertie par-
tis q. r. te vel q. n. te semp. d. intelligi p. respectū ad. xij. partes q. b.
iura diuidūt vñ quāq. rē: vt. ff. de be. insti. l. inter dū. q. quē facit
iste ter. vt dixi. et l. plane. et l. nulli. qd. cu. vñ. no. et l. ad tres par-
tes. ad. l. sal. C. Sexto not. q. t. appellatio minoris partis caplū
nō impedit cōfirmationē et benedictionē abbatisa. et est spāle s. c.
si post q. s. eo. Si vō maior pars appellaret habes. j. eo. ceterū.
Si vō appellaret singularis psona p. suo i. t. e. r. e. s. e. r. u. a. r. e. n. t. alia
iura fm̄ Jo. an. C. Septimo no. in ver. vt per supiorē q. h. sit p-
clusa via parti. ad opponēdū siue p. d. i. c. e. d. n. non tñ est p. c. l. u. s. a. i. u. d. i.
ci ad inq. rēdū: qd. facit ad no. per Innoc. in. c. cū clamor. de testi. et
p. Bar. in illa dispu. Iudex maleficioz et. facit ad qd. nē disputa-
tam per Jacobū de statuto quo cauē q. nō soluēs collectā non
audiat in ciuili vel criminali. q. r. i. t. an si talis fuit p. c. u. s. i. u. s. vel ali-
ter iniuriat. possit iudex inq. rēre: vide q. sic per hūc textū et per
l. j. s. vñ q. adeo. de inu. in dū videt casus in. l. nō solū. s. si. e. ti.
Hā si nō pōt ipse p. q. u. e. r. i. t. n. e. q. r. e. s. p. u. b. l. i. c. a. p. q. u. e. r. i. t. p. o. t. e. r. i. t. et hāc
partē refert Bar. tenuisse Ja. bu. i. d. s. si. ex quo inferas q. sicut
non pōt ex cōdicat. de iniuria sibi illata accusare. ita iudex nō po-
terit sup. illa inq. rēre. spāle ergo sit hic in istis spiritualib. in q. b.
iudiciis officiū est latissimū: vt. c. cū nobis. s. e. C. Incidēt etia
p. intellectu hui. ver. qrit Jo. an. post Archi. vtrū monialis. ter-
tie partis repellat volēs inuare officiū iudicis inq. rētis: p. d. u. c.
do p. b. a. t. i. o. e. s. sup. in p. b. i. l. i. t. a. t. e. eligētū: vel electe et q. sic. talis ei
assitēs iudici inq. rēti nō videt facere actū iudicialē: qd. patet q.
nō numerat inter act. iudiciarios. de q. b. s. de p. b. a. qm̄ s. facit
qd. no. s. e. si q. n. C. Octauo no. in. s. sane. q. t. abbatisa bñdici-
qd. est verū si sint solute benedicti: vt. j. de sta. mo. cle. attēdētēs. s.
statim. et ibi no. an talis bñdictio sit simplex. et an quolibet die
dari possit: et an sit reiterabilis. Circa istā abbatisam qrit glof.
vtrū debeat esse nata de legitimo matrimonio et q. sic. nā si talis
repellit ab h. d. i. t. a. t. e. t. p. a. l. i. de or. co. tuā. multo magis a dignitate
ecclie: s. i. c. a. d. h. al. Jo. mo. in aut. q. nō na. ef. le. s. filiū. col. vij. q.

Petrus de ancharano super sexto Decretalium

perfone integri status pmouēde sunt ad honores: de varijs et ex
traor. co. l. cognitionū. §. estimationes. repellit enī illegitū? po
pter suspitionē paternē incōtinentie de fi. p. ref. l. f. as. Nec autem
suspicio est magis in femina q̄ in masculo iuxta illud. Insequit
leuiter filia mris iter. per has et alias rōnes in hoc refidet Jo.
an. qui subdit q̄ ideo circa hoc Jo. mo. tñ laborauit q̄ iura de
ista inhabilitate loquētia loquunt in masculis quōdū appella
tione. in materia penali et odiosa nō vidēt cōprehendi femine.
de quo. §. eo gñali post glo. ¶ Hono no. q̄ nō refert vtrum elec
tio fuit a principio celebrata a duab? partibus: vel publicato
scrutinio? accessum peruenit ad scōdas partes. et hoc quo ad
effectū de quo in tex. ad quē p̄dest accessus ex postfacto. q̄ tūz
vero ad hoc q̄ valeat electio q̄ a principio fuit nulla: vtrūta ce
lebrata a minori numero? confirmari postea nō pōt p̄ accessum nisi
in electioe pape. in qua dic. vt. §. c. l. 3. ¶ Decimo no. q̄ publica
to scrutinio moniales pōt variare: et est sp̄ale. c. p̄tra si publicato
et intelligo q̄ variare poterūt accedēdo electioi maioris partis
p̄out tex. iste p̄mittit ad alium ergo finē vidēt variatio p̄hibi
ta: et est standā regule. c. publicato. ¶ Undecimo no. q̄ ista va
riatio est p̄missa incōtinenti. f. ante q̄ ad actus diuertant extra
neos. pro cui? verbi intellectu vide. ff. de testa. l. heredes palam
§. si. et de duob. reis. l. duos in fi. et l. iij. §. cū igit de vi et vi arma.
¶ Decimosecundo no. in ver. verū si q̄ q̄q̄ alicui denegat ex
ceptio nō actio p̄tra regulā cui damus et. vt in glo. sic. §. q̄ remi
tut pro solu. Tu solue vt no. subtiliter Inno. in c. inter de ex. p̄
la. et ipi in nouella sup verbo usurarius. ¶ Decimotercio no. in
ver. si vero q̄d iuris si p̄tra electionē abbatissē celebratā a maio
ri parte obijciant aliqua. p̄ hoc enī impedit p̄firmatio sed nō ad
ministratio: et est sp̄ale q̄ ante p̄firmationē administratio conce
datur sicut in alijs casib? de quib? in glo. no. nouū. Circa istam
potestātē administradi tangit Jo. an. in nouella vtrū poterit re
cipere obedientiā a subditis et iuramēta a vassallis Inno. post. et
ab. q̄ nō de quo. §. de dol. et p̄tra. veritas. ¶ Decimoquarto no.
q̄ sup p̄firmatōe p̄cedit sine strepitu et figura iudici. vtrū aut
ista verba idē importēt q̄d importēt ista simul cū alijs q̄ ponū
tur in cle. sepe de ver. fig. glo. iij. plene ibi examinat q̄d vniū tñ
ex eis ponit in cōmissioe: vel duo tñ vel tria an idē importēt q̄d
oia: vel q̄d minus. quē articuli pleni? et subitū? examinat Bar.
in extrauagati ad reprimendā: casus aut in quib? tali modo p̄
ceditur plene enumerant in cle. dispēdiosis de iudi. ¶ Decimo
quinto no. q̄ p̄electe et nō cōfirmate. concedit administratio li
mitata: dum pendet q̄d sup sua electione. vbi no. q̄ si post cōfir
mationē et pacificā possessionē mouerit sibi q̄d: vtrū q̄ lite pendē
te libere administrat: etiā q̄d plus est si lata fuit intā cōtra eaz a
qua appellatione appellauit: pendēte enī idez ius h̄z in admini
stratione ac si nō esset lata finia. q̄d dic vt no. de app. sepe et l. qui
a latronib? §. si. de testamētis. ¶ Vtrū aut si ferat finia contra
istā abbatissam reuocabunt administrata p̄ eā: vide. §. c. nihil
in glo. et de do. et p̄tra. veritatis. et Bar. in simili materia in l. post
tractū de dona. ¶ Decimosexto no. q̄ nō pōt ista electa dum
litem patit recipere monialē et ponderat Jo. an. istud verbū reci
pere. Ex quo alibi arguit q̄ iura q̄ loquuntur de electione nō ha
bent locū in ingreditib? religionē: qui nō eligunt h̄z recipiunt
circa q̄d vide q̄d no. in cle. dispēdiosis in glo. nunqd. Dicit tñ
Arch. q̄ non vitiat ingressus si ad monarchatū quis eligatur.
¶ Decimoseptimo no. in ver. si qua no. q̄ p̄electio vel noiatio
minoris partis nullū ius tribuit: de duplici noiatioe. vide. l. iij.
di. quāto. in glo. ex hoc. et §. de post. bone. el. i. in fi. ver. satis per
Inno. et Cōp. Et ergo talis etiā electio minoris partis nō pōt
p̄firmari p̄ accessionē: et hoc est regulare q̄ accessus nō p̄firmet:
vt. §. eo. necessaria nostra aut electioni celebratē a maiori parte
multū addit accessio: vt in. §. si aut nulla. nec mirū si iura plus fa
uent actui prima facie efficaci et valido h̄z rescindi possit ante q̄
totaliter inualido: vt. l. si filius. ff. de in inte. rest. et l. posthumus.
de in inte. rest. Et aduerte q̄ ex ista glo. et p̄cedētib? habes tres
casus. nam q̄q̄ electio est celebrata a duab? partib? vel puenit
ad dictū numerū per accessum. et de hac in prin. et in ver. si. finit.
¶ Q̄q̄ electio celebrata extitit a maiori parte non tñ a duabus
nec per accessum ad duo puenit: et in hac q̄d iuris. Habes in §.
si §. q̄q̄ a principio. electio fuit celebrata a maiori et de hac q̄d
iuris habes in hoc ver. si qua §. eo. Est et quartus casus cum due
electiones vel vna ex eis h̄z pares voces numero: et h̄c dicit gl.
non ratificari per accessum: q̄ par numerus non pōt dici maior
quod requirit hec p̄stitutio. Idem Arch. pro q̄bus facit. l. domū.
de h̄ben. emp. ff. vbi domus exuste ignoratē vendite pars dimi
dia et minori eq̄parant simile in deceptione p̄eci in venditione
adhibita intercedēte. §. de emp. et ven. cum dilecti. Idem in casu
c. frequēs. de resti. spo. Est et quintus casus q̄ electio est p̄coris.
iste non coadaptat ad tex. fm Jo. an. ¶ Decimo octauo. not. in
ver. vt autem. specialē casum in quo non fit collatio zeli ad zeli:

et meriti ad meritū. ratio q̄ forte sibi inuicē inferrēt opprobria
et p̄uicia reuelaretq̄ secreta. mulierū enim genus garrulū et solū
id potest tacere q̄d nescit. p̄hibet ergo iste tex. hanc collationē
ista de causa fm Jo. an.

- 1 Forma cōpromissi differt a forma scrutinij.
- 2 Cōstitutio penalis quo ad omnia quib? possit obseruari.
- 3 Citatio p̄sonalis inducta a iure in casu. c. cupientes non arctat mulieres.
- 4 Cōstitutio canonica non cogit aliquem ad id quod est verecundum.
- 5 Cōstitutio non cōprehendit casum in quo eius verba non possunt congrue adaptari.

Ceterum. Hec est tertia pars in qua. p̄mo no. q̄ cō
promittētes impugnare possunt electionem
celebratā ab eorum cōpromissario. Similiter qui p̄sentit in iu
dicem vel in testem potest illius finiam siue dictū impugnare: vt
ff. de app. l. ex p̄sensu. et q̄d no. Bar. §. de testi. p̄sentit. vbi colli
gitur ratio differentie quare magis possunt impugnare factū q̄
personam illius quem approbauit. facit q̄d dixi. §. e. nulli. ¶ Se
cundo no. q̄ electio celebrata per formā cōpromissi cui aliqua
pars capituli se opponit est similis electioi celebratē per formā
scrutinij quo ad effectum p̄dictionis vel appellationis. p̄dictio
enim minoris partis non impedit p̄firmationē: sed p̄dictio ma
ioris eam impedit sed non administrationem. p̄dictio nō duplo
maioris impedit vtrūq̄. Et in hoc ultimo differt cōpromissi
forma a forma scrutinij. ¶ Nam si in forma scrutinij due partes
vel etiam maior reperit p̄dicere nihil valet: vt. §. eo. §. si qua §. eo.
Sed electionem celebratā per formā cōpromissi non reddit
inualidam p̄dictio maioris partis: nec etiam duarū. Rationes
collige ex glo. no. electionē et. ¶ Sed hic querit vtrum sicut cō
tradictio minoris partis non impedit p̄firmationē electionis a
duabus partib? celebratē ita non impedit administrationē a
p̄firmationē obtētā de hoc in glo. aduerte q̄ q̄z et bene q̄ cū in
diuersis casib? sit p̄uisum in p̄tate p̄firmandi et in p̄tate admini
strandū: p̄uisio in altero non cōprehendit alium casum: q̄ diuer
sa p̄uilegia diuersis casib? contra ius cōe concessa miscēda vel
extendēda non sunt. quilibet ergo istorum casuum suo p̄uile
gio sit cōtētus. facit decreta. si §. iij. ad hoc decre. j. co. fm Jo.
an. pro quo dicto etiam facit q̄ non debēt duo specialia p̄corre
re circa idē: vt. l. j. c. de do. p̄mis. ¶ Tertio no. in ver. sed cū eas.
¶ q̄ p̄nalis p̄stitutio que non potest certis p̄sonis quo ad certa
eius capitula adaptari q̄z quo ad omnia quibus pōt obseruari
vt. l. ita autem. in prin. de adm. tu. et l. hos accusare. §. omnibus
ff. de acc. ¶ Quarto no. q̄ citatio p̄sonalis inducta a iure in
casu. c. cupientes non arctat mulieres. Similiter nec citatio iudi
cis eas arctare pōt: vt. c. mulieres j. de iud. et in hoc sunt meliores
conditiones q̄ masculis: sicut in certis alijs casib? in certis etiaz
sunt peiores. de quo in l. i. multis. ff. de sta. ho. et de pe. et re. noua
¶ quedam. et in Spe. de pec. §. j. ver. adde. ¶ Quinto no. q̄ p̄ca
nonica p̄stitutio vel civilis non cogit aliquem ad faciendum. id
quod esset sibi verecundū: vel quod non decet conditioni vel sta
tui suo. Unde alibi dicit lex que ledunt pietatem estimationē et
verecundiā nostram: et generaliter vt dixerim que contra bonos
mores fuerint nec facere vos posse credendum est: vt. l. filius. de
condi. insti. ff. ex quo dicit Bar. q̄ non solum astringit nos ciui
lis obligatio sed etiam verecundiā: et ita excusatur aliquis si facit
vel facere omittit propter verecundiā: sicut si ad illud esset effica
citer obligatus. Ad hoc. l. quintus. ff. mā. et l. si. §. illo. C. de fer.
ne. habetur insti. et hoc ipse no. in l. pecunie. ff. de ali. et cib. le. ad
fi. et per hoc alibi determinat doc. q̄ si rusticus vel vilis homo ve
nerit contra nobilem vel militem causa verberadi: ille possit si
ne rixa et p̄tentione hoc evitare: fugiēdo forte vel se claudēdo in
domo: hoc facere non tenetur: vt no. in. l. j. C. vnde vi. ¶ Sexto
no. in. §. postremo. q̄ vocati pro consilio et bono electionis non
debent seminare discordiā: vel nutrire: quia hoc est p̄ officiū ad
uocati q̄d est lites dirimere: vt. l. aduocatos. C. de aduo. di. iud.
et quod no. in. c. proposuit. de cle. ex. ad. ver. no. in nouella. vtrum
aduocati opposites se p̄cessibus executorum quibus excōi
cant impediētes eandem incurrunt. facit. ff. de his qui. vt ind. i.
l. post legatum. §. aduocati. ¶ Septimo no. in. §. supradicta. de
his que viuunt. sicut canonice seculares. et dicit Jo. an. q̄ quan
doq̄ canonici talibus sunt permitti: vt ipse no. de maio. et obe.
dilecta. vbi etiam refert de abbatissa istam p̄sentit q̄ erant
xx. canonici. et xl. moniales et princeps respondit q̄ esse debebat
econuerso. quia melius. xl. canonici sufficerent. xx. monialib? q̄
econtra. illa replicauit q̄ salua eius reuerentia ordinatio eius
fuit equa et discreta vt. l. pro. xx. canonice essent. xx. canonice. re
lique vero. xx. essent pro hospitibus. ¶ Octauo no. in ver. eo.
¶ q̄ p̄stitutio non cōprehendit casum in quo eius verba non
possunt

possunt congrue adaptari. *Seco. l. j. §. non tamē. ff. de flu. Collige etiam qd legē circa aliqua statuēdo princeps non videt p hoc eos vel eoz statu aliter approbare. facit de. si summus. de sen. ex cō. Nonno no. in ver. ad hoc qd pstitutio que loquit in electiōibz monialiū multa cōtinet specialia d cōes regulas traditas in electionibz alioz. *2° Jo. an. super glo. an. p. enumerat ista spalia que sunt. x. p. in etate abbatissē. d. c. cum in cūctis. §. e. fm qd apellatio in duobz casibz nō denoluit nec impedit officiū pfirmatoris. tertiū qd accedūt eligētes ad electū ab alijs post publicacionē scrutiniū. quartū qd in duobz casibz exceptio vel pdictio nō accipit. qntū qd in duobz casibz pcedit sine strepitu et figura iudicii. h. hodie fit regulare in omibz electionibz per cle. dispēdio sam. de iudi. s. x. qd an pfirmationē in duobz casibz administrat cū certa moderatione. septimū qd electio per minozē partē numero facta ex fictione aliqua nō pōt valere. octauū qd nō fit collatio zeli et meriti. nonū qd quo ad psonalē cōparationē nō artat. c. cupiētes. decimū de pena aduocatoz ad instruēdā. Qui seminant vel nutriūt discordiā: ex qbz patet qd alia est pdictio semina rum qd masculoz. et remissiones dedi in. iij. nota.**

Rouida. *Seco. c. p. trasgressionē ibi verū. Tertiū pmissionē penalē ibi nos. 2° tot tenor. c. quis. §. e. h. repit. nota. ibi collecta etiā h cadit. Seco no. in ver. verū qd in casibz in qbus iura mandāt iudicē cū diligēda inqrat si ea nō adhibita actū gerat nō valet qd agit pcor. l. cum hi. §. si ptoz. ff. de tras. ibi ptoz ea res querēda pmissa est nō negligēda nec donāda. qd em ordinariū possit cognoscere de causa deuoluta ad papā post renūcia tionem appellationis est ei pcessum p illud. c. quis. cū ergo sibi potestas fuerit limitate pcessa. l. inqstioe pmissa nō valet qd aliter agit qz omisso modi et forme vitiat dispositionē legale. vt. d. §. si ptoz. z. c. p. famis. de re. spo. si aut forma dat iudici alias iurisdictionē habet: et omisso nō reddit actū ipso iure inuālidū: iuxta doctrinā. gl. i. de. j. de iurepa. z. d. i. §. de refer. statuti. §. si. Tertiū no. qd psecratio facta iuris ordine nō seruatur nō v3: qd intellige quo ad executionē. nā character impissus non potest aboleri: vt i. gl. electio. z. idē Arch. qdā tñ dicit i epali ordine nō impmī characterē. de quo. §. in pbe. hui. l. sup. glo. ij. in nouella. Quarto no. de pena suspēionis psecratis et pfirmatis. Tan git Jo. an. vtrū hac pena puniant epī. qz assistūt psecrationi. di cit qd nō. qz. iste suspēdit psecratis nō assistēt: qui etiā nō tenent ad istā inqstionē: nō tñ debēt assistere si omīssam eā sciūt als participatio in crimine dānato inducit participationē pene d sen. ex. nup. Idē dicit si archieps nō pmissa inqstioe alijs psecra tionē cōmīssit vt ipse z nō psecrās sit suspēsus nisi z ille sciuerit: vt p dicit. Quinto b vides qd actui a iure pphibito adijcī pena z tñ actus est inuālidus pene qd appositio in pstitutione qd actū pphibet non pfirmat illū actum d eius pphibitionē attentatū. Sed ptra de. l. si. ff. de diuoz. vbi lex pphibet diuoz tñ per libertā fieri non cōsentient patrono z penā adijcīt si fiat. z tamē dicit qd diuoz tñ illam. l. factum valebit: sed pena soluetur. Ly. soluit in. l. non dubium. C. de legi. ad si. Sed minus perfecte. z ideo dicit no. Bar. in. l. ptoz ait. §. hoc qui interdictū. ff. de ope. no. num. vbi bona distinctio de hoc articulo.*

Deo tempore. *Seco. primo format casus dubium qd. Seco de clat rat ibi pnti. Mo. qd hic fuit facta reseruatō in in p bicio z decretū interpositū que tria simul p iuncta af ficiunt sine dubio ignorātes: vt in glo. no. q. j. de pben. si apo stolice. super gl. no. in nouel. vbi decreto legati: vel delegati: an afficiat ignorātes. Vbi nō papa reseruat tñ z non inibet nec decernit an talis reseruatō impediāt collationē seu p uisionem ordinarij ignorātis. glo. que incipit puta. dicit qd non impedit. In nouella addit: qd hec opī. non stat precisa nec curia reciperet Conatur tñ defendere glo. nam datio executoris ad puidendū satis videtur habere vim reseruatōis. z tñ sine decreto non af ficit ante pntationē: vt. j. de pces. pben. c. si capitulo. z. §. de res cri. tibi qui. Et plus afficere deberet cum querit de iure alteri pro quo papa scribit qd ex nuda reseruatione ex qua non est ali cui ius questū: vt. j. de pben. dudum. pro glo. etiaz facit stilus curie. vbi semper post reseruationē submittit clausulā de qua in hoc. c. in pphibitō autem sine decreto bene afficeret fm glof. hanc z ista pcedunt cum papa disponit super beneficijs ignorāte or dinario. Qñ nō aliqū ab ordinario eximeret: an exēptio ante certificationē ordinarij operet. effectum: z quid de sentētijs ex cōicationum diffinitiuīs vel interlocutorijs pmulgatis contra ignorātes an statim vel post noticiam operent factū suum. vide plene. j. de con. pben. c. j. in nouel. z ibi quid de sedis literis con tentiosis vtrū per eas renocet iurisdictionē ptoz iudiciū hoc igno rantium: qd etiā hic tangitur in nouella dum opponit ad istud.*

c. de. c. audita. de resti. spo. Sed ibi pcedebat via iuris cōis sup litibz iam exortis: hic secus. z leuius impedit faciendū qd iam fa ctum. §. de iureiur. quēadmodū. Querit glo. ij. iste tex. loqui tur de reseruatione ecclesie cathedra. vtrū idem sit in alijs eccle sijs. Archi. qd sic: qz per talem reseruationē constat de intētiōne pape. in alijs sicut in cathedrāli. de app. vt nostrū. Nam disposi tio plura pntēs si non pōt impleri in omnibus d3 impleri in eo qd potest. §. e. cupiētes. §. in super. z. c. cum dilecti. de do. z cōru. Blo. tenet qd in alijs non vendicat sibi locū qd placet Jo. mo. z verius credo cum iurisdictionē potestas pape pūcta in principali videat esse pūcta etiā in subsecutiuis z accessorijs ipsi electiōi Sicut est pfirmatio que est accessoria ad electionē. ad hoc facit l. si. C. de duo. re. z qd no. in. c. j. de inu. z damno dato. Sit ergo speciale in cathedrālibz: vt litera dicit. Intantū fm Zap. qd reseruatō post electionem ante psum electi impediāt psum accomodari sine licentia pape: vt hic per eum.

- 1 *Impeditus electioni interesse potest alium mittere.*
- 2 *Eligēdi potestas pluribz in solidū committi potest.*
- 3 *Conditio occupatis est melior in pluribus pcuratoz: ibi in solidū simul datis.*
- 4 *Constitutio plurium pcuratoz: ad eligēdū non valet.*
- 5 *Quandā dari potest de certa persona eligenda.*
- 6 *Quotum suum vnus de collegio per literas exprimere non posset.*

Quis in. *Seco. prima pars dicit qd absens electionis potest dare in solidū: aliter nō. z in altero ad mittēdo ponit tres gradus. Seco dicit electorē qui ibi est alterius pcuratoris duos i scrutinio noiare nō posse vnū casum excipit. Tertia dicit absente nolente capitulo extraneū pcuratorē dare non posse: nec votū suum per literas exprimere. 1° C. Mo. qd impeditus interesse electioni pōt pstituere aliū ad eligēdū: non impedit ergo nō posset in materia de qua tex. lo quitur. In alia nō materia vtrū habēs facultatē eligēdi possit eligere pcuratorē simplicē velut in rem suam. no. Bar. in. l. si si pulatus fuerit. de ver. ob. ver. etiam no. an potestas eligēdi tras eat ad heredē. 2° C. Seco no. qd potestas eligēdi pōt pfirmari pluribz in solidū non simpliciter. nam facta simplex cōmissio plu ribz intelligit facta pro parte. In hac materia: vt. c. si duo. §. de pcur. Similiter oīs obligatio que pcrnit plures integraliter d3 intelligi pro parte: siue descēdat ex actu siue ex sniavt. l. reos. §. cum in talibz. ff. de duo. re. z. C. si plu. vna sen. l. j. z. ij. Pluribus aut iudicibz vel arbitris data potestas. vtrū intelligat in solidū an pro parte. dic vt in. c. prudētiā. de offi. deleg. z in. c. j. de arb. In delictis dic qd obligatio pbitur in solidū: vt. l. j. §. nec tractes mus. ver. plane. ff. de tute. z ra. distr. 3° C. Tertiū no. qd in pluri bus pcuratozibz in solidū simul datis melior est pdictio occupā tis. Et ille d3 occupare qd prius cōparet cū pcuratoz in hoc casu. z §. de refer. duobz. Aliter occupare d3 in. c. si duo. j. de pcura. de quo plene per Bar. in. l. pluribz. de le. j. z. §. de fo. cōp. c. pe. z. c. vt debitus. de app. Quarto no. quid iuris cum plures inter quos h3 locum poccupatio simul veniūt impediūt enim se con cursu. Alibi d3 qd debet pcor dare vel sua sponte vel iudice immi nente in. l. huiusmodi. §. si. de lega. j. alibi d3 qd vbi simul plures cōcurrūt d3 iudex eligere magis ydoneū: vt. l. si plures. ff. de ac cu. Et satis ista iura pcor dant huic. c. inq tū. reseruat gratificatio nem capituli vel maioris partis. Capituli aut in hoc est iudex z sic eo eligēte z gratificāte ista discor dia terminat. Qui to no. qd iuris cum plures pcuratores dati in causa sunt discor des: qz vnus vnus alius aliū eligat. vel in materia iudicioz vnus confiteat alius negat. Tex. enim dicit qd nō valet in hoc casu: in alijs. dic vt. j. de pcur. c. si duo. Sexto no. in ver. qd si pcor dare qd si illi ad quos spectat electio vnus ex pluribus non pcor dāt ordo scripture seruāt: vt ille qui est prior in ordine sit potior in iure. Nam ex ordine verborz presumit ordo intellectus. de pse. di. ij. in christo pater: z qd est prius in voce psumit esse prius in sensu: vt. l. si seruus cōis. de stipu. ser. z qd no. §. de offi. dele. qm abbas. Si aut de ordine nō apparet qz plures sunt pstituti pcuratores in diuersis instrumētis eodē die. dic vt in gl. per ordinē. Et plene in. l. ij. §. prius. ff. de vul. z pu. z. l. si duas. de ex. tu. facit 4° palk. c. si duobz. 5° C. Septimo no. in ver. finit qd nō valet plu rium pcuratoz pstitutio ad eligēdū. nisi fiat in solidū qd est ve rum etiam si diceret se velle pcor dare: vel alterū eligere. z sic ha beret locū ratio. de qua in ver. qz possent. psumit enim iste tex. qd in dubio non pcor dent ppter naturalē ad discor dādū facilitatē vt. l. itē si vnus. §. p. principaliter. ff. de arbi. Octauo no. qd di cit sibi qz imputet z c. qd idifcreta pstitutio pcuratoz imputat cōstituenti: z imputat in hoc qd dicit glo. quid igi: que oppo. de. c. si duo. de pcur. z solue vt in ea. nam si ad electionē iam factā psequendā nullus ex duobus simpliciter pstitutus admitteret:*

Petrus de ancharano super sexto Decretalium.

immineret periculum. Sed nullum periculum finis de collegio non admittit ad electionem faciendam fm Jo. mo. ¶ Hono no. in ver. porro q potest quis duplicem vocem habere in capitulo una suorum aliam alieno noie. Jure no pproptrium possit quis duas habere voces. dic vt. s. de re iud. cum olim. in nouel. hoc etia casu haberet locum. qd hic dicitur fm glo. Idem si nomine diuersorum. et vide qd leg. 2 no. in l. accipietis. ff. de auto. tu. Et collige ex predictis tres casus. nam qnq quis bz plures voces noie suo. qnq plures noie alieno. qnq una suo alia noie alieno: et in oib bz lo cu qd hic dicitur vt dicitur in casu ver. vbi decreto. ¶ Decimo not. qd potest mandatum dari limitatum de certa psona eligenda in scrutinio. vtrum aut ita sit in forma copromissi. L. dpo. q no. s. eo. qz propter. et ibi p Jo. an. sup. ver. pastore. et qd ipse no. eo. ti. cum in veteri. sup. glo. an. pe. ¶ Undecimo no. q impedit interesse electioni potest committere vni de collegio: sed no extraneo voce sua: intellige de collegio eligenti: vt no. Jo. an. s. e. qz ppter. s. illud et bñ no. q cu aliqd est a pluribus: vt a caplo expeditu: vnus potest alteri committere sui animi motu. Secus est qn actus dicitur expeditu a pluribus vt a singulis: vt l. scuti. ff. de arb. et prima facie motu animi et voluntas no videtur delegabilis. S. dic q no sit translatio voluntatis s iuris eligendi qd potest alii explicari cu copetit alicui iure suo: vt capitulo vel ei canonico. facit qd no. Bar. in l. i. qz stipulat. de ver. ob. et l. i. si is q stipulatur de pecu. declaratione aut du bie voluntatis ille ad quem spectat no videtur alteri committere posse. ¶ Dicit vt no. Bar. in l. inter stipulantes. s. si stipulatur de ver. obli. ¶ Duodecimo no. q dicitur capitulo non potest vnus extraneo committere voce sua: intellige capitulo. i. maiori parte capituli. Sed dices vno oes debet consentire qz in talibus est melior conditio prohibetis. de reg. in. c. in re coi. Sed hec est conditio collegiorum et in pluralitate suffragiorum consistit utilitas ecclesie. l. iij. dist. c. obediens. et de of. dele. p. dicitur. et qd no. i. c. cu ois. de pñ. ¶ Tertio decimo no. q no potest vnus de collegio exprimere plures voces suos. Sicut nec testis potest tradere dictum suum iudici in scriptis. l. iij. q. viij. testes. Sicut nec iudex suam litigantibus in scriptis tradere: vt l. i. c. de sen. ex peri. re. ¶ Rñ in expñone voti reddidit in l. i. q etia ad aptat ad testes quos iudex dicit audire: qd ostendit q trepidatione loquantur: vt l. de minore. s. tormenta. ff. de qd. et qd no. Jnno. s. de pba. qm s. et in l. i. est verum qd hic dicitur de expñone in l. i. no fidei. q etia in l. i. apta no possit mitti cedula inclusa apieda in scrutiny no pñes nome ei in quem ille pñentit. qd tñ Jo. an. In istis ergo in qbz est diuersa ratio vine vocis et scripture no eundem pducit effectum lra et vox viva. In alijs no secus. Nam id est expmre metis pceptu p lras p nunciu. et in pñia quo ad obligatōes pñendas et oia: vt l. pñensu. de act. et ob. et qd no. in c. decernim. de sen. excō. ¶ Querit glo. q incipit. no. vtrū pcura ad eligendū alii possit substituere. glo. post Compo. tñ q sic. Idē Uin. s. eo. aggregato. Archi. s. p. c. si. s. i. de pecu. S. no ob. fm Jo. an. qz in monachi carnale est sacrum q no est spñale. Itē illud voluntate pñit: istud est necesse pñit. Als ofias vide. s. de spō. tua i nouel. pñtea etia est mal' pñit cu no sit ibi dare recursus ad supiorē. hño si male agit supior emendabit. Querit Jo. an. post Archi. si mortuus sit canonicus q pcuratorē pñit an pcurator cessare debeat. dicit q sic valēt tñ prius gesta et etia postea si ignorat mortē dñi pñit: vt l. i. s. q in pñia. ff. si cer. pe. et hñ in pcuratore canonici. In pcuratore no abbatibz vel alteri cui pñit eligendi copeteret rōne dignitatis. dicit q eo mortuo durabit recept' a canonico eligendi qñ a monasterio vel loco dat' sit. de offi. dele. qz Abb. vñ nec forte per successorē abbatibz posset remoueri s. Uin. q hic no. s. eo. aggregato. Sed Archi. in hñ vlt. dicto s. i. ne se. va. c. i. s. vlti. s. primū etia facit. s. eo. scriptum ibi totqz tunc tps habuisse platos et vide qd ibi no. Jo. an. super glo. hñ deico.

1. Confirmatio omnia citatione non valet.
2. Confirmatio facta omnia solennitate non valet.
3. Citatio generalis in quo loco fieri debeat.
4. Confirmatio superioris sine capitulo an valet.

¶ Coniam. Primo ponit abusum pñman-
tium que pñbet cum decreto: se-
cundo ponit vocationis formā ibi vocationē. tertio
ad electionē pñorē hoc progar ibi que etia. ¶ Hñ
q cu aliqd expedit iudicis officio: vt pñmatio dicitur causa cogni-
ta no celeriter expediti. cor. l. i. causis. s. causa cognita. ff. de mi-
no. regulariter em q sunt a iudice sine cause cognitione non valēt:
vt. C. co. vel epi. p totū. Et no. Jnno. s. de resti. in l. i. c. iij. s. hñdem
apparēt iudici solētia pñmif cause cognitio adhibita: etiam si
no apparēt ex pñssu nisi liqueat p acta q nimis velociter ter-
minauerint: qz tñc no pñmif cause cognitio adhibita: vt. c. ex li-
teris. s. de resti. in l. i. c. iij. s. hñdem. ¶ C. de sen. ¶ Sed o
no. q fm istū tex. requir' vocationē et discussio et c. est necesse q bec
copulatiue ponant' nec sufficit alteri adhibere: vt l. cū bi. s. si p-
tor. ff. de trāsa. ista discussio etia de iure postq. et c. cñ nobis oñ.

¶ eo. vnde l. 2. ter. de ipsa no repetat in ver. nos volētes: bz tñ in-
telligi p expñsa veteri adhiberi debebat: vt. c. nñp. l. 2. c. postq. vt
re veteri pñsum erat. S. no ita de citatōe. ideo de ista statuit
in ipso ver. Zap. dicit q citatione rite facta: vt hic tradit. ad
qz alia cause cognitione tñ pñmatio no pñtiosa. In pñtiosa
no sup q vult pars iudicis ordinare necessaria est cause cogni-
tio sine qua pñmatio nulla esset. ad hoc. q not. Jo. an. s. c.
q sicut. et de cle. ex. adm. si celebrat. sup. ver. irr. tñ da. circa si. ver.
si tñ supior fm Zap. ¶ Tertio no. q non tñ pñmatio facta
omissa citatōe de qua hic alibi dubitat Jnno. vtrū si illi quoz
intererat: et citadi erāt saltē gñaliter no fuerūt citati valeat act'.
¶ Et dicit qdā q sic illis non pñducet q no vñ. de q dicit qd no.
Jo. an. post Jnno. s. de ma. et ob. humil. vbi videas qñ no expñsi i
libello vel expñsi incidēt sint citadi vel no. ¶ Quarto not. q
pñmatio facta ista solennitate omissa ipso iure no valet. Et ad-
uerte fm Jo. an. qz iste tex. annullat pñmationē no cassationē
electiōis. Si ergo iudex cassauerit no seruata ista solennitate vñ
cassatio. de hoc em coelect' vel ali' qui ex ipsa electione ledi po-
terat no potest queri. Ipse aut elect' cui cassat electio appellet si
sentiat se grauati. Aduerte etia qz l. 2. iste tex. irritet pñmatio-
nem no tñ vitiat pñssum si iudex forte ex officio inqñuit. Item
no vitiat electionē que pñssit. s. e. pñmationē. ¶ Quinto no.
in ver. vacationē formā citationis. vbi em aduerfari' est cert' dñ
noiatim citari. vbi no est incert' sufficit citatio gñalis. facit autē.
si oēs. C. vt se ab here. abst. Et qd no. Jnno. in d. c. humilis. et c.
de lui. pig. si eo tpe. etia in multis casibz pñngit q aduerfari' est
incert': vt in casu hñ. c. in quo no potest iudex vel elect' diuinare
qz velit se opponere: cñ multi possint: vt no. de acc. sup. his. Itē
cñ minor adiuit hereditatē: et sic tenet oib' creditoribz heredita-
rijs ex qñ pñt: vt in l. i. de obli. q ex qñ s. c. si hñc additionē pe-
to restitui creditoribus sint gñaliter vocadi ad pñdicendū: vt d. an.
si oēs. Sicut sunt vocadi gñaliter qñ heres pñcit inuictariū de bo-
nis hereditarijs: ne celare possit in eo pñdiciū. facit l. i. s. cūz
dñ. ff. cui plus q per. l. sal. ¶ Et pñdera ista exēpla: ex qbz patet
q ideo in ipis tolerat' citatio gñalis: qz no potest cadere scietia il-
loz qui se opponere forte volūt: qz sunt penit' incerti nec pñ
fictionē certificadi: s. vbi per inuestigationē possit haberi certitu-
do: vt inqñre qz sit heres talis: vel qz possideat fundū quē vo-
lo vēdicare. oportet tñc inqñtionē fieri per eum qui agit: et no vñ
tñc citatio gñalis. ¶ Sexto no. in quo loco dñ fieri citatio ge-
neralis. dicit em q in ecclesia in q electio facta est: q si est alia ab
illa q vacat. vtrū in vacante vel in ea in q celebrata fuit. dñ fieri ci-
tatio. Tenet hic Archi. q in ecclesia vacante. ¶ Septimo not. q
in citatione generali pñgit certus termin' pemptorij. et verbuz
peremptorij dñ expmri qñ est vna citatio: s. non qñ trina: vt l. iij.
de nñ. C. qñ et qñ iud. sñt non requirif qñ iudex monet pñsonali-
ter partes. monitio ei iudicis bz vim pemptorij: vt sentit gl. no.
in l. iij. C. qñ et qñ iud. s. de offi. dele. pñluit. et l. cessante. qñ et
qñ iudex. ¶ Querit vtrū ista pñstitutio loci habeat in electioni-
bus factis an ista pñstitutio: q no dñ tpe publicatōis erat pñ-
mate. tñ Jo. an. q sic. qz pñstitutio trahit ad negocia pñdicia quo
ad illa q post ea veniūt expedita pñmatio p qdñē quā format
Lp. et pñtia quā format Ricar. malū. de qbus feci mētionē. s. e.
l. 2. cano. ideo hic no decido. vno tñ omisso q q ibi dicitur seruari le-
gem nouā quo ad penā in l. i. de delicto commisso tpe legis ve-
teris aliter punietis est verū nisi per legē veterā fuisset inflicta
pena ipso iure. pone exēplū. j. de censu. c. exigit. et c. felicitis. et hoc
adde ad id qd dicit in d. c. l. 2. canon. facit. s. c. cñ in cñctis. ver. hoc
¶ sane. diuncta glosella. ¶ Sedo qz vtrū valeat pñmatio su-
perioris sine capitulo. dicit Archi. q no. cñ em eius pñsentia re-
quirat. no valet: qd in eius absentia factū est: vt no. s. de offi. de-
le. causam matrimonij. in multis tñ ecclesijs est pñsuetudo dñia q
seruata est si legitime est pñscripta. s. eo. li. de pñse. no est fm Jo.
an. ¶ Tertio qz pone q opponit vel coelect' erat certus: et sic
citatus noiatim: vt hic patet. pone ergo q no fuit citatus noia-
tim s. ad generalē citationē coparuit: et causam pñsecutus est: an
valebit pñssus: vide q no qz no fuit seruata forma hic pñfixa:
ergo et. vt. j. de re. iur. q dñus. omisso em forme vitiat oēm actū.
c. cñ dilecta. de rescri. et c. pñsanis. de rest. spo. In dñia facit qd in
similibz dicimus de canonico q est pñsens: l. 2. cñ no sit vocatus. nam
potest agere de pñtēptu: vt. s. e. qz ppter. Itē appellatio in causa be-
neficiali no est intmāda illi q pñsens fuit in eius interpositione
ele. causam. j. e. Itē in pñssu cause et snia sufficit pñsentia sine alia
citatione. de acc. qualr et qñ. s. dñ. et l. de lib. acc. s. sequit'.
ver. Itē dicit qdam vbi dicit q l. 2. casu reus veniat corā iudice
non citatus. tñ potest ei offerri libellus. hoc etia tenet Bar. q pre-
sens in iudicio no dñ citari in l. i. platā. C. de sen. et Ja. butri. in d.
aut. si oēs. Sed qd dices si fuit omissa citatio gñalis i casu quo
fieri debebat: coparuit tñ vnus opponens et cum eo est in causa
processum.

peccatum. vtrū valebit peccatum. Jo. an. q. nō. Hā appposito edicto coparauerunt forte alij: hac consideratione voluisset Jo. an. q. iste ter. dñ dicit alij generaliter. dicitur et nihilominus: vt sic spālis citatio istius et illi nō excluderet generalē citationē put inuuit istud verbū: alias hoc dicit sibi placuisse ex causa quā arbitrat salubri subijcere. **¶** Quarto q. ro. ter. iste loquit in electionib? S. q. alij modis pūdet ecclesijs vacatib? vtrū in illis locis habeat ista solēntas citationis in postulatione: pūitione: et collatione. dic vt in gl. ij. et ii. In pūitionib? patronoz. d. glo. et q. idē. Sed hoc op. q. ista pūitio est penalis. ideo nō d. ex tendit: vt in reg. odia. Ad hoc rīde: vt. s. c. si postq. et ibi dicit. vel solue aliter q. pūitio nō pōt dici penalis q. nō punit viciū omittētis eius formā. Sed lucrū sibi aufert si omittat: et ista nō pōt dici pena vel dñū. Alio oēs leges que irritant actus: sicut ista et alie dispositiones si forma seruata omittit dicerent penales qd esset absurdū fm Jo. an. Qui subdit q. si iudicare velis inherēdo verborz torci et nō menti: tñ fateri oportet q. pūitio sit electio. s. de re repa. c. ij. et ii. et c. nobis. et qd nō. s. c. sciat. In glo. antepe. Preterea pūio vt plurimū pūentat ad curiā: si videret absurdū in electioe vni? canonici hāc formā seruadā et nō in pūitione rectoris. In pūitionib? aut et collatiōib? tenet gl. ff. q. ex verbis vel mēte huius pūitionis nō pōt colligi: q. seruadā sit. Idē Archi. facit qd nō. Inno. Host. et Lopo. s. eo. c. fi. Hā in talib? nō est mediū inter electionē et pūitionē: nec inferioris actus venit pūiozem firmadus. **¶** Quinto q. ro. vtrū hodie pūitio facta cū solēntatib? hic traditis habeat vī diffinitiuē: vel debeam? distinguere sicut olim: vt refert glo. dicebamus et. Sup. qua dicit in nouella q. l. y. hodie fiat pūitio hac forma seruata. si tñ null? cōpareat. habebit vim interlocutorie: qd fatetur vtrū nisi pūitio: solēntat inq. fuerit de forma electionis: scia: morib? et vīa electi. tñ cū pūitio diffinitiuā: qd dicit vt. s. de do. et pū. cū olim. in nouel. in glo. magis. ppe. ff. ver. et idē vt. c. pūitio. sup. ver. rationalē. et sup. ver. effectū. de app. et ista opi. Jo. an. est vera fm Zap. inter pūitiozē q. solēntat pūitio. nam aut quo ad aliū nec etiā quo ad hoc. vt appellat a talī pūitione appellare possit sine cause expōitione. Itē nec etiā q. ad hoc b. vī diffinitiuē: vt. s. p. talē app. suspēdat effectus pūitionis. Hā non obstat talī appellatione a tertio interposita dabit possessio. et administrabit possessor: vt. c. cōstitutis. de app. et nō. s. eo. ti. auaricie. per Arch. et Jo. an. Hā ob. c. cū sup. de re. iū. vbi appellationē. ij. impedit effectū q. ibi fuit vtrū iudiciū. inter partes et vera snia diffinitiuā. **¶** Sexto et vltimo quero qd si elect? credēs pūitionē solēntat cū nō esset administrat? dicit glo. q. incipit dicebam? et. q. si errauit in iure nō excusat. sed? si errauit i facto credēs citationē factā que nō erat. Archi. in hoc vltimo. s. q. nō debuit elect? esse credul? et q. ista solēntas vocatio est de actis substāntialibus: et pūda per electū: vt. l. q. cūq. de pub. nō ergo excusat si fuit omīssa Jo. an. dicit op. Archi. verā q. tum ad tuendā pūitionē: q. error in facto non reddit eam validā cū nō sit. q. tum ad euertendā pūitionē. c. auaricie error facti pūabilis excusat electū administratē vigore talis cōfirmationis inualide. et ad hanc questionē. vide quod not. Bar. in si. in. l. i. iuste. ff. de acqui. posses.

De renunciatione.

Rubrica.

- 1 Curiositas nimia reprobari debet.
- 2 Insufficientēse recognoscēs dignitati cedere debet.
- 3 Dignitas h. onera et honores.
- 4 Papa de consilio cardinaliū omnia facere debet.
- 5 Papa libere papatui renūciare potest.

Curiositas nimia reprobari debet. **¶** Jo. q. t. nimia curiositas a moralia hic ponit Zap. **¶** Sexto no. q. t. qui videt se insufficientē d. cedere dignitati. multe alie sunt iuste cause spontaneē cessionis. qd dicit vt. s. eo. c. nūc cum pūide. et inter ceteras est insufficientia que pōt puenire ex causis varijs: vt in glo. ppter hoc et. Hā et medicus semel approbatus ppter insufficientiā reprobari pōt: vt. l. sed reprobari. ff. de exc. tu. papa tñ ppter istā causam reprobari nō pōt: vt in d. glo. **¶** Tercio no. q. t. dignitas h. onera et honores ad eā ergo vocatus. pmo inspiciat semetipm. deinde aggrediat negotia. Hā vt ait Seneca, necesse est vt oppmāt one ra q. maiorā ferēt sunt. **¶** Quarto not. q. dicit ter. de cōsilio et assensu et. d. papa oia facere de cōsilio cardinaliū. ad hoc vide c. ij. s. de cle. nō refi. et vide qd de cōsilio et assensu. Inno. in c. nullus ex cōsilio. de re. iur. et c. cū in veteri. de elec. **¶** Quinto no. q. celestinus statuit de ista renūciatōe. S. in scriptis nō rededit: sic arguit Jo. an. q. scriptura nō sit de substātia cōstitutionis. de quo remittit ad no. p. eū in reg. nemo pōt. de re. iur. et de p. in rub.

de cōsti. et in deci. nūm. 256. Itē q. cōstitutio. **¶** Sexto no. q. t. q. papa libere pōt renūciare papatui et. et pōdera q. ter. impsona liter loqitur: nec i alicuius manibus. et fm Jo. an. in nouel. satis est q. papa ab administratōe cesset: cū nō habeat cuius ratificatio reqrat. **¶** Quid q. si papa post electionē successoris. vel prius: dum cardinales volūt eligere negat se renūciatū. qd erit iudex? dicit ipse deus nō pmitit talē casum cōtingere vel si pmitteret et q. libet partiū abūdaret se q. cibus: nō essemus sine scismate electo iā successorē remittit ad no. p. eum. s. c. l. sup. ver. cardinaliū. **¶** Alia aut iura q. b. renūciat an reqrat pūentā alicuius: dic per Inno. s. de renū. veniēs. et per Bar. in. l. nō solū. s. si libera tionis verba. de lib. le. **¶** Septimo no. q. illud qd in scriptis redigit melius memorie retinet: na memoria est vna de partibus corporis magis delicata et fragilis. in q. primū senectus inuadit. vt ait Seneca in ppe. declamationū. pcor. l. p. egre. ff. de acq. pos ses. vbi ex cursu tps creat obliuio. que postea inducit amissionē possessionis: vt no. in. l. furtū. s. fundi. ff. de vluc. s. hāc igit obli uionē pūderit iura de scripturis. ne pereat rerū pūatio: vt. l. cu rēt. ff. de testi. et hac ratione iuste creditor de debito sine scriptis. pōt petere instrumentū pūit: qd etiā si h. et vetustate. p. aliter col lūpā: pōt petere renouari: vt. c. significauit. et c. aldericus. de te sti. et l. sicut datā. C. de li. cau. hinc est q. scripturis antiqis scriptū estā in marmore vel colūna. est dāda fides: vt no. in. c. cū causam. de pba. et tūgit Inno. in. c. cū venerabilis. de ex. **¶** Quero q. fuit ratio dubitād: q. papa nō pōt renūciare papatui. glo. q. inci pūit erat et. dicit q. deficiebat superior: i cuius manibus volūt iura q. fiat renūciatio. et q. fungit vice dei in terris. et ideo videt q. offiib? inherere q. nō possit a se excutere: in nouella lat? ppe quāt? et q. nō possit. et rōib? pūit nō multū meo videre v. gēti bus: q. b. videt et decisione huius. c. pūit: vt hic p. cū videas et clude. **¶** Ex qua decisione collige q. spāle est in papa. cuius renūciatio in nullius manibus facta valet. nā in eo q. nō h. supio rem. vel h. nō pōt haberi eius copia p obtinēda iustitia. mul ta sunt spālia: vt no. s. c. l. pūit. et dicit pōt q. renūciatio pape vī facta ipsi deo: q. que deū pūerunt non trāscribunt loco: q. deus est vbicq. et ideo iuramētū pūitū obligat iurātē etiā absenti: vt est glo. nota. j. q. vij. quoties cordis oculis.

- 1 Fraus in beneficialibus aliqui non nocet.
- 2 Renūciatio tenuis pūende psumitur in fraudem.

Ste pre. **¶** Primo pūdet ipetratibus s. frau des. de q. r. pūcturis ponit aliq. exē pla ibi: vt q. aliq. **¶** Jo. q. q. mādāt offerri pūda primo vacatura. h. forma nō h. gūalitātē sed inccrti tudinē: vt no. Jo. an. s. de rescr. c. ij. in si. glo. mag. de pcel. pūe. e. executor. i. nouel. Et si circa illā primā ipetrās esset negligēs no ceret sibi. qd dicit vt. c. si clericus. de pūe. Alia est forma de prio vacatura quā duxerit acceptādā. et ista est magis pūis. de q. in cle. j. de pcel. pūe. Et qd no. i. d. c. executor. i. nouel. **¶** Sexto no. q. q. quis nūc impedit aliū ne acqrat. tali aut ius succurrit vt hic et. ff. de pūi. et demō. l. iure ciuili. et l. q. b. diebus. in pū. e. ti. Si q. s. pūedit acq. rē pūctūq. h. reddidit in pūidiciū alte rius forte creditoris sui nō pōt ex hoc s. eū agi: vt. ff. de his q. in frau. cre. l. q. aut. **¶** Tercio not. q. q. q. renūciat pūdam te nūe: vt pūdat vīa alteri ad aliā magis pūguē. Talis aut frau dulēta pūctio parū pūest: vt dicit ter. in si. in. l. edicto. s. cū aut. ff. de iū. fi. **¶** Quarto no. q. prima vacatio pūioris bñficii in dūct pūmptionē s. renūciatē bñficii tenuē. qd hoc faciat i frau dem expectātis. Et optie cōcor. h. in. l. filie mee. ff. so. ma. vbi si p stipulat? est dōtē sibi reddi so. ma. p morte filie. si vir ea infirma mittit repudiū: vt sic soluat mīmonū repudiū et nō morte: non oberit ista fraus patri. cōcor. l. dubiū. C. de repu. vbi dicit lex q. s. fas sunt gesta: fructū calliditatis obtinere nō possunt: cū no bis huiusmodi commēta displiceat et. Et collige q. q. q. ad im pedimētū tertii: ne acqrat anticipat q. s. in tpe. Si q. q. q. co gitās in futurū delinqre distrabit bona sua ne veniāt in fiscū. ta lis aut fraus sibi nō pūest: vt. l. si maritus. et l. seq. ff. q. et a. q. et l. si mulier. ff. re. am. pūmitur aut hoc casu fraus coipso q. de pri mo post alienationē delictū est secutū. et etiā alijs modis no. per Bar. in. l. post dēct. ff. de do. **¶** Ex quo no. quinto q. pūmitur aliqd ex tps breuitate et proximitate: vt no. in. c. officij. de alie. s. et l. neuter. s. si. ff. de priu. cre. **¶** Sexto no. q. ex eo q. verisimili ter et pūabiliter qd speratū cōtingit colligit pūabilis cōiectu ra: vt in vbe pūmēdi dōlū. pcor. c. in ciuitate. j. de vsur. **¶** Nam et iuris pūmptio fundat super eo: qd est verisimile: vt in. c. q. veri simile. s. de pūmpt. et l. non est verisimile. ff. qd me. cau. **¶** Pro ista autem verisimilitudine inq. rēda recurrimus ad vulgi opi. vt. l. cum de lanionis. s. afinā. ff. de fun. in stru. ibi in qua pūmptione sunt hi qui in regione morant. et l. j. in pū. ff. de flumi. et qd no. in. c. vt de bitus. de app. **¶** Septimo not. q. dicit ter. cū tēa vel aliam et. q. fraus adhibita ad impediendū acq. sitionē alicuius

¶ Curiosi tas. adde glo. et Lar. in cle. j. s. ceterū. de iureiur. et in cle. et iur. de paradi so. s. quis de ver. sig. **¶** Pauor. b.

Petrus de ancharano super sexto Decretalium.

beneficij primo vacaturi nō nocet; nēdum in illo sed nec in alio si se prius offerat; h̄ etiam illius fraus nō intercessit ratio pōt esse: quia postq̄ tenue beneficij renunciati dolo in iudicium expectatis habetur pro non renunciato omne aliud quo ad ipsuz expectantē pōt dici p̄ximū. vnde forte si magis tenue q̄ illud in fraudē renunciati vacare p̄tingat bona fide id ei. z non aliud de beretur. quod ergo dicit vel alium intellige qualencunq̄. Sed forte hoc casu illud renunciati in fraudē p̄sequi poterit si sibi magis placuerit. postq̄ enim renunciati in fraudē est omnino exclusus: vt in si. c. ille in cuius iudiciū est dolo commissus potest ad suum commodū app̄obare qd dolo est gestum: vt. l. elegāter. in prin. ff. de dolo. **C**etuo no. q̄ teo ipso p̄sumit renunciatio te nūis p̄bende in fraudem q̄ renunciatus deprehenditur possi dere pinguiorē primo vacatē. vtrum autem iste text. debeat intelligi q̄ ista pinguior vacaret de primo sperabat: vel indi stincte ex possessione p̄bende pinguioris fraus p̄sumat in renun ciantē tenue. iste text. sentit q̄ sic. sicut z alibi ratio de possessionis fraus p̄sumit. si quis forte rem donat. z postea deprehendit possi dere. p̄sumit enim donatio simulata. q̄ q̄q̄ verum sit. dic per Bar. in. l. post h̄ctum. de dona. z. l. si is qui bonis. de acq̄. hered. Sed p̄ prime dicta opponit z videt q̄ sit licitū vnicuiq̄ facere de re sua qd sibi placet etiā cum alterius detrimento dūmodo sibi p̄sit in. l. j. §. deniq̄. cum p̄cor. ibi. ff. de aqua plu. ar. l. fluminū de dam. infec. z ibi no. ergo isti habēti p̄bendā tenue licuit renūcia re vt pinguiorē acq̄rat q̄ tuncq̄ alius ex hoc ledať. hic aut in nūit p̄ ergo mala cogita p̄ solutione. Refert hic Jo. an. de illo qui renūciat beneficio. an possit penitere. Ex cuius dictis bene ter collige plures casus. **P**rimo q̄q̄ renūciat per seipsum. z planū est dicit ipse q̄ vltius non repetit. vij. q. j. q̄ p̄culosum. de p̄se. di. iij. queris. aduerte q̄ in nouella in glo. q̄ incipit exq̄stra zc. tāgit questionē de clerico qui turbat p̄pter exactiones q̄b̄ euz grauat eps in ipsius manib̄ renūciavit ecclesie quā statim pe nitēs reperit. soluit post Bar. z Bui. q̄ audif ex quo statim re uocat qd fecit. secus si adhibuit interuallū: vt. l. dimotū canonizata. z de pe. d. j. l. q̄cqd. de re. iur. **Z**ap. distiguit q̄ aut fuit renū ciatio a supioze recepta aut non. p̄io casu nūq̄ poterit penitere q̄ nō est res integra. scdo casu poterit q̄si icōsulť calor iracūdie eñ excusat: vt. l. qd calor. e. ff. de re. iur. z in. c. si q̄s iratť. **C**ōtra p̄ximū tñ mēbrū al. de p̄ben. si tibi absenti. vbi res integra dī an teq̄ alteri p̄ferat. z hoc ipse tenet p̄sentitē eo qui renūciationē admittit als non iuxta no. in si. per Jo. an. j. de p̄cu. l. j. **E**go dico q̄ iste p̄sensus superioris supueniens post renūciationē admis sam iam non facit antiquū titulū iam extinctū renūciatē: h̄ res nūciatio a supioze non accepta l̄ postea reuocata faciat eñ pos sibile ex veteri titulo. sine noua institutione. ar. s. eo. ex trāmissa. nam per talē renūciationē nō admittam nō perdit p̄prietatē: vt no. Inuo. s. eo. qd in dubijs. z. c. veniēs. z videt sufficere hoc ca su sciētia p̄lati qui eñ poterit reuocare. ar. ff. qui. mo. p̄i. vel hyp. sol. l. voluntate. z. s. cū dilecta. z hoc de illo qui renūciat p̄ seipm. **Q**uq̄ q̄s per literas renūciat quas mittit. in hoc casu dic q̄ si fuerit litere p̄sentate z admisse. planū est q̄ tenet resignatio. ar. ff. de act. z ob. nō figura. Sed vtrū anteq̄ p̄sentent possit reuo care. arg. q̄ sic. s. c. veniēs. z. c. lecte. cū si. hoc credo verum si talis reuocatio sine penitētia puenit ad superiorē: ante q̄ eam admise rit sicut dicimus cū q̄s mittit p̄curatorē ad renūciādū. ad hoc em vt penitētia impediāt cessionē req̄rit certificatio facta p̄curato ri vel supioze: vt in cle. j. j. e. **N**ec est differētia inter cessionē que fit per literas de qua hic in nouella z illā que fit per p̄curatorē. de qua ibi ar. l. nō solū. de act. z ob. **N**isi dicas q̄ illa per literas facilius reuocaf. Nam litere accedūt poti⁹ ad naturā simplicitis nūcij q̄ p̄curatoris: vt in. d. l. nō solū. vt in tali simplici ministro sentit Jo. an. q̄ sufficiat reuocatio sine certioratione per. l. si p̄. ff. de manu. vti. no. ipse in. d. cle. j. qd cogita an sit bene dictū. **E**t p̄clude ex p̄dictis q̄ sola nūcij vel p̄curatoris siue literarū mis sio ad renūciādū non priuat p̄stituētē siue mittētē titulo b̄ficiij nisi renūciatio subsequat. **I**dem in eo qui p̄ nūcij donat vel in absente officiū liberalitatis p̄fert. ante enim q̄ ad tale puenit nil ei querit: vt. l. q̄ absenti. ff. de acq̄. pos. z. l. absenti. de dona. z si nō q̄ritur qui mittit interim nō p̄dicat: natura dñij est q̄ nō perdat nisi alteri acq̄rat: vt. ff. q̄. ca. ma. l. nec vtilē. **E**x hoc inferē verū esse q̄ dicit Jo. an. q̄ iste q̄ l̄ras ad renūciādū mittit oēs fruct⁹ quos ante renūciationē admittam p̄cipit facit suos. sicut soci⁹ qui renūciavit societati absentis cōcat illi q̄nta quousq̄ sciuerit renūciationē: vt. ff. p̄ so. l. si soci⁹. §. si absenti. dicit tñ in hoc attēdēdā formā l̄rarū an renūcio dicat vel renūciāui vel alia verba. vbi aut nō apparet credo verū qd dixit q̄ renūciatio ad missa non trabat retro nisi nomine superioris absentis aliq̄s recepisset cessionem in p̄sentia: quia tūc subsequēs ratihabitio superioris traberet retro. ar. no. in. l. si eo. ff. de ne. gest. que bene facit ad p̄dicta.

De supplenda negligentia p̄clator.

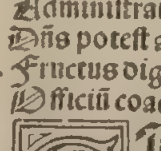
Rubrica.

- 1 **A**rchiepiscopus nō potest audire causas subditorum sui suffraganei.
- 2 **I**urisdicō inferioris excoicatione ligati non deuoluitur ad archiepiscopum.

De supplenda negligentia p̄clator. **Rubrica.** **Q**uando soluit quādā q̄nēz que colligit idēca. scdo r̄ider

- 1 **A**rchiepiscopus non potest audire causas subditorum sui suffraganei principaliter etiam per q̄relā p̄m Archi. rationē colli ge ex glo. iij. **S**cdo no. q̄ iurisdicō inferioris excoicatione ligati nō deuoluit ad archiep̄m. Quis ergo tūc audiet causas cum excoicat? nō possit: vt. s. de re. iur. c. ad pbandū. dicit Host. q̄ papa qui oib⁹ p̄st. ir. q. iij. per principālē. de hoc tñ Host. qui fuit archiep̄s turbat dices q̄ non h̄z rationē nisi q̄ placet sic re stringere p̄tatem archiep̄i. z ad se causas trahere. z in hac parte curialior est impator: q̄ negligentia z defectū suoz iudiciū vult per epos suppleri. z nō ipse adiri vt in aut. vt differēs iudices per totū. Et p̄cit remotis ne ad se venire cogant. in aut. de questio nib⁹. eol. vj. plus alibi vult q̄ causas appellatiōis deuolutas ad eum mandat alijs cognoscēdas ne mundi vtilitati deferuēs ab ea p̄o singuloz causis retrahat: vt. l. p̄cipimus. C. de app. **N**ec vult ad eñ appellari omisso medio nec suum valere rescriptū in quo appareat causa alteri delegata. ff. de app. impatores. Et in aut. de man. prin. §. si tibi. col. iij. Iusta est ergo meo iudicio tur batio. Host. canonicis tñ p̄stitutionib⁹ p̄cedū est. q̄ q̄ durat vt l. p̄perit. ff. qui z a qui. **T**ertio no. in ver. nō tñ. q̄ quicqd in iure non reperit archiep̄o decessit intellige denegatū. de quo in glo. pe. z qd super eo. Jo. an. **Q**uero dī hic q̄ p̄pter culpam epi nō deuoluit ad archiep̄m iurisdicō. Sed nunq̄ p̄pter negligē tiam deuoluit. glo. antep. dicit q̄ sic. **I**de Host. hic z in sum ma. de offi. or. §. qd p̄riner. sub. §. sunt argumēta. ver. de se. p̄. fal. **I**de Jo. mo. z Bo. qui dicit q̄ ideo aliud in negligentia q̄ in excoicatione q̄ negligēs peccat in iurisdicōne. nō mirū § si ad p̄ximū deuoluit. Archi. tñ p̄m. q̄ hoc no reperit ei p̄missum a iure: vt in isto tex. zc. Host. aut op̄i. suā rationē p̄bat z p̄sultit: vt de negligentia suffraganei clare cōstet monitionē faciat per li teras z solēnter: vt hic plen⁹ in nouella. lex dicit q̄ tarditas iu dicis in querelā d̄z deduci z supioze per hoc adiri: vt. l. si. ad si. c. de tem. app. z alibi statuit negligēs tāq̄ inutiles ab officio re mouerit. l. si q̄s. C. de of. p̄se. p̄. sic dicit ibi gl. epy si est inutilis de gradari dēre. h̄ nō sit alia vtilia. nisi q̄ pena arbitraria p̄t dici ca nōica interpretatiōe i q̄ supplet p̄fides qd cano. deest. l. bodie. d̄ pe.
- 1 **R**egis nepos excludit fratrem regis in regni successione.
- 2 **A**dministratores cum oib⁹ suis recipi debet.
- 3 **N**is potest agere cōtra subditos se ab obediētia subtrahētes.
- 4 **F**ructus dignitatis d̄z peruenire ad manus administratoris.
- 5 **O**fficiū coadiutoris per mortem principalis dicitur expirare.

Randi non. **P**rimo ponit mādātū. scdo dat ip̄s⁹ executores ibi alio

- 1 **R**egis nepos excludit fratrem regis in regni successione.
- 2 **A**dministratores cum oib⁹ suis recipi debet.
- 3 **N**is potest agere cōtra subditos se ab obediētia subtrahētes.
- 4 **F**ructus dignitatis d̄z peruenire ad manus administratoris.
- 5 **O**fficiū coadiutoris per mortem principalis dicitur expirare.

et perpetuitatem: qd agitur cum administratore: vt. l. annua. de annu. leg. facit. c. romana. j. de offi. vica. implet ergo fidei et promissione qui illa exhibet administratori: vt. l. cū pupillis. de cō. di. z demon. z. l. municipib. eo. ti. ar. cōtra. ff. de in ius voc. l. sed si hac. §. si. vbi tutori vel curatori nō tenet libertus exhibere illam reuerentiā quā tenet patrono suo cuius curā gerit cogita.

¶ Sexto no. qd administrator dō recipi cū oibus suis. Et fm Jo. an. est ar. cōtra eos qd volunt pacisci cum dñis qd sine armatis vel cū certo numero ingrediant loca eoz. Et no. qd dicit de receptione suoz. Als non videtur dñs recipi si phibent sui dō mestici. Nam etiā ille cui relinquitur pro se habitatio potest eos recipere. als habitatio esset inutilis. Similiter z scholaris in domo cōducta cōter cū socio. ista potest: non tñ ganeas intro ducere: vt no. in. l. nō aliter. ff. de vsu z habi. z. l. ij. eo. ti. cum alijs seq. ¶ Septimo no. qd dicit vniuersaliter singuli z singu lariter vniuersi z c. pro quoz verborū expositione. vide Jo. and. in. c. nimis. de excef. pla. Nam mādātū singulis directū non ligat eos vt vniuersitatē: nec eōtrario. ad hoc. l. scit. z qd ibi no. ff. qd cuiusq. vni. no. ¶ Octauo no. in ver. impēdēt. qd cōtra subditos se ab obediētia subtrahēt pōt dñs violētē agere: sic cōtra eos arma mouere. ad hoc. j. de sent. exco. dilecto. Nam z priuāt amicos vocat ad iustā defensionē: vt no. in. l. ij. §. cū igitur. ff. de vi z vi arma. z de isto bello §. subditos z alios vide per Jo. an. post Jmo. §. de resti. spo. cū olim. ad fi. el. j. z. c. scit. de iure iur. facit qd ipse no. in. c. dilect. de app. ¶ Nono nota qd fructus dignitatis debēt puenire ad manū administra toris. z ideo soluēdo tali debitor liberatur: vt. l. sancimus. C. de admi. tu. ¶ Decimo no. qd administrator dō puidere illi cuius negocia gerit de expēsis z seruis fm qualitatē suā. Modus autem expēsarū ad quātitatē reddituū referēdus est vt tñ semp ali quid superfit: vt. l. ius alimē. ff. vbi pu. edu. de. qualitas autē ne gociorum emergentiū hoc expōit. puta bella in. l. si choros. de leg. iij. §. j. Et no. qd dicit fm suā excellētiā: ad hoc emē dco. l. tu tor. fm dignitatē de admi. tu. z. l. pcedēt. §. in pmiss. vbi dicit qd pōt donare qd regū spālē z pprisi est. de admi. tu. cū plures. §. pe. z. l. si fil. ff. de dona. ar. §. de iure iur. intellecto. Sz ibi loqur in iudicio enormi: vt no. ibi Jo. and. ¶ Undecimo no. in ver. alioqn. qd papa dedit isti regi pdigo z inutili coadiutorē non autē remouit a regno. Rōnem vide in glo. z qd sentit. Et idē in nouella qd papa ideo eū dedit: qd iste rex nō habebat supiorē coligif. deficiēte potuit ecclesia coadiutorē dare ad petitionem quoz interest fm Jmo. z Jo. mo. qd allegat de tu. z cura. da. ab his. l. diuus. ff. z. §. si fil. sint legi. per venerabilē. facit qd not. rj. q. j. nullus. Aduerte qd de iure nō videt regi deficere supiorē fz imperator. ipse emē mūdi dñs est: vt. l. de pcatio. ff. ad le. rhodi. de factu. z oia sua esse intelliguntur: vt. l. bene a senone. C. de qdri. prescrip. sub eo emē sunt oēs nationes. xj. q. j. §. hec si qd. z totū orbis obtinet monarchiā. xvj. q. vij. futurā. z merito qd imperiū a celesti maiestate traditū est. C. de vete. iur. enu. l. i. in pñ. Nam sacerdotiū z imperiū ex eodē fonte pcedūt. in aut. quo. opz epif. in pñ. z. §. de maio. z obe. solite. Imperatorē emē misit de legē animatā i terris: vt difficilib. reb. legē imponat: z generi huma no iura distribuat. in aut. de oful. §. si. col. iij. z in aut. de instru. cau. et si. §. qz ergo. col. vj. z de hispania qd fuerit subiecta imperatori erpse habet. ff. de orig. iur. l. ij. §. z qz. et de inter. z rele. l. relegatoz. §. interdicere. ad ppositū ergo cū papa nō debeat iurisdictionē alteri vfurpare: vt c. nouit. de iudi. z. c. licet. de for. cōiu. quo iure dederit isti coadiutorē nō video. z si dicas qd iste rex de facto nō recognoscit imperatorē: sicut dicit de rege fran cie. c. per venerabilē. qd si. sint legi. ista nō videt bona sol. qz sub trahēt se ab obediētia impatoris nō videt qd papa debeat in suā iurisdictionē recipere sed potē ei auxiliū pberē z rebelles. Sicut versa vice petit sibi impēdi ab impatore z suis iudicib. vt sic vna pās per alterā adiunet. de noui ope. nun. c. j. z. c. j. de offi. ordi. Itē si dicat impator est in hoc negligēs: ideo fit deuolutio iurisdictionis ad papā. de ista deuolutione nō memini me legisse: nisi in casu in quo vacat imperiū in. c. licet. de fo. compe. oportet ergo nos pro sol. huius dñi diuinare z dicere qd vel vacabat imperiū vel pēdit in illo loco iura imperij: sicut in certis alijs puincijs donatis per antinū. Alibi tñ Aldra. late pro seqtur: an de iure diuino getiū vel alio reges debeat subesse im peratori. z pbat qd reges habent antiquiorē z iustiorē titulū qd imperator. cui motiua hic nō psequor. Sz si vis plene videas cōsilio. lxiij. ¶ Duodecimo no. ad fi. c. dum dicit in vita z c. qd per mortē pncipalis expirat coadiutoris officiū. qd rj. Jo. and. per hunc ter. ratio de cleri. egro. c. ofulorib. z hanc opi. seqtur Bar. ff. de tute. l. qstū. z. l. seq. z pbat per rōnem. nam qñ supue nit administrator legitim. cessat dariū. ff. de tu. z ra. distra. l. si tutor. §. j. sed cū est pcurator legitim. i. a iure dat. vt. §. de ma. z obe. c. cū olim. pro §. facit qd dicim. in usufructuario decedēti

nam expirat cessio usufructus in personā illius qui ab eo bz cau sam: vt. l. si necessario. §. qd si pendēte. de pericul. z cōmo. rei ven. Nam ius z titulus radicat in psonā vni. nō euellit z alteri dicti iuris exercitiū. z administratio pcedat: vt. ff. pro soc. l. iij. z pñ in epō mortuo vel trāstato. perit emē iurisditio vicarij qd ab eo de pendet: vt. c. ofulti. §. de pecu. z dixi plen. in. d. c. ofultationib. in. vj. q. ¶ Quero ter. iste fm glo. loqur in rege pdigo qd de rege pupillo cui dat est tutor: an eius tutela finiat anno. xiiij. ita qd extāc sine alio curatore possit per seips libere administrare. Aldra. ofi. xviij. arguit iurib. z exemplis qd sic. deinde firmat Jm qd nō possit. fragile emē est z infirmū hui. etatis ofiliū multū captiōib. z multoz infidijs expōit: vt. l. j. ff. de mino. z cum iura talib. administrationē pñij pñonij nō ofidat nec pmitat vt p totū illū titulū de minore. multo min. vñ eis administratio rei publice pmittēda. vbi mai. periculū iminet: ergo caut. est agē dum: vt. c. vbi periculū. §. de elec. z. l. ij. de carb. edi. Tales emē sapientū iura tractare nō debēt: vt. c. ex eo. qd. §. de elec. z est exps sum qd minor. rrv. annoz nō dō admittit ad regimen rei publice. ff. de mune. z hono. l. ad rē pub. facit. c. in decorationē. §. de eta. et qñ. cū ibi notat. est emē violēta psumptio z iuuenes qd nō bene regāt. vñ ecclī. x. c. vbe tibi terre cui pnceps puer est. z dñs comi nās religib. pueris. ait. Euse. iij. dabo pueros pncipes eoz. z i hoc refidet. z alle. Post. c. cū notat. hic per Jmo. sed vltra qro vtrū qd dicit hic in coadiutore dato pdigo locū habeat in tuto ribus z curatorib. dat istis pupillis z minorib. regib. vt admi nistrēt oia qd sunt iurisdictionis z pñonij. Bar. in tuto. dicit qd sic. in curatore nō dicit qd administrabūt qd sunt de pñonij. que aut sunt iurisdictionis exercebit aduēt p seipm. Rationē hui. differētie vide p cū in. l. qdaz ofulebat. ff. de reg. iur. ¶ Ultimo qd ter. iste loqur in rege pdigo: qd iuris in alijs pdigis psonis. an si est notoriū eos tales esse valeāt alienationes z gesta eoz. z an firmēt iuramēto: z vtrū in delictis teneant. vide plene per Bar. in. l. cui bonis. de ver. obli. facit. §. de consue. ex parte.

1 Captus a paganis habetur loco mortui.

2 Dors ciuili equiparatur naturali.

Episcopus. No. qd qñq. quis capif a paganis vel etiā a precifis z idem si ab hostib. Bonis emē talib. de iure ciuili me dio tpe puidet: vt. l. muto. §. si. ff. de tutel. z. l. si. C. de senten. pal. Idē si a latronib. vel piratis capiat: vt. l. qd a latro nibus. ff. de testa. Talib. emē succurrit post reuersionē si medio tpe res eoz vsucapi vel aliter dānificari oringat: vt. l. succurrit cum seq. et. l. ab hostibus. z qd ibi no. in glo. j. quis. ff. ex q. cau. 1 maio ¶ Sedo no. qd captus a scismaticis z paganis habet a pro mortuo quo ad deuolutionē administrationis in capitulū. 2 Ex quo collige post Archi. z Jo. an. qd mors ciuili equiparatur naturali. de quo dixi. §. de rescrip. susceptū. z de cōuer. cōiug. cū sis. per Jo. an. ¶ Tertio no. in ver. donec. qd administratio capi tūlū isto casu durat epō existēte capto. liberat. aut iura sua re cuperat: vt. d. l. si. ¶ Quarto no. qd iste administrat in tpalib. z spñalibus. Et per hoc qd dicit spñalibus. Archi. plene disputat vtrū capitulū sede vacante sicut potest iurisdictionē exerceat: ita possit visitare z pcuratorē recipere. de quo per Jo. and. in cle. j. de here. in glo. hec litera. Tangit etiā an sede vacante det lites ras indulgetiariū. z remittit ad nota. j. de peni. z remis. romana. ad fi. z vide ad materiā qd Jo. an. de excef. pla. accidentibus. in glo. nunqd z. j. de ma. z obe. c. vno. vbi in nouella enumerat plu res casus qbus succedit capitulū sede vacante.

1 Ecclesie vacanti visitator dari potest.

2 Archieps supplet negligentiam capituli.

Ecclesie ca. Diuidit in duas partes. secūda facit. ponit dictum a quo duos casus excipit ibi nisi quos statim limitat ibi: tunc enim. ¶ No. pmo hic post Zap. z. §. c. pri. pbari qd ad caplm ecclesie collegiate sede vacante spectat custodia z administratio z nō ad epm. de quo p eum. §. de elec. cupiētes. el. j. z dixi eo. tit. xvj. q. cui. ¶ Sedo no. qd ecclesie vacāti nō pōt dari visitator per aliū qd p papā. cū emē habeat tūc administratōrē legitimū. scaplm: vt. §. de maio. z obe. cū olim. ideo cessat dariū. i. datus a iudice. Sicut in tu telis legitim. excludit dariū. iuxta plene notata in. l. si qd sub ditione. ff. de testa. tute. legitimo aut vt suspecto remoto succe dit dariū: vt ibi. z ita hic. Sū si legis administrator: puta p re latus sit senio ofectus vel aliter impedit. administrare sine cul pa sua. dabit emē sibi tunc coadiutor. non aut succedit legitim. vt. ff. de tutel. l. solet. qd tenet hic Archi. post lōgā disputationē tenet qd abbat. de quo maius erat dubiū est dādus coadiutor: si est inutilis ppter senectutē vel egritudinē: vt. §. de cle. egro. c. si. per Jo. an. qd dicit hic qd idē in alijs platis inutilib. est dicendū rōne pdicta: nec est afflictio danda afflictio. vij. q. j. cū percussio.

1 Captus Adde tñ § qd pōt res tñari sicut capti bel lo. bar. i. l. hostes. de cap. Bal. i marg. ver. pnceps. in l. cū cogita tñ. ibi bal. C. de inge.

Petrus de anchorano super sexto Decretalium

De officio horum coadiutorum dic ut plene per Jo. and. in c. de rectoribus. per Jo. an. in c. de clerici. egro. **T**ertio no. q. archiepiscopus supplet negligentiam capituli: similiter et episcopus. ut. s. c. j. in novella. Et adverte q. ad ista capituli negligentia ter. exigit compulsi q. negligat in temporalibus et spiritualibus. Non enim ad devotionem sufficeret alterum ex eis secundum Jo. an. qui remittit ad notata in c. si. s. de elec. eo. li. **U**trum autem ad negligentiam inducenda requiratur precedens monitio archiepiscopi. Archiepiscopus sic. Jo. an. hic arbitrat bonam non necessariam. **Q**uarto no. prae visitatoris. hic est legitima in temporalibus et spiritualibus. Utrum autem possit dare licentiam transiendi ad aliam ecclesiam. Jo. et Lan. q. non. lxxx. dist. fraternitatem. ubi idem dicit in capitulo vacantis ecclesie cum sit ibi quedam alienatio. dicit tamen Hug. q. licentia metropolitani cum clericis sufficeret. qd non tenet Archiepiscopus. cum hoc non reperiat in iure permissum. de hoc etiam no. iij. dist. presbyteri. de visitatore dato a papa videtur contra. s. eo. de electis cui. per Jo. an. in novel. **S**ecundo no. visitatore ab eo dato. vide de maio. z obe. c. cum olim.

De temporibus ordinationum.

Rubrica.

Spe contingit. Primo ponit constitutionis causam impulsivam. secundo statuit ibi nos igitur. tertio transgressores punit ibi eos. et ad penam inhibitionem annexit ibi oibus. **N**ota q. excoicati apost. et alij indigni patriam propriam fugiunt ex causa de qua in tex. Tales igitur non sunt passivi promouendi: ut hic. nec etiam ad celebrationem divinum admittendi: ut. s. de clerici. peregrini. c. j. z per totum. **S**ecundo no. de excoicatis apost. et alijs indignis qui contra iura ad ordines promouentur. innuit enim hic tex. q. ordinem recipiunt sed non executionem sicut minores etate. s. eo. vel non est compos. **E**t de excoicatis dic ut de sen. excō. cum illoz. de apostatis siue triplici apostasia. dic ut. s. de apost. c. j. **T**ertio no. q. hec constitutio prohibet italicis episcopis promovere citramontanos. Quid ergo de illis qui non sunt ultramontani nec citra: q. sunt in summate montium videtur inspiciendum cui magis conveniant. arg. l. querit. de sta. ho. Jo. an. dicit q. cum dicta constitutio sit penalis et localis: in talibus non vendicat sibi locum sed antiqua iura. **C**irca hoc incidenter qrit glo. quid excoicatio si episcopus ultramontanus promouet italicum: an vendicat sibi locum ista constitutio. arguit efficaciter q. attempta mente constitutionis videretur dicendum q. sic tenet tamen dñm idem Jo. mo. z Archiepiscopus. z Guil. j. c. proxi. alleg. de bis qui no. infra. l. furti. s. si. z qd ibi no. z est ratio quare magis contra episcopos italicos locum habeat: q. magis in italia frequentabatur. ff. de abigeis. l. ij. **E**t consuevi alias notare hanc glo. dum dicit q. ubi est eadem ratio: z penitus eadem similitudo non dicitur lex extendi. z ideo quatinus sit penalis comprehendit casum ubi eadem subest ratio. Nam tacite cautum videtur ubi eadem ratio reperitur: ut. l. his solis. C. de reuo. dona. z vide qd de mente legis dixi. s. de elec. si postq. de extensione autem legis qñ sit prohibita vel concessa. vide per Bar. in. l. non dubium. C. de legi. z alibi sic dī stringitur. Cum queritur utrum constitutio extendatur ad casus similes rationem habentes. dicas q. aut constitutio est plata simpliciter Aut in ea sunt verba taxatiua. primo casu aut per extensionem induceretur correctio: non extenditur: ut in aut. quas actiones. C. de sac. san. eccle. Aut induceretur legum declaratio seu distinctio z tunc fieri potest: ut. l. si constante. ff. sol. ma. z. l. que ppter necessitatem. de reg. iur. **S**ecundo casu qñ in. l. sunt verba taxatiua: z tunc aut per aliam legem apparet de extensione z extendimus: ut C. de repudi. l. ob es. z qd ibi no. in. l. contract. in prin. de reg. iur. Aut per aliam legem non apparet de extensione: tunc aut lex est prolata in casu fauorabili z extenditur: ut. l. illud. C. de sac. san. ec. Aut in casu odioso z tunc secus: ut. C. de prin. qui filios distrah. z no. Dy. in regula in argumētū. de reg. iur. Istam distinctionem ponit Bar. in. l. si constante. p. alleg. in. ix. q. Et bz locū in extensione legum siue constitutionū. In extensione autem statutorum per similitudinem vel maiorem rationem qñ locū habeat vel no. vide per Ly. in. l. ij. C. que sit lon. cōsue. **Q**uarto no. q. ista constitutio prohibet ordinare clericos ultramontanos. Utrum ergo si laicum ultramontanum ordinat habeat locum hec pena. glo. tenet q. sic punctuandum literam putat. que etiam intellige hunc tex. in collatione ordinis non sacroz. l. pñemū loqitur de sacris. nam fm Archiepiscopi. etiam minores ordines sunt sacri largo sumpto vocabulo. de quo per Jo. an. s. de fil. presby. c. j. z hic per Archiepiscopus. etiam arguit q. non bz iste tex. intelligi de collatione minorum ordinum: q. circa minores ordines est statuta certa pena. j. eo. c. si. sed fm Jo. an. de prima cōsue. tñ loqitur non distinguendo ultramontanos ab italicis. **Q**uinto no. q. episcopi originis vel domicilij cedunt literas commendatitias ad ordines. Item de episcopo domicilij l. alibi natus sit qd. B. non approbat: l. Jo. mo. z Archiepiscopus. hoc teneant: ut sic vñ

ius per aliud suppleatur: ut in glo. ad hoc. C. de diuer. rescript. l. j. **S**exto no. q. ordinans contra ordinem huius personis punitur pena condigna. Que autem sit condigna dicit quidā q. illa de qua j. c. pri. que est regularis s. oēs ordinantes. Alij dicunt q. in casu huius. c. debet pena ordinantis esse maior q. ibi. cū hic ordinatus durius puniatur: ergo sicut ordinans. qd dic ut hic in novella.

1 **O**rdines alieno clerico quis sine licentia superioris conferre non debet.

2 Ignorantia affectata idem operatur qd scientia.

3 Ordinans clericos alienos suspenditur a collatione ordinum.

Os qui clericos. Tria facit. primo ponit ordinantem. secundo ratificat penas ordinati. tertio licentiat clericos ordinantis. secunda ibi: bis q. tertia ibi: clericis.

1 **C**irca q. sine superioris licentia non bz qd conferre ordines clerico alieno. forma autem litterarū huius licentie vide in Spe. de clerici. peregrini. z hic dicit Jo. an. sufficere si de ea constet per testes vel per publicū instrumētū non sic in casu. c. s. pri. ubi requirit scriptura. sicut in multis alijs casibz enumeratis in. c. j. de cōf. **S**ecundo no. q. affectata ignorantia idem qd conscientia operatur. que qd conscientia presumitur in illo q. tenetur a principio inquirere de conditione persone: ut. c. innotuit. s. de elec. z ita tenet hic in glo. que tñ dicit q. contra presumpcā scientia sufficit iuramentū. Subdit tñ q. contra iuramentū potest pbari scientia per probabiles coniecturas. z hoc tenet Bar. Jo. mo. ptra. dicit enim q. ex quo iuravit se ignorare non audietur pars aliena pbari volens scientia vel affectatā ignorantia: q. decem iure iurando iterum discuti non debet: ut. l. j. C. de re. cre. Sed certe fm Jo. and. in novel. ibi loquitur de iuramento delato a parte non a iudice qd bene potest reprobari: ut. l. admonedi. de iureiurando. remittit Jo. and. ad no. per eum. s. de rescript. statutu. ver. sed z in duobus. super verbo iuramento. z qd dixi. s. de elec. ut circa. **T**ertio no. q. ordinans clericos alienos suspenditur a collatione ordinum per annum z si infra annum iteratur hec culpa: an statim incipiat sedes annus an primo finito. vide. s. de elec. cū in cunctis in novel. super verbo termino. z de magistris. de. cum sit. in fi. Et adverte q. tex. inde finite dicit ordinū z glo. supplet omnium. Jo. mo. z Archiepiscopus. contra quos facit finis. c. et qd no. j. q. j. qui. z. l. qui indigno. ff. de senato. qbus tñ respondet q. loquatur de indigno ppter culpā non ppter penā que non extenditur ut odiosa. de reg. iur. odia. z l. fue rit hic culpa non tñ de ea querit sed de pena que suos limites non debet excedere. xxiij. q. iij. qui peccat. in fi. fm Jo. an. **Q**uarto no. q. suspensio superioris a collatione ordinum poterunt clericici vicinos episcopos adire z ab eis ordines recipere. z est ista suspensio multū equa ut sicut alienos ordinaverunt sine licentia: sic z sui sine licentia ordinent. Et adverte q. hec constitutio pmittit clericis laicis: ergo subditis episcopis sic suspensio non videtur licere. Et sit ratio q. non subest tacita necessitas laicis clericari sicut ad superiores ordines clericos promoueri. quare autem ad vicinos episcopos magis q. ad remotos fiat ista deuolutio. dicit Jo. and. q. p eos de vita z moribz ordinandoz meli' sciri pōt. c. quāto. de pñump. z de elec. c. postq. ad archiepiscopus no. necessario non recurrit: q. hoc non est iure expsum. s. eo. li. de supplē. negli. pla. c. j. dz tñ episcopis de tali suspensio consistat aliter q. per assertionē clericorum ordinandoz fm Guil. z tex. hoc pbat dñm exigit q. sit hec suspensio manifesta. qd tñ dicit Jo. an. non posse ptingere de facili propter negationē: ut. s. no. l. de trāsa. quāto. sup. glo. notor. iij. z de clerici. excō. mi. illud si diceretur denegatū vel contradictū hoc bene posset esse euidentis fm eum. in novella.

1 Superior quo ad licentiam concedendam quis dicatur.

2 Inferiores prelati ordines conferre non possunt.

3 Quoties infra annum probationis an possit ordinari.

Nonnullus. Quatuor sunt partes que in principio. Et sic non bz quis ad ordines recipere clericici alieni: ut hic. ita in publico admittet ad celebrationem divinum: ut dixi. s. c. j. Sed hic queritur: nūquid monachi in ecclesijs suis possint aliquos instituere vel recipere si ostendant literas dimissorias. dic q. ista cognitio: utrum clericus peregrinus sit plene dimissus pertinet ad episcopum. ar. s. de sen. exc. c. ij. Et ideo abbas etiam exemptus cum populo talem instituere non poterit. nisi episcopus eum pñiciauerit prius plene dimissus. Et posset episcopus in illū aliter receptū aduerrere cum delinquat in sua dioecesi. nisi obstatet sibi tenor privilegij. de privileg. porro. Et hoc verum in ecclesijs habentibus populū exemptū vel non exemptū. Si autem non habent populū z sunt capelle exempte videtur q. possint instituere extraneum habentem dimissorias etiam sine licentia episcopi. z hoc vide per Juno. in. c. si. de clerici. pere. **S**ecundo no. quis dicatur superior quo ad licentiam concedendam. et dic altero ex tribus modis scz rōne originis domicilij vel beneficii.

Etas. ad
 de quotus
 plex sit etas
 glo. in. l. be
 reditatur.
 ff. ad. l. fa
 Q. p. doc. i
 l. si infanti.
 C. de in. de
 liber. Flo.
 de scdō per.
 in. l. inuiti.
 ff. de testi.
 vide Aulū
 geliū li. ii.
 c. xxviii. vñ
 etas. xviii.
 annorū est
 apta ad bel
 li. gl. f. c. j.
 de pac. mo
 ra fir. z ibi
 bal. sz etas
 legitima di
 cit. xrv. an.
 l. fina. z ibi
 bar. de his
 qui ve. eta.
 impe. l. cur
 filia. §. si. d
 leg. ij. l. nō
 fern⁹. z ibi
 Alexan. de
 condic. ob
 causam.

Petrus de anchorano super sexto Decretalium.

miratur Jo. an. Nam hoc. c. permittit hic hodie in. xx. ann. ante ergo fateri opz fuisse phibitū. in hoc ergo opi. Archi. nō videt vera: fatendū est tñ q in dispensatione pmissa epō cause cognitio requat z consideratio habēda i hac cause cognitioe. Circa aut bñficia curata dicit Archi. s. de elec. licet canon. q subsistēte magna necessitate vel utilitate ecclesie pōt ep̄s dispensare. curia tñ dñi tenet: z absurdū putat q ep̄s s̄ solēne p̄filiū cū in cūctis valeat dispensare. de re. or. cū dilect. sic etiā dicit Jo. mona. in. c. cū p̄ietes. s. deniq. de ele. z in hac opi. refidet h̄ Jo. an. Cūq̄ cir ca istā dispensationē no. q̄ l̄ sit i bñficio dispensatū cū miorē nō tñ intelligit dispensatū in admistratōne bonoz tpaliū dicti bñficij qd est verū: nisi appareat exp̄sse de alia p̄ncipis voluntate. qd dicit Jo. an. s. eo. ex rōne. z vide qd de ista dispensatiōe ipse no. de pben. c. de multa. Cūq̄ circa tertiu vtrū defect⁹ ordinis v̄tiet electionē ad dignitatē z psonatū sine cura. Glo. refert opi. Inno. z Ber. q de iure cōi possint ad istas eligi. idē Lompo. et Archi. hic Hosti. cōtra: vt in glo. si. sup q dicit Jo. an. in nouel. q equa esset distinctio inter personat⁹ requēs sacros ordines d̄ qbus in. c. j. z eos q nō requirunt: vt est cancellaria: custodia: p̄miceriat⁹: z cantoria. remittit tñ ad id qd no. de elec. auditis. su per glo. vltima. Cūq̄ vtrū pendēte lite sup defectu etatis: ordinis: nataliū: z similitū possit inuito opponēte superiorē dispē sare in casib⁹ in qbus licite potuisset ante litē morā. vide p Jo. and. de elec. dudum. vbi de materia dispensationis plures viles q̄stiones. z in Spec. delegato. s. penul. z si. vbi oīno vide in de defectu nataliū qd dispēset. dicit vt. j. c. p̄i. In criminib⁹ aut vtrum possit ep̄s dispensare. vide de iudi. at si clerici.

De filiis p̄f byteroz z alijs illegitime natis. Rubrica.

- 1 Dispensatio cum inhabili restringi debet.
- 2 Episcopus an possit dispensare cum patiente defectum natalium.
- 3 Ep̄s cōtra ius cōe dispensare potest.

Squi. Nota q ep̄s potest dispensare minorib⁹ ordinib⁹ z bñficio sine cura. circa ep̄m qrit Archi. an possit dispensare sol⁹ sine p̄sensu capli. tenet q nō. de quovide de elec. cū ex eo. in glo. licet. capli aut sede va. vtrū possit dispensare. vide in de. s. de here. in glo. hec litera ad si. z. j. de maio. z obe. c. j. Itē pōdera qd dicit natalium indistincte. Nam cum quocūq̄ illegitime nato ex dānato coitu quo ad ista poterit dispensare: vt in gl. ij. Est tñ dubiū vtrū possit cū illis cū qbus papa nō p̄suevit dispensare de facili vt est nat⁹ ex religioso adulterio vel incestu cū qbus nō p̄suevit dispē sare vt religionē ingrediant. videt etiā q cū istis possint postq̄ eis simplr est p̄cessum. ar. c. j. de p̄u. lepro. qd t̄ Jo. mo. z Archi. Cūq̄ no. dñ dicit si ei aliud q q̄q̄ plura ip̄edimēta cōcur rūt in psonā eiusdē vni⁹ aut eorū dē amotio nō sufficit si reliquū remanet: vt. l. si nō lex. de here. insti. z. c. pastoralis. z ibi p̄cor. de p̄u. Cūq̄ no. q nō ita de facili dispensat in maiorib⁹ sicut in minorib⁹ de q̄b⁹. xxvi. di. accollitis. cū q̄tuor caplis seq. s̄l̄r nō ita de facili in curatis sicut i alijs sine cura. q̄liter aut sumit hoc verbū cura. no. hic Archi. z p Jo. an. de elec. licet canō. sup xbo curam. Cūq̄ quarto no. in ver. ille dō. q dispensatio cū inhabili veluti odiosa d̄z restringi. z p hoc no. hic Jo. an. q l̄ dispensatū sit cū intelligibili postulat⁹ erit nō eligēdus: vt. c. licet. de trāsa. per Inno. s. ibi remāsit impedimētū: q̄ erat ep̄s: vt. s. de postu. c. vlti. vbi no. tolleret sicut in illegitimo videt eligibilis. de elec. cū vincto. qd hic vide lati⁹ in nouel. sup ver. restringi. Cūq̄ venio ad ea q̄ restāt vtiliter hic tacta in nouel. z pmo q̄ro hic p̄ceditur ep̄o dispensare in bñficijs sine cura cū illegitimis: vtrū ergo pote runt in canonica ecclesie cathedralis. Archi. q sic. Jo. mo. s. q̄ cura accedit p̄bēde ecclesie cathedralis nō ēs. de p̄bē. extirpāde. s. qui x̄o. si ergo nō pōt i min⁹ digno. i. in bñficio cū cura: vt hic multomin⁹ in magis digno. s. in canonica ecclesie cathedralis. ar. l. q̄ indign⁹. ff. de testa. z. l. q̄ pacto. de ser. expoz. alle. etiā ad hoc c. q̄uis. s. j. de pben. Jo. an. h̄m nouel. tenet op. Archi. in hoc satis est cū q ep̄s non reperit hic phibit⁹. alleg. no. p Inno. s. c. venietis. idē t̄ Zap. natura cū p̄bēde v̄l bñficij cui est annexa ecclesia parochial⁹ ppter talē annexionē nō mutat⁹: q̄nimo curata veluti accessoria seq̄tur p̄ncipalis naturā: vt i regula accessoriū. z bene pbat. c. sup eo. j. de pben. z de sta. mo. recolentes opinio d̄ria esset vera: q̄n sic inuicē vnirent q̄ vna nō pēderet ab alia: sed q̄libet retineret statū suū iuxta regulas traditas in materia vnionis de q̄b⁹ ne sede va. c. j. Cūq̄ idē qrit si est aliqua p̄latio vel rectoria q nō cadit i nomē dignitat⁹ vel psonatū vtrū cū tali illegitimo in hoc poterit ep̄s dispensare. dicit q sic: q̄ iuris lator reseruauit sibi dispensationē in certis tñ. s. dignitatib⁹ psonatib⁹

z curatis. de qbus. s. de pben. de multa. z hanc tenet Archi. licet Jo. an. nō firmit pro hac decisione Archidiaconi facit qd not. do. Sede. de se. in fili de canonica siue p̄ioratu curali nō habēte collegiū nec curā aīaz: nec p̄tātē exercēdi cēsurā in aliquos: nec p̄rogatiuā inter alios rectores nec cimiteriū. Tenet em q talis p̄orat⁹ p̄ferri possit mior. xiiij. an. vt sic cēseat simplex bñficiū nō attēta denoiatōne q̄ sonat in vocabulū dignitat⁹ postq̄ effectū nō h̄z. ar. c. intelligētia. de x̄b. sig. hic efficaciter z plurib⁹ rōnib⁹. 2 cōsi. cxxvii. Cūq̄ vtrū cū patiente defectū nataliū possit ep̄s dispensare in bñficio sine cura qd ex p̄uilegio p̄suetudie vel statuto requit sacri ordinē. glo. q̄ inci. q̄ nō p̄u. t̄z q nō possit sicut nō possit i tali ordine dispensare vt hic. idē Archi. q̄ alle. de leg. j. l. s. si ref. idē Jo. mo. quoz opi. est vera fm Zap. q̄n a p̄n. f. receptiōis tpe talis ordo requit. Si aut requit post collationē tñc vt q possit ep̄s i tali bñficio dispensare: ordinē x̄o illū postea recipiet in p̄mis t̄pib⁹ ab eo q dispensare possit: als ab ipso be neficio remouebit. fac qd no. de elec. cōmissa. ij. r̄iso. z qd ibi no. z de re. iur. iputari. i mercu. z qd no. de p̄bē. ei cui. sup. j. gl. Cūq̄ pone q i ecclesia est statutū iuratū z p̄firmatū p papā qd illegi timatis bñficia nō p̄ferant modo qdā illegitim⁹ ip̄trauit i illa ecclesia cū dispensatione sup natalib⁹ nō facta mētiōne de illo sta tuto: cui postea opponebat de ipso. z videt p̄ma facie dicēdū q sicut p dispensationē p̄dictam est sublatū ius cōe: ita z statutū p̄tines idē iuxta no. de p̄sti. c. j. Nam de statuto vel p̄uilegio con tinēte idē qd ius cōe nō expedit i p̄titiōe facere mētiōne: vt no. Inno. i. c. j. de rescrip. z v̄l maxie hoc verū q̄ l̄e h̄nt clausulā nō obstatū. s̄l̄r t̄z hic Jo. an. nā z si papa tollat statutū nō tñ iura mēti vel p̄firmationē statuti q̄ p̄cesserūt ip̄etrationē. s. de rescr. constitut. v̄l subiecta mutant p̄ statutū z p̄firmationē. z videt alia de iure iur. debitor. z. c. cū p̄tingat. Non ob. clausula nō obstatū posita i l̄ris papalib⁹: q̄ nō iustificat psonā ip̄etratis: s̄l̄r ip̄etratū formā fm Jo. an. cū opi. seq̄tur Zap. q̄n ad pe titiōne alteri⁹ pape scribit quo casu habet respect⁹ ad ip̄etratē z ip̄si⁹ habitationē: z ad finē ad quē ponit clausula nō obstatū cū restringēdo nō ampliādo: vt. c. si motu p̄p̄o. z. c. seq. de p̄bē. j. si aut scribat motu p̄p̄io cū clausula ḡali siue cōi nō obstatū: tñc z formā literaz z ip̄etratē iustificat. hoc aut casu non habet respect⁹ ad p̄dicta s̄z ad p̄firmatē siue scribētē q nō arctat legib⁹ ideo sufficit q̄liter cūq̄ sciat ei⁹ intētiō: q̄ colligit ex eo q motu p̄p̄io scribit cū ḡali clausula nō obstatū remittit Zap. de ista clausula ad no. p̄ cū. s. eo. li. de rescrip. c. q̄uis. z. c. s̄p̄pter. z hoc de dispensatiōe pape. Cūq̄ aut vtrū possit s̄ tale statutū dispē sare sicut pōt s̄ ius cōe. vt q sic: q̄ q̄n due phibitiōes habēt ori ginē ab eodē fonte siue radice vna submotā reliq̄ tollit: vt. l. si li berta. C. de nup. Nam d̄z dicit plurib⁹ v̄is ibabilis ex quo oīa ab eodē fonte siue radice pueniūt: z sic soluit. s. de p̄sti. c. j. q̄ lo quit in statu p̄ter vel s̄ ius. Jo. an. sentit s̄l̄r in ep̄o. dicit eniz q l̄z ep̄o p hoc. c. p̄cedat p̄tās dispensandi cū illegitimo z sic tollē di ius cōe non tñ poterit statutū vel p̄suetudines ecclesie imutare. de p̄sue. cū p̄suetudis. si est dispensatū cū illegitimo i sacerdotio an videat⁹ dispensatū i cura. vt q sic ppter p̄iunctionē inter curā z sacerdotiū siue ordinē: z qd in vno d̄z in altero dictū videat⁹. ar. c. trāslato. de p̄sti. s̄l̄r t̄z hic Jo. mo. q̄ sublatā vna de duab⁹ phibitiōib⁹ remanet alia: vt. c. pastoralis. z ibi p̄cor. de p̄uile. Nam z religio dispensat in ordinē: tñ nō in cura: vt no. Jo. an. s. e. c. j. z de rescrip. q̄uis. sup glo. pe. Cūq̄ vtrū d̄z in si. c. q̄ vigore hui⁹ dispensatiōis nō poterit nisi vni⁹ bñficiū obtinere. s̄z nūqd si vni⁹ obtinuit z dimisit poterit obtinere scdm: z sic successiue scdm z tertiu. vt q nō: q̄ in pmo est sortita ḡra effectū. ar. c. non pōt. j. de p̄bē. z hoc t̄z Archi. Jo. an. s̄ in. d. c. nō pōt. vbi plene p̄ eū. Zap. plen⁹ hic distin. Aut papa illegitimū legitimat aut se cundū dispensat. p̄d̄io casu poterit h̄re aliud bñficiū post p̄tīm In scdo casu nō. Nam q̄ in pmo casu vertit fauor: id ampliādus de dona. cū dilect⁹. in scdo casu odii ideo restringēdus: vt i scda odia. facit qd no. Jo. an. in. c. p̄ venerabilē. sup glo. ij. distinguē dū est etiā in dispensatione: q̄ aut dispensat cū illegitimo ḡnalr vt p̄moueri possit ad ecclesiasticū bñficiū: aut p̄alr. Si ḡnalr: aut eū p̄seq̄tur cū effectū: aut non. pmo casu nō poterit etiā dimisso primo aliud p̄sequi: q̄ vt dicit Archi. ḡra est sortita effectū per adoptionē p̄mi bñficij. facit. ij. q. j. s̄ q̄s executoris. in tex. z i gl. si. ij. xxxij. q. ij. c. vltimo. i glo. j. scdo casu: aut fuit in culpa: vt q̄ ipsum p̄tīm bñficiū recepit iniuste vel iuste: s̄ spōte postea vo luit ip̄s p̄dere: z tñc idē qd. s̄. q̄ scd̄z h̄re nō poterit. de p̄bē. eū q̄ z de re. iur. regula dānū. Aut nō fuit i culpa: z tñc poterit aliud obtinere: q̄ dispensatio d̄z intelligi cū effectū. de peni. di. j. s̄. hec aut verba. z qd no. Jo. an. de offi. dele. in l̄ris. Si aut fuit sp̄alr dispensatū sup certo bñficio: tñc nō poterit aliud obtinere cū sup isto alio nō fuerit dispensatū. s̄. de rescrip. susceptū. z de offi. dele. cū olim abbas. Si tñ cū tali dispensatū esset sup pmo bñficio va caturo si illud alteri debere h̄re b̄bit sequēs qd pmo vacabit nulli debitum

nulli debetur. de preben. cum in ecclesia. cum simi. et ita intelligendum est hoc. c. fm. eum. **¶** Quero si ille cum quo dispensatus fuit ut dicitur in l. si ille non adeptus sit duo beneficia. et tenet utrumque: nisi quod utrumque privabitur. per. c. de multa. de pben. tenet Jo. mona. q. non secundum sed compellit alterum eligere. de pben. referre. ad. c. de multa responde ut hic in nouella. **¶** Ap. distinguit q. aut ista duo beneficia curata vel non curata fuerunt isti simul collata: et utrumque perdit: q. nec conferens nec acceptans potuerunt sic agere fm. ea que no. Jo. an. post Inno. et Hosti. de cleri. non resi. q. nonnulli. in vltima. q. de duobus. gaudemus. s. q. no. in glo. patet ergo. si non non simul: tunc dicitur q. aut ambo sunt curata et perdit utrumque. primo per. c. de multa. de preben. secundum per istud. c. Si autem sint sine cura tunc precise cogitur dimittere secundum quod iniuste adeptus est. et si ipsum retinere contenderit privabitur etiam primo: ut sic careat habitu et ambito de transla. quanto posset etiam isto ultimo casu non improbabiler dici q. recipiendo secundum beneficium renunciet primo fm. ea que no. lxxij. dist. si qui sacerdotum. de cleri. non resi. c. si. in nouel. et per Archi. s. eo. lib. de rescriptis. c. gratia. nec propterea habebit secundum. et sic carebit utrumque fm. Zapum.

Sis cum quo. Decidit casum dubium. et rationem annectit ibi cum non sit verisimile. **¶** Mo. forma dispensationis latissima quo ad oēs ordines. Quid ergo si indefinito diceretur ordines sine nomine universali omnes. glo. in. c. literas. eo. tit. dicitur q. tutius est q. intelligat de minoribus. idem Zan. **¶** An. **¶** Un. **¶** Bos. **¶** Inno. et Hosti. qui ponit in summa. eo. tit. s. quis possit. ver. q. si dispensetur cum aliquo et in spe. eo. tit. et s. vlt. in prin. lata est etiam hec forma quo ad beneficia. **¶** Quia comprehendit curata non autem dignitates vel personatus. ad hoc. s. eo. c. si. vbi hec tria ponuntur in hac prohibitione ut dixerat: vno igitur cōcesso non veniunt reliqua. ar. rj. dist. nos consuetudine. nec in dispensationibus debemus arguere de maiori ad minus. de rescriptis. postulat. multominus ergo de simili ad simile diversorum generum. Circa hoc tñ incidit queri utrum per hanc formam dispensationis poterit obtinere canonicatus in ecclesia cathedrali vel metropolitana. dicitur q. sic. s. c. proxi. j. q. Est enim dispensatio de qua in tex. multum favorabilis et ampla. primo in quantum dispensatur in oibus ordinibus per quod dispensatum videtur q. possit beneficia ecclesiastica simplicia obtinere ne mendicet in opprobrio ordinis clericali: ut. c. cum secundum. de pben. et c. de de curio. l. nemi. et no. Inno. s. eo. c. si. Et subditur in dispensatione ne possit beneficia obtinere etiam si curatus. Si ergo potest obtinere curatus in quo requiritur ois integritas natalium scientie et etatis: ut in. c. cñ sit. de eta. et quali. c. cñ in cunctis. s. inferiora de elec. quis dicit tale a simplici canonicatu cuiuscuq. ecclesie repelli vbi ista non sic requirunt. s. eo. li. de elec. ex eo certe nullus. In eo enim genere non debet licere maiora minoribus denegatis. ff. de reg. iur. l. non debet. et de eta. et quali. accepimus. hic videtur fuisse intentio Spec. in ti. delegato in tractatu dispensationum. s. postremo. et Hosti. in summa de si. presby. s. quis possit. ver. quid si cñ tali. et allegat duo capla scz. s. de pben. cum illoz. vbi sub gfa venit ecclesia cathedralis tantonesi. et de eta. et qua. accepimus. vbi venit metropolitana: q. bracharensis: et sic tam in cathedrali q. metropolitana potest beneficium obtinere. Et fm. hanc opi. consilium Aldra. cñ. c. lxx. **¶** Secundo no. q. dispensatio certe forme et nature non extendit ad alia impetratione nature diverse et conditionis: sed tanq. casus omissus respectu alterius relinquitur dispositioni iuris cōsis: sicut regulariter in qualibet dispositione contingit: ut. c. susceptus. de rescriptis. s. eo. lib. i. l. si extransens. de cōdi. ob cau. Contra hoc tñ. iij. glo. obicit. nam videtur q. dispensatio tollat oem maculam et reponat eum in iure primo quo oēs liberi nascebant: ut in glo. que soluit q. ibi loq. tur de restōne natalium: et sic in legitimatione. **¶** Hā legitimitas tanq. generalis favorabilior est q. dispensatio que respicit certum actum: super quo vide qd no. Jo. an. s. qui fil. sint legi. per venerabile. super glo. ij. **¶** Tercio no. q. in impetratione noua dixerit generis a prima opz facere nouā mentionē de eodē defectu sup quo extitit dispensatio. Et quo collige q. ad obtinendum beneficium inclusum sub prima dispensatione non expedit cñ cōfertur de ea facere iterū mentionē postq. enim q. semel dispensatione obtinuit. de qua in hoc. c. non opz ad impetrationē beneficii ad qd habilitatus est q. de ea mentionē faciat. et ita dicit Jo. an. curia tenet: et sic in preallegato pñlio in dicta curia determinauit Aldra. nam fm. eñ q. tum ad beneficium sub dispensatione inclusum: talis dispensatio ius regenerationis ei tribuit. ff. de na. re. l. ij. i. fi. et l. q. ris. et l. fi. et ti. **¶** Est etiam nugatoriu in collatione siue impetratione beneficii intrare iam obtinuit. ad hoc. c. de nup. l. imperialis. s. j. ibi omni macula penit? deleta et. Alijs etiam rōnibus hoc cōfirmat Jo. an. hic in nouel. qui in vltima glo. no. q. litere ad beneficia

subreptitie ipso iure non valent: et per consequens nec peccatus habitus per easdē. s. de rescriptis. c. cñ olim. **¶** Quare aut aliud in literis ad lites que valent nisi exceptione elidantur. dicitur hic plene per eum post Jo. mo. qui equat literas ad beneficia cōtractibus bone fidei: et literas ad lites dēctibus stricti iuris. In illis autem dolus siue fraus dans causam dēctui vitiat ipso iure contractum. In istis scz dēctibus stricti iuris vitiat per exceptionē iuxta nota. in. l. eleganter. ff. de dolo. ita igitur in pñctis literis est dicendum: ut hic latius in nouella. plures viles qōnes de ista materia dispensationis. vide in Spec. in prealle. s. postremo. et per do. Fede. consil. lxxij.

De bigamis.

Rubrica.

- 1 **¶** Bigamus omni privilegio clericali privatur.
- 2 Bigamus non privatur privilegio monachali.
- 3 Consuetudo dicens bigamos gaudere privilegio ecclesiastico reprobat.
- 4 Bigami clerici sub pena anathematis phibentur ferre tonsurā.
- 5 Bigamus quis dicatur.
- 6 Dispensare cum bigamo quis potest.

Atercationis. Mo. q. de casu hic decisio olim erat varie opiniones de qd in glo. ij. et c. lector. alleg. in. d. glo. i. et s. eo. c. ij. vbi plenius in nouella.

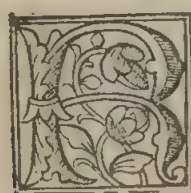
- 1 **¶** Secundo no. q. iste tex. privat bigamos oī privilegio clericali qd glo. iij. intelligit de bigamis in minoribus: non autem in sacris. idem Guil. Bar. Jo. mo. et Archi. **¶** Boa. cōtra qui dicit in. c. bigamis. s. eo. tit. q. si sacerdos dñt cñ vidua vel duo matrimonia successiue: et postea committat adulteriu punietur per iudicē secularē. per hoc. c. ita refertur hic Jo. an. in nouel. **¶** Tercio no. q. iste tex. privat bigamos privilegio clericali non igitur monachali. unde si fiat monachus gaudebit immunitate non ex hoc capite clericorum sed ex illo monachorum. de quo in regula delicta per Jo. an. in qōne galterij in secūda parte. **¶** Quarto nota hic reprobari consuetudinē que habebat bigamos gaudere privilegio ecclesiastico. Et sic reprobat nota. per Inno. et Hosti. s. c. j. nam ibi Inno. dicit istos fore de foro ecclesiastico vel seculari prout consuetudo vigebat in loco: ut. c. de emanci. lib. i. fi. Hosti. dicit hoc verum qñ consuetudo fauebat ecclesiastico foro. et vide qd no. Jo. an. s. de cleri. pñg. c. iohānes. in. iij. q. **¶** Quinto no. q. clerici bigami sub pena anathematis phibentur deferre tonsurā vel habitū clericale. de ista tōsura et corona clericali tractat hic Archi. et plenius in cle. et de vita et bone. cleri. in glo. si ergo deferretes autē s. per ista verba sub anathemate et. non sint ipso iure excommunicati: ut in glo. fina. possent tñ excommunicari ppter peccatū: ut hic. et rj. q. iij. nemo epōz. Item extraordinarie puniuntur in auct. de san. epi. s. pe. et in i. de iur. reit. s. j. **¶** Quero qd dicat bigamus. respon. ut in. iij. glo. de hoc quot modis dicat bigamus. vide. s. c. super eo. et. rxxij. dist. nemo. et glo. in summa huius tituli. s. iter pone. et per Hosti. in sum. eo. ti. s. ij. et iij. **¶** Quero si matrimoniu dēctum fuit nullum ppter aliquod impedimentū: puta consanguinitatis affinitatis vel alterius. nam sunt multa que glo. enumerat. in i. de nup. ad fi. an. ppter tale matrimoniu qd incurrat bigamiā carnali copula subsequente. Archi. q. nō si ignorabat illū defectū: sed si sciebat et ita intelligit. c. nuper. s. eo. Jo. an. ibi cōtra. Satis em est qd habuerit effectū pñgij cñ opere subsequente: ut ibi. pro quo facit j. de spon. c. j. figura em matrimonij videtur sufficere ad effectū bigamie inducēde. Sicut ad impediedā donationē inter virū et vx. ut. l. iij. s. j. ff. de dona. inter vir. et vx. Ad hoc vide qd plene no. Bar. j. de do. inter vir. et vx. pñgij. vbi figura matrimonij qd non tenet sufficit cōtra mulierē fornicantē ad amissionē dotis. in his ergo casib? sicut in multis alijs iuris articulis pñct opinio veritati. de qd remissive tetigi in. d. c. nup. et Jo. an. ponit in regula qd qd. j. de reg. iur. **¶** Quero qd possit dispensare cū bigamo in ordinib?. dicitur q. epōs nō pōt etiā in minorib?. papa autē vtrū possit. videtur q. nō: q. aplos phibet bigamos ordiari. ad titū pmo et pe. ad thimothē. i. c. s. glo. i. c. sup. eo. palle. et q. papa possit. **¶** Hā irregularitas q. puenit ex bigamia nō pcedit a iure naturali: sed positivo. qd pñt: q. vtrū ordinē recipit: ut no. s. eo. c. sup. eo. circa illa autē q. sunt iuris positivi papa multū potest: ut no. Jo. an. in. c. per venerabile. qui fil. sint legi. sup. glo. ij.

De officio vicarij.

Rubrica.

- 1 **¶** Dices vicarij quandoq. quis gerit.
- 2 Vicarius an possit constituere alium vicarium.
- 3 Clericus coniugatus an possit esse vicarius epi.
- 4 Consensus capituli an requiratur in cōstitutione vicarij.

Petrus de ancharano super sexto Decretalium.

Domana. Tria facit fm Jo. mo. sta
tut. rationem ponit. et tacite
questioni rñdet. Secunda ibi: cum non. Tertia
ibi: ea tñ. C. No. q. archieps officiales sui sus
traganei potest excoicare subistente causa le
gitima: que autē possit esse causa legitima. dic
vt in glo. in. sup. qua in nouel. post Hosti. Jo. mo. et Archi. po
nit plura exēpla q. per te videas. C. Secdo no. q. qñq. qñ gerit
vices vicarij. Sed hic occurrit vnū dubiū: vtrū qñlibet iudex
possit loco sui pñstituere vicariū. Sicut pñt ep̄s: vt i. isto. c. Bar.
sic distinguit. Aut queris ante ingressum officij: aut postea. Si
ante aut est iusta causa impedit: aut nō. Pñmo casu pñt vica
riū facere: vt. l. obseruare. et. l. aliqui. ff. de of. pñsul. et leg. Secdo
casu nō pñt: vt. l. legat. et. titu. Si vñ qñs postq. est in officio
siliū distinguit: q. aut subest iusta causa aut nō. Pñmo casu aut im
pedimētū est longū: et tunc nō pñt vicariū pñstituere: sed eo remo
to dñ alius loco et? surrogari: vt. l. si lōgius. ff. de iudi. aut nō est
lōgū impedimētū: et tñ vicariū facere pñt: vt in aut. de collato.
§. i. col. ix. Si vñ nō est iusta causa impedit: tñ vicariū facere
nō pñt in aut. de defen. ciui. §. nulli. col. ij. et qd ibi no. ita distin
guat ipse in. d. l. obseruare. C. Pñt no. tertio q. excoicato officia
li eius vice gerens nō pñt iurisdictionē exercere qd est verū. vt di
cit litera qñ iurisdictionē recipit ab eodē: sed si post pñstitutionē
nō a pñstituente sed a canone iurisdictionē recipiat: vt est vice dñs.
l. xxi. dist. qui. in hoc em̄ et silius excoicato supueniēs pñsonā
pñstituētis nō impedit istos agere et siliū officij exercere. secus si
tēpore pñstōnis cōstituens fuisset excoicatus. qd dic vt plene le
gitur et no. §. de pñcur. sili. vbi dicit vtrū excoicato tutorē pos
sit agere cōstituere ab eo: vel excoicato adulto curator eius age
re possit. et qd iuris de coadiutore excoicato ep̄o dic vt ibi. et tes
tigi. §. de rescrip. c. i. et no. istū articulū cū est pñteritas aliqua in
pñsonis. vtrū vno impedito agere ppter excoicationē vel aliter
ali? agere possit: et in cedēte et cessionario. dic vt. i. col. lib. de iure
patro. c. i. vbi bona glo. de mādato directo vice gerēt: an liger
principalē dñm vel ecōtra. vide plene per Jo. and. post Jñno. §.
de rescrip. eam te. C. Pñponit iste ter. innuit q. vicari? possit
cōstituere aliū vice sui. Sed pñtra. c. clericos. §. eo. vbi vicarius
nō facit vicariū. Sol. vt in glo. in. super qua dicit Jo. an. post
Hosti. q. vicari? in totū et ad tps de pñsensu pñt cōmittere vices
suar ex causa: puta q. imminet necessaria pñfectio. de of. eius cui
man. est iurisd. l. i. et sic dicit seruari de approbata pñuendine.
C. Quero q. fuit ratio dubitadi in casu huius. c. Rñ. q. ex quo
sine expñsione pñrij nois fuerat excoicat? officialis videbat li
gari qñlibet officialis tanq. actus esset gestus sub noie dignita
tis. Ad hoc de immu. ec. aduersus. Nam et decretū in personā
antecessoris factū respicit successorē: vt. l. cū quasi. de fidelit. li.
S. rñde q. excoicatio nō pñt decernere dignitatē: sed pñsonā affi
cit: ideo successorē nō culpabilē nō astringit nisi ipse de delicto
pñsentiat: vt. d. c. aduersus: et hic in glo. que incipit. ita cōstrue. in
pñijs vñ onus inherēbat re vel officio. facit qd not. Jñno. in. c.
cū dilectus. de ordi. cog. C. Quero si vicari? vel ali? iudex dele
gauit causam: et postea fuit excoicatus: an delegat? possit in cau
sa pcedere. glo. remittit ad no. in. c. licet. de offi. dele. S. hic in
nouel. dicit post Hosti. q. si ante excoicationē delegatū dele
gatus erat iurisditio: nō plus impedit delegatū excoicato dele
gatus q. faceret ip̄s: mores: vt. d. c. licet. et. c. grati. eo. titu. f. si
fuit excoicat? re integra. idē tenet hic Fran. et Archi. Ep̄o vñ
excoicato quo ad eius vicariū siue officialē nō distinguit an sit
cepta vel non per dictū officialē: q. per ip̄sum impedit excoica
tio principalis dñi sui. Ex quo pñt q. multū est depēdens et ac
cessoria iurisditio vicarij et cōnexa iurisdictioni ep̄i: ideo nō in
oibus hz naturā ordinariē iurisdictionis per se stant: vt pñt ex
nota. per Bar. in. l. qd principi. et. l. si anguste. de leg. ii. vbi oīno
vide. C. Querit Zap. vtrū clericus pñgatus possit esse vica
rius ep̄i. Jo. an. q. nō: etiā si nō sit bigam? vt ipse no. in. c. ioan
nes. de cleri. pñnga. in. v. q. Sili. nec potest esse iudex delegatus
ep̄i in causa spñali. allegat. §. de cleri. pñu. c. vno. et ita refert hoc
bononi. disputatū fuisse. §. q. ip̄s talis vicarij sentētia nō vale
ret. Ex quo etiā infert Zap. in qdne de facto q. si cōpromissum
est factū in clericū pñgatus in postulando aliquā in abbatiā
in monasterio vacante q. tale cōpromissum. et postulatio sunt nul
lus valoris. et ita refert respōdisse in quadā priuata examina
tione Jo. cal. ad hoc facit. viij. q. i. nō ergo. et. c. i. de cleri. pñga.
ibi in ceteris et. et. §. de reg. iur. q. alicui in solutione qdñs mer
curialis. C. Querit etiā Zap. vtrū in pñstitutione vicarij etiā
queratur consensus capituli. Jo. and. in. c. tua nobis. §. eo. scrio
psit q. non. idē Hostien. in summa eo. titu. et. §. in quibus. et hoc
approbat consuetudo que in talibus est seruanda. de his que
fiunt a prela. ea noscitur.

1. Cause criminū possunt specialiter demandari.

2. Vicarius a suo beneficio aliquē amouere non potest.

3. Vicarij quando sunt duo vtrū vnus sine alio pcedere possit.

Scet in. No. q. sub generali cōmissione tras
fertur cognitio et decisio causarū nō
autem correctio et punitio delictorū. C. Quid ergo si
in cōmissione vsus fuit ep̄s his verbis: cōmitto tibi
curā et regimen ep̄atus: an poterit cognoscere de casib? hic ecce
pñt. videf q. sic. vt. l. i. §. tibi vñbē. ff. de offi. pñdis. Trium tenet
ibi Bar. per. l. quā tuberonis. §. alia. ff. de pecul. pro quo facit
l. ij. in fi. de offi. pñsul. et leg. Nam legit q. pñsul habet com
missionē similē de qua. §. in puincia decreta. pñsul. Tñ de cau
sis meri imperij nō cognoscit sine spāli mandato: vt. l. i. foler. ff. de
offi. pñsul. et leg. et em̄ regulariter indefinita eq̄palleat vniuers
ali. illud tñ est verū qñ est eadē ratio et additio oīm particulariū
pñtōrū sub earals sec? vt no. i. c. vt circa. §. e. li. de elec. C. Se
cdo no. q. cause criminū possunt spālī demandari. Et hoc verū
de iure canonico: vt. §. de raptō. c. in archiep̄m. et reprobat hic
opi. C. in. q. dicit. §. de frigi. c. i. q. ep̄s inqñitionē criminū cōmit
tere nō poterat: vt hic pñt. §. q. i. deus omps. et. §. de symo. l. i. ibi
mittere et inqñere. de iure aut ciuili cause meri imperij nō dele
gant nisi in casu absentie: et tñ quo ad cognitionē nō executionē
nem: nisi qñ esset insignis latro cuius pena differre esset pericu
losum. tñ em̄ delegat? pñt latronē talē punire ppter mai? peri
culū euitandū per. l. i. ff. de offi. eius cui est mā. in. et. l. i. §. qñ exbe
redato. §. bi tñ. de in iusto testō. et. l. de pupillo. §. si qñ riuos. de
no. ope. nun. et qd dicit de iure ciuili causas meri imperij posse dele
gari in casu absentie. idē in casu infirmitatis q. est in recessu. fa
cit. c. si pro debilitate. de offi. deleg. idē fm Guil. de eug. §. pñes
vel ali? ordinari? est occupat? tot et tātis causis criminalib? q.
nō possit oib? intēdere. poterit em̄ tunc vnā causam delegare: vt
no. Bar. in. d. l. i. alleg. l. ij. C. de his q. latro. et. C. Tertio no. q.
vicari? nō pñt aliquē amouere a suo bñificio siue administratione.
et ad hñc finē intelligit Jo. mo. pñhibet vicario de criminib? in
quirere. Et sic intelligit hic ter. vt sic fm em̄ ista dictio seu po
nat copulatiue: et sic debeāt oia hic expñsa occurrere ne possit in
quirere. Jo. and. dicit q. hoc dictū cōiter nō approbat et dictio
seu distūgit. et ad eius veritatē sufficit alterū adimpleri: vt. §. de
rescrip. c. statutu. §. i. et. §. in em̄ q. reddit rōnem quare nō possit
vicari? a bñificio amouere: q. ea sine spāli mādato nō pñt cōfer
re: vt. §. c. seq. Sili. vt si dixerim auferre: vt sic inde veniat cure
pñuatio. vñde datio in aut. de defen. ciui. §. nō habēte. colla. iij.
et. §. dñor eadē sit disciplina: vt insti. de his q. sunt sui vel alie. iur.
in prin. C. Sed hic qñtur vtrum si ciuilitat agatur ad pñuatio
nem bñficij possit vicari? cognoscere: puta agit patron? corā vi
cario vt instituit? per ep̄m amoueāt et admittat aliū pñsentatū ab
eo. hoc em̄ casu nō agit criminaliter ad pñuatiōnem bñficij et
uliter: et spāli actione pñdita in hoc patrono. iurta no. in. c. que
relam. §. de elec. et. de pñc. pñbē. q. dñeritatē. post prin. in nouel.
refert Jo. an. hoc fuisse disputatū q. vicarius possit de hoc co
gnoscere. Nam cognoscit de matrimonio carnali et spāli in quo
interuenit arbiter: nō in pñcedenti. §. de in integ. resti. in integ. c.
penul. in fi. Zap. dicit q. ista decisio nō videt bona. Nam hz nō
agatur de crimine: agatur tamen de institutione facta per ep̄m.
de qua nō licet vicario cognoscere vel se intromittere sine spe
ciali et expñsa cōmissione ep̄i. rñ. di. inferior. et. qd ibi no. per Ar
chidia. et de electione romani in prin. bene facit. §. de pñben. du
dum. §. nos igitur. et. qd. ot. Jo. an. post Hosti. et Jñno. de offi.
deleg. super eo. et de reg. iur. decetere. pro hoc allego. l. si boiem.
ff. man. vbi pñcurator nō potest rescindere factū dñi sui. pcedit
igitur predicta decisio disputatū: quādo institutio nō est fa
cta per ep̄m sed per aliū inferiorē: puta plebanū. Pño opi. Jo.
and. et disputatū alleg. Zap. qd no. rñ. q. vij. c. i. in glo. §. Sed
in alio casu loq̄tur vt hic per eum. qui etiā hic dicit q. hz vicari?
nō possit de criminib? inqñere ad pñuatiōnem. potest tñ inqñere et
superior referat: vel vt delinquentes se corrigāt et emēdent qd ma
le fecerūt: vt si inquirat cōtra vsurariū vel aliū vt peniteat. facit
qd no. Jo. and. post Jñno. et Hosti. de iure iur. ad nostrā. el. ij. et
de fo. cōpe. cum. c. laicus. do. Zap. fo. mat hic aliquas pulch: as
qdñes quas succincte referam. C. Pñmo qñro in his casibus et
simi. in qbus req̄ritur spālis cōmissio iurisdictionis. vtrū iurisd
itio vicarij erit ordinaria sicut est in casibus qui veniūt in gñali
cōmissione: vt no. hic in gl. et an nō erit delegata. Jo. an. in addi
tionibus spec. hic refert opi. quozndā dicentū q. sit delegata et
alioz distinguētū an simul et in vnica cōmissione fiat expñsa
cōmissio horū casuum specialitū: an diuisim et separatim. pñmo
casu q. sit ordinarius. ad hoc. §. de consecra. eccle. vel alta. c. i. de
sentē. exco. si ciuitas. in fi. et. c. transato. de consti. ibi q. simul ab
eodem et sub eadem spōsione et. Ad hoc facit materia conuero
rum de qua ibi. et q. magis dignū et. de consecra. eccle. vel alta.
quod in dubijs et vniso: mis debet esse vnus autoritatis intel
lectus de

Pluralitas resoluit in plures singularitates.

Quoniam in generali. Premissa rōne pos-
sit ibi nisi. ¶ Ho. primū dictū q in gñalis cessidore.
¶ Quero quō deppendat istud fuerit versus kel nō vī
de pbar. in. l. filiūsa. ff. de do. Et collige q nō tm operat genus
quo ad oīa q̄tū spēs quo ad spēm p̄tra regulā. l. si duo. de admi.
tu. z. l. oēs. de quadri. p̄seri. ¶ Scdo not. q gñalis. administra-
toz. etiā cū libera nō pōt donare p̄cordatias z exceptiones. vide i
3lōr. iiij. ¶ Tercio nō. Jo. an. q duo singularia pluraliter copu-
latur. ff. de le. l. cū filio ad si. z ibi p̄cordat. ¶ Quōq pluralitas
resoluit in plures singularitates: vt. l. falsa. §. si quis. de cōdi. et
demō. z vide in. l. hoc articulo. de her. insti. p. bar. ¶ Quero ple-
banus p̄stituit vicariū gñales q̄tū plena p̄ate t̄paliūz sp̄tialiū. vi-
carius de p̄sensu ep̄r maioris p̄tis capituli §. p̄uilegiis dicte
plebis voluit angere numerū canonicos iresq̄tū plebano. Te-
net Joā. an. in nouella q nō possit etiā si exercuerint facultates

Rubrica.

- 1 **C**onservator quis dicat̃.
- 2 Conservatores an habeat ordinariāvel delegatā.
- 3 Conservatores an alius q̃ papa dare possit.
- 4 Conservatorū quot sint species.
- 5 Conservatores de quibus cognoscere possunt.
- 6 Ordo iuris in notorijs nō est servandus.

Tatulumus. Domin⁹ Joā. and. post
Archl. ⁊ doc sup isto. c.
multa scribit que magis clarez breuius reassu-
mā. ¶ Primo quero quid est pseruato. Ad
hoc dicit q̄ cōseruato est iudex datus ad tuendū
aliquos p̄ manifestas iniurias oēs vl̄ certas in-
indagine. ⁊ ista diffinitio hic pbatur. Sed dices
petratio certi iudicis sup omnib⁹ litibus sit a ius-
to de rescrip. ad hoc. Item p violentia ⁊ rapina deo-
rū rei; nō aut̄ eum corā suo iudice trahere; vt. c.
pe. So. dicit q̄ pseruato de dubijs nō cognoscit
iudices generales illorū qui eos impetrarūt con-
oc. Sed de manifestis tm̄; vt i hoc. c. a manifestis
et iudex quēlibet coecere; vt. l. equissimus. ff. de
mo. querelā. quia ergo papa est iudex ordinari⁹
tū cū damna inferit in personis vel rebus eccle-
siē sit generale. nō mirū si super talibus debet pser-
uiliū personarū; vt in glo. ij. Nam ipi ⁊ p̄dētes

Petrus de ancha. super sexto decretalium

Credo. Ado q nec
etiā seruaf
coram arbi
tratore. In
no.in.c.qnō
taualis. d
iureiu. Itē
nec corā ex
ecutore. In
noc.in.c. ex
rōne. de ap
pel. Itē nec
corā puifco
re. rex. i. cle.
f. de of. del.
Itēz nec in
bonoz poſ
ſel. l. iij. §. cā
cognita. ff.
de bo. poſſ.
bal. in. l. fi.
c. de ſhen.
emp. Item
nec in diffi
nitionibus
luris. bal. i
l. poſſit liti
C. de pact.
Inno. jin. c.
tō iuramen
tū de iura.
calum.

restredargui
 res cause null
 nes partes in
 edo que plet
 no hic dicit q
 tates de aliq
 finnoto:um.
 no. pcedere n
 occutis circi
 cstantie fin
 culto factove
 nariovero an
 de elec. bone
 tra absente
 cori. Et quic
 facta sibi de p
 stram. 2 hic in
 nificatum fuit
 fenuotio:is: vi
 verbo declaran
 possit cogere n
 insatiendū: vic
 pie respicit in
 fieri nō possun
 plenius pbat
 ¶ Bene q
 Ecclēie ingre

E gen
 ibi
 epalis: quedam
 numeris. lxxv
 eret. p.ela. acc
 epm nōdum cō
 q in inferendi
 e persone. doco
 vbi habes de c
 mibus: au cō
 bec duo cōfide
 ac. c. l. 2. no. q
 ter q meq. erc
 putat. id em c
 vultus detegit
 bet aliud gerer
 p. l. x. ¶ 2
 citur q ab illa
 vlt. nō cōt. ¶
 gressu: celib
 dēssu. cuius
 dēssu. celibz
 reur in cimiter
 lebare potest
 p. p. i. verborum
 fū. j. de sen. erc
 dēssu. ingressu
 interdita sunt
 emolende nō
 fac. c. y. dilectu
 officio. pro hoc
 rno b. d. Arch
 fine. Alij str
 jna. de era. 2 q
 q suspensus a
 tatem. vt no. §
 ¶ Causa ca

S no.
 tion
 vel diu. fm. dig
 est cōmissa p
 ces suas. vtrun
 mittere: vide d
 ta quod quanc
 iuris ditionem
 pape ab illa su
 d. secūdo quod
 rit appellatio
 s. c. i. 2. cap. fun
 can. 2.

test redargui de nullitate: ut est casus in d. c. pastoralis. et ibi plures cause nullitatis. et no. Jnn. in d. c. tua. succincte ergo per omnes partes iudicii discursum est an in notorijs requiratur iuris ordo: quod plene videas in d. c. nostra. per Jo. an. Quod post Jnn. no. hic dicit qd si maleficium est notorium sed non malefactor: et per testes de aliquo probatur qd fecit maleficium: sed non probatur qd sit notorius. si talem fecisse sibi non nocet: quia non potest conservari: pcedere nisi contra notorios qualis iste non est. Nam licet de occultis circumstantijs possit inquirere conservator: que occulte circumstantie sint accessoria notorio: non tamen potest inquirere de occulto factore vel occultis personis que sunt principalia. De ordinario vero an per tales probationes pcedat etiam remittit Jnn. s. de elec. bone. el. primo. vtrum aut post sententiam lata forte contra absentem reus veniens audiatur allegas qd delictum non erat notorium. Et quid iuris si in re veritate erat notorium: sed iudex non facta sibi de hoc fide tulit sententiam: an valeat. dicit d. c. ad notitiam. et hic in novel. dicit qd si iniuria non erat manifesta sed pronuntiata fuit illa manifestam nec appellatum teneret pcessus conservatoris: et vide de hoc qd no. in d. c. pastoralis. in fi. princ. super verbo declarato. de re iud. Querit gloss. per vtrum conservator possit cogere manifestos inuatores siue damnum inferentes ad satisfactionem: videtur qd no: quia eorum officium est defendere qd proprie respicit inferenda iniuriam non illata: nam iam facta infecta fieri non possunt: vt l. bello. §. facta. ff. de capti. Glo. tenet Jnn. et plenius pbat in nouella post Archi.

- 1 Bene quando inferuntur deferendum est dignitati et persone.
2 Ecclesie ingressus quandoque interdicatur.

De pontificali. Premissa causa ponit constitutiones in genere: quod secundo specificat ibi itaq. tertio excipit ibi nisi. Not. hic Jo. and. qd quedam sunt ordinis episcopalis: quedam episcopalis dignitatis. illa que sunt ordinis episcopalis numerantur. l. vii. dist. cor. epis. et de vtriusque videtur per Jo. an. s. de excep. p. zela. accidentibus. vbi etiam no. an electus confirmatus in episcopum non dum consecratus possit aliqua ex istis. Secundo no. qd in inferendis coactionibus siue penis deferendum est dignitati et persone. cor. s. c. sane. et c. pastoralis. et l. fi. C. vbi fena. vel cla. vbi habes de clarissimis illustribus extra quos pceditur in criminibus: an coram iudice debeant stare vel sedere. Alia etiam vltra hec duo consideranda sunt in penis inferendis. de quibus s. de tras. ac. c. fi. et no. qd in penis est cum modestia pcedendum. unde dicitur qd necq. excedere debet iudex aduersus eos quos malos putat. id enim non est constantis recti iudicis cuius animi motus vultus detegit: vt l. obseruand. de offi. p. res. vbi dicit gloss. qd debet aliud gerere in corde quandoque aliud simulare. p. quo. c. ij. d. presump. Tertio no. qd a minori pena est inchoandum alibi dicitur qd ab illa que magis timetur in. c. quonia frequenter: vt s. de lit. no. cot. Quarto no. qd quandoque interdicatur ecclesie ingressus: cuius effectus est fm Archi. vt suspensione durante in ecclesia celebrare non possit nec psallere nec orare nec si interim moritur in cimiterio sepelitur. Extra ecclesiam vero diuina officia celebrare potest etiam in officio siue ordine suo: ista satis probatur per priuilegium significatum fm est: qui allegat no. p. Jnn. et l. ho. si i. de sen. exco. sacro. Aduertendum etiam qd suspensus ab ecclesia ingressus vel a pontificalibus ab his solis prohibetur que sibi interdicta sunt que dependent ab illis non ab alijs cum pene sint emoliente non exasperande. de peni. dist. vij. pene no. Ber. s. de co. sue. cu. dilectus. Quinto no. qd suspensus quandoque quis ab officio. pro hoc aut intelligit suspensus ab ordinaria potestate vt no. hic Archi. qui allegat Host. in sum. et s. quid si religiosi in fine. Alii strauit legitur no. xxiij. q. i. audiuius. facit qd not. Jnn. de eta. et quali. cum bone. et de ele. considerauim. no. ultimo qd suspensus a pontificalibus si celebrat non incurrit irregularitatem. vt no. Spe. in titu. delegato. §. iurta.

- 1 Causa eadem aliqui pluribus delegatur.

De duo. Not. qd quandoque delegatur plurius eadem causa: et hoc vtiliter est qd vni. vt no. in. c. prudentia. de offi. deleg. vbi de eorum iurisdictione in ordine procedendi: p. officianti communiter vel diuisim. dixi. j. de here. c. per hoc. Secundo no. qd si pluribus est commissio p papaz possunt aliqui ex eis alijs subdelegare vires suas. vtrum autem quando teneatur tales subdelegatos admittere: vide distinctione Jo. calde. s. c. coram. Tertio nota quod quandoque plures cognoscunt de eadem causa habentes iurisdictionem diuersam. Nam diuersa est iurisditio delegati pape ab illa subdelegati. primo quo ad potestatem subdelegandi. secundo quo ad potestatem appellandi in casu quo commissio fuerit appellatione remota: et ad quem appellandi. vt legitur not. s. c. i. et cap. super questionum. in principio. §. porro. Similiter quandoque cognoscit ordinarius et inquisitor heretice prauitatis.

et sic ordinarius et delegatus pape: cum autem talis mixtura contingit. iurisditio magis dignior debet considerari in appellatione interponenda ab eorum sententia: etiam si alij sint plures: vt hic: vt si magis consideretur dignitas qd numerus personarum. et hoc quo ad appellationem: vt dixi: vbi vero in sententijs discordant stare numero iuxta regulam. c. fi. s. de re. iur. licet glo. in nuat contrarium. ff. de re iudi. l. pomponius als fym. Sed non bene fm Oldra. qui simpliciter dicit numerum considerandum: vt C. de palatinis sac. lar. l. fi. li. xj. et de veteri iur. enuc. l. j. et vide bonam concordantiam ad huc ter. C. de appel. l. precipimus. ad fi. ver. eo. vbi si illustris non illustris de causa cognoscunt appellabitur ab eorum sententia ad imperatorem habito respectu ad illustrem non ad illum a quo deberet ad alium appellari: ibi est etiam ter. quando non in personis diuersorum seu eiusdem residet duplex iurisditio. Similiter etiam considerabitur iurisditio magis digna: vt d. l. ver. q. si. et ter. in d. c. super questionum. §. si vero duo. in fine. etiam cum contingit ista mixtura duorum simplicium diuersam naturam habentium consideranda est natura simplicis dignioris. vt. c. quato. de iudi. vbi plenius dixi.

- 1 Plures quandoque simpliciter delegantur.

Contra. Not. qd quandoque plures delegantur simpliciter. et de hoc s. c. prudentiam. Quandoque delegatur cum clausula qd si ambo: et de hoc etiam ibi: et hoc ibi tangit Archi. an solavoluntas sufficiat: videtur qd clausula si non possint interesse. co. prebendat casum etiam si nunc velint: vt d. c. prudentiam. §. ad iudicium. vbi de hoc in nouella. Quandoque sit commissio alternativae ut oēs aut alter vel uterque. et de hoc s. c. cum plures. vtrum aut si duo ex tribus vel pluribus citant: teneatur citatus comparere qualiter debet fieri fides de impedimento tertij vt ad citationem aliorum comparere teneatur. et si duo tertio irrequisito pcesserint an possit postea ille tertius pcessum ratificare: dic de his et alijs hanc materiam tangentibus. vt d. c. prudentiam. et hoc tangitur in nouella an sufficiat requisitio collegae sic si non venerit possit aliter procedere. Hosti. visum est qd trina requisitio facienda sit de hoc s. c. eo. cum causa. vbi not. Vinc. qd si collega requisitus impedit etiam querentem datum cum clausula ne pcedat: forte posset etiam excusare: quia iam iurisdictionem habet in impedientes et requisitus ratione delicti factus est inferior. C. de sena. vel cla. l. ij. fm Jo. an. Tertio no. qd in nullo casu huius. c. causa suspicionis extra iudicem allegata est pbanda coram eo. sed coram arbitris episcoporum collegarum ratio est: quia forte puocat obesse: et qua ratione suspectus est in principali: suspectus est etiam in accessorio tangente personam suam. cesset §. l. si quis ex aliena. ff. de iud. et c. super literis. s. de resti. spo. habent autem locum illa iura et similia cum exceptio de declinatoria fori concernit iurisdictionem non personam iudicis. unde de exceptione excusationis infamiae simili opposita si iudicem non cognoscit ipse no. bar. in l. quidam consuebat. ff. de re iudi. licet strarium dixerat Jnn. s. c. cum super abbacia: et vide de ista exceptione extra iurisdictiones opposita quis cognoscat vnde notabile dictum Jnn. in. c. venerabili. de cessi. et l. de iurif. ff. ad munici. Quarto no. in. c. cum aut. qd de recusatione delegati episcopi vel vicarii opposita cognoscit episcopus non arbitrum: quare aut non sic papa de recusatione opposita si eius delegatus. dic vt in glo. antepe. puidetur enim dicit in vtroque casu: licet diuersimode laboribus et expensis partium ex qua ratione posset argui qd si episcopus qui causas delegavit vicarium dimisit esset absens qd de causa recusationis sui delegati vel vicarii esset recurrendum ad arbitros sicut hic dicitur de delegato pape: quia eadem est ratio vt parcat. Jnn. et Host. c. suspicionis. tenet qd tunc est in causa supersedendum donec reuertatur episcopus: quod dictum est probabile si est episcopus prope intra diocesim vel in locum vicinum. Si autem multum distaret: iniquum videtur qd reus recusans eius officialem vel delegatum debeat tam longe accedere: vel actor ius suum differre. equum igitur videtur Jo. an. qd hoc casu recurratur ad arbitros: et de exceptione extra delegatum opposita cognoscat eius vicarius. allegat ad hoc qd disputatum fuit de collega ad partes valde remotas se absentante. nam cum non possit comode adiri. et ij. q. ij. faciat non est hoc casu necessario requirendus. Et iura etiam volunt qd nullus sit trabendus extra prouinciam. de do. cum olim. ij. q. iij. vltra ad hoc de testibus pntata. vbi equiparatur mors vniuersi et longa absentia alterius. ad hoc l. cum post. C. de appel. peregrinari etiam quis non cogitur. eo. li. de pcura. c. ij. Quinto ultimo not. qd de exceptione recusationis opposita straviarium cognoscit episcopus et non ita de appellatione que sit ratio differentie consueui dicere: quia appellatio concernit iurisdictionem que eadem videtur in personarum vicarij episcopi. ideo de vno ad alium non recurritur. s. c. de consue. non putamus. recusatio vero coheret personarum eam concernit non iurisdictionem. s. ritu. i. romana. et quod no. j. eo. pro. in. iij. glo. ibi pro ista parte. Ultimo tangit hoc in nouella super

Petrus de ancha. super. vi. decreta.

glo. recusatur. que sint iuste cause recusandi iudices. dicit in Spe. ti. ij. §. superest. Item vtrum pendente causa recusatio nis contrarium collegā possit procedere in principali tenet gl. magna q. non. similiter in nouella.

1. **I**udex delegatus pape legitime recusari potest.
2. **D**elegatus potest committere vires suas in totum ante recusationem propositam.
3. **J**urisdicatio delegati per solam propositionem recusationis est impedita.
4. **P**ronunciatio facta in eā idem operatur qd snia.
5. **J**urisdicatio extincta de consensu partium post pronunciationem reassumit non potest.
6. **I**udex delegatus si sit suspectus an possit alteri committere.

Iudex ab. Partes patent. sunt em due prin cipales. primo quando delegauit causam ante recusationē cōtra ipm ppositam. secundo da ibi post recusationē quando post eam ppositam.

Item. q. etiam iudex delegatus pape potest legitime recusari. et tunc dicitur legitime cum causa est pbabilis. plures ex istis causis enumerat. Spec. eo. tit. §. superest videre. et Hosti. in sum. de appel. sub rub. de recu. §. ex quibus causis. de iure ciuili. an causa legitima requiratur. dicit. l. apertissimi. C. de iud. vbi glo. dubitat an possit ordinarius recusari: quod de iure canonico certus est q. sic. vt. d. c. cū spali. et s. de foro cōpe. si quis. C. Incidenter tangit hic Jo. an. post Archi. de prelato qui in causa ecclesie sue impetravit consanguineū in iudicē. Tenet em q. possit recusari s. c. in finuāte. et hoc plenius per eū. C. Secundo not. q. ante recusationem ppositam potest delegatus committere vires suas in totum: que commissio postea impugnari nō potest preteritu recusationis. Quod intelligit quidam verū quādo post citationē factam per subdelegatū pponitur recusatio. Secus si ante. nam ante non videtur iurisdicatio efficaciter trāsiisse cū possit reuocari. i. c. pri. hanc distinctionem vt refert hic Archi. tenuit Hosti. de appel. cū speciali. Jo. an. post Archi. tenet simpliciter q. sola commissio totalis iurisdictionis sufficit ad tollendā exceptionem que excluderet ipm subdelegatē. Non ob. c. j. pri. quia loquitur in reuocatione nō in recusationis ppositione: sic sunt casus diuersi nō aduersi: et intelligit hoc verū quādo subdelegatus postea acceptaret: vel alia ratione causa rediret ad subdelegatē exceptio recusationis ptra ipm remanet salua quasi commissio de qua hic debeat intelligi cū effectu. arg. l. j. ff. qd quisq. iur. et c. relatiū de cle. nō refi. C. Tertio not. in ver. qd possit: q. si delegatus aliqd sibi de iurisdictione retinuit potest eius commissio impugnari per exceptionē recusationis. Ratio est: quia ad eū possit causa redire: sic habet potētiam nocendi in habitu: qd sufficit vt recusari possit. ar. l. labeo. ff. de sta. lib. qd secus est quādo nil sibi de iurisdictione retinuit: quia reassumere causam non pōt nec ad ipm reuerti. s. c. super questionē. §. porro. et s. se. Et aduerte q. ter. dicit eius commissio impugnari. nec declarat coram quo sit exceptio recusationis pponenda: an corā subdelegatē ptra quem opōnitur: an coram ei? subdelegato. Impugnabit igitur fm Jo. mona. per hūc modum quia notificabit recusatio corā subdelegato: et petetur terminus ad eam pponendā coram subdelegato: et iste est modus vt hic in nouella. C. Quarto no. in ver. post recusationē q. per solam ppositionē recusationis est ligata et impedita iurisdicatio delegati intantuz q. eius commissio est nulla. vt hic. multo magis ergo nō valeret si pcederet in causa principali. Inn. tamē dixit q. si exceptionē recusationis iudex nō admittit: vel de ea mentidē nō habita aduiteriora pprocessit. valebit pcessus: nisi fuerit appellatū. Nam vt dicit non meminit se legisse q. sola recusatio subtrahat recusantē a iurisdictione iudicis. Hosti. in d. c. cū speciali. et idē Bar. p̄sultit per. l. j. C. si quacūq. predi. po. vbi allegas suspicionē hoc ipō eximitur a p̄tate iurisdictione iudicis recusati: et per cōsequens non valet qd agitur: de hoc in

4. **S**pe. de recusa. §. qualiter. ver. sed quis cognoscat. C. Quinto no. q. nō idem operatur p̄batio facta in causa. qd p̄nūciatio snia: vt in glo. §. ista. et p hoc dicit alibi glo. singularis q. et p̄bationib? nō oritur actio in factū. als iuramēto. nec ex iurto p̄bato irrogat infamia nisi cōfessio vel snia intercedat. vt no. in l. sed si possessori. ad ff. de iure iurā. et de h. s. de his qui not. infā. ar. letas. §. calūniator. cū. §. se. et l. nō alia. qūq. varia sunt sentētiar probatio. de ver. sig. cū olim. et de dā. infec. l. damni. §. sabin? et qd no. C. de adul. l. quis. C. Sexto no. q. super exceptiōe recusationis opposita est p̄nūciandū: et est ista p̄nūciatio interlocutoria. fm Archi. qui allegat de ap. significatibus: pōt tñ eo preteritu dici diffinitua q. post ipam alia nō sperat. qd dicit vt not. in aut. habita. C. ne fil. p pa. C. Septimo no. q. iurisdicatio extincta p p̄nūciationē non pōt de p̄sensu partiū reassumit: et loquitur. q. est extincta per p̄nūciationē sup recusatiōe. idē si iudex p̄nūciat se incōpetentē: casus est no. in. c. significantibus. §. eo.

Incidēter tangit hic Archi. q. cognoscat de eā principali postq. est approbata corā arbitris legitima cā suspitionis. et super ea p̄nūciatū. Hosti. sequēs Hosti. dicit q. ipi arbitri q. cognouerūt de eā suspitionis allegat p casu. C. de iudi. apertissimi. in fi. l. nā sic est in appellatiōis articulo. §. de appel. vt debet. et equi paratur appellatio et recusatio de appel. sup eo pcedēt fm tenore literarū directarū ad subdelegatū: vt no. in sum. de offi. del. §. q. sit effectus. ver. qd g. alij fere oēs vt Jo. Uin. Tan. Hof. et Ber. dicit p̄trari per. c. ij. requis. iuxta fi. de ap. et bec opi. vtrior est fm Archi. q. remittit ad Spe. de recu. §. effect? aut. et per Jo. an. s. c. suspitionis. C. Opponitur vt etia post pposita exceptionē recusationis et p̄bata possit iudex recusati alteri delegare vt in allegato. c. cū speciali. v. ac ipa p̄bata limite. Sol. hic in delegato ibi in ordinario q. etia p̄nūciat? vt suspect? pōt causam delegare q. remanet iudex etia post talē p̄nūciationē lz si ne exercitio illius cause ad hoc. c. si quis p̄tra. de foro cōpet. vbi videas si appellet a tali delegato. an appellatur ad ipm ordinariū recusatiū vel ad primū ei? superiores ibi. Ber. dicit q. ad ipm q. denuo delegabit. Uin. et Hosti. §. et Spec. cū eis in ti. de ap. §. nec tractem? in fi. j. col. C. Opponitur videt q. nullo modo iudex delegat? si sit suspect? possit alteri committere. q. si est eius iurisdicatio papa adie. ppter suspitionē. ergo alterius dependētis ab eo. s. ti. j. c. j. et alijs rationib? hoc pbat de quib? in gl. iij. que soluit q. suspitio cōcernit personā vitia personalia nō transeunt in aliam vt in ea. Secus ergo dicendū q. exceptio cōcerneret iurisdictonē diceret delegat? ipam nō habuisse. et per cōsequēs nō potuisset subdelegare. Tunc em sublata iurisdictione legati nō potest subsistere iurisdicatio in persona subdelegati: vt. i. c. si a subdelegato qd tenet hic Jo. an. facit ad no. in. c. j. de iurepa. vtrū. f. exceptio que obstat cedenti obstat cessionario: tetigi. s. ti. j. c. j. C. Querit Jo. an. d. scriptū est directū abbati sub noie dignitatis qui statim post recusationē decessit an cognoscat successor? Dama. disputado innuit q. nō. Bart. brix. post. T. q. sic si ante mortē nō fuerat exceptio p̄bata vel probata sed nō dum lata sententia: q. cessat cā recusationis in successore. vbi dō esset lata sententia aī mortē successor nō cognoscat: q. illa iurisdicatio iā extincta erat per illā p̄nūciationē. et in hoc casu sit vera opi. Dama. fm Jo. an. qui predictā questionē intelligit q. suspitio cōcernet personā non dignitatē: hoc em casu semp tranfit ptra successorem. ponit exemplū sicut suffraganeus vel subditus impetrantis: vt. s. vt lit. nō p̄test. accedens. el. ij.

1. **D**elegatus pape qūq. subdelegat vires suas in totū.

Clamuis alicui. Ponit dictū cuius rationē reddit ibi cum iurisdictione. C. Hosti. q. delegatus pape qūq. subdelegat vires suas in totū. vtrū autē subdelegatū licentiā trāferre possit. no. plene Jo. an. j. eo. is cui. et ibi dicit. C. Secdo no. q. quādo q. aliquid licet reintegra. qd nō licet postea penitere. ad hoc. C. de p̄di. ob causam. l. si pecuniā. In materia autē in qua sum? perpetuat et cōfirmat iurisdictionē subdelegati irrevocabiliter quo ad ipm subdelegatē. nō autē quo ad papā: qui sicut post vsuz iurisdictionis reuocare possit suū delegatū: ita subdelegatū. Sicut etiā hoc posset quilibet ordinarij? qūq. vt. l. iudiciū soluit. ff. de iud. in hoc ergo est deterior iurisdicatio delegati pape subdelegatis in totū q. alterius ordinarij. et qd dicit ter. de reuocatiōe ex p̄sessa. idē dicit Archi. in tacita: puta si ad partis petitionē citat vel pcedit. all. de ap. intima. et facit. j. de p̄cur. si quē. Ber. quē autē actū inducat istevsus subdelegati. vt fieri claudat reuocationis. in glo. pe. dicit qualiter cūq. sic sentit q. p̄vsvs min? legitimū inducat ista p̄petuatio. de quo hic p Archi. et Jo. an. in c. cū plures. vbi dicit. Archi. tamē dicit q. nō per oēm vsuz sed p citationē tñ inducit perpetuatio. s. c. grati. et dicit hāc esse opi. Uin. Tan. Hof. Inn. et Ber. in. c. licz. s. eo. nā citatio est p̄ncipiū p̄cessus. de p̄ba. qm p̄tra. et qd no. Inn. de app. vt debitus. et Ber. s. c. sup questionē. §. si vero. in glo. hic p̄s. Sed p ista glo. sua Jo. an. in nouella. allegat. j. eo. cū plures. §. j. vbi sufficit inchoasse. et ter. hic. et j. c. pri. vtitur verbo vt. vel q. res nō sit inter gra. Preterea p̄petuate iurisdictione inducere litis pen. sunt diuersa. graue est q. citationē exigi in p̄petuatiōe iurisdictionis: si cut in pendētia litis. vt in cle. ij. vt lit. pen. fm eū. C. Querit Jo. an. Jo. canonic? Bonosi. delegat? pape delegauit cām Archi. bonosi. noie nō exp̄sso: quivsus iurisdictione decessit: vtrū successor Archi. cognoscat? Jo. mo. s. e. c. statutū in actiōibus dicit q. nō. Nam dictus Jo. in futurū suū successorē nō trāsmitteret istā delegationē. arg. no. p doc. s. de ele. nihil. §. nec debet subdelegando trāsmittere in alteri? successorē. Non ob. fm eū. c. qm ab. s. e. q. loquitur in papa qui nō habēs notitiā psonarū videt exprimēdo nomē dignitatis sibi committere. sec? in casu nostro in quo delegatus videt pot? hē cōsiderationē ad personā sibi notam cui subdelegat q. ad dignitatē. hoc dictū reprobatur Jo. an. p. c. licet. s. e. et c.

¶ Nam licet iurisditio extincta nō possit progari iuxta

ibivis gl.

Petrus de ancha. super sexto decretalium

no. in. c. cū venisset. s. de testibus. tñ suspensa pōt: quia aliud est ius in aliquo: aliud exercitū impediti: vt. l. si forte. s. si. ff. de so lu. z. l. si pluribus. ff. de admini. tut. z. ita reperi in quibusdā suis scriptis. licet non in lectura. in. l. nec ille. ff. de tuto. z. cura. da ab his. z. in hoc dictum Jo. and. z. Archi. est verum. nisi partes ex ptele prorogauerint iurisdictionem istius alterius sic puenit. Nec obstat litis pendētia coram primo qui puenit: quia ta lis pendētia nō reddit scdm iudiciū ipō iure nullū. iuxta not. p. Jnno. in. c. cum. d. de consti. z. Bar. in. l. i. de sepul. viō. Bar. alibi tangit an talis iurisditio sine exercitio possit alteri deman dari. vt not. de rescript. pastoralis. in glo. habet ergo quam not. Quarto not. q. si ille qui negocium occupauit non possit vel nolit procedere: qd possunt alij puenit iurisdictionem reassume re. Ex quo pte q. puenit nō extingit sed suspendit eorū iurisditio nes. z. hoc intelligit glo. verū nisi impeditus subdelegaret quia subdelegatus puenit esset preferendus college pueni to. fatec tamen in nouella q. si collega pueniat talem subdele gati in processu ipse prosequetur: vt sicut ipse subdelegas reinte gra reassumit. vt. s. c. q. uis. sic collega hoc casu. Nec est eadem ratio in pcuratore qui per litis cōtest. factus est dñs instantie. ideo substitutus eius pferitur alteri pcuratori puenit: vt. j. de pcur. si duo. ver. dum tamē. z. remittit ad not. per eum. de ap. cū cām. sup. glo. pe. Ego vltimo addo. quid iuris si pariter oc cuparet subdelegat puenit: z. collega puenit? forte subdelega tus esset preferendus ex prerogatiua pcurantis cuius vice fungitur: sic illius puenit sibi pōt. ff. de offi. eius cui mā. est iurisd. l. j. s. qui mandati. Nam etiā in simili substituitur in portio ne deficiente excludit cōiunctum: vt. l. pe. ff. de testamētis. z. hoc tangit. d. Fed. dñl. c. xxiij. Vbi etiam mouet dubiū an collega possit reassumere executionē sentētie late per collegā qui pueni nit eum impeditū cognoscere de exceptionibus que post sentē tiam opponi possunt. sentit q. sic ibi videas. Quinto not. q. pluribus delegatis insoludū perpetuatio quo ad vñū perpetua ta intelligitur quo ad oēs. z. intellige quo ad reliquos vt proce dant in casibus hic exceptis: nō autem dñ procedit ille pcuran pans: z. sic sane intellige hūc tex. z. est simile qd dicim? in ppetua tione pscriptiois vt interrupta pscriptio quo ad vñū ex plu ribus obligatis insoludū videat facta interruptio quo ad alios Similiter perpetuatio vñū ex credito: ibi alij non pdest. l. fi. C. de duo. reis. In separatis aut que non traxerunt origines ab eodem fonte: vt sic ptra plures ex diuersis causis obnoxios: vel cōtravñū ex diuersis obligationib? ligatū si rescriptum ema nauerit an ppetuatio ptra vñū vel sup vna causa perpetuet quo ad alios: alias causas: dicit plene legi? z. no. s. e. c. licz vñdiz. Cōppo. innuit iste text. q. causa plurib? alternativē cōmissa: vnus possit alios puenire: sed ptra hoc opponitur videtur q. prius sunt alij requirendi: vt. l. si fundū sub pditione. s. his vñbis ff. de le. j. z. ad trebel. heredes mei. s. si. So. glo. ij. hic sentit istud pstrarium: z. nō tradit perfectā doctrinam: ideo distingue vt dixi 4 j. de here. vt cōmissi. C. p. p. z. videtur q. disincta posita in ter personas debet accipi p cōiuncta: vt. l. cū quidam. C. de ver. sign. z. si ita est videt q. in casu huius. c. vnus sine altero pcedere nō possit: sicut si copulare fuisset facta cōmissio: vt. d. c. prudētia. Sol. doc. nō tangunt. Sed materia est pulchra: z. eaderet hic di stinctio quam ponit Cy. in. d. l. cū quidā. Nam quādoq. disin cta stat ppte in sui natura quādo. s. ponit inter psonas grauas tas: vt. l. si ex toto. de le. j. z. ita in casu nostro. nā iudicare est on? vt. c. pastoralis. s. eo. z. l. munerum. s. iudicādi. ff. de mune. z. ho. Quādoq. ponit inter personas honoratas tūc regulariter ac cipitur p cōiuncta: vt. d. l. cū quidā. salit vbi ponere inter per sonas inter quas cadit affectio ordinata: q. tūc stat ppte: vt. l. cū pater. ff. de leg. ij. vel nisi aliud pstatet de mente disponētis vt l. titio aut sepo. de leg. j. Et hec de disincta simpliciter est dictio aut est etiā disincta duplex: vt dictio seu: ista importat amplia tionē de sui natura: vt. l. si quis ita. de aur. z. arg. leg. qd dicit ple nius per Cy. in. d. l. cū quidā. Qui inducit ista ad questionē si deposui libros meos penes fratres. z. dixi hoc depositū volo restitui illi aut illi aut mihi nunquid sufficit restituere vni: an te neat oib? Tu dic q. vñ: q. isti sunt pstituti tāq. pcuratores: vñ sicut in mādato iurisdictionis disincta stat ppte: vt. hic. ita in mādato pcuratoris. ar. l. z. q. ff. de iur. om. iur. z. ff. de dona. l. dona tiones. s. pe. z. ff. mādati creditor. s. duob? Quero ille qui p uenit nō vult vel nō pōt: aut maliciose recusat pcedere. Al? an teq. hoc sibi liqueat pcedit in cā anvaleat pcessus: Jo. and. post Archi. tenet q. sic lz pcedere nō debuerit p hoc Qm. de veritate remittit ad no. p. cū in regula eū qui cert? de reg. iur. in mer. de iu re posset defendi dñi. s. q. pcessus nō teneat postq. iudex igno rabat fundamentū exercitij sue iurisdictionis. s. impotētia vel ma liciā college. Nam de his que gerit dñs sibi liqueat: vt iudici nō facto pcedere. vñ tenet bar. q. si iudex ante factū sibi relationem

citationis nūcij cōdemnavit aliquē tanq. cōtumacē: nō valet cō demnatio licet ille in veritate citaverit: z. citatus ille nō venerit. Ita no. in. l. hoc aut. ff. ex qui. cau. in pos. ca. z. l. multuz. de adi. z. demon. sciens em collegam puenisset ignorans impedimentū procedendo in causa creditū credere nō debet pcessus eius de turevalere. Opinio ergo veritati cōtraria est sequēda: z. non ve ritas. ar. c. cū super. de offi. dele. z. l. quero. ff. de eo qui p. tu. ges. z. quod no. doc. in. c. cum ex officij. de prescrip. in nouel. Qua liter autē dicat de impotentia vel malitia cōstare hic vide in no uel. vbi dicit q. presumit maliciā eo ipso qd nō apparet iusta cau sa quare recuset. ij. q. vij. sicut inquit. c. metropolitanū. item si p cedat lente vel negligenter fm Archi. ij. q. j. si homo. Jdez si is q. inchoavit lōge abest a loco in quo pcessus vlt excoicatio fieri o? poterit em etiaz isto casu collega expedire qd imminet: facit qd no. Jo. an. z. qd ibi dicit. s. eo. si ptra vñū. z. l. sicut dotē. s. si pater ppter. ff. so. ma. z. l. si longius. ff. de iud. C. Quero dñ in fi. c. q. per pcessum vnus vñ perpetua iurisditio quo ad oēs hoc casu quid ergo dices in alio pone delegatus pcessit in cā deinde al? est sibi adiunctus: qui anteq. inciperet pcedere deceffit: vñ decef sit primus similiter anteq. secūdu inciperet. vtrum ergo in p? mo casu solus primus pcedit: vel solus adiunctus in sedo: vñ q. nō per hūc tex. qui in casu huius. c. statuit vnus perpetuationē alteri pdesse. Nec mirum quia iurisdictionē oēs habebāt a prin cipio. i. tempore perpetuationis insoludū. ergo prodest factum vnus alteri: vt. l. fi. C. de duo. reis. Quod secus est in terminis questionis nostre. Nam iurisditio adiuncti que nō erat in rē natura tpe quo pcessit prim? ppetuari nō poterat. de despo. im pub. ad dissolundū: et in adiuncto qd sibi nō pōt perpetuatio per alij prius facta videt ista opinio vera. Sed si iste adiunct? p moritur reintegra. an postq. prim? inceperat psequi poterat dñ cit in nouella q. si nūci in duob? casibus qñ rescriptū adiuncti si bi fuerat pstatū vel aliter intimatū. Nam talis intimatio vel p sentatio affectit ipius iurisdictionē ne deinceps possit solus pce dere sicut in simili. j. de cōces. pben. si capitulo suaderet tñ equi tas q. omni casu perpetuatio vnus sufficeret tñ adiuncto q. sibi inchoatū: quia sit adiunctio sup iam perpetuato: vt hic per eum plenius in nouella. vbi circa duos adiunctos vñ si discordat ab isto de loco cognitionis hic videas. C. Quero tertio post gl. fi. vñ per actū minus legitimū perpetuet iurisditio: z. exempli ficat in ea: z. post multa tenet q. nō. idē in nouella vbi remittit ad Archi. ij. q. vñ ita vbi satis de hoc. nā ad perpetuandā iurisdictionē citatio debet esse legitima. z. etiā perēptoria fm quos dam. Sed hoc nō placet Qm. nec Archi. de quo post Jo. an. s. de so. cōpe. proposuisti. C. Quero post Zap. si ille qui puenit excoicauit: deinde fuit impeditus: z. sic ad collegam fuit iurisditio denolura: vel ad subdelegatū. vñ subdelegatus vel collega poterit talē absolue. Tenet in vtroq. casu q. sic. ar. c. pastoralis de offi. ordi. z. c. is qui. de reg. iur. Aduertendū tamen quia sub delegato possit subdelegans inhēbere talem absolutionē: quod nō possit college. in primo casu quia collega recipit ptem pce dendī a iure: subdelegatus ab homine. ista ergo potest limitate transferri. s. c. si delegatus. cum si. secus autem vbi ius transfert in parē in quē par non hz imperium. s. de ele. innotuit. Que rit Zap. si in casu huius. c. inciperet oēs pcedere. vñ postea ex eis alio nō requisito vel nō impedito vult pcedere. Tenet q. nō poterit. Nam sicut vno occupante alij nō procedūt: ita oibus oc cupantibus preclusa est via vñ ne solus amodo sine alijs profes quatur. alleg. not. in Spe. de snia. s. sup. ver. quid si duo. Nam in duobus ordinarijs habet locū preoccupatio: vt. l. j. ff. de offi. cō. et tamen si ambo inceperunt debent ambo diffinire. facit qd no. de appel. cūz appellationibus. in glo. dubitat. in fi. z. dicit q. hoc tenet Jo. an. hic super verbo vno eorum.

1 Gratia iam facta nō finitur morte cōcedentis.

2 Accessorij recipit perpetuatē a suo principali.

Super gratia. mo pbatur p regulam. secūdo per euitationē absurditatis. do. Bar. allegat hūc tex. ad questionē d factio iudex cōmisit cuidā exco cutionē sentētie vt poneret aliquē in possessione. quē introduxit post finitū officij: dixit Bar. q. potuit q. talis erat accessoria ad sentētiā: que nō expirat morte iudicis. Nec per finē officij vt. l. gesta. C. de reg. iur. z. hoc ipse no. in. l. fundi vñditor. ff. de acq ren. pos. per hoc. c. in quo. C. p. primo no. q. gratia iaz facta nō finitur morte cōcedentis. Secus in faciendū dicit glo. ij. idē Jo. mo. z. Archi. facilius em impeditur faciendū q. iam factū. Quādo aut dicatur facta vel faciēda colligit ex. c. si cui. in fi. de preben. j. eo. li. C. p. scdo no. q. accessorij recipit perpetuatē a suo principali. Similiter peremptionē: p. rogationē: vt. l. eos. C. de vsur. z. l. lecta. s. sed cūz fortis. ff. si cer. pe. z. vide per Dy. in regula iuris accessorij. vbi allegat hoc. c. z. qd dicitur hic de ac cessorio

Accesso rius. Adde bar. in. l. si. j. no. C. per q. pso. no bis acquir. Car. in cle. ij. de pben. bar. in. l. le cta. ff. si cer. pe. in. l. pe tēs. e. tit. in l. q. p man? de iur. codi.

cessorio. Idē dicas in cōnexis. ut ppetuatio sup vno inducat ppetuatiōē in alijs. ut dicit. s. c. p. in. v. no. 2. facit quod no. In no. de reser. pastoralis. Querit Arch. hoc. c. loquit in execu toribus gratiarū sedis apo. quid in executore gratie legati. dicit qd idē qd eadē est rō. ergo 2c. s. de p. trāslato. Nā licet lega tus sit aliud a sede apo. ut. s. de sen. excō. ea noscitur. in fi. 2. non in telligat emanare a sede apo. quod emanat ab ei⁹ legato. ut not. Inno. 2. Host. de fil. p. by. dilectus. tñ quo ad id quod dictū est idē ius est in legato 2i quolibet ordinario. ut dicit. s. e. post bar.

1 Mortuo vel suspēso ad quē debebat appellari appella bitur ad primum illius.

2 Excommunicatus equiparatur mortuo.

3 Excommunicatio vtrum reddat sententiam nullam.

Siscui. Ponit dictū cui⁹ cām inserit ibi: ne ab solutiōē. Querit. qd ad illū qd subdele gat non in totū debet appellari. sed si in totū. ut in glo. iij. 2. rō qd rēctio iuris in parte indiuidui operat retentionē iuris in toto. sicut dicit Inno. in iurisdic. Nā ille qui vitur in parte retinet totā. ut not. in. c. dilectus. de capel. mon. Nā ita in acquisitione partis. quod declarā ut no. Barto. in. l. si prius ff. de aqua plu. arc. 2. s. de p. scrip. auditis. 2. hec cōsideratio de subdelegatione in totū vel in parte bz locum in delegato pape subdelegante. In ordinario vero delegatū fecit. qd si in totū de legat reuocare pōt. ut. l. iudiciū soluit. ff. de iud. Nā non pōt a se iurisdic. abdicare. delegatus sic qd nil bz p. p. ut. l. i. s. qui mandatū. ff. de offi. eius cui mā. est iurisd. 2. ista sit rō quare or dinarius trāstret reuocabilitē. delegatus nō. C. 2. Secūdo no ta qd mortuo vel suspēso ad quē debebat appellari appellabit ad primum illius. Nā cū appellationes debent fieri gradatiz ut no. in. c. dilecti. de app. deficiente gradu proximo deuenit ad sequentē. Simile in successione. ut in defectū primi gradus pro ximior admittat. ut in aut. post fratres. C. de legi. here. 2. lex ali bi in defectū iudicis qd debebat adiri alios gradatim substituit ne iustitia deficiat. ut perfectus. C. de anna. p. scri. Aduerte ta men qd dubito an quod hic dicit habeat locū in alijs qd in papa puta a plebano debebat appellari ad epm qd est excomunicat⁹ vel mortuus. vtrū appellabit ad archiep̄m videt qd sic qd rō po sita hic in fine. c. adaptat ad hoc. c. s. i. credo in casu mort⁹ ep̄i: qd in appellationib⁹ 2. alijs iurisdic. b⁹ succedit capitul⁹. et sic cessat rō expectadi successorē. ut de maio. 2. obe. c. 2. olim. Sz non ita in causis ep̄o delegatis a papa. etiā sub noie dignitatis in quibus caplm nō succedit ut credo. arg. hui⁹. c. 2. eo qd nō de foro cōpe. verū in nouel. 2. de hereti. ad abolendā. in fi. 2. sic rema net rō de qua hic. s. expectadi successorē. In casu vero excomu nicationis ep̄i qd debeat in cā suspēderi. non aut ad archiep̄m deuol uat ius quod cōpeteret ep̄o in appellado ipm. videt tex. s. eo. li bro de sup. neg. pla. c. i. loquit tñ ibi de iurisdic. ep̄o cōpeten te nō cōpetitura. Sicut est appellatio interponēda in qua nul lum ius poterit p. tendere ante ipsam interpositā. arg. opt. de of.

2 ord. romana. s. qui in causis. C. 2. Tertio no. qd hic comparatur mors 2. excomunicatio. Nā excomunicatus fingit ciuilitē mortuus. r. q. iij. s. euidenter. Sicut ergo mors naturalis delegatis nō im pediat processum delegati qui ante mortē ceperat vti iurisdic. de vt. s. eo. grati. 2. c. l. 3. ita nec d. delegatis excomunicatio impedire p cessum sui delegati. licet excomunicatio ep̄i impediat pcessum vica rij. Rōnem differentie collige ex no. s. eo. lib. de offi. vica. c. i. in quarta glo. Quarto no. qd ppter verisimile p. iudicium ex di latione proueniens ad alius qd de iure debuisset adiri. que rō adaptat etiā ad absentia subdelegatis. ut ppter absentia eius possit appellari ad papā. sicut hic dicit in casu mortis 2. excomu nicationis. quod esset verū qd esset notabilis distantia. sicut dictū est in casu simili de pcessu college. s. c. si vñ. si vero mo dica sit distantia est appellandū ad eū qui cām subdelegauit. 2. p batur hec distinctio de longo spacio vel propinquo in. l. si lon gius. ff. de iud. vbi longior occupatio iudicis est cā subrogandi alii. 2. si ppter absentia filij vel alia iustas cāmvolentis experiri patris assensus adhiberi nō pōt p. mitti filio sine ei⁹ assensu age re. ut ibi p. 2. Quinto no. qd tex. loquit de appellatiōe inter ponenda tpe imminentis impedimēti. Si igit post cū submotū esset appellandū secus esset dicendū in princ. gl. magne qd rit si sit dubiū de assumptione. dic vt in ea. quā nota qd admittat ap pellatio alternatiua 2. qd non. de qua questione vide plenius in regula in alternatiuis. in mercu. Quod collige argumentū qd impedimentū occurrens in personā iudicis ad quē d. appellari non excusat partē quominus appellet. quod si nō faceret curre ret sibi tps vt credo. nō ob. quod no. in. c. ex rōne. de appel. quia loquit in prosecutione appellationis iam interposite. que cum debeat prosequi corā iudice si nō sit ei⁹ copia nō est quid impu tetur appellanti. ideo sibi nō currit tps. ut ibi. 2. in aut. c. i. q. C. d tempo. ap. sed ab appellatiōe interponēda infra tps iuris. ideo

non excusat iudicis impedimentū. qd pōt extra iudiciū appella ri coram honestis psonis. ut in. c. si iustus. de app. ideo est qd si bi imputetur si non nitit summa ope in eo qd sibi incūbit. ut ibi 2. l. si. s. illud. de tempo. app. 2. l. de p. p. s. si quis ipi p. p. r. de ope. no. nun. C. 2. Querit Zap. tex. loquit de excomunicatiōe superueniente post delegationē. vtrū ergo talis excomunicatio red deret sniam eius nullam. Soluit qd nisi esset excomunicatus publi ce valet eius snia. s. de reg. iur. ad probandū dūmodo nō ferat sniam excomunicatiōis qd illa non valeret. ut no. xxiiij. q. i. in sum ma. si aut esset excomunicatus tpe date rescripti etiā nō publice. pu tat ipse qd snia nō teneret. ut in. c. i. s. de rescri. eo. li. quod tñ loq tur de impetratē excomunicato non de iudice impetrato. dic vt ibi

1 Jurisdic. arbitroz circa que versatur.

2 Index recusatus quare nō recognoscit de articulo recusatiōis.

Ad arbitros fm formā iurisele

ctos in duob⁹ casib⁹ deuenit. p. i

no cū iudex delegat⁹ pape vel ordinari⁹ recusat. ut i. c.

cū spali. de app. 2. c. suspensionis. s. eo. ti. 2. deuenit ad istos arbi

tros in casu. c. pastoralis. 2. c. cū contingat. s. de rescri. et de his

loquit hic in ver. vel quicūq. Jo. an. post Arch. hic tangit qd b

nomen arbitri accipitur multis modis. ut hic per eum videas.

1 C. 2. Secūdo no. circa que versat iurisdic. istoz arbitroz 2. versa

cur enim circa oia que emergunt in dicto articulo. suspitiōis in

contumacia puniēda testibus cōpellendis 2. alijs que contin

gunt cām ipsam. arg. s. c. p. terea. 2. l. ad legatū. 2. l. ad rē mobi

lem. de procu. Que sit rō quare ipse iudex recusatus nō cogno

scit de isto articulo 2. recusationis. dicit Arch. qd esset in sua po

testate an recusare vel non. Sed certe eadem rō in quacūq. ex

ceptione declinatoria fori. de qua tñ iudex cuius iurisdic. re

cusat cognoscit. ut. l. si qd ex aliena. ff. de iudi. melior est ergo rō

qd cū suspitiō p. cernat psonā 2. nō iurisdic. forisitan prouoca

tus obesse. ut. s. eo. suspensionis. 2. vide quod no. Bar. in. l. qd cō

sulebat. ff. de re iud. C. 2. p. 2. videt qd nō appellet a snia arbi

troz. ut. l. i. ff. de arb. S. p. in glo. si. que soluit qd aliud in arbi

tris ex conuentione electis. aliud in electis ex necessitate iuris.

ut hic. magis enim subueniendū est positus in necessitate qd ge

rentibus voluntarie actū. ut in iuribus alle. in glo. 2. mult alijs

in nouel. Et hoc etiā vltra doc. infero qd si p statum partes co

gunt cōpromittere in arbitros. isti arbitri necessario electi ac

cedunt ad naturā iudicis. 2. ex eo qd snia orit actio in factum: 2. bz

executionē paratā 2. cōmittit enictio sicut p sniam iudicis. 2. hoc

no. Bar. 2. post eū Bal. in. l. cū spali. C. de iud. 2. ibi dicit qd cen

sentur iudices delegati qd eoq iurisdic. non coheret solo. ideo

est censenda delegata etiā si cōmissa esset vniuersitas causarum

certi generis. sicut in inquisitoribus heretice prauitatis. ut di

cam in. c. i. de offi. leg. circa illa que in arbitris electis cū iudi

ces diuersarū literarū in deferendo sibi inuicem discordant. nū

bidico qd plene Abbas in p. calle. c. pastoralis. 2. c. cū contin

gat. hoc tangit Archi.

1 Papa qūq. mādāt prouideri certe p. sone. qūq. incerte.

2 Industria persone electa qualiter cognoscitur.

Due sunt ptes qd p se patet. ut in textu.

1 Siscui. Querit. qd qūq. papa mādāt prouideri

certe p. sone. qūq. incerte. de offi. hui⁹ p. uisoz vtrū tenea

tur legitimas exceptiones admittere 2. seruare iurisdic. dicit

2 ut plene leg. 2. no. i. c. fi. de p. sum. 2. de. s. de of. dele. C. 2. Secūdo col

lige qūo cognoscatur vtrū cōmissiōe alicui⁹ negocij sit electa in

dustria p. sone vel nō. nā qū oia sunt exp. ita qd nō h. respectus

nisi ad ip̄s scem nō v. electa industria. Sed si vltra scem alia era

Arbitroz

Adde qd se

q debent or

dinem iudi

cioz. l. j. 2

ibi Bar. et

doc. ff. de ar

bi. secus in

arbitratore

Bal. in. l. fi

na. iij. q. C.

de contrah.

emp. Bar.

2 Alex. ibi

dem Inno.

in. c. quinta

uallis. circa

medium. de

iureiurādo.

Spe. in tit.

de libel. cō

ce. s. restat

videre. ver.

sed nūquid

no. q. q. non pot. esse pseruator. sui pseruatoris. ista em ptas r reciprocā iurisditio pvnus tueat aliā est suspecta iuri inib casu nō ita in iudicibus delegatis. dicit glos. ff. in testib. vtrū possit illū in testē pducere q. vult me pducere in cā sua. dicit q. sic etiam in cā cōnexa. vt plures legatarij in cā testamēti. vicissim em vnū pro reliquo testis esse pot. vt. l. q. testamēto. ff. de testa. z. l. dicta. tibus. C. eo. ti. z. quod ibi p. l. y. Similiter duo tutores eiusdē pupilli pnt inuicē vnū pro alio fideiubere: z. plures accusati vel inq. siti. vel inuēti cū armis. pphibitis vt relaxentur similiter fideiubere poterūt. vt no. Bar. in. l. roman. acolus. ff. de tuto. z. cur. da. ab his. Quarto no. in ver. nec aliq. q. text. iste loquit de pseruatorib. deputatis laicis. quod demonstrat exceptio de re gibus z. reginis. Hā exceptio declarat regulas de qua materia loquit. vt. l. si. q. cui dulcia. ff. de vi. z. oleo leg. Istis aut pphibent deputari pseruatores epi z. alij de qbus in ter. si pstant sub iurisdicione dñi vel districtu ipsoz dñoz. Ex quo colligit Joā. an. arg. q. p. uilegiū z. imunitas districtualib. certi loci pcessat facta inter diuersos dños in fauorē eorūdem districtualiz pro sunt z. respiciūt etiā clericos pdictoz loco. Hā fm euz probat iste tex. q. clerici z. plati sunt de districtu dñoz tpaliū quoz est territoriu. Ad idē. s. vt lit. nō pte. accedens. Hā et certis casib. clerici pnt distringi p dños tpales loci vbi resident. xxiij. q. p. ia principes. z. s. de elec. vbi periculū. satis est ergo istud ad hoc vt dicant eoz districtuales siue puinciales. ad hoc alle. not. p. ipm s. de foro cōp. dilecti. sup. verbo anglicis. Zap. etiā vltra dicit q. religiosi alicuius monasterij sunt ciues i. illi loci vbi monaste riu est sitū etiā si nō sint inde oriūdi. vñ si statutū in pena homi cidij facit differentiā inter ciuē z. forensem. vt perusij religiosus monasterij certi loci etiā alibi natus pro ciue reputabit quo ad penā imponendā suo interfectori. Alie. Zap. de psec. dist. iij. ro gatiōes ibi ope relaxant. quod magis plebs vniuersa pueniat ego addo tūq. p monachationē nō definit q. s. ciuis siue ciuita tis. vt. l. ordi. c. si. ff. ad muni. p monachationē em nō pdit q. s. iura ciuilia. l. deo nobis. C. de epi. z. cler. z. ille q. monachā dicit ascedere ad maiorē statū. in aut. de mo. s. p digniorē supuenien tem p. ma ciuitas nō tollit. ff. de sena. l. si. z. nō solū monacha tio nō aufert ciuitatē originis. s. etiā alibi natus efficiū nouus ciuis alteri loci p monachationē sicut p adoptionē. vt. l. j. ff. ad muni. durat tū talis ciuitas donec ibi manet z. inde se ad aliud monasteriū trāsferēs p. imā pdit z. nouā querit. vt no. Bar. i. d. l. j. vbi dicit q. capitula eccliarū pnt esse ciues. z. ad ipsa adaptā tur statuta q. de ciuilib. loquunt q. sunt plone representate. vt. l. mor. tuo. ff. de fidei. s. Ad dicit ipse in forense adepro prelaturā in aliena ciuitate vt ibi censet effectus ciuis sicut pposit i. ali quo loco ad exercendā militiā efficiū ciuis illi loci. l. muncipes. s. si. ff. ad muni. facit quod no. s. de referi. statutus. s. et. vero. in glo. olim dicebamus ad fi. z. quod ibi dicit. C. vito no. q. ista tria ponunt vt diuersa. dñum: iurisditio: district: de quo vi de glo. opt. in cle. ne ro mani. de elec. z. dixi in d. s. cū vero deno tant aut ista iurisdicione ordinariā sup alios z. in certo loco ra tio nō adaptat ad pseruatores. z. sub ista pphibitōe nō veniunt. ideo de eis emanauit spālis pūfio in ver. nullusq. s. dices cū habeat iurisdicione gñaliter s. oēs inferentes iniurias manife stas. ergo vt eoz pūfio iurisditio ordinariā. cū? s. iij. no. s. eo. c. j. Hā cōmissio vniuersalis causarū censendā videt cōmissio iurisditiois ordinariā. vt. l. j. ff. q. z. a qbus appel. z. quod no. Jnn. de foraneo officiali epi. in. c. romana. j. de foro cōpe. Sol. dicit q. quicq. sit cōmissio causarū sub cōmemoratiōe territorij. puta cō mittunt oēs cāe hōim certi castri: z. iste redactus est ad instar or dina. Quicq. cōmittunt oēs cāe certarū psonarū. puta q. xxi. pos sunt inter Titū z. Seiu. z. illa cōmissio gñalis quo ad cās nō re presentat iurisd. ord. q. solū territorij hoc facit. arg. l. si. C. vbi et apud quos. de quo p. Sui. de cu. in. l. a iudice. C. de iudi. z. quod no. Bar. z. Ja. bu. in. l. precipim. C. de app. dixi in. c. qm abbas s. co. C. Serto no. in. s. pseruatores q. isti cōseruatores sunt similes iudicib. delegatis a papa in ventilatiōe cause in qbus dam locis. z. in multis alijs. excepto q. nō pnt committere vices suas nisi vt hic in textu. alias differētiā ponit gl. fi. vltra quas i. nouel. addit aliā q. cōseruatores danē ad futuras p. trouerhas s. nō iudices delegati. vt ipse no. in. c. audita. in prin. de re. spol. quod Zap. intelligit verū si ille future p. trouerhe oriant sup re bus possessoris tpe date cōseruatorie. sup reb. vero nouit acq. sitis pseruatores non pnt prātē: q. tales litere sunt odiose. ideo restringende fm em. vt in regula odia. ad hoc. s. de referi. c. si. z. quod no. Arch. x. q. j. puenit. z. Cō post. de referi. ad hoc. et de priuile. cū capella. z. quod dixi in cle. literas. de referi. C. S. e. primo no. in ver. sed nec tūc q. simplex z. indeterminata p. cipis pmissio o. limitari z. reduci ad intellectus iuris cōis. vt ad loca z. psonas pphibitas de iure cōi se. talis pmissio nō. extēdat. ad s. ff. de mu. z. ho. gradatim. s. z. si lege. z. l. habeat. C. de sac. san. ecc.

filr arbitriū dī sponēdi in habili pcessum intelligit q. cū iuris so lennitate pagat. vt. l. si. qm. C. de inof. test. vide tū quod ptra hoc no. Bar. in. l. j. s. itē nūciatio. ff. de oper. no. nun. C. T. Octauo no. in ver. vt autē. spālem penā proditā s. istos cōseruatores ex cedentes terminos sue iurisditiois. Similiter s. partē hoc p curantē. p hanc tū spāles penā nō pnto recessus a pena a iure im ponēda iudicib. pperā pcedētib. z. male iudicātib. de qua. j. c. de sen. z. re iud. c. j. Hā iudex q. fert sniam nullā si ex s. altera ps ledat tenet ad interessē. qd psequor vt no. Bar. in. l. si iudex. ff. de var. z. extraor. cog. z. dicit in. d. c. j. Ad pdicta facit. l. j. s. dire rit aliq. s. de publi. z. l. quot. ff. de act. z. ob. C. Hono no. q. quo ad non cepta offm cōseruatorz expirat morte. z. in hoc sunt simi les iudicib. delegatis. vt. c. relati. s. e. cepta. ergo negocia sunt alteri nature q. alia nō incepta. Simile in. l. is q. re. ff. de pub. iud. z. qd dī hic est verū qm ista pseruatoria nō pnt tps limitatū s. vbi pnt vtrū quo ad cepta duret iurisditio post tps pseruz vt q. sic eparado morte z. finē termini limitatū. Hā p talē finē dī iurisditio mori. Sicut z. istā iurisditio. vt. l. cū ista mortua. ff. iud. sol. Itē terminū iuris de quo hic durat quo ad cepta etiam post terminū. vt hic p. s. ergo idē i termino hois. s. iij. putat Jo annes an. qd talis clausula tps limitati pponit finē iurisditio ni. iuxta no. s. c. de causis. in. j. q. z. si dicerem? s. iij. sequeretur q. etiā post scdm qnquēniū posset remanere pseruator. s. vbar z. mē tē scribētis fm em. s. s. e. i. de cōfessionē facit. l. meminisse. ff. de off. p. cō. z. leg. vbi etiā post tps finitum durat iurisditio si nō venit successor. Itē administratio siue gestio tpe limitato cōcessa du rat etiā post tps in cōnexis z. cōtignis tpe pcedēti. vt. l. tutores. ff. de admi. tu. z. l. qd ergo. s. iudicis. ff. de dno iud. tur. z. l. tutor post pubertatē. C. arb. tu. ecce ergo plura iura q. dispositio tem pore limitata. vt tutela protēdit in lōg. tps quo ad cepta pri? Hā s. nō ob. teneo cū Jo. an. z. r. hideo ad has leges. loquunt emz in casu quo post tps finitū nullus successor deprehendit nisi de tur ab hoie. z. est rō ne deserat publica vtilitas vel pupillorū. iō tutores dati tpe limitato debēt i administratiōe pseruare vsq. ad trāslationē. h. aut successor est in quē administratio trāsferat vt. C. vt cause post pub. adfit tu. in. l. j. z. ff. de admi. tu. l. ita autē. s. p. e. z. si. s. iij. in pseruatorib. z. iudicib. delegatis datis ad tps ipso iure succedit delegas in pcessu. z. res d. facili reuertit ad na turā suā. Ad hoc. l. cū nō eo die. C. qm. puo. nō est ne. z. clem. si ap pellationē. de ap. in q. b. p. z. q. nō inspicit an cā fuerit incepta. j. tps iurisditiois. s. an. j. illud tps fuerit terminata. C. Quero dī. s. offm q. expirat pseruatoris offm obitu omitteris. s. po ne q. ad pseruationē antiq. priuilegiū dat? est cōseruator. vtrum isti offm expirabit morte pape. Arch. q. nō p hoc. c. in prin. con functo isto. s. ex quib. p. z. q. loquit cū dat pseruator sup nouis iniurijs. nō cū dat in casu pdicto in quo cōseruatoria venit ac cessorie ad priuilegiū iā pcessus. Si ergo priuilegiū nō expirat morte pape. ergo nec pseruatoris offm. ar. opt. s. e. si sup gra. s. riu tenet glo. q. incipit quasi dicat. Ad corrobora. Jnn. z. respō det ad s. iij. z. dicit idē tenere Jo. mo. vt in ea videas.

De officio legati.

Rubrica

1. Officium prelati in quo consistat.
2. Prelati participant de quiete subditorum.
3. Cardinales letantur honoris prerogatiua.

Officij. Hā offm plati in quo pstat. nā dī tenet ex debito. xliij. dist. c. j. Hā negligētia prela ti maxime circa correctionē subditorū est maxima culpa. z. vt tacite p. sentire. lxxxiij. di. error. z. lxxxiij dist. facientis inuigilare ergo dī vt hic. z. ponit in pro valde. s. cut in. l. gallus. s. ille casus. ff. de lib. z. posthu. vbi plene p. Bar to. de ista dictione in. z. in Spe. de dispu. z. alle. s. post bec. dī er go remouere scandalū quod semp est vitandū dñmodo fm Hā stie. deus p id nō offendat. als dicit text. vtilius scandalū nasci pmittere q. veritas relinquit. s. de renun. nisi cū pridē. s. p. gra. ni. z. de reg. iu. qui scādalizauerit. z. p. Host. in summa de renun. 2. s. p. e. ver. est aut scandalū. C. T. Secūdo no. q. prelati picipant de quiete subditorz. Ad dīo ergo sensu in eoz labozib. nō quiete scunt in aut. vt iud. sine quoquo suffr. in prin. z. hoc est quod dī cit. l. quod congruit bono p. sidi curare vt quieta p. uincia sit quā regit qd nō difficile obtinebit si sollicitē agat. vt. l. cōgruit ff. de offi. p. s. i. interest etiā superioris subditos habere locuple tes. z. ne q. s. re sua male vtatur. ideo dat curatōrē prodigo. vt. s. de consue. ex parte. z. in sti. de his qui sunt sui vel alie. iur. in prin. facit. l. cū rō. s. si plures. ff. de bo. dā. C. T. Tertio no. q. cardina les letant prerogatiua honoris. z. cōsistit in multis de quib. s. in nouel. ecōtrario aut ista prerogatiua hz multiplex on? annexū vñ Ber. ad senonē. epm sic scribit. meditatib. honores blandiū

Conservator. Ad de an pseruator possit subdelegat offm suum. Spec. in ti tu. de iu. de leg. s. si. vñ. ite q. nō est C. Conservatores. Ad de q. eorum officium cō sistit in me ro imperio. ita tenet Jn no. in. c. sta tuimus. in gl. in ver. ad alia. de off. deleg. z. ibi Bald. vide plene p. do. Guido. pa pe ibidem

Leteturum. ¶ Ho. phibitū. legato plures reservatiōes fa-
cere in eadē ecclia cathedrali vel collegiata
In nō collegiata igit̃ videt̃ q̃ possit si nō impediāt ex capite. s̃
quo in ver. nec etiā. ¶ Scdo nō. q̃ p̃ia. s̃ scda phibitio hui⁹. s̃.
bz locū qñ pendet reservatio semel facta. ex tali nāq̃ pendentia
dī grauari ecclēsia vel platus sicut grauāt q̃s ex snia sub conditio-
ne lata. statim em̃. i. añ additiōis cuētū grauari dī. of. j. r. dies
a die late snie appellare tenet̃. vt. s̃. de ap. p̃terea. paria em̃ sunt
nocere vel habere potentia nocēdi. vt. q. p̃isanis. de res. spo. z. l.
labeo. de sta. lib. ¶ Circa istā pendentia q̃ro p̃io post Jo. and. et
Arch. si post factā collationē moueat̃ q̃stio sup dicto b̃ficio an
dicat̃ p̃dere adhuc reservatio? dicūt q̃ sic. qz facit iudiciū p̃e-
der ex futuro. de frigi. z. malef. fraternitatis. facit cle. si duobus
s̃. si vero. vt li. pen. z. quod nō. Jo. an. s̃. de rescri. capitulū. super
glo. fi. ¶ Querit̃ glos. q̃ incipit ille igit̃ nunq̃d illa sublata pōt
nouā reservatiōē facere. dicit q̃ sic. s̃z tūc q̃ro vtrū faciēdo se-
cundā teneat̃ facere mentionē de p̃ima. arg. q̃ sic. c. mandatum
cū. c. seq. s̃. de rescrip. ¶ Itā si papa seruat̃ hoc vt ibi. ergo ipsius
legatus. s̃. de rescri. sup literis. z. dicit̃ Jo. an. hoc vērū in vaca-

1 **Dignitas maior post episcopum in ecclesia cathedrali est**
privilegiata.

2 **Legatus non potest committere alteri receptionem resignatio**
nis beneficiorum.

Elberatione

 i qd duplici spē. scdo decretū. ibi decernētes. secun-
da facit qtuor. pmo ponit phibitionē. scdo ei? cām
ibi cū p b. tertio decernit. ibi: nos em. qto. progar
ibi volētes. ¶ Mo. qd de ecclis h expss i ter. legat? nō pōt se i
tromittere. nec aliqd ordiare. rāgit circa b. 3o. an. i. nouel. vtrus
h sit verū vbi ipaz. pūisio eēt deuoluta ad se. ap. ¶ 3o. q. tūc pos
set sicut possz alia deuoluta sferre. vt no. 3. eo. c. j. lap. dic q l5 b
dctm sit nouū tū ē verū sentire dñm. s. q legat? sic de ecclia col-
legiata nō p̄t puldere pncipalit. vt i b. c. ita nō possit cū ē deuoluta
ad papā. q? hui? c. p̄hibitio durat i ea. q. l. ē collegiata. ¶ Illd au
tē certū ē q i deuolutū ad alios inferiores a papa durat nō hui? p
hibitionis. z p oīs p̄hibitio. fa. de. si de bñificio. de p̄bē. fm eum.
Ego tā leui argumēto suo i deuolutū ad papā nō recederē ab opi.
arch. z 3o. an. ¶ Aā z maiorā pōt. vt no. 3. e. c. j. ¶ T Scdo no. q
maior dignitas p̄t epy i ecclia cathedrali ē p̄ilegiata in h q? le
gat? nō p̄t ipā dispōnere. z cū multiplex fit maioritas. vt i gl. iij.
itellige d maioritate platiōis. vt i ea p̄z. Sup q 3o. an. i. nouel
la mouet dubiū vtrū dz itelligi d maioritate q sit i actu. an letiaz
d illa q sit tūc i bitu sz casu possit ēt i actū deduci. ponit exēplū
i ecclia Taurini vbi p̄positura est maior dignitas in ecclia post
epm q maiorā exerceat. Sz arch. d icta ecclia se. vac. gerit vices
epi quo tpe est. s. p̄positū z alios. q q cēfend? eritq maior i digni
tate. ¶ 3o q p̄posit? qz tal? gestio arch. puenit p casū aduēticiū q
curari nō pōz. ff. de in lit. it. l. i. z. l. āpliorē i fi. C. de ap. Aduētici
enim casus ponderāti nō sunt. ff. q z a quib. l. iulianus. cū p̄coz.
hinc est q p talem gestionē Arch. nō vacaret eius dignitas ar
chidiaconalis. censet em vicarius vel administrator. tpalis ecc
lesie vacantis que tpalis administratio non est attendenda. vt
p̄z in extrauagā. exccrabilis. z dixi post papā de hac qōne ple
ne in cle. j. de offi. vica. in vlt. q? d bic pleni? in nouel. Circa actū
siue habitū qrit Zap. vtrū iste ter. dz itelligi de ecclia collegia
ta actu z habitu. vel sufficit q sit habitu tm l5 nō actu vt sic lega
tus sferre nō possit. z aduerte qz differt ista qstio a p̄cedēri. ¶ Aā
ibi loquū de habitu tpali qz sede vacante. tm. qstio sō ista loquū
de habitu q possit ēē ppetuus forte p reparationē collegij non
extincti. dicit Zap. q hoc c. dz itelligi etiā de ecclia collegiata
habitu tm. z itelligit h verū. l. q? habit? sufficiat cū d iure cōi cō

Petrus de ancha super sexto decretaliu

petit id de quo agit. ut in hoc. c. r. s. de elec. statuti. Seco si co-
petat p. privilegii. de verb. sig. abbate. r. de p. m. ut privilegia.
oportet enim illud propter quod dat privilegium duret actu
r. habitu. Nam facilius perditur quod competit ex privilegio q. quod
competit de iure cōi. ut in aut. de non alie. s. q. nō verisimile. deci-
sio huius. q. multū pendet ex nō. in si. s. eo. ti. de ele. l. canon. in
nouel. r. c. de multa. de preb. **¶** Tercio nō. q. nō pōt legat. cō-
mittere alteri receptionē resignationis beneficiū r. collationē
ipsoz. quod est verū fm Zap. nisi fieret cōmissio receptiōis: res-
ignationis r. collationis ex cā pmutationis. quo casu non habe-
ret locū ista prohibitio. nec etiā. c. si. j. e. Nam in tali casu valebit
etiā p. legatū facta collatio nō habita mentione beneficii quod
is als obtineret cui ex cā pmutationis beneficiū conferret. rest rō
q. collatio beneficii q. fit ex cā pmutationis nō est proprie libe-
ralitas: sed necessaria in dando: r. cui dando in cle. j. de re. pmu.
Alia collatio est libera saltē in dando. s. de preb. relatū fm euz
vendicat ergo sibi locū iste. s. in alia cōmissione q. ex cā pmuta-
tionis. ut dixi. Quid ergo dices si de facto p. legatus fiat talis
cōmissio r. in manibus illius fiat renunciatio an valebit. Arch.
q. non: q. iste tex. irritat talē concessiōē. cū ergo eius vigore se-
cuta sit renunciatio ergo irrita. ut in tex. Utrū autē p. dat saltem
posset. talis male renunciāns. r. utrū p. nari debeat q. male renū-
ciavit. vide hic p. Arch. r. p. Jo. an. in. c. quod in dubijs. de renū-
cia. **¶** Quero legatus apo. se. vniuit quandā plebē collegiatā
mense cuiusdā cathedralis ecclesie. querit an potuerit. d. Fede.
de facto p. sultus dicit q. non p. hoc. c. quod vti verbo dispone-
re r. ordinare. q. verba cōprehendūt etiā vniōē: nec eoz signifi-
catio restringit ad actū p. ferēdi solūmodo. nā hec verba p. ferre:
ordinare: r. disponere pōnunt hic ut diuersa. arg. c. cū in illis. s.
primo. de preben. r. q. verbū ordinare cōprehendat vniōē. no-
tat Jo. an. in. c. si tibi absentī. in glo. sed nunquid poterit. j. de p.
ben. q. cōprehendat etiā oēm actū circa rem aliquā exercendus
colligit in. c. j. de offi. ord. q. etiā sub verbo disponere cōprehens-
datur vniō. colligit ex. c. sicut viuere. de exco. p. la. plus dicit i
dicto offi. etc. videt q. legatus alterare nō posset collegiū eccle-
sie. puta religiosum locū in collegio vltimū. ut colligit ex. c.
pe. de ecclie. edī. nec etiā inuitis canonicis possit autoritatē pre-
stare plebanis volentibus pmutare suas plebes collegiatas: q.
qui non pōt p. ferre nō pōt autoritatē pmutationi p. stare. quē re-
gula videt colligit ex not. p. Jo. an. de re. pmu. in. c. vno. in glossa
pe. nā r. si ep̄s b. collationē ecclesie collegiate nō posset eā p. fer-
re legatus. ut tenet glo. iij. plus etiā tenet ibi Fede. s. legatus
simplices capellas vniere nō posset si p. eius vniōē auferret ius
conferendi ordinario loci: q. nō pcedit legatō inra aliena: in po-
petuū turbare: licet possit ipsa nō collegiata vacantia conferre.
Nā r. papa vniōē faciēdo nō vult alicui p. iudicare: nec alicui
ius abso. bere. ut ptz in vniōe quā fecit in. c. ij. de relig. do. facit
l. j. s. si q. a p. n. p. r. s. merito. ff. ne qd in loco pu. r. vide ad p.
dicta quod nō. Spe. in ti. de leg. s. nūc tractemus. vers. pe. l. de
hoc dubitet. eo. ti. s. nunc ostendendū. vers. v. r. sic p. sultus do.
Fede. refert hic Zap. succincte q. dicit ita declaratū p. papā Jo.
an. xxiij. **¶** Subdit tñ q. vniō de qua papa declarauit fuit facta
p. legatū durate reservatione. d. pape Jo. de quibus reservationis
p. legatū nō pōt fieri vniō. ut colligit in extraua. benedic. q. inci-
pit dudū felix recordationis Jo. pa. xxiij. **¶** Circa pmutatione
nem etiā de qua dixi. s. dicit Zap. q. legatus etiā de p. sensu colo-
latorz vel eoz ad quos spectat electio vel collatio beneficiū: nō
p. collegiatoz nō possit talia beneficia pmutare q. uis ep̄s hoc
posset. Nā si legatus posset hoc iure suo facere nō requireretur
predictoz p. sensus. ep̄s vero sine talī cōsensu nō posset hoc.
Nā nisi essent patroni laici ad quos spectat p. natio in bñficijs
pmutationis. nā tunc absq. illoz p. sensu saltē tacito: nec p. legat-
ū. nec p. ordinariū valeret pmutatio ipsoz beneficiū. de quo
plenius post eū dicā. j. de re. pmu. c. j. sed hic post euz requiritur
utrū ista. s. p. i. b. emus inquantū prohibet cōcessiōē inquires
re r. in specie. ut in eo ptz. locū b. in cōmissione recepte resigna-
tionis r. collationis ex cā pmutationis faciēde tenet q. nō ha-
bet locū ista prohibitio. nec etiā. c. si. j. e. Nam in tali casu vale-
bit etiā p. legatū facta beneficiū collatio. Nā habita rōne be-
neficii q. aliter obtinet is cui ex cā pmutationis beneficiū cō-
fertur. r. est rō q. collatio beneficii que fit ex cā pmutationis nō
est proprie liberalitas: sed necessaria in dando r. cui dando. ut i
cle. j. de re. pmu. alia collatio est liberalis saltē in cui dando. su-
pra de preb. relatū fm eū r. c. **¶** Ultimo querō post Jo. an. si in
vna ecclesia sunt due dignitates pariter maiores post ep̄m r. ap-
parere nō pōt que sit maior ex eis propter parē r. equalē ptatez
in oibus. utrū poterit legatus alterā: vtrāq. vel neutā conferre
Tenet q. neutā: nā cū vtrāq. sit principalis in vtrāq. debet si-
bi vendicare locū prohibitio de qua hic. ff. de solu. l. si duo ad fi.
sicut nō posset p. ferre alterā de duabus ecclesijs cathedralib.

vnitis. quod esse pōt. xvi. q. xij. tps. qualitas. ut aliā ex collegia-
tis. de relig. do. c. r. ita nec alterā ex istis dignitatibus sic vnitis
in maiestate fm eum.

¶ Collatio beneficii facta als beneficiatō de illo nō habi-
ta mentione an valeat.

Collatio Zap. circa materiā collatiōis
beneficiū ita hic plene distin-
guit post eū clarius ita dicas. **¶** Cuz querit
utrū valeat collatio bñficii facta als bñficiatō d
illo nō habita mētiōe distigūe. Nam aut colla-
tio fit a papa. aut ab ordinario. Prio casu q. a papa: subdisti-
gue: aut p. ferri vel p. ferri mādāt p. prio motu: aut sine. si p. prio mo-
tu. r. tñc aut ille habebat vñū bñficiū vel plura q. simul d. iure po-
terat tenere iuxta nō. s. eo. ti. de refer. gra. r. tñc r. collatio licet d
illis p. mis nō fiat mētiō. ut nō. de p. b. si motu p. prio. r. cle. si ro-
manus. de p. b. Si rō nō poterat illa simul tenere sine dispensa-
tione r. valebit gra sup alio facta motu p. prio: tenebit tñ illa d
mittere habita possessiōe vltimi. ut i cle. si plures. de p. b. aut d
cta bñficia retinebat sine dispensatiōe. et tñc gra sup tali bñficio
nō valebit. Nō ex eo q. fit surrepticia ppter motū p. prio q. ex
cludit vitiū surreptiōis. Sz ex eo q. talis pluralitas iniusta red-
dit eū inhabilē: quā inhabilitatē nō purgat mot. p. prio. r. notat
Jo. an. j. de p. b. si motu p. prio. hoc tñ intellige verū nisi fit ibi ge-
neralis clausula nō obstatū. Seco casu p. prio q. fit collatō
a legatō. r. subdistigūe. Nā aut i collatiōe nulla fuit facta mē-
tio de bñficio q. d. tenebat aut fuit. prio casu aut legat. p. tulit mo-
tu p. prio. aut sine. Si motu p. prio. multi tenet q. valeat. dicit ei
q. mot. p. prio. legatū sicut pape excludit vitiū surreptiōis. ut. d.
c. si motu p. prio. r. hoc firmat b. gl. Jo. mo. Arch. r. Zap. dicit
ei q. ex p. sio mot. p. prio. legatū nihil opat. opi. gl. t. b. d. Jo. d. li.
Jdē fm eū t. zenseli. Step. r. Mathe. i. cle. ij. de offi. ord. i. vbi tā-
gam. ista tñ opi. Jo. an. posito q. fit vera d. intelligi q. ille cui p.
prio motu est facta collatio possidebat iuste. Si vero iniuste vel
etiā iuste cū dispensatione. tunc nisi p. prio renūciat habitis nō
valeret collatio vltimi p. c. ordinarij. s. in conferendis. j. tit. prio-
mo. r. idem si de talibus fuisset facta mentio ut ibidē. Alio vero
casu q. sine motu p. prio legatus contulit certū est q. collatio
est nulla. ut hic. Si vero facta fuit in collatione legatū mētiō de
alio beneficio valet collatio vltimi. quod verū est si possideat in
ste r. sine dispensatione. Si vero iniuste vel cū dispensatiōe opz
q. prius renūciat talibus: nec mentio de talibus habita sine re-
nūciatione redderet collationē validā. ut. d. s. in conferendis.
r. que dicta sunt in collatione legatū idē intelligas in collatiōe
sui delegatū. Tercio casu principali q. si fuit facta collatio a dele-
gato pape. r. tunc aut tali delegato papa fecit gratiā q. confer-
ret. aut fecit gratiā beneficiando: qui tñ aliud beneficiū obtineo-
bat. primo casu aut delegatus p. tulit als habenti beneficiū suffi-
ciens: aut insufficiens. primo casu non valet nisi primo renūciat
scdō sic. ut. j. de preben. is cui. si vero gratia concernebat ipsum
beneficiandū: tunc non valet nisi fuerit facta mentio de benefi-
cio quod tenebat. vel proprius motus pape interuenit. ut. d. c.
si motu p. prio. Quarto r. vltimo casu q. ab ordinario fuit fa-
cta collatio. r. valet etiā non facta mentione beneficii quod tene-
bat ille cui contulit. ut. d. cle. ij. r. hoc verū q. tenebat iuste et de
iure cōi. Si vero iniuste vel iuste. sed erat pluralis cū dispensa-
tione. tunc nisi prius illis renūciat non valeret etiā collatio or-
dinarij tali facta. ut. d. s. in conferendis. r. hoc est eius distinctio
in effectu breuius r. clarius recitata.

De officio ordinarij

Rubrica.

- 1 **¶** Archiepiscopus constitutionem foraneorum officialium
in diocesis suffraganeorum prohibet.
- 2 Jurisditio cōpetens habitu non actu non pōt alteri demādari.
- 3 Consuetudo potest iurisdictionem prorogare.
- 4 Archiepiscopus q. diu est in p. uincia non potest eius officia-
lis contra suffraganeos exercere censuram.
- 5 Paria sunt esse in p. uincia vel esse circa.
- 6 Dispositio quilibet an possit esse in p. uinciā

Romana. Scdm Joā. mo. in q. n. q. par-
titionē. scdō appositionē ipsius. prohibitio-
nis soluit: ibi nec pro co. tertio ibi: q. in causis
subiicit solutionis rōnem. quarto ibi officiales
officialibus archiepi inungit quandā modera-
tionē. quinto ibi: r. hoc idē illa ad alios extēdit. plus placet fm
Jo. an. q. sint due partes. ut in glo. **¶** Mo. q. prohibet archi-
ep̄s constitutionē foraneoz officialiū in diocesis suffraga-
neoz: in suis ergo hec possent. r. etiā quilibet ep̄s in sua diocesi
fm Jmo.

fm Inno. 2. Host. q. all. de of. archi. c. fi. xxvj. q. vj. eps in sinodo de accu. sicut oli. 2. de test. p. terea. Isti autem officiales foranei non possunt deputari in iudices a se. ap. 2. habet delegatum. ideo ab eoz sententijs appellat ad ostiuites. qd dic vt in cle. si principa lis de rescrip. C. Secdo no. p. b. bituz ingressum archi. in dioce si suffraganeoz cā iudiciū dīponēdi vel aliud agēdi. p. fere igit ordines nō poterūt: nec ecclesias nec altaria cōsecrare: nec cele b. are diuina. de hoc tñ ultimo dic. vt in cle. archiepo. de p. rini. de ordinationib. dic vt. s. de temp. ord. cū nulli in nouel. 2. de oia p. b. bita intelligas cū attendat ipsa auctoritate p. p. rina. aucto: ita te vero pape vel dioceiani hic posset. j. eo. li. de foro cōpe. roma na. j. n. s. C. Tercio no. in. ver. in causis q. iurisditio cōpetēs habitu sed nō actu non pōt alteri demādari. Et hac rōne rescrio ta nō pcedunt sup futuris p. rone. s. de rescri. c. fi. q. tract. futuri tps nō spectat ad iudicē. vt. l. nō quēdamodū de iudi. 2. l. j. de ysu. 2. s. de p. u. auditis. C. Quarto no. in. ver. nisi q. con suetudo pōt progare iurisditioz archi. vt. hic 2. j. de app. roma na. s. j. 2. s. de debet. Nec mirū q. cōsuetudo fz. Host. pōt cōcede re iurisditioz p. rinate p. sone. vt no. hic Archi. 2. Jo. an. post Host. s. de fo. cōpe. cum contingat. Aduerte tñ q. iste ver. in fi. excipitur a verbo p. stituere nō a verbo in futuris causis appella tionū 2. in p. b. bitioz facie dīs 2. c. ex cōstitū em in his nō daret cōsuetudo aū q. sit appellatū vt p. b. r sequentia fm Hostiensē. C. Quinto 2. ultimo not. q. qd in Archi. est in p. rincia vel circa ipam non pōt eius officialis cōtra suffraganeos exercere censuram. Qñ autem dicat esse circa ipsam vide in gl. que inci pit puta. scda opi. q. istud sit arbitrariz placet Jo. mo. ex quo ergo Archi. est in loco vicino ad ferendam sniaz censurē 2. epōs non d. s. officialis pcedere: sed cū d. s. requirere: nō vt existens ex tra ferat sniam. sed vt scribat voluntatem suam vel cōmittat. ff. de of. p. cō. l. iij. de hoc tñ an existens extra possit excōicare vide s. de of. le. nouit. Et facit iste tex. q. paria sunt esse in p. rincia vel esse circa ipsas. 2. sic est ar. q. ita citādus est ille q. est circa pui ciam sicut si esset intra. de quo dic vt. s. de do. 2. p. u. cum olim ad si. de cle. non refi. ex tue. C. Opp. Jo. mo. ad ver. non sic autes 2. vt q. promissio 2. q. libet dispositio possit esse in p. rudenti. p. s. in contrahib. ff. de verb. ob. si stipulatus fuerit. s. j. 2. l. si a colo no. Item vltima voluntas de re. iur. que legata. Item iurisditio sub conditione 2. ad diem potest cōmitti. s. de rescrip. ab ex cōicato per Inno. 2. de of. deleg. de causis. ex quibus videt q. iste tex. qui p. b. bit cōmissionē ante q. sint cause deuolute ma le loquat. So. hic deficit iurisditio ex pte pcedētis: unde nemo dat qd nō h. vt i. gl. i. s. h. s. o. erat iurisditio: penes delegantem. vñ delegationi 2. cōmissioni poterat modus 2. forma adicere. vt c. p. s. anis de rescrip. s. p. o. 2. c. cū dilecta. de rescrip. Sed dices videt q. etiam iurisditio que nō cōpetit actu sine exercitio demandā ri possit. nam episcopi 2. oēs iurisditioz habentes ordinariā constituunt officiales foraneos sup futuris litibus. vt. d. cle. 2. si principalis. 2. d. i. s. in. j. no. Sol. p. b. bitio d. qua loquitur hoc c. nō fundat: q. facta sit de causis futurarum appellationū. sed q. est facta in dioce si suffraganei: in qua cū archi. iurisditioz non exerceat nisi in certis casibus: non pōt ibi sup futuris cau sis officialem deputare. q. p. uideri non d. ei qd non est. vt i. hoc casu 2. multis si. de quibus. s. de despon. imp. ad dissolūdum. vide quod no. Jo. an. s. eo. li. de elec. si confirmationes. Sed ite rum oppones. videtur enim cōmodius esse in causis deuoluen dis ad archiepiscopum p. p. appellationem deputare officiales in tra dioce sim suffraganei q. ad eum accedere cū labore 2. in cōmo do litigatoz. arg. l. cum post. C. de app. 2. j. c. vt litigantes. So. Jo. an. facit ex cōstōne huius officialis posset resultare p. rē di cōmoditas euitandi sumpt. longioris itineris: vt dicit. S. b. iuristator ponderauit contentiones et discordias que pote rant ex hoc verisimiliter puenire. q. isti officiales sic in dioce si constituti erant onerosi admittendo passim appellationes. con tra. c. cum in ecclesia. de appel. Nam cum eminare videbant in il la dioce si p. p. maiorem iurisditioz: vñ alibi dicit lex q. et ex cō uersatione equali contemptio dignitatis nascitur. vt. l. obseruā dum. ff. de offi. p. rē. 2. ideo cōio territorij sicut aliaz rerū parit discordias. vt. l. cū pater. s. dulcissimis. ff. de leg. ij. 2. dicit Host. hoc esse p. rā p. rincipes 2. p. rincipiaz p. s. ides: qui s. nō habeāt iurisditioz in locis sibi subiectis nisi in certis casibus. tñ quo ad illos casus cōstituit tales officiales 2. eos vocant baiulos. 2. q. b. i non possint facere allegat in auct. de defen. c. iij. s. non habent licentiā. 2. s. se. 2. in auct. decollatoz. s. iubem. aū oēs. col. ir. Tales em quodammodo p. aluione 2. latēter trahunt ad se oēm iurisditioz: 2. potentioribus paresse nō possumus. ff. de alie. iudi. l. iij. 2. p. ruerbioz vbi leo tenet pedē cetera aialia quiescūt. C. Tercio quo ad cām huius. c. addo aliam rationem quare nō possit. Nam in causis deuolutis ad eum habet Archiepif. iurisditioz vt de eis cognoscat in suo territorio vbi habet tribus

nal: erigere aut hoc tribunal in dioce si non sua non videtur pos se. arg. j. eo. cum eps. Nam habere officialem in loco. signum est euident. q. qui constituat iurisditioz habeat. sed lz archiepisco pus iurisditioz habeat in causis deuolutis nō tamen ratioe talium causarū acquirat iurisditioz in dioce si suffraganei. er go ibi officiales habere nō possunt: 2. insert hec ratio q. archieps non possit de causis deuolutis ad eum p. p. appellationem cogno scere in territorio suffraganei a quo fuit appellatū. Sed hec nō credo: quia potest eas ibi delegare: vt in ver. nec pro eo. 2. ipsas ibi audire. vt. j. eo. vt litigantes. Quero si contra p. b. bitioz de qua in. s. officiales ferat snia censurē cōtra epōs an valebit. Glo. antepe. refert dicere quosdā q. non: 2. in hac opi. sunt Jo. an. mo. 2. Archi. Nam fm eos iuris sufficit p. b. bitio ad nullitatē actus attentati cōtra legem. vt. l. non dubiū. C. de leg. Istud est p. r. in legiū epōz a iure eis concessum ne per officialem archiepi sco pi hoc casu ligentur sententiā censurē: sententiā ergo 2. p. r. uile gium lata non tenet. de cō. p. r. ehen. q. cunctis. s. ex parte. Item cum ista sit in p. b. bitio factū cōtra ea nō tenet. j. de app. romana. s. sin autem 2. c. non solum. Item papa hoc limitat et restringit 2. iurisditioz officialis: ergo nō valet quod facit ultra p. r. eates sibi dati s. est irritū. s. de of. deleg. cū olim ab. glo. tamē hic 2. d. iuz et idē in nouel. vbi ad cōtraria rīdet q. ista p. b. bitio nō emanat uit hic per modū p. r. uile gij s. p. r. ecepti nec sunt hec verba q. sapiāt iurisditioz defectū ex opi. d. i. a. seq. ref. q. nō valeret excōicatio lata nō p. m. i. s. a monitio: vel nō in scriptis vel nō seruata mode stia. de qua in. c. j. s. tit. j. Nam in his oibus casibus 2. in multis alijs iura tradunt iudici certum modū p. r. ecedendi ad sententiā censurē: cuius tñ omisio non reddit eam nullā sed iniustā: vt p. s. in forma tradita in. d. c. j. 2. c. sacro. de sen. excō. Si ergo iste vnus de casibus in quib. multa non debent fieri. tñ facta tenent vt no. in. l. j. ff. de feri. 2. l. j. s. biduum qñ app. sit. C. Quero tex tus in verfi. officiales p. b. bit ferri sniam censurē in suffraga neos p. p. r. euerentiā pontificalis officij. vtrū ergo istud sit ve rum si non sint cōsecrati. Host. 2. Jo. mo. dicunt q. sic. tales enī gerunt officij pontificalia quo ad ea q. sunt iurisditioz. vt. s. de elec. transmissam. Item in eis vget ratio que habetur de accu. qualiter. s. q. p. r. opter correctiones quas faciunt odium multo rum incurunt: 2. ideo magis est eis p. r. uidentū. 2. in hoc residet Jo. an. lz Archi. referat quosdā contra pro quib. adducit l. rām pontificalis officij q. est in textu. Sed rīde vt dixi q. pontifica le officij etiam in iurisditioz cōstituit. s. de ex. res. p. r. eia. acceden tibus. 2. facit. s. de ele. si cōp. r. omissari. s. h. m. d. i. C. Quero vtrū q. hic d. de officialib. archiepoz locum habeat in eoz delega tis. glo. si. q. sic qd probat hec l. rā q. loquitur de archiepiscopo i singulari 2. officialibus in plurali. vñ si vn. ex his officialib. est p. r. incipalis: alij habēt delegatū. vt no. in. d. cle. si p. r. incipaliter sic intelligēdo hunc tex. probat decisio glo. vera q. etiā in dele gatis hec p. b. bitio vendicet sibi locum.

- 1 In iuria illata canonicis alicuius ecclesie facit cessare diuina.
- 2 Scriptura ad substantiam actus requiritur.
- 3 Sigilla singularia in actu collegij qui sit a pluribus possunt apponi.
- 4 Plures ex vna offensa agere possunt.
- 5 Estimatio damni 2. interesse iniurie tarat iudicis arbitrio.
- 6 Iniuria sit ecclesie cui subtrahitur debitum officium.
- 7 Causam dans interdicto ciuitatis tenetur omnibus qui ex hoc leduntur.
- 8 Cessatio a diuinis debet fieri ex causa legitima.
- 9 Cessatio a diuinis dicitur aggravari.
- 10 Celebrans in ecclesia postq. est facta cessatio a diuinis an sit irregularis.

Canonici. Quatuor sunt partes. p. r. mo ponit cessationis for mam. scda ibi scituri punit nō obseruātes illā. ter tia ibi finit punit illos p. p. r. quos est canonice cessatū. quarto ibi ceterū punit quendam abusū. 1. que facientes puniri decernit. C. T. Ho. q. pro iniuria 2. offensa illata canonicis alicuius ecclesie possunt a diuinis cessare in di cta ecclesia. 2. hoc de cōsuetudine: vt in glo. vel ex p. r. uile gio de ver. sig. ex parte vel ex cōcessionē epī sine sinodali cōstitutiōe v. l. papali p. r. uile gio fm Archi. C. Secdo not. q. papa hic p. r. efigit certā formā super obseruantia consuetudinis p. r. uile gij vel sta tuti. Nam cū possit ipse in totum tollere: multo magis addere 2. aliter reformare. Similiter 2. pacta super rebu spūalibus in ita moderatur: vt in. c. dilecto. s. de p. r. ehen. 2. c. significatum. eo. tit. 2. C. Tercio no. casum in quo requirit scriptura ad substantiā actus. Alij plures enumerantur. j. de cens. c. j. C. Quarto no ta q. in actu collegij q. sit a pluribus possunt apponi singularia sigilla. Nam 2. singulorū nomina sunt exp. r. imenda: vt. l. si. ff. de

Scriptura. Ad de q. etiā ē de substan tia subbas stationis bar. i. l. j. C. de fid. istr. 2. i. u. ba. f. i. l. i. r. p. r. e de substantia statuti bal. in. l. digna. 2. in p. r. uas nū. C. de le gi. car. i. p. r. be. cle. s. nec sane bal. i. l. j. C. de m. a. p. n. 2. i. l. i. qua de episc. et de. 2. l. j. C. de sen. ref. 2. n. no. q. i. d. ctu feuda li nō req. r. tur scriptu ra cum tes tes suffi ciāt bal. in rub. C. d. cō di. ex leg.

Petrus de ancha. super sexto Decre.

albo scri. unde si subscribunt se singulariter: vt ibi ergo et sigilla
sua apponunt. ff. de testamentis. l. ad testium. §. si quis a testib?
pōt etiam iste textus intelligi de capitularib? sigillis vt sic plu
ralitas sigilloz respiciat pluralitatem ecclesiarū et capitulorū qd
tutius est sentire fm Archi. lxiij. di. c. j. et j. de app. significatib?
¶ Quinto no. in ver. scituri canonicis cessantibus a diuinis si
ne causa illo tpe cessationis percepta restituit. et est ista pena cō
digna: vt qz illo tpe abstinerunt sine cā a diuinis priuēnt inte
rim emolumento. arg. c. si. de rescrip. §. eo. li. qui emi non feruit al
tari nō debet viuere de altari: vt in gl. in tribus. ¶ Sexto no
ta qz si ex vna iniuria offendunt plures: oēs possunt agere ad in
teresse et ad estimationē iniurie. vtrū aut in eodem libello vel di
uersis: dic qz si plures iniurie inferunt vni debent oēs coniungi
non de singulis separatim agi: vt. ff. de iniur. l. p. etor. edict. §. si
mibi plures cōtra. plures aut inferentes iniurias videf posse eodē
libello agi. vt. l. j. C. si reus vel accu. mor. sue. ¶ Sedo qz etiam pos
sit separatim: qz singulorum propriū malefactum est. vt. l. si plu
res. ff. de iniur. et facit. l. j. §. si ad plures. ff. de sepul. vio. ¶ Tercio
no. qz estimatio ad interesse damni et iniurie taxatur arbitrio iu
dicis. estimabit aut ipsam lesus. vt in glo. et ex superiore et c. Qui
adde qz nō solum qñqz habetur consideratio ad damnum passi in
iuriam: sed interdū ad lucrum iniuriam inferentis: vt. l. j. §. qz se
pulerum. ff. de sepul. vio. et l. medicus de ope. lib. fm vnum intel
lectum. qualiter aut for metur libellus in actione iniuriarum. vi
de per Ly. in l. si non cōsulci. C. de iniur. et ibi plene vtrū in libel
lo debeat estimari iniuria nec ne. et in. ix. q. et an considerabit res
pectu damni vlt respectu lucri ibi in. x. q. ¶ Septimo collige qz
in eodem libello agitur ad estimationem iniurie et ad interesse.
non ita accumulatur civilis et criminalis etiam descendentes
eodem facto: vt. l. interdum. ff. de publi. iudi. Item no. qz in eodē
iudicio quo agitur an sit cessatum legitime nec ne cognoscit de
damno et iniurijs occasiōe cessationis descendētibz. et hoc pla
cet Bul. et Archi. qz vnica sit instantia super iusticia cessatiōis
et super damnis et expensis et est simile. §. de offi. dele. cū ptingat
et de sen. exco. sacro. §. cumqz. et ad hoc vide qd no. Barto. in. l. i.
terduz. §. qui fur. ff. de furtis. et l. iij. §. si ducantur. ff. finitū regū.
et de ele. cum dilectus. §. p. etatū. et de rescrip. olim. ¶ Ob. tñ huic
cumulationi quod legit et no. in. l. fundi. et l. fundū. ff. de ex. ¶ Haz
preiudiciale videtur vitium cessationis ad petitionē damni in
iurie: oonē ergo de eius iustitia constet non videf posse agi ad
ista que ab eo dependent. sed contrarium hic apparet in ver. fin
aut vbi dicit qz si cā fuerit inuēta canonica condēnetur ad inter
esse et ad certam quantitatem et c. facit qd no. in. l. cōductores. C. lo
ca. et de testamentis. Raynaldus per Inno. ¶ Item no. qz in
iuria fit ecclesie cui subtrahitur debitus officium ad hoc de sen.
exco. alma. §. qz vero. Sed dices cum ecclesia sit res inanimata
et sic nō possit ad damnum prouocari quō potest dici pati iniuriā.
Sol. dic qz ex parte inferentis iniuriam requirit intentio et affe
ctus: ex parte vero recipientis non requiritur. unde mo: tuis vi
citur fieri iniuria violando cor cadavera. Item infantibus fur
rosus et dementibus qui tñ iniuriam facere possunt vt. l. j. §. quo
tiens. et l. illud relatus. ff. de iniur. ¶ Item no. qz qui dat causas
interdicto ciuitatis vel castri tenetur oibus qui ex hoc leduntur
ad interesse exemplifica: vt in glo. no. ar. et c. Super qua refert in
nouella hic Bul. practicasse in ciuitatibus Romanodiocle et pa
trimonij dum ibi erat rector. et Archi. dicit se de facto sic vidisse
seruari. et ponit exemplum in clericis contra quos cessatus est qz
ex hoc non perceperunt in ecclesia cōsuetas oblationes. vel si
erat laycus: subditi ppter hoc nō respōdebant sibi de tempora
libus. et faciunt hic in ar. qz ille cuius occasione contra ciuitates
aliquam sunt concessē repesalie tenet resarcire damna oibus qz
ex hoc ledunt: declarato tñ prius per sniam ipsum in hoc adhi
buisse culpam. puta qz erat verus debitor: nec soluebat et contra
ipsum iustitia non fiebat in sua ciuitate. ideo cōtra ipsam ciuita
tem fuerunt concessē repesalie. iuxta no. j. c. j. de iniur. et dam. da.
et eo. lib. et per Bar. in tractatu repesaliarū. ¶ Item no. qz ces
satio a diuinis debet fieri ex cā legitima qz sit vera et debet esse
notoria. fm Inno. Archi. dicit sufficere si sit manifesta cum era
minari debeat: vt in textu. Ex quo pty qz non loquitur de noto
ria qd placet Jo. an. ¶ Item no. in. §. ceterū. qz cessatio a di
uinis debet aggravari cum irreuerentia creatoris et sanctorum.
Circā hoc tractat Zap. quid sit dulia: quid sit latritia: et qd idolo
latritia. hoc vide per eum. ¶ Quero si quis celebrat in ecclesia
postqz est facta cessatio a diuinis: vtrum sit irregularis. glo. iij.
qz non: qz talis cessatio nō habet vim interdicti. In cōtrariū fa
cit qd no. Inno. §. de spō. nō est nobis. sed dic qz aut cessatio sit
spāliter in certa ecclesia: et ibi celebrans non est irregularis. et ita
debet intelligi ista glo. et qd no. Inno. §. c. irrefragabili. et ibi in
nouel. sup verbo manifesta. ¶ Hic sit cessatio generalis in loco
et ibi celebrans bene incurrit irregularitatem. et ita debet intelli

gi. qd no. Inno. in. d. c. nō est vobis. et probat de. j. de sen. exco. qz
equiparat generales cessationes inductas ab eo qui potest ge
neraliter interdicere. sed non ita spāles certarum ecclesiarum. et
ita no. hic Jo. an. reprobat dist. Archi. quaz ponit in. c. is qui.
j. eo. li. de sen. exco.

1. Ordinarius pōt compellere possessorem plurū beneficiorum incompatabiliū vt ostendat dispensationem.
2. Causam iniustam habere presumitur non probans infra terminum constitutum.
3. Dignitates plures habēti non pōt alia conferri.
4. Possessor beneficij an cōpellatur ostendere titulum.

Ordinarij. Duet circa collata beneficia.

Secunda circa cōferenda ibi in cōferendis. Item
prima tria facit. primo. puidet circa pceptūz disp
ensationis exhibēde et penā non exhibētis. scda ibi ce
terum cū exhibet distinguat an sit euidenter sufficiens. scda ibi ce
scdm membrū ibi. si vero. Scda etiā principalis tria facit. pmo
puidet. scdo decernit ibi aliter. ¶ Nota. qz spectat ad officium
ordinariū inquirere qz ecclesie canonice possideant et per ordi
narios intelligas oēs illos qz habent in ecclesijs sic detentis in
stitutionem et destitutionē. vt in glo. j. idem Jo. mo. et Archi. ali
bi tamen pro ordinario debet intelligi ep̄s. §. de tempo. ordi. cū
nullus. Sed ibi loquitur in materia sibi soli in diocesi attributa.
scdm ordinationis: fm ergo subiectā materiam sunt intelligendi
termiones. vt. l. vno. ff. loca. et l. si stipulatus de fur. et §. de maio.

1. et obe. c. solite. ¶ Scdo no. qz ordinarij potest cōpellere pos
sessorum plurium beneficiorū incompatabiliū vt ostendat dispensa
tionem: quā nisi ostendat presumit indebite detinere vt in text.
cōpellere aut eos potest per excoicationem beneficiorū subtra
ctionem: et alijs modis fm Bul. et Archi. et contra clericū latissi
mum est iudicis officij cōtra inobedientes in eoactionibus in
ferendis vt li. non conte. quin ad fi. et l. j. §. si quis iudi. non ob.
2. Tercio no. qz non probas. j. terminū qz incumbit. j. presumi
tur non habere iustam cām: ideo cōtra eum proceditur. de ex. pa
storalis. paria sunt non esse: et esse sed non apparere: vt in glo. qz
ostenderit et c. ¶ Quarto no. qz postqz constat ordinario colla
tori possessorem beneficij minus canonice possidere: pōt id aliq
conferre. et etiam possit auferre illo vltierius non citato. ¶ Ad ob.
c. l. ep̄s. j. de preben. qz loquitur quando est dubium de iure de
tinentis: de cuius iustitia non erat cognitum nec discussum. Se
cus vbi fuerit prius cognitū et per sniam declaratum ipsum fore
priuatum: vel per sniam priuetur. his em casibus potest ep̄s con
ferre alteri et possit auferre: qz in hoc exequitur officij suū de in
sti. c. iij. et de pac. c. accepimus. et c. cum clericis. l. ergo collatio be
neficij ab alio detenti possit fieri: si prima facie presumitur ptra
possessorem. vt. d. c. l. ep̄s. occupatio tamen possessionis fieri nō
debet nisi precedat snia priuatiua vel declaratiua priuationis.
ar. c. cum fm leges. j. de pre. qd tenet hic Jo. an. in nouel. super
verbo conferat. ¶ Quinto no. qz ordinarius de dispensatio
ne pape nō possit cognoscere si de eius iuribus dubitet. vt in. §.
si vero. tamen ad eius spectat officij vt tales ecclesie. etiā cum so
lenni dispensatione possesse bene regant: vt in vers. prouideat.
l. ergo ordinarius nō habeat potestatem in principali ppter dis
pensationes: in his tñ qui hic dicunt de cura et obsequio ecclesie
potestatem habet. qz dispensatio semp datur vel data intelligit cū
istis duob? modificationib? videtur tñ qz sicut non pōt talē euz
quo dispensatū est molestare sup beneficio. Ita nec sup cura vel
obsequio. ar. c. accessio: iij. de re. iu. sed cōtrariū est verum vt hic.
¶ Nam qm ad gubernationē ecclesie obedientia subiectionē et
similia dispensatio nō subtrahit nec eximit talē ab ordinarij pote
tate. ar. c. p. tuas de ma. et obe. ¶ Sexto no. in. §. in pferendis
qz habēti plures dignitates vel bñficia curata nō pōt aliud cō
ferri: nisi appareat dispensatū fecū in pluralitate. ratio redditur
in glo. qz incipit quare et c. Qui adde qd no. in. Spe. de delega. §.
nec videndū ver. sed nunqd habēs. Et an ep̄s cū tali dispset ibi
vide in ver. se. hodie vero circa resignationē p: ioy bñficioz con
tra volētes alia obtinere pingui? est prouisum p extrauagā. ere
crabilis: vbi p3 qz habēs etiā vñū solū si recipit scdm incompabi
le. primū qd ipo iure vacat sine moze dispēdio verbo et facto sub
publico testimonio in manib? ordinarij debet dimittere. alio est
priuatus scdo et inhabilis ad sacros ordines et ad bñficia. vt ibi
in. §. qz vero. ¶ Plenus ergo ibi puidet qz in. c. de multa. de pre
ben. ¶ Septimo no. i ver. aliter qz collatio aliter facta qz hic di
catur nullū? penit? est momēti. Ex quo inferit fran. qz talē inuti
lem collationē et etiā apprehensionē possessionis nō perderet pri
mam. allegat regulā non pstat de reg. iur. Item fm cū nō dī factū
qd nō durat factū de ver. sig. nā ego et verba cū effectu et c. de cle
ri. nō re. relati. Cōtrariū est tenendū p. c. cū qui de preben. quod
Fran. nō vidit. et vide de hoc pleni? in cle. si plures de preben. et qd
ibi post glo.

ibi post gl. scripti. **O**pponit dñi pñ. c. qñ ostēsa dispensatio
ne solenni pōt ordinari? illa oīa libere pferre z sic pñs oīb? ul
lis ē priuatus. Sz cōtra de prealle. c. de multa. vbi nō ipso iure
sz pñiam priuati scōdo z tñc demū cū pñderit retinere pñium
So. dicit Fran. eo ipso videt pñdere qñ reqñt? ab oīa diario si
ostendit dispensationē de qua hic. Ex hoc. n. oīa est cōtra cū in
famā: iō ab oībus repellēdus. de excef. pla. c. iter dilectos. Sz
certe p hoc nō tollit qñ necessaria sit pñia pñlō. c. qñ hodie nō res
gritur p dictā ostēsonem execrabilis. vt dicit. s. in. vj. no. **O**b
etiā ei qd dicitur hic in si. illud. c. de multa in alio. ibi em dicitur
qñ collatio vltimi. sz pñmū vacat ipso iure hīcvero i si. dicit qñ
secūdi collatio nulla est: nisi spōre pñora resignet So. ibi loqui
tur cū pñmū possidebat de iure cōi hīc vero de iure spāli. s. dispē
satiōis. non mirū ergo si tollit facit? qd apertit ex pñuilegio qñ
qd de iure cōi. l. c. militis. s. militis. ff. de testō mili. qd sentit
4 glo. fi. **T**ertio opponit z videt qñ possessor bñficii nō sit cō
pellendus ostēdere titulū sue possessionis. C. de peti. hēre. l. cogi.
So. vt in gl. sz cōtra zc. In reb? n. que possidēdo possideri pñt
de iure cōi nō tenet ostēdere possessionis titulū. in alijs vero qñb?
ius cōe rēstitit possessioni cogit possessor titulū ostēdere. als pñe
sumit? usurpasse. c. di. qñ cōtra mox. z idē in bñficijs qñ nō possunt
sine institutiōe canonica possideri vt i. c. j. de re. iur. z iert hēc rō
qñ nō solū plura obtinēs: sz etiā obtinens vñū em tenet titulū
ostēdere. Als hoc nō presumit? canonice possidere. **O**stēdū sit
verū indistincte Archi. pñte pñte qñ ex cuius dictis distingue
breuiter duo mēbra. Aut qñs vñū ad petitionē tertij possessor
beneficij teneatur titulū ostēdere: z nō tenetur. qñtuz em ad ip
sum liberas edes h. vt. l. loci cor. p. s. apertit. ff. si ferui. v. z hīc
est qñ cōtra possessorē agentē pñtū bñficii: nō potest ille cō
tra quē agitur accipere de titulo min? iusto vñ nullo: vt no. Inm.
in. c. trāsmittaz. s. de ele. Aut qñs vñū ad petitionē ordinarij
teneatur titulū ostēdere: z tenetur: nisi visus fuerit in eū. consen
tire tacite vñ expresse. s. de ijs qñ si. a ma. par. ca. c. ex ore. hoc tamē
casu potest ordinarij dicere z approbare collationē extra ius
factā. s. de preben. dilecta. z i hac opī. dicitur residere. Jo. an. in
d. c. j. de re. iur. referēs in nouel. hoc dictū vltimū Archi. z qd dī
ctum est de exhibitiōe tituli ordinarij faciēda Jdē dicas si qñs
pretendat se exēptū ab eo ex pñuilegio. tenetur em pñuilegiū. i
terminū ab ordinarij pñfigēdū ostēdere. j. de pñu. cū persone
vñobiqz. n. f. in beneficijs pñuilegijs intēcio ordinarij est fun
data de iure cōi z qñ cōtra eū intunt titulū ostēdere tenent? vt hic
z d. c. cū persone. **O**cludē ergo qñ quasi possessio in talib? qñs
ex pñuilegio vñdicare nñt? vt militiā doctoratū tabellionatū z
silia nō sufficit. qd dicit? no. Ly. C. de fi. iustu. si solēbimus. inu.
alibi in matrimonio carnali z spñali qñt an sufficiat pñari qua
si possessionē: puta duo se diu gesserūt vt marit? et vxor vel vnus
diu se gessit pro rectore talis ecclesie. vñ talis qñ si possessio suffi
ciat alio titulo nō probato. z qñ aut est qd cū eis dē. aut inter
tios de istoz titū. Si cū eis dē distinguit inter possessionē recē
tem z antiquā vt recēs nō sufficiat sed antiqua sic. Si vero tertij
de istoz titulo litigāt pro eozū interesse qñvñ dicit iter illos nō
fuisse matrē vel nō fuisse rectore. Alius hoc affirmat. tñc sufficit
quasi possessio: vñdē filius sufficit pñare parentes fuisse in qua
si possessione matrimonij ad probandū se legitimos: z produc
ti instrumentum tanqñ publicum sufficit probare illū si confecit
fuisse in quasi possessione tabellionatus: z ita sentit Inno. in. c.
veniens. de verb. sig. z plenius in. c. illud. de presump. z ibi in no
uel. z vide qd ipse de hoc no. in. c. innotuit. de eo qui oz. su. zc. vbi
tangitur an ex quasi possessione sacerdotij presumatur qñs facer
dos. **O**ltimo aduertendum qñ in certis casibus ad substantiam
actionis requiritur qñ quis sit dñs. vt in. l. aquil. pñotbecaria.
z si. vñrum ergo ex possessione preterita vel presenti presumatur
esse dñm si negetur. vide plene per Bar. ff. de condi. insti. l. qui
dem. vbi loquitur de possessione rerum corporalium: an per eam
presumatur possessor dñs alio titulo non probato. sed de reb? in
corporalibus: puta seruitutum. Jure eligendi: pñsentandi: iuris
dictiōe exerceendi: ex cōicandi z si. an ex quasi possessione presu
matur titulus z dñm. vide per Bar. in. l. si prius. ff. de ope. no.
nun. z l. si. ff. de iur. r. actuz pñua. Et quod no. Inno. in. c. in
litis. restitū. spolia. zc. cum ecclesia futrima. de causa possēsi.
z proprie.

Superior non pōt astringere iuramētis subditos suos.
Pactionibus priuatis non pōt iuri publico derogari.
Obligatio cōtra iura cōtracta non firmat iuramento.

Contra pleriqz. **P**rimo inibet. scōdo de
res punire precipit. scōda ibi decernētēs. tertia ibi
presumptores. **P**ota qñ plures sunt qui habēt in
monasterijs z alijs pñs locis iurisdictionem in soli
duz: vt ordinarij: superiores eozū: z speciales visitatores z ratio

est vt qd vnus omittit: alius peragat: z cum vnus dormiat: alius vi
gilet. **Q**uid si concurrant pariter quis alteri pñferat? videtur
qñ maior sit deferendum. arg. de off. leg. volentes. **S**ecundo
no. qñ non potest superior astringere iuramentis z pñmissioni
bus suos subditos ad celandū veritatem superioribus inquirē
tibus. l. c. dicitur em ex hoc publica vtilitas que consistit in delicto
rum punitione. vt. l. ita vulneratus. ad. l. aquil. z ca. vt fame. de
sen. excō. **T**riuatīs aut pactionibus non potest iuri publico
derogari. vt. l. neqz pñgnus. s. pñuatorū. ff. de re. iur. z. c. si diligē
ti. de foro cōpe. **E**st z alia ratio z qñ talia pacta inter subditum
z prelatum sunt inita super iure ad alium pertinēre. s. ad superio
rem quo minus puniat z reso. met: hoc aut non potest facere in
ferior. s. impedire superiorem in exercitio iurisdictionis cum ad eū
denoluitur. vñdē ne liceat appellare. vel appellatiōe pendente
liceat sententiā exequi: qñ concernit ius superioris nō potest in
ferior statuerē. vt in. c. venientes. de iureiur. z. l. in concedendo. z
l. se. z ibi p Bar. ff. de aqua plu. ar. **T**ertio not. qñ pñmissio
z obligatio cōtra iura pñtracta nō firmatur iuramento nec pena
rum adiectione. ista em accessorie veniunt ad cōtractum pñinci
palem: qui si non valet: ergo nec accessorium. vt in. l. seius. z au
gerius ad. l. fal. per Bar. no. ergo casum in quo iuramentum nō
obligat. facit regula non est obligatorium. de re. iur. z in Spec. de
actore. s. j. vñ. quid si qñs. z de cita. s. j. in fi. z per hoc qd dicit qñ
non valet pñmissio etiā iuramento vallata cum legitur ius su
perioris: disputando. tennit Bar. bñt. qñ non ob. voto de nō iu
rando pñsbyter infamatus cogitur p iuramentum purgare z su
per contractu veritatē dicere: qñ in omni iuramento videt exce
pta autoritas superioris. vt. d. c. venientes. z. l. si. ff. qui satis. co.
Quarto no. a quibus superiores de statu ecclesiarij persona
rum z rerū debeant informari. **I**am a subditis qui melius scire
presumuntur. vt. l. cōsensu. C. de repudi. z de testi. c. venies. **E**rit
aut hēc inquisitio generalis: nec poterit contra testes excipi: qñ
non est curandus qñs in talibus testificetur vel denunciēt. vt no.
Host. de testibus in omni. z de iudi. c. nouit. cōtra inquisitores
dicit etiam Archi. nō competit exceptio recusatiōis. c. nec cō
tra denunciatores qui eum diffamaret. alleg. no. per Host. s. de
re iudi. cum. J. z. A. non est ergo locus subtilitatis in tali in
quisitione generali quo ad illos qui penitentia agere debēt. vt
d. c. cum. J. z. A. hoc tñ nō habet locum in foro iudiciali quo qñs
reconuenitur ab administratione. vt pñ in. c. cū oporteat. z. c. dī
lectus. de accu. **O**pponit z videtur qñ valeat pactus quo qñs
se obligat ad non denunciandum vel accommodandum. vt de ac
cu. c. veniens. z. l. si maritus. s. si negauerit. ff. de adulte. hīc vero
videtur oīs pñmissio reprobata: ergo male. Sol. idē vñ qñ il
lud pactum nō impedit iudicē quin pñcedat: sz em vnus vel duo
excludant ab accusatione per pactum. tñ poterunt alij reperiri:
hic vero per tale pactum iudex procedens ex officio impeditur
postqñ subditi sunt astricti ad celandum veritatē z crimina nñ
cienda. ideo non valet: maxime quia inita inter prelatum z sub
ditos. de testibus intimaui. z pñtū est celare veritatē. **N**ec mi
nus de falso tenet qui tacet veritatem qñ ille qñ falsum dicit. vt. l.
pñsbyteri. C. de epi. z cle. z facit. xj. q. iij. quisquis.

1 **A**rchiepiscopus de consuetudine potest alibi cognoscere
qñ sit a iure prouisum.

2 **A**rchiepiscopus solus an possit cognoscere de paruo crimine
episcopi.

Litigantes. **T**ria facit. pño ponit con
stitutionis cām. scōdo cōsti
tutionem ibi statumus. tertio exceptionem ibi nisi.
Nota qñ certis locis tantū potest archieps audire
re causas deuolutas ad eum per appellatiōem vel iure metro
politano. que aut hoc iure ad ipsum deuoluatur enumerat glo.
ir. q. iij. in summa. z cum hic ponantur tria loca alternative in q
bus potest cognoscere sua erit electio in quo velit. in prefecto ta
men pretorio let loquens dicit. qñ si ad ipsum fuerit prouocatū:
z mediocritas negocij: aut longinquitas regionis ad iudicium
suum litigatores venire non pariat. debet in prouincia dele
gare causam. vt. l. cū post. C. de app. Similiter papa patriarche
z Archi. venientes de longinquo causa litigandi debēt ad par
tes remittere p illaz. l. **I**stī in causis deuolutis in curia ad qua
rum deuolutionem multa sunt necessaria: vt no. in cle. causaz. de
el. facit. ij. q. vj. anteriorum. **S**cōdo no. qñ archie. causam vñ
diocesis. puta Host. deuolutam ad ipsum non potest in alia dio
cesi cognoscere. sz ergo habeat sub se plures dioceses tamē cau
sam vnus in alia non cognoscat. legatus vero in pluribus pro
uincijs bene cognoscat de causis vnus in alia. **Q**uod dic vt de
offi. leg. nonit. **I**n archie. est ratio qñ in diocibus suffragan eo
rum non plus potest qñ vnus extraneus epō: nisi quantum repe
ritur sibi iure concessum. ix. q. iij. nullus z. c. conquestus. Sz ali
epō hoc non possit. vj. q. iij. scriptum. z est hoc mirum qñ ratione

Promis
sio. Adde
pau. de ca.
Alex. in. l.
si plagij. ff.
de sō. obl.
Rapba. i.
l. ipossibil.
ff. e. binc ē
qñ pñmissio
oīs bonoz
nō vñ bal. i.
l. j. i. C. p
fo. **O**p. l. l.
nec pñmittē
dū. ff. e. tit.

Petrus de ancha. super sexto Decre.

cause deuolue querat iurisdictionem cognoscendi de ea in loco sibi regulariter prohibito. Sed ratio huius. c. in prin. hoc facit

- 1 **T**ertio not. q. de consuetudine pōt Archieps cognoscere alibi q. sit a iure prouisum. z si hoc potest inducere consuetudo. que resultat ex tacito consensu. vt. l. de quibus. ff. de lega. multo magis expressus consensus partium z hoc tenet hic glo. z loquēs de expresso consensu. Idem in tacito fm eum in nouel. post Archieps. vnum tamen verbum glo. no. dicit em q. requiritur consensus illius iudicis in cuius territorio vult cognoscere de consensu partium. Idem no. in. c. p. z. g. de offi. deleg. Cy. tamen dicit sufficere q. ille iudex non prohibeat. posset em prohibere ne ille cognoscat i territorio suo. sicut posset pbibere ne ingrederetur fundum suum. ff. de iniur. l. iniuriam. §. si. ad hoc. l. quero. ff. de solu. Ad predicta tamen adde qd no. in cle. j. de foro competē. vbi videas in casu quo alibi cognoscit de consensu partium fm q. statura causaz decider z an procedet fm propria vel illius loci vbi cognoscit dic vt ibi z per Cy. in. l. si qui ex consensu de episcopa li. audi. in. j. q. **Q**uerit Jo. an. in nouel. vtruz solus archie. possit cognoscere de paruo crimine epi qd no requirit priuatio nem ordinis sed beneficii. videtur q. non q. omnis causa epi est tractanda in sinodo. iij. q. vj. si quis z. c. accusatus. z. q. viij. accusatores. nec mirum. nam si ciuilitate cōtra eum agatur sinod. est iudex. vj. q. iij. si inter. xj. q. j. si clericus refert ipse fuisse disputatum cōtra. per. c. q. cognouimus. x. q. iij. pro hac so. facit. s. e. r. mana. ad si. vbi suspensionem interdictum z exco. non solum archie. sed eo absente officialis pofertur in epm. nō ob. contraria que loquuntur in generalibus criminibus que requirunt depositionem. qd p. t. q. in illis diffinitio reseruat pape. z vide qd circa hoc no. Jo. an. and. s. de preben. graue in glo. magna. ver. Item fm Inno.
- 2 **E**piscopus per se z per alium suam diocesim visitare pōt.
- 3 **E**ps per alium visitans nihil debet cōsequi.
- 4 **E**ps an tenetur si visitans noie suo deliquerit.

Episcopus.

- P**rimo puidet circa expē sas vicarioz extra victualia scda ibi bi tamen circa expensas victualium. tertia ibi cum fm cam reddit. quarta ibi idem tñ epō psonaliter nō visitanti recipere quicq. vetat. **C**l. Ho. q. eps potest per se z qñq. per alium suam diocesim visitare de officio huius visitatoris qualiter se habere debeat vide. j. eo. lib. de cens. c. j. qd. c. loquitur in visitatore archie. in quo tñ z in quocūq. visitatore qui vult personā visitare habet locū qd hic dicit fm Jo. an. in nouel. **S**cdō not. q. vltra victualia sunt alia personis necessaria que enumerat glo. s. que ex hoc sentit q. appellatio ne victus siue victualium non veniāt vestes equi z familia. Appellatione aut alimentorum omnia ista veniūt. vt. l. legatis. z. l. diariis. z. l. si. ff. de alimen. z. ci. leg. ista em q. debent visitati sunt diaria: q. singulis dieb. debent vltra ergo cibū z potū alia non veniunt. vt. d. l. diariis. z. l. verbo victus. de verb. sig. vtrum autē appellatione alimentorum veniant medicine vel etiā salaria p magistris vide Bar. in. d. l. legatis. z. l. si cū dōtē. §. si aut in seuisi mo. ff. so. ma. hodie vero in his q. debent isti visitati noie alieno in victualib. siue in pecunia psum est psonem bñdicti q. incipit vas electiois de qua p Jo. an. j. de cens. felicis. **T**ertio no. in. d. cū fm ar. p. opi. Ugo. q. notat. ix. q. ij. c. null. primas. q. eps inuitat ad alienā diocesim p clericis ordinatis altaribus psecratis z filib. dz hñe expēsas. alle. iura q. ponit finis gl. si. cū do eps extra domiciliū pficiscit alia rōne q. visitatiois vtrū debeat hñe expē. z i casu visitatiois z alijs q. dz habebit. rō expē saz q. s. esset factus dñs. vide in. c. statutū. de rescri. s. e. l. i. §. in sup sup xbo Moderatas. **Q**uarto no. in. d. itē tñ. j. q. eps q. nō visitat p seipm sz p aliū nihil dz psequi etiā illū excessus que visitat expēdit vltra si episcopus visitasset. ff. mada. si q. ali cui. §. Impendia fm Jo. an. do. **Q**uerit Jo. and. si iste q. visitat nomine alieno deliquerit quia forte plus extorsit vtrum episcop. teneat dicit q. sic ar. l. j. z in si. ff. de exercitor. z de offi. procō. l. obseruari. §. pficisci. de hoc remittit Archiep. ad nota. in summa H50. de exercitor. §. qd tenet z de fideius. qd quibusdā per Inno. z de pben. si eps. **T**u lat. dic q. qñq. ille q. est prepositus ab alio deliquit in officio sibi commissio z tenet domin. vt. l. j. §. familie. ff. de publica. z. ff. nau. cau. sta. p. totū. Aut deliquit extra officium sibi commissum z nō tenetur dñs. vt. d. §. familie. Non. n. videt delinque de consuetudine dñi facit ad no. in. c. cū ad sedē de re. spo. **A**duertendum tamen q. in casibus in quib. tenetur dominus vt dixi. liberatur exhibendo ipsum delinquentē. z per ista dicas q. rectores terrarū tenent modo predicto de delictis familie quā secus ducunt. ff. ad. l. iuliam. repe. l. j. z. l. si post depositam. C. de assessor. liberantur tamen exhibendo vt dixi z ita no. Bar. i. d. §. familie. **P**rouideat ergo sibi eps i casu hui. eligere idoneū. s. e. inter ibi viros idoneos zc. ad ipm em spe

ctat electio quē mittere voluerit: qd intelligit Archiep. verū de annua visitatione. quotidiana autē que fit quotidie varijs de causis emergentib. non potest eps demandare aliq. Archiep. all. qd no. Ugo in. c. eps. xj. q. j. z. c. perlectis. xrv. dist. Jo. and. dicit q. hoc dictum non recipit vsus nec a iure pbat.

- 1 **I**udex iurisdictionē exercens sedere debet.
- 2 **E**ps in loco exempto non potest crigere tribunal.
- 3 **E**ps propter delictum procedere potest ad capturam clerici de linquentis.
- 4 **E**ps per se vel per alium in tota dyocesi sedere potest.

Em episcopus.

- P**onit dictum cuius dubium. **C**l. Ho. q. quo ad iurisdictionis exercitiū in tentio epi est fundata de iure cōi in tota sua dyocesi. ideo qui existit inter ipsam si se exemptum pretendat ab eius iurisdictione debet hoc ostendere. quod dic vt. j. de priui. cum per sone. z per Inno. in. c. venerabili. de cens. vbi vide. **S**cdō no. q. qui habet certum territorium limitatum potest ibi sedere in quocūq. pro tribunali: in loco tamen honesto in quo ius sine incommodo litigantium reddi possit. ff. de iust. z iu. l. p. e. z de iud. l. si locus. alibi dicit lex q. debet sedere in loco maiorum. ff. de iust. z iu. l. si. Sed dic q. locus maiorum est q. extra territorium ius non dicat: vt no. Post. in sum. de feu. §. apud quem. ver. nam is. **T**ertio no. q. cum iudex iurisdictionē exercet sedere. z ideo non valet quod sit a precedente indice vt. C. de d. l. a process dente. z vide quod circa hoc no. j. de reg. in. c. si. vbi quid iuris si sedet in alta turri pallatio siue equo: z quid iuris si sedere nō potest: z quid iuris si taceat. dic vt ibi z. l. j. C. de sen. ex. peri. reci.- 2 **Q**uarto no. q. in loco exempto non potest eps erigere tribunal. equiparatur enim locus exemptus loco extra territorium. quod dic vt dixi in. c. vt animarum. de consi. z. c. si propter. de rescri. Dicit tamen hic Jo. mo. q. in casib. in quibus epi habent iurisdictionē in loco exempto: vt in casu. c. ad abolēdam. de here. hic bene possunt fm eum: quod dictum est verum sed exemplum non est bonum: vnde ponderandū est vtrum a iure cōcessa sit eis iurisditio in personas: an in loca. facit. j. de priui. per exemptio nem. primum quando in personas patet. j. de priui. c. j. de testa. cle. j. Secundum quando in loca exemplifica. p. de attendēs. de sta. reg. z de reli. do. cle. q. contingit. **Q**uinto no. q. propter delictum potest episcopus procedere ad capturam clerici delinquentis. priuato vō etiam creditori non est permessa regulariter captura proprii debitoris. fallit cum fugam arripere vt. l. ait pretor. §. si debitorē. ff. de his qui in fraudē. credi. Item fallit etiam in delictis cum quis capiat non vt detineat sed vt ad iudicē ducat. ff. de adul. l. capite quinto. alscapiens in casibus non permittis caderet a debito: vt in aut. vt non fiant pignorationes. col. v. z in aut. vt nul. ind. §. quia vero. quando vō caperet res debitoris ppria auctoritate. dic vt. l. extat. ff. qd me. cau. **D**ic tamen de ista captura post Bar. latius distinguendo sic. Nam aut queris vtrum q. possit capi a priuato pro debito pecuniario z regulariter non potest: vt. l. nō est singularis. de de re. iur. fallit in. d. §. si debitorē. Aut queris an possit capi pro crimine: z tunc si est tale crimen quod ingerat penam corporale: z potest capi etiā a quocūq. priuato: vt. d. l. capite quinto. dum tamen talem captum ducat ad iudicem infra tempus statutum. ibi facit. C. de malef. z mathe. l. si. z. l. j. C. de sal. mone. Si vero queris an possit capi a iudice siue iudicis auctoritate. tunc p causa criminali potest indistincte capi: z etiam de domo extrahi: vt no. in. l. nemo. de re. iur. z. l. pleriq. ff. de in ius vō. fallit in muliere: vt. l. j. C. de offi. di. iu. Si vero queris an possit capi pro causa pecuniaria tunc subdistingue. Nam aut est debitū fiscale: z pōt personaliter capi: vt. l. cum ex eo. C. ad. l. iul. pecu. non tamen in carcerib. ponitur: vt. l. nemo in carcerē. C. de era. trib. li. x. **N**isi persistat in psumacia: vt ibi. Si vō pro debito priuato si aliquo tempore stetit in iudicio z pmissit de sistendo iuri z non stetit. et potest capi: vt in aut. de exbi. re. §. si vō quidam. col. ix. z. C. qñō z quando iud. l. consentaneū. Sed si in iudicio nunq. fuit z cautionem non dedit: tunc iudex non cogetur facere eum capi nisi prius citet: vt no. in. d. l. consentaneum. **P**otest tamen si vult facere eum capi vt veniat non vt in carcerem ponat dummodo de domo non extrahat: vt. d. l. pleriq. **P**onere vero pro debito in carcerib. iudex non potest: nisi qui condēnatus est: vt. l. j. C. qui bo. ced. pos. qui tamen a carcere liberatur cedendo bonis: vt ibi dicitur. z ita distin. Bar. in. d. l. cum ex eo. al. labco. ff. ad. l. iul. pecu. **Q**uarto dicitur in tex. q. eps potest per se vel alium sedere in tota dyocesi zc. vtrum hoc sit verum quando in certa parte dyocesis: alius h. iurisdictionē ordinariam ex antiqua consuetudine in omnibus causis videt q. non q. generalis pmissio. de qua hic non videtur extēdi ad loca de quibus specialiter de indice est psum: vt. l. doli clausula. de ver. ob. cum si. z hoc tenet Archiep.

Archi. idem. Jo. mo. arguendo tamen Jo. an. credit hanc opi.
esse veram cum eps ex privilegio vel consuetudine illius specia
lis loci non posset immediate adiri. adducit no. per eū. s. de off.
or. pastoralis. super. j. glo. als secus credit. Ad hoc de offi. ordi.
ad hoc de off. leg. c. volentes. ultimo ponderat hūc tex. l. gene
raliter loquatur qd eps in sua dioecesi ubiqz cognoscat de causis
et. tñ dñs de captura loquitur se restringit ad personas ecclesia
sticas et sic facit ad. q. vtrū in criminibz ecclesiasticis possit cape
re et punire laycū. videtur qd non p hunc tex. qui stricte loquitur
de captura clericorum. Ad idem. j. de pe. c. quis. et maxime de iu
re civili. scdm qd non videtur qd possit cognoscere sine pñfide in
aut. de man. pñ. col. iij. pro hoc. l. placet. C. de sacro san. ec. ver.
iudex ecclesiasticus excommunicavit et secularis deportavit fa
crilegium. Item in casibus in quibus clericus est penis legali
bus puniendus: per iudicem seculares: hoc non fit sine traditio
ne vt no. in. c. cum non ab homine de iudi. ergo econverso eccle
siasticus non debet sine traditione inijcere manus in laycum de
linquentem. ar. l. j. ff. qd quisqz iur. in contrarium videtur qd ra
tione delicti factus est de foro ecclesie. vt. c. cum sit de foro com
pe. Ad eum ergo spectat corrigere et punire et inuocare ad hoc
auxilium brachij secularis. vt. c. j. de offi. ordi. et ibi per glo. et Jñ
no. et videtur tex. C. de epi. et cle. aut. cā qd fit cum monacho. in fi.
hoc est expressum in crimine heresis: qd est ecclesiasticum vt de
here. c. vt inquisitionis. et c. vt commissi. Alij tamen dicunt qd ibi
est speciale factum. j. de pe. c. felices. et cle. j. eo. ti. et j. eo. de cen. ro
mana. Quidra. hoc arguendo pertransit confi. et. Jo. an. hoc eo.
ti. in addi. Spe. similiter arguit. et concludit communiter tene
ri inferiores platos potestatem de qua queritur non habere in
laycos: preter crimen heresis de quo nō dubitatur. vt. d. c. vt cō
missi et apertius. d. cle. j. C. ultimo qd in fi. hic dicitur qd multa
sunt que spectant ad officium episcopi vide de eis in Spec. eo.
ti. s. officium.

Cessatio a diuinis est odiosa.

Partes transigere possunt l. agatur de crimine.

Constitutio penalis noua nō tollit penā legis antique.

Clamuis. nit in gñe ius antiquū et p cō
stitutionis cā ponit transgressionem ipsius. scdo
dat formam cessationibus ante factum in facto et
post factū. tertio cessationes aliter factas iubet
non observari. scda ibi nos. tertia ibi per re. C. Ho. qd antiqz cō
stitutioni additur noua forma p constitutionem superueniente
et cum dicto moderamine est seruanda: vt sic posteriores leges ad
prioras trahant et leges legibz cōcordent. vt. l. ij. s. posteriores
ff. de leg. et c. cū expediat. s. eo. lib. de elec. C. scdo no. qd cessa
tio a diuinis est odiosa. ideo cū magna maturitate pcedendū
anteqz fiat. tendit em ad diminutionē diuini cultus: quē papa
desiderat augeri. s. eo. li. de rescrip. c. si. multa igit sunt seruanda
anteqz fiat de quibz in glo. fi. C. tertio no. de vocatione oim fi
cur in electionis negocio. In alijs vero negocijs et tractatibz ec
clesie an oēs etiā absentes sint vocandi dic vt. j. de pñben. c. cum
in ecclesijs. C. quarto no. qd dicit layco cuiuscunqz dignitatis
status et. nam fm Jo. an. cōprehendit seruos monachos iudeos
inferetes offensam. ix. di. c. ij. et c. de iude. l. si. nā etiā seru? et mo
nachus delinquere possunt. et ea rōne cōueniunt. r. j. q. j. de pñso
na. In pñulgatiōe tñ cōfōnis nō videt hoc exprimi necesse.
Nam gñalibz verbis plata vñ includere oēs cuiuscunqz stat? exi
stant. vt. c. nouit de iudi. et l. cunctos pñpos. de sum. tri. In inter
pretationibz aut rescriptoz siue gñaz vtrū debeat fieri mēto di
gnitatis et status impetratis vel ei? cōtra quē impetratio facta
est. vide. s. de si. pñ. c. si. in nouel. et s. de rescrip. ad aures. et c. cum
ordine. C. quinto no. qd reqrend? est ille ppter cui? offensam et
iniuriā est cessatio faciēda vt satisfaciāt et anteqz cessatio publi
cetur. videt tñ iniquū qd ppter delictū singularis pñone cesset i
ecclesia. vt sic ecclesia puniāt qd non peccauit. Nam forsitā ille de
linquēs esset rector vel dñs illius loci. ad hoc. s. de spō. nō est. et
de postu. c. j. qd tñ p delicto singularis pñone possit fieri cessatio
facit. j. de sen. ex. c. si. illis et. C. Sexto no. i. s. nisi supuenire
et. qd l. agat. de crimine possunt partes sup eo transigere et paci
sci: qd qñ sit verū vel non dicit. vt. s. de collu. c. j. et c. de trans. l.
transigere. C. Septimo no. in ver. et cōtinuatis et. qd vbi qñs re
netur cōparere in loco remoto debet cōtinuare singulis diebus
iter et gressus: qd intellige vt in glo. nō credo et. quam no. et ad
de qd nō minus dicitur cōtinuū si sit ibi intervallū nature neces
sarium. de pñfeca. di. v. si tibi vbi de hoc. et facit qd de aqua quoti
diana dicit. l. quā vide. s. de cā pos. et pñrie cū ecclesia in glo. ex
hoc. C. Octauo no. i. ver. vt pñfibus qd paria sunt partē esse pre
sentem vel absentem tñ legitime monitas. Nam vtrūqz casu pōt
in cā pcedi pñor. s. vt li. nō pñst. qñ frequenter et. s. pñor. et per
hanc equiparationē pñ verū esse qd no. Jñm. s. de dila. c. ij. in qd

tum dicit absente pñmacē postea pparentē admittendū ad cāz
in eo statu in quo eā rēperit: et ad illos act? dñtaxat ad quos de
beret admitti si cōtumar nō fuisset: et exēplifica vt ibi per eum.

C. Nono no. qd monitio iur. quo monent litigātes corā iudice
apparere hz vim pemptorie citatiōis sup tota cā: in qua sine alia
citatiōe pcedit vt hic pñ. Sile. s. eo. li. de ele. c. j. et ibi dixi an ta
lis i absētia pñdenat? possit appellare. di. c. vt ibi et cle. j. dolo et
contu. et ibi plenius. C. Decimo not. ibi preter als penas et. qd
quis pluribz penis afficitur. pro eodem delicto pñor. de calūnia
c. j. arg. contra. s. de iudi. atsi clerici. l. senatus. de accu. Sol. dic
vt ibi. C. Undecimo etiam ex hoc no. qd noua constitutio pena
lis non tollit penam legis antique super eodē facto pñole. vtrū
sit idem in statutis et constitutionibz synodalibus penalibus vt
per eas non videatur recessisse a pena iuris communis. dic per
Bar. in. l. j. ff. de vi bo. rap. et in. l. qui sepulchra. C. de sepul. vio.
per Ly. C. Duodecimo etiam ex hoc no. qd ex eadem instātia condē
natur qui improbe litigauit ad penam de facto pñcipali dñt. s.
c. si canonici. in. ix. nota. et plenius in. d. c. j. C. Quero vtrū for
ma hic statuta sit seruanda in omnibus cessationibz. Nam ipsa
rūm tres sunt species. Quedā enim fiunt per illos de capitulo
autoritate sua ppter iniuriam vel offensam eis illatam. Quedā
ex mandato superioris mandantis capitulo a diuinis cessare.
Quedā fiunt per statuta pñlio: um pñuincialū. Cū ergo
in qualibet ex pñdictis tenentur canonici ad obseruantia huius
forme. ad hoc dicas qd in prima specie certum est hanc formā cō
seruandā esse: vt in isto. c. In secunda quando ad mandatū supe
rioris canonici cessant. dicit Archi. idem. qd ista constitutio ge
neraliter loquitur et nullum casum excipit. ergo et. de coniu. lep.
c. quoniam. nam in quolibet pñcepto videtur excepta autoritas
pape que hic pñcedit statuens istam formam seruandā in cessatio
nibus. ar. c. venientes. de iureiu. In tertia specie dicit Jo. an. In
no. qd non videt ista solēntas necessario obseruandā: per cle. j. j.
de senten. ex com. et quod dixi in secunda specie credo verum vbi
superior non cognito negocio nec discussio mādasset canonicis
a diuinis cessare. dñ enim tunc in cessatione istā formam pñmitte
re. arg. l. meminerint. C. vnde vi. Si nō superior pñuicias et ser
uasset formam de qua hic tunc canonici quibus mandat vt ces
sent non tenentur ad obseruantia huius forme qd sunt censendi
meri executores eius qd superior decreuit. ar. c. literis. de rescr.
et quod no. Jñno. in. c. decetero. de re iud.

1. Bona obuenientia vacationis tempore debent referuari futuro successor.
2. Consuetudo super bonis obuenientibz applicandis alteri qd futuro prelato valet.
3. Clerici an possint de bonis ecclesie testari.

Resenti. diuiditur in tres partes. scda ibi
iudic in pñhibitionē exceptionē et pene impositionē.
scda ibi nisi. tertia ibi alioquin. Ho. qd prelati vel alij
ius habentes in dignitatibz pñoratiōibus vel ecclesijs qbuscunqz
non vendicāt sibi fructus dimissos vel obuenientes vacationis
tpe. Nam si hoc nō l. epō. l. bona ecclesiaz sibi subiectaz in vsus
suos cōvertere. x. q. ij. qd vbi de hoc. et c. seq. fortius non licebit
abbati. xrv. q. ij. amputato. et multo minus patrono vel alteri ha
benti ius in ecclesia limitatū. nouis enim generalibz nō sunt ec
clesie onerāde. de cens. pñbemus. et de pac. cum clerici. et de pre
ben. auaritie. et aduerte qd tex. loquit de ecclesijs et beneficijs va
cantibz. et pro hoc erat dubium quid de pñoratiōibz manualibus:
vel ecclesijs spectatibz ad mensam in quibz hodie emanauit. cle.
qz regulares. de supp. neg. pla. dic vt ibi. C. scdo no. qd bona
obuenientia vacationis tpe: vel dimissa a defuncto debet referua
ri futuro successor vel expēdi: vt hic dñ. et ex hoc qd dicit dimissa.
patet qd defunctus non potuit testari vel aliter disponere de pre
dictis bonis: vt de testa. relatū. et dicam. j. Quis autem pñserua
bit futuro successor talia bona? dicit glo. qd pñonom? vel alter
vt in glo. super qua dicit in nouel. qd monasterio vacātū pōt epō
dare pñonomū istum per. c. cum nos. s. eo. et per not. per Jñno. et
Host. de sta. mo. ea que. s. qd si abbas. et qd ibi per Jo. an. super

1. qd regulares. de supp. neg. pla. dic vt ibi. C. scdo no. qd bona obuenientia vacationis tpe: vel dimissa a defuncto debet referuari futuro successor vel expēdi: vt hic dñ. et ex hoc qd dicit dimissa. patet qd defunctus non potuit testari vel aliter disponere de predictis bonis: vt de testa. relatū. et dicam. j. Quis autem pñseruabit futuro successor talia bona? dicit glo. qd pñonom? vel alter vt in glo. super qua dicit in nouel. qd monasterio vacātū pōt epō dare pñonomū istum per. c. cum nos. s. eo. et per not. per Jñno. et Host. de sta. mo. ea que. s. qd si abbas. et qd ibi per Jo. an. super
2. ver. pñuideatur. C. Tertio no. qd valet pñuetudo pñscripta super istis bonis obuenientibz vel dimissis applicandis alteri qd futuro prelato. Sed incidet querere quare magis valet hic qd in. e. qd sepe. s. eo. lib. de elec. de qua loquit. s. sanē. in. c. vide ibi in. ij. no tabili. et illud. c. non extendit vltra collegiatos: vt ibi glo. et in. v. notabili. et rñdet Jo. an. in nouel. qd ibi leditur caput per mēbra. hic econverso qd leditur ecclesia subiecta a capite suo. Nam lesio capitis est grauior. de accu. qualiter ibi ne pñcussis columnis et. Vel dicit ipse absurdū est qd filius in parentem vel subditus in prelatū vel ipsius bona habeat potestatem. de ma. et obe. cum infe rior. C. Quarto no. in ver. alioquin penam occupatū bona ec clesie vacantis. suspensi enim sunt donec restituāt: vt hic dñ. restitui

Cessatio
Adde tñq
purgat vs
qd ad snias
ita tenet
bal. i. l. j. pe
nul. col. iij.
Itē not. qd
mora. C. d
his qd pe.
no. et vide qd
tetigi. s. e.

Petrus de ancha super sexto Decre.

tionem ergo facta definit ista suspensio ipso iure sine indicio mini-
sterio. Secus est in excoicatione sub dicta forma a iure vel ab hoie
plata. ut no. in cle. j. de deci. in glo. sic suspensio. Quinto no. in
ver. porro qualiter intelligant bona. debet enim intelligi deductis
expensis. sicut dicitur de fructibus q. debet intelligi deductis expen-
de quo plene dicitur in repetitio. c. si. ppter. de rescrip. ideo hic de illis
obmittit. Si in dubio reuoco an sit verum indistincte q. bona itel-
ligant deductis expen. cu. simplr sit merio bonoz in aliqua dispo-
sitione. Bone em qda in testd vel inter viuos reliqt vel pmissit
tertia parte vel dimidia bonoz suoz: vtrū habeo talē pte absqz
onere debitorz incumbētiū. v. q. sic. p. l. mulier bona. de iure do.
Bar. de hoc tigit in l. pnceps bona. de x. sig. z ibi dicit q. qñqz
verbū bona pferē in pñilegijs siue bñficijs: z sumit large. Qñ
qz pferē in vltima voluntate: tūc dicit v. p. ed. in l. siqz seruū. s. si.
de le. ij. Qñqz pferē in pñilegijs: tūc aut sub noie pñilitatis z conti-
net debita z credita. ut. l. j. z. ij. C. de heredi. vel ac. v. l. Qñqz sub
simplici vocabulo bonoz z intelligant deducto cre alieno. ut. d.
l. mulier bona. Qñqz pferē a lege. ut. l. j. C. de bo. pos. z ibi etiaz
p Bar. qñqz aut veritas huius distinctiois applicet ad interpre-
tationē pape. de qua i. isto. s. porro. vbi siue pferat in pñilegijs
siue pñilegijs: siue alia. nomē bona itelligit deductis expen. z
debitis. pōt dici q. pñilegijs debita z expenē ecclesiaz pccurrunt
illa bona mobilia donec extāt. ut in aut. hoc ius pōt rectū. C. de
epi. z cle. z ideo de eis sunt pñilegijs deducta. vel pōt dici q. isti
epi z alij pñilegijs cōe sibi pñilegijs vēdicāt ex pñilegijs pñilegijs
vel aliter. ideo ppter hoc stricte nomē bonoz interpretet v. itel-
ligat deductis debitis z expensis. Serto not. q. dicit v. qz ad
nouos redditus z c. q. on. expenē z debitorz pccurrunt bona siue
redditis pñilegijs ad nouos qd ergo d. in l. fructus. ff. sol. ma.
q. fructus intelligunt deductis expensis d. intelligi de expensis im-
minētibz etiā post pceptionē fructū vsqz ad nouos redditus: v. i.
colēdo seminādo attributis. z de quo plene dicit in c. si ppter de
rescrip. s. e. l. i. circa fi. Ultimo ex eo qd dicit textus bona dimis-
sa successoribus obseruāda z c. Colligit glo. magna q. clerici nō pñt
de fructibus ecclesiaz testari. qd verū dicit i. clericis administratio-
nē bñficijs. Si in bñficijs simplr q. in vita z i. morte cōparant
usufructuarius. tenet q. de eis poterūt facere testm. q. faciūt fru-
ctus suos. Abintestato tñ succederet i. eis ecclesia. z ita dicit pñilegijs
tudine obseruari. Itē no. de testis relati sup sbo morietis i. no-
uel. Ad hoc etiā allegat qd no. in Spe. in ti. de sta. reg. xij. l. vij.
vbi dicit q. pñilegijs clericis z pñilegijs: q. sua pñilegijs licite retinent:
pñt testari de his q. acqñt de pñilegijs sua v. l. alio legitimo z i. isto
ti. q. pñilegijs de bonis administrationis suaz habuissē: nisi dñi
officiat. Qñ pōt relinqre z donare fm Zap. Et q. possit donare
est ter. de dona. ceterū: pñilegijs pñilegijs z dñi: taliū fructū col-
lectorz est ipsoz clericoz: ut no. Jo. z Lau. xv. q. j. c. duo sunt in
gl. rerū pñilegijs etiā in c. pñilegijs de fidei i. sso. C. Archi. est in dñi
opi. i. c. statuti. s. assessorē. s. de rescri. vbi plene de hoc disputat
z pcludit q. siue loquamur i. simplici clerico: siue canonico. siue p-
lato nō pōt de eis salua pñilegijs pñilegijs siue disponere: sentire d-
riū est bñficiū iure nostro. fm em: pñilegijs inducit illū. s. assessorē dñi
dicit de suo pñilegijs z c. quasi dicit nō pñilegijs ecclesie. scdo alle. c.
res ecc. xij. q. j. vbi rerū ecclesiaz pñilegijs est clericis dispensatio:
nisi in necessitatibz suis: seruitoz: z pauperū elemosinis: z ali-
ter facere est iniquū. x. q. iij. sic nō sunt. tertio allegat qd legif-
z no. xliij. di. i. pñ. s. sacerdos. Quicqd em de agris: de frugibz.
de oblatiōibz: sacerdoti pñilegijs iure ecclesie pñilegijs cōsumis
xij. q. j. epi de rebz z. s. si ergo nō ob distinctio iter clericū bñficijs
vel nō bñficijs administratiōe. dicit em q. dicta distinctio reprobat
xij. q. iij. c. j. in pñ. vbi est expñsum de quocūqz clerico. Itē no. qd
d. q. sunt dñi: q. hoc verū qñ ad fidelē z debitorz dispensatiōe fide-
dam suis: sibi: z pauperibz. qñquagesima di. studeat z. xij. q. j. quia
tua. Itē ob. c. pñilegijs q. v. colligit ex antiqua factus fuit ibi de
spāli mādato pape vel i. ibi papa mādēt satisfieri de redditibz
clericoz illoz: nō sequitū necessario q. ibi redditus pñilegijs de
rebz ecclesiaz: z in hoc refidet. Archi. cui? opi. de iure veriorē cre-
do. Nec multū v. pñilegijs pñilegijs distinctio iter clericū bñficijs admi-
nistratiōe vel nō. Itē fauere magis clerico nō bñficijs administra-
tiōe q. bñficijs circa facultatē testādi de pñilegijs ecclesie caret rōne
z vrgēt i. oppositiōe maius onus q. incumbit plato cui pl. deberet fa-
uoris ipedi sup hoc: v. sic iuxta seruitij z laboris iñficiū maius bñ-
ficiū pñilegijs. v. c. relati de testis el. ij. pñilegijs ibi v. ter. i. dñi i. cle-
rico nō bñficijs administratiōe. Itē clericus simplr bñficiat: dñi ille q.
a gregatiōe recipit bñficiū siue administratiōe v. est cano. tñ cō-
gregatiō sibi succedit. ut ibi dicit textus: z ita ibi scripsi in. q. not.
Itē seqret absurdū q. clerici diuidēdo bona ecc. p pñilegijs pñilegijs
gues ditati de eoz fructibz testatē p libito voluntatē z sic pie vo-
luntates disponēt: bñ relieta pauperibz erogari pputatē alibi z
i. pñilegijs nō pōt facē nisi pñilegijs. v. de. q. stigit de reli. do. clau-
dēda est g. ista via q. parat v. malitij: z ad aliter disponēdū de

rebz ecclesie q. decernat sacri canones allegati. s. post Archi. cui?
infinitis filijs ad hoc. c. quāto de diuor. z. c. tue de pñilegijs. p. ista tñ
nō sentio d. decisiōe Jo. an. in. q. quā ponit in regula nemo pl.
pōt de re. iur. vbi approbat pñilegijs. mutū. ecc. q. pñilegijs canonicis
testari de fructibz pñilegijs suaz pñilegijs post mortem vsqz
ad annū pcludit em ibi talē pñilegijs valere pñilegijs. q. in
cipit suscepti. z ego idē sentio: q. pñilegijs nō multū grauāt ec. z ius
in istis modicis qñ ad facultatē testādi z qñ ad lucrū cō fr-
ctus pñilegijs anni bñficijs vacātis debēdi alicui pñilegijs ex pñilegijs
approbat. s. de rescri. si. ppter z. d. c. relatum de quo plenius vi-
deas in pñilegijs qñne vbi circa fi. dicit q. moderatio huius. s. por-
ro nō habet locū in pñilegijs nec in eis de facto seruāt. z ex hoc
vltimo dicto si vā est opinio Jo. an. s. Archi. poterit canonici
de oibz fructibz q. sup sunt testari on. expenēz incumbētū res-
manebit canonico successor: i. post q. fm em hēc moderatio nō ven-
dicat sibi locū in pñilegijs. q. illatio v. iniqua etiā in decisiōe su-
pñilegijs determinatiōis: quā verā dicit in. d. s. pñilegijs mutū
nē. Itē qñtum ad expenēz cōcernentes fructus: de qbus in. c.
pastoralis. de decimis semp verbū fructus debet intelligi illis
deductis. ut. d. l. fructus z dñi in. d. c. si pñilegijs. pñilegijs habēt
locum cū queritur an clerici possint testari de fructibus bñficijs
rum suoz. s. de alijs rebz testādo z disponēdo in morte vtrū
valeat eoz dispositio in ijs: dicit q. aut loquimur in monachis z
canonicis regularibus: z in his non est dubium q. non possunt
vtpote nec domini rerum: v. in auten. ingressi. C. de sacrosan. ec-
clesi. Itē v. legitur z nota. in autenti. si qua mulier. eo. titu. et
vtrūqz per Lyn. de episco. z clerici. z alios. Quandoqz loqui-
mur in clericis que pñt pñilegijs possidere. z in his dicit q. aut loq-
mur de bonis acqñtis an clericatū: aut de acqñtis postea. in pñilegijs
mo casu pñt de eis disponere. ut. c. j. z. ij. de pec. cli. scdo casu sub
distigue. nā aut pñt q. acqñtuerunt nō pñilegijs ecclesie. pura
ex pñilegijs bonoz donatōe: artificiorū doctrina: aut pñilegijs pñilegijs
platiōe ecclesie. aut dubitat pñilegijs scdo casu. dicit in. c. q. nos. d.
testamētis. z. c. relati. e. ti. tertio casu cū dubitat. Jo. an. distin-
guit iter clericū habentē administratiōēz nō v. in habēte pñilegijs
platiōe ecclesie pñilegijs que pñt pñilegijs sic testari nō possit. In nō
habēte pñilegijs que pñt pñilegijs pñilegijs pñilegijs sic testari
possit. v. c. reqñt. ad fi. de testamētis. z de pec. cli. c. j. vbi dicit in
dubio pñilegijs habendā ad obuiationes quas pñilegijs de ec-
clesia offōvel pñilegijs siue doctrina: z exinde qñqz pñilegijs. qñqz p-
altero pñilegijs: v. ibi pleni. s. bñficijs occurrit dubiū qd de ac-
qñtis nō pñilegijs ecclesie: s. occasione officij vel seruitij ecclesie
sticiue est capellanū v. pñilegijs q. ei multa donauit. Itē. v. v. vel
le q. idē in istis qñtis itū amittit. Jo. an. in. d. c. q. nos
diuersimode loquū. s. Ja. bu. dicit q. clericus pñt bona triplicis
generis. Itē bñt bona acqñta nō pñilegijs ecclesie media
ter. vel imediate. z in his sunt cēfendi v. ceteri pñilegijs: habēt que
dā alia bona: q. querūt pñilegijs ecclesie imediate v. si reliquā
ecclesie vel querūt de bonis ecclesie: z in istis nō testat v. d. c. q. nos
Tertio bñt bona que pñilegijs v. ipis nō mediate ecclesie: s. digni-
tate quā habēt v. pñilegijs dñi dñi z ofonibus pñilegijs. z de
his possunt testari z disponere: z ita no. in l. sacro sancte. C. de
sacrosan. ecclesi. C. Circa hoc tamen occurrit dubium vtrum
istud sit verum si sint filij familias: z idē est dubiū in canonicis q.
de fructibz pñilegijs suaz testari possunt fm hanc glo. vtrum
bñt verū si sint in patria pñilegijs. vide q. nō: q. tales nō possunt
facere testamētū etiā de pñilegijs pñilegijs. v. l. q. in pñilegijs. ff. de testa. cō-
trariū dicit i. d. c. q. nos. Itē spāle est in clericis filijs familias q.
etiā in bonis aduētitijs possunt facere testm. Ad hoc. C. de epi.
z cle. pñilegijs. z. l. si qñ pñilegijs. z. d. l. sacrosanctē. l. bñt Ja. bu.
teneat dñi tñ qd pñilegijs approbat Itē. in. d. c. q. nos. C. v. d.
dices in qñtis ex illicita aduocatione vel alio in pñilegijs lucro
puta in ludovelsuris. Itē. dicit clamor: s. dñi dñi s. apparēt
v. per epm loci pauperibz erogent v. l. nulli. C. de epi. z cle. z auf.
oēs pñilegijs. C. cōia de succes. de quo pñilegijs. s. de testa. relati. el. ij.
de his tñ illicite extortis pñilegijs officij pñilegijs. q. an dñi
possit a tali rectore erigere. dicit v. ipse no. i. l. cū opz. in. ij. q. c. de
bo. q. ti. z an i. administratoribz secularibz sit pñilegijs in dubio
pñilegijs administratiōis: vel industrie. dicit q. in admini-
nistratore pñilegijs pñilegijs q. pñilegijs officij. sicut in plato. in
tpali pñilegijs q. ex industria sua: v. ipse no. in aut. licētiā. C. de
epi. z cle. z. l. si defunctus. arbi. tu. Ex pñilegijs patet q. pñilegijs vel
rector secularis qd qñt ex opere suo vel industria qñt sibi nō ecc.
vel officio v. in hoc differūt ab vroz: qñtis istis de causis qñt viro
v. no. Jo. an. i. c. cū ex officij. de testa. l. z aliter no. Ja. bu. z nō bñ
in. d. c. auf. licētiā. vide etiā. c. cū in officijs. plene videas i. nouel.
qñ occupabit z appñdet bona dimissa pñilegijs sepultor: an
ei heredes ab intestato: an successor in ecclesia. z ibi etiā plene
cū dubitat qñtis acqñtuerit de bonis ecclesie: qñtis de industriali
patrimonio: que cōsideratiō sit pñilegijs habenda: ibi videas.

De maiestate

An clerici
pñt de fru-
ctibus ecclesie
testari.

In bone
sto lucro.
Adde Al-
be. de rosa.
z q. ibi addi-
di i. auf. ali-
arū sus. C.
de relig. et
fūpt. fūne.
bart. bal. z
Salp. ibi
de vide ple-
nei tracta.
meod alee
vū.

De maioritate et obediencia.

Rubrica.

- 1 **Capitulum** sede vacante quandoq; in iurisdictionem succedit.
- 2 **Archipresbyter** excoicicans canonicum suum postea esse absolvensq; definit esse canonicus an valeat absolutio.
- 3 **Capitulum** sede vacante an possit visitare monasterium.

Episcopali sede.

Not. q; sede vacante qñq; in iurisdictione succedit capitulum: quandoq; alius

Regularis aut successio est capli. alijvero succedunt aliquo spali iure. vt in glo. iij. Nam in multis ecclesijs gallicanis reges sibi se. vacante usurpant temporalium iurisdictione. s. eo. l. j. de elec. generali. zc. r. dignitatibus competit ex spali iure administratio spalius. facit qd dixi. s. de off. leg. c. pe. s. eo. l. i. in. ij. notabili post Jo. an. in. cle. j. de off. vica. Secundo no. regulam q; a qualibet excoicacione a qua eps absolvere potest eius capli sede vacante absoluit. vtrum glo. absoluit illos qui leuiter percusserunt clericos Archi. tenet q; sic. Jo. an. remittit de hoc ad no. per eñ. s. de sen. exc. peruenit. Circa hoc etiam tangitur vtrū eps poterit absolueret excoicatos ab inferioribus prelatis. Archi. dicit q; pot in defectum: alias non nisi excoicatos per archiepū quos potest eps indistincte absolvere cū sit eius vicarius. alleg. not. in. it. q. ij. nullus primas. z de sen. exc. venerabilibus. s. qui aut. Idē er go poterit capli se. va. fm Archi. ¶ Incidenter annexit Jo. an. q. disputat. Archipresbyter excoicavit canonicum suum q; non resistebat: deinde postq; defijt esse canonicus eum absoluit. Tenet eñ q; valuerit absolutio. z hoc ratione preuentiois. de foro cōpe. c. pe. z ex eo foro delicti. eo. ti. c. si. Tenet etiaz q; tene ret epi absolutio: per tam dicta z capli. se. va. vt hic. z vide qd de hoc no. Jo. an. s. de off. ord. cum ab ecclesijs. in nouel. super gl. fi. ¶ Ultimo aduertendum q; Jo. an. enumerat quosdam casus permittos capli sede vacante: quosdam prohibitos: quosdā du bios vtrum sint phibiti vel concessi. vt ergo addas aliqua post Lap. singulos prosequamur. Et primo de casibus pmissis. Nam administrat in tpalibus z spaliib; siue vacet siue quasi vacet. s. de sup. negli. pla. c. ecc. tenet q; no possit. Archi. in. c. si eps tenet q; possit. la. p. dicit q; opino Jo. mo. pot esse vera in gñali visita tione ciuitatis z dioecesis. ¶ Opinio vero Archi. in visitatōe spali vel inquisitione stra certas psonas vel loca. Itē est dubiū an det subdito gñali licētia trāseundi de quo. s. eo. l. i. de ele. si ab batē in nouel. ver. dicit Jo. mo. tenere q; sic. Archi. q; no Jo. an. tenet ibi op. Jo. mo. vt ibi plene p. eus. Item est dubiū an possit p̄bere autoritatē pmutatōib; bñficiorū. de quo in cle. j. in gl. pe. de re. pmu. vbi dicit q; sic. Item an det lras indulgētiarū de quo s. de excē. pla. accēdētib; in nouel. vbi tenet q; no. Itē an dispē set in septēnio rōne studij iurta. c. cū ex eo. s. eo. l. i. de elec. vbi in clinat q; sic. Circa hoc vide plene p. do. Fed. de se. p̄silio. xxviii. Item dubitat an faciat als dispēsaciones pmissas epō de qb; in Spe. e. ti. s. nūc de epōz. hoc egeret declaratiōe. vt no. Joā. an. s. e. li. de sil. p̄f. c. j. in no. Itē est dubiū an succedat in iuris ditione epali delegata a iure. de quo p. Jo. an. in. d. c. ad abolen dam sup. glo. si vbi refert Jo. mo. tenere q; sic: ipse tenet ibi con trariū dicēs q; illa q; cōpetūt epō ex rescripto vel iurisditiōe de legata in casu. c. qñ ab. de off. dele. vel ex priuilegio vt. s. c. olim in istis capli no succedit: z sic nec in casib; in quib; eps habet delegatā a iure. Ex quo isert lap. Jo. an. sibi scripsisse q; capli sede vacante no possit visitare monasteriū monialiū exemptarū

quas possit visitare eps vt in cle. attēdēs de sta. regula. Item est dubiū an conferat bñficia ad epm deuoluta de quo. s. eo. q. q. de elec. in nouel. sup. glo. pe. vbi refert Jo. mo. tenere q; habet. j. eo. l. i. ne se. va. c. vno. Jo. an. plurib; rōnibus pbat q; in talis col latione succedit capli. Nam talia deuoluta cōferre est prius iurisdictionis epalis. Sicut pfirmare electos z instituere p̄sen tatos: in quib; certum est capli succedere vt p̄dicit. in collatiōe aut alioz bñficiorū: ideo no succedit q; no est. p̄prie iurisditiōis epalis cū alijs inferioribus hoc cōpetat. Non mirū ergo si alte rius nature sunt deuoluta beneficia q; alia. vt no. in cle. si de be neficio de p̄ben. in glo. antepe. deuolutio eñ additamentum est ad iurisdictionē: no ad collationē: vt plene videas in nouel. in. d. c. q. q. Itē est dubiū an succedat in cognitiōe feudi de quo in. c. vtrū de foro cōpe. sup. prima glo. in nouel. z ibi tenet q; no. Ra tio est quā. s. terigi: q; cōpetit iurisditiō feudalī epō ex priuile gio. z in talibus no succedit capli per no. in. d. c. ad abolendam vnde perusij sunt obtentū q; se. va. epali no pōt dare capli licētia doctorandis: q; ibi hoc cōpetit epō ex priuilegio spali impera toris dubitat etia an succedat in officio executionis testamēto rum de quo in Spe. de instr. edit. s. nūc vero aliqua ad si. j. col. ver. Item circa. z dicit q; sibi videt vberius dicere q; forte. c. se. va. possit exequi vt hic etia refert lap. Item est dubiū an succe dat in elec. q; iure priuato cōpetit: cōpō de quo. s. de elec. scriptur sup. glo. bec ratio in nouel. z ibi fm lap. tenet q; non. Item simili ter dubitatur an possit facere statuta iusta z salubria: refert hic Joā. an. magne scientie iuris. d. Fed. de senis perusij disputasse q; sic. q; succedit in iurisdictione a qua causat potestas statuēdi: vt p̄z ex diffinitione iurisdictionis de qua in. l. j. ff. de iuris. om. iu di. Est eñ iurisditiō potestas de publico introducta cū necessi tate iurisdicendi z equitatis statuēde. vt ibi no. z. l. j. ff. qd quisq; iuris p. z. z alios post gl. plus ibi t. nūit. d. Fed. tale statutū durare i eps epi substituti. Hic reuocet qd possit. xij. q. ij. si qua de rebus p. quo Jo. an. adducit q; i simili ipse no. de elec. l. cāno in glo. pe. z ista q; enu merat Jo. an. in nou. adiunctis decisionib; in singularib; casib; quas omittit: sed ipas in cursu lectionum hincinde q̄rere z cartas reuolueret tediosum est. z habet p̄dicta locum epali se. va. q; in iuribus epō cōpetentib; succedat. Sed in alijs p̄latis inferiorib; deccēdētib; dubitat quis succedat in iurisdictione z alijs eoz iurib; de hoc vide in. d. c. ad abolendam in nouella. post Jnno.

De pactis.

Rubrica.

- 1 **Parochianis** per pactū rectoris p̄iudicatur.
- 2 **Ius sepulture** ex priuilegio cōpetit monasterio.
- 3 **Priuilegio priori** per priuilegium libere sepulture non p̄iudicatur.

Actum.

Not. q; rector parochialis pot pacisci sup iurib; ecclie sue z loquit text; cū pactū concernit fauorē ipi; ec cleste: z p̄seruationē iuris sui circa parochiano rum sepulturā: quo casu no requiritur autoritas z decretū superioris. Sec; si pactū redundaret in p̄iudiciū ecclie: q; tūc requirit. vt. c. statuim; de transactio. va let ergo pactū sine superioris autoritate qñ tendit ad acquisiō nem ecclie: sec; si ad obliuionē vel damni. ar. l. no eo minus. C. de pecu. z institu. de auto. tu. post prin. Aduertendū tñ q; text; stricte loquit in pacto inito p̄ rectorē ecclie sup iure funerandi. Sup alijs vero iurib; ecc. an rectores ecclie possint transigere vlt pacisci videt q; sic sicut pcurator qui hz liberā administratio nem. vt. l. pecu. cui libera. de pecu. z sicut tutor. ff. de fur. interdum s. qui tutelā. z sicut administrator ciuitatis. vt. l. p̄fēs. C. de tras ac. Nam q̄trum ad potestātē transigendi. gl. in. d. l. p̄fēs cōti parat pecu. tutorē curatōrē p̄fem z platū. Nam z platū dicit p cu. de dona. c. ij. z tutor. xvj. q. ij. in canonibus. z administrator et dispēsator. x. q. ij. post cause. oēs aut isti possunt transigere de re dubia. Nam eñ incerta sit victoria iudici. ff. de pecul. eo tpe neu ter transigentiū vlt ledi cū vterq; sit in pari cā dubitādī. vt. C. de iuss. testa. l. si pater puelle. Intellige tñ q; cū transigat sup re in alienabili sine decreto requirit tale decretum. vt. l. ij. C. si aduer. trasac. Nam si ipm decretū requirit in actu requirit z in distractu q; resultat ex trasactōe. vt. l. si ad rē solutēdā. C. de p̄di. mi. l. z aut pla tus z alij p̄dicit: habeāt p̄tē de re dubia trasigēdi. vt dixi. no tñ habet p̄tē remittēdi debiti liquidū. vt. l. pacrū curato: is. e. ti. Nam gratis remittere ē donare: sicut p̄teriti debiti de q; no p̄stat vel renūciare exceptiōib; dñō p̄petētib; . S; aut administrator no pōt vt. l. q; legauit. ff. de noua. z qd no. Jnn. i. c. cū oliz. de qd. de le. z plenissime de hac trasactiōe remissiōe z p̄fēsiōe plati qñ ecc. p̄iudicēt vel no. dixi post Jo. an. in. c. grauif. de depo. vbi qua liter in mutuo obliget ecclia. ¶ Secūdo no. q; per pactū re

Capli
Adde quā
p̄tē habz
capli sede
vacante per
Lar. i. cle. j.
de hereti.
Jo. de lig.
in. c. cū oliz
de maio. et
obe. Jo. de
imo. in. c. j.
e. ti. j. bar. i.
l. vlt. absit
de tuto. et
cura. da. ab
bis gl. i. c.
isq; de ma.
z obe. j. pe
cu. i. titu. d
instr. edi. s
nūcō aliq
ver. itē cir
ca legitios

Petrus de ancha. super sexto Decre.

etoris preiudicat parochianis in elec. libere sepulture in eccle. aliena: sic pactum inter. ij. p. iudicat. ij. p. tra. l. si vn. §. ante oia. ff. de pac. Sed is quis possit eligere in aliena sepultura: nō tamē ille cogit eum necessario recipere: et ad nō recipiendū pōt obliga re se: vt in hoc. c. qd no. C. Tertio no. in verfi. q. q. ius sepul ture siue ius funerandi ppetit monasterio ex p. uilegio: et sic non de iure cōi. Alias frustra fuisset p. uilegiū impetratū. vt. l. j. C. de thesaur. li. x. Jo. an. in nouel. hoc reuocat in dubiū. vtrū scilicet ois eccl. habeat cimiteriū de iure cōi. ponit primo opi. Bos. secūdo Raimū. qui dixit ius funerandi cōpetere ecclesijs paro chialibus et alijs quibz a iure vel p. uilegio est concessum. La pellis vero p. uaris nō cōpetit. et idē tenet Inn. in. c. j. de sepul. Rofre. dixit oibz cōpetere postq sunt epi auctoritate fundate Bos. de sepul. in summa. §. ij. et. ij. dicit q hoc ius nullus habz nisi ei per epm sit cōcessum. hoc placet Archi. per. c. nemo. de cō sacra. dis. fraternitatē. de sepul. Lap. hic dicit q quilibet eccl. parochialis de iure cōi habet cimiteriū id est ius funerandi eos qui sunt de sua parochia. vt no. Archi. xij. q. j. ecclesijs. tibi est expressum q eccl. parochialis habz cimiteriū. C. Quarto no. in. v. cū per dictū. et. q per pactū derogat p. uilegio: et hoc verū qn pactū est posterius. si autē pactū precederet: tūc subsequens p. uilegiū cōtra pactū precedens esset inualidū. vt in. c. ex mul. triplici. de deci. Sicut enim p. uilegiū primū non tollitur per se cundum: ita similiter nec pactū precedens p sequens p. uilegiū C. Et per hanc equiparationē p. uilegiū ad pactū disputatum fuit q per p. uilegiū libere sepulture nō p. iudicatur p. uilegiū p. uilegio. quo p. cessum fuerat monachis q eis inconsultis vel contradicētibz nullus posset eoz parochianos sepelire. pro quo alle. Jo. an. Not. xv. q. ij. in si. summe. et de rescrip. c. j. circa mediū secunde glo. in cōtrarium all. §. de regu. licet. Sed dicit ipse in artio: religione locus est amplius merendi: in sepultura non sic. xv. di. qual. et qd ipse no. j. de p. uile. c. j. super verbo apostolico p. uilegio. Contra hoc videt q non valeat pactum quo quis astringitur q in suo sepelire nō liceat. vt. l. nemo. que. est. l. pe. e. ti. So. ibi non intererat paciscentis: hic vero intereat suos parochianos ab alijs non recipi ad sepulchras. Simile di cit. l. q. ualeat pactum ne queras aquam in fundo tuo: si posset ex hoc defecari aqua fundi mei. ff. de aqua quod. resti. l. j. §. si quis Illa enī q sunt liberi arbitrii possunt pacto coartari si interest illius qui sibi hoc ex pacto vel alio iure vendicat: vt qd in ciui tate non vendantur carnes nisi in domibus capituli. de app. si gnificante. C. Op. et videtur aia ratione hoc pactum non vale re. Nā sepulchrum non est in bonis alicuius: cum sit iuris diuini et p. uato debere seruitutē non potest. ff. cōia p. edio. l. cauēri. So. verū est qd non pōt debere seruitutē p. uato s. alteri cimitē terio vel ecclie. Sicut vna ecclia pōt ēē alij subiecta per solutio nē census vel aliā seruitutē de p. ue. cū dilect. de elec. q. relam. de ver. sig. abbatē. Nā in habentibz simbolū facilis est trāsire de re. p. questu et. c. ad qdnes. Item sepeliēdi cōmoditas reputat iter bona: vñ hoc ius pōt remitti et acqri. ff. de seru. l. seruitutes. §. seruit. et de sepul. vi. l. ij. §. si qd in hereditariū. C. Quēro hoc fuit pactū pceptū ne liceret recipe parochianos: qd si in p. dicto pacto fuit additū q nō liceret i. p. iudicā parochialis ecclie vñ q tūc sit licitū recipere salua quarta quā recipiēdo nullū sibi sit p. iudicā strariū tenet hic in nouel. Nā hīet totū si ēē ibi nō re ciperet. et plus est hīe oia funerals q quartā partē. posset tū di cta clausula opari respectu illoz q in alia ecclia haberēt sepul chra maioz: tales em possent eligere sepulchra in monasterio nō ob. pacto p. dicto soluta quarta illi parochiali eccl. paciscenti: cum vltra eius nō intersit q: nō esset a talibus ampli pceptura fm Jo. an. Sedo qro vtrū p cōcessionē libere sepulture possit sepe lre illos qbus interdicta est ecclastica sepultura: dicit Archi. q nō et bene p. l. si qn. C. de inoff. testa. et. c. vt p. uilegia de p. uile. C. Tertio qro vtrū monasterio cuius derogat p. uilegio p hoc pactum detur restō tanq leso. Jo. an. post Archi. tenet q nō qz hic et in. c. si. j. firmat istud pactū iuris auctoritate: ergo p. tra euz restō denegat. vt. l. j. C. de his q. ve. e. impe. vñ dicit hic Lap. §. q pactū de quo in textu ex parte religiosoz est reale: etiā si p. sen sus siue supioris auctoritas nō interuenerit. §. de trāsac. veniēs. Nā collegiū semp idē. ideo gesta sub noie collegij debēt durare ppetuo: vt. l. p. ponebat. ff. de iudi. ex pte vero rectoris parochia lis dicit q est p. sonale si nō intercessit auctoritas supioris. Alle gat nō. in. si. in spe. de arbitro. §. restat ver. sed nunqd electus. et de his q. siunt a p. la. verfici. et hec no. istud dictum non habet rationem postq enim hoc pactum firmatur iuris auctoritate vt dictum est. §. ista iuris auctoritas non minus debet operari ad fa ciendū pactū reale q auctoritas iudicis imo magis qz p. tra iudi cis auctoritate datur restō lesione p. bata: sed nō p. tra auctoritatē legis. vt. d. l. j. Tres p hoc pactū querit eccl. nō rectori. vt no. hic in nouel. in p. n. cū ergo semp ecclia sit eadē sicut et collegiū. ita

ex parte sua debet esse reale: sicut tenet ipse debet esse ex parte collegij. Qualiter autem cognoscatur vtrum pactū sit reale vel personale et quid in dubio dic. vt in l. iuris gentium. §. pactozum ff. de pact. et eo. titu. qui in futurum per Barto. et de institu. cum venissent.

- 1 Pactum inter patrem et filium per qd obligatur filia patri ad non petendum valet.
- 2 Statutū an possit excludere filias a patris successione.
- 3 Juramentum semper seruandum est.

Clamnis pactum. Not. q. ualeat pactum inter patrem et filium per qd obligat filia patri ad nō petendum. Et quo pacto oritur naturalis obligatio que pōt consistere inter tales p. sonas: sicut in ter oim et seruū iuxta no. in. l. i. l. i. a fratre de p. di. inde. C. i. uilis aut obligatio inter eos nō consistit vt ibi qz pro vna p. sona repu tantur pater et filius: et quicqd querit filius querit patri de iure antiquo. Unde si se obliget filio: illa obligatio statim sibi que ritur: et ideo inter patrē et filium non potest lis consistere. vt. l. lis nulla. ff. de iudi. Ab extraneo aut stipulando vtrū pater possit q rere filio vel econtra longa est materia de qua in. l. qd dicitur de ver. ob. per Bar. et ibi quid iuris de matre an possit filijs querere stipulando: et quid iuris de auo dic. vt in. l. gapus solu. matris. de p. uis extraneo certum est q non potest alteri stipulari nisi sua intersit vt. l. stipulatio ista. §. alteri de verb. obl. Coniunctio igitur personarū inducit diuersitatem in iure in predictis casibus. C. Sedo no. q dicitur de dote contenta et. p. oest em ex hoc argui q nulla dote filie assignata pactus per qd filia se excludit a successione paterna non valeat etiā iuramento firmatū. primo qz corrigitur hoc. l. i. uilis in certo casu. §. filia dote habet de bo nis patris: quo casu de iure ciuili pactum esset inualidum. vt. l. pactū qd dotali. C. de colla. hoc ergo casu. lex debet intelligi cor recta: non in casu quo nil p. cipit. Item qn aliquid p. cipit. §. dorem. habet equitatem obseruantia pacti iuramento firmatū succedit enim dos loco legitime que appellat d. bitum bonoz subsidium vt. C. de inoff. tes. l. auc. nouissima. Sed mulieres dote te habent subsidium dotis et marito: um: et raro eis deficiunt ali menta qz marito eis in hoc tenentur. vt. l. si cum dorem. §. illud et ibi per Bar. ff. solu. matris. hinc est q dos dicitur p. op. ium pa trimonium mulieris. vt. l. ij. §. sed vtrū. ff. de minoz. Item si pa trum non assignata eis dote valeret iuramento firmatum nō re perirent quibus nuberent sine dote: et hoc esset cōtra publicam vtilitatem vt. l. j. ff. so. ma. Item non haberent unde se alerēt: sed non valet pactū cum iuramento q pater nō teneat alere filia vt hic in nouel. vbi remissio ad Spe. q filij sint leg. §. sed pone qdā qz ergo dos succedit loco alimētū sicut nō pnt pacto alimēta remitti. ita nec ius dotalē successiōis aliquo nō retēto puta dote. Item cū p. is hereditas naturali voto sit filijs debita: nō distin cto masculo a femina vt. l. nā et si parētibz. ff. de inoff. tes. l. in suis de libe. et posthu. et. l. i. maximi vtrū. C. de libe. pte. satis includit doli re ipsa renūciatio talis successiōis dote aliqua nō recepta et ad rescissionē actus ita sufficit doli velatus. i. re ipsa: sicut doli aliter p. batus. vt. l. j. ff. de dol. ex. et satis re ipsa dicitur inesse qn actus gerit p. tra naturalē equitatē vt ibi: nec est verisile q lex ca nonica sequēs cōiter naturalē equitatē p. tra rigore iuris ciuilis voluerit filias pacto iurato excludere a debita parētibz successio ne. nō sine i. gū ministerio puto hoc positiū est hic dote p. ceta et. C. Per statuta tñ vtrū filie possint excludi a p. is successione vel eoz legitima minui: disputat late Dynus in regula indultū de reg. iur. Vbi tenet q sic q decisio facit p. tra ea q. §. dixi. Nā si hoc pōt statutū ergo et pactū iuxta regulā de qua in R. ubi. C. de decr. decu. li. x. et p. decisione Dy. alle. Jo. an. c. Raynutius. de testis. Sz certe fortior est exclusio p. statutū q p. pactū: qz ta le statutū nō reperit expresse reprobati a iure: sicut reperit pa ctum de nō succedēdo. vt. d. l. pactū qd dotali. hic aut approbat cū certa forma q seruet ad lram p. out iacet p. iam dicta. §. Ter tio no. q hoc. c. approbat pactū iuratum q filia nō succedat pa tri. Sz nunqd econuerso valet pactū cū iuramento q filius vel ex transeus mihi succedat. Dy. sentit q sic in regula nō est obliga toriū. de re. iu. Bar. hoc reprobat in. l. hec stipulatio hoc modo de ver. obl. tenet q pactū de succedēdo etiā firmatū iuramento nō teneat. Nā ob. hoc. c. qz loqē si pacto de nō succedēdo qd nō inducit votū captāde mortis: sed magis aufert postq tollit pa ciscenti spem successiōis: pactū aut de succedēdo inducit votū captāde: qd est p. tra bonos mores. vt. c. ne captande. de cōces. p. ben. ergo non firmat iuramento. vt. d. c. nō est obligatorium. ha bes ergo duos casus. Nā qnq pactū interponit sup iure succes sionis amittēdo seu p. dēdo: et loqē hic. c. j. Nāq sup iure succes sionis acquirēdo et nō firmat iuramento. ppter votū captāde mor tis. Sūt et alij duo casus: qz qnq sit pactū sup iure successiōis cōseruando

conseruando. 2 de hoc dic. vt insti. de leg. agna. suc. §. si. Quam-
doq; sit pactū sup iure successionis acquirende certo modo di-
uidendo seu disponendo: 2 in hoc membro subdistingue. vt no.
Bar. in d. l. stipulatio hoc modo. ¶ Quarto no. q; papa inter
laycos statuit hoc caplm seruari: 2 sic disponit inter hoies non
subiectos sue iurisdictioni: cōtra. c. nouit. de iudi. 2. c. l. ex succe-
pto. de foro cōpe. So. dic q; istud cōtingit ratione iuramenti qd
prestitū in contractu facit laycos de foro ecclesiastico. j. de foro
cōpe. cum laycus. Item. l. succūbit canon in casib; in quib; lex
fauet pacto sicut in casu nostro in quo q; incurreret pactum p-
pter non obseruantia iuramenti: qd potest seruari sine dispēdio
2c. 2 ad hoc vide not. in regula possesso. de re. iur. ¶ Quinto
no. regulā q; iuramentū 2 semp est seruandū qñ seruari pōt sine
dispēdio salutis eterne. 2 pondera hoc verbū dispēdiū: q; mi-
nus importat q; si dixisset sine interitu. Interitū em sonat in mor-
tez aie: sed dispēdiū sonat in damniū etiā parū. Ex hoc inferit
Jo. an. q; si quis iuraret facere aliqd veniale: non tenetur illud
iuramentū seruare: 2 q; vergit in peiorē exitū 2 damniū: l. 2 nō ne-
cessario in interitū salutis eterne. iuxta no. p. eum. §. co. lib. in sa-
lutatione. 2 hoc. no. Jo. 2 Lau. xxi. q. iij. si aliquid. ¶ Quero
qñ filia renunciat in casu huius. c. an debeat certificari. de le. be-
neficio vide q; sic. ar. in aut. quō oportet epi. §. i. g. i. ordinā. 2.
2. xxvii. di. placuit. 2 no. Post. in summa. de fideius. §. 2 quib;
sub. §. inuoluit. ver. idem est. Jo. an. post. Archi. tenet hic cōtra-
rium in casu huius. c. cū hec lra indistincte loquat. pro hoc adducit
no. p. eum. §. de emp. 2 ven. c. pe. sup. gl. fi. Ego remitto ad no.
per Bar. in fili. in l. sciendū. de ver. ob. 2 diri. in c. si diligenti. de
foro cōpe. ¶ Secūdo quero iurauit debitor nō probare debiti so-
lutionē nisi per instrumentū redditū an poterit aliter pbare. pu-
ta p testes. Jo. an. remittit ad no. in Spe. de pbatio. §. si. ver. l. 3.
pone q; in instrumentū: vbi dicit q; poterit pbare aliter nō obsta-
tali pacto. ¶ Tercio qrit ipse. Filius debitori prius fecit pa-
ctum de non petēdo an eo mortuo possit repetere: remittit ad
Spec. de pactis. ad si. intellige qñem qñ filius successit patri.
Nam q; tale pactū fuit inutile a pñ. nō videt nocere dicto filio
paciscenti. in pñtariū facit q; qñq; ius superueniens venditori p-
derit emptori. vt. l. si alienā. ff. de act. emp. de materia q; lōga est
vide q; Bar. in l. cū predicti. ff. de vsuris. ¶ Ultimo aduertendū
q; hoc. c. excludit filiā dotatā a successionē pñā. ppter pactū in
ramēto firmatū. sed p italiā cōiter sunt statuta disponēta q; filia
dotata stantib; masculis nō succedat. sup pacto igit de quo hic
2 super dictis statutis oriunt dubia qd iuris in casu huius. c. si
null; filius superest vel alij descendētes vtrū alij p sanguine pa-
tris excludat filiā ppter talē renunciationē. Itē qd iuris si filia
vivo pñe decesserit relicti filijs: an isti succedant auo. ita q; ista
matris renūciatio nō sit eis nociua: iste 2 alie qñes occurrunt
quas nō prosequor p modo vt procedā in lectura.

¶ Constitutio. c. q; de pactis includit oēs mendicantes.
¶ Religiosi puritate in suis actib; obseruare debent.
¶ Mendicantes dicunt habere superiores.

Clia ex. Primo ponit pactum. scdo illud decl-
at ibi nos bis. ¶ Ho. q; hec constitutio
cōplectit 2 includit oēs mendicantes. Sz dices cū mē-
dicantes 2 maxime minores non possint pñiū possi-
dere in singulari nec in cōi: nec se iudicioz strepitib; immiscere
vt in clē. exiuit. de ver. si. sup quib; ergo reb; dices enj eis inita
ista pacta cū non cadat obligatio in pñonis eoz. dic q; quedam
sunt eis a iure reseruata. vt ius funerandi pñiones audiēdi ec-
clesias possidēdi. sup istis igit reseruatis valēt pacta inita inter
eos 2 illos quoz interest: sicut serui monachi 2 alij incapaces p
iurib; reseruatis eis possunt iudicis officiū implorare. vt. l. si vi-
ctum. 2 ibi p Bar. ff. de re. iur. Nam dictum officiū sepe cōpe-
tit in locum deficientis actionis. vt. l. quint; §. pompo. ff. de an-
nu. leg. 2 no. Bar. de his fratribus minorib; q; possunt iudicis
officiū implorare p legatis factis fratrib; in cām alimentozū
2 idem in quolibet religioso. vt no. ipse in l. seruos ad custodiaz
ff. de all. 2 ciba. leg. facit. l. hereditas. ff. de pe. her. ¶ Secūdo not.
q; dicit ter. pacta cum platis caplis 2c. q; enj inter istos nulla
ponit hic copula arguit Archi. q; in bonis nō cōibus sed diui-
sis inter platum 2 caplm quilibet possit pacisci 2 agere potesta-
te sua. de quo remittit ad no. §. de rescrip. edocet: ego alibi dixi
q; punct; ponit hic loco copule. vt no. in l. cū duob; §. in coeun-
da. ff. pro socio. hic vero multoz noim pculatio line copula ope-
ratur perinde ac si singuli ponerent in diuersis orationibus. vt
no. Bar. in simili in l. j. ff. de his qui nō. infra. 2 sic bene colligit.
arg. de quo super. ¶ Tercio not. q; ita q; tenetur ad obseruan-
tiam promissorū p pcedessorē sicut per se ipm cōco. §. de sol. c.
j. ponit hic Archi. differentias inter pcedessorē antecessorē 2 de-
cessorē 2 similia noia: que tñ sunt sinonima 2 vnum ponit pro
reliquo fm eum. ¶ Quarto no. q; religiosi debent puritatez iu-

suis actibus obseruare in si. textus loquitur de ecclesia q; cōl-
trix 2 auctrix iustitie non patitur contra iustitiam aliquid fieri a
etiam semel in alterum. priuatus vero semp obuiat iustitie. vt in
x. col. de alie. seu. c. j. iij. carta. ¶ Sed no. q; qñ sit compositio si
ue pactum cum caplo vel conuentu sufficit generaliter exprime-
re in instrumento caplm vel cōuentus talis ecclesie sic fecit etiā
si non fuerint singuli singulatim expressi contrarium no. pe. in. c.
quanto de his que si. a prela. vbi pro eo videtur casus de hoc tā-
git Jo. an. in. c. vlt. §. eo. ti. Bar. in simili distinguit. Nam qñq;
tractatur de alienatione rei spectantis ad collegium vel vniuer-
sitate. 2 tunc necesse est q; noia scribantur. vt. C. de vend. re. ci-
ui. vel si. lib. x. Quandoq; tractatur de alijs actib; 2 tunc si col-
legium est magnum vt populus ciuitatis vel consilium magnū
2 tunc non est necesse q; noia scribantur. vt. d. c. si. debet tñ dici in
instrumento oēs fuisse presentes. vel tot quot faciant duas par-
tes. vt. l. q; maior. ff. ad municipa. Si autem collegiū est parū
puta ancianoz vel priorum: 2 eozum noia debent noiatim inse-
ri. vt. C. de legatio. l. si. l. i. de hoc etiam Spe. de findico. §. j. ver.
Item opponitur. 2 ego dixi plenius in. d. c. quanto. ¶ Serto
no. q; dicit litera de hūz conuentū 2c. q; in pactis 2 conuēti-
onibus presidentis collegio requiritur consilium 2 cōsensu colo-
legiatorum: l. 3 quedam iura requirere videtur consilium tñ. de
his que si. a prela. c. nouit. ¶ Quedā consensum 2 subscriptionem
eo. ti. c. j. 2 vltra predicta illa iura exigunt epi auctoritatē de qua
in isto. c. non fit mentio. dicit ergo q; qñ tractatur de alienatio-
ne rerum inferioris ecclesie. 2 requiritur epi auctoritas 2 cōsilium
fui capli. vt. d. c. nouit. Clericorum tamen alienantis ecclesie re-
quiritur subscriptio 2 consensus. xij. q. j. c. placuit. 2 ad hoc vide
qd no. j. de re. ecc. non alie. c. j. ¶ Quadoq; tractatur de alienatio-
ne rerum ecclesie cathedralis. 2 tunc canonicoz requiritur con-
siliū cōsensu 2 subscriptio. vt. d. c. j. de his que si. a plato. vbi
de hoc. de istis tñ non expedit plenius hic tractare. q; c. loquit
in mendicantibus qui non possunt possidere proprium in cōmu-
ni. In compositionibus igitur 2 pactis initis sup iuribus reser-
uatis eisdem nō magna requiritur solēntas: sed sufficit illa de
qua hic 2 ratio forte quare non ita exacta requiratur solēntas:
q; non de magnis rebus transigunt 2 cōponunt: sed sup funera-
libus confessionibus penitētijs 2 alijs. non mirū ergo si sup mi-
nimis relaretur iuris solēntas. xij. q. ij. interullas. 2. l. scio de
resti. in inte. cum simi. 2 ex hoc infero q; ppositio siue transactio
abbatis cum caplo non sufficeret sup re quam noie ecclesie vēdi-
caret vt eam aliquo recepto tradat: cum cōtra eam agitur vel di-
mittat aduersario cū abbas agit sicut in alienatione. ita in com-
positione tali dico necessariam episcopi auctoritates. xvij. q. iij. i
venditionibus. d. c. placuit 2. l. si dissoluentam. C. de predi. mino-
rum. ¶ Septimo 2 vltimo no. q; isti mendicantes habent suos
superiores: 2 fratres predicatorum appellant eum magistrū: mi-
nores ministrū. Augustini priorem. Ideo ista tria hic ponuntur
2 ipsorum auctoritas non requiritur in cōpositionibus initis p
priores cōuentuales 2 capitula: l. 3 sint eis subiecti. Quid dices
in alijs pone abbas prior vel plebanus habet iurisdictionē in
prioratib; 2 capellis an in alienatione rerū talis prioratus vel
capelle requiratur eoz auctoritas vel epi: dic vt in. c. statuimus de
transac. vbi dicit. 2 Jo. an. de pñi. cum plantare in glo. nō soluz
2 cle. j. de re. ecc. non alie.

De procuratoribus. Rubrica.

- 1 Laycus pōt esse pcurator in causis spīalibus.
- 2 Inhabilis procurator an possit constitui ad constituendum
babilem.
- 3 Procurator alium substituere non potest.
- 4 Procurator in rem suam ante litem contestata alium potest sub-
stituere.
- 5 Dñs non pōt dare potestātē alium substituendi.
- 6 Procurator ad negocia pōt qñcumq; alium substituere.
- 7 Procurator datus post litē cōtestata an possit substituere.

De indiscrete. Tres sunt par-
tes q; patent.
¶ Ho. q; dicit nō indiscrete a dño cū si ius
der admitteret psonā inhabile p alio dices
re indiscrete agi. nā dñz ipsam ex officio res-
pellere etiā parte nō opponēte puta infamē
excoicātū: militē 2 etiā pñcipalē nō ydonee
apparentē. vt. l. quos pñbet. ff. de postulādo. 2. c. j. de excep. 2. l.
si filius. §. veterani. ff. eo. 2. c. cām de iudi. Et si dicatur fm hoc
supplet de facto qd nō potest vt dixi de postu. bone. el. ij. Dices
q; ideo isto casu potest: q; ista inhabilitas subijcitur oculis ei; 2
constat de ipsa ipi iudici vt iudici. ideo supplet tali casu. argu.
Nullum. C. de restituti. 2. §. de confel. c. ij. Item ad suum offi-

¶ Infm.
Addde. xxiij
q. iij. p to-
tū nisi esset
strabonos
mores. l. qd
eis zibibar
to. C. de nu-
pti. c. nō: ff.
obligato-
riū de reg.
iur. in. vj. 2
ibi Dñs. 2
dñs meus
dñs bohe-
ri bar. i. l. si
q; p eo. ff.
de fideic. 2
in. l. i. C. d
pac. l. si q; s
inquilinus
§. iij. 2 ibi
bar. de leg.
j. bal. i. l. pa-
ciū 2 i aut.
sacra. C. si
aduer. vē.

Petrus de ancha super sexto Decre.

cius spectat providere ne iudicium suum sit delusorium. ut dixi
in d. c. causam 2 qd no. in l. j. ff. de ass. ff. ¶ Secundo nota. qd
laycus potest esse procurator in causis spiritualibus. et sic potest
quis tractare nomine alieno quod non potest suo. ut c. decernimus
de indi. s. contra sicut iudeus non potest pesse christianis suo nomine
ut de iudeis. c. ij. ita nec nomine alieno. l. iij. di. nulla 2 i heretico
qui pro se nec pro alio potest beneficii impetrare in c. ij. de here.
2 in excommunicato sicut non agit pro se sic nec pro altero. de pba.
post cessionem ad hoc. s. de rescrip. statut. s. in nullo. So. ista e
via brocardica. ideo dicitur solue ut in regula potest qd de re. iur. 2 i
illa. q. l. y. vtrū possit constitui procurator inhabilis puta frater
minor ad substituendum habiles. de qua per eum in l. q. quis. C.
e. 2 plene in de. si religiosus. de procur. vide tñ quod no. in c. ac
cedens de preben. in no. vbi tangitur an laycus possit recipere in
vestitura beneficii noie absentis. dicit tñ esse qd sit clericus. et
sic servatur. tñ agit 2 ibi an pñs gratiaz cum beneficio acceptandi
possit ad acceptandū constituere laycū. 2 ibi concludit qd sic fm
communem observantia 2 minime sunt mutanda. 2c. vt. l. minime. C.
de legi. Sed dices in casu huius. c. 2 in alijs spiritualibus in quib
bus admittitur procurator laycus videtur maledictum qd p. procura
torē nō querit domino ipso iure nisi mediate cessione ut no. in c.
q. j. eo. lib. de usur. an ergo qd cessione fiat videt spiritualis titu
lus radicat in laycū. s. hoc est impossibile qd in eum cadat. ut in
d. c. decernimus. 2 in d. glo. iij. Sol. dicit qd in turib. inseparabi
lib. a persona procuratoris prebet nudū ministeriū. 2 recta via qd
rit dñs absq. alia cessione. ut no. Barto. in l. possit. quocq. ff. de
acquir. posses. dixi plen. in d. c. accedens 2 hoc tetigi qd utile p
intellectu illius. c. ¶ Tercio no. in. s. licet aut. qd ante lit. pte.
non potest procurator aliu substituere. Sed dices i tutore 2 cura
tore ut l. neq. tutores. C. e. 2 est rō fm dominiū meū ibi qd procura
tor dñs constituat a dñs 2 ab eo qui suo iure potest in suo actu de q
querit. ut ff. e. l. j. s. an li. cōte. isti nihil possunt illo iure. post litē
vero cōte. sic qd ex ea resultat quidam quasi dñs. ut l. iij. s. idē
scribit. ff. de peculio. ideo procurator tñq. dominus illius quasi
dñs potest aliu substituere. ut l. quecūq. gerim. ff. de actio. 2
ob. Adverte tamē qd ista substitutio quādo procurator substituit
iure suo sit periculo procuratoris substituentis si substituit negli
git vel dolose versetur. ut no. Jūno. in c. j. s. vt lit. non pte. 2 hic
Jo. an. in novel. dñ dicit qd procurator constituit ad negocia po
test aliu substituere. 2 ille aliu. 2 sic in infinitū 2 vnus alteri tene
bit. s. tñ existimabit qd tñ interest dñi principalis constitutis
ut ff. de neg. gest. s. qd mādato titi hoc etiā tenet dñs me. in d. l.
q. quis alle. l. cū in plures. s. seruū. in fin. ff. locati. Ego per hoc
in si. allego. l. solet in si. ff. de test. tutela. vbi coadiutor constituit
periculo tutoris. 2 l. si procurator. s. si tutores. ff. mād. ibi nō sunt
igitur excusandi 2c. ¶ Quarto no. qd procurator in rem suā
potest aliu substituere ante lit. cōte. 2 ratio qd agit ad utilitatē
suā. 2 suo iure potest in actu de quo agitur. ut l. illud. C. de dona.
ideo cessat rō de qua. s. i. pr. no. 2 hinc est qd talis iproprie dicit
procurator. qd nō administrat negocia aliena s. p. p. ut no. l. i.
j. ff. e. l. y. C. e. in rub. 2 p. hoc potest argui qd procurator rei qd sa
tis dedit possit ante litē. pte. substituere aliu. arg. l. titius. ff. e. nā
in eo sit exco. ut l. plauti. ff. e. de quo in Spe. de cura. s. j.
ver. sed nunq. defensor. Item si est questio sup. procuratoris 2 nō
super negocio principali similiter qd ante lit. conte. possit procura
tor aliu substituere. quia questio mādati reputat p. p. ipso
procuratoris. ut no. in Spec. de procur. s. ratione ver. porro restat.
duas remissiones ad Spec. super p. dñs me. in d. l. q. quis. ¶ Quinto not. qd potest dñs dare procuratoris suo potesta
tem aliu substituendi etiam incertus naz de certo substituendo
nō videbat tñ dubitatio. qd tñ nominatus a procuratore a do
mino nominat. vide ut in glo. tunc. n. 2c. de condi. insti. l. institu
tio talis. 2 no. in l. j. ff. e. s. idē hic decidit de incerto. nā attēto
fine nō potest dici certa dispō post qd est palu declarada. ff. de ma.
vin. l. si pu. 2 l. vñ ex familia. ff. de leg. ij. 2 l. theopōp. ff. de dote
ple. Contra hoc tñ op. glo. an pte. 2 solue ut i ea. Ja. de are. soluit
aliter dicit. n. distinguendū in mō faciendi procuratorē. Nā aut cō
stitutū cū potestate substituendi. 2 vñ. ut dixi qd videt p dñm sub
stitutū. si aut dicat facio te procurator 2 quēcūq. feceris postea
2 nō valet substitutio. ut l. dūmodo. 2 l. tutor incertus. ff. eo. 2 ita
refert l. y. Ja. tenere in d. l. q. quis 2 legitur tex. in cōstōne p
curatoris ad substituendū aliu etiā incertū. ¶ Sed nūquid idē
est in testatore ut possit alij cōmittere electiones commissariorum
Refert hic Jo. an. in novel. Libertinū de R. ipo. disputasse
qd nō illa rōne qd actus morticiū nō dñs esse in suspēso. ut l. tutor
incert. ff. de testa. tu. 2 cōia p. dñs. l. si facit ad hoc. l. nulli de epi.
2 cle. 2 in autē. de eccl. titu. s. si aut p redēptione. noiationē aut
paupēz videt qd testator possit cōmittere suo fidei commissario. 2
ille poterit cōmittere noiationē cui voluerit ut no. Jo. an. i. de
testa. si pater super gl. l. 3 certa fm Zap. ¶ Sexto 2 vltimo no.

qd procurator ad negocia potest quandoquēq. aliu substituere
re. 2 quare magis iste qd procurator ad iudicia. l. y. tangit in d.
l. q. quis. d. Bal. reddit ibi rationes. illa videtur efficacior. qd n
gocium extra iudiciū sumit originē in psonam ministri 2 per e
transit ad dñm. ut l. quecūq. gerimus de act. 2 ob. vnde in factu
ipse procurator est dñs quo ad originē facti. secus in iudicijs
omne iudiciū fundat in psonam dñi. 2 postea trāsfunditur in p
curatorē. nec potest cadere suo noie sed solum noie dñi. ut ff. e.
a si procurator mens. ¶ Alterius de isto procuratore in rem su
vide in Spe. de cessio. act. s. consequenter ver. qd si is. 2 vide q
no. Jo. an. de alie. immu. c. ij. super glo. Ego circa istum procura
torem in rem suam scdo quero. an sibi obstat exceptio que obsti
ret cedenti puta exco. cationis banni cōpensationis 2 si d. Bal.
plene hoc examinat. C. eo. l. qui stipendia. 2 dicit cōmuniter d
stinguendum ex causa lucratia 2 ex causa onerosa. ut in prim
ob. in secunda non. ut not. in c. j. de iure patro. in eo. lib. et ibi v
de per eum quam actionem cedens in dubio videtur intētar
an directam nomine cedentis an vtilem nomine suo. et vtrū
cessionarius agens ex iure cesso teneatur ante lit. contest. facer
fidem de cessione dicit qd non si intētar vtilem nomine suo. Nā
pertinet hoc ad iustitiam cause principalis non ad legitimati
nem persone ut ibi per eum. 2 vide qd no. in l. plane. ff. fami. be
¶ Tercio quero an id quod hic dicit de tutore procuratorē v
dixi qd non possit ante lit. contest. aliu substituere. habeat loc
i administratoribus vel qui agere possunt pro alio ut sunt prel
ti nomine ecclesiarum pater nomine filiorū dicit qd secus i isti
naz isti non sunt simplices administratores sed usufructuarij. v
no. s. de offi. or. c. fin. 2 l. cum non solus de bo. que libe. 2 ideo b
bent pinguis ius 2 anteli. con. possunt procuratorem constitui
ere ut no. l. y. 2 post eum dominus meus in l. neq. tutore. C. e.
ibi per eum videas quare magis tutor an. li. cont. constituit ad
torem qd procurator facit qd no. Jo. an. an. post Jūno. in c. l. 3 be
li de simo. ¶ Quarto quero an procurator datus post li. cōt
possit substituere aliu glo. que incipit si procurator 2c. Tene
qd non idē Archi. pro quibus facit quia iste non est licet con
testatus. ergo aliu non substituit. ut in hoc. c. 2 in d. l. neq. tu
tores. Sed. distinguit nam aut procurator. interveniens post l
contest. exercuit aliquem actum in cā 2 tñ potest aliu substitui
ut l. ij. C. de consoti. e. litis. Aut non fuit secum processum 2 si
non exercuit aliquem iudiciarium actum. 2 tunc non potest. d
ita not. in l. nihil. C. eo. 2 ista opinio videtur verior. nam in pro
curatore constituto post litē contestatā. idē operatur exerciti
cuiuslibet actus iudiciarij quod operatur in procuratore consti
tuto in princ. ipsa lit. contestatā. ut probatur. j. d. l. nihil. 2 per ho
etiam dico qd in causis in quibus nō contestatur lis actus iud
ciarij in tali causa agitur per procuratorem habetur p litē
contestatā. qd tñ ad pcludendum viam dilatoris 2 potestaten
substituendi. ad hoc allego glo. in c. is cui. e. li. de elec. 2 vide i
Specu. de procura. s. j. verū. quid ergo. 2 hoc tenet dominus me
in d. l. nihil. 2 l. q. quis ad fi. C. eo. ¶ Ultimo ut plene scias at
procurator possit aliu substituere sic plene distingue. aut est. p
curator in rem suā 2 potest quēcūq. qd nō agit ut nudus minister. s. v
cōmodū senties ut in isto. c. 2 l. illā. C. de dona. aut est mer. p
curator. 2 tñ aut bz in mādatis ad substituendū certū vel incertū
2 potest substituere. ut hic. 2 l. cū essent. s. j. ff. de seru. ru. pre. 2 no
in l. j. ff. e. Aut nō bz mandati ad substituendū. 2 tunc refert ai
fit procurator ad lites an ad negocia an mixtus ad lites 2 nego
cia. primo casu non substituit ante lit. conte. vel quasi quia non
est dominus litis. ut hic. secundo casu aut habet generale man
datum ad negocia 2 potest substituere. ut hic. 2 l. j. ff. de insti. q. cū
q. Nā sit dictum qd non possit. ut l. j. s. magistrum. de insti. uti.
Aut habet speciale mandatum. 2 tunc refert aut circa illud ne
gocium vertitur singularis industria vel fides puta circa matri
monium contrahendum alienandum vel permutandum. vel reci
piendum solutionem. 2 tunc non potest aliu substituere si per
hoc posset domino generari aliquod p iudiciū. ut l. penul. ff. de
diuer. 2 tempo. prescri. Aut non est electa industria vel fides sin
gularis procuratoris. 2 tunc potest ad negocia substituere. ut l.
si procurator. s. j. ff. man. ¶ Scias autem qd nunq. videtur ele
cta industria quando dominus certo modo limitavit mandati
formam nec posuit in potestate procuratoris facit. c. is cui. de
officio delegati. s. eodem libro. istam distinctionem ponit do
minus meus in dicta l. quod quis. 2 habet locum in substitutio
ne procuratoris. In iudicijs deputatis ad causas vel alia.
dic ut legitur 2 notatur in c. si. s. de off. dele. 2 dixi in d. c. is cui.
¶ Dominus ante litē contestatā potest libere reuocare suū
procuratorem.
¶ Procurator in ante post litē contestatā a dñs reuocari nō pot.
¶ Causa quare dominus post litē contestatā. possit reuocare suū
procuratorem.

Quamuis

¶ Procu
ratorē. Ad
de qd p
rator in rez
suā p xba
pono te in
locū meum
cōstitutur
bar. Ang.
2 Alex. i. l.
ij. s. fin. de
ope. no. nñ.
in l. q. cccc.
ff. ad tre
bel. 2 in l.
plane cum
gl. ff. fami.
here.

Clamuis. Prima pars tractat de reuocatio. secunda de intercedendo. scda ibi ve
rum. **¶** Ho. q. ante lit. cōte. pōt dñs libere reuocare
sui pcuratorē & sic admittit pnia i hoc pcuratorē reuocare
sicut i pcuratorē innotatis & certis alijs de qbus in l. si pecunia. ff. de
pdi. ob cam Regulariter vero in cōtractibz nō habet locū peni
tentia nisi ambo cōtractantes in distractu consenserint qd die vt
plene legit & nō in l. si. ff. de act. & obli. ab emptore. & l. iuris
gentium. §. quinquimo cū se. ff. de pac. **¶** Scdo no. q. dicit text
libere reuocare & ex pōt em Jo. and. i. nōa interueniente cau
se cognitione de qua in ver. nisi. aliqua tamen interuenire dñs an
f. sit datus in rem sua: & alia de quibus nō in l. is cur. ff. e. & hic i
nouel. **¶** Tercio no. in ver. postea q. post lit. cōte. procurator
inuitus nō pōt a dño reuocari eo ergo volente reuocatio fieri
pōt qd intellige veram etiā consentiente aduersario. q. pōt
refutere huc reuocationi sicut ipse procurator nisi cā subit legi
tima. vt. l. qui oia. n. responso. ff. eo. per lit. em conte. procurator
cum eo quasi cōtractat. vt. l. iij. §. ides scribit. ff. de pecul. quē qua
si contractum nō pōt procurator vel dñs dissoluere sine cā ad
uersario inuito vt ibi. **¶** Quarto no. q. ex cā legitima iustitia
iudicij siue litis persecutio trāsfertur de pcuratore in dñm s. cū
procurator litis p eum agitate sit dñs: quō trāsfertur istud ius
litis in dñm. **¶** Glo. in d. l. mutari. ff. eo. dicit q. in illa mutatione
oia de nouo narrari oportet. & pondera hoc verbū narrari nō
dixit a capite inchoari. interrogabitur ergo dñs vno contextu
dicendo: tu das libellū sicut tu? procurator egit sic litē cōtesta
ris & si facis: & erit utilis illa reuocatio sic succincta: nisi aliquis
actus fuisset inutilis q. factus tpe feriato vel aliter. nā vno con
textu si ptes erunt in cōcordia pōt ille processus resciri fm Bar.
q. ita nō in l. an lit. ff. e. vbi pōt alitū modū trāsferrēdi iustitiam
de procuratore in dñm v. q. pcurator cedat dño ius iustitie. vt
nō in l. in cause. §. si ex parte. ff. de procu. in illa autē translatione
instantie de pcuratore in dñm vel econtra. vtrū trāsfertant sa
tisfactiones cautiones pignora: & similia si nō fuerit dictum. vi
de plene p. doc. in l. iulianus. qui facit. cog. si trāsfertur de vno
iudice i alium. vide per Bart. in l. cū apud semper. ff. iudi. solui.
¶ Quinto no. q. hic numerantur plures cause ppter quas
pōt dñs suum procuratorem reuocare post lit. cōtest. que sunt
elicite. ex. l. ante litē cum. ix. le. ff. eo. ti. multa igitur cā superue
niens facit obligationē ad contractū quādoq. reuocabile. qua
si alias per penitentiam reuocari nō posset conco. de iureiurā.
quēadmodū. & qd dixi. §. e. li. de elec. nulli vbi videas bona simi
lia. Sed hic dices quare mandatū iurisdictionis etia sine cause
cognitione reuocatur quādoq. vt. ff. de iudi. l. iudicij sol
uitur. & mandatū procuratoris nō sine cause cognitione. vt dic
So. vt nō in l. post litem. ff. eo. **¶** Sexto no. in ver. verum q. l. s
fine cā nō possit dñs reuocare suū procuratorē pōt tñ adesse
cause sue: sicut pōt ois cuius interest. vt. l. si suspecta. ff. de in
offi. testa. p.oderit aut ista assistentia. q. poterit testes & instrum
enta pducere & alia allegare: vt ibi & per Jnno. in c. cū super.
de re iudi. & aduerte q. ad esse cause isto casu. quo reuocare nō
pōt relinquit iste tex. arbitrio dñi. inuitus ergo nō compelli
tur nisi ex causa. vt. C. e. l. si. & l. si actor malit. ff. eo. **¶** Et quo in
fert Bar. q. si citaretur dñs & nō procurator ad aliquē actum
puta videndum iurare testes v. publicare vel ad audiendā sen
tentiam: si dñs nō cōpareat vel procurator sententia erit nulla
q. talis citatio nō artauit dñm: debuerat em citari pcurator: q
erat dñs instantie. & ita tenuit disputando dñs Lamb. de rāpo.
vt refert Bar. in l. furioso. ff. de reg. iur. & Bal. in l. procuratori
bus. C. eo. Iste ergo casu pōt esse utilis subtilitas legistarum
dum disputant in cuius per substantiam sint verba concipiēda
sententie. canoniste em tenent nihil referre de elec. querelā. nam
vno casu multum pōt referre si concipiēnt in illū qui nō erat
dñs instantie: nec in ea citatione tenebatur necessario cōparere
& dic plene p. Bar. in d. l. furioso. **¶** Pro declaratione huius. c.
quero in casu in quo nō pōt dñs reuocare suum procuratorem
puta q. est lis cōtest. & nō subest iusta cā reuocādi: si ipse dñs
facit in iudicio aliquē actum an ille actus valeat: dicit q. qñq. p
curator ideo fuit datus ad cām: q. opo. rebat ipsum dñm absen
tari. & tunc ipso dño reuerso finitur mandatū post lit. cōtest. vt
l. qui mutua. §. si. & qd ibi nō ff. mandati. **¶** Qñq. procurator nō
fuit dat. ex causa absentie: sed a presente datus est procurator. &
tunc aut dñs superuenit in iudicio nō vt aliquem actū faceret s.
vt procuratori assistat. & nō est dubiū q. pcedit iudiciū nec vi
detur reuocari. vt. ff. eo. l. paulus iudic. aut aliquē actū facit in p
sona sua. & tunc si qd presente pcuratore & aduersario: & valet iu
diciū. nō em necessaria est cause cognitio nisi qñ procurator
contradicit vel aduersarius. vt. l. post litem. & l. mutari. ff. eo. qd
intelligi nō fuerit expresse dictū q. nō aīo reuocandi vel nisi
interueniret dñs in aliquo actu in quo necesse habebat interue

nire quo casu interueniendo nō videtur procuratorem reuocare
ar. l. fideiusso. ia. §. si rem. deleg. iij. & est expremum. §. eo. si quem.
Si vero interuenit absente procuratore presente tamen aduer
sario: tunc valet actus celebratus: nō tamen videtur reuocari
procurator: q. nō pōt fieri nisi causa cognita q. nō interue
nit nec interuenire pōt aliquo eorum absente. Et si dicas quo
modo valet actus postq. nō est in dñm trāslata instantia per
reuocationem actorum vel instantie cessionem. vt dixi. §. in. iij.
no. respon. procuratori q. ritur ius instantie directum. dñs que
ritur ius instantie vtile. vt. l. in cause. §. si. ff. eo. & ideo ex vigore
illius vtiles iuris prosequitur instantiam. Non obstat hoc. c. et
alia iura que requirunt cause cognitionem. q. verū est q. tñ ad
reuocandum procuratorē & ad trāsficiendum iudiciū in dñm
pōt em interesse aduersarij iudiciū nō sic mutari: q. de his q
gesta sunt in causa procurator: nouit melius veritatem q. dñs q
de nouo venit animo reuocandi procuratorem. vt. l. apud celsus
§. questum. ff. de dol. ex. & l. si actor malit. ff. eo. Sed quando re
manet procurator: l. s. dñs faciat aliquem actum: nō interest ad
uersario p dñm nō fieri: q. adhuc poterit citari pcurator ad illū
actum quem melius nouit. vt. d. l. si actor. l. s. ergo dñs nō pōt
cogi vt interfit in causa vt p. dixi. pōt tamen adesse si vult & va
lebit qd cum eo geretur. & videtur per illum actū procurator re
uocari si pars nō contradicit nec aduersarius nisi illum actum
gessit nō aīo reuocandi: vel necesse fuerit talem actum fieri per
eum: vt. d. c. si quem. §. eo. & not. Bal. in l. procuratoribus. C. eo.
¶ Scdo quero si post lit. cōtest. per pcuratorem moriatur dñs
quomodo formabitur sententia cōtra procuratorem. nō em pos
sunt concipi verba procuratorio noie in causa de iuncti q. mors
soluit oia: vt nō in l. eius qui in puincia si cer. pe. Bal. in l. nul
la. C. eo. dicit q. formabitur tanq. cōtra procuratorem hēredita
tis vel heredis facit. ff. de re. iur. si cum pcuratore. & ff. manda
ti si nō remunerandi. ver. si. fm eum. in d. l. nulla vbi etia dicit si
post lit. cōtest. procurator alium substituit q. l. s. quo ad illū sub
stitutum sit res integra tamen mandatum illius substituti nō
finitur morte dñi principalis: q. nō tanq. ab eo: sed tanq. a p
curatore habet mandatū qd t. ne meui. facit qd dixi. §. c. p. r. i.
in. iij. notabi. **¶** Quero quid in causis in quibus nō sit litis cō
testatio quando procurator incipit esse dñs litis in talibus: dic
q. tunc est cum incipit tractare causam. casus est. C. eo. l. nulla. &
Bart. no. in l. ante litem. ff. eo. vt dixi. §. c. p. r. i. in. iij. q. & p. re
dicta sufficiant cum queritur an dominus possit reuocare suum
procuratorē. Procurator aut alitū substituit qñ possit a se sub
stitutū reuocare. est materia. c. p. r. i. vbi statim dicā. d. p. de an.
¶ Procurator qñq. substituit alius qui habet super hoc ab
alio speciale mandatū.
2 Substitut. nō pōt reuocari post mādātū a substituto susceptū.
3 Procurator generalis in vna substituere pōt.
¶ **Squi.** Primo ponit dictū ferēs argumentū
nisi. **¶** Ho. q. pcurator qñq. substituit alium q. hz
sup hoc a dño spāle mādātū vtrū ergo tñ substituit
ante litē cōtest. Spe. in ti. de. pecu. §. i. ver. §. qd si pcurator ponit
opi. & dicit curiā tenere q. possit. ad euadēdas aut opi. cōsultit q.
addatur in procuratorio. & eam vel eos ex nunc ipse constituit: &
de hoc vide per Ly. C. e. l. q. q. s. **¶** Tangit etiā hic Jo. an. vtrū
substitutus satisfabit ratā rem dñm habiturum an vero procu
rator q. cum substituit. dicit Spe. satis esse si satisfidet procurato
rem rem ratā habiturū. nā fact. est dñs p litem cōtest. & p iudicat
dñs qd sit p talē: credo hoc verū in casu in quo Spe. loquitur
cum. §. pcurator substituit iure suo: q. fact. erat dominus litis:
& ideo periculo suo substituit. psequit. vt dixi. §. eo. c. j. in. iij. no.
Si dñs substituit ex speciali mandato domini: tunc satisfabit:
dominum rem ratam habiturū. arg. eius quod de delega. d. qui
subdelegauit in totū nam nihil in causā vterius hz agere sic sub
delegans postq. ille cepit vti. vt. c. sup qd nū. §. p. r. o. de off. de
leg. ita ergo & in pcuratore substituente qui post iuramentum a
substituto susceptum in causa nihil pōt: vt hoc qd tenet hic Jo.
an. in nouel. **¶** Scdo no. q. dicit post mādātū susceptum & c. per
hoc enim arguit Jo. an. q. officij pcuratoris. nō inchoat quis
ante receptionē pcuratorij. Archi. remittit ad no. per Lopo. de
elec. statuimus. in glo. quasi quis pcurator. in fi. Spe. t. q. an. q.
ipsum recipiat nō hz potestātē in causa. de app. sup eo. & de offi.
p. cō. obseruare: que iura loquunt in iudice qui nō recipit exerci
tium iurisdictionis. ex die receptionis literarū. iuxta no. per do.
in. c. ex p. questione. de re. spo. ad hoc. l. quero. ff. de eo qui p. tu. &
sa. der. l. qui erat. cir. fi. & si cer. pe. l. ei. qui in puincia. in qd. cas
bus d. q. debeat quis scire pditionē p. sone. & vtrū fuerit pcura
tor. & vtrū fuerit tutor. & vtrū fuerit heres. D. y. loquēs in pcura
toze ad negocia consulit contrariū. & rīdet predictis legibus q.
loquunt fm eum qñ tractat de p iudicio illius q. d. aliqd igno

Petrus de ancha super sexto Decre.

raffet: qz si tñc sibi imputat ignorantia. p. habilis vere vel psum-
ptue eñ in totu excusat. ff. de p. a. l. verius. ff. de acqui. her. l. si
is ad que. C. q. mili. nō po. l. si seruis. Sed qñq tractat de pñdi-
cio illius que cōstat sciuisse vel improbabiler ignorauit tñc
nō excusat immo veritas qñm pñferet etiā si de diminutōe bo-
noz aliqd opinātis cū veritate tractet. vt. ff. de iur. z fac. ignor.
l. ij. §. qui igno. z de manumif. vindicta. l. si pater. §. quoties z ar-
guitur inst. de le. si qz rem. z ff. pro emptore. l. ij. §. si sub cōditio-
ne: z ibi no. In questione ergo proposita cū non tractetur de pñ-
iudicio dñi quem constat procuratores constituisse z sic sciuisse
qz in facto pñrio non est tolerabilis ignorantia. frustra de igno-
rantia videtur aliquid allegari. z ita cōsuluit Dy. z incipit. In
noie dñi amen: questio talis est. quidam noie Fede. zc. Et pñ-
dictum cōsiliū loquitur: qñ procurator ignorabat se procura-
tozem nomine tamen dñi contraheret: z multo magis tenet ibi
Dy. quando se procuratorem sciuisset l. procuratorum non re-
cepisset. videtur eñ procuratorio noie contraxisse in dubio: si vi-
ce z nomine dñi celebravit contractum. Idem ergo dico in offi-
cio procuratoris ad lites: vt ignorantia procuratoris de sui cō-
stitutione: vel non suspectum mandatū procuratoriū reddat ius-
dicium nullum: si tanq procurator egit z in rei veritate procu-
rator erat: nec inter procuratorem ad negocia z iudicia ra-
tio differentie reddi posset. Barto. tamen in casu in quo pro-
curator ignorat se procuratorem esse: reprobatur hoc dictum
Dy. nam si ignorat se procuratorem esse: non potest obliga-
redm tanq procurator sed vt negociorum gestor: si eius con-
templatione gessit allegat textum in l. ij. §. quidam tutores ibi
vel dum ignorat. ff. iudi. solui. In sciēte igitur se procuratorem
esse qui nondum mādātum suscepit teneo dictum Dy. z vide de
hoc. per Bar. in l. si pupilli. §. iter. si procurator. ff. d. neg. gest. z
ibi p. eñ an sit necesse dñentem cum pcuratore qz sciat ipsum pñe
mandatum: z an si non exprimit videatur dñere pcuratorio no-
mine dñi: vt sic dñm obliget dñenti secū: z econuerso dñentē dñō
dic vt ibi z in additionibus spe. in ti. de pec. §. j. credo tñ qz pñe
contradicente non debeat admitti tanq procurator: nisi doceat
de mandato iuxta materiam. l. j. C. e. Cum autē procurator rece-
pisset procuratorium satis est quo ad efficaciam processus licet
non fuerit in iudicio productum intra terminum pñfixus ad pñ-
ducendum mandatū ad causas: vt hic in nouel. ¶ Tercio no.
qz post mandatū a substituto susceptū non potest substitutus
reuocari. qd est verum et si hñs duo procuratoria eiusdem date
alterum gñale alterum spāle. naz si ex vi spālis constituit nō pōt
ex vigore generalis reassumere: z sic dicit Spec. iudicatū fuisse
per de. z auditores. e. ti. §. ij. ver. sed pone titius: z hic in nouel.
Si vero hñs generale mandatū ad causas cum potestate sub-
stituendi in vna substituit post litem contest. verum possit reuo-
care: maius est mihi dubium qz in predicta qñone. in qua propo-
nitur substituētem in vna habuisse: in ipsa mandatū spāle in
hac autē gñale. in oibus: z similib pōt for: mari questio in iudice
delegato ad vniuersitatem causarum qui vnam in totum subde-
legauit an postq subdelegatus vt ceperit reuocare possit vigo-
re generalis potestatis. cogita. vt enim prima facie dicendū qz
generale mandatū ad causas sit sufficiens ad reuocandū pcur-
ratorem substitutum a se specialiter in vna causa. hñ enim iste ge-
neraliter in omnibus ptātem tanq dñs. sicut ergo posset ante li-
tem conte. dñs reuocare ita ipse substituens: z sicut post lit. pñe.
posset dñs reuocare pcuratorē cū cā. vt. §. c. pri. ita ipse substitu-
ens vigore gñalis mandati. multum tñ facit in contrarium iste
textus qui aufert pcuratori habenti mandatū ad substituē-
dum ptātem reuocandi post mandatū susceptum: sed non ob-
stat si intelligas in speciali pcuratore ad vnam cām cum substi-
tuendi ptāte: sicut vt debere intelligi pñ dissimilitudinem quaz
subiungit de iudice delegato. ¶ Quarto nota in ver. verum.
qz generalis pcurator pōt substituere in vna z in alijs retinet
ptātem qz in penitus sepatīs non inferit de vno ad aliud: secus
in dependentibus z cōneris. ar. §. e. li. de of. deleg. cum plures.
vt tñ plene scias vtrūz z qñ possit pcurator substituēs reuocare
a se substitutū breuiter sic distingue. nā aut pcurator substitu-
it tñq dñs litis z cāe. z dic vt i. l. si dñō nō re. §. pe. ff. mādati. z hoc i
glo. magna. aut substitu- noie dñi rōne ptātis sibi date in pcur-
ratorio: tñc aut in pcuratorio cauet qz possit substituere z sub-
stitutūz reuocare: z poterit tunc reuocare: qz facit hoc auto: ita
te dñi non iure pñrio: qd itelligi posse eo mō quo dñs. vnde sub-
stitutum a se qui contestatus est litem non reuocabit. nisi eo cāu
quo reuocaret dñs constitutum a se. non enim dñ plus posse pro-
curator qui substituit qz dñs qui concessit hanc substituēdi po-
testates fm Jo. an. in nouel. Aut hoc non hñ in mandato. z tunc
aut est procurator generalis z substitutum a se in vna causa re-
uocare pōt. qz substituendo non desinit esse pcurator generalis
ar. ff. man. l. si hominem. intellige vt predicti qz poterit sicut dñs

ipse potuisset: z non aliter aut hñ speciale mandatū. z tunc nō
reuocat substitutum a se post susceptum mandatū. vt hic quod
intelligo verūz si substitutus sit habilis. alias non fungitur sub-
stituens officio suo. ar. no. de off. deleg. c. in litteris. Nam paria
sunt non acceptare z inutiliter acceptasse. arg. l. hec conditio. de
condi. z demon. ff. de offi. deleg. cum plures in glo. fin. eod. lib.
¶ Ultimo quero vtrū pcurator: habens potestatem substituē-
di a domino vel a iure si non substituit imputetur domino z te-
neatur eum substituere suis expensis. Spe. in. d. §. co. ver. remu-
tit ad notata per Jmo. in. c. j. in fi. vt lite non contesta. dic vt ibi
do. Pet. de ancha rano.

1. Procuratorium an valeat in quo constitutus est procura-
tor ad agendum.
2. Clausula generalis non comprehendit casus qui exigunt specia-
le mandatū.
3. Procurator absq speciali mandato iuramentum deferre non
potest.
4. Mandatū speciale in quibus casibus requiratur.
5. Procurator an cogatur precise dñm defendere.
9. Pater agens noie filie tenetur eā defendere.

¶ Ali ad agendum. Primo ponit de generali procura-
torio cum clausula. Secundo cuz ibi forme adiecti
speciale. Tercio ponit tria que requirūt speciale mā-
datum casum excipit. secunda ibi sed si. tertia ibi procurator.
¶ Mo. formam procuratorij. l. ad agendum z defendendum va-
let enim procuratorum: l. nō exprimat in eo ad defendendū vi-
no. in Spec. eo. ti. §. ij. ver. sed pone qz mandatū. tacite. n. vide-
tur sibi mandatū qz debeat defendere. vt nota. in l. ij. §. is qui.
ff. eo. z ibi per Bar. notabiliter vtrum valeat procuratorium in
quo constitutus est procurator ad agendum duntaxat. dicit. n.
qz valet si reus conuentus non vult reconuenire: alias repellere-
tur propter mandatū insufficiens de quo. §. c. constitutus vbi
in ter. z glo. De procuratore autem in rem suam vtrūz teneatur
dominum qui sibi iura cessit defendere in causa reconuentionis
dic vt. l. si quis in rem. ff. eo. Item an teneatur defendere nomen
futurarum actionum z quāto tpe duret ista obligatio ad defen-
dendum. dic vt. l. omnium. ff. e. Et aduerte qz illa defensio quam
tenetur suscipere procurator non est restringēda ad casum reco-
uentionis iuris. Nam z in casu conuentōis tenet et coraz diuci-
so iudice. puta agit coraz pñe cogit dñm defendere in casu sp-
rituali corā pñ. vt no. Bar. in l. sed de persone. §. nō solū. ff. eo.
¶ Secūdo no. qz dicit ad aliqd articū per hoc eñ inuuit qz
si in causa incidat articulus qui requirat speciale mandatū nō
poterit generalis procurator: interuenire contrarium hoc nota
in pñ. glo. magne in restitutione in integrum incidenter emer-
gente. z ideo expone articulum pro causa principali. Tercio co-
lige qz in certis casibus requiritur speciale mandatū de qui-
bus glo. permultos enumerat quos habuit a spe. in specu. eo.
titu. §. j. ver. etiam opponitur qz licet habeat. vbi subdit qz l. z
dictis casibus admittatur speciale mādatum: tamen si de eo du-
bitet sufficit cauere de rato. vt. l. qz si de speciali. ff. de minor. l. i.
Ista eñ cautio de rato debet quis semper admitti quando est
dubium de mandato de quo plene in l. j. C. de quo. j. dicam.
¶ Tercio nota qz clausula generalis non comprehendit casus qz
exigunt speciale mādatum. nisi in quo aliqui specificati fuissent
tunc enim clausula generalis includit alios eiusdem similitudi-
nis z nature: qd dicit vt in de. non potest eo. titu. z. c. sedes. de re-
scrip. expressionem autem casuum exigentium speciale māda-
tum intellige permissiue non exceptiue: naz exceptionis officiū
est remouere non inducere siue ordinare. vnde si constitui procu-
ratorem generalez ad omnes casus z negocia excepto qz nō pōt
sit iuramentum deferre: vel iurare de calūnia. per exceptionē eñ
istorum casuum specialiū sub generalitate predicta non veniūt
alij casus quos de sui natura generalitas non includit. de qui-
bus in glo. pe. Exceptio eñ venit ad diminuendum ergo nō de-
bet inducere contrarium sez augmentum: vt. l. legata inutiliter.
ff. de leg. j. z dixi. §. de offi. vicar. c. ij. in. ij. q. z hoc per Lap. qua
si etiam prosequitur casum quez glo. pe. tangit qz in petenda ab-
solutione ab excommunicatione requiritur speciale mandatū. di-
cit circa hoc Lap. qz non absoluetur ipse procurator: nomie dñi
sed ille a quo absolutio petitur mandabit alicui vt illum absol-
uat: vel ipse absoluet z mandabit alteri introduci in ecclesia cu-
forma ecclesie consueta. de qua in. c. cum desideres. de sen. exco.
z no. Specu. eo. ti. ver. Item oppono qz non habeat mandatū
z Jmo. in. d. c. cum desideres vbi videas plenius in nouel. facit
qz no. Specu. in ti. de iur. calūnie. §. restat ver. quid ergo fiet in
fi. vbi procurator: habens speciale mandatū ad pet. ndum ab-
solutionem admittitur ad iurandum pro dñō excommunicato
z etiā si non habeat spāle mādatū: vt dicit hic Lap. ¶ Quarto
nota qz

¶ Bilis
Adde qz
pōt oia qz
libet dili-
gens pñfa.
faceret z nō
alia bar. in
l. si pcura-
tor. ff. d. cō-
di. indebi.
in. ij. colū.
ad fi.

no. q. pcurator: absq. spali mandato non pot. iuramentum defer
re: transigere: vel pacisci. qd. intellige in iudicium dñi: ad hec
veroyt pñt sufficere gñale mandatum. ff. de pac. l. nam znocere.
eqd. dñi. s. e. ti. c. j. ¶ Etum aut possit facere pacem sine spali
mandato Jo. an. q. non remittit ad spec. in ti. de treu. z pa. ver.
hoc quoz. d. Bal. formavit. q. in tutore an possit facere diuini
ria pris pupilli. vñ q. sic: q. facere pacem non est aliqd. pderet:
sed quoddam reconciliari: z nō dñ. q. ex hoc pderet s. lucrari: vt
ff. manda. l. creditor. s. j. Concludit ipse q. possit si par expedit
pupillo. Sed si esset ad dñi vel dedecus q. tñc nō possit. Nam
fama z estimatio iniurie est cuiuslibet pecuniario cōmodo pferē
dant. l. iulius. ff. si q. obmissa cā testamēt. z. l. p. ff. de ali. z cib.
leg. p. Bar. z no. ipse de hoc in l. pactum. C. de pac. inter pcura
tozem tñ gñalem tutorem. z alios habētes administratōem a le
ge est dñi: q. illi pñt de re dubia transigere z pacisci q. hñt li
beram: vt dñi. s. ti. c. j. ¶ Ultimo no. q. pcurator bonoz vel
certe cāe cum libera pot. ista tria de qbus in. s. pcurator. z hoc
importat istud verbum libera. p. alia ē dñi: q. importat denotat
liberāre no. Jo. an. s. e. petito sup. gl. j. z hoc in nouel. vbi dicit
q. platus hz liberam: ergo ista poterit. vt in Spe. de iuramēto
delato in fi. z p. Host. de iurei. s. q. pñt. ver. in rebus. z ver. se.
Quid si esset dñi in pcuratorio pcessit plenam administratōem
z nō dñi: libera dñi q. idem importat plena qd. libera: vt
l. i. pcurator. C. e. Idem si dñi fuisset q. possit facere qd. dñi
facere posset p hoc em pcessit libera. ff. mada. l. creditor. s. luci
us. vñ ē pcedi libera si pmissit se ratum habiturum quicqd. p. eñ
scñ fuerit. l. j. ff. de of. pcur. celsa. pcessio aut libere importat q.
possit facere oia q. possit dñi: dum tñ dolus malus absit. d. s.
luci. Item q. donatōem veram nō ptimeat. l. i. s. ins. ff. d. pac.
z ita dicit Bar. in l. pcura. cui. ff. e. ¶ Sexto no. in versi. nisi ei
q. idē importat pcessio libere z generalis administratōis quo
ad omnia. quod importat concessio libere z generalis quo ad
speciem vel cām: vt dñi. z. l. qui rome. s. calimacus. in fi. ff. de vñ.
obl. z ad hoc ibi allegat Bar. hunc tex. vbi dicit aduertendum
ad modum z formam pstituenti. nam si disco facio te pcuratōre
in tali cāe. pcedens liberam in predictis. z hz locum qd. dñi
est. si aut facio te pcuratōrem ad agendum defendendum libe
lum dandum litem ptestandum z concedens in predictis libe
ram. hic non esset pcessio libera cause administratio: sed solus
instantiā ipsa verba importat. z ideo de causa non possz trā
sfigere sed solum de instantia: z idem in similibus. Si vero dñi
fuisset constituo te pcuratōrem in causa quam habiturus sum
cum tali nec causam expressit: tunc verbus causa necessario refer
tur ad instantiam nō ad ipsum ius pñcipale: quod est de pre
senti instantia non est futura ergo. vt. ff. de ver. obl. cum stipu
latus fuero. z. l. si a colono. z ita dicit ipse in. d. s. calimacus.

¶ Quero in casibus in quibus requirit speciale mandatum
vt in gl. p. vtrum sufficiat eos exprimere in gñe puta cōstitutio
te pcuratōrem ad petendam restōnem vel absolutōem vel debe
at nominatim exprimi in qua causa z in qua re Jo. an. sentit h
in nouel. q. expressio specifica requirat dum dicit q. spale man
datum dñi: dñi vbi nominatim qd. mandat. ff. e. nō solum. s. vñ.
z. l. pomponius in pñ. z de mñio. illud nominatim em sit qd. sit ex
presso nomine pñi: vel q. habeat ius nominis pñi. vt. ff. si cer.
pe. l. certam. z scdm hoc nō sufficit expressio gñalis sed requirit
spalis: vt aduersus talem lesionem petat restōnem: z aduersus
talem sniam petat absolutōnem qd. t. p. post. p. C. etiam p
pcur. cām in integ. rest. agi. p. l. j. p. l. si q. bona. s. iustum. ff. de
acqui. here. pñra quam decisionem facit. l. qui sacum. s. fili. ff.
de dona. vbi in donatione requirit speciale mandatum z tamē
sufficit si dicat in genere qd. donare possit. z. c. ij. in fi. s. e. lib. de
offi. vic. pñat in hoc. c. vbi in genere sufficit exprimere tales ca
sus post specificatōem aliquoz spalium: vt ergo plenius istam
materiam habeas: dicit no. Bar. in. d. s. filius cuius dicta re
tuli in. c. si pcurator. s. eod. lib. de elec. z melius applicatur.

¶ Secundo quero vtrum pcurator cogat pñe dñi defen
dere. Archid. de hoc no. s. c. pñ. z distinguit inter pcuratōrem
actoris z pcuratōrem rei. Nam pcurator actoris postq. cauit
de defendendo z est receptus ad agendum cōpellit pñe defen
dere etiam si nolit agere. ff. e. l. sed de. s. pñ. ¶ Hñ ex iusta cā
desierit ab agendo ibi. pcurator autem rei qui cauit p se
sevel pñi in sciōvel absente non compellit pñe defendere
sed committitur stipulatio. Si vero eo presente z nō cōtradice
te cauit dñi z compellitur pñe defendere. l. si desictus. ff.
eo. ti. z ita dicit Arch. in. c. s. pñ. vbi subdit quod no. Inno. in
c. non iniuste. eo. ti. vbi dicit de pcuratōre qui suscepit defensio
nem in vna causa q. per hoc non cogit in alia: s. posset Jo. an.
de hoc no. s. e. accedens. z in cle. s. e. ti. in gl. pñe. z in c. cōstito
turus. s. e. ¶ Tercio quero iuxta predicta vt dñi. s. in pñe. c.
pcurator actoris videt habere mandatum ad dñi defendēdus

Sed pone q. reus nolit statim reconuenire actorem: sed petit
sibi cauēri a pcuratōre vt defendat qñ agere voluerit vtrum ad
hoc pcurator sit cogendus. Bl. in. l. actione. C. ed. dicit q. si ē. z
idem no. in. l. seruum. s. ait pñtor. ff. eo. z videt pñari ista opio
in. l. z ideo. s. s. si pater. ff. re. admo. vbi pater agens nomine si
lie tenet eam defendere z satisficere: z contravideat pcuratōrem
non cogendum ad cauendum q. hoc nulla lege cauet nisi qd. de
fendat actorem si vult eum reconuenire: tunc cauebitur de iudi
cato soluendo ad hanc causam em. s. de iudicato soluendo z ad
aliam. l. q. caueat de rato cum est dubium de mandato reperit
in iure actoris pcuratōrem cogendum. l. j. C. e. non debemus
ergo addere aliam. Nam cum predictae due sint pñtorie vñ s
eis addere vel minueret. l. j. ff. de pñto. stip. z. l. in cōventiona
libus de verb. obl. z ex opi. dñi: a sequeat absurdum. pone em q.
pcurator venit Bon. de remotis partibus boni. vbi vult agere
noticiam nullaz habens. dicit reus conuentus satisficere. de. x. mi
libus libris de quibus volo reconuenire qñm tuum: nūqd. exclu
det ab agendo si fideiussorem prestare non poterit fm pñictā
opi. gl. videt q. sic: qd. esset absurdum. z hac rōne pñcludit Ly.
post pñe. q. pcurator non tenetur cauere de defendendo. sed de
mum controuersia mota z reconuentione subsecuta tenet susci
pere iudicium in causa reconuentionis: z tunc prestare cautōes
de iudicato soluendo. que cautio tres clausulas pñtinet nam q.
verbum sonat: aliam de dolo malo qd. absit: z tertiam de defen
dendo. z ita no. Ly. in. l. actione. C. eo. z ibi per Jac. but. q. idem
t. z addit q. si pcurator non poterit fideiussorem reperire ibi s
stabit iuratoriā cautōem: z sic predictae fraudi occurrer per. l.
de die qui satis. cog. z. l. clericis. C. de epi. z clē. Jo. an. in. c. pñ
rator. s. j. in additionibus plenius examinat istum passum. z se
quit opi. pñe. z Ly. quam dicit equam. immo plus dicit q. an
telit. conte. vel in cōtestatione reconuenire tenebit: alis nō au
diret. q. cum infra illud tps. teneat reconuenire dñm vt in aut. z
pñeque de sen. ergo z ipum q. eius vices gerit. ff. de mñio. s. j.
nec est grauior additio pcuratoris q. dñi: pñter q. in satisficendo. ff.
eo. l. sed de. s. defendere. Sed dices si reus incōtinēti reconueni
ret sup. x. milibus satisficere tenebit vt dñi s. eadem est incōue
nientia q. si satisficendo pñtare nō poterit repellere vt. l. mutus
s. pena. ff. e. Sed dicit ipse tñc iudex pñuidebit inspecta qualita
te pñonaz. ita q. nō graue ē pcurator in cantōe supuacua. ff. vt
leg. no. c. l. stipulatio ista in fi. z obuiabit malicijs. de refer. ple
rāq. in fi. d. Bart. z gl. in. l. seruum quoz. s. ait pñtor. ff. e. p. l. j.
C. de satis. vbi est tex. Nam si tenet defendere qñ reconuenire vt
pñicti tenet. ergo tenet satisficere defendendo. l. j. s. in omnibz
ff. de iudi. ad incōueniēs de quo. s. responderet. s. Jo. an. istam
opi. Bar. z Bal. vbi reus ex iusta cā differat reconuentionem:
puta q. vult sibi pñeordinare pñatōes. ar. ff. de vñ. l. sciendum
dicit tamē qd. dicta cautio debeat pñiudicē moderari quo ad pñi
tatem z quo ad tps. ad fugiendum inconueniens de quo. s. ar.
l. omnium. ff. eo. ex hoc ergo Bar. z Bal. sentiūt pñra Jo. an.
in eo qd. dñi est. s. q. ista reconuentione debeat fieri statim. Nam
fm eos poterit fieri qñcunq. q. iura defensionem quā tenet su
scipere pcurator actoris nō intellexerūt ita stricte. s. de pñia re
cōuentione vt dñi. s. in. j. no. ad fi. qd. credoverius

1. pcurator ad negocia potest in negotio experiri dese
dere et agere.
2. pcurator generalis non admittitur in casibus in quibus re
quiritur speciale mandatum.
3. Filius familias potest esse pcurator ad iudicia z negocia.
4. Differentia inter pcuratorem ad iudicia z negocia.
5. Dñi: in qbus casibz bz legitimam pñonam stadi in iudicio.
6. Exceptio pcuratoria rōne forme aliqui opponit.

Ubi generaliter tria dubia sol
uit. pñm de for
ma. scdm de pñona. tertiu de etate partes patet
¶ No. q. gñalis pcurator ad negocia pot. in
iudicio experiri defendere z agere: z hoc ipor
tat pñia significatio huiusmodi negocii. de quo
j. de ver. sig. forus. s. negocium. si aut naturavi alr se hñet cer
tum est q. pcurator pñstitutus ad certum actum non dz admittit
ad alium nec valeret qd. ageret. l. si pcurator ad vnam spēs. C.
eo. Et p hoc dico q. si pcurator est pñstitutus ad solutōem reci
piendam non sufficit si pñteat sibi solutum vel solutōem recepisse.
Aliud est em recipe aliud pñteri recepisse. differūt em illa in
ter se. l. ij. in fi. ff. si cer. pñ. z est tex. cū gl. in. l. j. s. si mutuum. ff.
si q. in fraudem pa. dz ergo dicere notarius in instro q. dedist
numeravit. ita no. bar. in. l. si debitor. ff. de noua. p hoc rñdit
alibi Spe. q. pcurator pñstitutus ad exigendū non pot. recipe a
sponte solutibus nec eos liberare: q. nec bz mandatū ad hoc
vt ipse no. in ti. de procu. s. vt aut. ver. notabilr aut. p quo facit
l. nō solum. ff. sol. ma. vbi do. meus post Jac. de are. Ant. s. pñis

Procurator add
bar. i. l. ius
iurādū. qd
ex pñe de
s. pcur. ff.
d iure iurā.
spe. i. ti. s. p
cu. s. si. v. j.

Pet. de ancha. super sexto decre

et Bar. t. 3. d. 1. p. l. 8. b. l. exacte. de ver. sig. 2. l. inductu. C. d. sol. 2. l. n. d. abstulit. C. de noua. implicite est em istd madatu ad vtrū qz tam ad agendū q ad solutōem recipiendam vt. l. solutu. §. solutam. ff. de pig. act. 2. l. si qz seruo de solu. 2. de diuersis formis qbus pstituit pcurator vide in spec. de pcur. §. rōne aut forme p totuz. §. C. T. Secō no. q pcurator gñalis nō admittit in casibus in qbus requirit spāle mandatū. §. q sint aut isti casus remisi s. c. pri. in. ij. no. hic ē dicit Jo. an. q gñalis nō admittit i crialibus in qbus nō admittit pcurator fm Arch. q remittit ad sū m. e. ti. §. ij. 2. de accu. veniens. 2. §. de do. 2. p. u. xitatis si tñ ad missus fuerit t3 iudiciū vt no. in. c. j. e. li. de iudi. S3 hic qro an cōiuncta psona admittat p pūcta in casibus in qbz exigitur spāle mādātū. tex. est q non. nisi pēdat p pūti interesse in. l. p. p. filio. ff. de mino. 2. si vbi requirit spāle mandatū hois non sufficit gñale mandatū legis. nam pūcta psona agere pōt p pūcta vigore gñalis mandati sibi a lege pccit: 2. tñ non agit in casibz requiritibus spāle mandatū hois vt ibi qd no. In d. ium facit. e. nōnulli. de rescri. Cogita p solutōe. pūcta tñ psona nō est pcurator. nam l3 possit agere p pūcta vt. l. §. de. ff. e. tñ scū suum non pūdicat oñō nisi mandet vel ratum hēat vt. l. ij. ff. iudi. sol. 2. l. j. C. q res iudi. non no. C. T. Tertio no. q filiū p. pōt esse pcurator ad iudicia 2. negocia vt mirr. nam p se nō admittit et pextraneū nisi in casibus quos vide in spe. de acto. §. j. ver. 2. filiū. admittit et p psem in casibus no. in. d. §. ver. 3. rē q filius. 2. an tñ egeat p sēsu p rīs. dicit ibi. ver. qro si filius. Et tñ cano nista plenius intelligat hanc materiā recurrat p fundamēto. ad no. in. l. cum non solum. §. necessitate. C. de bo. q lib. vbi an filiū sine p sēsu p rīs possit esse in iudicio Bart. sic distinguit. aut loqmur in casibus in qbus actōes qrunē pfi p filiū plēo iure. 2. tñ filiū nō pōt agere sine p sēsu p rīs. qz nō h3 actōes vt. l. si pupilli. §. videam. ff. de neg. gest. Aut loqmur in casibus i qbz actio remaneret apud filiū s3 exercitiū cōpetit pfi. 2. tñ aut pater est p rīs tñ pōt filiū agere sine p sēsu. aut est ab s. 2. tñ se cū vt. l. si longius. ff. de iudi. 2. l. §. si vñ. §. si filio. ff. de iniur. aut loqmur in casibus in qbus actōes remanēt apud filiū plēo iure: 2. tñ p rīs p sēsus non requirit vt. l. miles. §. j. ff. de ca. pecu. 2. illa pcedūt de iure. ff. de iure vō nouo. C. dicit q aut loqmur in pfecti cīs. 2. iura antiqua non sunt immutata vt. l. cū opz i pñ. de bo. q lib. aut loqmur in aduēti cīs: 2. tñ aut p rī querit vñ fructus: 2. filiū non pōt agere nec defendere: qz sibi nō cōpetit ad ministratio. §. p rī vt. C. de bo. mater. l. j. d. l. cum nō solum. §. nisi aut. 2. §. filij. Aut p rī non qrit vñ fructus: 2. tñ aut qz nō voluit requirit p rīs p sēsus in signum repudiatiōis vt. d. l. cum non solum. §. necessitatis. S3 si de repudiatiōe pstatet in iudicio vt qz esset datus tutor filio pp p rīs repudiatiōem 2. nō reqret patris p sēsus vt ibi 2. in aut. vt li. ma. 2. aue. in pñ. 2. j. de iudi. c. j. co. lib. hic ē apparet in castrisibus 2. quasi. in qbus p rī non querit vñ fructus nec eius p sēsus requirit vt. l. j. §. j. de castren. pecu. 2. C. de epi. 2. cle. l. sacrosan. Idem in alijs iudicijs q agitant su per rebus in quibus nullus cadit vñ fructus vt. l. si norali. C. d. nora. ista est distinctio bar. in. d. §. necessitatis. vbi circa hoc ali as qōnes format. Et prima quid iuris si pater recusat p sēntire in casibus in quibus requirit. dicit q cogetur capitis pignori bus 2. multa indictat vt. l. j. §. quid ergo. de ven. ispi. Secda si pater interpellatus non p sēntit. 2. index pcedit in cā an valebit iudiciū. distinguit qz aut filius agit. aut conuenitur. primo casu requirit p rīs p sēsus: nec sufficit psem interpellari naz cum pater sit legitimus administrator vel saltem de hoc dubitet nisi filius legitimet personam suam non d3 admitti: qz pūs de personis 2. vt. l. si queramus. ff. de testa. sed si pater est vñ psona: tunc non requiritur interpellatiō vt. l. si cum dotem. §. e. rpe. ff. sol. mat. Item si esset absens tanta absentia. q non possit haberi vt. l. si longius. ff. de iudi. Si vero filius puenit tñ dicit interpellationem factam sufficere vt ibi per euz. vbi querit post gl. de eo qd hic decidit cum interuenit vt pcurator 2. sicut tutor an possit agere sine consensu p rīs. dicit q sic 2. an coraz arbitro possit esse sine patris consensu vel in accusationibus punitōis criminum. dicit in istovltimo q sic. 2. quid si ab initio p rī nō p sēntit sed postea: an iudiciū valide ē. 2. an possit consentire p nūciū 2. eplam: dicit ibi de his 2. alijs satis clare. Tertio hic no. differentiam inter pcuratorem ad iudicia 2. pcuratorem ad negocia. quo ad etatem in negocijs requiritur etas. xvij. annoz in iudicijs. xv. Circa tamen hanc differentiam. In pcur. ad iudiciū. Posti. tenebat sufficere etatem. xvij. annoz. primo p rōnem que est hic in gl. pe. ij. per tex. l. si collateranus. de ma. vindic. et insti. qui ma. non po. §. iuste qui. §. fm euz d3 intelligi de pcura tore ad iudicia. nam ad negocia etiam pupillus poterat esse pcurator. ff. de insti. l. sed 2. si quis. §. si. cum. l. se. 2. l. j. §. cum autē de exerc. vbi dicitur q nīl refert cuius etatis vel conditionis sit magister. 2. sibi imputet qui eum pponit 2. dicit Posti. hanc

opi. eius veram qm minor vt pcurator veniens in iudicio se 2. suos fideiussores non obliget. sed constitutus qui sit soluendo p ipso caueat. alia est opinio hic approbata. §. q minor. xv. ann. non possit esse pcurator ad iudicia quam t3 Accur. ff. eo. si minor. naz rō est quare d3 excludi: qz possit restituere. d. l. si minor queratiorget etiam qm dñs satisfecit p eo cum ipsius interfit non verari vt. ff. de mino. l. minoribus. Ad. §. iuste. 2. alias rationes Posti. 2. Jac. de are. hic rñdet in nouel. Jo. an. quivltimo t3 q si opponat excep. xv. an. repellit qm vero non excipit proce dat opinio Posti. Jac. de are. Idem Jnn. Jo. an. §. c. non inuiste. super gl. ij. est tñ reperire casum spālem in quo minor admittitur ad plenam defensionem nedum ad allegandum causas absentie cum. §. pater est absens qui nisi filius minor: fuisset admittisus p eo in iudicio poterat affici magno incommodo vt. l. exigendi. C. eo. vbi plene de hac materia per doc. 2. ibi per dñm meum vide rōnem differentie quare magis minor. xv. an. pōt esse pcurator ad negocia q ad iudicia. Nam in iudicijs pōt quoti die emergere lesio iuris: l3 sup pncipali condemnatiōe nō fiet in ipm executio. tamē rōne lesionis emergentis possit petere restitutionem in integrum. 2. sic fieret durior conditio aduersarij p interuentum pcuratoris: qd est absurdum vt. l. ij. §. defendi. ff. ex qui. cau. in pos. e. C. T. S3 hic incidēter quero in casibz in qbus minor h3 legitimam psonam stādi in iudicio vt in. d. l. exigendi. an tunc si emergat lesio poterit petere restōnem in integrum. gl. ibi t3 qd non. nequis decipiat iuris autoritate qua legitimat minor admittit tanq maior. d. ium vide ē tenere gl. in. l. j. si de momenta. po. C. 2. in. c. ex parte. de rest. spo. Bal. dicit in. d. l. exigendi q in casibus in quibus minor h3 legitimam psonam stādi in iudicio p alio non dat sibi restitutio si pti gat lesio: sed qz h3 legitimam psonam p se tñ restituit in integ. Ita loquunt gl. predicte qd not. C. T. Vero minor femina vel alius inhabilis fuit admissus ad iudiciū tanq pcurator: qrit vñ ad qd tempus possit opponi exceptio talis 2. an reddat iudiciū nullum. Sol. dic q exceptiones pcuratorie sunt multe. Qñqz opponit ex psona pstituentis: vt qz erat minor vel filius 2. ista non pōt opponi si actus celebratus respiciat fauorem cōstituentis. secus si damnum vt. l. non eo minus. C. eo. zibi p doc. Qñqz opponit rōne eius qui pstituit pcurator: et sic nullo mō poterat esse in iudicio qz seruus vel filius: tunc temp ista exceptio pōt opponi: qz reddit iudiciū retro nullum: vt. l. ij. §. j. q satisfda. cog. 2. no. Bar. in. l. si minor. ff. eo. S3 si aliquo mō poterat esse in iudicio. 2. tunc d3 opponi ante lit. conte. vt. C. eo. l. ita demum. Qñqz opponit rōne cāe in qua d3 pcurator: em esse non posse puta in criminali. 2. tunc dicit. j. de iudi. c. j. 2. l. quis C. de adulte. 2. l. pe. §. ad crimen. de pub. iud. p Bar. Qñqz opponit exceptio cautionis non pssit. 2. de hac dicit. l. pomponius. §. rati. ff. eo. cui adde qd no. §. eo. lib. de elec. c. j. in gl. vbi em agit vt. C. T. Quandoqz opponitur exceptio tu non es pcurator. 2. hoc est aduertendum aut fuerat de hoc semel disputatum non autem decisum: sed fuit admissus pcurator cum cautione d rati. 2. non potest amplius obijci q non sit pcurator. vt. l. inter quos. §. qui alieno. de dam. infec. Quandoqz fuit disputatum sed non decisum: qz instrumentum fuit amissum. 2. tunc idē qz non potest amplius opponi vt. l. si. C. de fideiuf. 2. c. qm contra depba. Quandoqz circa mandatū non fuit questum nec aliud oppositum: 2. tunc ista exceptio tu non es pcurator. semper potest opponi vt. C. eo. l3. Immo plus qz si aduersarius sciret eum non esse pcuratorem: 2. taceret idem esset. Nam cū hoc non pendeat ex voluntate sua eius taciturnitas vel ratibabitio nīhil operat: vt. l. si expresum. de app. secus si penderet ex voluntate mea: qz tunc taciturnitas inducit tacitū mandatū puta me sci nte 2. patiente aliquis agebat tanq meus pcurator. ex quo em non phibeo videor tacite mandare vt no. Jnn. in. c. ex parte decani. de rescrip. que opinio est vera in eo qui egit tanq pcurator actoris. facit quod no. in. l. mutum. §. is qui. ff. e. ex parte autem rei cum defensor possit admitti inuito domino: sci entia non inducit tacitū mandatū. Sed d3 seruari id qd dicit textus in aut. qua in pronuncia. C. vbi de cri. agi opz. et ita no. dominus meus in. d. l. ij. in fi. 2. ibi plene per eum de pdictis exceptionibus pcuratoris. 2. maxime de illa exceptione tu nō es pcurator. cuius dicta 2. aliorum retulit in. c. in causa de pcur. ideo hic non psequor. T. Quandoqz opponit exceptio pcuratoria ratione forme. 2. tunc si est talis defectus in forma q non redderet mandatū nullum. 2. pōt semper opponi. Si vō redderet mandatū nullum puta cum est factus pcurator tan tum ad agendum 2. tñ d3 opponi ante lit. cōte. sicut alie exce ptiones pcuratorie. 2. illa distinctio quibzdam additis est. bar. in. d. §. rati. C. T. Vltimo qz hic in fi. sit dñia inter iudicia 2. negocia qd de negocio inito siue qd d3 coram iudice explicari sine figura iudicij. Spe. tangit in pcuratore pstituto ad petendum interpositionē

Procurator. add spec. i. ti. de pcur. §. j. de pe. card. in cle. ij. de pcur.

interpositionem
ad illi acti
magis pu
i. ver. quid
potest interp
q. requirit
alud a iud
edit magis
non est i
ad id qd dicit
q est de i
ta cautio rat
cum dñi ab
le. l. 3. C. n.
de non obli
relucet magis
sup hoc qz
est in eius p
facere qui non
pitionibus p
car talis iur
nem an mādāt
bie dñō talis
uerfarum qz
eta p rās 2. i
gulam res me
in. vñ q. vñ
ipm non habet
2. Bar. sicut q
mandato. §. eo
ratoris noie fal
i. C. credi. cui
arvt. l. si pcur.
qui p rōe iudici
1. Procurator
2. Procurator
3. Conditio occu
4. Occupatio p
5. Iudici instant
6. Procurator
7. vel i
8. in ca
9. par. constituen
10. fore et etiam p
11. ceter ideo dicit
12. ff. eo. 2. l. in p
13. de cōfessio non p
14. secus si pluribus
15. finitura negoc
16. plures. ff. de edi
17. quid iuris de pl
18. dicit. dicit ibi
19. videt pstituti
20. bil pōt. Idem in
21. arbi. c. j. In tut
22. in executoribus
23. vero personis p
24. vel p parte conc
25. cum in tabulie
26. possunt constitui
27. istud verbum in
28. iustitio vñ. eo.
29. melior est condi
30. dam: 2. ideo dicit
31. ue est et onerosu
32. lucrum etiam c
33. p. ff. de condi. c
34. occupatio siue p
35. citationem. vt. c.
36. in glo. tunc et
37. Sed tu distingu
38. rōne de leg. j. 2.
39. tunc aut officiu
40. pcuratio que
41. ta. ff. de iudi. aut
42. tione in ording
43. ab elum vt. l. qu
44. pcuratore et

interpositionem decreti super venditione rei minoris: et tunc quod
cedat ille actus ad naturam iudicii: quod exigit cause cognitiones
ut. l. magis puto. §. ne passim. ff. de re. eo. et ita non in ti. de pcur.
§. i. ver. quid ergo si. et credo hoc pcur. nam decretum illud non
potest interponi super tali alienatione die feriato rōne predicta:
quod si requiritur cōe cognitionem ut. l. actus. C. de fer. p. l. si autem
aliud a iudice non in figura iudicii impetrat forte talis actus a c
cedit magis ad naturam actus extrajudicialis quam iudicialis post
quam non est ibi figura iudicii necessaria. ¶ Ultimo advertendum
ad id quod dixi de exceptione procuratoria tu non es pcurator: et
quod quod est de ipsa cognitione et super ea pcuratorum vel non sed pcur
ta cautio rati. quod non potest ultra opponi utrum id sit ex in pcur
cium dñi absentis quod non interfuit in pcurta lite l. y. variat ipal
le. l. 3. C. e. ti. ubi in. iij. q. 13. quod non. p. l. cum non iusto. ff. de collu.
de. non ob. l. i. §. pomponius. ff. quod falso tu. au. quod dare tutorem
vel curatorem est in iudicis pcurta. ideo eius pcuratio et decretum
super hoc habet effectum pcurtum: sed dare vel creare pcuratorem non
est in eius pcurta: ideo eius snia non potest inducere nec pcuratorem
facere qui non est ibi. ¶ Postea in se. q. dicit quod si pcuratoris exco
ptionibus pcuratoris non obstatibus admittat: quod pcurator
cat talis snia: ut. d. l. si. de fi. instru. Idem l. y. cum examinat quod
nem an mādātū pcuratoris possit pcurari p testes. et an pcurator
bitō talis pcuratio facta inter ipm quod se pcuratorem asserit ad
versarium quod hoc negat: quod dā qd si sicut pcurator pcuratio fa
cta p lras et instrumentum l. y. non audeat hoc firmare p illā res
gulam res inter alios acta et. quod dicit p eum plene in. l. i. C. eo.
in. vi. q. vtrius aut snia pcuratoris ipsi pcuratoris si postea detegat
ipm non habere mādātū dicit no. in. d. l. 3. et l. si expsum d ap.
et Bar. sentit quod sibi pcuratoris postquam se liti obtulit aliene in. c.
mādātū. §. eo. nam alibi dicit Bar. quod pcur. pcuratoris aliqd pcur
ratoris noie saltem ad hoc est obligatus ut se pcur. doceat ut. l.
j. C. credi. cui. pig. non de. vel teneat ad hoc quod dñs ratiū habe
at: ut. l. si pcur. falso. de condi. ob cau. et hic no. Bar. in. l. si pcur.
qui pcuratore ff. eo.

- 1 Procuratores plures quis constituere potest.
- 2 Procuratores plures in solidum constitui possunt.
- 3 Condicio occupantis dicitur esse melior.
- 4 Occupatio per que attenditur.
- 5 Iudicii instantia pluries est ambulatoria.
- 6 Procuratores qui dati sunt a iudice alium agere possunt.

Sed duo. Dividit in duas ptes. prima loquitur i
vel in solidum in causis pcuratoris. scda loquitur in dñs
in causis electionis ibi sane. ¶ Tercio. quod dñs pcuratoris
1 pcur. constituere. et sic in eadem cā pnt interuenire plures defen
sores: et etiam plures agere noie alieno quod non est verum indistin
ctum: ideo dicit no. in. l. non tñ. §. si tñ plures. ff. iud. sol. et l. oim
ff. eo. et l. ne in plures de exercito. Veritas em est quod ex pte rei
defensio non potest dividi in plures: quod quis convenit una actioe
secus si pluribus: sed ex pte actoris bene potest in plures dividi ni
si natura negocij exigit quod pervnum agatur. ut. l. quod si nolit. §. quod si
plures. ff. de edil. edic. et per Bar. in. d. §. si tñ plures ubi etiam
quid iuris de pluribus heredibus an cogant pervnum se defen
dere. dicit ibi. ¶ Secundo no. quod plures pcur. simplr constitui non
videntur constitui in solidum sed p parte. ita quod unus sine altero ni
hil potest. Idem in iudicis et arbitris de of. dele. prudentiam. et de
arbi. c. ij. In tutoribus dicitur secus. ut. l. si plures. ff. de admi. tu.
in executoribus testamento. dicit in. d. ti. c. fi. In principalib
vero personis puta reis debendi vel credendi. utrum in solidum
vel p parte concernat eos obligatio et actio. dicit no. in. l. reos
2 §. cum in tabulis. ff. de duo. reis. ¶ Tercio no. quod plures pcur.
possunt constitui in solidum et fm Jo. an. non est verum. utrum per
istud verbum in solidum vel per aliud quod imponit idem fiat cō
stitutio ut. l. de offi. dele. cum plures. ¶ Quarto no. quod
melior est condicio occupantis in pluribus constitutis in soli
dum: et ideo dicitur melior quia occupanti ita placet alias gra
ue est et onerosum agere. ut. no. ff. eo. l. pluribus bonum tamē et
lucrum etiam censetur adimplere suam voluntatem. ut. no. in. l.
4 pe. ff. de condi. ob causaz. ¶ Quinto no. quod per que attenditur
occupatio siue pcuratio: quod per liti pte. ut hic alibi dicit quod p
citationem. ut. c. pe. de fo. comp. Alibi dicitur quod per sententias
ut in glo. tunc et. Super qua Joan. and. distinguit in novella.
Sed tu distinguit plenius ut no. Bar. et post eum doc. l. l. si plu
ribus de leg. j. et dñs sic aut tractatur de pcuratore officij:
et tunc aut officium est unum: melius qualibet sui pte ut iurisdic
tione in ordine pcedendi. et ille dñs pcuratoris quod primo dedit
hbellum: ut. l. qui prior. et l. qui tribus de iudi. Dñs tractat de
pcuratore et effectus eius de quo agitur: et tunc aut plures

agunt ad idē aut ad diversa. Si ad idem aut ex eadem cā aut ex
diversa. Si ex eadem: aut non est possibile illas cās duas esse si
mulveras: et tunc ille dñs pcuratoris qui prius venit ad sententias
exemplum in duobus vendicantibus eandem rem rōne dñi: ut
l. si a quo. ff. de reiven. et l. pe. de pe. here. Si vero possunt esse
simul vere ille due causer sunt: et tunc aut habuerunt originē eo
dem tempore: et ille dñs pcuratoris qui pcuratoris ad contestatio
nem: ut. l. si pluribus de leg. j. et l. si ex duobus de duo. reis. et l. si
fideicomissa. §. inter de le. iij. Si vero non habuerunt originē
eodem tpe: et tunc ille dñs pcuratoris qui prius hñs ius peten
dit. l. in operis. ff. loca. Si vero non petit idem sed diversus ut
ex diversis causis. tunc per lit. conte. nemo potest dici pcurator
re: quod cui uslibet petitio tendit ad diversa. Sed opz quod deuenia
tur ad sniam que est cā immediata executionis et ille per execu
tionem pcuratoris dñs: ut. l. si quis a multis de nora. et l. si vero. ff.
de pecu. Et ista est distinctio p maiori parte Bar. in. d. l. si pluri
bus. ubi do. meus inducit predicta ad. q. Quidam heretici de
marchia stetit bonoñ. per. r. vel. xx. annos. inquisitor de bono
nia cepit dñm inquirere et litem contestari. postea incepit inq
sitor de marchia et pparavit se ita quod prius tulit sniam quod inquisi
tor de bononia. et hoc fecit ppter bona. querit igitur ad quem p
tineant. d. Dñs dicit quod ad eum qui pcuratoris per sniam ut. d. c.
pen. de fo. compe. et l. si quis postea de iudi. alijs etiam rōnibus
hoc ibi approbat idē doc. et d. Bal. ¶ Sexto no. in ver. nisi di
ctum quod non sit melior condicio occupantis. non em operat i to
tum quod verbum sonat. nam pcuratio locum hñs ad exclusionem al
terius illo quod fuerit pcurator. Sed eo negligente non valēt: pcurator
exercitum sibi vendicat sub eisdem modis et additionibus quibus
ille impeditus vel negligens sibi occupaverat. Et quo pcurator
lo casu sunt simul admittendi plures pcur. in solidum ad agēdū
vel defendendū posset em ppter talem concursum negociū in
tricar: ut. j. §. sane. et d. §. si tamen plures ubi Bar. ¶ Septi
mo no. quod instantia iudicii pluries est ambulatoria: dñs in al
terum. Et colligebat Guil. et Ja. bu. quod multipliciter potest esse
istam mutatio. aut enim mutatur res: causa agendi vel actio. et habz
locū. l. cū querebat in fi. ff. iudi. sol. Aut mutatur iudex id est non
adit ille iudex cuius respectu fuit stipulatio interposita: et tunc
habet locum. l. iij. ff. iud. sol. Aut mutatur iudex ex vi appellatio
nis interposita et habet locum. l. cum apud sempromium. eo. tit.
Aut mutatur persona litigatoris que non fingit eadem causā p
ma. et loquitur. l. i. in fi. ff. quibus mod. pignus vel hypo. sol. Si
vero fingitur eadem cum prima et habet locum. l. si cum hominē
ff. de fideius. et quod dixi in. c. quia. ij. de iudi. Sed si persona non
mutatur sed superuenit mādātum non habenti. et loquitur. l. i. in
lia. ff. qui satisd. cog. in istis omnibus membris dubitari potest
si fuit prestita cautio siue satisfactio in iudi. et contingat ista mu
tatio altero ex predictis an fideiussores dati teneantur. et pone
exemplum in casu huius. c. si pcurator qui occupavit satisfactio
ut dñs deinde eo impeditus vel negligente alius cōpcurator
in solidum superuenit an fideiussores dati per primum tenebū
tur in isto iudicio sic translati in alterum. Bar. format. q. in p
curatore qui post satisfactioem per eum prestitam alium substi
tuit an extinguitur satisfactio. et distinguit: quod aut substituit ali
um ex vigore mādātū sibi facti de substituendo. et tunc iste vide
tur substitutus a dñs ut. l. i. ff. eo. et ideo sicut mutatione persone
vnius pcuratoris extinguit satisfactio. ita hic. Sed si pcurator
substituit eum ex virtute iuris sibi questū per lit. conte. tunc non
extinguitur. sicut quando reus satisfactioem p seipso et ipse idē de
dit pcuratorem. et ex hoc infert ipse in casu huius. c. quod si liti fuit
cepta pervnum ex pcuratoribus datis in solidum si facta muta
tione de qua in tex. cā fuerit per alium terminata extinguit illa
fideiussozum datio quod pcurator: superueniens est datus a dñs non
a pcuratore. ideo satisfactioem est pro illo superuenienti. et ita
ipse no. in. l. si ante acceptum ad fi. ff. iudi. sol. quod dictum not. p
intellectu huius. c. ¶ Septimo etiam subtiliter loquitur dñs ista
mutatione an possit fieri inuito adversario: et quot modis con
tingat et durent vel extinguant satisfactioes facte tali mutatio
ne ibi plenr vide. ¶ Quinto quod dati sunt pcuratores an vn
contra alium possit agere in eo in quo est dñs obligatus. Glo.
pe. §. c. pri. loquens de duobus pcuratoribus omnium rerum
dicit quod vnus non potest erigere ab alio sine spālī mādātū p qua
est casus in. l. q. pcurator. §. si. ff. eo. Sed lex ibi se dicit dñm. l. q. b
ponit glo. in. d. §. si. soluit dñm dñm multis modis. et primo quod
illa. l. si. intelligit fm pcedentem. §. l. q. loquat cum hñs spālī mādātū
datum. Alij distinguunt quod aut est pcurator ad exigendū debi
ta. et loquitur ille. §. si. Aut est pcurator omnium bonoz. et loq
tur. l. si. et est ratio differentie quod in pcuratore ad exigendū non
videt alicui ex eis mādātum quod a seipso exigit. quod erigere est ab
inuito extor: quere ut. l. xj. §. scire. de leg. iij. et nemo seipm cogit
ut. l. ille quo. §. tēpestuū. ff. ad treb. Secus in pcuratore omnium

De deancha super ferto decreta.

rerum. sibi enim videtur tacite mandatum. ut soluat dñio id qd debz
ideo illud deuoluat in actōe mandati. Sicut debitum in quo tu
tor tenet pupillo: vt. l. quotiens. ff. de admi. tu. r hac rōne secus
dicēdus esset in speciali mandato in quo non uenit tibi soluat
vel a se exigit qd dñodis r ideo alter ager vt. l. si xō nō remunerā
di. §. apud iulianum. ff. mandati. **T**ertia so. est qd in. l. se. fuit
administratio diuisa ideo agit vnus contra alium qz nō cōcur
rūt mandata circa idem vult ille. §. pte sunt sol. gl. ibi. quam
approbat Bar. r addit qd p dīcta nō habet locum in duobus p
curatoribus non datis in solidū qz in ipis vnus sine alio nūl p
vt hic. r. l. pluribus. ff. eo. Item non hz locum si vnus datus fuit
post alius. qz tunc primus reuocatus videt p dationē scōit no.
hic in gl. ij. Habet ergo fm euz locum que dicta sunt qñ duo fue
rūt dati in solidū vel fuit datus scōs nō animo reuocādi primū
Sed tūc opp. r dices qd sunt dati in solidū ergo vnus pōt exige
re ab alio indistincte: sicut in tutoribus vt not. in. l. ij. C. de diui.
tu. so. aliud in tutoribus ibi aliud in pcur. vt h. rō dñe est qz ibi p
cipalis deficit qd alterum agat. ideo lex supplet dando pntem
exigendi cōtutoris: sed in pluribus pcura. reprobat principalis
psona. i. dñs qui p alterū ex pcur. debitorem suum pōt sibi pui
dere r idv nō hec alteri demandasse. nam vt dicit gl. asinus itū
mescit cum videt se p cōparē apphēdit vt no. in. l. p. seruū. ff. de
acqui. here. **E**t ex hoc isert qd si dati sunt duo executores vni
uersales in testamento. vnus contra alterum ex eis debitorem
defuncti pōt agere: in istis tamen est alia rō. qz vnus nō vult
exequi alius hz pntem in totum. vt in. c. si. de testa. Si ergo ille
q est debitor sibi vel socio nō soluit: apparet qd non vult: exeq iō
alius in totum pōt petere. **E**t igit ista materia liqat tibi vtz
pluribus pcur. simul datis vnus possit p alium agere sic disti
que aut sunt dati ad diuersa rōnes pōt agere p alium in his q
spectant ad suam administrationē. s. in. ij. so. Aut sunt dati
ad idē. r tūc aut nō est de iure subintellectum in solidū: r nō
pōt vnus sine alio aliqd facere: vt. d. l. pluribus r hic. Aut fuit
de iure subintellectum in solidū r tūc aut fuit mandatus ad
exigendum tñ: vnus pōt ab alio exigere vt in. ij. so. p dīctarum
aut fuit mandatum vniuersale. r tūc aut supet psona mādātis
q pōt sibi puidere: vnus non pōt agere p alium nisi hēat spāle
mandatum. vt. d. l. qui p pūo. §. si. aut nō supet persona mādā
tis: r tūc vnus pōt p alium agere vt. l. si plures de admi. tu. rno.
in. d. l. ij. de diui. tu. r ex hac distinctione apparet verum pfuluisse
do. Fede. de senis consi. clxxv. Refert Lap. §. e. qui ad agendū
q si sunt plures pcur. dati in solidū ad petēdum exigendum r
recipiendū debita pntia r futura: q vnus pōt exigere ab alio cō
procuratore debita post pstitutionē cōtracta alle. d. l. ij. d. diui.
tu. r rationem. d. §. si. r. d. l. qui duos. in. si. ff. r. l. §. vltimas. e. ti.
r per istam distinctionem sit istud. c. expeditum exceptis gl. ad
quas venio succinere.

Tacet ad
de barto. r
pet. d. sun. i.
l. j. C. d. rela.
rapp. rpet.
desu. i. l. ij.
C. quō r qñ
tu. l. i. r tra.
cta. d. arb. j.
pte. bar. in
linei arbi
tris. C. dar
bi. bart. ce
po. in cau.
clxxij. ale. i.
l. j. d. h. obl.
By. i. regu
la q tacet r
ibi do. me
domi. boe
rij et post
eti do. diffu
tus vbi sub
tistr tracta
uit materiā
licz aliqd eo
miores do
ctrine eius
nō applau
dent.

Tacens an videat consentire.

Depositor apud amicos cōiter fieri solet.

Dissentiens semel postea consentire potest.

Tacet. No. qd absens pstitutus ab alio pcurato
re nisi post mandatum susceptum recuset
offm acceptare vt. de quo est bodie casus in cle. ij. e.
pñs vō si constituat an si taceret videat consentire
Jo. an. q non p. l. filius. §. inuitus. ff. eo. Cy. dicit hoc verum cū
constituit extraneus qui tacēdo non videt pntē sed potius
dissentire vel deridere. Si vō constituit diuncta psona eius ta
cituritas hz p consensu r hoc rōne punctionis. ff. de do. iter
vir. r vro. l. si seruus. r idem dicit cōuerso ex pte pstitutiōis po
ne qdam me pntē agit in cā mea. certe inter me r ipm rōne puen
tionis videor pntē fm Jac. de ra. Idem silest multuz amicus
fm pbe. qd est notandum ad vñ fm Cy. r pñ depositum solet
fieri cōiter apud amicos. modo pone q socius in camera socij
socio pntē r non dōdicente dimittit librum suū. nūqd vñ pntē
re. vt depositi teneat: videt q non q: pntē depositi innitū cō
sensu r iste non pntē sit ergo vt. l. j. §. adeo. ff. de pac. ipse tenet
dñum. naz ppter amicitiam vniuersale est q velit. sicut em ppter
conventionem ita tenet qd rōne amicitie naturalr amici nego
cia expedire. ff. mandati. l. pe. §. lucius r ipse no. ita in. l. inuit.
C. e. ti. vbi pure per eum. de illo generali an taciturnitas habea
tur p sensu. r per Bar. in. l. q dotis. so. matr. r dicam in. d. de.
j. **C** Secōdo no. qd qui semel dissentit. pōt postea pntē ante
mutationem voluntatis illius q ad eum misit nūcium vel eplam.
vtrum hoc sit verum in oibus pntibus qui pntē pntē pntē iter
absentes. de qbus in. l. pntē. de actio. r obl. videt q sic: qz iste
tex. loquit in pntē mandati qui oitur ex consensu adhibito in
transmissione pcuratorij vt. d. de. prima ergo idē in alijs iūis de
similitudinis r nature. ar. l. illud. ad. l. aquil. pntē ita in obli
gationibus que pntē inter absentes post nūcij missionem ad
impediendum obligationem nasci opz vnus pntē alteri in

timari. vt in cle. j. de re. iur. ante ergo intimatione r dissensus p
qui dissensit consentire r no. pñ articulum p alium h notatū
Opponit gl. fi. d. l. j. §. qui semel. de suc. edic. soluit q ibi ius
repudiatum deuoluebat ad alium hic ad nullum. Idem ergo ef
set hic si in defectum pñi repudiatis deuolueret ad aliū pcur
atoris offm fm gl. q idem dicit in electo. vt post dissensum cō
sentire valeat si pñstant electores in eadem voluntate intellige tñ
q dissensum reuocat infra tps iuris. de quo. §. e. li. de ele. q sit.
facit qd no. Jo. an. in. c. si tibi absenti. j. de pben. vbi ponit. q. in
pñis. hic vero in electo. Idē hic dicit in iudice delegato: r mul
to fortius cum ipñus offm sit necessarium de rescrip. sciscitatus
r de offi. pñi. l. legatus. **O**pponit extra gl. r doct. iste tex
innuit q officium pcuratoris sit voluntarium a pñci. dum relin
quit in sua pntē acceptare vel non. Sed s imovideat necessariū
qz est munus publicum vt. l. seruū quoqz. §. publice. ff. eo. So.
vt no. Cy. in. l. inuitus. C. eo. ti. vbi dicit q triplex est munus pu
blicum: quedam sunt publica auctoritate vt iustitie. vt officia pu
blica magistratuum vt. l. j. §. ius publicum. ff. de iust. r iure. r ista
suscipiunt ab inuitis. vt. c. pastor alis. de offi. dele. l. munerū. §.
iudicādi. de mune. r bono. Quedam sunt publica auctoritate s
vtilitate pñat vt tutelle r cure. r idem vt in. l. j. in pñm. ff. de ad
mi. tut. Quedam econuerso sunt publicavtilitate sed auctori
te pñat vt officia pcuratoris: r ad ista nullus a pñci. inui
tus cogit. vt. d. l. inuitus. post susceptū aut an cogat. dicā. in. d.
cle. j. vbi de hoc. **Q**uero pluribus pcuratoribz successine dā
vt dicit glo. primus acceptauit: r reintegra decessit: an sequēs
poterit acceptare: videtur q sic quia non videt acceptasse post
q non durauit: vt. l. j. §. versum. ff. de in rem verso. dic vt nota.
Cy. in. l. post aditam. C. de impu. r alijs substitutionibus. do.
Pet. de ancharano.

1 Procuratoris offm ad tps suspendi potest.

2 Procurator ad tps an possit constitui.

3 Differentia inter actū voluntarium r necessarium.

4 Presumptio vna aliam dicit tollere.

5 Procurator impeditus an teneat alium pcuratorē substituere

Squem. Nonit qñem quam distinguēdo
soluit scdm membrum ibi scē. r ad
tñ. No. qd officij pcuratoris potest ad voluntatē
constituentis ad tempus suspendi: tūc est pcurator illo tem
pore absq exercitio. sic in iudice qui quandoqz hz iurisdictionē
sed ligatam. vt in. c. pastor alis. §. de rescri. r circa hoc vide. l. titi
us. ff. de exc. tu. vbi de dictione donec. l. qd. que dictiones nō in
ducunt conditionē ppetuo extinctiā sed suspensiuā. Sicut
hic dicit de dictione quorvnus. Aliud est em ad tempus suspē
dere aliud tollere: vt no. Jm. in. c. cōsinter. de consue. r. l. iij. §. si
pnterualia. ff. de seruit. Et per ista dico q si procurator consti
tutus. vt hic dicitur fuit litem contestatus dñio absente tandem
reuerfus tractauit causam per seipsum. si iterum eo absente p
curator causam reassumpit non potest contra eum opponi ex
ceptio procuratoria q pponi possit si tanq nonus pcurator ac
cederet vt. l. pompo. §. rati. ff. eo. coniuñcta. l. ij. C. de consor. e. li.
tis. r hoc innuit iste textus dum dicit quonimmo idē pcurator
r. **C** Utrum autem possit constitui pcurator ad tempus: pu
taviqz ad annum. vide in Spe. de pcur. §. rōne autem forme. v.
quid si mandatum. **S**ecundo no. tacitam reuocationem pcur
atoris simpliciter constituti. cum. l. dñs tractat causam volūta
rie per seipsum: de hac reuocatione tacita r expressa. dixi. §. eo.
3 Quis. **T**ertio nota differentiam inter actum dñi voluntar
ium r necessarium quo ad reuocationem pcuratoris. nam volū
tarius actus inducit tacitam reuocationem: non necessarius: si
militer in tacita reuocatione legati distinguūt intervolutaria
r necessariā alienationem rei legatē. ff. de leg. iij. l. xj. §. si rez
facit. l. si fideiusso. §. si necessaria. ff. qui satisd. cog. Inducit eti
am tacita pcuratoris reuocatio si mutauit mores. puta quia est
effectus p dignis: ribaldus. vt no. Bart. in. l. sicut cornelius. de
solu. r dñi in. c. nulli. §. eo. lib. de ele. **Q**uarto no. q vna p
sumptio tollit aliam. Nam presumpta reuocatio per tractatio
nem causae tollitur per aliam: quia hoc facit ex necessitate. facit
de presump. literas. r de restit. in integ. l. diuus. ff. **Q**uinto
no. in. si. c. q ppter impedimentum contingens in personam p
cur. tenetur dñs venire ad causam necessariā per seipsum. La
sus tamen contingens in personam pcuratoris excusat dñm
a contumacia siue a penav. c. significante de pign. r. l. cum a ma
tribus. C. qui pe. tu. Jpñus autem procuratoris negligentia si
ue dolus an noceat dñio. dic plenē lit. non conte. c. j. in nouel.
post Jm. r p Bar. in. l. cum filius. de ver. ob. **S**ed hic qñ
an pcurator impeditus teneat alium pcuratorē substituere ad
causas suis expensis. vt si non teneat domino ad interesse ratio
ne mandati: vel non possit domino imputari culpa siue negli
gentia

Procurator. ¶ No. q. ad mīrimonii s. bendū requirī spāle man datum. multos alios casus enumerat gl. pe. in. c. q. ad agendum. §. eo. Est tū differētia inter hunc casum et illos: q. in illis fufficit in genere expimere tales casus vt ibi dicit in. i. q. h. v. o. requirī expōssio nōiatim et spēficavī no. hic in gl. sed nunqd. vcr. sed qd dices: que etiam dicit p. expressis quibusdam de talibus casibus sub clausula genera li non venit casus iste q. possit matrimonii s. bere: sic est alteri us nature hic casus q. alij qui exigit spāle mandatum pcor. ff. de acq. here. l. siqs mibi bona. §. sed vtrum gñaliter et qd dicit in d. i. q. ¶ Secūdo no. i. ver. et quis casum in quo pcurator s. titutus ad actum extra iudicialē alium non substituit. et hoc ppter gravitatē negocij cōmissi regulariter contra. §. eo. c. j. rationē etiam specialitatis assignat. Jo. an. in no. ¶ Nam multa pcurato ri suo dicit dñs vna voce cum confidentia que alij nō dicit: et natura negocij huius est per domesticos expediri non p. extras neos. non mirum ergo sibi fides et industria eligi substitutio denegat. c. fi. §. de of. dele. sed hoc vī casus in. c. is cui. de offi. deleg. §. eo. lib. ¶ Nam postq. psona cum qua d. contrahi est ex pressa. deputatus ad hoc pōt alium substituire. q. nulla in hoc casu vertit industria. vt ibi dicit tex. So. illud in carnali: vt hic aliud in spūali vt ibi. vbi etiam apparet q. spūale potest deman dari contrahi cum persona incerta carnale non vt hic. Et sic ex illo. c. coniuncto cum isto habes duas differēcias inter carnale matrimonium s. bendum et spūale. Similiter de s. cto dirimēdo de trans. pze. c. inter co. p. o. alia. vbi de hoc. ¶ Tercio no. in §. sane casum spūalem in quo reuocatio pcuratoris non intīmata vel illi cum quo debebat s. bere impedit actum gerendum in spū ritali matrimonio: s. c. in de. j. de renū. qd. c. loquitur cum con stituit pcurator: ad renūciandum simplr sic ad dissoluendū vīnculum spūale s. c. tum. pcurator aut constitutus ad spūrituale

matrimonium spondendi puta ad eligendum vel affirmandum electi.
si reuocet reuocatione procuratori non intimata: an subsequens elec-
tio vel affirmatio procuratoris erit inualida. **Lap.** hic qd sic. qd di-
cit sic **Idu.** tenere in de. **¶** Quid ergo dices in procuratore con-
stituto ad renunciamdum ex ea pmutatōem. vt ruz valeat renunciatio
2 pmutatio facta post reuocationem procuratoris sibi non intima-
tam. Quidam dicūt qd non vtz sicut nec matrimonium carnale:
vt hic. **Lap.** t3 dñi. dicit em qd illa de. locum h3 siue ad renun-
ciandum simplr put dicit ille tex. siue ad renunciandū ex ea pmu-
tationis fuerit procurator constitutus et reuocatus intimatōe non
facta. **¶** Nisi in casu quo pmutanti cum procuratore reuocatio fue-
rit nota. quo casu saltem quo ad illum qui reuocationem scinit:
renunciatio et pmutatio esset nulla. qz in dolo fuit tacendo reuo-
cationem sibi notam. et in his beneficialibus d3 ois dolus abes-
se. de de. cum dilecti cum si. hic alle. p eum. **Ex** cuius dictis con-
clusiue habes qd reuocatio non intimata procuratori impedit spi-
rituale matrimonium spondens. Similiter hic d3 de carnali. nō
autem impedit renunciationem factam simplr vel ex ea pmutatio-
nis nisi illi reuocatio innouerit cum quo erat pmutatio facien-
da. **¶** Opponit rvidet qd sola reuocatio nemini intimata non
solum in casu huius. c. sed in omnibus impediāt actum geren-
dum. vt. l. si pater. de man. vindi. **Sol.** qñqz quis dñit p nūciū
vel epistolam: et tunc si ante hoc p̄sentationem mittētem penite-
at obligatio impediēt ibi. **¶** Nūqz quis dñit p procuratorem vel
fundicum: et tunc ad impediēdum obligationem dñi d3 procurato-
ri reuocatio intimari: vt no. in. l. j. §. si. ff. de p̄ben. emp. **¶** Ultrā
etiam s̄benti sit intimanda. remittit Jo. an. ad no. p̄ eum d3 re-
scri. ex pte decani. sup glo. sed. j. Sed hic quero de rōne differē-
tie quare magis procuratori q̄ nuncio est intimanda talis reuo-
catio. **¶** Rñ. qz nuncius concipit verba in psonam dñi. dicit enim
dñs meus mittit me ad te. et dicit q̄ vult emere talem rem tuam:
vt. l. qui autem. de consti. pecu. **Idē** igit nuncius tanq̄ pica et or-
ganum per quem dñs p̄fert verba. deficiente ergo consensu dñi
tempore quo p̄fert verba nuncius nil agit etiam si non fuerit
certio: atus. l3 glo. in. d. l. j. §. si. etiam in nuncio vel epistola re-
neat dñi uolunt. Sed cum dñs procuratorem constituit facto pro-
curatoris: uoluit obligari: et sic alterius ministerio. necesse est ergo
illum p quem p̄sensum suum transtulit certiozari: vt. ff. qd iur. l.
j. **Ex** p̄dictis igit habes differentiam inter nuncium et procurato-
rem: qz nuncius in personam dñi: procurator in psona p̄pria p-
fert verba: et si aliter conciperet non ualeret actus vt. l. multus. C.
si quis alteri uel sibi. vbi de hoc. **¶** Et ex p̄dicta differentia infert
3 **Bar.** qd nuncius p̄uati nūq̄ potest esse generalis: ita qd ex vir-
tute illius generalis mandati descendat ad aliqua specialia. tñc
e. si non esset tanq̄ organum postq̄ aliud facit ultra q̄ dñs man-
dauit: et hoc uidet velle tex. in. l. j. ff. eo. **Ex** hoc etiaz infert **Ly.**
in. d. l. multum qd idem qd facit q̄s vt nuncius non posset valida-
ri ratificatione si mandatum non preceffit. qz tunc non pōt di-
ci organum dñi: rvidet qd de isto nuncio ultra p̄dicta no. bar.
in. d. l. qui autem. §. constituere. vbi tangit vtrum requirāt qd p-
sona nuncij sit idonea sicut psona procuratoris remittit ad no. p
eum in. l. si quis p̄emptor. c. ff. de seru. c. in materia fictionis tras-
latiue de psona ad psonam. **Aduerte** ad vnum verbum Jo. an.
in nouel. super glo. dicit em qd in casu huius. c. procurator est qua-
si pica minister et organum dñi. vt. l. 2. l3. ff. de consti. pec. et no. in
d. l. multum. hoc fōte dicit p̄pter effectum quem. §. dicit. in. c. j. in
ij. notabili. §. si dices. et si hoc est vtz uidet qd pcur. in casu huius
c. nō d3 p̄ceptibz in psona sui sed dñi. vt no. in summa d3 spō.
§. qualiter s̄bat post p̄ri. **¶** Querit etiam in nouel. **¶** Nūciū
portauit lras iguarus ipsaz otinentie mulier receptis lris con-
sentit: sed consensum suum nulli intimauit: dicit qd non est m̄s
monium nisi consensum intimauerit nuncio et alteri. nam solus
consensus non notificatus nō facit matrimoniu. alle. no. p eum
§. de spon. c. tue.

Rubrica.

- 1 Absolutio violenter extorta licet non teneat tamē puni
 2 tur violentiam intulit.
 3 Detus excoīcatōis cōminate an sit cēsendus iustus.
 4 Amissio rez q̄b' vita corporalis adimī inducit iustū metū.

Absolutionis. Mo. q. iusmetus reddidit ipso iur
li absolutez a sua censure. Quid i excoicatio
p. i. vel metu extorta. Glo. q. incipit ipso iure
t. q. sec. de h. r. j. q. iij. iust. z. xrv. q. j. oe. Regu
la est cu q. q. i. vel metu sunt valde s. rescindunt
p. actione qd me. ca. fallit h. regula i. mult. casibus enumerat. i. e.
abbas. s. e. q. b. add. casum hui. t. s. possit litare q. oia gesta
p. metu sunt nulla: q. mer. p. t. i. n. e. t. se. ool. ool. g. a. n. t. d. a. s. c. a. s. d. e. n. t.

De deancha super ferto decre.

reddat esse nullum: ut l. eleganter. ff. de do. So. vt no. l. y. C. e. l. sivi.
Secundo no. in d. ne aut qd inferretes violētā hoc. c. puidet in
hoc casu cū. l. absolutio extorquet pūm vel metū emanauit etiā
ele. d. oñs tpalet: qd cogit aliquos violare interdictū d. sen. ex.
cle. grauis. z aduerte qd text. iste loquit cū pūm vel metū violat
sua suspēdōis. Si ergo alr cogere clerici reuocare cessatōes
diuinoz nō esset locus huic pōtōi: qd cū sit penalis nō extēden
da. s. e. l. de ele. statuti. ¶ Item no. qd l. absolutio violētē ex
torta non teneat tū pūm qd violētā intulit. z sic pūm affect: l. z
nō sequat effectus. pcor. l. hīs seruo. C. de furt. de qua materia
dicūt. l. hīs nō dicam rape. C. de epi. z de. p. l. y. ¶ Quero qd sit
dīa inter suā absolutiois z reuocatōem cū hic in tex. ponat
alternatiua iter ista. ¶ So. vt in gl. iij. sup. qua in nouel. dicit qd
vbum absolutio refert cū p metum absoluti a sua lata pure:
verbū reuocatio refert ad suā latam sub pōtōe vel in dīe hz
hoc dīe soluti. q. vtrū hoc. c. locū hēat i tali suā añq liget. Dic
tū post Archi. qd excoicatio suspēdōis z interdictū nō sunt pprie
sue: qd pūm nō diffinit: large tū appellat suē sine pure si
ue sub pōtōe sine in dīe ferant d. ap. pteza z de sen. ex. romana
s. cauat. ¶ Querit gl. si vtrū pōtō hēat locū hēat cū qd per
metū vānū cōpūlit: dicit qd nō qd nō est pprie met. requir g me
tus qd inferat mortis piculū vel corpis cruciatū: talis qd possit
cadere in pōtōem: qd arbitrio iudicis relinquit: vt no. C. de
trans. interpositas z. s. e. cū dilect vbi gl. alijs modis pōderat
iustū metū ad rescissioē actus. Tu dīe lat. nā qd qd vult res
cindere qd gestū est p metū ex edicto ptois qd met. cā. tūc req
rit metus de quo pōdri. qd qd vult rescindere ex sua sine men
te edicti: tūc sufficit si in psonā filij vel pūm iherat vt. l. isti qd
dem. ff. eo. qd qd vult rescindere p offm iudicis. z tūc sufficit
metus verecūdie l. ibi nō sit mortis piculū vel cruciatū: corpi vt
l. si. s. si. ff. e. Aliqū infer metus alicui futuri cūctus vt in medi
co qd excoicatio pēcūtiā morbi leuē aggrauat: tūc rescindit
tur offō iudicis. vt. l. medic. de var. z extraor. cog. qd qd infer me
tus cā maioritatis z obediētē: hoc dupl. nam qdam est maio
ritas absq publica pteat maioritas qd hā marito in vxorēza
patrono in libertū. tūc rescindit offō iudicis vt. l. j. s. qd hono
de. ff. quaz rerū ac. nō da. z. l. si. ff. de fur. qd est maioritas cum
publica pteat cuius timore aliqd gerit: tūc rescindit pōtōe
ex lege. l. si p impōsione. C. e. ¶ Quō aut hoc cognoscatur vtrū metu
publice pteatis aliqd gerit. dicūt dīe hoc iudicis arbitrio relin
quendum ponderatis cūctantij an pūnerit esse terribilis
z alijs silia fecerit: vt no. Bar. in. l. de pupillo. s. hīs ipsi ptois.
de no. ope. nun. ¶ Alterius qro an metus excoicatiois cōmi
nate sit censendus iustus. dicūt no. Jo. an. in. d. c. cum dilectus.
vbi no. regulam qd sicut requir metus qd possit cadere in pōtōem
ad rescissioē actus ita requir dōlus qd potuerit cadere in pūde
tissimū. s. qd inducit fatuitate ad actū gerendū: ex hoc nō pōt
tendere se deceptum. qd fatuitas qd est sillis late culpe cum dolo
alterius cōpensat: z ibi dicit notabiliter Jūno. omnis pmissio
inductio z iuramentū qd sunt i cursum inferiorū causaz nō esset
iusta cā rescindendi actum celebratum. pone exemplū in iūene
ad religionē inducto cum pūasidē qd pssio amouebit stimulū
earnis z appetitū carniū vt. c. dūdā de puer. diu. ¶ ¶ Redi
ctis adde qd amissio rez qbus vita corporalis adiūit: vel patit
grauem iacturam inducit iustum metū vt. d. c. abbas. Idē intel
ligas si timeat amissio maioris pūis vt. l. ppter litem de excu. tu.
z. l. si. C. de reuo. dona. Idem si timeat amissio magni lucrui no.
l. y. in. d. l. interpositas. Quō aut metus purgetur sic recōnale
scat qd per metum gestum est: dicūt no. Jo. an. s. eo. ad audien
tiam z per Jūno. in. c. super hoc de reuun. z qd dīe. s. eo. vbi de
metu continuato.

De in integrum restitutione.

Rubrica.

- 1 Forma petitiōis ecclesie sup restitutione in integrū.
- 2 Ecclesia vsq ad quadriēnium admittit aduersus pctum vel sen
tentiam beneficio restitutionis.
- 3 Fraus aperitiua ecclesie ad petendā restōnem in integrum.
- 4 Fraus impedit cursum pscriptōis quadriēnij.

Ecclēsia. cōpetit ecclesie restitutio: z appel
latione ecclesie intelligas monasteria z oēm pium
locum. Nam ista cōparant. de testamētis reqūisti.
s. qd secus z. s. e. l. de ele. c. sciant. z. c. generali. z de
sup. neg. prela. c. ij. que omnia possent induci in pctum. ita dicit
Jo. an. j. c. pri. in nouel. Ego de hoc dīe in. c. auditis. s. eo. vbi
tex. monasterium appellat ecclesiam quo ad istud restitutionis
beneficium z remisi ad do. Bal. de epi. z cle. C. aut. hoc ius por
rectum. vbi t3 in hospitalibus auctoritate epi fundatis compete
re istud beneficium si ledant. Sed non fundata auctoritate epi

non habent pūm vel metū domus. xvij. q. j. quidam. z cle. qd
contingit de reli. do. p. presidentes igit talibus hospitalibus non
gaudent pūm vel metū domus: vt no. in Specu. de sta. mo. ver
xxvj. ¶ Tāgit etiā ibi de rebus fraternitatum que sunt licite
z capaces: vt no. xi. q. j. c. si qui clericorum. z tū nō habet hoc pū
uilegium fm eū. ¶ ¶ No. formam petitiōis ecclesie sup restōne
in integ. petit eū se restitui aduersus suā vel pctum. ipsa igit
restitutione concessa an fiat restitutio ad rem ipsam sup qua est
lata talis suā vel pctus initus Jo. an. post Jūno. hoc plene pseq
tur in. c. tam ex lris. s. e. Breuiter dīe qd restitutio est in statu pū
stinum repositio. vt. l. qd si minor. s. restitutio. ff. de mino. illd res
stitutio restituit qd abstulit lesio. Ex quo infero in predicta. q.
qd aut ecclesia fuit lesa in tradendo possessionem ex pctum vel suā
z tūc rescissa suā vel pctum restituet et ad rem ipsam: z sic erit vni
iudicium. Si vō fuit lesa solum inuendendo non in trāsferēdo
possessionem: qd forte apud emptorem erat tūc restituet solū ad
uersus pctum: non aut fiet possessiois restitutio in qua lesa nō
fuit z sic erit necesse nouum iudicium. Eodē modo exemplifica
in suā vel pctum amissa fuit possessio ad eādem fiat restitutio.
Si vō ppter eam non sit pāta possessio. sed dimissa aduersario
absolutio a petitione ecclesie aduersus ipsam tū modo erit resti
tutō z sic ea rescissa opus erit nouo iudicio vt. d. c. tam ex lris
vbi tū vide an possit hoc casu pōtō iudicia accumulari z pe
ti qd suā rescindat: ea rescissa res per eādem suā adiudicet
vt sic lesione sine vel pctus z super re pūcipali pbatōes
permittit recipiant: dīe subtiliter ibi: vbi etiam vide si sunt
duo iudicia an pbatōes facte in vno iudicio pūnt in alio: vt
de qd no. l. y. in aut. si oēs. C. si vte ab herē. absti. Idem etiam
l. y. loquens cum absens cā rei pub. petit restitui aduersus vsu
capionem rei sue. vtrum vno iudicio possit petere qd suscipio vel
pscriptio rescindat z res sibi restituat. de quo plene p eum in. l.
quo tempore. ff. de rest. mil. Et formam libelli cum est nouus iu
diciū: aut duo iura predictam theoricam. vide per eum in. l. si
ab hostibus. C. ex qui. cau. ma. in. xij. q. ¶ Tercio no. qd dicit ec
clesia postulat se admittit z. s. c. vbi de tran. ptingit. z de
dispositionis concipiunt in psonam ecclesie: qd iuraz actōes dī
cunt penes eam consistere. vt no. s. de cā possit. z p. pte. ager tū
ecclesia p pcelatum suum sicut inuenerit p fundicū: z heredita
tas per curatorem sibi datum. ista cū. l. ecclesia inuenerit z be
reditas sunt psona representatē ficti vt. l. mortuo. ff. de fidei. iō
sunt capaces iurium z bono: um vt. l. j. s. municipes. ff. de acq.
pos. z. l. j. qd cuiusq inuener. no. z. l. sicut. e. ti. z dicit hic Archi. qd
si aliqua de cā repellat pcelatum ab agendo admittit ecclesia. s.
de insti. cum venissent. z qd ibi no. ad fi. z de tran. ptingit. z de
fimo. querelam. in pūm facit qd no. l. xvij. d. c. si. ¶ Quādo dī
cūt hoc casu dari curatorem: vt no. v. q. ij. c. si. z. s. de. resti. edo
cerit: z qd ibi per Jo. an. ¶ Quarto no. qd vsq ad quadriēnium
admittit ecclesia aduersus pctum vel suā beneficio restitutionis
perviam autem nullitatis audiet ppetuo. ¶ Vtrum possit ista
remedia accumulari. dicūt dīe post Jūno. c. s. eo. constitutis: et
aduerte qd istud quadriēnium incipit currere ecclesie statim post
pctum vel suā. minor vō incipit currere post. xxv. annū. z sic
bene dicit hic glo. qd ecclesia equiparat minor i facto maiori.
¶ Vtrum autem sit semp verum qd aduersus lesionem def qua
driēnium dīe qd sic cum petit aduersus suā vel pctum de qd
loquitur tex. Si autem petatur restitutio aduersus lesionem con
tingēt ex tpe. Tūc aut est lesio tanti temporis qd tūm ad qua
driēnium vltra: z idem qd quadriēnium pcedit. Si vō est lesio
minoris tps forte annū vel mensis. vtrum tūc def quadriēnium
magna est altercatio legistar de qua p l. y. in. l. supuacua. C. de
temp. in integ. rest. in. vj. q. qd hodie est dīca in cle. ij. e. vide. Et
p l. y. in vlt. q. vtrum pūam exceptōis vltra quadriēnium possit
ecclesia vel minor se restitui petere aduersus pctum vel suā. si
ex eis pueniat. z dicit qd non. Nam qd ad idem cōpetit actio et
exceptio eiusdē vite est exceptio cuius est actio vt no. subtiliter
Jo. an. post Jūno. s. de or. cog. c. si. qd no. p limitatione illius re
gule que annua sunt ad agēdum ppetua sunt ad excipiendū. C.
de ex. l. j. debet eū intelligi qd competit mera exceptio non ad
idem actio. facit qd no. in. l. nō postea. s. si minor. ff. de iure iurā.
vbi restitutio pōt peti pūiaz exceptionis. ¶ Quinto inuit iste
tex. qd sufficit petere restōnem infra quadriēnium: s. in. l. supuacua
quam pallegeta dīe qd dīca cā infra dē tempus incipi z fini
ri. z idem in cle. j. q. eo. ver. de hoc in glo. hic est z. vbi etiam mo.
qd iuris si post istud tempus decursum restitutio pcedat: qd quo
etiam in. d. l. supuacua. ¶ Serto no. qd fraus pūariatio z
quēcūq rōnabilis cā interueniens aperitiuam ecclesie ad petē
dam restōnem vltra quadriēnium. z sic vltra tps iuris. ¶ Ratio
nabilis aut cā pōt esse vita prelata male alienantis. vt in gl. si.
quam t3 Jo. mona. Archi. s. vt hic in nouel. sup. d. glo. z bene.
¶ ¶ No. qd fraus z pūariatio impedit cursum pscriptōis qua
driēnij

Fraus. Adde qd p sumit ex ac tuā celerita te bal. in. l. eā quā d fū deico. item vbi cūq mi nor appet lesus gl. in l. si. C. si ad. v. e. itē i em ptoe scā p i terposita p sonā. l. pu pilli. s. si. z ibi bar. ff. d. aut. pstan. itē et peti tōe clādesti na bar. i. l. barbarius ff. d. of. pto. ibi i dona tōe q sit cō iūte pstone pau. in. d. l. iij. itez in pte alienā te in pūdi cio filioz itē qd facit vt puet suc cessioe eū q d iure suce dere debet. ret. c. j. s. no ut. p bal. p quā fiat in uesti. col. x. item si alie nat titulo lucratiuo. l. cū aut d hif q i frau. cre. itē si alieat titu. onero so. p modi co pōio per l. diuersas. C. māda. et plene vide alia p alex. d. imo. in. l. oēs. s. luci? q i frau. cre.

adriem ipso iure ut inuit hic tex. Si certa alia impedimenta faciunt pscriptioem dormire. qdam dno cursum pscriptiois non impeditur: sed parantiam restioni in integrum impeditur: qd dic plenep Jnn. in. c. ex transmissa de psci. Aduerte et qd iste v. nisi non ponit casum spalem in ecclesia. qd idem in alijs qbus p beneficiu restonis subuenit: ut impeditur no currat quadriemum. d. l. supuaciam. in fi. z. l. intravtile. ff. de mino. ¶ Querit Jo. and. in nouel. ecclesia puenta interdictoyndevi omisit exceptionem: z sic lata est snia d eam sup dicto possessorio: impetrat rescriptum sup restone in integ. no exp: esso iudicio possessorio sup quo fuerat lata snia. Primo querit vtrum possit aduersus dictam sniam restitui scdo si pot an pdicta surreptio vitiet rescriptum. In prima. q. arguit qd no det restitutio qz iudiciu possessorium est momentaneum: z d: talis possessio uilis z abiecta ppter iudiciu proprietatis q possessionis cam ad se trahit. c. ci dilectus de ca pos. In uilibus autz modis no dat restitutio. l. scio. ff. e. Item appellatio z restio in hoc sunt pares qd qst appellatio maiorib: hoc indulget restio minoribus. s. ad rescissio uem actus. ff. de mino. l. ptes. Sed in hac ca maior no appellat. c. si de mom. pos. l. j. ergo filr minoru: uel eccle restio no copetit. Item in hoc iudicio momentanee possessiois minor: bz legitimam psonam standi in iudicio. c. q leg. pfo. l. momentanee ergo no v: debere restitui ne qs decipiat legis autoritate. l. j. c. d. his q uenit. l. imp. l. is non ob. t. d. ium. s. q aduersus talem sniam sup possessorio latam det restio maxime de iure canonico qd per mittit appellare a quolibet grauamine de hereti. de app. qd no. in. c. significatibus de no. ope. nun. z est expsum in hoc iudicio q possit appellari in. c. ci ad sed de rest. spo. Si ergo appellatio est pmissa in tali possessorio ergo z in integrum restonis per titio. l. d. l. ptes. ¶ Nec est v: q possessio stitilis. imo. magnum affert comodum. ut insti. de interdi. s. comoduz: ppterim qd difficile est pbare proprietatem agendo reuen. ut. l. at qui natura. s. cum me absente de neg. gest. ¶ Non ob. q si minor bz in hoc iudicio legitimam psonam ergo non restitui istud non est v: imo restio copetit minor: in oibus casibus in qbus admittit: q maior: no. in. d. l. j. c. si de mom. pos. z. c. ex pte de rest. spo. ¶ In scdo dubio an talis surreptio vitiet rescriptu. dicit Jo. an. gl. in nuere q non ipse addit. q. Jac. q tenuit disputando q si per ecclesiam opponit surreptio d rescriptum gratiosum z succubir: non appellat: poterit petere aduersus illam sniam rest. in ite. Si dno rescriptum erat scdm ius cōe dans iudices si surreptio nem illam repulsam inuim dilato: ie opponere uelit restonis beneficio inuim pemptorie non est talis restitutio cōcedenda fm euz. Aduerte iste passus vtrum. s. aduersus dilato: iam solutis uel aliam uel pemptoriam siue declinatoriam fori omiffam uel op positam: sed non pbatam det restitutio ad opponendum uel pbandum. Jo. an. post Jnn. z post. plene examinat. s. eo. coram ex quorum dictis ibi distingi uide in Specu. de rest. in integ. s. j. ver. sed pone.

¶ Confessio prelati an noceat ecclesie.

¶ Cursus quadriemij incipit a tempore lesionis.

¶ Error de iure cōi reuocari potest.

¶ Renūciare an idem sit q concludere.

¶ Pupillus an restituat ptra ppiam confessionem.

Saduersus. Mo. q d confessionem ppiam pot ista quadriemum restitui.

¶ Confessio taut solius prelati an noceat ecclesie uel cōfessio tutoris uel curatoris pupillo uel adultouel confessio pcuratoris dno dic plenep Jnn. c. de psci. l. vna. in. xiiij. z xv. q. z. l. certum. s. sed amissos. ff. de psci. p bar. post gl. Aduersus aut alium articulum emergentem in cātruz possit ecclesia restitui. puta ad pductionem instro: uel testium post didicita testificata dic vt. s. eo. auditis. p Jnn. z p Bar. in. l. j. s. nūciatio. ff. de no. ope. nun. z. l. minor. xxv. anno. omiffam. ff. de mino.

¶ Scdo no. q a tpe lesionis incipit cursus quadriemij qd cōcedit ad petendam restonem. z in hoc differt ecclesia a minore. ut dicit. s. c. pri. in. iij. notabili. ¶ Tercio no. inuer. vbi dno q non ita breui tpe tollit remedium iuris cōis: sicut tollit remediū singulare restonis in integ. z hoc est qd d: q tollit difficultus ius cōe q singulare. l. e. militis. s. militia. ff. de test. mil. vtrū autē pot concurrere dic q non. nam restitutio in integ. est remediū extraordinarium: qd nūq copetitur bz locū ordinarium. i. iuris cōis. vt. l. in cā. el. ij. de mino. z p Bar. in. l. in puincia. ff. de no. ope. nun. ¶ Quarto hūc ter. inducit Jo. an. d. Ja. de are. q dicit q error facti in iudicio ante sniam non reuocatur nisi p restitucionem in integ. vt refert Jnn. in. l. error ad fi. c. de iur. z fac. igno. ¶ Nam hic casus q reuocatur per viam iuris cōis. qd ibi t. l. post per. qui dicit q error facti siue in iure siue extra ius ante sniam reuocatur ipso iure. sed post sniam reuocatur ex clausula generali. ut ibi plenius. z per Jo. an. s. de psci. c. fi. ¶ Quin-

to no. q de iure cōi potest error reuocari qñcūq ante negociū finitum: z finitum intelligas: ut in gl. fi. cui addit in nouel. q finitum etiam potest dici post conclusionem in cā: vt. s. de psci. auditis z de ca pos. z ppi. pastor. alis. z qd no. Jnn. c. de tute. l. q uis. nam post conclusionem non est cognoscere. sed cognitum esse: z sic non est pbatio accipienda que tamen est necessaria i reuocatione erroris fm Arch. s. de fide instri. cum dilectus. z. ff. de euit. si rem in fi. ¶ Tractat etiam ipse hic vtrum idem sit nunciare quod concludere de quo in. d. c. pastor. alis in nouella. Sed hic incidenter querit post Lap. nunquid errorem habitū in causa principali potest quis corrigere in cā appellatōis spe. q sic in ti. de confes. s. postremo. ver. sed nunquid dicit enim q corrigere errorem est pponere pemptoriam qd bz vt. c. fraternitatis de testi. nec hoc impedit conclusio in causa principali que non extendit ad causam appellationis vt no. in. d. c. fraternitatis. ¶ Opponit videri q aduersus confessionem non det ecclesie restitutio. z arguo a diuisione in gl. ij. que soluit hoc cōtrarium tribus modis videri mihi q hoc. c. in qm loquit an sniam innuat q eo ipso q ex confessione ledit: copetat sibi restitutio alr non pbatō errore. ¶ Nam si pbaret errorem admittit ad hoc de iure cōi sicut quilibet maior vt inuer. vbi uero. z sic nullum esset ecclesie pūilegium in reuocatōe ppi. confessionis spec. in ti. de rest. in integ. s. j. s. sed nunquid ecclesia formans qd nem in ecclesia z minore dicit q aduersus confessionem non restituit ante sniam non pbatō errore sicut nec maior. post sniam vero admittunt in restitutionis beneficio. sed non maior: z in hoc est beneficium ecclesie z minoris: sed certe etiam post sniam admittit maior ex clausula gñali. vt dicit. s. in. iij. notabili. vt ergo aliqd sit ecclesie pūilegium oportet necessario sateri q in fra quadriennium det restitutio non pbatō errore contra et confessionem: postea uero q de iure cōi admittit: debet pbare errorem vt inuer. vbi no. quod an sit beneficium cogita. ¶ Pupillus autem uel adultus an restituat ptra ppiam confessionem factam in iudicio cum autoritate suoz administratorum uel sine die p Jnn. in. l. clarum. c. de aut. pstan. z. l. certum. s. si tutor. ff. de psci. ¶ Quero qualiter d: pbari error facti iuris z vsq ad qd tps ipsum liceat reuocare. dic per Jo. an. s. de confes. c. fi. z plenius p bar. in. l. non fatetur. ff. de confes. z plenissime per do. Bal. in pte alleg. l. error vbi querit si iudex fecit preceptum in confesum iuxta. l. si debitor. l. ff. de iudi. vtrum possit postea reuocari illa confessio. Bar. q sic quia illud preceptum sit ad excusationem non ad condemnationem. Ipse tñ d: ius: q illud preceptum transit in rem iudicatam. vt. ff. de re iudi. l. debitoribus. z de mino. aut pteor. s. permittitur. Item ex illo precepto orit obligatio z actio. l. non solum. s. necessitatem. c. de bo. q lib. Item tale preceptum est finis z terminus disceptatōis. vt conclusio in causa postq confessio non reuocatur. ut hic in nouel. Reliqua dicit ibi.

De arbitris.

Rubrica.

¶ Arbitri si sint discordes an tertius assumi debeat.

¶ Numerus minor an includat in maiori.

Per tribus. Mo. q arbitris iter

snia plurium etiam pdenantium in maiori summa q tertij qui discor dat ab eis: z quod hic d: de numero triū idem intelligas d quo cūq numero dispari. puta ex. x. vel. v. cōcor dant tres. vel ex. vi. siue. vij. concor dāt. iij. v: plures fm Jo. an. in nouel. ¶ Scdo no. inuer. l. q si tres arbitri sint discordes in summa pdenatōis stat snie illius q pdenauit in minore: qz in illa omes pcor dant. ¶ Nam in maiori summa minor inest. l. j. s. si stipulanti. de ver. ob. z qd hic d: in tribus idem intelligas in. ij. quoz vnus cōdemnat in. x. alter in. v. stabit snie pdenantis in. v. vt no. Accur. in. l. diem pferre. s. si plures. ff. e. alle. l. inter pares i. ff. de re. iur. per quam. l. p: ides esse in iudiciis. ut hic in nouel. ¶ Quid dices in testibus v: ex duobus deponit. v. alter in. x. an debitor sit probatum videri q sic per. d. s. si plures. per. c. nihil ob. de ver. fig. In contrarium facit q si testes discor dant in cāstantijs neutrius dicto stat iij. q. i. nihilominus. multo minus cum discor dant in re de ca pos. cum ecclesia. Et hoc t. d. me. s. q non pbat debitor. Spe. videri tenere d: ium in ti. de teste. s. antepe. post prin. In alijs tñ terminis loquit cum. s. testes deponūt decimam collecti quoz vnus dicit de. x. corribus alter de. v. vel si deponit sup iurisdictione vnus dicit q vidit condemnari. x. homines alter. v. nā ad pbādus ius decimā uel iurisdicōis talis varietas z diuersitas in numero zqd plus est in substantia rei decimate uel in substantia iurisdictionis non vitiat dicta testiū. putamus deponit.

De de ancha super sexto decre.

De decima soluta a martino ali? a Baio. vel vnus de solutione frumenti alius de solutione o: dei. qd dic vt no. Jo. an. in. c. qualiter. el. ij. de accusa. In questione autem predicta probatio numeri limitati siue de quantitate videtur esse de substantia quo ad testes. si em deponunt de diuersis summis apparet q non deponunt de eadem in qua fuerunt ambo pntes: et sic non sunt cōte ftes. vt. l. iij. C. de testi. nā pluralitas summarū infert in pluralitatez contractū rōd pōnum. vt. l. cum centum. ff. de ali. lega. z. l. quinquaginta. de proba. facit. qd no. Bar. in. l. tacitū de v. ob. gl. in iuris ciuilibus in testib? dīscordātibz de valore rei siue est matōe. dicit q plus credidit duob? affirmatibus q mille negatibus vt no. in. d. s. si ples. qd nō est vt qn negatiua pōt cadere i sensum testis: puta q iste sextus me nō valeat. xxx. si em qdā dīcunt q sic qdam q nō stabit maiorū numero vt. l. i. ff. de v. in spī. si pncide est par numer? pualetur illoz testimoniu q deponunt de minorū. Hic est idēitas substantie sup qua deponunt. si ipsa res. Si in mutuo cū dīscordāt in summa dīscordāt in substantia iē. circo nō pbat fm Dama. cū quo teneo rōne pdicta: r pdicti ad de qd no. l. y. in. l. i. bonafidei. ad si. C. de iure iu. ¶ Oppōit vt q si arbitri sint dīscordes. dī assumi terti? cuius siue pareat vt. l. itē finus. s. pncipali. ff. eo. z. c. cū spali. de ap. in hoc vō. c. alr dīspōit: ergo male. So. ibi loquit q oēs sunt dī h vō in summa minorū oēs pcor dāt. ¶ Scdo dīstīd oppōit r vt q minor numer? nō includat in maiorū vt. l. ex fco. s. i. ff. de vul. r pup. vbi si p filio ipuberi substituat titium si filius decesserit i fra. x. annū r meū si decesserit. i. xij. filio decedere i. vij. anno solus titius veniat ad substitōē l. verū sit ipm i fra. xij. decessisse. So. fm Jo. an. intētio volūtas testatoris sic dīstīcta facit qd numer? minor nō includit sub maiorū: sed nō est possibile i condēmati in. xv. non esse pdenatū in. x. sed est bene possibile fieri substitutōem in maiorū numero annoz: r nō in minorū r cōuēto. vt pzin. l. si ita qd r. l. in pupillari. ¶ Querit vtrū arbitet electus a ptibus pdenauit in. v. cū. x. pterent eadē. q. in iudice cōdēnante. s. l. r Jo. an. in nouel. nō clare. q. exprīmes remittit ad spe. de sen. pla. s. qualr. v. qd si peto. zad plen? no. in. c. cū intervōs de re. iur. vbi elicit extenuate duas qōnes. Prima est vtrū valeat siua sup pte petitoz nō scā mentōe de alia pte. Scdo i casib? qbus vtrū qd erit de illa alia pte de q nō est scā mēto in siua vtrū videat in ea pdenatus vel absolutus vel in suspēso dīmissus. In prima. q. dīc breuiter q aut est vtrū caplm aut plura. Si vtrū aut iudex p pte pdenauit r pte absoluit vtrū siua: r sic dī intelligi qd no. de puer. pū. plz. Aut p pte pncipiat r pte tacet: tndvz siua in aliquo vt. l. in hoc iudicio. ff. fa. her. r in hoc stēda opinio quam no. do. meus in. l. i. C. de re. iur. vbi de h. Scdo casu pncipali. qd si pnt plura capla: tūc aut pntia. r dē qd. s. ff. de edil. edi. l. cū eiusdem. aut sunt separata: vtrū in eo pncipiatum est. quia torvident siue quot sunt cāe. vt. l. scire debemus de v. ob. z. l. eti am. s. i. ff. de mīno. r ibi de hoc. ¶ In. ij. q. cū petis plus r iudex cōdēnat in mīn? in casu quo dīrivalere siua an videat a reli qd absolueret: vt q nec absolueret nec pdenare. q. in omīssa qritate deficit scriptura r recitatio q sunt de substantia siue. i. e. l. d. re. iur. c. si. z. l. ex siua. C. de sen. expi. re. In hac. q. sunt opī. quas vide in no. in. d. c. cū inter. r in. d. v. qd si peto. vbi dī: qd si iudiciū est habitum coram iudice intelligit reus in residuo absolutus: sed coram arbitro sec? facit. l. q tū cum. l. seq. ff. eo. ¶ Querit Lapus vtrū qd dī in arbitris pnt siua plurimū. vtrum dī intelligi p respectum ad oēs arbitros vel partium cōparatōe mīnoz: nam in electione intelligit p respectum ad oēs. c. in genesi r. c. cum in iure de ele. in patronis laicis pntantibus sec? est nā vtrū pntatio facta a maiorū pte pntis cōparatōe mīnoz: vt no. Ar chi. xxx. di. vicēna. Quid ergo in arbitris vel iudicib? dicit ipe verius suo iudicio videri q dī intelligi. maior ps p respectū ad oēs. naz qūis maior ps nō pcor dāuerit in cui dādo pcor dārit tū i cui nō dādo. Pōnit exēplum cū a tribus sunt electi. xj. iudices vel arbitri sup vna re qtuor pncipiant p vno duo p alio. z. v. p alio nō em valebit siua illoz qūqz. l. z sit maior numerus q cōcor det postq nō est maior oīm. ¶ Ultimo qro cum deberent mībi x. petij. xx. reus iurauit simplr se non teneri an sit pūrus q. nō sequit: nego me non teneri in. xx. ergo nego in. x. nam in maior rī qritate negatiue pcolata non pntet mīno: vt in pdicto exēplo Bar. t. dīum in. l. i. s. si stipulāti de ver. ob. vbi plene dīstīnguit an in maiorū quantitate infit mīno: vel nō que dīstīctio melius hic cadit q alibi.

¶ Arbitet male pncipians an faciat litem suam.

Questionibus. Tria facit s. Jo an. mo. pno po nit pbeniū. scdo statuit. tertio tacite qōnī rīdet. scda ibi statuit. tertia ibi circa r determinat no. p Jm. r l. dīst. in. c. Raynaldus dī testa. r Spe. dī rbi. s. ff. in prin. ver. r no. r plenius in v. qd ergo si. z. seq. Jm.

dixit ibi q qn oīs arbitri sunt pntes vnus nō vult cum alijs concordare et si dicat se nō instructum: alij qui pcor dant pntiare pnt. idem si suam opī. dīxisset r recessisset audita opī. alioz. Lēssat em hoc casu rō legis q alios ad suaz opī. trahere potuisset. secus si illoz opī. non audisset dato q maliciose recederet: l. z quidam contra isto casu nam ex quo conuenerunt ad siiaz ferendam qualitercūqz vnus postea recedat alij sententiarē potē rīt. qz est verum oēs affuisse ad siiam ferendam. i. ad diem ferendae siue assignatam: ppter istas ergo varias opī. emanauit ista constitutio vt hic in nouel. r Bar. ista dicta Jm. refert in. l. duo ex tribus de re. iur. r ibi reprobat dcm Jm. in qntum dicit q si opī. suam dīxisset r non potuisset alios trahere in suam siiam r sic dīcessisset ab eis: q alij eā ferre poterūt. dicit em hac opī. nō veram: qz non est illa rō sola q trahere posset r. sed illa qz oēs iudicare debēt. d. l. si duo ex. iij. r. ff. e. sicuti adeo q si vnus cōmitteret alteri q certo modo iudicaret nō valeret vt no. in. l. itē finus. in. ff. eo. opz ergo ad hoc q pntes vno absente possint pcedere ad siiam pntet de volūtariā vel maliciose absentia illi? p hunc tex. qui seruet in terris ecclesie postq dīscordāt a iure ciuili. vt dicit glo. que incipit. ff. e. zc. Idem Bar. in. d. l. duo. vbi tangit qd si vnus ex iudicib? delegatis vel arbitris moriat. dīcit em in iudicibus q vno mortuo superior dabit alium vt. l. plz C. de pda. iudi. Si vero excusat aliquo iusto impedimēto si qdem ad modicum tempus expectabit. als a superiorē alius dabitur. in arbitris vno mortuo finit cōpromissum. C. de iud. vt. l. pedius. z. l. nō distinguem? ff. e. moris ergo r absentia nō p oia sunt siles: vt dī. in. c. si delegatus. s. eo. li. de of. dele. ¶ Elitio qro si arbitet male pncipiauit vtrū faciat litem suam sicut iudex ordinarius r delegatus. Hī. dicit q sic. C. de arbi. si quis in con scribēdo. z. l. si iudex. de var. r extrao. cog. ¶ Querit hic Lap. si tertius sit pntes r tacet nunq videat dīcere vel consentire. l. dīst. in summa. eo. ti. s. prohibet. in si. dicit q videret contradicere. r ibi iur. vtrū quid si habeat. dīcit q si sunt duo ordinarij qui libet pōt per se ferre siiam si quilibet per se cognouit: s. si simul cognouerunt simul pncipiare debent. dīc p Bar. in. l. si vni ex pluribus. als pomponius. ff. de re. iud. ¶ Querit istud. c. r p dīcta locū habet cum vnus ex tribus vel pluribus est absens: r p dītevel dīsolueret mortuus: qd si oīs sunt pntes r dīscordāt i siua in hoc dīfferūt ordinarij delegati r arbitri. put legi? r no. in. c. si. de re. iur. r tangit Bar. in. l. inter pares. de re. iud. ¶ Scdo qro dīcit in si. c. q absentia facit istum haberi p pntē. quero ergo quando sunt plures indices vel arbitri an debet omnes iudicare vel sufficit q sint pntes. tertium habes in. c. pe. j. eo. lib. de re. iur. Sed gl. in. l. si vnus ex pluribus. ff. de re. iud. dicit sufficere si dicant consentimus tali iudici iudicanti: vel dicere consentimus illius sententia. r ibi Bar. tangit an talis consensus possit adhiberi ante latam siiam p intervalum temporis qz vnus cōmīst alteri animi sui motum dīcit q non in arbitris r iudicibus delegatis qui nō possunt subdelegare: sed in ordinarijs secus. Tangit etiam an post factum possit ille qui non interfuit ratum habere. gl. q non. C. de iure fisci. l. ij. z. ff. de iudi. l. i. idēz Jm. de offi. dele. pudentiam. r in spe. in ti. de executi. sententia. s. sequit. verfic. si sunt duo. r ver. bis. r vide. j. de re. iudi. c. penul. j. eo. libro.

De iudicijs.

Rubrica.

1. Iudex delegatus non potest cogere litigatores ad personalem comparitionem.
2. Litatus in causa criminali potest cogi ad comparendum personaliter.
3. Litatus legitime impeditus an necessario teneatur mittere procuratorem.

Litis esse ambiguus. Pno dcm. scdo casum excipit ibi nisi. ¶ Ho. iudicē delegatum pape non posse cogere litigatores ad personalem comparitionē. Regulariter videbat cōtrarium quia fungitur vice pape quo ad illā causam: vt. d. de offi. leg. studiū. Sed hoc est verum q fungit eius vice quo ad illā siue quibus causa expediri non pōt. de of. dele. c. j. z. ca. preterea. sed siue personali comparitione expediri potest per procuratorem ergo r. Sicut ergo non possit illi picipere q iret ad sanctum Jacobum: ita non potest ad personalem comparitionem compellere fm Jo an. aud. in nouel. vbi querit circa hoc quid iuris si delegatus citat personaliter causam non expressa. dicit post Jo an. mona. q aut statuas causā reqrit vel forma rescripti id habet. r tunc valet: als non. Dat simile in citato tempore feriato fauore hominum. ff. de ferijs. l. i. z. j. de appel. cor. di. s. j. z. de sen. exc. romana. s. caueant. Sed ego dico q licet subsit causa personalis comparitionis. Si tamen in citato: rō.

ratoris nō exprimitur nō videtur arctari citatō qd dicit sibi innotescere
ex tenore citatōis. Sicut simplr citatio nō arctaret citatō cōpa
rere tpe messium: sicut casus in quo dicitur ferre nō ob. vt. l. i. cū
l. seq. de fer. r. hoc innuit iste tex. dum a regula excipit quosdam
casus de qbus dicit in citatōe p̄stare. Ad hoc facit qd nō. Jm. s.
de dila. p̄terea. vbi plene in nouel. post ipm ex qbus causis cita
tio reddat nulla. ¶ Secūdo innuit iste tex. q in certis casib⁹ pōt
q̄uāgeri ad psonalem cōparitionē: tūc nō sufficit mittere p
curatorem. de quo dicit. s. de ma. r. obe. c. fi. in gl. cum enim q̄s.
¶ Tertio nō. q̄stet. loquit in iudicio in quo q̄s cōpelli nō
pōt psonalr cōparere ēt p ordinariū. Sed hic q̄rit Jo. an. vtrū
extra iudiciū possit ordinariū cogere subditos ad psonalē cō
paritionē: si forte eget ipsoz p̄silio vel psonali auxilio. Posti. q̄
sic. xxiij. q. v. de forma. de of. dele. c. vlt. ¶ Itaz in dubio semp est ob
temperandū. xxiij. q. v. qui culpā. hinc est fm Jo. mo. q. vocat
abbates p̄sbyteros r clericos psonalr venire ad synodum. xviij
di. c. fi. Item clerū r pplm aggreget ad sermonē. s. de ele. vbi p̄
riculū. s. q̄vō. r ad curiā mittit clericū. xvi. q. j. nos aut. r i. aut.
de san. epi. s. reuerēdissimi. col. ix. ¶ Quarto nō. q̄ i cā cialī
pōt citatus cogi vt cōpareat psonalr: qd est vez nisi agere de
crimine d̄vniuersitatē: sup quo vide qd nō. Jo. an. de simo. dile
ctus. el. ij. Item intellige nisi esset pena relegatōis vel. j. quibus
casibus interuenit pcurator: fm Post. de accu. c. veniens. Sed
pone q̄ iudex in isto crimine relegatōis vel. j. vult oīno q̄ cōpa
reat p̄ncipalis tanq̄ nouerit meli⁹ veritatē. vtrū possit q̄ ad h
cogere. vt q̄ nō. q̄ beneficium mittēdi pcuratorem nemini d̄z
auferretur hic in gl. iij. in d̄m facit. l. fi. C. de p̄cu. r. s. el. de p̄
cur. c. si quem ver. vt si forsitan. Ja. bu. dicit q̄ si sup articulo sup
quovult q̄ cōpareat psonalr d̄ns sic citatus p̄stituit pcuratōrē
ad sic r̄ndendum: r nō pōt cogi ad psonalē cōparitionē postq̄
pcurator est plene instructus de p̄cia d̄ns: sed q̄ h̄et mādātū
ḡnale. q̄ p hoc appet eum nō plene instructū pōt iudex cogere
p̄ncipalē cōparere psonalr fm eum. Bart. dicit q̄ ēt q̄ h̄et
mādātū ad sibi r̄ndendū poterit cogi venire psonalr q̄ p h̄ me
lius de p̄hendit v̄itas vt. ff. de q̄. l. de minoz. s. tormenta. ¶ Itam
iudiciū v̄itatis sumit ex vultu r trepidatōe r qua p̄stātia q̄s
loquit: vt ibi fm eum q̄ ita nō. ēt in cā ciuili in. l. ij. ff. qui. ex cau.
in pos. e. Tu dic post do. meū in. d. l. fi. q̄vbi sup iudicia d̄ reum
p̄bata iudici iudiciario ordine tūc pōt eū cōpelle psonalr cō
parere siue sit locus torture siue aliquali interrogatōe vel distra
ctōe. Si aut nō sunt iudicia d̄ reū legitē p̄bata nunq̄ pōt iud
ex auferre reo legis b̄ficiū qd est in mittēdo pcuratorem le
gitime p̄stitutum r ita d̄nt p̄cordari op̄i. Ja. bu. r Bar. fm eum
qd nō. ¶ Querit glo. antep. l. pcurator: nō possit interuenire
in causis cialibus siue n̄t r fuit admissus an valebit iudiciū
agitātū cū eo arguit p r. d. r tandē refert Ber. r Spe. tenere q̄
vz iudiciū. hoc idem dicit in nouel. tenere Jo. mo. r Archi. s. e.
li. de p̄cu. q̄ ḡnāl̄ refert tñ Fr̄a. accur. tenuisse d̄m ex eo q̄ ver
ba siue nō p̄nt p̄cipi in psonam pcuratoris in hoc casu q̄ ino
cens est. C. de pe. l. sancim⁹ cū tñ in psonam suā sit ferēda s̄nta vt
l. j. C. de sen. in psonā ēt d̄nt ab̄ntis p̄cipi nō p̄nt sicut deberent
isto casu vt. l. ab̄ntē. ff. de penis p̄iuncta. l. fi. C. de iniur. semp er
go poterit dicta exceptio opponi vt. l. l. C. de p̄cura. r ita refert
Ly. in. l. fi. C. de adul. Jo. an. hic in nouel. pcludit in p̄dicta. q. q̄
quo ad siēda repellēt. valebit tñ prius cū eo gesta: p iura palle.
Bar. in. l. pe. s. ad crimen in vltima. q. dubitat in ista. q. In qua
sic distinguit. Aut pcurator fuit admissus ex parte accusatoris
aut ex pte rei. Si accusatoris p̄cessus. Ratio q̄ ps r iudex
pōt remittere accusatōi penam calūniē r solū ppter dictā penā
est statūtū q̄ debeat p̄ncipalis admitti. Si d̄o ex pte rei: tunc
nō pōt interuenire nisi post p̄clusionē cā: vt. l. q̄uis. C. d̄ adul.
Si d̄o ante p̄clusionē interuenit. tūc vtrū d̄tis. Jo. an. r. q̄ pōt
ista exceptio opponi in reliquo p̄cessu: valebit tñ acta cum eo
prius facta. Sed Bar. sub dubio forte dicit q̄ melius est dicē
re nō valere p̄cessum. q̄vna de rōnibus quare pcurator nō
pōt interuenire est q̄ diligētius aget cām p se q̄ p alium. P̄te
terea dicit tex. in. s. ad crimen. Ad crimē publici iudicij frustra
pcurator interuenit. si ergo valeret p̄cessus hic nō esset frustra
r hoc nisi post cā p̄clusionē vt in. d. l. q̄uis r in hoc sibi residet.
¶ Quero hic d̄: q̄ nō pōt q̄s cogi cōparere psonalr: s̄z po
ne q̄ est legitimo ipedimētō detētus an citatus teneat necessa
rio mittere pcuratorem d̄o. Jo. cal. distinctionem de hoc ponit
s. e. c. j. Sed Bar. in. l. j. ff. de diuer. r temp. p̄scrip. magis plene
dic ergo fm eū an impeditus teneat necessario mittere pcurato
rem distingue aut queris ex parte actoris ad p̄scriptōem inter
rūpendam. r tūc teneat mittere vt in. d. l. j. aut ex parte rei ad cō
tumaciā excusandam tunc aut q̄s impeditur venire rōne digni
tatis siue p̄uilegij r subdistingue. nam aut impeditum est p
petuum r teneat mittere pcuratorem. aut est tpale: r nō teneat. vt
l. pars literarum. ff. eo. r de iniur. l. nam r magistratus. r. l. ij. de

in ius voc. Aut absens impedit ppter aliam cām. r tunc aut tpe
dimentum nō est necessarium sed voluntarium. r teneat mittere
vt. l. j. ff. cum q̄ appel. in. putin. def. Aut est impedimētum necessa
rium r iterum subdistingue. Nam aut est necessarium: sed nō p
babile: r tūc teneat mittere vt. l. papinianus exuli. ff. de mino. r. l.
sed si p̄ p̄torē. s. j. r. s. aduersus. ff. qui. cau. maio. Aut est neces
sarium r p̄babile: r tūc est parum duraturum r nō teneat mitte
re vt. l. ij. ff. si quis cau. Aut est longo tempore duraturū: r subdi
stingue fm. l. edē. ff. de legatio. ¶ Quia autem impeditur
ante lit. contest. Aut post: r ista est distinctio sua. ibi Jo. tamen
cal. in impedimento temporali subdistinguit inter cām arduā
r nō arduā vt in ardua nō cogat in nō ardua cogi possit.
ita nō. ipse in. d. c. j. s. de p̄cu. vbi dicit q̄ in causa beneficiāli eti
am impeditus cogitur constituere pcuratorem. s. eo. li. de elec.
cupientes. s. insuper. r de appel. oblate: r sic pōt intelligi de d̄o
lo r contu. cum dilecti. r de appel. constitutis. r de elec. bone ad
materiam facit. v. q. ij. si egrotans vbi de hoc. r adde q̄vbi est p
curator constitutus ad causam cause nō sufficit mittere nun
cium ad absentiam allegandam siue excusandam. casus est nō
tabilis in. d. c. cum dilecti. vtrum autem debeat mittere quis p
cura. instructum. dicit nō. Bar. in. l. ij. ff. ex qui. cau. ma. r. c. dile
ctus de p̄cura.

1. Mulieres nisi in casibus a iure expressis psonaliter cō
parere non tenentur.
2. Testium receptio q̄q̄s cōmitti non potest.
3. Iudex in actibus suis fictionē adhibere non d̄z.
4. Religiois cā pōt q̄s obligari ad p̄ctū moram in certo loco.

Mulieres. h̄mo ponit p̄hibitio de mu
lieribus in genere. sed ibi s̄z cū
p̄hibitōe r pena. tertio p̄hibitio circa religiofas
ibi ceterz. quarto decretū ibi decernim⁹. ¶ Itā.

1. q̄ mulieres nisi in casibus expressis a iure non sunt cogende per
iudicem ad psonalem comparitōem. iste tamen tex. nō p̄bi
bet quin siuelint possint. forte cū sic comp̄arendo inueniēt iudi
cem magis pium: vt. l. denūciasse. s. fina. ff. de adulte. ¶ Homine
vero alieno nō debet se libris miscere r postulare p̄hibent. r
hoc calūniā femina improbiissima introduxit: q̄ inuerecunde
postulas r magistratus inquietans causam p̄didit edicto vt. l. j.
s. serum. ff. de postu. bene ergo dicit gl. ij. q̄ periculosa est sexū
commixtio. Sed quid dices de matre tutrice filioz. credo q̄ p
seipsum si voluerit possit in iudicio esse. postq̄ enim tutela sibi
desertur a lege tanq̄ legitimam administrationem habēs pōt
rem in iudiciū deducere. s. de app. c. sua nobis. potest etiam
constituere actorem suo periculo curz decreto iudicis: r iste ager
causas pupillorum. insti. de cura. s. fi. r fm Jo. and. poterit hoc
petere per p̄curatorem habentem ad hoc speciale mādātum:
vt. l. cum a matribus. C. qui pe. tu. Et quia tex. iste loquitur sim
plicit̄ q̄ cogende nō sint comparere psonaliter. vtrum vendi
cet sibi locum in criminibus: vt cōtra eas p̄cedat. de quo dic vt
in aut. vt nulli iudiciū. s. si vero crimen. r. C. de custo. re. l. q̄m. r
in aut. bodie. fm Jo. mo. r Archi. ¶ Secundo nō. in ver. s̄z curz
necessarium q̄ licet testis debeat deponere pro vtrazq̄ parte. vt
C. de epis. r. de aut. sed iudex. tamen cum ad eū mittit hoc fieri
debet expensis pducētis. Similiter cum venit ad iudicem de
longinquo. iij. q. ij. venturis. r. s. de rescri. statutum. s. p̄feren
do. r ibi in glo. no. l. r. Sed an idem dices. si mulier est p̄nci
palis in iudicio r pro respondendo articulis de veritate dicen
da vel iuramento calūniē. Siue propter aliquam causam neces
sariam oporteat ad eam mitti. vtrum hoc fiet expensis aduersa
rij: vel ipsius mulieris: credo q̄ ipsius mulieris propter cuius
p̄uilegium de quo hic nō d̄z effici conditio aduersarij deteri
or. ff. de admi. tut. l. impube. r hoc nō. Bar. in. fi. in. l. ij. s. descen
di. ff. qui. ex cau. in pos. ea. Cui adde bonum textum in. l. genera
liter. s. expensis. C. de re. cre. vbi si mittitur ad absentem pro iu
ramento decisorio cuius expensis mitti debz: relinquit ille tex.
2. hoc arbitrio iudicis. ¶ Tertio nō. in ver. vel si forte q̄ q̄q̄s
testium receptio cōmitti nō pōt. puta in cā criminali: vt dicit
gl. r. s. cōdēt q̄ in tali causa admittat mulier ad testimoniū qd
intelligit. vt nō. in. c. forus. de ver. sig. r. v. q. ij. ex eo. ¶ Quar
to nō. q̄ iudex nō debet in suis actibus adhibere fictionem
nec certe pandere animi sui motum. vt. l. obseruandum. ff. de of
fi. p̄f. q̄q̄s fictio cōmūdat in iudice pro veritate eruenda. vt
in. c. asserte. de p̄sump. Sed dic q̄ commendatur nō vt eam
impleat ac si verum esset qd fingit: vt hic. Sed vt in actum dedu
cat nō tñ peragat est interdum cōmendabile. vt in d̄ijs. r vide
de isto iudice sic fingente. qd nō. Spe. in ti. de cita. s. sequitur.
circa medium. Querit circa hoc Jo. an. vtrum ista pena habe
at locum in iudice laico. Tenet q̄ sic cum causa mere ciuili la
corum sibi delegat per papam. qd an possit. vide p Jo. an. in. c.

Mulieres add gl.
isti. d̄ testa.
s. testes. et
ibi Jo. de
pla. l. y. in
l. fi. C. d̄ co
di. spe. itit.
de test. s. j.
d̄ itē qd est
mulierz ibi
Jo. an. i ad
di. r. i. c. q̄m
r i. c. cū l̄ris
r ibi but. d̄
test. r ita ar
chi. h̄ r i. c.
for. d̄ v. sig.

Petr. de anchorano super sexto decre.

sua. de appel. in glo. laicis. plus dicit ipse q si pars vel procura-
tor huius fictionis vel fraudis sit particeps: puta nominando
mulierem in testem ad hunc finem ex hoc participio in crimine
dānato excoīcati erunt. vt de sen. exco. si concubine. ¶ Quāto
no. in ver. aut si talis casum meo iudicio satis singularem si ge-
neraliter intelligatur. vult enim q si ex parte testis est priuile-
gium sibi fauens ne ad iudicem personaliter vadat: ex parte iu-
dicis ē status eius et conditio repugnat ne ad mulierculas ac-
cedat. vt in gl. puta. et natura cause super qua examinari debet
pntiam testis exigit coram iudice quid sciendum in ista ppter-
tate. tex. iste notabiliter vult q tali casu cōmissio als prohibita
h3 locum vt sic priuilegia partis et iudicis non ledantur: sed po-
tius natura cause qd est verum de iure cano. in quo causa meri
imperij est delegabilis. vt in. c. in archiepato de rap. Sed de iu-
re ciuili esset maius dubium. Idem tñ credo q ista mera causa
criminalis in casu necessitatis de iure ciuili cōmittitur. vt. l. i. ff.
de offi. eius cui mā. est iuris. Sed hic subest necessitas cū iudex
ad testem: et testis ad iudicem accedere non tenent ex iusta et bo-
nesta causa. vt hic patet. et sic limitari pōt. vt. l. apud eloquentis
4 finis. C. de fi. instrumen. qd no. ¶ Sexto no. q causa religio-
nis pōt quis obligari ad perpetuam moraz in certo loco. facit
l. i. ff. de in ius vo. et l. seruos ad custodiam. ff. de ali. et ciba. leg.
Alia vero de causa non v3 quem posse obligari ad mansionem
perpetuam certi loci: q videt species seruitutis: ad quam etiā
quis volens se non obligat. vt. l. nec si volens. C. de libera. cau-
sa. et vide qd circa hoc no. Bar. in. l. titio centum. de condi. et de
monstra. et d. l. seruos. ¶ Querit Jo. an. vtrus eo ipso q iudex
singit contra istaz constitutionem sit excoīcatus. tenet q non:
immo expedit q perduxerit eam ad effectum: q verba zē. vt. c.
relatum. de cler. non resi. remittit ad no. per euz in regula in pe-
nis. i. de reg. iur. vbi notabiliter dicit q pena in quam quis in-
cidit ipso iure per leges non cōmittitur ex delicto attentato nō
consummato. quod tene menti.

1 ¶ Maior. xiiij. annis habet legitimam personaz standi in
iudicio.
2 Cause ab alijs dependētes assumunt sibi naturā principaliz.
3 Minor in causis beneficialibus admittit tanq maior.
4 Maior. xiiij. annis recipit curatorem ad lites.
5 Curator ad certam causam dari potest.

Primum. Prima pars tractat de minore.
Secunda de filio fa. ibi in hñdi. ite-
rum prima pars subdividitur. q primo tractat de mi-
nore qui est minor vel maior septēnio: et venit ad determinatio-
nem illorum. de quibus in. j. gl. et per Jo. xv. q. iij. ceteris. et per
Accur. de mino. l. pretor ait. in princ. et principium corrigit qd
no. Bul. in Spe. de sta. mo. x. c. xxi. ¶ Ad q maior. xiiij. an.
habet legitimam personam standi in iudicio in causis benefi-
cialibus et spiritualibus et accipias annum. xiiij. p completo q
tex. dicit peregeris. Sic. s. de offi. dele. cum. xx. cā. si. all. hoc in
nouel. Cui adde qd de hoc plene legitur et no. in. l. iij. §. minor ē
ff. de mino. et l. qua etate. ff. de testa. ¶ Secundo not. q cause
ab alijs dependētes assumunt sibi naturam principaliz a qui-
bus dependentiam hñt et dependentibus absentialibus. pone
exemplum in decimis. et earum fructibus et in iure patronatus
c. qto de iudi pñt dici dependentia que clericus acquirit bene-
ficij cā. vnde illa vendicat sine patris consensu: de quo in Spe.
de actore. §. j. ver. sed cum clericorū. Dos ē dependet a matri-
monio sine quo esse non pōt. vt. l. iij. ff. de iure do. et pp istaz de-
pendentiam cā dotis est de foro ecclesiastico: vt. s. de dona. in-
ter virum et vro. c. de prudentia. Ex quo posset inferri q filia
fa. possit agere et pacisci super dote sine patris consensu: sicut et
super matrimonio a quo dependet. vt. c. ex parte de re. spo. et c.
j. de despon. impuber. et fm hoc multe. ll. que verant filiefa. exer-
citium actionis de dote essent correcte: vt. l. iij. ff. so. mat. cum si.
Qd non credo. nam inter patrem et filiam est quedam cōio in
dote. vt. d. l. iij. cum se. et se. et in ista cōione h3 aliquantulus plus
pater. s. exercitium actionum. vt p3 in illis. ll. et sua interest do-
tem filie saluam fore: q als tenetur iterum dotare. vt in auē. l3
qvis. C. de rei vro. ac. non est ergo ius dotis pprum filie licet
a matrimonio dependeat. ergo non potest ipsuz deducere in iu-
dicium afr. qvis ius ciuile statuat qd permittit in certis casu-
bus. vt in auē. q locum. C. de colla. ¶ Sed maius dubium ēē
si filiusfa. habitat seorsuz a patre an dos vrois debeat esse pe-
nes eum vel patrem tanq administratorem aduentitiorum in
quibus h3 vsumfructum. dic vt no. in si. d. Bal. in. l. si cūz dote
3 in. §. transgrediamur. ff. so. ma. ¶ Tercio no. q in istis causis
spiritualibus beneficialibus minor admittitur tanq maior et
sic per procuratorem agere et defendere. et in hoc concor. palle.
c. ex pte. et collige regulam p vera q vbiq3 minor h3 legitimā
personam standi in iudicio per se ipi semp poterit constituere

procuratores. nec requiritur tutor vel curator. ita loquit. l. i. §.
si quidem. ff. qui per. tuto. et de iniur. l. sed si vnus. §. idem ait. et
qd no. Jnno. in. d. c. ex parte. et hanc regulam ponit Bar. in. d.
§. si quidem: quā no. vtrum aut istis casibus quibus admittit
tanq maior: si ledatur possit petere restitutionem in integ. tan-
q minor. videtur prima facie q non postq admittitur tanq
maior. contrarium tenet gl. in. d. c. ex parte. et l. i. §. C. si de momē.
pos. vbi plenius qd est notandum. ¶ Quarto nota q minor.
xiiij. annis licet posset habere titulum in beneficio non tamen
posset p iuribus beneficij experiri sine curatore. et hoc no. bar.
s. de eta. et quali. c. ex rōne vbi dicit q licet papa dispensauerit
cum eo qui est minor etate in beneficijs: non tñ intelligitur dis-
pensasse in libera ipsius administratione. Idem tenet Hoff.
4 et i. indecorum. ¶ Quinto no. q minor. xiiij. an. recipit cura-
torem ad lites. vtrum autem iste curator possit dari tali minori
habenti tutorem. v3 q non q ipse tutor debet agere et defende-
re. vt. l. i. §. ff. de adm. tu. de hoc vtrum hñt vel non habenti tuto-
rem possit dari curator: et si pōt quid poterit facere: dic p Bar.
in. l. curator. ff. de tu. et cu. da. ab his. vtrum etiam talis curator
debet volens vel inuitus. dic q volens: sed ex cā pōt cogi sicut
dicimus in curatore dato bonis. vt. l. i. §. ite queritur. ff. de cur.
bo. dā. et in spe. de cura. §. si. ver. sed nunquid. inuitus. et per Ly.
in. l. i. §. C. qui pe. tu. et per Bar. in. l. iij. §. si pupillus. ff. de tut. Sz
hic quero vtrum pupillus hunc curatorem recipiat demum vo-
lens an inuitus. De adulto enim quando volens et quando
inuitus recipiat legitur et nota. in titulu. de cura. §. item iuti bar-
to. in antiqs scriptis infortiati dicit q hic passum nō repit ta-
ctum p aliquē sed bonus Bzo. fm eum agit in sūma de test. tu.
post primā col. vbi dicit q pupillus demū curatorem accipiet vo-
lēs et nō inuitus. Sicut adultus. et p hoc eqparat pupillū adul-
to et hoc ipse no. in. l. si filio. ff. de ofir. tu. ¶ Sexto no. q p
ppriū vel p officialē dabit iste curator: et sic inuit q in testō p3
non possit eum sibi dare licet tutor ē sic. vt. c. q petat tu. l. j. et c.
de testa. tu. l. pe. in si. datus tñ curator: in testō pfirmabit inst.
de cu. §. j. Cāno tñ inuit curatorem ē in testō dari. xx. q. iij. c. iij.
Ex quo inferit Archi. q aliud fm canones qui non curāt de
istis subtilitatibus. s. c. dilecti. et de do. et cōtu. c. j. Ego dico q
ius ciuile dum loquit de curatore nō dādo in testō d3 intelligi
de curatore adultū: cui nñ volenti nō dat. vt. d. §. ite inuiti. Hā
hoc casu aut dicimus adultus velle recipere. et tunc non ex testō
sed q vult: aut dicim? eū inuitū recipere. et hoc est ē regulā il-
l3. §. ite inuiti. Impuberi ē tñ nō v3 posse dari curator. in testō
q curator dat bonis et nō psonē. tutor aut principaliter perso-
ne. vt. l. certaz. ff. d. testa. tu. qd no. Bar. in. d. l. curator ē. fateor:
tñ q verbum tutela vel cura qñq sumit improprie vñū ponit
p altero vt sic actus valeat: et de noie nō curat. vt. l. p3 scuerinā.
§. cōditionum. ff. de cōdi. et demō. et c. petitio. de pecu. ¶ Sz
hic quero vtrum si p3 dedit pro filio impuberi hñt beneficiū tuto-
rem in testō: an poterit iste tutor agere pro iuribus beneficij: v3
q sic q bona veniunt in psequentiā ad personā. vnde ep3 boni.
clericus suo dabit curatorem sup lite quā h3 corā ep3 florent. et sup
bonis ibi sitis. ar. eo3 q no. Jnno. in. c. pastoralis de priui. et l. il-
lud. §. qri pōt. ff. de re. eo3. et si talis tutor esset clericus esset ma-
ius dubiū. Sed sub dubio forte dico q quicūq fuerit tutor re-
stamentarius legitimus vel dativus clerici minoris de bonis
bñficij se nō d3 intrinittere. Sicut nec ē p3 hñs filiū clericum
in pte: et si ipse p3 esset clericus: vt t3 hic Jo. an. in nouel. sup
verbo nō beat. regumf. n. ista bona ecclesiastica alio iure q p3
monialia. vt in isto. c. circa fin. et hac rōne tractatum tutelarum
omiserunt canones tanq supfluz cū tutores se de bonis eccle-
siasticis non debeant impedire: sicut nec pater vt dixi. et no. hñe
passum p aliū nō tactū quem viderim. ¶ Septimo not. in ver.
aut tu. q maior infante cū autoritate sui iudicis cōstituit pcur-
ratorem in causis sui beneficij. in constitutione ergo procurato-
ris a pupillo requirit iudicis autoritas. Sed non a maiorē.
xiiij. an. in istis causis. vt in princ. c. facit. l. si infanti in si. C. d. iu-
deli. et l. bonorum. C. qui ad bo. pos. ad. po. vbi de iudice supplē-
te defectum tutoris in negocijs pupilloz. Aduerte tñ qz si iste
beneficiatus exis. j. annū. xiiij. hñt curatorem et autoritate po-
terit pupillus constituere procuratorem. Hā h3 ipse curator non
possit hoc facere ante litem conte. vt. l. neq3. C. de procu. tñ ipse
minor cum eius autoritate hoc facere poterit. vt. d. l. neq3. et l.
decreto de admini. tu. Ad hoc alle. Archi. no. per Jnno. de pro-
cura. accedens. et in Spec. de acto. vni. §. porro actor. ¶ Qta
uo no. in versi. delegatus q delegatus pape et subdelegatus ab
eo in litis minorum que agitant coram eis possunt dare cu-
ratorem et autoritatem interponere in datione procuratoris.
et reprobatur opi. Jnno. de qua in. c. petitio. ad si. prime glo. s. de
procu. vbi dixit curatorem generalem vel spālez ad litē nō pos-
se dari nisi p ordinariū. reprobatur tñ p hñver. d. opi. in delega-
to pape.

to pape b ps. Sz an idē sit si corā alio q corā istis minor hēat
cām q nō sit suus ordinarius. Sz alia rōne corā tali forat for
rōne forte delicti dēctus vel rei de qua agit an ille corā quo tal
qōvertit dabit talē curatōrē. doc. h non tāgūt. vñ pmo q nō
q spālēv in delegato r subdelegato pape. idem est citi regla
accessio. lxxiii. col. de qbus h spāliter est psum. Secus ergo in
alijs a dō sensu. l. i. ff. de of. e. cui m. est iurif. ter. tñ singlarif
r mēti tenēdus vñ p cur. ad litē sp possit dari p illū iudicē sub
quo līavertit vñ. l. i. ff. s. h. q. C. de ad. tu. quē ter. sic intelligit
Lp. r bar. s. mibiv q ille ter. dicat dūm. dicit em curatōrē in
cōpetenti iudicio ordinari curaz pūfione tam iudicis sub quo
lis vertit q cognatorz r p in quoz rē. Ecce ergo q i iudice sub
quo qō agit ter. ille erigit diligētī suāv psona sit legitia q
litigat corā eo. ne als iudiciū sit delusoriū. Sicut in si. dicit ter.
s. e. cū cām ibi pūdeas attētus rē. in cōpetenti iudicio. q est dā
dus vñ hic in s. fivero nō p illud sub quo lis vertit. fallit in dele
gato pape r subdelegato. r sic intelligo istū ver. delegat rē.
Quero circa hoc qdam pupillus hz domiciliū originis. puta
in vna ciuitate. putaveneris in alia domiciliū originis. puta
fiorie. in tertia hz bona: qz ex istis dabit sibi tutorē. vñ q nul
lus ex eis. Hā iudex originis non vñ posse postq bona nō sunt
de sua iurisdicōe. ff. de eccl. tu. l. iuris pios. s. q oīndus r. l. nō
solū. s. q testa. ff. e. ti. Itē roma cōis patria est vñ. l. roma. ad mu
ni. r tñ non dāt pupillo tutorē nisi p rebus quas ibi hz: vt. ff. de
tut. r cura. l. pupillo. r ex eisdem iuribz cludif de iudice domi
ciliū q non possit de iudice tibi sunt bona. q nō possit ostēdē
ille iudex dat tutorem q hz iurisdicōem in pupillā rōne psonē
nō rēvñ. ff. de tut. r cu. l. i. in si. Sz iste rōne rēvñ non psonē hz
iurisdicōem in pupillā vñ. l. libertus. s. sola possessio. ff. ad muni.
ergoz. Breuiter dicit Dp. q iudices q hnt iurisdicōem in pso
nam pupilli dāt tutorē r non illē vñ sunt bona p. l. magis puto
s. illud de rebus eoz. r alibi dicit Lp. s. q ēt inder vbi sunt bo
na sta dare possit plene ipse nō. in l. i. q pe. tu. C. Bart. ibi tñ
q iudex originis possit dare tutorem qui p est bonis q nō sūt
in eius territorio. Nam iurisdicō q cōpetit in psonam pupilli
p quādam consequentiam extendit ad bona vbi cōp sita: vt in
d. s. illud. r hoc sequit opinio Azo. qui idem tenet. Ad hoc fa
cit qd nō. Jo. an. in p. alleg. c. pastoralis. vbi omnino videt r
de qd dicam. j. ti. j. c. i. s. contrahentes. C. Incidenter hic que
ritur vtrum iudex rōne psonē pupilli possit dare tutorem illū
qui non est de sua iurisdicōe videt q sic pōt quo ad bona vt
dixi ad hoc in p. allegato. s. dēntes. dūm dicit bar. in l. diu.
ff. de tu. r cura. Bona em tāq accessoria ad psonam subditaz
sequuntur eius additionem. vt dixi. Sed tutor quem dare intēdit
in q. predicta nō subest sibi pncipali nec accessorie quod nō.
C. Hono. nō. q curatoz pōt dari ad certam cām sine causas:
secus in tutore qui nō pōt dari certe rei. sed vniuersitati r pso
ne: vt. l. certarum de testa. tu. curatoz aut datus simplr ad lites
videt datus ad omēs. qz indefinita equipollent vniuersali. ad hoc
l. iij. s. si pupillus. ff. de tutel. r de p. iur. quo circa habemus aliū
administratorem bonoz pupilli qui vocat actor r cōstituitur a
tutore cum decreto iudicis de quo p bar. in l. decreto. ff. de ad
mi tu. C. Decimo nō. in ver. in pmo q filiū sūa. non pōt esse i iu
dicio sine assensu patris r hoc regulariter vt in glos. si. de cuius
materiā vide plene in Spec. de actore. s. j. ver. item q est filiū
cum duabus chartis sequentibus r specialiter de clericis in vñ.
s. cum clericoz vñ de etiam plene per Bar. post gl. in l. cum nō
solum. s. necessitatem. C. de bo. que libe. C. Undecimo collige
q clericatus non liberat a patria potestate qd p qz iste ter. lo
quēs de beneficiis r per psequēs de clerico dicit in p. tate pa
tris existas rē. r hoc est vñ fm Zap. nisi p moueat ad epatū vel
ad ordinem epalem fm Jun. de eta. r qua. indecoz vbi de hoc. r
est hoc verum etiam si p moueat ad sacros quo ad bona post cleri
cali pfecticia sed quo ad aduenticia r quo ad bona post cleri
calium acquisita. r quo ad psonam. vt non possit pcuti bñ libe
rat p sacrum ordinem vt nō. Hostiē. in d. c. indecoz. r Buil. in
Spec. de actoz. ver. s. cum clericoz. xxij. q. v. centumcelliones
vbi p Archid. per monachatum vero bene exit filiū de patria
ptatē vt nō. in Spe. de sta. mo. ver. xij. r ver. l. iij. r hic ponit Zap.
per ista apparet istud. c. satis declaratum vñ l. iij. r l. iij. r l. iij. r l. iij.
cto. Et vide Bar. consilio. lxx. quod incipit filiū familias. vbi
etiam consuluit q filiū sacerdos notarius potest in testamen
to ascribere patri.

De foro competent.

Rubrica.

Iudex appellatōis omisso illo articulo de quo appellat
de cā pncipali cognoscere non potest.
Clerici an possint de suis causis cōpromittere.
Archieps ex consuetudine querit iurisdicōem.

Domana. Habet. xj. dicta circa for. incō
petens vel cōpetens. P. dō po
nit duo. Scdo tria. ibi neq. tertia ibi nec ēt. quar
ta ibi dēntes ponit vnus r in qnto r in ver. si. nec
pōt ponit alia tria. C. Nota q si appellat ab
1 aliquo articulo non pōt iudex appellatōis illo omisso cogno
scere de cā pncipali hoc em tunc pōt cur constet sibi legitime
appellatum. c. vt debitus de app. r hoc est verus. s. q non potest
illo articulo ptermisso cognoscere de cā pncipali qñ suffraga
neus non detulit appellatōi alr bene posset: quasi suffragane
us hoc voluerit. ad hoc. j. eo. ti. de app. cur appellatōibus. de
cōsensu vero ptiū vtrum possit ptermisso appellatōis arti
culo de cā pncipali cognoscere videt q sic. j. de app. cordi. sed
ibi loquit in papa: vt hic in glo. j. ratio aut quare non possit me
tropolitanus illo articulo ptermisso cognoscere est: qz nō po
test per subditos suffraganeoz adiri p simplicem querelā: nec
possent eius iurisdictionem nec consentiente epō. progare. vt h
a dō ergo sensu alij ordinarij qui possent adiri per simplicem
querelam possent cognoscere de causa appellatōis ptermisso
dicto articulo in d. glo. j. hic. C. Secundo nō. q clerici nō pos
sunt iurisdictionem non sui iudicis progare sine voluntate pti
epi. nec sufficeret isto casu consensus officialium eoz eoz offi
se ad ista non extendat. s. e. li. de off. vic. c. si. r d. tpe or. cū nullus
s. j. coram tñ delegato pape. bene liceret progare: vt in nouel.
hec r plura que requirunt in progatione clerici in non suū iu
dicem vide per Jo. an. s. eo. significasti super. j. gl. C. Vñ at
2 possint clerici de suis causis compromittere absq assensu dioce
sanorum. videt q sic possit hic vbiq tanq coram iudicibus
phibent. de quo hic in gl. bene dicit rē. r per hoc. s. e. si dilige
ti. in si. j. gl. C. Tercio nō. in ver. neq. tres casus in quibus ex
consuetudine archieps querit sibi iurisdictionem in subditos
suffraganeoz in duobz igit casibus quos premisit. s. cū ab vno
articulo. vel minime appellatum fuit non posset cognoscere et
am consuetudine fauente. qd tñ Archie. postq enim in his pro
pter consuetudinem expresse concedit. videt in pcedentibus
denegare de psumptionibz. non ne. r de iudic. l. cum ptoz. als
imrisditio ordinarioz: possent vñ totaliter fm Jo. an.
in nouel. detractatio igitur iurisdicōis in pte r in certis casu
bus r personis. ppter consuetudinem pmittit r per ipsam in to
tum abforberi phibet. vt in psonis duobus casibus rñs i pñ.
c. de isto tamen articulo quō p consuetudinem possit qñ iurisdic
tio de quo. s. e. c. cum ptingat vbi dixi de meror mixto imperio
an pcribi possit referēdo sup hoc que subtiliter loquit. d. bal.
in disputatōe sua que incipit accollus. de quo etiam vide per
Lp. in l. i. C. de emanc. lib. C. Quarto nō. q l3 per appellatio
nem cā deuoluat ad superiorem. i. Archie. non tamē deuoluit
iurisdicōem in personis videbat dūm ratiōe accessionis. sicut
enim ratione deuolutiōis vendicat sibi ius in cā pncipali ita
videbat in omnibus accessorijs sine quibus cā expediti nō po
test. vt. c. prudentiam de off. dele. s. p. r si. Sed ibi loquit in
delegato pape qui non habet distinctum territorium. sicut nec
delegans ideo omnes cogit. Aduerte tamen qz ter. ad ver. nisi
vsq ad. s. contrahentes. videt debere intelligi cum de causis
deuolutis cognoscit Archie. in remens curia vt ibi in remen
si curia rē. si ergo cognosceret in dioeci in qua. extitit appella
tum quod potest. s. eo. lib. de offi. ord. litigantes. forte pos
set cogere subditos suffraganeos ad testimonium. vel delegatio
nem suscipiendam r ad soluendum salaria aduocatis. vt sicut
querit iurisdictionem cognoscendi in illo territorio propter de
uolutionem. ita querit etiam in personis necessarijs accessorie
ad predictam causam. super quo cogita an sit verum. C. Que
ro vtrum pteqd dicit in clericis q nō possunt assentire in iudi
cem non suum habeat locus in laicis: vt non possint progare
iurisdictionē nō sui iudicis absq assensu sui ordinarij. Jo. an. su
per glo. iij. dicit post Jo. mo. q in eis est secus quo ad tempo
ralia sed idem q in clericis quo ad spiritualia allegat de pñ.
r remis. c. omnis. r qd nō. Host. de despon. impube. c. ij. r de of
fi. dele. p. r. g. super glo. si. in nouel. ad si. do. Bar. de ista pro
gatione vtrum quo ad laicos fieri possit dicit q quidam sunt
iudices. perpetui: quidam sunt iudices qui sunt quodāmodo
simplices administratores: vt potestates qui dant ad tempus
r horum consensus non requiritur: qz non reperit iure cautus
r placere d3 eis qd placet litigatozibus. vt. l. i. s. r post operis
de ope. no. nun. Quidam sunt q habent iurisdictionem magis
appropriatam r horz cōsensu requiritur vt epoz vt hic. r. s. e. c. j.
r idem esset de iure civilī si esset aliquis de ali quo comitatu
regno vbi esset rex vel comes perpetuus. talis enim nō poterit
litigare corā extraneo iudice sine eius consensu alle. gl. notabi
lem in. x. col. de phi. seu. alie. imperialem. s. p. terea circa si. le
gis vbi videt hoc velle gl. in simili r istud esset verū qñ illi subdi

Petr. de ancharano super sexto decre.

si centuallit ppter fda tributaria. als sola iurisditio ppetua non impediret laicis progare iurisditioe iudicis sine pssu sui ordinarij: pdicta rone forte qz clerici tenet ecclesias ab epis ppter quas tenent ad obediencia cathedra. z filia. id non pnt sine eoz pssu cora no suo iudice litigare. Sz in clericis q non hnt ecclesias vel pbendas videtur dicendum rone pdicta. Hi si dicas qm clericis spale in laicis ergo seruet pdicta d istictio z hoc plz Bar. in. d. s. z post operis.

- 1 Litigare in certo iudicio qm quis precise cogi no pot tñ potest in contumaciam constitui.
- 2 Iudex vnus iurisditioe alterius no exequit.
- 3 Officiales suffraganei no pnt trahi cora archiepo.
- 4 Notarius non potest conficere instrumentum extra territorij illius a quo creatus est tabellio.
- 5 Iudex an possit decernere sup bonis non sitis i suo territorio.
- 6 Inuitus ad locum pectus an possit trahi.

Contrabentes. Scdm Jo. mo. materia huius s. e quotidiana. id plenius distigue da de lib. leg. l. legani. in prin. z quatuor facit fm eum ponit regulam. pnt onem annectit ibi lz quam ampliat ibi vel sic z ex cuto: pnt ibi sed tñ. C. Ro. q ista pntio respicit pntes idem dico de quasi pntibus vt ibi bi quasi pnt foriantur forum. nam verbum pnt in ista materia includit quasi pntes delictum quasi delictum vt no. s. e. cum si. in gl. z qd ibi dixi. vij. q. remittendo ad bar. in. l. mutuum. s. j. z. l. mote. ff. de acq. here. z l. apud iulianum. s. si pupillus. q. ex cau. in pos. e. ff. z. C. vt acti. ab here. z pnt. l. j. C. Scdm no. q lz rone pntis foriat qd ibi for: tñ si ibi non reperit non pot inuitus cogi ad comparandum a pntio ergo sensu si reperiret posset inuitus cogi fm Jo. an. ad hoc. l. pntaneu. C. qm z qm in. Ego dico q et si non reperiret ibi pntis in duobus casibus posset cogi. primo qm coram iudice satisdedit de iudicio fisti z iuravit in lite pssere: z deinde discessit cogit em oino illuc redire vt est casus in ant. de exbi. z intro. re. s. si vero et qdam. col. v. Scdm si pnt in loco z renunciauit pntio fori: nam lz pntio non declinandi forum no sui iudicis non obliget pntis ad ipm forum subcedendum. l. si conue nerit de iur. om. iud. tñ si ibi contrabens sic pntit. l. ibi rñdere vel non declinare cogitur. ibi precise litigare: z habebit locum remissio. vt est gl. singularis. ff. si quis in ius vo. no. i. l. j. habes ergo duas limitationes ad istum. s. quas no. C. Tertio not. q dicit lz alibi sui copiam faciant. q electio iudicis est actoris non rei. si quis enim pot conueniri in pluribus locis vt in loco pectus domicilij: z similibus de quibus in. c. si. s. e. actoris est electio coram quovr hic colligit z est tex. in. l. iij. s. q sticium. ff. de eo qd certo loco. fallit in scholariis quorum est electio vtrum ab epo doctore vel pntie litigare velit. vt in aut. habita. C. ne si. p. patre. z no. in prima constitucione. ff. ad si. si tñ in altero litiga re se pacto astrinxerint postea declinare non poterunt. l. pe. C. de pac. z dixi in. c. j. de iudi. s. C. Quarto no. q lz non possit quis precise cogi in certo iudicio litigare. pot tñ in contumaci am constitui quo ad missionem in pos. z in bonis alterius terri torij: quod est mirum plus iuris habeat iudex in bonis no si tis in suo territorio q psonam sibi subditam z effectam d sup foro rone pectus. Sed dic q lz ppter pectum efficiat de foro vbi pnt illi iudicis: no tñ efficit eius subditus vt est gl. no. in cle. j. j. eo. in glo. super verbo subdito. Per hoc aut qd dicit tex. no pnt ibi trahi inuiti z Jo. an. q tales pntes excoicari no poterit qz solum hic pntit missio: non est ergo nostrum leges extēde re vt. l. si vero. s. de iro. ff. sol. mar. Item si possent excoicari id recte cogerent inuiti comparere vt in. c. cum ptingat. de offi. de le. z sic iur. dixerim indirecta traherent s. e. tue. de p. cu. z ita z hoc in nouel. vbi etiam no. qm possit reuelare quibz inuiti tra hi ad iudicium vel non. Pnt em tres casus. nam qm no tra hi re nec verbo qm re z verbo: qm re verbo z non re. vt hic vide as super verbo trahere. in casu autem huius. s. vtrum sicut pot quis decernere missionem in bonis non sui territorij ita etiam possit eum non comparentem mulctare. vide q non possit q no possit eum excoicari. Jac. but. z contrarium. s. q mulctare poterit sicut ad pignora z tenutā pcedere. ita no. in. l. beres ab sens. ff. eo. z in hoc sentit alr q Jo. an. in qm dicit q non est nostrum leges extēdere. extendit em istum. s. qui loquit d mis sione ad impositionem mulcte: z ad alia remedia cōtra pntia ces pntia: eo excepto q persona non trahit inuita qd credove rius. C. Quinto no. q rone persone que est de eius foro rone pectus pot quis decernere super bonis alibi sitis. Circa hoc vi de qd dixi. s. ti. j. si annum in. vij. notabili. ver. quero circa hoc z bene. C. Ro. q vnus iudex non exequit sniam alterius nisi ad requisitionem illius iudicis pferentis sniam. Idem dicas de snia diffinitiva: vt. C. de iudi. pperandum. s. finatem reus z in spec. de pla. snie. s. sequit ver. qd si iudex. z per Ly. in. l. j. C.

Notarij adde tñ q si pnt p bant bar. i l. cunctos ppos d fñ. tri. z si. ca. z i. l. j. de off. pco. z in. l. nec ei. s. eo rñ. ff. d. ado. Jo. an. hic Ro. decif. exccuij.

de confes. in. x. q. Bar. circa hoc plenius sic. distinguit. qm qz ris. vtrum snia lata pntum iudicem possit mandari executioi alium qui successit in eodem tribunali: z non est dubium q p qz censet idem iudex vt. l. pponbat. ff. de iudi. Si vero non successit sed est omnino alius: tñ si eiusdem tribunalis: z non p sine voluntate pnti iudicis vt. l. j. de of. consul. ff. Aut est alius tribunalis. z tunc si est talis ad quem spectet de iure cōmunicipali executio sniam z pot exequi. vt. l. a diuo pio. in. p. ff. de re iud. Aut ad eum non sic pertinet. z tñ qris an possit a lras iudicis pntiantis z pot. Aut sine lras z non pot vt. d. s. finatem reus. z in isto. s. Si vero coram isto diuerso iudice n peteret sed vellet qui bz sniam p se agere actione in factum vt iudicati. que orit ex snia: posset q talis actio sic alie. pot vt qz exerceat. vt. l. si. in. fi. C. de pscript. lon. tēp. offm ergo iudicis quo peti executio non pot peti coram diuerso iudice sine lras sed bene pot intentari actio iudicati vel in factum vt dixi. z qu re sic diuersum. dic p Bar. in. d. l. j. in prin. z ibi p eum an pnt possit exequi snias capitanei. z econtra. et ibi de snia rectori scholarium exequenda. z quid iuris si iste alius ad lras no vul exequi. dicit q poterit cogi p superiorem z etiam puniri. vt i aut. vt dif. iudices. s. j. z hic plenius in nouel. super verbo facie tenebit etiam pnt actione in factum ad interesset. l. si iudex d var. z extraor. cog. C. Et quid iuris si ille alius qui ad lras ex quif excedit modum in exequendo ad quem appellabit. vtrum ad superiorem exequens vel pntiantis. Dicit bar. q si exequi ad lras appellabit ad superiorem iudicis exequens: qz ip sam exequi iure suo vt delegatus iudicis iudicatis qd verby no. z dixi in cle. j. de offi. dele. Si vero ipse alius non exequi f exequenti pnt auxilium: z tunc aut auxilium iuris puta exco cando mulctando: z idem qz ad eius superiorem appellabit au pnt auxilium facti. puta pntendo familiam z si. z tunc appelli bit ad superiorem iudicis: qz ipse est q ledit alterius ministeri z ita dicit in. d. l. a diuo pio. C. Sexto no. in ver. nec clericos q officiales suffraganei non pnt trahi coram archiepo ad hoc s. e. s. nec etiam. Sed nunqd eps poterit cognoscere de delictis suoz officialium: z et de qonibus ciuilibus: hic dñt intelli gi q poterit postq coram archiepo non pnt. Sol. in delictis q qm officialis deliquit in officio. z poterit iudex de hoc co gnoscere vt. l. si q. ff. de pe. z. l. j. C. de spoitu. Qm deliquit tra officium in alium. z tñ non possit iudex de hoc cognoscere z ita dñt intelligi gl. in. l. senatus. de offi. pñ. z hoc verum nisi er men esset notorium. z ita no. Bar. in. d. l. si quos. ff. de fer. vbi rñt etiam econtra si aliq delinquit contra officialem vel famili an pnt possit de hoc cognoscere. dicit ibi per Ly. in. l. j. C. m qd in sua cā. z per Jnn. in. c. si. de pe. z de ver. sig. vbi plenius. ei vide qd no. in spec. de corp. iud. ad. s. sequit. ver. item no. z addi q in casibus in quibus rector pot de delicto sui officialis co gnoscere non poterit ab eius snia appellari: qz non presumitur q iudex ferat contra eum iniquam sniam nisi clare reperissit de lictum. casus est notabilis in. l. nulli. C. quo. app. non re. quam l. ita intelligit Placē. in summa snia. z glo. in. c. nulli. ij. q. vj.

4 C. Septimo no. ibi nec clericos ar. q notarius non pot offi cere inlrm extra territorium illius a quo creatus est tabellio. istoz em sigilla faciebant scripturas pntum autenticas no tñ extra diocesim illius a quo dati erant: hoc no. Spe. in tit. de inlrm. edit. s. restat. ver. z no. q tabellio z ver. ego credo. Bar. de hoc no. plenius in. l. cūctos ppos de sum. tri. vbi si persona lea gitimā ad actum puta q fultusa. possit testari vel spurius a pa tre beres institui vtrum effectus statuti quo ad psonam subdi tam extēde vt biq etiam extra territorium: ibi vide: z dixi i. c. olim. de de. cōiu. C. Expeditis notabilibus id quod restat vt le in nouella expediam per tres oppo. C. Et primo opponitur dicitur hic q pntes non inuenti in loco contractus sibi el tati non comparēt tanq ostra contumaces pot fieri missio: z sic inuit q possint extra citari. Sed contra hoc opponit. z videt q extra territorium ius dicentis z. s. de consti. c. j. eo. li. z. l. ex tra territorium de iurisd. om. iud. Sol. Jo. an. prolixē istaz. q. hic examinat. s. vtrum quis possit citari extra territorium. z pnt mo pbat q possit p hunc tex. z. e. ex tue. de cle. non refi. Item lo cus in quo quis citat non est necesse q sit de territorio citatis qd pz in arbitrio q citat p nuncium repistolam: z tamen no ha bet territorium vt. l. sed interpellatus. s. j. de arbi. Item cano nicus citat concanonicum z pars partem: vt de elec. c. nobis olim. z. eo. ti. c. j. li. vj. z cle. eam. eo. ti. Itē sicut ex delegatioe fa cta extra territorium pcedit. ff. de of. pre. vt. l. si. ex citatione facta extra pot intrapredi. Item arguēdo de tpe ad locum qd est validum. vt. l. vinum. ff. si cer. pe. sicut valet citatio facta die riatoz sic de inhabili si confert in diem habilem. i. non feriatay vz. vt no. doc. in. c. si. s. de fer. ita in loco dicamus q valeat facta in loco inhabili. si citationis effectus confert in locuz idoneu ita sunt

Ydoneū ista sunt argumēta. pro vna parte. Pro alia primo ad ducit pall. c. fi. z. l. extra territorium. scdo de. pastoralis. de re. iur. ubi non valuit citatio impatoris de rege Roberto facta in territorio ecclesie. tertio pbat arguēdo de toto ad partē per. l. q. de rota. de rei ven. nam totus pcessus nō pōt agitari extra territorium: vt. d. c. fi. ergo ne pars. l. citatio que est pars pcessus: vt. c. quoniam contra. de pba. quarto pbat per locū a speciali in cle. j. i. e. nam si ibi est speciale q. in alio territorio pōt citare z pcedere: vt patet ibi dum dicit indulgemus: ergo in dñum est ius cōe vt. l. qd. v. ff. de legi. q. uo. pbat. iudex psonaliter extra territorium existēs censendus est vt pñuat quod ad exercitiū iurisdictionis pteriose. ff. de off. pñ. l. iij. multo fortius ipsius nūcius vel epistola cēseri debet vt pñuati possit extra territorium pferitur. quid ergo dicēdū. Breuiter Jo. an. tenet primā partē. l. q. iudex citare possit extra territorium. z nō infinuādo vel redēdo iudicē illius vt citet. adducit pulchras rationes p hac ratione factas: z istū tex. dñi dicit eoz auctoritate citati zc. ergo nō alteri? sui iudicis sed ipsius auctoritate citat. Ad hūc rñdet satis efficaciter vt hic videas in nouel. ubi refert tres opi. Jo. mo. q. dicit q. dñe ti infūgit vt vadat ad locū: delinquēs vō remittit. sed pñctam opi. Jo. an. z. l. y. post p. z. Ja. de are. in. l. oēs. de epi. z. cleri. Bar. vltra alios distinguit. dicit enim q. quedā sunt territoria distincta sub vno tñ dñio sunt oia. vt imperiū diuisum per pñdas: tñc vnus pñes poterit citare in puincia alteri? que sit sub eodē dñio. Quedā sunt territoria adeo separata q. vñ dñm nō recognoscūt vt imperiū z sacerdotiū: tunc vnus nō pōt citare in territorio alterius: nisi ille requiratur. z ita sustinet cle. pastoralis de re. iur. quā l. y. dicit emanasse ex errore canonistarū in quadā sua dispu. z ita not. in. d. l. omnes. z. in. l. j. ff. de reg. re. z. plen? in extrauag. ad rep. i. sup. ver. per edictū ubi q. tum ad pñctū. vltra querit. f. si in territorio dñtus citat? cōparuit z postea se absentauit qualiter citabit ibi inter alia dat pñctā q. eū moneat vt eligat sibi locū certū in ciuitate ubi citetur. Item qñ citat oz do citationis esse oz q. veniat in tota causa pcessus sicut in fi. facit papa. de res. i. in integ. cñ ex literis. in fi. z. tñc oz stare vsq. ad fi. in ciuitate: ita q. extra nō expediet vltius iterare citatio nem: sed citabit per generale pñctam. vel ad domū si quā elegerit: z plenius de hoc vide per eum in. l. iij. de dam. infec. d. Bal. dicta. q. de citatione extra territorium plenissime examinat vltra omnes in. d. l. omnes. f. si nō apertior. ubi magis aperit intellegit. d. cle. pastoralis. vt ibi dicit. ¶ Scdo opp. z. videt q. iudex nō possit decernere super bonis nō sitis in suo territorio: vt l. cum vnus. f. pe. ff. de bo. au. iu. pos. Sed fm Jo. an. generaliter decernēdo videt decernere sup bonis in suo territorio pñctis vt ibi: sed hic speciali casu pōt decernere vt bono non pñpere vel credi: vt. s. eo. postulasti. z hanc tenet Jo. mo. l. post. z. Archid. l. j. dñe l. post. fm. d. suum aliter dixerit in. d. c. postulasti. Bar. in. d. f. pe. tenet opi. pñctoz. f. q. ex pñse iudex pñctat petitozem mit tendū in bonis que non sunt sita in suo territorio l. executione facti facere non possit. ad hoc. l. magis pñto. f. illud. ff. de re. eo. ubi ratione pñone sibi subiecte interponit decretū super reb? ali bi sitis: vt nō. in fi. Jnn. in. c. pastoralis. de pñui. alibi dicit bar. q. dispositio que fit in penā alicuius nō pōt directo egredi locū iudicis disponētis: vt. l. relegatoz. f. interdicere. ff. de interd. z. rele. sed si nō fiat in penā eius sed fauorē l. forte alius dñū sen tiat tñc valet illa dispositio etiā extra locū. puta iudex interdicit bonis pñdigo istud enim interdicit tñq. sibi fauorabile extēdit ad bona vbiq. sita: vt. l. j. C. de emā. lib. z. idem ipse nō. in. d. f. interdicere. Silr in tutore cuius dationis effectus extendit ad vñuersum patrimonium. z tñ non valeret datio notatim facta in reb? ecōtra territorium: vt sentit glo. in. l. ppter litē. f. l. de exc. tu. do. meus tenet q. valeat q. officii tutele imprimis principaliter persone z pñona est subiecta z per pñsequēs trahit ad bona alibi sita. z ita nō. in. l. nō solum. f. qui testamēto. de exc. tu. z. nō. hñc passum in quo patet dñctio aliqua ex pñctis iurib? ¶ Tertio opp. z. videtur q. ad locū dñtus possit quis inuitus trahi: vt. C. ubi de ratioci. agi op. l. iij. C. ubi de cu. vel cohar. l. fi. pñtea deli cta z dñtus eqparant: vt. l. omnem z. l. tam ex dñctibus. ff. de iudi. sed in delictis habet locum remissio: vt in aut. vt iudi. fine quo? quo sus. f. necessitate. Sol. prima duo dñta locū habet in casib? suis qui sunt speciales. f. necessitate loquit in delictis in quib? hñ locū remissio: z in hoc differunt a dñctibus. rationē diuersita tis. vide hic in no. super glo. dicebā. de quo dixi latius in repeti. c. postulasti. de fo. compe. z. tangit Jo. cal. in repe. c. j. de rap. ubi etiā plene. ¶ Quarto oppo. z. videt q. non possit quis pñuiri ibi in loco dñtus: vt. s. in ver. nec subditos. Nam ratione pñura tionis z aduocationis in loco videt dñctulus pñisse cum pñura toze z aduo. postq. ibi implemētū operis pñerit: vt. l. dñctus. de ac. z. ob. z. tñ nō pōt ibi pñuiri: vt ibi patet. Sol. glo. que est in. d. f. nec subditos. que incl. non ergo zc. dicit q. ad curiā archiepī

accedēs de aliena dyocefi: videt cum pñctis dñere vt iator: nō mirū ergo si ibi pñuiri nō pōt: vt. l. heres absens. ff. de iudi. z. ex hoc inferitur q. si qñs hic bonū. vēdidit viatori rōcinū suum non poterit eū hic Bonū. pñuiri ad pñctum. Sed hoc videt iniquū q. vēditore qui rōcinū tradidit oporteat pro pñcio pñficisci in alemanā. Propter qd Bar. in. d. l. heres absens. dicit q. illa q. veniūt expēdiēda tpe dñtus: puta vt tradita re offerat pñctum et ecōtra ille qui nō implet ex parte sua tñq. fallēs ratione saltē de licti ibi poterit pñuiri. Sed quedā sunt que veniūt expēdiēda postea vt euictio si immincat: vel pñ solutio si de eo est habita si des z in istis hñ locū q. aduena z peregrinus non poterit pñuiri in loco dñtus: ubi etiā dicit q. euntes ad mundinas z eligētes ibi pñgulā vel tabernā poterit ibi cōueniri. ¶ Querit etiā de debitore q. cepit vagari per mūdū nec in aliquo loco figit se. dñ sit glo. in. d. l. heres absens. q. ille tñq. vagabund? poterit vbiq. pñuiri. Idē nō. in. l. j. C. ubi de cri. opoz. z. de dā. infec. l. iij. f. ait pñoz. z. ibi tāgit Bar. Ja. bu. tāgit etiā de scholari an possit con ueniri in loco studij. dicit q. sic. si ibi dñt z nō aliter. Idē Bar. in. d. l. heres absens. z. l. y. in. l. iij. C. de iur. oz. plene. s. eo. q. cleri cus. in nouel. Sed als dubitauit vtrū ratione assidue pñeratio nis fortia? quis for in illo loco. Jnn. sentit q. sic. s. e. ex patre. pro quo videt tex. in. l. j. ubi sena. vel clari. l. y. all. dictū Jnn. qd intelligit verū si pñeratio fuerit assidue. it. ann. als sec? vt. C. de inco. l. iij. ¶ Quinto opp. z. videt q. quo ad forū nō dñ inspicit locus dñtus: sed domiciliū dñctis: vt. l. exigere. ff. de iud. Solu. speciale est in dote q. inspicit debeat domiciliū viri l. z in domici lio vxoris fuerit celebrat? dñtus dotalis. qd dicit Bar. esse not. ppter lucrū dotis ex forma pñue. vel statuti pñuēs marito in casu soluti matrimonij per obitū vxoris debebit enim attēdi cō fuerudo que est in domicilio mariti l. dñtus fuerit alibi celebra tus. z est speciale in dñctu dotis. nam. in alijs dñctibus l. z quis for tiatur for in loco dñctate solutionis: vt. d. l. dñctus. tñ verba cō tractus interpretabimur fm pñue. z statuta loci ubi est celebratus dñtus: vt nō. Bar. post l. y. in. d. l. dñctus. ¶ Ex pñctis pñ quali ter debeat intelligi iste. f. in q. tum. dicit q. pñ quis pñuiri in loco dñtus. vtrū ergo alibi z ibi semp habes ex pñctis. quib? ad de qd leg. z nota. per Bar. in. l. iij. vt pñonitur. ff. de fideiuf. esset hic si qñs vellet per modū repetitionis vltra pcedere vltra decla randū. quot alijs modis fortia? quis forum q. ratione dñctus qd dicit. vt. s. eo. c. fi. ubi non tangit modus ratione originis pa terne siue maternel: sed dic per l. y. vt in. d. l. iij. C. de iurif. om. iu. ¶ Quero post Jo. an. in nouel. si citatus a nō suo iudice tanq. ibi pñtraxerit cōpareat z neget se ibi pñtraxisse. dicit Jo. an. q. nō cogit respondere libello super principali. q. porrecto nisi prius summarie patet eum ibi prius cōtraxisse: z tunc iudex iudicabit suam esse iurisdictionē cognoscēdi de principali. ff. de iudi. l. i. qñs ex aliena z postea coget illum principali rñdere libelloz vterq. suis iurib? vtetur. fm Jnn. Silis est questio de accusato qui se negat in territorio deliquisse: de qua in Spe. de cōpe. iudi. adi. ver. sed pone aliqd. z. s. de rescrip. sup. literis. in nouel. in glo. fi. ver. querit. Jnn. ita scribit hic Jo. an. ¶ Bar. istā. q. in pñtracti bus z delictis plenius examinat in. l. pñcriptione. C. si cōtra ius vel vti. pub. z. refert ibi Ja. bu. tenere opi. de qua. s. z. Buil. de cu. tenet pñtrariū. Jpse nō. d. q. iij. f. qñ id qd opponit per modū declinatoris iudicij tangit negociū principale. vtrū debeat exa minari ante li. pte. vel post. z. ibi plene examinat. z. opi. pñctoz. distingūdo pñoz dat cuius dicta non recito q. lōgū esset. z. dixi s. e. fi. c. laycus. ubi etiam de hoc in nouella. Ex omniū tñ dictis vñ notabile collige. q. l. als per negationē facti principalis de ducti in libello inducat li. z. te. vt. s. de li. pte. c. j. tñ si illius facti negocio pñerit etiam iurisdictionē iudicis q. eliditur per nega tionē illius facti: vt in pñctis exemplis tunc non inducit li. pte sta. sed ex negociatione tali resultat declinatoria fori qd est not. ¶ Et de pñctis vide per l. y. z. Bar. in. l. ex quacūq. ff. si qñs in ius vo. non te. z. nō. j. ti. j. c. j. ubi qd de ista qñne deficit ibi tāgā. Est etiam hoc querēdū qñ in reueritate ille qui dñ deliquisse in alterius territorio vel pñtraxisse qui non pñtraxit vel nō deliquit. iudex tñ contra ipsum cōparentē vel non cōparentē pñessit z sen tentiā tulit. vtrum valebit. dic per Jnn. s. de dila. c. ij. ubi plene z subtiliter de his z alijs ad materiā huius. f. faciētibz.

- 1 Jndex laycus an possit mandare executioni sniam latā cō tra clericum per iudicem suum.
- 2 Jndex ecclesiasticus exercet iurisdictionē contra iudicem secula rem clericos molestātem.
- 3 Clerici nō possunt per iudices seculares super debitis arctari.
- 4 Clerici coram iudice layco an possint litigare.

Seculares. Ho. q. ante q. isti layci compell erent clericos ad soluendū reci piebant solum pñationes: z pñsupposita iudicis cō petentia an istud esset bene factum certe non ex solis

Petrus de anchorano super sexto Decretalium.

phatlonibus ꝑtuncq; liquidis: quia non ex eis sed a snia ori-
tur actio in factum ꝛ ius cōpulsionis: vt est glo. no. in. l. f. si. pol-
fessor. i. ante. fi. de iureiur. ꝛ dixi. s. eo. li. de offi. dele. iudex. istud
ergo ius cōpellendi sine snia ꝓcedebat ex statuto iud. lay-
corum quibꝫ clerici non ligantꝫ vt. c. ecclēsia. de pñi. ¶ Utrum
ꝑ ergo sniam latā cōtra clericū per iudicē suum possit iudex lay-
cus mādare executionē: credo qꝫ non. tum ꝓpter defectū iurisdi-
ctionis in crequēdo: vt. s. c. ꝓ. s. s. bñentes. tum etiā qꝫ ad literas
iudicātis est per aliū crequēdo: vt ibi dixi ad literas iudicis sui
posset ipsos ꝓdēnatos cogere: vt. c. si clericos. de sen. ex cō. j. c. li.

C Scedo not. qd is litere ppzia manu & alia instrumēta legitime
confecta plenā fidem faciūt: tñ recepte a non suo iudice sunt nul
lius valoris. nec mirum qz nec etiā ppzia confessio fidelī facit: v

Fideius
for. Adde
etiam q̄ te
net in du-
bio soluere
vsuras qđ
est sing. di-
cti gl. in l.
q̄ro. ff. loc.
Ly. in l. fi-
deiusfor. C.
de fideius.
doc. i. c. oſti-
tutus. c. ti-
t. in l. c. tñ
capue. de
eo qđ cer.
lo. Alex. in
l. siñi dotē
s. siñi dotē. ff.
sol. ma.

ta per iudicē in cōpetentē: vt vñ similiter z acta. Nam vt no. dicit Jnno. in quibz casibz p̄odest snia acta p̄ofunt: vt ipse no. in c. cum causam. de testi. vt ergo dicit hic Jo. an. in no. fides est coram iudice faciendā: vt no. in l. is apud quē. C. de eden. Subdit etiam qd littere sigillate sigillo iudicis secularis in locis in quibz non est vsus tabellionū facient fidem coram iudice ecclesiastico sicut instrumēta tabellionū laycorū: quod bene pbat. c. cum dilectus. de st. instru. ex defectu igit iurisdictionis non pbatōnis in se efficacia emanauit hec p̄hibitio de qua hic. ¶ Tercio not. qd hec cōstitutio p̄hibet generaliter omnes personas ecclesiasticas cōpelli per iudices seculares: z per p̄sonas ecclesiasticas accipi clericos p̄ime tōnsure clericos p̄iugatos non bigamos si incedant in habitu z tōsura. item scholares z seruitio ecclesie deputatos. item depositos siue degradatos: vt no. de his omnibz. s. c. nullus iudicum. z de duobz alijs hic in glo. iij. ¶ Quarto no. qd iudex ecclesiasticus exercet iurisdictionē contra iudicē secularem molestātē clericos: z sic ratione iniurie z offense inuogate in subditū alicuius dñi efficiē q̄s de illius foro. si ergo florentie quis delinquat in ciuem boñ. poterit ratione illius delicti hic boñ. aueniri tāq̄ delinqt in personā hic subditā: qd non est vtrū nam in layco offendēt clericū est alia ratio quare efficiat de foro iudicis ecclesiastici: qz clericatus qualitas alterat delictū: sicut cum res ecclesie occupat. incidit enim occupās in crimen sacrilegij z sic efficitur de foro ecclesie: z hoc dicit in repe. c. postulasti. s. eo. in. v. q. referēdo Bart. in l. cunctos populos. de sum. tri. q. viij. Fatorz tamē q̄ si q̄s vendit iurisdictionē in subditos alicuius pōt illius dñs contra talē agere z subditos defendere: vt c. dilectus. z ibi per Jnno. de app. z. ff. ad muni. l. de iure. vbi plene per Bar. z ita intelligit hic iste tex. qd plus tribuit iudici subditi talis oppōsi qd ipse in talem offendētē iurisdictionē exercet z hoc ppter crimē sacrilegij in qd incidit: vt p̄diri. ¶ Vlti. collige hic ar. qd sicut clerici non possunt per iudices seculares sup̄ debitis artari: ita nec sūt per eoz statuta. sicut enim causa finita non pōt pducere effectū infinitū: ita iurisditio limitata ad certū genus psonarū non pōt cōplecti alterū genus etiā per statutum ipsius iurisdictionē habētis: vt in c. si. s. de offi. co. li. z p hoc glo. pe. reprobat statutū Bon. vt in ea p̄ super qua in nouella. dicit dictū statutū fuisse reuocatū post traditū regimē dicte ciuitatis. dñō Host. z aduerte qz istud statutū disponebat exp̄sse de p̄sonis ecclesiasticis. Sed qz q̄siqz indirecte tunc layci per statutū sua cogere clericos ad litigādū coram iudice seculari querit de remedio. pone exēplū sunt statuta in multis ciuitatibz qd qui cūqz declinauerit iurisdictionē potestatis sit extra p̄tectionē cōmunis z non dz audiri in ciuili vel criminali. modo clericū quē tuus corā potestate nō audet declinare ppter periculū sibi immēs ne sit extra p̄tectionē z posset impune offendere aduerso tū met penam canonū litigādo. quid ergo faciet sic p̄plexus. dicit quidā qd cōparere dz z allegare corā iudice layco qd non pōt coram eo litigare nec veniē tū statutū: qd non declinat. Nam aliud est nolle aliud non posse. vt. l. hoc additio. de cond. z demō. tutius tñ est qd nil dicat sz appareat in habitu z tōnsura patēti per hoc enim non excipit sed lex eum erimit a iudicio seculari. ego dixi tale statutū generaliter sic loquēs nō includere clericos. qd esset ē ecclesiasticā libertatē ex eo qd clerici ppter ipsum efficiēnt timidores: vt. l. j. s. qui honorāde. ff. qua. re. act. non da. z. c. non erint. de sen. ex. per Jm. z de ista. q. plenius dixi in c. si diligētī. s. eo. in vlti. q. z do. meus post Ja. bu. ponit ipsam in auct. statum? C. de epi. z de vbi plene. ¶ Si tñ clericus sponte litiget corā iudice layco ignaro de tali clericatu anualebit snia. dicit plene per Jo. an. in c. sciētī. de re. iu. in mercu. ¶ Vppo. z videt qd clerici possint corā iudice seculari litigare: vt. c. si clericus laycus. s. e. Sol. id regulare hoc speciale. Sed quero in casibz in quibz clericus sortitur forz iudicis secularis vtrū causa tractabit z decidetur fm canones an fm leges. de hoc dixi plene. s. eo. qd clericū Item an in dictis casibz iudex laycus suam sniam mādabit executioni Jnno. loquēs in causa feudali dicit qd sic in. d. c. verum:

qd Jo. an. ibi no approbat. ergo sustineo ibi dicta Inn. sane in-
telligēdo vt ibi plenius. de causa recouētionis: tūgit hic Jo. an.
remissive. dicam post Archi. j. de cle. iug. e.).

1 Fideiusor tenetur soluere creditori etiā de substantia sua.
2 Juramētum aliqui facit laicum de ecclesiastico foro.

3 Fideiussor qui soluit debitum creditori debet agere contra de-
bitorem.

4 Obligatus nullo iure volens liberare captiū pro debito animo
repetendi an possit repetere si soluit illo capto invito.

5 Jurans non fideiubere an iuramentum sit licitum.

Tim. c. laycus. Mo. q. hic ter. loq̃t ip̃so
naſr dñ dicit. ſoluisti. ⁊
ſic pōt itelligi i clerico ⁊ laico fidei nb̃tē: qd an ſit ve

Ru clerico dic vt. §. de fideius. c. j. z. c. q. qbusda. vtru
 aut q tener dare fideiussoze. dādo clericū liberet a tali obligatio
 ne dicit in. d. c. j. remittēdo ad Bar. in l. i. ff. de fideius. z ad no. in

1 l.j. ff. si quis in ius vo. non le. ¶ Scdo no. q. fideiussor: a tenet sol
a uere creditori etiam de substantia sua vt hic: pōt etiam soluere de
substantia debitoris: et res eiusque fideiussor soluat de debito debitoris.

*moneta debitoris / res eius vendere pro soluedo debiti. Et est
casus in l. si pcurator. c. si ignorantes. ff. ma da. Et aduerte qz h
soluit spore. Utrum aut ueniri possit dic q sic. bz tñ beneficiū
ordinis et sponsum ordinis non potest.*

ordinis. vt. l. prius plenius principalis. q. i. p. l. qd. die vt. not. in
aut. p. sente. C. de fideius. fallit si debitor esset notorie inops: vt
no. in. l. fideiusor. ff. de pac. z. l. si. si. cer. pe. Sill. si renouasset ta-

2 sectū iuramēti p̄stiti in d̄ctu. facit enim laici de ecclesiastico so-
ro. vtrū aut ex tali iuramēto oriatur noua actio. dīc per An. vt

in. c. cū venissent. de insti. z ibi viti in quarta opp. remittēdo ad
Bar. in. l. si quis p eo. ff. de fideius. z ad Ho. in summa de aser.
iur. §. i. ver. quid sit effectus. z qd no. i. q. vii. quotiēs cordis ocu

lus. Sed hic querit: q: iste rex loquitur in iurâte. utrū ita sit dice-
dum in eius herede vt aueniri possit corâ indice ecclesiastico. po-
ter iuramētū defuncti. videb. & sic q: heres sortis forum ex herede

sona defuncti. vt. l. beres absens. ff. de iudi. z. s. de sepul. c. fi. per
abbatē. ibi hic tenet dñi. tenet ibi po. an. per bñic tex. dñi dicit a
se pñitum et iuramentū in l. ex parte. c. pñitū. c. fi.

re pñtium &c. iuramentum enim. h. ex parte recipietis ut reale. i. tra
missibile ad heredes: tñ ex parte pñtatís est psonale & ad heredē
non trāsiret. ¶ no. In. in. c. veritatís. de iure iur. & hoc. l. generali
ter. C. de re. cra. non ob. vñ. qñd. dicitur. C. de iur. i.

ter. C. de re. cri. non ob. aut. qd obtinet. C. de pba. vbi peres co-
gitur stare iuramēto defuncti. nam lz obligatio 3eta in eum des-
cendat. non tñ obligat ad piurium nec accumulāt forz foro ista

enim accumulatio fit ppter pacti transgrediētis: vt hic dñs dicit.
temere veniēdo qđ periurii non pōt cadere in heredē postq̃ in
eum non descēdit obligatio iuramēti. l. descēdat obligatio hñ.

3 cipalis. et hō teneo in. d. c. fi. ¶ Quarto no. q. fideiussor q. sol-
uit debitū creditorī d. agere contra debitorē: qd. intellige actio
ne mādati qñ fideiussit de cōsciētia debitoris: et hoc emendat mā-

[illegible]

demnatum sicut econverso sententia lata contra debitorem con
denatum pōt exeq contra eū sine nouo pccflut: vt est tex. no. in l.
si C. de pñi. in d. c. i. b. i. h. i. c. o. l. o. c. i. n. f. i. n. i. s.

¶ C. de vii. relin. z ibi per 2 p. 2 glo. no. in. c. i. de inu. z da. da.
 ¶ 2 no. istā differētiā inter fideiussores p̄ctus z fideius. iudicij. de
 iudi. sol. de fideiussoze aut. de iudicio sisti non est dubiū q̄ libe

ratur per suam vt. l. grege. §. 2 post litē. ff. de fideius. 2 no. in. d. c.
j. qd tenementi. ¶ Quinto no. quid psequit fideiusor agendo
contra principalē dē enim pseruari indēms: 2 sic est argumentū

qđ si soluit vsuras pōt ab eo repetere. in p̄trariū facit: qđ obstāte
exceptione eas soluere non tenebat. vñ imputet sibi si exceptio
nem peremptoriam nō opposuit. et. ff. man. l. si fideiussoz vbi nle

ne qñ sit fideiussoꝛi imputandū vel nō si exceptionē pemptoꝛiaꝝ
vel dilatoꝛiaꝝ reo cōpetentēz non opposuit. de p̄dicta tamen
stione vide per Jo an in c damnu de re iur in p̄dicta. Sed no

ne q^d opposuit sed iudicis iniuria v^l imprudentia succubuit an
talis iniuria fide facta p^r iudice noceat fidei: vel debitori p^r quo
fidei iur^{is} vide per Bar in l. acceptatione. Et p^r fidei iur^{is} facti

si per imprudentiā. ff. de eueic. ¶ Ultimo no. q. in casu quo lay-
cus est de foro ecclesiastico cōpellitur satisfacere per ipsum eccle-

haticum iudicem p̄ censuram. ⁊ hoc no. q̄ eo ipso q̄ cōcedit cōpe
sci per censuram videtur denegare p̄ capturam persone vcl rerū
de quo dixi. S̄. eo. li. de off. o. di. cum ep̄s. ¶ Quero post Jo. an.

in nouel. dicitur hic q̄ propter iuramentū prestitū in contractu
laycus efficitur de foro ecclesie. Sz vtrum poterit cōueniri etiā
coram suo iudice seculari: refert Jo. mo. 7. Arch. sentire q̄ nōdū

dicunt q̄ adiectio iuramenti mutat forum pro quibus facit: q̄
per iurium est crimen ecclesiasticum. vt. 8. co. cū sit in. ij. glo. ergo
iudex secularis cognoscere non pōt. Sicut nec de heresi vt i de

hereti. c. inquisitionis. §. prohibemus ad hoc. §. c. nouit de iudi.
2 de elec. v. venerabilem. §. insuper. Joā. an. tenet contrariū. §. s. q

etiam

etiam pueniri poterit corā iudice layco si agitur de interesse par-
tis non ad penitentiā peragēdā de periurio: qz tūc sine dubio est
crimen ecclesiasticū: vt no. Jo. an. de purg. ca. nos inter. super. j.
glo. adiectio igitur iuramenti non mutat forum sui iudicis s; ac-
cumulat sibi aliud forum. i. ecclesie. Non ob. qz sit crimen eccle-
siasticum qz non est sic necessario crimē mere ecclesiasticum qz se-
cularis non possit de illo cognoscere: et etiam deierātē punire et
qd cognoscat pbatm. j. eo. li. de iurciur. l. ibi qzuis eis constet
legitime. et. et in si. c. ibi dicit qz pnuicare nō impediunt. immo co-
guntur qz etiam punire possit iudex laycus deierātē patet. C. de
trāsac. si quis maior. et de iurciur. si duo. §. si. et pbatm. xxiij. q. v.
rer. d3. Non ob. §. phibemus. qz ibi loquit de delicto mere eccle-
siastico. et ita in tex. ponit ibi mere. Ad. c. nouit. et. c. tuā. de or. co.
rūdet hic in nouel. vbi de mūm distinguit an agatur ex iuramen-
to: vt seruetur. An excipiat ex illo. Primo casu contra laycum
vterqz est iudex competēs sicut de sacrilegio no. §. c. cum sit. Se-
cundo casu si contra agentē in seculari foro excipiat de iuramē-
to laycus iudex cause de hoc cognoscat et diffinit: in qua diffini-
tione seruare debet ius canonicū et ad hoc per ecclesiā cogi pōt
et sic loquit. c. l3. sic etiam practica. c. qzuis. §. de pac. e. l. ij. et aūc.
sacramēta. C. si aduer. ven. Si tamen reuocaret in dubium vtrū
iuramentū sit licitum vel illicitum remittendū esset hoc ad eccle-
siasticum iudicem: vt. c. venerabilē. et ita in hoc residet. et tene ista
menti de crimine adulterij an sit crimen ecclesiasticū remittit ad
no. per eum in d. c. cum sit de vsura remittit ad cle. dispēdiōsam.
j. de iudi. et de vsur. j. c. j. vbi per eum. Sed quo post eum
dicitur hic qz isto iure poterit pueniri et. Sed vtrū iudex ex offi-
cio suo poterit contra talem inquirere. remittit ad no. §. de iure
tur. ad nostram. el. ij. in nouel. super glo. penul. vbi mouet dubiū
de certis alijs casibz vtrum iudex in eis possit inquirere ex offi-
cio. dic ergo qz aut queris vtrum possit inquirere ad priuatū inter-
esse. aut super iuribus ecclesiarij: aut super criminibz: aut super
matrimonijs: aut super iuribz principis. Primo casu. i. ad inter-
esse priuate persone. non potest. Sed pcedēdū est in eis oblato
libello et seruato iuris ordine. et per hoc vide no. §. de iudi. nouit.
in nouel. super ver. corūpere. ver. est et alia. Secundo casu inqri-
tur de rebus ecclesiarij. et idem. §. qz non inquit ex officio. fallit
in papa qui hoc facit ex plenitudine potestatis. de hoc. §. de tes-
ti. cum olim. et in q. disputata. de qua. j. subdā. Tercio casu cum
queritur super criminibz. et potest iudex inquirere non ad priua-
tum interesse vt dixi: sed ad penitentiam imponēdā: et sic loquit.
c. j. de offi. or. talis tamen penitentia includit restitutionē inter-
esse: quia aliter fructuosa esse non potest: vt in reg. peccatū. j. de
reg. iur. et. xiiij. q. vj. c. j. Quarto casu cum queritur super matri-
monijs. dic qz potest inquirere de quolibet impedimēto canonici-
co. nam in eis est eadem ratio que est in criminibz. ergo idē ius.
arg. §. de confan. et affi. tua. et in pbeudo est expūm. de clan. de
spon. c. si. Quinto casu cum querit de iuribus principis certus
est qz potest inquiri. C. de bo. va. l. pe. et si. lib. rj. et per Host. §. de
confir. vi. vel inn. cum dilecta. §. nolentes. et hanc distinctionē
quia vtilem collegi ex no. super. d. glo. pe. Cui adde qd no. bar.
de inquisitione criminum prohibita vel permessa in. l. ij. §. si pu-
blico. ff. de adul. Et ista faciunt ad questionē disputatam hic po-
sitam in nouella. si laycus denūciat clericum qz cum multitudine
hominum damna et spolia intulit dicens id notorium: et emendā
petens. concludit enim qz iudex non poterit ex officio pcedere:
sed oblato libello et seruato iuris ordine. ad hoc. §. de or. co. c. ij.
vbi in facto simili seruatur iuris ordo. et de offi. dele. consultatio-
nibus. Nam regulare est qz in causis offertur libellus etiam in
criminalibz. Nam in certis casibz no. in. c. vt nostrum. vt eccle. be-
ne. de quibus ista non est. Item etiam si dicatur agi officio iudi-
cis in predicta. q. tamē cum intentat officium iudicis nobile est
offerendus libellus. Secus si incidēter: vt no. doc. post gl. ff. de
interro. act. in rub. non ob. qz in facto quod dicit notorium non ser-
uatur iuris ordo quia h3 locum in notorio actu permanēte non
transfēte: sicut est istud. Item habet locum cum ad punitionem
agitur non ad priuatū interesse. et ita in hoc residet. C. Tercio
post eum quero vtrum nullo iure obligatus sponte volens libe-
rare captum pro debito animo repetēdi possit repetere si soluit
illo capto inuito. Quidam qz non per. l. si. C. de neg. gest. refert
fuisse dñm disputatū de equitate. non ob. l. vlti. que loquit in
eo qui gestit negocium voluntariū: sed istud erat necessariū fm
eum: et sic dicta decisio locum h3 quando deficiebat omnis spes
liberationis: nisi per solutionē. Bar. format. q. in genere quan-
do quis liberat inuitum: vtrum habeat actionem ne. gest. refert
Buil. de cu. dicere qz sic similiter L. y. in. d. l. si. Ipse tenet dñm
in. l. si stichum. §. si ab alio. ff. de noua. et all. casum cōtra eos in. l.
si pro te. ff. manda. cui legi difficile est respōdere fm do. meum in
d. l. si. nec etiam rationi. Nam prohibitio facit cessare cōsensum
expūm et tacitum et sic facit cessare ciuilem et naturalem obliga-

tionem. Sed ponamus fm eum qz diuinctus meus erat in peri-
culo perdendi personam nisi pro eo soluerem certam pecuniam:
solui eo vetante. queritur vtrum repetā. dicit ipse qz sic quia non
minus interest rei pub. homines conseruari qz mortuos tumula-
ri. pro quibus tumulūdis expensa exigitur ab inuito: vt. l. sed et
si quid. §. item labeo. ff. de reli. et sumpt. tu. §. et eterea interest mea
ratione cognationis. et amicitie: vt. l. iij. et. l. iij. ff. de li. cau. et de ap-
pell. l. non tantum. et ita no. in. d. l. si. et pro ista eius opi. facit deci-
sio predicta. q. disputate que pponitur vbi erat captus pro debi-
to. ista vō cum erat in periculo persone nisi solueret: et sic maiorē
habet equitatē talis repetitio cū natura hominū gratia omnia
cōparauerit: vt. l. in pecudā. ff. de vsur. C. Quarto qro post euz
si quis iurat non fideiubere pro aliquo. vtrum iuramentū sit licitū
tum. tenet qz sic quia si pro utilitate proximi iurare pōt fortius
pro sua: vt not. Archi. xxiij. q. j. non est. C. Quinto et vlti. quero
vtra doc. quidā clericus fideiussit pro layco in iudicio seculari
de iudicato soluendo: condēnatus est laycus in mille. vtrū ergo
sicut contra ipsum laycum snia habet paratam executionē: ita
ipsum clericum fideiussorē. Si enim non fuisset clericus sed lay-
cus certum est qz haberet: vt dixi. §. in. iij. no. et videtur qz exequi
contra eum possit. Nam in iudicijs quasi pbitur in. l. iij. §. item
scribit. ff. de pecu. ratione ergo quasi pbitur sicut rōne pbitus co-
ram non suo iudice respondere tenetur per. c. dilecti. §. e. pūcto
quod dixi in. §. strabentes. in. v. nota. §. eo. c. j. Item illa condē-
natio facta de principali pccernit clericum fideiussorē incidēter
et venit ex iuris dispositione non ex snia iudicis principaliter. er-
go non phibita: vt in simili dicit. l. j. ff. de auto. tuto. L. y. format
istam. q. in. l. j. ff. si quis in ius vo. non le. et tenet dñm in predi-
ctis terminis. secus fm eum si fideiussisset coram delegato: quia
potest eius iurisditio progari: sed certe iurisditio delegati non
potest progari ad alias personas qz expressas in rescripto: vt in
c. p. et. B. de offi. dele. ista ergo ratio non est bona: sed ratione
quasi pbitus qui ex tali fideiussione oritur: et ex snia subsecuta
principalē. vtrum possit snia exequi contra ipsum fideiubētem
coram delegato papae vel coram alio iudice ecclesiastico est du-
bium subtile et pulchrum in quo cogita.

De litis contestatione.

Rubrica.

- 1 **E**xceptio peremptoria pposita ante litem contestatā non impedit litem contestari.
- 2 **E**xceptiones sunt tres que impediunt litem ptestari.
- 3 **E**xceptio rei iudicate impedit nouum pcessum incōpari.
- 4 **E**xceptiones peremptorie que dicantur.
- 5 **T**aciturnitas peremptorie excōicationis aduersario competēs tis non reddit rescriptū surreptitium.
- 6 **E**xecutio presentationis an impediatur litis contestationē.
- 7 **E**xceptionem surreptionis opponens contra rescriptum qz quis probare debeat
- 8 **S**urreptio que reddit gratiā vitiosam an vitiaabit literas exco-
municatorias.

Exceptionis. C. Pōnit regulam in
caus ventre exceptio-
nem inserit quam regulā exagerat ibi l3 fm Jo.
mo. C. Pro. qz exceptio peremptoria pposita
ante litem ptestatam non impedit litem conte-
sed debet pponi postea: et cautū est ipsam ppo-
nere postqz actor fundauit suam intentionē. Nam vt notabili-
ter dicit glo. stultus est reus qui prius ppare nititur exceptionē
qz fundet intentionē suam actor: vt no. in. c. de testibus. §. de te-
sti. quoniam non cogitur reus recipere terminū ad pbandum
defensionem simul cum actore ad intentionem pbendam: qd dic-
vt no. in. c. sepe. ver. et quia. super ver. partes. de ver. fig. C. Se-
cundo no. tres exceptiones que impediunt lit. pte. et est ratio in
eis ne rei vel litis semel finite cogatur reus subire instantiā con-
testando litem: quia iste exceptiones cōcernūt instantiā et ipsam
siniunt. alia vō concernūt rem ipsam fm Jo. mo. Sed certe trās-
actio non pssupponit instantiam necessariā: qz extra iudiciū fa-
cta valet et per eam extinguit actio: qzqz ipso iure: qzqz ope ex-
ptionis: vt. l. vbi pactum. C. de transa. Item finitur lis alijs mo-
dis nulla instantia pcedente vt per pscriptiōnem et iusurādum
voluntarium: non est ergo eius ratio generalis. sit ergo ratio in
istis et similibz vt sit litium finis: ad quem finem omnes. de qui-
bus. j. subijciunt sunt inuente. C. Sed hic queritur si transactio
facta est post litem moram et sic postea opponat an impediatur
processum: si postea incipiant competere habent impedire reli-
quum processum: vt. l. eleganter. §. si post. de condi. ind. vbi circa
hoc. Et queritur si exceptio transactionis competēs ante li. cō-

Questio
materia cle-
rici fideius-
soris pro
layco.

Petrus de anchbarano super sexto Decretalium

testa. postea pponatur. an impediet reliquum pcessum. tenet q non: q postea opposita habet effectū peremptorie qui effectus tunc declinatorie est extinctus. modus ergo et finis attendi debet et fm illud fieri. s. de or. co. c. ij. et dicit. s. de iudi. exhibita i. rii notab. **¶** Querit etiā Ja. bu. in. d. s. si post exceptio trāfactio nis o: rum habuit postlitem contest. ita q pōt opponi in vim de clinatorie ut dicit. Sed pone q non statim eam opponit: sed p cessit ad aliquos actus. vtrū a modo ad istum effectum impediē di q restat opponi poterit. Tradit ibi pulchram theoricam dicens q si singule exceptiones veniūt opponende ptra singulos actus lz quis precludat sibi viam quo ad actus pfectos et psum matos: nō tñ quo ad sequētes faciēdos. ponit exemplū in. l. agra ria. ff. de termi. amo. et l. p. et si. ff. de col. illici. et qd no. in. l. j. C. de anna. exce. Sed vbi est vna exceptio contra totū. pcessum si pas sus fieri fuerit actum quē poterat impedire p obiectū exceptio nis a modo sibi viam pcluit ad ipsam opponendā. **¶** Huius fuerit p testatus. protestatio em̄ reservat sibi ius illaz etiam opponendi ff. qui satis. co. in. l. si fideiussoz i prin. et l. debet. s. iter. si p dixerit ff. nau. cau. sta. **¶** Tertio no. q exceptio rei iud. impedit nouū processum inchoari: sed pone q ea omīssa vel opposita et reiecta lata est scda sentētia an valebit. dicit bar. q aut scda snia ferē p primam ex nouo processu et videlz scda: sine scda noceat reo siue actori. imputet em̄ sibi qui eā non opponit: vt. l. duobus. et quod ibi no. ff. de ex. rei iudi. et qd no. in. l. j. C. si plures vna sen. et est ca sus in. c. inter monasteriū. de re. iu. Aut scda sententia fertur ex eisdem actis quibus lata fuit prima: et tunc est nulla indistincte siue concordet siue discordet a prima. Nam cū finita sit instātia per primā sniam: ita q iudicis officiū nihil pōt amodo sup illa instātia perempta: vt. l. terminato. C. de fruc. et l. exp. et l. paul. et l. iudex de re iu. Concluditur ex hoc q scda sentētia reperit la ta sine instātia. i. sine libello li. contest. et si ergo nulla. vt. l. j. C. qñ prouo. nō est ne. In iureiurando et transactione dicendū est q nouissima valēt. rōne diuersitatis. vide per Bar. in. l. nā post ea. s. si dānetur. ff. de iure iu. et l. si diuersa. C. de trāfac. **¶** Quarto no. que dicantur exceptiones peremptorie dicunt em̄ ille que tangunt negociū principale: et sic opponuntur ad perimendā in tentionem agentis. Sunt et alie. q non concernunt merita cause principalis sed opponunt ad processum et ad ipm impedimentū et iste an impediant litis cōte. Dicit q quedam est exceptio di latoria siue impediens pcessū propter privilegiū fori: et illa de bet opponi in iudicio. anteq fiat aliquis actus per quē videat in iudicē cōsentire. vt. l. fi. C. de ex. et d. c. inter monasteriū. Que dam est exceptio que impedit pcessum propter psonam agētis et ista qñq purgatur p lit. contest. vt exceptio procuratoria cum em̄ per cōtestationē efficiatur dñs litis. nō potest amodo sibi di ci non es pcurator. vel nō potes esse pcurator. vt. l. pomponius s. rat. ff. de pecu. et C. eo. ita demum. qñq non purgatur p litis contesta. vt executio excoicationis. Sicut em̄ ab initio ita post cōtestationē remanet excoicatus. et ideo lz ista exceptio nō pos sit opponi contra ea que acta sunt: poterit opponi contra illa. q restant vt. j. eo. li. de excep. c. pia. Quedam est exceptio. que im pedit litis cōte. ex natura cause. vt rei iudicate transactionis et si. et tunc ad impediendum pcessum debet opponi ante lit. cōtes. vt hic. Sed si opponant postea cognoscit de eis vt de pempto rijs. vt. l. pemptorias. C. sen. refci. nō pos. nisi haberēt o: tū post ea: tunc em̄ opponi possunt ad impediendū reliquū pcessum. vt s. dicit per. d. s. si post vbi pdicta not. Barto. de ista exceptione. **¶** Sed hic queritur si simul opponunt plures exceptiones de q bus debet cognosci ordine successiuo vt declinatoria fori de p curatoria pemptoria et filibz. an pmutim possit iudex cognosce re: vel poti in eis ordo pposter? reddat iudiciū nullū: dic q nō attento ordine scripture illa vñ pri? opposita. q de sui natura o: aliā in cognitiōe pcedere: vt no. Bar. in. l. qdā pulebāt. ff. de re. tur. et si iudex velit in cognoscēdo ordinē ipsaz puertere grauat partē: et p oñs poterit appellari. vt est casus notabilis in. c. exhi bita. de iudi. vñ in casu huius. c. si iudex exceptionē trāfactiōis op positā vel aliā de quibz hic ad impediendū pcessum vellet refer uare post li. pte. et de cā cognoscere in vim pemptorie. posset ab eo appellari. p. d. c. exhibita. puerfio aut ordinis inter exceptio nes dilatorias q pponunt ordine successiuo de qbz dixi nō red deret iudiciū nullū. vt no. Bar. et post eū. d. me? in. l. si qram? ff. de testa. vbi etiā notabiliter dicit q qñ est ordo in exceptionibz opponēdis. si exceptio scdo vel tertio pponēda opponit. prius in dilato: ijs videt sic excipies renūciare pcedentibus omīssis. vt. l. sed si suscepit de iudi. s. in pemptorijs. sec? alleg. gl. fin. gularē. ff. de exco. tu. l. ppter litē. s. j. **¶** Quinto collige in d. li. cet q taciturnitas pemptorie excoicatiōis aduersario cōpetē tis nō reddit rescriptū surreptitiū: qd p3 q2 ad ipm eligendū nō pōt talis suppressio opponi in vim declinatorie fori. et hoc not. Juno. s. eo. sup. lris. Ratio fm Jo. mo. et Archid. q2 actor non

tenetur in libello de cle. exceptione rei facere mentionem: vt no. Innocen. s. de libel. oblatio. c. finali. multo minus in rescripto quod pcedit libellum secundum eos: vt hic in nouella. in fine. **¶** Venio ad dicta vtilia que possunt elici ex nouella per qdnes Et primo quero dicitur hic q res iudicata. transacta seu finita impedit lit. conte. quero vtrum sint alie exceptiones q iste que producant istum effectum. **¶** Respondeo ex dictis Jo. an. colligo certas alias. Et primo pactū de non agendo super debito. Nam talis exceptio impedit lit. cōte. siue iuramentū interuenerit siue non. Secundo pactum de non petendo iuramentū firmari. istud enim etiam li. conte. impedit: vt impediatur periuriū. Simpler vero pactum de non petendo non impedit: et sic differentia est fm eum inter pactum de non petendo: et pactum de non agen do: vbi in neutro interuenerit iuramentū primum non impedit litem contestari secundum sic: ratio differentie est: quia pactum de non petendo tollit obligationē: sed pactum de non agendo non tangit eam. Ideo non obstat pacto remanet obligatus lz agere non possit: et post li. ptest. talem exceptionē de non agēdo tarde opponeret fm eū super glo. ij. s. sup. gl. sufficebat intelli git hoc verum si post litem motam iurauit se perpetuo non actu rum: per tale enim iuramentum dñs litis finita. Ego dico q etiam vbi questio non pcecessit aliqua sed pactum de non agendo so lummodo: habet locum quod dictum est. nam iuramentū cum ad igitur pacto de non petendo de inuito extra iudiciū producit effectum dictum. Multo magis si adicitur pacto de non agen do quod est validius: vt patet ex predictis patet. **¶** Aduerte do. Bar. al. hoc. c. in. l. pquirebat. ff. in. sol. et istud verbum rei finite quod hic ponitur intelligit multū late. s. q omnis exceptio per quam concludit actori accessionem nō cōpeteret vt est exceptio solutionis: trāfactionis: acceptationis: et si dicuntur exceptio nes rei finite: et sic impediēt lit. cōte. primo hoc probat per illam l. ver. deinde. et si forte vbi expresse dicitur dictas exceptiones esse rei finite. secundo probat per. l. si pupilli. s. videamus. ff. de neg. ge. vbi dicitur q sine actione nemo experitur impedit ergo lex ipsum experiri. et per consequēs li. pte. Simile adducit de. l. nam postea. ff. de iure iu. vbi dicit pteor actionem non dabo qd idē est dicere quod non patiar eum agere. et ideo exceptio iurifurā di impedit li. conte. et hec vera fm eum si iste exceptiōes possunt probari incōtinenti. als si requirerēt altiorē indagine reserua rentur post conte. vt no. in. d. l. nam postea. dicit tamen aduertē dum in modo pponendi. nam debet dicere opponēs non potes agere: q non habes actionē. Secus si diceret non habes iusti tiam q: soluit tunc enim non pponeretur ad pcessum sed magis ad veritatē cause. et ita no. in. d. l. pquirebat et l. nam postea pail. ex cuius dictis patet q glo. iij. dum dicit defensionis o:z intelli gi de defensionibz que perimūt ipso iure actionē: q debeant re seruari post li. conte. impediūt si pbatōnes offerunt incōtinenti parate fm Bar. d. meus in. l. postqz liti. C. de pact. singulariter enumerat exceptiones que impediūt li. cōte. et primo istas tres de quibus in isto. c. Est et quarta. s. exceptio renūciationis litis: vt. d. l. postqz liti. Est et quinta. s. pactū de non adēdo iudicē: vt. l. heredi. in prin. ff. de cōdi. ob cau. Sexta est exceptio pacti de nō agendo: quia per ipsum inducit quedam litis renūciatio. al. di ctum Juno. de quo. s. Septima exceptio est que opponit via no toz q non cōsideratur strepitus iudicioz in ppositione vel de pbatōne talis exceptionis. et hoc tenet hic Jo. an. super ver. re tardet. vbi dicit q ex quo notoriū est de exceptione. iudex nō o:z pmittere q causa in iudiciū deducatur. de filijs pby. quoniam. **¶** Octaua exceptio est vbiqz statum vel constitutio. dicit non audiat: vt. C. ne quis vel reg. li. ij. et hoc etiam no. Bar. in. d. l. nam postea. de iure iu. **¶** Nona est exceptio quando ipsa pcepto ria apparet ex narratis per actorē: excludit enim quasi per con fessionē propriam: que confessio in quacūqz parte litis idē ope ratur: vt. l. cum pactū. C. de lib. ca. Decimā adde. s. arbitrij emo logati ex quo datur actio et exceptio: vt. C. de arb. l. cum antea. et c. per tuas. eo. ti. qd sentit hic Jo. an. super glo. sufficebat. Idē sentio in laudo arbitrato: is. tale enim hz vim trāfactionis: vt in aut. vt dif. iud. post prin. idem dicunt quidam de amicabili com positione super spiritalibz vbi non cadit trāfactio: vt de trāfac. super eo. qd verum credit Jo. an. si post litem motā intercessit il la cōpositio. ita q per illam dicatur res vel lis finita. **¶** Sed iuxta pdicta reuoco in dubiū de executione pscriptiōis: an im pedit litis pte. **¶** Post. q sic. Jo. an. s. per. l. emptor. C. de pscript. lon. tem. et refert Guil. in spe. dicere q curia ro. nō recipit. q p scriptio ante lit. pte. possit opponi **¶** Guil. de cu. in. l. elegāter. s. j. ff. de condi. inde. tenet opi. **¶** Post. nam fm eum executiones que introducte sunt vt sit litium finis impediūt li. conte. vt in isto. c. sed pscriptio est de istis: vt est casus in. l. si. ff. pzo suo. vbi Bart. istam questionē plene examinat et cōcludit q si opponat in vim declinatorie ad exclusionē iudicij: et opponēs paratus sit eā in continenti

a **¶** Excoica tiōis. adde Car. in cie. j. de excep. spe. in ti. de excep. s. ij. ver. idē q. et d3 pbari infra octo dies. c. pia. de excepti. Bal. in. l. si qñ. C. de testi.

conferre bare
et an vbi lex
in libello nulli
nis: per consi
noam indag
pro. Idem si o
ponendi in
Secundo p
cūm opposu
fca non ob
ponere post li.
ris de refci. in
excipiet de pe
eodem potest
aliud excipit
patet in fi. Jo.
pro quo allego
qua cognitiō
fere plenarie
pōt opponi in
opponit cogn
s. dñtes. ad fi
pmonit imp
probata qñ p
bat. et sup. qua
de exco. s. dñto.
q. est verior. q
et non admittit
li. conte. q tunc
pdicta absolut
sine. Et quo inf
dem debito iter
dicit: quia si ad
tur. cognoscit su
petuo excludit
c. fi. eo. ti. **¶** Q
contra rescriptu
ne enim excipio
rem vel sup. pte
super veritate ex
uel opposita. **¶**
et excuto: se par
gratia vitiolam
si vbi querit an l.
Acto: lib
Obiectus perem
tionem.
Litis contestati
¶ Querit
et ele. et
stantia quia rect
no. de lib. ob. c. j.
deliberare possi
bunc finem dant
sperantur: vt no
in. d. c. j. q si neg
fius lz possint ar
dila. vbi terigi de
Credia. l. i. **¶** Et
omissio reddat i
ele. sepe. de ver. si
necessarius libel
et ibi Juno. plen
nis non inducit l
telligit hunc re
proponitur. secu
q no. Recur. in a
n. format enim ib
videtur genera
in libello fieri op
actione et etiam
conte. sufficiat ne
se vel nego me ob
debere pdenari
pdictus inducit
enim quis dixit
adde tamen ag
nanon possit rei

cōtinēti pbare ipedit li. st. all. ad h. duas leges. l. oēs. C. de psc. xxx. an. vbi lex pcepit q tale ius pscriptū non moueat. z. l. sicut. in fi. ibi nulli mouendi zc. z. sic expse prohibet motionem actio- nis: z per consequēs li. conte. Si nō dicta exceptio inquirat al- riorē indagine: deberet postea referuari. z sic intelligit. d. l. em- ptor. Idem si opponat in vim peremptorie vt pdixi. formā autē pponendi in vim peremptorie vel declinatorie ibi vide per eum.

Secundo principaliter quero. pone q reus ad impediendū pro- cessum opposuit alteram ex pdictis exceptionib⁹ nec pbauit: et sic ea non ob. pcessum est ad li. conte. vtrum poterit iterū eā pro- ponere post li. st. Archi. q sic. all. no. per Jmno. in. c. super lite- ris. de rescri. in glo. antepe. ver. sed certe. vbi tenet q snia lata s̄ excipietē de peremptoria in vim dilatorie ad cassandū rescriptū eadem poterit opponi in principali: vt ppetuo absoluat qz ad aliud excipit sedo q primo. facit qd no. de or. co. c. ij. in glo. hoc patet in fi. Jo. mo. tenet Jmno. s̄ non bene fm Jo. an. in nouel. pro quo allego casum in. c. venies. s̄. de testi. vbi de exceptioe de qua cognitū summarie fuerit ante li. st. poterit postea cognos- scere plenarie in iudicio principali. certū est autē q exceptio que pōt opponi in vim peremptorie z declinatorie si tāq declinatoria opponat cognoscat de ea summarie vt dixi z remisi. s̄. titu. j. c. j. s̄. sbentes. ad fi.

Tertio quero pone q aliqua de dictis exce- ptionib⁹ impediētib⁹ li. st. est opposita in vim declinatorie z probata qdō pnūciabit iudex de hoc in glo. que incipit suffice- bat zc. sup qua de materia ipsius glo. z dicte. q. remittit ad Sp. de exce. s̄. dicto. in vlti. charta. z dicit hic. q. opi. Ros. in pdicta q. est verior. s̄. q. iudex pnūciat sic. te ad agendū non admitto. z non admittendū fore. pnūcio: tutius tñ est eas opponere post li. conte. q. tunc absoluit in principali vt in glo. tenet ergo glo. q. dicta absolutio ante li. st. facta non pariat effectū diffinitiuē snie. Ex quo insert in nouel. q. si impetrent alie litere super eo- dem debito iterum tenebit. rēspōdere. Ratio potest esse quāq dixi: quia si ad declinandū forum talis peremptoria proponi- tur. cognoscat summarie ergo non parit effectū rei iudicate per petuo exclusiue ad hoc allego. qd no. Jmno. in. d. c. ij. de or. cog. z c. fi. eo. ti.

Quarto quero si opponit exceptio surreptionis contra rescriptum quis pbabit an impetrans vel excipiens. po- ne enim excipio q falsum suggestit dicēdo se doctore vel paupe- rem: vel suppsit pendētā litis. de hac. q. videas hic. in nouel. q. super veritate expresse probet excipies. ita pcludit Jo. an. in no- uel. opposita.

Quinto quero si gratia sit surreptitia. l. s̄ litere executorie separatim sint concessa. vtrum surreptio que reddit gratiā vitiosam vitiat etia literas executorias hoc videas. ad fi. vbi querit an litera in bñficijs habeat loco tituli per te vide.

Actor libellum offerre debet.

Obiectus peremptorie exceptionis non inducit litis contesta- tionem.

Litis contestatio est de substantia processus.

Goblato. No. q actor debet offerre libellū z an offerre debeat iudici vel ad- uersario dic q iudici: vt in aut. generaliter. C. de epi. z cle. z. iij. q. iij. offerat. Circumstā tñ iste nō est de sub- stantia quia recta via potest offerri aduersario fm Jmno. qui hoc no. de lib. ob. c. j. ad quem aut finem offeratur. dic vt aduersari⁹ deliberare possit an velit cedere vel ostendere. l. j. ff. de eden. z ad hunc finem datur inducie deliberatorie que sunt de substantia. si petantur: vt no. Jo. ruij. q. iij. vxo. z hinc est quod dicit Jmno. in. d. c. j. q. si negarent inducie deliberatorie non valeret pcel- sus: l. s̄ possint artari z eis renunciari tacite z expresse: vt in. c. ij. de dila. vbi terigi de multis speciebus dilatoriarum: de quibus per L. y. C. de dila. l. j. vtrum etiam libellus sit de substantia ita q eius omisso reddat iudiciū nullum. Glo. ij. hic dicit q sic de quo in cle. sepe. de ver. fig. in glo. datur. in multis tamē casibus non est necessarius libellus quos enumerari in. d. c. j. etiam prima opp. z ibi Jmno. plene.

Secundo no. q obiectus peremptorie exceptio- nis non inducit li. conte. Ratio redditur in glo. antepe. que in- telligit hunc text. cum exceptio peremptoria simpliciter z pure proponitur. secus si adiuncta negatione cui in nouella addit qd q no. Accur. in aut. de exbi. z intro. re. s̄. sancimus. in glo. f. col. v. format enim ibi. q. de eo qui negatione pmissa: l. s̄ in solutione videatur generalius loqui: vt ibi videas. Sed hic querit cum in libello fieri oporteat mentionem de contractu obligatione z actione z etiam ptenere debeat pstitutionē: an ad inducendā li. conte. sufficiat negare alterum ex predictis. puta nego me Jris- se vel nego me obligatū vel actionē tibi agēti competere: vel debere addēnari z cogi. Jmno. tenet q per negationē alterius ex pdictis inducitur li. conte. vt nō. s̄. eo. c. j. quod tene menti. pōt enim quis Jrisse sed non obligatus esse. z econuerso. vel vtrūqz adesse tamen agentī actionem non competere. vnde salua psciē- tia non posset reus omnia negare. neget ergo alterum z sufficit

ad litis conte. vt dixi: z plenius in. d. c. j. vbi an per responsionē ad positiones z capitula inducat li. st. z an per confissionē: et vtrum si plura petantur sufficiat vna negatio: vt sic super omnis- bus videatur lis contest. z an ratione partis false possit negare omnia: dic vt ibi dixi.

Tertio ex eo qd fōdit testis fieri opor- tebit collige q li. conte. est de substantia. z sine ea non valet pcel- sus: vt. c. j. s̄. Sed an de ofensu partium possit omitti: de hoc. et vtrum partes possint renunciare ordini iudiciario. dic vt not. de of. dele. de causis. z dic plen⁹ in. c. fi. j. de re. iu. in gl. C. de sen. zc.

Quero reus est pscns z non vult litem ptestari. an cogi pote- rit videtur q sic. quia tex. iste imponit necessitatē cum dicit op- portebit. Accur. tenet q non poterit cogi sed peruenit ad mis- sionem in possessionē ex primo decreto. vnde si iudex mandauit partibus q deberent li. conte. anteq recedant si reus discedat poterit contra eum interponi primum decretū: sine alia citatio- ne: qz eo ipso apparet q non defendit. ad hoc. l. quoties. s̄. ptoz. de nora. z. l. nemo. de reg. iur. z ita no. Bar. post glo. in aut. qui semel. C. qñō z quan. iud. ad fi.

De iuramento calumnie.

Rubrica.

- 1 **I**uramentū calumnie debet prestari in ipso litis exordio.
- 2 **I**uramentū omisum in principio debet postea prestari.
- 3 **L**is prius debet contestari q iurari de calumnia.
- 4 **A**ctor an prius iurare debeat q reus de iuramento calumnie.
- 5 **I**uratur in spiritualib⁹ de veritate dicenda.

De calumnia. Tres sunt paro- tes: scda ibi: pro- pter. tertia ibi: quis. **N**ot. q in ipso litis exordio p̄stari d̄z calūnie iuramentū. z expone- re ordiū. i. statim post lit. st. z fm Jo. an. mul- tis modis sumitur exordiu: vt not. de offi. dele. super questionū. s̄. q. si in prima glo. Ego remitto. ad no. subti- liter. per Bar. in. l. ij. ff. de fur. vbi tractat q dicat principiu offi- cij s̄ ucti durare certo tpe. si statuto caueat q in principio offi- cij sic fiat. dic vt ibi z de principio medio z fine litis. dic vt no. in l. j. ff. si quis iudici. non ob.

Secundo no. q iuramentū omisum in principio d̄z postea p̄stari ratio est dicit tex. qz non est de sub- stantia ordinis iudiciarij a Jno ergo sensu solēntas substantia lis omisa a principio. si supplet postea non facit qualescere inu- tiliter retro gesta. ar. huius litere. vnde si in testamēto in quo de- bent adesse. vij. testes vno p̄textu: vt. l. heredes palaz. ff. de testa. vnus omisso vitiat totum z non h̄z locum suppletio nisi pera- gantur omnia ex integro: vt. l. heredes palam. ff. de testa. facit. c. qualiter. el. s̄. de accu. ar. contra de cle. per sal. pro. c. j. vbi omisso ordinis clericali. qui pcedere d̄z alios: z non vitiat alioz colla- tionem: sed suppleri d̄z quod omisum est.

Incidenter tangit hoc in nouel. Jo. an. si post p̄clusionē cause apparet non iuratū de calūnia an poterit exigi: dicit q sic per officiu iudicis. facit de fi. instrum. cum Jo. ver. non obstat. Ad petitionē nō partis vi- detur q non possit per. c. pastoralis. de cau. pos. z p̄prie. h. c. au- ditis. de pcur. ita dicit in nouel. qd verum credo. nam cum istud iuramentū deferat officio iudicis etiam partib⁹ s̄ dicentib⁹: vt. l. ij. s̄. sed qz veremur. C. eo. termini assignati partib⁹ non pcludit iudi. Jn eo q pōt partib⁹ s̄ dicentib⁹ ex officio facere z est dictū do. mei in. d. s̄. sed qz veremur. Ex quo insert q l. s̄ per p̄stitutionē nem ecclesie. nulla exceptio impediāt litis pte. tamen si iudici li- queat de calūnia ex officio suo z eo non excipiente pōt repellere actore: nec facit s̄ p̄stitutionē: qz istud officiu nō est exceptio. s̄ est iurisdicōis exercitiū quā iurisdicōne h̄z iudex i q̄libet parte litis. facit qd no. Jmno. de offi. vica. c. j. i. j. q. z qd dixi. s̄. ti. j. c. j.

Tertio no. ex ordine tituloz q prius d̄z lis contestari q iu- rari de calumnia: z pbatur in. l. ij. C. eo. Nunqd ergo ad petiti- nem partis prius exigat. z quid iuris si prius fuerit exactū. vi- de in Spe. eo. ti. post prin. vbi ponit sex casus quib⁹ prius iurat

Item qd prius iurare debeat an actor vel reus. videtur q actor: vt. l. j. C. eo. ti. in Jmno q reus. insti. de pena teme. liti. s̄. j. Jo. an. post Archi. dicit hoc casu de ordine non curandū. z vide qd no. in Spe. eo. ti. s̄. j. ver. sed pone q.

Quarto no. inuerfi. ppter omisum q tacita omisso iuramentū calum. non reddit iu- diciū nulluz: expse autem omitti non posset. qz esset p̄sumptio q partes sic remittēdo vellēt calūniose litigare: qd non possent sine dei offensa. omisso autē creata ab obliuione non sic. l. sic qri- tur an iuramentū testis pōt expse remitti: vt in. c. tuus. de testi. dic q n̄ p̄hibet quominus possit me obligare q stabo dicto titij. Nam pōt in pactū deduci q iuramento titij a controuersia discedat. l. j. s̄. ij. ff. quarum rerum ac. non da. z. l. theopopus. de do. pleg.

Quinto no. in. s̄. q̄uis. q in spiritualib⁹ iuratur de veritate dicēda z de calum. iure isto fm canones: vt hic z. s̄. e. literas. vbi enumerant plura genera causarū: z an in omnibus

Iurame- tum. Adde Bar. i. l. ij. C. de iura. calū. vbi di- cit q etiam post li. st. p̄stari pōt. Bal. i. l. j. C. eo. titu. Bal. i. l. j. accusatur? de accu.

Petrus de anchorano super sexto Decretalium.

iurari debeat ibi vide. Et aduerte qd aliud est iuramentū veritatis aliud calū. vt. l. ij. §. obseruari. C. eo. ibi dicit qd iuramentum calū. est de credulitate: qd si est cōtraria veritati non pōt qd iuratur redargui de pūrio. scilicet est in iuramento veritatis in quo credulitas cōtraria veritati non excusaret a periurio. vt ibi per do. Bal. sed fm hoc quid operatur iuramentū partis super positionibus vel articulis sup quibus consuevit responderi p verbum credit vel non credit. Et ibi tangit in. x. q. 2 dicit qd ita preiudicat parti dicta respōsio de credulitate sicut de veritate. et ibi idem tenet do. meus. Nam ille qui respondet credo videtur cōfiteri rem ita se habere: non qd aliud sit credere aliud esse. sed qd illa respōsio per verbū credo releuat aduersariū ab onere probandi. Nam qui sic credit mille pbationes sibi fieri debere credit. ita ergo respōsio nō est proprie p̄fessio: sed releuatio ab onere probandi. Et quo infero qd l. ex p̄fessione facta in iudicio oritur actio. ex ista tñ r̄sione nō oritur: qd nō est p̄prie cōfessio: sed releuatio ab onere probandi vt dixi. facit de rest. spo. cū ad sedem. et hoc dicit in. d. §. qd obseruari. qd est notandū. adde tñ aliquas differentias inter iuramentū veritatis et credulitatis in Spec. eo. ti. §. i. in fi. Subdit hic vltimo Jo. an. in nouel. qd quidā iuramento de veritate adijciunt iuramentum credulitatis qd multum commendat p̄fessio. in. c. p̄sentium. §. p̄terea. j. de testi. vbi in nouel.

1 Procurator: cogitur subire iuramentū calūnie.

2 Iudex litigans cū xp̄iano an iurabit de calūnia.

3 Iuramentū de veritate qd dicitur.

4 Iuramentū calūnie non excludit iuramentū malitię.

In appellacionis

Sunt tres partes res. tertia ibi in oibus autē. C. No. arg. qd cā appellacionis non est eadē cum prima. Nam si esset eadē iuramentum p̄stitum in p̄ncipali extenderet etiam ad istas. vt C. eo. aut. sacramenta vbi ter. dicit non debere amplius iurari et no. in. c. lras de rest. spo. et quidam hoc tenet qd sit diuersa a p̄ma differt em̄ in persona iudicis. C. de app. l. eos. in diuersitate tribunalis. §. eo. lib. de con. c. ij. in diuersitate ordinis iudiciarij de testi. l. fi. §. illud et §. de appel. p̄ tuas in diuersitate instantiē lris. vt. C. eo. ex ratione de appel. coniuncto. c. venerabilis. §. de iudi. l. p̄p̄rādum. de qua. q. vide per Ly. in. l. inuitus. C. de p̄cu. C. T. Scdō no. in. §. p̄curator. qd p̄curator: cogitur subire iuramentum calū. sed non ita in iuramento veritatis. nam istud p̄stari debet per dñm litis: vbi non imminet respōsio facienda vel si imminet dñs qui iurauit paratus est respōdere fm Jo. an. in nouel. Et aduerte qd iuramentum calū. qd exigitur a p̄curatore est duplex vnum noie suo. et de isto loquitur hic. et nō exigit speciale mandatū. vt in gl. no. qd 2c. Aliud p̄stat noie dñi si dominus absens ad hoc sibi dederit sp̄ale mandatū. vt in. c. p̄. for. mam aut iuramenti calū. vide. §. eo. c. j. et plenius in Spec. eo. ti. §. nec dicamus. et per Ly. in. l. fi. C. eo. in. vñ. q. C. T. Nunquid aut iudex litigans cū xp̄iano iurabit de calū. Spe. qd sic. eo. ti. §. restat. vcr. sed pone. vbi ponit formā iuramenti iudeorum. Et aduerte qd ter. iste loquitur in p̄curatore: qd in alijs administratozibus: puta tutoribus. curatozibus: fideicis: p̄relatis: et hospitalarijs: et alijs. dic vt. l. ij. §. obseruari. C. eo. et dñi. §. in. c. in p̄tractandis. Et an ista etiam p̄curatores possint deferre iuramentum veritatis dixi. §. eo. cum cam. vbi notabiliter dicit Jo. no qd iuramentum de veritate dicit non tñ de his qd vidit: s̄ etia de his que indubitanter nouit: ac si dicat fm Jo. an. qd ita possum cū bona conscientia confiteri que indubitanter noui vel que firmiter credo: sicut illa que vidi. nō em̄ vidi xpm crucifixū: et tñ firmiter credo. Itē nō vidi p̄stātinū Julianū et Iustinianū impatores: tñ eos sic fuisse bene noui. pōt ergo iurans illa asserere vera esse: de quibz nō dubitat. l. illa nō viderit: et lex dicit factū sciri et indubitanter esse qd cōi auditu percipit ab antiquis. l. i. summa. §. item labeo. ff. de aqua plu. ar. vide in Spec. de proba. §. j. ver. et not. Et per hoc dixi in. d. c. cum causam: qd illud qd ibi dicit Jo. an. de testibus. qd debent deponere de veritate. de his qd in eorum p̄sentia acta sunt: si per hoc sentit qd non possint deponere de predicta indubitata credulitate nō sane intellexit. nā quando credulitas est coniuncta et prima sensui: bene valet ei testimoniu. puta inducit ad probandū copulā. dicit qd credat in teruenisse qd vidit p̄stem supra mulierem. et nudum cum nuda: et ex hoc ita credit si non scit p̄o certo si rem intrinsecū peregerint: certe istud testimoniu et credulitas ita prima et distincta sensui habet p̄o testimonio veritatis: vt. c. p̄terea. de testi. et potius referenda est ad credulitatē iustis rōnibz corroboratā qd ad veritatē: vt l. lucius. ff. de p̄di. et demō. et hoc no. Ly. in. l. testiū. C. de testi. in v. q. et Bar. in. d. §. item labeo. C. Tertio no. in ver. et si si a suis qd qñqz p̄curator venit instructus ad causam ad sic ponendū et rñdendū vel agendū. vtrum autē in tale iuramentū sic limita

tum releuet dñm a personali cōparitione. dixi. §. eo. li. de iudi. et ij. certum est aut qd p̄curator: non releuat a iuramento calū. qd p̄stare tenetur nomine p̄prio: vt hic patet. Sed dices postqz hz mandatū sic exp̄licitur aliter agendo non p̄iudicaret dñs. de rescrip. cū dilecta. et l. diligēter. ff. man. §. ita ergo credulitas et cōscientia ipsius p̄curatoris non videt in hac causa attendēda: et per p̄sequens iuramentū calū. nullum effectum producēs nō est ab eo exigēdū. l. stipulatio. §. diuus. ff. vt le. no. ca. Ad hoc dico qd in alia materia cum dñs est in mala fide p̄curator: in bona vel econuerso. cum p̄sona sit p̄siderāda ad efficaciam actus qui gerit. vide plene per glo. in. l. cum mancipiū. ff. de edil. edi. Quicquid tñ sit in iudicijs dñs concurrere bona fides in litigādo p̄curatoris et dñi et aduocati: vt. l. rem non. nouam. §. patroni. C. de iudi. l. ergo p̄curatori suo dñs sic mādauerit. si ipse p̄curator credit se imp̄p̄be litigare non dñs mandatū qd non putat licitum suscipere: nec taliter litem peragere: vt. d. §. patroni. non ergo dñs p̄iudicet p̄curatoris diuersa credulitas: sed vt a lite discedat quam imp̄p̄bā credit tale iuramentū ab eo exigitur. et sic intelli

4 go istum tex. C. Tertio no. in. §. in omnibz qd iuramentum calū. vel de veritate non excludit iuramentū malitię: est species iuramenti de perse. inclusa tñ sub iuramento generali calū. sed ex eo p̄statur qd solet plus timeri qd specialiter iniungit et. 203 super exigi cum iudici visum fuerit. et pone exemplū: vt in glo. fi. et plura alia in Spe. eo. ti. in ver. verum fm. Quarto nota. qd dicit quoties viderit expedire. nam per istud verbum dicit Jo. an. qd vbiqz ista vel similis clausula apponit: per quam actus visio nō et arbitrio iudicis relinquit: nulla imponit probandi necessitas: nec pōt de hoc referri q̄stio. sicut nec qñ aliud relinquit cōscientie alicuius. §. eo. li. de referi. statutū. §. assessorum. qñqz ista clausula viderit expedire non refertur ad iudicē sed ad partē. si. cut. §. eo. ti. c. j. ver. nos vñqz. et quo magis patet veritas eius. qd dicitur est. §. eo. qd nulla pbatio recipitur super tali arbitrio et visione: quia pbationes recipere pertinet ad iudicē non ad partē: vt. d. c. statutum. §. cum Jo. in. fi. ita dicit super ver. expedire in nouel. Zap. pro hoc dicto Jo. an. adducit qd no. de here. vt cōmissi. super ver. expedierit. in dñm al. no. de cor. vit. c. ij. in glo. vlti. in prin. Soluēdo respōdet: pbabiliter posset dici qd aliud est quando aliquid committit cōscientie alicuius: vt. d. §. assessorum. aliud quando discretioni vt hic. vt primo casu non audiatur in dñm: in vltimo sic fm cum. quod credo verū. Ista em̄ verba si visum fuerit. si arbitratū fuerit: si placebit: si existimauerit: si iustum putauerit. si cōprobauerit et similia. referenda sunt ad arbitrium boni viri: et non libere et absolute volūtatē. l. si sic in prin. de lega. ij. et l. xj. §. qd de lega. ij. et l. thays. §. foroz. de fideicom. libe. et quod no. Jo. an. de arbitrio potestati p̄cesso ad quid referatur in cle. sepe. de ver. sig. super ver. defensiones legis time. Unum tamē dico qd in ijs que arbitrio iudicis relinquantur p̄sumit pro iudice. et qd recte et qd iuste fecerit nisi dñm doceatur: vt no. Jo. in. c. innotuit. de eo qui iur. o. d. re. C. Vltimo querit Jo. an. si delegat pape recusat: an a recusante possit exigere iuramentū malitię quidam qd sic vt refert Spe. de re. cu. §. qualiter. ver. quid si sit p̄sumptio. et hanc partem tenet et ad contraria responderet: vt hic vides in nouel.

Nullam. Not. qd licet dicat lex debere p̄ncipales personas iurare de calū. vt. l. j. et aut. p̄ncipales. C. eo. tamen satisfactum est illi legi si iurat p̄curator ad hoc habēs speciale mandatū: tale enim iuramentū p̄curatoris specialis satis dicitur iuramentum domini. circa quod vide. §. eo. li. de elec. vt circa et ibi in nouella super glo. penul. C. Itrum autem iuramentū censcat esse dñi vere vel ficte. quod est vtile inuestigare propter statuta que non comprehendunt casum fictum: vt. l. in. §. hec verba. ff. de nego. gest. dico qd vere censetur esse domini. quo ad omnem effectū: vt colligitur ex no. per Bar. in. l. sed si vñus. §. seruus. ff. de iurir. vbi plene in materia delictoz examinat. vtrum ille qui mandat aliquid fieri secuto facto ipse dicatur vere facere vel interpretatiue. dicit ibi. C. Secundo no. et pondera in tex. verbum ad causam et verbum in ea. Nam vt habeat locum qd hic dicitur: requiritur qd habeat speciale mandatū in certa causa. si quis igitur haberet mandatū ad omnes causas vel ad plures hoc exp̄presso quod posset in eis iurare de calūnia non sufficeret. licet Jo. hannes andre. referat se vidisse qd datus ad omnes causas cum mandato iurandi de calūnia admitti debeat ad tale iuramentum contra quod facit iste textus. dum loquitur in singulari ad causam et. Item fm em̄ certa instructio dari non potest in talibz p̄curatozibus generalibus et que comprehendunt etiam futura unde forsā negabit qd cōfiteret instructus. istam opi. Jo. and. tenet Bar. in. l. qui bona. §. qui alicui. ff. de dam. infec. fatef tñ qd cōis obscurā a quo nō est recedēdū habet qd sufficit: si habet speciale mandatū ad iurandū de calūnia l. non exprimat in qua causa

1 Procurator: adde
i docet. rote.
deci. xxxix.
gl. in. c. me
tuētes. xvij
q. iij. spec.
eo. ti. §. pe.
Jo. an. i. c.
vt circa. de
elec. Bar.
i. l. qd bona.
§. qd alieno.
de dā. infec.
et in. l. ij. §.
finaut ab
fuerit. C. c.

Inducti de vñus autē

qua causa pro qua observantia facit de. non potest. de pcurato.
Quid de pcuratore ad negocia q pro illis agere et defendere potest: vt. s. eo. li. de pcur. qui generaliter: nūq iurabit de calūnia. tenet q sic super negocijs gestis per ipsum. cū satis sit instructus in eis: maxime cum illo generali mandato. de quo. s. ar. iij. q. iij. serui. que est. C. de testib. l. seruos. **T**ertio no. q admittere talē speciale pcuratorē ad iurandū vide ē iste tex. res linquere in potestate iudicis. si autem procurator esset discolor rictosus: dñs aut legalis et bonus nō tenet iudex talē pcuratorē admittere: vt. l. si. C. de pcur. qd intelligit verū Jo. an. si habuit mandatū ad iurandū de calūnia in oibus causis: qd sufficit fm eodem obseruantiā: vt p dñi. Si nō haberet mandatū ad iurandū in aīam dñi in speciali causa dicit se nō videre ad quid dñs licet iustior reqratur. Non ob. d. l. vlti. q loqitur in responsionib? fien dis ad positiones partis: vel ad interrogationē iudicis. bene facit. j. eo. li. de iurur. c. si. fm eū. circa qd vide qd scrip. si in. c. j. s. de iudi. l. vj. **U**ltius aduerte dicit Ly. q decisio hui? c. sicut multe alie canonistaru emanauit ex falso et erroneo intellectu. Nam fm eū incoueniens est q pcurator qui debet cōcipere verba in persona sua iuret in cōscientia aliena iurando in animā vtrius. l. stipulatio ista. in prin. ff. de verbo. obli. si dicas iurabit tanq nūcius et minister dñi: et sic nullū absurdū q in persona ei? verba cōcipiat: vt. ff. de pñi. pe. l. cū qui. ad hoc ipse rīdet q iste nō est actus q possit per nūciū explicari: q exigit pñentiā pñcipalis. nam pñatur tactis sacris euangelijs vt per eorū pñentiā magis hoīes terreant. l. j. et l. iij. s. finant. C. sed si pñcipalis q mittit pcuratorē est absens: qdō terrebit. certe male ar. C. eo. l. j. s. j. et l. iij. s. qd si actor. ita dicit ipse in. d. l. iij. s. hic et lā. Bar. referēdo hoc dictum. Ly. in. d. s. qui alieno. saluat hoc. c. et dicit q in ijs que adeo sunt personalia q ex persona pcuratoris nō possunt transire in dñm pcuratorē representat personā directe sicut nūcius: vt. ff. ad treb. qui ita. s. j. vnde si aliq dēspōat vxo rem pcuratoris nō est dubiū q illa non est vxo pcuratoris ante cessionē: sed effici vxo dñi directe: vt. l. si. ff. de spon. et s. de pcur. c. si. eo. li. vbi dñi. et plenius in. c. j. eo. li. **U**ltimo si quis velit materiā huius. c. plenius declarare recurrat ad no. per Bar. in. d. s. qui alieno. vbi tractat de quatuor generib? iuramentorū. quoddā em est iuramentū calūnie qd est de solēntia te et for: ma iudicij. de quo in isto titu. quoddā est iuramentū calūnie qd succedit in locū pñationis. quoddā iuramentū veritatis. quoddā est iuramentū affectionis. vtrū ergo quodlibet istorū possit prestari per pcuratorē cū speciali mandato vel sine ibi ple ne per eum vbi de ratione huius. c. quare hoc casu exigitur speciale mandatū et quid iuris si tale mandatū non habet: et do minus multum. distet. dic vt ibi. et nota. s. eodem. ceterum. vbi de hoc.

De restitutione spoliatorum.

Rubrica.

Spoliatio plerūq deducitur in iudicio in modum exceptionis.

Exceptio spoliationis obstat contra actorem in criminalibus et civilibus.

Differentia inter causas criminales et civiles.

Dies termini non computatur in termino.

Terminus prefigitur infra quem agatur.

Requis. **Q**ue sunt partes. in pñi ma pñentiā et constitutio. nis causa. in secūda constitutio ibi: statumimus. que tria facit. primo pñidet quādo obstat exceptio spoliationis in civilibus et criminalibus et soluit scholasticā dubitationē ibi: solet. tertio certo casu pro hibet exceptionē ibi: ad hoc. **¶** Ho. q spoliatio plerūq deducitur in iudicio in modū exceptionis ad exclusionē agentis: quandoq per modū actionis ad effectū restitutionis. **¶** Utrū autem qui deducit per modū exceptionis si succubuit possit de lucere per modum actionis. aduerte quando est pñentiā su per exceptione: vtrum possit dicta exceptio repulsa in diuersa instantia opponi. dñi. s. titu. j. c. j. in. iij. q. Sed nūq sentētia ata super exceptione obstat: si idem deducatur in iudicio ordi nario. Sic distingue: aut super exceptione pñiatur in casu iuo summarie est pñentiā: tunc nūq in alia causa nocet talis pñentiā: vt. l. a diuo pio. s. si super rebus. ff. de re iudi. et ita ebet intelligi dictum Jnno. in. c. si. s. de ordi. cog. circa finem agne glo. Aut pñiatur super exceptione in causa de qua lene cognoscitur: et tunc aut contra agentē pro excipiente: aut conuerso primo casu: aut iudicium est accessorium: quodā mo o dependens ex primo: vt in stipulatione penali. et quod deci am semel est non potest amplius in alio iudicio refricari in. l.

qui rome. s. duo fratres. ff. de verbo. obli. Aut illud iudicij est pñcipaliter vel eque pñcipale. et iterum poterit refricari: vt. l. sed si ante. ff. de excep. vbi si egi confessoria pro via: et aduersari? excepit me non dominū et succubui. non ob. mibi postea agenti rei vendi. Secundo casu quādo econtra se pro agente contra excipiente: et tunc aut illa pñentiā respicit fauorem status: et non potest in alio iudicio refricari. l. j. C. de or. iudi. et ibi not. in vl. glo. Aut non respicit fauorem status: et tūc subdistingue. naz aut in primo et secundo iudicio pponitur ad eundem finem. et nō potest iterum refricari: vt. l. quod in diem. s. si rationē. ff. de com pensa. Aut tendit ad diuersos effectus: et tunc potest: vt. l. veno dicantem. et l. seq. ff. de euic. et ibi est distinctio Bar. in dicto. s. si duo fratres. et dñi. s. de ordi. cog. c. ij. in. vj. q. vbi Jnno. de secundo articulo loquitur multum subtiliter et cōfute. et ponit terminos in exceptione deducta in iudicio per modum exceptionis vel pñcipaliter: vt in iusta si taliter opponēs vel deducēs succubuerit: vtrum iterū eam opponere poterit in alio iudicio ibi videas. **¶** Secundo no. q cōtra actorem obstat exceptio spoliationis in civilibus et criminalibus. concor. s. de ord. cog. c. si. Sed cum multi sint casus in quibus spoliatio denegat restitutionem: vt no. in Specu. de peti. et po. s. si. per totum. et s. eo. ex transmissa. in nouel. super glo. j. vtrum sicut in dictis casib? spoliatus excluditur ab agendo: ita excludatur etiam si excipiat de predicta exceptione spoliationis. Ad hoc dico post Jo. and. q talis exceptio non competit nisi ei cui competeret interdictum vnde vi. vel vi bo. rap. ex vi expulsiua vel ablatiua fm Jo. andr. in nouella. super verbo destitutis: quam regulam tene menti. **3** **T**ertio no. differentiam inter causas criminales et civiles. cōuentus enim in civilibus potest excipere de spoliatione contra suum spoliatorem duntaxat. in criminalibus autem contra omnes: vt in tex. Incidenter tangit Jo. and. in civilib? si actor nomine suo spoliatur. vtrum si agat procurator: io nomine obstat bit talis exceptio. et tenet q non. ff. de excep. do. si procurator. ij. Similiter non ob. iudico collegij si singularis de collegio spoliatur. vt no. in Spec. de pet. et po. s. j. ver. sed nunquid. et versic. seq. et in sequenti versic. etiam no. q reus excipere non potest de spoliatione facta tertie persone a qua ius habet. Item non potest excipi contra illum ad quem res spoliata peruenit l? possit contra talem agi possessorio: vt. c. sepe. de restit. spolia. et ita no. Jo. and. in nouel. super verbo ab alio. et super verbo in civilib?. In criminalibus autem spoliatus accusatus excipere potest cōtra omnes de sua spoliatione. ratio redditur in tex. quia nec nudi et. maiori enim suffragio indiget accusatus q civiliter conuentus. et talis fauebit et assistet restituto qui deficiet spoliato. rj. q. iij. paup. **¶** Quarto no. q b? pñigitur terminus qundecim dierum ad probandum istam exceptionem: vtrum autem ista dilatio possit augeri vel minui. vide quod not. in simili de excep. pia. in glo. licet enim. **¶** Quinto no. q dies termini nō computantur in termino. multa similia ponit glo. que incipit: quia dies. Sed nunquid vltimus dies termini si incidit in feriā tam computabit in isto termino limitato a iure. videtur q non: q si computaret non haberet terminū. xv. dierum ad pbandū. contrarium est verum in feriis limitatis a iure in quibus ille cui terminus est prefixus debet preuenire diem vltimū: vt est casus notabilis in. l. j. in fi. C. de tempo. appel. **¶** Sexto no. in ver. alioquin. q deficiens in probatione huius exceptionis condēnat in expensis: non differtur ergo huius condēnatio in expēss in fine cause sicut fit regulariter. C. de iudi. pperandū. s. finant aliter. est ergo speciale hic cuz ista exceptio maliciose pponit simile. s. de dolo et contu. finem. vbi tamen loqitur de peremptoria maliciose opposita. iste s. o. tex. loqitur de dilatoria. nam exceptio spoliationis est dilatoria nec potest opponi post lit. cōtest. etiā si nouiter emerferit vel de nouo peruenit ad notitiā. super quo vide. s. de ord. cog. c. ij. in nouel. in glo. j. an bec in glo. hanc exceptionē. ver. est aut dilatoria. et hoc in nouel. super glo. de facto. **¶** Septimo no. in. s. illum aut. q vt spoliato accusato de crimine competat ista exceptio reqritur q fuerit spoliatus tota substantia vel maiori parte. concor. l. de qbus. in glo. interpretatur et. et equa fuit ista interpretatio fm Jo. mo. q accidentia nō curant nisi ad sint in toto vel maiori parte: vt. l. seruis legat. s. si vnus. de le. iij. et no. q idē est iudicij de maiori parte bonorū qd de oibus bonis. facit ad intellectū. l. si vnq. C. de reuo. dona. q locū habeat in donatione oim bonorū vel maioris partis. et cum tali sic spoliante presumit capitalis inimicitia vt. l. athlete s. amplius. ff. de excu. tu. et colligit ex ratione que hic reddit dñi appellat talem inimicū. **¶** Octauo no. q prefigit alicui terminus infra quē agat: et sic inuitus agere cogit ptra. l. vnā. C. vt nemo inuitus. Solu. illud regulare fallit in multis casib? quos enumerat hic Jo. an. in nouel. vbi qrit an precise cogatur quis defendere. de quo etiā in predicta. l. vnā. vbi qrit Accur. de. q.

quā hic tangit Jo. and. vtrū scz ad instātia scholaris assignabit
iudex terminū ciui Boni. q̄ differt eum cōuenire donec voluerit
equum ascendere vt sic impediāt eum. dicit hic q̄ poterit ⁊ post
tale terminū eū nō audiet. vt. l. diffamari. C. de inge. manu. cum
fimi. hic alleg. in nouel. facit qd nō. in. l. titia. ff. de accu. ⁊ ex mul
tis iurib⁹ q̄ alleg. ad hoc Jo. and. collige in summa q̄ actiones
perpetuas ⁊ lōgissime vite iudex ex causa coartare ad tps bre
uissimū vbi subist legitima cā. de quo p. Bar. in. l. i. ff. de re. iur.
¶ Nono nō. in ver. q̄ si. j. qd exclusus p lapsum termini ab agē
dō videt exclusus etiā ab excipiendo. vide qd dixi. s. in. ij. notab.
¶ Vnde q̄rit pone q̄ ego suet⁹ ad. x. nō opposui exceptionē cō
pensationis de alijs. x. mihi debitis. vel suetus hipotbecaria nō
excepti de p̄ioritate obligatiōis in tpe. vel suetus ciuilit⁹
criminali⁹ nō excepti de spoliatiōe. vtrū post finem in p̄dictis s̄
me latā potero in p̄mo exēplo agere ad mea. x. in scdo hipotbe
caria. in tertio iterdictio videt q̄ nō. qz snia est termin⁹ perēpto
riarū in. C. seu. rescin. nō pos. l. pemptorias. s̄iū t̄z Inno. s. eo.
c. si. ⁊ r̄idet subtili⁹ ad. l. z filia iura q̄ habet locū in exceptionib⁹
que sunt mere exceptiōes ex actionib⁹ descēdētes siue ipsas cō
cernēt⁹ p̄ pactū de nō petēdo. solutio. trasactio. iusiurādū. res
iudicata. ⁊ filies. qdā vō exceptiones habēt actiones ex eodē fa
cto pcedētes. ⁊ vbi idē q̄rit ⁊ in istis si fuerint oppositē ⁊ relecte
qd iuris. dixi. s. in. j. notabili. si nō fuerint oppositē poterūt
per viā agēdi in alio iudicio deducit. vt. d. c. si. p. Inno. quā theo
ricā tene mēt. ¶ Decimo nō. i. s. ad hoc scum⁹. q̄ agēti sup reb⁹
ecclesiasticis nō pōt opponi exceptio rerū priuatarū spoliatiōis
nec ecōtra. ⁊ glo. si. volēs fugere s̄iū de. c. ij. de or. cog. sumit hic
causas ecclesiasticas pro sp̄nālīb⁹. sup t̄palib⁹ em reb⁹ semp cau
se debēt dici puate. ⁊ hic intellectū sequunt⁹. Post. ⁊ Jo. mo. vel
dic fm Archi. q̄ hic loq̄tur de reb⁹ q̄s priuat⁹ tenebat vt p̄pas
ibi de reb⁹ q̄s ab ecclesia tenebat in feudū. vel pone q̄ spoliavit
laic⁹ platū de reb⁹ ecclesie. suent postea eūdē ad p̄p̄iū ⁊ priua
tum debiti⁹ nō obstat exceptio. ¶ Vel pone q̄ platus spoliavit
noie suo nō obstat agēti noie ecclesie. vt h̄ plen⁹ in nouel. i. si
¶ Qui adde q̄ in certis causis dubitat⁹ an obstat ista exceptio spo
liatiōis. puta in actione depositi vel in sc̄tu iuramēto vallato.
Itē an agēti interdico vti pos. p̄pter turbatiōē. Itē an causa
recoūctiōis. de q̄bus dixi post Jo. and. d. c. cū dilect⁹. in. ij. q.
principal. ¶ Ultimo q̄rit ipse i. nouel. sup vbo accusat⁹. q̄ tex.
iste loq̄tur in accusato q̄ pōt excipere s̄ quēlibet de spoliatiōe
vtrū habeat locū in denunciatioe ad p̄niam. tenet q̄ nō. s̄iū nō h̄z
locū dicta exceptiō cōt̄ de crimine ciuili⁹ agit siue ad itē esse agē
tis. s̄iū nec ecōtra p̄motorē inq̄sitiōis. ⁊ breuiter q̄ ista decre.
exorbitet a iure cōi solū in casu exp̄sso ⁊ stricte itellecto locū ha
bebit cū. s. spoliat⁹ tota substātia vel maiori parte accusat⁹ a spo
liatoe vel a tertio. alijs ergo modis q̄b⁹ de crimine pōt agi nō
vendicat sibi locū dicta exceptio. Ex quo inferas q̄ noua cōsti
tutio que inhihet vel restringit vnū modū pcedendi alios non
comprehendit. quod nota.

- 1 Restitutio: pretendēti se spoliātū an concedatur.
2 Possessio: restitutio: et spoliatio dicuntur eadem.
3 Clericus pretēdens titulū in aliēna parochia dē titulū exhibere.
4 Restitutio an aliquo casu negetur spoliato.
5 Quasi possessio rei incorporealis acquisita qualiter perdatur.

Decimas. Ponit thema et solutione
ibi nequaquam et rationem sol-
1
annectit ibi: q. **¶** Tercio no. q. preterdedit se spoliatum
non cedit restitutum nisi probet se possedisse. et hoc probat.
S. c. olim. el. j. Item q. probet etiam titulum possessionis le-
gitimum: ut in ver. nisi. et in hoc dicitur multa iura que voluit q. etiam
preedo sit restituendus si fuerit spoliatus. S. eo. in lris. et c. Item cum q.
2
dicit statim. **¶** Secundo no. q. in decimis cadit possessio: spolia-
tio restitutum et cum sint iura inco:poralia reb: corporalib: adhe-
rentia quoniam in eis et in alijs iurib: inco:poralib: possit cadere posses-
3
sio. dicam. j. **¶** Tercio no. q. clericus qui pretendit possessionem deci-
marum in aliena parochia debet ostendere titulum: q. tali possessioni re-
sistit ius co:ter:ideo presumunt usurpata et victiosa: ut dicit lra. cum cor-
cor. ceterisima dist. contra morem. **¶** Quarto no. q. h. exceptio dicitur
non possit opponi spoliato restitutum petenti: tamen si de domino spolian-
tis manifeste constet per evidentiā narratoz ab ipso spoliato restitutum
denegatur. quod est notandum. cui adde no. p. Inno. in c. constitutis. de
appel. et ibi in nouel. Sed nunquam sicut denegatur sibi restitutum: ut hic
ita si possidet denegatur actio contra debitores decimarum: postquam
est presumptio contra eum de usurpatione. Aduerte Inno. format. q.
in illo quod est in possessione dignitatis mala fide: utrum debitores
ab eo auerti sup iurib: dignitatis possint se eum excipere. dic ut
ipse no. S. c. in lteris. et l. si vrbana. ff. de condi. inde. facit quod no.
Inno. in c. transmissam. de elec. et ibi in nouel. **¶** Quinto no. in
ver. sitas manifestum. q. eo ipso q. constat rem esse inter cofines ali-
cuius parochie iura parochialis illi rei presumunt ad dicta ecc-

clesia pñtere. filr de iurisdictione epi psumunt oia que sunt post
 ta inter pñines sue diocesis. de pñscrip. cñ olim. et. c. cñ venerabi.
 de excep. §. qz vero. et. c. dudñ. de deci. 2. vj. q. vij. oēs basilice. et
 x. q. i. regēda. vtrñ aut ita sit in castris z locis sitis inter territo-
 rium alicui⁹ ciuitatis vt psumat esse quo ad iurisdictionē de illa
 ciuitate. vide per Jñno. de iureiur. numis. ¶ pponit⁹ z videt⁹
 qz quātūcūqz dicat possessio improba restō nō neget spoliato.
 s. eo. in literis. z. c. itē cñ qñs. Sol. illud regulare fallit idic glo.
 antepe. vbicūqz factū est pro reo notoriū: vt. c. significasti. de di-
 uor. idē Jo. mo. erat aut in isto. c. ius rei notoriū. ppter fatuā al
 legationē actoris qz decimas qbus pñtebat se spoliatū fateba-
 tur cōsistere in parochia spoliati. z sic erat iure notoriū pñtere
 ad ipsum. cñ ergo ex hoc de exceptione vel defensione rei cōstet
 sine pbationib⁹ facti statim de illa pññciandū est: vt no. Jñno.
 Lōpo. z Host. de elec. cñ inter. z facit qd no. de pñue. cñ iter vos
 in nouel. post Jñno. z Lōpo. z p hoc tollit Jññ. de pñlle. iurib⁹
 vbi predo restituitur ex eo qz ius commune: nec facit pro reo.
 si vero pro reo nec pro actorē: hic vero secus: quia facit pro reo
 nō faceret ius cōelicez cōtra actorē fieret restō: vt hic in glo. iij.
 Sz videt⁹ qz ista solutio nō sit bona p. c. cñ ecclia. de cau. pos. vbi
 cōtra illos clericos spoliatos faciebat ius cōe z pro canonicis
 puētis faciebat: z tñ clerici restituunt ad illā qñ possessionē eli-
 gēdi q fuerat spoliati. Sol. hic soluit Jo. an. in nouel. duob⁹ mo-
 dis. z pmo qz clerici nō poterāt ibi dicēti sine titulo possidere: qz
 patiētia canonicorū in electionib⁹ celebrat⁹ ibi retro erat habēda
 loco tituli: qz in corporalib⁹ patiētia habet⁹ p titulo: vt ipse ibi
 no. in glo. z ita. Sz certe fm hoc idē hoc esset dicēdū in decimis
 qz incorporeales sunt qz patiētia esset habēda loco tituli: cñ Jññ
 innuit iste tex. pñtere ille tex. exigit aliū titulū qz patiētiā: licz q
 ad illum loquat⁹ in petitiōe. vel scdo dic qz pñberē s caplm ne
 eligat bene esset s ius cōe. z iste casus nō est ibi sed pñberē q
 eligat simul cum caplo nō est s ius cōe: sed est scdm vel pñter ius
 cōe. vel dicit tertio qz ibi est spālē qz ius eligēdi cōpetit ex com-
 modo possessiōis bone fidelit⁹ vt ipse no. de elec. qz ppter. z de iu-
 re pñonar⁹ pñtationib⁹. ¶ Quidā fm eū sumūt sol. ex xbo qz tpe
 hic posito in tex. per qd xbn fatebant⁹ se possedisse breui tpe. et
 ex hoc. z ex eo qd fatebant⁹ decimas i aliena parochia succubue-
 runt. dic igi⁹ ex pñdictis vtrñ dñum tertij rei qua qñsertitit spe-
 liat⁹ impediāt restōnem. distingue. nā aut de eo liquere pōt per
 pbationes facti. z nō impedit restōnem. qd dic vt. s. e. c. i. Aut d
 eo liquet per modū notoriū iure facti: puta p pñfessionē partis. e
 tunc aut liquet taliter de dñio rei puēti z restō impedit⁹ si possi-
 deti⁹ resistit ius cōe: scz si non assistit vt in electione dñi. aut li-
 quet de dñio tertij z nō impedit⁹ vt pñter ex pñdictis. ¶ Scdo op
 z videt⁹ qz debuerit restō indistincte pcedi: qz ille cleric⁹ talite
 spoliatio canonice incidit in penā. l. h. qñ in tantā. C. vnde vi-
 g tanqz dñio puato. z per pñs nō dñio nō debuit fieri restō. Sol
 vt no. in. c. pastoral. de cau. pos. in glo. sed nunqd. z de do. z pñ-
 c. j. in glo. no. ar. z ista sunt que tāgit Jo. and. sup isto. c. sup quā
 sparsim alibi notata per Jñno. z doc. apte possent hic applica-
 ri. primo qualiter rerū incorporaliū vt decimarū iurisdictionis
 excoicationis z similiū quasi possessio acqra⁹. Scdo de effecti-
 talis possessiōis acqsite. Tertio qñter acqsta pda⁹. de qb⁹ Jo
 and. z Jñno. ponūt vnā glo. min⁹ vtile qz subtile. s. eo. in literis
 de his igi⁹ ad ibi no. z alibi i remittit breuiter. z de pma qñne qñ
 ter scz in reb⁹ incorporalib⁹ qñ possessio acqra⁹: z p quos actus
 dicit ipse ibi qz qñqz quasi possessio iuris incorporalis adheret re
 corporali vt possessio qñ seruitutis q adheret reb⁹ corporalib⁹. l.
 pñis. qñqz nulli rei corporali adheret vt qñ possessio iuris eli-
 gēdi z filia. in pñmis qñ adheret dicit qdā qz ad acqñtionē qual
 possessiōis illi⁹ iuris incorporalis sufficit appñsio illi⁹ rei cor-
 poralis cui adheret: vt. l. iij. §. dare. ff. de vsufu. Sz certe talis
 rei corporalis vsufructuar⁹ acqrit possessionē naturālē: sz decima-
 rius z ille cui debet seruit⁹ in pñio nullā acqrit possessionē in r
 in qz ista debent. in istis igi⁹ tenet ipse qz sufficit sol⁹ vsus per
 pñtionis decime vel seruitut⁹ patiēte illo cui debet vel pñdicti
 gñatur. vt. l. quoties. ff. de serui. qñ possessio aut iurisdictionis qñ
 acqra⁹. no. Jñno. in. c. dilect⁹. de capel. mo. z Bar. in. l. iij. ff. de
 acq. pos. vbi qñt an appñsio possessiōe castri sit acqñta iurisdic-
 tio in eodē. qñ possessio z dignitatē epalis vel alteri⁹ an acqra-
 per installationē in sede: vel p quos act⁹. no. Jñno. in. d. c. in lris
 Jñ scdo casu. f. qñ illa qñ possessio rei incorporalis nō adheret al
 cui rei corporali vt qñ possessio iuris eligēdi z in alijs i qb⁹ nō es-
 reperire spēs siue formā rei corporalis cui adheret qñter acqra-
 qñ possessio. no. Jñno. i. d. c. in lris. i. ver. possessio aut eligēdi z
 ¶ Vtrū aut ad talē qñ possessionē sufficiat semel vti: vel requir
 pluralitas actū. dic qz ex qñtate actū z frequētia arbitrabu-
 bon⁹ iudex. qdam em⁹ sunt act⁹ q nō pñueuerūt exerceri nisi iur
 debiti. Quidā pñueuerūt exerceri iure familiaritat⁹ z amicitie
 in primis cit⁹ qñ possessio qñt. in sedis difficult⁹. qd exēplificat
 per Jñno.

[illegible]

Credolo
Adversarius
et in termino
actor in videat
sententia incerta
condematio expen
contumax super v
Contumax debet
impedimentum iustitiae

per Inno. de in. c. bone. el. ij. de postu. prela. et ibi etiam per eum. vtrū requiratur scietia aduersarij. de quo remissi ad Bar. ff. de iti. actucp. priua. l. j. §. hoc interdicto. et ibi cū incumbit onus pbadi de initia vel iniustitia talis quasi possessionis. et aduertendū qz qñqz non est dare quasi possessionē sine titulo vt in matrimonio carnali vbi nō reperit aliqua quasi possessio que bz certā fo: mā necessario inferentē quasi possessionē matrimonialē. eque enim bene potest mulier manere cum viro tanq̃ cōcubina sicut tanq̃ vxor. ad formā igit̃ et essentia talis quasi possessionis requir̃ titulus. et in hoc differt a quasi possessione matrimonij spūalis: in quo forma reperit sine titulo necessario inferēs et cōcludēs talē quasi possessionē: vt no. subtiliter Inno. in. c. ex parte. §. eo. titu. vbi oīno videas. facit qd no. in. c. vt nostrū. de offi. archi. in nouella. C. de scdo dubio scz qualiter quasi possessio rei incorpōralis acq̃sita perdat̃. tangit Inno. in. d. c. in literis. vbi dicit qz perdit̃ s̃z modis qbus queritur. qd exemplifica: vt ibi per eū et plenius in. c. querelā. de elec. vbi eius cōsulum apparatū expe diui per tres qōnes. primo qualiter perdat̃ quasi possessio pen sionis. secūdo qualr qñ possessio iuris eligēdi. tertio qñ per da ē qñ possessio exercēdi iurisdictionē epalem: archi. diaconalē vel similit̃. dic vt ibi. et plenr de hoc vltimo in. c. olim. el. ij. §. eo. vbi querit qualiter quasi possessio iuris epalis: quā qñ in vno ppopulo bz amittat̃. distinguit eū qñqz neqz possessor dicti iur is: nec subditi eius parēt sentētijs cēsure illi? acq̃rere intenden tis: et tunc ille nihil querit: sed tñ labia sua mouet etiā si paucis vicib? populus paruiffet illis sentētijs. vtrū autem cōtra talem possit tanq̃ cōtra turbatoz agi interdicto vti possit. vel aliter dic vt no. per Inno. in. c. h. §. de resti. in integ. et per Bar. in. l. j. ff. vti possit. qñqz populus parēt et obteperat illi? sentētijs acq̃rere intēdētis: et tunc aut ille ep̃s q possidet hoc scit et parit: et eam perdit quia est mericulusus et pusillanimus: ideo videtur posses sionem decessisse in alium transulisse. ff. si seruus vendicetur l. si forte. §. j. et l. si ego. §. j. ff. de publicia. quandoqz episcopus qui est in quasi possessione nec nō patit̃: qz punit subditos non parētes illi? sentētijs: vel aliter se defendit: et tñ quantūcūqz subditi parēt nō priuat̃ quasi possessione sua. S̃z dices certe postq̃ obediūt subditi illi quesita est quasi possessio: ergo non est licitū possessione priuato taliter ex intervallo recuperare s̃z iudice innuēre. ff. de vi et vi ar. l. ij. §. qz a qbus. Sol. dicit subti liter Inno. aliud in posses. rerū incorporaliū: vt in illo. §. aliud in corporaliū: vt in ista. q. Nam incorporalia fm eum tenaci? inbe rent offibus et difficultius perdunt̃ ex quo seq̃tur qz facilius reti nētur: vt. l. ij. et qd ibi no. ff. pro soc. Item platio sententiarū nō est actus agens in corpus per tactū. magis ergo retinent̃ qz cor poralia que subiacent tactui et apprehēioni: vt insti. de re. cor. et in corpo. et l. quarūdā. ff. de acq̃. re. do. et hoc perpetuo tene mētī. et pro hoc eius dicto allego. l. seq̃tur. §. si viam. ff. de vsucapionē. C. de tertio principali dubio scz de effectu quasi possessionis incorporaliū Inno. tangit in. d. c. in literis. an quasi possessor debitor dignitatis debeat respōdere de debitis: et an ei? sen tētijs parere. de quo etiā in. c. consultationibus. de iurepa. per predicta potes extēdere istud vtiliter quantum placet.

De dolo et contumacia.

Rubrica.

Adversarius est citandus ad instantiam litigatoris. Actor in termino comparere debet. Actor an videatur satisfacere veniendo in termino. Sententia incerta potest ferri super expensis. Cōdenatio expensarum debet fieri ratione contumacie. Contumax super vno actu debet citari ad alium. Contumax debet audiri contumacia purgata. Impedimentū iustum an excuset a contumacia.

Actor qui. Nota qz ad instantiā liti gatoris aduersarius est ci tandus. et similiter oīs actus explicādus: vt. l. pperandū. de iudi. C. §. si qdem. Nam iudex ex officio in causis priuatorū nō pcedit: vt dixi s̃. de fo. compe. cum. c. laicus. et. c. bone. el. j. de postula. C. de scdo no. qz actor d̃z cōparere in termino: vtrū autem possit terminū preuenire. dic qz non quādo est p̃fixus ad explicandū aliquē actum momentaneū: puta litem cōtestandā iurandū de calūniā et simi. secus si ad actum qui requir̃ interval la temporū vt ad pbandū. nō enim debet se in fine termini coar tare: sed infra totum illū terminū d̃z esse sollicitus. qd dic vt no. Bar. in. l. j. q ante kalēdas. de ver. obli. C. de tertio no. qz actor videt̃ satisfacere in termino veniēdo supple et stando et non rece dendo sine licētia iudicis: als nō diceretur venisse qui nō sic ste tit: vt dixi in. c. j. de iudi. ideo requir̃ in discessu iudicis licētia: qz potest retinere ex causa comparētē etiā vltra terminū vt expe

ctet aduersarium de longinquo forte venientē: vt not. Inno. de penis calūniām. C. quarto no. qd dicit venienti reo et. qz ita demū actor nō veniens patitur istam penā si reus comparuerit in termino subaudi et actoris contumaciā accusauerit: vt est tex. no. in. d. §. et si qdem. ibi actoris cōtumaciā accusauerit et. fit er go cautus qui cōparuit vt in actis describi faciat: quomodo in termino cōparuit: et aduersarij cōtumaciā inculcauit et licētiatus recessit per iura predicta. C. quinto no. qz cōdenatio expensarū fit cōtra cōtumacē statim eo vltius nō citato. Aliā nō penam extrinsecā puta mulcte excoicationis vel aliā nō deberet impo nere nisi eū iterū citet ad se excusandū: quare nō debeat cōdē nari: vt dixi in. d. c. j. de iudi. remittēdo ad Barto. in. l. j. §. si ad diē. ff. de remil. C. sexto no. qd dicit cōdenetur in expēsis et. qz super expēsis potest ferri sententia incerta: s̃z enim regulariter nō valeat: vt. l. j. et. ij. C. de sen. que sine cer. quāti. tñ ista venit acces sorie et iudicis officio pōt incerta deduci in sententia reservata taxa tione iudicis. qd dic vt no. Bar. in. l. ab excoicatore. de appel. ff. et l. terminato. C. de fruct. et lit. expen. et vide qd de istis accessorijs in libello vel sententia deducēdis. not. in. c. grauis. de resti. spo. et per Inno. in. c. tanta. de excels. prela. et. c. auditis. de procur. et qd no. C. ly. C. si quis alteri vel sibi. l. cū in ppria. C. septimo no. qz cōdenatio expensarū fieri debet ratione cōtumacie statim. similiter si facte fuerint ppter exceptionē ppositā et nō pbatam: vt. §. c. si. et dixi. §. ti. j. frequens. in sexto notabili. C. octauo no. qd dixit ppter hoc factis et. qz ratione cōtumacie veniunt solū ille expēse que facte sunt vitio et p̃textu cōtumacie: puta expectan do partē in hospitio et simi. Quid ergo in lucro perditio: puta erat artifex et nō potuit operari: et sic lucrū perdidit: vtrū de hoc habeat ratio. dic de hoc per C. ly. in. l. sancimus. C. de iudi. et dixi in. viij. q. in repetitione. c. finē. §. eo. tit. C. nono no. qd dicit ad citationē aliam et. qz contumax super vno actu d̃z citari ad alium: nec valeret ali? actus sine noua citatione. qd dic per Inno. in. c. cōsuluit. de offi. deleg. et no. in. c. p̃ori. in glo. pe. et super ea in nouel. C. decimo et vltimo no. qz purgata contumacia d̃z cōtumax audiri ad quos aut actus d̃z admitti. dic qz debet resu mere causam in illo statu in quo eam reperit. qd dic vt no. subti liter Inno. in. c. ij. de dila. C. pponit et videt qz ista p̃uissio fit superflua. nam cōtra actorē contumacē postea comparentē erat plene p̃uissum de refectione expensarū: vt in aut. qui semel. C. qño et quādo iud. Similiter de p̃standa cautione per ipsum in aut. libellū. C. de lit. cōtesta. Solu. iste tex. dum loq̃tur de refectione expensarū nō inducit ius nouū sed antiquū repetit. inq̃tum nō loq̃tur de cautione nouū ius statuit. licz Hosti. dixerit etiā quo ad istā cautionē hoc sumptū esse ex illa aut. libellū quasi per mo dum inuolutionis: vt etiā. ij. q. ij. libellū. in fi. glo. §. fm Jo. and. quicqd dicat Hosti. Inno. verius dicit scz qz illud qd hic dicitur de cautione alio iure nō cautum erat. et dicta aut. loq̃tur de alia cautione que prestari debet etiā nulla cōtumacia p̃cees dente. et vere fm intellectū Hosti. quia ex eo qz ter. loq̃tur in sin gulari termino et. intelligit qz pro defectu cuiuslibet termini lo cus fit pene alio iure nō credo hoc. C. vno vtrū ista consti tutio vendicet locū in reo: et certe quo ad cōdenationē expensarū nō est dubiū qz sic vt. l. sancimus. C. de iudi. etiā pro prima con tumacia: vt hic in glo. Sed quo ad onus cautionis de compa rendo in quolibet termino est dubium an habeat locum in reo. Hosti. qz sic et ad ter. istum dum dicit actor supplet et reus alle gat: vt lit. non cōtesta. quando. §. in alijs. et. C. de bo. auto. iudi. pos. aut. et qui iurat. allegat generalia qz nō debet claudicare in ditiū: et reo nō debet licere qd nō actor et cōuerso. Jo. an. in nouel. dicit qz dicta iura pbāt de cōdenatione expensarū et de cau tione: de iudicio s̃isti. S̃z de cōparatione in termino vno vel plu ribus nō loq̃ntur: qz tale onus ita videt̃ esse actoris qd nō rei contra cuius contumaciā satis erat p̃uissum per antiqua iura: sed in actore nō. C. secūdo quero qz ter. loq̃tur in actore. vtrū habeat locū in accusatore. in nouella tenet qz sic etiam quo ad cōdenationem expensarum. Aduerte in criminalibus non est dubium qz ratione cōtumacie veniūt expense sed ratione victo rie: vtrum veniant dubitat̃. Jaco. bu. qz sic. Bar. qz non: vt ipse no. in. l. j. §. qñ potest. ff. ad turpil. et per glo. in. c. cū dilecta. §. eo. in glo. no. arg. et ibi in nouella. C. tertio quero vtrum iustum impedimentū cōtingēs in personā actoris vel accusatoris excu set eos ab ista cōtumacia et eius pena: dicendū est qz sic sine dubio: vt. l. ij. et. l. seq̃. ff. si quis cau. Sed dubitatur qualiter probe tur istud impedimentū de hoc in nouel. vbi dicit hoc iudicis ar bitrio dirimendū: qualitate persone et impedimenti: qd propo nitur et cause cōsiderata: fm que pōderatis etiam alijs admini culis de testibus. p̃eterea. et. c. in nostra. quandoqz plenā fidem eriget. quandoqz deferet iuramentū: vt. §. de iureiuran. c. si. Ar chi. dia. alle. l. non omnes. §. a barbarijs. ff. de re mili. et qd nota. lxxvj. dist. c. tanta. in glo. argu. qz.

Contumax. adde qz ver? cō tumax d̃z ille qz cita tus dicit: nolo veni re. doct. i. l. p̃sentancū. C. qño r̃qñ iudex. et ibi bar. et in. l. ex cōsensu. ff. de app. et i. j. §. pena. ff. de liberz agno. bal. l. falsus. C. de fur. spe. in ti. depo. §. ix. bar. i. l. finita. §. iulian? ff. de dā. infe. et in. l. fi. ff. de in iteg. resti. Inno. in. c. ad ac cusationē. de accusa.

Petrus de anchorano super sexto Decretalium.

1 **¶** Appellatio quandoq; in causa interponitur ab interlocutoria.

2 Appellans tacite quid videatur dicere.

3 Appellans an possit renunciare appellacioni.

4 Contumax super vno articulo an debeat in alijs citari.

Cum qui soluit casum dubium rationem in

1 sum excipit ibi nisi. **¶** **¶** Ho. q. q. in causa interponitur appellatio ab interlocutoria vel gravamine. q.

2 quando fit valida. dic vt. c. cordi. j. de appel. **¶** Secundo no. q. qui appellat tacite videtur dicere q. nō vult decetero comparere corā illo iudice in p̄dicta causa. z bec iuris p̄sumptio ex eo desce dit: q. appellatio suspēdit iurisdictionem iudicis a quo: vt. j. de appel. nō solū. z. ff. nil inno. appel. pen. per totū. **¶** Tercio nota q. qui appellādo dicit q. nō vult corā iudice cōparere nō debet ulterius ab eo citari: sed iudex p̄cedet in causa ipso vltiori non citato. **¶** Item aut si contra talē appellante ferat postea diffini tiuam poterit ab eo appellari. dic vt in cle. papa. j. eo. vbi bec sa tis explicat subtiliter. **¶** Quarto no. q. appellans potest renūciare appellacioni z redire ad iudicē a quo. **¶** Vnde ad qd tēpus sibi liceat. dic vt no. de appel. iterposita. **¶** Quinto no. q. valet p̄cessus iudicis a quo cōtra appellante etiam speciali ter nō citatū. qd intellige quo ad illa que cōtra absente possunt expediri. **¶** Pro quo etiā snia ferri debet si appareat eum fouere iustā causam. l. p̄p̄rādū. s. z. si qdem. z. s. seq. C. de iudi. **¶** Aduer te tamē q. istud qd hic dicit q. valet p̄cessus debet intelligi nisi per talē appellacionē alio nō discusso: nō reddat inutilis. sed si apparebit bene appellatū ab interlocutoria vel gravamine reuocabit ille p̄cessus iudicis a quo. erit ergo iste p̄cessus interim in suspēso: z enētus appellacionis declarabit vtrum sit validus vel nescit in simili. de elec. si forte. **¶** Quid ergo si talis appel lans appellacionē deseruit an irrevocabiliter valebit p̄cessus iudicis a quo z snia quāvisq; iniqua. **¶** Arguēdo dico q. deser tio appellacionis ab interlocutoria nō iustificat minus legitime attentata per iudicē a quo: vt. ter. est notabilis in. c. licet. de sen. excō. j. eo. li. **¶** Item appellatio etiā frustratoria deuoluit ad iudicē ad quē cognitionē nullitatis snie z p̄cessus post eius in terpositionē subsequētū per iudicē a quo: vt videt. ter. in. c. ac cedens. eo. li. s. vt. lit. nō p̄test. ibi in quēz si minus legitime zc. et. c. cōuenisset. ad si. de eo q. mit. in pos. **¶** Quid ergo si nō spōte sponte renūciat d. ad reliquos actus citari. qd ergo si nō spōte

3 sed coacte: dic vt in nouel. **¶** **¶** Secdo quero cū glo. pe. an con

4 tumax sup vno articulo debeat in alijs citari. **¶** Tenet q. sic non obft. iste ter. qui loq̄tur in appellatōe etiā ab vno articulo. **¶** Ma talis appellatio etiā subtrahit appellante in totū a iurisdic

ne iudicis a quo: s. nō ita cōtumacia sup vno articulo vt in glo. antepe. **¶** Si autē aliquis esset citat? nō ad certū articulū: sed ad totā causam. dicit hic in nouel. q. sine alia citacione ad vltiora z ad sniam p̄cedi poterit: qd est verū fm **¶** Posti. q. in citatio ne cōminatus fuit se etiā diffiniturū. de hoc per **¶** Inno. j. de pro cura. auditis. z ibi in nouel. sup verbo conclusum. et. c. cōsultat. de offi. dele. sup verbo incūbit. facit. c. cū ex literis. de rest. in integ. vbi de ista citacione mota causa p̄cessus. **¶** Tercio quero an iudex qui dicit snie a collegis suis late sit vocandus in ipsius executione: glo. si. q. sic. idēz **¶** Inno. in d. iurum facit: q. executio venit accessorie ad sniam z super ea fundat. qui ergo repudiat antecēdēs z principales: ergo eius p̄s z accessorii. l. illud. ff. de acq. heredi. p̄ferunt q. prima p̄dictio p̄sumitur durare. de ba p̄tismo. c. maiores. in si. ad hoc allego qd not. de testa. c. raynaldus. vbi si vnus ex iudicib? non potuit in snia cū alijs p̄cordare possunt alijs p̄cedere illo vltorius nō citato. **¶** Item executio regu latur fm naturā principalis dispōnis. vt. c. si sup gratia. de offi. dele. s. eo. lib. **¶** Non ob. similitudo glo. de p̄dicente alijs in assi gnatione terminat: q. nō est eadē cōnexitas in assignatione vni termini ad alterū: sicut inter sniam z executionē que a snia cau sator z oritur. **¶** Quarto quero q. iste ter. simpliciter loq̄tur de appellatōe ab interlocutoria vel gravamine: vtrū vēdicet sibi locū in appellatōe ab interlocutoria vel gravamine que nō parat p̄iudiciū negocio principalit: vel nō reddit iudiciū nullū exem plum. de appel. c. si. j. eo. lib. z videt q. vēdicet sibi locū etiam in talibus: q. indistincte loq̄tur. **¶** Sed contra q. appellatio in tali capitulō separato nō operat quo min? debeat appellari in prin cipali: vt no. **¶** Archi. in. d. c. si. l. **¶** Inno. sentiat d. iurum in. c. super eo. el. j. de appel. dū dicit q. appellatio super tali articulo separato suspēdit iurisdictionē iudicis a quo. z si p̄nunciabit legitima reuocabit per iudicē ad quē: quicqd fuerit attentatū. **¶** Lap. sequēdo **¶** Archi. intelligit hūc ter. de tali appellacione a tali in terlocutoria vel gravamine que parat p̄iudiciū negocio prin cipali: nō in penit? separato l. in isto possit esse loc? recufacioni etiam in alia causa que remanfit: vt. c. ad hoc. s. de appel.

a Appellans. adde Spe. in ti. de ap. s. si. ver. item q. appellans renūciauit

¶ De eo qui mittit in possessionē causa rei seruade. Rubrica.

¶ Querit **¶** Jo. an. super ista rubrica de duabus questionibus. prima est vtrū ille qui est passus missionē infra annū cogi possit vt possessionē recuperet. tenet post **¶** Archi. q. sic. ff. de ven. inspi. l. j. s. quid ergo. z. c. vt in pos. leg. l. qui legati. z de regu. iur. l. ij.

¶ Non ob. q. habeat annū ad recuperādū possessionē z soluedas expensas: q. annus ille statuitur ad finem maioris pene in si i gē de: vt. c. qm fr̄ quēter. s. in alijs. vt. lit. non cōtest. **¶** Interim ergo non debet cessare alia iuris remedia contra cōtumaces p̄odita que sunt multa: vt patet ex no. per **¶** Inno. in. c. dilecto. de verbo. signi. est hūc similis questio de illo cui annus p̄figit ad susci piendū sacerdotiū sub pena. **¶** Nam etiam ad ipsum suscipiendū cogi poterit interim: vt no. s. eo. li. de elec. licet canon. **¶** Secundo quero pone q. super plurib? litigat: puta super tribus: et p̄pter rei contumaciā fit missio: qua pendēt partes trāsiūt su per duobus: demum reus vult possessionē recuperare z soluere expēsas pro rata illius tertie sup qua nō est transactū. actor pe tit integras. querit quid iuris. refert **¶** Jo. de deo tenuisse in que stionibus suis q. integre debent nisi etiā super expensis fuisset transactū. nō obft. l. eos. C. de vfur. vbi dicit q. superuacuum est principali actione nō subsistente de vfuris vel fructibus quere re. **¶** Solue enim ibi vt in si. glo. z item vt est dictū distincte sunt expense: maxime p̄tumacie a negocio principali lōge plusq; fru ctus a re vel vlture a sorte. qd collige ex no. per eū. de do. z cōtu. finem. super glo. sed nūqd. ita dicit quasi ad literā hoc in nouel. **¶** Contra quā decisionē fortiter faciunt due leges: videlz. l. termi nato. C. de fruc. z lit. expen. vbi post negociū transactū non est querendū de expēsis. z. l. ij. post prin. ff. si quis cautio. vbi pena iam cōmissa: q. non est comparitū in termino tollitur per trans actionē super principali negocio: ecce ergo q. petitio expensarū z pena est sublata negocio trāsfactione finito: sicut finito per sen tentiam: vt. l. paulus. ff. de regulis iuris. z d. l. terminato. vbi ratio redditur generalis videlz q. post absolutū dimissumq; iu diciū neppas est alterā litem cōsurgere ex prime litis materia: que ratio adaptat etiā ad transactionē cū per eam dicat nego cium absolutū z finitū: sicut per sniam. s. eo. li. de lit. p̄test. c. j. et credo per ista iura q. expēse q. veniūt iudicis officio nō possunt peti post transactionē: sicut nec post sniam: q. post eam iudicis officio mercenariū quo petunt non hz cui adp̄reat z extinguit extincta instātia: z sic de talib? intelligit **¶** Jo. an. q. daret earum petitio post trāsfactionē nō credo sane intellexisse. **¶** Expense aut que petunt ratione cōtumacie de qbus loq̄tur qd p̄posita per **¶** Jo. de deo bonā credo predictā eius decisionē: q. petunt actio ne in factū ex edicto. ff. si q. iudi. nō ob. l. j. z ibi no. **¶** Sed regu la est q. expēse que spālī actione veniūt etiā finito iudicio peti possunt: vt. l. si mulier. s. si rē. de leg. ij. z facit qd not. in. d. l. eos. in glo. ij. z sic sustineo istā opi. **¶** Jo. an. in expēsis debitis ratione cōtumacie vel alia speciali actione: nō in alijs que veniūt iudicis mercenariū. z adde ad p̄dicta qd no. **¶** Bar. in. d. l. terminato. et **¶** Inno. in. c. sepe. de appel. vbi de petitione expensarū factarū sup articulo emergēt deciso per interlocutoriā nulla facta men tione de eis: an poterit p̄nunciari de ipsis postea in diffinitiva snia. tenet q. sic. **¶** Idem si instātia sit preempta rei interitu. quod dic vt no. in. l. item si verberat. z. l. non vtiq; ff. de rei ven.

1 **¶** Contumacia illud operatur q. non fit missio in re petita.

2 Remedio vno contra cōtumacem submoto aliud grauius adhibetur.

3 Contumacia an sufficiat ad condemnationem.

Cum qui casus est in prima glo. primo ponit dictum. secundo eius ra tionem. tertio contumacie permutationem secun da ibi: ne per hoc. tertia ibi: sed liceat. **¶** Ho. pri mo q. ter. loquitur cum agitur de beneficio eccle siastico. l. c. ergo si de tempore ali p̄bēda: vt in glo. pone exem plum vt in nouel. s. cum ecclesia alicui benemerito dedisset pos sessiones ad vitam. xv. q. j. possessiones. vel in precariam. de pre cari. c. j. z. ij. vel in feudum. de feu. c. ij. vtrum aut qd hic dicit lo cum habeat cum agitur de seculari dignitate: vel cum ep̄s petit ius episcopale vel incorporeale in ecclesia. no. **¶** Jo. and. in. c. cum cōtingat. de do. z cōtu. sup vlti. glo. vltia mediū. ver. hodie no. **¶** Ego remitto ad no. plenius per **¶** Inno. s. eo. tit. c. j. z. l. si prius. ff. de ope. no. nun. vbi plene per **¶** Bar. q. petunt ista incorpora lia vt obediētia: iurisdicō: ius filiatiōis: libertatis: seruitutis: z similitū. qualiter in his z p̄silibus fiat missio ibi vide. **¶** Secdo no. q. in beneficijs z dignitatib? q. q. vñ possidet alius titulū p̄tendit siue p̄prietatē: z ante sniam maior est effect? possessiōis q. p̄prietatis quo ad oia: maxime quo ad fructus percipiēdos. **¶** Circa qd vide no. per **¶** Jo. an. i. c. cū ecclesia. de cau. pos. z p̄p̄le. et. c. cōsultationibus. de iurepa. postq. nō p̄prietas est deduc ta in iudiciū:

cta in iudicium: et probata absorbet causam possessionis: vt. d. c. cum ecclesia. 2. c. cum dilectus. eo. ti. ¶ Tercio no. casum speciale in quo ppter contumaciā nō sit missio in re petita. Ratio redditur in ter. ne per hoc ad eam 2c. Ex qua ratione colligitur qd quādoq; est missio vitiosa: forte si p̄sens petit iam solutiū quo casu. si post p̄mū vel secundū decretū interpositū comparet contumax et vult p̄bare solutionē: an debeat audiri etiā non reiectis exp̄sis. vide p̄ Jo. an. post Jnno. de dila. c. ij. ¶ Quarto no. qd missio que fit ppter contumaciā a papa causa rei seruanda est ex eo sic dicta: qd missus dicitur custos et nō possessor: nec facit fructus suos. qd dicitur legē 2. no. in. c. cōtingit. de dolo et cōtu. ¶ Quinto no. qd submoto vno remedio cōtra cōtumaciā adhibet aliud grauius scz pro missione in posses. snia diffinitua que plus ledit: ideo dicitur hic ter. diligēter examinato ne gocio 2c. Nam in missione ex causa rei seruandē. i. ex p̄mo decreto sufficit examinatio summaria etiam per iuramentū: vt no. fm quosdā in l. cum pponas. 2. aū. ei. qui. C. de bo. auto. iudi. pos. ¶ Sexto no. qd sola cōtumacia nō sufficit ad p̄dationem: ideo hic papa mādāt diligēter examinari negotiū in qua examinatione si patebit cōtumaciā fouere iustā causam dī p̄o eo ferri sentētia multata eius cōtumacia solūmodo in exp̄sis: vt. l. p̄o perandū. §. sinat ex gestis. C. de iudi. ¶ Septimo no. qd dicit diuina repleta p̄sentia expone. i. iudicis. h. enim iudex nō debeat regulariter supplere de facto. iuxta nota. in. c. bone. el. j. de postu. p̄cla. §. hoc autē iudicū. de dam. iufec. per Bar. tamen isto casu scz in fauorem absētis cōtumacis p̄o de facto supplere. vt in aū. qui semel. C. qūo 2. quando iud. ibi perquisita veritate p̄onfiet. 2. l. ampliorē. C. de appel. 2. hoc verū maxime in his beneficiālibz in qbus iudicis officiū est latissimū. de elec. cū nobis olim. ¶ Octauo no. illud speciale in istis beneficiālibz: scz quia in eis p̄ceditur ad sniam diffinitiuā lit. nō p̄est. cōcor. §. vt lit. nō p̄esta. qm. §. porro. vbi specialiter tractat de electione. Sed hic generaliter de quacūq; beneficiāli. Itē illa nō p̄hibet exp̄sse fieri missione qd facit hoc. c. 2. sic nō est superflū per illud: vt hic dicitur in nouel. ¶ Hic quero cū sine plures alie causę qbus potest p̄cedi ad sniam lit. nō p̄est. de qbus in clemē. dispēdiosam. de iudi. vtrum in illis cessabit missio ex p̄mo decreto ppter contumaciā sicut hic in matrimonialibus: sine dubio dico qd cessat. Sed in vsuris decimis et alijs ibi enumeratis nō credo qd ppter fauorē qui specialiter in illis causis adhibet cesset p̄uio iuris cōis. argu. l. si miles que ex tertia. ff. de testa. mili. 2. no. hoc dicitur. ¶ Pponit et videt qd bec p̄uio sit actori dānosa: qd forte aliter qd per cōfessionē cōtumacis nō potest p̄bare. Sol. dicit qd p̄fessionē nō esset standū simpliciter sine aliqua p̄batione: sicut nec in causa matrimonij. Nam in vtracq; requiritur titulus et sola possessio nō sufficit: vt in. c. j. de reg. iur. 2. de eo qd co. con. vro. sue. super eo. ¶ Querit glo. mag. ter. iste loquitur de beneficijs obtinēdis: quid de obtentis recuperandis an fiet missio ppter contumaciā. glo. pbat efficaciter qd idem scz qd in eis nō fiet missio. 2. dicit qd sic tenent. Jnno. l. p̄osti. Spe. in. c. de cōtumacia. §. seqtur. ver. illud autem. 2. ibi refert in hoc concordasse clemen. iij. et oēs auditores. idem hic Jo. mo. et Com. de rescrip. capitulū. in fi. vlti. glo. vbi dicit sic iudicātū: cōtra quos oēs. glo. ista allegat. j. ter. dupliciter: vt in ea ptz. 2. est quod dicit ista glo. p̄babile. vt dicit Compo. vbi. §. 2. verum fm Fran. bertel. qd ego probo euidentē ratione in spoliato agente ad recuperationē sui beneficij. si enim suo spoliatozē p̄sente contra quem agit nō fuisset cogendus ad p̄bationē tituli: vt in. c. in iteris. de resti. spo. multominus eo cōtumaciter absente ad hoc p̄geri. Item nego qd sit eadē ratio in obtentis recuperandis que sit in obtinēdis: qd est fortius ius in re qd ad rem: vt ptz. j. eo. li. de concess. p̄ben. c. fi. Item in recuperandis cessat aditus vitiosus timoris. nō plus enim erit vitiosa ista missio qd fuerit ante spoliationem. P̄terea potest esse qd nō poterit p̄bare titulū p̄pter eius defectū nolunt iura spoliati debere carere effectu sue rētionis. de resti. spo. sepe. Item ppter contumaciā aduersarij d̄debet spoliatus grauari in p̄batione tituli. Cōcludo ergo qd obata spoliatio habeat locū missio ppter cōtumaciā et sic habeat locum ista glo. ea vero non probata licet allegata habeat locum ista p̄uio vt missio cesset et p̄cedat vt dicitur hic in ter. in hoc teneo cū p̄dictis canonū patribus. Ex p̄dictis conariū apparet qd illud qd hic dicit Abb. scz fallere consiliū. l. is ni. ff. de rei ven. vbi p̄sultit non agendū petitorio per eum qui ostendit possessoriū intētare nō habet locū in hoc casu. Ego vō di qd habet locū spoliatio. p̄bata non als vt p̄dicti. Subdit se qd in tali possessoriū non p̄ceditur lit. nō cōtesta. cum ter. il loquatur in obtinēdis. sed hoc non approbat Jo. and. per emen. dispēdiosam. de iudi. 2. refert hoc in nouel. post Archi. p̄onunciatū fuisse per Jnno. quartū. alleg. c. cōsultationibz. c. offi. deleg. An autē petens restitutionē beneficij habeat ne-

cessē probare de titulo. Archi. hoc tigit. Jo. an. remittit ad no. in ele. j. de causa pos. in glo. vlti. ¶ Secundo quero vtrum habeat locum qd hic dicit si agatur de beneficio ecclesiastico tanq̄ de p̄prietate. Glo. que incipit nō enim. dicit qd non. idē Vincen. si agatur de iurepatro. fm Hosti. 2. Archi. 2. Jo. mona. contra: qd h. illud non sit spirituale tñ est spirituali annexū. de iudi. quāto. de iurepatro. de iure. Sed de iure bec ratio nō est bona. nam et spiritualis est causa cum agitur de p̄prietate ecclesie. de iura. calum. c. ij. de deci. dudum. 2. tamen est locus missioni: vt dictum est. vnde nō excipit hoc. c. causas spirituales sed beneficia les fm eum in nouel. ¶ Tercio querit Jo. an. post Hosti. duo litigant de beneficio: neurer probat plene: sed ambo semiplene. nemo est actor: qd in forma inquisitionis cōmissum est negotiū de communi consensu. de rescrip. ceterum. quero cui sit adiudicandum. nam diuisioni forti delationi iuramenti gratificationi nisi per papam non videtur locus: vt per ordinem probatur. de p̄ben. maioribus. de sorte. c. fi. de cohabit. cleri. clericos. et lvi. distinc. satis p̄uerfū. Alij dicunt qd erit locus delationi iuramenti. facit qd no. Jso in summa. de re. credi. 2. de iureiur. §. item in causa monachationis. 2. quot not. de regulari. vidua. 2. videtur exp̄sum. de p̄ocu. ex insinuatione. cōcludit Hosti. ad ordinariū recurrendū qui debet cognoscere oues suas. 2. si sibi poterit fieri fides de iustitia alterius sequatur eam: als affignet vtriq; diem ad docendū de iure suo: 2. extunc se priuatum sciat. de resti. spolia. frequens. §. solet. neutro probante ordinat ecclesiam vel ad papam remittat. si per papam negotium est sibi commissum. de offi. ordi. pastoralis. de senten. exco. cōmuniter. alia bec est similis questio cum duo vēdicant sibi vnam in vxore 2. ambo plene pariter probant cui sit adiudicanda. de qua dicitur no. per glo. §. de testi. in nostra. 2. per Jo. and. post Hosti. in rubrica de spon. duorum.

Utile pendente nihil innouetur.

Rubrica.

- 1 Electi inter se contendere possunt.
- 2 Instantia iudicij expirat quo ad vnum et durat quo ad alium.

Spendijs. Tria facit. primo constitutionem prohibitionis causam. secundo constitutionem prohibitionis. tertio decretum. secundum ibi: statum. tertia ibi: alias. ¶ Nota qd causa constitutionis procedit a dispendijs que imminebant propter discordias in electionibus. si ergo aliter qd per electionem p̄onidetur ecclesie: vtrum habeat locum ista constitutio. Jo. and. in nouel. dicit idem in postulationibus et p̄sentationibus saltem clericorum: quibus cumulare non licet: vel etiam laicorū post tempus quadrimestre. facit quod no. §. eo. li. de elec. si electio. in glo. antepenul. et. c. fi. in glo. ij. 2. quod ibi in nouel. Aduerte vt dicit Lap. qd si laicus post quadrimestre tempus alium non p̄sentet non p̄cedit propter lites pendentiā sed propter lapsum temporis quadrimestris sibi indulti ad p̄sentandum: quod tempus vt ex hoc videtur innuere Jo. and. currit patronis lite pendente inter p̄sentatos super tempore p̄sentatione. contrarium tamen no. ipse Jo. and. scz qd non currit in. c. cum nos. de offi. ordi. 2. de iurepatrona. c. ij. 2. quod not. Jp̄ au. in clemen. fi. de iurepatro. 2. quicquid sit de cursu temporis concilij lateranensis vel generalis cōcilij. cum quo ad p̄uisionem huius. c. istud. c. locum habet in p̄sentationibus: cū questio est inter ipsos p̄sentatos de p̄sentationibz de ip̄s factis: sicut quando vertitur questio de electionibus. ¶ Quid ergo si non inter electos: sed inter electores vertitur questio: qd quelibet pars electorum potest suam electionem conferre quod potest: vt no. Jo. and. post Jnno. Hosti. 2. Compo. de elec. dudum. vtrum altero de electis mortuo vel cedente sine aliter excluso poterit procedere ad aliam electionem: dicit Lap. qd idem in electoribus litigantibus. qd hic dicitur de collectis ppter conneritatē. lxxj. di. tantis daniel. xxij. q. vj. hoc quippe. ¶ Secundo no. qd electi possunt inter se cōtendere et in iudiciū deducere ius questū eis ex electione. per electi enim cōsensum et eligentium est cōtum vinculum inter ecclesiam et electum. c. cum inter canonicos. de elec. 2. hoc est quod dicitur qd ius p̄elature consequitur electus per electionē et exercitium administrationis per confirmationē: vt no. lxxij. dist. quanto. vbi de hoc. 2. Archi. §. c. p̄oxi. ¶ Tercio no. qd si vnus ex collectis deccedit vel aliter iure suo priuat per hoc nō accrescit plus tunc alteri secū litigati. oportet em̄ illū alterū iure suo vti vt hic. 2. §. de rescrip. olim. in rebz aut p̄phanis si vnus cedat liti vel aliter excludat: vtrū ius suū accrescat aduersario. dicit qd nō: etiam si transegit secum. per transactionē enim ius tranfigentis non transfunditur in alterū: vt colligitur ex. l. si p̄ fundo. C. de transac. 2. vide quod not. ff. de excep. rei iudi. l. exceptio. ¶ Quarto nota qd electus renunciat

Petrus de anchorano super sexto Decretalium

luri suo. qd vtrum sit veru postq cōsensit. dic vt. s. de trasac. c. ij. et. c. si electio. s. eo. li. de elec. **C**um no. q. instatia iudicii expirat quo ad vnu r durat quo ad reliquū cū ius nō est extin- ctum ppter mortē litigātis secū: nec magis iustificatū: vt dixi. facit. l. si cū dorem. ff. sol. ma. s. si. **A**duerte tñ q. vt dicit glo. pe. queret etia de iure postmortui vt sciaf de iure superstitis coele- cti. Item queret ad aliū finem scz ppter eligentes vt sciatur an penes ipso: aut penes quos ex ipso remaneat electio: an nō sit ad superiorē deuoluta: vt. s. de ele. cū vintonensis. r. e. t. q. q. sit: r. hōie mortuo fert snia ppter bona. C. si reus vel accu. mor. fue. l. si. **O**pponit r videt q. istud. c. multis iuribus dīcar. qbus dicit q. valeat secūda electio nō cassata pma: vt in iuribz alleg. in glo. ij. Sol. vt in ea. r mirū videt q. min? liceat electo- ribus postq res est deducta in iudiciū q. pmo: qz litis morio nō puenit facere deteriorē pditionē litigatoris: vt. l. soler. ff. de reg. iur. S. dicit q. cōsuevit q. tum ad ius tertiu transferēdi post litē morā in cui? p. iudiciū quicqd agit renocat per modū at- tentati. qd dic vt no. Jo. and. post Jnno. de cōsti. cū. **B**. ad fi. **Q**uero nunqd noua electio attetata ptra istud. c. qualescat si appareat superstitē nō habere ius in illo beneficio. Tenet q. nō sed de nouo poterit eligi vt in ea p. q. qd vltimū est verū vbi nō sit vitiū persone: vt q. electus nō acceptauit sciens casum et se liti nō immiscuit. ista enim culpa incidens in facto facit eam cassari: vt. s. de excep. c. j. in fi. r de cōcel. pben. c. j. et. j. de p. ben. si beneficia.

- 1 **P**ossessio vera cadit in beneficijs.
- 2 **P**etitori decedenti an possit alius subrogari.
- 3 **E**lectio impeditur ex duobz competitoribus altero defuncto.
- 4 **V**enientes in causa pro suo interesse admitti debent.

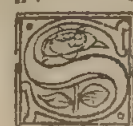
Sibi cōtra quos. **P**rimo ponit sta- terferēs causam. secūdo decretū ibi: q. si. tertio pro- uisionē illius cuius interest ibi: sane. r. differt istud. c. a precedēt: vt dicit glo. ij. **C**ho. q. in beneficijs q. qz vñ? possi- det alius cōtra eum agit. qua aut actione agat cum nō possit in bñficijs p. tēdi dñum: cū nō sint in alicui? bonis. de causa pos. cū sup per Jnno. dic q. q. q. q. vendicat bñficiū vt suū. q. q. vt sibi debet. q. q. iure p. p. t. de elec. querelā. de reg. iur. cū bertold? cū simi. facit. l. j. s. per hāc. cū ibi no. ff. de rei. v. **T**er- tum est aut q. vera possessio cadit in beneficijs: ideo introducta sunt in eis iudicia possessoria: sicut r in rebz p. phanis: vt p. s. de resti. spo. sollicitate. r. c. in literis. r. c. cū venisset. r. c. j. de causa posses. cū simi. **A**d vñ? est aduertēdū q. possessio est duplex scilz ciuilis r naturalis. r q. q. bz plus facti q. iuris. q. q. cōtra cū nostris. de cōcel. pben. r qd ibi no. r. c. accedēs. de pben. q. q. q. nō possidet s. detinet vt coloni: depositarij r siles. r ista detēctio quē effectū pducit: dic vt. l. j. ff. de acq. pos. per Bar. ois aut q. infistit rei psumit possidere nō detinere nisi dñum pben: vt no. Jo. an. hic. r Archi. in. c. ad decimas. de resti. spo. vbi etiam in nouel. facit. c. olim. el. j. de resti. spo. **S**ecūdo no. q. ista p. uisio bz locū cū possessori decedēt vel cedēt alius subrogat. forti? fm Archi. locū bz vbi nō cederet vel nō decederet. r bz ista opinio eqtate fm Jo. an. q. tenet dñum. de rigore iuris. nam cū ista cō- stitutio innuat eqtati ptra iuris rigore nō d. excedere casum suū: ad hoc. s. de rescrip. susceptū. r de libe. r postbu. l. cōmodissi- me. vbi casus omīssus remanet dispōni iuris cōis. Sed certe lz ter: exprimat cedēte r decedēte tñ causa huius p. dñis fundat super indēnitatē ecclesiariū que ppter novos possessores mali- ciose alijs subrogatos dispēdia patiunt: que ratio icludit istos sicut alios substitutos de qbus. s. r multo magis cedētibz vel decedētibz possessoribz r multo magis in q. tum talis apphenso est iniustior: vt. c. j. de cōcel. pben. nec d. esse iste melioris condi- tionis q. plus deliquit: vt. c. cū q. de pben. j. eo. lib. qd ergo dicit ter. cedētibz vel decedētibz r. exēpli gratia dictū puto. aptatur autem rō indēnitatis ecclesiariū cōtra oēs novos possessores: vt in simili dicit ter. in. l. scire opz. s. q. nō iuste. ff. de excu. tuto. vbi exēpla nō arctant regulā. **T**ertio no. q. iste ter. p. phibet lite mota aliū subrogari possessori. **P**etitori aut decedēt vel cedēt- tñ: vtrū possit alius subrogari. Jo. an. tenet q. sic. q. ista p. stitu- tio nō vetat: nec est eadē ratio p. phibitionis. non em interest pos- sessoris nō subrogari alium petitori: qz ita modo possidet sicut pmo. sed petitoris multū interest aliū nō subrogari possessori qz facili? aduocabit vacuā q. nō vacuā possessionē ipse petitor: vt p. s. ex no. per Jo. an. post Jnno. in. c. veniēs. de testi. J. rē mor- tuo petitore finita est q. stio: nec substituit vritur iure primi: sed ex noua collatione succedit. r sic censet successio nō hereditaria que rep. sentat personā defuncti: vt. l. mortuo. ff. de fideiul. r. l. nō min. s. ff. de here. insti. mo: tuo aut possessore nō expirat ius supstitis sed durat sicut ius coelecti mortuo altero coelecto: vt s. c. p. xori. Non mirū ergo si ppter ius morte alteri? nō extinctū

eo nō discussio alius nō subrogatur. Sed nouū mibi super hoc occurrit dubiū elicitū ex no. per Jnno. r doc. de resti. spo. ex cō- questione. vbi cōis bz opinio q. etiā reus suetus rei ven. possit se petere dñm declarari: r sic ius suū deducere in iudiciū: si hoc ergo petijt possessor bñficii? petitor: an eo defuncto r sic eius iure finito possit ali? petitor subrogari anteq qd sit sopita sup iure supstitis possessoris. **A**udeo dicere q. nō. r sic limitare dī- ctū Jo. an. hic. l. q. locū bz vbi possessor simplr se defendit: secus vbi ius suū in iudiciū deduxit. **S**z videt q. nulla sit adhibē- da: vtrū decedat possessor an petitor: qz vtrobzq. altero supstite p. phibit videt collatio bñficii litigiosi in cle. j. s. si nō. j. eo. Sol. dicit Jo. an. q. q. mortuo petitore nulla lis pēdet cū supstite. et tunc pcedit q. dicitū est. s. q. q. remanet qd cū supstite vel cum eo cui? interest: r bz locū dñi. **C**lūde ergo q. ex duobus cōpetitoribz altero defuncto vel cedēt electio impedit? donec cū supueniēt qd sit finita. s. c. p. r. J. rē vbi est vnus possessor al- ter petitor mortuo vel cedēt possessore filr anteq possit cōferri discutendū est de iure petitoris: vt in isto. c. cōuicrso aut mor- tuo petitore subdistingue: aut nulla remanet qd cū supstite pos- sessore r collatio nō impedit? aut remanet qd r tūc scē. **S**ub- dit hic in nouel. q. disputatā si p. impetratē sibi p. uideri de pben- da caplm se opponit: r ab executoribz appellat r postea cōfert. dicit em q. pōt tenere collatio si p. bēda nō debeat illi impetrati p. uisus si vult defendere caplz assumet causaz in eo statu in quo est. Si nō agere vellet suo noie non cogeret ad id: sed de nouo ineiperet. Non ob. c. p. cedēs qz loq. tur cū litigat duo coelecti. nec est ob. h. caplm: qz loq. tur cū possessor alius subrogat: qd nō est in casu hui? q. dñis. **E**go etiā dico q. si iste sic electus a caplo cedit vel decedat nō possit caplm item eligere. argu. s. c. p. xori. **Q**uarto r vlti. no. in. s. sane. quē habeo pro notabili q. ve- niēs in causa p suo interesse admittunt in eo statu in quo cau- sam repertit. qd verū q. si scuerit causam agi r nūp dixerit. sit em eis p. iudiciū isto casu: vt no. de testi. veniēs. el. ij. sec? si igno- rasset: vt ibi dicit. et. c. quis. de reg. iur. Jo. tñ mo. arguit q. etiā sciēt nō d. p. iudicari isto casu. nā sua nō intererat nisi ex postea cto. in d. iro intererat principalr lz fm gradus. Sol. q. iste nō ex- cludit ex psona sua sed ex psona sui autoris. s. de here. fratēri- tatis. cur? manus sunt ligatē per istud. vnde si iste a quo bz cau- sam repellere p. c. statum? s. de elec. vel per. c. p. allegatū q. uis. sit isti p. iudiciū: sed in igno. rāte. r ista distinctio sciētē r igno- rantie locū bz in causa electiōis cū extra curiā est. si aut est in cu- ria oēs quoz interest itelligunt citati p. palle. c. statum? **E**t infert ex p. dictis Jo. mo. q. si re? erat i cadēdo ppter app. nō in- ratā: vt. c. vt circa. de elec. s. c. vt ppter terminū perēptōiū iuris vel hois: vel ppter cōclusionē p. iudicabi? istis quoz interest sciē- tibz causam agi: qd verū credo. nā cui p. iudicaret snia p. iudicāt acta: vt no. Jnno. in. c. cū causam. s. de testi. vnde si principali est preclusa via ad pducēdos testes ppter publicationē: vel instā ppter cōclusionē filr hui? cōpetēt p suo interesse itelligit via p. clusa. ad hoc vide qd no. Jo. an. post Jnno. de reg. iur. c. cū sup. r plenissime de isto tertio veniēt ad causam in pncipio medio vel fine litis. vide p Bar. in. l. si per luso. ff. de ap. r. l. sepe. de re iudi. **Q**uero istud. c. loq. tur in bñficijs q. nō debet trāferri in tertiu post litē motā. qd in rebz p. phanis lite mota in aliū trāsa- tis: an d. illū nouū possessorē erit opus nouo iudicio r p. cessu vel pot? instātia icobata cū actore trāsbibit in ipsam. J. s. q. exami- no plene in. c. qz u. de iudicijs. et diuīdo eā in tres. pma est vtrū iste q. lite pēdēt dolo desit possidere possit ex eadē instātia cō- dēnari. Scda est in casu quo possit vtrū d. illū possessorē in quē trāstulit poterit illa snia exeq. line nouo p. cessu. Tertio ibi gene- ralr? qro an instātia incobata d. actore trāstet i successore vtem vel singularē. r qz ibi plene p. sequor hoc omitto. r de pma remit- to ad no. p Bar. post J. in. l. quāq. s. iulian? ff. de aq. plu. ar. de scda p. en etiā plene in repetitōe. l. creditores. r. l. a dīuo pio. s. si sup rebz. de re iudi. de tertiā vide l. si cū hoies. ff. de fideiul. vbi plene per cū. Jnno. etiā de hoc tractat in. d. c. qz u. de iudi.

De confessis.

Rubrica.

- 1 **N**egatiua an sit dabilis que probari non possit.
- 2 **C**onfessio est species probationis.
- 3 **N**egatiua an semper transferat onus probandi.
- 4 **I**mpertinens dicitur triplex.
- 5 **R**espondere an quis teneatur.
- 6 **R**eus an cogatur respondere.

Tatuimus. **Q**uerit Jo. an. super rubrica cum ista duo. c. loquantur de positionibus: quare magis intulauit de p. sessis postq erat tractaturus de positionibus. Sol. dicit q. de positionibus non curamus ppter se sed ppter finem: scz

propter

propter respon-
sionē moralis
nulli philosopho
C. h. d. q. qu
de exemplis in
bz intelligi de
litis. facit
in probatione.
mixta ad p. s.
numquid ergo.
specibus nega
C. Secundo
bat ista excepti
ex no. de resti. spo.
quando confessi
est q. mera nega
verū naturā null
qm s. eo. tit. sup
id quod probari
est terminus per
post terminū fac
videt q. debeat i
est. vt hic. J. rē
dicit q. lapso ter
vt no. in. d. de dīl
ti. de positio. s. i
etiā post lapsum
fione in causaz
cuz aliqua ambig
tulo interrogat
fione obstante. J.
causa post cōclūsi
tur ex officio par
i. de iura. cal. c. j.
etiā que per nega
ganē. nā si sola n
cum. J. rō cuius
plex absoluta cu
si habeat ex adue
bus nō colligit q.
fic nō agunt bz
incubere. Et ergo
regulā q. vbi qz
p. iudicari: et q. nega
probare negatiua
iure. ff. de ver. ob. r.
si est causa exerceit
pignora possessor
debeo pbare: vt i
te de fideiul. alia
halēdis. de ver. ob.
iuris: qz in termin
nulli gabellā: vel n
finit: vel es p. iua
p. iudici. in his em
bndie qualiter p
te. bz plene videt
substitit loquē
Ep. in. l. j. C. de im
no positio sit adm
tis arbitrio si par
de glo. si. Lap. cir
q. nō possit appell
tūctur. de offi. del
impedit quoz. ver
p. iudic. in fi. r de re
Arch. r Jo. mo. q.
voluit q. poterit
tis arbitrio iudici
de. s. c. j. de di. in
Ber. de accu. supe
r aduerte q. dicit
possit iudici referri
Jo. an. in. c. j. de iu
dicit q. poterit app
C. J. mo. quero
eo qd testis deb
quinqz sensibus co
stamento. s. ff.
tama: non fuit mil

propter responsionē ex qua habet confessio. hunc enim finem respiciat moralis philosophus. et hec scientia supponit etiam sic. i. moralis philosophus. ut. s. in problemio decre. in nouel. super glos. j.

¶ Ad. q. quedā est negatiua que probari nō pōt. de qua videtur exempla in. ij. r. ij. glo. ad fi. ex quibus exemplis patet q. iste text. dicitur intelligi de negatiua facti simplicis nō de negatiua iuris q. litatis. facti pregnantis. vel facti determinati que bene veniunt in probatione. et per consequens in positione fm Jo. an. qui remittit ad Host. in summa de proba. s. sed quis dicit probare. ver. nunquid ergo. et in Spe. de positio. s. vij. vers. vij. de predictis speciebus negatiue vide p. glo. de ele. c. bone. et. l. ij. ff. de proba.

¶ Secundo no. q. confessio est spēs probationis. et hoc probat ista exceptio nisi que conuenit excipere a regula. et colligitur ex no. de testi. spo. cū ad sedē. Alibi tñ dicit Jo. an. q. proprie loquendo confessio non est probatio. s. probationis reuelatio. hinc est q. mera negatiua probat p. confessionem: cū tñ dicat lex q. per rerū naturā nulla est eius probatio. vt. l. actor. C. de proba. et ca. qm̄ s. eo. tit. sup. qua rubrica Jo. an. not. hec. **¶** Tercio nota q. id quod probari nō pōt venit in positione. quid ergo si lapsus est terminus peremptorius ad probandū partibus. quarū vna post terminū facit positiones et petit partē cogit ad respondendū videt q. debeat in hoc audiri. q. qui probare nō pōt ponere potest. vt. hic. Itē nō pōt partis non est proprie probatio. vt. dixi. spe. dicit q. lapso termino ad probandū positiones fieri non possunt vt. no. in. ti. de dila. s. videndū. ver. Itē quid si datus: et plenius in. ti. de positio. s. iij. ver. sed si ante. vbi tñ dicit q. iudex ex officio etiā post lapsum terminū poterit interrogare. et etiam post occlusionē in causā in. c. cū Joanes. de fide instr. qd dicit esse verū cuius aliqua ambiguitas oriū sup iam actitatis: sup nouo aut articulo interrogare nō potest maxime ad partis instantiā cōclusionē obstante. Ita dicit ipse ibi: sic p. dicit solui cū in quadā causa post cōclusionē fieret positio de simulato structurā petere tñ ex officio partē interrogari. et vide qd dixi post Jo. an. s. eo. l. de iura. cal. c. j. **¶** Quarto no. Jo. an. q. nō semp negatiua etiā que per negantē probari nō pōt transfert onus probandi in negantē. nō si sola negatio transfert inutile esset remediū huius. c. fm eum. Pro cuius declaratione quero que est illa negatiua simplex absoluta cuius probandi onus incūbat ipi neganti. maxime si habeat ex aduerso affirmatiuū in exemplis glo. ij. r. ij. ex q. bus nō colligit q. neganti incūbat onus probandi: sed affirmanti et sic nō agnoscit huius. c. qd innuit huius neganti onus probationis incūbere. Et ergo exempla apta ad ipm. c. habere s. p. m. tte hanc regulā: q. vbiq. negatio est causa intentionis agentis siue excipientis: ei q. negat incūbat onus probandi: in agente q. debeat probare negatiuā cū est causa sue intentionis est casus in. l. hoc iure. ff. de ver. ob. z. l. si ita stipulatus. ver. q. si ab initio. c. ti. idē si est causa exercitij mee actiōis. puta non possum peruenire ad pignoriū possessores nisi qm̄ principalis nō est soluendo. hoc em debet probare: vt in aut. hoc si debitor. C. de pig. et in aut. present. de fideius. alia exēplavide p. Bart. in. l. in illa stipulatione si kalēdis. de ver. ob. ver. quid iuris. si opponit exceptio tu es per iurus: q. in termino nō soluiſti: vel nō debes audiri: quia nō soluiſti gabellā: vel nō debes tu tutor: audiri: quia inuentarium nō fecisti: vel es priuatus hereditate q. voluntate defuncti non impleuisti. in his em exemplis si. an talī negati incūbat onus probandi: qualiter probabunt tales negatiue locoytpe nō coarctate. ibi plene videas. et facit qd no. Jnn. in. c. super his. s. accu. vbi subtiliter loquit de ista negatiua cuius dicta refert Bar. vbi. s. et. l. ij. in. l. ij. C. de iure emp. **¶** Quinto no. q. vtrū talis negatiua positio sit admittenda vel nō: relinquit arbitrio iudicis a cuius arbitrio si pars senſerit se grauātā poterit appellare: vt dicit glo. si. Lap. circa hoc ponit vna additionē arguēs s. istā glo. q. nō possit appellari i casu huius. c. q. text. dicit possint. ergo nō tenetur de offi. deleg. cōsultur. et quod no. in Spe. de offi. iud. s. impedit quoq. ver. quid si iudex. et per Jo. and. de excep. c. exceptionē. in. fi. r. de reg. iur. infamib. Sed fm expositionē Hosti. Arch. et Jo. mo. qui exponūt possint subaudi. et tenentur. glo. be. nedicat q. poterit appellari fm Lap. Ex qua not. q. in reseruatōis arbitrio iudicis habet locū appellatio si inique arbitrat: ad hoc. s. c. j. de di. in pena arbitraria q. possit appellari ab ea. no. Ber. de accu. super bis. strariū tamē sentit Jnn. in. c. si. de feri. et aduerte q. dicit hoc si uiderit expedire: que uerba sonāt q. non possit iudici referri questio sup eo quod sibi uisum fuerit: vt no. Jo. an. in. c. j. de iur. cal. eo. li. in nouel. super verbo expedire. et hoc dicit q. poterit appellari. ergo sibi ipi contrarius dicit ibi dixi.

¶ Primo quero extra glo. quare negatiua nō est pbabilis: dicit ex eo qd testis debet deponere super eo quod percipit altero ex quin q. sensibus corporis: vt no. Jnn. de testi. cum causam. z. l. q. testamento. s. ff. de testa. ista autē negatiua simplex nō fuit cōtatus: non fuit mihi pecunia numerata: non cognoui Bertam

et simi. non possunt cadere in sensum testis. ideo nō probant. et b. est quod dicitur q. plus creditur duobus testibus affirmantibus q. mille negantibus. vt. l. diez proferre. s. si plures. ff. de arb. qd intellige vt dixi. s. de arb. c. j. eo. titu. **¶** Et in. l. actor quod assene rat. C. de proba. Et de ista qm̄ sit probabilis p. testes. et qualiter debent super ea deponere vt cōcludant. dicitur not. Jo. and. in. c. bone el. j. de elec. in nouel. super glo. et hic etiā post Jo. mo. tangit de directa et indirecta probatione. et qm̄ probetur miraculū Negatiua coartata loco et tpe probat directo sicut affirmatiua vt no. Bar. et exemplū ponit. C. de cano. frumē. vrb. rome. lib. xj.

¶ Secundo quero de materia positionū quā hic p. modū summe Jo. an. plenius tentat et prosequit. quā materiā prosequitur **¶** Et in. l. ij. C. de iura. cal. et ibi Jac. bu. Bar. et Bal. Spe. in. tit. de positionibus multū plene. et ex multis ibi utiliter declaratis hoc prosequor breuiter q. qm̄ q. s. pōt probabiliter recusare ne respondeat positionibus pluribus de causis. nā qm̄ q. s. ipas al legatur incertitudo: qm̄ impertinentia: qm̄ dicitas: qm̄ qd est iure: qm̄ qd quod est negatiua: qm̄ qd est criminosa. dixi primo qm̄ s. positionē opponit incertitudo. et hoc dupliciter. vel ex parte ridentis vel ex parte ponentis. Primo casu pone p. tiner positio q. Titius est mortuus. Ego qui debeo rīdere an sit ita possum rīdere dubito: sed an mihi dubitanti in p. dicto exēplo et alijs iudex debeat dare tps ad liberandū. distinguit Bart. in ter factū antiquū et recens. vt in primo casu dicit q. memoria hominis labilis est. vt. l. peregre. de acqui. pos. In secundo casu idē si negociū erat valde implicitū. vt. l. p. ff. de of. si vero nō erat implicitū non d. dari terminus ad deliberandū. vt. l. q. ff. ad velle. Et hec vera cū petis tps ad deliberandū de facto proprio Si vero positio continet factum alienum. tunc dicunt quidā q. non cogetur respondere. alij dicunt q. cogetur. sed p. figi d. ter minus ad deliberandū. qm̄ incertitudo emanat ex ipa positio ne siue extra ponētis. tñ d. ante q. rīdeat ei declarari. qm̄ em positio est implicita seu captiosa vel multiplex non est ei rīden dam. vt no. in. c. pri. in glo. puta. **¶** Secundo s. positionē opponit q. est impertinens. et hoc tripl. Itā qm̄ q. est p. cessus impertinens. puta p. to. x. et pono q. rex est in francia et nō d. rīderi. vt. c. cū cōtingat. s. de offi. deleg. et de iurei. si duo patroni. s. iul. l. a. l. si q. s. de pe. here. Qm̄ q. petitio nō est p. tiner necessa rio pro presumptione iuris est p. tiner. vt pono me fuisse oliz dñm. tñc admittit. vt. l. siue possidetis. C. de proba. vide tñ ad h. quod leg. et no. in. l. certū. s. si fundus. ff. eo. Qm̄ q. positio est impertinens in seipsa sola. sed iuncta cū alia est p. tiner. puta p. to a te centū. Itē q. Titius est publicus notarius. Ita em sola est impertinens. sed cōiuncta cū prima quā volo probare per instrumentū huius notarij est p. tiner. Et hoc no. in. d. l. ij. s. qd ob seruari. In dubio aut si dubitā an sit p. tiner vel nō d. admitti saluo iure impertinentiā et. Et ita seruat vt not. s. de offi. dele. cū cōtingat. De predicta etiā dependēti dicit hic Jo. an. q. in terdū sēda depēdet a prima negata q. non depēdet a prima affirmata. vt si pono q. appellanti. sēdo q. in scriptis. tertio q. s. fra. r. dies. negata prima negat sēda et tertia: sic dependet. S. si cōfessetur p. ima erit necesse rīdere sēda et tertia. **¶** Tercio op. et videt q. non est rīdendū rōne dicitatis hic duob. modis. primo q. ponēs est sibi dñus et tñc non d. audiri. vt. c. sollicitudinē de ap. z. l. j. C. de fur. Secundo si rīdēs rīderet ambabus incideret in dicitatē. q. vna depēdet ab alia. Preterea pono q. instituit me sū heredē. certe illa depēdet a prima. ideo nō debes illi rīdere. vt colligit ex no. in. d. s. vbi. Circa hoc querit glo. vtrū eidē positioni teneat q. s. p. tiner rīdere. dicit q. nō nisi ex cā. dic vt ibi. S. hic quero post Lap. pone q. actor facit duas positiones quarū sēda depēdet a prima et prima fuerit negata. secunda vero s. s. s. s. an p. iudicet reo s. s. s. dicit q. nō. arg. ei qd de toto dicit: qui si tor queat minus legitime s. s. s. ei? nihil ei p. iudicat. ff. de questio. l. diuus. s. ex quib. z. l. maritus. s. pe. quod no. que est iuris. **¶** Quarto op. s. positionē quod est iuris. et huius vtrū q. s. teneat rīdere. glo. ibi arguit pro et s. bar. d. s. tingerit inter ius disponēs et dispositū. ius disponēs est lex seu statutū. in quo casu dicit q. aut positio est iuris cōis et nō d. ei respondē. et si rīsum fuerit aliter q. disponat nō valet. vt. l. orna mentoz. de auro et arg. leg. et de of. l. ij. et ibi not. **¶** Quedā est positio iuris municipalis. tñc si est alteri ciuitatis q. in qua lis vertit et d. probari q. est in facto et in facto consistit. vt in. c. j. s. de of. eo. lib. facit quod no. bar. in. l. oēs populi. ad fi. de iust. et iure. Si vero est eiusdē ciuitatis in qua lis vertit. tunc si quidē est ius non scriptū vt s. s. s. et d. huius rīderi q. est probabile ergo ponibile. Sed si esset ius scriptū: tñc nō d. rīderi eadē rōne qua nō d. positio iuris cōis. alio vero casu qm̄ est ius dispositū. vt ob. actus: seruitutes et similia. tñc si de tali fiat positio est rīdendū. vt. l. ff. de iurei. z. l. quidā in iure. ff. de donationib.

¶ Quinto op. q. est negatiua et huius nō videt q. d. rīderi: q. a

¶ Confessio
Adde An
to. de bu. in
c. si. de li. ob
la. in. l. sed si
priori. s. pe
nul. ff. de ius
reiu. Bart.
in. l. j. ff.
de off. cōsu.
et ibi Alex.
bal. in. l. a di
uo. s. iniam
de re iud. et
dicit habet
re vim snie.
l. j. C. de con
fess. paul. de
cast. p. l. iij.

babetur pro c

Questio
bertiz/ sub
tilis.
Post. ad
de Bart. et
doct. in. l. ij.
S. creditum
in. j. coll. in
versu. venio
ad verificulū
veluti. ff. si
ter. pet. fo.
de imo. in. l.
mortuo. ff.
sol. ma. bar.
in. l. quib?
S. si. ff. de co
di. 7. demō.
7. de. l. si fili
7. in. de oolo.

- bus licet caulam.
- 1 **P**ost dictio potest referri ad actum mediatum, et immediatum.
- 2 Juramenti due sunt species.
- 3 Positionibus aliquando per iuramentum veritatis respondet
- 4 Positiones et interrogationes qualiter differant.
- 5 Positiones non debent fieri nisi cum iuramento
- 6 Positionibus per procuratorem responderi potest.
- 7 Differentia inter interrogationem et iuramentum.
- 8 Taciturnitas habetur pro confessione.
- 9 Recedens a iudicio sine licentia iudicis punitur tanquam perjur.
- 10 Tanquam dictio quandoque est nota veritatis.
- 11 Taciturnitas procuratoris nocet domino.
- 12 Contumax si moriatur antequam iudex pronunciet non transit ad eius heredes pena quam habeatur pro confessio.

habetur pro e
lus. Archi. in
dicio hinc in
10 c. q. ij. cer
6 tanq. a qñq
pau. in c. j.
q. super. glo
rec. collig
mino post lit.
dubio est de co
cal. in. c. j. vt li
que sunt in iu
vt missio in po
tumacia non
tumacie. 2. tunc
ante vero item
ralis. ff. de libe
prin. 2. l. post li
signorantiam di
municabit q. e
nemo epoum. i
ligendū istud. c
in videndo post
per hoc haberi
bz. Secus si po
Lompo. s. co. lu
de quo contum
2. contumacia su
fra. 2. dies a tpe
posseio fiat ante
Jo. an. q. non p
cte post. a contra
qñ istum rex. q
fitionibus q. n
nie prestat po
fessionem vide
tis respondere. 2
ramentum inter
etiam ante litem
ne potest artari
super. c. priori. tu
do Jo. an. intell
restrictio huius
uerfari vt in de
responfo. Archi
ro. actio. l. si fine.
cipalis responfo
discedat a iudi
anteq. responde
netur die Archi. q
s. viij. ver. item p
sane. intelligi fi
s. co. lib. de dolo
re. l. positionibus
phi. b. dicit q. n
sarium in benefi
s. de eo qui mte.
quod est verum
dicit istum non
bi tunc preiudici
contumax non re
diffinitua contr
de posfio. s. viij.
dato Clementis
mar super artic
alios actus. arg.
q. ipse responder
lex qua pende
contumax: reput
dixit et contrari
altero de duob
gatur 2. iustus pe
sibi statuta vt ha
lus esset citaretu
citabitur. nam ex
est. de iud. ar. cle
tatus vt veniat il
nitor noua pena
2.odus ante p
modi ceruū est q

babetur pro confessio. vide glo. iij. q. ix. decernimus. xj. q. iij. rur
 9 sus. Archi. in. c. vt commissi. j. de bere. **C** **T** **H** **O** **T** **Q** **U** **E** **R** **E** **C** **E** **D** **E** **N** **S** **A** **L** **I** **U**
 dicio sine iudicis licentia puniuntur tanquam contumaces. ad hoc de iud.
 10 c. i. ix. q. iij. certum. 2 de elec. si postquam. s. eo. lib. **C** **T** **H** **O** **T** **Q** **U** **E** **R** **E** **C** **E** **D** **E** **N** **S** **A** **L** **I** **U**
 tanquam quicquid est nota veritatis. glo. in. c. c. pro ca. de senten. exc.
 Pau. in. c. de. j. de vsu. in. fi. q. iij. est nota similitudinis. ter. de bi
 ga. nuper. glo. in. c. solite. de maio. 2 obe. in verbo tanquam. Ex isto
 ter. colligunt Jo. mo. 2 Archi. contumacia procura. nocere do
 mino post lit. contest. arg. ff. de doli except. si procurator. **C** **S**
 dubium est de contumacia ante lit. contest. dicit Zap. abb. q. Jo.
 cal. in. c. j. vt lite non conte. in. j. dif. scripsit q. aut loquimur de his
 que sunt in iudicio: 2 que possunt sequi ex sola ficta contumacia
 vt missio in possessionem 2 similia. 2 tunc dolus procuratoris vel co
 tumacie. 2 tunc lit. contest. nocet. de re iudi. subor. ta. de ap. sepe.
 ante vero litem contestatam non nocet nisi sit procurator gene
 ralis. ff. de libe. cau. apud celsum. s. questus. 2. l. si procurator. in
 prin. 2. l. post litem. saluo q. in vltimis duobus casibus propter
 ignorantiam dñi ex illa contumacia procuratoris dñs non excō
 municabitur q. excōcatio requirit propria contumacia. xj. q. iij.
 nemo epōrum. 2. xxiij. q. iij. si habes fm Jo. cal. 2 sic videt intel
 ligendū istud. c. Si ergo ante lit. contest. procurator sit otumax
 in rñdendo positionibus interrogatus 2 iussus a iudice non p
 11 ter hoc haberi dñs pro confessio ita q. dñs ignorat nocere non
 dñs. Secus si post lit. contest. vt dicit istud ca. facit quod scripsit
 Compo. s. eo. lib. de elec. c. j. in glo. qualiter probationes. s. sed
 de quo contumace. vbi tenet q. licet procurator propter dolum
 2 contumaciā suā ante litē contest. appellare nō possit. dñs tñ in
 fra. r. dñs a tpe scientie appellare poterit fm Zap. **Q**uid si
 positio fiat ante iuramentū an habeat locū dispositio istius text.
 Jo. an. q. non per hunc ter. qui ponderat qñ positiones sunt fa
 cte post. a contrario ergo secus si ante. istud dictū multū restrin
 git istum ter. q. fm hoc non videtur hunc ter. habere locū in po
 sitionibus que fierent ante lit. contest. cum iuramentum calum
 nie presteretur post. vt in. c. j. de iur. cal. 2 tñ ter. hic q. tum ad con
 fessionem videt ponderare tñ contumaciā 2 contemptū nolen
 tis respondere. 2 ideo puto Jo. an. intellexisse quando nullū iu
 ramentum interuenit ex parte interrogati et iussu. sed si iurasset
 etiam ante litem contestatam quod verū respondit ad quod be
 ne potest artari etiā ante litem contestatā. vt no. in glo. magna.
 super. c. proxi. tunc puto etiam hunc ter. habere locum. 2 ita cre
 do Jo. an. intellexisse licet aliter se non declarat: alis magna eēt
 restrictio huius ter. **Q**uid si facta positio ponēs petit ad
 uersariū vt rñdeat. iudex autē nō precipit 2 ipse rñdet an valeat
 responsio. Archi. 2 Host. s. c. proxi. tenent q. sic. alle. ff. de interro.
 ro. actio. l. si sine. 2. s. de dolo. prout. Jo. an. **S**ed pone prin
 cipalis respōdet quibusdā positionibus iudex precepit sibi ne
 discedat a iudicio donec responderit oibus. ille postea recedit
 ante q. respondeat an intelligatur positiones ille confessare. te
 net hic Archi. q. non per hunc ter. 2 idem Spec. de positionib.
 s. viij. ver. item pone de illo. Jo. an. 2 quod dicit ter. hic de recu
 sante. intellige siue recuset expresse siue tacite. s. male appellādo
 s. eo. lib. de dolo. eum qui. Jo. an. **Q**uid si reus recuset rñde
 re positionibus in cā beneficiāli an habeant pro confessatis. ar
 chi. hic dicit q. non. q. sicut expressa confessio nō inuaret aduer
 sarium in beneficiālib. nec in eis pateat vitiosus ingressus. vt
 s. de eo qui mit. in pos. c. j. eo. lib. ergo nec ista recusatio. Jo. an.
 quod est verum q. tum ad vtilitatem ponentis. sed q. tum ad pui
 ditionem ipsius nolentis respondere bene preiudicaret q. etiā si
 bi tunc preiudicaret sua cōfessio fm Zap. abb. hic an si reus est
 contumax non respondendo positionibus possit ferri sententia
 diffinitiva contra eum si liquet de cā eo aliter non citato. Spe.
 de positio. s. viij. in fi. dicit q. sic. 2 ita dicit se pronūciasse de mā
 dato Clementis quarti. Nec obft. si dicat q. licet ipse sit contu
 max super articulo positionum nihilominus deberet vocari ad
 alios actus. arg. eorum que not. glo. s. eo. lib. de dolo. eum qui.
 q. ipse respondet q. contumacia circa articulos positionū est ta
 lis ex qua pender tota causa. 2 ideo in illis otumax quo ad alia
 contumax reputatur. quod secus est in alijs articulis. Jo. and.
 hic tenet contrarium: q. cōtumacia circa positiones interuenit
 altero de duob. modis vt patet hic in ter. Primus qñ interro
 gatur 2 iussus per iudicem non respondet. 2 tunc certa pena est
 sibi statuta vt habeatur pro confessione. vt hic. sed si iste confes
 sus esset citaretur ad reliqua. ergo 2 iste qui pro confessio habet
 citabitur. nam ex quo certa pena est statuta alia supaddenda nō
 est. de iud. atq. clerici. Secundus modus contumacie est q. si ci
 tatus vt veniat illis responsurus non venit tunc huic nō impo
 nitur noua pena sed tanq. contra contumacem procedi iubetur
 2 modus autē procedendi est vt in. c. prout. de dolo. 2 fm illum
 modū certū est q. dñs ad sequentia vocari nisi appellasset. vt. d. c.

eum qui. 2 sic patet q. vtroq. casu requiritur citatio. Nec obft.
 ratio Guil. q. illa contumacia respicit totā cām q. contumacia
 nolentis rñdere libello plus respicit totā cām q. positio. q. li
 bellus continet plenā narrationē 2 conclusionē. positiones vero a
 narrationē solū vel eius partes. 2 sic est maior contumacia nolle
 respondere libello q. positionibus. 2 tñ ille qui non vult respon
 dere libello citandus est ante q. procedatur. de testi. cū olim fm
 Jo. an. **Q**uid si iste abest ex iusta cā an habeant positiones p
 confessatis. sol. dic q. nō q. non esset contumax quod requirit
 iste ter. ff. de re iud. contumacia. s. pe. 2 vlt. 2 dicit Archi. q. iusta
 cā absentandi tollitur. xviij. dif. peruenit. 2 in eo qd ibi no. Jo.
 and. **Q**uid si interrogatus iubetur a notario vt respondeat
 ipse non vult an incurrat hanc penā. sol. quidā Guil. ban. hic te
 net q. non per ter. qui dicit a iudice. ergo secus si a notario. 2 di
 cit hoc verū esse etiā si iudex cōmiserat notario. q. cū iste ter. lo
 quitur de iudice 2 sit penalis non dñs extendi ad aliū casus. s. de
 elec. statutu. eo. lib. fm eū. **G**lo. ij. recita per dñm q. in spūa
 libus vtunq. iuramentū erigatur. cuius dñm innuit ter. q. lo
 quitur alternativē. glo. sol. **I**n fi. glo. no. istam glo. q. vbi ad
 uersaria aut ponitur inter diuersa quorū vtunq. est necessariū
 ad materiā in qua profertur exponit in coniunctiua. ad hoc gl.
 in verbo figura. in de. sepe. de verbo. fignt. 2 glo. ij. q. v. omnib.
 Archi. x. q. j. monachus. **G**lo. super verbo reus querit quid
 de actore. 2 sol. in fi. glo. **H**o. istam glo. q. cōstitutio penalis
 loquens de reo hz locum etiam in actore quando eadem est ra
 tio in vtroq. 2 cōstitutio. ideo expresse de reo q. cōis actus su
 per quo disponit accidere solet in reo. ad hoc facit quod no. gl.
 in simili in de. j. de rescri. super verbo possidētes in fi. de quo di
 xi. s. de tempo. ordi. c. j. super. j. glo. **G**lo. super verbo procu
 12 rator colligit notabile ex ter. In fi. glo. dicit Jo. an. q. hic etiaz
 probatur de taciturnitate videlicet q. taciturnitas b procurato
 ris nocet tñ dñs. 2 idē tenet Juno. in. c. j. de postu. prela. 2 Guil.
 in Spe. de positionibus. s. ix. post prin. 2 facit. ff. de procu. non
 solū. in prin. Jo. an. **G**lo. super verbo iussus recitat per que
 stionē 2 soluit in fi. gl. idem qd glo. tenet Archi. hic. 2 dñs. in re
 gula contra eum. j. de reg. iur. Jo. an. 2 Spe. de positi. s. viij. v.
 item q. tenet q. si mittatur citatio ad domū cum cōminatiōe qd
 habebunt pro confessatis si talis nō comparet. sed But. in. l. ij.
 s. fi. C. de iura. cal. dicit q. sufficit si mittatur copia positionū ad
 domū 2 habebunt pro confessatis si iubetur vt respōdeat. 2 ista
 pars glo. videtur vera de rigore iuris: q. tunc videtur factus a
 iudice quod sit per nunciū. ar. l. ij. s. si procurator. ff. qd quisq.
 iuris. dicit tñ Jo. de imo. q. credit glo. seruari in practica. 2 pro
 isto dicto but. facit. c. mulieres. in fi. de sen. exc. vbi ille dicit face
 re vere cuius auctoritate sit actus. ergo si interrogat eum mittē
 do positiones ad domū 2 iubet respōdere concurrunt illa q. hic
 requirunt. tñ contra facit ter. hic qui videtur velle q. ista inter
 rogatio 2 iussus fiat in iudicio in presentia iudicis. vt pater ibi
 seu contumaciter se abfentet. 2 sic videt tutior opi. gl. hic. **G**lo.
 in verbo rationabili ponit. xij. exempla quibus quis pōt dene
 gare rationabiliter respōdere positioni. **I**bi vel impertinēs
 intellige glos. veram qñ constaret q. esset impertinens. sed si eēt
 dubium tunc tutius est q. admittatur saluo iure impertinentiū
 2 ita seruaf in practica fm Jo. an. hic. 2 idem tenet in. c. bone. j.
 s. de elec. Aliqui tñ iudices pronunciant q. si respondetur posi
 tioni impertinenti habeatur pro non responso. 2 similiter pars
 protestatur. 2 talis protestatio videtur prodesse. vt probat glo.
 prima in fi. glo. s. eo. lib. in probemio. zibi feci notari ad bec illas
 glo. 2 intellige istam glo. fm d. Jo. de imo. quando positio esset
 impertinens etiam iuncta cū alia. sed si esset per se impertinens
 si iuncta cum alia esset pertinens debet admitti. exemplū peto
 centum pono q. promissisti mihi. ites pono q. talis est notarius
 Item pono q. publicus. Item pono q. fuit rogatus de tali pro
 missione. nam posito q. talis est notarius per se nō facit ad cau
 sam: sed iuncta cum alijs bene facit. **I**n glo. ibi vt responsum
 2 est ratio q. cū ponens velit habere certum responsum dñs etiaz
 ipse ponere certus vt sic illo iure vtatur quo ad alios quod ipse
 erigit. ff. quod quisq. iur. l. j. de consti. cū omnes. fm Jo. an. **I**bi
 l. titia primo responso. idem si sit dependens a negata. hoc intel
 lige quando prima a qua alie dependent est negata. sed si post
 ea esset confessata deberent etiam respondere dependentib. po
 sitionibus. exemplum. primo pono q. appellauit. secundo qd in
 scriptis. tertio qd infra decem dies. si nego primā per consequēs
 nego secundā 2 tertiā dependentes a prima. vnde non deberem
 compelli ad respondendū alijs duabus dependentibus. Sed
 si confiteor primam bene teneor respondere secunde 2 tertie qā
 prima potest esse vera 2 non secunda vel tertia fm Jo. an. hic. 2
 Jo. mona. s. c. proxi. **I**bi deuidis si actor facit positiones 2 re
 positiones quis debeat primo respōdere. dicit Jo. an. 2 Archi.
 s. c. proxi. qd aut positio rei est preiudicialis positioni actoris.

Tanq.
 Adde bar.
 in. l. oēs po
 puli. ff. d. in
 sti. 2 iu. bal.
 in. l. apd an
 tignos. C.
 fur. l. l. si pa
 ter. s. q. du
 os. d. adop.

Taciturnitas.
 Adde
 qd semper
 censin iudi
 cio habetur
 pro confen
 tiente. bart.
 2 pe. de san.
 ille. ij. C.
 quo. 2 quā.
 iud. Lanfr.
 in tract. de
 arb. j. parte
 x. col. bart. i
 l. ne in arbi
 tris. C. d. ar
 bi. bartol.
 cepo. in cau
 te. clxij. ale
 ran. in. l. j. ff.
 de verb. ob.
 dñs. i. regu
 la qui tacet
 2 ibi. d. me
 do. Bohe
 rij. xpost. cū
 diffusus

Petrus de ancha super sexto decretaliu

qz illam interimit. et tunc actor primo d3 respondere possit rei alleg. xxiij. q. iij. qui peccat. Aut non est preiudicialis illi et tunc non tenetur primo respondere. et sic intelligitur fm Joā. de deo ff. de proba. circa. qz qui prius appellat prius agat. de ord. cog. r. ij. ad hoc optime tex. j. de testi. presentium. s. j. quod limitat verum Jo. an. nisi actor inutiliter occuparet tps: et hoc relinquit arbitrio iudicantis. et sic dicit qz d3 cōis consuetudo curie qz est optima legum interpret. de consue. cum dilectus. et in Spec. de positionibus. s. iij. ver. hoc quoqz et seq. et ibi presentium. s. preterea. dicit super hoc ibi Jnno. qz si in vna positione continent plura qz licet aliud sit falsum. aliud verum qz non d3 tota negari sed d3 particulariter responderi ad singula contenta in eadez positione. et hoc expresse voluit tex. in d. s. preterea. Cbi sigillatim als disunctis super quolibet articulo in qualibet positione contento. d. meus in. c. dilecti. de maio. et obe. concludebat in hac materia qz aut ponens petit totū et quālibet partem in petitione contentā prout est debita. et tunc non potest totum negari propter partem in debitam cum petit etiam partem. et istud tenet hic Pau. unde dicit qz cōis practica hodie sic se bz et bene: qz d3 cuilibet parti responderi. Sed si simpliciter diceret peto positionibus responderi. tunc procedat ista glo. fm Paul. Si autem positio est simplex: tunc si cōprehendit plures articulos distincte et tunc non potest tota negari. vt. d. s. preterea. Si vero continet plures articulos nō distinctos sed quozvñ venit qualificatione ad alium et qualitas est in debita. vel petitū est in debitu fm qualitatem inductam: tunc pōt negare totū. vt si debitu sub conditione petatur pure. arg. s. de plus peti. c. j. et quia iste est vnicus articulus a qualitate inseparabilis et inseparabiliter videtur deductus. quod patet qz ad victoriam non sufficit probare substantiam sine qualitate. de proba. licet cam. de elec. ab eo. s. eo. lib. fm do. meum. Cbi iuris. dic qz si positio sit de iure communi in corpore iuris non clauso. vt est de extrauaganti cum in illa detur probabilis dubitatio. tunc super illa posset fieri positio. ad hoc de fi. instru. pastoralis. ita no. Jo. an. in addi. Spe. de possi. s. vij. ver. xij. vide quod no. Archi. xvij. dist. super glo. summe. Aut positio sit de iure cōi clauso. et tunc aut cōtinet in parte qd est iuris. in parte quod est facti. vt puta qz procurator agit ad salariū contra dñm. et ponit qz de tali administratione meruit centum. et tunc talis positio est admittenda qz licet illud verbum meruit sit iuris cuius remuneratio sit debita de iure communi. xij. q. ij. c. paritate. tñ estimatio remunerationis est facti. et ideo super illo exigitur probatio. ita no. Spe. in d. s. se primo. ver. sed pone procurator. et ideo dñra. tenet in consilio cclij. Aut positio sit in totū de iure cōi et non cōpellitur. vt no tat glo. Aut sit de iure speciali. vt puta statuto vel consuetudine et tunc cum illa sint facti et in facto consistent. vt in. c. j. de consi. tunc de illa pōt fieri probatio per positionē. ita no. Zap. hic. et ita no. etiam Jo. an. in. c. fi. de consuetu. in tractatu. s. circa quintum. in princ. idem dñd. in dicto consilio. cclij. Cbi itē si sit impossibilis. dic vt in glo. Cbi ibi nō ibi dico de hac materia per Archi. l. dist. de penitentibus. per Jnno. de elec. dudū. ij. de confes. c. ij. et in Spe. de positio. s. vij. ver. xvij. Conclusio est qd aut crimen est manifestū vel notorium. et tunc d3 respondere. de accu. qualiter. j. q. ij. et tunc si negat positionem ipse tenetur probare suū ex quo est notorium. vt est casus in d. c. dudū. Aut non est notorium. et tunc si est de delicto infamatus tenet respondere qz peccaret ex quo est infamatus grauado aduersariū one re probandi. et tunc si confitetur infamiam et delictū tunc planū Si confiteretur infamiam et negat delictum tunc indicet ei purgatio. de accu. cum. p. r. c. inquisitionis. non tñ precise cōpelli tur respondere positioni super infamia sed causatiue. vt videlicet si renuerit respondere sicut si se purgare renuerit puniet tanqz conuictus. de accu. cum. p. Si autem crimen est occultum tñ non compellitur respondere. et sic procedit glo. hic. Cbi lof. super verbo eiusdem querit et soluit. In fi. glo. intellige glo. de pcuratore speciali. Sed in procuratore generali bene daret dilatio ad consulendū dñm. s. de procur. dilectus. si nō sunt in culpa vt ibi no. licet ibi loquatur de dilatione deliberatoriā ad respondendū petitioni. qz de illa que datur ad respondendū positioni fm Jo. an. Cbi lo. pe. querit de pluribus et soluit ibi p sniam istud tenet hic Jo. mo. sed Archi. et Jo. an. hic tenent qz ipso iure. Bar. in. l. si. s. quod si actor. C. de iura. cal. dicit qz necesse est qz iudex pronunciet eum contumacem in respondendo. vel pronunciet eū sine rationabili cā recusare. unde oportet iudicē potest facere eius delictū anteqz habeat pro confesso. alleg. pro casu l. eius qui delatorē. in prin. de iure fisci fm Bar. Et per premis la dicit ibi Bar. qz si contumax anteqz iudex pronunciet mori non transit ad eius heredē ista pena qz habeat pro confesso. tal leg. pro casu. l. eius qui delatorē. Et isto dicto Bar. apparet qz ipse etiā tenet habere pro confesso. ipso iure sed requirit declarā

tio iudicis qz denegauit tñdere positioni. Et ad hoc facit. j. de her. cū scdm. de homi. p. humani. et c. felix. de penis. et qd ibi no. vbi apparet qz qñ imponit pena a iure ipso iure requirit declaratio et qz sit late snie probant verba tex. ibi haberi d3 pro confesso. qz ista verba prolata ab eo qz pñtem inducēdi qualitatem eqpollent istis esse talē. vt pñ in. c. ex parte. de spō. et qz si sint legi. tāta. ergo idē est dicere haberi pro confesso qz diceret est confessus. Cbi pro negāte. idē Host. et Arch. et in Spe. de. positioni bus. s. ix. ver. itē illud. Cbi in fi. glo. diuersitatis rō qz iudex super dubio interrogat nec iurat. pars vero ponit sup certo et iurat quasi sit mens Jo. an. iuncta rōne hic assignata cū gl. qz si ex interrogatiōe nō habere qñ est sibi damnosa pro negāte nullū cōmodū; hñt altera ps ex tali interrogatiōe s3 ex positione qz ponēs intendit qñ facit positionē habere pbationē ab aduersario de eo quod ponit. sed si habetur pro confesso etiam si sit vti le contumaci ponens habet id quod intendit

De testibus et attestantibus.

Rubrica

1. **Agentes et consentientes pari pena plectunt.**
2. **Reges quis disponant super his que frequent? accidunt. tamē quandoqz disponunt de his que quandoqz occurrunt**
3. **Mediator regulariter ad testificandū non admittitur**
4. **Testes propter criminis enormitatem aliquando admittuntur: qui als non admitterentur.**
5. **Civiliter et criminaliter aliquando de crimine agi potest.**
6. **Mediator quare censetur suspectus ad testificandum.**
7. **Emolumentum appellatione quid continetur**
8. **Profeneta si receperit promissionem salarii an repellatur a testimonio.**
9. **Per dictio semper refertur ad personas principales actum gerentes.**
10. **Probatio sufficit in vno modo agendi que nō sufficeret i alio.**
11. **Turpitudinem suam allegans an sit audiendus.**

Mediatores.

- Mediator** dicitur cui subdit triplē determinationē. ibi si nō. Cbi Jo. qz mediator etiā dicitur facere crimen cui? pfectioni op erā dedit. et hoc pbat text. ibi cōmittit. qz agētes et consentientes et de quo p glo. in. c. j. de offi. dele. qd no. p statutis iponētib? penā cōmittit? delictū qd videt includere etiā mediatorē. Cbi Jo. qz leges puidēt sup his qz frequent? accidunt. vt. s. e. l. de rest. spo. frequēs. tñ qñqz disponunt de his que qñqz occurrunt. pro bat tex. ibi plerunqz. Cbi Jo. arg. qz mediator nō admittit regulariter ad testificandū sup negotio de quo fuit operator. fal. lit isto casu de quo aliquid hic in glo. Cbi Jo. qz propter criminis enormitatem qñqz admittunt testes qui als non admitterentur. ad hoc de confes. c. j. Cbi Jo. qz de crimine pōt agi criminaliter et civiliter. et qñ dicat qd d crimine symonie criminaliter vt civiliter. vide opt. tex. in. c. per tuas el. j. de symo. in fi. Cbi Jo. qz propter participationē emolumentum mediator censetur magis suspectus ad testificandū super actu ipso mediante gesto. et ideo minus sibi creditur. Cbi Jo. quid pñet appellatiōe emolumentum exponit Archi. l. fructus laborū vel acquisiōis alicui rei tñ proprie dicit fructus vel redditus molendini. vt no. Joā. an. in. c. nemo de symo. late dicit quilibet proventus. vt hic. et in de. statutū. de elec. et est rō fm Jo. mo. quare iste repellit quia ex quo recipit emolumentū est magis infectus. et ideo minus est si bi credendū fm Jo. an. Cbi Jo. primū in ver. et per hanc recita p contrariū de opi. Jo. et Ber. glo. sol. Cbi Jo. secundā recita per Jo. an. qz licet recipere salariū profenete. glo. sol. qz hic in spūa libus prohibetur contraria in temporalibus loquunt. Cbi Jo. in fi. glo. quid si profeneta receperit promissionē salarii nō tñ salariū an repellatur a testimonio. Jo. an. hic tenet qz non repellitur per tex. hic qui qñqz ad repulsionē profenete requirit culpā et receptionē salarii in odiū criminis. ergo sola culpa nō inducit repulsionem. et pōt esse rō differentie qz qñ subest sola culpa ille est strictus tantū penitētie propter culpā et non restitutioni. sed qñ est culpa et receptio ille est strictus penitētie et restitutioni quod est grauius. de symo. c. fi. et facit quod not. ff. de testi. l. fin. vbi dicit qz aduocatus qui conuenit de salario ex quo illud nō recepit pōt esse testis in eā fm Jo. an. Cbi Jo. cōtra istud dicit Jo. an. vide tex. in. c. veniens el. j. s. e. tit. vbi repellit testis tāqz focus criminis et muneris. et tñ nūqz receperat qz ibi rector tantum remisit bariles vini. Sol. pōt dici qz ibiāam ex illa remissione consecuti fuerant emolumentū. qz cum ipsi essent obligati ad soluendū bariles vini et rector remisit eis iam cōsecuti fuerāt emolumentū qz p illam remissionē consecuti fuerāt liberationē obligationis saltē per respectū ad ipsum remittentē. nā ille qui remittit

mittit dare intelligitur. viij. q. iij. talia. 2. no. ibi glo. j. Sed ex so
la promissione de dando adhuc non est consecutus emolumentum
2 ideo non repellitur cum iste tex. hoc requirat. ut dicit Joā. an.
tū non bene satisfacit illa solutio illi tex. q. ille tex. ibi nō dicit
q. remiserit bariles vini: sed promissit remittere nisi velles intel
ligere q. tex. in prin. loquitur de promissione facta ante presenta
tionem: sed postea q. testes examinabantur remiserat eis bari
les vini: q. tempore examinationis testium iam erat institut⁹ in
beneficio ut aperte colligitur ex tex. 2 sic iam consecuti fuerāt re
missionem. ¶ Blo. tertiam recita per contrarium q. immo symo
nia cōmittat per ipsos principales non per prosetam: q. ipsi
paciscentes sunt symoniaci. ut patet de symo. per totum. So. ex
ponendo ut in glo. ¶ Et no. glo. q. dictio per 2 semper refertur
ad personas principales actum gerentes. Sed q. q. refert⁹ ad
personas quorum ministerio principales inducuntur ad actus
faciendū quod facit ad salvandos testes qui diceret q. talis cō
tractus fuit factus per talem 2 ille non fuisset principalis s. me
diator. q. dictum testis posset saluari ut per illum factus fuerit.
id est eius ministerio ut vult glo. hic. ¶ In glo. super verbo ple
runq. ¶ No. ex glo. q. hec dictio plerunq. non denotat continua
tionem actus sed interpositionē. quod no. q. si quis vellet pro
bare se prescripsisse ius eligendi 2 probaret quod plerunq. eli
git non esset probata prescriptio q. oportet q. sit cōtinuata pos
sessio. de prescri. illud. 2 verbum plerunq. non denotat cōtinua
tionem ut vult glo. hic. ¶ Blo. super verbo testimonium recitat
per cōtrarium q. etiam in alijs casib⁹ tales testes admittantur
sic nō est speciale in istis gl. soluit p. tex. istum. 2 deinde querit
quid de accusatione. 2 sol. ¶ Ibi venies. no. glo. q. testes inha
biles al⁹ licet non plene probent tū inducunt presumptionem.
idem no. Inno. in. c. cum dilecti. j. de accu. glo. fi. 2 ibi Inno. de
re iud. cum. 3. 2. A. 2 glo. ij. q. iij. c. ij. Jo. an. in. c. ij. de ele. peregr.
Blo. super verbo autoris querit quare isti admittunt⁹ et soluit.
¶ In fi. glo. ¶ Nota glo. q. de facto proprio questione vertēte in
ter alios pōt quis testificari q. act⁹ est talis nature qd p. alios
convincit non possit. ut q. sit occulte. vide glo. in verbo 2 si tres.
in. c. cum dilecti. de elec. 2 glo. de proba. tertio. quod no. q. vide
tur q. mediator possit esse testis in cā solutionis vsurarij cū ta
lis actus fiat cōter occulte ita ut probari nō possit. ut in clemē.
prima. de vsuris. ¶ Blo. super verbo criminis querit an intelli
gatur de teste emendato 2 soluit dupliciter. In fi. glo. ista secun
da solutio videt⁹ melior per quā ista decretalis est nimis contra
ria iuri cōi ut sic intelligat⁹ in casu in quo nimis ledat ius com
mune q. fieri possit. arg. regule que a iure. j. de reg. iur. ¶ Blo.
super verbo criminaliter alleg. cōcor. ad ter. ¶ In fi. glo. p. istū
o. tex. 2 illū colligit Joā. an. notari q. pbatio sufficit 2 in vno mo
do agendi que non sufficeret in alio. nā in criminibus requirun
tur probationes aptissime. v. q. vj. epiphaniū. ij. q. vl. sciāt cūcti
2 vbi de salute hoīs tractat frictius est agendū. C. de appel. ad
dictos. Jo. an. ¶ Blo. pe. recita per contrarium q. non sit specia
le in isto crimine q. mediator admittat⁹ ad testificandū. ut no. de
testi. cog. dilector. glo. sol. q. immo est speciale hic. In fi. gl. idē
¶ Host. 2 de hoc remittit Jo. an. ad no. p. se in. d. dilector. Blo.
fi. primo querit quid de alijs criminib⁹ exceptis. deinde oppo
nit 2 tex. 2 sol. tripliciter. ¶ In fi. glo. glo. hic tenet secundā so
lutionē glo. magne. in fi. lxxix. dist. si q. papa. dicit isto casu spe
ciale propter horrorem criminis q. q. audiat allegas turpitu
dine suā 2 q. eius confessio nō puniatur ut in isto casu parcat⁹ si
bi 2 sicut parcat socio criminis lese maiestatis confocium accu
santi cū ista nō sit directa confessio q. confiter⁹ ut aliū repellat.
de hoc per Host. in summa de symo. s. qui ad accusationē. in fi.
2 in Spe. de accus. s. j. ver. caue tū. 2 s. precedēt fm Jo. an. S. 3
querit glo. in. d. c. si q. papa. qd si iste pfitens nō pōt pbari cri
men nunquid sit puniendus. 2 tenet ibi glo. q. sic q. fuit in cul
pa cū tacere debuisset crimen quod probare non poterat. ij. que
stione. vij. pleriq. vj. q. ij. si tantus 2 determinationē illius glo.
facit quod not. hic q. sic taliter excipiens non habet pro cōfes
so. ergo propter illud crimen non deberet damnari de quo non
constat. posset saluari illa glo. ut non damnet⁹ de crimine ppter
illam confessionē: sed ut damnet⁹ de calūnia ex quo nō probavit
quod obiecit. s. de elec. c. j. 2 c. si forte. eo. lib. ¶ Et no. ex secun
da sol. glo. limitationē ad dictū Inno. in. c. qualiter. ij. de accus.
q. pōt quis dānari ex confessione criminis nō attento modo in
stantie incoabate. q. illud verū q. crimen confitē simpliciter. se
cus q. non simpliciter sed implicite. ¶ 3 te not. hic aliā limita
tionem q. crimen de quo constat confessione q. est connexū ne
gocio principali de quo agitur non puni⁹: nec pena ordinaria:
nec extraordinaria q. confessio non est simpliciter. sed sit quasi
conditionaliter obijciendo exceptionē cum talis obiectus non
habeat vim confessionis. sic limita no. de excep. c. j. de elec. p. inq
sitionem. de confes. c. ij.

- 1 Congregatio 2 vniuersitas regularium appellat⁹ cōuent⁹
- 2 Prelatus non potest agere super iuribus ecclesie sine consensu
conuentus.
- 3 Libellus potest dirigi quando agitur de subiectione.
- 4 Olim dictio refertur ad tempus preteritum.
- 5 Res diuerse in eodem libello peti possunt.
- 6 Syndicus agens pro vniuersitate in animam propriam iura
re debet.
- 7 Actor potest facere positionem post testium productionem.
- 8 Personae principales debent per se positionibus respondere
- 9 Positio non est repellenda licet in ea contineantur plures ar
ticuli.
- 10 Scire et credere differunt
- 11 Abbas an possit reuocare mandatum datum procuratori a con
uentu
- 12 Abbas 2 monachi an possint esse testes in causa monasterij.
- 13 Syndicus an possit iurare sine speciali mandato de calumnia
- 14 Forma iuramenti
- 15 Expensas interrogatorum a reo factorum quis exoluet.

Resentium. Blo. j. summat⁹ sunt tres
partes. prima tractat d po
sitionibus iuramento 2 responsione ipsarū. secun
da ibi testes de testib⁹ reprobato⁹ ijs probato⁹ ijs
rum. tertia ibi si vero. de reprobato⁹ ijs reprobato⁹

- 1 riarum. ¶ In glo. q. congregatio 2 vniuersitas regulariū appel
latur conuentus. seculariū vero clerico⁹ capitulū appellat⁹. ta
men quandoq. non seruatur. de quo per doct. s. de rescri. c. capi
tulum sancte crucis. ¶ In glo. arg. q. prelatus non pōt agere su
per iuribus ecclesie sine consensu conuentus. de quo de rescrip.
edoceri. de procu. c. j. ¶ Nota q. quando nominatur ecclesia q
nō est principalis in loco sit denominatio sub vocabulo alicui⁹
sancti. secus q. est principalis in loco et dāto q. non sit cathe
dralis ecclesia. hoc probat tex. hic expresse in expressione quam
facit de priorē 2 conuentu q. exprimit eos sub noie loci 2 nō san
cti. de hoc per glo. 2 Jo. an. in. c. q. uis. j. de preben. ¶ In glo. q. agitur de subiectione potest dirigi libellus 2 subiectum: nec
videtur necesse q. dirigat⁹ contra possidentem. de quo de maio.
2 obe. inter quatuor. de prescri. auditis. ¶ In glo. q. non vitiat⁹
libellus licet agens possessorio recuperande in incorporealibus
petat se restitui ad possessionē 2 non dicat de quasi possessione.
nam licet incorporealia non possideant⁹ sed quasi possideant⁹. ut
est tex. de iud. c. fi. 2 no. glo. in. c. conquestus. de foro cōpe. tū non
vitiat⁹ libellus posit⁹ q. appelletur possessio 2 non quasi
- 4 ¶ In glo. q. dictio olim⁹ refert⁹ ad tps preteritū. ad hoc text. et b
glo. de accu. c. ij. ¶ In glo. arg. q. in eodē libello possunt accumu
lari 2 peti diuerse res 2 iura. vide de elec. querelam. glo. in ver. p
sonalibus. in. c. si. de rescri. 2 Inno. in. c. cōstitutus. de testi. in in
tegrum. ¶ In glo. q. syndicus vel procurator agens pro vniuer
sitate d. iurare in animā propriam 2 vniuersitatis. sic extendit⁹
glo. in. c. in pertractandis. de iura. cal. 2 lxxij. dist. tibi dñō. q. dñ
cit q. iurat in animā ppiam q. d. etiam iurare in animā cōstituē
tium. formā autem huius iuramenti ponit glo. in. d. c. tibi domi
no. ¶ In glo. arg. q. in actibus vniuersitatis non sufficit fieri a sanio
ri parte s. copulatiue requiritur maior 2 sanior pars. de quo p
glo. in. c. ecclesie. ij. de electio. ¶ In glo. q. actor pōt facere posi
tionem post productionem testium suorum etiam super eo super
quo testes pduxerāt ad probandū. ¶ In glo. hic opt. tex. q. actor
prius debet iurare de calūnia q. reus. hoc probat tex. hic quia
primo premit⁹ iuramentū exigendū ab abbate qui erat actor
q. a priorē qui erat reus. 2 sic habes decisionē dubij tacti p do
ctores in. c. j. de iura. cal. s. eo. lib. 2 idem videt⁹ hic de positioni
bus q. primo debeat reus respondere positioni actoris q. actor
positioni rei. de quo p Jo. an. in. c. ij. s. de confessis. eo. lib. super
- 8 glo. ¶ In glo. q. q. principales persone debent per se responde
re positionibus propter distantia loci sit remissio ad partes vbi
sunt principales persone litigantes. nō autē cōpellunt persona
liter comparere ad respondendum positionibus coram iudice.
¶ In glo. arg. q. non est repellenda positio licet in ea continean
tur plures articuli. sed iudex d. separate interrogare partē sup
quolibet articulo in positione contento. de quo. s. tit. proxi. c. fi
nali. ¶ In glo. q. nō sufficit quelibet rñso facta positioni s. debet
esse rñso sufficiens. als pōt iudex partē cōpellere ad rñsionē suf
ficientē. ¶ In glo. q. post q. positiones sunt a iudice recepte appro
bate 2 examine nō admittit⁹ dñctio partis in rñsione. s. d. sic
approbate rñdere. ¶ In glo. q. q. principalis psona rñdet positio
nibus p iuramentū si postea sup eis d. interrogat⁹ pcurator vel
10 syndicus nō est necesse q. iuret. ¶ In glo. q. aliud est scire. aliud
est credere circa eandē rem. 2 sic videt⁹ q. testis q. dicit pño se sci
re 2 postea se idē credere tā q. dñs sibi ipso nō pbat. de quo ali
quid p Jo. an. in. c. inquisitionis. s. de accu. tū q. pprobet optime

¶ Per. Add
Bald. in. l.
ex arrali. C.
de act. emp.
in. l. vrbana
de ver. sign.
Bart. in. l.
quingagi
ta. de excus.
tuto. Bal. i
c. j. s. si quis
si de seu. fue
rit pñro. col
la. r. Bal. 2
doct. in. l. si
cui. ff. de le.
pñmo. Dy.
in. l. iurispe
ritos. i. apo
stillis. Dy.
de excus. tu.
Car. in. cle.
cām. de cle.

¶ Dictio olis
Adde glos.
in. l. nec em
ptio. s. j. ff.
de contrah.
emp. Alex.
post Bart.
in. l. j. s. j. ff.
de oper. no.
nun. Bar. i
l. eius qui.
ff. si cer. per.
Alex. in. l.
geviro. ff. so
fo. ma. Jac.
but. in. l. cū
alijs. de iu
re delibe.

Petrus de ancharano super sexto decretalium

facit tex. de re iur. c. i. olis. ista sunt notabilia qz ad s. testes. Ex
pedi dicta doc. et gl. sup. ista pte. **C** p. p.rio qz abbas et duet
no possit agere p. prioze et uentis. qz no possunt plures in solidu
eandem rem possidere eodem iure. de fide instr. inter dilectos
vnde vel abbas solus possidebat. vel conuentus. So. fm Jnn.
hic abbas agebat tanq. minister conuentus et nomine conuen
tus contra prioze tanq. ministrum et nomine alterius conuen
tus. vnde ministri et prelati dicuntur esse procuratores non dnt
xij. q. i. si primates. et sic iste conuentus dicebatur possidere tanq.
vnum corpus. et in isto corpore includuntur ministri et prelati. de
concessio. preben. post electionem. cum cōcor. et bene agit cōuen
tus nomine proprio qz sunt domini. ij. q. vi. bñdum. ver. palam
ff. quando app. fit. l. j. s. in propria. dicit tñ qz idēz videtur si etiā
ministri actionum non sunt de conuentu. vt sepius est videre in
vicedominis et in iudiciis qui deputantur monasterijs sufficit cō
tra alterum ferri sententiam vel contra abbatem nomine conue
tus. vel etiam contra ipsum cōuentum nomine proprio. Jo. an.
Et per hoc cessat contrariū supra formatum qz isti possidebant
simul tanq. vnum corpus nō tanq. plures. et isto vltimo casu p
cedit contrarium. **C** p. p. secundo qz sufficit solum abbatem
et prioze respondere positionibus euz ipsi possint agere. de re
scrip. edoceri. si ergo possunt agere. ergo possunt respondere po
sitionibus. vt. s. de confes. c. ij. sol. fm Host. hic abbas agebat et
conuentus. ideo hic interrogantur tanq. honestiores et propter
vehementiores causas. C. de procu. l. fi. et qz etiam simul egerūt.
vt patet in ter. nam si solus abbas egisset solus potuisset requi
ri. vel ideo conuentus et abbas simul requiruntur: qz honestior
reputatur conuentus collectus ex abbate et monachis qz solus
abbas. Jo. an. **C** p. p. tertio qz nō deberent compelli isti pre
lati ad iurandū de calumnia ex quo in curia litigabant per pro
curatores. et qz illi habent iurare de calumnia ex quo habet mā
datum. de iura. cal. c. j. et eo. tit. c. fi. s. eo. lib. Sol. Jnn. saret cō
trarium. sed dicit qz ideo isti iurant qz placuit partibz qz p istos
iuraretur et erat consonum iuri et equitati cum essent capita con
uentuum. vel dic fm Archi. qz contrariū loquit in iuramento ca
lumnie. hic loquitur in iuramento de veritate. que iuramentum val
de differunt. vt patet ex no. per glo. in. c. j. de confes. s. eod. libro
C Querit hic Host. que expressio requiratur in rescripto in quo
fit commissio cause. dicit Host. qz requirit expressio quatuor sub
stantialiū iudici que optime hic in textu exprimunt. videlicet iudi
cis: actoris: rei: et cause super qua vertit lis. quoz vno deficiente
te non erit iudiciū. de verb. sig. c. forus. et error in talibus vitiet
rescriptū. vt. s. de rescrip. super literis. remittit ad summā eo. ti.
11 s. que possunt. ver. hoc autē fm Host. Jo. an. **C** An abbas sol
us possit reuocare mandatū datū procuratori a conuentu noie
conuentus agendi in cā. dicit hic Jnn. qz sic ante litis cōtesta
tionem pro libito voluntatis qz ipse ex officio suo bz exercitūz
actionis. de rescrip. edoceri. post litis vero contestationē nō po
test nisi in casibus in quibus posset alius dominus procurator
rem suam reuocare. de quo. s. de procu. c. ij. eo. lib. Secus autēz
esset si conuentus vellet reuocare. qz tunc singulares de conuen
tu hoc non possent. sed requirerēt consensus omnium vel maio
ris partis ex quo consenserunt tanq. conuentus. de elec. in cau
sis. hoc vltimū dictū ponit Jnn. in. c. bone. ij. de postu. prela. in
glo. quia nō erat primum dictum Jnn. intellige verum. quan
do esset constitutus procurator a conuentu de cōsensu abbatis
in casibus in quibus solus cōuentus nō posset sine prelato age
re. sed si esset datus in bonis diuisis per capitulum tunc abbas
non posset reuocare quia exercitūz actionis esset penes con
uentum iuxta not. in. c. edoceri. de rescrip. ideo abbas tunc reuo
care non posset. et hoc videtur etiam fuisse de mente Jnn. hic q
dixit qz abbas ideo pōt qz bz exercitūz actionis. **C** Quid si ab
bas agit in causa monasterij simul cū procuratore conuentus et
ambo simul cōtestantur litē an. postea possunt agitare causas si
mul et separatim. Jnn. dicit qz sic sicut si essent procuratores in
solidū quozum quilibet agere posset. vt no. de procu. in nostra.
nam de abbate planum est qz bz exercitūz actionis et etiā cōsti
tutus est a conuentu. qz appellatione conuentus comprehendit
tur etiam prelatus. de concess. preben. c. post elec. propter quod
infert istud procedere etiā si libellus esset datus noie conuentus.
vt qz libellus diceret talis abbas agit et talis procurator cōsti
tutus a conuentu nomine conuentus. qz l3 quo ad verba libelli
videant agere diuersis nominibus: qz tñ constat qz eiusdem no
mine agitur videlicet nomine monasterij. ergo poterit quilibet
istorum causam per se agitare. quod secus esset si causa speciali
ter tangeret abbatem qz tunc talis procurator illā agitare non
posset fm Jnn. **C** No. ex isto dicto Jnn. per quod videtur li
mitare tex. c. si duo. s. de procu. eo. lib. vt qz alius procuratorum
datorum in solidum alter non possit intromittere post litis con
testationem quando alter preoccupauit locum per litis conte

stationem. sed secus videtur velle hic Jnn. si ambo simul litem
12 contestantur. de quo aliquid ibi dicit. **C** Quero an abbas et
monachi possint esse testes in causa monasterij. Jnn. dicit hic
qz aut abbas et monachi simul constituunt procuratores ad cau
sam. et tunc quilibet ipsorum poterit esse testis. de iure iur. et si cō
stus. in fine. et licet instrumentum dicat abbas et monachi cōsti
tuunt talem procuratorem propter hoc non repellitur abbas:
quia tunc facit illum actum vt pars conuentus. et ideo sicut qui
libet de conuentu hoc posset. ita et ipse. Aut ipsi non constituūt
simul procuratorem sed abbas per se et monachi per se. et tunc li
cet monachi simul constituerint procuratorem. tamen in illa cā
poterunt esse testes: quia tunc nullus monachorum singulariter
est defensor. sed conuentus simul et res collegij non sunt singu
lorum. xij. q. ij. qui manumittuntur. Aut abbas constituit procu
ratorem solus per se et tunc non poterit esse testis: quia cum ipse
sit legitimus defensor monasterij. de rescriptis edoceri non de
bet gerere duplicem vicem in iudicio. videlicet actoris et testis
iij. q. iij. nullus. istud vltimum non placet Host. immo dicit qz
si abbas agit per procuratorem qz poterit esse testis in illa cau
sa tanq. priuata persona. s. eo. in super. et c. cum nunciis. et capi
tulis. et ratio est quia procurator abbatis est factus dñs litis per
contestacionem. s. de procur. c. j. vnde abbas in illa causa reman
et tanq. priuata persona. vnde procurator et non ipse iurat de
calumnia. j. c. proximo. et sicut res collegij non sunt singulorum
xij. q. ij. qui manumittuntur. que est ratio quare singulares col
legij admittuntur in testes. sic et res ecclesie non sunt prelati euz
ipse sit procurator nō dñs. de dona. c. ij. ergo sicut capitulo l3 te
stificari in cā ecclesie. ita et prelato ex quo causam per se non agi
tat. ad hoc de prescrip. cum non liceat fm Host. Jo. an. in. c. in
super. eo. titu. reducit opi. ad concordiam. vt si prelatus consti
tuit procuratorem in bonis mense sue qz tunc non possit esse tes
tis in illa causa. quia videtur propria. ita procedit opinio Jnn.
no. Si autem constituit procuratores in bonis communibz vel
ecclesie communem causam agitat procurator: tunc poterit esse
testis. et ita procedit opinio Host. Et ista videtur equa distin
ctio quia si prelatus agit pro fructibz deputatis pro victu suoz
ipse videtur suspectus. et est presumptio contra eū ne ex illa asse
rtione potius deponat pro sua parte qz pro alia qz est causa pro
pter quam quis repellitur a testificando. vt patet ex notatis in
fra. c. proxi. in prima glo. **C** Sed quid si procurator reuocatur
ex cā post litis contestacionem an prelatus possit esse testis. di
cit Host. qz si prelatus vult prosequi causas in propria psona qz
tunc non poterit esse testis. arg. j. c. proxi. et eodem modo si ipse
ante reuocationem procuratoris iam fuerit testificatus in cau
sa non poterit assumere officij procuratoris. immo habebit ne
cessē alium procuratorem constituere ne in eodem iudicio sit tes
tis et pars. de verbo. signi. forus. iij. q. iij. nullus. arg. s. de pro
cu. in causa fm Host. **C** An iudicus iuret sine speciali māda
to de calumnia. Sol. fm Archi. Aut est iudicus datus ad vnā
causam tantuz. et tunc non iurat sine speciali mandato. sicut nec
procurator priuata persone. s. de iura. calum. c. fi. Aut iudicus
datus est ad omnes causas monasterij et tunc talis iurat qz ta
lis habet generalem administrationem. ad hoc quod not. de iu
ra. cal. cum causam. de procu. quia in causis fm Archi. idem spe
cu. de iura. cal. s. restat. ver. sed quid dices. Sed dicit hic Jnn.
qz iudici iurare possunt de veritate dicenda tā super diffinitioe
cause qz super expensis et super toto negotio. C. de iudi. prope
dum. in fine. C. de rebz creditis. l. penul. s. penul. argu. C. de iu
ramento calum. l. finali. s. j. et tunc licet sine iuramento possit in
quiri de credulitate. tamen per iuramentum inquiri non debet.
vt hic dicit tamen qz aliqui in iuramento de veritate addunt qz
etiam de credulitate respondebit. Joā. and. **C** Quero. numqd
isti prelati qui prosequuntur causam per se possint cōmittere al
teri vt prester istud iuramentum. Solutio dicit Jnn. qz sic. vt
s. de iuramento calumnie. c. j. in fine. licet isti prelati hic nō agi
tassent causam per se. vel fuerunt litem contestati. tamen parti
bus placuit qz per istos iuraretur. et erat consonum iuri et equi
tati cum essent capita conuentuum. et pro isto dicto Jnn. no. al
leg. Archi. s. de iuramento calum. c. ij. et in. c. in pertractandis.
et c. cum causam. et s. eo. lib. et titu. c. finali. tamen dicit qz illa iu
ra non multum faciunt quia loquuntur in iuramento calumnie
et hic de veritate. et ista multum differunt vt infra dicitur. tamē
dicit verum dictum Innocentij dum tamen specialiter datur po
testas iurandi de calumnia. vt. d. c. finali. et l. xij. distin. tibi dñs.
et persona sit idonea. vt. d. c. in pertractandis cum concor. Joā.
and. **C** Quero quare isti iurent nomine suo. Solutio dicit Jnn.
no. qz isti sunt de conuentu et inter respondentes faciunt nume
rum. sed Be. exponit nomine suo. idest in causas suas fm Joā.
and. **C** Quero quare isti iurent in animas suoz conuentuū. so
lu. fm Jnn. rō est qz isti non faciūt hoc vt procuratores vel pres
sed vt

sed ut nuncij et organum cōuentus. nam si essent procuratores vel
fidei iurantes in causis in quibus licet procurator iurare de veri-
tate dicenda: ut puta in causis quando hoc sibi mādatur est. ff.
de iure iur. i. iurandum. et de hoc de iur. cal. c. fi. tunc non iu-
rarent in animā alterius: sed in suam: et hoc bene probatur h. fm
Jnn. nam a fidei iuratore queritur quid scit vel credit: et sic patet qd de
sua scientia vel credulitate respondet nō alterius. ad idem facit:
quia videmus qd in iuramento decisivo tutor et procurator iura-
re debent in animā suam: quia illud iuramentum esset qd in animā pupil-
li iuraret cum nō habeat intellectum. ergo idem dicendum est in
iuramento qd prestatur in prosecutione cause fm Jo. and. Sed
Zap. ab. hoc nō placet qd in iuramento de veritate nō iuret etiā
in animā cōstituentis: vnde iurabit in animā propriam et con-
stituentis: vt. s. de elec. procurator. eo. lib. et facit. s. de iuramen-
to calum. c. ij. et si. et quod ibi not. fm Zap. ¶ Sed quero quare
isti de cōuentu in animā suam iurant per alios et non per se.
sol. dicit Jnnoc. qd ratio est quia sic placuit partibus. s. de testi-
bus. vel secundo dicit qd hoc faciunt auctoritate huius decretalis
per quam licitum est collegijs per alium iurare. et est ratio: quia
cum collegium in causis vniuersitatis fingatur vna persona di-
gnum est qd per vnum intrēt licet possint per se iurare si velint. C.
de iuramē. calum. l. ij. s. hic etiam: et sic hoc etiam quia facilius ex-
pediuntur positiones et responsiones per eos si fiant per vnum.
als quilibet per se in animā suam iurare debet. de iura. calum.
c. fina. et in. c. in pertractandis. idem videtur in imperatore qui p
alium iurat. lxxij. dist. tibi domino. et allegat Hostien. centesima
14 dist. in optatum. xvij. q. iij. metuentes. Jo. and. ¶ Sed que
erit forma iuramenti. Sol. fm Jnnoc. component sic iuramentū.
Iuramus per talem qd veritatem dicemus: vt dicto. c. tibi domi-
no. lxxij. dist. vel si illi in quorum animas iuratur non sint pre-
sentes iurabit sic. Iuro in animas talium dicere veritatem quā
sciunt: vel dic melius. Iuro in animas talium qd ipsi per me veri-
tatem quam sciunt dicent. vel ipse iurat qd per me ipsam veritatem
respondebit. et alleg. Hostien. de preben. c. accedens. et dicit hoc
quotidianus in curia. et ideo cautus debet dominus cui ani-
mā suam cōmittat: quia non est ludus in vndis fm Jo. and.
¶ Sed pone qd postq nuncius sic iurauit pars petit vt domi-
etiam interrogetur super negatis. Solu. planum est qd cū semel
iurauerit iterum iurare non cogitur. de testi. cogen. preterea. de
elec. c. significasti. C. de iuramen. calum. autem. hoc sacramentū.
sed putat Hostien. qd ex causa respondere cogitur: immo sic res-
ponsiones facte per nuncium si sunt cōtra conscientiam statim
debet illas corrigere: als incurrit periculum. hoc patet. j. ritu. p
xi. c. fina. in fi. alleg. Hosti. de offi. delega. cum olim abbas. in fi.
Jo. and. ¶ Quero quando fit prestandū illud iuramentum de
veritate. Solu. dicit qd statim post litis contestationem est presta-
dum cū succedat loco iuramenti de calumnia. vt. s. eo. lib. de iur-
ramen. cal. c. j. et hoc hic tenet Host. et ab. Jo. and. ¶ Sed que-
ro an isti possint novas positiones facere. so. videtur qd sic. quia
ter. hic dicit qd isti tam ponendo qd respondendo iurare debent
et sic videtur qd alias positiones facere possint fm Host. sed Bo. a.
tenet contrarium: quia vt hic apparet positiones iam facte erāt
in curia et transmissę sub bulla. vnde exponit ter. dum dicit posi-
tiones faciendos. i. iam factis respondendos illas repetēdo. Jo.
and. ¶ Sed qualiter debeat responderi positionibus. so. dicit
Jnn. qd quando iuramentum est prestitum de veritate ponens et
respondens non debet dicere qd credit sed qd nouit. arg. iij. q. ix.
hortamur. sed quando iuratur de calumnia tunc ponitur fm qd
credit: et sic de credulitate respondetur. C. de iuramen. calum. l.
ij. s. j. et idem notatur de iuramen. calum. ex literis. in prima glo.
et vide qd not. j. super glo. sed licet. et alias sex differentias quas
not. hic Host. vide in Spec. de iura. cal. s. j. in fi. et per Hosti. in
summa de iuramen. calum. s. quando. dicit tamen Jnn. qd si esset
causa civilis vbi iuratur de calumnia nō esset necesse qd in animas
cōuentuum iuraret sed in animā suam tñr fm suum placitum
positionibus responderet. s. de iura. calum. cum causaz. Jo. an.
¶ Quero an procedat textus indistincte qd fidei iuramentum nullus iu-
ramentum debeat prestare. Solu. dicit qd sic: quia non iurabit de
veritate cum iam sit prestitum per abbatem et priorem. Item nec
de calumnia: quia de illa in his casibus non iuratur fm Host. et
vide quod not. hic in quinta glo. et hoc intelligeretur in casu isto
sed in iuramento calumnie: secus videtur qd licet dominus iura-
uerit de calumnia nihilominus procurator vel fidei iurans etiā iu-
raret de calumnia in animā propriam: et de isto iuramento nō
loquitur iste text. et per hoc patet qd non ob. c. ij. s. eo. libro. de iur-
ramen. calum. fm Archi. Jo. and. ¶ Sed quero an confessio
huius fidei iurantis preiudicaret ecclesie. Solu. dicit Jnnoc. qd sic sicut
enim confessio principalis persone sine iuramento facta preiud-
dicaret sic et ista: nec ob. ff. de confes. l. certum. s. penult. quia illa

loquitur de confessione facta per procuratorem minoris que cū
effectū non preiudicat cum detur restitutio. Jo. and. non vlti-
deo quare in hoc faciat Jnnoc. differentiam inter ecclesiam et
minorem: quia ecclesia restituitur aduersus confessionem. s. de
restitu. in integrum. c. primo. Sed de isto an cōfessio preiudicet
ecclesie tractabitur cū glo. ¶ Super glo. prima querit Archi-
dia. an ista remissio examinationis testium que fit per partes sit
de rigore iuris an vero sit in arbitrio iudicantis. Archidia. hic
disputat pro et contra: et primo qd de iure sit faciendā alle. quia
causa ibi debet tractari vbi sunt testes. ij. qd. ij. c. fina. vbi non sit
difficile illos producere. xxxij. q. ij. siue de fidei iur. constitutus
de appel. ex parte. immo videtur qd iudex ad locum accedere de-
beat. de offi. ordina. significauit. in contrarium qd immo debeat
ad se testes vocare. ij. qd. ix. hortamur. et maxime si ibi altera p
suos testes producit. s. de privileg. cū olim. vt sic seruetur equa-
litas. Solu. qd ista remissio que fit de vna ciuitate ad aliam pro-
cedit ex iudicis arbitrio: alleg. in autem. co. ritu. s. sed et quoniam.
et quod ibi not. iudex ergo etiam in civilibus precipere poterit
testes coram se presentari etiam inuitos. C. de testi. si quando ex
quo sibi sic videtur propter magnitudinē cause vel propter suspi-
tionem testium: et sic loquitur fm Accur. in autem. vt defuncti seu
funera. s. illud. ad idem. ij. q. ix. testes. ibi tamen no. Jo. and.
qd in talibus seruetur consuetudo regionis. ff. de testi. l. iij. in fi.
ad egregias tamen personas iudex mittere debet vt ipsozū di-
cta recipiantur in autem. de testi. s. et quoniam. ad hoc optime
ri. q. j. episcopum. vbi mittitur ad episcopum si eius testimoniū
est necessarium: et hoc in civilibus et non in criminalibus: vt in
dicto. c. testes. ij. qd. ix. fm Archidia. videtur pro decisione Ar-
chidia. casus in l. iudices. C. de fide instrumentorum. ibi dum di-
cit vt possint si hoc perspexerint. nam verbum posse non inducit
15 necessitatem: vt no. glo. in clemen. auditor. de rescrip. ¶ Sed
quis soluet expensas interrogatoriorum datorum a reo fm que
petit testes examinari. Domini de rota conclusionē. lxxij. in anti-
quis. dicunt qd aut actor propter talia interrogatoria non erat
expensurus plusq expēdat pro missione testium: et tunc nihil re-
solueret. Aut actor erat aliquid ultra expensurus propter por-
tationem articulorum: et tunc reus contribuet ad illas expen-
sas. alleg. ff. sam. heriscunde. ex parte. fm eos vidi hoc anno du-
bitari: reus dat positiones. et quia dicit principale melioris con-
ditionis qd procurator vult qd dominus qui erat in domicilio val-
de remoto respondeat positionibus propter quod iudex decer-
nit remissionem ad partes vt ibi respondeat positionibus quis
habeat soluere expēdas huius remissionis reus dicebat qd actor
quia ipse debebat esse in iudicio vbi litigabat. vnde ipse est cau-
sa quare remissio fit ad partes. ergo ipse qui dat causam huic re-
missioni et expensis debeat illas facere. arg. c. fina. de iniurijs.
¶ Ego dicebam contrarium: primo quia actor non est in culpa
licet litiget per procuratorem cum ius hoc sibi concedat de pro-
cura. querelam. et maxime cū procurator esset paratus positio-
nibus respondere quod poterat. s. de confes. c. ij. Item video qd
quando remissio fit ad partes pro probatione ex parte rei que
potest prodesse etiam actori reus facit in totum expensas: vt. s.
de iudi. mulieres. s. j. et de rescriptis. statutum. s. penult. eodez
libro. multo fortius isto casu in quo reus vult probationem tan-
tum pro se: cum responsio ad positiones non profit respondent.
argumen. iij. qd. iij. Item nullus. et quod etiam not. glo. penul.
in. c. ij. s. de confes. eodem libro. Sed probatio testium facta per
reum bene prodest actori. qd testis bene deponit pro vtraq par-
te: vt not. glo. in dicto. c. mulieres. et dicto. c. statutum. s. penul.
ergo videtur qd solus reus debeat facere expensas: et sic obtinui
et seruauit in practica. Sed cōtra hoc facit quod habetur in ter.
et glo. iij. in. l. ij. s. defendendum. et ibi per Bartol. ff. ex quibus
causis in posses. eatur. vbi videtur tenere contrarium. et bo. text.
ad dubium in. l. penul. s. his de presentibus. C. de iure iurando.
¶ Glo. super verbo possessione recitat per contrarium qd text.
male dicit: quia deberet dicere quasi possessione. glo. soluit. Item
per aliud contrarium qd non deberet iurari de veritate sed de ca-
lumnia cum causa possessoria nō dicatur spiritualis. glo. soluit.
¶ Ibi. quia de incorporalibus per hoc colligit hic abbas qd etiā
in incorporalibus. quia spoliatur: et in eis competit possessoriū
vt hic et remittit Archidiaconus ad not. lxxij. dist. in. quisq.
j. q. j. nullus episcopus grauamen. in fine. ij. glo. et. ij. q. ij. nullus
ij. de causa posses. et prope. cum ecclesia. in glo. hic ideo de resti-
tu. spolia. olim. ij. vt lite pendente. c. primo. facit canon. xvj. q. j.
reuertimini. qui dicit qd scientia possidetur fm Jo. and. ¶ Nos
ta istam gl. iuncto text. qd licet libellus super possessorio incorpo-
ralium concludat restitui ad possessionem non vitiatur: positio qd
non dicat ad quasi possessionem. quod no. pro saluandis libellis.
¶ Glo. super verbo cōuentū recitat p. dñm qd nō possit iudex de

Petrus de ancha. super sexto decreta.

ferre iuramentum in animas conuentum cum non habeant animas: quia sunt res inanimate. glo. sol. exponendo tex. deinde glo. op. ponit q. sufficiat solum iurare in animam prelati. glo. etiam sol. uit. Deinde colligit notabile an concessio prelati et conuentus p. iudicet ecclesie. **C**bi romana. No. istam glo. q. ubi dispositio refertur ad vniuersale et materia est talis que non congruit vniuersitati collectivae sed tñ singularib. de vniuersitate illa dispositio debet sumi distributive quo ad singulares vniuersitates: et non collectivae. vide glo. super verbo non competunt in. c. si sententia. j. de senten. excom. vnde si vniuersitati conceditur indulgentia vel remissio peccatorum illud intelligitur concessum non vniuersitati collectivae sed singularib. de vniuersitate: vt no. Buill. de monte lau. in probemio clementinarum. **C** Sed contra illa que habentur hic in glo. opponit Archi. q. prelati non possit habere mandatum a capitulo cum ipse sit ille qui habet procuratorem constituere. s. de procura. c. j. et de iudi. causam que. vñ de betesse differentia inter datum et dantem. receptum et recipientem vt in. c. si. de insti. sol. Si queritur an istud mandatum tribuat effectum vt virtute illius dicatur admitti. et dicendum est q. no. vt in contrariis. Sed si queritur an operetur vt appareat ipm agere habere consensum sui capituli. et dicendum est q. sic. vnde ostendit q. prelati tanq. legitimus administrator agit. de rescript. edoceri. ff. de serui. vñ. predi. l. per fundum. ff. de pa. l. si vnus. s. pe. Jo. and. **C** In fine glo. de hoc an confessio prelati noceat ecclesie. vide glo. xxi. dist. de constantinopolitana. **C** Glo. in verbo dicenda que incipit notarius. in. c. dudum. ij. de ele. et glo. fi. in. c. si. de prescrip. Et dicit hic Jo. an. q. ideo glo. hic dicit sol. prelati: quia si prelati haberet mandatum a capitulo tunc bene preiudicaret ecclesie: vt no. in dicto. c. constantinopolitana. nisi si probaretur error. de confes. c. si. dic q. aut prelati agit in bonis discretis et distinctis a capitulo sola eius confessio preiudicat ex quo administrationem habet. Aut agit in bonis communibus: et tunc requiritur mandatum capituli. ita intelligitur ista glo. similiter e converso de capitulo: quia si agit in bonis discretis et distinctis preiudicat confessioni. secus in bonis communibus et ista distinctio sumitur ex not. de rescript. edoceri: quia ex quo quilibet ipsorum habet mandatum a iure: vt per se agere possit preiudicabit actus. et hoc videtur etiam fuisse de mente Jnn. vt not. j. super glo. in verbo illos. **C** Glo. super verbo ipso recitat per contrarium et per questionem glo. sol. **C** In si. glo. Not. ista glo. que facit regulam q. in actibus capituli nunq. absentes sunt vocandi nisi in tribus casibus hic positus do. meo. do. Anto. de but. plus placebat dictum Jnn. in. c. ij. de no. ope. nunci. vbi facit regula q. in omnibus causis magnis et arduis absentes sunt vocandi. Et ratio quare in istis tribus casibus positus hic in glo. vocantur non est nisi quia sunt ardui. ita no. ipse in. c. lcz. de euitanda. de elec. in. c. si. de maiori. et obediens. et d. c. ij. de no. ope. nunci. **C** Nec ob. c. si. de maiori. et obediens. et d. c. ij. de no. ope. nunci. vbi agebatur de negotio magno et arduo: quia ibi illud processit propter mandatum pape qui expresse voluit tantum presentes vocari et non absentes fm eum. Et pro dicto suo facit gl. in. c. j. de his que fiunt a maiori parte capituli. que vult q. in actu statuendi absentes sunt vocandi. et idem glo. in. c. cum omnes. de constit. que glo. an sint vere examinati Jo. and. in regula q. omnes. j. de regu. iur. in mercu. Dicit tamen Feder. de senis in consilio. clvj. q. etiam in actibus in quibus non vocatur absentes non debet vocari omnes qui sunt presentes: sed illi qui sunt presentes et ecclesie seruientes motus. per. tex. r. q. ij. hoc ius. qui dicit ibidem seruientium per quod limitatur hec glo. que dicit tantum de residentibus. pro cuius dicto facit tex. j. de cleri. non resid. c. vñ. co. vbi aliud est residere: aliud ecclesie deservire tex. in. dicto. c. hoc ius. de seruientibus loquitur. et dicit hic Jnn. q. non sufficit q. in aliqua positione consentiat maior pars iurantium: sed maior pars conuentus ibidem residentis. et est ratio quia confessio minoris partis non potest preiudicare toti conuentui fm Jo. and. **C** Glo. super verbo transmissis querit et soluit in fine glo. et sic bulla pape ibi appensa omnem suspensionem excludit vt dicit Jnn. in. c. ex parte. de fide instrumen. fm Archi. Jo. and. **C** Glo. super verbo illos. in prin. declarat text. Deinde querit de duabus questionibus. et sol. ibi scientie prelati. Jo. and. hic recitat dicta Jnnoc. aliquantulum confusa. vnde reducendo ad aliquem ordinem distingue q. aut prelati interrogatur de aliquo quod ipse ignorat: sed alij quorum etiam nomine iuravit sciunt. et tunc si maior pars conuentus dicit sibi certum quid scire tunc debet illud respondere. si vero minor pars conuenit in illo tunc de eo non debet respondere: vult iste textus. Si vero nullus de conuentu scit: sed ipse tantum scit: tunc recitat duas opinioniones. vna qd tenetur respondere. et ratio est. quia ipse suo nomine iurat: vt de his que scit veritatem dicat etiam si alij nesciant

sed ista opinio sibi non placet: vnde residet in opinione q. si illud super quo interrogatur est de facto proprio: et tunc non tenetur respondere licet ipse etiam sciat ex quo alij ignorant et est ratio differentie: quia quando interrogatur de eo quod scit non debet respondere nec preiudicare. quia non interrogatur vt procurator cum causam non agitet nec etiam vt testis et licet compellatur h iurare in animam suam dicere quod scit hoc non fit nisi vt dicat veritatem eius quod scit vna cum alijs. non autem eius qd scit solus. Item alia ratio: quia lex permittit q. quis interrogetur de facto proprio. C. de questionibus interrogari. sed quando interrogatur de facto alieno non interrogat eo modo vt hic. sed tanq. testis. dicit tamen q. si iuraret dicere veritatem tantum in animas aliorum: et ipse scit et alij in quorum animas iuravit ignoranter q. tunc nil dicit: quia de se non iuravit: sed de illis tantum. Preter illi dicerent prelati q. aliter dicat q. se habeat veritatem quare veritatem prelati scit non respondebit fm dictum ipso: quia pro nullo homine debet falsum dicere vel contra conscientiam facere: immo debet illos monere vocatis illis qui pdesse possunt vt abstineat a falso testimonio vel dicto. xxi. q. v. hoc videtur al. leg. Hostien. de senten. excommu. inquisitioni. tamen dicit q. si voluerit respondere per se non per procuratores non videtur quare non admittatur fm Jnn. Jo. and. **C** Quid si dominus iuravit respondere positionibus postea vult respondere illis per alium non iuratum. In hoc format dubium non sol. Jo. an. dicit q. putat ipm posse respondere per procuratorem si sibi est datum mandatum expresse de sic respondendo. Non ob. c. si. j. de iureiurando. in si. quia hic procurator est constitutus ad hoc actus specialiter. tamen dicit Jo. and. q. commendaret iudicem qui talem procuratorem non admitteret nisi causa legitima subesset fm Jo. and. in si. glo. hoc limitat verum Jo. and. nisi prelati responderet super his que essent diuisa inter abbatem et conuentum et spectarent ad solum abbatem: quia tñ stare tur dicto abbatis de rescriptis. edoceri. sed hic ista erant communia inter ipsos: ideo abbatibus responsio non preiudicat fm Jnn. Hosti. et Jo. and. dicit tamen Hosti. q. iudex qui sentit conuentum discordare revocare debet illos coram se et informare eos de responsione sententiarum illorum per quos id de quo agitur gestum fuit. argu. q. matri. accusa. poss. videtur et. s. eo. veniens. ij. in si. r. c. in nostra. et si factis iuuenes nolunt eis consentire scribat dicta vtroq. q. qd scribit et qd inde sentit rescribat. s. de fidei iussu. p. titut. in si. Jo. an. and. **C** Glo. super verbo positionibus que incipit sigillatim querit de ratione tex. et sol. ibi negari. Jnnoc. tenet q. debet super quolibet. c. contento in positione respondere per hunc textum. dicit vt dixi de confes. c. sedo. s. eodem lib. o. super glossa. **C** Glo. super verbo quid sciat querit et soluit. **C** In fine glo. not. ex fine istius glo. quis dicatur titubare. quia ille qui est positus inter duo extrema et nescit animum suum ad alterum applicare. vide glo. in verbo titubare. de procurato. in nostra. Jo. and. in. c. ad apostolicam. de cleri. excō. mini. et Archi. xxviii. dist. quis. Secundo not. q. quando negatio precedit verbum credo non includit certam credulitatem in eius opposito. et ratio est: quia tunc nihil ponit: sed negat tantum. quia potest esse qd non credit cum mortuum. nec credit cum viuus. secus si postponeret negatiuam dicendo credo cum non esse mortuum: quia tunc crederet eum viuere: quia tunc ponit certum quid. ita ponit Spec. de positionibus. s. vi. ver. sed nunquid. et glo. antepenul. C. de iuramen. calum. l. ij. s. j. et dicit Hosti. q. debet respondere non solum de scientia: sed etiam de credulitate. tamen dicit q. quicquid dicatur iurans de veritate debet respondere de credulitate. quia si id quod non credo confiteor et asseruerum esse de iero. alleg. de re iudi. cum olim. s. j. in si. et quod not. in summa de iura. calsi. s. quadoq. ver. sed quid refert dicens hic et ibi q. veritate inspecta iuramentum est de credulitate. quia si id quod non credo confiteor et asseruerum esse de iero. xxi. q. ij. c. homines de iureiuran. et sic christus de cle. c. significasti. xxi. dist. psalmista. in omni ergo iuramento cauendum est ne quis dicat contra scientiam. de scruti. c. vno. et si illa sequat sufficit. in. q. ix. hortamur. Nec ob. iste tex. ibi dum dicit quam sciunt et. quia illud scire dicuntur quod ab alijs audiuerunt. xxi. questione quinta. hic videtur. s. de rescriptis. cum contingat. et ideo ibi subiunxit tex. et per illos intelligunt et. dic maxime in notariis et ecclesiasticis contra subtilitatem per iudicem respiciendam. xxi. questione. iij. innocens. Jo. an. and. **C** Glo. super verbo iniquitas. querit et soluit. In fine glo. Jo. an. and. hic concludit q. aut prelati et capitulum confessi sunt certum quid. et tunc illis stabitur nec fiet interrogatio a iudice. quia confessio que est probatio amplius reuocari non potest. de proba. per tuas. et quis non debet admitti ad probandum qd probatum non releuat. de offi. deleg. c. ciz. contingat. ergo non recipiet interrogatio iudici. Si vero prelati et capitulum non respondent

De testibus et attestacionibus

71

spondent certum quid de credulitate et fiducia habens mada-
tum respondet de certa scientia. et tunc cum possit preiudicare. de
cōf. ex parte. tunc sibi derogant. sicut finus esset sibi strarius
de appel. sollicitudinem. Si autē contra prelatum capitulum
de certa scientia et fiducia de credulitate stabitur cōfessionis cō-
uentus: quia maior est scientia cōuentus q̄ credulitas: et uterq̄
principalem personam representat. alleg. no. 5. eo. super glo. in 2.
bo illos. Si vero uterq̄ de certa scientia vel de credulitate loquit̄
et sunt strarij: videlicet q̄ sibi derogant sicut finus esset sibi p̄i
contrarij: ut. d. c. sollicitudinem. ¶ Pro quo autem tunc sera-
tur sententia. dicit q̄ si iudex poterit informare motum animi sui
per aliquas circūstantias illis stabitur. 5. eo. preterea. Si autē
non poterit informare sententiabitur contra dominū sicut quā-
do confitetur pro se et extra se. ff. de interro. act. l. de etate. 5. j. xliij.
q. ij. 5. j. et est simile. quod not. de p̄ura. si duo. in. iij. glo. 5. eo. li.
Si autem omnino obscura sunt iura procedat. quod not. de p̄-
ba. ex literis. et de re iud. c. fi.

¶ Articulus p̄bare volēs notā testium in eis exprimere debz.
Dilatio data per mensem certū intelligit̄ de primo.
Exceptio criminis extra testes pōt opponi in genere.
Exceptioes in scriptis et non verbo porrigi debent.
Articuli an de necessitate in causa sint dandi.

Testes. ¶ Hoc. hic differentia est inter articulos et posi-
tiones. pbat hic tex. quia. 5. dixit de positionibz
prioribus. nunc dicit de ipsius articulis. vide de hoc per Jo. an.
j. de iur. iuran. c. fi. ¶ Not. q̄ licet actor pduxerit suos testes in
curia. reus nō debet compelli ad pducendos suos ibidē. de quo
de p̄iud. cum olim. el. j. ¶ Not. argu. q̄ volens p̄bare articu-
los debet in eis exprimere notā testium: per quos p̄bare intēdit
q̄ an sit verum examinabitur cum glo. ¶ Not. arg. proz cōtra
q̄ dilatio data ad mensem certum intelligit̄ de primo et non de
alio remoto. ad hoc. j. de p̄ben. non potest. ¶ Hoc. q̄ pars cōtra
quam fit examinatio testium est illa que debet formare interro-
gatoria. ¶ Hoc. q̄ exceptio criminis extra testes potest oppo-
ni in genere absq̄ specificatiōe aliqua: tamē ad pbandū q̄s nō
admittitur nisi primo crimina specificet. de quo per Jnn. c. cum
dilectus. de purg. cano. 3. au. in de. cōstitutionē. super verbo ce-
teris. de elec. et examinabitur. j. super glo. ¶ Hoc. argu. q̄ exces-
siones debent porrigi in scriptis et non verbo. vide glo. in ver-
bo confessione. in. c. prudentiam. de offi. deleg. et glo. in. c. appel-
latione. j. de appel. ¶ Quero an simul possit dari idē terminus
ad pducendos testes probatores et reprobatos. Jo. and. di-
cit hic q̄ licet possit tamē nō expedit simul detur sed q̄ primo
detur ad probatores. et illo elapso detur ad reprobatos: p̄-
ut fecit hic papa. et hoc expedit ad evitandas fraudes quas pos-
set facere actor: producendo suos testes probatores vltima die
termini. de quo remittit ad Specu. tit. de proba. in prin. vbi da-
tur remedium circa hoc. f. q̄ detur reo noua dilatio ad istas pro-
bationem faciendam. arg. C. de temporibus in integ. resti. per.
l. petende. ad hoc. iij. q. iij. spacium. ver. et autem. ¶ Quid si pa-
pa cōmittit istis examinatores ut recipiant testes et instrumē-
ta que utraq̄ pars duxerit producenda an isti possint recipere cō-
fessiones partium itavt talis cōfessio partium facta coram talis
bus probetur iudicialis: domi. de rota cōclusionē. c. c. lxxix. di-
cunt q̄ maior pars ipsoz tenuit q̄ sic: quia nomine instrumēto-
rum omnia comprehenduntur quibus causa instrui potest. ff. de
fide instr. l. j. ad idem allegat glo. in verbo munimenta in. c. co-
ram. de resti. in integ. ¶ Item quia iudices recipiendo confes-
sionem quasi iuxta mandatum. et not. cōtra mandatū faciunt. ar-
gu. ff. iud. sol. l. ita tamen. 5. in hac. fm dominos de rota contra
ipsoz posset allegari iste text. quia dicit exp̄se q̄ datur potestas
recipiendi confessiones partium. ergo secus videretur si non ha-
bui etiam exp̄sum mandatum. ¶ Item licz ex quadam latissima
significatione vocabuli appellatiōe instrumentorum comprehē-
duntur omnia quibus causa instruitur. nō tamē de stricta signi-
ficatione: ut no. glo. in dicta. l. j. et not. Archid. xij. q. ij. si quis. de
clericis. hoc probat etiam diuersitas rubricaruz: quia in compi-
latione gregoriana ponuntur tanq̄ diuersē. ergo delegatus da-
tus ad receptionem testium et instrumentorum non poterit reci-
pere cōfessiones cum istud nō cōtineatur in mandato: cuius for-
ma seruanda est. de rescrip. cum dilecta. de resti. spolia. c. p̄sanis.
et sic talis cōfessio videtur facta coram nō suo iudice que non va-
let. de iud. at si clerici. ad idem glo. ff. vij. q. j. peruenit. x. xvij. q.
j. si homo. que glo. determinat q̄ si papa cōmittit vni q̄ alius ex
cōmunicet non cōmittendo sibi aliter decisionē causē q̄ talis
delegatus excōmunicatum a se absolvere non poterit: quia de-
legato vno articulo iudiciali nō venit reliquis articulis. vide
licet absolutio. ad hoc etiam optime facit. c. super questionum.
5. j. vbi cōmissio articulo causē non venit alius articulus. Ad ra-

tiones dñorum de rota responde q̄ glo. in. c. coraz. de resti. in in-
teg. loquitur de munimentis ad causam facientibus: sed fateor
pro appellatione munimentorum cōprehenduntur cōfessiones
cum sit nomen generale ad quod optime. 5. de electio. cupientes.
5. j. eo. lib. sed testes et instrumenta sunt nomina speciei que dis-
ferunt a cōfessione: ut est dictum. Ad. l. j. de fide instrumen. est re-
sponsum. 5. ad id qd dicunt q̄ recipere cōfessiones est iuxta mā-
datum nego: illa enim dicunt iuxta mandatū et delegato cōmis-
sa sine quibus negocium sibi cōmissum nō potest expediri: ut in
c. preterea. de offi. delega. sed ex quo est sibi cōmissa tñ receptio
testium et instrumentorum: isti duo articuli bene possunt expediri
sine receptiōe cōfessionis. ergo eorū potestas ad illam cōfessio-
nem se nō extendit. ad qd optime facit glo. iij. in. c. solet. j. de sen-
excō. et qd super illa no. Jo. an. vbi exp̄se voluit q̄ licet delega-
tus possit illa sine quibus negocium expediri nō pōt: nō tñ pōt
illa per que causa facilius expediretur ex quo nō includitur in
mandato: unde licz ex cōfessione negociorū principale facili ex-
pediatur. quia tamen delegatus pōt expedire negocium sibi cō-
missum sine receptione confessionis illam recipere non poterit.
¶ Glo. super verbo articulus querit qd sit articulus. ¶ In fi.
glo. Jo. an. hic ponit multa significata huius nominis articulus.
¶ Sed querit an de necessitate articuli sint dandi in cā. Sol.
dicit Archid. q̄ si petatur debent dari: alis sufficit qualitercunq̄
testes sunt pducti dñmodo super libello deponat siue sint facti
articuli vel positiones siue nō. alle. per Jo. ost. in summa huius ti-
tuli. 5. super quibus. sub. 5. et cuncta. ver. sunt autē sequenti. et in
Spec. e. ti. 5. nunc videndum: per totum. 5. et facit de resti. spo. cū
ad sedem. dicit tamen q̄ cauere debet tradens articulū vel posi-
tionem ne faciat illum plura cōtinentem ne obliget se ad totū p-
bādum taliter q̄ perdat causam nisi p̄bet cui mos gerendus est
de proba. licet causaz. quia bene pōt se obligare probationi sub
amissione causē. de elec. cum dilecti. de crimi. fal. c. fi. sicut et stare
dicto aduersarij testibus nō iuratis. C. de fidei iussu. l. fi. et de test.
tuis. alis sufficeret probare vñ de mille propositis qd sufficeret
ad intentionē fundādam. de appel. significauit. de p̄ben. cū iaz
dudum. allegat istud dictum q̄ plura narrans in articulo vel po-
sitiōe videtur se stringere ad pbandum omnia in illo cōtenta.
¶ Glo. super verbo pductos querit corā quibus isti testes fue-
rint producti. Deinde recitat per cōtrarij q̄ nō potuerunt re-
cipi. lit. nō cōtest. glo. Sol. ¶ Item opponit glo. q̄ post examina-
tionem vel receptionem testium nō iuret de calum. nec fiat po-
sitiōes glo. sol. in fi. glo. ¶ Contra determinationem glo. oppo-
nitur q̄ nō possint fieri positiones. quia aggrediēdo pductiones
testium pars sibi p̄cludere videtur viam ponendi. ¶ Nec ob.
quod glo. inducit de iura. calum. quia illud ideo potest prestari
in qualibet parte litis: quia nō p̄staretur ppter partem tñ sed p-
pter vtilitatem publicam cuius interest lites dirimi. sed positio-
nes tñ sunt fauore partium: ad qd facit de foro cōpe. si diligen-
ti. ita dicit Jo. mona. quosdā tenuisse: sed ipse dicit tenendū qd
tenet glo. ne p̄batiōis copia sic angustetur. C. de hereti. l. pen. in
fi. fm Jo. and. ¶ Glo. super verbo omnia querit quare nomina
testium exprimuntur deinde qualiter nomina practiceantur. ¶ Item
an possit alios a nominatis pducere soluit in fine glo. ex vbi
glo. cōcludit Jo. an. q̄ nō sufficit exapere in genere extra testes
q̄ sunt in talibus criminibz irretiti: sed sigillatim illa extra quēli-
bet testem debet exprimere crimen in quo est irretitus. ad hoc
de elec. per inquisitionem. et j. de sen. excō. cōstitutionēz inducit
etiam Archid. de elec. c. j. 5. e. lib. Et istud examinabitur. j. dicit
tamen Jo. an. pōderandum q̄ in exemplis positis hic in glo. nō
exprimitur locus vel tps criminis cōmissi. Et ista potuit esse ra-
tio quare papa mandat q̄ in partibz fiat specificatio causē. vel
posset dici q̄ in curia nō erat facta specificatio put hic glo. assi-
gnat. sed dicebatur intendit p̄bare titium adulterij per iurāre.
et sic specificatio de qua dicitur hic in tex. latius sumet Jo. and.
¶ Glo. super verbo interrogatoria. ista glo. ponit practicas in
interrogatoriis. ¶ In fin. glo. ¶ Hoc. ex ista glo. que facit in argu-
mentū q̄ nō valet dictus testis nisi partes cognoscat. de quo per
glo. in. c. cū causam. 5. c. ti. p̄ Archid. iij. q. iij. 5. ut testis. Sup-
dubio glo. dicit Jo. an. q̄ si pars nulla daret interrogatoria q̄
iudex debet facere p se illa que habent in. c. cū cā. eo. ti. et p̄soluit
Jo. ost. q̄ potius fiant superflua q̄ omittat aliqd necessarium vel
utile: et hoc q̄ si fuit omisum interrogatoriū tale negligentē vel
dolose: fiet iterato examinatio testium. nō ob. publicatiōe. 5. e.
ti. p̄uas. qd secus esset si nullū fuisset factū. ¶ Item vtile est q̄ so-
re iudex plura refecaret q̄ expediret. et arguit cōtra iudices qui
cōmittunt examinationem testium notariis vel alijs cum deberent
examinationē per se expedire. C. de fide instr. aut. apud eloquē-
tissimū. vel ad minus cōmittere psonis idoneis et discretis. 5. e.
fi qui testium. de testi. cogē. c. j. de p̄san. et affi. c. j. cū in probatio

Petrus de ancha. super sexto decretalium

nibus sit totavis cause potius deberet committere alia q̄ exami-
nationem testium. xliij. distin. quiescamus. sed quia istud est ones-
tius. ideo de facili committitur etiam per eos qui sportulas exi-
gunt contra id. ff. de regu. iuris. l. secundum naturam. et de cle. coniu-
gatis. diuersis. de preben. cum secundum. Jo. an. Bononie est
consuetudo q̄ quilibet pars ponat pro sua parte vnu examina-
tozem. et isti duo examinant fm interrogatoria data per iudices
correcta. **C**los. super verbo specificatio colligit notabile ex-
ter. **C**In si. glo. per tex. et alleg. per glo. dicebat Inno. q̄ nō suf-
ficiebat excipere cōtra testem dicendo q̄ erat periurus vel adul-
ter. sed an talibus exceptionibus debeat specificari locus et tem-
pus commissi criminis in accusatione. Idem et fortius in excep-
tione cum minus sit odiosa accusatio q̄ exceptio cōtra testes.
vnde in exceptione compelluntur testes. et in accusatione nō. de
testi. cogen. dilectorum. Et idem tenet hic Arch. et dicit Jo. an.
q̄ licet iste tex. sic allegatur q̄ specificatio requiratur in exceptio-
nibus. tamen iste tex. non probat: sed bene probat qd̄ specifica-
tio non facta in exceptionibus debet fieri anteq̄ probatio sup-
illis admittatur. quia hic erant admisse exceptiones. et papa ma-
dat q̄ fiat specificatio ante probationem exceptionum: siue fa-
cta non fuerit primo. siue facta: sed non plene vt dixi. s. sup. ver-
bo nomina. et istud multum tenet Zap. abbas hic. et etiam dicit
tenere Pau. in clemen. constitutionem. s. ceterum. de electioni.
super verbo circumstantiarum. et allegat ibi istum tex. dicens qd̄
ille cui datus est terminus ad opponendū crimina vel defectus
satisfacit termino ea indeterminate ponendo. et si petat declara-
tio poterit declarari post terminum. quia qui declarat nō addit
ff. de testa. l. heredes palam. s. quod vero quis. et de appel. vt no-
strum. tamen dicit Zapus q̄ talis exceptio efficaciter non dice-
tur recepta donec fiat specificatio cum illa requiratur ante tem-
poris probationem. vt hic. et sic receptio talis exceptionis ex fu-
turo dependet euentu. de frigi. fraternitatis. et s. eo. lib. de elec.
si forte. ergo quod a principio debebat fieri fiet postea ante rece-
ptionem testium super ea. facit tex. viij. distin. que contra fm Las-
pum. et idem tenet Pau. hic. et dicit ita fuisse consultum per do.
Guidonem episcopum concordie. et ita dicit Steph. seruari
in romana curia fm Pau.

- 1 **Testes coram iudice produci debent**
- 2 **Differentia inter productionem et receptionem testium**
- 3 **Iudex an possit prefigere terminum ad testium personas repro-
bandas ante attestationum aperturam**
- 1 **Si vero.** Nota primo q̄ testes debent produci coram
iudice. non ergo sufficit producere coram no-
tario. **C**Nota differentiam esse inter productionem et receptio-
nem testium. et inter examinationes. et sic videtur q̄ astrictus ad
productionem testium. infra certum terminum satisfacit termi-
no si producit licet testes infra terminum non sint examinati. de
quo. j. de excels. prela. **C**Nota q̄ exceptio criminis ad repellen-
dum testes potius videtur opposita contra testes q̄ contra pro-
ducentem. et sic videtur hic tex. contra dictum Inno. in c. verum
de foro compe. vbi dicit q̄ potius videtur opposita contra pro-
ducentem. Sed potest intelligi dictum Inno. quantum ad effe-
ctum. quia ex tali exceptione producentis frustratur intentio
sua cum probare non possit intentum propter talem repulsiōem.
CNota iuramentum malicie exigendum quando est presump-
tio contra excipientem crimina. ad hoc. s. de iura. cal. c. ij. in fi.
eo. lib. **C**Mo. opr. argu. q̄ iudex potest eodem instanti assigna-
re partibus super expeditione diuersorum actuum diuersos termi-
nos. vt primo termino lapso pro vno actu assignato expeditur
alius actus in alio termino. ad hoc de priuile. cum olim secundo.
3 **An iudex possit prefigere terminum ad reprobandas personas te-
stium ante aperturam attestationum.** Innoc. hic tenet q̄ sic per
hunc tex. vbi expresse apparet q̄ statuit terminus ad reproban-
dum personas testium: quoniam dicta non erant publicata cum ipse
examinator hic haberet remittere dicta testium cum clausula: ta-
men q̄ etiam potuisset opponere contra personas post apertu-
ram testium si iste terminus hic non fuisset statutus. iuxta nota.
eo. titu. presentium. **C**Sed an poterit reprobari testes repro-
batoz reprobandorum quo ad dicta ipsorum post publicatio-
nem: quod ad personas secūdi reprobandoz reprobari nō pos-
sunt. s. eo. titu. licet. iij. quod patet q̄ tex. ibi bis dicit cōtra per-
sonas testium et. et videtur q̄ contra dicta istorum secundo re-
probandorum possit opponi: q̄ pars non potuit videre eorum
dicta ante publicationem. ergo nō potuit percipere quid diceret.
admittendus est ergo postea. et maxime si corruptionem admi-
scent. iuxta not. de proba. licet causam. in glo. ij. als dabit ip-
sis materia deponendi falsum. cōtra id de accu. qualiter. ij. s. debet
nec mirum si facilius repellitur reprobatio persone q̄ dicti: q̄
testis licet criminofus habere possit zelum iustitie. etia de iure
criminofus certis casibus admittit. patet de symo. licet hely. in

fi. sed nunq̄ falsum approbat a iure cū sit p̄tra xpm qui de se di-
cit Jo. xij. Ego sum veritas. Itē de falso pōt etiā opponi. post
sententiā. de pba. licet cū p̄cor. fortis ergo videt id fieri posse post
scdm reprobationē. et licet hoc habeat multum equitatis. ratio
tamen illius. c. licet. eo. ti. que est vt finē litibus imponat. multū
obstat fm Jo. an. hanc partē vltimā q̄ non admittatur. tenet hic
Jo. cal. pro qua inducit q̄ reprobatio dicti etia respicit perso-
nam testis: que ex hoc arguit de mendacio et periurio. ppter hoc
odiu: ergo restringitur. de testi. co. delictorū. Item nō stat dicto
testis ppter additionē persone: puta q̄ criminofus: quia ex hoc
presumitur q̄ verū nō dixerit. s. e. ti. testimonij. et tamē nō audi-
tur tertia reprobatio p̄tra personam que nūq̄ fuit reprobata. g.
iura ppter superfluitatē nō permittūt tertiā reprobationē et ma-
xime hec ratio habet locū quādo in tertia reprobatiōe oppone-
retur d̄ testem q̄ als deierat. que tamē exceptio: tūc nō admi-
teretur tūc p̄stat iuris p̄sumptione als periurij: ideo repellit q̄
presumitur etiā postea deierare. xij. q. v. paruuli. Et hoc etiā vi-
detur tenere Hosti. s. eo. ex tenore. in fi. vbi dicit q̄ sicut mulier
nō auditur volēs pbare indirecte falsitatē testium viri. ita vir poti-
rit pbare per alios testes q̄ primi sui dixerūt verū: et hoc etiā vi-
det ibi gl. sed addit Hosti. q̄ d̄ hos scdos nō licebit mulieri pdu-
cere tertios. alleg. decreta. l. s. et sic de reprobatione dictorum vide-
tur loqui ad ea que dicit Jo. an. sup. rub. q. d. c. l. s. nō permittit in
reprobatione dictorum qd̄ phibet in reprobatione personarū sed re-
spicit factū fm qd̄ d̄ personas fiebat oppositio. ratio autē qd̄ da-
bitur audacia deponēdi falsum nō pcedit. quia id nō est p̄sumi-
dum. Item fm illā etiā quecūq̄ possunt reprobari persone pe-
illū. s. debent. qd̄ tamē nō est verū: vt in d. c. licet. **C**Quod autē
certis casibz credat testi criminofus est sp̄ale. et qd̄ dicit q̄ falsum
nunq̄ approbat fateor cū id falsum forte p̄stat sed hic non p̄sta
immo p̄sumitur p̄trariū saltē ppter iuramentū qd̄ prestiterunt
Ad vltimū respōde id verum cū corruptione vt dicit Inno. in c.
licet. Item nec illa cōsequētia est necessaria cū diuersa sint im-
pedimenta snia. et est secūda reprobatio. vnde dicit in questio-
falsi est tps limitatū de excep. cū venerabilis. ita nō est absurdū
q̄ scda reprobatio illi etiā possit finē imponere fm Jo. cald. do-
meus Anto. de bur. tenet opi. Jo. an. dicens q̄ cū nos sumus cō-
tra regulas iuris cōis simplr permittētis reprobationē dictorum
testium stemus illi ex quo nō reperitur vitiata. cum. c. l. s. loquar tūc
in reprobatione personarū nō dictorum. possent opiniones redi-
ci ad p̄cordiam q̄ aut istevult reprobare dicta testium nō p̄ alios
testes sed per infra vel per dicta suamet testium ex suis attesta-
tionibus. et tūc possit ad qd̄ optime tex. iij. q. iij. s. q̄s testibus.
qd̄ ibi no. glo. et Arch. et glo. in c. presentium. s. eo. tit. et ita p̄cedi
opi. Jo. an. et dñi mei: aut vult reprobare per alios testes. et tūc
credo q̄ nō possit per ratios Jo. cal. nisi adderet falsitati cor-
ruptionē testium vt tex. in d. s. si quis testibus. Nec ob. rō dñi me
q̄ istud sit p̄tra regulas iuris cōis nō admittere testes tertio re-
probatoz q̄ imo est fm regulas iuris cōis q̄ volūt q̄ publica-
tis attestationibz super eo. vel directe p̄trario articulo testes nō
admittant. s. eo. fraternitatis. et cle. de testi. eo. ti. vel dicit meli-
q̄ nō est p̄tra regulas iuris cōis. imo dicit regula iuris cōis cir-
ca productiones testium refrenatas tenētes in infinitū: vt in c. si
gnificauerūt. c. ti. et in c. fraternitatis. vt sit litū finis nō admi-
tatur testis publicatis attestationibz: licet etiā alia ratio illud in-
duxerit. als sequerēt q̄ qua rōne admittitur quarta reprobatio
dictorum eadē rōne admittet. v. et vj. et sic de alijs. vnde debet esse
aliquis terminus p̄cludens hāc infinitatē. Item ratio exp̄sa in
lege facit extendere legem ad aliqua comprehensa in illa q̄ sunt
subiecta et p̄portionabilia illi rationi etiā si lex sit exorbitas. vi
no. glo. in cle. j. de elec. ratio ergo vt infinitas restringat posita
dicto. c. l. s. est p̄portionabilis etiā circa dicta ergo ad illam extē-
ditur. **C**Glo. penul. querit quare requiratur iuramentū et sol.
dupliciter in si. glo. idem Jo. mo. Jo. an.

- 1 **Advocatus obligatus ad cause defensionem non videtur
obligatus ad causam appellationis.**
- 2 **Iuramentū in defectū plene pbationis nō debet deferri nisi p̄
mo ad sit presumptio p̄ altera partium.**
- 3 **Sollicitator cause an possit esse testis.**
- 4 **Advocatus meus in causa principali an possit esse advocatus
cōtra me in causa appellationis.**
- 5 **Notarius qui scripsit acta an possit esse testis.**

Romana. Glo. j. diuidit s. nō summat ppter
tex. breuitatē pōt tamen sic summa-
ri. Advocatus vel pcurator principalis cause in cau-
sa appellationis testificari nō potest iuramentū etiā
presumptione faciente p̄o appellante sibi deferri non debet. ni-
si iudicē videatur. h. d. **C**Nota argu. q̄ advocatus vel pcurator
obligati ad defensionem cause nō videntur obligati ad de-
fendendā causam appellationis de advocato per Archi. vj. q.
iij. ofius.

itij. ofius. 2 per Jo. an. in regula contractus. de regu. iur. in. ij. q. 3. de procura. nō iniuste. **¶** Nota q̄ ille qui est suspectus testis propter affectionem quā habet ad causam principalem. est etiā suspectus in causa appellationis: 2 sic mutatio instantie litis nō tollit suspicionem. ex quo est eadem causa 2 persona. **¶** Mo. qd̄ procurator non potest esse testis in eadem causa 2 per se agitata. Nunquid autem instrumentum per procuratorem rogatum ante motionem litis in fauorem sui principalis faciat fidē in lite per ipsum procuratorem agitata. Jo. an. examinat. j. in regula cum quid. de reg. iur. in mercu. **¶** Mo. q̄ illud dicitur fieri in distincte quod sit quolibet casu. **¶** Mo. q̄ iuramentum in defectum plene probationis non debet deferri nisi primo adsit presumptio pro altera parte. ad hoc de iureiur. in. c. fi. **¶** Mo. q̄ in dext. non necessitatur ad deferendum iuramentum illi tantū pro quo est presumptio siue sit reus. siue sit actor. sed in arbitrio suo est cui debeat deferri. 2 sic videtur hic ter. pro dicto Jo. an. in ca. fi. de iureiur. **¶** Mo. quid debeat considerare iudex in delatione iuramenti sienda magis vni parti q̄ alteri. de quo plene p̄ Joā. and. in. d. c. fi. **¶** Quero an iste ter. habeat locū in appellato vt non possit producere in testem procuratorem vel aduocatū. Jo. and. hic tenet q̄ sic cum eadem ratio quare isti prohibentur habeat locum tam in appellato q̄ in appellante. ergo idem debet esse ius. de consti. translatio. de rescri. inter ceteras. Nec ob. qd̄ hic exprimitur de appellante: q̄ hoc ideo de eo fuit expressus q̄ eps remen. fauebat istis appellationibus ad curiam suam vt ipsi inducerentur ad imponendas appellationes. 2 cause ad curias suam deuoluerent. 2 ideo admittebat in testes aduocatos 2 procuratores. 2 etiam deferbat iuramentum appellanti. indistincte presumptione faciente pro eo. 2 ideo ter. potius exprimit de istis. i. appellantis. Jo. and. **¶** Quid de syndico vel actore an repellatur. Franc. tenet q̄ sic. tamen q̄ eadem est ratio. ergo idem debet esse ius. tum q̄ ius canonicum de his nominib⁹ nō curat. de procu. petito. ad quod optime. s. eo. tit. in causis. 2 ideo tenet Jo. an. hic in consorte litis qui admittitur sine mandato cū eadem sit ratio in eo. immo fortior q̄ maiorē affectionem presumitur habere ad causam q̄ simplex procurator. fm̄ Joā. and. **¶** Quid de sollicitatore cause an possit esse testis. domi. de rota conclusionē. cccclij. dicunt q̄ aut sollicitator est deputatus ad causam per principalem cum assignatione salarij. 2 tunc non poterit esse testis in illa causa. q̄ maiorē affectionem videtur habere ad causam q̄ procurator qui propter hoc repellit. vt hic est casus. aut est deputatus vt per procuratores ipsius cause. vt puta q̄ procurator deputauit familiarem suum ad sollicitandas causas suas. 2 tunc poterit esse testis quia socius socij mei non est meus socius. lxxij. dist. legitur maxime quādo agitur de probatione leuius preiudici. puta ad probandam diligentiam procuratoris. vel signa 2 sigilla fm̄. d. de rota. istud vltimum dictum non videtur verum in grauius: quia vbi quis ad honorem reputat sibi victoriam cause. vel ad dedecus succumbere est testis suspectus. vt qui not. Sed ista ratio concludit etiam in sollicitatore deputato per procuratorem. ergo videt q̄ etiam repellit de beat. An in delatione iuramenti que fit in defectum probationis requiratur citatio partis. d. de rota in conclusionē. cclxxix. determinat q̄ sic quia interest partis. 2 quilibet pars poterit dicere sibi deferendū esse fm̄ qualitatem personarū 2 circumstantias negocij. vt dicit ter. Item vna pars poterit alteri referre. vt no. de iureiur. c. fi. **¶** Quero de ratione quare isti repellantur a testificando. ratio est quia vterq̄ est oblatus domino de dolo 2 negligentia. C. mandati. l. in re mandata. C. de adm. tuto. l. non est ignotum. vnde 2 aduocatus fidem suscepit adhibere dz. ff. de varijs 2 extra. cog. l. j. s. in honorarijs. Itē q̄ vterq̄ istorū victoriam cause sibi reputat ad honorem 2 perditionem ad dedecus. ideo sunt suspecti etiam repellendi. s. eo. in literis. et est expressus extra. itij. q. ij. ver. patroni exponendo quod ibi dicit de exco. 2. i. de procuratore ad impetrandū fm̄ Hosti. Joā. mo. Archi. 2 Fran. 2 Jo. an. **¶** Quid si procurator est dat⁹ ad vnum articulum cause tantum an poterit in alijs articulis ipsi⁹ cause esse testis. dic q̄ aut vult testificari in alijs articulis cōiunctis illi in quo fuit procurator vel aduocatus nō potest. aut in alijs separatis 2 potest. ad hoc de app. secūdo requirit. 2 c. inq̄ fitioni fm̄ Fran. **¶** Et ex hoc infertur q̄ procurator paratus ad impetrandū tantum rescriptū poterit esse testis cum ter. hic loquatur de illo qui fuit pcurator in priori iudicio. Jo. an. **¶** Quid si aduersarius consentit q̄ isti admittantur ad testificandū. sol. possunt admitti cum istud sit introductum in eius fauorem cui renunciare potest. ad hoc. s. eo. tit. ius. 2. C. de fidei ius. l. fi. 2 proccedit iste text. etiam si ageretur de probāda exceptione propter quam erat appellatio interposita fm̄ Abb. 2 sic dicit ponendus casus. Jo. an. **¶** Glo. ij. recitat per dñm q̄ isti possunt esse te

stes: q̄ instantia cause principalis differt ab instantia cause appellationis. glo. sol. assignando rationē. **¶** In si. glo. super isto dubio an causa appellationis sit alia a causa principali. Joā. an. hic alleg. primo iura que p̄bat q̄ sic allegat primo text. ij. q. vj. si episcopus. xvj. dist. ab eo. vj. q. iij. a suis. 2 in omnibus his locis de hoc. 2 facit quod no. Accur. C. de appel. pro hac facit etiā s. eo. li. de iura. calū. c. ij. primo responso. Ad contrarium q̄ non sit alia inducitur. itij. q. vj. accusatus. xxxj. q. ij. lotharius. in fine. 2. ij. q. vj. post sedam. 2 in his etiam de hoc Lau. 2 Jo. dicunt qd̄ eadem est causa 2 non est idem iudicium. pro quibus optime la. cit iste ter. ibi in priori iudicio. Boff. de procura. non iniuste. tenet q̄ est alia causa. Archi. dicit aliquos distinguere causam appellationis a grauamine vel a diffinitiva fm̄ Jo. an. Redolopi nionem Jo. 2 Lau. veram q̄ licet causa possit dici eadem: tamen iudiciū est diuersum. 2 hoc tenet Jo. an. in. c. dispendia. s. de rescrip. eo. lib. o. super verbo questiones. et idem tenet. j. in regula contractus. de reg. iuris. in mercuria. ij. q. 2 de hoc opti. ter. in. c. accusatus. itij. qd̄. vj. ibi. 2 dum iterato iudicio pontifex causam suam agit. ibi optime probatur hec distinctio. **¶** An aduocatus meus in causa principali possit esse aduocatus contra me in causa appellationis. Jo. and. dicit hic q̄ sic licet non sit hōne stum. 2 hoc tenet Buill. in Specu. de aduocato. s. nunc tractemus. in fine 2 idem not. ff. de posthu. l. finali. Jo. and. 2 pro hoc facit glossa bona. xij. dist. disciplina. que dicit q̄ in eadem causa potest idem esse aduocatus ambarum partium. **¶** Quid de compromissario ad eligendum vel ad laudandum an possit esse testis si agatur de illo actu super quo fuerat assumptus. Innoc. tenet q̄ sic. de electio. cum dilectus. 2 de arbi. non sine. Jo. and. dicit hoc verum in defectum probationis: alio secus prout voluit illa iura. **¶** An notarius q̄ scripsit acta possit esse testis. Frā. dicit hic q̄ sic cum non reperiatur a iure prohibitum et edictum de testibus est prohibitio: vt not. in glo. in. c. primo. s. eodē tit. 2 hic ad idem. de fide instrumentorum. cum Joannes. Joā. and. **¶** Glo. super verbo fuerat querit de duabus questionib⁹ 2 soluit. **¶** Glo. super verbo in testem. querit de duabus questionibus 2 soluit. **¶** In fine glo. idem Joā. mona. 2 Archi. qui dicit cū q̄ administrator honorum ecclesie de contractu per ipsum celebrato potest esse testis. alleg. ij. q. ij. c. j. ver. ceterum. 2 quod not. Bart. brix. in questione venerali. clvj. que incipit aliquis erat administrator. Jo. and. **¶** Quod autem dicitur hic in glo. de gestore negocij q̄ admittitur ad testificandum intelligit bar. to. in. l. deferre. s. idē. ff. de iure fisci. q̄ ad eū non spectat cōmodū vel incōmodū alio cū non posset esse testis. C. de testi. l. omni bus. Exemplum volo probare teneri mihi ad centum produco Titium qui dicit se tibi potasse centum que tibi dedi tuo mandato. iste non est idoneus quia si tibi tradidit est liberatus a me si tibi nō tradidit remanet obligatus mihi fm̄ Joā. de ian. hic. **¶** Glo. penultima querit 2 soluit. **¶** In si. glo. idem Inno. Et not. ex glo. q̄ dictum vnius testis facit presumptiones. vide glo. fi. in. c. licet. j. s. eo. tit. 2 glo. fi. in. c. preterea. eo. ti.

De iureiurando.

Rubrica.

- 1 Statutum q̄ prelati iuret seruare consuetudines est validum.
- 2 Symonia an committatur in traditione iurium spūalium.
- 3 Adiectum prolatum in neutro genere concipit femininum.
- 4 Differentia inter ciuitatem castrū 2 terrā.
- 5 Rectorū appellatione comprehenduntur etiam qui preficiuntur ad ministracionibus laicorū.
- 6 Officiales dignitatū spūalium nō affirmantur.
- 7 Ius canonicum principaliter salutē animarum prouidere intendit.
- 8 Pape iuramentū virtutem declarare spectat.

Distinguit. **¶** Glo. prima summat. et primo ponit thema circa clericos et laycos. secunda ibi. quia vero constitutionis causam et constitutionē circavtroscq̄. **¶** Nota primo qd̄ due negatiue simul iuncte faciunt vnam affirmatiuam. de quo Joā. mona. s. eodem lib. o. de constituto. c. ij. **¶** Glo. in verbo nonnūq̄. de peni. dist. ij. sunt plures. quod est verum quādo ambe negationes referuntur ad idem. secus si ad diuersa: vt notat glo. xxiij. questione. j. s. j. 2 not. docto. eodem tit. 2 si xps. **¶** Nota vālere consuetudinem vel statutum q̄ prelati vel nouus canonici iuret seruare consuetudines 2 statuta. **¶** Nota argu. q̄ in traditione iurū spūalium nō committitur symonia si deducit in pactū inter partes q̄ quis prestat iuramentum recipiendi obsequium etiā spūale. de quo aliquid de electio. significasti. de pre

Petrus de ancha. super sexto decreta.

ben. significatum. **¶** Nota argumentum qd de esse statuti nō est qd fiat in scriptis. ad hoc tex. in cle. dudū. de sepul. de hoc p. Jo. an. in. c. j. s. de renun. eo. lib. 2. j. in regula nemo potest. de reg. iuris aliquid. Archi. q. j. in primis. in fi. **¶** Nota qd adiectivum prolatum in neutro genere cōcipit etiam femininū. ad idē tex. 2. Guil. in cle. j. de procu. 2. de hoc per Jo. an. in. c. ij. de sum. 4. trini. 2. fide carbo. super glo. disjunctiva. **¶** Nota differentia inter civitatem castrum et terram. de quo per Jo. an. in. c. si civi-
tas. j. de senten. excom. eo. lib. 1. **¶** Nota qd appellatione recto-
rum comprehenduntur etiam illi qui p̄ficiuntur administrato-
ribus laicorum. ad hoc tex. j. de hereti. vt inquisitiōis. **¶** Nota
ta argu. qd potestates 2. officiales dignitatum temporalium non
confirmantur. sed administrationem habent ex sola admīssione
ad talia officia. probat tex. ibi admittant. de quo aliquid p. doc.
S. de iudi. c. fina. **¶** Nota argum. qd iurans servare statuta exi-
stentia in vno volumine videtur iurasse se servaturus quodlibet
statutum de per se. de quo per Archidia. xxi. q. iij. inter cetera.
¶ Nota tria que inducunt validitatem statutorum vel consue-
tudinum. videlicet quando sunt illicita. impossibilia vel contra li-
bertatem ecclesie. vide. iij. distin. erit autem lex. **¶** Nota argu.
qd licet statutum laicorum non teneat quando disponit contra li-
bertatem ecclesiasticam. tamen videtur valere quando nō est con-
tra libertatem ecclesie. 2. sic argumētatiue posset induci iste tex.
ad opinionem Barto. in. l. omnes populi. ff. de iusti. 2. iur. qd sta-
tutum laicorum simpliciter disponens 2. non contra libertatem
ecclesie liget clericos. cuius contrarium communiter tenetur.
¶ Nota qd iuramentū non est vinculum illaqueans quo ad ma-
lum perpetrandum. concordantie sunt in glo. Et hic nota qd or-
dinata ad vnum finem ad alium trahi nō debent. ad hoc tex. de
appel. ad nostram. 2. de. qz contingit. de religio. domi. **¶** Nota
ta finem iuris canonici quia intendit principaliter providere sa-
luti animarum. ad hoc. S. de constit. vt animarum. ius autem ci-
vile tantum quieti corporum. vide glo. in. c. cū contingat. S. eo.
titulo. **¶** Nota qd disponere principaliter super iuramento an
debeat prestari vel non sup aliquo actu spectat ad ecclesiā etiam
in factis laicorum. **¶** Nota qd iurans servare aliquod prohibi-
tum etiam animo intentio illud servandi non artatur ad ob-
servantiam talis iuramenti. quem textum inducit ad questionē
An minister provincialis ordinis minorum qui iuravit renun-
ciare in capite triennij in manibus capituli provincialis astrin-
getur tali iuramento cum ex suis constitutionibus papalibus
debeat renūciare in manibus generalis vel capituli generalis.
iste tex. facit qd non. **¶** Nota qd quādo actus iuratus potest re-
ferri ad permīssum 2. illicitum in dubio potius debet intelligi qd
intentio iurantis referatur ad actum licitum qd prohibuitur
3. **¶** Nota qd ad solum papam spectat declarare virtutem 2. vali-
ditatem iuramenti. ad hoc. S. de electio. c. venerabilem. **¶** Op-
po. qd iuramentum non debeat exigi in istis spiritualibus. immo
exactio symoniam inducit. vt patet. viij. q. iij. in summa. 2. qd no.
eadem causa 2. questione. artaldus. Solu. aut iuramentum exi-
gitur ante electionem ab illo qui debet eligi. 2. tunc symoniacus
est. 2. ita procedant contraria. 2. ita debet intelligi quoddam cō-
cilium romanum quod incipit cum in cunctis. vbi etiam probi-
beatur ne clerici iurarent consuetudines ecclesie. Aut iurame-
tum erigitur post elec. de servandis statutis 2. consuetudinibus
ecclesie licitis 2. honestis. 2. tunc symoniacum non est. ita proce-
dat iste tex. 2. hoc innuit illud verbum prelati positum hic in tex.
in principio. quod verbum innuit eos confirmatos fm Archi. 2.
Jo. an. **¶** Nota illud dictum qd in appellatione prelati compre-
henditur electus et confirmatus. vide quod not. glo. 2. docto. in
capi. j. de religio. domi. de ista materia vide per glo. summe. S. al-
legatam. **¶** Quero canonicus in receptione iurat servare sta-
tuta ecclesie 2. in literis suis sunt clausule tollentes statuta eccle-
sie. an per tale iuramentum videatur renunciare illis clausulis.
Jo. an. hic remittit ad questionem quam posuit. S. in regula in-
spicimus. j. de regu. iuris. in questione. 2. ibi arguit pro 2. contra
tamen tenet qd non renūciat. **¶** Quid si in volumine statutoz
iuratorum sunt duo statuta contraria quod illorum debeat ser-
vare iurans. Solu. aut alterum ex contrariis est illicitum. 2. tunc
planum qd tenetur ad licitum 2. non ad illicitum. vt est tex. hic.
Aut vterqz est licitum quod est possibile in duobus contrariis
vtrunqz esse licitum. iuxta nota. per Jo. an. in. c. fina. S. de cōsue.
2. tunc aut p̄trietas potest aliqua distinctione iuvvari. 2. vterqz
compellitur servare suo casu. argu. de testi. cum tu. S. de elec. cūz
expediat. eo. lib. aut non potest aliqua distinctione iuvvari. 2. tūc
aut vnum est conditum a superiore. aliud ab inferiore 2. servabi-
tur conditum a superiore etiam si sit prius conditum. vt in cle. ne
romani. S. de electio. aut ambo sunt edita pari auctoritate. 2. tunc
servabitur vltimum statutum qd legum 2. statutorum proprium
est secundum corrigere primum. S. de consti. c. j. eo. lib. hęc proce-

dunt quando constaret quod ipsoz esset prius. Si qñ dubi-
taretur quod esset prius servaretur ordo scripture. S. eo. lib. de
elec. c. pe. 2. j. de p̄b. mandato fm Jo. an. hic. 2. istud tenet Dy.
qz quotienscūqz sunt plura que inspecto ordine compositionis
habent se ordine successivo: qvnum prius alterum posterius: li-
cet se habeant vt concurrentia in actu cōfirmationis. nihilomi-
nus inducantur fm diversa tempora. vt prius 2. posterius. ff. de
testa. mili. l. si certarum. S. fina. 2. ff. de iure codicillorum. l. confi-
ciuntur. S. similes. 2. sic prius 2. posterius tollitur. Non obft. S.
codicilli. l. in libello. ff. de capti. 2. C. de re mili. l. tribuni. lib. duo
decimo. qz dato qd ibi dicatur inspicere tempus confirmationis vt
valeant. tamen iudicabimus vt valeant vt prius 2. posterius: vbi
simul stare non possunt. Nec obft. l. ij. C. de test. tute. cū sua glo.
vbi si in testamento prius facto sit datus vnus tutor 2. postea in
codicillis datur alius ambo erunt tutores cum datio ipsoz su-
mat vires a morte testatoris: qz ibi erant actus adinvicem se cō-
patientes cum multi simul possint esse tutores vni? fm Andea-
zaf. de p̄i. in. l. gallus. ff. de libe. 2. posthu. 2. refert hic Joā. de fan.
contra illud quod dicitur hic Jo. an. qd statut hic in vltimo statu-
to. facit quod ipse no. j. eo. lib. de hereti. vt officium. super glo. 2.
post Archi. 2. Jo. mo. vbi dicit qd licet inter iura inserta in eodē
volumine sit diversitas in tēpore editionis. tñ ex quo sunt simul
in eodem volumine 2. eodē tempore approbata nō est dare p̄i-
ritatem vel posterioritatem. pro quo optime facit probemisi hui-
libri 2. cōpilationis gregoriane. fm hoc ergo si nō est dare p̄i-
ritatem non procedit dictum suum qd vltimum valeat. 2. ideo p̄i-
to dictum Jo. an. procedere quando in eodē volumine sunt cō-
traria statuta diverso tempore approbata. S. vbi sunt eodē tem-
pore approbata puto neutrum valere iuris nō obligatur ad ob-
servantiam alteri? ipsoz. arg. S. de fide instru. imputari. C. et
tu. scripture. vbi p̄t qd si in eodem instanti sunt actus contrari-
mutuo se impediunt pro hoc optime facit tex. j. c. fi. vbi patet qd
licet positiones fiant vel scribantur diverso tpe si postea produca-
tur in iudicio et apparent p̄trarie vna derogat alteri instanti qd
videt per iur. 2. sic licet diverso tempore fiant attendim? tem-
pus approbationis ipsoz vna deroget alteri ad idē de appel-
la. sollicitudinem in fi. vbi p̄t qd licet vnus actus p̄trarius. secū-
do procedat si postea facit actum p̄trarium primo nihilominus
vult papa scdōz actū valere. **¶** Glo. super verbo scripta recitat
contrariū qd statuta dicantur ius scriptum. j. distin. lex est cui? con-
trarium innuit iste tex. solu. vt in glo. hęc solutio non videtur be-
na quia tex. loquitur in genere neutro. vnde referendo ad cōsue-
tudines illud verbum scripta fm hoc esset incongrua latinitas 2.
ideo videt qd non sit facienda relatio vt dicit glo. sed poterit sta-
re hic p̄prie. et sic erit hic tex. qd non sit de esse legis scriptura. de
quo. S. remissi notando. **¶** Glo. super verbo vinculum. in fi. per i-
ra alleg. in glo. probatur qd promissio in malis nō obligat. ergo
nec iuramentum adiectum ad hoc de foro compe. si diligenti. S.
Archi. **¶** Glo. si. querit an istud sit ius nouū an antiquū. 2. sol-
deinde in materia distinguit. **¶** In fi. glo. habes ex glo. qd i-
uramentum temerarium licet non sit seruandum: tamen contrane-
nientem illaqueat ad periurium largo modo sumendoz non stri-
cto quod not. p̄o statutis facientibus mentionem de periurijs
quia non videtur qd tales comprehenderetur. **¶** Sed quero an
tale periurium repellat quem a testimonio vel promotioe. Zap.
abbas tenet hic qd non si penitentiam egerit de tali delicto. alle.
qd not. glo. fi. xxi. q. iij. diffinitio. 2. lxxv. distin. florentinus. 2. qd
no. Ber. eo. ti. sicut nostris fm Zap. abbatem.

1. **¶** Consensus mulieris in alienatione donatiōis propter nu-
ptias requiritur.
2. **¶** Modus confirmandi contractū alis inualidū.
3. **¶** Dispositio iuris canonice civilis in obseruantia iuramenti at-
tenditur.
4. **¶** Iuramentum licitum quis precise servare cogitur.
5. **¶** Iudex secularis de vinculo iuramenti an cognoscere possit.
6. **¶** Iudex ecclesiasticus iudicē seculare 2. servare canones in materia
peccati disponētes cōpellit.

Pecet. **¶** Glo. j. sumat. primo ponit factū res-
cundo ibi nos animarum. **¶** Nota qd in aliens
tionibus dotis vel donatiōis propter nuptias re-
quiritur consensus mulieris. **¶** Nota modū con-
firmandi contractum alis inualidum ex solo consensu videlicet
ad electionem iuramenti contrahentis. ad hoc. S. eo. lib. q. uis. de
pactis. 2. eo. ti. cum contingat. **¶** Nota duo que habent inuali-
dare iuramentum videlicet metus 2. dolus similis tex. in. d. c. q.
uis. **¶** Nota qd in obseruantia iuramenti attenditur dispositio
iuris canonici 2. civilis ratio hic assignatur propter peccatum.
4. **¶** Nota qd quis precise compellitur servare iuramentum lici-
tum 2. obligatorium. ad hoc. d. c. cum contingat. ne prelati vices
suas

suas querelam. **C** Mo. tex. ex psum q iudex secularis potest cognoscere de vinculo iuramenti quando dubitatur an quis iurauerit vel non ad finem: vt compellatur iuramentum seruare. probat tex. ibi q uis eis constet legitime: ita al. hunc tex. ibi Jo. an. in. c. cum laycus. de fo. compe. fm Jo. an. **C** Mo. q canones in materia peccati quo ad decisiones causarum debent seruari etiam in foro ciuili inter puros laycos et eodem modo in ordinatoz litis quando ex non obseruantia induceretur peccatum: vt. j. de sen. ex. decernimus. secus si non induceretur peccatum in ordinatoz non seruatis. ita potest intelligi glo. in cle. dispēdiosam. de iudi. et glo. in ver. ecclesiasticis. in. c. pia. j. de excep. **C** Mo. q iudex ecclesiasticus compellit iudicem secularē seruare canones disponētes in materia peccati. ad idem. d. c. de decernimus. j. de sen. ex. **C** Mo. q iudex secularis non debeat compelli: quia bene facit inter laycos seruare ius ciuile. s. de app. si duobus. sol. si leges non disponant in materia peccati contra ius canonicum: tunc debent per eos seruari: vt in contrario. Si autem disponunt in materia peccati tunc debent seruari canones etiam in foro ciuili: vt hic est ratio: quia in talibus leges canonicis condescendunt. ad hoc. C. de sum. tri. l. si. in aut. quomodo opor. epi. j. respōso. col. j. de man. prin. s. si no canonicus. col. iij. vt cleri. apud pro. epi. s. si no ecclesiastici. col. vj. de ecclē. ti. j. respo. co. ir. C. de sacrosan. ecclē. l. priuileg. et aut. cassā. quorum iurium mente ponderata emanauit. aut. sacramenta puberū. C. si aduer. ven. et ad hoc. s. de iudi. clerici. ij. q. iij. s. hoc autem. in fi. fm Jo. an. **C** Mo. q tale iuramentū non sit obligatorium. j. de reg. iur. in regu. non est obligatorium. sol. aut iuramentū est prestitum super re turpi et illicita: tunc non obligat. vt ibi aut iuramentum est prestitum super renunciatione iuris concernētis fauorem ipsius iurantis circa rem familiarem et priuatā ipsius: et tunc obligat: vt hic fm Archi. qui no. hoc de pac. q uis. eo. lib. Jo. an. **C** Mo. an mulier astringatur virtute alienatiōis an vero iuramenti tantum sol. Idem. hic dicit q virtute iuramenti: et hoc probat tex. hic qui dicit seruare huiusmodi iuramentum: et sic patet q iuramentū et non alienatio astringit. et idem probat ibi q uis eis constet de huiusmodi iuramento. per quod videtur q tantum iuramentum astringit et non alienatio. Et quo infert q ista obligatio non transeat ad heredem mulieris. de quo remittit ad no. s. de pac. q uis. e. li. fm eum. Posset etiam induci tex. iste in contrarium: quia dicit proprio iuramento firmantis. et sic patet q iuramentum firmat talem alienationem. Et ad tex. dum dicit hic compellat seruare et non loquitur nisi de iuramento potest responderi q mulieres erant ille que non seruabant. et sup isto papa fuit interrogatus: vt patet in prin. tex. et ideo papa tūcum de illis respondit. **C** Mo. an ordinarij inferiores ab epi scopis possunt compelli iudicem secularē. s. ol. dic q sic: qz tex. dicit o. dinarios non dyocesanos. facit quod no. glo. in cle. j. de iurep. Jo. an. **C** Mo. ij. querit quando dicatur proprium. et sol. in fi. glo. **C** Mo. ista glo. q factū ēz ppiū etiam si fiat per procuratōrē ad hoc habere speciale mādatū. ad h. regula qui per alium de reg. iur. vide glo. pe. et qd ibi no. in. c. vt circa. s. de elec. **C** Mo. si. recita per cōtrarium q ecclesiasticus non compellat secularē cum de laycis non debet se intromittere qui filij sint legitimi. lator. **C** Mo. sol. Deinde querit de alia questione et soluit. **C** Mo. si. glo. no. q pbi primum iuramentū est licitum secundum contra illud non obligat et idem quod tenet glo. hic tenet etiam Spe. de emp. et ven. s. tertio loco. ver. et non generale. Ratio autem quare iudex ecclesiasticus compellit seruare est fm Archi. quia semper vbi agitur de periculo anime vel vbi agitur de sua temporalis iurisdictione et vbi mandat suas sententias obseruari potest eum compellere. remittit ad no. per Jnno. de offi. ord. c. j. Johannes and.

Positiones post iuramentū sunt fiende.

Tanq dictio est nota ppietatis et veritatis.

Procuratoris delictū non nocet domino nisi habuerit speciale mandatum.

Procurator in causa electionis debet fundare libellum.

Confessio facta coram arbitro facit fidem coram ordinario.

Confessio facta coram arbitro facit fidem coram ordinario.

Confessio facta coram arbitro facit fidem coram ordinario.

Confessio facta coram arbitro facit fidem coram ordinario.

Confessio facta coram arbitro facit fidem coram ordinario.

Confessio facta coram arbitro facit fidem coram ordinario.

Confessio facta coram arbitro facit fidem coram ordinario.

Confessio facta coram arbitro facit fidem coram ordinario.

Confessio facta coram arbitro facit fidem coram ordinario.

Confessio facta coram arbitro facit fidem coram ordinario.

Confessio facta coram arbitro facit fidem coram ordinario.

Confessio facta coram arbitro facit fidem coram ordinario.

Confessio facta coram arbitro facit fidem coram ordinario.

Confessio facta coram arbitro facit fidem coram ordinario.

Confessio facta coram arbitro facit fidem coram ordinario.

Confessio facta coram arbitro facit fidem coram ordinario.

Confessio facta coram arbitro facit fidem coram ordinario.

Confessio facta coram arbitro facit fidem coram ordinario.

Confessio facta coram arbitro facit fidem coram ordinario.

Confessio facta coram arbitro facit fidem coram ordinario.

Confessio facta coram arbitro facit fidem coram ordinario.

Confessio facta coram arbitro facit fidem coram ordinario.

Confessio facta coram arbitro facit fidem coram ordinario.

Confessio facta coram arbitro facit fidem coram ordinario.

Confessio facta coram arbitro facit fidem coram ordinario.

Confessio facta coram arbitro facit fidem coram ordinario.

Confessio facta coram arbitro facit fidem coram ordinario.

non nocet domino nisi habuerit speciale mandatum. materiam vide in. c. j. vt li. non conte. **C** Mo. q paria sunt agere cum mandato vel actum ratificare nomine actus ratificantis gestum ad hoc regula rati. j. de reg. iur. **C** Mo. arg. q procurator in causa electionis debet fundare libellum et alios iudiciales noie electi et non nomine ecclesie. secus quando ageret pro iuribus ecclesie. quia debet fundare nomine ecclesie et non constituentis. Ad hoc optimus tex. de proba. licet causam. in prin. et fi. de reli. do. constitutus. circa fi. **C** Mo. an iste tex. habeat locum. tantum in formante contrarios articulos sicut in formante contrarias positiones. Archidiaconus dicit q sic cum positiones et articuli equiparantur: vt no. Guil. in. c. circa in glo. patet ex hoc. s. de elec. eo. lib. Jo. an. hic distinguit q aut ille qui format articulos producit eos. et iurat articulos sicut fit in positionibus: tunc producit dictum Archi. et in hoc equiparantur positiones et articuli. s. propter vinculum iuramenti. Aut formans articulos illos non iurat: tunc licet sint contrarij per hoc non erit periuus. ratio differentie est: quia ille qui ponit asserit sic esse: sed non sic in articulis. immo dicit probare intendit illos. et ideo non potest si ex illis contrarijs resuleret periuus. dicit tamen q formans tales articulos contrarios repellendus est. iij. q. iij. s. j. de app. sollicitudinem. in aut. quomodo opor. reat episcopos. s. si tamen. col. j. ff. de testi. qui falso. C. si mi. maio. se dire. l. si alterius. Jo. an. per predicta decidit aliam questionē. Actor impetravit rescriptū ad delegatū dicens q reus qui partē debiti sibi soluerat alia sibi soluere recusabat: reus excipit rescriptū sur reptitum ex aliqua taciturnitate. et sic fuit pronunciātū. an possit se reus iurare ex illa asseritione rescripti q illam partem debiti soluerit. et dicit Jo. an. s. of. q. xij. terminasse q sic all. in simili. C. de libe. prete. aut. ex causa. et de epi. aud. aut. liberti furiosi: vt patet q testamento rupto vel impugnato fides adhibetur quo ad legata et fideicommissa. et sic rescripto per exceptionem eliso fides est adhibenda quo ad in illo contenta. sic etiam ex iuramento in vno prestito adhibetur fides etiam in alio: vt not. s. de lite conte. c. j. eo. li. Et confessio facta corā arbitro fidem facit coram ordinario. C. de arb. l. cum antea. et de testi. l. si. Item presentatio rescripti et ipsius publicatio et partibus facta edictio sunt de gestis que durant etiam in iurisdictione soluta. facit de rescripto. spo. audita. Non ob. reg. ex eo q. j. de reg. iur. quia aliud est dicere rescriptum falsum in bulla et aliud est dicere veritatem in illo suppressam vt in casu nostro. et est simile quod ibi notatur sup prima glo. de testamento. Jo. an. et pro hoc facit quod not. Jo. an. post Jnno. et post de excep. cum venerabilis in glo. verificari videtur ultra medium fm Zap. abbatem. **C** Mo. si fiant positiones contrarie ante iuramentum an dicatur periuus. Jo. an. dicit q non per tex. hic qui dicit post secus. ergo a contrario litere si ante. et procedit siue iuramentum fuerit prestitum de calumniā siue de veritate. s. de iura. calū. c. j. in fi. et in prin. Jo. an. **C** Mo. an ille qui negauit vnam positionem in qua plura continerentur postea facit positionem continentem partem illius qd continebatur in negata dicatur periuus Jo. cald. in confi. ij. de confessi. dicit q non: quia cum fuerit aliud aditum in negata in ista noua ista secunda dicitur noua et non eadem. arg. xij. q. ij. decessorum. Nam ille qui detrahit hic dicitur aliquod nouum facere. arg. cle. ne romani. de elec. Item cum prima fuerit multis plex potuit tota negari: vt no. glo. in. c. presentium. de testi. s. eo. lib. z. c. ij. de conse. eo. lib. Item cum in prima contineretur plura penitus diuersa in secunda alterum tantum. illud non debet dici contrarium sed diuersum. diuersa enim non dicuntur contraria: vt est tex. de his que fi. a prela. cum apostolica. **C** Sed quid si respondens positioni vna dedit vnum alia die oppositum: an dicatur periuus. Archi. dicit q non: quia hodie potest credere vnum et cras contrarium. ff. de interro. act. de etate. s. si. arg. de peni. dis. ij. iudas. Item possum hodie habere de aliquo bonam conscientiam et cras malam ex aliquo supnenti et econuerso sic. s. de simo. ex insinuatione. et in. c. vt circa. s. alioquin. s. de elec. eo. lib. et de fri. et malef. fraternitatis. in li. fm Archi. Jo. an. hoc dicit verum in iuramento calumnie et responsione creditatis. sed in iuramento de veritate non procederet ex quo asserit tunc non respondet ad hoc. de proba. per tuas. **C** Mo. ex sola productione positionum iste damnaretur vt periuus. sol. dic q producentis positiones illas confitetur: quia iste est effectus producentis positiones: vt no. s. eo. li. de conse. c. j. in fine prime glo. Jo. an. **C** Mo. si fiant positiones contrarie diuersis temporibus an habeat locum iste tex. Jo. mo. et Archi. q sic quia ea que fiunt in iudicio sunt quasi simul coniuncta. ita vt non sit attendendus prioritatis ordo vel posterioritatis. al. ff. de pecu. l. quidem. in contrarium al. Jo. mo. ff. de dam. infes. si finita. s. si quis stipulatus. et idem esset si per positionē et responsionē appareret falsitas non per alterum tantum cum eadem sit ratio et ex

C Dictio tanq. adde Bar. in. l. oēs ppli. ff. de iur. et iur. Bal. in. l. apud anti. quos. C. de fur. i. l. si p. s. q. duos et in. s. si. ff. de ado. Alex. p. l. xix. tii. parte. bal. i. l. j. C. de hē. instit. et ibi Alb. de ro. late. et que ibide ap. stillant.

Petrus de ancharano super sexto Decretalium

plum est in prima glo. j. 3o. an. **¶** Quid si dñs expresse manda-
uit vt. pcur. faceret positiones dñas: procurator: tamen illas nō
fecit an dñs sit per iurur. 3o. an. q. non h. ipse peccauerit sic man-
dando. Nam hic punitur factum vtz po:rectio facta in iudicio:
secus ergo si mandauit tantum all. no. in. c. pe. in glo. si. s. de ele.
eo. lib. 2. c. perpetuo. eo. ti. 2. li. 2. ratio quare dominus non reuo-
cans positionem pcuratoris est per iurur: est q: factum alienum
facit proprium per cōsensum ad idem. lxxxi. dist. per totum vsqz
ad. s. si autem. 3o. an. **¶** Per quem debeat imponi siliū istū
ponenti dñia. Zap. ab. hic dicit q: per iudicem coram quo age-
tur causa electionis all. notata in Spe. de teste. s. j. ver. sed nun-
quid iudex. 2. quod no. ij. q. iij. s. notanda. ij. in glo. j. 2. facit. j. de
re iudi. abbate sane. 2. ele. auditor. de rescri. 2. qd ibi no. fm Zap.
Pau. hic ponit diffinitionē Comp. de rescriptis mandatum di-
cens q: aut papa procedit 2. tunc cum ipse sit supra ius illum pu-
niet. 2. sic cedit de fideiuf. peruenit. Si nō est iudex inferior. tūc
punire non potest. sed formet inquisitionem contra eum 2. ex pri-
ma confessione per iurur illum punit cum confessio facta in vno
iudicio in alio preiudicat. de elec. per inquisitionem fm Pau.
¶ Glo. j. in fi. declarat que nō. Guillel. in. c. vt circa in. glo. patet
ex hoc per quas glo. patent exempla. 3o. an. 1o. post. de abba-
tissa electa per compromissum duraturum vsqz ad cōsummatio-
nem candelae cui per iudicem facte fuerunt interrogationes ex
quarum responsione concludebant per iurur. exempla Guillel-
ler. sunt. pono me electū ad decem quod negasti. deinde disun-
ctim pono de decem vocibus quod fateris. vel pono me bone fa-
me quod fateris sed postea ponis me per iurur vel homicidā.
q: de hoc est publica vox 2. fama. ex his apparet per iurur ex quo
conuenit in tempore 3o. an. **¶** In fi. glo. ij. sed quero an hoc qd
dicit glo. habeat locum in veniente contra fidem pstitam do. de
Rota conclu. cccxxij. in antiquis tenent q: non: quia iura di-
cunt de veniente contra iuramentū. ergo secus de veniente contra
fidem pstitam cum pene sunt restringende: vt in reg. in penis.
Item quia magis videtur contēcre qui super libro pstat iur-
amentum corporaliter q: qui fidem promittit. C. si mi. ma. se di-
ce. l. iij. 2. hoc dicunt tenere rotam l. 3. Arch. teneat dñum in. c. j. j.
de sepul. fm eos. Arch. xxiij. q. v. iuramentū. super glo. recitat opi.
tamen ibi nihil cōcludit. credo opi. dñorum de Rota veriorē:
quia l. 3. iuramentum 2. fidei pstatio equiparent q: tum ad obser-
uantiam non tamen contraveniens simplici fidei pstationi in
tantum delinquit sicut veniens contra iuramentum: vt no. glo. in
c. clericus. s. de iureiur. 2. dicit Spe. in ti. de arbi. s. fi. ver. sed po-
ne. si ergo minus delinquit minor pena est imponēda cum quan-
titas pene debeat cōmensurari delicto vt pro maiori delicto gra-
uior: pena imponatur. cxxij. q. j. non asseramus. non ob. ter. in. c.
peruenit. de fideiuf. vbi videntur equiparari etiam quo ad penā
quia ibi vt patet per ter. erat imposita copulatiue fidei pstatio.
2. iuramentum simul. vel potest dici q: l. 3. equiparent quo ad penā
suspensionis: vt vult ille ter. non tamen quo ad penam positionis
que est grauior. 2. quod tenet glo. hic tenet Arch. qui all. cxxij.
q. iij. ecce. fm 3o. an. **¶** Glo. super ver. datus inducit ter. ad so-
lutionem questionis. In fi. glo. **¶** Glo. istam glo. q: delictū pōt
probari per instrumentū quando delictum committitur scriben-
do. de quo per 3o. an. in reg. semel malus. j. de reg. iur. 2. dicit de
hoc. j. de ver. sig. c. ij. vbi etiam glo. **¶** Glo. super ver. piuro que-
rit quare isti per iurur repellunt. 2. glo. sol. **¶** In fi. glo. **¶** Glo. istam
glo. q: per iurur est infamis idem glo. eo. ti. querelam de hoc per
Arch. xv. q. vj. autoritatē. ter. 2. doc. de testi. testimonij. **¶** Glo.
super ver. iusta causa querit de exemplo 2. dupliciter exemplifi-
cat. Deinde querit de alia questione. 2. sol. **¶** In fi. glo. **¶** Glo. ex
ista glo. q: cōfessio facta in iudicio potest statim reuocari absqz
probatione erroris: qñ nondum est descripta in actis. 2. idem te-
net 1o. post. de diuor. ex literis. vt ibi no. 3o. an. 2. idem tenet Ar-
ch. 2. 3o. mo. qui remittit ad no. de app. cum causam. in ver. glo.
2. facit quod no. de ele. scriptum. in. j. glo. In eo autem qd glo. di-
cit istum excusatum si probat se errasse. hoc non est de facili pro-
babile in confessione deliberata. de quo vide no. de diuor. ex lite-
ris. in glo. ij. 2. in. c. vt nostrum: vt eccle. bene. in glo. cum persone
Item in eo qd dicit glo. istum excusari si ignorantia est tolerabi-
lis idem erit etiam si sit excusabilis fm Archid. qui ponit exem-
plum quando est electus de aliena ecclesia contra quem oppo-
nitur vita potest probabiliter ignorari 2. similiter ipse pōt pro-
babiliter ignorare numerum canonicorū ecclesie 2. his similia ad
hoc. ff. de interr. act. l. de etate. s. fi. 2. ff. de col. bo. l. nonnunqz. ad
idem. ij. q. iij. paulum. 2. s. eo. li. de elec. c. j. in fi. in aut. de exclu-
et his qui conueniunt in prin. col. vij. 3o. an. **¶** Glo. super ver. de
bebit in prin. querit an aduersarius confirmetur propter istius
per iurur. Deinde colligit notabi. 2. all. similia. In ti. glo. idem
3o. mo. 2. Archid. 2. est ratio: quia res deuenit ad eum casum a
quo non poterat habere principium ante sui complexionem.

ff. ad. l. aquli. quia in cum. vnde sicut agendo prosequitur qñs
ius agendi non recte incobatum ex noua causa superueniente.
s. de re iudi. abbate sic agēdo perdit ius recte incobatum: vt hic
fm 3o. mo. 3o. an. **¶** Glo. in ver. expresse querit de vna. q. 2. sol.
¶ In fi. glo. no. glo. q: delictum procuratoris etiam post litem
contest. commissum in iudicio non nocet domino nisi in casibus
hic expresse quādoqz secus est in contumacia: vt. s. de confes. c. ij.
2. ideo vtilius est aduersario q: dominus respondeat positioni-
bus per se q: per procuratorē. Tractat hic Pau. an vbi ius iu-
bet aliquem proprio iuramento iurare possit iurare per procura-
torem: 2. dicit q: iste ter. facit q: sic quod patet q: ex iuramento
prestato per procuratorem dominus efficitur per iurur. de quo
dixi in. c. vt circa. s. de electio. eo. lib.

De exceptionibus.

Rubrica.

- 1 **¶** Ecclesia dicitur mater fidelium.
- 2 **¶** Excommunicatio minor 2. maior est dabilis.
- 3 **¶** Exceptio excommunicationis in vim peremptorie opponi non potest.
- 4 **¶** Excommunicatus quare repellitur ab agendo.
- 5 **¶** Statutum vbi trahitur ad malum an sit reuocandum.
- 6 **¶** Iudex obuiare debet ne partes fatigentur expensis.

Sa consideratione. **¶** Hec
bilis decreta. 2. quotidie practicabilis. legam
per partes. **¶** Glo. j. summat. 2. diuidit. secūda
ibi: si quis igitur. tertia ibi: si vero: quarta ibi:
pūisio. quinta ibi: sed si post. sexta ibi: eo tamē.

- 1 **¶** Mo. q: ecclesia vocatur mater fidelium. 2. ratio est quia nos
in baptismo regenerat. vij. q. ij. qui abstulerit. **¶** Mo. q: est da-
re maiorem 2. minorem excommunicationem. de quarum effectu. vide
ter. s. eo. tit. a nobis. **¶** Mo. effectū exceptionis dilatorie: quia
eius natura est litem tantum differre: non autē perimere. **¶** Mo.
arg. q: exceptio excommunicationis in vim peremptorie non potest
opponi in qualibet parte litis: sed assumit naturā aliarum per-
emptoriarum. **¶** Mo. hic causas 7 quare excommunicatus repellitur
ab agendo: que sunt quatuor in ter. expresse. **¶** Mo. verēdū
esse non posse interesse actibus illorum: cum quibus quis cōuer-
satur: 2. de quorum vniuersitate existit. 2. sic videtur magni inco-
modi esse inter gentes: 2. eorum carere commercio. ad hoc. s. de
iude. 2. si iudeos. **¶** Mo. q: vbi lex vel statutum trahitur ad ma-
lum non propterea est reuocandum: sed finis malo est prouiden-
dum quando materia super qua disponitur est necessaria: 2. cau-
sa cōstitutionis semper durat. **¶** Mo. q: iudex in q: tum potest
obuiare debet ne partes fatigentur in litigio laboribz 2. expen-
sis. concor. ter. s. de offi. ord. vt litigantes.
- 1 **¶** Exceptio quando opponitur circumstantie eius specifica-
ri debent.
- 2 **¶** Probatum in iudicio inducit notorium.
- 3 **¶** Dilatio data per dictionem infra non includit diem in qua dila-
tio assignatur.
- 4 **¶** Exciens exceptionem suam probare debet.
- 5 **¶** Deficiens in pbatione exceptionis dilatorie illico pōdēnari dñs.
- 6 **¶** Taxatio debet precedere expensarum condēnationem.
- 7 **¶** Positio exceptionis an differat lites.
- 8 **¶** Appellans extra iudicium an repellatur exceptione excommu-
nicationis.
- 9 **¶** Exceptio excommunicationis quando opponitur an habeat locum
absolutio ad cautelam.
- 10 **¶** Excommunicatus an possit dici hereticus.

Siquis. **¶** Mo. ar. q: quando opponit exceptio de
s. de testi. presentium. eo. lib. **¶** Mo. q: omne probatū in iudi-
cio inducit notorium vide ter. s. de ver. sig. cum olim. **¶** Mo. q:
7 dilatio data p dictionē infra non includit diem in qua dilatio
assignat de quo aliqd cum glo. **¶** Mo. q: exciēns habet p-
bare suam exceptionem de hoc. s. de testi. spoli. frequens eo. lib.
¶ Mo. q: paria sunt quo ad impediendū iudicium qd non esse
vel esse 2. non posse probari ad hoc. s. de offi. ord. eo. lib. **¶** Mo.
q: deficiens in pbatione exceptionis dilatorie ocbet statim
condēnari nō autē expectari finis litis. ad idem dictū. c. frequēs
de testi. spo. **¶** Mo. q: condēnatio expensarū q: fit ppter aliquē
articulū iudicialē nō debet extendi nisi ad expensas factas cir-
ca illū articulū nō autē ad alios. **¶** Mo. taxationē debere pce-
dere pōdēnationem expensarū ad hoc dictū. c. frequēs 2. hec sunt
notabilia vsqz ad dictū ver. si vero. **¶** Mo. q: ecclesia non se-
cit statutū sed papa vt pz. s. eo. ti. exceptionē. Sol. dicit q: etiam
qd fecit papa intelligit facere ecclesia gñalis q: ipse est gñalis
sponsus ecclesie. Unde qd ipse facit ecclesia intelligit facere. ar.
de transla.

de trāssa. pla. c. j. ij. xliij. q. j. questiones. z. c. rogam. z. c. c. n. z. beatissimus. z. ideo ipsi? constitutio gñalis. oēs astringit de pñt. c. si. fm. Host. z. ix. q. ij. cuncta p mundum. z. e. p. principalem fm. Archid. Jo. an. C. Ppo. scdo q sola positio exceptionis non differat lites. q. nō sufficit opponere exceptionē nisi probet de re iud. cū sup. z. c. suborta. Sol. dic hoc verū z ad tex. rñde q dif fert qñ de ea pñtat z non prius. q. si esset occulta. secus esset fm. Host. z. Archi. Jo. an. Sed dicit Zap. abb. q etiam anteq con flet de ea differt processu negotij principalis si fuit admiffa: q. pendente dilatore data ad probandum exceptionem differt sup. pncipali pcessu sicut in alijs exceptiōib? dilatoris fm ca q no. in Spe. de ecce. s. nunc videndum restat. ver. est. ergo. fm Zap. Sed dicit dominus Jo. de imo. q possit saluari dictum Hosti. q non differt effectualiter si non probatur infra terminū licet sic durante termino fm cum. z. credo q istud sit verum. z. hoc pro bat optime iste tex. qui non loquitur de dilatore lites que sit su per probanda exceptione sed loquitur de illa que sit propter in habilitatem excōcātū: vt patet per tex. qui dicit lites differat et repellat agens non repellitur super processu pba tionis excōcātōis sed tantum excōcātōis probata. z. sic be ne intellexit Hosti. tex. licet dictum Zap. etiam sit verum in se. C. Quero quid si appellatus est excōcātus z. vult prosequi ap pellationē a diffinitiva quam appellas negligit prosequi an ob stat sibi exceptio excōcātōis. Arch. hic tenet q sic nā ius suū non fuit per iudicem lesū. sed per suam fuit magis firmatū. ff. de pig. l. grege. s. etiam. de re iud. cū inter. z. c. suborta. Itē ipse hz remedium appellatus appellatē non psequēte: q. rata manet snia. ij. q. vj. ei qui. z. de app. cum sit romana. Item si victor excō cātus peteret sententiam confirmari vel exequi repelleretur. pri mum patet de confir. vt. vel inuti. bone. ij. q. eo. c. s. pe. facit. s. de accu. accedens. Itē ob. c. significavit. s. eo. tit. vbi vtraq pars admittitur: quia ibi vtraq pars appellavit a sententia lata in qm erat s. se quod fieri pōt. de testa. rāyñal. z. c. rāyñutus. fa tetur tñ q cōd est tam actori q reo q postq appellat prosequi pōt appellationē als appellare nihil pdesset. s. eo. venerabilem Jo. an. C. Quid de appellante extra iudicium an repellatur ex ceptione excōcātōis. Jo. mo. concludit q aut appellatio est mere extra iudicialis. z. tunc cum illa sit quedam pñvocatio ad causam. de appel. cum sit romana. bene repellat talem: quia tunc venit voluntarie ad iudicium quo casu repellitur. eo. tit. cum in ter. aut appellatio non est mere extra iudicialis vt in illo qui ap pellat ab executorē qui vult alteri pñvidere de beneficio z. tunc quia talis verari z. grauari potest ab executorē appellare pñte rit z. prosequi: non obstante exceptione excōcātōis. ad hoc s. eo. li. venerabilē. cum tunc non veniat voluntarius ad iudiciū sed stimulatus venit se defendendo quo casu admittitur. s. e. ti. cum inter. fm Archi. Et per hanc viam dicit Jo. an. possunt sal uari duo dicta Jnn. que videntur in hoc s. rāia quorum vnum po suit in. c. dilecti. de ma. z. obe. Aliud posuit in. c. cum inter. s. eo. ti. C. Jo. vnum incidēter hic q appellatio interposita a colla tione executoris dicitur appellatio extra iudicialis lz non mere hoc limitat verum Jnn. in. c. ad dissoluendū. de desp. impub. in glo. mag. in fi. qñ non assumeret partes iudicis s. meri executoris. Sz qñ assumeret partes iudicis qd potest. vt no. in. c. dudū. de pñump. tñc non censet appellatio extra iudicialis qd est not. vt appareat an in talib? appellationib? debeat seruari. c. vt cir ca. de elec. eo. li. quod non hz locum nisi in appellationib? extra iudicialib? vt est casus in. c. offitatio. s. e. ti. z. li. Et hanc partē tenet hic Pau. dicens q quedā est appellatio mere extra iudicia lis: vt est illa que interponit ab electione. vt. j. de app. pñtatio nē: quedam est mixta inter iudicialē z. extra iudicialem: vt est qñ interponit a collatiōe executoris que participat de iudiciali ex eo. q. vice iudicis pñt cū habeat iurisdictionē. Item participat de extra iudiciali. quia ibi nullus actus iudiciarius interuenit. z. ideo d. mixta hz Pau. C. Quero quō differat lites oppositio excōcātōis. sol. dic q non pōt eodē instanti procedi sup ecce ptione ipsa z. negotio principalis: vt. s. de iudi. exhibita. igit opz q differat cognitio negotij principalis fm Jo. mo. z. Jo. andr. C. An qñ opponit exceptio excōcātōis habeat locū absolu tio ad cautelam. Arch. distinguit q aut talis exceptio opponit in vim dilatorie. z. tñc hz locū absolutio ad cautelā. de ele. ex. mi. apostolice. de sen. excō. venerabilē. z. j. de sen. ex. soler. z. c. venera bilib? s. pe. z. fi. Aut opponit in vim pemptorie z. tunc nō hz lo cū fm Arch. z. Jo. an. C. Quid si reus iuravit non opponere s. actorē aliquā exceptionē dilatoriā an possit opponere exceptio nem excōcātōis sine pena periurij. Jo. an. hic dicit Jo. de mō temurio. disputasse q poterit opponi sine pena periurij si illā p bat: vel etiam si non probat dñmodo habuerit verisimilē causāz opponēdi. al. s. de sen. excō. sacro. z. s. eo. li. de elec. c. j. Itē sicut non excludit reus a tali oppositione per tacitā renūciationem

quam facit litem conte. vt hic z. s. eo. exceptionē. vel per lapsum termini statuti ad illam opponēdā: vt in cle. j. eo. ti. Eodem mo do non d. excludi per generalē renūciationē. Itē necessitas ex culat a pñurio. de iure iur. querelā. z. de pig. significatē. s. iste pro pter periculum cōionis. ad hoc videt a iure astrictus: vt hic vult tex. z. ex rationib? pñdictis z. maxime ppter istam vltimā pcludit Jo. an. idē esse si expñse iurasset hāc exceptionē nō opponere all. in simili quod not. in. d. cle. j. in glo. penultima. Jo. an. z. ad hoc optime. facit tex. in. c. j. s. de iure iur. eo. libro. vbi etiam iura mentum sciēter pñstitū super re illicita nō astringit iurantem. C. Ho. illud dictū q nō valet renūciatio exceptionis qñ renun cians incurreret peccatū si illā nō opponeret de q pñm Ant. in. c. ex parte. ij. s. de offi. dele. C. An excōcāt? possit dici hereti cus. Archid. hic dicit q sic lato sumpto vocabulo. all. iij. q. j. q aut. Item ipsi remouent ab ecclesiastica cōione z. mittuntur extra ecclesiam: ob quā causam dyabolo tradunt. x. q. iij. ois xpian? z. heresis idē est q separatio. x. q. iij. inter scisma. c. heresis. z. c. heretic? fm Arch. z. Jo. an. vide de hoc glo. in. d. c. q aut. z. in. c. firmissime. s. de here. z. hic p Jnn. sub rub. de scisma.

Exceptionem turpem opponens an teneatur actione in iurium.

Si quis. An sit necesse q dilatio. viij. dierū hic in text. posita assignetur per iudicem. Host. hic t. q non immo post admiffam exceptione excōcātōis currūt ipso iure absq alia iudicis assignatione fm Host. hic. z. idē Spe. in ti. de dila. s. j. ver. sed nunqd. z. ibi dicit Jo. an. in addi. q in illa dilatiōe cōputant etia dies feriati. all. C. de dila. siue pars. z. de fer. l. i. istud tñ nō pcedit in terminis. c. cupiētes. de ele. eo. li. nisi vt ibi no. Jo. an. Et intellige dictū Host. q currūt tps octo die rum exceptione admiffa per iudicē. Si aut illa opposita statim s. illā exceptionē replicarent. z. in ista replicatione transeūt. viij. dies nō nocēt cū adhuc nō fuerit admiffa z. sic dicit Paul? que dam se vidisse maliciose opposuisse. z. tñ nil ei profuit fm Pau. C. An sufficiat pñduxisse testes intra istū terminū: lz nō fuerint examinari. de hoc tract. Jo. an. z. in Spe. de testi. s. qualiter. s. de his q. z. in ti. de dila. s. j. ver. sed quid si. Ita pcludēdo mate rias simul iūgēdo omnes distingue q aut est statutus termin? ad res pñducēdos. z. tunc sufficit si pñducit eos. z. facit eos iurare infra terminū lz nō fuerint examinati. arg. C. de testi. l. pe. facit. s. de testi. pñtenti. eo. li. ij. z. ij. rñso. Aut datus est termin? ad pñ dū vel ad pñducēdū z. faciēdū illos examinari: z. tñc non suffice ret pñductio cum iuramento nisi fuerint examinati. ad hoc de pb. lz causam. z. d. c. pñtium. nec est necesse q fuerit publicati. immo etiā post terminū poterit petere publicationē. nā publicatio pñt net ad iudicē non ad partē. z. sic pars pñducēdo z. faciēdo eos exa minari fecit qd i eo fuit. sunt em istī articuli reuerfi examinatio z. publicatio: vt patet de pb. qñ s. ergo parti nō d. imputari ex quo infra terminū fecit qd sibi incūbebat. Et hoc etiam videt ef se de mēte Pauli in cle. j. de pñt. pb. z. pro hoc optime facit tex. de pñi. di. iij. nouit. vbi d. factū lz nondum sit publicatū. tñ dñt de Ro. in pñclu. c. cecrej. tenet q isto casu sufficeret iuramentū cū testes qñqz habeat pñducēdi de lōgūquo. z. etiā reqrat examinatio lōgū tractū. ppter interrogatoria z. scripturā. vnde qñqz posset vix infra terminū statutū adimpleri fm eos. credo verum primū dictū de iure z. si impedimētū esset pñout dicit do. de ro. tñc tps non curreret vel progaret: vt infra dicit. Aut est statutus ter minus ad pñdū: z. pñtū habēdū z. tunc nō sufficeret etiā exa minatio nisi fieret publicatio. ita videt sentire Jo. and. in addi. Spe. ti. de testi. s. pall. Quidā aut statuit terminū ad pñdū z. pñtū habēdū per oēm modū z. quālibet speciē pñtationis. z. tñc post terminū nō admittit pñtatio etiā per iuramentū in defectū plene pñtationis cū talis termini assignatio videatur excludere oēm modū pñdū. z. post dilatiōē datā ad pñdū qñ admitti nō d. de pb. lz causam. hoc oia pñcedūt qñ nō stetit per excipitē tem sed p partē aduersam vel per iudicē vel ppter infirmitatē. z. pbare volētē vel ppter aliud iustū impedimētū: qz tñc nō curre ret termin? vel saltē fiet prolatio ad hoc de re iud. cum Bertol. Et qd no. de app. ex rōne. z. j. de sen. exc. soler. z. hoc vltimū etiā. hz Archid. ij. q. vij. testes. C. Quid si pñt reus excōcātōē et actor absolutiōē an habeat locū pñdenatio expñsarū. Jo. an. cō cludit q aut absolutio erat ita publica q non licuit reo ignora re. z. tñc fieri pñdenatio expñsarū qz in casib? publicis ignorantia nō excusat. de post. pla. c. j. aut nō erat publica absolutio sed oeculta ita q pbabiliter ignorabat. z. tñc excusat a pñdenatio ex pñsarū. ad qd faciūt no. s. de elec. c. j. in glo. z. qd no. glo. ii. hic in ista parte. Et de hoc in Spe. eo. ti. s. j. ver. qd si pñt. z. hanc vltimā partē tenet hic Archi. z. Jo. an. An sufficiat reo pbare q actor petierit absolutiōē. Archi. hz hic q non. de quo Jo. an. remittit ad not. per se. de electioni. venerabilē. verfi. fuit Jo. an. C. Sed si excōcātio opponatur cōtra iudicem quis cognoscat

Petrus de ancharano super sexto Decretalium.

de illa. Jo. an. hic recitat opi. z nullam eligit: vna est opi. q. iudex superior de illa cognoscat. z hanc ponit Host. hic z Jo. mo. ratio q. reus in exceptione sit actor. ff. de excep. l. i. z actor: dz se qui forum rei. de fo. comp. cum sit. pro hac opi. al. dictum Bos. in. c. interposita. de app. vbi dz q. si opponatur exceptio que no concernit iudicem est pponenda z probanda coram eo si contingat iudicem: lz sit coram eo pponenda non tamen probanda: qz facile pbationes subuerteret. sed probabitur coram superiore. z istam opi. Bos. tenet Archi. iij. q. v. q. suspecti. neqz arbitri co gnoscant isto casu cum non reperiatur iure cautum nisi in causa suspicionis. z illa iura que volunt q. iudex cognoscat an sua sit iurisditio loquuntur vbi non est suspitio de iudicij subuersione. vnde cognoscat superior. z hoc seruat curia fm Archi. ibi. lz ro impugnatur quia concludit dnum. Nam si reus est actor in excep tione vbi primo conueniebat coram suo iudice nunc dz pueni re actorem qui efficitur reus coram suo iudice z non coram iudi ce superiore iudicis excoicati. z sic ista ratio non concludit. Itē secundo qz multi sunt ordinarij qui non habent alium superiore q. papam z sic difficile erit semper papā adire. Scda est opi. etiam Host. hic z Egidij in suo libello in rub. qualiter excoica tionis exceptio. z Buil. in Spe. de recu. §. si. vers. sed nunquid excoicatio. Isti tenet q. cum iudex in hoc articulo merito sit su spectus. de offi. dele. suspicionis recurratur ad arbitros: vt ibi. z j. de app. legitima. Item cum eadem sit ratio in suspicionē qua re itur ad arbitros que in ista ideo arbitri de ista causa cogno scēt. cum aliter iurisditio ista nequeat expediri. z lz aliqui velint hoc restringere in delegato illa pcludit etiam in ordinario. sed in delegato pape posset distinguī fm dispositionem. c. si contra vnum. §. de offi. dele. eo. lib. Sed Jo. an. dicit hic sub dubio for te hanc opi. non posse bene defendi q. arbitri qui iuris necessi tate adeunt assumi debeant nisi in casibus a iure exp̄ssis qui ha bentur. §. de offi. dele. ab arbitris. eo. li. in ter. z in gl. Tertia opi. est Jnno. in. c. cum super. de offi. deleg. vbi tenet q. dec exco pio sit pponenda z probanda coram iudice contra quem oppo nitur. qui si eam admittit. bz opponēs int̄rum. si non admittit sed repellit opponens appellet recitatis opinionibz. sic residet Jo. an. Jo. de fan. hic dicit q. Bar. in. l. quidam p̄sulebat. de re iud. tenet q. quando exceptio cōtingit personam iudicis z eius famam vel honorem sigillat: vt qz opponitur q. est seruus vel in famis. z idem si opponitur excoicatio ipse non cognoscat sed su perior. z tenet etiam q. vbiqz superior de exceptione cognosce re bz possunt arbitri eligi. C. de iudic. l. apertissimi iuris. z. §. de app. cum speciali fm eum. crederem q. si opponitur delegato ha bent collegam cum clausula q. si non omnes. vel delegato sine officiali ordinarij q. tunc feruetur dispositio. c. si cōtra vnum. §. de offi. dele. eo. lib. nec alius collega vel ordinarius cognoscat: vt sensu. §. Jo. an. Si autem opponitur delegato non habenti collegam vel ordinario principali: tunc si excoicatio est notoria sufficit sola oppositio absqz pbatione. §. de si. p̄sby. quoniam di ctum est Jnno. in. d. c. cum super. Aut excoicatio nō est notoria sed occulta z tunc credo q. possit cognoscere z p̄nūciare ex quo non opponit exceptio funditus excludēs habitū iurisdictionis: sed exercitium tantum impediēs quia ex quo est iudex z vertit in dubium de exercitio iurisdictionis tamen pōt cognoscere an sua sit iurisditio. de rescri. super. literis. nec potest ab eo discedi nisi per viam appellationis vt in. c. vt debitus. §. de app. z ita vi detur tenere. d. meus Aut. de bu. in. d. c. cum super. Sed an te neatur iniuriarum actione iste qui opponit exceptionē turpem si illā non probet. Sol. vide in Spe. de accusatore. §. si. ver. sed pone. Jo. an. Et ibi al. pro z contra z demum dicit puto q. pa ter vel patronus habent actiones iniuriarū si contra eos filius vel libertus turpem obijciat exceptionē fm Zap. ab. z est ratio qz in eis est speciale vt tales exceptiones opponere non possint Sed quid si iudex p̄nūciat exceptionē non pbatam non ta men condēnat in expensis an postea poterit vsqz ad diffinitiuā vel indiffinitiuā condēnare. Archi. hic tenet q. sic qui remittit su per hoc ad Spe. eo. ti. §. ij. ver. sed quid si iudex z de expensis. §. postremo. ver. illud. al. etiā no. per Host. §. de app. sepe. in glo. z etiam si. iuxta si. Nec ob. ter. j. de app. cum appellationibz. eo. lib. vbi videtur debere fieri adēnatio eadem die: qz ideo ibi dz fieri qz remittēdo appellante desinet esse iudex. ff. de re iud. pau lus. sed hic durat iurisditio z sic iudicis officium per qd expen se petuntur. C. de iudi. sancimus. C. de fru. z li. exp. terminato Jo. an. Quid si iste in secundavice quam opponit excoicationem probat an debeat recuperare expensas quas soluerat in prima vice. sol. Abb. hic tenet q. non. al. C. de iudi. pperandum. §. z si quidem. vbi victor absens quem apparet pbabiliter litigasse tñ ad expensas adēnatur z per hoc soluitur quod obijci posset q. nunc apparet eum non fuisse calūniosum. arg. de purg. vulg. c. ij. Jo. an. z pro hoc facit quod no. Buil. in Spe. de arbi. §. sequit.

in penul. charta. ver. sed pone actum. vbi dicit q. si p̄nūciatum est titium dare debere decem semporio sub certa pena que non dedit z sic penam commisit lz postea manderetur per p̄nūciatio nem dnum nihilominus poterit pena peti fm Zap. Glo. su per ver. cōibus querit de verbis ter. an debeant stare eo modo quo exprimunt. Deinde qualiter intelligat. z sol. In si. glo. pro conclusionē glo. z dicto docto hic p̄mitto q. quidā sunt actus publici. quidam ciuiles. z quidam communes. Publici sunt tutela z cura. insti. de tute. circa p̄in. Ciuiles sunt iudicare z arbitrari. ff. de iudi. cum pretor. iij. q. vij. §. tria. de arbi. dilecti. Communes nō dici possent officium procuratoris z testium qz nec inter ciuiles nec inter publicos numerant. z ab istis vltimis excoicati excludunt de proba. post cessionem. de procu. c. si. mul tofortius a publicis z ciuilibus. §. eo. exceptionē. de re iudi. ad probandum. vbi appar. t. q. repellitur a iudicando si est publi cus. Item ab arbitrando de quo in Spe. de arbi. §. differt. ver. item fm eum. Item ab impetrādo. §. de rescrip. c. j. eo. li. Item a beneficijs de cle. excom. muni. postulasti. Item ab agēdo p̄nū ciando z testificando: vt. j. de sen. exco. decernimus. Super du bio igitur an valeant actus gesti ab excoicato. distingue q. aut excoicatus aliqua facit vt persona publica aut vt persona priua ta. si facit vt persona publica quidam sunt actus sacramētales. quidam sunt actus beneficiales. quidam sunt actus tpales. In sacramentalibz confert z recipit caracterem sed non executionē de conferente. est ter. de ord. ab ep̄o. c. j. z si. de reci. de eo qui fur. or. reci. c. j. z si. de sen. exco. cum illo. um. In beneficiis dādo z recipiendo nil agit de elec. cum inter. de consue. cum dilectus. de app. constitutus. quando est publice excoicatus. secus si esset toleratus: quia occultus. de iud. ad pbandum. hoc verum limi tat Jo. cal. in. c. ad pbandū. quando error surgeret a causa pro babilis. secus si non surgeret a causa pbabilis vt qz fuerat publi ce excoicatus tunc lz haberetur pro non excoicato tamen nō va lerent gesta al. xvi. di. quod dicitis. de post. prela. c. j. rj. q. iij. c. cure. In temporalibz si sunt publice excoicati non tenent actus sui. de re iud. ad probandum. de immu. eccle. aduersus. vnde si ta lis publice excoicatus alienari p̄staret auctoritatem vel decre tum: vt tutor curator vel iudex non valeret. §. de procu. consulti. de do. z contu. veritatis. vbi non valet alienatio rerum ecclesia sticarum. idem de instrumēto confecto per notarium publice ex communicatū. iij. q. iij. nullus. z idem esset si alienaret p̄elatus excoicatus bona p̄elature sue: quia nō valeret ipso iure. de do. z contu. veritatis. in si. nam ex quo excoicatus est ei saltem quo ad alienationem est interdicta administratio rerum ecclesiasti carum: vt ibi. z facit de app. pastoralis. Aut excoicatus facit ali qua vt persona publica. z tunc aut isti actus tendunt in finē ab solutionis sue ab excoicatione: z om̄s sunt sibi permisi. de sent. excom. cum voluntate. z. §. de rescri. c. j. eo. li. Aut non tendunt in finem absolutionis: z tunc si concernunt damnum ipsius excom municati valent. vnde si excommunicatus cederet actiones alte ri valeret cessio. z statim cessionarius agere posset z si videret vil lam in qua iuspatronatus haberet emptor statim posset p̄nta re fm Archi. hic arg. eorum que no. j. de iurepa. c. j. eo. li. z quod no. §. de dolo veritat. z qd no. ij. q. j. in p̄mis. aut facit aliqua ad commodum suum. Host. hic tenet q. p̄bendo non valet. z alleg. quatuor considerationes hic in ter. positas. Abb. hic tenet q. lz peccet ingerendo se communioni. de cle. exco. illud. nihilominus tenent cōtractus etiam in fauorem excommunicati: tamen ex eo agere non poterit donec fuerit absolutus. de iudi. intelleximus inducit hunc textū. Si enim valet iudicium cum eo gestum ita q. ex eo proceditur cuz fuerit absolutus sic z tenere debet datus si agatur ex illo post absolutionem cum parificentur iudicia et cōtractus z in iudicijs quasi cōtrahitur. ff. de pecu. licet. §. sed z filius. fm Abb. hic z Jo. an. P̄onit tamen hic Abb. vnam re gulam q. om̄s actus qui sine communione alterius non proce dit est interdictus excommunicatis per. c. illud. de cler. exco. mi. vbi dicitur q. alios non vitare excommunicatus sine delicto nō potest ergo ex quo non potest sine delicto alteri communicare om̄es actus quos exercere non potest nisi alteri commu nicet sunt sibi interdicti sicut reperiantur sibi a iure permisi fm eum. Glo. super ver. agentes. querit quid de defendente z soluit. In si. glo. intellige glo. de reo necessario. sed de reo voluntario tractat hic Archi. illud quod no. §. eo. dilecti. dic vt ibi Jo. an. Glo. super ver. contumacie querit z soluit. In si. glo. vide de hoc. xj. q. iij. ep̄scopi. ij. q. iij. de p̄sbyterorum. fm Archi. Jo. an. Glo. in ver. ecclesiasticus. querit an ista forma de beat feruari si opponatur coram iudice seculari. z sol. In si. glo. Mo. istam glo. q. ius canonicum disponens circa ordinato ria litis debet feruari etiam in foro ciuili quādo disponit super materia que etiam in foro ciuili esset admittēda ex dispositione iuris canonici. z idem tenet glo. j. in verbo opponit. quod not. quia habes

quia habes per hoc unam limitationem ad glo. super ver. v. s. r. i. s. in de. dispendio. f. am. de iudi. ¶ Sequuntur glossa. in. s. si quis. ¶ Glo. super verbo opponit. recita per tres. q. 2. solue vt in ea. ¶ In ea. glo. ibi. ex infirmatione. idem tenet Inno. ¶ De. 2. Ab. 2. dicit Ab. hoc patere expresse per hunc tex. quia in vim peremptorie non posset opponi in qualibet parte litis. s. de li. conte. c. j. eo. li. Jo. an. ¶ In. e. glo. ibi. vt. s. dicit. propter hoc dicunt doctores q. hoc exceptio etiam admittitur in curia romana. tamen dicunt q. ad probandum istam exceptionem vel aliam dilatoriā non datur dilatio extra curiam ad probandum. ad quod faciunt no. de app. c. j. 2. de priu. cum olim. el. j. 2. no. Spe. ti. de dila. s. j. ver. sed si in eo quod dicit glo. q. coram iudice seculari admittit hoc exceptio. tenet hoc Hosti. Jo. mo. 2. Archi. tamen dicunt q. cognitio 2. diffinitio erit iudicis ecclesiastici. all. de ord. cog. tuā ¶ Ex isto dicto infert hic Lap. Abb. q. iudex secularis exceptionem excommunicationis coram eo propositam debet remittere ad ecclesiasticum iudicem: vt no. Hosti. in. d. c. tuam. 2. idem si opponitur crimen cōtra clericum productum in testem coram iudice seculari: vt not. Hosti. in. c. verum. de fo. compe. fm Lap. ¶ Istud credo verum quando verteretur in dubium an excommunicationis tenet vel non. sed si non esset dubium de validitate excommunicationis. sed tantum an esset excommunicatus vel non credo q. posset cognoscere de hoc prout dicit in. c. si. s. de fo. compe. eo. lib. 2. facit quod ibi no. de iura. sed dicit q. iudices seculares de his exceptionibus non curant. tamen curare debent cum 2. li. hoc etiam ponderant all. in vers. feudo. ti. finitur lex deinde incipiunt consuetudines regni. c. domino mouete guerram. qui dicit vasallum non teneri ad adiuvandum dominum excommunicatum vel a rege bannitum. immo a sacramento fidelitatis absolutus est. Ad idem. xvj. q. vj. nos sanctorum. 2. c. alius. 2. s. de preb. c. si. ¶ Inducit etiam in aut. de sanc. epi. s. vt autem. vbi eps facit provinciale concilium ad faciendum seruari sacras regulas 2. ad puniendos ipsorum transgressores. ad idem in aut. co. viij. vt cum de appellatione cognoscitur. s. generale. 2. de priu. dot. bere. mulie. non prestat. s. antepenul. ver. sed sicut. ¶ Item vt dicit Zorbarius imperator statuit per iudices seculares distringi excommunicatos contumaces: vt in lombar. de decimis. l. decimis. 2. l. si. lib. iij. ¶ Item inducit q. leges sequi volunt in talibus canones: vt in aut. quomo. opoz. cpi. s. j. coll. j. 2. no. de se. nup. c. pe. 2. si. Jo. an. in si. glo. ¶ Item etiam non habet locum quādo excipitur de excommunicatione iudicis vel testis quia tunc assignatur dilatio congrua ponderatis circumstantijs fm Archi. 2. all. no. de procu. c. dilectus. Jo. an. dicit tamen Pau. q. quando opponitur exceptio ista in vim peremptorie sunt exprimende circumstantie sicut cum opponitur in vim dilatorie: vt hic. 2. ratio quia si circumstantie sunt exprimende vbi minus est periculum: ergo 2. vbi maius fm Pau. tamen contra dictum Pau. hoc dicit hic glo. que vult q. in alijs casibus vbi agitur de grauiori preiudicio non habet locum dilatio hic assignata ergo nec alia dispositio. ¶ Glo. super ver. speciem. querit quare tex. arctet ad expressionem speciei 2. sol. in si. glo. Contra tex. 2. glo. opp. q. sufficiat simpliciter opponere excommunicationem quia appellatione excommunicationis in dubio intelligitur de maiori: vt in. d. c. si quem al legato hic. ergo non est necesse exprimere speciem. Sol. Egidius fatetur contrarium. 2. ad tex. hic respondet exponendo speciem. i. causam sed illa solutio destruit tex. ideo dicit q. iste tex. loquitur in exceptione odiosa propter abusum opponētium. 2. ideo cum in odiosis intelligitur potius de minori. arg. regule odia. j. de reg. iu. opozet q. exprimat speciem. contrarium loquitur in sententia iuris vel hominis que optum ad hoc est fauorabilis cum sit medicinalis: vt ibi no. in prin. 2. similiter gl. fit ergo ibi secus. Jo. an. ¶ Quero que sit forma seruanda in oppositione istius exceptionis. vide in Spe. e. ti. s. viso. ver. sed quando excommunicationis. Jo. an. ¶ Sed an in exceptione sit exprimenda causa propter quam fuit lata excommunicatio. sol. Spe. tract. in loco priori. all. 2. fuit Egi. in opi. q. sic. sed dicit Jo. an. q. illud non procederet in sententia lata ab homine quia etiam si esset lata sine causa ligaret. xj. q. iij. c. j. 2. quod ibi no. in summa. 2. de hoc la tius in. d. s. per Spe. Jo. an. ¶ Quid si opponatur excommunicatio lata a canone an debeat exprimi nomen canonis excommunicantis. Sol. de hoc in Spe. preall. loco Hosti. ¶ De. 2. Archi. tenent q. sic 2. mouentur primo propter idēritatem rationis. all. s. de simo. per tuas. 2. de sen. ex. q. in dubijs. 2. c. seq. 2. s. eo. li. de elec. qui contra certam in contrarium facit quia cum ius sit certum ergo non est necesse q. exprimat. ff. de iur. 2. fac. ig. l. ij. nec est differentia quo iure pferatur. ff. de lib. 2. posthu. l. gallus. s. si eius. ad hoc. s. de coh. cle. 2. mu. c. vestra. in prin. cum concor. que ibi habentur. super ver. alibi. vel saltem videtur q. sufficiat sine nomine canonis allegare ipsius auctoritatem. ad hoc. s. eo. li. de elec. cū non deceat. 2. c. si postq. s. j. 2. c. is qui. 2. in cle. vnica. hoc

eo. ti. Jo. an. dicit primum tenendum. Nam diuersi sunt canonēs etiam eiusdem auctoritatis per quos infringitur excommunicatio. qui habentur. j. de sen. excom. eos. in cle. j. eo. ti. 2. sic patet q. per expressionem auctoritatis incertitudo non tollitur vnde requiritur q. reprimatur canon vel nomine proprio vel competentibus indicijs que equipollant nomini proprio: vt. s. de plan. 2. affi. tua. 2. de testi. s. ex quadam. ff. si cer. pe. l. certū. ne sit loc. vacationis. vt. s. ea. glo. tamen si exprimat causa ita 2. taliter q. tollatur incertitudo videtur q. sufficiat in sententia iuris. 2. ita potest procedere opi. contraria de qua. s. Jo. an. ¶ Et pro isto ultimo dicto facit opi. j. de cler. coniu. c. ij. responso. vbi exprimit canonem concilij super privilegio clericali absq. expressione nominis canonis. hoc etiam tenet Pau. hic. ¶ Glo. super ver. nomen. primo querit qualiter nomen exprimi debeat 2. soluit. Deinde querit quare debet exprimi nomen. 2. sol. ¶ Item an sufficiat probare quem fuisse denunciatum excommunicatum 2. soluit. quod not. ¶ In ea. glo. ibi non requiritur. no. bene istam glo. q. pro snia lata a delegato non presumitur quo ad fundamentum iurisdictionis nisi aliter probetur. quod secus est si esset lata ab ordinario. de quo per doc. etiā habetur de offi. dele. cum in iure. ¶ In. eas. dem glo. ibi Hosti. 2. ista opi. placet hic Archi. ¶ Non ob. iste tex. fm eos quia de ipsius mente patet q. loquitur de excommunicato occulto: non de illo cuius excommunicatio est solemniter promulgata. quia tunc propter auctoritatem iudiciariam presumet hoc iuste factum. de renun. c. in presentia. ¶ Nunquid autem sufficit probare eum fuisse per excommunicationem repulsum. vide no. de ord. cog. c. cum dilectus. super glo. pe. ¶ Et an sufficiat probare famam. vide de offi. dele. c. prudentiam. in glo. nunquid sufficit. Jo. an. ¶ Istam opi. Hosti. s. q. denunciatio probet excommunicationem. tenet etiam Archi. r. q. iij. nemo contemnat. super glo. per rationes hic positas. ¶ Glo. in. c. licet. j. de sen. exco. recitat duas opi. 2. neutram firmat. domini de Rota in conclu. dcl. iij. que incipit licet sit concertatio determinant q. si opponatur excommunicatio in vim peremptorie non sufficeret. q. excommunicatum non probat sola denunciatio vt in. c. licet. preall. ¶ Item q. huiusmodi exceptio quando opponitur contra impetrantem sapit obiectum qui debet dare dari 2. probari. de accu. c. super his 2. c. accedens. de electio. c. vt circa. eo. lib. 2. cle. constitutionem. ¶ Item quia licet opi. hic posita esset vera: tamen procedit quando opponitur in vim dilatorie. sed dilatoria leuius 2. citius admittitur 2. probatur q. peremptoria. de ord. cog. c. cum dilectus. 2. s. de li. ste. c. j. eo. lib. quando autem opponitur in vim dilatorie non decidunt ibi. Jo. de san. ¶ Hec. hic tenet q. sufficiat quādo opponitur in vim dilatorie. opi. glo. procedat quando in vim peremptorie 2. mouetur eadem ratione qua domini de Rota. 2. dicit dominus Jo. de imo. hic q. illa distinctio videtur equa. ¶ Nec ob. verbum apertissimis per no. in. l. si tutor. C. de peri. tu. Forte possent reducti opi. ad concor. per hanc viam etiam in dilatoria q. aut ex denunciatione excommunicationis potest constare de specie excommunicationis 2. de nomine excommunicantis. 2. tunc procedat opi. Hosti. 2. sequacum. 2. hoc videtur sensisse text. hic: quia loquitur de exceptione excommunicationis per quam repellitur quis ab agendo. sed sola denunciatio absq. alia pbatione excommunicationis. habet hunc effectum repellendi: vt probat tex. in. d. c. licet. 2. ibi dicit glo. ¶ Item videmus q. si constat de excommunicatione per solam famam debet quis vitari donec fuerit absolutus. de sen. exco. cum desideres. ij. responso. multo ergo fortius si constat ex denominatione facta iudicis excommunicantis auctoritate que maiorem fidem facit q. fama que potest habere originem a falsis probationibus. arg. eorum que no. iij. q. iij. it. m. sepe. ¶ Itē iste tex. non dicit expresse q. debeat probare excommunicationem sed dicit eam re. et sic loquitur per generale nomen. 2. eadem res potest dici illa que non est eadem specie sed eadem quo ad qualitates 2. accidētia: vt no. glo. ij. vij. q. j. deniq. sed exceptio 2. denunciatio sunt eadem quo ad effectum huius litere quia quilibet de per se habet effectum vt repellat a communione: vt est probatum. s. 2. pater. xciij. di. si inimicus. ergo sufficit probare eam rem que concludit ipsum a iudicio repellendum. aut ex tali denunciatione non constat de specie 2. nomine excommunicatorum. 2. tunc non sufficit probare denunciationem quia non essent probate qualitates que hic in tex. requiruntur 2. sic procedit alia opi. ¶ Glo. super ver. notationem. recita per contrarium q. non sufficiat deducere excommunicationem in publicam notationem quia oportet q. de illa fiat fides iudici 2. sic habenti iurisdictionē sed notio est diuersa a iurisdictione. ergo 2. timore strarij. glo. exponit tex. ¶ In si. glo. no. bene istam glo. de isto nomine notationem. ¶ Glo. super ver. octo dierum in prin. recita per contrarium q. probatio non debet angustari 2. sic non debeat restringi hec glo. sol. Deinde querit an iste terminus possit prorogari. 2. sol. ¶ Item querit quare maior dilatio non fuit assignata. 2. sol. ¶ In ea. glo. ibi taceat.

Petrus de ancharano super sexto Decretalium

intellige glo. q. taceat pro tunc ex quo probationem idem non hz donec sibi superueniat facultas pbandi in termino. vii. dierum cum istam exceptionem posset opponere in qualibet parte litis Jo. an. ¶ In ea. glo. ibi de procu. ex insinuatione. et pro ista parte facit. quia poterit iterato opponere istam exceptionem et sequitur in ter. et hoc tenet Fran. inducens etiam rationem: qz istud est privilegium actoris q. si reus non probat infra. vii. dies sibi condēnetur in expensis quod privilegium iudex sibi auferre nō potest. alle. xxviii. di. de his et simile quod no. de sen. exc. romana. ad si. super glo. antep. et vide no. s. eo. li. de offi. or. romana. ad si. super glo. attenter. Jo. an. et idem quod glo. hic sentit Zeneli. ¶ Mo. bene istam glo. q. ubi ius statuit certam dilationem in actu parui preiudicii: non potest iudex etiam ex causa illam ampliare. ¶ Glo. super ver. computato. alle. simile ad ter. In si. glo. quia dies. et repetit hic que ibi no. s. vltima die termini probatio nem fieri posse quod hic no. Inno. Host. et Jo. Tenet tñ Arch. s. de rest. spo. frequens. q. dies termini in dubio computetur in termino a contrario huius litere. Sed dicit hic Jo. de imol. q. Butr. et Bar. tenent contrarium in l. i. ff. si quis cau. ipse disti guit q. aut dilatio datur super eo quod est levis vel modici preiudicii. et procedit dictum Arch. als procedit dictum aliorum. et ita proprie loquitur iste ter. et illud. c. frequens. fm eū. ¶ Glo. super ver. apertissimis. querit de intellectu ter. et Sol. in si. glo. et innuit iste ter. fm Lap. Abb. q. non sufficit vnus testis nec lo cus est dilationi iuramenti. Jo. an. nec etiam sufficeret isto casu vnus testis cum fama fm Arch. vt ipse no. siij. q. iij. item sepe. su per glo. et alk. ij. q. vii. sciant cuncti. alle. dictum Spe. de noto. cri. s. fama est. versic. quid si agenti. fm eum ibi. et dictum Spe. alle. etiam hic Lap. ab. ¶ Glo. super ver. documentis querit de in tellectu ter. et fol. ¶ In si. glo. no. quid cōprehendatur appellae tione documentorum. et vide quod no. doc. in. c. quoniam contra. de proba. cir. si. ¶ Glo. super ver. q. recita per cōtrarium q. ter. in cōgrue loquitur. quia. s. dixit q. propter excōcationem. et hic iungit relatiuum neutri generis. timore contrarij. glo. sol. expo nendo ter. ¶ In si. glo. posset etiam saluari ter. q. adiectiuum in neutro genere fm philosophum predicat de omni genere vt vir est album mulier est album et mancipium est album. ita not. Jo. mo. in extraua. Benedicti. xj. que incipit dudum. super ver. penitus tollimus. ¶ Glo. super ver. diebus querit de quibus diebus intelligitur. glo. sol. In si. glo. et vide de do. et contu. cum dilecti. in si. fm Host. Jo. an. ¶ Glo. super ver. azatione. recita ta per contrarium q. non condēnetur in expensis taxatione fa cta quia requiritur iuramentum. glo. fatetur contrarium et supa plet ad ter. In ea. glo. ibi premisso intellige glo. q. iuramentum debet premiti quo ad condēnationem non autem quo ad taxa tionem Jo. an. ¶ Glo. super ver. condēnans. recita per contra rium q. non debeat condemnari non probans quia potuit habe re probabilem causam litigandi. s. de elec. c. j. eo. lib. glo. fatetur contrarium. et ad ter. subaudit.

- 1 Exceptionis sola oppositio nisi probeat non est sufficiens.
- 2 Excipiens arcatur onere probandi exceptionē suam.
- 3 Processus habitus cum actore excōcato valet si non oppona tur quando sit coram ordinario.
- 4 Actus gesti per excōcatum in iudicio an indistincte valeant.
- 5 Instantia iudicij dicitur durare de iure canonico quousq. per sententiam causa sit finita.

Si vero. ¶ Mo. arg. q. quando quis est exclusus a pote state proponendi exceptionem dilatoriam in telligitur exclusus in eadem instantia. secus ergo videtur in di uersa ¶ Mo. speciale in excōcatione q. repulsus semel propter defectum probationis exceptionis excōcationis iterato admit titur in eadem instantia si facultas pbandi superueniat. ¶ Host. q. non sufficit sola oppositio exceptionis nisi probeat. ad hoc s. de re iud. suborta. de concess. preben. cum super. ¶ Mo. q. ex cipiens arcatur onere probandi exceptionē suam. s. de re. spo. frequens. ¶ Mo. q. processus habitus cum actore excommu nicato valet si non opponatur quando sit coram ordinario. Si autem sit cum delegato. vide. s. de refer. c. j. eo. li. ¶ Host. q. suc cumbens bis propter defectum pbatōis exceptionis excōs cationis repellitur a potestate amplius in eadem instantia op ponendi. Quid autem de exceptione perēptoria. vide in cle. cū a repulsioe. de app. ¶ Quero de q. excōcatione iste ter. permit tat iterato opponi oppositionē eandem. Sol. dicit Host. q. de illa de qua primo. erat oppositum. Sed an possint produci pri mi testes qui fuerunt producti super alia oppositioe. Sol. tenet Joannes mona. et Archydia. q. non argumen. c. fraternitatis. de testibus. ¶ Nec obstat eodem. titu. veniens. ij. quia loquitur quando est diuersus modus agendi. et quādo variatur finis. s. hic non variatur finis nec modus. ergo secus. Jo. an. no. limita tionem ad illud. c. veniens. ¶ Quero quia ter. dicit q. iterato

potest excipi de alia de qua alia itelligatur. sol. Host. intelligit de alia que sit de nouo orta. s. c. pastoralis. Sed dicit Jo. an. q. de hoc non curat: quia etiam si non fuerit exorta de nouo etiam admittitur Jo. an. ¶ Quero de quibus actibus precedentib. debeat intelligi ter. hic q. valeant. Sol. Inno. intelligit de pre cedentibus oppositionem excōmunicationis. Host. vero dicit de his que precesserunt probationem exceptionis. et per hoc et per sequentia dicit q. est approbata opi. sua quam no. in sum. de procu. s. quis dari. ver. is vero. Subdit tamen q. aliqui aliter 4 suppleat hic quod sibi non placet Jo. an. ¶ Sed quero an in distincte actus gesti per excōcatum in iudicio valeant. solu. fm Host. quo ad actorem vel reum valent acta precedentia non ob stante q. actum sit cum excōcato etiam si erat publicus dūmo modo fides fieri possit q. coram iudice coram quo agebat repu tabat occult. si vō iudex erat excōcat. publice ipfius snia non valet si postea detegat excōcatum. s. de re iud. ad probādū. Et ratio diuersitatis est fm Inno. quia plus timet pars obicere iu dici q. parti. et quia plus afficit sententia excōcationis iudicē q. partem fm eum quasi dicat fm Host. q. iurisditio nō cadit in excōcatum. et sic eius snia nulla: cum nulla iurisditioe habeat. ij. q. j. in primis et autore damnato eius scripta sunt damnata. de here. excōcam. s. credēs. sed parti imputatū est: q. non exci pit s. partē et modicū rei interest. vt no. hic super glo. igit nō mi rum si valent acta. Sed dicit Host. q. idē posset pbari de acto re excōcato: q. probat sic. Litis conte. non fit sine libello. de lib. ob. c. j. ergo ex quo dānatus est actor libelli: damnatus est libel lus et litis conte. et omnis processus. s. de li. pre. c. vnico. Locu dit ergo Host. idē in iudice quod in actore. quia tenet snia ex cōcati occultū qd est verum: salua snia excōcationis. quia illa est nulla ex quo detegit nūc q. fuit lata per illū qui tunc erat ex cōcatum q. cum sit extra cōtionē ecclesie alii extra ponere nō po test. xxiij. q. j. audiui mus. et ibi de hoc. et c. aperte. et remittit etiā s. de or. ab epi. c. si. Jo. an. Sentit ergo Host. q. si actor erat pu blice excōcatum sed reputabatur occultus coram iudice valent gesta iudicialiter sec. si erat etiā penes iudicē publice excōcat. s. hoc non credo verū. q. etiam si iudicē esset publicum illum esse excōcatum. si cum nō repellit s. de facto admittit valet iudiciū: et hoc vult ter. hic in si. iuncto pñcio. quia fateor q. tunc iudex ex officio repellere potest. sed non sequitur q. iudiciū sit nullum si de facto admittat: vt vult iste ter. ¶ Nec ob. ar. Host. q. ex quo dā natur actor per psequēs eius libellus: q. ratio sua pcedit in li bellis per quos inducunt argumēta vel decisiones aliquorum dubiorum: vt patet in c. fraternitati. de here. cum ibi not. Sed iste ter. loquitur de libello dato super quo petitur puuicatio alicuius iuris vel rei quam actor dicit sibi debitā: vt patet de li. ob. c. j. et ij. et in isto non procedit sua argumētatio. als sequere q. libelli traditio facta in terminis istius ter. esset nulla cuius rium hic deciditur. Et ratio quare illi libelli damnantur si sunt editi per damnatū et non isti. potest esse quia illi trahunt ad con sequentiā ex rationib. ibi positis: sed isti non: q. res inter alios acta alijs non pūdicat. de re iud. quis. et hoc expse voluit glo. hic super ver. duraturis. et ibi per Jo. an. ¶ Quero de intellectu litere q. dicit q. acta in suo robore et. So. dic q. est sensus ter. q. non obstante q. acta sint gesta cum actore excōcato ante pro bationem excōcationis habebūt robur etiam post probatā ex cōcationē vt absolutio actoris: et assumat causa in eo statu in quo erat tpe quo fuit inceptū. Jo. an. ¶ Quero q. dicit ter. q. exce ptio hec non opponitur nisi bis. de qua exceptione intelligatur sol. dic q. intelligitur de exceptione excōcatiōis in genere nō in spē q. etiā si vellet opponere de alia specie excōcatiōis antiq. de qua nō erat exceptū nō poterit. et hoc probat opti. iste ter. q. primo ponit regulā q. hec exceptio vltra binam vicē nō oppo nitur: et ab illa reg. excipit duos casus: vnus si est etiā noua ex cōcatio. alius si superuenit noua pbatō euident de antiqua: sed si intelligeretur regula et de excōcatione tantum als opposi ta. exceptio prima hic posita male stare: quia nedum noua s. an tiqua de qua nūq. fuit oppositū posset opponi: ergo patet q. re gula pcedit generaliter de quacūq. excōcatione als exceptio non fuisset inclusa sub regula quod est s. naturam exceptionis: vt no. j. in pbe. regularum. fm Jo. an. s. non sic explicite loquatur. ¶ Sed quero que dicatur hic noua excōcatio. sol. dic q. intelli gitur de noua. i. de nouo orta vel pmulgata. et isto casu habebit dilationē nouā ad pbandū. immo qd plus est fm Host. et Arch. admittetur bis adhuc ad illam pbandum. Sed non pro tertio: vt patet. s. in ter. quia eadem ratio subest isto casu que subest in illa: ergo idem erit ius. de consti. transla. dicit tamen hoc verum esse nisi iudicium videretur hoc maliciose proponi. s. de dolo et contu. finem litibus Jo. an. ¶ Glo. super ver. iudicij. recita per contrarium q. instantia iudicij non pereat de iure canonico. s. de iudi. c. pe. cuius contrarium innuit ter. hic qui dicit durante instantia

¶ Exce ptiōis. ad de q. exce ptio de ne cessitate in scriptis op poni nō d. Bart. in l. i. ff. de exce. Lanfrā. i. c. qm. s. de p ba. Spe. in ti. de exce. ver. vij. nū qd iudex. Bar. in l. scire. s. o. ff. de ex. tu. Inno. in c. qm. s. alle. Lar. in cle. sepe. s. j. in si. de exce.

instantia iudicii. timore contrarii. glo. sol. ¶ In fi. glo. Est ergo interio gl. q. text. nō loquat de instantia iudicii q. fm leges perit cursu triennij qd non pcedit fm canones. vt. d. c. pe. de iudi. 2. dicit hic Hostiensis. q. ratio quare de iure canonico non perijit: 2. de iure civili sic sumitur ex c. super eo. ij. de appellationibus. vt no. in d. c. penul. Jo. an. ¶ ¶ Ho. ista glo. iuncto tex. q. instantia iudicii dicitur durare de iure canonico quousq. p. sniam cā sit finita qd no. p. cōstitutionib. vbi fieret mentio de instantia iudicii. ¶ Glo. sup. verbo duraturis. in prin. qrit 2. soluit. deinde in verbo olim recitat p. contrariū de c. exceptionē eo. tit. 2. c. j. s. de rescrip. eo. li. glo. soluit rñdendo cuilibet separate. ¶ In ea. gl. pro occulto. istud nō placet hic Archi. 2. p. sua opinione inducerebat Host. vltra tres decre. superius. allegatas. c. fi. de procur. 2. l. nō idcirco. s. cū postea. si. de iud. que. l. dicit q. si nunc apparet seruus is cuius nōie per procuratōrē fuerat actum absolui debet bit debitorē cui. l. dicit Host. sufficēter rñderi non poterit p. res nentes contrariā opinionē quasi intendat Host. vt pntat Jo. an. q. si dicit illud qd hic dicitur spāle in occulto remanet. l. illa i publico. s. si dicatur idem in vtroq. in totū tollitur argumentum illius. l. sed cū fateatur Host. illud membrū argumentum illius. l. hic tolli. q. ex eo magis pprie sumit scz de occulto qui pri mitus nō apparebat. 2. nō apparet fateatur tolli 2. reliquū q. nō sic pprie sumebatur. 2. sic hoc spāle ppter rñonem no. s. in gl. l. 3. in prin. 2. vide qd dicit super tex. ¶ Glo. sup. verbo duas alle. simi lia ad tex. in fi. glo. bene facit. ff. de bo. auto. iudi. possi. l. fi. in fi. Jo. an. ¶ Glo. sup. verbo prompta allegat file ad tex. in fi. glo. 2. intellige qd dilatorie non perit. idem Host. Archi. 2. Jo. an. ¶ Glo. sup. verbo supernenerit. qrit qualiter cōstabit q. proba tio supernenerit: 2. sol. dupl. In fi. glo. p. hoc alle. s. eo. exceptio ne. 2. idem Jo. mo. 2. Archi. Jo. an. ¶ Glo. super verbo antiqua querit de qua antiqua intelligat glo. soluit dupliciter in fi. glo. fm Host. Jo. an.

¶ Res iudicata dicitur quando est lata sententia que mere tur exclamationem.

Dilatoria obstat executioni sententie non tollit ipsam sen tentiam.

Iudex ex officio supplere potest nemine opponente in his que inducunt peccatum.

Iudex ex officio quare excommunicatum repellat.

Sed si. ¶ Ho. ar. q. res iudicata dicit qñ est lata snia q meret executionē 2. sic intelligit qñ nō est appellatio ne suspēsa vide doc. s. de re iudi. sup. rubrica. ¶ Ho. hic vñā exceptionē dilatoriā q impedit executionē snie. ¶ Ho. q. l. 3. dilatoria obstat executioni snie impedit eius effectus non tñ tollit ipsam sniam. ¶ Ho. q. nō sequit actus est publicus ergo iudex est de illo certificatus: q. potest esse publicus alijs 2. nō ius dici. vide. ij. q. j. s. notandum. ¶ Ho. q. iudex potest supple re ex officio etiam nemine opponente in his que si non supple rentur inducunt peccatum. ¶ Oppo. q. iste tex. habeat super iustitiam: q. iam erat dictum q. durante iudicio poterat oppo ni exceptio. non ergo expediebat dicere de executione sentētie. Solu. dicit Hostien. q. immo non est superfluum: quia cum. s. dixit q. iudicio durante poterat opponi. videbatur q. post sen tentiam non posset opponi. 2. ideo tex. subdit rem iudicatam. l. diffinitiuam latam etiam si ab ea non est appellatum: ita q. ha beat vigorem rei iudicate. Jo. an. ¶ Ho. ex illo dicto qd dicitur iudicium vsq. ad prolationem sententie sed nō comprehen dit executionem. vide no. s. de rescrip. dispēdia. s. reus quocq. 2. lib. quod no. quia facit ad dubium qd de facto vidi an procu ator datus ad iudicia dicitur habere mandatum ad impediē lam executionem sentētie. istud dictum iuncto tex. facit qd nō. ¶ Quero quia tex. dicit q. si exceptio proponatur post senten tiam admittetur an intelligatur de causis oppositis an de di versis. Sol. dicit fm Innocen. q. admittetur siue ex eisdem cau is siue ex diuersis dñtamen sint precedentes. 2. intellige q. iste admittetur si probet: als si non probaret non impediret execu tionem fm Hostien. sed si probat tardabit vel differet execu tionem fm Hostien. Sed que est ratio iuris. sol. Inno. in. c. fi. i. eo. dicit q. ratio est: q. noua actio orta est ex sententia: 2. exco municatus actionē non intentat. 2. istam cū alijs ibi vide in glo. de his fm Jo. an. ¶ ¶ Quare iudex ex officio excommunicatum re pellat. Sol. dic. q. propter periculū anime fm Hostiē. alleg. de lec. cum nobis olim. ad finē. 2. s. c. exceptionē. in glo. fi. Jo. ad. ¶ Sed quid si iudex vult repellere excommunicatū reus cuius interest peti procedi in causa: an debeat iudex admittere. sol. Inno. tenet q. sic. s. eo. exceptionē. in glo. fi. ¶ Et in eo qd dicit q. iudex repellit ex officio excommunicatum inducit Archi. simile quod habetur. ij. q. vij. alicui. in glo. qd iudex. et. c. querendū. in glo. a iudice. 2. dicit Hostien. hoc vtile vt xpiani timentes saltē nō modū ex quo denunciati sunt per ecclesiā circa absolutio

nem petendam non dormiant qd multi faciunt. de concess. pben. q. diuersitate. et de pen. c. fi. fm Hosti. Jo. and. in eo qd tenuit Inno. iudicem debere admittere excommunicatum ad agendū si reus consentiat. ego tenui dñm. ij. q. vij. alieni. super glo. 2. ratio est q. excommunicatus repellitur est introductū inter alias causas hic assignatas ppter periculū cōmunionis: vt hic dicit tex. 2. ideo iudex participando cū excommunicato peccat ex quo sumus in casu a iure p. hibito. ergo velut nolit reus poterit repellere. ¶ Nec ob. rō Inno. q. illud fuerit introductū in fauorē rei 2. odiū excommuni cati. vnde non debet torqueri in odium rei per regulā qd fauore j. de reg. iur. q. fateor q. ista fuit vna ex causis: tamen multe alie cause fuerit propter quas excommunicatus repellitur: quas assi gnat hic tex. que cōcludit etiam ad alios q. ad reum: nec est fa uor reo q. actor admittatur: immo est odium cum possit impu gnare reum 2. intendit aliquid ab eo cōsequi. vnde puto q. etiā inuito reo iudex poterit repellere actorem excommunicatum. ¶ Glo. super ver. executionem colligit notabile ad tex. In ea. glo. in fi. Ex glo. igitur habes q. merus executor debeat admittere exce ptiones. ¶ Sed an possit examinare illas 2. pronunciare. sol. dic q. potest illas de quibus hic dicitur admittere 2. summarie examinare. ff. de re iudi. diuus. ff. de custo. 2. exhibitione reorū. diuus. ff. de iudi. p. reor. tamen non potest pronunciare. de offi. deleg. pastoralis. s. quia s. o. immo remittit partes ad delegan tem qui hoc determinet. 2. sic intelligitur. xxv. q. ij. et si nō cogni tio. 2. de re iudi. decetero. C. de execu. rei iudi. l. i. vt pponis. sed si mixtus esset nedum istas sed etiam alias exceptiones ratio nabiles admitteret: examinaret: 2. determinaret. C. si ex falsis in strumentis. l. fi. de eta. et quali. accepimus. 2. de rescrip. cōstitu tus. fm Hosti. et remittit ad summā. de offi. deleg. s. que delega ri. ad fi. 2. de his exceptionibus no. hic Hosti. 2. Jo. mo. Jo. an. ¶ Glo. super verbo sit publice. ista glo. inducit textū pro opi. Hosti. 2. deinde illi respondet ostendendo oppositū. ¶ In fine glo. idem qd tenet glo. hic tenet Jo. mo. Jo. an. Et no. ista glo. in quib. iudex possit supplere de facto. ¶ Glo. penultima que rit de ratione quare reus nō excipit de excommunicatione. 2. sol. in fi. glo. 2. rōne ista nō excipit reus sed ptestat vel oīno silet fm hoc. Jo. and. ¶ Glo. super verbo repellere. querit an possit iudex repellere excommunicatum. glo. sol. ¶ In fine glo. idem q. glo. tenet Jo. mo. sed quia Host. tenuit pcessum habitū cum actore publice excommunicato 2. notorio nō valere. dicit q. etiam si suis set executus iudex renocaret executionē: sed illud non placet: vt no. s. in glo. etiam si. Jo. and. ¶ Sed pone reus recipiēs de excommunicatione cōtra actorem: q. non probauit fuit per iudi cem condēnatus in expensis: ipse postea iterato de eadem exco municatione vel alia excipit. 2. pendente termino dato excipie ti ad pbandum: actor petit sibi restitui expensas in quibus ille fuerit condēnatus: cum nondum recepisset ab illo reus excipit q. audiri non debet tanq. qui est excommunicatus: 2. pro excommunica to debet haberi. etiam si nō esset dato termino dicto ad pbandū excommunicationē pendente cum interim iudicis officiū cōquiescat. s. de appel. significante. quid fiet. sol. dicit Zap. abb. q. fm pre dicta non debet actor audiri saltem dicta dilacione pendente. ad quod facit quod scripsit Guil. in specu. de arbi. s. sequitur. in ix. col. ad finem. ver. quid si potest. 2. de cōtu. s. vltra. ver. sed po ne reus. 2. quod scripsit Jo. an. post Inno. eo. titu. exceptiones. in glo. que ergo. in fi. 2. in glo. que semper. 2. quod no. s. eo. li. de rescrip. ipso iure. fm Zap. ab. 2. pro decisione Zap. casus est hic quia exceptio excommunicationis impedit executionē sententie: sed petere expensas est petere executionē illius p. demnationis. igitur debet repelli.

1. Cognitionis cause appellatione comprehenditur decisio.
2. Exceptionem rei iudicate per iudicē competentē nō admittēs dicitur illius iurisdictioni derogare.
3. Iudex ecclesiasticus in aliquibus casibus an possit secularem compellere.
4. Iudex ecclesiasticus an admittat exceptionem rei iudicate per laicum.
5. Iudex laicus non potest compellere ecclesiasticum nō admittē tem exceptionem rei iudicate per ipsum.
6. Donatio an debeat precedere compulsionem.
7. Iudex ecclesiasticus quibus casibus cognoscit de causis lai corum.

Utrum quidam. ¶ Glo. pma summat. 2. p. i mo ponit factū repben si bile seculariū iudiciū. cōtra quod puidet ibi: decerni mus. secūda ibi: similiter puidet ad casum puerum. et prima pars fuit sumpta ex decreta. Alexandri quartū: q. non nulli. quā alleg. Spe. eo. titu. s. ij. ver. 2. no. sub ver. porro. 2. vide not. j. de immuni. eccle. c. j. in prin. Jo. an. ¶ Ho. argumen. q. appellatione cognitionis cause comprehendit decisio quando

Petrus de anchorano super sexto Decretalium.

profertur in materia necessario includente decisione: vel quando per alia verba precedentia apparet quod intendit includere decisione. nam hoc dicebat exceptionibus rei iudicate in causis spectantibus ad cognitionem iudicis ecclesiastici. et sic patet quod cognitio includit hic decisione. **C** **T** **H**o. q. nō admittēs exceptionē rei iudicate per iudicē competentē dicit derogare et continere iurisdictionē illius. et sic ille iudex talē continētē posset pro defensione sue iurisdictionis compellere. ad hoc de offi. dele. c. j. **C** **T** **H**o. q. iudex ecclesiasticus potest compellere secularē in casibus in quibus de rogaret iurisdictioni ecclesiastice. **C** **H**o. q. exceptio rei iudicate inter easdē personas potest opponi corā quocūq; iudice. et sic patet quod sententia lata ab uno competente iudice debet servari ab alio cuiuscūq; iurisdictionis sit. **C** **T** **H**o. q. iudex ecclesiasticus non admittit exceptionē rei iudicate per laicū si ex sententia surgat periculū anime. et sic facit quod iudex ecclesiasticus nō exequitur sententiam iudicis secularis antequā cognoscat an sit iudicialis aīe. de quo s. de offi. ordi. c. j. **C** **T** **H**o. q. iudex laicus non potest compellere ecclesiasticū non admittentē exceptionē rei iudicate per ipsum. **C** **U**ero de quibus ordinariis intelligat iste tex. q. habeat officia secularia. **S**ol. dicit quod loquitur de episcopis vel eorum officialibus. **S** **m** **A**rchi. alleg. s. eo. li. de offi. ordi. c. j. **C** **T** **H**o. an. **C** **U**ero an debeat pcedere monitio antequā compellat. **S**ol. dicit quod sic. **C** **T** **H**o. q. v. administratores. per qd. c. in fi. vide **S** **m** **A**rchi. dicit quod iudex secularis qui negligit facere iustitiā clerico sit ipso iure excommunicatus. de quo. j. de statu mona. c. periculo. in fi. **S** **o**. and. **C** **S**ed pone quod laicus debitor alterius laici qui post completā prescriptionē quinquēniū introducta per statutū municipale se fecit clericū cōvenitur a creditore laico corā iudice ecclesiastico an possit se tueri prescriptione statuti illius municipalis contra creditore. **S**ol. dicit **S** **o**. an. q. ista questio fuit disputata hic et determinata per istū tex. q. non posset se illo statuto tueri. ppter periculū aīe illius: vt dicit hec litera. dat etiā simile quod nō posset se defendere in foro canonico prescriptione. **C** **T** **H**o. an. quā cū mala fide dum erat laicus perfecisset. s. de prescrip. c. fi. nam cause clericorum qui tū laici fuerūt debēt decidi **S** **m** **i**us canonici. de foro cōpe. c. qd. clericis. **I**tem nō debet clericus velle lo cupletari cū gravi dāno creditoris. **J**. de reg. iur. locupletari. cū concor. et per premissa videtur etiam in foro civili nō valere tale statutū. de quo vide notata. s. de consti. que in ecclesiariis. super prima glo. et qd. nō. ff. de consti. princ. l. j. in fi. **C** **U**ero de prec. impe. offe. quotiens. in fi. prime glo. **S** **o**. and. **E**t ad quonem istam vide qd. nō. **H**ost. in summa. de consue. s. j. et de virtute vers. sed pone et sequenti. de testa. s. qualiter ostendatur. ver. cum querit et sequenti. **E**t in ultima allegatione hic posita habet quod si laici litigant coram ecclesiastico iudice etiam de re temporalis: vt quod prorogant in ipsum iurisdictionē. iudex ecclesiasticus iudicabit **S** **m** **i**us canones nisi sit dictū in prorogatione quod volebat **S** **m** **i**us leges nō **S** **m** **i**us canones iudicari. qd. scribit **A**rchi. viij. dist. que contra mores. super prima glo. in fi. vbi dicit tenendū de iuris rigore dictū **H**ost. et idē videtur tenere **B**uil. in spec. de sen. s. qualiter. ver. item pone **S** **m** **Z**ap. ab. hoc dictū principale **S** **o**. an. credo verum in terminis suis videlicet quod statutū non erat seruabile absq; peccato. sed si statutū esset seruabile sine peccato ex quo ingesserat vires in clericū antequā transfret ad clericatū tunc ligaretur tali statuto etiā post clericatū: vt est casus de resti. in integ. cōstitutus. et nō. **S** **o**. and. in regula sine culpa. de reg. iur. **I**n secundo dicto in quo dicit quod laici iudicabūt **S** **m** **i**us canones in re temporalis si prorogant iurisdictionē iudicis ecclesiastici. **I**ntellige quod tunc ad illa que cernūt ordinaria litis. et ita loquitur glo. j. c. qd. clericis. et nō. **S** **o**. and. in additione **S** **o**. de consti. sed quod tunc ad decisione debent seruari leges quibus ligant litigantes. iuxta nō. per **I**nnoc. de cōsuetu. in rubrica. **C** **U**ero quod dicit quod ecclesiastici compellunt per superiores qui intelligant superiores. **S**ol. dicit quod quo ad episcopum superior intelligit **S** **m** **A**rchi. metropolitanus. ad hoc. **C** **T** **H**o. dicit. c. j. in fi. est simile. j. de hereti. vt cōmissi. in fi. vbi de hoc nō. nam archiepiscopus potest suspēdere et excommunicare episcopum. s. de offi. ordi. c. j. sed nō ab episcopo remouere vel administratione non obstat. c. ex tue. de clerici. nō residet. vt ibi nō. **E**t ex isto. c. infertur et per canones. ix. q. iij. cū scimus. et c. nunc nō. viij. q. iij. artaldus. xvij. q. vij. filijs. q. quādo inferior renuit facere quod debet ad superiore recurratur vt illū cogat et puniat. ad idē de iurepa. ex literis. de offi. ordi. ad reprimendā. et c. duo simul. et c. quanto. in fi. et c. irrefragabili. s. excessus. in aut. de ecclesiasticis titulis. s. si aut pro redemptione. et c. seq. col. ix. **S** **o**. and. **C** **U**ero que pena dicatur aīaduēso. **S**ol. dicit **S** **m** **A**rchi. q. ponitur pro censura ecclesiastica: vt hic ponit. facit quod habetur per **H**ost. de penis in quibusdā. super verbo seueritatem. **S** **o**. and. **C** **B**lo. ij. recita per **S** **o**. an. q. tex. presupponat impossibile de iure in eo quod dicit quod exceptio rei iudicate admittit per iudicē secularē in casu quo cognitio de iure spectat ad ecclesiasticū. sed hanc spectet cognitio

non tamen sequit quod possit decidere: quod aliud est cognitio: aliud decisio. de offi. deleg. super questionū. non ergo sequitur ad eū spectat cognitio: ergo admittitur exceptio rei iudicate que competit vbi causa est decisa. glo. timore huius contrarij solu. **C** **I**n fi. glo. plures alios casus in quibus iudex cognoscit de causa et tū pronunciare nō potest. vide in c. cū super. allegato in glo. **C** **T** **U**bi casibus iudex ecclesiasticus cognoscit de causis laycorum. glo. super verbo de iure colligit casus. **C** **I**n fi. glo. concludit **S** **m** **A**rchi. aut loquitur de causis spiritualibus: vel matrimonialibus: eis annexis et cognoscit ecclesiasticus contra laicū. s. de ordi. cogni. tuam. q. filij sint legi. causam. de iudi. quanto. **A**ut loquitur de articulis fidei et tunc ad iudicē ecclesiasticū spectat cognitio sed ad iudicē secularē executio. s. de hereti. excoīcatus. mus. j. eo. tit. cum scdm. **A**ut sumus in alijs criminibus: et tunc aut sunt crimina per ius canonicum introducta: vt puta crimen symonie. et ad iudicē ecclesiasticū spectat cognitio: vt. s. de foro cōpe. cū sit generale. **A**ut sunt introducta per vtrūq; ius et tunc est locus preuentioni. arg. de pcur. tue. **S** **m** **A**rchi. et vide de hac materia per glo. de purg. cano. nos inter. addit **Z**ap. abbas casum quādo ecclesiasticus cognoscit ex prorogatione ipsorum laycorum. iuxta nō. de foro cōpe. significasti. **S** **m** **Z**apum. **C** **B**lo. super verbo admittit. recita per **S** **o**. an. q. nō semp sit admittenda exceptio rei iudicate. nō. s. eo. tit. aduersario. glo. sol. assignando ea que requiruntur ad hoc vt exceptio obstat illis nō obstantibus cessat exceptio. **C** **I**n fi. glo. idē **Z**en. et nō. ex ista glo. illa que requiruntur ad hoc vt exceptio rei iudicate habeat obstat. et de ista materia per **I**nnoc. in c. fi. de ordi. cog. vbi etiā per dominū meū plene. **C** **B**lo. super verbo iudicata querit an semp iudex ecclesiasticus debeat admittere istam exceptionē. et sol. **C** **B**lo. super verbo inducit. recita per **S** **o**. an. q. papa nō possit disponere de factis laicorum. q. fil. sint legi. p. venerabile. glo. sol. **C** **B**lo. super verbo superiores. qrit quare iudex secularis isto casu nō compellat iudicē ecclesiasticū sicut fit excoīcatus. glo. sol. in fi. glo. ad idē de cle. pastoralis. ad fi. de re iudi. **S** **o**. and. **C** **B**lo. fi. qrit qua pena puniunt iudex ecclesiasticus. glo. sol. in fi. glo. et facit de accusa. inquisitionis. pmo rīso. in fi. et etiā tenebit parti ad interesse. s. de sen. excoī. sacro. j. de immu. eccle. qm. **S** **o**. and.

De prescriptionibus.

Rubrica.

- 1 **E**xceptiens de prescriptione illam probare debet.
- 2 **S**piritualia iura prescribi et vendicari possunt.
- 3 **I**us cōmune quōq; rescribit possessor.
- 4 **T**itulus in prescriptione duobus casibus de iure canonico requiritur.
- 5 **P**rescriptio legitima ius ab vno offert et alteri tribuit.
- 6 **F**ides bona qualiter probari potest.
- 7 **F**ides mala auctoris an noceat successor.
- 8 **D**ominium an in prescriptione queratur.
- 9 **P**rescriptio qualiter probari potest.

Biscomum. **C** **B**lo. pma summat. et primo ponit dictum rationē interres. **S**cdō rationē explicat ibi: naz licet. **T**ertio a dicto et a ratione vni casum excipit ibi: nisi. **P**remittit quod episcopus super subiectione ecclesiariū sue diocesis. et super perceptione decimarū fundat intentionē suam de iure cōi. vt in iuribus alleg. in glo. **C** **T** **H**o. ar. q. vbi agitur de re possessa per prelatum potest dirigi libellus contra ipsum prelatū hanc exprematur quod cōueniatur nomine ecclesie. **Q**uid autem ex parte prelati agentis an debeat fundare libellū nomine ecclesie. vide de dila. litere. vbi tex. et p. **I**nnoc. in l. ex literis. de pba. **C** **T** **H**o. q. excipiens de prescriptione habet illam pbare: et nō tū exceptio nem sed etiā qualitates necessarias ad illam: vt vult tex. hic de titu. ad hoc. s. titu. prori. pia. **C** **T** **T**ertio nō. q. ecclesia et alia iura spiritualia prescribunt et vendicant vt hic. et c. cū venerabilis. de excep. Sed obijciēs rei vēdicatio datur dño: vt. l. in rem actio. ff. de rei ven. sed res sacre religiose et sancte nō sunt in bonis alicui: vt in fi. de re di. s. nullus. g. venditio non competit. **S**ol. in cuius bonis sint res ecclesiariū. et penes quē dicat consistere ipsarū dñum: vt penes ecclesiā vel penes rectore: ē vel episcopum siue papam vel xpm sunt opī. de quibus in c. cū super. de cau. pos. **C** **T** **U**arto nō. q. possessor quādoq; rescribit ius cōe. quādoq; tra ipsum psumitur. quādoq; possidet sine aliquo predictorum. **P**one exempla in oibus his tribus: vt in glo. magna. vers. dic iudicio meo et c. in nouella. et circa exempla quādo est ptra possessionē psumptio. alleg. not. per **I**nnoc. in c. fi. diligenti. s. eo. vbi dicit quod ex cursu temporis psumatur pro prescribere: possunt tamen esse violentiores psumptiones contra eū: per quas oportet eum probare titulū. **P**onit exemplū in platīs qui seruilia graminum

namina exigunt a subditis. nam presumitur qd subditi prestent potius ex timore qd ex obedientia. ideo non currit prescriptio. i. q. i. nullus. x. q. iij. q. cognouimus. Idē cū presumit curialitas vel caritatis gratia datū prandii vel hospitii. 2 in hoc res mittit ad no. per eum. de cau. pos. c. cū ecclesia. super glo. caute. Ego in hoc exemplo dico qd defectus possessionis que non queritur per istos actus 2 non presumptio. de qua dicit Jo. andr. facit cessare prescriptionē: vt ipse no. per Jnno. de postu. prela. c. bone. el. ij. facit. l. iuris familiaritatis. ff. de acq. pos. in hoc Jo. andr. subdit qd presumptio facit pro eo cōtra quē p̄scribit elidit presumptione que facit pro prescribente sicut qd cōtra priuilegiatū sue diocesis p̄scribit ep̄s ep̄alia: vt ipse scripsit de cōfir. cū dilecta. in fi. Aduerte si ep̄s sciebat priuilegiū exēptionis non videtur posse p̄scribere ppter malā fidē sciens illū exēptū a vinculo quo de iure cōsibi erat obnoxius. Si nō ignorabat: tunc eius animus nō erat nouū ius cōtra priuilegiū qd ignorabat quere re sed antiquū ius de iure cōi sibi cōpetēs retinere. videndū est ergo an illud qd facit ad cōseruandū operet ad acq̄rendū. Glo. singularis sentit qd nō in. l. iij. in prin. de acq. pos. Bar. tenet cōtrariū ibi. nam illud qd quis facit ad cōseruandū operat ad inducendū: vt in. l. i. C. dōia veriusq; iudi. 2. l. posthumus. S. si. de iusto testa. de bo. pos. fm tabu. 2. l. q. liberis. S. testō. Pro hoc allego: qd in p̄scriptionib; nō curat de ignorantia eius p̄tra quē p̄scribit: sed de negligentia nō petētis. facit qd no. Bar. in. l. seq̄tur. S. si viam. de vsucap. ¶ Quinto no. qd in duob; casibus requiritur titulus de iure canonico in prescriptione. scilicet ius cōe vel presumptio p̄tra cū. 2 aduerte qd titulus d̄ esse talis qd tribuat causam p̄scribēdi. 2 talis est multiplex. pro soluto. pro emptore. pro trāfacto. pro herede. pro donato. pro derelicto. pro legato. pro dote. pro suo. 2 de quolibet sunt tituli sp̄ales. C. et. ff. l. post. in hac materia canonistis incognita volēs eos instruere de p̄dictis titulis facit speciales rubricas. in summā hui; tituli parit. prima que tractat de vsucapi. vt hic refert. titulus aut̄ iniust; siue vitiosus nō p̄dest ad vsucapionē: etiā q̄libet ex p̄dictis p̄t esse talis ppter malā fidē p̄sentis vel acq̄rētis altero ex p̄dictis titulis. 2 maxime si cōtra iura mercat. de reg. iur. li. vj. 2 qd no. in. c. cura. de iurepa. 2. l. nunq̄. de vsucap. p̄t etiā qd possidere siue altero ex p̄dictis titulis: tñ putat se cū eo possidere iusto ductus errore. 2 hoc casu etiā talis titulus putatiuus tribuat causam p̄scribēdi. dic vt. l. qd vulgo. ff. pro emptore. De isto errore iustorū iustissimo: 2 iniusto. vide qd no. Bar. in. l. celsus. de vsucap. qd ergo velit ter. qd dicit qd possessori tribuat causam p̄scribēdi. habes ex p̄dictis. ¶ Sexto no. qd spaciū tanti tēporis: nō est memoria in d̄ium purgat malā fidē a iure p̄sumptā 2 tituli legitimū tribuit cōtra ius cōe. 2 hoc videt mirum qd tps d̄gitudo purget vitiiū 2 peccatū. Nam alibi dicit qd auget: vt. c. i. de cōsue. 2. c. cū haberet. de eo qd dicit in m̄imo. quā pol. per adul. antiqua em̄ vsurpatio nō facit ius. x. q. iij. q. cognouim;. qd rōne caret extirpari necesse est. vnde censu ignorantie non debet. de cens. peruenit. lxxij. dist. corēpi. hic aut̄ prebet tituli cōtra ius cōe: ergo male. Solu. illa qd in suo genere mala sunt et peccata nutiunt nullo tpe p̄stmanē vt in d̄ijs: sed possidere de mas 2 ecclesias in alteri; diocesi nō est petm̄ ex suo genere. nā ore est hoc esse de priuilegio vt ecclesia sc̄i Johānis de florētia que spectat ad ep̄m p̄hesulan. vt no. de rescrip. c. statuti. S. cum ero. qd ergo est p̄cessibile est p̄scriptibile. 2 licet ius cōe resistat redendū est ppter tanti tps tractū oīa solēnter acta. arg. l. v. sed si nō adiecit. ff. de acq. here. 2. l. si fili;. C. de peti. here. 2 lex iur. qd ductus aque cuius origo memoria excessit p̄stuit loco abet. l. hoc iure. S. duct; aque. ff. de aqua. quo. 2 est. 2. l. i. in fi. e aqua plu. arcen. ¶ Septimo 2 vltimo collige qd legitima prescriptio ius ab vno auocat 2 alteri p̄fert. si em̄ ille ep̄s cōtra uē agebat p̄basset tituli vel memoriā nō obstat in d̄iū obtinisset 2 excludisset istū agentē cui fauebat ius cōe. Sed dices ostibilis est cōursus duorū ep̄orū in exercitio legis diocesane 2 iurisdictionis in eadē ecclesia sicut pluriū visitatorū 2 iudiciū conarrentum in iurisdictione super eisdem reb; 2 personis vt sunt celsyter. archi. ep̄s. archi. ep̄s. 2 legat; vt de offi. archi. c. i. et. c. am satis. ergo prescriptio nō videt auferre ius prioris d̄iū: sed eare p̄simile: sicut per sp̄ales p̄cessionē vel priuilegiū vni datū: ita deferēdi crucē p̄ alienā puinciā vel exercēdi iurisdictionē. d̄ em̄ per ista videt ius archi. ep̄i sublatū vt dicit. l. de here. c. per oc. Sol. aliud in priuilegio 2 cōcessionē: aliud in p̄scriptione. rationē differētie vide per Jo. andr. post Jnno. de offi. ordi. cōuerēte. super verbo obediētia. ver. sed cōtra hoc sic opponit. et de etiā in. c. auditis. de prescrip. in nouel. sup verbo exceptū. it ibi notat qd si testes vtriusq; partis sunt per oīa pares p̄t rē testes qd cōcordant cū iure cōi cui etiā per istud. c. multū uoris impendit inq̄tum ille qui cōtra ipsum nutritur non p̄scribit sine titulo vel sine spacio cuius non est memoria in d̄iū.

¶ Expeditis notabilib; venio ad oppo. Et p̄mo oppo. 2 videt qd p̄scriptio nō p̄cedat quātūq; interueniat bona fides scripta est em̄ eq̄tas naturalis qd nullus d̄ locupletari cū aliena iactura: vt. l. nam 2 natura. ff. de p̄di. inde. sed ille qd p̄scribit est hū in modis: ergo 2c. d̄ia rerū 2 obligationes sunt de iure gentiū: vt. l. ex hoc iure. de iusti. 2 iur. 2. l. i. de pactis. ergo per p̄scriptio nem qd est iuris ciuilis corūpi nō p̄t: vt insti. de iure natu. gen. 2 ciui. S. sed naturalia. Sol. vt no. Dy. in. c. malefidei possessor. in. iij. oppo. Qui adde qd no. Jnno. in. c. qd in ecclesiā. de cōsti. ex causa em̄ ius positū p̄t tollere in parte ius naturale. i. ius gentiū. 2 causa q̄re p̄scriptio fuerit inducta est bonū publicū ne d̄ia rerū essent in incerto: vt. l. i. de vsuca. 2 ibi p̄ Bar. vtrū iuri p̄scriptiois possit renūciari p̄ pactū. Ladi tñ hic cōsideratio: qd nulla p̄scriptio p̄t p̄cedere cū mala fide: an valeat statuti quo cauet qd si creditor steterit p. x. an. qd debitiū si petierit postea nō audiat. tetigi remissive. S. ti. j. c. si. post Jo. an. 2 inq̄tum valeat an possit haberi recursus ad ecclesiasticū iudicē per viā denūcia tionis euāgelice: vt debito: qd p̄scripsit exeat de peccato: d̄iri in repetitione. c. si ppter. 2 vide qd de istis acq̄sitionib; pueniētibus de rigore iuris p̄tra naturālē eq̄tatē. not. per Jnno. in. c. qd pleriq; de imu. eccle. ¶ Secūdo opponit innuit iste tex. qd in decimis currit canonica p̄scriptio cū titulo. sed cōtra perceptio de cimarū nō h̄ p̄tinuā causā sed interpolatā: ergo requirit tñ tps cuius d̄ij memoria nō existat: vt plene not. in. l. seruitutes. ff. de seruit. vel saltē requirit tps duplicatū: vt. l. si sit. ff. quēdamo. ser. amit. 2 no. de causa pos. 2 p̄p̄te. cū ecclesia. in glo. 2 ita p̄t solu. vtrū in. c. de quāta. S. eo. nam in personalib; iurib; qd inherēt persone dicit inesse possessio cōtinuata: qd animo retinent. 2 est quasi possessio vsufruct; iurisdictionis decimarū perceptionis vectigalis 2 similis. Si nō talia iura debentur a re rei vt seruitu tes rustice 2 vrbane: qd carent aīo: si nō habeāt causam cōtinua tam nō p̄cedit legitima p̄scriptio sed illa de qua. S. ad hoc vide quod no. Bar. in. l. iuste. S. nō mutat. de vsucap. 2. l. vti possidet vbi per eum. ¶ Tertio opponit 2 videt qd nō sufficit in prescri ptione bona fides siue iusto titulo: vt. l. i. C. de vsucap. Sol. ibi loq̄tur de vsucapione in qua nihil est mutātū de iure canonico fm Dy. qui ita no. in. d. c. possessor. in. iij. col. in alijs prescriptio nibus inductis de iure ciuili: vt in p̄scriptione decimij requiritur titulus 2 bona fides. Aliē sunt in q̄bus sufficit sine titulo bona fides: vt in reb; ecclesiasticis. de q̄bus loq̄tur illud. c. vt hic p̄t. Aliē ergo p̄scriptiones de iure ciuili inducte: vtrū in reb; ec clesiasticis vendicēt sibi locū. dic vt legit 2 not. in. c. j. de resti. in integrū. vbi de vsucapione triēnij an vendicet sibi locū in reb; mobilib; ecclesiāriū dubitat. ¶ Quarto opponit 2 videt qd in decimis nulla currat p̄scriptio: qd in eis non requiritur possessio. fundū enim decimalē nō possidet quis ciuilit̄ vel naturaliter: vt in. c. in literis. de resti. spo. per Jnno. sed sine possessione p̄ scriptio nō procedit: vt in regula sine possessione. j. co. lib. Sol. vtrum in istis annis 2 mensuris prescriptionibus sit reperire quasi possessionē de iure canonico: certū est qd sic. vt. c. querelā. de elec. sed Dy. d̄iū tenens dicit qd aduersus querelā opus est querelā: 2 cōcludit qd in talibus nulla possessio deprehendat: vt l. si certis annis. C. de pac. sed Bar. distinguēdo saluat illud. c. vt. l. finali. ff. quo. leg. 2 plene per Jo. an. in. c. peruenit. de cens. ¶ Quinto opponit 2 videt qd in prescriptione decimarū non sit necessari; titulus: sicut nec in p̄scriptione seruitutis 2 iuriū incorporealiū: in q̄bus sufficit bona fides: vt. l. si quis diuturno. ff. si serui. ven. Sol. hic cōtra prescribentē ius incorporeale facie bat ius cōe in d̄io secus. vel dic qd sicut vsufruct; qui ex re per cipitur est pars d̄ij: ita decima. 2 ideo si nō resisteret ius cōe nō prescriberet sine titulo. aliud est ergo in seruitutib; in quarum prescriptione titulus nō requirit. aliud in prescriptione d̄ij to talis vel partis illius. 2 rōnem differētie vide per Dy. in. d. res gula possessor. ver. inter nūq̄d in p̄scribētis. ¶ Sexto opponit 2 videt qd ecclesie nō querant p̄scriptionē. sed canonica institutio ne vt in regula prima. j. co. lib. Sol. ibi loq̄tur cū vendicatur vel agitur de ecclesia tanq̄ de titulo beneficij: hic tanq̄ de pro prietate. Ista enim in hoc 2 in alijs differūt: vt p̄t ex nor. in cle. dispēdiosam. de iudi. 2. c. cū venissent. de resti. spo. 2. c. consulta tionibus. de dona. vbi ecclesia tanq̄ in p̄p̄ietate p̄cedit nō va cans: sed nō ita in beneficiū: vt. c. j. de p̄ces. p̄bē. ¶ Venio ad ali quas q̄ones succincte: ad quarū euidentia p̄mitto qd ad substan tiam prescriptiois requiritur possessio: vt in regula sine possessio ne. Ite requirit bona fides. vt hic 2 in. d. c. male fidei. Item q̄q; requiritur titulus: q̄q; non: vt hic. 2. c. si diligētī. S. eo. ti. ¶ Pri mo quero circa pos. cū duplex sit possessio ciuilis 2 naturalis an requirit vtraq; vel altera tñ: ad euidentia. q. reuocat in dubiū an sit tñ vna possessio vel due: ciuilis et naturalis. et post lon gam disputationem concludit qd tutius est tenere qd sint due. scilicet ciuilis 2 naturalis. et ad questionē p̄positā rediens tenet qd

Petrus de anchbarano super sexto Decretalium

ad p̄scriptionē sufficiat sola civilis: sed nō sufficiat sola natura-
lis: et utriq; per leges et rōnes p̄firmat in. d. c. sine possessione. in
ultima col. Et quo notabiliter infert q̄ donec absens retinet pos-
sessionē q̄ est donec ignoret alius occupasse non inobatur cōtra
ipsum p̄scriptio duplici rōne. prima q̄ cōtra civiliter possidēte
nō p̄scribit: vt. l. ij. C. de p̄scrip. xxx. an. Secūda q̄ q̄ civiliter possi-
det p̄scribit: ergo alius nō p̄scribit eodē tpe: q̄ duo insolidū non
possunt q̄rere dñum eiusdē rei: vt. l. si certo. §. duob; ff. cōmo. et
pleni; per Dy. in. d. c. sine possessione. et p̄ Bar. q̄ approbat Dy.
vide in. l. ij. §. ex dñio. ff. de acq. pos. vbi refert alioz op̄i. q̄ tenet
q̄ vtrac; requirāt. et ex hoc qd dixi q̄ donec q̄s possidet aio. i. civil-
liter. alius nō incipit p̄scribere alibi. infert Jo. an. post Jnno. q̄
si q̄s habet generalē administrationē in aliquo loco sicut ep̄s in
tota dioecesi. de excep. cū venerabilis. nullus pōt de nouo totū
ep̄alem iurisdictionē p̄scribere vel aliqd capl; ex ea nisi ep̄s hoc
faciat et aliquo modo per quē possessio perdit eā perdat. Si nō
caplū qd p̄scribit nō tangat ep̄m sed archiep̄m vel plebanū. sicut
illū scitūa requirūt vt p̄scribat nō ep̄i cui ex hoc p̄iudiciū no pa-
ra: qd declarat per etēpla: vt no. doc. in. c. p̄querēte. de offi. oz.
in nouel. ad qd vide qd no. in. l. si q̄s in tantā. C. vnde vi. in glo.
magna. in. ij. q. Et aduerte subtiliter q̄ per p̄dicta sentit Jnno.
q̄ in iurib; incorpōralib; sit reperire possessionē civilē que aio
detinet: et naturalē que ab aliquo occupat. qd Bar. reuocat in
dubii vtrū. s. quasi possessio iurū realiū et incorpōraliū diuidat
in civilē et naturalē. et tenet q̄ sic vt. l. ij. de acq. pos. et ibi plene p̄
eū qd est possessio: et an duplicet: vt dixi. tenet q̄ triplex civilis:
naturalis: et corporalis. dic vt ibi. adlude ergo q̄ ad substantiā
p̄scriptionis requirūt possessio et p̄batio principij ipsi; possessionis
et hoc attingit per traditionē et appositionē nō vitiosam: vtrum
exigat q̄ ab illo a quo q̄s p̄tendit titulū possessionē habuerit.
vel sufficiat si ab vno titulū ab alio possessionē. no. bar. post Guil.
in. l. cū solus. de vsucap. Et vtrū requirāt ad vsuca. q̄ fiat tradi-
tio vacue possessionis: vel sufficiat etiā si nō vacue. dic per eum:
vt. l. celsus. eo. ti. Aduertendū etiā q̄ requirūt possessio p̄tinuata.
si em̄ fuerit interrupta p̄scriptio etiā interrumpit: vt. §. eo. tit. c. il-
lud. et plene de interruptione civilis et naturalis. Quātr autē p̄bat
continua possessio: maxime p̄ testes q̄b; est impossibile vidisse
vnū. xl. an. cōtinue possedisse. Bar. plene tūgit in. d. l. celsus. et
alle. Spe. in. ti. de p̄ba. §. ij. ver. sed q̄liter. vbi dicit q̄ p̄bat se oī
anno recollegisse fruct; vt. l. titia. ff. de sol. ip̄e dicit q̄ p̄bat exte-
mis. s. principio p̄scriptionis per traditionē vt dixi. et p̄bato q̄
hodie possidet p̄sumit medio tpe possedisse: vt no. Ly. in. l. sup-
longi. C. de p̄scrip. lon. tēp. et ip̄se etiā no. in. d. l. celsus. vbi dicit
q̄ nō sufficit in articulo ponere nec testis p̄bare q̄ talis possi-
dit a. x. an. citra. nam illa p̄positio significat in vno die. ff. de aqua
quorti. et est. l. ij. §. qd autē. debent ergo dicere a. iij. an. et citra: vt
no. Jo. an. in. c. licet. de p̄ba. in nouel. sup. xbo citra. sit ergo cau-
tus aduocat; in formādo articulos vt ocludat p̄tinuata posses-
sionē et p̄scrip. cōpletā ante litē motā: q̄ postea nō p̄deset: vt. l.
mote litis. C. de rei ven. et circa hoc vide per eū in. d. l. celsus. ad
fi. et in. l. si is q̄ p̄o emptor. §. si q̄s bona. eo. ti. vbi dicit q̄ l; in-
terrūpat possessio nō tñ interrūpit effect; p̄cedētis tituli: et ideo
si post amissam possessionē de nouo incipit possidere bona fide
incipit p̄scribere ex titulo p̄cedētī nō interrupto p̄pter interrup-
tionē p̄scriptionis. allegat ad hoc. l. iusto. §. ij. si ponis in si. de
vsucap. Adcludo ergo q̄ supueniēs defect; in possessione impe-
dit p̄scriptionē: et an intelligat de defectu vtriusq; civilis et natu-
ralis vel alteri; ex eis. et q̄re ista naturalis interruptio p̄sist
oibus: nō sic civilis. vide per eū in. l. naturalis. de vsuca. et ibi q̄l;
interrūpat p̄scriptio iurū incorpōraliū: puta seruitutū. et sicut p̄e-
scriptio libertatē. et hec sunt dicta de possessione. p̄mo substantiāli
p̄scriptionis. Secūdo q̄ro principaliter de scō substantiāli. s. de
bona fide: hec de iure civili nō requirūt in p̄scriptiōe. xxx. an. vt. l.
illud. et l. oēs. et l. cū notissimī. C. de p̄scrip. xxx. an. de iure nō ca-
nonico in oī p̄scriptiōe requirūt: vt. c. si. et. c. vigilāti. §. eo. Et ad-
uertendū q̄ sicut possessio d; esse p̄tinuata vt dixi: ita etiā bona
fides de iure canonico: l; sec; de iure civili: vt no. Dy. i. d. c. pos-
sessor. in. ij. oppo. et ibi p̄bat q̄ in hoc ius canonicū p̄cedit meli;
q̄ ius civile fm̄ gñales rōnes et regulas cōdes. Aduerte tñ dili-
gēter ad modū loquēdi cū dico q̄ supueniēs mala fides interrū-
pit p̄scriptionē: que verba min; importāt q̄ si dicere supueniēs
defect; bone fidei. ar. ff. de acq. pos. l. iij. §. si. et ibi no. sup. xbo bo-
na fide. Et quo ifero q̄ si q̄s cū p̄scribit incipit dubitare an ad
eū p̄tineat vel nō. et sic nō h; bonā fidē nec malā: l; ille ab initio
nō vsucaperet: vt no. in. d. l. ij. C. de acq. pos. tñ talis defect; non
extinguit p̄scriptionē. et hoc sentit Jnno. et Ber. §. eo. c. si. Jn-
fero ad aliud: q̄ l; denūciatio a p̄ncipio faciat quem malefidei
possessorē: vt. l. si fundū. C. de rei ven. tñ denūciatio facta post vsu-
capiōne ceptam nō facit possessorē malefidei: vt. l. alienā. ff. pro
emptore. et qd no. de maio. et obe. dicit. et. Aduerte etiā q̄ tunc si

des mala supueniēs interrūpat p̄scriptionē vt dixi q̄ supuenit
irreuocabiliter. si em̄ medio tpe putauit rem alienā: postea intor-
mat; putauit eā in eā illa fides q̄ fuit illo medio tpe nō impedit: et
ita sentit Jnno. in. d. c. si. ius ergo civile tñ solū corrigi cū ma-
la fides irreuocabiliter supuenit. et ita no. Bar. in. d. l. naturalis. de
vsucapio. vbi q̄rit si supuenit mala fides aduersus vnū tñ: puta
aduersus creditorē vel aduersus fructuarīū: an interrūpat p̄e-
scriptio aduersus oēs: dic q̄ non: vt no. ff. de acq. pos. et l. si fun-
dum. et l. sicut. in glo. malefidei. C. de p̄scrip. xxx. an. et videt esse
casus in. l. qui balneū. in. fi. q̄ po. in pig. ba. Et Circa hoc etiā
quero q̄liter p̄babit bona fides. cōiter oēs dicit q̄ p̄sumet nisi
p̄bet mala: vt no. in. c. si dilecti. et c. si. §. eo. Sed hoc opponit
d. l. si. C. vnde vi. vbi oēs scire debēt ad alios modos oibus p̄ti-
nere qd fuit nō est. per quā. l. dicit Bar. q̄ illud qd cōiter dicit
q̄ p̄sumit bona fides est: et nō nisi appareat antiquior possessio.
iste em̄ bene pōt facere dictā electionē. Itē illud est verū qd p̄su-
mit nisi possessio resistat ius eodē vel vbi sit p̄sumptio d; ipsum
vt in illo. et Item illud est verum in p̄scriptione rerum corpōra-
liū. in p̄scriptione nō rerum incorpōraliū an p̄sumat bo-
na fides. not. Ly. in. l. i. C. de seruitut. Bar. in. l. ij. ff. de itine-
re actus; p̄uato. qualiter autem probabitur mala fides. not.
Bar. in. l. celsus. p̄alleg. vbi ponit aliquos modos. s. per de-
nūciationē tpe quo merca; rem: vt. d. l. si fundū. Itē si hoc p̄fir-
mauerit corā aliq̄b; Itē si erat fama in vicinia rem esse alteri;
et ip̄se erat vicin; vt. c. quāto. de p̄sump. Et Quero an mala
fides auctoris noceat successorī vel in eo purget vitii malefidei
auctoris et in successore p̄uati. dicit vt. l. titia. C. de acq. pos. et
l. pōponi. §. cū q̄s. ff. de acq. pos. et ibi plene de accessione posses-
sionis auctoris dicit ad successorē q̄ locū habeat et q̄ nō. et est
necessaria discussio hui; et qd exigit in p̄scriptione rerū ecclesi-
asticarū bonā fidē an hoc sufficiat successorī si actor fuit malefidei
an tpa attingant ad implementū p̄scriptionis. Itē si res sit affe-
cta vitio reali: puta violēta: furtiua: vel aliter vitiosa. vtrum in
p̄scriptione tali sufficiat bona fides possidētis. nam de iure ci-
uili tales res affecte vitio reali etiā cū titulo non p̄scribunt nisi
primo vitii sit purgati: vt in. d. de vsucap. §. furtiue. et §. aliq̄.
vtrū in p̄scriptione taliū rerū sufficiat bona fides vt hic dicit
cogita. Successorī autē in dignitate an obstat mala fides p̄de-
cessoris in p̄scriptiōe: videt q̄ sic: sicut vitii vniuersalis succes-
sor p̄decessoris nocet heredi: vt. d. §. cū quis. in dñum facit: q̄ ta-
lis nō succedit persone sed dignitati. Videndū est ergo an ipsa
dignitas que tunc possidet ex cōtractu inito per prelātū male fi-
dei dicat ipsa malefidei: ita q̄ bona fides noui prelātī sibi non
p̄sist: nō declaro aliter sed remitto ad no. per glo. Jnno. et doc.
in. c. cura. de iurepa. Zap. hic dicit q̄ bon; et malus titulus p̄e-
decessoris p̄dest et nocet successorī: sed bona vel mala fides non
prodest nec nocet. de reg. iur. cū quis. et c. si is qui in ius. eo. tit.
Tertio principaliter esset querendū de titulo cuius defect;
supueniēs: vtrū interrūpat p̄scriptionē. dic per Bar. in. d. l.
naturaliter. et de titulo putatiuo per eū in. l. celsus. p̄alleg. et hoc
tangit Zap. Et Quarto principaliter quero an in p̄scriptio-
ne querat dñum. et in hoc dicit q̄ quādoq; querit directū. quā-
doq; vitio. q̄nq; nullū. sed exceptio cōtra vēdicationē. qd decla-
ra per Dy. in. d. c. possessor. in. i. col. et qd iuris si post completā
p̄scriptionē supueniat mala fides an noceat: dic vt no. in. c. si.
§. eo. tit. et c. de cōcl. p̄ben. Et Quinto quero qualiter po-
test p̄bati p̄scriptio de qua in fi. c. Sol. vt in glo. si. que instruit
quomodo sit p̄banda per testes. et qualiter p̄bati debeat dñum
scz memoriā facti extare. et aduerte: q̄ in q̄tū glo. ponit dic pro-
bationē sciendā per testes. sentit q̄ ista cōis opinio vel negatiua
nō possit p̄bati per instrumentū: q̄ fm̄ Jo. an. in nouel. non est
res de qua instrumentū rogari vel cōfici possit: l; secus sit quā-
doq; in negatiua determinata: vt ip̄se not. de elec. bone. eo. lib.
sed ip̄sū dñum cū sit actus cōfirmatus bene recipit p̄bationē
per instrumentū per quod patere poterit memoriā dñi fm̄ eum:
qui pro materia huius glo. remittit ad Spe. de proba. §. ij. ver.
ultimo querit. vsq; ad fi. querit etiā circa hoc Zap. quante eta-
tis debet esse testis qui deponit. de hac memoria de qua in fi. c.
vel de auditu. c. licet ex quadā. de testi. dic q̄ debet esse. l. iij. an.
vel saltē tanti temporis vltra. xl. an. q̄ fuerint doli capaces cū
videre inceperūt. ad hoc qd no. Arch. xxxvij. dist. relatiū. in glo.
fi. vt saltē. xl. an. probet posses. et p̄scriptionē. facit qd no. Ber.
§. eo. cū nobis. et Jnno. et Hosti. de verb. sig. veniens. vbi dicunt
q̄ ista p̄batio h; locū a centū annis supra. nam p̄pter impossi-
bilitatem p̄bandi admittitur talis p̄batio. sed cum infra centū
annos saltē vsq; ad. xl. facile esset p̄bare possessionē et p̄scriptio-
nem de visu. nō d; sufficere testimonij de auditu nisi a. xl. annis
supra: et hoc ad p̄bandū titulū: vt hic facit. c. p̄alleg. l; ex qua-
dam. in fi. vbi testis q̄ testificat de auditu d; etiā in aliquo gra-
du testificari de visu. et nota istam. q̄ pro intelligentia obserua-
tionis in illa

tionis in illa materia de qua in d. c. veniens. et c. quid per mo-
male. eo. titu. et. l. arbit. r. de probationib. 2. l. ij. S. idem laleo.
ff. de aqua plu. arcen.

¶ Confessio in iudicio in crimine lese maiestatis quātū ad
infamiam requiritur.

¶ Jura et bona romane ecclesie spacio centum annorum prescri-
buntur.

¶ Alienationes facte ante sniam quando bona delinquentis ve-
niunt publicanda per sniam an valeant.

¶ **S** qui exigentibus. Nota q qua-
doq qd tenet
bona ab ecclesijs: vel ecclesia romana. exempla patet
in. iij. et. iij. glo. 2. s. de seu. c. 2. ij. et. c. ad audientia.

¶ 3. eo. 2. dictis bonis sic detentis. quādoq ppter culpā priuatur
ipso iure. quādoq per sniam est priuatus. et in multis differē
iste pene ipso iure: vel per sniam. et sic apparet de mēte legis que
in dubio psumat. dicit in. c. ij. et. c. cū scdm. de hereti. j. eo. li. 2. s.

de referip. eo. li. 2. **¶** Secūdo no. q dicit apprehēdis postea re.
q post sniam iuris vel hois debet fieri executio realis. dicit tñ
Arch. q in priuatione iuris apprehensionē et occupationē de-
bet pcedere snia declaratoria: vt. d. c. cū scdm. et hoc est verum

nō solū in executione que fit in bonis sed etiā in illa que afficit
et concernit statū persone. vnde dicit notabiliter Jo. an. q etia
in crimine lese maiestatis qm ad infamiam requiritur vel pfectio
in iudicio: vel snia saltē generalis: nec sufficit pbatio criminis

etiā si pbatum sit notoriū: q non sunt paria aliquid esse pbatū
vel sententiaū: vt dicit. s. eo. li. de offi. deleg. iudex. et si dicas ad
quid ergo pdest snia iuris si postea quo ad eius effectū inducē

dum super infamia et super bonis cōstancandis requiritur snia de-
claratoria hois dicit ipse ppter fructū mediū tēporis qui debet
restituī fisco: vt no. in aut. de incest. nup. s. j. et ita no. in. c. feli-
cis. super ver. infamis. de penis. rego dicit in. d. c. cū scdm. q hoc

pdest quo ad trāsmiſionē pene cōtra heredes. Et ex predictis
posset inferri q si talis ipso iure dānatus et in fama et in bonis
agat ante dictā declarationē non potest repellī tali exceptione

tu es hereticus vel priuatus. ppter crimē heretice prauitatis cōmis-
sum: et in eo qui venit priuatus per sniam nō dubito q nō posset
dicta exceptione repellī: q retinet titulū in bonis donec priue-
tur per sniam: vt no. in fili in. l. is psequēter. ff. famil. her. z. c. pos-

tuit. de loca. per Jnno. sed de illo q ipso iure priuatus est: an ter-
tius cōtra quē agit possit eum repellere tali exceptione exclusi-
ua ipso iure iuris agētis: est magis dubitandū ppter nota. per

Bar. post Ly. in. l. cū seruus. C. de ser. fugi. et vide ad predicta
glo. notabile in aut. de tabellio. s. vt tamen. ver. qd iuris in in-
strumentis cōditis a notario priuato ipso iure per. l. officio. te-

net enim ly dubitādo q valeant. **¶** Tertio no. q iuri executio
questio per sniam iuris vel hois pscriptū legitimo tēpore etiam
etiā talis executio fiat per iudicis officiū: vt not. in. l. a diuo pio.

ff. de reg. iur. per Bar. Collige q tale officiū est eiusdē vite et
perpetuitatis cui? est quelibet actio personalis: et sicut prescri-
bitur cōtra actionē vel accusationē certis tēporib? de qbus in

l. i. i. C. de pscript. xxx. an. z. l. querela. C. de fal. ita pscriptū con-
tra officiū iudicis: vt no. in. d. l. i. sicut. Ex quo inferit Bar. in. d. l.
querela. q si ex forma statuti nō pōt qd de crimine accusari post

certū tempus: ita nō poterit iudex per inqſitionē pcedere vltra
illud: qd fm eū est perpetuo mēti tenendū. **¶** Quarto no. q in
incorpo. adis bonis deuolutis ad fisci ecclesie alia tēpora sunt

statuta q in fisco imperij siue iudicis secularis. raduertendū q
parie sunt cause ppter quas fiscus sibi vendicat bona dānatoz
que enumerant in ter. z. glo. in. l. j. de iure fisci. ff. que aut sint tē-

pora in eis hic nō declarat. sed distingue post Bar. aut querit
de reb? incorpo. as in patrimonio fisci et pscriptū spacio. xxx. an.
vt. l. oēs. C. de pscript. xxx. an. fallit in casibus positis in. l. fi. C.

de fac. san. eccle. z. l. eū de fund. reipu. z. de fun. patrimo. l. pe. z. ff.
Aut queris de reb? incorpo. adis: et tñ aut sunt delata in fisci
ppter vectigal nō solutū et sufficit quadriennū: vt. l. j. z. ij. de ve-

ctigal. et cōmissis. aut sunt delata ppter aliā causam: et tunc aut
sunt nūciata fisco: et tunc pscriptū spacio quatuor annoz: vt. l. i.
Intra quatuor. C. de diuer. z. tēpo. pscript. l. j. et. s. diuus. ff. de iur.

re fisci. aut nō sunt nūciata: et tunc aut qd possidet cū titulo. et
sufficiunt. x. anni: aut sine titulo. et requirunt. xx. vt. l. in oibus. C.
de diuer. z. tēpo. pscript. vbi ita dist. Bar. **¶** Quinto no. q in

ra et bona romane ecclesie pscriptū spacio centū an. et cū dicta
prescriptio excedat lōgissime vite tēpus quō poterit pbari per
actes talis cōtinuata possessio. oportebit enim testem excedere

statem centū annoz in tanta etate q perceptorit sensu et visu ta-
em possidere qd non poterit nisi excedat in. xiiij. anno. z. ita
oportebit esse etatis centū. z. xiiij. annoz qd videtur quasi im-

possibile cum pauci sint reperti tantū tēpus attingere. Sol. vt
io. s. eo. cum nobis. **¶** Incidēter tangit Jo. and. post Archid.

quomodo accipitur ecclesia romana. in ista prescriptioe priu-
legiata dicit q intelligitur lateran. que patriarchalis est: et vbi
summus patriarcha. i. papa frequēius residet. xxij. dist. c. j. Et

subdit q res dicte ecclesie et generaliter oēs q dispositioni apo-
stolice spectant gaudent priuilegio centenarie prescriptiois.
s. eo. ad audientia. Quādoq tamen romana ecclesia fungitur

iure aliarū ecclesiarū: vt in glo. antepe. super quo remittit Jo.
and. ad no. xvi. q. iij. nolumus. in glo. antepe. et de capel. mo. di-
lectus. in glo. penul. et quod ibi in nouel. et qd deciditur hic not.

per Arch. qd ibi in nouel. **¶** Sexto no. q bona hereticoz ven-
dicantur ab extraneis possessorib? nisi prescripserint spacio de
quo hic. nō ergo valet alienatio facta per hereticū licet catholicus

haberetur. Ratio qz ex die cōmissi criminis perdit dñum ipso
iure: vt. d. c. cū scdm. ergo nō potest trāſſerre in alium qd nō ha-
ber. j. q. vij. daibertū. z. l. traditio. de acq. re. do. sed nunqd debet

restituī precii emptoribus. dic q aut illud precii fuit cōuersus
in vtilitatē heretici venditoris. et debet restituī: qz succedit loco
rei: vt. l. imperator. in fi. de leg. ij. als nō. et ita no. bar. in. l. si debi-

tor. ff. de his qui in frau. credi. **¶** Quādo no bona delinque-
tis veniūt publicāda per sniam vtrum alienationes ante sniam
facte valeant. dic plene per eum in. l. post contractū. ff. de dona.

¶ Quid etiā sicut cōtra hereticū ipsum post declarationē sniaz
sup crimine fieret executio sine nouo pcessu: ita etiā cōtra istos
habētes causam ab eo. posset argui q sic. nam fiscus tenet locū

heredis: vt. l. iij. C. ad. l. iul. de vi. Sed heres cōtra nouos posses-
sores post adiectionē bona occupātes petit missiōē ex edicto
diui adriani: vt. l. fi. C. de edic. diui adri. ergo et fiscus in istis bo-

nis post acqſitionē in aliā trāſſatis potest petere dictā missiōē
nem. Ex hoc ergo capite forte dici posset sed iudicis officiū exe-
cutiuū an cōtra tertii sibi cōpeteret sicut cōtra ipsum hereticū

forte nō. facit qd no. Cy. C. ne vxor. pro marito. l. ob maritoz. et
l. cū filiū. de ver. obli. per Bar. **¶** Septimo no. q ista pscriptio
de qua in ver. si potest incipit post mortē hereticoz: ergo nō in

vita. Sicut enī in vita nō pscriptū crimen: ita nec bona que ve-
niūt accessorie ad personā: vt in glo. fi. z. l. apostatarū. C. de apo-
sta. Sed dices immo videt q pscriptū crimen spacio. xx. an. vt

l. querela. C. de fal. z. s. de excep. cum venerabilis. z. dicit. s. in ter-
tio notabili. Sol. ibi loqur de delicto momētanēo hic de deli-
cto heresis qd est cōtinuatū et quotidie nascit: ideo post centum

annos si tāto tēpore viueret hereticus pcedi posset in heresi: sed
non ita in homicidio: falso: adulterio: et simi. in qbus accusatio
vna oītur a principio pro toto tēpore. ad hoc vide qd no. in. l.

si diutino. ff. de penis. z. l. eū qui. s. in pluralib? ff. de iureiur. z. l.
inficidō. s. infans. ff. de fur. **¶** Octauo no. q in ista pscriptio
ne filij hereticoz et extranei eqparant. Solum videbat in filiis:

sed q nō possent vnq pſcribere. sunt em legi odibiles. et debent
esse perpetuo egeni: vt. l. quisq. C. ad. l. iul. male. z. c. vergentis.
de here. Nam cū bona materna pſcribant perpetuo possidere

videt q nō possunt ea pſcribere: vt. l. alienationis. ff. de ver. sig.
etiā ne vno iure recipiāt qd alio pſcribent. s. de pecu. tue. Sū p
hic determinatū s. Jo. an. Aduerte tñ q in filiis et extraneis est

differētia in pſcribēdo titulo pro herede: qz sū nō pſcribūt isto
titulo: sed heredes extranei sic: vt. l. i. i. C. p herede. et qd ibi
no. **¶** Nono no. in ver. quāq. q pſcribit cōtra ecclesiā etiā si

ignoret ius sibi cōpeterē in bonis que pſcribunt. Itā in pſcrip-
tionis cursu nō attendit sciētia vel ignorātia eius cōtra quem
pſcribit: vt. l. fi. ad fi. C. de pscript. lon. tēp. et innuit iste tex. q etiā

post. xl. an. a morte heretici cōputādos possit eius memoria dā-
nari: et tñ post mortē nō potest dici crimen cōtinuatū cū morte
extinguat. xxv. dist. qualis. qd est s. id qd dicit. s. in. vij. notabili.

sed ista nō est snia que inducat sed declarat in pſeritū sic fuisse
et que declarat nihil de nouo facit: vt in. c. nouit. s. de app. z. l. he-
redes palā. s. sed si notā. ff. de testamētis. que aut erit forma bus

ius snie cōtra iā mortuū. vide glo. notabile. in fi. de heredi. que
ab intest. defe. s. per sūm. **¶** Opponit Jo. an. videt enim q
nō incipiat pſcriptio a tēpore mortis heretici sed a tpe pſcrip-
tionis sup crimine. ante cū nō sunt bona vacātia nec apprehen-

di possunt. c. cū fm leges. de here. Sed lege cauēt q non valēt
agere nō currit pſcriptio: vt. l. j. ad fi. C. de an. pſcrip. nō soluit
Tu dic aperire viā huic pſcripctioni erat in ptate ecclesie: nes

gligētia igi in pcedēti pſudicat in sequēti. Sū actio pignora-
titia nō oītur ante numerationē pecunie vt. l. fi rem. s. oīs. ff. de
pigno. act. et tñ cōtra dictā actionē incipit pſcriptio ante nume-
rationē: qz in ptate debitoris erat eam in esse pducere pecuniā

numerādo. Quero quare breuiori tpe pſcribit cōtra romanaz
ecclesiā in. s. si postq. in prin. capli. Sol. in isto. s. tractat. de lu-
cro captādo in prin. capli. de dāno vitādo. et ista inter se differūt

in. l. fi. C. de codicil. Sed certē vbi de acqſitione tractat vt in do-
nationib? et in alijs rebus obueniētibus romane ecclesie titulo
lucratiuo videt exigi pſcriptio centū an. sit ergo speciale in hoc

Petrus de anchorano super sexto Decretalium.

casu: ut ista litera ducit in hoc casu. Quare autem non in primo si res feudalis ecclesie vel emphyteutica ad ipsam reuertit propter crimen heresis non prescribitur. x. ann. extra romanam ecclesiam sicut prescribitur in. s. post mortem. Ad hoc dico quod in prin. c. ad ecclesiam reuertit res sua et utile dominum quod habebat hereticus extinguitur et resoluitur. Sicut resoluitur pignus et omne ius trabes ab eo causam: ut. l. lex vectigalis. de pig. et in. x. col. q. mo. scu. amit. s. rursus. sic et usufructus mortuo usufructuario solidatur cum proprietate: et perdit nomen usufructus formalis: ut. l. usufructus. ff. sol. ma. cum simi. non mirum ergo si res reuerfa ad naturam suam privilegium suum retinet: sed in rebus hereticis devolutis est mera acquisitio non reuersio. ad h. vide. l. filio qui patri. de li. et post. ibi non translatio: sed redditus videtur. et de isto autem utili domino quod habet privilegium in re romane ecclesie: vtrum sit privilegium in prescriptione sicut ius directum romane ecclesie a quo causatur. vide quod dixi in. c. ad audientiam. s. eo. qd. c. bene facit ad istud principium.

De sententia et re iudicata.

Rubrica.

- 1 Sententia iniusta ligat in foro iudiciali non in foro diuino.
- 2 Favor: timor: odium: et premium: in iudicio sunt precauenda.
- 3 Iudex contra conscientiam iudicare non debet.
- 4 Damna biliter agere dicitur qui suspensione durante diuinis se ingerit.
- 5 Suspendus a canone ingerens se diuinis efficitur irregularis.
- 6 Iudex qui corruptus precio vel precibus male iudicauit: quia pena sit puniendus.
- 7 Iudex nolens recipere probationes partis qua actione teneatur.

Cum eternum.

- Diuiditur in quatuor partes. primo ponit premissum. secundo dat formam pronuntiandi et procedendi ibi: caueant. tertio contra facientem suspendit ibi: si quis. quarto non seruante suspensione punit multipliciter ibi: scitur. ¶ Pro. quod iniusta sententia ligat in foro iudiciali non in foro diuino. illud enim sepe fallitur: istud nunquam. ut. c. a nobis. de sen. excō. nec tenetur quis parere iniuste sententiam in foro conscientie. quod dicitur legi et not. in. c. q. plerique. de immu. eccle. per. 3. in. facit. c. literas. de resti. spo. Vtrum autem exacta pena fori iudicialis tollat illa fori penitentia lis vel eoduerso. dixi in. c. de his. de accusa. ¶ Secundo. quod quatuor sunt in iudicio precauenda favor: timor: odium: et premium. quatuor enim ista peruertunt humanum iudicium. x. q. ii. quatuor. unde Salu. oēs qui de rebus dubiis quidem consultat: odio amicitia ira vacuos esse decet: haud animus puidet verum ubi quatuor ista officium. de istis quatuor vide canones alleg. in nouel. ubi addit duo alia precauenda: scilicet ignorantia et negligentia. s. de tempo. or. non est. et de homi. pro humani. ¶ Tertio. quod licet in foro iudicio sit seruanda equalitas. de qua hic. seruanda est maxime in conceptione et platione sententiarum: ut dicitur litera. et hoc ideo: quia alia acta et interlocutiones contrario imperio reuocari possunt: ut. l. qd. iussit. ff. eo. et c. cum cessante. de appel. Sed non ita in sententia diffinitiva: ut. l. iudex postea. ff. eo. et forma concipiendi sententiam et ferendi. collige ex. l. ij. et ff. de sen. ex per. rec. ¶ Quarto. quod si quis autem. quod iudex non debet iudicare contra conscientiam et contra iustitiam. et sic hec duo debent concurrere. Quid autem si discordant: quod conscientia dicat unum: iustitia aliud. dicitur legi et not. in. c. si sacerdos. de offi. ordi. et in. l. illicitas. s. veritas. ff. de offi. presi. In iudicijs tene post. Hof. q. l. iudex debeat sequi conscientiam: debet tamen ipsam ex actis cause informare et non proprium sensum sequi. alleg. qd. no. ff. de cōsti. c. j. in glo. f. malo. facit qd. no. xv. q. v. presbyter. in glo. hic consuevit. et de consecra. dist. ij. prohibeat. ¶ Quinto. quod plura requiruntur ut ista pena vendicet sibi locum. primo quod contra conscientiam. secundo quod contra iustitiam. tertio quod in grauamen partis. quarto quod in iudicio. quinto quod per gratiam vel per sordes. sexto quod faciat ideo mentionem: ergo vel negligentem non videtur includere: nec ista pena tenet: ut no. 30. an. de priuile. c. dilectis. super glo. j. contrarium no. Hof. j. titu. j. c. legitima. super glo. caueat. de hoc. l. vtrum qui omittit dicatur facere. dicitur ut. l. si moria. ff. solu. ma. et l. in fraude. que est terra. de his que in frau. credi. ubi glo. no. ex tex. illo quod qui non facit. facit pro quo. ff. de reg. iur. l. qui non facit. et l. necare. de libe. agno. et l. omne delictum. de re mili. plus tamen delinquitur committendo quam omittendo: ut. l. si seruus. de ver. obli. et q. tot debent currere ut vidistis. attētat 30. an. dicere quod ista pena non facile probabitur in iudicio. quis enim probabit quod fecerit contra conscientiam vel per gratiam. Nam cum ista dependeat ex animo solus deus est scrutator cordium: ut. c. j. ut eccle. benefi. et hinc est quod id quod consistit in conscientia. probatur per iuramentum tamen: ut no. in. c. presentium. de testi. et. c. significasti. el. j. de po. et in. l. de actio. s. an. aut.

Sexto. fieri suspensionem ab officio. sed vtrum illa suspensio includat suspensionem a beneficio. dicitur ut in glo. quid de beneficio de cuius materia vide plenius in de. cupientes. de pe. in glo. no. nouam. et ibi ad finem inuenies quod hic no. 30. mo. et Archi. Vtrum autem ista suspensio possit episcopus remittere. videtur quod sic. sicut ex eo casu: ut in. c. nuper. de sen. excō. 3. item tenet Hof. in. s. f. eo. lib. de elec. c. cupientes. s. ceterum. in glo. est ergo. et de clerici. ven. c. j. super glo. si in nouel. ¶ Septimo. quod qui suspensione durante ingerit se diuinis dicitur damna biliter agere. et sic innuit ex hoc quod peccat mortaliter. l. dist. de his. eo. li. in fi. et per hoc no. 30. and. hic post Archi. quod sicut exercet homini officia publica ad que tenetur: ut quod sacerdos cantet missam. diaconus euangelium. subdiaconus epistolam. si peccator est peccat mortaliter. non in eo quod facit sed quod facere presumit. l. dist. quid est. et. c. cum exaudiueris. ex hac presumptione sibi nocet unde alijs prodest. viij. q. iij. nonne. xij. q. j. si fuerit. Aduerte tamen quod licet publice immiscendo se predicationis peccet. priuatum tamen non officiando tenetur dicere horas suas l. si suspensus vel excōdicatus: ut no. xxxij. di. c. pe. in vlti. glo. et de clerici. excom. ad illud. in glo. ¶ Quert circa hoc 30. and. in nouel. qd. iste dicit ingerere. dicit quod qui agit in suo officio sicut prius. x. q. iij. si quis episcopus. et de sen. excō. is cui. primo respon. celebrando igitur matutinum vel vespas est irregularis: ut. d. c. si quis episcopus. de cōstituto in minoribus. no. 30. an. de cle. excō. mini. c. ij. de psalmista no. hic Archi. et per 30. an. post alios. de excels. prela. tanta. ubi plene. Unde autem sumpsit originem istud nomen irregularis et unde dicatur. dicit ipse quod non antiqui canones: sed iura decretalium vbi sunt ista verba. et dicunt irregulares ex eo quod sint extra regulam aliorum qui possunt ordinari et ministrare salutem ex dispensatione episcopi ut hic per eum. ¶ Octauo. in ver. sciturus. Pro. quod suspensus suspensione canonica siue a canone ingerens se diuinis efficitur irregularis. et hoc est verum secundum Archi. quando canon hoc exprimit: aliter secus. de sen. excō. is qui. 30. and. tenet contrarium dicens quod sufficit per canonem quem suspensus: ut sic ingerens se diuinis irregularis efficitur. et hoc efficaciter probat ut plenius in nouel. super verbo inuoluet. ubi dicit quod ad commissio nem huius pene non est necessaria monitio. de clerici. excō. mini. c. clerici. Aduerte dicit alibi 30. an. post 30. mo. quod ad hoc pena adijcitur constitutioni negatiue: puta si clericus non reledit vel viciarius non constituitur sit priuatus. tunc ad commissionem pene requiritur monitio. Quis adijcitur constitutioni affirmatiue ut si quis percussit clericum sit excōdicatus: et tunc sine aliqua monitione contrarietatis incidit in penam. hoc dicitur et ratione differētie vide de preben. extirpade. in nouel. Bene ergo dicit 30. an. quod hic non requiratur alia monitio: quia pena huius constitutionis imponitur in dicitur facienti. i. iudicanti per gratiam vel sordes. ¶ Nonno. in ver. saluis. quod si noua constitutio statuit nouam penam pro delicto in illa genā non videtur propter hoc recessus a pena legis antiquę. cōcor. l. quot. de act. et ob. ff. et l. j. vi bo. rap. et l. qui sepulchrum. C. de sepul. viro. Sed oppones lege cauere quod nullus potest pluribus legibus reus fieri. l. senatus. ff. de accu. nec pro vno delicto duplici pena puniri. de iudi. ar. si. Solu. ut no. l. y. in. d. l. qui sepulchrum ubi tangit si per statutum imponitur alia pena quam iuris communis: an videatur ab ipsa recessus. et tenet quod ad utrumque potest agi a principio. vna tamen exacta alia cessat nisi in eo quod plus est: sicut in ciuilibus. ff. de act. et ob. l. cum ex vno. Alij dicunt et melius quod nec etiam in eo quod plus est poterit agi: ut. l. qd. senatus. ff. de iniur. et aliud est in ciuilibus ubi alia lege agi potest in eo quod est plus. aliud quando agitur ad vindictam. et de materia in. l. j. vi bo. rap. per Bar. et d. l. senatus. et ego plenius distinxi post do. meum in. c. cōquestus. de foro cōpe. que etiam hic cadit. ¶ Decimo. et vltimo. quod cum ex vno delicto plures leduntur pluribus penis delinques punitur. et declara ut in glo. pe. et. c. j. de cri. fal. Et de istis delinquentibus vtrum plures puniantur. Bar. istam materiam ita ordinat. Nam quandoque plura delicta committuntur ex parte committentis circa rem: puta in vna causa. pduxit plures testes falsos vel plures luit vel per plures dices tenuit rem occupatam: queritur an pro pluribus puniatur tanquam sint plura delicta. plene no. in l. inficiando. s. infans. de fur. Quis plura delicta committuntur verbo: puta plures dixit tu es fur proditor et similia. et hoc casu vtrum plures puniatur. Remittit ad l. item apud labeonem. s. cōmittum. de iniur. Quandoque committit vnum delictum ex parte inferentis: sed est pluralitas ex parte recipientis ut si aliquem percussio cum forfice. et de hoc ipse tractat in. l. furti. s. si gena. ff. arbo. fur. celsa. Quandoque plura delicta committuntur per plures personas committentes. et de hoc ipse no. in. l. i. in rita. de sica. Quandoque plura delicta committuntur per plures personas recipientes ut quod vnus aggreditur. x. et de hoc per eum in. l. iij. s. si plures. de sepul. viola. Quandoque committit vnum factum tamen ex quo resultat plura: puta cognoscit consanguineam alteri nuptam. et de hoc per eum in. l. si adulterum cum incestu. de adulter. 30. an. disputat in fi. qd. neque de gualterio

7 Sacrilagus efficit̃ immittēs manus in personā eccl̃asticā.
8 Imperator pōt esse feudatarius pape.
9 Feudatario feudo privato reuertitur feudū dñō.

Apostolice. ¶ **P**rimo not. q. cōmotio guerrarum est afflictiva prouincie ubi viget: strarum facit parvū de dicit lex: qd belli calamitas in cōduxit hoc pacis lenitas sopiatur. l. j. in prin. C. de cadu. tol. ¶ **S**ecundo no. q. hic papa dicit Federicū huius tribulationis auctorē: hic no. q. talis auctor delictorum teneatur de delictis cōmissis nō solum a se: sed etiam ab his qui sunt cum eo: licet ipi etiam teneantur. de quo plene l. y. in l. qm multa. C. ad l. iul. de vi pu. z aduerte: quia plures varijs cōsiderationibz sunt culpabiles in delicto. Nam quādoq. pariter deliquerunt vt principales. Et queri potest vtrum ita ciuilitur: sicut criminaliter teneantur in solidum. Quādoq. vnus deliquit principaliter alij accessorie: hoc multipliciter. Nam quādoq. deliquenti mandauerūt. quādoq. consulerūt. quādoq. suggesterunt. quādoq. assiterūt. z hoc multipliciter. Quādoq. assiterūt maleficio auxiliū exhibendo. quādoq. ne delinquens posset offendi dissuadebant tamē offensas vel delictū. quādoq. assiterūt vt si quivellent resistere offenderēt coercerēt eos. Quādoq. assiterunt vt pacificarent. Singula ista mēbra elicio ex dictis Inn. in. c. sicut dignum. de homi. z ibi in vnoquoq. mēbro per ordinē declaravi qualiter teneantur. ¶ **T**ertio not. ordinē procedendi. primo cōtra imperatorem imperator em̃ excommunicatur. secūdo caritative monetur vt desistat a delicto. deinde in duritia persecutans deponitur. vtrū autem ille odo sit regularis. dicitur s. de iudi. cum non ab homine. Posset hic applicari illa vulgaris questio: quo iure papa sibi vendicat istam iurisdictionem super imperatorem: cū sacerdotium imperiū emanaverint ab eodem fonte. s. a deo. s. de ma. z obe. c. solite. z distincte sint iurisdictiones. in an. qd oportet ep̃s. in prin. col. j. Sol. vt plene not. Jo. an. post Inn. s. de foro cōpe. l. iij. z hoc de iudi. c. nouit. z c. p. venerabilē. qui fil. sint legi. ¶ **Q**uarto not. q. par potest tractari per nūcios. z subaudi fieri per procuratorem si ad hoc habeat speciale mandatū. de quo etiam fiat mentio in instrumentō pacis: vt not. in Spec. de treugz pace. ver. hic quoq. z de pecu. s. j. ver. Item opponit. facit quod not. C. de transac. l. transactio nīs placitū. z l. p. res. z l. seruus furiosus. ff. de manumif. differentiam autem inter nūcium z procuratorem alibi dixi. ¶ **Q**uinto not. sub alia inductiva homines debellātes ad pacē. s. vt hinc inde fiat restitutio subtrahitō: satisfactio de iniurijs offensis z hoc verum quādo bellū erat iniustum. Sicut hic ex parte imperatoris. vbi autē esset iustum: capta efficerēt occupantium vbi fuisset indictū a papā vel imperatore: vt not. Inn. in. c. sicut. de iureiuran. z circa hoc consideratur cui sit licitum mouere arma sine bellum. Quidam enim sunt qui habent merū z mixtum imperium quibus subditi constituūt se rebelles: quidā alij sunt priuati quibus alius nūq. res indebite vsurpare vel inferre violentiam in personam: quidam sunt quibus nō inferitur violentia: sed res ipsorum indebite detinetur vel debiti denegatur in his omnibus dubitat an sit licitū pro talibus vsurpatis mouere bellum. Inn. ista tria mēbra tangit in. c. olim. el. j. de resti. spo. z circa primos tenet q. sit licitum contra subditos sic rebelles mouere bellum. Nec proprie dicitur bellū sed iustitie executio: vt. l. q. restitui. ff. de reipen. ibi manu militari. z l. j. S. si quis missum. nevīs fiat ei. hinc dicitur q. iuris executio nō habet iniurias. ff. de iniur. l. iniuriarum. z quia vt dixi istud nō est proprie bellum: capti in eo nō fiunt serui. Secūdo casu quādo sit violentia in persona vel rebus. Tunc incōtinenti licitū est se defendere vim vi repellere. vt. l. vtrūm. ff. de iusti. z iur. z incōtinenti accipe fm facti qualiter. z difficultē vel facilem recuperationem rei inuase vt no. in. d. l. iij. S. eum igitur. ff. de vi arma. debz etiam in ista violentia propulsanda adhiberi multiplex moderamen. de quo per glo. in. l. j. C. vnde vi. Vtrum autem sit licitū ad hanc iustā defensionē inuocare amicos testes. vide q. fit in. c. dilecto. j. de sen. exco. eo. li. z no. in. d. l. vtrūm. z de ista defensione vide in. c. significasti. s. de homi. Tertius casus est quādo quis debitus mibi subtrahit vel rem meā detinet indebite vtrū sit licitū per me ipsū recuperare: dic q. aut ille nō habet superiorē: em̃ vt papa z imperator. z licite mouet bellū. z istud dicitur mere bellum in quo capti fiunt serui res occupantiū. xxiij. q. viij. scire. z. c. omni. Tenet tamē Host. q. si imperator esset iniquus z peccator: z monitū nō desisteret: nō posset indicare bellū iustū forte contra ecclesiam: vt ip̃e not. in. d. c. olim. z de tali potest: z debet intelligi iste text. Quādoq. ille iniustus vel debitalienī detentor habet superiorē: tūc aut ille superior vultz potest iustitias facere: aut vult: sed nō potest: aut non vult nec pōt. Primo casu debet adiri: als

Petrus de ancha. super sexto decreta.

creditor puniret qui diceret ius sibi ipse: vt. l. extat. ff. quod met⁹ causa. et. l. si quis in tantam. C. unde vi. cum multis ff. Secundo casu quando vult sed non potest: et tunc an contra istos pro sua iustitia consequenda sit bellus licitum: tangit Aldra. subditis vero alterius ex predictis: qui iustitiam non receperunt in illo regno vel civitate de facto videmus quod repulsi cōceditur: vide tur de iure licere etiam ppa auctoritate res a tali debitore inuadere furari: vt no. j. d. ius gentium. z. d. c. olim. per Jnn. facit. l. nullus. C. de iude. per repulsi cōceditur istud plus: quia non solum debitor: sed etiam alij de illa civitate vbi non ministrat iustitia capiuntur. z. ideo sunt multum odiosae: vt in. c. j. eo. li. de iur. z. dam. da. z. per Jo. an. in regula non debet aliquis. de reg. iur. in mercu. z. per Barto. in tractatu repulsiarum. Tercio casu principali quando superior non vult nec potest idem dicas quod in precedentibus multo magis: de predicta materia bellus qualiter liceat imvi repellere: z. qualiter sibi quis possit ius dicere: vide per Host. in summa de sen. z. re iudi. §. quis debet sententiam pferre sub. §. proprius or. ver. Item ratione reit. se. z. in summa de treu. z. pace. §. quod sit iustus bellum. Effer etiam hic tractandum vtrū vocati ad iustum bellum vel iniustum si perdidit equos z. arma aliaque damna sunt passi: possint illa petere avocante eos vel ipe vocans a suo adversario talia inferente: dic plene p Joā. an. in. d. c. sicut. z. per Ly. in dicta. l. quoniam multa. C. sexto no. in ver. z. quia. q. hic papa principaliter petebat relaxationem captiuum ab imperatore. C. Ex quo collige quod dominus potest agere p suis subditis si ab alio id debite teneant. facit. c. dilectus de appel. z. l. de iure. ad municipales. Quid ergo si subditi non capiunt sed molestantur in quietantur: puta coloni z. laboratores: dic quod dominus possunt agere p eorum interesse interdicto vti possidetis. et actione iniuri. si in iniuriam domini hoc fiat. vt. l. qui pendente. ff. de actio. emp. z. l. vim facit. ff. vti posside. Ad interesse autem subditorum vtrū dominus possit agere z. emendare petere. Jnn. q. no. in. d. c. dilectis. de quo per Host. in summa de penitentis. §. si. sub. §. si. ver. sed pone quod guerre. Jo. and. in nouel. dicit post Archi. quod dominus vel prelatus potest agere pro iniuria facta subdito vel clerico ad hoc. j. q. j. in primis. et de proba. c. licet. z. de peni. c. presbyteri. z. de maio. z. obe. inter quatuor. z. quod not. de sen. excō. cōtingit in glo. l. z. est ratio quia i molestatione subditi intelligitur dñs molestari. arg. xxv. dist. in nouo. z. ij. q. j. c. nulli. cum si. hoc alleg. in nouel. C. De vniuersitate an possit remittere damna illata subditis in bello. text. facit quod sic. in. c. in nostra. de iniuri. qd intelligit Jnn. vtrū si singuli cōsenserūt. Sed certe multorum deuenerunt nullus est pñs ius: vt infantium pupillorum dementium si. oportet ergo aliter intelligere illum tex. z. habui de facto. In pace enim iniuria inter dominos venetos z. Januens. ouentū fuit quod de depdationibus hinc inde perpetratis non fieret subditis iustitia sed remissio intelligeretur: quidam autem de talibus depdationibus z. rapinis emit multos pannos scienter: de quorum lucro dicitur est questus a me an in foro cōscientie sufficeret illa liberatio z. remissio. de qua. §. Similiter senis fuit questio si statuto cautur quod de criminibus commissis tempore guerre non possit potestas cognoscere vtrū debeat audire repetentē ad litione furtiua res sibi subtractas penes reū repertas. pro decisione istarum questionū. vide qd dicit in repetitione. c. si ppter. qualiter per statutū possit alicui auferri dominium rei sue: z. nūquid in foro cōscientie sit sequendum ibi dicit. Referendo dispositionem Joā. cal. z. do. Bal. facit qd not. Jnn. in. c. quia plerique. de immu. ecclie. C. Septimo not. in ver. ac pponi. x. insuper quod satisfactio debet precedere absolutionem. de quo. z. q. vij. accusatio quod. in fi. z. cr. ij. dist. mirat. C. Octavo no. in ver. z. offerri. pterea quod pot quis de iure aduersarii facere mentionē in sua petitione quo ad effectū elidendi et perimendi. Sicut hic papa de iure imperatorū facit mentionē in ver. z. si diceret. Unde pcedit iste libellus. peto a te decē ex causa mutui. Non ob. pacto de non petendo: z. si. quia dolo vel metu inductus fui. de quo vide per Jnn. in. c. cum bertoldus. de re iur. C. Nono not. in dicto ver. quod papavult se submittere iurisdictioni principum platorū. z. dicit glo. quod hoc est de honestate. pcor. ij. q. vij. nos si incōpetenter: est hoc verū quod ptra papas non subest suspitio. si aut talis subesser: quia psequitur se odio capitali vt hic erat quod papa tanquam homo potest iniuriā recipere z. inferre. quod debeat imperator se sibi subijcere repugnat rō naturalis. z. etiam papa reprobat sniam imperatoris latā ptra regē Robertū qui pstitueret se hostē z. rebellē licet suppleuisset in eius snia oēm defectū ex plenitudine pñtis. vt cle. pastoralis. de re iur. hoc non fir mo. C. Decimo no. in v. erat parata. quod papa offerebat se reuocaturū sniam de pñlio pñlij: hoc de honestate: vt euitet oīs suspitio malitiae claudat ora detrabentium quod sunt persequēdi. vj. q. j. deteriores. xxij. q. iij. nimitū. C. Undecimo no. quod imperator in illo bello habuit spales amicos z. adherētes quos ad iustū bellus

vocare potuisset: vt in. d. c. dilecto. z. d. §. est iust. Sed quod impator iniuste pugnabat: isti amici adherētes erāt digni pena quā papa offert se remissurū. Ex quo collige quod si de adherentibus z. amicis non fuisset facta metio par in iura cū auctore delicti non includeret eos: dubiū facit cōneritas delicti et natura accessorij quod est vt liberatio principalis sibi pñt: vt. ff. de fideius. si fideiusso. z. regula accessorij. z. c. trāslato. de offi. z. qd no. in. c. pñis. §. eo. tit. Jnn. de hoc tangit in. d. c. sicut dignū. vbi querit vtrū fiat satisfactio principalis delinquentis. vel remissio sibi facta pñt cōfiliarijs. dicit vt ibi. vbi querit etiā eoduerso an remissio vel satisfactio pñt siliarijs pñt principali in mandāte mādatorio. dicit no. in. l. no ideo minus. C. de accu. p. Ly. z. l. no solū. §. si mādato. z. l. §. finius. §. seruus meus. de iniur. p. Bart. z. l. §. vt tractem. de tu. z. ra. dist. z. vide qd de istis adherentibus no. in. c. j. §. de postu. i glo. que incipit bona fuit. que est no. ad pñdicta. z. l. no dubito de cap. vbi plene p bar. de istis pñfederatis. C. Duodecimo not. in ver. de ieravit multoties: quod toties quod incidit in perurū quod tñs: venit p promissa siue p pace iurata. ad hoc alle. in nouel. vj. q. j. mutare. z. qd ibi no. z. in Spe. de sen. §. spes aut. verfi. sed pone in statuto. Ego allego in pñarijs. l. si duo. §. si. ff. de arbi. vbi pena semel cōmissa amplius non cōmittit nisi sit actū. Solue. vt no. bar. in. l. si sic. de ver. ob. C. Tertiodecimo no. in ver. perperat. quod incidit in crimen sacrilegij quod immittit manū in pñsonas ecclesiasticas ppter qd delictū sit ratione ecclesie sicut rōne perurij: vt in. c. cū sit. de fo. cōpe. z. c. nouit. de iudi. z. refert hic Jo. an. breuē tenorē littere quā trāsmisit imperator cū fecit istos capi quod fuit talis videlicet. Omnes plati papa mādante vocati. Et tres legati venient hucusque ligati. Et aduerte quod impator non cepit sed capi fecit. z. tñ eandē penā incurrit. de sen. excō. mulieres. Vtrū sic per alios delinquentes videatur facere vel fice. dicit vt ibi dicit. z. no. bar. in. l. hēverba. ff. de adulte. C. Quartodecimo nota in ver. pter hoc quod impator potest se pñstiuere censuale z. feudatariū pape. Similiter clericus potest esse feudatariū layci isti sic recipientes quātūcūque sint in maiori dignitate: tñ quo ad iura que debent vassalli dñis suis tenentur ad ea pñstāda subiacent iurisdictioni dñi quātūcūque vili simi. vt no. Jnn. in. c. ceterū. de iudi. z. c. verū. de fo. cōpe. z. c. solite. de ma. z. obed. de ista autē ditione pñter vtrū sit inclusiuā vel exclusiuā. Jo. an. remittit vtrū ad Archi. xij. q. ij. hēbēdo. ego remitto ad. l. feyo amico fidelissimū. §. si. de annu. leg. z. l. j. in fi. ff. de pigno. p. Bart. z. c. dudū. de elec. per Jnn. C. Quintodecimo no. in. d. ver. quod imperator redarguitur: quia male tractauit regnum per eccliam sibi datū in feudū. hoc autē feudatariū non licet. si facere deteriorē pñditionē rei feudalis: sic nec usufructuariū rei in qua habet usufructū. vt in. x. col. de inuesti. de re aliena facta. c. j. circa fi. z. aduerte: quia in regno multi sunt comites z. barones qui habent a rege dignitates infendatas: z. sic sunt feudatarij imperatoris seu datarij pape. vassallus ergo habet aliā vassallū sub se. Vtrū autē si iste: vt sic dixerim subvassallus ledat dñm principales priuē feudo. dicit vt in. d. lib. de probi. feu. ali. per fed. c. illud quod. z. qd no. Jnn. in. d. c. ceterū. z. c. verum. z. c. postulasti. de fo. cōpe. z. forte in calu huius. z. isti de regno cōpuli per imperatorē debellare ecclesias non venient priuadi feudis. quia cōpuli faciebāt. vt dicit litera: quoniam sufficit timor coactionis: vt excusent sicut dicit legi de debitoribus expulsoz de ciuitate rōne partialitatis. Si em cōpuli sunt soluere debita in cōi ab intrinsecis vela tyano qui forte occupauit regimē ciuitatis liberatū p talem solutionē a veris dñis: vt no. do. meus in. l. nouissime. ff. qd cū sal. aut. z. Ly. in. l. si. c. qd metus cā. z. Bar. in. l. creditor. ff. de solu. z. dicit plenius in. c. j. §. qd me. cā. C. Decimosexto not. ver. posset etiā quod h redarguitur ex alio imperator. §. q. ix. annis non soluit annuaz pensionē: z. sentit glo. quod sufficiat cessatio per biennū in re feudali sicut in emphiteotica. vt. §. de loca. c. fi. Textus tñ iste hoc non probat: quia non dicit quod ex hoc veniat priuandus sed merito repellendus iure censuali: videt quod cessatio per multos annos etiā xl. non sit sufficiens ad priuationē. z. est tex. not. fin vñ intellectū in. c. pñstitutus. de relig. do. z. ibi differt inter rem censualem z. emphite. z. per bar. in. l. j. ff. de publica. C. Decimoseptimo no. in v. nos itaq. quod papa hic cū sancto cōcilio cum fratribus deliberauit sine ipis: tamē potuisset papa ferre sententiam depositionis cōtra imperatorem. vt no. Jo. an. in. c. super in glo. in nouella. z. hic de absoluta potestate: de ordinata agendus est: vt hic dicit. In alijs iudicijs vtrū coras suis officialibus: z. in quo loco debeat ferre sentētiā. dicit in. l. cum sententiā. C. de sen. de Lar. dinalibus an sint in arduis necessario requirendi: vide. §. de cle. ri. no. refi. ex gestis. in nouel. per Host. C. Decimo octauo nota forma huius pñtiationis: nā denūciat eum priuatum dñio z. nihilominus priuāt. videtur tamē ista duo incōpassibilia super eodem facto. a sentētiā declaratoria pene ipso iure inflicte: z. sentētiā inductoria que disponat super eadē pena. Nam non potest idem

idem donari confirmari: vt in. c. inter dilectos. §. ceteris. de fide instru. Itē sicut domini vel quasi nullitas iniustitia sententia vel contractus impossibile est qd cadant in eodē subiecto. ita im possibile videtur qd cadat priuatio ipso iure per snias. Sed dic qd sicut illa possunt sub certa forma cumulari libello: vt dixi. §. de resti. in integ. pstitutus. ita in sententia ista cumulatio toleranda est: vt hic pty. qd tūc arbitror quod tunc qd verba legis sunt dubia: an ipso iure vel per sententia denotet ad quod vide. not. in fi. §. eo. de postu. prela. c. j. ¶ Decimo nono not. in ver. omnes q. qd papa post sententia priuationis inflicta absoluit fideles a iuramento fidelitatis. Sed nūquid sine ista expressione potuissent subditi se subtrahere ab obedientia ppria auctoritate videtur qd nō. quia sic se subtrahendo videtur exequi sententia auctoritate propria: qd non licet etiā ei pro quo principaliter lata esset vt. l. miles. §. qui iudicati. ff. eo. ti. Aduerte cuqz sententia lata est pro actore vel reo. vtrū licet victori ppria auctoritate sibi vendicare: qd in sententia ptingitur. ¶ Jo. an. post Jnn. in. c. cum nostris. de pcel. preben. Et quod dictis breuiter sic distinguit. Aut loquimur in actore: aut in reo. Primo casu aut in sententia est deducta res corporalis aut incorporealis. Primo casu nō licet pro pria auctoritate apprehendere sed p executorē: vt. d. §. qui iudicati. et quod nō. Jo. and. in. c. cū olim. de priuile. in glo. curfore. vtrū autē iudex possit istam licentia concedere victori vt sua auctoritate re occupet. Jnn. qd sic. in. d. c. cū nostris. Bar. distinguit. Nam aut iudex committit vt possit ingredi etiā violentē: et nō potest: vt. l. nō est singulis. ff. de regu. iur. aut qd possit ingredi si nō reperit resistentem: et potest. et ita nō. in. l. iuste. de acquir. posses. Secundo casu quādo in sententia deducit res incorporealis. et tunc aut nō adheret alicui rei corporali: vt eligere pntare iurisdictione vtrū: et si. aut adheret. vt seruicutes reales et psonales. Primo casu cum nō adheret statim lata sententia sine alia missione ille qd obtinuit poterit eligere presentare iurisdictionē. et si. Tuti⁹ tamē est qd iudex in sententia iudicat et victo perpetuū silentiū imponat. et ad hoc vide qd not. Jo. an. post Jnn. in. c. qualiter et qd. de accu. in glo. ij. que incipit. ij. q. vij. ver. credimus. et fm hoc licet de qua in ver. illi autē. nō fuit necessaria de iure. Secundo casu cū incorporealia sunt annexa corporalibus: vt usufructus: de cima: seruicutes: prediales: et si. et in his dicit qd debet interuenire executor que anteqz fiat quasi possessor non desinit possidere sed vtetur possessione vt prius. ¶ Quod autē fiat traditio. patet tūc hī loco traditiois: vt. l. quorū. de serui. et cautio etiā est ponenda. de qua in. l. hārū. et. l. legi. ff. si ser. ven. facit qd dixi in. c. ad decimas. de rest. spo. eo. li. Si vero loquimur in reo p quo lata est sententia: dic qd nō indiget executione qd sententia absolutio: et trahit secum executionē. et sufficit reo qd se potest exceptione tue ri: vt. l. j. §. si debitor. ff. vt in pos. leg. et. l. j. §. si rem. ff. de eo p que fac. erit. facit quod nō. in. c. pasto: alis. de appel. et ibi de snia iuris que nō exigit factū hominis sed trahit secū executionem de quo ibi. et. l. qui vltimo. ff. de pe. p bar. ¶ Quod etiā in. d. §. qui iudicati latius predicta materia executionis sententiarū sup incorporealibus psequitur ponēs exemplū in usufructu in seruicutib⁹ realibus quarū quedam erigūt factum quedā patientiā tantū. Item si agatur actionib⁹ prejudicialibus: vt aliquis pronūciat libere vel in patria potestate sine extra. Itē si ferat snia super iurisdictione qualiter fiet executio sup istis ibi vide per eū et etiam dixi in. d. c. cum nostris. ¶ Vigesimo no. in ver. apostolice. dum dicit de cetero. et qd post sententia priuationis nō est respondendum deposito de iuribus dignitatis. Ante ergo sententiam nō debent subditi ab obedientia se subtrahere: et tenent per eū gesta quod est verū sine dubio quādo quis veniret priuatus per sententiam. Nam lite pendente et etiā si a sententia ptra cum lata appellauit: retinet administrationē. viij. q. iij. nōne. vbi de hoc. et. c. se. de. de appel. vbi vero per legē esset quis ipso iure priuatus gesta per eū pendente causa principali vel appellationis super declaratione criminis nō teneret: et ita audiui a domino meo. d. Zap. dū legeret. d. c. sepe alle. Bar. in libello suo de tyrāno p quo facit. c. tanta. de excef. pla. et. c. veritatis. de do. et. c. pty. et nō. hunc articulū. Ter. em̄ iste de gestis per imperatores pendente iudicio contra eum nihil dicit. vtrū ergo valuisse privilegia alia qd gelisset secuta sententia priuatiua vel declaratiua. collige ex pdictis et vtrum snia: ptra etiā lata p iudicare illis qui hic habuissent ab eo eam. vide in fi. §. c. c. quis. et ad pdicta adde qd legi. et nō. in. l. post tractū. de dona. p bar. ver. quid iuris. de aliena. post delictum commissum per illū cui bona per sniam veniūt publicanda. ¶ ¶ ¶ j. Jo. an. in nouel. super verbo priuamus. qd iudex in placito sententia nō debet vtriusqz narratiuis de pterito: sed asseriuis de pnti. pro quo dicto alleg. multa iuraz demū remittit ad ius. per eum in. c. abbatē. de ver. sig. super glo. ex hoc in fi. ver. que it quid iuris si iudex dicat. noneritis qd talē clericum ordinauimus vel constituiamus. nūquid per hec verba de pterito per pte

dicta pbentur. arguit qd nō et tenet strarium alle. de proba. post cessionē. et. ff. de dona. l. ex hac scriptura. et de here. insti. l. qui vo lebat. et videt expressum de iure patro. qd aut adducit iura qd nō est curandum de verbis et an notarius loquat in secūda persona vel tertia de cō. pty. dūdū. Sed hic quero si ex tpe piori vel posteriori resultet varius et diuersus effectus sententie: verba plata in pteritū ad qd tps referemus do. meus post bar. tangit istā q. in. l. post dotē. so. ma. et dicit qd verba enūciatiua emissā de pte rito in aliqua dispōne intelligūt de tpe cū ipa dispositio con iuncto. Nam tpe ptractus psumitur factū quicqd potuit tūc celebrari inter partes: vt nō. Jnn. in. c. qm̄ ptra. de pba. et. l. j. C. de fid. instru. li. x. per hoc. l. si ita stipulatus. §. grifogonus. ff. de reb. ob. quod nō. ¶ Vigesimo secūdo no. in ver. de pto. qd priuatio feudo iure vel per sniam feudū reuertitur ad dñm. Sed dices immo deberet transire in futurū successorē in imperio. Nam in simili platus sua culpa priuatus feudo qd ecclesie eius tenet dñ vixerit: post mortē autē eius reuertit ad successorē: vt. x. col. de capitulis coradi i fi. ¶ Hic vero papa dicit qd dñ regno deuoluto pvidebit: vt sibi videbitur. ergo male. Sol. istud regnū imperator nō tenebat sub noie imperij: sed vt ppiū et priuatiū patrimoniū a bonis imperij qd esse pōt: vt. l. ois. et. l. bene a senone. C. de qua. pscip. vbi vero imperator sub noie imperij teneret feudū ab ecclesia regnū vel puincia ppter eius delictū nō deberet imperiū perdere feudū: sed transire ad successorē vt ibi. et facit quod nō. in. c. cum venisset. de insti. ¶ Effer etiā tractandū si vasallus committit crimē ppter qd veniunt ei bona publicāda. vtrum feuda ius patronatus: bona emphyteotica: vel que ab ecclesijs vel priuatis tenet pscabuntur dicere plene not. Bar. in. l. si finita. §. si de vectigalibus. ff. de dam. infect. et p l. y. in. l. j. C. de bo. lib. ¶ Querit Jo. an. de vna questione facti post mortem huius imperatoris depositi duo fuerit electi in discordia. Demū precibus filie hui⁹ imperatoris defuncti renūciauerunt ambo dicta filia precibus institit. vt filius eius eligeret sic electus fuit: queritur vtrū eius electio valeat: et ex tribus arguit qd non. Primo ex precibus interuenientibus in renūciatio ne illorū duorū et in electione istius. Secūdo ex renūciatione in ualida. Tercio ex successione pphibita. De primo pty quia imperium est donū dei. ergo nō est precibus ambiendum in aut. quod oportet epif. in prin. xxi. q. j. ordinationes. et. c. sunt nōnulli. Est em̄ munus a lingua. f. aliquē de pcarī qd non licet. j. q. j. si quis epif. et de simo. c. j. De secūdo pty. qd illi non potuerūt renūciare quia in imperio est ius publicū auctoritatē et utilitate. vt in auten. vt iud. sine quo. suffra. in prin. col. ij. ergo tali iuri renūciari nō potest. ff. de pact. l. ius publicum. et si diligenti. de foro cōpet. De tertio patet quia successio hereditaria pphibetur in imperio sicut in beneficijs ecclesiasticis vt de elec. venerabilē. ad fi. Sed iste electus erat nepos imperatoris depositi: ergo pphibitio extenditur ad eū sicut ad filium. §. de si. pscip. ad extirpadas. bis nō obstantib⁹ tenet qd valuerit. et respondet ad ptraia vt hic lat⁹ in nouel. vbi refert dicta Host. in. d. c. venerabilē. qui dicit quēdam epim sup vno negocio. de quo in tex. de quatuor fuisse cōsultum. primo de potetia deponēdi. secūdo de contemptu clauis. tertio de captione: depdatione: et infectione prelatoz. quarto sup fictioe pacis firmate per eccliam. vtrū quodlibet horū quatuor fuerit sufficiens ad deponendū imperatorem et probat efficaciter quod sic: quod per te videas quia clare loquitur.

¶ Reuendicatio an detur contra possidentem ciuilitet tñ: vel naturaliter tñ.

- 1 Res vendicatur sine expressione cōfinium.
- 2 Res infidelium licite occupare possumus.
- 3 Dominū quare acquirat ecclie sine traditione.
- 4 Condenatio ex dominio superuenienti sequi potest.

Bate. Nota primo Jo. an. post Jnn. ex suprascriptione qd quando ad plures pertinet actio de re aliqua: quorū vnus subest alteri: ipse maior et inferior simul diuisim possunt agere sicut hic pceptor cui subest cōmendator. etiam ambo in hac lite perueniunt. de hoc plene per Jnn. in. c. cū deputati. de iudi. et. c. olim causam. de rest. spo. et. c. cum venerabilis. de relig. do. et. c. de. ij. de rescrip. ¶ Secūdo no. qd abbas agebat hic pro se conuentu suo: et est ratio quia locus petit cōiter pertinebat ad vtrūqz. si aut ad alterū tñ lz securus sit qd etiā simul agat. tamen quilibet pro suis agere posset: vt. §. de iudi. causam et qd nō. §. eo. li. de resti. pntiū. in glo. iij. et hic in nouel. sup glo. ponit varias formas agēdi que oēs inferūt: qd ad utilitatem monasterij ageret ad ipz referūt. In tutorē curatorē an ipi agāt simpliciter vel noie pupilloz aduoloz vel isti eoz auctoritate. vide in. l. j. ff. de admi. tu. et. l. post mortē. ff. qd ex fac. tuto. ¶ Tercio no. qd reuendicatio qua hic agebat causat ex duobus principijs. vñ est ex parte agētis qd dñs. ff. de reuen. l. in rem actio.

Petrus de ancha super sexto decretalium

Aliud est ex pte rei qz possessor dñi dicit amoveri. Et vide qd de ista pos. no. *Ly. C. d. ali. in. mu. cau. l. vna.* Ubi plene an rei vendicatio detur ptra possidentem ciuilitet tñi vel naturaliter tñi vel nullo modo possidentem: qz dolo desijt possidere. Et an vbi venditor psupponat possessorē ptra quē agitur obligatū. dicit ibi *sa. tis. plire per cū.* Sed hic queritur si egit reuendicatione p bavit dñum nō tñ probauit reū possidere: vñ apparet eū nō possidere an debeat condēnari quasi se liti obtulerit possessor. *bart.* qz non in. l. is qui destituit. ff. de reuē. vbi dicit qz primo casu iudex pñunabit actoz dñmz ille absoluet: quia nō possidet. l. si a te. de exce. rei iud. *Practica* ergo cōsiliū iuris est qz ante dationē libelli interroget reū. vñ possideat vel dolo desierit possidere si talis interrogatio omīssa fuerit ante lit. ptesta. pōt fieri postea: est glo. no. in. l. qui petitorio. ff. de reuē. *Quar* to no. conclusionem libelli in quo petijt rem adiudicari. alibi vñ detur qz agens reuē. debet petere rem sibi restitui: vt de fid. in stru. inter dilectos. in pñm. lex dicit qz debet petere se dñm declarari: vt. l. si cuti. §. si queratur. ff. si ser. ven. et super hoc vide quod not. *Jo. an. de do. z. pñ. c. ij.* super verbo restitui. *Bar.* appo bat etiā libellū antiquoz in quo petijt reū condēnari ad rem pe titam restituendā. et ita format. *Boff. in spec. z. glo. in. l. j. de edē.* Nam eo ipso qd peto eū condēnari ad rei restitutionē videor pe tere qz pñuniet me dñm. arg. l. j. C. de or. iud. et ita no. in. l. ex di uerso. ff. de reuē. *Istū* ergo tex. qui dicit adiudicari exponunt *Jo. mo. z. Arch. l. adiudicari ad se spectare.* Nam fm eos adiu dicatio ppte fit in illis actionibz que habēt mixtā causā. vt in sti. de actio. §. quedā. et de offi. iud. §. si familie. et §. seq. Sed nun quid in personalibz procedit libellus in quo peto declarari ali quem debitorē meū intentū. do. meus dicit qz in personali iudi cio pcedit libellus cōcludens solā declarationē: quia declarata causa statim tacite includit effectū qui est cōiunctus cause: et est tex. de hoc fm vñ intellectū in. l. viro. atqz vxore. solu. matrimo. *¶ Quinto* not. qz vendicat res sine expresse pñm. *Alibi* dicit. l. qz debet res expmī per duos fines primos. ff. de cens. l. forma. Sed id vñ quādo nō declaratis pñmibus nō habetur certitudo. Sed vbi habet non requiritur talis declaratio: vt di cit glo. in gallo pñmo. in. l. hac pñmissima. C. qui test. face. pos. et vide qz de illa declarationē si facta nō fuerit quid erit de iudicio in. c. auditis. de pñrip. in nouel. et qd not. *Jnn. in. c. sup. de eo qd metus cā.* *Jo. an. de his cōsinibz* remittit ad no. §. de rest. spo. cū ad sedem. Et ego ad id qd no. bar. in. l. rei appellatio. ff. de ver. sig. vbi querit an pcedat iste libellus peto res quas possides in talivilla: et si petā fundū an videat petere seruitutē debitā fundo dicit ibi. *¶ Sexto* no. in ver. allegabat. cōiuncto si. c. ibi finaliter absoluedos. et qz licet reus deduxerit ius suū in iudicioz pba uerit: nō tamen sup iure suo fertur snia: sed tñ absoluit a petitiō ne aduersarij. Sed an possit expse petere sup iure pñunari et se dñm declarari: videt qz nō qz non est pñdita actio possessoria: vt l. j. ff. uti pos. dicit per *Jo. an. post Jnn. z. Boft. in. c. ex cōquestio ne. de rest. spo. z. l. circa. de pba. vbi videas.* In isto tñ. c. nō decit dicit an iste titulus allegat p parte reorū sit efficax vel nō: sed ex eo absoluitur. quia actores nō pbarent intentionē suā z hoc sufficit reo etiā nihil pbanti. vt. l. res alienas. C. de reuē. *Hec* cogitur ostendere titulū sue possessionis si nō possidet ptra ius rōe: vt. l. cogi. C. de peti. heredi. *¶ Septimo* no. qz res que sunt apud hostes possunt sub pñditione donari nō pure. qd est vñ in rebus que semp fuerūt hostium. si aut semel fuerūt nostre nec an te ab hostibus occupate: possunt donari pure legari et in institu tione deduci ppter spē quam habem in eis iure postlimini: vt l. id quod ap. ff. de leg. j. vbi ex predictis infert *Bart.* qz cōcessio regni byerosolymitani facta per papā regi Karolor suis succes soribus lz nil teneret de eoaluit pcessio: quia semel illud regnū fuit xpianorum. et sic cōstitit cōcessio ppter spem postlimini. vt dicit. *¶ Et ex* pñdictis habes qz licite possumus occupare res infidelis. et efficiuntur occupantiū. Sed an hoc est vñ quādo vo lunt nobiscū viuere pacifice. dicit post *Jnn. in. c. sup. his. de voto in. iij. q. vbi tenet Jnn. qz penes infideles est dñm rerū. nec pos sunt ab eis licite auferri si pacifice nobiscū viuunt. nobis tñ ab eis licet petere terrā sanctā et alias regiones quas imperatores olim acquisuerūt. et quare nō ita licet eis repetere italiā hispā niam angliā quas cōstat xpianos pviolentiā occupasse: si militer imperator romanus partes ipozum. ibi videt etiaz de re bus hereticorū et scismaticorū. *¶ Octauo* no. in ver. z salubze il lud b: ocharum qd inspicitur qd euenire potest. qd vt plene li queat. Sic distingue. Aut id de quo agitur respicit tñ pñs tps et nullā habet dependētiā de futuroz nō inspicit qd euenire pōt vt. l. si stipulatus fuero. §. j. de ver. ob. z. l. sciendū. §. si. qui satisd. cog. Aut respicit futurū: et tñ aut id qd euenire pōt: est pñgēs fm naturāz dñi inspicit. l. heres me. §. si. de pñd. et demō. ff. Aut est pñgēs fm legē. et tñ aut est pñgēs de iure spāli et nō inspi*

citur qd euenire pōt: vt. l. iij. ff. de fideicō. lib. Aut de iure cōi ce inspicit: vt. d. l. iij. et l. sed si per pñtozē. §. sed cū serie. ff. ex qui. cau. ma. Aut est pñgēs pter naturāz pñter legē. et tunc aut p sens status rei indicat pñgentiam de futuroz inspicitur quod euenire pōt: vt. l. qui bona. §. qui inter heredes. ff. de dam. infec. et l. si idem cū eodē. de iur. om. iū. Aut pñsens status rei nō indi cat pñgentiā de futuroz: et tñ nō inspicit. vt. l. inter stipulantē. §. sacra. de ver. obli. fallit rōne culpe. vt. l. dinortio. et ibi no. ff. de nego. gest. et l. eū qui. §. pompo. ff. de fur. fallit etiā fauore liber tatis. vt. l. generaliter. §. si libero homini. de fidei. lib. predictas dist. inducit *Bar.* ad aliquas. q. in. d. §. sacra. *¶ Non* no. in. quare. qz rei donate als legare sub cōditiōe statim cōditiōe exi stente transit dñm in legatarium ipo iure: et est spāle in ecclia qz dñm acquiratur ex solo titulo sine traditiōe: vt. l. vt inter di uinum. C. de sacro san. eccl. regulariter secus: vt. l. traditiōibz. C. de pac. et no. ff. de reuē. si ager. et §. de pñue. c. ij. *¶ Sed* hic q rit *Tap.* nūquid est idē in quasi dñio. vt sine traditiōe cōpetat publiciana. videt qz sic: quia ex qua cā traditiō facta a dñio do minū transfert ex eadem facta a nō dñio queritur publiciana vt l. eū qui. ff. de publicia. *¶ Tēd* dicit qz spec. tenet pñarium in tit. de 4 loca. §. nūc aliqua. ver. lviij. *¶ Nam* qz dñm acquirat ecclie sine traditiōe est inductū in pñuilegiū ptra iuris regulas: vt d. l. traditiōibus. Non est ergo trahendū in consequentiāz vt sit idē in quasi dñio: vel dicit ipse si ille a quo habet ecclia fuisset in possessione tpe quo sibi pcessit: licet ipse nō tradidisset ecclie equū tñ esset dare publicianā fm eū qui ex verbis eius sentit qd publiciana cōpetit habenti quasi dñm de quo. j. dicā. *¶ De* cimo no. in ver. multū quoz. qz agenti reuē. nō sufficit allega re titulū autoris sui. sed debet allegare titulū suū pñrium. et ex eo niti: non ex titulo autoris. als succubū. pñarius sentit glo. in l. si. C. de her. inst. l. si. vbi si sum heres tñi ex testamēto qui tñ fuit hīs sey ab intestato dicit ibi qz agēdo possūz allegare cāz p ximā meamz remotā. s. autoris mei. *Bar.* qui mouet hāc. q. et all. hanc deere. ptra illā. glo. distinguit. Aut loquimur in successore vniuersali: verum dicit illa gl. et ibi per *Ly.* aut in successore sin gulari: nō potest niti ex titulo autoris sui: sed pñrio. et ita loq tur iste tex. *Ratio* qz vniuersalis eadē persona fingit cō defun cto: sed nō ita singularis. vt. l. nemo plus iuris. ff. de regu. iur. et ita no. ipse in. l. an eadē. §. exceptiones. ff. de ex. rei iud. et no. ordi nem allegandi vt dicit glo. bonus aduocatus. et vnde *Jfidorus* pñus est vt nostra firmem. deinde obiecta cōiunctem. *¶ Unde* cimo no. in ver. nec p eo: qz licet quis mandet monasterium con strui in certo territorio illd territorio nō debet pertinere ad mo nasteriū sic pñstructū est notabilis casus. Si em quis imādāt cō strui infra fines sui poderis eccliam: nō videtur velle podere ad dictam eccliam pertinere. arg. ptra. ff. de le. iij. pñdis. et §. paleas. et §. qui domū. et qd ibi no. vbi legata domo uenit oitus p quē ad ipam habet aditus nec iste tex. iacet in pñariū: quia multozum aliozū bonozū facta donatio monasterio populeti grauato in structione noui monasterij clidebat dictā pñmptiones. *¶ Cogita* si in dubio podere debeat monasterio cōstruendo ibi si de inten tione aliud nō apparet. et vide. §. de testa. nos quides. et l. seruos ad custodiā. de ali. et ciba. leg. *¶ Duodecimo* no. in ver. pñterum qz pro monasterio edificādo donari nō pōt. Sed ptra quia pōt ei legari: vt. d. l. seruos. et legatum est quedā donatio in testamē to relicta: vt. ff. de leg. iij. l. legatū. So. aliud in legato qd querit absenti: ignorat. vt. l. cum pater. §. furdo. ff. de leg. ij. et p hoc dicit *Bar.* qz monasteriū nōdum pñstructū pōt heres institui: si cut posthumus nasciturus. vt. l. pe. de le. j. et ita no. in. d. l. seruos et ad predicta vide qd leg. et not. in. c. ad audientia. de eccl. editi. *¶ Tertio* decimo no. in ver. pro parte aut quid iuris cū ille qui pñest iurisdictionē dignitātē aliquid querit cui in dubio videa tur querere. *Ista* allegatio facit qz videatur querere sibi vt pñma to: sed allegatio in. sed ad h. facit qd videat querere dignitātē. Quid ergo dices: et certe in prelato administrationē habente: habemus casum qz in dubio videat querere dignitātē in. c. regis sti. de testa. Sed in administratoribz secularibus an in dubio vi deatur queruisse de suis bonis et industria: aut de bonis admini strationis et officij. dicit in. c. j. de pecul. cleri. et remisi ad no. per *Ly.* in aut. licentia. C. de epi. et de. vbi dicit qz in administratōe seculari perpetuo. idem qd in prelato vt de bonis administratio nis queruisse videatur. in tpali pñsumitur qz de suoz sua indu stria: nō de tali officio tpali. et vide per me plenius in. d. c. j. et ita habent locum cū queritur de bonis iam acquisitis. *¶ Quid* qz si administrator aliquid stipulatur sibi vel alteri pñmittit nec ex pñmit. vñ pñrio noie anvt administrator illud facit. Quid in dubio pñsumatur. vide p bar. in. l. post mortē. ff. qñ ex fac. tu. et l. si ita stipulatus. §. grifogon. ff. de ver. ob. *¶ Quartodecimo* no. qz cū defunctus donat sub cōditiōe re alienā que postea perue nit ad heredē ei: innuit iste tex. qz heres nō teneat eam tradere etiam in

etiam in herede priuati. vtrum possit repetere rem ppiam quas
 auto: eius alienauit. dic q si fecit inuentariuz potest rescindere
 factu defuncti. si hereditas no est soluendo: aliter tenet stare con
 tractui autoris sui: vt leg. 2 no. in. l. si. §. in cōputatione. C. de iur
 re delib. 2. l. cū a matre. C. de reiven. vbi etiā de hoc. In successore
 re aut dignitatis minus videt dubiū q nō possit grauari per p
 decessorem in reb? ppijs. Quia succedere dicit dignitati nō p
 sone: vt dixi in cle. si. de pcur. Ex. autē videt q pdecessor possit
 grauare successore in dignitate ad aliqd factū. vt. c. licet vniuer
 sus. de voto. Sed ibi successor illi obligatōi p sentit. vel ibi erat
 obligatio respiciens dignitatē nō personā. Tangit b Jo.
 an. vtrū in casu huius. c. potuisset successor reuocare donationē
 aui factā istis hospitalarijs remittit ad Spe. de instrum. ed. §. vt
 aut. in fi. 2 ibi dicit q nō potest reuocare successor: nisi imperiuz
 regnū: vel ducatus enormiter lederetur: q tūc posset nisi prescri
 ptione vel als legitime se tueri posset fm Zap. Tū vide no. in fi
 mili in prima pstitutione. ff. de donatiōe pstantini facta ecclesie
 an sit reuocabilis. de qua etiā cle. romani. de iure iu. C. vni
 to decimo. no. in ver. qm. 2 si petiti qd valent acta iudiciū 2 snia:
 licet nulla cōpeteret actio a prin. qd ergo dicitur q sine actione
 nemo experitur in. l. si pupilli. §. videam? de neg. gest. debz intel
 ligi si fuerit exceptiū. C. si vero sine actione in causa sit pcessus
 tenet iudiciū: vt hic. pro hoc allego. l. notabilē hoc dicentē. ff. fa
 mil. heret. l. cū putare. quinimmo ex pssu partiū iudiciū pōce
 dit si actio est perempta. vt est casus no. in. l. iulianus. als. l. si qd
 boiem. §. quātum. ff. ad exhiben. C. ex to decimo. no. in ver. p
 tus. q qd actor exprimit in libello cām ex qua agit. Quādo
 q nulla cām deducit: 2 vtrobiz tenet iudiciū. vt hic p. 2. l. si ex
 multis. C. de anna. ex. Aduerte itē q cā que exprimit debet esse
 cōcludens als nō valeret. puta peto decem. q Rex est in frācia.
 Causa autē deducta necessario est pbanda als nō fieret condem
 natio. vt hic in ver. qz cuz certe. 2. l. habebat. ff. de institoria. A
 uerte etiā q nō est necesse q exprimat causa cū suis qualitatib?
 vnde dicit Jnn. q si peterē a monasterio centū que sibi mutuau
 nō esset necesse dicere in libello q puerum fuerit in utilitate ce
 desse. Nam cū dico mutuau intelligit de mutuo efficaci qd p
 ti possit: ita no. in. c. si. de libe. ob. qualiter aut sit exprime da cā
 etiā in reali personali. no. in. l. §. ff. de eden. vbi plene. C. de
 moseptimo. no. in ver. qz cuz certe. cōiuncto ibi: 2 sine quib? 2c. q
 si ex actis iudiciū nō appareret cām ex q actor petit hic habuisse
 intū ante litē motā quātūcumqz de debito cōstet nō sequit con
 demnatio. hoc clare dicit gl. que incipit. f. donatio. C. d d i
 cit bar. esse notandū in. d. §. actiōes. alleg. qd no. in. l. cū actū. ff.
 de neg. gest. 2. l. nō solū. §. sed vt pbari. ff. de ope. no. nūc. 2 etiā ad
 istā glo. facit qd no. in. c. venerabilib? §. secus. de sen. exc. j. co. li.
 C. Decimo octauo not. in v. sed cū in genere q ex dñio supue
 nienti pōt sequi cōdemnatio cū est actū generaliter cā nō expō
 sa: 2 quare non sic cū est actū cā expōsa dicit tex. q cā spālis bz
 necessario cōcomitantias loci 2 tps. sed nō sic generis: gñā em
 certis locis 2 tpsibus nō mensuratur: sed spēs habet locū 2 tps se
 cū cōcomitantia nec homoyt genus generat: sed hō socrates
 generat: genera ergo nō mensuratur tpe: qz tps qd est mensura
 motus singularia que mobilia sunt mensurat: nō intellectuali vt
 genera fm Jo. an. in no. post Jo. mo. 2 hinc est forte q si actū est
 vniuersali iudicio veniūt in eo etiā illa que post litē motam acci
 dunt. ff. de peti. ber. Itē videndū. §. si quis. 2. l. hereditatem. 2. l. si
 quo tpe. 2. ff. de pecu. l. questū. Sed ibi pcedit titulus p herede
 ipm vniuersali iudiciū videndū intentatū: 2 super tali fundatur
 nō sup ista revel illa que veniūt p modū declinatiōis ad titulum
 pcedentē: 2 sic nō habet instantiā de perse. vnde summarie cō
 gnoscitur tempore executiōis an fuerit in hereditate: vt no. Jn
 no. in. c. cōquerente. de offi. ordi. Itē intellige hūc tex. cū ius iu
 peruenit lite pendēte ante pclusionē in cā. Si vero postea quā
 tūc actum fuerit causa nō expressa nō debet sequi cōdemna
 tio ex eodē iudicio. perinde est em vno casu ac si post sententiam
 mouisset. vt no. Bar. in fi. in. l. si eandē. §. eadem. ff. de excep. rei
 iudi. ad hoc vide qd dixi post Jo. an. §. co. li. de iur. cal. c. j. qd di
 ctum no. p limitatiōe huius. c. Decimo nono not. in ver. licet
 aliquibus q ista distinctio an sit actū causa expressa vel nō: aliq
 bus nō videtur bonaz certe omnibus legistis. Nam Ly. eam re
 probat dicit q siue sit actū expressa causa siue nō: 2 superueni
 ti dominio post litem motam nō pōt sequi cōdemnatio. Nam fm
 eum quādo agitur reali cōsideratio cause remote vt emptionis
 donationis: 2 similis nō facit ad factū: quia nō ex eius virtute s
 cause. ptime. f. dominiū sit cōdemnatio. Sicut in appellatiōe a dif
 finitiua. Nam si pbet etiam aliā causam q deducta in appella
 tione debet obtinere. vt. l. scio. ff. de appel. Nam sicut cā prima
 sentētie est iniquitas. ita dñuz in cā prima reuendicatiōis. Si
 cut ergo in appellatiōe pōt appellās allegare nouam cām ad re
 darguendū sniam de iniquitate: vt. d. l. scio. ita vendicās rem ex

vna cā pōt aliam deducere: 2 hoc not. Ly. in. l. edita. C. de eden.
 2. l. vna. C. de alie. rei iu. vbi pdicta cōfirmat alia ratiōe. ex dñio
 nāqz superueniente pendēte iudicio: pōt actor iterū agere. Nec
 ob. sibi exceptio rei iudicate: vt. l. si mater. §. eandē. ff. de exc. rei
 iud. ibi dñi dicit. mor ex alia causaz. 2 si venisset in illo iudicio se
 cuta absolutoria non posset ad id iterū agi ad quod in piori iu
 dicio includebat: vt. l. si quis cū totū. ff. de exce. rei iud. bis rōni
 bus cōcludit post Jo. qd hic dicit: male dicit. idem do. meus ibi
 2 ratio Jnn. quā hic reddit de cōcomitantis respicit pbatōnem
 nō litis cōtestationē dñum que oportet pcedere ipm iudiciū
 vnde si nec causa nec dñum nec actio pcedunt lit. ptest. imposs
 bile est q actor vincat. Nam iudicia debet recte initiari: vt. l. vni
 uersis. C. qui dari tu. po. Preterea ptra istā decisiōne facit: qz
 generalis petitiō resoluit in oēs singularitates que sub ea pos
 sunt claudi tpe ppositionis. ff. de anna. exc. l. si. 2 nō cōprehēdit
 ea que nō possunt tūc claudi. ar. ff. de aur. 2 arg. le. l. si ita. Prete
 rea litis ptestatione quasi ptabitur. ff. de pecul. l. iij. §. item scri
 bit. Sicut ergo verus ptractus simplr factus nō extendit se ad
 futura: vt. ff. de ver. ob. cū stipulamur. 2. l. si a colono. Ita nec qñ
 ptractus debet futura cōplecti. Ex quibus pcludit q hoc. c. nō
 est seruandū in foro ciuili: quia ptra iuris ciuilis regulas quod
 etiā sentit hic iuris lato: in ver. pserim. 2 verfi. vtilius. seruēt er
 go in foro canonico hec equitas. Et cōclude q dñum superue
 niens pendēte iudicio nullo casu pdest actori de iuris rigore. 2
 hoc verū nisi superuenerit ex causa de pteritozque retro trabat:
 vt. l. si rem. §. si. ff. de pig. act. 2. l. nō potest videri. ff. de iud. vbi de
 hoc. de equitate autē canonica prodest. si actū fuerit causa nō ex
 pressa: vt hic. Aduert aduerte qd. §. tetigi. post Ly. §. q si est actū
 expressa causa reuendicatiōe si ex alia pbo ad me dñuz pertine
 re debeo vincere. Sicut in appellatiōe: vt. l. sepo pal. istud em nō
 approbat Bar. in. d. §. actiōis. nō ob. similitudo de appellatiō
 ne. in ea em ideo oēs possunt psequi: quia ppter illaz atiam cām
 nō possem iterū appellare. ideo qz peritus mēi in omni cā mē
 bi cōpetente oēs deducere possum. hic vero ppter causam nō de
 ductā possum instituere nouū iudiciū. Nec ob. exceptio rei iudi
 cate: vt no. in. l. j. ff. de eden. 2. d. §. eandē. per Bar. C. pponi
 tur fm Jo. an. exceptio superueniens reo lite pendente sine facto
 actoris sibi nō pdest. vt. ff. de excu. tut. l. ij. §. numer? Et de vac.
 mu. l. ij. §. qz munera. 2. §. de test. cām q. 2 ang. in. l. si post acceptū
 de reuendi. si ergo exceptio superueniens nō prodest reo: multo
 fortius dñum superueniens nō debet pdesse actori: vt in. c. nō li
 cet actori. de reg. iur. So. dicit Joā. mo. hoc cōtingit ppter cir
 cuitū emittandū in ver. nec prodesse. Itē prius grauaret actor
 cui generaliter agenti obstat exceptio rei iudi. vt hic in glo. si
 em. Aduerte ad hoc suum dictū: qz credoveruz de equitate ista.
 Nam postq per ipam claudū sub eodem iudicio. vt hic p. si iu
 der tūc sniam absolutoria agenti iterū ex eo obstat exceptio
 rei iudi. Sed de iure ciuili quo cessat hec equitas vt predicti ite
 rā agenti ex iure superueniēti pendēte iudicio nō obstat exce
 ptio rei iud. postq in illo iudicio nō poterat claudi nec venire p
 iaz dicta. Nam ob. §. numerus. 2. §. munera. quia ibi vocatio ad
 munera fuerat legitima que ex superueniēti causa nō pōt. infrin
 gi. vt in regula factū legitime. d. re. iu. bar. istā. q. vtrū. l. reus pos
 sitvri exceptione que superuenit post litē cōtesta. examinat in. l.
 j. ff. de excep. Et distinguit tria mēbra. Nam aut superuenit ex
 causa de pteritoz pōt: sicut actor ex tali iure superueniēte potest
 fundare intentionē suā: vt. d. l. si reū. §. si. ff. de solu. Aut superue
 nit ius excipiendi pendente iudicio ex noua cā. 2 tunc aut facto
 aduersarij: 2 possum illa exceptione vti: vt insti. de perpe. 2 tēpo.
 act. §. si. 2. l. iusfurandū. 2 ad pecunias in fi. de iure iur. 2. l. elegā
 ter. §. si quis post. de pōd. inde. Aut superuenit mibi exceptio si
 ne facto aduersarij: nō possum cayti fm Jd. qui alle. in aut. vt cū
 de ap. co. in prin. pro quo. l. excusatur. ff. de excu. tuto. Sed bar.
 in hoc ultimo mēbro dicit q exceptio que pcrnit ius 2 actionez
 in iudiciū deductam pōt opponi q tūcūqz superuenerit pendē
 te iudicio: vt. l. si nāt. §. ij. ff. de reiven. 2 so. ma. l. rei iudicate. 2. l.
 Paulus. qui. mo. pig. vlt. bypo. sol. hoc fallit in. l. si post acceptū.
 ff. de reiven. 2 ita not. in. l. j. ff. de excep. C. Quero dixi quid ius
 ris quādo pendente iudicio superuenit ius reo vel actori. Sed
 pone q a principio cōpetebat sed defecit pendente iudicio: pu
 ta reus desijt possidere vel actor desijt dominus esse. Ly. in. d. l.
 j. in reo distinguit: quia aut desinit possidere dolo. Aut sine dolo.
 lo. si dolo iuris interpretatiōe habetur pro possessore. 2 ideo cō
 demnatur: vt. l. parem. ff. de reg. iur. in. c. pro possessore. j. co. li. de
 reg. iur. Si sine dolo absoluitur. vt. l. si nāt. §. §. possidere. ff. de
 reiven. Aut desijt possidere culpa. 2 tūc aut lata. 2 idem quod in
 dolo. aut leui. 2 tunc aut ante lit. contest. 2 absoluitur. aut post li
 tem contest. 2 cōdemnatur ac si possideret. nascitur em tunc qui
 dam quasi contractus inter partes qui debz censeri celebratus
 gratia vtriusqz: sed non ita ante. C. Si vero loquimur in actore
 o iij

Petrus de ancha. super sexto decreta.

huius desit actio competere pendente iudicio. p. q. aut perdidit p. pter aliquod factum. qd potest reo imputari. z sequitur condemnatio. vt. l. si post acceptum. ff. de iudi. Aut propter factum qd no potest reo imputari. tunc no procedit iudicium nec sequitur condemnatio. vt. l. ligni. ff. si. ff. ad erbi. C. Secundo opponitur videretur qd libellus de quo in princ. c. non debuerit admitti. ppter repugnantiam. vt in iuribus alle. in fi. ij. gl. que soluit in fine multis modis ibi. z videas qd sentit Bar. zc. Cui adde qd dixi circa istas solutiones in simili. ff. eo. li. de postu. pla. c. j. z de elec. c. vt quis duas. Tu pro clarioz intelligentia huius glo. premittit qd est reperire dominum directum istud qualiter acquiratur tunc git hic glo. iij. z insti. de rerum diui. per totum. C. Est z dominum utile et istud copetit emphyteote. Conductorz ad no modicum tepus z similibus. Est z quasi dominum et istud qualiter acquiratur z quor sint necessaria in eius acquisitione. ista tertia glo. profertur satis plene. z insti. de actio. ff. alie. Ex isto causatur publiciana. vt in glo. z ideo iurisperiti successine fecerunt tres titulos. vnum de reu. que copetit pro domino directo. alium de publiciana. que competet quasi domino. tertius si ager vecti. vel emphi. pe. z competet ad utile dominum vendicandus. vt dixi. Ergo pmissio videtur hic qd iste deduxit in libello dominum vel qd et glo. z comunitur omnes tenet qd iste libellus procedit potius de consuetudine qd de iure quod tenet Bar. in d. ff. actiones vbi dicit qd licet talis libellus admittatur tamen vnum de eo prosequi vt dominum vel quasi. all. glo. in d. ff. alie. C. Sed tunc est questio an vno prosequo obstat exceptio rei iudi. in alio. Refertur hic Jo. an. notabiliter dicere qd no ob. quod est verum fm eum quando psecutio fuit specialis ita qd discerni potest psecutio alterius tm. Sz si non discernitur. puta quia dixit rem ad se pertinere. Nam v. verbum pertinere ad vtriusq. refertur. vt. l. cu. pertinere. ff. de ver. signi. Tunc esset idem quod in personali generaliter intentata. quia obstat exceptio ex omni causa iuxta materiam. l. licet. C. de iudi. Sed pone qd quis dixit in libello rem ad se pertinere iure dominij. de quo dno debet intelligi. Barto. plene tangit in. l. si mater. ff. eandem. ff. de ecce. rei iud. z breuiter ibi tenet qd deducendo simplr dnum debet intelligi de utilitate directo. z si additur vel quasi debet etiam intelligi de publiciana. vt in isto. c. ista ergo publiciana no venit sub appellatiōe dominij. vnde succumbens in rei ven. potest intentare publiciana. vt plene no. ff. de em. l. mior. ff. j. z in Specu. de act. z peti. ff. sequitur. ver. quid si primo. C. Quero dictum est. ff. q. agens reu. quandoq. exprimit causam quandoq. no. z intelligit voluntarie. Nam ad hoc no cogit. licet secus in personali. vt. c. si. ff. de libel. obla. Et not. in. l. j. ff. d. eden. Sed quero an debz exprimi locus z tempus. iste tex. facit qd sic. Quando agitur causa expressa. Nam tpe no. probato z loco vacuat inanis remanet intentio actoris vt in ter. Jo. an. post Jun. dicit qd actor no habet necesse exprimere in libello die vel locū contractus. Sicut nec testis exprimit diem de fide instr. cu. Joannes. Nisi iudex ex certis causis illud fieri iuberet ibi. et hoc intelligeverum quando agitur actio descendente ex contractu. Sed quando actio descendit ex delicto siue agatur ex eo civiliter siue criminaliter debent exprimi locus z tps. vt. c. tue. de pro. cu. z. l. pretor. edixit. in princ. de iniuri. z. l. libelloz. de accu. z hoc not. Bar. in. l. an. eandem. ff. actiones. palleg. C. Ultimo glo. que incipit. l. donatioz. colligit ex illo text. arg. qd tabellio in instrūto debet apponere locū contractus hoc firmat. Sed contra eaz facit l. pe. ff. de pig. vbi per eplam que caret diez psule pign. p. trahit. Sed ibi loquitur de pūdicio scribentis. hic d. pūdicio tertij. vt no. Jo. an. in. c. inter dilectos. ver. super verbo facilius. de fide instr. Itē facit in p. rarium qd valet dictū testis si no fuerit interrogatus de loco. vt in. c. cum causam. de testi. ergo z instrumētum qd eandem obtinet. vt. l. in exercendis. de fide instr. Ad hoc responde. vt. d. c. cum causam. in nouel. Et hic vide quod de hoc no. Ly. in. l. optimā. C. de contrab. emp. z. C. de tabularijs. l. generali. li. x. z per Jo. an. in. d. ver. facilius. qui etiam hoc tangunt. vtrū debeat notarius in instrumētō apponere locum loci. puta Boñ. in p. raria sancti Andree. z quod no sit necesse. alleg. d. l. optimā. vbi de ciuitate tm fit mentioz stilum literarū papaliū vbi no sit alia expressio. facit pro eo p. hemium. ele. in fi. In contrariū alle. data huius libri ibi rome apud sanctū Petrum. Concludit qd generalis mentio loci non sufficiat in aut. qui. mo. dis na. effi. legi. ff. quātum vero. col. vi. vbi etia domus scribitur z. d. l. libelloz. Ad p. raria respondet hic in nouel. z hāc opi. tenet Ly. z Jaco. but. in dicta. l. optimā. nisi consuetudo loca. lis aliud induceret. vt in aut. vt preponatur nomē imperatoris in. ff. si quauero. col. v. z. C. de edif. priua. l. iij. z ista consuetudo videt. C. Venetij vbi etia in instrumētis vbiq. per ciuitatē sicut ponitur rualtus vbi fuit origo ciuitatis etia in tali casu remanet dubiū de quo in fi. glo. f. donatio cui adde quod no. in Spe. de instru. edit. ff. restat. ver. z not. qd tabellio. z ver. se. C. Ultimo

no. glo. magna pro intellectu aut. malefidei. C. de prescrip. l. og. temp. vbi ad prescriptionem longi temporis requiritur bonafides tradentis z recipientis. illud em est verum in prescriptione. Sed in publiciana sufficit bonafides excipientis que presumitur vbi dicit glo. z idem Specul. de causa pos. ff. nec dicendū. ver. pe. z in illo. ff. plene prosequitur materiam publiciane z libelloz. rum super ea. Aduerte etiam quia malefides tradētis impedit prescriptionem longi temporis. quando no dominus alienat. Si vero dñs alienat rem suam quas pignori obligauerat tunc contra creditorem possit qui accepit se tueri prescriptione lōgi temporis dubitatur. Nam licet debitor alienas no fuerit malefidei respectu proprietatis. vt. ff. de acqui. pos. l. si quis fundum tamen fuit malefidei respectu iuris creditoris cui obligauerat. vt. ff. qui po. in pig. ba. l. qui balneum. in fi. propter igitur malā fides videtur istud ius no prescriptibile longo tempore. Jo. an. remittit de hoc ad Spe. de prescrip. ad fi. maxime ad ver. quid si debitor. z quod ibi per eum in additionibus. C. y. eam ponit in aut. malefidei. in. iij. qd. z tenet qd illa aut. non corrigit. l. j. z. ij. C. si aduer. credi. vbi facta alienatione per debitorez rei obligata prescribitur. z. annis p. rta creditorum. motiua sua ibi videas. z de intellectu illius autentice. vide plene per. Bar. in. l. pomponius. ff. cum quis. ff. de acqui. pos.

- 1 Arbitria ad instar iudicioz dicuntur esse redacta.
- 2 Berens actum plurium quandoq. in plurali loqui debet. quandoq. in singulari.

Cum ab vno. C. Primo ponit dictus. nationem ibi oportet. C. Tertio casu determinationi dissimilem ibi licet. C. Not. qd eadē forma prefigitur arbitris z iudicibus in prolatione sententie. Hinc dicitur qd arbitria sunt redacta ad instar iudicioz in. l. j. ff. de arbi. z ostendit actio in factum ex sententia arbitri sicut ex sententia iudicis. vt. l. pe. z si. de arbi. de sententia arbitratoris. etia dicit per Jo. an. post Jun. in. c. quinquaginta. de iure iurando. C. Secundo not. qd iste tex. copulatiue exigit presentiam z mādātum. alterū ergo no sufficit. vt. l. si heredi plures. de codi. insti. et per hoc quod dicit ter. de p. sentia. infero qd per intervallū temporis ante ipam sententia no sufficeret mandatus. puta cōmissi vnus alteri motum animi sui. vt not. in. l. si tenet. ff. de arbi. qd est verus in arbitris z in iudicibus delegatis ab alio qd a principe. Sed in delegatis a principe qui possunt subdelegare. vt. l. a iudice. C. de iudi. z in ordinariis sicut ipi possunt delegare. ita motū sui animi cōmittere. sicut vnus tutor cōmittit alteri gestionē tutele. Et ita no. Bar. in. l. si vni ex pluribus. ff. de re iudi. z si intellexit qd ista cōmissio motū animi habeat perinde ac si esset ab omnibus recitata. no puto bene dictū per hūc tex. Si vero intellexerit qd iure suoz tanq. delegatus college p. nunciaret. tūc dictū suū saluari potest sed forma tradita in ver. oportet. no. de fide instr. z ita sentit hic glo. que incipit necessitate. z magis est ius reflectus diuersus an sit recitata p. vnū tanq. omnīū delegatū an vero omnes videat. p. tuler. vt in isto. c. differunt em in spē ius electionis z iudicium in qua error interdum vitiat. qd dicit Jo. and. ff. de prescrip. cum ex officiis. per hoc quod dicit mandantibus inferas qd no sufficeret subsequens ratiō habitio. licet p. vnum nomine suoz aliorum fuerit recitata. vt in glo. iij. z no. bar. to. in. d. l. si vni. z Juno. de offi. deleg. c. prudentiam. z in Spe. de sen. ff. sequitur. ver. quid si sunt duo. z ver. xvij. simplex aut consensu. vtrūz habeat vim mandati. puta consentivnus qd alius recitet sed no mādāt. Archid. hic sentit qd sic. Sed contra aliud est vel aliud mandare. l. si pater. ff. si. ff. de manum. vind. z not. in. l. hec verba. ff. de his qui no. infra. Solu. dicit Bar. vtrū p. sen. sus siue voluntas inducat mādātum refert aut negociū pertinet principaliter ad volentē z tunc inducit mandatum. vt. l. j. ff. mā. Aut pertinet principaliter ad gerentē non inducit mandatum. vt in. l. p. calleg. Aut potest pertinere pariter ad vtrūq. z tunc aut voluntas precedit actum est causa actus z inducit mandatum. vt in. l. post dotem. ff. sol. mar. fm tertiam lectionem aut act. precedit voluntatem z est causa voluntatis. z tunc voluntas no inducit mandatum. sed simplicem consensum. vt. l. si fundus. ff. j. ff. de pigno. z ad hoc vide glo. in. l. si vero non remunerandū. ff. si post creditam. ff. man. z inducit ista ad questionem. accuso titiū de voluntate. D. vtrum videat accusare tanq. procurator dicit qd non si talis est causa in qua non admittitur procurator quia cum istud verbum voluntatis exponatur diuersis modis debet intelligi de iure potest intelligi. pro quo dicto facit. l. fili. ff. si filia. ff. de procura. z hanc disti. tpe ponit in dicta. l. post dorez. Et qua inferas ad propositum nostrum. quia hoc negocium. l. ferre sniam partū pariter ad oēs iudices. si talis voluntas vel cōsensus vnus p. cessit sententiam seruata forma. de qua hic habet pro mandato. z sic bñ sentit Arch. per iam dicta. qd sunt notada. Item

Item qd hic dicit qd per vnu pot alij presentibus et mandantibus recitari. qd intelligi cu concordat in snia: na habent tuc p vno. vt l. i. C. de erro. aduo. z l. i. p. curatori. de ob. ob. Sec? si no concordaret in vna sniam. vt in aut. vt iud. no exp. sac. iussio. s. finautez colla. ix. z ita hic in nouel. post Arch. pro quo facit iste tex. in v. op. vbi exigit qd pensus recitatis et mandatis in vnu pcurrat: ppter que pcursum iste tex. tolerat qd vnus possit p aliu recitare. als no sic. vt. i. c. pti. in dnu facit. c. si qd iusto. s. porro. s. c. li. de ele. vbi qui bz mandatu expressum pot aliter agere noie pro pio qd mandantis. Sz ibi loquit in negotio quod pot regula riter p aliu explicari. hic no nisi in casu hui? c. si cu concordat in vna sniam. z sic etia rñde ad l. accipietis. ff. de auto. tu. vbi vnus tutor auto: a? duob? pupillis inuicelirigatib? qd intellige put ibi no. z ad pdicta adde qd no. Spe. in tit. de arb. s. si. v. pone g vbi inuenies qd hic ponit archi. de Azone z socio q electi arbitri simul sniam legerut. ¶ Tercio no. q vn? q gerit actus vice plurim? qnq loqui in plurali. qnq in singulari. vt in x. l. 3. sec? rñne differetie cogita. z adde q qnq pluralis sermo reducitur ad singularitates. z hoc veru qn pluralitas no requirit ad substantia act? als secus. vt in testib? vt. l. vbi numerus. ff. de testi. z fa cit ad q. statuti punitis. pducunt falsos testes. Nam ei? pena bz loci in eo qd pderit vnu tñ. vt. l. i. z ibi p bar. ff. de neg. gest. z l. i. s. hoies. ff. vt bo. rap. z ibi p dy. facit. l. si. ff. ad trebel. Ad uerte tñ q bz vn? p se z alij pferas sniam debeat loq in plurali no tñ eoduerso si fit vn? cogit loqui i singulari. imo si dicat nos talis re. valebit snia. Et id si eps copromissari? ad eligendum diceret nos talis re. vt in glo. si. re. ¶ It? cosueuerit epi de se loq in plurali. de spec. dist. ii. re varia. ver. forte dicit. Et. c. in xpo p facit qd no. Jo. an. post host. de bap. c. i. sup. vbo te. z. j. de pen. c. ii. in fi. ¶ Ult. no. q. gl. pe. cu plures comiserut vni electionez z publicatione illi? que cosideret noiauerat: si postea noiauerit vnu. z illi dicit no de illo fz de alio mādasse cui sit credendū. dic vt in ea. cui adde. l. theopopus. ff. de dote pleg. z qd no. l. y. C. d. fal. l. si qd decurio. vbi not. de teste q dicit aliter sed dixisse q scri pserit notari? cui potius sit credendū. z de nūcio q dicit aliqūe citasse: ille neget. dic vt ibi. z. c. ad audientiam. de prescrip.

Sententia ad hoc vt valeat tria in ea requiruntur.
Appellare non est necesse a sententia que est nulla.
Episcopus sententiam per alium recitare potest.
Episcopus illustribus assimilari dicitur.
Sententia sine scriptis an valeat.
Partes an possint conuenire q sententia feratur sine scriptis.

¶ Si sententia. Sunt due ptes. pria ponit regulare dictu z casum exci pit. cui dat simile. scda ponit regulā hūmēbēm: z i sum. ponit tres casus snie diffinitive. z a prima excipit vnum casum. ¶ Ho. q. ter. loquit de snia diffinitiva. Ex quo dat intelligi q snia interlocutoria valet etia sine scriptis. vt in glo. i. ¶ Regulare est eni q scriptura no sit de substantia dispositiois nisi in casibus expis in iure. de quib? in. c. j. de cens. i. co. li. Et hoc bz Bar. in l. i. C. de sen. ex peri. reci. z ibi p eyntrū interlocutoria exigit sessionē p tribunali sicut diffinitiva. z dicit q sic si requirit cāe cognitionē. als secus. vt. l. a pcedete. C. de oia. z. ff. qd o do i pos. bo. ser. l. i. s. dies. z no. dy. in l. qd iussit. ff. de re in. Itē fm Jo. an. in nouel. iste tex. requirit scripturā. vbi cuqz igit scripta fuerit nil refert etia in pariete. arg. ij. q. vii. postulat. vbi d. hoc. facit l. i. ff. de bono. pos. fm tabu. ¶ Sedo no. q iste tex. tria exigit vt snia valeat. videlz scripturā. recitationē z sessionē. Ad d. quar tū. l. q. pro tribunali maior. illū eni locū tenet obseruare. vt no. Bar. in l. i. C. de sen. ex peri. reci. z qz ille tex. loquit in snia iudicis. querit Zap. qd in snia arbitri. dicit q est etia in scriptis ferenda. alleg. glo. Accur. in l. i. cū antea. s. finautez. C. de arbitris. ¶ Tercio no. q a snia q est nulla non est necesse appellare. qd si appelles z deserat an talis desertio firmet eā z nullitatez. dic q no. vt. l. si expressim. ff. de app. Tps eni pfixum instātie appellationis no cōplectit cām nullitatis. Ad an sit veru qn an appellatione est deducta iniustitia z nullitas. bar. tūgit in d. l. si expis z plen? do. me? in l. tale pactū. s. q puocauit. ff. de pac. Aduer te q bz appellatio interposita a snia q est nulla no habeat effectū suspendendi vel extinguendi. bz tñ effectū deuoluendi fm Jo. an. in nouel. vbi tūgit an possit qd simul psequi iniustitiā z nullitatez z remittit ad no. de ap. dilecto. vbi dixi. ¶ Quarto no. q epi copus pot sniam p aliu recitare. z hoc ppter dignitatis proga tiuā. Itē aut honor debet epi ppter psecrationē z ordinē epa em. vt pbat in. c. j. s. sicut aut. s. de trāla. z de ordi. ab epi. c. pri no. Ex quo infert Jo. an. q elect? confirmatus vel administrat or epatus no habeat istā pperogatiuā. s. recitādi sniam p aliu ar. c. sane. de priuile. z. c. que a iure. de reg. iur. z ita refert tenuit le generum suum. d. Jo. an. de sancto 3030 in sua disputatione.

¶ Quinto no. q eps hic assimilatur illustribus. Buil. in Spe cu. dicit eos spectabiles in titu. de iurisd. om. iudi. in ver. scdm canones. z ibi in. j. z. ij. col. de quinq gradibus magistratuum. z in aut. de illustri. z qui super eos sunt. s. sancimus. col. v. De varijs noibus eporum tractat hic Jo. and. Nam qnq eps dicitur pupilla oculi dei z columna ecclesie dei. Qnq summus sacerdos. Qnq q eps bz personam christi. Qnq q est suus vicarius. vt hic videas in nouel. z per hoc q episcopis tantuz cōceditur per alios recitare. argue qd hoc alijs no licebit. C. de sen ten. ex peri. reci. l. si. canonizata. ij. q. ij. statutis. Ex hoc etia. scilicet qz debent per se in scriptis iudices ferre snias. argue q illi terati non possunt esse iudices. Nam si nesciūt literas no poterunt legere nec recitare. dñum tñ tenet glo. in l. i. C. de sent. ex peri. reci. vbi Bar. dicit sic de facto seruari. l. q rectores terraz quotidie eligunt illiterati. et ciuitas eligendo tales videt velle q recitent p aliu. vt. l. quidam psubebat. ff. eo. Literati ergo no possent etia per assessores quos secū ducunt. vt no. Hof. in sum. z. s. diffinitiva. z Lap. hic. z vide quod hic no. glo. ij. q inuut q petitio z allegationes partū sunt in snia inferende z redigēde. z licet ita seruet de facto. tñ si omittat non vitiat snia. fateor tamen q snia referenda est ad petita in libello. als stultus esset iudex qui pronunciatet super no petitis. vt. l. i. C. de fidei co. lib. z ca. qualiter z qn. de accusa. Sed quid dices in causis in quib? si ne figura procedit? dic q aliqualis petitio dz dari z snia ferri in scriptis. vt in cle. sepe. s. veru. z. s. a snia. de ver. signi. ¶ Sexto no. in. s. snia. q non sufficit tradi sniaz litigatoribus in scriptis sine recitatione. cor. l. i. C. de sen. ex peri. reci. Similiter nec te stisp scripturā feret testimoniū. ij. q. ix. no ad testes. ¶ Septimo ponit z videt q valeat snia sine scriptis. vt in iuribus allegatis in glo. v. z solue vt in ea. z plures casus enumerat. et inter alios cū eps iudicat inter clericos suos. quod intelligit Jo. an. veruz solū de minoribus causis. Sed hic querit vtrū in causis istis in quibus no est ferenda snia in scriptis. Idē sit in processu eaz vt no debeat in scriptis redigi. Bar. videt velle q de processu cre datur simplici informatiōi iudicis. Sicut qnq statui soli relationi nunciij. vt. l. magis puto. s. non tñ. ff. de reb. eo. z dicit vno tandū pro copromissis q fiunt in quibus datur pās procedendi in scriptis vel sine: qz per hoc vident velle partes q eius simplici informatiōi credat. quod dicit ppetuo notandum in l. si. C. de sen. ex peri. reci. ¶ Quero vtrū psumat snia in scriptis lata. Jo. an. remittit ad Spe. de sen. prola. s. iuxta. ver. no v3 etia vbi dicit qd si snia est lata in verbis pime psonē psumit lata in scriptis. Secus si in tertia psona. Et no. circa hoc cautela quāta glo. ad fi. q tutū est instrumentū snie semp inferere in scriptis bis re. Et circa hoc vide quod no. de app. s. j. ver. z notabiliter. vbi dicit q ex quo tabellio testificat appellātem in his in scriptis appellasse sufficit. Sz si diceret i scriptis appellauit z n dice ret i his n sufficit forte nisi appareret illa scriptura. Sz bñ sufficit si tabellio sic dicat lecta z porrecta fuit i scriptis. h appellatio sub pdicta forma tali die z pñtibus talib? z ita h Lap. ¶ Quo ro post gl. vtrū partes possint puenire q snia ferat sine scriptis z renūciare ordini iudiciario? dic vt in ea quā bene no. z pro declaratione adde quid dicatur ordo: substantialis iudicij ita quod ei? omisso reddat iudiciū nullū. Ad hoc dic q quidaz est ordo vnius cause ad aliā. z iste si puerit no reddit iudiciū nullum vt no. in l. i. C. de app. z l. si mancipiū. C. de euct. Ex quo iteras q si pri? eēt puenit fideiussor q principalis. vel prius possessor rei obligate q debitor principalis. nec eēt opposita exceptio tē neret snia z pcessus qz puerit ordo vni? cāe ad aliā. Quidā est ordo vni? cause ad seipsam. z hic est multiplex. Itā qdā est ordo snie in seipsa. z iste si puerit reddit sniaz nullā. vt i h. c. Idē si p uertat substantia snie qz no pñet ab solutionē vel pdenationez vt. l. ples. C. de sen. qdā est ordo instātie pgressus iudicij. z hic est pñderandū q sint de ordine substantiali iudicij quozū omisso vel puerio reddat iudiciū nullū. bar. dicit q illa sunt de substantia alicui? rei qua cessante res esse no pot. vt in emptiōe z vendi tiōe res z pñi. vt. l. pacta puenta. ff. de pñe. emp. z in gl. de alijs q sunt naturalia vel accidetalia dispositiois. Ad ad ppositus si remoues examinationē testiū vel publicationē snia est ree pñ. Itā no est de necessitate q pñet p testes q multa pñt pbari p pñessione vel instā q sufficeret ad sniaz. z ideo snia lata sine testi bus z publicatione no dī lata p substantiale ordinē iudicij: s. ius litigatoris. Idē in iuramēto cal. qd pot omittit. c. j. s. d. iu ra. cal. z ideo no est de ordine substantiali. vñ si prius iurec? z postea lis pñet ista puerio no redderet sniaz nullā fm eni q cōcludit q cause cognitio est de ordine substantiali iudicij qz sine ea no v3 ipo iure. vt. l. si a stipulatiōe. C. de sen. z. C. cōm. vel episto. p to tū. cā aut cognita dicit fieri qn act? gerit pñtibus partibus vel p cōtumaciā absentibus. vt. ff. de mino. l. in cause. s. cā cognita. Nam sola pñtia partū vel alterius absentia cōtumaciter facit

Petrus de ancha super sexto decretaliū

tenferi actū qui geritur gestus esse cā cognita ita q̄ ois alia co-
gnitio presumat. Ex quo notabiliter infert q̄ si reperit libell⁹
lit. contest. iuramentū de calū. z citatio ad sniam: z i scriptis la-
ta. licet nullus appareat p̄fessus terminus ad probandū. vel
nulla dilatio data ad iurū productionē. tñ valebit snia z dice-
lata cā cognita per oia iam dicta nisi aliud ex breuitate tempo-
ris presumat. puta q̄ inter petitionē z sniam est breue tps me-
dium. Et hoc enim presumit q̄ iudex non fuerit instructus. et
ideo talis snia erit nulla tanq̄ p̄cepti festinationē prolata. vt
est ter. notabilis in. c. tum ex literis. de in integ. resti. no. Bart.
in. l. prolata. C. de sen. que sunt notanda.

De appellationibus.

Rubrica

- 1 **P**ropositum recti iudicis est lites minuerē.
- 2 **D**ilationes dicuntur arbitrarie.
- 3 **C**ausa est inferenda in appellatione ab interlocutoria.
- 4 **A**ppellans apostolos petere debet z iudex dare.
- 5 **I**udex quandoq̄ non admittit appellationē ab interlocutoria
- 6 **T**erminus appellanti ad p̄sequendū appellationem est p̄se-
figendus.
- 7 **A**ppellatōis articulo finito in p̄ncipali causa procedi debet
absq̄ partium citatione.
- 8 **A**ppellatus si succumbat in causa appellationis an condemna-
bitur in expensis.

Ordinatio Summa z diuide vt in prima glo.
vel fm Jo. mo. diuide in septē par-
tes. In prima p̄fessiois cā. Scda dat formā
appellatōis ante diffinitiuā. ibi sancim⁹. Tertia
ibi: in quibus informat qd facturus sit iudex a
quo est appellatus. Quarta ibi: post h̄ tractat
vbi in appellatōe huiusmodi p̄cedendi. Quinta ibi: bis q̄ p̄e-
statio et declaratio p̄dictorū. Sexta ibi: qd si appellator punit
appellantē. Septima ibi: finitū. punit appellatū ei incūbētia
nō seruante. **C**l. Jo. primo qd esse p̄positū recti iudicis. l. li-
tes minuerē. dco. l. quidā estimauerūt. si cer. pe. z ibi bona exē-
pla. Itē a laboribus releuare subiectos parcendi sumptibus
lites accelerat q̄ tñ pōt. In hoc enim latissimū h̄ arbitrium. vt
l. properandū. post prin. C. de iud. **I**tem est qd dilationes sunt
arbitrarie z semp in his z alijs suo arbitrio reseruatis p̄o iudi-
ce presumit nisi d̄sum doceat. vt no. Inm. in. c. innotuit. de eo q̄
fur. ord. susce. Si tñ dilatioes a iure limitatas abbreviat debet
cām exprimere. al̄s poterit appellari. vt no. in. c. de dil. z quod
dici in repetitione. c. finē. de dolo z cōtu. **S**cdo no. q̄ ista cō-
stitutio h̄z locū cū appellat in iudicio quod ex tunc incipit cuz
q̄s est citatus. nā omne iudiciū incipit a citatione. vt no. ff. de in
iur. voc. in rub. z in. c. ecclesia. de cōsti. **I**tem etia locū ista p̄u-
sio cū appellat extra iudiciū. vt dicit ter. **O**rd. glo. iiii. intelligit
duob⁹ modis. p̄o cū appellat extra iudiciū. tñ ab actu p̄ iudi-
cem illato nō in figura iudiciū. pone exemplū post Jo. an. in no-
uella in illo q̄ p̄ouidet alicui de beneficio meo vel mihi. debito
me nō vocato: vel de beneficio qd possideo. vt. j. de p̄ben. l. z ep̄s
vel fm Arch. de p̄ben. c. cū fm. ver. inde est. Alij intelligūt istaz
cōstitutionē etia cū appellat extra iudiciū nō a iudice: s̄ a quo
cumq̄. z dicit hic tutius. sed in nouel. p̄mū intellectū refert tes-
nere Jo. mo. z Arch. primo p̄ hunc text. dñ dicit de apostolis q̄
p̄p̄ie dicunt cū de vno iudice ad aliū remittit cā. Et hinc est qd
dicunt literē dimissioe. ij. q. vi. post appellationē. Itē ista cōsti-
tutio p̄uidet sup̄ p̄fessione termini appellati qd p̄p̄ie compe-
tit iudici nō parti. **I**tem pars d̄ quā appellat non p̄figit termi-
num appellanti: sicut nec dat apostolos vt dici. tutū tñ dicit qd
appellans extra iudiciū petat apostolos sub hac forma. peto si
sit qui eos dare poterit. vt no. in. c. vt sup. z ita dicit seruari i ele-
ctionibus. **E**t his ergo p̄cludit q̄ intellectus Innoc. est qd ista
cōstitutio loquat de grauamine illato extra iudiciū. **I**tem a iudi-
ce magis pōt de iure defendi si tñ ipse iudex appellet etia extra
iudiciū. ista cōstitutio locū h̄z. s̄. eo. de p̄iore. z. c. cū sit romana
z ita hic in nouel. post Host. **C**l. Tercio no. q̄ in appellatione
ab interlocutoria est cā inferenda. quod est verū fm quosdā si nō
est notoria. nā notoria non tenet exprimere. vt. s̄. vt lite nō con-
test. accedens el. j. in fi. glo. j. Jo. an. hic dicit q̄ l̄ notoria iuris.
scz q̄ cā sit rōnabilis. z facti. s̄. q̄ sit varia releuet ab onere p̄ban-
di. non tñ ab onere exprimēdi siue excipiēdi. **I**dem not. in. c. ap-
pellanti. j. eo. Itē quod hic dicit de exp̄sione cause dicit nō ha-
bere locū q̄ in maioribus z reseruatis appellat ad papā. vt. s̄.
eo. vt debitus. z ibi in nouel. ad fi. z. s̄. eo. lib. de elect. q̄uis. i. gl.
sexta. **E**t aduertendū qd etia de iure ciuili in casib⁹ in quib⁹ per-
missum est appellare ab interlocutoria d̄z in appellatōe exp̄i-
mi cā legitima. z hoc pbat Bar. in. l. eius. ff. de app. z remif. vbi
etia dicit qd appellatio ab interlocutoria d̄z iustificari ex causis

infectis in ipsa appellatione: nō ex alijs. nā si posset ex alijs non
reijceret appellatio. sicut ter. dicit reijciendā esse in. d. l. eius. z. l.
ait p̄tor. s̄. permittit. ff. de mino. z est expeditū in. d. cle. appel-
lanti. j. eo. **Q**uarto no. aliud quod requirit in appellatione
ab interlocutoria. s̄. q̄ in scriptis appellet. sufficit tñ fm Host.
si pōt aliter fieri fides de ipsa. vt in glo. Subdit tñ qd d̄ia opi.
est magis expedit. non tñ sic astringit qd ad penā non scriben-
tis extendat istā p̄stitutionē. vtrū aut sufficiat priuata scriptura
dic vt in gl. z vide in Spe. iiii. parte. eo. ti. s̄. j. ver. z notabiliter.
Accur. in. l. j. ad fi. ff. eo. tenet qd nō est necesse appellare in scri-
ptis ab interlocutoria. s̄. pōt etia viuavocē. sicut z p̄ferri. vt. l.
diē. p̄ferre. ff. de arb. Sed Bar. in. d. l. eius nitiē. p̄bare d̄ius qd
etia de iure ciuili debeat ab interlocutoria appellari in scriptis
vt sic iudex deliberet an sit admittēda: vel nō. sicut ad h̄ic finem
offerit in scriptis reo tenor libelli. vt in autē. offerat. de lit. con-
test. **E**t etia ad h̄ic finē vt nō liceat vagari z p̄stare q̄s in cā p̄o-
posita: sicut dicimus i libello accusatōis. in. l. libelloz. ff. de ac-
cu. facit. l. p̄tor. edicit. ff. de sniu. **I**ncidēt q̄rit Jo. an. si dñ
grauatus scribit appellationē. Iudex etia scribit excōcatōis
sniam quā p̄o p̄fert. dicit Host. qd nō valebit. de sen. ex cō. per
tuas. ipse remittit ad no. p̄ cū in. c. cū sint iura p̄uū. j. eo. li. de re.
iur. in mercu. **C**l. Quinto no. qd appellat d̄z ap̄los petere z iu-
dex dare. qd est verū etia si appellationē nō recipiat. tñ tñ tene-
tur tradere si petant. **S**ixto appellationē recipere vult teneat tra-
dere etia nō petitos. l. eos. ad fi. C. eo. z ita h̄ in no. vbi q̄rit q̄ sit
pena iudici si eos nō tradit. dicit Host. qd incurrit penā. l. qm̄. C.
eo. vbi dicit qd punit in. xxx. p̄do auri. adducit. l. iudicib⁹. e. ti.
Arch. dicit penā arbitrarīā ex quo nō est certa limitata. vt. s̄. d̄
ost. dele. de causis. primā opi. tenet legiste qd casus est in palle.
l. iudicib⁹. **E**t ita cā summat Ja. bu. p̄tū petēti nō nocet si da-
ti nō fuerit. qd dic vt leg. z no. i. cle. j. e. **Q**uare dicant apli.
h̄i gl. z p̄ l. i. p̄fes. C. e. z ibi p̄tū qd debeat cōtinere z ifra q̄
tñ tps debet p̄stari. qd duo bñ declarat iste ter. i. ver. i. q̄bus. z. s̄.
post hoc. Itē quot sunt ap̄los p̄fes. dic vt i. spe. iiii. pte. c. ti. s̄. se-
q̄tur. vbi pōt. v. sp̄s. nā qd d̄ sunt quētionales. qd d̄ testimonia-
les. qd d̄ delatorijs. qd d̄ reuerēciales. z ibi ponit ip̄orum formas
5 **C**l. Sexto no. qd q̄q̄ iudex nō admittit appellationē ab iter-
locutoria. q̄q̄ admittit. friuolū nō tenet admittēre. j. eo. cū ap-
pellatōib⁹. z ita punit si admittit vbi nō d̄z: sicut q̄n cā nō reci-
pit vbi d̄z. qd dic vt. s̄. eo. de p̄iore. z. d. l. qm̄. p̄ Ja. bu. vbi d̄isti-
guat tres casus. Aut em̄ certū est qd d̄z admittit. Aut certū est qd
nō. Aut dubitat. z ponit gl. exēplū q̄n dubitat de iustitia cause
allegate ppter varietatē opi. fm Abb. qd ponit exēpla p̄ no. s̄. e.
vt debet. **C**l. Tū aut ap̄los traditio vlt termini p̄prio habeat vlt
delatōis. h̄i glo. Itē fm Jo. an. aū traditionē ap̄los qd p̄ior
delatōis pōt reuocare grauamē. postea nō. j. e. cū appella-
tio nō. z h̄i no. sup̄ vbo delatū. **C**l. Septio no. i. vt. post hec. qd
d̄z p̄figi terminū appellati ad p̄sequendū appellationē. immut
iste ter. qd possit p̄figi post traditionē ap̄los. vt p̄t ex ordie l̄e:
z ex eo qd dicit post hoc. exponit em̄ Host. i. post ap̄los traditio-
nē. vel. i. post q̄ fuit appellatū z delatū fm Arch. z aduerte quia
istud tps est arbitrarīū. vt p̄t. circa qd vel sup̄ quo cōsidera qd
tria sunt tpa circa istos ap̄los. primū tps est ifra qd peti debet.
z est. xxx. dies. vt. j. e. ab eo. z ibi no. q̄n incipit sup̄ gl. ij. z. ff. de li-
bel. dimisso. l. j. s̄. j. Scd̄ tps est qd dat iudici ad tradēdū eos.
z de hoc. j. e. vt sup̄. Jo. an. i. no. sup̄ gl. antepe. Tercitū tps est ad
ap̄los p̄standos iudici ad quē est appellatū. z istud nō est limi-
tatū s̄z relinq̄tur iudici arbitrio. z de tali loq̄tur iste ter. z. C.
eo. l. p̄fes. **Q**uartū tps est qd p̄figit p̄t ad pponēdā q̄relā s̄ i
dicē a quo q̄ appellationē nō recipit. vlt ea recepta ap̄los nō tra-
dit. z de isto i. l. si appellationē. C. e. vtrū aut lapsus quod. **I**tem
p̄dictorū fataliū siue terminorū iducat deserionē appellationē
sicut lapsus anni vel biēnii. dicit ifra i p̄fessione tituli. **C**l. A-
uerre etia qd iudex a quo possit p̄figere terminū appellati ad
p̄standū se iudici ad quē vlt ad iter arripiendū. vt. c. p̄sonas. z. c.
seq̄. s̄. eo. tñ nō pōt terminū statuere ad terminandā cām appel-
latōis. **I**tem em̄ est in p̄tate iudicis ad quē cui t̄q̄ maior non
pōt terminus limitari p̄ iudicē a quo. vt est casus no. i. c. ex in-
nuatōe. s̄. eo. p̄ qd alibi dicit Bar. qd si qd sp̄ialis icidat corāz
iudice seculari pōt ipse iudex laicus p̄figere terminū opponēti
vt se p̄stet corā ecclesiastico. nō aut ad iplaz p̄bandā vel terminā-
dā. hec ipse no. i. l. ij. ff. de re iud. **C**l. Sexto no. qd ad istantiam
appellati cogit appellas ab interlocutoria cōparere instructū su-
per tota cā corā iudice ad quē. z hoc si petierit appellat vt dicit
l̄sa. Si ergo noluerit nō tenet nisi sup̄ articulo sup̄ quo appella-
uit. **C**l. Sz querit Jo. an. post Inno. vtrū possit appellas simili-
ter petere. videt qd sic ppter equalitatē seruandā in iudicijs. vi-
l. si. C. de fru. z lit. exp̄. z in. c. nō l̄z. j. eo. lib. de reg. iur. cōtrariū
tenet z assignat rōnē differētie quare magis appellato q̄ appe-
lanti h̄ liceat petere. dicit em̄ qd appellas asserit appellationē su-
legitimam

lo vel omisso p[ro]da[re] in cā p[ri]ncipali absq[ue] alia p[re]f[ati]o[n]e citatio[n]e: r[ati]o
appellat[ur] in b[en]eficialib[us] est clarū. vt. s. e. l. de elec. c. j. S[ed] in alijs
causis dicit lex q[uod] vna p[re]f[ati]o cōparēte d[icitu]r alia citari. vt. l. fi. §. illud
de tēp. ap. z. c. p. tuas. s. eo. Quid ergo vult iste ter. q[ui] innuit cō
trariū dū monet q[uod] patres cōparēat instructe sup[er] tota cā. p[ot] d[ic]i
q[uod] q[uod] ter. hoc nō dicit. s. q[uod] sup[er] tota cā. s[ed] i[n]tēdit q[uod] cōparēat i[n]stru
cte sup[er] ipso articulo sup[er] quo appellatum extitit. z. hoc vult ter.
dū dicit q[uod] tū de iure poterit z. debeat. ad hoc. s. eo. sepe. z. quod
ibi nō. in glo. vt si lis. spāle ergo videt[ur] cū appellat[ur] ab iterloauto
rie grauamine vt p[re]s cōparēat cū actis z. munimentis. subaudi
spectatib[us] ad articū appellatū. z. sic p[er] eis p[ro]ducēdis nō detur
post p[ri]mā cōparitionē alia dilatio. q[uod] an sit spāle cūz appella
tur ad papā vel g[ra]ualiter ad quēcūq[ue] cogita. ¶ Duodecimo no
ta in ver. b[en]efic[us]. q[uod] ista p[ro]fuit n[on] p[ot]uit de appel. interpositis
a diffinitiuis sententijs in q[uod] dicit flādū iuri antiquo q[uod] q[uod]dem
iuris diuersus statuit ab isto in plurib[us]. z. p[ro]p[ri]o in q[uod] ab interlo
utoria appellatū est in scriptis z. cū cā. diffinitiuo nō etiā sine cā.
quinimo exp[re]ssio vni[us] cāe nō nocet i[n] p[er]secutio[n]e alteri[us] nō exp[re]sse.
vt. l. scio. ff. eo. Itē nec semp[er] in scriptis: s[ed] tūc demus cū appellat[ur]
ex interuallo. illico autē vna voce appellari p[ot]t. vt. C. eo. in litig
gato: ibi z. qualiter p[ro]casu intelligat[ur] illico sine incontinenti
Quidā dicit eadē die. Alij anteq[uam] diuertat ad extraneos act[us].
Arch. t[em]p[or]e q[uod] illico dicat donec iudex federit p[ro] tribunali etiaz si
post sniam federit p[ro] magnā horā. sed si diuertit ad p[re]diū vl[ter] ad
alios act[us]. vt probat. ff. eo. l. ij. z. ibi Bar. in. §. libelli t[em]p[or]e op[er]i.
p[ro] iudice federe p[ro] tribunali semp[er] possit vna voce appellari: z.
sic cōiter obseruat[ur] fm est ibi. ¶ Circa istā app. a diffinitiuo tan
git Jo. an. post Arch. vtrū iudex cui est cōmissa appellatio possit
cognoscere de nullitate snie z. p[ro]nunciare si illā iuenerit eē nullo
am. Arch. q[uod] sic. ff. eo. l. si exp[re]ssim. z. videt[ur] casus in l. quedā mu
ier. ff. fami. hercis. z. l. carmelia pia. ff. de iurepa. Aduerte t[em]p[or]e q[uod] a
ista nullitas q[ue]nit incidenter in appellatio[n]e nō est eiusdē effi
cacie cuius eēt deducta p[ri]ncipaliter. Quod collige ex notatis
p[er] bar. in. d. l. si exp[re]ssim. z. l. j. C. q[uod] p[ro]uo. non est neces. ¶ Tre
decimo no. in ver. q[uod] si appellatio. q[uod] appellans min[us] legitime re
mittit ad iudicē a quo. z. loquit[ur] iste ter. q[uod] appellatio est inepte
concepta. Idē si de certa vel nō iustificata. vt in. c. vt debitus. ff.
eo. z. no. Bar. in. l. eos. C. eo. talis etiā inepte appellans cōdem
nabitur in expensis. vt hic. z. glo. intelligit q[uod] p[ro] iudicē appella
tionis fiet ista cōdenatio. Quidā vt hic in nouel. refert dicit[ur]
iur[em] p[ro] hunc ter. qui dicit q[uod] predicta nō seruans reputabit[ur]
non appellans. et sic non p[ot]uit dici ad eum cā deuoluta. S[ed] cer
e non sequit[ur] ex postfacto apparet cā non iudicem. ergo nō con
demnet in expensis. ¶ Itē in illo articulo vtrū fuerit legitima ap
pellatio nec ne fuit iudex cōpetens. vt. j. eo. romana. ergo super
expensis emergentibus sup[er] illo articulo est similiter iudex com
petens. vt no. Arch. j. eo. c[on]t[ra] appellationibus. z. no. in fimi. in ele
en. ij. ad fi. de refert. z. aduerte q[uod] ter. loquit[ur] cū inepte est appel
latū: s[ed] si apte z. appellatio sit deserta q[uod]s cōdemnabit in exp[en]sis
maxime factis post dictā appellationez. dixi in repetitione. c. si
eum. de dolo z. cōtū. vbi plene quid iuris ex cōdenatione exp[en]s
arum post peremptā instantiā cause p[ri]ncipalis vel appellatio
is. Et Ty. tangit in l. p[ro]perandū. in fi. C. de iud. z. Ja. but. in
eos. C. de appel. facit. s. de rescrip. c. ex parte. S. vbi de hoc d[ic]i
t. ¶ Quatuordecimo z. vltimo no. casum in quo non obstante
artis cōtūmacia procedi p[ot]t in cā. z. tū contumax cōdemnat[ur]
in expensis. videbat[ur] d[ic]tum quasi non interfit aduersarij contu
macie cōparere cū possit eo absente in cā procedi. S[ed] hoc non
b[est]. vt leg. z. no. in simili. s. eo. lib. de elec. c. j. in glo. hāc penam.
uā no. ¶ Querit Jo. an. vtrū si appellatus succūbat in cau
a appellatio[n]is cōdenabitur ne in exp[en]sis. Quidā q[uod] nō quia
abuit iustā cām litigandā occasione snie pro se late. arg. l. iuste
offider. ff. de acqui. pos. factū enim iudicis excusat a pena z. in
iuit p[re]sumptionē bonafidei. vt. l. furti. §. qui iussu. ff. de his q[ui]
o. in fa. in d[ic]tum facit regula generalis victus victori zc. in l. p[ro]
erandū. §. finautē. C. de iud. Itē q[uod] appellans fuisse cōdena
tus si succubisset. ergo z. appellatus vt sic seruet equalitas. vt
fi. C. de fruc. z. lit. expen. glo. iuris ciuils videt[ur] sentire q[uod] hinc
de fiat cōpensatio z. remissio expensarū postq[uam] quilibet pro se
z. vna sniam. z. istā op[er]i. tenet Jnn. Joā. mo. z. Arch. nisi p[ri]ma
tia esset euidenter iniqua. nā talis snia non p[re]beret iustā cau
am litigandā in cā appellationis. z. p[ot]t dici euident[er] iniqua q[uam]
succubuit in cā appellationis ex actis p[ri]me cause. Sed si ex no
iter allegatis z. p[ro]ductis. z. bec no. Bar. i. l. ff. de re iud. z. Jo.
in. c. ignorantia. de reg. iur. Ty. examiat istā. q[ui] i. l. generaliter
de iure iur. z. tenet indistincte q[uod] victus i[n] causa appel. cōdenet[ur]
in expensis. sed p[re]cedens distinctio p[ro]babilior est. z. vide i[n] Spe
ctis. de expen. §. nūc videndū. ver. q[uod] de appellato. Quid autē
iuris sit si appellans p[ro] parte obtinuit z. p[ro] parte succubuit.
t[em]p[or]e cōtingit in c. Raynu. z. c. Raynal. Jnn. distinguit verū sint

Petrus de anchorano super sexto decretalium

plures articuli et fiet condemnatio expensarum, debuit enim appellare solū ab articulo iniuste sūe. Si vero sit vnus articulus tunc distinguere non tenebat, et sic non fiet condemnatio ex quo obtrinit in parte, et vide in Spe. in d. §. nec videndum, vers. si. et Jo. an. §. de dolo et contu. c. finem. in glo. sed nunquid.

1. Iudex ex causa legitima recusari debet

2. Iudex allegatus suspectus prefigit terminum arbitris ad suspensionis articulum terminandum.

3. Iurisditio ad iudicem allegatum suspectum reuertitur post tempus arbitris prefixum.

Egitima. Ponit factū sepe ptingēs cui secūdo puidet ibi volētes, vel fm Host. tres sunt ptes. in prima ponit dubitatio. tēda solutio. in tertia dicit q iudex pcedat ptes patent. **¶** Nota q dicitur cū cā legitima recusari. iustas aut causas legitimas recusandi enumerat hic Jo. an. in no. q plures q cōmentalis. q vnus est iudex alterius: q licet hz cum eo: q cōpatriota impetrantis in terra aliena: q clericus impetrantis vel de terra sua oriundus ratione subiectionis. q socius spālis. q recepit precium. vel ab impetrante institutus est heres: q recusans appellatur a iudice: q est comes aduersarij. vel de eius familia. vel filius: vel libertinus vel inimicus dñi mei. vel meus: vel familiaris inimici mei. vel nimis eū timet. vel nimis diligit. et in ista inimicitia dicit ipse q cā inimicitie dicitur specificari. nec requiritur grauis vel capitalis. sed sufficit probabilis. de excep. cūz inter. pēdictas causas hic enumerat allegādo iura. et ad alias sex remittit. §. de offi. deleg. si vnum. in. vj. glo. et quod super ea. in no. **¶** Secūdo no. q licet iudex cognoscat an sua sit iurisditio nec ne: non tñ cognoscat vtrum suspitio ē allegata sit vera vel nō. Ratio est q forte prouocatus obesset. vt. c. suspitionis. de offi. dele. hac rōne etiā non dicit cognoscere de exceptione concernente iurisditioē si suggillat eius famā. puta infamie: ex cōcōcationis et simi. licet dñum notauerit Jnno. et non bene in. c. cū super abbatis. de offi. deleg. et vide quod no. in. c. venerabili. de cens. et sicut vt. §. dicit nō cognoscat de veritate cause suspitionis allegate. ita non cognoscat vtrū sit cā legitima necne. vt in glo. et in Spe. de recusa. qualiter. in prin. Idem si dicat renūciatū recusationi. nā si diceremus dñum sequeretur absurdum: q pariter esset sibi suspectus in istis casibus sicut in cognitiōe veritatis. Idem super his suum iudiciū eligendo nō posset in alijs declinare. si. q. vij. cuius in agendo. Ad hoc. §. de reg. iur. c. inter. Sed predictis ob. c. cum olim. de cā pos. et proprie. vbi iudex repulit cām recusationis. Sol. ibi erat notorium cās recusationis non procedere. ideo potuit eas iudex repellere. als hz locus qd est dictum. §. fm Jo. an. in no. **¶** Tertio no. q arbitri eliguntur vt cognoscant de suspitione allegata d iudicem. fallit tñ in certis casibus vt in gl. iij. que dicit q libellus recusationis dicitur produci coram iudice recusato et continere dicitur quis: quē in qua causa et ex qua suspitione recuset. et cautum est oīli q recusans nominet suum arbitrum in libello sicut in appellatione dicitur ad quē appellat et premissa exprimeret. vt. §. eo. cū speciali. et sicut post appellationē ita post recusationē nil est innouandū. ij. q. vj. appellatione et quod no. Jo. an. in. d. c. cū spāli. Idē dicit in nouel. q nec post relationē que hz similitudinē cūz predictis quo ad suspensionē iurisditiois. Unde sicut non teneret ex cōcōcātio post appellationē ita nec post recusationē vel reclamationē: quod est no. dignum fm Host. et iō ista tria: scz appellatio recusatio. et reclamatione simul itulatur: vt datur intelligi q ambulet pari passu: et vide in Spec. de recusa. §. quā ad si. **¶** Quarto nota q ad arbitros spectat si discordat cōuocare tertium cū quo ambo vel alter ex eis cū eo procedat. vt in ter. et quod hic dicit de isto tertio assumendo si isti arbitri non cōcordant. idem dicit si sunt assumpti sup principali lite dirimenda: vt si discordant cogantur tertius assumere. vt. l. itē si vnus. §. principaliter. ff. de arbi. et ibi not. qd iuris si iste tertius discordat a predictis duobus. Contra arbitros ergo iuris vel electos ab homine si discordant dicit iudex se interponere. Simile in heredibus non cōcordantibus in legato alternatiue prestando. vt. l. huiusmodi. §. si. de leg. i. ff. **¶** Quicquid tñ ipse iudex facit quod deberet facere ipse partes discordes. vt. l. iurandū. §. si de qualitate. ff. de iurei. vbi dicit Barto. q si partes discordant in puncto mittendo consultori ipse dicitur fore mare. ad hoc. ff. de bo. auto. iudi. poss. l. in bonis. in si. de ven. in spi. l. j. §. non tantū. facit quod not. in. c. in presentia. de proba. p Jnno. **¶** Quinto no. q arbitros discordes vel negligētes diffinire articuli suspitionis ipse iudex suspectus cogit p sniaz cēsure. Sed dices cū supra dixeris in. iij. notabili q appellatio et recusatio equiparantur. videt q sicut appellatio pendente iudex a quo nil dicitur innouare: ita nec pendente recusatione non debet

bet se intromittere. Solu. id verū in presudiciū appellationis et ita hic nil pōt in presudiciū cause sup qua ppter suspitionē allegatā eius iurisditio est suspensa. Quo ad alia verō q non tantum eam iste et ille pōt innouare. vt. c. cū teneamur. §. eo. et hic vbi colligit Jo. an. q delegatus pōt mulcare. de quo plene per eū. §. de offi. deleg. de causis. et collige etiā aliud q ei iurisditio extendit ad psonas nō inclusas in rescripto. de quo plene p Jnno. in. c. j. de offi. dele. **¶** Et aduerte q hoc. c. arbitris nō terminantibus dictū articuli introducit nouū remediū. vt. si ipse iudex allegatus suspectus lapsō termino prefinito pcedat. vtrū ergo remediū iuris antiqui. scz coactionis cesset. Credo q nō. argu. l. quoties. ff. de actio. et oblig. venit em hoc. c. ad fortificandus ius antiquū non ad tollendū. Simile in. l. j. §. dixerit aliq. de publica. erit ergo in electione iudicis vel cogere: vel terminum assignare et post ipsum iurisditioem etiam assumere. vt puto. **¶** Sexto no. q iudex allegatus suspectus prefigit terminum arbitris ad terminandū suspitionis articuli. vbi ergo non itur ad arbitros pro isto articulo dirimendo. vt in causis notatis in iij. glo. non haberet locū ista termini prefixio. Nā fm Jo. an. ab iudice esset q officialis vel delegatus epi. vel collega alteri? allegati suspecti prefigerent terminū epō vel college. §. de maiori. et obe. cū inferior. Quod ergo erit remediū si epō negligit diffinire dictū articuli. dicit Jo. an. q pōt ab eo appellari q grauat nō faciēdo qd dicitur a quo grauiamine sicut a grauiamine in faciendo pōt appellari. de sup. neg. prela. c. j. de symo. nemo. et de pui. le. c. dilecti. et de sen. excō. sacro. §. caueat. Nā qui omittit est similis facienti. vt dicit. §. tit. j. c. j. idē faciet si collega nō pcedit: q ex vi clausule cognoscat de recusatiōe college. vt. c. si vnum. de offi. deleg. eo. lib. et ad idē hoc in nouel. **¶** Septimo no. q ista cōstitutio deuoluit cās ad iudicē allegatū suspectum si arbitri negligūt puenire in idē infra terminū prefixū. et expone in idē. i. in eadem sniam vt. §. iudicet an cā suspitionis allegata sit legitima nec ne. idē fm Host. si discordat in medijs cause. puta in assignatione terminorū ad probandū cām allegatā. semp em vbi discrepat iudex statuet terminū de quo hic. **¶** Octauo no. q post tempus arbitris pfixū reuertit iurisditio ad iudicē allegatū suspectū. Et est mirū q negligētia siue dolus arbitrorū in decidendo dictū articuli debeat nocere parti q pretendit iudicē suspectū nō sic facit negligētia iudicis appellationis in terminando cām infra tps iuris. Nā terminus legalis nō currit ipō iure si stat p iudicē. vt no. in. c. ex rōne. §. eo. et aut. ei q appellat. de tēpo. app. **¶** Sed dicit q in desertiōe appellationis vertit magnū periculum. scz amissionis cause. hic vero parū. scz pcedēdi solūmodo. Nā si grauat poterit appellari vel supplicari sup ei amotiōe vel aliter prouideri. vt sup glo. multa. in nouel. vbi dicit q nō esset absurdū statuere q nō posset appellari a snia istorū arbitrorū ppter modicū presudiciū de quo dixi. **¶** Nonno no. q dicit suspitiois negotiū et. q isti arbitri nō habet cognitionē nisi sup articulo suspitiois tñ. Sz qd si pñciant cās suspitiois veras et legitimas nunqd cognoscat de cā principali. videtur q sic sicut iudex appellationis cognoscat de tota cā si appellatio ab interlocutoria fuit iusta. vt. §. eo. vt debitis. et hoc tenuit Host. cui op. videtur vera de iure ciuili. sz nō de iure canonico. quod dicit Jo. an. §. de offi. dele. suspitiois. sup. iij. glo. Sz dices post q de causa principali nō cognoscat arbitri nec ipse iudex pñciatus suspitiois q cognoscat: dicit q ordinarij delegabit cās. vt. §. de foro cōpe. si qd. delegatus pape remittit ad eū. §. eo. li. de offi. dele. iudex. et est bene notandū in ordinario cū suspitio ē allegata nō deuoluit cām ad superiorē sicut facit appellatio. et sic nō sunt p oīa paria. Ad quē ergo appellabit a snia delegati talis ab ordinario suspecto. dicit dicit post doc. in. d. c. si qd. **¶** Querit gl. iij. vtrū isti arbitri possint cē laici. dicit q nō. et reddit rōnes qd intellige verū nisi de mādato pape. ix. dist. c. j. vbi de hoc. vel nisi intromittit auctoritas superioris qua accedēte pōt laicus cognoscere de spālibus fm Jnno. quod nō placet Host. §. de arb. c. cōtingit. et ibi multa spālia et ecclesiastica enumerat Jo. an. a quibus laicus excludit vt ibi videas. et aduerte q illa gl. innuit q ad arbitros istos spectet cōpulsio testif. quod est verū p preal. c. suspitionis. et ibi in nouel. superbo oīa. **¶** Secūdo quero dicitur in ter. q iudex recusatus suspectus dicit assignare terminum arbitris. qd ergo si prefigit minus cōpetentē. dicit glo. q poterit appellari nō dicit q quem. Boati. intelligit per partes non per arbitros. quod est verū si ex ista paruitate arbitri nō grauat alis etiam poterit appellare. puta si in eos fulminaret ex cōcōcātiois sniam si infra terminū nō decideret. tñ em interest: eo nō etiam appellare. ppter predicta dicit Jo. an. q cessat dubitatio glo. et Host. q dicebat aliter. vt hic p cū in nouel. sup glo. q sit. **¶** Ultimo quero dicit elapso termino iudex pcedere nō omittat et. Sed pone q fuit appellatū ab istis arbitris et vnus eorū desert appellatiōem: alter nō vtrū iudex qui recusabatur poterit lapsō

lapso termino procedere in principali. videtur quod non quod appellatio impedit deferentem et collegam procedere. vt. j. eo. lib. de concess. preben. si capitulo. in. vj. glo. dilatio etiam legalis que inducit exceptionem appellacionis dicitur impedire cursum termini arbitris assignati. vt. l. si. donec. de iure delibe. c. 2. l. si. in fi. c. de anna. excep. 2. sentiendo dicitur sequere absurdum quod cogere quis litigat sub iudice suspecto. in dicitur facit ver. alioquin ubi est per arbitros infra terminum non finita procedit: sed per talem non est finita: sed magis intrinseca. et sequere absurdum dicendo dicitur: nam reus cuius natura est fugere allegaret legitimam suspensionem sed falsam et appellabit. Arbitrarius que elegit amicus forte vel copater deferret appellacioni talis alter non si eius delatio impediret iudicem et recusatum protelaret diu negotium mentem et verba huius constitutionis. Contrario tenendo aliam opinionem quod possit isto casu procedere post lapsum termini posset cogitari fraudem quod recogitur litigare sub iudice suspecto. actor enim traheret reum coram iudice vere suspecto: reus recusabit: eligetur arbitrum appellabitur. arbitrum actoris deferret. et sic finito termino remanebit causa sub examine suspecti iudicis: quare tunc videtur in hoc dubio Jo. an. isto casu non habere locum istam ver. alioquin. Nam appellatio dicitur impedire cursum termini a iudice suspecto prefici. et quid in isto casu optaret Jo. an. statui. hoc videas in no. ad si. alia circa materia recusacionis vide in. c. iudex. 2. c. si contra unum deo fidele. s. eo. lib. 2. quod vtrobique dicit.

Appellari ad episcopum a sententia vicarij non debet.

Appellari non potest ad archiepiscopum omisso medio

Appellari debet ab interlocutoria sicut a diffinitiva

Confessus crimen in iudicio non appellat

Sententia excommunicationis non est reuocanda per iudicem

appellacionis nisi partibus vocatis

Appellandum est gradatim non omisso medijs.

Appellatio an valeat si dicatur appello ad iudicem competentem

Forma sententie iudicis appellacionis que sit.

Manana. Quia in diuisione et summario

ideo in nouel. dicit quod ista constitutio de duobus tractatur. Primo de appellacione ad archiepiscopum. Secundo de eius potestate circa iam interpositam. prima ponit

tres casus in quibus dubitabat an posset vel deberet ad archiepiscopum appellari. et hoc in primo et secundo responsis. et in. s. d. secunda

quinq. facit. prima decidit quod citare possit vel delegare: ubi est autem

rem. secunda ibi. si vero quod possit inhibere distinguens circa id tres

casus. tertia ibi. in alijs de ipsius potestate in alia persona vel in alijs

casibus. quarta ibi. finis de potestate reuocandi censuram. quinto et vltimo

de potestate remittendi appellante. et sic ista secunda pars diuiditur in

quinq. **¶** Item. quod a sententia vicarij non debet appellari. et itel-

lige de vicario generali vt dicitur litera non de foro aneo. de quo in de.

et si principalis. de rescri. a vicarijs enim appellandum erit ad eos

quorum sunt vicarij. c. de app. l. precipim. et p. post. in sum. eo. et.

s. de quo et ad quod. sub. s. vt autem. ubi de hac materia. quod hic

dicat vicario generali idem intelligas de quocumque vice gerente

autem generaliter vt non ad illos quorum vices gerunt. s. ad superiores

et hoc dicitur appellari propter rationem huius littere que oib. ad

apert. Sed vtrius possit supplicari examinat hic Jo. an. late in

no. ubi vltimo dicit quod sumpta supplicatione propter non pcedit

questio quod supplicatio non sit nisi ab illis a quibus appellari non

licet. Nec inferior a principe posset illam admittere. vt no. in spe.

de supplica. s. j. Sumpta tamen supplicatione stricte pro restitutione

ne in integrum sicut vicarius aduersus suam suam restituere posset

ita et episcopus si adiri. facit. l. pfecti. ff. de mino. 2. de materia supp-

plicationis de rescri. in integ. c. ex literis. **¶** Secundo no. q. d. dicit

vicarius. Nam ille dicit quod cognoscit pro eodem tribunali cum do-

mino principali. et sicut est idem adiutorius vtriusque. differunt tamen

in aliquibus. vt hic sup. glo. iij. in nouel. nam in episcopo firmior est iur-

isditio et descendit in vicarium sicut riuulus ex fonte fm Jo. mo.

receptis tamen casibus prohibitis de quibus. s. eo. lib. de offi. vica. ca.

regulariter recurrit ad vicarios vt ad dantes. de insti. c. iij. de

egu. c. ij. et de frigi. c. j. **¶** Tercio no. in. s. ab archidiacono quod

non potest appellari ad archiepiscopum omisso medio quod gradatim est ap-

pellandum. ij. q. vj. c. anterior. s. illo. fallit i papa et legato. vt i gl.

allit etiam in certis casibus de quibus in nouel. sup. verbo omis-

is. Quid tamen tene mentem quod si postpositis gradibus appellatum sit non

hoc est appellatio ipso iure nulla. s. ita demum si exceptio oppo-

natura valeret iudicium. vt est glo. no. s. eo. c. dilecti. **¶** Quar-

to no. in. s. cum autem offit iudicis appellacionis in citado ptes. Nam

interdum citet cognoscere an sit appellatum ex causa legitima vel po-

tabili. et tunc citare vel committere et non aliter: iste est vnus itel-

lectus istius. s. vt in glo. et si citauerint. qua no. et adde qd no. s.

de dila. preterea. ubi oino videas p Jo. mo. S. querit hic Arch.

one quod citatio fuit rite accepta. puta cum causa probabili vel legitima.

constat tamen citato causam esse falsam quod non erat appellatum vel sine causa vel tertio. an teneat citatio comparere. videtur quod non quod iudex appellacionis dicitur iurisdictionis exercitum si appellatum fuerit legitime non aliter. vt dixi post Jo. mo. s. eo. c. j. in. x. nota. S. hoc p. inepitaz ap pel. no. d. dicitur et iurisdictionis purificata. ergo et. dicitur t. ipe dices quod si iudex pronunciet talem tenebit finem nec queret amplius an fuerit appellatum vel non. Et sic refert sententiam Jo. mo. allegat tamen in dicitur. s. de app. si duobus. Tu dic de illa. q. plenius p. Jo. an. s. d. re scrip. sup. literis. in glo. et ver. ite pone quod petitis. et est filius qstio cum iudex Boni. citat florentinam vt compareat rursus titio B. Bo no. rone datus. s. em hoc falsus sit si non comparet valebit pcessus s. est. qd dicitur in. c. preterea. p. Jo. mo. et quod dixi in dicto. x. nota.

¶ Quinto no. in. s. si vero quod sit ptes iudicis appel. in inhibendo. ante enim quod inhibeat dicitur partes citare que semper citade sunt antequam in iudicio pcedat. vt in. c. inter quatuor. de maio. et obe. 2. c. j. de ca. pos. 2. p. p. p. S. videtur quod in causa appellacionis ab inter locutoria debeant partes comparere instructe. i. cum actis et munimē tis sine alia citacione. s. eo. c. j. So. ibi spale in appellacionibus in terpositis ad papam. vel ibi loquitur cum appellat? ita petit volens causam in curia psequi: alius non videtur illa constitutio sic artare vt compareat qd instructus. Et no. quod in causa appel. possit pcedi ad sententiam diffinitiuam lite non cōte. vt. l. si. illud. de tēp. app. 2. c. per tuas. s. eo. t. d. pars citari. vt hic. 2. no. in. d. s. illud. **¶** Sexto

no. quod antequam iudex ap. inhibeat iudici a quo ne in causa pcedat de-

bet sibi liquere causam deuolutam esse ad ipsum. ista autem deuolutio im-

pedi multis de causis: puta quod non est appellatum vel non infra de

cem dies. vel ei renunciatum tacite vel expresse. de offi. delega. gra-

tia. 2. s. de re iud. quod ad consultationem vel appellatum ex causa minus

iusta vel nulla. vt in ver. qd si. vel in casibus non pmissis. vt in. s. fin

autem oibus enim istis causis et si. negat deuolutio et psequens ne-

gatur iurisdictione. ista ergo cognitio an sit iudex dicitur pcedere iurisd-

ictionis exercitum. vt. s. de rescri. sup. literis. sicut enim legitima-

tio personarum actoris et rei dicitur pcedere cognitionem principalis ne-

gocij. vt. s. de iudic. exhibita. ita legitimatio persone iudicis co-

gnoscitur in qua non minus s. magis substantia iudicij et nego-

cijs. vt in. c. forus. de verb. sig. facit. l. si queramus. ff. de testa. 2. l.

quida referunt. de iure codi. Sed opponitur et videtur quod pdictae ex-

ceptiones de quibus. s. tanquam peremptorie licet ante opponi pos-

sint tamen debent seruari post lit. et test. nam si sunt vere prima finis ra-

ta manet. et sic perimunt appellacionem. vbi videtur ob stare. s. eo. lib.

de lit. cōtest. c. j. So. s. perimunt causam appel. tamen elidit etiam iurisdic-

tionem. et sic cum tangat causam et iudicij prius de eis est cognoscendum

sicut est exceptio perimit literas et gram. vt no. in. d. c. j. et ibi dixi

Et sic intellige istos tres. s. **¶** Septimo not. quod paria sunt non

appellare vel non appellare infra. x. dies. et s. pter appellatum: non

tamen psumit id factum infra decem dies. vt in spe. de ap. s. de offi. s.

pe. 2. qd no. j. de sen. exc. venerabilibus ad si. et vide qd dixi i. c. ab-

bate sane. de re iud. in. xvij. no. Et p hoc dicit Jo. an. quod cauti

appellantes portant suam diffinitiuam vel interlocutoriam et appella-

tionem vt psta adiunctim appareat quod sit appellatum infra. x. dies.

Si autem suam habere non possit quod sit remedium. vide vt dixi. s. c.

primo. in. it. nota. S. pone quod appellat? negat appellatum fuisse

propter quod appellat facit fides de appellacione iudicis. dicit Guil. de

appel. in spe. s. nūc dicamus. ver. sed pone quod non fiet copia pri-

ante lit. et test. tamen quod equitas suadet dicitur cui statim dicitur fm Zap.

pea que no. d. de reg. iur. c. ij. 2. c. indultum. in fi. **¶** Octavo

no. quod ab interlocutoria sicut a diffinitiva dicitur appellari infra de-

cem dies aliter transit in re iudicis. quo ad partem. vt in. c. cessante.

s. eo. quod vtrius sit verum quod appellat a grauamine sup quo iudex

non interloquitur. vide in spe. eo. tit. s. restat. ver. s. quid dices i

ca tamen appel. grauamen a quo non fuit infra decem dies appellatum

vtrius possit repeti in appellacione a diffinitiva. vide. j. eo. c. licet

¶ Nonno no. in. s. quod si obijciat quod in modum declinatorie fori

cognoscit vtrius causa sit probabilis et legitima. et in modum perempto-

rie de ipsius veritate. non enim suadet causam esse probabilem nisi

etiā vera sit nisi se offerens probaturum non fuisset admissus. vt i

glo. licet enim. super qua Jo. mo. dicit quod sufficit probare oblatio-

nis repulsionem quo ad iustificandam appellacionem: non tamen quo ad

consequendū effectū exceptionis non habita distinctio an sit

dilatatoria vel peremptoria. et hoc no. Jo. an. de testi. ex parte. A.

et sic intellige. c. interposita. s. eo. ad fundandum ergo intentiones

iudicis ad quod quo ad inhibendum sufficit quod causa declaretur proba-

bilis. quantum vero ad deuolutionem negocij principalis requiritur

quod sit vera. nondum ergo pendet ista cognitio an sit vera quod eius

eventus declarabit quod debeat de principali cognoscere. ideo in

terim potest iudex ad quod inhibere quasi pcedat questio p iudicia-

lis. vt. c. tuā. de ord. cog. et de hac inhibitione vide satis in spe

cu. de ap. s. de offi. ver. sed querit quid. et tribus versis. seq. vbi plena

distinctio quod possit fieri ista inhibicio vel non possit. quā distinctio-

nem hic posuit Arch. Et inferas quod ista cognitio ad quod debeat

Petrus de ancha super sexto decretaliū

iurisditio principalis negocij pertinere spectat ad iudicem ap-
pel. non ad iudicem a quo. et hoc pendet ex veritate cause appel-
latur et videtur quod siue aliqua inhibitione postquam est appellatum
iudex a quo cessare debeat a processu. ut ff. nil no. appel. pen. p.
totum. Sol. dicit Jo. an. qm iudex a quo debeat cessare vel non
hoc non tangit. Sed Inno. hoc ponit de offi. deleg. c. pastoras
lis qui etiam hoc tangit vtrū quo ad reuocationē attentatoris
sufficiat quod iudex a quo sciat iudicē ad quem incepisse cognosce-
re de veritate cause appel. de quo per Jo. an. j. c. non solum. ij. re-
sponso. qm vero iudex appel. possit inhibere vel non hic decidit
¶ Proppo. s. istum tex. et videtur quod indistincte postquam in dubio re-
uocat vtrū sit appellatio recipienda nec ne nihil sit innouandum
ut l. j. ff. nil noua. app. pen. Sol. ut hic in no. super verbo incipiant
¶ Decimo no. in. s. si autē qm iudex ad quem possit inhibere in
casibus non permittis a iure qm appellatur. de quibus in tex. et
in glo. puta. Sed videtur quod in talibus casibus non sit locus inhi-
bitioni cū appellatio non deuoluat. So. ut in glo. ergo notoriū
que dicit quod in talibus casibus prohibitis admittenda est appel-
latio cū expressione iuste cause. ut in dicta glo. Sed hoc non vi-
detur bene dictū: quia in appellatione a diffinitiva non est cā ex-
primenda. ut no. s. eo. cordi. Sol. sicut appellatio sine expressio-
ne cause non est admittenda in casibus in quibus appel. remo-
uetur ab hōie in. c. pastoras. s. eo. ita non est admittenda in ca-
sibus in quibus remouetur a iure. in talibus igitur sicut iudex a quo
appellationē recipere non tenetur. ut in. d. c. pastoras. Ita iu-
dex ad quem non dicitur antequam de veritate cause allegare incipiat co-
gnoscere: inhibere. postea vero sic. nā crimen quātumvis noto-
rium potest habere iustam excusationem. ut no. Inno. s. de dila. p.
4 terea. **¶** Undecimo colligit glo. arg. ex isto tex. quod confessus
crimen in iudicio non appellat qm confessio est spontanea non
formidine tormentorum extorta nisi vellet probare errorem suum.
Nā hac de cā posset appellare. et ista tenet gl. et idē dicit si uellet
declarare confessionē suā tali declaratione que non perimat: sed
exponat talē confessionē cum a principio non fuit in culpa. de ac-
tu. cū dilecti. do. **¶** Ito tenuit quod confessus appellet in crimibz: nisi
talis confessio roboretur testibus et argumentis. ut in glo. **¶** Vincē-
tius in. c. cum spālis. s. eo. dicit p̄fessum appellare post finem qz
in cā app. errorez alias peremptorias exceptiones poterit opo-
nere. s. de fide instr. cū Joannes. et de testi. fraternitatis. et
C. eo. l. eos. et ista opi. s. qz p̄fessus possit appellare tenent hic bo-
stien. et Jo. mo. pro quibus facit. l. creditor. s. iussus. ff. eo. **¶** Circa
tū delationē talis appel. dicit vtrū. s. eo. in proximo nota. in cri-
mine notorio ubi appellatio remouetur a iure. in quo casu siue affi-
nitiam: siue a finia diffinitiva dicit appellari cum cause expressione
als non tenet iudex a quo talem appellationē recipere qz hz cō-
tra se presumptā dīam veritatē. arg. c. qz verisimile. de presum.
et vide hoc per Lap. idē ergo sentit Jo. an. in appel. illius qz est
confessus crimē ut appellet cū cause expressione. Spec. ut refert
hic Lap. etiā tenet quod confessus siue in ciuili siue in criminali po-
test appellare. secus si sit confessus et conuictus et argumētis su-
peratus. ut in Spe. de app. s. in quibus. post p̄m. rōe p̄fess. s. fi-
na. ver. sed nunquā p̄fessus. hoc etiā tenet Lyn. in. l. obseruare. C.
quoz appel. non recit. et Bar. in. d. s. iussus. multos autē casus i
quibus appellatio perhibet enumerat hic Jo. an. in no. in duo-
bus versibz. **¶** Appellare vetat scelus excellentia pacta. Contem-
ptus minima res iurisditio facta. Arbitriū resqz perit et si lōgi-
apta. Quos versus expone et iuribus p̄firma ut hic in nouel. su-
per glo. puta. **¶** Duodecimo no. in. s. in aliū qz iudex appella-
tionis super re deducta in iudiciū cognoscere valeat s. tertius. tū
super dicta re aliqd innouantē nō extēdit eius offm nec potest illi
tertio inhibere. **¶** Quod ergo dicit pendere appel. oīa debere sta-
re in eodē statu dicitur intelligi inter ipos litigātes. Secus si super
re illa qz a tertio puenit. et ita est tex. et glo. nota. in. l. creditor. in
p̄m. ff. mādā. et hic. quod nota et diligēter aduerte quod l3 certis ex
causis plures sint ad eundē iudicē remittendi ut. s. de cōsti. cum
D. in nouel. sup verbo corā epō. et de rescript. c. pastoras. s. j.
sup verbo alijs. et ff. ex qui. cau. apud enn. iudi. ea. l. j. et ij. et etiam
sup his sint audiendi extranei si se offerāt. ut ff. de re iud. a diuio
pio. s. si rerū et de testi. veniens el. ij. tū ad iudiciū tales non pnt
vocari ut hic nisi iurisditio impediāt. ut in gl. et hoc not. Jo.
an. in nouel. sup verbo circa rē. **¶** Ex predictis p̄t qz tales quoz
interest possunt licet non appellauerint litigare corā iudice ap-
pellationis: sunt ad eū remittendi in p̄dictis casibz si mouere li-
tem velint vel assistere nō tū inuiti trahi. ut hic. quod no. **¶** Nā si
cū iurisditio delegati quoz extēdit ad p̄sonas extraneas. ut le-
gitur et not. in. c. j. s. de off. dele. ita iurisditio iudicis appellatio-
nis. Et circa hoc vide quod no. Bar. in. l. si qz separatim. et. l. si
plurioz. ff. e. **¶** Decio tertio no. in. s. cū dicitur quod iudex appellatio-
nis a suo ordinario in vna cā nō eximī ab ipius iurisditioe in

alijs. S3 vtrū possit in alijs ipz recusare ut suspectū. vide p Jo
an. s. eo. ad hoc si in vna. et p Host. in summa eo. tit. s. qz sit cū
ctus. ver. itē licet exēptus. Bar. sentit idē qz Jo. an. vbi. s. s3 q
nō sufficit ad iustificandā suspitionē et recusationē sola appel-
lationis interpositio sed requirit p̄batio grauaminis corāz arb-
tris ppter quod appellat. Et qz iudex illud grauamē itulit sci-
ter. hoc em̄ p̄bato reddīt suspectū qz p hoc p̄batur verbalis in-
ria ppter quā potest appellari fm opi. **¶** Placc. C. e. si qz puocati
nē q appellatio ppter iniuriā impedit iurisditioē in quacū-
cā. ut. C. si qua p̄di. po. l. j. et ita no. in. l. j. c. apud cū a quo app.
Jo. an. in. d. cū ad hoc. S3 fm hoc corā quo cōueniet iste semel
iudice grauatus iniuste. dicit quod debeat cā delegari. ut l. c. si qz
de foro cōpe. **¶** Decimo quarto no. in. s. d3 aut qz ab ep̄is hūi-
bus tpālē iurisditioē in causis illis appellat ad archiep̄m. l.
s3 hōpp. et videtur quod appellet ad eos a quibz hnt istā tpālē iurisditio-
tionē. ut. s. de ma. et obe. solite. et ibi no. sup xbo recipiunt. **¶** Ad
xj. q. j. cū ergo cū duobz. c. seq. et xij. q. vij. s. ecce q. ver. porro
c. cōuenior. et c. tributū. Solu. dicit quod aut illa tpālis iurisditio
incorporata libere in patrimonio ecclie. **¶** Nec pro illa digni-
te recognoscit dñm tpālē et tūc appellat ad forū ecclie si tūc
ut hic. **¶** Temporalia em̄ esse mutatiōe p̄sone deserūt ut dicit tex.
in simili in. l. paulus. als incipit p̄curatorē. ff. de acqui. here.
¶ Ad hoc optime. j. eo. lib. de iurepat. c. j. ad fi. et de p̄eb. c. dilect.
eo. l. fi. et quod ibi no. in. j. glo. et p Jo. an. post Host. qz p
tpālē iurisditioē recognoscit dñm tpālē qz habebat eā in fe-
dū. et tūc ad illū appellaret. ut. d. c. solite. et. c. l3 ex suscepto. d. i.
cōpe. **¶** Ex quo infero quod si clericus esset factus rector alicuius
uitatis. pone exemplū de rap. c. de archiep̄o. qz nō iudicat ut
ricus vel ep̄s. s3 ut rector ad supiorē illius ciuitatis esset ap-
landū. idē est si vnus rex haberet vñ comitatū et in illo iudic-
ret ut comes: appellaret em̄ ad supiorē in p̄suis in qz tū com-
nō in qz rex. ut est casus in. l. si qz iudici. C. eo. facit. s. de cle-
inter vniuersas. in fi. in feudali bz ad quē sit appellandū. hoc
no. ad fi. sup glo. puta. et p Inno. s. de iud. c. ceterū. in p̄m. m.
5 glo. sue. **¶** Decio quinto nota quod finia excō. vel interdicti
est reuocāda p iudicē appel. nisi vocatis partibus. excipe cas
vbi vertit periculū aie. ut in glo. et de sen. exc. venerabilibz. **¶** S.
ne. **¶** Quid ergo si nō vocatis partibz reuocet an valeat reuo-
tio. **¶** De. qz sic. alle. c. cū ab in ecclie. de off. ord. in glo. si. s3
illa loquit in epō qui est immediatū ad subditos subditoz: um
quo etiā quidā s. ut in no. pro eo tū facit. d. c. venerabilibz. **¶** S.
aūt. S3 ibi nō loquit de reuocatiōe vel annullatiōe. s3 de ab-
lutioe vel relaxatiōe ad cautelā. facit qd no. hic in glo. cū p̄e-
Boat. vtrū aut excōicatus pro contumacia possit absolui pte
citata. **¶** Quidā qz nō. s3 arg. s. de rescript. olim. in fi. et de hōi-
gni. ex parte el. j. de quo. xj. q. ij. excōicatus. et ver. se. vbi dicit quod absolu-
ma. s. fi. ver. s3 pone quod excōicatus. et ver. se. vbi dicit quod absolu-
nō d3 fieri nō vocata pte tū facta tenet. **¶** Vel dicas distinguo
quod si fuit excōicatus p manifesta offensa nō d3 absolui pte nō
tata. **¶** Tū si aliter fiat valet. si autē sit excōicatus p contumacia
tūc p̄sita cautioe de parēdo iuri et de soluēdo aduersario ex
sas poterit absolui illo aduersario absente. et idē hic Lap. et
quod de predictis no. s. c. qua frōre. **¶** Decimo sexto not. in. l.
cū aut quod iudex appel. remittit cām ad iudicē a quo cū sibi cō-
terit min⁹ legitime appellatū fuisse. Si autē legitime tota cā
eū deuoluūt. ut. s. eo. ut debet. quod intellige vtrū qm appel-
ab o: dinario et delegatō quoz iurisditio est certa et fundat.
aūt articulus sup quo est appellatū cōcernit iurisditioē. p̄a
qz dicit rescriptū obrepticiū si ex eo quod iudex rescripti se iudic-
p̄cunauit appellet et iudex appellatōis p̄neciet bene ap-
latū nō procedit in principali. **¶** Nā sicut p̄m⁹ nō pcederet
nūciaffer rescriptū obrepticiū. ita nec iste iudex appellatōis
hoc bene facit. c. si a subdelegato. s. eo. lib. de offi. dele. et est t.
fm lec. **¶** De. et Ab. in. c. olim. s. de excep. quod no. pro limitatō-
ne oīm iuriū loquentiū de deuolutiōe totū cause si cōstet legi-
me appellatū. **¶** Expeditis quasi oibus vtrilibz que hic formi-
6 doc. **¶** Tū vero de quibusdā alijs qz cōcernūt principium. c. d
quē. s. appellandū sit. et regula est quod gradatim est appellandū
nō omissis medijs. ij. q. vij. anterior. **¶** Hoc ergo premisso p̄ic-
ro qd iuris si in hoc errauit appellas: qz nō ad maiorez s3 ad
rem vel minorez appellauit dicit lex quod aut ad maiorez qz debet
rit et valebit appellatio. et idē si ad parē. **¶** Aut ad minorez et nō
let. ut. l. j. s. pe. ff. eo. p qd dicit Host. quod valet p̄suetudo quod ap-
letur ad supiorē vel ad parē omissis medijs: s3 nō valet quod ap-
pellel ad minorez qz est irrationabilis et inepta. xij. diff. inter
et de p̄ue. c. fi. **¶** Aduerte tū quod si est appellatū ad maiorez qz de-
rit vel ad parē talis cā nō deuoluūt ad eū s3 ad illū ad quē in el-
veritate debuit appellasse. et corā eo debuit p̄sequi. ut no. in. d.
s. pe. et hic p Lap. qui etiā dicit quod si fuit appellatū ad mino-
qz debuerit potest appellas infra tpa appelladi corrigere erro-
sum

siu qd si nō corrigit trāsiuit snia i rē iudicatā. vt no. Host. i. summa. c. ti. §. a quo z ad quē dī appellatio fieri ver. qd si putauerit ad hoc. l. libelloz. §. qd si libelli de accu. ff. z. l. accusaturus. ff. de adul. Sed hic qd qd sit ratio quare magis viciet si est interposita ad minorem qd ad maiorem glo. in. d. §. pe. dicit qd illud quod p̄t est vtiqz tantū est. vt. l. cū furti. ff. de in litem iur. z. quē ad. fer. ui. amit. l. is cui in prin. vnde appellando ad maiorem dignitatē videt etia appellari ad medias. z. aduerte: qd illa ratio infert qn̄ est appellatū ad maiore gradatim. f. qd minor ad quē debuit subalternat sibi feci credo si sit penit? extrane? lz maior puta cū de beret appellare ad archiep̄m rauēnatem. appellauit ad patriar chas istā. qui lz sit maior tñ gradū nullū lz cū p̄dicto archiep̄o z ideo appellatio nō teneret rē. credo mentē iuris. ¶ Quēro scdo post Bar. si appellatū fuit ad principē omīssis medijs: dic qd ad primū superiōrē cā deuoluit. Sed papa qd tñ ad se ptriū statuit vt ad eū solū appellari possit omīssis medijs. §. e. si duo bus. z. ij. q. vj. ad romanā. sed dicit Bar. factū esse vt p̄fret maio rem curia. de quo impator nō curauit. vñ alibi reddit rōnes qua re ipse nō audit singuloz causas appellantiū. ne. f. n̄ fīs occupat ionib? quibus p̄ utilitate mūdi a singuloz nōnunqz negocijs aduocatur aliena fraudari cōmoda videant. ita dicit in. l. p̄cipi m. C. e. ¶ Tercio qd qd si simplr dixit appello vel dixit ap pello ad superiōrē vel ad iudicē cōpetentē dī. Bar. qd valet ap pellation ar. d. §. pe. z. l. se. z. de ver. ob. l. qd rōne. §. pe. si tñ possit p̄ babiliter dubitari ad quē esset appellandus valeret appellatio alternatiua z aditionalis ppter talē incertitudinē. vt no. in. c. si is cui. de off. dele. e. li. z. ita vidi in. q. facti. Dñs em̄ padue depu taut quosdā qui audirēt oēs causas sue iurisdictionis cū potesta te subdelegādi ab ipsoz subdelegato qd in vna cā suam tulit p̄s volebat appellare. dubitabat an ad ipm dñm vel ad eos subde legantes esset appellandū dubiū p̄stibat in hoc. an isti haberēt ordinariū vel delegatam. Nam primo casu ad eos. scdo ad dñm erat appellandū. vt. ff. qd z a quo. l. j. ppter talem dubitationēz fuit appellatū aditionaliter. de specie tñ iurisdictionis illoz fuit inter doc. multū in p̄silijs narratū sed recurre ad no. in. c. qm̄ ab bas. de off. dele. in nouel. vbi de hoc plenius dixi. ¶ Quarto qd ro pone qd est ciuitas qd nō recognoscit superiōrē ipsa eligit sibi rectorē. Nec habet aliū officiale qd erit iudex appellatiōis. dic qd ipse p̄p̄s sine ordo qui ipm officiale fecit qd solus reperit supe rior ipm p̄p̄o z sibi princeps est. vt. l. hostes. ff. de capti. z. colligi tur ex. l. j. §. exactis. ff. de orig. iur. vbi p̄p̄s roman? liber facies bat officiales z ab eis erat ius appellādi nisi esset expresse in p̄s bitū. ¶ Quinto quēro in aliqua ciuitate est aliqz collegiū qd facit sibi rectorē cui dat iurisdictionē qd p̄t. vt. l. fi. C. de iur. om. iud. dic qd ille qd est iudex ipm? vniuersitatis vt rector ipm? ciuita tis. ar. §. pe. z. c. dilecti. §. e. ¶ Sexto qd qd si proximū iudex nō p̄t haberi: dic qd si est impedimētū diu duraturū appellabi? ad aliū superiōrē. ar. l. si longius. de iudi. z. de vaca. munc. l. pe. in fi. z. hoc siue sit impedimētū iuris siue facti. §. e. li. de off. dele. is cui pone exemplū cū proxim? superiōr nō est catholice? appella bitur tñ omīssio eo ad ei? superiōrē cū ille cognoscere nō possit de p̄scrip. veniēs. z. de offi. or. qd sedes. z. c. qd diligētia. de elec. ¶ Septimo qd si iurisdictionē est cōis clerico z layco: puta dux vel comes instituit heredes ep̄m z laycū. itaqz iurisdictionē est cōis ad quē appellabi? z loquit vbi dicta iurisdictionē est incorporata in eoz patrimonio. vt non ob. qd dixi. §. in. xij. notabili. Bart. in. d. §. pe. dicit qd appellabi? ad proximū superiōrē iudicē eccle siasticū. Nam corā eo p̄t laycus stare sed nō clericus corā iu dice seculari. c. si diligēti de foro cōpe. p hoc facit. qd in ista mix tura: sicut in alijs pualere debet magis dignū. vt. c. qd. §. de iudi. z. qd in dubijs de cōse. ecc. vel alta. Et hac ratione vniuersitas scholariū cōsiderata vt corpus ppter mixturā clericoz z layco rum debet cēferi ecclesiastica: vt sic denotetur a nobiliori subie cto: vt in. c. j. de iurepa. j. co. li. z. insti. de iure natura. gen. z. civilī. §. sed quorū p̄o hoc. §. de pecu. c. in causis: vbi papa scholari bus perusij cōmō: antibus pmittit pcuratōrē constituere. ergo ad eum tanqz ad ordinariū fuit habitus recursus: etiā ex hoc in fero duo. primo qd si vniuersitas scholariū esset ad debitū obli gata: vel deliq̄set: vt vniuersitas p modū notatū l. l. sicut. ff. qd cuius. vñ. no. deberet cōueniri corā ep̄o z non coram potestate. Scdo qd si a sententijs rectoris appellaretur deberet appellari ad ep̄m: non ad potestatem de hoc dixi plene in. c. cū dilectus. §. de cōse. aliter sentiēs qd. Jo. de ligna. qd in hoc videtur sibi p̄p̄s contrariū in. c. ex lris. §. de p̄sti. Sz dices videt qd in ista mix tura essent ambo adēdī z ad vtrūqz appellandū. Rñdet Bar. qd hoc nō est equum ne p̄tētia cause diuidatur: vt. l. nulli. C. de iudi. z. l. j. ff. de qui. re. ap. e. iu. e. alibi Bar. in clerico z layco in solidum obligatis format. q. corā quo cōuentantur. Nam ep̄s non p̄t citare laycū nec iudex secularis clericū: nec scndi vel di uidi debet instātia vt p̄dixi: z vt questio sit magis dubia. pone

in casu in quo non p̄t cā delegari: qd est mixti imperij vt. l. lube re cauere. ff. de iur. om. iudi. dicit ipse qd ambo simul cognoscere debent sicut ex necessitate. alibi hoc facit: vt in auct. si vero cōti gerit. C. de iudi. z. ita no. in. l. solent. ff. de ali. z. cibari. le. quare er go alius dixerit in cā appellationis qd tñ ad ecclesiasticū sit ap pellandum si appellet a clerico z layco. z quare nō ita superio res eoz debēt puenire in ista cā appellationis termināda. cogit ta. z. adde qd de isto cursu maioris z minoris iudicis in cogni tione z appellatiōe. dicit. §. eo. li. de off. dele. si duo ex tribus. z. p̄ dicta locū habent qn̄ appellat ab ordinario. ¶ Octauo quēro ad quē appellet a delegato dic qd semp ad delegantē. vt. l. j. ff. q. z a quo. ¶ Nōqz appellat a subdelegato. z tñ aut a subdelegato principis: aut a subdelegato ordinarij a subdelegato principis appellat ad primū delegantē de iure ciui. vt. l. j. C. qd pro sua iur. Sed de iure canonico distinguē. aut reseruaui sibi aliquid de iurisdictione. aut nō. vt. c. super qdnum de off. dele. scdo casu qn̄ a subdelegato ordinarij. tunc appellat ad ipm ordinariū omīssio medio subdelegatē. vt. d. l. j. fm lec. glo. qd intellig. illū tex. in dele gato ordinarij ad vniuersitatē causaz qd subdelegat vñz cām in qua si appellet appellabi? ad ordinariū nō ad subdelegantem. Aut loquimur in vicario. z tñ aut in foraneo z habet instar de legati. ideo ad eū qui cōstituit appellat: aut in illo qd sedet p̄ eo dem tribunali. z tñ non ad cōstituentē sed ad superiōrē p̄stituē tis appellabi? vt hic. ad hoc ele. si principalis. z. qd no. ibi. Sūt em̄ isti vicarij ordinarij z eandē iurisdictionē habēt cū eis quoz: vices gerūt. vt. C. de off. e. qd vi. alte. ge. l. ij. facit. l. p̄cipim? in p̄n. C. eo. ibi vel vicarijs zc. Sed dices si ordinari? semp p̄t causas delegare p̄clusa erit via deuolutionis ad archiep̄m. qz ep̄s de legabit causas z cū a suis delegatis appellabi? ad eū appellabi tur iterum z iterū delegabit. z sic qz nō est p̄missum tertio prouo care. vt. §. eo. sua nobis impedita erit deuolutio p̄ dictū modum vide quō cōtra istam fraudē sit p̄sum in Spe. eo. ti. §. tractes mus z p̄ Jo. an. in. d. c. super qdnum. §. intentionis sup glo. z in nouel. z etiā hic tangit. ¶ Nono qd post Joā. an. in nouel. qd debet exequi sniam lataz p iudicē appellationis vtrū ipse iudex appellationis vel iudex a quo distingue casus. Nam aut iudex appellationis retractauit sniam primā forte absolutō: iā. z ipse condēnauit. z tñ ipse iudex appellationis exequit. z probatur fm Jo. mo. in. c. pastoralis. §. p̄terea. de off. dele. Aut prima snia confirmat. z tunc aut p secundam sententiam iudicis appella tionis: aut per lapsum fatalium. primo casu Joā. mo. tenet qd vterqz p̄t exequi: qz fm eum scda snia non innouat primā fa ciendo cā deteriorē. ff. de noua. l. aliā. Non ob. auct. de san. episc. §. si qd aūt litigantib? vbi dicit qd iudex appellationis exequit. Non em̄ p hoc negat quin iudex a quo hoc possit Archi. qd pri mus exequitur p̄ illū. §. p̄terea qd dicit. Interim executio snie su spendatur. z. p. c. cū in ecclesia. §. e. in fi. Tercio vero casu cum iu dex appellationis pronūciat appellatiōnē defertā vel non po tuisse tertio puocari. vt. §. e. sua. Tunc dicit qd prim? exequitur: qz in his casib? nō habet p̄nunciare bene iudicatū. facit qd not. in. l. eos. C. e. in glo. no. forma. ista est distinctio Jo. an. in no. ad fi. Ex qua apparet dubiū in vno casu cū. f. iudex appellatiōis cō firmat sniam. Nam Jo. mo. tenet qd vtriqz. Archi. qd prim? vt di ctum est. Aduerte qd alia questio p̄cedit istam scz ex qua senten tia oriatur actio in factū. z videtur qd ex scda qz qui p̄firmat dat ff. de verb. sig. l. lege. z. l. posthum? §. si. de in iusto testō. Item qz prima snia est extincta. vt. l. j. in fi. ff. ad turpil. in hac. q. glo. in p̄ alle. l. eos dicit qd ex prima. Sed in. l. furti. in prin. ff. de his qui no. in fa. dicit qd ex scda. z hac tenet Ly. in. d. l. eos. in. vij. q. z sub dit qd ista inuestigatio est vtilis ppter fidei iussos: eos datos in pri ma cā an teneant in cā appellationis. de quo in. l. cum apud sem pronum. ff. iudi. sol. Item est vtilis ppter quasi contractus qui oritur ex snia. vt. l. ij. §. item scribit. ff. de pecul. nam ratione illi? quasi cōtractus poterit cōueniri in foro iudicis appellationis tanqz ibi cōtraxerit. vt. l. oēs. ff. de iudi. z p ista p̄t cōcludi etiā in predicta. q. f. qd iudex cause appellationis mandabit dictam sniam cōfirmatā executioni z nō iudex primus. Et hoc ibi tenet Ly. alle. pro casu. l. p̄cipimus. §. in his. C. e. ibi exequentibus iudicata zc. istam etiā opi. f. qd iudex appellationis exequat qn̄ confirmat primā sniaz. tenet Ja. bu. in. l. j. C. qd p̄ duo. nō est ne. alle. pro casu. l. tale pactum. §. qui puocauit. ff. de pac. vbi text. z glo. dicunt qd iudex appellationis mandabit sniam executioni Item probatur in. d. l. furti. vbi text. dicit qd a tpe scde snie inci piunt currere tempora quadrimestria ad soluendū. d. Barto. te net opi. Ly. f. qd a snia iudicis appellationis oriatur actio in fa ctum. z p̄ ip̄s sit exequenda alle. l. si quis priore. ff. ad trebel. sic i ducendo. Nam sicut non p̄t qd decedere cū duobus testamen tis: ita super eodem facto nō possunt fieri due snie. vt. C. qd pro uo. non sit ne. l. j. sed si scdm testamentū confirmat primū agitur ex scdo confirmante non ex primo. vt. d. l. si quis priore. Simili

Petrus de ancha. super sexto Decre.

ter ergo agatur ex secunda sententia confirmante prima: et idem dicit de executione ut ad iudicem appellationis spectet quia prima confirmatur. Sed ultra predictos casus est dare alium quoniam si de consensu partium ab appellatione receditur tunc si iudex appellationis exequatur secundum suum iudicium de causa in d. s. q. provocavit. Ita. bu. di. q. idem ista causa ac si esset cursu fatalium confirmata et sic exequatur eam primum iudex et hoc placet. Bar. in d. s. officijs. Bar. etiam ponit multorum opinionum in d. s. preterea. concludit cum predictis quod iudex appellationis exequatur quia prima sententia confirmatur ut dixi. Ex predictis apparet quod tribus modis prima sententia confirmatur. Nam aut per alias sententias aut cursu fatalium aut pacto et quod exequatur debeat ex predictis per latius per d. Bal. in repetitione. d. s. qui provocavit ubi late disputatur de predictis. **¶** Decimo et ultimo quod si sit forma sententie iudicis appellationis: respondeo. tex. eam tradit in l. eos C. eo. dicitur quod debet primam sententiam pronunciare iusta vel iniusta: sed verum debet in sententia addere: ideo condemo vel absolvo. Barto. refert quosdam ita distinguere. Nam aut iudex appellationis pronunciat confirmando sententiam primam et tunc non est necesse quod aliquid addatur. Nam aut pronunciat contra eam et tunc siquidem prima sententia absolutoria et pronunciat iniustas debet addere: ideo condemo reum alias ista sententia tanquam non continens absolutionem vel condemnationem non valet. C. de seu. l. preses. doc. in hoc ultimo me b. tenent quod etiam si non addat condemo. sufficit sententiam absolutoria pronunciare iniustas. quod per hoc videtur reus condemnari et declarare eum creditorem esse. ut. l. si per tot. ff. de iudi. z. l. quero in p. de edil. edic. et de his qui no. infra. l. si te. expilasse. z. l. in rone. s. cum quida. ff. ad. l. fal. p. hoc optime. l. generaliter. s. si iudex. ff. de iure iur. z. l. qui ratione. s. pe. ff. de ver. ob. Non ob. quod sententia debet continere absol. vel condemnationem. ut. d. l. preses. Nam sufficit equipollens. ut ibi no. et ita tenet. l. q. ba. bu. in d. l. eos ubi etiam no. vtrum super rescissione sententie sit adeundus semper iudex appellationis. Nam quicquid quis conquerit de iniquitate sententie. quicquid de nullitate sententie: quicquid per sententiam lesus est sua facilitate. de quibus dicaz in prosecutione tituli.

¶ Appellationi multis modis quod renunciare dicitur. **¶** Super. **¶** Ho. quod ista constitutio districta. perit iudicia quo ut tradat aplos. qd preceptum. s. constitutionis ita obligat sicut preceptum. hois. de quo. s. c. cum spali. s. sciant. et qd not. Jo. an. s. de deci. c. no. est: et de precepto legis iudicis: arbitri. et privati que effectus habeat. vide in l. si quis ita pmiserit. s. ea. l. de ver. ob. p. Bar. **¶** Secundo no. quod ista constitutio refert se ad constitutionem cordi. s. e. Sed cum illa loquat de appellatione interposita ad papam. ergo ista pena irritandi in alijs appellationibus non habebit locum. Sed dic quod illa constitutio quoad ea que de nouo inducit hys locum in appellationibus interpositis ad papam non ad alios hys de hoc sunt opti. ut ibi no. sup. verbo. ad nos. In aplis tunc concedendis vera est opinio quod vendit sibi locum in quocumque. ergo et ista qd aplis loquitur ad quoscumque appellabit locum habebit. Nam ratio huius constitutionis. ut. s. facilio: instructio habeat oes complecti. Item. c. ab eo. j. e. referes se ad istam non repetit ista verba iuxta tenorem. **¶** Tercio no. a quo tpe. processus iudicis a quo aplos de negatis vel requisitis non traditis incipit esse nullus. Nam incipit. ut i glo. antepe. Post. dicit quod si ex quo sunt petiti apli. iudex in alioquo pcedat antequam sint exhibiti nullus est pces. p. hoc. c. et fm hoc d. exponit ex tunc. l. ex quo requisit fuerit: qd non placet Jo. an. nec mihi. quod ista constitutio hanc penam nullitatis. processus infligit post mora in tradendo aplos quod mora inducit p denegationem vel per lapsum termini legalis. **¶** Quarto not. in ver. ubi quod hec pena nullitatis cessat si fuerit appellatio renuntiata quod qualiter d. intelligi. declarat Jo. an. p. tres qones. Ad quartum evidenti pmitte quod appellatio renunciat quod multis modis. s. verbo et facto vere vel iuris fictioe favore partis appellate: vel in pena sui appellatio etiam inuito: ut quod sue appellatio vel partis aduersus non detulit. s. de resc. ex parte. s. z. s. e. an sit. z. de. sicut appellatione. et pe. j. e. et qd no. Jo. an. s. e. l. de do. et actu. cum qui sup. verbo spore. Item pmitte quod ista renuntiatio potest contingere ante petitionem aplos. ut. j. e. ab eo. Item post dictum terminum quod postea renunciat vel facit alium actum contra appellationem de qua ergo renuntiatio d. iste tex. intelligi. Ad hoc dico quod sine dubio loquitur de duabus ex predictis. s. renuntiatio: que fieret ante petitionem aplos. Item de illa que fieret post terminum iuris elapsum: ut processus post dictum terminum facit sit irritus ppter denegatos vel non processos aplos. Item terminum si subsequatur appellatio renuntiatio est dubium. Jo. an. tenet quod talis renuntiatio subsequens non facitualescere. processum qui iam erat irritus p hanc constitutionem: ut regula non firmat. de re. iur. Contra istud dictum facit desertio vel renuntiatio fingens retro non appellatum: ut l. furti de his qui no. infra. Nam sententia rata manet postquam appellatio

deserit. Sed dic id verum in actis et sententia que processum appellatum: ut firmetur per eius desertionem: et in hoc desertio fingat retro non aut quo ad firmandum medio tpe attentata que irritat ista constitutio. et vide qd no. j. e. l. de sen. ex. c. l. j. gl.ualescat. **¶** Quero iudex renouavit grauamen ante traditione aplos: an possit libere pcedere. dicit Jo. an. quod si renouaverit ante tps tradendo aplos rui quod sine dubio poterit pcedere: ut. c. cum cessante. s. e. Sed si post dictum tps renouaverit est dubium. an processus valeat. Nam denegatio vel non facta processio. tps est cum nullitatis processus iudicis a quo ut hic. Sicut in iudicio iudicis ad quem. j. eo. no. solus et sicut in iudicio suspensio iudicis a quo ita denegatio. vel non facta aplos traditio ut hic p. ergo postea renouando reassumere non poterit ad hoc qd no. Jo. an. s. e. cum cessante sup. j. gl. de ista renouatio dicit. j. e. si a iudice. **¶** Quinto quod vtrum iudex renouavit grauamen. tps aplos teneat eos postea tradere. ut quod no. q. cum cessante pmitte quod libere in ea pcedat hys non pcedere libere si tradere teneat aplos. Sile de pben. c. multa coniuncto. c. l. eo. ti. j. e. l. i. Item hoc pbat. d. c. si a iudice ubi renouato grauamine pcedit ac si non esset appellatum. Item facit h. c. z. c. ab eo. j. e. ubi excipit vnu casum in quo tradere non tenent. s. cum renunciamus si ergo non renunciamus tradendi sunt non ob. renouatione grauaminis. preterea talis habet p appellatum quo ad hoc ut pcedat eo non citato. ut. j. e. si a iudice in si. ergo habeat pro tali quo ad traditionem aplos: ut qui simile cum alijs z. de sta. mo. recolentes. Item si ab initio male appellatum. sic male instati necesse est aplos dari foris: bñ appellatum male instati. ita dicit Jo. an. cui Lap. addit quod si iudex vult caute pcedere faciat vtrumque. s. renouet grauamen. et det aplos. Si tunc non dederit non ob. dici poterit non valeri processum propter predictas allegationes fm cum.

1. **¶** Fruolum quid dicatur.
2. **¶** Superior appellacionem fruolam de necessitate recipere non tenetur.
3. **¶** Iudex abdicans se a iurisdictione eam reassumere potest.
4. **¶** Iudex postquam retulit appellacioni an possit prefigere terminum appellanti.

¶ In appellacionibus. **¶** Primo quitur de appellacione cui non desertur. secunda ibi. Si vero loquitur de illa cui desertur. tertia protestatur. ibi. talis. **¶** Nota quod fruole appellacioni non est iudicio deferendum et dicitur fruolum quasi caducum et inutile: qd non debet retardare processum. ut. l. quisquis. C. de resc. vendi. ibi. neq. in anibus morari finautem obiectis. iura ergo que statum deferendum esse appellacioni debent intelligi de appellacione intermissa ex causa iusta et p. b. b. non iniusta et fruola. Si iura que loquunt de sententia testis ex hereditate et alijs dispositioibus debent intelligi de solentibus non de illis que sunt inualide caritibus iuris solentitate: ut. l. iij. s. adenat. ff. de re. iur. z. l. ij. s. ff. que ad. rel. ape. z. l. no. putauit. s. no. que vis. ff. de bo. pos. sta. cum si. verba et cum effectu z. c. relatu. de cle. no. ref. c. l. i. c. l. serui. z. l. i. bec addito ff. de adi. et de. **¶** Secundo no. quod iudex ad quem d. remittere fruolam appellatam ad iudicem a quo pcor. s. eo. cum in ecclesia. z. c. cordi. do. nec autem vtrum sit fruola nec ne vtrum possit inhihere. dic. ut. s. eo. romana. s. q. si obiciat. Tercio no. quod iniusta delatio iudicis a quo desert totius cause cognitione ad superiorem qd est verum etiam si ob reuerentiam superioris detulerit. l. j. Post. dixerit quod dilatio reuerentialis non transfundit in superiorem cognitionem totius causae. Sed d. ea remittere si inuenit temere appellatum Jo. an. et ut dixi quoscumque apostolos delatarios dederit hys locum h. c. ut remittere non teneat de necessitate hys honestas plus ardet iudicem in reuerentialibus: ut remittat. Item intellige verum quod deferat cognitionem totius cause. qui certum est causam illam esse de iurisdictione iudicis a quo. alis si non statat eum iudicem. hys eius delatio deferat articulum appellacionis. non tamen negocium principale. de quo in Spe. de appel. s. quatuor. in fi. et vide ad hoc quod no. s. de excep. olim. **¶** Quarto no. quod superior appellacionem fruolam non tenet de necessitate recipere quod tunc iudex a quo voluerit abdicare a se iurisdictionem dicte appellacioni deferendo. Impunita enim sua siue culpa non d. alii ledere plus quam velit. Sile in hereditate in alium transferenda ppter culpam heredis. Nam si ille alius recusauerit heres cogit retinere p se: ut no. in l. si quis plurium. s. si quis an. ff. de le. j. **¶** Quinto no. quod iudex qui abdicauit a se iurisdictionem potest ea reassumere. ar. s. s. de offi. dele. significatibus. Sol. ibi p. p. n. iurisdictionem erat facta abdicatio sup. toto h. sup. certo articulo tunc. vñ non mirum si aliud iuris est in presumptione totius que certe partis: ut no. in si. C. de iur. emp. l. j. z. s. de loc. c. ij. **¶** Sexto no. quod quo ad iurisdictionem transferendam sup. tota causa idem opat delatio etiam minus rationabilis quam iusta appellatio que tale deuolutionem operatur. ut. s. e. ut debet. ex quo posset inferri quod iudex a quo p renouationem grauaminis iurisdictionem reassumit: ut. j. eo. si a iudice. ita si renouando tale delegacionem ut

bus. ^{Primum} parat
itur. secunda
tertia. prole
non est a iudic
r inuile: qd no
et relin. vendit
ergo que stami
gi de appellan
sta et friuola. S
dita. p. p. p. p. p.
nde carētib? iura
S. j. ff. quēd. n.
sta. cū fi. verba
q. 2. l. hec pōit
remittere friu
fia. r. c. co. d. d.
inhibere. dic st
ta delatio iudic
noē qd est veru
dixerit q. olat.
nonē totius cau
Jo. an. 23. vt d
um b. c. vt remi
tet iudice in re
terat cognition
dutione iudici
terat articulo;
Spe. de appella
olum. ¶ Quia
et necessitate re
se iurisdictione
et culpa nō o
trāsferenda p
cogit retinere;
¶ Quid nō q
sumere. ar. 25.
erat facta add
fi alia turis t
C. de iu. emp
tionē trāsferen
abilis q. iusta ap
ebit. ex quo p
auamini iurisf
dāto talē delig
tionem vt

Apostoli infra .xxx. dies peti debent.
Appellans qui non petit aplos infra tps appellationi sue res
nunciare presumitur.
Appellans ad indicem appellationis mittere non d3 sine apo
stolis.

p. 11

Petrus de ancha super sexto Decre.

dum apostolos: que iura refert hic Jo. an. in nouella. q. non prosequor: quia minus utile.

1 Appellatione pendente per iudicem a quo nihil innouari debet.

2 Appellatur aliqui ante suam diffinitiuam.

3 Differentia inter appellationem a diffinitiuam et ab interlocutoria.

4 Inhibicio canonica ligat manus iudicis a quo.

5 Bannitus qui appellauit vtrum offendi poterit pendente appellatione si statuto caueatur q. bannitus impune offendi possit

Non solum

ma loquitur de appellatione interiecta a diffinitiuam. scda de interiecta ab interlocutoria. scda ibi illa vero. C. No. regula q. pendente appellatione non debet aliud innouari p. iudicem a quo. 2. appellatio subtrahit et erimit appellante ab eius iurisdictione. vt. s. e. pastoralis. z. c. d. recte. Qd ergo attēptat censet factū ab incōpetēti iudice. ideo nō valet. ij. q. i. in primis. C. si a nō cō. in. per totū. pendēte autē cā restōnis in integrū supplicationis et nullitatis. vtrū sit idē iuris qd in appellatione. v. q. nō. qd dic vt. s. de re. in. inte. c. fuscitata. C. scdo no. q. attentata p. iudicē a quo reuocant p. iudicē appellationis ex officio suo nō iure actionis. vt. l. cirographis. de adm. tu. c. sollicitudinē. s. e. z. hoc verus q. sup. hoc aditur iudex appellatōis. Si vero alius qd q. nō. p. iudicē. vt. d. c. sollicitudinē tūc sit p. viam q. rele. vt. ibi dixi. Sed dices cū talia innouata lite pendēte debeāt restitui in statu pristinu p. interdictū v. de vi vt. c. item cū quis. z. c. in lris. de rest. spo. vt. q. cesset istud remediū extraordinariū officij iudicis postq. habet locū ordinariū. vt. l. in cause. ff. de minor. So. pingui subuenit p. istud extraordinariū. q. de plano sine libello et lit. p. test. pcedit. vt. no. in c. i. vt. lit. pen. s. secus in interdicto: ideo occurrit cū eo. vt. j. tangetur: ad hoc vide qd no. singulariter Innoc. in. c. bone. s. eo. C. Tertio no. q. attentata post appellationē a diffinitiuam reuocant statim et ante oia. i. anteq. pcedat in cā principali. Que dam tū. i. v. velle q. reuocent postq. obtinuit in cā appellatōis vt. ff. e. l. c. u. ex cā. Sed ibi factū recitatur nō ius ponit. vt. ibi p. z. no. s. de iureiur. venietes. z. Barto. in. l. j. ff. nil inno. app. pen. C. Quarto no. q. sicut veniūt reuocanda attentata post app. a diffinitiuam: ita attentata inter tpa appellatōis qd non est alibi in textu. Glo. tū. idem no. in. l. j. ff. nil inno. app. pen. Appellatio ergo in potētia et in habitu idem operat qd appellatio in actu. Sicut in simili legit: z. no. in. c. maiores. s. ceterum. s. de baptis. z. alibi est eiusdē nature illud qd est in spe sicut ius qd est in esse productum. Nam paria sunt aliqd in esse consistere vel esse in eo statu qui de primo rem producit in esse. vt. l. licinius rufinus. ff. qui. ad lib. procla. non licet facit. ff. de usufr. quemad. ca. l. i. ff. usufructus mibi in prin. z. de adul. l. i. ff. vxor. s. j. ibi neq. matrimonij neq. spem matrimonij violare p. mittitur. z. istud facit ad ea que no. in. l. ex iudicioz. ff. de accu. Nā si reus criminis decedit post adēnationē pena q. descendit ex legibus iudicioz publicoz trā fit contra heredes. Si vero ante: non trāfit. Si vero post appellationem distinguit. vt. in. l. ij. C. si pen. app. mors interue. Pone ergo q. decessit post cōdemnationē. tū. i. tpa appellandi. l. x. dierum an transibit talis pena contra heredes: per hūc text. videtur q. paria sint decedere post appellationē. i. tpa appellatōis. z. hoc tenet glo. in. l. ex iudicioz p. alle. que nō est alibi fm Dy. Bart. ibi dicit hoc verū si heres appellet et appellatōne p. sequat. vt. dicta. l. ij. C. Quinto nota in ver. illa vero q. quando appellatur ante diffinitiuam sententiam et hoc est regulare de iure canonico. si appelletur ex causa probabili. vt. s. e. vt debitus quod multum vituperat Cyn. in. l. ante sententie quorum app. non re. vbi de iure ciuili. an liceat appellare. ab interlocutoria: sic distinguit Jac. bu. nam aut post finiam non speratur alia diffinitiuam: tūc nō est proprie diffinitiuam: sed quasi quādo fertur super emergenti. vt. l. intra vtile. ff. de minor. z. l. preuaricationis. ff. de preuarica. z. hoc casu q. tales interlocutorie excludunt totum iudicium et sic habet vim diffinitiuam: poterit ab eis appellari. l. a diuo pio. ff. de re iudi. Aut post talem interlocutoriam speratur diffinitiuam. z. tunc aut grauamen ab interlocutoria potest remoueri per appellationem a diffinitiuam et non appellatur: q. appellatio esset superuacua et fieret iniuria iudici. vt. l. omnem. C. q. prouo. non est nec. Aut grauamen interlocutorie per diffinitiuam tolli non potest: z. tunc potest appellari. vt. l. ij. ff. de appel. recti. Conclude ergo q. de iure ciuili si est talis interlocutoria que pretendat vires diffinitiuam. vt. d. l. intra vtile. z. d. l. preuaricationis p. alle. vel si tale grauamē infertur per interlocutoriam cui nō possit succurri p. appellatōne a diffinitiuam: vt in tortura vel in approbatione fideiussoz. ff. qui satisfda. co. l. ab arbitro. z. l. ij. ff. de app. re. In casibus poterit appellari de

iure ciuili et non als qd ius equum et bonum est tendens ad liti expeditionem effusa vero appellatōis facultas a quolibet grauamine tendit ad litiū immortalitatem. Nam de facto vidi in vna causa fuisse appellatum quatuor vicibus ab interlocutorijs et p. tēsis grauaminibus. Jo. an. tū nititur defendere ius canonicum cum sit permittens appellari a quolibet grauamine cū sit equum. j. eo. c. fi. in nouel. z. sumpta occasione ex p. dictis regulis Bar. p. oēs partes iudicis vsequitur an de iure ciuili possit ab interlocutorijs appellari. Incipiens primo a citatione si citatur q. cōpareat. j. breuem terminum. Scdo a p. nunciatōe qua p. nunciat quis se iudicē esse vel non esse. Tertio a p. nunciatōe qua p. nunciat legitimā personā standi in iudicio vel nō. Quarto si super existentibus oppositis contra libellū p. nunciat sup eo procedendum esse vel nō. z. sic sup alijs partibus iudicij p. sequitur an possit appellari qd plene p. eum vide in. d. l. ij. de app. re. z. ibi in. l. se. etiam de materia appellatōis ab interlocutoria p. sequende examinat an ab ea sit appellandū: z. sententiandū in scriptis. z. de modo iustificandi impugnandi et deuoluendi cām ad iudicem ad quem post eius p. nunciatōnem que alibi p. sequar. C. Sexto no. differentia inter appellationē a diffinitiuam et ab interlocutoria quo ad tps reuocandi attentata. Nam illa statim: sed cū ab interlocutoria appellatum est non reuocatur statim: sed pendet interim innouata ante inhibicionem canonicam: ratio differentie est: q. diffinitiuam finit officium iudicis et deuoluit totam cām ad iudicem ad quem: sed nō interlocutoria et app. super ea. sed ita demū si constitit appellatōnem cām veram esse: ante igitur q. de hoc constet potest pcedere: sed pendet efficacia p. cessus ex futuro euentu: potest etiam a p. cessu abstinere et appellatōni deferre. z. sic postea nō procedit. vt. s. e. cum appellatōibus. z. q. sit in eius potestate de iure ciuili p. batur in. l. intra vtile. ff. de minor. vbi p. eses in euentum appellatōis cognicionem distulit. z. C. quo. app. nō re. l. ab executori delatio ergo iudicis a quo sicut inhibicio iudicis ad quē suspēdit eius iurisdictionē. z. vide ad hoc per Bart. in. l. eos allegata s. Sunt alie differentie inter appellationem a diffinitiuam et ab interlocutoria in insertione cause appellatōis. s. appellatō in scriptis et iustificandi. ex causis deductis. l. non vt. l. i. cōiuncta. l. scio. ff. eo. z. l. litigatoribz. C. eo. C. Septimo no. q. canonice inhibicio ligat manū iudicis a quo vltra in causa in qua fuit appellatum non procedat: non sufficit igitur fm Jo. an. ad reuocandum talia attentata scientia iudicis a quo scientis iudicem appellatōis incepisse pcedere. Nec etiam sufficeret intimatio sibi facta per iudicem ad quē sine inhibicione quas exigit iste textus: qui in isto casu irritat attentata p. eum sicut in casu delationis. z. denegationis apostolor. vt. s. e. cum appellatōibus. z. vt super: in alijs igitur casibus interim iurisdictionem retinet q. pro eo p. sumitur magis q. pro appellante. vt in. c. in p. sententia de renun. z. aduerte q. istud. c. loquitur quando appellatō appellatōnem p. osequitur. Quid ergo si appellatōnem deferit: an per talem desertionem remanebunt valida attentata interim appellatōne pendente vide textum. qui loquitur de snia exco. interm attentata que nō conualefcit per desertionem legitime appellatōis in. c. licet. j. e. lib. de sen. ex. Sed quid dices si inhibicio nō facta iudex a quo inique p. cessit cōdemnādo appellatē iniuste in expēsis vel aliter p. cedēdo: dic q. si declarabitur per iudicē ad quem appellatio legitima. nō est dubius q. veniūt reuocāda vt hic. Si vero appellatio frustratoria p. nunciabitur vel emissā ex cā nō vera an erit nulla illa iniuste attēta. Tert videtur esse notabilis q. iudex ad quem illa poterit reuocare: q. iniusta appellatio partis nō firmat que per iudicem a quo perperam vel inique gesta sunt: vt in. c. cū venisset de eo qui mit. in poss. licet igitur appellatio frivola manifeste p. cedat iudicem appellandi a diffinitiuam postea lata per iudicem ad quē. vt. cle. j. do. z. cōtu. tū nō firmat interim innouata quominus possit appellatōis iudicem reuocare quod est mirandum: q. appellatio frivola nō videt deuoluere. vt. s. e. romana. ver. q. si. Quia Joan. an. de tali. q. in libello petijt appellans sniam retractari et attentata ante omnia reuocari lit. cōte. petit q. anteq. procedatur super veritate p. opter quam appellauit: attentata reuocari: queritur an iuste petat. Archi. q. non. Nāz litē cōtestandē elegit viam ordinariā: z. sic via extraordinaria officij iudicis cessat auxilio ordinario intētato. vt. l. in cause. ff. de mino. Jtē a p. cipali causa. i. vtrum iusta sit appellatio. nec ne pendet illa reuocatio attentatorum: ergo ipsa debet principaliter expediri. z. fert Archi. sic obtinuisse Guil. in spe. eo. ti. s. pe. ad fi. ver. s. po. ne Jo. an. istam opi. reprobabat z. concludit q. ly possit esse dubius si petita fuisset in libello simpliciter reuocatio. Si tamen fuit dictum ante oia reuocari z. li. contesta. non impedit quin debeat fieri ante discussionem p. pter qd extitit appellatum: z. p. veritate sue opi. adducit distinctionez. Jo. mo. super illo generali vt ille qui

ille qui eligit vna viā pcludat sibi viā ad aliam q̄ ad idē tendat. **H**az aut aduerse sunt inter se 2 ad diuersa tendētes 2 tūc est ne-
cesse vnam eligere. vt. C. de iur. l. j. Si vero sunt diuerse ad idē
tūc tēdētes 2 tūc. Aut vtrūq̄ est p̄cipale. 2 debeo eligere. vt. l.
cū fili. §. varijs. de le. ij. 2. §. de ele. vt q̄s duas. Aut vna est prin-
cipalis. 2 alia subsidiaria. 2 tūc aut p̄ subsidiariā nō subuenitur
p̄inguis q̄ per ordinariā. 2 tūc cessat remediū subsidiariū:
2 ordinariū locū habet. vt. l. in cause el. ij. ff. de minor. Aut p̄in-
guis subuenitur per remediū extraordinariū siue subsidiariū
2 hoc dupliciter. Nam aut ambe sunt p̄incipales: 2 tūc subfi-
diaria potest p̄ius proponi. vt. ff. nau. cau. sta. l. 2 ita. §. ex hoc
edicto. Aut est vna p̄incipalis 2 alia non. Et ambe possunt cō-
currere: 2 in progressu vna potest p̄mitteri: 2 per istud mēbū de
cidit questio de qua queritur. Nam p̄inguis subuenitur p̄ue-
niendo in tpe iur. in summis. ff. de eden. l. j. §. diem aut. 2. c. j. de
plus pe. constat. n. q̄ in reuocatiōe attentatorū est questio ordi-
naria per libellū 2 extraordinaria per iudicis officiū. vt bīc p̄
quā viā citius expedit. Nam p̄bātis. iij. de quibus in. iij. glo. nō
est opus probare iniusticiā interlocutorie quo ad reuocatiō-
nem attentatorū. 2 sic plenius 2 citius subuenitur appellanti
Nam 2 in simili intentans petitorū potest redire ad possessio-
riū per quod facilius subuenitur vt in. c. pastoralis. de causa
pos. 2 p̄prie. 2 idē in milite qui eligendo viā ordinariā in
testando non videtur renūciare viā p̄uilegiū specialis et ex-
traordinarij militib⁹ cōcessi. vt. l. ij. ff. de testō mili. Simile etiā
in excoicatio qui l̄z elegerit viā nullitatis excoicatiōis. tanq̄
lata fuerit post appellationē legitimā. vt in. c. cū contingat. de
of. dele. 2 si minus hec viā defertur potest petere absolutionem
ad cautelam. j. e. li. de sen. ex. solet ex quibus Jo. mo. decidit. q.
talē petij appellationē pronūciari canonicā 2 reuocari in irri-
tum quicq̄ attentatum est in p̄iudiciū appellatiōis. lite autē
con. peto certum articulū attentatū reuocari an possim. Ex p̄e-
dictis patet q̄ sic 2 etiā cōfirmatur: q̄ litis cōre. nō solet facere
deteriorē cōditionem actoris sed meliorē. vt. l. nō solet. ff. de re.
iur. Ex his igit Jo. an. cōcludit contra. Arch. in. q̄ p̄dicta q̄ ta-
li libello p̄o recto nō ob. nec etiā lit. cōre. sup eo ad instātiā ap-
pellatiōis peti possit reuocatio attentatorū p̄iusq̄ sup meritis
appellantis p̄cedatur: 2 etiā durante processu: quod verum cre-
do etiā si simpliciter fuisset petita taliter reuocatio nō exp̄es-
so ante omnia: vt sic verba libelli sicut cuiuslibet dispositiois ad
iuris ordinē 2 intellectū referūt etiā si non fiet exp̄essio vt. l.
miles. §. decē. ff. de reg. iur. 2. l. ex diuerso. §. si in iudicio. ff. solu.
matri. facit quod no. Bar. in. l. ij. §. p̄i. ff. de vulg. 2 pupil. Ad
hoc optime. l. j. §. nō solum. 2. l. postq̄. §. imperator. ff. vt leg. no.
caue. Confirmat istam suam opinionem. Jo. an. and. alijs ratio-
nibus quas omitto. C. Secundo querit post Bar. si iudex per
diffinitivā sententiā aliquem a dignitate deposuit depositus
apparet: 2 est dubium an appellatio teneat hac dubitate pendē-
te substituitur alius. querit an hec substitutio veniat reuocāda
per modū attentati an pendente ex euentu cause appellatiōis:
dubij questionis consistit in eo q̄ dixi q̄ erat dubia. Nam si te-
neret certuz est q̄ deberet reuocari per. l. ciographis. de admi-
nistr. potest etiam fundari dubium questionis in hoc. quia ista
innouatio. videtur quo ad tertium substitutū facta. 2 sic non ve-
nit reuocāda per viā appellatiōis. §. eo. ti. 2. l. romana. §. in aliū
In illa. q̄ p̄olite feribit 2 demū sic distit. Nam aut super illa de
positione fundatur dicta noua electio vel p̄uissio. 2 tūc quicq̄
sit eligens vel p̄uoidens cū iam habeat causam a iudice depo-
nente reuocabitur per modum attentati iuxta no. bīc in glo. iij.
vers. hec tamen omnia. 2 quod no. viij. q̄. iij. in summa. 2. §. e. se-
pe in glo. sicut supra. Si vero super facto iudicis qui deposuit
non fundatur p̄uissio vel electio. tūc secus vt bīc plenius in no
uel. vbi ad si. subdit q̄ hec questio non est superflua per. c. j. 2. ij.
§. eo. li. vt lit. pendē. Nam non contingunt hunc casum. sed p̄i-
mum loquitur in duobus coelectis. secundū in petitore qui vē-
dicat beneficiū a possessore fm cū. C. Extra quero statuta sunt
communiter per italiā q̄ banniti possint impune offendī. vtrūq̄
bannitus qui appellauit offendī poterit appellatione penden-
te. Dy. q̄ non per. l. j. ff. nil no. appel. pendē. ibi nec vllam aliaz
iniuriā. dubium facit quia ille titulus habet locum inter ap-
pellantem. 2 etiā iudicē: vt bīc in gl. mag. Sed bīc loquimur
in tertia persona: 2 sic videtur aliud. vt no. l. creditor in princ. ff.
mā. Sed illa gl. loquitur de tertia persona que nō adheret p̄o-
cessui. Sed bīc de tertia persona que adheret bāno 2 fundatur
super eo. 2 ideo opt. Dy. est vera. p̄o qua facit quod. §. p̄oxi. di-
xi. Quid ergo si offensus deserit appellationē nunquid fingit
retro potuisse offendī. videtur q̄ sic. vt. l. furti. §. j. de his q̄ not.
infa. cōtrariū est vtrum: q̄ inspicitur tempus delicti quo tpe
erat maleficiū punibile de iure. 2 ideo posterior negligens of-
fensi nō p̄iudicat fisco super iure quesito. ar. l. quotiens. §. si.

ff. de noua. C. Quid de eo qui nō appellauit: sed petebat ban-
num cassari p̄o p̄ter aliā causam: an pen. lit. possit repellī. videt
q̄ non: q̄ quacūq̄ viā veniat ad rescissionē interim susēditur
pronūciatū. vt. C. de trāsac. l. si causa cognita. Dy. 2. cōtrariū
in. l. ij. §. si seruus. ff. de acq̄. poss. f. q̄ possit interis offendī. bar.
ibi cōtra. 2 vide quod de his questionibus dixi in. c. non debet
§. de test. qd̄ optime. facit ad p̄dicta. c. solet. j. e. lib. de sen. exc.
2 adde ad p̄dicta. quod no. Jo. an. an. post Innoc. §. de consti.
cum. m. vbi de innouatis p̄incipali lite pendente. vel p̄endente
appellatione an debeant indistincte reuocari: dic vt ibi.

- 1 Appellari potest ab actibus extra iudicialibus.
- 2 Appellatio generalis in iudicijs non valet.

Concertationi. Primo ponit mo-
tum constitutis.
Secundo ibi statuimus ponitur constitutio que distin-
guit: an per appellatiōem vel aliter petatur reuo-
cari grauamē. secundum membrū ibi. sed si per de-
terminationem interferit ibi. dūmodo. C. Not. q̄ ab electiōi-
bus 2 alijs extra iudicialibus actibus pōt quādoq̄ appellari:
ergo nō semper. Quomodo autē cognoscā quādo hoc possit vel
nō. doc. iuris canonici non declarāt. Ego post Bart. declarauit
plene. §. eo. li. de elec. c. constitutio. tangit plene in. c. dilecti. de
ma. 2 obe. per Inno. C. Secundo no. q̄ in tēpore appellatiōis
interponēde cōueniunt appellatio iudicialis 2 extra iudicialis
Nam infra. x. dies a die grauaminis illati est appellandum. in
pluribus tñ differunt. Nam appellans in iudicio audiē excom-
municatus etiā originarius actor. vt. §. de exc. significauerunt.
Sed nō ita extra iudiciū appellās si est mera extra iudicialis
secus si nō mera: q̄ apponitur ab excoicatore qui vult p̄uoidere
2 hoc no. Jo. an. §. eo. de excep. c. pia. Secūda differentia est
q̄ appellatio extra iudicialis suspendit effectū eorū que secuta
sunt post ipsam: non autem p̄cedētū vt no. §. eo. cōstitutus
sed illa que fit in iudicio suspendit effectū p̄cedētū 2 sequētū.
ff. ad turpil. l. j. in fi. 2 de his qui no. infa. l. furti. Tertia q̄ ad in-
stificandum appellatiōem iudiciālem sufficit q̄ causāz allega-
tam se obtulerit probaturū 2 non fuerit admissus vt. c. interpo-
sita. §. c. sed in extra iudiciali non sufficit se obtulisse sed proba-
re tenet veritatē cause allegare. vt no. in. c. cum inter canonicos
de electio. Quarta differentia est q̄ appellatio iudicialis impe-
dit processum iudicis a quo. Sed extra iudicialis non impedit
innouari. 2 rationem differentie super hoc vide in. c. cum in cun-
ctis de his que fiunt a ma. par. ca. per Inno. 2 hec in no. Quin-
ta differentia est q̄ per appel. extra iudiciālem non omnia attē-
tata postea reuocantur. Sed illa solū que attentauit contra ip-
sam appellatiōē: quod declarat per multa exempla Inno. in. c.
cum nobis olim. §. de elec. sed vigore iudicialis irritatur quod
agitur contra ipsā 2 quod super tota causa. vt. §. c. p̄oxi. suspē-
ditur. vt no. in. c. ad hoc si in vna. §. eo. si autē est cōnexa vt cau-
sa conuentionis 2 recōuentionis an appellatio in vna suspen-
dat iurisdictionem in alia. Inno. q̄ nō. Hosti. q̄ sic. vt tetigi 2 re-
misi in. d. c. cū nobis olim. Sexta differentia est q̄ in iudicijs
non valet appellatio generalis. 2 etiā grauamine non iustifi-
cato per causam. vt. c. vt debitus. §. eo. sed extra iudiciū valet
appellatio etiā certo grauamine non exp̄esso: dūmodo aliqd̄
fiat vel dicat quare grauamen timeri possit: 2 grauamen postea
subsequat: 2 sic interponit a futuro grauamine 2 cōtra certā 2 i-
certā personam dūmodo fiat ex probabilib⁹ coniecturis 2 factū
sit certū: 2 illa differentia no. in. c. cōsultuit el. ij. §. e. in nouella. Et
dixi in. c. bone. 2 in prima oppositiōe in quo alias differētiās
enumerauī. ideo bīc nō repeto. Sed quero quos effectus p̄o-
ducat ista appellatio extra iudicialis maxime: q̄ si cōtra talem
appellantē aliquid extra iudiciū attentetur sint p̄odita rēme-
dia ordinariā vt interdictum vnde vi. si fuerit spoliatus. Itē in
terdictum vti possi. si fuerit turbatus. Item si in suo constructū
fuerit aliquid vi vel clam interdicto quod vi aut clam. 2 de ope.
no. nū. 2 sic de si. ad quid ergo illa extra iudicialis appellatio p̄-
dest vel effectū p̄oducit. dic vt no. Inno. in. d. c. bone. 2. c. dilecti.
de maio. 2 obediē. in. nouel. vbi plura enumerantur in quibus
iudicialis: 2 extra iudiciales appellatiōes conueniunt. Ex q̄-
bus 2 ex his que dixi in. d. c. constitutio. habes noticiā plenā
de extra iudiciali appellatiōe. communiter parum nota. Dis-
ligenter tamen aduerte ad id quod notat Jo. an. and. post Jo.
mo. dicit cūq̄ appellatio extra iudicialis dicit multiplex. Pri-
mo qñ est omnino extra iudicialis. vt. d. c. bōe. 2. c. cū nobis olim.
Secundo mō q̄ nō fit ab actu iudiciali. nec in figura iudicij: sed tñ
a iudice qui iubet vel facit aliquid in grauamen partis. de ver.
si. ex parte de tēp. ord. ad aures de eta. 2 qua. queris. Tale enim
grauamen nō potest dicit factū iudicialis: 2 ipso iure nō tenet
C. cōmī. vel episto. per totū. 2 tunc an ille qui ex tali facto vel cō-
minatione grauā possit appellare. dic q̄ aut est tale factus qd̄
p̄ iij

iudex reuocare non posset ut quia diffiniuit. et sic functus est officio suo bene vel male. vt. c. in literis de offici. delega. vel pro uidit de beneficio quod meum erat vel mihi debitum. tunc oportet appellare. j. decendum via etiam simplicis querere ad hoc competit. quia cum non fuerit actum in figura iudicii non potest transire in rem iudi. Si vero est iustus vel factum reuocabile. tunc potest ab eo peti quod reuocet: quod si non fecerit appellari potest hic in fin. 2. j. eo. c. si a iudice. Si vero talis iustus fueret super principali. puta de soluendo. x. consilii Jo. an. mo. hoc casu idem qd. s. ad iudicem iubentem vadas ut reuocet tale gra uamen offerens te stare iuri. qd. si non fecerit poteris appellare: et etiam prius de ma. 2. obe. inter quatuor. 2. hoc no. quia mandata iudicum resoluntur in simplicem citationem. i. q. ille cui in absentia aliquid mandatur per iudicem si non vult illud adimplere saltem comparere tenetur et se excusare. Ad hoc consuevit allegare do. meus. c. tua de cohabi. cleri. 2. muli. 2. quid iuris de gra uaminibus illatis p iudicem que non habent vim interlocutionis: et qd. de conuincione hic in nouel. remittit. 2. Archid. ple ne ponit. Quis contingit qd. est actus oino extraiudicialis: fit tamen ab illo qui habet aliquam potestatem. puta capitulo qd. a iure habet potestatem eligendi. vt. s. de ele. c. j. cu. 2. tunc est locus huic. c. 2. ista sunt vtilia ideo tene meti. Ultimo no. hic Jo. an. de ista dictione s. 2. si vel 2. si. Ha vbi dicitur coniungitur sine copula aduersant in facto 2. in iure. Sed vbi ponitur inter ipas copula 2. q. dicitur. sed 2. si aduersat in facto tunc sed in iure est identitas. idem no. Bar. post gl. in. l. j. ff. ne quis eum qui in ius vo. est vi eximat.

Appellatio emissia in absentia iudicis an excuset. Libellus appellatorius cui dari debeat.

Appellatio. Not. qd. aliud est legere scripturam. aliud eam simpliciter exhibere. 2. appellanti sufficit solum porrigere etiam si non legat. Sed non ita iudici sententiam in scriptis tradere. Nec testi dictum suum vt dixi. s. tit. j. c. si. legere autem est oculis prospicere que scripta sunt. ff. de his que in testa. de len. l. j. vbi de significatione huius verbi legere. 2. aduerte quia hoc. c. loquitur de appellatione porrecta iudici 2. sic de appellatione iudiciali. Idem dicit Jo. an. de appellatione penitus extraiudiciali. Nam licet in illa sit opinio extra casum. c. vt circa. s. e. lib. de elec. de quo. s. c. cordi in. iiii. glo. 2. in gl. ma xime. 2. in gl. istud. Si tunc in scriptis appelletur sufficit tradi scripturam: cum eadem sit ratio fm Jo. an. in nouel. C. Secundo no. q. coram iudice a quo est appellatio interponenda. Nisi in casibus. vt in glo. iij. super qua refert opi. Bos. q. dicit qd. appellatio emissia in absentia iudicis bene excuset si non fiat fraudulenter: qd. videtur placere Jmo. s. eo. dilectus ad fi. Tamen eidem Jmo. placet id qd. sequitur in hac glo. s. eo. si iustus. hoc autem certum est fm Archid. q. appellatio non protegit appellantes a suo iudice donec ad ipsius iudicis noticiam perducatur. s. e. si duo bus. vbi idem tenet Pe. C. Tertio no. q. iste tex. solus exigit qd. scriptura porrigitur per qd. dicit Archid. q. non est necesse appellanti cum tradit sedulam loqui vel dicere appello. Ad hoc. ij. q. vj. biduum ibi vt ei libellos daret 2. rides dicit glo. in exceptio nibus. vt eas sufficiat in scriptis dare 2. etia s. Jo. an. illas xbo proponere dummodo apud acta scribantur. Ad hoc. s. ti. j. c. vl. in glo. j. in fi. in exceptione recusationis. videtur speciale qd. de beat dari in scriptis per. l. apertissimi. C. de iudi. 2. qd. no. s. c. lea gitima in nouel. S. nunquid in casu huius. c. requiritur qd. scri ptura sit aut. glo. iij. q. non. contra quam opponitur de cle. cau sam de ele. Sed ibi loquitur in diuerso casu cum scz per scriptu ram sit fides plena de actu preterito. Sed hic loquitur cum scri ptura producit ad intimandum presentem actum. de quo ita constat iudici per primatam sicut per publicam. immo etia sine scriptura quandoq. vt cum incontinenti appellat quis a diffini tiua voce viua. C. de appel. l. litigator. Quia hic fit metio de libello appellationis. Sciendum est qd. talis libellus est duplex vnus appellationis interponende qui datur iudici a quo. 2. de isto loquitur istud capitulum. alius est appellationis interposi te prosequende qui datur iudici ad quem. Circa primum est aduertendum qd. quandoq. appellatur viua voce. 2. illa est bre uis forma. sufficit enim dicere appello. vt. l. j. s. libello. ff. e. Sed quero qd. tempore duret ista potestas appellandi viua voce. co munitur seruatur qd. hoc facere potest iudice sedente pro tribu nali. arg. l. diuus. de resti. in integ. 2. dixi. s. eo. c. j. in. ij. no. Qua do autem omisum est appellare viua voce necesse est postea ap pellare in scriptis. vt. l. litigatoribus. C. eo. 2. tunc quid debeat co tinere ille libellus appellatorius. no. in. d. s. libelli. Nam debet continere personam appellantis iudicis a quo: 2. sententia con tra quam. Circa appellantis personam querit ibi Barto. si procurator est condemnatus 2. appellat an debeat appellare p

prio nomine an procurator: io nomine dñi. 2. videtur qd. noie pro prio cui sit dominus litis: 2. in eum fuerit lata sententia. vt. l. j. C. de sen. veritas est qd. debet appellare procuratorio nomine. vt. l. j. s. in propriam. ff. quando appel. fit. puto etiam qd. proprio no mine posset appellare. vt. l. ex emptione. s. j. ff. eo. 2. si simplice appellaret non adiecto cuius nomine debet intelligi procurati rio nomine dñi. vt. l. fi. ff. de instito. 2. l. pe. si quis cau. Circa personam iudicis dic qd. sufficit expressio nominis dignitatis. i. non exprimatut nomine proprio: qd. appello tanq. a dignitat non a priuato. vt. l. si seruus communis. ff. de stip. seruo. Expre sio autem sententie a qua fit appellatio debet fieri taliter qd. re datur certa per relationem ad diem late sententie. 2. tutu est et qd. exprimatut res. l. j. non expediat si per demonstrationem die res est certa. vt. l. j. in fine. ff. de do. prele. Apostoli vero in ipo bello appellatorio non est de substantia qd. petantur. qd. habent terminum separatim a termino appellandi. 2. dixi. s. eo. ab eo in secundo notabili. Sed vtrum in tali libello debet fieri metio de iniquitate sententie. communiter seruatur qd. sic: sed no est de substantia. qd. qui dicit appello videtur dicere iniquam. vnde ve bi significatio hoc importat. Circa hoc etiam quero cui de bet dari libellus appellatorius dic qd. iudici a quo si potest habe ri eius copia: als iudici ad quem. vt. l. j. s. dices. ff. quando appel lit. Item si quis timeret iudicem a quo posset interponi cora bi nectis personis. vt. s. e. si iustus. 2. l. j. C. de his qui per me. in. ni appel. Modo breuiter est videndum de libello qui datur iudi ci ad quem 2. dicit Bar. qd. licet datur talis libellus: tamen noi est necesse de iure. Nam sufficit qd. coram iudice a quo produca tur appellatio: 2. petat super ea ius dici sine nouo libello vt ibi aut. de his qui ingre. ad app. s. volumus. 2. Jmo. videtur ho tenere. s. de off. deleg. cum cotingat. circa si. magne glo. Sed qd. cois practica se habet in contrariu. ideo Bar. circa ipm libelli querit de conclusionis ipsius in. d. s. si libelli. vbi dicit de quibus ij. libellus. no. in Spe. de app. iij. parte. s. dicendum restat. 2. s. is precedentibus.

Appellatio suspendit iurisdictione iudicis a quo.

A iudice. Thema ponit. cui duo du red dñs ibi. nisi coram secundus determinat 2. de clarat ibi nisi. Nota qd. si citatio fiat super ca sa que non sit de iurisdictione citantis non tenetu citatus comparere. non enim spectat ad iudicem a quo cogno scere de veritate gra uaminis sed ad iudicem appellationis. v s. eo. romana. s. q. si 2. s. de rescip. c. dilectus filius. Sed dice cum ex isto argumento pendeat an sit sua iurisditio. vel no. Nam si causa pretenfi gra uaminis est vera spectat ad alius. si falsa sp ctat ad ipsum. vt. s. eo. vt debitus. ergo videtur qd. sit eius cogn tio. vt. l. si quis ex aliena. ff. de iudi. Solu. vt no. s. eo. sollicitud ne in glo. sed querit. C. Secundo no. qd. non debet quis instrui super facto proprio de quo certus esse debet. ff. pro suo. l. i. et. s. de rescip. ab excommunicato 2. ibi similiter dicit lex absurdum esse qd. ille qui in ea causa est. vt edere debeat petere qd. edatur si bi. vt. l. si quis ex argentijs. s. preter ait. ff. de eden. C. Tertio no. qd. iuder a quo debet videre vtrus grauauerit nec ne. Sed ci tra. ij. q. vj. decreto vbi nihil pri. de veritate gra uaminis cogni scit. Sed vtrum sit emissia ex causa probabili. se instruit 2. vider debet. Sed quid dices si est dubium. vtrum sit probabilis. ne ne dic qd. idem: qd. ipse de hoc cognoscit 2. inquirat a peritis 2. co latione cum eis habita sententiabit. secundum qd. sibi videtur. v s. eo. vt debitus in glos. colligitur vbi not. quid iuris si post ta lem collationem remaneat de hoc dubium: dicit ibi qd. debet di ferre 2. superfedere. Nam fm Jo. an. hoc in nouel. in tali dubi potius statur appellationi qd. sententie. s. eo. dilectus 2. presum tur propter gra uamen appellatum. de re iudi. tenor. 2. quod no Jo. an. s. eo. pastoralis in glo. non tamen. Quarto no. qd. ap pellatio suspendit iurisdictionem iudicis a quo 2. per cosequens effectum sententie suet in appellationibus ab interlocutorijs. i. lud est claru. qd. suspenditur iurisditio. 2. effectus snic non extin guitur quod patet qd. pot iurisdictionem reassumere. vt. s. vt de bitus. Sed appellatio a diffinitua vtrum extinguat vel suspei dat pronunciatum. varij varia sentiut propter leges que in hoc variant. Quedam enim dicunt qd. appellatio rescindit pronun ciatum. vt. l. j. in fi. ff. ad turpil. Jte. l. cauetur qd. condennatus vlt mo supplicio statim efficitur seruus. vt. l. qui vltimo. ff. de pe. et tamen si appellat valet testamentu eius: quod no potest contin gere alia ratioe nisi qd. talis appellatio peremit pronunciatu. vt. ff. de iniust. test. l. si quis filio. s. bi autem oes. Item infamia per sententia irrogata per appellatione aboletur vt. l. furti. s. j. ff. de his qui no. in fa. in cotrarium faciunt rationes 2. iura qd. per ap pellationem no extinguitur: sed pronunciatum suspendatur vt. C. de re. cre. l. si quis iusiurandū ibi prouocatione suspensa 2c. C. de ap

CS 2. ff. a Adde qd. ista dicio s. 2. si deno tat diuersi tatē i facto 2. i iure bal. in. l. pñs 2. filij s. qro circa hanc legem 2. ibi Jo. s. imo. ff. de vulga ritz pupilla ri bar. l. ij. ff. ne qis est qd. i ius. vo. 2. i. l. qcartā 2. i. l. plane s. si cōiun ctijs. ff. s. d. les ga. j.

C. de app. l. precipimus et quo. app. nō re. l. ab executioe. et de of. deleg. pastoralis. §. i. in oibus enī istis iurib⁹ habet verbū suspēdere qd aliud est q̄ extinguere: vt. l. illa institutio. §. is qui. ff. de here. insti. ibi suspēso retinetur vel nō obzupunt. §. ff. de pact. l. si vnus. §. i. et de cōsue. cū inter per Jm. qd em̄ suspēditur nō tollit substantialiter sed eius effectus interim cessat. ff. de do. inter vir. et vro. cū intestat⁹. §. ne autē et c. ad hoc. et qd ibi not. §. eo. et c. dilect⁹. et multe etiam rōnes vrgent pro illa parte quas ponit. d. Bal. in l. tale pactū. ff. de pac. §. q̄ puocauerit in repetitioe. Et sect⁹ qd nōis cōsistit q̄ si snia suspēdit p appellationes. pōt vires reassumere per cōfir. et sic ex ea oriet actio in factū et officiū iudicis executiū. Si vō extinguit⁹ ius exequēdi et actio in factum habebūt ortū ex snia iudicis appel. de his dixi. §. eo. romana in viij. q. post Jo. an. ¶ Quinto no. in ver. nisi q̄ appellans a gra uamine citatus per iudicē a quo ad audiendū reuocationē gra uaminis cogit cōparere. Quod vtrū sit verū q̄ citatus fuit in xta formā hui⁹. c. in prin. vel cū precise citatus est ad actū reuo cationis. Jndverbū nisi cui⁹ natura est pcedentia limitare in nūit q̄ cōparere tenet etiā citat⁹ sub pōdicta forma. q̄ duo conti net. l. gra uamen reuocari et de eo doceri. l. ergo ad istud scōs nō teneat: cogit cōparere sup pzo q̄si duo fuerint mādāta. vt in. c. cū dilecti de do. et cōtū. et l. pzo vno intellectu multum faciat iste tex. Tame p̄trariū t. Zap. dicens q̄ termin⁹ assignat⁹ in forma de qua in prin. c. nō artat appellante. Jste ergo nō. nisi. d. intel ligi q̄si fuit simplr citatus ad audiendā reuocationē gra uaminis Et tunc em̄ si nō cōparuerit v. processus iudicis a quo ac si nō fuerit appellat⁹ et hoc credo verū marie. si reuocationē polliceat sub cōditiōe si de eo docuit vt in textu. Si vō simplr dicit se vel le reuocare. et q̄ de eo docuit. tūc est matus dubiū p. d. c. cū dilecti vtrū. l. cōparere teneat. Sed hic q̄rit vtrū citato nō cōparen te et iudice reuocāte gra uamē sine noua citatiōe poterit ad vltē riora pcedi. et snia ferri. Archi. hic q̄ sic. §. eo. li. de do. et cōtū. enī qui. in dñi facit. iste tex. ibi ac si appellatio et cōtumacia em̄ ta lis fingit enī nō appellat⁹. Non ergo tanq̄ appellat⁹ est pro cedendū forma illi⁹. et hāc partē q̄ requat noua citatio. t. Jo. an. si tñ citat⁹ appellationi insitens cōparere cōtēperit loc⁹ est opinioni Archi. ¶ Sexto no. q̄ iudex pōt gra uamē insitum p suā interlocutoriā reuocare: vsq̄ ad q̄ tps p̄duret ista p̄tās Jo. an. §. eo. cū cessante refert varias opi. Ego ibi post Bar. di stinx. iij. tpa. Jā quoddā est tps. x. dierū appellandū post gra uamē illatū. quoddā est post. x. dies vsq̄ ad sniam. quoddā post sniam diffinitiuā. quoddā post executionē interlocutorie. dicit er go q̄. i. x. dies ad appellandū pōt reuocare ad petitionē partis postea nō pōt ex officio. vsq̄ ad sniam diffinitiuā: post sniam au tem nō possit. similiter nec postq̄ fuerit executioni mādāta. nisi causa cognita. vel de partū voluntate. vt probat in. l. i. in fi. ff. de pzo. stip. Jtē intellige q̄ possit reuocare. i. x. dies. vel ante sniaz vt dixi. Jūst est talis interlocutoriā p cui⁹ plationē iudex define ret cē iudex. q̄ tūc eā nō possit reuocare. vt. §. de off. dele. signifi cantibus et loquit istud. c. q̄si desit esse iudex q̄si pronūciat se non iudex idem si quociq̄ alio modo. puta tradēdo ap̄los de negatorios: vel exp̄sse denegādos: vel. i. tps debitū nō tradēdo vel si iudex appellationis inibeat appellatiōe recepta. Jn his em̄ casibus est extincta ei⁹ iurisdictio in aliū et nō suspensa. Jd erigit iste tex. vt eā valeat reassumere ad hoc. §. eo. vt sup. et c. ab eo. et c. cū appellatōibus. et not. hoc p limitationē huius. c. Lūi etiā adde qd dixi in. c. vt sup. p̄allegato in. ij. et iij. q. ¶ Opposi tio ergo Bar. in. d. q. est q̄ iudex ex officio semp ante sniaz reuo care possit interlocutoriā. d. Jo. an. in. d. c. cū cessante ponit tres spēs interlocutoriaz. Jā qdā pparat et ordinat litē. Quedā de cidit incidentia. vel emergētia. Quedā iubent aliqd restitui vel dare fieri. vel nō fieri. vel aliud equipollēs. Sup potestate autē reuocādi. istas interlocutorias ponit multoz opi. et demū snā q̄ sup p̄dictis trib⁹ spēbus de iure canonico habet potestātē reuo cādi ex cā. Sine cā vero nō possit maxime post. x. dies sine vo luntate partis p qua lata est allegat. l. i. in fi. de pzo. stipu. et qd no. Jmno. de sen. ex. sacro. vbi. l. ponat opi. demū postea ad lras sic dicit: vel dic idem in alijs interlocutorijs: vt de expensis. et si. q̄ reuocari possint a pferente etiā si post lapsum. x. dierū trāstue rint in rem iudi. et sic loquit lex q̄ iussit. nā sicut ex officio suo si nō solēnitare condēnat ex quo partib⁹ oritur ius et actio. Sic et sine magna solēnitare poterit reuocare. ar. iij. q. v. quisq̄s. fātef tñ Jm. q̄ si sine cā reuocat poterit appellari. plures autē qdnes circa reuocationē interlocutorie ponit Bar. in. d. l. qd iussit. et in ter alias no. illā si sup eodē facto apparēt due snie interlocuto rie. Jāc apparet q̄ iudex tulerit scōm aio reuocādi primaz. an prima sit reuocata. vt q̄ sic: q̄ in his q̄ pendēt ex volūtatē vni⁹ et sunt mutabilia semp vltima priorib⁹ derogāt: vt. c. i. §. eo. li. de cōst. et l. i. si mibi et tibi. §. in legatis. deleg. i. dicit ipse q̄ prima nō p̄ reuocata: q̄ scōa p̄sumitur lata p errorem pro quo dicto allego

c. cum olim. §. de reg. iur. et qd no. Jmno. in. c. auditis. §. de procu. ¶ Septimo et vltimo no. q̄ iudex ad hoc vt reassumat cām p re uocationē gra uaminis requirit q̄ reuocet cū effectu. Jd decla ra. in glo. pe. Ex qua no. q̄ vbi facto opus est non sufficit dicere sum parat⁹ nisi realiter offerat: pro quo allego qd no. Bar. in. l. pzo. ait. §. si quis paratus. ff. de op. no. nū. et vide de hoc glo. no. tabilē in. c. cupiētes. §. si vero. §. de ele. ille ergo q̄ tenetur solue re pecuniā sub pena vel aliter non sufficit si dicat se paratū solue re nisi pōt pecuniā in manibus ad hoc. l. fundus. ff. de rescin. vendi. et §. de eo qui mit. in pos. c. j. Ar. contra. §. de resti. in inte. c. constitutus.

¶ Prelatus interest aliquādo capitulo vt prelatus aliquā do vt canonicis.

Collatione.

Circa vnum thēma distin guit. primū mēbrū ibi non ad ipm. scōm ibi als si. ¶ Not. q̄ ad ep̄m et caplm hic spectabat collatio p̄bendarū qd vtrū ita sit de iure cōi vide. §. de elec. cū in ecclesia in. ij. glo. et ibi in no. ¶ Jtē scōno. q̄ p̄lat⁹ interest q̄q̄ caplo vt p̄lat⁹: q̄q̄ vt canonic⁹. in dubio tñ semp p̄sumit residere: vt ep̄s nisi probet contrariū ex aliquib⁹ cōiecturis quas hic ponit glo. ij. Jūo au tem pōt residere nomē canonici vt effectus in ep̄o dubitari pōt nam vox canonici. puenit ex titulo canonie: vt not. in. c. cū tu de p̄st. Si titulus canonie et eius effect⁹ extinguit⁹ p eius p̄motio nē ad ep̄atū: vt in. c. cū in cōctis. de elec. Si ergo est extinctus nō v̄ p̄pōssit retinere vocē vt canonic⁹. Ad hoc vide qd no. i. c. cum n̄is de cō. p̄ben. et c. cū in ecclesijs. j. eo. lib. de p̄ben. l. z enim possit h̄re titulū canonie et eius effectū nō tñ est canonic⁹: vt i. d. c. cū in ecclesia. ¶ Tertio not. q̄ cū a duobus gra uamen inferē q̄ habēt diuersos supiores: ad quē ex eis debeat appellari. Jāz caplm habet ep̄m. ep̄s archie. Si ergo ep̄s et caplm simul graua uit respectu capli erit appellandū ad papam respectu ep̄i ad archiep̄m: in hac ergo mixtura tex. iste vult q̄ sit ad archie. appel landū: q̄ gra uamē illatū est indiuisibile ratio: q̄ illatū a pluri bus v̄ illatū a quolibet insolidū: vt. l. eadē. §. caro. de verb. obli. Ad ep̄m ergo veluti inferentē gra uamē insolidū nō est appellā dum: q̄ nō appellaret gradatim sed de codē ad seipm p̄ra iura. §. eo. dilecti. et §. c. li. de p̄sue. nō putam⁹. est et alia ratio: q̄ i ista mixtura duoz gra uantiū est appellandū ad supiores dignioris q̄ natura p̄positi ex duob⁹ simplicib⁹ est talis: vt magis dignus trahat ad se min⁹ dignū vt. c. q̄ in dubijs de p̄sca. ec. vel al. Sz dignior est ep̄s q̄ caplm sicut pater filio: et sicut caput membris iuxta no. in. c. doceri. de rescri. et c. nouit. de his q̄ si. a p̄la. et vide oīno de hoc. qd dixi. §. eo. romana in. vij. q. Sz dices ista ratio in fert q̄ etiā si gra uauit: vt canonic⁹ de caplo nō sit ad ep̄m appellā dum: postq̄ dicit q̄ gra uamē a plurib⁹ acernit oēs insolidum. Ad hoc rōde q̄ gra uamē illatū a caplo nō v̄ illatū a singulis. Sicut nec debitū vel creditū capli est singulorū. xij. q. j. q̄ manu mittit. et l. sicut. ff. qd cuiusq̄ vni. no. non habet ergo p̄sideratio ep̄i si interest vt canonic⁹. ¶ Quarto colligit Jo. an. de hoc ver bo tanq̄ actū. nā q̄q̄ ep̄s est p̄ns actui vt ep̄s. q̄q̄ vt canonic⁹: ad hoc de elec. cū inter. in glo. si. q̄ incipit sed nōne. Et idu cit ad. q. ambasiatorū mediolan. quib⁹. Jmp̄ator p̄stantinopolis tanus ad quē vt ambasiatores cōis accesserant multa donauit. an cedat eis vel cōi talis donatio dicit in nouella. q̄ cedit eis si prius erāt sibi noti. als cōi: si erāt ignoti: vel aliter si donū cōue niebat cōi: vt leo. statua. vel filē cōi cedat: si pueniebat psonis: vt si doctore libi vel militi arma donauit cedit sibi fm cum in no. Bar. istā. q. examinat post Accur. in. l. si vero. §. item qd qd. ff. so. ma. et ibi tenet q̄ in dubio nō fiat restiō: nisi exp̄sse id fuerit eis da tum vt cōi restituerēt: et inducit p hoc. l. diu. ff. de bonis dāna. et l. j. C. pub. le. lib. xij. et alleg. casum in. l. sociū q̄ in eo. §. si p socio. d. me⁹ ibi subtili⁹ loquit. dicit em̄ q̄ q̄q̄ donat aliqd alicui p alio: q̄q̄ p alio: q̄q̄ ppter ipm recipientē: q̄ dubitat⁹: pzo ca su acquirat aliq. ff. de dona. inter vi. et vro. l. mulier: et de vul. et pu pil. l. sed plures. §. in arrogato. et l. si pfectitia. ff. de iure do. scōdo casu refert aut accipiēs habebat psonā rep̄ntatā rōne officij: aut nō gerebat rep̄sentatā psonā alteri⁹: pmo casu aut gerit pso nam p̄ntatā in ipsa acquisitiōe. et tūc acquirat illi. C. de iur. deli. l. cū aliq̄s. et C. de v̄suf. l. si. aut gerit psonā rep̄sentatā: sed nō in illo actu verbū ḡfa ambasiator gerit psonā dñi in punctis am bafate. nō extra forma mādāt: vñ cū donatio nō p̄tineat ad for mā mādāt nō q̄rit aliq̄ q̄ nō gerit psonā rep̄ntatā in hoc. et hoc p̄ ex sequēt mēbro q̄ nō rep̄ntat aliū q̄ seipm: q̄ tūc acq̄rit sibi et nō alteri. vt. d. l. sociū in fi. tertiū mēbrū p̄ncipale est clarū q̄ acq̄rit sibi. Jn. iij. mēbro. l. in dubio recurrendū esset ad p̄iectu ras. nā si officiū qd q̄s gerit est cā acq̄sitiōis acquirat dñō. Sz si p̄p̄ia psona est cā immediata et p̄ncipiū acq̄sitiōis: et acq̄rit sibi semp em̄ cā imediata respiciēda est nō remota: vt no. in. l. mulier ff. re. amo. et in. c. decetere de homi. Si autē n̄p̄l appet dicā cū si

Petrus de ancha super sexto Decre.

bi acquisiuisse q: psona extranea nō est subintelligenda in actu. ff. de ver. obli. l. si ita stipulatus. §. grifogonus. 2. nō. istam distin- ctione: cui adde. c. requisi de testis. 2. de pecu. de. c. ij. 2. iij. ubi dixi an in dubio gerēs officii psumant acquisiuisse ptempla- tione officij qd exerceant vel ppria: facit. C. arb. tu. l. si defunctus. **¶** Querit Jo. an. de tali. q. ad epm 2 caplm spectat collatio p- bendarij: eps solus vel cū vno siue duob? canonicis confert vnit: caplm pferit alteri: q collatio pualet. **¶** Host. tenet q collatio epi refert hic Jo. an. p rariū fuisse disputatū p. d. p. d. principalem de mediola. 2. p. do. Fed. de se. q plus tenuit. f. q nisi epi in tali ele- ctione habeat maiorē partē capli nō valeat eius elec. plures ra- tiones adducit Jo. an. p illa parte quā firmat: 2. ad iura 2 rōnes. **¶** Host. q faciunt in contrariū rīdet 2 probat opi. **¶** Host. in pluri- bus continere absurditatē: q istam. q. plene examino in. c. po- stulastis. de concess. preben. ideo hic non prosequor. 2. Jo. an. ple- nissime in no.

- 1 **¶** Repulsio exceptionis peremptorie in vna causa an pre- iudicat in alia.
- 2 **¶** Appellatio a diffinitiva deuoluit ad iudicem ad quem cogni- tionem omnium que deducta fuerunt coram iudice principalis cause.
- 3 **¶** Statutum epi de cōsilio sui capli q nō possit in suo foro ab in- terlocutorijs appellari an valeat.

¶ Scet ab interlocutoria. **¶** Due sunt partes. scda ibi ver. Si vero. 2. venit ad determinatio- nem altercationis Innoc. 2. **¶** Hostien. vt in glo. j. 2. in Spe. de app. §. d. ver. sed si in prin. dictū est. §. l. c. si a iudice q iudex a quo pōt grauamen illatum p interlocutoria reuocare. hic decidit vtrū possit iudex appellationis. f. interlocutoria: p iudicis reuocare 2 distinguē vt in ter. **¶** Host. q sup exceptio- bus peremptorijs vel q reddunt iudiciū retro nullū iudex inter loquit. **¶** Qd an debeat vel possit. dic vt. §. de or. co. c. j. 2. l. j. C. de or. iudi. **¶** C. **¶** Qtrū aut ista repulsio exceptionis peremptorie in vna cā p iudicet in alia. ita q nō possit iterato in illa cā diuersa opponi: videt q sic. nam spale vt q possit in cā appellationis a diffinitiva vt hic. 2. hoc credo verū qn est mera exceptio: puta pa- et pferiptionis: 2. si. Si aut sup cōpetet etia actio spolia- tionis cū qua cōpetit ad id interdicit vnde vi vel cōpensatio- nis cū qua cōcurrit principalis actio ad idem debitū qd excipiendo deducit. tunc l. q succumbat in exceptione nō prohibet illud idem deducere p modū actionis iuxta doctrinā Inno. in. c. si. de or. cog. 2. ibi dixi. **¶** C. **¶** Scdo nota q appellatio a diffinitiva deuoluit ad iudicē ad quē cognitionē oīm q deducta fuerūt coram iudice principalis cause. **¶** Nam fm Jo. mo. totus pcessus ordi- natur ad diffinitiuā. vnde appellatio ab ipso interposita suspen- dit nō solum illā sed etiā oīa ordinata ad illā. vt. l. j. §. si quis sub condit. ff. vt leg. no. ca. 2. l. si cum. §. si iniuriarū. ff. si q cau. **¶** Nam cum pcedentia ordinent ad ipsam vt ad finē: rescisso sine rescin- duntur ordinata ad finē: sicut rescisso testamēto. 2. snia rescindū- tur oīa q ab eis dependent. vt. l. papinian. §. si ex cā. ff. de inoffi. testa. 2. c. auditis de pecu. cū si. p talē ergo appellatio ē a diffini- tiua oīa deuoluunt ad iudicē appellationis: vt corrigat 2 refor- met decisa p iudicem a quo. vt in. c. Raynudi? 2 Raynaldus de testamētis. **¶** Aduerte tū q pōt tale grauamen p appellationis iudicem emendari 2c. Sed vtrū teneatur necessario audire partes contra interlocutoriam q transiit in rem iudi. p lapsum. x. diez vt. §. de elec. cū dilecti. iudex em appellationis non teneretur. l. j. possit. vt in. c. cum cessante. 2. dixi in. c. si a iudice. 2. ter. ille dat po- testatem iudici reuocandi: sed nō parti impugnandi vel contra ipsam aliqd allegandi. 2. glo. mag. sentit q ad hoc vt pars possit eam impugnare requiritur licentia iudicis ad quem qui in cau- sa hac succedit in locū iudicis app. ergo cū simili potestate. vt. d. §. q iniuriarū. qd tū precise audire debet partē impugnantes in- terlocutoria facit q natura hui? app. a diffinitiva est nō deduc- ta deducere: 2. nō probata pbare. vt no. in. c. fraternitatis de te- stibus 2. l. p hanc de temp. app. **¶** Ex quo inferas q l. appellatio ab interlocutoria nō possit iustificari vel impugnari nisi ex anti- quis. vt de. appellati. eo. ti. si tū cognitio hui? interlocutorie de- uoluitur ad iudicē ad quē p appellationē emissam a diffinitiva sequat veluti accessoria. c. si sup gra. §. e. li. de off. dele. 2. si est hoc verū est no. limitatio ad. d. de. sup quo cogita. **¶** Tertio not. in ver. ubi vero q incidit 2 emergunt qdōnes in cā que nō tangunt ipsam cām. **¶** Qd exemplifica. vt in glo. sicut 2c. 2. iste sunt alteri? nature cām ipsam attingētes. 2. facit hoc ad no. p Bar. in. l. pe. §. ad crimē. ff. de publi. iudi. in qdōne rauage. **¶** Interlocutoria aut lata sup talib? articulis separatis a negotio principali adeo trā- sit in rem iudi. q nō pōt emendari p iudicē appellationis: 2. sic vī- bōe minorē potestate q iudex q eam tulit q possit qncunq ante sniam reuocare maxime ex cā vtrū. §. eo. si a iudice. **¶** Aduerte tū

q l. in talib? separatis interlocutoria emendari nō possit p iudicem appellationis: vt hic: tamen iudex a quo omisit pronūcia- re super eis poterit hunc defectum supplere iudex appellationis. vnde si omisit condemnationem expēlay iudex appellationis vigore appellationis interposita a diffinitiva poterit adēna- re in talib? expēsis omisis. vt in. l. oēm honore. C. qn puo. nō est necesse. decisa ergo p talē interlocutoria nō poterit reformare: vt isto ver. ubi vero. **¶** S. talib? sub silēto ptermisiss pot. rit supple- re: vt. d. l. oēm plus est ergo interloq q omittit. vñ si iudex post oppositā exceptionē dilatoria vel aliā nō tangentē cām princi- palem ad vltiora pcessit: poterit dicta exceptio repeti in cā ap- pellationis. **¶** Sec? si eā p interlocutoria repulit. **¶** Ego dico q in subordinatis ad inuicē p pcessum ad vltiora. vñ pcedēs exce- ptio reprobatā. intū q nisi appellet. j. x. dies nō poterit repeti in iudicio appellationis a diffinitiva: nisi prout hic d. ar. c. exbi- bita de iudi. 2. c. subdita. de re. in. **¶** Maria em videt repulsio ex- pressa 2 tacita q resultat p pcessum ad vltiora. **¶** Non ob. l. oēm q loquit in omisa pdenatione expensay tpe diffinitive snie vi appellatio a diffinitiva. j. x. dies interposita deuoluit etiā illuc grauamē. Sed si esset omisa pdenatio expensay sup certa exc- ptione: puta in exceptione excōicationis non pbata in terminē vel alterius pemptorie iuxta no. in. c. snie de do. 2. p. tu. 2. c. pia. di- cre. vtrū iudex ad quē posset illū defectum supplere 2 condē- re. vt q nō si omisso 2 interlocutio sunt paria vt p dicit. iudex tū a quo posset dictā pdenationē expensay omisiam supplere vsq ad diffinitiuā: vt no. Jo. an. in. c. sepe. §. e. 2. vñ mirū q nō ita po- sit iudex appellationis q in eius locū successit. Sed dic q in istis interlocutorijs minor est eius potestas: vt in isto ver. ubi vero **¶** Querit glo. vtrū post interlocutoria p appellatū ab ea po- sit ad vltiora pcedi: vt q nō q paria sunt appellasse vel esse. j. tpa appellatū. vt. §. eo. c. nō solū 2 pzo ista parte. f. q nō possit e- ficaciter arguit 2 cludit contrariū nō ob. c. nō solū: q loquitur quo ad pdictam equiparationē in appellatione a diffinitiva i- refert oēs doc. de hoc pcor. d. d. Sed vt q male nā grauat q i- scipit terminos 2 pcepta iudicis puta dilatiōes ad pbandū ve aliqd faciendū videt p hoc pcludere sibi vñ ad appellandū i- tales actus p rarios. vt. l. ad solutionē. C. de reg. iu. 2. c. quo a- pulationē. §. e. ti. 2. c. sollicitudinē. §. c. Sol. dicit Jo. an. p. Jnn. q l. grauat? testes pducit. j. x. dies corā iudice q grauauit ad huc. j. x. dies appellare pōt. nō obstat p raria palleata: q li- quitur in appellatione interposita. **¶** Sec? in interponēda. **¶** Se- cetero glo. Accur. in. d. l. ad solutionē sentit q idem in interpon- da dū dicit in eo q appellatū vel appellare potuit: vt dicatur a- quieuisse snie petēdo terminū ad pbandū. Sed dicit. Jo. an. istud pcedit in vltimo petēte: sec? in pparēte iussu iudicis. **¶** Ego hoc pfirmans dico q termin? ad soluendū est p rarius iudicē 2 tacite vñ sic petēs debitū pferi: vt. l. si reus parat? ff. de pecu- nō mirū ergo si postea nō pōt appellare. **¶** Secus est in eo q sus- pit aliū terminū nō exclusiuū iudicij 2 litis. **¶** Nam talis act? ni- est p rarius cōtrarius iuri appellationis qd cōpetit. j. x. dies qu- dantur ad deliberandū vtrū velit appellare vel nō: 2 maxime q- grauamina. j. tpa appellationis inflicta deuoluunt ad iudicē a- quē. **¶** Sicut ad eū deuoluūt tota cā si grauamen pbat. §. e. corā dilatio quoz dierū ad hūc finē. f. deliberatōis psonā actū dispo- mem 2 nō p rarius cōtrariū nō est sublatā. **¶** C. **¶** Querit Jo. an. in nouel. vtrū valeat statutū epi de p sēsu 2 p silio sui capli: facit q nō possit in suo foro ab interlocutorijs appellari. 2. pbat p- q possit statuta facere de p sēra. di. l. ij. c. j. 2. de ma. 2. obe. c. ij. **¶** 2. legat? pōt de off. le. c. si. 2. senat? pōt legē facere: 2 ecclesia sen- tum h. vt. l. nō ambigū. ff. de leg. ij. x. q. j. ecclesia. cui? eps el caput 2 pōr dinator: in cunctis. x. d. plectis. scdo hoc probat e- materie qualitate. **¶** Nam pcorat statutū tale cum iure ciuili q- ore principū est diuinit? p mulgatū: vt. l. ante snie. C. quoz. app- nō reci. 2. vij. di. quo iure. tertio hoc pbat equiparatio pacti a- statutū de qua in rubrica de decre. decurio. C. naz p pactum bo- pōt. vt. l. si. in fi. C. de temp. app. ergo 2 p statutū in p rariū alle- als rōnes q nō valeat: q est p rarius ius canonicū 2 inferior lege- supioris 2c. vt in de. ne romani de elec. possunt em statuta face- re dum tū nō obuiēt canonicis institutis: vt in. l. ij. C. de off. p- fec. pto. **¶** Ad hoc. xxv. q. ij. instōnis ubi expresse d. decreta roma- norum pontificū in totū vel in partē ab aliquo epo conuelli ve- mutari nō pnt. **¶** Sūt em debitorēs sacras regulas custodire. ix. q. iij. cū sim? 2 p rati facietes depositionē mrenf. iij. di. §. si. xxv. q. j. c. hac psona. 2. c. violatores. 2. de sepul. viola. l. ij. §. diu? vlt- rius hoc pbat ppter ipi? statuti in iūctatē q consistit in eo q o- pressis denegat facultatē cōquerēdi 2c. hoc pbare nitit q cano- nica pmissio q pmittit ab interlocutorijs appellari incedat equi- q ius ciuile: qd hic pbibet: 2 tandē post multa concludit statu- tum de quo qrit nō valeret: p qua decise optime facit. c. ventu- tes de iure iu. ubi p statutū ledi nō pōt ius supior? qd b. vt ad ei possit a

possit a granaminibus appellari: et quod appellationi ad eum in-
terposita deferendum sit. et hoc tenet Bar. in l. si. C. de aqua plu.
ar. et l. in l. si appellatione. C. eo. super quibus ergo poterunt
episcopi statuta facere: dic ut no. Jo. an. s. de offi. archiepiscopi: et
re. c. fina.

De vita et honestate clericorum.

Rubrica.

Episcopus potest statuere quod clerici vivant in comuni.
Honestas clericorum in pluribus dicitur versari.

Clerici qui. Jo. an. sup. ista rubrica p.
sequit. primo qualiter cle-
rici debeant vivere secundo in quo consistat hone-
stas clericorum. Circa primum dicit quod episcopus po-
test statuere quod clerici vivant in com. s. eo. qm. Item
quod debeant continenter et caste vivere. s. e. tit. ut
clericorum in prin. et si. Item vita eorum debet esse tuta in cibis et poti-
bus et crapula in pin. et si. Item honestas clericorum versatur in
pluribus. primo in celebratione divinarum ut sicut a laicis separa-
ti. s. e. c. j. Secundo com. non nutriant nec portet arma. eo. ti. c. ij. Secundo
coronari et tonsuram deferant agnoscunt eo. ti. clericorum. Secundo cum feminis
non coherant: nec monasteria visitent. monialium eo. ti. ut monaste-
ria. Secundo gratis iudicium ordinem impendant eo. ti. cum ab oi. Secundo
ludibria vel teatrales ludos non exercent eo. ti. cum decor. Hi-
mistrionibus: vel ioculatoribus non intendunt eo. ti. clericorum.
Fortius igitur quod tales actus non exercent: circa hoc puidet ista
positio penam annexam. Item versatur eorum honestas in vestibus
deferendis: ut abstineant a certis coloribus. Item a ludis taylorum
et alcarum: ab annulis: fibulis: corrigiis: calcaribus auratis: et cer-
tis alijs. de quibus eo. ti. clericorum. Item abstineant a certis artibus
mechanicis. de quibus in cle. ij. eo. ti. Item a negotiorum: clericorum
et ibi. Comendat etiam Jo. an. in hac rubrica castitatem et
plures auctoritates super hoc allegat.

Delictum detrahunt que a dignitate clericali.

Monito an requiratur ad hoc ut quis incurrat penam iuris.

Privilegium dicitur esse multiplex.

Clerici qui. Mo. q. ppter delictum detrahunt
clericali dignitati. Clericorum
est dignitas. ut in glo. ij. Quilibet autem in digni-
tate constituitur de ingenio suo augere auctoritatem digni-
tatis. ut in l. observandum de offi. ppi. Secundo no. q. de tria voca-
bula ponunt. i. iocutores golliardos: et buffones et alludit vul-
garibus puinciarum. canon autem vocat eos histriones. iij. q. i. c. j.
et de offi. di. ij. p. dilectio: et unde sumpserit exordium ponit vales-
rius li. ij. c. j. circa medium facit quod no. Jo. an. s. eo. clericorum iusti ex
suis actibus cognoscunt: nam actus aliorum cum ludibrio sui corpo-
ris representant. et intellige quod publice faciunt spectaculum sui corpo-
ris. Tales enim sunt infames ipso iure. ut d. c. p. dilectio. Item
mistrum ergo si talibus potest dignitatis patere non debet. ut li. ij. de di-
gni. C. li. xij. et de excess. pla. inter dilectos. et vide de istis. lxxvij.
di. donare. et li. ij. s. ait ppter de bis q. no. infra. Equum fuisse hac
pena puniri clericos qui tenent mancipia questuaria ut lenones.
Item lex istos exequat super adictis sub pena infamie. ut l. atble-
tas de bis q. no. infra. s. ait ppter. vide quod scripsi in d. cle. j. ubi i. pe-
nis ibi non extendunt iura ad casus maiores rationem habentes. ubi
illa constitutio quod loquitur de exercentibus illas duas artes viles ma-
celli et taberne non extenduntur ad illos qui exercent viliora: puta
ad lenocinia siue pstitulavit ibi dixi post gl. bertra. et Jo. de lig.
vide tunc quod in simili no. l. y. in l. j. c. q. sit long. consue. Tercio
no. actum damnatum dici arte sicut in vltura dicitur ars. xlvj. di. sicut.
et magica. j. q. j. Petrus. et c. de male. et magis. li. ij. et balistario: et
de sagittis. c. j. Sic et cura aiaz dicitur ars de eta. et quali. cum sit: dicitur
ars ppter dicitur quod percipit cum industria et doctrina. hinc enim
est quod artificum extinguit nomen officii non e converso. ut no. l. in lega-
tis. s. si ex officio dele. iij. ubi quod iuris si mutatur officium de vno in
aliud an extingatur legatum. vide in d. l. legata pdicta inducitur
ad. q. si quis pmissit dare seacum matrem cum pedite et dedit cum pe-
dite facto regina. dicit quod viciisse cum pedite alleg. no. p. l. y. in l. j.
ij. C. de suspens. tur. Quarto no. q. ille dicitur exercere artes qui
exercent p annum continuu. et hoc verum quo ad penam infligen-
dam exercenti artem vitia. ut hic. Sed in arte concessa qui exercent
ita parat immunitas. utrum ad primum consequendum debet exercuisse per
annum vel sufficiat semel tantum. Adverte si tales manent cum addiscen-
di artem statutu quod pcedit immunitatem artificum non comprehendit
addiscetes artem illam. ubi dicit Bar. q. l. docto. et aduocati dicitur
tur ppe quasi castresse peculium non tamen scholares vel studetores: ut ip-
se no. in l. j. s. nec castresse. ff. de cast. pec. ar. tra. l. legatus. s. or-
natricibus dele. iij. ubi legatis ornatricibus cedunt scholares illius
artificum. Sed dicit spale favore legati ubi fit latior interpretatio:
et l. in testamentis de reg. iur. et idem in huiusmodi ubi fit latissima.

Secus in privilegijs contra eos ius concessis ubi fit stricta: ut. c.
cum dilectis de dona. Querit etiam in d. l. legatis. utrum quis di-
cat mercator qui semel emit vel vendit annos siue alias merces.
videtur quod sic: quod ille dicitur procurator qui semel est constitutus. et Impe-
rator qui semel impauit: et expilator qui semel expilavit heredi-
tatem: ut l. j. s. expilatores. ff. de cri. expil. heredi. Sed hoc verum.
l. j. in prin. ff. de tributo. ubi sepius debet facere. et hoc ipse t. Nam
illa dicitur mercatio quod fit negociando et in eundo et tractu vltro citroque
obligatorios super rebus que recipiunt iteratam continuationem et hoc
requiritur ut dicatur mercator: ut ibi plene per eum tangit in l. ma-
riti lenocinium. s. questu. ff. de adulte. Quinto no. q. transcur-
sus anni inducit privationem ipso iure immunitatis ordinis cleri-
calis. Sicut in simili. s. de ele. l. j. cano. in minoribus vero tempore requi-
ritur trina monitio. grauius ergo peccat qui pluries pseuerat in de-
licto. et hoc verum in delicto continuo. in delicto vero momentaneo se-
cus est: ut l. si duricia. ff. de pen. raduerit quod dicit Archiepiscopus. q. annus
deesse continuo in quo artem istam exerceat. Sentit enim ex hoc quod si tri-
bus mensibus annus anni et alterius anni vno mense: et sic ex interrup-
tis annis cumulat in vno faceret vnum annum non haberet locum
ista pena. Alibi tamen etiam in simili doc. reuocat in dubium si papa co-
nstituit alicui clericum quod possit per triennium audire leges an intelli-
gitur de tribus annis continuis an etiam interruptis: et ubi tempore coniu-
cto non interruptor interpellator: ut l. non solus. s. annus de excu-
tu. et l. si. s. quotiens de publica. restitit filius questio. in illo quod non pan-
na continuo: sed sepius interruptum sicut in monasterio an per hoc
inducatur pmissio que inducit per transcursum anni: dicitur. d. s. quo-
tiens et adde quod tempore interrupta in materia pscriptiois non psumit:
l. j. q. q. fiat pscriptio tempore ad ipsam complenda. ut l. sicut de psci-
xxx. an. sed regulare est quod dictum est. Sexto no. Jo. an. q. sicut
clericus turpe agens in proprium corpus incurrit hanc penam. Sic ubi
quod qui sentit in seipsum incurrit penam canonis si quis suadere de quo
dic per eum de sen. ex. ptingit. Septimo no. q. ad hoc ut quis in-
currat penam iuris quod requiritur monitio: quod non in dubio aut
quod hoc cognoscatur recurrere ad doctrinam Jo. an. c. extirpande de
pben. et dicit in d. c. l. j. canon. Et ubi tetigit in d. cle. j. eo. ti. istud
et illud. facit de theoria Jo. an. in d. c. extirpande ubi dicit quod si pes-
na opponit constitutioni affirmative non requiritur monitio ad com-
missionem penae: secus si constitutioni negative: quod enim facta patet
non facta latet. Sed certe ista constitutio imponit penam facienti siue
exercenti artes istas viles: tamen requiritur monitio: sed ubi dico di-
citur Jo. an. locum ubi in lege vel canone aliud exprimitur: et ita hic
et ibi. Octavo no. de ista trina monitione circa quam in d. cle. q.
rit vtrum sufficiat illo casu vna pemptoria et sentit quod non quod est no.
ut i. penalis: cum iure exprimat de triplici monitione non sufficiat
pemptoria quod ubi dixi: ubi gl. in. zen. Jo. de ligna. Step. d. l. ha
pemptoria cum ppetuiter iterum alio huius vim triu denunciationum: ut l.
tres. C. quod et quod iudex. et huius minoris dubitatione illa opt. si vna p-
emptoria diuideretur in tres. p. p. tres. p. sedo tres. p. tertio et.
Facit quod no. d. sen. ex. i. audientia. Et aduerte quod tex. ille simpli-
ter dicit tertio moniti nec adducit notiam sicut i. pal. cle. qd aut ipor-
ter illud notiam ibi dixi. et c. ostendit de sen. ex. Nonno no. q. dicit
o privilegio et ex quo colligitur quod multiplex est privilegium cle. ut
tangit gl. ubi aut illud multiplex privilegium traxit origines dixi
in d. cle. i. vij. no. ubi bertra. enumerat. xiiij. privilegia clericorum
dic qualiter sunt immunes. a muneribus realibus psonalibus vel mi-
xtis: ut in l. placet. et l. administratione. de sacro san. eccle. p. l. y.
et alios in c. si. s. eo. Et aduertendum quod istud. c. et palleg. cle. enu-
merauerunt potius contra clericos exercentes istas artes ignominio-
sas et viles: quod contra clericos exercentes seu et immiscetes se
enormitatibus dimisso vel non dimisso habitu clericali. vide i. c.
contingit. et c. perperdim. et c. in audientia de senten. excō. Contra
clericos autem in corrigibiles: dicitur ut. c. c. ubi non ab hoc de indi. vidi
dubitare vtrum constitutio synodalis possit clericum in minoribus vel
coniugatu privilegio fori priuare. ppter non delationem habitum et to-
sure vel ppter alia non expressa in iure. Querit Joba. an. in nouel.
vtrum ista constitutio videtur sibi locum in clericis constitutis i sacris
vide quod non: quod est penalis et p. p. simpli loquens de clericis vide-
tur restringenda ad clericos in minoribus. et hoc t. Jo. mo. dicens
constitutos i sacris privilegiu non perdere. et l. plus peccent non desin-
unt esse clerici et clericaliter vivere tenent. ppter caracterem im-
pressum alle. s. ne cle. vel mo. c. j. et ij. de cle. punga. c. sane. Archiepiscopus.
tra. dicit enim quod ista debet intelligi etiam de talibus constitutis i sacris
quod indistincte loquitur et quod p. peccat. et hoc firmat Jo. an. alle. c.
ppendim. quo ad alle. glo. qd de p. bytero loquitur. Nam canones
spaliter notabant clericos constitutos i sacris de his ludibrijs: qd de
talibus hoc debet intelligi facit. s. iterdecim. i. aut. de san. epi. et vide quod
no. in c. si qd de cohabi. cleri. et muli. dicit etiam quod sub isto verbo
clericum includunt monachi hoc casu siue exercent istam artem i habitu
monachali siue dimisso: l. j. tunc sunt ipso iure excoicati. ut. j. ne cle-
ri. vel mo. c. ij. facit i. aut. de san. epi. l. si. et c. de epali audi. l. m.

Petrus de ancha super sexto Decre.

prime. Secundo querit an cū talib⁹ vere penitentib⁹ possit ep⁹ dispē
fare in recuperādo priuilegio clericali. Credit q⁹ sic facit. d. s. in
terdictis. plus dicit aliquos tenere q⁹ sine dispēfatiōe illud re-
cuperet. Sicut dicit in clerico coniugato q⁹ reiectū habitū z tonsu-
ram reasumit. tenet em̄ q⁹ recuperet. vt. j. c. pri. dicā. cessat em̄ pri-
uilegiū durāte delicto sed nō extinguit p tales act⁹ a iure repro-
bato z hoc operat virt⁹ characteris q⁹ nō pōt ab offib⁹ euelli p
pter quē res de facili reuertit ad naturā suā. vt. l. finius. s. pact⁹
ne peteret. ff. de pac. z. l. si testamentū. ff. de testis facit qd nō. etiā
de rescri. q⁹ uis. e. l. i. ¶ Dec tñ qd an desistēdo recuperet in clerico
coniugato. dic p Jo. an. in no. in. iij. q. 2 qd nō. in cle. j. eo. ti. Nam
exercēdo ista uilia si monit⁹ nō desistat nō recuperat postea desi-
stendo. Si aut artes nō uiles vel nō uilia officia exerceat nō vī
q⁹ ep⁹ possit em̄ monere. vt dixi. s. in. d. cle. j. in nō coniugatis autē
si dimittat vī q⁹ recuperet. vt in. d. cle. sup. verbo qd diu. vbi qñuī
qd fiet de lucro qd cleric⁹ acquisiuit ex illicita negociatiōe z qd
videt si reasumit in fraudē postq⁹ est deprehēsus in delicto. vi-
de qd plene no. in. c. j. de ob. z ra. qd iuris in eo q⁹ assumit post de-
lictum ordinem clericalem.

De clericis coniugatis.

Rubrica.

Posset cōtra hanc rubricā opponi q⁹ sit male situata dum di-
cit de clericis coniugatis. Nam vī oppositū in obiecto. Nam postq⁹
sunt coniugati nō sunt postea clerici nuncupādi qd pbat ex eo q⁹
nō retinent beneficiū. z breuiter nō sunt vocati in forē dñi. sicut
clerici. vt. c. cū fm. s. de pben. So. no. Jo. an. s. eo. in rubrica vbi
dixi in tertia oppositiōe.

- 1 Coniugatus ad hoc vt retineat priuilegiū fori requirit q⁹
contraxerit cum virgine.
- 2 Ad retentionem fori ecclesiastici in criminibus an sufficiat con-
traxisse cum virgine.
- 3 Clericus periudicem secularem condēnari non debet.
- 4 Clericus coniugatus incidens in habitu z tonsura retinet pri-
uilegium fori.
- 5 Priuilegium clericale dicitur esse multiplex.
- 6 Clericus coniugatus dimittens habitū z tonsurā si tandē reassu-
mit an perdat priuilegium.
- 7 Clerici in causa feudali an teneant litigare coram dño seculari
a quo tenent feudum.
- 8 Clericus agens contra laycum in iudice seculari an possit ibi re-
conueniri.

Clerici qui.

Diuiditur in duas par-
tes. Nam prima pars re-
seruat clericis coniugatis duo priuilegia cum
certa moderatiōe scdm priuilegiū ibi z cū in
sta. scda pars reliqua priuilegia tollit z etia
pdicta duo si moderatiōe nō seruet rex hac cō-
stitutione. conquerit Jo. mo. qz olim regula
gñalis fauebat clericis coniugatis vt quo ad fori gauderet priui-
legiis nisi negociarentur. vt. s. eo. ex parte hic vero cōuertit qz
est regula contra eos vt regulariter sint de foro seculari quo ad
oia nisi in casib⁹ hic exceptis. Scandala z querele principū fue-
runt cā huius constitutionis grauant em̄ q⁹ coniugati gaudeāt
priuilegiis clericorū fm Jo. an. ¶ Ho. q⁹ vt coniugatus retineat
priuilegiū fori requirit q⁹ contraxerit cū virgine. Sec⁹ si cū corru-
pta etiā cum virgine esse credebat. vt no. xxxij. di. nemo. z ponde-
ra q⁹ tex. dicit simplr contraxerit nec dicit vtrū sponsalia tñ vel
matrimoniu. Jo. an. format qdñem an talis q⁹ tñ sponsalia con-
traxit perdat beneficiū. videt q⁹ non. qz tex. notat. c. si quis eo.
loquitur in vxore. ipse tñ ibi distinguit inter sponsalia de futuro
z de presenti. p sponsalia de futuro non perdat beneficiū. ipso iu-
re quia pñt dissolui. Nam hac rōne ingrediens religionē. j. annū
professiois non perdit bñficiū. qz pōt redire ad seculū vt in. c. l. j.
j. de regu. secundo casu cū loq⁹tur de sponsalib⁹ de pñtenti dicit q⁹
per ipsa perdit beneficiū. ar. ff. ad municipa. ea q⁹. Et ex hoc in-
fertur q⁹ l. talia sponsalia dissoluantur per mortē vel ingressum
religionis: nō tñ recuperat bñficiū sic amissum. qd tñ Jo. an. tñ ibi
etiā Spe. e. ti. i. si. Quātrū voad priuilegiū fori eet forte eadē di-
stinctio adhibēda. z hoc habui in facto vene. Quidā em̄ cleric⁹
cōtraxit sponsalia z deinde sine habitu z tonsura deprehēsus in
delicto captus p curiam seculare declinabat fori ppter clerica-
tū. replicabatur de illis sponsalibus. z qz nō fuit probatū q⁹ cō-
traxerit sponsalia de presenti sed tñ de futuro remissus fuit ad
curiā epī. Erat ibi aliud dubiū qz posito q⁹ fuissent spōsalia de
pñtenti: ille dicebat se velle ingredi religionem qd poterat p. c. ex
publico. de conuer. cōiū. z sic sponsalia dissoluere. an sibi hoc p-
desset ad exclusionē fori secularis. videt q⁹ nō qz sicut per dissol-
utionē talis sponsaliorū nō recuperat bñficiū. vt dixi. ita nec
2 fori priuilegiū recuperat. ¶ Secundo no. q⁹ ad retentionē

priuilegiū canonis z fori ecclesiastici i criminibus non sufficit cō-
traxisse cum vnica z virgine sed requiritur etiam q⁹ incedat in
habitu z tonsura. de hac tonsura vide in cle. de vit. z ho. clerici. in
gl. si ergo de vestibus. z. s. de vi. z ho. cle. clerici. Si ista concur-
rant q⁹ tuncq⁹ exerceat negociatiōes z secularia negocia. nō
videtur q⁹ ipso iure perdat priuilegium clericale. Nam non te-
netur clericaliter viuere. s. eo. Jo. an. dicit tamen Archi. tales l. j.
vrozatos a negociatiōib⁹ z armis debere abstinere. xxxij. disti.
si qui. Nam tñ p hoc credo si non abstinet priuilegiū esse ipso iure
priuilegio fori: sed post trina z monitiōem forte nō debet hoc
defendi. ar. c. si. s. de vi. z ho. cle. z. s. e. c. ex parte. ¶ Tertio no.
in. s. z cum iuxta. q⁹ nullus clericus distringi. d. vel condemnari
per indicem seculare z ista dictio vniuersalis nullus zc. includit
clericos prime tonsure: vt. s. de iudi. cum nō ab hoie. Item intel-
ligas de scholasticis seruitio ecclesie deputatis qui eodem pri-
uilegio gaudere debent vt no. in. c. nullius de fo. cōpe. cui adde
qd no. lxxxi. di. iudiciū. z. xj. q. j. c. iij. z in Spe. de ppe. iudi. adi.
s. j. v. z si de deposito z degradato. dic vt. d. c. cū nō ab hoie. z in
Spe. de cōpe. iudi. adi. s. j. v. sed contra videt. z quid iuris de
clericatu superueniente post delictum commissum vel post lites
motā. vide. s. de obli. ad ra. c. ij. in no. z i. c. nullus. vbi qñuī quid
iuris si clericus tacito de clericatu nō incedens in habitu z tō-
sura litigat in iudicio seculari z cōdemnat⁹ appellat an pōt di-
cere sniam nullam z iudex appellationis possit super tali nulli-
tate pronunciare. dicit q⁹ sic z vide in regula scienti de reg. iij. in
mercu. Quēsiū etiam ibi. an familia pñtis possit capere clero-
cum deprehensum in facinore sine pena ex cōicationis. Ber. sen-
tit q⁹ nō dum in hoc exigit licentiam prelatorum in. d. c. cum nō
ab hoie de iudi. Bal. tenet cōtrariū. Nam si hoc permittitur cui-
cunq⁹ priuato: vt. l. si quis in seruitute de serui. multo magis mi-
nistro rei publice. ff. de offi. pñti. l. j. s. si quis. pro hoc. C. de ma-
ledi. z marbe. l. si. z hoc ipse no. i. l. officiales. C. de epī. z cleri. vbi
etiā no. quid iuris in degradato z clericatu superueniente possit
capturam. ¶ Quarto not. q⁹ clericus coniugatus incedens in
habitu z tonsura retinet priuilegium fori in criminibus siue de
crimine agatur ciuilititer siue criminaliter. Nam vtroq⁹ modo pe-
test agi: vt. l. si. ff. de priua. delict. z ibi no. qñ dicatur agi ciuilititer:
z qñ criminaliter. de quo etiam per Jo. an. in. c. qualiter z quan-
do de accu. z per Cy. in. l. qui sepulchra. de sepul. v. vtrum aū
idem sit qd hic dicitur. si agatur de crimine clerici per modū ex-
ceptionis: puta contra ipm productus in testem obijciatur homi-
cidium adulterium vel aliud crimē qd repellit eum a testimonio:
Jo. an. tenet q⁹ de hoc potest cognoscere iudex secularis corā qui
opponitur: qz cessat ratio distinctionis vel punitionis in isto ca-
su: vt. c. cum dilectus ad si. de or. co. Jo. cōtra vt p eos videas
c. verum de foro compe. z cum Hosti. ibi teneo in tertia opposi-
tione ver. contra istud. z aduerte q⁹ tex. iste reseruat priuilegiū
fori in criminibus ciuilititer vel criminaliter intētat. Quid cō-
tra in causis mere ciuilibus descendētib⁹ ex cōtractu. vel qui-
si. Quidam dicunt q⁹ idem per ver. nec ab ipsi vbi fm eos pon-
tur tertius casus q⁹ etiam in causa mere ciuili clericus coniuga-
tus declinare potest forum iudicis layci. Nam dicunt q⁹ alite
ista litera esset superflua cum premissum sit de criminali ciuilitate
z criminaliter mota. Jo. an. tenet cōtrariū. dicit em̄ q⁹ hec lite-
ra solum priuilegiat eos super causis criminalibus de quib⁹ ag-
tur criminaliter duplici modo: vt dictū est: intendit ergo iste
fm em̄ q⁹ sicut pena corporalis ita pecuniaria sibi non competi-
t vnam aperte probat lra ne p vnam viam zc. quaz sic exponet
vnam viam scz condēnationis pecuniarie pcedat eis dē: scz puni-
tio clericorū qd per aliam. i. corporalis punitionis denegatur
in hoc ipse refidet. Sz oppones nam etiā in causis mere ciuili-
bus post condēnationē sequit⁹ districtio corporalis z detrusio
carcerē si nō soluat. vt. l. j. q. ho. ce. pñt. Lictariū iste tex. velit
cludere oēm viā p quā seq⁹ possit districtio corporalis ergo z cō-
gnitio causaz ciuiliū vī vetita p quā ad pñtationē z districti-
onē hic pphibit⁹ puenit. vt. l. o. ff. de spō. Credo tñ Jo. an. sen-
sisse recte qz alle. v. nec ab eis venit pñtatiue ad pñtatiue: vbi
dixit de tractiōe. z hic subsequit⁹ de pñtatione in casib⁹ supra
dictis ad pñtatiū rñde q⁹ sniam iudicis layci contra talem lata-
in ciuili exequet ecclesiastic⁹ z psonaliter distringet. s. e. l. de
cep. c. si. Sz nunq⁹ habebit bñficiū q⁹ nō fiet ptra eum executi-
vltia q⁹ facere possit. Nam clerici nō coniugati hoc habent: vt.
miles. z ibi no. ff. de reg. iij. z. c. odoardus de solu. Credo q⁹ no
habebit per hñc tex. qui priuat em̄ oī priuilegio clericali nisi i
minib⁹. ¶ Quinto no. in ver. in ceteris q⁹ cleric⁹ coniugatus re-
net priuilegiū clericale in duob⁹ tñ: scz sup foro in criminalib⁹
z in bñficio canonis. z hoc verū cū defert tonsurā z vestes cler-
cales. z no. q⁹ dicit de tōsura in singulari z de vestib⁹ in plurali
vt det intelligere q⁹ oīs vestis apparēs dē ecclesiastic⁹: sic intel-
gitur illud publice qd habet i. c. ij. de vi. z ho. cle. in cle. Item in
q⁹ p hoc

per hoc qd dicit copulatio in foras et vestes collige qd non retinet deferendo aliter in ar. l. si heredi plures. ff. de cod. inst. et hoc et Jo. an. and. in no. sup. glo. ex hoc ibi sine habitu. supplet. n. vel e. ouerso. Hic ob. c. pte de priu. el. in. et de sen. ex. cotingit. Hic in no. coniugatis sufficiat aliter in coniugatis no. ppter qd in p. n. et in si. hec duo copulat hic fm. et. ¶ Sexto not. qd dicit in ceteris et hoc innuit qd multiplex est priuilegiu clericale. et ultra illa duo de qbus in tex. enumerat Jo. an. quosda alios casus in quibus consistit. primo in civilibus causis in qbus etiam si debitor sit liquidu no. sunt trabendi ad iudiciu seculari de foro cope. seculari. Itē circa tutelas et curas no. recipiendas. C. de epis. et de. gñaliter q. est. r. q. j. Itē in eo qd habet de testi. c. de cetero. et in. q. vij. in summa. Itē circa iuramentu calu. p. alii prestada de iura. calu. c. j. in pedagiis no. soluendis de cē. q. q. in inuinitatib. in exactionib. et collectis de quo et glo. j. de immu. ecc. c. j. Sub isto ergo in ceteris pdicta et alia includuntur in quibus clerici coniugati no. gaudent priuilegio clericali: sic no. poterit esse vicarij epi de quo. s. eo. Jo. an. in v. q. ¶ Septimo no. Jo. an. verbu volum. p. hoc em. verbum papa videt derogare consuetudini si qua esset in p. rariu et hoc tenet Jo. an. maxime q. si quasisset consuetudo fundabat sup. iure et opinionib. de quibus in glo. Hic ergo habebat aim inducendi consue. tales vt est tex. vt hic p. eum. ¶ De rauo no. hic Archi. plus operari renunciationem facti q. verbi. Hic solo verbo no. pot. clericus renunciare priuilegio clericali de sen. ex. cotingit. et tñ per factu cotrariu clericatu q. renuciare videt vt hic facit. s. de app. dilecti. et qd legitur et no. de foro co. p. c. dilecti. et aduerte qd eo ipso qd deponunt habitu et tonsuram no. gaudet priuilegio. S. contra immo videt necessaria monitio de sen. ex. in audientia. et c. cōtingat de vi. et hone. cle. c. fi. Sol. illa iura loquunt in clericis coniugatis q. facili. per dñt priuilegiu ex eo qd no. tenent viuere clericaliter: s. fm. Archi. de beant ab armis et negociationib. abstinere vt p. dñi. ¶ Quero primo cū glo. dicit tex. cū vnicis et virginib. cotracerit et pone q. virginē deflorauit et postea cum eadē sic corrupta cotraxit arguit glo. qd no. cōcludit cotrariu. Ego in. c. sane. s. eo. teneo priuilegiu op. quā ibi probat efficaciter Hic et alij vbi videas i. no. ¶ Secūdo quero si talis clericus coniugatus habebat lras ad vacaturus an mortua vxore possit petere beneficiu postea vacans. Tenet qd no. possit. in cotrariu facit q. media tpa non nocent i. habilitas deprehendat in extremis tpius. in prin. et fin. vt. l. sed si in cōditione. s. solemus de here. insti. Sed dic qd no. ppter in habilitatē mediū tpi sed ppter tacitā renunciationē q. resultat ex cotractu matrimonij iste repellit. ipso em. facto q. renunciat iuri suo. vt in de. g. fa. de rescript. et c. ex ore. de bis q. si. a. ma. par. c. Similis est qd in clerico q. cotraxit matrimoniu cum no. posset q. in sacris. vel cotraxit clericus in minorib. sed cotraxit cū ea que postea reperit cōsanguinea: vel cū illa cum qua potuit: q. tñ postea religionē introiuit: in oibus istis casibus apparet animu q. interitio cotrabenit tacite renunciationis beneficii qd est in cōpassibile cum pdictis vt in. c. diuersis fallacijs. s. eo. vnde ille qui eligit vnu ex duobus incōpassibilibus videt renunciare alteri qd non opatit se cū illo. vt. l. illud. ff. de acq. here. et c. vt si q. duas. s. de elec. et l. matrimoniu non teneat no. tñ p. hoc illa tacita voluntas derogato: ia minus fortit effectū. vt. l. plane in prin. de leg. j. et l. si trāsseram. ff. de alimē. leg. et q. quis sciens impedimentū taliter atrahit sine dubio beneficiu perdit q. in ipso retinendo no. debet esse melior cōditio eius q. deliquit. vt. c. eum qui de pben. j. eo. li. et l. iij. ff. de dona. inter vir. et vxor. ad hoc. s. de bis ga. nup. et l. i. ff. de adul. et ita tenet Jo. an. s. eo. c. j. ¶ Applicat hic Jo. an. aliam. q. similē de clerico in minoribus beneficiato qui factus est miles et postea penitet et vult retinere beneficij. Bar. b. i. r. distinxit an dimiserit ppter hoc possessionē beneficii et a fructibus et fructu cessauerit: an in ea remāserit et fructus perceperit: vt primo casu no. recuperet. scdo sic. q. i. illo scdo casu recuperet alle. s. ti. j. c. j. et de vi. et ho. cle. c. j. in quibus aparet qd cotrariu ppositu assumēti datur dilatio anteq. priuilegiu videt casus. r. q. j. eos q. semel. Hic et hereticus reuersus recuperat bona. r. iij. q. vij. q. aut. et c. de here. autē. idē de nestorianis. fortius ad ista facit. l. is qui. ff. de cessio. bo. vbi bonis cedens p penitentia recuperabat bona re integra. ¶ Non ob. qd dicitur em. in matrimonio q. in eo est dare cotractū qui habet ppeuitatē in militia no. est ita. q. no. est sacramentus nec ppetuitas enocabilis. vnde sicut ingrediēti religionem si retrocedit referatur bñficiu. vt in. c. bñficiu de regula. ita isti in casu pdicto. et i. p. c. resider inno. ¶ Tercio q. clericus coniugatus dimisit habitu et tonsurā. et sic in nullo gaudet priuilegio. vt in tex. vtrius si reassumat recuperet tale priuilegiu Jo. an. post Archi. et Jo. mo. enet hic inno. q. recuperet et priuilegiu gaudeat et sic priuilegiu sit suspensum eo tpe quo no. dñt facit cle. diocesan. de vi. et ho. cle. et quā tñ dicit posse rñderi vt ipse ibi no. sup. verbo o. p. p. ista

tñ decisione facit finis huius. c. vbi no. dñt qd no. portantes pdāt priuilegiu sed no. gaudeat. illo ergo quicunq. portet gaudebunt eo vel si vis intelligere qd pdant intellige vsq. ad reassumptionem. ar. l. si. C. de cura. fur. et de testō mili. l. si. Sepe em. suspendit effectus priuilegiu et no. exptat. vt. c. si. de vit. et ho. cle. ¶ Non ob. c. ex parte. s. eo. q. illi reassumebat in fraudē et in elusione obsequiorum nā talis reassumptio in fraudē no. prodest talibus. Ex quo inferri pot. q. si captus et deprehensus in delicto talis clericus coniugatus reassumit talē habitu et tonsurā in carcere: et sic comparet postea corā iudice seculari vt vidi venetijs: ista reassumptio no. vñ sibi prodesse ar. d. c. ex parte. vidi etiā tunc dubitari si constat talē clericu coniugatu cotraxisse: sed no. stat an cum virgine vel corrupta: cui incubat onus pbandi an sibi vel aduersario: et certe cū virginitas pueniat a natura corruptio ex accideri videt i. dubio qd cotraxerit cū virgine: nisi probet cotrariu. facit q. not. ¶ Quarto q. an clericus in cā feudalit teneant litigare corā dño seculari a quo tenent feudū Archi. dicit q. si detur audacia tenendū est qd no. probat p. c. j. q. j. vbi dicit q. nemo vnq. psumat exponit vnq. et in ali tra cas. ergo nec in feudo inducit qd no. Ego. r. q. j. clericu. c. l. z. c. p. tina ibi nec quicq. et c. c. ex p. tertia in si. et c. si quis: ista iura indistincte loquunt: ergo sic intelligenda de viu. lepro. c. qm in p. rariu alle. c. verū de foro ope. et de ver. sig. ex parte. et de app. c. parati. vbi tenent ire ad regem qd intelligitur rōne feudi ad idem de appel. romana. s. debet. s. eo. li. et de iudi. nouit. Ad hec oia iura ipse rñdet: vt hic refert Jo. an. q. tenet cotrariu: et ita dicit tenere oēs modernos et glossatores dummodo no. fiat districtio psonalis p dñm feudi: s. solū civilis cā inter vasallos audita tur: vide qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in. d. c. at si clericus dicit q. illa opi. vñ sapere tyrannia et cotrariu videt qd dñt post Jo. an. in. d. c. verū. ¶ Quinto querit Archi. de. q. vulgari. an clericus agēs cotra laycū in iudicio seculari possit ibi recoueniri. Jo. an. remittit ad no. p. eum in. c. at si clericus de iudi. Archi. hic tenet qd no. habet locū recouentio: q. regula negatiua q. traditur. r. q. j. c. j. no. reperitur vitata in cā reconuentiois ergo stat. ad hoc. s. de iudi. qualiter ibi qd oino fieri p. hibet. hec opi. placet. ¶ Sexto q. Bar. in aut. et de sequen. ter. C. de sen. Hic fm. eos clericus expresse no. pot. progare iurisdictionē iudicis secularis. s. de foro ope. si diligēt. ergo nec tacite Jo. an. in

Petrus de ancha super sexto Decre.

Alus contra que petidebeat hoc petere. Barto. agit in l. ad monendi de iureiura. et ego dixi in c. si clericus laycum de foro compet. **C**lamo quero si statutum ponit declinantes forum iudicis secularis extra protectiones communis et non debeat in civilibus vel criminalibus audiri et admitti in hoc omnem iurisdictionem potestatis si clericus timens vulnerari non audeat declinare: et contra non declinando timet penam canonis. quid faciet in illa perplexitate dixi in d. c. si diligenti et statutum sic simpliciter non includit clericos declinantes arg. eorum que nota. Joan. and. in c. j. de immu. eccle. j. eo. lib. Si vero expresse de clericis declinantibus statutum non valeret nec ademptio iuris. et ibi iura et rationes. et per Bal. et Ja. bu. in aut. statumimus de episco. et cleri. et.

CDe clericis non residentibus in ecclesia vel prebenda. Rubrica.

- 1 Residere verbum pluribus modis intelligi debet.
- 2 Ordinatio clericorum super distributionibus faciendis inter clericos seruanda.
- 3 Infirmitas post reconvalescentiam an teneat reassumere horas quas omisit.
- 4 Utilitas ecclesie evidens operatur. ut absens ob dictam causam percipiat quotidianas distributiones.

Consuetudinem. Primo reo citat cosue.

qua reprobatur. Secundo statuit. Tercio penam apponit a qua duos casus excipit. Quarto progit. Secundo ibi statumimus. Tercio ibi quod vero quarta ibi de distributionibus. **C**lamo. quod papa hic reprobatur consuetudinem nimis late interpretantem verbum residere. l. pro presentibus in civitate vel in loco officij etiam si divinis officiis non interfint contra mentem iuris disponetis super residetia clericorum respectu divini officij non simpliciter residetie corporis prestat. ut. s. eo. relatu. et ideo ut dixi. s. e. c. ex parte. verbum residere dicitur intelligi pluribus modis. **C**lamo. largi ut intelligitur taliter quod nunquam discedat de ecclesia de cosue. di. v. sit tibi et hoc modo sumit per constitutis in dignitate de off. Archi. c. j. et ij. et p. illis qui habent diversa beneficia vni intulatu aliud commendatu de elec. dudum. et in illis qui habent beneficia dependetia a prebendis de preb. c. extirpade. et c. expouisti. **C**lamo. verbum residere accipitur strictius si prebenda habet onus annexum. s. de preb. sig. **C**lamo. latius ut si ministri serviant per septimanas. lxxij. di. pposuisti. **C**lamo. verbum residere adicitur dictioni continue. et tunc an augeat eius significatu. non credo: sed per materiam de qua loquimur intelligendum est: et cum interpellatione: et sic intelligitur quod de habitatione continua triennij dicitur in c. si. de frigi. **C**lamo. et stillicidium non semper cadens debet habere causam continuam. ut. l. forame. ff. de servi. vrb. p. di. et l. j. s. quotidiana de aqua quoti. et c. si. facit ff. de codi. et dem. l. si quis ita legaverit. et de annu. leg. l. menia. et faciunt hec iura ad no. p. Bar. et alios in l. j. ff. so. ma. Et vide consilium Fed. de sen. in opere suo. c. xxxvj. vbi ponit regulam generalem quod clerici teneantur ad residentiam et servire ecclesie: et ob hoc datur beneficiu et subtrahitur his qui non servant de cleri. non resi. c. querentis. l. generaliter. C. de epi. et cle. canonizata. xvj. q. j. g. n. aliter. et c. si. s. de rescrip. eo. lib. **C**lamo. regula fallit in multis casibus in quibus etiam non servientes ecclesie percipiunt fructus ut si talis est ecclesie consuetudo: vel si est in studio vel infirmus vel aliter impeditus: ut si duo talia beneficia canonicata obtineat. ut plenius videas in predicto consilio et contra non residentem qualiter procedatur ad privationem. dicitur in c. si. c. iij. Cardinales etiam habentur in suis beneficiis et titulis residentes no. **C**lamo. q. xlvij. zin addi. Spe. hoc eo. ti. et verum sufficiat generalis et peremptoria monitio super residetia facienda et alia sit privatus in addi. hoc eo. ti. Item si residentes habeant aliquam prerogativam ex privilegio an participabunt illi qui pro residentibus habent. vide Jo. an. in c. si. de consue. s. eo. li. in novel. **C**lamo. nota. quod certa portio reddituum ecclesie quandoque dispensatur inter illos qui inter sunt divinis officiis: quid autem erit de portione que tangeret absentem vide in clem. ij. de vi. et bone. cle. super verbo suspensus vbi de ista portione que tangeret absentem et de fructibus quos deberet percipere de beneficio quid sciendum. et c. ad hec. s. eo. **C**lamo. Tercio nota. quod ista constitutio omnes beneficiarios astringit ad residentiam et presentiam in divinis per subtractionem distributionum: et etiam per privationem a beneficiis. ut. s. eo. ex parte servato tamen ordine de quo in c. ex tue. s. eo. vbi nota. quod delictu vocationis sufficit ad privationem beneficii etiam si residentiam non requirat. ut ibi in novel. quod est notandum. **C**lamo. nota. aliud est aliquem esse presentem aliud divinis officiis interesse. quod facit ad no. j. glo. non quod et. que ponit novam formam impetrationis ut absens istas distributiones percipiat. fatetur quod

men in novel. quod talem formam non vidit emanasse a se. apostolica: sed bene illam quod percipiat quos in absentia quos de iure in certis casibus percipit. puta si est in servitio pape. s. eo. dilectus. et ibi quid iuris de illo qui residet cum cardinali. et an per statutum possit esse quod absentes possint percipere fructus prebendarum. dicitur ut legitur et no. de consue. cum omnes. Aliud est ergo presentem esse aliud divinis officiis interesse quod ut dicit supra dicta gl. non perpenderunt. Ber. Hosti. et Glan. in c. cum dilectus. s. eo. et c. ad deliberandam de iude. **C**lamo. Quinto nota. quod super distributionibus faciendis inter clericos seruanda est ordinatio clericorum quod exempli. ut in glo. et adde quod no. in cle. ut hi. qui de etate et quali. in glo. no. **C**lamo. Sexto nota. in ver. qui vero quod statutum ecclesie preterens quotidianas distributiones inessentibus divinis officiis extenditur et includit illos qui non possunt interesse ex causis hic expressis. Ratio est quod tales pro presentibus reputantur: ut. c. cum dilectus. et c. ad audientiam. s. e. et in tantum isti casus includuntur quod iuravit continue residere non est perituros si non residet ex causis hic expressis. ratio est quod fingitur residere. ut not. in d. c. ex parte. **C**lamo. Lii. concor. C. de prepositis sacro. serineo. l. bar. lege. et de agri. et censu. l. cum finibus. et l. predia. s. j. de fun. instru. l. i. testamento. de alime. et cibari. lega. l. ergo statuta non comprehendant casum fictum: tamen si ille casus fictus procedat a iuramento: ad talem casum extenditur statutum ut dixi in d. c. ad audientiam. et c. ex parte. et no. textum dum dicit corporalis necessitas potest esse ista necessitas corporalis absentie provenire multis de causis. puta si potionem vel medicinam sumit: vel sanguinem minuit. vel vi detentus fuit: et generaliter omne iustum impedimentum comprehendit quod multipliciter occurrit: ut. l. ij. et seq. ff. si quis cau. Sed querit ipse quid de istis excusationibus civitatis propter partialitates in ecclesiis vel earum civitatibus morari non audeat. an ex hoc excusentur tanquam iuste impediti. dicitur quod quo non sunt in culpa videantur includi. s. de reg. iur. c. pastor. l. ij. s. nunquid in cle. et quod no. de rescrip. statutum. s. cum vero. et credo ut ipse sentit hoc verum quando in contrahenda partialitate culpam non committit. puta natus de genere guerrorum vel nobilium vel certe domus odiose in civitate. Sed si partialitati huius causam tribuisset ut multi clerici faciunt se in talibus immisceo. Talis enim necessitas causata a culpa et delicto suo non excusat eum: ut. l. ij. s. si. et l. seq. ff. si quis cau. et l. in his so. ma. **C**lamo. Sed quod dices si est de consuetudine mortuus defunctis quibus debetur fructus primi anni debeantur etiam iste distributiones an valeat talis consuetudo: et quod valeat in fructibus disputavit Joan. and. ut ipse ponit in c. nemo plus iuris de reguli iuris in mercur. quod etiam valeat in istis distributionibus facit vigenz et evidens necessitas absentie. que a morte causata ipse tenet contrarium. et rationibus probat: ut hoc videas in novel. Item circa infirmitatem que excusat adverte: quod debet esse manifesta. ij. q. j. presentium et gravis. xvij. di. si quis episcoporum et no. eadem di. placuit. et c. si eps et quod no. v. q. ij. c. j. et de proci. quarelam. et de reg. iur. l. i. questum. ff. **C**lamo. Sextum autem post reconvalescentiam teneatur infirmus reassumere horas quas dimisit vide per Jo. an. de cele. missa. c. si. super gl. si. ibi dixi. in. xliij. q. quod siue omisit ex negligentia siue propter gravem infirmitatem non tenetur reassumere: sed negligentia de peccato omissionis et penitentia iniungenda. iuste vero impeditur liberatur tunc ex toto fin Jo. an. ibi contra quem opposui de c. cum dilecti de ool. contru. vbi impedimentum non perimit: sed suspendit executionem obligationis. l. et ideo. ff. de verb. ob. vbi si obligatus ad factum impeditur implere statuto tempore debet implere postea. So. in illis iuribus ex implimento post terminum non resultat diversitas solutionis circa rem in obligatione deductam: quod idem est domus que fit. j. terminus et que fit postea. Similiter c. cum dilecti idem est implementum siue fiat vna die siue alia: non ita in divinis officiis. Nam aliud est officium quod dicitur de lune. aliud quod dicitur die iouis: et ideo non dicitur idem opus: l. si usufructus mihi in biennium. ff. de usufruc. le. facit quod no. Bar. in l. j. de dam. infecto. Conclude ergo quod si hora deputata non dixerit quis officium propter casum fortuitum perit obligatio pro illa hora sicut periret per interitum speciei in obligatione deducte: ut. l. qd. te. ff. si cer. peta. et l. si ex legati causa. de ver. ob. et ita dixi in d. c. j. ad fi. Et etiam que infirmitas excuset. et clerici in minoribus: accolliti: et alij beneficiati teneantur dicere officium ibi dixi in. ij. q. Et an possint anticipare tempus in cendo semel oes horas dixi ibi quod no. in. ij. et iij. no. **C**lamo. Quinto nota. quod evidens ecclesie utilitas operatur: ut absens ob dictam causam percipiat quotidianas distributiones: et intelligitur quod utilitas sit evidens: ut in tex. occulta ergo non prodesse quod no. Jo. an. contra illos qui fingunt subesse utilitatem non propter dam. Item intelligitur pro utilitate illius ecclesie vbi eas percipit alterius ergo utilitas non iunaret. ut. s. eo. cum dilectus. et c. et c.

cetero. et hic in nouel. Sexto no. tex. ibi faciat qd clerici faciunt puentus suos quos percipiunt de ecclesijs quo ad plenū dominium: qd an sit verum et qualiter dicitur dicit. s. eo. li. de offi. or. in presentibz plene an possit de ipsis testari. **¶** Opponit gl. que incipit ista duo. de. c. cum non debeat solui duobus modis in nouel. dicit fm Archi. hoc. c. loqui in ecclesijs in quibus est consuetudo qd absentes ista percipiant: que tollit in casibz expensis: s. ium loquit in ecclesijs in quibus non est talis consuetudo. **¶** Querit gl. de his et dicit in textu qd clerici percipientes contra formam huius constitutionis non faciunt ipsas suas et. Quid ergo si qui debent eas percipere remittunt. Tenet qd tunc cesset ista constitutio. Archi. contra. nam ex quo non potest illas recipere ut hic. nullo modo sue fieri poterūt quin ad restitutionem teneat cum illa recipiat contra mentem et prohibitionem huius constitutionis. et ita hic in nouel. sup. d. gl. vide qd no. et dicit in simili. s. de rescri. statutum. s. antepe. **¶** Secundo querit gl. ante pe. an ista constitutio trabat retro ad restitutionem fructuum perceptorum ante istam constitutionem. Tenet qd non. idem Archi. consuetudo ergo licet reprobet tamen irrationalis tenet retro gesta. Et que acta sunt fm eam non merentur penam. ar. eius qd legitur nota. in. c. cum venerabilis. s. de consue. in contrarium tamen facit. s. qd consuetudo improba non excuset a pena. c. inter dilectos de excess. prela. **¶** Tertio querit si in ecclesia non sunt alij redditus vel prebende sed singulis diebus de redditibus cuiuslibet datur tñ pñctū dicit qd cessat ista pñctio: ut in ea pñctio non esset sunt iste censende distribuitur quotidiane sed pñctio: quorū loco subrogant. **¶** Ultimo refert privilegium cessus tñc studētibus bonon. ut possint percipere fructus beneficiorum ipsorum ac si essent in ipsis ecclesijs residentes. de quo privilegio nimis obscure loquitur super glo. penul.

De prebendis et dignitatibus.

Rubrica.

¶ Presentatio facienda est diocesano de illis qui debent beneficijs institui

¶ Presentatio ad patronum spectare dicitur.

¶ **Scepti.** Summa et dividit in prima gl. in nouel. p. cor. xij. di. c. ij. et li. di. in nouel. v. q. ij. non tam nouum. et s. de treu. p. a. c. in nouel. mus. In nouel. vero iura sine penarij adiectio nibus raro perficiunt. ut dicit gl. in de. j. de etate et qua. **¶** **¶** Secundo no. qd presentatio facienda est diocesano de illis qd debent in beneficijs institui. xij. q. viij. decernimus qñqz tale ius potest alteri competere. de consue. vel spali privilegio de offi. del. super eo. p. exemplum in hac ecclesia bon. in qua presentatōes capellanorū ciuitatis et suburbanoz sunt a caplo de antiqua cō sue. **¶** **¶** Tertio no. qd religiosi ad quos spectat presentatio in ecclesijs debent in ipso actu presentationis tñ assignare de puentibus ipsis presentatis qd eis sufficiat. alio non dñ presentatio admittit: et sic religiosorū negligentia siue culpauider ipsi presentatis esse nocua: sed non est illa que habent in de. j. de iurepa. vbi not. vtrum assignatio dñ pcedere institutionem in glo. no. dicit et ibi etiam singularis gl. quid iuris si diocesani quemqz admiserūt: et non seruet illa forma. vtrum uidet admisso tanqz facta s. for. mam. iuris. dicit ibi subtiliter per gl. et quid iuris si ad alios qd diocesanum pertineat institutio in talibus ecclesijs religiosorū vtrum ipsi supplebunt defectum eorū sicut diocesani p illam de. dicit no. v. c. **¶** **¶** Quarto no. qd ad patronum spectat presentatio. ad epm institutio. Nam ex vi iuris patronatus spectat presentatio. non collatio. de iurepa. c. si. examinatio etiam presentati spectat ad epm. an sit dignus de sup. negli. prela. sicut et si pñtat indignum est priuatus pñtate presentandi qd an sit verum in laico patrono. vide. s. de of. or. cum nos sup. glo. et in nouel. **¶** **¶** Quinto no. qd de puentibus clericis percipere institutus in beneficio. dñ enim ex eis cōmode sustentari: et alia in eum beneficia onera supportare. et refert hic Jo. an. Host. dicere qd hic tribus modis queri potest de beneficio assignando. Primo quo ad ordinatum qui conueritur de ordinato: et vel presentato: et talis dñ habere iuratum et tegumentum qbus dñ esse contentus s. aplz ad thimo. vj. et xj. q. i. c. pñs qui ecclesiay. et xxvij. di. ecce. et tale potest dici beneficium necessarium. s. e. cum scdm. Secundo potest queri quo ad curatum ecclesie parochialis. et tunc requirit qd beneficium sit sufficiens. i. qd sibi et ad minus vni clerico et plus scdm qualitatem et pñtatem parochie sufficiat in victu et vestitu. et quo ad hospitalitatem. et iura epalia. ut hic. et s. de vita et ho. de. c. j. et de tali sufficientia loquit. s. e. extirpande. **¶** Tertio potest queri quo ad dignum egentem pluralitate beneficiorū rōne nobilitatis vel scie qui maiora beneficia dñ sequi qd idiora ut s. eo. de multa in fi. cum concor. in his tñ tribus casibus morem patrie opz atten

di. Nam fm Host. in equalibus pñs minus sufficeret in pñcia pñcie qd in anglia vbi sunt maiores expense alleg. xli. di. quisquis. et c. de dona. ceterum. de cens. cum apls. s. fi. Ma et alibi attendit in istis expensis consuetudo patris. ff. d. pign. act. vel vniuersorū: et de vsur. qui semisses. in talibus etiam pñde rante sunt facultates ecclesie. qd pñdere cogit. de vi. et ho. clerici. qm fm Jo. an. **¶** **¶** Sexto no. qd omnis cura beneficii in quo est aliquis institutus ad presentationem alterius pñnet ad ipm institutionem. Ratio est qd talis est ppetuus sicut presentatus in ecclesia amera. s. e. extirpande. vbi dicit in. ix. notabili. penes quem res fideat titulus cure an penes rectore pñcipale: an penes vicariū: ut p hoc sciamus penes quem dicat pñstere cura aiaz ut pñ sub pñbitōe. c. de multa. et pñstōis execrabilis cadat qd pbat qd pñstet penes dñ vicariū ppetuū ex quo sequit qd rector pñcipalis non possit ibi exercere offm cure fori penitentialis. et s. verum qñ talis in beneficio institutus est ppetuus. put dñ esse si dñ curam ppli. de capel. mona. c. j. j. eodem lib. Si aut nō haberet pplm sed spectaret ad mēas abbatiss vel capli possent ibi ponere vicariū tpalem ut in de. frequens de excess. pla. facit. c. **¶** **¶** Ppetuus de fi. in fr. et qd j. dicam. et p hoc qd dicit qd talis institutus dñ esse ppetuus inferē qd moriat rector qd presentauit. nō p hoc expirabit offm huius vicarij. Nam l3 pñs vicarij regulariter dependeat ab eo cuius vices gerit iuxta no. in. c. j. de of. vi. ca. s. e. lib. tñ in eovicio qd recipit auctoritatem et approbatōes a superiore ut iste de quo. s. aliud est dicendum. dicit plenius i. d. c. j. et c. extirpande in. iij. oppo. ver. raduertendum. **¶** **¶** Septimo no. qd ecclesia que spectat ad presentationem religiosorū tenet ad iura epalia que pñstāt in multis. de quibus in. c. pñquere. et c. dilectus de of. or. et p Jo. an. de sta. mo. c. j. et x. q. j. in sūma. Sed istud obijcit de multis iuribus qd dicit monasteria exempta a lege dioecelana: et sic ad pñratōes vel cathedratum nō videntur teneri. xij. q. j. cum pñtilitate. et x. q. j. c. j. et xvij. q. ij. c. si. et c. qd sit So. dicit qd talis exemptio non vendicat sibi locum in eorū capellis. de quibus hic. Nec ob. huic solu. x. q. ij. c. inter cetera. Solue em ut hic in nouel. **¶** **¶** Querit intellectus. c. quo iure isti religiosi exempti et alij possunt sibi vendicare istam perceptionem fructuum subiectarum ecclesiarum reservata congrua portio rectoribus. ut hic dicit. ad hoc respondeo qd tribus modis potest ad eos ecclesia pertinere. primo ex laicorum concessione. Secundo ex episcoporum donatione. Tertio ex ipso: um religiosorū fundatione. et ex quolibet horum modorum unum ius sibi vendicant religiosi: put plene legitur et nota. in. c. de monachis. s. eo. vbi circa scdm membrum cum. s. obtinent ecclesiam ex concessione episcoporum dicit qd attendenda est forma et tenor concessionis. Nam quandoqz epī concedunt istis religiosis ecclesias plene iure. qñqz in pñriosus. quandoqz etiam non curatas. qñqz curatas: qñqz collegiatas: et omnibus istis modis qd ius obtineant religiosi in ecclesijs sic donatis et in tpalibus et spñalibz et de iurisdictione in rectores in ciuilibus et in criminibus dicit ut dicit post eos in. d. c. de monachis et c. cum et plantare. s. in ecclesijs de pñi. et c. pastoralis. eo. tñ. ibi in. ij. q. dicit an plus imporet concedere in pñriosus qd pleno iure tenui post Innoc. qd sic. Nam quando conceditur in pñriosus potest omnes fructus in usus suos conuertere conseruato tamē bono et antiquo statu ipsius ecclesie. quem non possum sine iusta causa et auctoritate epī inmutare tex. hoc ibi inferit qd ecclesia sic donata in pñriosus vñs retinet actiones et iura sua: nec transeunt in monasterium cui est facta donatio. ita qd possint p debitis monasterij inquietari. immo creditores ecclesie. sic donate poterūt petere separationem bonorum monasterij: ut ibi plene. vtrum autem pleno iure. dicit dicit in. d. c. cum et plantare. vbi recurrit intellectus materie huius. c.

¶ Beneficiaria in curia romana ad hoc potest conferri per alicum qd papam requiritur specialis expressa pape commissio.

¶ Dignitatis appellatio aueniat epalis dignitas.

¶ **Scet ecclesiarum.** Tria facit. Primo recitat antiquam consuetudinem. Secundo illam approbat et implet. Tertio decernit. scdm ibi nos itaqz. tertia ibi nos em. **¶** **¶** No. primo latissimam pñtem pape in beneficijs conferendis ipse em est assumptus in plenitudine: alij in pñtem sollicitationis et laboris ut. s. de pñsum. mandata. Sic et paterfamilias dñ uidit agrum suū in plures gñs faciliōis culture vt. l. grauis de leg. ij. et qd dicit. s. de fo. compe. super rubi. facit. s. de vsu et auf. pal. ad honorem cum concor. **¶** **¶** Secundo no. in ver. collatōes tñ qd in collationibus beneficiorum vacantium in curia papaliter ex spali consuetudine. que in hoc est fortior qd ius cōe compe tens pape in collationibus. qd ius cōe facit qd papa in beneficijs conferendis non irritet collationem ordinarij qd pñuit pa

De de ancha super sexto decre.

pam in conferendo. c. dilectus. s. eo. sed specialis consuetudo supvacantibus in curia hic facit plus: qz ligat manus ordinatio civitatis q non pdest pventio. ergo pot consuetudo fortificari ius coe z eius effectus augeret effectus talis auct? recipit denominationem a consuetudine. non a iure coe. ar. ff. de iust. iur. l. ius civile. l. ergo pape sunt oes ecclesie. c. cuncta p mundu. z. c. p. principalem. ix. q. iij. tñ qdam sibi spaliter reservat z hec vocant iura curie romane. sicut impator dñs mñ divt. l. de pcatio. ad legem rod. de iac. h3 spale pñmonit: vt. l. bene a zenone. z. l. j. z. ij. C. de quadri. pñcri. pñfert ergo qñqz ex potetie plenitudine z sic iure gñali. **C** Tertio no. q ad hoc vt bñficiavacantia in curia possint pferri p aliis q p papam requirunt spalis z expressa ipñ? pape pmissio. pl? ipe dicit Lap. q si ipse papa pferat simplr bñficiu vacans in curia si in collatōe de hac spē vacatōis nō faciat expñsam mentōem eius collatio est nulla: pbat ex stilo curie iuxta quem semp in collatione tali habet expñsa mēto de tali spē vacatōis. z hoc vñ fm eñ nisi esset scā talis collatio pñrio motu Ego credo q si papa pferat bñficiu simplr vacans: talis collatio omni eo iure quo pot: postq vba indefinita oem spēm siue modum vacatōis sunt apta comprehendere. l. gallus. s. qd si tñ de lib. z posth. de m Lap. crederem veruz qñ a papa expñmere expñse sevelle conferre ex pñtis plenitudine: cum ad eum spectaret possit spali consuetudine de qua hic ad hoc vide no. in si. in. c. cñ ex officij. s. de pñcri. z forte in hoc casu possit defendi q valerit qñ spalis pñs de qua hic non deroget gñali postq pñtas pñs tēdit ad eñdem effectum ar. l. iij. s. si ex conventōe. ff. de re iud. ibi cum aliqd accessit rei iudicate non est a re iudicata recessus facit. l. iij. de test. mil. z auxilium spale nō tollit gñale ad eñdem effectum tendēs. arg. l. quoties de act. z ob. z. l. j. s. dixerit aliqz ff. de publica. **C** Circa hoc etiam qñt Lap. si papa pñrio motu pcedit alicui pñtatem pñferendi tot bñficia qualicūqz qualiacūqz z vñciqz vacet: et non obstat eo de quo oportet de vbo ad vbum spalem z expñsam facere mentōem in iñs lñs: nūquid ista tam lata pñs includat bñficiavacantia in curia: arguit q valeat si dicta pñs sit pñcessa p successorē cle. q edidit ista pñtōne. secus si p ipm clementē. potuit eñ cle. sibi legem derogatoriā iponere sed non successorē de cle. c. innotuit. z qd no. Jo. and. de pñti. c. j. post Jo. mo. pcludit tñ q et valeat talis collatio siue pñcessio per eñdem cle. si eam fecerit pñrio motu. allegat no. p Jo. an. s. e. li. de rescrip. in. c. si. in gl. po. **O** b. tñ huic et? decisio iste tex. dñ dicit sub quacūqz forma vñciqz receperit: quasi oem formam reprobet nisi notatim z expñsam de talibus. de vñribus tñ huus clausule non obstat. z si vide qd dixi de rescri. si p tua in repetitōe **Q**uerit Jo. an. post Archi. si exñs extra curia pñstituit pcur. ad renunciandum in curia z sic renunciavit. an dicatur vacare in curia vñ pcurator renunciavit. an vñ in loco vbi est oñs q pñstituit. Tenet q pñderet locus renunciatōis nō pñtōis pcuratoris dicit. vt dixit plene in cle. si duobus vt l. pen. z hoc in nouel. arguit ex qbusdam iñribus q respiciat locus renunciatōis z nō cōmissōis. sed pñma pars verior est in pñdicta. q. **S**ecundo qñt qd de bñficio. sup quo pendet qd: qd collatio nulla ppter deuolutōem an ille cui collatio facta est renūciat vacabit in curia. remittit ad no. s. e. li. de ele. si electio in gl. ij. circa mediū subdit tñ q in bñficijs transferit in supiorem cāe cognitio nō collatio. ad hoc allegat no. p Jm. de ele. dudū. el. ij. sup vbo dispensationem. z in. c. statuimus in gl. bene dicit. z p Lōpo. de pñti. cum **I**nvltima gl. ver. z idem est. **T**ertio qñt papa dedit legato vel alteri spalem z expñsam pñtatem pñferendi bñficiavacantia in curia: an ista pñs duret et tpe successoris. Quidam q non: qz pat in parem. vt. d. c. innotuit. z l. ille quo. s. tempestivus ad trebel. in dñz facit. c. decet cum pcor. de re. iur. j. e. li. Tenet q talis pñs duret tpe successoris poterit tñ ipsam renuocare nā regl tradit q gesta sub noie dignitatis trāsēnt in successorē. vt. c. qñ abbas de of. dele. l. qñqz illa excipi possit z rescidi. de solu. c. j. facit ad materiam. s. ne pla. vi. suas. c. si. **Q**uarto qñt ro dñ in tex. q siue electio siue collatio siue pñficio bñficij spectet ad aliquem: si illud vacat in curia spectat ad papam. qd ergo de bñficijs in qbus laici ius habet pñtadi an pferat illa si vacat in curia gl. antepe. tñ q et talia includant sicut illa q spectat ad pñtationē patronoz clericoz vel ecclesiaz. z facit p ista opt. q laici ius patronatus in ecclesijs obtinēt de spali gñā non de iur. rñs rigore. xvi. q. v. si qz epoz. z de iure patr. qñ in pñn. papa ergo qui laicis in hoc gñā facit pot de ipsa disponere cum sit supra ius. de pñci. pñ. pñposuit. **A**duerte tñ: qz papa hoc possit si de eius intentōe expñse pñstet pñs. tñ gñales sup pñferendis bñficijs vacatibus pñferre nō poterūt bñficia. q spectat ad pñntatōem patroni laici: vt notat in Spe. de actōe z pñtōe. s. sup actionibus in vlt. col. ver. illud et pñmittēdum nō est. Et qd iuris de legato de latere an poterit ista spectantia ad pñtatiōem laici conferre. Spec. in tñ. ij. s. nūc tractemus. ver. sed unqd le-

gatus tñ q non. Ego idem tenui z scripsi post docto. in. d. c. cñ dilectus de iurepa. in. viij. q. **Q**uinto qñt Jo. an. an ista pñtatio comprehendat pñendas in qbus laici pñtadi collationes vt sunt reges francie z anglie qui in certis ecclesijs dñt habere ius pñferendi pñendas sed vacante anteq soluat. q. examinat an istud ius conferendi pñendas in eos cadere possit. z pñstet allegat qd no. s. c. dilectus el. ij. z maxime in regem qui etiā vñ gñ de sac. vñc. vño. Nam z decime ex spali concessione cadunt in laicum. z tñ sunt res spales. ergo z ius sñt conferendi pñendas maxime qñ hoc iure vñ sunt tanto tpe q non extat memoria in dñm talis cñfusus h3 vñm pñstituti siue pñuilegiij. l. hoc iure. s. ductus aque. ff. de aqua quoti. z est. videt tñ residere in hoc q nullo modo cadat in laicum tale. ius conferendi pñendas dñt tñ q sicut ex aliq cā qñuerūt tale ius a principio. ita in co debant conferuari si in auferendo possit scandalum suscitari z hoc pl3 Jo. an. maxime in illis ecclesijs quas fundauerūt cor pñgenitores. ista ergo constitutio has pñendas nō vñ includere vt papa ipsas conferat si vacant in curia. Refert tñ hic Lap. q Nicolans papa pñendam quam ante suam pñmōtionem habebat in ecclesia lugdui. tanq in curia vacantem pñtulit vñ. Sed rex francie dicens collatōem ipsi? ad se pñtinere de facto pñtulit illam alteri. **S**exto querit gl. ij. vtrum sub noie dignitatis veniat dignitas epalis. Tenet q non z sic servat curia: dum de ipsiis curvacant in curia: facit spalem reservationem: facit cle. j. de renun. z dicit Bar. hoc pñbri pñsam conferri valeant zc. de epalibus non sic loqueret. z dicit q Nicolans. iij. sic interpreta tus fuit in ecclesia bracharen. De abbatijs z pñoribus dubitant aueruiant sub nomine dignitatis. Jo. mo. q sic in. c. iquiti tores de hereticis. dicit hic in nouel. **U**ltimo tangit de dñctione pñter an ponat inclusivē vel exclusivē. de quo per Archidia. xij. q. ij. hebron. z per Jm. de elec. dudum el. ij. in fin. z in Specu. titu. ij. s. videndum ver. quid si indulgeretur. z. l. j. in si. ff. de pig. actio.

- 1 **I**nterpretatio latissima in beneficijs est facienda.
- 2 **L**itere impetrate sup beneficijs dicuntur ambitiofe.
- 3 **P**apa si mandat pñderi alicui vñqz ad certam summā an poterit pñderi in pluribus beneficijs.
- 4 **E**ccliaz civitatis appellatōe includit ecclesia cathedralis.

Clamus. **P**rimo ponit regulam z ista in genere ex dicta iñstia decidit duos casus in specie. **S**ed ibi rīdec **T**ertio ibi qñ. **Q**uarto contra instantiam ali casum subijcit ibi scis. **C**lamo. q in bñficijs latissima est interpretatio faciēda cōcor. s. de dona. cum dilecti. ff. de consti. pñn. l. beneficium. pone exemplum cñz princeps cōcedit alicui beneficium intelligit pleno iure: vt in aut. vt libert decetero. s. j. z perpetuo iure: vt in aut. constitutio. que de dignitatibus. s. illud. Item si donat mibi civitatem videtur mibi donare communitatem: z districtum. vt. l. j. s. cum vñbem. de offi. pñfec. vñb. secus in odiosis: vñ sub nomine civitatis non venit districtus nec conuerso. Siue loquamur de lñs ad beneficia siue de lñs ad lites: vt hic. z. s. de rescrip. rodolphus z qd ibi inc uel. sup pñma gl. exempla circa latissimam siue strictam interpretatiōem beneficiorū faciēdam colligam. ex his q plene scripti post Jo. an. in. c. olim dñer. sig. ibi vñso de pñmo articulo: vñ dñ de differētijs inter bñficiū pñuilegiū z rescriptū z donatōem **I**nvltimo no. hic Jo. an. **S**ed no. q lñ impetrate sup bñficijs sunt ambitiofe: est eñ bñficiū ecclesiasticum de gñe i loz q honeste dant non honeste petant: sicut nec honores. vt. l. ij. s. pñmus diuus augustus dñz. iur. z. l. si quemquā. C. dñ epi z cle. ibi inuitus effugiat de ista interpretatiōe fienda in odiosis z ampla in favorabilibus. vide in regula odia. de re. iur. z. l. cum quidam. ff. de lib. z posth. z p hoc. f. q odia sunt restringi da. dicit Jo. an. q si papa scripsit p aliquo in ecclesia cum clausula si p alijs non scripsimus q obstat sibi executio si sit scriptum pñno tñ p quo. ff. de ver. sig. l. non est vñbi habēs vñcum f. lūm non est siue liberis: z multa iura ad hoc allegat q dispositio q loquit in plurali dñcat sibi locū in vñno facit. l. ij. ff. dñ neg gest. allegat et iura in dñm. f. q ad mñus pluralitas requiritur duo: vt hñc videas sup vbo restringi facit ad. q. si statutum dñt q pducens falsos testes: soluat tñ an pducens vñum solum debeat puniri. iura q volunt q pluralitas resoluat in singularitates faciūt q ficalia s. **T**ertio collige q si papa scribit q pñdeat alicui vñqz ad certam summā dñ intelligi in bñficijs non in pensōibus. **R**atio qz illa interpretatio est magis stricta ex eo qz ppter beneficia qñs intitulat z obligat ecclesie: z tenet ad cōtinuam residēntiam. s. de cle. non refi. c. si. sed p pensōem nō intitulat nec ad residēntiā tenet. xxvij. q. j. possessiones. ij. q. vñ illud nam pensio pot concedi et laico vt ibi. z aduerte videt et iste tex. velle. q si mandet alicui pñderi vñqz ad certam summā in bñficijs

vel simplr dicitur summe pstatio esse anima Bar. alibi reuocat in dubium si pntto dare. r. donec viues vtrum intelligat de annis. r. an de. r. annuatim distinguit qd intelligit de annuatim: si pmissio fiat paupr quasivideat p alimētis scā sūdo fiat alteri in intelligit de annis. r. vt ipse no. in. l. enā q ita. §. q stip. de ver. ob. cu3 ergo bñficiā sunt pauperi si mandat eis puideri in certa sūma in bñficijs intelligit annuatim: sup quo cogita. qz nullus tan- git. ¶ Quarto no. q si papa mādat puideri alicui vsq ad cer- tam sūmam non expōs an in nouel pluribus bñficijs. poterit p uideri in pluribus: qd p3 qz hic loquit de puidione fienda vni. r. subdit de bñficijs in plurali. r. hoc corrigit qd no. Host. §. d iu repa. cu3 dilectus vbi dicit q non nisi de vno poterat puideri qz rescripta sunt ambigua vt hic. r. vna ecclesia debeat esse vni? res- ctois. §. e. cum non ignores. Sed ista opinio reprobat hic vbi p3 q poterit in pluribus puideri. qd intelligit Jo. mo. de duo- bus tñ r sine cura. §. eo. is cui. §. j. Arch. intelligit q de quocūqz vt impleat intentio mandatis. ad hoc de rescri. si qñ r de. eo. ti. si romanus. alle. et r. no. p Jnn. in. d. c. cum dilectus: vbi si man- dat alicui puideri in bñficijs vsq ad certam sūmaz tñ referuari r pferri possent plura bñficiā vsq ad illā sūmam. Secus si di- cere de bñficio. r ita hic in nouel. Ex cuius dictis. §. relatis di- stinguē. Nam qñqz mandat puideri vsq ad certam sūmam in bñficio. qñqz in bñficijs. qñqz simplr expressa sūma sine bñficijs r hoc casu nō nisi de vno fin Host. fin Jo. and. de pluribus: fin Jo. mo. de duob? fin Arch. de quocūqz. vt p3 ex pñdictis Lap. alr dicit r sic. Aut papa mandat puideri vsq ad certam sūmam ppro motu in lris hic expōs: r tunc poterit puideri de plurib? bñficijs etiam curatis vsq ad sūmam expōssam. ad hoc. j. eod. si motu ppro. r de. e. ti. si romanus. Aut ad petidē alterius: et tunc siue mandat puideri siue puideat non valet puidio de cura- tijs vel curato. Sed de simplicibus tñ quotquot sint in sūma expressa vide hoc. j. eo. cum in illis. j. rñ. r qd no. Jo. an. j. e. ei cui 4 sup verbo mandatum. r de. e. ti. c. j. ¶ Quinto no. q regl sub nomine ecclesiā ciuitatis includit ecclesia cathedrales. de quo p Host. in. c. j. §. de auto. r supal. Nam sub noie familie pater familie pñet. r sub nomine exercitij pupilli includunt eoz ca- pta siue ppositi r rector: eoz legi r no. in. c. post electionem de pces. pben. sup gl. j. nec erat in nouel. r ibi dixi in scda oppo. ad- dens no. p Jnn. in. c. eam te. de rescri. fallit in hoc casu in quo nō includit. r est simile. C. de aqueduc. Leos. li. xj. vbi d: q habent res aqueductum non attentant matricis fistulas. Sexto no. in ver. secus q nō est idem iuris in ecclesia metropolitana si sit mē- tio puincie sicut est de ecclesia cathedrales. si sit mentio ciuitatis vel diocesis. naz appellatione diocesis non venit cathedrales sz appellatione puincie venit metropolitana. rō reddit in lra qā hoc casu grā est vberior. Host. reddit aliam rōnem dices q ciui- tas r diocesis sunt correlatiua sicut pater r filius: r sic vñ non est reliquum. sed puincia non est correlatiua ciuitatis: sed illarū collectiua sine conclusiua. ita q ciuitatis ē pprā includit. facit iij. q. vj. scitote. r xij. q. vj. non liceat. Ex rōne tñ lre q fundat su per vberiori grā colligit Lap. argumentum ad. q. pone q papa primo scripsit pmo in pūna forma. de qua in ver. q. p alio iu- ra formam ver. secus. ¶ Querit vtrum habes istam pferat pū- mo in ecclesia non cathedrales non pcederet qd quo ad primum videret q pferat iste scds ex quo amplior em bz grām ad hoc. j. e. si pluribus. Sed dicit tpe verum est q non pferat. l. em vñm habeat vberior em grām in ampliatiōe loci r ecclesiā. nō tñ in pferendo pmo: nisi haberet aliam clausulam. f. anteferrī. ad hoc. §. e. li. de rescri. quis vel nisi essent sub eadem data. qz tunc pferret ille qui haberet vberior em grām. facit qd no. Jo. an. §. de rescri. duobus. e. li. in gl. qd ver. sed quero. Sed qd si papa dis- pensat cum illegitimo. vt possit obtinere pbenam vel dignita- tem in ecclesia cathedrales: an poterit obtinere in metropolitana dicit in nouel. q non. qz talis dispensatio est odiosa r restringē- da. §. eo. li. de fil. pso. c. j. r. j. ¶ Querit gl. antepe. scriptum est in formaver. qd vbi non pōt puideri in ecclesia cathedrales. sed nunqd in eius mansionarijs vel capellanis poterit v? q sic. qz isti non censent de corpore ecclesie cum nō habent vocem in caplo nec vocant ad cōes tractatus: sed vocant assisi de qbus de de. non refi. ad hoc. r. c. ea que. de sta. mo. ad si. vbi dixi in. xv. no. gl. t3 dñm idem Arch. qui adducit de sen. exc. c. fi. §. ad iocimus. Nam idem iuris est in membris qd in capite. lxxij. di. in finodus r est in cōgruum vt eadem ecclesia quo ad hoc diuerso iure cen- seatur. xij. q. ij. cognouimus. r de deci. cum in tua. ¶ Scdo querit si q impetravit sibi puideri in ecclesia sancti Petri bñ. cñ nō sit alia scī Petri. nisi cathedrales an in ea puideri poterit: dicit q non: qz cum de cathedrales in lris sit mentio nō expmūt nomē scī: r talis est stilus curier in nouel. vbi dicit post Jo. mo. q ec- clesia cathedrales nomē t3 ecclesie in gñe: qd distinguit p singu- las ciuitates ecclias r dioceses de iure cōi. sibi subiectas. xj. q. j.

de persona p quo insti. de iure naturali gen. r cini. §. sed quoties In inferioribus ergo sentit q semp expmūt nomen scī. Fal- lit qñqz in locis solēmbus habētibz matrices ecclesias. §. d re- scrip. cum adeorbi sine noie scī expmūt ecclesia modices. q tñ cathedrales non est. idem in tuscia in pratēsi. r ita hic in nouel. ¶ Tercio qrit si in lris non habet mentio de ecclesia. sz simplr scribit epō boni. q puideat de bñficio spectate ad suaz collatōes an poterit puidere in cathedrales. dicit q sic si spectat ad collatio- nem epī. non emvult iste ter. qz litere bñficiales nō extendantur ad ecclesiam cathedrales sed pñ bñficialibus appellatio eccle- siarum ciuitatis nō includit ecclesiam cathedrales. vt in prima gl. r aduerte ad varias formas qbus papayt in lris quas eli- cio ex nouel. Nam qñqz scribit puideri de bñficijs ciuitatis. Qñ qz diocesis. Qñqz vtriusqz. Qñqz puincie. r d his tribus i ter. Qñqz de bñficijs ecclesiā patriarchatus. r includit pprā ec- clesia. qz plus est patriarchatum q puinciam nominasse: qd col- ligit. xj. di. ceros. Qñqz q puideat in aliqua ecclesiā regni r idem in. d. c. scitote. r de sta. mo. in singulis in prin. r de postu. pla. boni. eo. lib. d3 em ista censeri vberima grā ppter excellen- tiam noiatōis regni: quam etiaz ecclesia ponderat. facit. §. eo. li. de of. dele. c. fi. r de pñuile. antiqua. Qñqz scribit puideri in principatu: comitatu. ducatu. Nam in istis qñqz nulla est eccle- sia cathedrales. sed si est putat includi ac ē pñcipalem si qua ibi pñcipalis diceret. Qñqz mandat puideri ad collationes epī. Qñqz in pensionibus. Qñqz vsq ad certam sūmam in bñ- ficijs. Qñqz simpliciter. r de omnib? istis. §. qd iuris. ¶ Quarto post datam rescripti diuidit illa diocesis in duas vtrum in bñfi- cijs pñcis a prima r affectis scde poterit puideri. Tenet q sic sicut poterat ante diuisionem vt in extraua. Jo. que incipit. se- des aplica per quam videt q etiaz in cathedrales pñcis fieri po- terit si pñs in ea poterit puideri. cum ibi etiam dicat quo ad ius ad rem q habebat expectans p diuisionem mutari nō debz r hic casus nullum bz dubiū qñ cathedrales diuisa includebat in gratia. Si istam decisionem facit. l. si eadem. ff. de offi. assel. vbi l3 qz pñbeatur in sua puincia assidere si eadem eius puincia di- uidat in duas ex vna ortus in alia assidebit. quasi non spectem? originalem cām sed accidentalem nam si qualitas bñficijs variat de tpe impetrationis ad tps vacatōis: vel variat collatores: qd tempus debeamus inspicere. decisio Jo. and. innuit q tempus date. Ego remitto ad de. literas de rescri. vbi dixi. ¶ Ultimo ex eo q dicit honores. colligit Jo. an. argumentum q canonici catus cathedrales ecclesie. ad ruralem transferri non possit. C. si relic. cui. rus habi. voluerit. l. j. li. xj. sed Jo. an. post Arch. dicit hoc non feruari.

1 ¶ Papa potestate quam bz in conferēdis beneficijs restrin- git ad vñm mensem.

2 Potestas pferendi onerata reddit.

Statutum. Ponit constitutionē de cuius modera- tionem subdit ibi vt hi. postea restringit 1 ibi tñm modo. ¶ Jo. q papa potestatem quam bz in cōse- rendis beneficijs restringit ad vñm mensem: non q postea cō- ferre non possit vt in gl. antepe. sed quo ad hoc vt post mensem manus ordinarij nō sint vltra ligate nisi em ista moderatio ema- nasset essent ligate perpetuo. per. c. §. pri. in fi. Aduerte tamen q ista moderatio locum bz cum ad papam spectat collatio pro- pter vacationem in curia. Si autē spectat ppter deuolutionem vt reservationes. de talibus nūq se poterit ordinarius intrinse- tere. Nam fin Lap. nullum pñgit pape tps ad conferendū. Nam si vbi est expmūt in iure: vt hic r. c. si apostolicam. j. e. r. ij. q. vj. antequam. §. ad hoc. r de app. ex insinuatōe. ar. contrariū de app. cle. si appellationem r quod no. Jo. an. post Host. de app. ex ratione in glo. Sed illud in appellatione quam partes pseq habent: secus in collatione ad papam deuoluta in qua partes nūq habent facere. r credo ipsum verum dicere. nam nedum pa- pe sed nec eius executori currit tempus concilij lateranensis: vt no. in cle. si de beneficio de pben. ¶ Scdo no. q iste mensis cur- rit romano pontifici. Ex quo inferas q non currit sed i aposto- lice vacanti: qd tenet glo. que incipit est ergo r. Idem Jo. mo. r Archid. §. c. proxi. nam ibi r hic p3 q contra romanum pon- tificem est inducta ista pñscriptio r non contra sedem aplicam Incipiat ergo mensis ille currere successor a tempore electōis Non a tempore incoronationis. Ex electione em competit illi plena iurisdictio vt. c. l3. §. de elec. Et de facto p3 q ante coronationem confert beneficia r reseruat. r vide qd no. in. c. auaritie. §. eo. lib. de elec. ¶ Tercio no. q elapso mense reddit collatio be- neficij vacantis in curia ad ordinariū. r per ordinariū intel- ligit etiam legatum de latere: vt. §. eo. lib. de offic. lega. c. ij. Ad hoc. §. c. pri. ibi quacūqz auctoritate. Plus dicit Jo. an. q de- legatus vel executor datus per literas quibus arguat ordinarij

Pet. de ancha. super sexto decre.

collator illius beneficii poterit illud offerre fm. Bo. ar. c. si de beneficio palle. qd vix credo. l. si p lapsum mens sit amoti ordinarario vni obitaculo tñ remanet alter impedimentu ar. l. si dom? de serui. v. b. p. di. z. l. si non lex. ff. de here. insti. **¶** Quarto not. q ista astitutio moderat pcedentem in beneficiis vacatibus in curia qbus puidet p collato emv p iibi spectat collatio. Sz q pcedens loquit et de illis qbus puidet p electioem: vt q in tali bus cursus mens no noceat pape. qz pñs nec pñt ordinario qd t3 Archi. Nam cum collatio: pñsio: z electio: sint diuersa. vt. j. eo. cñ i illis. statutum in vno no vendicat sibi locu in alio: z qd non mutatur zc. C. de appel. l. precipim? hoc non placet Jo. an. qz no est dare rōnem qre magis i vno qñ alio sit ista moderatio itelligenda. Item hic loquitur etiā de illis dignitatib? quib? cōmuniter prouidetur p electionē. sicut ergo in. c. nulla de concess. prebē. que loquitur de deuolutione verbū collationis late sumitur. vt includat electioem z pñtationē sic erit in pposito. ad ides s. c. de multa. s. bis quoqz. c. cum in illis loquit de impetratio nibus q sunt odiose. **¶** Quinto no. q iste mens incipit a die vacacionis. vtrum ergo computabitur in mense dies ipsa vacacionis dubium facit ista ppositio a. an ponat inclusiue vel exclusiue vt in. l. l. ff. de act. emp. z de ver. sig. l. anniculus z. ff. si qz cau. l. si. hoc t3 gl. est ergo. Idem Sui. q remittit ad spec. de cita. s. vi so. in fin. In dñi alle. et multa iura q ista ppositio a includat. z sic inclusiue intelligit Arch. hunc tex. vt. l. dies ipsa vacatōis in cludat in mense Jo. an. pñs prima opi. z dicit q qd dixerit de pñtione vltz. s. de ordi. ab epi. q renun. c. i. sup. gl. i. posset h con grue adaptari. C. etiam de istis duabus ppositioibus no. i. l. a caligato. C. de nup. distingue in vtraqz vt ibi p cum. **¶** Sexto z vlti. no. post Garf. z Arch. in fi. c. q possum p me qd no possum p alium. Item q possum p alium qd non possum p me regit rō secus est in vtroqz. i. e. l. de reg. iu. c. pñt vbi de hoc. **¶** Item collige etiam q pñs conferendi redit non libera s3 onerata. Rōne collige ex glo. aspe. ad fi. **¶** Opponit dñ hic q incipit currere iste mensis pape a die vacacionis. Sed hoc opponit z vt q a die scie sue noticie vacatōis vt in. c. q diuersitatem. s. de cōces. pben. So. vt in gl. est ergo. Sui. em faret dñm z supplet tex. a die vacatōis. l. scie. gl. t3 q pñse a die vacatōis incipiat qd aper tepbat. rō tñ quam reddit q ideo pape ignorat vacatōem cur rit mensis: qz non in sui odium sed fauorem vacantis ecclie est pñs non vt bona. Nam z in. c. q diuersitatem z. s. de pces. p ben. c. i. pñgit illud tps in fauorem ecclie ne diuacat. z tñ cur rit a die scie: vt ibi p. **¶** Aduerte quedam. l. vñlle idem qd gl. di eit. l. q ignorat currit tps legale ad cōmodum ignoratōis vt an nus luctus q currit vroz a die mortis: vt ibi ipsa h ignorat vt ipu ne postea possit nubere vt ē casus in. l. genero. ff. de his q no. isa. z hoc est vt qñ allegat ignoratōia ad cōmodum ignoratōis vt enitet penam quam incurreret si gereret actum pñbitum infra tps. Sui allegat ignoratōia ad eius cōmodum z ad lucrū cō sequēdum tunc secus est vt. l. si is. s. si seruus. ff. de acqñ. re. do. **¶** Exempli gratia pone in vtroqz membro de facto. **¶** Occidit bñ nitus q poterat ipone offendit: tñ iste. **¶** Ignorabat. **¶** Certe no poterit sibi illa ignoratōia opponi ad penam infligēdam. qz cur de cōmodo ignoratōis querit: pñt veritas opinio vt. d. l. gene ro. z. l. inter omnes. s. recte. ff. de fur. z insti. de ob. q ex delic. na. s. pñs. **¶** In scdo membro cum qñt de lucro z cōmodo ignoran tis. dicit q ignoratōia vitaris sibi non pdest. pone exēplū capie pi ex bñnitiū statutum ofert pñmū puta mille. **¶** Pñtavit vnum pñtū tanqz debito: ē fugitiuū vel tāqz reptum in flagratī crimie qd hvt. l. ait pñt. s. si debitor. ff. de his q in frau. cre. z. l. capi te qñto de adul. iste sic captus de pñditi qd erat ex bñnitus an iste q cepit eum z pñtavit pñsequet illud pñmū. dicit q non vt. d. s. si seruus. aduerte tñ q pcedens memb: n est vt qñ tñ ignoratōie non est mixta culpa. alr ppter ignoratōia puniret pp culpaz admixtam vt insti. de excu. tu. s. qñt. **¶** Ex hoc inferit qñ aliqñs occidit aliquem quem credebatur ex bñnitiū. vel adulterauit illā quam credebatur non nuptam qñon puniat tanqz de simplici ho micidio seu adulterio vt. l. p. de adul. ff. s. si fuit in culpa: quia plenius inuestigare potuit puniret tāqz de culpavit. l. i. s. q actio ne. ff. vi bo. rap. habes hic tres casus. nam qñqz allegat ignoratōia: vt ppter ipsam ignoratōis puniat. qñqz vt pp ipsam a pena ex cuse vt hic subdistinguit. vtrū culpa sit admixta vel nō. qñqz al legat vt qñ ppter ignoratōia a lucro z pñmō excludat qd iuris in quolibet memb: collige ex pñdictis z pñdicta inducit ad. q di eit pñtutio epi q si executor testamēti nō fuerit executor volūta tes defuncti infra annū cadat ab illo iure. an illud tps currat exe cutor: ignoratōis t3 ipe q non currat nisi a die scie et si in pñtione pñcat infra annū a tpe mortis. Subaudiendum est em. l. scie ne ignoratōia puniat vt. d. l. genero alle. casum notabilem. l. iij. s. si qñs heredi. de sta. lib. vbi testator dicit a die mortis: subaudit ei z adite hereditatis: qz tñc incipit esse in negligentia. facit. l. si in

diem. de cōdi. z demō. z. C. de iur. deli. l. si. s. sin autem dñbi? vbi dicit tex. a die mortis subaudit ibi gl. z adite hereditatis z ge neraliter est hoc verum in omni pñscriptōe que currit ex negligē tia alterius. opz est q in pñcipio ponant ea que negligētiā inducūt. l. q facere potuerit vt. l. i. in fi. C. de annali pñscriptōe. **¶** Querit Jo. an. in nouel. vacanti bñficiū in curia ordinari us infra mēse ipm pñtulit dñ decretū pñtōis. s. prime papa infra dñm mēsem cōferre neglexit. qñ an ex hoc collatio ordinarij cō firmet. arguit q non possit a pñm. fuit nulla. qz dñ decretum. ar. j. c. c. pe. z. l. si seruus. ff. q z a qui. z qd ibi no. z qd no. Inu. in. c. cñ dilectus de iurepa. z qz p non dato habet zc. c. qd aut de iurep. in dñm alleg. l. pinde. ff. si cer. pe. z de testa. m. l. si miles titio. Soluēdo t3 primam ptem q collatio ordinarij facta stante de creto pape sit nulla nec possit pñualefcere l3 decretum cursu tps expiraret. c. non fir. de reg. iur. p hoc allego. l. si filius q in pñtate de lib. z postb. z pcedit pñdicta qd cum ordinarij ofert dñ decre tum pñtōis. Si ofert dñ decretum postum in rescripto pñtatio nis impetratōis bñficij. dicit idem si collatio pñcessit renūciatio nem impetrantis rescriptum. Sui impetrās rescriptū cum de creto primo renūciat infra tps dñe de ordinari? illud oferat vt collatio et infra tps duratōis decreti q potuit impetrās renū ciare q p se introducta sunt z impetratōe subintelligit illa clar sula si impetrās vt velit. vbi ergo ante collatiōem ordinarij ap pareret de animo impetratōis q noluit. vt collatio ordinarij et i fra tps decreti quasi tunc supfluum sit expectare finem tps cu ius nihil operat euetus vt. l. aliqñ. ff. ad velle. Sz si post collatiō nem ordinarij impetrās renūciat nō vt tutus pñs sine noua collatōe p. c. pe. j. e. fm Jo. an. posset arguēdo dici q immo sit ti tus. ar. l. filio pñterito. ff. de iniust. testō vbi testm nullum in fauo rem filij pñteriti pñualefcit ipso appobite p hoc q alibi dicit Jo. no. q non vt p eo scriptum q rescripto vt voluit de rescrip. man Item si rescriptum cum decreto h3 tacitam pñditionem si impe trās voluerit vt. l. s. dicit Jo. an. sequit q id qd gerit in dñm non est nullum: sed d3 pendere ex futuro euentu: sicut pender t stamētū cū posthumus est pñteritus. Nam si nascit nullū si n nascit remanet firmum vt. l. posthumus. ff. de iniust. testa. l. iij. i fi. de lib. z postb. z p hoc qd cōter tene de testamentis vt iur manifesti qd est nullum per. c. qñ. j. de fur. z tñ per cautione supueniētem confirmat: vt ibi per doc. collationem vero facta infra mensem datum pape adeo credo nullam q non possit re cōualefcere sine noua collatione: qz decretum istud zc. s. pñor nullam h3 tacitam conditionem nec fauorem alicuius cōcern sed est pñsum: nō potest igitur reconstitui qd agitur contri ipsum: vt. d. l. si filij qui in potestate vltimo de illo decreto. vic quod no. hic Zap.

Clauis plenissime. Primo pñtiam in gñe z ex deā instātia decidit duos a sus in spē. scdm ibi de iō. tertium ibi qñ. quarto instātiā alium casum subicit. ibi secus. not. in bñficiis latissima est interpretatio faciēda pco: dat. s. dñ don cum dilecti. z. ff. de pñt. pñci. l. beneficium pone exemplum a pñnceps concedit alicui bñficiū intelligit pñmo iure: vt i au vt libe. de cetero.

1. **¶** Ministri scdm statū z qualitātē bñficij sunt instituēdi
2. **¶** Verba simplr prolata debent intelligi z referri ad statum z cō ditionem persone.

¶ **Am de beneficio.** Due sunt pñtē. scda ibi qz istud dñ bñficiū consuetum regi per clericos seculares qd est possessum per eos pacifice z con nue. xl. annis. Sicut enim nomine consuetudinis intelligit pñscripta vt. s. de elec. cum ana. z ibi per Jo. an. super verbo pñ scripta: ita pñverbū consuetudo intelligit de pñscripta vt dicit per qd. s. denotat pñ: ietas z dñm non possessio iuris sola impediret impetrantem vel pñsionem: vt. s. de pñuilegiū dudum: z de deci. c. verbum i ergo consuevit denotat ius z fact vt no. s. de causa pos. c. ij. **¶** De verbo solitum dicit. l. mella. d. ali. z ciba. leg. **¶** Secundo not. q vt dicat aliquid consuetu non solum requiritur longum tempus: sed etiam pacifica z cō tinua possessio ad hoc. s. de pñuileg. accedentibus: z idem in qñ libet pñscriptio vt. l. i. C. de vñcup. transfor. zc. illud. s. de scrip. qualr aut pñt possessio continua dicit no. Bar. in. l. cō sus. ff. de vñcup. z. l. i. ff. sol. mat. **¶** Tercio no. q scdm quali tem z statum beneficij sunt instituēdi ministri vt in regularib? regulares: z in secularib? seculares: hic est q clerici seculares non possunt esse pñbēdāri in ecclesijs regularibus: vt dixi in ea que in. r. iij. notabil. de sta. mona. z ibi quid iuris econuer Status ergo cuiuslibet ecclie considerandus est nec per a cuius

etiam insolentiam subvertendū de sup. neg. pla. c. ij. Sicut enim legatum scilicet ad certum usum non potest in usum alium commutari sine auctoritate papae: ut in de. q. 2. pringit de relig. do. ita nec commutari status ecclesie: ut c. possessor. de re. ecc. non alie. et ibi tangit de materia huius. c. Quarto no. q. cursus tps. xl. annorum prebuit statum beneficium. et in illo statu continue et tanto tempore conferret circa ministros instituendos. titulus igitur non videtur exigi. qd. est verum finem Lap. quando seculares vendicant sibi tales ecclesias et p. dicta consuetudine: secus si religiosi sibi vendicarent ex solo tempore sine titulo. Nam finem cum h. ad repellendum impetrantem sufficiat administratio regularis continuata. xl. ann. no. etiam sine titulo. non tamen quo ad iudicandum diocesanum loci nisi cum titulo vel tanto tempore cuius contrarij non existat memoria. s. eo. li. c. j. de p. scrip. Ratio est q. prima est contra ius privatum. scda est contra ius commune saltem quo ad ea q. sunt legis diocesane a quibus loca religiosa sunt exempta. de of. or. cum dilectus. facit qd. no. Jo. an. s. eo. de monachis in glo. et in novel. in additione magnayltra medium ver. contra notandum vsq. ad ver. tu dic. nisi dicat hoc verum cum allegat p. scriptio secus si consuetudo. Quinto collige etiam q. subsequens possessor alicuius temporis non absorbet effectum p. scriptionis legitime precedentis. et hoc est qd. dicunt Jnn. et Host. in. c. accedentibus q. iura per consuetudinem acquisita non p. dunt in minoris spacio. xl. annor. sicut enim consuetudo non inducitur minori vt p. ex no. in. d. c. cum ana. ita nec consuetudo. q. eadem ratio: vt ff. de legi. l. de qbus. et l. nihil t. naturale de re. iur. et est bñ notandum q. h. interruptio p. scriptis extinguit p. scriptiōem in p. ortas. vt l. naturaliter. ff. de vulcup. et non extinguit p. scriptiōem completam. Sicut nec malafides postea superueniens vt no. in. c. si. de p. scrip. facit qd. no. Bar. in. l. cum quis. s. si q. p. eo. ff. de solu. Sexto no. in. d. ver. etiam q. p. s. status beneficii regularis in quo alias consueverunt ministrare clerici seculares non impedit impetrantem beneficium illud tanq. consuetū gubernari per clericos seculares: quasi de illa quasi possessione status p. sentis contra morem antiquū occupata non sit in literis facienda mentio. Lap. dicit q. si religiosi erant in quasi possessione bona fide regedi bñficiū illud regulare nō valebūt licet impetrare de illo: vt de beneficio p. s. ueto clericis secularib. assignari nisi fiat mētio in literis de religiosa possessione. ad hec p. real. c. dudum de p. uil. et c. si. de deci. Non ob. hec litera que dicit q. q. ministraverunt in eodem et. q. non dicit ministraverunt tempore impetrationis. unde facit p. finem cuius dictum itel ligo sicut ipse sentit q. bona fide religiosi erant in quasi possessione regulari. Sed si abbas p. tra consue. antiquam p. tulisset illud bñficiū regulari cum esset consuetum regi per. xl. annos p. seculares impetrās ipm bñficiū vt consuetum p. clericos gubernari non tenet impetrans de illa collatione abbatis facere mentionem: nec etiam de possessione quam t. cui facta est talis collatio: vt em dicit Jo. an. post Archi. status ecclesiarum quo ad ipsarum immutationes d. pendere a potētia epi nō abbatis et. q. i. decretum. et c. regēda et de excef. pla. sicut vnire. vbi de hoc per Jnnocē. et est exp. sum de sta. mona. de. ne in agro. s. ad hoc. vbi etiam de hoc. Collatio ergo facta p. abbatem p. quam mutatur status bñficii non videtur tenere tanq. facta p. illum q. tales immutationem inducere non potuit. ad hoc. s. de sup. neg. pla. c. ij. Et quo sequit qd. p. dixi scz q. de tali collatione et subsequuta possessione non tenet impetrans facere mentionem finem Archi. hic et Jo. an. j. eo. l. quoniam non obstat tali collatione lapsi tpe pōt epi conferre finem nota. per Jnn. de re. iur. c. admonet. et vide qd. circa ista que prime dicta sunt no. de p. c. s. p. b. c. cum nostris in no. post doc. Et Septimo no. in. s. q. q. verba simpliciter et indefinite plata debet intelligi et referri ad statum et conditiones p. sone de qua sermo habet. h. em d. bñficiū prioratus sit nomē gñale. vt dicit gl. relatum tamē ad clericum secularem intelligit de seculari vt hic. Sicut ad regularem intelligit de regulari. et hoc per dictam rōnem. Nam finem subiectam materiam interpretādi sūt sermones vt l. plenus. s. equitij de vul. et ha. et l. ex militari d. milit. test. et. r. vij. dist. deinde opponit. s. de ma. et obe. solite. Querit Jo. an. si de statu ecclesie constare non possit. q. q. fuerit ibi clericus q. q. monachi. dicit Jo. mo. attendendum cuius cōditōis homines p. maiori pte sint ibi versati. ff. de lega. ij. l. legatis. s. si vnus seruus: et p. fertis vbi p. maiori pte tenentes sunt vltimi possessor. ff. de sta. defun. si mater. et de ser. expor. l. si moueor. et l. inella. s. j. de ali. et c. le. Jo. an. dicit q. si exp. imit iurta primā formaz huius capli de bñficio p. s. ueto clericis. nō sufficit vltim. status per cuius dictum infero in. q. Lap. q. si post datam l. rati beneficium sit de nouo creatum et ordinatum p. clericis secularibus: non poterit taliter impetranti conferri. Nam mandatum concernit bñficiū consuetum gubernari per clericos. et istud nouiter creatum non pōt dici tale a so: ma ergo mandati nō est

recedendum. j. eo. cui de non. et c. cum dilecta de rescri. secus dicendum est finem cum si litere sint p. cepte finem formam. s. q. to. nam tunc ut prioratus post datam creatus possit conferri clerico seculari sufficit ordinatio regularis q. sit prioratus secularis: et si mul e conuerso ad impediendum clericum secularem sufficit ordinatio q. sit generalis: et sic primo casu q. simpliciter scribit ordinatio siue p. s. ens quasi possessio bona fide attēdit quo ad receptionem vel exclusionem impetrantis quod secus est in prima forma huius. c. p. p. ter d. bñficiū p. s. uetum vt dixi. Secundo q. ro post Jo. an. p. p. uilegium papae p. bñficiū est abbati ne bñficia vel prioratus monasterij p. ferat clericis secularibus p. abbates fuit contra finem annis. xl. an. valebit impetratio facta iurta primam formam huius. c. l. t. q. de bñficio p. s. ueto clericis et c. Archi. q. nō maxime si p. bñficio papae p. beat annexū decretum. adducit etiam hic postam legitime sit completare. Non em pōt dici legitime si q. venit d. decretum papae. Nam p. rās papae nō est ab hoie sed a deo de iudi. nouit. s. c. em. et d. d. eius decretum sine eius p. s. su nihil pōt fieri ab hoie qd. sit ratum. et. di. p. s. et c. nolite. Non ob. c. accedentibus de p. uil. vbi p. lapsum tantū tps renunciat p. uilegio. illud em est verum in p. uilegijs: non in p. bñficio p. cipis q. inducit inobediētiā maxime cum decreto p. bñficio: et qd. apparet p. incipis intentio: quam inferior elidere vel abrogare non pōt sine ipsius exp. s. o. p. s. uo. Jo. in. dist. leges non ob. qd. legi. et no. de p. s. uo. c. si. q. ibi loquit in actu rōnabili: et vbi non sit p. incipis sanctionem: qd. non est in casu nostro vt p. m. s. uo. est ad hoc. l. r. iij. di. q. Non ob. decreta. j. et. ij. de ma. de. q. ibi non loquit de interdico p. incipis sed inferioris finem cum vt hic in novel. Tertio q. ro post Lap. epi p. fecit religiosus ad beneficium ecclesiasticum curatum qd. pōt de iure cōiue not. r. vj. q. j. c. iij. et de sta. mo. c. quod dei timorem. Et sic per d. c. m. religiofum gubernatum est annis. xl. et vltra. clericus secularis ob. tinuit literas iurta primam formam huius. c. an poterit obtinere istud. vide q. non postq. est per religiosus tanto tempore gubernatum. contrarium est verum scdm eum: talis em religiosus ministrabit ibi vt secularis nō vt regularis vt not. in. d. c. j. et per Jo. an. in de. de cele. m. s. in glo. pe. et quod no. do. Fed. consi. q. j. Non enim per religiosus isto casu p. p. e gubernatur ex quo nō vt beneficium religiosum sed vt seculare per eum regit: quod dictum nota.

- 1 Ecclesie parochiales annectunt p. bendis.
- 2 Dignitates due simul retineri non possunt.

Elper eo quod Caplm decidit rōnem interferit ibi cū hoc. Et Jo. q. q. ecclesie po. chiales annectunt p. bendis conco. s. eo. extirpade. s. quivero. Pōt autem istam vniōem facere epi ex cā puta cum canonici habent paruos redditus de p. bendis. ita q. non reperiunt quiverunt ibi intulitari. s. eod. exp. s. uil. vbi patet q. fructus ecclesie parochialis annere cedunt lucro canonici reseruata congrua portio rectori qui d. tali ecclesie deferuire: vt. d. s. quivero. et vide quod de talivniōe legi. et notat in de. s. i. vna. de re. ec. non alie. et s. de temp. or. dilectus super. iij. glo. in fi. vbi enumerant aliqui casus in quibus sunt licite istemvniōes: vide etiam no. in. c. j. ne se. vac. vbi de materia triplicis vniōis. et c. sicut vnire. de excef. pla. vbi de p. tate epi in ecclesijs vniendis. Secundo no. q. qui habet ecclesiam annexam exercet in tali ecclesia iurisdictionem spūalem de consue. Sed de iure cōi non videtur q. ecclesia sic annexa iurisdictione habeat nec supervicarium et alios institutos ibi: sed spectant ista ad epi s. c. v. i. s. i. tatio correctio: et similia. Nam et religiosi in ecclesijs in qbus debet habere vicarios p. petuos si vident ibi aliqd. corrigendum diocesano denūciant et non manus correctōis apponunt. r. vj. q. vij. filijs. et plene legitur et no. in. c. cum et plantate de p. uil. in novel. Et Tertio no. limitationem. c. de multa. s. eo. qd. p. bñficio duo curatave dignitatem et curatum in simul retineri. h. enim locum cum principaliter retinent. Secus si vnum principaliter aliud accessorie. Sequit enim tunc accessorij etiam si sit curatum vt hic naturam principalis et minus dignit. q. nō inspicimus que res sit p. ciosior: sed cuius rei ornade causa fuerit adhibita. l. et si nō sint. s. fi. de aur. et arg. leg. ff. Sicut dicit q. naturam cāe incidētis nō attēdimus: sed principalis in iudicio deducte: vt no. in de. dispendiosam de iudi. in gl. si q. rā ad fi. et in glo. cum repetunt vbi videas: facit. l. ex pupillari. ff. de vulg. et pup. et. j. de p. s. e. eccl. vel alta. c. j. Et si non apparet que sit principalior. vt cum ecclesia vel p. bendavide gl. notabilem in fi. in de. p. s. de p. ben. in glo. q. que talia et. et p. dictis: q. scz de accessorio non curamus duo inferas. primo finem Jo. an. q. sicut non est necessaria dispensatio p. p. ter annexum curatuz: ita nō est necessaria ipsius expressio quando talis canonicus bñs ecclesiam sic annexam impetrat aliud beneficium: vt sic sibi satis

De de ancha. super sexto decre.

Et de canonica facere mentionem. facit. c. accessorium cum sua materia de reg. iur. p. contra. facit de. j. de pben. in. v. glo. ita dicitur in nouel. nec aliter firmat. Lap. dicit qd possit pcedens opio sustineri. f. qd non expedit facere mentionem qm. scilicet ecclesia pochialis est annexa pben. secus est qm in simul sunt annexa ita qd ve ruit neutra subesset vel esset accessoria alteri f. vtracq. de pfe. na tunc oportet qd de vtracq. fieret mentio ad hoc. d. de. c. j. d. pfe. ecc. vel alt. qd no. ne se. va. c. j. in gl. iij. Et p. Pau. i. de. j. de ele. C. Secundo Lap. p. iam deca. p. sultit in. q. tali. C. Est qdaz Arch. qd de p. sultit no. hbat p. sultit excoicadi iterdu. edyl. vilitadi sed solum clericos ordinadi. examinadi et reptos idone os epo p. sultit huc archidiaconatu erat annexa due ecclesie pochiales. qrit vtrum eps possit disp. sultit cum illo qd p. sultit. xx. annos vt obtineat illuz archidiaconatu ex eo capite qd sit digni tas sine cura. certum est qd pot. in tali. z cum tali. eps disp. sultit. vt. c. p. mittimus de eta. z qua. C. sultit ipse qd possit p. huc tex. vbi p. qd cura q. venit accessorie non est p. sultit ad hoc alleg. ex tra. ex. cre. abilis. s. q. tum autem. C. Ultimo collige b. qd in ea dem ecclesia pot. qd habere canonicatum cum ecclesia pochiali annexa et paratum curatum. z sic duas curas vna p. incipalr alteram accessoria sed duas p. bendas vnam p. incipalem alte ram dep. sultit a dignitate no. pot. in. de. fi. eo. ti. vbi gl. di. cit p. hoc qd iura plus abhorrent duas p. bendas qd duas curas in eadem ecclesia nam iure annexionis h. illud vitium sed no. primum qd no. z p. hoc ibi ar. qd in duabus canonis eius de. ec clesie non possit eps disp. sultit sed b. in diuersis ecclesiis cur eodem disp. sultit sicut in duob. simplicibus. z circa hoc vide no. in. c. l. as de p. sultit. p. b. C. Opposit extra gl. z doc. de multis iu ribus qbus cauetur qd illud qd non h. p. incipalr non d. licere in p. sultit in iuribus alle. de p. cura. tue. z. l. j. de aut. tut. p. Bar. vbi post. Dy. sic distinguit qm aliquid p. se separat ab aliquo est p. sultit. si illud necessario sequit ad positionem al terius p. sultit. tunc qd non h. directo. h. per consequentiam. vt in. d. l. j. z. ff. de pact. s. vnu. s. illud z de v. sultit. si aliena. s. hoc iure. z de lib. leg. si is qui duos. z de rest. in integ. c. non solum. Sivero illud p. sultit non sequit necessario ad p. sultit. tunc qd non h. directo non h. per consequentiam. vt in p. sultit. Jic si p. sultit non potest p. sultit sine p. sultit quod non h. dire cto licet p. consequentiam. C. de iud. l. quotiens. z ita distinguit ibi. Cui adde quod d. ista mixtura p. sultit z concessi no. in. c. ad questiones de rerum permuta. omnino etiam vide quod no. in de. si iusta. de p. sultit.

1. Canonatus absq. p. b. da aliqui c. sultit pot.
2. Prioritas iuris in beneficiis p. sultit ex t. po. re tituli no. ex t. po. re traditionis beneficii.
3. Collatio canonatus facta per papam tribuit ius in p. b. da proximo vacatura.

Cui canonatus.

1. Decidit casum cuius dubium fortificat ibi h. C. Mo. q. qm. sultit canonatus absq. p. b. da. Sed d. qd in ecclesiis non debet p. sultit nisi tui qd ibidem possint viuere de insti. c. j. z. c. auto ritate. Nec d. esse canonicus sine p. b. da. qd sic haberet iane no men canonici p. tra iura. s. eo. dilectus. z. c. relatum. Item aperit turvia p. tra latera. scilicet aduacaturas. p. tra. c. nuda z. c. p. sultit. s. de p. sultit. p. b. Solue ista p. sultit no. z dixi. s. c. dilect. eo. li. in. iij. oppo. z an liceat epo creare quot canonicos voluerit dixi plene. s. eo. vacate in prima opp. C. Secundo no. qd prio ritas iuris in beneficiis p. sultit ex t. po. re tituli non ex t. po. re traditio nis beneficii vel receptio. Secus est in reb. p. sultit vbi p. sultit or. in titulo si prius possessionem adipsit p. sultit illi qd h. tui. p. sultit potior. vt. l. quot. de reu. en. p. sultit d. sultit in. c. si tibi ab sultit. j. e. terigi in. c. si interuim de spon. in. iij. no. C. Tertio no. qd collatio canonatus facta p. papam tribuit ius in p. b. da p. sultit vacatura. z adeo ipsam afficit qd collatio alteri facta ipo iure non t. Ex quo infero qd cui est collatus canonatus si re ceptus est in canonicum pot. petere rectavia p. b. da a quo libet det. e. Nam cum habeat ius in re ex receptione i cano nicum pot. p. b. da a quolibet vendicare qd in istis sp. sultitibus postq. sunt debita querit d. sultit sine traditio. vt no. Jnn. s. eo. c. inter cetera. z. j. eo. si tibi iura em canonatus z p. b. da sunt con nexa. s. e. relatum. z. c. traslato de p. sultit. z ex hoc c. sultit alibi Jo. an. qd pluri bus in canonicos successue receptis p. b. da va cans est p. sultit ad mandatu. z executoris illius p. sultit. nec sen tentia c. sultit quam ferrent executores aliorum p. tra cap. l. m. liti gare. cum resistat de iure z sultit talium ita demum ligat si quis iniuste z de facto resistat no. s. e. p. illo. um z. c. dilectus. e. lib. C. Quarto no. qd collatio canonatus tribuit ius in p. b. da.

z hoc verum qm talis collatio fit a papa quo casu pcederet etia si non fuit negligens in petendo p. b. da m. vacantem al. sultit p. sultit ius prioritate z reponeret i iure c. sultit. qd dicit. j. e. si cleric. z. s. de rescri. tibi qd gram vbi p. sultit negligetiam expirat decretu. z m. bi bitio ligat. Sivero fiat a capitulo secus e. no. em talis collatio afficit p. b. da m. vacaturam taliter qd non possit cap. l. m. eam p. sultit re alteri cum vacabit no. doc. s. eo. inter cetera. C. Si x. o. papa non p. sultit canonicatu si ipm z p. b. da m. p. sultit mandati. z tunc aut cum decreto. z dicit. s. e. li. tibi qd de rescri. Aut sine decreto z dicit. s. c. dilectus. eo. lib. Ultimo intellige hunc tex. quando constat de prioritate in data. Si x. o. non constat dicit. s. e. li. de rescrip. duobus. s. sivero.

1. Defectus sacroz ordinu an impediatur ipetrantem curatum b. sultit quominus possit ad ipsum p. sultit.
2. Defectus etatis scie z morum magis viciat impetratione qd de defectus ordinum.
3. Defectus sacroz ordinu patientes an possint de iure c. sultit sine dispensatione assumi.

Spro clericis. Prodecidit casus que Secundo determinat ibi p. sultit. C. Mo. forma ista. g. sultit qd p. sultit de officijs z. est em adeo latissima qd vigore ipsius po terit p. sultit non solum de beneficiis spectantibus ad collationem suam. sed alterius cuiusq. dixerunt tibi qd qd am qd si scriptus fuisset sub forma qd p. sultit in aliqua ecclesiarum suarum. sultit verbum suarum retrahit gram ad officia tui illius cui scribit qd intellige largit suum dicat etiam si ius minimum in ipso p. sultit. sicut archieps in ecclesiis sufraganeoz qui parum ius habet de offi. o. p. sultit. z t. viment appellatione suarum vt c. p. illo. um. s. de pben. vbi in prima opposuione dixi de signifi catione isto. um. p. sultit mens tuus suus z similia. z tibi et qd iuris si d. sultit in aliqua ecclesiarum tue p. sultit vel dio cesis an poterit p. sultit in exemptis. de quo etiam. s. d. rescrip. abbatem. T. agit etiam hic Jo. an. post Arch. si scribat sub ista forma p. sultit p. sultit in aliqua ecclesiarum z. cui scribit non h. p. sultit nisi in ecclesia. non tenebit p. sultit de illa qd vbi in aliqua ecclesiarum z. est participium de cuius natura dicit in de. j. eo. in gl. de isto considera contra varias literari formas vt sic scias que beneficii siue qualia includant in gratia Plura em sunt beneficii g. sultit siue sp. sultit dixi post doc. in. c. su per ino. dinata. s. e. C. Secundo no. qd defectus ordinu sacroz non impedit impetrantem curatum quominus possit ad ipm p. sultit. nec taciturnitas huius defectus reddit lras m. sultit. C. d. intelligit verum Jo. an. etiam in beneficii quod p. sultit statum haberet annexum sacerdotium z non possit c. sultit nisi sacerdoti. d. sultit in rescripto statuta tollant fm Jo. mo. qui remittit ad no. s. de rescri. cum aliquibus. p. sultit etiam di ci qd etiam si exp. sultit statum qd requirit simpli sacerdoti. um no tollat. possit conferri impetranti constituto in minoribus dum modo p. sultit vt d. in ver. opo. tebit. Nam non minus requit sacerdoti beneficii curatum de iure c. sultit qd illud beneficii vigo re talis statum. sed beneficii curatum potest p. sultit p. sultit in mino. ibus vt p. sultit. ergo z illud qd exigit sacerdotium p. sultit vt sic verba statuti moderent fm ius c. sultit. vt. c. cum dilectus. de consue. z. l. j. C. de no. ra. Sic verba sultit. l. miles. s. x. de reg. iur. ff. cum em iura talem habilitatem sacroz ordinum non req rant a principio. ergo nec statum d. sultit intelligi vt a prin. exi gan. Sivero statum diceret qd non possit p. sultit nisi sacerdo ti. tunc requiritur sacerdotium tpe collationis. qd qualitas p. sultit cta verbo d. sultit determinari fm tps. vbi. vt. l. in delictis. s. si extra

1. neus. ff. de no. ra. z ibi hoc verbum dicat Jo. an. C. Tertio no. qd non itavitiat impetrationem defectus ordinum sicut defect etatis z scie z morum. Ratio pot. esse qd defectus ordinum pot suppleri voluntate impetrantis in b. rem tpe si alia sup. adicta co currat. sed implementum p. sultit trium non dependet a volun tate impetrantis. sed a casu z fortuna. Sile in instone filij sub co ditoe casualivel mixta qd non t. Secus si sub p. sultit potesta tiuay. l. si suus quoq. ff. de here. insti. z. c. de insti. z sub. l. si pa ter. C. Sed iuxta p. sultit querit quidam tpe electionis z confir mationis erat in morali non notorio. z postea emendatus ista annum factus est sacerdos. successoz p. sultit vult illi. remo uere an possit. dicit qd non. ex quo crim. no. erat tale qd impediret ordinis executione post sultit. de qbus criminibus vide. s. d. re num. nisi sup. gl. ex loco. Qualitas em si abolet remanet substia. tia. quam illa qualitas alterabat. vt. l. in delictis. s. si detracta. ff. de no. ra. z ita t. h. Jo. an. C. Quero an patiens defectus sacroz ordinu possint assumi de iure c. sultit sine dispensatoe ad b. sultit curata. gl. qd incipit olim. z. dicit qd non nisi in casu huius. c. z alijs vbi hoc exp. sultit reperit. regl. vero secus per. c. p. sultit. s. de eta. z. qua. z remittit ad no. in nouel. s. de ele. vndum sup. verbo

verbo in ordinibus. et p. Pan. in cle. j. de of. vic. C. Jura p. dea
querit Lap. pone q. constituto in minoribus tacito de p. deo
defectu papa m. dat. p. uideri de dignitate curata et collegiata:
an poterit p. uideri sicut p. de curato. vt. h. v. q. non scdm il-
los qui dicunt q. talis non p. eligi sed q. postulari. quorum ra-
tiones vide in. d. c. dudum. in nouel. Lap. t. h. v. q. d. i. n. o. C. Uti
cum magis v. get. r. v. t. sit in sacris p. mouendus vel p. motus ad ec-
clesiam curatam q. in p. motu vel p. mouendo ad dignitatem ma-
xime collegiatam. vt. s. eo. li. l. canon de elec. conuincto. c. sta-
tutum. eo. ti. nec in p. uisione apostolica hoc reperit. p. h. v. b. i. t. u.
d. i. g. i. t. h. a. b. e. r. i. p. p. c. e. s. s. o. v. t. s. de transla. c. i. j. q. d. i. b. i. n. o. C. Uti
mo q. ro. post Arch. caplin loquit q. impetrans est minoris or-
dinis q. b. n. i. c. i. i. r. e. q. d. ergo si est maioris puta est sacerdos
v. u. a. c. a. t. i. b. i. p. b. e. d. a. d. i. a. c. o. n. a. l. i. s. Arguit q. non debeat q. p. h. i. b. i. t.
est de c. e. s. s. u. s. n. a. d. e. v. i. r. t. u. t. e. i. n. v. i. r. t. u. t. e. m. e. r. c. d. e. p. e. n. i. d. i. j. d. i. s. a. n. c. t. a.
z. d. e. m. u. n. e. z. d. o. v. t. g. r. a. d. a. t. i. m. p. t. e. r. e. a. r. e. c. i. p. i. e. d. o. o. r. d. i. n. e. m. s. a. c. e. r. s.
d. o. t. a. l. e. m. y. r. e. c. e. d. e. r. e. a. b. e. x. e. c. u. t. o. r. e. p. r. i. o. r. o. r. d. i. n. i. l. x. r. i. i. j. d. i. g. e. s. t. a.
z. c. s. i. q. v. b. i. d. e. h. o. c. i. n. s. r. i. i. i. a. r. g. u. i. t. q. l. i. t. s. a. c. e. r. d. o. s. n. i. p. i. l. o. m. i. n. u. s.
r. e. t. i. n. e. t. o. r. d. i. n. e. s. i. f. e. r. i. o. r. e. s. v. t. p. s. x. v. q. v. i. i. j. c. j. z. c. s. i. q. s. p. s. b. y. t. e. r. i. f. i.
z. d. e. h. o. m. i. s. t. i. n. e. b. a. t. z. e. x. e. c. u. t. o. r. e. m. e. t. p. d. i. c. t. o. r. o. r. d. i. n. i. s. v. t. p. b. i. t. p. r. e.
d. i. c. t. a. i. u. r. a. z. p. h. a. c. p. r. e. f. a. c. i. t. C. d. e. d. i. g. l. i. i. j. l. i. x. S. o. l. u. e. d. o. r. e. f. e. r. t.
q. c. u. i. q. d. i. s. t. a. e. s. s. e. r. d. e. f. a. c. t. o. b. i. s. f. u. i. t. p. r. u. n. c. i. a. t. i. p. i. m. p. e. t. r. a. t. e. z. t. e. r.
t. i. o. s. c. u. m. p. p. a. p. a. J. o. a. n. t. z. p. r. u. n. a. p. t. e. m. i. n. c. u. i. a. l. i. q. u. b. u. s. s. e. l. i.
d. e. r. e. s. c. r. i. p. t. i. n. o. u. e. l. v. b. i. p. l. e. n. e. d. e. h. o. c.

Eum super. Legati an possint facere reservationes cum beneficio accepti di-
citur ibi i. o. C. Mo. q. ter. non declarat qd p. t. i. n. e.
r. e. t. l. i. e. l. e. g. a. t. i. q. b. u. s. n. o. n. f. u. i. t. p. a. r. i. t. i. s. u. e. o. b. t. e. p. e. r. a.
t. u. m. Quid dicit q. m. a. d. a. b. a. t. i. l. l. a. p. q. u. o. r. e. s. e. r. u. a.
b. a. t. p. b. e. d. a. m. p. r. i. m. o. v. a. c. a. t. u. r. a. m. s. t. a. t. i. m. r. e. c. i. p. i. n. a. m. s. i. r. e. s. e. r. u. a. s. s. e. r.
p. b. e. d. a. m. z. c. a. n. o. n. i. c. a. t. u. m. q. u. o. p. o. s. s. e. t. d. i. c. i. q. c. a. p. l. i. n. e. i. s. n. o. o. b. t. e. p. e. r. a.
u. e. r. i. t. c. u. i. n. o. d. u. m. q. c. q. m. a. n. d. a. t. u. f. u. e. r. a. t. s. r. e. s. e. r. u. a. t. i. o. s. o. l. u. s. f. a. c. t. a.
D. p. z. e. r. g. o. i. n. t. e. l. l. i. g. i. q. s. t. a. t. i. m. m. a. d. a. u. e. r. a. t. i. l. l. u. r. e. c. i. p. i. q. c. a. n. d. i. c. i.
n. e. g. l. e. x. e. r. i. t. z. s. i. e. l. e. g. a. t. i. h. o. d. i. e. i. s. t. a. f. o. r. m. a. v. i. n. t. i. s. s. e. d. n. o. p. b. a. t. i. u. r. e.
e. x. p. i. s. s. o. p. o. t. t. i. r. o. n. e. f. o. r. m. a. r. i. n. a. m. c. a. p. l. i. n. t. a. l. e. s. c. o. l. l. a. t. o. e. s. c. a. n. o. n. i.
c. a. t. u. m. v. e. l. r. e. c. e. p. t. o. e. s. c. a. n. o. n. i. c. o. r. u. m. f. a. c. e. r. e. p. o. t. e. r. g. o. s. i. l. r. z. l. e. g. a. t. u. s.
q. d. a. n. s. i. f. u. e. r. u. m. s. i. u. e. n. u. m. e. r. u. s. s. i. t. i. n. e. c. c. l. e. s. i. a. s. i. u. e. n. o. z. a. n. f. i. r. m. a. t.
i. u. r. a. m. e. t. o. v. e. l. n. o. n. v. i. d. e. i. n. S. p. e. d. e. l. e. g. a. t. o. s. n. u. n. c. t. r. a. c. t. e. m. u. s. v. e. r.
s. e. d. s. i. l. e. g. a. t. u. s. v. b. i. d. i. c. i. t. q. s. i. i. n. e. c. c. l. e. s. i. a. e. s. t. c. e. r. t. u. s. n. u. m. e. r. u. s. c. a. n. o. n. i.
c. o. r. u. i. u. r. a. m. e. n. t. o. f. i. r. m. a. t. u. s. c. u. m. n. u. l. l. u. s. v. a. c. e. t. n. o. n. p. o. t. e. r. i. t. l. e. g. a. t.
n. u. m. e. r. u. m. i. n. f. r. i. n. g. e. r. e. z. f. a. c. e. r. e. p. q. u. o. s. c. r. i. b. i. t. i. n. c. a. n. o. n. i. c. u. m. r. e. c. i.
p. i. d. o. n. e. c. f. u. e. r. i. t. d. e. p. b. e. d. a. p. u. i. s. s. u. s. S. i. v. o. n. u. m. e. r. u. s. i. n. u. r. a. t. u. r. s. t. a. t. u. r.
n. o. n. s. i. t. a. u. c. t. u. s. p. p. a. p. a. m. l. i. t. a. l. i. s. n. u. m. e. r. i. t. a. c. t. u. r. i. t. a. s. p. c. a. p. l. i. n.
s. t. i. t. u. t. i. s. d. e. r. e. s. c. r. i. p. t. i. n. o. n. t. i. o. b. l. e. g. a. t. o. d. e. l. a. t. e. r. e. q. n. a. d. m. a. n. d. a. t. u. s.
i. p. s. i. u. s. f. a. c. t. a. m. e. n. t. o. d. e. i. u. r. a. m. e. t. o. p. o. s. s. i. t. z. d. e. b. e. a. t. s. i. n. e. m. e. t. u. p. i. u.
r. i. p. e. n. i. r. e. s. t. a. l. e. s. t. a. t. u. t. u. m. q. z. a. u. t. o. r. i. t. a. s. l. e. g. a. t. i. d. z. i. n. t. e. l. l. i. g. i. r. e. s. e. r. u.
u. a. t. a. z. e. x. e. p. t. a. d. e. i. u. r. e. i. u. c. u. v. e. n. i. e. t. e. s. f. a. c. i. t. q. d. n. o. A. r. c. h. x. v. q. v. j.
a. u. t. o. r. i. t. a. t. e. v. b. i. n. o. t. a. t. q. s. i. q. s. i. u. r. a. u. i. t. n. o. e. x. i. r. e. d. o. m. i. i. s. t. r. a. m. e. s. e. m. z.
i. n. t. e. r. i. m. c. i. t. e. s. a. i. n. d. i. c. e. s. i. f. e. r. a. t. n. o. c. e. l. e. r. p. i. u. r. u. s. z. n. o. S. p. e. i. n. c. e.
d. e. c. i. t. a. s. j. i. n. u. e. r. q. d. s. i. q. s. z. s. d. e. a. p. p. c. u. m. p. a. r. a. t. i. p. J. o. a. n. i. n. o.
u. e. l. v. e. l. p. o. t. i. s. t. e. t. e. x. t. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. p. a. r. i. q. h. i. c. l. e. g. a. t. u. s. r. e. s. e. r. u. a. u. i. t.
s. o. l. u. m. p. b. e. d. a. m. z. c. a. n. o. n. i. c. a. t. u. m. s. u. e. c. o. l. l. a. t. o. d. i. s. S. z. t. i. c. o. b. s. t. a. t. o. b.
i. e. c. t. i. o. s. u. p. r. a. d. i. c. t. a. a. d. q. u. a. m. p. o. t. d. i. c. i. f. i. n. J. o. a. n. q. n. o. f. u. i. t. o. b. t. e. m.
p. e. r. a. t. u. m. q. z. l. i. s. r. e. s. e. r. u. a. t. o. d. i. s. v. e. l. p. e. c. c. i. u. m. p. e. x. e. c. u. t. o. r. e. s. r. e. c. i. p. e.
n. o. l. u. e. r. u. t. v. e. l. f. o. r. s. i. t. a. n. a. b. i. l. l. i. s. a. p. p. e. l. l. a. u. e. r. u. t. t. i. c. t. i. n. i. s. i. n. l. i. s. p. a. p. a. l. i.
b. u. s. a. d. s. u. r. r. e. p. t. o. e. m. e. u. i. t. a. d. a. m. d. e. s. u. r. r. e. p. t. o. e. f. u. i. s. s. e. t. m. e. t. i. o. f. a. c. i. e. n.
d. a. d. e. r. e. s. c. r. i. p. t. e. x. p. r. e. z. d. e. s. i. r. v. t. i. v. e. l. i. n. u. t. i. b. o. n. e. C. J. Q. u. e. r. i. t.
J. o. a. n. v. t. r. u. m. l. e. g. a. t. i. p. o. s. s. i. n. t. f. a. c. e. r. e. r. e. s. e. r. u. a. t. o. e. s. c. u. i. b. e. n. e. f. i. c. i. o. a. c. c. e. p.
t. i. d. i. v. t. q. n. o. n. q. z. p. h. o. c. c. i. r. e. a. p. l. u. r. a. b. e. n. e. f. i. c. i. a. s. u. c. c. e. s. s. i. u. e. i. m. p. e. d. i. t.
s. a. l. t. e. m. a. d. t. p. s. i. s. s. q. u. e. s. c. r. i. b. i. t. q. d. v. t. s. m. e. t. e. m. c. p. a. r. i. t. d. e. o. f. l. e. g.
L. a. p. d. i. c. i. t. q. h. o. c. n. o. n. e. s. t. s. m. e. t. e. m. i. l. l. i. u. s. c. u. i. b. i. p. h. i. b. e. a. t. f. i. e. r. i.
r. e. s. e. r. u. a. t. i. o. b. e. n. e. f. i. c. i. j. p. e. d. e. n. t. e. r. e. s. e. r. u. a. t. o. e. v. n. i. u. s. s. p. e. c. t. a. t. i. s. a. d. c. o. l. l. a.
t. i. o. n. e. m. e. i. u. s. d. e. m. z. s. i. c. d. e. d. u. o. b. b. e. n. e. f. i. c. i. j. s. h. v. o. a. g. i. t. d. e. r. e. s. e. r. u. a. t. o. e.
v. n. i. u. s. b. e. n. e. f. i. c. i. j. t. i. n. l. i. z. c. u. m. a. c. c. e. p. t. a. d. i. p. t. i. t. e. n. e. c. a. g. i. t. d. e. p. r. a. t. e. a. u. f. e.
r. e. d. a. e. i. a. d. q. u. e. m. s. p. e. c. t. a. t. c. o. l. l. a. t. i. o. n. i. s. i. n. i. s. i. n. v. n. o. b. e. n. e. f. i. c. i. o. t. i. n. i. b. i. p. l. u.
r. i. b. u. s. f. i. n. J. a. p. p. p. o. n. i. t. e. x. t. r. a. g. l. z. d. o. c. d. e. c. l. i. s. d. e. r. e. s. c. r. i. p. t. i. v. b. i.
q. e. x. e. q. u. i. t. f. a. c. i. t. a. l. t. e. r. i. u. s. n. o. n. d. z. i. p. s. e. f. a. c. e. r. e. s. z. a. l. t. e. r. i. u. s. f. a. c. i. t. e. x. e. q. u. i.
S. o. l. i. l. l. u. d. v. e. r. u. m. i. n. d. u. b. i. o. v. t. q. z. e. x. e. q. u. i. t. d. i. s. p. o. n. e. m. a. l. t. e. r. i. c. e. s. e. f.
a. c. t. u. m. g. e. r. e. r. e. n. o. n. v. t. i. p. s. e. f. y. r. i. l. l. e. S. z. h. o. c. p. o. s. t. a. b. a. d. d. e. s. i. a. p. a. p. e.
v. o. l. u. n. t. a. t. e. p. i. d. q. d. d. i. c. i. t. a. u. t. o. r. i. t. a. t. e. n. o. s. t. r. a. S. z. d. i. c. e. s. s. n. a. m. p. r. e.
s. e. r. u. a. t. o. e. m. l. e. g. a. t. i. e. r. a. t. b. e. n. e. f. i. c. i. u. i. a. m. a. s. s. e. c. t. u. m. v. t. i. n. c. u. m. d. i. l. e. c. t. o.
d. e. i. u. r. e. p. a. J. t. e. m. i. a. m. d. e. b. i. t. u. m. e. i. p. q. u. o. f. u. e. r. a. t. r. e. s. e. r. u. a. t. u. m. v. t. i. c.
v. e. n. i. e. n. s. i. n. g. l. a. r. g. s. d. e. r. e. n. u. i. e. r. g. o. m. a. n. d. a. t. u. m. n. o. u. i. t. p. a. p. e. n. o. t. e.
n. u. i. t. d. i. r. e. c. t. u. m. a. d. i. l. l. u. m. q. i. a. m. e. r. a. t. o. b. l. i. g. a. t. u. s. z. p. i. l. l. o. c. u. i. i. a. e. r. a. t.
d. e. b. i. t. u. m. s. a. l. t. e. m. i. u. d. i. c. i. s. o. f. f. i. c. i. o. v. e. r. u. m. v. t. o. b. s. t. a. r. e. l. q. u. b. u. s. d. e. v. e. r.
p. b. z. l. i. s. c. r. e. d. i. t. o. r. i. d. e. l. e. g. i. J. a. d. h. o. c. o. p. t. i. m. e. l. i. s. f. e. r. u. o. s. s. d. e. h. e. r. e.
i. n. s. t. i. v. b. i. n. o. n. d. z. c. o. s. e. r. r. e. b. e. n. e. f. i. c. i. u. m. q. p. s. o. l. u. i. t. d. e. b. i. t. u. m. q. d. q. s. a. l. i. u.
l. e. p. i. c. i. p. e. r. e. t. e. n. e. b. a. t. a. d. h. o. c. l. v. n. u. m. e. x. f. a. m. i. l. i. a. d. e. l. e. g. i. J. C. o. s. t. i. m. a.
t. u. r. h. e. c. o. b. i. e. c. t. i. o. p. h. u. n. c. t. e. x. d. u. m. d. i. c. i. t. i. u. x. t. a. i. p. s. i. u. s. l. e. g. a. t. i. c. o. n. t. i.

mentiam. vt. em. dispositio sumere vigorem ex dispo. ad qua
fit relatio non a termino conferente sicut in tempo. dicit lex. ff.
de here. insti. l. in tempus. Solu. est standum contrariis. si dice
remus per talem reservationem aliquod ius questum isti pro
quo legatus scripserat: sed nullum sibi d. intelligi ius questum
p. talem reservationem. qd. sentit hic clare Arch. talis enim re
servatio longe distat a collatione vel p. uisione. Nam finit. si ea
pendente expirat legat. officium. vt. c. presenti. s. eo. lib. de offi.
leg. accedente igit. fortiori titulo primus extinguit. z. mutat. ius
vt. l. si seruus. s. qui fideicommissariam. ff. de here. insti. l. l. fun
do. ad. l. falc. nec est verum q. actus denominetur a termino ad
quem fit relatio. sed a termino referent. l. si ita scripsero d. adi.
z. dem. z. l. asse. de here. insti. J. b. t. h. uic. so. de. c. l. i. s. Nam ibi
p. l. s. a. m. o. n. i. t. o. r. i. a. s. p. d. e. c. e. s. s. o. r. i. s. n. u. l. l. u. i. u. s. f. u. e. r. a. t. q. s. i. t. u. t. i. b. i. n. o.
z. t. i. s. i. s. u. c. c. e. s. s. o. r. p. e. o. d. e. m. m. a. d. a. t. d. z. e. x. e. q. u. i. f. a. c. t. u. p. d. e. c. e. s. s. o. r. i. s. n. o.
i. p. s. e. g. r. a. u. a. r. e. s. u. p. e. r. q. u. o. c. o. g. i. t. a.

Mandato nostro. Nonit thema cu
ius dubium disti
guendo soluit primum mebrum ibi de b. n. i. c. i. o. s. c. d. s.
ibi s. v. o. C. Mo. q. q. n. o. p. a. p. a. s. c. r. i. p. s. i. t. p. i. c. e. r. t. a. p. s. o.
n. a. r. i. c. e. r. t. o. b. e. n. e. f. i. c. i. o. q. n. o. p. i. n. c. e. r. t. a. p. s. o. n. a. z. c. e. r. t. o. b. e.
n. e. f. i. c. i. o. s. e. o. l. i. d. e. o. f. f. i. d. e. l. e. i. s. c. u. i. i. j. r. e. s. p. o. n. s. q. u. a. n. d. o. q. z. p. i. n. c. e. r.
t. a. p. e. r. s. o. n. a. z. p. r. o. i. n. c. e. r. t. o. b. e. n. e. f. i. c. i. o. z. t. u. n. c. g. r. a. t. i. a. r. e. s. p. i. c. i. t. e. i. c. u. i.
s. c. r. i. b. i. t. u. r. j. e. o. d. u. d. u. m. z. c. q. u. i. s. p. r. i. m. o. z. s. e. c. d. o. r. e. s. p. o. n. s. o. f. i. n. J. o.
a. n. q. u. i. p. s. e. q. u. i. t. u. r. a. l. i. a. s. s. c. r. i. b. e. n. d. i. f. o. r. m. a. s. C. i. r. c. a. q. u. a. s. q. u. e. r. i. t.
s. i. s. c. r. i. b. i. t. u. r. s. c. d. m. f. o. r. m. a. s. d. e. q. u. i. b. u. s. i. n. t. e. x. d. e. b. e. n. e. f. i. c. i. o. a. d. t. u. a. z.
v. e. l. a. l. t. e. r. i. u. s. z. c. q. u. i. d. s. i. a. d. e. u. m. s. p. e. c. t. a. t. c. o. l. l. a. t. i. o. n. e. s. e. d. a. d. p. r. e. s. e. n. t. a.
t. i. o. n. e. m. p. a. t. r. o. n. i. t. e. n. e. t. i. n. n. o. u. e. l. l. a. s. u. p. e. r. g. l. o. z. f. i. n. A. r. c. h. i. q. n. o. n.
d. e. b. e. b. i. t. u. r. Nam quod commune est episcopo. z. p. a. t. r. o. n. o. e. p. i. s. c. o.
p. u. s. s. u. m. d. i. c. e. r. e. v. e. l. v. t. s. u. m. d. a. r. e. n. o. n. p. o. t. e. s. t. v. t. s. d. e. a. u. r. o. z. a. r.
g. e. n. t. o. l. e. g. a. l. i. J. u. c. i. u. s. n. e. c. p. a. p. a. n. o. n. n. i. s. i. e. x. p. r. e. s. s. e. i. n. t. e. n. d. i. t. p.
i. u. d. i. c. a. r. e. v. e. l. p. e. r. r. e. s. c. r. i. p. t. u. m. n. o. u. a. m. p. o. t. e. s. t. a. t. e. m. d. a. r. e. z. p. e. r. h. o. c.
r. e. s. p. o. n. d. e. t. u. r. a. d. c. o. l. l. e. c. t. u. s. d. e. o. f. f. i. c. i. o. l. e. g. a. C. S. e. c. u. n. d. o. q. u. e. r. i. t. s. i.
s. c. r. i. b. i. t. u. r. i. u. x. t. a. d. i. c. t. a. m. f. o. r. m. a. m. a. d. t. u. a. m. v. e. l. a. l. t. e. r. i. u. s. c. o. l. l. a. t. o. n. e. m.
p. e. r. t. i. n. e. n. t. e. z. s. i. v. a. c. a. t. b. e. n. e. f. i. c. i. u. m. s. p. e. c. t. a. n. s. a. d. c. o. l. l. a. t. i. o. n. e. m. c. o. m.
m. u. n. i. t. e. r. v. t. r. u. s. q. a. n. c. o. n. s. e. r. r. e. p. o. t. e. r. i. t. v. i. d. e. t. u. r. q. u. i. s. q. z. s. i. p. a. p. a. i. n.
t. e. n. d. i. t. g. r. a. u. a. r. e. q. u. e. n. l. i. b. e. t. i. n. s. o. l. i. d. u. m. f. o. r. t. i. u. s. q. u. e. n. l. i. b. e. t. p. o. i. m. i.
d. i. a. d. e. r. e. g. i. u. r. p. l. u. s. s. e. m. p. e. r. z. c. i. n. t. o. t. o. C. o. n. t. r. a. r. i. u. m. t. e. n. e. t. q. u. i. a.
e. x. f. o. r. m. a. m. a. n. d. a. t. i. p. a. t. e. t. q. g. r. a. u. a. r. e. v. o. l. u. i. t. a. l. t. e. r. u. m. n. o. n. v. t. r. u. m. q. z.
q. u. o. d. p. b. a. t. n. a. t. u. r. a. a. l. t. e. r. n. a. t. i. u. e. e. s. t. q. v. e. r. i. f. i. c. a. t. u. r. i. n. a. l. t. e. r. o. z. i. n. b.
d. i. s. t. i. f. e. r. a. c. o. p. u. l. a. t. i. u. a. v. t. d. e. r. e. s. c. r. i. p. t. c. i. j. z. c. i. n. t. e. r. c. e. t. e. r. a. s. z. d. e. c. o.
d. i. i. n. s. t. i. l. i. s. h. e. r. e. d. i. p. l. u. r. e. s. z. s. i. d. i. c. e. r. e. m. u. s. c. o. n. t. r. a. r. i. u. m. n. u. l. l. a. e. s. s. e. t.
d. i. f. f. e. r. e. n. t. i. a. i. n. t. e. r. c. o. n. i. u. n. c. t. a. m. z. d. i. s. i. u. n. c. t. a. m. v. t. r. u. m. s. c. r. i. b. e. t. u. r. c. o.
m. u. n. i. t. e. r. v. e. l. d. i. u. i. s. i. m. q. u. o. d. e. s. t. f. a. l. s. u. m. v. t. j. e. o. c. i. f. i. n. i. f. i. A. d. c. o. t. r. a.
r. i. u. m. r. e. s. p. o. n. d. e. t. u. r. p. e. r. c. u. i. d. e. n. o. n. j. e. o. v. b. i. p. a. t. e. t. q. p. r. e. d. i. c. t. e. r. e.
g. u. l. e. n. o. n. h. a. b. e. n. t. l. o. c. u. m. i. n. f. o. r. m. a. m. a. n. d. a. t. i. v. t. s. n. o. i. n. d. e. r. e. g. u. l. a.
p. l. u. s. s. e. m. p. e. r. Q. u. a. n. d. o. q. z. t. a. m. e. n. d. i. s. i. u. n. c. t. a. p. c. o. n. i. u. n. c. t. a. v. t. l. e. i. t.
q. u. i. d. a. m. d. e. v. e. r. s. i. g. q. u. o. d. e. s. t. v. e. r. u. m. q. u. a. n. d. o. p. o. n. i. t. i. n. t. e. r. p. s. o. n. a. s.
h. o. n. o. r. a. t. a. s. s. e. d. q. u. i. p. o. n. i. t. i. n. t. e. r. p. s. o. n. a. s. g. r. a. u. a. t. a. s. s. t. a. t. i. n. p. p. r. i. a.
n. a. t. u. r. a. v. t. h. i. c. d. e. q. u. o. d. i. r. i. s. e. o. l. i. b. d. e. o. f. f. i. d. e. l. e. g. a. c. u. m. p. l. u. r. e. s.
J. t. e. m. q. n. o. s. d. i. s. p. o. s. i. t. i. o. i. n. c. a. s. i. b. u. s. d. i. s. t. i. n. c. t. i. s. h. y. l. o. c. u. z. s. i. s. i. m. u. l. a. m.
b. o. i. l. l. i. c. a. s. u. s. e. u. e. n. i. a. n. t. v. t. l. i. s. i. t. a. s. c. r. i. p. t. u. m. d. e. l. i. b. z. p. o. s. t. h. u. z. s. u. i. t.
q. u. e. s. t. i. o. d. i. s. p. u. t. a. t. a. s. i. l. e. g. a. t. u. s. h. a. b. e. a. t. i. u. s. l. e. g. i. t. i. m. a. n. d. i. a. d. u. l. t. e. r. i.
n. o. s. J. t. e. m. e. t. i. a. m. i. n. c. e. l. t. u. o. s. o. s. s. i. q. u. i. s. s. i. t. c. o. n. c. e. p. t. u. s. i. n. a. d. u. l. t. e. r. i. o.
z. i. n. c. e. l. t. u. a. n. p. o. t. e. r. i. t. l. e. g. i. t. i. m. a. r. i. T. a. n. g. i. t. B. a. r. i. n. l. i. s. i. t. a. s. c. r. i. p. t. u. s.
z. l. i. j. d. e. v. e. r. b. o. o. b. l. i. g. v. b. i. s. u. b. s. i. m. p. l. i. c. i. b. u. s. c. o. n. t. i. n. e. n. t. u. r. i. n. i. x. t. a. f. a.
c. i. t. q. u. o. d. d. i. r. i. s. d. e. i. u. d. i. c. q. u. a. n. t. o. C. T. e. r. t. i. o. q. u. e. r. i. t. s. i. i. u. x. t. a. d. i. s.
c. t. a. m. f. o. r. m. a. m. p. a. p. a. m. a. n. d. a. u. i. t. a. d. t. u. a. m. v. e. l. a. l. t. e. r. i. u. s. c. o. l. l. a. t. i. o. n. e.
z. c. s. i. t. r. i. a. b. e. n. e. f. i. c. i. a. e. p. i. s. c. o. p. i. s. i. m. u. l. v. a. c. e. n. t. q. u. e. e. p. i. s. c. o. p. u. s. c. o. n. s. e. r.
a. l. i. s. q. u. o. d. e. x. i. s. t. i. s. p. o. t. e. r. i. t. s. i. b. i. v. e. n. d. i. c. a. r. e. t. a. l. i. t. e. r. i. m. p. e. t. r. a. n. s. T. e.
n. e. t. q. v. l. t. i. m. u. m. t. a. n. t. u. m. n. a. m. o. r. d. i. n. a. r. i. u. s. e. r. a. t. o. b. l. i. g. a. t. u. s. c. o. s. e. r.
r. e. v. n. u. m. s. o. l. u. m. m. o. d. o. e. r. g. o. p. o. t. e. r. a. t. d. i. m. i. t. t. e. r. e. q. u. o. d. v. o. l. e. b. a. t. s. s.
d. e. i. u. r. e. d. o. t. i. l. p. l. e. r. u. n. q. z. s. i. c. d. u. o. p. r. i. m. a. r. i. t. e. f. u. e. r. u. n. t. c. o. l. l. a. t. a. a. r.
g. u. s. s. d. e. f. i. d. e. i. c. o. m. m. i. s. s. i. u. b. e. l. i. s. i. a. l. e. g. a. t. a. r. i. o. s. a. d. u. o. b. u. s. z. d. e. s. o.
l. u. t. i. o. l. s. t. i. c. h. u. m. a. u. t. p. a. m. p. h. i. l. u. m. c. i. r. c. a. p. r. i. n. c. i. p. f. a. c. i. t. q. u. o. d. n. o. t. a.
j. e. o. s. i. p. l. u. r. i. b. u. s. s. u. p. e. r. v. e. r. b. o. e

De de ancha super sexto decreta.

rem. vt. l. cum qdam de le. ij. c. ij. de pcel. p. b. c. ij. **¶** Quarto qrit de alia forma. si sit scriptum ad collatorem tuum vel alteri? et tuas alioqn ad cuiuscunq collatorem spectate in hac forma sentit alio Archi. q in forma supradicta. quasi plus importet illud alioqn q alternatiuavel q non approbat Jo. and. qz istud alioqn vt re spicere collatorem vacatione non pferedi ptem: et hoc maxie cum scribit de primo sine pte acceptadi fm cum: et credo veru nam forma de qua in tex. ad collatorem tuum vel alteri? et. respi citvacatorem no iuris pferendi ppteratem: et ideo dz expom ad tuam si vacat: alioqn illius et. posset tñ fm cum dñi Archi. esse veruz in hac forma. si qd ad sui collatorem pteat alioqn ad cuiuscunq collatorem spectante. nam tñ pñtio illa si refert ad pñtatem iuris pferedi non ad vacationem iminentem. Alioqn aduerte de natura istius alioqn dicit Bar. q non solum facit oñonem pñtionalem: sed in seipsa oñonem pñtinet. Et iducit: cō ditiones dñam pcedenti dñpñti. expom est alioqn. i. si nō fue rit pñcta. l. si finita. S. ex hoc edicto. ff. de dam. infec. et ibi no. et de dolo. eleganter. S. pe. et de fideicom. lib. si cui legata et de leg. ij. l. lucius. S. lucius. et ita pñciauit papayt refert Spe. in tit. de citatōe. S. i. ver. sed pone papa. Unde iuriscōsultus q in pñtione penalis stipulationis laborauit in l. cum qz. et l. pñti. de ver. obli. S. pe. vnoverbo potuisset se expedire siue pcedat dñpñtio affirmatiua siue negatiua subiicere penalem stipulationem hoc modo. alioqn dabis tñ. et hoc no. Bar. in l. j. de cōdi. et demonst. vbi etiam de dictione als que facit conditionem sicut alioqn et resoluit in si. nō vt no. in l. diuortio de neg. ge. ff. in pñ. et l. alle. de iureiur. vbi de cōuentione copulatiua in alternatiua et sepe ponunt in pñtione et vnayt. l. has causas. et ibi not. ff. de condi. et demon. **¶** Ultimo tangit glo. pe. an dz inspicit ordo scripture sup qua in nouel. dicit regularē ordinem non spe ctādum sñm causale ne fiat exoneratio indebita: et ne ledatur ius alterius vt hic. vel vt viter dñpñtiū vt l. quotiens vel vt sus pitio gratie indebite tollat. ff. de fideicō. lib. l. gñaliter. S. qz ero go tu dic post **¶** Idra. cum querit de ordine refert aut queritur an ordo omisus vitiet rem de qua agit. Aut querit an ex ordie resulter ius. **¶** Primo casu aut est ordo necessitatis. Aut simplex instructio ordinandevoluntatis. Aut dubitaf. Si est ordo necessi tatis eius omisio vitiat. l. ij. S. prius. de vul. et pup. et l. vt debi tum de actio. et obli. c. qualiter de acc. **¶** Si aut est simplex instru ctio ordinandevoluntatis: et non vitiat. de pecu. leg. l. qdam isti. de lega. S. ante heredis. Si autem dubitaf non vitiat qz vñ sim plex instructio. C. de testa. l. ambiguitates. et l. pñtioni. vel dic in dubio q si talis ordo habet in se rōnem et statuentis potesta tem non est recedendum ab ordine. c. cum dilectā de rescrip. et c. pñsanus de rest. spo. Si autem querit an ex ordine resulter ius dic qvbi dispositio legis volūtas hominis loquēis est certa et non curamus de ordine vt l. cum pater. S. fideius. de leg. ij. S. in dubio est curādum de ordine de lib. et post. l. gallus. S. i. ad tre bel. l. heredes mei. S. vlti. et l. quotiens de vñsusu. Itē est curādus de ordine vbi cūq infra tps pñstis pñtatiua iuris vt l. si duas. de excusa. tut. vbi ita distinguit ad literam doc. meus do. Bal. et vide per eum in prima constitutione. et per Bar. in l. ij. S. pñt de vulga. et pupil.

¶ Negligentia in vno non nocet in alio.

Sclericus pro quo. Circa illum q negligit gra tiam pñtē soluit dubios casus duos. et primo primū rationes subdens ibi. cum facta. scdo scdm ibi verum rōnem diuersitatis interserens. ibi tunc qd determinat. ibi dñ modo et declarat ibi. et idem decretum apponit ibi als. **¶** No. qz multa sit coniunctio et connexitas inter canoniam et prebē dam. tñ diuersis temporibus pñtunt siue conferri mandantur. puta prebenda primo. et postea canoniam fm primam formam vel econuerso. primo canoniam. scdo prebendam: vt in. S. verum ad positionem ergo vñs non sequit positio et collatio alteri? **¶** Di xit tamen Archi. q si prebenda vacans institu ta p canonico ali cui conferat hoc ipso canoniam intelligit esse collata. **¶** Fatetur ta men securius si prouisor dicat confere. tibi pñtendam cum pñtitudine iuris canonici. S. de concess. pñt. pñt. et qd not. **¶** Compo. S. de consti. cum. **¶** In glo. vnde eis. et per hoc infert q istud. c. dum post pñtione subiungit q faciāt eum recipi in canonicum dz intelligi de receptione que consistit in facto cum ex collatione prebende sit canonicus. fatet tamē q executor ha bens hanc formam de qua in prin. ante collationem pñtende non posset facere istum recipi in canonicum qz hoc mandatum non patit. S. eo. cui de non. l. aliqui et tradicant fm eum vt hoc vi de in nouel. **¶** Ego dico q si primum dictum eius est verum q col latio prebende includit collationem tituli canonie. si primo cō ferat canonicatum non videt collatio nulla rōne ordinis pñtē Nam l. fm ordinem verborz rescripti post collationem preben

deuideatur debere sequi receptio in canonicum. tñ scdm mētem iuris videt q receptio in canonicum debeat esse prior: qz pñtenda cum accessoria canonicatus: vt minus dignum cum pñtatur in temporalitate canoniam res spñialis est de pñt. cum. **¶** S. sic ver ba rescripti postposita vident ad hunc iuris ordinem reducēda vt. c. causam q. de rescri. et l. ij. S. prius. et qd ibi per Bar. de vul. et pup. et dñi. S. pñt. et hac ratione non credoverum qd dicit. S. q mandatum de conferendo prebendam conferat titulum canonie qz accessorium est prebenda non vestit neqz informat suū prin cipale nec ex eo suscipit fomentum sed bñ econuerso: vt. l. ex pu pillari. de vulg. et pup. et quod not. in l. petens. C. de pact. et j. de consec. eccle. vel alta. c. j. collatio enim preben. non infert necessa rio in ius canonie sed econuerso titulus canonie infert necessa rio in prebendam: vt hic inuersi. ac p consequens et c. dilectus el j. S. eod. titu. videtur tamen qm rescriptis que sunt stricti iuris mandatum super altero ex predictis non includit reliquum: an gu. huius. c. ibi non per te cum mandatum et per predicta red datur dubia decisio alterius. q. quam hic format in nouel. si pa pa mandat executori q prouideat de prebenda et faciat in cano nicum recipi non appositio postea qd in tex. ponitur. querit em an possit illum recipi facere anteq prebenda vacet. **¶** Refert di putatum fuisse q non propter formam mandati et ordinem scri pturę seruandum. j. c. cui de non. et S. ca. pñt. cum conco. Sed certet dixi ordo pñtē in rescriptis reducitur ad ordinem iuris. et talis ordo qui non habet in se rationem non debet atti di vt dixi. S. c. pñt. **¶** Secundo no. in ver. cum facta q gratia extinguitur per negligentiam impetrantis et loquitur pñtē quando fuit negligens in petendo prebendam sibi debitam. in telligit tamen Lap. hoc verum quando talis prebenda huic ne gligenti debita fuit alteri collata. als non obstante negligentia posset eam adhuc petere quasi re integra admittatur purgati mo: vt. c. si tibi abfenti. j. eo. quod tenet glo. que incipit nota quia et. Joan. an. in clemen. j. de concess. pñt. in glo. iste ter minus vbi clausula cum beneficio acceptandi conseruat pote statem executoris in alia: si prima propter lapsum termini exp rauit: quam primam vt ibi dicit glo. non posset re integra acce ptare sed referuatio re executoris datio sunt connexę cum spa cio acceptandi: sed si papa contulisset canonicatum. tunc in ali: acceptanda non expirat potestas executoris. non obstat istu. c. quia hic non erat potestas acceptadi. Simile in rescripto al lites quod expirat si impetrans vti neglexerit infra annum: et alius apparet impetrans super eo. vt. c. plerumq. S. de rescrip **¶** In hoc ergo sunt similia rescriptum contentiosum et gratiosu sed differunt quia in contentioso negligentia inducit p lapsu anni: in gratioso estimabitur negligentia prout iudex arbitra bitur: vt in glo. de fideiōsuz. videtur tamen in hoc tempus de terminatum per cle. cum ei quem in si. de concess. pñt. S. ibi determinat quando impetrans dicatur scire: hic loquit quād dicat negligere vt ibi no. in glo. pe. et hoc in nouel. **¶** Querit eni circa hoc Lap. an q hic dicit in negligente petere prebendam sibi debitam: habeat locum in eo: qui negligit petere canonicatum: dicit q sic si mandet pñtē decreto et scdm illum petat illi primo nesciente et negligente. Si autem nō sit scriptum de cretū non pñdicat: qz nō pñt dici negligens. Si autem scribere de canonicatu: et postea de prebenda: et qz non pñt habere prebē dam nisi canonicatum: sic negligens in canonicatu negligēs et in pñtenda: et ideo sibi pñdicat in vtroq facit. j. q. j. sicut quida et quod ibi no. **¶** Si vero in pñtō casu in canonicatu fuit diligē in prebenda pñtē habet locum hoc. c. vltimo rñ. **¶** Tercio ne in ver. verum q licet collatio canonicatus per papam afficiat i bendam: vt. S. c. cum cui. et j. eo. si postq tamen pñtē negligē tiam in petendo cum vacat extinguitur et perimitur illud ius si cut etiam decretum pape et inhibitiō legati: vt. c. tibi qui. S. dñ scrip. in si. et intellige q perimitur illud ius prioritatē et pñtē giatum: sed pñtē canonicatum ademptum: etiam tñ quoddam ius ad consequēdum pñtendam auctoritate publica nulli debet qd hic pñt: qd declara: vt in glo. p istud verbum et. pñt ergo pñtē negligētiā ius prioritatis et pñtē giatum et reponitur in iure communi: sicut in simili in l. sed milites de exercito. et si variatur ius siue alteratur: et fit disgressio siue transitus vñi iuris in aliud: vt. l. seruus alienus. S. qui fideicommissariam. si de here. insti. ibi non vt definit heres esse: sed vt ius in eo mutet successionis: ad hoc. l. j. S. sed videndum. ff. de successio. edict. vt exclusus ex vno capite admittitur ex alio ad eandem hereditatem: et ex his collige q facilius quis perdit ius quod sequitur ex rescripto q ius qd non sequitur de iure communi. istud eni in gligētiā non extinguit nec perimit. puta q canonicus habet at pñtendam. istud enim est ius generale et equum vt. c. dilectus et j. et c. cñ scdm aplm. S. eo. et istud ius comune non tollitur p gligētiā: sed qd hñ ex rescripto tollitur: vt hic pñt. **¶** Ratio qz

etiam tollit privilegium quod ius cōvertit in aut. de nō alie. §. qz ve
rissimile in fi. Conclude ergo quod remoto privilegio reponit quod
in iure cōi. et quod privilegium privilegium non pdat ius cōvert. d. l.
sed et milites. et l. administratores. §. si. et l. se. et l. ppter litem. §. si.
eo. et l. in bello. §. si. §. servum. ff. de cap. Collige et quod negligē
tia in iure non nocet in alio. ff. de alie. iud. mu. l. item si. in princ.
et l. trāsatis in fi. que ad. serui. amit. ¶ Opponit et quod post
adeptum canonicatum non obstat negligētia in pbedā. nā ratōe
p̄tis p̄servat ius in toto. ut no. in. c. dilectus de capel. mo. in no
uel. So. illud vix in iuribz acq̄sitis retinēdis. §. i iuribz acq̄re
dis ius firmatum in pte non extēdit ad aliam ptem. qd declara
p̄ exemplum no. Bar. in. l. j. §. si. §. hoc iter dicto. ff. de iti. ac. qz
prima. et l. si prius de aqua plu. arcē. ¶ Querit Jo. an. pone quod an
negligētia primi collatio est facta sequenti. et sic nō t̄z. §. an et
conualecat illius primi negligētia subsecuta. Tenet quod nō ad
hoc de ele. auditis. et ff. qd vi aut clem. l. si alius. §. est et alia. et de
iure fil. l. edicto. §. cum afit. ita dicit in nouel. §. quez facit quia
istud decretum pape et cā nullitatis collationis alteri facit sūt
inducta in fauorem primi impetrantis. Si ergo nō. psequit̄ d̄z
qui post eum ex dispōne pape admittit remanere in pbedā sic
collata. ar. l. filio p̄terito de in iust. re. ¶ Nā cum hodie ēt sibi cō
ferenda ppter negligētia primi multo magis d̄z in ea collata
tueri. ar. l. si filius q̄ patri. ff. de vulg. et pup. fingit̄ em̄ iste negli
gēs nullū ius habuisse. in primo postq̄ nō fuit suo tpe. p̄secut̄
hoc suadet rō circuitus cuius d̄i. si audito. de rescri. in cle. ¶ Haz
et alibi submoto obstaculo dispositio qualescit. et l. q̄ soluendo
non erat. ff. de here. in fi. et p̄z in testōrurarij manifesti qd ex sa
tis d̄at de postea p̄stita p̄firmat. ut no. doc. in. d. l. filio p̄terito. et
c. q̄ deusu. j. e. l. ¶ Querit Lap. d̄z hic quod ppter negligētia
non pōt petere illam primam. sed aliam si adept̄ erat canonica
tum. Sz pone quod illa prima iam alteri collata de nouo vacat an
poterit sibi p̄ferri. et quod sic quasi ex nouo iure. ff. de ali. leg. l. euz
seruus. et l. si seruus. §. si seruus. ad idem de reuē. et trāmissa. ¶ Non
em̄ fingit̄ illa pbedā. sed alia ppter nouam vacatōem. et hoc ve
tus fm̄ em̄ qd debebat sibi primam vacaturam in genere nō in sp̄. i.
certa et exp̄ssa. et qd nō. dicit vacaturam p̄ mortem talis. qz tunc
secus facit qd nō. j. e. cui in prin. p̄ Jo. an. et d̄z de ele. si alicui. et
c. cōmissa. §. p̄por. eo. et l. et l. ¶ Scdō querit utrum sicut extinguit̄
grā p negligētia impetrantis. ita ēt extinguit̄ si sciēter facit
sibi conferri pbedam alteri debitam. dicit quod sic. si em̄ excludit
eum negligētia in primo casu multo magis d̄z sine culpa ex
quo insert in casu. v̄z quod l̄ ppter canonicatū adeptū negligē
tia nō repellat eum a petitiōe pbede nulli debite dolus t̄z res
pellit. puta si sciēter sibi pvideri fecit de illa qui sciebat ad aliū
p̄tinere. ad hoc. j. e. cum q. et c. si b̄nficia. et no. hoc. §. e. cum scdm̄
et c. inter cetera in gl. fi. ¶ Er̄t ergo isto casu canonicus sine pbedā
da d̄ id qd d̄z. §. e. relatum. sed hoc ē ppter doli et culpā suam q̄
imputat sibi de re. iur. d̄anum fm̄ eum. ¶ Querit ultimo. an vi
tium d̄m huius. c. h̄at locū in eo q̄ p̄secutus est canonicatus a
legato de latere. dicit quod sic. d̄mōdo nō sit ibi alius expectans
autoritate pape. ar. no. p̄ Jo. an. j. c. pri. sed quod non habeat locū
in expectante autoritate legati. p̄z in uerbi. d̄mōdo. et in. c. p̄
et l. et sic pertransit.

Collatores p̄les in eadem ecclia cōcurrere possunt.

Receptus autoritate pape p̄ferit prius receptis in pbedā
postea vacatura.

Prioritas in tpe p̄fert prioritatem in iure.

¶ Qui autoritate Duo sunt de q̄
satis patet. pri
mū dicit de p̄rogatiua receptoz. scdō scdō d̄ ipoz
qualitate. ¶ Ho. quod p̄les p̄nt p̄currere ordinarij
collatores i eadē ecclia. et ex diuersitate collatoz
resultat diuersitas in effectu tituloz circa receptos. et c. j. e. si
a sede. ¶ Scdō no. quod receptus autoritate pape p̄ferit p̄riore
p̄tis in pbedā postea vacatura. rō est quod talis receptio aliorū
non potuit p̄ferre ius aliud in talibz vacaturis p̄ p̄hibitionē
lateranēsis. et c. l. j. §. de acce. p̄b. nulla. cui legat de latere v̄l ali
nō potuit derogare. §. c. dilecto. et c. tue. papa v̄o q̄ d̄cilijs nō li
gat de ele. significasti b̄n p̄d̄t. §. e. l. c. i. j. et hoc facere v̄l cū scri
bit executio. ut recipi faciat et pbedam p̄ferat cū vacabit. ista
rō nō v̄t bona. nam et legat̄ reseruat b̄nficiu vacatura q̄ reserua
tio deā b̄nficia reseruata adeo afficit quod collatio de ip̄is sc̄i nō
t̄z. et de of. leg. c. i. j. et l. j. ¶ Ex isto ergo iure q̄nto ex reseruatiōe
legati videt̄ receptus eius autoritate p̄ferendus recepto autozi
tate pape postea quasi talis reseruatio fingat retro. Sol. talis
reseruatio b̄n afficit q̄ntum ad impediendū ordinariū et ligādū
eius manus. nō aut̄ d̄ papā vel habētes ab eo cām. l̄z postv̄t hic
necesse v̄tisse quod papa legatos p̄uilegiauerit d̄ se v̄t de cēsi. cum
inst̄tia. et qd no. in. c. petitiō de iure iur. p̄uilegio qd q̄s obti
net ex p̄sona alterius non v̄t d̄ ip̄m. sed b̄n d̄ aliō v̄t. l. amicit̄

simos. §. si. ff. de admi. tut. vbi p̄uilegio imunitatis a tutelaz
curis ppter numerum filiorum non v̄t pater d̄ ip̄m filium cui
da curato. ad idem. l. si iudex circūuento. ff. de mino. ¶ Ter
tio quod l̄z regl̄ prioritas in tempore conferat prioritatem in iure
re v̄t in. c. q̄ prior de reg. iur. hoc t̄z fallit vbi plures p̄currunt q̄
veniunt ex diuersis titulis. p̄ferit em̄ p̄rogatiua tituli p̄rogati
ue temporis. q̄ v̄t dicit hic glo. p̄uilegia non estimant ex tpe
sed ex causis et personis v̄t in. c. de multa. §. eod. et l. j. C. de alie.
iud. et est argumentum quod ex duobus fratribz militatibus. ille
sit p̄ferendus qui a dignior. i. recepit militiam. Sicut maius do
num estimat ex p̄sona dantis v̄t. l. restituende in fi. C. de aduo.
diuer. iud. et l. j. de albo scri. et l. j. C. de p̄ofes. et med. li. xij. et vide
quod no. de maio. et obe. per tuas. ¶ Quarto not. in uerbi. cum
quocq. quod quandoq̄ legatus mandat aliquem recipi non v̄t le
gatus. sed v̄t pape specialiter delegatus. et sic cum in p̄sona eius
dem cadat duplex autoritas attendendum est quo iure siue au
toritate actum gesserit. Circa qd vide quod dixi. §. eo. li. de ap̄.
pel. appellacionem. Et quid si in dubio non apparet quo iure
actum gesserit. dicit in fi. no. in. l. p̄ herede. et qd ibi no. super v̄
bo testari de acquir. heredi. et l. j. C. de iudic. et c. quinquauallis
de iure iur. per Innoc. quandoq̄ contingit quod erratur in specie
iuris et gerit quis actum ex illa specie que non potest anualeat
ex illa ex qua potest. dicit no. in. c. ex officij de p̄scri. in nouella
¶ Quero que fuit ratio dubitandi in isto. §. respon. v̄t in glo.
fi. quam no. ponit enim notabilem limitationem. l. si manēte. ff.
de p̄eca. quando concessio p̄rogata ad aliud censet eadez vel
alia. Tenetur enim eadem si est eiusdem forme et nature. secus
si diuerse. Et facit ad. q. pone quod ep̄iscopus cōmittit vicario suo
causam non inclusam sub eius generali iuramento. ut de offic.
vica. c. l̄z. Tertio vicarius non cognoscat de eap̄ vicariis. sed v̄t
specialiter delegatus. et ideo ab eius sentētia appellabitur ad
ep̄m non ad metropolitanum v̄t no. in. cle. et si p̄ncipalis de re
scrip. in gl. de quo qd t̄z Lap. in. d. c. l̄z ver. nunquid vicarius in
bis et ibi alia v̄t. de hoc facit etiam ad no. in. cle. ad abolē
dam de here. an in casu istius. c. in fi. et aliorum iurium in q̄bus
ordinarij recipit potestatem a iure in casibus sibi aliter non
concessis. iurisdicō in talibus censet ordinarij sic dixerim
ad illos casus protensa an vero censet delegata. ¶ Nam si ordi
naria poterit appellari ad metropolitanum. als ad papam. et
videt̄ dicendum quod sit delegata. qz est alterius nature q̄ prima
de qua. q. dicit ibi vbi queritur an capitulum sedevacate succe
dat in tali iurisdicōne p̄rogata a iure. vide quod dixi de fo. cō
pe. verum et quod no. Bar. in. l. iij. ff. de dam. infec. ¶ Querit
Archidia. que iura consequatur receptus v̄tra numerum. di
cit quod d̄z sibi per capitulum assignare illa que ad canonicatum
p̄tinent cum stallo chorij et loco in caplo. Ex quo colligit̄ quod da
būt ei quotidianas distributiōes et in omnibus cōibus ius ha
bebit talis receptus qd videt̄ equum. Jo. an. si sit receptus per
capl̄z voluntarie. Secus si ad mandatum pape. quo casu ma
gis est capitulo succurrendum cum necessario gerit quod q̄ spon
te. v̄t in. c. ab arbitris. §. de offi. dele. et l. et l. si fideiussor. §. si ne
cessaria qui satisda. cog. Et aduerte quod l̄z per receptionem in ca
nonicum consequatur receptus ius canonice. non tamen qua
si possessionem. unde non installatus non posset agere de con
temptu non vocatus ad electionē. que dicit plenius in no. §. d̄ cō
sti. cum. et d̄z. §. eod. dilectus. et vide qd dixi. §. eod. lib. de re
scrip. cum aliquibus.

Collatio canonicatus facta per papam afficit pbedam
priori vacaturam.

Inconstancia et varietas est reprehensibilis.

Receptus in canonicū statim cū pbedā vacat pōt eā petere.

¶ Postquam P̄rio diffinit casus. Se
cū p̄o. ¶ Ho. quod collatio canonicatus facta p papaz
afficit pbedam. p̄uilegiaturam sicut afficeret ip̄m
decretum et receptio in canonicum v̄t. §. c. pri. Secus in colla
tione canonicatus facta a caplo l̄z enim scdm̄ o. dinem sue col
lationis esset sibi conferenda pbedā. non tamē per hoc est nul
la collatio facta alteri. v̄t no. in. c. inter cetera. §. eo. ¶ Rationem
collige ex his que dixi. §. in. c. cum cui. ij. notabili. Sed hic que
ritur an collatio ipsius pape de pbedā vacante facta alteri quod
p̄dicto cui canonicatum contulit sit de iure valida. Et eadem
est questio si post collationem p̄uilegiaturam cum interpositio
ne decreti conferat pbedam alteri postea vacantem. arguit in
nouel. primo quod non teneat ipsius collatio alteri facta v̄t surre
pticia. nam p tale decretum et collatōem canonicatus talis p̄e
bēda erat effecta p primo. videt̄ ergo contulisse scdō velut p̄uile
giaturam. ergo collatio nullat. c. cum olim de reg. iur. Item p scdā
collationem non videt̄ voluisse papa tollere ius p̄uilegiaturam ex quo hoc
nō exp̄ssit de v̄b. sig. dilecto. et de of. dele. ex pte. et t̄z in cōst̄tia

Pet. de ancha. super sexto decre.

et varietas est respiciens in alijs de pñ. derisor. multomagis in papa. d. ergo errasse tāq̄ obliuio facti. xxiij. di. pñ. et sic nō vñ: q̄ errās non pñsentit. vt. l. si p errorem. ff. de iur. om. iu. et hanc pñtem tñ Arch. quam sequit̄ Jo. an. si papa pñferēdo alteri vtitur vñbis gñalibus. s. pñbendam si q̄vacat. et. Idem si papayñt vñbis spñalibus. s. talem pñbendam vacātem p mortem vel p motionem talis. et. talis ei collatio vt surrepticia postq̄ nō est scā pñrio motu. vñbis papa pñferret huic scdo motu pñrio. dicit ipse q̄ qd est sibi dubia. et potius vt q̄ valeat fm eum maxime si non erat affecta p dñam pñmi cui et eo casu nō obstat surreptio. i. e. si motu pñrio non valeat: q̄ l. papa pñrio motu scribat nō tñ intendit alteri pñdicare in iure suo. allegat. s. e. li. de rescri. q̄uis et qd ipse sibi nō. et de simo. Jaco. in prima vltima. q. subdit tñ Jo. and. q. clausule q̄ apponunt hodie in lris tollūt hoc dubium: et reseruat ius expectatiuum. **T**ertio no. q̄ receptus in canonicū statiz cum pñbendam pot̄ eas petere: sed an pñria autoritate appñbē dere: q̄dam q̄ sic: q̄ rectavia transit ad eum. s. c. inter cetera. et d. acq̄r. pos. cum heredes. et. ff. de fur. l. a titio. et ad trebel. l. restitūto in pñm facit: q̄ ante collatōem sibi factam hñ ius ad rē nō in re. i. d. pñ. pñ. c. si. in fi. et. c. si tibi absent. i. e. ergo pñria autoritate nō pot̄ appñbēdere. ff. de acq̄r. pos. l. si a stipulatōe. et de pñi uile. pastoralis. l. s. em̄ ex solo titulo querat in istis spñalib⁹ dññ vt. d. c. si tibi. non tñ possessio. sicut nec ē in legatis in q̄bus que rñ dñm ipso iure: sed possessio dñ accipi de manibus heredis vt. d. l. a titio pñuncta. l. non dubium. C. de lega. et. ff. quo. leg. per totum et qd dixi. s. c. pñ. in fi. qd est ergo q̄ dñ ex sola pñfirmatione electi hñ pñtatem administradi de ele. trāsmisam. **I**lla illa pñtis pñuenit ex possessione non ex titulo soloyt no. in. c. cñ. **Q**uo de pñti. in nouel. sup. glo. videbat ad fi. cogita. **Q**uero si non possent pñria autoritate possessionem pñbēdere appñbēdere quo iure agerēt ipsam pñsequant̄. q̄ dñz q̄ actōe pñsonali. s. pñdictione ex. c. relatum. s. eo. vel officio iudicis pñ possessionem vel actōe de dolo. Jo. an. remittit ad no. pñ. s. de rescri. mādātū. **Q**ue rit Archi. tenuit aliq̄s pñbendam longo tpe q̄ nunc ab eo emicat q̄ alteri reperit debitum vt tñ tpe emictōis aliqua reperit vacans debeat sibi potius q̄ alteri. dñ q̄ sic si fuit receptus autoritate illius q̄ potuit dare ius aduacaturas. als nō: vt dicit colligi ex no. pñ. in. c. inter cetera. s. e. in glo. f. collatio in fi. Jo. an. dicit tenendum qd dñ. s. eo. si clericus. Sed mñ pñt hñ casum ab illovalde dissimile esse. **I**bi em̄ loquit̄ in negligēte cui rōne canonicatus collati reseruat ius in pñbenda nulli debita: pñbis loq̄mur in pñbabiliter ignorante que credo pñferendum in pñbenda vacāte alijs q̄buscūq̄ postea receptis ēt autoritate applica: imo plus forte posset auocare pñbendam alij post collatam: vt sicut ab eo auocat̄ quam bona fide adept⁹ est ita ipse auocat ab alio illam q̄ sibi suo ordine debebat vt sic rescissio vltimi grad⁹ rescindat ēt pñcedētes q̄ traxerūt ordinē ab eodē errore. i. e. si bñficiā. in fi. et. c. cñ interuēos de re iu. collatio em̄ legitima mñ sibi igno rāti scā nō attulit pñdiciū in petēdo aliā sibi debita. vij. q. i. pastoralis. ergo nec filr in iure pñtōis. salua tñ moderatiōe de q̄ s. e. si bñficiā qd. c. bene facit ad pñdicta.

1. **R**esignatio ad hoc valeat dñ esse libera.

2. **P**apa qñq̄ statim pñfert canonicatum et reseruat collatōi sue pñbendam pñmeuacaturam cum decreto.

3. **G**ratia scda spñalis derogat pñme generali.

4. **M**odus arguēdi ex sequētia absurditatis.

Eldum venerabili. Pñrio po nit mētez duaz gñarū applicaz. scda ibi cñq̄ pñcessus habi tus pñ illas. tertia ibi nos igit̄. multis argumen tis ostēdit pñtem alterā potioem. quarta ibi dñ scetōi pñcludit. **N**o. fo. mñ pñcessōis scē huic legatoyt possit bñficiōz resignatōem recipere pñferre qd non po tuisset sine ista spñali concessione: vt in gl. hñc pñtatem et. plus dñ cñ Jo. an. q̄ legatus de quo hic hñc potestatem sibi concessam non posset alteri delegare p. c. is cui de of. del. e. li. **S**e cñdo no. q̄ vt resignatio valeat dñ esse libera. ratio reddīt in gl. non em̄. **E**t vide qd de simoniaca resignatōe no. s. de renun. sup. hoc in gl. que pñ expēs. **T**ertio no. in ver. nos q̄ papa qñq̄ statim pñfert canonicatum et reseruat collatōi sue pñbendam pñximouacaturam cum decreto: quodlibet tamen ex his afficit talem pñbendam postea vacātem. s. canonicatus collatō: item reseruatō similiter: et decretum maxime cum ista dictio ne ex tunc nec est vis an dicat̄ ex tunc vel ex tunc. nam semp tra bñf ad diem conditionis fm Archi. qui allegat no. per. **I**nno. et **H**osti. de app. pñterea. et. c. cum ei qui. i. e. per. Jo. an. **Q**uar to no. in ver. cūq̄ q̄ iste legatus pñmo contulit vñi. deinde ex cutores contulerunt camerario non cassata pñma: et tñ tenet dñ c. considerauimus. s. eo. et. c. inter. de excef. pñela. sed hic pñria col

latio fuit ipso iure nulla per rōnes de q̄bus in ter. qñ antez in ter executorēs super hoc contendit et mandat. c. sub diuersis pe nis contraria dicit no. in. c. cum contingat de rescrip. **Q**uin to no. in ver. pñpter qd et. gñalem pñclusiones libellit narrato scd ex quo orit̄ ius generaliter quis concludat iustitiam sibi fieri: qd dicit subtiliter no. **I**nno. in. c. cum dilectionis. de ordi. cog. **S**exto no. in ver. nos igit̄ q̄ l. penes delegatū sit eadem in rñditio et pñtis que est apud delegatū vt. l. i. s. qui mandāt. ff. de offi. eius cui man. est iur. tamē in pñsona delegantis est for tior. et ideo ceteris paribus plus fauendum. **E**x quo inferas in argumentum q̄ si vicarius habens spñale mandatum conferēdi bñficiā pñferat et eps eodem die confert alteri nec constat que collatio pñcesserit valebit collatio. epi tanq̄ habentis maiorē pñtatem pñvicarius facit qd dñ. s. in. vi. no. in. c. q̄uis post. **L**ap. pñ. **S**eptimo no. in ver. eo pñferat q̄ papa gñam hic factaz epi appellat generalem et suā pñcamerario vocat spñalem: s. qd est spñalis sup. beneficio nō dñm vacante: et sic incerto dicit **L**ap. q̄ qñ genus reseruat ad vñm beneficiū vt hic erat in camerario habet loco speciei spēs generi referenti se ad plura derogabit **I**am hec gratia concessa epi erat gñalis et vaga includēs om̄ nia beneficia anglicana: ista camerarij specialis vt in ecclesia le xonensi et post collationē canonicatus. puta q̄ sibi pñxima de bebat vt. s. c. pñximo. facit qd no. Jo. an. post. **I**nno. in. c. q̄ cūctis de concess. pñben. super vñbo attendendum. vbi dicitur certaz reseruare pñbendam qui reseruat pñmam. ad hoc qd no. Jo. an. post. Jo. mo. s. eo. si tibi absent super verbo vbi acquiras. et hec rō sufficeret fm Jo. mo. **I**am pñma gratia generalis erat nil continens actu sed habituel potētia tñ: scda erat spñalis cō tinens aliquid actu: species ergo facta de genere tracta nō itel ligit̄ amplius sub genere: alle. iura que allegat hec gl. **T**ercio no. q̄ l. scda gratia non reuocet pñmam nisi de ipsa specia lem faciat mentionē: tamen scda spñalis bene derogat pñme ge nerali etiam sine tali mentione. veritas em̄ tacita qua expñsa qñ literas habuisset non hñ vitare: de rescrip. super literis: sed hec regula est vera in literis ad lites non ad beneficia maxime in ex primendoyt in. c. si motu alleg. in glo. f. et. facit qd no. Jo. and. post. **U**in. s. de fo. compe. ex parte. **B**. super glo. vberta. et de re scrip. si proponente. et de pñsum. c. si. cum si. facit qd no. in spec. de libel. c. ncep. s. ad huius tituli consummationem ver. cum sit actor fm **L**ap. **N**ono no. in ver. q̄ forte modum arguēdi ex sequētia absurditatis conco. ff. de neg. gñ. l. pomponius scribit et. l. dimortio. et. alioquin. ff. sol. mat. et. l. offidius de le. iij. **D**e cimo no. in eo. ver. colligit **L**ap. a pñrio sensu. q̄ vbi dñ fieri dñ al quo mentio debet fieri expñssio: nec sufficit generalis: ad hoc cle. si apostolice de offi. ord. facit qd no. **L**y. in. l. i. C. etiam per p cur. in integ. resti. pos. et. l. filiis iami. ff. de dona. per **B**arto. vbi casus qui requirunt speciale mandatum: an debeat specifice de clarari vel sufficiat eos generaliter expñmere facit. l. fed. et. fids. s. questum. ff. si quis cau. **U**ndecimo not. q̄ in tribus casib⁹ expñssis in ver. cum super non videtur ligare decretum taz super certo q̄ super eo quod pñdet. ex alieno arbitrio vt in ter. decretum enim habet vñm sententię. unde non debet interponi super incerto: sicut nec sententia ferri: vt. l. i. C. de sentē. que sine cer. quanti. de isto decreto dicam in. d. c. quia cunctis. **D**uo decimo no. q̄ postq̄ mandatum est ab aliquo reuocatum nō va let. qd facit etiam si ignoret reuocationem a se factam: quod nō est perpetuoverum: sed in hoc casu scilz cum ille qui cum taliter reuocato contrahit certat de lucro: vt erat iste: sed secus si cer taret de damno vitando: quia tunc debet reuocatio innotescere contrahenti: quod dicit in elemen. i. de renū. **T**ertio decimo no. q̄ si est commissā iurisditio generaliter in pñuincia alicui postea alteri certi casus in specie videtur in illis casibus gene ralis iurisditio reuocata. quod an sit verum dixi in. c. super hoc de here. et. c. studuisti de offi. lega. **U**ltimo nota in ver. ista q̄ mandatum reuocatur morte mandantis: et sic reuocatio tacita que ita impedit actum qui postea geritur: sicut expñssa: vt hñ patet: et facit ad qñnem de qua per **C**lincē. s. de rescrip. manda tum q̄ si delegatus procedat contra aliquem ignorās de mo: te delegantis reintegra q̄ non valet processus suus: de quo g Archi. viij. q. i. qui peristi. et no. in. l. eius qui in pñuincia si cer petat. **Q**uerit Jo. an. vtrum per istam gratiam factam hñi episcopo possit conferre beneficia ecclesie cathedralis. **T**eniet q̄ sic q̄ hic debet nomen beneficij large sumi. alle. in pñtrium j. eo. q̄uis. s. j. sed non obstat. quia loquitur hic in literis i gñatio nis non ambiciois. declara. collatio hic facta per ep̄m concern bat cōmodum tertij non ipsius ep̄i: quo ad ipsum contra ep̄m nō est censenda gñatio: sed fauorabilis. ideo nomen bñficij large sumitur: vt. j. c. si cui primo responso. sed in. c. quauis gra tia concernebat cōmodum impetrātis ideo tanq̄ ambiciois dñ nomen bñficij stricte sumi. **E**x quo ēt insert **L**apus q̄ qñ sit ta lis gñ

his gra q in altero deriuat vt hic erat: venit in tali gra et benefi
cia curata. non ob hoc dicto. s. e. c. vlt. q in alio casu loquitur p
ut ibi no. Jm. z. Post. rin nouel. z. de v. sig. c. si. z. re adde rone no
ob. c. cum in illis. primo raso. fm Lapum.

Porio: in canonicatu est potior in pbenda postea vacante.
Dignitatem habere et esse canonicus in eadem ecclesia quis
esse potest.

Clia sepe. Primo ponit dubium. qd scdo
dubitatōes sedz mēbzū ibi vacati. **¶** Mo. q q po
rior est in canonicatu est potior in pbenda postea
vacante quam collatio canonicat in tñ afficit qal
teri pferri nō potest. s. eo. si postq. Item absq collatōe canoni
cat p prioritas ipis in lris ad bñficia inducit prioritatē pbēdaz
in collatōe postea vacanti vt prior: tpe pferat primovacās qd
dicat. s. eo. si. de rescri. tibi q. **¶** Scdo no. q p rogatiua dignita
tis nō est cā pferendi posteriori: p prior: nec maior. itas sed i
rat ad pferendū ipm prius impetranti in pbēda postea vacante:
qd est verū nō solū cū canonicatus fuit collatus vt hic: s. etiam
si fuisset mādātū conferri. Itā iste ter. solum ponderat priorita
tem in tēpore non prerogatiua dignitatis impetrantis. Sed p
de ma. z obe. statumimus vbi qui maior: ē l posterius in ecclesia i
stitutus in loco p portione potior esse d. no. C. de pñl. l. i. in fi.
lib. xij. Sol. vt no. Jm. z. Post. in. d. c. statumimus qui per iura
prealle. talia erant in contrariis opi. eius quod hic d. **¶** Ter
tio no. post Archidia. q in eadem ecclesia potest quis esse cano
nicus z habere dignitatē: qd dicit vt. in. c. i. s. eod. lib. de consue.
z. c. l. i. de concess. prebē. z. s. eo. super eo. **¶** Quarto no. q si
papa mādāt alicui pvideri de pbēda z dignitate si altera tñ
vacat debetur impetrati. Nam si istum scdm non in peduisset
primus pbēda illa vacans fuisset sibi debita l dignitas nō va
cetet. **¶** Quid si nō copulate fuisset scriptum pro dignitate et
prebenda: sed per dictionem cum: puta pvideas de dignitate
cum prebenda vel eoduerso an cum altera solum vacat debeatur
Jo. an. remittit ad not. p eum in. c. cū marthe. s. quivero alij no.
de cele. mis. vbi dicit quod talis habebit canonicatū z prebēdā
l nō vacet dignitas: vt h nō aliud appareat de intentione scri
bētis. dicit tñ qd aliquibus videtur cōtrarium vt nō debeatur
prebenda nisi vacet etiam dignitas: qz prepositio cum videtur
facere coniunctionē: z sic cessat gratia nisi vacet vtriqz ar. de cō
di. z. de mō. l. iure paulus. z plenius per Jo. an. in regula nullus
ex pñlio post qdnes. Tu dic q inter: z cū nō est differētia in cō
iungendo: qz quēz cōiungit vt. l. titie. textores. s. nil distat de le. j.
sed in mō cōiungēdi est dīa. nā si coniunctio cū ponitur inter pso
nas quarū vna non accedit alteri cōiungit pncipaliter vt. l. i. u.
l. i. si. ff. de edil. edic. tñ est dīa inter: z cū Aut ponitur iter
res quarum natura est q vna accedat alteri. tunc est differētia
inter: z cū: qz cōiungit pncipaliter. z cū accessorie vt. l. i. z. l. i. si.
cui. ff. de fun. inst. z. insti. de le. s. si quis ancillas. z hoc no. Bar.
d. s. nībil. z. l. y. in. l. fundo de v. sig. Et p dy. in regula acces
sorium facit. l. si ancilla cū liberis de leg. j. Et p istā theoricā ar
gue qz ppter pñeritatē z iunctionē que est inter canonicatū
z prebēdā si mādatur pferri canonicatus cū prebēda nō poterit
pferri canonicatus nisi vacet prebēda. Sed si de vtroqz mādē
der copulatiuē: poterit cōferri quodēqz ex eis vacauerit pñio
Similiter dico si mādatur de prebenda z dignitate: z etiam dī
atur cū dignitate: qz natura istorū duorū nō est vt vñ accedat
alteri: sicut est de natura canonicatus z prebēdaz nō istā the
oricā. ideo aduertendum ibi an per cōiunctionē vel copulam
z in litteris coniungatur. Sed de hoc non est curandus cuz per
istas dictiones pñguntur duo quorū vnum alteri non accedit
ecclīdus theoricā predictā. **¶** Querit Jo. an. si pzo quo scri
bitur pro dignitate personatu vel officio zc. an per istud verbūz
officiū possit sequi officium qd cadit in laicum z cuiusille lai
us capax sit. Arguit pluribus medijs quod debet intelligi de
officio spiritali cuius laycus nō sit capax. cū. n. ista tria in lit
eris coniunguntur dō intelligi vniformiter: vt sic idem sit iudi
cū cōnexoz. s. de cōsti. translatio de baptis. maior. s. similitur. p
at hoc multis iuribus que cū faciunt mētiōē de officio intel
ligunt de spñali qñ cum alijs spñalibus in oratione deducit. j.
o. c. si. z. de eta. z. qua. c. vt hī qui. z. de pñl. cum accessissent. z. de
cel. pñen. c. ij. z. j. q. ij. si quis pbendas: z. c. ij. soluat. z. j. de cō
f. pñebē. c. ij. ad hoc cle. l. i. s. eo. t. vbi in lris directis sup pñi
one clericorū non includunt officia quoz laycus est capax siue
laicos regi pñt: ad hoc cle. qz contingit. de relig. do. z. c. cludit
o. an. auduisse a solēnibus officialibus curie q curia sit tñ qd
z credo qz pcedētia minuit z restringit significatiōē sequē
am: vt fm naturam in pcedētibz cōpēhensoz intelligant vt
i. s. cui dulcia. ff. de vino tri. z oleo leg. ibi ex collatiōe vini zc.
id qd optime. l. i. sepe. s. gaio de fun. in l. i. vbi virtus copule q

litatem pcedentis legati repetit in sequenti. Item cuz plura per
copulam iungunt dō intelligi. vt vniformiter illa determinet
etiam si diuersa sint vt. l. iam hoc iure. ff. de vulg. z. pup. z. l. quis
de impu. z. ali. substi. z. l. si legatarius. s. si. de lega. iij. z. c. sedes.
s. de rescriptis.

- 1 Idoneitas maior in pmouēdis ad regimē aiaz requiritur.
- 2 Autoritas delegati referēda est ad intentionē delegantis.
- 3 Snia delegati ptra intentionē delegantis an sit irrita.
- 4 Collatio z institutio sunt diuersa.

Am in illis. Quatuor sūt dē rē
res patet. **¶** Mo. q
maior idoneitas requirit in pmouēdis ad regimē
aiaz. hñt cñ alios regere z pascere: id pastores
dicunt. l. iij. di. si in plebibus z. xij. di. ecce ego
¶ Scdo no. q pñas z autoritas delegati res
ferenda est ad intentionē delegatis vt moueat ipm rō q mouit
set delegantē vt in gl. iij. **¶** Tñ aut snia vel pcessus delegati s
intentionē delegatis sit irritus ipso iure. hic p Archi. z p Jo.
an. s. e. c. si. **¶** Tercio no. q generalis appellatio beneficij di
gnitatis z psonatus facta in lris non cōpēndit talia bñficia
si sint curata: nisi de cura facta fuit mētiō spñalis: z hoc est ppe
līari odiositatē merito restringēdam vt. s. eo. quīs. z p hoc nō
ob. q dī nil excellētius dignitate. C. de pñl. l. j. lib. xij. z. circa h
no. q. gl. hinc est zc. q l non possit simplr impetranti beneficiūz
pvideri de beneficio curato: poterit tamē pvideri de illo quod
requirit sacrum ordinem: dñmodo possit ad illum ordinem pro
moueri. vt in glo. idem Arch. Lap. dicit hñt nisi a principio
id est tpe quo recipi debet esse in sacris quo casu requiritur
ordo sacer a principio. als non possit sibi de tali beneficio pro
videri: nisi de tali defectu esset fca mētiō in illis: vide qd dixi. s.
eo. si p clericis in. ij. notabili. Jres aduerte qz ter. loquit cñ mā
dāt in lris pvideri. Idem dicit Lap. si papa puidet dñt non p
prio motu: ita cōtinet pmissionem surreptio sicut mādātū: vt
j. e. si motu. iij. rñso. z. no. Jo. an. j. c. ei cui. in nouel. sup. mādātū.
¶ Quarto no. in. s. illis vō q sub vbo pñfōis pñtatis z dñ
pñfōis non venit dignitas vel psona: cui puidet p viā electio
nis. rō est fm Jo. mo. qz nō est verisimile q papa voluerit vniuersi
tates grauare qñt iure cōvel saltē plus accedit ad ius cōc qd
nō dat electōem vni psonē in ecclesia collegiata ē cōpōt. s. d. ele.
cū ecclesia. Sub isto igit noie quoz: nō includit vniuersita
tas. vñ impetrās pñfōis: z quosdā alios nō ouenit vniuersitates
s. e. l. de rescri. c. ij. z. refert tpe pape. Martini se allegasse in. q.
facti abbatē z puentum non posse oueniri p lras in qbus expñ
erāt clerici z laici sub iuncta dā z quosdā alios. nā abbas z pñet
nō sūt clerici vel laici: l pñtūat corp ex istis z ex illis: sicut grex
nō est ouis: l pñtūat ex ouibz. Alijs rōnibz hoc pbat vt refert
hic Jo. and. ex quo sequit fm cum. q si in casu huius. c. collatio
dignitatis z psonatus pñneret ad vniuersitatē vel collegiūz sub
illa expñsiōe quoz: nō includit qd sibi non pñz. Ego vidi
q. disputatam si statuto cauet siqz cōmiserit tale crimē puniat
tali pena: an tali pena ligabit vniuersitas id cōmittens: z vt q
non qñverba sunt concepta in psonam non in rem. vt. ff. qd me.
cā in. l. metū. s. ad aduertēdum. Nam ibi ideo includit vniuersi
tas qz vba edicti erāt in rem pcepta: secus si in psonā. pñerea qñ
pñtūat aliquam penam imponit spñaliter expñmit de vniuersi
tate vel collegio vt dē intelligi pñtūatōem illam ad eos als nō
extendit. c. j. de vulg. j. e. l. i. z. in vñ. seu. de pace tenenda. l. hac edi
ctali. s. siqz temerario ausu. Item statuta z rescripta veluti stri
cti iuris non extendunt ad casum fictum si fm veritatem possunt
intelligi. vt. l. iij. s. hec verba. ff. de nego. gest. Sed collegium est
persona ficta z representat vt. l. mo. tuo. ff. de fideius. ex istis et
multis alijs gratia breuitatis omisiss apparet qz consideratio
Joan. mo. in predictis non fuit sine iuris ministerio. Idem ta
men sentio qd Jo. an. in sup. ad iura eius illatione maxime in ca
su huius. c. vbi nulla specificatione conferentium facta gñaliter
mandat ad pñtationem pñfōnem z dispōnem quoz: vñ cūqz
zc. cum em ista iura cadant in vniuersitatē z collegiū. ergo si
cut alij stringunt. facit. l. j. s. finatē. z. l. omnibus. ff. ad treb.
Incidenter queritur per Jo. an. quid iuris si nullus modus de
istis expñmit: sed simpliciter pvideri mandatur de dignitate vel
personatu: an si ad talem consuevit quis per electionem assumi
poterit de illo pvideri. Remittitur ad no. in d. clem. si dignita
tem eo. titu. vbi dicit aliquos tenere q ita veniet isto casu mo
dus electionis. sicut quibus alius ex quo nullus expñmit. Sz
Jo. mo. de regu. iur. in regula in generali dicit q mandando p
videri de dignitate cum cura non pōt pvideri de dignitate ad
quam assumit quis p electionem. Ita dicit Lap. Sz dices i for
ma de qua in istō. s. illis est positum verbum dispositōem qd est
vñ gñale aptum includere electōem vt. s. e. c. ij. vt ergo positus
in oratione post verba pñfōnem collationem z pñtatiōēz ali

De de ancha super sexto decre.

quid addat. videt includere electionem cuius dicitur hic dicitur. So. dicit Jo. an. istud verbum faciebat dubium in hoc casu quasi propter eius generalitatem. et aliquid importaret videbat ad electionem referri. Sed dicitur hic decidit et refert ad institutionem Nam cum eum idem est disponere quod ordinare. de testamētis cū tibi. sed ordinatio sumit per institutionem ut no. in. c. post electionem i. gl. ij. de pces. p. b. ad institutionem igitur refertur sic stricte sumat in ista materia odiosa: et si in lris dicat ad quilibet siue quis disponem et ita refert Jo. an. se posuisse: ut no. in. d. cle. si dignitatem. Ad uertendum est quoniam istum iste rex. dicit sub verbo punctionis pntatio nis et collatio electionem non includit refert se ad dignitates et psonatus. Ex quo inferet quod beneficia que non sunt platur dignitates vel psonatus includantur per electionem et pfirmationem. pui deat in illis: p quo facit sequens. q. d. beneficiis loquens d. electionem non repetit Jo. an. dicit quod cōter tenet d. i. i. m. no. in. cle. ij. s. ad hoc eo. ti. in prima gl. Ad hanc lram rīderi pōt quod respicit narrata fin eum. ¶ Quinto no. in. s. cum aut quod collatio et pntatio et institutio sunt diuersa. et ideo expressio vnius modi nō includit alterum: et inducit Jo. an. hoc ad. q. si papa mādāt puideri d. beneficium spectante ad institutionem epī: nunquā executor poterit puidere de beneficio in quo cōs instituit ad pntationem vel electionem alterius. ut quod non. q. sic grauaret pntans vel eligēs: d. quo non fuit de mē nec cogitatum: ut epī papa nō sensisse de beneficio in quo alter h. cōione aliquam. i. in. fi. c. z. c. fi. j. e. Item si ille cui scribit esset pntator: nō grauaret si expressum fuisset ad epī institutionem: ut hic. multo minus tertius de quo nulla mētio in lris habet. In d. i. m. arguit: q. si lra intelligit d. institutionem epī diuersa a collatione ut vult tex. erit gra frustratoria: nō afferēs impetratī: cū talis institutio semp fiat ad pntationem vel electionem alterius. decipere ref ergo impetrat: nō iuuaret beneficio d. c. ij. cōmoditati. ¶ Terec ista institutio ita pūponit electionem vel pntationem sicut confirmatio actum inferioris eligētis vel pntantis. istos ergo tacite voluisse grauare q. grauauit pfirmationem sū an dictos q. grauauit institutionem: ut sic ille q. voluit d. nō videat voluisse et antecedens sine quo ad istud pntans puenire non pōt. ut. l. illum d. ac qui. h. e. z. l. ad rem mobilem. z. l. ad legatum de pcur. cū si. Item si papa mādāt puideri: ut hic d. de beneficio spectante ad collationem punctionem vel pntationem arctat per hoc ius pfirmationis vel institutionis ut sentit hoc. c. ergo sū econuerso. posset tñ dici hoc non esse sile q. ista uenit d. nō accessoria ad electionem punctionem et pntationem. non mirū igit si sequuntur naturam principalis: sed non sic econuerso de pse. ecc. vel alta. c. vno. j. eo. li. p ista claudit quod in patrono laico vel clerico rōne pntationis qd nō haberet dubium. Nam expressa mētio pntationis nō includeret eos ut not. Jo. an. de of. leg. dilectus. multo minus ista tacite intellecta. Si uo loquamur in patrono clerico qd est dubia et egeret declarationem fin eum. ¶ Sexto no. in. s. si uo quod si mādāt puideri de beneficio spectante ad collationem vel pntationem tñ et martini nō pōt puideri de illo qd spectat ad alter pdictor. vident em grauari nō in solidum: sed p pte. l. reos. s. cū in talibus. ff. d. duo. reis. Et intellige satis esse quod spectet ad illos qbus scribit pntatio vel collatio simul vel successiue. puta quod scribit ad pntationem plebanī et abbatī: et plebanus pntat abbatī: et abbas epō p quem fit institutio. pcedit em impetratio et eius executio sed fin eum remanet dubium satis forte: quid si alter eorū solum sit expressus an sufficiat et qd ex eis exprimi debeat. Arguit pplebanus ut sic a primordio tituli posteriori formet euentus ut. C. q. i. q. quarta ps debet. l. j. et cuiuslibet rei potētissima ps est pncipium. l. j. ff. de ori. iu. in d. i. m. facit quod abbas: q. semp d. inspicit ea prima non remotat. l. si mulier. ff. re. amo. et hanc premittit plenius videas in no. vbi de mēto de fienda cum collatio est cōis: et alis non ueniat in fi. d. z. angit qd iuris si spectat ad vnum de pntationem vel collationem alterius: et sentit quod sufficiat exprimere collationem. ut. j. ne se. va. c. j. Item si pntatio pntet cōter ad patronos q. puenit eligere alterius vicibus sufficiat exprimere illum solum ad quem pntet illavice. facit. j. de iurepa. c. j. z. l. quociens de usufru. ¶ Non ob. hoc. c. in fi. nam in casu pdicto grauaf solum ille patronus ad quem spectat illavice pntare sed in fi. c. grauaret vtriusq. dñtamen de grauado alterum tñ papa refert pferit. Adducit Jo. an. l. simili si testator legat uxori que parata erat ad ipsius vsum: non uenit parata ad ipsius vsum alterius de leg. ij. l. legatis. et sic non pōt dici meum qd est mihi cōe cum alio. ¶ Quis tñ qd cōe est: meum est: qd dicit. l. serui electio. ff. de leg. j. et hoc caderet sed omitto. ut referam dicta Lap. qui p intelligentia. c. cum. f. q. rī vtrum valeat impetratio dignitatis distinguit. Nam qñq. est dignitas sine cura. et sufficit exprimere quod sit dignitas ad valorem lraz. ut. s. eo. c. fi. nec videt sufficere expressio de qua. s. ne cle. vel mo. c. fi. p. z. d. eo. ti. c. j. Quis est dignitas cum cura: et tñ aut est collegiata et requirit ad efficaciam impetratōis quod de hoc. f. quod sit collegiata fiat mēto: q. nō vale

ret impetratio. ad hoc facit istud. c. s. j. et cle. j. ij. rīso. eo. ti. et ite no. Jo. mo. in. c. in gñali de reg. iur. ista sunt vera qñ papa facit gram ad impetrantis petitionem vel alterius p ipso: sed si motu proprio. j. eo. si motu. z. c. si pluribus: vel si facit gram in alim deriuandam. ut. s. eo. d. udu. z. j. eo. si cui. j. rīso. et de ver. signifi istis em casibus cōprehendit dignitas in gra facit qd no. Jo. an. de ver. sig. c. pe. et de rescri. si ppter. s. eo. li. z. de verbo. signifi c. fi. super verbo beneficia. et qd no. Jm. in. c. fi. s. eo. Si uo exprimi quod collegiata sit: et sufficit illa expressio in lris et si de cura non fiat mēto. Nam omnis collegiata ecclesia est curata. ut. s. de offi ord. cum ab ecclesiis. et de ma. z. obed. cum in ecclesiis et in j. tranag. excreabilis. s. fi. q. em vnum exprimit tacite videt exprimere oia q. sunt de substantia siue essentia illius expressi et sine quod esse non pōt. l. illud de acq. h. e. facit qd no. Jm. in. c. fi. de lib. ob. vba em sunt ciuili intelligenda: et fin. p. p. iam. significat ionem. ut. l. non alr de leg. ij. z. l. non putauit. s. non quis de d. tratab. ¶ Quandoq. est collegiata et parochialis. et tñ an suffiat at facere mentionem quod sit collegiata. ¶ Quidam quod non nisi dicatur quod sit parochialis vel quod sit curata. Ad hoc. s. de cle. statutu z. cle. eo. ti. si dignitatem. j. rīso. ¶ Non ob. quod expressio quod sit collegiata includat quod sit curata. quod verum est quod includit curā collegiata non parochialem: et alia est vna q. alia. vnderua expressa alia non uenit. facit. s. de sta. mo. quod dei timores. et qd ibi no. est em duple cura: vnde non sufficit facere mentionem de altera. ar. optimu ff. de adul. vim passā. s. p. scriptionem. vbi de duplici et compositio crimine aliter statuit quod de ipsi simplicibus. ¶ Nec mirum quod vbi subsunt plura impedimēta non sufficit alterum amoueri a efficaciam actus. ut. l. si nō lex. ff. de h. e. re. insti. et dicit Lap. quod plures lras fecit corrigi in qbus impetrabat dignitas parochialis et dicebat quod erat collegiata non facta mentione de cura. q. dignitas parochialis erat. refert tamen alios tenere d. i. m. et sufficere exprimere quod sit collegiata: quod cura parochialis censu accessoria ad curam collegialem: et minor: et que sequit principalem et maiorem curam collegialem. facit. s. eo. c. extirpande. s. vero. et qd ibi. s. eo. super eo. p. Jo. an. et Lap. p. terea cura parochialis iuncta ecclesie collegiate non est eiusdem efficacie et effectus. sicut quod principaliter stat per se. ut. s. de cle. statutu. eo. l. et hanc opt. dicit tenere Jm. Jo. cal. et cōmuniter curiales et bi placet in hoc casu: vbi diuersa cura reputatur pro vna quod ecclesia parochialis iuncta dignitati. ut cle. si vna de re. eccle. ne alie. Secus vbi essent separate. puta ecclesia parochialis et ecclesia collegiata sunt simul vnter: ita quod vna non subest alteri. ¶ Enim de vtraq. cura debet fieri mēto. facit quod no. Jo. an. cle. per literas. eo. ti. ¶ Concludit vltimum tenendum in lris ut petratōis. primum vero in impetrandis ut solidius agatur. Et idem sentio qd Lap. si cura parochialis et collegialis in dñe sicc ecclesiis consistit ut inspicimus principalem non accessoria ad expressionem predictam vel ambas si sunt principaliter: sed si ambe cure sunt apud eandem ecclesiam ut sunt necis plebanatus collegiati et parochiales videtur in prima op. verior de iure. f. q. debeat fieri mēto de parochiali et collegiali. ¶ Nam postquam non apparet quod vna accedat alteri neutra est cōcedenda accessoria. sed pariter principalis et diuersa vna ab altera: et sic vna non includit aliam: vnde sicut de qualibet per se te deberet fieri mēto: ut. s. p. x. dicit Lap. ita si concurrat in eadem ecclesia. ut sic compositum siue mixtum ex duobus simplicibus assumat sibi naturam simplicium. et quandoq. potētius agit mixtum quod simplicius: ut. d. s. p. scriptione. ¶ Non ob. c. cum statutis. quod ibi est ratio restringendi materia penalit. etiam hic fit ratio impediendi odium literarum ad beneficia quod iustitiam est in ipso mēto faciendū ut no. in cle. j. eo. ti. et in qua est qualitas cure parochie et populi que cura velut multum concernens est censenda dignior quod cura collegialis quod in paucis collegiatis consistit: ut in illis plebanatibus. vnter vbi sunt. v. vel. vj. collegiati et populi eorum sunt numerosi: et non videt dubium quod ppter maius periculum animarum maius idoneitas requiratur quod in cura. iij. siue. v. clericorū collegiatorum nec videt rationabile dictum quod expressio iuris paucos pntis includat diuersam curam concernentes populi multitudinem quod in separatis et penitus diuersis non inferet de vna ad reliqua. ut. l. papianus cruli de minore. l. si maritus. C. de dona. int. vi. vxo. ¶ Querit Jo. an. expecto dignitatem in ecclesia bo per literas pape cum clausula. non ob. literis impetratis vel impetrandis: postea papa concedit quod de archidiaconatu alicui uidere non valeat per literas impetratas vel impetrandas et clausulis non obstantibus. dicit Archidi. quod durat prima gratia etiam quo ad dignitatem archidiaconalem ex quo exprimit mēto non fit de indulgentia. ff. de leg. ij. l. si quis in p. in. et leg. j. l. si mihi. s. fi. Alleg. in contrarium de ali. leg. l. si hominibus. z. l. seq. et dicit quod curia quandoq. seruatur vnum quandoq. aliud

et ita hic in nouella. Querit etiam si papa falso rumore sibi per
lato q is cui contulerat prebendam decesserat ideo madat eam
conferri bene dicit q litere non valent: vt. l. si de heredi. insti. z
quod no. in Spe. de inst. edi. §. compendiose. ver. quid si is qui.
Ultimo hic querit quid est collatio quid prouiso quid insti
tutio quid presentatio. dic vt hic per eum. z per Dy. de reg. iij. j.
co. lib. c. j.

Beneficium absenti conferri potest.

Beneficium non liberum non est alicui conferendum.

Deliberationis tempus non facit cessare deliberationem.

Sibi absenti. Circa beneficium collatum
solutum quinq; dubia. primum an sit illius. ibi l. 3.
secundum an possit alteri conferri. ibi ipse tamen. ter
tium an si conferatur valeat collatio. ibi q si. quantum quid si la
psus sit terminus datus ad acceptandum. ibi sed si. quantum qd
si prouisus post terminum preueniat collatorem. ibi ante q.
Mo. q. t. absenti potest conferri beneficium similiter omnis li
beralitas: vt. l. absenti. ff. de dona. z. l. qui absenti. de acqui. pos.
z generaliter omnes contractus qui consensu perficiuntur inter
absentes contrahi possunt: vt. l. consensu. ff. de act. z ob. intelli
ge tamen interueniente aliquo medio organo per quod consen
sus vnus in alterum perferatur. secus si simpliciter. quidam ter
tius refert verba. absenti ab alio prolata: vt ibi no. z. l. j. §. ff. de
strabz. emp. z vide quod no. in. l. post q. liti. C. de pac. z quod di
ri. §. de pac. cum pridem. in. vij. no. In casu autem huius. c. an sit
necesse interuenire nuncium vel epistolam siue alium qui absen
tis nomine collationem suscipiat. Glo. iij. videtur sentire q sic
dum ponit alium inuestitum nomine absentis: forte posset dici
q nullo interueniente medio collatio epi de qua consistit valeat.
Sicut electio facta de aliquo non requirit presentiam electivel
alterius pro eo. Nam ista iura spiritualia facilius acquiruntur
q alia: quia conferuntur de necessitate: vt patet ex his que dixi
in de. ne romani. de iure iur. in. x. no. facit quod no. j. q. vij. c. quo
niam quotiens cordis oculus. Item epi tenetur necessario con
ferre vacans beneficium: vt. c. si. de insti. In electione autem
istius vel illius non est necessaria penitentia eligendi: vt not.
Bar. in. l. vnum ex familia. §. si de falcidia. de leg. ij. z vide quod
no. in. c. accedens. §. eo. vbi de isto qui inuestitur nomine absen
tis an possit esse laycus. puta etiam persona per quam actus ge
ritur querit absenti: vt. c. q. j. eo. lib. de vsur. C. Secundo no.
q illud quod donatur absenti siue confertur non pot dici suum
ante q ratum habeat. concor. d. l. absenti. Interim igitur domi
nium remanet penes mittentem: quia non solet perdi nisi alteri
acquiratur: vt. l. nec vtilem. ff. ex qui. cau. ma. z quod not. in. l. si
ego. de neg. gest. potest tamen in quem liberalitas est oblata ha
bere ratum inuito conferente: vt hic. z. d. l. i. eo. C. Tertio no. q
beneficium non liberum non est alicui conferendum. z ponde
rat Jo. an. quia dicit non liberum z non dicit non vacans: dans
intelligere q donec ille non acceptet dicitur beneficium adhuc
vacare: definit enim vacatio per consensum mutuum conferen
tis z eius cui confertur non alterius tantum. Sicut dicimus in
electione z matrimonio carnali: vt. §. de elec. cum inter canoni
cos. z de spon. tua. Item tempus deliberationis non facit ces
sare deliberationem: sicut nec deliberatio heredis non facit q
hereditas non sit iacens z sint omnia in suspensio: vt. ff. de iud. deo
li. l. aristo. z. l. ait pteoz. z licet ista sint vera q talis collatio non
excludat vacationem: tamen facit q beneficium non censetur li
berum quo ad potestatem alteri conferendi. Ex quo infert Jo.
an. q est dare beneficium vacans liberum: z vacans non liberum:
z non vacans. Ex quibus arguo q. c. j. de concef. preben. habet
locum in beneficio non vacante. In vacante vero non libero an
habeat locum pena de qua ibi forte non: z ex tali collatione
nondum acceptata potest dici beneficium affectum: ne delibera
tionis beneficium auferatur nec precipitandus est absens si de
liberare velit: vt sequitur. facit. ff. si cer. pe. l. proinde. Ex quo in
feras post Archi. q si is qui recipit secundum curatum post col
lationem sui primi beneficii nondum acceptatam impetrat dis
pensationem retinendi ipsum cum predicto secundo: q non va
let talis dispensatio tanq surrepticia facta de collatione pre
dicta. etiam non acceptata. al. quod no. j. eo. quod non potest. j.
esponsio. Item consensus subsequens vel ratihabitio videtur a
principio intercessisse de re. iur. c. rati. in. d. iij. facit q p dispensa
tionem videtur prius ius quesitum dispensato q prouiso. et sic
prouisus postmodum acceptare non potuit. ff. quis or. in bono.
vol. z. l. si. z de his qui no. in. fa. l. quid ergo. z videtur casus. ff. re
a. hab. l. bonorum. z. l. si. Jo. an. tenet primam partem. q si non
alet collatio facta cum prouisus deliberat: vt hic. multominus
dispensatio pluralitatis als odiosa: z sic tollitur arg. quod fue
it quesitum ius aliquod dispensato. fuit enim talis dispensatio

surrepticia facta super beneficio non libero z illud est verum fm
Zap. etiam si papa dispenset cum eo pprio motu: vt. j. eo. si mo.
pro. z. c. se. va. etiam si talis cum quo dispenset ignorauerit dis
ctam collationem absenti factam. §. eo. li. de rescrip. gratia. nam lz
illam surreptionem tollant. non tamen tollunt ius alteri quesitum
in re vel ad rem. facit. §. eo. de rescri. quis. z quod ibi per Zap.
Et faciunt ista ad. q. pone q post collationem factam absenti an
te consensum accomodatū cedit papa privilegium alicui de perci
piendis fructibus beneficii vacantium an beneficiatus ille perci
piat fructus istius beneficii prius collati: z non acceptati. z vi
detur q sic: q vacans est lz non liberum: vt p dicit. pro quo facit qd
no. §. de rescriptis. si propter. in. v. glo. nisi vbi dicitur q venit
beneficium quod vacat per permutationem. quod tamen non
est liberum quo ad collatorem: q si alteri offerret q permutare volē
ti collatio non valeret: vt de. j. de re. pmu. Quarto no. q di
cit per epi tuum. q. d. secus si per alium. Sed dic idem in quoli
bet collatore vt possit conferre beneficium absenti: vt dicit glo. ij.
Sed nunqd terminū assignare pot. de quo in ver. sed si epi. di
cit Zap. q idem in quolibz collatore vt possit terminū pfigere
cui confert ad acceptandū. dū tñ sit eius subditus. Si xpo confer
ret absenti non subdito non videt q possit tali non subdito ter
minū ille statui: sed adiri d3 superior eius pro illo termino sta
tuendo. facit quod no. Jo. an. §. eo. lib. de rescrip. gratia in glo. hic
non est. videt tñ sibi q si in illo altero casu. tertio requisitus non
consenserit collationi habeatur pro non consentiente. z extunc pos
sit beneficium sibi collatum alteri cōferre. facit. §. de sup. ne. pla. c. j.
z de. quis. de app. vlt. respon. Quinto no. q est differentia in
ter tuum z debitū per tuum z suum cōpetit ius ad rem. facit de
pcel. pben. c. si. z de. auditor. de rescri. z de. si duobz. vt li. pen. vbi
de hoc per Jo. an. Aduerte tñ q meus tuus suus: z similia de
notat dñum: vt. l. quintus. §. argēto. de au. z arg. le. Ex quo vi
detur q beneficia possint peti tāq sua. Sed qd est hoc: q do
minium talium rerum non est apud aliquē: vt insti. de re. diui. §.
nullius. S3 dic q sunt nullius quo ad proprietatem q tñ autem ad
fructuū sunt clericorū z pauperū. vnde sicut usufructuarii d3 ha
bere dñū usufructus post traditionē z constitutionē: vt. l. ij. §. da
re. ff. de usufru. ita z clericus: ante xpo peti ipsum tāq debitū nō
vt suum. Sexto no. in ver. si epi q si actus efficacia z effectus
pendet ex arbitrio alicuius pot illi terminus statui vt approbet
vel reprobet qd est gestum. z loquit iste ter. in beneficiis in qui
bus mora vacationis est dānosa. z in quibz iudicis officium est
latissimū: vt. §. de ele. ne pro defectu. z. c. cum nobis olim. Quid
dices in materiā vbi ista cessant pur gessit aliquis negotiū no
mine meo ita q eius efficacia a me pēdet: an possit aduersarius
meus cogere me vt approbē vel reprobē. casus est singu. q sic in
l. iul. §. si quis colludēte. de ac. emp. quem tene menti: z adde qd
leg. z. no. in. l. q diu. ff. de acq. he. z. c. si. §. eo. tit. de sive. vtrubi
enim habes de isto termino pfigēdo alicui ius habent: ne in al
terius iudicis diu maneat aliud in suspēso. z in. l. mācipioz. de
opt. leg. C. Septimo no. q lapsus termini non habetur pro ac
ceptione sed pro recusatione. pcor. d. l. q diu. in fi. Sed in con
trariū facit. C. de iur. deli. l. si. §. sui asit hic. z. §. si quis xpo teme
rario. vbi habet p acceptatē q terminū sibi labi patit. Sol. dic
q si ad deliberandū iter duo extrema est alicui pfix terminus z i eo
nihil mder: talis taciturnitas est habēda p acceptatōe vel recu
satōe. put sibi est magis nociua: vt p3 ex pall. iuribz. z ideo in ca
su huius. c. h abet pro recusante: q hic sibi nocet ex eo q oblatū
sibi beneficium non habebit. Octauo no. in ver. ante tamen. q
vbi est certus terminus pfixus a iudice potest purgari mora. z
sic post terminum actus geri: qd intellige reintegra. l. ante q sit
processum ad aliam collationē: vt hic. lapsus ergo termini pfixi
ri non priuat aliquē ipso iure: als non haberet locum purgatio
mora: vt tetigi. §. eo. lib. de ele. lz canon. z de materiā an post ter
minum possit mora purgari distinxit plene in. c. potuit. de loc. in
q. xxix. z aduerte qz ter. admittit venientē post terminū si est ad
huc res integra. Quid ergo idem erit post expsum dissensum
vel post renūciationē: vt possit penitere re integra. Gl. pe. q sic
collatore in eadem voluntate manēte. Archi. §. vij. q. j. q periculo
sum. z de renū. ex trāsmisā. in quibz patet q ius extinctū nō res
uiuiscit. Itē sicut per mutū cōsensum eligentiū z electi pbitur
matrimonii spirituale: vt. c. cū inter canonicos. de elect. ita etiā
d3 dissolui: vt. c. j. de re. iur. §. z. l. nil tam naturale. de reg. iur. Jo.
an. in nouel. dicit opi. Archi. posse sustineri in renūciante. Sed
in dissentiente tenet glo. suā. Aut ergo tacet. z dic vt in text. aut
dissentit. z idem. §. q penitere pot: aut renūciat z nō pot fm Jo.
an. Zap. dicit q opi. Archi. suo iudicio est verior: vt idem ope
retur expsum dissensus qd operatur renūciatio: q post vtrunq
pōt ad aliam electionē procedi: vt. §. eo. li. de elec. si electio. exps
sus enim dissensus magis accedit ad naturam renūciationis q
ad simplicem lapsum termini vbi est reperire solū fictum dissens

Petrus de anchorano super sexto Decretalium.

sum. Sed dices videtur q̄ indistincte post renunciacionē post
 diffensum: et post lapsum termini audiri debeat reintegrari: vt. l.
 quē penitet. de ces. bo. vbi post cessionē et sic renunciacionē admittit
 titur penitētia. Sol. ibi loquitur in renunciacione iuris et dñij iam
 q̄rit: hic querēdi quod facilius perdit: nec per penitētiā repāra-
 tur: nisi in filiis abintestibus a paterna hereditate: q̄ talē dis-
 fensionē rei integre reuocare p̄ssit iuxta id qd leg. in. l. si. de repu.
 heredita. ¶ Querit Jo. an. circa istud vltimū responsū. pone
 q̄ apparet ep̄m post terminum p̄fixum ei cui primo cōtulit alte-
 ri p̄tulisse. et similiter apparet illum post terminū p̄sensisse: s; nō
 p̄stat. vtrū collatio ep̄i p̄cesserit hūc p̄sensum vel p̄sensus iste col-
 lationē. dicit Jo. an. q̄ cū collatio facta alteri apparet facta post
 terminū assignatū primo est pro ipsa p̄sumenda. nisi ille primus
 probet eā factā post eius p̄sensum accomodatū. p̄ hoc alie. hunc
 tex. dū dicit anteq̄ et dum dicit et ex tunc. b; ergo p̄mo p̄bare
 p̄uissus: q̄ ex tūc. i. post eius p̄sensum fuerit facta alteri collatio
 postq̄ em̄ intērio ep̄i scdo p̄serētis est fundata p̄pter terminum
 lapsum primo qui dicit eius collationē nō tenuisse. p̄pter p̄uen-
 tionē: et hoc p̄bare: sicut si de excoicatione et appellatōe appa-
 ret et nō p̄stat appellatōne p̄cessisse. nam p̄sumitur q̄ excoicationē
 p̄cesserit: q̄ iurisditio ep̄i est fundata de p̄senti nisi p̄betur p̄uen-
 ta: vt. c. venerabilib; in fi. et qd ibi no. in glo. de sen. exco. ad idē
 de do. in. vi. et vt. cum hic status. s. si ambo. Item de culpa primi
 constat per lapsum termini ex quo patet eum nō acceptasse. Si
 igitur innititur ex purgatione more d; rem integram. tunc fuis-
 se p̄bare: vt sic p̄bet q̄ est causa sue intētionis: vt dixi in cle. l. as
 de rescr. ¶ Scdo q̄rit Jo. an. post Jo. mo. de tali. q. papa p̄tulit
 mihi canonicatū et p̄bēdam si vacat: alis reseruauit vacaturā exe-
 cutorē p̄cesso: et tunc nulla p̄bēda de iure vacabat per eundē mo-
 dum p̄cessit executor: p̄serēdo p̄bendam si qua vacabat: et eo tpe
 vacabat p̄bēda de iure: sed nō de facto q̄ collata fuerat p̄ ordi-
 nariū post gratiā pape decreto vallatā. tñ iuris vacationē et exe-
 cutor et impetrās ignorabant: querit an impetrās habeat ius in
 re. videtur q̄ non: q̄ ad eius acq̄sitionē non sufficit collatio nisi
 ad sit sciētia eius cui d; q̄ri nam ignorātī non q̄ritur ius in re: vt
 hic patet scdo p̄bat: q̄ huic executori videtur cōmissa nedū exe-
 cutio: sed cognitio adhibenda vocato possessore. xxv. q. ij. p̄scrip-
 ptione. et eo. ti. et si nō cognitio. ea igit̄ permissa nil agi videt̄. ff.
 de trasac. cum hī. s. si p̄tor. et de re. co. l. magis. s. si alienū. tere-
 tio l; vere p̄bēda vacaret. cum tñ collatio vacatio nō esset nota exe-
 cutori non videt̄ valere eius collatio sic p̄ditionaliter si qua va-
 cat et. q̄ de his q̄ iudex facit d; sibi ligē et p̄stare: vt iudici et nō
 fato agere: vt. l. hoc aut̄. ff. ex q̄. cau. in pos. ea. et l. multū. de p̄di.
 et demō. per Bar. fati igit̄ p̄serēdo nō p̄tulit ius in re. ad hoc op.
 l. q̄ro. ff. de eo qui. et l. q̄ in dñi testamento. de testa. vbi seruus sa-
 ctus liber nō pōt facere testm̄ si se effectū liberū ignoret. p̄ter
 ea hereditas tp̄alis nō pōt acq̄ri per heredē ignorātē testatoris
 mort: vt. C. de ca. et postli. reuer. l. nec nos. et de acq̄. her. l. qui he-
 reditātē adiit. et l. heres institutus. ¶ Quarto no. q̄ illa verba re-
 scripti apostolici et collationis executoris si qua vacat et. debēt
 intelligi et referri ad vacationē iuris et facti. no iuris tm̄: vt. c. cū
 nostris. de p̄ces. p̄ben. Ex quib; videtur q̄ talis collatio nō p̄tu-
 lerit ius in re. Cōtrariū t; Jo. an. post Jo. mo. pbat primo decre-
 ti apostolici interpositio quo ligant manus ordinarij et ei; col-
 latio nulla fuit: vt. c. dudū. s. non igit̄. et c. si postq̄. s. eo. cū igit̄
 eius collatio nulla fuerit: nec ipsa nec possessio eius p̄textu sub-
 secuta collationē executoris impediuit. vt. j. eo. li. s. ep̄s. Itē pa-
 pa dat ius in p̄bēda vacatē etiā si vacationē ignoret ipse et impe-
 trās: vt. d. c. si postq̄. ergo et delegatus eius: qui eius vice fungit̄
 vt. l. j. s. qui mādāt. ff. de offi. e. cui man. est iurif. et c. xiiij. dist. c. j.
 Ratio enim que mouet delegatē et delegatū. s. de rescr. super li-
 teris. et per hoc nō ob. ratio in p̄sum q̄ non valet qd per iudicē
 agit̄. nam cū referat se ad certū. f. ad p̄bēdā vacatē: valet qd facit
 ar. l. si ita scripsero. de p̄di. et demō. l. as. de here. insti. Itō ob. q̄
 verbū si vacat et. intelligat de vacatione iuris et facti. In eo em̄
 q̄ p̄fert vacās de iure et nō de facta: et collatio: vt. d. c. l; executio
 nō t; possessore nō vocato: vt ibi. Itō ob. arg. de hereditate tem-
 porali quia aliud ibi vbi quis succedit in iurib; defuncti. vnde
 nisi sciat mortem vbi sollicitus de hereditate viuētis s. l. ij. s. iter
 dum. de vul. et pu. cū si. hēc nō non succedit in iurib; defuncti: q̄
 in beneficijs cessat hereditaria successio et queritur ius in eis ex
 noua institutione. Cōcludit ergo q̄ valebit collatio sed nō exe-
 cutio. Zap. dicit Jo. cal. tenere dñū in distinctione quā fecit in
 d. c. cum vestris. s. qd nō valet collatio executoris nisi prius pos-
 sessore amoro. Sed dictū suū loquit̄ cū ille qui p̄tulit habebat
 potestātē p̄serēdi l; esset defectus ex parte p̄uiss: in quo casu est
 possessio colorata: secus in. q. p̄dicta. vbi patet q̄ ordinari; non
 habebat potestātē p̄serēdi per collationē canonicatus reseruā-
 tionē decreti pape. ex q̄b; patet q̄ nō poterat dici possessio co-
 lorata: ideo nō impediūt collationē executoris. nā talis possessio

pio non colorata non impediret impetrationē si de ipsa non fuit
 set facta mēto in rescripto fm eū ibi. colorata xō impediret for-
 te collationē delegati nisi pcedat cause cognitio. lz nō impediāt
 collationē ordinarij: vt. d. c. 15. ¶ Tertio vlti. qro post Zap. o-
 dinarius pūlit beneficiū. b. sed anteqd hic beneficiū acceptaret
 papa pūlit vel mādauit pferri cuiā alij cū clausula: si non esset
 tpe date alij ius qstū. deinde ipse. b. recusauit acceptare z disces-
 sit. qritur an ordinarius possit ipsum beneficiū pferre in pūdi-
 ctiū apostolicū: z pmo arguit q nō ad ordinariū: sed ad papam
 spectet collatio bā vice. per illa que no. Lōpo. de rescr. caplm. i
 gl. mag. charta. vlti. ver. qd si puifio. z Jo. an. post Jnn. z l. post.
 de cle. dudū. supyer. dispelatis. z de exc. pla. inter dilectos z post
 Jnno. de pces. pben. cum nostris. superver. dispelaret. z in cle. cū
 ei quē. super ver. infra mēsem. in fi. z hic ipse tenet Jnn. f. qo ordi-
 narius possit ipsum beneficiū conferre z valeat eius collatio. q
 sic probat. in agendis attendit causa modus: z finis agendoz.
 z vltra qd agitur extēdi non d3. xv. q. vi. c. f. z. ij. ij. q. viij. accede.
 Sed causa modus z finis in collatione pape. de qua. §. fuit si nō
 esset alteri in illo beneficio ius quesitum vel ad illud. Sed hic
 collationē ordinarij que pcederat d ici poterat ius quesitum ad
 illud adeo q etiā per papā facta de ipso collatio. hoc tacito non
 teneret: vt hic. z. §. c. si postq. z qd ibi no. gratia cū pape de illo
 beneficio est cēscnda surreptitia. z per psequēs nulla: z ideo nō
 impedit collationē ordinarij: z in ipsa cadē vacatione. secus fm
 eum si papa beneficiū motu pprio reseruasset. nam talis reserua-
 tio lz non impediāt collationē ordinarij pcedētē. videt tñ impe-
 dire ptenum subsequētē per. puifum accomodādū. arg. §. eo. li.
 de electionibus. si eo tempore. z quod ibi per Zapum secundū
 quem: licet prouisus non posset sentire posset tamen dissentire
 in quo casu. f. dissensus non posset ordinarius de illo disponere
 alicui prouidendo. nisi pmo de ipso disponeret per papam: vt
 d. cap. si eo. isto em casu in quo statat papam adimere voluissē po-
 testatē ordinario non est surreptitia. Ex quo pcludē q si gratia
 est facta p rescriptū surreptitiū potestas reuertit ad ordinariū:
 vt no. Jnno. in. d. c. cum nostris. adducit etiā qd ipse not. §. eo. si
 clericus. vbi pbenā vacatē pferit ordinarius canonico expectā-
 ti autoritate papali: que etiam erat per reservationē z decretū
 affecta. z etiam contest neglecta. vnde si canonicus expectās p-
 bendam gratie renūciauit vel pnsent q alteri pferat: vel negli-
 git eam petere poterit ordinarius de ea disponere z pferre. qd
 t3 ibi Archi. z idē dicit in illa quā q3 autoritate apostolica po-
 terat infra mēsem acceptare. si infra mēsem nō acceptauit vt ipse
 no. §. eo. ti. z li. c. dudū. Jn istis em casibz z similibz eo ipso q illi
 p quo scribit nō querit: cessat causa mādati. z per pns ois eius
 effectz: z maxime hoc poterit ordinari⁹ in facto notorio. de si. p
 by. c. qm. de era. z quali. eā te. de app. sollicitudinē. §. si xō. ita di-
 cit in effectu lz plic⁹ in cui⁹ verbis in vno dubito si post colla-
 tionē ordinarij nōdū acceptatā papa mādāt pferri alteri z refer-
 uat. qm ista reservatio nō est dicēda surreptitia sicut collatio sine
 ipsa: si dicat vt ipse dicit: qz reseruādo clare patet de eius volun-
 tate volētis adimere ad certū finē: vt. f. impetrātū. pvideret. si q
 ipetratio est surreptitia z nō v3 etiā pprio motu facta silt nō
 valere reservatio veluti accessoria z tēdes ad eū dē finē: vt i reg.
 accessoriū. de re. iur. ¶ Nam etiā ipse sentit in impetrātē cū decre-
 to z reservatione si negligit vel renūciat. vel infra tps pfixū in
 literis nō acceptat: decretū z reservatio expirat simul cū gratia
 principali. qre g doret reservatio i bñficio nō libero collato per
 papā nō est dare rōnē. posset tñ habere locū dictū suū qm papa
 motu pprio reseruasset bñficiū nō expresse cui vellet pferre: ita
 sonāt eius verba. circa mediū. q. f3 in terminis. q. de qua. §. si re-
 seruauerit vt vacās cū clausula si nō esset eo tpe alicui ius qstū
 cum per collationē ordinarij appareat ius quesitū: deficit ad-
 tio sub qua reservatio pape fuit: z p pns reservatio. z sic credo.

- 1 **R**eceptio canonica secundi beneficij iurati inducit vaca-
tionem primi.
2 Clericus contra occupatē beneficium vi an possit presentari.
3 Violentia illata in recuperando beneficia est punienda.

Elm qui. Due sunt partes quesatis patent
scda tibi insuper. prima subdividit
qz primo ponit dictum cuius postea duas rōnes sub
dit. ¶ Mo. istam segrationē qz sicut canonica re
ceptio scdi beneficii curati siue canonica institutio inducit vaca
tionem pmi p similibz ipso iure. per. c. multa. §. e. ita receptio in
iusta ⁊ minus canonica hoc facit. vt. f. qui vi occupat vel intrudit
fe minus canonice in scdo sciēter priuaret talē pmo: qd est vtrū.
fm Zap. nisi qñ sic vi occupas vel inuades sit priuatioue affec
tatur: qz forte ordinarius ipsum inuitū in primo beneficio retine
bat volēs recipere eius cessionē: vt. c. ad mouet. ⁊. c. qd in dubijs
de renū. §. Nam si vt co priuaret vi scdm occupauit retinebit
inuitus in primo. als psequeret gratiā ex delicto ⁊ obrētū siue in
tentious.

entionis. contra. c. tue. s. de procur. et s. de transla. inter corporalia. ver. nec q. de cessione. Intelligit contra tex. hunc qñ talis priuatio tendit ad eius incommodum: secus si ad commodum et leuamen facit qd no. in. l. si seruus plurium. s. si. de leg. i. **C** Secundo no. q. quicquid quis vi occupat: vel iniuste beneficium ecclesiasticum apprehendit. Et circa istud inuasorem qui pacifice possidet. querit Arch. in possit clericus ad beneficium presentare. Arguit q. sic. xj. q. i. si quisq. et qui si. sunt le. per venerabilem. Arguit in contrarium. d. c. alienationes. xij. q. ij. et de ase. di. j. hic ergo. vbi de hoc Jo. an. refert in nouella. quosdam dicere q. si talis ab ecclesia id poterit alibi non. ad hoc quod not. vij. dist. c. j. in fi. et de elec. nihil est in vlti. glo. et xxij. q. j. in summa. et quod no. in no. de sen. exc. si vere. Lap. dicit q. licet istud dictum possit sustineri in eo qui presentat nomine dignitatis vel ecclesie quam inuasit. Secus tamen videtur in eo qui presentauit nomine suo et proprio. sicut canonicus vel patronus: talis enim cum habeat malam fidem non facit fructus suos. fm ea que no. Inno. Post. Comp. et Jo. an. s. de ele. cum ana. et c. querelam. et de re. in inte. cum venissent. de iurep. consultationib. de cau. pos. c. cum ecclesia. et in cle. ple. risq. de elec. per Pau. Ego dico q. siue presentetur nomine dignitatis siue proprio: postq. de hoc confiterit. debent amoueri quia mala fides prelati dum occupat debet nocere ecclesie quo ad hoc vt non faciat fructus suos: vt. l. in huiusmodi. de contrahen. emp. Fateor tamen q. siue occupet nomine dignitatis siue proprio ex contractu. et alijs cum eo initis. debet sibi responderi nec possunt secum contrahentes excipere quod sit pædo. secus cum alia iura beneficij peteret: quia tunc non debent sibi debitorum dignitatis respondere. et ista est distinctio. l. si vana. ff. de condi. inde. per quam aliter sentio q. predicti in predicta. q. et vi de circa hoc quod no. Jo. an. post Inno. et Host. s. de re. spo. in literis. **T**ertio no. q. effectus iuris ita producitur cum actus qui geritur fit de facto tantum sicut si fiat de iure. et habet multa iura straria que volunt q. non sufficiat fieri de facto etiam quo ad pene commissionem: vt. l. j. ff. quod quisq. iur. et verba debent intelligi cum effectus. c. relatum. de ele. non res. in contrarium q. attendatur intentio et repositum non effectus iuris est casus hic et c. nuper. s. de biga. vbi dicit in. ij. no. q. hec materia. s. an sufficit fieri de facto potest intelligi multis modis. primo quo ad delicti punitiones. et loquitur hic. et c. nuper. et l. si quis seruo. C. de fur. vbi puniuntur affectus licet non sequatur effectus. vide tamen quod circa hoc no. in. c. sine culpa. de re. iur. in mercu. vbi qd furis de illo qui non iuratus tulit falsum testimonium an veniat puniendus pena falsi. cum non teneat eius dictum de qua per Bar. in. l. si quis legatum. ff. de fal. vide etiam quod no. in. c. ple. risq. de do. in. vi. et vt. vbi quid iuris de illa que manens in figura matrimonij quod de iure non valebat est cum alio fornicata an perdat quod dedit nomine dotis. facit. ff. de his qui no. inf. l. qd ergo. s. ij. **Q**uandoq. querit an sufficiat fieri de facto quo ad commissionem pene descendens ex contractu. et dic per Ly. in. l. hec quidem. C. si man. ita fu. alie. et l. quidam cum filium. de ver. ob. per Bar. post Dy. quandoq. quo ad pene euitationem et dic vt. l. mulier. C. de codi. insti. et tangit Bal. in. l. vbi pactum. C. de trans. l. continuus. s. cum quis. de ver. ob. per Bar. et vi de quod circa hoc no. Jo. an. in. c. cum nostris. de concess. pre. vbi quid iuris si episcopus contulit infra tempus Lateran. concilij et non tenuit collatio an currat sibi tempus. **Q**uandoq. queritur an sufficiat fieri de facto quo ad premij acquisitionem: et dic q. non vt. l. hec conditio. de condi. et demon. vbi legatum sub conditione nuptiarum non consequitur qui de facto contrahit non de iure. faciunt ista ad. q. de illo qui occidit minus legitime bannitum an sit tutus ex forma statuti permittentis bannitum impune occidi dicit. l. pe. de adul. per Bar. per sponsalia etiam de facto non de iure contracta oritur publice honestatis iustitiae vt. l. eo. li. de spon. c. j. Jo. an. inducit ista in nouel. ad. q. dispu. de rectoris qui rem quam bona fide ecclesia possidebat vendidit quam postea dominus auocauit: an pena dilapidantis vel male alienantis habeat locum in isto. ista est alia materia cum quis cogitauit delinquere et non deliquit an veniat puniendus: vel non putauit delinquere et deliquit: puta habuit agere cum nupta quam credebatur solutam vel econuerso an prefertur in talib. opi. veritati vel econtra. vide per Jo. an. in. c. quod quis. de re. iur. in mercu. vbi de illo qui interfecit clericum bannitum a iudice seculari qui laycus putabatur. ita q. non cogitauit delinquere et deliquit: et quid iuris si putabat minus delinquere q. fecerit: puta credidit vulnerare laycum cum esset clericus: vel habere rem cum nupta: cum esset monialis an puniatur fm euentum: vel fm opi. dic pulchre per Bar. in. l. diuus. ff. de sic. **Q**uarto et no. violentiam illam in recuperando beneficia ecclesiastica hic puniri nam taliter inuadentes ipso iure priuatur omni iure quod habent in reuel ad rem: et differt in hoc a constitutione si quis in

tantam. C. vnde vi. vbi non ipso iure: sed per sententiam violenti priuantur iure suo. Archydi. intelligit hic violentiam large pro omni apprehensione beneficij minus iuste attentata: forte sine excoctore vel iudicis auctoritate quod met. cau. l. extat. Et quo infert q. etiam qui furtiue ingreditur hac pena puniuntur. Nam et beneficium contra ius collatum dicitur furtiuum. l. xij. di. ecce. Jo. an. tenet contrarium. s. q. pena huius. s. insuper non habet locum nisi contra violentos. Non enim punit iste. s. furem. vel in iustum apprehensorem sed tantum violentum inuasorem. all. ad hoc prin. huius. c. vbi ista duo ponuntur vt diuersa: et licet vtriusq. in illa pena conuincerit in principi. hic vero loquitur in altero tantum. s. violento. et quia tex. loquitur de beneficijs ecclesiasticis. **Q**uid de monasterijs et alijs pijs locis an in violenter occupantibus habeat locum illa pena. Lap. q. sic. s. de in inte. rest. c. ij. super ver. ecclesia. in glo. not. q. equiparantur in fi. per Jo. an. Et aduerte quia tex. loquitur cum violentia committitur auctoritate propria: si vero auctoritate iudicis tunc cessat illa pena. circa quod all. Jo. an. not. per eum in. c. j. de iniur. et de arbi. in. c. ex parte. in glo. et ideo. vers. quicquid. Ego remitto ad ea que post eum dixi in. c. cum nostris. de concess. preb. in. iij. princip. q. et ad Bar. in. l. iuste. de acqui. pos. et l. ij. de pig. in repeti. **Q**uinto no. q. illa pena purgationis priuationis infligitur ipso iure sine hois ministerio. dicit tamen Jo. an. post Archy. q. oportet hoc per sententiam iudicis declarari q. sic occupauerit. de here. cuz fm leges. et quod ibi plenius dixi. et per Archy. de pen. felicitis. j. eo. li. **C**irca hoc querit Jo. an. post Jo. de deo. de. q. disputata de clerico capelle qui litigans cum rectore a quo petebat dimidiam fructuum ecclesie post li. conte. videntur assumpsisse officium rectoris contra ipsius voluntatem oblationes factas in principali festo ecclesie occupando. querebat an ex hoc deberet ab officio remoueri. Arguit q. sic propter inobedientiam et violentiam taliter commissam et furtum et rapinam. de ele. dudum. el. ij. et de exc. prela. grauem in contrarium facit communio circa rem in cuius usu modum excessit non proprie rapuit. et vi. q. j. s. ij. Item cum in oblationibus haberet partem de fi. presby. propo. suit non commisit furtum vtendo saltem in parte iure suo. Sic nec iniuriam. de ele. cum ecclesia. Soluendo dixit eum de rigore remoueri debere. de pe. di. ij. principium. in fi. Nam debuit vsq. ad finem litis obedire prelato. viij. q. iij. nonne. Credo veram hanc decisionem postq. constat q. usurpauit animo delinquendi in dubio vtens re communi videtur facere ratione partis sue et non animo furpandi vt. l. merito. ff. pro so. vbi casus. **S**exto et vlti. Archy. inducit hoc. c. contra illos qui dicunt q. confirmatus ante installationem vel inductionem de qua. s. de of. Archy. vt nostrum. sine pena administrare non possit. Nam si diceremus contrarium sequeretur q. frustra esset inducta a iure installatio de qua ibi. pro hoc facit istud. c. quod imponit penam ingrediensibus propria auctoritate possessionem: et vocat tales stultos et temerarios. pro hoc facit quod no. Inno. et Host. de concess. preb. proposuit vbi dicunt q. non est licitum administrare in prebenda anteq. sibi assignaretur ab eo qui assignare possit et si aliter administrat dicitur violentus. all. etiam no. per Inno. et Host. in. c. nihil. de elec. Ad idem. xxij. di. in nomine domini. vbi dicitur q. si papa non potest intronizari: tunc poterit administrare a contrario ergo sensu ante intronizationem non posset vbi esset intronizatio possibilis pro hoc. xxij. di. si quis ordinatus cum. c. se. in quibus innuitur q. non statim post confirmationes potest quis administrare. all. etiam pro hoc Archy. j. eo. lib. in prin. et fi. et s. eo. li. de elec. commissa. s. animus. Jo. an. dicit q. salua pace Archy. ista non probantur per istum. s. qui punit solum violentiam. Inno. in. c. transmissam. s. de ele. tenet q. post confirmatio nem vel institutionem potest quis apprehendere possessionem bonorum dignitatis propria auctoritate: si non habet contradictio rem: et installatio fit de solennitate non de necessitate: et ly consueuerit fieri ante et post: potest administrare postq. confirmatus est. et dicit hoc verum. nisi consuetudo sit contraria quo casu standu dicit consuetudini que potest in hoc addere iuri communi: vt post confirmationem installatio requiratur sed non potest detrahere: vt. l. absq. confirmatione posset administrare. de consue. cum venerabilis. vbi per Jo. an. super. ij. glo. et hic per Archy. qui dicit q. talis consuetudo esset pernicioiosa per quam omitteretur inquisicio que precedere debet confirmationem. de elec. qualiter. et c. cum nobis. et per priuilegium fatetur hoc posse competere vt ibi per Jo. an. et hic remissive tangit an vero installatus vocandus sit ad electionem. s. de cõsti. cum insuper. glo. hoc ponit in nouel. **1** Beneficium ydoneum habens non reputatur persona sufficiens ad aliud beneficium obtinendum quo ad litteras apostolicas. **2** Beneficiatus de iure communi beneficiari non mandatur. **3** Mandatum q. possit prouideri alibi beneficiato intelligitur de beneficiato habente vnum beneficium non curatum.

Petrus de ancharano super sexto Decretalium

4 Verbu pluralis numeri in materia odiosa restringit ad duos.

Scui conceditur

scds ibi: si vero decretum apponit ibi: pmissio. iterum prima subdividit qz primo ponit dictu a quo excipit duos casus ibi nisi. z secundum determinat ibi tunc cñ. **C**ho. qz qñqz deditur sub hac forma vt provideat alicui ydoneo: qz non tendit ad eius comodū. sed alterius. ista pcessio est cēsenda gratia non cōmissio vel mandatū. z ideo est amplianda z reintegra morte pcedentis non expirat: vt. j. e. si cui. sit talis gratia vt pferre possit an conferre poterit curatū videtur qz non. s. eo. c. v. in illis. j. respō. z cle. j. j. eo. ti. pro hoc facit hoc. c. vbi dicit in mandato qz possit puidere. als beneficiatō nō venit beneficiū curatū ergo sic dicit esse in pferente vt is possit de beneficio puidere non tñ de beneficio curato: vt sic inter puidere z pmissum sit cōlitas. xij. q. ij. cognouimus. z de deci. cñ in tua. z. c. ex parte. In cōtrariū qz possit puidere etiā de curato facit: qz vt dicit talis pcessio est gratia z fauorabilis: ideo amplianda. de ver. sig. olim. cñ. **A**d hoc facit qd no. Lap. s. eo. dudū. in fi. z Jo. an. de rescri. si gratiose. sup. ver. bñficiā. z Archi. ibi. **S**ecundo not. qz p hābens bñficiū sufficiens non reputat persona ydonea ad aliud bñficiū obtinendum quo ad literas apostolicas: vt. s. eodē. **2** super inordinata. **I**tem de iure communi. beneficiatus non mandatur beneficiari: vt. s. eodē. quia in tantum. z. j. eo. si motu. verbū ergo ydoneus dicit intelligi fm ius commune z ciuilitate vt. s. bñficiatus non bñficiet. facit. s. de rescri. ad aures. c. postula. sti. z. c. si pponere. z loquitur hoc. c. in habere beneficiū sufficiens. **S**i ergo minus sufficiens poterit sibi puidere vigore huius gratie: vt in glo. ij. quod intelligi fit in tali collatione facit mentionē de illo primo. s. eo. li. de offi. or. collatio. **T**ertio no. qz ille cui est facta gratia qz possit psonē ydonee puidere. pōt puidere illi qui dimisit beneficiū quod habebat. z in hoc fauorabilior est illa gratia facta tertio qz si fuerit facta ipsi impetrati cui nō pdeset si paratus esset dimittere bñficiū qd habebat z non expōsit vt no. s. de elec. dudum. el. ij. in gl. non qz tps zc. **I**tem in casu huius. c. nil actualiter habet z ideo sufficit qz psona sit habilis qñ poterit exercere ad actum fm Jo. mo. **E**go hoc pfirmans dico qz verbum psonē ydonee refert ad verbum puidere. ideo qualitas ydoneitatis sufficit adesse illo tpe quo pmissio expedit: vt in l. in delictis. s. extraneis. ff. de noxa. **Q**uarto no. qz mandatū qz possit puidere als bñficiatō: intelligit de bñficiatō habente vnum bñficiū non curatū: lz ergo verbum beneficiū debeat large sumi cum dicit in alium deuolare: vt no. Lap. in. d. c. dudum. istud est verum nisi gratia facta sit sup materia odiosa vt qz bñficiatō puidet: vt dicit. s. in. ij. not. **T**unc enim magis ponderat odium rei qz pcedit qz fauor eius in quem gratia est collata. hinc est qz pmissio z rescripta stricte sunt interpretanda: qz pcedunt contra iuris cōis ordinationē. quod dicit vt no. in. c. cum olim. de ver. sig. z. l. bñficiū. de pñti. pñti. **E**t aduerte qz tex. excipit solū bñficiū curatū. nunqd ergo habenti psonatū non curatū poterit illi puidere. videt qz non qz de psonatibz z curatis idem iudiciū est habendū de elec. dudum. el. ij. z de pñen. multa. s. te net hic Jo. an. post Archi. **N**on ob. iura pñti. quia cōparant illo la quo ad pluralitatē qz est odiosa. hic dō est gratia qz non est restringenda nisi qz tum verba sonant. de ver. sig. olim. **I**tem si idē intellexisset de psonatibz expōsisset. de deci. ad audiētiam. **I**tem in curatis maior cura est adhibenda: vt. s. eo. cñ in illis. **Q**uinto no. in. s. si dō. qz pñti pluralis numeri i materia odiosa restringitur ad duos: z sic sumitur stricte qz tum pōt salua ratione recti sermonis. z totum istud. c. hoc intēdit. f. restringere verba qz tum potest in materia odiosa. ad minus enim pluralitas verificat in duobus vt. l. vbi numerus. ff. de testi. **S**ic delegatio libertatis qz est odiosa s. d. ad annos intelligit de duobus. ff. de ma. test. l. si ita fuerit. s. si. **I**dem de ver. sig. inter illam. s. si. semper enim sermo dicitur intelligi vt qz minimum pōt pñti capitiōis z detrahatur minus iuri communi. facit. l. si quando. C. de inof. te. **Q**uerit Lap. pcedit papa legato non de latere qz psonis sue legationis possit de beneficijs puidere: p se vel alium in pos. inducere: cōmisiit enidam pñti regulari pñtuali z manuali vt inq̄reret de qbusdam in commissione pñtis: z si reperit vram esse cui dā. p. rectori parochialis ecclesie. qz minus sufficiens reputabat puidere de canonicatu z pñda ecclesie cathedralis: qz executor inq̄rens z cōpro exposita veritate fulciri de dicto canonicatu z pñda eidem rectori puidit. **E**x dicto thēmate qñqz dubia oriuntur. primo vtrum legatus potuerit alteri committere. scdo an dīcto pñti. tertio an potuerit puidere dicto rectori: quarto an in ecclesia cathedrali. qñto an de pñda sacerdotali. **S**up primo videt dicendum qz non potuerit alteri committere p. c. si. s. de offi. delega. z quod no. Jo. an. s. eodē. si cui. z. s. eodē lib. de offi. dele. is cui pñti tenet. f. qz potuerit qz est legat apostolice

sequi pōt misterii sibi commissum alteri delegare qd alius non posset: vt. d. c. si. s. ceterum. z de offi. or. c. si. z quod ibi no. in glo. ij. **S**up secundo videt qz non valuerit commissio: qz talis pñti non vñ habere dignitatem: vt no. Archi. s. eo. li. de offi. or. c. p. **H**oc aut qz sit in dignitate requiritur p. c. statutum. s. c. li. de rescri. dic contra. p. cle. ij. de rescri. **I**n tertio videt qz non valuerit pñti de curato pñti. c. die. s. z ad istud. c. responderet: qz non pñti habentem talem potestatem puidere habenti insufficiens bñficiū lz curatū. facit de eta. z quali. eam te. in fi. idē dicit in quarto dubio: vt. f. valuerit pñti in ecclesia cathedrali: vt pñti ex no. p. Jo. an. s. eo. dudum in glo. suppressit. **N**on ob. c. qñis. s. eo. quia in alio casu loq̄tur. idē in quarto z vlti. p. ea que not. Jo. an. s. eo. cum in illis. j. rñ. z. s. eo. ti. z li. si p. clericis. z. j. eo. ei cui. **U**lti. quero post eum si cui pcedit vt possit puidere alicui in ecclesia zc. an poterit puidere de ecclesia. **T**enet qz sic: qz in ppositione inuit ppositionem de: vt hic per cum plenius. z per Jo. an. in cle. ij. eo. ti.

1 **R**eservatio sola sine decreto interposito afficit ignorantes.
2 **R**eservatio sola sine decreto an liget ignorantes.

Si beneficia. **D**ecretalis ista succurrit ignoratē. z primo pñti gradus. secundo secūdi z vltioribz ibi eundem. z prima pars tria facit. pmo ponit casum scdo rōnem pñtis ibi ne talis. tertio puidet parenti ibi statum resistenti. no. ibi alioquin. **C**ho. qz collatio pape adeo afficit pñti ordinarij collatoris qz collatio facta ab ipso postea ignorante non vñ. z hoc verum quando pape collatio fuit valida de iure. **S**i autem fuit nulla forte ppter inhabilitatem impetratis vel surreptionem an talis collatio impediat collationē ordinarij: videt qz non: qz non pñti impedimentum zc. de re. iu. non pñti. **A**d hoc enim vt ordinarij ius suum in pñti pdat requiritur qz collatio facta teneat. ar. l. nec vtilit. ff. ex qui. cau. ma. z actus inutilis non pducit aliquem iuris effectum qz tum ad acquisitionem vel iuris amissionem: vt patet ex no. in. c. cum plures. s. eo. li. de offi. dele. in glo. vt qz. z p. Archi. ij. q. vj. non ita. ad s. s. de offi. or. s. qz si forte. vbi si ordinarij repit aliquem iniuste bñficiū possidere pōt illud pferre. z dicit **I**mmo. quosdam tene re de exc. pla. interdictos. z illa opi. est vera nisi appareret aliter de intētionē pape p reservationem ex pñti vel interdicto facti ordinario. ne pñti. vel aliter: vt. j. de con. pñti. qz cunctis. z bec vera cum papa pñti ex plenitudine potestatis. **S**i dō iure spali puta vt deuolutum vel vt vacans in curia si non vñ eius collatio an ad ipm vel ordinariū reuertat. videt qz ad ordinariū: qz nō in tota illa vacatione sed in prima collatione censet pñti iure pñti. vt. c. cum vntō. de elec. fm Ber. ita no. eo. tit. ne p defectu quod tñ. **T**an. pñti. **U**in. **J**oz. **H**o. z p. Jo. an. s. eo. li. de elec. si electio. in glo. trium mensium. **I**z Bos. ibi teneat qz in tota illa vacatione. **L**ui rñde. vt no. in. d. c. si electio. z. c. cū pñti. **I**nsup. z in glo. pñti. z s. de collatione inuolida que fit p papam. **Q**uid si pñti eius executorem datum ad puidendum pñti ydonee cuius pñti est nulla an poterit tunc pñti. z si non pōt ad quem collatio deuoluat. **A**d primum qz non possit. facit de of. dele. in literis. z. c. si compromissarius. s. si dō. s. eo. lib. de ele. z hoc tñ Ber. s. de iud. c. inter dilectos. in glo. vlti. **S**ed s. **L**ompo. in. c. caplin. de re. spo. in. ix. col. ver. item qñ si collatio. **S**ol. dic qz aut collatio executoris non fortit effectum de facto. aut de iure. primo casu puta qz non potest habere possessionē: et non poterit aliud pñti ne mādatur pñtis de vno bñficiū extendat ad plura. scdo casu quando non hñ effectum de iure. et tunc aut defectus causat a pñti cui pñti qz est minor vel als inhabilis: z non poterit iterum pñti. nam sicut non posset ordinarij: vt in. c. cum in cunctis. in fi. de ele. multominus executor: cuius potestas est magis odiosa z restringenda de rescri. ad s. quod no. s. eo. li. de rescri. c. j. in glo. ij. cir. fi. **Q**uādoqz nullitas collationis causat non ex defectu pñti. sed ex alio. puta qz pñti dicit de bñficio non vacante. z tunc aut errauit in facto pñti. ter z iterum poterit puidere: aut errauit in iure. z iterum pñti non poterit. z sic disting. **I**mmo. in. d. c. in literis. **S**up scdo. f. ad quem collatio deuoluat cū executoris collatio fuit nulla. **B**er. qz ad ordinē in. d. c. inter dilectos. idē ibi Jo. an. **I**tem fm eū. si qbus commissum est nil egerunt: vel cōmissio fuit surrepticia: nisi appareat qz illa vice papa voluerit sibi pñtis retinere: poterunt illi a dīctos spectat eligere: quia non est verisimile qz papa pñtis voluerit pñti impedire. **S**ol. dic qz aut pñti na expñti cui papa voluit puidere. **A**ut nulla pñti expñti mandat puidere pñti ydonee. primo casu: aut collatio pñti defectum pñti eius p quo scribit fuit nulla: aut ppter defectū eius cui scribit. **S**i ppter defectū eius p quo scribit. pur qz tñ cuit aliquid ppter qd litera est surrepticia vel est inhabilis ad illud bñficiū. z tunc potestas reuertit ad ordinariū z hoc casu vera est opi. **B**er. z Jo. an. z idē si ex postfacto efficiat inhabilis. intentio

lis intentio enim pape fuit granare ecclesiam pro isto non pro alio. unde si sibi non potest ferri non debet impedire ordinem. ar. c. si clericus. s. eo. tit. 2. lib. secundo casu quando propter defectum eius cui scribitur a principio vel ex post facto non potest pueri fori et sectum: quod excommunicatus vel mortuus vel viciatus: tunc redibit potestas ad papam: quod per tale impedimentum in persona executoris contingens gratia non expirat: sed reuertitur ad papam: ut. c. si sup. gratia. de offi. dele. 2. c. pastoralis. de offi. or. ad hoc optime de. q. regulares. de sup. ne. pre. in glo. autoritate. Sed dices imo potestas reuertitur ad ordinem. de offi. or. significavit. ubi ordinarius supplet defectum iudicis delegati. Sed ibi speciale propter periculum anime. in alijs vero secus: ut no. Arch. iij. q. iij. ei aut. Secundo vero casu principali cum scribitur nulla persona expressa: papa puidere debet non ordinarius collator. quod 23 Comp. in. d. c. caplin. in. xij. col. ver. qd si pueri. 2. Inno. s. eo. ti. inter cetera. Sed no. quod reservatio pape decreto interposito afficit ignorantem: sed non ita constitutio. lxxij. di. pposuisti: qd est verum quando constitutio non habet decretum annexum alio afficeret etiam ignorantes quod credo verum quod ad privationem et exclusionem a lucro. de quo loquitur hoc. c. Secus si constitutio cum decreto tenderet ad penas vel privationem iuris qd fit: quod non ligaret probabiliter ignorantem. de de. ex. ad apostolicam. de hoc tamen quando. l. incipiat ligare constitutio. dic per Jo. an. sup. data. vj. lib. 2. per Jo. an. in pbe. de. ubi tractat etiam quando incipiat ligare constitutio inferioris. Sed dices certe in casu huius. c. decretum tendit ad privationem iuris qd fit in quantum ordinario ignoranti auferit potestatem conferendi beneficium quod ad eum spectat. Sed dic qd ista non est privatio. sed iuris papalis revocatio in beneficio conferendo: de cuius pape intentione cum stat ligat manus etiam ignorantis. Sicut dominus 2. pater revocat potestatem datam filio vel servo etiam eo infirmo: ut. l. pater ex provincia. ff. de ma. vin. ¶ Sed hic quero an sola reservatio sine decreto liget ignorantem. videtur qd non p. b. c. ubi coniungitur reservatio et decretum. quod 23 Jo. an. s. e. li. de ele. si eo tpe. Sed in noue. se mutavit et dixit non standum illi dicto: quia curia non recipit. p. illa tamen glo. facit. c. si caplo. de decel. pben. ubi datio executoris ad puidendum videtur habere vim reservationis. videtur verius de iure qd sola reservatio sine decreto non afficiat ignorantem: quod pbat istud. c. ubi sicut dixi ista duo coniunguntur pbat etiam stilus curie ubi postquam reservat semper decretum adiungit. Item inhibito et reservatio parificant. s. eo. li. de refer. ubi qui. Sed inhibito sola p se non afficit ignorantem. s. e. dilectus. 2. c. si soli. de decel. pben. igitur nec sola reservatio. ad quod facit quod no. in. d. c. si eo tpe. ¶ Tertio no. qd propter supuenientem scientiam debet dimittere beneficium quod scit ad alium pertinere. Sicut in simili debet a lite discedere quam novit improbam ex post facto: ut l. rem non novam. ad fi. de iudi. 2. l. si quis inficiatus. de posi. p. bar. ubi sicut abstinere a mimonio quod ex post facto novit illicitum: ut l. qd legum. de ince. nup. 2. bene no. qd idem operatur quo ad penam impositionem malafidei supuenientem quod scientia a prin. vt. d. l. qui s. vide tamen circa hoc glo. no. in de. j. de spon. ¶ Quarto no. qd si collatio facta alicui de beneficio apparet nulla ille a quo dictum beneficium cuius reuertitur ad beneficium suum primum. Sicut redit qd ad veterem actionem si res evincit propter quam debitor liberatur: ut. l. si quis aliam. ff. de solu. 2. in multis casibus competit repetitio eius quod datum est vel dimissus est causa ea non secuta: ut exempla patent. s. de ele. cum inter. 2. de trasla. l. cum mora. 2. l. cum pponas. cum si. 2. vide. l. ij. cum. l. ff. de pdi. inde ubi legata soluta ex testamento quod apparet postea falsum in officio vel irritum reputantur: si testator falso existimans heredem quem instituerat decessisse alium instituit: non videtur primum revocasse: ut. l. si C. de he. inst. ¶ Quinto no. qd ad hoc: ut possit redire ad primum beneficium debet illud secundum alteri debitum dimittere semota omni difficultate. quod tunc intelligitur facere cum desinit ab omni allegatione iuris et facti: ut. C. de aboli. l. si qd est. ij. q. iij. destitisse. dicit tamen Jo. an. super glo. pe. qd datur sibi dimittendi osilium ut sibi taliter puidcat quod clare ostendere possit beneficium dimissum ad alium pertinuisse per instrumenta publica. vel alio modo. ¶ Sed circa hoc occurrit dubium de tribus. p. no. an ille qui bona fide possedit illud beneficium reservatum vel collatum p papam fecerit fructus suos. secundo an gesta p tale durante tali iusta ignorantia valeant. tertio an soluentes tali nomine beneficii sint liberati. ¶ Repetitur hic tria dubia plene examinata super isto. c. p. do. Pau. peru. de pueri qd hoc. c. commentavit 2. bre. iter. in. j. q. 23 qd nullus non canonice institutus faciat fructus suos. s. e. dilecto. in fi. 2. de iurep. cum dilectionis. facit quod no. de cau. pos. cum sup. in glo. 2. ad 2. qd bonefidei possessor faciat fructus suos: 2. qd titulus putativus excusat a restitutione. rñ et si non clare. 2. ideo mihi videtur qd non teneat ad restitutionem ructuum presumptorum: sed solum extantium: ut in fi. le. 2. no. de rei en. ex diverso. ff. 2. s. de rest. spo. gravis. In. ij. q. 23 qd valent gesta

per talem. all. no. per Inno. s. de ele. nihil. ubi dicit qd si collatio fuit symoniacaliter putabat tamen bona et iuridica tenent gesta per talem donec toleret in administratione. ad h. de conse. di. ij. 2. dicit. 2. qd ibi no. 2. l. barbarus. de offi. pto. 2. c. consultationibus de iurep. cum si. 2. quod no. Py. j. eo. li. de re. iur. Ex predictis inferuntur solutio tertie. q. s. qd soluentes tali nomine beneficii sint liberati. Si autem soluentes possessor hereditatis ut heredi quem stat postea non heredit: ut. l. si. C. de pe. be. 2. l. ij. ff. de cond. inde. 2. no. In no. de re. spo. in literis. in. ij. col. post med. Idem Arch. viij. q. iij. nonne. ubi dicit qd qd dicitur in administratione tolerat possunt sibi solui decime et alia debita ratione beneficii vel dignitatis cuius administratione habet. facit quod no. s. de elec. qrelam. in gl. ij. ¶ Sexto no. qd dicit libere reuertantur. Ex hoc enim dat in intelligi qd poterit reuertit ad beneficium suum primum autoritate propria beneficii huius constitutionis: quod pbat litera iudicialis 2. c. si fictione vel iuris vel non videantur diuertisse vel illa beneficii dimississe. ad hoc de pe. d. j. diuortium. Laueat tñ a pena. c. est qd. s. eo. ti. 2. ideo cautum est iudicem requiri maxime si dicere primum sibi fuisse debitum: vel eum fuisse nimis credulū. dicit etiam Jo. an. per istud verbum libere. qd sibi non poterit referri qstio sup. beneficio quod iniusto titulo retinuerit. Non ob. reg. dolo facis. qd in possessore recuperato locū nō habet ubi no. Sed videtur qd redire non possit ad primum nisi illud secundum quod possidet per suam euincat. Sicut nec emptor potest agere s. auctor de evicione neque res fuerit evicta: ut. l. ij. C. de em. Sed aliud est ubi agit de evicione contra auctorem cui questio mota est nuncianda. hic vero iste qd vult redire ad beneficium suū non habet causam ab eo a quo beneficium suum repetit: nec sibi aliqd denunciare tenet. Sed tñ modo fidem facere qd illud quod dimisit non erat sibi debitum. s. alteri per collationem vel reservationem pape: facit quod no. Jo. an. s. eo. li. de refer. c. ij. 2. s. eo. ti. inter cetera. ¶ Septimo no. qd ter. loquitur in decreto reservationem pape que afficiant ignorantem. Sed nunquid eundem effectum operabitur reservatio et decretum legati. videtur qd sic qd potest reservare inhibere et decernere: ut c. si apostolica. j. eo. 2. c. pben. s. eo. li. de offi. le. 2. de iurep. c. dilectus. 2. hoc ibi p. Inno. vt. s. decretum legati afficiat ignorantem. 2. no. Post. in sum. de decel. pben. s. is a quo. ad fi. ver. qd si leg. 2. op. s. s. de re. c. caplin. ad fi. ver. item qritur cuiusmodi. 2. Arch. j. e. si apostolicam. ubi qd decretum interpositum sup. vacaturo beneficii: vel vacante ordinarij ignorantis non impedit potestatem. et est ratio fm eum: qd ligare ignorantem per decretum est. s. vel s. ius quo tales non ligantur: ut. l. si. ff. de decre. ab or. fa. 2. locati. si ignorans. 2. s. de pti. c. ij. Sed delegatus non potest. s. vel extra ius facere: ut plene leg. 2. no. j. de here. co. li. p hoc facit quod no. s. eo. li. de offi. le. c. fi. 2. de. ij. de offi. or. Non ob. dicta Inno. in. d. c. c. dilectus. quia id verum post notificationem: ut ibi p. in prin. c. ij. hic de decreto delegati in quo decreto hodie legati de latere ita apponunt illa verba in suis literis reservationem scienter vel ignorantem sicut papa. 2. ita dicit in novel. in. d. c. si apostolicam. de et aut collatione vel reservatione an sit idem quod in papa. ut afficiat ignorantem. dic qd sic in collatione. j. eo. si a sede. in reservatione aut secus: qd ante notificationem etiam si decreto valerent non ligat ordinarij ignorantem: ut no. Arch. 2. Jo. an. post eum. j. e. si apostolicam. ¶ Octavo no. in ver. eundem. qd si error. in prin. est causa lesionis plurimū successiue et gradatim primo restituito aduersus secundum. secundum aduersus tertium restituit. 2. sic deinceps ut sic quilibet reuertat ad suum. cum enim initium ex vna radice nascitur sequens est ut vna lege tollat: ut. l. si libertam. C. de nupt. 2. l. si. C. de duo re. 2. c. cum intervos. s. de re. iur. ibi que de ipso causam et originem accipiunt unde dicit canon qd ex infecta radice fructus non producit. 2. non bono paguntur ex quo malo sunt in coopta principio. j. q. j. amputato. 2. c. principatus. ¶ Querit Lap. ille qui poterat redire ad primum beneficium pmissione huius constitutionis: post dimissionem huius sedis reservati vel collati vel ad dimissionem an ad primum redeat mori. an dicet vacare per mortem an s. per adeptionem illius sedis beneficii sic dimissi vel nondū. Tenet qd vacet per mortem qd fingit non vacauisse per collationem alterius quod iure non valuit: 2. s. collatio facta de illo ad qd reuertit fingit non facta 2. per qd non indicaret. vacabit ergo per mortem. facit qd no. Jo. an. de re. pnu. c. vno. j. e. li. 2. per Fed. de sen. in trac. pmutationum. q. vi.

1. Dispensationem impetrans super pluralitate beneficiorum nominatim beneficia exprimere debet.
2. Jura in dispositione causam proximam non remotam considerant.
3. Arbitrarius adēnans me qd venderem rem meam et traderem sub pena vendendi et tradidi sed post traditionem venit contra verum in cidam in penam compromissi.
4. Defectus conditionis tacite subintellecte in rescripto gratuito non vitiat literas.

Petrus de ancharano super sexto Decretalium.

Non potest. Divisio patet. qz tria sunt divi-
siones subdit ibi hoc enim. **C**um qz impetras dis-
pensationem sup pluralitate beneficiorum dicitur ex-
primere beneficia nominatum et speculice et nunqd eorum qualitas pur cura
sit exprimenda. vide in cle. j. eo. ti. in. v. glo. sub tuncia autem cu
in scilicet modici beneficij vitiat dispensationem: sicut etiam impetra-
tionem: vt. s. de refer. si pponente. dispensationes ergo sup plu-
ralitate et nouam beneficij impetrationem vitiat sup pssio cuiuscunqz
parui beneficij: et sic de modicis est curandum aliqua iura dicunt
dum: vt hic plene p Arch. et p Jo. an. in. d. c. si pponente. Tan-
git h si tacuit pssimonia an vitiet dispensatio remittit. s. de re-
scrip. postulat. vbi dicit qz quandoqz possidet beneficium vt cu-
stos siue vt commendatarius: quandoqz vt vicarius perpetuus
quandoqz vt vicarius tpalis: quandoqz non possidet beneficium
sed pensionem vel annuum redditum: in ecclesia. et hoc casus: qz
in titulum: quandoqz in stipendium doctor: quandoqz qz possi-
det beneficium et in omnibus casibus an teneat facere mentiones.
ibi videas et de ppro pssimonia si sit ordinatum ad eius pssimo-
niam ibi habes. **S**ecundo no. in. s. illud autem romam huius dis-
pensationis. qz possit qz duo beneficia curata recipere et insimul re-
tinere si aliter canonice pferant. Circa qua qrit Jo. an. de tribus
qonibus. pma est qz p id quod dicitur recipere videt respicere tutu-
ra beneficia. qritur qd si dispensaret cum iam habente beneficium
curatum. videt non valere: qz dicta dispensatio non reuertur ad
obtentum sed obtinenda. p quo facit tex. post dictum indultum.
Jo. mo. s. all. s. de rescrip. mandatum. Non obit. quod dicit qz si
post dictam dispensationem suscipit sedm. tunc de suscipisse duo.
et tamen in receptione pmi non versabat intentio dispensantis
nec dispensationis effectus: sed solum ius commune. alijs roni-
bus hoc confirmat: vt hic in nouel. vbi qrit si data est epo pss
dispensandi cum tribus clericis habentibus curata beneficia. vt
possint alia similia retinere qui eps dispensauit in duobus cura-
tis obtinendis cum illo qui nullum curatum habebat an valeat
dispensatio. dicit post Arch. qz non. qz mandatum fuit vt disp-
saret cum habente curatum. sed ille nullum habebat: vt dicit in the-
mate. excessit enim formam et finem indulgentie: sic non v3 qd
actum est: sicut non v3 quod sit aliter qz ptoz decreuerit. ff. de re.
eo. l. si pupilloz. s. si ptoz. Sed dices si papa voluit qz possit dis-
pensare cum habente curata multo magis cum non habente videt
voluisse. Sol. dicit qz in rescriptis et dispositionibus odiosis cessat
argumentum: et illatio de maiori ad minus: vt. j. eo. cui de non. dis-
positio enim stricti iuris in vno casu non extendit ad alium qz
tuncqz fuisset in illo maiore: et equalis ratio disponendi. circa
quod vide quod no. Jo. an. in. d. c. postulat. et l. y. in. l. quod sa-
uore. C. de legi. in. ix. opposi. z. l. j. que sit lon. pssue. in rescriptis.
casus omittus habet p omittis: nec in eis inferitur de vno ad reli-
quum. l. quicqd astringende. de ver. ob. z. l. commodissime. de li.
et posth. z. c. susceptum. s. eo. li. de rescri. Verit etia circa istud
verbum canonice qd iuris si post dictam dispensationem non fue-
rint sibi canonice collata. dicit qz peccet retinendo et possit pce-
di contra cum p eo quod male tenet non p eo qz plura teneat: vt
vt no. in Spe. ti. ij. s. videndum restat. ver. qd si dispenset. z. s. de
ele. dudum. el. ij. in fi. super ver. canonice. et refert hic Jo. an. eos
dicere quod si insufficiens dispensatio non tribuat ius retinendi
beneficium. tamen pstat obstatulum ordinario pferendi sedm be-
ficium. dum tamen in dispensatione dicat qz possit primum cum
secundo retinere. istud tamen dictum plenius in nouel. **T**ertio
no. in. d. s. qz dispensatio facta qz possit qz duo beneficia recipere
et licite retinere intelligit de duobus primis. z. glo. que incipit.
ita dicebat zc. all. quatuor. ll. z. vnum. c. ad hoc ad idem all. in no-
uel. ff. de iu. do. l. dotis pmissio. et de pac. do. l. inter socerum. s. fi. z
qui z a qui. l. matrimonij. et de ver. sig. l. sciendum. et de bo. au. iu.
pos. l. fi. z de le. ij. l. cum pater. s. pater ceteram. et vt leg. no. ca. l. j.
s. si cui. omnes iste leges pbant quod ad dissolutionem obliga-
tionis z liberationis sufficit primum et vnicum implementum. ita
qz id quod vigore dispensationis debetur sufficit impleuisse se-
mel. nec de pseuerantia est curandum. Sicut in conditione dici-
mus qz sufficit semel extitisse etiam si non durat vt. l. si quis here-
dem. C. de insti. et subst. facit. l. si socius. s. nec pro eo. ff. pro socio
vbi conuentio de dotando filiam vnius ex socijs de comuni pe-
cunia refert ad vnam vicem tantum non plures: sic in casu huius
c. d3 intelligi de duobus primis. nam si intelligeret de vteriori
bus post duo prima. extenderet in infinitum. Sed infinitas est
vitanda in dispositionibus vitiosis. ff. de da. infe. l. qui bona. s.
fi. z. c. cum in multis. de rescri. s. eo. li. facit quod no. in. l. marti.
ff. de loca. vbi de medico qui pmissit liberare infirmum a podagra
quem liberasse videbat. sed tn postea supuenit: an iterum teneat
curare ibi arguit pro et contra. ex multis iuribus quorum quedam
probant qz sufficit impleuisse semel. Alia pbant qz sufficit si no

duret. et pdicta faciunt ad. q. quam hic plene examinat Jo. and.
dispensatio est cum illegitimo sup beneficio obtinendo si dimisso pri-
mo quod vigore dispensationis obtinuit an poterit recipere sedm
Arch. qz non. p quo faciunt supradicta iura que volunt qz sus-
ficient semel tantum. ad idem. s. de si. pssy. c. j. et quod ibi per Jo. an.
super ver. vnicum. et dicit Arch. ita pntinuisse Bonifa. dura vi-
detur Jo. an. ista opi. et nimis late officere. nam fm eam idem es-
set in quocunqz in habili: puta ppter crimen: ppter vitium vel irre-
gularitatem cum quo esset circa habendum beneficium dispensatus. vt
ad psum tamen dicta dispensatio restringat. Sed istud non est
verum fm eum. **I**tem ob. istud. c. z iura pss. nam aliud est dispen-
sare super pssone in habilitate put loquitur ista questio: aliud sup be-
neficijs pluralitate de qua loquitur istud. c. prima enim pssonam
respicit. et est pssonalis. ideo cum pssona durat. sicut privilegium
pssonale. de re. iur. pssilegit. nec dimissio primi beneficij reddit eum
in habilem nec reducit ad statum primum in habilitatis: que remis-
sio semel facta non d3 tolli. xxiij. q. ij. si is qui. Nec spes melioris
aditionis d3 adimi. C. de nupl. impialis. in prin. facit quod no.
Jo. an. post Jmo. s. de transla. pla. c. si. super ver. examinari dis-
pensatione no sup pluralitate non pccrnt principaliter pssona immo
ipsam als habilem supponit. Sed pccrnt beneficijs nume-
rum quod est iuribus odiosum et ambiguum: vt quis. s. si plu-
ralis. vt. s. eo. qz in tit. cum si. non mirum ergo si numerus duoz
beneficiorum de primis duobus intelligit ex causa restringit ad
duo prima sicut nomen heredis qd de sui natura p tendit ad pri-
mos. et ad vterioris. ff. de ver. si. l. heredis ex causa restringit ad
primum qz. s. deducit in dispositione non transmissibili ad here-
des: vt in usufructu. vt. l. antiqitas. C. de usufru. z. l. sciendum. de
ver. sig. non ob. c. j. de si. pssy. nam ibi fuit dispensatio. super vno
beneficio cum pssona in habilitate enim non possit habere nisi vnicum
vt ibi dicit eo dimisso successiue vnum post alterum poterit ha-
bere plura: vt ibi no. Jo. mo. in addi. z sic pccr. et istam opi. Jo.
an. credo vera. Tria iura semp pssiderant in dispositione causam
primam non remota: vt no. in. c. de cetero. de homi. z. l. si mulier.
ff. re. amo. z. l. rogasti. in prin. si cer. per. vbi dispositio iudicat ex
causa prima non remota. Sic in qone pssita cum papa dispen-
sat cum in habili sup beneficijs obtinendis pssona venit principa-
liter in dispensatione in qua vnum venit beneficium. sed pssona ha-
bilitat ad ipsum. Sed cum dispensat vt possit duo vel tria benefi-
cia obtinere. ista gratia pccrnt principaliter beneficia non pssonam
quod pater. qz si iste esset in habili als ppter crimen ad beneficia
vel irratione non possit vigore dicte dispensationis talia bene-
ficia psequi. qz papa dispensat super impedimento pluralitatis
non in habilitatis. z ideo submoto vno alio remanet. vt. l. si no-
lex. de here. insti. pro hoc facit quod no. Spe. ti. ij. s. nec ostendit
dum. versu. is. Nam cum dispensat cum in habili d3 de hoc fie-
ri expssa mentio nec sufficit generalis maxime: quia d3 fieri cu-
cause cognitione als potius potest dici factum temerarium quod
agitur s iura: qz dispensatio in factum a sciente z dispensare vole-
te: vt no. eo. ti. s. qualr autem. ver. dicunt aut qdam. et ver. nunqd
ergo. **C**irca pdicta quero de tali. q. arbitet condonauit me qz
venderem quandam rem et traderem sub pena. **E**go vendidi et
tradidi sed post traditionem veni contra. vtrum incidam in pe-
nam compromissi. dicit Bar. qz non quia vendendo et tradendo
sum plene liberatus a laudo z est casus in. l. in muneracionib.
ff. de sol. z. l. seruus si heredi. ff. de sta. libe. et quod no. in. l. j. C. de
pac. in fi. gl. mag. Non ob. ff. de pben. emp. l. fundi partem. quia
ibi fuerunt verba tractum temporis importancia non momentu
pur conductum habet. Non ob. l. inter castellanum. ff. de arbi.
quia arbitet ibi diuisit et voluit rem sic esse et manere diuisam: vnde
de considerauit factum successiue. non ob. ff. de act. em. l. si heres
qz ibi loquitur in quibusdam accessorijs pro quibus potest agi
z vide quod no. Buil. de eug. in. l. sed si possessori. ff. de iureiur.
Posui hanc. q. pro eo. quod dixi. s. qz sufficiat impleuisse semel
habet enim locum in dispositionibus que momento implentur
non in illis que habent tractum successiuum in quibus requiritur
perseuerantia. **Q**uarto no. qz per istam formam non obstan-
te qz vnum beneficium habeas qz possis aliud obtinere non intel-
ligitur dispensatum. vt primum retineat cum secundo. sed talis
expressio excludit vitium surreptionis. Pponit Archydia. exem-
plum in habente duas ecclesias curatas: vt si papa conferat sibi
terciam cum dicta clausula non obstante qz duas habeat non in-
telligitur dispensare in illis duabus si eas illicite obtinebat. Du-
bium facit quia dictio non ob. videt nouam dispositionem indu-
cere in expssis in ipsa. Nam in simili si testator dicit lego vxori
pter dotem. c. videt legare dotem. vt. l. seya. s. vxori. de an. le. idem si
dicat lego supra dotem centum: qz verbum supra includit dotem sicut
verbum amplius. vt. ff. sol. ma. l. diuortio. s. iter si locatio. z. ff. de
do. prele. l. seya. Idem si dicit centum vltra dotem. l. si vltra. C.
de tideiul. et hoc no. Bar. ff. de do. preleg. in. l. cum ita. Ista ergo
clausula

clausula non ob. videtur super obtentis nouam dispositionem
et sic dispensatione inducere: quia ita est repetitua precedentium
sicut alie dictiones de quibus. *Sol. hic facit odium dispensatio-
nis super pluralitate ut clausula literarum ad beneficia non impos-
tent istum effectum si possunt alii operari: ut sic litere tales velu-
ti odiose restringant quantum possunt. *S. eo. cum in illis. *z. c. q. uis.
et. c. is cui. ita etiam clausule carodum restringende sunt potius
quam laxande. unde si papa concedit quod possim aliquod beneficium
obtinere preter obtenta non intelligit in obtentis dispensatio: ut
no. *Inno. in. c. dudum. de elec. Si autem diceret quod cum obtentis
possim tertium obtinere videtur super omnibus dispensare *fm Jo. an.
qui alleg. ff. deleg. iij. l. sic. et. l. si pater filium. *S. fi. eo. tit. *Lap. dicit
hoc verum si exprimat quod prima duo minus iuste consecutus fue-
rit: alio non valeret dispensatio. de tenendo duo illa cum tertio bene-
ficio: nec etiam quo ad tertium habendum cum propter dupliciter duo-
rum curatores esset etiam inhabilis ad habendum tertium. *S. de elec.
dudum. el. ij. facit de. j. eo. ti. *z. de offi. ordi. c. iij. *S. fi. *S. eo. lib. de
primis enim beneficiis non fit metio ut in eis nouus titulus co-
feratur sed ut per collationem vltimi non perdat: et sic verba pro-
lata ad retinendum non operantur ad inducendum: ut. l. iij. ff. de acq.
posse. *¶ Querit glo. iij. si cum habente ecclesiam curatam dispen-
satur ut possit recipere aliud beneficium etiam personatum similem
curam non habens: queritur an si conferatur archidiaconatus po-
terit illud retinere. Arguit quod sic: et concluditur *Primum. *z. not. ipsam
pro intellectu huius verbi. simile in nouel. dicit quod similitudo est
res vel singularium differentium comparatio. vbi in illa non requiritur quod
res sit tota rei similis sed in eo ad quod conferretur. de confir. vti.
vel inuti. cum dilecte. *z. quod ibi in nouel. *z. qui filii sint legiti. per
venerabile. post primum. de admi. tu. l. si pupillus alterum. *S. fi. *z. qd
no. *Jo. an. de iudi. causam q. el. ij. *z. de consti. transito. super vlti-
ma glo. facit. l. quod nerua. ff. de pos. *¶ Ultimo no. q. alterius
glo. magne quod defectus conditionis tacite subintellecte in rescri-
pto gratioso non vitiat literas: nec alterat officium vel naturam
dispositionis. exempla vide. *S. de elec. licet canon. etiam si in nouel.
z. quod dixi post glo. j. de offi. deleg. el. j. facit. *S. eo. lib. de offi.
ordi. c. ordinarij. *S. prouideat. ar. contra. *S. de transa. c. fi. ibi: dicit
tamen nihil. *z. sed illa determinatio erat de preterito: vel debe-
bat precedere actum sciendum. *z. vide concord. ad hoc. *S. de auto. et
usu pal. c. ex tuarum. super verbo dummodo.****************************

¶ Legatus cum decreto decernere potest.

*Confirmatio pape quam facit de dispositione ab alio celebra-
ta denotatur ab ipso confirmante.*

*Confirmatio non gratie legati impetrans an teneat facere men-
tionem de prioribus beneficiis.*

Confirmatio ius nouum dare non dicitur.

Apostolice. *Primo ponit factum con-
firmationis papale. secunda ibi: certum est. soluit du-
bium: surgens ex facto ratione interserens: et dubium
fortificans. tertia ibi: cum ipsa fortificatio ibi etiam. *¶ Hoc. q.
hic legatus reseruauit canonicatum et prebendam proxime vacatu-
ros eius decreto. Quodque mandat statim recipi in canonicatum
et prebendam prime vacatura reseruauit. *z. de hac forma dixi. *S. eo.
si est in primo notabili dicitur ibi. *¶ Secundo no. contra opi. mo-
deratores: quod legatus potest decernere cum decreto. de quo per glo.
not. contra. *z. per Hosti. in summa. de offi. lega. *S. quid pertinet.
ver. irritat. *z. in spec. ti. ij. *S. nec ostendendum. ver. xxxviiij. Sed du-
bium vtrum tale decretum legati ignorantes liget. *Inno. *z. Hosti.
quod sic. *Archi. *z. Lopo. quod no. dixi. *S. eo. si beneficia. in. vij. notabili.
z. hic in nouel. vbi tunc opi. predictorum refert. *z. subdit quod hodie le-
gati in suis literis reservationem apponunt illa verba sciens vel
ignorans sicut et papa. *¶ Tercio no. quod illud quod est debitum vno
iure et ex vna dispositione potest deberi ex alia ex nouo titulo su-
peruenienti non autem ex vtroque: ut. c. vt quis duas. *S. eo. li. de elec.
Ratio quod due cause lucratue non possunt concurrere in eadem re
etiam ex dispositionibus diuersis: ut. l. meus. de leg. ij. *z. l. non
quocumque. de leg. j. Sed clerici in beneficiis dicunt habere titu-
lum lucratiuum. *S. eo. significatum. facit. l. iij. *S. ex plurimis. de acq.
posse. ff. ideo autem hic titulus iste superueniens a papa vincit et
extinguit titulum legati quod est fortior et maioris potentie: ut. c. hi
qui. *S. eo. unde dicit lex vbi aliqua differentia obligationum potest
constitui vna altera perimit cum non due sunt eiusdem potestatis non
potest reperiri cui altera potius quam altera consumatur: ut. l. generali-
ter. *C. de fideius. titulus ergo debilior extinguit adueniente po-
teriori: ut ibi. facit. l. si creditor. ff. de leg. j. *z. l. iij. *S. qui fidei co-
missarius. de here. insti. *¶ Quarto no. quod confirmatio pape quam
facit de dispositione ab alio celebrata denotatur ab ipso confir-
mante non ab eo qui actum gessit. *z. hoc verum quod hoc exprimit ut au-
toritate sua actus fortius effectus: ut hoc factum fuit. nam ut dicit
lex omnia nostra facimus quibus nostra impartitur auctoritas. *C. de***************************

vere. iur. enucle. l. j. *S. sed neque. ver. omnia. Sic et tutor datus in
testamento et a iudice confirmatus datius est non testamentari-
us datus in testamento patris sine inquisitione et satisfactione iudex
habeat confirmare. *C. de confir. tu. l. ij. *z. in aut. de defenso. ciui. *S.
sed interim. ista sunt similia que alleg. *Jo. and. sed non faciunt ad
propositum. c. in quo gratia legati erat efficax de se et valida. quo
casu ille qui confirmat quod de se est validum non videtur dare de nouo
nec conferre nouum titulum vel antiquum validiore facere quam sit: ut. c.
inter dilectos. *S. de fide instru. et. c. q. diuersitate. de coact. pbe.
in. d. aut. l. j. *S. sed neque. *z. l. ij. *S. sed interim preallegatis actus
lebens erat inutilis nullum effectum producens sine confirmatione:
ideo qui confirmat dat: ut in. l. adoptio non videtur facta. ff. de adop.
z. quod iura in hoc variant vtrum qui confirmat videatur dare. *Jac. de
bel. *Jac. but. et alij vario modo loquuntur in. l. et q. ff. de iur. om.
iudi. vbi *Bar. clarius sic distinguit quod interdum quis confirmat
quod nullum est et videtur dare: ut. d. l. adoptio. *z. l. legata inutiliter. de
leg. j. *¶ Quod quis confirmat id quod nuper est factum non nullum: ut quod su-
perior confirmat electionem tunc confirmans non videtur dare sed im-
perfectum perficere: ut. d. *S. sed interim. simile cum prior interponit
emancipationem vel alienationem auctoritate vel simile. non enim videtur
facere sed imperfectum confirmare. *¶ Tunc est quod electi persequuntur titulum
ex electione non ex confirmatione: quod confirmatio non confirmat inua-
lidum sed imperfectum: ut alibi no. *¶ Quod quis confirmat actum perfectum
et validum: tunc autem ille actus non erat in sua libertate: quod enim non
poterat tollere: tunc non videtur dare: ut. l. vnu ex familia. *S. fi. de
leg. ij. aut erat in sua libera potestate: tunc autem confirmat de nouo
volens inducere. *z. videtur primum reuocare et de nouo inducere: ut
l. possumus. *S. fi. de iniusto testa. *z. l. querebas. de test. mili. *¶ Aut
noluit de nouo inducere sed confirmare prout est. *z. tunc quod confir-
mat non dat: ut. *S. de confir. vti. vel inuti. c. pe. *z. fi. Ita distinguit
ibi. *Ex cuius distinctione ad. c. applica primum quod ex eo operatur in li-
bera potestate pape reuocare gratiam legati nondum adimpletam
potuit ipsam suam facere confirmando et auctoritate impartiendo. In
dubio si hoc non exprimit sed solum confirmat et exequi mandatum dicit
ibi *Jac. de bel. quod in dubio quod confirmat non dat sed datum approbat
ut. d. c. inter dilectos. *S. ceterum. ut. c. cum inter vos. de re iudi. In
casu ergo huius. c. non sola confirmatio gratiam legati alterauit et apo-
stolica fecit: sed verba auctoritate nostra. ex quo verbo expresso
patet quod gratiam alterius facit suam: ut. *S. de rescrip. cum aliquibus. in fi.
sentit tamen hic *Jo. an. quod sola confirmatio pape operetur istam alterationem
nem et transfusionem dicit quod ex quo papa confirmat reservationem
nem et decretum legati etiam sine datione executoris affecta sit pre-
benda. *S. c. pri. *z. *S. de rescrip. tibi qui. *z. de coact. pben. c. si soli.
z. *S. de pben. c. constitutus. super glo. j. sed *Jo. an. loquitur in
questione quam format quod datio executoris de qua in tex. non fue-
rit de substantia. et solum verbum confirmamus in dubio non alterat:
nec immutat naturam dispositionis ut dixi. *z. credo verum. faciunt
predicta ad ea que dixi de sententia confirmata per iudicem appel-
lationis an ex ea vel ex prima oriatur actio in factum et ius execu-
tium. *z. ceterum tenetur quod ex sententia iudicis appellationis non
ex prima: ut dixi in. c. romana. *S. de appel. eo. li. *z. ibi in nouel. in
fi. Sed dices per predicta videtur quod ex prima que apparet firma
et valida: ergo qui eam confirmat non videtur de nouo dare per iam
dicta. Solutio renouatur: quod per appellationem erat extincta: ut. l. j.
in fine ad turpil. Sumit igitur vigorem ex prima confirmatione: ergo
ex ipsa sententia confirmata oritur actio: ut. l. si quis prior. ad treb.
Glo. que incipit non in forma querit de vna. q. ut in ea patet. et
Archi. tenet opi. glo. dicit enim quod si pape decretum obtinet in fa-
cto legati qui vnum ius dare potest in beneficio antequam vacet for-
tius in facto capituli quod potest dare ius canonicatus. *Jo. mo.
tenet quod secundus preferat. Nam primo habet formam iustitie que
consuevit transire sine solennitate. Executor enim deputatur pro pri-
mo qui in forma iustitie impetravit hanc potestatem reservandam: de-
cernendi et inhibendi in exequendo non dando. Non enim videtur papa
liberaliter tali dare. Sed erga ipsum debitum iustitie exequitur:
sic non dicitur de nouo facere in. c. nouit. de appel. *z. c. literis. de
rescrip. facit. l. si seruo. de here. insti. *z. l. vnu ex familia. de leg. ij.
Sed obstat huic opinioni. c. cum aliquibus. in fi. *S. eo. lib. de rescrip.
Sed si litera est gratiosa hic mixta. Nam in ea narratur capituli
gratiosa receptio. Secundo in literis pape iustitie exhibitio. ne
inane nomen et. Tertia apostolica pmissio erga ipsum que plus
respicit iustitiam quam gratiam. *Jo. an. dicit quod ista opinio *Jo. mona.
procederet vbi papa sine confirmatione iudicem simpliciter dedisset:
sed in. q. glo. papa etiam receptionem capituli confirmauit et manda-
uit executoribus quod auctoritate apostolica prebendam et. et sic sa-
tis constat de eius intentione quod voluit auctoritate apostolica
hunc dici receptum. nam confirmatio et executoris datio cum pre-
dicta clausula multum adiungit iuri sibi competenti ex receptione ca-
pituli. Regulare est autem quod in istis mandatis dum aliquid vltra
ius commune additur vel detrahatur ex hoc suscipiunt nouam**

Petrus de anchorano super sexto Decretalium

formam: sicut cum mandatur ordinario quod facere tenetur, alia tamen forma. Nam ex hoc eius iurisdictione alteratur: ut in c. licet. 2. quod ibi no. de offi. ordi. 2. per hoc credo quod sane senserit in hoc Jo. an. facit quod no. s. eo. hi qui autoritate. ¶ Secundo querit glo. penul. utrum ille qui impetrat confirmationem gratie legati in forma de qua in isto. c. teneatur facere mentionem de prioribus beneficiis, tenet quod sic ut in ea ptz. idem Archi. l. 3. prius teneret contrarium rationibus infra scriptis: quod in impetrationibus dispensationibus expressum est debere fieri mentionem non in confirmationibus. casus ergo omissus 2c. c. suscepti. de rescrip. ¶ Item quia confirmatio non dat ius novum: sed prius corroborat. s. de fide instru. inter. Item trahit originem a receptione 2 sic cessat ambitio: quod ius suum persequitur. Sicut licet petere confirmationem electionis electo. Sic ergo 2 recepto s. de elec. dudum. el. ij. Item confirmans non donat. ff. de iurisd. om. iu. et qz. Sed ista 2 similia tollunt per id quod glo. dicit fm Jo. an. in no.

1. Legatus non potest beneficiare beneficiatum non facta mentione de beneficio quod habebat.
2. Gratia pape facta motu proprio censetur surreptitia.
3. Surreptio impetrantis pro se sicut reddit impetrationem nullam ita surreptio impetrantis pro alio.

Motus proprio. Distinguitur duo modis. secundum ibi: scilicet de mō. prius determinat ibi motum. ¶ Mo. prius motus operetur illud quod dicitur hic in tex. Jo. an. remittit ad nota. per eum. s. de offi. leg. c. fi. Archi. hic tenet locum habere quod hic dicitur in papa tunc non in alio ordinario per preallegatum de re. ¶ Idem hic Lapus. ¶ Ratio est fm eum quod legatus non potest beneficiare beneficiatum non facta mentione de beneficio quod habebat: ut d. c. fi. et c. si apostolice. de offi. ordi. in cle. licet enim non possit notari surreptio ex parte illius cui legatus proprio motu confert. est tunc surreptio ex parte legati: si sciebat vel scire poterat beneficiatum illi. secus si scire non poterat: quod tunc valebit collatio: nec poterit surreptitia dici ad hoc. s. eo. lib. de rescriptis. gratia. ¶ Secundo no. quod gratia pape facta motu proprio non censetur surreptitia ex hoc tunc quod in ea non fuerit facta mentio alterius beneficii quod habebat is cui sic papa pūdit. 2 adverte quod gratia censetur non solum surreptitia ex taciturnitate alterius beneficii quod habebat impetrans sed etiam ex alijs. pur. si tacuerit numerum statutum in ecclesia: ut s. de rescrip. constitutus. vel pro alio fuerit scriptum. c. in literis. et c. mandatū. vel est surreptitia siue inualida: quod tacuit defectum persone ipsius impetrantis pur natalium. defectum etatis corporis vitiati. bigamie 2 similes. utrum ergo proprius motus pape firmet gratiam contra istos defectus per ex eis non possit censeretur surreptitia sicut firmat ipsam contra taciturnitatem alterius beneficii: prout dicit hoc. c. Ad hoc respondet non tamen Jo. an. quod l. isti defectus per viam surreptionis opponi non possit. ppter expressionem proprii motus. opponit tunc per viam iuris communis est proprius motus talis dispensationem non inducat ad hoc. c. eam te. de eta. 2 qualita. ubi dicitur tales non recipiendos per litteras apostolicas non distinguendo: an fuerant vel non proprio motu date: l. 3. ergo proprius motus excludat surreptionem. opponi tamen poterit gravatos non teneri: quod papa non intendebat ex quo non expressit infringere numerum vel gravare ecclesiam pro alio vel dispensare in predictis defectibus. sit ergo cautus advocatus in modo opponendi. Nam l. 3. motus proprius tollat vnum defectum irritationis literarum qui est taciturnitatis: non tamen tollit alios superadditos: 2 sufficit ad nullitatem dispositionis vnum ex pluribus defectibus remanere: ut l. si non lex. ff. de here. insti. 2. l. si domus. de serui. vrb. predio. ¶ Tercio no. quod sicut surreptio impetrantis pro se reddit impetrationem nullam: ita surreptio impetrantis pro alio: 2 sic inficit impetrationem dolus tertij. sicut proprius. circa quod videtur de excoicatio impetrante nomine alieno: ut legi 2 not. in c. j. s. eo. lib. de rescrip. 2 quod dixi in c. gratia. eo. ti. 2 vide etiam l. ij. in prin. ff. quod quisque iur. 2 ibi ista distinctio an scilicet ad petitionem alterius vel nullius aliquid concedatur. ¶ Quarto no. quod si taciturnitas etiam modici beneficii impetrantis reddit gratiam surreptitiam 2 sic de modicis est curandum: quod quod secus. quod dicitur legi 2 notat s. de rescrip. si proponente. 2 adverte quod tex. loquitur de beneficio obtento 2 sic de iure quod impetrans habet in re. sed nunquam similiter de iure quod habet ad rem teneat impetrans facere mentionem. dicunt quidam quod non: sed sufficit si renunciat illi iuri. Sum vbi hic refert. disputavit Jo. an. ut ipse no. in regula ignorantia. j. eo. l. j. de reg. iur. 2 quid iuris si impetrans vult renunciare beneficio quod tacuit in impetratione: an ex hoc eius gratia conualecat. dicitur ut not. per eum de rescrip. postulat. dicit enim Lap. hic quod littere non conualecant per tale renunciationem. Tangit etiam remissive Jo. an. de habente prestimonium vel possessionem ab ecclesia quam tacuit

in impetratione: an ex hoc impetratio reddatur surreptitia remittit ad no. per eum in d. c. postulasti. Lap. hic post Bor. dicit quod de istis non tenetur impetrans facere mentionem si habet ipsa in stipendio. 2 ut laicus: secus si ut in tituli 2 beneficii. ¶ Quinto no. in s. motu. quando dicatur gratia facta motu proprio. Nam tunc dicitur quando exprimitur in eadem. Sola ergo scientia principis non expressio in literis motu proprio non excludit viam surreptionis. Alibi tamen videtur lex velle quod idem opere scientia principis scribentis quod operatur clausula non ob. ut l. idem scribit. s. si de excu. tut. 2. l. qdam consulebat. ff. de re iudi. et circa hoc no. quod dicitur tex. expressit cautum in eadem 2c. per hoc enim dicit glo. si quod motus proprius apparere debet ex serie litterarum: nec potest pbari extrinsecus. ex quo collige quod quis gratia pape possit pbari per testes: etiam si nondum sit redacta in littera literarum forma nec bullata: ut no. Archi. s. eo. in probemio. in fine tamen proprius motus non probatur nisi per litteras apostolicas. Ex quo etiam collige quod ubi per scripturam inducitur aliquis effectus ad talem effectum consequendum de necessitate requiritur scriptura: nec sufficit aliter fieri fidem. secus autem si scriptura sit de forma actus super quo requiritur: quod tunc forma actus probatur per testes: ut no. s. eo. lib. de elec. vt circa. in glo. super verbo literis. 2 de appel. cordi. in glo. istud 2 idem est ubi eundem requiritur scriptura ad facilitatem probationes. Sicut est in actis que sunt coram iudice. s. de proba. qm contra. Bene enim tunc pbari possunt aliter quod per scripturam: ut ibi no. Juno. 2 no. s. eo. li. de sen. 2 re iudi. c. fi. 2 quod no. Pau. in cle. vt constitutione. s. in super. de elec. Casus autem in quibus scriptura est substantia enumerat. glo. in c. j. de censu. j. eo. li. ¶ Quid dices ecclesio ad testes papa expressit in literis quod motu proprio aduersarius vult probare quod ad impetrantis vel alterius instantiam hoc fecit: an debet audiri: dicit in nouel. quod non per rationem glo. si etiam quod id esset arguere papam de mendacio. quod non licet. a quod vide no. in cle. j. de proba. in glo. antepe. ¶ Querit Lap. aliquis ultra numerum est receptus per litteras pape sub expectatione prebende quam duxerit acceptandam: vacat prebenda quae acceptat: ipsam tamen prebendam 2 canonicatum ante quod decedere qui illos obtinebat papa reservauerat cum decessit: tunc ille accepta sciens postea de predicta reservatione impetravit a papa de nouo suggerens qualiter acceptauerat canonicatum 2 prebendam: predictos antea reservatos cum tamen non canonicatum sed prebendam acceptauerat ut predicti. querit an dicta impetratio 2 collatio valeat: videtur quod sic per no. per Ber. s. eo. dilectus. eo. li. in glo. ar. quod sententia illi 2 isti intelligunt 2c. vlt. ibi: non enim incontrarium facit hoc. c. et s. eo. titu. et lib. dudum. 2 quod ibi in glo. scilicet per potestatem. 2 hoc in glo. indistincte. 2 per Juno. s. de rescrip. super literis. in glo. scilicet veritate. Scribitur per Jo. an. et pro hac parte consuluit ipse Lap. et quidam alij. 2 ita dicit se tunc curiales.

1. Minus quod est in obligatione generis debetur.
2. Collator eligere debet prebendam debitam impetranti.

In pluribus. Ponit thema ex quo duo soluit ibi gratiam. 2 secundum membrum persequitur ibi s. eo. 2 in utroque ratione reddit 2 subdistinguit. et i membrum subdistinguit negligentiam punit. ¶ Mo. cuius est electio cum confertur beneficii in genere 2 plura beneficia simul vacant. Nam si facta fuerit collatio motu proprio erit electio creditoris. l. illius pro quo motu proprio scribit. ¶ Ratio est: quod principis beneficii debet late interpretari. C. de bo. vacan. l. x. l. ij. 2 in aut. de non alie. s. si minus. col. ij. sed opponitur immo videtur quod stricte: quia ista gratia tendit in preiudicium tertij scilicet ordinari collatoris qui gravatur ex collatione pape: ut s. de rescrip. mandatum. et c. literis. beneficii ergo principis debet stricte interpretari: ut no. Juno. in c. cū dilectus. de dona. Cum ergo dicitur gratia ledat ius ordinarij quantum minus potest: dicamus quod ipse semper debeat esse electio 2 semper minoris valoris beneficii debeat cuius contrarium dicitur in hac prima parte. Sol. dico quod papa beneficia conferendo non dicitur offerre aliena beneficia: sed propria 2 ius suum. habet enim potestatem liberat super oēs in beneficiis: ut s. eo. c. ij. hinc est quod recepti eius auctoritate sunt alijs preferendi. s. eo. hi qui. et c. si a sede. hoc igitur respectu scilicet iurisdictionis pape in beneficiis eius gratia proprio motu facta est latissime interpretanda tanquam facta de re proprio cedentis. ¶ Secundo no. an vigore gratie factae motu proprio prebenda in genere debeat illa que est maioris valoris. 2 intelligit Jo. an. maiorem valoris per respectum ad redditus non estimationis rerum ex quibus pueniunt: ut si turrum haberet magne estimationis 2 paucorum reddituum. idem verbum in c. cū causam. de testi. in glo. ij. ubi de hoc. 2 de iure iur. quarto. in pn. Ad hoc eg allego. l. qui bonis. ff. de ces. bo. ubi in exigendo aliquem quatenus facere

facere potest inspicitur quod ex ipsius patrimonij fructibus potest redigi non quod ex venditione rerum redigeretur: et in beneficiis ecclesiasticis necessario talis estimatio referenda est ad redditus. Tum quod clericis quibus offeruntur redditus solvi debent: ut c. plenit. de offi. ordi. c. ubi ibi no. tum quod res ipse alienari prohibentur. frustra igitur fieret estimatio si clerico remaneret possessio magni preij et nullius redditus ut sunt gemme et lapides preciosi. et talibus enim clerici pascere oculos sed non ventrem.

Tertio no. quod in obligatione generis quod minus est debet: ut in. s. si no. concoz. c. in obscuris. de regu. iur. l. post iulianum. s. scio. de leg. i. l. in minus. de leg. iij. Ista enim materia cuius sit electio in obligatione generis. dic ut plene legitur et notatur in. l. legata generaliter. de leg. iij. et in obligatione alternativa dic in. l. lucio. de leg. iij. et vide quod dixi in. c. gratia. s. eo. lib. de rescrip. ubi post glo. dixi an qui semel elegit possit postea variare. de quo in. c. ij. eo. lib. et titu. **Q**uarto no. quod qui habet ius eligendi debet eligere infra. x. dies post notitiam: et simile in tempore prefiro ad appellandum qui est. x. dierum a die sciencie: ut in aug. bodie. C. de senten. et l. ab eo. C. quo et quid iud. et intellige hunc habere notitiam vacationis cum sibi fuerit patefacta per executores: vel impetrans ipse ostendit literas: aliter credere non tenet. s. de offi. dele. c. pluribus in iure. et quod no. l. compo. in. c. constitutus. de rescrip. in glo. mag. post princ. s. vna causam. ver. alijs. vide etiam quod de ista notitia habet in simi. de cocef. preb. cle. i. in glo. pe. **Q**uinto no. in ver. seu si sit. c. collator debet eligere prebendam debitam impetranti. et poterat Jo. an. quod dicit elegit et non dicit collator: licet enim hoc casu ordinarius eligat: executor tamen illam collatorem fuit archidiaconus. sed in hoc casu non est necessaria collatio alicuius cum papa illam collator: ut patet in princ. c. ibi collatorum: et sic statim collatione facta per collatorem impetrans habet titulum: qui forte retrotrahitur ad tempus vacationis: et non ex tempore electionis quod est utile scire propter fructus perceptos medio tempore inter vacationem et electionem. Si forte debebant alteri fructus percepti vacationis tempore. c. si propter. s. de rescrip. eo. lib. Talis enim sublequens electio retro fingit fuisse debitam a tempore tituli collati per papam. arg. optimus de leg. iij. l. vni ex familia. s. si de falcidia. facit. l. si tibi homo. de leg. i. s. cum servus. **S**exto et ultimo no. in ver. alterutro. quod lapsus termino iuris ad eligendum prefiro de voluntur electio de vno in alium. cocef. de leg. iij. l. statu liberum. s. flicip. et quod no. de rescrip. ceterum in glo. iij. et loquitur tex. cum prefiratur terminus ad eligendum a iure. Si vero sine termino coperatur eligendi: est terminus prefirgendus a iudice: ut l. mancipioz. de op. le. et loquitur tex. in electione rerum. in electione vero personarum cum datur mihi electio offerendi vni ex duobus que elegeris: si in mora quid iuris. vide in. l. cum quidaz. de le. iij. **Q**uestio post Jo. an. c. loquitur cum offeratur vni vel pluribus motu proprio vel ad petitionem alterius fiat collatio et vacent plura prout dicitur. si dicam? quod tunc primo impetranti debeatur minoris valoris: ut dicit in. s. si no. ergo secundo impetranti debebitur sequens quod erit maioris valoris. quod erit absurdum: ut magis sit favendum secundo quam primo contra. c. cum. s. eo. et pro tanto dicit ipse quod iste. s. habet locum in vno impetrante. et patet ex tex. dum dicit cuius. et sic in simi. in duobus ergo vel pluribus impetrantibus. dic post eum quod sunt disparis autoritatis ille qui erit potioris erit prior. s. eo. i. qui. et c. ad sedem. Si vero sunt paris autoritatis vincens in tempore ceteris paribus vincet etiam in iure. siue loquamur de una parte. c. siue de secunda. Nam in hac secunda parte in fauorem ordinarii est inductum ut debeatur minoris valoris. Sed si eam teneat recipere post impetrans secunda haberet aliam maioris valoris: sic beneficii quod conceditur hoc. c. ordinario collatori non fiet fauor sibi sed secundo impetranti. sed hoc prohibet lex quod fauor vni concedatur ad alium: ut l. cum patronus. de le. iij. et ff. de po. in pig. ba. claudius. et est simi. quod no. in cle. i. de rescrip. in glo. in actore. **U**ltimo Jo. an. inducit hunc tex. ad. q. disputata in ecclesia inueniuntur duo collegia: scilicet canonicorum cardinalium et cantorum: refert Jo. an. in. c. bone. el. i. de postu. prela. Modo pone quod quis impetravit canonicatum ecclesie rauenens. simpliciter in quo eis debet recipi. dicit primo consideranda qualitate persone: ut in lo quod magis sibi congruat recipi debeat. arg. s. c. si de beneficio. q. si. Si vero neutro dignus est ad neutrum recipiet propter tacitam conditionem subintellectam si est dignus. de rescrip. cum adeo. Si vero est dignus utroque tunc videtur distinguendum: ut in isto. c. vt. s. si otu pprio in maiori. Si ad petitionem alterius in minori recipi debeat. **L**ap. etiam circa hoc format. q. de facto. quidam habet gratiam a papa super beneficio sibi offerendo quod duxerit acceptum cuius redditus annui sunt taxatione decem summam. xl. floren. et non excedit in illo loco erant floreni veteres satis minoris valoris quam noui: oes tamen habebant cursum in expendendo: vacavit itea beneficii quod iste acceptauit. opponit quod est maioris valoris per respectum ad florenos nouos: et sic non potuerit acceptari.

Replicatur quod est minoris valoris habito respectu ad flo. veteres et per istos tale beneficii videtur includi et acceptationem nullam esse per s. c. Ego dico quod si post taxationem decime sit variata moneta in estimatione habeat consideratio ad valorem qui erat tempore taxationis. et si illud tempus valoris redditui estimari. ar. c. cum olim. de censu. Si ubi in literis non fieret relatio ad taxationem decime: sed simpliciter mandaretur puideri de beneficio redditui quadraginta florenorum tunc esset adhibenda consideratio florenorum maioris vel minoris valoris: ut dicit Lap. et videtur in isto. c.

- 1 **N**umerus canonicorum et prebendarum quandoque in ecclesia est taxatus.
- 2 **E**piscopus potest habere prebendam et vocem in capitulo ut canonicus si non sit canonicus.
- 3 **P**apa si scribat pro aliquo in ecclesia habente numerum prebendarum et canonicorum per hoc non videtur numerum ampliare.
- 4 **P**apa per suum rescriptum an videatur velle consuetudini derogare.

Um in ecclesia. Decidit casus dubius duplici ratione inter serens ibi: ne contra. secunda ibi: et dicitur. **T**ercio. quod quicquid in ecclesia est taxatus numerus canonicorum et prebendarum. et est quoadque iste numerus inequalis: quod hic erat maior numerus prebendarum: quicquid est maior numerus canonicorum quos creauit papa vel capitulum ultra numerum prebendarum. Quod autem ius isti supernumerarii consequantur. dic ut. s. de offi. c. de. et. s. c. pro illo. ubi dicitur an rupto numero canonicorum videatur ruptus numerus prebendarum. Item an licet caplo creare canonicos quousque voluerit. plene distincti. s. eo. vacante. et vtrum statutum numerum possint rumpere. et c. dilecto. eo. ti. **S**ecundo no. quod episcopus potest habere prebendam et vocem in caplo ut canonicus si canonicus non sit. et dicit Archiepiscopus. non posse consuetudine introduci ut episcopus sit canonicus propter impossibilitatem ut quo ad id eodem tempore sit pater et filius. sed Jo. an. hoc non placet et in effectu nil valet si eum allegat tamen Archiepiscopus. de concess. preb. literas. et vide quod legitur et not. s. co. li. de appel. a collatione: quod tamen de voce in caplo dicitur non facit ad factum si Jo. and. sed tamen id quod dicitur de prebenda de qua erat hec questio. an impetranti an futuro episcopo deberetur si Jo. an. Ego dico quod etiam quod dicitur de voce capituli denotat iuris ministerium et augeat dubitationem in calu huius. c. ex eo: quod ex istis scilicet quia voce habebat ut canonicus et filius dicto iure prebendam. videbat dicta eius prebenda vacans debita impetranti. sicut et quicquid alia que alteri ex canonicis deberetur. et sic propter omnimodam similitudinem quam habebat cum alijs videbat eandem subire debere in legibus disciplinam: ut c. recolentes. de sta. mo. Sed dicit quod aliud est esse canonicum: aliud haberi pro canonico. Sicut aliud est esse ciuem: aliud haberi loco ciuis: et esse absentem vel loco absentis: siue esse meretricem vel loco meretricis haberi: ut plene no. Bar. in. l. si maritus. s. legis iulie. ff. de adulter. unde in casu huius. c. quod verisimile est quod papa voluerit puideri de prebenda canonico debita. et episcopus non esset canonicus si loco canonici haberetur non deberetur impetranti prebenda sibi debita: quod verba rescripti debet verificari in propria et vera significatione non in ficta et improperia: ut l. iij. s. hec verba. de neg. gest. et hanc rationem addo ad duas alias quas tex. ponit. **T**ertio no. quod prebenda debita alicui ex speciali iure non potest offerri simpliciter impetranti prebendam. Que enim notabiliter insunt nisi specialiter exprimantur videntur esse neglecta et sub verborum generalitate non veniunt: ut l. ite apud. s. heredes. ff. de iur. et ista est alia ratio ad. c. **Q**uarto no. quod episcopus potest quicquid habere prebendam in ecclesia et vocem in caplo ut canonicus. et vide quod not. xxiij. dist. c. ij. de canonico electo in episcopum qui retinet prebendam. et vide quod no. l. post. eo. ti. s. cui sit. et quod no. in. c. cum nostris. de cocef. preb. **Q**uinto no. quod licet papa scribat pro aliquo in ecclesia habere numerum prebendarum et canonicorum. per hoc non videtur velle numerum ampliare: sed impetrans expectare teneat cum prebenda vacabit. et per hoc dicit Lap. quod si in ecclesia est numerus. xij. canonicorum iuramento firmatus. et xij. prebendarum quarum una debet dignitati que est in ipsa ecclesia si papa confert ibi canonicatum ultra numerum et prebendam dignitatem cum vacabit cui postea prebenda vacans collata fuit. et deinde tractu temporis cum vacaret dignitas cum prebenda conera collata etiam fuit sic et prima vacabit per. c. literas. de cocef. preb. et cle. ff. iuste. j. eo. an per caplum poterit conferri. dicit quod non sine licentia pape. ar. s. eo. lib. de rescrip. cum aliquibus. alia essent pericula: quod facerent contra numerum. s. eo. dilecto. non tamen curret ei tempus lateranense concilij. s. de concess. preb. nulla. nisi ex quo fuerit in mora petendi licentia. s. de elec. c. si. Ego non capio illud dictum Lap. quid velit: presupponit enim quod prebenda primo vacans fuit huic apostolico supernumerario collata: ex quo intra numerum est repositus et loco deficientis canonici in prebenda subrogatus deinde dignitatem et annexam prebendam adeptus est. in illa igitur

Petrus de ancharano super sexto decretalium.

que ex hoc vacavit: si alius subroget non est ultra numerum sed inter: quid ergo velit vel non intelligo vel erravit in terminis
4 **¶** Quero dicat hic quod papa non videtur per suum rescriptum velle consuetudini derogare. et loquitur tex. de consuetudine per quam prebenda alteri debetur. sed nunquid ita erit dicendum de consuetudine per quam collatio certi beneficii vel vacantis certa specie ac modo vacationis spectet ad aliquem ut non videatur velle derogare licet mandet generaliter ad cuiuslibet collationem pertineat etc. Glo. dicit tunc secus per exempla declarat. Super qua querit Zap. quid iuris si prebenda pertineret ad collationem laici ex privilegio papae: ut no. s. eo. li. 2. ti. c. ij. et. c. is cui. an de tali prebenda per executoris pvideri poterit: putat quod non. nisi papa de tali privilegio expressam mentionem faceret. non ob. c. dudum. 2. c. quis. s. eo. q. intelligunt cum ad ecclesiasticam personam: non quod ad laicum collatio spectat. et facit quod de beneficio spectante ad presentationem patroni laici. dicit. s. de offi. le. dilectus. et de iurepa. c. dilectus. et no. s. eo. ti. 2. li. c. ij. et. c. quis. potest etiam dici quod in. c. dudum est generalis gratia prebendam et specialis sequens. et ideo per secundam specialem derogat generali quod de ipsa mentio non fiat. secus si specialis esset prima. puta si data alicui per papam gratiosa potestas ut autoritate apostolica posset vni persone de primo beneficio quod vacaverit pvidere. Nam ubi de predicta gratia fieret mentio: non preferretur is cui papa pvidit vel provide ri mandavit. de primo beneficio quod vacabit. ratio: quia tali gratie speciali papa derogare non intendit nisi exprimat hoc et multominus privilegio ab eo derogabit: ne de beneficio spectante ad collationem privilegiati possit alicui per literas apostolicas pvideri: nisi in eis de tali privilegio habeatur mentio secundum eum.
1 **¶** Beneficium primum non censetur vacare donec qui illud obtinuit fructus percipiat de secundo.

Tibi concessio. Divisione non indiget. et concordat in the mate: quasi per oia cum. c. si ppter. s. eo. lib. de rescrip. l. 3. tendant ad diverfam conclusionem et solutionem questionum que ex predicto themate hic et ibi eliciunt. **¶** Mo. quod ista gratia hic fecit papa. inferior igitur vel legatus an possint fructus beneficiorum vacantium ex causa alicui concedere. dicunt ibi. ubi plene post Jo. an. dixi que beneficia veniant sub appellatione beneficiorum an curata: et an beneficia exemptorum vel vacantia per permutationem. dicunt ibi plene dixi et hic et alia que plene examinavi in repeti. que etiam hic pro parte cadunt. **¶** Secundo no. quod primum beneficium tunc censetur vacare cum de iure potest quis fructus percipere a secundo. Ante enim plene translatum non dicitur nec habere possit pacificam qui non habet fructus: ut in glo. fi. et hoc inducit Jo. an. ad duas. q. si constitutio legati excommunicat habentem duo beneficia. utrum retinet hoc beneficium ex quo alius percipit fructus simul cum alio erit excommunicatus. dicit quod non. Iste enim qui tenet tale beneficium ex quo fructus non percipit impune id retinet cum alio: nec incurrit penam. c. de multa. nec constitutionis execrabilis: ergo nec constitutionis legati que in dubio debet intelligi secundum ius commune: ut. l. ij. c. de nota. et. c. cum dilectus. de consue. habere enim significat cum effectu habere: ut. l. nomen filiarum. s. si. de verb. sig. Item si cogere dimittere primum ex quo fructus percipit propter istud secundum ex quo ad tempus non percipit mendicaret in opprobrium cler. contra. c. cum secundum. s. eo. **¶** Secunda questio est si papa pvidit de beneficio hoc adiecto quod habita eius possessione ipso iure vacet primum. dicit enim quod non vacabit si fructus huius secundi alteri debent secundum Jo. mo. qui alle. ff. de act. emp. l. tenetur. s. si vas. ubi dicit quod vas simpliciter venditum debet esse integrum et vacuum ab oneribus: ut. l. ij. s. vacua. eo. ritu. Item quandoque ille qui possidet fingitur non possideret etiam si quandoque fructus percipiat: puta si patitur controuersiam. C. de acqui. pos. l. nemo. 2. ff. de rei ven. l. non utique. possessio enim est nomen verbale equivoce et requirit ut sit rei possessio passiva et possidetis actio que possessio non debet esse sterilis: sed fertilis ut possessor fructus apprehendat ut hic in no. videas super glo. fi. que circa hoc insitit plusquam expedit. **¶** Tercio no. quod primum beneficium non censetur vacare donec qui id obtinuit fructus percipiat de secundo. Sed circa hoc querit Jo. an. utrum iste poterit posses. huius secundi dimittere. et in primo remanere. videtur quod sic postquam ex apprehensione huius secundi non liberi non inducitur vacatio primi. Tertis enim modis inducitur vacatio beneficii iam adepti: inter alios per secundam apprehensionem liberam et vacuam: ergo ante videtur habere locum penitentia: quo ad primi retentionem sicut in illo de quo in. c. si tibi. s. eo. tit. 2. lib. ad hoc. l. q. bonis. ff. de ces. bo. ubi expressam abdicationem bonorum potest quis renouare et bona retinere: ergo idem in beneficio quod adhuc non vacat. facit. ij. q. vi. si quis libellos. et pro et contra. quod dixi. s. de cler. contu. c. ij. in. ij. 2. ij. q. d. rium tenet hic Jo. an. nam ex apprehensione huius secundi. primum debet censeri temporale: et secundum perpetuum quod sponte acceptavit ut ei perpetuo adhereret ut no. s. de fil. p. s. by. veniens. ergo quod semel placuit id sequatur ut in regula quod semel. Nam inconstancia precipue in clericis reprobat a iure. s. de iurepat. quod autem. quodam enim beneficio speciali ad tempus concessio retinet tale primum quod deberet vacare per c. de multa. s. eo. utatur ergo iure et privilegio speciali quo sublatum in retentione primi iuris alio non iuuatur. ergo non debet propter inconstancia et mutationem propositi adiuvari ne iura sint sub ludibrio contra. l. si. c. de bo. que libe. **¶** Tercio quero episcopus clericus existenti in studio pmissit. x. marcas annuas donec habere beneficium eque bonum. iste est adeptus beneficium. x. marcharum quas tamen in studio habere non potest. utrum teneatur ei ulterius pvideri. videtur quod sic: quod non potest dici eque bonum quod non percipit in absentia: et habet onus quod non habebat primum. facit. x. q. ij. hoc ius. s. sicut autem. Item intelligentia sermonis sumitur et causa et ex personis cum quibus habetur: ut. c. intelligetia. de vef. signi. 2. xvi. dist. c. deinde. 2. l. plenius. s. equitius. de usu et habita. dicit in. c. de beneficio. s. quando. s. eo. **¶** Cum ergo hic episcopus loqueretur existenti in studio debet intelligi de beneficio quod ibi percipi possit. facit. xxi. q. vij. apostolus. et de verb. obli. titia. caus. enim que in dispositione deducit ampliat et restringit dispositionem ipsam: ut. l. generaliter. C. de epi. et cler. 2. l. adigere. s. quis de iurepa. 2. l. si. ff. de here. insti. in primum alle. l. qui actionem. 2. l. qui potest. de reg. iur. Item beneficium episcopi fuit gratuitum a principio: ergo non amare error quod de censu. ex parte. facit. c. ij. de fideius. Item acceptavit beneficium: vacat ergo primum maritum cuius extitit conditio. de condi. appo. verum. et hanc partem refert disputando firmasse Bar. brix. in. q. officiali. l. ij. nisi appareat inter eos aliud actum. Ista decisio videtur mihi dubia et eo quod episcopus pmissit solvere. x. marcas annuas existenti in studio et sic solutio est collata in certo loco: quo casu si alibi soluitur et habenda ratio et consideratio loci ubi erat solutio destinata. et si illum locum plus vel minus quod soluitur estimari debet: ut. l. q. si episcopi. 2. per totum. ff. de eo quod cer. lo. et. s. de plus peti. c. ij. vi de studente hic bonof. x. marche plus utilitatis conferunt si fouantur sibi hic quod si in anglia vel francia vnde est perciperet vno beneficio satis ultra. non est ergo loci utilitas adimenda a ditori. Item episcopus tenetur in loco studij dare dictas. x. marcas: ergo beneficium dici possit eque bonum debet intelligi quod deductis expensis ipsas habeat cum effectu. ad hoc. c. presenti. s. poro. s. eo. li. de offi. ordi. Inter alias expensas videtur computanda pensam itineris que imminet in portando ipsas usque ad locum ubi est solutio destinata. si ergo ea deducta non remanet. x. marche non potest dici beneficium eque bonum. et per omnes non est conditio adimplenda: sic nec episcopus liberatus. In dubio autem si de locutionis debiti non apparet an debitor debet deferre pecuniam ad domum creditoris: vel creditor debet ire pro ipso ad domum debitoris. dixi plene in. c. significante. de pigno. et per Bar. po. l. in. l. inter illa. de consti. pecu.

1 **¶** Prebende sacerdotales in ecclesia quandoque esse dicuntur
2 **¶** Mandatum directum super aliqua re non potest super alia adimpleri.

Clidenon. Tria sunt dicta que patet per. 1. in ecclesia quandoque sunt prebende sacerdotales: et hoc potest contingere per statuta: privilegia: vel primam institutionem ipsius: vel per consuetudinem. istis enim modis potest induci ut prebenda non conferatur nisi sacerdoti: sic ordo sacerdotum quandoque annexum prebende: quibus dignitati: quibus personis: quibus officio. quod dicitur ut no. j. eo. ei cui. super glo. ij. **¶** Secundo no. quod mandatum directum super aliqua re non potest super alia adimpleri. vnde dicit lex si mandauit quod emeris domum seipsum centum emisti pro centum: titiana longe maioris precij non videris impluisse mandatum. nam quod excessit aliud facere videtur: ut. l. diligenter. si mandati. 2. c. cum dilecta. s. de rescrip. **¶** Tercio no. quod quandoque in ecclesia sunt prebende: quandoque dimidie et integre. quod intelligitur in glo. ij. potest vna prebenda in duas diuidi sicut domus et fundus sola destinatione patrifamilias diuiditur in plures ut. quod in rerum. de leg. j. et intelligitur quod prebenda potest diuidi ex causa: puta necessitatis: utilitatis: et elemosyne. aliter non posset. quod dicitur dixi. s. eo. vacante. in. iij. et. v. notabili. **¶** Quarto no. quod in quantitativibus in maiori quantitate insit minor: ut. l. si stipulanti. de ver. obli. et dixi. s. eo. li. de arbi. c. j. debita tamen in specibus sub maiori non includitur: nec venit minor: ut in ver. similiter. 2. d. l. diligenter. facit tamen contra istum tex. l. si quis mihi bonum. s. q. si ex parte. de acqui. here. ubi mandatarius potest impleri non in minori quam fuerit iniunctum: sed ibi mandatum non fuit in speciebus sed in quotibus: vnde in eis idem quod in quantitativibus ut in maiori insit minor: non autem e converso. vna enim species non includit aliam: sed potius bene continet in se minorem vnde dicit

unde dicitur glo. q. q. fit plus q. fieri debet videtur ipsum fieri qd
est faciendum: vt. l. is cui. ff. quemad. serui. amit. cum concoz. ibi
notatis. Sed dices istud est contra hoc. c. s. idem vbi in qritate
valoris i maiori summa no inest minor: nec in minori pot imple
ri mandatu. Sol. ibi fit mentio qritatis respectu certe speciei
quo casu id de ea qd de specie iudicatur vt. l. in nave fauelli. ff.
loca. z. l. titia terrores. s. si. de lega. j. z. ex hoc dico q si papa ma
dasset prouideri vsq ad certam summam poterit prouideri de mi
nori: q in maiori qritate ad spem inest minor: si relata. z hoc no.
in. c. quis. s. eo. in glo. aliud credo. z collige q aliud est facere
extra mandatu: aliud fm madatu: aliud plus vt min? q madatu
fit. hoc em vltimu qncq complectit qd mandatu est: qncq non. z
facit hec ad. q. rusticus tenebat dare mibi omni anno. x. paria
caponiu: annis. xxx. soluit quinq tmi. an prescripserit contra me
in alijs quq: si censet soluisse prorsus: aliud est prescriptu. Si
no parte debiti tmi per solutione part retinet ius in toto. iuxta
qd no. per Jnno. in. c. cu dilectus. de capel. mo. z. l. cu notissim.
s. sed cu illud. C. de pscip. xxx. an. Vel ponere debebas mibi. x.
bononi. auri de antiqs soluit de nouis q sunt minoris estimas
tionis annis. xxx. an prima obligatio sit extincta z noua: exorta
an no censetur soluisse vt sic possim agere in eo qd defuit. pen
det etia ista qstio ex pdictis an videat soluisse aliud: an de toto
parte debiti. dic de ipis vt not. bar. in. l. si prius. ff. de aqua plu.
arce. Quinto no. q illa impetratio de pbenda certi valoris
adeo est stricti iuris q nisi punctaliter sit illius valoris no de
betur impetrari. exceptio igit z diminutio in valore facit bene
ficiu sub gratia no includi. z q raro esset reperire beneficia sic
ad vngue estimata. ideo illa forma no est hodie in vsu: sed dicit
pmodo tot florenos auri fm estimatione decime non excedat:
cu enim inhihet excessus seqtur q infra summam taxata omne be
neficiu includat. z dic vt h in nouel. sup. x. certi valoris. C. p
ponit z videt q ille cui mandat. puideri de pbenda integra pos
sit eligere dimidia: z ille q maioris valoris possit de minori va
lore sibi petere puideri. per. l. qd fauore. C. de legi. et. c. ad apo
stolicam. de regulari. Sol. quandoq in eo qd min? est nulla pre
edit legis vel hominis dispositio que includat ipsum minus. z
tunc non venit cum dispositione: nec potest peti. vt. ff. de pericu.
et como. rei vendi. l. si vina. z in isto. c. Quandoq precedit legis
vel hominis ordinatio in illo minori. z tunc ille cui plent? pro
uidetur potest hoc omittre z petere illud minus: vt. l. ij. ff. de in
drem adiec. z hoc declarat latius per exempla. L. y. in. d. l. qd fa
uore. in. fr. oppo. C. Quero quando mandat prouideri vsq ad
certam summam turo. paruo: cuius loci estimatio pnderetur: z
cuius teporis. z vtrum cōsideret bonitas extrinseca: an intrin
seca. quo ad primu potest argui q cōsiderari debet loc? vbi gra
tia facta est tanq ibi oriatur. C. de testamētis. l. cu antiquitas.
in prin. ibi vel codicillis nascitur. z talis locus videt cōsideran
lus. ff. de leg. ij. l. nūmis. pbabilius tamen videtur q cōsideret
ur locus beneficii de quo debet fieri prouisio. ff. si cer. pe. l. vinu
n si. z de tri. l. si. z de fideius. l. si vt pponitur. z est ratio q: actus
huius expeditio in certum locu cōfertur iuris fictione in loco il
lo celebratus intelligit. ff. de bo. auto. iu. po. l. ij. z de act. z obli.
contraxisse. Ad sedm cu querit cuius temporis estimatio de
bet cōsiderari. videt q tempus date. s. de rescrip. cam te. et. c. co
tinentus. Sic solutio legati pssistentis in pecunia debet fieri de
ioneta que currebat tempore testamēti no morte testatoris. ff.
de leg. ij. vroz. s. testamēto. z de ali. z ciba. lega. l. medico. z qd
vi no. Sicut etiam videt in cōtractibus. ff. de contrahen. emp.
imperatores. z de ver. obli. l. cōtinuus. s. cum quis. z de censu.
lm. z ita no. Jso. in brocardis in rubrica de cōtractibus. z in
ibricella eadē mensura vel moneta debetur que erat tempore
tractus zc. Jldra. tenet cōtrariu in hoc secūdo dubio. dicit
num cōsiderari debere tempus quo gratia per vacatione z rea
im apprehensione sortitur effectū. ff. de verbo. ob. l. quotiens.
l. seq. z de reg. iur. l. si kalendis. Et est ratio q: talis gratia
ditione habet. ff. qui z a qui. manu. lib. non si. l. ij. z de op. le.
cum ita. z de leg. ij. l. vnum ex familia. circa prin. ibi ceteri con
itione deficiunt. in dditionalibus autem tempus extantis cō
tionis attendit. ff. de condi. z demon. l. eum qui post apertū. z
leg. pstant. l. interuenit. z de lega. ij. l. si depozati. in prin.
Id tertiā qōnem qua querit an de estimatione pecunie turo. q
bet haberi cōsideratio ad valore intrinsecū vel extrinsecū. di
Jldra. q turo. neses sunt in vsu in loco beneficii vel circūpo
a regione que etiam in hoc attēditur. ff. de ali. z ciba. leg. l. pe.
s. de consue. cum olim in vsu z cursu cōmunis z vbi alioz: va
e extrinsecus attenditur. ff. ad. l. fal. l. p. cia. z. l. in lege falci
a. Ratio huius est: q: cum quis vult rem aliquam per pecu
am estimare qua omnia estimatur z ipsa per nihil aliud: vt. ff.
fideius. l. si ita fideiusiorem non dirigit cōsideratione ad in
nsecū valorem pecunie: sed ad defualē. ff. de verbo. sig. l. ppe

modū. z hoc aperte dicitur in. l. j. circa prin. ff. de cōtrahen. emp.
ibi vsu dominū que sui nō tam ex substantia prebet q ex quati
tate. de vsuali igitur isto casu est intelligendū: q: intelligendis
sermonibus vsus omni regule: omniq institutionū derogat so
lus. ff. de leg. ij. l. libero: n. s. quid ergo. z. l. semper in stipulatio
nibus. de reg. iur. et. c. ex literis. de sponsa. Si no non sit cursus
vel vsus turonensiu. ad hoc. dicit Jldra. q per hoc gratia non
redditur nulla. arg. l. in testamento. ff. de cōdi. z demon. z de his
qui no. infra. l. libero: n. s. j. quomodo ergo tunc estimabit. dicit
ipse q fiat ad illam monetā que ibi currit z illius fiet postea cō
paratio ad turo. habito respectu ad vtriusq monete bonitatē
extrinsecam. arg. s. de censu. olim. z de iureiurā. quanto. z eo: um
que ibi not. per Jnno. z Hosti. z ista dicit Jldra. p. filio. c. iij.
Querit Archid. si in ecclesia vbi sunt beneficia z prebende
mandat simpliciter de beneficio puideri: an poterit sibi pui
de de beneficio prebendali Jo. and. remittit ad no. per eum. s. eo.
c. si. ibi tenet q nō. scus si sint ibi tantūmodo pbende: q: tūc ap
pellatione beneficii includit pbēda ne rescriptū pereat. arg. de
ver. sig. abbate. Si aut mandet puideri de beneficio competē
ti in aliqua ecclesiā: tunc ista competētia cōsiderabit ex per
sona impetrantis: vt sic sermo relatus ad personā intelligat fm
conditione persone: vt dixi. s. c. si de beneficio. facit. l. sed si sulce
perit. de iudi. z de leg. ij. filie. z per hoc dixi post doct. in. d. c. fi.
in. ij. q. q. si in ecclesia sunt pbende sacerdotales vel annexe cer
tis ordinibus per statutu. s. c. significatū. vel si annexe nō sunt
tūc in ecclesia est numerus sacerdotū vel dyaconoz qbus dicte
prebēde solite sunt cōferri: impetrans in tali ecclesia prebendā
vacaturā nō habebit prebendā alicui ordini deputatā vel con
ferri consuetā pbytero vel diacono nisi receptus idoneus sit et
velit ad tales ordines pmoueri. nam dictū mandatu conferēdi
prebendā debet intelligi de pbendis que possunt honeste z sine
alterius preiudicio cōferri. ar. j. eo. ei cui. Quid si tempore im
petrationis beneficii taxatū excedit summā sed nō tempore va
cationis. per Jldra. consi. xxxv.

1. Paria sunt habere possessione secūdi beneficii vel per eū
stare quominus habeat.
2. Vacatio primi beneficii inducitur postq recipit secūdu z pos
sessionem pacificam habuit.
3. Presens potest conferre beneficium quod ab alio possidetur
4. Possessor debet vocari anteq possessio aduocetur.
5. Possessor an teneatur ostendere titulum sue possessionis.

Scet episcopus. Primo dicit benefi
ferri posse possessore nō vocato. scdo in danda posse
sione dicit illū vocandū. C. l. q. l. titulus bñficii
resoluat ipso iure in casu hui? c. per. c. de multa. s. eo. nō tū pñf
dñum bñficii q: sicut facili? querit p solā collatione. vt. s. eo. si ti
bi. ita facilius pñf. Sed possessio sicut in acquirēdo habet plu
rimū facti q iuris vt in. c. cū nostris de cōcel. pben. ita in amit
tēdo requirit actus corpore. facit qd no. s. eo. accedens. z. l. ij.
C. de acq. pos. z hinc est q l. in certis casib? acquirat dñum sine
traditione nō tū possessio. vt. l. vt inter diuinū. C. de sacrosan. ec.
z. l. si tibi mandauero. s. is cuius bona. ff. mandati hinc est q he
reticus l. perdat dñum ipso iure. nō tū possessio est auferēda si
ne snia declaratoria: qd dic vt dixi in. c. cum fm. j. eo. lib. de here.
Secdo no. q nō dz possessio auocari a possessore ex non voca
to etia si prima facie sit iniusta. dz em de tali iniustitia pñtare iudi
ci: vt iudici: qd nō pōt pñtere: nisi parte vocata. vt. l. si. C. si per
vim vel alio mō. facit. l. meminerint. z qd ibi no. C. vii. vi. z. c. con
querēte de rest. spo. vbi possessio sine ordine iudiciario aduoca
ta est restitueda añ oia. C. Tercio no. q paria sunt hñe pos. ses
cundi bñficii. vel per eū stare quomin? habeat: idē em iudicat de
eo qd est in potētia qd de eo qd est in actu. vt. c. si. de resti. spo. z
l. labeo. ff. de statu li. multa em sunt q nō ad actū sed ad aptitudi
nem referunt. vt. c. maiores. s. ceterū de baptis. Quarto not.
quare nō est possessio auferēda a possessore nō vocato: q: ex aliq
cā pōt sibi ius ppetere retinēdi: z aduerte q: iste cause retēdiōis
nō pñt pcedere nisi de iure spāli z singulari: nā de iure cōi est p
sumptio ptra eū postq pñtat eū de nouo bñficiū possidere incō
passibile cū primo. vt. d. c. de multa. Ex quo no. q q tūcūq con
tra possidentē faciat ius cōe vt sua possessio sit patēter improba
tū nō est auferēda eo nō vocato. z hinc est q in delictis notorijs
requirit citatio. iuxta no. in. c. vñ de cōba. cleri. z mulic. nullum
est em delictū adeo notoriū qd nō habeat excusationē ad euasio
nem pene. vt dicit singulariter Jnno. in. c. pñtea de dila. ad hoc
c. cū dilecti de accu. vbi dilapidatio rapina z symonia pñt excu
sari: l. p cōfessionē in iudicio sint effecta notoria. ar. cōtra. ff. de
fidei. cō. l. l. iij. vbi non dz inspicī qd pōt alicui cōpetere de iure
spāli. Nec ep̄s cōtra recusantē tñdere de iuribus sibi debitis de
iure cōi impedit exeq officium suū: l. ille dicat se munim spāli

Petrus de anchorano super sexto Decretalium

pruilegio: ut no. Inno. in c. venerabili. de cens. facit. c. cū per-
sone. j. eo. li. de priuile. ¶ Quinto no. q. vacatio primi bene-
ficij inducit postq. recipit scdm. z possessionē pacificā habuit. et
q. illa duo ponunt copulatiue scz receptio: z possessio. dicit Jo.
and. post Archi. qd. in beneficijs requir. inuestitura siue instal-
latio. de qua. xxiij. dist. in noie dñi. z de offi. archi. ad hoc. z. c. ut
nostrū. als frustra diceret. in alijs iurib. talē institutionē corpo-
ralē spectare ad archidiaconū. finis tñ hui. c. innuit q. eps pos-
sit inducere in possessionē corporalē. sz exponit Jo. an. inducere
id est inducēdū decernere. ¶ Hā vt dixi spectat illa traditio ad ar-
chidiaconū quē nō pōt eps impedire: nec remouere: nec pro li-
bito ipsi officij exercere. pōt ergo intelligi qd. dicit in fi. c. qñ
archidiaconū nō erat in ecclesia: z sic pōt intelligi etiā qd. habet
xxiiij. di. quāto. z vide qd. dixi. s. eo. ti. z. li. c. eū qui. in. vj. z vlti.
notabili. ¶ Sexto. no. q. eps pōt pferre bñficiū qd. ab alio
possidet. Sed cōtra possessio pñstiens penes tertij impedit ad
quē spectat electio eligere: vt de causa possel. c. iij. ergo z illū ad
quē spectat pferre. Sol. nulla est turbatio vel violētia inferēda
pacifice possidēti quo min⁹ sua possessio vtat donec per sniam
declaret ali⁹ dñs. z ita ibi vbi canonici volebāt eligere: z sic tur-
bare illos clericos in quasi possessionē iuris eligēdi. ¶ Hā aliū eli-
gēdo auferūt illis in quasi possessionē pñstētib. fructū sue pos-
sessionis ppria auctoritate qd. est pñbitū ad hoc qd. no. in. c. cō-
sultationibus. de iurepa. Sz in casu huius. c. collatio beneficij
causat a pprietate z quasi possessionē pferendi q. est penes epm
z nō penes possessorē beneficij. hñc ergo titulū pōt eps in alterū
trāsferre: q. est penes eum. sicut dñs pōt cedere rei vēdicatione
ad dñm vendicandū rei sue que ab alio possidet vt patēt etiā
alia exempla in. iij. glo. possessio ergo tertij nō est eo nō vocato
in aliū trāsferēda: sed titulus z pprietas cōsistens penes dñm
cedi pōt z cōferri: vt hic. z hoc est qd. dicim⁹ q. separata est cau-
sa possessionis z pprietatis. z nūq. habēt cōe: vt. l. fi. z. l. natura
liter. s. nūq. cōe. de acq. pos. z dñi. s. de causa possel. z pprieta.
4 super rubrica. ¶ Septimo no. q. anteq. possessio auocet dz
possessor vocari z sic causē cognitionē adhiberi. cognosceret autē
de canonica collatione petētis z de iniusta detētionē possessoris
fm Archi. s. de rescrip. cū olim. z. c. cū nostris. de pñben. pñben.
super. ij. glo. in nouel. Juxta hoc dicit Zap. q. ista cognitio fiet
summarie sine libelli oblatione z de plano z sine strepitu z figu-
ra: vt in ele. dispendiosas. de iudi. z de ver. sig. sepe. z sufficit cui
collatio facta est facere fidem de collatione. nec tenet eam aliter
pbare canonicā: q. pñsumitur iuxta no. per Jo. an. post Inno. et
Host. de re iudi. sicut. Si autē possessor neget eam canonicā opz
eam pbare. q. s. aut exceptiones possit possessor opponere s. illū
cui facta est collatio: vtrū exceptionē criminis cū infamia. dicit
q. sic per. c. accedēs. de accu. exceptionē xō defect⁹ q. nō causet
a crimine vel quid aliud nō pōt opponere nisi statim offeratur
pbatio. Si em̄ appellatio nō suspēdit collationis z electionis
effectū: multominus talis obiectio. iuxta not. per Jo. and. post
Inno. z Host. de appel. cōstitutis. de cōcel. pñben. post electionē.
Exceptio subreptionis vel alia per quā negetur habere titulū
in beneficio ad cuius possessionē habēda agitur etiā sine appel-
latione impedit: vt pōt colligi ex no. per Jo. and. s. de elec. qd.
sicut. in magna glo. circa fi. z post Inno. z Host. in. d. c. pñstus.
6 in glo. sed vide. ¶ Ultrū autē possessor teneat ostēdere titulū
sue possessionis: z sic eam iustificare. dic q. sic ad petitionē ordi-
narij. Item etiā ad petitionē tertij siue litigatoris qñ possidet
cōtra ius cōe: puta q. possidet primū beneficiū cū secūdo z sunt
ambo curata. ¶ Hā cogit hoc casu ostēdere de titulo etiā vbi bz
aduersariū z sic intelligat istud. c. fm eū. Itē qd. dicit de vocādo
possessorē itellige verū fm Jo. an. qñ collatio fuit facta sine cau-
se cognitione. Si xō causa cognita z vocato possessore nō esset
necesse eū vocari in possessionē tradenda: q. datio possessionis
esset: tūc executio collationis iam facte causa cognita. loq̄tur er-
go hoc. c. cū facto prius nō examinato facta est collatio: z sic est
dubij de iure detinētis. ¶ Nū xō nō est dubij tūc secus. Jo. an.
post Archi. de hoc no. s. de offi. ordinarij. super verbo pferant.
vbi dicit q. quotiens beneficiat⁹ per sniam hois que trāsmit in
rem iudi. perdit ius qd. habebat in beneficio pōt z dz suū bene-
ficiū alteri pferre z licitū est epō auferre poss. ei qui ius perdi-
dit si illi incumbit de facto sine alia cause cognitione qui in hoc
ereq̄tur officij suū. ad hoc. s. de insti. c. iij. z de pac. accepim⁹. et
c. cū clerici. z de resti. spo. accepta. qd. dicit Archi. in priuatione
iuris qd. Jo. an. intelligit verū quo ad hoc vt ordinarij predi-
ctam iuris priuationē conferat. ¶ Non autē quo ad hoc vt possel.
auferat priuatio iuris sufficit: nisi talis priuatio fuerit declara-
ta per sniam fm eum. qd. credo verum per. c. cum scdm. de hereti.
¶ Querit Jo. an. hoc. c. loq̄tur in epō cuius collationē nō im-
pedit possessio bñficij sic collati penes tertij pñstēs. Sz nunq. d.
hoc habeat locū in excozore: cū de possessione tertij nō sit facta

mētio in literis. de quo plenius hic per Archi. qui plene notat
z t3opi. Cōpo. distinguētis inter possessionē coloratā z detēti-
nem: vt refert Jo. an. in. d. c. cum nostris. Sed q. ibi dō. Jo. cal-
de ista possessionē tertij an si nō fuerit de ea facta mētio in literis
reddat ipsas surreptitias: an excozores ad puidendū vel a-
cōpellēdū possint se introuertere de talib. beneficijs q. ab alijs
possident. Tradit ibi plenā doctrinā: ideo sic distingue post cū
¶ Cum querit an valeat collatio vel impetratio facta de benefi-
cio: vt vacante qd. ab alio possidet. Aut beneficiū non vacat
iure: z tūc est planū q. nec collatio nec impetratio valet. de pñ-
ben. s. c. j. z. iij. Aut vacat de iure: z tūc subdistingue. aut colla-
tio fuit facta per papā: aut per inferiorē. Primo casu aut papā
tale bñficiū pñstulit pprio motu. z valet collatio etiā nō facta m-
tione de alteri⁹ possessione facti colorata. arg. c. si motu. s. eo. li.
ti. ij. Aut papa nō pñstulit pprio motu: z tunc nō valet si nō feci-
mētionē de possessione alteri⁹ colorata. j. eo. li. de priuile. quādi-
z. l. ij. ff. de natal. resti. secus si possessio nō esset colorata. Si autē
collatio fuit facta p inferiorē. subdistingue. Aut fuit facta p or-
dinariū: aut p delegatū siue excozore. Si p ordinariū: aut ill-
ordinari⁹ est naturalis z perpetu⁹. Aut supueniēs z nō natur-
lis. Si est naturalis z ppetu⁹. Sicut est eps vel ali⁹ q. pñtē b-
pñtēdi beneficii rōne naturalit vel ecclesie. z valet ei⁹ collati-
etiā de alteri⁹ possessione colorata nō habita mētionē: vt. s. eo. li.
de multa. s. his q. z in hoc. c. z in. c. si aplice. de offi. or. in. de. s.
aut talis ordinari⁹ nō est naturalis sed supueniēs vt legat⁹. tū
nō valet collatio nō facta mētionē de alteri⁹ possessione colora-
ta. Si em̄ hoc pcedit in papa vbi pñstulit nō motu pprio vt dixi
for⁹ in legato ad hoc. d. de. z si aplice. z. c. si. de offi. leg. s. eo. li.
Si autē p delegatū siue excozore facta fuit collatio talis bene-
ficij qd. ab alio possidet. distingue. Aut pñstulit vigore literarū
sup nō expñso: sed incerto bñficio pñstulit. tunc licet valeāt liter-
cū nullū bñficiū impetrās expñsit: z sic de alio bñficio possessionē
poterat facere mētionē: tñ de iure est meli⁹ q. nō pñstulit nisi pñ-
possessor renūciat vel caset qd. factū est de eo. Aut litere fuerit
sup certo z expñso bñficio impetrat⁹: tunc aut in literis dic-
beneficiū de iure vacare z valet. nec hac exceptio possunt eli-
sed etiā hoc casu excozore nō dz pferre: nisi pmo colorato possi-
dēte a moto vel renūciatē. z sic pcedat fm formā iuris. de rescrip.
sup. lris. bene facit. c. lris. de pñben. pñben. z idē vñ in auditorē de p-
rato i curia qui pñstulit bñficiū alicui fore debiti⁹: vult ei⁹
pferre illud qd. pōt: vt in de. auditor. de rescrip. pmo em̄ possit
tem colorate saltē p sniaz amouebit: z snia sufficit hoc casu vt
cat etiā de facto vacare. ad h. c. pñstulit. Et h. dicta i his duob.
mēbris sunt xā saluo qd. dicit i. d. c. in. xiiij. q. in fi. Aut in lris
bñficiū simplr vacare: tūc aut possessio detinēt est colorat:
aut nō. Pmo casu valet lre z z collatio excozoris etiā nō amou-
pñt illo possessore. facit. c. illa. ne sede vac. l. turti⁹ esset illū pñ-
amoueri. facit de pñben. pñben. q. diuersitatē. Si autē est colorata
tūc aut i lris erat illa clā amoto q. libet illicito detētor: z tūc n-
impedit ipetrās p alteri⁹ possessionē et coloratā. ad h. s. de pñ-
pñben. pñstulit. z de re. pñmu. cū vniuersoz. Aut i lris nō erat ill-
clausula. z tūc aut ille color: fuit acq̄sit⁹ post ipetratiōē: aut a
pmo casu si nō ipedit ipetrās. nā nec poterat diuinare. facit
pñst. cū accessissent. z de rescrip. pñstulit. z vt eccle. bñficiā. c. vñ
valebit ergo collatio etiā illo pri⁹ nō amoto. ad h. de reg. iur. c.
bertold⁹. Sedo casu lre sunt surreptitie. vñ nec t3 collatio facit
illarū vigore: z ille est ver⁹ casus. c. cū nris. ista est ei⁹ distincti-
ibi. ad fi. z rōnez singuloz mēbroz dicit patere x qñonib. for-
tis ibi p eū. ¶ Circa etiā excozore gñe aplice qñt Jo. si sit da-
ad pñstulit vtrū possit inducere in possessionē. dicit q. sic. que
sit executiū ad mādātū pñstulit. de of. dele. significasti. ¶ Inter-
dū apponit in lris z defendas inductū. de quo remittit ad no.
eum. in. c. cū illoz. sup xbo pñdictoz. de quo dicā. j. eo. li. cū.

Sicuti prouideri. Tria sunt. primo
scdo soluit illi dubij. tertio solutionē declarat. scd-
ibi: sacerdotalis. tertia ibi: sed aliā. ¶ Hā. q. ter. le-
quitur cum mandatum fuit simpliciter de prebenda: scus si in
simpliciter: sed cum generali clausula. non ob. de qua in glo. fm qd.
debetur: tunc sacerdotalis ppter virtutē dicte clausule fm g-
in nouel. refert opi. Archi. strariam. dicit em̄ q. nisi ponat al-
qua specialis clausula per quam euidenter appareat de tali in-
tentione mandantis: cui tunc parebitur. de offi. delega. ex part
eo. li. z qd. ibi no. ista verba generalia de quibus in glo. nō suf-
ciunt. ¶ Hā in generali clausula nō verisimilia nō vidētur inci-
sa. de deci. c. ij. insti. q. manu. nō possunt. s. j. ¶ Hā est autē xñstē
papa velit illā ecclesiā per dicta xba defraudari officio vni⁹
cerdotis. pro hoc etiam adducit q. effectus generalis clausul-
nō ob. tollit impediētia grām: non autem tollit inhabilitate
que pñstulit psonam impetrātis. ¶ Hā in tollenda inhabilitate
persone

personae esset necessaria dispensatio, alia esset gratia subreptitia impetrata ab inhabili: puta illegitimo: corpore vitiat: seruo bigamo & simili. Jo. an. defendit glo. sua. pro qua allegat qd no. ipse Arch. & Jo. mona. s. eo. si pro clericis. sup verbo habenti bus. ubi tenet qd si p. statutu beneficiu habens ordine annexu conferri no dz nisi sacerdoti bene cōferretur impetranti qd etiā non est in sacris. Ex quo in ipsius rescripto statuta tolluntur. Non obstat. fm etiā ratio Arch. s. qd clausula non obstat. tollit gra tie impedimēta non personae: qd dz intelligi de inhabilitate q puenit a iure cōmuni vt cum illis de quibus. s. sed in qōne no sra inhabilitas causat a statuto ecclesie. vt qd non cōstitutus i sacerdotio sit inhabilis ad prebendam. Hāc de iure cōmuni esset habilis etiā maior septēniō intra no. s. eo. sunt inordinata: ma gis ligitur obstat. inhabilitas causata a iure cōi: qd non tollitur per gñales clām no ob. qd causata a statuto qd tollit fm etiā. ista rō no vñ placere Zap. qui dicit qd talis clām no ob. in lris apposta deberet facili? derogare iuri cōi siue defectib? causat ab eo qd causatis a statuto: vt. c. i. s. de cōsti. co. li. Si ergo illa psona ipe dimēta que a iure cōmuni pueniunt no tollunt: multomin? illa que pueniunt a statuto. & hinc sumpta occasione. & pro cōcordia istarū opinionum. Zap. de effectu huius clausule sic dicit in fi. huius. c. Aut papa scribit pprio motu. Aut ad petitionē alte rius. Itē aut edidit ius de nouo vel cōstitutionē facit etiā cū proprio motu scribit. fufficit quo ad oēm effectum clausula non obstat: etiā generalis ad hoc. s. de mag. c. fi. & de hereti. sicut ait: ita loquat. c. i. s. de cōsti. Si vñ facit gratiam vel aliud res piciens ius priuatum ad petitionē alteri? & tūc aut illud im pediens de quo dz fieri mēto procedit ex facto pprio ipetratis aut ex scō alieno: si ex facto pprio: vt qd est bñficiat? & ipetrat bñ ficiū. vel est defectuosus. tūc no fufficit mēto siue clausula gene ralis. sed dz esse specialis & specifica dupl. s. specificado ipsius defectū pro quo scribit. & cām illi? statuti cōsuetudinis. vel pri uilegiij. propter qd talis defectuos? redditur puta etatis ordinis & si. vt i. isto. c. & idē si ex facto alteri? publice. alias si noto & isto casu sit vera opi. Archid. si autē ex facto alieno no publico. nec alis sibi noto. Tūc fufficit saltē mēto vel clausula no obstat. gñas lis maxime aliqua expresse de pcedēte. & secuta clausula gene ralis ad hoc. s. eo. lib. de p. cu. qui ad agēdū & de. no potest: i. isto casu habeat locum opinio Jo. an. videt etiā fm euz posse rōna biliter dici vt qd opat mor? ppri? siue aliqua clausula no ob. nam tollit surreptiōem & no impedimēta idē opet gñalis clausu la no ob. cū ad petitionē alteri? papa facit grām. vt scz tollat vi tium surreptiōis: remaneat tñ ptra illud rescriptū via iuris cōis & hoc qd pcedit impedimēti ex facto alieno non pprio subdit qd hic addēda est eius distinctio quā de hoc fecit. s. e. si ppter & ista ibi vbi pleni? de hoc dixi i repetitiōe. ¶ Secūdo not. qd ter. loquit cū papa mandat prouideri: vt sacerdotalis prebēda no cōstituto in sacerdotio vel etate legitima no debeat. idē dicas si papa prouideat non expssa qualitate prebende & nec etate prouisi Hāc surreptio ita vitiat. pūfione papales sicut māda tum de puidēdo: vt p. s. eo. si motu. ij. rñ. & s. eo. no pōt primo rñ. & de offi. deleg. c. fi. & de. ij. de off. or. i. Idē dicit Jo. an. i. casu. c. cu. i. illis primo. rñ. s. eo. qd puidet de dignitate no expreso de cura vt pūfio sit censenda surepticia. ¶ Tertio no. qd ter. loquitur de prebēda sacerdotali vt non debeat simpliciter impetrati prebēda nisi sit in sacerdotio vel etate ad ipm susci piendū idonea. nunquid idē sit in prebēda diaconali vel sub diaconali vt non debeat simpliciter impetrati prebēda nisi sit diaconus vel subdiaconus. vel in etate idonea prout ordo il le erigit. Arch. dicit qd idem ppter identitatē rōnis. dñum te net hic Jo. an. dicens notabiliter hoc expresse de sacerdotali nā si de alijs ordinibus voluisset idem statuere dixisset prebē dam requirens certū ordinē. vel ordinē sacri. sicut dicit in cle. vt hi qui. de eta. & qua. videtur enim hic iuris lato: statuere ali quid speciale in ordine sacerdotali a quo pendet fidelitū deuotio & ecclesiastica sacramenta. Itē benedictio: baptismus: peni tentia & extrema vinctio. vnde sacerdotes deoz noie nuncupan tur. de here. cū ex iniuncto. s. l. & angeloz. xj. q. j. sacerdotibus. & dicuntur lumen mundi. xxiij. dist. sacerdotes. dicuntur etiā pa tres & magistri. xxiij. dist. si qd dubitet. & dicit apostolus dupli ci honore sacerdotes honorandos. prime ad Th. v. pluribus alijs rōnibus hoc pbat. & claudit qd propter offm missę expedit sacerdotiū non differre. vnde sacerdotale prebēda no assequi ur. In alijs vero ordinibus nec tantus fauor. nec tñ dispēdiūz: it in differendo. cū ergo p. cursum tps velis nolit fiat. quis ma or. C. de in integ. resti. mino. l. sicut minore dabit titulus & inte rim deferuiet in diuinis etate adueniente recipiet ordines. Si vis vide latius in nouel. ¶ Quarto no. qd impetrati simplr pre bēda debet sacerdotalis dñmodo sit in sacerdotio vel etate. s. s. eo. cū in illis. vbi simplex appellatio dignitatis no includit

curatā. So. Jo. an. post Jo. mo. dicit qd sacerdotales prebende magis cōueniunt in noie bñficiali qd dignitatis cuz cura & sine cura. vt hic lat? in nouel. ¶ Quinto no. qd dicit aliā expecta re debet & c. Hāc fm Jo. mo. gen? qd in vno de indiuiduis im pleri no pōt implebitur in alio. arg. s. eo. cū in ecclia. & qd no. s. eo. qd sepe. in vlt. glo. Itē intellige qd dicit de expectādo aliam cū sit scriptū de pēbēda prime vacatura. Si autē mandatū de puidendo. vel pūfio emanauit sup certa rē pssa si illa no debe tur: no debet alia. & sic no hz locū qd dñ hic in fi. de alia expe ctanda fm Jo. an. sup verbo mandatū. Rō differētie est: qd vbi exprimit certa pēbēda pōt notari & est ibi surreptio. & ideo non habet alia. & idē sentit Zap. si in ecclia sunt oēs pēbēde sacer dotales. Hāc si impetrās ibi prebēda simplr vacaturā no sit eta tis legitime tpe date nullā habebit nisi iaz esset canonic? & igno rasset oēs illas pēbēdas esse sacerdotales. Hāc si tūc tpe vaca tionis deprehendit in etate legitima habebit eā rōne dicti ca nonicatus dñmodo no sint ibi alij expectātes. vt dñ. s. eo. si cleri cus. ij. rñ. s. si aut is cui puidet vel puidet mandāt simplr de p bēda sit infra septēniū tūc esset rescriptū surrepticiū & nullam haberet. vt. s. e. sup inordinata. & s. e. de rescri. si eo. tpe. ¶ Op ponit innuit hoc. c. qd fufficit tpe vacationis pēbēde sacerdoti lis esse in etate legitima. Sed hoc oppo. & videtur qd debeat inspicī tps date. vt p. alle. c. si eo tpe. So. vt in glo. iij. que refi det qd aliud in impetratiōe bñficii curati: vt ibi. aliud in ipetra tiōe pēbēde sacerdotalis. vt hic. Zap. dicit qd sicut ibi ita bñ ficiū tps date. & qd hic dicit aliā expectare debet. dz intelli gi aliā. s. no sacerdotale quā pte poterit si vacat vel postea vaca bit. & ita intelligit Arch. hoc. c. in d. c. si eo tpe. in glo. facies viz hic etiā hoc pbat fm etiā. Hāc istud relatiū aliā est accidens di uersitatis hñs referre diuersum in qualitate a suo antecedenti lz idē refert in substantia. vt tps suspēsus est & alij duo latrones cū eo. vñ licet illud aliā habeat referre idē in substantia. s. pēbendam no tñ hz referre id in qualitate. s. sacerdotale. ad hoc facit quod no. post Jo. mo. s. eo. cū in illis. sup gl. electio. in fi. nec sup istd nomē aliā facit positionē. vt no. de rescri. sedes. in. iij. glo. f. cle. abbates. eo. tit. p. Jo. an. sup verbo alijs. & xxiij. dist. deinde. in prima glo. Jo. mo. t. op. Jo. an. dicit etiā qd hic fauorabilior est forma qd ibi vbi gratia pōt pte effectū in altera saltē pte difun ctiue. s. hoc aliter interpretādo tota grā pperiret. Ego idē sentio: nec fundo me ex vbo aliā: s. ex vbo si nondū qd vñ respicere tem pus vacatiōis no date. et sic Jo. an. ipm intelligit dñ. sup dicto verbo ponit tertiā glo. Itē pro hoc facit verbū expectare. Hāc de sacerdotali no dixisset expectari qd illa satis breuior. tpe po tuisset debet. dz ergo intelligi expectare ad aliā. s. sacerdotales cū vacauerit in etate legitima supueniēti. & sic dictio aliā referē ad silem in substantia & in gñe. s. diuersam in spē. & ista est ei? pro pria natura. ad hoc facit. l. si cui tibi. C. de seruis fugi.

1. **Utere iustitie summi pontificis que sunt.**
2. **Utere impetrare in forma pauperum expirant eoipso q impetrans affectus est aliquod beneficium.**

S pauper. Decidit casum dubiū rōnem inter serens. ibi cū cesset. ¶ Hō. qd cleri co non habenti beneficiū mādat papa iuxta eius meri ta de bñficio puidet: ille sunt i. lre iustitie & sine ipsis ad hoc ordinarius tenebatur. s. eo. cū fm aplm. In ista aut pūfioe cō siderabitur psona qualitas & cōsuetudo loci vt plus in anglia qd in puincijs. assignet etiā psonis equalib? Itē habēda est etiāz rō facultati. vt. l. legat. & l. cū alimēta. de ali. & ciba. leg. & ff. de vsu & ha. l. plenū. s. j. & dñ. s. e. ti. zli. c. j. Sz dices cū iste pauper clericus passus est se ordinari sine titulo fuit in culpa sicut etiā fuit ep̄s. culpa igit cū culpa cōpenset. & maxime qd in pari deli cto deterior est cōditio petitoris qd certat de lucro. vt. l. apd cel sum. s. marcellus. de doli excep. Sol. vt no. Jm. in. c. intelligi mus. de adul. & s. eo. cū fm. vbi etiā qd iuris qd bñficiū p ep̄sco puz collatū enineit an teneatur de aliquo puidet. de quo etiā in. c. inter cetera. s. eo. & vij. q. j. pñtium. ¶ Secūdo no. qd lre im petrare in forma pauperū expirat eoipso q impetrans est aliqō bñficiū affectus. impetrās vero in forma cōi p affectuōne be neficiū tūc expirat qd illud bñficiū no est cōpassibile cuz bñficiū qd p literas expectat. cū em tūc expiraret ius in re. vt. l. c. d mul ta. s. eo. forti? ius ad rē. vt in cle. grē. alle. in. j. gl. facit. l. semp ro nius actolus. de vsufru. leg. & aduerte qd ter. dicit qd fuit affec tus bñficiū. nunqd ergo si ipz impetravit a papa debuit facere mentionē de literis primis certū est q impetrās tenetur de quo libet minimo bñficio facere mentionē. vt. s. eo. si motu. Sed an idē de iure qd hz ad bñficiū obtinendū vel obtentū recuperādū. vide. s. de rescri. in nostra. vbi etiā quid iuris si lite pendēte sup electione vel presentatione facta de aliquo recipit aliud benefi cium an videatur cedere illi liti. dicit qd sic si id super quo litiga bat no erat cōpassibile cū scdo. quo casu cū p adeptiōne secun

Petrus de ancha super sexto decretaliū

di finiretur ius in primo. multo magis iudiciū inchoatū sup eo arg. l. si mulier. ff. solu. matri. z. l. post finitā. de susce. tuto. Sive ro esset cōpassibile tunc duraret questio sup eo mota. z. bec vera vt dicit qñ adeptus est pacifice posses. secundi. Si autē ppterli tem non pōt posses. secundi consequi. tunc non videt pñuncia re liti quā patitur sup primo. vnde vt refert Jo. an. in. d. c. in no stra ipse consuluat q si habens gratiā ad dignitatē etiā quādu ceret acceptandā non perdit gratiā consentiendo electiōi. de se facie in aliqua ecclesia etiā petendo cōfirmationem. alle. d. cle. gratie vbi acceptatio collationis que tribuit ius in re. vt. c. si tibi absent. s. eo. nō perimit gratiā nisi post adeptā posses. pacifi cam. vt ibi. multominus electio z. pacifica cōfirmatio. vt ibi ple nius per eū. Querit Jo. an. in nouel. vtrū habēs formā pau perū si postea ordinat ad tituli sui patrimonij vel alteri? p hoc perdat literas z. gratiā. videt q sic p istud. c. quasi cesset isto ca su cā mandati. Itē forma pauperū est inuenta ad subueniendūz necessitatibus clericorū. vt. c. postulat. s. de refert. cessat autē ne cessitas propter talem ordinationē. In pñm facit hoc. c. in qñ tum dicit gratiā expirare p assuetudinē beneficij. ergo nō pa trimonij sui vel alterius. qz quo ad suū nil noui cōsequitur si al terius facile pūe posses. nec est expōitū ppetuitati sicut debet esse bñficiā. lv. dist. pcepta. z. hoc tenet Jo. an. nisi in casu quo diceret illū tituli in bonis ecclesiasticis perpetuo constitutum ita q caderet in nomē z. effectum perpetui z. ecclesiastici bñficij. iuxta no. per eū in. d. c. postulat. s. z. quod no. s. c. tuis. z. quod ibi per eum sup vlt. glo. Secundo quero post eū de clausula mo neas attentius z. inducas. an per illam executor possit cōpelle re ordinariū. Archi. licet non clare videtur velle q possit. indu cit no. in Spe. de refert. in prin. s. rōne forme. ad si. ver. itē si pa pa roget. z. fuit questio Jo. de deo. et Egi. de foscariis. tenuit enim Jo. z. Egi. post eū q possit dicens q sentiens dñus pecus erat. refert Jo. an. eoz iura facientia ad vtrāqz partē. z. tandē p c. cū nostris. in fi. z. p ea que ibi not. in glo. vlt. videtur sibi teneū da pars negatiua. allega. extraua. Jo. que incipit antique. ver. etiam additur instanter perpetue sine de qua hic per eū latius. Qui vltimo querit de intellectu clausule consuete apponi in li teris impetratis in forma pauperū. apponitur enim taxatio cer te summe fm varietatē regionū. Itē examinatur de trib? si bene construit. si bene legit. z. bene cantat. deinde forma datur in qui sitoribus vt inquirant si est vite laudabilis z. honeste conuersa tionis. cle. j. de concess. preben. z. tñc prouideant sibi fm sue pbi tatis merita. z. sibi volenti possit prouideri etiā de minori datur de facto vnius mensis terminus ad acceptandū a tempore noti cie. z. in fine apponitur decretū. z. ante ipsum inhibitiō ne is cō tra quem scribit post insinuationē etiam ante acceptationē ali quid interim disponat. hoc casu dubitat an ante dictas insinua tionē valeat collatio facta per ordinariū. z. dicit q sic de benefi cio minoris valoris quod requirit acceptationē non volūtatis declarationē. quod aliter nō esset competens meritis probita tis illius propter tenuitatē. sic non cadebat in gratia. non sic in beneficio inclusio sub principali gratia quod non requirit vo luntatis declarationem. tunc enim facta pronuntiatione p exe cutores super idoneitate impetrantis statim decretus ligat. qd vide in. d. cle. primo responso.

Iura pñm vbi sunt obscura ceteris parib? ille vincet. q ha bet titulum a maiori et digniori

Receptio facta per capitulum contra statutum suum iurati an valeat

Sa sede. Soluens casus dubiū distinguit duo mēbra. scdm ibi. si vero. C. Ro. q qñqz duos vel plures ad quos spectat collatio bñficij in colla tione concurrunt. nec apparet que collatio fuerit facta prius: quo casu melior est conditio possidentis etiāz si petitor vtrāqz maiori auctoritate q possessor. si tñ in petitione vel possessione p oia sunt pares maioritas deberet attēdi. vt in. s. si vero possessio igitur vincit auctoritatē. z. auto. itas vt sic dixerim paritatē. Alibi etiā in duobus nitentibus ex possessione pari preferit ille q de anti quiori cū titulo pbat. s. de pba. licet cām. Rō quare in pño ca su est possessori fauendū pōt esse incertitudo tituli petitoris. in certū est em vtrū ante vel post ipsum tituli habuerit ante q pos sessor. cū ergo iura partiū sunt obscura zc. vt in. c. iter. de fide in stru. Itē sufficit reo aliquid pbare p quod actoris probatio effi ciatur dubia vt ab eius petitione absoluat etiā semiplene pbā do qñqz. qd dicit no. Cy. in. l. i. bonefidei. C. de iureiu. C. Sec cūdo no. in. s. si vero. q vbi iura partiū sunt obscura ceteris pa ribus ille vincet q bz tituli a maiori z. digniori. facit qd no. z. di xi. s. eo. bi q auctoritate. z. cle. duobus. vt lite pend. S. videt qd vbi de prioritate z. posterioritate tituli contendit non sit habē da ista consideratio. nec ex eo q habeat qd tituli a papa prese ratur alteri. vt. l. si duas. ff. de exeu. tu. vbi si de prioritate z. posse

rioritate eius quod fecit imperator. z. alius iudex ostenditur nō magis pro ipso q pro illo presumi nec fauet. So. ibi loquitur in onere. sed hic loquit de beneficio z. fauore. Querit Joan. an. c. loquit cū diuersi contulerit eodē die nec apparet de prio ritate: quid si tales collationes facte sunt ab vno de quibus sū ter dubitetur que sit prior in papa sic cōferente. videt casus. s. eo. lib. cū duobus. de refert. Sed ibi loquit de prouisiōe fienda non facta. in illa enim possibile est vtrāqz valere etiā qñ priori tas apparet. quod nō est hic. Similc. s. eod. lib. de elec. vt quis duas. z. ideo dicit ipse in casu predicto: incertitudo talis vitiat vel saltem impedit. vt. ff. de reb. dub. l. si fuerit. de testa. tut. l. duo sunt. vel pōt dici q ppter dubiū prioritatis ad superiorē sit re currendū vt declaret. sicut in simili. s. de offi. deleg. c. ij. facit. l. si quis seruū. s. si inter duos. de leg. ij. Secūdo quero ordina rius contulit. sed papavel legatus referuauit. nec apparet quis primo: credit q prouisus per ordinariū de vacante obtinere dz ex quo p aduersariū nil probat quod impediatur. remittit ad no. in cle. literas. de refert. in glo. pone. z. quod no. s. eo. si tibi. ad fi. el. j. sup verbo ante q. Ibi tñ loquitur in eodē collatore. hic i di uersis quoz nullus maior altero. pro opi. tñ Jo. an. alleg. Lap. s. eo. si pluribus. j. z. ij. rñso. per quod. c. dicit q vbi p pñio motu pape. hic expreso facta est referuatio non valet collatio facta p ordinariū. z. idem videt si sit referuatio generalis q habeat vim pstitutionis. z. idem si nō motu p pñio p. c. si beneficia. s. eo. li. et eo. ti. vbi equiparat collatio z. papalis referuatio cū decreto. fa cit ad hoc cle. si duobus. s. neutro. vt lite pen. Tercio quero: titius impetravit in ecclesia Bon. canonicatū. eodem die cōces sum fuit pñm legiū ne aliquē impetrantez recipere teneant. nec apparet que gratia fuerit primo facta. dicit Archi. q impetrās obtinebit. nā non pōt dici post indulgentiā impetrasse. z. sic non est vt posterius impetrans repellendus. arg. ff. de do. inter vi. et vro. cū hic status. s. filr. als. l. si ambo. z. de reb. du. l. cū impubes z. l. qui duos. in prin. z. s. cū in bello. eo. tit. Itē pñm dicit qd non bz aliud ante se. vt in prima constitutione. ff. z. l. ex duobus de vulg. z. pup. z. dicit q ista interpretatio est benignior qz scdm eam valet vtrūqz indulgiū. s. rescriptū z. indulgentia: z. talis inter pretatio est in dubio facienda. de ver. sig. c. abbatē. Itē iste cleri cus est actor q quem excipit de indulgentia. dz ergo qui excipit clare probare exceptionē suā sicut actor: suā intētiōē. iuxta do ctrinā glo. in. d. cle. literas. z. Bar. in. l. nō solū. s. sed vt probari de ope. no. num. z. dixi in repetitione. c. in presentia. de proba. ho die tñ ista questio est supflua ppter clausulā que apponit in li teris impetrantiū per quas tollunt indulgentiā etiā literas pce dentes. multo magis igit cōcurrentes in tpe. Quarto qro vtrū valeat receptio facta p caplm d statuti lūi iurati. Archi. q nō etiā ad mandatū legati pape. pbat p. c. dilecto. s. e. vbi iu ratū statuti z. pfirmatio papalis ponunt disunctiue vt diuersa vñ sicut illa duo vitiant ita etiā iuramentū: z. multo magis qz ita tutū pfirmatū validat purus hō licet vicarius dei in terris: iur amentū aut pfirmat verus deus. de transla. post. c. z. cui magis q hōi est obediendū. xi. q. iij. iulianus. z. c. qui resistit. Jo. tñ an. in. d. c. dilecto. super verbo iuramento tenet qd valet licet illi sint periuri. z. ita post eū ibi dixi in vlt. q. z. hic adde q si capitulū po test excipere d impetrantē de numero iuramento firmato si non excipit. sed recipit nō emittat periuriū q excipere tenebat. vt no ta. in. c. cōstitutus. de refert. in nouel. vbi stāte numero iurato q rit quid iuris si papa mādāt q vel recipiāt vel dent centū nō ob stante iuramento vel numero: an si recipiūt sint periuri cum pos sint nō recipere dādo centū. dicit q nō. arg. l. que sub cōditione s. iur. iurandi. ff. de condi. insti. per quē. s. dico q nō facta men tione numeri sic iurati etiā ad centum nō tenebitur in terminis questionis predictae vt dixi in. d. c. constitutus. in. iij. questione.

1 Pluralitas officiorum requirit pluralitatem personarū.

2 Monachi vagari non debent.

3 Monachi ad pluralitatem ecclesiarum curatarum assumi pro hibentur.

4 Prior monialis an possit conqueri de abbate qui sine causa ra tionabili vult eum remouere.

In singula. Religiosos ibi pñm. in qua tria facit. Primo puidet cir ca futura z. penā apponit. Scdo ibi circa: puidet circa pteriti ta sub eadē pena. Tercio ibi: in ibem? puidet circa administra tiones vel officia vnius monasterij nō cōmittēda monachis al terius monasterij. z. penā apponit cōmittenti z. recipiēti. z. dicit Jo. mo. q bec decretalis obuiat ambitioni monachorū: zcā mul tiplicibus penis pstringit. C. Ro. pñm ex quo patet q pluralitas officiorū requirit pluralitatē psonarū. hinc est q nul lus pōt esse in duob? collegijs vel habere duas militias: siue ho nores etiā seculares. vt no. s. c. cū preterea. z. c. ad hoc. z. lxxix. dist. singula

Abſentes in receptione canonicorum ſunt vocandi
Abſentes ſunt vocandi cum commodè vocari poſſunt.
Canonici non vocati de contemptu agere poſſunt.

In in eccleſijs. *D*uiſio ſup. gloſ. j. *CL*ao. q. tex. loqui
tur generaliter de receptione canonicorum et preben
darum collatio eſt in eccleſijs faciendā. et ſic in omni

bus ecclesijs videtur illa receptio et collatio ad canonicos pertinere. Aduerte quoniam creatio canonicorum imminet in ecclesia cathedra li et collatio prebendarum sunt tres operi. Host. tenet quod ad episcopum cum consilio capituli. Lupo. quod ad episcopum cum consensu capituli. Bar. quod contra ad utrumque. et ista multi inter se differunt. ut colligitur ex non. in. c. primo. ne se. vac. motiua autem predictorum videas in. c. ecclesia. de electione. in alijs vero ecclesijs inferioribus collegiatis infra episcopum palem an ad prelatum cum consilio vel consensu capituli. vel contra ad utrumque vel ad episcopum spectet. disputauit. d. Fede. de sen. et tenuit quod canonicus presentat et episcopum instituit vt dixi latius in. d. c. cum in ecclesia. **¶** Secundo no. quod in receptioe canonicorum sunt vocandi absentes. quod est verum quoniam est receptio voluntaria. Si autem est necessaria. puta ad mandatum superioris cui est necessario obtemperandum tunc secus fuit Archiepiscopus. qui remittit ad summam Host. de consuetudine. verum quod ergo. Sed Jo. an. hoc plenius tangit in. c. si capitulum. de consecratione. preben. vbi dicit quod si loquimur de receptione que consistit in facto: quod inuestitum per se papa mandatum recipi tunc singuli obediunt. ut ipse no. de rescriptis. ea. te. super glo. ar. et idem Innocentius. de postul. bone. el. ij. et ibi in nouel. super glo. ideo dicitur. Si vero loquimur de receptione que consistit in iure et que titulum tribuit ad mandatum pape. tunc dicitur posse defendi quod ex quo teneatur esse necessario recipere presentes quo ad hoc teneant locum capituli. capitulariter tamen ipsum debet recipere: non singulariter. nec absentes isto casu poterunt agere de contemptu cum nulla preelectio eis competere. immo si presentes fuissent oportuisset eos parere. et hoc no. Jo. an. in. d. c. si capitulum. Zap. dicit quod si non essent presentes tot quot facerent duas partes capituli vel saltem maiorem partem: tunc de absentibus vocabatur tot quot facit dictam partem. alio non valeret dicta receptio ab inde supra non sunt vocandi nec possunt agere de contemptu. R. d. hoc est quod quoniam mandatum superioris quod recipiamus videtur se ad ius referre. i. receptionem que de iure valet. quod tunc est qui sit collegialiter in capitulo: ad quod mandatum diriguntur. in minori autem parte non representatur capitulum. vt. l. quod maior. ad munic. fateatur etiam Zap. quod receptio que consistit in facto potest fieri a singulis singulariter et ab excois. nec ad ista debent vocari absentes secundum no. in. d. c. ea. te. et in. c. pro illorum. s. eo. tit. et per eundem symon. Jac. z. d. c. si capitulum. vbi idem repetit quod predictum est. s. quod in casu in quo debet esse receptio collegialis. ut quoniam tribuit ius in rem fieri oportet absentes vocandos de necessitate quousque saltem maior pars illorum fuerit presens. Ergo etiam dico ista procedere nisi quoniam maior pars capituli negligenter et contingeret adimplere mandatum pape. Nam tunc executio deuoluitur ad alios etiam ad vnum non vt adimpleat ut singularis: sed ut capitulum. quod ratione talis negligentie ius capituli est ad ipsos deuolutum. et hoc no. hic Jo. an. post Jan. in. d. c. bone. Et collige hic aliquid explicari vt a capitulo. aliquid vt a singulis. et propter hoc alibi reuocat in dubium Jo. an. utrum propter presumptum capituli impedire aliquid ad mandatum executoris possint singuli excoisari. et appellatio facta nomine capituli tueat singulos non vt valeat excois communicatio lata in eos: postea ac si singuli appellassent. que duo dubia videas per Jo. an. in. c. romana. j. eo. lib. de sen. exc. super verbo. **¶** Tertio no. quod tunc absentes sunt vocandi cum commode possint. et dicit Archiepiscopus. quod hec commoditas respicit ecclesiam: non personam vocandam. allegat not. de elec. c. bone. eo. lib. in gl. si citati. in. c. cum inter vniuersas. **¶** Quarto no. quod canonici non vocati possint agere de contemptu et eis instantibus de electione irritari. Sic et filius preteritus a patre in testamento potest dicere testamentum nullum et etiam approbare si vult. filio preterito. ff. de in ius. test. Electio tamen facta illo non vocato qui vocari debebat non est nulla a principio secundum Jo. an. qui per hoc sentit quod differentia sit inter testamentum i quo filius est preteritus et electionem in qua canonicus est contemptus in hoc quod testamentum est nullum a principio. sed potest conualescere voluntate filii. s. electio in qua canonicus est contemptus est aliqua a principio licet possit in irritum renouari canonici voluntate. istud tamen ius dicendi nullum non est peremptum. vt. d. l. filius. et hinc est quod efficacia electionis non pendet ex voluntate canonici contempti. colligitur quod ei subsequens consensus non validet eas plus quam sit: nec ei vox augere numerum. vt no. de elec. ecclesia. Suus enim consensus subsequens non est proprius ratificatio: sed preceptus vel iniurie remissio. vt no. Jo. an. de elec. quod sicut. super glo. sic ptz. et hoc quod dicit eis instantibus. zc. collige quod de preceptu vnius non potest alius excipere. nec etiam index ex officio. Item quod preceptio contemptus mortuo vel transito eo qui fuit contemptus non transit in alium etiam si decessat lite pen. super preceptum. vt no. Jo. an. in. d. c. quod sicut. in gl. sic patet. **¶** Proppo. videtur quod vni canonici non possint petere irritari quod gerit a caplo: quod electio est actus qui spectat ad canonicos: itaque collegium: non ut ad singulos. ut in. c. in genesi. s. de elec. et. xij. q. vi. c. si. vbi collegium eligit prelatum. Sed iura collegii vel vniuersitatis non sunt singulorum. vt. ff. quod cuiusque vni. no. l. sicut. z. xij. q. ij. qui maior numerus. ergo non videtur quod possit ad hoc agere si ad eum non pertinet illud ius. preterea posito quod posset pro suo iure agere non vide

Petrus de ancha. super sexto decretaliu

tur. propterea qd id quod gestu est p alios q participat simul se
cu debeat irritari. vt. l. p fundu. ff. de serui. rusti. predio. hic. autē
in vtroq; dicitur dñum. ergo male. So. Joan. an. dicit q lz colle
giu eligat prelatu vt dictu est: tñ qz actus sunt singulariū. s. eli
gere: audire diuina z similia. vt. j. de sen. exc. si snia. s. si. ideo in
his q sunt vniuersitatis cōpetunt singulis s regulā. l. sicut. i. l. p
fundu. ff. de serui. rusti. p dñio. ad illos spectat seruit? vt ad singu
los. z qd agūt faciūt iure suo. z sic eoz factū est efficacius z mī
nus corruptibile. z sic habes vnā differentiaz an cōpetat aliqd
pluribus vt singulis: an vt vniuersitati. z pone exemplū in plu
ribus patronis: qz cōpetit ei ius pñtandi vt ad singulos: si sunt
duo vn? pōt aliū eligere. secus in duobus debentib? eligere. vt
collegiū. Itē vnus pōt pñtare bodie. alius cras. Itē vn? nō po
test rescindere alteri? pñtationē rōne contēptus. Itē maior ps
nō pñderat p respectū ad oēs: lz p respectū ad alios pñtandos
in singulis supradictis. Secus esset qñ aliqd pñtinet ad plures
vt ad collegiū. z istas differentias notauit in. c. qm. de iurepa. in
ij. q. Cui adde quod no. in. c. cū oēs. de pñti. C. Ultimo tñgit gl.
vt. nunquid in alienationibus z alijs tractatibus sint vocandi
absentes. quam glo. no.

- 1 Loca que dicantur vicina.
- 2 Curia romana quandoq; transfertur de loco ad locum.
- 3 Curie romane migratio de loco ad locum dum est in itinere re
tinet ius in suis curialibus.

Resenti declaramus.

Quinq; sunt dicta q p se patēt z tertiū respicit
vita duo. C. No. q de istis bñficijs vacatib? apd
e. apost. dictū est. s. c. ij. q etiā possent hic repeti
dic vt ibi. C. Sdo no. q illi dicunt mori in ro
mana curia q decedūt in reditu vel discessu ab ipsa in locis vicī
nis ipsi curie. cū ergo solos veniētes z recedētes includat pz q
manētes extra locū in quo degit curia lz loc? sit infra duas die
tas non includunt. qd etiā pbat. j. s. ppter. C. Tercio no. q cu
rialis pferens se ad locū curie vicinū decessit: ibi tñ vt in curia
decessisse dñmodo vbi se pñtuit non habeat domiciliū suū do
mū: eque bene potuisset tñ latoz statuere qd vbiq; decesserit
curialis singat in curia romana decessisse qz tñalis mora quas
trahit alibi nō vt debere attēdi ex eo q fingit qd esse in loco vbi
ppetuo morā trahit. nō vbi ad tps. vt. l. ex facto. ff. de here. insti.
z. l. seia. s. questu. ff. de fundo instrui. z. l. seruis vbanis. s. cū q.
de leg. iij. iste em leges z q plures alie probāt q dispositio q cō
cernit morantes in loco nō includit illos q trahit ad tps morā
alibi redituri ad locū postea. Hinc dicit qñ nō mutat sedē q non
mutat mentē. facit. c. dilectus. de cleri. nō refi. S. certe fm hāc
cedentes z recedentes de curia nō vident in curia decessisse: sed
in pñtio domiciliū qz ad tps illo se pñtuit z sic fingunt ibi non
esse p iura pñlegata. z. c. is cui. j. eo. lib. de sepul. vbi decessit in
villa ad quā se ad tps pñtuit fingit in ciuitate decessisse quo ad
sepulturā. dicas ergo q papa hāc antiquā cōsuetudinē sup con
ferendis bñficijs decessitū in curia declarat hē locūz in istis
accedentib? z recedentib? si decessit in locis vicinis curie. qua
si ppter vicinitatē sint censenda curie romane. Hāc ex vicinita
te locoz hñt quedā coniunctio z legis cōio quo ad penā z pre
miū. z etiā quo ad mores. de peni. dist. j. sed cōtinuo. z. l. non tñ
s. illiensib? de excu. tut. z. xliij. dist. cū aut. z forte nifi ista decla
ratio emanasset multi dixissent q p curia romana debuisset in
telligi locus vbi curia habitat cū suis suburbij. vt in glo. iij. z
l. si qd. s. si ita. de penu leg. C. Quarto no. in. s. loca que loca
dicant vicina. z dicit ter. q sic vult intelligi in istocalu quasi nō
ita in alijs casib? Quero ergo si in alia dispositio fiat mentio
de psonis z locis vicinis qualiter vicinitas ista debeat intelli
gi. Ad qd dic q si querat de vicinitate psonarū. q. s. dicant: vici
ni. dic vt no. Bar. in. l. si terti? ff. de aqua plu. arc. vbi dicit q vi
cinus dicit vsq; ad locū a quo pōt exaudiri vox hoīs clamātis.
z hoc verū nisi cōis vsus loquēdi aliter se haberet. vt. l. vt alphe
nūs. de verbo. sig. z. l. j. s. j. de flu. z. l. cū delanionis. s. asinā. ff. de
fun. instru. ibi etiā querit Bar. cū voces alie sint basse. alie alte.
Itē cū longius euaget vox de loco alto q depresso qd confide
rabitur. Itē nunqd habitates in domo pñducta dicunt vicini: et
quid iuris si parietes duarū domoz sint cōiuncte ex pte poste
riori. sed ostia introitus earundem distent an dicant vicini: ibi
videas de illa vicinitate psonarū. de vicinitate ciuitatū castro
rum qñ dicant tangit in. l. iij. s. si tā vicinū. de dā. infec. vbi alle
gat istud. c. ibi glo. dicit q vicini dicunt p centū miliaria. Jac.
de are. q accipi de pet locus vicinus ad arbitriū iudicis. z istud
dicit verū regulariter. sed hic specialiter aliter est pñsus. z ideo
dicit hoc casu zc. C. Quinto no. in. s. cause. qd iuris cū in loco
originis curialis decessit pñderabit enim in eo z pponderat cā
naturalis. s. origo. qd est verū nisi in loco originis morā trahē

ret ppter curiā z curialis esset. quo casu pot? in eo qualitas ac
cidentalit q naturalis inspicit de h. s. q magis bz inspicitur
accidens: an natura: qñ ista duo tendit ad vāios effect? Soā.
an. remittit ad iura allegata pro z s in questioe patronoz. j. de
reg. iur. q pñor. Bar. hoc tñgit in. l. j. s. bestias. ff. de postul. vbi
inspicit magis accidens q natura. z. C. de his q ve. eta. l. si. qui
dicit q quedā sunt naturalia pñrie z illa sunt imutabilia. insti.
de iure natu. gen. z ciui. s. sed naturalia. quedā sunt nō de natu
ra necessario sed ex pñsuntione nature. vt q leo habeat fero
cem naturā. z q hō sit bonus. z illa ex accidēti pñt mutari. vt. d.
s. bestias. z p dy. in regula semel malus. z inducit ad. q. de flo
rentino q diu habitauit perusij an possit ibi capi p pñsalijs cō
cessis s florentinos. z vide q nō qz sñuetudo magis attendit
q natura. vt hic. Hāc qualitas q sit curialis z hac de cā in loco
originis morā trahit plus attendit q origo. vt dixi in. c. statu
tum. s. cū vero. de referri. vbi aut tractarem? de fauore origo non
tollit lz aliquid acquirat. vt. l. senatores. ff. de sena. z aduerte qz
ad hoc vt qualitas vincat originē isto casu requirunt tria. vt sit
curialis: z occasione curie ibi morā trahat et in curia decessat
secus si in loco vicino. vt in ver. idem est ibi dñmodo. vbi domi
ciliū z domus pñria attendit si decessat in loco vicino pot? q
qualitas q sit curialis. z vide sup hoc glo. pe. C. Sexto no. in
s. porro q qñq; curia romana transfert de loco ad locū: tñ de
cedentes in itinere dicunt in curia decessisse. z aduerte qz curia
romana dicit esse vbi est audientia causarū z lñarū apostolica
rum cōcessio etiā si papa sit alibi. vt in cle. ne romani. s. sane. de
elec. Sicut enim quis cū rebus suis se alibi cōferendo dicit pri
mum domiciliū relinquere z nouū cōstituere. vt in. l. predia. de
fun. instru. Ita papa si cū suis curialib? trāssert se de loco ad lo
cum sequit ipsum iurisditio z ptas tota. z sic sua iurisditio cohe
ret pñone. z totus orbis est eius territorij. vt. c. cūcta p mundū
z. c. pñcipalem. ix. q. iij. z aduerte qz. s. porro determinat qd
iuris de curialibus decessitib? dñ sequunt curiā de loco ad lo
cū. sed de accedentib? z recedentib? ab ea: si dñ sunt in itinere de
cedant ibi vel infra duas dietas nihil statuit. vñ nō absurde tñc
dici possent nō habere locū pñcipiū. c. si aut populus vñ? ciui
tatis forte capte ab hostib? se trāssert de loco ad locū an sequa
tur eos iurisditio z sint cōsiderādi vt vniuersitas. dic vt no. In
no. in. c. cū ex in iuncto. de ope. no. num. z p Bar. in. l. cūctos po
pulos. C. de sum. tri. z collige qz migratio curie romane de lo
co ad locū dñ est in itinere retinet ius in suis curialib? vbiq;
decesserint. ea aut certo loco manente in suis curialibus si de
dant extra loca vicina istud ius cōferendi eoz beneficia sibi nō
vendicat. vt hic ptz. Sed quero an ista pñsio vñdicet sibi locūz
in beneficijs vacantibus aliter q per mortē. puta si in locis vicī
nis decessit vel accedēs ad curiā renunciet bñficijs suis: vñ
ibi vxores ducūt an dicant vacare in curia ista cōstitutio nō p
uidet nisi cū vacat p mortem: sed cū sit declaratoria quo ad loca
vicina. idē videt ac si in curia vacarent. Tangit hic Jo. an. quid
est mors z vñdicationē. Hñ dicit q mors est somnus etern? dñ
solutio corporis: dñitū paupoz: desiderij pauperū: inenitabilis
euentus incerta peregrinatio. fugauit: resolutio omnium

Collatio parochialis ecclesie ad quem spectat.

Sapostolica. Multum equitatis bz ista
les ecclesias vacantes in curia ponit duo dicta. scdm ibi
idē. z rōnem interserit ibi: ne ipsarū. C. No. q ter. loquit cāva
cante sede imminet vacatio ecclesie parochialis in curia: qd er
go si quasi vacante. puta capto papa p scismaticos. s. e. l. de sup
negli. prela. si eps. dicit Jo. an. q tñc nō sit locus curie vel sed.
apo. nō bz locū decre. remittit ad no. p eū de cri. fal. dura. Itē in
telligit hñc ter. de ecclesijs parochialib? nō collegiatis z q non
cadunt in nomen dignitatis. alleg. s. eo. lib. de ele. statutus. z qd
ibi no. Hāc rō illius z ita bz locū isto casu sicut illo. Itē decre. ij.
s. eo. ti. z lib. reseruat ecclesias: dignitates: pñonatus z bñficia ex
cep. ergo illa de ecclesijs als nō cōpñhendit etiā si essent cura
te dñtamē nō sint parochiales. Itē intellige hñc ter. de ecclesijs
parochialib? curatis actu z habitu. nō de curatis actu tñ. nam
ista pñstitutio modificat: z sic in parte corrigit ius antiquū. pal
leg. c. ij. ideo restringenda ad casum de quo loquit fm Arch. al
leg. ff. de verb. sig. l. viuaria. z quod no. in. c. lz canō. de ele. in gl.
nunqd. C. Sdo no. q ista cōstitutio loquit de parochialibus
vacatibus apud sed. apo. vacantē. in deuolutis igit nō vñdicat
sibi locū ista pñstitutio: nec mirū: ibi enim est reperire culpaz z ne
gligentia collatoz. hic nō. Itē ille non spectat ad papā pñstitu
tionē ele. sed p cōciliū lateranū. qd cōciliū decreta. ista non tangit.
C. Tercio no. q ille ad quē spectat collatio parochialis eccle
siez vacet apud sedē apo. pōt eā libere cōferre. z intellige quo
cunq; iure ad eā pñtineat. qz verbū pñtinere hic positum. est latissi
mū etiā. ff. de ver. sig. l. verbū pñtinere. z cōpñhendit etiā in pñ
tronatus.

tronatus. fm Archi. alleg. no. per Jnn. de reli. domi. constitut. in nouel. sup. verbo p. trine. Itē per hoc qd dicit libere collige q non d. expectare sine mensis. et dicit hic Jo. mona. q si illi ad quos spectat collatio sunt in curia poterūt ipsi cōferre s. per vi carios tūc demū cū ipsi sunt in remotis et vicarij in ipsoz terri- torio. vt. d. c. statutu. in fi. Non ob. fm enī q illud. c. sit sublatū in casu huius. c. Nā hoc est verum quo ad casum expressum: nō quo ad alia. vt. l. precipimus. in fi. C. de ap. quod tenet Jo. an. p. rationē glo. antepe. q est in. d. c. statutu. Primum sentio et dico q postq ecclesia parochialis vacans in curia sede. vac. erimitur a generali constitutione. s. eo. c. et in nullo ex his que dicunt ibi de- bet dicta promissio vendicare sibi locum in ipsa. nec quo ad alia. nec ob. q. lapso mēse ordinarius in beneficijs que in curia va- carunt recuperat p. tatem limitatam per. c. statutus p. alle. Nā loquit de illis in quibus papa habuit ius et p. didit. vt ibi patet Sed in casu huius. c. nunq. habuit speciale ius quesitū p. istam constitutionē. Non mirū ergo si iam amissa recuperat cum ali- quali modificatione quasi cicatrix remaneat ex vulnere iaz illa ro. j. q. j. v. tū. sed parochiales ecclesie a p. in. non fingunt vaca- re apud sed. apo. vacante per hoc. c. quasi igitur arctetur in eis potestas ordinarij nō est dare rationē. nec posset tunc libere or- dinare. quod cōcedit sibi illa constitutio. Sublata enim vna cō- stituitio per aliam debent intelligi sublata omnia que tende- bant ad impetrationem et repletionem eiusdem: vt dicit textus in. l. edicto. in p. in. C. de edic. diui adri. tol. in hoc ergo aliter q. predicti. Quarto no. q si de beneficijs vacantibus in curia viuentē papa per ipsum nō fuerit ordinatū: sic decesserit po- testas ordinandi de ipis deuoluūt ad ordinariū. quod intellige verū de ecclesijs parochialibus de quibus predixerat. Nā in alijs nedum q non possint ordinari p. ordinarios dñi sedes va- cat. sed nec etiā currit tps ipsi sedi. in parochialibus autē sit ra- tio q si vacante sede vac. in curia non artant per illam constitu- tionem secundā. ergo similiter si ad talem casum perueniūt cum adhuc vacant in curia. vt quādam modum a principio nō veniūt. ita si in hunc casum incidunt q non perdurent. vt. l. v. rianus. s. si cum duos. ff. de fidei. arg. s. ff. de pub. iud. l. is qui reus. vbi aliud statuitur in rebus nouis instituendis. aliud in antiq. cō- stitutis continuandis. ad hoc. c. cōsult. de iudeis. Querit Jo. an. post Arch. qñ intelligit ante ipsius obitum ordinatum de ipis. dicit q per collationē vel cōmissionē. ad primū alle. de concess. preben. ex parte. r. c. post electionē ad sedm. de offi. dele. super eo. Zap. in eo quod dicit est de cōmissione distinguit qd aut cōmissio sit in modū gratie ei cui scribit. puta vt provideat alicui p. sone idonee de predicto beneficio. tunc nō expirat mor- te pape. vt. j. c. p. r. i. Aduerte tñ q iste cui est talis gratia facta non habebit nisi tps quod h. papa. puta mensem a tpe vacatio- nis. vt. s. eo. c. ij. Si vero d. in alium deriuari. tunc morte pape re integra expirat. scē si re non integra. vt hic fm Zap. i. effectu

Cui nulla. Due sunt partes: scda ibi. scus prima reddit rōnem sue decisio- nis. ibi. quā cum. C. i. Ho. q qñq. pa. dādo p. tātē alteri conferendi beneficia dicit illi cui hoc concedit facere. qñq. gra- tiam et qñq. nō: exemplis hic positis videt hoc cognosci ex p- sonarū expressione vel non expressione quibus est collatio faciē- da. vt sic expressio non inducat gratiā: s. cōmissio generalis in- ducat. Archi. tñ dicit q aliter per hoc d. apparere q ille q hoc cōmisit voluerit facere gratiā quā qui allegat probare d. quod ex verbis concedentis pōt colligi. de concess. preb. cōstitutis. et hoc etiā no. Jo. an. s. de elec. tñ causis. in nouel. sup. glo. hoc ha- bes. sed qualiter scitur r. et multū differt an translatio potesta- tis conferendi sit facta p. modū gratie vel per modum simplicis ministerij. vt ex textu patet. et etiā quo ad facultatem renocandi ipsam re integra vel non. vt no. in. d. c. cōstitutis per Jnn. et. c. in causis. p. alle. alibi tñ certitudo et incertitudo p. sone cuius qua- d. contractus celebrari facit vt contractus efficacia et effectus pendeat ex facto et scientia dñi vel mādatorij. vnde qñ ad red- ditionem dicit lex q si mando mihi emi seruū in genere scien- tia ementis inspicitur. Sed vbi mando in specie scientia man- dantis. ff. de edic. l. cum mancipium. Sic qñ ad id quod dicitur hic in tex. de morte mandantis attenditur forma mādā- ti an cum certa vel incerta persona mādauerit aliud impleri fm Jo. mona. quod non credo. Sed ex eo vt dixi an voluerit trans- ferre per modum gratie vel nudi ministerij per iam dicta

¶ Secundo no. q mandatum executoris ad providendū ex- orat mortuo mandatore re integra. Secus vbi committit ex- cutio gratie iam perfecte. vt in glo. fi. r. de offi. delega. super gra- tia. r. quod ibi dixi. Sed hic querit Jo. an. quando dicatur quo- id hoc res integra vel non in mandato iurisdictionis contentio- e. dic vt. s. de offi. deleg. licet. in nouel. Sed in mandato execu- toris ad providendū ponit hic multas opiniones. p. ima est q

tunc desinat res esse integra cum est facta collatio. argu. s. eo. li- bro. de offi. deleg. presenti. Sed ibi loquitur in delegatis lega- torum quorum reservationes sunt odiose nec possunt sic vaca- tas afficere vel in illis ius concedere sicut papa. Nam per mor- tem vel finem legationis vult ista constitutio qd pereat omnis eius reservatio et processus pendentes. rationem ibi dixi. Alij dicunt rem non integram per presentationes rescripti facta ere- cutori per. c. vt debitus. de appella. Tertij dicunt rem non inte- gram quando processum fuit ad substantialia. iuxta illa que in commissariis no. Jo. an. in. d. c. in causis. super glo. antepenulti- ma. ad fi. Quartj dicunt rem non integram quando executor ag- gressus est negocium prouisionis. ad hoc de offi. delega. si dele- gatus. r. c. qñq. Aliquibus videtur q satis sit in forma paupe- rum de qua in de. j. de concess. preb. vbi inquisitionem facit ere- cutor. quod potest etiam parte non citata: fortius si per inquisi- tionem processum fuisset. Jo. an. dicit q tertia opinio et sequen- tes possunt sustineri. Tutius tñ est et communiter observatur q non p. perpetuatione is qui per literas grauabatur et sufficit vt de offi. deleg. licet. r. c. gratum. r. d. c. qñq. r. c. si deleg. Zap. dicit q vbi procedit vt iudex ad perpetuationes debet precede- re citatio. Sed vbi procedit vt executor videtur sufficere facere processum qui sine citatione sufficit ad perpetuitates nisi aliud mandaret per superiorem obseruari fm euz. Querit hic Ar- chi. et prolixē tractat cum in mandato executoris annectit clau- sula de qua hic contradictores r. c. an per ipsam possunt contra- dictores perpetuo cōpescere vel vsq. ad quod tempus. de quo per Jo. an. in. d. c. pro illo. s. eo. super verbo contradictores. vbi ponit opi. et breuiter ex his que ibi dicit. et in. c. querēti. r. c. in li- teris. de offi. dele. Potest in summa redigi q qñq. aut in rescri- pto nulla ponitur clausula que concernat coheritionem. Qñq. ponitur clausula de qua in tex. Quādoq. ponit mittas in pos- s. et defendas inductum. Rursus etiam est sciendum q qñq. cum altera ex predictis clausulis scribitur super facto super quo fer- tur sententia. Quādoq. super facto in quo non fertur senten- tia. Si scribitur super facto in quo fertur sententia. tūc vsq. ad annum potest sententia suam exequendo contradictores com- pescere si executionem impediunt. vt. d. c. querēti. Si vero post factam executionem impediunt siue turbant missus in possessio- nem per sententiam. Ber. videtur dicere q possit infra annū cō- pescere turbatores a molestia. non autem partes cognitoris vl- tra assumere. vt ipse no. in. d. c. querenti. Jo. an. ibi dicit q si vi- ctus paruit executioni et victor aliquandiu pacificus possit. ha- buit licet postea inquietet se non intromittet. r. c. in literis p. alle. Si vero non paruit vel statim factam executionem cū in- quietat. et tunc secus per iura ibi allegata. Credo hanc opinio- nem veram. Nam primo casu cum. s. sententia est semel executio- ni mandata non durat amplius officium executum quod ortus fuit ex sententia. vt. l. a diuo pio. s. si post aditum. de re. iur. Re- uocauit tñ in dubium in. d. c. in literis vtrum si post factam exe- cutionem victor spoliatur re per sententia aduocata possit ite- rum petere executionem illius sententie. et videtur q p. p. manū executionem eius officium sit extinctum. vt. d. s. si post aditum. In contrarium facit. l. sed si possessor. ff. de iure iur. r. l. inter ca- stellanum. de arbi. et circa hoc vide quod dixi. s. eo. tit. r. l. c. non potest. in tertio notabili. ad fin. ver. iuxta predicta. et hoc de p. mo membro cum. s. scribitur super facto in quo fertur sententia. Alio vero casu cum s. scribitur super facto in quo non requiri- tur sententia. Jo. an. ponit opi. de quibus hic per Arch. quidā enim dicunt q durat eius potestas in compescendo donec mād- datum fuerit plene sortitum effectum. post vero non etiam si illi qui iam implerunt inquietent. quo ad illos autem qui nō pa- ruerunt durat donec adimpleuerint. ponit aliā opi. q etiā post- q delegatus inuestiuit poterit contradictores compescere vsq. ad annum per. d. c. querenti. et post. dicit hoc verum quo ad no- uam contradictionem et sniam de nouo ferendam. vbi vero tema- pore inuestiture excoicant contradictores videtur q etia post annum contradicens ligetur snia nisi primo paruisset vt predi- ctum est. Jo. an. in. d. c. pro illo. respondit curiam tenere q quā- do in literis est clausula mittas in posses. et defendas inductum talem executorem posse defendere posses. ei qui aliquandiu pa- cificam habuit cum sit illi quasi conseruator cuius officium du- rat. vt. s. eo. lib. de offi. deleg. c. si. s. officium. et hoc maxime pro- cedit quando ex vetusta causa et ante possess. examinatam fieret turbatio. Nam tunc sine dicta clausula posset illum tueri fm ar- chi. qui adducit. s. de rescri. ad hoc. in fine. ij. glo. Subdit tamē q idem de ista clausula q de illa contradictores r. c. ne nimis de- rogetur ordinarie potestati cuius interest subditos a molestijs defendere. et fm hoc lapso anno ad ipsum est recurrendum si ille qui inuestituram meruit molestetur. et ita no. Jo. an. in. d. c. pro illo. Et cuius dictis in summa videtur tenendum q siue lo

Petrus de ancha. super sexto decretaliū

quamur in iudice: siue in excoꝛatore literarū post executioneꝝ factam non daret contra impediētes eorū officium vltra annū siue cum clausulis predictis: siue sine eis fuerit scriptū. licet in iudice dixerim. s. statim expirare post factam executionem et paſſe aliquandiu possesſus. quod etiā in excoꝛatore gratie absqꝫ clausula tolerari posset. Sed si cum clausula contradicteſc. et illa defendas inductum etiam probabiliter dici posset durare eorū officium post factam executionē quādoꝛūqꝫ emergat turbatio infra annum vt sic dicte clausule aliquid operent. Remanet tñpūbium super eo quod supra dixit. Post. qñ. s. tempore sententie excoꝛator excoꝛicat impediētes contradicteſc. et re belles quanto tempore daret effectus huius sententie. ipse dixit qꝫ etiam post annum sed non dixit qꝫ post. Ego credo qꝫ tanto tempore extendatur effectus huius siue generalis quāto tempore posset ferri snia specialis contra talem turbatoꝛem. et sic intelligo obſcurum dictum quod recitat Jo. an. ibi sup gl. et ad. si. intelligo. ibi enim de tali snia generali loquēs dicit et nō extenditur hec generalis sententia ante receptionē vel post laꝛa nisi in tempus quo snia ferri posset. Intellige enim de sententia speciali quam posset ferre contra talem turbatoꝛem. quod est vsqꝫ ad annum vt predicti. Sed dices cum prouisio per eum facta sit perpetua. ergo et sententia que ipsam concernit eiꝫ naturam debet sequi. vt. c. si super gratia. s. eo. lib. de offi. deleg. et in regula accessioꝛum. de regu. iur. Solu. illud verum in his qꝫ per ipsam sententiam sunt decisa cum cause cognitiōe. Sed in sententia generali contra impediētes in futurū quo ad eos nulla fuit cause cognitiō adhibita: nec culpa contracta. ergo finito officio proferentis non durat iuxta no. in. l. puto. ff. de postul. in glo. s. prohibitis. et per hoc soluitur contrarium formatū super dicta glo. ij. scz qꝫ illa sententia generalis censeatur constitutio qꝫ omnes ligatꝫ futura respicit: quā constitutiōem non potest facere delegatus. non enim est constitutiō: qꝫ non astringit perpetuo: sed ad tempus. quod secus esset in constitutiōe. vt. c. si na. de offi. deleg. Item contra dictam generalem sententiam obijciēs qꝫ non teneat qꝫ tractus futuri temporis et. vt. l. i. ff. de vſur. responde vt no. de procu. auditis. et de sepul. in nostra. per Jnn. et Host. C. Ultimo quero quos liget illa gñalis snia sine clausula dictoꝛes et. dic qꝫ illos qui restituunt de facto. non de iure. Simile quod no. Jo. an. s. de rescri. cum contingat. et de cle. excoꝛ. mini. proposuit. vbi omnino videas in nouel. et benefacit l. pe. de his qui. vt in dig. ff. et quod no. Bart. in. l. stipulatio ista de verbo. oblig. et dixi plenius in d. c. pro illo: um. in prima questione. prolixius tamen ibi examinata per docto. predicta p ista pauca percipies cum minori labore

1 **Commissio simplex** sup ordinibus conferendis includit sacros ordines.

2 Commissio generalis promouendi ad sacros ordines intelligitur de habentibus titulum

3 Potestas an teneatur suis officialibus ad medicinas.

Episcopus cui. Ista commissio fuit facta epo. et ratio qꝫ que sunt ordinis vel consecrationis non possunt nisi epis delegari. quod dic vt leg. et no. in. c. de qua. de consue. vel alta. et c. quanto. de consue. Sed circa hoc querit Jo. an. an ista commissio poterit fieri epo alterius prouincie. videtur qꝫ non. ix. q. ij. nullum. tenet ipse qꝫ poterit fieri etiam extraneo. ita seruatur. C. Secundo no. qꝫ simplex commissio super ordinibꝫ conferendis includit qꝫ possit ordinare ad sacros. Sed nunqꝫ primam tonsuraz vel minores ordines poterit per hoc cōferre. Jo. an. mo. qꝫ nō. Archi. qꝫ sic. et ita seruatur. Nam fm eum si potest conferre sacros fortius poterit conferre minores. j. de regu. iur. cui licet. Item cum ordo sit sacramentū large quilibet ordo est sacer. super quo remittit Jo. an. ad not. per eum de filiis presby

2 **terozū. c. j.** C. Tertio no. qꝫ generalis commissio promouendi ad sacros dꝫ intelligi de promotione habentium titulum non illorum qui titulo carent. quod intellige etiam si spem habent beneficiū obtinendi. vt sunt expectantes etiam p excoꝛatoꝛes et ap probati et examinati per ista nondum est prouisum vite necessarii quod requiritur vt conferri possit. vt dic. secus si adeptꝫ eēt beneficiū cuius fructus alteri deberent. Nam ad id promotus de illo dꝫ sustentari. s. de offi. preto. s. porro. Item etiā talis tenetur necessario ordinari. vt. s. eo. si tibi concessio. in vlt. glo. multo igitur magis sponte petenti sunt conferendi. C. Quarto nota in. s. si vero. differentiam inter generalem commissiōeꝝ conferendi ordines et specificam de personis expressis. naz fm primā est in culpa qui confert ordines non habenti. In secundo nō ille qui contulit sed ille qui mandauit conferri titulum nō habenti est culpandus. alle. pro simi. Jo. an. in. l. cū mancipiū. ff. de edic. vbi si qꝫ mandat emi seruū in genere. inspicit scientia: et ignorantia ementis. si in specie scientia et ignorantia mandan

tis. et alibi etiā multū refert vtrū aliqd mādēt in genere vel i specie. s. eo. lib. de offi. deleg. is cui. Sed dices quare magis est in culpa conferendo titulum non habenti ex mandato generali qꝫ ex mandato speciali. Ad hoc dico qꝫ qñ in specie mādāt episcopus aliquem ordinare videtur illū examinasse et de titulo prouidisse. et sic pōt presumere ordinatoꝛ. vnde aliud non tenet inquirere. sicut cum sibi aliquis ab aliquo epo presentat. non enī dꝫ examinari ab ordinatoꝛe. ix. q. ij. eps. cessat autem ista ratio cū mandatū est generale in quo non presumit tanta diligentia. immo nulla adhibita cū personis incertis. ideo tota illa diligentia videtur cōmissa ordinatoꝛi cui in generali mandato nō videtur cōmissum quod culpabiliter vel dolose agat. vt. l. si procuratoꝛi de condic. inde. et c. si cōpromissarius. s. eo. lib. de ele. C. Quinto no. qꝫ siue per mandantē: siue mandatarīū debet ordinatoꝛi te necessaria ministrari. que autem sunt vite necessaria. not. s. eo. eps. et c. cum fm apostolum. vbi dixi in. v. notabili qꝫ considerat persone qualitas: et consuetudo loci. Item habet ratio facultatum. ff. de alimen. et ciba. leg. l. legatū. et l. cū alimenta. et de vſu et habi. l. plenum. s. ij. et vide quod dixi. s. eo. tit. et lib. c. j. et prealle. c. eps. vbi quesitū vtrū ille qui tenet alicui prestare alimenta tenetur ad medicinas et cibaria infirmoꝛū. vt ad pullos et similia. dic qꝫ qñqꝫ debentur alicui alimenta propter operas. vt maritus qui tenetur ad alimēta seruīs dotalibus propter seruitia. et tunc impense medicinarum veniūt si sunt parue. vt. l. diuortio. s. impendia. ff. solu. matri. et l. omnino. et l. de impen. Qñqꝫ debentur alicui alimenta ex legato. et tñc non videt qꝫ inter alimēta debeant computari medicinae. vt not. in simi. in. c. ex parte. di celeb. missa. et c. illud. vij. q. j. et l. non omne. de penu lega. In contrarium videtur tex. in. l. sicut dorem. s. sin autē. ff. solu. matri. facit. l. verbo victus. de verbo. sig. Qñqꝫ quis tenetur ad cibaria vt est potestas suis officialibus. vel dñs familiari. et tunc tenei solum ad illa que pertinent ad cibū infirmoꝛū. vt ad pullos et similia. sed ad medicinas et syzupos que sunt potius ad euacuandum qꝫ ad alendum non tenent: nec ad salaria medicorum. vt. l. diarijs. ff. de ali. et cib. leg. et per Bar. eo. ti. l. legatū. vbi dicitur qꝫ appellatione alimentorum venit lectus. Sed vtrum id quod expenditur in disciplina et studio. dic qꝫ non. et ibi est tex. nisi qꝫ alimenta debentur propter sanguinis charitatem vel officio iudicis. vt. ff. vbi pupil. educa. deb. l. ius alimentoꝛū. in clericis beneficiatis ista questio non procedit. sed in ordinatis sine titulo bene procedit an eis debeant medicinae ministrari. et credo qꝫ si qꝫ ter. isti loquuntur per verba vite necessaria. vt hic patet. et s. eo. cum scdm. et c. eps. ad sustentationem autē vite conferit medicinas et medicos. Sed hic pōt queri si eps vult isti sine titulo ordinato prestare vite necessaria in domo sua. iste aut vult domum per se. de hoc. s. an ille cui debentur alimenta debeat ipse recipere in domo illius qꝫ ipse tenetur. et ibidem operari dixi. j. eo. lib. de testa. c. si pater. in. iij. notabili. et Jo. an. hoc tangit in. d. c. eu scdm. dicit enim qꝫ solet de facto contingere qd ordinatoꝛes al ordinatis conuenti volunt ei in suis capellis puidere vt ibi ipse permaneat et seruiant. ipsi volunt beneficium vbi solent viner C. Sexto nota qꝫ ista obligatio qua tenetur ordinatoꝛ tollit eo ipso qꝫ ordinatus consecutus est beneficium. nec refert ab ipso vel ab alio assequatur. Lap. alleg. pro cōcordantia. l. cū seruus de verbo. obliga. vbi dicitur qꝫ si teneoꝛ aliqua facere et alteri faciat etiam sine meo mandato hoc mihi pōdest. Aduerte glo in. d. l. cum seruus. dicit hoc esse vnum generale. nam aliqua in ra volunt qꝫ non refert a quo fiat dñmodo fiat. aliqua volunt qꝫ multum interfit. immo plus: qꝫ qñqꝫ refert vtrum fiat eo animo vt acquirat alteri: vel sibi. an non. et sic non attenditur tantū ip. factum qꝫ animus facientis. facit quod dixi. s. c. c. statutus et l. multum. de condi. et demon. per Bar. vera tamen ratio est in casu huius. c. qꝫ in personam vnus non ex eodem facto possit concurrere plures cause lucratiue. Vnde si specie mihi debita ex causa lucratiua ab vno cōsequor ab alio. prima obligatio est extincta. vt. l. nō quodcūqꝫ. de lega. primo. Vnde qꝫ clerici duntur consequi beneficia ex causa lucratiua. vt in. c. significante. s. eod. non mirum si illud consecutus est ab vno tollitur alterius obligatio. vt. l. non quocūqꝫ. de leg. j. Sed dices istud esse verum quando vnus soluit speciem mihi debitam ab alio. Sed si primus tenetur in genere licet alius soluat mihi vnam speciem sub genere illo inclusam prima obligatio ad hoc durat. vt. l. muius. s. duorum. de leg. ij. et j. c. proxi. per Jo. an. et ita hic. qꝫ obligatio ordinatoꝛis non concernit certū beneficium sed incertum et in genere videtur durare: licet alius puidet ordinato. Sol non potest dici obligatio: epi generalis: sed specialis: qꝫ ad vñ beneficium licet incertum refertur. vt dixi. s. eo. dudum. vel di qꝫ hoc facit natura rei in obligatione deducte que vt vnum beneficium et non plura. vt. s. eo. qꝫ in tantū. cū simi. vno ergo ad pto cessat cā obligatiōis qua alius tenebat. ergo obligatio. s. eo. si paup

eo. si pauper clericus. In alia vero materia an interfit a quo fiat dic q sic si loquimur de obligatione inducenda: vt. l. ij. de p. di. z demon. Sivero loquimur de pene commisione euitanda tunc non refert a quo fiat: vt. l. si puellam. C. si mancip. fu. ita alie. Unde si eps excommunicat heredes si non impleverint voluntatem defuncti: si reperitur impleta. puta hospitale constructum quod madauit constructi: vel figuras sanctorum pictas: hoc sufficit heredi ad euitationem pene etiam si non probet se hoc fecisse. Nam ille fecisse presumitur qui ad hoc tenebatur: vt ibi per eum bona exempla. De alimentis pupillo prestitis z expensis factis in fructibus colligendis presumitur em facte ab eo. penes quos erant: z natura ipsa tales expen. probat quando aliter non durasset: vt. l. si. C. vbi pupil. edu. de. Quandoque queritur de conservacione iuris mei. z tunc fm Dy. no refert a quo fiat: vt. l. qui fundum. ff. que admo. serui. amit. z. l. i. §. questum. de aqua quo. z est. z hoc verum in servitute mere reali. Sed in servitute que coheret persone puta dñum vsufructus: tunc est necesse q fiat per eum qui habet vel eius nomine: vt. l. pomponius. ff. qui. mo. vsufru. amit. Prius die fui interrogatus si ille ad quem erat emphiteosis devoluta in re hereditario non soluit canones per multos annos: sed alius q dictam rem bonafide vel mala inuaserat soluit canonem vtro domino an solutio isti? pfit illi ad quem in rei veritate emphiteosis pertinebat: sic excludi non possit ex eo qd canonem non soluit. In scriptis. d. meuz Bal. memini me legisse q cuiuscuq; solutio isti pfit quo ad conservacionem iuris sui: quia illa solutio est realis ex eo qd rem concernit. Sed tunc dubitavi et dubito in hoc dicto: q videtur q obligatio emphiteote ad pensionem sit personalis: qd pars: q non possit se a tali onere eximere dimittendo rem. vt. not. Bar. in. l. si prius. de aqua plu. arc. z. tex. in. d. l. pomponi? multum facit contra inquitum exigit q vt solutio alterius profit obligato requiritur q fuerit facta eius nomine. eadem esset questio in tributo z censu solutis ab alio q ab eo ad quem res pertinet tali iure. Querit Jo. and. post Arch. si in primo casu huius. c. ordinis non habeat unde pvideat an tenebitur pvidere illi qui sibi mandavit. videtur q sic: quia est quid sibi possit imputari. f. culpa z negligentia sicut ille tenetur qui vititur opera malorum hominum: vt. l. i. §. qui sunt. z. l. si. ff. nau. cau. stabu. Ad hoc. §. de offi. Arch. c. ea que. si enim is qui ab epo preponitur in aliquo excesserit tenetur eps qui deputavit: vt. l. i. in prin. ff. de exerci. z l. obseruare. ff. de offi. procon. z. l. z. ista pars est vera quando potest imputari culpa epo in eligendo imperitum. Si vero eligit idoneum z perit: tunc licet preter spem committentis contulerit non habenti titulum non tenetur committens: vt. l. argentum. ff. de mo. Non ob. l. preallegata. de exercito: ia: q ibi dñs ex actu ei cui commiserat sentiebat lucrum z spem non poterat deliberare in. l. obseruare. fuit officialis i culpa ducendo secum dñam in offi: id ex delicto eius tenetur fm Arch. in casu etia. §. si vero. z. l. in quibus teneat madaas non ordinans: est de cedu q si madaas non sit sufficiens ad administrandum vite necessaria non per hoc tenebitur ipe ordinans: fm Jo. an. Sed nunquid in quolibet casuum predictorum tenebitur successor in dignitate ad istam presentationem si cut tenetur ordinans siue mandans iuxta iam dicta: et tex. in. d. c. ad scdm. dicit q tenetur successor. z glo. ibi intelligit de successor in dignitate quod est verum nisi in casu quo ordinator esset depositus vel translatus. Nam potius ipe q successor in dignitate tenebitur pvidere plus ibi subiungit. f. q heres ordinato: ris teneatur plus q successor. ista enim obligatio inter ordinato: rem z ordinatum oritur ex quasi contractu sic transit ad heredem. Item si dicas q fit ex delicto commisso in actu iuxta not. in. c. si. de postu. In subsidium igitur transit ista obligatio in successore in dignitate. contra quod posset opponi q successor in dignitate non tenetur: quia delictum persone zc. vt in regula delictus persone zc. Item q crimina morte extinguuntur. Item sicut ordinans fuit in culpa sine titulo conferendo: ita z ille recipiendo: ergo culpa copensatur: vt. l. si ambo. de compen. z. l. viro atq; vxore ff. so. ma. So. dic vt in. d. c. cum scdm.

Generi per speciem derogatur.

Expressio iuris communis generalis non tollit ius speciale derogatorium generalis.

Clamus tibi. Quos casus explicat in quibus specialis con- cessio derogat prime generali: de ea non faciat mentionem. secunda ibi simili. Nota q tex. loquitur in secunda persona ibi tibi zc. Et quo patet q papa isti cui potestatem talem concessit gratiam fecit: z tamen effectus gratie non concernit ipm: sed debet in alio derivari. dic ergo q est gratia quod id eum inculpando: z sic ab ipo ille in quem confertur dicitur beneficii recipere. Sic in fi. §. c. relatum. z vide quod no. j. de verbo. signi. c. si. in nouel. super verbo tibi. Secundo not. q fuit illa gratia limitata ad beneficia cedentium vel decedentium: que

verba debent verificari vere non ficta: vt in fi. no. §. eo. lib. de rescrip. susceptis. z circa hoc no. q. glo. magne quam tenet Archi.

1 Tercio not. regulam q generi per speciem derogatur: discurre autem ista regula in legatis substitutionibus: in contractibus. in constitutionibus privilegiis z rescriptis: vt plene videas per exempla in regula generi. §. eo. in nouel. z per Dyn. Quarto no. q hic contingit vacatio post factam gratiam spalem. Si autem precessisset vacatio ipam gratiam videretur deberi gratioso primo in gñe: postq enim deventum erat ad spem vigore gratie gñalis non potest dici amplius generalis quo ad illa specie ideo ali specialiter impetrans non cōcurrit cum illo. vt. c. ex tua. de fil. pfb. Item intellige istam regulam in literis ad beneficia. Sed in privilegiis. dic q privilegium generale non tollitur per speciale nisi si de eo fiat mentio. c. cu ordinē de rescrip. vt. §. z vide circa hoc

2 omnino quod no. de prescrip. veniens. Item expressio iuris cōis generalis non tollit ius speciale derogatorium generalis in certo casu. Done exemplū: papa dixit in gratia de residentia facienda: certe p hoc non adimit potestatem epo dispensandi sup ea in casu. c. cum ex eo. §. de elec. eo. li. z no. Jo. mona. in. d. c. graui.

Quinto no. q papa concessit in genere potestatem cōferendi auctoritate sua. Specialis igitur concessio derogat dicte gratie generaliter extenuat illam in dicta specie. Item bene no. q dicit auctoritate nostra debz enim intelligi dicta gratia de beneficiis que non poterat iste privilegiatus cōferre auctoritate propria iure proprio vel deuoluto. Talia enim non computabant in gratia nec in eius numero: quia in re propria non consistit donatio ad hoc. §. de fide instru. inter dilectos ad fi. Cum enim sine gratia posset illa suo iure conferre. ergo de illis non debet intelligi per que posset gratia reddi inutilis. de priuil. c. illis. z de leg. iij. cum quis decedens. in prin. Preterea ista gratia cōferendi beneficiis. vj. clericorum est generalis: vt hic dicitur: sed licet obligatio in specie contracta ex causa lucrativa extinguatur si spēs illa pervenit ad creditores. similiter ex causa lucrativa: vt. l. non quocūq; de leg. ij. tamē secus est quādo vna spēs sub genere cōprehensa pervenit ad creditore ex causa lucrativa. Nam adhuc in aliam rem est illesa obligatio: vt. l. meuius. §. duos. de leg. ij. Sic in proposito subducto de genere eo in quo non potest verificari gratia re z in numero integra z illesa. facit. ff. de sol. l. Stichū aut pampphilū. circa prin. cōiuncta. l. cum his. §. qui hominē. de cōdi. inde. tertio hoc probat intentio cōcedentis in talibus pōderanda. §. eo. c. fi. Nam eius intentio referenda est ad beneficia spectantia ad collationes aliena non illius qui poterat suo iure cōferre: sic intentio de suis non impletur per aliena. §. e. pro illoz super. j. glo. in nouel. z. l. si domus. §. si. z. l. serui electione. §. j. de leg. j. fm. Jo. an. Aduerte si gratia cōcerneret numerum beneficiorum procedit qd ipe dicit. f. q beneficia que quis potest cōferre sua auctoritate non cōputent in numero gratie: sed tex. no loq; tur de numero beneficiorum. sed. vj. clericorum suo: si cedentium vel decedentium: quorum beneficia quocūq; sint etia si. xx. vel. xxx. possz esse cōferre cui gratia facta est. Non pcedit ergo dicta eius qd si ad tex. refert: in quo p; q nec in primo dicto nec in secō ad numerū beneficiorum est habenda cōsideratio. vt ipe dicit sup verbo. vj. clericorum: pcederet autē eius questio si decederet vel cederet de numero clericorum vnus qui obtinebat beneficiū spectans solū ad collationē illius cui gratia facta fuit an iste computabit in numero. vj. clericorum. predictae rationes faciunt q non: qz papa non videtur de tali clerico intellexisse. z quo ad eū gratia esset inutilis. Item non pervenit ad eū hmoi collatio ex causa lucrativa sed iure debiti. z obligatio generis non extenuatur si spēs sub genere cōprehensa pervenit ad creditore ex causa lucrativa vt pbat pcedentia argumenta: z credo hoc verū etia tenēdo opi. quaz sequor contra Jo. an. j. pri. q. Que est talis. iuxta formā huius. c. facta fuit gñā cōferēdi. vj. beneficiis clericorum cedentium vel decedentium: an debet intelligi de. vj. primis clericis cedentibus vel etia de alijs quibuscūq; post dictos. vj. primos. Glof. ma. ad si. tenet q illa gñā non est restringēda ad primos postq; de primis clericis non est dictū in nouel. refert alios tenere strari per. c. no pōt. ij. rñso. §. eo. Nam si de beneficiis primis intelligit similiter de psonis debet idē intelligi. ar. l. qui plures. devul. z pup. p hoc faciūt oia iura alle. in. d. c. no pōt. in nouel. vbi siue loquamur de numero siue actu aliquo vel tpe: debet intelligi de primo numero tpe vel actu. Itē si aliud dicerem? sequeretur q si non intelligit de. vj. primis posset in infinitū gñā extendi etia ad millesimū §. c. l. §. de testi. Itē sic posset privilegiatū omittre istū z illū gratia ei in alijs remanēte salva. z istas omissiones posset venales exponere contra. l. filius. §. sed cū exhereditatio. de stratab. z. c. nonnulli. de rescrip. Item in cōditione potestativa legatario apposta intelligit q adimpleat cū primū potest: vt. l. bec cōditio. ff. de cōdi. z demon. preterea mandatū pvidendi de vacatura intelligit de proxima. §. eo. si clericus. z de concess. preben. c. ne captande.

Petrus de anchorano super sexto decretalium

Sic et mandatum intelligatur de vi. primis. Jo. an. tra istas res
nes nititur defendere gl. sua satis debili ratione in nouel. dicit enim
q. si gratia restringenda esset ad primos sequeret contra unum de
necicium tenuissimum: puta. ij. solidos: non occupabit gratia episcopi: nec
tale reperiret qui acceptaret ipsum contra mentem concedentis. respu-
da est ergo captiosa talis interpretatio: contraria intentioni con-
cedentis de privilegiis his cum sit. Item forte propter scandalum non
expedit per privilegium primum conferri nec forte secundum vel tertium
et sic gratia per talem interpretationem posset reddi inutilis. Item
ille numerus. vi. clericorum: non restringitur ad prius vel tunc habi-
tos: immo includit etiam receptos postea sine fraude. ij. de ver. sig.
c. si. ergo non restringitur ad prius mortuos vel cedentes. et in hoc
residet et consilium impetranti hanc gratiam q. clausula obtineat p.
quod istud dubium tollat. Ego dico q. aut ex primis. vi. clericis de
cedentibus vel cedentibus erat aliqui unum beneficium obtinentes
ab alio q. ab ipso privilegiato: isti non computantur in numero
vi. primorum: quia ad tales gratia non refertur: per quam gratia red-
deretur inutilis: et in eis nihil operaretur contra mentem concedentis
d. c. si papa. z. l. si quando. de leg. ij. beneficia. Si vero tales pri-
mi obtinebant ab alio q. ab ipso privilegiato: tunc dico q. ad pri-
mos primos cedentes est gratia restringenda per rationes et iura
pro hac parte superius inducta. Non ob. ratio Jo. and. q. inter
sex primos possent esse aliqui obtinentes beneficia que non ex-
pediret privilegiato conferre ratione tenuitatis vel scandalum. Nam
dico hos casus aduentitios non attendi: vt. l. inter stipulantes. §.
sacramenta. de ver. ob. Item e converso possent beneficia. vi. pri-
morum esse preteritis opulenta: unde si secus contingat non potest
tendere lesionem ille cuius status pendet ad optimum vel pessim-
um ex insidijs fortune. arg. optimi. C. de ver. l. si ea lege. z. l. si p.
puelle. C. de inoff. testa. non ob. eius equiparatio de ceptis post
gratiam ad prius mortuos vel cedentes. vt. §. dixi. Nam quod ad
receptos gratia refert se ad ipsoscessionis vel mortis: dum dicit
tuorum cedentium vel decedentium non mirum ergo si in suos rece-
pti postea includuntur. ar. l. in delictis. §. si extraneus. ff. de nox. z.
sic teneo contra ipsum in isto casu: et reperio Paul. de leazar. sic te-
here in quibusdam scriptis super isto capitulo.

1. Dignitate et prebenda in eadem ecclesia quis habere potest.
2. Canonicus non prebendari ex consuetudine ecclesie quis esse potest.

Sis cui de canonica. per tria di-
cta: et surgit dubium ex quadam constitutione quam fecit iste
papa Boni. statim post promotionem suam in qua reuo-
cavit gratias factas a Nico. et Celestino eius predecessores. Ex
quibus questum esset ius ad rem. Sed ubi ius erat questum non
fuit per dictam constitutionem sublatum: modo ponit in hac constitu-
tione ubi ius in re et ad rem: circa diuersa competebat utriusque
vel neutri vel alteri tolleretur. C. No. q. potest quis habere in
eadem ecclesia dignitatem prebendam: non autem duas dignitates in-
firmul: prebendam: qd dicit vt. §. eo. l. de consue. c. ij. z. de. si iusta. e. tit.
Secundo no. q. gratia de canonicatu prebenda dignitate vel of-
ficio: adimplenda est etiam si non simul vacet in quocumque primo va-
cante: nec omnium simul vacatio est expectanda: qd dicit vt dixi. §. c.
quia sepe. Tercio not. quid iuris cum gratia facta super pluribus
est pro parte adimpleta. et pro parte pendet. Nam licet constitutio re-
uocatoria superueniens perimat id quod pendet: non tamen perimit
quod factum est: et hoc ideo quod potest vtile ab inutili separari. Si au-
tem non possit unum tolli vel stare sine altero id quod tollitur in vir-
tute sustentaret remanentis. arg. l. si sponsa. §. generaliter. ff. de
dona. inter vi. et vxor. et per in si. huius. c. ubi in conexis potest su-
stentatur ius ad rem propter ius in re q. corrumpatur ius in re pro-
pter ius ad rem. et hoc ideo quod est potentius: vt patet ex. c. que ad
modum. de iure iur. ubi multa impediunt que non dirimunt. z. l. plu-
ribus. §. z. si placeat. de ver. obli. Jo. mo. dicit super verbo cum ius
q. ratio huius dicti est: quod constitutio reuocatoria noluit tollere
ius in re: sed ius ad rem. Cum igitur hec dignitas canonice non
prebendario conferri valeat fuit iustus: vt propter ius in re serua-
retur q. per extinctionem iuris ad rem tolleretur ius in re contra me-
tem: et verba dicte constitutionis fuit esse potest esse ratio: quia preb-
da venit accessorie ad titulum canonice et dignitatis: ratione igitur
iuris questum videtur in sequentiam questum ius quod venit accesso-
rie: questum dico habitum: et aptitudinem licet non actum: et sic trahitur
ad maius dignum: vt in tex. circa diuersas res conexas vel penitus
separatas. An autem impedimentum superueniens vitiet utrumque vel al-
terum siue neutrum: in isto. c. declaratur. Si vero nondum una disposi-
tio est incepta et non perfecta superuenit impedimentum inficit fa-
ctum et fiendum: vt. l. p. parte. ff. de serui. z. d. §. z. si placeat. z. l. furio-
sum. C. qui test. face. pos. z. j. de coel. preben. c. si. §. sane. z. istud
bene notandum cum impedimentum aliquod superuenit post nego-
cium inchoatum nondum consummatum: in separabilibus enim se-
parata ratio est habenda. in conexis vero perfectum non finit im-

perfectum corruptum. et sic consequitur alterius beneficio quod non ha-
bet suo: vt no. in d. c. de iurepa. §. eo. lib. in glo. vlti. facit. l. si q.
duos. de lib. leg. et optime. l. et si non sint. §. infecti. ff. de au. et arg.
et inceptum accedit potius ad naturam facti. et ideo principium dicit
pars potissima cuiusque rei. l. ij. ff. de ori. iur. facit. l. denique. ff. de
ritu nup. Quarto no. Jo. an. post Archi. in. §. hic nos autem.
q. in ecclesijs ubi est consuetudo de qua in tex. potest excipi contra
impetrantem a papa dignitate illius ecclesie non facta mentio de
tali consuetudine. alle. ff. de decur. l. honores. §. ij. ubi dicit q. q. non
est decurio: decurionatu vel alijs honoribus fungi non potest: quia
decurionum honoribus plebei frui prohibent: pro hoc dicto fa-
cit. c. fm eum. C. Quinto ipse not. in ver. sed si ex episcopo ex cons-
uetudine ecclesie potest quis esse canonicus non prebendarius: et fa-
cit ad not. per euz. §. eo. lib. de rescrip. c. statutum. §. j. super verbo
canonicis. et inducit ad. q. si episcopus dedit ecclesiam ecclesie collegia-
te et de tenore q. non possit conferri nisi canonico illius ecclesie: et de
misi canonici elegerunt quedam ad illam ecclesiam et canonicas in co-
firmatione hoc adiecto q. non haberet prebendam querebat enim
an possit petere prebendam. Bar. b. q. sic fm. T. sed sibi videba-
tur q. ex utraque parte interuenisset simonia per. c. vnicuique. §. vt co-
de. bene. Sed dices si maius dignum trahit ad se minus dignum:
ergo corruptio dignioris iuris sicut est dignitas personatus vel
officium deberet corrumpere minus dignum etiam iam questum co-
tra principium. c. So. fm Jo. mo. maius et minus hic non habet or-
dinem necessitatis: quia potest esse canonicus sine dignitate: ita quod
in penitus separatis non inferre de uno ad reliquum: vt. l. si maritus.
C. de dona. inter vi. et vxor. Sexto z. ultimo no. Lap. q. tex. di-
cit de prebenda questum dignitati personatus vel officio non an-
nexus. Nam si esset alteri ex his annexa ratione connexionis pre-
vna reputaretur et unius acquisitioni inferret acquisitionem alteri:
ex conexis. et sic non haberet locum expectatio: de qua in tex. ad
§. eo. ti. z. lib. c. super eo. z. c. quia sepe. et de psec. ec. vel alt. si eccle-
siam. in primo responsio. et clausula iuxta. §. eo. facit quod no. Jo. and. in
regula cum quod prohibetur. in mercu.

1. Decretum pape non solum afficit inferiores a papa etiam igno-
rantes verum etiam ipsum papam.
2. Gratia decreto vallata licet reuocetur non tamen per hoc conualescit
gratia prius facta alteri contra illud decretum.
3. Papa concedens alicui literas super primavacatura. deinde ci-
cedit alteri eas et mutato proposito mandat eas cassari an prius
reassument vigorem.

Clodam. Decidit casum dubium ergo
Celestini et processu facto per primam et secunda pol-
reuocatoria et decisionis causam exprimit. C. Ma-
ta q. celestinus mandauit alium recipi in ecclesia in
qua alter iam fuerat receptus per literas Nicolai. et sic grana-
ta fuit ecclesia in receptione duorum. non ab eodem: sed a diue-
sis: quod dicit vt. §. de rescrip. literis. z. c. mandatum. C. Secundi
not. q. Cele. voluit impetrantem suum alijs anteferris etiam rec-
ptis auctoritate apostolica. et sic etiam si recepti fuissent prius au-
toritate sua volebat talibus anteferris. sed hoc non est de stilo c-
rie. solent enim romani pontifices dare clausulam contra expe-
ctantes auctoritate predecessorum non propria. de concess. preben.
c. pe. Cele. autem sic fecit quia nullam aliam adhuc fecerat sic de
non cogitauit vel quia stilum curie ignorabat. ideo renouauit. §.
eo. l. de reg. iur. c. si. C. Tercio no. Lap. q. decretum pape affi-
cit non solum inferiores a papa etiam ignorantes: verum etiam
ipsum papam: et ipsius executores nisi aliud exprimat. et vide et-
ca hoc quod dixi post Jo. and. §. eo. si postq. ver. sed hic queri-
tur. Quarto not. Jo. an. in si. c. ex collatione queritur ius in
re etiam ante adeptam possessionem. §. j. de concess. preben. c. si. et quo-
not. Jo. and. §. de consue. c. ij. z. §. eo. si tibi absenti. C. Quinto
not. q. licet gratia decreto vallata reuocetur: non tamen pe-
hoc conualescit gratia prius facta alteri contra illud decretum.
Circa hoc instat Jo. and. post Archi. et querit si scds habem-
clausula anteferris repellit propter crimine an prebenda vacas debi-
bitur illi primo cui ante reuocatoriā facta fuit collatio. videtur
sic: quia clausula posita pro secundo postq. non est sortita effectum non in-
pediit primum. ff. ad tutel. l. ij. §. liberi. §. sed si sint. z. ff. de iur. p-
dic. l. in venditione. §. j. de usufr. l. si sub additione. et idem videtur dicendum
quodcumque gratia habentis dictam clausulam sit preempta a vacati-
nem prebende. l. si mulier. ff. ad velleya. Idem si nolit uti proga-
ar. l. si iudex. ff. de min. Alii dicunt q. loco istius primi expulsi
p-
tituli habebit alium eligere. ff. de his qui. vt indig. l. qui citi. z. l.
vulg. z. pup. l. ex facto. §. si. z. l. j. ff. si quis ali. te. probi. Sed vt
cit Archi. ista iura probat papam vel a papa prouisus potius
mittendum q. capitulum. ad idem. ff. de in iust. test. l. posthumus. z. l.
lio. §. litera videatur contraria. eo. ti. qm vxorē subdit Jo. an. q. si
rescripto esset clausula cum obtulerit se facultas. tunc certum est q. p-
mus esset

mus esset potior: vt. l. j. z. ij. C. de lib. z. posthu. sed nō declarat ali-
ter qd teneat in p̄dicta. q. cū. s. scōs hīs clausulā anteferrī repel-
litur aliqua rōne: vel qz nō vult vel qz nō pōt ex defectu inhabi-
tatis persone vel negligētie vel mortis an talis p̄benda sit affe-
cta p eo cū clausulaz interpositi decreti debeat p̄mo. Quidā
q sic alij aliter vt vidisti. Aduerte qnqz ḡra vallata cū clausula
z decreto est surrepticia. z tūc ḡra facta p̄mo stat firmat ipam
nō impedit alia que est nulla. Sicut nec p̄mū testm̄ reuocat p
scōm minus solēne: vt. l. i. si filiū q in p̄tate. delibe. z. posthu. z. c. nō
p̄stat. j. eo. li. de regu. iur. Quidā qz ḡra cū clausula z decreto
efficit inualida ex postfacto. p renūciationē z reuocationē: p ne-
gligētiā vel aliter: z tūc an p̄mū recuperet ius prioritatis: z
credo q sic. Nam sicut in successione b̄ excluso p̄mo gradu ad-
mittitur sequēs: vt. l. j. S. sed videndū. de suc. edic. cū simi. Ita in
istis gratijs z collationibz in quibz submoto p̄ioze vt sic dixe-
rim ex successorio edicto sequēs p̄mū admittit. Nam plures
post defectū p̄mū possunt succedere in hoc iure. facit qd dixi. S.
eo. statutū. in. iij. notabili. Puget tū in hoc dubiū qd dixi. S. eo. i.
beneficio. in. j. col. si referuatio z decretū pape sup certo b̄fficio
interposita nō sortiuntur effectū. an de illo possit se alius intro-
mittere: dicit ibi. Et hoc credo verū vt dixi si post defectū ḡram
cū clausula z decreto petit admitti. si autē deliberatē illo qui ha-
bet gratiā cū prelatoe z decreto fiat altera collatio: si postea il-
le renūciat an talis collatio cōualecat: vide qd sup hoc dixi in
d. c. statutū. in. vlt. q. z. ter. ille facit q nō. naz vt hic patet ante re-
uocationē gratie p̄uilegiatē fuit facta p̄mo collatio que nō
cōualecit: licet postea reuocetur ista cū clausula z decreto. qd vi-
detur tenere hic Zap. C. Subdit Jo. an. post Archi. q si pa-
pa cōcessit alicui literas sup primavacatura deinde cōcessit eas
alteri: z mutato p̄posito mādāt eas cassari ex hoc dicit ipe q li-
tere p̄mū reassumūt vigozem. ar. ff. de bono. pos. fm tab. l. qui li-
beris. S. nō sic. multo fortius si dicat q p̄mū reuiscant: vt ea-
dem. l. S. testamēto. Aduerte possit argui ex multis legibz q in
casu in quo litere secūde reuocent p̄mū ius iure licet secūde
cassentur: nō credo per hoc p̄mū reuiscere: vt. l. plane. in. p̄n.
de leg. j. z. l. si transferā. de ali. leg. que leges probāt q si trāsla-
tio legati sit inutilis in personā scōi. p̄mo tū nō debet postq
fuit semel ademptū. facit qd legi. z. no. S. eo. lib. de rescrip. q. uis.
C. pponitur ad si. c. de. c. s. p̄ri. nam Celestinus cōtulit huic
scōi canonicatū sub expectatiōe p̄bende vacature: vt. S. c. p̄ri.
Nam canonica tam adēpta est dignitas q p̄benda hac igitur ra-
tione ius ad ipam debuit cōseruari per ea que ibi dixi post Jo.
mo. in. iij. nota. Solue vt. j. de cōf. p̄ben. c. si. S. in illis.

¶ Singuli de capitulo pro obligatione capituli conueniri non possunt.

¶ Forma grauaminis capituli per papam.

Mandatum. Tres casus dubios cū scribit
ad collationē capituli hic de-
cidit: z in ultimo excipit. scōs ibi ad b̄fficio. tertius est
ibi idē exceptio ibi nisi. C. Jo. q p obligatiōe ca-
pituli nō possunt singuli conueniri: qz alia sunt iura vniuersitatis
alia singulorū: vt. l. j. si hūc. S. qui manumittit. de in ius vo. cano-
nizata. xij. q. ij. z. l. si cut. ff. qd cuiusqz vni. no. z facit ad id qd dixi
S. eo. cū in ecclesijs. in. ij. notabili. C. Scōo no. q mādātū siue
obligatio que astringit ad aliqd faciendū siue cōferendū: astringit
etia cū quicūqz ac nomine illius cōfert illud quod in obliga-
tione deducit. ad hoc. j. de reg. iur. qui per aliū facit mandatū
igit directū dñō vice gerens tenetur adimplere. qd cōuerſo an
mandatū factū vices ep̄i gerēt teneatur ep̄s adimplere. dic q
si in defectū ep̄i defuncti forte aliquid iniūgatur eius vices gerēt
ti: vt capitulo. ep̄s postea creatus ante mandatū perfectū tene-
bitur ille exequi. nec capitulū sevlterius intromittet. C. Et non
solū si in defectū ep̄i rescribat capitulo: est verū qd dixi: sed etia
i in eius defectū scribatur cuiusqz extraneo. debet em̄ intelligi
i his mandatis si res in eodē statu permāserit vsqz ad collatio-
nem. ff. si ex nor. causa aga. l. j. trāslatio em̄ cōmodi de vno in alte-
um operat trāslationē oneris: vt. l. fm naturā. ff. de re. iur. z. ff.
de ali. et ciba. leg. l. gazo et seyo. ex quo cōclude post Jnn. q mā-
latum factū vice gerenti arctat successorē vel dominū: sed iuris-
dictio cōmissa p̄ra vice gerentes nō astringit dñm. Ratio qz est
diola z restringēda: mādātū nō qz obedientiā p̄tinet nō est re-
ringendū fm Jo. an. post Jnn. S. de rescri. cā te. vbi etia qd ecō-
a an mandatū factū ep̄o qui ante implementū decessit teneat
ipitū adimplere: z sic recipere illū p quo scribit: dicit q non
ep̄s mori at p̄tationē literaz. Sed si postea cū sit successor
i d̄z exequi factū inobātū: vt de rescri. l. iij. p̄cedit cum
p̄er his cui nō scribit succedit alteri in administrationē vt ep̄s
ipitū z ecōtra. Si v̄vuiat ep̄s mandatū factū capitulo non
trungit ipm: sicut nō astringeret si esset directum extraneo fm
ibi. C. Tertio no. q hic scriptū fuit vt p̄uideret de b̄fficio

spectate ad collationē capituli quid ergo si fuerit scriptū simpli-
citer illi ad quē nō spectat collatio vel receptio vllō iure q cōfe-
rat p̄bendā vel recipiat talē in tali ecclia an poterit adimplere
mandatū videt q nō: vt. d. c. ea te. ver. ip̄vero. Jo. an. post Boa.
dicit ibi aut scribit alicui vt executori q b̄fficio p̄ferat: z tunc
p̄fert licet ad eū nō spectet collatio aut collator: ei qui collator
est: z tūc clarū q teneat: aut vt collator ei qui collator nō est. et
tūc cōferre nō pōt: nisi papa ei scripserit ex certa sciētia. facit. S.
eo. li. de rescri. cū aliquibz. C. Quarto no. formā cū papa vult
grauare nō solū capitulū: sed singulos ad quos aliquo spālī in-
re spectat collatio p̄bendarū ipius ecclie. debz em̄ scribere cōi-
ter vel diuim: in alia materia. do. Bar. reuocat in dubiū qd sit
remediū si quis ex attractu inēdō cū aliqua ciuitate vel cōitate
velit sibi obligare nō solū bona p̄p̄ia illius ciuitatis: sed singu-
lorū ciuim: z etia personaliter ipos ciues. de quo per eū in. l. iij.
in p̄in. de re iud. vbi per eū videas in casu tū huius. c. cū scribit
cōiter vel diuim intelligo istud diuim de p̄bendis quas singu-
li obtinēt iure suo spālī in illa ecclia cuius capitulo scribitur. se-
cus credo si in alia qd sentit glo. fi. C. Querit Jo. an. si scribit
cōiter vel diuim dicitur. q tūc grauat singuli ad quos spe-
ctat ratione p̄bendarū zc. Sed nūquid idē ad eos spectat rō-
ne dignitatis vel officiorū siue personatū dicit ipe q nō. Idem
z sic fm eū glo. fi. debz dicere nō dignitatis: vt sit sensus q si scri-
batur ad collationē capituli: licet addat cōiter vel diuim digni-
tatē illam per hoc non grauet. als eque dici potuisset q graua-
ret ep̄m. Si vero rōne p̄bendarū teneat secus. z hoc plane vult li-
tera si nō violatur. fm eū sup glo. fi. Jo. mo. z Archi. dicit p̄raz
ista exceptio nisi cōtineatur zc. fm eos refertur ad oia supradic-
ta vt siue ratio dignitatis officiorū personatū vel p̄benda-
rū pertineat collatio: includatur in literis si adiectus fuerit cōi-
ter vel diuim. z hac opi. tenet Zap. qz vtrobiqz est eadē ratio.
Nam siue ratio dignitatis: siue p̄bendarū p̄ferat iure suo nō
iure capituli p̄feratur. ideo cū dicta clausula comprehenditur z
nō als. Nō ob. ratio de ep̄o siue p̄lato: qz de capitulo nō est. nec
veniret capituli appellatiōe: vt. S. de his que fi. a p̄lato. in rubro
z nigro: z vt no. Jo. an. in de. vt bi qui. de era. z qua. z de regula.
vt p̄fessores. Unde per clausulā cōiter vel diuim in hoc casu
nō veniret beneficia pertinētia ad collationē prelati. Plus di-
cit Zap. q si nō iure singulari aliquo ex p̄dictis: sed rōne cano-
nicatus nō ex cōmissione capituli spectaret collatio ad canoni-
cos erit idē iuris: q si pertineret aliquo ex p̄dictis modis vt mā-
datum directū capitulo nō includat talia nisi scribat cōiter vel
diuim. facit quod not. Jnn. z Post. S. eo. c. si. super verbo bene-
ficio. ver. z idem et eadem ratione. z quod no. bar. S. ne sede vac.
c. j. in glo. ij. z credo q ille sit minor intellectus.

De clerico egrotante vel debilitato.

Rubrica.

- 1 Cura pastoralis officij in quibz constat.
- 2 Clericorū appellatiōe veniunt ep̄i.
- 3 Ius superioris vsu inferioris nō pōt tolli.
- 4 Famuli dñi sunt egri domini seruire intelliguntur.
- 5 Demens quis dicatur.
- 6 Ep̄s detentus morbo in curabili suscipit coadiutorē.
- 7 Coadiutor moderatas expensas recipere debet.

Cura pastoralis. C. Primo declarat cuius
sit dare coadiutores ep̄o-
rū: z superiorū. scōo p̄uideret cū ep̄s coadiuto-
rem vult. tertio ibi si vero cū est demens. quarto
ibi si autem cū ep̄s coadiutorē nō vult. quinto
ibi presenti de coadiutorū expensis z p̄tate. se-
xto ibi ceterum ad superiores prorogat quod de ep̄is dixerat.
1 C. Jo. de cura pastoralis officij que in quibus cōsistat remit-
tit Jo. mo. ad pastorale Gregorij dicens q quilibet p̄lat⁹ de-
beret ibi speculari. C. Scōo no. q rubrica loquitur solū de cleri-
co egrotante et in capitulo solū queritur de ep̄is z superioribz.
simile. S. eo. ex parte. z de cleri. nō refi. c. ij. z. c. qualiter. z de cleri.
percut. c. ij. C. Ex quo dat intelligi q ep̄i veniūt appellatiōe
clericorū. cuius p̄trarium dicit hic Jo. mo. q appellatio cle-
rici non includit ep̄m. C. de ep̄is. z de. aut. p̄sbyteros. nec inclu-
ditur in generali mandato. j. eo. lib. de hereti. c. inquisitionis. et
S. titu. j. c. q. uis. el. ij. non ob. q rubrica loquatur de clericis: et ni-
grum de ep̄o: quia in hoc generalior est rubrica q text. fm eum.
Zap. dicit q nomine clericorū simpliciter non intelligunt ep̄i
nisi forte sit constitutio vel mandatū generale vel iedictū. xvij.
q. iij. si quis suadente. z. xxj. dist. clericos. z quod no. Jo. and. S.
eo. lib. de elec. anaricie. z in Spe. de rescrip. p̄fren. S. rōne autē
forme. ver. quid si in rescripto dicit p̄questus est talis. C. Ter-
tio no. ius superioris vsu inferioris nō posse tolli: z est ratio fm
Jo. mo. qz populus in consuetudine inducēda declarat voluntatē

Petrus de ancha super sexto decreta.

suam ipsis factis: vt. l. de quibus. ff. de leg. Sed ipse populus in facto superioris non habet declarare: sed alligat ipm necessitas obsequendi non auctoritas imperadi. **¶** Quarto not. q. epis et superioribus impeditis impedimento perpetuo datur coadiutor a papa: et a papa coadiutor ppe: qui datur viuenti: vt. l. folet. ff. de tuto. et cura. da. ab his. Sed ille qui datur ecclesie vacanti vocatur visitator: et quia potestatem habeat datus a sede apostolica seu ab alio est expressum. s. eo. li. de elec. is cui. et de sup. ne. prela. ecclesie. Sed incidet querere que est ratio q. non det. epis ab alio q. a papa. Textus dicit: quia est de maioribus causis. Jo. mo. q. licet non detur inuito quo ad dignitatem: dat tamen inuito quo ad administrationem: vt. j. eo. s. j. et ij. et cum hec sint coniuncta in vno tangi non potest vnu quin tangat et reliqua. j. q. ij. si quis obiecit. Sicut igitur non potest deponi ab administratione ab alio q. a papa: et inter corporalia. ita nec est administratio modificari vel aliter coarctari. arg. l. si quis est totus. ff. de except. rei. rei. i. l. vulgaris. de fur. Sed dices: extra eps consequitur administrationem in confirmatione quam recipit ab archiepo: vt. c. transmissam. de elec. sicut ergo archieps confirmando administrationem tribuit. ita videtur q. possit auferre in aut. de defen. ciui. s. non habente. col. iij. So. licet in confirmatione tribuat ius administrandi: tamen ipsam recipit vigore tituli precedentis quesiti per electionem consensum. Ex quibus creat et nascitur titulus in platina: vt. no. l. iij. dist. quarto. Archieps igitur non potest administrationem auferre: quia non sola eius confirmatio ea tribuit sed procedens electio subsequente consensu: sicut vinculo spirituali contracto. vt. c. cum inter canonicos. de elec. et ita sentit hic Jo. an. post Jo. mona. **¶** Quinto not. quid iuris cum eps sentio validum esse cum alio impedimento perpetuo impedit exequi officium suum: et in qua etate dicat quis senio coactus: dicit per Arch. et Jo. an. s. vt. l. i. et l. i. et l. i. super verbo senes. et s. in pbenio huius li. in prin. glo. mag. et quod not. l. j. s. puericia. ff. de postul. vbi de etatibus. p. C. qui test. fa. post. l. seniu. Qualitarius est qui sepe infirmatur: vt. no. Jo. and. in d. c. qm. sup. dicto verbo. **¶** Sexto not. q. licet platus morbo incurabili post pregrauetur non per hoc remouetur a platina vt in glo. et sic no. olim erant opi. quidam dicebant non impediri remouendum sed dandum coadiutorem: vt. hic. aliqui distinguebant inter morbum curabilem et incurabilem: vt. primo casu non remouetur. secundo sic. tertia opinio est distinguens an possit sine scanda loz errore populi remanere dabitur coadiutor aut non: et remouebitur puta propter lepram. quarta est opinio Hostie. distinguens inter episcopos et alios prelatos: et epi nullo modo remouentur. alij vero sic. quinta est opi. Jo. an. qui tenet opi. Egu. et Lau. q. est q. nunq. viuente prelato leproso vel aliter infirmo substituit alius: sed datur coadiutor ad dissimilitudinem matrimonij carnalis qd non dissoluitur etiam ppter lepram vbi videtur maior ratio dissoluenti: quia non potest ibi deferri per substitutum siue coadiutorem sicut in matrimonio spirituali. motiua predictarum opi. videtur legi. et no. s. eo. tua. vbi plenius de hoc dixi. facit. ff. de eccl. i. l. post suscepta. et d. l. solet. de tu. et C. q. morbo. l. j. **¶** Et conclude q. egritudo etiam perpetua non preiudicat ministerium ecclesie stipendio pfecto. nam famuli dei sunt egri seruire dominis intel liguntur nec per hoc fraudantur suis stipendijs vt. l. iij. s. stichus. ff. de sta. lib. et l. arboribus. de usufruct. Et an sit idem in doctoribus et rectoribus ciuitatum vt percipere debeant salariam dicto tempore. vide plene per Bart. in l. j. s. diuus. ff. de vari. et extraor. cog. Sed dices de rectore ecclesie infirmo videtur q. debeat ab ecclesia remoueri postq. peruenit ad casum a quo non possit hie prin cipium: vt. ff. de fideius. vicarius. s. sed cum duo. et ff. de iud. l. si a me. et l. si alter. Solu. dicit q. multa impediunt contrahenda que non dirimunt iam contracta: vt. c. que admodum. de iure iura. et l. p. tre furioso. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. et quod not. Lxx. in regula malefidei possessor. Et conclude q. impeditus morbo incurabili retinet titulum dignitatis ad nouam autem spirare penit? prohibetur. vt. dicit lex in dignitatibus secularibus. ff. de postu. l. j. s. casum. vbi de claudio ceco qui in senatu seuerissima sententia de piratis diffinit ibi. **¶** Septimo not. in s. si vero. q. de mens. dicitur qui nescit vel non potest exprimere qd vult. **¶** Et patet ex isto. s. coniuncto prin. c. q. quedam sunt vitia corporis quedam animi. quedam vero vitia corporis vsq. ad animam penent: et eam inficiunt. videas pulchre. ff. de edic. l. j. s. si cum tribus. vbi de freneticis dementibus furiosis et alijs. et facit. iij. q. ix. iudicas. vbi quid iuris. de illis qui habent dilucida interval la et non constet an in furore vel sanitate quid in dubio presumen dum. facit. C. de cura. furio. l. si. et l. si cum dotem. s. in seuerissimo. ff. solu. ma. vbi per que signa cognoscitur furiosus. et l. diuus. de offi. presi. De prodigijs videas de consue. ex parte. et ff. de cur. fur. l. j. **¶** Octauo not. q. coadiutor datus per capitulum episcopo dementi debet gerere eius officium: vt in glo. est ergo: et quia epi officij circa multaverfa. s. in his que sunt legis iuris et diocesane de q.

bus in. c. coquerente. et c. dilectus. de offi. or. Item in his q. sunt ordinis pontificalis dignitatis: vt in. c. accedentibus. de prauil. An super omnibus istis versabitur officium coadiutoris. et etiam super beneficiis collatione. plures sunt opi. quas retuli in. c. consultationibus. s. eo. in. v. q. vbi post Jo. and. tenuit q. coadiutor possit beneficia conferre. Item si scit possit exercere pontificalia. als non. et ibi vide quod dixi post Old. de officio huius coadiutoris post. vij. q. ver. in ista materia coadiutoris et c. Sed nuquid de causis de quibus eps ante dementiam cognoscebat vigore delegatis iurisdictionis poterit coadiutor cognoscere. dicit Lap. q. sic si commissio fuit facta episcopo sub nomine dignitatis non persone de offi. deleg. qm. abbas. Idem dicit in administratore ecclesie vacantis. de quo. s. eo. li. de elec. is cui. pot. tamen dici qm. est q. licet platus sit suspensus vel remotus ab administratione: nihilominus dignitatem retinet ratione cuius fit commissio. et ideo delegatus iurisdictionem retinet: et eam exercere potest fm. Archi. vt. ipe not. xxiii. q. j. audiuius. et hoc verum si est compos sui sane mentis: als secus fm. eum. **¶** Nono not. in s. si autem. q. eps detentus morbo incurabili suscipit coadiutorem: volens non inuitus: de quo in glo. est ergo de pupillo vero et adulto an suscipiunt tutorem et curatores demum volentes vel etiam inuiti: dicit vt. inst. de cura. s. sed nuquid inuiti. et ff. de tut. l. iij. s. si pupill. **¶** Decimo not. in s. present. q. coadiutor debet recipere moderatas expens. de puentibus platorum in quorum auxilio assumuntur. et per hoc dicitur a tutore qui non percepit sumptus de bonis pupilli nisi p suis negocijs. pificat: vt. l. a tutoribus. s. si. ff. de admi. tu. s. quid dices si infirmo et coadiutori redditus ecclesie non sufficiat dic debitori in dubio consulendus: vt. s. eo. de rectoribus vbi post glo. dixi. facit. xvij. q. ij. in nullo. **¶** Decimoprimo not. in ver. ratione. q. episcopo vt eius capitulum tenetur ille coadiutor reddere rationem. et sic videtur q. durate tempore administrationis sit reddenda ratio. Sed extra de admi. tu. l. aduersus. vbi donec durat administratio non est reddenda ratio. Sol. aliud in tutore et curatore quoniam administratio habet certum tempus pfixum et limitatum. aliud in isto coadiutorie cuius tempus est incertum. nescimus ei quanto tpe sit duratura et administratio. et hoc no. in s. ff. de tuto. et cura. da. ab his. l. nisi. s. cur furiosi. et hinc est q. a platis et rectoribus ecclesiarum potest peti ratio administrationis: quia sunt perpetui et nescitur quanto tempore viuunt: secus est in officialibus ciuitatis qui datur ad tempus: non enim possunt durare officio c ueniri. et hic no. Bar. in l. de pupillo. s. si quis ipi proxi. de opi. no. nuncia. in. ij. q. **¶** Decimosecundo not. q. successoribus istorum platorum est reddenda ratio. si non reddita ipsis fuit. Sed hic quoniam coadiutoris officium expiret per illius obitum cui datus fu it. et sic. s. eo. consultationibus. alleg. p. casu. s. eo. li. de sup. ne. pla. grandi. exercebit ergo iurisdictionem capituli vel ad qui spectat sede vacante. s. de sup. neg. prela. c. iij. et iij. et vt dixi in. c. consultationibus. in. vj. q. istam opi. tenet Bar. in l. questum. et l. se. ff. de tutel. hoc pbat ratione. Nam qm. superuenit administrator legitimus cessat datus. ff. de tut. tra. dist. l. si tutor. s. sed capitulum est administrator legitimus? i. a iure datus. p. hoc dicit: quia usufructuarius alteri usufructu cedit emolumentum exercitum actionem per mortem usufructuarij non illi? expirat usufructus: vt. l. necessario. s. q. si pendente. ff. de periculis et commo. ven. p. et etiam hic in episcopo mortuo vel traslato. nam dictis casibus expirat iurisdictione epi. ita et illa vicarij dependet ab eo: vt. l. c. consulti. de pcura. in no. Titulus enim prelature residebat penes eum cui fuerat datus coadiutor: penes quem erat datus exercitum curre administrationis. extincto ergo titulo p morte vel a non plus durat officium administratoris. facit. l. lege vectigali. et pig. in rone sui. **¶** Decimotercio et ult. circa istam additionem not. Jo. an. post Jo. mo. q. qui semel ratione reddidit super eisdem amplius reddere illam non tenetur qd est verum vbi plene reddit put debuit. ff. de adi. et demod. l. cu seruus. et nihil dolose egit. l. creditor. s. lucius. ff. ma. et de pac. l. tres fratres. et ita hic in no. uel. Aduerte longa est materia: an in liberatione facta simpli niat remissio doli et culpe q. commissi sunt in administrationem etiam reliquos: vel talis liberatio includat solam habitam receptam et ad reliquas ea q. debetur ratione doli et culpe possit agi de nouo ob. gualit liberatio: hoc non psequor: sed remitto ad not. pl ne per bar. in l. aurelio. s. gaus. de lib. le. vbi plene de ista remissione et liberatione gratuita. si vero ex causa transactionis fuerit facta liberatio an possit agi iterum ad species postea repertas penes debitorem sic liberatum. et pro reliquis p dolor culpavide in l. a et in l. si de certa. et in l. si vt pterit. C. de transactionibus.

De institutionibus.

Rubrica.

- Capitulum non succedit episcopo in beneficiorum collatione.
 - Capitulum instituitur presentatos potest et admittere.
- Et si capitulum

a **¶** Demes
Add bal. i
auf. ex cau
sa. xj. co. C.
de lib. pre.
et singularia
tractares
nisi a quo
da non soluz
demete sed
etiam homici
da volunta
rio deo pe.
de monte et
de ciuitate
tholofana
proditorie
vulneratus
fuisse.

Si capitulum. Primo impo-
bat similitudinē
casuū. Secūdo decidit dubium ibi p̄sentatos qd
dubiu fortificat ibi licet. ¶ **¶** Mo. q. in benefi-
cio collatione capitulū nō succedit cō. Ali-
bi post Jo. an. dixi q. in quibusdā succedit in q̄
busdam nō: z in quibusdā dubitatur qd p̄sequitur. vt. s. de ma-
io. z obe. c. j. s. eo. li. vii. omnino vide. ¶ Secūdo nō. q. inter ad-
mittere instituire p̄sentatos videt̄ differentia. nam inter ip̄a ca-
dit hic copula que p̄suevit copulare diuersa. vt. no. ff. de in. z fac.
igno. in rubrica. Archi. exponit admittere. i. recipere z eos exa-
minare. instituire. idest approbare z confirmare. de eccl. ed. c. iij.
de re. iu. cum Bertoldus. Sed Jo. an. exponit admittere. i. con-
firmare approbare. instituire autē. i. in posses. mittere per p̄sen-
tationē aut habet ius ad rem. per cōfirmationem habet admini-
strationē. vt. no. l. iij. dist. quato. postea in possessione inducitur.
z ita hic in nō. hoc dictū videt̄ p̄tinere impossibile. s. q. admini-
stratio que orit̄ ex cōfirmatione p̄cedat missionē in posses. in-
fert̄ em̄ q. administrat̄ sine possessione qd est impossibile. vñ est h̄
videndū quid est institutio quid inuestitura: qd p̄sequitur Dy.
in. c. j. de re. iu. ¶ Tercio nō. q. capitulū pōt instituire z ad-
mittere p̄sentatos. z hoc ideo: quia cōfirmatio z institutio depē-
det a iure. vt. no. Jnno. c. de cetero. de trāsa. z hec est ratio q. il-
la deuoluatur ad capitulū sedevac. z vide circa hoc qd no. Joā.
an. de maio. z obe. olim. in glo. sciendū. z qd ip̄e no. in. c. illa. s. ne
sedevac. vbi refert op̄i. Spe. de p̄sentatione nō faciendā per. c.
sedevacā. z quōd facere pōt cōmendā. z ibi dixi. in. ij. notabili q. si
cur. c. nō succedit in collationibus: ita nec in electionibus: nec pre-
sentationibus quare magis iure p̄ferendi ibi etiā nō. z aduerte
q. iste tex. loquitur quādo collatio spectabat ad solū p̄latum.
Si autē cōmuniter ad utrūq. vel ad ep̄m cum cōsilio sui capituli
vel assensu vel econtra ad capitulū de cōsilio ep̄i vtrum istis casu-
bus mortuo vel suspensio ep̄o poterit ista capitulū expedire. dic-
it. j. eo. li. ne sedevacan. c. vno.

¶ Defectus sacrorum ordinum non impedit presentatus ad
parochialem ecclesiam.

¶ Ecclesia si habeat rectorē clericū an possidens presentationes
vnius censetur possessor alterius.

Si ad quem. ¶ **¶** Not. q. illa gñalitas
oes ad quos pertinet ius p̄sentandi. tangit Joā. an.
an populus tale ius p̄sentandi p̄scribere possit remit-
tit ad. c. qd alicui gratiose. de re. iur. in. mer. vbi tenet q. talē p̄se-
ntationē possit p̄scribere. ¶ Tercio nō. q. defectus sacrorum
ordinū nō impedit p̄sentatū ad eccliam parochialem: dūmodo
als sit idoneus: vt. in. tex. similiter tali pōt ecclia parochialis cō-
ferri. vt. s. eo. li. de elec. l. j. canō. Sed nunquid eligi vel ad digni-
tatē curatū p̄moueri. Glo. remittit ad not. s. eo. li. de p̄beb. si p̄-
clericis pauperibus. z de elec. dudus. super verbo ordinib. in no.
¶ Tercio nō. Jo. an. hūc tex. ad id qd no. s. ti. ij. cui de nō. super
verbo p̄moueri. dicit em̄ quia ille tex. exigit idoneitatē q. infra
ps a iure statutū valeat p̄moueri nō sufficit q. talis possit pro-
moueri nisi alie idoneitates cōcurrāt: licet ergo habeat etates
antā q. infra annū possit p̄moueri nō sufficit nisi habeat etates
quā requirit concilium fm eum. Qui querit de. q. disputata. in
liquo plebanatu est sita aliqua ecclia parochialis habēs pa-
tronū clericū rectorē dīctū p̄fōnū rector p̄script p̄ntationes
clericū clericū p̄ntationē rectoris p̄fōnū z hos plebanū institue-
bat p̄tingit q. ecclia vacat clerico z rectore. queritur quis p̄ui-
deat vel p̄sente. Arguit primo p̄ ep̄scopo ex iuribus quibus
dicitur q. curat sollicitudo totius dioecesis ad eū pertinet z fun-
data est eius intētio de iure cōmuni. xvi. q. vij. omnis basilice. de
iur. ab. inter. c. fi. de relig. do. de zenodochijs. cū multis si. secun-
do arguit pro plebano de eccl. ed. si. ad audientia. de p̄beb. cū
dīgnos. de offi. deleg. coram. de p̄uile. cū olim. z qd not. de
repa. significasti. z de excep. cū venerabilis. in glo. pe. in nouel
i. tertio arguit p̄ patrono. Nam p̄scriptio attulit sibi p̄uile-
gium solū quo ad p̄scribētes. non autem quo ad alios. illis
go deficientibus redeat res ad naturam suam. vt. l. si vnus. s.
actus. de pac. ff. z. l. filio quez pater. de lib. z posthu. ibi nō trā-
tus sed relictus videretur post ista argumēta cōcludit pro ple-
bano per p̄real. c. ad audientiam. z per no. per eum in. d. c. cū ve-
rabilis. per que respondetur ad allegata pro ep̄scopo. q. ha-
et locum in ecclia que non habet matricem eccliam mediā.
ura pro patrono inducta nō obstat: quia p̄scriptio fustulit
nūc eius actionē de p̄scrip. ad aures. z in hoc residet Jo. an.
sed Lap. vltra querit quomodo plebanus in hoc facto p̄oce-
et. nam cum prius haberet institutionem vt p̄missi in thēma-
an sibi ip̄e p̄ntabit vel simpliciter instituet z an vtrum q. v̄-
terum. z ille postea alterum eidem plebano p̄sentabit: vt sic

clericus z rector postea instituti recuperent ius illud p̄scriptum.
Lap. ponit tres op̄i. prima est q. plebanus habeat p̄uidere d̄
rectore clerico per modum p̄uisionis seu collationis. secūda
est q. ip̄e habeat p̄sentationem vtriusq. z post p̄sentatos re-
stituet vel ep̄s eos instituet. demus istis alijs opinio. recitatis
subdit quod verius videtur q. plebanus habeat p̄sentationē
rectoris z clerici tñ illoz n̄ institutionem ip̄orum iure suo ad s̄
xxij. q. iij. si ecclia. et de elec. cum inter vniuersas. z. c. cum in-
ter canonicos. z. c. qd sicut. z quod ibi not. Jo. an. post Jnno. et
Host. et. c. cum venerabilis. de excep. z ita dicit̄ habet p̄o indu-
bitato q. rector z clerici sic postea instituti recuperent illud ius
quod prius habebāt circa reciprocam p̄sentationem. nam si il-
lud ius possiderent nomine ecclie per eorum mortem non fuit
extinctum. ideo dixit Lap. q. iure illoz plebanus in defectu
vtriusq. p̄sentauit: z per hoc posset esse verum qd etiā ip̄e tan-
git: scz q. si plebanus primo p̄uidit de clerico talis clericus ha-
bebit p̄sentare rectore z plebanus faciet institutionē vtriusq.
idem intelligo econuerso: vt. s. rector p̄sente clericus si fuerit
2 de eo p̄uisionem. ¶ Querit etiam Joā. an. si ecclia habeat re-
ctorem clericum an possidens p̄sentationē vnius censetur
possessor alterius. remittit ad not. de elec. querelam super verbo
clericum in no. ibi dicit q. si ecclia habeat p̄sbyterum z clericū
ille qui est in possessione eligendi clericū non censetur in p̄sby-
terum si apparet alium possessore electionis p̄sbyteri. si tamē
aliquis possidet patronatū vt patronus p̄sentauit alteruz
satis videtur q. ad reliquum p̄sentandum sufficiat illa posses-
sio patronatus: vt. c. consultationibus. de iurepa. ego dico q. si
quis in p̄sentando inuit̄ ex p̄scriptione nūq. p̄scriptio
respectu certi actus z articuli extenditur ad alterū: sed de titū-
lo patronatus apparet circa p̄sentationem vtriusq. p̄senta-
tio in vno impedit cursum p̄scriptiōis in altero: ab alio tñ nō
possessio. quod collige ex not. per Jnno. in. c. dilectus. de cap. mo.
z per Bar. in. l. j. s. si quis hoc. de iti. actuz p̄iua. vbi videas.

De cōcessione pben. z ecclesie nō vacā.

Rubrica.

- 1 ¶ Petitio que fundatur super iure cōi benib. verbis expe-
diri potest.
- 2 Electio que nō tenet nō p̄stat impedimētum sequenti.
- 3 Prebendā pctens p̄tra possessore p̄bare debet.
- 4 Scientia inter domesticos semper p̄sumit̄.
- 5 Tempus ad ignorandum p̄uilegia non datur sicut ad purgā-
dum ius cōmune.
- 6 Sententia decretum equiparantur.
- 7 P̄uilegiū reuocatio quādo incipit sumere vigorem.
- 8 Decretū fieri debet cū causē cognitione.

Contra cunctis. Summa vt in glos. j.

- 1 ¶ **C**ontra cunctis. Summa vt in glos. j.
que ponit casum. ¶ **¶** Not. primo fm Fran. q.
petitio que fundatur super iure cōmuni. p̄rver-
bis breuib. expediri sicut fecit iste An. qui nī
tebatur ex collatione ep̄scopi ad quem spectat
de iure beneficiorum collatioz omnis cura dioce. xvi. q. vij. om-
nes basilice. ¶ Tercio nō. post Archi. q. collatio z electio
que non tenet non p̄stat impedimētum sequenti. ad hoc. s. de
elec. scriptum in fine. et. c. congregato. z quod not. eo. titu. audi-
tis. hec enim collatio z inhibitiō prioris fuerunt inualidum su-
per incerto beneficio non vacantez non acceptato: z sic non im-
pediunt collationem ep̄i: quia non p̄stat impedimētum z. de
regu. iur. non p̄stat. j. eo. lib. Circa istam primā partē Jo. an.
recitat dicta Jnno. per questionēs. naz quia tex. dicit q. duo de
5 ista dignitate vacante contendebant. ¶ Primo querit quid
debet probare qui petit prebendam contra possessorem: z distin-
guir: quia aut petit eam vt sibi debitam. Aut tanq. suam. primo
casu cogitur dicere causam quare est sibi debita. de libel. obla. c.
ij. secūdo casu quando petit eam vt suam dicens sibi prebendam
collatā quā alius possidet: tñc habet probare q. collator habues-
rit potestatem p̄ferendū cōtulit vacantem cōgruo tpe z persone
idonee. dicit tamen Jnno. q. cōgruū tempus z idoneitas p̄oui-
si p̄sumitur nisi p̄trarium ostendatur. de p̄sump. c. fina. quod
est verum fm Host. z Jo. mona. nisi sit p̄sumptio contra colla-
torē. vt. d. c. vno. facit qd no. s. e. li. d̄ p̄be. c. si tibi absenti. ¶ Se-
cūdo quero quid iuris si hac lite pendēte superuenit alius idēz
petens. So. dicit Jnno. z Host. q. dabitur primovincenti cum
cautiōe de seruādo reū indemnē quo ad aliū petitorē. ff. de rei
ven. l. si is a quo. z no. de reg. iur. cum super. z de rescrip. manda-
tum. z iste. q. procedunt quando vnus conuenitur et alius agit.
Sed quero tria quid si sunt duo confirmati a diuersis puta vnus
ab ordinario alius a delegato pape: si vterq. conuenitur qualr
proceditur. dicit Jnno. sicut quādo cōueniunt heredes qui in

Petrus de ancharano super sexto decretalium

terse de hereditate contendit: vt. l. si. de peti. here. 2 fami. her. l. pe. alleg. Post. de preben. nisi. Si vero agant contra alios etiam nomine ecclesie nullus eis cogitur respondere nisi probet suam canonicam confirmationem. puta factam vocatis qui fuerint vocati. di. alle. Post. de elec. quia ppter. de offi. Archi. ad hoc nisi sufficit tamen fm Jnn. 2 Post. probare confirmationem factam vocatis illis quos res tangit. als habet necesse pbare canonicam electionem confirmationem 2 procedunt hec etiam si in possessione sit ipse electus. Non ob. C. de pet. here. l. cogi. quia loquitur cum non est presumptio contra possidentem: hic vero est presumptio: quia patitur controuersiam status sui in sua nouitate. Secus si postquam diu forte. xxx. annis vel ultra pacifice possedit 2 veniet alius dicens se prelatum graue esse dicere quod cogere p dicta probare cum forte mille probationes extant nec est verisimile quod illi ad quos spectat illud substituisse tanto tpe administrare. arg. ff. ad macedo. l. iij. vij. q. iij. no. xvj. q. iij. volum. 2 circa hoc adde quod no. Jo. an. post Jnn. in. c. in motu. de eo q. oz. fur. su. 2. c. illud. de psum. 2. c. transmissam. de elec. 2 no. ista. q. vidi semel disputata venetis. agebat em ibi ptra quendam tanquam ptra debitorum romane ecclesie ad magna summa p parte do. Urbani sexti opponebat de scismate: 2 q. alius in auinione similiter gerebat pro papa. 2 sic solueret denegabat. quod an iuste colligeret predictis. 2 inducit ista Jo. an. ptra executores plurium peccentium fulminantes sententias vt eis pareat a quibus pot appellari: si precise sine cause cognitione exequi velint: quia non debet fieri nisi facta fide de iure petentis coram ordinario vel coram exco. arg. s. de rescrip. capitulu. vel forte fm em non tenet sententia exco. cationis: q. iurisdictione non habet: nisi ptra resistentes vel rebelles indebite possessor aut recusans sine cause cognitione dimittere non indebite ptra dicit. ar. s. de preben. c. fi. 2 de pet. here. l. si debitor. 2 de pos. l. i. s. apud iulianus. 2 hoc etiam tenet Archi. dicit em q. executor prius debet sua intentione fundare nec in ptra dictorem etiam facti pena inferre antequam appareat contradictorem esse in culpa turbando suam ptem. de offi. dele. c. j. contradictores autem iure punire non pot: vt no. s. de preb. pro illo. 2 di. s. eo. li. de preb. si cui ad si. Quarto quero papa precipit ep. vel capitulo q. alicui det prebendam: nunquid ex hoc mandato habet ille pro quo scribit actionem ad petendum illas dicit q. no. licet inobediens puniri debeat. de pben. c. dilect. sic si scribit executori puniendus est executor qui mandat non adimplet. de offi. dele. pastoralis. Idem dicit si mandatur alicui mihi prebendam conferat. nam ex hoc mandato non potero agere prebendam petere coram ordinario: sed coram exco. qui etiam sine cause cognitione poterit illa cōferre. vt no. s. eo. proposuit. C. Genio ad scdm partē. s. ad ver. dicebat. in quo primo no. fm Abb. ordinē allegatio. primo em probat ep. m sciuisse: 2 sic bona conscientia ptra dyaconem nil facere potuit. Secundo pcludit idē etiam si ignorasset ibi nec als. tertio ibi adieciat. pbat omnino per mandatū pape sublatū ordinario ptem ex vi decreti. 4 C. Secundo no. q. no. l. illis de capitulo ignorare q. ibi sunt inter domesticos em 2 cōiunctos psumitur scia 2 vnus etiam scire facta alterius. vt. l. de tutela. C. de in integ. resti. m. facit. c. ea te. s. de rescri. vbi similis allegatio. C. Tertio no. q. inhibicio executoris eius collatioz intimatio si fiant ante tps vacationis no ligant manus ordinarij hoc scientis quomin? cōferre valeat cuz vacabit. 2 est ratio quia sup incerto. s. q. ille pro quo scribit duxerit acceptandus ante em acceptationē predicta no arctat: nec etiā pape decretū qd plus est. vt. i. in ver. verū autē. Unde circa hoc dicit Jnn. q. is qui optat: reseruat vel suspēdit de certa pbe da id facere debet. ad hoc. s. eo. li. de elec. c. ij. certā autem dicit si optat vel reseruat primā prebendam que vacauerit in ecclia dioce si vel prouincia. ita dicit in nouel. super verbo acceptada. 2 not. hoc dictum q. certa dicitur cū acceptat primā etiā no expressam vt dicit glo. expressam. dicit autē certa p tanto: quia refertur ad vnicam. vere tamen prius est incerta fm Jo. and. supra in nouel. Cui adde qd dixi. s. eo. li. de preb. dudū. Quarto no. in ver. nec als. q. p. privilegij qd vni cōceditur per qd ab alteri iurisdictione eximitur sufficit peruenire in noticiā eius cui cōceditur etiā si no fuit notum ei in cuius p. iudiciū est indultum. aufert ergo papa iurisdictionem ep. etiā hoc ignoranti sicut pater 2 dominus potestate datat filio vel seruo. vt. l. pater ex. p. uincia. ff. de manu. vindic. debet tñ peruenire in noticiā eius cui cōceditur vt dicit tex. ante igitur no videtur tale privilegij ignoranti prodesse. censetur em talis concessio donatio queda: que facta inter absentes tñ effectum sortitur cum ad illū peruenit in quē est collata liberalitas: no ante. vt. ff. de acquir. pos. l. qui absenti seruo 2 est simile qd no. de pben. accedēs. in fi. glo. 2 Jnn. hic istam naturam cuz litere in quibus aliud prohibet vel indulgere an statim cum cōceditur habeat vigorem: vel tñ demū cū peruenit ad noticiā illius in cuius p. iudiciū vel fauorem emanat: s. ipse

5 prosequitur prout. i. dicaz. C. Quinto no. in ver. nec obstat: q. non datur tempus ad ignorandum privilegia sicut datur ad ignorandū ius cōe. quantū autem sit istud tempus dicit in gl. quod est 2c. super qua in nouel. post Post. dicit q. id quod dicitur de duobus mensibus est speciale in constitutionibus principis. als autem hoc tempus erit arbitrium. ff. de iure deliber. l. j. s. ait p. etor. 2 ideo sufficit q. sit publice promulgata ad hoc vt omnes astringat: 2 que sit ratio diuersitatis. vide per Post. in summa de constitutionibus. in prin. glo. que incipit hec alle 2c. Dicit q. est rō differentie quia constitutiones sunt penales. privilegia gratiosa. Sed ista ratio no ē perpetua fm Jnn. 2 Post. nam in multis constitutionibus non agit de pena infligenda. dicit ergo Jo. mo. q. lex est oibus cōmunis 2 oēs astringit. d. b. Post. c. si. 2. l. leges sacratissime d. legi. id ibi est tps vniuersalis indulgentia est lex p. uata. iij. dis. privilegia in q. sola cōceditis intio p. templatur. Sexto no. in ver. adieciat q. sniaz decreti equiparant in hoc q. efficiunt ignorantes. differunt tñ in aliq. vt no. j. eo. 2 de re. ec. no. alie. c. j. super glo. fm quod per Jo. an. post Jnn. Aduerte tamen quia l. snia exco. cationis sicut de positionis afficiat ignorantes: tñ si no gerit se p. exco. cationis: q. exco. cationē ignorat no tenet de inobediētia d. cle. exco. ad apostolice. rita hic in nouel. Ex quo inferat Lap. q. si post talē sententiā in suo agat officio sicut prius no erit irregularis quod est verum nisi fuisset perēptorie citat: nec iuit nec misit p. h. fuit exco. catus sic exco. catus celebrat: q. tunc erit irregularis. l. j. tunc nil d. exco. catione sciatur p. papam cum eo dispensari vt no. Bui. Spe. de legato. s. iuxta. ver. autē. est enim talis ignorantia crassa 2 supina quia ex quo sciebat se citatū debebat credere. pcederet ptra eum fm Bui. C. Genio ad tertiā partē que est in ver. ex parte vero. l. qua primo Jo. an. no. de isto privilegiato exco. cationis no possit. tenet em q. si postea citat: no comparat p. hoc ordinarius eum exco. catus q. no tenet nec ipse snia quasi operet ius verborum privilegij intentio conceditis. Sed cōtra hoc facit. l. si quis ex aliena. ff. de iudi. 2. c. si duobus de ap. Jo. an. istud cōtrariū tūgit 2 pro solutioe remittit ad c. sciēt. de iur. in mercu. in. l. q. j. non ob. c. quia cūctia ver. privilegium exco. cationis non possit 2c. Hinc sumpta occasione ipse post Jnn. plura tangit: q. aliquid in iudicio vel extra gerit cum absent an statim sortiat effectus: an vero cū peruenit in noticiā absentis. 2 primo loquitur de indulgentia absentiu presentū cōcessa: q. ab aliquo exco. cationis no possit. secundo de his que sunt in iudicio sicut sunt snie diffinitive 2 interlocutorie 2 exco. cationis: statim habeant effectū suum etiam si ignorat hi pro quibus: cōtra quos fuerunt. pmulgate. tertio si potestas ablata ordinario exco. cationis alique fuerit sibi restituta 2 per psequens indulgentia reuocata an tanq. reuocatio peruenit in noticiā privilegiati sortiat effectū. quarto quid in literis cōtentiosis si l. tere secundo impetrate reuocent primas an pcessus primorū leat anteq. reuocatio fuerit eis intumata. quinto quid in literis ad beneficia si mandatur primis q. prouideant titio. secundo q. prouideant scilz non ob. primis literis an valeat quod sit p. primos per literas secundas sic obtentas. Quo ad primam quod ad indulgentia q. exco. cationis no possit. dicit q. si pcessa est absent vt presenti per procuratorem statim sortiri effectū 2 si habet le ius in privilegij hoc ignorat qui possent esse plures de sen exco. officij. postq. enim in vnum cōcurrunt voluntas privilegij 2 voluntas illi? cui privilegij indulgere satis est fm em. Verum credo nam quo ad papam ep. 2 alij prelati sunt censeri vt simplices ministri: vt. c. mandata. s. de psumptio. no expedit ergo eis intimari: quia nondū eoz vertit p. iudiciū si no p. sunt exco. catione. s. eo. li. de pben. dudum ad fi. 2 ibi exempla alligauit quo ad hoc fac. l. pater ex. p. uincia. ff. d. ma. vin. Si vero p. pa proprio motu non alterius instantiam cōcedit talem indulgentia absentis tñ nisi appareat de intentione p. traria cōcedenti privilegijatus no gaudebit privilegio nisi postq. ad eū peruenit. rit. ij. q. v. q. to. 2. ff. de acquir. pos. l. q. absenti. in p. trariū tamen facit. l. cū pater. s. furdo. de leg. ij. vbi ex testamento querit emolumentum ignorant. 2. ff. quemad. serui. amita. l. si patrem. 2. pecul. lega. sed si damnum. Sed potest dici q. ista indulgentia est quedam donatio sic magis accedit ad dispositionis naturam inter viuos ex qua non queritur absentis. vt. d. l. qui absenti q. vltime voluntatis ex qua queritur vt in iuribus p. reallega. Quo ad secundam. q. scilz de effectu eorum que sunt in iudicio pro vel contra absentem. tex. hic in ver. obieciatur: adieciatur dicit q. talis sententia statim ligat loquitur in sententiā de positionis. Sed immo videtur q. ante executionem talis sententia contra eum fiendam retineat possessionē. 2 per consequens administrationem que causatur a possessione no a titulo: vt in. c. cum ecclesia de causa posse. 2. c. consultationib. de iure p. Sol. collige. ex his que dixi. s. in. c. ad apostolice de re. iu. 2 quod in

quod in ter. dicitur de sententia depositionis. dicit Jo. an. de sententis diffinitivis et interlocutoriis et excommunicationum: ut statim habeant effectum suum etiam si ignorant hi pro quibus vel contra quos late fuerunt. et de sen. exco. patet. de appel. cum sit. in fine. et de alijs sententijs que excommunicationis intelliguntur si late fuerint contra contumacem alij sunt nulle ipso iure ut. l. ea que. C. quo. et quan. iu. l. iij. ff. que sen. sine app. re. l. j. xxiij. q. ix. per totum. Et adverte quia licet pena que descendit principali a sententia exco. non afficit nisi fuerit sciens saluo quod dixi. s. in. vi. no. per que exemplifica quod dixi et ide intelligit de prohibitione que fit in penam absentis. s. ut non habeat efficaciam nisi postquam absens fuerit certioratus: ut de post. c. j. et de consti. c. ij. et de appel. super eo. nisi ex genere prohibitio nis appareat p. traria voluntas pape prohibentis ut est in inhibitione alienationis. de do. et contu. veritatis. in fi. ¶ Super tertio quando. s. reuocatio privilegij incipiat sumere vigorem et efficaciam an statim postquam fuerit contra privilegium restituta iurisdic. ita quod ex tunc valeat sententia contra illum ab sententia lata: dicit quod ex quo promulgas de restitucione certificatus est tenet sententia illius cum privilegium reuocatum est. ¶ Nam ab eo cui concessa est indulgentia licet ignorante reuocari potest nec poterit illa postea vi ex quo fuerit facta reuocatio. et ex quo de intentione reuocantis apparet. ff. de ma. vin. l. si pater filio. et ita recitat Jo. an. in glo. dicit Jnno. ver. sed nunquid tenet excommunicatio et. Sed hoc videtur contra id quod. s. pro. no. ibi. et idem in reuocatione indulgentie et. vbi dicit quod reuocatio indulgentie vel mandati non nocet quousque fuerit certificatus is cui concessa est. ff. de procu. l. si procura. et de insti. l. sed si pupil. lus. s. de quo palam et manda. si mandassem. r. s. de procur. c. pe. Et quo dicto et iuribus patet quod requiratur certioratio ipsius privilegij alij reuocatio sibi non preiudicat: et maxime quia citatus ab eo non tenetur comparere postquam privilegium habet quod credere poterat excommunicationem ordinari nullam fore: ut dixi in prin. huius tertie partis posset dici quod ad penam excommunicationis infligendam propter contumaciam et contemptum requiratur certioratio reuocationis privilegij. pena vero excommunicationis teneat: quia tenet etiam non seruato iuris ordine: s. male faciat qui hoc omittit et veniat puniendus et eius etiam sententia relaxanda sit sine difficultate: ut. c. sacro. de sen. exco. et ita hic dico. s. istam excommunicationis sententiam relaxadam statim quia iste credens suum privilegium firmum si non comparuit non dicitur contempsisse: quia non contempsit disciplinam qui ignorat militem. ff. loc. l. si ignorans. et l. item apud. s. si quis vtriusque. ff. de iniur. et sic intelligo ista dicta Jnno. que videtur sibi iniucem contraria ut vidisti. ¶ Quo ad quartum de literis contentiosis. pone exemplum impetraui contra te: tu expresse impetras reuocationem huius primi in tuo secundo: nunquid valebunt gesta per primos antequam fuerint certificati: videtur quod sic. per. c. audita. de re. spo. Secundus enim non cogitur ut reuocet: ita nifi velit quia eius fauorem emanauit ut. l. quod fauore. C. de leg. et hec opi. est vera fm Jnno. et Hosti. l. q. tenet processus primi nisi secundus cum primum sciuerit infra. r. dies appellet. arg. C. quo. et quan. iu. l. iij. et de offi. dele. quoniam abbas. et not. de hoc in. c. cum contingat. de rescri. super glo. sed qualiter. vbi post Jnno. distinguit inter directam reuocationem tali iudici factam. et hoc dicit motu proprio non in fauorem vel ad partem petitionem quod enim ille facit postea non tenet: quia non est iudex. de off. vi. c. pe. et. ff. de iudi. l. iudicium soluitur. secundo casu necessaria est exceptio ut in secundis literis dicatur. non ob. literis super hac causa impetratis ad tales. Si enim non excipias tenet quod fit ab eis: quia iudices remanent. ¶ De quinta et l. q. an. si valeat quod fit vigore primarum literarum super beneficijs impetratarum que sunt per alij reuocate in hac forma. s. q. non ob. primis provideant. Dicunt quidam quod valet quod fit a primis ante notitiam reuocationis. sed postquam eis innotuerit quod secundus impetrans vult ut secundis literis non valet quod fit a primis. Alij dicunt et forte melius fm Jnno. quod id quod fit a primis iudicibus tenet mero iure: sed si privilegiatus id petat debet reuocari quia volebat ut privilegio in negotio illo si sciisset id fecisset: nisi ex aliqua causa presumatur contra ipsum: contra quia probatur quod sciuit processum primorum iudicum: et oruit adicere et non adicere. ar. C. de exce. exceptionem. et de con. l. cum. ¶ De hoc nisi ex iusta causa hoc omisisset. de quo etiam notestari debebat. de consti. c. si. Sed dices hoc videtur contra ioc. c. ver. sed nisi prius. vbi semper valet processus primorum quousque secundi notificent eis ne procedant. Sol. ille ver. loquitur quando voluntas concedens non fuit talis que vel it statim rimos potestate priuare. sed tunc demum cum eis esset inhibitum ut dicitur in litera. Sed que dicta sunt habet locum quando in vnum concurrat consensus privilegiantis et privilegiati

ante processum iudicum. si autem non concurrat: valet irreuocabiliter quod fit a primis. Subdit etiam quod predicta locum habent non solum cum prime litere reuocantur per secundas cum clausula non ob. primis sed etiam si dicatur in secundis expresse reuocamus iurisdictionem primorum iudicum. Nam hec reuocatio in fauorem impetrantis debet intelligi. s. uti voluerit reuocatione. et hoc verum si papa reuocauerit in fauorem vel ad petitionem alicuius. Si autem motu proprio. tunc reuocatio statim suum sortitur effectum. ex quo apparet reuocationem peruenisse ad notitiam reuocati: nisi constet de intentione contraria reuocantis. ¶ Sed hic incidenter queritur quare decretum pape magis afficit ignorantes quam predicta clausula non ob. primis literis et. vel quare magis quam clausula reuocamus et. ¶ Respondeo. dicit Jo. an. post Jnno. quia decretum sicut et sententia habet ferri cum cause cognitione. et ideo statim debet habere effectum suum ut in ver. s. adhibebatur. sed certe decretum de quo loquitur iste text. nunquam datur cum cause cognitione. et ideo alia est ratio fm eum: videlicet quod ex quo papa suam inhibitionem decretum vocat vult quod habeat vim decreti et statim consequatur effectum: et idem in alio quam in papa. Nam ex quo verbo decreti videtur statim indicant voluntatem. de ver. sig. in his. unde perinde est ac si dicat expresse voluntatis mee est quod non valeat electio facta ab his a quibus reuoco et reuocare possum: ut hic tamen ut dicit Host. alius quam papa s. non posset. s. e. l. de offi. le. deliberatio: s. si non decernit quod potest: s. dicit inhibere? ne eligat: et intelligi postquam sciuerit: et si sciant literas impetratas continentes reuocationem vel inhibitionem adhuc valet quod fit ab eis: nisi prius certificetur quod de beneficio de quo agitur intendit inhibens alij providere: vel nisi si decernat irritum et inane quod factum fuerit in contrarium. Sed huic dicto ob. ver. nisi forsitan. vbi sine decreto sufficit inhibicio que sola impedit: ut apparet ex textu. sed ipsum intelligit Jnno. in eo casu quo secundus uti voluerit litera sua. Et ex his patet quod prima concessio tenet si secundus ratificet vel cassetur hoc petat nec mirum: quia idem contingit in contempto: ut. s. de elec. q. sicut. s. si autem ista sunt dicta Jnno. ex quibus dicit Host. quod studiosus peritus. et intelliges plures perniciosas subtilitates quam utilitates colliget ex predictis: cum tamen contrarium iuri canonico sit innatum. s. de iudi. dilecti. et de do. et con. tui. c. j. vel fm eum. dic. ut. s. de preben. dilectus. el. ij. Jo. an. ita refert: et aliter non declarat quod optassem maxime in quo versetur perniciose subtilitates in predictis: et credo quod circa hoc valet quod videtur velle Jnno. rescriptum primum ad lites vel super executione gratie ad providendum impetratum non tollatur per secundum in quo dicitur non ob. primo vel reuocamus primum vel inhibemus primis iudicibus: ne procedant nisi secundus impetrans voluerit uti literis impetratis: et quod tenet mero iure quod fit a primis si impetrans secundo ratificet vel cassetur si hoc petat: ut dictum est probat hoc Jnno. per. l. quod fauore. et dat simile ei quod dicimus de contempto. ego per hoc alio. go. l. ij. et. ff. de leg. commif. vbi resolutio contractus pendet ex arbitrio illius in cuius fauorem fuit appositum illud pactum resolutionis. et l. sabinus. ff. de in diem adiec. vbi meliorem conditionem a te latam potest quis obijcere et primam sequi. ita hoc possit impetrans in cuius fauore primi rescripti resolutio emanauit suum secundum obijcere et primum sequi et preferim: quia ante inhibitionem rescriptum est suum proprium et potest illud dilacerare nec cogitur id exhibere vel uti: ut no. de restit. spo. ex conquestione. et hec faciunt pro istis dictis Jnno. Sed contra ipsum facit ille text. in ver. nisi forsitan. vbi intentio declarata verbis sufficit ad aditionem potestatis inferioris: et ad ligandum si bi manus. predictae autem clausule reuocamus inhibemus non ob. primis et. ostendunt animum reuocandi. Preterea postquam prime litere sunt pure et simpliciter reuocate non videntur vires reassumere: licet secundus impetrans suis literis nolit uti: sicut legatum ademptum non reconvalescit: s. illi in quem translatum fuit non debeat: ut. l. cum seruus. et l. et si transferamur. ff. de ali. leg. et l. plane. de le. j. et credo hoc verum in reuocatione directae: ut per consensum illius in cuius fauorem emanauit non possit reuiuiscere. postquam enim semel est a contractu discessum non potest vires reassumere nisi omnia reintegrentur: ut. l. ab emptione. ff. de pac. et l. heredes palam. s. si quis post. ff. de testa. et maxime est hoc verum in iurisdictione extincta que non potest reassumi etiam de sensu partium: ut. c. significantibus. de offi. dele. ¶ Non ob. quod secunde non emanauerint in fauore. ergo non cogitur eis uti: ut l. si iudex circumuento. ff. de mino. Nam hic fateor quod uti non cogitur ante presentationem fm vnam opi. de qua in. d. c. ex conquestione. non per hoc tamen sequitur quod prius iurisdic. non sit reuocata que non potest reuiuiscere: nisi per nouam principis voluntatem: ut sic ab eo pendeat restitutio a quo pendet reuocatio non a potestate. argu. l. ij. ff. de re iud. in reuocatione

Petrus de anchorano super sexto Decretalium

autem tacita et indirecta dicta Inno. facilius sustineri possunt. nam facilius reuocatur tacita reuocatio quam expressa: vt. l. iij. in fi. de adi. le. conuincta. d. l. cum seruus. eo. ti. Alterius in hac parte in versicu. subiunctim. in nota. quando incipiat potestas executoris dari in literis cum clausula acceptandi et incipit enim post vacationem: similiter illo tempore incipit effectus decreti: vt in ver. vtrum. et collige post glo. no. q. executor suspēdit ordinarium a collatione beneficii: quod intelligit Host. verum quando in rescriptis est clausula decernentes. s. de pben. inter cetera. Refert q. alij generaliter intelligunt. et Archi. dicit opti. Host. pfun. di. j. eo. si soli. Ita dicit Jo. an. super glo. no. qd. Aduerte tamen vtrum istam suspētionē oportet intimari ei ad quem pertinet collatio ad ligandū ipsius manus. glo. que incipit no. q. qñ loquēs de acceptatione dicit q. quando scriptum est sine clausula decernentes debet acceptatio intimari et antea non ligetur manus collatoris. pro quo facit de app. super eo. el. ij. in fi. Si vero scriptum esset cum dicta clausula acceptatio valet etiam sine penitentiā et collatione executoris fm Inno. Jo. mona. et Arch. vt hic no. in nouella. super glo. no. q. ille et vbi dicit q. testes debent pdonei adhiberi fm Host. qui ait. de offi. or. pastoralis. in fi. melius facit de sen. exc. sacro. in prin. Compo. tamen videt velle q. coram exco. sit faciēda acceptatio. de resc. capitulū. in glo. mag. ad fi. ver. quid si litere. et ver. se. Sed vt dicit Arch. hoc non est iure cautum: immo dñum hic apparet: cum sic indistincte loquatur: nec dicatur coram quo acceptet fm Jo. an. et hoc qñ scriptum est cum clausula decernentes: cuius effectus post acceptationē incipit: vt in ver. nostrum. Si autem non sit appositum vtrum acceptatio sola in absentia non impedit sed pluncta cum suspēione executoris non intimata collatori an liget eius manus. Jo. an. super glo. no. q. quando sentit q. sic per. c. inter cetera. de pben. et c. in notuit. de ele. vbi executor interponit decretū etiam in absentia partis aduersę. Est et alius casus cum. s. ille pro quo scriptū est cum clausula acceptandi sine decreto acceptat beneficiū vacans in pñtia collatoris an talis acceptatio liget manus illius. ar. q. non. s. de pben. dilectus. el. ij. vbi mandatū purum a prin. etiā intimatū capitulo non afficit tunc pben. vacante. ergo nec ista talis acceptatio que non videt aliud facere q. literas purificare et occludere q. quandoq. scriptum est cum clausula acceptandi: et cū decreto: et valet acceptatio vacantis absq. pñtia alicuius: aut absq. dicta clausula. et tunc aut executor intimauit et decreuit et ligat: aut decreuit et non intimauit. et idem. aut intimauit et non decreuit: et idem credo. s. q. liget: aut nihil legit: sed pars accepta vit: et tenet: siue in pñtia: siue in absentia: nil agit postq. nō est ibi clausula decernentes et c. et hec pcedunt cum scriptū est cum clausula acceptandi absq. tps pñtione. Si autem est cum pñtione tps et c. puta mensis et cum decreto. et tunc etiam ante acceptationē infra dictum terminū sunt ligate manus ordinarij: et non hz locum istud. c. vt in. j. glo. Cetero ad quartam partem que est in ver. sed exiit in qua no. q. hic arguit de ultimis voluntatibus ad literas ad beneficia: et videt bona similitudo q. vtro q. casu confertur gratia siue donum quoddā: vt. l. legatū. ff. de leg. a. ij. sed non est bona. vt in glo. cōis rñso et c. et in glo. vt lego nā legatū optionis seruoꝝ vel rerum est factum super seruīs vel rebus pñtib. non futuris. ista autem acceptatio pñtū bñficia vacatura. Item tales gratie super beneficijs habent maiorem similitudinē ex dispositionib. inter viuos q. ultimariū voluntatū: q. inter viuentes gerunt. Sed in dñtib. optio siue electio concessa non impedit alienationē et translationē in alterum ante factā electionē: cessat enim ratio que est in legato optionis electiōis in quo facta electiōe dñum retro fingitur fuisse legatarij sic optant: vt. l. si tibi homo. s. cum seruus. de le. j. et hac ratione alienatio vel manumissio facta interim. i. ante electionē irritat: q. etiam facta postea fingit retro: secus est in dñtib. et beneficijs in quibus nil retro intelligit acquiritur: ideo subsequēs acceptatio non vitiat pcedentem translationē in alterum. et hoc plenius tangit Jo. an. in nouella. super ver. propositum. et super glo. vt lego que debetur in recitatione coniungit: effectum autem ex pcedictis habes.

1. Privilegia reuocantur cum incipiunt esse damnosa.
2. Constitutio istius capituli detestanda. de con. preb. irritat promissiones decetero faciendas.

Testanda. Primo ponit exordium. secundo. ius antiquū et eius sequela ibi sane. tertio illud reuocat ibi nos magis. Nota q. pñtū privilegia reuocantur cum incipiunt esse damnosa: et similiter cum cessat ratio ppter quam pñtū privilegia et concessio emanauit de deci. suggestū. similiter pñtū siue lex: vt. c. non dñ. de pñ. et affi. et hester. c. xvi. ibi: nec putare debetis si diuersa iubeamus ex animi nostri venire leuitate: sed pro qualitate tps vt re publice possit utilitati ferre sniam. et vide qd dixi i. d. c. suggestū.

vbi formauit. q. de patre qui fecit filium legitimari q. legitimus non habebat quos accepta vxore postea pcreauit: an filius ille legitimus possit succedere cum istis legitimis: sic postea pcreatus. q. non in. l. ex facto. de vul. et pu. Ray. ibi qd verius vt dicit plenius in d. c. sugg. stñ. Secundo not. q. ista pñtū irritat promissiones decetero faciēdas. circa hoc Jo. an. post Jo. mo. plene psequit quid de pñtū factis ante istam pñtū tione in casu licito iuxta for. m. c. accedēs. s. eo. hodie reprobat per hoc. c. An talis pñtū facta ante istam pñtū tione sit irrita. distinguit plures casus. Nam qñq. tpe huius cōstitutionis illa pñtū prius facta adhuc erat in pēdenti: q. nondum dñe vacationis venerat: nec pñtū extiterat et talis gratia vitia. cū em̄ an sui implemētū puenit ad casum a quo non posset incipere vitia: vt. l. pro parte. ff. de ser. s. q. dies vacationis venerat: anq. ista pñtū emanaret: et tñc q. dicta pñtū habuerat iam effectū. et planū est. vt. C. de nup. l. si. et j. de reg. iur. c. aptū. Idē negotiū diffinitū erat l. fuerit appellatū. Idē si res in iudicio deducta vel pñtū tione principi pōrecta: vt in aut. vt cū de app. cog. in prin. et j. et ibi no. Idē ex quo ante pñtū tione dies aduenerat vel pñtū extiterat tñ nihil iudicialiter ceptū erat: nam ex quo ista pñtū tione supueniēs reperit beneficiū iam vacare: diuenit res ad eū casum a q. posset incipere: q. hodie valerent pñtū de vacatē cū ista pñtū tione solū reprobat promissiones sup vacatū: vt no. Jo. an. s. eo. c. ij. post prin. Item ius correctū per istud. c. accedēs non loquebat in vacante ergo nec istud corrigens: vt in aut. de fi. ante do. instr. s. tertia vero. col. ij. in prin. Preterea quod impedit cōditione pendente nō impedit pñtū tione existit: vt. l. quoties. ff. de noua. et ius in re difficiliter tollitur q. ad s. eo. c. fi. et de vo. c. j. et eo. l. Contra istam tñ determinationem opponitur de. l. eos. s. si quis v. et s. scq. C. de vfur. vbi modifcat noua pñtū tione vltimas pñtū tiones in pñtū tione: sed ibi loquitur in casu odioso in quo multa specialia sunt statuta fm Jo. an. qu etiam scdo soluēs dicit qd l. illa modifcat vltimas pñtū tiones in pñtū tione: non tñ abso. ber ius stipulatis in totū. hic aut ius parti abso. bere in totum: et facili est modificare q. tollere. j. de deci. c. pe. Sicut pñtū tione est differe q. auferre. s. eo. l. de pben. cui. et de re. per. c. vno. Ibi vñ q. illa lex nō dñcat sed pñtū tione cum prima eius decissione. Dicit em̄ ibi q. illi q. ante dictam pñtū tione stipulati fuerit grauiorē vltimas pñtū tione tpe nō exgant vltra metam dicte cōstitutionis: sed illas quarū dies ante illam pñtū tione cesserat possunt exigere: et sic noua pñtū tione h. et ibi non respicit promissiones pñtū tione quarū dies iam cesserat sed solum illas que habebant dependētiā. ex futuro tempore essent dñe in pñtū tione ante nouam pñtū tione: et sic pñtū tione et adde quod circa hoc dixi. s. eo. l. de elec. l. canon. Sed dñe videtur q. ista non sit bona consideratio. vtrum dies pñtū tione cesserat ante nouam pñtū tione vel postea. Nam etiam si cessi postea trahitur ad tps pñtū tione: vt. l. qui potior. ij. responso qui po. in pt. ba. ff. a. l. q. si pendēte. ff. de pi. et com. re. vñ dñe extatis pñtū tione trahitur retro ad diem obligatiōis tñ nec fert an pñtū tione a principio fuerit pura vel purificet postea pñtū tione pñtū tione: vt. ff. de pñtū tione. l. cau. l. j. Sicut ergo pñtū tione pñtū tione re facte non reuocant pñtū tione nouiter editam: vt dñe est ita reuocari nō debet purificat postea: vt. ff. de vul. et pup. l. feruum et titium. et de pñtū tione. l. pupillus. j. rñso. Sol. dñe locū h. bēt cum pñtū tione pñtū tione non supuenit aliqd obstaculum qd restat illi. pñtū tione. sed hic pñtū tione pñtū tione obligatiōis supuenit pñtū tione illā reprobat: et sic nō pōt retro fingere. ar. l. bonoz. si rem ra. ba. et s. eo. l. et de rescip. si pñtū tione. pñtū tione em̄ ante impementū ipsius ad casum a quo non pōt habere principij: vt pñtū tione ergo et c. Secundo post Jo. an. dñe est q. l. pñtū tione. c. reprobat pñtū tione de vacatū: non tñ pñtū tione pñtū tione de vacatē. Sec ad qd agit ille cui est pñtū tione beneficiū vacatū: dicunt qdam q. agit ad factum vt pñtū tione implcat. et ad hoc pñtū tione compellatur. Nam et alibi cogitur q. pñtū tione ad factum: vt. l. stipulatio. s. sane ff. de op. no. nun. et maxime illa coactio videt habere locū in hoc casu in q. deuenit in pñtū tione res spiritualis. s. beneficiū qd est inestimabile. j. q. ij. si q. obiecerit: et sic in obligatiōe talis facti non vñ succedere obligatio interesse sicut nec in certis alijs casibus. de quib. plene per Bar. in. l. stipulationes non diuiduntur. de ver. ob. Alij dñt q. etiam illo casu agatur ad interesse: vt si saltem vite necessaria admittunt donec fuerit sibi pñtū tione. s. de preben. cum fm. nec hic estimant spiritualia vel eis annexa: s. pñtū tione pñtū tione pñtū tione et ipsius factum. ff. de tabu. exbi. l. locum. s. pñtū tione. per quam. l. et si. non esset forte malum dicere q. pñtū tione: pñtū tione in estimatiōe pñtū tione beneficiū qd conferre tenebat. Nam tales pñtū tione licite alienant et in affectum concedunt. ar. eo. ius que no. in. c. qñis. s. de deci. et c. si. ne pla. vi. su. et istud interesse est magis pñtū tione rei in obligatiōe pñtū tione et q. pñtū tione in vite necessarijs que potest excedere et minor. ext.

hete q.

tere q̄ estimatio puentium puenitum ex beneficio quod cō-
ferre tenebat. Tangit etiam Jo. an. q̄n oritur obligatio dēta in
diem certum vel incertū vel sub additione vel pure: tangit min⁹
succincte: q̄ materia est longa utilis z subtilis remitto ad no.
per Bar. in. l. si stipulatus. de ver. ob. z ista sunt dicta in nouel.
clarius z alio ordine recitata a quibusdam alijs.

Gratia sedis apostolice non debet prebere aliquibus oc-
casione delinquendi.

Acceptatio z processus inualidus non impediūt neq; ligant or-
dinariū quominus conferat beneficium male acceptatum.

Collatio z institutio subsequens post ineptā acceptationē suffi-
cit ad ligandū manus ordinarij.

Acceptande. Remittit constitutionis
causam. sed o institutionē ibi

declaratū. ubi ponit thema de quo soluit duo dubia
affirmatiue z tertium negatiue: primum ibi l. secun-
dum ibi aut. tertium ibi: certum. quod tertium prosequitur ibi
quod si. **¶** Not. q̄ gratia sedis apostolice non debet prebere
aliquibus occasione delinquendi: quia sic occurrunt iniurię unde
iura nascunt̄. s. c. qualiter. el. j. de accu. z. l. meminerint. C. unde
vi. votum autem captande mortis alterius est a iure reprobati:

quia contra bonos mores: vt. l. si. C. de pa. z. l. stipulatio hoc mo-
do. de ver. ob. Et circa hoc vide quod dixi. s. eo. lib. de pac. licet.

¶ Secundo not. q̄ ille qui habet gratiam cum beneficio acce-
ptandi in prouincia dyocesi vel ecclesia non pōt acceptare bene-
ficiū nōdum vacans in specie: sed in genere bene pōt. Simile

dicit lex in successione q̄ sup hereditate hoīs incertivalet pactū
de futura successione sed non hoīs certū: vt. l. iij. §. de illo. ff. p. so.

si iusta. l. si. C. de pac. Et ad similitudinē successiōis hereditarie
reprobant̄ iste actiones in successione beneficiorū: vt. s. c. pri.

z. c. ij. s. eo. Et collige q̄ nō sunt paria aliqd facere tpe pmissio z
ad illud tps se referre. Nam si acceptat bñficiū certi clerici cū

vacabit: refert se ad tps pmissum. z tamen non valet. quia tps re-
fistit. §. initio. vt in simili dicit tex. in. l. si minor. ff. de ser. aspor.

¶ Nōq; tñ dispositio celebrata tpe p̄bitovaleat: si eius effectus
p̄feratur in tps pmissum: vt in. l. in tempus. ff. de here. insti. z cir-
ca hoc vide quod dixi de so. com. romana. §. dñentes. **¶** Tertio

no. in. §. q̄ si fecerit. q̄ si acceptatio fuit nulla q̄ p̄mature facta
similiter et p̄cessus z iñia executorū que ad ipsa referunt̄: q̄ non

bono pagunt̄ exitu que malo sunt icobata principio dicit canō
j. q. j. principatus. z accessorij z p̄cessus executorij non tenet: si

non tenet principale: vt. c. accessorij. de re. iur. j. eo. li. **¶** Quarto

no. in. ver. immo. q̄ acceptatio z p̄cessus inualidus nō impe-
diūt neq; ligant ordinariū siue eius ptatē quomin⁹ p̄ferat bñfi-
ciū male acceptatū: q̄ nō p̄stat impedimētū z. vt in. c. nō p̄stat.

de reg. iur. z. l. nō queuis. ff. de stab. facit qd dixi. s. eo. li. de p̄bē.
eum qui. z quod no. in. c. cum plures de offi. dele. s. eo. li. ad b. C.

de capti. l. nec nos. ubi app̄bēnsio p̄matura hereditatis viuen-
tis non impedit q̄ non possit app̄bēdi. etiam eo mortuo. Ar.

contra. ff. de dona. l. quidam. §. si. ubi talis qui sic ingerit ante
tps vt indignus p̄matur. Sol. vt. d. l. nec nos. **¶** Quinto no.

q̄ ille qui male acceptavit potest illud beneficiū acceptatū post
ea p̄sequi per collationem z institutionē. Sed nunquid per ite-

ratam acceptationē z p̄cessus legitimos subsequentes: videtur
q̄ sic: q̄ qui male eligit optat pōt iterum apte eligere. s. eo.

lib. de ele. c. si cōpromissarius. §. j. z. ij. de op. le. l. apud aufidium.
similiter qui inepte egit non p̄obibetur iudiciū a capite apte

conciere: vt de iudi. examinata. z hoc tenet Jo. mo. Arch. vide
tur hoc restringere ad p̄cessus habitos super vacante per hunc

tex. qui videtur velle exp̄sse q̄ in beneficio cōtra formā huius. c.
acceptatione non ligent manus ordinarij nisi per collationē et

institutionē: z hoc fit in penam male acceptatis z ambientis ad
istud beneficiū quo ad alia beneficia satis videt̄ sufficere si rece-

dat̄ a malis p̄cessibus z cū bonis fiat acceptatio debita: q̄ tex.
ille loquitur solum de male acceptato. Non ob. c. si compromis-

sarius. z. l. apud aufidium: loquunt̄ enim cum ille qui male optat
non fuit in culpa: z sic iterum potest optare. hic nō fuit in culpa.

sic sibi imputet quo ad hoc vt non possit illud amplius afficere
isi per collationē z institutionē: non per p̄cessum z acceptatio-

is iterationem. fm Jo. mo. post quem Jo. an. ultimo subdistin-
uit in hoc ultimo casu: quia si gratia est cōis forme que facile

extinguitur dolo vel negligētia illius cui fit. s. eo. li. de referi. ti-
i qui. in. si. z. c. si clericus. de preb. z procedat qd dictum est. Sz

gratia est vltra communem for: mam exuberans: vt hic q̄ maio-
r non ita defacili destruit̄ pōt recedere a mala acceptatione

p̄cessibus per eam habitis: z venire ad bonam z processum le-
gitimos. vt hoc allegat. s. c. j. §. sed extitit. z. s. contra. huius di-

inctioni ob. hoc. c. in q̄ntum referuat̄ ius in beneficio male ac-
ceptato: per solam collationem z institutionem. Item gratia ma-

is plena non debet esse causa minoris pene culpabili infligēde

q̄ gratia magis debilis: immo maiori pena sunt digni. qui am-

plius honozantur si dephendant in crimine: vt. l. p̄sbyteri. C. de

epi. z cle. de isto autem qui male eligit an amittat ius sibi cōpe-

tens propter talem electionem incōgruentem. vide per Bar. in

l. clodius. ff. de acqui. here. z. l. non decedens. de inof. te. z quod

leg. z no. s. eo. li. de referi. cum in multis. super glo. vlt. in nouel.

ubi de illo qui male acceptavit: an possit aliud acceptare absq;

eo quod declaret̄ per sentētiā acceptatio eius nulla. dic vt ibi

z tenet q̄ possit. **¶** Sexto no. in. §. immo. q̄ collatio z institu-

tio subsequēs post ineptam acceptationē sufficit ad ligandū ma-

nus ordinarij collatoris. Et aduerte q̄ non dicit̄ tex. q̄ ad col-

lationē z institutionē processerit acceptatio. z hoc ideo fm Jo.

an. q̄ recipiendo collationē acceptare videt̄: vt. j. eo. cle. j. in ver.

qui etiam semper in ordine intellectus videt̄ p̄cedere: qd primo

faciendū est l. verbis non exprimat̄: q̄ celeritate coniungendoz

actuum medius occultat̄: vt. l. iij. ff. de do. intervi. z. vt. z. l. illud.

ff. de acqui. here. z. l. singularia. si cer. pe. **¶** Querit Jo. an. si q̄s

h̄z gratiam cum beneficio acceptandi in puincia an acceptare

poterit in certa dyocesi vel ecclesia habente plures p̄bendas: te-

net q̄ sic. nam si pōt in puincia: multo magis in dyocesi vel eccle-

sia: z papa hoc facilius p̄cessisset: ergo z. vt. c. super literis. de re-

scri. sed quid si nominet decem beneficia pluravel pauciora: z ac-

ceptet qd ex illis primo vacabit. refert in nouel. obtentū q̄ non

valet talis acceptatio. tum ratione ambitionis. tum q̄ certe per

sone mortem videtur appetere: vt hic de quo per Jnno. z Host.

de iurepa. dilectus. z fm Jo. an. Bo. no. s. s. eo. c. j. **¶** Querit

Jo. an. an qui semel acceptavit poterit variare. dicit q̄ si prima

acceptatio non tenuit dictum est. s. Si nō tenuit quia fuit rite

facta. tunc videtur variatio reprobata: sufficit enim semel elegis-

se. C. de re. pig. l. si. z de codi. l. si. z. s. de cle. vt quis duas. de hoc

vide quod no. z dixi. s. eo. li. de referi. gratia. z. d. c. cum in multis

vt vñ hic notes q̄ si acceptavit quod primo vacauerit z illud

reperiat̄ alteri debitūz debebit sibi sequēs non debitum. z istud

intelligere affectum: quia sic verba debent intelligi. f. de primo

nulli debito vt sic referant̄ ad id quod sine alterius p̄iudicio: et

commode fieri potest. ff. de condi. indeb. si procuratori. z. l. ij. §. si

a principe. ne quid in lo. pub. **¶** Ultimo quero. an valeat acce-

ptatio beneficij quo non erat dignus acceptans dicit q̄ semper

in mādato debet intelligi clausula si fit dignus illo beneficio in

quo executor debet attendere conditionem illius mores scien-

tiam z etatem. de elec. cum in cunctis. de eta. z quali. accepimus

de iu. do. l. quero. super istis d̄z versari iudicis officium z execu-

toris. ar. l. continuus. de ver. ob.

¶ Executor ad puidendum in prouincia non potest genera-

liter inibere.

¶ Executor. Primo ponit dictum negatiuū z

ip̄ius casum exceptū ibi in si. sed o

ibi potest. ponit affirmatiuū euz suo decreto. **¶** No.

q̄ executor ad puidendum in puincia non pōt ibi

generaliter inibere. esset enim durum per generalē inibitionē

collationē omnium beneficiorū in puincia impediri. s. eo. c. j. §.

contra. rescriptū ergo quod hoc non p̄cedit ad hunc intellectū

iniquum z interpretationē trahi non d̄z. ff. de vul. z pup. l. ex facto

z de re. iur. l. ncratus. l. j. enim in mādato generali videat̄ id con-

cessum sine quo non pōt mandatū explicari: vt. c. p̄erea. de offi.

dele. z. l. ij. de iur. om. iud. non tñ videtur p̄cessum id sine quo pōt

commode expediri: sed non ita cōmode absq; speciali: specialis

ergo hic p̄mittitur: generalis p̄hibet. z hoc voluit Jnno. z Host.

in. c. dilectus. de iurepa. ad quorum declarationē etiam istud. c.

emanauit. **¶** Secdo no. in ver. pōt. q̄ pōt fieri reseruatō sp̄alis

de primo vel ex causa de secdo z vltiori: non tñ certo: s̄ incerto

vt. s. c. pri. z in isto primo poterit suspendere totam puinciam.

Fatuus enim est ille qui talem inibitionē pro se fieri p̄curat:

sc̄z de primo qd vacabit in puincia curatū: q̄ erit difficile hoc p̄-

bare q̄ fuerit tale primum: tum q̄ minimū esse potest. z ideo ista

forma nō est in vsu. s̄ alia. f. q̄ in puincia dyocesi vel ecclesia du-

xerit acceptādū: quo casu ita poterit acceptare centesimū sicut

primum: licet tunc ante acceptationē inibitio vel reseruatō nō

afficiat nedum puinciam sed nec ecclesiam: vt. s. c. j. **¶** Que-

rit glo. ij. an quod hic dicitur de excoatore in prouincia habeat

locum cum mandatur prouideri in dyocesi ciuitate vel ecclesia:

vt non possit in his generaliter inibere glo. ij. q̄ non. idem in

nouel. de inibitione executoris capitulis z prelati ne ad col-

lationem procedant donec z. vt in. ter. latius tractat. Et dicit

q̄ quandoq; papa scribit simpliciter: quandoq; cum beneficio

acceptandi. primo casu executor deputatus in puincia non pōt

ibi generaliter inibere: vt hic: deputatus nō in dyocesi ciuitate

vel ecclesia an possit. dicit q̄ sic q̄ restringit̄ ad primum de quo

haberi poterit certitudo in dyocesi. z hoc casu p̄cedit glo. ses-

cundo casu qñ h̄z beneficiū acceptādū. z tunc aut cū spacio tpe z

Petrus de ancharano super sexto Decretalium.

decretor: non est necessaria inhibitiō executoris q̄ sufficit p̄-
palis: ut in cle. j. eo. Quandoq; h̄s b̄ficiū acceptandi sim-
pliciter vel tpe limitato si absq; decreto. z isto casu an possit in-
hibere. videt q̄ non q̄ multū graueret dyocesā ciuitatē z ec-
clesiam retinendo b̄ficia vacantiā in suspensio. z dicit Jo. an. q̄
hoc casu multum eq̄tatis haberet prima pars glo. nō tamen pōt
dici q̄ ille tex. hoc probet sic notabilr puinciam repetens. ita di-
cit z credo sine dubio hoc verum q̄ si gratia h̄s annexam clausu-
lam cum b̄ficio acceptandi inhibitiō ante acceptationē nō im-
pediet ordinariū ad quē spectat collatio: ut est casus. S. c. j. ver.
subiunctū. pcedat ergo glo. quando simplr est scriptum z per ex-
ecutorē inhibitiō donec zc. Secūdo querit Jo. an. si sunt plures
habētes ḡnales lras in eadē ciuitate vel dyocesi sub diuersa da-
ta: si oēs petāt b̄ficiū vacans q̄s erit potior: dicit q̄dā q̄ ille
cui p̄mo p̄fer. ar. l. quotiēs. C. de reuē. in d̄rium facit. c. tibi q̄.
j. rñ. S. eo. li. S. de refert. Jo. an. dicit q̄ vno modo d̄z generale q̄
vagat per ciuitatem vel puinciam p̄prie tamen loquendo quo
ad materiam lrarum ḡnaliū iste p̄o tanto possunt dici specta-
les quia restringant ad primum quod vacabit: nec ad aliud pos-
sunt extendi. facit quod nō. S. de refert. c. j. in fi. glo. vlti. z c. ex par-
te. j. de of. dele. in vlti. glo. z esset locus prioritati in data saltem
ex quo ante p̄sentationē primarum collata non esset: ut in d. c. ti-
bi qui. Si vō iuxta minorem omnes habeant b̄ficia acceptā
d̄z: h̄c est generalitas: quia l̄z vagari z admittere centesimū
sicut p̄mū: tūc aut litera primi h̄s spaciū mensis: z cum decreto
iuxta formā cle. j. eo. ti. z infra ipsum mēsem primus p̄fer: ut ibi
in ver. secus. Aut impetrātes omnes habent b̄ficiū acceptā
d̄z sine spacio mēsis z maxime primus ita q̄ est locus. c. j. S. eo. et
tūc si valeret collatio facta per ordinariū an acceptationē: sicut
etiam facta p̄ alium executorē sed ip̄i secundo d̄z valere. hoc p̄-
bat cle. pall. j. responso. in fi. fm Jo. an.

Collatio prebendarū z receptio canonicorū q̄nq; ad capi-
tulum spectare dicitur.

Dolus omnis in beneficiis abesse debet.

Capitulum. Donit formam gratie cuius
sunt duo dubia primum q̄nq; af-
ficiunt. scdm quod sit officiū executoris. primum sol-
uit ibi p̄sonam z solutionē ex p̄mō ibi absq; ad secū-
dum rñdet ibi vno: incides dubiū soluit ibi z si nō. ¶ Mo. q̄ ad
canonicatū d̄z quis recipi z p̄benda p̄ferri: z postq̄ papa sic scri-
bit. f. aliquem in canonicū recipi d̄z intelligi de receptione que
ius tribuit: d̄z collatio. Si autē papa p̄tulisset canonicatū z mā-
daret in canonicū recipi: deberet intelligi de receptione que p̄fi-
sit in facto ut ad stallū in choro z locū in capitulo. verbū ḡ reci-
pere sonat in receptionē iuris z facti: z sic fm subiectā materiā
assumēdū ut res valeat z nō perat: ut c. intelligentia. z ibi nō. de
ver. sig. Et facit ad. q̄ datus est executor: ut faciat aliquem recipi
in canonicū z sibi de p̄benda p̄uideri. nō ob. numero requit ep̄m
qui se excusat q̄ receptio nō spectat ad eū s̄z collatio. refert Jo.
an. post Cōpo. obtentū q̄ possit ep̄m cōp̄ellere ut p̄ferat: z demū
cōpellat capitulū ut illum recipiat ad stallū in choro z locum in
capitulo ut sic verbū recipere intelligat cum effectu: z aptet sin-
gulis ut recte pōt ut sic res de qua agit in tuto sit: ut l. quot. de
re. du. ¶ Secūdo nō. q̄ q̄nq; spectat ad capitulū receptio cano-
nicorū collatio p̄bendarum q̄d intelligi: ut in glo. ij. z circa hoc
tangit in nouel. vtrum cum mandat capitulo ut recipiat: debeat
ista receptio esse collegialis. z in capitulo vel singuli separatim
possint recipere z sic mandato apostolico obedire. Archi. dicit q̄
d̄z fieri in cōl. abs non teneret: q̄d intelligit verū in receptione p̄
quā ius p̄ferri: sed receptionē facti possunt facere singuli separa-
tim. Jo. an. dicit q̄ etiā receptionē iuris possunt facere p̄sentes
tū collegialr: absentib; non vocatis: nā postq̄ necessario est pa-
rendū mandato pape tales absentes nō possunt p̄queri de p̄tem-
ptu: ista plenius examināui. S. eo. li. de p̄bē. cū in ecclesijs. vbi vi-
de. ¶ Tertio nō. formam gratie. in. j. rñso. c. cū se facultas offer-
ret. dicit enim Jo. mo. q̄ illa est forma facultatis sicut in c. cum
aliq̄bus. de refert. d̄rium tenet Jo. an. ¶ Nam fm cum aliud est da-
re licentiā vel facultatē recipiēdi aliud p̄cipere q̄ recipient et
prebendam conferant cum poterunt. ut hic. nam olim talis p̄o-
missio obligabat p̄cise. S. eo. accedens. ergo z hodie mandatum
pape in predicta forma d̄z obligare. non enim an debeat: sed q̄
debeat dicta forma contineri: sed per formam facultatis commit-
titur voluntati eius an debeat necne: ut d. c. cum aliquib; facit
l. ductum. S. cum quidam. de re. du. in ratioe sui. ¶ Quarto nō.
q̄ in defectu capituli negligētis exequi mandatū apostolicum
alius subrogat. s̄l̄r in defectū heredis negligētis exequi volun-
tatē defuncti alij subrogant in onere z honore: ut in auct. hoc am-
plius. C. de fideius. z c. si heredes. de testa. facit. S. de of. or. signi-
ficauit. z aduerte q̄ illa subrogatio. de qua in tex. d̄z intelligi
p̄out iacet: z ut ipse executor exequatur capitulo negligente.

Ex quo infer Jo. an. q̄ executor post deuolutionē talem nō po-
test compellere capitulum ut p̄uideat vel conferat. mandat enim
sibi ut id faciat: nō q̄ cogat illos facere: forma mādāt zc. S. e.
li. de p̄b. cui de non. postq̄ vō caplo negligente executor p̄uidet
bene coget capitulū ad illius receptionē que in facto cōstitit ali-
ter nō fieret executio z hoc sibi placet. ¶ Quinto nō. q̄ sola p̄-
sentatio literarū facta capitulo afficit p̄bendā etiam anq̄ ex-
ecutor sue litere p̄sentetur: ut in glo. nō. quia zc. p̄sentatio facta
solis executorib; nō ita afficeret. z fm hoc intellige quod nō. in
c. si. de p̄ben. in glo. ij. z Jmo. z l. post. de iurepa. cum dilectus.
Similiter dicit Jo. an. non afficeret sola scientia collatoris. nā
tex. ad efficiendum exigit p̄sentationem. ad hoc. ff. de arbi. l. des-
nunciante. z quod nō. de procu. c. non iniuste. in fi. glo. vlti. z quod
nō. de emp. z ven. c. ti. super. j. glo. Tenet etiam hic q̄ p̄sentatio
facta vicario vel p̄curatori capituli non afficeret. facit cle. cau-
sam. in prin. z q̄d ibi nō. de cle. z in Spe. de app. S. j. ver. z primo
circa med. Comp. in ep̄o z eius vicario tenet idem. qui circa hoc
querit si p̄sentatio fuit facta vni canonicorū: non ordinario colla-
tori z postea b̄ficiū inclusum in litera p̄feratur illi canonico. t̄z
q̄ non valet collatio vel saltem reuocabit. Sicut dicitur de pro-
cessu habito pro illo qui seuit reuocationē mādāt p̄curatori
partis aduerse: ut S. de pecu. mandato. z C. de satisfda. l. vna. z de
eue. l. si fundum. ¶ Item in beneficiis d̄z omnis dolus abesse
de elec. cum dilecti. ille aut fuit in dolo: etiam recipiēdo p̄bendā
quā sciebat alteri debitā de mādato pape fm eū. ¶ Duerte si dica-
mus istam p̄sentationē literarū factā h̄nc canonico nō p̄l̄ op̄a-
ri q̄ simplicem scientiā sequit q̄ ordinarius collator. l̄z an p̄sen-
tationē possit p̄ferre etiam post habitā notitiā literarū: ut d̄ctū
est. tū nō pōt p̄ferre illi qui habuit notitiā de p̄dictis literis: q̄d
forte nō est verū nec est dare rationē differētie quare magis sim-
plex scientia literarū impediāt eū cui p̄ferri q̄ p̄ferēt. intelligo ḡ
dictū eius quādo ille canonicus occultauit sibi literas p̄sentatas
vel aliter impediuit ipsarum p̄sentationem donec fuit sibi prius
p̄uifum. istis enim modis plus de p̄bendā agere q̄ simpliciter
scire simpliciter enim scies factum alienum pōt dum d̄p̄t illud
dissimulare ne curiosus videatur: ut l. doli mali. S. ideo an. ff.
de noua. z in emolūmētis p̄sequendis non est culpāda negligē-
tia: l̄z supplatio z nimia festinatio: ut c. oblate. de app. z de iur.
fi. l. j. edicto. S. cum ante. Facit questio de tutorē qui induxit te-
statozem ad relinquendū sibi q̄d decreuerat relinquere eius pu-
pillo. de qua in l. titio cui esset ad munit. z l. licuit. C. arbi. tute.
¶ Sexto nō. q̄ executor deputatus ut in tex. pōt p̄figere ter-
minum capitulo per cuius lapsum apparet negligētia capitulo:
per quam in eum transfundit p̄uideat potestas. Simile de sen.
ex. sacro. S. q̄ ibi absq; z quod nō. de offi. or. in glo. pe. c. significauit.
fed q̄ mora z negligētia pōt alijs modis p̄bi q̄ per lapsum
termini. puta per int̄p̄ellationē p̄gruo loco z tpe factam. l. i. ex
legati causa. de ver. ob. z l. quod te. si cer. pe. an ex tunc potestas
istius transferat in executorē: sicut per lapsum termini. forte vi-
dentur ista differre lapsus termini z interpellatio. de qua. S. z l.
quotiēs. in diem. de ver. ob. Circa hoc querit Jo. an. vtrum post
transfusiōem istam per lapsum termini in executorē possit capi-
tulum recipere z parere. Jmo. videtur sentire q̄ non. S. eo. p̄po-
fuit. z ibi in nouel. in glo. sic debet. ver. dicebat. in nouel. ad hoc.
S. de sup. neg. pla. literas. z de op. le. mancipioz. refert Compo.
tenere d̄rium z cum eo. Archi. ad hoc. S. eo. li. de offi. dele. q̄uis
z de procu. c. l̄z de p̄ben. si tibi. in fi. z quod nō. Jo. an. de refert.
ab excommunicato. super glo. antepe. ¶ Septimo nō. ordinem
quem tenere debet executor in p̄uidendo post negligētiā ca-
pituli debet eū statim p̄ferre canonicatū. Sed reuocat Jo. an.
in dubium an hoc sit verum etiam si non vacet aliquis canonica-
tus. Quidā q̄ sic fuit dicatur exēgrīs siue q̄ conferat quod est
verum fm Compostel. si in literis sit clausula non obstatē ca-
nonicorū numero z sic fm eum seruat curia. z placet Jo. an. per
ea que nō. in c. constitutus. de refert. in fi. glo. ij. cum enim execu-
tor succedat in locum capituli negligētis assumit eius naturā:
quia eius loco subrogatur: ut l. si eum. S. qui iniuriarum. si quis
cau. Item ultra numerum capitulum non cōtulit canonicatum
non poterat ex hoc dici negligens cum posset se exceptione legi-
tima tueri z vbi nulla petitio nulla mora: ut l. si pupillus. ff. de
ver. ob. coniuncto pall. c. constitutus. z ex hoc sequitur q̄ hoc. c.
debet intelligi de receptione in canonicum in ecclesia non habē-
te numerum. nam si haberet: z non vacaret canonicatus nec p̄e-
benda cessaret mora capituli: z per consequens translatio pote-
statis in executorē. Alij aliter sentiunt: ut hic in nouel. super
ver. canoniceatum. ¶ Octauo nō. in fi. c. q̄ executor prebendas
vacantem post capituli negligētiā confert absq; alia capita-
li vocatione vel monitione: nam ut dicit gl. si. qui fuit negligēs
in vno p̄sumit negligēs in alio: ut in iurib; que alleg. z in l. iij.
S. queri potest. ff. de susp. tu. collige ex hoc tex. argu. a contrari-
sensu q̄

Dolus. adde tū q̄
dolus do-
lo cōp̄esat.
l. domū i fi.
ff. de p̄bē.
emp. l. si. S.
pe. ff. de eo
p̄ quē fac.
l. si duo. et
ibi Bar. ff.
de dolo q̄d
est verū in
ciuilib; nā
in crimina-
lib; ad p̄u-
dictū fisci.
fm Bal. in
margarita
ver. dolus.
ad fi. z l. i. j.
C. vñ vi. tū
limitandū
est in ciuili-
bus nisi sal-
sa p̄batio
p̄ dolosum
actorē ad-
mitatur.
bal. in rub.
C. de si. iur.
stru. Alex.
in l. si dō.
de compē.
Spe. in ti.
de empt. et
vē. S. vj. S.
quid si ven-
do.

senſu q̄ executor ad prouidendum debet anteq̄ prouideat voca-
re monere ordinariū collatorem anteq̄ conferat. loquitur ta-
men tex. quando ſuit datus executor in defectum capituli negli-
gentis. quid ergo ſi ſimpliciter datus ſit vt prouideat an pote-
rit hoc expedire non vocato capitulo ſine eo ad quē ſpectat col-
lacio. Inno. dicit q̄ poteſt prouidere non vocatis illis qui in po-
teſtatem recipere dicunt. et hoc no. ſ. c. ppoſuit. z. c. accedens. de
accu. z. de officio huius executoris in procedendo ſine iuris or-
dine. dicit poſt glo. in de. j. de offi. dele. z. per do. Jo. cal. in com-
mento. c. cum noſtris. ſ. eo. xij. z. xij. q. ¶ Quero poſt glo. qua-
liter fiet prima preſentatio literarum capitulo. dicit regendum
illum qui h̄s puocare capitulū vt puocet iuxta morem. Si autē
ſe recludunt vel impediunt habetur perinde ac ſi preſentatio fa-
cta eſſet: ſi quidam veniunt: quidam non: ſufficit preſentare de
cano ſive maioris z. preſentibus nec requiritur preſentia maioris
partis: nam in edictis citationibus z. denunciationibus vniuer-
ſitati faciendis ſufficit q̄ in loco congruo coram maioribus z.
alijs ibidem inuentis publice proponantur ſm glo. quod verbū
bene nota. Et adde quod de iſta citatione corporis vel collegij
dicit Bar. q̄ ſi fiat per edictum planum eſt: quia ibi ſufficit pro-
poſitio in loco publico: ſed cum ſit per nuncium vel epistolam
quem citabit nuncius vel cui literas preſentabit. Reſert primū
modum hic no. in glo. deinde dicit q̄ ſicut in citatione vniuerſi-
ſis ſufficit ipſum requirere tanq̄ caput: vt. ff. de in ius voc. l. ſatis. z. l.
cum in diuerſis. ff. de reli. z. ſum. ſu. ſi vniuerſitatē poteſt quis ci-
tare citando eos qui p̄ſunt vniuerſitati collegio vel municipio:
vt. l. municipibus. ff. de cond. z. demon. poteſt etiam dici q̄ ſicut
tutor poteſt citari in cauſa pupilli ita huius rectores in cauſa
vniuerſitatis. arg. ff. quod cuiusq̄ vni. no. Subdit etiam Bar.
ſufficere q̄ nuncius per terram clamet q̄ ex parte talis iudicis
citāt ipſam vniuerſitatem. Cum enim talis citatio fiat de multi-
tudine ſufficit fieri per preconem. arg. l. ſi eo tempore. de re. pig.
¶ Quertendum tamen q̄ per iſtas citationes que ſiunt de recto-
ribus vniuerſitatis conſtituitur contumax ſicte: non autem vere
quasi dolose ſe occultans: vt no. ff. de re. iur. l. non poteſt dolo ca-
rere. z. iſta ipſe not. in extrauag. ad repri. ſuper ver. citatum. per
que ad propoſitum applicata videretur ſatis eſſe q̄ preſentatio
fieret ipſi capiti vniuerſitatis ſicut conuenitur z. agit z. ſicut per
eum vniuerſitas ipſa iurat: vt. d. c. edoceri. z. l. municipibus. z. ſ.
quibus. p̄eall. z. vide quod de hoc leg. z. no. ſ. de elec. bone. el. j.
n. gl. j. ſoli. ¶ Querit etiam glo. ſi collatio ſpectet ad duos an pre-
ſentatio facta alteri afficiat. videtur q̄ non. ſ. eo. li. de preb. cum
in illis. in ſi. vbi mandatum directum vni de duobus ad quos
pectet collatio non ligat alterum. ergo nec ſimiliter debet affi-
cere preſentatio facta vni. ¶ Glo. dicit contrarium per. l. de pupil-
lo. ſ. ſi plurium. de op. no. nun. ¶ Non ob. c. cum in illis. nam ſi ibi
impediretur vtrunq̄ infringeretur voluntas pape qui voluit
vnum ſolum grauare: hec vero voluntas pape ſeruatur eo ſortius
um preſentatio facta alteri de duobus quos grauabat afficit
beneficiū ſm eum.

¶ Preſentatio literarum pape facta ordinario non ligat
ius manus quin alteri q̄ illi pro quo ſcribitur conferri non
poſſit.

¶ Inhibitiō executoris ad compellendum afficit prebendam.

Soli ordinario. ¶ Primo iungit tres
caſus in quibus lite-
ras beneficiales non afficit. ſecundus ibi: aut execu-
tor. tertius ibi: aut ſoli. ſecundo ibi: niſi nos. ¶ Ponit
ſuos tres quibus afficit. ſecundus ibi: aut executor. tertius ibi
el niſi. ¶ No. q̄ ſola preſentia literarum pape facta ordina-
rio non ligat eius manus quin alteri q̄ illi p̄ quo ſcribitur con-
ferri non poſſit: non ergo afficit talis preſentatio prebendā ſive
beneficiū ſed operatur ſcientiam z. contemptum: z. per conſe-
uens penam: vt hic. Similiter non afficit preſentatio facta ſo-
i executori ad compellendum vt hic: nec ad prouidendum: vt. ſ.
proxi. ¶ Preſentatio literarum directarum ordinario facta eius
ſcario vel capitulo an afficiat. no. hic Arch. z. dicit. ſ. c. proxi.
i. v. not. z. Jo. an. reſert etiam hic q̄ non afficiat preſentatio ſa-
uicario: quia per eius conſtitutionem non aufertur poteſtas
diſcipo conferendi quando vult. ff. de poſi. l. j. ſ. p. z. de condi.
o cau. ſi pecuniam. ſ. iter ſicut. z. ſ. eo. li. de preben. c. dudum. ſ.
os igitur. preſentatio etiam facta capitulo eum non arctat q̄
eum ſolum ſpectat. Secus ſi communiter ad ipſum z. capitu-
m: vt no. ſ. c. proxi. in glo. quero. hoc dicit eſſe verum niſi pre-
ſentatio facta vicario vel capitulo fieret in ſubſidium: cum ep̄s
opi copia non poſſit haberi. hoc tamen caſu dicit poſt Comp.
r̄ talem preſentationem non adimi poteſtatem ep̄ſcopi quan-
ſic erat remotus q̄ per preſentationem illam ſcire non potuit
ſi preſentatio ſciuiſſe per. c. cum in tua. qui mat. accu. poſ. licet
itur ſola ſcientia literarum pape non afficiat: vt no. ſ. c. proxi.

tamen coniuncta cum latitatione illius cui erat preſentatio ſa-
cienda videtur afficere ſicut habetur cōditio pro impleta: quan-
do ſtat per illum qui debet adimplere quominus impleatur: vt
l. in teſtamento. cum ibi no. de con. z. demon. l. j. C. de inſt. z. ſubſt.
¶ Secundo no. q̄ inhibitiō executoris ad compellendum affi-
cit prebendam: z. ſic plus artat q̄ ſimplex mandatum pape de cō-
ferendo: in alia materia dubitatur an iudex poſſit interdicare
alienationem: z. ſic domini tranſlationem in alterum. dic per
Bar. vt. l. ſi quis ita promiſerit. ſ. ea lege. ff. de verb. obli. vbi de
alienatione prohibita a contrahentibus a teſtatore iudice et a
lege. z. plene etiam in. l. ſi ea lege. C. de con. ob cau. ſacit. l. ſi is cui
bonis. de ver. ob. ratio autem quare executor ad compellendum
poteſt interdicare eſt illa eadem que in executorē ad prouiden-
dum vt. ſ. videantur ſibi conſeſſa omnia que ad ipſam faciunt et
ſine quibus prouiſio expediri non poteſt: vt. c. preterea. de offi.
dele. Tangit Jo. an. vtrum ſicut executor ad compellendum po-
teſt interdicare vt hoc. ita poſſit reſeruare Inno. in. c. pro illorum
de preben. ſentit q̄ ſic Jo. an. tenet hic contrarium. dicit enim q̄
ſicut non poteſt conferre: ita etiam nec reſeruare ad conferendū
quasi hoc etiam ſibi videatur cōmiſſum l. z. talis executor ad pro-
uidendum non poſſit compellere collatorem vt prouideat: vt
dicit. ſ. c. proxi. in. iij. not. z. no. Jo. an. ſ. eo. ppoſuit. in glo. ſi
debet. ver. dicebat etiam Inno. Collige etiam hic q̄ delegatus
decretum apponit. de quo. ſ. de preben. ſi apoſtolice. ſuper gloſ.
no. ſola autem eius inhibitiō ligat manus ordinarij etiam ſine
decreto: z. ſic verbum preſertim hic poſitum exponitur pro maxi-
me. licet alibi exponatur pro tantum. xij. diſt. illud. z. ibi concor.
¶ Tertio no. q̄ poſt q̄ quis ad mandatum pape receptus eſt in
canonicatum: prebenda poſtea vacas adeo eſt ſibi debita q̄ col-
lacio eius facta alteri ipſo iure non valet. z. hoc not. Inno. ſ. de
preben. inter cetera. iſtam ergo prebendam ſibi debitam euincet
a quolibet poſſeſſore agendo vt poſſeſſori auferatur: z. ſibi con-
feratur. ad hoc vide no. ſ. eo. c. j. in nouel. z. c. ſi clericus. ad ſi. ſ.
de preben. co. li. ¶ Ultimo Jo. an. tangit hic de iſtis executori-
bus. dicit enim q̄ plura ſunt genera executorum. ſ. ſententiarum
negociorum preceptorum teſtamentorum z. gratiarum. de execu-
toribus ſententiarum. plene no. in. c. paſtoralis. de offi. dele. z. c.
de cetero. de re. iur. de executoribus negociorum z. preceptorum
no. ff. de neg. ge. l. iij. ſ. ſi executor. z. de teſti. l. ſi. de executoribus
teſtamentorum. no. ſ. de teſta. Jo. vbi plene in nouella z. ſ. eo. li.
c. ij. de vltimis. ſ. executoribus gratiarum hic proſequitur diſtin-
guendo eos in. iij. ſpecies. ¶ Quidam ſunt cōpulſores: z. ad com-
pellendum dati. ¶ Quidam prouiſores. z. ad prouidendū. ¶ Quid-
dam mixti z. partim ad prouidendum: z. partim ad compellendū
de quibus. ſ. e. li. de reſc. tibi qui. z. de compulſore ibi. vide. e. ti.
abbatem. z. circa eos. ſ. compulſores. hic ponuntur tres forme.
primo cum ſibi ſoli mandatur vt compellat ordinariū vt faciat
quod ſibi mandatur. ſecundo cum ſibi ſoli mandatur: vt compel-
lat ſine decreto. tertio cū decreto eſt. z. quarto vt faciat assigna-
ri. de qua in. c. pro illorum. de preben. in glo. per talem. z. quod ſu-
per ea. in nouel. De ſecunda ſpecie. ſ. de executoribus ad prou-
idendum varie ſunt forme: quandoq̄ dantur ſimpliciter vt pro-
uideant in defectum ordinarij negligentis: non prius: quando-
q̄ ſub alia conditione: quandoq̄ ad prouidendum ſm formam
literarum legati: quandoq̄ cum beneficio acceptandi non deter-
minato tempore: quandoq̄ determinatio tempore acceptatio-
nis: quandoq̄ vt prouideant: primo de canonicatu: poſtea de pre-
benda prouident: quandoq̄ de vtroq̄. Item vt quandoq̄ prou-
ideat certe perſone: quandoq̄ incerte. iſte varietates colligun-
tur ex iuribus hic al. in nouel. vbi ſubdit de varietate literarum
circa qualitates beneficiorum: z. circa perſonas que grauantur
circa quas etiam variantur forme: ſimiliter circa modos vaca-
tionum: z. ſimiliter circa ipſorum durabilitatem: vt patet ex iuri-
bus hic al. in nouella. z. iſte varietates executorum: qualitates
bonorum collatorum locorum modorum vacationis z. durabili-
tatis reddunt iſtam materiam difficilez: maxime canonistis qui
paucos habent tex. ex quibus poſſint decidi dubia que oriunt̄
ex predictis varietatibus. ſatis melius decidunt per ſimilitudi-
nes tex. legum: vt patet ex his que dicta ſunt in proſecutione ti.
de preben. ¶ Ulti. not. glo. mag. que diuiditur in duas partes
principales. prima tractat de pluribus expectantibus quibz al-
ter alteri preferatur in prebēda poſtea vacante. ſecunda incipit
ibi videndum eſt de ſecundo z. tractat que gratie afficiant pre-
bendas. z. que non primam partem recita per. iij. q. j. eſt quando
ſunt plures expectantes auctoritate apoſtolica que alteri prefe-
ratur. ſecunda quando ſunt plures quorum vnus expectat aucto-
ritate apoſtolica: alias alia: puta ordinarij vel legati. tertia quā-
do plures expectant auctoritate aliorum non apoſtolica. et iſta
ſubdiſtinguitur: nam quandoq̄ omnes auctoritate legati. quan-
doq̄ omnes auctoritate ordinarij. quandoq̄ aliqui auctoritate

Petrus de ancharano super sexto Decretalium

ordinarij aliqui legatorum. secunda questio incipit ibi: si vero alter tantum. tertia ibi: si vero neuter.

1. **P**errogatiua temporis habet locum inter plures habentes literas ad beneficia.

2. **P**ater excludit matrem in successione filiorum.

Auctoritate

Primo ponit tres gratias factas tribus in eadem ecclesia successivis: sed tertio cum prerogativa super primum ex quibus. q. format quam secundo ibi igitur soluit rationem reddens. et arg. inducens ibi: licet enim. C. Mo. q. autoritate apostolica sunt plures recipiendi in eadem ecclesia: quod quando sit verum. dic. vt. s. co. li. de rescr. duobus. et c. literis. co. ti. c. mandatum. co. ti. C. Secundo no. q. licet regulariter inter plures habentes literas ad beneficia habeat locum prerogativa temporis: vt. s. de preb. eum cui. cum si. tamen hoc fallit quando alia apparet intentio concedentis vt. hic: specialis provisio hominis tollit provisionem legis in casu disposito: vt. l. si cum dos. tem. ff. so. ma. et l. cum ex filio. s. filio. de vul. et pu. et l. si. C. de pac. con. Tertio no. q. vigore clausule antefieri tertius preferatur primo. Aduerte tamen quia clausule beneficiales que dant imperantibus prerogativam super primos: debent intelligi de primis quibus non erat ius questum: quod intelligit curiales de iure in re: non de iure ad rem quod facilius tollitur q. in re vt. c. proxi. ver. hic not. in nouel. Sed quid dices si tertius noluit uti prerogativa super primum an tunc secundus vincit primum: videtur q. sic sicut institutus cui aperitur edictum beneficio: preterit: utitur beneficio illo invito: vt. l. si post mortem. s. si. de co. trata. Ar. contra. ff. de mino. l. si iudex conuento. vbi beneficium rest. in inte. q. maior quandoq. consequitur ex persona minoris non utitur eo invito. Similis est questio cum ista tertia gratia cum prerogativa super primum non valet a principio vel ex post facto: an tunc habeat locum: qd. hic dicitur de secundo q. beneficio tertij vincat primum. dixi post Jo. an. s. co. li. de preb. c. pe. Quarto no. q. super dubijs literarum ad beneficia recurrendum est principaliter ad intentionem concedentis que debet elici ex ipsarum inspectione. similiter in dubijs testamentorum: vt. l. si ita scriptum. de li. et post. et l. clemens. de here. insti. et l. si seruus s. si. de legi. Quinto no. post Archid. q. ex persona alterius habeo quod ex mea habere non possum sicut ille secundus non ex persona sua: sed huius tertij vincit primum et mater patrem in adoptiva familia constitutum ex persona agnati. ad hoc. l. ar. ff. que res pi. ob. po. vbi ex persona primi creditoris habet secundus ius distrahendi. quod non haberet ex persona sua. ad idem l. si post mortem. et l. si iudex. preall. et l. petendo. C. de in. inte. re. Sexto nota q. illud quod est mihi inutile alteri ex persona mea est vitale. tertius enim nocet primo in prima prebenda: et sibi non prodest: quia eam non ipse consequitur sed sed. ad idem ff. de inof. te. l. posthumus. s. si quis ex his. et C. de in. do. l. vl. s. j. et ff. rem. ra. ha. l. pcurator. C. Septimo no. q. in successione filiorum pater excludit matrem et mater agnatum. et intelligit Jo. mo. q. vincat agnatum per concursum: vt. l. concurrente cum co. vincat patrem adoptivum quem alii non vinceret. Nam fm iura. ff. frater succe. cum mfe. vt. l. ij. s. si sit consanguinea. cum se. ff. ad tutel. Aduerte tamen quia iste ver. sicut contingit loquitur fm tempora. ff. sed de iure. aut. ista successio aliter regulatur. C. ad tutel. aut. solis. et aut. defuncto. per que iura dicebant quidam per istud. c. reuocata iura antiqua. quod non placet Arch. nec Jo. an. quia iurium correctio est vitanda: vt. in. c. cum expe. diat. de elec. Arguit ergo hic papa ex iure antiquo correctio sit cut. s. de iudi. nouit. Opp. iste primus vincit secundum et secundus vincit tertium: ergo primus debet vincere tertium: ex persona secundi: quia si vinco vincentem. temulto fortius vinco te: vt. l. de accessionibus. ff. de di. et tem. prefc. So. vt in glo. contrarium dicebat et. super qua in nouel. fol. dictum Brocardum distinguendo post Cyn. sic. Aut queritur de diuersis casibus: et tunc licet vnicam vincentem te non propter ea vinco te: vt in aut. licet. C. de na. lib. Aut de eodem: et tunc aut est eadem causa vincendi te qua vinco vincentem te: aut non. primo casu vera est regula: vt. d. l. de accessionibus. secundo casu non: vt. l. claudius qui po. in pi. ha. vbi si tribus successivis obligauit rem: et primus superatus a tertio non appellauit: per hoc tertius non succedit in locum primi: sed sine preiudicio prioris sententie inter eos inter quos lata est. secundus creditor habet integre ius suum. Et aduerte quia illa l. contradicit huic. c. inq. tum ex victoria tertij super primum non efficitur melius vel deterius ius secundum: hic vero ex persona tertij auget: q. res inter alios acta et. vt ibi p3.

1. **S**uccessor potest reuocare factum predecessoris.

2. **E**lectus in papam ante coronationem adipiscitur pontificatum.

3. **I**nterpretari spectat ei cuius est condere.

4. **R**ecepti per literas facultatis an videantur titulum consequi.

Quoniam

Primo ponit mentem reuocato rie. secundo ibi: presenti declarati quinq. dubia circa illa. et primo tria. secundo quartum tertio quintum. ibi sane et cum in isto principio: quoniam iunge litera que est infra multe dubitationes insurgit et C. Mo. q. successor potest reuocare factum predecessoris et hoc verum in istis gratijs siue privilegijs. Secus in contractibus celebratis inter dominum et subditum: eos enim non potest superior pro libito reuocare: vt. c. j. s. de proba. facit quod not. Bar. in l. omnes populi. de iust. et iu. ad fi. et. et. li. c. de decet. de re. iur. et. s. de sep. C. Secundo no. q. pontificatus adipiscitur electus in papam ante coronationem. nam coronatio fuit facta post istam constitutionem: quod colligitur ex glo. ij. de quo plene vide supra data huius li. C. Tertio no. beneficia ecclesiastica varijs nominibus nuncupari: et ex varietate nominum non variatur effectus. Ex quo debet potius considerari effectus beneficii q. ex nomine: vt sic sermo rei sit subiectus: vt. c. intelligentia. de ver. sig. et c. marchion. et basilides. j. q. j. C. Quarto no. q. constitutio si perueniens facilius trahitur ad preterita q. decisa et effectum consecuta: ad quem constitutio non extenditur etiam si de preteritis caueatur: vt. plene dixi. s. co. li. de elect. licet canon. et quoniam no. in. d. l. omnes populi. C. Quinto no. q. si eius est interpretari cuius est condere concordantes sunt in glo. xj. q. j. et c. et discul. rit regula ista per multas materias. In sententijs enim est materia de per se: ad quem. s. spectet interpretatio verborum ipsius sententie. de quo in. l. ab executor. ff. de app. in ambiguitate verborum privilegij. dic. vt. s. de iudi. cum venissent. Item verborum dubiorum contractus interpretatio ad quem spectet. dic. vt. c. ex literis. de spon. et l. veteribus. ff. de pac. Item testium procuratorum actoris vel rei. dic. vt dixi in repe. c. in presentia. de proba. et c. cum clamor. de testi. et l. si quis intentione ambigua. ff. de iudi. verba autem dubia testamenti. per quem declaratur. dic. vt. l. si seruus plurium. s. si. de leg. j. C. Sexto no. q. dicit in presentia fratrum reuocasse: quod minus est q. si dixisset de consilio quod est in maioribus requirendum non in minoribus vt. et ista reuocatio. circa quod vide quod no. s. co. li. de re. iu. ad apostolice. in prin. C. Septimo not. q. in ver. finautem coniuncte ver. precedenti et se. q. aliud est expectare augmentum iuris talis questio: aliud nouum ius. augmentum enim trahitur et refertur ad titulum antiquum habitum in re ipsa et iudicatur de augmento vt de principalitate cui accedit. optime concord. ff. de pac. do. l. inter focerum. s. cum inter. vbi pactum super dote extenditur ad augmentum: etiam si conuentum non fuerit. ad idem. l. etiam. C. de iure do. et facit ad. q. Statuto cauetur q. banniti non possint conuersari in ciuitate nec in eius districtu. post bannum augmentum districtus: an in illo augmento poterint conuersari: videtur q. non: quia idem iudicamus de augmento quod de principalitate hic et in prealleg. iuribus. et l. si ex toto. de lega. j. et l. non tantum. s. ille sensibus. ff. de excu. tuto. C. Octauo not. q. quando portionibus in ecclesia regulantur secundum numerum canonicorum: et non numerum portionum: et quando bona ecclesie diuiduntur sic per portiones: talis diuisio habet instar prebendarum quod dic. vt legitur et notatur. s. co. li. de cleric. non res. c. j. et portionibus privilegiatis: et quomodo religiosi illas habere non possint. no. Jo. an. s. de preben. dilectus. el. primo. vbi quando in ecclesia non sunt prebende distincte: sed portiones inter canonicos intra certum numerum diuidende: tales portiones habent instar prebendarum. et sic sunt privilegiata: ita q. recepti ultra numerum non habebunt in eis partem: sed in his tantum que in mensa veniunt: et tales non possunt habere religiosi: si aliquam possessionem pro victu. an possit sibi superior assignare. vide per Innocen. de rescrip. edoceri. et quod no. qui deri. v. mona. insinuante. C. Nono not. q. quando quis est receptus in canonicum: et sic habet ius in re: cuius ratione non retinet ius in prebenda postea vacatura si constituitur reuocatoria emanauit super iure ad rem: et videri poterat contrarium: quia accessum vt est prebenda que est minus digna debet sequi naturam principalis et dignioris. s. eodem libro. de prebendis. si si cum s. non sic autem. dic. vt ibi. C. Decimo nota q. recepti per literas facultatis videntur consequi titulum ab eo qui recipit no. qui concessit ideo reuocatoria non includit tales: et declara hoc vt not. et dixi. s. eodem libro. de rescriptis. cum aliquibus. et hi in glo. concessas eis et. C. Undecimo no. q. quando non est numerus prebendarum et portionum in ecclesia portiones deficientium accedent superiuuentibus non per ius accrescendi: sed per ius non decrescendi: vt in simili habetur. C. de cad. toll. l. vi. s. finautem a deficientis. quando vero prebendarum vel portionum est numerus taratus portio vel prebenda decedentis sui eius redditus non accrescit alijs: quod dic. vt legitur et notatur in cle. ij. de vita et honesta. cleri. C. Duodecimo not. in. s. in illi. vtro q.

no. q. recepti ultra numerum autoritate pape non consequunt illa que hic dicuntur sed plenitudine iuris canonici quo ad locum stallum et quo ad quotidianas distributiones: qd an sit verum dic vt. s. de consti. cum. **¶** Et l. renocatozia superueniens non perimat hec iura quesita: tamen perimit ius querendum in dignitatibus personaribus et prebendis quas expectabant: ita q. ius quesitum in parte non prodest in alia parte querenda sed his in iure quesito cōseruando. nam ratione partis cōseruatur in toto. quod dic vt no. et dixi. s. de preben. cui de non. et l. j. de iti. actuz p. iura. et qd dixi in. d. c. si is cui. **¶** Tertiodecimo no. in. s. sane. q. per reservationem an processus inde secutos non querit ius in re: immo per sententia si fuisse adiudicatum sibi vigore gratie **¶** Hico. vel cele. si ante collationem renocatozia superuenit videat ad dictum beneficium extendi: q. sententia non confert ius in re nec transfert dominium nisi post actualē executionē: vt no. in. s. de offi. iudi. in. s. ad hoc optime de fun. instr. l. nepoti. vbi deducta in sententia non mutant naturam suam anteq. exigantur. ad hoc. c. cum aliq. de reg. iur. et probat hoc ille tex. **¶** Ex quo patet q. decreti reservationis non cōferunt ius in re: ergo nec sententia que ei equiparatur: vt. s. eo. c. j. s. ad iudicatur. **¶** Quarto decimo no. q. per collationem queritur ius in re qd intellige de collatione beneficii iam vacantis non vacaturi: vt. s. eo. c. j. Item intellige q. collatio fuerit acceptata per illum cui facta extitit vel per eius procuratorem. nam ante acceptationem sola collatio non videtur cōferre ius in re: sicut nec sola electio non secuto consensu electi: vt. c. cum inter canonicos. de elec. et probatur in. c. si tibi absenti. s. eo. lib. de preben. et ita hic **¶** Lap. et ibi. **¶** Quero post glo. magnam si in ecclesia non habente numerum prebendarum scriptum est cum clausula si vacat vel cum primo vacauerit: an providebitur sibi in tali ecclesia. concludit q. sic post Hostien. qui idem dicit si in ecclesia non habente numerum canonicorum nec prebendarum scriptum est cum clausula fuerit pro prebenda si vacat vel vacatura non ob. numero canonicorum nec prebendarum. dicte enim clausule veniunt ad fortificationem et augmentum gratie: ergo non debet operari contrarium scilicet diminutionem: vt. l. legata inutiliter. de lega. j. et clemen. j. in. s. de preben. et vide in nouel. in. c. quoniam. de vita et honesta. cleri. super si. glo. prime.

De sede vacante aliquid innouetur. Rubrica.

1. Collatio beneficiorum communis episcopo et capitulo episcopo mortuo vel suspensio pertinet ad capitulum.
2. Collatio beneficiorum communis episcopo et capitulo deuoluitur ad episcopum omnibus de capitulo excoisatis.
3. Collatio prebendarum spectat ad episcopum cum consilio vel assensu capituli.
4. Episcopus si est in mora petendi relaxationem suspensionis deuoluit potestas ad capitulum.

De sede vacante aliquid innouetur.

Sunt tres partes. secunda ibi: c. no. tertia ibi: vbi no. prima cum collatio est communis. soluit dubium qd fortificat ibi: etiam si. secundo conuertitur ibi: idem. secunda principalis cum collatio est solius episcopi soluit dubia et a solutione excipit ibi: nisi. tertia principalis soluit duo dubia. secundum ibi: nec esset. et vtrancq. rationem subdit: quia. **¶** Tercio. q. mortuo vel suspensio episcopo capitulum conuertitur beneficia quorum collatio erat communis vtriusq. et sic impedit vno ex pluribus habentibus ius in re deuoluitur in solidum ad alium exercitum dicti iuris. simile. j. de testa. c. si. et est ratio in casu huius. c. quia episcopus et capitulum sunt vnum corpus ius ad illa que imminet communiter facienda: ideo altero impedito alter expedit qd incumbit. et hec est ratio Innocen. in. c. quia diuersitatem. de concess. preben. qui tenebat ibi qd hic deducitur. **¶** Et tunc tenet q. siue ad solum episcopum siue ad eum communiter cum capitulo spectat collatio sede vacante. non confertur capitulum. et per hoc glo. iij. dum dicit propter dominum hinc debet dicere **¶** Et aduerte quia tex. in primo responsio quod cum morte vel suspensione episcopus impeditur. Sed iudicetis terminis. c. scilicet quando spectat communiter ad vtrumque et conferant indigno vnus episcoporum scienter alter ignorans. dicit **¶** Lap. q. ad ignorantem deuoluitur collatio: si autem inferant diuersis vni digno alteri indigno: si ignorat neuter debet: si scienter valebit collatio facta digno: quod igitur hic primo responso dicitur q. propter impeditum fiat deuolutio vno in alterum: idem intelligitur scilicet ex delicto non autem ex negligentia sed in casu. j. p. xxi. in. s. cum no. deuoluit ex negligentia et delicto l. non ex defectu. et quod dictum est ex delicto

intellige de delicto in conferendo: alio non deuolueretur: vt de elec. cum in cunctis. in. s. et. c. bone. et. c. auditis. et. c. cum vincti. et ex nota. de concess. preben. postulat. et. c. j. et hic fm **¶** Lapum. **¶** Secundo no. in. s. idem qd cum collatio spectat communiter ad capitulum et prelatus sicut impedito prelato deuoluitur ad capitulum: ita e conuerso impedito capitulo deuoluitur ad prelatus: et sic est equalitas inter eos. Sed an valebit tantum vox solius prelati quantum solius capituli. et quid iuris si episcopus habet secus tres vel quatuor canonicos et. xx. an preualeat vox ipsorum vel ipsius tantum toti capitulo. vide plene. s. de concess. preben. postulat. et plenius in nouel. s. eo. lib. de appel. c. a collatione. Item qd hic dicitur de collatione prebendarum. idem intelligit **¶** Jo. and. in collatione quoriscunq. beneficiorum cum eadem sit ratio fm eum. **¶** Tercio no. q. singulariter omnibus de capitulo excommunicatis collatio deuoluitur ad episcopum vbi est communio inter eos. et nota q. dicit omnes. Secus si essent duo vel vnus non excommunicatus. nam in ipsum conseruatur ius capituli et in eum solum resideret. de quo satis de postula. prela. gratum. in glo. cum illo ergo episcopus collationem facit. Item colligo q. excommunicati maiori non possunt eligere: immo eorum mixtura in actu electionis interficeret totum. qd dic vt plene no. in. c. illa. de elec. Item intellige hunc tex. quando omnes erant excommunicati et pro excommunicatis reputati. nam si essent excommunicati occulti et haberentur pro absolutis non possent vitari et valeret qd facerent tanquam capitulum: cum hoc ad capitulum ratione publici officij pertineat: etiam si appareat eos postea excommunicatos fuisse fm no. per **¶** Jo. an. post **¶** Inno. de senten. exco. si no. in magna glo. ad si. et de consue. cum dilectus. super glo. suspensos. et de reg. iur. mora. secus si iure singulari inter ipsos excommunicatos ageretur. Nam tunc vox talium etiam excommunicatorum occulte non valeret tali excommunicatione probata vt hic. et. d. c. cum dilectus. et. c. cum inter. de elec. et in. d. c. illa. per **¶** Inno. et Hostien. et. c. consulti. de procurato. **¶** Quarto no. q. quando spectat collatio prebendarum ad episcopum cum consilio vel assensu capituli: hoc est de iure commune: vt in glo. et in ecclesia cathedrali. in ecclesiis vero inferioribus collegiatis. dic vt dixi in. c. cum ecclesia vltima. de elec. post do. **¶** Fede. de senis. **¶** Quinto nota q. aliud est habere partem in collatione: vt in. j. responso. aliud consensum vel consilium. in habente enim partem in collatione deuoluitur ius conferendi: sed non ita in habente consilium vel consensum. Ratio quia in venientibus eodem iure est locus iuri accrescendi sed non in venientibus iure diuerso: vt. l. sed cum patrono. ff. de bo. pos. et in habentibus symbolum facilius est transitus: vt. l. an in iuris. ff. de accepti. facit. l. aliud. ff. de reg. iur. vbi aliud est vendere: aliud venditioni consentire: sicut hic. aliud est cōferre: aliud collationi consentire vel consilium prebere. **¶** Sexto no. in ver. nisi episcopus. q. si episcopus est in mora petendi relaxationem suspensionis deuoluitur collatio ad capitulum: et sic minor supplet negligentiam maioris. et est ratio fm **¶** Jo. mo. quia episcopus et capitulum sunt vnum corpus cuius episcopus est caput et canonici membra: vt de his que fiunt a prela. nouit. et de verb. signi. cum clerici. vnde spirituale coniugium est inter eos. de testat. requisisti. ideo citius propter societatem huius collegij deuoluitur potestas de vno ad alium. ar. d. c. vlti. et. c. quando non pet. par. l. j. Item intellige hunc tex. in beneficiis quorum collatio spectat ad episcopum cum consilio vel consensu capituli iure suo. Si autem iure deuoluto non ad capitulum sed ad superiorem eius deuolueretur potestas. de elec. ne pro defectu. Nam maior est communio in proprijs q. deuolutis: vt. d. c. requisisti. s. secus. et no. **¶** Jo. an. in. c. cum in cunctis. de elec. super vlti. glo. **¶** Septimo no. in. s. vbi no. q. si dispositio est celebranda cum consilio alicuius si consilium adhiberi non potest valet dispositio tali consilio pretermisso. et collige hic qd in. c. sede vac. non transit requisitio consilij quod erat ab episcopo requirendum. ratio est fm **¶** Jo. and. quia illud consulere non competebat de iure commune sed de consuetudine: prout dicit tex. ergo in eo capitulum non succedit. Circa quod vide nota. de elect. scriptum. super glo. hoc ideo in nouel. vbi non plus dicit q. s. et sicut non transit in capitulum: ita et non videtur q. possit consilium alteri committi: cum industria cuiusq. episcopi presidentis videatur electa. consuetudo enim vel statutum conferens episcopo consilium in collatione non debet extendi: vt. s. hoc possit alteri delegare. ad hoc. c. cum dilectus. de capel. mona. **¶** Octauo no. q. iste tex. loquitur cum consilium alicuius requiritur ex consuetudine vel statuto vt possit absque tali consilio actus geri post mortem vel absentia consilij requisitio impeditur: quid ergo dices si ex forma mandati est consilium requirendum et non potest haberi. dicit in nouel. hoc referendum mandati: sic impeditur actus exercitum: vt no. de constitu. in nouel. in. c. penul. et per hoc dicit

Petrus de anchorano super sexto Decretalium.

est Lap. q. si mandetur alicui et cum consilio talis prelati prouideat ecclesie vel celebret electionem: si prelati ille decessit vel erit absens non valebit electio vel prouisio facta sine eius consilio: vt. s. de rescrip. cum dilecta. et de preben. cui de non. Si autem presens nolit consulere videtur posse procedi ad actum eius consilio pretermisso: vt no. in d. c. pe. per predicta ista materia non est declarata que habet principaliter quatuor puncta. Primum est si in aliqua dispositione dicatur q. fiat cum consilio vel de consilio an valeat si non fuerit consilium requisitum. Secundo an teneatur qui tenetur requirere consilium illud sequi. Tertio si ille cuius consilium debet requiri non dat consilium: vel quia non vult: vel quia non potest an poterit ille actus geri eius consilio vel consensu non expectato. Quarto si det malum consilium: an eo spreto poterit actus exerceri. **Bar.** quatuor predicta principalia membra plene prosequitur in l. i. §. si plures. ff. de exercito. **Et** circa primum leges variant. nam l. i. §. si plures. prealleg. dicit q. non potest vnus aliquid agere sine alio. sed l. quidam decedens. §. papinianus. de admini. tuto. dicit q. sic. et ideo pro declaratione ipsorum et aliorum iurium sic distingue. Aut alicui habet aliquam administrationem aliquis additur vt collega eiusdem officij. Aut additur tanq. prestans auctoritatem: aut vt consultor. primo casu distingue vt dicam de testamētis. c. religiosus. secundo casu non potest fieri sine illius auctoritate. ff. de rebus eo. l. si pupillorum. in fi. et l. cum hi. in prin. de transac. tertio casu. Aut assumitur vt consultor ille qui non est nec esse potest particeps officij: et tunc de vrbantitate potest eius consilium requiri sed de necessitate non expedit: vt d. l. quidam decedens. et l. titium et meuium. eo. ti. in prin. Aut non est particeps officij esse tamen posset: et tunc aut additur vt consultor: et qui habet administrationem a lege. aut ei qui habet ab homine quo casu. aut addit consultor a lege et debet requiri: vt in fi. de suspens. tuto. l. impuberibus. et in aut. de no. alie. §. qd. aut additur ab homine: et tunc de necessitate non tenetur requirere: vt d. l. titium et meuium. in prin. de admini. tuto. secundo casu consilium debet requiri. ff. mandati. l. idem. §. si quis ea. et de acqui. her. l. si quis mihi bona. §. si coram iudice. **Circa** secundum scilicet vt in casibus in quibus tenetur an teneatur consilium sequi. dicit q. aut additur qd. fiat in dispositione cum consilio simpliciter. aut qd. fiat cum consilio et consensu siue voluntate vel similia verba. Primo casu aut adiectio consilij est facta ei qui non habet intelligentiam. et accipitur consilium pro consensu: sic cum sequi alius factum sine consilio non teneret: vt d. l. impuberibus. et §. impuberes. et sic intelligitur qd. dicitur in c. venerabili. de offi. deleg. Aut adiectio consilij est facta ei qui habet intellectum: et tunc aut ille qui additur vt consultor est particeps officij et debet eius consilium sequi: vt d. l. titium et meuium. in prin. consilia. l. consilio de cura. surio. Aut non est particeps officij: et tunc sufficit q. requiritur non est necesse sequi. c. cum olim. de arbi. et ff. manda. l. i. in fi. et sic debet intelligi. §. si quis ea. et l. sed si pupillus. §. conditio. ff. de instito. Secundo casu quando additur cum consilio et consensu vel consilio et voluntate: et tunc aut qui debet consulere potest esse particeps officij: aut non. Primo casu aut illa conditio fuit adiecta ab homine ei qui habet potestatem a lege et non tenetur eius consilium sequi: vt d. l. titium et meuium. aut talis conditio fuit posita a lege: et tunc tenetur qd. sequi consilium: vt c. de sacrosan. eccle. aut. hoc ius porrectum. et c. de nup. l. si vt proponis. facit quod not. in c. cum in veteri. de elec. Aut talis conditio fuit apposta ei qui non potest esse particeps officij: et tunc non tenetur quis eius consilium requirere nec sequi nisi de vrbantitate: vt d. l. quidam decedens. **Circa** tertium si ille qui debet dare consilium vel non potest vel non vult: an possit procedi ad actum eius consilio vel consensu non expectato distingue. Nam aut fuit assumptus vt consultor ex legali dispositione: aut ex dispositione hominis. Primo casu si qd. est presens et in tali actu potest prebere consilium et cogetur per iudicem: vt c. de bo. q. lib. l. si. §. necessitate. ad qd. facit. c. de decreto. l. si quos. li. x. Aut non est in tali actu q. possit cogi: et mora forte est periculum allatur: et tunc poterit ille actus geri eius consilio vel consensu non expectato. ff. de iudi. l. si longius. §. si. et de iure dot. l. si ergo. §. si in fi. vbi pbatur hec distinctio. facit. ff. solu. matri. si cum dote. §. eo autem tempore. ver. sed si latitet. et est casus in hoc. c. §. vbi so. Si vero ex dispositione hominis: et tunc ille qui actu non consentit non potest cogi suum consilium prebere: vt l. iij. §. ij. ff. de arbi. Sed an possit negocium geri sine eo. dicit aut erat talis cuius debebat consilium requiri et sequi. Primo casu si est in mora dandi consilium poterit procedi ad actum eius consilio pretermisso: vt d. c. cum olim. et ff. de verb. obli. qui rome. §. cum heres. et l. fi. c. de iure emphyteo. Secundo casu aut fuit assumptus consultor inter viuos: aut in vltima voluntate. Si inter viuos sine eius consensu non valet quod agitur. ar. l. si quis arbitratus. ff. de verbo. obli. et c. de contrahen. emp. l. si. Si in vltima volun-

tate tunc si non potest vel per annum distulit poterit eius consilio spreto procedi ad actum: vt l. si. §. sed et si quis. c. communia deleg. **Circa** quartum et vltimum punctum cum queritur si consilium est iniquum an teneatur illud sequi. dicit q. illud verbum consilium debet intelligi arbitrio boni viri: vt d. l. titium et meuium. ij. respon. et ideo si dat malum consilium non est sequendum. si de contrahen. emp. l. hec venditio. et de leg. iij. l. fideicommissa. §. quaq. quod ergo dicitur q. tenetur sequi intelligit si consilium sit equum. Sed dubitat quid fiet an pcedetur ad actum eius consilio spreto vel non pcedetur ad hoc. dicit q. aut talis casus in quo nullo dato consilio actus vitaretur: et quando ex dispositione hominis tenetur quis requirere consilium et sequi. Et tunc aut talis potestas pendebat ex voluntate vnus seu potestate: puta constitutis procuratorem et similia: et non poterit ultra procedi sed imputet sibi qui tam indifferente constituit: vt ff. de mino. l. cum mandato. pro hoc optime. §. eo. li. de elec. c. pe. Aut pendebat ex voluntate duorum: vt tunc illud iniquum consilium reduecetur ad arbitrium boni viri: et sic pcedetur ad actum: vt l. si societate. §. arbitroz. ff. pro socio. et de ope. liber. l. si libertus. Aut est talis actus in quo posset procedi etiam si nullum consilium dedisset: qd. quando fit p. ex his que dicta sunt. §. proxi. membro et tunc aut tale consilium continet manifestam iniquitatem. et perinde est ac si non dedisset: sic pcedetur ad actum: vt l. si expensum. de ap. et l. quotiens. vitiose. qui satisda. cog. nec est necesse adire preterea vt corrigat qd. manifeste iniquum est. ff. de condi. insti. l. que sub conditione. §. penul. Aut non continet euidenter iniquitatem. et tunc recurrendum ad iudicem qui causa cognita tale arbitrium reducat ad arbitrium boni viri: vt d. l. si cum dote. §. eo aut tempore. ver. sed si latitet. ff. solu. matri. Sed dices immo videbitur q. etiam quando consilium manifeste est iniquum debet reduci ad arbitrium boni viri: vt d. l. si societate. in fi. et l. seq. **Respō.** in casu illo si illud consilium seu arbitrium haberetur omnino pro nullo actus vitaretur: vt l. si quis arbitratus. ff. de verb. obli. et l. si. c. de contrahen. emp. et ideo lex voluit q. reduceretur ad arbitrium boni viri vt res pot. valeat q. pereat: vt l. quotiens. de reb. du. sed in casu premissis res non perit. Et predicta inducit **Bar.** ad tertiam. q. **Primo** quero post ipsum si statuto cauetur q. feratur sententia p. consilium sapientis an valeat sententia sine consilio. **Bar.** q. non. Nam vt dictum est quando lex precepit requiri consilium non debet omitti: alio non valet qd. agitur. in aut. de non alie. §. qd. autem. et ff. de suspens. tut. l. impuberibus. **Non** ob. q. omisso levis solennitatis non vitiat actum: q. illa dicitur levis propter quam facti substantia non mutatur. sed si ex solennitate adhibenda potest actus substantie variari non debet dici levis solennitas: talis est solennitas requisitionis consilij: quia per ipsum posset iudex trahi in aliam sententiam: vt l. item si vnus. in fi. de arbi. **Secundo** quero si compromissum est in aliquo vt ferat sententiam consilio alterius sapientis an valeat. et videbitur q. sic: in iudicijs contractibus et vltimis voluntatibus potest talis conditio apponi: vt d. c. cum in veteri. et c. cum olim. de arbi. et l. titium et meuium. de admi. tu. et l. si quis arbitratus. de ver. oblig. In contrarij videtur prealleg. item si vnus. §. pomponius. per quem. §. hoc tenet **Bar.** in d. l. i. §. si vnus. de exercito. Nam talis cognitio est contra substantiam arbitrij que est vt arbiter possit pronuciare eque vel inique: vt d. l. diem. §. stari. de arbi. Si autem dictum esset q. pronunciet consilio titij simpliciter. et tunc valet q. non tenetur isto casu eius consilium sequi. et hoc no. Specu. in titu. de arbitro. §. sequitur. ver. quid si dicatur in iudice autem vel pactum q. ferat sententiam: vt videtur alicui sapienti. et rationem differetie quare magis valet tale pactum in iudice q. in arbitro. vide in d. §. si plures. et plenius per Jo. and. post Innoc. et post. in. c. si pro debilitate. de offi. dele. in nouel. facit qd. not. in l. illa institutio. de here. insti. vbi per do. **Bar.** quid iuris: q. aliqua dispositio celebranda committitur ad sensum sapientis: quid possit ponere sapiēs per hec verba. dicit vt ibi per eum possit **Bar.** **Tertio** quero si causa est commissa alicui consulendi an sit committenda alteri et ille omittit vel iudex procedit alterius consilio non requisito. et videtur q. possit procedere per illa que dicta sunt in tertio puncto. contrarij tenet: scilicet q. debet alteri committi. non obstant que dicta sunt. §. quia loci habent quando certa persona posita est in dispositione cuius consilio quis vtatur. questio nostra loquitur cum statum generaliter loquitur qd. feratur sententia cum consilio sapientis quod consilium perire non potest: vt l. in ratione. §. diligenter. ad l. falcidia. et circa predicta vide multa verba que ponit Spec. in titu. de re. qui. consi. per illa que dicta sunt. §. potest dici qd. glo. que incipit quid si quis cum consensu et. non bene dicit dum dicit non posse actum geri si consensus illius qui debet in electione interuenire prestari non potest. Nam vt dictum est. §. in tertio puncto cum consilio vel consensus alicuius debet adhiberi ex dispositione legali

fratone legali et non potest: et mora est periculum allatura potest
 ile actus geri tali consilio vel consensu non expectato. et est cas
 sus in simili. in d. l. si longius. de indi. z. l. si cum dotē. §. si pater.
 z. §. seq. sol. ma. in casu ergo in quo consensus requiritur ex dispo
 sitione hominis in actu celebrando potest pcedere ista glo. Ita
 tunc et si non posset prestari consilium impediret actus ut dixi et
 remissi in septimo notabili. et vide qd dixi in cle. i. de foro compe.
¶ Querit Jo. and. de. q. disputata per do. Egid. de fofcharys
 de clerico qui in proprio fundo edificavit ecclesiam quem eps
 excommunicavit in scriptis: si ecclesiam illam in aliquos religio
 sos sine suo consensu transferret: quam eo mortuo et sede vac. cle
 ricus ipse cuidam religioso concessit: an esset excommunicatus: et
 an teneret donatio. Jo. and. primo de ista. q. remittit ad not. de
 iurepa. c. illud. in novel. super glo. vlti. in qua dicit illum excom
 municatum cum sententia fuerit iusta et a suo iudice lata: et ab ea
 non fuerit appellatus: et si lata sub conditione tamen tenuit: ut. c.
 preterea. de appel. nec ob. q. pro futura culpa. de senten. excom.
 romana. §. caveant. q. iusta causa potuit subesse: puta quia id
 tractabat vel se ad id parabat. et posito q. aliqua non subesset:
 tamen teneret ut ibi in prin. per Jo. an. Egid. tenuit contrarium.
 dixit enim q. cum sententia lata fuerit sub conditione et vivente
 episcopo conditio non euenit non duravit ultra tempus pro
 ferentis: nisi successor illam confirmaverit per. l. si. ff. de penis. ad
 hoc qd no. Jo. an. de offi. deleg. c. si. §. i. glo. et quod not. de sen.
 excom. a nobis. et. j. in fi. glo. ij. **¶** Quinto quero dicit in ter.
 in. §. cum no. q. si in casu in quo spectat collatio ad episcopum
 cum consilio vel consensu capituli episcopus est suspensus et in
 mora petendi relationem devolvitur collatio ad capitulum:
 sed an statim post mortem an no post sex menses. tenet q. post sex
 menses a tempore morte. idem refert in novel. tenere Archid. et
 Hosti. in d. c. si. de elec. Sed tunc incidit querit si fuit in mor
 ra per mensem postea abfuit causa reipublice vel institit pro li
 centia et illam non habuit. iterum cessat et fuit in mora postea in
 stitit: an iste purgationes et negligentie sibi proderit pater tem
 pora negligentie contingenda et impedienda media subducen
 da sicut in materia prescriptionis contingit. C. de re mili. l. qd
 tempore. z. c. in qui. cau. ces. lon. tempo. prescrip. l. prescriptio
 ne. et aut. q. si quibusdam. et. §. de prescrip. cum nobis. et quod
 dixi in clemen. causam. de appel. quando autem mora incipiat.
 sic ut in glo. et quod super ea. in novel.

De rebus ecclesie non alienandis. Rubrica.

1. Alienatio rerum ecclesiarum anteq. fiat multa requiruntur.
2. Ecclesia defensores habere debet.
3. Consuetudo detrabere potest solennitatem iuris communis in alienatione rerum ecclesie.
4. Decretum auctoritas et sententia quid sint.
5. Consensus quomodo differat ab auctoritate.

Adum et infra. in prima actoris de
 cisa petitio. in secunda rei defensio ibi dicitur. in
 tertia ibi: quia pape diffinitio: tribus rationibus
 fultita. secunda ibi: quia in. tertia ibi presertim.
¶ In. in prin. q. iste contra quem agebatur allegavit titulum sue
 possessionis: et rector qui agebat nihil hic probavit et fertur pro
 o sententia: sed hoc ideo quia ius commune faciebat pro eo: et
 contra Archi. ideo talis possessio non relevat ab onere proban
 di: quia presumitur usurpata: ut. c. ad decimas. de restitu. spoli.
 §. eo. lib. et cetera diff. contra morem. et per hoc non ob. l. cogi.
 de peti. here. z. c. ut nostrum. ut eccle. benefi. **¶** Secundo no.
 hic episcopus de consensu sui capituli alienavit iura inferioris
 ecclesie. et sic videtur sufficere consensus capituli ecclesie ca
 thedralis in alienatione rerum inferiorum ecclesiarum. de hoc
 o. de his que fiunt a prela. c. j. in novel. vbi dicit q. in alienatio
 nerum ecclesie cathedralis requiritur consilium et consensus
 monachorum et etiam subscriptio: ut eo. titu. c. nonit. et. c. pasto
 lis. Si vero alienatur res inferioris ecclesie adhuc dicit Jnno.
 quirendum consensum canonicorum ecclesie maioris etiam
 de subscriptione: requiritur etiam clericorum ecclesie cuius res
 alienatur et subscriptio eo: undem. xij. q. j. placuit. et hoc dixi in
 c. j. in. ij. q. et ibi quid iuris si ecclesia cathedralis est destructa
 caret canonicis: ut tusculana: quid faciet eps in casibus in quib
 us requiritur consilium et consensus canonicorum. facit. §. c. pri.
¶ Tercio no. q. ad substantias dispositionis requiritur q. subfit
 ut: nec sufficit q. de ipsa constet per simplicem assertionem dispo
 ntis sed debet constare veris illis verbis assertoris: nulla
 tur fides sicut hic apparet: q. verbis episcopi et capituli asse
 ritum redditus archidiaconatus teneas et. non credit. Sed

contra de. l. optimam. C. de cotrahen. stipu. et quod no. in. c. cum
 in iure. de offi. deleg. per Jnno. vbi verba enunciativae prolata
 in contractibus probant inter easdem personas. Sol. id verum
 quando verba enunciativa emanant super eo quo partes pos
 sent libere renunciare et sibi preiudicare: hic no. et per hoc
 dicit Barto. q. si aliquis donavit alicui pro benemeritis et ser
 vitijs habitis et receptis ab eo: siquidem illa donatio fit ab eo
 qui posset donare libere nullis precedentibus meritis: tunc il
 la verba enunciativa inducunt probationem inter easdem perso
 nas. sed si de necessitate requirerentur merita et alias donare
 non posset: tunc illa verba assertiva non probarent merita pre
 cessisse: ut no. C. de collatio. l. si donatione. et per hoc etiam ipse
 infert q. si in instrumento venditionis facte a capitulo alicuius
 ecclesie contineretur precedentibus legitimis tractatibus et. ista
 verba inter easdem personas non probant: ut. l. sciendum. de ver.
 obli. per eum. qui etiam ista notat in. l. si forte. de castren. pecul.
¶ Quarto collige q. non valet. qd facit eps in preiudicium ec
 clesie: que caret legitimo defensore. Sed dices ipse eps est legi
 timus defensor ecclesie vacantis: sicut index pupuli tutore cas
 rentis: ut. l. bonorum. C. qui ad bono. posses. possunt ad. et. l. si in
 fanti. in fi. C. de iure delibe. et. c. si. de succes. ab intesta. male igit
 hic dicit q. tunc careat defensore. Solu. episcopus est defensor
 mediatas: et multi possunt esse mediati ut canonici ecclesie eps:
 archiepiscopus: papa: patronus: et similes. de istis igitur media
 tis defensoribus quo ad hoc ut dicatur ecclesia indefensa non
 est curandum. sed de rectore immediato et proximo quo quides
 ecclesia viduata nihil debet innovari: ut. §. ne sede vacan. c. j. et
 per totum. Ex his inferas q. si sint rectores in ecclesijs non po
 test eps in preiudicium ecclesie de rebus eius disponere sine illo
 rectore. de iudice no. super rebus et iuribus pupillorum et adul
 torum vtrum aliquid posset sine tutore vel curatore. dic ut not.
 Barto. in. l. si curatorem. C. de integ. resti. mi. et ad predicta
 vide quod no. in clemen. abbates. de rescrip. **¶** Quinto no.
 q. in alienatione rerum ecclesie multa solennia requiruntur et cu
 iuslibet omisso reddit contractum nullum. Simile in alimen
 tis dicit lex q. si iudex non de omnibus que inquisiverit que ora
 tio mandat quis quesiverit de quibusdam transactio erit irris
 ta: ut. l. cum hi. §. si prelor. de transactio. ff. in d. l. §. quid er
 go. no. q. si ecclesia vel minor vendit in causa non permessa a iu
 re tenet contractus si fecerit conditionem suam meliorem. allegat
 ff. de reb. eorum. l. si fundus. et dixi. §. de his que fiunt a prela. c.
 tua nuper. in quinto notabili. **¶** Sexto no. q. hic papa per sen
 tentiam decernit contractum nullum et sic fuit ad hoc actum. fa
 ciunt que no. Bar. in. l. que sub conditione. §. fina. ff. de condi.
 insti. Sed cum ex tali actu a iure reprobato non fuerit trans
 latum dominium nec possessio: ut est textus notabilis in. l. iube
 mus. in fi. C. de san. episco. videtur q. iste rector potuerit pro
 pria auctoritate rem ingredi: vtpote non privatus quasi posses
 sione. et si forte dictam viam potuisset eligere vrbano: tamen et
 tutior fuit illa: ut in sim. no. in. l. tertia. C. de pigno. posset etiam
 dici q. anteq. super dicta nullitate feratur sententia declarato
 ria non est licitum propria auctoritate rem occupare: ut in simili
 dixi. de here. c. cum fm leges. **¶** Septimo no. q. super incorpo
 ralibus: puta decimis: iudex per sententiam adiudicat q. vero
 bum an importet aliud q. verbum declarare. vide. §. de conces.
 preben. c. j. in fi. in nouella. quomodo autem fiat executio et in vi
 ctorem rei incorporalis possessio transferatur. vide quod no. in
 c. cum nostris. de conces. preben. in novel. et quod dixi. §. eo. lib.
 de re iudi. ad apostolic. circa finem. c. **¶** Querit Hosti. quare
 papa non condemnauit hic in fructibus vel decimis perceptis.
 dicit Jo. and. post eum quia forsitan bonafidei possessor fuerat
 et sic a perceptis excusatur: ut. l. qui scit. de usur. vel fm Jo. mo.
 forte habuit iustam causam defendendi. argu. l. qui solidum. §.
 etiam. de lega. ij. Sed cum mercatus fuerit contra canones non
 videtur posse pretendere bonam fidem: ut in. c. qui contra iura.
 de regu. iur. j. eodem lib. Sed illud verum quo ad prescriptio
 nem non quo ad fructuum perceptionem: ut no. in. l. sed si lege.
 §. scientia. de peti. here. et. l. nunq. de usufructu. et vide quod
 legitur et notatur in. c. cura. de iurepatro. z. c. grauis. de restitu.
 spolia. **¶** Querit quia tex. enumerat tria que sunt de substan
 tia in alienatione vel perpetua concessione rerum ecclesie: scilicet
 q. subfit necessitas ac utilitas ecclesie ac tractatus et defensor le
 gitimus. **¶** Querit an sint alia necessaria. et videtur q. etiam
 auctoritas episcopi et decretum et subscriptio clericorum et con
 uersio in utilitatem ecclesie: ut in aut. hoc ius porrectum. C. de
 sacrosan. eccle. canonizata. x. q. ij. **¶** Aduerte quia ecclesia de
 bet habere defensorem. est tex. hic: quia fungitur iure minoris.
 de resti. in integ. c. j. Sicut ergo pupillo non habenti tutorem vel
 legitimum defensorem debet dari per iudicem: ut. ff. de reb. eo.
 l. magis puto. §. non passim ita et ecclesie. de officio defensoris

Petrus de ancharano super sexto Decretalium

huius tractat glo. que incipit si igitur ecclesia. que sentit qd verba contractus alienationis debent concipi in personam ipsius: dñi dicit distrahere poterit. et. in nouella. post Jnno. dicit qd hoc faciat ipse ep̄s qui ex causa potest ipsam ecclesiam et res eius alteri donare. xij. q. ij. si ep̄s. et de dona. c. pastoralis. et c. consultationibus. de quo dicitur in cle. si vna. j. eo. Nec est mirandum fm Jnno. si ipse alienat. et ipse idem auctoritatem prestat alienationi. nam alienatione facit nomine ecclesie cuius res est: et tanq̄ eius de sensor. auctoritatem nō prestat alienationi vt ep̄s: et sic gerit vires duorum: vt in simi. s. de aliena. cum inter vniuersas. et ita dicit in in nouel. qd intelligo verū in casu huius. c. cum res vnius ecclesie alteri concedit. debent enim tunc verba concipi in personam ipsius non rectoris ecclesie cuius bona cōcedunt: quam do nō pro utilitate vel necessitate ecclesie res ipsius distrahuntur: tunc in personam rectoris non ep̄i sunt verba concipienda: qz talis alienatio est de administratione que nō spectat ad ipsum ep̄m principaliter sed ad ipsum. qd dicit vt legit et not. de rescrip. edoceri. et. c. cū deputati. de iudi. in tutore et curatore: an debeant verba dispositionis concipi vel in personis illorum quorū negocia administrant. dicit vt not. in. l. j. ff. de admini. tuto. ¶ Secundo quero de tractatu an sufficiat semel fieri. glo. que incipit fm qd not. et. dicit qd est vtile sepius iterari: non tamen necessarium fm Jo. and. pro quo facit iste tex. dum loquitur in singulari de tractatu: non dicit tractatus solēnes et diligentes. simile quod no. in cle. causam. s. tñ. de elec. in glo. l. j. ergo. de hoc tractatu et ipsius forma vide in Specu. de loca. s. sequitur. vers. et scias. Circa hoc etiam tangit glo. an valeant consensus canonicorum non haberi in comuni. in nouel. remittit ad not. de hoc in simili. s. eo. lib. de elec. sicut. in si. glo. l. j. vbi colligit multa iura. que probant actus collegiatorum nisi fiant collegialiter in comuni nō valere. dicit ergo qd prelatus nomine capituli facit contractus quem postea singulares ratificare poterunt. ¶ Remittit ad notata per eū de postu. bone. super glo. ideo dicit. et ego de hoc dicit. s. eo. lib. de preben. cum in ecclesijs. ¶ Tertio quero post glo. an solēnitias. d. auf. hoc ins p̄rectū. in alienatione rerum ecclesie sit seruanda hodie. Ber. hic qd non. idem hic Jnno. et Jo. xij. q. j. videntes. in. j. glo. facit quod no. x. q. ij. qd si. et. xij. q. ij. in summa. Fran. etiam hic dicit qd illa solēnitias de facto non seruatur. et Jo. and. super glo. si igitur. post Jnno. dicit qd illa auf. inq̄tum loq̄tur de materia ordinatoris qd si nihil sit mobile et. et de subscriptione nil fieri in lesionem et. et qd nūcū mittatur qui referat precium solum in utilitate domus et in decreti interpositione ecclesia non acceptauit in istis legem nec usus: valeret ergo contractus licet predicta non interuenerint. Reprobatur etiam opi. quorūdam legistarum tenentium qd contractus alienationis rei ecclesie recipiat substantias a scriptura: et sic debet fieri in scriptis. canonice contra. Dicunt enim qd l. j. in scriptis redigi debeat et subscribi. recipit tamen substantia a sensu contrahentium non a scriptura: et ideo fm quosdam etiam sine scripture subscriptione debet valere. Sed dices cum illa auf. sit in corporata inter canones: vt in glo. per consequens videtur habere vim canonicarū constitutionū: et per consequens obseruanda. Solue hoc vt no. s. de rescrip. c. ij. super glo. pe. in nouel. vbi enumerat plures leges incorporatas in volumine decretorum que non seruantur in foro canonico: qz habent contrarios canones vt ibi videas. Posti. tenet contrariū dicens qd precedens opinio est ecclesijs onerosa et sic tollenda: vt. s. de consue. c. j. factetur tamen qd decretum non requiritur: tum quia illa auf. hoc non requirit. nec. l. iubemus. C. de sacrosan. eccle. tum propter desuetudinem predictorum: tamen opinio de consue. obseruatur. ¶ Et sic collige qd consuetudo potest detrahere solēnitati iuris communis in alienatione rerum ecclesie: qd an sit verum. not. Jo. and. in. c. cum nulli. s. eo. vbi ultimo dicit consuetudo nō potest tollere sine minuire auctoritatem canonicis sine exceptione xij. q. ij. adducit qd not. de dona. pastoralis. vbi dicitur impetibile qd consensus. c. non requiratur in alienatione rerum ecclesie quam faceret solus prelatus: l. j. autem minuire nō possit. posset tamen augere consuetudo solēnitatem canonis. adducit no. per eum. de consan. et affi. qd super glo. ij. et de cleri. coniuga. iohannes. in. ij. questio. ¶ Quarto quero quid est decretū: quid auctoritas: quid sententia: qd collaudatio siue consensus. dicit vt in ea. in nouel. dicit post Jnno. in additione qd l. j. sumatur sepe vniūce decretum et sententia: proprie tamen sententia fertur inter aliquos quorum alter petit ab altero: et continet condemnationem siue absolutionem. de verb. sig. c. etiam in his. et. C. de sen. l. ij. decretum nō dicitur cum nō a parte sed a iudice aliquid petitur: qd ipse concedit cognitione premissa. C. de predicti. mino. l. ob es. et de succ. edic. s. decretales. et qd cuiusq̄ vni. no. litem eorum. s. fi. do. l. y. in. l. nec quicq̄. s. vbi decretum. ff. de offi. procon. ponit differentias inter preceptum: decretum: sententiam diffinitiuam et interlocutoriam. preceptum enim profertur in confessum ante lit. contest. in casibus in quibus si esset contest. ferretur in ipsum diffinitiuam. ff. de procur. l. si reus patitur. et de iudi. l. si debitori decretū est vbi iudex officio suo principaliter aditus aliquid decernendo prohibet vel permittit. de mino. l. etiam. s. fi. et. C. de predicti. mino. per totum. et aduer. qd dixi officio suo. nam si iure accessions adiretur iudex: tunc esset diffinitiuam sententia: vt. C. de iudi. l. iudices. et dico principaliter aditus: qz etiam si incidenter esset sententia. ff. de app. l. cum in vna. et de vsu. l. mora. sententia diffinitiuam est cum iudex aditus iure actionis principaliter vel incidenter precepit aliquid dari vel fieri sine cōtrouersie imponendo. ff. de reg. iur. l. j. Sententia interlocutoria est quoties iudex aditus iure actionis iudicis officio incidenter aliquid decidit non precipiendo aliquid dari vel fieri. vt. l. qd iussit. de regu. iur. Thomas de formam dicit qd decretū est iudicialis auctoritatis interpositio permittit a iudicibus ordinarijs cum diligenti cause cognitione: vt. C. de offi. eius qui vicem al. ge. l. fi. et de publica. l. quecūq̄. s. fi. et p hoc qd dixi cum cause cognitione inferas qd nō potest interpretari die feriato: vt. l. y. no. in. l. actus. C. de ferijs. debet etiam interponi in scriptis vt no. hic in nouel. sup. glo. fm qd. et vide ad hoc quod no. Bar. in. l. iuste. ff. de acquir. pos. vbi obreptio citiuitatū decretū qd sententia: vt. l. cum nō. s. subuenti. de fidei. liber. decretū etiam continet in se auctoritatem. et pro tanto quadoq̄ dicitur auctoritas: vt. C. quando decre. opus non est. l. j. minus tamen se habet auctoritas in specie sumpta qd decretum quia auctoritatem prestat administrator: vt in glo. que loquitur de tutoribus et curatoribus pupillorum qui auctoritatem prestant actui. Idem dicas in prelatis et rectoribus vniuersitatis quia auctorizant quando capitulū vel vniuersitas vult agere vel se obligare. C. de auto. prestat. l. clarū. et de concess. l. certū. s. p̄pillo. et ista fm Jo. and. in nouel. interponitur sine scriptis. s. de auto. tut. obligari. s. fi. et interponit in ipso negotio vel paripost: vt in iudi. de auto. tut. s. tutor. Sed nunq̄ sola p̄sentia tamen administratorum et taciturnitas habeat pro auctoritate: ita qd si faciat dicit qd nō vt no. Bar. ff. de auto. tuto. l. etiam. debet et auctoritas interponi non cōditionaliter. qd dicit per eum in. et si cōditionalis. eo. ti. et hęc de auctoritate. ¶ Circa cōsensum quero in quo differat ab auctoritate. dicit in nouel. post Jnno. qd cōsensu minus est qd auctoritas et valet sine scriptis nisi in casibus in quibus in iure cōtrariū cauere. Sed qd debet interdere dicit qd in ipso cōtractu et post quo ad hoc vt non possit tradicere sed non quo ad validandū qd de iure nō tenuit: vt elec. auditis. et. c. qd sicut. et. c. ecclesia. qd dicit verum in his quibus certa forma requiritur sicut in electionibus et sententijs his nō que pendet ex solo cōsensu videt qd cōualecant ex sua quentia cōsensu. Circa qd vide qd no. de regu. iur. non firmatur de consue. cum cōsuetudinis. in glo. dicit Jnno. Ego in cle. p̄foro cōpe. terigi qd q̄q̄ iura disponit qd fiat aliqd cūz alteri auctoritate: quadoq̄ cum mandato: q̄q̄ de licetia: quadoq̄ cōsensu: quadoq̄ cum cōsilio: q̄q̄ cum p̄sentia. dicit vt ibi. retulit dicta Bar. super hoc in. l. finalem. de aqua plu. arce. l. si quis mihi bona. s. iussu. ff. de acqui. here. et placet qd. s. tigi de cōsensu. post Jo. and. qui bene loquitur de consensu et requiritur certo et limitato tempore. sequens enim ratihabitio confirmat talem dispositionem que a principio fuit nulla ex defectu cōsensu. vt no. Bar. in. d. l. obligari. s. tutor. Subdit Jo. and. aliam differentiam inter consensum et auctoritatem. dicit enim qd cōsensu est minorum: auctoritas maiorum. et dixit hic Jo. qd auctoritas ep̄i potest precedere contractū alienationis: et nō sublequi: l. secus in auctoritate tutoris. sed hoc intellige vt p̄dixi. ¶ Quinto quero illa que de predictis solēnitatibus acta sunt. s. locum habet in alienationibus rerum ecclesiasticarū: petuis: vt dicit tex. quid in temporalibus. dicit glo. qd secus facit enim in eis consensus tacitus: nec requiritur tractatus tali cōcessione temporali facta forte causa pietatis. xvj. q. ij. sessiones. facit etiam tales cōcessiones ep̄s sine capitulo. nō ad hoc. c. ea nōscitur. de his que fiunt a prela. nam ibi loquitur de cōcessione spiritali vbi debet esse magna examinatio. et dist. quiescamus. secus in cōcessione alicuius possessionis ac tempus causa pietatis: vt dixi. Sed dices cōcessio beneficii temporalis est se ad vitam. Item est necessaria: qz prelatus sibi retinere nō potest. de insti. c. fi. Item fit causa pietatis. de rescrip. postulasti. si ergo hanc facere nō potest: vt. c. ea nōscitur. similiter nec illam. Jo. an. aliter non soluit. Zap. dicit qd cōcessio neficij fit in titulū etiā spiritalē: sed prima nō ideo secus in va qd in alia: vt hic latius per eum. alios etiam casus in quibus in alienatione rerum ecclesie non requiritur tanta solēnitias. enumerat Post. s. de his que fi. a prela. c. j. et qd dixi in. c. vt super. s. eo. cōcessione in emphyteosim facta per ep̄iscopū consanguineum re modica.

insert in legato predicto mobilium nomina nō includi: maxime
 q̄ verba testatoris sunt potius referenda ad factum q̄ ad ius.
 arg. ff. de condi. z demon. l. qui dic. §. dominus. z. l. stipulatio ista.
 §. hi quoq̄. de ver. obli. z. istam opt. sequitur Bar. quando non
 est necesse q̄ cedat alteri speciei. sed quando est necesse: puta cū
 queritur de actionis alienatione prohibita vel permissa fm les
 ges z canones in rebz minorz z ecclesie: tunc fm eum habet locū
 dicta distinctio: vt si in actione continetur quid immobile inter
 mobilia si mobile inter mobilia continet. z hoc ipse not. in. l.
 pot. est. de auto. tu. z ibi querit q̄ inter mobilia distinguitur: an
 seruando seruari possint an non: vtrum pecunia seruando serua
 ri possit ibidem no. z dicit q̄ inter res mobiles que seruādo serua
 ri non possunt: vt. l. i. §. fuit questū. ff. ad trebel. Quid de ana
 nuo redditu: an inter mobilia vel immobilia computet: dic q̄
 inter immobilia vt est casus notabilis in. cle. exiui de paradiso.
 §. cunq̄ annui. de ver. sig. z. l. iubeo. C. de sac. san. ec. ¶ Sed
 cūdo no. q̄ lz regulariter ois alienatio rei ecclesiastice sit vetita
 nisi in casibus a iure concessis: tamen submissio de qua hic spe
 cialiter p̄hibetur. nam fm Buil. si bene attendatur est quedaz
 alienatio quasi ad illos confiteatur dominū pertinere directū.
 ff. si ager vecti. vel emphi. pe. l. i. §. si. Sicut cū me constituo tuo
 noie possidere in te transit possessio z abdicatur a me: q̄ is possi
 det cuius nomine possidetur: vt. c. cum venisset. de resti. spo. z. ff.
 de acq. pos. l. i. qd̄ meo. Aduerte per ista sentit Jo. an. post Buil.
 q̄ si verus dñs z possessor constituat se alieno nomine rem suaz
 detinere per hoc transferat dominū z possessionem. Sed dices
 cum vera traditio facta sine titulo non transferat dominū: vt. l.
 nunq̄ nuda. ff. de acq. re. domi. ergo nec facta fide. arg. l. qui ad
 certum. ff. locati. Sol. talis recognitio habet vim donationis:
 vt. l. cuius per errorem. ff. de reg. iur. Bar. tamen hic reuocat in
 dubium: an sicut in dominij trāslatione requiritur causa siue titu
 lus: vt. l. traditionibus. C. de pac. ita in trāslatione possessionis
 per constitutionē p̄carij. de quo vide per eum in. l. i. qd̄ meo. ff.
 de acq. pos. vbi tenet q̄ non requiritur titulus siue causa. Sed au
 tunc transferatur dominū qd̄ videtur: q̄ cōditio z p̄carium
 non videretur cadere in re propria. z quia est fictus titulus: scz
 donationis vt dixi. de quo per eum videas in. l. si rem aliquam.
 ff. de acqui. pos. ¶ Tercio no. post glo. super verbo ipsarum.
 q̄ dominij rerum ecclesiā est penes ipsas ecclesias. Jo. and.
 in nouel. dicit q̄ Bar. super hoc dicit q̄ ecclesia. i. congregatio
 fidelium cuius xps est caput: habet dominū sed pauperes quo
 ad sustentationē: z clericorū quo ad gubernationē siue admini
 strationem. z sic dicit concordari dñā. de quo vide per Jnno.
 de causa pos. cū super. ¶ Quarto no. q̄ de ista submissione de
 qua in tex. requiritur licentia specialis pape. non sufficeret igit
 iur. generalis: vt in glo. humani enim moris est illum vereri zc.
 xvj. q. ij. c. i. oportet ergo fm Zapū q̄ papa sciat quare z de qui
 bus rebus licetia sit concedenda. ar. ff. de rebus eo. l. magis. §.
 non tñi. et. C. de p̄edi. mino. l. ab eo. pro hoc alleg. in. fi. §. eo. lib.
 de preben. c. ij. z de proci. qui ad agendum. super verbo genera
 li. et. clemen. si apostolice. de offi. ordi. ¶ Quinto no. q̄ alie
 nationes rerum eccle. sunt permissę seruata forma z in certis
 casibus de quo dictum est. §. c. proxi. de casibus permissis. vide
 xij. q. ij. in summa. qui licet sint multi tamen reducunt ad quā
 tuor ibi notatos. Sed querit Jo. and. post Archi. si sit seruata
 forma: sed non est casus licitus an tenet alienatio. Archi. hic q̄
 non per. c. multum. §. eo. z. c. que in ecclesiā. de consti. vbi
 q̄ enim dicitur q̄ legitimus debet esse cōsensus. facit quod non
 Bernard. de resti. in integ. c. j. Jo. dicit idem etiam in casu non
 licito dñmōdo seruetur forma. vt ipse not. xij. q. ij. in fi. summe.
 idem Damafus hanc opt. tenet. Hostien. aperte in summa. hoc
 eo. titu. §. ij. ad fi. videtur tamen tenere contrariā in summa. de
 resti. in integ. §. in qbus. vbi in contractibus. ita dicit in nouel.
 Zap. dicit q̄ Hosti. in. d. §. ij. ad finem tenet hoc aperte. sed di
 cit q̄ locum habet quando cōtractus tenet: puta celebratus in
 casu permissio z debita solēnitate seruata. xij. q. ij. sine exceptio
 ne: al̄s nullus est contractus ipso iure. sed ipse Host. tenet cum
 Ber. z Ar. facit quod no. x. q. ij. si iconomus. ita dicit Zap. tan
 git etiam in nouel. vtrum p̄lato prohibito alienare hoc sibi li
 ceat in casibus permissis. dicit Archidi. q̄ non. alleg. nota. per
 Jnno. in. c. raynaldus. vbi in nouel. tangit de alienatione pro
 hibita per contrahentes per testatorem per legem per senten
 tias arbitrorum z iudicum: an tales prohibitiones impediunt
 trāslationē dominij. de quibus plenius per Bar. in. l. i. quis
 ita promiserit. eadem lege. de verborum obli. z. C. de condi.
 ob causam. l. ea lege. z quicquid sit in veris dominis sic prohibi
 titis z rebus temporalibus ipso iure: tamen in beneficiis z spi
 ritualibus. dicit Jo. an. q̄ prohibito z suspensio semper impe
 diunt collationem z iuris trāslationem. quod dic vt. §. de con
 suctu. cum dilectus. et. §. de conce. preben. quia diuersitatem.

Petrus de anchorano super sexto Decretalium.

et. s. eo. lib. c. j. et. c. si soli. 2. de iurepa. cum dilectus. Idem dicit si prelatus phibetur alienare: scz q etia in casibz a iure permis- sis alienatio per eum facta postea non tenet. de accusa. c. si. et de do. 2. contu. veritatis. ad si. Ratio differentie satis patet. bene- ficia enim ex electione 2. confirmatione sine traditione acquirunt etiam quo ad dominium 2. acceptationem. s. eo. li. de preben. si tibi absenti. quo ad scdm constat prelatos no esse dños rerum eccle- sie: sicut sunt laici reru patrimonialiu: sed sunt pcuratores tm. de dona. c. fraternitatis. 2. ideo per illos qui dant ipsos admini- stratores possunt facilius impediri q alij quo ad res proprias in quibus habet plenius 2. pinguius ius. ad hoc ius. C. de iude. l. nemo. 2. mandati. l. in re mandata. Idem dicit in. c. ray. de tes- tamen. super verbo impedire. in novel. Sed aduerte ad hoc qd dicit q phibitus alienare non possit in casibus permisis a iu- re: reperio consultu per do. Sede. q eps qui iuravit non aliena- re possit concedere etiam ad perpetua emphyteosim terrula par- ui valoris vnus floreni cum dimidio 2. redditus quinqz sol. suo consanguineo: qui vult dare terram magni valoris 2. redditus quadruplo. no enim est verisimile q iurans hoc cogitauerit: et voluisset ad hec minima iuramento ligari. ad hoc optime facit de eccle. edifi. c. si. cum sua glo. Idem hec minima sunt exclusa a solenitate 2. rigore iuris. xij. q. ij. terrulas. verbu ergo non aliena- re debet ciuilitate intelligi fm verisimile intentione iurantis: 2. vt nulla sequatur absurditas. 2. sic debet intelligi verba gene- raliter 2. indefinite prolata vt de coniugio seruo. c. ij. 2. hoc diri- plenus. s. eo. vt super. in. iij. nota. 2. per ista alia decisio Jo. an. no videtur vera: scz in casibus permisis a iure non possit prela- tus phibitus alienare. talis enim phibitio debet limitari fm formam iuris: vt. l. si. ff. qui satisda. cogant. 2. l. quero. s. inter lo- catores. ff. loca. Item phibitio legis 2. testatoris restringitur nec extendit ad casus in quibus est alienatio necessaria: vt. l. pe- to. s. si. de leg. ij. ergo nec phibitio superioris: nec est verisimile per hanc phibitione voluisse tollere multa iura que in casibus licitis alienatione permittunt: vt. c. cum ecclesia. s. de elec. facit l. quid ergo. s. si peres. de lega. j. Sexto no. q phibetur ista submissio ad tempus non modicu. ad modicu ergo tempus vi- detur concessa sicut 2. alius contractus. puta locacionis ad mo- dicum tempus permittit super rebus ecclesie. de quo dic vt in clemen. ij. s. eo. 2. ibi no. qd dicatur tempus modicum siue longu. 5. Septimo no. in. s. contractus. q tractus a iure phibitus no confirmat alicuius pene adiectione: nec etia iuramento. concor. l. seius. 2. augerius. ff. ad. l. fal. facit quod dixi. s. eo. li. de iureiur. mulieres. 6. Octauo no. q titulus minus iustus non prebet causam prescribendi. est enim talis malefidei qui merca contra iura: vt in. c. qui contra iura. de reg. iur. j. eo. li. dicit tam glo. que incipit. C. de agri. 2. censu. 2c. quod hic est speciale. nam regulari- ter ex inutili tractu transferit dñum: vt in glo. ergo 2. vltimapi- di coditio: vt. l. cum qui. 2. l. quecunqz de publiciana. 2. hanc glo. inducit in novel. pro opi. 2. tenentis q emens a solo prelato si habuit bona fidem prescribit. Quid contra pro qbus prealle- gatum. c. qui contra iura. vide per Jo. an. in. c. cura. de iurepa. in casu autem huius. c. nedu presumptio resistit istis qui istas sub- missiones suscipiunt sed etiam ius coe cum ecclesia. 2. ipsaru iu- ra debeant esse libera. x. q. j. nouerit. 2. s. eo. c. si. 2. C. de epi. 2. cle. l. ij. 2. hoc veru nisi quantu ecclesia permittit. 2. sic soluit de iure patro. preterea. 2. c. qm. eo. ti. 7. Nonno no. in ver. clericos etia q clerici tenent denunciare superiori si vident ecclesia vel ipsius bona subijci seruituti. Idem si videat male alienari: vt. c. si quis presbyteroz. s. eo. 2. vide qd dixi. s. de his que fi. a maio. par. ca. c. j. vbi plene examinavi post doct. quado vn? vel plures his que fiunt in. c. non consentit: an ad euitatione pene que per iura in- fligitur consentientibus contractui illicito teneatur appellare. vel sufficiat simpliciter dicere. Distinxi enim ex dictis Inno. tres casus. nam quadoqz actus capituli explicant in figura iu- dicij: quandoqz non in figura iudicij. Primo casu qui pprium interesse vel ecclesie pretendit debet appellare: alia acquiescere vi- detur. s. de reg. iur. qdjad consultatione. Secundo casu subdistin- gue tres casus. nam quadoqz ex facto capituli vnus vel aliqui de capitulo pretendunt grauamen in facto proprio. quadoqz in facto ecclesie. quadoqz in facto tertij: 2. in quolibet membro ibi videas per Inno. cuius dicta per ordinem supradictu facilius percipies. 8. Decimo no. q in codē genere delicti alia pena puniuntur clerici: alia laici. Item alia prelati: q ab officio 2. ad- ministracione: alia simplices clerici: quia a beneficiis suspensio- ne. 2. de istis suspensioibus vide quod no. in. c. cum dilectus. de consue. 2. cle. cupientes. de penis. vbi glo. magistra. 2. s. eo. li. de reg. iur. cum eterni. 2. quod ibi no. super verbo officij. qd quidez verbu refertur ad officiu iudicandi 2. officiu diuinu: vt in cle. j. de deci. super verbo officijs. 2. quod dixi. s. eo. lib. de preben. q sepe. Undecimo no. in ver. laici. q constitutio penalis punit

delicta comissa in preteritum propter perseverantia 2. continua- tionem ipsorum delictorum post constitutione. Ante tamen q in eam incidat requiritur monitio sed non ita si de nouo delin- quat. 2. vide ad hoc quod dixi. s. eo. lib. de preben. cu singula. u- quinto notabili. 2. c. si beneficia. e. ti. 2. vtrum ad comissione pe- ne canonis vel legalis requiratur monitio. vide no. per Inno in. c. extirpande. de preben. 2. ibi dixi in prima op. ver. sed dices 9. Duodecimo no. in ver. nisi post Jo. an. q si per metum fia- traditio rei ecclesie no transferetur dominium: 2. fuit opinio Ber- et Vgo. quam hic tenet Archi. de quo. xvj. q. vj. 2. per Jo. and. s. qd met. ean. Abbas. Tertio decimo no. in ver. ex contractu- bus q paria sunt illicite contrahere vel ex contractu licito vlti- debitum aliquid vsurpare. licitum autem dicitur quicquid ve- nit de natura contractus vel conuentione legitima siue pacto 2. aduerte q quedam sunt de substantia contractus: quedam o- natura: quedā de accidentibus. que declara per exempla: vt. l. pacta conuenta. ff. de contrahen. emp. 2. quod no. in. c. si. de co- di. ap. et. c. dudum. de con. coniug. Quarto decimo no. Jo. and. in ver. qui do. qd licet hic. 2. s. laici. s. eo. necessaria sit m- nitio: non tamen est necessaria sententia excommunicationis. 2. hoc vide cōcor. s. de raptō. ex cōcāmus. super glo. fi. Quinto decimo no. in ver. q extunc ppter delictu dñi terra eius subij- tur ecclesiastico interdicto. de quo in. c. non est. s. de spon. Se- querit Jo. an. quis prelatus subijciat interdicto dictam terri- pone q terra illa est in diocesi floren. 2. bononiens. laicus cuius est illa terra 2. qui contra istam constitutione deliquit hic bon- nie. Dicit Jo. and. q pcedetur per illum prelatu cuius iuris- dictioni spiritali subest illa terra: etia si sit ille offensus fm Bui- 2. clerici pisanum. allegant no. per Inno. de ver. sig. ex parte. c. eo. ti. j. eo. lib. dilecto. dicunt etiam predicti q si illa terra no e- subiecta prelato ecclesie grauate pcedetur contra ipsum laicum qui contra istam constitutione fecerit per superiorem illius lo- in quo possessio est vsurpata. ad quod. s. de foro compe. sane. c. c. si. 2. C. vbi de cri. agi opoz. aut. qua in provincia. ita dicit in- uouel. Ego circa hoc dico q si delictum istud contrahitur ex ap- prehensione possessionis rei ecclesiastice vsurpate tanq ibi de- querit pcedi poterit vt predicti sentunt. Sed si delictu istu- oritur ex contractu illicite celebrato super re ecclesiastica. 2. tunc si contractus fuerit in loco rei est clarum q idem: scz q ibide p- cedi potest. sed si alibi compulit ad contrahendū: tunc in loco non videtur quis sortiri forum: sed in loco contractus 2. hoc nat hec litera que se refert vt plurimum ad contractus illicite- lebratos. Sed restat dubiu cum extra locum tractus 2. posse- sionis vsurpate est terra istius: quis eam subijciat interdicto. detur q eps in cuius diocesi est sita illa terra ad requisitione in- cis loci vbi deliquit: vt. c. postulasti. de foro compe. 2. qd ibi pe- docto. plene de ista materia dixi.

De rerum permutatione.

Rubrica.

1. Resignatio in illius manibus est facienda ad quem sp- citat collatio.
2. Permutatio facta autorizante epo comreptis: collatoribz vel patronis an sit nulla.
3. Permutans pingue beneficium cum tenui an videatur fran-

Iscet in tua. Primo ponit t- ma in volentibus p- mutare vbi sunt expectantes qd desinit i- volumus. etiam ponit motiuu ibi equita- 2. eius ratione ibi: qui alias. C. jo. q be- neficia vacantia ex causa permutationis no- debent expectantibz per literas apostolicas beneficia vacatura pximo. non enim cens- bec vacatio: sed continuatio misterio superioris 2. pceditis. a- ff. de cōsti. pec. 2. l. licet. 2. de diuoz. l. diuoz. 2. de testō mli. l. c- dicat. s. miles. ad si. quasi conuicto munere cū in permutatione in instati surroget persona psona fingit no vacasse. de ver. si- nam 2. ego. Sed ptra. C. de libe. 2. post. here. insti. l. ij. vbi post- mo pterito nato rumpit testm nec recoualescit: 2. illico moria- Preter restōne momēto duratura trāsserit dñus: vt. l. seru? do- lis. ff. solu. matri. vnde cū etia resignatione interuenit vac- tio illico fuit: 2. sic debitu expectanti est affectu in certis casibz ergo collatio per ordinariu est nulla facta post ius alteri qst- vt. l. insula. s. si. ff. solu. matri. 2. l. si. ff. de pac. 2. qd not. in. l. m- seruis expo. et. c. ab eo. s. eo. li. de elec. vbi post ius tertio qst- ex facto alterius no potest tolli nec perimi alicuius facto. Sed ista iura: 2. similia vigeant ad dicendū trium illius qd hic de- ditur. ideo equitatem dicit preferri rigor: 2. illa equas hz etia p- se iura: que voluit q illa momēanea traditio no trāsserat dñu- l. qui sic soluit. ff. de solu. 2. in casu illo videtur ista renunciatio habere

habere tacitam conditionem annexam: si permutatio sortiatu effe-
cti: sicut traditio vel pmissio facta dotis nomine habet tacitam
conditionem annexam si sequatur matrimonium: vt. l. stipulationem
c. se. de se. ff. de iure dotium. et talis resignatio non fit pura pte: qz
non valet collatio prebende permutatiois causa resignate si pferat
tur alteri q permutare volenti: vt. de. j. co. ti. et qd ibi no. in glo.
fina. **C** Secundo no. q dicit fm forma iuris. Et est in permu-
tatione bonorum forma p dta a iure certa forma de qua. s. est qd
tum. Sed videtur q nulla forma possit beneficia titulo permu-
tationis acquiri. constat em q de natura permutatiois est q de
aliquid vel tradatur non solo p sensu perficitur. Sed rei internu-
tur: et in hoc differt ab emptione et venditione que oritur ex p sensu
partiu: vt. ff. eo. l. j. Sed p spialibus nihil debet p mitti vel tra-
di: vt. c. qd pio. j. q. ij. ergo sequit q in talibz pmutatio reprobat.
Sol. Jo. an. post Jo. mo. per qd beneficioru permutatio non fit
autoritate beneficioru: sed totu permittitur arbitrio superioris
qui ex causis ppositis ad permutationem procedet vel illa dene-
gabit: vt. d. c. questu. alle. xvi. q. vij. nemini. Titulus em in bnfici-
ijs pmutatis non oritur ex p sensu partiu vel internutu siue mu-
tua traditioe iporu beneficioru: sed ex noua collatione quas de
eis postea facit eps a quo cautu est q sumat exordiu tractus
iura forma qua tradit Jo. and. in. d. c. questu. super verbo bene-
posset in nouel. **C** Tercio no. q ille ter. loquitur in illis quibz
sunt sua beneficia permutare: et per istud verbu sua qd sonat in
dominium: vt. l. seruos aut suos. de leg. ij. Tria colligit hic Jo.
and. **C** Primu q ipis permutatibus: non alijs sit collatio fa-
cienda. vnde si renicio meu beneficium tibi. et tu tuus nepoti meo
vel amico: non esset locus huic decre. immo esset symoniacu: de quo
s. de offi. deleg. ex parte. el. j. in glo. ij. **L**ap. dicit q etiam facit in
strariu. et melius facit in strarium. s. eo. c. vniuersorum. **C** Se-
cundo colligit ex predicto verbo sua q si alter non habet ius in
beneficio: quia est symoniacus electus si permutat cu alio iustum
titulu habere non potest illud salua pcientia retinere: quia pri-
mu non erat suum. facit. s. vt lit. pen. ecclesia in glo. ij. de vsu. cu tu.
in glo. vlti. et hoc tenet do. Federi. de senis. q. lix. et si dicat cu di-
xeris. s. qd titulu quis cosequitur in noua collatioe ab epo qua
facit de beneficijs permutatis. et hic nulla symonia interuenit
non videtur habenda p consideratio tituli vitiosi in resignatioe extin-
cti. Sicut in simili pecunia que succedit loco rei furtive non est
furtiua. ff. de furtis. l. qui vas. in fi. So. hoc operat intentio co-
cedentis qui licz possit beneficium certo iure sibi copetente pfer-
re non intendit sed alio no valet qd agi: vt. s. eo. li. de refer. susce-
ptum: et de pben. ex parte. per Hosti. super verbo occasione
coctij. et in Spe. de arbitro. s. fi. in. x. col. ver. quid ergo. sicut p-
posuisti. cu ergo coteres intendat vtriusq resignantium pferre ex
causa permutationis et ad hoc precise teneatur vt. de. ij. j. eo. si ex
hoc capite permutatio sit nulla non debet valere ex alia ca lz col-
lator ex illa eti potuisset vt in prealleg. iuribus. et l. si is ad que.
ff. de acqui. here. resignatio ergo subsequens collatio facta ob
causam ca non secuta reuocatur. sicut res tradita spe nuptiarum
nuptijs non secutis. ff. de iure do. l. stipulatione. Sed hic inciden-
ter queritur si permutatio non est sortita effectum ex ca predicta
an possit quis redire ad suu beneficium resignatu: et eade est que-
stio si resignatioe ab vno eti recepta alter non vult resignare vel
moritur anteq resignet vel alia de ca permutatio non pot fieri.
Jo. an. dicit hic q si permutatio non tenet sine culpa vtriusq re-
dibit ad beneficium sua prima per equitate. c. si beneficia. s. eo. li.
bro. de pben. si alterius culpa locus dabit expectanti in locum
culpabilis: vel ordinario collatori. facit. s. e. li. de renu. c. ij. Idē
videt qd sine culpa vnus alteri bnficiu cuiuscu non in limite per-
mutatiois debuit em ille videre cu quo cotraheret. **C** de fur. l. i.
ciuile. **P**one exemplū. erat beneficium alteri debitu sed ignorabatur
saluo casu. c. si beneficia vel fuit omissus p sensu veri col-
latoris qui alteri tulit qd debuisset inquirere permutas. ita di-
cit in nouel. super verbo sui cpi. **A**duerte in casu in quo non te-
net sine culpa vtriusq p qd possint resignantes redire ad benefi-
cia sua prima per. c. si beneficia. non intelligas q redire possint
autoritate ppta: sed accedete noua collatione: ex resignatione
em facta permutatiois ca inducitur vacatio ppter qua posset ex-
pectans tale beneficium acceptare de iuris rigore nisi obstarer si
bi equitas de qua hic. et hinc est q olim si eps pferbat tale bnfici-
um alteri valebat collatio. de pben. inter cetera. **I**tem cu res da-
tur ob cam transferre dñum: et si causa non sequatur dat conditio
ob cam ad repetendu: vt in toto ti. de pdi. ob cau. Si ergo trans-
fertur in alteru per psequens abdicat ab eo qui tradidit: qz duo
insolidu domini esse non possunt: vt. l. i. si vt certo. s. si duobz. ff. co-
nodati. **E**x quo infer q opus est noua collatioe. rvide ad hoc
qd le. et no. de elec. cu inter. **I**n glo. mag. no ob. c. si beneficia.
quia ibi non resignauit sed dimisit: que dimissio non habet vim res-
ignatiois. qz non renouauit verbo nec facto cu non fuit vere tras-

latus et sic ex finali euentu apparet declarari q non vacauit pri-
mo beneficium q non habuit animum dimittendi nisi credidisset
posse assequi scdm affectualiter. secus si sciēter percepisset. s. e.
li. de preb. c. em qui. et ita tenet do. **F**ede. consilio. c. ij. **T**ercio
collige ex p dco verbo sua q si vnus vel plures expectent p li-
teras apostolicas bnficia eti vacatia eis debita ante collatio-
nem: acceptatione permutare non possit: nam licet sint eis debi-
ta: vt in. c. si tibi absenti. s. eo. tamē ante acceptatione et collatio-
nem non sunt sua: vt. c. si. in fi. s. eo. li. de pben. **E**x quo conclu-
de q expectantes ambovl alter permutare non possunt per hoc. c.
et ff. eo. l. j. et de pdi. ob cau. l. fi. **I**tem cessat ratio. c. questum. s. eo.
ibi. et hoc tenet do. **F**ed. in tracta. permutationu. xiiij. q. iura em
que quis habet ad beneficium non potest permutare cu alio simile
ius habere: qz sunt iura personalia et non possunt de vno in aliuz
trasire nisi papa mediante. vt. c. p. et g. de offi. deleg. in strarium
tamē facit. c. ad audiētiā. de rescrip. vbi habes literas ad bnfici-
um ex pacto potest renouare vt habeat aliud beneficium ratio-
ne redēs: qz spialium pot adinuicē fieri permutatio. Sed dic
q illa non est vera permutatio. nam vera requirit dñum hinc
de vt hic dñi dicit sua et c. c. v. venerabilis. de excep. Sed ideo di-
citur ibi permutatio. vt pactu qd ibi intercessit excusetur a vitio
symonie. ius vero ad beneficium illi habenti literas in nullu fuit
translatum sed extinctu per renouationem ppter qua renouatio
cosecutus fuit aliquid spiale licz pactioe pcedente. **L**ap. iuxta
p dca dicit q existētes canonici autoritate papelicz vltra nu-
meru expectantes pendas vacaturas permutare possunt cano-
nici inter se vel cum alijs. eti ad alia beneficia et hoc poterūt au-
toritate dñi clani. **N**ec erūt postea canonici autoritate aposto-
lica. nec habebūt ius ad vacaturas pendas. secus si non essent
canonici. sed expectarent canonicatus et pendas vel als existe-
rent expectantes eti cu decreto. tales em permutare non poterūt
qd non habent vt dictu est. s. **T**ercio principaliter not. qd di-
cit impleri bnficia suaz. per qd infer Jo. and. q possunt plura
beneficia p vno permutari. ar. s. de ex. c. venerabilis. super ver-
bo in ecclesijs. in nouel. vbi tenet qd sic. **N**am sicut iure ppta-
tis possunt plures ecclesie p vna permutari: vt ibi: sic eti in ti-
tulu. **A**duerte quando quis habet duo vel plura beneficia cura
ta ex dispensatioe: si vult ipa cu vno pmutare non pote-
rit transferre in alteru illa plura titulo talis permutationis: qz
cu illa dispensatio sit personalis non potest trasire in alteruz: nisi
autoritate illius qui posset super talibus dispēare: vt papa. or-
dinarius ergo qui non pot super pluribus curatis dispēare non
potest ex causa permutationis talia in suis manibz resignata co-
ferre. quod tenet do. **F**ed. xij. q. sui tractatus: vbi plenius pdes-
rat. et Jo. an. eti qd dicit ad beneficia ad aliud. l. qz hinc inde in
permutatione debet esse beneficium. Si ergo esset alteruz benefi-
cium alteru prestimonia que non haberet in titulu vel que caderet
in laicu non esset locus permutationi. facit. s. eo. c. si. et de pstimonia
illis: vide. s. de rescrip. postulat. in. ij. glo. in nouel. Sed
iuxta hoc quero: vtru hospitale cu beneficio vel simplex cu cura
to possint permutari in hospitali. videt q sic si conceditur in titu-
lum: sicut et prestimonia. secus si non in titulu. dicit tamē do. **F**ed.
de. qd si clerico sit commissum hospitale eti non in titulum poterit
cu beneficio permutare. lz em non sit beneficium tamē non est locus
totaliter pmanus sed ecclesiasticus: nec posset vendi sine vitio symo-
nie per id qd no. de simo. cu psallatur. et accedit sibi spiritualia.
de preb. c. literas. **E**x quo eti infer q duo tales clerici hospita-
larij vel laici possunt ipa permutare. ita dicit. q. xiiij. dicti tras-
tatus. **E**t cu mente collige q spirituale cu quasi spirituali possit
permutari. vnde videt q iusp patronatus possit cu ecclesia per-
mutari. **A**n aut simplex cu curato vel cotra sentit Jo. de lig. q
sic. in. d. c. ex hibita. s. e. **Q**uarto not. qd dicit in hac parte. c.
q vacatio que ptingit in resignatione facta permutationis cau-
sa non pdest expectantibz beneficia primo vacatura. et hoc est ve-
rum de eqtate inducta per hoc. c. no de iuris rigore: vt dicit ter.
Ex quo collige q ista equitas non extenditur ad aliū casum. vnde
de cu beneficia primo vacatura multis de causis possint aliq de-
beri. nam quadoq sunt specialiter per papaz reseruata: vt. c. pro
illorum. de preben. quadoq in eis habent aliqui optione: vt. c.
fi. de consue. s. eo. li. **Q**uadoq sunt alijs vnienda siue vnita: vt
c. consultationibz. de don. et de. c. si vna. de reb. eccle. no alie. **Q**uā-
doq aliquis expectat fructus iporu vacantium: vt in. c. si ppter
s. eo. de rescrip. **Q**uandoq per obitu vel recessum institutoruz
restitutus est numerus in ecclesia propter diminutione facultatū.
tū. in istis em casibus et si in beneficijs vacantibus causa permu-
tationis habebūt locum dicte ordinationes: et includitur vaca-
tio que contingit per resignatione permutationis causa factaz.
qd tenet glo. in. d. c. si propter. in glo. super verbo mortis. et Jo.
an. hic super glo. quid si in nouel. dixi de hoc plenius referendo
consilia **F**ede. in. d. c. ex hibita. in. ij. principali. q. et **L**ap. hoc

Petrus de anchbarano super sexto decretalium

tenet in reſeruatis q̄ impediatur in eis pmutatio. ex quo infer
q̄ legatus vel delegatus apostolice ſedis talia beneficia: vel alia
reſeruata ſpecialiter cū titulo permutationis cōſerre nō poſſit.
z eſt ſimile. ſ. eo. li. de pben. c. ij. ibi tamē plus requirit. Nec ob.
ele. ſi de beneficio. eo. ti. quia in alio caſu loquitur: z quia ibi nulla
p̄hibitiō de beneficiis ad ſe. apo. deuolutis. Secus hic z eodez
modo reſponderi poteſt ad. c. bi qui. ſ. cum quoz. ſ. eo. lib. de p
ben. fm Zapum. ¶ Quinto nō. q̄ in illius manibus faciēda
eſt reſignatio ad quez ſpectat collatio. ſi tamen collatio ſpectat
ad inferiorē ep̄o nō per hoc autoritatē permutantibus accōmo
dabit. de quo per Jo. an. in cle. ij. eo. in glo. pe. Aduerte iſtam
materiā. ſ. qui debeant pſentire vel autoritatē preſtare permuta
tionibus declarauit. ſ. eo. exhibita. in. ij. q. principali. z primo q̄
ſi de ipſis permutationibus an debeant cōſentire vel inuiti trāſ
ferri: z videtur q̄ nō: quia nemo cogit eſcere qd tenet Jo. an.
vij. q. j. ep̄s. de loco in p̄trarium facit. ſ. eo. queſtuz. vbi videtur
dari p̄as ep̄is trāſſerendi perſonas de loco ad locū: ſi viderint
expedire: z hoc videtur tenere Inn. z Hoſt. in. c. niſi euz p̄idem.
ſ. ppter maliciā. de reſu. ſuper verbo perſecutio. vbi dicit ſi pe
riculum deſtructionis eccleſie imminet vel magnū ſcandalū cogi
tur prelatus inuitus cedere dūmodo aſſignat ſibi bonū cambiū
prelature vel dignitatis: ſi p̄t intelligi. d. c. queſtuz. z hoc vi
detur tenere Archi. in. d. c. ep̄s. de loco: vbi dicit q̄ ſi neceſſitas
vel vtilitas eccleſie expoſcit p̄t ep̄s cogere ad permutandū cle
ricū. idem tenet do. Fede. in. d. tractatu. in. xv. q. z. q. xxv. ¶ Ul
terius queſui ſi duo p̄lati eccliarū collegiatarū volunt pmuta
re an poſſunt hoc facere z ep̄s autoritatē p̄ſtare inuitis colle
giis. dixi q̄ in papa nō eſt dubiū qd p̄t: quia p̄t auferre de iur
reſu. z dare alteri. de reli. do. aſtitur. ¶ Aut vult hoc facere ep̄s.
z tunc aut ad ipm ſpectat collatio taliū dignitatū z p̄t etia in
uitis collegiis: aut ad collegiū ſpectabat electio vel p̄ſtatio. et
tūc cōter oēs tenet q̄ tale debet pſentire. Cum em̄ in pmutatio
ne interueniat quedā vacatio: vt p̄dictū eſt ſi eis inuitis ep̄s au
toritatē p̄ſtaret pmutare volentibz indirecte p̄uaret eos pote
ſtate eligendi in eccleſia vacante contra. c. cū Bertoldus. de re
iudi. Concludendum eſt ergo q̄ huic permutationi cōſentire de
beat collegiū vel maior pars z ſimilr patronus. qd tenet Jo. an.
hic z Pau. in cle. j. e. ti. z Fede. in. d. tractatu. q. xix. xxv. z xxvj.
¶ Circa hoc etia querit Zap. an pmutatio facta auctoritate
te ep̄o cōtemptis collatoribz electoribus vel patronis: ſit nulla
ip̄o iure vel annullāda p ſententiā. Pau. in cle. j. eo. tit. dicit q̄
pſenſus predictozū p̄t interuenire ante vel poſt z p hoc dat in
telligere q̄ nō ſit nulla ſed annullāda. Nam ſi cenſeret nulla nō
poſſet ratificari p ſubſequentē cōſenſum. de elec. auditis. cum ſi.
z q̄ ſit annullāda videt p. c. q̄ ſicut. de elec. z. c. cū in eccleſiis. ſ.
eo. lib. de pben. ad qd facit. c. ea noſci. de his que ſi. a prela. vbi
cōtemptus capituli vel maioris partis in accōmodo cōſenſum
reddit actū annullandū fm expoſitionē Hoſt. z Jo. an. ſup verbo
peruenit: z videt caſus de iurepa. illud in ſi. z hanc opi. tenet
do. Fede. vbi. ſ. q. xxx. z ex hoc ſequit q̄ facta pmutatione auto
ritate ep̄i collatores electores: z patroni qui fuerit cōtempti an
te caſſationē illius pmutationis inualide nō poterunt pſentare
eligere vel cōſerre. ſecus ſi talis pmutatio eſſet nulla iuxta not.
in. c. inter dilectos. de exceſ. p̄la. Fede. tamē reſidet in p̄trarium
ſez ante caſſationē cōtempti poterit eligere pſentare z cōſerre
z p regulā nō preſtat impedimentū. de reg. in. li. vj. pro quo ſa
cit. c. cū Bertoldus. palle. qd tenet hic Zap. qui dicit p̄dicta p
cedere in ep̄o auctoritate. In legato vero an requiratur in eius p
mutatione p̄dictorū pſenſus dicit q̄ ſi ſunt beneficia collegiata
etia ſi p eum fiat pmutatio cū cōſenſu illorū ad quos ſpectat ele
ctio vel collatio nō valeat pmutatio per. c. pe. ſ. eo. li. de offi. leg.
Si enim prohibitiō. d. c. nō cōprehenderet pmutationē. tūc be
ne valeret etia ſine cōſenſu illorū p. c. dilecti. de iurepa. z p. c. ſi
abbatē. ſ. eo. li. de elec. In alijs aut beneficiis nō collegiatis be
ne valeret pmutatio legati etia ſine pſenſu illorū qui habent eli
gere vel preſentare ſi ſunt perſone eccliaſtiche. Si aut ſunt patro
ni layci tūc nō valet ſi cōtradictū: qd eſt verū etia ſi ad eos z cle
ricos ſpectat ſimul pſentatio. Circa qd vide qd dicit poſt Zap.
j. eo. lib. de iurepa. c. j. Hic etia querit. dictū eſt. ſ. q̄ preſtare au
toritatē permutationibus ſpectat ad ep̄m z nō ad inferiorē: vt not.
in cle. j. eo. ti. Pone ergo q̄ ad inferiorē ſpectat collatio vel in
ſtitutio. an reſignatio permutationis cauſa debet fieri in manibz
ep̄i vel illorū ad quos ſpectat electio vel collatio ep̄o auctori
zante. do. Fede. q. xxx. arguit q̄ in manibus predictozū auctori
te ep̄o ad ſimilitudinē eius quod habet. xij. q. ij. placuit. z. c. ab
batibus. xvij. q. iij. in venditionibus. Jo. an. z Pau. tenet con
trarium in. d. cle. j. ſ. q̄ totum poſſit ep̄s expedire de cōſenſu ele
ctorum vel collatorum: z videtur probari in. c. queſitum. ſ. eo. et
ex hoc ſequitur mirabile. ſ. q̄ eccleſia conſueta reformari per viā
electionis vel per viā preſentationis z inſtitutionis reforma

bitur nūc per viā collationis per ep̄m. nec eſt hoc incōueniens
poſt q̄ cōſenſus eius requirit qui debet eligere vel cōſerre. z eſt
ſimile quod nō. Jo. an. de iurepa. per veſtras. in beneficio igit
permutato videtur q̄ permutas conſequatur titulū ab ep̄o non
ab electoribus vel patronis. Ex quo poſſet inferri q̄ vicarij ep̄i
vel capitulum ſede vacante non poſſunt in iſtis permutationibus
autoritatem preſtare nec reſignationes ex cauſa permutationis
recipere cum nō poſſint cōſerre nec deſtituere: quod tenet Fed.
q. xxvj. Facit quod nō. Jo. an. in cle. j. de bere. z cle. j. eo. ti. De
capitulo ſede vacā. an poſſit reſignationes recipere z cōſerre nō.
Fede. ibi. ſ. q. xxvj. ¶ Querit Jo. an. poſt Jo. mo. an ſi ba
bens pingue beneficium permutat cum eo qui habet tenue hoc
ip̄o videatur fraus eſſe probata per illum qui expectabat in pin
gui. quod videtur per. c. ij. ſ. eo. li. de renun. Sed ibi non permu
tatur minus z maius ſed reſignans minori ſtra quem erat pre
ſumptio fraudis de illa cōuincitur hoc ip̄o qd ſibi cōfertur poſt
ea maius. z breuiter concludit permutationē tenere. arg. l. ſi q̄s
donationis. ſ. de contrahē. emp. Cum enim venditio z emptio a
permutatione originem ſumpſerint: vt eo. ti. l. j. in prin. ſicut ibi
tenet venditio: ita hic permutatio teneat: z hoc verum fm Jo. an.
an. vbi non ſunt alie circūſtantie fraudis: et bene facit. C. de re
ſcin. ven. l. dolus z ergo fortius vbi circūſtantie excludūt fraudē:
vt. ſ. eo. cum vniuerſorū. Reliqua que reſtat ſuper iſta materia
videas in. d. c. exhibita. vbi tractatum. do. Fede. ordinauit per. vj.
principales queſtiones ſub quibus oēs alie rediguntur. ¶ Ulti
mo quero poſt Zap. utrū in permutatione beneficiorū que ſit p
papam vel ip̄ius legatus oportet fieri mentionem de qualitate
ip̄orum beneficiorū permutandorū in papa dicit q̄ nō. Si em̄
variat proprio motu ſecus ſi ad poſtulationē in legato qualiter
cunqz fiat nō valet ratio queritur in legatis z in papa cū nō pro
prio motu facit requiri expreſſio qualitatis z beneficiorū: quia
nō poteſt negari quin permutatio ſit quedā beneficiorū imper
ratio z diſpenſatio. vt not. Hoſt. ſ. eo. queſtuz. Unde ſicut in
ip̄orum imperatōne z diſpenſatione debet expriimi beneficia et
ip̄orum qualitates: vt. c. nō poteſt. ſ. eo. li. de preb. z cle. j. e. tit.
ita in permutatione que ſit autoritate pape vel legati: vt. ſ. di
ctum eſt: ſecus quādo ſit per ordinariū: qz tūc non videtur ne
ceſſaria talis expreſſio: cum nec etia in imperatōne. puiſione
ſeu collatione ip̄orum talis expreſſio requiratur: vt. ſ. eo. lib. de
offi. lc. c. ſi. Et ita in permutationibus que ſiunt per papā reſert
ſeruare curiā. z ſic videt litteras.

De teſtamentis.

Rubrica.

Si pater Iſtud capitulū fuit ſolēniter repetitum per
ip̄e nō dedit nobis in ſcriptis: put fecit in alijs capitulis eiūſdē
libri. vj. z ſi vis videre plene de teſtamentis: vide. j. in dicta ſua re
petitiōe: quam ſupraſcriptus do. Pe. in orbe famoſiſſimus ſe
cit. Anno dñi noſtri ieſu xp̄i. M. ccc. xvj.

De teſtamentis z alijs vltimis volūtatibus.

Rub.

- 1 Teſtatoris volūtas p lege ſeruāda eſt.
- 2 Teſtamentum quid ſit.
- 3 Teſtator dicēs inſtituo pauperes xp̄i deinde mors venit an va
leat inſtitutio.
- 4 Teſtari qui prohibetur.
- 5 Species vltime volūtatibus plures eſſe dicuntur.
- 6 Inſtitutio precedens eſt de materia ſubſtitutiōis.
- 7 Filius teſtamentum approbare poteſt in quo reperitur prete
ritus.
- 8 Expreſſio conditionalis filij in teſtamento non excludit vitium
preteritiōis.

Clia pro clariozī intelli

gentia dicendorū aliqua ſuper iſta rubrica pre
mittam. ideo ppter ſolūtum morem etiam conti
nationem rubricę ad precedentes annexā hoc
ordine. ¶ Dictum eſt. ſ. de diſpoſitionibus in
ter viuos. ſequitur de diſpoſitionibus deſunctorum: licet enim
mors omnia ſoluat: vt in auct. de nuptijs. ſ. deinceps. tamē vt di
cit lex nihil eſt qd magis hominibus debeat: q̄ vt ſupremevolū
tatis qd poſtq̄ aliud velle nō poſſunt liber ſit ſtilus z licitus qd
iterum non redit arbitrium: vt. l. j. C. de ſac. ſan. ecclie. ¶ Hinc
eſt q̄ voluntas teſtatoris pro lege ſeruatur. z debz omnibus do
minari: vt in auct. de nup. ſ. diſponat. col. iij. z de cōdi. z demon.
l. in conditionibus primū locum. Hic autem voluntati vltime
iura multum ſauent: ne fiant aliqua ratione caduca multifaria
provident: penam non implentibus infligendo et alios ſubio
gando

De testamentis et alijs vltimis voluntatibus.

116

gando: vt in aut. de her. et sal. §. si quis autē in plures. col. i. vbi generaliter ita subdit: vna est em̄ legis intentio: vt que disposita sunt a morientibus impleantur. Facit. c. nos quidā. 2. c. si heredes. §. eo. Circa etiam dubietates que super testamētōz dispositionibus oriuntur iura statuūt q̄ plenior est interpretatio facienda: et desiderium morientium ex arbitrio viuētiū nō sine nuda ratione collegimus. dicit. l. qm̄. C. de naturalibus liberis. 2. c. cum dilecti. de dona. 2. l. in testamētis. ff. de reg. iur. Ex predictis sic leuiter de continuatione rubricę: vti leuioribus initium faciā. Quero super ista rubrica de quibusdā questionibus breuiter.

¶ Et primo quid est testamētū. dicit lex q̄ testamētū est voluntatis nostre iusta sentētia de eo qd quis post mortē suā fieri velit. ita dicit in l. i. ff. eo. 2. vt glo. ibi effugiat p̄traria. de codicillis. de dona. causa mor. 2. de dona. omniū bonorū post mortē supplet ad istū tex. cum institutio heredis. nam predictę. f. codicilli donatio causa mor. vel bonorū post mortē censenda est dispositio. De eo qd quis vult fieri post mortē 2. nō cadunt sub specie testamētōz si habent naturā propriā 2. separatā vnam ab altera. vt p̄tr ex diuersitate titulorū sub quib⁹ de ip̄is sp̄alis tractatus habet. de codi. 2. de do. cau. mortis. C. 2. ff. Bar. cū in predicta. l. i. dicit qd dicta definitio est perfecta absq̄ illa supplementationē nam qd dicit iusta sentētia 2c. illud iusta debet accipi p̄ perfecta vt in simili. ff. de leg. iij. l. cum filio. in hoc ergo differt maxime testamētū ab alijs dispositionib⁹: quia ad substantiā testamēti requirit heredis institutio que est caput testamēti. alis esset nullum: vt in l. i. de lega. §. ante heredis. voluerūt em̄ iura mortuo testatore aliquem succedere in iuribus defuncti qui in obligationibus actionibus 2. omnib⁹ vicem eius sustineat 2. personā representet: talis em̄ heres 2. non alius cui res aliqua relinquatur. es em̄ alienus defuncti talē non sequitur sed heredem: vt. l. i. §. si heres. ff. ad trebel. 2. in aut. de iureiurādo a mo. post prin. col. v. 2. l. quotiens. C. de her. insti. Aduerte tamē quia heres censet eadē personā cū defuncto iuris fictione nō vere: vt in d. aut. ff. act. et obli. que in heredē descendūt ex persona defuncti an sint eadem vere vel iuris fictione. vide q̄ iuris fictione: quia mors oīa soluit vt dixi qd tenet Ly. post Pe. 2. Jac. de ra. in l. pacto success. forū. C. de pac. Ego dico post Bal. q̄ eadē est obligatio in persona defuncti 2. heredis per veritatē nō per iuris fictionē. non obstat qd mors omnia soluit: quia verū est in iure nō transmissibili vnde etiam iactis hereditatis sustentant iura in ip̄a hereditate que etiam representat personā: vt. l. mortuo. ff. de fideiuss. imo plus: quia bonis vacantib⁹ durat illud ius 2. sustentat in p̄pria ip̄ius essentia sine vlla persona: vt. l. bāctenus. de p̄sti. pec. 2. no. in l. deniq̄. §. sed verū. ff. de mino. 2. hoc ip̄e no. in l. quotiens. §. heredis. ff. de her. insti. insuper aduertendū qd sicut iura voluerūt in persona heredis representari personā defuncti 2. transire etiam actiōes 2. iura actiue 2. passiue vti dixi. Ita etiam prouidentur ip̄i heredi vt testator nō possit eū deo grauare onere legatorū qd nō remaneat sibi quarta pars: que falcidia appellat. qd vnde dicta sit: dicit vt in l. i. de le. fal. in prin. 2. ff. ad l. fal. l. i. in p̄n.

¶ Itē si vniuersaliter vellet grauare heredes super restitutione hereditatis prouisum est etiā vt possit heres detrahere quartā partē que trebellianica appellat: vt. l. i. 2. per totū. ad trebel. C. 2. ff. siue ergo singularibus relictis sine onere fideic. nullus heres grauet ne inane nomē heredis penes eū remaneat. prouisum est si bide retentione quarte in titu. p̄alle. habere igitur titulū heredis: 2. sic directū magis vtile est q̄ habere titulū obliquū: vt no. de leg. p̄stati. l. filii. 2. dicit. j. **¶** Et cōcludo ex predictis qd vna de formis substantiālibus testamēti est heredis institutio. vel testamētū esset sine capite: quod est impossibile: vt. d. §. ante heredis. alia est perfectio in materia: vt voluntas sit cōpleta 2. perfecte enūciata etiam inter liberos: vt. l. i. §. qui. 2. l. ex ea. ff. eodē.

¶ Et ex quo infero in questione facti. dixit testator instituo mihi pauperes xpi 2. cum vellet vltra progredi superuenit frenesis vel mors: an valeat illa institutio vel legatum simili mō exp̄sum videtur qd sic: vt. l. iubemus. §. j. de testamētis. nam vtile per inutile nō vitatur. ad idē de testa. in l. lucius. 2. de le. iij. l. cū pater. in fi. In contrariū qd nihil valeat: quia fauorabilior est causa liberos q̄ ecclesiā: vt dicam in. vij. not. facit quod not. in. xj. in prin. de leg. iij. 2. l. furiosum. C. eo. facit in ratione sui. de fili in l. i. l. contractus. Non ob l. iubemus. quia ibi fuit voluntas completā actus absolutus: licet fuit defectus forme in parē non vt ibi no. 2. ita consuluit Bald. vt refert in repetitione. l. anc. in. iij. col. tertia est perfectio in solēnitāte que appellatur diligentia legum: puta quia asserit numerus testium rogatorū fiat ex cōtextu: vt. l. codicillus. §. si. de leg. iij. 2. l. hac consulti. l. i. 2. l. antiquitas. 2. l. iubemus. C. de testamētis. quarta est perfectio quo ad formationem: 2. hec est duplex. prima est quādo testamētū transit ad irrevocabilitatem per mortem testatoris. c. um marthe. de reg. iur. secūda est quādo testamētū transit in

suum effectum: 2. nō potest funditus reduci ad causam intestati nisi in casibus expressis in iure: 2. illud est per additionem hereditatis: vt. l. si alienum. §. in extraneis. de her. insti. Et circa hoc vide quod not. Dy. in. c. j. de reg. iur. §. eo. lib. i. ibi nam in institutione heredis tria sunt per ordinem intuenda. Iste tamē solēnitates. f. institutionis heredis. numeri testium. additionis hereditatis: 2. similes an sint relaxate in relictis ad pias causas. dixi plene. §. eo. c. cum omnis. in. j. ij. 2. iij. q. vltra tamē predictas quatuor perfectiones adde quintam. f. personas testantium de quibus est ante omnia inquirendum: vt. l. si queramus. ff. de testamētis. 2. ibi de personis testari prohibitis.

¶ Quidā em̄ prohibētur testari propter mentis exilium: vt furiosus 2. demens C. qui test. face. pos. l. furiosi. Quidam propter carentiam quorūdam sensuum: vt. l. distractis. eo. ti. Quidam propter carētiā quorūdam sensuum: vt. l. morbi acerbitatem: qd non possunt tractari loqui neq̄ scribere: vt. l. iubemus. C. eo. Quidam propter defectum etatis: vt. l. a qua etate. ff. eo. Quidā propter defectū sue potestatis: vt. l. senium. C. qui testa. fa. pos. Quidam ppter vitium prodigalitatis: vt. l. i. cui bonis. ff. eo. Quidam ppter scelus ratione penalitatis: vt damnati ad mortē naturālē vel ciuilem: vt. l. eius qui. ff. de testamētis. Quidam quia cōmiserint delictum de quo post mortē possunt accusari. vt. l. i. C. qui test. face. pos. Quidam ratione vsurarie prauitatis. de quo in. c. q̄q̄. de vsuris. Quidam ratione excommunicationis de quo in. c. de cernimus. de sen. excō. 2. aut. credentes. C. de hereti. Quidā ratione dubietatis: vt. l. de statu. ff. de testamētis. de quibus omnibus an testari possint ad pias causas: vide in repetitione bart. 2. post eum domini mei Bal. in l. hanc tibi. 2. primo circa personas testantium 2c. quorū dicta retuli in. c. ij. §. e. vbi etiā de personis capacibus 2. habentib⁹ testamēti factionē passiue. Que sunt em̄ de spurio de mendicantibus 2. deportatis 2. de exbannitis an possint ex testamētis capere: dicit vt ibi.

¶ Secundo quero dicitur in rubrica et alijs vltimis voluntatibus: quero q̄ sint iste alie: dicit qd codicilli: tales sunt ad testamētum: sicut scapha ad nauem: vt no. in l. i. de codi. in prin. vbi no. quia de causa introducti fuerunt quādo vult quis quādoq̄ aliquid addere adimere vel mutare in testamēto: facilius hoc fit in codicillis: quia testamētū iam perfectū a capite reformādo qd esset necessariū vt l. heredes palā. §. si quid post. ff. eo. **¶** Itē q̄ quis nō vult testari sed aliqua fidei cōmissa relinquere a suis venientibus ab intestato hoc pōt facere in codicillis in quibus nō est tanta solēnitās obseruāda: sed sufficiūt quinq̄ testes etiā nō rogati: vt. C. d. codi. l. si. 2. no. in l. qui testō. §. mulier. ff. de testamē. **¶** Est 2. alia species que vocat donatio causa mortis: ista tamē participat d natura dispositionis inter viuos quo ad aliqua. vnde dicit qd donatio causa mortis pōt tripliciter cōsiderari. primo quo ad suā ordinationē. scōdo quo ad ip̄ius p̄firmationē. tertio quo ad eius efficaciam. **¶** Quid ad primū magis accedit p̄tractū q̄ vltime voluntati cū fiat stipulatione vel pacto. ff. de do. cau. mor. l. in ter mortē. 2. no. de leg. iij. l. cū pater. §. nemo. 2. ita intelligit glo. q̄ est in l. ij. ff. de do. ple. **¶** Et hinc est qd filiū sua. pōt donare causa mortis. cōsentiente patre sed nō relinquere vel testari: quia p̄tractū possunt p̄dere ex p̄tractu p̄sensu tertij: sed nō vltime voluntatis vt. l. receptū. cōia p̄edio. 2. plene p̄ Bar. in l. cū is. de dona. cau. mortis. **¶** Quid ad scōdū dico qd donatio causa mortis p̄firmatur morte nec requiritur additio hereditatis: secus in legatis. facit qd no. de leg. iij. l. cū pater. §. corū. 2. iure in glo. l. falcidia. bar. tamen de hoc dubitat in l. in mortis. ff. de dona. cau. mor. dicit vt ibi. **¶** Quid ad tertium dico qd in dona. causa mortis nō oriuntur tria genera actionū: quia nō oriuntur actio ex testamēto vel hypoteca dñiū tñc transit per viā fm quādam glo. que est in l. ij. 2. iij. de pub. In hoc tamē vide bar. in l. i. ff. de don. cau. mortis. In iure vero accrescendi donatio causa mortis equiparat legatis: 2. inter coniunctos perit ius accrescendi: vt. l. j. in fi. C. de cadu. tol. secus in cōtractibus in quibus cōiunctio nō pducit ius accrescendi nisi in vsufru. qd dicit vt leg. 2. nota. in l. si mihi 2. tibi. de ver. obli. per bar. 2. per ista. f. qd donatio causa mortis participat de natura cōtractus 2. vltime voluntatis: vt predictū est si filiū suū qui testari non pōt: sed donare causa mortis de voluntate patris fecit testamētum cum clausula qd si non valet iure testamēti valeat iure vltime voluntatis nūquid relicta in tali testamento valebūt iure donationis causa mortis. videtur qd sic. postq̄ voluntas patris accessit et perinde haberi debet ac si de dona. causa mor. facta fuisset mentio specialis propter clausulā generalem subiunctam quo ad sp̄em. vt. l. si duo. de admini. tuto. **¶** In p̄trarium facit: quia in dona. causa mortis requiritur specialis consensus. ff. de dona. l. filius. §. ij. **¶** Itē magis accedit cōtractui iuxta eum quo ad ordinationē: vt dixi. 2. hanc tenet Ly. in l. feruum. C. qui test. face. pos. 2. idē Dy. **¶** Est 2. quarta species vltime voluntatis que vocatur mortis cā capio. 2. differt

¶ Testōr. Add an testamētū in quo testōr iussit distri bui oīa bona sua inter pauperes an valeat. bar. in l. j. C. de sa. san. eccl. Pau. d. ca. cōfi. cxlvij. alle. consil. cxliij. j. pte

Petrus de ancha. super sexto decreta.

In pluribus a donatione causa mortis: vt. l. inter mortis. eo. tit. per bar. C. Reperitur et quinta spes vltime voluntatis q̄ in certo speciali casu vendicat sibi locum de qua in l. licet inter. C. de pac. que non alibi valet em̄ ibi pactū successionis recipere inter milites in expeditione degentes vt morienti in acie superuueniens succedat. Dubitāt iuxta predicta alibi doc. vtrū testamētū nō solēne inter pauperes valeat: vt testm̄ an vt alia vltima voluntas dicit Bar. q̄ aut accipimus testm̄ large put est testatio mentis put accipit insti. de tes. in prin. et tūc bene pōt dici testamētū. Si vero accipimus pprie put accipit. ff. de testa. l. j. tūc nō dicitur proprie testm̄ postq̄ inter solēnia deficit. et sic magis pōt dici vltima voluntas q̄ testm̄: vt no. in aut. si qua mulier. C. de sac. san. eccle. l. hac. C. de sac. san. eccle. in vlti. col. Contrariū tenet ibi do. meus. l. q̄ sit pprie testm̄: als vero in simili. l. filij p̄ris et fami. her. et in aut. ex causa. de lib. p̄te. et credo hoc verū. nam tales dispositiones cū duobus testib⁹ ius canonicū testamēta vocat. vt. c. cū esset. de testamē. Et ex opi. Bar. sequeret q̄ pauperes et ecclesie institute in tali testamēto nō solēni nō possunt capere iure directo. sed per fideicommissum: q̄ hereditas nō pōt directe dari vel adimi in alia vltima voluntate q̄ in testamento: vt insti. de codi. l. si. Sed hoc nō videtur verū per. c. cū tibi. de testamētis. et per no. per em̄ in dispu. filij adulti. Considerauit tamē bar. qd̄ alibi ipse dixit. l. q̄ valet institutio pauperū facta in codicillis. et similiter liberos: vt ar. l. militis codicillis. de testa. mili. sicut em̄ miles pōt vt ibi. Ita in liberis et pauperibus est dicendū propter iuris obseruantiam relaxatam similiter in eis: vt d. l. habeat. et l. hac cōsultissima. §. imperfecto. de testamētis. cuius opi. p̄ceptor meus impugnat in d. l. habeat ad finē: nā repugnat huic cōstitutioni species et natura codicillorū vt. l. si idem. C. de codi. et dispositio imperfecta inter liberos dicit testamētum nō codicillus vt dixi per. l. filij. C. fami. her. et qd̄ ibi per d. l. dra. in milite est speciale ex causa q̄ sibi est licitum ignorare iurā: vt. l. impuberi. de admi. tuto. et ibi nō relictis: sed testatorū fauēt: et in priuilegiū illud militi cōceditur. ergo nō est extendēdum etiam vbi eadē vel minor ratio reperit: vt not. in aut. quas actiones. C. de sac. san. eccle. facit. l. qd̄ not. de legi. p̄ hoc ipse allegat. C. de codicil. l. si. §. penul. vbi liberis permittitur variare. nō autē valent codicilli tanq̄ directa substitutio q̄ si esset superuacua foret remediū variandi quod esset extra illā legē. C. Ex predictis patet q̄ plures sunt species vltime voluntatis. vnde cōstitutio vel statutū faciēs mentionē de vna specie nō includit reliquas: qd̄ induco ad. q. de qua. j. de vltis. q̄. in vlt. glo. vtrū scz p̄sarius manifestus prohibitus testari per illā p̄stitutionē possit codicillari vel alia specie vltime voluntatis ordinariē. videtur q̄ sic: q̄ illa p̄stitutio irritat testamēta solimodo ḡr. C. de trarium ibi tenet glo. et mouet ex prin. c. vbi dicit in vltima voluntate et. Et sic ḡraliter de qualibet intellexit. Ego dico q̄ si nōna cōstitutio vel statutū reddat inhabilē ad testandū: talis nō poterit codicillari: nō q̄ cōstitutio loquēs de vna specie includat aliā: sed ex eo qd̄ let antiqua vult illos fideicō. relinquere q̄ testandi ius habēt: vt. l. sciendū. que est in. l. j. ff. de lega. j. vbi de hoc per bar. et hec dicta sunt p̄ intellectu rub. sed anteq̄ ad. c. veniamus p̄ eius faciliōrē declaratiōe p̄mittenda sunt etiā quedā leuia. semper em̄ quādo est quedā difficilis materia examināda est a leuioribus incobandū: vt sic primo leui ac simplici. post deinde diligentissima atq̄ exactissima interpretatiōe singula tradatur: et hāc dicit sacratissimus princeps Iustinian⁹ instructiones cōmodissimā in p̄mio institutionū. istis em̄ simplicib⁹ studiosi animus eorū facili⁹ ad alterius p̄videntie redigē sciam. dicit tex. in. l. j. §. romana aut. C. de veteri iur. enucl. et alibi iuristator dicit q̄ iste leues p̄fationes libētius nos ad lectionem p̄posite materie perducūt: et cū ad grauiora peruenim⁹ euidentiorē p̄stant intellectū: vt. l. j. ad si. ff. de or. iur. Et quia principaliter de materia substitutionis: est hic aliquid pertractādum. primo vidēdum est quid sit substitutio. Nam vt ait Tullius in p̄mio pri mī lib. de officijs. omnis em̄ que suscipit de aliqua re institutio debet a diffinitione p̄ficisci. vt sciamus quid sit id de quo disputamus. Quid ergo sit substitutio est videndū glo. ff. de vulg. et pup. dicit q̄ substitutio est secūda institutio etiā si sit vltior: puta in defectū multorū graduū sic. oēs nuptie post primas dicuntur secūde: vt. l. j. C. de secū. nup. in rub. pōt etiā testator plures gradus heredū facere. puta si filius meus mihi heres nō sit ille sit heres. Et si ille nō erit heres sit alius: sic deinceps. vt. l. pōt. ff. de vulg. et pup. et isti. de vul. substi. in prin. et in isto. c. vbi p̄t q̄ pater si vnus ex filijs sibi heres nō esset substituit alterū: et si ambo nō essent substituit pauperē. Et sic tres fecit gradus. primo filios instituēdo. secūdo eos inuicē substituēdo. tertio in eorū defectum pauperes. similiter in defectū pauperū potuisset de alijs p̄videre. Et ista potestas disponēdi de plurib⁹ gradib⁹ vendicat sibi locū neq̄ in hereditatibus: vt hic: sed etiā in legatis et alijs

dispositionibus: vt. l. vt heredibus. de leg. j. et C. de impu. et alijs 6 substi. post aditam. et per l. j. et l. tuto: ibi. de testa. tut. C. Et aduerte q̄ ex predicta diffinitione colligit q̄ de substantia substitutionis sit p̄cedēs institutio: et sic nō possit incipere a substitutione nisi p̄cecesserit institutio: et hoc dicit gl. q̄ substitutio nō potest esse sine institutione in. l. j. ff. de vulg. et pup. in glo. ista est. et l. gallus. in prin. de lib. et post. vbi dicit Accur. q̄ cōsiliū illud circa substitutionē necessario p̄supponit filij institutionē Bar. tū dicit q̄ possibile est fieri substitutionē vulgare nō p̄cedente institutione. pro quo allegat dictā. l. si quis ita heres. vbi patet q̄ substituit vulgare legitimo. si heres nō erit. et tamē si heres esse voluerit venit ab intestato non ex testamento vt ibi no. et per hoc etiā ipse tenet q̄ valeat testm̄ in quo instituit extraneus sub additione q̄ filius si voluerit esse heres: nec sit nullū earatione q̄ filius videat p̄ris. ex hoc em̄ nō irrogatur filio aliā iniuria que est causa rescindendū testamēta p̄pter iniuriā irrogatam in p̄teritione: vt in aut. vt cū de ap. cognō. §. aliud quoq̄ capitulū. cū immo videt tacite institutus coipō q̄ testator vult em̄ ab intestato succedere et substituto p̄ferri. vt. l. conficiunt. de iure co. et hoc ipse no. in. l. gallus. in prin. de li. et post. et allegat. l. est intestato. de her. insti. et in. l. j. de vul. et pup. in materia vulgari. in. l. j. prin. q̄ vbi etiam alleg. p̄ casu in. l. coheredi. §. si. fm vni lectionē. ff. de vul. et pup. Sed Bal. tenet strarium per. d. l. gallus. §. in omnibus. et de iniur. test. l. posthumorū. §. ne ergo. et d. vul. et pup. l. si quis em̄. §. si. vlt. responso. et l. si mater. §. si fili⁹. et l. si quis em̄. §. si. de vul. et pup. puta si suo heredi posset substitui vulgare ergo et pupillariter quo ad tacitā vulgare extra. l. j. §. quisquis. de vul. et pup. Item extra bar. facit. l. si ita scriptum. §. testamētū. de lib. et post. Non ob. l. si quis ita heres. q̄ ibi non loquitur in suo sed in alio legitimo quē nō est necesse institui vel exheredari. vnde eius p̄teritio nō reddit testamētū nullum sicut p̄teritio filij. et hāc opi. credo veriorē nam per illa vba si filius mihi heres nō erit et. nō videt filius institui vel exheredatus vel ex facto etiā agitatū. de her. insti. ergo testamētum illud peccat in forma substantiali. et per cōsequens nullum vt. l. inter cetera. de li. et post. C. Et pōt filius approbare testamētū in quo reperitur p̄teritus: vt. l. filio p̄terito iniusto testamento et confirmatur equitate p̄p̄ia nō rigore iuris civilis vt ibi: sed bar. vult q̄ si filius noluit esse heres valeat de iure civilis extra illā. l. et cōfirmatur illa opi. per. l. si quis sub conditione. l. quis omi. cau. te. vbi illud quod est in cōditione nō est in dispositione. C. Et quo infertur q̄ cōditionalis exp̄sio filij in testamento nō excludit vitium p̄teritionis. Et concludo ergo q̄ substitutio facta filio in p̄tate nō valet nisi p̄cedat institutio. Sed id obstat. ista em̄ vba si heres nō erit debet exponi: et heres esse noluerit. a cōtrario ergo sensu videt voluisse testator q̄ si heres esse voluerit possit esse: et sic hāc eius tacitā voluntatē que colligitur p̄ arg. a strario sensu. ar. l. inter soceros. §. cū inter. de pado. Sol. dicit bal. q̄ argumentū a strario sensu nō sufficit quā ad institutionē heredis. Nam verba ordinata ad priuationem etiā si interdū includant relictū illud est solū quo ad except. vt. l. emptor. §. ancilla. de rei ven. et l. qui volebat. de her. insti. Et ita dicit in. l. ex facto facit el. j. qd̄ ibi no. Ex quibus cōcludo q̄ nō pōt dici substitutio si institutio nō p̄cecesserit. pōt tñ cōditionaliter institui ille qui in defectū venietis ab intestato substituit vt in dicta. l. si quis ita heres. et quod ibi not. et dicta. l. prima. de vulg. et pup. C. Secūdo principaliter est etiā p̄mittendū q̄ substitutionē alia est obliqua: alia directa. Obliqua est illa p̄ quā testator succedit alio mediante de cuius manu bona percipiuntur: puta vniuersalis fideicōmissi. de manu heredis: vt. C. de ff. ac trebel. directa est quādo succedit testator ex solo animo sine alius ministerio quis efficitur heres et dñs. vt. l. cū heredes. ff. de acquir. pos. et ita dicit l. j. in. l. p̄cibus. in prin. Et idē hic Jo. an. super glo. j. dicit em̄ q̄ tñc est directa substitutio quādo directo et nō per personā mediam substitutus venit vel venire pōt ad hereditates substituētis vel substituti. Indirecta autē vel obliqua est quādo persona media capit illam et eā restituit substituto. Et iste. l. qui alio mediante capit nō dicitur heres p̄p̄rietas habere loco heredis: vt insti. de fideicō. her. §. restitui et est simile in negatiua facti cuius tunc est directa probatio quādo est adeo coarctata q̄ directo et non per causam mediaz cadit in intellectū testis. puta q̄ nō habet in facie cicatrice vel capitium in capite. Sed quādo per causā mediaz venimus in cognitionem illius. tñc est indirecta qd̄ exemplifica: vt no. de elec. bone. el. ij. cum istis cōcor. Bar. in. l. centurio. ff. de vulg. et pup. in pe. col. vbi querit que sint verba que sonēt in directam institutionem: et que in obliquā. dicit em̄ q̄ verbū directus est illud qd̄ su natura importat: vt illa cui relinquitur de sua manu accipia nec alteri factū exigit: vt no. in. l. eā quā. C. de fideicō. super vbo directus. §. cōia. de leg. l. omne verbū. pone exemplū. si testator dixit

tor dixit. Titius heres esto: ex hoc enim verbo heres quod idem est quod dominus potest quod testator voluit eum accipere a seipso non ab alio ideo institutio est directa: ut l. his verbis. de here. insti. Quedam sunt verba obliqua siue indirecta: ut illa que sonant ut quis capiat de manu alterius: et sic factum alterius quam testantis requiritur: ut probatur in ver. restituit. ff. de vul. et pup. l. coheredi. §. cum filie. et in ver. detur. ut l. fundi. de usufr. le. et in ver. reddatur in l. fundi. de le. ij. Quedam vero sunt verba contra: ut illa que possunt habere contrarium significationem: ut scilicet capiat manu sua vel alterius sicut est verbum substituo. Nam ita substituitur in hereditate qui capit a seipso sicut si caperet de manu alterius respectu enim rei vel hereditatis quomodo cumque habeat dicitur substitui: ideo substitutio est verbum contra de quibusdam tamen verbis dubitatur an sint directa communia vel obliqua. ut de verbo pervenire: pertinere habere: remanere: reddere: succedere: reuerti: deolvere: accrescere mori. Si enim testator in substituendo utatur altero ex istis verbis: puta dixit si filii mei impubes decesserit pertineat vel perveniat in talē vel succedat talis siue deolvere in talem: et sic de alijs predictis de quibus per Bar. in d. l. centurio. et notitia predicti etiam verborum in ista materia est multum necessaria. Nam varijs modis in substitutionibus testatores utuntur in quibus debet advertere an sint directa obliqua vel contra quod percipies ex theoria supra dicta. Premitte etiam quod quod sunt genera directarum substitutionum: nam alia est vulgaris: alia pupillaris: alia exemplaria: alia brevilloqua: alia copendiosa. ut in predicta glo. de quarum formis qualiter concipi debeant vide. d. in ca. Raynucius in glo. ex hoc ver. zink. de pupil. sub. in §. qua ratione. utrobique enim habes glo. magistras que in singulis tradunt formas et dicta. Advertendum tamen quod licet quod sunt genera directarum dictus est: tamen iuriscōsul. in l. i. ff. de vul. et pup. non fecit mentionem nisi de duabus scilicet vulgaris et pupillaris. Et hoc ideo: quia omnes alie species ad istas rediguntur vel in eas resolvuntur. Et ista resolutio siue inclusio aliarum subvulgaris et pupillaris et etiam inclusio pupillaris in expressa vulgaris et e converso. inclusio vulgaris in expressa pupillaris reddit istas materiam difficilem: maxime quando concipiuntur verbis non congruentibus speciei substitutionis cui adijciuntur. vel si congruunt sunt contra que sunt apta includere species ut opposita. ut directam et obliquam. nam qualiter debeant tunc interpretari magna est contentio et dissensio antiquorum et modernorum prout. j. patebit et his premisis descendendo ad nigrum.

Institutio directa esse debet non obliqua.
Filius et filia licet ab intestato pariter admittentur ad hereditatem paternam tamen inter eos potest esse disparitas.

Maritus in testamento potest vixori legare.

Substitutionis forma.

Substitutio compendiosa facta impuberibus excludit matrem ibi de decedentibus in etate pupillari.

Legitima filij venit in substitutione pupillari.

Substitutio directa ex causa trahitur ad obliquam.

Substitutio directa non trahitur ad fideicommissam.

Pater potest facere testam suum filio impuberi.

Pater per pupillarem substitutionem potest priuare matrem si in successione.

Testamentum pupillare censetur paternum.

Matris preteritio quare habet per hereditatem.

Exheredare tripliciter sumitur.

Institutio in legitima non representat quottam hereditatis.

Dispositio legis et hōis est diuisa in fideicommissario.

Substitutio directa pupillaris infra tempora pubertatis an obliquetur.

Substitutio copendiosa an fiat pupillo per verba directa communia vel obliqua.

Pater Jo. an. diuidit dupliciter prout patet in nouel. mihi autem plus placet prima diuisio. scilicet quod diuidatur principaliter in quinque partes. Nam primo ponitur series testamenti et patet ordinatio. secundo facti accidentia mortuo testatore contingens. tertio decisio emergentis questionis que oritur ex predictis. quarto decisionis ratio et affirmatio rationis per quam subuertitur quinto respondet quibus tacitis obiectionibus et responsione ad alteram rationem affirmat. secunda ibi testatore. tertia ibi absque. quarta ibi promissa. quinta ibi quod. et breuiter hoc dicit in sum. Substitutio copendiosa et breuiloqua facta per patrem filiis impuberibus debet intelligi in dubio pupillaris directa ex qua substitutus admittitur: mater in totum excluditur si impubes illi decesserint infra tempus pubertatis. h. d. vel sic. Substitutio principalis filiis impuberibus preferitur matri in successione filiorum de decedendo infra tempus pubertatis. h. d. Diuide capitulum ut predicti. descendendo ad no. Quod pater in testamento filios instituit: alibi testamētum esset nullum in quo filius non esset institutus vel exheredatus: ut

1. Inter cetera. ff. de lib. et post. Et aduerte quod debet esse institutio directa non obliqua quatinusque vniuersalis: ut not. in l. cum ex filio. ff. de vul. et pup. Et per hoc dico quod filius relictus fideicommissarius vniuersalis non directo instituitur dicitur preteritus et per consequens testamētum nullum: licet glo. dicat contrarium. et not. bene in l. scimus. §. cum aut. de inoffi. testa. nam si est test. in l. ita tñ. §. qui rogatus. ad treb. et ibi per Bart. et olim. s. tpe. ff. istud ius dicens nullum erat valde rigorosum. reducebat enim rem ad eam intestati etiam vno ex pluribus filiis preterito: et oia erant irrita nisi preteritis appareret: ut l. filio preterito. ff. de inoffi. testa. hodie iure aut. benigne agitur: quia ex causa preteritiois vel exheredatiois filiorum in pto testis cetera firma permanet: ut in aut. ex ca. vbi de materia.

2. De lib. preterito. Secundo not. quod si ab intestato filius et filia pariter admittantur ad hereditatem paternam: ut l. maximam vitium. C. de lib. preter. ex testis tamen potest esse disparitas et inequalitas inter eos ut si nec mirum. nec etiam extraneis posset plus deferre quam filiis qui legitima debet esse contenti que est tertia si fuerint quatuor: aut infra aliter est dimidia: ut l. cum queritur. et in aut. nouissima. C. de inoffi. tes. Tertio no. quod instituit filiam in re certa et filium in re certa: et regulariter instituitur in re certa alio vniuersali instituto habeat loco legatarii: ut l. quot. C. de here. insti. tamen quo ad excludendam filiam a querela sufficit talis institutio in re certa: et habetur loco heredis: ut no. in l. si quis prior. ad treb. Aduerte tamen: quod si ista institutio in re certa representat quottam. i. legitimam filie: suscipitur tamen sine onere eris alieni: ut sentit glo. que incl. pit instituit: quod est. j. Plus videtur quod institutus ex parte in legitima: et sic in quota non est heres nec ut heres conueniri vel experiri possit per istam glo. et per id quod no. et le. in l. cum a matre. C. de rei ve.

Contrarium tamen credo si instituat sub nomine quotte simpliciter vel sub nomine legitime: ut sentit glo. in d. l. cum a matre. dico quod si non per verbum instituo: sed obliquum relinquit legitimam filiam excluditur a querela. puta relinquo vel lego filio legitimam suam. arg. l. huiusmanitatis. C. de impub. et alijs substi. Secus si certa res relinquitur per verbum obliquum: ut in glo. nunquid. et tangit illa Bal. in re per l. habeat. C. de sac. san. eccl. in. iij. char. et potest quod dicit simpliciter in re certa quecumque igitur fuerit illa res etiam parui valoris puta. v. solid. sufficit ad substantiam testamenti. potest tamen agi ad supplementum: ut in glo. instituit re. Facit quod no. in l. iij. §. sed utrius. ff. de mino. et l. scimus. de inoffi. tes.

4. Quarto no. quod maritus potest in testamento legare vxori non autem inter vivos donare irrevocabiliter licet affirmet morte si in vita non reuocet: ut ff. de don. in ter viri et vxore. l. j. que autem vxori legauerit. tangit glo. hodie vero mariti si ex vxore relinquit filios disponit in testamento quod ipsa remaneat domina et usufructuaria donec honeste et caste vixerit quod verba qualiter sint intelligenda. Jo. an. remittit ad Specu. qui ff. sint leg. §. i. ver. quid si dixit. dicit enim intelligi quod habeat alimentum cum sic relinquit filijs usufructibus. Si autem extraneus institutus debet habere integrum usufructum. Idem si tpe mortis viri supererant liberi et postea moriantur: ut l. habeat usufructum integrum: quod dicitur no. Bar. in l. titia. §. si. de leg. ij. Et vide per Post. in summa de pigno. super decretali cum constet. §. qualiter constituitur. ver. quid si ita dicat. Quid dices si testator reliquit alimenta in domo testatoris et non possit ibi honeste morari: quod est inueniens et heredes inueniens forte filij ex vxore premortua possent insidiari sue pudicitie: dicit quod potest recedere de domo et habebit alimenta ut no. Bar. in l. gavo. §. si. ff. de ali. et cib. leg. et ibi per eum. verum ille qui percipit alimenta in domo alterius teneat operari quid iuris. si non est dictum quod mori trahat: sed simpliciter alimenta percipiat: dicit quod poterit ibi voluerit et habebit alimenta: ut not. Jac. de are. in l. libertus. §. si. de ali. et cib. leg. et Spe. insti. qui fil. sint leg. ver. quid si ita. et ver. seq. Quinto no. in ver. adijciens forma substitutionis. substituit enim singulis separatim: et hoc est iuris consilium quando alter esset pubes alter impubes: ut l. separatum substituat: ut sic fit duplex substitutio in persona impuberis: videlicet pupillaris et vulgaris: alia si fiat substitutio personis disparibus sub vna commemoratione verborum equaliter intelligitur substituisse: ut sic in persona maioris tamen vulgaris intelligatur si fuit substitutio breuiloqua. ita etiam in persona pupilli vulgaris tamen includat: ut l. iam hoc iure. ff. de vul. et pup. que loquitur cum reciproce substituit extraneum et inuicem casum tamen. f. in vulgare substituisse videat: ut l. quis. C. eo. vtile est igitur singulis separatim substituere: ut sic fit duplex substitutio in persona impuberis.

Sexto no. quod sicut in substitutione vulgaris et fideicommissa. posset fieri plures gradus: ita etiam in pupillari ut l. quo gradu. ff. de vulg. et pup. et l. pot. eo. tit. primus. tamen gradus est impuberis inter se. sed de istis ad pauperes legimus iura in pupillari substitutione prescripta certam moram respectu temporis et duplicationis. potest tamen restator aliter moderari. ut quod vulgaris non optineat pupillari et contra quod videt facere si singulos substituit casu suo. sicut potest tempus diuidere. ut vnus succedat pupillo si decesserit infra decem. et alius

Petrus de ancha. super sexto decretaliū

si abinde est. vt. l. ex facto. §. itē qro. de vulg. 2 pup. 2. l. si ita q̄s. 2. l. cū ex filio. §. filio impuberi. ff. de vulg. 2 pup. l. q̄uis. C. de im-
pu. 2 alijs substi. ¶ Septio no. q̄ in istis substitutionib⁹ subal-
ternis secutus est testator ordinē caritatis p̄tulit em filios pau-
peribus 2 recte: q̄ in successorib⁹ etiā deo sunt filij p̄ferēdi. nam
q̄ vult deū heredē instituere 2 filiū exheredare alij pro filio q̄
rat q̄ Augustinū. xvij. q. iij. c. fi. 2 no. in. l. si q̄s ad declinandaz.
C. de epi. 2 de. 2 per hoc p̄t impugnarī distinctio Bal. in illa q̄
stione vtrū rupto testō p̄ natiuitatē posthumi cōseruent legata
p̄ aut. ex cā. nā glo. sunt p̄rie bar. q̄ p̄seruent legata p̄ aut. ex cā.
si p̄terit sciēt. secus si p̄terit ignoranter. 2 ita no. in. l. filio p̄ter-
rito. d. meus dicit hoc mēbruz verū nisi in relictis ad p̄as cās q̄
etiā p̄terito posthumo ignorāter debent: quasi fm euz in dubio
plus fauendū sit talib⁹ relictis q̄ filiis ignorāter p̄teritis. quod
videt̄ b̄ b̄m Aug. vbi. §. ¶ S; itellige sane vt ipse dicit q̄. s. p̄
incertis 2 male ablatis relinquit: 2 sic tanq̄ debitor q̄ p̄feret
etiā in foro iudiciali naturali debito filioz. vt. l. si. §. in cōputa-
tione. de iure deli. secus ergo si reliquisset pro aīa simpliciter. nā
tūc magis videt̄ fauendū posthumo ignorāter p̄terito q̄ huic
relicto. Et 3 quo ad alia sit relictū illud fauorabile: non tñ ma-
gis q̄ fuit illud filij p̄ iam dicta. de hoc tñ an illa distinctio bar.
sit vera. quidā dubitat vt inferi⁹ forsan subdā. ¶ Octauo nota
q̄ dicit testator mortuo 2c. nā ad p̄firmationē testamēti pater-
ni 2 pupillaris requirit̄ mors testatoris. vt. c. cū marthe. §. cete-
rū. de cele. mis. Et hoc est verū de morte naturali. Si vero loquū-
tur de morte ciuili an p̄ ipsaz p̄firmat̄ testm̄. dicit do. me⁹ q̄ aut
est penalis 2 p̄ eam testm̄ rūp̄t. vt. l. j. §. exigit. ff. de bono. poss.
fm tab. aut est casualis. vt si q̄s capiat ab hostib⁹: tūc nō rūp̄t
testm̄. nec firmat̄. s; in suspēso retinet̄. vt. l. illa. §. j. ff. de here. in-
sti. 2. l. nec nos. C. de cap. ¶ Interdū est mors ciuilis. l. iuris ar-
tificio introducta q̄ est bona mors 2 meritoria. vt si q̄s profitea-
tur religionē. 2 tūc refert fm Bar. dū aut̄ est talis religio q̄ non
p̄t aliquid possidere vel habere. vt fratru minoz: 2 nō expecta-
tur mors naturalis: q̄ p̄cise habet̄ pro mortuo. aut talis religio
glo in cōi bz p̄p̄iū. tūc expectat̄ mors naturalis vt p̄firmet̄ tes-
tamentū. vt. C. de fac. sanc. eccle. aut. si qua mulier 2. ff. de dona.
inter vir. 2 vxo. l. si mors. 2 ita ipse no. in. l. j. ff. de testa. 2 et d̄
stinctio locū habeat an testm̄ ei⁹ p̄firmet̄ vel nō morte ciuili. sed
de testō pupillari idē videt̄ dicendū vt p̄firmet̄ vel irritet̄ sicut
ipsum principale testm̄. q̄ ps ei⁹ est. vt in si. hui⁹. c. tenēdo opti.
glo. in. d. aut. si qua mulier. l. q̄ p̄ ingressum monasterij rūp̄t tes-
tamentū prius factū si nihil monacho i p̄dicto testō reliq̄t quā
sequit̄ ibi p̄e. rūp̄t etiā pupillaris. 2 in casu quo nō rūp̄t: pu-
ta cū in aliquo monasterio instituit nō rūp̄t etiā pupillaris:
s; an postea pupillo decedēte in pupillari post ingressū patris
adhuc viuētis veniet substitut⁹ transibūt in monasterij bona
dicti pupilli restituēda demū mortuo patre. sicut tūc demū sit re-
stitutio bonoz paternoz 2 nō ante. tan ante possit institui ad
re pupilli hereditatē. nā ingredies ante mortē ei⁹ naturalē non
posset vt sentit̄ doct. in. d. aut. ¶ Nonno not. q̄ isti filij decesse-
rūt mortuo patre in etate pupillari. q̄d ergo si adhuc patre sup-
vtrū deuoluerent bona ad pauperes prout hic d̄ret certo
rigore pupillaris pupillo decedēte viuo testatore pauperes nō
veniret: q̄ ipsa bz locū cū pupillus est heres 2 in pupillari etate
decedit. vt insti. de pup. sub. in p̄in. 2. l. q̄d si fili⁹. de cap. ¶ S;
vtrū veniat vigor vulgaris q̄ includit̄ in cōpēdiosa facta p̄ ver-
bū d̄ret: etū vel cōe. vt no. Bar. in. l. centurio. 2 videt̄ q̄ sic vul-
garis locū bz etiā in instituto decedēte viuo testatore. vt. l. i. b̄as.
§. splēdoforus. ff. de vul. 2 pup. q̄d est verū in exp̄ssa vulgari que
tūc vtrū trahat ad bona impuberis vel soli⁹ testatoris. dicaz. j.
S; ex tacita vulgari cōp̄p̄esa in exp̄ssa pupillari viruz possit
substitut⁹ succedere dubitat̄. 2 gl. sunt d̄ie. 2 doc. vt no. Bar. in
l. j. ff. de vulg. 2 pupil. vers. vlt̄erius quero pupillus 2c. et eodē
titu. l. lex cornelia. per Bald. 2 infra tangam. ¶ Decimo no. et
pondera q̄d hic dicit̄ simpliciter q̄d mortuis filijs bona oīa de-
uoluantur ad pauperes nulla facta mentiōe q̄ ipuberes isti mī
scuerunt se paternē hereditati. s; si testm̄ p̄rū ē caducū: q̄ ex
eo non aditur hereditas efficitur caduca substitutio pupillaris
vt. l. si plures. §. ex asse. ff. de vul. 2 pupil. So. duobus modis. p̄-
mo q̄ relicta ad p̄as cās nō requirunt aditionem: s; officio epi
executioni mandatur. vt no. Spec. in titulo de instru. edi. §. nūc
aliq̄. s; pone q̄ ex eo pro quo facit. l. si hereditas in si. de pet.
heredi. 2. l. q̄ntus. §. p̄p̄. de annu. leg. 2. bar. in. l. habeat. C. de
fac. san. eccle. in vlti. charta. v. iij. quero. Et hic adde q̄ legata
ad p̄as cās h̄nt vltra alia specialem naturā in hoc q̄ nō possūt
effici caduca. s; si p̄sona vel vltis i quē vel quā erogatio est factē
da fieri nō possūt sunt cōuertēda in aliū p̄uz vsum: q̄d d̄c. vt fin
gu. no. Bar. in. l. p̄. §. tusculanus. de le. iij. 2 t̄gīt et docto: me⁹
in. l. habeat p̄alleg. iij. charta. ver. questio talis est. Secdo vero
tollitur illud d̄r de. §. si ex asse q̄ ibi existētia sui heredis non

p̄t p̄firmare tab. pup. q̄ filius cū facta erat exheredatus. hic
vero institutus. ideo talis existētia effectus iuratis confirmat
tab. pub. sine alia cōditione. vt. l. si fili⁹ qui patri. ff. de vul. 2 pu.
S; ista solutio remanet dubia p̄pter duo: q̄ hic isti filij fuerūt
coheredes 2 inuicē substituti. vt subsequenter eis pauperes vñ
datio coheredis per se tñ datio substituti vulgariter videtur
eneruare vires existētie sui heredis. vt no. in. l. p̄p̄. §. iij. autem
ff. de inoffi. test. 2. l. si filius heredis. ff. de lib. 2 posthu. Solu. iste
passus subtilis est 2 exigeret maiorē examinationē. 2 nō est ma-
teria nostra: hic ideo remitto ad no. in p̄reallega. l. p̄ doc. vbi de
effectu existētie sui heredis: 2 que ipsam impediāt vel eneruet
plene declarat. ¶ Undecimo no. q̄ in isto. c. admittuntur pau-
peres ex eo q̄ ambo filij decesserūt sine liberis. a d̄io ergo si de-
cessissent cū liberis nō veniret. 2 hoc p̄pter verbuz vtroq̄ q̄d est
collectū 2 non verificatur in altero tñ s; requirit cōcursum in per-
sona vtriusq̄ vt sit locus substitutiōi. vt. l. cū quidā. C. de impu.
2 alijs substi. obstat tñ huic solutiōi. l. heredes mei. §. euz ita. ad
treb. vbi fuit facta cū adiectiōe noīs collectul. 2 tñ sufficit q̄ in
p̄sona vnius existat cōditio. ob. etiā. l. lucius. §. caio. ad trebell.
2. ff. de inu. test. l. p̄. vbi altero tñ decedēte admittitur substitū-
tus in locū eius. So. ista est materia satis bona de qua etiaz in
fra dicā. ¶ Duodecimo no. formā substitutiōis de filiis ad pau-
peres. dicit em si decesserint sine liberis 2c. existētib⁹ ergo libe-
ris nō est dubiū q̄ pauperes excludunt̄ p̄pter defectū cōditio-
nis. S; an isti liberi filioz veniant ad ista bona iudicio testato-
ris: vt sic nō a patrib⁹: s; ab auo. s; vt aui bona percipiat̄ est du-
biū quod mouet glo. in. l. lucius. ff. de here. insti. vbi liberi in mor-
tū cōditionis expressi in testō videt̄ capere ex testō. vt ibi in
si. glo. tñ tenet q̄ nō veniet ex testō. nā talia verba cōditionalia
nō inducūt conditionē. ad hec. l. ex facto etiā. 2. l. si q̄s ita heres
de here. insti. Et ex hoc sequitur q̄ si isti liberi abstinerent se ab
hereditate parentū nō p̄t habere bona aui tanq̄ patrib⁹ sub-
stituti in dictis bonis. q̄d 3 ibi bal. 2 dicit se tenere Ja. de are. 2
Ly. in. l. j. C. de cōdi. inser. hoc est verū nisi filios filioz testato-
grauasset aliquo onere. nā ex hoc videt̄ eis reliq̄s. vt. l. deniq̄.
§. inter d̄i. de pe. leg. 2. l. alio. in. si. j. glo. de ali. 2 cib. leg. de oper.
liber. l. si ita stipu. in p̄in. l. ergo lucius. 2 ibi nō d̄z intelligi quan-
do ipis filijs filioz nullū grauamē imponitur. als secus. et hoc
no. bar. in. l. centurio. ff. de vulg. 2 pup. in vlt. charta. ver. q̄ro vlt̄e-
rius. ¶ Tredecimo no. q̄ mortuo patre decessit fili⁹. deinde fi-
lia instituta in re certa. 2 tñ dicit ter. q̄ ad paupes bona oīa de-
uoluntur. ex quo not. q̄ substitutio pupil. facta in re certa sicut
fuit ista substitutio facta filie extēditur ad oīa bona. q̄d ergo d̄r
in. l. j. §. si ex fundo. ff. de here. insti. q̄ institutus in re certa est he-
res in totū alio coherede nō dato bz locū etiaz in substituto in re
certa est ter. no. in ista substitutiōe pupillari facta in re certa. vt
l. coheredi. §. si. ff. de vulg. 2 pup. Et intelligo verū q̄n talis sub-
stitutio facta fuit p̄ verba directa sicut fuit hic p̄ verbū mortua-
tur. Si aut̄ facta fuit p̄ verba cōia vel obliqua. tūc videt̄ q̄ d̄r
cōe adiectū certe rei vel q̄tati nūq̄ trahit ad institutiōē di-
rectā. vt. l. cogi. §. ḡaliter. ff. ad treb. q̄d tenet Bar. 2 idūcit ad
questiōē in. d. l. centurio. vlt. charta. ver. quero vlt̄erius q̄d si sub-
stitutio 2c. ¶ Quatuordecimo no. q̄ substitutio compendiosa
facta impuberib⁹ excludit matrē ipis decessentib⁹ in etate pu-
pillari. ex quo infert q̄ pupillaris inclusa in compēdiosa nō est
dicenda tacita. sicut illa que includitur in vulgari exp̄essa. illa
enim matrē nō excludit nisi aliter apparet de intentiōe defun-
cti. vt no. in. l. p̄cibus. C. de impu. 2 alijs substi. de pupillari
etiā contenta in breuiloqua an sit tacita vel exp̄essa. 2 sic m̄em
excludit. no. in. d. l. p̄cibus. 2 plenius in. l. lucius. ff. de vulg. 2
pup. ¶ Quindecimo no. q̄ in pupillari substitutiōe venit le-
gitima filij: sed q̄ fili⁹ bz habere legitimaz sine aliquo onere.
vt. l. qm̄ in p̄ioribus. C. de inoffi. test. nam p̄cipitur vt es alienū
vt no. in. l. si q̄s legatū. §. si. ff. de fal. ergo grauari nō p̄t. ff. de le-
ga. iij. l. iij. §. si rem. nec patron⁹ in portiōe sibi debita. vt. l. cū pa-
tronus. de le. iij. ¶ So. substitutio pupillaris facta filio nō di-
citur grauamē: s; filij p̄uio. ideo in eo veniūt nedū bona pater-
na 2 legata in eis sibi debita. s; etiā q̄s bona p̄p̄ia. vt. l. j. et si
plures. §. ad substitutos. ff. de vul. 2 pu. ¶ In fideicommissariave-
ro non veniunt bona paterna: non ipsius filij q̄ censetur onus.
vt. l. coheredi. 2. l. puta. 2 rōnē hui⁹ diuersitatis vide p̄ Ly. in. l. ex
tribus. C. de inoffi. test. vbi no. dicit q̄ 3 filius nō possit grauari
p̄ patrē onere. p̄ fideicō. tñ succedentes ibi ab intestato poterūt
Rō quare magis possint ipsi q̄ filius est q̄ ipsi nō debet ex ne-
cessitate. s; ex voluntate testatis. nā possit adimere substitucendo
pupillariter directo. vt. d. l. ex tribus. ille ergo qui p̄t adimere
si nō adimit vñ dare tacite saltem quo ad hoc vt grauare possit
onere fideicom. vt no. in. l. j. §. sciendū. ff. de leg. iij. Aduertendū
tñ q̄ fideicommissum relictum a tali legitimo successore impu-
beris expirat adueniēte pubertate vt est casus no. in. l. si fundus
per fideicom.

per fideicō. §. sicuti. ff. de leg. i. qui nō est alibi fm Dy. per quem §. limitatur. l. secū. ad trebel. vbi loquitur de certo fideicō. quod nō valet vltra tempora pubertatis: vt ibi no. ¶ Sextodecimo no. q. dicit bona omnia re. per hoc em ptz q. non possent paupes res hereditate patris adire z filioz repudiare. licet em due hereditates censeant: vt inst. de pup. subst. §. igitur. tamē q. defertur ex eodem testamēto nō habet locuz separatio. quod dicit plene leg. z not. in l. quidem eulogio. C. de iure deli. et. l. si filius patri. de vul. z pup. Et hoc verū nisi repugnet qualitas substituti. puta est: spurius testatoris. iste em licz nō possit institui a patre: tamē a fratre suo legitimo bene pōt capere q. non est pbiētum: vt in aut. qui. mo. na. effi. sui. §. si. vbi est glo. singularis. pater ergo suo filio pupillo legitimo instituto pōt pupillariter substituere filiū suū spurium: z tunc iste succedet in bonis impuberis nō paternis: vt est tex. no. in l. is qui bonis. de vulg. z pup. Et ppter qualitatem substituti: vt dixi regulariter nō habet locū qd dicit: rē: vnde qd no. in. d. l. sed si plures. §. in arrogato. vbi alii casus in quo pupillaris substitutio nō refert ad oia bona: vt ibi cōtingit ppter limitatā potentiā cause efficiētis. §. patris arrogatoris qui in bonis ab eo pueniētibz substituit pupillus arrogato z pater naturalis in alijs: z dicit vt. l. si arrogator. ff. de ado. ¶ Septimodecimo no. q. ille qui succedit ex directa pupillari nō patitur detractionē quarte trebel. vel legitime. secus si succederet vigore substitutiōis fideicō. q. tūc vtrq. detrahūt de iure canonico. l. apud legistas sit magna cōtentio: vt no. in. c. Raynutius. ad fi. de testamētis. vtili. est ergo succedere ex substitutiōe directa q. ex obliq. siue fideicō. q. illa capitur recta via. et totū. Ita autē via indirecta z de manu alteri. vt dixi. §. post pñ. §. ii. pñcipalr etiā. ¶ Octauodecimo no. in. v. pñmissē. q. sub diuersis casibus possunt diuersi pupillariter substitui sū vnus in casum vulgare alius in pupillare z alius in certa parte temporis alius in alijs in iuribus allegatis. §. in. vi. no. ¶ Et colige hic q. inegalitas circa res in quibus instituitur impubes nō impedit pupillare substitutiōem: pñcipalr videt q. inegalitas in etate facit eā nō includi: vt. l. iam hoc iure. de vul. z pup. ergo idē videbat si erat inegalitas in quotis vel qualitate institutorū sicut est hic inter institutū in re certa z alios in vniuerso: vt in glo. instituit re. z in glo. mores. arg. ad hoc. ff. de test. m. l. l. miles ita heredē. §. q. dicim. vbi de re. ad tps est licitum argumētum: pñcipalr tamē hic decidit. z hoc iure q. facta fuit substitutio diuina nō recipiōe: vt. d. l. hoc iure. dñs Bar. tñ tenet q. inegalitas rerū nō impedit substitutiōem pupillare pñcipalr in breuiloqua: vt. l. qui plures. z. l. pe. de vulg. z pup. nā inegalitas etiā in tpe nō impedit nec minus in psona vni. l. alter citi. pueniat ad pubertate: vt. l. lucius. z qd ibi no. de vul. z pu. vbi de ista inegalitate vide aliā. q. per Bar. in. l. pe. z vlt. col. ¶ Decimono no. in. ver. cū in substitutiōibz. q. licz dixerim. §. in cuiuslibet. Quedā sunt verba directa z quedā obliqua: tamē q. pbiālibet dicitur sub qua specie ex pñdictis cadāt. Quosafu tex. iste notabiliter dicit q. dubia substitutio recipit interpretationē directē: vt de hoc ante istū tex. erat vnica singularis glo. de hoc in. l. verbis ciuilibz. de vulg. z pup. que allegat in fi. C. de pere. insti. nā per hoc q. illa lex dicit q. dubia illa substitutio de qua ibi valet iure directo excludit fideicō. Itē illa lex probat q. verba in dubio intelligēda per prius sic. ff. de her. insti. l. lucius seyo. z in digniori significatiōe: vt. l. j. §. qui in perpetuū. ff. si ager vec. vlt. emphi. pe. z dicit i. d. l. verbis ciuilibz. doc. me. no. q. in materia substitutiōis: vt in dubio verba cōia trahantur ad directā substitutiōem: sed aliud nō repugnat z est casus no. b. fm reum. ¶ Vigesimo no. q. dicit q. re. q. ex causa substitutiōis directa trahitur ad obliquā: z hoc ex cā regulariter g. pñcipalr pñcipalr in multis iuribz. pñmo in exemplari que nō trahit ad fideicō. §. de. l. humanitatis. C. de impu. z alijs subst. idē in breuiloqua acta in testō vt nō trahit ad fideicō. l. valeat iurisditio: vt. l. iā hoc iure. de vul. z pup. Item cōpendiosa facta per militē etiā si iō dñmodo mater nō sit in medio nō trahit ad fideicō. vt. l. cenurio. Itē directa z expressa pupillaris facta pupillo in testamēto nō trahitur ad fideicō. cū expiret pubertate: vt. d. l. verbis. et post aditā. C. de impu. z alijs subst. ¶ Ex quibus iuribus ptz regula ē substitutiōe directā nō trahi ad fideicō. ¶ Viginti q. trahit. vt in illo ver. que Jo. an. aliter nō declarat qñ. l. substituta q. trahit. ¶ Tu ergo dic trahit in duobz casibz. Pñmo nā ab initio non pōt valere iure directo ppter defectū solēnitatis vt q. est facta in codicillis: nā ex natura codicillorū verbū dicit obliqua. ff. ad treb. Scdō casus est qñ ille cui fit substitutio est talis q. eius additio nō patitur sibi directo posse substitui ost aditam hereditatē: vt si vir faciat cōpendiosam substitutiōem filio que nō potest valere iure directo: q. non habet filiū in testate: tamē valet iure fideicō. z verba materie directa habēt naturā obliquā. i. naturā fideicō. vt. l. ex facto. in pñ. ff. ad tre.

¶ Et ita vult glo. no. in. l. verbis ciuilibz ex qua duo not. post Bal. q. substitutio facta verbis directis que a principio hz naturā directorū nūq. obliqua. Scdō no. qñ substitutio facta verbis directis que a principio nō habet naturā directe obliqua. Adde tertiū q. substitutio fideicō. nūq. efficit directā. rō est: q. facili. est descendere q. ascendere: vñ qñ directa substō obliqua. tūc descendit. i. minuit effect. sed si obliqua fieret directa tūc ascēderet. i. augeret effect. z esset supervoluntatē testatoris qd esset impossibile per pñdicta. dicit Ly. cōsultasse in. q. tali. Quier hñs filiū pupillū substituit sibi pupillariter eo mortuo substitutus vult admitti. dicit q. nō pōt: q. substitutio pupillaris fuit nulla cū nō habeat filiū in pñte qd requirit in substi. pup. vt. j. patebit q. sūluit Lyn. per glo. pñcipalr in. l. verbis. q. vbi substitutio per vba directa nō pcedit rōne persone cui apponit tunc talis substitutio obliqua vt. d. l. ex facto. facit. l. si mulier. ff. de vul. z pup. ¶ Et bis cludo q. qñ substitutio est directa. qñq. obliqua. qñq. dubia. Itē q. directa qñq. obliqua sed obliqua nūq. vt sic dixerim. sed nūquid vna directa pōt variare in aliā directam dic q. sic. vt est casus in. l. centurio. z est ratio. q. in habentibus symbolū facili. est transire. ff. de accep. l. acceptolatum. de reipen. l. rē. §. itē quocūq. per ista patet etiam declarata illaverba dñmodo vbi z pñcipalr rōne nā qñq. qualitas personarū z pñcipalr verborū nō patit vt substitutio sit censenda directa: vt ptz ex pñdictis. ¶ Vigesimo pñmo no. in. ver. l. j. q. filius nō pōt priuare matrē debita portione que alibi dñ luctuosa siue legitima portio: vt. C. de inoff. test. l. liberi. z. l. cū quidā. de insti. z subst. z l. appelle debiti iure nature cū dñ obuenire dñ votū parentū naturalē erga liberos caritatez turbato ordine mortalitatis: vt l. si parentibz. ff. de inoff. test. ¶ Et sicut liberis pñcipalr vel exheredatis ab ascendētibz multipliciter subuenitur a iure: ita exheredato subuenit parentibus dñ testm. z alia dispositione descendētiū ne saltē legitima fraudent: vt. l. liberi. z. l. j. ff. de inoff. test. z. l. filio pñcipalr de iniur. te. per bar. ¶ Quota autē sit ista portio ascendentiū vtrū sit aucta sicut portio descendentiū que est triēs: vt si sunt quatuor. aut. j. abinde vero supra est semis: dicit no. in. aut. de triē. z semis. §. cōsiderem. z aut. nouissima. C. de inoff. test. z ibi de portioe debita collateralibz an sit aucta: vt pñcipalr de quo p. Jo. an. §. eo. Raynu. sup. gl. no. q. qñtarū. ¶ Vigesimo secūdo no. q. pñcipalr pōt facere testm filio suo impuberi. nā cū impubes nō possit facere testm: vt. l. a qua etate. ff. de test. pñcipalr rñcipalr patribz vt possint filijs impuberibz puidere de bñde. vt insti. de pup. subst. §. j. l. z moribz. ff. de vul. z pup. rōne reddit gl. que incipit q. expñse. ¶ Et aduerte q. de iure ff. solū ppter impedimētum etatis liberorū pñcipalr erat patribz puidere impuberibz filijs de herede. Si nō ppter defectū demētie furoribz obmutescētie vel aliū filiū sua. nō possit sibi facere testm vtrū pñcipalr inde Justinianus. l. humanitatis circa demētē: vt ibi hñ q. i. ta li in habili ponit nouū gen. substitutiōis q. exemplaris appellatur vt ibi: z insti. de pup. subst. §. qua rōne. ¶ Circa alios vero filios in habiles ad testādū vtrū pñcipalr possit in talibz facere testm si aut pōt in pluribz. Bar. tangit in. l. moribz. in. ij. col. z t. q. non pupillariter: sed an exēplarie per. l. humanitatis ibi vide. Et cōcludet q. l. regulariter q. nō possit facere testm sibi pñcipalr: vt. l. l. la institutio. ff. de her. insti. ¶ Fallit in filio impubere cui pñcipalr in bonis etiā ipius filij testm facit. vt insti. de pup. subst. §. nō solum. z §. masculo. Idē fallit in. c. cū tibi. §. eo. facit. l. captatorie. de her. insti. ¶ Vigesimo tertio no. q. pñcipalr pupillare subst. pōt priuare matrē filij successione. pñcipalr. ff. de inoff. testa. l. papinian. §. sed nec impuberis. z. l. pñcipalr. C. de impub. z alijs subst. z rō est fm Jac. de are. q. pñcipalr pñcipalr dicta iura pñcipalr matrē in successione filij impuberis: vt. l. j. §. obijciē. ff. ad tert. vñ sicut ipse excluderat mēm itaz substitutū datus ab eo. sed cū bodie fortificatū sit ius matris que admittit vna cū patre ad successiōem filij: vt in aut. defuncto. C. ad tutel. nō pōt pater pupillariter substituēdo excludere matrē a dicta filij successione. pñcipalr allegat. l. humanitatis. C. de impu. z alijs subst. pater exemplariter substituēdo nō potest excludere certas personas ergo nec similiter si substituat pupillariter. z ita refert Lyn. tenere Jaco. de ra. z Marti. fil. in dicta. l. humanitatis. in. ij. q. que opt. reprobat per istā decre. que ius nouis. pñcipalr. z expñse dicit q. substitutio pupillaris excludit matrē. nō ob. §. obijciē: q. pñcipalr in successione nō erat rō quare pater substitueret pupillariter: sed pñcipalr pñcipalr. nō ob. l. humanitatis: q. loquit in exemplaria nō inducta ppter patriā potestatem: sed humanitatis intuitu in qua humanitate etiā mī participat: q. pōt vt pñcipalr puidere per illā substi. filio demēti. z hoc tenet bar. in. l. moribz. de vul. z pup. in. iij. pñcipalr. q. Jo. au. idē b. resert sup. glo. q. expñse re. in nouel. ¶ Vigesimo quarto no. q. te stamētū pupillare censet pñcipalr siue ps testi pñcipalr. pñcipalr em ab eadē cā efficiēte eadē formalis solēnitatis sufficit vtrorū: cū dñ sit efficacie in essentia z cōsistentia. vt. l. patris z filij. ff. de vul. z pu.

Petrus de ancha. super sexto decretaliu.

vbi no. q. quo ad aliqua no sunt duo: s. vni. vt. j. dicam. **C**le-
nio ad opp. 2. primo opp. 2. videt q. no considerat etas ex nume-
ro: s. ex alio vt. s. de desp. impu. c. puberes. Seco q. ad testa-
menti factione: vt pupillaris substitutiois diminutione conside-
rat in ipis 2. multis alijs. vt. tutelis. 2. cur. honorib. 2. filib. etas
limitata a tpe. vt. l. a qua etate. ff. de test. 2. l. j. de vulg. 2. pupilla.
CIn matrimonijs vero no considerat principaliter etas: sed
potetia generadi. vt. d. c. puberes. Repertu est em vt refert gre-
go. in dialogo q. puer. ix. ann. impregnauit nutrice. vt. no. in di-
cto. c. puberes. i. quo casu dico q. si substitutio pupillaris facta
tali impuberi expiraret si susciperet filios legitimos in pupilla-
ri etate: q. non est verisimile q. si testator pater impuberis de li-
beris talibus cogitasset ptulisset ei extraneu. vt. l. cu au. de con-
di. 2. demon. 2. l. cu acutissimi. de fideico. hac eius rone dico q. le-
gatu relictu sub conditione nuptiaru debet statim cu est viripo-
tens etia ante moraz prefira: qd tñ non presumit nisi appareret
ex aspectu ita q. in dubio potentia coeadi mensurat ex tpe si de
preuentione aliter no apparet. vt. dixi de hoc plenius in. d. c. pu-
beres. in tertia opi. **C**Seco opp. 2. videt q. in isto testu no fue-
rit obseruata debita solenitas q. testator ille filia non instituit
sz certu rem dimisit: sed testu in quo fili no est institut. vt. expe-
redatus est nullu. vt. l. inter cetera. ff. de lib. 2. posthu. 2. l. gallus
§. in oibus. eo. tit. **C**Ex quo etia sequitur q. institutio filij: sub-
stitutio pauperu: 2. legatu vxori factu no tenuerit. vt. l. filio pre-
terito. de inu. testa. **C**So. dicit glo. ij. verbu instituit qd est in
tex. refert ad filiu 2. ad filia. instituit em testator ista filia i. re cer-
ta als potuisset ruperet testu p. qrelam. **C**Aduerte in q. tum gl.
dicit q. filia instituit in re certa bñ dicit: sz in q. tum dicit q. no i-
stitut a potuisset intetare qrelam inofficio si testamenti no posset
sustineri: q. qrela inofficio si datur liberis exheredatis no pteri-
tis a pterit fuit ista. pterit em p. lineam pnam habent ius di-
cedi nullu: si sunt in pte vel ptab. si sunt emancipati: vt. d. l. iter
cetera. l. pe. 2. l. j. ff. de inu. te. 2. l. j. ff. de inoffi. te. posset susti-
neri glo. in pteritioe materna q. est habenda p. exheredatione.
12 vt. insti. de exhe. lib. §. iure. **C**Quare aut matris pteritio: et
non pteris habet p. exheredatione no. in. l. in suis. ff. de lib. 2. post.
Et qd sit pterire dic q. est non instituire vel exheredare etia si
de eis in testu aliter fiat mentio vt. no. in. l. nam 2. is. ff. de inoffi.
te. **C**Alibi dicit glo. q. pterire est nullu in testu de liberis men-
tionem facere: vt. l. si q. s. C. de libe. pte. **C**Ex qua sequitur q. si p-
filiu aliqd legauit no possit dicere se pteritum: sz hoc est. d. l. pe.
C. de fideico. Et id ad illam gl. addebat Franc. accur. pterire
nullu de filio facere mentionem: sz instituirendu vel exheredando
fallit in milite cuius pteritio habetur p. exheredatioe vt. l. si cu
13 in vtero. C. de test. mili. **C**Exheredatio qd sit dic q. exhe-
dare a tripli sumitur vno modo stricte. 2. tunc exheredatio est ab
hereditate exclusio expse 2. soleniter facta. Et ita loquit. ti. C. de
li. pte. 2. ff. de lib. 2. posthu. requirit em q. sit facta exheredatio noia
tim 2. interueniunt alia q. ponuntur in. l. iij. §. si filio. ff. de liberis
2. posthu. **C**Alio mo sumit exheredatio largit. tñc exhereda-
tio ab hereditate est exclusio facta tacite vel expse fm volutate
testatoris: 2. hoc casu exheredatio coprehendit pteritione factaz
a testatore sciēte filium se hē vt. pbat in. l. pronus in pnc. ff. de
bo. lib. 2. l. si cum in vtero. C. de te. mili. **C**Tertio mo dicit exhe-
redatio largissime ois exclusio ab hereditate. Et sic coprehedit
pteritione facta a testatore sciēte vel ignorante se filium hē. vt.
l. si instituta in fi. cū. l. se. de inoffi. testa. **C**Et est vitilis ista iue-
stigatio ppter intellectus auten. ex cā. C. de li. pte. q. cōseruat lega-
ta rupto testu ex cā pteritiois vt. exheredatiois an habeat locu
siue pteritio fiat a testatore sciēte siue ignorate. de quo per bar.
in. d. auten. ex cā. 2. d. l. filio pterito vbi plenius p. euz vtrū ru-
pto testu q. relā vel p. sta. vel p. ius dicēdi nullum hodie debeā
tur 2. videntur legata fideico. tutele. substitōnes pupillares 2. fidei-
comissa vniuersalia. 2. qd iuris si testu deficit rone volūtatē no
cōplete. vel numeru testu vel no adita hereditate an legata de-
beatur maxie ad pias cās dic per eū. vt. l. habeat. C. de sa. san. ec-
cle. 2. ibi per bar. plene. **C**Et cōclude ex predictis q. qñq. testu
est a pncipio nullu vel ppter defectu numeri testu vel volūtatē
ipsecte vel rone pteritionis filiozum. De isto ultimo modo
vide per. Bar. i. d. l. filio pterito vbi querit quanto tpe duret
2. an sit nullu simplr a pncipio: vel ita demū si fili dicat nullu
qd inuestigare est otile ppter plura. vt. ibi p. eū. **C**Quq. est aliqd
sed rescindit. puta p. querelam. vel p. stab. de quibus remedijs
rescisorijs sunt tituli spales. C. 2. ff. de inof. test. 2. de bono. pos. 2.
tabu. **C**Quq. rāpiē. puta posthumoz natiuitate vel agnatioe. vt.
l. posthumoz. de inu. test. **C**Quq. sit irritu. puta adoptioe vel ar-
rogatioe testatoris. vel capitis diminutioe. vel ex omiffa here-
ditatis additioe. que prosequere vt. l. j. 2. l. si q. s. filio. §. irritu. ff. d.
inu. test. **C**Tertio op. 2. videt q. in casu que ponit caplm non

sufficit ad valore testamenti institutio in re certa. nā ex ter. ptz q.
fuit filius institut. in vniuerso. 2. filia in re certa. ergo filia habe-
tur loco legatarij. vt. l. quoties. C. de here. insti. 2. p. cōsequens de-
bet censeri pterita. vt. dixi. §. p. xxi. opp. Et sequit. ex hoc aliud
q. substitutio pupillaris facta de pauperib. fuerit nulla: q. non
fieri pterito: sz instituto vel exheredato dūtaxat. vt. no. in. l. j. §.
substituere. ff. de vulg. 2. pup. 2. insti. de pup. insti. §. no solū. Se-
cundo glo. q. incipit morerent 2c. soluit duob. modis: p. p. q. li-
cet no fuerit instituta heres in p. gradu: fuit tñ instituta in se-
cūdo. §. post morte filij q. extitit. 2. sic valet pupillaris substitutio
sibi facta. Ista solutio no est vera q. talis institutio cōditiona-
lis cōditioe pendēte facit interim haberi filia p. pterita. §. tes-
tamentu nullu in quo etiā minimo momēto repit se pterituz. vt.
l. su. §. de here. insti. 2. l. si p. C. de cōdi. insti. nisi dicas q. talis
aditio causalis quo ad legitimā tollat d. medio: sicut oīno aliū
onus p. l. oīmodo. C. de inoffi. testa. 2. sic ille leges sint correte.
qd an sit verū dubiu est vt in eis p. doc. Trāsit ergo glo. ad alia
sol. q. lex quoties loquit. in extraneo istituto in re certa habet
loco legatarij. Seco in filio instituto in re certa alio filio vltime
institutu. nā vterq. est heres: sz alter no teneat ad credita vt. lega-
ta. vt in gl. 2. hic fuit illa opinio. Bar. ff. nā iō in filio habet. 2c.
coheredis: q. succedit loco legitime. sz ista rō no est bona: q. sz ta-
lis institutio redigat. ad quorā legitime: no tñ ad quorā hereditatē
qd ptz q. suscipit absq. onere eris alieni. vt. l. papi. §. iij. de in-
offi. test. sicut q. legat. alicui ps bonoz. vt. l. no apli. §. si. de l.
14 ga. j. 2. l. si q. s. seruū. §. si. de leg. ij. **C**Ex quo posset iferri ex
sz q. institutio i. legitima no repit ad quorā p. dicitatis: q. iter ipsu
2. alios coheredes no fit loc. iuri accrescedi. nā tale ius no hz
cū inter illos q. veniūt diuerso iure. vt. l. si cū p. sono. ff. de bo. po-
ses. de qua plene p. d. meū in. l. p. filiu. de inof. test. vbi plene i. re
petitioe de ista succel. in legitima an succedat ad naturā vls suc-
cessiois vel singulariū relictōz quo ad ius accrescedi petition
p. dicitatis quo ad alia. dic vt. ibi. Tu solue tertio dictū. §. iij. e
dic q. fili i. institut. in re certa habet loco legatarij nisi quo ad e-
cludēdū qrelā. q. quo ad hoc h. loco h. d. is vt. no. i. l. si q. s. p. xxi.
ff. ad treb. **C**Aduerte loquēdo gñalr de istituto i. re certa vtru
sit habed. loco legatarij vel h. d. is. dic q. aut no hz aliū cohere-
dē 2. censet heres in totū. vt. l. j. §. si ex fundo. ff. de here. insti. 2c.
etia hoc verū si sic fuerit institut. in re certa in secō testu. nā pter-
tur vtrū instituto in p. qd rāpiē p. hoc scdm. vt est casus no. i. l.
l. si q. s. p. xxi. **C**Quq. in eodē testu vtrū est institut. i. re certa
in vniuerso. 2. tñc doc. varie loquunt. Quidā dicit q. talis i-
stitut. in re certa quo ad oia est censend. legatarius. Alij dicūt
Jo. Bal. 2. Jaco. de ra. q. quo ad oia h. loco h. d. is nisi quo a
onera creditor 2. legatariōz. vt. d. l. quoties. Et ita ibi. Ly. 2c.
ista opi. est vera sequit. multiplex effect. p. q. habebit ius
crescedi repudiāte h. de vniuersali. Itē no patet falsitā. Itē
habebit remediū. l. si. C. de edi. di. adri. 2. ei. additioe cōfirmabi-
testu. 2. p. ois oia legata 2. substitutio pupillaris. Itē posset etia
seq. dānt. q. talis institutio in re certa rāpiē sicut institutio vni-
salis rupto testu ex cā pteritiois vel exheredatiois. vt in auten.
ex cā. C. de libe. pte. Itē si ante additionē decederet no trasmit-
ret. sz si caperet vt. legatū sic. vt. C. de cadu. tol. l. j. §. in nouissim.
Quid ergo dicem. Bar. in. l. ex facto la grande. ff. de here. i-
tue. tenet q. institutio in certa re p. cipiat de natura institutio-
vniuersalis regulariter quo ad oia supra dicta nisi q. patit fal-
diā. Itē si decedit ante agnitionē trasmitit vt. legatū. qd dic
ibi p. eū. 2. p. Bal. q. no est nostra materia hic principaliter ex-
minanda. sed solūmodo ad sciendū q. quo ad valore testamen-
2. quo ad efficacā pupillaris substitutionis facit filie fuerit
tissactū iuri p. eius institutionē in re certa. **C**Ex quib. etia p-
test solui questio glo. q. incipit nunquid sufficeret dicta rem ce-
tam reliquisse filie titulo sibi facta non sufficeret: q. tale legatū
non excludit vitiū pteritionis que reddit nullam substitutio-
nem pupillare. vt. §. dixi. q. tñ autē ad alia in testamento dispo-
ta vtrū sufficiat reliquisse titulo legatū. glo. tentat multoz op.
Prima q. necesse sit relinquere titulo institutionis. Secund
q. hoc no expediat. Tertia que est ante distinguat vt in glo. iij.
pater. Quarta est opi. Post. q. fm canones sufficiat quocun-
tulo. Quinta 2. vltima aliter distinguat vt pater in gl. que dic
q. prima est tutior 2. tenenda. 2. hanc tenet Jaco. de rauen. 2.
Jaco. de are. 2. Franci. accursus vt refert Ly. in dicta autē. nō
uissima. C. de inofficio si testamento. 2. ibi ratio quare magis
tulo institutionis q. legatū. per Jacob. butri. 2. Barro. et hic
nouella super dicta glo. nūquid. quas ratios si cogitasset
stien. non ita de facili dixisset hanc subtilitatem perniciosam:
hanc et alias multas dicit. **C**Quarto oppo. iste textus innu-
q. ita demum admittantur pauperes si ambo filij decesserūt
fra tempora pubertatis. **C**Sed contra illud opponitur et v-
detur q.

Exheres-
dare. Ad
q. cause ex-
heredatio-
nis ponunt
in aut. no hz
C. de lib. p-
te. 2. in aut.
vt cū de ap-
cog. §. cās.
glo. in. c. qñ
cauallis. de
iureiurādo.

detur q immo veniant altero solimodo decedente. vt. l. pe. ff. de iniusto testa. Solu. hic ipfi impuberes fuerunt inter se inuicem substituti. ideo primo moriente non admittunt in eius portioe pauperes: sed coheredes in dno non fuerunt substituti inuicem in portione deficientis. ideo admittunt pauperes post mortem vtriusq. vt. l. lucius. §. Layo. ff. ad trebel. So. ibi fuit facta substitutio pluribus simpliciter. hic vero sub noie collectivorum re. quod requiritur cōcursum duorum non verificatur in altero. vt. lege pe. C. de impu. et alijs substi. Sed illa non videtur bona solutio nā etiam vbi est appositū verbū vterq. re. sufficit in personā alterius conditionē existere ad hoc vt veniat substitutus. vt. l. heredes mei. §. cū ita. ff. ad trebel. ¶ Itē etiam nō videtur bona solutio q si substitutio facta pluribus fuerit cōcepta similiter vel copula altero decedente veniat substitutus. immo requiritur quod vterq. defecerit. vt. l. q. uis. C. de impu. et alijs substi. talis namq. est vera copulatio: et ad eius veritatē requiritur concursus copulatoz. vt. l. si heredi plures. ff. de condi. insti. §. c. ij. §. de rescri. ¶ Videtur q substitutio sit pluribus vtrū existente conditionē in psona alterius veniat substitutus. iura multuz variant: et alij q Bar. non declarāt mentem iuriz. rēp. ex his que no. in nouel. super verbo vterq. ipse autē sic distinguit. aut substitutio est facta pluribus separatim: aut simul. primo casu in psona cuiusq. existat conditio locus est substituto. vt. d. l. pe. et ad. l. fal. l. pater filii. §. si. fm vnā lec. Secūdo casu q si pluribus simul: aut sit simpliciter: siue per copulam: aut sit cū adiectione nois collectiui. primo casu aut loquimur in substitutione vulgari. aut in pupillari. aut in fideicommissaria: aut in cōpendiosa. primo casu exigitur q i vtriusq. psona existat. vt. l. q. uis. C. de impu. et alijs substi. et ita intelligit ibi glo. vt no. in l. hoc ar. de here. insti. secūdo casu q loquimur in pupillari. tūc idem q in fideicommissaria in qua dic q regulariter in cuiusq. psona existat cōditio locus est substitutio. vt. d. l. lucius. §. gaio. et. l. si. filii. de le. ij. fallit si presumat testatorem aliud voluisse quod ex natura rei cū: vel ex voluntate defuncti inter eos quibus est facta substitutio locus est iuri accrescendi. vt in vsufru. leg. Itē fallit si super est aliqua psona que ex presump. voluntate defuncti excluditur fideicō. vel substituti. vt. l. si is qui ducenta. §. si pater. de rebus du. §. l. cū acutissimi. C. de fideic. §. l. generaliter. C. de insti. et substi. et hic est casus in d. l. pe. C. de impu. et alijs substi. qd de clara etiā in d. §. cū ita. Si vero loquimur in substitutione cōpendiosa que continet vulg. et fideicō. et etiā pupillarem. qūq. iuxta no. in l. precibus per glo. et doct. tūc si succederet ex vulgari: dic vt dictū est. §. in vulgari si succedit ex pupillari vel ex fideicom. dic vt. §. dictū est de ipis. ¶ Si vero substitutio fuit facta cum adiectione nois collectiui: q dicit testator si ambo: vel si oēs re. tunc aut queris fm propria significatione vocis substitutus excluditur nisi in personis oim extiterit conditio. vt. d. §. cū ita. ¶ Aut fm interpretationes que ex defuncti mente colligūt. et tunc aut subest alijs ex liberis q substitutus excludit ex psumptavoluntate defuncti substitutus excludit. vt. d. l. pe. de impu. et alijs substi. Si vero nullus superest qui excludat: §. illi qui super sunt: sunt in eodē vel in vteriori gradu cū eorū substituti: ad mittit. casus est no. in d. §. cū ita vbi ipse sic distinguit ratiōes differētie inter ipsos casus reddit vt ibi videas. ¶ Quinto op po. et videt q nō valuerit substitutio facta de pauperib: veluti de psonis incertis. vnde videt ob stare insti. de leg. §. incertis. et l. in tps. §. j. de here. insti. §. l. quotiens. §. heres. co. ti. ¶ Solu. no. glo. que incipit licet certe: sentit illud dñi: et soluit vt in ea pty. ¶ Aduerte q ista est longa materia et discurre in legatis hereditatibus institutionib: tutelis: pcuratorib: executionib: et alijs. vtrū incertitudo vitiat has et se. dispositiōes. si igit vis plene videre vide p l. y. in l. id qd pauperib: C. de epi. et cle. rēp. Barto. plenius in l. quidā. ff. de reb. du. vbi plenius an incertitudo perdonari rerū: vel mixtim rerū et psonarū vitiet dispositiōē. et de lectionib: ad officia secularia vtrū valeant: de incertis psonis pti ad intellectu. c. dic q ideo substitutiōē pauperū nō vitiat incertitudo: q venit illa incertitudo declarāda p epm. vt. l. nullo. de epi. et cle. ¶ Quo casu. §. incertitudo venit extrinseca declarāda nō vitiat dispositiōem. vt. d. l. quidā. cum simi. vnum not. uod dicit glo. verū q episcopus dñs eligere pauperes de domicilio testatoris. de quibus enim verisimile est sensisse ad hoc. l. q. conditio. §. vult. ff. de condi. et demon. et quod not. l. yn. in l. j. in vinta questione. C. de sacrosan. eccle. ¶ Et faciūt ista ad questionem. quidā de aliqua ciuitate Tuscie exercuit vsuras in alia. et veniens ad mortem fecit executores ad restituendum in vtra. queritur in quo loco debeat fieri distributio: an in domicilio testatoris. an vero vbi senus exercuit in. c. tu. de vsur. do inus Fede. consuluit q possit fieri etiam in domicilio testatoris. q ex quo sit distributio pro aiabus illoz qui soluerunt vsus non refert quibus pauperibus soluat. allegat. C. cōia de

suc. oēs peregrini. et ita refert doc. meus in d. l. id qd pauperib: in. viij. q. ¶ Ista decisio cōfirmat p id qd no. hic Jo. and. in no. nel. vtrū sicut ep̄s tenet eligere pauperes de domicilio testatoris: ita fideicommissari? cui noiationez pauperū testator cōmisse teneat noiare de loco domicilij testatoris. et videt primo qd sic: q ad hoc tenet executor legitim? i. a lege datus. §. ep̄s vt. l. si qd ad declinandā. C. de epi. et cle. ergo et deputat? a testatore quasi loco ep̄i ad id tenebit. §. si qd test. lib. esse ius. sue. l. j. §. bec actio. ¶ Item fm voluntatē psumptā lex erequit in aut. de here. et fal. cl. §. si qd aut nō implēs. hac ergo voluntatē coniecturatā quam lex sequit sequi tenet et fideicō. ad hoc allegat palle. l. et q conditio. §. cū ita. Jo. an. refert hic se cōsuluisse dñi. et rñdens ad rōnes in oppositū dices q dicta eqparatio collatiōis ptatis eligendi iure et hois nō est simi. nā ille cui cōferret ptas a lege eligendi flatū tenet eligere de eccle. vacante. de elec. ne pro defectu. in si. cōmissari? vero cui dat ab hoie eligēdi ptas pōt eligere vnde cūq. de renū. post trāsla. nisi sit restricta ptas ad eccliam vacantē. §. de elec. cū in iure. ¶ Itē in fideicommissario diuersa est dispositio legis et hois. vt. j. c. pri. in si. sic in pen. de pen. c. j. ita hic ex quo simplr dedit ptatem noandi noiet vñ vult. ad hoc de alea. l. j. §. qd aut. et l. ij. de offi. pñ. et ad. l. fal. l. titia. ¶ Itē ob. l. q cōditio: q ibi nulli cōmissa erat electio vel noatio fori fm est ¶ Serto opp. dicit hic q ambo? defunctis in pupillari etate bona oia deuoluunt ad pauperes. et sic nō videt requirere aliud q eoz mortē in ista deuolutiōe. ¶ S; immo videt q necessaria fuerit immixtio pupilloz hereditati paterne: qd alis nō succeditur ex substitutione pupillari hereditate nō adita ex paternoyt l. si si plures. §. §. ex assē. ff. de vulg. et pup. et l. ij. §. adeo. c. ti. So. id dñi tetigi. §. in. x. norabili. vbi dicit q relicta ad pias cās nō requirunt aditionē. vel dic q existētia sui heredis firmat tabulas pupillares. vt. l. filius qui se paterna. ff. de acq. here. non ob. cōtraria q locū habent cū pupillo dat? est coheres extrane? que datio coheredis tollit et enervat vires existentie coheredis sui: non sic datio coheredis necessarij. vt apparet ex isto capitulo. et no. in l. quidā enlogio magna gl. C. de iure deli. ¶ S; dices datio substituti vulgaris deberet istā existentia impedire. vt. l. papi. §. iij. ff. de inof. te. in gl. So. sub cōpendiosa includit substitutio pupillaris exp̄ssa q nō impedit existentia sui heredis. imo talis existētia affirmat substitutionē pupillare. vt. d. l. fili. et h est qd dicit l. y. q sola existētia sui heredis facit hereditatē haberi pro adita. et sic pupillaris substitutio incipit et vulgaris exp̄pirat vt ipse no. in l. precib: in. iij. q. C. de ipu. et alijs substi. Jo. an. tñ sup verbo defuncti in nouel. dicit q hic isti impuberes imiseuerūt se paterne hereditati: alis venissent pauperes ex directa vulgari in cōpendiosa subintellecta. vt. ff. de vul. et pup. l. lucius. et C. de ipu. et alijs substi. l. p̄cib: ¶ Aduerte q h nō videt bene dici. nā ex vulgari directa succedit defuncto: et ex pupillari succedit pupillo. vt insti. de pup. substi. in prin. Itē successio ex vulgari nō excludit matrē ex successiōe in pup. vt. l. fi. C. de insti. et substi. §. ex isto tex. pty q mater excludit: qd pauperes admittuntur totū. Et rō tex. q fundata est quo ad exclusionē matris fundat sup pupillari. et ideo ex his incidim? in aliā. q. vtruz. §. vulgaris exp̄ssa q p̄tinet in se tacitā pupillare trahat ad bona impuberis. et attende q ista cōtinentia siue inclusio ita hz locū in vulgari cōprehensa in cōpendiosa sicut si esset simplr cōcepta. d. l. y. istam questionē ponit in d. l. precibus. et refert istā opi. dñi. q dicit qd rōne vicinitatis et cōtinentie pupillaris ad oia bona. vt. l. ij. §. §. si ita. ff. de vulg. et pup. ibi: et heres erit. nā exponit dñi. cl. §. pupillo. glo. videt innuere dñi. C. de insti. et substi. l. vlt. vbi dicit q invulgari tacita q cōprehendit in pupillari nō veniūt bona pupilli ex quo fil? nō adiuit. breuiter. d. Bar. tenet opi. Ja. d. are. q dicit q coipso q pupillus abstinet a paterna veniat substitutus ex vulgari ad bona paterna. S; si postea mori in pupillari etate veniat substitut? ad ei? bona ex pupillari ad cui? confirmatiōē nō requirit additio. vt. d. l. fili. et ita no. in l. ij. ff. de vul. et pup. vbi tractat de quarto effectu vulgaris. et idē dicit invulgari tacita. vt si pupillus abstinet veniat substitut? ad bona paterna tñ. et eo postea moriēte in pupillari etate veniat ad bona pupilli. Et sic breuiter excludit nō repiri q ex vulgari pupillo succedat. Et ex his ifero q i casu hui? c. si filia q vltimo decessit abstinisset se ab hereditate paterna. et deinde successisset fratri impuberi qd possit nō obstatē dicta repudiatiōe. vt. d. l. fili. et l. si filius q patri. ff. de vulg. et pup. q etiā pauperes sibi succederēt ea decedente ifra tpa pubertatis. S; dices qd si ista filia repudiavit hereditatē sibi delatā ex predicta substitutione. vtruz ad ipsas veniat mater: an pauperes rñdetur q mater: qd pauperes nō veniūt nisi ambo decederēt. vt. l. pe. C. de ipu. et alijs substi. ¶ In contrariū facit theozica de qua dixi. §. i. iij. oppo. cū cū nullus supsit q ex psumpta voluntate defuncti succedat paupes admittant ex pupillari sicut admitterēt ex fideic. vt. l. heredes mei. §.

Petrus de ancha super sexto decretaliū

et ita ff. ad trebel. Sed hoc etiam querit si ambo isti impuberes decessissent viuo patre an veniret pauperes vigore huius substitutionis. d. 30. an. format. q. in pupillo mortuo viuo testatore q. sibi pupillariter substituerat an veniat substitutus ad successionez ex vi pupillaris: vel saltē ex vi vulgaris tacite intellecte sub expressa pupillari. refert profunde scientie doc. d. Lambertinū de rāponib. disputasse hāc. q. q. solūdo tenuit ex pupillari substitutū non admitti. nō obf. l. j. §. pro secūdo vbi substitutus ad mittit si deccat institutus viuo testatore: q. loquit in expressa vulgaris: que talis etiam bene vendicat sibi locū: s. non expressa pupillaris: nec etiā cū vulgaris que fm eū expirat similiter dicto casu. s. deccente pupillo viuo testatore per. l. quod si filius. ff. de capti. nā si non valet pupillare testm̄ expressum. ideo d. va lere tacitū sicut vulgaris tacita in eadem cōprehensa. licet glo. no. s. i. in l. si pater cap. ff. de vulg. pup. d. l. y. in d. l. p. c. i. b. in. v. q. post quē dixit indubitanter tenendū quod predictū est subdit posse dici q. hēc substitutio vulgaris est potius presumpta pupillaris in vulgari expressa q. ea expirata remanet. vt. l. j. §. sed si extiterit. ff. de vulg. z. pup. d. n. tractat de scdo effectu vulgaris substi. z. breuiter residet q. si pupill. naturaliter moriē vi uente testatore: qui hoc sciens nō mutauit testm̄ cū posset talis substitutus ex vulgari tacita nō pōt venire. secus si mutare nō potuit q. tūc venit alleg. pro casu. l. tractabit. de mili. testa. et. l. iij. C. de inof. testa. Dicit etiā q. q. pupillus decessisset ciuilitē. tūc viuentē testatore: q. esset captus ab hostib. z. post mortē testatoris deccederet naturaliter veniret substitutus. ex tacitavulgaris. z. ita pōt saluari glo. que est in d. l. si pater captus. d. meus in l. lex cornelia. ff. de vulg. z. pup. tenet glo. in l. si pater captus sez q. pupillo deccente viuo testatore veniat substitut. ex vulgari tacita. nā ex ea succedit non nato posthumo. vt. ff. de vetre inspi. l. pe. C. scdo idē si moriā viuo patre. non obf. l. qd. si filius. de cap. q. ibi est nīl qd de secūdis tabu. inquiri possit zc. nā verū est q. nīl pōt tractari de pupillari: sed bene pōt tractari de substitutione vulgaris tacita. z. sic non ob. z. refert ibi hoc tenere Bui. de cūg. quicquid tū teneas circa predictā vulgarez tacitāz in predicta. q. in casu huius. c. in quo fuit substitutio cōpendiosa q. cōtinet vulgares non tacitas: sed expressas. vt. not. doc. in l. centurio. ff. de vul. z. pu. videt dicendū q. mortuis istis filiis ante mortē testatoris admittatū pauperes ex directa vulgari ad bona testatoris: s. non pupilloz p. illa que dicta sunt in dicto. §. pro scdo. z. l. t. p. a. s. §. splendorous. ff. de fideicō. liber. C. Septimo oppo. dicit q. non detrahif quarta trebel. nec legiti ma. s. imo videt q. vtrāq. detrahif. vt. l. Raynu. z. c. Raynal. s. eo. Sol. hic filij decesserūt infra tpa pubertatis. ideo paupes res successerūt iure directo. in s. i. de decesserūt post tpe pubertatis. Quo casu substitutus ibi nō potuit venire iure directo sed iure fideicō. quod casu h. locū detractione vtriusq. quartē. vt. ibi. C. Er hac solutione elicio duas cōclusiones. Prima est q. si in casu huius ca. decessissent isti filij post tpa pubertatis venirent pauperes ad ista bona ex substitutione fideicō. cū ista substitutio a prin. directa pupillaris. vt. dicit ter. oblique post tpa pubertatis. Secūda conclusio est q. cū pauperes admittunt iure fideicō. detrahif ab eis nō solū legitima: sed etiā trebellianica. hāc examinao in scdo s. i. C. Reuertor ad primā et q. ro an sit verū q. substitutio directa pupillaris infra tpa pubertatē oblique vel expiret in totū p. aduentū pubertatis. z. loquor in substitutione cōpendiosa que cōcipitur q. q. verbis directis. vt. puta si filius meus impubes decesserit sine liberis: vel q. q. de cesserit talis sit heres. Q. q. verbis obliquis. vt. q. q. de cesserit vel sine liberis decesserit restituatur bona tali. Quid iuris igitur in quolibet predictoz triū casuum. declarandū est per tres p. nci pales q. siones sequēdo in hoc ordinē Bar. que tradit in l. centurio super declarationē predictarū. q. et loquor q. substitutio sic cōcepta sit a pagano. nā si a milite dic vt. l. centurio. z. l. p. c. i. b. s. p. i. u. alle. C. Prima igit q. questio est an substitutio cōpendiosa q. cōcipit verbis directis simplr nō adiecto sine liberis valeat infra tpa pubertatis iure directo z. postea in totū expiret vel oblique postea z. efficiat fideicō. Et q. expiret in totū z. h. glo. que incipit hic decidit: ibi si aut paganus zc. Idē Bar. super. c. Ray. in glo. s. videt. Idē Accur. in l. p. c. i. b. C. de impu. z. alijs substi. in glo. mag. ad fi. Idē hic Archi. dicit em q. in casu huius. c. si isti impuberes decessissent post pubertatē pauperes substitutio expirasset in totū z. veniret mater. Ita dicit sup. h. bona oia. hanc opi. vt refert hic Jo. an. tenuit disputado. d. bar. tholutius de p. ratis. d. l. y. etiā in l. p. c. i. b. in pe. col. dicit qd oēs sunt quasi in ista snia. l. q. substitutio directa q. potuit saluari tpe pupillaris etatis nūq. postea obligatur. pro istoz opi. faciunt rōnes z. iura. Primo q. pupillaris nō pōt p. rēdi in longius tps q. etatis pupillaris etiā expressa dispositione testato

ris. vt. l. verbis ciuilib. z. l. in pupillari. ff. de vulg. et pup. multo minus igit d. z. extēdi si generaliter sit cōcepta. Scdo pbat ex bis. nā dicēdo talis sit heres videt velle facere directa z. a h. die nō recedit nisi pateat exp. s. s. i. a volūtas. vt. l. nō aliter. de leg. iij. z. l. ille aut ille. §. cū in verbis. de leg. iij. Tertio hoc probat s. i. m. si apparet aliquē voluisse testari z. omisit solētia nō valet ei. dispositio. vt. codicillus: z. tū ei. volūtas fuit vt. valeret eius dispositio. s. tū q. peccat in forma si nō valet vt. valere voluit nō valet eo mō quo potuit. vt. no. in l. si vn. §. si. ff. de pac. z. l. j. d. ci. fti. pecu. Quarto q. nō potuit testator. l. p. b. i. b. e. t. e. r. b. a. direct. facere obliqua. C. de neces. ser. ber. insti. l. cū quidā. §. s. cū vete res. qd ergo potuit voluit: z. qd voluit zc. vt. c. cū sup. de offi. de leg. z. l. multū. C. si q. s. alteri vel sibi. Quinto directa trahit ac fideicō. fauore libertatis. vt. l. generaliter. in si. de fideicō. l. i. er go in s. i. u. est ius cō. pro hoc. C. de testa. ma. l. si. Sexto specia le est in militib. vt. directa oblique post tpa pubertatis matr existēte in medio. vt. d. l. p. c. i. b. u. s. z. l. c. e. t. u. r. i. o. ergo in s. i. u. est ius cō. Septimo sic pater filijs ipuberib. substituedo directē videtur substituere in casu quo sibi non possunt facere testm̄: q. v. l. tunc est eis hoc a iure concessum. vt. insti. de pupi. substi. §. libe ris. z. l. humanitatis. C. de impu. z. alijs substi. et. l. ex trib. C. d. inof. testa. post pubertatē igitur q. p. i. t. sibi p. uidere de herede facere testm̄. vt. insti. de pup. substi. §. liberis. z. l. humanitatis. C. de impu. z. alijs substi. z. l. ex tribus. C. de inof. testa. z. insti. qu bus non est p. m. f. a. c. e. t. e. s. §. c. i. r. a. v. i. d. e. t. in dubio recessus a pu sione paterna sicut recedit a p. u. i. s. i. o. e. legis post q. cessat ei. p. r. o. v. l. ex facto. ff. de vulg. z. pu. z. d. l. humanitatis. C. Iste sunt rōnes quas elicio ex nonel. pro illa pte vbi Jo. an. attētat tenere op. s. i. a. m. §. q. cōpendiosa facta simplr p. verba directa valeat iur directo infra tpa pubertatis z. postea fideicom. Pro hoc pbat ex coniunctiōe hui. c. z. c. Raynuti. s. eo. hic em fuit facta su stitutio p. verbū moriatur. z. ibi p. verbū succederet. qd verbū nō d. z. d. i. c. i. t. sicut hic dicit de verbo moriatur. vt. C. de testa. oim. ex quo igitur ista verba sunt directa vt. hic dicit q. intra pu bertatē valeat iure fideicō. manifeste cōcludit q. cōpendiosa l. cta per verba directa efficitur fideicō. post tpa pubertatis. Si cūdo hoc pbat p. l. p. c. i. b. C. de impu. z. alijs substi. vbi cōpēdi sa substitutio variatur. nō ob. dicit ipse qd loquitur in milite c. id notat ibi accidentiā facti nō iuris ministeriū qd tripler off dit. Pro q. ibi loq. tur de filio cōstituto in militis p. r. a. t. e. g. l. o. t. ur de milite testate de iure cōi quod requirit fili. impubes sit p. r. a. t. e. ad hoc vt valeat substitutio pu. vt. ff. de vulg. z. pu. l. j. §. i. milite testante p. r. i. u. i. l. e. g. i. o. militari nō requiritur patria p. r. a. s. i. l. in fraudē. §. miles. ff. de testa. mili. quod ergo in illa. l. p. c. i. b. d. citur q. directa conuertit in fideicō. post tpa pubertatis. op. l. teri q. fuerit de iure cōi nō p. r. i. u. i. l. e. g. i. o. militari. qd etiā p. r. z. e. q. ibi detrahif trebel. als nō detrahendā ex p. r. i. u. i. l. e. g. i. o. mil. vt. §. p. e. ff. ad treb. de testa. mili. in test. Tertio pbat Lyn. situ tiōe illius. l. p. c. i. b. est em sub titulo sub p. q. sequitur tract tū substitutionū q. sumūt efficacī z. valorē de iure cōi nō milit ri de quo est titulus specialis. C. z. ff. de testa. mili. lex ergo du bio d. z. intelligi fm titulū in quo situata est. vt. l. imperator. de i. diē adiet. z. l. si. de cōdi. inde. z. ibi nō. facit qd nō. de elec. c. i. m. e. n. a. in glo. i. z. de cōfir. vti. vel inu. bone. in vlt. glo. fit ergo mēti de milite in l. p. c. i. b. u. s. q. sic accidit de facto z. mulier ad sui p. pam hoc expressit conquerēs de casu. Et istas rōnes etiaz facit. l. y. pro ista parte quā dicit quosdā tenere in d. l. p. c. i. b. in p. col. Tertio principaliter hāc opi. pbat expresse testator. etiaz nā dicendo quicūq. decesserit talis sit heres. pater etiaz eo post etatē pupillare deccēte voluit substitutūz admitti. s. e. ergo volūtatē postq. de ipsa constat. dicit enim lex volūtatē i. statoris in oibus dominari censemus. C. de leg. l. cū questio. z. i. a. u. t. de nup. §. disponat. coll. i. i. j. nā talis volūtas etiā si ex h. b. non appareat est sequenda si de ipsa aliter fiat fides. vel posse de ipsa capi verisimilis coniectura. ff. de condi. z. demō. l. in con ditionibus. in prin. z. l. q. u. i. s. z. l. cū notissimī. C. de fideicō. mul tomagis est igit sequēda i. q. nā postq. d. ei. volūtatē p. z. l. y. nō agnāt dnt accipi tūc ip. r. o. p. i. e. vt. dispō salua sit vt. no. l. c. s. i. t. e. ligētia. d. h. b. fig. Quarto h. pbat q. dubia directa si pōt recipi itērtationē directe. vt. l. si. C. d. here. isti. forti. §. fideicō. q. hum nioz est. vt. C. cōia de leg. l. oim. verbū ibi q. si humaniori aggre get. Quinto iducit p. h. a. p. t. e. benignā itērtationē q. sumitur e trib. p. r. i. o. vt magis res valeat q. p. e. a. t. l. quoties. d. re. in. sedov xba post pubertatē aliqd openē. l. si q. d. leg. i. tertio q. fauor bil. est volūtatē exp. s. i. a. s. v. l. t. a. c. t. a. s. e. q. aliū s. volūtatē admitti d. l. z. postb. l. cū qdā. Ad s. i. a. r. i. d. e. t. v. e. s. ad. l. verbis ciuilibus z. l. in pupillari q. magis vident q. post pubertatē oim. expire debet em intelligi de sola pupillari i substitutione exp. s. i. a. e. a. mēti vt pubertatis tpa nō cōpēderet z. mai. tps fuit illi exp. s. i. u. m. errozē i. d. l. i. pupillari fm lec. Jo. s. nos loq. mur d. p. p. e. d. i. o. s. a. l. i. c. e. t.

licet facta per verba directa trahit ad fideicommissariam postpubertate postquam non potest valere. **C**oncludo ergo quod substitutio quod directa est directa persona pubescente non fit fideicommissaria: si fit est directa non directa: sed per interpretationem quod comprehendit in compendio. tunc secus in d. c. Raynuta. Quid dicendum in talia varietate. Bar. dubitat: sed tandem dictas op. reducit ad concordiam. hoc modo quod si substitutio facta sit per verba directa et civilia vera sit civilis op. legistarii et quasi omni de qua. S. Sivero facta sit per verba directa non civilia sit vera op. Jo. an. et ita ipse no. in d. l. cetero. in. iij. col. ubi declarat que sint verba directa et civilia. et que directa non civilia. ibi vide. et ista habet locum quando substitutio sit facta per verba simpliciter quicunque decesserit talis sit heres: vel facta sit sine adiectione nominis quicunque. glo. in. precibus dicit quod ista adiectio sine liberis operatur quod omni tempore sit fideicommissaria. Idem no. in d. c. Raynu. ista op. est contra textum ubi in substitutione facta per verba directa fuit adiectus sine liberis. et tunc est directa infra tempus pubertatis. **Q**uod tenet etiam Bar. post d. y. in. d. l. centurio. Secunda questio est quod substitutio compendiosa recipit per verba civilia. ut per verbum substituo et similia an varietate per tpa. ut. l. sit directa infra tpa pubertatis: et postea obliqua: an sit omni tempore fideicommissaria. **A**dverte quod ista substitutio sit cum distributione temporum. puta si decesserit in pupillari etate vel postea quicunque talem substituo. et illa fit omni tempore pubertatem erit directa et postea obliqua siue fideicommissaria. ut no. in d. l. precibus. **Q**uod sit sine distributione temporum. tunc glo. in. d. l. precibus tenet quod omni tempore sit fideicommissaria. idem tenet in l. centurio. Idem d. Jo. in summa huius tit. Idem Bar. in. c. Raynu. idem glo. que incipit dicendum de d. idem Jo. de belui. d. y. Ray. quasi maior pars legistarii cum quibus concordat. d. meus in. d. centurio. ubi dicit sepius se consuluisse finem ista op. Ratio horum sit quod ista est una substitutio. ergo non debet censi diuerso iure et eri diuerso voluntatis. ut. l. cum qui edes. ff. de vluca. et l. cum qui tunc de his qui. ut in d. postquam enim dispositio semel una significatione et natura sibi assumptis ad aliud significatum trahi non debet. ut. l. si. C. de codi. et de re. pmu. l. j. Idem arguendo de personis d. tps. quod licet. ut. l. qui plures. ff. de vulg. et pupil. sicut substitutio facta fratribus debet intelligi in eo casu qui potest omnibus adaptari. ut. l. iam hoc iure. de vulg. et pupil. et l. quibus. C. de impu. et alijs sub. ita facta sine tempore prefinitio debet intelligi eo casu pro quo potest tempore uniformiter operari. et maxime quod in dubio ista interpretatio. sit fideicommissaria. est benignior quam si esset directa. ut. l. iij. C. de le. a. et etiam ex eo quod omni tempore obseruat in esse dispositione testatoris. g. quantia. ut. l. quod ius. ff. de reb. du. **A**lia op. est quod ista substitutio facta per verba civilia varietate per tpa in pupillari etate si pupillaris et postea obliquetur ut sit testatoris verbum civilis videatur loqui finem conditione persone cui substituitur. et sic in casu quo in pupillari etate decesserit videatur simpliciter substituisse. sed postea fideicommissaria. ut. l. plenius. §. equit. ff. de vlu. et hab. pro hoc facit et titia seio. §. vltimas. de leg. ij. et ista tenet glo. in d. de pup. sub. l. §. qua ratione. et videatur equior d. y. et finem enim solum ut ipse refert. l. precibus. C. de impu. et alijs sub. in vlt. col. Jo. and. et etiam sam hic. et dicit quod si is cui videtur quod compendiosa facta per verba directa expiret adueniente pubertate. cuius tunc in d. iij. §. tenuit etiam saltem quod facta per verbum civilis substituo vel simile etiam sine adiectione quicunque trahatur post pubertatem ad fideicommissarium. et dicit quod non sunt tales substitutiones in una persona inspecto. l. sine et effectus. sed erit una sola. scilicet tunc quod inspecto initio aptitudine et personis bene sunt due tales. Et est filius. §. de postu. prela. c. j. eo. li. de elec. c. ut quis duas. et de iurepat. de. plures. in fi. Jac. de are. dicit quod aut testator substituit compendiose non adiecto verbo quicunque: puta dixit et si decesserit sine liberis vel dixit post mortem eius talem substituo. et ista semper erit fideicommissaria. et in hoc sit vera prima op. Sivero dixit quicunque decesserit talem substituo. tunc sit vera op. d. y. Jo. an. et glo. in. §. qua ratione. nam finem enim illud verbum quicunque est distributiuum. ut. C. de quadri. prescri. l. oes. et quod ibi no. in. iij. glo. et ff. qui. mo. vlt. am. l. sicut. et sic singula tempora distinguunt. unde ante pubertatem erit pupillaris et postea fideicommissaria. ut sic valeat diuersis temporibus diuerso iure. ff. de fideic. lib. le. in testamento. et de here. insti. l. iij. in fi. et sic erit in una concessione due substitutiones: sicut sunt duo precepta arbitri in l. cel. ff. de arbi. et de do. et cotu. cum dilecti. nam a tibi ex voluntate testatoris verbum prolatum ad tempus retinet propriam significationem et postea assumit impropiam. ff. de condi. et dem. l. pater. §. conditionum concordat. §. de reg. qz in casu. nec est mirum quod a tibi ponit verbum propter impropiam. §. eo. Raynaldus. in glo. illud verbum. et ff. si de. l. certi codicillo. post principium et finem predicta claudit Jo. de a. quod idem importat verbum quicunque quod verbum distributiuum si decesserit in pupillari etate vel post. quo casu oes concordat quod variatur tpa ut dictum est. **S**ecunda eius consideratione non approbat h. Jo. an. nec hic: nec in. c. Raynuta? ponitur verbum quicunque.

et tunc hec est pupillaris infra tempora pubertatis. et in. c. Raynuta? tunc est fideicommissaria. postea d. y. etiam non placet in. d. l. precibus. nam finem enim licet ista verba quicunque videantur oes casus comprehendere: non tamen comprehendunt enumeratiue siue diffinitive. ut patet ex solutione et consonantia. l. que videtur sibi inuicem contradicere. ff. de dona. ca. mor. l. senatus. §. si. et de verbo. oblig. l. plures. §. j. cum simi. reprobat etiam ipsam Bar. et Bald. in. d. l. centurio. **V**idendum igitur restat que sit verior predictarum op. inaz si est omni tempore fideicommissaria. ut vult prima op. pupillo decedente in pupillari etate mater et alij venientes ab intestato detraberent trebel. et falci. Si vero sit infra pubertatem pupillarem et vult alia op. eo in dicta etate decedere excludere in totum. quid ergo dicendum. d. Bar. in. d. l. centurio. in. iij. q. principali inherens equitati plene quod alij meo iudicio veritate aperuit in predicta. q. per aliqua membra. dixit enim quod quicunque testator in substitutione compendiosa facta per verbum commune vltus est alijs verbis. per que potest liquere quod voluit substitui de manu sua capere non alio mediante vel apparet quod voluit eum capere totum sine aliqua detractioe. ut ibi ponit exempla. et hoc casu valebit infra tpa pubertatis iuris dictio. quicunque ex talibus non apparet de mente testatoris. quod simpliciter substituit per verbum civilis. et illo casu cum voluntas testatoris sit dubia propter naturam verbi civilis quod potest flecti ad fideicommissarium. et dicit quod si mater est in medio in fauorem eius debet interpretari fideicommissario. omni tempore. ut. l. qui duos. de reb. du. et sic sit verum quod no. in. l. centurio. et l. precibus. et op. omni tenentium quod sit fideicommissario. omni tempore. l. qui mater est in medio. quod intelligit nisi essent substitutioni filij testatoris qui ex presumpta mente defuncti excluderent matrem etiam venientes ex tacita pupillari que alio matrem non admittitur. ut no. in. l. precibus. et l. in testamento. C. de testa. m. l. §. dices istud videtur contra istud. c. ubi mater erat in medio. et tunc compendiosa infra tpa pubertatis est directa. **I**tem similiter d. l. precibus ubi variatur compendiosa per verba directa. questio nostra loquitur cum per verba civilia in. l. precibus est speciale fauore militis et sic in pagano fauore matris compendiosa facta per verbum civilis omni tempore est censenda fideicommissaria. Idem si essent alie persone in medio quas sicut et mater admittit tacita pupillaris. de quibus per eam in materia pupillaris: et earum fauore sicut et matris censetur fideicommissario. omni tempore. Si vero neque mater: neque alia dictarum personarum esset in medio: tunc saluo iudicio et consilio saniori cui se submittit dicitur quod si decessit in pupillari etate erit pupillaris directa. postea autem fideicommissaria. nam verbum quod potest se habere ad plura tempora videtur in dubio esse probatur ab initio ut ostendat futuros euentus. ut. l. iij. in fi. de adi. leg. et l. hec conditio la. j. de condi. et demon. et l. qui res. post prin. de solu. aut ergo iste filius decessit in pupillari etate: et videtur hoc prolatum in fideicommissario. et sic videtur ista substitutio uniformis quod l. semper certa est que facit ista substitutionem ab initio pupillarem ex postfacto fideicommissariam. Et ideo non variatur ex tempore. sed est uniformis et in unum casum potest committi. Et per hoc patet responsio ad contraria. Et sic in isto membro concordat cum Jo. an. and. et d. y. et glo. in d. de pupillari substitui. §. qua ratione. Tertia questio est quando substitutio compendiosa sit per verba obliqua. ista finem oes omni tempore est fideicommissaria nec matres excludit. ut. l. coheredi. §. cum filie. ff. de vulg. et pupil. super isto sexto membro ponit hic tres siue quatuor que quando testator mandat bona sua per euntiores inter pauperes distribui quandoque filius decesserit sine liberis. vel dixerit si filius meus decesserit sine liberis bona mea detur pauperibus: vel dixerit si filius meus decesserit sine liberis bona mea vendantur et precium distribuatur inter pauperes quorum electio fiat per meos fideicommissarios. an substitutio predicta sint directe pupillares in tempore pubertatis. et postea obliquantur vel sint omni tempore fideicommissarie. dic ut ibi in 17 secunda questioe principali. **E**t ex predictis collige quid iuris an substitutio compendiosa sit pupillo per verba directa communia vel obliqua. quandoque sit per verba communia et directa puta dixit quandoque filius meus decesserit talem substituo et eum heredem facio. tenet ibi quod verbum directum stabit in sua significatione. verbum commune trahetur ad fideicommissarium. ut sic aliud operetur. ex quo infertur quod erit in electione substituti capere ex directa vel fideicommissaria. ut. l. si quis. de manu. testa. et l. recusa. re. §. titius. ff. ad trebel. Idem si testator dixit post factam substitutionem valere vulgariter: pupillariter: et per fideicommissarias Idem si vltus sit verbo directo et obliquo. istis enim casibus erit electio substituti quo iure capiat. ut dicto. §. titius alia que circa substitutionem compendiosam dicenda essent infra subijciatur. **C**ontrauo opponitur. iste textus innuit quod ideo mater non detrabit trebel. et legitimam: quod substitutiones de filiis ad pauperes fuerunt directe pupillares. a contrario ergo sensu si fuisset fideicommissaria. veniret detrabenda trebel. Sed contra. de. l. si quis ad declinanda. C. de epi. et cle. et de. §. si autem heres. de ecclesia. et titulus.

Petrus de ancha super sexto decretaliū.

vbi in relictis pauperibus vel ad pias causas cessat ois falcidia. et idem. C. ad l. falc. aut. si mulier. C. Sol. dicit glo. que incipit ergo q. d. n. loquunt in falcidia que cessat i. predictis legatis. Secus i. trebellianica q. de eis etia detrahatur hodie: q. in ea nō reperit correctū. nā si voluisset legislator leges antiquas corrigere expressisset sicut expressit de falcidia: nec est eadez ratio in vtracq. vt in glo. Ista solu. non videtur bona. primo q. d. tex. in. S. si aut heres. prealle. ibi omni falcidia vacante. et qui esse dicit. et vt in glo. si ergo virtute huius significativū nūcū ois in vna tū falcidia verificat verificari non pot. ff. de leg. iij. l. mulier. in prin. et de leg. ij. l. menius. S. eni qui. et ibi not. ex quo inferit q. de falcidia iure institutionis debita. et trebell. d. intelligi. nā debita iure legitime intelligi nō pot. q. capis tanq. es alienū. Et ideo de relictis ad pias causas sicut de alijs venit detrahenda. vt in. in. l. si quis ad declinanda. de epi. et cler. l. i. j. S. ad municipi. ad l. falc. et hac glo. Secundo hoc probat glo. ex identitate rōnis. Tertio p. simile canonice portionis que de talib. non detrahatur. Quarto ex coniunctione dicti. S. si aut heres. coniuncto. S. si q. in no mine vbi loquit de hereditate et legato. similiter. l. si q. ad declinanda vbi p. falcidia et alia occasione et de hoc ibi vbi dicitur sumi falcidia pro trebel. q. loquit de hereditate pauperibus relictis. nam nomen falc. generale est. vt hic in glo. Quinto facit p. hac parte qd. no. in aut. de here. et fal. S. si vero expressum. colla. j. vbi no. q. sicut testator pot. prohibere falcidia: ita pot. trebel. et pro hac parte dicit Buil. q. vidit iudicari in spe. de instru. edit. S. cōpendiose. ver. sed cū deductio: licet multis tunc videret cōtrariū. vt ibi refert Jo. an. tenet ista opi. d. iam. l. q. detrahatur pauperibus quarta trebel. primo q. ius antiquū. l. j. S. ad municipi. ad l. falc. non reperit correctū. ergo et. vt dixi. scdo probat per. d. l. si quis ad declinanda. vers. si em. vbi dicit q. si a speciali herede recessum est vt non falcidie rō inducat q. no. et ergo temp. habebit locū vbi specialis est heres. Tertio probat quia trebel. debet principaliter. prouidentia ergo d. remanere. vt. l. si arrogator. de adop. quarto probat q. iura que loquunt de singularibus non trahunt ad vniuersitatē. nec econtra. de re. diu. insti. S. vniuersitatis. Quinto si iura q. loquunt de quarta falcidia extenderent ad trebel. frustra esset senatuscōsul. trebell. quo ad detractionē quarte. quod esse non d. vt. C. de vete. iure enu. l. j. S. sed et hoc studiosum. Item rō differentie est in p. optu. quare magis est trebel. debita q. heres cogitur adire per confirmationē vniuersalis fideicō. sed non ita pro singularibus relictis. nō mirū ergo si plus honorat qui magis onerat siue grauat. arg. ff. de iure iur. cum qui. et in hac opi. residet hic Jo. an. post archi. qui in predictis fere rōnibus idem tenet. d. l. y. tangit istas questionē in aut. similiter. C. ad l. falc. et remittit ad dicta per eū in aut. sed cum testator. eo. tit. vbi querit vtrū sicut testator pot. prohibere falcidia ita posset trebel. glo. ibi tenet q. non. contra rōnem no. in corpo. vnde sumitur. S. q. possit. quā opi. ibi sequitur post Id. Jac. de ra. et de. in. iij. q. C. Ex hoc ergo sentit q. si cut pot. prohiberi p. testatorem. ita etia sit prohibita p. l. in relictis ad pias causas cessat falc. ita cessat trebel. primo probat q. appel. falcidie continetur trebel. vt hic in glo. sed tex. in corpo. eo. tit. S. si aut heres. dicit cessare oem falc. et ponderat verbum oem. vt dixi. S. Item vna particula scripture per aliam declaratur. sed in. d. aut. sit mentio de vniuersali fideicō. et legato. Item potissime hoc probat per regulā que tradit in illa. l. marcellus. que dicit q. in quibuscūq. testamentis cessat falc. et trebel. Ista igitur regula. l. antique d. extendi ad casum noue legis prohibentis falc. vt videatur similiter prohibere trebel. vt sic lex noua edita in. vj. casu extendat ad aliū qui fulcitur eisdem regulis et antiqui iuris dispositione. ponit exemplū de. l. et tantū. ff. de seruo. cor. que extendit ad casum. l. si quis seruo. C. de fur. vt. d. l. intel ligatur in corrūpente filiū sicut seruū. et pro hoc fm eū non obstat ratio que nō mutat et. vt. l. sancimus. C. de testa. Ad ob. q. gra uatur in hoc heres rogatus de restituendo: q. cogitur adire: sed non heres pro relictis singularibus. non enim d. expectare co act: sed expectare primū adeo exercendo actū pū et restituendo in aut. de here. et fal. S. si non expressum. puta si nō adiret nō minus valeret talia relictis que debent etia hereditate nō adita. vt no. in. l. eam quam. C. de fideic. Idem tenet. d. Bal. in. l. id q. pauperibus. C. de epi. et cle. nā fm eū non est magis fauorabilis quarta trebel. q. fal. immo minus. vt p. ad. l. fal. l. in quarta. et qd. ibi not. istud. c. q. hic non sumit argu. a d. iō sensu postq. lex exprimit d. ium. vt. C. de condi. infer. l. ij. C. Ex predictis igitur collige in summa duas cōclusiones. prima est q. sicut hodie cessat falcidia in relictis ad pias causas. ita cessat trebel. fm istos. Joannes and. et Arch. d. scda est q. sicut testator pot. prohibere falc. vt in aut. sed cū testator. ita pot. trebel. fm Id. Jac. de are. pet.

et l. y. licet alique glo. d. in hoc aut oēs cōcordant q. legitima ue debita iure nature minuit hic relictis. vt in glo. C. Nono po. dicitur hic q. matre exclusa bona oia deuoluunt ad paup. q. substitutio de filijs ad eos directe d. intelligi pupillariter. Ista nō videtur legitima rō q. l. y. esset directa nō tñ expressa pup laris: sed tacita. vt inclusa in cōpēdiosa: sed regula est qd. taci pupillaris nō admittit d. matrē. vt. l. precib. C. de impu. et al. substi. et l. si. de insti. et substi. scdo vt tetigit in. xij. not. regula vt dixi q. tacita pupillaris non admittit d. matrē. et hoc est vt in pupillari tacita q. includit in vulgari expressa. Sed illud c. p. titulum loquit de pupillari que cōprehendit in cōpēdiosa. et tionem differentie reddit glo. in. d. l. precib. que incipit als. p. possunt et. dicit enim q. cōpēdiosa sub cōpēdio verbor. cō net expressam pupillare l. y. non specificat. sed tacita pupillar q. continetur in vulgari nō declarat ex significatione verbor. et ex interpretatione legis. et ideo d. matrē nō admittit vt ibi. et ta igitur pupillaris subintellecta a iure nō excludit matrē. l. y. ta que cōprehendit sub generalitate verbor. substitutiois cō pendiose bene excludit matrē. et no. Bar. in. l. centurio. ff. de v. ga. et pupil. in prima col. et qd. dictū est in matre idē intelligi. quibusdā alijs personis vt nō excludant p. tacita pupillare in saz vulgari. vt pater testatoris emancipati ab eo. C. Et nec au nec frater pupilli. vt no. Bar. in. l. morib. in. v. q. p. principali. nas enim adeo pupillo cōiunctas voluit lex p. suā interpretati nem excludere. q. fm l. y. nō d. discooperiri. i. aut. quo. opo. et epos. S. sed neq. em. et l. assiduis. C. qui portio. in pig. hab. Et in eis est quasi eadē ratio q. in matre. vt ibi p. est vbi dicit q. tñ est verū. S. q. tacita pupillaris inclusa i. vulgari nō excludit matrē nisi p. betur d. n. voluntas testatoris que colligit ex quatuor. Primo ex his que dixit extra testm. Secundo ex his q. dixit in stamento. Tertio ex conditione persone matris et simi. personarum de quibus excludendis tractat. Quarto ex conditione sone eius qui est substitutus. que p. sequere vt ibi per eū in. et vlt. col. vbi etia querit quot testes requirant ad pbandū. Ista d. n. voluntatē. j. repetat ista plenius. Et hic adde q. illud d. dictū est in pupillari inclusa in cōpēdiosa vt excludat matrē idem intelligas de inclusa in breuiloqua. vt. l. lucius. et ibi p. tr. to. ff. de vulg. et pupil. C. Iuxta predicta quero q. matres d. o. dixi tacita pupillare nō admittit est exclusa ab hereditate p. pilli: q. eo viuentē decessit vel hereditatē eius sibi delatam nō do adiuit. vtrū veniat substitutus vel venietes ab intestato n. pupillo. questio stat in hoc si dicimus matrē existente in meo tacitam pupillarem a principio non cōprehendi sub vulgari pressa veniet tñ venientes ab intestato. C. Si vero dicamus eam includi: sed sine effectu contra matrē. tunc ea sublata de d. dio reassumit vires. et sic veniet substitutus tanq. substituto o. staculo. et licet in hoc glo. vario modo loquat. tñ videtur cōclus Bar. Bal. in. d. l. centurio q. etia tunc includat. sed sine effectu propter matres. ex quo sequit si ipsa excludit vt predicti veni substitutus. et qd. veniet q. ipsa precedit. videtur tex. in. l. fin. in. C. de insti. et substi. si tñ mortuo pupillo mater decesseret nō es ta eius hereditate transmitteret ad heredes suos ius delibed. di infra annū. et sic excluderet substitutū. et dicit l. y. in. d. l. fin. C. Decimo et vltimo op. dicit hic in. q. testm. pupillare est o. sendū paternū vel potius pars paterni. contra illud oppo. et detur q. sit prolius diuersum: et sine duo testamenta euz possit fieri diuersis hōis. et sic non requirit actus cōtinuatus sicut requiritur in vno testamento. vt. l. si quis cum. S. si suo. ff. de vul. et pupil. et l. antiquitas. C. de testamentis. C. Solu. dic q. si n. ter non sunt vni testamentū: sed fm quid plura. dicunt em. v. q. ab vno. i. a patre procedit. et sic est vni respectu vnius eadē n. cientis. Item dicit vni respectu vnius solennitatis: q. in vtrq. simul facto sufficiunt septem testes et eadem signacula. et sic tū tur vnum respectu vnius cause formalis. vt. l. patris et filij. ff. de vulg. et pupil. Tertio dicit vni respectu cōsistentie: q. rupto terno non consistit pupillaris. vt. d. S. si suo. C. Quarto dicit vni respectu iuris accrescendi. ff. de acq. here. l. qui pater. Et tra quo ad quid sunt plura. primo q. tum ad plures heredes vt. l. si plures. S. ad substitutos. de vulg. et pup. Secundo q. tū expugnationes que sunt iudiciali auctoritate. non ipso iure p. pro parte pot. rescindi paternū et in nullo rescindit pupillari. vt. l. et si. Item sunt plura q. possunt fieri diuersis temporibus vt. d. l. si quis eū. S. si. Item sunt plura q. tum ad pluralitatē p. di siue forme. q. pot. fieri vnum in scriptis. alterum sine scrip. Item sunt plura q. tum ad ius adeundi vel repudiandi. vt. ff. de acqui. here. l. questus. Et ista recolligit doctor meus in. d. l. in nouel. sunt plenissime declarata. C. Repetitio. C. de mēse martij. in die bti Thome de aquino. Bon. per me et trum de ancharano vtriusq. iuris doctorem.

Religiosus

Religiosus potest esse executor ultime voluntatis petita
et obtenta a superiore suo licentia.

Mulier et minor an possint esse testamenti executores.

Executus an possit esse executor testamenti.

Episcopus executores testamentarios compellere debet.

Episcopus loco recusantis mortui alium surrogare non potest.

Executores non possunt distribuere male ablata.

Episcopus an possit concedere quod male ablata convertantur in reparationem ecclesie.

Executor testamenti an possit alium deputare.

Executore mortuo an officium transeat in heredem.

Executor testamenti an possit vendere de bonis defuncti pro satisfactione legatorum.

Heres vocatus an possit impedire alienationem executoris.

Executor an possit vendere non presente pecunia.

Executor inter pauperes an possit eligere minus pauperes pro coparationem ad alium.

Executor an detur actio contra heredem.

Executor ad pias causas an possit appellari per episcopum ad reddendam rationem de administratione.

Religiosus. Due sunt partes. scilicet ibi facta
ne prima ponit dictum cuius rationem reddit ibi cum velle. scilicet in uno themate dicitur
finit casum bimestre et rationem reddit ibi ne voluntatem
et casum excipit ibi nisi non. **C**lause. et premitte
re primo quod plures sint executores videlicet quidam scilicet alii ne
gacione. quidam scilicet applicari. quidam testamentum: unde videtur post
Jo. an. s. eo. li. de concess. preben. si soli. **C**lause. et no. quod religio
sus potest esse executor ultime voluntatis petita et obtenta licen
tia a suo superiore et non aliter. Ratio quare potest esse est: quod istud
opus est pietatis: ut in aut. de ecc. ti. s. si quis autem cum duobus.
s. se. z. c. de epi. z. cle. l. nulli. z. ideo ab hoc onere quod est pietas
tis nullus videtur eximi. **C**lause. de sacro san. eccle. l. ad instructiones
z. c. de privileg. do. aug. l. absit. tutela autem percuratio sunt mo
nachis interdicte. in aut. de sanctiss. epi. s. deo autem z. s. illud
Sed cum monachi equiparentur servis: ut no. Jnn. de privileg.
cum olim. cl. ij. z. l. si. de stipu. servorum. per Bart. videtur quod servi
etiam possint esse executores testamentorum: maxime quod relicta ad
pias causas in facto non in iure consistunt: ergo cadunt in servum
ff. de capi. dim. l. si. z. l. servus de alimen. z. c. leg. z. leges simpli
citer loquuntur quod ille debet distribuere qui a testatore fuerit ele
ctus. **C**lause. de epi. z. cle. l. nulli. s. si quis. z. de alimen. z. c. leg. l.
pecunie. Item cum talis distributio in pietate consistat: ut dictum
est. non debet in ea esse distinctio personarum. in aut. de mona
chis. s. i. Sol. dic. contra. Ista enim potestas exequendi datur a le
ge: ut l. nulli. ergo non cadit in servum qui iuris civilis condicione non
habet: ut l. qd. attinet. ff. de reg. iur. z. l. intercidit. de condi. z. de
mon. Non ob. equiparatio de s. ruo ad monachum: quod non est p
oia bona. Ista potestas monachalis est magis similis filiali quam
servili: ut no. Bart. in l. i. ff. de vul. z. pupil. in tractatu vulgaris.

De muliere et minore: dicitur in gl. ij. que sentit quod de iure non
possit: sed secus de consuetudine. Sed dic. in femina quod de iure po
test. Nam tutela et cura in muliere cadunt et consilium: ut in aut.
ut matres debi. z. cre. z. in aut. de heredi. que ab intest. s. sancim?
ad hoc. ff. de exerci. l. i. s. curare. z. de insti. l. sed z. si quis. s. per vi.
Item potest esse arbitrix de iure iur. quinquaginta: z. est expressus
fm. dy. in l. filio. s. mater. ff. de alimen. leg. qd. tenet ibi Bart. in
Spe. in ti. de succes. edic. s. nunc vero. ver. quid in muliere. Item
dico in istis personis que non possunt esse executores: ut sunt fra
tres minores: et quidam alii. de quibus in Spe. in d. s. nunc vero.
quod per hoc dispositio non vitiat: sed per episcopum exequetur ac si nullus
datus esset: vel esset datus et mortuus vel negligens in exequen
do: ut d. l. nulli. z. s. eo. nos quidem. z. in aut. de eccle. titu. s. fin.
autem. **C**lause. Sed nunquid excommunicatus possit esse execu
tor testamenti. **B**ald. q. sic. quia omnia que agunt excommunicati
circa temporalia valent: ut no. Jnn. de senten. excom. siue re.
Non ob. quod excommunicatus non possit esse iudex: ut c. ad proban
tum de reg. iur. quod aliud in officio publico. aliud in privato. Ita
no. in l. id quod pauperibus de episco. z. cle. in. iij. q. z. idem ibi
dicit in q. iij. de excommunicato: quo ad actum nudi ministerij. puta
quo ad declinationem vel electionem aliquam faciendam: ut l. ex
acto. s. ex facto. z. quod ibi per Bart. ff. ad trebellia. Item dicit
e aliquo collegio: ut scilicet possit esse executor: quia est per
ona representata: ut l. mortuo. ff. de fideiuss. z. potest consenti
re: ut l. aliud. s. refertur. ff. de regu. iur. z. hoc breviter de personis
recutorum. **C**lause. Secundo no. quod cum licentia superioris potest esse
recutor ultime voluntatis religiosus. intellige superiorem imme
diatum. Sed quid si est mortuus. dicit Jo. an. post Jo. mo. ne
ocium differendum: z. si diu differretur monasterij prout fore
et propter lit. dicit papa consulendum. Sed Archidia. putat quod

episcopus hanc licentiam dare possit. nam monasterio vacante episcopus dat
administrationem qui temporalium curam gerit de sta. regula.
ea que. s. q. si abbas. z. qd. ibi per Jnn. z. Post. fortius ergo po
terit hoc quod habet causam favorabilem: z. pendet a charitatis
officio. facit ratio sequentis. s. z. qd. no. Jo. and. s. eo. lib. de ele
cti. si religiosus in novel. Lapus dicit quod conventus tunc istam
licentiam dare possit vel administrator siue economus ad hoc.
s. de maio. z. obe. c. cum olim. z. s. eo. li. de supplen. ne. prela. c. pe
nul. z. fina. z. qd. no. s. eo. l. si abbatem. per Jo. an. post Jo. mo.

Tercio no. in s. sane quid iuris cum unus ex pluribus execu
toribus non vult exequi: vel non potest: vel agit in remotis ad
alios enim devolvitur executionis officium. alias non videtur quod
unus possit exequi alio irrequisito. In pluribus tutoribus. dic
vt. l. si plures de adm. tuto. in princ. z. in s. apparet. z. c. si unus
ex pluribus. l. i. In pluribus procura. dic vt in c. si duo. s. eo. li.
de procur. In pluribus iudicibus ordinariis vel delegatis. dic
vt in c. prudentiam de offi. dele. Ut tamen clarius tibi liqueat
cum sit aliquid committitur explicandum pluribus. An vnus pos
sit sine alio illud facere sic distingue. Quandoque pluribus mada
tur officium publicum auctoritate iurisdictionis. Quandoque publicum au
toritate s. iurisdictionis privatam. Quandoque vtroque iure privatam. Primo
casu aut est administratio ordinaria z. competat cuilibet in solidum. vt
l. i. ff. de off. consul. z. l. pomponius scribit summi. ff. de re. iur. aut
est administratio delegata. z. secus. vt l. duo ex tribus. ff. de reg.
iur. nisi forte esset talis delegatus qui habere pro ordinario. vt
d. l. pomponius. Secundo casu subdistingue hoc modo. Aut est ad
ministratio principalis z. ordinaria. vt pluribus tutoribus: z. cu
ratoribus. z. tunc cuilibet competit in solidum. vt l. si. c. de au. p
stan. Aut est administratio accessoria. z. quodammodo delega
ta. vt si sunt plures actores vnius tutoris. z. tunc non intelligit
in solidum nisi sit dictum ar. eius quod dictum est de iudice dele
gato. nec ob. l. decretum in si. c. de admini. tuto. quod ibi sunt dema
data vni ex pluribus tutoribus. Tercio casu dic quod quicquid plures
proponunt a pluribus invicem litigantibus: z. non intelligit in
solidum nisi dicat. vt l. parui. ff. de arbi. Aut proponunt ab vno
siue pluribus non litigantibus. z. tunc aut certum iurisdictionis admi
nistratio ita quod eis videatur concessa ordinaria administratio.
vt in istis: z. magistro navis. z. tunc potest quilibet in solidum.
vt l. i. s. si plures. ff. de exercito. Aut sunt alij administratores z.
non potest vnus sine altero. ff. de procur. l. pluribus. z. qd. ibi no. Fal
lit si essent plures procuratores in re spali. vt d. c. si duo. s. i. Item
fallit in pluribus executoribus ultime voluntatis in casibus hic
expressis: ista est distinctio Bart. in d. s. si plures. **C**lause. Quarto no.
cum dicit cum vellet nolle non habeat. z. cum dicit nolente. per
ista enim innuit quod istud officium sit voluntarium. z. sic non possit
cogi per episcopum ad exequendum. ad hoc facit. d. c. Joannes. vbi post
mandatum susceptum cogi potest: a deo ergo sensu non videtur quod an
tea sint cogendi. **C**lause. de hoc no. in l. id quod pauperibus in. iij. q. c.
de epi. z. cleri. Ego in d. c. Joannes in. iij. q. distingui post. d. bal.
sic. aut loquimur in mero executor. aut mixto. si in mero z. tunc
aut in relictis ad non pias causas aut ad pias causas. Primo casu
aut executor promittit testatori z. sibi fidem dedit de exequendo et
cogit. vt l. ex sententia. ff. de testa. tut. z. l. vxi. s. i. de falsis. z. h
ideo quod testator non debet decipi. vt l. vnum ex familia. s. fin. de leg.
ij. Secus si tantummodo testamento patris succrit z. tacuerit. non
enim videtur sentire ideo non cogit fm. Jo. an. in d. c. Joannes. su
per xbo susceptum. Aut non dedit fidem testatori. sed accepta
vit officium. Et tunc refertur aut acceptavit officium deferendum
aut officium iam delatum. si deferendum non est acceptatio. z. pot
penitere. vt l. si ita scriptum. s. sub additione de leg. ij. z. ff. quorij
lega. l. i. s. q. autem preter. Aut acceptavit officium iam delatum
z. tunc non potest penitere nisi ex causa supveniente petat exone
rari. vt s. eo. lib. de procura. c. i. z. de procura. l. si post datum. ff.
Tercio casu principali quando est executor ad pias. z. tunc vide
tur ad officium epi pertinere vt compellat eum exequi. si enim vult
compellere alibi ipse episcopus exequatur per se vel alium. Ista sicut episcopus po
test compellere quilibet cui vult delegare cam vt l. i. c. si pro sua iu
ris. Ita z. executores istum z. hec dicta sint in meris executoribus
In executoribus aut mixto distingue. quod aut acceptavit relictum z. of
ficium z. compellit. aut acceptavit officium. sed non relictum. z. tunc aut
officium est sibi iniunctum obtentu relictum z. sub nomine appella
tium: z. non potest cogi: quod expravit officium. ff. de fideicom. liber. l.
lucius facit quod no. in l. neminem. cum l. se. de lega. ij. aut est in
iunctum contemplatione industrie. z. tunc cogitur aut accepta
vit relictum: sed non officium. z. tunc aut scilicet z. compellitur.
aut ignoranter. z. tunc secus si velit cedere relictum. Sed si nolit
tunc compellitur precise. vt l. si. c. de confir. tu. z. ita distinguit ipse
in l. i. de le. ij. Et ego post eum in d. c. Joannes. Quis autem di
catur merus z. nudus executor z. quis mixtus dixi. s. eo. tua no
bis in. i. q. per quem autem episcopum compellatur in casibus in

Mulier

re. Adde

bar. i. l. filio

s. i. ff. d. adi

me. leg. z. in

l. femine de

reg. in. An

ge. in. l. i. fe

minis. ff. d.

pcu. And.

de bo. in

apost. in. l.

si q. titio.

deleg. ij.

Executor

Adde

ron. q. ha

bet p. mor

tuo Jnn.

i. c. gran. d.

sen. ex. bar.

in. l. barba

ri. ff. de of.

pto. bal. in

addit. ad

spe. i. tit. de

spu. x. pari

rone gl. ist.

de capi. di

mi. s. me

dia. z. in. c.

pastoralis

d. ap. Lar.

in cle. ij. de

sen. excom.

Petrus de ancha. super sexto Decre.

quibus dixi cōelli posse si forte testator erat de vno loco: z eps de alio. Similis questio formatur de epo exequēte ex dispositio-
ne iuris: an intelligatur de epo domicilij: an originis testatoris
dixi. in. d. c. Joānes. in. iij. q. z ibi Jo. an. tenet qd eps ipse execu-
toris qd ipsum cōpellere. vt. l. diuus. ff. de tuto. z cura. da. ab his
De quo autē epo intelligatur. quidā qd de epo domicilij testato-
ris. vt in autē. de ecclē. ti. §. si quis autem pro redemptione. ver.
si autē non hic. z. l. si quis ad declinandam. C. de epis. z ele. ibi in
qua testator: larem fouere ac degere noscitur. in contrariū facit.
l. nulli. C. de episc. z cleri. ibi ex qua testator oritur. z ibi. gl. no.
q. vterqz episcopus originis z domicilij anētre debet. ff. de execu-
tuto. l. iuris peritos. §. cum oriund? z ita dixi. in. c. si hēres. in
iij. notabili. §. eo. z not. bene istam. q. quando testator est vnus
domicilij habitator: z alteri? origine. z in tertio sunt bona qd
episcopus exequetur: z aduerte qd vt dixi in d. c. Joānes in. iij.
q. docto. formāt. q. de episcopo domicilij vel originis qd exequa-
tur. de episcopo vero vbi sunt bona fixa non faciūt mentionem
quasi ad ipsuz non spectet executio nullo mō: p quo dicto facit
quod dixi post Innocen. doct. in. c. pastoralis. de priuileg. z. c.
postulasti de foro cōpe. §. c. lib. de rescrip. statutum in glo. olim
dicebamus. z plenus de illa. q. videas: per do. bal. in. l. nulli. C.
de episc. z cleri. ¶ Quid not. qd dicit libere adimplere. Indu-
cit em̃ Jo. and. qd eps loco recusantis mortui: vel absentis non
possit aliū subrogare qd refert tenuisse Jo. de deo. in casu i quo
superstes exequi pōt: solum em̃ defectum vel maliciam pōt sup-
plere episcopus: vt patz. §. c. nos quidē. z. c. tua. z. c. Joānes.
z de voto. z. c. licet. z ita etiā t3 Bal. in. d. l. nulli. vbi dicit qd non
6 solū aliū: sed seipm nō pōt associare. ¶ Cū ad aliquas vti-
les questionēs executorz. z primo qro post Jo. and. z Arch. an
executores possint distribuere incertaz male ablata si ad hoc ve-
rint specialiter deputati p testatores. Arch. qd sic qz testator ipse
potuisset. §. eo. tua. z de vsu. cum tu. ibi paupibus erogare. In-
ducit qd no. Cū. Jo. z Ber. in. c. cū sit. §. de iude. z cōcludit qd
epi se de hoc nō habēt intrōmittere nisi in defectū vbi f3 a testa-
toze non est aliquis deputatus ad id. Post. t3 contrariū in. d. c.
cum sit: vbi dicit qd illa restitutio: siue erogatio qd fieri per ep̃m
qz iste est de casibus ep̃o reservatis: vt. d. l. nulli. z autē. oēs pe-
grini. C. communia de succes. Jo. and. dicit hic qd vtraqz opinio
habet equitatem. Nam non est dare rationem quare non debet
at quis haberi pro absoluto si restituit prout disponit. c. cum tu
de vsu. illas pauperibus erogando equum est enim hūc haberi
pro absoluto. z sic procedit opinio Archidiaconi. opi. etiam
Post. habet equitatem propter suspicionis fraudem que de le-
ui posset committi si erogando pauca certis pauperibus indu-
ceret vt faterentur se multo amplius percepisse: quod de leui fa-
cerent: per quam rationem z alia equa videtur ordinatio ep̃o-
porum. qui communiter per sua statuta sibi referant in incer-
tis non solum absolutionem peccati. sed etiam dispensationem
ipsoz: in incertoz. do. Federi. de senis consilio. xxij. refert bo-
ne memorie. d. Girardum ordinis heremitarum bonum decre-
tistam tenuisse opi. Post. z corroborasse inconuincibilibus ra-
tionibus. Zap. hic dicit qd Pau. de leazar. putat verā opi. Arch.
Fateretur tamen episcopus sibi posse referre confessionem
z absolu. peccati. sed non dispensationem ipsoz: male ablato-
rum: z rationem quare nō possit colligere ex no. p Pau in cle. du-
dum. §. huiusmodi quoqz super verbo a iure de sepul. z de priuileg.
religiosi. §. quibus super verbum alioz: opi. etiam Archi. te-
net Joā. calde. z Recupe. de sancto minia. qui sic consulendo
scripserūt. ipse Zap. remittit hic ad no. per eum in cle. abusio-
nis de peni. z remis. z ibi ponit opi. de quibus. §. demum distin-
guit inter male ablata in quibus irreuocabiliter transfertur ad
miniū: z illa in qd nō transferret vel trāfferet: sed reuocabiliter: qz
habet locum repetitio. Primo casu si vera opinio Arch. Ratio
quā cum sint sua potest elemosinam facere: z habet ius domi-
nij licet illicite. et ideo per se vel per alium debet posse dispo-
re prout placet nec debet libertas sibi subtrahi de pen. di. ij. vbi
liberi. Secundo casu cum nullum habeat dominium in rebus illi-
lis dispensandis vel habet s3 reuocabiliter non debet ipse dispē-
sare: sed episcopus qui est pater pauperum sue diocesis de ex. cū
venerabilis. z de religi. do. de zenodochijs. et in hoc residet indi-
cta cle. Quid ista. q. de facto senis volebat em̃z ille qui extorserat
vsuras a personis incertis ipsas erogare et eo mortuo here-
des ipsius siue executores offerebant episcopo qd volebant fide-
liter dispensare. z non sibi tradere timentes ne sibi imbuersent
do. Bald. dicit qd executor datus ad restituendum male ablata
preferat episcopo per generalitates. l. nulli. C. de epi. z ele. nisi
obstet episcopalis constitutio vel fraudis suspitio: quia tūc pos-
set episcopus demandare qd nil fiat absqz eius conscientia. idēz
dicit in heredibus qd possint restituere incerta absqz episcopo:
nisi obstet alterum ex predictis duobus. z ita not. in d. l. nulli.

Ego etiam vltia dico q̄ episcopi prouidentia per ipsum prin-
cipalem qui extorsit: vel eius heredem siue executores eius debent
fieri distributores: hoc sonat verbum prouidentia quod pon-
it. d. c. cum sit quod quidem verbum non sonat vt episcopus in
nu sua capiat: sed vt in erogando prouidentiam adhibeat. ne
ipsi? z principalis siue heredis et executoris interet. vt volun-
tas testatoris impleatur: ergo omnes debent adesse per regu-
l. nam ita diuins. ff. de adop. z. l. de vnoquoq; de re. iu. z concu-
sus iste admittitur. quotiens duo vel plures pretēdunt habere
ius in re. de qua agitur: vt. l. iurisperitos. §. qui oriundus de re. iu.
c. tut. istam opi. credo equam z sine suspicionē cuncta proced-
t. Nam variatis hodie moribus et fide: non minus laici habet
superctos episcopos q̄ econtra videntes in erogatiōe z exacti-
ones episcopos non seruare formam. l. nulli. q̄ gestis in
teruentitib; vult eos pecuniam recipere z numerum person-
rum in quas est erogatio faciēda manifestare: ita q̄ pia vol-
tas per oīa impleatur. z. l. illa p̄fert episcopo executores testi-
menti in talibus erogationibus. vnde ipsum excludere ab il-
l erogatione male ablatorum et ipsum etiam principalem nō d-
bare rationem nec iuxta p̄cessum hoc dicens. Et maxime hoc est
verum quando de incertis z male ablatis aliter non apparet
per assertionem ipsius qui se asserit extorsisse iniuste velle ere-
gare per se vel alium. standum em̄ videtur in totum sue conscie-
tie super hoc ar. c. significasti de homi. vbi illa que ad conscie-
tiam procedunt non sunt reducenda ad forum cōtentiosum. Et
vero aliter de extorsione illicita appareret conueniant vt p̄ce-
xi. ¶ Secūdo quero an episcopus possit concedere q̄ talia
certa conuertantur in reparationem ecclesie parochialis vido-
rum q̄ non q̄ debentur pauperibus. vt d. c. cū tu. z. ix. q. v. non a-
neon contingit igitur liberatio si quod vni debetur alteri sū-
uatur de iure iurā. eam tel. z de deci. tua. el. ij. z qui tenet paup̄-
bus eroganda rapit aliena. xlv. dist. sicut bi z nemini est confi-
dum cum alterius iniuria. j. e. li. de reg. iur. locupletari. Item a-
li principi licet deputatum ad certum vfum in alium commo-
tare. vt de j. de reli. do. Item a iure diffinitum est de quo debet
ecclesia reparari et per quos. de eccle. edific. c. j. in nouel opus nū-
tur pietatis non est cuius iactura pauperum exercendum: nec pe-
textu pietatis impietas committenda. xxj. q. j. nosce. In contra-
rium arguitur episcopo equalis cura imminet de tribus scilicet
de alendis pauperibus ecclesijs edificandis z reparandis: et
alendis ministris ecclesiarum. lxxxiij. dist. c. j. z. xij. q. ij. aurif. Ze-
cum bona ecclesiarum sint pauperibus obnoxia sicut et illicite
acquisita. vt. d. c. aurum Et cum pro edificatione vel reparatione
ecclesiarum potest episcopus dare quinquagesimam. xij. q. ij. na.
sic igitur videtur posse de illicite acquisitis. Item expedit pa-
perib; ecclesias reparari in quib; oblatiōes recipiūt ad pau-
perum alimoniam. xij. q. j. habebat. Item in ecclesijs inuitam
fideles ad pauperum sustentationem: z ad talia pia opera. et
illos reparari expedit pauperibus z maxime: quia pauperes
ecclesie debent in numero pauperum cōputari. z hanc partem
fert tenuisse disputando do. Bon. p̄torem sancti martini de
nis in casu scilicet quo ecclesia reparatione vel augmento in-
geat necessario: vt quia in ea non potest populus conuenire d-
diuina: nec facultates ecclesie ad ipsius reparationem sufficere
aliter id est si reparatio est voluntaria vel necessaria sed suffi-
unt facultates ecclesie tunc non poterit nec etiam quādo nina
fames iminet pauperibus. xcvi. dist. pasche. et his casibus p̄-
cedunt allegata in contrarium et hanc opi. refert nouissime
sputando tenuisse. d. Recuperius de sancto miniate. ¶ Tercio
quero an executor testamenti possit alium deputare. Jo. de
dicit q̄ debet per se ipsum exequi non per alium. §. e. tua. ibi p̄
mannis eorum. ad idem. C. de epi. et cle. l. nulli ibi pro sua cond-
entia zc. Et hoc dicit verum nisi certe rei erogatio z certo lo-
sienda cōmissa esset. quia tunc forte posset alij committi ad bu-
§. c. lib. de offi. deleg. is cui. z ita hic in nouel. post Archiep. l.
post Ja. de offi. dicit q̄ in iudicijs ad similitudinē tutorum p̄-
sint lit. cōte. alijs demandare z non ante. vt. l. neq; tutores. C. de
procurato. In alijs negocijs possunt z ita no. in. l. id quod pau-
peribus. C. de epi. et cle. in. xiiij. q. p̄babilius est quod dicit Jo.
and. propter electam industriam ac fidē persone. vt. c. si. de offi. e-
lega. ¶ Quarto quero pro intellectu. c. pone q̄ sunt. iij. vel. l.
executores nūquid minor pars maiore nolente vel impedita et
qui poterit dicunt quidam q̄ quotcunq; fuerint vnus solus p̄-
terit ceteris impeditis vel nolentibus per hunc tex. et per rap-
nem eius ne voluntas testatoris zc. Item quia text. dicit p̄-
ribus executoribus et subiungit vno eorum zc. et sic loquitur
pluribus q̄ duobus: et tamen vni executionem permittit z de
re contrarium esset restringere hunc tex. ad vnum ex duobus in
pedimentis esset prouisio huius. c. nimis stricta. d. Fede con-
luit q̄ maiore parte nolente vel impedita minor pars nō pot-
exequi

exequi nec habet locum iste. §. qui fauet vltime voluntati in hoc iura de iure communi vno ex. ij. datis simpliciter impedito duo non poterit de offi. deleg. cam. z. c. vno delegatorum: ideo cum a iure communi exorbitet non debet sic extendi. esset enim graue dicere qd si testator instituit. iij. vel. v. executores qd vnus solus possit exequi alijs impeditis vel nolentibus. Non ob. qd sit nimis iusta prouisio restringendo eam ad duos vel cum numerus est par. Nam dico qd habet locum etiam in pluribus qd. ij. et cum numerus est dispar. puta cum sunt. iij. v. vel plures nō vno ex. ij. imposito vel nolente vel. iij. ex. vij. maior pars poterit exequi speciali fauore vltime voluntatis. facit quod no. de arbi. in. c. ij. in glo. penul. §. e. lib. z. ita dixit cōsilio. lxx. z. in. Spe. de instru. edic. compendiose alias. §. nec aliq. z. ego etiaz hoc retuli in. d. c. Johānes. in octaua qstide. ¶ Quinto quero post Lap. Dixit testator in testamento volo per. iij. executores meos vel per duos ex eis solidū z. alio absente irrequisito vel defuncto fieri executionem mei testamenti mortuis duobus annis superstes poterit exequi. Refert. Jo. and. consuluisse qd non mouet per hoc. in. ij. respon. vbi loquitur in datis simpliciter questio vero ista doquitur in datis sub certa forma penitus diuersa ab ista huius. videtur enim fuisse intentio testatoris qd duo cōcurrent in executione. et vnus solus exequi non possit. Sed ob. quod dixit in solidum cuius verbi natura est attribueret totum de quo agitur vilius ex personis in dispositione coniunctis. vt. ff. de procur. pluribus. z. e. ti. §. e. li. c. si duo. Similiter in obligatione duorum reorum credendi et debendi si fidei dictum in solidum cuiuslibet contra quēlibet in solidum datur executio: vt. l. reos. §. cum tabulis. ff. de duobus reis. z. l. si diuisa. ff. loca. Sed ista locuz habent quando dictio in solidum respicit personam diuinctiue vel alternatiue: sed hic duobus ex pluribus cōmisit in solidū vnle ficut separatim disponendo de pluribus in solidum videtur voluisse qd singulos in solidū concernat. vdictus est. ita pluribus nominatis subiungendo: qd duo ex eis alijs irrequisitis in solidum exequantur videtur velle illos coniungere locovni: z. quod solidi executionem alijs derogare alias si diceremus qd quilibet ex ipsis duobus possit in solidum exequi concederemus executionem vni ex tribus: alias ex quatuor: cuius contrarium videtur voluisse: dum vno irrequisito voluit exequi posse per duos in solidum: quasi totum isti duo distribuunt non obstante tertio z. sic refert sensisse omnes doc. vtriusq. iuris quos super hoc consulu. Jo. and. ¶ Sexto quero post Bar. filium adultū habens ipm heredem instituit. et quandoq. sine liberis decesserit voluit qd per executores quos in testamento nominauit bona sua distribuere inter pauperes. conditio existente: executores quosdam pauperes nominarunt. et in eos soloverbo distribuerunt certam quantitatem de bonis hereditate predicta iuerit an heredes dicti filij possint conueniri a dictis pauperibus nominatis cum effectu et in quantitate predicta. istam questionem. Bart. disputauit. et pro so. premitit quinq. 3. primo in questione predicta executores obtinent locum vniuersaliū fideicommissario: um sicut obtinent locum heredum iure directo quando nullo instituto herede mandauit testator bona sua distribuere inter pauperes: vt. §. eo. cum tibi per doc. z. l. si quis ad declinandam. C. de epis. z. cle. z. in. Spe. de instru. edit. §. nec alia qua ver. z. scias. z. qd si per fideicommissum relinquatur sint censendi executores vniuersales fideicommissarij alleg. pro casu. l. nulli. de epis. z. cle. z. in. au. de eccl. titu. §. si quis autem pro redemptione. Secundo premitit qd licet regulariter in fideicommissarium vniuersalem non transeant iura z. actiones nisi facta restitutione: vt. ff. ad trebel. l. facta. z. l. restituta. z. C. ad trebel. penul. tamen quando fideicommissum vniuersale relinquatur ad pias causas incontinenti transeunt actiones z. iura sine restitutione vt. C. de sacro san. eccl. l. vt. l. inter diuinum. z. est expressus. in. d. §. si quis autem pro redemptione: vbi executor qui est legitimus vendicat absq. alia restitutione. Tertio premitit qd licet per tales executores omnia debeant distribuere inter pauperes. tamen potest fieri restitutio partis singularis vel precium eorum dandi siue assignando. C. de epis. z. cle. si quis ad declinandam. z. d. l. nulli. z. de leg. ij. vnum ex familia. §. si cuz duos: vbi valet restitutio facta in illos duos de familia. licet non valeat in alijs. Nam inter heredes potest fieri diuisio certe rei: vel certe partis alijs emanetib. C. fami. per. l. j. z. ff. fami. per. l. filie. §. familie. Quarta premitit qd quando fit talis denominatio siue distributio nō est necessaria presentia persone nominate: nec persone heredis ut ex hoc poterit conueniri. ff. de le. ij. vnum ex familia. §. si duos. C. de sccl. nup. l. si quis prioris. §. ceterū. vbi apparet qd potest fieri in testamento talis nominatio. ergo persone presentia non est necessaria. ff. de leg. ij. l. nullus. in prin. z. l. cum pater. §. donationis. eo. ti. ¶ Quinto premitit qd id qd dictum est. §. qd executor es censetur fideicommissarij vniuersales. z. qd habeant actionē

etiam non facta restitutione sunt vera ex privilegio speciali i relictis ad pias causas. Nam de iure cō tales executores nō possunt agere. vt. l. luci. §. menia ad trebel. sed pauperes electi z. nominati p eos possunt de iure cōi agere cōtra hēdes ac si testator eos expresse nominasset in testamento. vt. d. l. vni ex familia. §. si de falcidia. z. §. rogo de leg. ij. z. l. a filia. §. si. ad trebel. Ex his cōcludit qd si heredes restituerint hereditatem dictis executoribus tanq. vniuersalibus fideicommissarijs qd facere poterunt vt dictum est. dicto casu heredes non poterunt conueniri a dictis pauperibus nominatis qd per dictam restitutionem iam sunt liberati. vt. ff. ad trebel. l. j. in prin. z. l. ita tñ. §. qui ex trebelliano. eo. tit. si vero non restituerint vt predictum est: tunc dicti heredes a dictis pauperibus nominatis et electis poterunt conueniri in illa qstitate. per ea que dicta sunt z. p alia iura que alleg. in. d. di sputatione que incipit filium adultū zc. ¶ Septimo quero post glo. vtrum mortuo executore eius officij transeat in heredem. dic vt in glo. no. ex lra zc. Jac. de are. in suo tractatu quem fecit de istis executoribus idem tenet qd glo. z. ad. l. cum vnus. z. l. a filio. z. l. alimenta allegatis in glo. pluribus modis responder Bar. dicit in. d. l. a filio. post. Dy. qd transit ad heredem iure cuiusdam obligationis quod intellige verum quando obligatio qua tenebatur defunctus continebat onus bursale non personale tantum. Sed si esset onus personale tñ tunc non trāfret vt. l. antepe. de tute. z. l. cur bonis de cura. furio. Sed hic conuigi pōt qd an officium executoris transeat in successorem in dignitate glo. pe. hoc tangit et soluit distinguendo fuerit expressus proprium nomen: et non transit. Aut appellatiuū. scilicet dignitatis et subdistinguit inter prelatum extraneum et propinquū vt in ea pz. quam no. et de ipsa etiam vide per Bar. in. l. qui liberis. §. hec verba. de vul. z. pupil. z. l. l. quidā relegat. de reb. dub. ¶ Et in dicto tractatu. Jac. de are. ¶ Octauo quero an executor possit vendere de bonis defuncti pro satisfactione legatorum ad pias causas vel non pias. Spe. tangit in ti. de instru. edit. §. nec aliqua ver. nunquid executor. Bart. dicit qd quidam sunt executores vniuersales: et isti possunt vendere vt heredes. vt. l. si quis ad declinandam de epi. z. cle. Quidā sunt particulares ad legata soluenda alio instituto herede: et isti nō pnt vendere. nisi hoc eis testator pmitat. zita no. in. l. alio. ff. de ali. z. ciba. leg. vbi plene per eū de viribus z. effectu huius licentie quā concedit communitate testatores suis executoribus quibus dant licentiam z. pntem vendendi et alienadi de bonis suis vsq. ad satisfactionem integrā legatorum. Circa enim istam licentiā tangit plura dubia. et primo an ante aditionem hereditatis possint videri dicto casu. Tenet qd nō: dz. n. datio executorum confirmari per aditionem hereditatis sicut alia legata. vt. l. si nemo. ff. de testa. tu. §. forte cū legata ad pias cās nō requirant aditionem vt ipse no. in. l. habeat. C. de sa. san. ec. ita nec datio executorum quo ad ipsa. ar. §. de offi. deleg. si super gra. el. j. Deinde querit de illo verbo licentiam quid importet an arbitriū boni viri an liberam voluntatem: dicit qd arbitriū boni viri: qd descendit a liceo lices. Subiungit vtrum propter licentiā istā vendendi et alienadi poterit obligare vel permutare vel in solutū dare: dicit qd si ista pmissio vendendi fiat a lege vel iudice debet stricte intelligi. put pmitit. vt. l. si pupillo. §. si pretor. ff. de rebus eo. Quid sit ab alio priuato. z. tñ appellatio venditionis cōtinet oēm actum alienationis qua impletur causa propter quā fuit pmissa veditio. ad hoc. ff. de statu liber. l. statu liberi a ceteris. §. quintus. Deinde querit an possint vendere rem quam volunt z. p quāto precio volunt dicit qd nō si commissio ē eis facta per verba importantia liberam voluntatem: tñ dicit qd libera voluntas importat vt faciat bona fide nō dolose. vt. l. creditor. §. lucius. ff. mā. Si vero vellet rem magni precij vendere pro modico tunc non faceret bonafide. vt l. magis puto. §. ne passim de reb. eo. et sic debet intelligi quod no. in. l. j. C. quādo decreto op. nō est. z. l. qd diu d distractio. pig. ¶ Item querit an sit heres requirēdus anteq. executor vendat dicit qd quidam executores sunt qd potestatem videri a lege habent z. isti debent requirere partē. vt. l. a diuo pio. §. in venditione. ff. de re iudi. z. no. p. Cy. in. l. ab executore. C. quo. app. nō rec. Quidā sunt executores qui habent potestatem ab hoīe. z. tunc aut ista potestas fuit voluntaria vt est illa quam dat dñs suo procuratori: quam potest. p libito renouare. z. tunc dñs non est requirēdus immo debet prohibere si vult. vt. l. si tibi mandassem. ff. man. Si vero a principio fuit voluntaria postea incepit esse necessaria vt potestas quā dat debitor creditor. z. tunc si illa potestas fuit limitata. vt qd dicit do tibi potestatem alienadi a tali die in antea pro tali precio. tñ non requirunt citatio dñi. vt. l. j. §. si. C. de iure delibe. Si vero nō esset limitata. tñ debet citari: vt. l. si creditor. z. qd ibi no. C. de distractio. pig. ¶ Hunc ad propositū mandatum datū executori fuit voluntariū respectu testatoris a princ. z. deinde necessariū nec est limitatū. id dz heres requiri. vt. d. l. si cre

Petrus de ancha super sexto Decre.

11 ditor. nisi testator aliud disposuisset. **C**um autem heres vocatus possit impedire alienationem executoris dicitur quod si certis de causis. puta si offerat pecuniam pro soluendis legatis. vel offerat se in termino soluturum datis fideiussoribus. Item si vellet vendere pro modico legato rem magni precij vel etiam pro paruo precio. ut dictum est. **Q**uerit etiam utrum teneant vendere cum bannimentis sine subbationibus. dicitur quod sic ad exemplum executoris sententiarum. ut. l. ordo de execu. rei iudi. l. edicto. C. si aduersus fiscum. l. ij. l. i. C. de fide instru. l. iur. hanc fiscalis. lib. x. et hoc est verum etiam si in testamento daretur eis libera vendendi potestas. Nam tutores constat habere liberam. ut no. in. l. mandato generalis. ff. de procu. l. si tutores in venditione rerum pupillariu de bent adhibere istam solenitatem bannimentorum. ut. l. si sine. §. j. ff. de minor. **C**um autem ulterius utrum talis executor possit vendere non presente pecunia sed adhibita fide de precio. videtur quod non in relictis ad pias causas. ut. l. si procurator in si. de iure fisci. Item ad similitudinem executoris sine. ut. d. la. diuo pio. §. sed si emptor. de re iudi. debet ergo dicere instrumentum quod precium habuit et recepit pro solutione talium legatorum. et hoc sufficit emptoribus ut sunt tuti. ob dictam causam soluisse. l. postea non appareat satisfactum ipsis legatariis. ut. l. j. §. non autem. ff. de excep. rei v. Si vero quod pro dicta causa vendiderint non fuerit facta mentio in instrumento quantuncumque fateantur se precium recepisse non videtur facta venditio pro satisfactione legatariis nisi postea appareat. ut. l. sed Julianus. §. proinde ad macedo. l. j. §. post quod si mutua ff. si quid in frau. patro. **C**um autem ostremo circa hoc querit an promissio de euictione quas faciunt executores obliget heredes putat quod si faciunt promissionem sine consue. ciuitatis. ut. l. si pignore. §. si. de pig. actio. l. Julianus. §. si procurator. de actio emptio. ipe autem executor qui vendit ex officio sibi iniuncto de euictione non tenetur. ut. l. qui erat in p. in. fami. her. de euic. l. si pignore. et hec dicta sunt de potestate executoris in vendendo et distrabendo bona testatoris. **C**um autem principaliter quero de bonis potestate distribuendo et dispensando inter pauperes. et primo an teneantur noiare. et eligere pauperes de domicilio testatoris vel possint vnde cumque. Jo. an. tenet quod vnde cumque. §. c. proxi. in nouel. super glo. l. certa. **C**um autem ostremo an executor inter pauperes possit eligere minus pauperem pro comparationem ad alium. d. Bal. q. sic. C. de epi. et cle. l. id quod pauperibus in. xxi. q. per. l. cum quidam. de le. ij. **C**um autem ostremo an executor poterit ita disponere ut aliqui pars veniat in eius religione si est religiosus vel si alius commissarius vult sic disponere ut aliqua pars sibi remaneat. vel p. in. quo suo. ar. quod possit monasterio suo sibi et eius amico conferre et erogare. de leg. ij. ab oibus. §. item si iustus. et C. de epi. et cle. aut. si qua mulier. et in aut. de san. epi. §. si de commissam. ar. tamen quod non possit C. de sacro. san. ecc. aut. quibus cumque modis. et ff. mandati si mandauero. §. si tibi. et de iurif. omni. iudi. l. q. iurisdictioni preest. Nam volendo sibi acquirere vel amico suo suspicionem inducit contra se. et ideo hoc sibi permittum non videtur. ff. de sal. l. si quis legatum. l. i. v. r. et de execu. tut. l. pietatis. Posset distinguere sine Jac. de are. q. aut erat solus executor aut cum alijs. Primo casu sibi dare non potest. similiter nec valde coniuncto ut in iuribus alleg. pro hac parte. et c. per tuas de iure patro. nisi forte in coniuncto esset paupertas: quod tunc posset. ar. ff. de adop. l. si pater. §. q. duo. In secundo casu quando. f. cum alijs est executor. et tunc potest. ut no. quod cuiusque vni. no. l. nulli. l. plane et de in diez adiec. l. q. si vno. **Q**uarto an possit eligere spurium testatoris. Item Jac. dicit quod non. quod de patris bonis se non potest capere nec alio media te. C. de heredi. insti. l. neque. de ueniretur enim per hoc indirecte contra legem et circueiretur eius intentio contra. l. cum hi. §. l. c. h. bis. ff. de transac. et de tuto. et cu. da. ab his. l. scire. Item arbitrium dispensandi et erogandi sibi datum debet intelligi quod non faciat contra ius. ff. de rit. nup. l. q. de inoff. test. l. si q. et ad munici. l. lucius. et hoc tenet d. Bald. in. d. l. id quod pauperibus in. xxi. q. vbi idem dicit de epo executoris: sed quod non possit liberaliter concedere hereditatem spurij testatoris: quod est notandum. Subdit tamen quod alimenta posset eis concedere. per. c. cum haberet de eo qui duxit in matrimonio. quam pol. per adul. hoc tamen preter tu alimentorum non posset in eum conferre oia bona vel maiorem partem. ut. l. si. ff. de executor. que est ad hoc no. Unum sublingit quod spurij non continetur appellacione coniunctorum: et sic consuluisset dicit quod no. de ista etiam. q. spurij testatoris et coniunctorum ipsi no. in. l. habeat. C. de sacro san. ecc. in ultima parte causata. Querit etiam an possit eligere inimicum testatoris: dicit quod si est odiosus et indignus: quod concubuit cum vxore forore vel matre testatoris: et non potest. ut no. in. l. fideicom. C. de fideiuf. Si vero erat odiosus: sed non indignus: et tunc potest si testator decessit cum confessione et contritione. et hoc enim videtur odij remissione: ut insti. de iniuri. §. si. et de hoc fiat articulus: sed **14** quod in tali statu decesserit. **C**um autem ostremo principaliter quero an executori detur actio contra heredem vel legatariis contra ipsum

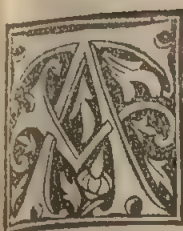
cutorem. d. Bal. in simplici executore distinguit: quod aut est de ad pias causas: et datur sibi actio: ut. l. nulli. l. si quis ad declin. dam. de epi. et cle. C. idem si detur ad alimeta: ut. l. alio de ali. le. §. si ad alias causas non habet actiones. ff. ad trebel. l. lucius. meui. et ibi no. Datur tamen sibi forte officium iudicis: ut diceb. Dy. per. l. quintus de annu. le. facit quod no. in. l. si quis titio. de l. ij. Sed an contra simplicem executores detur actio. dicit quod si non datur sibi actio: et non sit consecutus rem: vel quatenus quam debet dispensare: quod nec contra cum detur actio. et sic loquitur. l. si mio. §. j. et quod ibi no. ff. q. dies leg. ce. Si vero sit consecutus quod debet dispensare. tunc bene datur actio contra eum. ut. l. si a pluribus. de leg. ij. Si vero sit talis minister cui datur actio. tunc si liter contra eum datur: et ita intelligitur glo. in. d. l. nulli. l. d. l. sic ad declinanda sine. l. d. l. r. Intellige tamen sane quod si non datur preceptum non conuenit ut distribuatur sed ut agat. ideo enim conuenit quod actionem habet. et est sibi modus agendi. ff. locati cum in plures. §. si sem. Item intellige. f. contra eum competere actiones. ut dicit post. incepit gerere. nam tunc compellitur implere officium. Si vero incepit non compellitur incipere. ff. de relig. et sumpt. fu. lac. §. si tibi. et eo. ti. l. si quis sepulchrum. §. funeris. Item in casibus in quibus dicto executori competit actio poterit constituitur. peratorem et petendi ante lit. contest. quod habet actionem suo nomine sine Jac. de are. et ita no. d. Bal. in. d. l. nulli. **C**um autem hec dicta sunt habet cum in simplici ministro siue executore. Sed quoniam quis est executor et percipit commodum iste non debet dici simplex minister: et id habet actionem ad consequendum oia que mandauit pro eum dist. bni. Item transire tunc eius officium ad heredem. Item si aliqua gata que debet distribuere sint effecta caduca cedunt eius luti. Secus in simplici ministro. et de his vide plenius per Bar. in. l. i. §. si quis titio. l. i. pecunie de ali. et cib. le. **C**um autem ostremo an executor ad pias causas possit compelli per episcopum ad reddendum sibi rationem de administratione et vltis ad quod tempus. dicit quod per et vltis ad. et an. na tanto tempore durat ius pauperum. ut in au. de eccl. ti. pro temporalibus. et sine Jaco. bu. in. d. l. nulli quilibet administrator siue generalis siue specialis tenetur conficere uentarium si aliquid ad eum puenit ex administratione. Sed et quero qualiter reddetur illa ratio. dicit d. Bal. in. d. l. nulli et l. id quod pauperibus ad si. quod ceter rationum cum sacramento executoris sufficit in istis minutis de quibus non possunt commodum fieri instrumenta publica: ut si dat. v. foli. pro paupere. Secus autem si habet actionem ad consequendum oia que mandauit fieri instrumenta. Nam in talibus ceter rationum non faceret fidei per scripte. nec etiam sufficeret iuramentum ad plenam probationem. facit quod n. C. de iure delibe. l. si. in computatione. Ad vnum tamen aduertendum quod in testamento releuant executores ab isto onere reddendi nisi si liberant a testatore ab oibus in quibus ratione administrationis possent modo aliquo obligari. quod autem ista liberatio oportet ipsi. §. e. cum Joanes. in. v. q. et ibi remissi ad Spe. de instru. edic. copendiose. ver. nec aliqua alia est. §. et que hic deficiunt ibi v. **C**um autem ostremo quero ter. puidet ne defuncti dispositio differat sed erequas in defectu vnius ex pluribus executoribus: sed per quod oes sunt negligentes dicit quod executio deuoluatur ad episcopum post non. quod dicit ut no. d. Bal. in. d. l. id quod pauperibus. et ibi per eum incipiet iste annus. de quo. §. c. l. de pbe. statutum. et ibi dicit. et de leg. ij. Sed si nullo executore dato heres negligit adimplere defuncti quod illo casu deuoluatur ad episcopum. ut in aut. de here. et sal. si quis autem non implens col. ij. et in aut. de ec. ti. §. si quis autem. per demptionem: et in tunc super ista deuolutione ad episcopum est a iure stricte psumptum quod non possit testator ea prohibere. ut i. palle. §. ibi licet. si pue testatoribus seu donatoribus interdicitur sit et c. sed hic aduertendum ille. §. si quis autem non implens heredem negligenter implere voluntate defuncti priuat hereditatem defert ea alijs successiue cum actione de implendo iudicium defuncti. Si ergo ad illos sit deuotio cum onere soluendorum legatorum: videtur quod episcopus se de hoc non habeat impedire contra. et si heredes. So. timore illius. §. ego teni in. d. c. si heredes quod ad episcopum deuoluatur executio legatorum ad pias causas non autem aliorum ad non pias causas contra. Item. et post. q. tenet quod executio relictorum etiam ad non pias causas deuoluatur ad episcopum herede negligente per. c. tua. §. eo. ibi vniuersa pcedant et verbo plenarie. et in. d. §. si quis autem. per redemptionem ibi oia. Et aliter sentio in. d. c. si heredes. vbi plene dico. et ad hec iura et rationes ipsorum respondeo: et ibi vide.

De sepulturis.

Rubrica.

- 1 Periculis futuris obuiandum est.
- 2 Clorum fidei datio iuramenti et promissio paria sunt.
- 3 Sepelientes illicite tenentur ad restitutionem corporum.
- 4 Viatores vbi sepeliri debeant.

Enimam

Mimarum. Prima pars ponit inhibitionē: et decre-

tum ibi nos em scda punit eligentem ibi sta-
tuentes. tertia punit inducentē ibi. si vero et
penam aggravat in nō parentem ibi. q̄ nisi.
¶ **¶** Not. q̄ futuris periculis obviandū est
p̄ superiorē. qui debet intendere vitij extir-
pandis et plantare virtutes. de ma. et obe. solite facit. l. congruit.
de off. p̄f. z. c. j. de off. ordi. ipse em tenet reddere rōnē de aiab.
ibi cōmissis. vt. c. irrefragabili. d. offi. or. et p̄ subditis suis agit
de app. dilectis. et de iurciur. sicut p̄ Jo. an. ¶ **S**ecūdo no. q̄ q̄nq̄
cōstitutio phibet siue verat aliqd in virtute obediētie. Interdū
ab interminatione: interdum sub anathemate: interdum sub pe-
na excommunicationis: vt in iuribus hic alle. in nou. vbi subdit
p̄ contra talia precepta domini omnino fieri non licet. xxviii. q̄
iam nunc ad fin. et grauitur peccat qui non parat in. c. si quis de
naio. et lxxj. dist. si qui in fi. ¶ **T**ertio no. q̄ votum fidei da-
to iuramenti et promissio hic ponuntur vt paria. Nec videtur
irca ista differentia. alle. Archi. quod me. causa. et de
vbi. peruenit. et c. cum tempore: inde est q̄ qui venit contra fidei
interpositionem nulla necessitate compulsi priuatur beneficio
et no. Inno. et Hosti. in. c. querelam. de iureiu. Aduerte tamen q̄
licet deus non faciat differentiam inter simplicem loquelā et iur-
amentum. ecclesia tamen facit. Unde plus peccat transgressor iur-
amenti. q̄ p̄ ex maiori penitētia. xxviii. q̄. j. nō afferam. Et est
imile in voto solēni et simplici. j. qui de. vel vouit. p̄sult. et c. rur-
us. et ita no. Jo. an. de iureiu. debito: res. sup verbo cogēdi in no-
tel. ¶ **Q**uarto no. q̄ iste tex. phibet istis fratribus ne inducant
liquos ad eoz ecclesias sepeliri. et dicit Jo. an. ponderandū in
lucant ad vouendū iurandū et promittendū et. si aut inducerēt
et eligant nō ligant ista cōstitutione. naz simplr eligens pōt va-
iare et penitere: q̄d non pōt vouens iuras vel promittēs. ponde-
at etiā q̄d dicit apud eoz ecclesias. Et quo infert q̄ inducens
et ad vouendū apud non suā ecclesiā nō ligatur. et vide q̄d no.
Hosti. in summa eo. ti. s. an licitū ver. quid si quis eligat. vbi de
llo qui iurauit nō mutare sepulturā an mutare possit. Sed hic
querit quare phibet quis se ad id obligare q̄d libere pōt face-
re. nam a principio cōtrahere et alia pmissa facere sunt voluntas
is: sed postq̄ sunt promissa necessitatis fiunt. C. de acti. et ob. l. si
ut. quare nō ita in sepultura: dicimus vt sit a principio volūtas
is. et in obligatione deducta sit necessitatis Sol. dicit Jo. an.
ost Jo. mo. electio sepulture est pars vitime volūtatē cuius li-
vertas tolli nō debet. vt. l. j. C. de sa. san. ecc. nec pactionibus vel
notestacionibus coartari. vt. l. si q̄s in prin. testamēti. de leg. ii.
l. si mihi et tibi. s. in legatis de leg. j. Item ius puidet nō eligē
i sepulturā: ista ergo iuris prouisio nō debet impediri nisi libe-
a voluntate testantis. Item electio sepulture est spāle inductū
ōtra ius cōe: et tale ius solus princeps q̄ supra ius est pōt indu-
ere. vnde sicut alius a principe nō potest tollere ius cōe: sic nec
id ius spāle adijcere quo arte ius cōe fm Jo. an. Ex quo dicto
iōt argui q̄ pmissio et iuramentū et votū sup sepultura motu p̄
rio in aliqua ecclesia nō obligat precise quin habeat locū peni-
entia. Nam vt patet ex p̄dictis sepultura accedit ad naturā vl-
ime voluntatis q̄d no. ¶ **Q**uinto no. q̄ illicita pactione subla-
a reponit quis in iure cōi sicut sublato priuilegio. vt in. l. sed et
nilites in prin. ff. de excu. tu. q̄d ergo dicitur per spālem pūisio-
nem videtur recessum a pūisioe iuris cōis: vt. l. si. C. de pac. cō-
ten. debet intelligi cū de iure tenet pūisio spālis: als non tollit
nouitionē iuris cōis. ¶ **¶** Not. q̄ scda stipulatio aīo nouādi inter
vōita tollit p̄mā: et scda non teneat cū effectu vt insti. qui. mo.
tol. ob. s. p̄terea. facit isti. qui. mo. te. infir. s. posteriore. ¶ **S**ex-
to no. in ver. si vero dum dicit in ecclesijs suis ar. quem posse i ec-
clesia sepeliri q̄d dicit vt not. xii. q̄. xij. nullus. vbi generaliter est
vōc prohibiti nisi sint epi: Abbates aut digni presbyteri vel si-
leles catholici: et qui dicant fideles catholici quo ad hoc gl. ibi
¶ **S**eptimo no. q̄ q̄d illicite sepeliunt tenent ad restitutionē
o: pōt et hoc si petantur. ad restitutionē aut aliorum. j. decen-
tium etiā si non petant. de quo in glo. istud decendū et. semper
m̄ qui male accipit est in mora sicut fur. vt. l. in re furtiua. ff. de
ondi. fur. nō ergo debet interpellari. sed vltro se offerre: vt libe-
etur a peccato. ad penam aut extrinsecā infligendā requiritur
ap̄lus termini a iure p̄fixi de quo hic. ¶ **¶** Octauo no. q̄ hic in-
rdicitur ecclesia et cimiteriū. ppter delictū q̄d forte minimū de
ecclesia cōmisit ad talē pmissionē votū et iuramentū illicitū ali-
uem inducendo. et ita q̄d opponit de regula delictū. j. eo. li. de
eg. in. So. vt in glo. si. quā tenet Jo. mo. in nouel. addit aliā ra-
ionem dicēs q̄ ista pena est tpālis quā per restōnem pceptozū
lerici euadere possunt. facit q̄d no. s. eo. li. de elec. q̄ sepe in gl.
lind. Item certū est q̄ q̄nq̄ p̄iudicat in acquirendo q̄d in ac-
quisito p̄iudicare non possit: vt. C. de acqui. pos. l. si. vera ratio

mihi videtur q̄ isti hanc penā interdicti incurrūt potius ex se-
quenti eoz delicto nō restituēdo male accepta q̄ ex facto alicu-
ius de collegio hoc inducētis: quasi totū collegiū dicatur delin-
quere si retinent rem inuafam ab vno de collegio. facit q̄d no. in
c. cum dilectus. de or. cogni. p̄sumit. em ille talis eoz cōscien-
tia deliquisse postq̄ retinent sic rem inuafam arg. de rest. spo. cū
ad sedē. nam ratione cōiunctionis alter alterius facta p̄sumitur
scire argu. l. de tutela. et quod ibi not. C. de in integ. resti. minor.
¶ **¶** Quero post glo. dicit in textu q̄ tali inductione non ob. des-
bet iste sepeliri apud illam ecclesiā apud quā de iure sepeliri des-
bisset et. Quid si ipsa est illa cuius clericus sic deliquit dedus-
cendo in pactū. iuramentū vel votū q̄ suus parochianus vbi als
sepeliri debebat eius ecclesiā non dimittat in sepulturā dic vt i
ea. sed in nouel. dicit quosdā asserere q̄d nō dubiā p̄ not. in
glo. pc. Item q̄ ista constitutio emanauit in fauore ecclesie cui
sepultura debet. ergo in ipsius penā retorqueri nō debet de re.
iur. c. q̄d ob gram. j. eo. lib. Item l. peccet auferendo libertatem
eligendi sepulturam tū certat de debito retinēdo. ¶ **¶** Hō est ergo
habenda illa ratio de tali q̄ habetur de illo q̄ certat de lucro ca-
ptando: vt. l. si. C. de codicil. facit. C. si quis ali. te. pbi. l. j. et l. Ju-
lianus. cū. l. se. de acqui. here. ¶ **S**ecūdo quero pone q̄ ecclesia in
qua de iure debebat sepeliri erat interdicta cuz eius cimiterio.
dicit Archi. illū sepeliendū in ecclesia cathedrali: q̄ etia si esset
interdicta seruabit ordo capli. xii. q̄. j. vbi cūq̄. Sed ego cir-
ca hoc quero si ista que debebant restitui huic ecclesie in qua de-
bebat sepeliri si interdicta nō fuisset. vt in glo. non dicit et. post
q̄ non ibi sed in cathedrali vel alibi sepelitur. vtrū debebuntur
ista huic ecclesie ad quā funus transfertur. eadē esset questio de
canonica portione debita ecclesie parochiali an eā perdat si de-
prehendit interdicta tpe sepulture. posset dici in p̄mo casu q̄
postq̄ cathedralis vel alia subrogat loco interdictę et intelligi
subrogata cū oibus qualitatib. et cuz onere et honore: vt. ff. si q̄s
testō li. esse ius. sue. l. j. s. hec actio. onus em comitat emolumento
in tali casu vt. l. alūne. s. seya. de alimē. leg. et q̄d no. Jo. an.
j. c. pri. super verbo ecclesie in nouel. posset dici q̄ si sine ei deli-
cto esset ecclesia interdicta nō esset priuanda cōmodis consuetis
ar. l. ab administratiōe. C. de leg. Idem sentio si nō potuit sepe-
liri apud ecclesiā apud quā elegit sepulturā ppter casum stinge-
tem in psonā mortui: q̄ decessit in campis nec reperit vel est ex
bannitus p̄ ista eius ecclesia nō est priuanda legatis sibi factis
grā sepulture. vt not. et dixi. s. eo. in materia ver. sed pone q̄ q̄s.
Si aut quis post electā sepulturā et legatū ecclesie factū mutat
set aim eligendo alibi sepulturā an videat legatū ademptum et
translatū ad illā in qua voluit vltimo sepeliri: videt q̄ sic. ar. d.
¶ **S**eya. et eorum que dicta sunt. ¶ **T**ertio quero post Jo. an.
de viatoribus de decedentibus vbi debeat sepeliri. Jo. an. in. c. j. s.
eo. in nouel. dicit q̄ in ecclesia cathedrali: hoc vero in nouel. reci-
tat opi. Archi. qui tenet cōtrariū. s. q̄ sepeliet in ecclesia in cui
parochia mortuus est sequēdo Elgo. Clin. et Ray. p. c. ecclesias.
xii. q̄. j. et xv. q̄. j. c. j. exponēdo ibi patrū. i. xpianoz. et. q̄. ii. ad
mensam. Bos. in summa. eo. ti. ver. q̄d si peregrinus. dicit eum se-
peliendū vel in cathedrali vel in illa in cui parochia mortuus
est. per. d. c. ecclesias. et fuit ista questio de facto senis in psona cu
iustas magnifici militis forēis qui decessit in parochia sancti
xpofozi et sepultus fuit in ecclesia cathedrali: cui funeralia fue-
runt magnifica et plurimū sumptuosa. ibi tū erat q̄d de oibus
funeralib. sed de quarta parochiali quā petebat ecclesia sancti
xpofozi ex eo: q̄ ille in eius parochia domū cōduxerat. l. j. nō ha-
bitaret q̄ erat capitaneus gñalis gentis armor. hinc inde discor-
rens. vide q̄d dixi de ista q̄d nō. in. d. c. in nostra ad fi. ¶ **¶** Qu-
to quero dicit hic q̄ ille q̄ iniuste sepeliuit tenet ad restōnē oim
illi ecclesie vbi debuit sepeliri: vt in glo. pe. sed pone q̄ ille in illa
ecclesia nō poterat sepeliri: q̄ erat ciuitas interdicta: et de facto
sepultus fuit apud fratres minores ipsius inuitis: multa tamē p
oblationibus et pmissis oblata sunt fratribus. queritur an illa ec-
clesia debeat illa habere: vel parochialis debeat d ipsius habere
quartam cum nec apud ipsam potuisset etia sepeliri do. Fede.
de senis tenet q̄ ista male accepta et ablata nō veniant diuidēda
ff. fami. her. l. certe. s. sed et si qui: ad hoc facit q̄d no. Inno. in. d.
c. in nostra vbi ad lram sic dicit siue ergo his de quo agit: apud
hospitales nō de iure: sed de facto sepultus est de relictis eis
dem nec totū nec partē reddet ecclesie parochiali: sed corp⁹ tū
et oblatiōes oēs q̄ facte essent occasione sepulture. vt. s. e. ex par-
te. nō ob. c. in nostra. q̄ debet intelligi q̄ parochianus alibi se-
pultus de facto debebat apud suā ecclesiā sepeliri. S; in casu no-
stro nulla sibi irrogat iniuria cū non haberet tunc ius sepeliēdo
di ppter interdictū de pen. et remis. q̄ inte. et de priui. cū et plāta
re. s. q̄ si templarij. Et infert ista ratio q̄ si ecclesia parochia-
lis est interdicta sed nō parochiani: q̄ parochianus tunc alibi
sepultus ex electione vel de iure. puta in sepulchro maioris. die
x. lii.

Petrus de ancha. super sexto Decre.

eto casu dicta ecclesia parochialis non habebit quartā. qd no. z ita scripsi in. d. c. in nostra. ver. ult. querit. Et hoc dico q si apud aliam ecclesiā q vt debuit est sepultus. de iure. potest qd dicit de iure defendi vt sua ecclesia interdicta nihil recipiat. sed si alibi ē sepultus de facto: tūc si interdicta sua ecclesia pmissit culpā esset forte idem. Si vero culpā non commisit qz forte ppter delictū dñi fuit ciuitas interdicta: tūc ecclesia non deberet suo iure priuari. vt cum p eam nō stare. sed p casum. ar. d. l. ab administratione: z s. dicit. Itē si in sua poterat sepeliri. tunc oim debet fieri restitutio p ecclesiā: q illicite sepeliuit. ar. huius. c. z. d. c. in nostra. que enim occasione rei mee ad te veniunt debes mihi reddere sicut ipsam rem. quod dicit vt plene no. Bar. in. l. pretor. ait. s. quod d fructibus. ff. de bon. aucto. iudi. possi.

1 **Canonica portio debetur ecclesie vbi defunctus cōsuevit audire diuina.**

2 **Ecclesias parochiales duas quis habere potest.**

3 **Electio sepulture in loco minus religioso valet.**

Cuius

1 **Canonica**
Adde pa
nor. i. c. de
his z. c. sup
eo. d. sepul.
i. cie. dudū.
s. vez. e. si.
z ibi Lar.
et vbiqz se
pultura eē
pōt. xij. q.
v. vbiqz
c. sacroz de
sepul. Flo.
l. in rub. de
relig. z sum
pti tu. bar.
c. po. i. c. si.
de serui. v.
ba.

1 **Canonica** portio debetur ecclesie vbi defunctus cōsuevit audire diuina z ecclesiastica pcepere sacra mēta. z quid iuris: si in vna audit diuina vt i capella. in alia percipit sacramenta: vt in baptismali. dicit qd debent inter se diuidere. vt. no. Jo. an. s. de illis in nou. super glo. ij. Itē intellige audire cōsuevit. i. debuit. vnde si nunq audiret diuina in ecclesia sua: sed apud medicantes nō minus sue ecclesie debetur illa canonica: qz sufficit per rectorem ecclesie non stetit qd minus ministraret. vt. l. iuris ciuili. de cōdi. z demō. Item non inspicimus qd fiat: sed quid fieri debeat. de elec. cum cām. Preterea tenetur parochian? suā ecclesiā visitare saltem dieb? dominiis z festiuis. vt de parochi. vt officii. peccat igitur si nō facit z sic nō debet ex hoc esse melior: eius cōditio q esset si nō teneret ad canonicā. ar. c. eum q. de pben. s. eo. z de dona. inter virum et vro. l. ij. Secūdo no. qz qd debet sepeliri in sepulchro maiorum. vt. c. l. s. eo. tamē potest sibi de sepulchro aliter prouidere z pūssio hois tollit isto casu prouisionē iuris sic relictū contingit. vt. l. sicut dōtē in prin. ff. solu. ma. z. l. cū ex filio. s. filio. ff. de vul. z pupil. z collige. qz pōt qz habere propriū sepulchū. qd intelligas quo ad vsum nō quo ad proprietatē. nam cum sepultura sit res religiosa non est in dominio alicuius. ff. de re. diu. l. in tātuz s. sacre. Circa quod vide quod dicit post Jo. an. s. eo. abolende vbi qrit Jo. an. post Host. Tercio no. qz sicut pōt quis hēre duo domicilia. ita duas ecclesias parochiales. s. in quolibet domicilio vna: quaz quilibet habet ius icanonica portione: vt hic. sic in ff. de exclu. tu. l. iuris peritos. s. cum oriundus. Facit hoc ad nota. in de. cām de elec. de illo qui cōsuevit habitare in duabus domibus. in qua citabitur: dicit vt ibi. Itē qd hic dicitur. si eligat sepulturam in tertio loco. Idem iuris intelligas si in altera predictarum. nam tunc ecclesia in qua sepulturam eligit dicitur canonica cū reliqua et residuū habebit quasi pceptum: z est si. s. de test. officij. z. c. requisiti. z. c. raynu. z. c. raynal. Quarto no. qz valet electio sepulture in loco minus religioso. sup hoc vt dicit ter. erant olim opinio. de quibus. s. e. fraternitatem et ibi no. qualiter locus dicatur magis vel minus religiosus nam ex frequentia populi z celebratione diuinorū cognoscitur. Certe nio ad questionē et primo quero an qd dicitur hic de habente duas ecclesias parochiales vt diuidant inter se: habeat locum cū quis habet domū in consinio duarum parochiarū glo. dicit qz similiter dī fieri diuisio inter eas in nouel. remittit ad not. de parochi. super eo. vbi ecclesia que est in limite duarū ecclesiarū erit cois vtriqz epō: sicut arbor que est nata in consinio. ff. cōi diui. l. arbor. Pro hoc adducit decisionem. q. disputate qz vtraqz parochia talis tenebitur ad collectas. alle. ff. de cēsi. l. forma. s. si vero. de munerib? psonalib? impositis. tē qz si vtraqz parochia habitat sua erit electio in qua velit sepeliri. Si vero solum introitum habeat in vna parochia et habitationem eiusdem domus in alia: debet sepeliri in illa parochia in qua habitat cum introit? sit ppter habitationē. ff. de le. iij. l. pōijs. s. antepe. z pe. Et est similis questio in decima psonali. z refert hoc debere illi ecclesie in cuius parochia est illa pars dom? in qua facit opam. ar. l. iij. ff. de fun. instruc. Alij vt refert in. d. c. sup eo. dicit qz erit solius illius ecclesie in cuius parte caput positum est. ff. de religio. z simp. fune. l. cum in diuersis. z. l. adeo. s. si. de acqui. re. do. mi. primum putat ipse equius. in. d. c. sup eo. Bart. in. d. l. p. dīis. s. qui domum. dicit qz si domus est posita in duabus parochijs cedit illi parochie per quam habet aditum: vt. d. s. qui domum. z. s. balneas. z de leg. iij. si cui edes z de dam. infec. l. quod conclaue. Sed si habet aditū p vtrāqz parochiā cedit illi parochie per quā a dī frequētur. vt. l. legatis. s. si vn? z. l. pediculis. s. argento. de aur. zar. leg. Secundo. quero ille qui est de

duab? parochijs vt i ter. dicit ita. lego. ecclesie mee parochialis tum. quero cū non consistit expresse de qua ipsaz sēserit cui debeat. dicunt quidā q diuident inter se. ff. de reg. iu. l. paulus de lega. ij. l. si quis ritio. s. si. Alij dicunt q accipient in solidū leg. i. l. filiabus. s. si quis. Alij dicūt q nihil percipient de test. tu. l. duo sunt citij. De. de bel. perti. vt refert Cy. C. de sa. san. z. l. j. dicit q est recurrendū ad cōiecturas que colligunt ex pluribus. Primo qz alterā pūtebat qz in ea voluit sepeliri vel iagis conuersabatur. in dubio vero dicunt quidā neutri debere. s. Jo. an. dicit qz primū est equius. s. qz diuidant inter se. Cū rit etia circa hoc si quis legauit ecclesie sue parochiali. z tpe testamenti habitabat in vna parochia: tpe mortis in alia: dicitur quidam inspiciendum tps testamenti. ff. de aur. z ar. leg. l. si i. Alij qz tps mortis. de fun. instr. l. pe. Quidā sūr dicunt recurrendū ad pdictas cōiecturas: de quib? si non apparet dicitur qz modicū erat legatū respiciēs funeris sumptus tunc illa habet apud quā sepelitur. vt. l. fm naturā de reg. iu. Si vero magnū ē habebit illa q erat parochialis tpe testamenti cui? merito z attēctione fecisse vtrū nō sede. ff. p socio. l. nec adieci. etia ita hōi nouel. Itā op. mihi placet qz expūssit in legato facto ecclesie sue nomē scilicet. puta ecclesie mee scilicet Andree cū em post trāslationem ad aliā ecclesiā volūtatē nō mutauerit psumit in eadē pfer rare. vt. l. sancim? C. de testa. ad hoc. l. tractabat. ff. de testa. m. Si vero simplr legauit ecclesie sue parochiali. tunc cū relictū fuerit quodāmodo sub noīe dignitatis z officij. videt trāsire i futurā ecclesiā parochiale. ar. c. qm ab. de offi. deleg. ponitur i ecclesia loco psonę legatarie. sed in personis expressis sub noīe ne dignitatis videt cōsideratio habēda ad presentē z futurū ecclesie rectorē. vt. l. annua. s. si. de annu. leg. idē in ecclesia. ad hoc optime. l. placet. z. l. se. de liber. z posthu. Tercio quero de no qui morit in religione. j. annū probatiōis an parochialis ecclesia habebit canonicā. Archi. hic tenet qz sic. qz nō est plene pūssus. de peni. di. j. s. hoc idē ver. cōuersio. z de elec. ex eo in fi. Itē non videtur mutasse domicilium. xij. q. ij. s. qz ergo. z qd ibi. Jo. an. remittit de hoc ad no. p eum. s. eo. de his sup glo. pe. i. uel. vbi tenet cōtrariū post Host. z Host. Nam l. non mortuū pfectus. fuit tū plene cōuersus nec volūtatē mutauit. z p illm trāsitiū apparet qz voluit mutare domicilium z desit esse parochianus ppter ecclesie de parochi. c. si. z qd no. in. c. beneficiū. de reg. in glo. mag. ibi etiā multa iura z rōnes p op. Archi. et op. refert hic Zap. in de. ij. eo. ti. tenere. Pau. s. qz debeat canonica parochiali ecclesie cū requiratur cōuersio in vita z sanitatē: ille non fuit cōfessus: pro cui? op. facit decisio. q. quā disputat? Padue de qua dicit. j. de sta. regu. in. d. c. beneficiū. vide etiā d. no. in. c. de his in nouel. de istis confratrib? qui retētis bonie cipiuntur in cōfratres. tenet qz nō eximant a iure epali nec p iudicē canonice portione quomin? suo tpe debeat de priuilegiū z plantare. s. de cōfratrib? z. c. priuilegia. s. j. eo. titu. Quarto quero de quib? veniat detrāhēda ista canonica. Ad hoc co q in. c. j. s. eo. qz de parte sui iudicij circa qd renouat do. inu biū vtrū debeat de relictis tū factis ecclesie. vbi elegit sepulturam an vero de factis ecclesijs qbuscūqz. Hosti. De. z Egu. cūnt qz de relictis factis ecclesijs qbuscūqz p. c. ij. s. ibi relictū oim. Sed glo. in. d. c. j. intelligit de relictis factis ecclesie sepulture tū de alijs. z bec op. placet Abb. Nam fm cū si in ecclesia elegisset sepulturā de legatis factis alijs ecclesijs nō debetur aliud dicte sue ecclesie. Idē tenet Archi. hic z Jo. ann. de. dudū. ver. verū in glo. qz. tāgit etiā in. d. c. nouel. qz. ter vicit quartā partē sui iudicij an intelligat d. eo qd relinquit ecclesie sepulture iure institutiōis. Tenet qz sic etiā de imobilib? vt dicit in. ij. q. Quinto quero dictū ē. s. p. xij. q. qz rector parochialis debet habere quartā de oibus relictis ecclesie sepulture sed a quo dī petere z recipere istā quartā: vtrū ab ecclesia sepulture an ab herede. et eadē est questio in epō cui debet etiā quarta de his que pro anima relinquit ecclesijs z alijs pīs loci. vt. s. de testa. officij. z. c. requisiti vtrū petat ipsam a dictis ecclesijs vel heredibus. Et est vtilis bec questio: qz quandoqz epōs z rector parochie plus confidunt de herede qz de rectore ecclesie sepulture presertim si sit dī mendicantibus s quos difficile ē recipere iusticiam coram quo ad hoc dico qz fm op. Host. qz tenet hic Archi. in portio debita ecclesie parochiali qd nō ē dubium. Tenet enī qz ista portio danda est aqz parochianis eligat sepulturam: vt dicit ter. in. d. c. j. Sed vt ibi dicit in. ij. p tab. post. Jo. an. and. Itā op. non seruatur de facto. Et idē c. de his in. ij. q. reuoli. ij. op. prima est qz episcopus et curas possunt agere pro eorum portione: non solum contra ecclesiā sepulture s etia cōtra ipsos heredes. Non ob. qz de episcopoz curato non fuerit facta mētio in testō: quia esset in nō noīnā in eo si spectat ad eos ex eo cōmoduz possunt agere. vt. l. xj. s. terdum. de le. ij. et. l. si cui. s. si. de leg. j. z. l. seruo legato. s. si te p post ipsum.

toze de leg. i. Unde est eis iste portio canonice deferant a iure etiam testatore invito. vt. d. c. officij. z. c. requisiti. videtur qd possint contra heredes agere. z. sicut falcidia refecat ipso iure legata. ita refecat ista canonica. vt. l. linea margaritarum. ff. ad. l. fal. Sed opinio est qd eps z. curatus recipiat istas portiones ab illa ecclesia cui relictus est. Tertia opinio Host. est expulsi subtitantibus Inno. qd de canonica equitate eps z. curatus possunt agere contra heredes pro eo qd sibi debetur: qd si pecunia mea est penes te equum est vt mihi ea reddas. vt. l. si me z. titium. ff. si cer. pe. z. sic accedit prime opi. qua sequi videtur Joa. de deo li. j. q. xxxix. Ego vt dixi in d. c. de his ad si. voluissim istos dños declarasse vt istud in tñ sit verum qd si rector ecclesie sepulture agat ad in regre legata possit heredes contrariū ipm excipere. Ego volo resuere canonicas debitas epo z. curato. z. an nō sit liberat? si soluat integre hac exceptione omiffa: quasi soluerit ei cui nō debet. bat. vt. c. ea te. s. de iurei. Tenui vbi. s. qd eps z. curatus poterūt preueniri ab ecclesia sepulture z. sic petere ab herede. Predicti etiam admittendi sunt ad petitionē vt dixi. z. in cōcurfu erunt pferendi. z. circa hoc vide no. in de. dudū. s. bñdō in glos. per hoc dicebat. j. eo. Sexto quero iuxta pdicta dixi qd de relictis ecclesie sepulture debet quarta episcopo: z. similiter curato de canonica parochia corp? assumitur. Sed qd prior detrahatur an illa episcopi vel illa curati: videtur in hoc ius z. differentia in substantia. nam cū secūda quarta veniat detrachenda de residuo non de accruo integro circa qd vide qd dixi de testa. Raynuitius in. lx. notabili illa erit minor que postea detrachetur. pone exemplū legata sunt. lxx. si eps primo detrahatur: sua quarta erit. xx. z. de residuo sex de. lx. que restant curatus habebit quartā que erit. xv. si autē curatus primo detrahatur contingeret conuersio. Jo. an. plene de hoc no. s. eo. certificari ad si. in nouel. z. dicit qd in hoc non est vis: qd episcopus de quarta parochiali etiam quartam percipit. z. sic siue primo siue postea detrahatur in idem recidit. Nam si secūdo detrahens. xv. habeat vt dixi ab ecclesia sepulture de. xx. que primo habuit ecclesia parochialis habebit. v. z. sic. xx. qd solū haberet si principaliter detraxisset vñ Jo. An. d. c. certifi cari. qui non bene considerauit vt ibi dixi in. vii. q. Septimo quero vtrū iste canonice portiones debeant episcopo et curato a quibuscumqz ecclesijs in quibus parochianus elegerit sepulture. ad hoc respondeo qd si tales ecclesie sepulture sunt intra diocēsim non est dubium qd debentur. vt. d. c. s. eo. cōiuncto. d. c. requisiti. Si vero ecclesia sepulture sit extra diocēsim vel sit intra tamen exempta. tunc est differentia inter canonicam portiones episcopi et ecclesie parochialis. nam ad canonicam parochiales tenentur ecclesie exēpte. et etiam existētes extra diocēsim: si i talib? quis elegerit sepulturem sed ad epālē non tenentur ecclesie extra diocēsim: nec exempte si apud eas fuerit electa sepultura z. hoc dicit. s. eo. in nostra. i. septima oppo. z. c. cū sup. eo. ti. hinc est quod predicatorum et minorum ad quartam parochiale tenentur. s. nō ad episcopalem. vt. d. cle. dudum. Item de certis relictis priuilegiatis. de quibus. s. de testa. c. si. non debetur quarta epō vt ibi. z. nō debetur de talib? quarta parochialis. vt. in d. cle. Circa hoc. viii. quero vtrū eps ista canonica parochiali percepta de istis relictis priuilegiatis percipiat a curato quartā epālē videatur qd non quia istam percipit curatus aliquid cōsequitur a de iuncto vt. d. c. officij. et. c. requisiti. sed curatus percipit istas quartas ex dispositione canonis. z. quandoqz contra voluntatem testatoris: vt p. eall. iuribus. Preterea res priuilegiata semper durat priuilegiata: vt. c. si. de priuile. z. non debet admitti ad id vna via a quo alia prohibetur vt in reg. cum quid. z. c. tua. de p. cu. cum ibi not. In contrarium facit: quia ista quarta epālis de mortuarijs romitibus que obueniunt ecclesijs subiectis debet vt. c. querente. de off. or. z. de pser. de quarta. Preterea priuilegium non dē egredi ad personam priuilegiatam. de priuile. c. sane Sed si iratres non essent priuilegiati ab epō tenerentur ad canonicam epālem. priuilegium ergo eis concessum non dē extēdi id curatū: quod esset si ipse de eo quod ab ipsis percipit non teneretur ad epālem. Istam partem tenet. d. Fed. de se. confli. vi. dicit enim qd ratione mutationis personarū alteratur natura rei de urepa. c. j. eo. li. hoc etiam videtur tenere Jo. an. s. e. certificari bi inuit qd eps petit quartam quare quam ecclesia parochialis etiam cepit ab illo a quo episcopus nil recipere potuisset. Ad hoc allego quod no. Huil. in Spe. de immu. eccle. ad ti. contra ptores rerū clericorū qd nō gaudet priuilegio clerici gaudet et allego etiā p hoc casum in. l. cū patronat. de le. ij. vbi res extēns cū priuilegio penes vñ si in alterum transferatur nō trā it cum eodem priuilegio. ad idem. l. paul. als p procuratorem. de acqui. here. z. bono. col. l. j. s. antepe. z. ita dixi plenius. s. c. elatū. plura alia de ista qrtā parochiali z. epālē. dixi plene post. m. d. Jo. de perusio in. c. officij. s. eo. vbi per questiones. viii. principales cum multis accessorijs istam materiam declarauit

- 1 Parochia in qua quis decedit quo ad sepulturam non non est inspicienda.
- 2 Sepeliri debet qd in ecclesia in qua elegit sibi sepulturam.
- 3 Mulier vidua retinet domiciliū z. honore viri sui defuncti.
- 4 Mulier vidua decedens tumulanda est cū ultimo viro.

S qui habet. Partes parēt. secūda ibi aliter z. prima soluit dubium et solutionem moderatur ibi dñmo do. C. Not. qd ista tria scilicet ciuitas castrū et villa ponuntur hic vt diuersa z. de diffinitione cuiuslibet scripti. de rescrip. statutis. s. cum s. o. z. per Jo. an. in. c. si ciuitas. de sen. cr. j. eo. li. C. Secundo no. qd quo ad sepulturā non inspiciamus parochiā in qua quis decedit: sed in qua hz domicilium. lz enim qd ex causa z. ad tps se alio offerat ibi tñ cōmorari psumit vbi hz domiciliū. ad hoc. ff. de pig. l. debitor. z. l. ex facto. s. rerum. de be. insti. z. de ver. sig. l. malum. s. si. z. inducit hic Jo. an. ad. q. illius qui propter hospitalitatem dyocesis currit ad ciuitatem vbi manet cum familia: durante hospitalitate moritur electa sepultura. dicit enim quod ecclesia ville debet habere canonicam. z. non illa in cuius parochia decessit. non enim mutauit talis domicilium cum non habuerit animum ibi perpetuo manendi. quod requiritur in hoc ad municipi. l. non vtiqz. z. l. domicilium. z. l. eius qui. s. penul. C. de inco. l. ij. z. l. ciues. Durante itaqz metu non dicitur habere animum mutandi domicilium. quod me. cau. c. j. z. qui dicit animum mutatum id probet: vt ibi cum con cor. Glo. pe. benefact ad casum. ff. de dam. infect. l. si finita. s. si quis metu z. de acqui. re. do. l. qua ratione. s. si. Jo. an. etiam. q. de infirmo qui legauit centum monasterio sancti proculi. et ibi sepulturam elegit: deinde de alia parochia in qua morabatur se transtulit ad parochiam sancti Proculi z. ibi decessit: qd prima ecclesia habebit canonicam per. c. de his. s. eo. z. aduerte qd hoc c. z. iste proxime. q. probant qd ex habitatione sola in vna parochia non queritur ius parochiale nisi concurrat propositum et voluntas constituendi ibi domicilium. Sed hic queritur quantum queritur istud domicilium. lex dicit qd quando per decem annos quis moram traxerit in loco: vt in. d. l. ij. C. de incolis Sed Jo. an. in. c. significauit. de paro. s. dicit qd illa lex non feruat. z. ideo in pdicta. q. claudit arbitrarium. Nam si in loco relicto oia vendidit z. secū qd hē potuit asportauit z. alio loco domiciliū z. possessiones emi psumit primū domiciliū reliquisset ele gisse scdm: vñ eū. z. bene dicit. qd em quis recedit cum rebus suis de loco presumitur habere animum mutandi domicilium. vt no. Bar. in. l. assumptio. s. filius ad municipi. z. l. predia maritima de fundo instr. z. vide qd dixi in d. c. significauit. quando pos sit quis esse sine domicilio. et qd plura alia de quib? aliqua. j. sub dam. Pro clariori tamen intelligentia predictorum hic cadit. q. do. Fed. de senis. Quidam puer de vna parochia habens ibi domum in qua pater habitauerat: et in ea habitans translatus est per matrem ad aliam parochiam qui postea ibi decessit: queritur si nō habet sepulchrum maiorem in qua istarum ecclesiarū debet sepeliri: vel si habeat que ex eis habebit plenariā partem et videtur qd prima: quia ibi pater habebat domiciliū. ergo. zc. vt in isto. c. nec potuit infans illud mutare se alibi transferendo vt. ff. ad municipi. l. placet. z. l. se. in constitutione enim domicilij requiritur nedū factū sed animum. z. ista cessant in infante. vt. l. domicilium ad municipi. cōiuncta. l. in negocijs. de reg. iur. contrariū consulant. d. Fed. dicit em qd non est arguendū de iure parochie ad ius incolatus siue domicilij. In iure em parochie consideramus presentem statū alleg. s. e. in nostra. vbi vocatur ecclesia parochialis illa vnde foras assumitur ad idem. s. e. c. j. ibi audiuit diuina. z. ibi socij passionū. z. c. de his. ibi salutis pabula p hoc. s. eo. c. pxi. ibi cum mercenario mercedis exhibitio debeatur. ex quibus etiā infert qd si ppter guerrā qd se transtulit ad aliā parochiā aio reuertendi ad primā guerrā cessante: sed interim ibi decedat illa erit sua parochialis ecclesia. z. non illa dimissa. alle. pro casu. s. de parochi. c. si. z. cle. cam. de elec. ibi habitare cōter consuevit. Idem dicit in mercenario famulo z. nutrice: qui i alie na parochia seruiunt. illi em sacerdoti debebunt confiteri z. decimas personales soluere z. non in sua. xvi. q. j. questi. Facit qd no. Jo. de peni. di. vj. placuit: vbi dicit qd scolaris dicitur parochianus illius ecclesie: vbi habitat. Ex quibus claudit qd ille dicitur parochianus qd habitat in parochia aio manendi. lz nō aio domicilij constituendi. ita qd sit ibi vere translatus non iuris fictione: siue audierit diuina siue non. ideo dixi animum manendi propter istud. c. vbi nō aio manendi: sed recreationis cā se ad illā trahit. Jo. dicit nō iuris fictione. vt excludat domiciliū iuris puta paternū vel originis vel presumptū z. beneficij: siue audiat diuina siue nō. Ideo dictū est qd si parochianus non visitat ecclesiam suam sicut deberet: vel stetit tam breui tpe qd curatus nullum laborem sustinuit debet tñ habere canonicā portione. vt sic

Petrus deancha. super sexto Decre.

ista verba audire et percipere referantur ad adptitudinem non ad actum id est qd percipere potuerit si voluisset cum curat? quo tidie officia celebrauerat in simili no. de baptismo maiores. 2. l. labeo. de statu lib. ad hoc facit quod no. Arch. de peregrino qd debet sepeliri in ecclesia in qua defunctus est per. c. ecclesias. xij. q. i. per ista redditur dubia decisio Jo. an. in eo qd. s. dixi de illo qui propter hostilitatem fugit ad ciuitates. 2. ibi in aliqua paro chia cum familia habitans decessit alibi electa sepultura na fm eum ecclesia e ville. sed fm. d. Fed. ecclesia in cuius parochia mo ritur habebit canonicam. cuius opi. sequor: quando guerra erat verisimiliter duratura. Secus si per transitum alicuius exerci tus siue societatis transeuntis hostiliter per comitatum con tulisset se ad ciuitatem. tunc. n. est verior opi. Jo. an. and. naz. pri mo casu venit animo comorandi. in. ij. non. ¶ Tercio no. q. ille qui non electa sepultura decessit non in parochiali sed in eccle sia in qua sepulti sunt maiores ipsius ab antiquo debet tumu lari: hoc intelligo verum quando illa ecclesia habet ius sepultu re de iure communi. non enim omnes ecclesie habet illud ius su nerandi: sed ille que habent populum vel priuilegiu. super hoc facit quod no. Jo. an. de cle. non resi. c. quia nonnulli. 2. dixi ple ne in. c. certificari. s. eo. Si vero ecclesia in qua sunt sepulti ma iores ipsius non habet ius funerandi de iure communi: sed priui legum quod possit recipere illos. qui apud eos elegerint sepe liri. et maiores ultimi decessit eligent ipse vero ultim? nul la facta electione decessit an ibi vel in parochiali debeat sepeli ri: questio est Zap. 2. primo arguit qd apud parochialem. vt hic et prealleg. c. ecclesias. xij. q. ij. in contrarium arguit quia licet ipse non elegerit est tamen sibi a iure dicta sepultura electa. 2. hac partem tenet si illi nituntur ex priuilegio tenoris de quo dixi. se cus si per prescriptionem haberet ius predictum. Ad primum allegat quod no. Jo. an. s. e. i. nostra in glo. si quis elegerit post prin. vbi idem intelligas. Pro scdo alle. de dona. cu dilectus. 2. de decl. ex parte. 2. c. cu contingat cum ibi no. ¶ Circa illud etia quod hic dicit 2. in multis locis qd quis debet sepeliri in ecclesia in qua elegerit sepulturam vel in qua sunt sepulti maiores. Et vtrum in parochiali. Querit ipse si quis laborans in extremis commisit electionem sepulture cuida: 2. mortuus est priusq. ille eligeret: an possit eligere postea primo arguit qd valuerit com missio: et electio per. c. cum tibi de testa. 2. de verbo. sig. cum tibi. et de regu. iur. potest quis. 2. c. qui per alium In contrarium ar guit qd talis commissio vt in certa non tenuerit. licet qualitas se pulture committi potuerit facit quod no. in. d. c. cum tibi. et. c. j. s. eod. lib. de procura. et posito qd committi potuerit expirauit morte comittentis. xvij. q. ij. dudum. 2. de offi. deleg. c. licet. et hac parte tenet scz qd posito qd tenuit commissio: tñ postq. nō elegit vi uente illo qd comisit: commissio expirauit eius morte: 2. statim cu decessit ius sepeliendi questu fuit ecclesie apud qua sepeliri debe bat. qd ius questu tolli nō potuit facto alteri? subsequente. vt. c. ab eo. s. eo. lib. de elec. 2. de cōstōnem eo. ti. 2. l. si post mortē. s. si. ff. de cōtratab. Itē vt pūdicec ecclesie apud qua debebat sepe liri requiritur qd in vita elegerit alibi sepulturā. 2. ille modus lo quendi est oim iurū. Sed aliud est electionē sepulture cōmitte re: aliud eligere sepulturā. allegat no. per eū. s. eo. lib. de prebē. si apostolica. Non ob. fm eum palle. c. cu tibi. q. loquunt eo casu cum priuilegio derogat: hic aut derogatur iuri cōi. q. per tales cōmissionē sepeliat ergo apud parochialem ecclesiā vel suoz ma iorum. p istud. c. 2. c. s. 2. j. p. xxi. fm eum. Ista decisio nō videtur mihi bona: qd mandatū debet explicari vel saltē inchoari in vi ta mandantis. Tñ hoc fallit cū mandatū sumit initū post mor tem testatoris. sicut est mandatū sepulture. vt no. in. l. mandatuz C. manda. in fi. glo. mag. 2. q. allegat casuz in. l. si vero. s. si. ff. ma. Item electione alicui cōmissa in testamēto si eligat post mortē testatoris videt noiatim noatio ipsa facta in testamēto. ter. est in. l. vñ ex familia. s. j. ff. de leg. ij. Ad hoc qd no. in. l. institutio. talis ff. de cōdi. insti. Item dispositio hois super sepultura acce dit ad materiā vltime voluntatis non dispositionis inter viuos vt dixi. s. eo. c. j. in quarto notabili. ver. Item querit. ergo rein tēgra talis dispositio nō finitur morte. sed magis confirmatur. vt. l. cuz marthe. de celeb. mis. ¶ Quarto no. in. s. vidua. q. mul ier vidua retinet domiciliū 2. honore viri sui defuncti cōcor. ff. ad municipa. l. filij. s. j. vbi dicit qd vidua tenet domiciliū viri de functi 2. ipsius dignitatē donec alteri nupserit. videt eū stare i primo matrimonio dñ est vidua: vt. l. iij. C. de bo. mater. 2. in auf. de non eligendo scdo nubentes post prin. 2. no. Bar. in. d. l. filij. s. vidua ad municipa. 2. si ista cōsequitur ex persona viri defun cti. multo magis viuētis: vt. l. femine. ff. de senato. 2. C. de dig. l. mulieres. Sed hic quero vtrū mulier nupta officia tur ciuis ci uitalis viri vel incola tñ. 2. videtur qd incola. q. nulla. l. cauetur qd sit ciuis. Glo. tñ in. l. ciues. C. de incol. videt dicere qd sit ciuis qd tenet Bar. in. l. si. ad municipa. Argu. eius qd dicit de filio

adoptiuo in. l. j. eo. ti. 2. q. efficit vna caro cū viro. Sz restat du bium an desinat esse ciuis ciuitatis sue originis. videt qd nō: c origo mutari nō pōt: vt. l. assumptio. in. prin. ad municipa. s. in determinat gl. C. e. l. originē. qd videt pbari in. l. cū quedā pu la de iurisd. om. iud. 2. C. de mulier. 2. in quo loco. l. j. l. x. si em loco originis nō pōt cōueniri nec vocari ad munera vel hono res nō vñ qd remaneat ciues sue ciuitatis: 2. iducit Bart. hoc e q. Statuto cauet qd forēsis nō possit in territorio emere imol lia. vtrū mulier inde oriūda alibi nupta emere poterit. vt qd ne p iam dicta. strariū tenet Bar. in. d. l. si. ad municipa. dicit en qd mutat originē qdum ad oia. ppter qd persona mulieris poss diueri 2. separari a seruitio viri: qd est si vocaret alibi ad mun ra vel honores: vt in iudicio qd in domicilio viri: quātū vero e alia nō mutat originē. vt. d. l. assumptio. Sile dicim? in libert nupta volūate patroni qd remanet libera. nō tñ quo ad opere Concludit ergo qd possit emere: 2. qd occidēs eam puniatur tā occidēs ciuem: 2. gaudebit alijs priuilegijs ciuim: 2. ita scrip s. de parochi. c. significauit in. v. q. vbi idē qd in nupta dicit in sponsata p verba de pñti per. l. ea qd desponsata. 2. ibi. no. ad mu nicipa. 2. circa sponsam. vide qd dixi in. c. ex publico de puer. c. 4. iug. i. vij. notabili. ¶ Quinto no. q. mulier a vidua decessit a mulāda est cū vltimo viro. 2. hoc qñ vir pdecessit qd ergo si ipsa moriet qd vir. dicit Zap. qd sepeliet in ecclesia in qua vir po se elegerit sepeliri nisi em pro se elegerit non possit eligere p vroz. vt. j. c. pbi. facit qd no. s. eo. de vroz. in glo. pe. 2. c. in na in glo. ij. Si aut maritus nō possit eligere sepulturā qd dēmet vel longe absens vel nō eligit. Tunc em fm eū debet sepeliri vi deberet maritus si decessit nō electa sepultura. in parochia li. vel vbi maiores ipsius viri sunt sepulti: qd si ibi nō possit. see lietur vbi cōmode poterit cū necessitas nō subit legi. de psec. di. j. sunt etiā alij. 2. de consue. qñto. ¶ Quero post Jo. an. nouel. an qd hic dī de muliere vidua qd debet sepeliri cuz vltuz viro habeat locū si mortuo viro reuerfa sit ad domū parentum. ¶ Quidā qd sic q. l. filij. s. j. simplr dicit qd retinet domiciliū 2. honores viri sui. Elgo. cōtra. vij. q. j. sicut el. ij. Nam redēdo a domū patris 2. relinquēdo habitationē mariti tacite renunciat iurib? 2. honoribus ex ipsius psona vel ex matrimonio sibi cōre tentibus. 2. p inde est ac si renunciasset expresse. ff. si cer. pe. l. cū qd. 2. de his que fi. a. ma. par. ca. ex ore. in cōtrariū facit qd est e ctum qd vidua retinet nomen 2. dignitatē viri defuncti. 2. qd vñ eodē matrimonio perdurare. vt in auf. de nup. s. soluto. Itē le bñficiū mulieris qd teneat honores mariti nō loco habitati nis sed persone tantum est datū ergo non debet vidua induci a discrimen ex differentia locorū. C. de tēp. in integ. resti. l. supra cuā. l. si vltra mediū. C. de prescri. lōg. tēp. ¶ Scdo quero p glo. ij. auus. 2. pauus. et alij ab antiquo sepulti sunt in vno lo pater elegit sepulturam in alio et ibi sepultus est vltimodecē filius non electa sepultura qñ an cū patre vel in sepulchro ma iorum debeat sepeliri. Glo. tñ qd in sepulchro maiorū In not. dicit qd si pauus auus et pater sepulti sunt in diuersis locis vltio decessit nō electa sepultura sepeliri o3 cū pte. auita ena 2. supiorum sepultura vel origo nō d3 inspicit als opo: teret ce rere agrum damasenu vbi est ortus Adā quod esset absurdū vt no. ad municip. l. assumptio. Item sicut ex vnione carnis vno conspeliatur viro. vt. j. c. p. xxi. sic ex eadem vnione eo casu filius conspeliatur debet patri. xxxv. q. vj. s. pe. in prin. vbi vna caro le batur pater. et filius. et lex dicit qd fere vna persona intelligit vt. C. de impu. 2. al. sub. l. si. facit. s. de confan. 2. affi. c. tua. 2. dnt Jo. and. hoc sibi placere. l3 quibusdā videatur qd ex quo desine sepulchrum maiorum fortius sit ius ecclesie parochialis. vt. l. 2. j. eo. pri. Ego horū gratia hic subijcio. q. ¶ Idr. quā posuit s. eo. c. j. que talis est. Quidā qd ipubes vel aliter itestatus de dens nihil disposuit de sepultura. pater 2. au? apud pñcatoris superiores vero in parochiali ecclesia sunt sepulti. modo quev tur. vtra istarū ecclesiarū debeat in istius sepultura preferri. qv guit qd parochialis et cōcludit pro illa pñcatorum dicit. n. q. i. cū se habet domiciliū in viuētibus sic se bz ius funerandi in de ctiis. xij. q. ij. vbi cūq. Sed in domicilijs viuētū sic est qd filij originale 2. immediatum domiciliū patris seqtur. 2. nō aliorū p periorū: als opo: teret querere agrū damasenu vt dixi. ¶ Item ea quanto magis causa primior est: tāto magis influit 2. pot s. causatū maxime fm iuristas qui proximam cuiusq. rei causā attendunt. ff. de excep. rei iudi. l. cum de hoc. 2. de condi. ob ca. l. pe. 2. ff. rerum amo. l. si mulier. sed constat patrem 2. auum p miores esse ad hunc de quo queritur ergo 2c. ¶ Reterea ista cō iunctio in sepulchro aut ex quadā affectiōe aut ex qdā sangui charitate descendit. sicut pōt colligi ex his que dicuntur. xij. q. i. heb: d. sed pstat maiorē affectiōē vigere inter filiū 2. patrē: 2. potē 2. auum qd in ter remotiores. ergo 2. maior erit 2. i tu m do pñcacio. vt sicut durū est ipsoz viuētū sepatio. sic fit et 3 defunc toz

3
a **Mulier**
Adde ter.
in. c. de vxo
re. d. sepul.
2. i. c. eb: fi.
xij. q. ij. ab
bas. i. c. is
aplice. de
dona.

defunctor. vt. ff. de edili. edic. l. plerique. 2. de fun. inst. l. questum. 1. yron. Preterea id debet de iure seruari quod verisimile est le-
 flatores vel priuatum vel testatores disposituri fuisse si ei id de
 uo queritur occurrisset. vt. ff. de codicil. l. qui graui. 2. de pac. l.
 ale pactu. S. si. 2. consonum est rationi id sequi quod est verisimi-
 le defunctum si testabilis vel si testatus fuisset electum fuisse: sed
 erisimile est filium pretulisse sepulturam patris: aut sepulchro
 maiorum. q. in his que ex affectione et sanguinis charitate de-
 cendantur proximior quisq. primo loco videtur inuitat. vt. l. pe-
 3. S. fratre. de leg. ij. 2. C. de fideius. cum acutissimi. Preterea se-
 pulchrum maiorum descendit in posteros ex persona patris vel aui.
 ff. de colla. bo. l. dedit dotē. sed per electionem alterius sepul-
 chre patris vel aui ipeditus est descendus: qd est extraneū. ff. de
 testio. l. a diuo pio. março. 2. de natura. liber. l. si. superioribus
 nim iste post ipsorum mortem conceptus agnat? vel cognat? nō
 ut. vt sumitur ex. l. ticius cum duab? sequē. de suis 2. leg. 2. ff. vñ
 agnat. l. j. S. si. 2. istis rationibus cōcludit. Quidra. p. ista parte
 xxij. 2. aduertendum q. glo. vñ dicit format. q. cum pater inuio
 co: auus 2. p. ogentiores in alio in nouel. cū proauis auus 2. pa-
 tr. in diuersis locis. Quidra. cum pater 2. auus in vno: superio-
 3. in alio. Et ex decisione glo. in. q. sua. 2. Quid. in sua posset in-
 tri q. sola sepultura patris etiam vbi quis non habet sepul-
 chrum maiorum non debet attendi quo ad filius qui decessit ea
 du electa. c. cum primum. S. eo. 2. alia iura loquuntur de sepul-
 chro maiorum quod non verificatur in sepultura patris. vnde
 mte Quidra. formauit. q. de sepultura patris 2. aui copulatiue
 nisi solius aui vel solius patris non dicatur sepulchrum maio-
 rum. 2. sic forte opinio illorum qui tenent q. in ecclesia parochia
 non in sepulchro patris tantum debeat sepeliri: qui decessit nō
 ecta sepultura magis posset de iure defendi. quia pro ea facit
 s. commune. S. eo. sed pro ecclesia sepulture patris tantum nul-
 lus ius facit. Quid dices si pater 2. auus quia forte merca-
 res decesserunt in partibus alienis an filius decessens nō ele-
 a sepultura sepelietur in sepulchro maiorum fm vltimaz ratio-
 em Quidra. videtur q. non. quia post ipsorum mortem conce-
 tus non est eis cognatus vel agnatus. nec ex psona patris vel
 ui. tale ius descendit in eum quia alibi sunt sepulti. contrariū
 edo quia ter. in. c. j. S. eo. refert se ad sepulturam maiorum ab
 triquo. vnde istud ius descendit a genere non a patre 2. auorum
 x quo infero q. licet quis abstineat a paterna hereditate suc-
 dit tamen in iuribus sepulchrorum 2. a iure agnationis 2. iure
 cedendi. In talibus enim factum patris non minuit ius fi-
 lium. vt. leum qui. 2. quod ibi per Barto. ff. de interdic. 2. rele-
 l. 2. l. iuri iurandi de bo. liber. S. si liberi. 2. quod legitur 2. nota.
 l. diui fratres. ff. de iure patro. facit. l. sine emptione. ff. de mi-
 3. Tertio quero post Joan. and. in nouel. de foro iudiciali.
 sequatur quis forum originis aui vel paterne non firmat.
 sed remittit ad Ep. C. de iurisd. om. in. l. ij. 2. ad Spec. de com-
 iudi. adi. S. i. ver. l. xij. vbi dicit q. quis sortitur forum ratione
 ignis paterne quo ad honores et tutelam: vbi etiam quo ad
 militatem conueniendi dicitur q. ratione paterne originis nō
 test aliquis conueniri. Ratione autem proprie ex contractu
 bi inito an possit conueniri. Refert ibi Accur. tenere q. sic.
 3. q. non. et iura que videntur contradicere intelliguntur quo
 honores et munera fm eum. Bart. plenius hoc examinat in
 sumptio. ff. ad municipa. Ep. ponit circa hoc. in. q. opin. 2. post
 3. sic distinguit. aut loquimur de muneribus personalib? aut
 honoribus. aut de iure conueniendi. aut de patrimonialibus
 primo casu necesse habet illa subire ratione proprie originis
 l. paterne. vt. l. libertis. S. prescriptio. ff. ad municipal. 2. C. de
 colis. l. ciues. 2. C. de mu. 2. bono. l. si. Secundo casu cu3 loqui
 3. de honoribus dicit q. idem scilicet q. in loco originis. pprie
 l. paterne. vt. ff. de senator. l. penul. Idem in tertio casu cu3 sc3
 eritur de iure conueniendi: vt scilicet possit conueniri in vtro
 3. foro: quod est verum si in loco paterne originis reperiat alias
 3. vt. ff. de iudic. l. heres absens primo rñso. Quarto casu cu3
 eritur de muneribus patrimonialibus certum est q. tenetur
 subire. illavbi. habet bona. vt. ff. de cē. l. forma. S. si vero quis
 3. mune. 2. bono. l. pe. S. patrimoniorum.

¶ Sepulturam quis sibi eligere non potest ante. xiiij. annū
 per non potest de iure filio eligere sepulturam.

¶ Consuetudo potest tribuere ius patri vt eligat sepulturaz filio
 uberi.

¶ Puberes de iure cōi sunt tumulā di cum suis maioribus.

¶ Infamilias sine consensu patris. nō pōt p anima iudicare.

¶ Due sunt partes. secunda ibi

¶ **Scet pater.** Quis. ¶ No. q. ante quartū

decimū annum non potest quis sibi eligere sepulturā

Sicut nec testari: nec profiteri: nec matrimonium re-

gulariter cōtrahere: nec alteri obligari: vt. l. a qua etate. ff. de te-
 stamentis. 2. S. de regulari. vt. c. j. 2. de despo. impu. c. impuberes

2. in. ¶ Secundo no. q. pater non potest de iure filio impuberi
 eligere sepulturam cuius contrarium tenebant Cincē. Lau. 2.

Boff. ea ratione: quia ei poterat testari insti. de pupil. substi. S.
 liberis. Item expense funeris filij spectant ad patrem. ff. de in-
 rem ver. l. filius. Item pater substituit filio etiā in bonis matero-

nis. ff. de vul. 2. pupil. l. j. 2. hoc placuit etiam Boff. in summa hu-
 3. ius ti. in prin. contrarium hic videas decisum. ¶ Tertio. not.

q. consuetudo potest tribuere istud ius patri vt eligat sepultu-
 ram filio impuberi. Sed dices hec consuetudo est cōtra ius cōe

quo iure distincta sunt loca sepulchrorum. Sol. dicit Joā. an. in
 nouel. satis est q. ius assistat de quo plene per eum. S. de consue-

tu. c. fina. super glo. penul. vidi inter cōsilia Federi. reuocari. in
 dubium an consuetudo de qua hic loquitur: debeat intelligi de

prescripta vt sic preiudicat iuri scripto. videtur q. non. na3 si de-
 beret intelligi de prescripta non fuisset necessarium in casu hoc

facere specialem mentionem: sicut nec in alijs materijs in quib?
 consuetudo prescripta superat ius cōe: 2. qñ vult iuris latoz ino-

telligere de prescripta: hoc exprimit. S. eo. li. de consue. non est.
 contrarium tenet do. Federi. consilio. lxxvj. dicit enim q. doc.

videntur intelligere istum tex. de consue. xl. ann. 2. q. aliquis tri-
 tulus dederit causam consuetudini inducende quod apparet vt

ipse dicit per iura que allegant. nec est necessarium q. nomine
 consuetudinis non debet intelligi de prescripta. nam immo des-

bet vt colligitur ex. c. cum ana. S. de electio. Nam in princip. illi
 us. c. fuit allegata 2. proteitata consuetudo: et quia non fuit pro-

bata prescriptio profuit. ¶ Quarto not. q. dicit illius terre 2c.
 nam secundum Johan. and. colligitur q. vnus terre vel loci cō-

suetudo in alio nō preiudicat remittit ad no. xij. dist. il lud. Idē
 hic Archidia. 2. Lap. 2. Fed. in. d. consilio. dicit q. debet esse ge-

neralis consuetudo terre non particularis ad hoc vt tollat ius
 commune quo dicitur impuberes sepeliri in ecclesia parochia

4. li vel maiorum: vt hic. ¶ Quinto nota q. impuberes de iure
 communi sunt tumulandi cum suis maioribus vel in parochia

li ecclesia. 2. cum predicto modo alternativē loquatur. Querit
 glo. cuius erit electio. ponit opi. 2. tutius est: vt dicit ord inē scri-

pture seruari. Idem Archid. Jo. mona. vt refert hic in nouel. va-
 riat. 2. in additio. dicit parochialem potiorē: vbi decessit in pa-

rochiali. Si alibi sec? vt hic. 2. S. c. pri. Mihi placet opi. Joā.
 and. vt in ista alternatiua posita hic inter loca in quibus cadit

affectio ordinata inspicitur ordo scripture: sicut contingit in
 personis alternativē nominatis in testamento. vt. l. cum pater.

S. penul. de lega. ij. Datoz autem est affectio ad sepulchru3 ma-
 iorum q. ad parochialem ecclesiam in iure funerandi: quod pa-

ter: quia iura illam ecclesiam sepulture maiorum preferant pa-
 rochiali. c. j. S. eo. 2. sicut maior quando non eligit sepelitur ibi

ita 2. minor qui non potest eligere ex defectu etatis. Idem si ali-
 ter impeditur. puta dementia vel furore. ¶ Sexto nota. in. S.

quamuis q. filiis fami. absq. patris consensu potest sibi eligere
 sepulturam. Non obstat q. non possit testari: vt sequitur. 2. in-

stitu. qui. non est per. fa. te. in princ. 2. de donatio. l. filiis fami. lo-
 quuntur enim de rebus temporalibus. In ecclesijs autem 2. spi-

ritualibus secus in quibus sui iuris esse censentur de regula. c.
 cum virum. 2. S. eo. de iudic. si animum. Cum ergo sepultura sit

quid spirituale. xij. q. ij. quēta. cum tribus. c. sequen. de symo.
 suam cum concoz. poterit filiis fami. illam sibi eligere sicut pa-

terfamilias fm Joan. and. post Archidia. quibus adde quod
 dixi in. c. cum. c. laycus. S. eo. li. de foro competen. 2. dicto. c. si an

5. num. ¶ Septimo nota q. filiis fami. sine patris consensu nō
 potest pro anima iudicare 2. in vltima voluntate relinquere fm

glof. a contrario ergo sensu de voluntate patris poterit pro ani-
 ma relinquere in qualibet vltima voluntate cuius plures sunt

species. vt dixi. S. eo. lib. de testamen. in rubrica. Et sic pro ani-
 ma poterit testari 2. codicillari de consensu patris. Quod an sit

verum est dubium apud quosdam pone in facto comitius filius
 familias reliquit de consensu 2. voluntate sui patris centum pro

anima suat an valet istud relictum domi. Federi. consi. cclxxiij
 dicit q. quomodo intelligatur istud verbum iudicare glof. non

aperit sed exponit 2. in vltima voluntate relinquere. legiste vt di-
 cit exponunt. i. causa mortis donare. non debet enī hic sumi. ar-

gu. a contrario sensu. f. q. pro anima possit in qualibet specie vl-
 time voluntatis relinquere. cessat enim istud argumentum vbi

contra reperitur iure cautum. vt. l. conuentulam. C. de episco.
 2. cleri. 2. l. ij. C. de condi. infer. 2. hoc tenet dominus Bal. in. l. ha-

beat. C. de sacrosanc. ecclesi. Federi. ibi dicit als se scripsisse q.
 canonica simplicitas de hac subtilitate non curat cum relictum

pro anima sit ad pias causas in quo multa sunt specialia 2. ter.

Petrus deancha super sexto Decre.

huius lib. vi. non consueverunt esse obscuri. et bonif. usus est ver-
be iudicare generaliter. Item si intelligeretur tantum de dona-
tione cā mortis. istud. c. qd videtur velle aliquid specialitatis in-
ducere in relictis pro anima seruiret nobis de nihilo. cū filiūss.
possit cuilibet extraneo donare causa mortis cū cōsensu patris
vno. in. l. qui in potestate. ff. de testamētis. Preterea si regula ē
dubiae quibus intelligatur declaratur p exceptionē. vt. l. si. s.
cui dulcia. ff. de vino triti. et ole. le. sed hic excipit castrense vel qd
si de quibus sine patris cōsensu oēm vltimā voluntatē potest
ordinare. in consilio tamē. cclxxxviii. dicit qd sic sibi videatur
tamē non auderet cōsulare propter id qd Jo. an. dicit hic in no-
uel. nam expositionē quā facit de verbo iudicare. et in vltima vo-
luntate relinquere in nouel. declarat dum dicit non tamen in te-
stamento super quo remittit ad no. per euz. s. eo. lib. de testa. in
prin. vbi dicit qd etiā patre pmittente testari non potest: qd testa-
mentū est publici iuris: et nō debet pendere ab alterius potesta-
te. vt. d. l. qui in potestate. Et aduerte qd si non pōt testari cū cō-
sensu patris pro aia vt vult Jo. an. ergo nec in alia specie vlti-
me voluntatis relinquere. vt. l. sciendum. ff. deleg. i. et sic remane-
mus in opi. legistariū qd istud. c. intelligatur qd possit iudicare p
anima de consensu patris tū donationis causa mortis. et differt
in pluribus a legatis et fideicommissis vt insti. de dona. s. est et
aliud. et dixi in d. rubrica de testamentis. et fm hoc istud. c. prout
dixi. s. in nihilo seruit aie. qd sic posset etiam cuiusq; relinque-
re. qd videtur durum. durius tamen qd per argumentū a contra-
rio sensu corrigantur leges. et in casu in quo per tale relictū pro
aia de consensu patris non preiudicaretur nisi ipse. puta qui cō-
sentit posset ista simplicitas de qua loquuntur Fede. et Host. ro-
lerari. sed qd ad bona aduenticia filij nō valentis testari veniūt
cum patre mater et fratres. vt. C. ad tertul. autē. defuncto qd sol-
consensus patris accōmodatus filio relinquēt pro aia nō pos-
sit pdictis sibi in successione equalibus p iudicare sicut nec illi si-
bi: non est simplicitas: sed equalitatis obseruantia inter pares
et coniunctos: grata legibus. vt. l. si. C. de fruc. et lit. expen. et l. cū
pater. s. libertis de lega. ii. et l. in sacris. C. de proxi. sacro. scri.
C. et auo no. qd filijfami. qñq; habēt peculium castrense vel qua-
si. et in istis possunt indistincte testari. vt. l. si. C. de inoffi. testa. et
ibi habes quod dicitur castrense vel quasi. Nam castrense dicitur
quod queritur in castris militando vel militie occasione et est ti-
tulus. ff. de castren. pec. per totum. Peculium quasi castrense est qd
querit filius ex publico officio vel aduocatione. qd dicit vt no. d.
Bal. in. l. fori. C. de aduo. diuer. iudi. vbi querit vtrū sicut ex ad-
uocatione ita procuratore reputetur quasi castrense. Teneat qd
non: qd tale officium est vilissimū. et non publicum sed priuatum. in
sti. de excep. in fi. et ideo talis questus dicitur peculium aduenticiū
non autē quasi castrense. Quid in salario assessorum dicit qd est
quasi castrense. vt. l. velut. C. de assessor. fm Bart. et glo. Quid in
salijs tabellionū credit qd cū gerant officium publicū autorita-
te et utilitate qd dicatur peculium quasi castrense: et queratur eis
pleno iure presertim si gerant officium cum dignitate. puta est no-
tarius in curia principis. vt. prothonotarius pape. Et est aliud
peculium quod vocatur aduenticiū quando filijfami. ex alijs
causis qd publicis sibi querit. puta ex prospera fortuna artificio
vel liberalitate aliorū. Et in isto filijfami. bz proprietatē et dñiuz
et pater administrationē et usufructū in vita sua: vt. l. cuz oportet.
C. de bo. que liber. et in talibus sic questus filij non possunt face-
re testamentū etiam cū consensu patris: vt. l. penul. qui testa. fa-
ce. pos. et qd no. in. l. j. s. in filijs ad trebel. Fallit fm Zap. in cle-
ricis qui lz sint in potestate cōstituti: tamen in eis possunt testa-
ri. vt no. xix. q. vltima si qui ingredientibus in glo. ii. et in Spec.
de instru. edic. s. porro. in fi. forme. et no. eo. ti. s. compendiose. s.
vij. Et vide qd dixi post Host. de testa. qd nos. Est aliud pecu-
lium qd vocatur profecticiū qd proficitur a patre vel eius oc-
casionē. puta dat filio pecunias: vt negocietur et lucretur: et isto
quicquid querit filius querit patri qui etiam obligatur ex con-
tractibus ipsius filij superinde confectis peculiotenus. i. quate-
nus est in peculio: vt. C. et ff. de pecul. per totū. et circa hoc vide
qd no. in. l. cum oportet: prealleg. vbi quid iuris si filius mortuo
patre reperitur multa quesuisse: et fratres dicunt ea esse cōia tā-
q acquisierit de pecunia patris et de bonis ipsius. Ipse nō di-
cit sua precipua tanq̄ quesita ex industria et prospera fortuna.
Quid in dubio presumatur dic vt ibi habes ergo nota ex predi-
ctis qd multiplex est peculium. Nam aliud est castrense. aliud qua-
si. aliud aduenticiū. aliud profecticiū: vt ex pdictis pz. de istis et
alijs generibus peculiorū. vide p Host. in sum. de pe. cleri. et p
nuius in Spe. de actore. s. ij. ver. Item qd agit de peculio et se. et
ibi per Jo. an. in additionibus. Sumitur autē peculium multis
modis vt no. ff. de peculio. super rubrica et dixi. s. de pecu. cleri.
in rubrica.

¶ Monachi apud sua monasteria sunt tumulandi.

2 Monachi sepulturā sibi eligere non possunt.

Eligiosi.

¶ Non dicitur cuius ratione
interferit ibi cū velle: et exceptio
ne pmittit ibi nisi. C. et Jo. qd monachi sunt apud
sua monasteria tumulandi cū em quilibet debeat
peliri vbi debet audire diuina et pēpere sacramen-
ta: vt. s. c. proxi. et monachus in suo monasterio pdicta cōsequē-
vt in cle. ne in agro. s. sane. de statu. mona. g. et ibi debet sepeli-
fm Jo. an. and. post Archidia. C. et Secundo nota qd ideo nō
possunt sibi eligere sepulturam: quia non habent velle vel nō
concoz. xij. q. j. non dicatis. et s. eo. li. de testamētis. c. si. descen-
enim electio a libero arbitrio quod cessat vbi cessat libertas: et
c. vbi periculum. s. ceterum. s. eo. lib. de electio. Sed quid dicit
si testator legauit in genere vel alternativē monasterio vnuze
serdis quem monachus elegerit vel monachus stipulatus
chum aut pampbilum vel vnum ex pulribus quem elegerit. vlti-
tur qd non possit eligere vt hic. In contrariū videtur textus
l. si. ff. de verbo. obliga. et l. si stipulatus fuerit. ff. eo. ti. Barto
quens in seruo et filio quibus competit ius eligendi. vtrum p
sint eligere sic distinguit: quia aut habent potestatem eligendi
ex sua propria opa et prouisione: et tunc possunt ipsi eligere: vt.
l. si. et l. si stipulatus fuero: quod patet quia tali casu posset sibi
bere solui: vt. l. quod seruus. ff. de positi. et l. si vnus in prin. ff. de
pac. Quandoq; hoc habet ex prouisione alterius puta ex testi-
mento vel aliter: et tunc aut est optio. aut est electio in alterna-
uis. Primo casu non possunt eligere sine patris vel domini as-
su: vt. l. Julianus de lega. j. ratio: quia optio legata nihil est
obligatione cum optio sit magis ius querendum qd questū. nō
de non transit in dominium nec per filium vel seruum potest
plicari sine iussu. Sicut dicimus in. l. qui aliena. de acquiren-
re. Sed quando est electio in alternativis. tunc vtrumq; est
obligatione et statim queritur domino vel patri. Sed electio
meri facti. et ideo explicari debet per filium et seruum: que sit
facti non transeunt ad patrem vel dominum vt insti. de stipia.
ser. s. sed cum factum: et ita notat. Bart. in. d. l. Julianus. Et tunc
est qd ista voluntas que in facto consistit seruo et filio reserua-
si seruus sit heres institutus et nolit adire preiudicat dominor
l. cum proponas de heredi. insti. et docto. reuocant in dubio: d
monacho instituto. vtrum monasterium possit adire sine eo
ille nolit. et videtur qd sic: quia non habet velle vel nolle: vt hnd
tenet Archidia. xvij. q. ij. c. j. et tangit Jo. an. in. c. in presen-
de probatio. in nouel. licet Jaco. de are. Raynu. aliter dicat
no. in. l. deo nobis. C. de episco. et cleri. et ibi per Bal. et Bar.
de vul. et pupil. l. j. i. v. col. vbi videas. C. et Tercio no. qd alias
hibita conceduntur propter necessitatem concordantie in gl.
ij. Nam propter necessitatem concessum est furari occidere
num vicini diruere debitorem capere ius sibi dicere et alia
hibita attentare. vt. c. si quis propter de furtis et cle. j. de co-
mici. et l. scientiam. s. qui cum aliter ad. l. aquil. et l. ait preto. s.
si dubitarem. ff. de his que in frau. credi. et j. dist. ius gentium
s. de feri. c. licet. C. et pponitur videtur qd religiosi possunt
eligere sepulturam: vt de excel. prela. nimis iniqua. versu. si
quis decendium. Sol. dicit Jo. an. mo. hoc. c. intelligendum
illud: vt. scz monachis eligat vbi ad suum monasterium potiri
non pōt. vt ibi. alias nō: vt hic. Idem Archi. qui dicit qd quo
religiosus moritur extra cōuentū pōt eligere sepulturā fm in
no. Argu. huius. c. a contrario sensu. Idem Zap. qui querit
quid quando eligit sibi sepulturam in casu in quo potest: si
cus solutioni canonice portiois de qua. s. eo. ti. et lib. c. cuz
videtur qd non cuz nihil habeat. vt. d. c. non dicatis. et quod d.
Hostiē. in. c. de proze. s. eo. et Jnn. et Hostiē. de deci. c. ij. et de
dicit tenere Fede. s. senis consilio. cclxv. Ipse Zap. dicit qd
uenit aliqd ecclesie vbi talis sepeli. debet de illo solui canonica
portio illi ecclesie vbi cōsuevit audire diuina et sacramenta et
cipere pone exemplum cum scolaris monachus decessit in ho-
studio et habitabat in hac parochia. S. Andree facit qd no. Jo
an post Jnn. et Hostiē. s. eo. in nostra in nouel. super verbo
liquit. Sed quid si in remotis a monasterio existēs moritur
electa sepultura dicit. Zap. sepeliēdū in parochiali ecclesia in
ius parochia decessit ad hoc. xij. q. j. ecclesias. et qd not. Hostiē.
in summa eo. ti. s. et apud quem versū. quid et de viatore. et de
rochi. s. quis intelligatur versū. viator vero. et Arc. s. c. j. cui
ctum. Arch. hic ponit Jo. an. ibi vbi dicit ipse post. Jnn. et
Hostiē. qd viator sepeli. debet in ecclesia cathedrali. Sed
dicit qd in parochiali cui? opinio verior ē scdū Zap. p pae.
c. ecclesias. Facit quod no. Jo. an. in clemen. dudum eo. ti. si po-
nasterium est interdictum videtur similiter qd ipse? monachi ob-
sint sibi eligere sepulturā vt sicut possunt quando sunt impe-
dimento facti. ita quando impedimento iuris arg. note de
condi. et demon. l. obtinuit.

De decimis.

De decimis.

Rubrica.

- 1 **Debitores decimarum quis verbo vel opere corrumpere non debet.**
- 2 **Decime an debeantur ex precepto et an consuetudine tollantur.**
- 3 **Decimas non solventes an peccent mortaliter.**
- 4 **Clerici a clericis an erigant decimas.**
- 5 **Decima an sit soluenda de illicite acquisitis.**
- 6 **Decimas an quis solvere teneatur symoniaci.**
- 7 **Decime de iure cui ecclesie sint soluende.**

Secretioni. Nota quod non de quibus decimas corrumpere ut non soluantur et religiosi in hoc contrarii facientes sunt excoicati ipso iure per de. cupientes de pen. et est simile in corruptentibus servos et filios alienos ex quo dominus damnum patitur. et ideo contra tales datur actio. ut ff. de servo. corrup. l. i. et per totum.

si quis servo. C. de sur. similiter contra diffamatores si quis forte diffamat me taliter quod exinde parior damnum. ut no. Bar. l. i. l. i. §. cum as aut interdici. ff. ut possit. facit quod no. Inn. m. c. ij. de resti. in te. et sane de offi. dele. Secundo no. quod dicit verbo et. quod per dicitur officium est in suis predicationibus persuadere populo ut solvant decimas debitas. et hoc declarat de. cupientes que vult quod in. vij. se nuntatibus anni in predicationibus informant populum super solutione decimarum. quod dicitur ibi. Querit glo. ij. et plene disputat de decime debeantur ex precepto et an consuetudine tollantur. ponit. v. p. prima est Inn. secunda quod unda theologorum qui dicunt sufficere aliquid dari pro decima. ut vigesima vel cetesima. tertia est quod unda aliorum in distincte tenentium decimas hodie non debentur. quarta est op. quod in locis in quibus est consuetudo ut solvantur decime debite et sic peccant non solventes. quinta est op. Host. quod per tales debeantur lege divina sed non personales. ideo in istis si consuetudo contraria non debentur. prediales vero contra consuetudinem non tollunt. prima op. Inn. est tutor et ideo enenda per glo. super qua allegat multa consilia hoc dicens et addit quod summorum pontificum hoc dicens non est numerus. ut. §. lo. per totum et per alleg. de. cupientes. Sed ut scias motiva per totum quod est ratio. quod hoc reuocetur in dubium per predictos hoc dico. quod cum clerici abundent hodie in divitiis cessat causa propter quam erant debite in veteri testamento in quo clericis erat prohibitum alia possidere. unde scribitur Bar. l. i. c. ni aliquid possidebitis decimas oblatione contenti. et ibi in terra non possidebitis nec habebitis partem inter eos pars et hereditas tua in medio filiorum israel clericis non parari faciendo et possessiones et bona possidendo videntur renuciare illi privilegio. et ideo sicut potest excedit suos terminos excedit a non suis terminis. l. i. §. de edic. diu. adria. tol. Sed bis et alijs rationibus respondeo ut per glo. an. §. eo. in rubrica. Secundo quod an peccet mortaliter soluentes decimas. Aduerte quod quatuor sunt genera decimarum quibus. §. eo. a nobis in nouel. primum quod populus dabat leuitis. secundum quod leuitae dabat sacerdotibus. tertium quod unusquisque separabat de suis porreis ad comedendum in templo. quartum quod pauperibus erogabant. et habent ista. §. e. c. i. Loco tertij generis successerunt oblationes que an sint hodie in precepto ita quod possint exigi ab inuitis. scilicet quod non nisi cum sacerdos est pauper. ut not. §. eo. quod quis loco secundi generis successerunt decime quas ecclesie inferiores hodie dant episcopis. §. de pferi. de quarta. Clerici autem a clericis an erigant decimas sic ut. §. e. nouel. gen? remanet dubium de primis decimis an peccant hodie mortaliter laici qui non solvant. Si enim dicimus quod sic maxima multitudo est in damnatione: quod hodie pauci solvant et de scripto iuris rigore ita est dicendum. Unde de equitate que fundat super consuetudine pararia quam papa scit et tolerat est tenendum quod non peccant mortaliter: nisi post monitionem et predicationes ipsas retineant. et opinio est benignior et tenenda per Host. in. d. c. nobis. de quod ibi an sit bene dictum. nam illa equitas est non scripta. ideo preferen- s rigor iurta no. in. c. si. de trasac. l. i. §. C. de legi. Item appositus es a lege solutio decimarum per boie interpellat et ei lapsus abs alia interpellatione constituit non soluere in mora. ut. c. potuit de a. l. magna de strab. stip. Quia cum quis scit vel scire debeat se- veri ad solutionem decime lapso termino est in mora. ut. l. q. te. i. cer. pet. Saluti igitur animarum papa prouideat quod potest super decimis ponere et sint in precepto. Rationem dixi in. d. c. nobis in prima op. Et vide de consuetudine theodoricoz qui solvant certas mensuras sine multa colligat sine nihil an valeat. dixi in. c. in aliquibus. ubi tenui quod de consuetudine venetorum qui solvant in morte decimas omni mobilium et in vita nihil. dicitur ibi dixi. Secundo quod an qui nil recolligit de frumeto vino et oleo et. nisi quod sibi ad videri sufficit teneat de ipsis solvere decimas. ut quod sic. quod et pauper te-

netur de elemosynis ea soluere. arg. xij. q. i. habebat. et hoc tenet Inn. de cens. l. 3. nam si in precepto paupertatis non est licitum alienum retinere. et l. palam de ritu nup. decima autem est aliena unde reddi et restitui non proprie datur. ut. c. ad aplice. §. e. Del. ut refert Inn. et discipulus dicit Host. quod pauperes non tenentur ad tributa. ut. d. c. l. 3. et decime sunt tributa. ut. §. e. tua nobis. Item si eis solutis ad vicem sibi et residuum non sufficeret deberet sibi dari tantum pauperi. si melius est non soluere quam solutum repetere. ut. l. iij. ff. de op. ad h. lxxvj. di. non satis ibi ne vestimentis alimetur suis parcat mie carum. per possibilitatem enim additionis hanc mensuram seruetur: et non sibi quisque totum eripiat. et ita firmat Del. Inn. §. per Jo. an. l. i. c. cum boies. §. eo. Credo op. Del. verior est et magis consona equitati. nam lex humana in multis casibus statuit non plus exigere a debitore quam facere possit quod exponit. i. deducto ne egeat. ut. l. in condemnatione de re. iud. Si quis igitur est debitor: ipse deo: non est verisimile quod plus ab eo exigatur luerit quam facere possit. nam miti? agit secum quam cum boie qui etiam homini non gratia cuncta creauit. ut. l. in pecunia. ff. de vul. vbi si ad tributum cessari debetur non videtur pauper: multo minus ad tributum deorum qui cor interrogat non manum. Tertio quero an de illicite acquisitis sit soluenda decima. puta de latrocinio: meretricio: vltura et si. de hoc plene. §. eo. ex transmissa. Et dicit breuiter quod aut loquimur in decima predialiter deberet et ab inuasore ut in gl. d. c. ex transmissa quod et Jo. xvij. q. i. decimas. aut de personaliter: tunc aut quod illicite acquisitum est non potest repeti et debet decima. pone exempla in gl. in. d. c. ex transmissa aut potest repeti: et non debet et si diuinit sit translatum commutabiliter tunc hoc et Jo. an. §. e. pastor alius. et per Jo. an. et Host. §. e. ex transmissa: et ut ibi dicit Host. distinctio vbi habere locum in elemosyna: ut. §. fieri possit et recipi de iniuste acquisitis. dicit tunc ibi gl. quod sacerdos non debet recipere decimas a meretrice: quod est verum nisi peniteat quivero non penitet. tunc sacerdos debet recipere cum licentia diocesani et non aliter: et de tali elemosyna et oblatione. vide quod no. Jo. an. l. i. c. cum voluntate de sen. excō. et de materia plene. xvij. q. v. in summa. et. q. i. non est putandum non an ecclesia constituta de pecunia symoniaci debet demoliri. Quarto quero an teneatur soluere decimas sacerdoti meo quem scio symoniacum gl. et quod sic. l. i. c. tua nobis. §. e. Idem Host. ibi. et Inn. §. Host. §. ne videat in suo peccato nutriri. ar. v. q. v. non ois ibi vultus esuriendi et. Idem Host. de notorio fornicatore: dicit tunc quod propter sacerdotis delictum non debet parochianus eas lucrari: sed in utilitatem ecclesie pervertuntur auctoritate diocesani. ar. de suc. ab inte. c. si. et ita ibi pertransit Jo. an. Ibi ego tenui cum Host. et alijs: quod non reperit iste casus quod recto: per exceptionem criminis possit ab ecclesie administratione amoueri: sed per accusationem: denunciationem et inquisitionem de appellatione. et tunc de elec. transmissam: in exceptione tunc que non peruenit delictum ad ministratores: sed dilapidationis vel male administrationis ut ibi dixi semper dubitavi: an potuit opponi clerico exigenti decimas et quod possit moueri: quod clerici sunt procuratores: non domini. et dona. c. ij. §. si procurator: est ribaldus et de administratione suspectus debitor non tenetur sibi soluere. ut. l. si cum cornelius. ff. de sol. Item impunitur illi qui soluit ei quem scit in malum sumptum. puta adolestenti luxurioso: ut. l. si vero non remunerandi. §. adolestenti luxurioso. ff. de ma. l. i. §. si quis cum sciret. ff. de emptore. c. tunc palle. tua nobis vbi innuere quod non possit sacerdos repellere antedictis exceptionibus postquam in administratione toleratur. nam non potest pretertere criminis ab administratione repelli. Quinto quero cui ecclesie sunt soluende decime de iure cuius ad hoc dico quod in. c. cum contingat. §. eo. dicitur quod pertinent ad ecclesias parochiales. §. in. c. quoniam et dudum. eo. ti. dicitur quod ad episcopum. Host. in. d. c. cum contingat. tenet quod debeantur ecclesijs baptismalibus. et de perceptione ab ipsis episcopis quartas de offi. or. conquirete. et. c. de pferi. Jo. an. dicit quod est summe equitatis quod ecclesia parochialis forte tenuis habeat has decimas. ut. §. c. suggestum. et ita dicit in. d. c. cum contingat in nouel.

- 1 **Privilegiatorum verba potius ad factum quam ad ius in dubio sunt referenda.**
- 2 **Res affectata cum onere reali transit ad privilegium cum onere resuo.**

Latitudo. Diuide istud. c. ut in gl. et per mitte ad cuius detra quod potest percipere decimas in persona aliena privilegio oppositio de iudicatione prescriptione vel receptione: de manibus laycorum. ut dicit gl. iij. ius autem percipiendi altero ex predictis modis non extenditur ad decimas noualium que insurgunt in illa persona in qua tale ius operetur. ut. §. c. cum contingat nam cum precepto dictis modis in aliena persona sit contra ius coe. non debet extendi sed stricte interpretari. ut. c. odia. §. eo. l. de reg. iur. et facit. §. in. §. nec pro eo. Sed quod quicquid illi qui percipiunt decimas dictis modis impetrat etiam privilegium super decimis et noualium percipiendis ad eum modum et portione quod antiqui percipiunt. ideo qualiter istud privilegium debet intelligi hic declarat. Nota pro quod quod non uia processio refert se ad aliam limitatiue dicit de illa constare: aliter vltima

Petrus deancha. super sexto Decre.

concessio est nulliusvaloris. et sic est in finia incerta q se refert ad acta. nā si ex actis nō pōt incertitudo declarari sententia nō tenet. et hoc verū qn dispositio que se refert ad aliam nō cōtinet in se certum. Si autē est certa de se sed addit qm qd in tali privilegio vel alia dispōne cōtinet. vtrū sit necesse illā aliā exhiberi: vnde de cōfir. vtrū. vel inutl. c. pe. et plenius de verb. signi. abbatē. et d. c. contra morē. **S**ecundo no. ad idem q dispositio que se refert ad aliā determinat qm illam in loci qritate et tpe: et falsa demonstratio facit deficere demonstratū cōtra. l. in testō. et l. demonstratio de cōdi. et demon. de istis dispositionibus se referentibus ad aliū. vide in l. asse. de here. insti. et l. si ita scripsero de cōdi. et de mō. et l. pteor. ait de reg. iur. **T**ertio no. q concessio super decimas novaliū parochie certe non extendit ad decimas novaliū que ab alio possident. et per hoc infert Archi. q iam culta appellatur novalia: qm em aliter possideri nō poterant quod nō fatetur Jo. an. simpliciter per id qd habes de loco inculto et eius decima de verbo. sig. quid per novale. in fin. cū ver. seq. et collige ex hoc textu aliud. s. q novalia preterita si nō ab alio possidentur veniunt in concessione decimarū super novaliū. Tame Jo. an. post Jnno. in d. c. quid per novale super novaliū tenet cōtrarium. s. tale privilegium non extendi ad preterita novalia sed futura: nisi forte ibidē. et de preteritis caueat. arg. in eo qd legitur et no. de cōsti. cognoscētes. et hoc casu scilicet qn de preteritis cōceditur. dicit Jnno. q debet intelligi de novaliū cultis a. r. an nō citra. quod dicit ibi. **Q**uarto. not. in ver. nec ad alias. et ver. sequen. q verbalprivilegiū sunt in dubio referenda ad factum potius q ad ius qd sentit glos. que incipit tertia declaratio et c. que dicit q licet debeat dimidia de antiquis tñ si nō percipit nisi tertiam tertiam debeat de novaliū nō dimidia licet debita. qd est mirum sed alibi hoc cōtingit. s. q magis presens possessio attenditur q proprietat. vtrū. de causa pos. c. iij. in novel. et c. cōsultationibus de iurepa. et patet etiā istud pcybi possessio tertij impedit vires privilegij. vnde ad possessionem habetur consideratio quo ad privilegium irritandū. ergo similiter quo ad ipsū validandū. vtrū sic idem operetur oppositū in opposito qd propositū in proposito. vtrū. et si contra. ad ii. ff. de vulga. et pupil. Ex quo infero q si veteres possidebāt bona fide sufficit illa quasi possessio quo ad vires privilegij impetrati super novaliū: iuxta formam de qua in ter. Nec potest privilegiata que stio reficari quia sufficit illa quasi possessio. vtrū. predicti. **Q**ui to no. in. s. statumimus. q si sit concessio modificata sub noie portionis non debetur amplius q dimidia. quia appellatione partis dimidia continetur. vtrū. l. nomē filiarum. s. portionis de ver. signi. licet quandoqz propter incertitudinem appellationis partis contineat totū. ff. de leg. iij. l. vtrū in prin. **S**exto no. in ver. non est verisimile. q verbo generali non comprehenditur quod non est verisimile. facit ad no. per Jo. an. post Jnno. s. de pseri. veniens super verbo mentionem. vbi dicit q si papa vel alij prius concessit partem alicuius rei puta decimarum. ex privilegio et partē reliquit iuri cōi et postea partē relictam iuri cōmuni iterato concedit eidē alij nō valebit iterata concessio nisi de prius fecerit mentionem. **S**ec⁹ si totum ius de iure cōi alicui cōpetens cōcederet a picipio. puta decimas parochie. nam de iure cōmuni quo rector parochialis tenetur: non tenet facere mentionem. et istam diversitatem inducit intentio concedētis. facit quod no. Jnno. in d. c. de rescrip. **S**eptimo no. in ver. cū nō sit q verba privilegiorū debent stricte interpretari qn cum pūdi cōi tertij cōcedunt. Secus si cū pūdi cōi cōcedentis tñ: quia tunc latissime. vtrū. c. cū dilect⁹ de dona. et de consti. prin. l. beneficiū et dicit de verb. sig. olim. facit de admini. tu. l. impuberi. vbi privilegij vnius ad alterius iniuriā extēdi nō debet. **D**ecimo no. in. s. religiosos. Jo. an. facit mentionē quō istos duos ordines multū ecclesia honoravit et spālibus privilegijs dotavit. de seipso etiā loquēs dicit q ad dictos ordines multū afficitur et cū ordo cartusienis hic bonū. domū aliquā nō haberet laboravit p tpa possidetis et novissime p dei grām optatū obtinuit: sed ordinem illū hic prope bonū. collocari q locus fundatus fuit. **D**ecem. ccc. xxiij. sub noie patroni sui beati Hiero. ad cuius gloriam et laudē hieronymianū anno illo cōposuit. remittit de his ordinibus de regula. sane. in fi. glo. mag. **H**ono no. q privilegium pape qd iura vnius ecclesie alij pcedunt debet intelligi vtrū nō ultra q facere possit illa ecclesia exigat. et etiā hoc dictum valde notabiliter ex pape donatōe nō possit ecclesia: cuius iura donatur cōveniri plus q facere possit. i. deducto ne egeat. vtrū. l. in pde natione de reg. iur. ff. et hoc est ratio: qz ois q ex cā donatōis cōvenitur in qntū facere pōt debet exigi et nō ultra. vtrū. l. sunt quidā et l. inter eos. de reg. iur. et in donatione quā facit tertius de reb⁹ alternis. puta papa. est casus hic qm intellectū Jo. an. q hunc. s. late intelligit vtrū referat ad singulos supradictos. s. qz lra sic sonat dum dicit hmoi concessiones decimarū: et qz gñalis est ratio

ordinationis et diffinitionis que sequitur et facit. i. s. dicit in **D**ecimo no. i. s. sane q in feudario et cognitio facta sup p hibita. puta sup decima q a laycis detinetur nō probat vtrū illius cōtractus. cū em decima cōtra ius cōe possideat a layco q spectat ad certā ecclesiā: si fatetur se illā ab alia in feudū possidere talis cōfessio siue recognitio nō pūdicat illi ecclesie ad eas spectat. Sic in simili reprobat p fessio q emanat inter psonas p hibitas cōtrahere inter se. si em ex alia cā q ex cā p hibita fatetur vtrū debitorē alterius. puta pater filio spurio vel clerico cō cubine: talis cōfessio psumit in fraudē: et nō sufficit ad probandum debitorē. vtrū. l. q testis. et qd ibi no. ff. de pbari. et l. cū quis. fi. de leg. iij. opz ergo de veritate cause sup qua cōtractus pōt consistere aliter apparere q per p fessionē: vtrū. illas autē. **I**n quo vndecimo no. q layci decimas quas ante lateran. concilij possidebāt in feudū possunt cōcedere religiosi vtrū em ad id tps cōcessum fuit laycis q possent decimas in feudū acquirere sed postea fuit eis p hibitū p. c. qm. s. et c. prohibemus. s. eo us applica de his q si a pla. et fuit illud cōcilij celebratū. **D**ecim. ccc. xxiij. q. i. in princ. vbi querit si dubitet de maleficiat p cesserit vel secuti fuerit cōtractū matrimonij cū petitur separatio ppter maleficiū ipm: et dicit psumendū q impedimentū em fuerit secuti matrimonij. **E**go de prioritate et posteritate tertij cōsiliij lateran. in pdicta. q. tenui contrariū post Jo. an. in d. c. applica in. ij. oppo. ibi em dicit post q nō apparet alium vllō nō tpe possedisse satis psumitur q qui modo possidet semp possiderit. circa qd vide quod dixi in cle. lras de rescrip. et in rubrica de spōn. duo. post Host. et in c. in p fentia de pbario. in repetiti. **D**uodecimo no. in. s. ceterū. q res affecta onere reali tñ sit ad privilegiatū cum onere suo. nam decima debet in tributu qd deus sibi reservavit in signū vniuersalis dominij. vtrū. c. tu no bis. s. eo. sed onus tributū est reale et transit ad quemlibet successorem: et ideo in multis civitatibus oia pedia sunt effecta tributaria cui p hunc modū ecclesie de possessionibus quas acquirere teneantur ad onera cōis que imponuntur p estimatione priorum que alias non tenerentur: cum sint immunes ab his qui imponuntur psonis p rebus. qd dicit vtrū. Bart. in l. rescrip. i. de mune. et hono. de pdicta tñ materia cū res pervenit ad privilegiatū. vtrū ipse possit in eo privilegio se tueri. dicit per C. de sa. san. ecc. aut. quas actiones. et c. de iurepa. et qd ibi dicitur **E**converso aut si res existens cū privilegio penes vnum trāsit in aliū an transibit cū eodem privilegio. puta emit quis sal nā cōi exempto a solutione datij. an similiter non tenebitur ad altium qui ab eo emit. videtur q teneatur. et sic non transeat cōi ad privilegio: vtrū. l. licitatio. s. filius. ff. de publi. **A**dverte etiā qz ter. dicit q religiosi tenentur solvere decimas de possessionibus de quibus antea soluebantur. et sic loquitur de decimis futurum solvendis. Sed nunquid idē de decimis non solutis p teritū de predio sic quesito. ista est questio Fed. de senis. **Q**uerit em an emptor predij de quo pluribus annis non sunt solute decime possit ad decimas preteritas conveniri videtur q siq decima est tributū: vtrū. dicit: sed nonis possessor tenetur etia p preterito tpe. vtrū. C. sine censu vel re. l. fi. et de publica. l. imperio. res Jo. an. et scripsi in. c. cū hoies. s. eo. in. iij. q. videtur tēre q sit in electione rectoris parochialis an velit cōvenire veteres possessorem vel novū. quē posse conveniri probat per. c. papha lis. s. eo. et hanc opi. Jo. an. tenet Fed. consilio. lxxiiij. et d. h. no. de hoc. xvj. q. i. si quis laycus. **E**go duas rationes feci circa istam opi. s. q novus possessor non possit conveniri ad preteritas decimas. vtrū. d. c. cū hoies. vtrū. ibi. **T**ertiodecimo no. in. s. nec pro eo quid iuris cū in fundo novus fructus nascatur de illo qui percipit decimas spāl iure percipiet etiā de hoc p uo fructu et dicitur hic q nō. Sed contra. s. eo. c. ex parte. vtrū. dem res non debet diuerso iure cēseri. **S**o. vtrū dixi in. c. cū cōtingat. s. eo. in. ij. oppo. vbi etiā dixi in. iij. notabili q non p uctus ad eū pertinet ad quē spectat ille locus de iure cōmuni. **E**x quo etiā collegi q si intra parochiā alicuius oritur novus casus super quo diocesanus ius suū nunq exerceat. poterit necere sicut legibus et canonibus antiquis vtrū. l. nunq occurrat casus quo fuerunt practicate. vtrū sunt multe leges in iure civili. **C**irca quod vide qd no. Jo. an. in. c. Joannes de cleri. conu. et conclude ex predictis q magis est extensibile qd competit iure cōmuni q id qd competit ex privilegio vel alio spāl iure. quod dicit vtrū. subtiliter Jnno. in. c. fi. de offi. archi. **C**irca mo super isto. c. bene cadit questio quam formavi. s. eo. nupel in iij. q. hodie em concessum est certis ordinibus privilegium p decimis

decimis non soluendis: sicut olim habebant cistercienses. vt. d. nuper vtrū ergo tale priuilegium extēdatur ad decimas que per antiquum feudum ante lateran. conciliū alaycis tenēbatur possidebatur: et de h. mēione nō facta Jo. an. subtiliter ibi disputat: et cōcludit qd nō extēdatur. imo qd papa intēdit p tale priuilegiū grauare ecclesias q ab eis decimas exigebāt de iure dī de quo nō expedit facere mētiōes et non illos qui suō iure p arto. nā p priuilegiū princeps intēdit derogare iuri publico nō iurato. vt. l. j. §. si quis a principe. et §. merito. ff. ne qd in lo. pu. c. l. tollit. l. cōtrariam non legem spālis loci. §. eo. lib. de iust. c. j. nā priuilegiū non tollit pactū pcedēs. §. eo. ex multi. lici: nec priuilegiū de pres. veniens pōt ēt q quādo papa vult are et tollere hoc exprimit cle. dudum de sepultis. ad hoc optie uod no. de iurepa. cū dilectus vbi littere pape non preiudicat atonis laycis super iure suo. p h. facit hoc. c. j. m. l. o. vbi p qd possessio tacita in priuilegio ipedit vires priuilegiū quo ad il id possessor: probatur etiā de priuilegijs dudū. fortius igit impedit d. s. proprietatis et possessio. vt in. q. nostra. Hic cōuenit uod no. de concess. p. b. cū nostris vbi colorata possessio fit a arur ipedit impetrationē. facit etiā qd habet in. x. col. si de fe. ie. p. ro. c. i. gñali ibi i. gñali alienatōe vafalli nō ptenet nisi fue rictum et de ca. pita. qui curia ven. c. j. vbi feudū feudi feuda riy non transit in venditiōe quā facit dominus de feudo alijs iā rōibus hoc cōfirmat. sed predicta magis vrgent vt ibi dixi.

De regularibus et transe. ad religionem. Rubrica

Monachus ante. xiiij. annū efficaciter obligari non pōt licet vel expresse. impubes religione ingressus egredi pōt infra. xiiij. annū. Pubes factus tribus casibus itatim obligatur. Approbare pōt quis qd in etate pupillari fecit. Differentia inter puberem et impuberem. Professus in monasterio delicto postea reformato an reser re possit.

Squi monasterium. Ma ps trariat de impubere monasterium ingresso. Secūda d. impubere. ibi si nō. Tertia declarat distinctionem habitantiū ibi distinctos. Pri. ma distinguunt an egrediat ante fi. xv. an. post fi. us pmitit: tres casus excipit. secundus prohibet ibi q si sūt abitus indistincti: sec. si indistinctissimi. Secūda dicit pube z professum si per annū tulerit habitum indistinctū. et iā si sit indistinctissimi: et diuersitatis rationē reddit ibi qm. C. Ho. pri. io qd dicit monasteriū ingredi et ad h. cū vt curiū tps iducat professio requirit qd morē in monasterio. nam extra monaste iū assumptio habitū etiā professio: nō videret iducere professi mētiā: nec etiā lapsus anni. Multum em ad professionem perat claustrū congregatio ac loci stabilitas. vt. no. Ho. sti. §. qui clerici vel vo. infirmat: et qd no. eo. tit. consiluit. Itēz qd hic dicit monasterium intellige ēt canonicozū regulariū quo: nō lo a vel ecclesie monasteria dicitur de eta. z qua. accepim? et de pri uilegijs cum olim propter. Item requirit nēdū locus: s. annū? et s. eo. aīo ingrediat vt fiat monach? si em ingredere vilitas occurrit: vel personā loci vel pro sua tuitione vel requie vel simili us causis: non esset locus his que hic dicitur. nec i. aut. ingref vbi hoc glossat. C. Secūdo no. qd licet ante xiiij. annum possit is religionem ingredi non tñ pōt efficaciter obligari tacite vel xpre. Sed dices cum minor. xiiij. an. doli capax obliget dia bolo delinquendo. vt de delict. pu. pueris. quare non ita deo p fitendo sic bene agendo. Sol. dicit qd peccatum sine deliberatio arione committitur: nec peccati autor. s. diabolus deliberatio nem hominis querit: sed casum. xxv. q. ij. visis post princi. deus item qui nemini insidiat vult qd seruus deliberet ante qd votum mittat. xxv. q. j. nuptiarum. et de conse. di. iij. queris. et ita di. s. e. postulat. ad fi. C. Tercio not. qd impubes religionem ingressus pōt egredi. j. totū. xiiij. annū. s. nūquid quādo cūq. j. lctū annū xiiij. videtur qd si ingrediat sua spōte. secus si a paren bus offerat: tūc enim ante. xiiij. annū completū non videt pos ingredi: qd an sit vez. dicit vt. §. eo. c. ij. et c. cū viz vbi no. an si i minor in contractibus potest aduersus contractum restitu i m qd lesus: vt in to. titū. de minore. ita possit aduersus profes onem: dicit qd non: qd non potest in hoc pretendi lesio. cum ser at cui seruire regnare est. facit quod not. in Spec. ij. parte de sti. in integ. §. qualiter. verū. sed nunquid minor. et ff. de mino. i ex causa. §. papinianus. al. l. papus. et qd ibi no. C. Quarto not. Jo. an. in nouell. qd tunc cumq. impubes in mona erio steterit tamen totus. xv. annus etatis sue est sibi annus p atonis ita q. j. illum non est obligatus etiam religioni in ge

neresed libereredit ad seculū: vt in textu. C. Quinto not. qd factus pubes in tribus casibus statim obligat. primo scz cū ex presse proficitur. secūdo cum suscipit habitum professorum. ter tio cum professionem a se prius factam postea ratā habet. alios casus enumerat post doc. §. eo. super eo. in. ij. q. et plenius in. c. insinuante. qui clerici. vel vo. vbi no. post Ho. sti. Aduerte tamen qd ille qui ante annum probationis completum proficitur i ca sibus hic no. et alibi. vt. §. non obliget precise illi religioni in qua ingressus est: sed illi vel alij qd dicit vt. j. c. ij. et §. c. signi. vbi post Ho. sti. dicit qd vbi minor facit professionē poterit etiā ex dispen satione episcopi etiam leui trāsire ad minorem vt in uilo. c. et ita no. in. c. de tēpore ordi. et vide qd no. Jo. an. and. §. eo. lib. de pre ben. cum singula. C. Sexto no. qd potest quis approbare qd fecit in pupillari etate. Alie vero dispōnes inite per minores an statim post aduentum pubertatis confirmet tacite vel expresse dicit vt. no. l. j. et fi. C. si maior fac. C. Septimo no. in ver. qd si p totum et. innuit em ista dictio per qd debeat esse annus continu atus non interruptus ad hoc. vt per lapsū anni professio indu ca. unde si quis stetit quatuor mensibus in monasterio et decide exiuit si itēz et itēz rediens compleuit annū non resultat tacita professio. Ego post Jo. an. de ligna. istam. q. formam in. c. ad a postolica. §. eo. in. ij. q. et dixi post eum qd annus interpellat ad professionem non sufficit: qd intentio iuris fuit vt omnis asperi tas monasterij probaretur continuo anni spacio. nam intermis sio asperitatis minuit. vt ad sensum patet: nam aliud est nō come dere per annum continuum: vigilare et ieiunare et alijs asperitati bus vti aliud est leuius ista agere temporibus alternatis. Itē iura simpliciter dicunt de anno: sed cum lex de tempore loqui tur intelligit de continuo: vt no. ff. de diuer. et tempo. pre. in Ru brica et vide textus de elec. cupientes. §. ceterz. §. eo. lib. Ad idē faciunt omnia iura dicētia cursum prescriptionis per actus con trarium interrumpi: vt sic fit opus prescriptionem a capite incho ari vt de prescrip. auditis ad hoc qd no. Jo. an. post Jo. mo. de here. cū cōtinua in glo. per annum. §. eo. lib. vbi dicit qd dictio p de sui natura inducat continuitatem ad hoc etiā allego d. ex cu tu. ff. l. nō solum. §. annus. Spec. tamē no. contrarium de statu mo. q. xxiiij. alle. xxij. di. fraternitatis. Bart. de hoc no. in. l. fi. §. quoties de publica. et Sui. de ci. in. l. n. c. mon. §. si quis sep? ff. ex qui. ca. ma. C. Octauo no. qd quandoq. incidunt in eodē habitu nouitij et professi: et dicunt tunc habitus idistincti. qñq indistinctissimi: vt cum eodē habitu cōtinuant alijs seruientes qñq vero nouitij et professi vniū habitu distincto: et hec disti ctio est duplex latens et patēs vt legatur. et no. in. de. j. eo. in quo aut habitu debent stare nouitij. j. annum in monasterio dicit quidam qd in laycalitaj in monachali quod tenet Lau. Cline. et Philip. Tan. in hoc dixit. standum esse consuetudini mona cho: um et mandatis regule potius quam iuri scripto idem glo. Ber. de hoc not. §. cod. super eo. alleg. c. legem et c. si quis inco gnitus. vij. q. ij. vbi de hoc. Probabile tamen est qd per signa distinguatur nouitij a professis sicut in simili cō: istam a iudeis: seruus a libero famulus a domino paterfam. a filio. meretriz a matrona. clericus a layco ecclesia curata a non curata: vt dixi in. d. c. statum? in. quarto not. C. Nono no. qd factus maior per lapsū anni in religione persistens in habitu indistincto videt tacite profiteri. et dicit Ho. stien. qd ista est presumptio iuris: de ture que non admittit probationē in strarium de spon. is qui Idem Jo. mona. et Accur. Jo. an. and. contradicit enim qd hec presumptio bene recipit probationē in contrarium. puta si fu it protestatus qd per lapsū anni non intendebat obligari: re mittit tamen ad no. in nouella. §. eo. c. ij. in glo. vt si legatis. et c. ex parte super gl. fin. Lap. dicit qd talis protestatio iuri contra ria cui contradicit per factum contrarium non videtur talē tue ri: nisi ex causa fieret de consti. cum. D. et qd me. causa. c. j. et de appel. sollicitudine. et de cens. cum olim. C. Decimo not. diffe rentiam inter puberem et impuberem sumentes habitum idisti ctissime. nam pubes talem habitum sumens per delationem āns lem intelligitur tacite profiteri: sed impubes assumens hoc de ferendo ipsum post pubertatem per annum non intelligitur ta cite profiteri rationem differentie reddit textus. Sed hic que ro an deferens habitum indistinctum vltra annum intelligitur tacite profiteri dicit Inn. qd nō qd cūq. tēpore cum differat: et sic dicit Ab. se vidisse literā absolutō: iā datā cuidam monacho qui per. xx. an. steterat in habitu probationis: qd est verum quā do distinctio est patens in colore scissura vel forma: qd dicit vt le gitur et no. in de. eos eo. ti. et §. eo. ex parte. Aduerte et qd ista ta cita professio per lapsū anni procedit ex iuris presumptione. vt dixi et ideo si in monasterio esset cōsuetudo qd in certo tēpore fi at vocalis professio vel alie solēnitates interueniant: tūc per so lā receptionē vel portationē habitū nō intelligit quis professus qd dicit vt no. §. eo. c. ij. vbi de hoc dixi. C. Undecimo no. Jo. an.

Pubes. adde qd pu bertas di cas i masculo et femina isti. d. nup. i prin. bart. i l. arrogator §. nō tm. ff. d. adop. et i l. s. milites §. iā afit. ff. d. ex. tu. in lec. Hic. de neapo.

De deancha super sexto decre.

supra bo firmiter argumētū ad q. de p̄fesso in monasterio deli-
cato postea reformato q̄ resiliere nō possit. Archid. remittit ad
sum. post. devoto. s. vtrum. r. p̄ quemver. qd si aliq̄s scholaris
vbi plene r. cum distinctōe soluit Jo. an. remittit ad no. p̄ eum
s. eo. sup. eo. vbi quesiuit an in monasterio in quo regula seruā
possit maior pars alijs inuitis indicere r. ordinare regulā ma-
gis artam de qua p̄ Jo. an. in. c. cū oēs de p̄f. r. de. vt bi qui d̄
eta. r. qua. r. no. j. de sta. re. c. j. in glo. sed quero. ¶ Duodecimo
no. q̄ impubes maior septēnio de his q̄ agit non h̄z plenū intel-
lectum: infans vō qd videt ignorat vt in gl. pe. lex alibi dicit: q̄
neq̄ scire: neq̄ decernere talis etas pōt nō magis q̄ furiosus
vt. ff. de acq. here. l. pupillus: vbi dicit Bar. q̄ in intellectu no
stro. p̄mo fit qdam examinatio post examinationem iudicat
intellectus: istius examinatiois r. iudicij capax nō est pupillus
Item illud scire dicimur qd p̄ cām cognoscimur: r. p̄ examinatio-
nem factam vel cū nobis vel cū alio vt. l. bonoz de bo. pos. r. istd
scire nō h̄z pupillus. pupillus tñ. p̄mus pubertati bñ pōt sci-
re r. cognoscere: sed nō plene illa q̄ requirunt examinationem: illa
vō q̄ sine deliberatōe committunt delicta bñ pōt committere p̄-
rimus pubertati vt. l. j. s. an pupillum. ff. de pos. r. l. j. de noua.
¶ Tertio decimo no. q̄ q̄q̄ monachi r. seruientes eodem habi-
tu gaudent: si talis habitus est religiosus: an ferētes tunc p̄ la-
psum annivideant tacite p̄fiteri: dicit Jo. an. post Arch. q̄ vbi
q̄s p̄ annum fuit in religione tenet ad p̄fessionem vt. s. e. statui-
mus. Et ad illum p̄fite cogit si in loco quem intravit seruare re-
ligio p̄ distinctionē regularis discipline. Sibi ibi nō seruaba-
tur religio: nec ipse se obligauit exp̄sse ad illam seruandam sed
simp̄l intravit cogēdus est nō p̄fiteri: sed causatiue vt in gl. vt ser-
uientes: r. vide p̄ post. eo. ti. s. ad qd teneat. r. de ele. c. cām r. c.
cum clerici. s. eo. ¶ Decimo quarto no. ex q̄bus distinctio ha-
bitus cognoscatur: r. in dissimilitudinem habitus denotat distin-
ctio patet: p̄fiteri i colore scissurayl forma p̄ b̄dictionē deno-
tatio latet. qdam vō est distinctio non p̄ habitus sed per
actus: q̄ non p̄fessi sūt infra chozum. p̄fessi. s. illi non habēt vo-
cem in. c. isti sic p̄ delationem habitus p̄fessorum post triduum
inducit tacita p̄fessio in maioribus ita si miscet se actibus p̄-
fessorum quod dicit no. s. e. vidua. in nouel. Tangit Jo. an. in
nouel. quid est religio. dicit q̄ est dei cultus vel veneratio: id sic
vocata sū p̄fido. q̄ p̄ illam religiam animas n̄as ad diuinū
cultū inculo seruandi ad h̄vide qd no. s. e. sup. rubz. in nouella
In religioe autē requirunt fides in credēdo. spes in sperādo: cha-
ritas in amādo religiosū in sup̄ differt a sacro: q̄ p̄mū ad ius-
tos hoies scdm ad deū p̄tinet. Sicut autē religio est i virtute:
ita sup̄stitio in cultu illicito sū Jo. an. in nouel.

1. Conscie puritati d̄z adesse iudicium rōnis.
2. Annus p̄bationis indulgetur a iure in subsidium fragilita-
tis humane.
3. Mendicantium ordinem ingrediens infra annū libere egre-
di potest.

On solum. Summa r. diuidet in glo.
ad esse iudicium rōnis: r. vide p̄ma ad co. in. viij.
c. ¶ Secdo no. q̄ p̄dicatores r. minores ante p̄ba-
tōis annum elapsū nō pōt aliquem recipere ad
p̄fessionē sui ordinis. nam cum eoz regula sit in artissima pau-
ptate fundata voluit hic papa aliqd sp̄alitatis iducere sicut in
insulis in q̄bus est dura ouersatio monachoz vt. s. c. q̄ i insulis
¶ Tertio no. q̄ annus p̄batōis indulget a iure in subsidium
fragilitatis humane. cui pōt renunciari tacite r. exp̄sse. nisi i mē-
dicatibus vt hic p̄s. r. s. eo. ad aplicam vt tñ ibi dicit p̄fessio
obiecti q̄ non possit huic dilationi anni renunciari: q̄ dicta dila-
tio indulget a iure vt p̄bet q̄s asperitatem regule quas forte hu-
mana fragilitas non est apta pati: cum ergo de ipa nō possit
q̄s esse certus nisi p̄ exp̄p̄tiaz non videt valere renunciatio sup̄-
re p̄fessus incognita: sicut non pōt quis renunciare iuri futuro r.
calibus fortuitis q̄ non pōt cadere in mente renunciatis: vt. l. j.
C. de pac. r. l. sed r. h̄q̄s. s. q̄stuz si q̄s cau. So. vt dicit in. d. c. ad
aplicam. ¶ Quarto. no. q̄ ingrediens ordinem minorū vel
p̄dicatorū sine alioz mendicantium pōt infra annū libere ad
aliā regulam trāfire vel ad seculum redire: hoc tñ de reditu in
teligās esse verum nisi p̄fessus fuerit exp̄sse vel tacite vt in. vel
nisi quem intelligit Archid. r. bñ quando est p̄fessus ordinis di-
ctorum fratrum. l. j. enim ista p̄stitutio nō tales obligari reli-
gioni delinquentium: nō tamē sequitur q̄ velit impedire obliga-
tionem deo factam: vt adimpleat. p̄nt est isti fratres q̄ tñ nō de-
liquerūt agere vt. s. religionem ingrediā nec maneat in seculo
vt hic in nouel. r. p̄ post. s. e. statuiamus: r. est miz q̄ h̄q̄s est p̄-
fessus obseruātiā regule medicantium nō p̄fessus: q̄ scd in-
fra annum obliget ad religionem in gñe: qd non gessit in men-
te. S̄z dicit q̄ q̄libet religio h̄z eadem substantia q̄ p̄stāt in tri-

bus de q̄bus in. c. cum ad monasterium in si. de sta. mo. asp̄is
vō claritas q̄ diuersificant vnam religionē ab alia sunt accē-
tia: r. iō pōt cōmutari r. facilius alterari q̄ substantiari. l. o. iō
ff. de pub. ind. r. l. iuriscitū. s. q̄nimmo r. l. ab emp̄tōe. ff. d̄ p̄.
nam r. alibi substantia non mutata p̄pter difficultatem alteri
cōmutat dispensatio tam in civilibus q̄ in criminalibus vt in
r. qd ibi no. si cer. pe. r. l. pe. de in ius vo. r. c. si heredes de test. r.
hoc dicit. s. e. sup. eo. ¶ Quinto no. q̄ in anno p̄batōis nō
mif q̄vritam voluisse mutare nisi clara p̄batōe vel cōpetētis
iudicij doceat: ponit exemplum Arch. in dñō Alberto de
toz doctore hispano: q̄ oibus suis b̄ficijs renūciauit exp̄ssē
oia bona sua inter paupes dispensauit: r. immediate est ingre-
ssus ordinem fratrum minorū alia ēt euidētia iudicia p̄ q̄ p̄sumit
voluisse mutare hic p̄ Archid. r. p̄ post. in sum. qui de. vel. d̄.
si iuxta si. v. vel p̄ euidētia signa. r. intellige q̄ itam vite mu-
tationem infra annum d̄z p̄bare monasteriū: q̄ non p̄sumit vt in
ter. qd tñ Jo. an. post Arch. ¶ Sexto no. q̄ q̄q̄ q̄s suspē-
ne possit ad p̄fessionē recipi. Sed hic querit Jo. an. si aliq̄
durat suspēsiōne recipere an sint irregulares. Tenet q̄m
mittēs ad no. p̄ eum de exco. pla. c. si. r. in spe. delegato. v. qd
officijs. r. se. zc. cum sit d̄ magistris in gl. si. ¶ Quirit. L. o.
an hoc. c. h̄eat locum in mulieribus ordinum medicantiū. dicit
q̄ sic r. refert se. d̄. Recupium. p̄sumit. Nam medicantes sūt
l̄ ex p̄uilegio aplico possunt h̄re p̄prium qd p̄uilegiū d̄it
sevidisse r. legisse. facit qd no. in de. vt p̄fessores in gl. p̄dica-
res eo. ti. r. qd no. s. eo. li. de ele. gñaliter. r. de relig. c. vno. sup̄
bo cunctos. H̄unc textum dum dicit q̄ omnino nō impedit
quominus infra annum possit redire ad seculum inducit acq̄.
an nouitius existēs in nouitiatu delinquēs talr q̄ si eff̄. p̄-
sus debet puniri pena p̄petui carceris: possit hac pena com-
nari a p̄lato regulari: vt sic p̄. c. sicut. r. r. q̄. r. r. q̄. v. d̄ia
phis r. de sent. exco. m. religiose. Tenet q̄ non possit nisi spore
consentiat: r. accōmodando p̄sumit videt tacite p̄fiteri: si
duo p̄fuerit nisi d̄ium p̄fesset facit qd no. in. c. b̄ficiū. r.
li. r. de. ii. eo. ti. p̄ Jo. an.

1. P̄fessio dicitur esse duplex.
2. P̄fiteri exp̄sse pōt manens in habitu seculari.

Constitutionem. Prima ps. q̄
cur de medican-
bus. Secda de non medicantibus ibi in alijs. Te-
rum prima facit duo. Primo ponit declarationem
Secdo progationem ibi vnde. Secda etiam do.
facit ponit regulam quam distinguēdo duo membra declarat
primum ibi sed exp̄sse. scdm ibi tacite. ¶ Not. q̄ p̄ idētam
rōnis inducitur leguz extensio ad alios casus similes subadi
non decisos: decisos autem non immutat idētas rōnis de
notat in aut. quas actōes. C. de sac. san. ec. Bar. tñ dicit cu q̄
ritur vtrum lex extendat ad casus similem rōnem habētes ac
q̄ aut lex est plata simpliciter. Aut in ea sūt r̄ba taxatiua. p̄i
mo casu aut p̄ extensionem inducit correctio alterius iuris
non pōt vt. d. aut. quas actiones. aut legum declaratio scdm
stinctio: r. tunc pōt fieri vt. l. si p̄stante. ff. so. ma. r. l. que p̄pte
cessitatem: r. ibi no. de reg. iur. Aut lex non est simplr plata
sunt in ea r̄ba taxatiua: r. tunc aut p̄ aliā legem apparet ex-
tensio: r. extēdimus vt. C. de p̄di. minor. l. ob. es. r. qd ibi n̄z
de vlcupatio. l. ferri noie r. de reg. iur. l. contractus. Aut p̄
legem non apparet de extēsiōne: r. tunc aut est lex plata in
fauorabili r. p̄ior extēdit vt. l. illud. C. de sac. san. ec. Aut in a-
su odioso: r. tunc scdm vt. l. j. C. de patri. qui filios distr. r. ut.
By. in ar. j. eo. li. de reg. iur. r. ita distinguit Bar. in. l. si p̄tate
p̄realleg. in. ir. q̄. Et circa hoc omnino vide qd no. l. j. in. l. m.
j. q̄. C. que sit lon. d̄uc. vbi ex similitudine rōnis non d̄z extēdi
consuetudines vel statuta ad casum habētem maiorem rōnem
exp̄ssum sit in iure cōi aliter sit p̄sumum: nisi verba ēt impropie
sumpta possent ad talem casum trahit ibi videas p̄ exam-
et qd dicit. s. eo. li. de ele. si postq̄. r. de tempo. ord. c. j. Et ista
ciunt p̄ decisione q̄onis quam format hic gl. iij. vt. s. de. d̄uz
non extendat ad alios q̄ minores r. p̄dicatores: q̄ a iure
exorbitat in q̄tum de relictis p̄uilegiatis vult illos teneri
quartam parochialem in nouel. tñ dicit hic progationem per
ad heremitas sc̄ti Augu. r. per papam Jo. an. ad carmelitas
q̄ vide plenius in. c. que a iure. j. eo. lib. de reg. iur. r. qd no. l. i.
odia. j. eo. in mercu. in si. argumentorum. r. in si. q̄. ij. de pen.
beret. statum in si. p̄mi responsi el. ij. ¶ Secdo not. q̄
plex est p̄fessio exp̄pressa r. tacita: r. fortius exp̄pressa obligat
precise illi religioni quam p̄fessus est: sic r. alibi pupillaris
p̄fessio fortius agit q̄ tacita in exclusionē matris vt no. in. l. c.
cibus. C. de ipu. r. ali. sub. facit. l. q̄ certū. ff. loca. rest ratio: q̄
cita descendit ex lege p̄sumptiue. exp̄ssa vero ab hois disp̄ne
non mirum igit si durius agit cum hoie q̄ cum legere in. l. c.
sus. j.

sus. ff. de arbi. r. c. potuit. de loca. diuncta. l. magnam. C. de pbe.
 emp. **T**ertio no. q. manens et in habitu seculari potest ex pbe.
 pferri. Sed tangit Jo. an. talis pfectio necessario fieri debeat
 in manibus illius qui potest incorporare ordini. remittit ad not.
 s. c. pbe. rectum. ibi dicit q. sic fm. Inno. r. Host. r. idem hic La.
 dum dicit q. d. fieri in illius manibus q. eam recipiat r. recipe
 possit: v. puta abbatiss vel epi vel alterius de mandato ipsorum
 plus dicit Arch. s. q. fieri possit pfectio in manibus abbatiss
 vel sup. altari: allegat q. de. vel. o. s. luit r. idem Host. ibi i. d. ius
 acit qd no. xx. q. i. vidua in prima gl. r. q. i. statuimus. r. d. peni.
 r. noua qdam. r. de ma. r. obe. dilecta. S. dicit Lap. positum
 abbatissa possit feminam ad pfectionem recipere: an potest recipere
 masculinum: r. prima facie dicit ipse videtur q. non. nam p pfectio
 nem efficit pfectus finis spiritualis: r. subditus illius in cuius ma
 nibus pferit: r. ideo d. pater Abbas: sed mulier non potest aliquem
 in filium adoptare: vt insti. de adop. s. femine. ergo a simili non
 videtur posse quem ad pfectionem recipere. r. ita in hoc deterio
 re dicitur seminarum q. masculorum: sicut in multis alijs enume
 rat in Spe. de pcuratore. s. i. in prin. r. l. in multis de sta. ho.
Quarto no. q. receptio habitus pfectorum cum delatio tri
 lui obligat religioni in gne. ista aut obligatio in genere intm
 obligat votum: q. si dimissa religione assumpta: mimoniu co
 rabat non teneret: vt hic in nouel. vbi remittit ad no. s. e. s. luit
 i. super gl. pe. in nouel. r. idem Guil. in Spe. de sta. mo. ver. xliij
 hoc verum q. pfectus religionem ex pbe. vel tacite: sed ex ca illi
 eligioni obligatus non est sed religioni in gne vt hic. r. s. c. p.
 i. Cum autem q. s. pmitit vel vult religionem intrare istud vo
 um est simplex: vt. c. q. post votum. j. eo. r. sic non dissolueret ma
 rimonium post d. cum vt. j. ti. j. c. j. ver. bevero in nouel. super
 o. alieni posset tñ iste qui sic pmitit conueniri vt monasterium
 ingrediat. lyvotum sit de futuro. Nam ecclesia distinguit illuz
 in genere pmitit religionem ingredi: qd dicit no. de cens. ex
 te in nouel. facit. vij. q. ij. agatosa. Item diligenter aduerte q. ex
 ceptione habitus pfectorum certi ordinis: dicit ter. hic q. ob
 igat religioni in genere. r. non illi cuius habitus suscepit. Lap.
 intelligit hoc verum q. p ipm is q. ingredi noutius intende
 rat in genere. non aut in specie certis locovet ordini obligari.
 nam si tpe emissio vel facte pfectionis ex pbe. de certis locor
 pe r. ordine stabit ex pbe. si pbe. ita q. si ibi esse non poterit
 non erit nec in spe nec in gne ordini obligatus: r. s. here matri
 monium poterit r. d. etus tenebit. Si aut aliqd non ex pbe. vel
 r. pbe. sed non pbe. tunc stabit dicto suo: in foro anime. no in
 oio pntioso: vbi forte iuraret delato sibi iuramento si alr pba
 i non posset. r. hoc casu an s. here posset. remittit Lap. ad no. p.
 Jo. an. r. Arch. j. de relig. do. c. religionum. s. eo. s. luit p. Inno.
 Host. r. fm. predicta. r. qd pbe. r. s. c. pri. d. de obligatione ad
 eligionem in genere qd resultat ex tacita pfectione d. intelligi
 vt pdictum est fm. Lap. qd tene menti. **U**ltimo no. q. de pe
 nitentia tridui post assumptum habitum pfectorum que peniten
 tia non h. locum in illo q. tulit habitum p annum: vt in gl. ergo
 illa etiam obligat in specie illi pfectioni: cuius habitus tulit nuc
 in genere. Item ista penitentia tridui non h. locum in pfectione
 expressa. Item nec in illo q. prius vouerat religionem intrare fm
 Jo. an. in nouel. sup. gl. fi. Lap. predicta confirmans non di
 cit amplius in effectu. Sed nunqd sicut susceptio habitus pro
 pfectione requirit pfectionem tridui: ita r. immixtio actibus po
 ffectionis: dicit hic Lap. q. Jo. an. eq. parat actum distinctu r. actum
 indistinctu: ita isto casu sicut illo requirit pfectionem tridui de
 istis actibus pfectionis. vide p. Jo. an. s. e. de testa. c. ij. r. s. e. li. de
 de. ex eo q. r. c. in denitibus. r. s. e. vidua. vbi vide. **Q**uerit
 Jo. an. de illo q. animi leuitate religionem ingredi r. j. tridui
 penitet: sed de facto egire non potuit donec fuit pfectus r. rece
 dit ordinem sacrum postea exiit r. impetrauit delegatos a pa
 ra dicens se tunc minorem annis. xliij. de quo tamen dubita
 rat ipse testes qui tñ absolute deposuerunt eam minorem: r. fuit
 iudicem absolutus: an poterit in seculo remanere. sec. si post
 unum. xliij. consentisset. xx. q. ij. c. j.

Beneficiato consentiente eius beneficium aliter conferri
 potest.

Beneficiu an pferri possit pstituto in anno pbatonis.

Canonici ecclesie cathedralis infra annum pbatonis an voca
 debeat ad electionem epi.

Beneficiu. Ponit regulam. r. qtuor ei
 casus exceptos ibi nist in fi.
 puidet solus obiectionem a regula. ibi sed interim
 Ho. q. bnficiu ingredientis religionis non est
 infra annum pbatonis alicui conferendum. Ratio q. omnia
 us iura personam eius in suspensio retinent: non opprimunt
 Sicut dicit ter. in eo qui est apud hostes. ff. de here. insti. l. illa
 iustitio. **T**ertio no. q. consentiente beneficiato potest

eius beneficium alteri conferri. iste ergo consensus h. viz. renu
 ciationis. nam aliter non valeret alteri facta collatio de benefi
 cio non vacante. c. j. de concess. pbe. ad hoc facit. l. filium. ff. de
 acqui. here. r. l. iij. de dona. intervir. r. v. ibi celeritate dunge
 doz actum r. c. Sed nunqd ita prelato consentiente electoribus
 q. alium eligant poterunt eligere videtur q. sic per istum textu
 per quem posset fieri fraus. c. admodum. de renun. volens enim
 renunciare in manibus vt tenet. vt ibi intrabit religionem: et
 cum protestatione q. non per id intendit obligari religioni co
 sentiet beneficium cedere vel alium ad illud eligi. r. postea egre
 dietur. Sed dicit Jo. an. q. id qd hic dicitur debet intelligi in
 collatore non in electore: pro quo adducit qd hic dicitur con
 ferendum. r. c. qd ipse no. in. c. is qui tacet. j. eo. lib. de reg. iur.
 in prima qone vbi dicit q. prelato expresse consentiente electo
 ribus ipsi non possunt eligere alium in eius locum. non sic si ex
 presse consentit collatori q. ipse conferat hoc ipse notat in. c. ex
 ore. de bis que fi. a ma. parte capitu. vbi dicit q. iste consensus
 prelato accommodatus per prelato electoribus. vt alium eli
 gant. ideo non habet vim renunciationis: q. non est facta in il
 lius manibus in cuius debet scilicet episcopi. secus si ipsi epo col
 latori consentit beneficiatus vt alij conferat habet enim talis
 consensus vim renunciationis vt dicit r. per ista infert Lap. q.
 executor ad conferendum non posset beneficium de pnsu im
 petrantis cōferre impetranti: q. non in ipsius manibus est re
 nunciatio facienda. ideo consensus beneficiati non h. vim re
 nunciationis: q. executor ad conferendum non potest renuncia
 tiones recipere nisi ad hoc mandatum haberet. facit ad hoc. s.
 eo. de pben. dudum. vbi receptio renunciationis fuit expresse co
 missa. r. hoc placet Jo. an. j. de ver. sig. c. sicut super verbo. de ce
 dentium. **T**ertio no. q. si in ipso ingressu constat q. ingredi
 ens voluit absolute vitam mutare: r. hoc p suam pfectionem vel
 alijs modis de quibus per Jo. an. s. c. statuimus super gl. ij. et
 bis casibus dicit ter. q. potest eius bnficiu statim alteri con
 ferri. nam frustra expectaret finis anni post q. statim stat euz
 pfectum: q. in incertis non certis r. c. l. continuus. s. euz ita. de
 ver. ob. r. alibi dicit lex q. frustra expectat tps cuius nil opera
 tur euentus: vt. l. aliqui. ff. ad velle. r. faciunt ista iura ad. q. de q.
 p Jo. an. **U**in. Jo. r. Host. s. e. cōsulti super gl. pe. in nouel. de
 sponso qui ingreditur sponsa non cognita q. illa statim s. here
 potuit si apparet illum voluisse dimittere seculum Archi. s. de
 elec. commissa. **Q**uarto no. q. ex cā deseruit ecclesie pvi
 carium tpalem vel annalem concor. s. eo. lib. si pauper sup. gl. ij.
 r. de app. peruenit r. de ele. cum ex eo. s. eo. lib. r. d. huc vicario
 assignari congrua portio sicut in vicario ppetuo de quo de pre
 ben. extirpande. Sed qd fiet de residuo fructuum in casu hui?
 c. an dabunt huc existenti in pbatone de hoc in gl. fi. q. refert
 opi. qdam dicunt q. conferuabunt subaudi ipsi eidem si exiue
 rit postea: sed certe iura que de fructibus sferuandis loquunt
 habent locum in ecclesiava cante: hic autem nō vacat. vñ Bar.
 brix. post. **T**enet vt in gl. p. j. Idem Archi. qui dicit q. q. vult
 tenere s. ium ostendat ius expresse alis dictum eius non pce
 dat. alleg. xv. q. iij. s. cum autem. r. c. gonfaldus. xvij. q. j. glo. tñ
 ibi facit in s. ium in illa. q. An qui fuit in pbatone per annuz
 stipendia repetat alle. et q. in pbatone existens non d. e. one
 rosus monasterio. xvij. q. vj. de lapsis. r. vij. q. j. si quis rapuerit.
 Sed illa iura non de his qui sunt in pbatone: sed de inclusis
 ppter culpam loquunt. pbatio autem ita respicit fauorem mo
 nasterij sicut ingressu. s. e. ad aplicam ita dicit in nouel. sup. gl.
 fi. vbi per ista sentit q. si iste q. per annum stetit in pbatone exi
 uerit non teneat restituere monasterio recepta: illo anno vel te
 neat pro dimidia cum pbatio in fauorem vtriusq. cesserit. co
 gita. **Q**uerit gl. magna. vtrum constituto in anno pbatio
 nis poterit beneficium conferri: videtur q. sic sicut retineat ac
 quisitum. vt in hoc. c. s. ium t. j. glo. f. q. non possit conferri sibi
 beneficium quod non potest possideri per regulares. vt est bene
 ficiu simplex: vel hospitale fm. Lap. qui per hoc infert q. ad
 curatum beneficium poterit eligi nedum expresse: sed etiam p
 fessus: r. etiam nouitius dummodo sit beneficium seculare non
 regulare in eo tñ erit an consentire velit nec ne. regulare autem
 beneficiu non pfecto expresse non videtur posse conferri qd dic
 vt in de. ne in agro. s. ceteruz de sta. mo. r. per id qd dicit Lap.
 q. beneficium simplex non potuit huic nouitio conferri. collige
 q. beneficium suuz non poterit cum illo simplici permutare
 per id quod no. in de. de pen. si quis suadente in gl. nō priuat
 obentis. **T**Secundo quero post gl. magnam an canonicus
 ecclesie cathedralis infra annum pbatonis vocari debeat ad
 electionem episcopi que tunc imminet facienda presupposito
 q. sit in loco de quo als esset vocandus: r. non constat q. ad huc
 voluerit mutare vitam. r. q. sit vocandus inducit q. retinet bnfici
 um ipum. vt hic. ergo r. iura ex eo puenientia: sed eligere est

Pet. de ancha. super sexto decre.

quidam fructus possessionis: vt no. Jnn. z Host. de rest. spo. in literis: ergo. z e similis: hinc illa questio disputata corā quo iste nouitius debeat conueniri: z tenuit disputans q coram ecclesiastico si de facto z quo ad posses. est plene. translatus: vt sic religiosus adheretia religiosa censetur. l. que religiosus. ff. de reu. z fauor religioni debet z p ea in dubio iudicandū. ff. de relig. z sump. fu. l. sunt psonae ad hoc opinio Host. approbata de qua. j. e. li. de sen. exc. religioso. ij. rñso. facit etiam qd no. Jo. an. de sepult. de his sup gl. pe. in nouel. an si talis moriat infra annum pbatōis parochialis ecclesia habeat canonicam ad idem qd ipse no. de renū. ex transmissa in gl. j. sed opinionem q bz q ille sit ad electionem vocandus. tenet Arch. Non ob. fz eum q per hoc oportebit eum exire claustrum pluries sivo can. dus erit ad electionem z ad alios actus in qbus absentes necessario sunt vocandi. vt ad receptionem canonicor. z ad cessatōnem diuinor. z sic sepius discurrendo male experiet mores z asperitatem regule. z in solitudine: z silentio dz fieri pbatō. vt in gl. Ad ista em respondet Arc. z dicit q ad eundem ista tan q iuste impeditur: constituit pcur. ne sua experientia impediat vel interrumpat alle. s. eo. li. de ele. c. pe. in prin. Item hoc pbat qz ille nouitius poterit facere testm. ar. no. p Jnn. z Host. de testamētis qz ingrediētibus: z per Host. in summa de testamen. s. qz potuit. ver. idem puto. item iste ter. pbat q bz consensum z dissensum ergo non est efficaciter religiosus. Non ob. c. religiosus. ij. rñso. j. e. li. de sen. exc. ibi em fm eum de alia materia loquit. s. de privilegio ordinis clericali: z introducto in fauorē bz de eo quod est pbatū z priuatum z dependet appria voluntate quam adhuc bz. Non ob. fm eum. s. e. de pcur. c. ij. qd fo: ter facit in dñum. vt in gl. circa si. nam ibi agit de facto alteri s. dñi constituti eius factum impediri non dz. gl. t. dñum circa si. vbi dicit secus in patrono vel alio ad quem nō iure collegij: sed iure pbatō spectaret electio. z dicit in nouel. q in his pcedit opinio. Arch. qz fortius est ius qd spectat ad aliquem iure singulari qz qd spectat iure collegij: z facilius istud ius collegij enellit qz priuatum: vt ptz ex no. in. c. cum omnes. in. j. gl. de consti. Hinc est etiam q ius collegij non transit in monasteriū per pfectionē: sed ius priuati bene transit. rñ. q. ij. si qua. facit qd no. s. e. li. de pbat. cum in ecclesijs super glo. si. in si. p Jo. an. post Jo. mo. Ista faciūt ad. q. quam padue disputauit in his ter minis. Eps idēqz patronus ecclesie vicef. condidit testm i quo titio filio fratris sui eiusdem ecclesie canonico p anima centuz legauit. iste. 2. mortuo testato: z in monachum scē Justine receptus infra annum pbatōis mortuo iam epō: z adita ei p hereditate decessit: querit an z cui legatum hmoi debeat: an ecclesie vicef. an ecclesie sancte Justine. aut hereditas ab intestato ipsius. 2. primo q ecclesie vicef. formauit. rñ. rñ. rñ. als p monasterio scē Justine. demum pclusi p hereditas ab intestato eis dñi legatum z vniuersalis successio huius nouitij debeat. primo per. l. apud labeonem in prin. z. s. j. ff. de prescrip. ver. ibi em est casus in simili. s. cum causa inuendi dñum tradit res experitūda. z si sibi displicet infra certum terminum res reddatur. Si vero placet sit dñus perfectus. dicit em lex q si displicet dz cum ipsa re restitui quicquid eius occasione puenit. Itē si res ipsa perit infra tps experienti dicit ibi ter. q dñus nō erit perfectus: immo talis interitus perimit eius pfectionem z consummationem: ita q idem operat mores siue interitus ante pfectum dñum ptingens qd operat displicetia pbatōis: z pbatō in mandato vbi idem operat mores qd pntia pstituentis quo ad reuocationem ipsius mandati ante actum consummatum. l. eius q in puincia. s. nam z si tibi. ff. si cer. pet. cum ergo in qdne ista ante annum experientie inductum a iure. iste decessit q ip sum recepit non dz eius occasione aliqd. emolumentum cōsequi pferat: qz talis eius transitus dz cēseri conditionalis nō purus resoluendus sub conditione: nam si cēseretur purus dñus minus: z possessio bonor. ingrediētis interim pteriret ad monasterium. l. ij. z. ij. ff. de in diem adi cum ibi no. cuius dñum pz hici: qz hic retinet dñum z bonor. qz pōt testari. vt dicit. z ēt si cēseret purus non posset redire ad seculum. vt. j. eo. li. de re. fur. qd semel deo. sed hoc pōt vt. c. ad aplicam. s. eo. Non ob. q iste decessit. vt monachus z in monasterio: p psequēs videat in morte perseuerare in eodem pposito. vt in. c. maiores. de baptis. z. l. scimus. C. de testa. nam dico q inter velle z nolle. z consensum z dissensum est quoddam medium. s. ad neutrum istorum extremor. animum applicare: sed in suspensio retinere: iste est dubius de statu suo: de quo dicit lex q certam legem dicere nō pōt. vt. l. qui in domum. z. l. testator. ff. de testa. z de isto loquit q. nostra. Interim em. s. inter annum pbatōis pender eius voluntas. z vtrum. s. in monasterio remaneat vel discedat declarabit futurus euentus: vt dicit ter. in simili. s. eo. li. de ele. si for. te. z. c. fraternitatis de frigi. z male. z. l. iure nostro in qbus in

ducit tacita pfectio enumerati in. c. statui mu s. de regulari e mortem autem non reperit q illa tacita pfectio inducat eno zc. vt. l. patre furioso. ff. de his qui sūt in uel alie. iur. Nō ob. p iste dicat plene puerus vel mutasse domicilium vt sentiunt e cretor. ptes. Jnn. Host. Jo. an. in. c. de his de sepul. Nā illud non est verum fm Arch. post. 2. s. eo. li. de sepul. cum quis d stat em plene puerioni bonor. etiam tenendo testamētī facio z alia de quibus no. hic in glo. nō quidem a seculo discessit: ppetuo esset in monasterio: sed pbatōis cāvt. d. c. ad apostolā ergo plene cōuersus dici non potuit: nec potest. ar. ff. de diu. l. ij. z videat casus in. d. c. religioso. ver. q. uis. j. eo. li. de sen. er. vbi dicit q talis non bz cum effectu dici religiosus. Effectus autem religionis videt esse bonor. translatio cōsecutua p p nam si ergo persona que per prius z principaliter agit non sit translata ergo nec bona que ueniunt accessorie: z in psequēs ar. l. ij. z. ij. C. si pen. app. mores inter. pterea arguendo de trimonio carnali ad spūale. vt glo. arguit in. l. generali. de rñ nup. sicut ibi dotis pmissio z cōstitutio bz tacitam pditionem si matrimonium sequatur. vt. l. stipulationem. de iure do. itam spūali debet intelligi conditio. si sequat pfectio expressa vel no cita: qz ante non querunt monasterio in hoc. c. Ad rationes autem 2. Raynerij de foili. z aliorum tenentium q spectat ad monasterium. Primo casu in aut. ingressi. de episc. z de. p paret responsum per predicta: z plenus in predicta dispensatione: vbi etiam ad iura que possunt adduci pro ecclesia vicef. quo ad istud legatum factum ab epō sub nomine canonici: q animat debeat sibi. nam hoc est verum qn relinquit haberi d ministrationem. Secus si non habentur canonico. Item te eps qui reliquit erat eius patruus: z sic cōtemplatione sanq nis non ecclesie reliquisse videt: vt. c. requisiti. s. de testamētis: quotiens enim cōcurrunt due cause. s. naturalis z accion talis effectus in dubio naturali cause applicatur tāq causen separabili z ossibus infire. ff. de exco. tut. l. si tutor petitus. j. z. l. qui habet. s. qui autem. ff. de tutel. ita etiam disputatio reperio tenuisse dominū Guidonem de fulgineo decreto cto. qui solenniter nimis tamē logicaliter: z obscure allegat pro herede ab intestato concludit: cuius vt dixi opi. teneo per alia tamen iura z rationes. d. Petrus de ancha. vtriusqz ius doctor eximus.

1. Totum precedes de intrando religionem nō solēnz p ingressum alterius.

Ubi post votum. Nonit de m. rñ. ibi tanq z subdit de pena ibi p voto. C. Notat qz quis emittit votum de intrando certam religionem quo casu potest illa religio agere d iur: vt votum adimpleat: qz immo z si non expressisset certam cor ret illum ecclesia ad aliquam pfitēdam qd dic vt. s. de cenx parte. in nouel. Sed quid dices si ille qui sic uouit in genere inueniat religionem que uelit ipm recipere. dicit Host. q dz esse sub obedientia episc: z fiat eius monachus a quo sibi statim certa formauendū: put expedire videt ipius saluti: vt in no. in. c. porrectum. s. e. C. T. Scdo no. q votum pcedens d n trando religionem non solēnzat per ingressum alterius: s. plus quam uouit videt solēnzari etiam assumendo habitum monitior. qd est verum fm Zap. qz uouit intrare religionē certam Si aut pntinentia. tunc ingressus subsequēs non solēnzat: s. lud votum ēt pntinentia. intm q non valeat matrimonium pfectum: vt. c. meminimus qui clericus vel vo. z per hoc dicit qd cit ille ter. z pfitet in ipsa. 2. Zap. qz si ille q uouit de intrando certam religionem ante qz ingrediat. z ēt post ante qz pfitet a xiorē religionem. s. matrimonium pbat tenebit matrimonium pbat ēt hic per hoc. c. ibi pfitet in ipsa z ibi per scdm solēne uenit q in isto casu non dz votum solēne p receptōem habit sed p pfectionem religionis factam in ipsa fm eum. Qui in. vno. j. ti. j. inducit hoc ad. q. de facto qdam uouit seruari casta tem ppetuo voto simplici. post tps ingredit religionē fratrum minor. cui dā habitus sine pbatōis caputio per platum ei eum recipit ad religionem dictus autem intras religionē p tres mēses: z infra tps quo dñi habitum po: taut habuit p rres dicere q reputabat se pfectum: z non vt nouitium z q uie lebat reputari vt pfectus: z non vt nouitius a fratribus: tam in nullo actu fuit tractatus a fratribus vt pfectus. pdictus v p postq exiit ordinem contraxit matrimonium cum quadap verba de presenti: querit an valeat istud matrimonium nec e fuit consultum per eum: z quēdam magistrum theologie q e ratio qz habitus cum caputio futo dā illi: vt nouitio fm reu lam dicti ordinis put placet prelati: z in fine anni talis fact pfectionem sicut si illum habitum non portasset. Nec ob. q i mo emisit votum continentie. nam solus ingressus cum re pnone

atione habitus novitij: vel indistincti non sufficit ad dirimendum matrimonium post dictum hic p[er] ibi. p[er] p[er]fite. et ibi p[er] solum solen-
ne p[er] q[uod] colligitur p[er] votum de ingrediendo religionem non solenniza-
re p[er] ingressum religionis: et p[er] receptum habitus: s[ed] p[er] p[er]fessionem
p[er]fessio siue sit expressa siue tacita op[er]e p[er] sit q[uod] p[er]fiteat et p[er]fessio
sem recipiat: et p[er]tatem recipiendi habeat et incorp[or]at[ur] d[icitur]. s[ed] co.
correctum. Idem in tacita et pari ratione. s[ed] sit qui potuit dare
habitum p[er]fessionis et q[uod] recipiat[ur] no[n]. Archi. j. ti. j. c. j. et p[er] Inno.
post. et Jo. an. in d. c. p[er]rectis.

Monachus dicitur creari.

Monachorum creatio q[ui]q[ue] ad solū p[re]latū spectat.

Ad solum. Distinguitur duo membra. s[ed] ibi alle. **¶** Not. q[uod]
monachus d[icitur] creari. q[ui]q[ue] d[icitur] recipi. q[ui]q[ue] ordinari
q[uod] facit ad no[n]. in cle. disp[en]satio d[icitur] indi. in gl. n[on] q[uod]
¶ S[ed] no[n]. q[uod] q[ui]q[ue] ad solū p[re]latū spectat crea-
re monachos q[uod] d[icitur] in gl[oss]a. q[uod] d[icitur] q[uod] de iure cōi spectat ad
tr[an]s: q[uod] t[er] Jo. mo. p. c. ea nosc[itur] de his q[ui] si. a. p[er] no[n]. d. ele.
in eccl[esi]a. Unde dicit Arch[iepiscopus]. q[uod] monachus nō facit abbas sine
ol[er]tate frat[er]n[is] de iure cōi. alie. xv. q. vi. c. si. q[uod] loquit[ur] in crea-
re abbat[em] fm Jo. an. Lap. dicit de p[re]silio vel p[re]sensu sui puen-
is p[er]tinet creatio monachi ad abbatem de iure cōi: et sine p[re]sen-
sui puenitus recipere non possit. d. c. ea nosc[itur]. et facit. xxiii.
le. p[er] et q[uod] ibi no[n]. in. j. gl. in fi. et de insti. ex frequētib[us] in glo.
et q[uod] no[n]. Arch[iepiscopus]. xxj. di. s. j. Et h[ec] d[icitur] q[uod] abbas vult creare mo-
nachum monasterium ipsi monacho obligat[ur]. Secus si velit
ad p[re]fessionem recipere ordinandū t[ame]n: et nō monasterio euz
obligat[ur]: q[uod] t[ame]n p[er]tinet sine p[re]sensu puenitus: t[ame]n si puenitus nō p[er]d[ur]
it et in primo casu valebit receptio. vnde q[uod] no[n]. Arch[iepiscopus]. xv. q.
et c. si. et Bui. in spe. de sta. mo. ver. xx. querit. **¶** Quero an
ad substantiam p[re]fessionis expediat q[uod] sit aliq[ui]s q[uod] recipiat: dicunt
sic q[uod] p[re]fessionem inest obediētia. de sta. mo. cum ad monasteriū
circa hoc v[er]o tenere Inno. in d. c. p[er]rectis q[uod] p[re]fessio in manib[us]
h[ab]etibus p[er]tatem incorp[or]at[ur] ordini semp[er] censet de futu-
ro donec p[er]tatem h[ab]et[ur] fuerit accepta. Secus est in voto cō-
nēntie emissio avouēte de p[re]senti. Nam h[ic] non sit aliq[ui]s q[uod] illud
recipiat t[ame]n censet solēne. Nō est q[uod] pendet avouēte t[ame]n: sed p[er]
fessio non pendet a solo p[re]fite[n]te. sed et ab eo q[uod] p[re]fessionem reci-
ere p[er]t[ur]. s[ed] ad aplicam. Conclude ergo q[uod] non p[er]t[ur] fieri p[ro]
fessio ab aliquo si non sit alius q[uod] illam recipiat: et qui illi potuit
are regulam. et ip[s]m corpori ordinis aggregare: de quo in spe.
et sta. mo. ver. xx. Sed videmus q[uod] sunt illi qui possunt p[re]f[er]
onem recipere d[icitur] in d. c. p[er]rectum q[uod] abbas et cap[itu]l[um] ad q[uod]
rectat de iure cōi receptio monachos p[er] Jo. an. v[er] p[er] d[icitur]. Alij
ero an p[er]t[ur] recipere ad p[re]fessionem: et dic q[uod] aut cōicāte abbat[em]:
non est dubium q[uod] et laicus dicto casu possit sicut b[er]ficiū p[er]
cipere. no[n]e alieno: et ē p[er]cur. esse in cā sp[irit]ualit[er]. s[ed] e. li. de p[er]cu.
j. et c. accedēs de p[re]ben. Ratib[us] habitio ē subsequens abbat[em] et
ap[er]t[ur] videt[ur] sufficere si alius nomine suo ipsam suam p[re]fessionem
recipiat. xv. q. j. cōfaldus: et qui clericus vel vo. infinuante. et de cō-
er. cōm. dudum. ante tamē q[uod] abbas ratum habeat ille. qui sic
fessus est in alterius manib[us] accipiens no[n]e abbat[em] non
en[im] monachus. vnde matrimonium ante ratificationem ab-
bat[em] tenet. non autem si d[icitur] p[er]t[ur] ratificationem abba-
tis. sic distinguit in matrimonio carnali alterius no[n]e p[er]to. de
no remittit Host. ad summam de spon. s. qualiter d[icitur] h[ab]ent. ita
trip[er] in d. c. p[er]rectum. Querens etia[m] q[uod] potuit recipere ad
p[re]fessionem in genere et per que verba vel actus p[re]fessio in-
ducatur. d[icitur] ut ibi.

De voto voti redemptione.

Rubrica.

¶ Solennitas voti p[er]tinetie est inuenta ex p[re]fessione ecclesie.

¶ Matrimonium cepit exordiu[m] adeo in paradiso.

¶ Potu[n]t nō solennizati nō impediri matrimoniu[m] d[icitur] h[ab]ent d[icitur].

¶ Quod votum. In prima q[ue]stio[n]e solutio ibi p[er]t[ur]tis
ponēs solennitatis duas sp[ec]ies. scilicet ibi aut. ter-
tia ibi reliqua ponit penam de nō solenni t[ame]n
trāsgressio[n]is. **¶** No[n]. q[uod] solennitas voti p[er]tinetie
inuenta ex p[re]fessione ecclesie de qua solennitate legit[ur] et no[n]. xxv. j.
s. vi. et xxv. j. q. j. in prin. et c. j. et s. qui de. velvo. rursus. Tan-
t[ame]n hic Jo. an. q[uod] si votum. et dicit q[uod] votum est p[re]ceptio animi
liberatione firmata. vel dic q[uod] est alicuius boni cōm[un]i delibera-
tione facta p[er]missio. xxv. j. q. j. de viduis. de re cōm[un]i mala vel bona
de deliberatione non obligat fm Raymundum et Host. ad h[oc]
eo. venientes. et de regula. ad nostram. **¶** S[ed] no[n]. q[uod] ma-
rimonium accepit principiu[m] institutu[m] fuit a rerū o[mn]iū p[re]latore
in paradiso. et ab eo acceptio[n]em et indissolubilitatem. vñ

¶ Dat. xix. quos deus coniunxit homo nō separet. **¶** Tertio no[n].
q[uod] votum solēne p[er] susceptōem sacri ordinis vel p[re]fessionem ta-
citavel exp[re]ssam alicui de religionibus approbatis dirimit ma-
rimonium post dictum. et no[n]. q[uod] dicit alicui de religionibus ap-
probatis et c. q[uod] ergo si religioni in genere. ponit Jo. an. ex[em]p-
plum cum religionem mendicantium approbatam aliq[ui]s p[re]fiteat
in annum. et q[uod] h[ic] non sit obligatus illi religioni. tamen est ob-
ligatus religioni in genere. et talis matrimonium d[icitur] h[ab]ere nō p[er]
et circa hoc vide q[uod] d[icitur] s. ti. j. c. constitutōem in. iij. no[n]. vbi retu-
li q[uod] h[ic] d[icitur] Jo. an. super verbo alicui in nouel. Sed dices si
matrimonium est institutum a deo: votum autem est ex p[re]fessione
ecclesie. videt[ur] q[uod] nullum votum potuit dirimere matrimoniu[m]
q[uod] p[re]fessio positiva pape non videt[ur] posse tollere legem de iura
turali. Sicut est institutio matrimonii in insti. de iure na. gē.
et ci. in prin. et s. sed naturalia. Item papa est vicarius Iesu xp[ist]i
in terris. ut in cle. pastor alis ad fi. de reg. iur. cum filiabus. Sed
vicarius non p[er]t[ur] infringere legem d[omi]ni sui nec contra eius scēi
veniret. l. si hominem. ff. man. et c. de offi. p[re]f[er]e. p[ro]p[ri]o. for. maz. l.
et de ma. et obe. c. ij. et c. de his. Eadē oppositio p[er]t[ur] fieri in voto
q[uod] cum sit de iure naturali et diuino nō videt[ur] q[uod] naturalis ob-
ligatio que ex voto nascit[ur] potuit dirimi cōstitutione canonica
ut. d. s. sed naturalia. So. collige ex no[n]. s. qui de. velvo. rursus:
et h[ic] in nouel. Nam p[re]fessio ecclesie non p[er]t[ur] dirimere m[ati]mo-
nium iam dictum: sed d[icitur] h[ab]endum bene p[er]t[ur] impedire et hoc p[er]t[ur] q[uod]
quasi omnia impedimenta m[ati]monioz sunt de iure p[re]fessione
de consan. et affi. non d[icitur] p[er] totum. et de cog. sp[irit]u. cum si. ita fa-
cit et h[ic] q[uod] p[re]cedens p[re]fessio tacitavel exp[re]ssa et susceptio sa-
cri ordinis dirimunt matrimonium post dictum. Ratio autem
huius iuris fuit duplex. prima publice honestatis iustitia: ipo-
nestum enim erat obligatum deo per monachatum: vel ordines
sacrum contrahere. lxxv. di. cum in p[re]terito. et c. se. secūda q[uod]
p[er] votum solenne monachationis vel sacri ordinis sui corpo-
ris d[omi]ni in alium videt[ur] trāslatum: sicut et p[er] matrimoniu[m]. q[uod]
ergo p[re]dictorum p[re]cedit soluit illud q[uod] sequitur. i. si p[re]cedit m[ati]mo-
nium soluit votum sequens: et contra. si votum tale p[re]cedit
soluit matrimoniu[m] sequens: et hoc facit constitutio ecclesie p[er]
dicti. distinctio etia[m] voti simplicis et solennis est inuenta ex cō-
stitutione ecclesie q[uod] statuit q[uod] votum solēne dirimat m[ati]moniu[m]
postea dictum et non simplex: et sic non tollit sed distinguit et des-
clarat legem diuinam q[uod] p[er]t[ur] p[er] bis q[uod] no[n]. Inno. in. c. q[uod] in ec-
clesiaz de p[re]f[er]e. Item v[er]o d[icitur] in d. c. rursus. l. lex diuina dicat vo-
tum seruandum: t[ame]n non dicit non tenere m[ati]moniu[m] post dictum
quod p[er]t[ur] lege diuina p[ro]hibent t[ame]n certe p[ro]f[er]e que notant de
diuor. gaudet? inter quas v[er]oens non cōnumeratur: et hoc ed[ic]-
tum p[ro]hibitorium est certarum p[ro]narum t[ame]n. nam lege di-
uina circūscripta lege canonica teneret matrimoniu[m] dictum a
monacho et p[re]f[er]tero q[uod] p[er]t[ur] q[uod] sacerdotes veteris testamenti
strāhebant. xxj. di. tenete. et greci d[icitur] h[ab]ent qui lege canonica non
sunt astricti. xxj. di. in cena. et hoc t[er] Jo. an. q[uod] papa potuit sta-
tuere q[uod] sicut simpliciter vouens p[er]t[ur] contrahere: ita vouens so-
lenniter. remittit de hoc Host. ad summā. qui de. velvo. s. q[uod] vo-
uēdus. et sic in voto iam emissio p[er]t[ur] papa statuere et ip[s]m dissolue-
re: sed non ita m[ati]moniu[m]. R[ati]onem d[icitur] d[icitur] in d. c. rursus. et v[er]o
q[uod] plene no[n]. Jo. an. c. q[uod] semel deo de re. iu. in mercu. vbi t[er] q[uod]
papa p[er]t[ur] ex cā dispensare cum monacho v[er]o d[icitur] h[ab]ent m[ati]moniu[m]: et
tenebit: et sic d[icitur] votum p[er]tinetie solennizatum p[re]fessionem tacitā
vel exp[re]ssam vel sacri ordinis susceptionem papa dispensat: ut
ibi. et c. cum ad monasterium in fi. de sta. mo. in nouel. vbi etia[m]
plen[us] scripti in. iij. q. et tenui post eum q[uod] sic. p[er]t[ur] igitur ex p[re]dictis
q[uod] in voto solenni et simplici est latissima p[re]f[er]e pape s[ed] in m[ati]mo-
nii d[icitur] h[ab]endis p[er]t[ur] noua impedimenta inducere et induc[t]a tol-
lere. In m[ati]monii vero d[icitur] dirimēdis nihil p[er]t[ur] in iniuriis
autem p[er]t[ur] p[re]fessionem et de p[re]fessione: et nō p[er]t[ur] p[er]t[ur] carnalēs co-
pulam et multum p[er]t[ur] ut. d. c. ex publico. Cōtra interdictum v[er]o
pape decretovallatum an valeat m[ati]moniu[m] post dictum Host.
q[uod] no[n]. Sicut en[im] eius p[re]fessio impedit d[icitur] h[ab]endū: ita ei[us] interdi-
ctum decretovallatū: ip[s]e est en[im] lex aīata in terris: et in aut. d. cō-
sulibus ante fi. col. iij. et v[er]o v[er]o dignior est q[uod] mortuū i aut.
de insti. cau. et fide. s. si v[er]o tale. et hoc no[n]. Jo. an. in. c. ad dissol-
uendū de despo. impu. vbi d[icitur] in. ij. q. **¶** Quarto no[n]. in. s. re-
liqua q[uod] nullū votū nō solennizat[ur] altero ex p[re]dictis modis ipe-
dit m[ati]moniu[m] d[icitur] h[ab]endū. de his aut[em] q[uod] post dictum vouerūt p[er]petuas
cōtinentiam an p[er] talē copulā videat[ur] recedere a p[re]dicto voto: et
cite hoc possint d[icitur] post docto. de puer. p[er]t[ur]g. dudū. vbi d[icitur] q[uod]
istud votum p[er]tinetie: q[ui]q[ue] emittit a p[er]t[ur]gatis: q[ui]q[ue] a solutis.
Si a p[er]t[ur]gatis. et t[ame]n aut inter eos secuta erat carnalis copula
aut nō. Si nō erat secuta. t[ame]n aut emiserūt votū p[er]tinetie ambo
nec fuit ultra p[re]fessum. Aut fuit ultra p[re]fessum. s. ad ingressu[m] reli-
giōis alteri vel amboz. Si nō fuit ultra p[re]fessum t[ame]n illud votū
seruare teneat. Nam ex quo p[er]t[ur]ges siue in p[ri]uato siue i publico
p[er]t[ur] iij

Det. de ancha. super sexto decre.

Adi consensu solenniter p̄nētiā mouerit: illā seruare tenent oio
et si postea cōmiserit erit commissio illicita et filij inde suscepti
erūt illegitimi de fil. p̄sb. lras. rno. lxxij. di. ministri. Sz nunqd
hoc casu alter altero iuto poterit religionē intrare et vitam mu
tare. dicit q̄ nō. nam et si a debito reddēdo sint p̄missam p̄nē
tā absoluti: nō tñ ab alijs obsequijs. rxiij. q. v. q̄d deo. Itē et
circa hoc incidēt an altero mo: tu valebit m̄rimoniū a sup̄sti
te dētum: t̄z hic Inn. q̄ nō p̄ptervotum p̄nētiē p̄cedēs Jo. an.
p̄ istud. c. hoc dēm Jo. an. intelligo v̄z q̄i p̄iugati emisēunt
votum. nec fuit ultra p̄cessum. Si aut post votum vnus de p̄sen
su alteri fuerit religionē ingressus q̄ p̄ decesserit nō poterit q̄
remanēt in seculo p̄bere p̄ptervotū eius solēnitatū alterius p̄
fessio: de qua p̄cipat q̄ remanēt in seculo: q̄ vir r̄xor actōes
p̄cipat hoc nō. Jo. an. s. e. cūz suis. Sed pone q̄ p̄iugati emis
sivoto p̄nētiē et data licētia de ingrediēdo se inuicem cognō
uerūt: et tādē alter est ingressus: an p̄ talem ingressum solēni
zabit et votū p̄cedens. v̄z q̄ non: q̄ carnalis copula subsequēs
rumpit ip̄m votum p̄cedens. v̄z in hoc. c. Item videt a lnia data
recessum p̄ actum d̄iūm v̄t. c. cū. de cōstit. obligatio em̄ ad
p̄nētiā cōi cōsensu d̄cta videt cōi cōsensu solutū. l. n̄p̄l tā
naturale. de reg. iur. d̄iūm t̄z Jo. an. post Inn. q̄ scdm̄ eos sa
tis esset absurdum q̄ illicita cōmixtio cōiugum tollat votū nō
ob. hoc. c. q̄ loquit̄ q̄n̄ votū emittit̄ a soluto q̄d bene soluit per
sequens matrimoniu. Secus cum emittit̄ a cōiugatis. tunc em̄
sequēs copula nō dissoluit votum. et hac rōne videt̄ p̄ si sponsi p̄
verba de p̄senti ante carnalem copulam mouerit castitatem: et de
inde se cognoscit videt̄ avoto recessum p̄ istud. c. Quare aut votū
cōtinēt ie plus astringit p̄iugatos p̄ carnalem copulam q̄ solu
tos vel p̄bentes solum p̄verba de p̄senti: et deinde volentes
dicit Jo. an. q̄ continentia est voti nō p̄cepti. rxiij. q. ij. itē ḡri
tas. noluit igit̄ ecclesia iudicare votū solēne in solutis: nisi cer
te solēnitates interueniant per quas sciāt se irrevocabiliter ob
ligari. ar. rxiij. q. ij. in monasterijs. Ex quo vero solēnitates in
terueniūt conquerant̄ de ecclesia non de se. s. tit. j. ad aplicam
et ca. statuimus. In cōiugatis vero cum iam experti sint cō
iugalīa commodā et incommodā: vel experiri poterint cessā
fat querela inexperience et p̄sumit ecclesia q̄ obseruēt votum et
deovelint animas custodire. v̄t. d. c. q̄ deo. Et p̄dictis ha
bes quia iuris in quolibet membro. l. in cōiugatis sponsis et
solutis an votum efficaciter obliget vel soluat per carnalem co
pulam subsequētem: et ita quasi ad literam scripsi in. d. c. v̄dū
que etiam hic bene cadunt. Quero dicit̄ hic q̄ votum sim
plex non dirimit matrimoniu post dētum. sed an talis vouens
et postea p̄votum contrahens potuit erigere. ponit hic Archi.
et rxiij. q. j. de viduis hic t̄z q̄ reddit: sed non erigit licite: q̄ p̄
mum. l. reddere est necessitatis. scdm̄. l. erigere est voluntatis: et
erigendo frangit p̄imam fidem ex quo damnat dem meret̄: v̄t
d. c. de viduis. et facit d̄ p̄ciam: et sic peccat de rest. spo. lras cum
concor. inducit etiam quod nō. de p̄uer. p̄iug. quidam. et c. acce
dens in fi. gl. ita dicit̄ hic in nouel. Jo. an. Sed v̄t dicit̄ post eū
in. c. rursus in prima opp. qui clericū vel vo. equius est tenere
contrarium. l. q̄ erigere potuit: nam per tale matrimoniu solutū
est votum fm̄ Hof. ibi. et s. de spon. cum inter in gl. j. i. f. ergo n̄
hū est q̄d talem debiti exactōem impediāt. nimis em̄ esset peri
culosum et onerosum tale matrimoniu si dicamus eum peccat
re mortaliter erigendo: et esset iniicere laqueum s. d. c. de viduis
et ista opinio est equior. tum q̄ solēnis opinio se h̄z in p̄trariū
quam sequit̄ beatus Thō. iij. sen. di. rxiij. art. ij. dicit̄ Joā.
an. q̄ hoc casu dispensatio peti p̄t sup̄ exactōe debiti: et cū hic
subsit iusta cā poterit ep̄s dispensare per cōmutacionem i aliū
bonum v̄t. s. c. j. Scdo quero post gl. an sicut per religionis in
gressum solunt̄ sp̄salia de p̄ntv̄t. c. ex publico de p̄uer. cōiū.
ita soluant̄ p̄ receptionem sacri ordinis ante carnalem copulā
glo. dicit̄ q̄ non. Idem Arch. in nouel. refert q̄d nō. Boā. in. c.
verum. de p̄uer. sū. Guido de suzaria q̄ post matrimoniu per
se dētum nōdum p̄sumatum fuerat postulatus in ep̄m turosi. cu
ius postulatio nō fuit admissa p̄ eo tñ allegat̄. c. ex multo. s. eo.
vbi p̄z perfectiorem esse statum ep̄alem statu monachali. Si er
go monachus dissoluit sponsalia de p̄senti for̄tus ep̄atus
sed certū est q̄ et si ep̄atus dissolueret postulatio nō dissoluit: et
ideo merito repulsa: constat autem ad ep̄atum pueniri nō posse
nisi p̄ sacrum ordinem q̄ nō dissoluit de cū est. T̄cludē ergo q̄
religio sup̄ueniēs est potētiō: in dissolūdo sp̄salia q̄ sit sacer
ordo. in m̄rimoniō aut cōsummato p̄ carnalem copulā an idē
potuit sacri o: dinis receptio q̄d religio. l. muliere i seculo re
manētē possit v̄t ad sacros ordines vel ad ep̄atum p̄moueri si
cut posset p̄fiteri fm̄ no. in. c. cū sis peritus de p̄uer. p̄iug. dic de
ista. q. v̄t no. s. de p̄uer. cōiū. c. cōiugatus vbi de viro in ep̄m p̄
mouendo cōtinētiā p̄mittente: dicit̄ ibi. T̄t̄io querit gl.
antepe. de illo q̄ p̄fiteat religionem non approbatā cū crede

ret approbatā: vel de illo qui recepit subdiaconatum ab eo cū
credebat ep̄m cū non esset: an si postea contrahat teneat m̄rimo
niū. In primo exēplo tenet q̄ sic: pro quo facit q̄d nō. Jo.
an. de p̄sbo. non ba. c. j. super gl. ij. Idem t̄z in secundo exēplo
sc̄z q̄ taliter ordinatus a nō suo ep̄o potuit contrahere. q̄d t̄z
Arch. q̄ dicit q̄ in istis sp̄sialib̄ p̄ualer veritas opinionū. rxi.
q. ix. s. is ita. et ibi no. in gl. i. n̄ p̄ nō donato habet̄ et c. de
p̄a. q̄d autē cū concor. ibi. Itē sicut sponsalia vel m̄rimoniū
sunt nulla nō p̄stant impedimentū matrimonio contrahendo
despon. ipu. litteras. et c. accessit. et de spon. veniens. et c. cū ap
stolica: sic nec ordinatio. nulla in d̄rū allegat iura q̄ volūt om̄i
impedimentū ex eo q̄ est nullū: v̄t in m̄rimonijs que sunt nua
que impediunt futura matrimonia et ordines. de spon. c. v̄n. j.
eo. li. et de biga. nuper. Itē in electione nulla de ele. auditis
de hoc: ergo idē in ordine maxime p̄pter intentionē recipiē
tis. facit de cōuersio. conuug. c. quidā. et p̄pter cōm̄ opi. q̄d le
esset ep̄s. iij. q. vij. s. tria p̄p̄ q̄ duo vltima cōcludit Jo. an. istm̄
q̄ obligari intendebat p̄bēdo peccare: nec hoc tractat gl. sed
cit q̄ p̄rū tenet. d. Fede. disputant̄ similit̄. q. T̄p̄cū. Itē
cū credēs ep̄s clericū incedentē in habitu r̄dofura et q̄ pro cler
o cōiter tentus erat et reputatus inter clericos: vident̄ cōuer
tē et officiāntē et celebratiōi d̄iūm se ingerentē: et nō ob
p̄ hoc nō crederet se ex cōicatu d̄iūni officia celebrant̄ et
dens se ex hoc irregularē p̄m̄it se ad beneficiū promoueri: et
querit an manifestataveritate. l. q. S. erat laicus debeat d̄iū
bificiū p̄uariv̄l p̄nūciari et declarari ius nō habere vel q̄ ol
latio sue p̄motio nulla fuerit. Sed l̄z non fuerit nulla dicit̄
q̄p̄p̄ indignitatē suā insurgentē ex cōtēptu et delictosuo q̄d a
cere nō debuit. rxiij. q. v. c. vlt. d̄z p̄uarit̄ remoueri fauēdo opo
ni illoz qui dicūt q̄ criminofus non irregularis nō est ineli
bilis de quo p̄ Inn. et Host. de postu. p̄ela. c. j. et p̄ cōpo. de
confideramus. et p̄ Arch. v̄n. q. j. in scripturis p̄ qua opti
legat q̄dam iura et aliqua p̄trariūt in. d. q̄ est tertia in or
dine cōsilioz. Tangit Jo. an. quid cōuersio si quis p̄fessus est
ligionem approbatā in manibus baratoz q̄ non erant illi
ligionis remittit ad Spec. de sta. mo. v̄t. l. vbi dicit̄ Jo. d̄iū
tenere in q̄nibus suis q̄ si ille voluit absolute vitam mutare
in ordine cuius illi se esse noiab̄t vivere siue ibi siue alibi v̄t
q̄ talis ordovigeret cogēdus est ad aliū ordinē seruādi. Sūo
intēdebat se deo obligare in illo loco tñ et cū dicit̄ nō tē
alibi. ita refert Lap. de vitate p̄ferēdā vel nō opinionū in d̄iū
delictis iudicijs et alijs dispōnib̄. dicit̄ p̄z ex p̄dictis et d̄iū
de biga. c. nup̄ hic non p̄sequor q̄ longum.

De statu monachorum.

Rubrica.

- 1 Moniales extra sua monasteria discurrere nō debēt
- 2 Moniales sub p̄petua clausura manere debēt.
- 3 Honestē p̄sone clausurā monialū ingredi p̄hibent̄.
- 4 Sacramentum fidelitatis quis per seipsum personaliter p̄
stare debet.
- 5 Iudex secularis tenet̄ iudicē ecclesiasticū adinuare.

Triculuso. Duidet in prima gl.
se discurrere extra sua monasteria p̄ habitac
la seculariū. s̄t̄ p̄hibet marib̄. rxi. q. j. iur. et
c. placuit. Itā fm̄ regulam b̄i b̄ndicti mōa
inter clausurā morari p̄cipit. rxi. q. j. c. c. d̄iū.
et sicut p̄ficus sine aqua caret vita: ita monach̄ sine monaste
o v̄t in. d. c. placuit. T̄ Scdo no. q̄ mōiales debēt p̄manere ibi
p̄petua clausura. dicit̄ Jo. an. q̄d ista p̄stitutio nō fuit recepta
p̄tibus gallicanis: et vidit̄ et ipsam nō seruare venetijs. vbi d̄
vidit̄ q̄nē inter patriarcham gr̄adē. datum a papa visita
rem monasterioz monialium et moniales de celestia q̄ noie
recludi et q̄ possint facit istud. c. et de. ne in agro. eo. tit. dicit̄
p̄z papam circa p̄fessos multum posse investibus cibis et mo
manendi et si que plus cadunt in bonis fortune reseruata tñ a
turali sustentatione et substantialibus regule de quibus. s. q.
cum ad monasterium in fi. Sed in contrarium facit q̄d ab il
tio datur annuus p̄bationis v̄t experiant̄ asperitates ordinis
fra quem si sibi non placet potest exire de regula. ad apostolā
non ergo videtur q̄ contravoluntatem suam ad asperiores en
tam. debet astringi: vel saltem q̄ concedat̄ sibi alius annus p̄
hoc quod nō. Ergo de regulari. in summa. s. ad quid. de hoc
Archid. lxiij. di. p̄posuisti. et hoc clare videtur dicere t̄z. ut
ante tantum. et rxiij. di. et vij. di. de his et ne cleri. vel mona
tum. p̄ hoc q̄d nota. de statu mona. c. j. et de condi. appo. c. fi.
perferuum. de v̄t et habi. et c. de sacrosan. ecc. auct. s. fi. T̄
tio no. in v̄t. ita q̄ nulla ratione vel causa debet exire nisi
causibus hic exp̄ssis. Tangit circa hoc in nouellavtrum p̄
tandis

randis monasterijs sibi subiectis abbatissa possit egredi. iste
 rer. facit qd non: qz generaliter loquitur ergo generaliter debz
 intelligi de contu. lep. c. ij. vbi de hoc. Item qz fortificatur pro
 hibito in eo qd infra duo soli casus excipiunt in alijs ergo stet
 valida ad hoc de deci. ad audientiam. xxiij. dis. omnino. xxiij. q.
 i. quomodo ibi non exires. z si dicatur ista litera non loquitur
 in abbatissa responde qd appellatio monachorum includit ab
 bates vbi de animarum salute agitur de simo. c. fi. Item j. s. ve
 rum exprimit de abbatissa: facit ergo visitationem per alium
 vide qd no. in cle. i. eo. xi. post prin. in glo. istorum. ¶ Quar
 to. qz etiam honeste persone prohibentur ingredi clausuram
 monasterij nisi sub sit manifesta z rationabilis causa z accedat
 licentia specialis illius ad quem pertinet: puta illi qui pessi illi
 monasterio. xvij. q. vij. in decima qui debet esse ab episcopo co
 probat de ea. q. que in religiosis z no. hic duo coniunctim requi
 untur. i. q. causa sit rationabilis z manifesta sicut. s. devi. z ho.
 cle. monasteria. z ibi concordantie. ¶ Quinto no. in. s. sane qz
 non debent recipi in monasterio plures moniales qd de bonis
 ipsius possint ibi sine penuria sustentari. z Jo. an. in glo. no. no
 dicit. z. istud verbu absqz penuria ponderat qd minus importat
 qd si diceret comode sustentari: quod exemplifica. vt in glo. super
 qua dicit in nou. qz formantes articulos debent esse cauti i pon
 derando verba facit quod ipse no. j. eo. li. de boni. c. j. super ver
 bo xpianorum z de vlu. c. ij. in prin. In monasterio aut virozuz
 receptio vltra qd possint sine penuria sustentari non vitiat recep
 tionem. vt in glo. hoc speciale qua tenet Jo. mo. z Arc. ¶ Se
 cundo no. in. s. vnu. ver. qz sacramentum fidelitatis vel omagii de
 bet quis prestare per seipsum personaliter. z etiam per procurato
 rem: quod dicit vt no. lxvj. dis. tibi domino: z collige qz pro debi
 to soluendo debitor ire debet ad domum creditoris non aut cre
 ditor ad domum debitoris: quod quando sit verum: dicit vt dicit de
 sign. significare. z. l. item illa. ff. de consti. pecu. p. Bar. post l. y.
 ¶ Septimo no. qd dicit qd primu comode poterit reuersura zc.
 spalitas concessa debet esse suis terminis extenta qua expe
 dita sine fraude est redendum ad ius communem: ca spalitas
 cessare cessat spalitas. C. de epi. z cle. l. gualiter. z de vul. zpup. l.
 ex facto in nou. fm Jo. an. post Jo. mo. z Archi. ad hoc optime
 s. eo. lib. de ele. cupientes. s. in super. ver. z nihilominus. facit qd
 no. Bar. in. l. de pupillo. s. si quis ipse pteoriz de ope. no. n. z. l.
 enatus de off. pteff. vbi quando aliquid propter necessitate con
 deditur eatenus durat excessio quatenus durat necessitas: et no
 vltra ad hoc. c. qz pro remedio. j. q. vij. ¶ Octavo no. in. s. po
 ro qd iudices seculares non debent cogere moniales siue abba
 tisses vt litigent personaliter coram se. ad hoc. C. de epi. z ele. aut.
 fassa z quod leg. z no. xj. q. j. de psona. z. s. e. li. de ind. mulieres
 ¶ Nonno no. i. s. z hoc quonia qd ordinarij locoru debet subdis
 tos cogere ad obseruatiam canonu z regu alr frustra occuparet
 ne: anas. vnde primo Bach. legit qz mathathias zelat lege
 neum idolis sacrificat super ara crucidauit secunduz prece
 ptus legis: z mortens filijs autemulatoribus estote legis: z date
 iniurias vestras pro testio patrum: z post pauca cofortamini z vi
 ualiter agite in lege qz in ipa gloriofi eritis. sup ista aut obserua
 tia constitutionu possunt episcopi facere statuta exagerado pe
 nas ipsius constitutionis: qd dicit vt legit z no. s. de off. archiepi.
 vt singule. ¶ Decimo no. in. d. s. iij. ordines maioruz dignita
 tum ecclesiarum: nam quidam sunt patriarche debet intelligi
 hoc de illis que habentur. xxiij. di. c. pe. z si. z de priui. antiqua.
 quidam sunt primates z dicitur primas qui est prior z maior in
 prouincia: z de isto loquitur. xvij. d. c. j. z l. xv. di. de persona. z de
 ma. z de humilis. z de illis expositur in capite cuiusqz prouin
 cie debet esse vnus primas. xcix. dist. c. j. vbi patet qd patriarcha
 z primas idem sunt licet nomina sint diuersa z archiepis cop
 ozie sunt primates sed hoc nomine ideo vitur vt coprehendat
 alios patriarchas: puta aquilegiens. de quo habetur. ix. q. iij. s.
 iunvero. Item bituricens. de quo habetur. ix. q. iij. s. queff. ¶ Tre
 gradeff. de quo. xxiij. dis. erubescat. potest etiam id dicit de pi
 ano fm l. go. qui ita no. xxi. di. c. j. vbi de hoc in glo. j. primari
 us. ¶ Isti aut oes sub generali vocabulo epozum continet vt p
 id. c. j. s. ordo epozu ita dicit hic Arc. ¶ Undecimo no. in. s.
 in vocato qz iudex secularis tenetur iudicem ecclesiasticum ad
 uocare: concord. de off. or. c. j. z ita hic in no. quid econuerso an ec
 clesiasticus teneatur inuare iudicem secularem istud aut auxili
 m iudicis secularis an possint inuocare iudices delegati pape
 ide in. c. significasti. s. offi. dele. Item an inferiores ab epo vi
 e. xxiij. q. v. administratores per Arch. ¶ Duodecimo not. in
 c. qz potestas concessa ordinarijs in exemptos debet stricte z
 mitate intelligi nec extendi vltra casum concessum. z hoc est regu
 re qz limitata dispositio limitatum pducit effectum. vt. l. si de
 reta. C. de transac. casus enim omiffus remanet sub primicia iu
 s dispositione vt. l. si cudo. in prin. ff. so. ma. Item ista iurisd
 i

tio concessa ordinarijs in exemptos est alterius speciei qz sua
 nam est delegata: id diuersam habet naturam ab ordinaria qd
 dicit vt. no. in. c. ad abolenda in ff. de here. in nou. facit qd no. i. c.
 bi qui. s. eo. li. de preben. vbi de iurisdicte prorogata alterius
 speciei qz prima. ¶ Querit Jo. an. post Jo. de deo si virgines
 dicentes se meretrices ingrediunt monasterium institutu solum
 ad recipiendum meretrices. z no alias ad agendu penitentiam.
 Tenet qz no tenet receptio talium: nec possunt ibi saluari frau
 de durante qua detecta inde debent expelli. alle. de ele. cu dile
 cti. na humilitatis causa mentiri no debuerunt. xxiij. q. ij. cu humi
 litatis: z qd ibi no. legaliter enim iustezsancte debet fieri mona
 sterij ingressus xxiij. q. v. notificasti: z reprehensa fuit vxor: iero
 boam que sub specie paupercule intrauit ad prophetam ternij
 regum. xxiij. q. j. q. i. iudices ¶ Non ob. de obserua. ieiun. c. consiliuz
 cum concor. vbi dicit qz bonarum mentium est culpam timere
 ibi culpa non est. qz non debet esse melior conditio meretricu qz
 virginum. qz ex his non concluditur qz liceat metiri vel falsu di
 cere. ¶ Tre cum iste ter. irritet receptione vltra numerum possibi
 lem sustentari sine penuria sequeret qz virginibus occupatibz
 illum locum non esset facultas postea recipiendi ibidem meretri
 ces: z sic remanebunt in peccato contra metem fudatoris loci cul
 dispensatio est pro lege seruanda: z non in aliuz vluz qz quo de
 stinata fuerit alteranda vel committenda vt cle. qz contingit de
 religio. do. fatetur tamen Jo. an. qz super hoc verba institutid
 essent ponderanda de priui. pozo cu pzo. ¶ Secundo quero
 post Zap. si monasterium est exemptu z eps facit constitutiones
 vt ad ipm monasteriu nullus accedat sine ipsius lnia sub pena
 excommunicationis qua ipo facto incurrat: an contrafacies erit
 excommunicatus. videt qz non quia extra territorium zc. vt. c.
 animarum. de costi. nihil eniz ad epm de monasterio exempto
 priui. c. j. idilicte qz currit. In soluendo dicit i subdito si subdito
 dicit id si vadit ad illud per suam dioecesim: z constitutione illa p
 habilitate non ignorat: aliter si no vadit per sua dioecesim ad pdi
 ctum monasterium non fit excommunicatus: vt. d. c. vt animarum z
 hoc quando constitutio est accepta per predicta verba nullus va
 dat: si aut constitutio diceret nullus i tali monasterio sito i sua
 diocesi z exempto aliquid inhoneste committat tunc quicqz sit
 committens non incurrit pena in constitutione contentam per. c. vt
 animaz. de costi. facit. xvij. q. ij. criminoso. z preall. c. j. de priui.
 z. c. si papa. z. s. eo. lib. de of. or. si eps. ar. a. d. io. facit etia ad id
 qd dicitur de exempto qd no. Jo. an. devi. z ho. cle. de dioecanis
 vbi dicit Zap. in primo eius dicto dubito an statuti valeat qd
 prohibet accessum ad monasterium exemptum sine eius licetia
 Nam per hoc videt qz priuilegium exceptionis facere ipedi
 do libez accessum in subditis suis. ar. c. qto. de priui. nam i sub
 ditis non potest fieri talis prohibitio si tendat ad preiudicium
 siue damnum talis priuilegiati. arg. j. eod. lib. de immu eccle. c.
 fina. Item considerato effectu tale statutum videtur principaliter
 conueneri ipsos exemptos. licet verba ad aliud referantur
 et terminus ad quem non in quo dispositio celebratur debz co
 siderari vt. l. qz sponsa. C. de dona. ante nup. facit quod dicit in
 c. postulasti de foro compet. de indulgentia concessa subditis p
 opere in alterius diocesi construendo. Sicut enim monasteriu
 eximitur ab episcopi potestate ita accessus ad ipsum debet itel
 ligi liber. Nam cui conceditur finis videntur concessa omnia
 que ad illum finem tendunt. ff. de procuratoribus. l. ad rem mo
 bilem. l. ad legatum. z cui concedit haustus ad fontem concedit
 similiter z iter ad ipsum. ff. de serui. ru. predio. l. iij. s. si. z cui reli
 ctum est horum ad quod erat transitus per domum videt etia re
 lictus esse transitus s. ff. serui. v. pdi. l. olimpico. Ex quibus co
 cludo qz statutum tale non valeat tendens z picipaliter dispo
 nens super re non subdita statuenti.

De religiosis domibus.

Rubrica.

- 1 Multitudo nimia confusionem parit.
- 2 Collegium vnus religionis non potest se transferre ad aliud sine licentia pape.
- 3 Collegiu qd debet destrui quid sit sciendum de rebus coibus.

Beligionum. ¶ No. qz nimia multi
 tudo confusionem in
 ducit. ideo refrenada fuit vt hic de test. si
 gnificauerit. c. cu cas. Natura enim semp
 nouas depererat edere formas: et nihil est
 in ea quod stare perpetuo potuit. vt. l. ij. s. f.
 quia diuine. C. de veteri. iure enuc. Sumit
 ad nouitates pua est z ad dissentiedu. c. cu pfuctudis dplue.

¶ Multitudo
 do. add bar.
 in tra. de scis
 ma. co. v. gl.
 i aut. de refe
 reda. cir fi.

Petr. de ancharano super sexto decre.

2. l. **I**te finus. s. principaliter de arbi. bona igitur fuit. prouiso
consilij nouitates refrenare p quas vide. quod dixi in. c. fi. s. de
reli. do. in notabili. ij. r. aduerte qz istud. c. r. c. fi. s. co. v. f. id qd
no. Jun. in. c. fi. de excef. pla. vbi p aliqua iusta ca possunt ples
constituere collegium puta ad defensionem iustitie sue r alioz
vel ne in officijs suis fraudē faciant vel ea religionis vel pietatis
hoc em est licitum r a iure pcessum vt. l. j. ff. de colle. illi. b. i. c. vero
d. q. non lz ea religionis auenire ergo r. Sol. dicit vt ibi p. est
vbi plenus dixi in prima opp. post Bar. r. an in istis collegijs
possit quis intrare volūtariē vel cogat necessario. ibi dixi. in. ij.
q. **S**ecundo not. q. papa renocat ordines ad inuentos de facto
post gñale concilium: cuius tempus ponit Jo. an. s. de deci. c.
pe. r. s. e. li. de ele. nemo super gl. ij. in nouel. r. ponit Guil. exem
plum in istis qvulgo a postoli dicunt nec tñ fm apostolum vo
lebant sibi viciū manibus querere. r. q. ij. cauendum. r. s. d. cē
fi. cum apls. r. refert etiam hic Jo. an. quōd papa Jo. renocauit
q̄tum de facto pcesserāt eos qui dicunt fraticelli vel fratres de
paupere vitā vel bigo buli sine bigimi. r. icipit pstitutio sancta
romana. r. collige q id qd agit pphibitionem pstonis non va
let. ar. s. s. de matrimo. de. p. totum. Soluit Bar. r. Jo. mo. q.
fi constitutio pphibens non pcedit vltra qd sit contrā non v. C.
de legi. non dubium si vltra pcedit. illud seruabit. vide qd not.
de spon. duo. tua. r. per Jo. an. de regu. ad aplicam super verbo
obtinēt. r. per Bar. plenus in. l. ptoz. ait. ff. de ope. no. nunc.
Tercio no. in. s. confirmantes qvult papa aliquem ordinē
tam confirmatum in posterum aboleri vel extingui. Non enim
d. pntes aliqua iniuria afficere. s. loco ipsoz pphibet alios sub
rogari: r. sic deficient in seipsis. facit in aut. de mēfura clericoz
or. s. sancimus. colla. iij. vbi dicit q ne ecclesie videat laqueum
iniecisse ex quo omnes fuerāt confirmati oēs innum ordinem
conflari debuisset r sic nō exterminaret qd fecerat. **Q**uarto
no. q. ista constitutio locum hz in ordinibus mendicantium cō
firmatis post dcm concilium: qz erant fratres de sacco. r. et fm
clericum pisanum fratres sancte marie: sed male dixit fm Joā.
an. qz nec regule. nec constitutiones arcant eos ad mēdicādū
lz aliqui mendicent. **A**duerte circa hoc: qz vt dixi ista pstitutio
locum hz in mendicantibus qbus vt dicit rex. pfectio siue regu
la quelibet interdicit possessiones r redditus. **Q**uid ergo si eo
rum regula r constōnes solum ista interdicit. dicit Jo. an. qm
libro Guil. erat istud verbum pstitutiones ponēs exemplum euz
religiosi non mendicantes ex regula faciūt pstonēs de non reci
piendis possessionibz vel redditibz: r q elemosynas querant
Zap. circa hoc referens no. per Pau. in cle. vt pfectores d regu
la. dicit q religiosi mendicantes ex suis constitutionibus tan
tum non approbatis per papam non censent mēdicātes mari
me qz possunt ptra constitutionem venire etiam iuramēto: fir
matam: r paulo facit illa litera que non hz constitutiones: s.
in antiqua erat r scdm ipsam glossauit: r exemplum posuit hic
Guil. in contrarium. s. q censent mendicantes. facit qd scri
psit Jo. an. in nouel. s. de regula. sane. in gl. j. si locus in prin.
vbi dicit q satis est q possunt non tolli. **Q**uinto no. q. isti mē
dicātes quorum d. religio r ordo deficere p pntium obitum
vel discessum non possunt loca acquirere nec hactenus acqui
sa distrāpere hodie omnibus mendicantibus pphibitum est no
ua loca acquirere ad habitādū: vel antiqua mutare sine spāli
licentia pape. j. de excef. pla. c. vno. r. per de. cupientes. pzo rñ.
Sexto no. q. isti quorum d. religio deficere vt predictus est
possunt transire singl. ad reliquos ordines approbatos: quod
intellige etiam minoris religionis. Satis est enim q pmittit
tria substantia de quibus de sta. mo. cum ad monasterium in
fi. in nullo igitur religio cum debet deficere d. hoc nocere pre
sentibus: similiter cum status ecclesie alterat debet hoc fieri si
ne p iudicio presentium qui sunt in ecclesia instituti. arg. c. pful
tationibus. de dona. r. c. cum venisset. de rest. spo. r. vide qd not.
in. c. pastoralis de priui. in nouel. **S**eptimo no. Jo. an. in fi.
c. in nouel. aliquid licere singulariter quod non licet vniuersali
ter. ad idem. de re. dub. cum senatus. ff. r. C. de iude. l. ij. in qbus
dicit q collegio iudeoz vel als illicito aliquid legari non pōt:
singularibus autē psonis ipsi collegij pōt. **E**t octauo no. in
fi. c. q. collegium siue conuentus vnius religionis nō pōt ad ali
um conuentum alterius religionis se transferre sine licentia pa
pe: r loquitur iste in ordinibus qui debent deficere in seipsis.
Quid ergo in alijs vtrum sicut singularibus est permittum trā
sire de latiori ad arctiorem. ita et sit pmissum vni puentui se ac
locum ad alium arctiorem transferre. **A**d hoc dico. q regulam
institutam in loco vel statum antiquum ipsius loci immutari v
alteri loco subijci non pōt sine auctoritate epi: nec d. epi in tali
bus consentire sine pnsu capli sui fm Host. s. de sup. neg. pre
la. c. ij. r. d. his que fi. a prela. c. nouit. r. c. se. facit qd no. in. c. oliz
cām. el. ij. de resti. spo. vbi de hoc dixi in. xij. notabi. **Q**uero

post Jo. an. pone q isti ordines debentes deficere obtinuerunt
licentiam transferendi se ad alium ordinem approbatum: sicut
obtinuerunt fratres de sacco translati ad ordinem scī fridia
nunqd legata eis relicta debent hūc scdo ordini: vt q sic: qui
res q succedūt. s. vt lit. pen. ecclesia. Item constat q iste ecc
sie loca obueniebant ecclesie romane p istam pstonem: s. in
libus bonis vacatibus q deferunt principi si illa donat latissi
ma sit interpretatio. C. de bo. vacā. l. ij. li. r. x. hec sunt bñficia qui
sunt interpretanda latissime de ver. sig. olim. Item constat q su
rogati tenent ad onera: vt in cle. j. de cens. ergo eis debent co
moda. de reg. iur. qui sentit li. vj. cum concoz. simile qd ipse ne.
de priui. cum persone in fi. pe. gl. **S**ecdo querit Jo. an. de
disputata. qua querit an miles qui donauerat predia istis n.
dicantibus inuentis post concilium cum pacto pcederet ad
vel ad eius heredem si tingerit eos recedere vel habitum su
ordinem mutare. vtrum ipsis post istam pstonem transferēt
se ad ordinem approbatum miles potuit reuocare donata. dicit
Jo. an. q ista qd no. in duobus. primo in q̄tum dicit q mēdi
cantes haberēt p dia. scdo in q̄tum dicit q trāfuerūt ad ordi
nem approbatum cum nō possent nisi cum licētia pape: vt in fi. c. et
etiam solutio reprobat vt hic in nouel. r. ideo Jo. de deo form
uit. q. in nō mendicantibus r tenuit q si debito modo trāfuerūt
ad strictiorem religionem nō licebit reuocare donata cum mu
tatio fuerit in melius devoto scripture. r tacite id debuerit in
telligi si ad latiorē dicebat locum esse reuocationi. de ver. sig.
abbate in fi. omni tñ casu locum dimittere sine licentia donat
tis non poterāt si ptemplatione loci fuerat facta donatio. puz
qz donans erat patronus vel habebat ibi sepulturam nisi id fa
ret de pape licentia q est summus princeps. ix. q. ij. cūcta. cū
cor. fm Jo. de deo li. j. q. vlt. r. adde quod circa hoc nō. in fi. in
vtrum. de p. di. app. r. qd dixi in. c. postulasti. de fo. compe. pō.
Jun. r. Hosti. monasterium. Zap. in hoc tangit. q. de Baroz
qui edificauit r donauit monasterium: si abbas r monachi eia
fiant ingrati an potuit bona monasterio collata ppter tales
gratitudinem reuocare. vide in Spe. iij. pte. ti. de dona. s. qd
aliqz baro. vbi arguit p r. s. r. tandem dicit q monasterium in
poterit destruere nec bona ei auferre ppter rōnes inductas p
ne tñ inde eximant r alie ibi ponant. **T**ercio qrit Jo. an. in
istis mendicantibus de qbus remittit ad no. gñaliter in Spe
sta. mo. s. j. ver. iij. in quo querit an bona ingredientium ordinē
minoz vel p dicatorum vel alioz mendicantium transeūt in eos:
dicit q sic. qz r si illa retinere non possint: vendere tamen po
rūt p suis necessitatibus. **I**bi etiam in ver. iij. querit an illi
dines possint petere bona ipsoz ingredientium vel alioz: r est i
cendum q sic fm Juno. de pba. c. in presentia. Sed ipse dicit
bona talium debent puenire ad epm. Tamen Arch. scripsit. r.
q. ij. qui ingredientibus q dictum Guil. est benignius d. iur.
videtur dicendum q fratres minores nec bona talium possi
petere nec recipere per. c. exiui. r. c. exijt. de ver. sig. **A**livero
dicantes poterunt illa petere novit illa teneant: sed vt ipse
dant r de precijs viuunt etiam si legentur eis vel dentur non
vendant: sed vt retineant. Si autem prohibeantur ea vende
tali pphibitione non obstante vendere poterunt ppter turpi
tatem suam. facit. j. de re. iur. c. in pa. ita refert hic Zap. **E**t
dictis non remanet intellectus declaratus: qz nihil allegat
eius dicta pbet r ideo de his plenius vide vt dixi in. c. in prela
tia. s. de proba. in repetitione. vbi plures qōnes formam cin
istos mendicantes maxime minores quibus Bar. multū fuit
in tractatu suo minoricarum r in multis reprehendit a discip
lo eius. do. Bald. vt ibi dixi. vide etiam qd de his no. Ly. m.
de nobis in vltima. q. C. de epi. r. cle. **Q**uarto qro vlt
do. qvnum collegium siue chorus debet destruī siue dissol
quid fiet de rebus cōmunibus. **I**stud. c. talia bona: collegiat
rum referuat pape. Sed de alijs collegijs secularibus nihil
cit qñ dissoluunt vel aliqui inde exeunt an retinent premisua
Ego in. c. dilecta. de excef. prela. in. iij. q. post Bart. ita scrip
q quedam sunt collegia que possunt habere bona in cōi non
particulari vt collegia monachozum r religiosoz r in istis d
solutio collegio remanent apud superiorem vel cui ipse cōm
ritur. l. j. C. de bonis va. r. l. j. C. de iure fisci. Quedam sunt co
legia que possunt habere aliquid in remuneratione laboris
vt collegium vnius ecclesie cui bona conferuntur a christi fide
libus pro diuino officio: r tunc dissoluta tali collegio siue in
tum siue quo ad vnum recedentem bona non sequuntur eo
cessante enim labore cessare debet premium vt. l. seio. in prin.
annu. leg. r. quod not. in. l. sicut. ff. qd cuiusqz vni. no. Qued
sunt collegia que habent aliquid non propter se sed vt distri
ant inter alios vt sunt collegia hospitalium que habent bona
vt nutrant pauperes r alios infirmos: r tunc destructo colo
gio non remanent apud eos: r si aliqz exijt nihil inde extrahit

Non em hnt bo e ppter eos sed ppter publica utilitate ciuitas
 is vt. l. ciuitatib. ff. de le. j. Sunt em nudi mistri. z id apud eos
 nullus dō modū remanere vt. l. si qd titio. de le. j. Quedā sunt
 collegia q hnt aliqd ppter se pncipalr z directe. Exēplū in pe
 unia quam simul dferūt aliqd inde emat frumētum ad eorū
 vctū. l. collegia. §. seruos de colle. illi. z tūc si aliq recedit v
 collegiū dissoluit. d. recipe de illa pecunia put ei p rata tange
 at. l. j. in fi. de colle. illi. ff. Eodē mō dico si erat in cōi aliq
 es deputata ad pprūvūz eius: vt pote in fraternitate discipli
 ator est vestis ad vsum cuiuslibet deputata certe q recedit d
 lam vestē sibi habere. Si vō aliq respiciūt cōmoditatē vniuer
 tatis z nō singulariū psonaz pncipalr. vt sunt p dia pascuaz
 etoza q h vniuersitas: ex qbus onera vniuersitati incūbēda
 solunt: z de istis ille q erit nūl d. hēvt. l. sed si hac. §. q ma
 umittit. ff. de in ius v. vnde scholaris q recedit de studio non
 hē prem pecunie siue rez q in vniuersitate reperit. Si vō
 vniuersitas dissoluat in totum isto casu qd reperit d. diuidi in
 r cos q repiunt vt. l. iij. in p. in. de colle. illi. Sed hoc casu qro
 in oca bona debēt diuidi inter eos d. vniuersitate z p capita: an
 loudūvel libā: dic q qdam sunt bona q vniuersitas hz ex col
 latione eoz pprā: z tūc d. diuidi hābito respectu ad modū fm
 uem ptulerūt. vt. d. l. j. in fi. de colle. illi. z qd ibi no. Quedam
 int bona hābita ex largitōe alioz q donarūt vel legarūt z isto
 asu d. fieri diuisio fm eoz modū scdm quē deseruiebāt vniuer
 tatis oneribus vt. l. in colonia. ff. ad muni. z in. §. illud insti. p
 cio. si vō seruēbāt p solidū z libram eodē mō fiet diuisio. Si
 o non apparer qualr vniuersitas hēbat dicta bona psumēduz
 t qd habuerit ex largitōe alioz vt no. Jnn. de testis relatum z
 dicta no. Bar. in. l. vi. de colle. illi. q bene hic applicant: cum
 le ter. loquat de bonis pūctus siue collegij dissoluedi: z dicit
 applicant pape: z p rō ex p dictis.

De capellis monachoz.

Rubrica.

Rectores p epm sunt instituendi ad pntationez mona
 chorum in eoz ecclesijs curatis.
 Instituti per epm in ecclesijs monachorum curatis debent esse
 perpetui.

Presbyteri qui dicitur de mō cur rō
 ne interierit ibi cū
 dicit. C. Mo. j. qd dicit q psoi nec distiguit an
 sit monach' vel clericus talis p epm institutus
 ad pntatōem laicoz: qd induit Jo. and. ad. q.
 Jo de deo li. j. q. xxxvij. q loquēs de monacho
 d pntatōem abbatiz epm instituit in capella dicit eum p ab
 atem remoueri nō posse: nisi ex cā legitima: ne sic illudat epō.
 dicit tūc q si legitima cā subest. ex illa tūc epō exposita poterit
 remouere alle. x. q. ij. p. carie. dicit em obediētiam p talem actum
 d extincā: hūc rōnē dicit. xvj. q. j. ne p cuiuslibet fm Jo. an.
 C. Sedo no. qad pntatōem monachoz in eoz ecclesijs cura
 s sunt rectores instituēdi p epm. z gl. ij. dicit q de iure cōi rā
 s pntatōes debēt fieri a plato z puentu p. c. ea noscūt. Sz cer
 tū. c. pbat q d. fieri a plato cum p sēnsu pūctus fm Zap.
 ista diuersa pnt fieri cōiter ab vtroq: vel ab vno ex his cū p sēn
 taliter vt p. §. e. li. ne se. va. c. j. Item hoc qd hic d. q ad mo
 achos pntatio. z ad epm institutio pntet intelligit gl. vez.
 ecclesijs non spectantibus ad monachos pleno iure: als p eos
 teret institutio vt in gl. iij. in nouel. sup. bo ppli dicit q illd qd
 hic d. hz locum ēt si als in spūalibus z tpalibus pleno iure hā
 verēt ecciam ex epī collatione. Curaz em ppi a se abdicare nō
 ff. de of. p. l. p. facit qd no. de cens. cum veneralibus. Itē ēt
 duertēdum fm Jo. an. post Archi. q regl p epōs in ecclesijs
 archiepiscopis debēt pbyteri institui. xvj. q. ij. sane in fi. z. q. j.
 multis z. q. vij. nullus. lxx. di. epi. z. r. q. j. regēda z hoc vepz nisi
 itario pnteret ad patronū vt. d. c. sane. j. r. r. de iure p. p totū
 idem si ecclesia est posita in terminis alterius ecclesie: nā epō
 n ponet ibi ministrum sed rector: parochie pntabit q si ne
 ligeret epō suppleret. p hoc facit q: rōne pochie rector vt esse
 atonus vt. c. iij. §. de ecc. edif. vbi de hoc. z ita dicit hic i nouel.
 referēs Jnn. z Post. q hoc dicunt. §. de excep. cum venerabib
 in fi. C. Tertio no. q instituti p epm in ecclesijs mōachoz
 ratis debēt esse ppetui. i. donec vixerint. de quo in gl. iij. Qū
 tūc est secus. §. de sup. neg. pla. q: regulares. z Jo. an. in. c. cū
 bñficio. §. eo. li. de pben. C. Quarto no. q tales pbyteri in
 libus ecclesijs instituti nō debēt: nisi p epōs z ex cā rōnabili
 noueri. z intellige p cā. s. non leui: imo nec p graui q in notici
 p ppi non denegit. r. r. q. j. c. fi. z no. lxxj. d. Si quis epōs fa
 lxxij. d. pbyter fm Archi. fm quem ex quo de erimine agi
 lus epōs hz cognoscere. xvj. q. ij. c. j. in fi. z Archi. xj. q. j. de pso

na remittit ad no. p Bar. de p. i. cum z plantare. z p Jnn. de
 of. ord. qto. z de pben. in laterali. z ita hic in nouel. super gl. fi.
 C. Quero qñ ad monachos spectat institutio in ecclesijs cu
 ratis eis subiectis: ita q rōne ppi nō exempti ab epō recipiūt
 ab eodem curam aiaz ad quem spectabit remotio talis pbyte
 ri si delinquat. Aduerte qz alr vt sentire Zap. hic alr Jo. an. in
 c. veniens de ver. sig. quorum mentem vt clarius habeas referaz
 verbavtriusq. Zap. dicit hic q isti pbyteri de qbus loquit
 c. erunt ppetui. i. quousqz vixerint nisi reuocarent ex cā rōnabili
 p epm in gl. z textu exprimit: z est ratio qz institutio epalis
 ad curam ppetuat institutionē p monachos in ipsoz ecclesia erē
 pta: qui institutus non p monachos sed p epm remoueri debe
 bit: hoc facit autoritas epalis z p rogatua cure ppi ad quas
 p monachos epōs pntant z p epōs instituunt de of. ord. c. ad
 hoc z de transac. decetere. c. veniens. Quo ad primū de pbe ex
 tirpande. §. qvero quo ad vltimū ex quo talis ecclesia est paro
 chialis suberit loci diocesano vt. §. de p. i. ex ore: multo forti
 suberit rector illius. j. de p. i. p exemptionem in principio p
 pter qd si delinquat p diocesano puniri poterit ecclesia ipsa
 z cura p. i. vari tanq ipsius subditus ad hoc. §. de iude. postula
 sti. z. j. eo. li. de p. i. ad fi. c. j. z qd no. Jo. an. post Post. de cle.
 peregr. c. fi. sup. gl. ij. z de of. ord. c. ordinarij sup. gl. hoc ad ei. Rō
 qz cum ppter curam ipsam p monachos institutio fiat in ipa ec
 clesia: respectu ipsius cure institutio fiat p epm ad curam insti
 tutio ipsa erit accessoria instōni facte p ipsum z naturam ipsius
 tanq principalis z dignior: is seque vt. j. de reg. iur. accessoria
 z de conse. ec. vel alta. q in dubijs z de pben. is cui. §. non sic au
 tem. §. eo. li. primo vel dicendum q si ecclesia parochialis cōfes
 rat per monachos ad bñplacitum qd esse pōt: vt in cle. qz regu
 lares. de sup. neg. prela. z de sta. mo. ne in agro. §. q autem. z de
 excef. prela. cle. frequens. §. quidam est. z cle. z si principalis de
 rescrip. facit ad hoc z qd vtroqz p Jo. and. vbi tunc institutio
 facta p monachos erit principalis. z cōmissio cure siue institu
 tutio scā p epōs erit accessoria. z sic seque naturā principalis vti
 remoto instituto siue pūso p monachos pntato epō ad curam
 parochianoz expiraret cōmissio cure facta per epm facit quod
 no. Jo. an. z Archi. post Jnn. j. de ver. sig. veniens super verbo
 examinandū hoc qd d. aver. vel dicendum huc usqz intelligēdū
 est qñ pertinet istud ad monachos ex p. i. uilegio vt p. ex isto. c.
 Si autem non institutio sed presentatio spectat ad monachos
 etiam quo ad ecclesiam z parochianorum curam vel etiam insti
 tutio rectoris ecclesie fienda per eos non ad beneplacitum sed
 perpetuo z institutio quo ad ecclesiam z curam ad epm pertinet
 tunc habebit locum istud. c. Ratio qz consuetudo vel statutus
 non debz posse dare pntem reuocandi factam institutionem re
 ctoris ecclesie maxime per epm quo ad parochianorum curam
 nec quo ad institutiones per eos in ecclesia perpetuo nō ad be
 neplacitum factam. ita dicit ad litteram Zap. ex cuius mente z
 verbis colligo q etiam vbi ad monachos spectat institutio in
 eoz ecclesia etiam exempta tñ ppter curam populi quam com
 mittit epōs ad ipm epm pertinebit. amotio pbyteri taliter in
 stituti. qñ hoc est verum quero in quo casu habebūt locum no.
 per Jo. an. z Archi. post Jnn. in. d. c. veniens super verbo exami
 nandū vbi in nouel. z de istis pbyteris pntatis p mōachos
 dicit q qñ ecclesie sunt exempte ex toto tunc clerici instituēt
 per fratres. xvj. q. ij. c. j. Sed z tunc si populus non est exēptus
 talis rector institutus per fratres recipiet curam ab epō z red
 det sibi rōnem ppopuli: qz tibi ad consilium epale z recipiet sta
 tuta sinodi z respondebit de quarta parte decimarū z oblatio
 num z mortuorū z hmoi que sibi a populo obuenerunt: z pre
 stabit sibi reuerentiam z obsequium z honorem rōne populi z
 alia que alij rectores prestant epō. ar. §. de p. i. ex ore. z d. ma.
 z obe. qd super. nec est contra hoc qd dicimus. §. q d. recipere
 curam animarum z ab epō: qz eadem rōne vt qñ epōs instituit
 aliquez in ecclesia non exempta vbi clericus est patronus qde
 beret recipere curam tpalium a patrono. Sed non est simile qz
 curam animarum non pōt qd habere nisi per epm cui subest vel
 vicarium eius. xvj. q. ij. si nullus. z. §. de offi. archi. cum satis. z de
 insti. ex frequentibus: ex quo enim per patronum clericum insti
 tutus est z cura animarum quasi accessoria est. z ideo etiam nul
 la eius exceptio admittitur nisi forte infamia laboraret: vt. §.
 de appel. constitutus. z de accu. accedens nec accusabitur a po
 pulo vel ab alio coram episcopo. Item episcopus de criminib
 ei vel negligentia non inquirat: qz non est iudex ei. Sed si est
 negligens vel etiam absens tunc epōs poterit dare licentiam po
 pulo q ab alio recipiant penitentiam z alia sacramenta. §. de
 offi. ordi. inter cetera. in fi. Sed episcopus non phibebit q pa
 rochiani non recipiant sacramenta ab hmoi rectore quadiu to
 leratur. viij. q. iij. nonne. nisi sciret vel vebementer presumet
 q parochianos vellet rector trahere ad errorem vel ad pec

Petr. de anchorano super sexto decre.

3 **C**laic. ad
de d q iul
pionat. nō
pōt dari et
clicse fine
directa epi
c. et lris et
ibi 3inc. d
iurepa. sic i
c. pteera. e.
ti. arch. i. c.
pie. xvi. q.
vij. memini
hic doc. i. l.
in iudicio.
ff. de sphen.
empr. bal. i
l. i. c. d. edi.
diti. c. adri.
tollen.

Rubrica.

-

1
2

Notes

Item q̄ clericus succedēs laico censet laicus vt. s. eo. cum dile-
ctus tractatio subrogata obtinet locum prime. ff. si seruus tu. tamē
to lib. esse ius. suc. l. j. s. hec actio. Item q̄ res transit cū suo one
re de deci. pasto. alis. Ad idem. ij. q. iij. ubi personarum va-
rietates naturam reuel iuris non immutat. rīde ad ista p id qd
dicit gl. pe. ¶ Quero post gl. pe. vtrum ille in quem titulo do-
nationis excōicatus transiit ac cessit iura repellat agens p
exceptionem excōicatis sicut si ip̄e excōicatus egisset. iura al
leg. s. prime faciunt q̄ sic. Sed hoc. c. cum suis de cor. allegatis
s. facit p̄tra. z hanc p̄tem t. s. f. non obstat sibi excōicatio cedē-
tis in nouel. hanc. q. latius reassumit. ¶ Refrens primo Dy. di-
stinguentem. primo inter cessiones ex causa lucratiuay tali ob-
stet exceptio ex persona cedētis aut onerosa. z non obstat post
multa. dicit Jo. an. q̄ non ponderata hac distinctione in. q. p̄-
dicta tenendum est cum gl. z pro sol. Priorum dicit p̄sideradi
anvitiū inist p̄sone z reian rei tñ. Exemplus primi q̄ res
furtiua possidet a fure. exemplum scdi. s. q̄ rei tñ. cum illam rē
substractam possidet bonafid. i possessor. z hec vitia q̄ sunt rea-
lia transeūt adp̄uersalem z singularem successorem. insti. d̄usu
cap. s. furtiue. Quandoq̄ vitia tangunt actionem z p̄sonam: si
cut quando dolus interuenit in actu cum alis p̄tractator z sic
vitium non est in re sed tangit dolosi p̄sonam z actionem: tñ
p̄cedit distinctio Dy. de cā lucratiua z onerosa. Sed in. q. gl.
vtrum. tangit p̄sonam tantum z non actionem in qua nullus vi-
tium in contractu reuel z sic non ob. ff. qd quisq̄ iur. l. iij. s. qd
autem. de col. bo. cum emancipat in p̄m. nam ibi inficta erat
eliso actioni hic alit p̄sona tñ. vide exceptionem excōicatis
obiiciens non litem inficit sed p̄sonam euitat. ff. de ex. l. iij. in fi.
qua rōne dicimus tales exceptiones personaz respiciētes nec
afficiētes actionem non transire in heredem. ff. eo. ti. l. exceptio-
nes quę personam. facta igit vera cessione quę alis teneat ces-
sionarius lucratiuus vel non necessarius vel volitarius iūstin-
cte agit nec opponet cedentem non habere personam stādi in
iudicio cum non stet ip̄e sed alius. Fatec tamen Jo. an. q̄ sunt
certi actus facti ab excōicato sibi p̄hibiti p̄tra quos obstat ex-
cep. sicut si p̄latum eligi vel puidit de bñficio. Et dunt. em̄ illa
p̄ exceptionem si inuim p̄emptorie z etiam p̄ actionem z viam
nullitatis si in iudicio deducant: z ista non tangunt p̄dictaz. q.
glo. similr dicit in bannito qui alteri cessit iura an ob. exceptio
banni cessionario. z loquor de bannito bonis non publicatis.
alias actiones transirent in discum: itaq̄ cessio post bannū non
teneret do. Bal. in p̄dicta dicit. in excōicato z bannito z distan-
ctionem Dy. z Bar. qui dicunt q̄ tali cessionario ex cā lucrati-
ua obstant: sed non ex cā onerosa: nam fm cum statutū videt
actionem ad tempus suspēdere. s. donec duret bannum vel ex
comunicatio. z idem operat t̄p̄alis suspensio facta interim qd
opatur p̄petua exclusio facta simpliciter: ar. de p̄di. inde. l. suffi-
cit. Ista ratio p̄cludit p̄tra cessionarium etiam ex cā onerosa: z
ideo nō videt vera: q̄ statutum nihil loquit actioni sed p̄sone:
z ideo fm cum ratio differentie pōt esse: q̄ cā onerosa: fauor
bilior est cā lucratiua. ff. de his quę in frau. cre. l. fi. s. j. z no. in
sti. de act. s. item si quis in fraudem. z hoc vtz dicit ip̄e nisi ista
cessio ex cā lucratiua fieret ex necessitate: vt q̄ testator legauit
mibi nomē debitoris z heres testatoris excōicatus cessit mibi
iura z talis cessio vtz statim expirat q̄ sit de p̄scia z mandato
legis. Non ob. rō Jo. an. q̄ p̄sona cessionarij non sit infecta q̄
vti ad miniculo infecte p̄sone z ab eo hys cām z originem. ideo
sibi nocet ne deludat d̄p̄nōi statuti: facit qd no. Dyn. in. c. q̄
alicui de re. iur. z q̄ qui non hys ip̄so iure exercitijs p̄pter bā-
num non pōt agere ip̄se vel alius vt. l. q̄ aliena. s. q̄ de ne. ges.
Et prius dicta locum habent cum exceptio p̄cernens p̄sonam
auto: is est odiosa excludens iudiciū nō negotium. ¶ Sed
quid dices de alia exceptione p̄cernente personam nō induc-
ta p̄pter odium sed fauorem: puta lq̄ qōnes inter p̄sanguineos
debeant compromitti z amicabilr terminari qd erit si cessiona-
rius habēs cām a consanguineo ei cui vendidit in se suscipit et
compromissum petit an vtz audiri Bar. tenuit disputando in
hoc vltimo exemplo q̄ sic. z rīdet ad l. venditor. ff. de iudi. vbi
videtur casus in contrarium z incipit disputatio consiliū cū
uitatis p̄sanet. q̄e ambe disputationes bene cum his q̄ no.
Jo. an. in isto. c. vt p̄dicti adaptantur. ¶ Secūdo quero post
qd. si. si in patronatus est cōmune clerico z laico nunqd habe-
būt. vj. menses vel. iij. vel laicus. iij. z clericus. vj. z sic quilibet
t̄ps suum. gl. t. q̄ habebūt. vj. menses. z sic habebit laicus ex p̄-
sona alterius quod non haberet ex persona sua. Idem Archi.
qui alleg. simile. C. de tempo. in integ. resti. l. petende. Idem al
leg. q̄ magis dignum zc. vt. c. qd in dubijs de consecra. eccl. vel
alta. z. ff. de reuendica. l. que religiosis. p̄dest igitur laico cō-
munio quam hys cum clerico sicut p̄dest maior cōmunio cū pu-
pillo. vt. l. si cōem. ff. quemadmo. seru. amit. p̄ quam. l. determi-

De de ancha super sexto decre.

nanit. Sol. q. illud ius eode non pferbat p. tertiu d. laici mino
ri tpe q. d. eccliam. alle. l. si stilicidij. s. si. cu. l. se. e. ti. vbi in istis
idiuini vno ex socijs retinere retinet alter: tale e ius pona
tus. s. indiuiduū. s. e. c. j. Itz in talibus vniū victoria pdest
alijs de app. c. pe. cum pcor. in d. ium facit q. tale ius cadit i lai
cu z est pscriptibile. s. e. cura ergo z d. laicum. x. vel. xx. an. p
scribet vt. C. de p. scri. lon. temp. p. totū. nec est nouūm et pa
tronis p. dere ius z aliū retinere vt. l. si duo p. on. ff. de iureiu. z
de ele. cum vnto. z de pen. in qbusdam cū pcor. sic feruitus in
pte p. d. i. z in pte alia retinet. ff. quēad. ferui. amut. l. nam z satis
z denūciatio qbusdam ex dñis pdest. alijs nō. ff. de no. op. nū. l.
de pupillo. s. si pluriū sollicitudo dicit Jo. an. Aut loquimur in
p. scribere ius laici z ecclie hñt locū ista iura p. io allegata. aut
in p. scribere diuini ius laici stāte iure ecclie z hñt locū ista iu
ra vltimo allegata. ¶ Circa istā cōdionem inter laici z cleri
cum de iure patronatus qrit Zap. an. legatus de latere eccliam
spectātem ad p. statem laici z cleri potuit p. ferre. ¶ Refert cō
suluisse. d. Fed. q. non inuito p. on. s. eo p. sentiente sic ē inuito
p. on. clero. ex qua dec. si de reus q. dicta sunt. s. post gl. i. fert
Zap. q. clerus p. on. cōcat rōne ecclie p. uilegio laici z lai
cus p. uilegio cleri in illa cōmūe z mixtura attribuit. Alce
ri q. d. in p. on. alterius repitit. vt dicit. s. in. vj. no. ¶ Accē
dit b. alia q. d. iuris si simul p. tiant sciēter indignum nūq.
ambovel neuter aut q. s. ipsoz erit eayice p. tate p. tati p. uia
tus reiert Zap. do. cometanū de sen. disputasse q. clerus erit
p. uatus z nō laicus p. qua so. adducit q. d. no. Jo. an. in regula
cui l. de re. iur. in vlti. fo. q. onis.

De censib. pcuratōibus z exatōibus. Rubrica.

- 1 Archieps puinciam suam visitare pōt.
- 2 Visitatio plena esse debet.
- 3 Ecclesie maiores z minores inuistatē veniunt.
- 4 Procuratio a locis visitatis solum recipi dō.
- 5 Eps ad dioecim semel visitatam reuerti non debet nisi relique fuerint visitate.
- 6 Archieps visitatōe cōpleta ipsam iterare potest.
- 7 Visitator qualiter se habere dō.
- 8 Visitatōes vltiualia exigētes eterne maledictionis penas incurrunt.
- 9 Scriptura an sit de substantia actus qui gerit.

Mana. ¶ Quide in gl. j. prima ps
visitandi loca z circa hoc ponit ordinem visitā
di caplm ecclie sue ciuitatis z dioecis. scōa
bi deinde tāgit ordinem visitādi puincia. scōa
p. uincialis in. d. s. sane. tāgit modum visitādi.
¶ Illa tertia p. uincialis ibi pcuratōes facit q. d. dicit gl. ¶ Est
iij. ibi hanc autem q. p. onem p. rogat ad alios visitātes z p. te
stat. ¶ ¶ Ho. q. archieps pōt suam puinciam visitare q. d. est ve
rum ēt epō non negligēte vt. j. e. c. si. Item intellige p. se vel per
alium vt in gl. j. p. c. epm. x. q. j. q. d. c. l. loquat in epō nō occu
rit rō. quare aliud in archiepo q. ēt epō est. ad hoc alle. Jm. ho
sti. z Jo. mo. x. j. bi. in nouo z de sac. vnc. c. j. ver. p. frōtis. ¶ Se
cūdo nō. ordinem visitādi dō cū incipe a capite z suis vt in gl.
iij. z dicit hic Jo. mo. q. ordovisitādis traditus in isto. c. est or
do substantialis in tñ q. eius omisio reddit p. cessum nullum. de
reser. cum dilecti. z. C. de sen. l. platam z reiert q. vidit l. rās da
ri sup. nullitate p. cancellariam vbi o. do nō esset substantialis
tñ de iure debitus z p. teref. obseruari. non visitaret tñc omisio
eius nisi appellaret. C. de app. l. j. z de resti. spo. c. j. z. l. j. C. d. ap.
z q. d. ibi nō. alibi plene dicit post. d. Bal. q. hēc ponit i. l. fionas
ff. de excu. tu. z. l. j. s. p. ius. ff. de vul. zpup. p. Bar. ¶ ¶ Tercio
no. q. visitatio dō esse plena q. d. verum expone vt in gl. iij. Sup
qua dicit in nouel. q. non minus dici dō plenavisitatio q. d. uel
tres vel paucē remanent visitāde. de p. se. di. ij. re. vbi de modi
cis non est curādum. z. s. in p. he. greg. in gl. si. z fm eum modus
regionis in hoc erit inspiciedus. ff. de ven. inspi. l. j. s. pe. nō erit
autem plena sinodum suocādo z plene in ea inq. reuort in. d.
gl. Jdeth Jm. l. host. Jo. mo. z Arch. tenet ergo ire ad locum
nec sufficit ad suam eccliam suocare vnde dicit Arch. si ad ca
meram vel aulam suam vellet suocare suum vel alterius ecclie
caplm vt illud ibi visitet non poterit cum decre. requirat q. acce
dit ad visitādos. ad hoc. s. de of. or. conquerēte ibi cum ad eos
visitādos accesserit. ¶ ¶ Quarto nō. q. inuistatione veni
unt maiores ecclie z minores. z veniet inuistatōe minoz sci
re de vita z conuersatione ministri. z quomodo eccliam. z ipsi
us iura gubernet. ¶ Ham cum ibi possit delinqui z ecclia non
reparari ergo locus est visitationi. Item inuistatione veniunt
populi vt in textu cum intelligit Fran. quo ad crimina ecclia

¶ Visitatio adde q.
dō fieri per
ep. c. si ep.
d. of. or. isto
lib. in. c. de
cernim. x.
q. j. cle. j. et
ibi card. z
gl. in prin.
de sta. mo.

stica matrimonialia z alia que ad ecclias spectant. in alijs e.
rigendis non vrsupabunt iurisdictionem iudicis secularis d. i.
di. nouit. ¶ Quinto nō. inuerti. z si commode q. si illud q. d.
to loco dō explicari non potest ibi commode vel sine difficul
te debet expediri alibi vbi commode possit. x. j. q. ij. faciat z e
ele. q. p. pter. in prin. z putat Jm. q. ex cā posset vnum collegi
in locis pluribus visitare l. si sit honestus q. in vno loco. collect
Fran. p. hunc ter. q. locus visitationis non est de substantia
cut nec locus electionis. remittit de ele. bone el. primo. De
ro autem quo mandat inquisitio fieri si non possit dicit. s. e.
de offi. dele. statum. el. ij. Item per hoc q. d. dicit ter. q. inu
locum debent cleri z laici conuenire tangit gl. nunq. d. pop
lus pcurabit. Tenet quod nō. Jdeth host. z Jo. mona. Ar.
contra allegat nō. per Jm. z host. de offi. or. inter cetera
x. q. ij. cauendum z quod ibi t. q. qui dicit q. vna die erit i
clerici alia cum laicis z eorum sumptibus z idem nō. x. q. j. p
cui. ¶ Hec est magnum vbi feminat spūalia metat carnalia. q.
q. j. c. ij. ¶ Sexto nō. in. s. deinde q. visitata sua ciuitate dicit
si l. si visitare puincia. p. ius ergo non l. nisi aliud obtine
at de consue. speciali de offi. or. romana. visitare autem dō p
nas z locat hic dō versatur autem visitationis officium vt p
us statum clericorum dicitur z qualiter diuini officium t
alia sacramenta ministrent z qualiter se habeant in ecclia
vita z si omnia recte inueniat deo gratias agat. Si vō alr ine
nerit ignaros instruat. z puniat puniendos. deinde p. dicit p
pulo x. bum de vt hic in nouel. vbi dicit post host. q. post p
dium de illa ecclia visitata ibi ad aliam visitabit illam ibi
ro pcurabit z sequenti mane. alij intelligunt q. de mane facto
sermone ad populum ad aliam eccliam ibi sumere prand
quodcumq. summas vnius diei erit. pcuratio. x. q. ij. inter. n
vna die visitationem expedire non posset. tunc enī p. plurib
diebus put oportuerit pcurandum erit. x. q. j. placuit. ¶ Cū em
hac de causa ad eam potuit redire vt inu. nisi forte meli. si
remanere z visitationem perficere. ¶ Hec ob. in. c. felici. ver.
adientes vbi non dicitur q. solum vna die debeat pcurari
sed q. p. vna die pcuratōnem vnam solum debet habere cā
si visitet plura loca. dicit tamen host. vno in casu ecclia
grauandū patet. s. eo. sopiter. z vide quod not. Jo. an. and.
eo. cum apostolus super verbo epistolae. ¶ ¶ Septimo nō.
q. procuratio debet recipi a locis solum visitatis. Sed que r
Jo. an. an. accedens ad vnam eccliam causavisitandi pcurat
bitur ab alia per quam transitum facit. dicit q. non inuista
tionis quia non visitat. sed videtur hospitalitas nemini denū
da de emptio. z vendi. c. j. Similiter inuistationis non p
petere expensas quas facit in via cundo p. uisitatioe faci
da quia hoc iure cauetur. tum quia vt ille exerceat bona dig
tatis sunt sibi deputata de quibus debet viuere cum paup
ecclias visitat. z ita hic Jo. an. post Jm. ¶ Qui querit et
circa hec quando intelligatur visitare sic sciamus quande
pcurari. dicit quando vadit causa consignandi pueros vel in
secrandi ecclias de relig. do. c. j. Siue p. quocūq. alio cōm
negocios vel q. multos tangit. x. q. ij. relatum z. c. nam nūm
z de simo. cum sit. Jdeth cum vadit p. salute animarum vel p
tu diuino ampliando vel p. statu ecclie in melius reformando
x. q. j. placuit. Secus fm Jm. si vadit p. causis expediēdis
vadit p. reconciliatione ecclie. similiter pcuratio non debet
vt nō. hic Arch. z vide q. d. super hoc nō. Jo. an. de conse. eccl
alta. p. posuisti. Item glo. intelligit loca. visitari siue sint illi
p. sonaliter visitat siue illa que ad visitationem conuocat. s. p
ri. responso in fi. ¶ Ham vt dicit Jm. z host. si potest archie
scopus in sua p. p. dia dioecesi vt ibi non occurrat. ratio quare
non possit in dioecesi suffraganeoz de consti. transla. z de ex
inter. s. qua ratione. ¶ Querit etiam Jo. an. and. an sit ca
sa iusta non accedendi ad locum ex eo q. non sufficiat ad p
rationem archiepi. host. sentit q. sic. Archi. contra. dicit em
q. iusta causa conuocationis non est paupertas ecclie. nam i
potest ad locum accedere tenetur ad id. z si ecclia sit paup
nil exiget vel recipiet. j. q. ij. placuit. x. q. ij. cauendum. ergo nō
paupertas vel alia difficultas excusat ab accessu ibi patz. b
hoc enim sunt ei eccliafici redditus deputati de vi. z ho. cle.
cum ab omni. sic z in. c. nobis. s. eo. cum apostolus in glo. ij. p
contra facit. c. conquerente de offi. ord. vbi dicitur procurat
nis nomine amplius exigi non posse q. pensatis facultatib
moderate possunt exhiberi. Item saltem si nō in toto p. ea
potest debet in procuratōne contribuere vt. c. cum instanti
c. procuratōne. s. eo. Sol. iura que loquuntur de contribu
ne non loquuntur de p. latis visitantibus. sed de legatis z m
cijs. immo si dentur procuratōnes. facit contra cum p. tēn
sis episcopis de quibus premiserat contributionem permitt
solis legatis z nuncijs. argu. x. v. dist. qualis. z ita hic plenus
in nouel.

In nouel. ubi remittit ad no. per eum in. d. c. procuracionis. post
 130. super ver. per se ipsum. ¶ **¶** Ctauo no. q. ad dyocesim se
 nel visitatam non debet reuerti nisi relique dyocesim fuerint vi
 sitate. ¶ **¶** Rō est fm Fran. s. ne illa dyocesim grauetur: z ne aliarum
 visitatio negligatur: compleat igitur eam anteq̃ inde discedat.
 melius est enim quandoq̃ non incipere q̃ incepta deferere in
 opor. vnde sumitur aut. qui semel. C. quo. z quan. in. facit. C.
 de iust. co. com. l. co. di. z l. si. in. fi. ad fil. facit. s. de rescri. literis.
 ¶ **¶** Nono not. in ver. post q̃ archiepiscopus visitatione com
 mēta pōt ipsas iterare cum quadam moderatione. s. q̃ prius de
 et requirere consilium suffraganeorum z diffinitione super hoc
 abita in scriptis. prima ergo visitatio quam facit archiepiscopus
 us est libera: sed non illa secunda quare autem ingeritur hec
 difficultas diffinitionis. dic vt in nouel. ubi dicit q̃ licet teneat
 in illo casu requirere consilium non tenetur id sequi. quod dic
 dicit. s. ne se. va. c. j. Super ista igitur iteratione an sit opor. tu
 a vel non stabitur dicto suo: nec poterit sibi super hoc questio
 fricari fm Jo. an. ¶ **¶** Decimo no. in. s. sane. de officio visitato
 s tenetur ei visitare loca diuino cultui deputata. Silt pia loca
 hospitalia senodochia z si. vt no. s. in ver. deinde. Sed an sit
 de verum de hospitalibus de quibus nescitur an sint fundata
 uoritate episcopi. necne licet multe elemosyne ibi fiant. z ha
 cant campania. z capellam. d. Fed. consi. c. j. consuluit q̃ sic
 uia talia loca pia vt conferuntur in suo statu pertinent ad fol
 tudinem episcopi. de reli. do. c. iij. z. iij. z q̃ talia loca censent
 r ecclesiastica probatur in cle. literas. de preb. als frustra que
 retur an talia loca includantur in literis apostolicis. ¶ **¶** Cno
 cimo no. q̃ qualiter visitator debet se habere. per salubria cō
 onita nunc leuia. nunc aspera z c. concoz. xliij. dist. fit rector. et
 v. d. disciplina. z de peni. omnis. facit. l. respiciendum. de pe. z
 seneca in tract. de ira cum egritudine curande adhibitus sum
 io cuiusq̃ morbo medicina queratur hunc sanet verecundia:
 inc dolor: hunc egestas: hunc ferrum. z equiparat ibi iudicem
 edico qui egrotantes leuiter curat. dic vt ibi plene. ¶ **¶** Duode
 mo no. q̃ absq̃ coactione iuramenti debet procedere visitatio
 uod intellige cum intendit ad ipsorum emendationem vt dicit
 tera bene eum coget venire z respondere: z sibi in his que offi
 um respiciunt obedire alias delusoria esset potestas vel iuris
 dictio visitandi si nullam coactionem haberet de offi. dele. ex. lite
 s. z cui committitur principale z accessorium. de offi. dele. pru
 ctiam. ¶ **¶** Tertio decimo no. in ver. q̃ de aliq̃ q̃d iuris cum
 obiepiscopus visitans reperit aliquos infamatos. debet enim
 de ordinario nunciare ad cuius denunciationem tenetur or
 dinarij inquisitionem facere. ij. q. v. mennam. Sed nunquid epi
 po negligente deuoluitur ad archiepiscopum hec cognitio:
 na in canonib⁹ non est expressum. z ita dicit Jno. facit quod
 130. an. s. de sup. ne. prela. romana. super glo. no. z hoc tenet
 o. an. qui contra hoc opponit ex eo q̃ sic tenendo remanēt cri
 na impunita contra. c. vt fame. de sen. ex. Respon. q̃ archie
 scopus coget episcopum vt procedat z puniat quod potest ra
 one negligentie. xxiij. di. quorundam. vii. di. de his. in. fi. facit
 hoc quod no. Jno. z l. post. de cle. non refi. ex tue. decre. autē
 ti. j. eo. non de correctione simpliciter. sed de visitatione loqui
 r fm eum. Item circa materiam denunciationum l. post. ponit
 clatis vtilem glo. quomodo alia est euangelica alia iudicia
 xia canonica: de qua in Spe. de denun. s. ij. ver. vt autem. et
 o. an. de iudi. nouit. in nouel. post Jno. ubi etiam de regulari
 qua dicit hic q̃ regularis denunciatio z proclamatio in. c. nō
 quirit gl. quia non fm iuris subtilitates. sed fm obseruantias
 gulares. z fm diuersas religiosas: in institutiones de plano z
 mpliciter expeditur in qua nec est appellatio admittenda. de
 pp. ad nostram. z. c. ad fi. z. c. cum speciali. eo. ti. z. c. qualiter. el.
 in. fi. de accu. ¶ **¶** Duertendum tamen q̃ religiosi licet sint fm re
 ulam corrigendi misericorditer tamen nec passim more latro
 um in grauem carcerem detrudendi fm morem prauē consuetu
 nis que quasi pro lege in quibusdam ecclesijs inuoluit. de sta
 re. c. ea que. j. respon. Item licet ad abbatem spectet correctio
 amen nimis est grauis de consilio conuentus z capituli sui tē
 randa est: vt. d. c. reprehensibilis. s. fi. z de his que si. a. prela.
 uit. z. c. ea noscitur. ¶ **¶** Intelligo ergo si. huius. c. prout iacet. s.
 in talibus consuetudines religiosorum sunt seruande super
 rectionibus. s. quando sunt rationales z approbate z ita no.
 in nouel. ad fi. ¶ **¶** Quarto decimo no. in. s. notoria rationez
 ia iste archiepiscopus punit ista quia eo ipso q̃ sunt notoria
 ruineitur negligentia prelatorum: sic videtur q̃ propter ne
 gentiam episcopi fiat deuolutio ad archiepiscopum: vt pūi
 possit crimina notoria impunita cuius contrarium dictum est
 130. no. Sed intelligo hunc tex. s. q̃ punire possit dum est in
 visitationis z reperit tunc crimen tale. alias. s. extra actum
 visitationis non deuolutio sed cōpulsio locum habet: vt. s. dixi.

Tangit Jo. an. post Jno. q̃ si dubium est iudici an crimina sint
 notoria. primo de hoc inquit nec videtur q̃ habeat aliud pro
 nunciare: nisi quod suum est punire huiusmodi maleficia q̃ sunt
 notoria cum solum in hoc videatur cognoscere. an sua sit iuris di
 tio puniendi z est crimen notorium cuius populus testis est vel
 maior pars: vt hic in nouella. super ver. notoria. z plene de ma
 teria. s. de col. de. z mili. nostra. ¶ **¶** Quinto decimo no. in. s. pro
 curationes. q̃ procuratio non est exigenda in pecunia sed in vi
 ctualibus. Si enim uero philosophantes pecuniam contem
 nunt. ff. de va. mu. l. in honoribus. et. xij. q. ij. socrates. multo for
 tius visitantes. Item si ciuilibus sapiētia precio numario dehone
 stari non debet. ff. de va. z ex. cog. l. j. s. est quidem. multominus
 canonica deprauanda que detestatur auaritiam clericorum. s.
 eo. ex parte. z. c. eam que. non enim respiciunt unde veniunt sed
 quo vadunt. z si similes: z mella fastidiunt nati in tugurio rusti
 cano z in paupere domo. xij. q. ij. gloria. Sint igitur victualib⁹
 contenti: vt in ter. quorum victualium nomine continentur elus
 potus vestis z sacramenta z omnia hominis necessaria ad viuē
 dum. ff. de ver. sig. l. victus z hospitium. ff. de ali. l. legatis z cal
 ciarium vltra tamen facultates grauare nō debent ecclesias. s.
 eo. cum apostolus. vnde non debent conuiuia erigere cum ma
 gno graamine subditorum. x. q. ij. cauendum. Quid si perdit
 equum soluit vecturas equorum vel his similia. nunquid hoc ex
 igit nomine procuracionis. Jo. an. in nouel. post Jno. dicit q̃
 non. per hunc. s. ubi erigit victualia tantum. et ita dicit super
 ver. visitatis. sed. j. c. proxi. no. q̃ pro vecturis z ferraturis equo
 rum potest erigere pecu. in nouel. tamen super ea dicit q̃ illa gl.
 debet intelligi in legatis z nuncijs. sed in alijs visitantibus ha
 bet locum quod dicit. Tangit etiam in nouella an possit erigere
 esculentum z poculentum videtur q̃ sic. quia illa non continen
 tur appellatione munerum. immo illis prohibitis conceduntur
 ff. de of. pre. l. senatus. z. l. plebiscito. z. s. e. li. de rescri. statutum.
 s. insuper dicit q̃ mens huius litere innuit contrarium. quomo
 do enim recipient esculenta z poculenta cum recipient procura
 tionem in victualibus: ergo illa sunt superflua. putat ergo q̃ pe
 riculum sit recipere victualia portanda: sed victualia ibidem co
 medenda q̃ truncatq̃ excellentia recipere non est periculum pena
 rum infra positarum erigere cum possit esse peccatum. j. c. proxi.
 in glo. s.ulte dicit impune posse recipi esculenta z poculenta. ubi
 tenet in nouel. q̃ poterit recipere asportandum non tunc eden
 dum vel bibendum puta si portat aliquos capones caseos vel
 floscos vini. bene tamen facit si ab his abstinet. ita ibi dicit z re
 mittit ad ea q̃ ibi dicit. ¶ **¶** Decimo sexto no. q̃ Exigentes vltra
 victualia incurrunt penam eterne maledictionis: quod expone. i.
 penam eternam que debetur illi pro mortali. Bē. ij. z facit hec
 litera pro sententia dicentium q̃ iustus homo vel iustus iudex
 potest maledicere z habetur hec disputatio. xxiij. q. ij. de illici
 ta cum. c. se. Zap. dicit q̃ maledictio patris eradicat fundamen
 ta: vt dicit ecclesiasticus z q̃ pape maledictio non importat ex
 communicationem licet sit ar. contra. xxiij. q. j. s. si ergo. ad fi. z
 q. ij. si quis ex penitentibus. z. c. se. z. c. deus. z q̃ diuina maledi
 ctio incurritur per peccatum mortale: vt. d. c. deus. ¶ **¶** Decimo
 septimo no. in. s. hanc autem. q̃ forma hic prefixa episcopis in
 visitatione extenditur ad quoscūq̃ quibus competit ex officio
 visitare quod intellige quo ad capitula episcopis congruentia.
 sunt enim. s. quedam que contingunt solos archiepiscopos: vt
 in. j. parte. intelligatur ergo iste. s. de primo responso. z de. c. sa
 ne. cum. s. seq. z quo ad illa dicit Jo. q̃ nō posset valere consue
 tudo contraria. ¶ **¶** Querit Jo. an. vtrum delegatus pape teneat
 tur ad obseruantiam huius forme. dicit q̃ delegatus debet ser
 uare formam mandati. de rescri. cum dilecta. etias si sit datus ab
 alio q̃ a papa. ita tamen q̃ delegatus quod non potest non com
 mittat de iurep. q̃ autem. in legato autem dicit post Jo. et Jo.
 mo. non habere locum triplici ratione. prima quia gerit vices
 pape. xxiij. di. c. fi. secunda quia maior est episcopo. de offi. dele.
 sane qui non includitur sub clausula generali. de sen. excōi. quia
 periculosum. tertia quia Romana ecclesia contra se z suos pri
 uilegiare non consuevit. de cens. cum instātia. ita dicit super ver.
 ordinario. in nouel. friuole mibi apparent iste rationes. naz ista
 constitutio ponit ius commune in omnibus ordinarijs. ergo vi
 dentur teneri legati ad eius obseruantias sicut alij: in capitulis
 eis congruentibus vt predictum est. in alijs enim legati possunt
 transgredi ius commune. j. eo. li. de her. c. fi. nec in hoc. s. in trans
 grediendo funguntur vice pape. c. sane. non obft. quia loquitur
 quo ad exercitum cause sibi commissę non quo ad iuris commu
 nis obseruantiam ad quam equaliter sunt astricti. capituli q̃
 periculosum loquit in speciali casu. z ratio ibi redditur. ¶ **¶** Q
 timo q̃ signa glo. notab. z magistrum que enumerat. xxvij. casus
 in quibus scriptura est de substantia actus qui geritur z sine ea
 non valet. addit in nouella vicesimum nonum in elemosynarum

Petrus de anchorano super sexto Decretalium.

questoribus. de pe. z. re. cum ex eo. est. z. xx. in extraua. Bonifa.
que incipit puid. xxxj. in alia que incipit intucte. xxxj. in casu
cle. cam. de el. xxxij. in cle. dudd. de iudi. xxxiij. in pstit. uo. ex
crabilis. Zap. addit. xviij. pm? est. de pui. pasto. scds. s. e. li. de re
fer. de psti. c. j. tert? c. ij. aliqb? qrtus. e. ti. si pp? tua debita. qnt?
eo. ti. statutu. sextus. eo. ti. duobus. septimus. de cle. q. uis. octa.
uus. eo. ti. c. pcurator. nonus. s. e. li. de of. dele. c. si. §. iudices q.
decimus. s. de pben. q. uis. vndecimus. e. ti. cum de bnificio. duo.
decimus. e. ti. si motu pprio. tertiusdecimus. de here. vt in qntio.
res. quartusdecimus. de ex. pla. c. vno. qntusdecimus. de p. iui.
p exemptionem. in si. sextusdecimus. de sen. ex. qz. periculosum. de
cuiusseptimus. in cle. p lras. de pb. z. vide qd no. 3o. an. post Ar
chi. s. eo. li. in ppe. in glo. hoc tractat. per ista omnia dicta in no
uel. in variis apost. re collecta sunt per ordinem? p dicitum est.

- ¶ Bene quare adiungunt in dispositionibus.
 2 Creditore volente an aliud pro alio solui possit.

Exigit peruerforum. Tres sunt partes. prima ponit exordium. scda ibi p'stutione sine. c. s. p'ximi res- petit addens mensiem. tertia ibi altoqu penam appo-

- 1 nit distinguendo statum delinquentium. ¶ **Primo** causam ¶ quare po-
ne adhiunguntur in dispositionibus: qd 3 hominum audacia sola po-
hibirio nō sufficit. ideo dicit lex bonos nō solū metu penarū sed
etiā p̄mior exhortatione efficere cupiētes. l. j. ff. de iur. z iur. z. iij.
di. facte sunt aut leges. iste autē pene debent cōmēnari delicto
vt. c. non asseramus. xxiij. q. j. z lex dicit qd est respiciendū iudici-
ti. ne qd aut durū aut remissius p̄stituat qd causa deposcit: sed
p̄pensio iudicio. put queqz res expostulat statuendū est: vt. l. re-
2 spiciendū. in p̄m. ff. de pen. ¶ **Secundo** no. qd aliud p̄ alio solui-
non pōt etiam creditore volēte: z est speciale. regulariter nō se-
casus: vt. l. i. vbi de hoc. ff. si cer. pe. ¶ **Tertio** not. qd inter exigere
z sponte soluere cadit hic copula. ex quo patet qd sunt diuersa ve-
no. ff. de iur. z fac. ig. in rub. nam exigere est proprie ab iniurto ex-
torquere: vt. l. rj. §. si rem. de leg. iij. z facit ad. q. an pcurator p̄sti-
tutus ad exigendū debita possit recipere a sponte soluentibz: et
est questio Spe. de qua per. d. Bal. post Bar. ff. sol. ma. l. nō so-
lum. ¶ **Quarto** no. qd qui exigit pcuracionem aliter q̄ hic dica-
tur tenetur ad duplū ecclesie quam offendit. z sic penas legales
z canonicas pōt iuste etiam ecclesia exigere multo magis igitur
private persone. Idem in p̄uentionalibz dic tamen vt legi. z no.
de arbi. dilecti. z. rj. q. ij. fraternitas. z not. qd pene p̄stitutionis
applicantur huic offenso z non fisco. qñqz fisco. de quo dixi al-
bi z remisi ad Bar. ad. l. agrariam. ff. de ter. moto. vbi plene di-
stinguit. facit qd no. de of. oz. irrefragabili. in nouel. z innuit iste
tex. qd computari simplicium in isto duplo. de quo an. f. qñ p̄sti-
tutor imponit penam per nomina multiplicatā: puta duplū tri-
plum q̄druplū z simi. vtrum misit simplū. dicit vt. l. sanctio legū
ff. de pen. per Bar. multū plene. ¶ **Quinto** no. in inferioribz nō
restituētibz infra mēsem qd illicite extorserūt penā suspensionis
ab officio z bñificio. dicit Bar. z Jo. mo. qd sufficiebat dicere ab
officio. nam ab eo suspensus videb̄ suspensus etiam a bñificio: qd
an sit verū. z qd e contra vide glo. notabilem z magistrā in cle.
cupiētes. de pen. in fi. glo. mag. ¶ **Sexto** no. qd ista pena suspen-
sionis non est ppetua: sed ad t̄ps. s. quousqz restituat: regulari-
ter nō bene dō esse perpetua: nisi ppter contumaciā infigatur
quod dicit vt no. de p̄sti. ex literis. z collige qd illa suspensio tollit̄
subsecuta satisfaccione sine alia absolutione. ex cōcātio nō post
satisfaccionē requirit absolutionem. quod dic vt no. in cle. j. de de-
ci. ad fi. in gl. sic suspēsi. ¶ **Septimo** no. in fi. qd qui illicite extor-
sit pecuniā vel aliud contra iura non liberat̄ nisi dupli solutio: de
z gratia ab liberatio vel remissio creditoris sibi non pdest: z est
speciale sicut in certis casibus. regulariter vero 3. circa qd vide
qd dixi post Jo. an. §. eo. li. de resc. statutum. §. si quid autem.

Elicis recordationis. Sūt qua
tu odicta
primū recitat ius antiquū. scdm dō illud temperat in
parte. tertiu ibi adiectes addit ⁊ declarat. quarrū ibi

- I** cetera in relijs ius antiquū ſeruat. ¶ **H**o. q. 7 obligat ad p
curationē pōt ipſam ſoluere in pecunia ſi hoc velit & ille recipere
& q. hoc eſt volūtariū ab vtraq; parte. putat Jo. an. q. taliter pa
ciſcētes nō pōt ad ſortare ſucceſſores. Item q. dicit in pecunia
non intelligas ſtrictē vt compēdat ſolum pecuniā q. pōt in nu
mero. immo large accipe p. oib; reb; quicquid enim habent ho
mines pecunia eſt. ſ. q. iij. totum p. cordare ergo poterūt de certa
mēſura p. ſententiū in aridis vel liquidis de boue pullo vel re ſili
dāda p. quātitate taxata vel ſine alia taxatione. dūmodo ſeruet
modus de quo ſeqtur p. ſtitutionē bñdicti q. incipit vras electio
nis: taxata eſt quātitas ſim diuerſitate p. uinciariū diuerſaq; ſol
uēda eſt: ſiue in victualib; ſiue a volētib; in pecunia in qua etiā

distinguit aut p se vel alios visitent ibi est ad vnam pcuratio
taxata cum per alios visitat restringere per caritativu subdit
ibi vide q: breviter recitari non possit fin eum. ¶ Seco nota
numerus pcuratioñ nō dz excedere numeru dieru quib⁹ visi-
nam cum visitatio sit principale ꝛ pcuratio accessorium vñus dñi
visitationi non dz accedere pcuratio plurium ne accessorium t
maius principale: vt in. c. accessorium. de reg. iu. benefact. j. t.
c. vno. ver. non sic.

- 1 **E**xactio pedagiorum de iure civili et canonico reprobi.
- 2 Clerici sunt immunes a rebus quas deferunt vel transmittunt.
- 3 Consuetudo an profit in exactione pedagiorum.
- 4 Pena que infligatur contra exigentes pedagias a personis
claustralibus.
- 5 Negociator proprie quis dicitur.
- 6 Pedagium non soluentei pena imminere dicitur.
- 7 Pedagium fraudare an sit peccatum.

Quāq̃ pedagogorum. Primo

- probat exactio pedagogy vt patet in. c. qñbusdā. de ver. fig. 2. l. i. no. vecti. in sti. non pos. p totū. decreto autē principis pōt institui nouū vectigal. z cum cā putā ppter patrie paupratē. vt. l. i. c. no. vecti. in sti. non po. fisco autē est soluedū vectigal de his que deo runē venalia de vna ciuitate in aliā. z est octaua pars ei⁹ meritis que vehit. vt. l. omniū. z. l. f. c. de vec. z cō. z aduerte qz habet varia noīa. f. vectigal. pedagū. tributū. cēsus. pensio. pedagū. vectigal idē significat. z soluit ab itincrantib⁹ de his que velat siue deferūt non sui vsus causa z qñqz p transitu psonarū tantū vt ferrarie. tributū nō est quod pstat fisco. z idē importat cēsus vel pensio qd est verū qñ pstat fisco. s. i. ecclesie pnuato ciuitati tūc est dōia qz qd pēlionē vel est pductio vel emphytōta. z si nō soluit cadit a iure suo. vt. c. potuit. de loc. z. l. vectigal. s. non solutus. de pub. z itē qz sic pcedit hz directū dñū qz tā pōt vtile. vt. l. i. s. in ppetuū. ff. si ag. vec. vel emp. p. e. quando ille qui tradit rem in aliū trāstret omne ius qd hz. vult tñ ali d sibi soluit. z ille vocatū dētus cēlualis z per cessationē etiā lōgū mo tpe nō cadit a iure suo. z itē est calus not. in. c. constituti. e. reli. dō. z no. Bar. in. l. i. ff. de pub. vbi qrit an venalia pedagū. z similia sint munera realia vel psonalia z dicit q psonalia. ico clerici nō tenent ad ea. vt. C. de vecti. l. fi. z hoc. z ita scripsi. s. in nouamus. ¶ Scdo no. qz clerici⁹ sunt immunes a reb⁹ quas deferūt vel trāsmittūt non causa negociandi. a hio ergo sensū negociadi causa tenebunt. Sz hoc facit. c. fi. devi. z po. de. vt clerici negociatores pduūt pūlegiū immunitatis possit trāsmittit monitionē non statim. Sol. fm Zap. ibi post ternaū monitiōē perdunt pūlegiū in omnibus rebus suis. hic nō ante aliqz monitionē perdunt in rebus tantum quas causa negociationis deferunt. vel deferri faciunt. z merito vt puniantur in quodē quunt. ¶ Tercio no. in. s. volentes. qz in exactione pedagū. prodest pnuato. z in hoc aduerte qz tcr. loquitur de confu. dīne. que concernit clericos que dicenda est corruptela. qz contra ius diuinum. vt in glo. legitur Genesis 2c. contra laycos vtrum pfuctudine possit introduci qz teneat soluere pedagū. Bar. format. q. in nota. an habens caltrum per pfuctudinem quirat ius exigē dī vectigal. Ly. qz sic lōgissimo tpe vt ipse non l. i. c. no. vecti. consti. non po. z intelligit tempus longissimū qz ius non extet memoria in hūm. quod intelligit Bar. quando quis intendit pscribere pceptionē vel exactionē vectigalis die nulli cōpetit. sed si cuiadā nobili cōpeteret ex pūilegio vel pstatitudine. z ego vellem pscribere minori tpe possum habita dīcti ctione. vtrum cum bona fide z titulo vel bona fide tantū. qd nō vt ipse no. in. l. publicanus. ff. de pub. ad hoc vide quod no. in. j. s. de psci. in gl. mag. ibi z fm hoc possem⁹ dicere 2c. ¶ Quarto no. ppenā que infligit contra exigētes pedagū a psonis ecclesiasticis. similiter leges puniūt publicanos. vt si illicite pūilegio vel pūatim exigūt in altero tantum passis iniuriā obligat z extraordinarie puniūt. vt. l. licitatio. s. qz illicite. ff. de pub. a. l. i. in prin. z. l. p. z si. C. no. vecti. in sti. non posse. nec credo illas pnas per istā tolli. vt. l. i. s. dixerit aliqz. de pub. ff. z. l. qz sepul. C. de sep. vio. z. l. quotiēs. ff. de act. z ob. ¶ Quinto no. in fi. absolutionē ab excoicatione z relaxationē interdicti dē pceptis satisfactio simile. ij. q. vij. accusatio. in fi. z. xvij. q. iij. de psteroz. z idem dicit Jo. an. de satisfactioe trāsgressionis cū hic copulatiue ponant. ad hoc de immu. ec. c. qm. in fi. z de bē quicūqz in fi. Sed qrit Jo. an. cui dō satisficere de illa trāsgressione. videz qz plato per no. xvij. q. iij. Si quis psumat z placet cbi. dictum Lau. qui ibi hoc tenuit z dixit illud. c. loqz cū in iū fit loco. Si nō fieret psona locū hz. c. parochiano. de sen. ex. cit Archi. qz aliqz p. c. si quis in atrio. ca. d. vbi dē qz dō satisficere ecclesie. z

Clerici.
adde spe. i
tit. de i mu.
ecc. z Bal.
i. l. vsurpa
tionē. C. de
vect. in. l. si
quis p vxo
re. de do. in
tervi. z vx.

[illegible]

ecclesie. et ita dicit hic in nouella. super verbo competenter. Genio ad alias questiones. et primo quero dicitur hic quod ecclesie ecclesiasticas persone non tenent de rebus suis soluere pedagium. quid de emptoribus reddituum clericorum vel rerum vtrum eis idem privilegium possint vti. Jo. an. remittit ad Spe. de immu. eccle. Archi. hic tenet quod non. pro quo facit quod non. et dicitur. s. e. li. de prepa. c. j. dicitur etiam de hoc. s. eo. in nouam. in. iij. q. vbi referendo Bar. ita scripsit: quod aut est vectigal ordinatum ex persona ecclesie si est filius non transibit immunitas in emptore: vti. l. licitatio. §. merca. res. ff. de pub. Aut est vectigal extraordinarium quod non ponit le. et vbi senatus consulto vel persone principis. ista ei sunt extraordinaria. s. de va. mu. l. i. honoribus. §. quod muneris. et quo ad illa immunitas transibit in emptore. et hoc not. Bar. in. d. §. mercatoris. dicitur. s. i. no. q. clerici deferentes negociationis causa non gaudet ista immunitate. **¶** Quero ergo quod dicat prope negociatorum dicitur. Jo. an. post Archi. quod ille qui tenet et ipsam integram et immutatam dedit lucrat: ille vero qui emit vti sit sibi materia aliquid inde operari non est negociator: vti dicitur Jo. christofomus. lxxviii. di. c. ij. et s. p. ista consulit Fede. de se. in. q. facti. monasterium scilicet Baloni dyocesis vulterane huius venam ferri in insula belbe. et facit illam di. et venam deferri per territorium Seii. vti faciat inde ferrum et vendat ista et lucrat. Extractores gabellarum Seii. petebant pedagium. Abbas dicebat se non teneri. **¶** Querit quid iuris. et vti quod teneat: sic agendo negociat: §. g. vti in isto. c. in diu. facit quod. s. p. prime lectum est. et sic ipse consulit. immo plus dicit quod si fratres emerent inde materia: puta venam ferri vti faciat inde ferrum non dicuntur ex negociari: quod vti dicitur est negociari est rem emptam non mutata venere. Emerit vero rudem materiam illam per artificium ad aliquam formam digere non est negociari. immo tales vocantur potius artifices mercatores: vti lanifer. textor. aurifer. faber et si. vti probatur i. d. c. ij. c. l. vbi negociator dicitur in commercio. de ver. si. forus. negocia o autem est clericis interdicta: artificium vero non: vti colligitur. lxxviii. di. per totum. et c. ij. di. clericus. et de p. di. v. nunq. Ergo qui non per solo venam ferri fodere facit: sed emit vti ferrum inde extractum vendat consulit rudi quod negociatio est mixta artificio: si per agistros et alios facit hoc fieri. tunc enim nullaveratur industria clericorum. ideo soluere tenent. sed si ecclesia huius venam filiam et lia ad hoc apta et per oparios fieri facit. et deinde vendit. Sicut et si simili de frumeto et alijs redditibus recollectis in proprio solo non tenetur soluere. ita nec de isto ferro vel materia quod appellatio de frumeto perinetur. l. diuotio. §. si vir in fundo. ff. solu. ma. et dicitur et ista. c. plenius. de vi. et ho. de. c. fi. et ideo vide quod not. Bar. in legatis. ff. de lega. iij. vbi melius hoc declarat quis dicatur negociator vel mercator: an si semel tantum emerit vel vendiderit dicitur possit ex hoc negociator. dicitur vti ibi. **¶** Tertio queritur quod pena immet non soluendi pedagium dicitur quod amissionis rerum quod patet: et tales res ab heredibus vendicantur. vti. l. commissio. ff. de pub. l. quotiens. §. dominus. eo. ti. de quibusdam tamen solui non debent. de quibus per glo. in. l. si publicanus. §. de rebus. ff. de pub. l. id ergo si in psalma: vel nauis quedam licite. quedam illicite de rebat: an omnia publicabunt. Bar. quod non in. d. l. si publicanus. §. i. et dicitur in. d. c. in nouamus. in. iij. q. et c. l. in. l. i. C. de nauti. fe. ore. vbi etiam querit si quis cum mercibus deferri prohibitis exhibeat in via prius perueniat ad locum ad quem non est licitum deferre: puta ferrum et lignamina gallearum sarracenis: vti. c. a quorundam. de iude. nunquid sunt in causa confiscationis. ar. quod sic. de fer. su. l. si fugitiui. et de re mili. l. iij. §. si is qui. et de edi. edic. quod si nolit. §. idem cassius. ar. §. q. redire poterat et penitere: vti qui fallam. ff. de fal. et p. hoc tota illa disputatio que fieri solet in. l. si quis non dicam rapere. C. de epi. et cleri. vbi an puniatur velictum inebat: et non consummatum. Guido de suz. in. d. si fugitiui. tenet quod sibi non possit penitentia. format tamen. q. in terminis multum strictis cum. f. est de p. hensus in confinitibus: et facit quod portabat ad locum veritum. Si autem hoc negat et dicat intendebat deferre ad locum non prohibendum. an sibi sit credendum licet quod iudex debet arbitrari quod est verisimile: considerando viam vbi prius est an sit recta ad locum vbi asserit quod volebat portare: subiens quod si est prope fines loci prohibiti vix negare poterit: et ideo tenetur. vti. l. q. sniam. C. de pe. **¶** Quarto queritur an sit peccatum fraudare pedagium et gabellas. ita quod si foro sciatis. teneant. dicitur Bar. si ciues pro suis necessitatibus hoc statuerint non soluentes ipsam eccant. Secus si in foribus. ita not. in. l. venalia. in prin. ff. de ad. super quo vide not. in. c. quia plerique. de immu. ec. post Jnn. Ja. bu. in. l. si. C. de vecti. et com. **¶** Quinto quero si inter emptorem pedagium et portante res sit questio de clericatu vel de b. potest portet negociationis causa necne. Jo. an. remittit ad not. de. presenti. eo. ti. in vi. glo. vbi dicitur quod graue esset semper iudicem adire pro fide huius recipienda. unde committendum videtur ferentia iuramento vel suorum nuntiorum si personarum qualitas non suadeat vel nisi de deo fides habeat in promptu. facit de ius

reitur. c. fi. et quod metus causa. c. fi. quo ad personas vide sufficere quod sit in habitu et tonsura clericali per. c. si iudex. de sen. exc. Lap. in d. de. presenti. querit si prigar iudicem adiri quis erit ille vide quod loci illius vbi talia exigunt et exequuntur. Sed an ecclesiasticus vel laycus ibi manens dicitur quod siue sit quod de clericatu siue de rebus. s. vtrum sit res clericus vel alterius: siue vtrum deferant negociationis causa necne semper iudex ecclesiasticus cognoscere poterit. tacit de iud. q. to. et de fo. compe. si diligenti. et pale. c. presenti ibi locorum dyocesan. et ibi post quod de his constituitur et c.

¶ Archieps potest audire confessiones subditorum suffraganei.

De perpetuo de. Sunt due partes. scilicet ibi: potest etiam. et primo ponit dictum de visitatione iteratione et purificatione. scilicet de visitatione sicut ibi consuetudine. **¶** Ito. q. regula que tradit per antiquos canones quod archiepi nihil possint in dyocesis suffraganeorum nisi quatenus eis preedit a canone vel a priore consuetudine: vti. c. pastoralis. §. de offi. or. fallit in visitatione: et alijs hic expressis. **¶** Secundo no. quod plures habent in eadem dyocesi officium visitandi: vti epi archiepi legati: et alij quibus competit ex officio: quod ergo faciet miser sacerdos totiens visitat. no. §. de offi. archi. in adu. vbi dicit post Jnn. et Jo. de mete iuris esse quod non grauetur ecclesia ultra posse de celi. cum apostolus. et c. sopite. super pleat §. visitas suis sumptibus si ecclesia non sufficit. C. d. sta. et ima. l. si. et vide per Host. in sum. eo. ti. §. quod sit eius officium. ver. sed dices et se. **¶** Quare aut iura voluerunt punire ad tot personas officium visitandi. no. Jo. an. de offi. archi. c. fi. in nouella. dicit enim quod sicut propter defensionem vrbis ab incendio. vij. cohortes constitutae sunt sub vno spectabili prefecto vigili. ff. de offi. p. ec. vti. l. iij. sic multi descendunt sub vno pontifice constituti sunt propter timorem spiritalis incendij. vti gereret curam sollicita et assiduam scilicet legatim: primates: archiepi: epi: archidiaconi: archipresbyteri. Item et visitatores capituli provincialis vigilet ergo et non dormiat. lxxij. di. oportet. de homi. pro humani. §. eo. li. ibi expulso negligente somno. et p. hoc cessat oppositio que posset fieri de. d. c. sicut olim de accu. vbi consilium examinat et corrigat delicta non solum infra ganeorum: sed etiam subditorum suorum: vti ibi patet. et §. de prebendis. graue. et xviii. di. per totum. loquitur enim ibi de consilio puincia: li. episcopum per quod infertur quod visitatio archiepi est superflua si non est ratione predicta. nam de quibus non ppendet archieps. in transensu ppendet consilium et econtra Item huius archieps potuit visitare singulis annis non sequit quod visitet vti experientia demonstrat: quare vtilis fuit illa prouiso de provinciali consilio agere gando. fm Jo. an. in nouel. **¶** Tertio no. quod procuratio dyocesis per locis visitatis. quia ergo si due ecclesie sint vnite propter paupertatem vel per episcopum in purificatione: et sic ad vnam purificationem tenent: an ad ipsam consequendam sufficiat altera visitari vel debent visitari ambe. dicit Jo. an. post Archi. quod ambe si commode potest ad locum ydoneum congreget clericum et populum vtriusque. §. eo. romano. **¶** Quarto no. quod non vix consuetudo super istis tribus scilicet quod archieps non visitet non iteret et purificationem non exigat. sunt enim ista iuris publici statuta propter correctionem delictorum et obedientiam. ista autem non possunt prescriptio allegari: vti de p. feri. cum ex officio. et c. cum non liceat. Sicut nec pacto tollit. vti. l. ius publicum. ff. de pac. et c. si diligenti. de fo. compe. possit tamen fm Jnn. pacto pueniri quod certum quid et modicum pro visitatione detur. Sicut et consuetudine introduci potest ergo pactum et consuetudo modificare non in totum abscindere purificationem. Nam si nihil daretur posset negligi visitatio: sed non ita cum aliquid datur. Et certe fm Jo. ista posset negligi per modicum datum si forte oporteret visitatores de suo impedire sicut quod nihil perciperet. et ad predicta adde quod no. c. l. in fili de tributorum censu quod non possunt in totum tolli: si an i parte. **¶** dicitur enim in. l. c. petet. C. de p. scri. xxx. an. **¶** Quinto no. quod archieps potest audire confessiones subditorum suffraganei: absolvere penitentias et penitentias iniungere et hoc cum visitat. ergo non alias cum regulariter non sit iudex animarum predictorum: et sic non potest illas ligare vel absolvere. de peni. omnis. immo videtur quod nec illos excusatos minores absolvere possit. de sen. ex com. nuper.

De consecratione ecclesie vel altaris. Rubrica.

- 1 Ecclesia quando est polluta dicitur esse pollutum cimiterium.
- 2 Ecclesia polluitur sanguinis aut seminis effusione.
- 3 Accessorium sequitur suum principale.

De ecclesia. Determinat quatuor causas ibi: non sit. quartus ibi: non vnum. **¶** Ito. q. tex. loquitur de pollutione ecclesie. vti dicitur glo. illa que est consecrata proprie appellatur ecclesia. et hoc patet de conse. di. v. non oportet. et xvij. q. i. possessiones. Non consecrata dicitur glo. appellatur

Petrus de anchorano super sexto Decretalium

latur basilica. Itē ecclesia. de pte. di. j. ecclesia. j. z. ij. vocat autē ecclesia varijs noibz. nā qñqz vocat oratoriu. qñqz domus dei. qñqz domus oronis. qñqz templum. qñqz tabernaculu. qñqz domus domini: vt in iuribus all. in nouella. super. j. glo. **S**ecūdo no. q. polluta ecclesia intelligitur polluta cimiteriū si sit ecclesie pti guum: z nocet vicinitas. ad idem de peni. dist. j. sed ptiūno. z de priu. super Specu. z ibi concoz. z Sen. li. vij. declamationū. nec mirum tñ si difficulter apphēditur vitio. z uiciniū virtuti. z qñ dicatur contigua. dicit glo. qñ extrema se iungunt. z sunt dictū Arist. v. phisicorū: qui subdit illa esse cōtinua quozum terminus est vnus z idem datur exemplū de aqua in vase. Est enim vasi cōtigua: sed in se continua. totius enim aque terminus est vnus et idē. Unde versus. *Lōtiguū medio sine medio ptiūno stat. z Sen. de naturali. q. li. vij. c. ij. dicit q. ptiūno est partiz inter se non intermissa ptiūno: vntas est sine commixtura ptiūno z duozum ptiūnoz inter se corpoz receptozum. ita dicit Lap.*

Tertio no. q. tēcia dicit polluta sanguinis aut seminis effusio ne. z intellige istud pollutū q. tum in eis est: vt in iuribus alleg. in glo. z exp̄ssus. j. q. j. q. qdam. in fi. vbi dicit q. mali polluant sacra menta q. tum in eis est cum illa maneat impolluta. ad idem. xlix. dist. c. vltimo. ibi dicit q. tum ad se panem pollutū offerūt. z per hoc infert glo. q. si pollutio sit occulta nō dōz recōciliari. Idem l. dō. qui hoc no. s. eo. c. fi. Item q. dicit sanguinis gl. dicit. i. in iuriosū ad hoc. de priu. tuarum. in prin. secus si casu vel si quis diminiutionem. faciat. i. flebotomā. Aduerte tñ q. effusio sola non pol luit: sed percussio iniuriola facta intra ecclesiā etiam si sanguis effundat extra. vel etiam in scutella. ita dicit gl. z Archi. z de cō se. dist. j. ecclesijs. Subdit etiam glo. q. si sine sanguine occidat intra ecclesiā. puta laqueo strangulatur idem est. f. q. dicit pol luta. Ad hoc all. in nouel. ff. ad. l. aquil. l. qua actione. s. j. ibi oc cisum: accipere debemus siue gladio siue fuste vel telo vel mani bus. si forte stragulauerit p̄siderat ergo locus vulneris z non lo cus vbi sanguis fundit vel etiam mors sequitur. ad hoc vide qd no. Cin. s. eo. p̄posuisti. in. j. glo. p. quo. ff. ad. l. aq. l. bec scriptu ra. z facit illa ad. q. quis locus debet confinari in libello accu sationis an locus p̄cussionis an locus mortis: z certe p̄cussionis z fm illū pena imponēda si maior vel minor ibi imponit p̄ deli cto: vt no. Bar. in. l. libelloz. ff. de accu. Sed hic etiam cadit qd de qua ibi per eum. qd iuris si qd existens in ecclesia cum balista vulnerat vnum extra vel ecōtra sagittas extra vulnerat existēte intus ecclesiā. z eadē est questio si cum lācea vel lapide talia ppe trent. z l. circa impositionē pene si cū varia in p̄dictis locis dī car īpiciēda esse s̄ba statuti. tñ i dubio. i. de iure attēdi dōz locus p̄cussionis z nō loc⁹ vbi erat q. p̄cussit: vt. l. ita vulnerat. ff. ad. l. aq. f. j. h. si p̄cussio facta sit in ecclesia polluta erit. sec⁹ si ē. l. tñ p̄cussio statet intra de his z alijs. f. q. dicit i. repe. c. postulasti. de fo. cō. vbi ad aliu effectū. f. quo ad forz sortitēdū tractati de istis. q. f. si cū lapide lācea vel balista qd existēs in vno territorio p̄cussit aliu existēte in alio. de quo per Ly. C. vbi de cri. agi opoz. l. j.

Tangit glo. qd si quis occidit sup tecto ecclesie dicit q. vī oc cisus. et eadē rōne dicit in nouel. qñ sub ecclesia i cella vel cauer na vel spelūca ibi ista ad vtrūqz iducit iura loquētia de ingressu ecclesie. s. eo. li. de offi. dele. c. ij. z de sen. exc. is cui. **C**irca effu sionē seminis t̄git glo. si in ecclesia vir cognoscit vrozem an sit polluta: glo. que incipit humani. t̄z q. sic. Refert Ugo. Cin. et Randul. tenere s̄rium cum quibus tenet hic Archi. nam l. j. fm eum in ecclesia non debeat debiti reddi vrozis: tñ ibi peteret z reddatur non potest dici adulteriū vel fornicatio. Non ob. fm eum. c. qñ. xxi. di. non enim dicit ibi ter. tempore vel loco hone sto debere reddi s̄z dicit oportuno. i. cum vroz opus bz z petat p hoc facit. qd no. Jo. an. post Jnno. z Host. s. de p̄u. leproso. qñ vel dicit q. si alter p̄iugū petat ab alio debiti tenet reddere. non obstat exceptione dierū siue locoz sacroz. Host. s. eo. c. fi. istaz q. nō decidit. **Q**uarto no. q. aliter iudicat de cimiterio pti guo ecclesie aliter de remoto. ptiūno em sequit additionē ecclesie nō remotū. z facit ad. q. si vēdo domū q. veniat ortus ptiūno? do mui non remot⁹. Silt si vēdo vineā venit domus sibi ptiūno de quibus dicit Bar. in. l. p̄dij. ff. de le. iij. l. olympico. de ser. viba. p̄d. z. l. q. dclane. de dā. infe. **Q**uinto no. q. illa q. se iungunt medio pariete nō censent vñ sed plura etiā si habeat portā iter mediā p accessu. Ideo vno polluto nō est pollutū reliquū: q. in separatis nec infert de vno ad reliquū: vt. l. si maritus. C. de do. inter vi. z vro. Tangit Jo. an. qd iuris si in illa porta sit iniurio sa sanguinis effusio. videt q. interdictū sit vtrūqz. ar. ff. cōi. diui. l. arbor. z p. so. l. pe. arg. tñ q. cēseatur pollutū id tantū cui magis accedit pollutio. ff. de sta. ho. l. que etiā. z insti. de re. di. s. insula. Item arg. q. neutriū cēseatur pollutū rōne incertitudinis: vt. ff. de test. tu. l. duo sunt citi. dicit Jo. an. audisse determinatū q. illud cimiteriū dicat violatū cuius gratia vel causa paries z porta fa cte fuerint quas sit illius accessio. ff. de aur. z ar. le. l. z si non sint.

s. pe. z si. eadē rōne dicit. Idē si i porta ecclesie stat talis in rā Silis est qd legistari de delicto cōmissio in p̄finibz. de quan. l. iuris peritos. s. oritidos. ff. de exc. tu. z dixi in. c. postulasti. d. fo. comp. **S**exto z vltimo no. regulā q. accessio nō sequitur natura ram principalis: nō aut ecōuerso principale sequitur natura acces sionis. s. eo. ff. de vul. z pu. l. ex pupillari. z circa hoc vide quo no. in cle. dispendiosam. de indi. in glo. si q̄raf. z in gl. cū repetitū vbi naturā cause p̄sideramus et eo q. principaliter venit inuē dē cio. nō ex eo q. incidit z accessio: ie venit. facit etiam quod n. i. l. petēs. C. de pac. vbi principale vestit accessio: nō cō. Jē ba bes hic q. vnum accessio: nō sequit naturam alterius acces sionis. sicut nec par paris. facit quod no. in. l. per feruū. ff. de ac. p. z. l. xv. veteres. de acq. pos. vbi aut in duabus dispositionibz fine rebus nō apparet an vna accedat alteri quid p̄sumendū vide in simili nota. in cle. literas. de p̄ben.

De reliquijs z veneratione sanctorum. Rubric.

- 1 **O**rdines dignitatum sunt in paradiso.
- 2 Digniores maioribus premijs sunt extollendi.
- 3 Apostoli vocantur athlete.

Digniores. **P**rimo ponitur or dines dignitatum sunt in paradiso. **S**ecundo ponit inuentionē ecclesie militatis ibi sic alma. z bica acia. primo commendat aplos z euāgelis q. quoz doc. ecclesie diuini. secūdo ibi idoz ptiūno p̄teritam p̄uisionē ecclesie circa ijs et ceteris. tertio ibi nos itaqz ponit suam additionē de sc̄s i loz sub duplici officio celebrādo. **E**t no. plenā p̄stitutionē cō positā sicut est in fili in. l. si quēq. C. de epi. z cle. z. l. dies sels. **C** de se. cuius stilū ista sequitur. **T**ercio no. q. etiā in paradiso an ordines dignitatu z excellit vnus alterū: z quare in celo z i ter ra fecerit istā differētiā. dicit canō q. p. maiori concordia tūe multitudinis q. nō posset alia rōne subsistere. de quovide. l. x. di. ad hoc. **S**ecūdo no. q. magis digni sunt maioribz p̄mjs extollēdi: siue loquamur in militibz celestis militie siue armat. xxiij. q. v. dicit z quod no. in. c. de multa. ad si. de p̄ben. z. c. f. rui mus. de ma. z obe. **T**ertio no. q. p. apostoli h. vocant athlete z sumitur athleta p. lucratoz. siue pugnatoz: alias fortis m. re qñ fortis athleta ad mortē. de bis. C. de athle. l. j. li. x. vbi ar. te certa p̄uilegia pcedunt tribus p̄currentibus de quibus bl. **Q**uarto no. de quattuor doc. ecclesie q. suis doctrinis etia siam illustrarūt z in qbusdā se inuicē excesserūt: vt le. z no. i. v. vt veterū. in. j. glo. de beato Hierony. dicit Jo. an. q. parū lice usqz p̄yalicos honoratus est ad cuius laudē cōposuit vnuū bium sub eius nomine nūcupatū. f. Hieronymianū. reliquarū z p̄due hoc videas in nouel. z adde quod no. s. eo. c. j. vnuū lus dōz in publico venerari. nisi ab ecclesia approbatus.

De imunitate ecclesiarū cimiterioz z loco. religiosoz. Rub.

- 1 **L**ayci per statuta sua libertatem ecclesiasticam minire non possunt.
- 2 Pape pertinet ecclesiasticas personas tueri.
- 3 Ecclesiastice persone sunt immunes a collectis laycorum.
- 4 Collecte laycorum quo ad personas ecclesiasticas specialiter reprobantur.
- 5 Clerici an teneantur cōtribuere cum laycis si agatur de comu ni eozum vtilitate.

Clā nonnulli. **T**ria facit m citat in genere tyrannidē secularis potestas. scōa ibi: sane narrat in specie. tertia prouide ista ibi volētes. **P**ro. q. nō possunt layci p̄ statuta sua minuire vel ledere ecclesiasticā libe tatē: z talia statuta sunt nulla etiā de iure ciuili: vt in aut. cap. C. de sa. san. ec. vbi Ly. no. que statuta dicant esse contra libe tatē ecclesie. z dicit q. illa q. sunt p̄uilegia p̄cessa vniuersalē cle sie vel a deo vel a vicario dei siue ab imperatozibz. all. no. p̄ Jnno. in. c. nouerint. de sen. exc. **P**ro huius dicti declaratiōe qro statuto cauet p̄uersū q. qui offenderit non subditū nūli tioni populi accōis p̄uersū p̄uinaf in decem libris ad plus n illud statutū pnt respicit clericos sit p̄ libertatē ecclesie vide q non: q. non aufert clericis aliud qd sit eis p̄cessum in p̄uilegi sed aufert eis id qd cōpetit cuilibet de populo: ergo non est p̄ bertatē ecclesie per p̄dictā doctrinā. Bar. tenet z tradit ali meliōz regulā dicens q. illa dicunt esse contra libertatē alic⁹ p̄pter que efficiū timidior. ita dicit ter. in. l. j. s. que oneran. ff. qua. re. act. non da. sed per tale statutum clerici efficiunt tū diores: ergo

diore ergo et ita dicit ibi quod no. et dicit hic Jo. an. q. multum
 in hoc peccant ytalici: et ideo plage non deficiunt sed superabun-
 dant. **S**ecundo no. in ver. sane. quomodo ista illicita atten-
 untur: quia per ipsa communia: quandoque per ipsorum confu-
 es: quandoque per eos quibus commissa est executio iustitie se-
 ularis: et quo patet q. quandoque in una ciuitate iurisditio exer-
 etur per ipsius commune: quandoque per consules: quandoque per
 rectores. super quo vide quod no. Jo. an. post Jm. s. de conti-
 um omnes. ubi no. an. penes ipsam vniuersitatem dicatur esse iur-
 isditio. et dicit q. sic et exercet ipsam per suum rectorem et eo desi-
 niente per seipsam h. istud sit difficile: vt. l. ij. s. deniq. ff. de ori.
 i. vide iste rector debet esse temporalis non perpetuus. de quo
 si dubium an de iure potuit ciuitas colligere rectorem perpe-
 tum. l. ad vitam. de quo vide. s. de iudi. c. si. in nouel. **Q**uedam
 tamen dominia sunt propria et perpetua. de quibus. s. c. l. de ele.
 fundamenta. s. vt ergo. de regentibus ad tempus dicit hic in
 ouel. q. varijs nominibus nuncupant. **Q**uandoque potestates
 hic Bononi. quandoque capitanei etiam et hic. quandoque recto-
 res senatores. quandoque iustitiarj. quandoque iudices. quicq.
 repositi: vt in iuribus hic al. in nouel. et est differentia inter res-
 oes temporales et perpetuos in conueniendi facilitate duran-
 o officio: vt no. Bar. in. l. de pupilo. s. si quis ipsi pretori. ff. de
 de. no. nun. et dicit in de. et si principalis. C. de resc. ubi de officia
 us ad beneplacitum. **T**ertio no. q. ad papam pertinet des-
 ndere ecclesias et personas ecclesiasticas similiter ad quilibet
 minum spectat defensio subditorum. quod dicit vt not. de app.
 lectis. in nouel. et c. auctoritate. j. e. l. de priuilegiis in glo. si. que est
 sta. Sed dices papa hic et multis iuribus laycos compescit a-
 olesia clericorum et ecclesiarum. et sic videtur sibi ius dicere qd
 illi h. vt. C. ne quis in sua cau. l. j. omnes enim ecclesie subfunt
 i. vt. c. ij. s. e. l. de preb. Sol. dicit q. hoc pape h. sicut et impe-
 tor. i. ius dicere in re propria: vt. l. priuilegiis. ff. de his que in test.
 de. et no. in. c. cum venisset. de iudi. **R**atio est quia non possunt
 ius superiorem adire. **I**nde est quod dicit Jm. q. princeps
 ne auctoritate hois cui non subest: sine auctoritate iuris quo
 n astringitur mouet bellum: vt. C. de legi. l. dignavor. quinim-
 o si non posset inferior superior adire: quia non esset: vel esset
 d nollet iustitiam ministrare: tunc h. passo violentiam res pro-
 ia auctoritate recuperare. qd dicit vt plene no. Jo. an. post Jm.
 re. spo. c. olim. el. j. et dicam. j. eo. l. de sen. ex. dilecto. **Q**uar-
 no. q. persone ecclesiastice sunt immunes a collectis et talijs
 pecor. **Q**uid dices de istis fratribus tertij ordinis sancti Fran-
 ci et de illis quos vocat Bar. milites gaudentes. predicti em
 renunciant proprio. Item habent vxores et viuunt in pro-
 prijs domibus sicut layci: h. habeant quandam modum viuendi
 pabitu approbatum ab ecclesijs no. de isto tertio ordine in
 e. cum ex eo. de sen. ex. et videtur q. isti non sint exempti a da-
 s et collectis: quia h. habeant certum modum viuendi: et habi-
 m. t. non sunt clerici nec exercent ministeria clericorum. vnde
 si non exercet artem h. fit descriptus in collegio non per hoc
 ibet immunitatem: vt. l. sub pretextu. C. de sa. san. ecc. Bar. ta-
 m dicit se vidisse consilia plurium doc. iuris canonici. et civilis
 isti a talibus exactionibus sunt exempti. sunt enim deo deno-
 tri. q. j. duo sunt genera: pro quo dicto facit iste text. dum dicit
 rsonis ecclesiasticis. nam no. potest negari q. iste non sint per-
 ne ecclesiastice: h. non sint clerici. et hoc tenet Bar. ff. de iu. im-
 n. l. semper. s. quibusdam. quod intelligit verum nisi assumptis
 illum habitum in fraudem onerum: vt. l. cura. ff. de mu. et bon.
 i. gl. facit mentione de istis fratribus de penitentia. **Q**uin-
 no. q. si ille exactiones et collectas laycorum specialiter repro-
 atur quo ad ecclesias et personas ecclesiasticas: quo ad laycos
 ero non videtur licere dominis et vniuersitatibus talia exigere
 uod intellige consentientibus illis de loco: et ipsis ad hoc
 scatis cum tuba vel campana: vt not. in. l. sicut. ff. quod cuiusq.
 i. no. et sufficit q. maior pars duarum partium veniat. ff. de de-
 l. nominatorum. et debet interuenire superioris decretum. ff.
 ap. sit. l. i. s. solet. **A**duerte tamen q. dicta collecta non debet
 poni nisi vniuersitas vel dominus non potest aliter prouide-
 suis necessitatibus. arg. C. de vecti. et com. l. si. et. C. de fab. l. ff.
 an. aut. vt iu. si. quo. sus. s. illud. et de aqued. l. ad reparatione. in
 u ergo quo vniuersitas sit obligata et no. sit pecunia in archa
 cogatur imponere collecta et soluere: vt no. in. l. ij. ff. quod cu-
 q. vni. no. s. si vero. et in spe. de cens. s. sequitur. ver. qd si vni-
 sitas. **S**ed hic quero qualiter imponet: videt q. p. solido
 bia estimationis bonorum: vt. C. de adu. di. iudi. l. sancimus. et
 ope. pu. l. omnes. et. C. de appocis publicis. l. j. cum ibi no. sup-
 i. inopes. et hanc partem. s. q. imponi debeat p. solidum et libra.
 letur tenere Jm. in. c. nouerint. de sen. excom. Bar. notabi-
 et sic dicit q. debemus inspicere causam ppter quam collecta
 imponenda. quicq. em vniuersitas est obligata ex actu puta ex

mutuo vel alio contractu inito ex causa que respicit onus vni-
 uersitatis: et tunc debet imponi pro viribus patrimonij. et pro so-
 lido et libra: vt. l. omnes. C. de appo. pu. quandoque debitum qd
 est contractum per vniuersitatem ex causa que concernit singu-
 los: puta tenebantur ire ad exercitum et deuentum est ad compo-
 sitionem q. soluatur tantum. et non vadant: tunc imponetur colle-
 cta per capita sicut fenserunt per capita leuametur: vt in fi. pro
 so. s. illud. et de re. iu. l. fm naturam. Si vero debebant subire il-
 lud onus per fumantes quia omnes habitantes in una familia
 habebantur pro vno: eadem consideratio habebitur in collecta
 In dubio ubi de hoc non liqueret collecta imponi pro viribus
 patrimonij: vt. l. rescripto. ff. de mu. et bono. Si autem teneretur
 vniuersitas pro maleficio: qualiter imponatur collecta. dicit per
 eum: vt in. l. nequid. ff. de inc. rui. et nau. que predicta no. in. l. iij.
 s. actor. ff. de re. iud. **S**exto no. q. isti rectores volebant cleri-
 cos cogere vt vel soluerent vel extra manum suam poneret. et di-
 cit Jo. an. q. emptor domus prohibitus extra manum suam po-
 nere non potuit illam commodare vel alij seorsum concedere: h.
 alium secum possit ibi recipere. ff. de vsu et hab. l. pacta. ad hoc in-
 ducit q. deponere est extra manum ponere. ff. de po. l. j. in prin. de
 hoc per Ly. C. de re. eccl. non alie. l. fi. Sed ego circa hoc quero
 quo iure poterant hi rectores moueri. **A**d hoc resp. ex eodem
 quo alibi dubitabitur. vtum ille qui tenetur ad aliud factum. oc-
 casione rei. puta feudi. cedendo feudum liberetur ab illa obliga-
 tione. et idem si quis tenetur ad collectas occasione fundi vel do-
 mus. vtum liberetur a tali collecta renunciano domui siue fun-
 do. et videtur q. tales aut soluere aut dimittere teneantur: vt. c.
 cum inter vos. s. de re. iur. et in. x. col. de vasallo qui contra cons-
 titutionem Zorhanij. c. j. et est simile in actione noxali in qua des-
 betur pecunia ratione certe speciei vt dando speciem liberet ab
 illa obligatione: vt. l. miles. s. decem. ff. de re. iud. istis ergo iuris-
 bus videbatur bona allegatio istos laycorum. Nam vt. s. dicit col-
 lecte in dubio imponantur personis propter bona. **A**d hoc dico
 q. postq. peruenit res ad psonam priuilegiata non videtur tale
 onus amplius durare. nam sequitur additionem et naturam noue
 persone ad quam peruenit: vt. c. j. de iurep. s. eo. l. i. j. paulus.
 all. l. per procuratorem. ff. de acqui. per. vt tamen latius scias an
 cedendo rei liberetur ab illa obligatione qua tenetur illius rei
 occasione si ille cui est obnoxius non consentit. **D**istingue quia
 aut conuenitur ex contractu suo et non liberatur cedendo illi rei:
 vt. l. quicunq. C. de fun. patri. et. l. sicut. C. de actio. et obliga. **A**ut
 conuenitur ex suo delicto. et idem vt. l. is cum quo. de aqua plu-
 ar. **A**ut conuenitur actione reali et liberatur cedendo: vt. l. i. for-
 te. s. etiam. si ser. ven. **A**ut officio iudicis. et idem vt. l. i. pretor. s.
 hoc edictum. ff. de dam. infe. quia et ibi est eadem ratio cum non
 presupponat obligationem. vt. l. si per collusionem. s. j. de act. em.
 aut conuenitur actione personali ex virtute contractus vel quasi
 preambuli. ubi hoc expresse non pmittit. sed venit occasione rei. et
 tunc aut illud onus inde pueniens erat ab initio certum aut non:
 si certum non liberatur: vt in. x. col. de capitaneo qui curia ven-
 didit. c. si. ubi plene de hoc quod est verum nisi cedendo rei plus
 faceret: vt. d. l. is cum quo. et de tribu. l. illud. in prin. Si vero erat
 onus incertum a principio cedendo rei liberatur ab illo onere:
 vt in. d. c. si. et ista dico q. cum collecta imponatur persone pro
 rebus et sic incerta ab initio: quia onus extraordinarium est ceden-
 do fundo ipse non tenet ad collectas ecclesie illius. vnde in casu
 huius. c. i. allegatio. vel soluere vel extra manum suam ponere fuit
 set legitima in psona subiecta imponenti collectas: in censibus
 et tributis ordinarijs que a principio sunt certae: videt q. quis ce-
 dendo rei non liberetur. et istam distic. ponit Bar. in. d. c. is cum
 quo. **Q**uero post Jo. an. quod dicitur in isto. c. sit verum. qm
 possessio per ecclesiam acquisita erat ascripta dare pro solido et
 libra ad collectas. nam quandoque ista munera patrimonialia a
 possessoribus inducuntur: vt. ff. de mu. et bono. l. rescripto. s. vlt. et. l.
 munus. s. patrimoniorum. vnde cum ante acquisitionem res
 sit affecta onere collectarum videtur q. transeat in clericum et ec-
 clesiam cum onere suo: vt. ff. de act. em. l. alieno. et no. in. d. l. mune-
 rum. s. ab huius. et videtur expressum. C. sine c. vel reli. l. omnes
 contra hoc refert tenere Archi. quia descriptio que fit pro solido
 et libra non est perpetua. nec certa immo fm varietate nego-
 ciorum imminentium immutatur: vt dicit sepe fieri Bos. et ideo
 non videtur huiusmodi onus durare postq. res peruenit ad per-
 sonam priuilegiatam. x. q. j. nouerint. et est expressum in. d. c. j. de
 iurepa. et dicit hoc tenendum. all. l. si. C. quan. ciui. mu. ind. Sed
 iuxta hoc quero post Bar. vtum sit dare medium q. clerici con-
 ferant in istis collectis pro possessionibus suis dicit ipse q. non
 pro iam questis: sed in querendis in posterum. i. post statutum
 refert duos modos vnum q. omnia predia ciuium que sunt in
 comitatu sint tributaria affecta onere tributorum pro collectis
 imponendis: quo casu si clerici vel ecclesie querant possessiones

Petrus de anchorano super sexto Decretalium.

post dictum statutum tenebunt. et hoc colligitur ex no. per Jnn. in c. postulasti. de fo. comp. et hunc modum tenuerunt Perusini. illi de ciuitate Subij tenuerunt alium modum. Nam oēs ciues et comitatenſes ſingulariter et ſpecificè donauerunt omnes poſſeſſiones communi: et poſtea receperunt eas a communi ſub annuo cenſu et tributo collectarū. et cum pacto qd poſſent in alios trāſſerre quocūq; titulo cum predicto onere quod ſemper inteligeretur exceptum. et dicit qd fuit neceſſarium ſic facere qd eccleſie creſcebant tantum in poſſeſſionib; qd alie que laycis remanebant non ſufficiebant ad onera communis ſubēdā. Subdit qd predicta dicit ſalua correctione ſanctę Matris eccleſie. Et ſic ipſe no. in l. reſcripto. §. ſciendum. ff. de mu. et ho. ¶ Sed ego vltorius circa hoc quero quid iuris ſi tractatur de communi vtilitate clericorum et laycorum vtrum clerici contribuere teneantur pone. q. facti ſocietas quedam gentium armorum hoſtiliter venire volens ſuper territorio Sen. cauſa comburēdi domos: de populandi agros: capiēdi homines: et animalia et cōmittēdi alia multa mala. commune Sen. vt liberaret omnes a dictis oppreſſionibus imminētibus conuenit cum illis ſolucere magnam pecuniam vt ceſſaret a predictis. vtrum ad hoc clerici et eccleſie teneantur conferre pro ſolido et libra poſſeſſionū: ſicut layci: quia ita paſſi fuiſſent detrimentum in eorum poſſeſſionibus ſicut ceteri. ex his que dixi in c. non minus. §. e. poſſet dici qd ſic allego primo quod no. Ja. bu. in l. ad conſtructionem. C. de ſa. ſan. ecc. vbi dicit qd clerici tenentur ſoluerē gabellas de plauſtris ſive curribus ſi gabella conuertitur in reparatione viarum et pontium: quia in hoc vertitur eorum vtilitas: ſicut etiam laycorū. ad hoc ff. ne quid in lo. pu. l. ij. §. viarum ibi reſectio. idcirco ſit de cōi. et. et idem dicit Spe. in reſeſtione pontis et putei neceſſarioz ad vſum hominum ville: vt eccleſia teneatur: vt in Spe. de cenſi. §. quid dicendum. ver. item pone quedam vicinia. Item clerici tenentur vigilare pro cuſtodia et in commune ciuitatis: vt. c. peruenit. §. eo. l. etiam eccleſias incaſtellare vt boni a malis valeant ſe tueri: vt no. Jnn. in c. cum eccleſia. §. e. Item nulla maior eſt pietas qd defendere patriam debiles et paupes ab hoſtib; xxiij. di. ſortitudo. et c. ſi quis. et c. non inferēda. et hac ratione. ſ. qd pro pace et quiete in qua tueri et deſenſari dicuntur eccleſie imperatores eſt tributum ab eccleſia perſoluendum. xxiij. q. viij. tributum. Sed quia eccleſia non ſoluit nec imperator defendit a talibus oppreſſionibus non videmur ſuccedere ciuitates in illa deſenſione vel ſi ſuccedunt debent ſubrogari cum eodem emolumento: vt. l. fm naturam. de re. ſur. ff. non ob. c. non munus. §. eo. vbi pro ſuis neceſſitatibus non poſſunt layci grauare eccleſias etiā vbi ipſi non ſufficiunt Romano pontifice in conſulto: qd intelli go illum tex. cum volunt grauare pro neceſſitatib; ipſorum laycorum tantum ſed ſi pro communi vtilitate et periculo euitando non videtur exigi requiſitio de qua ibi per iam dicta. vt tñ ibi dixi iſta compulſio: per ipſos laycos fieri non debet ſed peti d; ab epō: vt ibi videas et reperio hoc not. per Bar. in l. nullus. C. de cur. pu. l. xij. vbi ad l. iteram. ita dicit no. iſtam. l. contra clericos cum propter iſtam ſocietate que venit in comitatu: depredando: comburendo: et occidendo: vt poſſint clerici grauari ad datas et collectas et ad alia onera ſordida vt cōtra dictas gentes reparare valeant et hoc per illam. l. que dicit qd eccleſia tempore expeditiōnis non excuſat ab angarijs vel peragarijs multi non habet de Bar. vnde vltra quidam dicunt qd quidam alius compleuit poſt Bar. illū librum: ſed cuiuſcūq; fuerit ita dicit et probat per illam. l. confirmat predicta vna diſtinctio quam Id. facit cum generaliter querit an clerici excuſent muneribus. dicit enim qd aut loquimur de muneribus pſonalibus aut realibus. primo caſu excuſantur. C. de epi. et cle. aut. pſebyteros. ſecundo caſu aut queris de ordinarijs et non excuſantur: vt. C. de an. et tri. l. ſi. et de priu. domus aug. l. i. quod verum intelligit niſi pro iure decimarum et primiciarum quia illa h; a deo. et ideo pro illis in l. ſoluereteneant: vt no. ff. de mu. et hono. l. ſi. §. h; mōi. et fm iſta intelligit C. de epi. et cle. l. de his. aut queris de extraordinarijs. et tunc aut aut inducuntur propter publicam vtilitatem. vel imminētē neceſſitatem vel propter damnum inuitabile quod pōt reſpublice enenire. et iſto etiam caſu dico qd viri eccleſiaſtici non excuſantur. Sicut. C. de ſa. ſan. ec. l. iubemus. et l. neminē. et c. a qui. mu. vel preſta. l. i. j. et iij. verū tamen canonice dicunt qd iſtud d; fieri de conſilio ſummi pontificis: vt. c. aduerſus. §. e. quod verum credit niſi mora eſſet periculum allatura: vt. ff. de dam. infec. l. iij. §. ſi cauſa. et de ope. no. nun. l. de pupillo. §. ſi quis riuos. et de iniur. te. l. ſi quis. §. qui tamē. ad alia autem muneris ſordida vel extraordinaria eccleſia non tenet nec viri eccleſiaſtici. ar. C. de ſa. ſan. ec. l. placet. et in auſ. de ec. ti. §. ad hęc. diuifionem autem munerū poſui in. d. c. non minus. poſt Jo. an. Qui tangit ibi ad que mu nera eccleſia teneatur hic non pſequor: quia ibi dixi et ſuperius dictum eſt. ¶ Ultimo quero poſt Jo. an. ſi eccleſia vel pſona eſt

in vno loco vel in vna dyoceſi et res vel predia earundem in a et onera imponantur eccleſijs vel perſonis in vna eccleſia an po reb; hic ſitis in alia dyoceſi eccleſia vel pſone tales ſoluerē cōd lantur. Idem econuerſo ſi pones qd onera imponunt in illa dyoceſi in qua ſita ſunt predia ſpectantia ad perſonas et eccleſias. I terius dyoceſis vtrum locus rerum ſive prediorum an perſonarum vel eccleſiarum debet pſiderari pro et contra all. Jo. an. ce no. in c. paſtor. de priu. in nouel. et deinde ſubdit qd onera res ſolui debent in illa dyoceſi in qua predia ſunt l; perſone et eccleſie alibi pſiſtant. ponit exemplum in tributis que ſolui vbi ſunt ſita predia. ff. de cenſi. l. ſorma. §. ſi qd quis. et in decimis predialibus que debentur eccleſie prediali et non parochiali. de paro. c. ſi maxime. quando domini prediorum vel coloni ſue diuerſarum dyoceſum: vt ponit thema. §. de deci. cum ſint pſi nes. Sed ſi onera ſunt pſonalia vel realia eccleſiaſtici: non tñ prediorum ſicut ſunt pcuraciones legatorum fructus primi anni d; me papales et ſimilia. cum illa eccleſijs vel perſonis eccleſiaſtici imponant in loco illo ſoluent vbi ſunt eccleſie: et l; illoz pſi habet pſideratio cum ppter illa plus ſoluat in pcuracione etu vel decima: non ppter hoc eſt illud onus reale predioz id perſonarū vel eccleſiarum debent. et qd acceſſoria ſequuntur pncipale. de re. iu. acceſſoria. et pſtat qd aliud eſt deberi fructus et decimas pſi: aliud fructus vel decimas beneficij habētis pſa ſicut petēs pſi illud ſpecificat in libello qd non facit petēs et re ditate in qua ſit pſidium. iuxta plene no. de li. ob. c. ij. nec mēris ſi aliud in pſiis cōib; qd in papalib; vide ſimilia no. in l. diſpendioſam. de iudi. ſuper ver. decimis. et de deci. c. ij. in ſi. co. v. ita dicit hic in nouel. Aduerte reuerēdiſſimus in xpo pater dñs meus do. cardinalis Boñ. legatus tñc de latere in non ul lis partibus commiſſi mihi. q. conſulēdam in terminis ſcripſi vcs. Monasteriū ſancti Georgij maioris de venetijs h; quā eccleſiā pleno iure ſubiectā in ciuitate Trigeſti: et vocat eccleſia ſanctorum Martij. Clerus trigēſtinus volebat qd dicta eccleſia ſecum attribueret in pcuracione dicti legati. caſtellanus autē ſerebat eſ. l. qd attribueret debet ſecū: qd in dyoceſi ſua ſit pſi pncipale monasteriū ſancti Georgij. qritur cum quo d; attribue re: et videt qd cum monasterio cui ſub eſt. Itā caput et mēbra pſi tñt vnum corpus: nec l; a capite mēbra diſcedere: vt. c. cñ nō ceat. de pſcr. nec d; diuerſo iure cēſeri. de priu. qd circa. xij. q. cognouimus. ſed pbat: qd iſte pcuraciones legatorum imponit eccleſijs et monasterijs fm eſtimationē bonoz. de cenſi. ſopit. cum inſtantia et c. pcuraciones. et ſic poſſunt dici onera patrio nialia. que imponunt pſone p rebus. i. fm facultates. pſtat ſi qd tanta munera quis ſubit in loco ſue dyoceſis non in loco vbi ſunt ſite poſſeſſiones. ff. de mu. et ho. l. reſcripto. §. ſi. et p; ex p; dicta ſunt. §. poſt Jo. an. p hoc. c. acceſſorium. pall. Itē in pſi locus vbi eſt caput nō vbi ſunt mēbra: vt. l. cñ in diuerſis. de rē. et ſum. ſu. Ad hoc vide no. per Jnn. in c. cum et plātare. de priu. vbi dicit qd nō ep̄s vbi ſit eſt pſidium. ſed vbi ſit eſt monasteriū pncipale viſitat et pcuratur: idem ſentit in pcuracionib; iua toz in quib; Abbas ſancti Georgij attribuet p facultatib; i monasterij vbi d; ſitis: vt hic dicit fm Jo. an. d; ſum pſulit vbi dicta eccleſiā pleno iure ſubiectā attribueret cñ clero ciuitatis vbi ſita eſt. Talis enim ſubiectio pleno iure non eximit eccleſiam ab onerib; que pſeruit ipſam qd tranſiara videt cum onerib; cumbentib; ar. cle. j. de cenſi. vnde cum ante dictā donationē d; ferret cñ clero vbi ſita eſt. ſimiliter cñ eodē onere videt eſſe ſa trāſlatio. ar. l. qui tabernā. ff. de pben. em. et c. ex tuarū. de aut et vſup. c. j. de reli. do. pterea eccleſia ſic ſubiecta retinet iura ſue actiones. nec pſundunt cum iuribus monasterij pncipalis ne pro eis poſſent vēdi vel diſtribui: vt no. Jnn. in c. paſtoralis. de priu. Sed debet pcuracionis computat inter debita eccleſie: vt in. c. de monachis. cñ ibi no. de pben. et hoc eſt qd iura d; p inſtituto in eccleſia ſic ſubiecta d; assignari portio de qua pſi ſit iſta onera ſupportare: vt ibi et c. j. de pben. eo. l. i. de cle. i. de ue pa. ¶ Non ob. que. §. dixit Jo. an. l. vt debeamus inſpicere pncipale monasteriū vbi ſitum ſit: et non eius bona qd intelligo dictū ſuū ſane vt ipſe loquit. ſ. in poſſeſſionib; alibi ſitis: que habent lationē ad dñm pncipalē nec viſtant per ep̄s in cuius dyoceſi ſita ſunt: et Abbas etiā alterius dyoceſis illi ſub eſt ratio d; eccleſie: vt. c. ex ore. de pui. cēſet ergo ille Abb. ſicut miles habet duo patrimonia diuerſa. ſ. ytalici et punciāle. Nam quo ad cle ra conſideratur quodlibet de per ſe: vt. l. ſi certarum. de reſt. l. pſi ob. no. p Jnn. in. d. c. cñ et plātare. vbi mēbra pſert cñ ſuo pite nō cñ alio clero. loquit eſt ibi cum mēbrum et caput ſunt eadē dyoceſi nō in diuerſis: ſicut eſt in caſu noſtro. et ita pſul.

- 1 ¶ Sanctitudo decet domum domini.
- 2 Ingreſſus eccleſie d; eſſe humilis et deuotus.
- 3 ¶ Nomen Jeſu xpi ſpeciali reuerētia attollendū eſt.
- 4 Seditio et acclamatio prohibetur ſpecialiter in eccleſijs. Venia peccator

Quia peccatorum in ecclesia est postulanda.
Strepitus secularium iudiciorum in ecclesia quiescere debet.
Arbitrator: an possit procedere die feriata.
Iesuani quare non vocati sumus sicut christiani.

Ecce domum. **D**ivide ut in glo. j. 2 d. 1. sita fm stili. l. dies festos. C. de feri. **C** 1. Ho. principi-
pium q sanctitudo decet domū dñi: vñ decet de-
notat honestatē: vt. c. magne. de voto. sanctitudo autē dicitur fir-
mitas que corrumpi nō potest. vñde semel deo cōsecrata ad hu-
manos vsus nō debent reuerti: vt. c. qd semel deo. j. eo. lib. de re-
gu. iur. 2 de rerū permu. mīcipia. 2. xij. q. ij. nulli liceat. **C** 1. Se-
cundo no. q ingressus ecclesie dñs esse humilis 2 deuotus. nam si
humiliter ingredimur 2 manem⁹ coram dño tēporali. fortis⁹ corā
dño dñorum. ad hoc. s. de here. vergētis. 2. **P**iero. timeo ne qñ
per risum introim⁹ ecclesiā sic de nobis derideat is de quo scri-
ptum est. qui habitat in celis iridebit eos. habetur psalmo. ij.
C 1. Tertio no. nomen saluatoris nostri Jesu xpi specialiter reue-
rentia attollendū qd testari debet capite cū in missa vel diuinis
officijs noiatur vt sic per exteriora intrinseca demōstrent: vt. s.
de sacra. vnc. c. j. in prin. 2 de rerū diu. s. gallinari. 2. C. de testa.
non codicillū. 2 dicit Fran. propter tria xpm attollendū: pro-
pter ipsius prioritatē: q fuit ante oia ppter excellentiā cum sit
omnipotēs: eternus: 2 ineffabilis. ppter affectionē quā ad nos
habuit creādo: pacēdo: 2 redimēdo. 2 nobis gloriā preparādo.
C 1. Quarto no. in ver. nullus. q seditio 2 acclamatio phibē
specialiter in ecclesijs. **I**sti autē seditioni sunt legibus odiosi. vñ
se in vbe qui seditionē facit incidit in crimen lese maiestatis.
In alijs locis capitalē penam scz mortis patit. C. de seditio. l. j.
et. ij. 2 vel pro qualitate dignitatis: aut furca suspenduntur: aut
in insulā mittunt: aut bestijs tradunt. vt. ff. de penis. l. si qd. s. ij.
ut autem seditio cōcitrādo plebē: vt in rubrica p̄dicta de seditio-
is. 2 dicit seditio quasi seorsus itio: q in diuersis vadit 2 alios
trahunt. **C** 1. Quinto no. in ver. cessent. a qbus debent abstinerē
accedētes ad ecclesias. cessare cñ debēt pphana colloquia. cō-
cor. cle. de cele. missa. 2 cōtra tales ponit Fran. versus. **F**riuo-
la qui p̄ter dum sacer p̄byter offert. **L**ectio facta dei nō suffra-
gatur ei. **L**essare etiā debēt cōsilia: cōtiones: 2 parlamēta laico-
rum. 2 refert hic Jo. and. valeriū li. j. c. j. qui dicit q Bayus cō-
sulatu gallie. 2 Scipio cōsulatu corice priuati fuerūt: qz parla-
menta faciebāt in tēplo. **C** 1. Circa hoc querit post Buil. an clerici
vel scholares ad sua cōsilia possint in ecclesijs aggregari. 2 vide-
tur q nō cū litera dicat quālibet vniuersitatē 2 societātē. fa-
cit de ma. 2 obe. folite. in fi. **B**ui. credit q ecclesiastica 2 spūalia
negocia possint ibi tractari. **V**nde possunt ibi clerici synodū fa-
cere 2 de libertate ecclesiāriū statu clericū 2 reformatione morū
in clero 2 populo. **I**stē scholares possunt ibi magistrari 2 similia
facere: qz hoc ecclesiasticū est. 2 ab ecclesiastica persona magiste-
rium recipiūt. de magi. c. j. 2 est res sanctissima sciētia. ff. de var.
et rator. cog. l. j. s. est qdam. **S**i autē scholares velint ibi tempo-
ralia tumultuosa tractare ista cōstitutio eis obstat. **S**ubdit etiā
ibi in nouel. q si laici vellēt ibi spūalia tractare: puta de fa-
ciēdo festū beate virginis vel aliquā p̄fraternitatē in honorem
dei vel alicuius sancti: vel de pace etiā inter laicos faciēda hoc
eis nō interdicit mens huius constitutionis. **C** 1. Sexto no. in
ver. ne vbi. potē esse orandū in ecclesia q in domo: 2 q in eccle-
sia est peccator: venia postulada: 2 ideo nō debēt ibi peccata cō-
muni. 2 est ar. q delinquēs in ecclesia nō gaudet eius immuni-
tate. qd tenet **H**osti. s. eo. r. c. si. in nouel. **C** 1. Septimo no. in
s. ois. q ois iudiciorū seculariū strepit⁹ dñs in ecclesia quiescere
2 istud vniuersale ois cōplecti oia genera causaz vt criminaliū
civilium 2 mixtarū: 2 irritat snias 2 p̄cessus attētos in predi-
ctis locis cōtra istā phibitionē. 2 si dicas quomodo potest pa-
pa irritare snias 2 p̄cessus iudiciū seculariū. per hoc enim videt
mittere falce in messem alienā. **O**tra. c. nouit. de iudi. Sol. dic q
poc sibi l. ppter iurisdictionē quā habet in loco vbi delinqtur. s.
in ecclesia. **I**stē etiā ratione peccati vt. in. d. c. nouit. facit qd no.
nefur. quāq. in glo. si. 2. s. de hereti. aduersus. **C** 1. Octauo no.
ordinarij debēt facere istā cōstitutionē obseruari. per qd ptz
p sunt deputati ad exequēda ista nō ad ea relaxanda. vñde non
poterūt cōtra istā cōstitutionē dare licentiā super conditionib⁹
parlamētis vel causarū cognitionib⁹ per laicos in ecclesia faciē-
tis. qd tenet **B**uil. 2 clerici pisanus q allegant. ff. de transac.
cum hi. s. si p̄tor. 2 de offi. p̄cura. cesaris. l. j. 2. s. de va. ex lib.
et. c. vno. dicit tamen **B**uil. hoc verū nisi vrgens 2 euident cau-
a subesset. 2 ita hic in nouel. 2 no. casum specialē in quo snia est
ulla ratione loci. de quo vide in Spec. de sen. platio. s. iuxta.
et. item est nulla ratione loci. **C** 1. Circa predicta querit **L**ap.
et quibsdā qdmbus. 2 primo quid iuris de snia 2 de processu
arbitroz habitis in ecclesia videtur q secus sit dicendū in illis.

nam si idem de ipsis voluisset hoc expressisset. de deci. ad audiē-
tiam. 2 qz cum cōstitutio sit penalis debet restringi. s. eo. lib. de
elec. statuti. contrariū tenet. 2 dicit idem iuris est in eis qd hic
dicit de iudicib⁹ 2 appellatione iudiciū veniunt arbitri. ij. q. vj.
a iudicibus. 2 dicit hoc verum tam in arbitris iuris de qbus. s.
eo. lib. de offi. deleg. ab arbitris q de arbitris a partib⁹ electis
qui habeāt pcedere 2 laudare de iure. ad hoc vide quod not. s.
eo. lib. de reg. iur. c. j. in glo. quid de arbitro. ad hoc facit arg. qd
sumitur de tēpore ad locū ex. l. vinū. ff. si cer. peta. nam arbitris
ob. exceptio feriariū sicut 2 iudicibus: vt no. in Spe. de arbitro.
s. excipitur. ver. item q p̄nunciatur. 2. s. si. ver. in forma. 2 seq. et
per **A**rchi. in. d. c. iudicibus. et. c. ab arbitris. 2 quod no. Spec.
de libel. concep. s. restat. ver. nunquid pari. ergo ratione obsta-
bit arbitris etiā locus qui obstat iudicib⁹ vt hic. bene facit qd
no. Jo. and. de reg. iur. in iudicijs. vbi glo. ij. post Jo. mo. super
verbo arbitro. sic dicit. Si enim arbitro est iudex ergo arbitriū
est iudiciū. **C** 1. Quid de arbitratore dicit q bene potest pro-
cedere die feriata: vt no. in Specu. de arbitro. s. si. ver. sed num-
quid amicabile cōpositor. **T**redo q possit: qz tale arbitramen-
tum est quedā transactio. **E**st autem pacis 2 cōcordie actus de
re dubia: ergo videt posse fieri in ecclesia: qz est actus prius: vt
dicit. s. in. v. nota. ad si. sicut ergo transactio tali tēpore fieri pot-
est. l. dies festos. C. de feri. sic de tali loco. arg. d. l. vinum. **C** 1. Se-
cundo quero ille ter. irritat sniam 2 p̄cessum si fiant in ecclesia.
Sed quid erit de cōfessione ibi facta: nūquid erit similiter nula.
la. videt q nō: immo valebit ad hoc quod scripsit **A**rchi. xxx. q.
vlti. indicantē. et **Q**u. de procur. auditis. 2 Jo. an. post **A**bbā.
de resti. spolia. pisanis. in. nouel. 2 hoc verū videt cum sit confes-
sio corā iudice nō phibito. prout **J**uno. 2 Jo. and. scripserūt. s.
de elec. per inquisitionē. als secus: vt de iudi. at si. 2 fm hoc vi-
detur q valeat cōfessio facta coram iudice suo l. extra territorij
qñs p̄cessus alius nō valeret fm **L**ap. **C** 1. Qui tertio querit si
sunt duo iudices clericus 2 laicus: nūquid tunc valebit p̄cessus:
videtur q nō: vt. s. de offi. deleg. cū super. sed qd valeat facit. s.
de arbi. per tuas. 2 qd ibi no. et. c. contingit. 2 qd no. s. eo. lib. de
iurepa. c. vno. in glo. 2 in nouel. ad hoc. j. de re. iur. vñle. 2 quod
ibi no. **C** 1. Quarto quero post Jo. and. cum dicamus iesum 2
christum quare nō sic vocati sumus iesuani sicut christiani. dicit
Archi. q nobis cōmunicauit rem significatiuā hoc nomine xps
qui dicitur vnctus scz spiritu sancto a deo patre. hanc vnctionē
cōmunicauit nobis. vñde dicit apostolus de plenitudine eius
oēs accepimus: 2 eius vnctio nos docet de oibus: vt. c. vno. de
sacra. vnc. Sed rem significatā hoc nomine iesus nō cōmunicauit
nobis: q nomen iesus nō sonat in saluatore. ipsum enim sal-
uare sibi soli conuenit. vñde ipse est qui saluū faciet populū suū
vt hic. ac si dicat nō alius ad hoc. de cōse. distinc. iij. nemo. et. c.
aliud est. Item iesus est nomen p̄prium. vñde **A**ngelus. 2 voca-
bile nomen eius **J**esum: qd nomen qz p̄prium non est cōmunica-
bile. sed xps est nomen appellatiuū 2 sic cōmunicabile. nam est
cōmunis potestatis nūcupatio. vñde habet plurale. iuxta illud
Holite tangere xpos meos. ideo autem vngimur a xpo: qz fecit
nos luctatores contra diaboli. de consecra. dist. v. c. ij. ita dicit
Jo. and. in nouel.

Clericis. **C**apitulum istud nō glossatur in no-
uella: qz est correctū per clemen. qñ.
i. eo. tit. 2 qd ibi per Jo. and. in glo. j. 2 no. principij
capituli: videt q laici opido sunt infesti clericis. et
no. totum. c. vsq. ad ver. si nos igitur talibus 2c.

1. Iurisdictionē ecclesiasticā defendere ad papam spectat.
2. Compulsionis modi plures sunt.

Cloniam. **P**rimo recitat abusum secula-
rium p̄ratum. scdo otra illud sta-
tuit ibi: nos iustitiā. tertio trasgressorib⁹ penā impo-
nit ibi: si quis xpo. **C** 1. Ho. q qñqz de cōsue. vel de iur-
re cause laicoz spectat ad ecclesiasticū fortis: 2 que cause sint iste.
dic vt no. de fo. cōpe. c. cū sit. cui adde qd no. **B**ar. in extrauag.
ad reprimendā. sup verbo denūciationē. vbi refert dicta **J**uno.
1. super his in. c. nouit. de iudi. **C** 1. Sedo no. q ad officiū pape
spectat defendere iurisdictionē ecclesiasticā ne turbent iudices
in eius exercitio. **S**ilr 2 defensio clericorū 2 ecclesiāriū: 2 nō solū
ad ipm sed gñaliter ad quoscūqz iudices p̄tinet iurisdictionē suā
defendere penali iudicio: vt. l. j. ff. si qd iusdi. non ob. 2. s. de offi.
deleg. c. j. 2 loquunt ista iura qñ quis impedit vt priuat⁹. sinat
vt iudex qz p̄tēdit se s̄lir iurisdictionē habere. dic vt no. s. de re
2 scrip. cū cōtingat. 2. c. si. de offi. archidi. **C** 1. Tertio no. plures
modos cōpulsionis. qñqz per capturā p̄sone: qñqz rerū: qñqz cō-
sanguineoz 2 alijs indirectis modis qd dicit molestari: turba-
ri: 2 cōpelli. ad hoc. j. c. pri. 2. c. quāto. de priuile. 2. l. vim facit. ff.
de vi 2 viar. 2. l. ij. q. iij. ff. qd met. cau. **Q**uarto. no. in. s. si qd
xpo. q eadem pena puniuntur principalis delinquēs: mandans: et

Petrus de ancharano super sexto Decretalium

consilium prebens. Quod an sit regulare ut isti accessorie delinquentes veniant puniendi eadem pena qua auctor principalis. dic per Ly. in l. nō ideo minus. C. de accu. z ea. l. j. C. de nili aggeri. nō rumpē. z. l. is q opem. de fur. per Bar. z. c. j. de offi. deleg. vbi glo. magistra. facit qd no. in cle. j. de penis. vbi vide. ¶ Quinto no. in fi. q ex eodē delicto obligat qd plurib? si plures offendit. cōcor. s. de cri. fal. c. j. z sicut offensa z delictū concernit plures: ita satisfactio z emēda debet fieri cuilibet ex eis. facit. l. eū qui nocentē. s. fi. ff. de iniur. z. c. cum desideres. de senten. excō. ¶ Sexto no. q ex eodē facto oriū actio iniuriarū z ad interesse pro dānis expēsis z interesse. facit. l. pretor edixit cū ibi no. ff. de iniur. in quo aut ista tria differāt sēs dāna z expēse z interesse. vbi de in. c. in nostra. de iniur. ¶ Septimo no. q satisfactio predictorum debet precedere abso. z ita hic papa precipit dum dicit nullatenus absoluat zc. vtrum aut valeat absolutio prius facta cōtra istā phibitionē. vide in cle. j. de iurepatro. z qd not. in c. j. s. eo. li. de offi. ordi. super verbo nō attentet. ¶ Quartus Jo. an. q ista cōstitutio loq̄tur q̄ habens tēporalē iurisdictionē impedit vel usurpat iurisdictionē ecclesiasticā istis modis an sit idem in priuata psona ut sit locus huic penē: qd de clerico sic agente. vide q non: q in principio loq̄tur de seculari potestate tñ. contrariū tenet ipse. nam is sic variet in principio in habētibus tēporalē iurisdictionē. cōstitutio tñ videt esse generalior dum dicit. Statuimus ne quis zc. et in fine subdit si quis nō zc.

¶ Dominus phibere non potest subditis ne strahant cum personis ecclesiasticis.

De qui tēporale. Ponit dictū cuius rationē interfert ibi: cū talia. ¶ Nota q ista cōstitutio solū loq̄tur de habētibus dñiū tēporale q talia interdiciunt fm Jo. an. q exponit tēporale z seculare. Sicut. s. c. p. ori. in prin. z. j. ti. j. c. fi. hoc ideo sic exponit q nō intēdit hec litera distinguere dñiū tēporale a perpetuo sed ab ecclesiastico. z dñi tēporale: q p̄est ipalib? z caducis. de ma. z obe. solute. z istius dñi iudiciū qñqz dñi publicū: vt. s. de fo. cōpe. si diligēt. qñqz seculare: vt ibi. z eo. ti. c. licet. qñqz ciuile qui si. sint legi. c. per venerabile. circa fi. ¶ Secundo no. q dñs non pōt phibere subditis ne phant cū personis ecclesiasticis. Sed an phibere possit ne phant vel puerfent cū hoibus alteri? iurisdictionis hoc reuocauit in dubiū in c. quāto. de priuile. z videt qd possit: q spale videtur in clericis vt hic. pro hoc. ff. de decre. ab ordi. fa. l. fi. ad idē l. dūdū. in fi. C. de phē. emp. vbi lex municipalis que arctat vendere certis psonis videt per qd tñ videt alijs phibere: vt. l. cū ita. ff. de cōdi. z demon. ad idē. C. nō licere habitato. metro. loca sua ad extra. trāster. l. vna. in prin. li. xj. z. C. de cō. z merca. l. mercatores. z hoc tenet hic Jo. an. scz q statutū valet qd phibet ne quis vēdat vel donet rē immobilē alicui nō existēt de iure flautentiū: vel nō subeūtiū onera cōmuniū vel dñiōz: totale aut cōuersationē siue cōmēciū nō videt q potuit subditis phibere ne puerfent cū subditis alteri? dñi vel cōis. Ausferret em cōm cognationē quam natura inter hoies cōstituit: vt. l. vrim. ff. de iusti. z iure. z vt ait Zuli? hoies hoim causa generati sunt z pena est hoim carere cōsortio: vt. C. de aposta. l. hi qui sanctā. q lex loq̄tur de hoibus qbus inter alios cōmoratib? subtrahit cōmēciū alioz: qd pōt fieri ex causa vt ibi p̄z. z sic loq̄tur. l. fi. z. l. mercatores. palle. Sine causa sigñaliter phibere nō videt rōnabile. ¶ Tertio na. q paria sunt directe vel indirecte phibita attētare. indirecte em p̄stōnes laicoz nō possunt ligare clericos: vt. c. que in ecclesiā. z. c. scē marie. de p̄sti. Sicut nec indirecte: puta phibēdo subditis ne cū eis phant vel mīsticia faciāt. nō em refert cū quo qd loquat: sed in quē volūtatē intētio dirigat: vt. l. cū p̄. s. donationis. de leg. ij. indirecte em tale statutū p̄cēnit clericos sicut phibēs intrare notariū vel testes ad cū q vult testari videt phibere ipm testatōz. ff. si qd ali. testa. pbi. l. j. z. ij. et sicut phibēs portari necessaria ad refectiōē itinēria videt refectiōē impedire: vt. ff. de iti. actuz pua. l. veteres. nam in dispositionib? veniūt quedā psonē etiā nō exp̄se: vt. l. fi. ita stipulat? fuero p te. de v̄b. ob. ff. z. l. iij. z. iij. de v̄su z habi. vnde paria sunt dispōnem respicere aliqūē directe vel indirecte: z eadē est offēsiō q̄ per indirectā viā illicita attētant: vt. l. athletas. de postu. s. ait p̄or. facit. l. j. de auto. tu. z. c. tue. de p̄cur. ¶ Quarto post Jo. an. c. istud loq̄tur cū in iurisdictione facto subditis exp̄mebant personē ecclesiasticē. Sz pone q nō facta ipsarū exp̄sione per statuta terrarū simplr phibet ois alienatio rei immobilis in personā nō subiectā vel nō subeuntē onera cōis irritat alienationē aliter factā z iponit penā: an talia statuta includāt alienatiōes que fiūt in ecclesiasticas psonas. z videt q sic: q nō sunt subiecte nec sustinēt onera cōis: vt. s. c. j. pro quo facit qd not. Inno. in c. postulasti. de fo. cōpe. dñum tenet Jo. an. stat em imperatōz p̄cessisse p̄uilegia ecclesijs q titulo donationis emptionis

z relicti possint acquirere: vt. C. de sacrosan. eccle. l. j. z. l. illud l. fi. generalis ergo p̄as cōcessa a iure vniuersitatib? q possit sibi facere statuta: vt. l. oēs ppli. de iusti. z iure nō extendit ad lud qd erat alteri indultū spāliter z in p̄uilegiū: vt. l. j. in p̄. ff. de offi. eius cui mā. est iurisditio. ita etiā spālita semp derogat gñalib? siue p̄cedant siue sequant: vt. c. in gñali. de reg. iur. z p̄ncipēs p̄uilegiū p̄cedēdo nō videt in dubio p̄cessisse sēp̄a. de cēsi. cū instātia. Ex quo videt q ciuitas nō potuit statueri p̄iudiciū impialis culminis vel iurisditōis. ar. ff. de ope. nūciā. l. j. s. fi. z de peculio. si peculū. s. sicut aut. z. s. seq. et p nō ē ecclesiā q iure iperij fungit z maior est impio. de ma. z o. solite. z. l. xvj. dist. duo sunt. z in aut. vt determi. sit numer? cle. corū. s. j. z qñ opz ep̄os. in prin. nec minor legē maioris tollit p̄or: vt. cle. j. de elec. nec ius maioris per minorē ledi. de iurei. veniētēs. cū dcor. p̄terea si exp̄se hoc statueret q subditi nō p̄sent ecclesijs donare: videret vel relinq̄re cū essent excōicati ip̄o iure statuētēs z q ipsa fecerit obseruari vt in hoc. c. q sic stat? re esset ē libertatē p̄cessam ecclesijs z ē p̄uilegia data vniuersi li ecclesie a deo vel ei? vicario vel ab imperatore: vt. s. de sent. excō. nouerint. in nouel. ergo ad hūc peruersum intellectū tñ nō dñz cū sub gñalitate nō veniāt illicita. de elec. causam. z de scrip. si generose. lib. vj. z. ff. de cōdi. in debi. l. si p̄curatori. z hoc firmat in nouel. l. q gñalis phibitio statuti nō cōp̄ehēdit ecclesijs z per p̄ns statuētēs nō sunt ligati excōicationis snia. Sed dñt tñ nō esse absurdū dicere q iudex ecclesiasticus possit illos quos p̄inet cogere ad declarādū illud statutū: q si nō de iure videt est: de facto tñ ipedit per illud vtilitas ecclesiā. alij. no. s. de arbi. puenit. z qd ibi no. in glo. ij. z hoc verbū tene ma. conant tñ laici per sua statuta gñalia z obscura includere clericos sub certis eoz dispōnib? nā est statutū. Sēp̄. q si citat? cū officialibus dicti cōis declinauerit ip̄oz iurisdictionē sit exa p̄tectionē cōis. z p̄as in ciuilibus z criminalib? nō audiat in clerici corā talib? officialib? citari nō audet declinare: q possit in eoz iniurijs z offēnsis p̄as nō audire: certe ep̄s pōt si ex hoc vider clericos de facto dānificari z tumidiōres fieri cogere aularē p̄tatem ad declarādū q statutū illud sit gñale nō intelligit de clericis volētib? declinare forum: z ita dñt in c. si diligēte foro cōpe. z p do. Bal. post Jac. but. in aut. statum? C. de ca. z cleri. ¶ Secundo q̄ro post eū: qd quo ad laicos talia statuta phibēta alienationē nō subiectos etiā si sint penalia valēt: vt. l. i. s. qd iuris si per statutū publice res vēdita ē illud vtrū p̄uilegia bona p̄cia potuit res illa emi a cōitate dñi vel fisco post p̄uilegationē in eis factā. dicit qd vbi ē tale statutū vēdidisset is ere vel interpretatiue fuisset ipse vel ei? auctor de numero statuti vel statuto p̄sententiū satis pura p̄cia videt posse emere a cōis si vēdens nō fuit talis vel fuit statutū dñi hūitis iurisdictionē tñ directū dñiū rerū videt sec? ¶ Itā dñs ille is ex cā potuerit phibere z foris irritare dñiū: vt. l. j. C. de habita. metro. l. j. l. iij. nō tñ videt p̄uare posse dñiū rei qd est de iure naturali vel gēni remittit ad no. p ipm in c. q in ecclesiā. de p̄sti. sup glo. j. z cetero no. etiā in nouel. potuit colligi dñiū. s. q p statutū editū em legitima pōt tolli dñiū qd descendit a iure naturali vel gēni. is in v̄ctigalib? z bonis hereticoz q ipso iure trāsēnt qd ad dñm in fiscū de iure ciuili: vt. c. cū fm leges. j. eo. li. de p̄cti. z. l. cōm de publica. z ideo certa. hoc vide qd no. Inno. in c. q p̄uilegiū imu. eccle. z dixi plene i. c. si p̄p̄. de rescrip. in repeti. z eo. ti. j.

¶ Clerici vel monachi seculares immisceant. Rubric.

1. Decani archidiaconi et prepositi phiscam audire prohibentur.
2. Ecclesiam parochialem obtinens an leges audire prohibea
3. Decanus secrete an possit legere leges.

Statutum. Ponit iuris veteris clarationē. primo dans regulā q decani archidiaconi p̄positi cantores plebaniz alij personarū habētes phibent alijs re leges vel phiscā: z que sit ratio huius phibitionis q leges que sunt viles clericis p̄p̄tē gum tēporalium z qbus vritur ecclesia in defectu canonū c. j. de ope. no. nun. z. x. dist. si in adiutorij. male em sine legibus canonista simplex iudicabit de qñibus super dñibus testat? tis z alijs infinitis materijs de qbus in iure canonico modū siue nihil habet. Solu. dic vt no. Posti. s. eo. super specula. vbi dicit q poterit ipsas videre in camera. Sed certe male intelliget z de facili errabit. vel dicit q poterit ab alijs informari: tunc poterit sibi rēpōderi turpe esse patricio ignorare iura quib? versat: vt. l. j. ff. de ori. iur. nō occurrit p̄fecta ratio: tco dicit Ros. q papa cum suo sacro cōcilio hoc statutū fecit 2. vulpes faciūt q dānant ea q nō p̄nt comedere. ¶ Secundo no. obtinens

obtinens ecclesiā parochialē que nō sit plebania nō phibetur
audire leges: qd intelligo si non sit sacerdos alis ratione ordi-
nis phibetur: vt. c. sup. specula. ad si. Quid ergo si est parochia-
lis et collegiata non tñ plebania sub se habēs capellas. videt. q
non includat sub ista vel illa phibitione postq nō habet sub se
capellas. Zap. tenet. Quid dicit sufficere q sit collegiata: qz
nō potest negari: qz tunc sit dignitas. sicut sufficit q habeat sub
se capellas etiam si nō sit collegiata quasi ratione iurisdictionis
quā habet ratione dictarū capellarū sit dignitas. Erit tñ tunc
ocus. c. licet canon. s. eo. li. de elec. Solū em nō habet locū illa
phibitio in ecclesia curata et collegiata: vt eo. ti. statutu. Colli-
ge ergo q quedā est ecclesiā parochialis simplex. Quedā paro-
chialis collegiata nō tñ plebania. Quedā parochialis et pleba-
nia nō collegiata: et in oibus habet locū ista phibitio. excepto
in simplici curato vt dicit. et vide pro declaratione predictoz
s. no. do. Fede. de senis. consil. lxxxi. et sequenti. Tercio no.
ad hoc vt habens ecclesiā curatā cadat sub ista phibitione re-
uiritur q sit plebania habēs sub se ecclesias in quibus et. Et in
uit hunc tex. Zap. ad pbandū q coipso q ecclesiā sita est in
lebanatu vel parochia alicuius plebis phibetur ei subiecta. xvi.
i. plures. qd autem ius habeant plebani in talibus capellis
atur cōsuetudini. de quo per Jnno. de capel. mona. dilectus. et
duerte qz tex. iste ad hoc vt habēs plebania cadat sub ista phi-
tione requirit q habeat sub se capellas et sic plures. et per con-
quēs fecus esset si habeat vnā tantū qd videtur tenere Spec.
ritu. post prin. vbi dicit q plebania est habens diuersas ca-
ellas in quibus et. glo. tenet q tñ tenet dñum: vt in ea pty
o. an. dicit hic q ex quo plebania habet capellas perpetuas
putatur dignitas ex quo plebanatus est collegiatus sit digni-
tis: vnde nō potest de tali per literas apostolicas puideri illi
si mandatur puideri de beneficio: vt not. Jnno. et Hosti. s. de
leben. c. si. super verbo rectoriam. Ultimo in d. c. super spe-
la post doc. tetigi plures questiones circa istam materiā que
iam hic cadunt: et succincte ipsas repetam. Querens pri-
o quādo persona audire phibita leges vel phibitam incidat
in istam excoicationem. Quidam in religiosis dicunt q statim:
ij q post duos menses: et hoc ibi tenui. Secūdo quero que
pena dicit q excoicationis et amissionis spei. nam illa spes
blata monachis et audientibus legē vel phibitam per constitu-
onē super specula intelligit repetita in alijs ad quos illa con-
stitutio extenditur in. s. si. x. et ita ibi tenui et probati in. vj. q.
et glo. Tercio quero an istas penas incurrat qui ad prin-
cipū alicuius sui amici vadit causa ipsum honorādi doctorem
si caret scholaribus. de primo tenet Jo. and. q nō incidat: qz
est amara interpretatio faciēda. ff. ad exbi. l. si. de secūdo di-
cit q nō admittit talem honorē. Quarto quero an in ca-
ra priuati et secrete possit persona ecclesiastica legere leges
etis suis. Hosti. q non in illo. c. qz a lectione studio et auditu
principaliter phibentur. et vide circa hoc qd not. Jo. an. in. c. cū
id fieri. de reg. iur. in mercu. Ultimo qro nunqd istis per-
nis phibitum sit studere in camera leges vel phibitam ratio
super specula. s. quia. et facit q sic. contrariū ibi tenui in ter-
notabili.

- 1 Religiosi ad studia sine licentia adire non debent.
- 2 Abbas si religioso studioso licentia studendi dare nolit an epus
ire possit.
- 3 habitum monachalē dimittens est excoicatus.
- 4 doctor docens leges monacho qui dimisit habitum est excom-
unicatus.

Periculosa. Primo causa premis-
sa ponit duplicē inhi-
bitionē. Secūdo penā transgressorū ibi qd. Ter-
tio ibi: doctores illā prorogat vel declarat in do-
ctoribus locū habere. Cuius q duo religiosi
istū principio phibentur. primo ne in scholis vel alibi dimit-
tunt habitum. Secūdo ne accedant ad quēvis studia literarū
et licentia. de qua hic. Circa primū de habitu querit in nouel.
qd si porret habitū sed absconsum: remittit ad not. in cle. qm.
i. glo. de litera. de vi. et bone. cleri. et plenius in regula certum.
et hercu. ponderat etiam verbū temere vt in glo. ex causa. Sed
nqd in lectulo debet deferre. Anon sentit q sic. xx. q. j. c. si.
on dicit semper. Jo. an. nō putat de mēte q monachus in cel-
la dimittens habitū vel dum balneū intrat in occulto vel fa-
ciat sine habitu ligetur hac cōstitutione. Sed tunc qm exhibet
se spectibus hoim sine habitu: alis pauci reperient non ligati
phibitum probemū siue ratio de qua in prin. c. Que ratio
est in casibus supradictis. et ratio restringit dictū: vt. l. cū pa-
et. s. dūcissimis. de leg. ij. Nec verbū positum in canone est
ut mare sumēdū vt nō fiat intermissio naturalis. de cōse. di. v.
et. l. l. antiquitas. C. de testamētis. et. ff. so. mari. l. j. per oc.

Circa secundū de accessu phibito ad studia literarū intelli-
ge etiā si studere velit in sacra pagina vel sciētia canonica. ratio
qz monachus suo claustro debet esse cōtētus. xvi. q. j. qui vere.
et. c. placuit. el. ij. Inter claustrū ergo videt q potuit dictas sciē-
tias legere cū sint sciētie pietatis. xxvii. dist. si qd grāmaticā.
nec obstat hec litera: qz loqitur de accedētibz ad loca studioz
extra claustrū. Hodie et in monasterijs quoz suppetūt facul-
tates teneri debet magister qui in primis monachos instruat:
vt cle. ne in agro. s. pe. de sta. mona. Sed querit in nouella
quid si abbas religioso studioso et docili nolit dare licentiā stu-
dendi. Arguit q epus dare poterit. nam cōtempor sciētie est
membriū diaboli. xxvii. di. c. vlti. et dicit q hoc placet Archid.
ly alique rationes vigeant in dñum. de qd? hic in nouel. Se-
cundo no. q obēta licētia sui prelati cū cōsilio capituli potest
accedere ad studia literarū: tunc dicit glo. q sibi vident cō-
cessa oia sine qbus cōmode studere non posset. Ex quo infert q
si accipit pecuniā mutuo pro sua necessitate obligatur monaste-
rium: qd intelligit verū Archi. vbi actum fuisse q aliunde sibi
quereret forte a sanguineo vel amico. Querit in nouel. qd
iuris si monachus eritens in studio de licētia abbatis obligat
res vel libros pro socio suo vel fideiubet. dicit q nō tenet obli-
gatio. Nam monachus seruus monasterij dicit. liij. dist. qm
multos. et no. in. c. nō dicatis. vnde sicut nō tenet obligatio ser-
uoz in pdictis casibus. ita nec etiā monachoz: vt. l. j. s. j. ff. que-
res pigno. ob. po. et de fideiuf. l. seruus. et. l. seq. Sed querit de
quo prelato debet intelligi iste textus an de epō vel de abbate.
Archi. intelligit de abbate: qz ipse pprie dicitur prelatus suus
vt colligit. xix. q. iij. statutu. vbi dicit hoim nō dicit hoies. ad
hoc. s. eo. lib. de sta. religio. et de elec. quoz dā. sibi enim magis
q epō obedire tenent: vt no. ipse Archi. s. eo. li. de electio. q sit.
Epus ergo hanc licentiā nō poterit cōcedere si abbas nō cōsen-
tit: vt hic. et. xij. q. j. nō dicatis. Tercio no. q hic phibet reli-
giosis accessum ad studia sine superioris licētia. et vt dixi per su-
periorē intellige abbatē. quid ergo si abbas velit accedere: nun-
quid poterit sine licētia alicuius absq metu excoicationis hu-
ius. Archi. dicit q h male faciat ire sine cōuentus sui licētia tñ
si vadit nō incurrit istā penā. In dñum allegat q ista phibitio
generaliter loqitur de religiosis quoz appellatione continetur
Abbas. de symo. c. vltimo. Itē causa studioz sine licētia plato-
rum nō est pbabilis causa absentie: vt in. c. relatu. s. de clericis
nō residen. et. c. inter quatuor. et. c. vlti. primū verius quo ad eui-
tationē pene huius. c. ly aliter puniri possit q monasteriū sic di-
mittit. Quarto no. q qui dimittit habitū monachalē est
excoicatus. Sed circa hoc querit Archi. nunqd si male dimis-
sum habitū reassumat et sit absolutus et effect? bone viter: an po-
terit eligi in abbate? dicit q nō qz sic temere dimittēdo est fact?
ineligibilis. xv. q. j. legi. circa prin. et ibi hoc tenet Lau. allegat
ad hoc Archi. c. per tuas. de voto. vbi pty q ille vouens de quo
ibi loqitur fuit ineligibleis anteq regularem habitū suscepisset
cū hoc vouisset: ergo multo magis ille q habitū regulare suscep-
perat et illū postea apostatado dimittit est ineligibleis cum ma-
gis peccet ille q habitū iam susceptū dimittit q ille qui nunq
suscepit. ar. in corpore. aut. vnde sumit. aut. que semel. C. qno et
qñ iudex. et dicit q huius snie fuerunt Jacobus et Petrus qui
plus dixerūt se q nō solū erat ineligibleis: imo institut? deice-
retur: qz alis suam nō posset sanare cōscientiā nisi resignaret: vt
ibi dicit. et ita ibi dicit. Subdens q habitus monachalis est cu-
cula: vt pty in eo qd legit et not. xix. q. iij. mandamus. et. xx. q. iij.
presens. Aduerte Oldra. in qonibus suis examinat hoc ple-
nius. Querit em si monachus leuitatis causa dimisit habitū et
sic excoicatus rediens ad monasteriū absolutus fuit: et laudabi-
liter cōuersat? fuit electus in abbate: an electio teneat. Arguit
q nō: qz transgressor canonice regule et sic ineligibleis per iam
dicta superius. In dñum arguit. Constat nāq fm eū talem
irregularē nō esse. est enī irregularitas de iure positio et nūq
cōtrahitur nisi hoc iure expresse caueatur. de sen. excom. is qui.
lib. vi. Et no. Jnno. de excels. prela. tanta. sed hoc in iure cautū
nō est ergo et. et sic arguit. l. ff. solu. mati. l. si. et. s. de viro. et
C. de repudijs. l. dissentiētis. et de colla. l. illam. et in aut. de nō eli-
gendo secūdo nubētes. s. optimū. et ne sede vacan. c. illa. Itē in
isto. c. imponitur solū pena excoicationis: ergo non est alia im-
ponenda: qz contenti esse debemus penis legalibz: vt. ff. de ver.
obl. l. si stipulatio facta. et. C. de ope. libe. l. liberte tue. illa autē
et omnes sint sublata per abolitionē: sicut qd induxit depor-
tatio hoc tollit in integ. resti. et qd inducit captiuitas per reditū
aboleatur. C. de sen. passis. l. j. et. l. f. adeo q per hoc sit quis inba-
bilis ad nouos honores. ff. de decurio. l. j. et arg. ff. de postulan-
do. l. imperatores. Est enim regulare qd nō minus possit ablo-
lutio tollere q potuerit excoimunicatio inducere. sicut est vide-
re in acceptilatione et operis nūciati remissione. ff. de acceptila.

Habitus
Adde tñ q
si temera-
rie dimit-
tat non est
excoicatus. i.
c. ij. ne cle.
vel mona.
isto li. Lar-
di. in cle. j.
de elect.

Petrus de anchorano super sexto Decretalium.

1. pluribus. et de ope. no. nuncia. l. quia in presenti. et de remis. l. i. in prin. et hoc scilicet quod excoicatus post absolutionem possit eligi apud canonistas indubitatum videtur. xxxvii. q. ii. et vij. preceptum. et de elec. q. diligetia. et ibi not. per glo. et per Glan. et c. ecclesia. et per Inno. de testi. c. testimonium. et iiij. q. j. in summa. nec talis est censendus apostata irregularitatis de qua loquitur. c. j. de apostata. et ibi no. per Inno. et quinquagesima dist. c. si. nam et si habitum tantum semper ex leuitate dimittit aium tamen religionis non deponit: nec ad seculum totaliter se puerit. ar. ff. de edi. edic. l. qd si fugitiuus. §. idem ait. et de remilita. l. omne delictum. §. qui se vulnerauerit. in fi. pro hoc facit. ff. de iudeis. l. destitisse talis nempe leuitas siue lasciuia non concludit de necessitate aiam occidendi. ff. ad leg. cornel. de sicca. l. lege cornelia. §. cum quidam per lasciuia. et de tali largo sumptu vocabulo potest intelligi quod dicitur in canone. ois enim apostata refutandus est ante reuersionem. iiij. q. iiij. Ber. et non vacabit articulum a suo sensu. ad hoc de voto. c. per tuas. ubi durate transgressionem voti: non potest quis episcopatum salua conscientia retinere sed voto impleto factus est eligibilis: ut ibi dicitur. et in hac opi. videtur fuisse Inno. de eta. et quali. c. intelleximus. ita scribit Id. q. cxxxvii. Quinto no. in §. doctores quod doctor docet phisicam siue leges monacho qui dimisit habitum est excoicatus. Idem si docet habitum non dimisso: quod participat in crimine danato ut in glo. quid si super qua dicit in nouel. hoc tenendum saltem postquam monachus incidit pro quo ligatus est remittit ad no. per eundem de sententia. exco. q. contingit. et fm hoc ista decre. non ponit in hoc ius esse nouum. Sed intelligas quod ante excoicationem propter auditum doctoris hanc penam incurrat: tunc est progiatio: nec excederet casum suum: et non haberet locum nisi cum habitum dimittit. et distingo breuiter in isto articulo post lapsum. Quia aut religiosus egreditur monasterium causa audientis leges vel phisicam: aut theologia vel canones siue alia scientiam non phibitam. Primo casu si non reuertatur infra duos menses fm Inno. vel audiat semel tamen infra duos menses fm Hosti. per. c. si. §. verum. §. eo. est excoicatus ipso facto: tam ipse religiosus quam ipse doctor scienter ei participans. hoc verum etiam si habitum non dimittat: ideo subaudi ad textum dum dicit habitum suo dimisso: maxime quo ad leges vel phisicam fm Archi. etiam si de licentia sui prelati ipsas audiat. §. eod. c. magno. et c. super specula. In secundo casu dicas quod si vadit de licentia sui prelati et portat habitum est clarum quod non incurrit aliquam penam. Si autem vadat sine licentia vel cum licentia et habitum non portet ipso facto incurrit excoicationis sententiam: ut hic. Similiter et doctor qui scienter ei participat docendo vel retinendo in scholis. Nam satis participat et in crimine danato ex quo eundem admittit scienter non deferendo habitum. ita dicit Lapus.

1. Episcopus habens iurisdictionem sanguinis si alicui committat: an excusatur ab irregularitate.

2. Irregularitas contrahitur cum infligitur pena sanguinis.

3. Irregularitas qualiter contrahatur per homicidium.

Episcopus. Ponit dictum cuius casum red des soluit obstaculum ibi licet. C. no. quod iste text. indistincte loquitur de prelati et alijs quibuscumque clericis iurisdictionem istam habentibus ut absque metu irregularitatis possit eam alijs delegare. et per istam generalitatem infert Jo. an. quod clericus habens talem iurisdictionem patrimonij hanc commissionem facere potuit. plus dicit quod si laicus iurisdictionem talem habeat exercendo ipsam per alium prout hic dicit ordinari possit. Sed hic occurrit dubium quomodo laicus causam meri et mixti imperij possit per alium exercere cum de iure civili non possint tales cause delegari: ut l. i. ff. de offi. eius cui man. est iurisditio. Item ut ibi dicit text. qui mandata iurisdictionem suscipit proprium nihil habet sed fungit vice eius qui mandauit. Ex quo sequitur quod vel termini questionis. Jo. and. non procedunt in laico vel in casu quo procederent non euitet ille qui committit penam irregularitatis. pro hoc facit quod hic ipse dicit de clerico qui non ex necessitate sed voluntate causam delegat ex mandato prelati talem iurisdictionem habentis. Tenet enim quod talis commissio est voluntaria non necessaria non habeat in eo locum ista constitutio que solum loquitur cum committit ex necessitate officij: et per consequens releuatur in hoc ut irregularitatem non incurrat. arg. l. post legatum. §. aduocatum. et §. seq. et l. si. ff. de his quib. ut indig. et l. si deiussor. §. si necessaria. qui satisfada. cog. ad propositum ergo cum laicus talem habens iurisdictionem sanguinis committit eam alteri presupposito quod hoc possit: quod tamen voluntarie hoc facit non videtur isto privilegio gaudere per iam dicta. dictum tamen Jo. an. equitate habet. Quid enim si comes vel baro talem iurisdictionem habens aspirat ad clericatum. Equum est ut iurisdictionem sanguinis quam habet exerceat per alium ne amittat spem promotionis. subdit Jo. an. quod si papa committit hanc iurisdictionem sanguinis sicut facit rectoribus marchie et romano

1. diole. Idem iuris est in eis quod in episcopis. C. Secundo no. quod etiam si prelati habes iurisdictionem sanguinis committit vnam talem causam excusatur ab irregularitate. dixit tamen Host. d. capto in archiepiscopatu quod consuebat prelati habere iurisdictionem iudicalem quod non committat in specie laico puniendum corporaliter se generaliter deleget causam vniuersitatis: que sunt ad penam sanguinis. et si Host. intellexit quod non exprimat de pena corporali infligenda in speciali commissione hoc. c. non refertur hunc consilio fm Jo. and. C. Tertio no. forma commissionis iustitie debetum etc. Ex hoc enim dicit glo. quod si facit iniustitiam non tenet mandans. nec mirum: quia facit mandatum circa quod tamen videtur quod no. Inno. in c. prudentia. de offi. deleg. Nam quod iudicet iniustitiam est casus fortuitus: et sic non imputat mandanti post talis casus fortuitus non precessit culpa: alius secus: ut §. de hom. postulasti. et in legibus ibi alleg. in glo. ij. C. Quarto nota irregularitas dicitur cum infligitur pena sanguinis. et intelligitur sanguinis que morte vel mutilatione membri ptimeat. de homic. c. is qui. tangit Jo. and. de efficacia statutorum que pro homicidio imponit penam pecuniariam. Remittit ad no. p. Host. in c. in. §. glo. de consue. ubi tenet quod non valeat tale statutum viger per rursus. C. Quinto et ultimo no. quod habens merum et mixtum imperium si non potest exercere per seipsum exerceat ipsum per alium loquitur iste text. de impedimento iuris sicut est clericus. Si vero fuerit impeditus impedimento facti: puta propter absentiam poterit delegari. dicit quod sic quo ad cognitionem non quo ad executionem: ut l. j. de offi. eius cui man. est iuris. Eset hic querendum quid est iurisditio: quid merum imperium: et quid mixtum. et ex parte in eis que de iure civili sunt delegabilia et qui non. que psequere ut plene no. Bar. in l. imperium. de iurisd. om. iudi. et vide Jo. no. in l. j. C. qui pro sua iur. et c. super quoniam. de offi. deleg. et. in archiepiscopatu. de raptorum. C. Ultimo de irregularitate que dicitur propter homicidium siue mortem. multa dixi post de in. c. sicut dignum. de homic. Nam homicidium committitur facit consilio precepto et defensione: an quodlibet sufficiat ad ppe dam irregularitatem: et quid iuris si non directe factum vel consilium ad illud tendit: sed indirecte: puta conducit homines ad expugnandum castrum vel inuadendum fortium: et homicidia committuntur: et alia circa hoc videndum. c. ad audientiam. eo. tit. et in. tua nos. vide de medico curante infirmum qui moritur: an ex hoc sit irregularis. dicit ut ibi.

De sponsalibus.

Rubrica.

1. Impedimenta que reddunt sponsalia nulla.
2. Papa an possit dispensare quod monachus ducat uxorem.
3. Dispensatio pape quod monachus ducat uxorem: an reddat filium legitimum.
4. Iustitia publice honestatis ex sponsalibus conditionibus ante conditionis euentum non oritur.

Sponsalibus. Sponsalia praevalida: et alia nulla: inducunt publicam honestatem que habent dirimere sequentia sponsalia sed non precedunt quam publicam honestatem non inducunt sponsalia conditionalia ante conditionis euentum. b. d. Due sunt partes. prima tractat de sponsalibus puris. primo in genere. secundo in specie ibi: quare. secunda tractat de conditionalibus ibi: ille no. C. no. quod hic enumeratur quedam impedimenta que reddunt sponsalia nulla de quorum singulis sunt tituli speciales. iij. lib. decretalium. et ista impedimenta et quedam alia impedunt et dirimunt. circa que tamen considerandum est quod matrimonium solo consensu dicitur: ut c. cum locum. §. eo. et c. et tunc est iure diuino. Quos deus coniungit homo non separat. quomodo ergo papa potest per suas constitutiones aliud statere quod deus: et legem dei tollere contra. c. inferior. xxj. dist. gerit vices dei in terris: ut c. per venerabile. qui si. sint legi. ergo non videtur quod possit statum dei tollere sicut procurator non potest quod gessit reuocare: ut l. qui boem. ff. mandati. Sol. circa matrimonium dicens magna est potestas pape: quod potest impedimenta inducere et futura infirmitas irritare: ut ptz in singulis titulis iij. lib. i. Idem potest circa matrimonium initiatum sed non contra matrimonium carnali copula. §. de conuer. coniu. ex publico. illa enim quod toritas. Quos deus et c. intelligit de coniunctis aior corporis: ideo fm quosdam papa tollere posset sponsalia de presentibus: et de sponso vel sponse licentia cum alio contrahendi: ut no. in d. c. ex publico. C. Circa vero matrimonium carnali copula consummatum non potest aliquid statuere. et sic loquitur illa auctoritas: quos deus et fallit in matrimonijs infidelium: que etiam si vera sint non tamen rata: ideo papa potest ea separare per suas constitutiones. iuxta p. in. c. quanto. de diuor. C. Circa etiam impedimenta iuducta lege et constitutione

constitutione canonica. vtrū papa possit dispensare ut super im-
pedimento religionis: puta qd monachus ducat vxorē: dic vt no.
sta. mona. cū ad monasteriū. ad fi. z per Jo. an. qui alibi for-
nat. q. vtrū papa possit dispensare cum monacho vt possit ptra-
here matrimoniu duraturū donec filios pcreauerit: quā ponit
in regula actus. de reg. iur. j. eo. li. in mercu. vbi de latissima po-
estate pape circa matrimonia: z circa legē euangelicā limitādā
etiā cōtra ipsam ex causa dispensando: de cuius etiā potestate
ide in Spe. de legato. §. nunc ostēdēdū. ver. lxxix. ptra ipsam
ide in §. nec breuiter. Adde ad p̄dicta qd no. Jo. an. in. c. rur-
is. qui cleri. vel vo. mo. ¶ Juxta p̄dicta qri potest an dispē-
tio ista pape reddat filios legitimos qui nascunt in talibus
atrimonijs: ita qd per talē dispensationē iam nati z nascituri
ddatur habiles ad successiones. z patrimonialia bona extra
ca subiecta que iurisdictioni temporali. Jo. an. in. c. per vene-
bilē. qui fil. sint legi. videtur velle qd simpliciter legitimādo fi-
os nō reddant habiles ad p̄dicta: qd cum talis proles nō sit
ita ex matrimoniali coitu saltē ex affectu vel p̄sensu nō potest
cere vel supplere matrimoniale cōsensum vbi nō fuit: ergo nec
lem prole legitimare nisi quo ad forū suū. Si vō proles nata
sit ex coitu matrimoniali: de futuro z de facto contracto.
¶ Subdistingue: qd aut matrimoniu esse non poterat impe-
dente lege diuina: vt qd vxoratus cū alia cōtrahit: vel aus cū
p̄ter. idē qd. §. scs. qd non potuit. Si vō matrimoniu esse non
poterat impedire lege canonica tñ: vt qd cōtrahit cū cōsanguī-
nel affini i. iij. gradu: vel cū publicā honestatē cū cōsanguinea
ose fuerit: si legitimat prole quo ad vtrūq. forū erit proles
gitiua cū impedimētū lege canonica inductū papa possit tol-
le. Sed dices cū papa possit dispensare etiā qñ in gradib. lege
vina p̄bibitis. iuxta no. de resti. spo. literas. videt qd possit re-
ouere istud obstaculū sicut potest canonicū: vt p̄dicti. Solu.
c potest illa approbare vt extunc nō vt ex nunc quo scz filij fue-
nt nati. Contracta vō cōtra legē canonica approbare potuit
extunc. Nec mirum si plus potest in istis qñ in illis. ita sentit
o. and. in. d. c. per venerabilē. ¶ Secūdo no. qd ex sp̄sali-
bus: facto p̄sumptis per monachū fratrē meū vel aliter impeditiū
i illa cōtrahere impedit me p̄bere cum eadē p̄pter iustitiā pu-
lice honestatis que orta est ex illis sp̄sali-
bus l. nullis. z ma-
s videt illerigor qd id qd nullū est pducit effectū iuris con-
a regulā nō prestat: z cōtra multa iura alle. in. c. ad audientia.
eo. Sol. vt hic no. Jo. an. super glo. bene ergo. Nam qñq. ad
me cōmissionē sufficit fieri de facto: l. de iure nō teneat. ad qd
l. dicit multa similia in regula nō p̄stat. in mercu. Ego in p̄re-
cto. c. ad audientia intelligo qd hic dicit in isto. c. z simi. quādo
tractus ille sp̄sali-
bus fuit initus per errorem facti. p̄babilē: vt
casu cōsensu talis l. erroneus habeat in se efficaciam indu-
ndi istam publicā honestatē p̄pter affectū matrimonialis cō-
sensu qui in hoc actu magis cōsiderat qd effectus qui inde na-
tur: vt de biga. nuper. z. l. iij. in prin. ff. de dona. inter vi. vxor.
hoc casu possit tolerari qd dicit in prin. huius. c. Si vō fra-
r meus patruelis ex parte patris tñ sacerdos forte vel mona-
us cōtrahat cū extranea vel cū aliqua ex cōsanguinea matris
et qd ista sp̄salia de facto p̄sumpra impediunt me cōtrahere
eadē rigor: osum videt sentire: qd talis p̄sensu cōtra iura cō-
datus debet haberi p̄o nō p̄sensu: ex quo etiā nō oritur obli-
tio naturalis: vt. l. nō dubium. C. de legi. z. l. si non sortem. in
in. de cōdi. inde. nō enim habet talia sp̄salia subsistentia siue
tuli: nec etiā certe affectū matrimonij postq. p̄bentes sciunt
l. scire debet impedimentū iuris qd tollere per cōsensum non
osunt. ar. l. nemo potest. de leg. j. z. c. rēssisti. de testamē. Pro
accōsideratione facit qd alibi habet de colorata possessione
ue est maioris effectū qd possessio notorie improba quo ad im-
edimentū inducendū: vt in. c. cū nostris. de cōces. p̄ben. z quod
ibi notat p̄do. de viso visibili z inuisibili: vt. d. l. si qd legatū.
z Bar. z ita restringo istum tex. ad p̄bentes ignorātes nō aut
ienter. titubādō tñ: qd per p̄osti. vel alios qui optaret per cō-
ariam cōstitutionē tolli istud impedimentū publice honesta-
s. hanc limitationē nō reperio tactam licz eis nō placeat hoc
pedimentū: nec illud qd p̄ouenit ex legali adoptione: vt no.
Jo. an. in. c. nō debet. de p̄sang. z affi. nec mihi etiā multū placet
ad qd inducit ex sp̄sali-
bus ab impubere cōtractis que per
vtrū vel aliter sunt soluta que vsq. ad quartū gradū impediūt
p̄sensu cōtrahere cū cōsanguineis morietis: nec illud qd puenit
ex cōtra fornicationis vnus cōsanguineus: impedit enim oēs cō-
languineos cōtrahere cū eadē cognita vsq. ad quartū gradū: vt
de eo qui cognō. cōsan. vxor. sue. per totū. postq. tñ iura sic di-
ent seruāda sunt donec mutent. Et vide multa fere oia impe-
dēta matrimonior. insti. de nup. §. sunt z alie. vbi gl. magna.
¶ Tertio no. in ver. nō autem. qd quedā impediūt a principio
e nō dirimūt qd legitime gestū est si superueniāt ex postfacto

videbatur cōtra: quia impedimentū superueniens ante actum
perfectū z consummatū reddit ipm inutile. qd dic vt no. Dy. in
regula malefidei possessoris. ¶ Quarto not. qd dicit sponsalia
vel matrimoniu. videt enim differētia inter ista duo: ideo iura q
loquunt in sponsa nō videtur habere locū in iam transducta et
cognita. qd bene p̄bat. c. ex publico. de conuer. coniug. facit ad
statutū quo cauetur qd maritus solu. ma. per mortem vxoris lu-
cretur certā partē dotis mortua vxorē in matrimonio. vel dicit
qd filia maritata extātib. masculis nō succedet: an illa statuta
vendicent sibi locū in desponsata tñ. dic vt no. Dy. in. l. non sine.
4 C. de bo. q. li. ¶ Quinto no. in. §. ille vō. qd ex sp̄sali-
bus: aditi-
onalib. ante aditiōis euentū nō orit iustitia publice honesta-
tis. Et intellige de cōditione que pendeat ex futuro: non con-
ditione de p̄terito vel p̄senti: qd illa nō suspēdit dispositionē:
vt. l. cum ad p̄sens. ff. si cer. p̄eta. Similiter ante euentū condi-
tionis ex cōtractu sub cōditione concepto nō oritur obligatio
vel actio: qd vtrū sit vtrū in cōditione que tacite inest. dic vt. l.
item qd. ff. de pac. Et quid iuris si dicta cōditio que inest ex p̄-
matur: an reddat dispositionē conditionale. dic vt in glo. si. que
remittit ad materiā. l. aliqui. ff. de condi. z demonst. ¶ Querit
Jo. and. an exordinaia pollutio vel vsus carnalis copule indu-
cat istam publicā honestatē. dic qd non si sit citra maritalē affe-
ctum. z est questio Archi. quam deridet Jo. and. qd illa publica
honestas nō fundatur super coitu sed cōsensu sp̄sali-
bus vt hic.
vsus tñ z pollutio possunt inducere affinitatē que p̄bitur etiam
ex coitu fornicario nedū matrimoniali: vt not. §. de eo qui cog.
cōsang. vxor. sue. c. discretionē. z possit inducere p̄sumptū con-
sensum in maiorib. infante. iuxta no. in. c. inuentis. §. eo. ¶ Su-
per glo. iij. que loquitur de sp̄sali-
bus incertis ratione pluriū per-
sonarū. Quero qd iuris si cognoscit alterā ex illis: an illa copu-
la faciat cum ea matrimoniu subsistere: qd iuris si p̄senti-
bus iij. vel. v. sororib. ita dico iuro qd accipia vna de vobis in meā
coniugē: ille rīderunt placet. deinde cognoscit vna ex eis: an
sit matrimoniu cū ea. dic vt. §. eo. ex literis. De voto qd iter impe-
diat vel dirimat. dic vt. §. qui cleri. ver vo. c. rursum. per Jo. and.

De desponsatione impuberum. Rubrica.

- 1 Infans aliquando contrahit sponsalia cum maiore in-
fante.
- 2 Etas superueniens non confirmat sponsalia inualida.
- 3 Cursu temporis firmatur quod a principio non valuit.
- 4 Actus qui non valet ut agitur valet ut valere potest.

Sinfantes. ¶ Sūt tres partes.
Infantis. ¶ Prima tract. de sp̄s-
sali-
bus: p̄tis per infantes ambos vel alterum.
Scda ibi: idē qd de matrimonio p̄to p im-
puberes. Tertia ibi: p̄to de sponsali-
bus: tractis per parētes pro filiis: hoc pro diuisi-
sione sufficiat. ¶ Itē. qd qñq. p̄trahit sp̄s-
salia infans cum maiore infante: quo casu si non oritur ex parte
infantis iustitia publice honestatis: non oritur ex altera parte:
vt hic: scilicet si sp̄salia p̄bat pubes cum impubere maiore septē
nior: quia pubes efficaciter obligat. Impubes vō p̄t per peni-
tētiā resiliere. quod plene dicit. vt. §. eo. de illis. ¶ Scdo no. qd ex
sp̄sali-
bus: p̄tis post infantiam orit publica honestas efficaciter ad
matrimoniu dirimēdū. Sed dices cum iustitia publice honesta-
tis fundet super p̄sensu: p̄sensu aut infantis nullus est: qñ ero-
go dē p̄firmari post infantia si a principio fuit nullus. Itē tex. ex
gl. videt velle qd maiores septēnio p̄tini infantie nō obligant
etiam naturalit: qd eoz p̄sensu p nullo habet: vt. l. pupill. ff. de
ac. z ob. z no. in. l. j. ff. de noua. Sol. dicit qd sunt opi. vtrū maior in-
fante primus tñ infantie naturalit obliget: ille in q̄tū fundat
iustitiā publice hone. sup p̄sensu innuit qd p̄sensum habeat. ideo
autore tutore p̄mittēdo ciuilitet: z naturaliter obligat. qd dicit
2 vt plene no. bar. in. d. l. j. de noua. ¶ Tertio no. qd sola etas su-
pueniens non p̄firmat sp̄salia inualida ratione p̄sensu: vt igit
tur p̄sumat erigit iste tex. cohabitationē: vel qd inuicem p̄uersen-
tur etiā habitādo seorsum p̄ actus em extrinsecos: z p verba col-
ligit ois intētiō z voluntas: vt. l. non codicillū. C. de testa. z de. j.
3 de p̄cu. z. l. labeo. §. idē tubero. de sup. lc. ¶ Quarto no. qd fir-
mat cursu t̄pis qd a principio nullum fuit: z multoties hoc iure
p̄tingit qd actus inutiliter gestus a principio supueniente aliquo
p̄firmetur: vt. l. si quis aliena. de act. emp. z. l. cum vir p̄dictū. de
vsuca. Et intelligo istū tex. z similes in illis qd scientes actum ge-
stum per eos in infantia p̄seuerant postea faciēdo actus de quib.
bus in tex. allego qd no. in. c. si. de p̄iug. ser. de illo qui ignorāter
cum ancilla p̄xit z sic matrimoniu fuit nullum. si post manumif-
sionem eam cognoscit. vtrum recōualecat distinguitur. vtrum
sciens an ignorans. ¶ Quinto pondera qd iste tex. dum loquit

Petrus de anchorano super sexto Decretalium

de infante precise loquitur. Sed dum loquitur de impubere maiore tamen infante subdit non proximo pubertati: et in quibus malicia et. Ex quo tacite datur intelligi quod in infantia non attenditur primitas vel malicia: sic precise etas infantie est seruanda. de etas vero pubertatis supplet altero ex predictis modis duobus. Archi. tamen dicit quod si prima septennio fuit tentata: et suppleat malicia etatem in ea. et fit prima infantie: tunc sufficit ad inducendam iustitiam publice honestatis: vt. s. de sponsa. iuuenis. Sexto no. quod statuitur idem hic de proximo pubertati quod de pubere. quis autem dicatur primus pubertati. Accur. diuidit illud medium tempus post infantiam usque ad aduentum pubertatis qui sunt. vii. anni in masculo. et. v. in femina: diuidit per medium et fit magis prope infantiam illud medium tempus censebitur proximam infantie: alio pubertati. Ita sentit in. l. pupilli. ff. de reg. iur. et. l. j. in fi. de noua. et ista consideratio videtur bona quo ad presumptionem doli et fraudis in pupillo: et per consequens veniet puniendus vel non: vt. d. l. pupillum. in matrimonijs non dicitur proximus qui per modicum distat per paucos dies quo casu videtur tenere matrimonium: vt. c. fi. s. eo. de quo tamen dubito an verum sit. ubi tali primitas non fit coniuncta malicia: sine potentia coeundi: de qua si non constat iura requirunt in matrimonijs pubertatem perfectam vel eius defectum suppleri per maliciam vt predicti. Sed hic queritur utrum ista consideratio malicie habeat locum in alijs dispositionibus vt suppleat defectum etatis videtur quod non. nam testamentum factum per sex horas ante perfectam etatem non valet: vt. l. a qua etate. ff. de testa. per quam disputando tenuit Iaco. de bel. testamentum factum ab impubere valde sagace qui distabat a pubertate per triduum non valere ipsius enim tutela non finiretur tali pretextu: nec impubes sagacissimus ante finem pubertatis consequitur bonorum administrationem: vt. l. j. c. de his qui veni. et. a. impe. etas igitur limitata in iure non preuenit malicia vel prudentiam: vt no. Jo. an. in. d. c. fi. et. c. puberes. eo. ti. in matrimonijs vero malicia sine potentia coeundi non credo multum operari: sed confecta cum ea operatur multum. unde ille impubes. ix. anno qui impregnauit nutrice: vt no. xx. q. ij. in summa posset matrimonium contrahere. idem in puella cuiusdamque etatis appareat apta: maiore tamen infante: vt no. Jo. An. s. eo. c. j. Sed dices frustra ergo iura que determinant etatem in matrimonijs sunt posita: cum tamen ad illam se referant. s. eo. pubes. Sol. dicit quod illi iuri est standum in tantum quod foris: matur questio si puella habens annus. vii. cum dimidio desponsa et traducitur utrum erit matrimonium: quid iuris si sponsus dicat eam cognouisse: illa vero negat. quidam dicunt quod si appareat apta: si tamen non est cognita non erit matrimonium: nec in dubio presumet cognita. plus etiam dicit quod si etiam aperta appareat claustra pudoris non presumitur interuenisse copula carnalis nisi alia admiscula suffragetur. puta magnitudo persone: et alia que cognoscunt melius mulieres quam literis hic possint scribi. si tamen talis puella que apparet apperta dicat se a viro. ita cognita et vir ita fatetur: dicunt quodam matrimonium consummatum completo septennio: vt no. s. eo. p. trinebat. Et est predictorum notitia utilis ad alia. pone testator dixit lego Titie mille cum venerit ad matrimonium vel statutum consert marito lucrum vroe in matrimonio precedente: et lex consummato matrimonio pferat marito lucrum fructuum dotis. vtrum iste dispositio habebunt effectum statim cum femina traducta erit ad domum viri: etiam ante completum annum. xiiij. vel expectabitur completum. dicit quod in dubio expectabit. sed si appareat apperta et cognita: secus erit per iam dicta: que tunc loquuntur de substantia matrimonij. Sed in alijs dispositionibus dixi etatem non anticipari per maliciam vel potentiam coeundi de dispositionibus vero a matrimonio depedentibus et coneris loquitur predicta questio in qua idem quod in matrimonijs credo dicendum ratione pneritatis. ar. c. de prudentia. de do. inter vi. et. vxo. C. Utrum autem per hoc matrimonium tale consummatum ante etatem completam rumpere substitutio pupillaris. cogita tu legis: et in casu quo ex tali matrimonio in etate non matura perfecto nasceretur proles: non dubito quod expiraret per rationem. l. cum acutissimi. C. de fideicom. et. l. cum ex pacto. ff. de vulga. et. pupil. C. Septimo no. in. s. idem quod quod sponsalia que censentur de futuro iuris fictione per cohabitationem: et signa transeunt in matrimonium de presenti. s. contra. s. de matri. contract. contra inter eo. c. j. Sol. id quod hic dicitur est verum in sponsalibus de futuro iuris interpretatione que tunc quo ad verba erant de presenti sed non habebat tale effectum etate pibente. sublatio igitur illo impedimento: sed defectu etatis et ipsius perseverantibus in eodem consensu ad statum suum redeunt: sed de presenti vt dicta fuerunt. Si vero a principio contraxerunt sponsaliter de futuro illa adueniente etate non traherunt in matrimonium de presenti quantumque interueniat munuscula amplexus vel oscula: nec mirum quod nec etiam nuxus siue conatus carnalis copule operatur talem effectum transiit: vt. c. is qui de spon. et. c. attestaciones. s. eo. C. Incidenter tangit h. Jo. an.

vtrum quod hic dicit de impubere vt spſalia per verba deſe-
 ſenti cōtracta adueniēte etate:z actibus ſubſecutis cenſetur
 ſpſalia deſeſenti ſit idem dicendū in infantibus:vt verb de
 preſenti ab eis prolata ſi appareat poſt pubertatē in eadē ven-
 tate manere tranſeāt in matrimoniu de ſenti. dicit Jo. and. q
 videſ abſurdū iſtam iuris interprationē qe loq̄tur de veris
 prolatis ab impubere extēdere ad verba prolata ab infantē
 talia a principio nulla ſunt:vt in pmo reſpoſo. ſacit bene ſitū
 ſ. eo. lib. de regulari. c. ij. rſo. Contra iſtam eius determi-
 nationē facit principiu huius. c. vbi dicit ſalia ſpſalia contra
 ab infantib⁹ per exceſſum infantie cōfirmari quo ad iuſtitia
 blice honeſtatis ſi appareāt actus per quos cōſter de perſe-
 rantia volūtatīs. ſi ergo illa perſeuerātia corroborat cōſenſum
 illum nullū accōmodatū in infantia:quare nō eodē modo de-
 rat̄ur quo ad tranſitū in matrimoniu de preſenti nō eſt dargu-
 tionē differētē:qz vtrobiqz cōſenſus eſt de ſubſtātia. z per tunc
 rationem aliter in hoc ſentio q̄ Jo. and. nam z alibi cōſenſus a
 principio perſone accōmodatus in matrimonio ppter erro-
 ditionis neſſe corroborat per tales actus:vt in. c. ſi. de conſ.
 ſeruo. cū ſimi. ¶ Octauo no. in ver. poſt dictam tñ requi-
 ctus q̄ nō valet vt agit valet vt valere poteſt:qđ eſt verū ſup
 quādo actus deficit ratione rei ſup qua obligatio ſp̄itur. ſi
 ratione cōceptionis inepte. de quo dic vt no. in. l. ſi vnus. ſue.
 ſi. de pac. vbi no. an iuſtitia acceptilatio habeat vim pacti. d
 cit ibi rex. q̄ ſic. ¶ Nono no. q̄ ex ſpſalibus cōtractis ab im-
 puberib⁹ diſſolutis per diſſenſum remanet iuſtitia publico
 neſtatis. ſimiliter ſi ſoluāſ alijs de cauſis de q̄bus. ſ. ti. par.
 c. ſ. Ad vnum tñ aduertendū q̄ ppter iſtud vinculu ſiue ne
 qui remaneret ex iſto ſtractu impuberū ſi ſoluāſ:qz rigori: con-
 eſt tot perſonas bincinde per talē cōtractū ſpſalioz reſon-
 poſtea impediri:ſtatutū eſt q̄ iſti impuberes nō cōtrahant iſſi
 v: gente magna neceſſitate: vt. ſ. c. ij. Ex quo. c. argue q̄ ſi
 puellā nō nubile deſponſauerit z ad domū duxerit nō lucibi-
 tur fructus doris ante q̄ ſit apta ad matrimoniu: ſi. Jo. and.
 dixerit de equitate: vt. l. ſi ante. z ibi no. ſi. ſolu. matr. ſed iuſti-
 detur equitas poſt q̄ ius canonicū p̄hibet talem ſctum caſa
 nō exiſtere legitima. Similiter dico q̄ nō lucrabit partē doris
 quam deſert ſtatutū marito ſi prius deceſſerit vxor: qz vxor
 nō poteſt que nō potuit virū pati. z videſ de hoc caſa. ſ. qđ
 ſal. tu. auto. l. an in patrem &c.

- P**ater contrahendo matrimonium nomine filioꝝ um
non obligat.
- Filiusfamilias quando est in iudicio an semper requiratur
ritas patris.
- Sponsalia per parentes contracta nomine filioꝝ absentiu
firmantur per filios tacite et expresse.
- P**orro. ¶ Ido. q̄ pater dēdō matrimoniū vel spōsi
tione nōmine filioꝝ eos nō obligat si non cōsentit
tacite vel expresse: z in matrimonio videt hoc bene dictū: ta
lis res nō est aliis in administratione patrimoniꝝ: ideo nec au
torizator: nec administrator: obligare potest eū cuius negocia erūt
in hoc actū: vt. l. in copulādis. C. de nuptijs. In alijs dō obga
tionib⁹ vel scitis per patrē initis nomine filioꝝ cum patre
eorū legitimus administrator: vt. l. fi. C. de bo. que libe. vñm
filij obligent? z an eorū autoritas cōfirmet cōtractus intuos
filios minores. Dic q̄ quādoq; tractat de filiisfamilias ob
gādō mere cū quo autoritas patris nō sufficit: vt insti. de inti.
stipu. §. pupillus. z. l. fi. de verbo. obli. Quādoq; tractat de
heredi. acqui. z tunc potest etiam sine patre. Nūq; tractat de
actu de quo potest esse vitilis z damnu? tunc autoritas pa
tris pōt operari obligationē filij: vt. l. si infanti. C. de iure illi.
z ratio est: qz iura noua faciunt patrē legitimū administratē
in illis rebus in quib⁹ patri querit vsufructus: vt. l. j. C. do
nis maternis. z. l. cū nō solum. §. vbi autem de bonis que le
gis. Sed in alijs nō: vt ibi. In istis igitur casibus in q̄bus nō
patri querit in obligatione filij minoris sua autoritas nō po
test operari S; si tractat de alienatione rei in qua pater habet
vsufructū: patris autoritas sufficeret: vt. d. l. cū nō solū. it. §.
filij aūt. C. Et per ista patet decisio alterius q̄stionis viz
an qū filiufamilias qui est in iudicio semp requiratur autoritas z cō
sus patris: z dicendū est q̄ si sic litigator super re de qua pater
queritur vsufruct⁹: alis secus. vnde in obligatione personalis
causa criminali filiufamilias conuentus poterit esse in iudicio
sine assensu patris. et si sit minor dabitur sibi curator: vt. de
bonis mater. l. j. vbi glo. dicit q̄ detur curator: filijs patre absen
te: quod intelligit cuiuscūq; etatis: vt. l. cum nō solum. §. vbi au
tem in vnum. C. de bo. que libe. Et hinc est q̄ si clericus minor
agat in iudicio super iuri⁹ beneficij quātūcūq; sit in potestate
patris nō req̄rit eius cōsensu vel autoritas: q̄ sibi nihil co
ratur: nec habet administrationē bonoꝝ ad beneficij specia
rium. dabitur

ff. dabit ergo sibi curator. ut est casus nota. in. c. fi. ad fi. j. de iu
 l. vide ad predicta Bar. in. l. fi. de verb. oblig. ¶ Itē no. q. p.
 ms. et patiens actū geri noie suo habet pro consentiente. qñq.
 ipse et tacens habetur pro dīcente qñ tractatur de eius
 obligatione seu pīudicio. vt. l. qui vas. §. vetare. ff. de fur. quā
 oq. tenet mediū. vt. l. ij. §. sacra. ff. de tributaria. Sed dices. cū
 casu huius. §. tractetur de obligatione filij quo ad ista spōsa
 a pāte per patrem quomodo taciturnitas habetur pro consen
 sū. l. si filius. §. in inter. ff. de procu. cum simi. dic q. in actu ma
 imonij filius tenet consentire patri saltem ex debito honesta
 3. vt no. §. eo. c. j. ideo in tali casu et similibus in quibus qñs te
 tur ex debito consentire taciturnitas habetur pro consensu. vt
 §. voluntatē. ff. solu. matrim. vbi plene de ista materia p. d. bal.
 i adde vnum verbū Jnno. in. c. ex parte decani. §. de rescri. de
 o qui noie meo egit sine mandato me tñ sciente et patiente an
 ipse iudicet. et quid iuris si quis conduxit aliquē ad credito
 m dicens iste fideiuber pro me et sic vocauit notariū vt scribe
 qui sic scripsit illo presente et tacente. vtrū sit obligatus. vide
 q. non q. fideiussio erigit stipulationē verborū. vt. l. blandi
 3. C. de fideiuss. dñi tenet p. p. l. ij. ad municip. et de decurio.
 §. si. z. l. cū ostendimus. ff. de fideiuss. tut. ¶ Itē no. in ver. et
 idē q. sponsalia per parentes pāte noie filioz absentū cōfir
 muntur p filios tacite et expresse. Sed hic quero vtrū sola taci
 turnitate videant filij talia sponsalia confirmare sine verbo vel
 tor vel cohabitacione. de quibus. §. proximo. §. vide q. sic.
 si fuisse ipse presens a principio sola taciturnitas fuisse suf
 ficiens pro consensu. vt. §. in principio. idem ergo si scientia su
 uenit sine pāte. in dñum facit istud ca. in p. in. zin. c. nī
 si sponsalia a seipsis pāte non confirmant sola taciturnita
 ti nisi interueniat aliquid quod habeat iudicare assensu. vt ibi
 p. et. ita dicamus similiter si a patre contracta fuerunt. et istam
 rem tenet hic Jo. an. super verbo idem est. plus ergo opera
 taciturnitas in pāte q. i absentē postea certificato de actu
 suo gesto fm eū. cui non obstat. quod no. in. l. quod enim. ff. rez
 nam haberi. glo. enim ibi dicit q. non improbare ratihabita
 3. in par est. In quo articulo tñ Bar. sic distinguit. qñq. aliq.
 q. actū me presente. et in hoc vtrū presens videatur dissentire
 et consentire est materia. l. si filius. §. in inter. ff. de procu. quā
 c. q. aliq. actus geritur me absente. tunc si hoc sciui et taceo
 videat approbare vel improbare. subdistingue aut actus q.
 q. tur tendit ad mei acquisitionē et mei cōmodū. et tunc non im
 probare est approbare. vt. l. si absentis. C. si cer. pet. et ibi p. glo. z.
 3. q. actus qui geritur respicit meū pīudiciū. et tñ quā
 c. q. superuenit simplex scientia. et hoc casu non est approbare
 improbare. vt. l. procurator. in. fi. ff. rem ratam hab. 3. q. super
 uenit scientia cum aliquo actu. vt cū presentatione literarū vel
 instrumenti. et tunc non improbare est approbare. z. iste est casus
 in. l. de. j. de procu. z. l. filius. ad mace. predicta fallunt in spon
 sibus. vt. l. in sponsalibus. in. fi. ff. de sponsa. ex qua. l. coniun
 3. glo. ibi videtur dicendum q. sola scientia filioz nisi euiden
 t apparet de dissensu habeatur pro consensu. licet Jo. an. cō
 3. dicit q. si in filij absentia sunt sponsalia per patrem contra
 et vt videatur filius tacite cōsentire est necessarius actus per
 em liquido vel euidenter pateat ipsius consensus. facit. §. eo
 3. c. j. z. ij. rñso. plus ergo operatur taciturnitas in presente q.
 i absentē postea certificato de actu noie suo gesto fm eum. cui
 est. quod predicti. ¶ Itē no. Jo. an. text. qui dicit parentū zc.
 iod verbū istud videtur includere matrē sicut patrē q. contra
 re possit noie filioz fm q. hic dicitur. similiter de troq. dicit
 possunt offerre filiū religioni. §. de regu. c. ij. per Jo. and. nec
 tria pās videtur considerāda in his actibus spiritalib. §. 3.
 io naturalis et parentū reuerētia eis debita. vt. l. vt vim. ff. de
 i. l. z. iure. Ex quo infero q. in filijs spurij et quocunq. dāna
 3. oitu genitis h. locū quod hic dicit de contractu parentum
 nē filioz. facit quod no. Bar. in. l. j. ff. de accu. z. alibi dicaz la
 3. s de hoc. ¶ Querit gl. antepe. vtrū quod hic dicitur in isto
 §. de contractu parentū inito in presentia vel absentia filioz um
 3. beat locū in quocunq. alio sic pāte spōsalia alieno nomine.
 ff. q. sic. Jnno. contra. vt in glo. que tenet cū Host. in nouel
 le cit. Archi. tenere opi. Jnno. ex eo q. non reperitur iure cau
 ti q. pater nō fratres vel similes possit istos obligare sine ex
 p. la voluntate vel ratificatione. potissime in casu in quo req.
 tur verba. vt in sponsalibus et matrimonijs. de spon. si inter.
 c. e. in parentibus secus vt hic. Jo. an. cōcordando dicit q. in
 parentibus est hoc speciale. videlicet q. si contrahūt noie filioz
 p. sentit eorum taciturnitas habetur pro consensu. in alijs ve
 3. rsonis contrahentibus sponsalia noie alieno requirit illo
 ratificatio expressa vel tacita patefacta per actus. indicā
 3. consensum. nec sufficit taciturnitas pro consensu sicut suffi
 3. et in parentibus pātebus regulariter. ista opi. videt equa

vt sic in parentibus sit aliquid speciale vt iura sonare videntur.
 ¶ Oppo. extra glo. et doc. et videt q. sola taciturnitas et consen
 sus tacitus non sufficiat. q. in matrimonijs requirunt verba. vt
 §. de sponsa. c. tue. Sol. illud verū regulariter fallit cum parens
 tes contrahunt pro filiis. xxxij. q. ij. honorant. Itē fallit in ma
 trimonio presumpto. §. de spon. is qui fides. Itē fallit qñ pze
 cessit tractat. et dictū fuit subsecuta subarratio etiā sine verbis.
 talis enim subarratio inducit sponsalia de presenti. licet alij di
 cant q. in dubio de futuro. quod dic vt no. in. c. fi. §. eo. et aduers
 telatius. nam doc. inter se dissentiunt an in matrimonijs requi
 rantur verba hec. q. sic in ualentibus loqui nisi in casibus supra
 dictis. vt no. in. d. c. tue. idem Jo. go. Jnno. et Bar. brix. xliij. di
 stin. sit director. Alij vt Host. Jnno. et alij dicunt solo facto mī
 moniū contrahi sine verbis. Jo. and. distinguit qd aut pzeceffit
 tractatus. et sit vera opi. Host. quasi tñ verba habita in tracta
 tu referāt ad signa et actus qui postea sequunt. arg. l. titia. ff.
 de verb. oblig. aut nullus pzeceffit tractatus et sit vera opi. Jnno.
 no. ex qua sequit q. si quis retinuit in domo vñā vtrorū in le
 cto mensa et simi. non iudicabitur pro matrimonio si non appa
 reat de tractatu vel verbis. quod pōt esse verū de iure canonico
 per ea que no. Jnno. in. c. ex parte. de resti. spol. secus de iure ci
 uili. vt. l. si in libere. ff. de ritu nup. et quicquid esset de iure B. ca
 su ipsi inuicem questione referentibus. secus quo ad illos qui
 bus ad legitimacionē sufficit quasi possessio matrimoniū paren
 tum q. pro coniugibus habent. vt not. Jnno. de verb. sign. c.
 veniens. et de presump. c. illud. ¶ Querit de questione quā ha
 bui de facto. Puella quedā etatis legitime ad matrimonium re
 cusabat sponsalibus consentire. tandem deducta in publico pre
 sente multitudine. tertio interroganti si placebat igit ille in vi
 rum nihil rēdit per patrē accepta manu puellē. et extēsa vir anu
 lum in digito misit et verba apta protulit. deinde orta discordia
 inter sponsum et patrem puellē dicit pater sponsalia non tenere
 propter filie taciturnitatē. dubitabatur quid iuris. et videtur q.
 non teneant postq. puella semp a principio recusauit. et. l. titia.
 de verb. obli. z. c. maiores. ad si. sicut enim iste ter. presumit per
 seuerantiam voluntatis. ita presumenda est et perseuerantia pāte
 ctionis. preterea taciturnitas ista tpe sponsalioz videt fuisse
 meticolosa propter nimiam reuerentiā que operat idē qd iust me
 tus in personis quibus est habenda reuerentia. vt. l. j. §. q. hono
 rande. ff. qua. rerū ac. nō datur. z. no. xxiij. q. iij. vñusquisq. z. vbi
 statim nullo interueniente alio actu indicante consensus petita
 fuisset ista separatio per puellā vel eius noie questio esset dubia
 secus si longo adhibito intervallo talis superuenisset dissentio
 arg. §. de spon. ad id. ¶ Querit si filius vel filia pāte patri. vel
 eo inuito matrimonij pāte vtrū sit iusta cā expredandi cos.
 dic q. non nisi contraheret cum infami vel vili persona §. volun
 tatem patris. vt. l. notandum. §. si emancipat. ff. de contrata. vbi
 est casus notabilis.

De cognatione spiritali.

Rubrica.

- 1 Cognatio spiritalis contrahitur cum illo qui aliquē su
 scipit de baptismo.
- 2 Patrinus an obligetur ad aliquē filiolo
- 3 Compaternitas per procuratorem contrahi non potest.
- 4 Mutus baptizare non potest: nec puerum tenere.
- 5 Cognatio dicitur esse triplex.
- 6 Confirmatio in fronte quare exhibetur post baptismum.
- 7 Cognatio spiritalis cum quibus personis contrahatur

Nedum. Sedm Jo. an. diuidit in tres partes.
 1. priā ponit. iij. spūales cognationes p
 uenientes ex leuamine in baptismo. scda ibi: z eadem
 ponit totidē que proueniūt ex baptizate. tertia illas
 1. oēs repetit in pfirmatione. ibi ex confirmatione. ¶ Itē no. q. cū
 illo qui aliquē suscipit de baptismo pāte spūalis cognatio. qd
 est verū si ille qui suscipit erat xpianus. Si vero fuisset iudeus
 paganus vel hereticus an cū talib. pāte ista spūalis cognat
 tio. no. xxx. q. j. c. ij. z de pse. dist. iij. in baptizate. Jo. an. tenet
 hoc in nouella q. cū heretico suscipiente pāte ppter incorpo
 ralitatē quā semel habuit cū ecclesia: cū alijs infidelibus nō cō
 trahit. de hac questione vide p. euz in regula ex eo. de reg. iur. in
 mercu. qui etiā hic dicit q. iudeus cū sua cōmatre que vel cuius
 vir in circūcisione tenuit filiū pāte poterit. ad idem de illo qui
 in catecismo vel circūcisione tenuit ex quo baptizata non fuit
 2. ¶ Incidēt querit Jo. and. an patrinus obliget ad aliq. fi
 liolo. dicit q. sic. tenet em ipsum docere symbolum orationē dñi
 cam et quedā alia q. pertinent ad salutē. de pse. dist. iij. vos autē
 vbi dicit q. apud deū patrinus est fideiussor: pro filiolo. cui add
 qd no. ff. de reg. iur. l. de tutela. vbi querit an precedat fscum in
 3. successione. ¶ Itē no. post Jo. an. verbū suscipientes. ex quo

Petrus de ancha super sexto decretaliū.

duo infert. primū qd cōpaternitas p̄p̄curatorē d̄bi nō pōt. sc̄o
cundū qd sufficit s̄sceptio: s̄sceptiens nō loquat. s̄z ergo in ba
ptizante requirā verbum. vt. s̄. de baptis. s̄q̄s. 2. de p̄se. di. iij. p̄i
mo igi. nō tñ in s̄sceptiēte. s̄z in hoc sc̄do dubio tenuit host.
3 in summa de matrimonio. s̄. q̄lter. f̄. d̄bat. ver. s̄. nūqd. **E**x
4 cui? op̄i. sequit̄ qd sicut mutus f̄ nō pōt baptizari propter defe
ctū verbi: ita nec puerū tenere. de p̄se. dist. iij. parvuli. Jo. an. t̄z
primū. de prima etiā q̄one an p̄ p̄cur. possit d̄bi cōpaternitas. 2
qd nō possit ex cognatiōis descriptiōe q̄ est attinētia fm̄ oēs p̄
ueniēs ex sacramēti d̄atione: vel ad id detētiōe. vt hic glo. no.
ergo qd nō t̄z vel leuat nō pōt esse cōpater. p̄terea nō possit q̄s p̄
p̄cura. baptizari p̄pter actū q̄ in baptizando requirit̄. s̄. submer
sio in aquā. vt. c. j. de bapt. s̄lter ergo requirit̄ leuatiō patrini. Jo
antiqui canones 2 iura moderna vtuntur verbo s̄sceptit.
5 **C**etera triplex est cognatio: carnalis: legalis: 2 sp̄ialis
de prima p̄t̄z ad sensum qd p̄curatorē nō d̄bi. s̄lter nec sc̄da.
vt. l. neq̄. 2. l. post mortē. ff. de adop. ergo nec ista tertia. Ad idē
facit qd nō pōt q̄s p̄sbytero cōsiteri p̄ aliū: nec p̄ aliū etatis ve
niām impetrare: nec hereditatē adire: vt hec p̄ ordinē probatur.
de peni. dist. j. quē penitet. 2. C. de his q̄ v̄. et. imp̄. l. ij. 2. de ac
qui. her. paulus. 2. h̄ac partē tenuit Jo. an. in regula pōt quis.
de reg. iur. in mercu. vbi t̄z isto casu qd ipsi p̄curatori leuati q̄rā
pro quo facit. l. si absentis. C. si cer. pet. qd nō approbat. d. f̄. d̄
sen. di. xv. ver. vbi q̄rit si iudicus vniuersitatis h̄is ad hoc sp̄a
le mandatū noīe vniuersitatis leuauit aliquē: an cū vniuersitate
vel singulis: vel cū nullo cognatio sit d̄cta. tenet qd cū nullo. naz
nō cū vniuersitate qd nō h̄z animā requirit̄ qd leuās sit xp̄ianus
vt dixi. nō cū singulis. xij. q. ij. q̄ manum t̄t̄it. nō cū ipso s̄yndico
qd nō suo noīe: nec hoc egit vt sibi quereret. vt. l. multū. C. s̄q̄s al
teri vel sibi. Bar. de p̄curatore leuati t̄git in. l. gallus. s̄. fori
tan. ff. de libe. 2. posthu. vbi q̄rit an legitimatio queri possit p̄ p̄
cu. tenet qd sic. pro quo facit. c. p̄ venerabilē in p̄inci. j. q̄ filij sint
leg. vbi p̄ illū archiep̄m fuit legitimatio postulata. **C**etero
no. in. s̄. ex d̄firmatione q̄sta d̄firmatio in frōte exhibetur post
baptismū 2 ad firmitatē. de qua de conse. dist. v. c. j. cū alijs seq̄.
7 vsq̄ ad. c. oī die. 2. xxx. q. j. c. ij. 2. c. dictū. 2. c. de his. **Q**uero
succincte de p̄sonis cū quibz sp̄ialis cognatio d̄batur in ter. nu
merant̄ plures quos vt addā aliqd p̄ ordinē reassumā. Et p̄io
dic̄t in ter. inter baptizati 2 s̄sceptiēte illud est p̄cise verum
nisi s̄sceptiens fuerit infidelis. vt dixi. s̄. sc̄dm qd inter bapti
zati 2 s̄sceptiēte talis sp̄ialis cognatio d̄cta ad alias p̄sonas
ppagat̄ siue deriuat̄. ideo de illa deriuatiōe aliqua oriunt̄. Et
p̄mo dic̄t vtrū cū filijs s̄sceptiētis indistincte cōtrahat̄. vt hic
dic̄t. dic̄t qd siue ante: siue post talē cōpaternitatē sint geniti d̄a
bet locū qd hic dic̄t qd cū illo p̄ quē deuentū est ad cōpaternita
tem d̄bere p̄hiberi. vt sic pater q̄rit filijs suis fraternitatē quā
dam cū illo quē s̄sceptit de sacro fonte: an pater illas poterit du
cere in vxorē. videt̄ qd idē qd fili? querit patri. s̄z nō. xxx. q. ij.
c. illud. vbi nō. qd pater poterit ducere talem filiā sp̄aliē filiū sui.
descendit ergo talis cognatio de patre in filios. nō ecōuerso. et
hoc not. in glo. si igi. vbi etiā dic̄t qd pater sp̄ialis pōt accipe
re sororem filiū sp̄ialis. Circa hoc etiā querit qd ter. ille dic̄t qd
contrahit̄ in leuatum 2 filios leuantis: an appellatiōe filiorū
intelligant̄ nepotes. videt̄ qd sic. vt. l. iurta. de ver. sig. s̄z nō tenet
Jnn. qui h̄ac cognationē dic̄t nō transire ad nepotes et vterio
res. vnde leuatus licite d̄bit cū nepte leuatis: s̄z nō cū filiā etiaz
illegitimā. 2 ista sunt dicta etiā de filijs s̄sceptiētis 2 leuato: et
etiā ipso leuatis. vtrū ex p̄sonis alteri? ipsoz ad alios cognā
tio extendat̄. **D**e viro 2 vxore leuantibz an vni p̄ alterū acq̄
ratur cōpaternitas. ter. dic̄t qd si alter ipsoz leuat filiū tertiū
qd cū sint vna caro qd facit ps corpis alia ps participat de eo
dem facto. vt. l. vulgaris. de sur. 2 hoc verū qd post consummatū
matrimoniu alter s̄sceptit. secus si ante etiā post sponsalia. vt in
ter. Et idē si filius ipsoz cōis s̄sceptit a tertio. nā vterqz ipsoz
efficit̄ cōpater. vt in ter. secus si tertius leuaret nō filiū cōem. s̄z
alteri? ipsoz. puta quē ex cōcubina s̄sceptit. rōnem vide in glo.
secunda. **D**e certis alijs p̄sonis ad quos ista sp̄ialis cognatio
protenditur. Jo. an. remittit ad summam suam quarti libri. 2 vl
tra personas ibi numeratas non reperiunt̄ plures qui dirimāt
matrimoniu post contractum per cathecismum.

1 **C**athecismus debet baptismum precedere
2 Baptismus est ianua aliorum sacramentorum
3 Baptismus quod triplex sit.

Ex cathecumini. **N**ota

mus d̄z precedere baptismū. 2 sic est ei? p̄parato
riū 2 cōstat ex pluribz enumeratis in. c. cōtracto
s̄. eo. ex quibz p̄t̄z qd nō passim est baptismus in
fidelibus conferendus nisi primitus instruat̄

2 In fide 2 recipiat successive que tradunt̄. iij. dist. c. d̄cto. **C**etero

cundo no. qd baptismus est ianua aliorum sacramentorum. vnde in
baptizatus non posset ad ordines p̄moueri nec recipe carac
rem. de quo dic̄t. s̄. de p̄sby. non bapti. c. veniens. **E**t cō
tuplex sit baptismus. no. eo. tit. ad apostolicas. Et an p̄sumit̄
quilibet baptizatus ita qd non expedit sibi aliud probare. n.
in. c. si. In quo autē cōstat sacramentū baptismi 2 ei? efficacia
vtrū in ipsa aqua. vel vtrum in ablutione seu tentione vel ip̄s
verbis. dic̄t vt no. s̄. de bapt. super rubrica in nouel. **C**etero
qd preparatoria que precedunt actū non sunt eiusdē efficacit̄
virtutis quāz est actus qui postea subsequit̄. qm̄ tñ de mat̄a
ad certā speciē preparata idem qd de specie iudicam̄. vt. l. si in
sit. s̄. quid ergo. ff. de auro 2 arg. leg. nam habet̄ pro cincto q̄pe
proximo est cingendus. vt. l. p̄. ff. de testa. mili. 2 pro clerico q̄
est de proximo postulandus. vt. c. ex literis. de transac. Et iur
amentis istis vtrum definat res esse integra quo ad hoc vt
nitentia locū habeat in similibus. l. si pecuniā. ff. de adi. ob cu.

1 **C**ognatio spiritualis contrahitur cum omnibus susce
ptibus puerum de baptismo.

2 Sacramentum confirmationis in fronte ambulat pari passi
baptismo.

3 Cognatio spiritualis non contrahitur per dationem aliorum
sacramentorum.

Clamus. **T**ria dicta sunt. secundū
datione. **C**etero. qd in d̄p̄nda cognatiōe sp̄iali
nō est differentia inter masculū 2 feminā. s̄z
in legali. nā mulier nō pōt adoptare. vt in l. i. de
adop. s̄. femine. 2 multa in quibz differunt ma
lus et femina quo ad iuris p̄rogatiuas. vide in Spe. de p̄ca.
s̄. j. 2. l. in multis. de statu ho. **C**etero not. qd de iure nō plures
vnus debent s̄sceptere. de baptismo rō redd̄t in. ij. gl. 2 in
tis iuris articulis iura admittunt vnū volentē actū gerere nō
plures. vt. l. iam tñ. ff. iudi. solui. 2. c. s̄q̄s iusto. j. de elec. 2. l. i
res. ff. de accu. **C**etero no. qd cōtra p̄hibitiones canonis
res s̄sceptiūt de baptismo pueri cōtrahit̄ sp̄ialis cognatio
oibus. s̄z nō vadebat qd nō d̄z subfistere quod agit̄ iuris
bitiōne. vt. l. nō dubiū. C. de legi. So. vt ibi p̄ Bar. hec enim
stitutio vltra p̄cedit actū. s̄. confirmando. dic̄t tñ d̄b̄. qd
cant contra faciendū: qd faciūt̄ p̄ prohibitionē canonis nō p̄
res quē glo. allegat. Jo. an. dic̄t qd vbi cōsuetudo non resist̄
fortius si affistit est leuis culpa 2 leuiter indulgenda. de accu.
cū dilecti. **C**etero qd si plures vnū s̄sceptiūt p̄ parte teneant
nus. tñ d̄bit vinctū sp̄iale in solidū. 2 est rō qd d̄bit sup̄ re
uidua. s̄z sp̄ialitate que non videt̄ queri posse pro p̄te: sicut
seruitus 2 alia indiuidua. vt. l. pro parte. ff. de serui. 2. l. ita v̄
ratus. ad. l. aquil. 2 de verb. obligat. l. ex his. Et si dicas qd
sunt plures s̄sceptere. 2 an interfit in qua parte corporis ter
rit infans. dic̄t Jo. an. qd etiā tenendo lint̄p̄m i quo est pue
in uolutus sufficit. videt̄ enim tangere p̄sonā qui lint̄p̄m app̄
derit fm̄ eū. quod not. facit ad questionē an ille q̄ lacerat v̄s
clericū videat̄ inferre iniuriā in p̄sonā ita qd incidat in canoni
si q̄s suadente. de hac plene dixi post Jnn. de sen. ex cō. nūq̄.
2 pro isto dicto Jo. an. de lint̄p̄o vide casus in. l. ad testa. s̄. m̄.
ff. de testa. **C**etero no. qd sacramentū cōfirmatiōis in frōte
bulat pari passu cū baptismū. rōnem vide in gl. si. 2 plenū p̄
tum **D**o. iij. sentent. xij. dist. in. ij. arti. j. q. **C**etero no. qd po
tione aliorum sacramentorum sp̄ialis cognatio nō d̄bit. qd autē
alia. glo. enumerat quinqz. additis ergo cū baptismū 2 cōfima
tione sunt septē. cathecismus ergo de per se nō est de septē sa
mentis. s̄z preparatoriū ad baptismū. ideo sub eo includit̄. co
rit Jo. an. si plures s̄sceptiūt an inter eos s̄sceptientes cōtra
tur sp̄ialis cognatio. tenet qd non. sed tantūmodo cū s̄z
pto 2 parentibus eius. idem no. s̄. eo. **M**artinus.

De accusationibz denūciationibz 2 inq̄stionibz. **R**ubrica

1 **M**issio ordinis iudiciorum non vitiat confessionem in
eodem iudicio habitam.
2 Confessio coram iudice incompetenti emissa an valeat.
3 Confessus an possit appellare.
4 Episcopus si est confessus se promississe mibi centum vt eundē
morte patris non accusarem: an pro hoc sit deponendus

Ostquam. **N**ota
titio. qd intelligit̄ vel p̄ papā. vt. s̄. eo. lib. de off. v̄.
teat. vel p̄ ordinariū. vt. s̄. eo. lib. de off. v̄.
Cetero qd cui est commissio inq̄stio d̄z p̄io inq̄
rere sup̄ infamia si ps d̄z quāz inq̄rit̄ p̄t̄.
nā talis commissio inq̄stiois qd simplex pu
ra intelligit̄ cōditionaliter si infamia p̄cesserit vt sic verba r̄ti
pti in

per in dubio intelligantur fm naturā rei sup qua commissio emana-
uit. vt. c. cam que. s. de referi. z. l. si vno. ff. loca. z. hoc verū si papa
simpliciter committit inquisitionē. Sed si diceret ad aures nras
multoꝝ relatione puenit. ideo frequentibꝫ clamoribꝫ excita-
ti committimus inquisitionē. ideo casu non videt inquirendum
de fama p illū cui est commissio inquisitio. quod qñ sit verus. dicit
s. eo. cñ oporteat. z. vide quod no. Jo. an. eo. tit. qualiter vel pri-
no. vbi de illo qñ consentit commissio inquisitionis s. ipsius sien-
te. vtrum possit corā illo postea obicere qñ infamia non pcesse-
rit. **¶** Itē qñ commissio ordinis iudicioꝝ nō vitiat confessionem
habitā in eodē iudicio. z. hoc verū qñ talis ordo non est pꝛorsus
de substantia iudicii. vt in hoc. c. z. seq. Si vero ordo z. forma es-
set de substantia ita qñ commissio ē redderet iudiciū nullū. vt omis-
so forme mandati lit. conte. z. similis an cōfessio talis habita in
iudicio valeat. vide tex. qñ sic. vt in. c. pisanis. z. ibi p. Jo. an. de
offi. spo. z. de. constitutionē. ad fi. de elec. vbi est text. notabilis.
¶ Quid si cōfessio est emissā corā iudice incompetenti. vide qñ
nō valere sicut nec inia. vt. s. de iud. c. iij. quod qualiter dñ in-
telligi. vide per Jnno. s. de elec. per inquisitionē. non preceden-
te autē processu si quis confitetur crimen coram iudice an cū pos-
sit punire. sentit Jnno. qñ sic. vt in. c. qualiter z. qñ. el. ij. s. eo. tñ
pro quo facit. c. ij. de confes. z. vide de confessione facta corā
iudice an faciat fidem coram alio. in. l. si confessus. z. l. diu.
¶ Custod. reo. **¶** Itē no. tex. dñ dicit puniari ex ea qñ in crimi-
nibus sola confessio sufficit ad punitionē. ad hoc vide. l. j. s. hñs
l.imo. ff. de questio. Cñ autē confessio possit appellare. vide
lo. nota. in. c. romana. s. finautē post. de appel. j. eo. li. vide qñ
iri de immu. ecclē. decet. de cōfessione emissā in ecclēia coram
iudice laico: sic nulla. **¶** Oppo. z. vide qñ infamia debeat ne-
cessario inquisitionē precedere z. copia dari inquisito. vt. c. qua-
ter z. qñ. s. eo. retinet enim fama locum accusatoris. vt. d. c. si er-
ro nō precedit nō posse sequi condemnationē vide qñ sine accu-
satoꝝ vero vel falsū illo facto nullus videt posse condemnari. de
iure. z. bono. l. rescripto. s. si qñs. So. regulariter verū est qñ nul-
lus sine accusatoꝝ punitur. vt d. s. hñs. fallit in casibus nō. c. j.
vt ecclēia. bñ. inter ceteros est casus cñ crimen est notorium. z.
c. est in casu huius. c. in quo ex confessione facta in iudicio resul-
tat crimen notoriū. ergo ferenda snia super eo. ij. q. j. scelus. nec
b. de ordine qñ duplex est ordo. vt no. ij. q. j. in summa. ordo au-
tem in casu huius. c. z. seq. de processu infamie precedentis z. ca-
pitulis est de substantia z. necessitate: parte petente capitula: vel
recipiente z. negante se infamati. sed eo tacente nō dicit bñ de
ordine substantiā: sed congruitatis. simile qñ not. xvij. q. iij.
ro. **¶** Quero qñ inquisitio qñqñ sit ex mero iudicis officio. quā-
vis aliquo promovente. iuxta not. per Jnno. s. de testi. cog. cla-
no. z. multe sunt differentie inter ipsas. vt plenius not. in. d. ca.
qualiter. vtrū vtrūqñ modū debeat precedere infamia. dic qñ de
iure iuris est qñ sic. vt d. c. qualiter z. qñ. z. hoc regulariter fal-
sit in certis casibus in quibus iudex inquisit nullā infamiam
precedente. quos casus bñ. redigit ad regulas sic distinguē-
do. Quedā est inquisitio generalissima ex mero iudicis officio
ita cñ in generali vel provinciali concilio querit de statu pro-
vincie. vt. s. eo. sic. Quedā est generalis. vt qñ sit de statu ec-
clesie in capite z. mēbris. rñ officialis visitat ex publico offi. s.
de offi. ordi. c. j. z. c. irrefragabili. in istis duobus mēbris inquisi-
tur sine infamia de qua hic d. c. qualiter. fit etiam inquisitio
generalis aliquo impetente vel deferente fama. z. tunc dic vt. s.
de regul. cum. j. z. A. Quedā est inquisitio specialis sine sin-
gularis. z. tunc qñqñ fit ad denunciationē illius ad quem ex offi-
cio spectat nō requiritur qñ precedat infamie professus. vt. l. ca-
pitulum. C. de accu. z. de cenf. romana. s. sane. s. eo. li. qñqñ fit in
iudicio nullo deferente sed fama. z. tunc aut procedit contra se-
cularem: aut contra regularem: si s. secularem: tunc aut s. prela-
tum: z. requirit nedū fama sed scandalū: vel qñ nō possit sine peri-
culo tolerari. vt. d. c. qualiter. Si vero s. secularem nō prelatum
nec sufficit fama frequēs z. clamorosa infinuatio etiā si non ge-
neret scandalū. z. ita dñ intelligi quod hic dicit. et. d. c. qualiter.
Si autem s. religiosum procedit. z. tunc aut ad correctionē fm
regulam non requirit iste ordo. de app. repēibilis. aut vt re-
moueatur ab administratione. z. tunc si s. abbatem priorem vel cu-
m habentē z. auctoritate epī institutū. z. bz locus. c. qualiter. ad
s. eo. Si aut agatur de simplici priore obedientiaro: tñ si
cā remouetur. z. per cōsequēs vt remoueat inquiri sine dicto
ordine. d. Bar. istā materia clarioꝝ stilo psequit in. l. ij. s. si pu-
lico. ff. de adult. z. p modū regularū enumerat quosdā casus in
quibus ex officio inquiri s. singularem personā etiā si infamia
s. precessit. Primus est propter incidentē cognitionem crimi-
nis. vt. d. s. si publico. ad hoc etiā. c. ij. s. de confes. Sed est quā-
do in generali inquisitione reperit aliquē deliquisse. z. de isto lo-
cutur. l. congruit. de offi. presidis. z. c. j. de offi. ordi. Tertius est

propter magnū dolorem vel magnā offensionē. vt qñ committit cri-
men coram iudice: qñ pōt de illo inquirere. vt. l. calūniatores. C.
de calūnia. z. l. nullū. C. de testi. casus est in enormibus crimi-
nibus in quibus sine metu calūnie admittit accusator. et i ipsi
pōt iudex inquirere. facit. l. si quis in hoc genus. C. de epī. z. cle-
rista habent locū cñ queritur vtrū iudex possit inquirere advin-
dictam publicā vt maleficia puniantur. ad priuatā vero utilita-
tem vtrū possit inquirere. dic vt no. Jnno. in. c. ad nostras el. iij.
¶ de iure iu. **¶** Quero post Jo. an. epī est confessus se promissis
secentū petro vt cñ de morte patris sui nō accusaret. querit an
ex hac confessione sit deponendus. videtur qñ sic: qñ videtur cōfi-
teri crimen qui paciscit. vt. l. qñ. de bis qui not. infa. ad hoc su-
pra de symo. matheus. z. c. sicut tuis. in contrariū facit qñ igno-
scitur corūpenti delatoꝝ z. redimēti sanguinē suū qualiter cñqñ
vt. l. j. de bo. eo. qui mor. sibi cōfesi. Itē videtur iste redimere ve-
rationē suā qñ forte volebat cñ iniuste accusare. z. sic in dubio in
mitioꝝ parte dñ ista cōfessio siue pactio interpretari. iuxta not.
p. Jo. an. in simili. s. de elec. dudū. ponit Jo. mo. qui disputauit
hac questionē. distinguit qñ qñqñ res est integra. z. tñ licet vera-
tionē suā redimere: nec per hoc videtur crimen confiteri. ad tur-
pil. l. mulier. z. l. seq. Qñqñ res nō est integra. z. tñ cōfessio vel
pactū facit quē haberi pro cōfessio. vt. d. l. qñ. que dñ intelligi de
transac. iudiciali nō extra. presumitur em transigi metu accusa-
tionis imminentis. arg. l. ff. de bo. dam. l. j. s. fraudis. z. de mate-
ria plene vide in. l. transigere. C. de transac.

Sis cui contra. Istius. c. z. preceden-
tis ratio est: qñ vtro-
biqñ est renūciatū processui qui pmitti necessario de-
buit qui fuisset inefficax resistente eo s. quem inqri-
tur. habetur ergo talis taciturnitas pro cōsensu. simile. s. de de-
spon. impu. c. j. **¶** Itē no. qñ cñ vñ iudiciū est preparatoriu ad
aliud omisso talis iudiciū preambuli nō reddit sequēs iudiciū
nullū. facit quod no. in. l. j. C. de ap. z. multa sunt iudicia quoru
vñ est preambuli siue preparatoriu ad reliquū. vt actio ad ex-
hibendū z. rei vēdictio. vt. l. j. ff. ad exhib. z. officiū rescindēs et
rescissoria. z. querela inofficiōsi testa. z. petitio hereditatis. vt. l.
qui de inofficiōso. ff. de inoffi. testa. preposteratio autē in talibꝫ
iudiciis subalternatis nō videtur vitare. facit quod no. Barr.
in. l. naturaliter. s. nihil cōe. ff. de acqui. poss. z. l. ordinarij. C. de
rei ven. Jo. an. examinat hic qualiter testes debēt deponere suā
per infamiam vt pcludat. dic vt hic p. cñ. qñ enim fama pōt trabe-
re originē a suspectis debēt deponere de psonis a quibꝫ audiūt
vt per hoc appareat an habeat originē a suspectis a maliuolis
an ab honestis psonis: quod plenius prosequere vt no. in. d. ca.
qualiter el. ij. in nouel. vbi post Jnno. querit an debeat esse cōte-
stes qñ audierint ab eis dñ z. in eodē loco. vel sufficiat qñ singulī
a singulis z. locis varijs ibi subtiliter videas. z. an requiratur qñ sit
fama in tota ciuitate. vel in certa parte ibi tangit. et Bart. in. l.
cñ quidā. s. quod dicitur. de acqui. here. z. plenissime per cñ in. l.
de minore. s. plurimū. ff. de questio. ibi cñ querit quid est fama. se-
cūdo in quo loco dñ ē fama. tertio a quibꝫ psonis dñ oziri. quar-
to ex quo tpe oziri dñ. Itē qualiter debēt testes deponere vt cō-
cludat. Item vtrū fama possit negatiue pbari. Item de effectu
fame probate. de quo tangit Jo. an. s. c. proxi. Si infamia sit p-
bata s. epī de graui crimine nūquid ex hoc veniat deponendus
vel saltem suspendendus ab administratione tpaliū z. spūaliū
dicit qñ nō regulariter. vt. s. de purg. ca. c. ij. Secus in crimine si
monie z. dilapidationis. vt. s. de simo. accusati. z. c. l. hely. s. qñ
vero. z. de offi. dele. venerabili. vbi de hoc. **¶** Alterius quero si
producti sunt testes ad probandū aliquē infamati vtrū possit
probare per alios se esse bone fame. glo. not. qñ sic in. c. cñ in tua
de spon. z. plene p. Jo. an. in. c. cum oporteat. s. eo. z. c. qualiter z.
quando. in glo. ij. circa medium ibi si actor probet z. c. per Jnno.
no. de elec. bone el. j. in glo. no. qñ in isto facto zc.

De hereticis.

Rubrica

¶ Pro euidētia totius tituli premittendum est quis dicatur
hereticus. Archi. z. Jo. an. post cñ tangit. j. eo. c. ij. nam est here-
ticus qui nō recipit. iij. cōsilia. vt. l. quicūqñ. C. eo. tit. cum simi.
z. xx. dist. de libellis. z. no. xxij. q. iij. interim gl. alio modo. z. Jo-
annes an. no. de hoc post glo. s. eo. firmissime. hereticus autem
videri nō debet qui errat: sed est paratus corrigi. ca. questione.
dixit apostolus. ij. q. j. hoc est. vbi de hoc.

¶ Degradatio clericorum per certum numerum episcopoz
fieri debet

Quoniam. **¶** No. qñ ad degradationē cle-
ricoz requirit certū numerū epō-
rum. de quo numero hic in glo. ij. Qñ aut istos i sen-
tētia cōcordare. s. de reg. iur. nō pōt. vbi de hoc. z. ad
B. ii

Petrus de ancha. sup. sexto decretaliū

uertere q. 30. an. alibi reuocat in dubiū vtrū iste numerus d. esse
presens in degradatione actuali: vel sufficiat q. inter sit in exa-
mine vel snia. et hoc vltimū tenet. j. de pen. degradatio. in nouel.
plura tñ capitula allegata ibi p. eū sonāt q. in actuali istozū pre-
sentia requiratur: quib. ibi rñdet super verbo numero. **C** Item
no. q. propter difficile congregationē plurimū in vnum locū iu-
ris solēntas relaxatur. et est simile cū ad ep̄m et capitulū spectat
collatio prebendarū: vel ad caplm cū consilio ep̄i. Si enim mor-
tuus sit ep̄s. vel aliter impeditus poterit caplm per seipsum cō-
ferre. vt in. c. j. ne sede vac. s. eo. lib. ad idem. l. ij. s. si. ff. solu. mat.
z. l. si cū dotē. s. si patris. eo. tit. z. l. si longius. de iudi. nā i dictis
iuribus ppter absentia ei. q. d. actui consentire actus gerit si
ne eius consensu. et hoc vbi presentia vel assensus requirit a iure
Si vero requiratur ex dispositione hoīs. vel ex cōuentiōe presen-
tia. vel assensus: an tñ possint p̄sentes pcedere si sit absens ali-
quis ex eis: in arbitrio est decisum q. sic in. c. ij. s. de arb. eo. lib.
in iudiciis delegatis secus. s. de offi. dele. prudentia. et vide p.
Bar. in repetitione. l. ij. s. si plures. ff. de exercitoria. **C** Itē no.
q. ppter difficilem presentia aliquoz ad actū alij subrogant. si
mile in. l. vbi absunt. ff. de cura. et tut. dat. ab his. isti aut subroga-
ti videntur tenere locū ep̄oz in examinatione et diffinitione q. eo
rum loco succedunt. vt. l. ij. s. hec actio. ff. si quis testa. liber eē ius
sus sue. z. l. si cū. s. qui iniuriarū. ff. si q. cau. **C** Item aut isti cen-
seantur ordinarij vel delegati: vide q. delegati: q. vt diximus
super reliquo nil pōt. vt. d. c. nō pōt. cōiuncto. c. prudentia palle-
gato. quod est secus in ordinarijs. vt. l. ij. s. de offi. consu. z. no. in
l. si vni ex pluribus. ff. de re iudi. opz nos dicere q. isti sic subro-
gati habeant ordinarijs. et q. oēs inceperunt simul cognoscere.
quod dicit plene vt no. in. d. l. si vni. p. Bar. z. d. c. prudentia. Itē
no. penā heretici. tradit etia iudici seculari penis legitimis pu-
niendus. quod intellige vt no. in. c. ad abolendā. s. j. cū alijs se-
quen. s. s. eo. **E**x quo collige q. de delicto cōmissio p. clericū tpe
clericatus punitur pena legali si tpe imponēde pene deprehē-
datur clericatus priuatus: et sic in penis attenditur cōditio pfo-
ne fm tps pene infligende: non fm tps cōmissi delicti. quod dicit
p. Bar. in. l. ij. s. de penis. Itē no. nouā penā. s. immurādā. et est pe-
na canonica ad penitentia peragendā adinuēta nō cognita de
iure ciuili: quo iure inuentus est carcer ad custodiaz: non ad pe-
nam. vt. l. aut facta. s. solent. ff. de penis. et collige q. qñq. hereti-
co est infligenda. vna ex istis penis. qñq. altera. et cū ter. non ex-
primat cui sit electio: dicit pōt q. in penis alternatiue a iure im-
positis est electio iudicis. vt no. in. l. quicūq. C. de seru. fugi. et
est de hoc glo. nota. in. c. a crapula. de vi. et hone. cleri. Bar. tñ in
l. quicūq. sic distinguit cuius sit electio in penis alternatiue im-
positis. sic distinguit. **Q**ñq. verba imponētia penā dirigunt ad
iudicē. qñq. ad reū. qñq. ad neutrum. **P**rimo casu qñ ad iudicem
q. dicit in lege punitur vel condēnet et simi. et est electio iudicis.
vt in. l. si fugi. C. de seru. fugi. scōdo casu qñ verba executiua di-
rigunt ad reū: q. dicit soluat. et aut stichū. et est electio rei. vt no.
in prealle. l. quicūq. tertio casu qñ verba sunt dubia. puta dicit
lex sit pena pedis vel relegatiōis. et sic nō referunt ad iudicem:
nec ad reū. et tñ in penis corporalibus est electio iudicis. vt. l. l.
j. s. expilatores. ff. de effrac. in pecuniarijs est electio rei. vt lege
plurimq. ff. de iure do. simile quasi distinctionē facit glo. in con-
tractibus et legatis alternatiue relictis in. l. lucio. ff. de leg. ij.

1 **H**eretici quare cogantur ad obseruantiam fidei metu pe-
narum.

2 **C**redentes hereticis qui dicantur.

3 **R**eceptatores hereticorum qui dicantur.

4 **H**ereticorum defensores qui dicantur.

5 **F**autores hereticorum qui dicantur.

Clicunqz. Quinq. sunt partes que pa-
rimponit penā sepeliētibz hereticos. scōdo laicis
disputantibus de fide. tertio punit credentes rece-
ptatores fautores et filios hereticoz. quarto p̄ci-
piētes beneficia et dignitates ecclesiasticas ad preces heretico-
rum. quinto eozū irritat emancipationes. partes patēt prolire.

30. and. scribit in nouel. ex cuius dictis magis vtilia elicias p.
1 quinq. questiones. **C** Itē primo quero quare heretici cogantur
ad obseruantia fidei metu penarū. dicit q. multiplici rōne. vt hic
2 in nouel. post Archi. **C** Itē secūdo quero qui dicantur credentes
hereticis. dicit q. illi qui ore dicunt se credere eoz erroribz. de pe-
ni. dist. j. pōt. Itē qui in orationibz sequuntur eoz ritū et consola-
tionē et cōiōnem ab hereticis receperūt: vel similia que ad rituz
ipsoz pertinent. et ideo tales dicuntur credētes: q. factis presumi-
tur affectus. vt. l. dolā. C. de dolo. et plus est facto q. verbo aliqd
facere. de app. dilecti. z. l. certis. ff. si cer. pe. et intellige de factis
vt dicit que pertinet ad ritū errantiū. secus si preberet ducatum
heretico. vel alimenta: vel similia que nō spectāt ad cultuz fidei

tales enim nō credētes: s. receptatores dicerent. j. eo. accusati.
S. ille quoq. **C** Quid de audientibz sermones vel predicati-
ones hereticoz. dicit q. ibi nō possunt dici credētes p̄prie: sed gi-
uiter sunt suspecti ita q. esset purgatio indicēda. s. c. ex cōcar.
S. qui aut. vbi de hoc. Similiter qui cōicant in ducatu cibis.
predixi. semel aut in talibz actibz participādo nō pōt dici qu-
credēs vel suspectus. immo p̄rium postq. nō reuertit. j. q. j. co-
3 stat. et de presum. ex studijs. cū si. **C** Itē tertio quero qui dicantur
receptatores. dicit q. illi qui sciēter hereticos suscipiūt. j. de pe-
felici. post p̄m. lex aut illū receptatorē vocat q. receptat et cel-
vt celatus iudicis manus euadat. vt. l. ij. z. ij. ff. de recepta. et de
fi. p̄fess. l. congruit. et vide qd not. in. l. quicūq. C. de fer. fugi. et
de illo qui receptat seruū alienū fugitiuū. et de his receptatio-
4 bus no. **H**ost. in summa huius tit. s. que pena. **C** Itē quarto
ro qui dicantur defensores hereticos: dicit q. qñq. quis defendit
errorem. qñq. errantē. p̄m. dānabilior est. xxiij. q. ij. q. alie.
Secūdo qui defendit psonā etiā punit. vt hic. et ista defensi-
sone pōt multipliciter ptingere. puta viribus et potētia ne pu-
niat ad manus iudicis. et de ista defensione loquit. xxi. q. j. p. to-
tum. Itē dicunt tales defendere p̄ncipes et p̄lati q. tales
corrigūt. nā i eis negligere est fauere. ij. q. vij. negligere. lxxxi.
dist. error. z. c. fame. de sen. exc. **C** Itē quinto quero qui dicantur fa-
5 tores. **D**istingue inter psonas publicas et priuatas. illiē q. a
publica p̄tate sunt ex sola omisiōe possunt dici fautores. qñ so-
licet ab ecclesia condēnatos nō sugāt necq. puniūt. xxiij. q. ij. q. iij.
pōt. z. c. q. te. de sent. excō. vbi de hoc. **P**riuate vero p̄sone ne
capiēdo vel detinēdo nō dicuntur fautores: q. hoc spectat ad bal-
tes p̄tatem fm eū. qd pōt tolerari q. tñ ad capturā vel detenti-
nem. q. tñ aut ad verbalem resistētia q. libet tenere resistere bla-
femantibz. s. c. j. z. c. q. alios. vbi de hoc. verbis autē an q. dicit
fauiere hereticis. dicit q. sic nō p. iocū nec ex lingue lubrico. s.
cus in publico et in cōuenticula dicit illos nō esse tales quali-
dicunt. **C** Et generaliter qñcūq. pronocāt verbis blādis p̄-
bem ad hereticos amoz et fide enervāt fauere dicunt. vt p̄ot-
tur. xj. q. iij. timēdo. ij. q. j. c. fi. **E**t canō dicit q. fucatis excusat
nibus eius tegere crimina videbat. xj. q. iij. ita defendēs. igit
colorate dicit fauere. secus si p. lubricū lingue. vt. ff. de act. et ob-
l. obligationū substantia. aduocati etiā q. eos defendēdo eoz ex-
cessus excusant fauere dicuntur habita tñ p̄sideratiōe psonarū:
pōt et locoz. nō enim hec oīa ad vnguez p̄stringi pōt. **E**t
istis aduocatis vide quod no. 30. an. in. c. p̄posit. de cle. et. a
mini. vbi quid iuris de aduocato q. se opponit p̄ processum ex-
cutoris in quo excōicat impediētes eoz p̄missiones an ligu-
tur illis processibus. q. aut q. faueat p̄batidē nō indiget. pu-
in eo qui tali alimonia pcurat: q. liberat: q. ea p. que liberaf a
ministrat. et si que sunt similia. xxiij. q. ij. nō est iniusta. z. j. c. a
cusatus. s. sacerdos. Itē de illo qui p̄cibus liberat. xxiij. q. vi.
pi. j. ista sunt vīsa mihi magis vtilia de his q. dicit 30. and. p.
Arch. fere p. duas colūnas. **E**t licet stricte p̄dicta intelligat 3
annes an. de fauentibz receptatozibz et defensoribz hereticos:
potes tñ aptare ad alias materias in quibus p̄stātes cōfli-
vel fauorē delinquentibus punitur. de istis defensoribz fauor-
bus: socijs et p̄siliarijs vide glo. nota. et magistrā in cle. si q. s.
iūs. c. in p̄cessu fiendo p̄ credētes et similes de quibz in ter. opz
linquentibz p̄stāt auxiliū vel fauorē. vide plene p. 30. in q.
sicut dignū. de homi. et de p̄siliario et mandāte delictū commi-
plenus p. eundē in. c. ad audientia. eod. titū. **C** Item iuxta p̄dicta
scias q. qñ p̄cedit p̄ aliquē ex eo q. p̄stiruit opē vel aliqd auxi-
lium ad aliquod maleficiū opz q. prius esset de maleficio p̄ci-
cipali. et oportet q. esset in p̄cessu q. fit p̄ auxiliantē mihi. l. j. ens
p̄ncipalis sit contumax vel alio mō cōstet de maleficio p̄ci-
tñ hoc nō nocet auxiliātū. vt. l. denūciasse. s. qui iure. ff. de adul.
et hoc no. Bar. in. l. is qui. ff. de fur. ex quo inferas q. in casu h-
iūs. c. in p̄cessu fiendo p̄ credētes et similes de quibz in ter. opz
tebit facere fidē q. ille cui fauisse dicunt sit hereticus vt con-
dat inquisitio vel processus p̄ tales. **I**ddē dicit posset in oībus
ex delicto tenent p̄ respectū ad alios autores delicti. vltio sign-
glo. q. incipit s. nunqd q. pena p̄stitutiōis in dubio d. intelligi-
nō ipso iure. sed per sentētia. cōcor. l. y. in. l. in criminali. C.
iuris. om. iudi. facit quod dicit in. c. ipso iure. de rescri.

1 **Q**uestio heresis post mortem an moueri possit.

2 **I**nfirmas aliquando inducit mentis exilium

3 **P**robatio q. aliquis non sit sane mentis qualiter fieri debe.

4 **T**estibus domesticis fides non est adhibenda.

Blj vel heredes. In casu dubio dis-
prosequit: ibi alioquin. qd determinat ibi non tat
1 **C** Itē q. post mortē pōt moueri q̄stio sup heresi
memoriz defuncti. et est spāle in hoc crimine et in crīe lese ma-
statis. vt. c. vergētī. s. eo. **Q**uō aut p̄ defunctū sint accipiēda vt
ba tradit

pa tradit glo. no. in fi. de here. q. ab inte. defer. s. per dñum. Se-
cundo collige q. filij heredes sunt vocandi cū dñi auctorē siue pa-
rem procedit post mortē. Ratio est q. interest filiorū pñs me-
norū non condēnari. vt. s. c. pñs. s. heretici. Interest etiā be-
redus pp bona que ab eis auferunt. i. eo. fm leges. z. d. s. pñs tra-
tum. q. em ista pena pñsationis bonorū infligit ipso iure pñs
tutionē transiit heredes. Secus si veniret pñsiam infligen-
tē. q. tñc nō trāsit iuxta plene no. in. l. i. ff. de pñs. delict. z. l. pñs
na. C. ne ex delict. defun. similiter pena q. p executionē infligit
transiit heredes. vt est text. z. gl. no. in. l. i. ff. qñ aut. ff. qñ quisq.
r. z. plene de ista materia vtrum. s. heredes teneant ex delictis
defunctorū. vide in. l. i. ff. de pñs. delict. p. Bar. z. c. fi. de sepulcu.
c. in literis. de raptō. ¶ Tercio not. q. infirmitas a inducit
qñq. mentis eriliū z. voce auferit. z. cōcludit aures. q. oia si cōcur-
ant. vel ex eis alterū. an talis possit aliqd. disponere. vide in. l. i.
iscretis. C. de testa. Et de furorē supueniente non est dubium.
in. l. i. furios. eo. tit. s. de furdo tñm. vel de muto tñm. vel vtrūq.
iobū simul patiēte est dubiū an aliqd. agere recte possit. quod
lene pñsequere p. Jo. an. in. c. cū aut. de spō. ¶ Quarto no. q.
dimitit qñ ad pbandū q. defunctus nō fuerit sane mentis. cū
negatiua videt in cōbere istud onus alteri pñ. solue vt no.
i. nec codicillos. C. de codi. z. l. i. ff. qui dicit. ff. de proba. Quo
modo aut probetur aliqd. nō esse sane mentis. dic q. ex verbis
inde scriptis est. fatuus fatua loquit. facit. l. cū quidā. ff. de codi-
o. in fi. z. l. i. s. pe. z. fi. ff. de ed. edic. z. l. i. ff. cū dōrē. s. finautē in
quissimo. ff. so. mat. z. in Spe. de proba. s. i. ver. sed pone quidā
s. de succel. ab intest. cū dilectus. vbi est casus. ¶ Quinto no
q. actus qui gerit presumit gestus fm consuetudinē. nā eius
bferuancia est presumenda in actu qui ab ea informat. vñ con-
habentes intelligunt tacite puenire qñ illud qd est in cōsuetudi-
e veniat in actu. vt. l. excepto. C. loca. z. l. i. ff. pñs. de aqua plu-
ren. per Bar. ¶ Sexto no. q. iudex nō dñ recipere nō verifi-
cilem probationē. z. est speciale. als pena recipi. sed requirit p-
atio magis plena. vt. s. de pñs. c. q. verisimile. cū simil. hoc
legat in nouel. ¶ Septimo no. q. legitima pbatio nō admit-
it hic probationē in dñum. z. intellige legitimā qñ nō reproba-
ur probatio infamē. suspensio. vel sane mentis. hoc enī casu
on bz locū pbatio q. nō sane mētis. s. si corruptionē vel falsi-
atem pñsationē opponeret deberent isti admitti. qñ
oc pbatō cōcludit q. nō erat legitima pbatio. ad hoc. s. de p-
a. licet cām. Et aduerte q. speciale est hic q. ista pbatio nō ad-
mittat probationē in dñum regulariter. regularē vero est q. pro-
atio recipiat probationē contrariā. vnde reus fundata inten-
sione actoris admittit ad probandū suā exceptionē. vt. l. eptor.
de pñs. longif. temp. Saluo qd dicit de probationib. dire-
to dñs. siue sup articulis publicatis in de. i. de testi. Est autē
spñsationis in isto casu. q. z. si probaret furorē presumet id in
actu ex reliquis pñsatione volūtatis. vt. s. de hap. maioris. in fi.
ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. ad fi. fm Jo. an. ¶ Octano
no. in ver. als: q. ex quo qñ petit cōsolationē ab hereticis est cō-
endus hereticus. vel saltē credēs qd sufficit ad condēnationē.
vt. s. c. pñs. ex hac enim cōsolatione recepta nisi heredes pro-
rent q. tunc nō fuerit sane mentis dñari deberet. z. innuit iste
ex. in hac tñ probatione iudex dñ esse cautus. q. multi furorē
ingunt. vt. l. diuus. ff. de offi. pñs. z. l. i. q. it. indicas. vbi vide.
¶ Nonno z. vltimo no. q. testibus domesticis nō est danda sū-
des. sed fide dignis. z. qui sint tales dicit. s. de testi. testimoniū.
de domesticis remittit Arch. ad no. iij. q. v. in summa. z. l. etiam
C. de testi. vbi no. qui sint domestici. z. hic in tex. aliqui enūmerā-
tur z. aliq. in. l. i. C. qui ad eccle. confu. z. in Spe. de teste. s. j.

1. Ecclesia nemini claudit gremium.
2. Cetus cardinalium ardua negocia in consilio diffinire debent.
3. Hereticus cum petit ecclesiastica sacramenta in eo signa mani-
esta penitentie apparere debent.

Ulpereoe Pñs duo iurius aduersatio. scōd ipsoz interpretatio. ibi: nos
itaq. ¶ Tñmo. q. ecclesia nō claudit gremiū redeñti
z. sic parit delinquēti. z. est spāle i hoc crimine. i. alijs
ero nullus definit p penitentiā eē nocēs. vt. l. i. ea mēte. ff. de fur.
Rō est q. i isto pñcipaliter deus offendit cuius maiestas ab
eretico blasphematur. Deus autē nō diligit mortē pctōris. sed vt
conuertat z. viuatur. z. sicut facilius dñs qñ crimen dñit. s. cogi-
tatione dñtarat. ita facilius abolet. vt. l. i. qñ non dicā rape. C.
epl. z. de. ¶ Scōdo no. casum in quo oīs audientia denegatur.
ios vide. xxiij. di. c. j. in gl. hic heres Quō aut possit ius possi-
uū auferre audientia. vide qd dixi. s. de rescrip. c. j. ¶ Tercio
no. Jo. mo. q. cetus cardinalium est in hac quasi possessione. q.
duo negocia t debēt ipsius cōsilio diffiniri. vtrum aut valeret
dñ faceret papa. in dñum refert hic quedā ardua retractata. qñ

omissum fuerat eoz pñs. remittit ad no. de re iudi. ad apostoli-
ce. z. vide qd ipse no. in. c. ex gestis. de cle. nō refi. in nouis. vbi qñ
rit an solus papa potuit deponere cardinales. ¶ Quarto no.
q. cognitio pñs hereticū spectat ad forū ecclesie. executio vero spe-
ctat ad iudicē secularem. cōsuevit em esse pena ignis quā penaz
corporalem ecclesia nō imponit. vt. c. in archiepātu. de raptōri.
¶ Vtrū autē ista pena pñsuetudinaria potuit iure probari. vide p
Jo. an. in. c. ad abolendā. s. eo. tit. ¶ Quinto no. q. iura que vi-
dentur dñia debent aliqua submissione iuari. de quo. s. eo. lib.
de elec. cū expediat. ¶ Sexto no. q. in heretico petente eccle-
siastica sacramēta debēt apparere signa penitentie manifesta. in-
cipit tunc esse qd nō fuit. l. dist. in. ferrū. z. collige q. deus facilius
ignoscit q. ecclesia q. non nisi semel vt hic: deus septuagesies se-
pties. de iure iur. quemadmodum. durius ergo agitur cum mini-
stro q. cum domino eius. vt. l. cellus. ff. de arbitris.

1. Papa testes minus idoneos habilitare potest.
2. Testes minus idonei contra hereticos admittuntur.
3. Particeps criminis admittitur in testimonium in causa heresis.

In fidei Pñmo ponit pñsitionis cām. secun-
do constitutionē. ibi cōcedimus. quā
fortificat. ibi pñsertim et moderādo determinat. ibi
si ex verisimilibus. ¶ Tñmo. q. in fauorez fidei statuit
aliquid speciale. simile in fauorez religionis z. etiā multis iuris ar-
ti. hoc contingit q. dñs regulas plura sunt statuta in fauorem
cause personarū vel rerū q. colligas p exēpla ex no. p. Dyn. in re-
gula pñsilegiā. ff. solu. matr. In casu ergo hui. c. testes minus
idonei als in fauorez fidei idonei reputant. s. in fauorez fidei p-
papa accusari de occulta heresi. xl. dist. si papa. z. dicit Jo. an. and.
post Archi. q. dñs papā sic accusatus. perit cōpetens iudex pñsiliū
generale etiā quo ad cōdēnationē. vt. d. c. si papa. et hoc dicit
indubitātū de papa viuente. sed si post mortē de heresi accusat
successor eius erit iudex cōpetens etiā sine cōuocatione dicti cō-
siliij generalis. vt pñs in eo qd leg. z. no. xxiij. q. j. c. j. ¶ Secun-
do no. q. papa pñs testes minus idoneos habilitare. siue habi-
les reputare ad ferendū testimoniū. z. hoc verū qñ exceptio con-
tra testes causat a iure positio. puta exceptio ex cōcātionis. cri-
minis. seruitutis z. simi. si vero causaret a iure naturali. puta ex-
ceptio inimicitie. vel q. testes careant sensu z. similes. istas nō vi-
detur papa posse auferre. arg. cle. j. de re iudi. z. dixi in. c. j. de re-
scri. s. eo. lib. remittendo ad Bart. in. l. si fili. de dona. z. hoc p-
bat in. c. p. tuas. de simo. vbi in crimine vult admitti testes crimi-
nosos z. alios minus idoneos. nō tñ aspiratores et inimicos q.
de facili mentiunt. vt. l. i. ff. de questio. z. hoc est qd dicit ter. hic.
si ex verisimilib. pñsicturis nō fa lsa dicere presumunt. quasi per
administrationē testis inhabilis nō sit exclusio exceptio falsita-
tis etiā dñcta. ¶ Tercio no. q. spāle z. pñspter fauorez fidei qd
testes minus idonei admittunt pñs hereticos z. in ipsa cā here-
sis. in alijs ergo causis heretici accusati vide q. debeāt cōuinci
pñs testes idoneos. ¶ Et glo. hic reuocat in dubiū si dñs testes op-
ponat aliqua exceptio. puta criminis. seruitutis et simi. an pñs
ipse testis vel eū pñsducēs replicare q. ipse etiā est talis. z. sic tali-
bus testibus dignus est. z. determinat q. nō possit replicare. qñ
quilibet pñs tunc qñ criminofus dñs pñsducēs pñs testes idoneos. ita
dicit glo. no. in. c. testimoniū. de testi. cui adde qd no. bar. z. post
eū Bal. in. l. cū mulier. ff. solu. matr. z. l. hos accusare. s. oibus. ff.
de accu. ¶ Quarto no. in dñi. q. si ex verisimilib. q. si testes mi-
nus idonei admittunt ad testificandū nō est eis de facili credē-
dū. s. dñ attendi numer. z. eoz qualitas z. verisimilis pñsictura.
vt sic ex istis fides eoz debilis cōfirmet. z. tota ista inspectio iu-
dicis arbitrio relinquit sicut erga alios iurib. nō exosos. iuxta
plene no. pñs Inno. in. c. s. falsam. de pba. In alio tñ casu q. huius
c. vtrū plures testes inhabiles faciat saltē semiplenā pñsationē
ita q. ei pñs textu habeat locū delatio iuramēti. pñsuli q. nō in q.
dam cā in qua erit pñsducti ad pbandū solutionēz debiti vroz et
familia debitoris. z. quidā tñt in inimicus creditoris. vñ autēz
testis idoneus cū alio minus idoneo. vt socio cris vel partcipe
an faciat plenā pñsationē. vel vñ testis cū fama. vide de testi. de-
niens. z. c. tā literis. eo. tit. ¶ Quinto z. vlt. no. q. socij z. parti-
cipes tñ criminū admittunt in testimonium in cā heresis. s. in cri-
mine symonie z. lese maiestatis. secus in alijs. vt. s. de pñs. c. ij. in
casibus igit in quib. nō admittit qñ dñs re. excipe dñm ne vi-
deatur crimē cōfiteri. ¶ Itā si diceret tu fuisti socius meus vñ par-
ticipes. fateret de seipso. dic vt nota. in. c. j. de testi. s. eo. lib. z. l.
si filiū. C. de libe. cā. ¶ Vtrū autē isti socij vel participes de scō-
recepti in casib. nō pñsmissis faciat indicit ad torturā. dic vt not.
in. d. c. j. z. l. fi. C. de accu. vñ vltio adde q. in crib. q. cōmitti con-
suerunt occulte non requirit ita plena pbatio sicut in alijs. sed
videt sufficere semiplena pbatio cū fama. vt no. Jo. an. in. c. pñs-
terea. s. de testi. ¶ Et. de ancha. veriusq. iur. doc. eximius

Infirmas
Adde q. in
firmitas pñ-
batur per
medicos.
Bald. in. l.
cōtumaciā
s. penaz. de
re iudi. in. l.
semel. C. de
remili. li. xij
Bar. in. l. j.
ff. de ven. in
spi. Bar. in
l. quēstū de
re iud. Spe-
cu. in tit. de
appel. s. vij
Lar. in cle.
sicut. de ap.

Petrus de anchorano super sexto decretalium

- 1 Index ecclesiasticus auxilium brachij secularis inuocat
- 2 Hereticos occidere an sit licitum.
- 3 Christianus ad suam defensionem an possit uti auxilio infidelium.

Indefidentes

Protestat: ibi non tñ. **I**ndefidentes. Ponit dictum qd am-
pliat: ibi et huiusmodi
re: sed de facto dicit qd pñdere regno puencie si
ue loco. vt sunt intrusi z tyranni de quoqz senten-
tias: processibus z actibus celebratis sub nomi-
ne dignitatis usurpate. dñi in. c. fundamēta. de elec. de infideli-
bus tangit hic Jo. an. an apud eos sit iurisdic. remittit ad no-
tata pñ. s. eo. lib. de offi. deleg. c. pe. z an vna ciuitas possit vni
dño se subijcere. remittit ad no. p. host. in. c. fi. de iud. z tenet qd
nō sicut nec dñs inuitis ciuibz pñt eos subijcere alteri. vt. l. in
uitis. C. de fideicō. liber. C. tñ no. in ver. ad requisitionē zc.
q. iudex ecclesiasticus inuocat auxilium brachij secularis dñ hereti-
cos. sñr dñs sibi rebelles. vt. s. de offi. ord. c. j. Quid aut in casu
bus in quibz iudex ecclesiasticus bz iurisdictionē dñ laicos. de q.
bus in. c. cñ sit. s. de foro cōpe. possit eos psonaliter cape sine au-
xilio brachij secularis. ibi dñ post dñ. z Jo. an. in addi. Jte
no. q. ter. dñ loquit de ordinariis: subdit vel delegatis ipsor. et
nō ita de inqñtoribz. p. hoc forte inuenies inquisitores nō posse
cās delegare vel alijs cōmittere. cui? dñi z glo. in de. volentes
post pñ. j. eo. C. tñ no. q. vbi periculū est in mora pñt qd ad
re alij qd iustū iudicē qd forte est multū remot? z iustitiā nō mini-
strat. a dñio ergo sensu ipse si posset esset ad eū dñs: nō tyrannus
vel intrusus sup executiōe iustitię. facit ad no. p. Jo. an. post Jn-
no. in. c. cñ ecclesia. de cā pos. z. c. in literis. de resti. spo. vbi nota.
cui debeat soluere dignitates: an intruso vel vero dño de digni-
tate expulso: et qd ex eis reddet ius inter subditos. ad hoc vide
cle. j. de foro cōpe. z p. Jnno. in. c. in literis. de resti. spo. C. tñ
no. in ver. non tñ. q. requisitio auxilij z fauoris ab eo qd iniuste pos-
sederit nō pñt sibi plus iuris qd habeat. arg. s. in. c. ex ore. de his
q. fi. a ma. par. capi. vide in cle. si summus pontifex. de sent. excō.
2 **Q**uero post Jo. an. vtrū cūlibet sit licitū expugnare here-
ticos: eosqz occidere z spoliarē. vñ qd sic. nā tota ciuitas pñt igne
cōburi si heretici sunt ibidē. xxiiij. q. v. si auditis. zibi habetur qd
heretici pñt occidi. z eo. c. ij. q. j. c. qñ. z ibi Jo. z Lau. vident vel
le qd libet possit hoc facere. qz ecclesia cōcedit gñalē licentiam
exterminādi hereticos. vt. d. c. si auditis. z. c. si vos. qd nō dirigū-
tur principibz. dicit Jo. an. qd occisio z spoliatio talium tñt? est qd
fiat ex edicto principis vel ecclie. vt. j. eo. cñ scdm. ne ex cupidita-
te vel vltiōe potius qd ex iustitiā vel obediētia pugnare videant
xxiiij. q. j. qui culpā. ij. q. ij. c. j. qd tenuit Raymū. in summa hu-
ius tit. s. s. nūqd catholici. z host. eo. tit. s. qualiter leuitetur.
s. s. nūqd catholici. **E**go etiā qd qz hñdetis qd ecclia ad he-
reticos impugnatiōē tñ imploret auxilium tyrannor. z excōica-
toz. vñ quilibet xpianus ad suā defensionē possit uti auxilio
z adiutorio infidelium. z vide qd sic: qd qd sit pro tutela sui cor-
poris iuste sit. ff. de iusti. z iure. l. vt vim. maxime si aliter se tueri
nō pñt. vt. l. sciam. s. qd cñ aliter. ff. ad. l. aquil. Jte in pñculo vite
cōstituto ignoscit: nō solū si occidat aggressorē. s. etiā aliū non
sociū. vt. ff. ad. l. cor. de fidei. l. j. s. qui aggressorē. z ibi not. igno-
scendū est em illi qd sanguine suoz qualitercūqz redimere voluit.
vt. ff. de bo. eo. qd mor. l. j. in fi. nec solū cñ infidelibz z dolosis pos-
sumus inimicos impugnare. s. etiā p dolū. xxij. q. ij. vtunt. xxij.
q. ij. dñs. z. ff. de capti. z postli. reuer. l. nūqz interest. Jte z canes
in ecclesia pro pace ecclie toleram. xxij. q. iij. quidā exemplo
dñi qd cñ malis qñqz facit vindictā. xxij. q. v. hinc notandū. Si
cut videmus qd in bello iusto fideles obediūt z inuuant infideles
xj. q. iij. Julianus. z. xxij. q. j. ordo. z ad defensionē fructuum vñ
mur arte mathematica. vt. C. de mathe. l. boz. cñ tñ sit in vtroqz
testō phibita. z Pau. vt ad sui defensionē puocaret phariseos
dixit se phariseū. Actū. xxij. Et petijt a preside milites quoz
auxilio seruaret illelus. xxij. q. iij. s. sex. in fi. et. c. maximian. et
machabei qd fuerūt viri sancti z pugiles fidei inierūt pactū cum
romanis vt mutuo se inuaret. j. Mach. viij. z tñ romanierāt pa-
gani. Jte tpe necessitatis cōdicam? cñ excōicatis. vt ca. si vere. de
sen. excō. z Salomō ligna pro edificatiōe tēplo recepit ab infide-
libz. Jn dñi vero illud Paralipomenō. xix. c. ibi impio pñt
auxiliū eis qd dñm oderūt z rex hierusalem fuit p pphētā repñ-
sus qz voluit seruare cñ regibz israelitis. Esaie. xxvij. z. xxij.
q. iij. c. j. z. c. maximianus. Sz ad primū rñde qd ibi bellū fuit in-
iustū. ad scdm rñde qd illi de israel volebant eos inducere de iu-
dea z hierusalē ad adorandum vitulos aureos. vt. d. c. vj. et. c. se.
ista ponit dñ. cñ. l. xvj.

- 1 Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.
- 2 Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

Suspectus debet vocari anteqz excommunicetur.

Contumacia ptra suspectū adijcit vehementē suspitionē.

tra suspectū adijcit vehementē suspitionē: suspitio aut ad
dēnationē nō sufficit: qz nemo ex suspitiōibus est dānandus.
in. l. absentē. ff. de pe. mouet tñ iudicē ad prebendā audientia
inqñdū. iuxta no. p. Bar. in. l. ad monēdi. ff. de iurei. Qñ a
tem multis modis contumacia pñt. remittit Arch. ad no. xj. q.
stione. iij. certū. z p. Bar. i. l. contumacia. ff. de regu. iur. z est gra-
pctū. iij. q. j. i. sum. C. scdo no. q. suspect? dñ vocari anteqz
cōicef. Incidēter tñgit hic Arch. vñ sufficiat vna citatiō vt
quirantur plures. dic breuiter qd ad contumaciā pñdendā quo
a sniam z in illis qd sunt magni pñdicij requirē trina citatiō vt
perēptoria. vt. c. pñlunt. in actis vero singulis iudicij qñbet
tatiō intelligit perēptoria. z cōstituit nō cōparentē in cōtū-
cia. hinc est qd ad primā citatiōē nō veniēs cōdenat in expē-
vt. c. querelā. s. de pcur. C. tertio not. qd in isto delicto hereti-
folapsumacia cōiuncta cñ excōicatiōe duratē p annū sufficit a
cōdēnationē. Sup alijs aut delictis citat? nō veniēs z p annū
in excōicatiōe pñtēs habet p pñcto. vt dicit glo. si nō tñ p
retico. vt nota. hic in nouel. de hoc tñ art. s. quo ad alia cñria.
plene vt. s. de do. z pñ. veritatis. z qd no. Bar. in. l. qñstionis. l.
de qñstio. z aduerte qd ista cōdēnatio vt fundari sup ficta pñssio-
ne contumacis. Jte z alibi iura fingūt z statuūt quē haberi p: co-
fesso. vt. c. fi. s. de iura. cal. z. c. ij. de pñf. z. l. is qd delatorē. ff. de in-
re fisci. vbi circa istā pñssionē Bar. tñgit ista singularia. prin-
est qd ly effect? vere pñssiois trasatē s heredes. nō tñ effect? sic
nec etiā tñ tertij. Scdm est qd ly vera pñssio pñdicet i alijs cas-
fis pñtēt: nō tñ ficta nisi in illo iudicio in quo est habit? p co-
fesso. Tertij est qd post talē fictā pñssionē dñ sequi snia: qd er-
hic pñt. z no. in. c. fi. pñlegato. ex quibz dictis in casu hui? c
posset inferri qd nisi post dñtā tā solēne contumaciā de qua hñ
dictā pñssionē nō nocebit heredi suo nisi aliter pñtē s. eū.
s. c. filij. Scdo infer? qd talis ficta pñssio aut pñssionē nō
cebit sibi in alijs causis lz vera noceret. z ista no. p intellectu
fi. z. c. ij. pñleg. Jd aut qd dixi qd contumax p annū in alijs cri-
babeat p cōiuncto nō pcederet de iure ciuili nisi aliter de crim-
ne appareret s. l. absentē ibi a relegatiōe. ff. de pe. qd plene pñ-
quere p glo. s. de dolo z pñ. videtis in. d. l. absentē. Quid g
s absentē appareret indicia sufficiētia ad totū z cōparere
temnit. dic qd in casibz in quibz de iure vel statuto contumax hab-
tur pro pñssio pñt citari vt cōpareat subiturus tormēta. qd si c
tēpserit poterit pñssionē tāq pñssio. vt no. bar. i. l. qñs. ff. dñ qñ
1 **F**actum subsequens per pñcedens declarari dicitur.
2 **A**nimus z voluntas per actus extrinsecos declarantur

Culatus de. Diuide vt in gl. z venit ad in-
terpretationē. c. ad abolē-
s. illos. s. eo. z. c. sup eos. s. eo. lib. vbi dicit qd relapsi i
ne vlla penitus audientia relinquēdi sunt iudici seculari. Quid
dicant relapsi declarat istud. c. vsqz ad. s. ly vero. C. tñ. q. qz
doqz de heresi est qd vehemētē suspect? qd vehemēs z magna i
sumptio nō habet pro plena pñtatiōe quo ad pñssionē. vt i
ver. lz. z. s. de pñssio. c. lras. z. s. eo. xg. nris. z. j. eo. qñqz. s. hereti-
tici. nā si in alijs criminibz debent esse probationes luce claric
res. multo fortius in isto crimine vbi simul qd criminaliter damna-
ciuitiliter puniūt z ei? posteritas pñtetur notat infamia. et sic bu-
uiter in cognitiōe huius criminis concurrere vident oia cogi-
tionū genera. de quibus. ff. de varijs z extraor. cogni. l. cogniti
nū genera. Et lz qui leui argumento a fide catholica deuia-
reticus sit censendus. vt. C. de hereti. z mathe. l. ij. tñ deuia-
tali opz plene pñt. nā z vbi indicia ad pñssionē alicui? actu
sufficiūt debet tñ plene probari. vt est glo. no. in. l. fi. C. fami. be-
cis. in glo. super verbo indicij. C. scdo not. qd dicit relapsus
nō plene cōuictus abiurauit heresim z postea de pñssio in ea
dem. fingit em ius istū a principio talē fuisse qui postea talis e
cōuincitur. arg. ad hoc optimū. C. de adul. l. si qui adulteri. sup
qua lege fundatur ista fictio de qua tex. loquit. C. tñ nota di-
uersum ius statui in graui z leui suspitiōe. z de istis indicijs pñ-
pinquis siue pñssiois z remotis quo ad alia delicta. vide p bart.
in. l. fi. ff. de questio. vbi ponit bona exēpla. vñ tñ circa hoc no
qd si iudex procedit: qñqz ad sniam ex pñssionibus. nūqz te-
men dñ imponere penā corporalem: sed ciuilititer cōdenare. qd
ptz ex snia salomo. s. de pñssio. asserte. z no. Jnno. eo. tit. qd ve-
rissimē. C. tñ no. qd relapsus grauissime supplicij imminet: q
eis nō parcat: z videt hoc gñale in oibz criuibz in quibz cōstitu-
tio delinquentibus ignoscit. dñ enim intelligi semel z non plu-
ries. vnde ait lex remissionē venie crimina nisi semel cōmissa nō
habeant. nec in eos liberalitatis angustie referatur humanitas
qui impunitatem veteris cōmissi non emendam potius qd con-
suetudinem deputarunt. vt. l. nemo. C. de episco. aud. z ista est r-
tio qd semel tantum parcat hereticis et non plus. vt. s. c. supe
eo. vbi adde. d. l. in. v. notabili. ad finem. C. quinto not. in vel
cum vero. quid iuris si quis errorem super vno articulo abi-
rauit et

tra suspectū adijcit vehementē suspitionē: suspitio aut ad
dēnationē nō sufficit: qz nemo ex suspitiōibus est dānandus.
in. l. absentē. ff. de pe. mouet tñ iudicē ad prebendā audientia
inqñdū. iuxta no. p. Bar. in. l. ad monēdi. ff. de iurei. Qñ a
tem multis modis contumacia pñt. remittit Arch. ad no. xj. q.
stione. iij. certū. z p. Bar. i. l. contumacia. ff. de regu. iur. z est gra-
pctū. iij. q. j. i. sum. C. scdo no. q. suspect? dñ vocari anteqz
cōicef. Incidēter tñgit hic Arch. vñ sufficiat vna citatiō vt
quirantur plures. dic breuiter qd ad contumaciā pñdendā quo
a sniam z in illis qd sunt magni pñdicij requirē trina citatiō vt
perēptoria. vt. c. pñlunt. in actis vero singulis iudicij qñbet
tatiō intelligit perēptoria. z cōstituit nō cōparentē in cōtū-
cia. hinc est qd ad primā citatiōē nō veniēs cōdenat in expē-
vt. c. querelā. s. de pcur. C. tertio not. qd in isto delicto hereti-
folapsumacia cōiuncta cñ excōicatiōe duratē p annū sufficit a
cōdēnationē. Sup alijs aut delictis citat? nō veniēs z p annū
in excōicatiōe pñtēs habet p pñcto. vt dicit glo. si nō tñ p
retico. vt nota. hic in nouel. de hoc tñ art. s. quo ad alia cñria.
plene vt. s. de do. z pñ. veritatis. z qd no. Bar. in. l. qñstionis. l.
de qñstio. z aduerte qd ista cōdēnatio vt fundari sup ficta pñssio-
ne contumacis. Jte z alibi iura fingūt z statuūt quē haberi p: co-
fesso. vt. c. fi. s. de iura. cal. z. c. ij. de pñf. z. l. is qd delatorē. ff. de in-
re fisci. vbi circa istā pñssionē Bar. tñgit ista singularia. prin-
est qd ly effect? vere pñssiois trasatē s heredes. nō tñ effect? sic
nec etiā tñ tertij. Scdm est qd ly vera pñssio pñdicet i alijs cas-
fis pñtēt: nō tñ ficta nisi in illo iudicio in quo est habit? p co-
fesso. Tertij est qd post talē fictā pñssionē dñ sequi snia: qd er-
hic pñt. z no. in. c. fi. pñlegato. ex quibz dictis in casu hui? c
posset inferri qd nisi post dñtā tā solēne contumaciā de qua hñ
dictā pñssionē nō nocebit heredi suo nisi aliter pñtē s. eū.
s. c. filij. Scdo infer? qd talis ficta pñssio aut pñssionē nō
cebit sibi in alijs causis lz vera noceret. z ista no. p intellectu
fi. z. c. ij. pñleg. Jd aut qd dixi qd contumax p annū in alijs cri-
babeat p cōiuncto nō pcederet de iure ciuili nisi aliter de crim-
ne appareret s. l. absentē ibi a relegatiōe. ff. de pe. qd plene pñ-
quere p glo. s. de dolo z pñ. videtis in. d. l. absentē. Quid g
s absentē appareret indicia sufficiētia ad totū z cōparere
temnit. dic qd in casibz in quibz de iure vel statuto contumax hab-
tur pro pñssio pñt citari vt cōpareat subiturus tormēta. qd si c
tēpserit poterit pñssionē tāq pñssio. vt no. bar. i. l. qñs. ff. dñ qñ
1 **F**actum subsequens per pñcedens declarari dicitur.
2 **A**nimus z voluntas per actus extrinsecos declarantur

Culatus de. Diuide vt in gl. z venit ad in-

terpretationē. c. ad abolē-

s. illos. s. eo. z. c. sup eos. s. eo. lib. vbi dicit qd relapsi i

ne vlla penitus audientia relinquēdi sunt iudici seculari. Quid

dicant relapsi declarat istud. c. vsqz ad. s. ly vero. C. tñ. q. qz

doqz de heresi est qd vehemētē suspect? qd vehemēs z magna i

sumptio nō habet pro plena pñtatiōe quo ad pñssionē. vt i

ver. lz. z. s. de pñssio. c. lras. z. s. eo. xg. nris. z. j. eo. qñqz. s. hereti-

tici. nā si in alijs criminibz debent esse probationes luce claric

res. multo fortius in isto crimine vbi simul qd criminaliter damna-

ciuitiliter puniūt z ei? posteritas pñtetur notat infamia. et sic bu-

uiter in cognitiōe huius criminis concurrere vident oia cogi-

tionū genera. de quibus. ff. de varijs z extraor. cogni. l. cogniti

nū genera. Et lz qui leui argumento a fide catholica deuia-

reticus sit censendus. vt. C. de hereti. z mathe. l. ij. tñ deuia-

tali opz plene pñt. nā z vbi indicia ad pñssionē alicui? actu

sufficiūt debet tñ plene probari. vt est glo. no. in. l. fi. C. fami. be-

cis. in glo. super verbo indicij. C. scdo not. qd dicit relapsus

nō plene cōuictus abiurauit heresim z postea de pñssio in ea

dem. fingit em ius istū a principio talē fuisse qui postea talis e

cōuincitur. arg. ad hoc optimū. C. de adul. l. si qui adulteri. sup

qua lege fundatur ista fictio de qua tex. loquit. C. tñ nota di-

uersum ius statui in graui z leui suspitiōe. z de istis indicijs pñ-

pinquis siue pñssiois z remotis quo ad alia delicta. vide p bart.

in. l. fi. ff. de questio. vbi ponit bona exēpla. vñ tñ circa hoc no

qd si iudex procedit: qñqz ad sniam ex pñssionibus. nūqz te-

men dñ imponere penā corporalem: sed ciuilititer cōdenare. qd

ptz ex snia salomo. s. de pñssio. asserte. z no. Jnno. eo. tit. qd ve-

rissimē. C. tñ no. qd relapsus grauissime supplicij imminet: q

eis nō parcat: z videt hoc gñale in oibz criuibz in quibz cōstitu-

tio delinquentibus ignoscit. dñ enim intelligi semel z non plu-

ries. vnde ait lex remissionē venie crimina nisi semel cōmissa nō

habeant. nec in eos liberalitatis angustie referatur humanitas

qui impunitatem veteris cōmissi non emendam potius qd con-

suetudinem deputarunt. vt. l. nemo. C. de episco. aud. z ista est r-

tio qd semel tantum parcat hereticis et non plus. vt. s. c. supe

eo. vbi adde. d. l. in. v. notabili. ad finem. C. quinto not. in vel

cum vero. quid iuris si quis errorem super vno articulo abi-

rauit et

autem deprehendat errorem in alio: censetur enim ex hoc relapsus si ab
 iuratio fuit generalis vel simplex quod glo. op. de. l. i. certa. C. de tras
 act. ex cuius solutione colligitur quod illud quod transactio vel finis super una
 re non iudicat in alia de intelligenti in alia penitus diversa non conti
 gua et conuersa. ad hoc optime. l. sicut tibi. et quod ibi non. in ult. fo. C.
 de iud. in penitus ergo separatis suspectus habetur in uno non reputatur
 suspectus in alio: exemplum colligitur in. l. tutor quocumque. §. quod si quod. et
 queri potest. et se. ff. de susce. tu. quod filia sunt bona. et quod non. Inm. in
 cu. venerabilis. de ex. de conuersis §. idem iudicium est habendum. xvj.
 ij. sed et istud. ubi dicitur quod per unum membrum in totum corpus diffunditur
 ut macula. Sexto no. in ver. illa quocumque. quod sufficit postea ab
 iuratione constare de heresi abiurata ad convincendum aliquem ut re
 ipsam super his de quibus in tex. et hoc not. p. intellectu versu. licet
 it. §. e. na. leuiter suspectus post abiurationem deprehensus non dam
 natur ut relapsus ut ibi. quod intelligo nisi post deprehensionem ostendat
 et illo crimine de quo prius erat leuiter suspectus. et sic probatio mi
 nus plena potest alius probationibus confirmari post deprehensionem de
 uia in alio iudicio queritur ad exaggerationem pene. quod notandum
 est. et subtile ut super crimine facta decisio possit quod refricari ad maius
 penam infligendam in alio iudicio instituto super nouo crimine quod
 abet penam aggravare in crimine iam deciso secundum conuerso. quod
 p. intellectu. C. de accu. l. de his. et. l. si duo patroni. ff. de iure
 iur. quod facit §. C. Septimo no. quod factum subsequens declaratur per
 recedens. sicut et pcedens p subsequens. d. l. si quis adulterij. illa enim
 ne veniunt in consequentia videtur prohibita vel concessa put ipm
 principale concedit vel negat. sicut et dilata videtur. §. de dote post
 uor. re. c. ij. et. l. ad rem mobile. et. l. ad delegatum. de pecu. et. l. oratio
 de spo. et. c. ij. et. c. pterea. de offi. deleg. et in regula cu. quod. de re.
 et. l. cu. soluendum. ff. de distrac. pig. Sed hic queritur si mada
 Titio quod committeret homicidium quod diu postea commisit. an vi
 datur commisisse vigore pcedentis madata. videtur quod sic. ar. huius
 re. sicut ille qui possessione vtrius videtur vti pter titulum quem habet
 deprehenditur. ut. l. quedam mulier. ff. de rei ve. de quod dicit quod non. Inm.
 et. in. c. ad audientiam. de homi. §. C. Collige etiam quod animus et volun
 tas declaratur per actus extrinsecos. et presumitur animus confirmatur
 et actibus exterioribus subsequens. facit. c. maiores. ad si. de baptis.
 ex isto etiam. c. p. et quod si quis contineret crimine heresis multo tpe
 unum posset ut relapsus puniri et si quis p modicum tps spaciū suis
 deprehensus in heresi et abiurasset eam ita ut postea deprehensus
 nferretur relapsus: abiuratio ergo media aggravat deprehensum
 in valde et modus et forma colligitur ex canone. ego berengari.
 et. p. dist. ij. et. c. inter. de purg. cano. Octavo no. in ver. hve
 casum speciale in quo testis corrigere potest dictum suus. de
 iudic. ut. §. de testi. co. pterea. et. l. repeti. ff. de q. et. quid iuris
 testis aliter deposuit in uno iudicio aliud extra cui dicto flet:
 primo vel secundo vel neutri. dicitur ut no. Jo. an. post Inm. in. c.
 mtes. §. de testi. et. c. sicut vobis. et. l. collige quod ex quatuor cau
 sis potest moveri ad correctionem dicti sui: leuitate odio corru
 ptione et zelo veritatis. et iste vltimus modus admittitur si de eo co
 rre iudicij manifestis: ut dicitur tex. prima ergo facie talis corre
 ptio presumitur. ideo non de facili admittenda.

¶ **Diuinare an sit prohibitum.**

¶ **Hostiam non consecrata pro consecrata sumere an sit heresis.**

¶ **Hereticus an teneatur agere penitentiam de peccato defuncti.**

¶ **Obligatio que ex delicto descendit non concernit bona.**

¶ **Hereticus si peniteat de heresi et fuerit reincorporatus unitati**

¶ **clerie heres eius ad successionem admittetur.**

¶ **Religiosi vel seculares in eodem genere peccati quis eorum ma**

¶ **gis peccet.**

¶ **Sane cum.** Nota quod est prohibitum diuinare su

¶ **am et fallaci.** Falsi enim prophete et magici fingunt se puidere vel p

¶ **ire futura de quibus numeri. xxij. et. xxvj. q. vij. non obseruauer**

¶ **is. ij. q. ij. intelligitur. Quatuor autem sunt genera diuinationum**

¶ **et habetur eade causa et quod. iij. c. in prin. et ibi colligitur disse**

¶ **ntia inter sortilegos et diuinatores. ad idem. q. iij. c. in prin.**

¶ **istis etiam sortilegis habes. xxij. q. j. c. si. et. ij. q. vij. quisquis**

¶ **si. C. Sed hic queritur utrum sumere pocula vel dare hostias**

¶ **seceratam ad attentandam pudicitiam mulieris et amorem puocam**

¶ **et sapiat heresim manifestam vel sumere hostiam non consecratam**

¶ **et consecrata. Idem. consilium quia alia est pena istorum: quod here**

¶ **et quod sint diuersa delicta patet ex diuersitate rubrice ad hoc d**

¶ **et. missa. de hoie. Similiter non est heresis manifesta imagines**

¶ **heretice et demones incantare ad amorem puocandam magis est su**

¶ **peritiosum quam hereticum. Inuocatur enim tunc demon ad id quod est ei**

¶ **et prius. et ad tentandum. vii. saluator enim in euangelio vocat ante**

¶ **et orat. licet ergo hoc facere sit fetidum et peccatum mortale non tamen he**

¶ **et icum. facere vero illa que dicitur glo. sicut est et. ad pscientiam futu**

¶ **et sapit heresim manifestam: quod attribuit creature quod est pro**

¶ **et creatoris iuxta illud Esai. xlj. annunciate quod ventura sunt in**

futura et sciemus quod dei estis vos. voluntas ergo et ppositum disti
 guunt maleficia. ut. ff. de fur. l. verum. et hoc tenuit Idem. consilium
 quicquid plene examinat consilium. l. xix. de archimista an peccet. et sit
 ars reprobanda. et tenet quod non. scriptum post eum in. c. j. de sortilegijs.

¶ **¶ Secundo no. in ver. si vero bonum tex. vtrum heres teneatur age**
 re penitentiam de peccato defuncti tenet quidem si erat imposita.
 secus si iniungenda. ex quo colligitur quod illud quod dicitur teneri herede
 ex delicto defuncti debet intelligi offensa parti cuius interest. ut
 in. c. si. de sepul. et. c. literis. de rap. cu. si. de dei aut offensa non te
 netur heres satisfacere nisi penitentia esset iniuncta in bonis te
 poralibus. secus ergo si penitentia consisteret in ieiunijs peregrina
 tionibus et si. ut in glo. hoc dicitur et. circa quod vide quod no. Jo. an.
 in. c. licet vniuersis. §. de voto. ubi plene. an heres teneatur adim
 plere vota defuncti. ¶ Quare autem magis onus satisfactionis
 stende parti tenet heres adimplere quam penitentia non indicta. vel
 indicta ut in ieiunijs. dicitur quod ista onera psonalia que concernunt
 animam non possunt per alium explicari. Sicut nec comedere vel dor
 mire siue orare. ideo ex facto defuncti non tenet heres: sicut nec
 est periculus si venit iuramentum defuncti. ut. l. generaliter. C. de
 iureiur. et quod no. Jo. an. in. d. c. si. de sepul. ubi oino vide. tene igitur
 quod in onere mere spuali spualiter explicando non tenet heres: nec
 ppter impossibile implementum est in aliud commutandum in perso
 nam heredis. sed bene in personam eius cui erat indictum. arg. c. ma

¶ **¶ gne. §. de voto. ¶ Tertio colligitur quod obligatio que ex delicto desc**
 dit non concernit bona. nec sunt tacite obligata quod patet quia hic
 iste inquisitor recepit istam obligationem bonorum: fiscus autem vtrum
 habeat in penis descendentes ex delicto tacita hypothecam.
 vide. ff. de iure fisci. l. Et collige etiam quod inquisitor potest p his
 quorum interest stipulari. Similiter alij officiales ex quorum pmissi
 onibus alijs queritur: ut. c. quod. de usur. et. l. cum pro quo. ff. de in
 ius vo. potest etiam inquisitor sua suam exequi et heredes cogere ut

¶ **¶ hic patet. ¶ Quarto not. in. §. porro. quod si hereticus peniteat**
 de heresi fuerit reincorporatus unitati ecclesie heres eius ad suc
 cessionem admittitur ut in aut. ut cu. de app. co. §. gnalem. §. si vo.
 et ver. se. col. ix. et hoc verum videtur ante suam diffinitivam super crimi
 ne: ut. l. e. cu. scdm. hic vero fuit spore pfectus ante suam finem Jo.
 an. et Arch. crederem satis posse de iure defendi quod etiam post sen
 tentiam redeundo ad ecclesiam unitatem bona recuperet et transmittat
 ad heredes. nam sicut ecclesia sibi parcat quo ad penam perso
 nalem: ut. §. c. super eo. ita etiam quo ad bona que veniunt acces
 sorie et in consequentiam. ar. l. ij. si pe. ap. mors inter. et eoz quod not.
 in. c. sane. de renu. de cle. co. iug. et aut. ingressi. C. de epi. et cle. Et
 per hoc quod dicitur quod postquam est incorporatus ecclesie recuperat bona.
 collige ar. quod si ante incorporationem decedat licet signa penitentie
 in eo apparuerint manifesta: heredes non reddunt bona ipso iure
 in fisci delata. ar. huius. §. et. §. c. vergentis. cum si. ¶ Quinto
 no. in. §. porro. quod penitentia non iniuncta in vita defuncti nec decla
 rata per iudicem non potest post eius obitum declarari. l. enim ta
 lis penitentia ponet concernere id in quo heres teneatur: et etiam id
 in quo non teneretur per iudicem dicta in secundo notabili. tamen talis de
 claratio post mortem obligat contra eius heredem fieri non potest quod
 est mirum cum omnis obligatio non est transmissa: et quod declarat nil de no
 uo facit sicut nec ille qui exequitur: ut in. c. nouit. de app. et. l. i. heres
 des palam. §. sed si nota. ff. de testa. Sed dicitur quod hec declaratio prin
 cipaliter concernebat defunctum quod per eam agere debebat penitentiam vel
 in bonis vel in psona postquam igitur in vita non est imposita non debet
 imponi post mortem. xxvj. q. vij. c. j. ad heredes enim non transit penite
 tia sicut Arch. qui remittit ad no. j. q. iij. in pn. facit ad. q. si iudex
 posuit aliquem ad finem quod dixerit declaranda si aut declarationem
 decedat snia est nulla: quod dicitur ut no. Bar. in. l. ceteris. de ob. ob.
 et. l. cu. p. §. vlti. de le. ij. quod in alijs casibus loquitur. Et hic tex. no.
 quod defunctum non potest aliquid declarari. et loquitur iste text. de pmissi
 one facta super re non transmissibili ad heredes. si vero fuisset facta
 super re transmissibili secus puto et dico quod sicut transit obligatio prin
 cipalis ad heredem: ita et preas declarandi. ar. c. si super gra. de offi. de

¶ **¶ le. §. eo. li. ¶ Querit Jo. an. quod peccet magis in eodem genere pec**
 cati. vtrum religiosi vel alij seculares: refertur bene Thoma. secunda secunda. q.
 c. lxxvj. arti. j. tenere quod religiosus plus peccat in tribus casibus.
 primus est cum peccat contra votum religionis fornicando: furando: et les
 gem diuinam. secundo cum peccat ex contemptu cum per id sit magis in
 gratus diuini beneficii quo sublimatus ad statum perfectioris. et
 filium dei conturbat propter contemptum. unde Hieremie. xj. quod
 est quod dilectus meus in domo mea facit scelera multa. Tertio
 propter scandalum cum multi ad eius vitam respiciunt. Unde
 Hieremie. xxij. in prophetijs hierusalem vidi similitudinem adulterij: et
 iter mendacium et confortauerunt manus pessimorum: ut non conuerter
 rentur vniuersi a malitia sua. facit de voto magne cum concor.
 suis: sed si religiosus non ex contemptu sed infirmitate vel ignoran
 tia peccat non contra votum religionis et occulte et absque scdalo leuius
 peccat in eodem genere quam seculares: nam de facili reparatur sicut de

Petrus de ancha. super sexto decreta.

trus qui amarissime fleuit. *Matth. xxvj.* dum ceciderit iust⁹ nō
collidetur. ⁊ hoc plenius in nouella.

- 1 **E**cclesiasticum castrum et villa possunt sibi statuta facere.
2 Jurisdictio ecclesiastici iudicis non debet impediri statutis laicorum.
3 Edere statuta sua contra se an quis cogatur.

Tacutum. Primo irritat statutum per qd
retardat inquisitoris officium. secunda ibi ipsiusqz offi
ciales ad quos spectat iubet exequi si illud non re

- uoc. i. v. l. referat aut reparat. **C** **I**tem. q. ciuitas castri. villa. p. sibi facere statuta. vide p. **B**art. ff. de iust. z iur. l. omnes populi. **C** **S**ecundo q. iurisdictione ecclesiasticis iudicis nō debet impediri vlt. retardari statutis laicis: nō directe vel indirecte: z de eo qd dicitur indirecte. pone exemplū de p. iuril. quāto. in glo. ij. quā nō. sententiā q. iudex secularis pōt cogi declarare statuta sua que ppter generalitatē verborum vidētur includere id qd impedit z retardat iurisdictionē clericorū. Et facit ad questionē Florentie **S**ententia. z cōter per **I**talia sunt statuta q. quicunq. declinauerit iurisdictionē potestatis sit extra. p. tectio. nēz cōis ex hoc em̄ clericis ibi conuenti dubitāt declinare: ne postea impune offendi valeāt. certe possunt presidentes cogi ad declarandū illud statutum nō ad clericos extendā. facit qd de isto statuto nō. **I**ac. bu. in au. statumimus. **C**. de epl. z cl. z d. i. plenius post do. meū in. c. si diligenti. de foro cōpe. z bar. tangit in. l. j. §. que honoriā. quaz r. rū act. nō datur. **C** **T**ertio nō. q. iudex ecclesiasticus cuius iurisdictione impedit p. statuta iudicis secularis pōt ipm cogere ad tollendū vel modificandū talia statuta. **A**lij vero iudices cū vnus ab alio impedit vel etiā p. suuato. an ipi possent coercere z iurisdictionē suā defendere: z sic esse iudices in re p. p. ia. vide plene **I**nn. de ver. si. ex parte. z. c. venerabili. de cens. z. c. cū contingat. s. de rescrip. z per **L**y. **C**. ne quis in sua cā. l. j. **C** **Q**uarto nō. in materia editiōis q. cogitur quis edere contra se statuta sua simile de vsu. cl. j. regulariter vero nullus aduersario suo cogi edere instrumēta siue arma s. se: qd dicit v. s. de pba. c. j. **C** **U**ltimo format hic **I**o. an. notabilē questionē disputatā si statutu ciuitatis imponit penā strabenti matrimoniu cū filiāsa. sine consensu patris z Titius cōuenitur ad penā illā quā cōtrafecit eam iudice seculari. vtrū iudex ecclesiasticus possit inbibere ne pcedat: refert fuisse determinatū q. nō: quia statutū est iuri cōf. nū. xxxij. q. ij. hortamur. nec est sup. substantiā matrimonij: s. ius forma cōtrahendi. ar. nō s. de spō. c. j. **I**tem licet lex positua legem dei tollere nō possit illā tñ distinguit z modificat: v. dicit. s. de pñi. c. j. z habet equitatē tale statutu: q. semine semp laborā cōtra cōmodat: z sentiūt tristē exitū: pater vero capit p. filius p. libris: vt. l. iij. **C**. de spon. z. l. nec in ea. **C**. de adul. in strarius aguit z cludit: quia nō potest negari q. iste met. pene impedit matrimoniu indirecte strabi. **I**tem in multis casib. sunt correctores leges que certos p. phibēt matrimonia cōtrahere. et presertim ille que loquebātur de cōsensu patris vt nō. **I**o. an. de secū. nup. c. si. **I**tem ne libertas matrimonij impediā. p. phibita est appositio pene. s. de spō. gēma. nā matrimonia z eis accessoria sunt c. foro ecclesiastico. de dona. inter vi. z vxo. c. ij. vnde sicut in eo. p. phibetur p. nō conuentionalis vt. d. c. gēma. ita z statutaria cū a. bulent pari passu. vt. **C**. de decre. decurio. in rub.

Ealiqui.
sutores in certa pu

E aliqui. Primo ponit dubiū. qđ secūdo de
clarat ibi presenti. ¶ Ho. ar. q. inq
fītores in certa puincia deputati habēt ordinarij: quia
nec eoꝝ potestas expirat per obitū cōcedentis etiaꝝ reintegra
sicut nec etiā legatoꝝ. vt. s. eo. li. de offi. le. legatos. p̄trarium te
net Jo. an. f. q. habeāt delegatū. j. e. per hoc. z. est hoc speciale sa
uore fidei vt litera dicit. Secūdo no. q. perpetuatio iurisditio
nis in vno articulo intelligitur perpetua quoad alios non in
ceptos mandatore viuente. z. hoc nō est absurdū dicere qñ p̄tra
vnā personā facta est delegatio. Secus si p̄tra diuersas: qz tunc
perpetuatio p̄tra vnā personā nō inducit perpetuationē d̄ alias
fm Arch. de qua perpetuatōe iurisditiois hic latiꝝ in nouel. et
de offi. dele. l. z. vndiqz. ¶ Cū dubiū hic tactū p̄ Jo. an. videlz cū
iurisditio vicarij ep̄i sit ordinaria. vt no. in. c. ij. de of. vic. e. l. qua
re eiꝝ iurisditio expirat per mortem ep̄i. dicit ip̄e capitulum suc
cedit in exercitio iurisditiois ep̄o competentis. s. de ma. et obe.
cum olim. vnde sicut superueniēte tutore legitimo cessat datiuꝝ.
C. legi. tut. l. nemo. sic ep̄o mortuo datiuā administratio vicarij
cedit legitime capituli. ¶ Nec est tante potentie ista ordinaria vi
carij fidei alia. vt hic clarius in nouel. cuius adde quod no. Bar. in
l. q. principi. z. l. si auguste. de le. ij.

- 1 **In**quisitores in eadē puincia deputati habent iurisdictionem insoludum.
- 2 Inq̃sitores in tota puincia sibi cōmissa p̃r tribunalē sedere.
- 3 Inquisitores possunt absoluerē iuxta formā ecclesię.
- 4 Inquisitores possunt innuocare auxiliū brachij secularis.

Officium. Et Nos. Inquirentes in ea
dem puincia deputati habē

Iurisdictionē in solidū. ⁊ in hoc sunt similes ordinarij
vt in glo. regulariter ⁊ ⁊ plen⁹ de offi. deleg. p. uo-
tiam. vbi not. qd iuris in delegatis. dic vt. s. de ar-
bi. c. j. in executioib⁹ testamēti. dic vt. s. eo. lib. de testa. c. fi. in
to. rib⁹ ⁊ pcur. dic vt. s. eo. li. de pcur. si duo. in istis autē et simi-
libus qui habet iurisdictionē pnel negotij executione in solidū.
quē actū dicitur vnus alij pñmere vel preoccupare. no. in. c. p-
nul. s. de foro cōpe. ⁊ bar. in. l. si plurib⁹. de leg. j. ⁊ qd not. in. l. i.
de sepul. vzo. ⁊ dixi in. c. si duob⁹. de rescrip. s. e. ⁊ vide quod n.

- 2 Bar. in. l. ij. ff. de sepul. vio. ¶ Secundo not. q. inquisitores i
tota puincia sibi comissa possunt p tribunali federez ius dici
extra nō: nisi forte partes cōsenserint: z etiā ordinarius ibi
non credo. dic tamē de ista p̄rogatione de loco ad locū. vt in
3o. an. de offi. deleg. p. 2. B. 2. s. eo. li. de rescrip. statutu. s. i
nullo. z per Ly. in. l. si qui ex cōsensu. de epi. audi. ¶ Tercio m
in ver. necnō. q. propter famā z suspicionem potest p̄cedi in do
crimine ac etiā ppter scandalū z tumultū populi. ij. q. v. omnib
z de purg. cano. inter. ¶ Quarto nō. q. inquisitores possunt
absolvere iuxta formā ecclesie. i. redeñtes ad catholicā vnitate
qd est verū etiam nō obstantib⁹ sentētijs quas diebus solēnt
ter in anno papa p̄fert oīa tales: super quo vide nō. per 3o. a
s. eo. ex cōicamus. s. ij. z. s. sane. eps etiā z eius superio: possunt
tales absolvere. xxiii. q. s. c. ij. in fi. vtrum autē valeat absolue
non seruata forma. vide plene in c. cū desideres. de sentē. exco.

Quinto not. q̄ simulata cōuersio non prodest. z est regula
q̄ illud qđ geritur simulate non valet. vt. C. plus valere qđ ag
q̄ qđ simulate concipitur. l. ij. z per totū. quādoq; simulatio con
mēdatur. xxij. q. ij. vtilēm. z. xxiij. q. j. officij. z est mala simulat

ista cū quis vt bonus videtur: et maior vnde **P**otius h. i. i. officio. **P**otius autē in iure nulla capitalior q̄ illorū qui cū m. xime fallūt id agunt: vt boni viri esse videātur. Et alibi simulat equitas est duplex iniquitas. debet ḡ iudex in casu nostro subter liter advertere: vt dicit ter. quia sepe vitia se esse virtutes mētur. nam troianus equus nō fessisset nisi quia fozmaz mīner

mentitus est iacit. xj. di. sepe. ¶ Sexto no. in. §. verū. q. in c.
minari testū vltra iudicē 2 notariū requiritur pñcia duoz
est spāle. regulariter vero statut actis iudicialis etias sine tes-
bus. qd̄ dic vt no. §. de pba. qm̄ d̄ in glo. sic ergo. Quid igit̄ i-
uris erit si testes dicat aliud notariū scripsisse q. viderint. vide.
de testib. ad c. de iur. q. c. ¶ C. de sal. si quis negat. Reu-

[illegible]

argumēta fuerint ad convincendū quēdā heretici illi in opor-
tune pbat: vt. c. lras. de psum. ¶ Septimo no. in. s. ad pe-
bendas. de tabellionib? quā postea efficiūtur religiosi vel de
ci in sacris. in cā em heresis possunt libere exercere officiū tal-
lionat? r cū hoc fit spāle videt in pstrari in alijs ius cōcl.
alijs rāsis nō possunt. qd dicit in glo. p hāc de uenerit ergo

cām a qua incipere nō possunt. ergo ꝛc. vt. l. v. anꝝ. ff. de fidei
Et tene menti glo. p̄ bācz. in eo qđ dicit ꝑ veteres rogationē
complebitur sed nouas nō recipiet. De clerico p̄stituto in facris
men seculari est dubiū. an possit in causis ꝛ negocijs clericoz
ficere instrumētaz. ꝛ quid iuris de confectis ab eo inter laicos
facere si dñe dispensat. qđ nō de vel mo. ꝛ figus. Buciđiciꝝ tan

Jo. an. quibus satisfaciatur de labore istius tabellionis? dicit qd
ab his cōtra quos inquitur: qz inquisitiōis debēt fieri sine
modo reorū. in aut. vt nulli iudicū. §. his infus. col. ix. ad hoc
de qd no. Jo. an. §. de do. 2. ptu. cū dilecti. in li. super glo. vltimā
¶ Et ad no. in. §. cōpenfandi. qd maiori iudici qui occurrit

exercitio cũ minor est deferendũ. z pot ipm minore copelere
 molestia. sed nõ ita parẽ. de elec. innotuit. qd nõ. Jim. de
 + ferip. cũ 3tingat. z c. volẽtes. de offi. le. vbi vide. ¶ Iamõ n
 q inquisitores possunt si opus fuerit inuocare auxilium brach
 secularis. alij aut delegati pape vtrũ copossunt. not. bic. Bre
 de quo plene per 30. an. de offi. dele. significasti. ¶ Decimo n

in. §. nō obstantib⁹. q. papa derogat omnib⁹ priuilegijs abut
q. cōcessis per que possit inquisitorū officiū impediri. Is em̄
tres minores etiā p̄dicatores ⁊ multi alij sint exempti. tales
non obstant eis nō p̄sunt in causis heresis. ad hoc. B. e. ad abolē
in fi. ⁊ nō. hic itā clausula nō obstantib⁹ que b̄ic venit ad
derogandū reliquijs alijs q̄q. veniit ad derogationē iurij statuti

gatione religioſorum. quā p̄ uenit ad derogatione in iuribus
p̄ ſuatiarū perſonarū iurū. de quō plene ſcripſi in c. ſi prop̄
ſ. eo. lib. 7. uide qđ no. in auſ. qua in puincia. C. vbi de crim.
opoſtet. 7 p̄ bar. in extrauagati ad reprimēdum. ¶ Querit
ca hoc glo. qz iſta cōſtitutio eſt prior in tpe q̄. c. ſtatuti. ſ. de
ſcrip.

scrip. vtrū per istam sit illi derogatum sicut est derogatum cōsti-
tutioni de duabus dietis. videt q nō: qz de natura legis est cor-
rigere priorē non eoduerfo. glo. tenet q ista cōstitutio non tūgit
illa qz loquitur in diuerso casu. idem in nouel. 2 Archi. qz inter
cōstitutiones hoc volumine cōprehensas nō inspicim? rps adio-
ionis sed cōfirmationis. que eodē tpe facta fuit. ad hoc vide qd
10. Ep. in. l. ij. C. de testa. tute. 2 hoc in nouel. super glo. que inci-
pit. s. de rescript. 2 Undecimo not. in. s. statuimus. qd nō tpa-
es prestare possunt iuramentū ad requisitionē inquisitorū sup
bfermātia cōstitutionū que sunt s hereticos pmulgate. 2c.

1 Sententia ptra hereticos est ferenda.

2 Ista facta in vno iudicio faciūt fidē ptra eundē in alio.

3 Heretici obediētes qui dicantur.

4 Inquisitor pōt mitigare penam.

5 Inquisitor pōt mitigare penā de pñlio diocesani.

Commisiss. C. No. formā delegationis vo-
bis 2 vestrum singulis 2c. Alia
est forma in. c. prudentia. de offi. deleg. Alia in. c. cū plu-
s. eo. ti. s. eo. li. iuxta hoc vltra doc. queritur statutū est hic q
mnes priores vel quinqz ex eis possint super aliquo prouidere
trū quinqz poterit hoc expedire alijs aliter nō vocatis. videt
nom. vt. l. heredes mei. s. peto. ad trebel. in strariuz facit. d. c.
i. plures. dic ergo q quinqz aliquid cōmittit pluribus appositā
auctū: q si alij noluerint vel nō potuerint interesse alij ex-
nātur. tūc per istos alios nō potest procedi ad actū nisi primo
nūstet de aliorū impotentia vel volūtate. vt. s. c. prudentia. qñ
apponit clausula q possit expediri per eos vel aliquos ex eis
calidū adiūtur. 2 tūc aut qd cōmittit respicit eorū cōmodum
tūc intelligitur si alij noluerint vel nō potuerint. vt. d. s. peto.
l. fundū sub cōditione. s. bis verbis. deleg. j. aut nō respicit eo
i cōmodū sed grauamen. vt in pluribus iudicijs vel delegatis
arbitris. 2 tūc possunt alij nō requisitis alijs actum gerere 2
reoccupare. vt. d. c. cū plures. 2 hoc ex predictis pñz sol. questio
is pposita. Nam aut fuit cōmissum prioribus id qd concernet
at eorū cōmodū aut grauamē vt ex pñdictis apparet. C. Ses-
ido no. qz ptra hereticos 2 similes est ferenda sententia 2 est sententia de
aratoria nō de nouo inductoria: qz prius erāt a lege 2 canone
indemnati. xxiij. q. j. 2 qd no. Jo. and. j. c. cū fm leges. C. Ter-
do no. qz parati ad requisitionē inquisitorū debēt assistere eis
ebere cōsiliū sed vtrūqz gratis: videt q nō: qz nullus de suo
gitur impendere beneficiū. de pñcip. cū ex officij. dic cōtra qz
gocū fidci quilibet tenetur defendere. ij. q. iij. nolite. 2 est spe-
ale. Alis nullus cogitur suis sumptib? militare siue de suo im-
ndere beneficiū. de pñcip. cū ex officij. cū fi. C. Quarto no.
ver. 2 ptra illos 2c. qz in puincia in qua quis ptraxit crimē be-
fis est ptra ipm procedendū. Iudex etiaz domicilij videtur q
offit pcedere. Sed pone q heretic? de bononia recessit 2 trās-
lit se Raueñe. Inquisitor bononie petit eū remitti. iuxta no.
de pastoralis. s. qz si punitio. j. de reg. iur. Inquisitor raueñe
lit ipm punire. An possit. Ja. de ra. qz sic. quia ex quo heretic?
homini loco delinquit. vt. l. arriani. C. eo. ti. pñ. ptra qz remit-
ndus ad locū vbi magis delinquit 2 vbi notoria sunt eius de-
ta. vt. l. si cui. s. si. ff. de accu. 2 ita refert hic Jo. and. remittens
l. Ep. C. de sum. tri. l. j. De ista remissione in pñtractibus 2 delis
is qñ fieri debeat vel nō not. Jo. cal. in ti. de raptio. Et ego ple-
2 in repetitōe. c. postulasti. de fo. cōpe. C. Quid si forensis hic
demnatus de heresi alibi habet bona an siscus hic vbi est la-
a iustitiam ille vbi bona sunt occupabit varie disputatum reperi-
mū dicta refero in. d. repeti. cōe. in. d. c. postulasti. de foro cō-
e. 2 Bar. tangit in. l. cūctos populos. C. de sum. tri. C. Quin-
do no. qd dicit licz ad alias partes 2c. videt eū q ptra absentem
offit procedi super crimine heresis in loco delicti. In alijs etiā
imminibus qualiter ptra absente pcedat. vide. s. de do. 2 stu. ve-
tatis. xxiij. q. ix. in summa. in pñtractib? vide in. c. romana. s. cō-
abentes. s. de foro cōpe. Sed qd nec in pñtractibus nec in deli-
is cōtra absente extra puincias procedi possit pbatur aperte
via iudiciū incipit a citatione: 2 sine ipa iudiciū est nullū: vt. l.
que. C. quō 2 qñ iud. Sed ptra existentē extra territorium iu-
e nō pōt aliud statuere: vt in. c. vt animarū. s. j. s. de offi. ergo
essus iste non pōt habere principij. So. dicit Jo. mo. benefi-
huius cōstitutionis quo ad pcedendū extra territorij inqñ
us iurisdicio intelligit pñrogata. vel loquitur de fugitiuo q
nitendus erat ad requisitionē inquisitoris sub quo deliquit
l. j. C. vbi de cri. agi opoz. Ego dico q so. hui? pñtrarij pendet
lla. q. an citatio verbalis possit fieri extra territorij: 2 si tene-
s qd cōiter oēs tenet leuīs est so. qz inquisitor citare poterit
eticū vbiqz mozet. vt. d. s. pñtrabētes remanet tñ dubiū: qz
s. effectū talis citatiōis limitat 2 restringit ad missionem in
l. 2 expñse pbibet personalis pene impositionē: q cū veniat be-
ico imponeda nō videt q citatio talis possit eū arctare extra

2 cogita. C. Sexto no. in. s. necnō faciendū q acta facta in vno
iudicio faciūt fidē s eundē in alio. 2 sic videt q iudex laic? tenea-
tur stare actis 2 scriptur? inqñtoris cū suam ei? exequit: qd dic-
per bar. in. l. si pñessus. 2. l. diuus. de cust. re. in ciuilib? vno an acta
corā vno iudice faciūt fidē corā alijs: 2 sint edēda corā eo. dic ple-
ne vt. l. is apud quē. C. de edē. 2. c. si. s. de pba. 2. c. cām q scz de te-
sti. vbi plene an inter easdē vel alias psonas fidē faciūt in alio iu-
dicio. C. Septimo no. in ver. 2 illoz. qz heretici cōuerfi 2 obe-
diētes humiliter mādatis sunt carceradi vel muradi: qui autē dē-
cātur obediētes. dic q moniti infra tps gfe cōparētes ab alijs
nō puenti. ad hoc. l. j. s. si mater. ff. ad tutel. Idē si post tps gra-
tie re tñ integra qz nec psonaliter requisiti nec pbatiōes s eos
recepte. ad hoc. s. de pñbē. si tibi absenti post tps vero gfe psona-
liter requisit? lz veniat indign? est venia: lz errorem detegat fm
Arch. qui remittit de hoc ad Host. in sum. eo. ti. s. qualiter dep-
bendatur. ver. aduerte tñ. C. Hic incidēt querit Jo. and. post
Arch. vtrū pena carceris inferat per modū sentētie diffinitue.
dicit q non: quia carcer nō est inuentus regularitē ad penam:
vt. j. de penis. qñs detruſi. ergo in carcere vel alijs penitentijs
leuiozibus onerati ex hoc nō dicātur diffinitue damnati. nā de-
rudātur in carcerem ad penitentiam de quos si exierint possunt
vt heretici cōdemnari fm Archi. formā aut pñciatiōis contra
hereticū hic videas in nouel. vbi aliter tenet q Arch. C. Octa-
uo no. qz inquisitor pōt mutare 2 mitigare penā iusticiā: non so-
lus sed cū epō 2 est speciale regularitē em ista alteratio vel mi-
tigatio debet fieri tempore diffinitue sentētie. non postea et ex
causa iusta. de quo plene in. l. qd ergo. s. pena grauior. ff. de his
qui nō. infra. 2 per Jm. s. de consti. 2 de voto. c. j. C. Hono nota
in ver. priuandi pñterea formā pronunciatōis sup beneficijs 2
alijs hic expressis. videt eū q talis priuatio fit in sententia ex-
primēda 2 vtrū inquisitoris verbis hic expressis videt priua-
mus 2 priuatos nūclamus 2c. aduerte quia in cōclusionē mea in
c. postulasti. tenui q iudex delicti nō debet expresse ferre senten-
tiā priuatiōis super beneficio cōdemnati sito in alia diocesi. qz
illa priuatio venit in cōsequentiā delicti. sup quo tñ videt ferē-
da sententia. 2 nō sup pena que a iure descēdit. vt. l. j. ff. ad turpil. Cn-
de in casu huius ver. sup illū puto hāc expresse priuatiōis 2
sufficere credo q iudex pronūciat aliqñ fuisse hereticū. vt. d. l. j.
post prin. ibi. 2 qñs nō bil de pena subiecerit tamen legis pñs
aduersus eū exercetur: nam facti quedam questio in arbitrio iu-
dicātis est ad hoc. j. c. cum fm leges. in fi. vbi super crimine man-
dat ferri sniam. C. Decimo no. qz inquisitor debz mitigare pe-
nam de pñlio diocesani. Vtrū aut hoc casu 2 in fi. cū mandatur
ab hoie vel. l. aliquid fieri de pñlio vel cū cōsilio. teneat ille cōsi-
lium sequi. vide plene de re. iu. nullus ex pñlio. in mercu. 2 p bar.
in. l. j. s. si plures. ff. de exerci. 2 ne sed. vacā. c. j. s. eo. li. C. Unde-
cimo not. qz in eadē inquisitione pōt pcedi ptra hereticos rece-
ptatores filios 2 credentes. Sed ptra hoc opponitur q nō pos-
sint accusari plures in eodez libello nec etiā in diuersis nisi duo
tñ: vt. l. pos accusare. s. l. iulia. ff. de accu. Sol. distinguunt ibi p
Bar. C. Duodecimo no. qz nō est cōsiliū epī requirendum in
destitutiōe qui dolū adhibuit in collatiōe sed est ex illa fraude
pntendus a suo iudice. 2 sic nō ab inquisitione quāticūqz hūc
dolum ipē detexerit 2 cognouerit incidenter de eo. Nam istud
crimē est separatū ab heresi. Si vero esset connexum nō esset du-
biū q punitio ad eū pertineret. Qñqz tñ cōtingit q pōt qz pu-
nire crimē cōmissus corā eo lz als de illo nō posset principaliter
cognoscere. vt. l. nullū. C. de testi. 2 per bar. plene in. l. si quis ob-
reperit. 2. l. diuus. ad. l. corne. de falsis. Tangūt hic doc. qz erit
iudex ptra epm delinquentem: vt hic dicit. Quidā q Metro-
politanus. xxx. q. iij. qz cognouimus. in strarium videt q sino-
dus. xxx. q. j. si clericus aduersus Arch. tenet primū. 2 ad pñz
rñdet q loquit fm antiqua iura qñ oēs cause deferebātur ad cō-
silia epozū. Arch. tñ subdit q qñ tractatur de pena epoz metro-
politanus existens in sinodo est iudex cōpetens: qd remittit ad
no. per Jm. 2 Host. de pñben. graue.

1 Metus baptismū impedire nō dicit.

2 Iudeus transiens ad secta saracenozi an sit puniendus.

Contra christianos. Soluit dubijs
qd fortificat ibi
1 q si. C. No. q met? 2 coactio nō impedit baptismū si
ue eius effectum nisi fuerit coactio absoluta et precisa de qua et
de conditionalī. vide exemplum. xv. q. j. merito querit. C. Que-
ro vtrum contra iudeos qui istos baptizatos ad eoz perfidia
transētes vel redeñtes suscipiūt extendat inquisitoris officij.
videt q nō. qz nō possunt ex tali fauore censeri heretici: cū nūq
fuerint xpiani. Jo. an. tenet hic strarium in nouel. Et si dicatur
cum isti tales defensores debeant tanq heretici cōdemnari. s.
c. quicūqz. quomodo poterit vt hereticus condemnari qui nūq
credidit siue fidem habuit. dic q aliter puniuntur. 2 no. hūc artu

Petrus de ancharano super sexto decretalium

enli. nam quandoq; pena ordinaria qua puniuntur principalis. et
puniri debet etiam prestans opem non cadit in prestante opem cer
te puniuntur alia pena. Et aduertet quia quandoq; in persona pn
cipalis est qualitas ppter quam durius punitur q; prestans opem
quandoq; mitius. pone exemplū nobilis in eodem genere delicti
plus puniuntur q; popularis: ut ergo nobilis mandans populari
q; delinquant puniuntur pena sua. et quid eodē verso. sic ut. l. q; ser
uo. ad fi. ff. de fur. ¶ Quero secūdo vtrū sit puniendus iudeus
qui transiit ad sectā saraceni: videtur q; nō: q; cū vtracq; se
cta toleret a nobis: ut. s. de iude. et s. iudeos. et. C. de paga. l. cxi
stianis. et quilibet sit in statu perditionis nō est curandus in qua
ipsum sit: quia nil refert quid de equipolentib; fiat. C. de epis.
et de. l. deo nobis. et cum ambo sint extra eccliam nihil ad nos de
his q; foris sunt. ij. q. j. multi. Iudei em̄ et saraceni canonicis oſti
tutionibus nō arectantur. de diuor. gaudem. hanc partem tenet
Oldr. p. xi. vbi latius examinat istam. q.

1 Bona viri l; ppter delictū veniant cōfiscanda: tamen nō
publicantur dos mulieris.

2 Matr. moniū cōtractū cū heretico an teneat.

1 **D**ecretum. ibi qd intelligendū. ¶ Pot. q; li
cet propter delictū viri bona sua veniant cōfiscanda
nō tamē publicabūt dos mulieris que nō fuit culpa
bilis. Ratio dubitandi fuit q; maritus constante matrimonio
cenſet dñs rerū dotaliū: ut. l. dote. C. de rei ven. ergo videbat ve
nire in cōfiscatione sicut alia bona sua. Ratio decidendi in con
trariū fuit quia dos est pprū patrimonii mulieris: ut. l. iij. s. s.
vtrū. ff. de mino. et ppter delictū viri nō debet remanere indota
ta in. c. ex literis. de pigno. nō ob. l. doce. q; dominium qd vir ha
bet in dote pcedit ex quadā iuris fictione: naturaliter cōfide
ratione est mulieris: ut. l. in rebus. C. de iure do. Unde sicut vi
ro vergente ad inopiā debet dos mulieris restitui: ut. d. c. ex lite
ris. et. l. si cōstante. so. ma. ita cum eius bona publicantur. et hē
detegitur q; vergit ad inopiā. etiā pōdera ter. qui dicit non de
beat cōfiscari. et. Ex hoc em̄ verbo argue q; mulier veniens tpe ex
cusatōis super bonis mariti heretici impedit in cōparationem
in fisco. de alijs vero qui veniūt pntendentes hereticū possidere
aliqua de eorū bonis. vtrū impediāt istā in cōparationē. vide p
Ly. in. l. ob marito. C. ne vx. p. mar. et. l. j. C. de privilegio fisci.
Quero quid ecōverso ad text. vtrū ppter heresim mulieris pu
blicabūt dos. et loquor in casu quo matrimonii nō soluit. q; for
te mulier carcerat vel etiā vbi debet mori quia tradit iudici secu
lari tanq; relapsa. maritus vero ex pacto vel cōsuetudine debe
bat lſcrari certā partem dotis. an lucrabit hoc casu. dic q; qñq;
casibus publicat dos ppter delictū mulieris enumeratis: in. l.
quinq; legib; ff. de do. dam. in alijs ergo delictis et p civilib; de
bitis mulieris cūz matrimonium nō soluat non pōt fieri execu
tio sup dote. ut ibi no. qd not. ¶ Quid si hereticus possidebat
feuda vel emphyteosim ab aliqua ecclia. vtrū ista et alia bona cō
ditionata publicabūt. dic plene per Bar. in. l. si finita. s. si de
vectigalibus. de dā. infec. ¶ Ultimo nō. q; tenet matrimonii

2 cōtractum cū heretico. de quo p. Jo. an. de cōdi. appo. c. si. sup
ij. glo. de extracto cū ex cōdicato etiā certū est qd tenet. s. de eo qui
dux. in matr. c. significasti. no. etiā glo. si. q; qñ lex punit sciēter
strabentes ad cōmissionē dicte penę requiritur scia tempore cō
tractus. nec noceret quo ad illam penā scia superueniens ex
postfacto. de quo vide glo. not. in cle. j. de pſan. et affi. in glo. iij.

1 Infectio est maior in viro q; in femina.

2 Delictū parentū an noceat descendētib; per lineā femininā.

1 **S**tatutum. No. q; cum dicat condemnno vel
dictio vsq; ponit inclusivē. ut sic secūdam gñationē
includat. de qua dictiōe vsq; vtrū ponatur inclusivē:
dic plene per Bar. in. l. patronus. de leg. iij. et. l. meminisse. de of
fi. pconsul. et leg. per Archid. s. de rescrip. gratiose. et. xv. qd. iij.
placita. per eundē. et multa iura de hoc variā vide per Oldr. p. xi.
et. ¶ Secūdo not. q; plus extendit quo ad prole delictum pa
tris q; matris. ¶ Nam infectio in viro est maior q; in femina
ideo maiori hono mai; malū opponit fm philosophib; ¶ Ter
tio nō. in ver. hoc sane. q; pena cōtra filios habet locū si parētes
deceſſerunt heretici fautores et. Secus aut si emendati et incor
porati ecclesie unitati. tales em̄ redeñtes nō finguntur fuisse here
tici: quia ecclesia eis parit et recipit: ut. s. c. super eo. Sed quid
dices de filijs relapsorum qui tamē relapsi penitentes et conuer
si sacramēta ecclesie receperunt an teneantur hac pena de qua in
prin. c. videtur q; nō: quia sunt de corpore ecclesie. Itē benigna
interpretatio est faciēda pro filijs qui puniuntur pro crimine
alieno: ut. C. de natu. lib. l. legem. strarium tenet hic Jo. and. in
nouella. Saluti em̄ anime talij pvideat non corporis: ex quo
credit q; eius corpus exustum vel cineres nō debēt in cimiterio

sepeliri. nam. c. super eo. p. alleg. sepulturam nō permittit: sed re
nitentiam et eucaristiam fm eū hoc latius tex. igitur istus sane
telligit in non relapsis quorū filijs paritur quo ad istas penās
prout hic dicitur. ¶ Opponit et videt q; delictū parentū nō
noceat descendētib; per lineā femininā: ut. j. de peni. vbi cū
nam tales nō sequuntur in honoribus et beneficijs stradicōis
matris sed patris: ut no. in. d. c. vbi cūq;. ut. d. l. cum legitime
sta. po. So. ut in glo. p. cūq;. que ponit duos intellectus ad he
tex. ut in ea patet. et vide per Ly. in. l. quisquis. C. ad. l. iulianā
testa. vbi tangit an in crimine lese maiestatis cōmissio per se
nam filij puniant. et ibi per eum videas in. iij. q. quare plus pui
tur posteritas ex delicto patris q; matris. et intelligit Jo. an. p
quo ad bona delinquentis que cōfiscantur debet intelligi de
nis gradus exclusus: ut sic pena sit perpetua: ut. l. seru. C. de
nis. quātūz vero ad officia publica vel beneficia ecclesiastica
quitur iste tex. quātūz vero ad hereditates extraneorū eis ve
latis in crimine lese maiestatis est exp̄ssum q; filij talium in
sunt capaces. in. d. l. quisquis. ¶ Quod vtrū ita sit in crimine he
sis. Ly. ibi q; sic ad si. vbi etia; tangit an auferatur ab eis tāq;
ab indignis. et sic devenient ad fisco. an vero sit talis institutio
pro nō scripta: et sic deferatur veniētib; ab intestato ipi defa
cto. de quo dicit ibi in. v. q. et per Jac. de bel. in. q. quam possit
in. C. de his qui. ut indig. habes igitur tres casus ex predictis.
nam quandoq; queritur de punitione descendētiū ab her
eticis in bonis iporū hereticorū: an in beneficijs publicis
ecclesiasticis. aut de dictorū descendētiū inhabilitate: et
ea hereditates extraneorū: ut ex predictis patet. ¶ Quero p
glo. que incipit. s. dicit. et. quia ter. iste. et. c. quicūq;. s. eo. lo
tur de filijs. vtrū debet intelligi de legitimis et naturalibus in
vero de illegitimis quibuscūq;. plures enim sunt species flo
rum: ut not. in. c. tanta. qui fil. sint legit. Glo. tenet q; etia; leg
gitimi includantur sub ista constitutione si ex hereditate pan
tum hereticorū aliquid debent percipere. sic refert Jo. an. et
consuluisse cum quibusdam doc. nam cū illegitimus sit de ge
re improbato nō minus timetur in eo paternū crimē q; in na
rali et legitimo: ut. d. l. quisquis. ¶ Nam si puniuntur filij nō odij
les: multo magis iuribus odiosis ne plus habeat luxuria q; ci
tas: ut. l. iij. ff. de dona. inter virum et vx. Et hanc opi. glo. tenet
Ly. si illegitimus sit natus ex certo coitu. Si vero coitus tas
sit ex quo lex non vult cū filiis appellari: et sic existimat patres in
certū. tūc non includit sub ista phibitione: ut sic conscia poie
formetur cū cōscientia legis: ut in aut. de iudi. s. oportet. Alii
circa naturales tū glo. distinguit q; aut loquimur quo ad par
nam reuerentiā. et hoc casu appellatione filiorū naturales ceti
nētur. Aut loquimur quo ad cōmoda vel honores: et talis nō
betur ratio. ita dicit glo. nota. in cle. ij. de baptis. sup verbo li
ri. quātūz ergo ad iporū punitionē etiā continētur fm Jo. a.
hic in gl. et hoc regulare videt q; magis extendam; ad eos oia
q; fauores. et ex dicta eius theozica sequitur q; si statutus p
deret de pena erga aliquos priuando eos cūz filiis suis boni
bus ciuitatis: vel forte q; tales de tali domo cū suis filiis fm
petuo banniti. sub isto vocabulo filiorū veniūt et naturales fm
ro premis cōferendo forte doctoribus vel militibus cū eorū
lijs: ad immunitatē illā nō includerētur naturales. Alii sicut
Ly. in finia qua cōdemnatur p̄ cū filiis: q; aut est odij. rōnalz
includent filij naturales. Aut irrōnalz includent. ita no. ipi
l. si libertini. C. de interdic. ma. facit. l. si. C. de na. lib. vbi p
turalē in odio irrationali nō cōprehendi appellatione filiorū.
Ego dico q; ista. q. latius discurre: quia quādoq; verbū fili
fertur in legib; siue statutis. qñq; in testamentis. qñq; in testis
qñq; in sentētijs. Et si in legibus dic vt. d. l. si. et. l. parētes. sic
in iusvo. et. l. adoptiuis. s. seruiles. ff. de ritu nup. Si in statu
habui questionē de facto Senis vbi est statutū q; de omnib;
gatis siue relictis soluantur gabella exceptis filiis qui d relict
a patre solvere nō teneantur. Erat questio vtrū filij naturales
talibus teneantur solvere. et videt q; sic: quia tales nō contine
appellatione filiorū quo ad eorū cōmoda: ut not. in. d. de. j. et. l.
q. v. si quidē. et in. x. col. si de feu. fue. cōtro. c. adoptiones. s. na
rales. Item filij naturales continentur appellatione filiorū
interpretationem et extensionē ut est tex. C. de insti. et substi. l.
neraliter. s. humanitatis. Sed talis interpretatio extēsiua ceti
in statutis: ut in. l. quicquid astringēde. de ver. ob. In strariū
appellatione filij veniūt naturales tū. videt tex. in. l. ij. C. de
lib. et. l. lucius. s. si. de lega. ij. Et q; de illa. q. facti plene scrip
c. raynald. s. testa. in. viij. q. ideo hic remitto ad id qd plene
psi in. c. Raynaldus. de testamentis. in. viij. q. Tertium mē
fuit cum appellatio filiorū p̄fertur in testamentis: vtrum
tendatur ad filios illegitimos. dic vt not. s. de proba. in prel
tia. et in. l. si quis ex facto. s. si quis arrogat. ad treb. et ibi p. tr.
De alio mēbro quādo. p̄fertur in sentētijs q; nō firmat: s; re
tit ad no

1 Cū here
tico. Adde
Spe. in ti.
de diuor. v
fi. de modo

Petrus de ancha. super sexto decreta.

laris nō habet necesse inquisitionis processui p̄sentire. Sed pōt de nouo facere p̄cessum de nouo examinare crimē z punire si sibi videbitur in aut. de sancti. epl. §. si vero crimē. col. ix. z ita nō. ipe in l. diuus. de cust. re. Guil. de cū. pōnit istā. q. in l. magistra-ribus. ff. de iurif. om. iud. cōtra Barto. facit iste tex. dū dicit pa-reant z intendant. z dū dicit faciant sine mora. z ibi statim reci-piant indilate animaduersione debita zc. z in §. p̄hibem⁹. inibi-ber iudici seculari ne de hoc crimine quōquo mō cognoscat. z sic per hūc tex. nō video quō possit eius opinio sustineri. Iudex em̄ secularis in h̄mōi mandatorū z sine executione censet nō mixt⁹ sed merus z nudus executor qui nullā cognitiones habet: vt. l. executorē. C. de execu. rei iudi. z. c. pastoralis. de offic. delega. **¶** Quarto no. in ver. sub arcta custodia zc. q. ille p̄tra quē pro-ceditur sup crimine heresis debet dūz pendet questio in carcere detineri: z hoc est regulare vbiq; tali crimine intentato venit imponēda pena corporalis. nā si nō detineretur fugā arriperet. z sic deluderet penā. Aduerte tamē qz in modo detinēdi carcerato-s talis est differētia nā si quidē sunt cōfessi nō solū tenentur in carcere: sed in catenis vinculis siue cippis: vt. l. si p̄fessus. ff. de custo. z exbi. re. idem si nō sunt cōfessi. Sed crimē de quo agitur est graue. z hoc vult dicere iste tex. sub arcta custodia zc. et. d. l. diuus. Si vero crimē nō sunt cōfessi z nō est graue crimē de quo agitur. tūc potest poni in carcere nō q. vinculet: sed qd cōmitti-tur custodiēdus militibus vel fideiussorib⁹ qui promittēt q. il-le nō recedet de certo loco. Sicut in simili i. c. ex rescripto. de iu-rein. z hoc no. Bar. in. l. j. de custo. re. vbi etiā not. quid iuris qñ in defectū pene pecuniarie venit imponēda corporalis an inte-rim debeat retineri vel fideiussoribus relaxari. **¶** Sed pone q. i casibus permisis p reo criminis quis fideiussit. reus fugā ar-ripuit. vtrū ille fideiussor puniet illa pena corporali qua fuisse ille punitus. videt q. non: quia ad talem penā corporalem nō vi-detur q. quis se possit obligare. quia nemo est dñs mēbrozū suo-rum: vt in. l. li. homo. ff. ad. l. a. qul. de ista. q. vide p. l. in. l. a. co-mitariē. C. de custo. z exbi. re. vbi tenet q. quādoq; indirecte et in cōsequentiā quis pōt se obligare ad penā corporalem l3 non directe: quod verbū nō. z si. ibi vide per euz. **¶** Quinto no. q. dicit indilate zc. q. snia lata sup crimine heresis statim debz ere-cutioni mandari. z in isto crimine nō est mirū ex quo appellatio prohibet: sed in alijs criminib⁹ in quibus damnato et cūlibet p eo licitū est appellare: vt. l. nō tñ. ff. de appel. vtrū infra decē dies qui dant ad appellandū debet snia exequi. videt q. non vt ff. nil. no. appe. penden. l. j. z qui vltimo. ff. de pen. vbi Bar. de- uiter cōcludit q. quedā est executio que fit a iure: vt q. quis effi-ciatur infamis seruus z similia. vnde talis executio fit statim la-ta sententia: vt ibi. z. l. furti. ff. de his qui nō. infra. Idēz dicimus in sentētia excommunicationis. que statim trahit secum executio-nem: vt. c. pastoralis. §. de appel. Quedā est executio que fit ab homine: que nō debet fieri infra decē dies qui dant ad appellā-dum. quod intelligo verū nisi in criminibus quibus non est lici-tum appellare. quia tūc etiā executio hominis debet statim fieri: vt hic z per ista sit declarata glo. not. q. zc. **¶** Sexto not. q. a snia diffinitua sup crimine heresis nō est lici-tum prouocare. quid ergo si in processu inquisitionis ille cōtra quez procedit sentiat se grauari. videtur similiter q. nō possit appellare: q. si causa est p̄uilegiata similiter omnes articuli sunt eiusdem additionis et nature. vt dicā in cle. causam. de elect. in prin. cōtrarium Jo. an. hic post Archi. tenet dicens q. si grauāt in processu poterit ap-pellare. alis esset sibi auferre defensionem cōtra. c. cū inter. de ex. nō ob. hic tex. quia loquit de his quos constat p̄ sententias esse tales. Sed anteq; hoc liquidef retinet p̄uilegiū statum: nec sunt ta-les vt dicunt interim reputandū: vt. l. qui a latronibus. §. si de re-stamentis. ff. de iniusto testa. §. si quis filio. §. irritū. vbi ergo cō-stat talem esse qualis dicit denegatur sibi appellationis p̄fesi-dium. Sed anteq; de hoc constet omnis defensio reseruāt quod **3** not. **¶** Septimo no. in. §. prohibemus. q. iudex secularis non potest cognoscere quōquo modo de crimine heresis: quia est cri-men mere ecclesiasticum cōtra quod opponit Jo. an. in nouella de multis autoritatibus veteris testamēti. per quas licere vide-tur p̄ncipibus cōtra tales procedere. nam deuteronomij. c. vij. legit q. mandatum fuit populo israelis q. aras hereticorū sub-uerteret. z alias autoritates hic allegat in nouella. et soluit qd multa in veteri testamento cōcedebantur: que hodie nō sunt tra-henda in exemplum nostre accusationis. xxxij. q. iij. quis igno-ret. z de pen. dist. ij. quis enim: vel illa loquunt in executione fa-cti. que etiam hodie fieri debent per iudicem seculares: vt. j. c. p̄-rimo. Sed cognitio vtrum quis sit hereticus necne ad eccliam spectat vt hic. **¶** Octauo no. in ver. si quis vero. dū dicit cōtra predicta fecerit zc. ex quo colligit Jo. an. q. non facile id ad qd quis tenetur est aliud facere. ff. de regu. iur. qui non facit deusu. §. j. ver. qui vero. z de symo. nemo comp̄hēdit. ergo iste ver. cul-

pas que in non faciendo consistunt. Maior tamen est culpa missionis q. omissionis z maleficium maius. vt not. ff. ad fille. diuus. z. l. j. §. si impubes. eo. tit. per d. y. z. c. si aduersus delicti. l. j. Alibi dicit Bar. q. omittere nō est proprie maleficium. qui non est male facere nisi interpretatiue: que interpretatio non bi- **4** bet locum in statutis. **¶** Ex quo concluditur q. condemnatio pro contumacia non est condemnatio pro maleficio: vt ipe in. l. omne delictum. ff. de re militari. z dixi in repetitione. c. fin. de dolo z contu. in continuatione rubricæ. Et vide per Bal. q. hoc tangit in. l. si mora. ff. sol. matr. facit quod no. in. l. qui seru in prin. ff. de ver. obliga.

- 1** **¶** Crimē heresis l3 sit ecclesiasticū tamen bona hereticorū per iudices seculares cōfiscant.
- 2** **¶** Clericus qui tenebat bona emphyteotica a dño tpali si est cō-demnatus de heresi ab epō cui debeāt dicta bona applicari.

Cum secundū leges.

ma de confiscatiōe loquitur. secūda de apprehē-sione. ibi confiscationis. prima tria facit inducit tr-vel quatuor argumenta legalia: ex quibus scilicet primū ibi bona. scdm arg. ibi z mulier. tertium ibi ac etiaz. qu-tum ibi aut rerum. **¶** Hō. ista exempla legalia quibus p̄t qu-ipo iure p̄uari dominio rerum suarū. Et est speciale regular-ter enim ppter delictum ex quo veniūt bona publicanda deli-quens non perdit dominium ante sentētiā. nec administrati-nem. vnde alienationes bonorū facte post delictum z ante cō-demnationē valent: vt. l. post contractum. ff. de dona. z. l. aufer §. in reatu. ff. de iure si. vide tamen quod no. in Specu. de don-ver. item pone aliquis. z quod ibi per Jo. and. in additionib⁹ vbi quid iuris. de alienatione facta per illum qui iam cogitat rat delinquere. que cogitatio colligitur ex pluribus cōiecturi-quas ponit Bar. in. d. l. post contractū. Cum vero p̄stitutio p-uar delinquentes statim z ipō iure dominio: alienationes fac-per eum post contractum delictū non tenent. sed reuocantur p-fiscum: etiaz nō restituito precio emptori primo vel vltiori p-quotcūq; manus transierit res alienata cuius tam dominium erat acquisitū fisco: qd est verum fm Jo. an. nisi precium solut-vel aliud loco: precij esset in bonis hereticis. ff. de leg. ij. l. impera-tor. §. si fm Jo. an. post Archi. vnum no. q. licet in his casibus simi. queratur dominū ipō iure: non tamē queritur possessio: v-est glo. no. in. l. si. C. de sac. san. eccl. z no. Bart. in. l. cōmissa. ff. d-publica. Et hinc est q. talia bona tenentes etiam p̄tra romana ecclesiā p̄scribūt spacio. xl. annorū. vt. c. ff. de p̄script. §. ec-lib. q. nō possit si cū dominio fuisset trāslata possessio. c. sine p-essione. de reg. iur. hinc est etiam q. tales pene in casibus hie p-ressis transeūt contra heredes. quod est regulare in omnib⁹ c-sibus in quibus pena infligitur ipō iure per legem. Secus si v-miret imponenda per sententiam: q. tūc ante condemnationē reo defuncto extinguitur pena. quod dic vt. l. ex iudicioz. ff. ac-cusa. z ibi per Bar. z. l. j. de p̄uilegiis. delicti. **¶** Quomodo autē c-gnoscatur vtrū lex imponat penam ipō iure vel per sententiam dixi in. c. j. §. de rescrip. z. l. imperator. de iure si. per Bar. **¶** Et-eriam in casibus in quibus lex nō publicat bona ipō iure. l3 in-ponit certam penam delinquenti: ad illam erigendam fiscus h-beat tacitam hypotecam p̄tra p̄fessores bonozum delinquen-tis. dic per Bar. in. l. auferatur. §. fiscus. ff. de iure fisc. per l. j. l. si quis post hac. C. de bonis damna. **¶** Secundo no. in ver. o-fiscationis zc. q. quātcūq; constitutio irroget penam ipō iure tamen requirit sentētia declaratoria super ea anteq; fiat exe-cutio super dictis bonis. Ex quo argue q. per exceptionem h-heresis non posset quis excludi ab agendo contra proprios debi-tores. nam ante talem sentētiā retinere videtur administrati-nem bonorū. arg. huius. c. z. d. §. in reatu. vide ad hoc glo. in. l. his consequēter. ff. fami. heres. z. l. ij. ff. si ager vec. vel emphy. p- **1** **¶** Tercio no. q. licet crimen heresis sit ecclesiasticum: tamē bo-na hereticorū confiscantur per iudices seculares. Ratio q. ta-lia bona non sunt in territorio p̄ferentis sententiam. ideo an-eti non pertinet executio: sed ad iudicem territorij vbi sita sunt. vt. c. postulasti. §. de fo. compe. Sententia tamen lata per vnum super crimine sufficit ad confiscationem bonorū: per alium iud-icem sine nouo processu: vt hic z ibi. porrigit ergo vires suas sen-tentia vbiq; etiam extra territorium ius dicentis: vt. l. a diu-pio. in prin. ff. de reg. iur. z quod not. Jo. an. in. c. romana. §. con-trahentes. de foro compe. Aduertendum tamen q. post hoc. emanauerūt quedam papales constitutiones que bona hereti-corum diuidūt in tres partes. vnam attribuit iudici. aliam offi-ciali. aliam romane ecclesie p̄d tutione officij. qua questione p-supposita fuit questio disputata in istis terminis Bonorū. origi-ne z patrimonio constituit domicilium Florentie z ibi damna-tur de heresi. vtrū apprehensio bonorū que sunt Bonorū. spectat ad cōe

commune et officialem Bonon. vel Florentie. Jo. an. refert
 ic istam. q. disputatam per Ricar. malumbre. qui tenuit q. ad
 idicem z commune Florentie spectent illa bona. Hac potissi-
 a ratione apprehensio z occupatio bonorum dampnati spectat
 iudicem seculari directo per generales constitutiones: vt hic
 l. ij. z fi. C. de bo. va. Sed si princeps dat administrationem.
 ita tutorem ille nō solum administrabit bona pupilli que sunt
 sua prouincia: sed etiam que sunt extra. Ref. speciale in dato
 principe. Secus in dato ab alio: vt no. in l. nō solum. §. qui tes-
 tamento. ff. de exco. tu. bona tamen que sunt Bon. non occupa-
 tur: per se que sunt extra suum territorium. Sed per relationem
 iudicem Bon. hoc faciet: vt. d. §. contrahentes. z. d. la. duo
 p. cum fi. Nouissime refert Jo. an. adoptiuum suum. §. do. Jo.
 disputasse iterum. q. istam: quo ad partem que debetur offi-
 cibus sibi placuit predicta determinatio: quia ipsi negocia
 egerunt: quo ad alias duas partes tenuit contrarium cum
 generali fisco sit confiscata. z a tempore commissi criminis. indu-
 citur. l. ij. C. de bo. va. quam inducebat Ricar. vult enim illa lex q.
 putatus ad fiscalia in aliqua prouincia: illius prouincie bo-
 nia capiat que differuntur fisco. fortificat hoc equitas ne sit iuris-
 tionum confusio: maxime quando loca de quibus queritur ef-
 fectum valde remota do. Bar. in l. cunctos populos. C. de
 si. tri. in. x. q. in qua tractat de effectu sententie iudicis punien-
 ti vtrum extendat effectum suum extra territorium iudicantis
 et linguit in diuersis membris. Nam interdum pena imposita
 sententiam respicit personam: interdum respicit bona. primo
 casu aut pena respicit certi loci vel artis interdictionem: aut di-
 minutionem status. primo casu non extenditur extra territorium
 iudicantis ex potestate sententie: sed ex iuris dispositione porri-
 gitur ad quedam loca per quandam consequentiam: vt. l. relega-
 tum. §. i. z. §. interdiceret. z. §. seq. de inter. z. rele. Secundo casu
 quando respicit diminutionem status: vt quia efficitur infamis
 v. seruus pene. nam his casibus dicitur status eius minui: vt. l.
 cognitionum. §. existimatio. z. §. seq. ff. de va. z. extraor. co. z. isto
 e. talis pena imposita in ipso loco habet locum ubiq: vt. l. ex
 ff. de postu. que loquitur de infamia. Idem de excommunicato-
 ne que afficit personam. vnde excommunicatus hic ubiq: p
 ercommunicato debet haberi: vt. c. cum ab ecclesiarum. §. de off.
 ed. pene ergo que afficiunt personam ipsam sequuntur sicut le-
 gi preposum: vt. not. in. d. l. ex ea. z. ff. de pe. l. quo ad statum. z. l.
 ci. ultimo. Secundo casu quando pena respicit bona p. mitten-
 da n. est q. ciuitates de iure non habent ius confiscandi bona
 ppter delicta. C. de bonis vacan. l. j. nec mirum: quia graui-
 res delictorum propter que bona publicantur non habent co-
 gitionem: vt in aut. de defen. ci. Ciuitates ergo yralie que hoc
 i. sibi vendicant faciunt hoc vel speciali priuilegio: vel antiqua
 consuetudine: que habet vim priuilegij: vt. l. hoc iure. §. ductus
 alie. ff. de aqua quoti. z. est. i. ita dicit glo. in aut. de defen. ci. §.
 firmandum. in fi. glo. mag. Hoc ergo premisso dic q. aut iuris-
 dictiones sunt separate: sed eadem est burfa fiscalis in vtroq: lo-
 co in effectu. Aut sunt separate iurisdictiones: et separate burse
 fiscales. primo casu aut illa publicatio fit de iure communi. z. bo-
 norum loci erunt publicata: vt. l. si quando. de bo. vac. lib. x.
 si tamen executio per illos officiales ubi sunt bona delinquen-
 te de iure communi intelligitur publicata. illa que habet
 d. in quens in prouincia patrimonij vel ducatus: vt in. c. postu-
 li. de fo. com. Aut publicatio fit fm consuetud. z. leges specia-
 li. z. tunc aut ille leges vigent in vtroq: loco. et idem quod. §.
 primo membro dixi. Aut non vigent: tunc ad bona alterius
 l. i. effectus sententie non porrigitur: vt. l. extra territorium. ff.
 iurisd. om. iu. Secundo casu p. principali quādo iurisdictiones
 s. t. distincte z. diuerse burse fiscales. z. tūc aut publicatio fit de
 i. speciali. z. non extenditur ad bona alibi sita: vt. d. l. extra ter-
 ritorium. Aut fit de iure communi: et tunc extenditur ad bona
 v. cunctis posita: quolibet tamen ciuitas occupabit bona sita in
 si territorio. C. de epi. z. cle. si quis presbyter. vbi partem bono-
 ri habet ecclesia partem curia vel patronus. z. C. de exco. trib.
 si. si. facit. l. iurisperitos. §. cum oriundus. de exco. tu. ista in ef-
 fe. ut est eius distinctio. ex qua patet decisionem. do. Jo. cal. ve-
 ri em esse q. Ricar. malun. C. Juxta predicta querō clericus
 q. tenebat bona emphyteotica a domino temporali habente
 iurisdictionem omnimodam in loco ubi sunt illa bona sita: con-
 d. natus est de heresi ab episcopo suo. Queritur cui debent di-
 ct. bona emphyteotica applicari. vtrum domino an episcopo z
 al. z. de quibus. §. in dicta constitutione papali: d. l. conf. xvij.
 la. disputat z. concludit q. ad dominum reuertantur. Nam pro
 per delictum possessoris bona applicantur domino temporali.
 Ce an. z. tri. l. iurisdictiones. l. i. x. Clerici enim ratione talium re-
 sunt dominis temporalibus obnoxij. x. q. j. §. cum ergo.
 v. his ita. vnde ratione feudi coram eis conueniuntur: vt in. c.

verum. z. c. ex transmissa. de fo. com. z. c. romana. §. debet de app.
 §. eo. li. pro hoc optime. l. si. de era. trib. l. x. z. preal. c. postulasti.
 Item in feudo est expressum q. ad dominum immediatum reuer-
 titur in. x. col. de pro. fe. ali. per Fed. l. imperialem. §. illud. ergo
 idem in emphyteosi pari ratione. Preterea idem est econuerso.
 Nam si vassallus ecclesie laycus condemnatur de heresi feudum
 ad ecclesiam reuertitur. de pe. c. in quibusdam. z. eo. tit. felicit. §.
 si qua vero feuda. z. in emphyteosi est casus q. ad ecclesiam reuer-
 tatur in aut. de alie. z. em. §. i. quod ergo ius petit pro se debet ec-
 clesia recipere contra se: vt. l. frater a fratre. de cond. inde. z. plu-
 ribus alijs rationibus hoc probat. dic vt ibi. Aduerte tamen q.
 questio loquitur de bonis emphyteoticis clericorum. de bonis
 vero alijs clerici condemnati de heresi: vtrum in eis habeat lo-
 cum quod dicitur hic in. §. confiscationis vt super eis debeat fie-
 ri executio per dominos temporales: z. eis applicari. Credo q.
 non sed ecclesie. quod sentit domi. Bal. in. d. l. si quis presbyter.
 vbi format. q. de clerico herede instituto qui accommodauit ta-
 citam fidem defuncto de hereditate restituenda spurio testato-
 ris. vtrum applicabitur fisco ecclesie. et videtur q. fisco ecclesie
 per. d. l. si quis presbyter. z. in aut. de ecc. titu. §. interdicimus. in
 contrarium videtur per regulam. l. papinianus. §. meminisse. de
 inof. test. Preterea ista pena descendit de iure civili. ergo debet
 fisco civili non ecclesiastico applicari. C. de epi. z. cle. l. si qua per
 calumniam. et hanc partem tenet ipse in. d. l. si quis presbyter.
 Nam talia bona transferuntur in indignum cui erant ei acqui-
 ta iam commutabiliter z. non clerico rogato vt. l. ex facto. §. si. ff.
 de vul. z. pu. Et ex hoc sequitur conuertendo terminos questio-
 nis q. si clericus fuisset incapax z. indignus cui talia bona fuisset
 restituta ex tacito fideicommissio. deberent applicari ecclesie
 sic vt sic idem operentur sententia iuris z. iudicis. Et sicut bona
 clericorum per sententiam iudicis secularis non possunt appli-
 cari fisco imperij. similiter non possunt per sententiam legis fm
 eum quod no. possit opponi contra hoc. c. aut. bona damnatoz.
 C. de bo. dam. vbi bona damnatorum non confiscantur de iure
 civili. Vale ergo facit hic papa qui all. leges correctas pro fi-
 militudine. Sol. doc. iuris civilis multum variant super intelle-
 ctu illius aut. quorum opi. refert Bar. in. l. j. ff. de bo. dam. z. d. i.
 cit q. communiter tenetur q. si pena ademptionis bonorum ve-
 nit expresse per leges. tales leges nō sunt sublata per illam aut.
 Et quo infert q. titulus de reis requirendis non sit correctus.
 Sed post annum fiet bonorum confiscatio contra contumacem
 qui infra annum annotationis non comparuit. quod dicitur
 ibi per eum. z. per Ly. in. d. aut. bona. Querit glo. que inci-
 pit cum parentes z. cum de iure canonico possit rapta nubere
 raptoz. an hodie pena legalis. de qua in tex. vendicet sibi locū.
 tenet q. sic in q. rum lex priuat talem nubentem lucro aduenien-
 te sibi a raptoze. similem questionem format glo. in illa que nu-
 bit infra tempus luctus que de iure civili patitur multas pe-
 nas et priuatur emolumentis z. bonis obuenientibus a marito
 defuncto: quem velociter nubendo videtur de honestate. z. parū
 honeste vixisse: vt. l. j. z. ij. C. de se. nup. vtrum ergo quia autorizata
 apostoli statim potest nubere ille pene cessabunt glo. format
 istam. q. in. c. si. §. de secun. nup. vbi etiam per Jo. an. Et ego ple-
 nius ibi scripsi referendo. do. Fed. qui tenuit consulendo confi-
 rru. q. mulier non perdit quod sibi relictum fuit a marito des-
 functo ne decipiatur apostoli z. canonis autoritate. xxxij. q. iij.
 qui peccat. z. l. gracchus. C. de adul. dicit q. hoc tenet Acc. in. l.
 j. C. de se. nup. z. glo. decreti. ij. q. iij. in fi. z. Host. de se. nup. in fi.
 in sum. z. Hof. eo. ti. in fi. Ja. bu. Pau. de leaza. z. Raynu. consu-
 luerunt in ista. q. dicentes q. vbi propter festinatiam mulieris ve-
 lociter nubentis vertitur timor turbationis sanguinis ius ciui-
 le non fit correctum per ius canonicum: quia non est verisimile
 q. ius canonicum velit dare filium vnius alteri. ff. de ven. in sp. l.
 j. §. quis. Sed vbi cessat timor turbationis sanguinis. tunc ha-
 bent locum predicta: vt sic ius canonicum tollat festinatam
 penam non sanguinis perturbatione. z. hoc videtur tenere Ros.
 in ti. de bo. pos. que autem sit equior prouisio vel iuris civilis
 vel canonici dixi in. d. c. si. vbi etiam quid iuris: si hic timor per-
 turbationis occurrat: quia morte viri natus est in. ix. mense. z. in
 vij. a tempore nuptiarum. ita q. potest esse primi viri z. secundus
 ibi. z. vide quod no. Ly. de predicta materia in. l. j. C. de ince. nu.
 in vltima. q.

1. Cause hereticorum simpliciter z. de plano euacuari debent.
2. Adhibitis pro consilio sibi patefacta per iudicem in secreto re-
 tinere debet.

Statuta. Diuide vt in prima glo. C. Ho. q. t
 di simpliciter z. de plano alie cause in hoc etiam pri-
 uilegiat enumerantur in cle. dispendiosam. de iudi.
 z. pōdera quod dicit procedi potuit z. c. quasi sit hoc iudicis ar-

Petrus de ancharano super sexto Decretalium

bitrio reservatum. poterit ergo procedere via ordinaria si voluerit: ut est text. in simili in cle. sepe. de ver. sig. ad fi. 2 in illa cle. plenius videas expositionem istorum verborum. 2 per Bar. in extra. uag. ad repri. **C**Secundo no. in ver. iubemus tamen: q. in causis in quibus proceditur sine strepitu 2 figura. debent dicta testium publicari. nam est speciale in casu huius. c. propter iustum metum odij capitalis. S; hic quero statuto cautetur q. potestas nullam iuris solemnitate teneatur observare. Quid importet ista verba. dic q. tollitur omnis solemnitas iuris civilis non autem solemnitas iurisdictionum vel divini. puta qd in ore duorum vel trium 2c. ut in c. in omni. de testi. 2 probatur hec theoria in l. ij. ff. de te. mi. 2 l. lucius. 2 l. diuus. eo. tit. hoc apparet etiam in restitutione natalium in qua nihil aliud fit nisi q. non obstante solemnitate introducta a iure civili reducit ad pristinum ius naturale: ut in aut. qui. mo. na. effi. le. s. liceat. non ergo poterit auferre defensionem que descendit a iure naturali: ut in cle. pastoralis. de re iudi. 2 no. in l. pactum inter heredes. ff. de pactis. **U**trum ergo poterit examinare testes parte absente. dic q. not. quia hoc esset auferre defensionem. nam text. dicit q. hoc nullo iure licet. ij. q. ix. omnia. 2 c. testes. **U**trum etiam poterit testes recipere sine iuramento vel diebus feriatis in honorem dei. dic q. sic: quia ille solemnitates fuerunt inducte de iure civili. nam iuramentum testium potest remitti pacto partium: ut in c. tuis. de testi. 2 no. in l. ij. ff. de fer. Item solemnitate feriarum inductarum in honorem dei. potest tolli per legem provincialem. C. de feriis Br. contra in d. cle. sepe. Sed ibi sunt alia verba non eiusdem importancie. **Q**uero etiam circa hoc an poterit admittere personas a iure prohibitas dic. l. qui farum. s. filius. ff. de do. vbi de hoc per Bar. magis plene. **T**ertio not. q. quandoq. testibus deponentibus in causa criminali potest grave periculum imminere: cum. s. deponunt contra potentem. ex tali enim testimonio oritur inimicitia capitalis: ut c. cum penitentia. de acc. 2 si dicatur cum veritatem deponunt non videtur ex hoc testis aliquam inferre iniuriam vel offensam: quia iuris executio non habet iniuriam. ff. de iniur. l. ij. Sed dic q. ad inimicitiam contrahendam non inspicitur an de iure fiat vel de iuris effectu. sed an de facto noceat. ar. ff. de his qui. ut ind. l. ij. **Q**uarto no. casus specialem in quo nomina testium sunt occulta 2 secreta accusato sine inquisito regulariter vero contra: ut c. qualiter 2 quando. de accu. 2 c. licet hely. de symo. que capitula talem receptionem reprobant: ne per suppressionem nominum deponendi falsum audacia prebeatur. Sed contra hunc timorem text. iste providet dum statuit alias personas providas 2 honestas: 2 in iure peritas adhiberi: 2 eis nomina testium publicari: ut sic tot inspecta oculis tot infirmata sensibus hanc suspicionem excludant: ut dicitur in fili. C. qui te. fa. pos. l. hac cōsultissima. **Q**uinto no. in ver. ut eorumdem q. adhibitis pro consilio in indicio debet si bi patefacta per iudicem retinere in secreto sicut sacerdos confessionem: ut in c. omnis. de pen. 2 re. Sed quid si iste publicent nomina accusatorum vel testium qui ex hoc incurrunt graves inimicitias 2 damna in rebus propriis: videtur q. teneantur ad interesse quia rem illicitam attentantes dederunt occasionem damni. ar. eorum que no. s. de testi. sicut nobis.

De scismaticis.

Rubrica.

- 1 Bastardi an dicantur esse de domo.
- 2 Scisma quid sit.
- 3 Fautores delinquentium qualiter puniantur.

De succidendos. **D**ivide glo. 2 dicit Jo. an. super ipsa: parum instandum quia hodie non legitur 2 reuocata fuit quo ad omnes penas per Jo. xxiij. 2 restituti fuerunt isti ad cardinalatum 2 descendentes dicti Jo. ad cardinalatus 2 prelationes alii sunt recepti: ut hic in nouel. **N**ot. q. hi qui sunt de eadem cognatione dicuntur de eadem domo descendere ita q. domus accipitur pro agnatione: ut de domo de columna de v. finis 2 fini. Quandoq. domus ponitur pro familia: ut l. ij. ff. a d. filie. 2 c. ne l. po. l. ij. ibi potentiorum domorum operibus 2c. **U**trum autem bastardi dicantur esse de domo de iure. dicit Bar. q. non: quia non censentur de agnatione: ut in situ. de suc. ag. s. fi. 2 hoc no. in l. fi. C. de ver. sig. vbi dicit q. de consuetudine in quibusdā partibus reputantur de domo: ut in tuscia 2 est tunc talis vulgi opi. preferenda iuri: ut l. cum de lanionis. s. a sententia. de fun. inst. 2 l. librorum. s. q. tamen casus. de le. iij. Appellatione etiaz cōiunctorum dixi eos non contineri in c. religiosus ad fi. s. e. li. de testi. **C**Secundo no. q. Ja. 2 Jo. fuerunt fratres: ut dicit text. 2 Pet. dicti Jo. filius dicitur hic nepos Ja. 2 sic appellatione

nepotis continetur filius fratris: leges vero illos appellat ne potes qui descendunt ex filio vel filia. ff. de gra. l. ij. s. ij. 2 l. i. i. gentium. s. secundo gradu. 2 istud est tenendum de proprii angificatione. Sed de consuetudine 2 cōmuni usu loquendi filiastrum appellantur nepotes. dixi de hoc in c. tua nos. de colan. 2 affi. 2 Jo. an. in c. fundamenta. s. eo. li. de elec. **T**ertio no. q. hic papa expressis nominibus principalium delinquentium fautores 2 sequaces eorum deducit processum 2 sententia sub reralitate: sic nominibus non expressis: qd an fieri potuit e iure vide per Innoc. in c. certificari. 2 c. in nostra. de sepul. 2 d. de li. ob. c. ij. in repe. 2 facit quod de istis sequacibus. no. l. p. 2c. in l. quoniam multa. C. ad. l. iul. de vi publi. **Q**uarto no. q. hic bene describitur quid sit scisma. est enim insurgere contra universalem catholicam ecclesiam: 2 eam dictis et blasphemis impugnare: insurgere vero contra suum prelatum non videtur scismaticis: licet veniat deponendus. de quo dixi in rubrica. eo. **Q**uinto no. q. persone scismaticorum exponuntur fideibus occupande similiter 2 bona hereticorum in casu. c. excomunicamus. s. moveatur. de here. 2 ibi dixi quid iuris de feudis bonis emphyteoticis quando bona alicuius publicantur. ibi nim est text. q. publicantur salvo iure domini principalis. dixi. eo. c. ij. cum secundum leges. 2 per Bar. in l. si finita. s. si de venigilibus. de dam. inie. **S**exto no. in ver. contra. insuper q. dicitur puniuntur ex delicto progenitorum. quandoq. perpetuo. quandoq. vsq. ad certum gradum siue descenderint ex linea masculina siue masculina. de quo. ij. de pe. vbi cūq. **S**eptimo no. in ver. omnem personam. quomodo priuatur quis quasi possessoris dignitatis: mandatur enim q. nullus debeat cum repare pro tali nec sibi respondere de iuribus dignitatis simile. l. ij. de reg. iu. in c. ad apostolicam. ad fi. 2 c. cum nostris. de conc. p. ben. 2 c. olim. el. iij. de ref. spo. vbi oino vide in nouel. **C**ita no. in d. ver. quod dixi Ja. 2 Pe. vel eorum alterum: q. pe na adijcitur si fauebo. 3. 2. Pe. non committitur si faueam 2 i tum ex eis nisi sit dictum vel eorum alter 2c. Nam ad veritatem pu latue requiritur concursus copulatoz: ut c. ij. de refer. 2 de de hac materia in l. i. ff. si q. in ius vo. nō ie. 2 in l. si seru. 2 plu rui. ff. si quis ca. vbi plene: an implendo pro parte filii p parte con sequatur premium siue penam. facit l. demonstratio. ff. de condi. 2 demon. **N**ono no. q. puniri eos. qui fauent delinquentibus. 2 fauor iste potest multis modis impendi: ut no. in c. de of. de. 2 plenius in cle. j. de pe. vbi est glo. nota. 2 magi.

De homicidio.

Rubrica.

- 1 Papa sollicitam curam circa oues gerere debet.
- 2 Potestas omnis dicitur esse a deo.
- 3 Blasphemi qui dicantur.
- 4 Mandans ex solo mandato tenetur.
- 5 Delicto fauere quis multipliciter dicitur.

De robumauit. **D**ivide. c. in cum pape. debet enim sollicitam curam gerere circa oues: ut s. de eta. 2 qua intelleximus 2 constituit ista sollicitudo ut dicit iura in remouendo noxia. 2 agendo profuturum de non sufficit prelati hoc annuunt eum lio. s. quod eos facere 2 vitare oporteat: nisi puniat non palmo tes. xxiij. q. iij. quidam. 2 ibi in glo. non ergo. 2 ex hoc sequitur q. vita dissoluta et ignorantia clericorum redarguit prelatum de negligentia. super quo vide quod no. in c. irretrahibili. in fin. de offi. ordi. 2 c. pe. s. de reg. iu. vbi bona glo. debet ergo habere vigilem curam: sicut preles provincie ad quem spectat curam quieti et pacifica provincia sit: quam regit. quod non difficile obtinebit si sollicite agat ut malis hominibus provincia cingat eosq. conquirat. ita dicit lex congruit. de offi. pre. 2 inducit Jo. an. hunc tex. dum dicit excusso negligentie somno 2c. primo in tra scholares pigritantes 2 do: mientes: qui melius facerent si se 2 suos inanibus sumptibus non vexarent. ff. de inof. testa. l. secundo inducit hoc contra prelatos negligentes qui discite agerent si se a tanto onere procurarent absolui nec se tantis rriculis obligarent: quia subiectorum sanguis 2c. xliij. dist. epe fis. **C**Secundo no. q. omnis potestas est a deo. unde ad romanos. xiiij. potestas a domino deo est etiam. xxiij. q. ij. sicut etiam si ue finente siue iubente. xxiij. q. ij. quid culpatur. iuxta filij. q. ij. quesiunt. 2 quia est a deo infert Jo. an. post Jo. q. non est pecuniam acquirenda. 2 intelligit pro papatu vel imperio. 2 dicit in legem iul. de ambitu: ut ff. ad. l. iul. de ambi. l. ij. resp. Nec ob. quod ibi dicitur q. non habet locum in ciuitate. romana: quia illud intelligitur quo ad principem iam canonice electum: quia super omnes est. de elec. licet. 2 ut legibus solus quod placet

quod placet disponere potest. ff. de legi. l. princeps. xxix. q. iij. cuncta per mundum. de quo plene. de concess. preben. proposuit. **T**ertio no. q. dicit cooperante. per hoc dicit Jo. an. q. domi- nus non cooperabitur non operari iuxta illud. dat deus omne bonum: sed non per cornua taurum. et vide quod no. in cle. inter. de magi. in. v. glo. et Salustius in Catilinario in arenga Lato- nis contra pigros et desides loquens dicit. Non votis neq. sup- plicibus muliebribus auxilia deorum parantur. Sed vigilando bene consulendo omnia prospera succedunt. ubi secordie atq. igna- mie te tradideris: ne quicq. deos implores irati infestiq. sunt. Et lex dicit vigilantibus: et non dormientibus iura subueniunt. pupillus. de priui. cre. **Q**uarto no. ad quem effectum deus instituit potestates. scilicet ad iustitiam rectumq. iudicium exercen- dum. unde Regum est proprie facere iustitiam et. xxij. q. v. res- tum. et c. principes. et c. administratores. Summum enim bonum est colere iustitiam et. xi. q. ij. cum deuotissima. Ex hoc sequitur q. iustitia que est eius contrarium est summum malum et au- ert nomen boni et religiosi principis. unde si caret nomine care- re. C. de se. l. a nullo. et. s. de ver. sig. Nam et ego. non permit- titur igitur eos ad arma venire quos potest sua iurisdictione com- pescere. ff. de usufr. l. equissimum et iudicialis vigor ideo et. C. de iude. l. nullus. Subdit Jo. q. si aliquis est negligens in ex- ercitione iustitie. nec aliter potest sibi quis consulere: habebit eum quod leg. et no. in. c. dominus. xxij. q. ij. et per Jo. an. in. c. de iniur. et dam. da. j. eo. li. **Q**uinto no. in versi. nos tanto. q. dicit ecclesiastica animaduersione. et in si. c. ceteras penas impo- nit. f. de positionis diffidationis et. sic ecclesiastica animaduersione in multis consistit. Sed contra hoc oppo. de. c. querenti. de er. sig. ubi non continentur nisi tria. de quibus ibi. Sol. ibi lo- quitur de censura ecclesiastica hic de verbo animaduersionis quod latius patet: ut in si. c. Et aduertendum q. animaduersione qua hic non competit delegatis etiam a papa qui non potue- unt beneficiis priuare: deponere. nouam multam indicare nec- las penas infligere de quibus sequitur: licet possint subdele- gare: et in expensis condemnare de offi. dele. c. significasti. de do. contu. c. ij. et de eo qui mitti. in pos. c. j. et per totum. ordinarius iuxta ecclesiasticus ista omnia poterit: nisi prohibeatur de cle. non ref. ex tue. Subdit Jo. an. q. licet ordinarius iudex eccle- siasticus possit infligere ordinariam multam. debet tamen ca- ere ne propter questum pecunie sustineat subditos in delictis: et in. c. dilectus. de pe. et consiluit q. ad euitandam suspicionem uarietate faciat tales penas conuerti in pias causas. de iud. cum et. in si. de vi. et ho. cle. cum ab omni. et quod no. in. d. c. irrefragas- til. in nouella. ubi omnino vide. Si tamen iudex penam spiri- tualem credit plus timere debet illam infligere: ut hic et. s. ut lit. on conte. quoniam. in si. nam plectendo et ignoscendo et. xxij. q. v. prodest. facit. j. de sen. ex. venerabilibus. s. deniq. fm Jo. in hoc no. de duplici mucrone episcopali quorum unus est radicans per degradationem. alius disciplinans qui vib: atur d. punitionem: nec de facili dispensatur. de cle. non ref. ex tua. et undus vibratur ad correctionem. ij. q. j. multi. hunc vibrare ossunt inferiores episcopis: ut hic. sed non primum. de sen. ex. romana. in prin. et. s. de elec. transmissa. **S**exto no. q. quan- oq. quis mandat alium occidi per assassinos qui dicuntur a- rando scindis. sciunt enim animam a corpore fm Archydia. Sed fm communem et vulgarem modum loquendi assassini di- cuntur qui precio conducti delicta committunt. et isti atrocius et consuetudine puniuntur q. si gratis mandato suscepto deli- ta committerent: ut not. Bar. in. l. non solum. s. si mandato. de iniur. et. l. cicer. de pe. et per istas remissiones intelliges quis di- citur assassinus. et concor. hic Jo. an. in nouel. Qui dicit q. vul- gare assassini dicuntur qui per pecuniam homines occidunt. **S**eptimo not. q. si timeo offendi per aliquem possum adire ius dominum pro securitate et sic facit ad. q. q. si quis timet of- fendi ab aliquo potest adire iudicem et ab eo petere q. faciat est securari. et dicit Ly. q. iudex debet eum exaudire causa cogni- ti inquirendo de inimicitiis: et si alis talia facere consuevit: si persona que potuit verisimiliter ledi: ista veniunt in cau- cognitionem fm eum post Jaco. de aret. s. de et alios: ut ipse d. in. l. denunciamus. C. de his qui ad eccle. confugiunt. Tu- ic post Bartolum q. quandoq. petitur prestari securitas a re- et de hac habes per totum titulum de damno infe. quando- a re persone. et de hac dicit nulla. l. caueri. q. prestari debeat et tamen q. potest iudicis officium implorari: ut faciant eam fieri si est vicinus: ut. l. preses. ff. de offi. presi. ibi idem reperi in l. d. Barfi. **I**dem. **T**ho. de forma et And. Caf. de pisis q. si do- us tua mee domui minatur ruina q. ego possum adire iudi- m. et petere q. eam reficias: nec audicris si velis cauere de- imo insec. quia eam ego et filij mei personaliter habitemus domus tua reret super nos inutilis esset cautio et non plene

consultum: ut. d. l. preses. facit. c. accedens. ij. ut li. non contest. in ratione sui. Si vero non inhabitaremus. tunc sufficit cautio damni infecti. ad primum facit. C. de officio priuato. l. singuli. fm **D**of. quandoq. petitur prestari cautio a persona rei: et ista est licita et bona: ut. l. si. in prin. C. de erro. m. ann. li. xij. facit l. si fideiusso. s. si. ff. qui satisd. cog. quandoq. petitur prestari a persona persone. et de hac loquitur iste tex. et Ly. vbi. s. Sed nu- quid ab isto de quo probabiliter timeo potero petere securitate non solum pro meis: sed etiam pro amicis meis. dicit q. sic. per. l. cum precario. ff. de preca. et. l. si stipulatus iuero parte non fieri. de ver. ob. et. l. ij. et. l. non solum. de usu et ha. similiter econuerso. di- cit **S**uil. de cu. tenetur prestare talis secularitate q. nec ipse nec familiares sui offendunt: et sic pro se et alijs quos potest probi- bere: ut. l. in lege. et. l. q. insula. ff. loca. Sed dices duplici ratione illa cautio non videtur prestanda. prima quia leges securitatem omnibus tribuunt dum delicta coercent metu penarum: ut. l. capitalium. s. has statuas. ff. de peni. secunda quia ubi est peri- culum et timor mortis fragile est remedium cautionis: ut. c. acce- dens. cl. ij. s. ut li. non conte. et. l. qui ita. ad treb. Sol. quo ad pri- mam dicit **Bar.** q. iste qui venit contra fidem et securitatem a se datam acius puniatur. quasi ista sit iusta causa aggrauandi pe- nam legale sicut qd. alia. de q. b. in. l. qd. g. s. pena grauior. de his q. no. infa. **Q**uo ad secundam dico q. quando cautio est pre- standi super eo quod non recipit estimationem debet adici pe- na iudicis arbitrio si fuerit conuentum. **C**irca quod vide quod no. Jo. an. s. de offi. dele. c. coram. et quod ibi dixi in. ij. oppo. vbi remisi ad Spe. et ad. l. si. de pre. stipu. **A**d idem querit vtrum ille qui sic timet offendi potuit petere a iudice ut licitum sit sibi ducere famulos vel seruientes. et videtur q. no. quasi sufficiat cau- tio: ut dicitur est. ipse est tenet q. iudex potuit cedere ex causa. ar. l. si. in pu. C. de ero. m. anno. li. xij. et ibi no. cur. exp. ista fiat. **T**angit vterius q. illa cautio durabit et limitabitur ad tem- pus prout iudici videbitur. cum non sit lege determinatum: ut l. si. de in. deli. Item q. committitur etiam si extra territorium iu- dicis committatur offensa. **T**angit etiam de alia specie secu- ritatis: quandoq. concedunt iudices exbannitis. et delinquenti- bus vel hostibus ut secure compareant siue veniant et istam vtrum iudex possit concedere et seruare teneatur. dic. ut in. l. is qui reus. de pub. iud. et. l. j. ff. de do. et. l. item quia. de pac. et predi- cta no. **Bar.** in. l. illicitas. s. ne potentiores. ff. de offi. presi. qui ista ibi habuit ex addi. Jo. an. et **Cassi.** de pisis ut ibi reperiunt. **Q**uarto no. i. s. sacri approbatio. q. j. osti. astringit omnes principes et prelatos. et sic duo sunt genera hominum: quo: um- vnum non venit sub expressione alterius. xij. q. duo. et quid im- portet illud verbum principes: et quos includat. vide in cle. pre- senti. de bap. super ver. regum. **N**ono no. q. illa pena includit illos qui mandant per assassinos occidi christianos. secus ergo si iudeos vel alterius secte. ex quo dicit Jo. an. se defendisse que- dam prelatum contra quem fuerat probatum q. fecerat occidi homines per assassinos. sed cum homines illi potuissent esse no- christianiani non concludebat articulus in hanc penam. et sic debet esse aduocati cauti in formandis articulis ut concludant: alias dubia probatio no. releuat probantem: ut. c. in presenti. de pro- ba. facit quod ipse no. j. c. pri. s. eo. li. de sta. reg. c. vno. s. sane. in prima glo. et. j. ti. j. c. ij. in prin. **C**autela autem ut hic dicit versa- tur in formandis articulis fm verba legis siue statuti. et ita etia- no. dominus meus do. **Bal.** in. l. si quis non dicam rapere. C. de epi. et. cle. vbi al. illud dictum Jo. an. pro notabili. **A**d uerten- dum etiam fm **Archy.** q. ista decre. loquitur de his qui non sunt sub alicuius dominio: sed per pecuniam homines occidunt: qui vulgariter assassini dicuntur. et ita hoc in nouella. super glo. pro- babiliter: ubi refert de quodam barone saraceno quia ita nutrit suos q. parendo mandatis domini sui credit saluari: et isti sunt multum timendi. de quibus **Sen.** ad lucillum epistola. iij. ait. **N**emo vero seruus habet vite necisq. arbitrium. Ita dico quis quis vitam suam contempsit cui dominus est. **D**ecimo no. q. tenetur quis ex solo mandato etiam si ex eo non sequatur ho- micidium quod mandatum fuit. alibi dicit tex. q. non tenetur ex solo mandato: nisi delictum fuerit subsecutum: ut. l. item apud. s. si curauerit. ff. de iuri. Sed ibi loquitur in delictis leuiorib. secus in delictis atrocioribus: ut ibi no. **Bar.** et plenius eo. rit. l. non solum. s. si mandato. et dicam. j. plene. vtrum. f. delictum in- cobatum. et non consummatum veniat puniendum. **U**ndeci- mo no. q. multipliciter quis fauet delicto. f. mandando: rece- ptando: defendendo et occultando. primi grauius puniuntur. **R**eliqui fm ordinem quilibet minus altero: ut. s. eos. sicut di- gnum. in casu tamen huius. c. pariter puniuntur. **Bart.** de istis auxiliantibus plene no. in. l. in furti. ff. de fur. vbi de auxilio pro- hibito simpliciter: et de alio prohibito respectu certi actus. Item quandoq. prestatur auxilium ante delictum. quandoq. in deli-

quandocq; post delictum, puta ad euitandum, dic vt ibi z cle.
j. de pe. vbi glo. magistra. ¶ Duodecimo no. multiplicē penam
proditam contra tales assassinos z inter alias penam expositio
nis bonorum delinquentium z inobedientium. de qua vide per
Jo. and. de here. excommunicamus. §. si vero. super ver. exponat
vbi no. q; etiam eps bona excoicati rebellis z per annum expe
ctati potest exponere. z de multiplici pena quam canones irro
gant z pro eis imponēdis ad brachium seculare recurritur. hoc
vide in nobel. super ver. bonis mundanis. Ex quibus infer q;
ecclesia habet iurisdictionē non solum quo ad spiritualia: s; etiā
quo ad tpalia. Subdit tamen non semper eorum fore. primo per ec
clesiam recurri ad tpale dñum quando agitur de correptione
seculariū: qui si non obediunt vtroq; affringit. de iude. ita quo
rundam. z. c. z si iudeos. z. c. in nonnullis. z. c. cum sit. z. c. libera
dam. eo. ti. z de vsu. post miserabilem. z. c. qto. ¶ Tertio dicimus
no. q; constitutio canonica potest aliquem diffidare cum omni
bus bonis suis: z credo q; idēz sit simpliciter diffidare qd pone
re in banno imperiali. de quo banno habetur in aut. Item nū
a communitas. C. de epi. z cle. z ibi de bannitis a ciuitate quem
effectum habeant talia banna. z an taliter bāniti sint similes de
portatis: vel relegatis siue in metallum damnatis de quo plene
per Bar. in sua dispu. que incipit Lucane ciuitatis: z colligunt
hic quidam q; xpianus xpianum offendere non debet: nisi eum
prius diffidauerit. alias est pñtio: quia infidiatur homini cui
est quedam naturalis pñctio: vt. l. vt vim. ff. de iust. qñ. Sub
dit tamen Host. q; ista diffidatio ad hunc effectum offensionis
z ultionis fieri non potest: nisi prius iudicis sententia decernat
z hinc sumpta occasione Jo. an. post l. po. dicit. vij. esse bella. pri
mum Romanum. secundum iudiciale. tertium presumptiuum.
quartum licitum. quintum temerarium. sextum voluntarium. se
ptimum necessarium. ¶ Unum. f. Romanū est iustum. z fit per
fideles contra infideles: z dicitur a roma que est caput mundi.
de here. excoicamus. Secundum. f. iudiciale etiam est iustum si
fiat auctoritate iudicis habentis merum imperiū non dicentis
sibi ius z debitum ordinem seruantis que verba exponit Host.
in sum. de treu. z pa. §. quid fit iustum. Tertium. f. psumptiuūz
faciunt subditi contumaces: z inobediētes iudicibus. z istud si
cut; est licitū ex parte iudicis inferentis. ita est psumptiuum ex
parte subditi resistentis. de pe. dist. vi. §. j. ad si. z de ma. z obe. si
quis. z. l. qui restituere. de rei ven. ¶ Quartum. f. licitum d; quod
inferitur iuris auctoritate: vt hic. C. quan. li. si fine iud. vin. z in
casibus propulsande iniurie a se vel a socio. j. de fen. ex dilecto.
¶ Quintum. f. temerariū d; quando deficit auctoritas iuris z iu
dicis quod est temerariū in aggrediēte: iustum in defendente
vt. §. priori. dixi. Sextum. f. voluntarium est quod incutit princi
pes inter se maxime post diffidationē quod non licet sine supe
rioris auctoritate: vt. §. dixi. Septimum. f. necessarium est in de
fensione consistens: vt. d. l. vt vim. z. d. c. significasti. z. d. c. dilecto
z de his plenius videas. vbi. §. f. in summa. z per Jo. an. post In
no. §. de re. spo. olim. el. j. z. c. si vt. de iureiur. z dicam plenius in
d. c. dilecto. ¶ Quartodecimo no. in ver. z postq; q; i pena que
infigitur ipso iure per constitutionē non requiritur sententia:
sed contra id opponit Ar. de. c. vt inquisitionis. §. e. li. de here.
vbi quis de heresi prius condemnatur z post condemnationem
recipitur a iudice seculari: qui non potest ante sententiam iudi
cis ecclesiastici executionē facere in personam nec in bonis he
retici licet ipso iure sint bona confiscata: vt. c. cum fm leges. e. ti.
Sol. dicit Jo. an. post Arch. in nouel. hunc tex. sic intelligendū
q; non est necesse de pñctis penis exprimi in sententia. si d; hoc
ipso q; pronunciatum fuit illum esse fauorem assassinorum pene
suum tolluntur effectum: q; ius in sententia specificatū non fue
rit. Sicut enim hoc ipso q; de capitali crimine quis est damna
tus tacite venit confiscatio bonorum: vt. C. si pen. ap. mo. in.
l. si is qui. z. l. si. C. si re. vel acc. mo. fu. z sufficit iudicem pronun
ciasse accusatorem calūniatum esse in causa etiam si de pena. nō
hil dixerit. ij. q. ij. §. notandū. z hoc mō dicit intelligenda omnia
iura canonica z ciuilia que dicūt ipso iure: vel ipso facto aliquē
puniri confiscatione bonorum: vel quascūq; alia pena: vt. l. suffi
ciat iudicem pronunciare z declarare illius criminis talem esse
culpabilem. z locus erit penis iure etiam si in sentētia non expri
mantur: vt hic z. d. c. cum si. secundum. z aduerte quia Jo. an. so
lum loquitur cum iudex pronunciat in delictis in quibus pena
infigitur ipso iure per legem. Sed quid in delictis in quibus
pena venit per sententiam infligenda. Bar. in. l. j. ad. turpil. d. i
cit q; quedam sunt delicta que habent nomen a iure z ex vi no
minis comprehenduntur delictum vt furtum: falsum: adulterium:
calūnia z familia: in istis si quidem est a iure imposita certa pe
na tunc sufficit pronunciare esse commissum delictum. z ita loq
tur. l. j. Idem si a iure non reperitur certa pena statuta. ¶ Itā tunc
succedit lex que pronunciat super pena que communiter consue

[illegible]

iter: sed clauiter tunc, fm. l. y. Tu dic de his delictis leui cul-
 va vel leuissima perpetratis an criminaliter puniantur: vt not.
 Bar. in d. l. respiciendum. ista est distinctio l. y. in effectu in d.
 si quis non dicam. licet super certis membris predictis alleget
 quendam iura que videntur contrariari quibus respondet vt ibi
 procedit autem illa distinctio quando delictum cogitatum at
 temptatum et perpetratum perfectum cadit sub illa specie deli-
 ti in qua delinquere cogitauit. Si autem cogitauit de vna spe-
 cie, et incidit in aliam vel cogitauit minus et deliquit plenius do.
 Bal. tangit in d. l. si quis non dicam. et remittit ad l. eum qui. s.
 iniuria. de iniur. ff. z. l. quoniam multa facinorosa ad. C. ad le. iul.
 et iu. adde quod pena que imponitur ipso iure vel ipso facto per
 legem semper requirit factum consummatum: vt no. Jo. an. sing.
 reg. in penis. de reg. iu. in mercu. alibi etiam dicit Bar. q. pe-
 na que infligitur ipso iure nunquam potest crescere per inficiatione
 nod est vile ad statuta que contra negantem maleficium au-
 ent penam. Nam in penis ipso iure per legem inflictis non ha-
 bet locum illud statutum: vt ipse no. in l. id quod. ff. de pecu. leg.
 iura predicta quero vtrum in delicto inchoato in vno loco et
 effectu in alio attendamus locum principij an finis. puta di-
 ar statutum q. villa teneatur capere malefactorē alias punia-
 re que villa tenebitur in predicto casu quo in vna est inchoatū
 alia est consummatum delictum. determinauit Ja. q. vtracq. vil-
 la teneatur quod dicit per domi. Bal. in d. l. si quis non dicam.
 ibi requirit vtrum in penis statutorum processum ad actum
 orimum puniatur pro delicto consummato. Breuiter dicit q.
 pena legalis municipalis statit stricte nature verborum. vñ
 si statutum dicit. Adulter decapitetur requiretur actus con-
 sumatus. et ita tenet Spe. z. l. y. in d. l. is qui cum telo. C. lti.
 o intelligentia predictorum. vide no. in prealle. c. in penis. in
 re curria. vbi enumerat multos casus in quibus ipsum atten-
 re habetur pro consummatione delicti. Inter alios enumerat
 sus huius. c. vbi puniatur solum mandatum etiam delicto non
 facto. et ita hic in nouella. vbi subdit ad fi. q. quo ad deum et in
 delictis consummatis habet locum penitentia: vt in iuribus que
 legat.

Clericus de delicto querelam proponens coram iudice se-
 clari debet protestari q. ad vindictam sanguinis non intendit.
 ff. de iur. emendam damni iam illati petere potest.

Relatis vel. Primo ponit dictum: qd
 tionem absurditatis ibi alioquin. Pro intelligē-
 tia. c. premitte. q. ex delictis maxime publicis orit
 duplex actio. civilis et criminalis. civilis dat par-
 ad interesse. criminalis datur rei publice ad penam. vt. l. p. etor
 itit. ff. de iniur. z. l. si. de p. deli. facit. c. tue. de procu. vbi in cri-
 ne adulterij oritur civilis ad separationem thori et repetitio-
 m dotis: vt. c. j. vt l. non conte. z. criminalis ad vindictam pu-
 licam: vt. l. ij. s. si publico. ff. de adul. facit quod no. in. c. at. fi. de
 di. Clericus igitur potest agere civiliter ex delicto pro suo in-
 esse consequendo. nec imputatur sibi si reperto delicto iudex
 imitaliter puniat delinquentem: vt in isto. c. l. No. primo q.
 nissa criminali accusatione pot quis de crimine civiliter age-
 vtramq. autem. s. criminalem et civilem non videtur q. possit
 tentare: vt. l. interdum. ff. de pub. iu. z. an sententia lata in vna
 euadit in alia. j. dicam. C. Secundo no. q. clericus de deli-
 querelam proponens coram iudice seculari debet protestari
 ad vindictam sanguinis non intendit. Ex quo collige q. si
 nissa hac protestatione simpliciter querelam proponeret im-
 putaretur sibi mors per iudicem illata: quod est verum quando
 de erat delictum ex quo debebat tali pena puniri. secus si im-
 erit vel seuitia iudicis sit processum ad talem penam: q. tunc
 elato taliter conuenient non imputaretur talis imprudentia:
 l. si per imprudentiam. ff. de euic. z. l. qui cum maior. s. fina. de
 l. lib. z. idem si petita executione sententie in civilibus late pro cle-
 ro contra laycum laycus familie resistens occiditur vel muti-
 lur. hoc enim non clerico sed sue duricie imputatur: vt. s. eo. c.
 flulasti. protestatio igitur de qua hic tunc habet locum cum
 narratione facti pregnantis potest comprehendere civiliter et
 criminaliter. debet enim tunc talis dupliciter temperari verbis
 clericum querelantem: vt hic patet. Sicut actio que infa-
 rit intentata contra patrem vel patronum per filium vel liber-
 n est verbis temperanda: vt. l. ij. s. aduersus. ff. de do. ex. c. z. l.
 n debet. z. per ista bonum est consilium quod tradit hic Jo.
 clerico querelanti vt dicat conqueror potiusq. accuso: vt sic
 eat se cum verbis quibus utitur iste tex. putat tamen q. quis
 dat accuso: si tamen protestatio vt hic cessat irregularitas. naz
 z. erela inofficiosa si licet persequatur regulariter familiarem
 ten dicitur accusatio: vt. l. in arena. z. l. in parentibus. C. de in-
 o est. C. Tertio no. q. offensus potest petere emendam dāni

iam illati et prouideri etiam in futurum ne similia malefactor il-
 le presumat quod intellige quando de iteratione offense esset
 presumptio contra malefactorem. puta est notabilis et potens
 vicinus quem offendit et damna intulit in personis animalibus
 et alijs rebus de quo dicit vt dixi. s. c. p. xori. in. vj. no. C. Quar-
 to no. q. proposita querela contra malefactorem civiliter iudex
 quandoq. procedit ad vindictam sanguinis iustitia exigente. z.
 hoc aduerte quia si in casu huius. c. iudex laycus poterat cogno-
 scere de civili et criminali: sicut potest hoc potestas Bon. tunc si
 actum est de crimine civiliter de quo constat: videtur q. talis iu-
 dex potest talem punire criminaliter etiam si ad hoc no sit actū
 et hoc sonat iste tex. quod forte esset verum quando de tali crimi-
 ne civiliter intentato constaret per confessionem rei quo casu cū
 per ipsam confessionem in iudicio sit effectum crimen notorium
 videtur q. iudex possit ipsum punire sine alio processu: vt no. Jnn.
 in. c. qualiter. el. ij. de accu. z. c. cum super. de confes. Si vero per
 testes vel alias probationes constaret de crimine civiliter inte-
 tato non videntur probationes ille vel acta habita in civili fa-
 cere plenam fidem in criminali: vt. C. quan. ci. ac. cri. pre. l. j. facit
 c. j. de ex. c. z. c. cum dilectus. ad fi. de ord. co. hoc ergo casu quā-
 do aliter. s. q. per confessionem constat iudici de crimine: quomo-
 do potest intelligi iste tex. vt mortem inferat iustitia exigente cre-
 do per inchoationem noui processus per viam inquisitionis qua-
 si processum super crimine in civili sufficiat quo ad hoc: vt iudex
 possit de tali crimine inquirere de quo constat sibi per probatio-
 nem in civili processu: vt sic iste sit de casibus in quibus de iure
 civili possit iudex procedere per inquisitionem sicut in certis
 alijs. de quibus per Bar. in. l. ij. s. si publico. ff. de adulter. et hoc
 etiam modo potest intelligi iste tex. Si autem iudex qui cogno-
 sceret de crimine civiliter non esset iudex competens in crimini-
 bus non videtur q. possit inferre mortem vel aliam penam inhi-
 gere. Sed quid erit de crimine coram eo probato. nam impuni-
 tum remanere non debet: vt. c. vt fame. de sen. ex. z. l. ita vulnera-
 tus. ad. l. a. qui. videtur q. debeat remittere ad maiorem iudicem
 vt. l. diuus. ff. de fal. z. in aut. de testi. in. ij. col. facit quod no. Jnn.
 no. in. c. pe. z. vlti. de pe. z. omnino vide quod no. l. y. in. l. si. C. de
 spoz. vbi dicit q. si iudex potest cognoscere vsq. ad. xl. sed delin-
 quentem coram se non poterit punire ultra. et si delictum illud
 maiorem penam exigit residuum iustitie pertinebit ad princio-
 pem qui poterat punire in illo excessu. z. vide etiā quod ipse no.
 in. l. nullum. C. de test. vbi de teste. qui deponit falsum coram iu-
 dice an sit iudex in illius criminis punitione. licet alias non sit
 iudex suus text. ibi videtur q. sic quod no. C. Iuxta p. dicta que-
 ro iudex malefactorum fert sententiam super pena an in eadem
 sententia possit delinquentem condemnare ad restitutionem rei
 subtracte rapte vel inuase: videtur q. non. quia civilis et crimina-
 lis non possunt simul intentari in libello: vt. l. interdū. ff. de pub.
 iu. ergo nec deduci in sententia que debet esse conformis peti-
 tioni: vt. l. vt fundus. commu. diu. z. c. licet. el. ij. de simo. Item vt
 dixi. s. iudex civilium non cognouit de crimine sed remittit. ergo
 econuerso iudex criminalium non debet pronunciare vel se
 introumittere de civili ne promiscuis reum actibus turben-
 tur officia: vt. l. consulta diuina. de testa. do. Bar. de hoc nor. in
 l. interdum. s. qui furem. ff. de fur. vbi dicit q. licet iudex malefa-
 ciorum non possit de civili cognoscere: vt. l. solemus. s. latruncu-
 latoz. ff. de iudi. tamen incidenter poterit cognoscere de questio-
 ne civili descendente ex eodem facto de quo criminaliter cogno-
 scit iubendo rem restitui vt est casus in d. s. qui furem. z. l. iij. s.
 si dicatur. ff. si. reg. Et per hoc infert q. procedit libellus seu ac-
 cusatio de damno dato vel robaria dicendo peto eum puniri et
 condemnari et rem mihi restitui: vel emendam damni: nec vide-
 rentur intentari civilis et criminalis in eodem libello concoz. dictam. l.
 interdum. si videor intentari criminalem tantum et implorare of-
 ficiū iudicis vt incidenter faciat mihi rem restitui seu dānum
 emendari fm. formam preall. s. interdum. z. sic intelligit. l. medi-
 cus. de va. z. ex. co. z. l. qd. enitandi. C. de con. ob. tur. cau. facit
 quod no. l. y. in. l. si quis a se fundum. C. ad. l. iu. de iu. in. iij. z. vl.
 q. vbi tenet q. iudex siue per viam accusationis siue inquisitio-
 nis sit processum criminaliter non possit condemnare ad rei res-
 titutionem. primo quia ad illam non fuit actum et fatuus est iu-
 dex z. vt. l. si. de fideiul. Item non potest condemnare ultra q.
 petitum sit: vt. l. si ex testamento. de ex. rei iud. Item frustra di-
 ceret lex q. si est actum criminali: potest postea agi civili. non
 enim esset opus si posset eadem sententia condemnare. z. dicit q.
 omnes ita tenent. Bar. aliter vt vidistis: vt probat. l. quas all.
 z. ibi idem tenet in. c. cum oporteat. de accu. cui respondet l. y. z.
 intelligit illud dictum quo ad forum penitentie non quo ad fo-
 rum iudiciale. C. Ultimo quero iuxta predicta vtrum sententia
 lata in criminali profit vel noceat in civili. legisse dicunt q. aut
 vtracq. causa tam civilis q. criminalis tendunt ad vindictam vt

Petrus de anchorano super sexto Decretalium

actio et accusatio iniuriarum et sententia lata in vna parit iudicium in alia siue fuerit absolutoria siue condemnatoria: vt. l. preterea edixit. §. i. ff. de iniur. Si vero civilis prosequitur rem familiarem: criminalis vindictam publicam: et tunc aut super vna fertur absolutoria super facto: quasi crimen non sit commissum aut super iure quasi non sit probatum: vt profertur. Primo casu obstat exceptio rei iudi. primo per. l. preses. C. de plag. secundo per rationem: quia quando illud idem quod est examinatum in vno iudicio venit examinandum in secundo. semper obstat exceptio rei iudi. vt. l. si quis cum totum. ff. de exce. rei iudi. in. §. plane. et. §. si ancillam. et tenet. Dy. in. c. nullus pluribus. de re. iud. eo. li. Si vero absolutoria fertur super iure quasi non probatum non obstat exceptio rei iudi. arg. ff. de exce. rei iudi. l. duobus. et hoc tenet. Dy. in. d. c. nullus. et. l. y. in. l. j. C. quan. ciui. act. cri. pre. aut dubitatur. et tunc dicit. Barto. q. sententia absolutoria videtur lata in dubio: quia non probatum: vt. l. iul. et quod ibi no. de cond. inde. et. l. procur. ad exhib. §. i. ff. rem hab. In iure dicit q. in dubium videtur prestitum super facto quasi non debitum: vt no. in. l. si. de iure iur. ratio differentie inter sententiam et iuramentum est quo ad hoc dupliciter. prima quia iussum habet vim solutionis. secunda quia ille qui iurat de eo quod scit et de facto suo vnde potest recte scire et iurare non esse factum vel contrarium iudex non iudicat de facto alieno. Et ideo non potest pure dicere esse factum: vel non factum. ideo super eo de quo cognoscit. si actor probauerit necne videtur pronunciare. arg. l. cum heredes. de acqui. pos. Si vero sententia absolutoria esset lata super vna tunc non prohibetur redire ad aliam: vt. l. preterea. §. i. ff. vi bo. rap. vbi predicta dicit. Bar. etiam plene per eum an probationes recepte in vna profint vel noceant in alia: et an post dicta testificata in vna possint super eisdem articulis publicatis produci testes in alia. dicit ibi. Idem que dicta sunt habent locum quando crimen examinatum est in vno iudicio per modum principalis intentionis. quia tunc habet locum predicta distinctio an noceat in alio iudicio aduersum effectum instituendo. Sed si crimen est examinatum in vno iudicio per modum exceptionis. pone in. c. cum dilectus. de ord. co. tunc vtrum possit in alio iudicio refricari per modum principalis intentionis. dicit vt no. Dy. in. d. l. j. C. quan. ci. ac. in. iij. q. ver. ij. loco. et Bar. in. d. l. si cui §. i. ff. de accu. et. Jo. an. post. Inno. in. c. cum dilectus. de pur. ca. vbi dicit q. de crimine agitur multis modis per accusationem: denunciationem: inquisitionem: et exceptionem: an sententia lata super vno modo preiudicat in alio. dicit vt ibi dixi. et. c. de his. de accu. vbi quid iuris si actum est ad penitentiam dicit q. non impedit quin postea agi possit ad vindictam publicam nec vnum forum tollit penam alterius: vt ibi no. al. hoc Jo. an. in nouella de isto rancore animi dimittendo quod per te videas et.

¶ Maria sunt occidere et mutilare quo ad irregularitatem contrahendam.

¶ Dors mandanti imputari debet.

¶ Protestatio an releuet ab irregularitate.

¶ **Qui mandat.** Nonit dictum cuius causas subdit ibi cui mandato. C. no. q. t. quod ad irregularitatem contrahendam paria sunt occidere et mutilare. concoz. eo. ti. cle. si furiosus. et in concoz. in glo. v. C. Secundo not. q. quando culpa est ordinata ad casum casus omnis qui sequitur imputatur culpabili concoz. j. de po. c. bona fides. nam contra dolosum et culpabilem semper inspicitur quod euenire potest: vt no. in. l. diuoz. tio. ff. de ne. gest. facit qd no. in. c. sicut nobis. §. de iudi. C. Ter. tio no. q. iste tex. loquitur cum mandatum fuit illicitum: q. tunc mors: et quicqd sequitur imputatur mandanti. si autem fuit licitum dicit in nouella. q. non imputatur mandanti pone exemplum cum ad expugnandum castrum epi plures conveniunt. si enim episcopus subditis mandat q. arma capiant et viriliter se defendant licet homicidia et mutilationes ibidem perpetrentur non erit irregularis eps qui mandauit quod dicit vt no. §. eo. c. ad audientiam. in nouel. C. Quarto no. q. t. ideo imputatur mandanti mors siue mutilatio subsequens post mandatum: quia debuit cogitare ex verberibus illa posse contingere. et sic culpa precessit ordinata ad casum quid igitur si precessit culpa in genere non ad casum illum principaliter ordinata an erit irregularis si ex tali culpa occasionaliter mors sequatur. pono exemplum clericus tenet leonem vsu vel canem inmansuetum et aliquem occideret an eps incurreret irregularitatem: precessit enim ipsius culpa et non ad illum casum principaliter ordinata. Inno. tenet q. non si maliciam non adhibuit vel illata culpa non fuit. ar. ff. si qua. pa. se. di. l. ij. et. l. si. et ita no. in. d. c. ad audientiam. vbi dixi in vl. q. et ista dist. vtrum culpa sit ordinata ad casum vel non. ponit. l. y. in. fi. in. l. si vt certo. §. nec videtur. ff. com. in addi. C. op. et. v. q. t. prestatio releuet et excuset prestatem ab irregularitate sicut prestatio im-

pedit obligationem contrahendi. vt. l. v. §. cellus. ff. mand. ad hoc. nenfennus. de neg. ge. et. l. pro herede. de acqui. her. ad hoc. fiat quod no. C. vti pos. l. j. vbi si inferens violentiam protestatur intendit querere civiliter possessionem tantum vel natura tantum non tenentur ultra. Sol. dicit q. quedam sunt delicta facta que possunt fm animum moderari et in illis non tenentur mandans ultra quod mandauerit. et ita est in illa. l. j. quia acuficio possessionis requirit animum et factum: tamen fm animum regulatur: vt. l. licet. C. de acqu. pos. quedam sunt delicta que fm animum regulantur: sed habent temerarium euentum sicut aggredi alium vulnerare et si in quibus modis excedit sepe: in istis protestatio modificatiua talis mandati illiciti nihil operatur: vt hic et no. Bar. allegans hunc tex. in. l. non solum. §. si ope. no. nun. Et posset inferri q. in casu huius. c. si vero. ille qui mandatur verberari: sed ipse mandatarius fuisse mutilatum vel occisum mandans esset irregularis: quia potuit cogitare de euenire posse sicut auctor multitudinis imputatur perpetrare etiam contra suos quos secum ducit: vt. l. quoniam multa. C. di. l. iul. de iud. C. Quero vtrum quod hic dicitur in mandantem quem habeat locum in consulente: et sit irregularis si mors vel mutilatio subsequatur. Jo. and. sentit q. sic qui dicit q. si som aggressuram consuluit et ex ipsa sequatur mors vel truncatio irregularis et de isto consulente multas. q. tagit in. d. c. ad audientiam. in nouel. Primo querit si quis non consuluit homicidius directe sed indirecte. puta suasisit actum machine vel baliste et q. fiat insultus ad castrum capiendum et exinde aliquis intericiatur vtrum consulens sit irregularis tenet q. sic: quia occasio nem verisimilem et propinquam dedit homicidio. Idem dicit in. q. in nouella. si non consuluit castrum expugnari: sed furtiuo proditorio modo capi in. vj. q. quesiui post eum quid iuris si post mandatum vel consilium sequatur delictum: an mandans consulens teneatur et qualiter vtriusq. debeat fieri reuocatione postea teneatur. dicam. §. de sen. ex. c. cum quis. vbi referua hac materiam de mandante et mandatario circa delicta.

¶ De vsuris.

¶ Rubrica.

- 1 **¶** Usura dicitur vorago.
- 2 **¶** Usura an numeretur inter peccata.
- 3 **¶** Occasio delinquendi tolli debet.
- 4 **¶** Alienigena non debent recipi volentes fenus exercere.
- 5 **¶** Layci alia pena puniuntur q. clericis.
- 6 **¶** Layci delinquentes in vsuris puniuntur per censuram ecclesiasticam.
- 7 **¶** Usura quid sit.
- 8 **¶** Pecuniam dans mercatori vt de lucro parte habeat an sit vvarius.
- 9 **¶** Emens vilis vt carius vendat an peccet.

Usurarium. Diuide vt in. j. g. constitutio fuit facta propter Florentinos Senenses: Historienses: Lucanos: et. Ses qui circuibant diuersas provincias exercendum vsuras immoderatas. et quibus multos prelatos et principes recipiebant. ideo hoc prouisum. C. no. q. t. vsura dicitur vorago. vnde. Jo. canus hinc vsuravox audumq. in tempore fenus. Sed dicit quomodo potest deuolare animam cum sit immortalis dicit beatum Breg. iij. dyalogorum q. anima est immortalis quod viuere: quia illud nunq. amittit sed est mortalis quo ad bene uere quod perdit per mortale peccatum. Faciunt enim contra vetus testamentum. vnde querit propheta. Domine quis habitabit in tabernaculo tuo aut quis stabit in loco sancto tuo. et deus respondet. qui suam pecuniam non dedit ad vsuras. et. q. iij. si quis oblitus. et. c. quoniam. Item faciunt contra euangelium Luce. Mutuum dantes nihil inde sperantes. Item faciunt contra prohibitionem omnium sanctorum patrum: vt. et. xiiij. q. xxiiij. et. v. et per totum. Item faciunt contra constitutiones ecclesie: vt hic et. §. c. per totum. Item faciunt contra constitutiones nouas civiles: vt patet in eo quod no. x. q. v. quid cam in glo. xij. §. eo. quia in omnibus in. j. glo. et ex istis dicit. q. v. q. vsurarij dicuntur raptores. Item pauperum truncatores. Item acceptatores turpis lucris auaritie causa: dicuntur etiam infidels: possunt etiam dici fures. Item serui. Item capite minuti. Item filij dyaboli non nascendo: sed imitatio ipsius dyaboli. dicuntur etiam maledicti. vnde super omnes mercatores maledictus est vsurarij. predicta affirmat Arch. multis iurib. de q. hic per eum. C. Et predicta faciunt ad. q. vtrum vsura numeretur inter illa peccata q. sunt peccata: q. p. b. b. b. vt fuit peccatum p. mi pareris. §. peccatum p. b. b. b. non ex sui natura. an no numeretur inter peccata

¶ **Usura.** 1 adde q. vsu 2 ra de q. q. d. 3 fori accu. 4 dit. c. p. l. 5 q. r. c. seq. 6 xiiij. q. iij. 7 glo. in. l. ro 8 gasti. §. si ti 9 bi. ff. si cer. 10 pe. Ba. de 11 ca. §. si. lxx 12 iij. incl. vi 13 so compo 14 misso. Itz 15 dz p. cu. re 16 poris vt di 17 latidis. gl. 18 in. l. in frau 19 de. §. fiska 20 libus. ff. de 21 iu. fil. Jo. d 22 pra. in. l. q 23 p. cur. ff. de 24 pecu. d. etia 25 prauitas. 26 Bar. i. cle. j. 27 in princ. de 28 vsu vti no. 29 vnu qd est 30 singulare et 31 naturaq. 32 pecunia dz 33 parturire. 34

inter peccata prohibita: quia peccata et habentia in suo genere malicia conuoluta ut sunt illa de quibus Exodi. v. et est similis consideratio in symonia: ut legitur et no. de offi. deleg. ex parte. et. i. cum suis remis. Jo. an. plene de hoc no. in regula peccatum. in mercu. et ar. primo quod usura sit peccatum quod prohibita: non quia in genere sit mala vel habeat malicia conuoluta. Nam quandoque ille contractus potest esse utilis reipublice et partibus gratus et utilis si forte pascit pauperes ex eis morituros fame vel redimit captiuos: et alia etiam opera charitatis possunt inde sequi. Item si esset in suo genere malum ius canonicum et civile non permittere: et quodque usuras quod faciunt: ut. s. eo. c. j. et c. coqueus. et c. sa lubriter. contrarium tenet scilicet quod dicitur usurarius ex sui natura sit vitiosus et malicia conuolutus. primo probat autoritate Aristo. qui nulla doctus nisi naturali usuras detestatur. est. primo Pro. licoz. quod non dixerit nisi esset ex sui natura vitiosus. secundo per quod rapina est actus sui natura vitiosus: qui autem usuras extorquet rapinam committit. xiiij. q. iij. si quis: ergo confirmat hoc multis rationibus in. i. q. super. d. regula peccati. et sic concludit quod usura ideo prohibita: quia in se vitiosa: non vitiosa: quia prohibita. idem Jo. cal. in commento. c. nauiganti. eo. titu. ubi dicit quod inspecto facto exaggerandum fuit istud crimen. Nam usurarius deum contemnit audacius quam alij peccatores cum alijs peractis erubescat homo: sed illo minime facit. s. eo. q. in oibus. Item naturam audit expressius qui rem que non germinat germinare facit. et ut re ad alium vsum quam a natura vel ab arte fuerit ordinata. contra id quod habetur. xiiij. q. 2. his autem. et. s. de relig. do. de xenos lochys. Item scriptura respuit deterius. nam si perfecte crede et scripture non est verisimile quod tam aperte contra ipsam attenderet. ad hoc. xiiij. q. iij. nec hoc. Item iura spernit diuinitus. Nam epissime usque ad mortis articulum perseverat non obstante iurisdictione. propter hoc emanauit. c. q. in omnibus. s. eo. et. c. c. proximi. et fuerunt ista verba Jo. and. in. d. c. peccati. in. iij. q. id si. Secundo no. quod per istam constitutionem augetur pena contra illi. s. eo. quia in oibus. et sic illa noua constitutio non tollit illam antiquam sed corroborat. Ex quo sequitur quod quis puniatur vtriusque legibus de eodem delicto: vna pena non tollit aliam sed corroborat contra. l. senatus. ff. de accu. et. c. ac si. de iudi. sed dicit de hoc. ut no. in. l. seq. qui sepulchra. C. de sepul. viro. per. l. j. ff. de bono. rap. ubi per Bar. de concursu pene statutarie et legalis id hoc. ff. de publica. l. j. si dixerit alijs. Tercio no. in ver. quia quod debet tolli occasio delinquendi. de quo in glo. not. quod. s. eo. lib. de sta. mona. c. vno. in fi. z. C. de lati. liber. to. l. j. sed excurandi. et. xiiij. q. iij. nec hic quocumque. Quarto no. quod hoc ponitur ut diuersa vniuersitas collegii et singularis persona. et dicit quod vniuersitas est plurius corporum inter se distantium vno nomine specialiter eis deputata collectio. et per hoc vniuersitas ab ordio in vno constitui non potest sed in vno poterit conseruari. l. si. ff. si. ff. quod cuiusque vni. no. et. s. de postu. gratum. sunt alia nomina plurium capitum inter se distantium collectiua ut corpora: societas: et collegium. que in quo differant inter se. vide in. i. ff. quod cuiusque vni. no. vide etiam quod no. in. c. ad romanam. eo. lib. de sen. excom. super glo. per hanc. in nouel. z collige ex octer. quod vniuersitas potest delinquere et puniri: alia tamen persona singularis persona de qua per glo. in. c. dilectus. de symo. l. c. graue. de sen. exco. per. Jnn. z. l. aut facta. ff. de pe. per. Bar. Quinto no. quod alienigene non debent recipi in terris alijs is volentes fenus publice exercere. et ad hoc non debet aliquis omni locare. ad aliquam igitur mercedem honestam conducere non debentur: dum tamen hoc colore questio fenus non exerceat. nonit exemplum Jo. an. in illo qui conducitur ad emendum et vendendum pannos: et illi qui indiget pecunia vendit carius et postea eodem statim ipsos emit vilis. in tali enim habebit locum la constitutio. et de illa fraude et alijs vide. s. de empt. et vendi. et nostram. in nouel. super verbo mutuui. ad si. glo. facit clem. randi. s. ceterum. j. eo. et aduerte: quod ad hoc ut habeat locum illa constitutio. requiritur quod non sit inde oriundus. et sic fit aliter decimis vel incolis includetur sub illa prophetia in glo. quod intelligit verum in nouel. nisi sit sub eodem domino. Talem enim in arctat illa constitutio: sed inde oriundus non fit. sufficit enim quod terra originis sit sub eodem dominio: ut sic in alia sub eodem dominio conducendi domum non arctetur illa constitutio in glo. et per verbo in terris suis. Sexto no. dum dicit quod non debet pelli nunquam decetero admissum: si hoc vltimum non fuisset dictum deretur quod post expulsionem potuisset admitti quare constitutum satisfactum fuerit expellendo: et sic facit ad. q. Si ciuitas castrium condeneretur ad destructionem muros: an post destructionem possint reparari quasi pena fuerit consummata per ipsam destructionem: quod videtur nisi in sententia dictum fuerit quod non sint reparari. de qua. q. diri. s. de consti. ex literis. z per. l. y. de pe. l. seruus. et per Bar. in. l. qui adulterium. ff. de adul. fa-

cit etiam ad. q. de illo qui iuxta formam laudis rem tradidit et reuerfa re ad eum iterum conuenitur ut tradat vigore eiusdem laudis: utrum teneatur postquam semel paruit. de qua per Bar. in. l. si deiusor. de leg. j. et l. in numerationibus. ff. de sol. Septimo no. in. s. qui vno. quod alia pena puniuntur clerici. alia laici. alia vniuersitates et collegia contrarium facientes. et no. glo. que dicit quod dicitur facere contrarium qui patitur eos stare in loco vel omittit expellere: et sic non facere quod quis deberet facere: ut dicit glo. quia no. et est tex. ff. de his qui in frau. cre. l. iij. et l. si mora. sol. ma Item aduerte in quodam tex. loquitur de vniuersitate ecclesiastica non seculari. Guil. et Archi. intelligunt de vtraque ut sic generaliter dictum generaliter intelligatur. de priuile. quia circa. cum concor. Jo. an. in nouel. dicit quod ille intellectus est nimium rigorosus et includeret totum orbem istud interdictum: ideo prior intellectus sibi magis placet. Ego credo quod intellectus Guil. et Archidiaconi sit verior. nam cum ille versicu. si vero. compressendat omnes supra specificatos dnum facientes. et. s. dictum sit de vniuersitate in genere hic ergo hoc quod sequitur generaliter debet intelligi: ut sic sint talia subiecta qualia predicata demonstrant: ut. l. si. s. cui. ff. de vino fru. et oleo leg. Item nisi sic intelligamus vniuersitati seculari hoc dnum facienti non imponere aliquam pena per istam constitutionem tamen generaliter prohibeat et penam subiungat. Non ob. quod dicit quod ceterum puniet vniuersitates seculares: quia punit eos in singulari non in cōi: sicut. s. eis singulariter supradicta prohibuit ibi vniuersitates vel singularis persona et. Non ob. quod in istum intellectum totus orbis esset interdictus: quia est fatendum ita esse ubi ista attentantur et istud sit rigorosum non minus durum est quod episcopi et prelati et minores clerici sint suspensi et excommunicati: ut dicitur in ver. qui vno. contra istam diffinitionem iuris asperitatem remedium est: ut ipse dicit in nouel. post Fran. quod ordinarij hanc constitutionem frequenter faciant publicari sicut eis precipitur in. c. j. de loca. et c. sicut olim. de accusa. et quod nec illa nec alia eis incumbētia peragunt potest eis obijci id quod no. in illis. ver. s. de re. eccle. non alie. c. si. ibi notatis. ver. episcopi muti de iure suo nolunt utrum sint cornuti non audent cornibus uti. Octauo no. in fi. quod laici delinquentes in predictis puniuntur per censuram ecclesiasticam. et hoc ideo: quod in Bar. propter periculum animarum istud crimen usurarii est crimen ecclesiasticum. Nam cum leges necessitates et utilitates hominum considerantes istud crimen permitteret necessarium fuerit puidere per constitutiones canonicas salutem animarum puidētes ut istud crimen coherceret. de quo hic plenius in nouel. super verbo aias deuorat. Quia super isto. c. bene cadunt alique utiles. q. examine alibi plenius per doc. ideo hic ipsas succincte referam: ut sic istud. c. habeat bonam dotem. Primo ergo quero quid est usura. Jo. an. in. d. c. peccati. ponit duas diffinitiones. prima est quod usura est lucrum ex mutuo pacto debiti vel exactum. In quodum dicit ex mutuo ponit quod est materia in usura: quod usura non gignitur materialiter nisi ex mutuo quod consistit in rebus consistentibus in pondere: numero: et mensura. et queritur in istis magis quam in alijs. dic ut ibi per eum. ad si. j. q. in quodum autem subditur in predicta diffinitione pacto debiti vel exacti ponit quod est formale in usura scilicet ipsa lucri exactio: siue obligatio in pactu deducta. Ex illa diffinitione inferit quod ubi nullum precessit pactum vel obligatio si sponte aliquid ultra sortem offeratur potest illud recipi tanquam gratis oblatum. differunt ista scilicet petere vel sine petitione oblata sponte recipere. et ideo dicit lex quod quedam honeste dant non honeste petunt: ut. l. ij. ff. de orig. iur. et canon dicit quod oblatio nulla turpe maculam ingerit que non ex ambientis petitione precessit. j. q. ij. si episcopus. et. c. quia pio. et. xvij. diff. de eulogijs. et. xiiij. q. ij. quæstio est. presumit enim esse grata donatio quia obligatio vel pactio non precessit: ut. l. relegat. de ali. leg. z. l. cum per errorem. de reg. iur. quando ista sint vera patebit ex sequenti. q. cum his que statim subiiciam: et talis usura est quicquid forti accidit. xiiij. q. iij. plerique addit hanc diffinitionem pacto vel intentione precedente. et in istam suppletionem debet limitari quod dixi de oblatione sponte facta ultra sortem scilicet quod tunc non sit usura: quando spes vel intentio mutuatilis nulla preuenit: alio sola intentione et spe lucri videtur committi crimen usure. et videntur in hoc oēs concordare quod ubi mutans expectat aliquid ultra illud quod dedit usuram committit: et per pns ad resolutionem tenet pro hoc illud Luce. vi. Mutuum dantes nihil inde sperantes. ut not. in l. rogasti. si cer. petra. Quid tamen theologus ut refert Jo. an. in. d. j. q. dixit hoc verum: quando ista praua intentio mutuatilis erat nota ipsi debitori: quod tunc resultat quoddam tacitum et implicitum inter eos propter talem scientiam: secus si debitori erat occulta corrupta intentio mutuatilis: quia tunc aliquid ultra ab ipso oblatum recipere non est usura sicut non est furtum cum animo furandi librum ingredior domum tuam: et tu mihi ipsum donas. Jo. and. tenens quod sola intentio mutuatilis corrupta sufficiat

Petrus de anchorano super sexto Decretalium.

absq[ue] scientia debitoris responderet ad istam et alias rationes ut ibi per eum videas. **S**ecundo principaliter quero iuxta predicta: nūquid recipiendo saltem ex pacto seruitiū facti vel verba: puta q[uod] sibi q[ui]s remuneret vel pro ipso intercedat vel ipsius instruat vel pro ipso roget: an in talibus committatur vsura: videtur q[uod] non: q[uia] ad ista obligatus est debitor tanq[uam] ad antip[er]dora. ut no. xiiij. q. iij. c. j. et. ff. de peti. her. l. sed si lege. §. confusio. luit. et de testa. cum in officiis. sed que sunt debita tacite: absq[ue] vitio possunt deduci in pactū exp[re]ssim: ut. c. significasti. de elec. et. c. significasti. de preben. et. l. qui mutuat. ff. mandati. et hoc iure tenetur. Jo. in. d. c. j. hanc etiam opi. nititur defendere Host. ex eo q[uod] pecunie nihil lucri vel superabundantie percipit: ergo non dicitur vsuras percipere que cōsistit in predictis. xiiij. q. iij. per totum. Item talia seruitia videntur spiritualia. et bene tenet compensatio spiritualium ad inuicem. de rerum permu. ad questiones. finaliter tenet tamen cōtrariū et sequendū tanq[uam] tutius de spon. iunen. et ita no. in summa. §. si. ver. quid si tibi. Idem Raynu. et goffre. in summa huius titu. do. Jo. cal. tenet hic idē: quia negari non potest quin ille percipiat aliquid ultra sortem: ergo illud ultra quicquid sit percipitur in vsura. xiiij. q. iij. c. j. ibi l. q[uod] licet aliud. et. c. j. ibi omnis rei superabundantia. et. c. iij. ibi quicquid forti accidit et quodcunq[ue] nomen imponas. et ea causa ij. q. iij. nullus ibi quicquid aliud simile in symonia in qua probibitio muneris includit non solum munus a manu: sed a lingua et obsequio. j. q. j. sunt nonnulli. et de symo. ut si questiones. beatus Th. xxiij. q. lxviii. articulo. ij. dicit q[uod] si q[ui]s accipit ex pacto aliquid quod potuit pecunia estimari peccatū incurrit: q[uia] illud habetur pro pecunia postq[uam] potest pecunia mensurari: ut dicit philosophus. iij. ethicoz. illa autē que pecunia nō mensurantur: puta beniuolētia: amor: et similia. licitum est sperare pro mutuo: non ob. c. significasti. et. c. significasti. preallega. quia illa onera insunt ex natura rei. Unde si deducantur in pactis est quedam declaratio fm predicta. et etiam antip[er]dora. tamen non sunt debita simpliciter. et ideo plus obligatur illa p[er]mittēdo. nam tunc est proprie debitor: a quo potest inuito pecunia extorqueri. de verbo. sig. l. debitor. per predicta soluntur alique questiones. pone mutuat quis pecuniam ut vadat ad molendinū vel furnū suum vel intret scholas alias non mutuaturus. Si enim ex isto introitu vel accessu ille percipit maiorem utilitatem per hoc habebit maiorem concursum aliorum: et sic magis lucrabitur et famosus efficiatur vsurarius est censendus. Sed dices cui tenetur illud lucrum reddere cum illi. **E**x isto seruitio nihil absit cum iussit ad alium. et tantūdem expendisset: et nihil isti tribuit quod alteri non dedisset: puta mercedem de furno et molendino et collectam pro introitu. putat Jo. cal. q[uod] isto casu restitutio sit facienda pauperibus qui semper succedūt ex quo est restitutio facienda et non cōstat cui fiat. §. eo. cum tu. et quod no. de symo. de hoc et hoc ipse no. in commento. c. si. §. e. c. j. in. v. q. **T**ercio quero vtrum dans pecuniam mercatori ut de lucro partē habeat sit vsurarius. Jo. an. dicit q[uod] si periculū spectat ad recipientem non est licitum: quia est quedam societas in qua vnus potest ponere pecuniam: alius operam et industriam: ut. ff. pro socio. l. v. §. j. qui in immo potest pacisci q[uod] ponens pecuniam plus habeat de lucro si preponderat pecuniam suam opere alterius: et econuerso: ut. ff. pro soc. l. si non fuerit in dubio partes debēt esse equales: ut insti. pro socio. §. illud. refert inde Jo. cal. Host. dicit q[uod] si damnum totum suscipit ipse recipiens possit licite pecuniam ponentem conuenire de parte lucri: quia et in alijs contractibus valet pactum quo quis in se suscipit periculū casuum fortuitorum de quibus alius non teneretur: ut patet in deposito comodato et simi. ut de comoda. c. j. et de depo. c. si. tractus enim ex conuentione legem accipiunt: ut. l. j. §. si conuenit. ff. de positi. Sed certe istud non videtur licitum in hoc contractu societatis qui obtinet vicem fraternitatis. et appellat lex talem societatem leoninam. Ex quo vnus percipit commodum alter damnum: ut. l. verum pro socio. ff. vnde cum tale pactum sit contra naturā contractus. non tenet: ut. ff. de precario. l. cum precario. et hoc tenet Accur. et Azo. in. d. l. si non fuerit. hoc etiam ipse tenet in. d. c. nauiganti. in. ij. q. **E**x qua decisione potest colligi contra istos locatores equorum qui tradunt eos conductoribus estimatos. et q[uod] ducant eorum periculo pro certa mercede. Cum enim nō possent subire periculum interitus et percipiāt lucrum certum videtur illud percipere vsuram. Idem in tradente boues rustico estimatos ut laboraret ad comune lucrum et boues stent periculo rustici quod credo verum si suscipit periculum interitus: et deteriorationis post estimationē cōtingentiū. Sed vbi damnum in locatores domus et aliterius cuiuscunq[ue] rei que per vsum cōsumitur vel deterior sit: ut. l. licitum sit pro eis recipere mercedem et casum sine periculū ex pacto suscipiat conductor: et sic speciale

fit in contractu societatis: ut dictum est. in alijs stet regula q[uod] contractus ex conuentione legem accipit: ut. d. §. si conuenit. et in regula contractus. de reg. iur. facit ad predicta. c. per nostras. et dona. inter vir. et vro. **Q**uarto quero habens pecuniam vobat ire ad nundinas et merces ibi emere ut alio loco deferret vel seruaret propter lucrum. Ego indigens pecunia illam recipi mutuo offerens me illam restituere cum lucro sperato in termino et in loco: nunquid ille contractus sit vsurarius. dicit Jura. q[uod] sic. sed Host. §. eo. salubriter tenet q[uod] tali mercatori obligatus sum ad interesse illius lucri quod ex illa pecunia erat veremiliter facturus dūmodo nihil fiat in fraudem vsurariū. et tamen mercator dicto modo non consueuerat pecuniam talem tradere ad vsuras. idem videt placet Raymundo in summa. de vsur. ver. iter aliquis. in fi. Jo. an. tenet cum Jnno. et dicit talem tradere ad vsuram. et q[uod] dicitur de interesse habet locum post mortem debitoris non ante. nam si ante posset ille qui mutuat conuenire de sperato lucro facile esset effingere mutuantī q[uod] vix cum pecunia sua alio proficisceretur: vbi tantū lucrabitur. et isto cōre quesito sensus exerceat. istis autem figmentis nō est via aperienda. de diuor. quanto. Et hoc placet Jo. cal. in. ij. q. diu. comment. **S**ed quid dices in mercibus venalibus alio die rendis si quis a mercatore vult emere tanto carius q[uam] pro in loco destinato esset verisimiliter venditurus: et sic offerre verum precium cum sperato lucro: an ille venditor sit ex hoc vsurarius. dicit Jnno. q[uod] non dūmodo computato periculo et labore: nō accipiat ultra id quod in loco erat venditurus verisimiliter lucraturus fuisset: quia quo iure potest vendere carius propter periculum temporis: ut. d. c. si. eodem modo potest propter dubium loci sumpto. argu. de tempore ad locum quod licet: ut. l. vinum. si cer. pet. et hoc placet Raymundo. in summa. de vsur. ver. iter aliquis. in fi. Host. contra quia daretur via figmentis: ut. et. quanto. do. Jo. cal. in. vij. q. xiiij. opp. Jnno. cum precium statim soluitur: quia tunc queritur speratum lucrum alterius loci post modo percipere emptor sicut poterat creditor. Sed si hoc per textu solutio precij differatur: tunc est vera opi. Host. quia potest de facili fraus committi et vendere carius fingendo q[uod] perant alibi tū vendi: ut sic illud plus concernere videatur locum et non tempus solutioni preficimur: et sic fieret de facili fraus. et. **Q**uinto iuxta predicta quero: nunquid peccat qui emit vilis ut vendat carius. videtur q[uod] sic per. c. efficiens. lxxviiij. dist. et. xiiij. q. iij. quicunq[ue]. in contrarium facit. c. nauiganti. vbi istud est prohibitum in illis casibus in quibus dicitur solutio precij vel traditio rei ppter quod solūmodo caris vendere vel vilis emere prohibemur. videtur ergo cōtra. nō mercari non videtur prohibitum nisi clericum. lxxviiij. dist. §. nicari. et de dona. inter vir. et vro. per vestras. Sol. Jo. cal. den. vij. q. vbi. §. dicit q[uod] in clericis planum est q[uod] peccarent: quia regulariter omnis mercatio et negociatio secularis est eis prohibita: ut. d. c. fornicari. et circa. d. c. fornicatores. et. lxxij. per totum. et no. xiiij. q. iij. in fi. summe. de laico qui emit vilis ut vendat carius: non ex cupiditate sed ut prouideat suis necessitatib[us]: tunc est licitum. vnde etiam si emit sine proposito vendendi: et postea casus necessitatis vel utilitatis occurrerit: poterit carius vendere: ut. d. c. quicunq[ue]. Cum istis videt de concordare beatus Th. scda scda. q. lxxvii. articulo. iij. Dicens q[uod] si negociatio sit propter lucrum quod ordinat ad aliquem effectū necessariū vel pfectum est licita: puta ad domus sue sustentationem: vel etiam ad subueniendū indigentibus: vel cum aliquis negocium intendit propter publicam utilitatem: scz ne res necessarie ad vitam patrie defint: et lucrum expetit non quasi finem sed laboris pendium. Item si emit rem non ut vendat sed ut teneat et possit propter aliquam causam eam vendere velit non est negociatus. et ly carius vendat tamen licitum est: vel q[uod] rem meliorauit: ut quia rei precium est mutatu fm diuersitatē loci et temporis: ppter periculū cui se exposuit transferēdo rem de loco ad locum sed illicitum est vbi finem principaliter constituit in lucro quod do se re non mutata carius vendit vel quando rem emit solus ad hoc ut carius vendat. Nec per hoc necessario sequitur q[uod] alius sit iniustitia in emptione primo loco facta: quia precio vilis emit: aut sit iniustitia in venditione quā postmodū facit de ea re in aliquo nō mutato. est ergo hinc vel inde iniustitia. et sic tempore lucrum: ut. c. j. ne cleri. vel mona. et ideo dicitur in cano. eiciens q[uod] qui comparat rem ut integram et nō mutata vendat do lucretur ille est mercator qui de tēplo eicitur. Si vō facit mutationem rem ipsam mutata vendat carius q[uod] emerit nō peccat. Mutationē autem ipse intelligit altero de tribus modis. primo q[uod] de materia fecit speciem: puta de ferro instrumentum: d. c. eiciens. in fi. vel ratione loci: puta emit mercatias vilis in loco abundantie ut portaret in loco in quo erant ppter inopiam cariores. his enim casib[us] videt quasi lucrum ex opere et artificio et hoc est

et hoc est licitum. xij. dist. clericus. vel ratione temporis: puta emit tempore abundantie ut venderet tempore carissime. hoc tamen casu si facit hoc in aliorum dispendium ex cupiditate non propter publicam utilitatem: tunc esset turpe lucrum: et sic intelligitur dictum. c. quicunque. sed si hoc fecerit ne in terra sua deficiant victualia: quod videbat homines ipsas transferre ad terras alienas vel dissipare: et debitam diligentiam non adhibere: tunc non peccaret. nam hoc fecit Ioseph. Bene. xij. et hoc no. Jo. an. post Jnno. et Host. in. d. c. j. ne cleri. vel mona. et sic intelligitur quod dicit Augu. et habetur. lxxvii. dist. quoniam non cognovit. subdit ad si. q. q. pauci sunt mercatores qui predicta considerent. unde bene dicit Chrysostomus in. d. c. ejiciens. q. mercatores non quod. i. ar. potest placere deo. et dat consilium q. nullus christianus sit mercator. ad hoc de peni. dist. iii. qualitas. cum. c. seq. que sunt in eligenda fm predictam distinctionem. ¶ Sexto quero si mutans recipere eandem rem in genere sumendo genus ut iuriste recipiunt in pondere: numero: et mensura: tamen tempore solu. si maioris estimationis q. fuerit tempore mutui: an ille excessus sit censendus ut usura. Ergo no. xiiij. q. iij. dist. in. q. quis. q. non. pro quo facit. l. cum quid. si cer. peta. vbi debet restitui res in eadem bonitate intrinseca: et de extrinseca non curatur. qd pz quia si factum fuit q. tempore redderetur quo ad estimationem quam tempore mutui coegeretur creditor: eam accipere fm presentem estimationem: ita ergo sibi liceat recipere cum augmento ut teneretur recipere cum diminutione valoris. arg. optimi de usur. l. ea lege. et de inoffi. testa. l. si pater puelle. et quod. j. di. am. dixit tamen Ergo q. quandoq. illo casu intentio mutuatit offet esse prava: et tunc peccaret. Quidam distinguunt. nam aut si verisimile q. ipsa res mutuata non erit preciosior tempore solutionis. aut de hoc probabiliter dubitatur: tunc nullum vitium: tunc. d. c. naviganti. aut est verisimile q. erit preciosior: tunc aut reditor non erat servaturus pecuniam sed interim consumpturus: tunc est usura. aut erat servaturus: tunc aut creditor aut libertate debitorum interim se liberandi: tunc est et usura. In his enim casibus se exonerare voluit creditor: et debitorem onerare. aut talem libertatem non auferat debitori: et tunc non est usura: immo posset mereri si ante solutionem requireret debitor: et tunc terminus ut soluat ne oneretur. sed si haberet intentionem corruptam: q. dicit sibi q. potest usq. ad terminum retinere: ut se damno releveret: licet non auferat ei facultatem se liberandi: et tunc non sit usura peccat tamen. hec distinctio fm Jo. calde. in niti. et magne equitati. et ita dicit in. vj. q. dicti commenti. ¶ Sexto quero: pone q. debitor usurarij mutuavit socio pecuniam pacto q. ipse restitueret usuras usurario in futurum curretes talis mutans sit usurarius. videtur q. non: q. nullum lucrum eripit ex tali mutuo: ergo et. vt. d. c. naviganti. et. xiiij. q. iij. ple. q. et. c. seq. Item si solvisset pro utilitate socij posset ab eo per se sortem et usuras: vt. s. de fideiul. peruenit. et. c. constitutus. ultio fortius poterit excipiendo retinere. j. de regu. iur. qui ad gendum. quid dicendum Jo. cal. in. iij. q. dicti commenti ponit. et tandem dicit q. si tunc omnino intenderat satisfacere usurario de illa pecunia quam socio mutuavit. et non est usura neq. peccat: quia hic non sit stipulatio usurarij sed ut damnum euitet ut sibi aliquid accrescat. ad hoc. xiiij. q. iij. si quis oblitus si aliqua incrementa. et. c. qm ibi ad quæsum. et quod ibi not. et enim cum damno suo tenebatur socio subvenire. xiiij. q. v. si licet. solum ergo damnum euitat qd erat euitaturus. unde sibi q. germinat pecunia: q. in eo deficiunt rationes distinctionis iure. de quibus dixi. s. in. j. q. pro hoc alleg. quod no. Jnno. c. eo. c. h. vbi dicit q. si teneris mibi ad centum ad diem. et quia non solvisti recepi ab alio sub usuris restituere teneris. adducit tiam quod no. Buil. de eo qui mutuavit communitati cum pacto q. durante debito non teneretur ad collectas. nam talis non est usurarius: quia lucrum non capit l. damnum emittet: vt not. Spec. de usuris. versi. sed pone verum. immo plus videretur neri in illo casu: quia ibi euitat damnum a quo alibi non poterat tueri et volebat. et ita fecisset si non mutuasset socio si ille ergo non teneretur qui maiore videtur utilitatem habere: multo magis ille de quo queritur in questione qui penitus nullam habet. redit tamen Jo. cal. q. si collecte imponende essent certe is de o loquitur Buil. non excusaretur. sed si dubitatur an durante debito sit aliqua collecta imponenda habet locum dictum Spec. et tangit Jo. and. s. c. consuluit. vbi Jo. non intendebat satisfacere usurario cessant predictæ rationes. et ideo si tunc a socio i mutuo usuras percipit ad restitutionem tenetur. ¶ Octavo quero si constitui alicui certam pensionem ad vitam pro certo talis contractus sit usurarius in hac. q. Oldradus consul. respondit q. non. primo monetur: quia cui non competit distinctio nec diffinitio. ff. de auro et argen. leg. l. quintus lucius. §. in aurum. diffinitio autem tradita per theologos et iuristas

talis est. usura est lucrum ex mutuo pacto debitum vel exactum: vt colligitur. xiiij. q. iij. c. usure. et in euangelio luce dicitur. Qui tuum dantes et colligitur. s. eo. consuluit. nunc autem ita est q. hic nullum est lucrum: quia omne lucrum est id quod sorte manente ei accedit: vt. ff. pro socio. l. mutuos. hec autem a principio sortis vel pars sortis consumitur: ergo lucrum non est. Preterea non est mutui. datur enim mutui animo recipiendi idem non in specie sed in genere: vt. ff. si cer. peta. l. ij. hoc autem nunq. debet recipi quod est datum saltim totum: ergo non est mutui: sic ergo deficit quod est materiale in usura scz lucrum accedens mutuo si sit: ergo et. Sed dicit aliquis in quod ergo nomen contractus iste incidit. Respondeo q. est vera emptio iuris percipien di talem redditum seu tot redditum percipiendos in vita ementis. ff. de pericul. et como. rei ven. l. necessario. §. vlti. et de strab. emp. l. vlti. §. si. Hec dicat aliquis hic deficere rem que vendit: quia immo subest cum emi fructus futuri qui nondum sunt in rerum natura: vt. l. nec emptio. ff. de contraben. emptio. in hoc autem contractu emptionis et venditionis licet absentibus naturaliter se decipere: vt. ff. de minor. l. in cause. ij. §. penul. Ad ob. q. ille emptor posset nimis vlueret: et sic posset multo plus percipere q. emeret de precio: quia istud considerare esset contra naturam. C. de libe. prete. l. maximum vitium. non enim debet venditor audiri si conqueratur q. plus vixit: quia non conqueretur si altera die decessisset: vt. C. de solu. l. penul. Item ad ostendendum q. iste contractus sit licitus manifeste probat dubia duratio empte perceptionis que debebat cum ipsius emetis vita finire: sicut dicitur de donatione annue perceptionis collate in aliquem quoad vixerit que libera est a monumentorum observatione. et subdit lex rationem dicens incertus fortune exitus hic nobis suggerit vt possibile sit vnus anni tantummodo vel etiam ampliori tempore metas superuivere vel donatoris vel eum qui donationem acceperit: vt. C. de dona. l. sancimus. §. penul. hoc etiam sic probat sicut canones simpliciter prohibent usuras sicut leges prohibent excessivas: puta centesimas. Sed si res data pignori: vt fructus loco usurarum cedant: et fructus legitimas usuras excedant non per hoc tamen dubium euentum fructuum talis perceptio videtur licita. Et hoc est quod dicit lex obtentu maioris percepti emolumenti propter incertum fructuum euentum rescindi placita non possunt: vt. c. de usur. l. ea lege. et l. si he pactiones. et l. oleo. eo. ti. et. C. de usufru. l. ambiguitatis. §. j. pro hoc facit expresse. s. eo. naviganti. §. j. Hec ob. principium eiusdem. c. quia loquitur in mutuo in quo mutuas ex intentione semper agit cum intentione integra. vna cum lucro sortem ad se redire: et ideo illud est illicitum l. creditor periculum subeat: hic autem totum oppositum est: hic non agitur vt sortis data reddat: immo tanq. precium incertorum fructuum retinetur: et sic est casus valde dissimilis. Ultimo ista questio videtur determinata pro ista parte per Host. in. c. in ciuitate. §. et in summa de usur. §. in alijs autem casibus et. in ver. quid de his qui oues et. et in ver. quid de his qui emerunt. et idem tenet Jnno. Qm. et Host. in. d. c. in ciuitate si bene intelligant. et Ber. in. d. c. naviganti. q. oēs tenent q. tali contractu ratione incertitudinis tollitur presumptio usurarij. Subdit vltimo q. hanc opinionem fere corroboret consuetudo totius mundi fm quam tales actus quotidie celebrantur. ff. de sben. emp. l. si emp. §. j. arg. et coram predio. l. venditor. §. si constat. cum simi. et sic concludit. q. ceteri hoc consilium Oldr. credi vidisse Jo. and. q. ponit eius positiones. et alleg. easdem. l. fere eodē ordine in additionib. Spec. in tit. de usur. post prin. l. de ipso non faciat mentionem Et vide etiam circa hoc qd ipse no. post Jnno. et Host. in. d. c. in ciuitate. vbi de ista emptione redditum alicuius castri vel fundi ad certum tempus vel incertum: puta pro se et suis hereditibus an sit licita. ita q. non sapiat usuram. Et tenent ipsi q. sic q. talis redditus erat iam constitutus ante actum: puta census: tributum: pensio: et simi. secus si tempore actus nascatur sine constitutur. Idem tenet in emptione nominis siue actionis: vt scz possit actio iam nata ad mille: pro minori precio absq. vitio usurarij emi: vt in. d. c. ciuitate. Et ista faciunt ad. q. que pluries venetis occurrunt in dubiis. Ibi enim cum guerret alia onera occurrunt in coi coguntur ciues mutuare pecuniam coi et cuilibet mutui responderi commune tñi pro centenario. sortem et receptam nunq. restituit. et illa in vulgari illi appellantur imprestita. istum ergo annuum redditum multi emunt et sepe reuocant in dubium: an istud emere sit usura. Et predictis patet q. non. et sic tenet in. d. c. in ciuitate. Tum quia non plus percipitur q. de emptione vnus pensionis similis estimationis Tum quia precius pro eis crescit et decrescit. nam cum ibi eram quandoq. valent. xxx. quandoq. l. nunc autem. lx. ducatos pro centenario dant. Tum q. subiacent etiam periculo: q. posset eoe eis in totum tollere et sepe ipsis onera imponere sicut positionibus: ita q. fere in oibus conueniunt rebus immobilibus inter

Petrus de anchbarano super sexto Decretalium

que de iure computantur: vt in clemen. exini. §. cumq. de verbo. signifi. Reperio tamen inter consilia Federici consilio. cccxii. quenda theologi disputasse latissime istam. q. et conclusum te- nuisse q. quo ad ipsos ciues coacte mutuantur comuni non sit vfura cēfenda si quid pro illa sorte coacte mutuate recipiat mu- tuans. ab ipsis autem emere talem redditum annuum est vfura cuius rationes: et motiua non refero q. de iure iudicio meo effi- caciter non cōcludunt nec tollunt rationes: et illa que post doc. superius dicta sunt.

1 **S**atisfacere et mandare vt satisfaciatur an sint paria.

2 **V**furario de vfuris satisfacere an sufficiat.

3 **S**epultura vfurario manifesto denegatur.

4 **C**autio danda per vfurarium idonea esse debet.

5 **R**eligiosis prohibitum est recipere vfurarios ad ecclesiasticā sepulturam.

6 **V**furarius manifestus sine satisfactione absolui non debet.

7 **T**estamentum vfurarii manifesti est ipso iure nullum.

8 **I**nhumatus qui probatur vfurarius manifestus an exhumas- bitur.

9 **V**furario. Adde argu. in l. etia. §. si. ff. sol. matri. vbi Bar. i. si. dicit esse standū opi- nioni do- ctoz theo- logorum. et ibi Ange. qui sibi se remittit ad theologos et Johā. de imol. ibidē dicit q. vfu- rari manifesti de iure cūctis in- carcerari vt soluat. et ibidē alex. et do. Pet. de ancha. i. regu. pecca- tum. §. de re- gu. in. bal. in. l. vnica. §. similisq. modo. C. d. lati. liber. tollen. in. l. falsus. C. d. fur. in. l. j. C. de sacro sanc. eccle. Bar. i. l. j. ff. de fur. in. cle. eos. de sepultu.

10 **H**eres qui non fecit inuentariū in foro conscientie an teneatur restituere vfuras ultra vires hereditarias.

11 **V**furarius manifestus si idonee cauere non potest an carebit ecclesiastica sepultura.

Quāq. Decreta. precedens prouidit ne exi- gantur vfure. ista probat vt exacte re- stituantur fm Fran. qui credit q. ista constitutio vt thesaurus est seruanda per quam ad restitutionē vfu- rarum vfurarii indirecte compelluntur. et quia quotidiana: ideo diligentius declaranda: quam diuide vt in prima glo. sunt enim tres partes. Prima prouidet quādo sepeliēdi sunt vfurarii ma- nifesti. secunda ibi omnes punit sapientes cōtrarium. tertia ibi nullus ponit duas pphibitiones: et irritat testamētū. Et pro cla- riori intelligentia premitte in casus positione qd dicit glo. dice- bat lateranē. consiliū. et. Nota q. quandoq. vfurarius mādāt in testamento vfuras restitui: et quandoq. certas: et quādoq. in- certas. et si certas non videtur legatū vtile sicut non est cum de- bitor legat debitū creditori: vt. l. si creditori. de lega. j. Sed dic- q. immo si de earum solutione aliter non probetur. sufficit enim tunc talis professio vt legatū valeat et non vt debitum sed vt le- gatum tunc percipiet: vt. l. lucius. §. quisquis. de leg. ij. vbi con- fessio facta a testatore nō probat debitum sed fidei cōmissum pe- titiōne inducit: qd est verum nisi confessio facta fuisset presente parte vel interuenisset nūcius vel epistola: q. tunc probaret de- bitum per. l. publica. ff. de positi. et ita Bar. per quod potest dici verum esse qd dicit hic Lapus si testator presentibus testibus: et notario legauit trecenta pro incertis et male ablatiis describē- da per suos cōmissarios. deinde legauit simili modo centū solū modo omnem aliam reuocans voluntatem et mortuus est: queri- tur an centum tñi vel trecenta vel omnia debeantur. consuluit q. centum solū modo: ex quo alia solēntas non interuenit. et ita refert respondisse sibi Jo. and. secus dicit ipse si transisset ad na- turam cōtractus: quia tunc deberentur omnes. ad quod alleg. istud. c. et illud quod dicit Martinus de fano in eo qui confess- sus est in testamento se debere certam summā certa causa adie- cta. et sic eam determinat. ad quod adde no. per Ly. in. l. genera- liter. C. de non nu. pecu. et per Bar. plenius in. l. cum quis. §. co- dicillis. de leg. ij. vbi omnino vide. **S**ecundo no. q. ista con- stitutio locum habet in vfurariis manifestis qui vfuras recepe- runt. a contrario ergo sensu si nullas receperunt: sed solum mu- tuauerunt sub vfuris non est locus huic constitutioni. Laueat ergo sibi aduocatus qui vult vt constitutione ista ad vitandū testamētū vel sepulturam impediendam ne simpliciter formet articulum qd mutuauit ad vfuram: vt dicit se iam vidisse sepe. nam sepe contingit qd qui fenerari incipit ante alicuius vfure exactionem moritur vel penitet et abstinet. quandoq. neq. vfu- ras recipit neq. sortem: in his locum hec constitutio non habet fm Jo. and. in nouel. **T**ertio no. q. non sunt paria satisfi- cere et mandare vt satisfiat. et sic est arg. q. si teneor sub pena ex- cōmunicationis vel alia tibi soluere certa die si mitto nuncium cum mandato q. soluat non excusor a pena si ille non soluit. ad hoc. §. de elec. si compromissarius. in prin. Archi. contra q. ex- cusor si nisi nunciū idoneū lz ipse infideliter: vel propter casum non impleuerit in. c. significante. de pigno. et l. cum a matribus. C. qui pe. tu. quod credo verum. de quo dic per Bar. in. l. cum fi- lius. ff. de verbo. obli. hoc autem non excusat mandantē nisi se- quatur effectus: scilz satisfactio: quia voluntas non sufficit vbi facto opus est: vt. c. j. de eo qui mit. in posses. et l. pretor ait. §. si quis paratus. de ope. no. videtur etiam q. ad citationem pene non sufficeret simpliciter mādare q. debitū solueretur nisi man- datario pecunia humeraretur. et hoc forte si mandaret et solue-

ret mandatario vfuras extortas vt redderet: sufficeret ad eu- tionem penarum huius. c. qd verum credo si mandatarius est persona fidelis et legalis. non enim minus est tali sic soluere idonee cauere qd sufficit per hunc tex. ar. contra: quia a for- a constitutionis non est recedendū. ff. ad municipales. l. consti- tionibus cogita. **Q**uarto no. q. ista constitutio non astra- git vfurariū nisi vt satisfaciatur iuxta facultates qd intellige- bita ratione ne egeat: vt no. §. eo. cum tu. in glo. antepe. Seci- ces cum defectus facultatū non eximat ab obligatione: nec im- pedit difficultas cōmissionē obligationis: vt. l. continuus. e- verbo. obli. quare vfurarius non tenetur ultra facultates. im- magis videtur teneri propter delictū et transgressionē omnim- iurum. Sol. intellige hunc tex. q. difficultas excusat vfurariū a pena huius cap. si non potest satisficere: quia difficultas im- pedit cōmissionē pene legalis. facit quod no. de testi. cog. c. i. et c. querelam. de iureiuran. quantū nō ad obligationem princ- a- lem et condēnationē solidi et carcerationē videtur q. pauperis non excuset vfurarium: immo forte nō prodest sibi cessio sicut prodest debitoribus non dolosis: vt. l. j. et per totum. C. qui d. ce. pos. et. c. odoardus. de solu. **Q**uinto no. q. sufficit vfu- rario satisficere de vfuris: sic nō tenet ad interesse. et quāq. ad casum huius. c. dicit Jo. and. q. sufficit cautio de vfuris ge- neraliter loquendo refert hic Archi. quosdam dicere vfu- rium teneri restituere non solum vfuram sed et quicquid ex is- lucratus est: vt puta trapentibus originem ab infecta rad. xliij. q. ij. neq. et. l. q. ij. principatus. Item vfura dicitur rapia. xliij. q. ij. si quis: et raptor tenetur ad ista. de resti. spo. grauis ro- go et vfurarius. Jo. an. refert in nouel. beatum Thō. secūda- cunde. q. lxiij. articulo. iij. tenere q. si res consumptibilis et in- fructificans recipiatur pro vfura vt pecunia triticum: vinum et similia. sufficit restituere receptam: quia de tali requisitum e- in- dustria non ex fructu rei tenetur: tamen ad compensum dān- alter in bonis suis sustinuerit per detentationē illius rei. si nō non est vfu consumptibilis: sed fructus ferens vt est domus. et si per vfuram extortam non solū rem sed et fructus percipis- ex illa re cuius nō ipse sed ille dominus erat sibi restituere tene- tur. ita dicit in nouel. que consideratio est multum equa fm o. Zap. do. Jo. calde. hanc. q. plenius examinat in. c. nauiga. §. eo. in. ix. q. cōmenti sui. et post multa idem concludit. et ad- traria responderet vt ibi videas. **S**exto no. q. denegat vfu- rario manifesto sepulturam: donec de vfuris fuerit satisfactū et cautum idonee de satisfaciendo illis de quibus in tex. et pone- rat Jo. an. dicta verba fuerit satisfactū vel cautum que cum no- personaliter sint prolata sufficit per quēcūq. satisfieri et cari et post mortē ipsius vfurarii: qd verum credit quo ad sepulturā sed quo ad valorent testamētū debet satisfieri vel cauere in v- nec satisfactio vel cautio superueniens post mortem facit re- ualescere testamētū quod in morte reperitur nullū ipso iure in- si. huius. c. circa quod vide qd dicit. §. de rescrip. si eo tem- re. **S**eptimo no. q. ordinariū siue eius vicē gerens ne- rit ex promissione sibi facta ei cuius interest. Et dicit tex. q. au- toritate huius constitutionis procedit ista acquisitio quare- gulariter per iudicē non queratur absenti. do. meus Bal. i. si Pet. dicit q. in his que incumbunt officio iudicis anteq. p- tes sint in iudicio iudicio querit parti absenti per iudicē hic intendit et debet intendere. Secus in his que de sui natura requirūt partis presentia: que explicant per modū iudicio- dicij. qd est no. dignū. et a multis ignorantibus non intellectū fm eum qui alle. ff. de fur. l. si quis vroz. §. si fugitiuū. et per hoc declarat. l. certum. §. si quis absente. ff. de confes. quia ibi lo- uir in confessione cuius receptio nō pertinebat ad officiū iu- cis: sed partis presentis et recipientis. Item patet intellectus l. si. ff. de interroga. act. q. ibi in persona absens nō erat paru- dicij. ideo pars iudicij non protendit ad ipsam: etiam per i- cōfessionis. et ita ipse notat in aut. generaliter. C. de epi. et cl. hoc ergo autoritate huius constitutionis absenti queratur. et si- spectale: q. hoc non spectabat: als ad officiū iudicis. et vide de hoc qd etiam no. Ly. in aut. sacramenta. C. si aduer. vendi. et dicit in. c. cum pridem. de pac. et l. postq. liti. C. de pac. Item dicit vice gerenti et. expone vicario vel officiali: qd intelligit Jo. an. siue in spiritualibz siue in cognitionibz causarū. Item ad huius officiū spectat cognitio et cobertio restitutionis v- rarum sicut et aliarū causarū matrimonialium. de cogni. spirit. c. si. et ita seruaf. **O**ctauo no. in ver. sic aut seruo publico. quod ad hoc vt ex stipulatione notarii acquiratur parti re- ritur mandatum ordinarij. et hoc mandatū requiritur prop- taxationem et approbationem cautionis prestande. de quan- ver. ceterum. hoc autem casu si tabellio receperit minores q. bucritan ipse vel ordinarij qui mandauit teneantur. dist- gunt: vt no. in simi. §. de preben. si ep. aut ordinarij quātū- illam

illam expresse nec ne. Sed hic incidenter quero an per notarium regulariter acquiratur actio. Jo. an. in cautionibus iudicialibus remittit ad no. per eum de conuer. coniug. dudum. post pñ. et dicendum videtur quod in stipulationibus pretorijis et iudicialibus queritur per notarium. Sed in conuentionalibus an queritur utriusque sine cessione. Bar. plene no. in l. ij. rem pupil. salua fo. ubi tenet indistincte quod stipulationem notarij et cuiuscunque alterius officialis publici potuit nobis queri actio utilis. de notario cōstat in d. l. ij. et l. no. aliter. de adoptio. et l. bis verbis. e. ti. de alijs officialibus pbat in aut. ut sine probi. matres debi. et credi. S. q. vero. et ibi no. et in aut. de his qui puen. et rece. S. si. et inde sumitur aut. qualiter. C. de epi. et cle. et ibi etiam no. et quod idem sit in conuentionalibus quod in pretorijis et iudicialibus. pbat tali ratione quod in modo acquirendi non reperitur differentia inter eas. Tradit tñ consilia quod si notarius est presens faciat sibi cedi actioes et ad hoc cogitur ut l. ij. S. q. quozus. de acqui. posses. si vero non esset presens. et sic non posset cedi sine dubio cōpeteret utilis: ut l. ij. i. fin. de institoria. et l. ij. C. de actio. et ob. zno. in l. dñi infecti in fi. de dñ. infe. ¶ Nonno no. quod cautio danda per usurarij dñ esse idonea. et quid veniat in promissione dic ut in glo. nomie idonee et aduerte quod quicquid quis tenetur satisfacere. quicquid cauere. quicquid idonee cauere et de his modis in glo. cui adde quod nota. Bar. in pretor. i. ff. de ptoz. stip. quicquid quis tenetur plene cauere vel ad sensum sapiētis: tunc an tenetur dare fideiussores vide i Spe. de emptione. et venditione. S. primo ver. quid si actum. et ver. precedenti. In hoc ver. dicit quod si in instrumēto dicitur facies me se nrum ad sensum sapiētis mei quod si sapiēs iusserit dari fideiussores non tenetur ad dandū. solū em sapiētis est ut legitime securet caute fm naturā ipsius contractus. in ver. quid si actum. dicit quod si actum est ut plene caueatur. tunc etiā fideiussores dare debet. vel ut non omittas quod ille qui tenetur cauere simplici cautione veniit promissio pene. et bonoz obligatio quod dicitur no. in l. ij. ad fi. de iudi. ff. per Bar. in l. in pretorijis de ptoz. stip. de illo qui pñ mittit indentitates. vide p eum in c. pater. ff. de dote prele. facit. sancimus. C. de ver. sig. et quod ibi per Ly. ¶ Decimo no. quod quicquid quis est usurarij manifestus: sed non constat quia sit pñtas vsurarium quo casu declaratio spectat ad iudicē: ut dicit notabiliter l. l. tertius. Simile alibi habemus: scilicet quod constat de delicto sine solo. et non de pñtate specifica interesse: et tñc declarabitur arbitrio iudicis violentiā siue dolum: ut l. ij. qñ. C. de iureiur. et c. fi. scilicet de me. c. i. circa declarationem in casu huius. c. iudici cōmissas ualiter debeat se habere. vide glo. qñ incipit. l. si pñtas et c. quā ene no. Sed circa hoc qñrit in nouel. post Archi. an sufficiat reuerenti vsuras pbare mutuantē fuisse publicū vsurariū ante cōtractum tpe contractus et post et quod cōsuevit exigere instrumēta le duplo vere fortis. ¶ Pro debitoz inducitur. eo. ti. cñ in dioce de pig. illo vos: ibi in nouel. super vl. glo. de homi. rna. et quod datur in nouella. Sup verbo inter signa. de cleri. peregr. c. ij. et heret. ex cōicamus. S. si. de pñp. afferte. C. de rei ven. l. iudi a. et quod no. C. de vsuris. l. cñ allegas. in glo. sup falso. ¶ Pro creatore allegat in dubio: quod cōtra petitorē est iudicandū de fi. in ru. inter. nec sequitur si fecit alios cōtractus: ergo et illi. imo pñsumi debet pro instrumēto de pñsump. illud et ponderari debet forma et tenor instrumēti de pñsum. pñro de dona. cum dicit. facit de spon. c. fi. nec incerta vel ambigua sunt indicanda. et qñ. v. incerta. Item vsura est crimen ergo pbationes debent se apertissime. ij. q. viij. sciant. hanc partem tenuit Archi. vt scilicet in dubio stetur verbis instrumēti: ut ff. de exerci. l. ij. S. si is qui. et dicit Jo. an. quod hoc non approbatur in scholis et in iudicijs approbatur et bene iudicio meo: quia ut dixi postqñ cōstat de decto sufficit de interesse cōstare per pñsump. et indicia. confuesido enim patris. est consideranda. et fm ipsam in dubio indicandū: ut l. si seruus pluriū. S. si. de leg. ij. et l. vel vniversoz. ibi no. ff. de pigno. acti. ¶ Non ob. quod in criminibus probatioes debent esse apertissime. nam fm Lapū illud est verum cum iis criminaliter accusatur: secus si de crimine ciuilitate agitur et duo casu ad probandum contra vsurarium videtur sufficere. et cñ summa. S. eo. cum in tua. fm Hostiē. quod dicit ut ipse no. l. summa. de probatio. S. et quot sunt species. ver. ij. ita supplet ap. do. Fede. de senis disputauit quod nunquā cōstitutio episcopi lis valeat qua cauetur quod per vnum testem de veritate vel per testes de fama: vel per quatuor singulariter: vel per confesioem extraiudicialē factam. coram quocunque pñsbytero possit cis iudici de crimine vsurarij: ita quod ex tali pbatione habeat manifestum vsurarij. et cōcludit quod non absorbet enim ius alius. et potest innocētia hic non pñdi et veritas oculatari cōt. c. licet. el. ij. de symo. et. c. ceterum. de iura. calū. et de testibus l. et est questio. xviij. in ordine consilioz. ¶ Undecimo no. in v. et si scus. quod iudex immitius quod debeat cautionē recipiēs tenetur satisfacere de suo si in reatu: quod non idoneos fideiussores

exegit a tutore vel a curatore. teneatur enim pupillo et pupille in eo ex quo in illa negligētia siue dolo fuerint damni passi: ut l. ij. et l. si. C. de ma. pue. et est ille casus in quo iudex super interesse priuato: um tenetur impendere suum officium non petitem regulariter contra. quod dicitur ut no. S. de postula. prela. bono. et ibi dixi. facit quod not. Jo. and. post Inno. S. de iureiuran. ad nos stram. ubi oino vide. ¶ Duodecimo no. in ver. omnes prohibitorium religiosi et alijs recipere vsurarios ad ecclesiasticam sepulturam. et vide circa hoc el. ij. de sepul. Incidenter querit in nouella. quid iuris si non sepeliunt: sed sepelire simulauit: quod forte mortuus. tunc erat vsurarius manifestus non prestita cautio: ne et clerici archam siue beram sepelirent fingendo cadaver vsurarij intus esse: cum nullum vel aliud ibi esset. dicit disputatum esse locum penis concilij: satis probat ratio huius prohibitionis. Certum est enim quod sepultura solēnis non pdeset impetrāti: si cuti nec vltis noceret penitenti. de sepul. sacris. et quod ibi in nouella. ad finem. in illius ergo opprobriū et heredum et aliorum terrorem statutum est hoc in cuius elusionem sit hec simulatio que reducitur ad l. fraudem. de qua. S. de priuile. quanto. Item si a genere non excusat simulatio boni quod non facit. multominus excusare debet simulatio mali quod non facit. probatur primum de testa. mili. de homine. Item ex eo quod ista mali exemplum dederunt alijs et scandalizarunt excusari non debent a pena. xj. q. iij. precipue. de eo qui dux. in ma. cñ haberet. Item de terminat in nouel. et credo bene. conatus enim cum opere subsecuto puniuntur. quādoque etiam si effectum non haberet: ut c. nuper de biga. et. c. cum qui. cum concoz. S. eo. lib. de preben. facit. l. si quis seruo. C. de fur. ubi ad terrendū alios a delicto puniunt delictum attentatum et non secutum. ¶ Tertio decimo no. quod nullus manifestū vsurarium debet ad confessionem admittere siue absolueret. et quod non recipiatur ad confessionē est durum: nec statutum erat hoc in concilio lateranensi. nam de iure confessio peccatoris perseverantis in crimine bene debet audiri: sed non debet absolui etiam ab alijs peccatis: ut hic in glo. quod dicitur fallit hic. et fm hoc dictio siue ponit alternatiue: et erit sensus quod a tali confiteri volente querat sacerdos si vult cauere salte alis ipsum repellat. et talis rubor ad satisfactionē forsitan inducit. dicit tñ Jo. an. quod iste rigor non seruatur et est durum dicere. Et ideo dat alij intellectum literarum: ut ista dictio siue exponatur pro. et erit sensus quod nullus debet vsurarios manifestos ad confess. admittere: et ipsos absolueret. et nihil in hoc speciale: quod ut dixi in crimine per seueris admissis ad confessionē non debet absolui. eius xio cōfessionem tantūmodo audire non est prohibitorium: ut predicti. et ita hic in nouel. super verbo ad pñfessionē. ¶ Quarto decimo no. in fine. quod testamentū vsurarij manifesti est nullum ipso iure nisi de vsuris satisfecerit vel cautionē prestiterit: ut in ter. remissive tangit in nouel. de testamēto ex cōmunicati an valeat. et remittit ad no. in c. decernimus. de sen. excō. Item de heremita an possit testari. dicit quod potest si non sit professus religionis approbatus. xiiij. q. iij. S. ecōtra. plures personas inhabiles ad testandū enumerat Spec. in ti. de instru. edi. S. compediōse. in prin. et Accur. ff. de testa. l. iij. et ego dixi. S. eo. lib. de testamen. super rubrica. Et quod inter alios enumerant capite damnati naturaliter et cūfiter qui nec testari nec codicillari possunt. ut ff. de testa. l. ems qui. S. ij. cum seq. et l. qui a latronibus. S. ij. cum multis similibus. Circa talem querit hic Jo. andr. de q. disputata. Danatus est quidam de falso ad mille soluēda infra tridū: alis decapitetur quod postea in testamēto vel codicillis pro anima quedā reliquit et ad pias causas et lapsa die tertia decapitatus fuit: an legata ista debeantur. videtur quod sic fauore et priuilegio talium legatorum que patent de testamēto cum esset. et eo. ti. relatum. C. de epi. et cleri. l. si quis ad declinandā. et l. nulli. Item iste efficitur inter stabilis de iure ciuili tñ: ut in iuribus prelie. legata autem ad pias causas non subiacent legi ciuili: sed regulariter legi dei: ut S. de testamēto. relati. et c. cum esset. et c. filius. In contrarium facit: quod iste perdit dominij rerum per sententiā: ergo velut bonis carens testari non potest: ut l. lector. de vulga. et pupil. et aut. ingressi. C. de sac. san. eccle. et l. qñ si filius. de cap. preterea non reperitur cōtrariū in canonibus: ergo standū legibus: etiā in foro canonico. de ope. noui nuncia. c. ij. Item bona talis condēnati deuoluuntur ad agnatos vel ad fiscum. iuxta distinctionem aut. bona dānatorum. C. de bonis damnato. ergo dispositio de illis bonis facta est ab illo qui non potuit: et sic habetur pro non dato et. de iurepatro. quod autem. in fi. ¶ Non obstat quod testamentum valuit a principio: quia pñsumit quod tempore testamēti erat pecunia in condēnatione. Et sic existens postea conditio decapitationis non debet officere testamento. argu. l. furiosum. C. de testamen. nam hoc non ob. quia ad efficaciam testamēti inspicitur habilitas testantis tempore mortis: sicut et testamenti: ut l. ij. de leg. iij. et l. interdictit. de condi. et demon. Item

Petrus de ancharano super sexto Decretalium.

adueniente conditione retro fingitur quis dānatus. ij. q. vi. bñ
dum. 7 de his qui no. infra. l. furci. nec obstat fauor legatorū ad
pīas causas: qz locum habet cū quis legat qd durat suū nō qd
definit esse suū qd auelli nō debet ab eo cui querit ne sic priuile
gium vni cōcessum alteri sit damnosum: vt. C. ex tenore. de foro
compe. 7. l. impuberes. de admi. tuto. Et hanc partē tenet vbi il
la legata essent obligata restitutioni: qz male ablata certa reli
cta qbus debebant vel incerta pauperibz: qz tunc debere non
tam iure legati qz prime obligationis. vnde deducit vt es alie
num debitū deo vel certis personis. 7 que dei sunt reddēda sunt
deo. de cler. coniug. ex parte. licz ergo deferant a lege 7 nō iure
successionis. tñ transeunt cum suo onere. de pig. c. ex literis. cum
cōcor. 7 in hoc residet. Sed aduerte primo ad terminos qōnis
ex qbus pty q in defectū solutionis pene pecuniarie veniebat
infigēda corporalis. Et supponit q ista pena capitalis sub
rogata sit capitalis. Sed hoc nō videtur bene dictum: qz ilico
augmentū contingit ppter contumaciā nō soluentis: 7 sic nō
debet cōsiderari: sed id qd principaliter in dispōne deducit: vt
l. i. ff. de in litem iuran. sed dic q bona est decisio. 7 responde ad
hanc. l. vt plene no. Barto. in. l. ij. ff. de publi. iudi. vbi subtiliter
super hoc loqitur. Aduerte etiā ad id qd dicit male ablata: 7 in
certa detrahunt in predicto casu: vt es alienū. intelligo hic esse
hoc verū quādo de eis cōstat aliter nō constat. credo q habeat
potius vim legatorū qz eris alieni. qd dic vt dicit. s. in primo no
tabili. 7 maxime videtur hoc verū qñ talis cōfessio emanat post
nomen receptū inter reos: qz tunc videtur facta in fraudē. quod
dic vt no. in. l. post contractū. de dona. Et si diceremus sūum
sequere qz semper reus cuius bona per sniam veniūt publican
da vel alijs applicanda fateretur se debere pro ablatis 7 incer
tis totam eius substantiā: vt sic potius ad pauperes qz ad eos
ad quos iura deferunt deuoluerent qd esset absurdum. facit. l. si
quis post hanc. C. de bo. dam. Item aduerte ad hoc qd dicit q
dānatus ad mortē non potest testari etiam ad pīas causas est
verum in eo qui dānatur in presentia 7 naturaliter morit. Nam
cum talis efficiatur seruus pene: 7 bona sua alijs applicent non
testatur vt dictum est. 7 no. Bar. 7 post eum Bal. in. l. hanc. C.
de sacrosan. eccle. Sed dicitur manet dubium: quid de illis qui
condēnant ad mortē in absentia ex forma statutorū disponentiū
q cōtumar habeat pro pfecto. Jac. de are. dicit q aut vult testa
ri fm statuta 7 priuilegia ciuitatis: 7 nō potest cum is sit hostis
sue ciuitatis: vt. l. omissione. s. qd deficiūt. de capi. dimi. vnde lex
municipalis ei nō patrocina. ar. ff. de mino. l. autiliā. in fi. 7 qz
extra ptectionē statutorū. C. de na. li. l. j. 7 ibi Ly. aut vult testari
fm ius cōmune 7 potest qd sex rationibz probat do. Bal. in. d. l.
eius qui. s. si cui. de testamen. vbi no. q in tali sic condēnato nō
habeat locū aut. bona dānatorū. vt bona eius deferant heredi
bus ab intestato: sed deferunt in fīscum. de quo plene per Bar.
in. l. j. s. bonadam. Quid dices de illo cui est amputata manus
ex maleficio: vtrum valeat eius testamentū. videtur q non: quia
ille qui dānatur ad mutilationē membz cōdēnatur capitaliter
ergo efficit seruus pene. nam sicut not. in. l. impiū. ff. de iurisdī.
om. iud. ista pena equiparatur mortī. Et idem no. in. l. fuggeren
tis. de officio eius qui vi. al. ge. contrariū est verum: qz cum su
peruiuat nō efficitur seruus pene: nec etiam perdit iura ciuilia.
de hoc no. Spec. in titu. de insti. in edi. edi. s. compēdioso. ver.
quid compēdioso. vbi quid de exoculatis. 7 hoc not. do. meus
Bal. in. l. qui manus. ff. de testa. 7 ibi Bar. 7 in. d. l. habeat. per
ista pty. c. declarati. restat vt alia que tanguntur in nouella per
questiones expediā: 7 alia vltra addam. Primo ergo quero
dicitur in tex. cautio prestetur illis qbus est restitutio faciēda:
aut illis qui eis possunt acq̄rere. Quero qui sint isti ex quo
rum cōtractibus alijs queritur. glo. remittit ad titulū. insti. per
quas personas nobis acq̄ritur. 7 plene psequitur de pcuratore
an per ipsum querat obligatio dñi ipso iure. 7 plene distingue.
do. Barto. declarat hanc materiā per quasda regulas. regula
enim est q alteri stipulari vel pacisci nemo potest. Ratio reddi
tur in. l. stipulatio. s. alteri. de verb. obli. fallit prima vbi est per
sonarum idēptitas vt in filio 7 in seruo qui censentur eadē per
sona cum patre 7 dñio: vt insti. de iuri. stipula. s. si quis ei. An
autem isti scilz filius 7 seruus possint stipulari patri 7 domino
vel econtra. notatur. ff. de verbo. obli. l. quod dicit. Secūdo fal
lit vbi est officij necessitas: vt in tutore 7 curatore: vt. l. quotiēs.
de admi. tuto. 7. l. cum qui. s. si actori. 7. s. sequen. de constituta
pecunia: 7 hoc verum in his que pertinent ad administrationē
ipsozum stipulantū: als secus. ff. de pigno. solu. s. per librum.
Tertio fallit vbi est persone autoritas vt in notario 7 officiali
per quos queritur vtilis: vt dicit. s. in. viij. notabili. Quarto fal
lit vbi est pctoria solēntas: vt est in omnibus stipulationibus
pctorijs: vt. l. in omnibus. de preto. stipula. Quinto fallit vbi
est rerum cōnexitas vt quādo cū quis stipulat super re mea

vt in pcuratore circa quem an querat vtilem necne aliqua m
bra ponit: etiam hic glo. Sexto fallit vbi est presentia per
ne 7 vicinitas: vt. l. si procurator presentis. de verbo. obli. Et
primo vbi est defectus persone que cedere tenebat. Nam tñ
datur vtilis ipso iure: vt. l. i. in fi. cum. l. sequen. de insti. et. C. de
actio. 7 obli. l. i. et. l. sancimus. ad trebell. Octauo fallit v
personarum affectio 7 rei de qua agitur equitas: vt. l. gatus.
solu. mat. dic vt ibi. Nono fallit vbi cūqz super re mea stipu
lor vel paciscor alteri: tunc querit vtilis sine cessione: vt. l. q
tiens. C. de dona. que sub modo. ibi tamen dicit rex. q id est
benignitate: quasi regulariter in alio casu q donationis nō a
beat illud locum. ipse tamen dicit q quādoqz ego stipulor al
ri super re que durat mea 7 querit: vt. l. publi. ff. de positi. ff. a
doqz non durat mea: 7 tunc regulariter nō queritur. Fallit hi
est fauor ex tertij liberalitate: vt. d. l. quotiens. Item fallit p
pter singularia precepta pecunie: vt. l. certi pdictio. s. si minz.
fi certū peta. predicta sunt vera in acquisitione que fit per ac
cinilem. Ea vō que acquiruntur per actum naturalem 7 cor
reum possunt queri per alium: vt. l. ea que ciuilitur. de acquiri
rerum domi. Item predicta vera quando quis paciscitur al
ad actionem: vt. l. quecūqz. de actio. 7 obli. 7. l. 7 heredi. s. q
tiens. de pactis. C. Sed in modo querendi differunt: qz ex
ptio queritur sicut vtilis pacti vel doli. vt. l. rescriptis. s. si be
pactis. Bar. in. l. si stipulatio ista. s. si stipuleris. de verbo. obli.
Adde qd no. ij. q. vij. quotiens. vbi dicit glo. q si promitto ibi
me daturum titio. x. credit me teneri de iure canonico. arg. xij.
q. v. iuramenti. maxime vbi interuenit iuramentū. arg. de ca
stitu. pecu. l. j. ista sunt verba glo. ibi: que si vera est predicta
uestigatio casuum esset inutilis si generaliter de iure canonico
alteri per alterum queretur: qd durum videtur sentire 7 cor
re tot iura. Secūdo quero dicitur hic q ista cautio est
facienda sacerdoti parochiali coram aliquibus fide dignis de illa
parochia. circa hoc primo querit quare coram istis. dicit qz
index istius quo ad respiciēda forum anime. de pen. dist. j. q
penitet vltra medium. Tangit ad idem si aliquis in penitentia
est cōfessus sacerdoti se vsuras extorsisse: sed hoc est occultum:
nunquid sacerdos isti denegare debeat sepulturā hereditibz
lentibus ad dictum etus restituere. videtur q nō: qz non de
illum publicare. de peni. 7 remis. omnis. Item sibi sic asserēt
creditor. vj. q. ij. placuit. Taceat ergo. ij. q. vij. pleriqz. In
q publicare possit. allegat qd not. de testi. c. testimonij. in q
quādo grauata. C. Querit vterius quid de illo qui post
pulturam detegitur fuisse vsurarius: an exhumabitur. dicit q
nō. ex quo in vita cōmunicatus fuit: 7 eius oblationes rece
cōgēt ergo heredes pceptis isto casu ad restitutionē vt hic in
quinta glo. Subdit q si ante sepulturā super hoc questio re
ratur nisi pbatio sit in promptu sepeliatur postea lis suo mare
procedat: als cuiqz esset sepulturā alterius impedire 7 illā vi
perare. qd p̄bitum est: vt. l. i. C. de sepulchro viola. 7 in auq
domi. In cōtrariū allegat q appellatio impediāt sepulturā.
de sepul. c. ex parte. Sed ibi soluitur in. ij. glo. 7 quod supena
in nouella. Subsequēter tangit de istis testibus an sit de fū
stantia q sint de parochia. tenet post Archi. q non. sed suffi
q sint idonei. iij. q. iij. ad fidem. 7. ij. q. ix. si debitum. 7 qd non
q. v. canonica. Querit vterius an sufficiat vnus testis em
illo q recipit cautionē. Archi. q sic. cū hic nulli fiat p̄iudiciū.
de cōse. dist. iij. paruos. in fi. 7. c. cū ita. vbi de hoc. nam et
gens habendus est pro vno teste sicut 7 monens. qd satis puit
verū Jo. an. si de nullius p̄iudicio agere. sed si veniēs ab
testato dicat se heredē: qz testis non valuit hoc nō posset negri
in p̄iudiciū institui: 7 idē in filiis fm cum. Tertio q
ro si post p̄stitā satisfactionē aliqui nō apparent q vsuras
petant: quid faciet ordinarius. dicit glo. iij. q. pauperibz. erca
bit. 7 in nouel. dicit hoc verū etiam si apparent: sed petere im
curant. qd est verū fm quosdā vbi liberaliter remitterent et
soluenti partem: qz tunc esset ita q nec in pauperibus solu
tur fm Hof. in summa. c. vt vltra mediū. vbi quid vsurarius
Hosti. plenius. eo. ti. s. vlti. ver. quid sienerator. 7. vlti. sequi
summa. Theologi dicunt sūum nisi totū soluant qd potest
bere locū fm Bar. 7 Jo. qñ totū soluere potest: als locū habet
primū dictū per literā hic prout patiunt facultates 7c. Dy.
stinguit vtrū pecunia sit parata restitutioni. 7 p̄it remissio: s
dic vt no. Jo. an. j. de reg. iur. peccatū. Ego pleni de hoc scri
s. de rescrip. statuti. s. si quid aut. eo. lib. 2. vlti. ibi dicta scias
Jo. an. qrit de vsurario cui eram obligat in sorte 7 vsuris ex
git a me vtrūqz. 7 postea a me remissionem obtinuit extincta
totū obligatione postea vsuras exerceat et decedēs cōfessus
se vsurariū. 7 mādauit vsuras a se extortas restituat: qrebat
las vsuras solūtas repetere possit. soluit fil cū ei ad optiū
currēdū ad p̄iudicias. nam si ex eis pōt verifit apparere q
missio fuerit

U
r
us. adde
Bal. in. l.
p̄ncipalr.
la. j. C. de li
be. cau. Jo.
andr. in. c.
quāqz. isto
titu. Abb.
in. c. nuper.
de sta. mo.
Car. in de.
j. de sepul.
post glo.

missio fuerit liberalis et gratuita sponte facta repetere non poterit postquam sic remisit. Si vero ex coëcturis potest liquere quod remissio non fuerit sic spontanea, tunc dicit remissionem usurarii non obstare petenti vel eius heredi de coëcturis spontanee remissionis posuit exempla: quod presumitur liberalis ex quantitate usure: quia erat temperata: puta ad duos denarios pro libra. Nam curiali bus usurariis etiam non petentibus quis sponte soluit usuras. Item presumitur liberalis remissio etiam gravis usure si ex illo mutuo lucratus est hereditate adimplendo illam ex illa pecunia conditionali sub qua fuerat institutus: vel euasit penam capitis: coacta presumitur si erat usura gravis: et tales remissiones erat solutus procurare: vel erat ita potes quod nisi remissionem habuisset gravare poterat remittentem in alijs: quia forte ex alio contractu habebat ipsum insolentem cum alijs obligatum ita quod potuisset ipsum neceteris convenire. Ex his et alijs presumitur remissio usurarii ibi facta non spontanea: sed extorta: et ideo ad eorum repetitionem deberet admitti vel eius heredes. et ita dicit in additionis Spec. hic. c. i. Sed hic advertit remissio usurarii facta usurario liberaliter et sponte sufficit ad plenam eius securitatem: ut ictum est: quare non ita pactum de usuris non repetendis quod non videtur impedire repetitionem: ut. c. ad nostram. de iure iur. oc. quod d. d. Brissio. respondit. d. Federi. de sen. q. non sunt ipsa remissionem usurarii facere et pactum de non petendis usuris. Nam qui remittit ius crediti transfert aliquid in creditorem et quodam modo a se abdicat actionem sibi competentem: et pro tanto satisfaciens: et solvere dicitur. ff. de sol. l. solutionis verbum. qui ergo non facit pactum de non petendo non agit in obligationis sub antiam. et non dissolvit obligationem: sed obligat ad non petendum: ut. l. si vnus. §. pactum ne peteret. ff. de pac. unde qui paciscitur non repetere usuras si remoueat exceptionem replicabit de im. robo facto quasi non potuerit obligari iure. saltem iure obligationis coësequetur usuras saltem per remedium. c. ad nostram. sed ut remittit non poterit repetere etiam per illud. c. quasi pingui. et remittere quod pacisci. vel dicit quod non est differentia inter illam am utroque modo tollitur obligatio naturalis: ut. l. si Stichum. §. naturaliter. de solu. nam post pactum sunt naturaliter indebita et ibi. et hoc verum quando pactum tale vel remissio interponitur per tribus iam commissis: sed super debitis in futurum non valet remissio siue pactum de non repetendo post solutionem: quod inuitat homines ad delinquendum: ut. l. c. conuenire. de pac. dota. Item ob. c. ad nostram. quia ibi testator retulit se ad pactum non ad ius: iussit usuras restitui his qui probarent soluisse quod perpetuo duntaxat etiam post remissionem: non autem iussit eas restitui his quibus is debebat: quia tunc nihil redderet heredibus. Ita refert do. de. c. fil. clxxix. et predicta de remissione loci habent deysuris est questio in foro contentioso: in foro autem conscientie an remissione siue reali restitutione sufficiat plene per eandem do. Fe. q. xvij. et per Jo. an. in regula peccatum. in mercu. post dy. et etiam hoc tangit. ¶ Quarto quero post Jo. an. in nouel. an heres qui non fecit inuentarium teneatur in foro conscientie restituere usuras ultra vires hereditarias. et videtur quod sic: quia humana facta ab eo qui potest si non nutrit peccatum ligat in foro conscientie. de quo per th. scda scda. q. lxxvj. arti. iij. glo. i. C. de iure delib. edita super obligatione solidi per habentes potestatem asstringere debet heredem in foro conscientie. strariū deo rminat hic post Host. qui hoc tenet in summa de testamentis pe. ver. quid si non sufficit. et fm hoc quod idem Host. §. e. tua nos. ipe Ber. de rapto. in literis. debet intelligi in foro iudiciali. quod in hoc discor dat sicut alibi. q. q. §. de resti. spo. literas. et e sen. exco. inquisitioni. Item lex humana obligat heredem in foro si non fecit inuentarium: quia presumit bona fuisse sufficientia ad solidum totum es alienum postquam heres contempsit legis beneficium: et sic fundatur lex super presumptione. Sed si heredi est non veritas quod non ita sit si potest vitare iudiciale compulsionem: ut sequi legem conscientie que prefertur. de sent. exco. a nobis. hoc facit quod no. in. c. quia plerique. de immu. ecc. in nouella. ff. de se. refert hac partem tenuisse disputando do. Fed. de se. hac ratione de iure civili heres non teneretur ex delicto defuncti nisi quatenus ad eum peruenit. l. i. C. ne ex delict. defun. q. frustrata de iure civili. Primo casu restitutionis usurarum erimus de beneficio inuentarii est absque eo heres locuples. in. si si ex eis nihil peruenit ad ipsum. de iure vero canonico tene heres ex delicto defuncti etiam si ad ipsum nil peruenit. dñ. ta. in hereditas sit soluendo: quia ultra non tenetur hic. et prealle. uia nos. et c. i. literis. cum ergo ius canonicum ista obligationes sedet ex delicto moderetur usque ad vires non debemus ipsam ra protedere. licet heres non fecerit inuentarium. Ex quo con. dit quod ultra in foro conscientie non tenetur. Idem tenet Bar. ost cum Bal. ff. de acqui. here. super rub. ver. omnino vide. et

adverte: quia predicta decisio do. Fed. infert quod nendum in foro conscientie: sed etiam in iudiciali non debeat condemnari heres ex delicto defuncti obligatus solum ex canonica equitate nisi iuxta vires facultatis: et ille rigor. l. si. in hoc debito extra legis dispositione equitate canonum introducto cesset in hoc casu quod est mentumendum. do. Bal. etiam de hoc not. in. l. habeat. C. de sac. san. eccl. ubi plene tractat an in foro conscientie sit sequenda lex civilis. dixi in repetitione. c. si ppter. §. eo. li. de rescri. ¶ Quinto quero post glo. si. pone quod usurarius manifestus fecit testamentum non prestita hac cautione: deinde ante mortem eam prestitit an istud testamentum recoualeseat. Barfi. q. non per. c. non firmat. §. de re. iur. glo. extra quod sufficit ad valorem testamenti quicunque prestitit eam ante mortem per Barfi. facit. l. i. que voluit quod testamentum factum ab inhabili: puta filio. seruo puta capto ab hostibus et si non recoualeseat l. 3. mortis tpe de penda. p. habilis. ut. l. i. de leg. iij. qd no. z. l. iij. z. l. ei. q. apud hostes. z. l. filius de testa. p. quas leges dicit in nouella quod legisse non recipere istam eius glo. sed defendens glo. suam distinguit inter personas predictas funditus inhabiles a principio manifestus usurarius. iste enim non est simpliciter prohibitus sed solus vitia testamentum ex defectu cuiusdam actus preambuli. qui etiam non est de solenibus que insunt testamento. nec pendet a voluntate vel potestate tertij papa enim vel filius non prohibet hic usurarium testari. nec facit ipsum intestabile ita quod ipsum inhabilem reddat sed impedimenta reperit ne testetur alios prohibet interesse. Item ut dictum est cautio non est de substantia testamenti. cum non in affectione testamenti sit necessario exhibenda sed sufficit ante vel post. nec de ipsa in testamento expedit facere mentionem cum hoc non reperiat iure cautum. §. de sen. exco. his que bene. in ista decre. irritat testamentum ex defectu huius actus pambuli adducit simile de. c. quia ppter. ubi dicit aliter electio extra illas formas non valeat. et tñ eligens extra formam ex hoc non redditur inhabilis. Item si electio non sit extra formam sed extra pambula forme sicut est vocatio absentium bene recoualeseat per subsequentem consensum ita hec recoualeseat per subsequentem stationem cautionis que non est de forma vel substantia testamenti sed pambulum quoddam: ut. §. est probatum. p. defectu institutionis filiorum in parte red diti testamenti ipso iure nullum: ut. l. filio p. terito. de lib. et posthu. et tñ de equitate quicquid recoualeseat: ut. l. filio p. terito. de iniust. testa. zali bi sublata causa nullitatis testamenti testamentum recoualeseat: ut. l. qui soluendo non erat duos. ff. de here. insti. c. stat. aut quod ius canonicum innititur equitati: ut. §. de trasac. c. si. de re. permu. c. xvj. eo. lib. banc partem refert tenuisse distinguendo do. Hico. de mata. l. vni uersa. C. de diuer. rescrip. canonizata. xxv. q. ij. aperte facit. l. vni uersa. C. de preci. impe. offe. que dicit de rescriptis quod aliter non valeat nisi fideiussio idonea super solutione debiti prebeat et tñ il la postea p. terita statim habet effectum. hic tñ plus dicit tex. sed sint irrita ipso iure per hac etiam parte alle. quia effectus huius. c. non leditur ex opinione predicta. Item fauor qui debet testamentis: ut §. de re. iud. c. si. c. cludit quod gl. ex predictis remanet defensata maxime contra heredes ab intestato qui impugnabatur testamentum haberet hereditatem ab intestato absque onere legatorum et fideicommissorum. ista etiam opi. t. do. bar. in. l. filio p. terito. pal. 2do. bal. i. re petitione vel habeat. C. de sac. san. eccl. Nam fm ipm ista decre. est contenta cautio. nec determinat ante vel post. ergo sufficit quod ante vel post prebeat quia ut dictum est non est de solenitate que debet esse coniuncta cum actu. ut. l. obligari. §. si. ff. de aut. tuto. l. here des pal. §. si. de testamentis. p. tera hoc. c. equiparat quo ad istam cautionem testamentum et sepulturam. Sed huic qui cauit quod docet non denegat ecclesiastica sepultura. ergo idem in testamento. p. tera illa cautio videtur indicta per istud. c. fauore anime testatoris et creatoris. quod docet igitur prebeat utriusque est consuetudo ergo cessat causa nullitatis sicut in testamento filij preteriti: ut. d. l. filio. zita ibi tenet. Istis omnino adde quod dixi post ea. §. eo. lib. de rescrip. si eo tpe. Unum tñ ob. predictorum determinationi. nam hic dicit de usurariis testamentis ne quis interfit si ergo remouet testes istud testamentum peccat in solenitate omnium testamentorum: quorum debet inspicere conditio tpe testamenti: ut. l. vij. testium. §. conditiones. de testa. illa est oppositio preceptoris mei qui format aliquas questiones circa testamentum usurarii manifesti in. d. l. habeatur. 2o. imo quid si morte preuentus cum vellet et cauere non potuit: quia ibi non erat notarius vel sacerdos dicit quod sibi imputet qui se arctauit: ut. l. i. §. quod diximus. si quis cautionibus. Secundo quid si fecit testamentum ante quod effectus usurarius manifestus deinde recipit publice dicit quod rumpitur: quia illa inhabilitas superuenit delicto suo et hoc sufficit ad rupturam testamenti iuxta doctrinam glo. in. l. i. §. exigit. de secundis tabu. et hoc dixi in. d. c. si eo tempore. Tercio quid si usurarius prestitit cautionem et condidit testamentum deinde fecit iteratorem dicit quod testamentum rumpitur: quia illa cautio non respicit usuras futuras: ut. l. si quis ita stipulatus fuerit. §. cum stipulamur. z. l. si a colono. de ver. obli. cum ergo pro illis usuris non

Petrus de ānchā. super sexto decreta.

Tusurarius. Ad
bal. i. l. ex
cutorē. C. d
exec. rei in.

Rubrica.

- Imereo.** ^{Diuisio sup^{ra} gl. C. 17}
q^{uo}d prohibitum est mendican-
tibus noua loca ad habitandū acquirere et antiqua
mutare simile in certis personis cōditionatis: q^{uo}-
niam possunt relictis locis ubi deest alio se trans-
ferre.

fi. 706

De privilegijs
De privilegio fed
ratione deli
ordinarijs con
ratione domi
quandoq;

...
...ordinarij
...subfunt ord
...in quibus
...rempum delu
...denūciare

Lcap
obr
tio
ce.
que

...cia tot in eos
...per apostolică
...negus dă de late
...de ex
...nouel.
...infrin

... vt. s. de
... nonibus nō
... Ratic
... de ma. z obe. d
... quia nō v
... quare alij vt

...aprincede. ne qu
...temptatione
...ordinarijs cō
...casibus cōue
...quid posset e
...ueniri possi

plus iuris ha
tremptus sibi
multipodie sunt
casibus
ordinarijs cōueni
loca priuata

...igitur in
 ...coz. ibi in
 ...ent exempt
 ...ent vel delin
 ...ibi q̄ in loc
 ...omicily

remissio
de delictis
rei alibi
loco ubi p̄di
militij in del
fuit debet in

...romana. S. c.
...pros ab ordin
...ordinarij i
...cunctioe. z
...in nouel. sup
...respicit delicta

punitio de re
contractus & re de
de qua agit cōuer
no habet locū re
bētes. vt ibi dix
delicti vel rei i

...intingere ne
...remedia. S.

et de sententia. exco. ea noscitur. et c. quod de his. et. j. codes libro de sententia. exco. c. eos. et c. super literas. de pben. non em li. et legato facere contra iura. ut in primis iuribus. et c. ij. de offi. ordi. Nec enim quod facit legatus dicitur facere sedes apostolica. s. eo. lib. de preben. hi qui fm ea que not. Specu. in titu. de egato. s. nec tractemus. in prin. Non ob. in strarium allegata: iura intelliguntur in leuibus causis. secus si in grauibz: ut hic si. facit quod not. de religio. domi. cle. quia contingit in glo. j. bi sed nūquid alteratio.

De priuilegijs.

Rubrica.

- 1 Priuilegiū sedis apostolice nullus infringere debet.
- 2 Exempti ratione delicti contractus et rei de qua agitur possunt nam ordinarijs conueniri.
- 3 Exempti ratione domicilij non possunt corā ordinarijs conueniri.
- 4 Exemptio quandoq; per priuilegium conceditur super certis rebus.
- 5 Processus ordinarij contra exemptū an valeat.
- 6 Exempti subsumunt ordinario loci.
- 7 Exemptus in quibus casibus corā ordinario possit conueniri.
- 8 Si exemptum delinquentem in suo territorio excoicauit an debeat cum denunciare.

Priuilēgiū sedis apostolice nullus infringere debet. Exempti ratione delicti contractus et rei de qua agitur possunt nam ordinarijs conueniri. Exempti ratione domicilij non possunt corā ordinarijs conueniri. Exemptio quandoq; per priuilegium conceditur super certis rebus. Processus ordinarij contra exemptū an valeat. Exempti subsumunt ordinario loci. Exemptus in quibus casibus corā ordinario possit conueniri. Si exemptum delinquentem in suo territorio excoicauit an debeat cum denunciare.

Priuilēgiū sedis apostolice nullus infringere debet. Exempti ratione delicti contractus et rei de qua agitur possunt nam ordinarijs conueniri. Exempti ratione domicilij non possunt corā ordinarijs conueniri. Exemptio quandoq; per priuilegium conceditur super certis rebus. Processus ordinarij contra exemptū an valeat. Exempti subsumunt ordinario loci. Exemptus in quibus casibus corā ordinario possit conueniri. Si exemptum delinquentem in suo territorio excoicauit an debeat cum denunciare.

recurretur ad papā. et in hoc eis prodest priuilegiū exemptiōis. Quinto no. in ver. saluis. q. in certis alijs casibz q. ratio de licti et tractus et rei de qua agitur subsumunt exempti ordinarijs loci. Qui sunt illi alij casus. dic vt glo. vt. s. de hereti. et c. super qua in nouel. addit alios: vt. s. de rescrip. veniens. vbi ptz q. chris. ma. oleum scilicet: cōsecrationes basilicarū. ordines clericorum. et his similia sunt a diocesanis episcopis postulanda. Nisi aliud in eorū priuilegijs cōtineat. addit not. in cle. dudū. de sepul. in glo. multo. et de peni. et re. c. ij. in glo. pe. per quas glo. vt dicit Jn. and. de multis iuribus instrueris quibus ordinarij potestatem habent in exemptos fm verbū saluis. continuat Hosti. ad pcedentia h. modo quā dixerimus q. in tribus casibus ordinarij habeat potestatem in exemptos nō per hoc derogamus iuribus que ordinarijs in certis casibus potestatem dant sup exemptos: q. per hoc corrigere nō intendimus: sed volumus esse salua: pro qua cōtinuatione facit istud verbū nihilominus. Sexto no. in ver. idipm: quod qñq; ex priuilegio apostolico quis nō tenetur nisi sub certo iudice respondere. et sic super futuris litibus nō potest quis per literas apostolicas trahi nisi corā certo iudice: quod videtur ptra. c. ad hoc. s. de rescrip. vbi talis impetratio iudicis super omnibus causis phibetur. Itē videt ptra. c. fi. s. de rescrip. vbi sup futuris litibus nō valet impetratio rescriptorū. Solue priuilegium cōtrarium. ut in glo. istud Hosti. dicit quod priuilegiū istud dat ad impetrates defensionē: sit ergo tāq; sano: abi le et validum dilatandū rescriptum datū ad alterius impugnationem. et ideo odiosum et restringēdū ad lites presentes tantū Archid. dicit q. si istaliter exponatur certo idest determinato per priuilegium expresso: non per rescriptū soluta erunt omnia contraria. Septimo not. in ver. in eos autē: q. quādoq; per priuilegium cōceditur exemptio super certis articulis: puta ne interdici suspēdi vel excommunicari possint: super alijs igitur subiacent ordinarij potestati. ut in glo. scilicet interdictū et c. sup qua in nouel. dicit post Hosti. q. etiam deponere istos sic priuilegiatos poterunt: et in arctum monasterium detrudere si talis casus fuerit potestati enim ordinarij non detrahatur hoc nisi in quantum esset pscriptum: sicut et de pscriptioe dicitur de pseri. auditis. et c. cum olim. Octauo no. q. cōtra exemptos in cassibus in quibz exemptio se extēdit: ordinarij iurisdictionē penit. exercere nō possunt: qd si fecerint snia nō tenet tanq; lata a non suo iudice fm Hosti. qui alle. s. eo. li. de offi. ord. romana. in fine. Nam fm cū statim bullato priuilegio videt scōs pōtiter pātē alijs ademisse. s. e. lib. de cōf. pben. q. cūctis. s. nec etiā. et c. ex parte. alle. in pparatū que no. s. e. li. de offi. ord. c. romana. s. officiales. in glo. fi. Respōdet q. per hoc priuilegiū omnino subtrahitur ptas: ptz em q. talis fuit intētio cōcedentis: ut hic sequit ibi penitus. ij. d. s. ex parte. ius vero scriptū nō omnino subtrahitur nisi apertius hoc dicat: ut ibi: et ideo quādoq; si ptra ius factū fuerit nō reuocatur: lz fieri nō debuerit: ut ibi no. et sic melius agit cū priuilegio mortue legis: q. cū priuilegio legis viue Simile. ff. de arb. l. cellus. et de cōpens. l. si cū militi. et in aut. de testi. s. si per nouale. et ita hic in nouella. super verbo presumat.

Aduerte Jo. an. disputat. q. utrū valeat processus ordinarij cōtra exemptū. qui aut fuit cōtumar: nec venit priuilegiū suū allegaturus. Itē an potuit sponte iurisdictioni ordinarij se subiicere sine pape licētia: et quid iuris de pcessu iudicis secularis cōtra clericū qui laicus putabatur. In secūdo dubio concludit qd exemptus priuilegio fori renūciare nō potuit expresse vlt tacite sine pape licētia et si renūciat pcessus vlt sentētia nō tenet. In primo dicit q. exemptus corā ordinario debet cōparere et suū priuilegiū allegare: qd si nō fecit excoicare potuit vt contumar. Nam cognoscit in dubio an sit sua iurisdictione. j. e. cū persone: qd est verū nisi exemptio esset notoria per qd ptz: q. quia exemptio clericorū a iudice seculari est notoria. citat nō itenē cōparere. Nec valet eius sniavel processus cōtra talē clericū. facit ad hoc quod no. Spe. in ti. de citatione. s. j. ver. sed pone q. iudex. et c. pe. in fi. cuius verba ponit Arch. xv. q. iij. c. ij. in fi. et hoc no. Jo. an. in. c. scienti. de reg. iur. in mercu. ad hoc facit qd not. Jnn. de cens. venerabili. Idem cōsultum reperi si citatus comparuit: et omīssa exceptioe ordinis clericali s. pte corā iudice laico litigauit. Nam pōt dicere causam nullā rōne iudicis incōpetentis q. tale priuilegiū qd omisit allegare nō est suū: sed rotius ordinis clericali: vt. c. si diligēt. de foro cōpe. et cū ibi sit talis conuentio et iudiciū reprobātū nō opatur approbatio etiā expresse facientis. de pben. dilecto cū fi. Nonno no. in ver. nisi forsan. q. exempti subsumunt ordinario loci: si in eius diocesi assumantur ad regimē ecclesie nō exempti: vel ibi resideāt. cōcor. qd l. g. et no. in. c. ex ore. s. e. et sicut exempti suscipiēdo regimē ecclesie non exempti tacite vident cōsentire in illū iudicē lz alio non sit suus Sicut ratione ptractus delicti et rei de qua agitur: vt. s. in prin. c. sed dices cū. s. primo notabili dixerim post Jo. an. q. exempti

Petrus de ancharano super sexto decretalium

nō possunt expresse etiā in nō suū iudicē p̄sentire sine pape licē-
tia: ergo nec tacite supradictis modis: q̄ nō debet esse potēti-
or: prozogatio tacita q̄ exp̄ssa. ar. l. qui ad certū. ff. locati. ver. quod
nō pōt fieri expresse nō videt fieri posse tacite. Sol. dicit q̄ in p̄-
dictis casibus illa est prozogatio iuris nō ip̄ius p̄trahentis vel
delinquentis vel dic vt no. Jnn. de foro cōpe. dilecti. ¶ Decimo
no. q̄ isti q̄ morātur in p̄ioratib⁹ numeralib⁹ tādū subsunt ep̄o
quādū morātur ibidē. Ex quo querit Bo. an ille p̄ior excoi-
catus post reuocationē ad claustrū sit ad hoc excoicatus. tenet
q̄ sic: si excoicatus est p̄prio nomine. secus si exp̄sso noie p̄iora-
tus vel dignitatis: vt. c. qm̄ ab. de offi. deleg. Jo. an. remittit ad
no. de hoc. s. de immu. ec. aduersus: vbi excoicatio p̄lati ex p̄-
pria culpa p̄ueniens nō ligat successore: nisi illā culpā faciat p̄-
p̄iam: vt ibi. ¶ Undecimo no. q̄ pōt quis habere locū in duo-
bus monasterijs quorū vnū dependet ab altero: secus si vterq̄
principaliter per se stat: sic ratione dependēte l. qd̄ als non li-
cet ad idē. s. eo. li. de p̄bē. super eo. r. infert glo. ex hoc tex. q̄ il-
le vocabitur monachus qui morat in p̄ioratu dependēte habe-
bit vocē in electiōe vtriusq̄ p̄lati qd̄ dic vt in glo. cui p̄cor. Bos.
Jo. mo. r. Arch. Jo. an. remittit in nouel. ad no. per eū post Jnn.
no. de relig. do. c. si. s. vltimo. vbi dicit q̄ si habēt electionē p̄io-
ris vel bona discreta nō vocabūtur tales ad electionē abbatis
maioris monasterij: als vocabūtur. r. ita hic Zap. sed hic quero
cui querat ille monachus missus ad beneficiū manuale. videt q̄
debet diuidi inter primū monasteriū r. ip̄m beneficiū postq̄ est
monachus vtriusq̄. Ad hoc facit. s. de testa. relati. primo bart.
dicit q̄ si talis monachus acquirit r. ex re beneficiū vel ex opera
sua. tūc querit beneficio r. nō p̄iori monasterio cū quodā modo
ip̄a ecclia dicatur vsufructuaria dicti monachi. debet em̄ in om-
nibus ecclie operari. alle. s. eo. li. de offi. ord. p̄ti. ad hoc facit
cle. quia regulares. de sup. neg. p̄la. ver. in quibus. vbi de benefi-
cijs manualibus loquit. dicit tamē q̄ auctoritate p̄lati tale q̄si-
tum poterit expendi ex causa in vtilitate p̄ioris monasterij. al-
leg. de offi. ord. quāto. r. hoc tenet ibi ab. vt refert Jo. an. i. nouel.
Si vero aliūde querat q̄ ex beneficijs vel ex opera sua. tūc que-
rit p̄iori monasterio cuius est monachus: r. sub cui⁹ est obediē-
tia. p̄ quo facit finis hui⁹. c. si aut ip̄e monachus trāsseratur ad
beneficiū taliter q̄ ex toto absoluat a p̄iori monasterio: r. ab
obedientia monasterij r. sui p̄lati. tūc indistincte querit b̄ficiū.
xxviii. q. i. statuti. r. s. de p̄uileg. cū olim. ij. r. s. no. de habit. cle.
volēt. in glo. de bonis. r. hoc no. bar. in. l. seruus cōis. ff. de si-
pu. ser. in hoc vltimo casu sine dubio verū dicit. Sed in secundo
mēbro dñ dicit q̄ querens extra rem vel operā querat monaste-
rio. primo p̄pter obediētiā quam in eo retinuit abbas. dubito
an bene dicat i casu quo bona beneficij manualis sint distincta
a monasterio p̄ncipali. Nam donec nō reuocet censetur mona-
chus beneficij in quo manet. vnde q̄ interim nō querat sibi non
videtur rationale dubiū. Non minus em̄ dici debet eius mona-
chus interim l. poterit etiā vocari. ar. l. nō ideo. ff. de rei ven. r. vi-
detur ille trāssus purus: l. ad beneplacitū resoluēdus: quo ca-
su in simili quis lucrat fructus. f. ante resolutionē r. per omnia
videtur vt dñs: vt. l. ij. ff. de in diem adlec. facit qd̄ dixi in. c. bene-
ficiū. s. eo. li. de regul. Item alibi ip̄e bar. dicit q̄ de eo qd̄ est ad
beneplacitū interim videt vt de perpetuo vt ip̄e not. in. l. de pu-
pillo. s. si quis ip̄i p̄tor: i. de oper. no. nun. r. cle. r. si p̄ncipalis.
de rescrip. r. satis videt absurdū q̄ beneficia manualia non pos-
sint querere extra rē vel operā. dñ ibi morātur cū ibi magis par-
ticipet r. fm̄ ip̄ius naturā iudicet: vt patz in isto. c. ¶ Duodeci-
mo no. post Zap. dicit tex. in prin. dñ dicit ratione delicti: dum
dicit put ius exigit exercere q̄ ordinarij locorū ratioe delicti in
eorū dioecibus per exemptos possunt p̄tra eos p̄cedere: r. b̄fici-
cijs que ibi possidēt p̄uare. r. etiā extra si delictū cōmissum pe-
nam p̄uatiōis exigit. quicquid post. scripserit in summa. eo.
ti. s. si. sub. s. sed dici pōt. ver. s. qd̄ si exemptus. Idē Jo. an. post
j. eo. si papa. in glo. minor. facit de foro cōpe. postulat. p̄ hoc fa-
cit equiparatio de exempto ad anglicū: qui de delicto hic boni.
cōmissio p̄uaret beneficiū qd̄ possidet in anglia: vt. d. c. postula-
ti. Subdit idem Zap. quid de p̄tractu inito ante exemptionē.
dicit q̄ forte coraz suo iudice cōueniretur fm̄ Accur. vt ip̄e not.
C. de epi. r. cle. aut. causa que sit cum monacho. dicit q̄ cōueniri
pōt corā iudice laici. maxime vbi ante exemptionē contraxit fm̄
qd̄ sibi r̄ndit Jo. an. r. vide ad p̄dicta qd̄ no. s. de obli. ad ratio.
Jmmo. in nouella. vbi de illo qui post delictū effectum est clerici-
cus: r. sic exemptus. de qua etiā per bar. in. l. j. ff. de pen. ¶ Que-
rit Jo. an. de monacho exempto: qui stans in loco exempto per-
cussit lapide existentē extra locū exempti: quis erit iudex. s. ab-
bas r. ordinarius tñ p̄derato initio potior est causa p̄imi. s. iu-
dictis loci exempti. alleg. ff. arb. fur. ces. l. si plures. in fi. de qua. q.

remittit. j. de reg. iur. c. in obscenis frau. s. de foro cōp. c. si. dñt
vtrūq̄ iudicē cōuenire. alle. de rescrip. pastoralis. r. de sen. et ho-
cū illo. Ego de illa. q. dixi in. c. postulat. de foro cōp. r. ibi
alijs si. quādo delictū est iniuriatum in vno loco. r. in alio con-
matū. vide qd̄ dixi in simili. in cle. j. de offi. deleg. r. s. e. li. de
ecclie. vel alta. r. cle. j. vt lit. pen. vbi de illo qui mādāt hic Bo.
delictū cōmitti Flo. vel ibi suo noie cōmissum hic Bo. r. tam
habet que questionē cadūt etiā in exempto: qui in loco exco-
mandat delictū cōmitti in loco nō exempto: vel cōmissum a
ibi ratur habet dic vt ibi. ¶ Secūdo querit in casib⁹ in quib⁹
exemptus pōt cōueniri coram ordinario: vt in casibus hic na-
tis: an ligabitur suis statutis. refert Schep. disputasse q̄ sic: nō
modo statuta religioni cōgruā: q̄ sint discipline cōuenientia
luti p̄ficiat. j. dist. p̄suetudo. r. sic solut. p̄trariū. d. c. nimis a-
tria. de excoi. p̄la. qd̄ intellexit de religioni cōtrarijs. Idē
fient in fraudē exemptioni factariū. eo. tit. quāto. r. vide quid
ip̄e no. de ma. r. obe. q̄ super his. super. j. glo. in nouel. Ego
nissime in simili de ista. q. dixi. s. an forēs hic Bo. delin-
tes veniāt p̄uēdi pena iuris cōis: vel statutorū huius ciuita-
tis vel sue si ibi cōueniatur: de qua plene dixi in. d. c. postulat.
retigi in. c. ij. s. eo. lib. de consti. vbi in nouel. r. in. c. j. de raptu.
Jo. cald. r. in. l. cūctos populos. C. de summa tri. plenissime
Bar. tangit r. ibi de monacho qui extra monasteriū exempti-
incedit sine habitu. Nam per hūc literā arguit q̄ ordinariū
lum punit: secus si intra locū exemptum: r. sic posset intelligi
no. Jnn. s. eo. recepimus. r. arg. hoc ip̄e remittit ad not. per eū
post Jnn. in. c. ex ore. in fi. s. eo. ti. ¶ Tercio quero si ep̄s
ptum delinquentem in suo territorio excoicauit an poterit cū
nificiare dicit q̄ sic. primo q̄ denificiando nō cognoscit nec iu-
cat sed declarat: ad hoc. r. j. dist. p̄ceptū. r. ff. de testa. l. heredes.
s. j. r. c. nouit. de appel. scdo q̄ per hoc p̄sultur anime delin-
tis. ij. q. j. multi. r. de cle. exco. min. illud. r. qd̄ no. de offi. lega-
uit in nouel. super vlt. glo. in fi. vbi dicit q̄ si legatus in p̄uina
existens excoicat egressus potest denificiare cū per id ampli⁹
ligetur. Tercio probat q̄ conditio accessorij sequitur p̄ncipij
le. de reg. iur. accessorij. de appel. pastoralis. r. q̄ denificiā nō
nunciat sed declarat q̄ potest fieri in tempore. r. post rē: vt
cta. l. heredes palā. r. de testi. cogen. p̄terea. dicit etiā super glo.
ibi. s. vltimo. q̄ ep̄s existens extra suā dioecim potest excoicare
notorij: in quibus nō requiritur cause cognitio: r. vide Bui.
Spec. tit. ij. s. nec dicamus. ver. sed nūquid pōt. bene facit ad
de appel. sollicitudines. ver. si vero. ibi pōt archiep̄s auctoritate
metropolitana declarare r. c. qd̄ ibi no. Post. r. post eū Jo. an.
facit. s. e. li. de offi. ord. c. ordinarij. s. j. r. iij. r. s. sc. r. j. eo. ti. p̄ri-
ne. r. quod. no. idē Jo. an. j. de pen. felicitis post Archid. in glo.
r. ita hic no. Zap. ¶ Quarto quero post Jo. an. dicit in ver-
idipm: q̄ quādoq̄ est aliquis p̄uilegiat⁹ q̄ non possit nisi
certo iudice cōueniri. pone ergo q̄ talis est debitor. T. qui
habet p̄uilegiū q̄ potuit reos trahere coraz certo iudice
sic p̄uilegiatū tanq̄ debitorē suū cōuenit coraz illo. vtrū po-
rit illum declarare. nec opponas textū. q. de. c. ad hoc. s. de res-
quod non ob. vt dixi. s. in. vj. notabili. Item nec ob. quātum
cū ip̄e no. post Compo. r. intellige cōuentionē fieri sup̄ lite orta
te impetrationē actoris vel post: sed p̄uilegiū exp̄imebat
de primo extor: tis. hoc p̄missio refert Jac. de bel. disputado
nuisse q̄ preferat actor vel reus qui solus fouet causam fauorabi-
lem. facit. s. de re iud. c. si. cum cōcor. Itē si vterq̄ fauorabilis
alter fauorabilior: ille p̄fertur. ff. de p̄ini. cred. l. p̄uilegia. et
aut. de equadīs do. s. his cōsequens. Si aut vterq̄ pariter p̄-
tendit fauorē cause: vel neuter id pretendit: sed solū p̄uilegiū
personē cū sit reus habet plures iudices p̄stitutos sibi et acto-
electionis p̄uilegio attributo: vt in scholarijs: vt in aut. b.
bita. C. ne fil. pro patre. erit electio actoris. ff. ac. ff. de pecul. si
ro. r. de iudi. qui p̄ior. de reg. iur. r. l. in tribus. nā r. in p̄ncipi-
cause fauemus actori. ff. qui satisf. co. l. de die. r. dubiū ip̄e acto-
declarat. l. si quis intentiōe. de iud. ff. si vero reus habet iudicē
de iure cōi r. alium ex p̄uilegio sibi r. actori tributo electioni
p̄uilegio: vt in iudicis. r. si est iudex. qm̄ nup. inter pupi. r. vi. l. m-
tūc ille actor vel re⁹ q̄ foris eligit fm̄ ius cōe p̄refet eliget p̄ p̄-
legiū. Nam fortior est cā vtētis iure cōi r. p̄uilegio: q̄ vtenti
solo p̄uilegio: vt. l. si. C. de edi. di. adri. tol. r. in aut. de confan.
vte. fra. s. fi. r. de decimis suggesti. vbi vide cōcor. Jnn. r. sup
fi. in nouel. r. predicta vt dicit possunt habere locū i p̄uilegi-
datis per ius cōe in quib⁹ quo ad partes non est dare prius
posterius: adducitur qd̄ ip̄e no. de hereti. s. eo. li. c. vt officij. a
fi. super glo. sed in p̄uilegijs datis singularibus personis vid-
tur habēda ratio p̄ioritatis nisi quo ad causam illam: per ver-
gatorij clausulā secūdi tollat p̄mū. de p̄scrip. veniēs. r. rrv. c.
ij. in fi. summe de hoc vltimo facit qd̄ no. s. eo. li. de pac. c. j. sup
verbo

verbo libera. in nouel. ista est distinctio. Inn. vel super verbo priuilegio. Ego addo alia questione in causis a centum libris. i. est deputatus per statutum certus iudex: alius videtur a pupillis: cōtingit q̄ causa pupilli vel vidue est a centum libris. i. querit quis erit iudex ex istis. do. Bal. dicit Ly. tenere q̄ melior est cōditio preuenientis et si citatus puenit uterq̄ pōt cognoscere fm̄ Ly. ip̄e dicit q̄ questio stat et hoc vtrū priuilegiū persone pponderet summe. Item stat in alio. s. qd̄ istos statutorū dicatur magis speciale an quod est speciale respectu persone quia sicut species derogat specie: vt not. Dy. j. eo. lib. de reg. iur. generi. et quia illa se habent vt excedentia et excessa non videtur q̄ potuit maior specialitas denotari. Sed potest denotari maior prerogatiua: et tunc est dubium que sit maior prerogatiua vel cause vel persone et potest induci in ratione sui. ff. de priuileg. cred. lege priuilegia. et legelassiduis. qui potio. in pigno. hab. quando iup. in. ter pupil. et viduam. ita dicit in l. gallus. §. ille casus. ad fin. ff. de i. b. et post. Bar. super hoc alibi loquitur clarius quādo. s. vna institutio est magis specialis quo ad quid. s. quo ad personas. se. cūda est magis specialis quo ad causas an secūda limitetur per primā vel prima per secūdam hec ambiguitas et quodāmodo pplexitas est: cū in neutra istarū dispositionū possit genus et species separari ex virtute p̄prietatis nominis. ideo ad mentem legis dicit recurrere. dicit ergo q̄ sicut ius singulare semper est introductum ppter aliquā vtilitatem: vt l. singulare ius. ff. de leg. i. Cum ergo prima lex et regula aliquid speciale continet debemus illud speciale obseruare: in quo maior et euidentior vti itas reperitur: illa em̄ est benignior interpretatio que semper est in dubio faciēda: vt l. benignius. ff. de leg. 2. q̄ causa magis priuilegiata p̄fertur: vt d. l. priuilegi. et l. de p̄uileg. do. C. et per hoc inferat q̄ lex antiqua statuat in causis certarū personarū certum speciale ordinem debetur obseruari: vt C. de p̄i. sacro. scrip. l. in acris: tñ in crimine lese maiestatis nouissima lex ad reprimēda que in dicto crimine statuit speciale modum seruabitur extra illas qui i hoc casu nō gaudebūt illo priuilegio: quia specialitas extraneas ad reprimēda est inducta ppter publicā vtilitates regentissimā. vt ibi in prin. Ecce aliud exemplū lex noua statuit in fauorē minorū q̄ nulla curat p̄scriptio contra eos: vt l. si. C. n. qui. causis in integ. rest. nō est necel. et est dicta constitutio generalis quo ad causas: sed sp̄alis quo ad personas minorū: alia est cōstitutio que limitat generaliter tempus instatū iudicij et h̄ auore publice vtilitatis: ne lites fiant immortales: et est generalis quo ad personas. s. litigantes: et specialis quo ad causas: scz quo ad p̄scriptionem instantie: et per hanc l. sit antiquior: limita vt d. l. l. sit posterior: vt not. in l. fin. C. si aduer. rem iud. Sed si antiqua haberet causam sp̄alitatis maiorem et fauorabiliorē tunc limitaret legem nouam: eadē ratioe. Si vero non esset vna ratio sp̄alitatis fauorabilior alia tenet et putat legem nouam p̄alere: ita semper occurrit in statutis. ista sunt verba sua in di tra nauag. super verbo nō obstantibus: per que clarius et per actius intelliges. que dixi. §. post Jo. an. et sunt bene notanda.

1. Papa ex priuilegio cōcedit studiū.

2. Studentes in studijs approbatis habēt immunitatē.

3. Ius canonicū et ciuile in studio romane curie legi debet.

4. Studere quid sit.

5. Studentes in studio generali debent percipere fructus suorum beneficiorū integre.

Um de diuersis. Premissa causa puidet p̄uilegio nem declarat ibi. vnde volumus. C. Not. q̄ papa ex priuilegio cōcedit studiū et studiū priuilegia in loco in quo se. aposto. morā trahit. Et quo bñ coligitur qd̄ alibi dixi scz q̄ quātūcūq̄ locus sit insignis: tamen si studentes nō habent priuilegia studiū nisi sit ibi studiū approbatum de iure cōmuni. Sicut est in curia: vt hic patet: et in ibi: vt ff. de exco. tu. l. sed reprobari. §. si. et ibi not. licet ergo lex legat q̄ leges in regijs ciuitatibus sint docende vt in p̄p̄. ff. ad. et no. in d. §. si. Tamen non sufficit q̄ sit regia nisi de iure vel priuilegio sibi cōpetat: vt Bon. Perusij. et Papie. vel ex antiqua consue. vt Padue. et hec vera nisi ex causa necessitatis. pu quando ppter guerras vel pestē ingentē in loco studiū approbatū se transferret: tunc ibi vbi student habebūt priuilegiū. dem si occasione vniū famosi doctoris. Idem faciunt fm̄ Jo. in l. c. tue. de cler. non res. ad hoc de l. sed reprobari. §. valde. in disciplinatos: vide quod dixi. §. in salutatione huius li. in nota. et d. c. tue. C. Secūdo not. q̄ studentes in studijs approbatis habēt immunitatem et priuilegia que autē sint illa hic in declaratur: sed dicit in aut. habita. C. ne filius p̄ patre. et de iur. legentū in studijs approbatis habēt em̄ immunitatem in mibus muneribus publicis et ciuilibus et filij et vxores eoz vt

C. de p̄f. et medi. l. medicos. et ita not. in d. l. sed reprobari. in ff.

3. C. Tertio nota qd̄ in studio romane curie debet legi ius canonicum et ciuile: et est mirabile q̄ in curia permittat legi ius ciuile et parricidius p̄beant. §. eo. sup. specula. C. Tangit in no.

4. uel. quid est studere et dicit q̄ est discipline inuigilare: et cum magna animi voluntate applicare ad proficiendū in ea. Quid ergo de illis qui stant in studio. et non student l. intrēt scholas dicit vt dixi in salutatione huius libri. et Arch. hic tangit q̄ debet intelligi de dāribus operā scientie: quasi alij nō gaudeant huiusmodi priuilegijs quod dicit: vt. §. eod. super specula. de magistra.

5. C. Quarto nota q̄ studentes in studio generali debent percipere fructus integre suorum beneficiorū quod intelligit: vt in glo. si. cum. s. super hoc habent licentiam a prelato suo: et an illi cū quo dispensatum est vt possit esse in studio debeatur fructus. vide. §. de cler. non residen. tue. in nouel. ego ibi dixi q̄ sola licentia residendi in studio non sufficit quo ad fructuum perceptionem: vt no. Arch. xxxvij. dist. de quibusdā tenet q̄ studentes in theologia iure canonico et ciuili: de iure cōmuni debet percipere fructus bonorum dñmōdo sint ibi de licentia sui prelati hoc est ep̄i: et ita tenet hic Zap. qui dicit q̄ Jo. an. contra qui tenet q̄ requiritur dispensatio superioris. sufficit tamen licentia inferioris prelati. Zap. tenet vt dixi cum Arch. dñmōdo non obuiet eis consuetudo vel statutum in contrarium edita. et probat opini. istam optima ratione quam hic vide per eum. Sed quid dices si petis tam licentiam non potuit obtinere: dicit agendum coram superiore. vt. c. nullus. de iure patrona. Non ob. c. licet. de regula. vbi sufficit ipam petere. licet non obtineat quia id speciale in fauorem religionis. facit quod not. Host. de magistra. c. ij. Quantū autem ad istam licentiam cōcedendam qui dicitur prelato. Jo. an. dicit tenendum quod ip̄e scripsit. §. eo. lib. de elec. licet canō. super glo. penul. subdit q̄ excusans se a receptione ordinum ppter ignorantiam debet ire ad studium sine licentia ep̄i quod si faciat vocatus nō rediens poterit bñficio priuari. alle. no. p. euz de cler. non res. c. relatum. et c. ex tue.

1. Abbates ex priuilegio apostolico possunt benedictiones solēnem super populum exhibere.

2. Ecclesie aliqui pertinet ad abbates pleno iure.

3. Abbates quibus personis possunt cōferre primā tonsuram.

Abbates. De benedictione super populum faciēda. secūda de collatione tonsure ibi nec eis. Circa primā dicit quid abbatibus liceat determinando locum et tempus. secūda ibi alibi ponit quid non liceat et exceptiones subdit. secūda pars principalis miscēdo quid liceat ponit quid non liceat a quo excipit ibi nisi.

1. C. Nota q̄ abbates ex priuilegio apostolico possunt benedictionem solēnem super populum exhibere. Idem intelligit glo. ij. de p̄p̄ositis et alijs inferioribus prelatis: quibus idem priuilegium esset indultū. Nam fm̄ Arch. eadem est idētitas ratio: nis. ergo vt. vt. §. de consti. translato. benefacit. j. eo. apostolice. de hac benedictione solēni dicit in glo. iij. in nouel. dicit q̄ hac facit archiep̄s per totam p̄uinciam in locis exemptis. vt. c. tit. ele. archiep̄o. et vide qd̄ de ep̄is cardinalibus ip̄e scripsit. §. de sup. negli. pla. c. j. super glo. ij. de benedictione simplici siue priuata. dicit glo. q̄ eam exhibent simplices p̄sbyteri. quod intel lige non presente ep̄o. xxi. dist. deniq̄. et vide. xxvj. q. vj. ministra re. et ibi not. de ista benedictione solēni. et de consecra. dist. j. cūz ad celebrandas. C. Secūdo no. q̄ concessio exercitij alicuius actus p̄bibi p̄sidenti certo loco est in dubio limitanda ad illum locum vbi resident et est equa dicta interpretatio: quia per hoc ius nullus leditur nisi concedentis. pro hoc. c. ex tuarū. de vsupal. C. Tertio no. q̄ quādoq̄ ad abbates pertinent ecclesie sic pleno iure. et dicitur tunc cōpetere pleno iure: quando in eis sacerdotes instituunt et omnes percipiunt obuentiones p̄ter stipendia ministroz. de p̄ben. auaricie. et C. de monachis. vbi de hoc. et xvj. q. j. in summa. et ita hoc in nouella post Ala. et idem Zap. qui addit not. §. eo. lib. de offi. ordi. presenti. in glo. querit hic Arch. Tu adde etiam quod not. §. eo. pastoralis. et quod dixi. §. eo. lib. de p̄ben. c. j. et c. j. de capel. mona. C. Quarto not. q̄ certis horis est illa solēnis benedictio super populum adhibenda. s. post missarum solēnia vespertinas et matutinas laudes iste due hore solēniores sunt ceteris. vt patet in clemen. si diuini. in fi. de celebratione missarum. C. Quinto no. q̄ abbatibus potest ex priuilegio apostolico competere ius magis p̄uilegiue super illa benedictione super populum exhibere et ponderat Jo. andr. qd̄ dicit apostolico priuilegio: quasi consuetudo hec non possit operari cum insignia pontificalia per inferiores non p̄scribantur. xxiij. dist. in peruenit. el. ij. et c. illud. facit. §. de consue. quanto. quod tenet hic Jo. andr. non solum in exhibitōe benedictionis: sed etiam in collatione prime tonsure: vt. §. ex consue.

C. Studētes. Adde Albe. §. ro. fa. bar. bal. saly. et mod. i. aut. habita. C. ne fil. pro patre.

Petrus de ancha. super sexto decreta.

fuētudine non possunt abbates sibi querere sed apostolico pri-
uilegio tantū: z dicit q̄ in antiqua exēpiebat de priuilegio apo-
stolico. z confue. iam p̄scripta quēlītera remota fuit hīc p̄ Bo-
nifa. vr̄ sciatur. hoc casu confue. non. valere licet contrarium nō.
Hosti. de eta. z quali. cum contingat. z non bene fm̄ Joan. and.

Et Sexto nota quibus personis abbates possint cōferre pri-
mā tonsuram de conuersis ⁊ qui conuolauerint ad eorum mona-
steria: vt scilicet fiant monachi. Cōsiliū est tamē q̄ hoc nō fa-
ciant infra annum probationis: quia certum est q̄ postea possent
exire ⁊ sic etiam fraus que precauenda est de seruis non ord. c. j.
pro ⁊ contra. j. eo. lib. de senten. excō. religiofo. **A**derte tamē q̄
licet non debeant cōferre alijs q̄ personis hic expressis: tamē si
conferant impūmū caracterem fm Joā. andr. post Boā. alios
autem minores ordines an possint conferre abbates dicit: vt in
glo. penult. que intelligit hunc text. de abbatibus benedictis ⁊
p̄scriptis: ⁊ vide quod not. in. c. cum contingat. de eta. ⁊ qual.
in nouel. **S**eptimo per hoc quod hic dicitur q̄ abbates pos-
sunt conferre primā tonsuram ⁊ alios certos ordines. vt in glo.
penu. dicunt quidam q̄ hoc facit p̄ abbatibus benedictis
calices: patenas: vestes sacerdotales: cruces: ⁊ similia de quib⁹
de sac. dist. j. vestita. nam si benediciunt ⁊ consecrant personas vt
hic. fortius ⁊ res. xij. q. j. precipimus. Jo. and. dicit q̄ abstinere
debent a consecratiōe calicis in qua fit vinctio. vt d. c. immo. In
alijs vero superioribus ⁊ simili. vbi fit solū verbalis benedictio
sustineri potest quod est dictum: quando ad opus ecclēsiarū sua-
rum hęc faciunt: als abstinere debent sicut ab exhibitione bene-
dictionis super populos alienos: vt in primo responsō: vt sic de
personis ad res licite arguamus: vt quod not. licet circa perso-
nas non subditas: vt in secūdo responsō huius. c. non liceat cir-
ca res: argum. l. qui plures. ⁊ l. potest. ff. de heredi. insti. Item ar-
gue q̄ sicut non possunt benediciere solenniter nisi ex privilegio
ita nec aquam solenniter benedicere: vt in. c. aqua. de consecr. ec-
cle. vel alia. maxime quia eorū benedictio simplex vel ad plures
mita. vt not. in. c. attendentes. §. statuiimus. de statu mona. fm
Jo. an. qui de mutatis abbatibus premitit. j. eo. vt apostolice su-
per glo. ⁊ Petrus de ancha.

- 1 **E**xempti in solo alieno nō possunt erigere oratoria.
2 Oratoria in dioceſi nō ſunt cōſtruenda ſine auctoritate epi.
3 Privilegiū exemptorū nō extendit ad ſubditos.

Glazitate.

Autoritate. Ponit triplicē prohibitio-
nem contra exemptos. secūda
da contra ibi q̄ facientes iubet compesci per ordi-
narios. ibi q̄ si. tertia prouidet ordinarios. tertia cō-
seruatores ibi ⁊ si quas. secunda principalis ibi in-
hibemus ponit inhibitionem et executionem. tertia ibi causas
ponit aliam inhibitionem quam declarat. ¶ Itē. q̄ exempti
in solo alieno non possunt erigere oratoria vel capellas quod
fecerint cedunt diocesano cum suis fructibus. s̄. eo. cum olim. el
ij. ver. in super. ⁊ quod ibi per Jo. and. super vnica glo. vbi dicit
q̄ ecclesie sic constructe cedunt diocesano non vt suas habeat: s̄
vt ipas faciat alias sue diocesis. ecclesias regat ⁊ fructus in utili-
tate ecclesiarum edificatarum conuertat. ¶ Sed querit Zap.
quid iuris si de licentia superioris religiosi edificent in suo fun-
do ecclesiam. et eā non dotant: dotat tñ ab alio habebunt ne ibi
potestatem religiosi quo ad omnia temporalia. dicit q̄ sic: quia
quicquid illi confertur ecclesie datur etiam religiosi edifican-
tibus ipam ecclesiam s̄m Vgo. quod dic vt not. Archi. xvj. q. ij.
sane. respondebit ergo rector eiusdem ecclesie diocesano vel al-
teri superiori de spiritualibus de temporalibus not. religiosi
esse censum: si quis in potestate est soluendo ⁊ rationem redden-
do de ipsis temporalibus. s̄. eo. cum ⁊ plantare. s̄. in ecclesijs. et
idem videtur si clerici in fundo ecclesie construxerint ecclesiam:
vt not. ea. causa. ij. q. in summa. ita dicit Zap. ¶ Secundo not.
q̄ in diocesi non sunt oratoria construenda sine auctoritate episco-
pi que autem sit differentia inter ecclesiam ⁊ oratorium. dicit Jo.
and. q̄ ecclesia est vbi statuta est certa dos pro rectoribus clericis ⁊
alijs necessarijs. de consecra. dist. j. nemo. Oratorium est qd nō
est dotatum nec edificatum ad missam celebrandam: sed ad ora-
ndum. de consecra. distin. j. vnicuiq̄. De licentia tamen episcopi
potest ibi celebrari quam licentiam non concedet in maioribus
festiuitatibus. eadem distinc. clericos ⁊. c. si quis extra. facit in
autem. vt nullus fabri. o. a. s̄. j. coll. v. Itēs priuata oratoria non
habent immunitatem ecclesiarum nec sunt ab episcopis visitan-
da nec ab eis procuratio exigenda nec debēt habere campanile
quod dicit vt no. in. c. auctoritate. s̄. de cens. facit. e. patentibus. s̄.
eodem. ¶ Tercio nota in ver. ⁊ si quas. casum in quo non valet
sententia censure. Ratio quia conuatores habent delegatas
vt. s̄. eodem lib. 20. de offi. delega. c. j. delegatorum autem ex com-
municatio ligat illos qui de facto resistunt: non qui de iure: vt

not. in. c. pro illorum. de preben. z. c. pro profuit. de cler. excom. m. nistran. glo. tamen super verbo renouamus assignat aliam rationem: sed predicta melior. ¶ Quarto not. in. §. causas. q. in causis subditorum dominus non habet legitimam personam agendi vel defendendi. quare pro dictis iuribus non potest agere ne defendere. Et hoc tenet Innocentius. in. c. cum dilectus. de appell. tionibus. quod est verum quando causa siue questio tangit solum subditos: vt hic patet dum dicit que videt tantum zc. quales dicat: secus si quocumq. modo tangeret dicta questio dominum: puta turbantur coloni in cultura agrorum. domini vel capitulum: ita q. cultura deseritur: potest enim istis casibus dominus agere ad suum interesse: quia ipse videretur turbari. vt. l. vim. ff. de vi et vi arma. Et hinc est q. in dicto. cap. dilectus decauus recte egisset coram iudice competenti contra episcopum eiusum subditum detinebat: quia ex hoc minuebatur ei debet obsequium: vnde ciuitas repetit ciuem suum: episcopus clericum suum: et clericus ascripticium suum: vt. l. de iure ad municipa. capitulo si iuder laycus. de senten. excommunicata. §. eodem libro. z. cap. secundo. §. de iudeis. Et hoc est verum cum in persona ab ali detenta pretendit quis ius subiectionis vel seruitutis. Si autem pretendendo modo actus personalem: quia tenetur mihi in me le an si ab alio detineatur: et sic non potest mihi soluere possu agere vt relaxetur. dixi quod non in dicto capitulo dilectus. i. secunda oppositio. remissi ad notata post Joann. andr. in capitulo intra. quatuor. de maioritate et obedientia. z. capitulo de simul. de offic. ordi. super glos. sed nec in nouella. idem quod bi dicitur quod hic non possum recipere defensionem meorum beminum est verum si ipsi reperiunt iustitiam coram quo agunt: conueniuntur: alio possum eam suscipere. et etiam repesalias bellum indicare de quo plene in capitulo non debet aliquis. de regulis iuris. in mercurialibus. z. de causa. §. de iniurijs. c. si p. gnoratiōes. c. ergo istud intelligitur cum domini lites suscipi agendo vel defendendo que spectant solum ad ipsos subditos Secus si in molestia subdito: um ipsi letantur. et secus si subditus iustitiam non reperiunt vel personaliter detinentur: et ad quod not. Hostien. in summa de peni. §. fina. sub. §. fina. verifico sed pone. q. guerra vbi no. an dominus possit petere emend damnozum dotozum in bello subditis suis. Et vide quod dicit hoc not. et dixi. §. eodem libro. de re iudicata. ad apostolic. vbi erat quod parata. et ibi in nouella vide quod omnino dixi post Innocentius. in. c. in nostra. de iur. vbi questus an vniuersitas faciendo pacem cum inimicis possit remittere debita subditorum qu fuerunt passi depredationes z. damna z. sic habent actionem a ipsa repetenda dixi q. sic per modum legis et statuti: quia est ista causa denegandi actionem z. etiam priuandi dominum d. minio sue rei. Quod an comprehendat infames furiosos z. feminas damnum passos: qui talibus statutis non poterunt consequi dixi q. sic ibi videas. ¶ Quinto z. ultimo nota q. priuilegium exemptorum: um non prodest nec extenditur ad subditos z. militares eorum. quod dicit vt. §. de deci. clem. §. vbi glo. not. argu pro z. contra. §. eo. c. licet.

■ **P**riuilegium concessum regi nō extēditur ad eius filio
vel reginam.

¶ Aliqui. Remittit constitutionis duplicem causam ⁊ constitutionem suam
dicit ibi omnes in qua exceptionē interiserit ibi illi
¶ **¶ Not.** q. priuilegium de quo hic cōceditur cler
cis: quādoq; laicis. his em̄ duobus gradibus cō
tum humanum genus. xij. q. j. duo sunt. Et aduen
tatio nō reuocat priuilegia: sed modificat vt cōsi
darios nō includat. Et per hoc dicit Jo. an. q. hab
n in priuilegijs cōcessis tempore huius cōstitutiōis
posterum cōcedendis. Et sic verbum cōcessa nō intē
ere cōcessa ante hanc cōstitutionem: an postea cōc
d queris de iuribus talis priuilegij queritur an l
hic dicitur: ⁊ est simile de verb. signi. priuilegij. ⁊ a
per rationes quas ponit princi. c. que veritas q. cō
stitiā in fi. edicto perpetuo. ¶ **¶ Secōdo no. arg.** q. pri
uilegium regi nō extenditur ad eius filios vel regina
tur ad hoc alle. Lap. quod not. Joā. an. s. eo. lib. d
in glo. his casibus. sed cōtra. s. eo. lib. de sepultura
no. j. eo. licet. in glo. conco. ⁊. j. de regu. iur. cuius
vlti. parte. ver. vj. ⁊ ver. de iure ciuili. ⁊ in regula fr
i. parte prima. ver. iij. ad fi. ⁊ quod no. xj. q. j. clerici
in prima glo. q. eodem priuilegio gaudet vxor ⁊ filii
ad hoc alleg. l. medicos. C. de plessio. ⁊ me. vbi pri
uilegium doctoribus a muneribus publicis ⁊ ciuilibus
ad vxorem ⁊ filios: vt no. in. l. sed reprobari. l. legib
ff. de excu. tut. ad idē. l. princeps. ff. de legi. 3. Reg ac
uertere

2 ap
nem. ibi des
de locis con
puma prius
¶ Ho. q. ex bo
posiunt uti mi
dotali quo pa
pagin. i. l. sanda
ullo. 2. s. de vit
Joan. and. 2.

erte ad id quod dicit filijs regum &c. dicit enim Jo. an. qd filij regis dicitur etiam post mortem regis etiam si in regno non succedat: qd non sit primogenitus. quod intelligo si natus patre ad pro regni dignitatem: alio autem non est dicendus filius regis: el sacerdotis qui natus fuerit ante qd rex fuerit vel sacerdos. vt o. C. de nup. l. imperialis. §. illud cum ibi no. r. l. emancipatum de sena. que est optima ad predicta vbi plene quid dicant filij natoris: per quod si hic instrui potes qui dicantur filij regum ponderat Jo. an. qd dicit filijs r non liberis. circa quod remittat nota. in cle. j. de bap. latior est enim appellatio liberorum qd filiorum. vt. l. quod si nepotes. ff. de testa. tute. r. l. ij. §. hoc autem ex cu. tuto. filioz autem appellatio an includat nepotes. dic. l. iura. de verbo. signi. per Bar. C. Tertio nota qd quandoqz privilegium concedit personis. qnqz ordini sine loco. r. fortiora ne privilegia data personis contemplatione ecclesiarum qd contemplatione ipsarum personarum. quod patet qd difficilius reuocantur. r. bene nota qd privilegium quod interdicit vel extracanon potest r. non dicitur concedi qnqz loco. sed hoc quomocum locus veluti res inanimata non sit capax extracanonis interditi. So. vt dixi in repetitione. c. postulat. de foro co. in repetitione indulgentie concessa per episcopum subditis inferentibus opem in alterius diocesi construendo. Facit qd in. c. tanta. de exco. prelatoz. in glo. no. qd in dubio vtrum privilegium quod potest pariter respicere personas r locum si ordinem videat concessus personis: an ordini: sine loco. istud querere an in dubio privilegium censeatur reale vel persona de hoc. j. in. c. cum venissent. §. de insti. vbi in secunda opinio breuiter sic distinguit. Quia qnqz talis concessio continet beneficium principis. r. tunc in dubio debet intelligi concessio realis: qd beneficia principum r. de consti. princ. l. i. §. c. olim. j. de rbo. signi. Quandoqz concessio continet privilegium. hoc est quid contra ius scriptum. r. illo casu si quidem datur ciuitati alicui vniuersitati et in dubio videtur concessio realis. vt l. forma. §. qd ff. de censu. Quandoqz datur certe persone singulari. r. tunc glo. in d. §. qd dicit idem. l. qm dubio censet realis. Quidra. reprehendit istam glo. Barto. de hoc membro not. l. i. quia privilegium. ff. solu. mat. Qnqz talis concessio no conuerter beneficium sine privilegium principis: sed est alia concessio priuata: vel alterius inferioris. r. tunc qnqz conceditur mera iustas facti. vt concedo tibi facultatem eundis: vel qd possis ire imilia verba que referuntur ad factum magis qd ad ius. r. tunc concessio presumitur personalis. vt. l. apud uili. §. si quis alicui. l. lega. j. facit insti. de inuti. stipula. §. sed cum factum. Si vero concessio refertur ad ius. r. tunc aut sit determinato respectu personam ante r. presumitur concessio realis. vt. d. c. cum venisset. l. r. ff. de ser. per totum: nisi ex qualitate relict r. psona aliud presumatur. vt. l. pater filie. ff. de serui. leg. Et ex his inferas qd imperator concedit iurisdictionem in quodam castro cuidam militi: r. dubitatur vtrum iurisditio sit concessa castro: vel dum car persone comitis presumitur territorio. r. ita no. Bar. in. l. ter filie prealleg. Ego dixi contrarium post dominum Bal. d. c. olim. ver. item cum probabiliter dubitat r. Et adde ad edicta quod no. Barto. in. l. si sub vna. de verbo. oblig. r. Jo. an. de in. c. privilegium. de reg. iur. j. eo. lib. vbi autem verba unitatis essent adeo diuersa qd possent trahi ad contrarios intellectus recurratur ad papam. quod dicit vt. §. de iudi. cum venissent. Querit Jo. and. si privilegium de quo in tex. non extenditur ad sententias ordinarioz: ad quas ergo sententias tenditur. dicit qd ad processum r. sententias legatorum conferatorum r. executorum nisi clausule derogatorie essent in reservatione tales que in hoc privilegio derogaret. de quibus clericis ene dixi in repetitione. c. si propter. de rescri. Subdit Jo. an. si non extenditur hoc indultum de quo in tex. ad sententias ordinarioz. multominus ad sententias statuti que forti ligat. in regula cui licet. in mercu. l. quod ipse no. in. c. vt animarum consti. eo. lib. super verbo diocesim.

Prelati inferiores ex benignitate sedis apostolice possunt vti mitra r alijs pontificalibus ornamentis.

Inferior insignijs superioris vti non debet

Insignia sibi assumere auctoritate propria an liceat.

Apostolice. Premittit constitutionis causam. secundo constitutio nem. ibi defectu. et hic duo facit: quia primo prouidet de locis concilioz. secundo de alijs. secunda ibi maiorem prima prius statuit de exemptis. secunda de no exemptis. C. l. no. qd ex benignitate sedis apostolice isti inferiores prelati possunt vti mitra r alijs pontificalibus ornamentis: r. bap. pastorali quo papa non vtitur. de sacra vnctio. c. vno. ad fi. r. impagis vel sandalis. r. de his. xcij. distin. §. compagus. r. c. si a nullo. r. §. de vita r honesta. cleri. clerici. ver. si nec anulos. r. per Jo. an. and. An abbates quibus vsus anuli est concessus.

sus. ponit exemplum in matrimonio possint illo vti. et dicit foram privilegioz attendendam. Idem in Specu. hoc titulo. ver. r. queritur. Ista decretalis facit qd possint fin cum qui etiaz dicit qd legatus de latere non posset inferioribus prelatibus facere istam concessionem. vt no. in Spe. ritu. ij. §. nunc ostendendum ver. l. ix. C. Secundo no. qd papa concedit istis inferioribus prelatibus vsu pontificalium ornamentozum in gloriam r honorez suarum ecclesiarum. r. sic in amplitudinem officij eorundem. vnde propter istam concessionem nihil quod sit pontificalis ordinis exercere poterit. per quod reprobatur in nouella dictuz Basia. re nentis qd abbates mitrati possunt virgines consecrare. qd ponit Archi. xvj. q. vj. c. secundo. nam vt dicit tex. in honore ecclesiarum dantur ista. r. sic in amplitudinem officij. vnde vulgariter dicit solet qd hoc operantur pontificalia in istis qd genitalia in multis. contra tales autem abbates multo labore r precio talia ornamenta procurantes beatus Bernardus ita loquitur. dices Si attenditur rerum dignitas hanc monachi abhorrent profecto. si ministerij solis liquet congruere pontificalibus. alio pontificibus pfecto esse desiderant quod videri gestierant merito: qd illis subiecti esse nequeunt quibus ipse se desiderio comparant qd si r eis nomen conferre privilegioz posset auctoritas: qd pntas auro redimerent vt appellarentur pontifices. o monachi vbi timor mentis. vbi rubor frontis. quis autem probatorum monachozum hoc verbo docuit. aut exemplo monstrauit. hoc vide in Specu. bester. lib. xxix. c. lxxxiij. C. Tertio no. in ver. i. alijs qd abbates r alij privilegiati in vsu mitre r alioz ornamentorum pontificalium possunt in alijs locis qd concilijs et synodis vti iuxta tenorem privilegioz. r. dicunt Jo. an. mona. r. Archi. hunc ver. loqui quando talis non est in presentia sui prelati. sci licet locutus. r. quando suus prelatus est presens. Jo. an. dicit qd illud dictum minus videtur restringere privilegioz: equitatem tamen habet. r. de facto seruatur apud multos. vnde vt dicit ipse videmus qd his mitris albis r planis vtuntur episcopi in presentia legatorum r multas alias ceremonias seruant que fundantur super ratione istius decre. vt non tenere respodelluz in ipsoz: mensa r his similia. Ego de hoc dixi post Barto. in ca. volentes. de off. leg. vbi distinguit inter habentes iurisdictionem generaliter delegatam in aliquo casu. r. tunc superueniente maiore cessant minores iurisd. vt. d. c. volentes r. c. antiqua. de priu. Si vero quis hys iurisdictionem ordinariam. r. tunc no cessat per aduentum maioris iudicis nisi circa insignia. Eps ergo superueniente legato poterit iurisdictione sua vti: sed non in ei p sentia benedicere. de hoc per Bar. in. l. iij. §. si. de dam. infecto. r. per doc. in. d. c. volentes. C. Quarto no. qd ex maiori decore ornamentum apparet maioritas dignitatum. r. sic inferior non debet vti insignijs superioris. r. licet alibi iste articulus plene sit examinatus. l. in. c. dilecta. de exco. prela. in. vj. q. j. ita quia hic congrue cadit ideo repeto r. quero an sit licitum cuilibet reperire insignia r deferre pro libito voluntatis. Ad hoc dixi qd quedam sunt insignia dignitatis vel officij. vt insignia consularia r legatorum r insignia episcopoz. r. illa potest portare: quilibet habes dignitatem illam. vt. l. i. §. ff. de offi. proc. alius autem portare no posset. immo portans incurreret penam falsi. vt. l. eos. §. si. ff. de falsi. vbi illi qui portant insignia doctoratus r no sunt doctores tenentur illa pena. r. pro tanto vt inferiores portent requiritur specialis principis concessio. vt in hoc. c. r. no. §. in. c. accedentibus. de exco. prela. quedam sunt insignia cuiusdam singularis dignitatis. vt videmus quilibet rex: princeps et ceteri potentiores habet sua arma: r. sua insignia. r. illa nemini licet deferre vel suis rebus de pingere. vt. l. i. §. C. de his qui poten. no. in aut. de mand. princ. §. pe. Quedam sunt insignia siue arma priuatoz nobiliu: siue popularium. r. de istis quidam reperiunt qui ista arma portant et insignia ex concessione imperatoris. r. istis licet auctoritate qd de principis pte dubitare sacrilegu est. vt. C. de cri. sacril. l. ij. Ad idem vt no liceat. siue in. d. aut. in rub. r. nigro. Quidam autem arma siue insignia assumunt sibi auctoritate propria. r. istis an liceat. dicit qd sic. Sicut enim noia inuenta sunt ad recognoscendum. C. de inge. r. manu. ita etia ista insignia ad hoc sunt inuenta ff. de reru diui. l. sanctu. Sz noia imponunt ad beneplacitu. vt i prealle. l. ita r insignia cuilibet licet portare r pingere in suo ta tu r no in alieno. C. vt ne. lic. sine iud. aut. sig. impo. l. ij. r. ibi no. r. hoc veru qd talia insignia no sunt p aliu alijs prius appropriata. Sed si vnus cepit aliqua insignia siue arma portare. an alij volens illa assumere prohiberi possit. videt qd no arguendo vt dicitur est de insignijs ad noia que possunt pluribus imponi r plures esse eiusdem nominis. vt. l. duo sunt titij. de statu reg. In co trariu facit. l. id quod nostrum. de reg. iur. Sol. dic qd signu alicuius portans pot prohiberi per illum cuius est signu si ex ipso iniuriatur. qd forte ille cum vituperio portat. vt vituperiose tractat. vt. C. de iudeis. l. iudeos. r. est expressum in dicto capitulo dilecta. de exco. prela. ad hoc facit. C. de latina libertate totten.

Petrus de ancharano super sexto decretalium

l. i. §. sed et quidē ibi: circa eos qui pileati quā antecedunt lex antiqua statuit ne populus decipiat et expressius. §. de iude. ca. in nonnullis. Si vero est de natione alterius talium insigniorum aliter ipse non ledit: nec verisimiliter ledi potest. et non potest prohiberi. ut si vnus nobilis de francia et alamania desert arma nobilis italici. Nam propter magnā distantiam nullū potest pretendere iter esse. Secus si italicus assumeret sibi arma alterius nobilis forte domus: quia tunc posset prohiberi per officium iudicis ad quem spectat quies popularium que ex hoc posset turbari. §. plebei forte vel infamis sumeret sibi arma nobilis pacifici et famose domus. Gradus enim et ordines dignitatum non debent confundi. §. cōseruari. vt. C. vt digni. ordo seruati. l. i. et per ista etiam infero quod in ciuitate esset faber vel alius artifex doctissimus cuius laborerium siue ministerium cognoscit per certū signū quod alius sumens illud posset ab eo et etiam pro populo prohiberi qui posset per hoc decipi. Similiter si quis vellet erigere insignia hospitalium ad quod propter eius bonā famā oēs confluent. nā posset alius prohiberi si vellet eadē insignia erigere. et sic vidi seruari. et no. de hoc bar. to. in tractatu de insignijs vbi plenius. per signa igitur habet notitia dignitatis. Similiter per signa distinguunt nouicia a profectis. meretrix a matrona. clericus a laico. vt. c. de statu reg. z. c. si iuder laicus. §. eo. lib. de sen. exc. per actus etiam appropriatos vni dignitati cognoscit illa ab altera. vt. c. quod sicut. §. de elec. cui omnino adde quod not. in. c. vt verum. de offic. archi. in nouella. Ex cuius doctrina potes instrui in formādo articulos in predictis. Petrus de ancha.

- 1 Citatus coram iudice si intendit iudicium declinare com parere debet.
- 2 Privilegia in loco congruo exhiberi debent.
- 3 Subditus per prescriptionem libertatem pretendere potest contra suum superiorem.
- 4 Reus conuentus privilegio se tueri potest.
- 5 Privilegium per se minus sufficiens cām prescribendi prebet.
- 6 Spoliato licitum est inquietare spoliatores ex intervallo.

Um persone. Glos. prima diuidit. c. in tres partes. vltimā subdiuidit in nouel. in scda quia prima tractat quā privilegium vel sufficit: vel dat cām prescribendi. scda ibi: si veror quā neutrum horum occurrat. ¶ Ho. quod istud. c. loquitur cum eorum iurisditio sit fundata de iure cōi. vt patet. §. §. penul. et si. coras ipsius vel eorum delegatis est fides et probatio facienda. et lite pendente quādoq iurisditio exerceenda. vt hic dicit. Idem intelligit Jo. an. de illis ordinariis quorum iurisditio est tā notoria et fundata privilegio vel consuetudine que non posset negari. immo quālonge plus in facto est notoria quāuis cōmune. vt in partibus gallie canis in multis ecclesiarum capitulis: decanis: archidiaconis et siml. exemplificari posset. de quibus loquuntur decre. dilect. de appel. de verb. signi. ex parte. de foro compe. cōtingat. de off. archi. c. si. Notorium igitur facti eundē hz effectum quē hz notorium iuris quo ad iurisdictionis exercitiū. Idem quo ad nullitatem sententie contra notorium late. Sicut enim licet appellare de appel. cum sit. eo. tit. c. peruenit. z. c. consuluit. ita et fortius tale notorium resistens sententie habet illam reddere nullam potest sine cum fauorabiliores sint absolutiones quā condemnationes de proba. ex literis. cum conco. et hoc not. Jo. an. in. c. romana. §. eo. lib. de sentē. ex cōm. in nouel. super verbo innotios. de quo tamen notorio loquatur ibi vide de exceptione etiam notorie cōpetente reo si feratur sententia contra: vel iudex ea etiam nō allegata procedat contra absentem an valeat. vide quod nota. in ca. accedens el primo. §. vt lite non contest. et ele. appellanti. de appel. et cle. pastoralis. ver. pifana. et ver. vt illud. de re iudi. Secundo nota quod potest quis quandoque pretendere se exemptū in indulgentia. quandoque privilegio apostolico. de indulgentijs vide de sepul. in nostra. in nouella. de privilegijs pape et inferiorum vide plene. et v. q. ij. in summa. vbi an episcopi possint concedere privilegia. et quando vltimum derogat primo. et quando non. et quod quandoque privilegium est personale. quandoque reale. dic vt ibi.

- 1 Tertio nota quod citatus coram iudice si intendit iudicium declinare debet comparere et allegare privilegium suum. conco. l. ex quacumque. §. si quis in ius voca. non terit. et l. si quis ex alieno ff. de iudi. si autem non comparat vtrū valeat processus iudicis contra ipsum vel alium qui non sit de ipsi iurisditio. vide plene per Jo. in. c. ij. de dila. cuius dicta distinguendo retuli in clemen. secunda. de iudi. et Jo. and. de hoc. l. vtrum citat. teneat venire allegaturus privilegium suum plene distinguit in. c. sciēti. de regu. iur. in mercu. columna vltima. ¶ Quarto nota quod privilegia exhibere debent in loco congruo et securo. conco. §. de fide instr. accepimus. vbi dicit Jo. and. quod ratio requirit quod locus exhibitionis sit tutus: quia quandoque traditum integrū

et illesum redditur aduersario corruptum. quandoque in manu producentis in conspectu iudicis per aduersarium lacerat. Et ibi dicit quod in istis exemplis in quibus de dolo aduersarii conpensis vel lacerantis constat tenor talis instrumenti probatur per iuramentum. vt. l. si de possessione. C. de proba. et articulo tatorum in. c. finali. quod metus causa. ¶ Quinto nota quod tenor privilegij debet legi. Sed particula tantum que facit causam debet tradi et exhiberi. conco. §. de fide instr. cōtine et in similitudine lex quod plus est in restitutione quā in exhibitione. ff. de verborum significat. l. plus est. et hic vt diuersa ponunt. vt nota de dolo et contumacia. c. et literis. in prima glos. et facit de textus ad questionem quod si hic Bonon. allegatur statutum vel constitutio ecclesie florentine quod totum volumen debet exhiberi. sed de particula que facit ad causam describendi debet coria fieri. de hoc dicit post Barto. et Ly. in. d. c. contingit. vbi dicitur sufficit producere vnum capitulum: nec requiritur quod exhibeat totum volumen. de quo per Barto. in rub. ff. de operis no. in. et per Ly. in. l. si. C. de precibus impe. offeren. facit etiam iste. quod legatario petenti copiam testamenti debet solum tradi particula que ad ipsum pertinet. vt. l. preter. ff. de edendo. ¶ Sexto nota quod dicit exhiberi: quod dicit tradere. patet enim quod ista exhibitio fieri debet parti sumptibus producentis. Sicut de ecclesia libelli dicimus. vt no. in clemen. quia. de appel. vbi vide in. c. sepius. et in clemen. causam. de elect. ¶ Septimo nota. in ver. quod si autem. vbi per prescriptionem potest subditus pretendere libertatem contra suum superiorem. et ponderat Jo. mona. in d. verbum libertatem quod hic iuristator vult loquē de prescriptione. dicit enim quod exemptionem plenam subditus non posset describere: sed bene certas libertates. vt. c. cum non liceat. de prescriptione. coniuuncto. c. auditis. eo. titu. et de exco. prelati. ac de titibus. et de consan. et affini. c. et vide quod not. Ly. in. l. comari. C. de prescrip. xxx. anno. circa p. inci. ¶ Octauo nota quod nōdoque committitur inspectio et electio privilegij prudentibus iuris et oportet nos dicere quod istis prudentibus iuris de tenore privilegij postea deponentibus detur fides et eis credatur. de quod dicit. §. eodem cum olim el secundo. vbi est verbum notabile: per testes vult probare quis tenorem instrumenti an eis creatur. et videtur quod non quia sicut nec exemplo sumpto de origina. li. vt in aut. si quis in aliquo. C. de eden. z. c. i. de fide instrum.

- 4 Nonno nota. in ver. quod si talis. quod reus conuentus potest se defendere privilegio et prescriptione. et sic contrariis defendunt de quo in. c. nullus pluribus de reg. iur. et hic in glo. et sic alle. et in. c. in prescriptionibus et privilegij allegatione est in hoc contrarietas quod si per privilegium est exemptus vel res effecta met econuerso. vt. c. inter ad. si. de fide instrum. Sed Jo. mona. dicit quod hoc. c. in duobus casibus fallit primo quando dubium est de prima causa ex qua dico meum. quia tunc ad cautelam possit fieri meum ex secunda. vt. §. de concess. preben. c. post electionem sic est in privilegij si dubium sit: an plena libertas detur per consuetudinem poterit declarari. ar. §. de consue. cum dilectis Secundo fallit quando pinguius subuenitur mihi per secundum quod per primam ff. ad. l. falci. l. iij. ad hoc. l. impello. §. si quis seruū ff. de cap. vbi vsucapere possum quod est meum si per vsucapionem augetur effectus. et hoc requiritur etiam in re que effecta mea u rat vinculus pignoris: quod habebam. vt. l. q. debitorum. ff. qui otio. in pigno. habe. Sed iuxta predicta querit Jo. an. an datur per privilegium l. non possit dari per prescriptionem possit men augeri. pone exemplum privilegium de sepultura contra salua iustitia ecclesiarum a quibus mortuorum corpora sumantur de sepul. certificar: nunquid quo ad illam canonicam pertinet per prescriptionem privilegium augeri dicit in nouella. Jo. an. mona. tenet quod non: quia si procederet prescriptio ex tenore privilegij et inspecto toto privilegio volens prescribere et male fidei propter quod prescribere non posset. vt. §. de prescriptio. veniens. et de regulis iuris. c. ij. et ille approbans privilegium pro se tenetur recipere contra se de censi. cum olim. nec dem res diuerso iure censeatur de deci. cum in tua. et. c. quia nota de privileg. in fi. et ista inducit Zap. ad. q. florentinorum et fulanorum: an scilicet fulanus prescribere possit ultra privilegium quod habet vel possit causas subditorum suorum in ecclesia ad manendo in campo ciuitatis florentie audire ad predictum lego. l. que bene facit. ff. que ad. seruitu. amit. l. is cui. vbi de illa latiori itinere vsus est quod in conuentione deuenerit aut plurimamta duxit quod licuit aut aque debite aliam miscuit an in hiis quibz ultra vsus est prescriptio pcesserit. dic vt ibi no. ¶ Decimo nota. in ver. et si privilegium: quod privilegium per se minus sufficiens prebet cām prescribendi. pone exemplū in privilegio surrepcio vel impetrato lite pendente: sic nō valebat. §. vt lit. pend. ff. et de test. cām tñ successor impetrantis qui habet bonam fidem prebet cām prescribendi propter probabilem errorem. vt de prescrip. cū om

dicit per Bartolum in lege si quis. de penis. ff. **¶** Querit Jo-
 annes andree an probetur exemptio probato quod de manda-
 to pape ecclesia plene cum personis exempta: tum ministris destitu-
 ta conceditur ordini vel collegio non exempto. et arguit primo
 quod de cetero non poterit pretendere se exemptum: quia locus transla-
 tus sequitur conditionem personarum in quas translatus est. de
 statu mona. recolentes. §. ceterum. ad idem de iurepatro. c. j. z. l.
 paulus. de acquiren. heredi. ibi castrensis esse mutatione perso-
 ne deferunt. Item ecclesia dicitur vxor. vij. q. j. sicut. sed vxor seque-
 tur foris viri et collegij cui nupsit. et ammodo copulata est. ff. de
 iurisd. om. iudi. l. penul. In contrarium alleg. quia beneficium lo-
 co concessum debet esse manuum. de reg. iur. decet. cum codico.
 Non obstat quod fuerit ministris destituta: quia postea reparata reci-
 perat. vel proprium loquendo a principio retinuit. nec perdidit. pro-
 pter carentiam ministeriorum: quia iura et possessiones ecclesie
 possident parietes. vt not. in l. sicut. ff. quod cuiusque vniuersi. no-
 mine. sic et hereditas vacans retinet iura et possessiones et domi-
 nia. de acquiren. rerum domi. l. hereditas. facit quod no. Jo. an.
 and. post Innocen. in. c. cum super. de causa posses. Item quan-
 do vniuntur simul magis dignum trahit ad se minus dignum. ca.
 quod in dubijs. de consecra. eccle. vel altaris. z. s. ne sede vacan-
 te. c. j. in secunda glo. rest. expressum. ff. de cens. l. fo. mam. §. quod
 ubi privilegia et immunitates concessis locis transeunt cum ipsis
 rebus. Preterea non est presumendum quod papa suam iustitiam
 neglexerit qui alios in sua iustitia tuetur. vt. s. eo. lib. de immu.
 eccle. quoniam. quid dicendum. Refert fratrem Jaco. disputam
 do tenuisse hanc vltimam partem nisi religio prima in loco fuis-
 set finalis causa privilegij concedendi: quia tunc illa cessante ces-
 saret exemptio. facit de verborum significatio. abbate. in fine. et
 quod ibi nota. in nouella super glo. vltima. cum enim tunc ordi-
 ni non illi ecclesie specialiter sit concessa exemptio: cessante ibi
 illius ordinis obseruantia cessat et exemptio. idem quando illa
 ecclesia erat simpliciter exempta: sed apparet exemptionem fuisse
 concessam fauore ordinis ibi instituti. procedit ergo dubium. quia
 quando specialiter et simpliciter ecclesia fuerat exempta. nec papa ex-
 pressit exemptionem competere vel non competere subrogatis
 Tunc dicit quod duplex est modus prescribendi. scilicet iuris com-
 munitis et gratie. de primo quia papa mandat ecclesiam de reli-
 giosis alterius ordinis reformari: vel secularibus clericis. si de
 religiosis reformari non potest. de religiosis domibz. inter qua
 tuor. z. de cleri. vel mona. relatum. Secundus modus est gratie
 puta si papa gratiose concedit certo collegio vel certo ordini. et
 si collegio hoc potest fieri dupliciter. scilicet per viam vnionis
 et per viam translationis. vij. q. j. tempore qualitas. et de consec.
 distin. prima. tribus. et quolibet istorum modorum potest privile-
 legium exemptionis durare et eximere subrogatos. j. eo. si papa
 Preterea hoc probat quia privilegium est penale. ergo etc. vt no.
 de. in regula privilegij. et quod ibi in mercuria. Secundo quia
 quando papa ista concedit vt propria latissime interpretatur.
 C. de bonis vacantibus. l. secunda. lib. decimo. Tercio quia cum
 subrogati sustineant onera. ergo et commoda. vt clementina pri-
 ma. de censibus. et capitulo qui sentit. de regulis iuris. Simile
 quod ipse notat. s. eodem lib. de religiosis domibus. capi. vno.
 in glossa finali. In casu autem quo concedit per viam vnionis lo-
 cus erit decreta. cum capella. supra eodem. vt minus ecclesie re-
 spectu tantum sint exempti illi de collegio. quod dicit vt ibi. hic etiam
 addit quod ubi per viam translationis sedes episcopalis transfe-
 ratur ad ecclesiam inferiorum exemptam. vt si ecclesia sancti An-
 dree fuisset exempta non putaretur per id episcopum exemptum.
 Mouetur ex eo quod concedens a principio hoc non intende-
 bat: nec etiam ipse transferens presumitur hoc a principio voluisse
 de regulis iuris. in generali. cum concor. Secunda responsio quia
 cum exemptio data esset contra episcopum absurdus esset quod
 suffragaretur episcopo. et dicit lex euidenter iniquissime exce-
 ptionem rei iudicate proficere ei contra quem iudicatum est. ff.
 de exceptione rei iudicate. euidenter facit de translatio. capitu-
 lo secundo. Apud circa id quod dictum est supra de vnione di-
 cit quod si vnio fiat ita quod vna non subiiciatur alteri huius locum
 quod dictum est supra. Si autem vna subiiciatur alteri. tunc aliud
 dicendum est vt supra si exempta vniantur non exempte videtur si-
 bi assumere naturam ipsius ecclesie non exempte cui vnitur. et sic
 perdat exemptionem. facit supra eodem libro. de prebendis su-
 per eo. si autem non exempta vniantur exempte tunc assumet na-
 turam exempte. per consequens erit exempta pro et contra. facit
 quod notat Joannes andree post Inno. et Host. de relig. domi-
 bus. capitulo secundo.

dicit per Bartolum in lege si quis. de penis. ff. **¶** Querit Joannes andree an probetur exemptio probato quod de mandato pape ecclesia plene cum personis exempta: tum ministris destituta conceditur ordini vel collegio non exempto. et arguit primo quod de se non poterit pretendere se exemptum: quia locus translatus sequitur conditionem personarum in quas translatus est. de statu monachorum. recolentes. §. ceterum. ad idem de inreparato. c. j. 2. l. paulus. de acquiren. heredi. ibi castrensis esse mutatione personarum deferunt. Item ecclesia dicitur vxor. vij. q. j. sicut. sed vxor sequitur foris viri et collegij cui nupit. et ammodo copulata est. ff. de iurisd. omni. iudi. l. penul. In contrarium alleg. quia beneficium loci concessum debet esse mansurum. de reg. iur. decet. cum cōcor. Non obstat quod fuerit ministris destituta: quia postea reparata recuperat. vel proprie loquendo a principio retinuit. nec perdidit propter carentiam ministeriorum: quia iura et possessiones ecclesie possident parietes. vt not. in. l. sicut. ff. quod cuiusque vniuersi. no mine. sic et hereditas vacans retinet iura et possessiones et domitia. de acquiren. rerum domi. l. hereditas. facit quod no. Joannes and. post Innocent. in. c. cum super. de causa posset. Item quando vniuntur simul magis dignum trahit ad se minus dignum. ca. quod in dubijs. de consecra. eccle. vel altaris. 2. §. ne sede vacante. c. j. in secunda glo. rest. expressum. ff. de cens. l. fo. mam. §. quod ubi privilegia et immunitates concessae locis transiunt cum ipsis rebus. Preterea non est presumendum quod papa suam iustitiam neglexerit quia alios in sua iustitia tueretur. vt. §. eo. lib. de immu. eccle. quoniam. quid dicendum. Refert fratrem Jaco. disputando tenuisse hanc vltimam partem nisi religio prima in loco fuisset finalis causa privilegij concedendi: quia tunc illa cessante cessaret exemptio. facit de verborum significatio. abbate. in fine. et quod ibi nota. in nouella super glo. vltima. cum enim tunc ordinis non illi ecclesie specialiter sit concessa exemptio: cessante ibi illius ordinis obseruancia cessat et exemptio. idem quando illa ecclesia erat simpliciter exempta: sed apparet exemptionem fuisse concessam fauore ordinis ibi instituti. procedit ergo dubium. quia specialiter et simpliciter ecclesia fuerat exempta. nec papa exemptionem competere vel non competere subrogatis. Tunc dicit quod duplex est modus prescribendi. scilicet iuris communis et gratie. de primo quia papa mandat ecclesiam de religiosis alterius ordinis reformari: vel secularibus clericis. si de religiosis reformari non potest. de religiosis domibus. inter quas tuor. 2. de clerici. vel monachorum. relatum. Secundus modus est gratie puta papa gratiose concedit certo collegio vel certo ordini. et si collegio hoc potest fieri dupliciter. scilicet per viam vniōis et per viam translationis. vij. q. j. tempore qualitas. et de consec. distin. prima. tribus. et quolibet istorum modorum potest privilegium exemptionis durare et eximere subrogatos. j. eo. si papa. Immo hoc probat quia privilegium est penale. ergo 2c. vt not. Dy. in regula privilegium. et quod ibi in mercuria. Secundo quia quando papa ista concedit vt propria latissime interpretatur. C. de bonis vacantibus. l. secunda. lib. decimo. Tercio quia cum subrogati sustineant onera. ergo et commoda. vt clementina prima. de censibus. et capitulo qui sentit. de regulis iuris. Simile quod ipse notat. §. eodem lib. de religiosis domibus. capi. vno. in glossa finali. In casu autem quo concedit per viam vniōis locus erit decreta. cum capella. supra eodem. vt minus ecclesie respectu tantum sint exempti illi de collegio. quod dicit ibi. hic etiam addit quod ubi per viam translationis sedes episcopalis transferratur ad ecclesiam inferiorem exemptam. vt si ecclesia sancti Andree fuisset exempta non putaret per id episcopum exemptum. Mouetur ex eo quod concedens a principio hoc non intendebat: nec etiam ipse transferens presumitur hoc a principio voluisse de regulis iuris. in generali. cum concord. Secunda responsio quia cum exemptio data esset contra episcopum absurdum esset quod suffragaretur episcopo. et dicit lex euidenter iniquissime exceptionem rei iudicate proficere etiam contra quem iudicatum est. ff. de exceptione rei iudicate. euidenter facit de translatio. capitulo secundo. Apud circa id quod dictum est supra de vniōe dicit quod si vniō fiat ita quod vna non subijciatur alteri hoc locum quod dictum est supra. Si autem vna subijciatur alteri. tunc aliud dicendum est vt supra si exempta vniatur non exempte videtur si bi assumere naturam ipsius ecclesie non exempte cui vniatur. et sic perdat exemptionem. facit supra eodem libro. de prebendis super eo. si autem non exempta vniatur exempte tunc assumet naturam exempte. per consequens erit exempta pro et contra. facit quod notat Joannes andree post Inno. et Host. de relig. domibus. capitulo secundo.

- 1 **C**ivitas castraville et alia loca sub iurisdictione ecclesiastica relictis
- 2 **P**ena contra eos qui admittunt excommunicatos ad ecclesiasticam sepulturam.
- 3 **E**piscopus an possit pcedere de reprobis qui excommunicatos sepeliunt

Petrus de anchorano super sexto decretalium

Epis coporum. Proponit quadruplices prohibitiones: secundo penam adhibet penis antiquis. ibi qui no. **C**l. Nota q. ciuitas castra ville et loca alia subijciuntur ecclesiastico interdicto: et sic loca propter delicta hominum puniuntur contra id quod no. i. aut. vt nulli iudicium. So. vt not. Ber. s. de excels. prelato. c. tanta. **C**l. No. q. interdictum ponitur in loco vel ab hoie vel a iure: si ab homine dupliciter vel ab ordinario vel a delegato: inferiores aut ab epis an possint ponere interdictum no. hic Archi. de quo. s. de appel. dilectus et de his que si. a ma. par. ca. quesit. vbi de hoc in nouel. **C**l. Secundo no. q. excoicatos publice vel interdictos excepti si d. admittit ad diuina officia et diuina officia intelligit missam et septem horas canonicas vel ipsam aliquam fm Zap. qui dicit q. intelligat aliqui admitti ad diuina officia eo ipso q. sunt ibi cum assistentibus et videntibus: siue sint maiores siue pares siue minores non repellunt: siue non receditur a diuinis eo ipso quod non receditur dicuntur admitti. xj. q. iij. sicut apostoli. vt ibi not. z. c. si quem de sent. exc. z. c. nuper. z. ibi no. z. is qui. p. mo respon. de senten. exc. j. eo. lib. quando ergo publice excoicatus intrat ecclesiam omnes debet exire. xxiij. q. j. oes qui. z. no. xj. q. iij. sicut apli in glo. sicut ergo. vbi etiam no. q. sacerdos no dimittet propter hoc missam incopleta qd. Inno. intelligit si canonice incepit. vt no. de sen. excom. nuper. Et hoc verum in publico excoicato sed in occulto dicit q. ille qui fecit eum excoicatum taliter d. exire q. crimine non prodat. facit. vj. q. ij. si tantu. z. qd. ibi not. in. j. glo. z. ij. q. j. si peccarit. z. ita hic in nouella post Archi. **2** **I**tem no. in cle. grauis. de senten. exc. **C**l. Tercio no. nouas penas contra alios qui publice excoicatos admittunt ad diuina vel ad ecclesiastica sepultura hodie aggrauata e. pena. vt i. cle. j. de sepul. z. cle. ex. frequerib. de sen. ex. puni. ergo quis quadoq. pluribus penis descendit ex diuersis institutionibus contra. c. at si clericus de iud. z. c. senatus. de accu. Sol. dicit ibi no. z. l. qui sepulchra de sepul. vjo. p. Ly. **C**l. Querit Jo. and. post Jo. mona. in no. uel. an. episcopus possit procedere contra exemptos qui excoicatos a se recipiunt ad diuina officia vel sepeliunt Joa. mona. q. sic q. priuilegiu no. videt concessum vt inuitet ad delinquendu sicut nec pactum vel consuetudo ad hoc debent extendi. vt. l. conuenire. de pac. do. z. de cosue. c. ex. pte. **I**tem exempti ponendo vel pulsando campanas in domibus suis coercent per ordinarios: allegat not. p. Inno. i. c. cu. z. pl. at. e. ti. vbi no. Inno. priuilegiatos p. ordinarios coercentes si extra priuilegiu suu tenore excedant. Ad ides. l. j. C. vbi sena. vel clarif. vbi si clarissim. rapit virginem vel alios terminos inuadit vel alias deliquit ordinarius eum punire nullo sibi priuilegio suffragante: q. reatus oem bonorum excludit vt ibi. per hoc adducit quod no. in. l. magist. C. de iurisd. om. iud. vbi miles priuilegiatus relinquit suo iudici puniendus cu. est delictu militare. putauit arma. vel est delictum de iure communi: sed leue. de grau. vero delicto puniet eum ordinarius. ita hic vbi delictu priuilegiatu est graue. d. enim ordinarius punire. facit etiam pro hoc aut. vt iudi. sine quoquo suffra. s. volumus vbi p. res. p. uincie animaduertit in legatos principis q. illuc missi excedunt formam sibi tradita. sic diocesan. poterit in istos exemptos excedentes priuilegiu formam. hoc etiam allego qd. notat Ly. in aut. qua in p. uincia. C. vbi de cri. agi oportet. in ult. questione. z. quod no. Jo. an. s. de rescri. c. si. in nouel. super vlti. glo. quod etiam facit s. z. hanc partem tenet Jo. mona. vbi aperte priuilegia non resistunt. oino ergo tenore priuilegia videat et seruetur. vt. s. eo. po. ro. Sed in dubio locu h. quod dixi fm eum. Jo. an. dicit q. si essent exempte persone. s. no. loca ipsorum quod esse pot. vt. j. c. p. roxi. tunc exemptio cois non impediret quominus ordinarius puniret talia facientes. vt. s. c. j. cois dixit propter id quod ipse no. in. d. c. in princ. sed si personas et loca in quibus hoc faciunt dicamus exempta graue esset dicere exemptos per ordinarios puniri extra casus expressos in iure. de quibus s. eo. dixi post eu remissive. Et ratio Jo. mona. que dicit eos su per predictis priuilegiatos non esse: nec priuilegiari potius se parum videret. q. idem concluderet in adulterio fornicatione et quo libet delicto fm Jo. an. Zap. dicit hoc fore verum nisi delictu esset notoriu. facit quod no. Hosti. in summa de priu. s. si. sup. gl. sed nunquid. z. s. eo. lib. de rescri. statutum in fi. dicit aut. Hosti. in summa in dicto. s. sub. s. z. si. qd. priuilegiu expresse continet q. no. possit ab alio q. a papa puniri illud seruet. Si autem simpliciter eximit. tunc aut delinquit in re: aut circa rem exempta non preiudicando alij: aut preiudicando. **I**tem aut notorie. aut occulte. primo casu referendum est pape. secundo casu si alteri priuilegiat et notorie delinquit corrigi potest. quod male fit per excoicationem. Tercio casu quando no. notorie est commissum delictum. tunc nec excoicari: nec corrigi poterit nisi per apostolicam sedem. tamen et hoc dicit approbari per. c. volentes supra eo. tit. Ego credo q. quodocumq. notorie delinquat etiam

in offensam et preiudicium diocesan. si non fecit hoc in eius territorio non pot. eum punire: sicut nec anglicu offendentem ipse tra eius diocesis. puniet et no. in simili in eo. in. c. postulasti de foro compe. Item si impedit eius iurisdictionem: vel offendit no. in eius territorio: sed alibi in loco exempto in quo admittit seditos epi vel extraneos ad exercitium illorum que epi prohibent non poterit ex hoc eos punire nam limitare sibi concedit iurisdictionem. vlti loco exempto no. pot. cognoscere eos punire no. distinguendo sit delictum notoriu: necne vt ibi ps. Tenet igitur simpliciter cu. Jo. an. q. querit vtrum ista constitutio inquit non nit penam nouam de ingressu ecclesie habeat locu solummodo in exemptis: an in eis et alijs gl. si. tenet q. in eis: et alijs vbi fit ingressus ecclesie interdictus qui admittit excoicatos pulsi ce ad diuina et alia hic prohibita. Ides tenet Archi. in prima si glo. dicens q. illud quicunq. implicat decre. locum habet etiam non exemptis. Item pro hoc facit qd. sequit in tex cuiuscuq. diuis vel religionis. in nouella dicit q. optaret preualere opinio. contraria propter multa pericula q. imminet clericis mai me de illa parte q. loquitur de admissioe ad diuina et conatur defendere hanc partem: sed q. illa constitutio: et eius pena solu beat locu in exemptis. primo q. constitutio situta est in titulo et priuilegijs: p. hoc in dubio d. intelligi de priuilegijs et exemptis: nec est aliqua decretalis in illo titulo que decisio de exemptis aliquid statuatur. congruat igitur ista constitutio suo vniuerso als turpis esset pars. z. viij. disti. que contra de spon. du. c. **C**l. Et ad verbu quodocumq. facile respondebit: et dicitur qd. cut in dispensationibus et gratijs beneficialibus est dare potituum comparatiuum: et superlatiuum: ita z. in expectationibus primum no. xij. di. nos consuetudinem. scdm patet. s. eo. li. de scriptis duob. z. de preben. si pluribus ex quo dicit q. illud qd. ducumq. implicat plenam pleniorum et plenissimam exemptionem: sic implicat solus exemptos et est simile. s. de fil. p. resby. ad a. lendum in fi. penul. glo. **C**l. Ad text. etiam dum dicit cuiuscunq. ordinis religionis. z. Responder. et dicit q. debet intelligi de exemptis quasi dicat cuiuscunq. stat. conditionis vel religionis: et isti exempti hac constitutione ligentur. z. fm illuz intellectus et oratio vniformis sicut debet esse de bapt. maiores ver. sicut si iter ergo si diceret clericos cuiuscunq. status. z. non comprehenderet laycos. Ita si dicit sedis apostolice priuilegiu non intelligit cuiuscunq. conditionis religionis. z. non debet includere non exemptos. z. ita concludit in nouel. querens venias exemptis quibus suffragari non potest habent tamen promissa remedia super absolutionibus: et dispensationibus per priuilegia apostolica eis concessa et per commissiones que suis maioribus de facili fieri solent. **C**l. Tercio dicit Archi. per istum t. in fi. cum dicit cuius sententiam contempserunt. z. q. iste peccat locum cum contemnitur sententia hominis. ita dicit Jo. an. and. z. non plus sed cum versu. qui non referatur ad omnia supradicta vbi facta est mentio de illis qui contemnit sententiam constitutionis videtur q. ista pena locum habeat etiam in contemnitur snia iuris. z. tunc illud ad arbitrium eius cuius sententiam. z. referatur ad sententiam hominis. et quantum ad sententiam iuris non recurretur ad arbitrium alicuius. vel erit tunc currendum ad arbitrium diocesan. loci. argu. clemen. eos. in ne. de sepul. z. hoc videtur verius. z. sic q. dicat ad arbitrium cuius. z. vtrunq. casum respicit. z. ita hic Zap.

- 1 **E**xemptio concessa ecclesie includit ipsi ecclesie clericos.
- 2 **E**xemptio concessa clericis alicuius ecclesie an. includat ipsam ecclesiam.
- 3 **P**riuilegium concessum ciuitati Lingone. an. prosteat ciuib.
- 4 **E**xemptio facta canonicis non includit clericos.

Exemptionem. Dicitur. na. q. priuilegium exemptionis datur ecclesie. q. doq. canonicis. quandoq. clericis ex quo includat in quolibet casu declaratur. **C**l. Nota quod exemptio concessa ecclesie includit ipsam ecclesiam sic clericos conuersos: perpetuoq. oblatos. conuersi ergo gaudent exemptione. multo ergo magis immunitate capiti. si quis suadente. de quo dicit vt supra de sententia excoicationis. non dubium. oblato dicitur qui se et sua dederunt ecclesie effectui. vt clementina prima. in fine. de decimis. Joannes aut. quod mos diuersarum regionum debet habere conuersos. z. portant habitum religiosorum. Item oblatos: isti conuersi habitu non vtuntur: participant tamen priuilegijs. vt hic videtur et in dicta clementina. vbi vero de alijs seruientibus. de familiaribus et rusticis exemptorum. vt. c. autoritate. s. eod. lib. z. can. ne aliqui. z. quod ibi dixi in secundo notabili. et patet hic quod appellatione ecclesie includuntur clerici et alij: de quibus tenet. de

ex. de varijs aut significatiōibus quas habent ecclesie vide in
cū clerici. de verb. signi. z. c. querelam. ne prelati vices suas
2 Sedo no. ecōuerso. l. q. exēptio cōcessa clericis siue canoni-
is alicuius ecclesie non includit ipsam ecclesiā: sed nunqd idēz
n legato si testator legat i testō clericis vel canonicis mille. vtrū
ecclesie aliquid acquirat. vide q. non per hūc tex. ¶ In p̄mum
act. l. ciuibus. ff. de reb. dub. vbi dicitur. q. ciuibus ciuitatis
gati vel fideicommissum datū ciuitati relictū videf sicut z sacer-
doti relictū capit ecclesia. xij. q. iij. pontifices. z. s. de testa. requi-
si. z. ff. de annuis leg. l. annua. §. titia. quare ergo exēptio con-
cessa clericis non concernit ecclesiā sicut ipsa cōcernit legatum
is factū. p̄t dicit q. legatū est fauorabile ideo extendit: s. exē-
tiones vt hic dicit Joā. an. sunt stricte interpretande dūmodo
liquid conferant. z hoc ex eo q. p̄iudicant ordinarie potesta-
que fauorabilis est. xj. q. j. puenit. z. q. iij. q. rēstitit. fm post. i.
¶ Ita tñ rō nō videf vera p̄ p̄mū r̄sum. c. vbi exēptio eccle-
e concessa possit aliquid opari quo ad ipsam ecclesiā siue cor-
us ipsius. tñ extendit ad clericos cōuersos z alios. vt in textu
p̄t q. relictū ciuib? videat relictū ciuitati nō est fauor ipis
gularib? ciuib? q. ipsi non habebūt: s. ciuitas q. hz iura sepa-
ra. vt. l. j. z. l. sicut. ff. quod ciuib? vniuer. noie. quare ergo exē-
tio concessa canonicis z personis ecclesie non includit ecclesiā
in si. sicut includit exēptio: sic ecōuerso facta in p̄m. c. maxie
ecclesie cōtemplatione videat concessio emanasse. ergo mul-
magis debent gaudere. vt in aut. multo magis. C. de sac. san.
ele. vide bonā rōnem. vide tñ oīno quod no. Bar. in. d. l. ciuib?
is de legato facto qñq. administrationē habenti. qñq. cano-
eo ecclesie: qñq. clericis siue canonicis. qñq. ecclesie. dicit ibi
¶ Itē faciūt ista an p̄iuegiū cōcessum ciuitati Bonon. p̄
ciuibus: vel ecōuerso cōcessum ciuib? p̄iuegiū ciuitati p̄iuegiū
ra sua a ciuibus separata. alibi dicit vt Bar. tangit in. l. vbi
pellatione. ff. de verb. sig. ¶ Tercio no. q. qñq. ecclesia reius
nonici clerici conuersi p̄petuoq. oblati sunt exēpti. z non p̄e-
pter qui hz curā populi nō exēpti. ratio est fm Jo. mona. q.
e p̄fbyter est cōis eis z epō. z genus cōprehendit p̄ia non
ia. vt ipse no. in. c. in generali. j. eo. lib. de reg. iur. ad hoc alle-
o. l. legatus. ff. de leg. ij. vbi legatus seruus vroz que eius cau-
parata sunt veniūt que ipsius p̄prij z nō cōis vltus cā para-
sunt. ter. dñ dicit nō participat de exēptione z. dicit qd non
participat de exēptione quo ad ea que ad curā populi pertinet
quo ad illa cēsetur esse nō exēptus: sicut nec populus cui ser-
t. Secus ergo videf quō ad illa que non tangūt curā populi
fit alibi confederatio cū vni uerue: alij testō res legant. ¶ Itaz
r̄na z testator cōcabūt legatarij inter se vt sic post. q. vñ par-
cipat de natura duoz vterq. dz cedere sub eadē conditione cu-
s sunt dñi quibus est cōis. ad hoc. l. seruus vbanis. §. legatus.
s. ff. de lega. iij. In eo vero quod est indiuisibile cederet illud
iur. ex duobus simplicibus diuersam naturā habentibus di-
uor. vt. c. q̄to. z quod ibi dicit de iudi. facit quod dicit. §. eo. li.
iurep. c. j. ad si. ¶ Quarto no. q. exēptio ecclesie simpliciter
ta includit ipsius ecclesie clericos z p̄sonas. nō autē populum
Bene igitur dicit Jūno. in. c. recipim? §. eo. q. p̄ exemptionem
elese nulla iura in parochianos perdit ep̄s. dabit ergo peni-
tias publicas: crimabit z cetera iura ep̄alia ad vtrāq. legez
ectāia exercebit. §. eo. cū olim p̄pter. de sepul. in nostra. ¶ Nec
r̄m fm post. si in p̄iuegiō magis includunt clericī q. laici:
illi plus ecclesie sint cōnexi. vnde etiā noie ecclesie cōtinētur.
c. cū olim. ver. z q. nō liceret per exemptionē. ergo ecclesie con-
essum nūl iuris accrescit vel decrefcit quo ad populū ep̄o: vel
lteri qui habebat ius in populo quo ad administrationē sp̄ia
um. Ex quo sequit q. ipis soluēt decime sicut prius fm Jo.
nd. qui circa hoc opponit de simili snia. nam si per sniam adiu-
catur vel auferē ius ep̄ale z omne ius cōpetens in ecclesijs ve-
e in snia tam in clericis q. laicis. vt. §. de offi. ordi. cōquerente
zo ita deberet dici in p̄iuegiō exēptionis simpliciter indul-
i vt includat clericos z laicos talis ecclesie. ¶ R̄ndet q. in iudi-
o videf omne ius deducere nisi expresse agatur in p̄iuegiō de cau-
l poss. cū ecclesia. de iudic. solemus. Sed in p̄iuegijs non sic
o. poro. sunt enim restringenda q. cū alterius p̄iudicio cō-
4 luntur vt dicit. §. in. ij. notabili. ¶ Quinto no. q. exēptio fa-
e de canonicis non includit clericos. Sed p̄ exemptione clero-
n includit canonicos. z sic latius p̄t verbū clericī q. verbum
onici. facit ad. q. si impetretur beneficiū consuetū canonicis
a gnari non includit illud quod cōsueuit alijs clericis. de quo
d vt. §. de p̄eben. c. si. alibi post. post. dicit Jo. an. q. canonic?
d iurā a canone: z canon idē est q. regula que est norma recte vi-
uendi. iij. dist. canon. z. c. regula. z canon dicit q. oēs qui sacris.
t ecclesiasticis ordinibus mancipant canonicis regulis tes-
tatur stricti. xxiij. dist. q. q. ergo quilibet canonicus institutus
est dicit canonicus. ita not. §. eo. lib. de ele. c. j. in nouel. super

verbo canonicis. Ex quo dicto p̄t q. hic talis lata interpreta-
tio cessat p̄pter strictam interpretationē faciendam in p̄iuegijs
exemptionū. vt dictū est. §. p̄iori. not. ¶ Querit Jo. and. in no-
uel. de questione Joā. de deo lib. iij. q. vij. de debitore qui facto
testō z filia instituta factus est cōuersus ecclesie illi offerens oīa
bona sua saluo testō predicto: an creditor cui ipsi bona fuerant
obligata ex mutuo agere debeat s. eum: vel s. ecclesiam: vel s. fi-
liam. z primo arguit q. cōuersus ipse dz conueniri q. actio p̄so-
nalis personam sequitur z ab ea separari nō p̄t. vt. §. vt lite nō
contest. qui. ad si. z. c. tue. z. ff. p̄socio. l. iij. Itē certi sunt modi
quibus tollitur obligatio. vt insti. qui. mo. tol. obli. p̄ totū. p̄uer-
sio aut inter illos non numeratur. ergo zc. vt. l. obligationū fere
de actio. z oblig. z. l. pater furioso. de his qui sunt sui vel alie. iu-
ris. z confirmat hic q. tales conuersiones sunt solū ex consue-
tudine in ecclesijs secularib? nec est dare rationes quare nō po-
tuit iste cōueniri cū potuit s. here matrimonii. ij. q. j. vt lex. Se-
cundo arguit q. filia dz conueniri cū sit heres z ipse per conuer-
sionem fingatur mortuus. xij. q. iij. q. ingredientib? Tercio p̄-
bat q. ecclesia que sentit emolumentū: q. decetero querit sibi. er-
go sentiat z onus. vt in regula qui sentit. cū p̄cor. Soluendo di-
xit q. p̄sona cōuenienda sit q. p̄sonalis est actio. vt. §. dictus est
executio vero fiet in bonis p̄ues quēcūq. sint p̄pter hypothe-
cam. de qua. xvj. q. iij. §. p̄scriptionū. in p̄m. q. res transit cu-
onere suo. c. ex literis. de pign. cū concor. z dicit q. qui sentit cō-
trariū pecus est. z subdit Jo. an. q. per hāc decre. conuenietur vt
exemptus si ecclesia est exempta. Aduerte q. si illa oblatio z cō-
uersio facta in aliqua ecclesia approbat solum de consuetudine
opz ad similia recurrere z videre quid operet ista cōuersio quo
ad translationē iurū z persone ipsius oblato. zerte si obrulit se
z sua vt traditur in ista forma in cle. j. in si. de deci. tunc videtur
posse iste equiparari arrogato q. transit per hoc in p̄tēz eccle-
sie sicut transit arrogatus: z tunc predicta decisio non videf bo-
na: q. suscipere actionē z mouere spectat ad ecclesiā in qua tran-
seunt actiones z iura. z etiaz possessiones. vt. l. si ad op̄auero. ff.
de p̄carior. z de adop. l. si pater. z. l. onera. Sicut in fiscus tran-
seunt onera illius cuius bona publicata sunt z in monasterium
actiones z iura ingredientis. vt. l. si tutorē. C. ad. l. iul. de iu. z au-
ten. ingressi. C. de sacrosan. eccle. z quod nō. in. c. in presentia. de
proba. Unde q. iste debeat suscipere iudiciū sup iurib? iaz trā-
latis in alterū nō videf bene dictū. Similiter credo q. nec filia
vivo patre naturaliter teneat iudiciū suscipere q. talis mors si-
cta nō sufficit ad additionē hereditatis. facit quod nota. in. l. j. ff.
de testa. Si vero oblata sint bona z nō p̄sona. tūc posset subitā-
tari iudiciū p̄supposita p̄sone habilitate etiā in bonis. arg. l.
prima. §. si heres. ad trebel. z tūc in eo qd subdit q. executio sen-
tētie fiet in bonis ab alio possessis nō credo si ad hoc s. eos non
fuit actū. snia enim lata s. debitorem in personali nō sufficit ad
executionē hypothecarie actionis s. tertium possessorem s. quem
nouo iudicio est opus: sicut s. fideiussozem ex p̄ctu. vt. j. eo. li. de
iur. c. vno. facit autē hoc si debitor. C. de pigno.

- 1 Exemptio plena per quatuordecim modos designatur
- 2 Solutio censusest signum subiectionis.

Ppapam. Primo distinguens inter verba
narratiua et assertiua posuit sex
formas verborū que assertiue prolata sapiūt exēptio-
nem. z de vltimis quatuor rationē subdit. scda ibi: et
est. idem ponit alias octo. z sic quatuordecim. vsq. ad. §. non sic
ibi ponit tres formas p̄ quas nō datur exēptio. vsq. ibi: licet.
vbi de formis alijs protestatur: z q. materiam huius. c. p̄secu-
tus sum plene in cle. literis. de proba. facilius hoc trāsibo. ¶ Itā.
in p̄m. que dicantur verba narratiua in dispositione. dicuntur
enim illa que non proferunt p̄ncipaliter super eodem quo agi-
tur: sed incidenter: pone exemplū in. l. ex his verbis. C. de testa.
mili. pone etiā exemplū de no. in. l. cū aliquis. C. de iure delibe.
z ex his que no. Jūno. in. c. cū in iure. de offi. deleg. z ex his infe-
ras qd falsitas in talibus verbis narratiuis non vitiat disposi-
tionē. quod dicit no. Jo. an. post Jūno. de here. c. fraternitatis
z per Bar. in. l. eos. ff. de fal. z hinc est q. narratio in qua erratū
est in noībus possessionū abradi solet in literis apostolicis. §. d
fide instr. ex literis. quod intellige vt ibi no. in nouel. super ver-
bo p̄iuegiā. Rōnem fm Jo. mo. q. natura narratoz est q. p̄-
bentur z non p̄obent. Et p̄ ista refert hic in nouella q. l. z tabel-
lio multa narret in instrumento et subscribat: talis subscriptio
non refert: neq. includit narrata: sed illa solū que illo die z loco
gesta sunt. z hoc est dictū Jūno. in. c. qm̄ §. s. de proba. Unde si
dicatur in snia oblato libello: iurato de calūnia: lite conte. rece-
ptis testibus: datis terminis zc. ista verba nō faciunt fidē de ta-
libus actis: de quo dixi in dicta cle. literis. z per Bar. in. l. scien-
dum. de verbo. obliga. hinc est etiā qd si tabellio hic in studio
meo existens narraret in instrumento quomodo vendidi z tradidi

...vid

...solitus.
 ...dicebat
 ...poterat
 ...ibi di
 ...ingulis di
 ...matic po
 ...ipia: vide
 ...mas est q
 ...no. in
 ...bis. qz lo
 ...ceedit. &
 ...scripsi p

De iniurijs et
ignoratione
salutis sunt contra
salutem concessio fin
salutis an possint
tunc principali c

Sph
tert
unfi
gar
loqu

...inquit. Item
 ...iste cōis
 ...requirit di
 ...locus. ff. de
 ...ites de
 ...m ere p
 ...ibi pla
 ...prepres
 ...pauat p ill

... illius non po
 ... aliq in pr
 ... q in foro cō
 ... securus est debi
 ... cōtra certas
 ... mīstrāt 2 cōtr
 ... deliquerūt n
 ... Bar. plenissime i
 ... dīcō. o. p̄dicta. o.

...haber i rec
 ...di. §. j. z. ij. z. i
 ...republice pp
 ...plone. vt. c. dñ
 ...indicare negli
 ...purgare in
 ...inquētes. p
 ...denegato
 ...Item

metu. §. ai
ditos p
z. C. de
eu q res
uitorē. fed
pabeant p
apprehen
nevis ti. e.

apartimoniu d
pot. vt. ff. de l
capi pot
pote psona
firatiz vel dñ
in. c. grane
in. d. c. nō d
dictū qd de fact

...delinquentiū
...ideo in p
...q. dicit enī q
...introducū.

This image shows a blank, aged, cream-colored page, likely an endpaper or flyleaf of a book. The paper has a slightly textured appearance with some minor discoloration and a vertical crease on the left edge. There is a small dark spot near the bottom center of the page.

Opponitur et videtur quod ista decreta sit supradicta p. c. q. cum non nullo. s. eo. Sol. istius. c. latior est p. uisio q. illius: in pluribus. et prius no. q. ibi non dicebat quod faceret celebrari. sed quod si posset celebrare: in alijs tunc poterat prohiberi p. diocesanos quod modo non possent. istud. c. Item ibi dicebat quod quicquid poterat celebrare: hic p. eos. et hoc singulis diebus. ¶ Quero utrum istam licentiam deferre si altare et viaticum possunt episcopi alijs concedere sicut ista constitutio. Veritas est quod hoc potest in sua diocesi. facit quod no. Jo. and. c. censi. c. si. et no. in Spe. ti. ij. s. nec de episcopis. ver. cxx. Non obstat. et pall. c. in his. q. loquuntur de privilegio generali in toto orbe: quod plus papa concedit. Secus in speciali certe diocesis. q. tenet episcopus potest. et ita scriptum post Jo. an. in d. c. in his.

De iniurijs et damnato.

Rubrica.

Ignoraciones vulgariter appellantur reprefalie. Reprefalie sunt contra naturalem equitatem. Reprefalie concessae simpliciter non conceduntur ad clericos. Reprefalie an possint concedi contra ambasciatores. Debitore principali condonato an videatur condemnatus eius de iussu.

Si pignorationes. Proponitur prohibitionis causa. sed ibi ut tunc prohibitionem tertio ibi autem cum moderati temporis ad iusticiam infligitur pena. ¶ Item. q. pignorationes vulgariter appellantur reprefalie et ille cuius usus loquendi plus debet considerari quam propria verba.

et in iuris alio. in glo. ij. et l. lib. 2. s. q. tunc casus. ff. de le. ij. de p. Bart. in l. labeo. ff. de supel. lega. ubi tangit de triplici in eo loquendi. Item de eo in usu intelligendi et de eo in usu utendi. hoc autem ut iste usus constituitur ita quod debeat attendi quod tunc requiritur dicitur quod x. annorum quod usus sit per cursum longi temporis. ut l. de qbus. ff. de legi. 2. l. consuetudinis. C. si sit lon. consue. Qualiter autem testes debeat deponere de isto eo in usu ut videtur an debeat exprimere personas quod ita vide sunt et a quod videtur de hanc talis usus ibi plene p. cum vide in quolibet predictorum.

¶ Secundo no. q. reprefalie sunt contra naturalem equitatem quod vnde? pro alio pregrauat illud eschielis. xvij. aia q. peccauerit ipsa prius et filius non portabit iniquitatem patris super quo vide in non debet alijs in primo et secundo articulo. in mercuri. Pro par contraria quod in foro conscientie teneat restituere quod propter reprefalias persecutus est debitor ab alio quam a suo debitore. In casu tunc licite contra certas personas et vniuersitates quod requiritur iustitia in non ministrat et contra sibi fauente. contra singulares autem per has quod non deliquerunt nunquam sunt licite. quod dicitur. ut l. plenius ad fi. q. p. Bart. plenissime in tractatu suo reprefalium in. j. q. 2. seq. soluedo. q. predicta dicit post Jac. de bel. ubi p. iustitia potest et superior haberi recursus non est locus reprefalium. ut in autem. videri. iudi. s. j. et ij. et in autem de questione. s. si vero alias concedi sunt et reipublice propter iniuriam sibi factam et propter eandem causam et reipublice. ut l. c. dñs. xxij. q. ij. ubi gens vel ciuitas plecten est: quod vindicare negligit quod a suis est improbe factum. et hoc l. factum sit purgare in iudiciis fortius per viam reprefalium: tunc so l. in contra delinquentes. puta contra magistratus officiales et cōfios iustitiam denegantes. j. eo. li. de sen. etc. romana in fi. et ff. de re. lo. ubi de hoc. Regem contra vniuersitatem iustitiam denegantem. ff. de metus ca. l. metus. s. aiaduertendū. et l. aliud. s. referre. ff. de re. et. et contra subditos presentes auxilium domino ad iniustitiam. j. eo. lib. 2. sen. si iustia. s. j. et c. de heredi. autem. si vero dominus et contra principalem debitor et eius quod res detinet. ff. de his qui in frau. credito. l. ait p. tot. s. si debitor. sed in personas concedi possunt. Et enim iustitia elegantibus habeantur p. damnatis. quod p. q. eis potest indici bel l. et eo res apprehendi. ut d. c. dñs. et ff. de rei vendi. in l. qui restitueret. ff. ne vis sit. et l. si quis missus in prin. et damnatus ca p. in carcerem detrudi potest. C. qui bo. cede. pos. l. j. et idem in de bo. ne qui patrimonium dispergitur creditor ad suum debitum per uire non potest. ut ff. de his que in frau. credi. l. si. s. vl. ergo hoc et p. sone etiam capi poterunt: dicit autem nullo casu modo reprefalie concedi posse et personas singulares que non deliquerunt cum p. de vniuersitatis vel domini non tenent singulares p. sone. ar. coruz q. no. Jnn. in. c. grane de sen. ex co. et de resti. spo. olim el. ij. et ita dicit Jo. an. in d. c. non debet aliquis. Sed aduerte ad hoc vltimus dicitur quod de facto non seruatur. nam etiam singulares qui non deliquerunt propter reprefalias capiuntur nec predicta distinctio p. onari delinquentium in neganda iustitia non delinquenti b. adhibet. et ideo in hoc melius sentit Bart. in tractatu suo reprefalium. q. j. dixit enim quod ius concedi reprefalias non est iure ciuili vniuersitatis introductum: sed magis iure diuino. ut d. c. dñs. et d. iu

regentium quod permittit licita bella ut l. ex hoc iure. ff. de iusti. et iure. bellum autem est licitum ex predicta causa scilicet ob tutelam vnius ciuis: sicut ob tutelam rerum suarum ubi superioris copia non habet qui iustitiam faciat: ut l. si alius. s. plenissime. ff. q. vi aut clam. et l. nullus. C. de iude. et probat apertius ubi alia remedia cessant contra debitores possunt capi homines liberi in quibus ius habet debitor. ut puta liberti. Casus est no. in l. pro herede. s. si qui tunc et ibi no. in. fi. glo. ff. de acqui. here. Sed ciuitas vel dominus iustitiam facere negligens est debitor iustitiam postulanti. ergo oēs homines subditi illi ciuitati domino vel populo poterunt capi puta propter delictum domini negligentis facere iustitiam potest indici bellum contra totam terram et omnes gentes que subsunt sibi: ut in autem. si vero dominus. C. de here. Et sic concluditur reprefalias esse licitas ex causis legitimis. ita dicit ibi. Et cuius dictis p. q. in distincte contra omnes subiectos populo vel domino non facit iustitiam licite conceduntur reprefalie quod scilicet ad superiorem non potest esse contra talem denegantem hic iustitiam haberi recursus siue copia. Sed tunc queritur quomodo hoc intelligatur scilicet quod non potest haberi copia superioris. Non enim vere hoc posset contingere: quod in defectu secularis aditur ecclesiasticus et etiam imperator: si inferiores negligunt: ut c. licet ex suscepto cum ibi not. de foro compe. Solu. dicit Bal. in d. tractatu in. ij. q. ad fi. q. quodammodo non potest haberi copia superioris neque de iure: neque de facto: quod non est: et tunc est clarum et habet prealleg. c. dominus. xxij. q. ij. locum. et quod not. in d. l. nullus. et s. plenissime. cum sua gl. Quandoque potest haberi copia de iure: et non de facto. Exemplum imperator est modo in Alemania: et de iure est superior: tamen in partibus istis de facto ei non paretur: vel pone quod est rector in marchia cui propter occupationem tyrannorum similiter non pareat. et tunc idem quod quod de superiori copia non potest haberi de iure. Nam modicum est finis ferre et exequi non posse. ut l. ij. ff. de orig. iur. et c. ubi periculum. s. preterea. s. eo. lib. de elect. Quod potest haberi copia de facto: sed non de iure: ut quod aliquis tyrannus occupauit ciuitatem: et tunc aut sua auctoritate occupauit et non habetur pro superiore: et non valeret quod fieret ab eo. ut l. sancum. C. de sacrosanc. eccle. aut fuit electus ab habentibus potestatem forte per vim vel metum. et tunc si hoc non est notorium videlicet quod facit propter eodem errorem. ut l. barbarius. de offi. p. rto. et sic censetur haberi tunc copia superioris. Aut est notorium de vi et metu et non valet. de hoc per Jnn. in. c. nihil. de elec. Quod copia superioris haberi potest de iure et de facto. sed habere non expedit: quod plus expederet illud de quo extendit vel forte passus iniuria est pauper. tunc putat non esse necesse adire superiorem. immo procedendum est ac si superioris copia non haberetur. ut ar. l. si seruus. ff. de pig. act. et ita dicit ibi ubi in alijs questionibus plene tractat antalia debent concurrere ut reprefalie concedantur. et quo ordine reprefalie cedantur. dicit ibi. hoc non prosequor quod longum esset.

¶ Tercio no. q. reprefalie concessae simpliciter non conceduntur ad clericos vel eorum bona. ideo quod expressa concessio non valeret. ideo generalis non comprehendit que in specie prohibentur. ut j. e. lib. de reg. iur. in generali. ubi de ista materia. d. Bart. in d. tractatu. vj. q. p. sequit quos reprefalie cedantur expresse. Et prius mo an et rectores ciuitatis forentem. Secundo an et officiales dicti patris. Tercio an et consules vel priores ciuitatis iustitiam denegantes. Quarto an et singulares homines qui nihil habent agere in regimine ciuitatis. Quinto an possint concedi et homines terrarum subditarum quo ad quedam non quo ad oia. de quibus oib. dicit in. d. vj. q. 2. hic prosequor aliud magis in practica utile: quod scilicet simpliciter conceduntur et quos exercent. Tex. hic dicit quod non et clericos vel eorum bona. Circa quos querit an hoc privilegium gaudebunt clerici coniugati. dicit quod no. ut c. j. s. eo. lib. de cleri. coniuga. Sed quid si vnus episcopus non facit iustitiam de clericis suis: ad superiorem non potest haberi recursus: quod forte ille episcopus est tyrannus vel schismaticus. utrum et clericos illius episcopi poterunt reprefalie concedi et exerceri. videtur quod sic. Non obstat. istud. c. q. loquitur quod conceduntur propter delictum laicorum. subdit tamen in hoc standum canonistis Jo. an. in nouel. dicit post Bar. et Archi. episcopus non posse concedere ut clericus pro clerico pignoret. Huic. h. hoc pro dubio. Ego credo quod propter identitatem rationis idem iuris sit de clericis inter se quod de laicis. ut ibi laicis licite ceduntur secundum predicta. Similiter et inter clericos quibus licet bellum mouere: et reprefalie quodammodo pro bello licite reputantur ut dictum est. s. facit. j. eo. lib. de sent. etc. dilecto. Alterius ibi querit utrum reprefalias indistincte concessis et florentinos poterunt capi municipes et incole ibidem habitantes. tenet quod sic si ibi subest munera. ut ff. ad munici. l. j. ibi recepti in ciuitatem: secus si munera non subeunt. Nam tunc potest ciuitas illum non acceptare: ut l. si. de leg. Sed quod quis potest acceptari et non acceptare antequam acceptet non dicitur in bonis nostris. Ita incola antequam acceptetur ad munera non dicitur incola ciuitatis. Deinde querit an contra florentinos alibi mo

Petrus de ancha. super sexto Decre.

rantes possunt concedi reprefalie contra florentinos cōcesse. et videtur quod sic. quia origo non mutatur. ut. l. assumptio ad municipales. Bar. vbi. s. ponit multorum opi. et ultimo ponit suam. et dicit quod florentinus siue de florentia dicitur ille qui tantum est municipis qui subit munera ut dictum est. s. Aut ergo quis habitat alibi et florentie non subit munera nec per se nec per fratrem vel patrem et non dicitur florentinus proprie: aut ibi subit munera per patrem vel fratrem. et tunc ibi morietur florentinus tunc est. ut. l. ad municipales. et. l. sed reprobari. s. amplius. ff. de excu. tuto. et hoc videtur expressum. de agrico. et censu. scimus. in fi. li. xj. Querit vltimius an possint exerceri contra scholares qui sunt de illa civitate contra quam reprefalie sunt cōcesse. et est quod non. in aut. habitata. C. ne filius pro patre et hoc verum est siue iam applicuit ad locum studij siue non. et hoc dicit verum non solum in scholaribus sed etiam in eorum nunciis et subditis ut in d. aut. habitata ibi et eorum nunciis. idem dicit de scriptoribus libellis et omnibus qui necessarii sunt in studio ut in constitutione Fed. circa fi. vbi eodem modo cōcedit iurisdictionem in scriptoribus et alijs arg. l. scribarios de testamento milita. C. idem puta in patre qui vadit ad videndum filium in studio. ut no. ff. de iudi. l. ij. s. idem in glo. super verbo venerant. Sed qualiter probabitur quod sit scholaris vel quod vadit causa studij dicitur quod ex qualitate persone et ex qualitate rerum quas defert. ut. l. non oēs. s. a barbaris. ff. de re mili. ¶ Subsequenter queritur an contra ambasiatores possint reprefalie cōcedi dicitur quod non. ut in l. sancti. ff. de re. diui. et de leg. l. i. et. l. ij. s. ff. de iudi. et hoc verum quod non possunt capi in civitate ad quam sunt destinati nec in illa per quam transiunt faciunt. ut. l. ij. s. legatis et ibi no. in glo. super verbo destinati: qui autem sint legati probatur per litteras legationis vel ambasiatie vel alio modo legitimo. ut. l. j. C. de man. prin. idem dicit de his qui causa testimonij vel alias inuiti trahuntur vel destinati sunt ad aliam civitatem. et idem de servitoribus eorumdem contra euntes ad nundinas an reprefalie extendantur dicitur quod non in loco in quo nundine fiunt. ut. l. j. C. de nundi. Sed in loco per quem transiunt ad eas faciunt si sunt reprefalie an exercentur dicitur quod non ut C. de successio. autē. omnes peregrini ibi libere hospitantur et glo. hoc tenet in d. l. ij. s. claudius. Idem dicit illis qui vadunt ad loca ubi sunt indulgentie generales. et idem de servitoribus ministris eorum. ¶ Ultimo iuxta predicta tangit an contra eos qui non possunt in ius vocari. Tenet quod non si enim essent condemnati non possent capi: multominus pro debito vel delicto aliorum. Ex quo infertur quod si aliquis contra civitatem suam et homines sunt hic cōcesse reprefalie eligeretur hic potestas non posset capi propter officium. Idem si aliquis duceret uxorem de una civitate ad aliam faciens nuptias. Idem si aliquis iret ad aliam civitatem ad funus consanguinei sui. Idem si esset furiosus: infans: vel impubes non posset contra eos reprefalie exerceri. ut. l. ij. et. l. ij. et. l. neque impubes. ff. de in ius voca. Querit Jo. an. ad fi. q. in d. c. non debet aliquis an ille cui reprefalie sunt cōcesse possit personas captas pro reprefalijs in vinculis detinere. et de rebus sibi satisfacere dicitur quod illa concedenda non sunt sed ut possit personas et res iudici representare. ut in publico carcere custodiantur et ut sibi de rebus auctoritate iudicis satisfiat: quod non est singulis concedendum quod magistratibus competit. ut. l. non est singulis. ff. de reg. iur. Bar. in predicto tractatu. vij. q. principali dicit hoc verum in personis captis ut debeant duci ad iudicem. ut. l. generali. C. de decurio. et no. c. vbi qui decurio. vel artal. l. j. in prin. et in. x. col. de pace firmanda. s. j. nisi dicatur in concessione quod possit in suo privato carcere detinere in rebus vero dicitur quod cum reprefalijs capiuntur ut ex causa iudicis. unde non est dubium quod res debet remanere penes capientes. ut. l. et si is cui. s. si legator. ff. de in pos. leg. et per hoc non est necesse plus adire iudicem: sed sufficit prima processio. ita ibi dicit et subdit qualiter vendantur vel estimantur: ut sibi remaneant et au possint exerceri die feriata dicitur ibi: de his et multis alijs super illa materia predicta retuli ut scias plures alias esse personas quod clericos contra quas non possunt reprefalie exerceri. ¶ Querit glo. vtrum cōdemnato debitore principali videatur condemnatus eius fideiussor: ut sic contra eum fieri possit executio sine nouo processu. Respondet quod non de fideiussore cōtractus. sed in fideiussore iudicij distinguit inter fideiussores de iudicio sibi. et iste per sententiam liberatur: et fideiussor. iud. sol. et iste videtur condemnatus et per cōsequens contra ipsum poterit fieri executio sine nouo processu. et ista est intentio glo. magne. Adverte in fideiussore contra actus oēs cum ista glo. concordant ut refert Bar. in l. j. ff. iud. sol. in fideiussore de iudi. sol. ibi refert multorum opi. et tandem concludit quod si fideiussor iud. sol. conveniatur ex ista clausula mereatur executionem contra eum: si contra principalem lata. probat hoc per. l. fi. C. de visu. rei iudi. vbi ponitur statim quod verbum significat absque iudicio ordine. ut. l. momentanee. C. unde vi. Item imposita ut non requiratur nova sententia. ut in aut. de incest. nu. s. j. col. ij. Preterea confessio facta coram iudice meretur executio

tionem absque nova sententia. ut. l. j. C. de confes. ibi et non solum cogetur. et. l. iudicem. ff. de iudi. Sed ille qui in iudicio promittit iudi. sol. iam est cōfessus se debere illud quod iudicabitur ergo. Preterea debitum est liquidum iudici ut iudici ergo meretur executionem: ut. l. ij. C. de ere. rei iudi. Non ob. quod posset habere executionem aliquam ex persona sua que obstatet actori: ut. l. di. bus. s. si quis iuraverit. ff. de iureiur. Nam hic examinabitur illa summaria cognitione que fit tpe executionis: ut. l. a di. bus. s. si super rebus. ff. de re iudi. Et sic fideiussor non leditur. Nam ob. illa regula res inter alios acta et. quod hoc non est verum in distincte spaliiter: quod actum est cum alio te volente. et consentiente: ut. l. semper de re iudi. Non ob. l. in stipulatione. ff. iud. sol. ut per eum. Qui subdit quod si talis fideiussor non conveniatur ex dicta clausula iudi. sol. sed ex clausula de defendendo. l. ex clausula de dolo malo quod absit sentit quod idem: quod ille cōmittitur interesse dicit quod illud interesse confiscabitur in summaria cognitione que fit in executione sententie: dicit ibi. Qui etiam queritur de fideiussore de iudicio sibi qui si stetit vltima sententia non est dubium quod est liberatus: ut in illa glo. cum enim steterit vltima ad illud tpsimpleverit quod promiserit. ut. l. grece. s. j. de fideiuss. non est tractandum de executione sententie: sed si non impeditur. puta quod non stetit: tunc tenet Bar. in d. l. j. iudi. sol. quod sententia contra principales mereatur executionem contra ipsum et contra concurrentibus. primo quod certa pena sit promissa si non steterit iudicio. et sic stipulatio habet certam quantitatem liquidam quod sit appellata certa dies sistendi. et ita loquitur. l. scimus. C. de fideiuss. Si vero haberet diem limitatum tamen non haberet certam penam: sed cōmitteretur ad interesse ad hoc idem dicit: scilicet mereatur executionem per ea que dicta sunt. s. quod videtur pfectus se debere interesse si non steterit et certificabitur in summaria cognitione que adhibetur in executione sine per iam dicta. in oīs aut casibus predictis in quibus dictum est finiam mereri executionem contra fideiussorem intelligitur si sit talis stipulatio interposita in iudicio coram iudice. alias secus. ut. l. ij. C. de ere. rei iudi. et. l. i. minor. an. cui fideiussor missus. ff. de minori. Ratio quod tunc non est liquidum iudici nec videtur cōfessio facta coram iudice. ¶ Sed contra predicta forma. q. notabiles. Pone quod clericus non subditur boni. coram eo fideiussor pro alio clerico ibidem convento. Quod an sententia contra istum lata mereatur executionem contra dūm clericum fideiudentem. videtur quod non: quod expresse non potuisset ipsum consentire tanquam in iudicem non suum: ut in c. si diligenter foro compe. ergo nec tacite. puta ut apud acta fideiubendo. in contrarium facit quod no. Jim. in. c. dilecti de fo. compe. vbi tamen potest in non suum iudicem consentire scilicet contrahendo. Sed de fideiubendo contraxit ut. l. indebitam de condi. inde. et in iudicio quare contrahitur. ut. l. ij. s. idem scribit. ff. de peculio. Jim. ista executio contra fideiussorem venit potius ex iuris dispositione quam ex dispositione iudicis: et in quanda cōsequenteriam quod alij prohibita sunt promissa: ut. l. j. et ibi no. de aut. tu. et quod no. l. ad comitariensem. C. de custo. et exhi. reo. contrarium sentit l. l. j. si quis in ius vo. non te. Nam non suppositus iurisdictioni iudicis coram quo fideiubet: renūciare suo privilegio: ut sic dicit idoneus ut ibi. Sed hoc non potest esse in clerico: ut. d. c. si diligenter. hoc tamen dicit. ff. alle. si fideiussor coram delegato pape. Nam eius est fungit et sic pinde est ac si fideiussor coram papa. Nam ob. quod predictum non possit extēdi per propagationem ad personas extraneas: quod est per viam propagationis. sed per viam accessionis. Nam cui iurisdictionis pcedit in principali et in accessorijs: ut est persona necessaria iudicij: ut satisfidet. ut. l. ij. ff. de iurisd. om. iur. et. c. j. et. c. preterea off. dele. et ita ibi. Ly. in. j. et. q. quoddam tamen dictum Bar. in d. l. iudi. sol. multum videtur quod idem iuris sit si iste clericus extraneus fideiussor coram epō Bono. ut scilicet teneat. dicit enim ipse ibi quod si lata contra principalem non mereatur executionem contra fideiussorem: et stipulatio qua fideiussor est obligatus iudi. sol. declarata per tentiam ut est casus in d. l. fm eum. Ego dico quod illa satisfactio fit matur auctoritate iudicaria illius iudicis coram quo prestat: quod si esset interposita extra iudicij non mereretur executionem: et est dictum. s. Cum ergo ille Bono. non sit iudex suus non per test eius declaratio: et sententia producere effectum istum: sic nec confessio coram eo: ut. c. ar. si de iudi. opere ergo hunc effectum in illis fideiussoribus qui possunt se subijcere progatio illius iurisdictionis: et sic teneo eum Ly. ut dixi etiam de hoc. in. c. significat de foro spe. in. ij. q. Quod igitur dictum est. s. limita. per illa quod sunt in ista. q. ut locum habeat si fideiussor sit facta coram iudice petenti principaliter vel per viam possibilis propagationis. ¶ Ultimo queritur si facta est executio contra fideiussorem de iudi. sol. vtrum ipse contra principalem per quo soluit debeat agere via ordinaria. an vero possit impetrare executionem ipsam sine nouo processu. dicit quod possit ne nouo processu petere executionem contra ipsum impetrare ut est casus notabilis in l. fi. C. de visur. rei iudi. per illa remanet ista glo. et ne declarata.

ne declarata. Petrus de anchorano.

De penis.

Rubrica.

Archiepiscopo visitanti quicquid irrogatur iniuria.

Archiepiscopus indistincte an possit punire turbantem iurisdictionem suam.

Domana. Primo cum triplici modis catione declarat ius verum executione subdit. secundo ibi sibi etiam illud pro gat secundum moderationem tollens: et forsitan tertiam temperas. et dicit Host. quod hoc est vnum mirandum. quod primum dictum statim corrigi per secundum. Sed secundum Jo. an. non debet Host. de hoc mira

vel alius de modo que hic tenet papa cum iuste fecerit punitionem inter partes prout tunc ius vetus constitutus erat. et ex iusta causa ius statuendo: ita facit hic. Sile. de accu. ad petitiones si ver. quicquid de iure iudicat et statim strarum puidet ad idem. s. e. conel. pben. c. ex parte. **C**l. Ho. quod quicquid archiepiscopo visitanti irrogatur iniuria: quicquid familie sue: quicquid alios quos mittit et si est notoria ipsam puniunt si per ea sua iurisdictione impedit. Idem si manifestum sit in glo. penul. Circa manifestas et vtriusque notorias accipitur diuersis hoc est notorium de pe. et manifestum de pe. ut sic illa cessio in no. probet ius antiquum ad iniurias manifestas pro et quod tunc de notoria iniuria loquebatur: et huic intellectui amica rra et ad iram violentandam nullum ius cogit. immo benigna interpretatio facienda est in hac gratia archiepiscopi facta de privilegiis his. et ita hic in nouel. ad fin. **C**Secundo no. quod de gratia spali ista tio et vindicte persecutio pro iniuria in se et in suos irrogata conditur archiepiscopi: et alius dum visitat. Ex quo inferat a contrario ntu quod in aliis casibus non liceat. sed propria iniuria vel suorum indicare. et hoc est necessarium duz eis irrogat in loco in quo nullam aliam iurisdictionem habet nisi ex officio visitandi vel habet limitatam in certis casibus prout habet archiepiscopus. vt. c. pastoralis. de ff. or. Sed in propria dioce. archiepiscopus et quilibet episcopus omnem iniuriam illatam tangente ecclesiam vindicare possunt et tenent. vt in glo. orio. quod regulariter per suas dioce. ordinaria iurisdictione non cau luer sed ordinarie exerceat. Sed archiepiscopus ultra casus permittos ualiter ubi consuetudo plus sibi tribuat vt in textu. et ita Jo. ad. sup. verbo spali: et sup. verbo consuetudine. et per ista collige iniuriam irrogatam in subditos vel etiam in seipsum extra proprium territorium non potest iudex punire: quod iurisdictione coheret territorio ex eo fundat iurisdictione iudicis si ibidem aliquid committatur: non si personis sibi subditis vel etiam in ipsis propriis: tunc extra territorium. vt no. in no. s. de foro cope. postulat. ubi plenius dixi heredo Bar. in. l. j. c. de sum. trini. et fide catbo. Immo plus quod ubi habet iurisdictionem limitatam non poterit in aliis casibus quod premissis hic in textu ubi sibi concedit limitatam: et stricte cum se est iuria notoria vel manifesta irrogata in se vel in suos dum pro nciat vel visitat aliter ergo non licet. l. in agris. ff. de acq. re. l. mi. immo forte iurisdictione sic limitate concessa in certis casibus possit ad alios de consensu partium prorogari sicut nec ad eam etius speciei quod sit iurisdictione proganda. vt. l. testa. oia. C. de te mētis p. l. y. et d. l. in agris limitatis. quod bene facit quod intelligo nisi episcopus dioce. in qua vult cognoscere consentiret. quod tunc de ho ad locum pcedit progatio iuxta no. in. c. p. et de offi. de l. et de. de foro spe. **C**l. oppo. et videtur quod indistincte possit archiepiscopus punire turbantem iurisdictionem suam dum est in actu visita tionis. quod cui est commissio iurisdictione videtur commissio oia sine quibus iurisdictione explicari non potest. vt. l. j. de iurif. om. iudi. et c. pterea. de c. i. de l. et expresse in. c. j. co. ti. ubi plene per Jo. an. de exerci cio contra extraneos turbantes iurisdictionem. So. dicit Jo. an. quod si hac coheretioe quod sit in extraneas personas bene potest perficere iurisdictionem suam. et sic cessat contrarium. Jo. mo. dicit ista artationez qua in text. fieri ad notorias ne archiepiscopus regulariter prohibi tur hoc pteru in omni casu iurisdictione attentaret usurpare. **C**Secundo oppo. et vtrum quod nullo casu possit archiepiscopus punire iniuriam illatam vel in subditos irrogatam. quod lege cauet quod quod iurisdictione pre el neq. sibi neq. suis potest ius dicere. vt. l. j. de iurif. om. iudi. et c. pterea. de c. i. de l. et expresse in. c. j. co. ti. ubi plene per Jo. an. de exerci cio contra extraneos turbantes iurisdictionem. So. dicit Jo. an. quod si hac coheretioe quod sit in extraneas personas bene potest perficere iurisdictionem suam. et sic cessat contrarium. Jo. mo. dicit ista artationez qua in text. fieri ad notorias ne archiepiscopus regulariter prohibi tur hoc pteru in omni casu iurisdictione attentaret usurpare. **C**Secundo oppo. et vtrum quod nullo casu possit archiepiscopus punire iniuriam illatam vel in subditos irrogatam. quod lege cauet quod quod iurisdictione pre el neq. sibi neq. suis potest ius dicere. vt. l. j. de iurif. om. iudi. et c. pterea. de c. i. de l. et expresse in. c. j. co. ti. ubi plene per Jo. an. de exerci cio contra extraneos turbantes iurisdictionem. So. dicit Jo. an. quod si hac coheretioe quod sit in extraneas personas bene potest perficere iurisdictionem suam. et sic cessat contrarium. Jo. mo. dicit ista artationez qua in text. fieri ad notorias ne archiepiscopus regulariter prohibi tur hoc pteru in omni casu iurisdictione attentaret usurpare.

potest nisi in casibus hic expressis in textu. Secundo casu cum inferat dignitati et siue sit occulta siue manifesta: et potest. ij. q. vij. si quis erga. Tertio casu cum queritur an possit cognoscere de iuribus ad platuram pertinentibus. et tunc aut sunt talia iura que spectant ad eum de iure cuius est procuratio. et in hoc casu potest esse iudex et denegates punire. et plene legitur et no. de cens. cum venerabilis. de pscript. cum ex officio. Aut agit de iuribus que non spectant ad platuram de iure cuius est distinguere. vt. s. q. aut est notorium illa debe ri et potest cognoscere alias no. Si vero sunt iura pertinentia ad plonam plati. tunc videtur eodem modo distinguendum: an sit notorium necne. de hoc plenius in. d. c. ex parte. dicit tunc Cy. in. l. j. C. ne quis in sua causa quod iudex iniuriam suam quod respicit dignitatem vel rempublicam punire possit. non tamen ipse solus poterit ius dicere. Unde si delegatus fuerit recusabitur. si ordinari poterit poterit alium adiungi. C. de iudi. l. apertissimi. et aut. ibi posita quod dictum est equum vt no. Jo. an. in. c. j. de maledictis ubi illa dixi. **C**Quero ter. loquitur in archiepiscopo quod non potest punire iniuriam suis irrogatam nisi sit notoria vel manifesta et illata dum visitat quod si intra eius proprias dioce. suo familiari iniuria irrogetur an cognoscere et punire poterit. et idem querat in potestate et quolibet rectore cuius familie irrogatur iniuria. Bar. quod sic si est notoria. Si vero occulta et aut concernit executionem officij et potest aut concernit mere personam et non potest. vt. l. senatus. ff. de off. p. c. ubi dicit quod hoc est verum si questio vertitur inter ipsum familiarem et extraneum. Sed si inter ipsosmet de familia poterit cognoscere propter parem satisfactionem. vt. l. non solum. s. si puelle. ff. de ritu nup. Quid dices de delicto quod commissus dicit per ipsum officialem vel familiarem an poterit rector de hoc cognoscere et punire dicit ipse quod sic si delictum in officio sibi commissum. vt. l. j. C. de sportul. Si vero dicit deliquisse in alio. tunc idem si est notorium alias secus. et ita no. in. l. senatus. ubi de ista materia. do. Petrus de anchora.

- 1 Constitutus in minoribus ordinibus per episcopum degradari potest.
- 2 Degradatio dicitur esse duplex.
- 3 Degradatio actualis debet fieri a proprio episcopo.
- 4 Papa argumentatur de armata militia ad celestem.
- 5 Episcopus in degradatione debet incipere ab ornamento quod ultimo datum fuit.
- 6 Clerici degradati debent capite radi.
- 7 Episcopus in degradatione actuali quibus verbis utatur.
- 8 Episcopus in degradatione an debeat esse vestitus vestibus pontificalibus.
- 9 Degradatio an debeat fieri.

Degradatio. Quodis diuisione. scda ibi sup tractat de verbali. scda de actuali. ibi actualis. ite rus scda duo facit. primo dans simile ponit formam subtractionis insignium. scda formam verborum. ibi poterit autem et determinat no. p. Buil. in Spe. de accu. s. ij. loco ver.

- 1 et no. et ver. se. et s. iij. loco p. totum. **C**l. Ho. primo constitutus in minoribus degradari posse per episcopum ad idem. xj. q. iij. episcopus in si. et xvij. q. j. episcopus incurrit etiam irregularitatem. vt. s. de cler. excom. adm. c. j. in nouel. post Hosti. et vide in. c. cum non ab homine de 3 in **C**Secundo not. quod est duplex degradatio verbalis et actualis lis sic et obligationes quedam verbis quedam re contrahuntur. vt insti. de ver. ob. et insti. q. mo. re contra obl. p. totum. Sile et iniuria a verbis et factis. vt. l. de quibus. ff. de leg. fortius factis quod verbis exprimitur propositum et voluntas. de appell. c. dilecti. ubi de hoc. et patet etiam hic. hec degradatio actualis siue facti requirit maiorem solennitatem quod verbalem. ista enim potest fieri etiam de absente contumace. de dolo et contumacia veritatis. ubi de ff. xxij. q. ix. in summa. actualis vero requirit presentiam. vt patet in hoc. c. **C**l. Tertio no. quod degradatio actualis debet fieri a proprio episcopo assistente sibi numero episcoporum in canonibus diffinito. Sz circa hoc dubitat de tribus. primo vtrum electus confirmatus non dum consecratus hoc possit. dicit in nouel. quod hoc sunt opi. de quibus. s. de elec. transmissam. fm Hosti. qui plus in hoc fauet confirmato quod alij. dicit quod potest diffinire illum degradandum: sed degradare non potest. subdit ibi quod etiam in illo casu in examinatione interueniet debitus numerus episcoporum. Secundo dubitatur vtrum in numero taxato per canones includatur proprius episcopus. Text. ille probat quod no. quod numerus iste. ideo debet assistere proprio episcopo. ergo ipse non computatur in numero. et per hoc dicit gl. quod iungit sibi numerum quasi ipse ultra naturam reputet. Tertio dubitatur vtrum isti debeant simpliciter assistere. vel simul cum episcopo iudicare. Quidetur quod illi non iudicent: sed simpliciter assistant. vt in text. contrarium tenet. et probat per. c. duodecim. v. q. iij. remittit ad no. per eum post Jo. an. de preb. graue. in glo. an quot soli. **C**Quarto no. quod iste text. dicit loquitur de verbali de

CDegradatio. Ad despe. i. tit. de accu. s. ij. v. et nom. i. l. ij. s. sed si. cum. ff. de isa. et ibi gl. et de forma degradationis vi de Ja. bu. et Hal. i. aut. pben. C. de episco. et cle. bart. i. l. qui vno. s. exau torator. ff. de re mili. An ge. i. tracta tu maleficio rum ver. ca put a spatul lis.

Petrus de ancha. super sexto Decre.

gradatone facit mentionē de illo numero epoz. Sz in hoc ver. actualis vbi vsqz ad fi. de ista actuali degradatōe prolequitur nō repetit de illo numero; sed de solo epō. Ex quo Jo. an. reuocat in dubiū: et querit an ille numerus epoz debeat interesse in actuali degradatōe. et primo arguit qd sic ex. c. i. s. eo. li. de here. vbi dicit qd numerus epoz statutus est p canones ad degradatōem clericoz et in fi. dicitur qd solus epō in illo casu degradatōe vocatis abbatibz et c. Ex quo inferitur qd illi abbates cū teneant in illo casu locū epoz debeant epī in alijs casibz interesse in degradatōe. facit qd ibi no. Jo. an. sup glo. fi. Ad idem adducit xi. q. iij. epō. nam si in casu quo apparet iniuste defectus recipit ista ornamenta de manu epoz; ergo videt qd de epoz manu fuerint ibi subtracta. in contrariū alle. alios canones et auctoritates Spe. qui dicit in d. s. ij. loco. vbi et est notandum qd actualis degradatō est executio siue depositio siue. de positionis et epoz p sententia qd necessaria est in fine prolatione non est necessaria in hac executione alleg. multos canones. qd vident hoc sentire et primo c. i. xv. q. vij. in prin. vbi dicit sine pculij examinatione presbyter vel diaconē non deiciendū in iudicio dicit qd solus epō honore auferre nō potest in fi. dicit qd exui non possunt vno dante sui honoris priuilegio. Sed diffiniri opz presente sinodali iudicio huic medio et fini cōcor. c. fi. et si quis timidus. z. c. felix. c. ij. q. iij. in quibz dicit causas audiēdas a vicinis epīs et cōcor. iij. q. vij. suggero caplm si aut. dicit causas discutiant: cui cōcor. c. illud xxiij. di. c. non pōt. s. de re iudi. dicit qd sniam. Item antiqua iura que loquunt de degradatōe clericoz et traditōe fieda in dicit seculari de numero epoz nihil exprimitur. vt. iij. q. iij. clericis. z. xj. q. i. qd sacerdotū. z. c. statuimus de here. ad abolendam c. j. z. c. excoicamus in prin. z. c. pe. z. de cri. fal. ad falsarioz et de verb. sig. nouimus de degradato etiā loquit. lxxij. di. dictū. xij. q. i. s. opponitur in prin. de dicto etiā numero nihil dicunt iura que volunt clericum deponi et peregrinari per orbem: vel in monasterium detrudi vel degradari cum impressione characteris de primo secō tertio. qd si quis sacerdos de peni. di. vij. sacerdos. de secō. lxxij. di. dictū. de tertio de cri. fal. ad audiētiā. Ex quibus iuribus inferitur qd isti epī habent examinare audire et diffinire et sententiare causas criminales talium clericoz. et ista bene conueniunt verbali degradatōi de qua hic loquimur in prin. et nō de actu. aliud ptra sequitur et fm ista prealleg. c. j. de here. debet intelligi de degradatōe verbali vel cū diffinitur actualē siendā ad cuius rei cōsiliū literati vocantur qui in actuali inuiti liter vocant ad. c. epō. respōde per id qd no. in Spe. ij. ver. sed nunquid tot. et in hoc residet Jo. an. et subdit qd vbi epō non teneret ad degradatōem actualē posset etiam in suo clero audire causas criminales suoz clericorum etiam de grauibz criminibus: homicidio et si. pro quibz pena depositionis debetur et non adiuncto epoz numero. et eos confessos et conuictos punire de talibus et hoc placet Jo. xv. q. vij. in summa. et ita obtinet de consue. generali pro qua alleg. de iudi. ac fi. z. c. cū non ab hoie. et de foro cōpe. postulasti. et de here. ad abolendam. s. j. z. s. qui vero. in fi. z. de cle. exco. mi. latores. z. d. c. ad audiētiā. z. s. eo. li. de cō sue. nō est. et de off. or. c. j. ver. nisi. z. c. vt litigātes. in fi. **¶** Qui to no. qd papa arguit de armata militiā ad celestem. Ex quo argue qd sicut illi nō possunt conuenire nisi quatenus facere possunt et ita isti celestis militie. vt no. in l. miles. ff. de re iudi. de quadruplici militiā no. s. celestis. equestri. legali. remigum: et vigiliū not. ff. de testa. mili. l. penu. **¶** Sexto no. qd per cōtrarios actus perditur quasi possessio quibus queritur. et vnūquodqz dissoluitur eo vinculo quo ligatur. vt. l. nihil tam naturale. de reg. iur. qd die vt in. c. is. de re. iur. facit l. si vt proponis. C. de nup. et autē. cō. C. de repu. vbi solēntas que requiritur in cōtractu: requiritur si militer in distractu et vide qd dixi in cle. pastoralis. de re iur. siue in. c. ad apostolice eo. ri. lib. vi. vbi de sententie executione. super iuribz incorpōralibz cū i eis lata fuerit snia qualr fiet executio. **¶** Septimo no. qd in degradatōe debet epō incipere ab eo ornamentō qd vltimo datum fuit. et sic successiue deuenire vsqz ad primū. Simile dicit philosophus ethicorum primo qd vltimum in construendo est primū in destruendo. exemplum patet in domo et no. hic de istis insignijs et ornamentis. que traduntur in ordinationibus clericoz. et qd in prima tonsura vel psalmistatu nihil traditur videtur quibusdam degradatōi locuz non esse. Sed ista litera probat cōtrarium fm Jo. an. qui exponit vestibus sacris. i. benedictis et ab eo epō. de conse. dist. cōsulto. vbi exponit consecrato. i. benedicto. et est cōtra quosdā simplices sacerdotes qui benedicunt corporalia et sacerdotalia indumenta remittit ad no. per eum. s. eo. lib. de priui. abbates. **¶** Octauo no. qd debent clerici degradati caput radi vel tonderi. Bui. in Spec. in d. s. et ver. degradati. dicit qd loca capitis vel manuum qd fuerant immuncta radenda erant intro vltimo hōi talis rasura hic nō pspitur: nec etiaz prohibetur. vestigiū hoc ponitur pro signo ali

ter in. c. is de iura calūnie. **¶** Nonno no. in ver. poterit autē i bus verbis vtatur epō in illa actuali degradatōe: non em̄ nit hic formam verborū degradatōis verbalis: sed actualit̄ sunt eius pars fm Jo. an. **¶** Qui circa hoc querit vtum debet esse indutus vestibus pontificalibus dicit qd non. qd hoc colligitur ex hoc oēs cōcor. dant. s. seruet contrariū. **¶** Et rit etiam vtum debet fieri in ecclesia dicit hoc esse honestū. et etiam audiuntur cause spūales. ij. q. ij. preceptum de appell. fronte. et s. sit hoc de solēntas non tamen de substantia degradatōis. et hoc no. de his in. s. ij. loco. ver. et est notandū circa fi. d. **¶** Glo. fi. qrit de. ij. q. j. e. vtrū percussus degradatū incit canonem si quis suadente. ala. et Bar. brix. qd non. **¶** Ergo. et Jo. Ber. qd sic quozū opinio videtur reprobatā p hunc textum. in fi. dicit. Eximus te omni ordine beneficio et priuilegio clericali ad idem. l. iij. di. c. ij. vbi dicitur qd postq de gradu decidit eius conditionis est cuius fuerat ante gradū ad idem. l. iij. d. x. antiquis ibi exuti religioso priuilegio. Preterea non potest ei illum retinere priuilegiū postq iudex secularis inicit in manus et punit. vt. c. euz non ab hoie. z. c. nouimus pallez. Jo. tenet istam opi. in actuali degradatōe de qua loquit ille tr. Sed in verbali de qua loquitur prin. c. tenet opi. **¶** Ergo. Jo. et Ber. Sed tunc dices cū actualiter degradatus celebrando sificiat: vt tenent quidā vt Lau. Inno. et Host. et ar. hic et plenim c. ij. s. de cler. exco. mi. quare nō retinet istud priuilegiū canons. So. dicit Jo. an. in nouel. qd l. predictoz opinio posset de re defendi qd conficiat qd pz: qd si per papā restitueretur non otio naretur de nouo l. insignia ablata restitui debēt tū verū est im priuatum priuilegio canonis vt pdictum est. Nam istud priuilegiū cōceditur a iure positio: ergo eodē iure tolli de facilio test. vnde in multis casibus aufertur etiā nō declarato: vt p. eo. li. de biga. c. vno. z. de cle. cōiug. c. vnico cū fi. Sed caractera deo imprimuntur in aia qui per hoīem non pōt auferri. Et in de refidet in nouel. ex cuius dictis relinquit decisionem glo. suam biam in qua firmat qd degradatus celebrando non sificiat. retit ad ea que plene scripsit i. d. c. ij. dic vt ibi. vbi tenet gl. qd duo situs conficiat sicut hereticus. cui cōcor. Inno. Host. et the. o. gi precise. in contrariū allegat. l. di. accedens vbi tales appat eum presbyterū. et dicit eum sacro ordine priuati ad idem. l. i. s. vt constitueretur ibi ad clericatum redeat ad hoc. xj. q. ij. eja. et ar. d. dictum in quibus dicitur ordinē vel gradum amissus aut tunc. Ad idem. j. q. j. s. opponitur in prin. vbi dicitur qd talis nulla remanet potestas significandi. Sed istud vltimū solū vt ibi notatur. ad alia supradicta iura respōdet **¶** Ug. qd de ordi executione loquuntur. et qd de ipsius ordinis priuilegio et ibi dit Jo. and. in d. c. ij. q. Host. loquens de deposito dicit se in Lau. ala. z. c. pcor dare: qd sicut p depositionē nō tollit carne ris potestas circa immunitatē: ergo nec characteris potestatis ca confectionē eucharistie. s. executio sit sublata et loquit vlti xi in deposito in degradato non dicit ibi amplius qd p dicit. et trus de ancharano.

1 **¶** Carcer de iure ciuili inuentus est ad custodiam.

2 **¶** Detinens aliquē in via an possit accusari de carcere. priuati

3 **¶** Pena carceris dicitur arbitraria.

4 **¶** Carcer an sumat pro detrusione in monasterium.

¶ Clauis ad reorum.

mentionis carceris quam ampliat ibi nos tam. vel premitit qd de iure ciuili. cuius contrariū mittit de iure canonico. **¶** Nonno. qd de iure ciuili carcer est inuentus ad custodiā non ad penā. custodiēdi em̄ sit qd de criminibz accusantur als fugiendo penas deluderēt. et hic est qd nō pnt se in tali cā defendere p procu. vt. c. venicus de ar. z. l. pe. s. ad crimen de publi. iudi. ci. **¶** Aduerte tñ qd reus cōfēt crimen. et tñc nō solum ponitur in carcerē: sed in vinculis catenis vel cōpedibus: vt. l. si cōfessus. ff. de cust. et exp. re. Idem si cōfiteretur: sed est graue scel̄ vt. l. diu. eo. ti. Si vero crimē nō fitef nec est scelus ita graue tñc pōt poni in carcerem nō qd vtr culef: s. custodiendus cōmittitur fideiussozibus qui nō erūt deiussores de repitendo: sed qd ille talis d palatio vel alio loco sibi deputato nō discedet. Et qd iuris tñc si fugiat. dicit vt in no. **¶** Ly. in l. ad comitariē. C. de custo. et expi. reo. z. glo. no. xj. q. v. cum homo. z. vide bar. in l. j. ff. de custo. et expi. reo. vbi quic qd iuris si in defectū pene pecuniarie venit imponenda corralis. an interim d. in carcerem detineri. dicit qd sic. adhibet remediū qd soluat illam pecuniā transferēdo dñm in fiscū sub hac pditione. si pdeinabitur. vt. l. sub pditione. ff. de soli. **¶** Secō no. qd carcer de iure ciuili est deputatus spūaliter ad custodiam. Sed de iure canonico ad tpalem penam vel ppetuū si iudici vsum fuerit. et sic iudici tantum talis carceratio est pmissa. priuatis vero detinentibus aliquem in carcerem immittit pena

pena ultimi supplicij: vt. C. de priua. carce. l. i. vbi ter. dicit i quo-
cunq; loco. Ex quo verbo colligitur. qd si aliquem detineas
in via possis de priuato carcere accusari. r. vide ad hoc qd no. de
verb. sig. ff. l. qui neq;. Sed dices ergo videtur qd impune possit
priuatus capere priuatum ex causa. puta deprehensum in faci-
noze vel in fuga: vt. l. p. reo: ait. s. de bitore. ff. de his q in frau.
cred. l. i. capite quinto de adul. Sol. dicit Bart. super ista. l. ca-
p. vbi qd quidam sunt priuati qui habent illud ius detinendi
z capiendi: vt dñs seruum z pater filium: vt. l. i. z. ij. C. de pa. po.
ff. de re. li. exbi. l. iij. s. i. z isti sine dubio priuatum carcerem no cō-
mittunt. vt no. Cy. i. l. j. C. de priua. car. Quidam sunt q habent
ius capiendi non tamen detinendi: z isti videntur cōmittere pri-
uatum carcerem si vltra. xx. horas detineant: vt. d. l. capite. v. vn-
de in casibus in quibus iura permittunt aliquem capi vt falsa-
orem monere. furem: vel adulterum in adulterio deprehensum:
vt. l. i. de sal. mo. z de fur. l. si quis in seruitute circa fi. z. l. ait p. reo.
si debitor: em de his que in frau. credi. z in istis si. casibus non
potest retinere vltra. xx. horas. aliter videtur committere priua-
um carcerem. facit qd no. insti. de actio. in prin. Quidam sunt
q non habent ius capiendi neq; detinendi. z in istis est aduer-
endum. Nam quandoq; aliquem capiunt vel vt occidant: vel
zedentur. z tunc si hoc faciunt incontinenti inspicimus solū il-
lud delictum propter qd capiebantur. vt. l. illud. ff. ad. l. aquil. cō-
inditur enim tunc captura cum depredatione vel homicidio
obsecro incontinenti. facit qd no. in l. qui de crimine. C. de ac-
a. Sed si ex intervallo occiderint vel depredati fuerint tenentur
priuato carcere z de occiso. vt. l. nunq; plura. ff. de priua. deli.
3 Tercio no. q pena carceris perpetui vel ad tps est arbitra-
ria pensatis circūstantijs psonę delinquentis z specię delicti p-
erto ergo ex speciali crimine no videt pena ppetui carceris li-
mitata a iure isto ergo genus pene non relatum ad certum titu-
um criminis non videtur operari affectum depositionis vel dā-
tationis in metallum. Sicut equiparat Innoc. in. c. qualiter et
quando de accu. titulus em criminis z non durior: forte senten-
tia videtur hoc operari. ar. l. i. lictus fuit. ff. de his qui notā. infra.
bi effect? iuris ponit ex titulo criminis no facto iudicis ad id
z si feuerior. ff. de his qui notā. infra. Item ille textus istā condē-
tationē tolerat ad effectum peragendū penitētię: hunc ergo de-
et producere effectū z non aliū. vt. l. no oēs si cer. pe. Ex his in-
teritur qd vbi genus delicti non reddat ipm inhābile ad testādū
el testimoniū q iste condēnatus ad perpetuū carcerem pote-
re testamentū facere z testimoniū pphibere: nec tacite eius bona
releguntur confiscata. z no. hunc passum. pendet em hoc defa-
o in quodā clerico condēnato ad perpetuū carcerem ex cri-
mine tñ atrocissimo: qz scz voluit subuertere statum sue ciuita-
s. z sic incidit in crimen lese maiestatis. vt. l. i. C. de abolitio.
uod tñ genus criminis non videtur cadere in clericū nec ligā-
penis ciuilibus. vt de. pastoralis. de re iudi. vbi laycus no sub-
ctus imperatori non potuit istud crimen cōmittere. ergo min?
4 ericus assumpt? in forte dñi. vt. c. duo sunt. xij. q. ij. ¶ Que-
Jo. an. vtrū hic debeamus sumere carcerem pro detruſiōe in-
onaſterij. Nam sicut sumitur. s. de sen. exc. vt fame. putat Ar-
i. directe de carcere hoc intelligendū. qd potest habere eccle-
a. xviij. q. iij. attendendū in fi. z de apo. c. a nobis. z. s. eo. li. c. vt
quisitionis: primo respōso. de hereti. z de eo. ti. de here. c. j. s.
ne. z in concor. vlt. gl. ¶ Quarto no. q quandoq; pena est p-
etua. qñq; temporalis concor. s. de const. c. ex lris. in dubio au-
em debet intelligi perpetua. vt in glo. antepe. quam tenet Ar-
bi. dicit tñ latius. vt in l. quam alleg. ff. de postulando. l. puto. s.
facit qd no. in. c. p. o. illorum. s. de preben. vbi de sententia cen-
tre per delegatū contra turbantes quanto tempore duret ei?
fectus. z adde ad predicta quod no. in l. si fine. ff. de penis. naz
ibi casus notabilis q si iudex condēnat ad tempus z non
primit q̄tum tempus de decennio intelligitur. Quid si ad be-
placitum. dic vt dixi in. c. si gratiose. de rescrip. s. eo. lib. ¶ Pe-
us de ancharano.

- 1 Damnarī an quis possit cō filijs suis.
- 2 Solis appellatione quid contineatur.
- 3 Prosapia quid dicatur.
- 4 gens dicitur cognatio.
- 5 generis appellatione quid cōtineatur.
- 6 necessario: um appellatione qui cōtineantur.
- 7 consanguineorum appellatione qui veniant.
- 8 uorum appellatione qui veniant.
- 9 cognatorum appellatione qui veniant.

Bicunq; Ponit regulam cum sua exce-
p̄tione ibi vbi. ¶ Mo. hic post
Jo. an. de illo aduerbio vbiunq; q videtur aduer-
bium loci z interrogantis de loco. xij. q. ij. vbiunq;
z tunc arguit qd hic ponatur incongrue z ideo dicit

q hic est aduerbium z exponitur vbiunq; z quodocunq; facit
s. eo. lib. de elec. vbi periculum cum concor. z est expressum in. d.
c. vbiunq; temporum vel locorum facultas tulit zc. est etia; ad
uerbium qualitatis quantitatis z similitudinis. hic etia; potest
sumi pro aduerbio loci: vt dicamus vbiunq; z in quocunq; loco
1 iuris scripti z non scripti. ¶ Secundo no. q damnatur quis
quandoq; cum suis filijs siue posteris vsq; ad certam generatio-
nem qd regulariter fieri non debet: qz non portabit filius iniq;
tatem patris nec econuerso z peccata zc. de his que fi. a ma. par.
capi. quesuit. z. l. sancimus. C. de pen. fallit in certis casibus. vt
in. c. vergentis. s. de hereti. facit. s. in quibusdam. z. l. quisquis.
C. ad. l. iul. maie. ¶ Tercio no. q verbum posteris siue posterita-
tis complectitur descendentes concor. prealleg. c. in quibusdam
vbi no. an includantur tunc descendentes iam nati vel solum na-
scituri. z dicit qz iam nati si delictus erat tale propter qd filij te-
nebantur. vt sic verba referantur ad intellectum iuris cōmunis.
Sicut verba contractus z aliarum dispositionum. vt. l. quero. s.
inter locatore. ff. loca. c. cū dilect? de p. sue. z. l. ij. vno. ff. loca. cū fi.
¶ Circa hāc agit Jo. an. qd iuris si p̄stō siue snia no loquit p ver-
bū posteritatis s; cognatiōis. puta papa p̄denat. z. cognatio-
nem suam vsq; ad quintam generationē: an veniant descendē-
tes tantū vel etiam collaterales. refert Bar. tenere qz sic: s; puni-
ri collaterales non debuerint cum nec puniantur in crimine lese
maiestatis. vt. l. si quis cum militibus. vj. q. iij. potuit tñ ex pleni-
tudine potestatis. facit. s. de scisma. c. vno. z. j. c. p. ori. s. ceteruz
Si queritur quid papa intendit per verbū cognationis. dic eū
confulendum. C. de legi. l. humanum. Sed si hoc fieri non potest
presumetur noluisse collaterales punire. vt sic pena z odium res-
stringantur de reg. iur. odia. zc. in penis. z hoc sibi magis pla-
cet: alias sequebatur etiam adoptiuos includi qui etiam cogna-
ti sunt. ff. vnde cognat. l. i. ¶ Quarto not. q pena alicui inflicta
cum posteris vsq; ad certum gradum ab homine vel a iure intel-
ligitur de posteris descendētib; per lineam masculinam non
femininam nisi aliud exprimatur. idem in priuilegijs in munerib;
bus z honoribus vt ad descendentes a masculis deferantur vt
in iuribus alleg. in glo. ij. que hec optime probant. z aduerte qz
ter. loquitur quando vsq; ad certam generationem condēnat-
tur posteritas fortius dicit Jo. an. si simpliciter damnaretur po-
steritas sine determinatione quote propter maius p̄iudiciū
sed tunc vsq; ad quatum gradum extenditur credit q hoc deci-
dere non sit glo. sed pontificis statuentis. ¶ Ultimo no. q hoc
c. facit mentionē de posteris z qui veniant tali appellatione hic
habes. nam includuntur descendentes ex masculis non ex femi-
nis concor. l. vacatio. ff. de mune. z bo. z. l. i. in fi. ff. de iur. immu.
z prealle. s. in quibusdam. Quid si dicit dispositio cum liberis
qui veniant sub illa appellatione respon. vt. l. liberozum de ver.
fig. z de senator. l. liberos. z. C. de inter. ma. l. libertinus in fi. per
Cy. z in Spe. de locato. s. nec aliqua. vbi. s. de appellatione au-
tem filiorum qui veniant. Utrum nepotes z ceteri descendētes
dicam in de. j. de baptis. z per Bar. plenissime in. d. l. liberozum
quid si fiat mentio de herede dic q regulariter continentur om-
nes successores vsq; in infinitū. vt. l. heredes de verb. signi. z per
Cy. in l. in annalibus. C. de leg. z per docto. in l. gallus de lib. z
posthu. z vtruz contineatur successor de iure p̄torio glo. tenet
q non in l. herede. z. l. hereditas. de verb. sig. z Bar. in tractatu
substi. z nunquid fideius. vltis dicit q non. qz licet effectus sit he-
res: vt. l. si filius q cum eo. z. l. postulante in fi. ff. ad trebel. no ta-
men est heres: sed similis heredi. in aut. de heredi. z falci. s. inor-
dinatum. Quid in fisco vtruz appellatione heredis comprehe-
datur. dicendum est q sic: vt. l. ex facto. s. fi. ff. ad trebel. z not. in
l. non inter. de iur. z. l. nouatio de nouatio. ff. Sed nunquid mo-
nasterium comprehendatur appellatione heredis. dic q sic: vt
no. in. c. in presentia de proba. z in aut. nisi rogati. C. ad trebel.
2 ¶ Alterius quero quid contineatur appellatione prolis dic
qd idem importat quod liberi: vt. l. fin. C. de bon. dam. Idem de
3 verbo progenies: vt. l. fi. C. de eman. liber. ¶ Quid de verbo p-
sapia dicit q prosapia est generatio siue familia alicuius: vt. l. fi
4 quis ex corpore. C. de murlegu. l. xj. z. d. l. ne diutius. ¶ Quid
de verbo gentis dicit glo. q gens alicuius dicitur cognatio qd
5 dic. vt. l. j. ff. de proba. ¶ Quid de verbo generis: quid contineat-
tur gñis appellatione. videtur q genus idem sit q agnatio: z sic
6 veniant consanguinei ex parte patris qd dic vt in. d. l. j. z. l. ij. z
ij. de lib. cā. ¶ Item qui cōtineantur appellatione necessario: ū
videtur similiter q agnatos cōtineat. vt. l. fi. ff. de iusti. z iur. z. l. j. i
fi. ff. de eo qui pro tutel. nego. gest. z. l. impuberibus in princ. de
suspec. tutor. Item q veniat appellatione parentū dic q de pro-
prio significato cōtineatur cōsanguinei vsq; ad tertiu gradum
vt. l. iurisdictionis. s. parentes. ff. de gradi. Sed large loquendo
cōtinentur cōsanguinei in infinitū. l. quippe. s. j. ff. de in ius vo.
7 ¶ Qui veniant appellatione consanguineorum dic q p̄prie loquē-
D iij

¶ Cōsan-
guineorum
Adde q cō
sanguinei dī
cunt etiam
nati ex illici-
to coitu. Jo.
an. i arb. aff.
j. par. bal. in
l. frēs. ff. de
inoff. testa.
doc. i. l. fi. C.
de d. si. z. l. i.
liberozum. ff.
eo.

Det. de ancha. super sexto decre.

Et intelligunt fratres et qui sunt ex latere transuersali: vt. l. post sanguineos. in prin. de su. z. l. de usu. l. in fideius. s. cum polli dius. Quid si fiat mentio de propinquis qui veniat appellatio ne ppinquos. vide. l. officiales. de epi. z. de. z. per l. y. in. l. etiam C. de testi. vbi dicitur ppinqui dici possint. Quid si fiat mentio de suis. Qui veniant appellatione suorum dicitur q illi quorum inu riam pot psequi: vt no. glo. in. l. si femina. ff. ad turp. Quid si sit mentio de nepote nunquid pteant filij ex fratre. dixi. s. eo. li. de scisma. c. vno. z. ibi qui dicantur de domo. facit. l. j. C. de suc. edi. z. de inof. te. l. si instituta. s. j. Quid si fiat mentio de familia di cit q appellatione continentur liberi nepotes p nepotes gener nurus z oes in eade domo cristetes: vt. l. pronuntiatio. s. familie ff. de ver. sig. z. C. e. j. l. si. Quid si fiat mentio de antiquitate dic q idem est antiquitas q sanguinitas vt. l. cum sancimus. in fi. de ag. z. cen. Quid si fiat mentio de necessitudine dic q pinde est ac si iheret mentio de necessariis suis: vt in. l. in fideico. s. cu pol lidius. z. no. de usu. que veniant appellatioe affinitatis. dicit vt l. non facile. s. affines. de gradi. z. l. affinitates. C. com. de suc. in qb? dicit q vir z vxor sunt causa affinitatis: sanguinei no vxoris z sanguinei viri sunt ipsi affines. de quib? in. c. no d3. de con. z. affi. Qui veniunt appellatione cognatorum dic q sanguinei ex latere mro: vt. l. j. s. j. de grad. z. in fi. de fru. co. per totu. Quid si fiat mentio de agnatis dic q intelligunt sanguinei ex latere paterno: vt. l. j. s. idem gradi. Quid si fiat mentio de homine. pu ta dixi si sine homine decesserit. dic q intelligunt filij masculi z femine: vt. ff. de ver. sig. l. hominis. Quid si fiat mentio de natis dic q appellatione natorum continentur filij z nepotes: vt. l. na torum. de ver. sig. ff. habes ergo multa verba quibus vtuntur in dispositionibus l3 hic fiat mentio solum de nomine posteroru.

- 1 Cardinalis insequens est excoicatus.
- 2 Cardinalis offendens multipliciter punitur.
- 3 Debitores delinquentium post bonorum publicationem non tenentur eis de debitis respondere.
- 4 Feuda z officia in confiscatione bonorum non veniunt.
- 5 Nepotes an puniantur propter delictum parentum.
- 6 Favor arbitrio iudicis punitur.
- 7 Bona confiscata post penitentiam peractam quis non recusat.
- 8 Pena legalis per canonicam non tollitur.
- 9 Civitas punitur que non punit subditos delinquentes.
- 10 Cardinalem offendens perpetuo est infamis.
- 11 Filius propter casum patris an priuatur dignitate quesita.

Elleis recordationis. Dividit vt i pta glo Nota. q ille qui offendit cardinale altero ex mo dis hic expressis dicit pmittere sacrilegiu: cuius spe cies hic ponit Jo. an. post Archi. in nouel. dicit em q sacrilegiu comittit qui inuadit res ecclesie. et qui iniuste vexat ecclesiam. et qui violat moniale vel templu dei consecratu: clericus qui aru spices incitatores ariolos. z ceteros similes psumisse fuerit de prebensus. z qui violat immunitates ecclesie. Itē qui clericu pcutit de bis in iur. allega. in nouel. super. iij. glo. in sua tñ ppta significatioe. dicit lex q sacrilegiu ē auferre sacru de sacro. z hic duo requirunt fm leges. sed fm canonē sufficit alteru. xvj. q. iij. quisquis z. ff. ad. l. iul. pec. l. diuus. z no. C. de fur. l. si nondum. et tunc q sit pena habet. ff. ad. l. iul. pecul. l. sacrilegi. improprie tñ etiā ad alia crimina refert. vt. C. de cri. sacri. p totu. z vide de hoc xvij. q. iij. sacrilegiu. ¶ Secūdo no. q ille qui solu insequitur cardinale est excoicatus. z est speciale. Itā insequēs aliū clericū et etiā vbrās: nō tñ pcutiēs excoicatus nō est fm Joā. an. post Archi. super gl. de percussione. z nondū hostiliter qualificat id nondū fuerit insecutus. z sic ponit in mala parte nō sicut de ho micidio. c. exhibita. ¶ Tertio no. q multis modis dicit q de linquere hostiliter insequēdo: z de hoc dictū est. quādoq; percu tiendo z hoc clarū. quādoq; capiēdo. z hoc intellige cū effectu fm Archi. qui nō putat q per insultū vel obfessionē ad domum locus sit huic pene: sed nō obfidei ibi ad custodiā: sed ad verecū diam. per ea que no. Inno. in. c. nuper. de sentē. exco. de alijs de linquēdi modis hic exp̄ssis. de socio mādāte. de ratū habēte. de receptāte. etiā cōsulēte vel aliter auxiliāte. vide de. j. de pe. vbi est gl. singularis sup verbo defensauerit. Et circa receptatores no. hic gl. q dicit q ille q receptat cōsanguineū vel affine. q ptra cardinale deliq̄t nō tenet istis penis. qd intelligit in nouū verū q nō puniunt pari pena: sicut extranei. z hoc vult illa. l. ij. quam glo. alle. dicit em q nō absolunt nec tā seuerē puniunt vt extra nei. z facit ad. q. statuti quo cauē q receptās exbāntū puniat tāta pena. dicit Bar. q sic si erat talis bāntus q poterat impu ne occidi. nā talis est hostis sue ciuitatis. z pdit agnationē z co gnatioē. vt. l. postliminiū de captiuis. vñ videt q vigore statuti

filius possit impune occidere patrē bāntū. de quo tñ dicit. vt. l. adlinteriū cū incestu. s. liberto. ff. de adulte. S. vero est talis bāntus q nō pot impune occidi. dicit Bar. no. in. l. si. de recepta facit. l. inuitus. s. manēte. ff. de iure dot. z. l. minime. ff. de relig et sumpti. fime. ¶ Quarto not. multiplici pena puniri q ptra cardinale Romanē ecclesie deliquit: tenet em ac si crimē lese ma iestatis comisset. ledit em maiestas pape leso eius collateral Sic. vj. q. j. si qd cū z comitti videt hoc crimē etiā ex lesione p cipis inferioris a supmo. ij. q. j. in primis. et cū sit crimē publicū qlibet ad accusandū admittit. vt ibi. z. l. ij. C. q ad ecclē. cōfug. vide ad illa q dixi in de. pastoralis de re iudi. ¶ Quinto no. i ver. si instabilis q iste pdit testamētī factionē actiue z passiu et nō mirū si actiue. q perdit bona. z sic testari nō pot vt pte n. dñs. vt. l. cornelia. ff. de vul. z. pu. z. l. q p de capiti. z autē. igr si. C. de sacrosan. ecclē. passiuē etiā q pdat acquirēdi facultatē testō videt mirū q postq ē filius de portato q pdit ciuitatē z bā na ar. eo. q no. in fi. q. mo. ius pa. pote. sol. s. relegati videt q beat q rere fisco: qd auferi ab indigno applicat fisco. vt. l. si metallū. C. de bis q. z. indi. So. videt fatendū q hic sit filius de port to. z etiā magis iuri? odiosus: q est diffidatus atq; bānt? b. no supmi principis. i. pape. z sic hostis imperij. vt. l. amissione. q deficiūt. ff. de capi. dimi. z ex hoc sequit q nō est indignus se funditus etiā incapax sicut dānatus i metallū. vt. l. si metallū. de bis q pro nō scrip. habet. sicut dānatus i metallū. z etiā depo ratus habent p mortuis. vt. l. j. s. penul. ff. patab. z. l. si necel s. si deportatus. ff. de bo. libe. Itē ita est etiā dicendū de isto: t quo in ter. z vide circa hoc qd no. Bar. post l. y. de bānto an dat testamētī factionē actiue z passiu in. l. j. C. de hered. insti. l. eius. s. si cui de testis. z ibi p do. Bal. ¶ Sexto no. q isti? et ficia debet dirui. Circa hoc qrit Jo. an. qd iuris si habebat de mū vel turrim cōem cū alio z ps inferior erat sua z superior soc videt q nō destruat ne socius innocēs ex hoc ledat: q nō debi alteri p alterū z. ff. de reg. iur. l. nō d3. z. xxiij. q. j. q culpā. ¶ Ad dā dicit q iste socius cogē redimere partē delinquentis. z istu precū erit fisci. ff. cōi diuidū. l. cōi. s. fin. z. C. de cōi seruo. ma. l. Alij dicit q superior pars destruet z inferior assignabit soci ista est mala diuisio. q remanebit pars inferior absq; tecto. z s inutis. Alij dicit q tota destruet. ff. de aqua plu. arcē. l. sed i terdū. z cōi diui. l. si is cū quo. q. l. pbat q superior ptra inferior regressum habebit. ita hic refert in nouel. Bar. ipsaz plen? exē minat in. l. pacten? s. de eo. ff. de aqua plu. ar. p babilioz mibi detur opinio q fiscus redimat partē socij maxie in casu hui? . z in quo succedit in bonis oibus. vt sic potius ipse ad quē trans cōmodū sentiat istud incōmodū redimēdi q socius ar. l. fm ne turā. ff. de reg. iur. z. l. j. s. in pto de cadu. tol. nā z alibi fiscus nō dimittit p executionē publicē vindictē rē in qua est executio faci da. vt. l. postulatuerit. ff. de adulte. z. l. ij. C. qñ z q. quar. pars de. l. si mulier in opus salinarū de captiuis. Bar. tñ ipaz latius ex minat. in. d. s. de eo. dicit vt ibi. ¶ Septimo nota. ibi villo tēpori reparent videt em q si hec clausula nō fuisset apposta post di molitionē posset reparari. reperi istā qdnes disputatā si roman pontifex vel impator ciuitatē aliquā cōdenauit ad destruction muros. qrit vtrū post destructionē pot ciuitas reparari: siue o nouo fabricari: qd si fecerit an debeat iterum demoliri. Argui ad partes z finaliter pcludit q nō possit reparari siue iussu p cipis. Idē l. y. in. l. seruus. C. de pen. Idē Bar. in. l. si qd adult riū. s. j. ff. de adulte. z fm hoc ista verba nullo tpe reparent sūt e abūdati hic apposta. ¶ Octauo no. q post publicationē b noz delinquentiū debitores nō tenent eis de debitis rēdere si ue solueret: sed fisco q vicē heredis obtinet. vt. l. iij. C. ad. l. iul. d vī pu. z hoc iterū. qñ bona sunt ipso iure publicata. qñ uerove ni rent per sniam publicāda. vtrū tñ ante sniaz debitores soluēd liberent: videt q sic. vt. l. auferē. s. in reatu. ff. de iure fisci. z. l. rec ff. de sol. In snia iuris q ipso iure bona defert in fiscū: dubito an ante declaratoriā sniam sup crimine possit debitor repellere de bitore agentē ptextu huius criminis. ppter qd ipso iure defertū tur bona in fiscū. videt em q retineat admi nistrationē ante talē sniam declaratoriā: vt. j. dicit. z dixi. s. eo. li. de here. cum fm facit qd plene no. Bart. in. l. post ptractū de dona. ¶ Nonno no. capi tulū quo bona delinquentis publicant. alibi dicit lex q referuan tur bñdib? vt in autē. dānatoz. C. de bonis dāna. Sz illa autē. loquit cū qd ppter delictū d3 mori nō de eo q supiuit: vt ē iste et etiā de portatus. istis em bona auferunt. et deferunt i fiscū: vt no. C. de dona. intervi. vxor. autē. sz hodie de pen. l. qñ timo. z in autē. vt nulli iudiciū. s. si. z ita dicit do. Bal. in. d. s. si cui qd cōi ter tenet oēs z subdit q si aliq; est bāntus ad morē in absentia q filijs nō referuant bona. q ille de facto supiuit. z etiā de iure dōneueniat in fortia curie: vt in de. pastoralis de reg. iur. Sed in ptractū videt casus in autē. de pace tene. z eius vīo. c. j. s. si qd boiem col. z. z diligētē hic not. q si quis delinquat in personaz ecclesiasticā

ecclesiastica. ita q. ppter hoc debet bona publicari & institui de cas
nonica illa publicatio nō cōcernit cōmodū fisci ecclesie: sed dñi
tpalis illius delinquentis. qd no. & vide qd dixi in. c. cū fm leges
palleg. & c. postulatū ad si. de foro cōpe. ¶ Decimo no. in. s. si
qui vero q. in cōfiscatione bonoz nō veniūt feuda officia benefi
cia spūalia vel tpalia que dānatus ab ecclesia detinebat. facit ad
no. xvi. q. vii. filijs in glo. vbi de cōfiscatione vel dānatione iudi
cis secularis nō perdit quis ius patronat. & no. in cle. pastora
lis de re. iu. vbi absolūdo quoq. similiter cōfiscatis bonis non
venit in talib. bonis emphyteosis ecclesie. immo ecclesia repetit
a fisco. vt in aut. de alie. zemp. s. j. col. ix. Sed quid econverso
si epō cōdemnauit aliquē clericū de heresi: an in cōfiscatione ve
niet emphyteosis quā tenet cōdēnatus a nō tpali. qd est vldr.
de qua dixi in. d. c. cū fm leges. vbi iuxta p̄dicta querit Bar. de
p̄sa no. i. l. si finita. s. si de vectigalib. de dāno infec. vbi tenet q.
eunda indistincte nō veniūt in cōfiscatione ita q. iste. s. si qua ve
o nō ponit aliquid spūale in feudo ecclesie. l. Spe. dixerit feudū
fiscari in ti. de feū. s. quim. ver. iij. sed in cōtrarium est casus q.
eundū reuertitur ad dñm vel ad agnatos. & sic vasallū p̄uatur tñ
fisco nō q̄rit in. x. colla. si vasal. ven. feudū. & si de feū. fue. cōtro
uer. & de eo qui interfecit fratres do. sui. c. j. facit de p̄obi. feū.
lie. imperialē. s. illud. ¶ Pro hoc facit q. si vasallus efficit cler
us vel ingredit religionē statim perdit feudū: nec trāsit in eccle
as casus est in. x. col. si de feū. fue. p̄tro. & si cleric. & de beneficio
mine. c. j. & vide qd de hoc no. s. de proba. c. in p̄ntia in nouel. &
aut. ingressi. C. de sac. san. ecc. Rōnem hui. vide per Bar. in
s. si de vectigalibus qui dicit q. hoc ratio est q. feudatarius te
etur ad seruitiū p̄sonale vt in. x. col. qui. mo. feū. amit. c. j. & que
erit prima cā benefi. am. c. j. & p. hoc habet vtile dñum qd non
ostet separari a sua cā. Sicut igit in fisco nō transit illa obli
atio fidelitatis q. est mere personalis vt. x. colla. de forma fidei
ta. c. j. & de noua fidelita. forma. c. j. ita em non trāsit in fisco vel
iustitiam: accedit hic q. alie sunt opere vnius hois alie alteri.
¶ Undecimo no. in. s. q. si
uis. filios & nepotes puniri ex grauib. penis ppter delictū pa
entum. & est spūale in isto crimine sicut in crimine lese maiestatis
heresis. de quo per Ly. in. l. pe. C. ad. l. iul. maie. alias vere non
ebet vnus alterius odio p̄grauari. vt dixi. s. c. p̄ori. in. ij. no.
ibi. & aduerte q. filijs & nepotibus istis non aufert nisi act. le
itimos & publica officia & bonozes requirere igitur sibi ex con
actibus nō prohibentur & capere etiam ex dispositionib. alio
im. & in hoc minus grauat q. eoz p̄tēces scelerūz auctores.
¶ Duodecimo no. i. s. illd. q. nudū cōfiliū siue fauor. punit ad
bitriū iudicātis & illd. d. nudū qd ad maleficiū nihil addit fm
l. & in nouel. ponit exēplū in illo q. post insecutionē rēq̄stus ab
sequeute grauaui maleficiū. p̄sultit tñ q. sibi caueat vel peccat
nō iudicat ad qd tenet. supra de furt. c. q. cū fure. siue supra il
habear p̄tē siue nō cū sit diffidatus. vt hic primo r̄ho. sile in
articipio ex cōicati. nā plus peccat. & id plus punit q. cōicat in
imine q. q. extra. de sen. ex cō. nup. & aduerte q. vt dixi. i. c. sicut
ignū in. ij. q. de homici. plures p̄tē esse culpabiles in delictova
is modis. ¶ Itā q̄q. plures p̄cipaliter deliquerūt. q̄q. vnus
in p̄cipaliter. alij accessorie. & hic accessorie multis modis. q̄q.
adato. q̄q. ratū habēdo. q̄q. cōsulēdo. q̄q. suggerēdo: siue
iūmū inflāmādo. q̄q. assistēdo. & hoc multipliciter. nā q̄q. as
sit vt adiuer. q̄q. nō vt adiuer. sed ne offendens ledi possit.
q̄q. vt pacificet. q̄q. custodiēdo vestes spolia victualia passus
ran tñ si hīa. singulis igit casib. qualiter puniat non pōt dari
erta doctrina: q. plus & minus peccat in talibus. ideo imponit
ena extraordinaria vt sicut excessus exegerit vidēta p̄cedat vt
textu. vnde deuteronomij. xvi. p. mē supra peccati erit plaga
is modus. grauius ergo delictū est grauius vindicandū. xxiij.
j. nō afferamus. & circūstātie sunt pōderande. xxiij. q. viij. occi
s. facit. l. aut facta. ff. de penis. tāgit hic in nouel. super glo. nu
m. de ceteris modis quos nō p̄sequor. ¶ Tertio decimo
in. s. numerū. q. post pactā penitentiā & recōciliationē ecclie
itati nō recuperat quis iā bona cōfiscata: sed facultatē acqui
idi in posterū q. facultas videbat sublatā per sententiā cōfiscā
tis quasi etiā quesita postea intelligant similiter cōfiscata.
tus tñ dicit q. bonis publicatis quicquid postea acquirē nō
hui. fisci. vt. l. si mādauero. s. is cuius bona. ff. mādati. & de in
elgentia siue restitutione in integrū cōdēnati: an includat re
utionē bonoz dixi. s. eo. lib. de rescrip. q̄uis. ¶ Quartode
e io no. in. s. si quis vero de pena occidētū cardinalē vel dāno
t m causam mortis: de occisozibus p̄sbyteroz inferiorz & mo
e: p̄p̄z habetur. xviij. q. iij. si quis deinceps. & c. de p̄sbyteroz
e. subdiaconū. & c. qui occiderit de percuteēte capiente vel ex
f. lente episcopum in p̄allega. c. si quis deinceps. & j. eo. cle. si
s. suadēte. ¶ Quinto decimo not. in. s. per hoc quoq. q. p
iā canonicā nō tollitur pena legalis ad hoc. C. de sepul. vio

la. l. qui sepulchra. in fi. vbi de hoc per Ly. qd intellige nisi qua
tenus concurrūt. remanet ergo tñ altera in residuo. vt. ff. de ac
tio. & obliga. l. cū ex vno. & l. qui seruū. & hoc qd dixi ad residuum
agi posse. intellige quando actū fuit primo ad interesse. Sed q̄
vtraq. cōpetit ad vindictā vna electa & peracta. nō agetur alia.
vt no. in. l. q. senatus. ff. de iniuri. ¶ Circa p̄dicta retent hic Jo.
an. fuisse disputatum si pena per nouā constitutionē inducta est
diuersa a p̄ia erigetur vtraq. per. d. l. qui sepulchra. & patet hic.
et. l. quoti. de actio. & obliga. Si vero sunt similes tñ vna per ali
am tollitur quatenus cōcurrunt: fm iā dicta. Si vero in penis
est paritas nō refert q. imponat. vt. c. pastoralis de fide instru.
Aduerte Bar. post Dy. tradit in ista materia tres regulas. p̄i
ma est q̄ est vnū factū. vnus titulus criminis: & plures agendi
forme. & tunc vna electa tollit alia. vt. l. itē ait. s. si. ff. nau. caupo.
staban. & ff. de actio. & oblig. l. penul. & idē est in cōtractibus. vt. l.
q. in herede. s. eligere. ff. de tributoria. Simile videmus cū plu
ribus actibus qui ex eadē causa originē habēt l. & sunt obligatio
nes diuersae. vna electa tollit alia. vt. l. si reus. de fideiussor. & s.
si cōtra eundē. secus si cōtra diuersos. vt. ff. de admini. tuto. l. tu
toz qui reperiunt. s. ex duob. & expressi in. l. j. in tutela. & s.
seq. ff. de tutel. & rati. distr. & patet in. l. j. s. dixerit aliquis. de pu
bli. vbi est vnū factum vnus titulus criminis. i. furtum vel vio
lencia: & plures agēdi forme. s. ex illo titulo & ex furto. recipit tñ
ista regula vnū vel duo cōtraria sed ibi ipse soluit. Secunda re
gula est q. q̄ est vnū factū & plures tituli criminis diuersae agē
di forme: tunc si actum est vna pōt agi alia in eo qd excedit. vt. l. j.
ff. de bo. dā. & l. cū ex vno de actio. & oblig. & hoc est verū q̄ isti
diuersi tituli criminū habēt se vt genus & species: vt furtū qd est
genus ad rapinā & damniū datū ad actionē. arb. fur. ce. S. si isti
tituli habēt se vt excedentia & excessa vt est actio de tutel. & rati.
distr. ad actionem furti. & tunc vna electa alia nō tollitur. vt. l. j.
S. in tutela de tute. & rati. dis. facit. l. si adulterium cum incestu. ff.
de adul. Tertia regula est quando sunt plures agēdi fo: me tñ
sine dubio per electionem vnius: alia nō tollitur. vt. l. nunq. plu
ra de p̄iua. delict. & illas regulas ipse tradit in. d. s. dixerit aliq̄s
ad propositum ergo huius. c. quo electa pena canonica cōtra sa
crilegium non tollitur legalis in aliquo cum sit idem factum plu
res agendi forme. & diuersi tituli criminū. puta homicidium & sa
crilegiū & ad vindictā agitur. vnde q. vna electa alia insolidum
pōt agi contra. l. senatus. ff. de accu. cogita. & vide quod not.
Bar. in. l. j. ff. vi bo. rap. vbi querit si pro vno delicto puta furto
adulterio vel homicidio siue falso imponitur diuersa pena p̄ sta
tutum a iure cōi an videatur recessum a pena iuris cōis. dicit q.
non nisi appareat de contraria voluntate statuentiū. de qua di
cit cōstare si in statuto dicatur q. vbi non est determinata pena
in statuto recurritur de similibus ad similia. & vbi non ponitur si
mile recurritur ad ius commune. ex quo apparet q. voluit penā
iuris communis insolidum imponi. In dubio autem non vide
tur sublatā quando possit agi sed actio ex vno capite non pōt
agi ex alio & in hoc omnes concordant fm eum. ¶ Decimosex
to no. penam contra rectores & officiales qui pure negligūt hu
iūmodi p̄sumptiones. & dicit in nouel. post Archi. q. hanc pe
nam incurrunt si non omnes puniunt: q. videtur nil actus & c. C.
ad fille. l. penul. & l. si quis in graui. s. si. ad fille. & peccans in par
te totius reus est. vt. c. desleat de fureturā. Sed dices immo vi
detur de equitate canonica penā peti p̄ parte si cōtra fiat. vt. c.
sua. de penis: s. hic loquimur in pena indiuisibili puta ex cōica
tionis. In penavero diuisibili puta pecuniaria siq̄s implet pro
parte non videtur teneri in solidū in. d. c. sua in casu vero huius
c. etiam si esset pecuniaria tamē q. ita cōcernit in solidū punitio
nez vnus sicut pluriū videt insolidū cōmitti etiā si vnū ex pluri
b. deliquitib. dimiserit ipunitū. facit ad p̄dicta lex si seru. s. si
plurium. ff. si q̄s cau. & l. eadez. s. cato de ver. ob. ¶ Decimo se
ptimo no. q. officiales tenentur sicut p̄cipalis rector qui non
punit delictū. debet em officiales dñm informare & incitare qd
facere debeat nō dissimulare vel negligere. C. de statuis & ima.
l. j. & de p̄iua. car. l. j. s. p̄matibus. & l. xxvj. di. error. & de sent.
ex cō. q̄to. nō ergo puniuntur officiales ex negligētia rectoris: s.
ex propria: quia videtur consentire & p̄cipaliter omittendo
agere qd in eis est. Facit optime lex omnes. vide. C. de apella.
vbi glo. dicit quod subditi dicuntur resistere p̄latis si qd iniuste
agūt & instruere eos qd agere debeāt. allegat multa iura q̄ h. p̄
bat. & vide qd dixi. s. in. c. cū i cūctis de his q. fiunt a maiori par.
capitū. & qd dixi. s. eo. li. & hoc p̄sultissime de reb. ec. nō alienā.
¶ Decimo octauo no. q. j. mēses a tpe noticie cōputati. tenent re
ctores & ciuitas istos tales punire. S. hic dubitat d. trib. p̄io
quā dicat ad istoz noticiā peruenissent sic incipiat iste mensis. se
cūdo q̄ est possibile istā cām expedire infra mēses: maxie quo
ad pene impositionē: cū ppter dilatiōes statutas a iure appē
latas moras iudicij q. sunt multē exigeret lōgiore tractus. ter

Petrus de ancha. super sexto Decre.

tio qñ ciuitas datur delinqueri siue negligere vt hac pena te-
 neatur. **Q**uo ad primū dicit Archiep. q tunc incipit mensis ⁊ sic
 peruenire ad noticiā cū apparet legitim⁹ accusator ⁊ ante nō in-
 cipit cursus huius mensis. **C.** de litis cōtest. aut. auferat. Alij di-
 cunt q incipit iste mensis quo ad pene cōmissionē p eius lapsus
 a die denūciationis facte officia li p officialē publicū vel priua-
 tam psonā. vt. l. nulli. z. c. de iure fis. l. j. z. l. quidaz decedens. **S.**
 fi. ff. de admi. ⁊ sup hac denūciatione testes recipient. ⁊ dilige-
 ter negociū examinabit. rj. q. iij. summopere. **N**on ob. q nemo
 debet sine accusatione dñari. vt. c. vt nostrū. vt eccle. benefi. fine
 di. con. **E**st em̃ spāle in hoc crimine qd simile est crimini lese ma-
 iestatis vt in prin. huius. c. in illo aut̃ proceditur p viam inquisi-
 tionis denūciationis ⁊ accusationis. vt extrauag. ad repzimen-
 dam de qua dixi in. c. pastoralis de re iudi. **S**cda lec. est qhic lo-
 quimur de noticiā p famā p quas aurius iudicis innotuit tale
 scelus ppetratū. tunc em̃ incipit currere iste mensis ad inquirē-
 dum exequendū vt dictū est. **I**nducit em̃ talis fama noticiā de
 quo. **S.** de rescriptis cū contingat in prima glo. z. ff. de acqui. he-
 re. l. cū quidā. **S.** qd dicitur. **Q**uo ad scdm quō sez est possibile in-
 fra mensem hanc cām incobare ⁊ finire ppter multas moras q̃s
 habet ordo iudicij dicit in nouel. q̃ iudez abzeniabit numerū di-
 lationū ⁊ dies. **C.** de iudi. l. nōnunq̃. ⁊ qd no. **S.** de offi. delega. c.
 causas. ⁊ circa hoc vide qd no. **Jo.** an. post **Inno.** in. c. ultra ter-
 tiam de testi. z. l. j. ff. de glan. legē. ⁊ qd dixi in. c. venerabilis. z. c.
 fi. de iudi. **Q**uo ad terciū qualiter dicatur ciuitas negligere di-
 cit in nouel. q̃ collegialiter ⁊ vt cōe cōitas ciuitū vel rectores ci-
 uitatis id agunt vel negli. **C.** de sac. san. ecc. l. iubemus nullaz. et
 ff. de re. iur. l. aliud. **S.** refert vbi de hoc ⁊ facit qd no. de si. dilect⁹
 ij. vbi de hoc. **S**ed hic querit an punita vniuersitate queri possit
 aliquos de vniuersitate pñiri. **R**efert **Inno.** **Jo.** mo. tenere q
 sic: qd qd d3 vniuersitas dñt singuli nec ecōtra. vt. ff. qd cuiusq̃
 vniuersi. no. l. sicut. **S.** j. z. d. **S.** refertur. nā alia pena cadit in pctō
 vniuersitatis alia singulorū: vt p3 in isto. c. vbi primo puidet de
 pena singularis delinquentis. ⁊ deinde de pena ciuitatis vel loci
 ⁊ hoc verū credo in casu hui⁹ capli. vbi sunt diuersa delicta ciui-
 tatis vel vniuersitatis ⁊ singulorū: nam vniuersitas ex p3ia ne-
 gligentia siue omissione ⁊ singularis ex delicto proprio ⁊ sic cū
 sint diuersa delicta diuersum ortum habentia ⁊ contra diuersos
 non mirum si punitio vnius alium non liberat: q̃ ne eundem di-
 uersimode delinquendo. vt. l. nunq̃ plura de priua. delic. **A**duer-
 te hic plentius declarandum occurrit quomodo vniuersitas
 possit delinquere cum non habeat animū sed sit persona ficta et
 imaginaria: ⁊ si potest delinquere quomodo punitur ex delicto
 ex quo singulari veniret imponēda pena mortis. dic vt dixi ple-
 ne referendo **Bar.** in. c. dilectus de simo. ⁊ per eus in. l. aut facta
 ⁊ per **Inno.** in. c. grauem. de sen. excō. **D**ecimonuote no. q ci-
 uitas priuatur hic pontificali dignitate excep. **R**o. ciuitate. **N**ā
 si propter delictum eius punitur suus pontifex: quandoq3 est
 papa ⁊ per consequens priuarentur omnes alij vocati ab eo in
 partem solitudinis non in plenitudinem potestatis. vt. c. man-
 data. de presump. **S**ed hic queritur si est ita q oēs dependeant
 ab eo quare vocatur **R**o. ponti. dicit in nouel. post **Jo.** mo. q
 dicendo **Non** pontifex dico locū. **S**ed dicendo eps ro. dico
 preeminentiā. est em̃ vna ecclesia cūsus sponsus est papa ⁊ card-
 nales sunt filij primi gradus. dat simile de rege portugalie q̃ p-
 pter loci eminentiā vel alias cām denominatur ab illo loco: nec
 propter hoc detrahitur quū sit rex aliorū locorū regni sui. **S**ed
 hic queritur quid importat ista priuatio pōtificialis dignitatis
 per respectū ad locū de quo loquit̃ finis. c. dicit in nouel. q epa-
 le officiū quo ad locū illuz est sublatū. xv. q. ij. **S.** est ⁊ generaliter
 z. c. fe. extincta em̃ dignitate quo ad locū illum extinctū est oē id
 qd ex ea sequi pōt ar. optimū. **S.** eo. lib. de hereticis accusatis: **S.**
 porro. in. fi. nō poterit ergo eps ibi exercere epale officium. ⁊ sic
 priuatur sine culpa: sed nō sine cā: de quo. **S.** de priui. antiqua. et
 nisi ita diceremus priuatio nullius esset effect⁹ ⁊ lex esset im-
 posita verbis cōtra. c. cōmissa. de elec. **S.** eo. lib. dicit tñ **Jo.** an. q re-
 manēt ex ista priuatione dubia q̃ indigerēt declaratione. **N**am
 si iste eps pōt exercere illa q̃ sunt pontificalis dignitatis p quē
 tunc exhibent epalia: ⁊ cuius autoritate: ⁊ quo loco ⁊ q̃ sit tunc
 denoiatio ep̃i extantis: ⁊ an ipse eps extra locū vel in loco quo
 ad extraneos possit exercere pontificalia. ⁊ qd si mori an eligat
 successor: ⁊ ad qd officiū in ⁊ qd erit interim de his que sunt iur-
 risdictionis ep̃alis in nouel. format ista pulchra dubia ⁊ non sol-
 uit: exponit aut̃ pontificali dignitate. i. ordine: nā dignitas pon-
 tificialis ⁊ ordo pōtificialis p eodē sumunt. **C**l. **U**igesimo no.
 q in fine dicitur q potestas ei affuerit ⁊c. q punit ciuitas q nō
 punit suos subditos delinquentes cū pōt: sicut ⁊ qñ ipsa pñici-
 paliter in hoc deliquerit: ⁊ sic p3 qdelictū in cōmittendo ⁊ omit-
 tendo pōt cadere in vniuersitatē: p3 etiā q qñ ciuitas nō h3 po-
 tētiā puniendi tales: ⁊ tunc dicit **Jo.** and. post **Archiep.** q cessat

tunc illa pena: ponit exemplū qñ delinquentes sunt adeo pote-
res vel tanta est multitudo q̄ ciuitas: que tamen non delin-
illos punire non pōt vel non sine graui scandalo. vt qz se arm
defendunt vel loci difficultate se protegit. tunc ergo rōnabili-
dicio nō dicitur facultas adesse si deest. xxiij. q. ij. queritur. 2. C.
10. epif. 2. de l. si q̄s in hoc. 2. de his qui la. l. i. ¶ **¶** Quero post q̄
an. in prin. c. dē q̄ ille ppetuo est infamis q̄ offendit cardinalē
bona sunt publicata. q̄ro utrū ante sniam sup crimine iste sit in-
mis 2 repellatur ab his q̄ hīc dicunt. Item quo ad hoc vt po-
sit fieri executio super bonis. responde notabiliter post B.
chidi. quo ad has penas 2 quo ad executionē confiscationis
necessaria sententia saltem gñalis q̄ declaret illū fuisse talem.
s. eo. lib. de hereti. cū fm in fine. nam talis snia generalis req̄-
ritur quo ad corporales penā 2 quo ad cōfiscationē bonoz cū
in crimine lese maiestatis. vt insti. de here. qui ab inte. s. per
trariū. 2 insti. de publi. iudi. s. publica. 2 ad. l. iul. maie. l. eoz.
hoc no. de spon. c. ex parte. m. ij. glo. l3 em̄ in illo crimine lese
iusta. 2 heresi 2 hīc. querat fisco dñum ipso iure sine traditio-
ne. sicut monasterio querunt dñia bonoz in ingreditis vt no.
xix. q. vlt. auct. si qua mulier. 2 p. 3m. de pba. c. in pñsentia. 2 sic
adoptās acquirit potestatem adoptati. vt. l. si adoptauero. ff. de pe-
car. tñ in criminibz ppter q̄ perdit q̄s dñum requirit snia sal-
in gñe q̄ declaret eū fuisse criminofum anteq̄ fiat aliqua execu-
tio etiā in bonis. vt. d. c. cū fm leges. q̄rūt ad infamiā de qua
dicit sufficere cōfessiones q̄ in publico iudicio infamat. vt. si. e.
his q̄ no. inf. l. qm̄. 2. C. de inter. mal. si tutor. 2 in tñ est hoc
rñ fm eū q̄ ad infamiā. nā sufficeret q̄ ista pbatio sit facta de
mine vel q̄ pbatū sit notoriū: nā cū certis modis irroget in-
famiā 2 iste nō sit inter illos nō debemz ad hūc casum credere
cū infamia sit pena ad odiū restringenda est vt in reg. odia. 2
non sunt paria aliquid esse probatū 2 fm pbatā iudicati: vt.
eo. li. de off. dele. c. iudex in fi. 2 ibi. alleg. bona iura ad hoc. sed
ista vera sunt posses dicere qd nocebit priuati 2 bonoz dñio
quo ante sniam nō auferunt. rñ det q̄ nocebit ppter fructus
dij tpsiq̄ debet restitui fisco: vt no. in auct. de incol. nup. s. j. 2
dixi hoc esse vile quo ad alia. s. quo ad transitū talis pene p
redes 2 quo ad irritationē factā post tale delictū cōmissus. 2
vt dixi in. d. c. cū h3 leges circa prin. ¶ **¶** Scdo q̄ro iuxta p̄dica-
an cardinalis legat? 2 quē cōmissus erat talis excessus possit
clarare has penas: 2 i ciuitate 2 i delinquentes: p̄supposito q̄
ctum sit ita notorium q̄ negari nō possit: vel q̄ vniuersē vicin-
ppls testis est. de pur. ca. c. pe. 2. xij. di. in sacerdotibz. in fi. 3.
and. post Archi. arguit pmo q̄ sic: qz cū p istā pñtōnem sit la-
snia 2 talē trahit secū suū effectū: 2 p talē declarationē sniam
gati ampli? nō ligat? de appel. pastoralis. q̄ em̄ publicat non
aliqd de nouo facere. de elec. venerabilis. xxiij. q. j. h. 2. xij. c. m.
ut. de appel. 2 per hoc nō ob. q̄ iste nō possit esse iudex in causa
sua. ¶ **¶** Hā cū factū est notoriū nō pōt dici iudex: sed pot? notifi-
tor? pene canonice q̄ pōt in causa sua nec pōt recusari. vt. d. c. ca-
uit. p̄terea. iste nō exeq̄tur suā iniuriā: sed rōne ecclesie vt colle-
git ex ver. q̄s em̄ loc? ergo pōt ipse esse iudex. iuxta no. s. eo.
er ti. c. j. 2 in hoc refidet. subdit tñ q̄ vbi reuocaret i dubiū al-
ppter qd expediret adhibere cognitionē: vt dixi in. xviij. no-
bili. cū ipse nō pōt esse iudex vel cognitor in causa sua. iij. q. i.
nullus. meli? est i fieri per superiorē ipsius cardinalis. 2 cau-
ne notoriū dicat vbi nō est 2 cōuerso caueat ciuitas ne execu-
p̄textu potētē cū sit potens. s. de rescrip. cū cōtingat. 2 de ap-
cōsultuit. ita dicit qd no. singulariter: l3 enim q̄s non pōt cog-
scere de iniuria sibi illata ad impositionē pene per sniam in-
gende: tñ pōt cognoscere 2 declarare per sniam penā a iure in-
positā etiā sup iure facto p̄prio: nec p̄babiliter reuocare in tri-
buium qd erigeret cognitionē 2 examinationē. qd no. ¶ **¶** Tercio
quero post eū in nouel. dici? hīc in fi. q̄ ciuitas coipso q̄ cū p-
test nō punit excessus h̄mōi est pōtificiali dignitate p̄uata. Et
an cū p̄plo ciuitatis icludat dioecesim vt sit etiā dioecesis p̄uata.
Archi. in qdam additione p̄sequitur satis plix. 2 t3 q̄ nō cōp-
hendat dioeces. Inducit primo q̄ illa sunt in terra. s. de rescrip.
rodulphus. j. eo. titu. c. statutu. s. cū x̄o. 2. s. cū aūt. s. eo. lib. 2.
ver. si. l. ij. vbi noīe ciuitatis nō venit territoriu. ad hoc. l. xij. di.
ego lodouic? 2 optime. j. eo. li. de sentē. excō. si ciuitas penali-
igitur constituitur p̄uies culpā ciuiti 2 habēs suos limitarios.
ciuitatis nō d3 extendi ad dioecanos: nec suos sp̄nali patre pri-
ri. ad hoc de reg. iur. in penis. j. eo. lib. pena em̄ nō d3 plus exten-
di 2c. de his que si. a maio. par. cap. quesituit. 3. 2 cetera p̄bibi-
postulare apud p̄fide poterit postulare apud legatū 2 p̄cu-
saris. 2 p̄bibus morari in vrbe manere poterit in pomerio
villa vbi subiectis nō cōuerso. ff. de p. l. moris. s. j. 2. s. erit
ser. expoz. l. cui pacto. 2 si hoc est verū in pena iudicis vt p̄bibi-
iura palle. fori? est hoc dicendū in pena iuris cū quo mit? ag-
1 vt. c. cels? ff. d3 arb. ¶ **¶** 3tē fili? ppter casus p̄ris nō d3 p̄uari digni

re questra. ff. de senato. l. femine. 2. l. emācipatū: nec dioceſ. debet
perdere dignitatē ppter caſum vel delictū ciuitatis ad idē facit
ff. q. mo. vſuf. amitt. l. qd tñ in prin. vbi habēs vſufructū in villa: et
pñs in fundo ad villā ſpectare perditio vſufructu ville p ipſius
diſruptionē retinet vſufructū in fundo: cōſtat em̄ q ita in dioceſ.
ſicut in ciuitate ep̄s locat cathedrā 2 exercet ep̄alia. ſ. eo. lib. de
off. or. cū ep̄s. l. 3. ergo ciuitas pdat iſtud ius. p hoc nō d3 perdere
dioceſ. l. 3. a ciuitate iſtud ius fuerit pſecuta. ff. de p̄traria tu. 2. vti.
actio. l. ſi poſt mortē. ſ. ſi. In p̄trariū alle. l. nulli. C. ep̄i. 2. cle. 2. l.
ſi ex vico. ad muniti. 2. de cenſi. l. forma. ſ. q. vero. Itēz accēſſoriū
colliſi principali ſublato de regu. iur. l. accēſſorium. Tertius ad
hoc rñdetur q eſt verū qñ nō pōt accēſſoriū p ſe ſubſiſtere ſicut
pōt in caſu noſtro Jo. and. poſt iſta dicit q iſta queſtio occurrat
Bonon. tpe do. Neapoliſis. B. cclx. 2. Archi. in addi. bic
ipſam p̄ſolice p̄ſoluit: graue tñ tunc fuit q ep̄s nō exercebat
ep̄alia in dio. Bonon. niſi in villa centi q nō ſuberat dñio tpa
li dicte ciuitatis vbi erit dioceſ. nō ſubſeſſet ciuitati. ſicut eſt Jmo
le 2 in multis partib⁹ vltamontanis eſſet min⁹ dubiū. ſed deſcla
ratioe indigent taz in hoc. q in his q dicit in. xvij. notabili. vbi di
cit tñ Jo. an. Bar. examinat iſtā materiā. vtrū appellatiōe ciui
tatis cōtineatur territoriu. in qua poſt eum tñ breuius ſi diſtin
gue. Aut loquimur in beneficijs. 2 tñ cōtineat territoriu. vt. l. j.
ſ. cū vbi. ff. de offi. p̄ſe. vt. 2. ibi no. Aut in alijs actib⁹: aut vlti
mis volūtatib⁹ 2 alijs. 2 tunc aut dicit patria vel ciuitas. aut pe
riſſum aſſiſſum 2 ſi. vel vtrūq. Si dicit patriā tunc continentur
cōtinentia edificia. vt. l. v. x. iij. ſ. legauerat de lega. iij. Qñq. la
tius ſumit. vt. no. C. de natu. libe. l. ſi dicit ciuitatē. 2 tñ muris
cingit. vt. l. namq. liquide. ſ. ſi ita. de penu leg. Fallit in caſibus
ſp̄alibus. vt. in. c. ſi ciuitas de ſen. exc. j. eo. li. Tertio caſu qñ di
xit Bon. Peruſiū 2 ſi. 2 tñ cōtineat cōtinentia edificia. vt. l. v. bis
appellatiōe. de ver. ſig. 2. d. l. nam q liquide. ſ. q. ſi vms. Quar
to 2 vltimo caſu qñ dicit vtrūq. 2 tunc aut in ciuitate romana. 2
ponitur ḡra ampliandi. vt. no. in. d. l. v. bis. Aut in alia ciuitate.
2 tunc inſpicim⁹ qd p̄cedit. aut p̄cedit dictio ciuitatis: 2 ſumit 2
ſinitur muris. Aut nomē vt peruſium: vel Bonon. 2 tunc conti
nentur cōtinentia edificia. 2 hoc ſm Jo. in. l. ſi ſeruus cōis de
caſtreſ. pecul. hoc eſt verū qñ ciuitas ponit p̄o loco. Sed qñ ci
uitas ponit p̄o p̄ſonis. vt q dicit lego huic ciuitati: vel cōtine
atur in p̄uilegio cōcedim⁹ ciuib⁹ an contineant comitateſ.
videſ q nō. vt. c. rodulſus. de reſcrip. cū ſua glo. Breuiter ipe di
cit q appellatiōe ciuis cōtineat comitateſ. l. 3. appellatiōe comi
tateſ. nō contineant ciues. vt. l. q. ex vico ad municipales cōiun
ta. l. ciuib⁹ de muniti. p. 2. orig. l. r. Nam idem eſt dicere ciuem
peruſiū 2 peruſiū. vt. l. j. ad municipales. Qñq. ergo ciuitas po
nitur p loco tunc muris ſinit: ſed qñ ponit p̄o p̄ſonis: tunc con
tinent comitateſ. vt. l. ij. de nund. 2 p iſta cōcludit q qñ quis cō
lennat ciuitatē videat⁹ cōndēnare comitateſ. niſi aliud appa
eat. vt. l. ciuitatib⁹ de le. j. 2 ſta in. q. p̄poſita videſ dicendū: qñ
interdictū in loco cōcernit p̄ſonas. vt dicit⁹. ſi ciuitas: videantur
tā interdicti cōtateſ. qd nō eſt verū. vt. d. c. ſi ciuitas. Ratio
p̄ talis ſententia interdicti cōcernit nedā homines: ſed etiam
ocum in q̄tum nullus poteſt ibi celebrare. p̄dicta. 2 alia vide
der eum in. d. l. v. bis.

De penitentis 2 remissionibus. Rubrica.

1. Archiepiscopus ſas indulgentiarū per totā ſuam puin
tam concedere poteſt.
2. Conſirmatus in ep̄ſcopum non ſacerdos an poſſit indulgētiās
conferre.

Domana. Tria ſūt dicta. p̄m⁹ 2 ter
tiū ibi ſup benigna. tertium ibi i cōcedēdis.
C. Jo. q qñq. mittuntur q̄ſtores fabricę ec
clie metropolitane p dioceſ. ſuffraganeoz p
elemoſynis colligēdis: qd aut ſi iſtoz offiū
habes. ſ. titu. de here. c. vt offiū. ſ. cōp̄ſcedi.
Jo em̄ dñt agere vltra q̄ i eoꝝ l̄is cōtineat qñ legerēt p alphas
tñ ſm Jo. p. c. cū ex eo. ſ. eo. 2 qd ibi in nouel. ſup verbo l̄is.
tra ipſos etiā 2 in eoꝝ abuſiones eſt p̄ouiſum in cle. ij. eo. titu.
Secūdo no. q cōtra impediētes iſtos queſtores nō pōt archi
eſ vel eius vicari⁹ dare dictis queſtorib⁹ poteſtatē exercēdi
nſurā. Sed cōtra de. c. j. ſ. ti. p̄ori. Sed ibi loquit⁹ cū impedi
t exercitiū iuriſdictionis contentioſe quā cui libet eſt p̄miſſum
ſendere penali iudicio. vt. l. j. ff. ſi qñ ius di. nō ob. hic vero lo
quit⁹ cū impediſ in exercitio qd non habet iuriſdictionis execu
tōne ſz caritatiuā ſollicitudinē. 2 exhortationē quo ad q̄ſta gra
ta. ſ. de cenſi. ex parte. Eſt em̄ opus charitatis 2 mie repara
eclieſias. 2 ſz hoc ſpectet ad p̄ncipes 2 religioſos. xvi. di. c.
non tñ eſt ad hoc aliq̄s aſtringēdus. ſunt enim ab initio vota

gratuita. ſ. de voto. magne. Jo ob. ſ. de his que ſi. a p̄la. c. ſi. qz
ibi loquitur qñ maior pars capituli concordat. cui regule ſtan
dum eſt. eo. tit. c. j. Item ibi loquit⁹ de his quoz p̄ncipaliter in
tereſt. 2 qui ad id tenent. 2 qui ſubſunt archiēpo immediate quo
rum totū hoc eſt cōmiſſum ſm Jo. an. remittit ad. c. ſi. p̄re
alleg. vbi dicit Cincen. tenere illud quod ibi dicit⁹ obtinere: qā
papa id approbat: alſ nullus cōpelleret dare de p̄prio niſi vel
let: qz tenent vt ſinguli. vñ portio eſt cā prohibētis: qz ſi tenent
vt collegiū cōis menſa ſz hoc ſuſtinere non p̄uata ſtipēdia. qd
dicit Jmo. verū ſi nō eſſet res eccleſie: ſed p̄p̄ie canonicoꝝ. de
rebus vero eccleſie licet ſingulariter 2 ſp̄aliter ad illos pertinen
tibus poterit archiēps cū maiori parte capli p̄o vtilitate eccle
ſie talia ſtatuer. idem Jo. an. 2 Abb. ita reſert Zap. 2 vide quod
no. de conſi. cū oēs. vtrū autē illicite acq̄ſita 2 icerta in hūc vſu
querti poſſint. dicit poſt Jo. an. ſ. eo. lib. de teſta. c. ij. vide etiam
qd dicit in. c. ſi p̄pter. de reſcri. ſ. eo. lib. in repetitione vbi queſi
ui an capelle teneant in fabrica plebis indigentis reparatione
ſi de ſe ad hoc nō eſt ſufficiēs. dic vt ibi. C. Tertio no. q archi
ep̄s pōt literas indulgentiarū 2 remiſſionū p̄cedere p totā ſuaz
puinciā. p̄cordat. ſ. eo. c. p. vbi no. qd iuris de inferiore p̄elati
an has poſſit p̄cedere ſubditis. qd dicit vt de exceſſ. p̄ela. acce
dentibus. Sed dices cū remiſſiones 2 indulgētię nō p̄ſint niſi
ſubditis ſuffraganeoz. vt. ſ. eo. c. qd autē. 2 nō poſſit quis niſi ſi
ſuo p̄elato ligari: vel abſolut. vt ibi. nō videſ q archiēps indul
gere poſſit ſubditis ſuffraganeoz gratiā: qz nō ſunt ſubditi cuꝝ
in dioceſi ſuffraganeoz nō poſſit exercere iuriſdictionē. vt. ſ. d. of
fi. ord. c. paſtoralis. Sol. illa faciebāt dubiū q non poſſet. vt. d.
c. p. vbi p̄ illud. c. hoc ſibi p̄cedit. extraneivero ep̄i has indulgē
tias nō p̄cedūt. qz ſiue ſint de ſoro penitētiā: ſiue iuriſdictionis
in ſubditis alienis 2 alieno territorio exercere nō p̄nt. vt. d. c. q
autē. vide tñ quod circa hoc dicit in. c. cuꝝ ex eo. c. in. vij. not. Sz
nunq̄ ſuis ſubditis conferentib⁹ in op̄e conſtruendo in aliena
dioceſi poſſit p̄p̄ius ep̄s indulgētiās 2 remiſſiones iſtas cōce
dere. Notabilis eſt queſtio 2 originaliter Jldr. cuius dicta re
tuli in. d. c. qd autē. 2 cū poſt eā q nō poſſit: rōnes et motiua
ibi vide. 2 c. poſtulati. de ſoro cōpe. in repetiti. C. Quero poſt
Jo. an. an archiēps p̄o fabrica eccleſie ſue mittit indulgentias
p puinciā: ſz ſuffraganeus vel ipſius officialis nō p̄mittit illam
p̄poni abſq̄ aliqua cā: 2 patēter impedit vtrū poſſit eos coe
cere: videſ q ſic cā p̄tas eoꝝ verſet circa exhortationē de qua ſe
quit⁹. alſ eſſet deluſoria ſm. c. ex literis. de offic. dele. Jo obſt.
iſte tex. qz fateor nō habere p̄tatem in ſubditos ſuffraganeoz: 2
de quibus tex. loquit⁹. vnde ſi nō habet non p̄nt dare queſtorib⁹
p̄tatem. x. q. vij. daybertū. 2 de iurepa. qd autē. ſed in ipm ſuffra
ganeū vel ipſius officialē bene hz p̄tatem. 2 de hoc loquitur que
ſtio. Jo obſt. equatio quā hic facit tex. de ſuffraganeoz ſub
ditis: qz equiparant in hoc q a neutris pōt exigi: ſz ſi deliquit
2 ſunt impares vt p̄dixi ſm cū in nouel. C. Secūdo qro vtrū cōfir
matus in ep̄m nō ſacerdos poſſit p̄cedere iſtas indulgētiās. Ar
chi. hic q nō. nec etiā. c. ſe. vac. In Jm̄ alle. eo. lib. de ſup. neg. p
la. ep̄s. 2. c. eccleſie. vbi dicit⁹ q. c. ſe. vac. adminiſtrat in ſp̄alib⁹.
Jo. an. remittit ad no. p̄ eū in. c. accedentib⁹. de exceſſ. p̄el. ibi re
ſert opi. quozdā dicentū q p̄firmat⁹ nō p̄ſecrat⁹ 2 etiā non ſa
cerdos has indulgētiās dare poſſit cū ſint iuriſdictionis q cōpe
tit tñ p̄firmatis. vt. c. qd autē. eo. tit. p̄iuncto. c. trāmiſſam. e. ti.
de elec. Alij dicūt Jm̄. ſ. q nō poſſit cū indulgētię ex poteſta
te clauis p̄cedat 2 p̄ eas penitētię eneruent. ſ. c. cū ex eo. et ſint
ordinis ep̄alis: qd p̄z qz qñ de ep̄is in iure ſit mētio de ep̄is loq
tur. vt. d. c. cū ex eo. c. ſeq. 2 ſic nō de electis. Reſert ibi opi. Jo.
dicētis q p̄firmatus in ep̄m nō ſacerdos nō poterit eas p̄cede
re. poterit tñ alij ep̄o ad ſuā eccleſiā deſcendēti dare iſtā licētiā
indulgēdi ſuis ſubditis ſicut ipſos poſſet ordinare de eius licē
tia. de ele. ſuffraganeis. p̄z tñ de p̄ſue. electos nō p̄ſbyteros has
indulgētiās etiā p̄ſbyteris faciēdas cōmittere maxime qñ p̄di
cāt. qd dicit irrationabile cū ſori ſacerdotalis ſit penitētiās im
ponere 2 minuire. Reſert etiā opi. Franc. vercel. dicentis q cō
firmati in ep̄os etiā ſi ſint p̄ſbyteri has indulgentias dare nō
poſſint. nā 2 ſi dubitari poterit vtrū concedere indulgentias ſit
ordinis ep̄alis negari non pōt quā ſit ordinis ſacerdotalis. ſz
illa que ſunt ſacerdotalis ordinis nō videſ poſſe p̄cedere ſim
plex ſacerdos poſt q̄ eſt in ep̄m cōfirmatus per. c. quod ſicut. de
electio. Nam ſic videretur decreſcere contra. c. licet. de transla.
2. c. legimus. rectij. diſtin. 2 de eadem ratione dicit idem de bene
dictione fontū: vñctione infirmoz 2 ſimi. Sed dicit Jo. an. i. d.
c. accedētib⁹ q ſz de archiēpo nō habēte palū habeam⁹ exp̄ſſ
ſum q ante cōſecrationē per benedictionē impediā in officio
ep̄ali. vt. d. c. quod ſicut. non tñ habemus exp̄ſſum q impedia
tur in officio p̄ſbyterali: nec hz rōnem: alſ nec euchariſtiā confi
cere potuit. ſacit. lxxij. diſti. c. geſta. 2. c. oneratus 2. C. de dign.
licet. lib. xij. Ex p̄dictis cōcludit ibi Jo. an. q caplm ſede vac.

Petrus de ancha super sexto Decre.

non det lras indulgentiarū l3 quidā sentiāt contrariū: vt hic refert Archi. ad materiā vide qd no. in cle. lras de here. in glo. bec lra. ita dicit in nouel. in. d. c. accedētib' vbi tñ format tria cōtra-
ria qdcedere indulgētias nō sit ordinis epālis. p̄mo qd inter il-
la non numerat in. c. q̄uis. lxxviii. di. scdo qd epālis dignitas nil
addit vt. c. ij. de trāsa. tertio qd talia p̄ inferiores possunt p̄scribi
vt. d. c. accedētib' qd nō posset si esset epālis ordinis: vt. C. q̄to
de cōsue. Sed responde vt ibi per eum.

Subditus de licentia episcopi potest sibi confessorē eli-
gere.

Consuetudo an valeat qd subditus eligat sibi cōfessorem. sine li-
centia superioris.

Episcopus. Pōnit dictū cuius rōnez subdit ibi cū in gñali. scdo
olue. reprobāt ibi nulla quocq. C. tñ. qd de licentia
epi pōt subditus sibi eligere cōfessore z de subdito iō
mediate sicut sunt p̄byteri z rectores ecclesiarū. tex. plane proce-
dit: qd tenebant adire ep̄m sup hoc cū alij nō subesset: sed de sub-
ditis mediatis ep̄o puta parochianis alicuius rectoris an ep̄s
hāc licentiā dare possit vt qd nō. qd nō pōt ius subditi auferre si-
ne cā. Glo. in contrariū quā no. radde in cle. religiosi. de p̄ui.
in glo. puto. C. scdo no. qd pōt cōmitti electio confessoris arbi-
trio cōfidentis. Silr dari pōt licentiā gñali sacerdoti sup p̄fessio-
nibus audiendis cū eadē sit ratio q̄ sequit. facit cle. dudū. s. per
hōi de sepul. istā tñ licentiā nō pōt dare vicari' gñalis ep̄i fm
Host. qd hoc no. in summa. eo. ti. s. cui p̄fidentū in tertia colūna.
ver. qd si ep̄s. Item an vnica electione p̄sumetur hic licentiā vide
qd no. de p̄ben. nō pōt in nouel. Cantela tñ est qd exprimat qd
qd nō valet cōsuetudo qd subditus sine superioris sui licentiā sibi
eligat cōfessore. Ratio est qd vt dicit glo. esset onerosa ecclesijs
a quibus debet tale p̄cipere sacramentū. Nus aut p̄ p̄sequē-
tia qd qua rōne hic posset primo parochialis posset z vterq. Et
etiā ratio. qd plato dicit puerbio. xxvii. diligenter agnosce vul-
tum pecoris tui tuosq. greges considera hoc autem nō pōt p̄fieri
si se ad alios conferendo posset sibi eligere confessorē fm Joā.
an. in nouel.

Indulgentie debēt concedi cum causa.

Episcoporum pluralitas cōcedentiū indulgentias an inferat plu-
ralitatem indulgentiarum.

Indulgentie. Adde qd
stricte iterp-
tari dñt In
no. 21 Host. i
c. l3 de trās.
bal. i marg.
ver. indulge-
tia z i. l. p̄ua
nitatis. x. q.
C. de ipub.
z alijs sub-
si.

Indulgentie. Pōnit dictū cuius rōnez subdit ibi cū in gñali. scdo
olue. reprobāt ibi nulla quocq. C. tñ. qd de licentia
epi pōt subditus sibi eligere cōfessore z de subdito iō
mediate sicut sunt p̄byteri z rectores ecclesiarū. tex. plane proce-
dit: qd tenebant adire ep̄m sup hoc cū alij nō subesset: sed de sub-
ditis mediatis ep̄o puta parochianis alicuius rectoris an ep̄s
hāc licentiā dare possit vt qd nō. qd nō pōt ius subditi auferre si-
ne cā. Glo. in contrariū quā no. radde in cle. religiosi. de p̄ui.
in glo. puto. C. scdo no. qd pōt cōmitti electio confessoris arbi-
trio cōfidentis. Silr dari pōt licentiā gñali sacerdoti sup p̄fessio-
nibus audiendis cū eadē sit ratio q̄ sequit. facit cle. dudū. s. per
hōi de sepul. istā tñ licentiā nō pōt dare vicari' gñalis ep̄i fm
Host. qd hoc no. in summa. eo. ti. s. cui p̄fidentū in tertia colūna.
ver. qd si ep̄s. Item an vnica electione p̄sumetur hic licentiā vide
qd no. de p̄ben. nō pōt in nouel. Cantela tñ est qd exprimat qd
qd nō valet cōsuetudo qd subditus sine superioris sui licentiā sibi
eligat cōfessore. Ratio est qd vt dicit glo. esset onerosa ecclesijs
a quibus debet tale p̄cipere sacramentū. Nus aut p̄ p̄sequē-
tia qd qua rōne hic posset primo parochialis posset z vterq. Et
etiā ratio. qd plato dicit puerbio. xxvii. diligenter agnosce vul-
tum pecoris tui tuosq. greges considera hoc autem nō pōt p̄fieri
si se ad alios conferendo posset sibi eligere confessorē fm Joā.
an. in nouel.

rem meā emendā admittor ppter cōiōne quā in ipsa habent
vt. l. qd si vno. s. si. ff. de in die adiec. C. scdo qd vtrū papa
ep̄s potuit sibi remittere penitentiā p̄ p̄fessore iniunctā. Te
in nouel. post Archi. qd nō de peni. dist. v. c. j. vltra mediū ibi o-
nat se oīno subdit. qd p̄niam ab ep̄o iniunctā nō pōt sacerdos re-
mittere sed bñ ecōuerso ep̄s pōt remittere penitentiā iniunctā
a sacerdote. xix. dist. inferior. C. Tertio qd vtrū septus iterū
actū pro quo data est indulgētia in vna die toties habeat in al-
gentiā. Tenet post Archi. in nouel. qd sic. C. Quarto qd in
dedicatione p̄currūt archieps z ep̄s z quilibet annū dat. C. et
Host. qd p̄uinciales habebūt annū. Subditi ep̄i biennū qd o-
placet hic Jo. an. Qui remittit ad not. p̄ eum in. d. c. cum. exo.
C. Quinto z vltimo qd de qdne quā disputat glo. in. di. in re-
tu qd si in p̄cedēda indulgētia est excessus modus concilij gñis
nō obtinet firmitatē. Sed nunqd valebit vsq. ad legitimū
dum. Tenet primo plurib' rōnibus qd sic. Idē Archi. qd alle. is
rōnez iura de quib' hic in nouelaz subdit opinio alioz tem-
tium qd in nihilo valeat: z hāc in nouel. refert. tenet Jo. mo. p̄
pter indiscretionē dantis p̄tra cōsiliū faciētis iurē nō d3 cōnq.
qd intendit. ff. sol. ma. l. si ad hostib'. scdo fñs. nam cū illa re-
sio sonet in grām ppter faciētis p̄ctū. z tōta est indebita. P̄
facto aie reus in vno reus est in oībus quo ad grām qua p̄uiv-
de reg. iur. deficat. Rōnez glo. p̄ parte alia magis vgent vne
doc. legiste formāt. q. in simili in snia in qua erratū est in calcio
vtrū valeat saltē vsq. ad summā in qua nō fuit erratū glo. in. j.
C. de erro. cal. innuit qd in totū nō valet. qd snia est in diuidua.
non pōt valere p̄ parte. vt. C. qd p̄uo. nō est ne. l. certa rōne. an-
trariū tenet in glo. in. l. ij. C. de re iudi. Ja. bu. dicit qd in diu-
causis snia pōt pro parte valere. In alio vero esset nulla. ff. si
lie heret. l. quedā mulier. Sz in eodē caplo refert aut cōtinet d
diuiduū vt q̄titatē. z tunc tenet quaten' nō est erratū. Aut
net qd in diuiduū vel qd explicari nequeat p̄ parte. z tñc nomia
let in aliquo. vt. l. in hoc iudicio familiari cū do. Ly. in. d. l. j.
net simplr qd in totū sit nulla. qd fm cū snia de se est quid indi-
duum do. Bal. nihil firmat. sed tñ recitādo p̄transit vt dixit.
distinctio. vtrū cōtineat vñ vel plura capla ap̄ probat. in simili
p̄ no. in. c. fraternitatis. de here. in nouel. z in. c. cū inter de re
di. vbi etiā de hoc in simili. C. Extra quero quidā veniēs de
ria romana portauit secus quasdam falsas lras aplicas p̄ qu-
porrigentib' manus adiutrices in certo opere p̄struendo cea-
erat indulgētia p̄cessa z remissio p̄ctōz: post magnū p̄p̄ cōcō-
sum apparuit lras falso fabricatas qd an qd in opere illo por-
rerūt manus adiutrices sint cōsecuti indulgentiā vt qd sic vt
pter cōm erroz qd id qd veritas operat. vt. l. barbari. de offi.
fi. deus em nō ex operib' iudicat: sed ex corde. xxij. q. v. qd p̄uiv-
Item cor interrogat nō manū. z nō tñ considerat qd sunt sed qd
aio fiant. xiiij. q. v. si. qd. z. xv. q. vj. si a sacerdotib' z dicit beatus
Bido. qd ex intentione aut probat bonū aut probat indignū.
Bido. Datbei. xij. thesaur' est cordis intētio ex quo iudicat
opera. sic dicit lex qd voluntate z p̄posito maleficia distinguū.
vt. l. i. iniurie. ff. de fur. z. c. cū voluntate de sen. exc. In cōtrariis
facit qd veritas opinioni p̄ferit. vij. di. veritate. z. c. cōfuetu-
z. C. plus valere qd agit in rub. z nigro. Ad hoc de absolutio-
bus. eo. ti. ibi ex deceptione multiplici aiaz. z. c. dudū. de ele. l.
damnabiliter sunt decepte. istā partē tenet Bld. q. lxx. p̄o.
qd deus non iudicat ex operib' sed ex intentione: qd verū est qd
ad hoc qd actus iudicetur bonus vel malus: meritorius vel no
Sed q̄tum ad q̄titatem pene vel premij non consideratur op-
nio vel intentio. vt fm illam penam vel premium consequatur
sicut ipse credebat. Sed veritas. vt. l. eum qui. s. si iniuria. ff.
iniur. z defuit. l. vulgaris. s. si quis es. z dixi de illa. q. plenitū
s. eo. qd autem.

De snia excoicationis suspensionis z interdicti. Rubric

- 1 Sententia excois dicitur medicinalis.
- 2 Excoicatio suspensio z interdictū pari passu ambulant.
- 3 Ep̄s si suspēditur a pontificalibus z postea cū illis celebrat an
sit irregularis.
- 4 Suspensio si benedicat nuptias an sit irregularis.
- 5 Homicide symoniaci celebrantes sunt irregulares.
- 6 Fornicator notorius dicitur a canone suspensus.

Clm medicinalis. P̄m
emium. scdo statutū circa excoicationem ser-
dam ibi quisquis. tertio penā non seruanti
ibi si qd. quarto aggrauat v' penas addit
perior. quinto statutū p̄rogat ad penam
spensionis z interdicti z in hoc eadem: scil-
cet cautos reddit illos qui penam incurrunt ibi caueant.

C. tñ. qd

in excommunicato requiritur cōtemptus vt iudicetur irregularis. Sic in suspensis qđ probant canones alleg. in glo. pe. quorum vnus dicit aui fuerint. Alter dicit p̄sumpserint. vñ ignorantia si est p̄babilis eos excusat. Si est crassa & erronea nō excusat. sed reddit eos habiles ad dispensationem de cleri. excom. ad apostolice r̄ consuetudo habetur q̄ cum talibus qui clauēs non contempserunt legati de latere dispensant fm̄ Jo. and. hic in nouel. ad. fi. Ultimo quia hic dicitur q̄ suspensi qui immiscēt se diuinis sunt irregulares. Quero vtrum hoc sit verum in qualibet specie suspensionis. Nam multe sunt species suspensio- num de quib⁹ in cle. cupientes de peni. & breuiter quot sunt act⁹ humani tot sunt suspensiones sicut ieiunius. & abstinentia est cu iustibet rei edibilis. vt no. in. j. c. de obser. ieiū. ad propositum ergo vtrum quilibet se immiscens diuinis post suspensionē sit irregu- laris in qualibet specie suspensionis dic q̄ non: sed solum cū suspēdit a diuinis siue ab officio vel executione officij vela ce- lebratione missæ vel ab aliquo quolibet cuiusmodi. taliter enim suspensus est irregularis si cōtra interdictum faciat: vt hic. & s. eo. lib. cum eterni de re iudi. & xj. q. j. Si quis episcopus damna- tur. Si ergo suspēderetur ab aliquo actu qđ nō sit cum celebra- tione diuino: vcl per sacramētorum collatione vt magister a ma- gisterio: doctor a doctoratu vel is cui competit collatio doctor- ratus ab eius collatione de magistris cui⁹ sit. in cle. Lector collato: p̄sentator. Aduocatus. procurator. notarius. vcl similes p̄sone in cōtrarium faciendo nō sunt irregulares vt dicunt Jm̄ no. & Host. in. c. fi. de ex. plato. & Jo. calde. in. c. si celebrat de cle- ri. excom. mi. in cōmēto. Contrahitur ergo irregularitas cum ordinati suspēsi vel interdicti immiscēt se diuinis officijs sicut prius. vt hic dicit litera & habet locus in quocunq; etiam p̄ psal missam. vt s. de cleri. excom. mi. c. ij. & hoc tenet Host. Idem in- tellige q̄ immisceant se agendo secus si audiendo vnde clericus excommunicatus vel interdictus audiendo diuina non est irregu- laris. quia hoc nō reperitur prohibitum. ergo & c. & hoc tenet Jo. calde. per Jm̄o. & Abb. in. d. c. si celebrat. Item per hoc di- xi q̄ agens in suo officio sicut prius incurrit irregularitatē col- lige q̄ suspēsus carē ordine cui⁹ officio se imiscet nō est irregu- laris. vnde si acolitus dicit epistolam in apparatu subdiaconi: vel subdiaconus dicit euangelium: vel diaconus missam: sic de singulis non incurrunt irregularitatem: sed tenentur pena falsi sicut ille qui gerit se pro milite: vel doctore cum non sit. vt. ff. de falsis. eos qui. §. fina. & s. de excessi. prela. ca. illud. et magis iste delinquit q̄ ordinatus celebrando post depositionem vel suspē- sionem: cum quo solus papa dispensat. de cleri. excom. muni. c. ij. Specu. tamen tenet. scilicet q̄ nullum habens ordinem celeb: ā do efficiatur irregularis. vt no. in Specu. titu. ij. §. nunc de epi- scopo. ver. xvij. sed ista est species irregularitatis diuersa ab il- la que contrahitur ratione predicta. scilicet quia suspensus vel interdictus in suo ministret officio sicut pri⁹. predicta etiā sunt vera quando quis est suspensus a diuinis. Sed si interdictum vel suspensio indefinite p̄ofertur videntur prohibita que com- petunt ratione ordinis seu iurisdictionis. de concessione preben- de. quia diuersitatem. et de consuetudi. cum dilectus. Unde nō potest excommunicatus suspendere: beneficia conferre & cetera similia. de quibus de electionib⁹. transmissam. nec in ordine ali- quo celebrare suspensus tantum ab altero ex eis. puta a iurisdi- ctione poterit exercere: que competunt ratione ordinis & ecōuer- so. et licet suspensus ab ordine celebrando sit irregularis: nō ta- men suspensus a iurisdictione ipsa exercendo irregularis effici⁹ quia iurisditio exercetur sine ordinis executione. quando tamē illud quod est iurisdictionis habet admittere ministerium ordi- nis. puta absoluit excommunicatus cū solennitate dicēdo psal- mum & orationes cum scholari & alia. de quibus habetur. rj. que- stione. iij. debent. & c. seq. & hoc casu est irregularis. vt no. Jm̄o. & Hosti. in. d. c. finali. vbi dicit qđ talis absolutio est ordinis. et idem in simi. hoc etiam not. Specul. titu. ij. §. iuxta. vbi quid de absolutione. et in ver. quid si excommunicatus. Jdez dicit in ba- ptizante solenniter cum vestibus ad hoc deputatis. als secus.

¶ Etiam reuocat hoc in dubium Jo. and. si episcopus suspē- ditur a pontificalibus et postea cum illis celebrat an sit irregu- laris. dicunt quidam et forte non male fm̄ Jm̄oc. q̄ non q̄ hoc iure cauetur. ergo & c. j. co. is cui. & hoc tenet Spe. titu. ij. §. iuxta versi. quid si quis episcopus. Item pontificalia non sunt de sub- stantia ordinis vel officij. quia fine eis quodlibet officium fieri potest. Quid ergo si talis consentiat: vel ordinet fm̄ illos q̄ di- cunt q̄ episcopalis non est ordo non erit irregularis. Sed Hosti. tenet q̄ sit ordo remittens ad nota. de sacramento. cap. inmo. post princi. & in probemio sexti libri. Talia autē. scilicet ordinare et consecrare sine pontificalibus expediti non debent et ratione episcopalis ordinis competunt. vt nota. de electioni- bus. quod sicut. §. penul. & de auto. & vsu pal. ca. j. breuiter tenet

Petrus de ancha super sexto Decre.

in nouel. q. nō sit irregularia pbanis qd sacerdotium maius est reliquis sacramētis cuius consecratio supaddita facit eū sacerdotē magnū in hoc qd sacerdotium alijs pferre pōt. nō differt ergo ep̄s a sacerdote specie. Sicut maius et minus per qd claudit q. suspensus a pontificalibus non est suspensus a diuinis: s. ab additamento ad diuina. Conclude ergo q. suspensus a diuinis si facit illa que nō sunt alicui ordinē deputata nō incurrit irregularitatem. puta si mēsam bñdicat si dicat ofones p itinerantibus vel nauigantibus vel quid sile. quid dices de bñdictione aque. Jnn. 2. Ho. dicunt q. sit p̄p̄o cum solemnitate et certo ordi in est annexa. et ideo secus ut ipsi nō. in. d. c. fi. de excels. p̄la. de bñdictione que sit p̄p̄o dicit idē si fiat solēnter dicēdo sit nomen dñi bene dictū ad hoc. xxv. dist. ecclie et de. cum archiep̄o de p̄uui. sec. de illa que sunt itinerando: q. certas nō habet orationes. S. est tñ quoddam signum crucis quod nemi videtur prohiberi. xj. dist. ecclesiariū. ¶ Quid de bñdictione nuptiarū dicit q. irregularitatem inducit. q. ordinē sacerdotali ē deputata. xxij. di. c. fi. et de secundis. nup. c. j. et prohibita sacerdoti non parochiali immo religioso imponitur pena de p̄uui. c. j. i. cle. Quid de inducentibus mulieres in ecclesias post partum dicit Jo. Cal. q. nō videtur habere certū officiū neq. est certo ordinē deputata talis introductio. nam sola introire post de purifica. post par. c. imo Secō principaliter. vtrum oīs suspensus a diuinis ingerens se suo officio sicut prius incurrat istam irregularitatem. Ad hoc dico q. quis suspenditur a diuinis. q. a sacerdote siue a deo propter p̄t̄m. q. a boie quādoq. a iure. Si a deo aut ppter tale peccatū quod impedit executionē post peractā p̄nam. exēpla ponit Host. de renun. nisi. S. propter conscientiam. et tūc est irregularis. Aut ppter aliud peccatū et tūc non fm. Jnn. 2. Ho. ergo homicida et symoniacus in ordine celebrans contra prohibitionem tituli de cler. excō. m. in contemptum clauū. ¶ Item falsarius litterarum apostolicarū. Item heretici et similes sunt suspensi a deo et canon addit prohibitionem vnde celebrando sunt irregulares. Secus in alijs peccatoribus qui licet sint suspensi quo ad a se deo tñ cū suā suspensionē canon nō artat precisam vel penalem celebrando non sunt irregulares cū hoc nō reperitur exp̄ssum. et de hoc in Spe. ti. ij. ver. sunt quoq. Si vero suspenditur a sacerdote in foro penitentie tñ q. potest ut p. xxvj. q. v. et vj. p. totum et melius est auctoritate ipsi abstinere q. propria. s. et propria possit de peni. di. j. facilius. et nō de sen. etc. si quem tunc celebrando nullā irregularitatem cōtrahit: q. nō reperitur prohibitū. xj. q. iij. euidenter. et est ideo. q. pena prohibito fori penitentialis non porrigit ad contentiosum. immo q. q. contraria mādāt. Idem iudex diuerso respectu in illis duobus foris ut p. de resti. spo. lras ad si. et de spon. cuz in tua. q. q. suspenditur ab hoie vel a iure. et tunc cōtrahit irregularitatem celebrando: ut hic. et. s. eo. li. de re iudi. c. j. Ad vnum tñ circa interdictos vel suspensos aduertere: q. phibitū est eis celebrare et agere in suo officio sicut prius. puta intrādo chorū cum alijs legendo vel cantando. tunc em̄ locus est irregularitatis: ut. C. si q. s. ep̄s xj. q. iij. dicere aut secreto officiū non ut officiātes: sed ut debitū persoluentes bene tenent etia excōcati. als pena p̄staret immunitatem qd esse nō debet. ff. de inter. et relega. l. relocator in fi. et ita hic in nouel. sup verbo diuinis vbi dicit excōcatus minor: si celebrat nullā irregularitatem incurrit. ¶ De notorio fornicatore a re et simoniacos: q. sunt suspensi a canone. secus dicunt quidaz de quo in. d. c. fi. de ex. pla. ista p̄o parte hic vide ex no. in. d. c. fi. celebrat p. Jo. cal. in cōmento. et alia ibi dicit. ¶ Hic qrit Zap. quare ecclesia statuit q. ligaret iniusta snia etc. Nam p hoc videtur cōcedere p̄tis materiā seu iedi in subiectos: dicit q. ratio fuit ut clauis ecclesie in maiori reuerētia haberent: dum timent homines iniustas snias. et ut sic p metū crederet cognoscētes se ligatos iniusta snia quo ad ecclesiā militantē nō quo ad triūphātem. s. co. a nobis el. ij. eadē ratione statuit iugū graue ferendūz xxix. di. in memoriā. Petrus de ancha.

¶ Excōcationē in se latam esse nullā asserens absolutiones ad cautelam petere potest.

¶ Absolutio ad cautelam an possit denegari.

¶ Excommunicator et aduersarius contra absolutionem audiuntur.

¶ Excōcatio manifeste offēse impedit absolutionem.

¶ Bannitus pendente appellatione an possit occidi.

Fornicator. adde Ang. ian. quod opoz. tetept. s. q. de bo. col. j. Tñ pōt interesse electionib. Jnn. no. i. c. sicut c. e. ibid. oha. de. or. mul. bal. in mar. ga. in ver. fornicator.

Dilecti non. Due sunt partēs. in prima dicitur ibi in prima. scda excipit ibi nisi. tertia exceptio nem modera. ibi in quo casu. scda scde distinguit iudicialia. scda ibi extra iudicialia. ¶ Ho. q. absolutio ad cautelam p̄supponit hec lra q. fuerit petita corā superiore glo. tñ scda reuocat in dubiū. an corā quolibet peti possit siue sit ordinarius siue delegatus. et in delegato refert opi. cōtrarias Ber. q. sic Jnn.

no. et alij cōtra ut Host. et Jo. mo. Archi. cū Ber. inclināt et exemplū in illo qui vult pbare p testes q. sunt excōcati q. nō pōt per alios. Nam videt q. delegatus tales absoluit ad cautelam. ar. s. de testibus veniens el. ij. in fi. Jo. han. mo. volēs aduere huic dicto dicit q. q. per cōmissionē delegati pōt puideri fuer excōcatione nunq. venit absolutio ad cautelam nisi spālitate cōmissa. Sed q. nō est tactū in rescripto. sed incidit casus de excōcatione testis ut dictū est putat absolutionē ad cautelam per quēcūq. iudicē etiā delegatū fieri posse p. d. c. veniens. lra cū iura dicentia aliqd licere incidēt qd nō l. principaliter de restitutione inter. c. pe. cū cōcor. alias est iurisdictio delicti cōtra. l. si idem cū eodē de iur. om. iij. Item ista absolutio testis est vera sed durat dispositione durate. ar. s. de p̄uui. v. p̄uui. et no. simile de app. ad hoc qm̄. vnde cū sit modico tpe duratura nō est ibi periculū timendū de iudi. si debitori. ¶ Nec sit an tra excōcantē vel illum p quo lata est illa absolutio. q. non sit simplr. Jo. an. putat p inferiores indices illas absolutiones pales fieri nō posse: s. papa possit. ut. d. c. veniens. et in nouel. siar glo. si. et ita hic dicit sup glo. vbi etiā dicit q. etiā qui excōcat q. sic absoluit. ut p. ex no. p. eum post Jnn. 2. Ho. s. eo. et tuas sup verbo cōsueuerit et super verbo qd si alicui. ¶ Tñ Jnn. no. q. qui asserit esse nullā sniam etc. in se latā pōt petere absolutionem ad cautelā. et q. plures sunt spēs huius nullitatis. v. o. in. c. p̄t̄i. reuocat in dubiū in nouel. vtrū hoc habeat locū i quolibet nullitate dicit q. sic super verbo ad cautelā. etiā cū nullū citur ex defectu iurisdictionis. nā p̄ncipiū huius. c. loquitur aliter dñs dicit asserit esse nullā: ergo de qualibet nullitate docet intelligi. l. j. s. et gñaliter de lega. j. et. xij. di. si romanoz. ¶ Qu. si dicat eam nullā propter exemptionē dicunt quidā q. non habet locū absolutio ad cautelā: sed p̄sequit ius suū et exemptionē bāta pronuntiabit snia nulla. Nam si hoc casu diceret locū se huic absolutioni sequere absurdū q. semp iudex illudet iurisdictionem ordinarij q. se dicit exemptionē. Ex quo sic absolue necd suum iudicē remittat. Host. placet q. possit absolui. q. si cūq. in periori videbit ex quo nullitas allegat. Nec ob. absurditas pradicta: q. eque posset mentiri de errore intolerabili vel nullitate. Nec illud remouet: q. citat. ¶ Questiones tangit vtequitur. Jnn. non deficiat potestas puniēdi mendacē. et ita hic nouel. sup verbo nō neget. Sed hic querit si ille q. dicitur sententiam nullā ex defectu iurisdictionis obtinuit ipse tñ habet scientiā q. fuerit iudex ppter qd ad cautelā extra iudiciū peti absolui vtrū possit vide q. nō sit audiendus tanq. cōtrarius: vbi ipse: q. dicēdo sniam nullā dixit cū non iudicē: et petēdo absolui dicit iudicē: ergo ut cōtrarius repellendus sollicitudinē depel. So. dicit in nouel. post Jnn. q. si ipse habet p̄sumptionem violentā et cōscientiā q. esset iudex suus sine cautela et cui? satisfactio debet petere abso. ar. de pur. vul. significantib. et si cōbar ad hoc petit absolui: si satisfaciatur si fine alterius iniuria hōri pōt. Si nō potest sine iniuria. et tunc sine satisfactione occidepetat et recipiat abso. quā si excōcator denegat facere sine satisfactioe alteri iniuriōsa recurret ad superiorem qui eā faciet dō repa. nullus. et probat hoc. s. eo. inquisitioni. et hec perplexitas hic tollit q. a principio abso. ad cautelā petijt in iudicio qd p. fm Jo. an. qui dicit q. ista absolutio ad cautelā habet locū cū dicit snia nulla in qualibet spē nullitatis. ut dictū est: secus si catur inuncta. cū em̄ fateat se ligatū necesse habet petere absolutionem nō ad cautelā. ¶ Tñ Jnn. no. in prima: dum dicit absolutio nō neget: colligit em̄ ex hoc q. absolutio ad cautelam nō potuit p iudicē denegari. Sed Jnn. cōtra cū absolutio fit de gñā. Nam de iure primo deberet cōstare de veritate et se q. fieret absolutio de off. deleg. cū cōtingat. et cōtra rōnem iusmodi iuris inducta est hec gñā et sic non extendenda. ff. de i. gl. l. q. no. nisi hoc fiat ab eo qui pōt. et cū Jnn. fecerit hanc constitutionē et p istaz glo. nunc exprimat intellectū suū nil videt ultra querendū. dicit Host. q. nō exprimit hoc ut papa s. et m̄ gister. et dicit se sepe ab eo audisse q. nō intendebat q. glo. fuerent ius. Concludit tñ cum Jnn. q. superior hanc abso. p̄stare. et si voluerit denegare ex diuersis cōiecturis ad istos: alterū aīm cōfirmādo. arg. s. de testibus. p̄reara. et. c. in nostrā ¶ Non ob. hec lra que dicit negari non debere. Nam debet intelligi q. negari nō debet ad petitionem aduersarij: ut sequit hō etiā hic probat Jo. an. in. x. membro summe p. c. venerabilib. sed si cā. et s. pe. et. j. eo. vbi semp vtitur verbo pōt. et non vtrū debet. Item. c. venerabilib. s. eo. dicit de gñā relaxauimus ad cautelam. Sed videt q. nō possit dici gñā: q. gñā debet esse manifesta de reg. iur. c. decet. s. dicit Jo. an. abso. q. gñā abso. facte recetur sed fit q. cōuenit eo tpe. hoc em̄ fuerat cogitatū et actū q. appareret snia iusta satisfactio et cautionē ergo recepta in e. restringetur ad id fm eum. ¶ Quarto no. q. iudex debet peti abso. impendere nam petēs etiā pōt per iudicē abso. ni. ut in.

Lui adde

Cui adde qd no. i. c. significasti eo qd dicitur i. vr. quā pol. p. adul.
inuitus aut. vtrū possit videat dicitur. s. c. p. r. circa fi. ¶ Quin
eo no. q. excoīcator: r aduersarius audiunt d. absolutioem: ergo
p. p. sunt vocandi postq. ex iusta cā pnt ipsam impedire. ar. l. nā
vtrū. ff. de adop. r. l. de vnoquoq. de re iud. hoc tñ intellige
iuxta distinctioem. c. venerabilib. j. e. in p. in. pōt em deā abso
lutio impediri p. obiectum manifeste offēseut in x. nisi q. fateri
opz ipsos vocados q. pnt hoc obijcere. ar. de testi. significauit. r
s. e. l. de ele. c. fi. p. terea ista absolutio fieri d. cum cautioe de pa
redo si apparebit eum iuste ligatum vt b. in ver. vel cōpetēs hoc
aut certificabit post abso. Nam si ostabit eum nō fuisse ligatū
p. p. nō apparebit ex cautioe nō teneri. Qui autem ecōuerso te
nebit: cum ergo in hūc casus cautio in fauorem aduersarij sit re
cepta r cōmitti debeat eo p. te vocato de iuribus huius abso. ē
distictū dūm vt in iuribus palle. r. l. fi. c. si p. v. m. alio mō r hoc
t. p. h. in. vj. mēbro summe. ¶ Sexto no. q. excoīcatoris snia est
nulla vel q. lata post appel. legitimā vel q. p. tineri intolerabilis
error: r q. dicat intolerabilis error dicitur in snia exprimit
error tangens cām. puta dicit p. nō ex eo valere: q. lata post
appel. legitimā. scens si de illo iure non ageret. puta si dicat cō
demno te in. r. q. snia nō est ferēda in scriptis vt hic no. Jo. an.
n. d. c. p. tuas. s. e. vbi subdit qd iuris si exprimit error facti. pu
ta q. dicit excoīco te: q. expoliasti. r. r. hoc falsum sit vt q. si cā
te manifeste falsa q. snia exco. ex hoc sit nulla gl. tñ in. d. c. p. tu
as. r. q. nō p. t. hoc snia erit nulla: sed iniusta l. ex falsa cā la
ta sit. facit qd no. Jo. an. ibi dicit q. l. notorium sit me nō cōm
misse delictum: tñ t. excoīcatio si notorium est me illud cōmittere
potuisse. S. si notorium est me nō cōmisse: nec cōmittere po
tuisse infans adulterum. tñ snia est nulla ē nō expōso tali er
ore in snia. Nam sicut notorium fauēs snie illam sic iustificat
it ab illa non potuit appellari. s. e. l. de app. romana. Ita tale
notorium resistit snie. reddit ipsam nullam. Nam posito noto
rio impossibilitatis negat ois obligatio. Item sicut notoriū de
cet in psonam iudicis reddit sniam nullā vt. c. ad p. b. dū de re.
u. Ita dicit annullare notoriū in cā r plenū hoc repeti post Jo.
an. j. e. romanaybi in nouel. sup. d. b. innoxios. ¶ Septimo no.
p. recutio manifeste offēse impediri abso. si p. b. e. j. vii. dies: r
iduere q. nō sufficit p. bare offēsam nisi p. b. e. qualitas mani
festi. S. de fo. ope. si clericus laici in nouel. p. b. o. b. a. r. d. s. fa
tū manifestū qd de sui natura sit vitiosum r sufficiens ad exco. p.
atam. S. hic q. r. si excoīcator vel p. quo lata snia est p. b. ab
iuriam manifestā: excoīcatus dicit q. nō fuit iniuria cā id fece
rit ad tuitioem iuris suū cum ecclia de ele. r. ad p. b. dū petit
iusticiam nunq. d. interim absolue dicit Jnn. r. Jo. q. nō q. nil
nō aduersario imputari. C. de t. p. in. inte. re. l. p. tēde r imputet
ibi q. nō replicauit r p. b. auit cū fuit oppositum de manifesta of
fēsa ad hoc. s. e. l. de testi. p. t. i. r. de p. b. a. l. yver. idulto. ¶ Oc
tauo no. q. si p. b. e. offēsa manifesta nō d. absoluti nisi p. t. e. mē
lam vel cautioem idoneam de q. hic. r. d. i. q. aut mādātū fecit ali
qd restitui vel dari. r. tūc p. t. e. p. t. s. d. offēsa q. si fuerit manifesta
cedit emēda. Si vō iubeat q. ē iniiciēdo tūc p. t. e. p. t. s. est cōtu
macia r sufficit cautio. S. in h. d. i. t. i. q. u. i. t. an sit manifestat. j.
no. venerabilib. j. s. secus. r. s. se. r. qd h. d. de ista cautioe dicit Jo.
no. l. i. i. q. ad lib. p. d. a. nō l. s. p. a. si possessor in ser
uum p. d. a. m. in libertatē assertio r negatio r p. s. m. p. t. i. o. q. sit li
ber r d. i. a. p. s. i. o. facit rem dubiā. ista aut statim acquirit ex re
sticacel opz d. restitueri possessor. S. q. ista ex restitōe d. o. n. a.
tū nō. donec ostabit illuz liberū vel seruū: q. ista pēdet ex eue
tu iudicij cepti p. p. i. c. i. e. hoc casu p. cautioem: si hoc nō p. p. s. q.
strum vt. d. l. i. j. in fi. C. de or. co. r. l. fi. q. hoc casu nō p. fieri seq.
Item recipiet dicta cautio. s. vt. l. nō p. t. e. mē. ¶ Nono not. q.
pēdet iudicio sup. nullitate exco. excoīcatio enitā in iudicij
S. in extra iudicialib. est interim admittēdus r q. sit rō d. i. e. vi
e in gl. alipe. q. assignat tres rōnes in nouel. ē addit quartā. d. i.
t. em q. extra iudicium nō est paratus iudex mediū sicut i iudi
o facit. s. de app. sepe. r. qd no. e. ti. r. c. fi. inuit. gl. Jo. mo. ad
iuriam dices q. cōpositū leuius impedit vñ simpliciora maio
s duratōis existit. s. iudicialia sunt p. p. o. s. i. t. a. a multis pēdet
iudice actore r reo. Extra iudicialia cōter abvno ergo r. c. d.
a ista facit. l. o. d. i. n. a. r. ff. de libera. cā. vbi seruus pēdente iudi
o liberali: interim p. libero h. r. i. o. ad oia interim admittitur
r euentu tñ iudicij liberalis apparebit: vtrum vtiliter an fru
a egerit. Sicut dicit h. in fili. gl. fi. in casu huius. c. ad idem. l.
n. aliq. C. de iure deli. Sed dicit q. non quo ad oia h. p. r. libe
r. s. quo ad qd amvt no. C. de lib. cā. l. l. i. t. e. r. sic p. o. r. d. a. t. cūz isto
¶ Et facit hoc. c. ad. q. legistaz statuto cauet q. bāniti pōs
t impune occidi: mō qd am bānitus appellauit an hac pōden
appellatōe poterit offēdi. J. p. non: q. pēdet appellatōe
nō d. i. n. i. u. r. i. a. m. p. a. r. i. ff. n. l. noua. ap. p. e. l. j. ibi nec nullam iniu
am r. c. dubium facit q. id qd d. i. n. l. nouari appel. pēdet h. p. lo.

cum inter appellatē r appellatū: s. hic loqmur in tertia pso
na cuius respectu nō h. locum. d. regulat. est gl. notab. in. l. cre
ditor. in p. in. ff. man. ad qd opp. s. e. l. de app. romana. s. i. aliū
S. ista snia loquunt in tertia psona q. nō adheret p. cessui. S. i
in qōne mea tertia psona adheret bāno r fundat se exco. r ideo
verus dicit J. p. Quid ergo si non vñ appellatōis sed alia rōne
petit bānitus cassari bānum qd aliqua rōne dicit nullū. vtrum
hac lite pendēte poterit impune offēdi. vt q. non quacūq. rō
nevenit ad rescissionem actus interim suspendit p. nūciatio. C.
de transa. l. si cā cognita. P. terea ista qd nullitatis vt p. iudi
cialis bāno: ergo interim d. sup. effectu bāni sup. sederi r p. iudi
cialis exitus expectari vt. c. viam de or. cog. r. istam p. t. e. s. Bar.
J. p. in. l. i. j. s. si seruus. ff. de acq. pol. p. l. cū vō circa p. in. de fi
deico. lib. vbi d. q. ille cui debet libertas fideicom. p. p. t. e. s. vt
esse in quasi possessione libertatis. ita ille q. d. eximi de banno.
Item vt esse casus. s. de iust. test. l. si q. s. exheredato. s. q. si q. s.
vbi idem est effectus suspensionis sine snia irritada p. appellatio
nem vel alio mō. P. terea statutum d. intelligi de bānito p. o.
p. t. e. s. hoc est de illo a quo inuito pōt exigi pena vt. l. debitor. d. v.
obl. r. l. ac si fideiusso. de fideiusso. Sed ille nō p. t. e. s. q. h. b. s.
exceptōem ergo nō p. t. e. s. p. t. e. s. ex bānitus. ita no. in. d. s. si ser
uus r ego ē hoc dicit in. c. non d. de testi. ¶ Decimo no. in ver.
in scda q. ille q. dicit sniam excoīcationis nullam. q. latam post
appel. legitimā ipse d. hoc p. b. a. r. e. s. i. c. p. s. m. i. t. e. late ante. Sed
hoc q. nō. nam vt q. appellatus d. docere q. snia lata p. o. sit iu
sta: alio non potiet snie cōmodovt in aut. de his q. i. g. r. e. d. i. ad ap
pel. s. illud. So. p. snia prima facile p. s. m. i. t. e. q. sit iusta. ideo inte
rim donec pendet qd sup. ea sortit suum effectum r maxime snia
exco. vt. c. p. a. s. t. o. de app. r. c. in p. t. i. a. de renun. vel dicit r melius
vt no. j. e. venerabilibus ad ff. in gl. p. e. r. qd dicit in cle. l. f. a. s. d. re
scri. ¶ Undecimo no. q. snia ex quo lata in vno iudicio d. aliq. q.
vbi idem est effectus suspensionis sine snia irritada p. appellatio
nem vel alio mō. P. terea statutum d. intelligi de bānito p. o.
p. t. e. s. hoc est de illo a quo inuito pōt exigi pena vt. l. debitor. d. v.
obl. r. l. ac si fideiusso. de fideiusso. Sed ille nō p. t. e. s. q. h. b. s.
exceptōem ergo nō p. t. e. s. p. t. e. s. ex bānitus. ita no. in. d. s. si ser
uus r ego ē hoc dicit in. c. non d. de testi. ¶ Decimo no. in ver.
in scda q. ille q. dicit sniam excoīcationis nullam. q. latam post
appel. legitimā ipse d. hoc p. b. a. r. e. s. i. c. p. s. m. i. t. e. late ante. Sed
hoc q. nō. nam vt q. appellatus d. docere q. snia lata p. o. sit iu
sta: alio non potiet snie cōmodovt in aut. de his q. i. g. r. e. d. i. ad ap
pel. s. illud. So. p. snia prima facile p. s. m. i. t. e. q. sit iusta. ideo inte
rim donec pendet qd sup. ea sortit suum effectum r maxime snia
exco. vt. c. p. a. s. t. o. de app. r. c. in p. t. i. a. de renun. vel dicit r melius
vt no. j. e. venerabilibus ad ff. in gl. p. e. r. qd dicit in cle. l. f. a. s. d. re
scri. ¶ Undecimo no. q. snia ex quo lata in vno iudicio d. aliq. q.
vbi idem est effectus suspensionis sine snia irritada p. appellatio
nem vel alio mō. P. terea statutum d. intelligi de bānito p. o.
p. t. e. s. hoc est de illo a quo inuito pōt exigi pena vt. l. debitor. d. v.
obl. r. l. ac si fideiusso. de fideiusso. Sed ille nō p. t. e. s. q. h. b. s.
exceptōem ergo nō p. t. e. s. p. t. e. s. ex bānitus. ita no. in. d. s. si ser
uus r ego ē hoc dicit in. c. non d. de testi. ¶ Decimo no. in ver.
in scda q. ille q. dicit sniam excoīcationis nullam. q. latam post
appel. legitimā ipse d. hoc p. b. a. r. e. s. i. c. p. s. m. i. t. e. late ante. Sed
hoc q. nō. nam vt q. appellatus d. docere q. snia lata p. o. sit iu
sta: alio non potiet snie cōmodovt in aut. de his q. i. g. r. e. d. i. ad ap
pel. s. illud. So. p. snia prima facile p. s. m. i. t. e. q. sit iusta. ideo inte
rim donec pendet qd sup. ea sortit suum effectum r maxime snia
exco. vt. c. p. a. s. t. o. de app. r. c. in p. t. i. a. de renun. vel dicit r melius
vt no. j. e. venerabilibus ad ff. in gl. p. e. r. qd dicit in cle. l. f. a. s. d. re
scri. ¶ Undecimo no. q. snia ex quo lata in vno iudicio d. aliq. q.
vbi idem est effectus suspensionis sine snia irritada p. appellatio
nem vel alio mō. P. terea statutum d. intelligi de bānito p. o.
p. t. e. s. hoc est de illo a quo inuito pōt exigi pena vt. l. debitor. d. v.
obl. r. l. ac si fideiusso. de fideiusso. Sed ille nō p. t. e. s. q. h. b. s.
exceptōem ergo nō p. t. e. s. p. t. e. s. ex bānitus. ita no. in. d. s. si ser
uus r ego ē hoc dicit in. c. non d. de testi. ¶ Decimo no. in ver.
in scda q. ille q. dicit sniam excoīcationis nullam. q. latam post
appel. legitimā ipse d. hoc p. b. a. r. e. s. i. c. p. s. m. i. t. e. late ante. Sed
hoc q. nō. nam vt q. appellatus d. docere q. snia lata p. o. sit iu
sta: alio non potiet snie cōmodovt in aut. de his q. i. g. r. e. d. i. ad ap
pel. s. illud. So. p. snia prima facile p. s. m. i. t. e. q. sit iusta. ideo inte
rim donec pendet qd sup. ea sortit suum effectum r maxime snia
exco. vt. c. p. a. s. t. o. de app. r. c. in p. t. i. a. de renun. vel dicit r melius
vt no. j. e. venerabilibus ad ff. in gl. p. e. r. qd dicit in cle. l. f. a. s. d. re
scri. ¶ Undecimo no. q. snia ex quo lata in vno iudicio d. aliq. q.
vbi idem est effectus suspensionis sine snia irritada p. appellatio
nem vel alio mō. P. terea statutum d. intelligi de bānito p. o.
p. t. e. s. hoc est de illo a quo inuito pōt exigi pena vt. l. debitor. d. v.
obl. r. l. ac si fideiusso. de fideiusso. Sed ille nō p. t. e. s. q. h. b. s.
exceptōem ergo nō p. t. e. s. p. t. e. s. ex bānitus. ita no. in. d. s. si ser
uus r ego ē hoc dicit in. c. non d. de testi. ¶ Decimo no. in ver.
in scda q. ille q. dicit sniam excoīcationis nullam. q. latam post
appel. legitimā ipse d. hoc p. b. a. r. e. s. i. c. p. s. m. i. t. e. late ante. Sed
hoc q. nō. nam vt q. appellatus d. docere q. snia lata p. o. sit iu
sta: alio non potiet snie cōmodovt in aut. de his q. i. g. r. e. d. i. ad ap
pel. s. illud. So. p. snia prima facile p. s. m. i. t. e. q. sit iusta. ideo inte
rim donec pendet qd sup. ea sortit suum effectum r maxime snia
exco. vt. c. p. a. s. t. o. de app. r. c. in p. t. i. a. de renun. vel dicit r melius
vt no. j. e. venerabilibus ad ff. in gl. p. e. r. qd dicit in cle. l. f. a. s. d. re
scri. ¶ Undecimo no. q. snia ex quo lata in vno iudicio d. aliq. q.
vbi idem est effectus suspensionis sine snia irritada p. appellatio
nem vel alio mō. P. terea statutum d. intelligi de bānito p. o.
p. t. e. s. hoc est de illo a quo inuito pōt exigi pena vt. l. debitor. d. v.
obl. r. l. ac si fideiusso. de fideiusso. Sed ille nō p. t. e. s. q. h. b. s.
exceptōem ergo nō p. t. e. s. p. t. e. s. ex bānitus. ita no. in. d. s. si ser
uus r ego ē hoc dicit in. c. non d. de testi. ¶ Decimo no. in ver.
in scda q. ille q. dicit sniam excoīcationis nullam. q. latam post
appel. legitimā ipse d. hoc p. b. a. r. e. s. i. c. p. s. m. i. t. e. late ante. Sed
hoc q. nō. nam vt q. appellatus d. docere q. snia lata p. o. sit iu
sta: alio non potiet snie cōmodovt in aut. de his q. i. g. r. e. d. i. ad ap
pel. s. illud. So. p. snia prima facile p. s. m. i. t. e. q. sit iusta. ideo inte
rim donec pendet qd sup. ea sortit suum effectum r maxime snia
exco. vt. c. p. a. s. t. o. de app. r. c. in p. t. i. a. de renun. vel dicit r melius
vt no. j. e. venerabilibus ad ff. in gl. p. e. r. qd dicit in cle. l. f. a. s. d. re
scri. ¶ Undecimo no. q. snia ex quo lata in vno iudicio d. aliq. q.
vbi idem est effectus suspensionis sine snia irritada p. appellatio
nem vel alio mō. P. terea statutum d. intelligi de bānito p. o.
p. t. e. s. hoc est de illo a quo inuito pōt exigi pena vt. l. debitor. d. v.
obl. r. l. ac si fideiusso. de fideiusso. Sed ille nō p. t. e. s. q. h. b. s.
exceptōem ergo nō p. t. e. s. p. t. e. s. ex bānitus. ita no. in. d. s. si ser
uus r ego ē hoc dicit in. c. non d. de testi. ¶ Decimo no. in ver.
in scda q. ille q. dicit sniam excoīcationis nullam. q. latam post
appel. legitimā ipse d. hoc p. b. a. r. e. s. i. c. p. s. m. i. t. e. late ante. Sed
hoc q. nō. nam vt q. appellatus d. docere q. snia lata p. o. sit iu
sta: alio non potiet snie cōmodovt in aut. de his q. i. g. r. e. d. i. ad ap
pel. s. illud. So. p. snia prima facile p. s. m. i. t. e. q. sit iusta. ideo inte
rim donec pendet qd sup. ea sortit suum effectum r maxime snia
exco. vt. c. p. a. s. t. o. de app. r. c. in p. t. i. a. de renun. vel dicit r melius
vt no. j. e. venerabilibus ad ff. in gl. p. e. r. qd dicit in cle. l. f. a. s. d. re
scri. ¶ Undecimo no. q. snia ex quo lata in vno iudicio d. aliq. q.
vbi idem est effectus suspensionis sine snia irritada p. appellatio
nem vel alio mō. P. terea statutum d. intelligi de bānito p. o.
p. t. e. s. hoc est de illo a quo inuito pōt exigi pena vt. l. debitor. d. v.
obl. r. l. ac si fideiusso. de fideiusso. Sed ille nō p. t. e. s. q. h. b. s.
exceptōem ergo nō p. t. e. s. p. t. e. s. ex bānitus. ita no. in. d. s. si ser
uus r ego ē hoc dicit in. c. non d. de testi. ¶ Decimo no. in ver.
in scda q. ille q. dicit sniam excoīcationis nullam. q. latam post
appel. legitimā ipse d. hoc p. b. a. r. e. s. i. c. p. s. m. i. t. e. late ante. Sed
hoc q. nō. nam vt q. appellatus d. docere q. snia lata p. o. sit iu
sta: alio non potiet snie cōmodovt in aut. de his q. i. g. r. e. d. i. ad ap
pel. s. illud. So. p. snia prima facile p. s. m. i. t. e. q. sit iusta. ideo inte
rim donec pendet qd sup. ea sortit suum effectum r maxime snia
exco. vt. c. p. a. s. t. o. de app. r. c. in p. t. i. a. de renun. vel dicit r melius
vt no. j. e. venerabilibus ad ff. in gl. p. e. r. qd dicit in cle. l. f. a. s. d. re
scri. ¶ Undecimo no. q. snia ex quo lata in vno iudicio d. aliq. q.
vbi idem est effectus suspensionis sine snia irritada p. appellatio
nem vel alio mō. P. terea statutum d. intelligi de bānito p. o.
p. t. e. s. hoc est de illo a quo inuito pōt exigi pena vt. l. debitor. d. v.
obl. r. l. ac si fideiusso. de fideiusso. Sed ille nō p. t. e. s. q. h. b. s.
exceptōem ergo nō p. t. e. s. p. t. e. s. ex bānitus. ita no. in. d. s. si ser
uus r ego ē hoc dicit in. c. non d. de testi. ¶ Decimo no. in ver.
in scda q. ille q. dicit sniam excoīcationis nullam. q. latam post
appel. legitimā ipse d. hoc p. b. a. r. e. s. i. c. p. s. m. i. t. e. late ante. Sed
hoc q. nō. nam vt q. appellatus d. docere q. snia lata p. o. sit iu
sta: alio non potiet snie cōmodovt in aut. de his q. i. g. r. e. d. i. ad ap
pel. s. illud. So. p. snia prima facile p. s. m. i. t. e. q. sit iusta. ideo inte
rim donec pendet qd sup. ea sortit suum effectum r maxime snia
exco. vt. c. p. a. s. t. o. de app. r. c. in p. t. i. a. de renun. vel dicit r melius
vt no. j. e. venerabilibus ad ff. in gl. p. e. r. qd dicit in cle. l. f. a. s. d. re
scri. ¶ Undecimo no. q. snia ex quo lata in vno iudicio d. aliq. q.
vbi idem est effectus suspensionis sine snia irritada p. appellatio
nem vel alio mō. P. terea statutum d. intelligi de bānito p. o.
p. t. e. s. hoc est de illo a quo inuito pōt exigi pena vt. l. debitor. d. v.
obl. r. l. ac si fideiusso. de fideiusso. Sed ille nō p. t. e. s. q. h. b. s.
exceptōem ergo nō p. t. e. s. p. t. e. s. ex bānitus. ita no. in. d. s. si ser
uus r ego ē hoc dicit in. c. non d. de testi. ¶ Decimo no. in ver.
in scda q. ille q. dicit sniam excoīcationis nullam. q. latam post
appel. legitimā ipse d. hoc p. b. a. r. e. s. i. c. p. s. m. i. t. e. late ante. Sed
hoc q. nō. nam vt q. appellatus d. docere q. snia lata p. o. sit iu
sta: alio non potiet snie cōmodovt in aut. de his q. i. g. r. e. d. i. ad ap
pel. s. illud. So. p. snia prima facile p. s. m. i. t. e. q. sit iusta. ideo inte
rim donec pendet qd sup. ea sortit suum effectum r maxime snia
exco. vt. c. p. a. s. t. o. de app. r. c. in p. t. i. a. de renun. vel dicit r melius
vt no. j. e. venerabilibus ad ff. in gl. p. e. r. qd dicit in cle. l. f. a. s. d. re
scri. ¶ Undecimo no. q. snia ex quo lata in vno iudicio d. aliq. q.
vbi idem est effectus suspensionis sine snia irritada p. appellatio
nem vel alio mō. P. terea statutum d. intelligi de bānito p. o.
p. t. e. s. hoc est de illo a quo inuito pōt exigi pena vt. l. debitor. d. v.
obl. r. l. ac si fideiusso. de fideiusso. Sed ille nō p. t. e. s. q. h. b. s.
exceptōem ergo nō p. t. e. s. p. t. e. s. ex bānitus. ita no. in. d. s. si ser
uus r ego ē hoc dicit in. c. non d. de testi. ¶ Decimo no. in ver.
in scda q. ille q. dicit sniam excoīcationis nullam. q. latam post
appel. legitimā ipse d. hoc p. b. a. r. e. s. i. c. p. s. m. i. t. e. late ante. Sed
hoc q. nō. nam vt q. appellatus d. docere q. snia lata p. o. sit iu
sta: alio non potiet snie cōmodovt in aut. de his q. i. g. r. e. d. i. ad ap
pel. s. illud. So. p. snia prima facile p. s. m. i. t. e. q. sit iusta. ideo inte
rim donec pendet qd sup. ea sortit suum effectum r maxime snia
exco. vt. c. p. a. s. t. o. de app. r. c. in p. t. i. a. de renun. vel dicit r melius
vt no. j. e. venerabilibus ad ff. in gl. p. e. r. qd dicit in cle. l. f. a. s. d. re
scri. ¶ Undecimo no. q. snia ex quo lata in vno iudicio d. aliq. q.
vbi idem est effectus suspensionis sine snia irritada p. appellatio
nem vel alio mō. P. terea statutum d. intelligi de bānito p. o.
p. t. e. s. hoc est de illo a quo inuito pōt exigi pena vt. l. debitor. d. v.
obl. r. l. ac si fideiusso. de fideiusso. Sed ille nō p. t. e. s. q. h. b. s.
exceptōem ergo nō p. t. e. s. p. t. e. s. ex bānitus. ita no. in. d. s. si ser
uus r ego ē hoc dicit in. c. non d. de testi. ¶ Decimo no. in ver.
in scda q. ille q. dicit sniam excoīcationis nullam. q. latam post
appel. legitimā ipse d. hoc p. b. a. r. e. s. i. c. p. s. m. i. t. e. late ante. Sed
hoc q. nō. nam vt q. appellatus d. docere q. snia lata p. o. sit iu
sta: alio non potiet snie cōmodovt in aut. de his q. i. g. r. e. d. i. ad ap
pel. s. illud. So. p. snia prima facile p. s. m. i. t. e. q. sit iusta. ideo inte
rim donec pendet qd sup. ea sortit suum effectum r maxime snia
exco. vt. c. p. a. s. t. o. de app. r. c. in p. t. i. a. de renun. vel dicit r melius
vt no. j. e. venerabilibus ad ff. in gl. p. e. r. qd dicit in cle. l. f. a. s. d. re
scri. ¶ Undecimo no. q. snia ex quo lata in vno iudicio d. aliq. q.
vbi idem est effectus suspensionis sine snia irritada p. appellatio
nem vel alio mō. P. terea statutum d. intelligi de bānito p. o.
p. t. e. s. hoc est de illo a quo inuito pōt exigi pena vt. l. debitor. d. v.
obl. r. l. ac si fideiusso. de fideiusso. Sed ille nō p. t. e. s. q. h. b. s.
exceptōem ergo nō p. t. e. s. p. t. e. s. ex bānitus. ita no. in. d. s. si ser
uus r ego ē hoc dicit in. c. non d. de testi. ¶ Decimo no. in ver.
in scda q. ille q. dicit sniam excoīcationis nullam. q. latam post
appel. legitimā ipse d. hoc p. b. a. r. e. s. i. c. p. s. m. i. t. e. late ante. Sed
hoc q. nō. nam vt q. appellatus d. docere q. snia lata p. o. sit iu
sta: alio non potiet snie cōmodovt in aut. de his q. i. g. r. e. d. i. ad ap
pel. s. illud. So. p. snia prima facile p. s. m. i. t. e. q. sit iusta. ideo inte
rim donec pendet qd sup. ea sortit suum effectum r maxime snia
exco. vt. c. p. a. s. t. o. de app. r. c. in p. t. i. a. de renun. vel dicit r melius
vt no. j. e. venerabilibus ad ff. in gl. p. e. r. qd dicit in cle. l. f. a. s. d. re
scri. ¶ Undecimo no. q. snia ex quo lata in vno iudicio d. aliq. q.
vbi idem est effectus suspensionis sine snia irritada p. appellatio
nem vel alio mō. P. terea statutum d. intelligi de bānito p. o.
p. t. e. s. hoc est de illo a quo inuito pōt exigi pena vt. l. debitor. d. v.
obl. r. l. ac si fideiusso. de fideiusso. Sed ille nō p. t. e. s. q. h. b. s.
exceptōem ergo nō p. t. e. s. p. t. e. s. ex bānitus. ita no. in. d. s. si ser
uus r ego ē hoc dicit in. c. non d. de testi. ¶ Decimo no. in ver.
in scda q. ille q. dicit sniam excoīcationis nullam. q. latam post
appel. legitimā ipse d. hoc p. b. a. r. e. s. i. c. p. s. m. i. t. e. late ante. Sed
hoc q. nō. nam vt q. appellatus d. docere q. snia lata p. o. sit iu
sta: alio non potiet snie cōmodovt in aut. de his q. i. g. r. e. d. i. ad ap
pel. s. illud. So. p. snia prima facile p. s. m. i. t. e. q. sit iusta. ideo inte
rim donec pendet qd sup. ea sortit suum effectum r maxime snia
exco. vt. c. p. a. s. t. o. de app. r. c. in p. t. i. a. de renun. vel dicit r melius
vt no. j. e. venerabilibus ad ff. in gl. p. e. r. qd dicit in cle. l. f. a. s. d. re
scri. ¶ Undecimo no. q. snia ex quo lata in vno iudicio d. aliq. q.
vbi idem est effectus suspensionis sine snia irritada p. appellatio
nem vel alio mō. P. terea statutum d. intelligi de bānito p. o.
p. t. e. s. hoc est de illo a quo inuito pōt exigi pena vt. l. debitor. d. v.
obl. r. l. ac si fideiusso. de fideiusso. Sed ille nō p. t. e. s. q. h. b. s.
exceptōem ergo nō p. t. e. s. p. t. e. s. ex bānitus. ita no. in. d. s. si ser
uus r ego ē hoc dicit in. c. non d. de testi. ¶ Decimo no. in ver.
in scda q. ille q. dicit sniam excoīcationis nullam. q. latam post
appel. legitimā ipse d. hoc p. b. a. r. e. s. i. c. p. s. m. i. t. e. late ante. Sed
hoc q. nō. nam vt q. appellatus d. docere q. snia lata p. o. sit iu
sta: alio non potiet snie cōmodovt in aut. de his q. i. g. r. e. d. i. ad ap
pel. s. illud. So. p. snia prima facile p. s. m. i. t. e. q. sit iusta. ideo inte
rim donec pendet qd sup. ea sortit suum effectum r maxime snia
exco. vt. c. p. a. s. t. o. de app. r. c. in p. t. i. a. de renun. vel dicit r melius
vt no. j. e. venerabilibus ad ff. in gl. p. e. r. qd dicit in cle. l. f. a. s. d. re
scri. ¶ Undecimo no. q. snia ex quo lata in vno iudicio d. aliq. q.
vbi idem est effectus suspensionis sine snia irritada p. appellatio
nem vel alio mō. P. terea statutum d. intelligi de bānito p. o.
p. t. e. s. hoc est de illo a quo inuito pōt exigi pena vt. l. debitor. d. v.
obl. r. l. ac si fideiusso. de fideiusso. Sed ille nō p. t. e. s. q. h. b. s.
exceptōem ergo nō p. t. e. s. p. t. e. s. ex bānitus. ita no. in. d. s. si ser
uus r ego ē hoc dicit in. c. non d. de testi. ¶ Decimo no. in ver.
in scda q. ille q. dicit sniam excoīcationis nullam. q. latam post
appel. legitimā ipse d. hoc p. b. a. r. e. s. i. c. p. s. m. i. t. e. late ante. Sed
hoc q. nō. nam vt q. appellatus d. docere q. snia lata p. o. sit iu
sta: alio non potiet snie cōmodovt in aut. de his q. i. g. r. e. d. i. ad ap
pel. s. illud. So. p. snia prima facile p. s. m. i. t. e. q. sit iusta. ideo inte
rim donec pendet qd sup. ea sortit suum effectum r maxime snia
exco. vt. c. p. a. s. t. o. de app. r. c. in p. t. i. a. de renun. vel dicit r melius
vt no. j. e. venerabilibus ad ff. in gl. p. e. r. qd dicit in cle. l. f. a. s. d. re
scri. ¶ Undecimo no. q. snia ex quo lata in vno iudicio d. aliq. q.
vbi idem est effectus suspensionis sine snia irritada p. appellatio
nem vel alio mō. P. terea statutum d. intelligi de bānito p. o.
p. t. e. s. hoc est de illo a quo inuito pōt exigi pena vt. l. debitor. d. v.
obl. r. l. ac si fideiusso. de fideiusso. Sed ille nō p. t. e. s. q. h. b. s.
exceptōem ergo nō p. t. e. s. p. t. e. s. ex bānitus. ita no. in. d. s. si ser
uus r ego ē hoc dicit in. c. non d. de testi. ¶ Decimo no. in ver.
in scda q. ille q. dicit sniam excoīcationis nullam. q. latam post
appel. legitimā ipse d. hoc p. b. a. r. e. s. i. c. p. s. m. i. t. e. late ante. Sed
hoc q. nō. nam vt q. appellatus d. docere q. snia lata p. o. sit iu
sta: alio non potiet snie cōmodovt in aut. de his q. i. g. r. e. d. i. ad ap
pel. s. illud. So. p. snia prima facile p. s. m. i. t. e. q. sit iusta. ideo inte
rim donec pendet qd sup. ea sortit suum effectum r maxime snia
exco. vt. c. p. a. s. t. o. de app. r. c. in p. t. i. a. de renun. vel dicit r melius
vt no. j. e. venerabilibus ad ff. in gl. p. e. r. qd dicit in cle. l. f. a. s. d. re
scri. ¶ Undecimo no. q. snia ex quo lata in vno iudicio d. aliq. q.
vbi idem est effectus suspensionis sine snia irritada p. appellatio
nem vel alio mō. P. terea statutum d. intelligi de bānito p. o.
p. t. e. s. hoc est de illo a quo inuito pōt exigi pena vt. l. debitor. d. v.
obl. r. l. ac si fideiusso. de fideiusso. Sed ille nō p. t. e. s. q. h. b. s.
exceptōem ergo nō p. t. e. s. p. t. e. s. ex bānitus. ita no. in. d. s. si ser
uus r ego ē hoc dicit in. c. non d. de testi. ¶ Decimo no. in ver.
in scda q. ille q. dicit sniam excoīcationis nullam. q. latam post
appel. legitimā ipse d. hoc p. b. a. r. e. s. i. c. p. s. m. i. t. e. late ante. Sed
hoc q. nō. nam vt q. appellatus d. docere q. snia lata p. o. sit iu
sta: alio non potiet snie cōmodovt in aut. de his q. i. g. r. e. d. i. ad ap
pel. s. illud. So. p. snia prima facile p. s. m. i. t. e. q. sit iusta. ideo inte
rim donec pendet qd sup. ea sortit suum effectum r maxime snia
exco. vt. c. p. a. s. t. o. de app. r. c. in p. t. i. a. de renun. vel dicit r melius
vt no. j. e. venerabilibus ad ff. in gl. p. e. r. qd dicit in cle. l. f. a. s. d. re
scri. ¶ Undecimo no. q. snia ex quo lata in vno iudicio d. aliq. q.
vbi idem est effectus suspensionis sine snia irritada p. appellatio
nem vel alio mō. P. terea statutum d. intelligi de bānito p. o.
p. t. e. s. hoc est de il

Det.de ancha.super sexto decre.

aliorum secum cōscentiā. Item respectu eius q̄ ex cōcāri fecit. cautela ex cōcāri in duobus cōsistit. primo qz lz nō putet, se liga-
tum. tñ ppter scrupulūz p̄cievel duplicitatē ambiguum caute
se h̄z petens se absolui. scđo qz lz nullum scrupulum h̄eat sibi p̄
uidet s̄ damna; que sibi obuenire possent si de facto ab alijs vi-
tare. vel si interim in iudicijs non recipere v̄t actor. v̄t p̄ci fi.
z ex his colligit scđa cautela. s. alioz cōcāre volentium q̄ forte
cum suo damno p̄prio abstinnisse vel sibi p̄tra cōsciam cōcādo
peccasset: z qñq̄ ponderat cautela negotioz pzgentium. Est z
alia cautela illius q̄d ex cōcāri illum fecit: qz p̄ eo ab isto reci-
piat cautet v̄t. Sed hoc non est spāle p̄prie forme. Nam idē
in dubio in iustitiet v̄t. s. e. c. p̄ tuas. ad fi. z no. s. e. venerabili. in
ultima gl. Ad tertium. s. qñ fuit inuenta illa absolutio ad caute-
lā breuiter nō est instandum: sed cōcludendū v̄t ipse dicit q̄ tēp̄-
re p̄stōis cum desideres. s. e. Ad quartum. s. a q̄bus sentētijs
fiat dicit q̄ a sentētijs latis in iudicijs: cōmp̄hēns appellatiōe
cēsure de ver. sig. q̄renti. Ita tñ q̄ non extendat ad interdicta ge-
neralia in locat v̄t. j. c. p̄ti. z ibi no. an extendat ad interdicta ec-
clesiaz. de ex cōcātiōe p̄z h̄ic. z. j. c. venerabilibus. de suspēsiōe
p̄z. s. venerabili. z de ex. aplice. de interdicto h̄ois qd est idē qd
suspēnsio: quo ad sacramenta h̄z effectum. ex cōcātiōis dicit
idem v̄t z rō. j. c. p̄ti. in gl. p̄. vbi agit de h̄az sniaz nullitate oñ
locus erit absolutiōis vel relaxatiōis. p̄dicta v̄t in sentētijs per
quas ligat h̄o: in sentētijs v̄t canonis de q̄bus non dubitat qñ
sint iuste. iij. d. l. erit nō v̄t pecā absolutio locū h̄re. Jo. an. s̄ si oc-
currat dubium facti v̄t. s. e. cum desideres. s. j. z forte idem in p̄-
babili dubio iuris v̄t p̄ cum sup gl. j. notoria. de mmo. vero
ex cōcātiōe cuius absolutio sit sine iuramēto z nullo vocato z
a sacerdote v̄t. s. eo. nup. s. in scđo non est faciēda absolutio ad
cautelam. Ad q̄ntum qñ fiat dic qñ d̄ snia nulla: v̄t dicit. s. e. in
scđo notab. z in nouel. in isto q̄nto mēbro. o. Ad v̄t. j. qualr fiat di-
cit q̄ vocatio cuius interest z cum cautio de p̄re d̄o v̄t dicit. s.
in. v. notab. De. vij. Per q̄vba fiat v̄trum iudex d̄ v̄t verbo ab-
solutiōis vel relaxatiōis v̄t q̄ magis sit cōe verbum relaxare: q̄a
adaptat ad ius z sc̄m. dicit tñ q̄ non est ius. nam qdam iurav̄t
tur verbo absolutiōis z qdam relaxatiōis. ideo intelligit v̄t
boz ex causis est assumēda dicētis de ver. sig. intelligit v̄t z fm
materiā de qua loq̄mur sunt v̄ba sumēda c̄t improprie si non
p̄nt p̄prie v̄t ibi. z. l. si scriptis. ff. de v̄furis. z. l. ij. vno locati facit
Quero ad. viij. ad qd fiat dicit q̄ ad habēdam indubitatā p̄-
cipatōem factorz z h̄ois q̄ prius erat dubia z p̄ctōz indutina
de app. qua fronte. s. j. incidēt v̄t sit ad p̄uisionem aduersarij.
qñq̄ sit ad p̄uisionē negotioz. putav̄t v̄t ecclesie. p̄uio de ex-
cep. aplice. v̄t habeat v̄t a testet v̄t. c. veniēs d̄ legi. v̄t p̄cedat
actoris petitio reali vel p̄sonalis s̄ quem de ex cōcātiōe exci-
piat z ipse replicat de nullitate. De. ix. sc̄z p̄ quem fiet dixi. s. e.
in primo nota. Ad. x. sc̄l̄ez. quo iure fiat qd de ḡra non de iu-
ris necessitate z dicit. s. in tertio nota. hoc in nouel. In isto. x.
membro summe. De. xj. sc̄l̄ez v̄trum possit impediri ne fiat dic q̄
sic. p̄ aduersarium opponentem sniam latam esse p̄ manifesta of-
fensa dicit. Inu. q̄ solum p̄cedat cum petit absolutio snie lata
post app. pbata c̄m manifesta offensa appareat appel. nō tenuit
se v̄t. s. e. cum sit. z. c. p̄posuit non cōpetit asit qñ d̄ nulla ppter
intolerabilem erroz: quare impossibile sit q̄ error talis sit ma-
nifesta cā quasi q̄s sit iuste ex cōcātus. Idēs si dicat nulla ex de-
fectu iuris d̄tōis p̄ferētis. Nam prius q̄ p̄stet an sit iudex non
est recipiēda p̄batio manifeste: qz non prius iuris rō q̄ p̄sona
querēda esset. l. qdam referēt de iure codic. z. c. exhibita d̄ iudi.
Sed q̄ro qualr istius manifeste offensa siue p̄batio fiat. ad hoc
dico q̄ ex cōcātiō infligit ppter p̄tūmaciam z p̄temptum: v̄t. s.
c. pri. aut ergo quis p̄temnit obedire snie diffini tui: aut inter
locutorie vel mandato emanātis cum cāe cognitiōe. p̄tmo ca-
su aut a tali snia lata forte ad rēstōem rei futuri non fuit ap-
pellatum. z tñc si ille q̄ tali snie non obtemperat ppter hoc ex cō-
municet si istam ex cōmunicationem petat reuocari v̄t iniustam
excipiens s̄ istam petitōem de manifesta non arctabit q̄ tale
furtum manifestum per euidentiam facti p̄fessionem z p̄batōez
coram iudice receptas: sed satis est sibi p̄bare sniam latam esse
a qua non fuit appellatum. Ex tali c̄m snia resultat notoriū iu-
ris qd p̄veritate accipit. v̄t. l. re iudicata. ff. de re iud. z. s. de v̄b.
fig. ex p̄te. Idem iuris est si fuit appellatum z non sit facta eius
p̄secutio. qz fingit non appellatum v̄t. l. furti. ff. de h̄is qd no. isa.
qñq̄ a tali snia fuit appellatū z appellatio nō est deserta. z tunc
si exciceat appellans post talem appel. non z ex cōcātiō. z fiet
absolutio ad cautelam: v̄t. s. c. per tuas. z idem si exciceat post
sniaz latas in principali tñ infra tempora appellandi obtinebit
c̄m tunc officio iudicis reuocatiōem huius grauamius sicut
z alioz que fierent illo intermedium nō s̄. de excep. dilecte ea-
dem distinctio locum h̄z si appellat a mandato vel interlocuto-
ria lata cum cāe cognitiōe de elec. cum dilecti. ad fi. z de re iud.

q̄ ad absolutionem. Sed hic querit̄ si p̄nunciatio sup̄ p̄ncipali
li negocio sit iuncta: puta ex cōico te nisi t̄m emendaueris p̄
furtorv. s. e. c. p̄e. si iste petit absolutionem ab ex cōicatione
iniusta vtrum executio manifeste offense possit obijci. dic p̄
non solum de illa de qua cōstat p̄ notorium factivel p̄ p̄fessioē
sed etiā de illa de qua p̄stat p̄batōes ab ex cōicatorē receptas
p̄ quas sc̄m̄ fuit furtum manifestum z p̄ oīs non absolūduē
ver. fig. cum olim. q̄nq̄ etiam p̄ non p̄batōes ab ex cōicatorē
ceptas: sed p̄ facti euidētiā vel p̄fessionem. p̄bat̄ offensa m̄
festayr si iuder nullo iudiciario ordie observato monuit aliq̄
vt satisfaccōe de rapina vel testimonium redderet in aliqua
vel aliqd̄ simile. z q̄ non fecit illum ex cōicauit perit absolutus
ab iniusta: q̄ nullus ordo p̄cessit: excipit̄ de manifesta offensa
dicēdo q̄ ordo seruari non debuit. q̄ rapina fuit manifesta p̄
eius p̄fessionem vel euidētiā factū. idem dicit de teste in q̄
non requirit̄ ordo: sed est iuris notorium q̄ debuit testificari
si legitimam ex cōicationē p̄poneret. Ideo aut̄ dcm̄ est p̄dicen
cedere vbi non est seruatus ordo iuris: q̄ si seruaret̄ mādāt
transir̄ et in rem iudicatam vt. d. c. q̄ ad absolutionem. z sic n̄
esset necesse p̄bare offensam. q̄ sufficeret executio iuramentā
quo non esset appellatus: iuxta q̄. s. dixi. ¶ Tertio q̄ro q̄d si
le cui opponit̄ manifesta offensa nē absoluat̄ vult deponere
ignora apud edem sacrā p̄ satisfaccōē nunqd̄ statim absoluet̄
q̄ sic q̄ malicijs hoīm non est indulgēdum. ff. de re ven. l. in fa
do. 3. inn. s̄ dicit em̄ q̄ non est malicia imo p̄sūntia. Nam si
le ex cōicatus non d̄: ex cōicatio sibi non nocet. s. c. in q̄stione
si ille non admitteret talis executio manifeste offense possit na
lum euenire illi cui satisfaccōēdum est: q̄ ex cōicatus sciens se re
bere p̄pter p̄susionem ex cōicationis non progabit cām qua al
fante p̄susionis rubore illius per absolutionēz forsan p̄ possio
rogabit non obstante deposito. ita dicit hic in nouel. in fi. vt
in. ij. q̄. tangit quare p̄figit̄ terminus. viij. dierum ad p̄bāz
manifestam offensam p̄ petentem abso. ad cautelam. z non d̄
tētem ab iniusta snia dicit̄ ibi per eum. ¶ Ultimo quero ex cōi
catus dicit sniam ex cōicationis nullam tanq̄ latam post ap
legitimam non est dubium q̄ admitti d̄ extra iudicium in off
cys electionibz z alijs legitimis actibz vt in ter. ¶ Sed in
quid si admissus fuit valebūt que gessit. dicit̄ in gl. fi. que t̄
p̄debūt ex futuro euentu vt in ca p̄z. Sed circa hoc q̄rit̄ La.
nunqd̄ idem erit in electo ex cōicato vt electio de ipso celebran
pendeat ex futuro euentu pendēte cā nullitatis: vel erit ipso
re nulla ante aliquem euentum: vide q̄ idem arguendo de co
gentibus ad electum z per. c. ij. de rest. in integ. ad fi. z de iure
ex literis. z q̄d ibi no. in s̄zium facit. s. e. l. de elect. in electio
bus: z de accu. omnipotēs z q̄d vtrobiq̄z not. z ita. j. de reg. in
non firmas in mercu. z de elec. pūda. s̄. verum z q̄d ibi no. z
c. auditis per Jo. an. z. s. eo. lib. vt. lit. pen. c. i. in vl. gl. z q̄d in
Arch. lxxvi. di. tantis. z q̄d idē sit in electo q̄d in electionibz
Jo. an. post 3. inno. z l. post. de app. dilectis. ad fi. sup̄ verbo
culpabiles in nouel. Sed quid econtrā: puta q̄ non admitt
an pendeat ex futuro euentu felicit impugnare q̄d sc̄m̄ est r̄
p̄sequi p̄emptum vel iniuriā opo: teat prius consistere de lei
timitate appellatiōis. z dicendum est q̄ sic. Non em̄ possz a
re pendente p̄bationis articulo vt dicit̄ in isto. c. ita dicit̄ La
qui etiam tangit istd̄ quid dixit̄ sententiam nullam: q̄ post ap
z. vt in ver. in secunda pendente sup̄ hoc iudicio celebrat vt
ad celebrandum siue ad concelebrandum admissus fuit vtru
si appareat eum iuste ex cōmunicatum. vtrum d̄ dici irregul
ris videtur q̄ sic. quia hoc pendeat ex futuro sicut aliavt in isti
textu. Ipse tenet q̄ non maxime si p̄ probabili errore facti vel c
am iure ad hoc ductus fuerit. z potissime si arctabatur ex del
to ad officium. quia forte erat curatus z hoc tenebat do. s̄
de sens. fm̄ eum.

- 1 **E**xcommunicatio dicitur esse duplex.
- 2 Excommunicato maiori propter participationē cuius excoīcat
an quis excommunicari possit.
- 3 Participans in crimine damnato incurrit maiorem excom-
municationem.
- 4 Participare cūm excoīcatis an impune liceat.

Statuiamus. Nonit prohibitionem de in
no ferenda cū quadas pecti
tione. scōo dat modum quo ferri potest ibi q̄ si terti
viciat sniam aliter latam ⁊ comminatur fereri ibi a
ter. ¶ Ho. q̄ textus loquitur cum quis vult pbicere partic
pium excoīcatis ab eo vt teneatur ad obseruantiam huius so
me alias sententia ipō iure sit nulla. Secus ergo si excoīcet p
ticipātes cum excoīcatis ab archidiacono vel alio epō. licet e
tunc snia potuit esse iniusta. non tñ erit nulla per istam consue
tiones. Primis em̄ erant proprii excoīcantes ferre hanc snia
in participantibꝫ excoīcatis a se. ideo fuit potestas super bi
eis merito

is merito restringenda. Sed. c. cōstitutionem. r. c. statuti. j. e. alius loquunt non appositio istoverbo a se. Sed cū ille cōstitutiones veniāt ad interpretationē istius pōtutio interpretas restringitur ad casum in quo hz locū pōtutio interpretata: vt in iur. de filiis aī dotalia instr. na. circa fi. ¶ Scdo no. q. duplex est excōicatio maior r minor r differūt: qz maior excōicatio res noneta sacris r cōdōe fratrū. scda a sacris tñ. In dubio excōica io simplex plata qd oz intelligi vř qd de minor: qz i penis benī mior ē itēptatio faciēdā. c. in penis de re. iur. r. l. interptatōe. l. ples de penis. Contrariū est vř. vt. c. si quem de sen. ex. r. est qz nullus excōicatur nisi p mortali: vt. r. j. q. iij. nemo. mortale fit de per se absqz excōicatione opatur remotionem a sacramē is: vř minor excōicatio. j. q. j. sacerdotes. vt g excōicatio aliqd ddat oz intelligi de maior: vt. l. j. in fi. ff. ad municipales. r. c. si apa. s. eo. li. de priuil. alias rōnes vide in d. c. si quē. ¶ Tercio no. q. qz pōt excōicari maior: ppter picipatōes cum excōi ato. r sic not. q. cōdicare cum excōicato est mortale ppter ppter qz quis pōt excōicari maior r hoc vērū post denunciationem etiam solēnter vt requirit ista pōtutio: ante denūciationē vē estēntiale r de hoc no. hic post. r. Arch. r. plenius p Jo. an. l. c. sacris qd me. causa. ibi pmo arguit multis rōnibus qz sit cū mortale. deinde dicitur r hoc dicitur sequuntē theologi. Ar. xi. q. iij. c. rogo etiam hoc t3 vbi cōicit in crimine vel in con mptum vel in diuini alleg. sanctus Tho. super. iij. sūtarum o. an. t3 qz regulariter sit veniale nisi in casibus certis. puta si sit in contemptum clauum vel in ptemptum superioris r ip is phibitionem vel qz in crimine vel qz erat excōicatus cum articipibus per papam vel qz cōicat in diuini vel qz nimis equenter. als autem preter istos casus non credit cōicantem oratione conuulsi. peccare mortaliter. r sentire pccatum set magnus rigor. Si forte mibi obuians me salutat vel ince o secum in conuulsi cōis amice vel aliter honeste fugare nō va ns secum participauero. Nam qz ex hoc sim dignus gehēna sferali quam inducit mortale est rigorosum sentire. Concluo it ergo in d. c. sacris qz regulariter incurrat veniale per tales articipationem. ¶ Quarto no. q. index pōt picipatēs cum excōicato a se excōicare maior si ille amplius indurecat: vt sic in iur. c. crescente crescat. r. penat. xxx. di. quin. romani in r. v. l. non cōte. quin. s. fi. r. aduerte qz tex. generaliter dicit ider. r. Equo verbo his hic gñaliter pōtito dicit qdam qz elegatus pōt hanc aggrauationem facere etiam excōicari ma ior participatēs ad hoc. j. e. statutum. in fi. r. s. eo. li. de of. del. li. r. hoc t3 hic Archi. ab. tenuit contra dicens hoc nullo iure iuri qz delegatus hanc sniam ferre possit. nam non extendit us iurisditio ad psonas non contentas in rescripto: vt. s. de fi. dele. p. r. s. r. c. cum olim r l3 impedietes iurisdictionem am vel partes in testibus pducendis. r. etiam sniam excōit. s. de offi. dele. c. j. r. c. significasti. r. de testi. constitutus el. j. r. c. tā is tñ non inuenit qz participas excōicet. r. ideo pātem suam d hoc non extendat p quo facit qd no. s. c. pri. in gl. iij. s. c. atutum. j. e. qd ab. non vidit facit p opī. Arch. quam credo ve orem. Nam d turbātes delegatum hz iurisdictionem satis au m turbat ille p cuius picipium excōicatus amplius indure it. qui vidēs se vitari facilius r. c. pia. s. eo. li. de ex. Arch. alle. de of. dele. p. r. c. p. r. c. prudentiam. s. ceterum. ¶ Quinto no. q. participans in crimine damnato incurrit maiorem vt. s. o. si cubine. r. istud damnato pōt esse loco ppij nois. r. tñ res erit ad criminofum vel ponit loco adiectiui. r. tñ pcor. s. c. nu uer. ibi damnati criminis. Requirit ergo vt participas in crie ucidat in maiorem qz illud crimen sit damnatum quo ad omis. Secus si quo ad. T. qz fornicatus est cum. B. Nam si. B. s. l. r. excōicata sit alius cum eadem fornicans non erit excōicatus qd icot dicit. s. eo. si concubine. scdo qz participet in crimine crimi oso: sed non damnato. puta cognosco excōicatam ppter furtū tem predicta sunt vera in participatione indirecta. secus si in recta. puta excōicatus est. T. qz guerraz facit ecclesie postea i guerram facio. Tu contra me iuuas illum auxilium ei pben i: qz per hoc melius guerram faciet tamen p hoc excōicatus nō is: qz nec hoc intēdis fm Jnn. in d. c. nuper. Est r alius qz is participat criminoso: sed non in crimine. r. tunc est ligat nō regulariter vbi post monitionem canonicam de qua hic nstingue ergo qz qz participo criminoso r in crimine dam to: r. tunc aut directe. qz qz participo criminoso r in crimine n damnato. qz qz participo in crimine: sed non in criminoso. qz criminoso sed non in crimine. r. tunc aut post monitiones t ante vt p dicit p3. r. dicit in. c. nuper. s. in scda. ¶ Sexto no. q. inuē. r. pferentes qz l3 snia excōicationis ipso iure sit nulla puni pena legitima ille qui eam tulit intelligit gl. si. penam iacro. r. sic facit ad. q. de iudice qui excōicauit non in scriptis snia ppter pcedentem appel. non tenuit qz nihilominus iur

rit penam. c. caplm medicinalis. s. eo. r. lbi in nouel. super vbo suspensio. r. j. de reg. iur. c. qz ius r vide similia que no. s. eo. li. de preb. cum qui. Facit et ad. q. de teste qui tulit falsuz testimo nium nō iuratur de tabellione qui confecit falsum instrum nō solēne an teneant de falso de quibus per Bar. in. l. post legatū de his qui. vt indig. r. vide quod no. in regula non pstat in mer 4 cur. ¶ Tercio no. q. impune liceat participare cum excōi catis. r. j. q. j. quoniam multos. So. regulare est qz non l3 fallit in certis psonis ibi enumeratis. r. s. eo. inter alia vt hic no. i gl. iij. eo. dicit in d. c. inter alia qz excōicatio subtrahit a cōione siue a participio non ligatum ad hoc sed obligationem ad obsequi non dissoluit. Tene ergo debitor ad obsequium ipsum impen dere excōicato l3 excōicatus hoc petere non possit. vt no. in. d. c. qm multos. ¶ Isti forte obsequium quo teneat vřo: viro r econ uerso in hoc enim petenti non obstat exceptio excōicationis fm post. qui ita no. in sum. de rest. spo. s. qñ faciēda vbi qd si vir. r. vide in Spe. de petitorio r possessio. s. si. ver. sed in cau sis. r. facit hoc ad. q. an debitor teneat soluere debitum credito ri excōicato videt qz sic. Nam cum daret debitum ergo r soluē di necessitas ad hoc. r. v. j. iuratos r de hereti. c. si. r. aduerte qz in. c. qm multos numerant vřo: filius seruus mercenarius r si. qui tenent illi impendere obsequium suis superioribus cum his picipando non est excōmunicatus. Quid ecōtra an pater filio dñs seruo excōmunicatis r si cōicare possint absqz metu excōicationis. Innoc. q. non. xxx. vij. di. hinc etiam. xxx. vij. q. j. de filiavbi de filio videt casus r rō dñe ibi p3 idem. Jo. r. ab. in. d. c. inter alia. Aduerte etiam qz l3 p dicit teneant suis superioribz impendere obsequium. tamen nullus de nouo oz intrare famili am excōicatus qz mercenarius finito suo tpe non oz iterum se reformare. Sili etiam filio r vřo: solutis ab obsequio patris vel filij emancipatione vel diuor. tio. Non em postea pōt esse cō munio sine pena fm Jo. an. in. d. c. inter alia vbi de viatoribus an teneant vitare excōicatos: dicit qz sic nisi in necessitate. qz ta vero oz esse nec necessitas dicit ibi in gl. Querit glo. si eps cōi cat in crimine excōmunicato a se an incurrat maiorem. Recti rat opī. r. inter alias illam post. qui t3 qz minor r maior excōi municatio hñt per cōmunionem in locutione vel in crimine. qz illa est snia iuris non hominis. r. hanc opī. post. t3 etiam Jnn. in. d. c. nuper r placet hoc Jo. an. Snia vero sua eps proferens ligari non possit: puta excōicat aliquem cum his qz sibi auxiliū dederūt. Nam l3 ipse eps tali pauerit auxiliū nō ligat sentē tia sua fm Jo. an. r. ex hoc et. s. qz snia qua ligant participatēs est snia canonis non iudicis pferentis colligit qz alienus paro chianus picipans criminoso erit excōicatus qd non esset si cē seref snia pferetis vt. s. de consti. c. vt animarum. dicit tñ de p le nius in. d. c. nuper. ¶ Scdo quero dicit qz picipatēs in locu tionis ofculo. r. si non pōt ferri snia excom. non pmissa monitōe canonica. sed quid d participatēs in crimine dicit Jnn. qz ta les non phibet ferri generalis excōicatio fm post. r. Jo. mo. r. dicit post. qz hoc casu cōmunicans in crimine incurrat duas sentēcias. s. iuris r hois de scda fateat qz plator illam nō incurrat facit qd no. in scda cui l3 in mercu. r. quod. s. dicit. Ultimo dic post eum qz qui incurrat minorem denunciari non potest illa m nori ligatus: nisi de illa fuerit conuictus vel confessus. Nam in sententia iuris constare oz de crimine vt no. s. eo. lib. de homi. pro humani. in fi.

¶ Tercio nullam penam interdicti incurrunt nisi in sententia sint expressi.

¶ Via periculosum. Episcopi nul lam penam in terdicti vel suspensionis incurrunt. nisi in sentētia sint expressi. r. tria facit. premitit cōstitutionis cau sam. secundo cōstitutionem ponit priuilegiatē epōs ibi nos: tertio excipit ibi nisi. ¶ Not. qz in suspensione vel interdicto generalibus est specialis mentio de epō faciēda als sub generalitate non veniunt. Quid de cardinalibus dicit idē in nouel. etiam si non sint episcopi cardinales vt no. Jo. do stien. de deri. non res. c. ij. r. vide quod no. Jo. an. s. eo. li. de scil ma. c. vñovbi omnem. r. l3 ista examinant ab istis penis tñ gra ui? peccat qz alij. s. de trāsta. c. ij. ad fi. ista aut pōtutio nō hz lo cū in pena excōicationis gñaliter pmulgate a canone vel als vt in gl. cui adde qd no. Spe. in ti. de legato. s. nec de epōz. s. ipfi quō in multis r ibi in additionibus. adde et qd no. in cle. cupiē tes de pen. in gl. no. nouam. r. qz hoc. c. declarat plene in glo. iō vltra non prosequor.

- 1 ¶ Archieps r eius officiales an possint relaxare sentēcias inferiorum prelatorum.
- 2 Inferiores epō iurisdictionē habēt r possunt excōicare.
- 3 Snia gñalis archiepī ligat solum eius subditos.
- 4 Snia excōica. sup futuris culpis non est ferenda.

Pet. de ancha. super sexto decre.

- 5 Excoicatio sup futura culpa an fit ipso iure nulla.
- 6 Statutu z snia quo ad excoicationem differunt.
- 7 Snia excoicationis inueneritatem ferri no potest.
- 8 Collegiu est nomen iuris non pfone.
- 9 Uniuersitas erialiter accusari no potest.
- 10 Uniuersitas an possit decapitari.

Romana. Diuisio in prima gl. ptes pa
officiales no pnt relaxare snias inferior plato
rui: multom? delegator? cñ tñe recurrat ad
delegat? c. sup qñm de of. dele. z intellige b
vez nisi fuerit gradatim ad archiep? appellatū
puta de dictis platis inferiorib? ad ep?m: z de ep? ad archiep?m
Nam tñe appellatio faceret eum iudicem. lz ergo archiep? sit
iudex puencie. est tñ mediat?io subiectos mediatos no pnt pñ
cspat? aditus soluere vel ligare. s. de of. ord. pasto. z eius snia
ipso iure no tñt in gl. ij. Quid dices in ep? nunq? daleat eius
absolutio ab excoicatioe lata p inferiorem eius platus. puta ar
chidiaconū vel plebanū gl. in. c. cñ ab ecclesiā: de of. oz. t. q. sic
idem. C. in. 2. Bos. z. Pl. p. qbus facit. c. venerabilib? s. vbi
ait. j. eo. z. vi. q. vj. s. j. z in aut. de defen. ciui. in prin. col. iij. vbi
dñ q non phibet defensor ciuitatis q cōparat ep? cōgnoscere
de causis inferior? pmissis magistratibus municipalibus in
fi. idem t. j. m. z. Post. nisi pñtudo esset in dñm. idem t. ibi
Joā. an. nam cñ iuramēto mediata deurrūt sicut? excoicatio:
ita z absolutio. z hac de cā cognoscit legatus. de oibus causis
puencie sue. s. de of. leg. c. j. nec iuramēto est absorta p creatioez
minoris officialis nec es. eo. ti. volētes. z. c. si duobus de app. z
hoc verum vbi bz cās cōes. als secus vñ monachus plus obedir
et abbati q ep? z clericus prius suo ep? q metropolitano de
quo. s. de of. oz. pasto. z. d. c. qñto z. d. c. cum ab ecclesiā. C. t. Se
cñdo no. post gl. ij. q inferiores ep? pñt iurisdicōez z pñt excoi
care. lz q Arch. excoicare no possit. vñ expñt. vñ. q. vij. c. ij. z de
offi. arch. z. c. cum sacro z. vñ ibi. no. Arch. inducit p archidia
cono. d. c. cum ab ecclesiā vbi plebanus minor archidiacono ex
coicat. Item parochialis sacerdos ad. c. ij. rñde q loquitur de
cōibus causis in qbus tam metropolitano q suffraganei sūt
ordinarij vñ in cā ep? pñt iurisdictionē vel diaconi z alijs respiciētibz
statum puencie vel loquit? distributiue tñe ep? ad metropo
litanum. inferiorum vñ ad ep?m suum referant? vñ ibi no. Ugo.
3 C. Tertio no. in. s. pñto q snia gñalis archiep? ligat solum
eius subditos licz eius pñtutio edita in puinciali scilio liget
omñs puinciales vñ in gl. canon. quem facit zc. Rñ. quare ipsius
snia non ligat ei? subditos: q hoc no possit in spñt. d. c. pasto.
ergo nec in gñt in ista gl. facit. ff. de bo. auñ. iud. pos. l. cñ vnus
s. is quibz simplr pceptum iudicis extra eius territorium no
extendit. similr nec statutum qd dicit? dñi. s. eod. a nobis. el. j.
C. Quarto no. in. s. sed nec in spñt. z in. s. seq. q p delictis ptes
ritis z pñtibz non pñt ex eo snia non pñt monitioe: z est
rō q excoicatio non pñt pñt crimen sed. pñt pñt pñt.
hinc est q dñ: medicinalis. s. e. c. j. z. c. ex lñs de of. vbi pñt q no
est pena. Nam tunc deberet esse pñt. C. de pen. l. seruus.
Cōtemptus ergo monitiois sup satisfactioe pñtite vel pñtis
offense requirit? ad istam exco. sniam vñ sic pñt pñt. non
delictum videat? inflicta: competēs aut monitio erit spñtis vel
gñalis: put spñtem vel gñalem sniam ferre intēdit fm Hostien.
4 Joā. mo. z Arch. C. Quinto no. in. s. caueat q pñt futuris cul
pis no est ferēda snia exco. esset em absurdum z iniuriosum si di
cat platus excoico Jo. an. si fecerit furtum si adulterium cōm
serit cum tñ ad ista paratus vel suspect? no sim. z eque possit di
cere excoico si aliud facies q pcepta legum vel s iura canonica
Idem est dicēdum in forma sequēti. bz primo monere vt satisfi
ciam ex quo nullum de tribus interuenit: no em decurrere debet
monitio z fulminatio nisi ex cā. Nec mirum cum etiam in moni
tione interuenire debeat diez interualla nisi ex cā. j. c. pñtōnem
Nec distng. Jo. an. An sit tale factum qd restauratōem recipi
at vt furtū vel rapina. An sit tale qd non recipiat? homicidij
z perurium. lz in istis non cadat restauratio: cadit tamen satisfi
factio. z de hac bñ loquimur. saluo qd no. de exco. pla. c. j. super
gl. edita. in nouel. C. Sed bñ querit? an excoicatio sup futu
ra culpa sit nulla ipso iure. z idem pñt queri si lata fuit p culpa
vel offensa pñtite vel pñti. z videt? q sit nulla: q ter. phibet alr
fieri dum dicit. caneant. arg. l. non dubium. C. de legi. Jo. an. t. q
q snia lata cōtra formam huius. s. caueant non sit nulla sed in
iustit. pñt. s. eo. c. sacramento. primo rñso. vbi posuit verbus
phibemus: z hoc vñtr verbo caneant quibus verbis non obfā
tibz snia lata tñ lz sit iniusta: ita bñ in nouel. Lap. etiam idē
dicit per illa verba sup verbo iniustas non ergo sunt nullae: pñt
hoc pñt q snia excommu. lata contra constitutionem. s. eo. sacra
mento. z. s. eo. ti. z li. cum medicinalis. fm Ber. Hosti. z alios

non est nulla qd verum fateor cum fer? ab ordinario: vt bñ. q
q. iij. snia pastoralis ver. de hoc per Arch. secus si ferat a dñe
gato: q tunc est nulla qd dicit? scriptis Arch. s. eo. li. de pñt.
cum in illis z de concess. pñt. q cunctis. z de offi. deleg. c. in
fi. s. eo. li. ista sunt verba sua. adde qd no. s. de offi. dele. pñt
tiam super gl. z circa si. in nouel. C. pp. z videt? q pñt futur de
licto possit ferri snia excom. vt. c. a nobis. el. j. s. eo. So. ibi ter
modum statuti futura delicta pñt coherceri pñtiam excom. ja
ppñt pñtōnis est futura pñtice. c. si. s. de of. z. l. legi. C.
de legi. pñt modum vñt snie coherceri non pñt bñ. Rñ. q
6 tractus futuri tñs. vt in glo. q tractus. C. tñt bñt. qñ
vñam dñam inter statutu z sniam quo ad excoicationem
cñdam collige ex gl. canon q facit. s. e. c. Tertia est in pñt
te absolucndi quam collige ex no. in nouel. s. de pñt. qñe
ad si. ver. ep? absoluit excoicatum p canonem cñalem no pñt
uantem absolucionem. Item z excoicatus pñt statutu pñt a
tum p papam vt. s. de insti. ex frequētibz in nouel. a snia tar
chepi vel confirmata per papam no absoluit. Quinto quid
durationem ipsius collige ex no. in. c. a nobis. alle. in fi. pe. vñ.
z. c. si. de offi. leg. z. c. pro illorum de pñt. Sexto trimēbz
colligas bñ. q sniam dñ pñtice moza: culpa: vel offensa qñd
est in statutu. Septimo q sniaz dñ pñtice moza: alr pñtice ar
rit penam. i. sacro. e. ti. qd non est in statutu. Octano fm vñ.
que bz valere statutu non editus in scriptis bñ collige exo.
in. c. nemo pñt. ad si. c. de reg. iur. Nono bz op. q excoicatu p
statutu ligat sup iorem z successorē qd nullo mō possit lñ
scdm omñs bñ disputado improbat in qñe pñtice cui lz
hic in nouel. Cui adde q ipse not. in. c. p illoz de pñt. z de
Decimo q snia statuti non ligat ignozātes vel extra territorij
statutis delinquentes. s. e. li. de of. c. j. Secus in snia simpla
taz ibi videas in nouel. sup verbo statutu. Undecimo q stru
tum no indiget cāe cognitione maxime pñtice rñdo pñtice
ri die feriato z ab extra territorium existēte. in snia no fer? qñ
ferat sup notio: vt scriptis Lap. s. e. li. de pñt. c. j. sup gl. de no
nacho. Sed ei qd dñ: de statutu multū ob. d. c. i. vbi posita iñ.
s. ij. ita dicit Lap. C. Quero dñ: in ter. qñ culpa moza: vel olu
sa pñtice pñt ferri snia excommunicā. p futura culpa: quere
exemplis. Glo. que incipit condemnatus cum. ij. sequē. pñt
exempla in singulis: z glo. condemnatus ponit exemplū em
moza pñt ex lapsu termini legalis. Jnn. z Hosti. idem dñt
cum terminus pñt fuit hñ. lñt vt q pñtice iudex q tñt
xx. dies solueret. Sed hoc casu qñt Hosti. qd si post lapsu
ius primi termini pñtice sed vt soluat sub pena exco. si pñtice
hoc sedo termino sit appellatū: an tñ appellatio. Cñdē qd le
de appel. pñtice. el. ij. z dñm tñ z dñt q illa decreta. inter. s.
infra primi termini. z infra. x. dies a tñe plati mādatur vel snie
pellati als p appellatōem non releuat de appel. qñm tñ de
iud. qd ad pñtice Jo. an. remittit ad no. p eum in. d. c. pñt
eavbi dñt q si iudex excoicet aliquem nisi soluat cñtice qñt
annum qñtice: talem appellatū infra annum releuat no sñt
ad excoicationē sed et a pñtice. q si pñtice illum pñt
z postea sic ad iñtice nisi solueris infra mēsem sñt excoicatus: tñt
Jnn. si appellat? infra. x. dies releuat ab excoicatione z pñtice
tione. Si vero post decem dies appellat? z infra mēsem releuat
ab excoicatione sed non a pñtice que p lapsu
cem dñm transiit in rem iudi. z lz teneat condemnatio gñ
uari potuit in excommunicatione vt qñt causa vel infra ter
pus iuris vel quid simile propter quod si iustificet? appellatū
impeditur excommunicatio. C. Secundo quero que potest
alta iusta causa a pñtice tribus ferendi sniam pro futura
pa. Sol. vt in gl. pone exemplum super qua in nouel. addit
am sez de capitulo ad materiam. el. ij. de iure iurā. z decre. rñ.
eo qui furti. oz. su. Jnnoc. z Hosti. ponunt exemplum q iust
causa esset si excommunicaret? cruce signatos non portātes pñ
blice cruce. Non enim debet subtrahere bonum exemplū su
ple nec se celare vel fm eos excommunicat tolerātes hereticos
vel consimiles. sez de hereti. excommunicamus. s. credentes.
xxiij. q. iij. si habes Jo. mona. ponit exemplum quando nesci
quis commiserit delictum per. c. si sacerdos de offi. ordi. ibi se
pñt Jo. an. sup verbo indeterminate q rationalis causa fer
di generale excommunicationis sententiam est incertitudo:
ita intra hoc fm Hosti. idem Lap. Jo. an. dñt q cancell
ria dat formam hanc contra occultos detentatores. Fran. in
probat exemplum iudicium qui mandant pñtice qñt
aliquos alias ipsos excommunicant: potest etiaz esse iusta ca
sa fm Jo. an. quando consentit ille in quem ferit? vt quotidie
suatur in recipiētibz mutuum qui spñtice recipiunt pcepta su
pena excoicationis de soluendo in termino de quo cōuenit fa
cit illa sciēti cum cor. de re. iur. C. Sexto no. in. s. inuēit
7 sitate q snia exco. no pñt ferri inuēitatem: q ter. dñt pñt

ntus phibemus ut q sit ipso iure nulla. ¶ Hāc penitus phibe
re est p̄ctis in totum auferre: hoc tenet qdam. s. q sit ipso iure
nullat in gl. p hāc super qua in nouel. hāc opi. sequit̄ Jo. mo.
Arch. r Fran. qui addēs rōnem dicit q hoc est p̄uilegiū vni
uersitatis qd snia lata non t̄. s. e. lib. de p̄ces. p̄b. qz mentis r
de p̄uile. volentes r circa hoc vide qd no. s. eo. li. de of. or. roma.
sup glo. l. in nouel. ¶ Sed quero que sit rō quare snia excō. sit
ipso iure nulla lata d̄vniuersitatem. dicit qz qñqz ptingeret ino
cios irretiri. Sed hāc opi. impugnat Host. nisi dicat q p vni
culum vniuersitatis vincularent singuli r p̄pterea tenebat iūge
re rōnem sequentes hoc in textu fini decre. vt. s. soli culpabiles
iuniant. ligent̄ innotij. Jo. an. q rō textus est bona qz in mate
ria cuius corpus non est capax interdictum corporis respicit
ngulos qd p̄batur. j. c. si snia. s. si. p̄ter qd infert post Jnn. q si
ōtra capi. impetrent̄ litere q cogant̄ ad alicuius receptionem
elegati. coget singulos canonicos ad illius receptionem. l. cō
ra singulos impetratum sit rescriptum. r hoc ea rōne: qz caplo
receptum factum: vt aliquid faciat intelligēdum q canonicū
alia membra capituli id faciant: vt. s. de p̄bē. p illoz: qz ca
iuli qd est nomen/ intellectu r res incorporalis nū facere pōt
bi per membra sua. idem iuris si mandet delegato q cogat vni
uersitatem facere solutionem debitū venditionem pmutatōem
el aliud simile cogenda sunt membra illi facto exp̄sum p̄sen
are p̄sum r sic de omnibus que in facto p̄stāt r q p vniuer
tatem fieri nō p̄t. Sed p̄dictis ob. xij. q. ij. qui manumittitur
Jo. leuis est fm Jnn. nam vniuersitas pōt h̄e libertum r agere
p̄ueneri p̄curatorem suum: sed consensum facto p̄stare sine
embro non pōt cum nec p̄sumus sui corporis nec corpus habes
r dicit̄ ē in p̄dictis casibus videri si alicui cōmissa est cā vni
uersitatis q p̄ delegatum vbi exp̄dieret cogenda esset membra
stare p̄sum. Aduertendum t̄ q monitio vniuersitatis nō
officit ad excōmunicatōnem illoz etiam qui fuissent culpabi
s nisi singulr moneant̄ r contra ipsos cā cognita procedatur
d̄. s. eo. sacro. xij. q. j. nemo. ¶ Nam alia est cā vniuersitatis v
p̄tuli a cā singulo: vnde d. c. qui manumittit̄. nam qd ad sin
gulos si caplm non vult recipere aliquem in canonicū. Hāc rōne
iuret singulr non admittit̄ sine mandato vel cautione nec
offet singulos expedire que ad caplm p̄tinet vt. s. de his q si.
ma. par. cap. l. c. j. r. ij. r hoc forte voluit Jo. mo. qui dixit hic q
i equaliter puniendi sunt culpabiles tenēda erit doctrina tra
ta. s. in. s. caueant. Alij dicūt r forte melius fm Jnn. q an
ritate huius astōnis iudices possunt excōmunicare tales: si
nōna cause cognitiōe d̄mmodo constet illos culpabiles. Hāc
luz hoc requirit ille finis. Sed si de culpa non cōstat abstine
debent. etiam tūc illos vocare tenent̄. xj. q. j. nos in quēq. et
nemo ita dicit in nouel. Lap. etiam idem sentit. dicit em̄ q ho
seripit in summa de contuma. s. si. ver. ergo si constat. q si cō
stet q tota vniuersitas vel totum collegium deliquerit excōmu
nari poterūt singuli r locus interdicti. r hoc dicit p̄bari p
hāc. dicendo q pōt sic fieri excōmunicatō p̄positum. r Archi
laconum: r omnes de tali collegio: qz nolūt parere mandatis
iuris. alleg. de cle. excō. admi. p̄posuit. r. c. p illoz. r ita dicit.
Sed ego tūc quero cum supradictum sit q singulares expe
re non possunt illa que pertinent ad caplm quomodo p̄uide
r illis de capitulo qui uellent obedire mandatis. sed non p̄t
am si non cōmittūt culpam non sunt excōcandit̄ hic. Ad h
spondeo vt no. Jnn. s. de postu. bone. el. ij. r vt dixi post doc.
eo. lib. de p̄ces. p̄ben. si capi. Juxta p̄dicta querit in nouella
trum appellatio facta nomine capli tueat̄ singulares canoni
os vt de cetero non valeat snia p̄tra eos. r fide q si iuder erat de
gatus tueb̄ illa appellatio singulares etiam culpabiles r in
uos ante appel. potuisset ferri snia: qz sublato principali com
isso. s. cā vniuersitatis: sublato est accessorium de consti. trāf
r de reg. iur. accessorium p iustam ergo appellationem r in ac
torio desinet esse iuder. Si autem ordinarius a quo p̄ caplo
lum appellatum est in aliquo negotio cum illud per appel. de
um sit per superiorem pro illo singularem canonicū excōcā
re non poterit. iij. q. vj. multum r. c. dūdum r de offi. dele. l. j. q
lecerit caplm petere poterit sniam p̄nunciari nullam si capli
teret: vt qz nomine capituli vel ipsum defendendo fecit id p̄
er qd excōmunicatus est: vel quia caplm diffamat̄ pro eo qd
lis canonicus sic denunciatur vel alia iusta cā ad hoc. ff. d̄ fer.
l. s. si vero de appel. dilecti. el. ij. Sed si capitulum uellet dicere
am in capitulum latam iniustam non audiretur: quia nec ille
s d̄retur vbi p̄ius abso. peteret. s. eo. per tuas. Et qd dictum
e de excōmunicato p caplo dicēdum est etiam de rectoribus ci
uitatis excōmunicatis p ciuitatibus fm Jo. an. Lap. dicit no.
rectoribus ciuitatis q appellatō vniuersitatis tueat̄ eos r
vniuersitas ad tuēdum eos admittit̄ r q appellatio ep̄i p̄t
ero r p̄plo no. Jo. an. post Jnn. r Host. de app. dilectis in gl.

no. q appellatōem r ita omnia p̄dicta tene mēt̄: qz notabilia
dicta sunt. Ex qbus colligit̄ q bona est rō rex. qz ideo in vniuer
sitate non pōt ferri snia excōicationis: qz ptingeret innoxios
irretiri: qz talis snia cum nō possit ligare vniuersitatez ligat sin
gulos vt. d. l. si snia. j. eod. Quare autem vniuersitas non sit capax
huius penelatus declarat in nouel. in gl. p hanc. Dicit em̄ q
vniuersitas que est rei rōnalis indiuidua substantia. vnde colle
gium d̄ persona non vera sed rēsentatayt. ff. de fideiuss. l. mor
tuo. excōicatio aut ligat solum naturalem psonam de offi. dele.
p. r. g. de iureiu. sicut el. ij. de rel. do. cum dilectus r habentem
animā rōnalem. s. eo. c. j. de re. ec. nō alie. si quis p̄sbyteroz. Jre
baptizatum. xj. q. ij. omnis xpianus. Sed vniuersitas caret ani
ma r baptismo. rōne hac penitus phibet vniuersitas excōicari
qz psona rēsentata nō est capax impressionis excom. r ob hoc
nihil agit: qz fm philosophum actus actiuorum sunt in patiēte
disposito. etiam si referat̄ ad veram psonam ptingeret vni
puerum vel absentem ligari: ad hoc facit. d. c. q manumittit̄ r de
acqui. poss. l. qui vniuersas in p̄in. r de vscap. l. eum q edes. in
p̄in. r. l. rerum mixtura p quas leges p̄z q possidere vscapē
re vniuersa non respicit singula. r ad hoc vide qd no. Jo. an. post
Jnn. r Host. s. e. grauem in gl. ciues. r. s. de iureiu. veritatis su
per vlt. gl. r. c. sicut el. ij. ppe. ff. r ita hic in nouel. sup gl. per hāc
¶ Ubi etiam vide vnde dicit vniuersitas. cō itas. collegium. cor
pus. societas r filia. sunt em̄ quasi idem significantia de quo in
l. j. q cuiusqz vniuer. r per Bar. in extrauag. ad reprimēdam su
perbo cōitas r superbo corpus. r p̄dicta locum habēt i pena
excō. Sed an alie pene cadāt in vniuersitatez istā. q. p̄cedit alia
ses an vniuersitas possit delinquere. r quid i n delictis in qbus
imponit̄ pena mortis. dicit̄ qdam q non: qz vniuersitas caret
anima r ab his que anima ac sensu carent delicta nō ppetrant̄
vt. l. j. ff. si quadru. pauper. se. di. ¶ Nam animus r voluntas requi
rit̄ ad punitionem delicti vt. l. verum. ff. de fur. r. l. diuus. s. sicca.
¶ Item illa nominat vniuersitas collegium r filia sunt nomina
iuris non psonarum vt. d. l. mortuo. Item cuz mulieres ifantes
r absentes sint de vniuersitate si diceremus vniuersitatem posse
delinquere istī punirent̄ cum tū non deliquerint s. l. sancimus
C. de penis. r. c. q̄siuit de his q si. a. ma. par. ca. Item cum eadez
sit vniuersitas istius ciuitatis hodie r que fuit a mille annis vt
l. p̄ponebat̄ de iudi. ptingeret successorem puniri q nō deliquit
ex delicto auzoz. ¶ Et ex istis rōnibus pcludit Jnn. q vniuer
sitas non possit excōmunicari nec criminaliter accusari in. c. gra
uem. s. c. ciuit̄: tū de crimine conueniri poterit interdicti r suspē
di r pena pecuniaria multari r p̄pter contumaciam missionē pa
turi. l. j. i. ff. qd cuiusqz vni. no. r. l. metum. s. aia aduertenduz qd
me. cā. Ex istis tamen dictis Jnn. r doc. iuris canonici non ha
bet̄ perfecta theōrica. Ideo Bar. lumen iuris latius istā. q. p
sequit̄ in. l. aut facta. ff. de pen. cuius dicta retuli in. c. dilecti. de
fimo. r hic breuius repeto. r post eum dico q primo videndum
est an vniuersitas potuit delinquere. Dicit ip̄e q nō. p̄prie: qz
est psona ficta: nam vniuersitas scholarius est alia psona a scho
laribus vt. d. l. mortuo ip̄oprie vero an deliquat. dicit q p̄tū
omissiois pōt vniuersitas cōmittere. l. j. em̄ hoc ptingat negligē
tia regētium ciuitatis cum ip̄a vniuersitas d̄ negligere vt. l. iuo
bemus nullam. C. de epi. r. cle. p̄iuncta. l. si p̄cur. in fi. ff. mandari
¶ Quoddam vero est delictum nō in omittēdo sed in faciēdo. r
tūc dicit q quedam sunt que p̄t fieri p ip̄am vniuersitatem vt
facere statutu dare iurisdicōem: imponere collectas r filia r isto
casu pōt vniuersitas delinquere vt in auz. Item nulla cōitas. C.
de epi. r. cle. nec em̄ pōt dici q aliqz priuatus hoc faciat: s. ip̄a
vniuersitas in quam cadūt illa iurayt. l. om̄s ppli. ff. de iust. r iur
re. r. l. si. C. de iur. om. iud. Quedam sunt iura q nō p̄t residere
apud ip̄am vniuersitatem. vt cōmittere homicidium facere vio
lentiam r similia tunc vniuersitas illa facere nō potest p̄prie: qz
requit̄ psonā verayt. l. j. si ex dolo. s. j. ff. d̄ dolo. sed d̄ cōmittere
ip̄oprie p alios regētes vniuersitate vt. l. j. in fi. cū. l. seq. ff. de ac
qui. poss. r. l. j. de liber. vniuersi. r ita inter. l. metuz. s. animadu
tēdum qd me. cā. r. l. aliquid. s. refer. de reg. iur. hoc ergo discus
so qualiter possit delinquere p̄prie vel improprie est videndum
qualiter puniri dēst̄ est. s. post Jnn. Sed Bar. sic dicit quedā
sunt delicta in quibus filius puniit̄ p̄pter patrem vt crimē lese
maiestatis r heresis. vt. C. ad. l. iul. ma. l. qui q̄s. r. c. vergentis.
de heret. r. c. statutum. eo. ti. lib. vj. r de pe. felicitis. r isto casu p̄
criminaliter puniri vniuersitas. r ita intelligit̄. l. si usufructu. ff.
qui. mo. usufr. amit. r. c. j. de ope. no. nū. r ita dicit se vidisse sniaz
impatoris hērici q odemnavit ad aratrum ciuitatez Brixie qz
fuerat sibi rebellis quam postea ex misericordia relaxauit. r ita
fecit papa bonofi. q mādauit destrui totū collegium templario
rum. qz erant heretici: r in istis talibus delictis cessant ratōes
Jnn. qz in ip̄is puniit̄ filius p̄pter patrem. Quedam sunt deli
cta in quibus filius non puniit̄ p̄pter patrem. r hoc in casibus
E in

Petr. de ancharano super sexto decre.

in quibus dicit vniuersitatem delinquere ipsa vniuersitas puni-
tur. sed in modo puniendi non est differentia: qz siquidem pena
que cadit vniuersitati ipsa vniuersitas punietur: vt. d. l. iubemus.
Sed si est talis pena q cadit eque in vniuersitate in singulos vt
est pena pecuniaria tenet siquidem collegium est paruum vt h do
minoz ptoz z nō puniunt oēs de collegio: sed illi tñ qui delin-
querūt: vt. l. i. circa prin. de ma. sue. Sed si esset collegium ma-
gnū z diffusum vt ppls siue aliqua cōitas: tñ qz distinguere
cōsentientes a non cōsentientibus esset difficile. tñ tota vniuersi-
tas punietur: vt. d. aut. item nulla cōmunitas. Sivero est delictū
qđ non cadit in vniuersitate ppter homicidium rapina z filia
z tñc pñt vniuersitas more pñatorz si pñt in vniuersitate ca-
dere talis pena vt. d. s. animaduertendum. Sed si in vniuersitate
non pñt cadere talis pena. vt pena decapitatiois. Itā vniuersi-
tas nō pñt decapitari: qz non hz caput verum sed fictum. tñ ta-
lis pena alterat. ar. l. qđ ergo. s. pena grauior. ff. de his qui no.
insa. z. l. i. hos accusare. s. oibus de accu. Sed tu dices: quare nō
amputat illud caput fictum hoc est q illa vniuersitas destruat
vel collegium dissoluat. Rñdeo: qz sequeret illud incōueniēs
de quo dicebat Jnn. qz punirent non culpabiles. z ēt lederetur
ius posterorū qui dicūt habere patriam a genere z antiqz nō
a pluribus delinquentibus. vt. ff. de bo. dam. l. i. Sed iterū obij-
cies z dices q istud incōueniēs remanet etiam in collecta que
imponet illis qui non deliquerūt. dicit Bart. certe in veritate
concederem illud qđ licet superior totam vniuersitatem cōdem-
net qui non deliquerūt non dē conferre in collectam. argl. l. i. in
fi. de mag. conuen. z ita dicit se vidisse in quadaz sententia impe-
ratoris henrici. Ego dico q illa separatio z discretio esset qñ
qz difficilis sicut hic bonoz. vbi in consilio generali pposita de-
cidunt ad balottas albas z nigras positas in busolis occulte:
Nec sciri pñt qz posuerit albam vel nigram si partitum igitur
ibi positum q delictum sapiat vincat: qz maior pars pñtiorz
posuit albam qui nigram posuit non deliquit z qui illi vel isti
fuerint ignozat. crederet in iusto dubio omnes puniri. Sicut in
simili in. l. si in ritam. ff. ad. l. cor. de sicca. femine igit impube-
res z absentes etiam isto casu crederem non teneri ad pñerēduz
ad collectam fm dictum Bar. vt dixi in. d. c. dilectus vbi etiam
dixi. qñ dicit delinquere vniuersitas: vt sciteneat ad penam ius-
ta dicta. s. dicit ibi vbi. d. etiam no. an imponat collecta p so-
lidum z libram an per libram dicit ibi. z dixi. s. de immu. ecc. c.
i. Sed hic queritur pñt vniuersitate poterunt de eodem
delicto illi de vniuersitate puniri vt singuli dicit no. s. e. z. c. fi.
super gl. pē. z ibi dixi. Ultimo super verbo in notioz querit in
nouel. si notorium est illum qui excoīcat non cōmisse culpam
ppter quam excoīcatio lata est an liget. dicit qñ ista concurrant
scz q non cōmisse nec cōmittere potuit z q hoc sit notorium nō
ligat tali snia exco. siue sit notorium actu permanens siue tran-
sient vt de. pastoralis. s. pñana cum alijs. s. s. de re iud. Sicut
enim notorium snie fauens illam in tantum iustificat q ab il-
la appellari non lz. de app. cum sit. z. c. s. s. luit. z. c. pñt. ita et
fortius tale notorium resistens non hz illaz reddere nullam: po-
tissime qz fauorabilior: es sunt abso. q pñmatidēs de proba.
ex literis cum concor. Nam posito notorio impossibilitatis ne-
gat omnis obligatio. de reg. iur. nemo pñt. Item sicut notoriū
in personam iudicis annullat sniam vt. c. ad pñandum de re iud.
di. sic annullare debet notorium in causa siue sit notoriū qđ
non cōmisse tamen non negatur qui cōmittere potuerit. remit-
tit ad no. per eñ in. c. per tuas super gl. error. z in. c. sciēti de re
gu. iur. z maxime in fi. q.

1. **Uimvi repellere iura pmittunt.**
2. **Excoīcationē contemnere qñ quis dicat.**
3. **In iuriam vicino illatam ppulsare potest.**
4. **Filius an possit defendere patrem.**
5. **Vir, nunquid teneat defendere uxorem.**
6. **Concubina an possit defendere amicum.**
7. **Socius an possit defendere socium.**
8. **Clerici ad defensionem suam arma mouere possunt.**
9. **Proximū iuuare quid tenetur.**
10. **Subditus qñ possit resistere factō iudicis.**
11. **Defendere se contra violētiā an semp sit licitum.**
12. **Licita defensio in quo consistat.**

Plecto filio. Primo ponit allega-
tionem. z pñt. genera-
lem ex qua infert spālez ibi z quāquā. tertio for-
tificat p argumentū a minori ibi z qđem dicit
Host. q ista decre. dirigebat cuidam fratri mi-
nori q legatus in ptibus illis pñluerat an de-
cano liceret vtroqz gladio se tueri cōquestus em fuerat baliu-
coram eo q ipse decanus omnia cesar erat qz vt pñt pter z vt mi-
les nunc censura nunc armis pcedebat s ipsum z eius terram.

1. **Uimvi repellere oēs leges omniaqz iura pmittit.**
vt. l. vrim. ff. de iust. z iure. dicam. j. Cōdo no. in ver. hec ca-
argumentum a dñio sensu q si ille decanus gladio temporal e-
tueri potuisset ad spālem recurrere non debebat. Sed Host.
z Arch. s. z subaudiunt ad hñc text. verbum maxime: p quibz
adducit Jo. an. titu. forte q hic ponit. pñluit tñ Host. spāz
pñtut quasi lucem z ducem z demum ad temporalem recur-
quasi maleum de homi. postulat. xxiij. q. j. miles z. c. ille gladi-
us ecclesie non exerceat nec p sua nec p aliena iniuria nisi in tñ-
mines sue iurisdicōis materialis autēz defensio p se z suis ex-
ceri pñt in homines cuiuscūqz iurisdicōis. Idem hic in nouel.
z subdit Jo. an. qñ ad talem tuitionem vel defensionem sic
excoīcatio non est necessaria monitio de quo dicit no. Jnn.
de cens. venerabilis in gl. magnavitra medium. C. Tertio
q sicut varijs defensionibus iuris potest ad iudicium pñcat
vt. vt. c. nullus pluribus. de reg. iur. Ita etiam aduersus ini-
am facti varijs defensionibus facti vt se tueri. vt in gl. pē. s.
quam in nouel. dicit q gladius temporalis z spālis nō sūt a-
uersantia fm mutuū subsidii pñtanti vt hic in fi. Potuit eni
iste decanus gladium tpalem ad alium pñntem suo spāli
uare z in sui spālis auxilium conuocare de quo nulli dubium
re. d. i. cum ad verum. z. d. i. cum ad verum quoniam. xxiij. q.
de legalibus. de iudi. cum non ab hoie. de maledic. statimuz
in lombardiaz epi. z comites simili. auxilium dē in rubroz in-
gro. z in an. iusturandum qđ pñt ab his. s. z equius z reced-
tio. vt differ. iud. col. ix. C. Quarto no. q hoc. c. loquitur de e-
cano qui potest ad sui tuitionem inuocare brachium secularē
c. j. de offi. ord. loquit in epō z sic eis simul iunctis collige q
latus inferior ab epō hz iurisdictionem de cōsue. vel pñilegio
sicut erat ille decanus vt d. in. ij. gl. pñt inuocare auxilium brachij
secularis ad idem facit de reli. do. cum contingit in glo. inuoc-
do qđ tñ Arch. s. eo. lib. de sta. mo. c. vno in fi. z. c. administras-
res. xxiij. q. v. vbi etiam de hoc per eum. C. Quinto no. q ex-
municatus ppter excoīcationem s excoīcatorempñcat
ipsum spoliat z offendit s tales pñta est pena: vt dicit in gl.
tales zc. Sup qua in nouel. dicit post Jnn. non licere clericis
vel laicis aliquos quos crederentur p certo scirent iniuste
cōmunicatos iuuare s excoīcatorem cogendo cum relaxare su-
tentiam vel abstinere a defensionē: qz nec liceret eis cogere
dicem secularē ad suam sniam relaxandam. Nam vt dicit J-
no. ista decre. maxime locum hz cum infertur violentia corpo-
lis non verbalis. C. Sexto no. q dicitur quis qñqz conter-
nere sniaz excom. vt hic no. in nouel. pñt dicitur multis no-
dis. Primo qñ excoīcatus accumulatur culpam culpe. Sedo
ex certa scia intrat ecclesiam. etiam qñ non dē officium. xxiij. q.
ij. clericus. Nisi causa predicationis qua audita erat. s. co.
sponso. Tertio qñ non intrat ecclesiam sed adualis audit oī-
cium quod est contra iura. s. eo. permittimus. z de pñt. q i-
nullus. Quarto qz cōmunioni catholicoz quos euitare po-
se ingerit de de. exco. admini. illud. s. illud. Quinto qñ nim-
dozmit in snia sic ligatus. s. c. per tuas ver. verum z maxime
tra annum. xj. q. iij. rñtus. z. c. quicūqz de here. excoīcatus
s. si vero. C. Septimo no. q iste decanus post spoliatiōē istū
excoīcavit z tñ dē in hoc se defendere sed cum defensio solum
licita incōtinenti vt no. in. l. j. c. vnde vi non videt posse incō-
nenti adhibere tot remedia que pñtut hoc. c. scz armis spā-
bus z tpalibus vt. Sol. cōtrarium sentit Host. z dicit q qđ
fuerit purgata rebellio z otumacia baliu quicūqz facit decan-
iste ad sui defensionem facere videt etiā si pugnet. dat simile
res violenta non pñscribit nisi prius purgato vitio insti. de
cap. s. furtiue. z. s. q autem. Item reus in iudicio grauius a-
pellans quibz app. psequendo agat ponderato initio videt
defendere de ex. cum inter. z. c. dilecti. z. c. dilecte. z. c. significa-
uerunt. Sicut z infidelis coniunx iniuste agens lz relinquat
videt iuste relinquere de diuor. qto. vers. si em. ex istis exemplis
vult inferre. vt credo Jo. an. q qñ grauius est cōtinuatum q
quid interim agi dicit fieri incōtinenti. z sic licite lz longum
temporis spacium intercedat qđ etiam materia repellēdi vñt
illatam circa rem videt verum. z post spoliatiōem vt. l. iij. s. e. uij.
igitur. ff. de iure iu. in ppulsanda vero iniuria personali iñte-
ueniat temporis interuallū. non videt defensio. sed vltio ex vi
dicta. C. Octauo no. in ver. z quidem q potest quis defendi-
re. z ppulsare iniuriam pximovicino illatam: qz istud ver-
late patet videamus quos primus comprehendat. z primo a
cōprehendat filium vt pater possit eum defendere dicit qñ: qñ
lius est pars patris. z cōmune bonum pñgatoz. l. isti quider-
4. ff. qđ metus cā. Quid ecōuerso an filius possit defendere p-
trem dicit q sic. imo pñt si non defendit. vt. l. vtrum. ff. ad. l. pō-
pe. de patri. Item gñale est q quis possit ppulsare iniuriam i-
latam sibi z suis. ff. de sic. l. j. s. item diuus. nam cū dat actio ci-
uili

minalis multo magis dā dari defēfio. l. i. §. q. aut. ff. de sup. zin
 iuria que fiti de agnatione oēs respicit. l. i. lex cornelia. ff. de
 iniur. Item nunq̄d viriorem dīc q̄ sic q̄ spāliter sunt vincu
 lo federis vnti rima caro effecti. rxiij. q. ij. c. ad monere. rō lib.
 cā. i. iij. Et idem econuerforor potest defendere virum: similr
 sponsus sponsam. r econuerfo. vt. l. oīno. ff. de spō. r de adulte. l.
 p̄or. §. si minor. ¶ Alterius quero an concubina amicū vel
 econtra. videt q̄ sic ppter amicitiam non leuem que inter ipso
 existat de ver. sig. maximis als incipit nemo. ¶ Ad idem querit
 an socius possit defendere socium itineris. Dicunt doc. q̄ sic
 q̄ i iuria cōmunis est vt. l. i. Item appellauit. §. errare. ff. de ino
 iur. Idem in socio habitationis vel vite. rxi. q. iij. p̄ totū. Alia
 questio est an dñs potuit defendere suum famulum vel econtra
 de seruo non est dubium: q̄ defendendo ipm tanq̄ rem suaz. ff.
 de app. l. scōm app. Idem in uasallo ascriptio r similibus: q̄
 p̄or pecuniariter interest eos non ledit: sed idem dicendum est
 in famulo ducto. q̄ dñs nobis operas suas r infirmus prestare
 non potest de statulibe. l. cum literis heres. §. si. predicta tamen
 non vendicant sibi locum in. l. p̄mōtionis nam in ea defēfio ne
 est fāria non volūtaria tolerat vt no. in cle. j. de homi. §. §. quero
 in cessante qualibet affectione potuit quis assumere defēfio
 nem p̄or ignotivide q̄ non. q̄ ter. iste ponderat p̄mitatem
 sic affectionem. Idem Arch. in. d. l. vtrū. in. dñm videt p̄fer
 im si offensus clamat adiuuare adiuuare. P̄mo q̄ in defēfio
 ne rerum hoc lyt. d. §. eum. §. i. multo magis in defēfio de p̄
 onarum facit. ff. qd me. cā. l. sed r partus. §. queri p̄or. r de fur.
 sigs in seruut. Sed cum res publica ledit cuiuslibet iter
 si ipsam tueri ne offenda: quia ius in his consistit vt. l. licita
 o. §. q̄ illicite. ff. de publica. r de capti. l. sigs in gemina. §. inci
 libus. Et hoc t̄ Jnn. Siquis tñ cum possit alterius iniuriā
 pulsare noluit se intromittere an puniat. dicit not. in. c. q̄te.
 eo. ver. Jnn. q̄ sic. Sed q̄ non teneat facit regula culpa caret
 e reg. iur. facit qd no. in. l. metum. §. sed q̄ ly. ff. qd me. cā. r ibi
 Guil. de cūg. r per Barto. plenius in. d. l. vtrū ista elicio ex
 petitione preceptoris mei do. Bal. in. l. j. C. vnde vi. Jac. but.
 tiam de illo tertio suscipiente defēfionem iniuriā patiens
 is no. in. d. l. vtrū r ibi habes etiam in additionibus. C. affi.
 e pig. ¶ Nonno no. q̄ clerici ad defēfionem suaz p̄nt mouer
 rma de quovide. rxiij. q. viij. i. p̄n. circa §. Jo. an. dicit hic post
 doct. q̄ clerici habentes tpalem iurisdictionem in distincte pro
 fessione sua r suorum possunt fumere arma: q̄ bec omnia in
 p̄mittit vt. §. in p̄n. r. rxiij. q. j. noli cum capitulis se. q̄ si
 palem iurisdictionem non habet non lz eis arma fumere in pro
 ria persona nisi ad defēfionem vel nisi p̄orādo. rxiij. q. vlt. §.
 ce. ¶ Decimo no. in ver. licuit p̄fecto q̄ si quis tenet iuuā
 p̄mum vel amicū. multo magis seipsum: q̄ ordinata eba
 tas. vt in gl. q̄ doct. iducit illud miseret anime tue placēs
 eo. r. lxxvj. di. non satis. r. C. de his qui moriunt sibi p̄scij. l. j.
 vide qd no. §. de iure iur. petio. ¶ Undecimo no. in si. in sub
 entione mutua. r. q̄ sicut epus cum opus fuerit p̄t inuocare
 brachium seculare vt. c. j. de offi. or. Ita iudex secularis p̄t ino
 re auxilium iudicis ecclesiastici: q̄ vna potestas p̄ alteraz ad
 uat vt in. c. j. de ope. no. nun. r. rxiij. cum ad verum. r. c. duo sūt
 enera. est tamen differentia q̄ secularis cogi p̄t per ecclesia
 cum non econtra. §. de off. ord. ad reprimendam. est r alia dif
 rentia q̄ secularis non bz examinare p̄cessus iudicis ecclesia
 lici. ecclesiasticus vero nunq̄ ad petitionem iudicis secularis
 cōcabit nisi ex causa rōnabili. r seruata forma canonica. c. sa
 ro. r. cum medicinalis. §. eo. r. conclusit doct. q̄ secularis
 debet p̄scribere r bannire excōmunicatos ab ecclesiastico recō
 ra. excōmunicare dñs ecclesia p̄scriptos r bannitos a iudice p̄
 doct. in summa de treuga r pace. §. q̄ fit iustum bellum vbi qd
 e comitibus. ¶ Sed querunt docto. in. d. c. j. de offi. ord. pone
 iudex secularis reperit sententiam iudicis ecclesiastici in iu
 am r iniquam an debeat sibi dare auxilium videt q̄ non vt. d.
 qui resistit fm Jnn. Non ob. c. pastoralis. §. pe. de offi. dele.
 si subditi debent erequi sententias maiorum iniustas: q̄ se
 lares iudices non sunt subditi: sed pares vt. d. c. cum ad verū
 doctum fm Jnn. quando iudex ecclesiasticus mandat iu
 di seculari vt ledat. Si vero condemnatum in iudicio petat ca
 gari per regem dñs hoc facere r est excōmunicandus nisi faci
 nec eius est inquirere an sit iusta snia nec ne: vt sic idem sit in
 ze quod in subditis qui sententias suorum maiorum iniustas
 tenet erequi vt. d. c. pastoralis. r. §. pe. r. cum in iure per Jnn.
 off. dele. r ad hoc adde quod no. Bar. in. l. diuus. ff. de custo.
 rbi. reo. Secūdo quero iuxta predicta ep̄s inuocat auxiliū
 brachij secularis contra clericum suum qui tamen ab eo ex cau
 p̄bilitibus ad se. apo. appellauit. querit an princeps vel iu
 r secularis dñs ipsum inuare r videt q̄ sic. Nam brachium se

culare tanq̄ executor est r sic q̄ tunc q̄ sciat iniustam tenetur
 erequi. vt. d. c. pastoralis. §. q̄ vero de offi. deleg. r de re iud. de
 cetero. Immo ad hoc potest compelli de maledicis. c. ij. r videt
 casus. C. de his qui latro. l. j. circa medium. vbi posuit penam ve
 tanti in casu iniusto per quod dā intelligi q̄ inuocatus in om
 ni casu dñs inuare. hoc patet etiam in iudice qui remittit delin
 quentem qui non cognoscit an deliquerit. iij. q. vi. in summa. et
 videt casus de accu. si cui. §. si. r de hoc per Ly. C. eo. vbi de cri.
 agi op̄s. aut. qua in puincia. r si diceremus dñm sequeret ab
 surdum sc̄ q̄ clerici potentes superilluderent correctiones ap
 pellando cum tamen a correctione non appelletur vt. c. ad no
 stram. r. c. reprehensibilis de appel. r in dubio magis est p̄fusu
 mendum pro sententia iudicis sue p̄cepto q̄ pro appellatio
 ne: quia pro iudice p̄sumendum est de renun. in penitentia et
 de re iudi. sicut. r. c. cum interuos. In cōtrarium facit. quia que
 sunt a iudice si ad eius non spectant officium iuribus non subfi
 stunt vt. j. de reg. iur. ea que r que contra ius sūt debent pro in
 sectis haberi vt ibi. Sed cum p̄ appel. suspensa sit eius iurisdī
 tio de iure iur. venientes immo fm leges sit extincta. ff. ad tur
 pil. l. j. in fi. in tantum q̄ quicquid agit appel. pendente est nul
 lum vt. c. ad audientiam. r. c. ad p̄niam. de app. r eod. ti. c. non so
 lum. r. §. nil nona. appe. pendente in rubro r nigro. Sed cū bec
 fiant a non competenti iudice in punitione ei nō paretur vt. C.
 si a non compe. iudi. l. si. r. §. e. li. de consti. c. vt animarum. Quā
 tum vero ad hoc p̄uatus est vt. l. iij. de off. p̄f. Sicut zin istis
 subditis potest ei resistere. C. de iure fisci. l. prohibitorum. r. rxiij
 q. j. quid culpatur. r no. Jnn. de tempo. ord. c. ad aures immo
 procedendo pendente appel. videtur superiori iniuriā facere
 cognoscendo de causa ad superiorem pertinente. r. q. j. nomē
 r. q. vj. arguta. nam festus paulum appellatantem remittit ad cesa
 rem actuum. r. xv. immo procedens peccat r punitur. ij. q. vj. de
 creto. r de appella. de p̄iori. r. C. de appel. l. quoniam iudices
 vbi dicitur q̄ officialis non resistens punitur in. r. xv. ponderi
 bus auri. r ibi est casus nostre. q. r ad denotandum q̄ non debz
 brachium seculare iniustis suum auxilium impartiri. dicit text.
 q̄ dñs cum inuare ad ea que deo sunt placita r sequenda non ad
 p̄iudicium vt. d. c. j. de offi. ordi. immo canon videt innuere qd
 ante q̄ suum auxilium impartiat dñs aliquatenus examinare
 an iustum sit p̄ceptum. rxiij. q. v. administratores. r. ff. ad mu
 nicipales. l. de iure. r. C. de agri. r censu. l. si coloni. r q̄ vtrobiqz
 non per que iura tenent docto. q̄ remittens criminosum: p̄mo
 debet aliquatiter cognoscere vt Jo. and. no. in clemen. pastora
 lis. de re iudi. Non ob. c. pastoralis. Nam ibi non fuit appel
 latum. vt ibi no. in glo. r Jnnocē. ibi r in. c. cum iniur. r hac par
 tem tenet Oldra. q. rxiij. q. Jo. and. in dicto. c. j. de offi. ordi. di
 cit tamen Oldra. q̄ tunc habet locum inuocatio quando inuo
 cans fecit quod potuit. r non habet vltra quid faciat de iud. cū
 non ab homine. r de maledicis. c. ij. ibi si necesse fuerit si op̄ fue
 rit r huiusmodi vt. d. c. j. r. §. eo. lib. de statu reg. periculosum. et
 C. de his qui latro. l. j. ¶ Tertio quero si iudex iuris ordine
 non seruato iniurietur subdito vel laico in persona vel rebus
 verum tali liceat te tueri Jo. and. post Jnnoc. hic tenet q̄ sic
 per. l. prohibitorum. C. de iure fisci. lib. x. r in auten. vt iudi. sine
 quoquo suffrag. §. volumus. colla. ij. quarto ad hoc Jnnocē. vo
 cat ordinariū p̄cessum etiam qui habitus est per modum in
 quitionis de accu. inquisitionis. r. c. super his r de offi. ordi.
 c. j. r talis p̄cessus est legitimus etiam fm leges. vt in auten.
 decolla. §. iubemus. r de offi. p̄f. l. congruit. Idem Jo. and. mo
 na. facit quod no. Jo. an. §. de resti. spolia. conquerente. in p̄n.
 r. in fi. cum concoz. Quod dictum est post Jnn. p̄cessum in
 quitionis esse ordinariū videtur contrariari ei quod ip̄e idē
 not. §. de accu. cum oporteat r ibi in nouel. super verbo nō sub
 dito circa medium glo. vbi nec mireris. ¶ Solue per id qd di
 cit principium illius glo. vbi dicit q̄ cum p̄cedit per modum in
 quitionis non est precipitandus p̄cessus qd fieret si nō ser
 uaretur iudiciarius ordo suus per qd p̄t dici q̄ est ordo iud
 ciarius cum per modum inquisitionis p̄cedit sine quo ad inq̄
 tionem p̄cedi non potest fm Zapū cui adde q̄ licet in certis
 causis non requiratur iudiciarius ordo sed aliquatilis: sicut vitiat
 in ordinariis omisso ordinis substantialis vt videtur tex. in. c.
 ad materiam de iure iur. r hoc est qd dicit Jo. and. post Jnn.
 §. de cohab. cle. r mulie. in vltima colum. q̄ sicut in alijs causis
 que requirunt ordinem non iudiciarium non valet sententia q̄
 fertur non cognito de causa: vt. C. de senten. r interlocu. omni.
 iudi. l. prolata. r. C. de acc. l. si accusatoribus. r. l. absente sicut
 videtur in notorijs vbi r si non omnis aliquis tamen ordo ser
 uandus est vt. d. c. ad materiam vbi de hoc dicit in dicto. c. vestra
 r quod no. ¶ Reuoco in dubium quādo sit verum q̄ subditi
 possit resistere facto vel p̄cepto iudicis qui inique agit Jnn.

Petr. de ancharano super sexto decre.

revidistis dicit qñ iuris ordine nō servato iniuriam infert sub
dito in personam vel rebus. tu dic latius. aut loquimur in finia etc.
aut in alio precepto. et si in alio precepto aut non pñet ad offm
suum. et tunc aut quod precipit est oino malum: aut est oino iu
stum: aut est dubium. Si est iustum vel iniustum. Primo casu nō
tenet obedire subditus nec facere contra conscientiam etiam si p
latus credat iustum vt no. Joā. an. et dictum verum. Secōdo casu
cum precipit qd omnino est iustum. et tūc aut facit cum cause co
gnitione: aut sine. iuxta no. C. comminayl epif. p totum et p. In
no. de resti. in integ. c. ij. Tercio casu cum est dubium. tūc obedi
re tenet et credere potius sine et pcepto iudicis qñ sibi: qd est ve
rum si potest suam pñiam informare ex pcepto prelati: alio seq
tur suam pñiam licet erroneam de simo. per tuas. et illa in pce
ptis sententis aut ex diffinitivis vel interlocutoriis an parere
teneat dicit Innocē. qñ tenetur parere aut appellare infra decē
dies. Sed quid dices si id qd iudex vult agere non pñit in p
cepto vel pñuntiatione verbalis vel reali et in facto puta vult ca
pere subditum et torquere vel possessionē auferre an poterit sub
ditus de se resistere dicit qd aut infert violentiam pñuat et pñ
subditus de se resistere. vt. d. l. pñbitum. Aut infert officia
lis et pñt pñiam iuris nō facti. l. addictos. C. de ap. et l. nō tñ.
ff. eo. iudicibus em male pcedētibus ad ea que sibi cōmissa non
sunt resistere possumus et deos intentare interdictum vnde vi.
vt. d. l. pñbitum. Sed si etiam illa que cōmissa sunt eius offi
male agat hōc certum tñ eis nō est resistendum: nisi per viam
appel. ista elicio ex his que scripsi post Inno. et doc. in. d. c. ad au
res de temp. ord. et c. si qñ de offi. dele. ver. hec ultima verba po
nit. facit. l. lectos cum duabus seq. ff. de peric. et commo. reiven.
et hoc no. ¶ Quarto quero an semper sit licitum cōtraviole
ntiam se tueri ad hoc dicit post Jac. but. qñ aut violentia infert li
cite aut non. Primo casu eam pñulare non hō de re mili. l. mili
res. ff. irreuerenter et de his qui ad ec. consu. l. ij. sit autem violē
tia licite cum sit a magistratu iuris honore quem iustinet. ff. de
iniur. l. iniuriarum. ff. is qui iure. Nam qñqz opz iudicis violē
tiayri cōtra pñumaces et resistentes vt. l. qñ restituere. ff. de reivē.
et l. ij. ff. nevis fiat ei et qd dixi. ff. de homi. c. ij. vbi de bello li
cito ex pte inferentis. ¶ Item qñqz infert violentiam filio: pu
ta eum corrigendo similiter dñs seruo et pñinquo. vt
in aut. de nup. ff. sed si expectet. et C. de patria pote. l. aggruētus
et C. de emenda. seruo. per totum. Secōdo casu cum. l. violētia in
fert illicite: aut in personam: aut in res: aut in personam et res
in personam aut ad violentiam castitatis. et tūc non solum hō p
pñulare ne fiat: sed et hō in flagranti crimine et animo vlciscendi
occidere. ff. de sicca. l. ij. ff. de epi. et cle. l. raptos. et arg. ff.
qd me. c. l. isti quidem. Aut salua castitate ad lesionem pñone
et vlcisci. vt. d. l. vñm. et ad. l. aquil. l. conscientiam. ff. qui cum
alr. et l. itaqz. Non ergo recedentem post illatavulnere. hō inseq
et ferire. vt. ff. ad. l. aquil. l. qua actione. et l. si ex plagis. ff. qñ se
cerit puniret scdm quosdam mītus qñ alij integra penavt. ff. di
cam. ¶ Sivero in res cōmittat violētia. Aut ad earum destru
ctionem: et tunc pñt non solum repelli sed etiam hō depopulato
rem insequi et interimere. C. qñ liceat sine iudi. sevindi. l. ij. idem
forte in incēdiariis domorum vel diruptoribus. Nam cum sit
par delictum par licentia dñs intelligi datavt. C. qui acc. nō pos.
l. data. Latius tñ esset in nocturno depopulatore agrozum ob
pñre qd dictum est. aut cōmittit violētia in res ad earū abla
tionem. et tūc aut mobilium: et tūc est licitum nō solum defende
re sed qñqz occidere vt in. c. ij. de homici. cum ibi no. aut immo
bilitum. et tūc nō solum hō defendere ne expellat de possessione: vt
C. de iure iur. l. ij. Sed etiam dicit ablatam possessionem recu
pere incōtinentivt. l. ij. ff. cum igit. et l. qui possessione devi et vi ar
ma. et c. et in olim de resti. spo. Sivero in personam et res cōmit
tat violētia: tunc etiam licite vindicant. vt. l. quoniam. C. ad les
gem iul. de vi. illa est eius distinctio in effectu que in omnibus
quasi membris in qbus defensio pcedit dñs limitari cum mode
ratione inculpatē tutelevt. d. l. ij. C. vnde vñbi plene in qbus cō
sistat istud moderamen. et c. significasti. de homi. vbi etiam ple
ne. nam consistit in factorum qualitate in temporis cōgruitate
et necessitate. evitabilitate factorum: qualitas attendit in equa
litate vt iuxta qualitatem offense defensio adhibeat et pportio.
vnde insultus cum baculo non. se dñs armis tueri. nec hō cum pu
gno pñusso armis ferire nisi in equalitate pñonarum aliud sua
deatv ibi not. Item requirit pñs oportunitas: qñ incōtinenti
oīno ex intervallo et qualiter intelligat incōtinenti. dic vt. d. c.
olim. et d. l. ij. ¶ Consistit licita defensio. circa tertium. l. in necessi
tate evitabilitate. et in hoc querit doc. an dñs insultatum fugere
pñit breviter qñ aut fuga importat periculum salutis vt qñ ini
micus est sibi ad spatulas et tergavertendo posset de facili vul
nerari. tunc nō dñs fugere sed suam salutem tueri vt. d. l. sciam. ff.

qui cum alr. ad. l. aquil. nam illa est defensio necessaria et pñe
qua omīssa pñona erat verisimiliter perituravel deterior futu
ergo est licita aut fuga importat pñiculum honoris. et idem in
Jac. de are. qñ quilibet dñs pñferre honorem suum omnibus: et idem in
illud. ff. si qñs om. ca. te. Aut fuga nullum importat pñiculum
cautelam quādam. et tunc dñs fugere: qñ sibi non nocet et alij p
dest. ar. l. ij. ff. item varijs. ff. de aqua plu. arc. nec levis honor
curādus de iniur. l. si quis iniuriarum. ff. si qñs de honoribus
ita dicit do. Bal. in. d. l. ij. C. de iure iur. vbi querit an insultat
debeat pati primo se pñuti. vt sic eius defensio censetur licita.
Blos. ibi qñ non. ibi tantum insultum immo sufficit sole me
ad iustum terrorem inferenduz si ille qui minas dñs ad
diu. l. ij. C. si quis imp. maledix. et sentit ipse ibi in ver. ultimo
cludendo et c. qñ durante rixa si aggressus pñuit videt fecisse
defensionem non ad vindictam. et sic ad pñandum defensionem
licitam sufficit pñbare insultum ab aduersario factum qd senu
glo. magna in. c. significasti de homi. ibi et si aliquis vim factam
repellat: potius pñsumi dñs qñ defendendi non vlciscendi causa
id faciat: dummodo in negotio fiat. ff. ad. l. aquil. l. si ex plagis.
ff. tabernarius considerat tñ ibi aliud circa hoc. ¶ Utrum aggr
forvolebat iterum reputare aut nolebat qd esset difficile pñ
re insultado. Nec illa gl. h. d. qñ sibi incūbat. et idem no. in finia
xiiij. q. ij. Sed iuxta pñdicta querit si quis excessit modum licite
defensiois. ¶ Utrum teneat integraliter p toto facto an p ex
su etiam videt qñ pñuat in totum qñ factum indiuiduum vt. l. i
pulationes non diuidunt de ver. obli. In contrarium qñ p se
excessuvt. l. si adulterium cum incestu. ff. imperatores. ver. et in
gis. ff. de adul. et c. olim. de rest. spolia. in. fi. et hoc est humanis
fm Jaco. bu. in. d. l. vñm. Circa istum excessum dicit glo. in
cto. c. significasti. et in pñallega. summa qñ si quis moderam
excedit non ex pposito non tenetur vt. d. ff. tabernarius. et hō
hoc equitatem qñ pñuocatus ab alio ad rixam et percussus hō
te non potest ictus moderari nec impetum et iracūdiam tem
rare. id dicit qñ calor iracūdie culpa caret. vt. l. qd calore. ff. de
gu. iur. plura alia circa istam defensionem possent pro plenit
declaratione mee supradicte hic examinari sed tunc esset repñ
tio non perfectio lectionum ideo omitto. Et adde solum quid
no. in. c. olim. el. ij. de resti. spoli. vbi notatur qualiter debet
verbum incontinenti intelligi in reparatione iurium incorp
ralium quibus quis spoliatur et plenius et subtilius in. c. ij. de
muni. ecc. post Inno. et docto. dixi. vñm pñbitus vñvia: pñ
tatione: iurisdictione annuo reddito: vñfructu: eligere et si. pñ
sit incontinenti tanqñ spoliatus occupare eo: pñalia quibz
berent iura sua incorpñalia quibus vñ prohibet et dominus
meus tangit in. d. l. ij.

1. Archiepiscopus excommunicatos ab inferioribus prelatibus abluere non potest.
2. Archiepiscopus non potest cognoscere de causis subdito: suffraganei.
3. Iudex cum pcedit p inquisitionem dñs defendere sententiā suā coram superiorē.
4. Cōtumax presumptiue postea veniens audiri.
5. Cōparatiois difficultas excusat a contumacia.
6. Excoicatus ppter manifestam contumaciam non auditur nī refusus expensis.
7. Citatus ad locum nō tutum an cōparere debeat.

Reuerabilibus

¶ Habet multa dñs pñmō vt ad. pñmō ostendit qñ habeat vel non Archiepiscopus iurisdictionem absoluenti excoicatos a subdito suffraganeorum vel ab ipsis suffraganeis. Sed vñqz ad. ff. sed si ostēdit eo casu quo iudex est al
solutionē ante oīa fīendam nisi in casibus. Tercio ibi sed si. et
pe. et si tractat de absolutione ad cautelam dandā qñ de nulli
tate sine agif. Quarto in. ff. sane quid iuris qñ non de nulli
te sed de iniustitia querit. Quinto in. ff. deniqz quandam col
suetudinem approbat. Summabit autē per partes. et prima su
prima gl. ¶ Item qñ nō pñt archiepiscopus vel eius officialis ablu
uere excoicatos ab inferioribus prelatibus suffraganeorum suc
rum. Rñ: qñ nec excoicatoz nec excoicantiuz est iudex ideo n
pñt absoluerel ligare. vt. c. qd autem. de peni. et remi. et hoc
de qd dixi. ff. eodem in pñci. vbi idem in interdictis susp
sis quod hic dicitur de excommunicatis. Iudex ergo non su
non potest absoluerel ab excommunicatione quodvñm sit
rum de absolutione ad cautelam. dicitv. ff. eo. solet. ¶ Secū
do no. in. ff. neutra qñ archiepiscopus non potest cognoscere
causis subditorum suffraganei nisi per appellationem deuol
uantur ad ipsum quia alias non est iudex vt in textu contra
sum vero suffraganeum pñt pñcipaliter adiri et absqz appella
tione

latrone. **T**ertio no. qñ spectat ad iudicē defendere sniam suā corā supioze. Nam tñc spectat qñ ptra ipm agit ad penā vel in creffe. qñvero de reuocatione ipsius tñc nō spectat ad eum sed ad prem qd no. qñ alibi ita clare nō reperit r videat in electione illius qñ quem est lata snia. vtrum velit iudicem puenire an illuz pro qua snia lata fuit vt sententia reuocet: r sic cum ad diuersa competant ista remedia r contra diuersos sententia lata cuz iudice non pdest litiganti nec econuerso: r hñc descēdit questio si non fuit a sententia appellatum: sed transiit in rem iudica tam an potuit agi contra iudicem cuius sententia dicit iniusta de qua per Jñno. de appella. sepe r plenius per Bar. in disputatione que incipit iudex qui per imperitiam. r iste textus facit qd sic: quia sententia que transiit in rem iudicatā nocet cōtra eundem. r in eadem cā r non alij. r in causa diuersa licet ex eodem facto descendat vt. l. mater. §. eadem. l. cum querit. ff. de rei iud. r aduerte qñ id quod hic dicitur qñ non spectat ad eum quando petiit reuocari dñ intelligi pñcipaliter. abs iudex sententiam a se latā defendere pōt. ij. q. qñ. quot. episcopi. r. c. hoc etiam. vbi de hoc. r per Jñno. §. de transactio. de cetero r de. p. cura. in nostra. r. §. de rescri. dilectus. eo. l. j. in princ. in nouella. **Q**uarto no. qñ iudex cum pcedit per inquisitionem debet defendere sententiam suam coram superiore qñ obtinet tunc locum partis. Sed vtrum tunc contra ipm possint opponi ille exceptiones que possunt contra accusatorem. r vtrum post didiciā testificatā pcludat sibi via pducendi alios testes. r vtrum in inquisitio eius dñ esse solēnis sicut accusatio dicit p Bar. in l. ij. ff. de adul. r collige qñ p defensione suoz iurium pōt ep̄s exerceere resuram qd qñ si verum dicit. §. de ver. sig. ex parte post Jñno. r. c. venerabilis de censu. per eundem. **Q**uinto no. in §. pōt o qñ archieps in casibus in quibus iurisdictionem habet ante aule cognitionem absoluit excoicatum ad petitiōem partis vt r officio vbi dñ excoicatus p manifesta offensa vel cōtumacia. **S**exto no. qñ quandoqñ quis excoiat post diffinituā sniam sublequit appellatio r hec appellatio potest sequi vel postqñ snia diffinitiva transiit in rem iudicatā vel. j. tempora app. hoc est infra decem dies: hoc autem casu. vtrum excoimunicatio it nulla ac si lata esset post appel. videat qñ si ista sunt paria r appellatū esse infra tempora appel. vt. c. non solum de ap. l. 2. sic talis appellatio reuocari dñ per modum attentati vt. d. non solum. **S**i. que incipit post diffinitiuā tñ dñum. qñ per ppe. non suspendit excoimunicatio iam lata de offi. ord. ad pprimendam. Item non esset necessaria absolutio in ista gl. Arch. tamen tenuit qñ per iudicis officium sic obrinet reuocari alem excoimuni. sicut alia attentata inducit gl. Jñno. §. eodez plet Jo. an. hoc dictum ar. non approbat sed tñ gl. suam. vt hic in nouel. vbi dicit post Joa. mona. tenere cum Ar. qñ app. est a snia diffinitiva. vt tunc suspendat totum quicquid factus est in iudicium deliberationis pendens. secus si solum ab executione. Nam appellare ab executione directa nihil est qñ nō tan it id a quo ortum executio hñ. naz talis appellatus dat liberū itcedens a quo hñ ortum excoimunicatio r negat psequē i illud. l. executionem iudicari. r sic loquit de appel. pstituit r decanus non appellat a cōfirmatione. sed a cōfirmatōis executione ppter qd fuit appellatio repulsa nec admittit p viam acceptōis hñ agere possit. ita dicit in nouel. sup gl. post diffinitiuā. **S**eptimo no. qñ appellat in casibus in quibus iura pbi et appellare post diffinitiuā r infra tempora appel. non debz solui iura formam ecclesie. sicut em talis appellatio non imedit exercitium iurisdictionis iudicis a quo: circa cognitionē executionem negocij pñcipalis: vt no. in cle. si ante de dolo contu. r. c. pastor. alis de appel. Ita non impedit excoimuni. utum. naz r sententia a qua non est licitum appellare resultat notoria offensa: r sic absol. debet pcedere satisfactio. vt. §. eo m soler. dicit tamen Jo. an. post Jo. mona. qñ hñ in istis casibz relaxetur excoimunicatio. Iudex tamen appel. postqñ eo pscere inceperit an sit recipienda appellatio inhibere potest ne dicta excoimunicatio. sententia executioni mandetur. **O**ctauo no. in ver. idem est qñ excoimunicatus ppter cōtumacia si de ea ostendit dñ in ver. secus. non dñ absolui nisi vt ibi dñ si de ea sit dubium. absoluit vt in istover. idem est ver. not. cicut pbatut vera r manifesta contumacia. ita etiam p psum potest quis excoimunicari. que autem si veravel ficta siue psumpta dicit dñ post gl. de dolo r contu. elem. j. **N**ono no. qñ citatus iusto impedimento detentus r excoimunicatio n contra eum latam tanqñ contra contumacem debet petere r oari coram superiore. r sic non coraz iudice qui de causa co pscibat. **Q**uo autem iure petat istam reuocationem dicit b in nouel. qñ sententiam latam in causa pñcipali debet petere r oari vel p viam supplicationis vel restitutionis in integ. r petat vel supplicet se restitui ad causam agendam sine pena

expensarum vt. §. de procur. querelam r de resti. in integ. ex lñis vel appel. per quam dicat reuocandam sniam. C. quō r qñ in. l. ab eo. communi em iure cum transierit in rem iud. sibi subueni ri nō pōt. idem videt si tantum excoimunicationis snia simplici ter facta est. l. excoimunicatio qñ fuit psumar in tali territorio vel terris: hec em sententia licet non sit diffinitiva: tamen si nō sit appellatum transiit in rem iud. c. §. de re iud. qñ ad pultatōes super hoc vt super expen. r contumacia excusandavterius non audiat: semper tamen auditur pro absoluteione petenda. quia nunqñ quominus satisfaciendi def absolutio transiit in rem iud. ita dicit in nouel. post Jñno. super verbo querimoniam. **D**e cimo no. qñ contumax psumptiue postea veniens auditur si al legat iustum impedimentum quo pbatō non tenetur rescire ex pñ. r concedit audientia sibi etiam non relectis expen. r facit hoc ad no. §. de eo qui mit. in pos. in. c. si. in nouel. post Jñno. vbi absens ex cā necessaria passus missionem recuperat pos. etiam veram nec tenebitur ad expen. nisi tacte fuerint circa rē de quo in Spe. de citatione. §. seq. ibi sed an reo. Idem etiam si siuere contumax tamen pbat actorem dolose petere debitum forte iaz solutum. Nam missio venditio. r fm decretum hoc probato veniunt rescindenda. r an ipso iure vel ope restōis dicit p Bar. in l. fulcinius. §. r cum hoc r. §. siqñ possederit. ff. qui. ex causis in posses. ea. r de priui. credi. l. imperatores. r. §. de dila. pterca in nouel. post Jñno. **D**ecimoprimo no. qñ difficultas com paritionis excusat a contumacia. hñ donec de impedimento cōstet debeat vt pñmar reputari. facit ad not. C. de test. cog. c. ij. vtrum scz citatus sub pena excom. sit censendus excoicatus si nō cōparuit in termino ppter iustum impedimentum videt qñ non qñ difficultas impedit cōmissionem pene. l. continuus. §. illud. de verb. oblig. r periuri vt. c. querelam de iurciur. r excoimunica tionis vt hic. r. d. c. ij. vbi de hoc in nouel. **D**ecimosecundo no. in ver. secus autem. excoimunicatus ppter manifestam cōtumaciam non audit nisi refusus expensis r prestita cautione: et no. qñ dicit cōtumacia manifesta cum monitus in iudicio respō det qñ minime comparebit. secus si ita dicat nuncio extra iudi cium sic citantur in gl. quasi ex certa quam quidam nō appro bant. p quibus facit. ff. de resti. in integ. l. si. in glo. r. c. quomo do r qñ iud. l. pñtaneum. in glo. pñsumpta r. l. seq. in. j. glo. di cebat autem Arch. qñ eo casu licebat pcedi ad sniam inducēs vere per Jñno. de accu. ad petitionem cum glo. concor. Jaco. de ra. r. §. de sub dubio forte vt refert Cy. in dicta aut. qui semel in. r. qñ r ad contrarium respondent qñ tres citationes fiunt nō solum ad contumaciam: sed ad maliciam pñuincendam. C. de iud. dic. aut. iubemus. r. §. de dolo r contu. c. prout. Tu dic de hoc vt dixi in. d. cle. j. de dolo r contu. **D**ecimotertio no. in ver. r hoc ipsum qñ citatus ad locum non tutum dñ comparere. r dñ lo co non tuto excipere r ppare. r dicit Host. §. de app. ex parte q ante qñ fiat appellatio dñ requiri locus tutus quem si deneger tunc potest app. qñ fm eum probat stilus curie dicit qñ diligē ter r humiliter requisitus locum tutum assignare denegauit ve ram pñiam appellauit. Jñno. dixit qñ hoc ipso qñ non est locus tutus assignatus iusta est appellatio nec pars hñ necesse petere locum securum. Sed iudex tenetur eum sibi conferre. Boa. re fert quosdam distinguere vtrum iudex sciat vel nō scire possit locum non tutum. r si vera opi. Host. Jo. an. in. d. c. ex pte argu it primo p opi. Jñno. qñ si vera r premitit qñ est reperire graua men re ipsa. r non ex mente iudicis. Item grauamen. r. c. r men te. sed ad iustificandum appel. satis est qñ sit grauamen in re. i. qñ iudex grauet r si grauari non credat. §. de app. cum causam. r de testi. dilecto r de ec. significauerunt. r de testa. Raynal. in dñum facit r pro opi. Host. quia iudex asserenti locum idoneū non tenetur credere nisi hoc probet. Item sequeretur absurdū quia illa excoimunicatio loci non tuti esset iusta appellatio cū post appel. non teneatur appellationis probare grauamen co ram iudice a quo. §. de appel. si a iudice. eo. lib. ne vlla culpa iudicis abdicatur ab eo iuramento. r hac ratione Joa. an. tenet cū Host. nisi in duobus casibus in quibus vera est opinio Jñ no. primo quando tantum est periculum qñ nec per me nec per alium possum in loco exceptionem proponere. Item r quando suspitio esset notoria. Nam tunc videtur citatio non arctare vt clemen. pastoralis. §. pñana de re iudi. concludit ergo qñ requi ritur sicut de suspitione iudicis est necesse excipi: nec aliter po test appellari. §. de appellationi. nouit. ita r de suspitione: nisi in casibus supradictis. Et hoc tenet Bos. de app. interposita in. ij. gl. vbi dicitur qñ grauamen qd pponit cum cōtingit per sonam iudicis a quo dñ coram ipso pponi r pbari vt si dicat lo cum nō esse tutū: vel qñ aliqua difficultas est accedēdi ad locum vel qñ grauāt officiales in exigēdo pter iudicis pñciam. Sed si grauamē ptingit pñonā iudicis tñc pponetur corā eo: hñ pbari coram supioze ne ipse pbatōnes subuertat. Qredo hñc opi. ve

Petr. de anchorano super sexto decre.

ram. Nam ipsa citatio in iudiciis sicut actio intertata dicitur elidi per
 obiectum executionis suspensiois declinationis fori loci non tunc est.
 et antequam talis exceptio proponatur repellatur. dicitur interposita cum sit.
C Decimo quarto. non. in ver. et si iudex quod super exceptio declina
 toria an sit locus tunc nec ne iudex pronunciet et hoc coram eo debe
 bit discutiri. et proponitur. de quo quod. ff. de re iud. et sic videtur quod
 si. prime dixi et est magni effectus ista pronuntiatio. Nisi enim ap
 pelleret ab eius executione. iustificaretur sententia iudicis ut hic patet. et circa
 hoc vide quod non. in. d. cle. pasto. de re iud. et. no. quod lapsus. x. dierum
 a die gravaminis precluditur appellatio. ut si iura interlocutoria transie
 rit in rem iudicis. nec possit articuli per interlocutoria decises ultieri
 reficere quod intelligitur non. si. de app. c. cessante. et. et. c. l. si. eo.
 li. et in cle. j. et. si. quod iura istum articulum plene intelliges. **Q**ue
 rit in novel. Jo. an. de in ter. quod si excoicatione ex eo. quod non copara
 rit nec pbavit vel aliter. pbare coram superioze locum non tunc dicitur absol
 uti ab excoicatione interim. Sed quod sit post Jo. mo. ex quibus actis
 dicitur hoc pbare. videtur quod non ex novis. sed antiquis. quod cum sit appel
 latum an diffinitivum talis appellatio iustificari non potest nisi ex
 actis iam habitis vel cle. appellati de app. et hoc videtur si iudex nego
 cium super exceptioe instructum vel per alia si forsitan scilicet iudicis
 non fuit instructus. propter id fuit appellatum. quod noluit iudex dare. iiii
 productione testium cum iuris solennitate. si. de testi. ultra tertia. Nam
 ut dicit Arc. tunc quod negotium non fuit instructum coram primo iudice
 et per legem titulum app. iuris diffinitio transfusa fuit in archiepiscopum hoc coram
 eo pbare poterit coram iudice competenti.

Excoꝛcacio lata post appellationē interpositā ex cā pba-
bili nō statim pñunciať nulla.

2 **Relati ecclesiastici in penas pecuniarias exigere possunt.**
3 **Error intolerabilis expressus in finis excoicationis reddit ipsam nullam.**

4. *Nūcio asserēti se citasse aliquē an sit fides adhibēda.*

Sed si ex causa. 3o. an. cū. §. plus z si. sūmāt isto
mo. ¶ Excoicatio lata post ap-
pellationē interpositā ex cā pbabili non statim pñciat nulla.
sed potē fieri relaxatio ad cautelam et añq̃ incipiat cognoscere
de veritate cause. Idem si dicat p̃ intolerabilem errorem z in cō
contrarium error ille pbabiliter defendat. ¶ Pot. q̃ superior
qñq̃ absolut. qñq̃ remittit necessario. qñq̃ volūtariē: z habet
locum hoc tm̃ in pura absolutōe ad cautelam qñ appellatio p̃e
cessit de qua hic in fi. z collige q̃ appellatio ex iusta cā nō red
dit adeo nullam excoicatioem sequētē q̃ non debeat de verita
te cāe allegate cognosci. Sed nunqd̃ est hoc verum qñ se obtu
lit pbaturum: vt q̃ dicto casu non expediat pbare veritatē cāe
sed solum q̃ se obtulerit. pbaturum vt. c. interpositam de app.
z. c. ex pte adeo dicit. dicit ibi. ¶ Secundo no. in. §. vbi autesq̃
iniusta absolutio itayz: sicut iniusta excoimunicatio. dummodo
lata sit a iudice competenti. Idem est in alijs sententijs: postq̃
cū transuerūt in rem iudi. non est amplius de ipfarum iustitia
vel iniustitia disputandum vt. §. de re. in. cum inter. z. ff. de reg.
iuris. l. res iudicata. ¶ Tercio no. in. §. deniq̃ q̃ prelati ec
clesiastici imponere z erigere pñt penas pecuniarias. s̃z iste. §.
prefatus pbat s̃rium cum de consue. dicat hoc licere quasi non
de iure. Sed potest dici q̃ quo ad subditos suffraganeoz pon
deratur hęc consuetudo patrie quo ad casus quibus licebat ex
communicare per quam licebat emendas erigere: honestius tñ
est hoc facere post abso. q̃ in ipsa absolutione. nec ob. c. ad au
res de simo. vt ibi notat in nouel. super verbo s̃rium. de hac ma
teria vide. xxiij. q. v. fi vos. xviij. di. quoniam. xliij. di. c. fi. z. v. q.
v. si quis pro cuius. licet z prelatus ad euitandam suspitionē
penas pecuniarias conuertat in pias causas. vide etiam d̃ hoc
in dicto. c. licet de penis. z. c. irrefragabili de offi. ord. de penis
legalibus an possit cas ecclesia erigere dicit. c. fraternitas. xij.
q. ij. De conuentionalibus. dicit. §. de arbi. dilecti. ¶ Quar
to no. in. §. potest quocq̃ quandoq̃ illud qd̃ in suo genere est
malum z p̃hibitum ex causa potest esse licitum z permittit̃z ecō
tra quod prima facie est bonum ex causa est p̃hibitum z permis
sum extrayde in glo. sicut z in nouel. posuit exemplum cum p̃
hibet ozare ieiunare infirmos visitare z similia: vel iniungit ho
minem occidere. pacem frangere. contra iuramentum venire et
simi. presumendum est tamen bonum vel malum scdm naturam
sui generis nisi contrarium doceatur quod p̃bati d̃z. vt. l. si non
conu. t. j. c. de iur. z. c. j. de presum. z. c. cum dilecti. de acc. z p̃o
pter hoc dicit Jnno. q̃ nullum est delictum qd̃ non possit quan
doq̃ excusari: vt ipse no. in glo. de dilatio. p̃terea. Et ideo et
iam in notorijs criminibus requiritur citatio: qz homicidium.
adulterium. furtum z similia. licet notoria habet excusationes
legitimas vt p̃dicti. z no. 3o. an. post Jnno. de cobra. cler. z mu.
nostra. ¶ Quinto no. q̃ patens vel intolerabilis error exp̃s
sus in sententia excom. reddit ipsam nullam ipso iure. z dicitur
patens error qñ in lris exprimitur. als l̃z etiam diceret error in

tolerabilis non tñ esset patens vt hic vel expressis vel apertu
vt sequit qđ hic requirit. alij dicunt sufficere si error sit noro
us lz non exprimat in lris. arg. de offi. vica. c. i. z quod no. Jo
an. s. eodem romana. s. fi. Arch. putat non sufficere si sit noro
um nisi sit expressum vt hic. z. s. eo. solet primo responso. z de o
dele. cum contingit. xxi. q. vi. s. item si sententia. ¶ Sexto m
post glo. penul. q. asserenti se ex cōmunicatum post appel. leg
timam incumbit onus pbandi tempus limitate. put possit al
succumbit de quo dicit omnino vt dixi post glo. in cle. litera:
de rescip. z post l. offi. de spon. duo. in rub. z in repetitione.
in presentia de proba. Querit Jo. an. vtrum cum appellat a
iudicē dūtor:ia vel non sit sicut cũz appel. a diffinitiva iuxta ti
s. de appel. cum causam in fi. Tenet q. sentētia ex cōmunicati
nis non habeat similitudinem cum diffinitiva. qz eius inter
ficio non suspēdit effectum sicut. c. pastoralis de appel. qđ fi
cit appellatio a diffinitiva: vt. l. furti. ff. de his qui no. infa. ei
paranda est ergo appel. a gravamine qđ p3 qz desert non solum
cognitionem ipsius sed negocij principalis ad quod necessa
um est eam ex iusta cā z vera sententia tāt. s. de appel. vt de
tus. z ita hic in nonel. in fi. ¶ + Secundo querit in ver. idē

4 an credat nuncio afferenti se aliquem citasse dicit q^d Arch. be
placet quod no. Joan. and. iiii. q. iij. testes. als incipit patre
ipse remittit ad no. per eum de appel. cum parati. super. iij. q.
in noue. vbi dicit Hosti. dicere q^d hoc est arbitrarium. alleg.
inreituran. c. fi. nam graue esset p^oni nuncio forsitan vili cont
episcopum iuramentum contrarium crederetur cum sic episcopo
damnari possit absens nec audiret appellans. ij. q. vi. sunt qui
rum. 2 Host. de proba. quoniam contra super s^obo citationes
cit vtrum nuncio super hoc creditur nempe cum iuratus sit
q^d tabellionis prima facie. Nam si negatur per solum nunciu
vel tabellionez non convinceretur negans. vt patet. s. c. facti
2 de rest. in integ. ex literis. 2 hoc q^d no. in. d. c. cum parati. 2
dolo 2 p^oti. cum dilecti. 2 q^d no. Host. in sum. de do. sub rub. 2
p^oti. s. j. vers. quid si appellans dicat 2 seq. 2 ita refert hic 2 a.
Iudices seculares debent admittere exceptione excu
tionis in iudicio coram se.

2. Excoīcatus repellī a postulando.
3. Excoīcatus a testimonio repellī.
4. Excoīcatus tabellio an possit instrumēta p̄ficere.
5. Iurari manifesti testari non possunt.
6. Excoīcatus retinet dñm z administratōem rerū suarū.
7. Acta facta in iudicio p̄ excoīcatum an valeant.
8. Testamētum excoīcati an valeat.
9. Excoīcatus contrahens peccat.
10. Excoīcatus an possit agere de contractu in iūto excom. durat
eo postea absoluto.

III. **Q**uod ordinatio facta a p[re]lato simoniacò anvaleat.

12. *Distinctio de factis excoīcatorum.*

Ecce rñimus. Decernit qui sunt co
di qua pēa p quem. q
forma z ad quid z hoc trin ēbre. ¶ Ho. q iud
ces secularis debent admittre exceptionem
communicationis in iudicio coram se quod vel
est scdm leges que statuunt seruandas sacras regulas z ple
dos eorum transgressores in auten. de sanc. episco. §. vt autē
statuant etiam non tenerisallum inuare dominū excommu
nicatum. vel a rege bannitum. immo a sacramētō fidelitatis o
solum donec ab ecclesia vel a rege fuerit restitutus. ij. qd. v.
nos sanctorum. z. c. alius. z de pen. c. fin. Item lotbarius statuit
per seculares iudices distringi excommunicatos contumā
ces vt in lombardia de decimis. l. de deci. i. fin. lib. iij. z d
dicv. s̄. eodem lib. de ex. c. pia super glo. ij. intelligas in nouis
¶ Secundo nota q iudex ecclesiasticus cogit iudicem secu
rēm vt repellat excommunicatum ab illis: de quibus in tex.
enim iudex secularis recipere debet istum: ad infra scripta qu
sua mater exclusit vt saluus fieret spūs ei⁹. xj. q. iij. audi. Et d
noto: io excommunicato debet facere istam expulsionem etiā
nemi ne opponente vel compellente de exc. c. ex tenore. quintin
mo inuitis partibus ex officio talem repellit. vt not. Guil.
Specu. de offic. iudic. §. j. in fine. Item pondera quod dixit
neraliter ecclesiasticis iudicibus zc. vt comprehendat nō soli
epos qui sunt proprie iudices tam in ciuitate q̃ in diocesi. x
qd. j. de persona: sed etiam omnes qui habent in loco episcop
lem iurisdictionem vel quasi qd esse potest. s̄. cod. lib. de priuileg
abbates in fi. Sed nunquid iudex secularis tenetur credere ec
clesiastico nūcianti talē corā eo agentē patrocinantes vel test
ficātes esse excoīcatos Jo. mo. q sic: qz nō secularis iudicis h̄
clefia. est hec cognitio. facit. j. c. si iudex cō pcor. ubi añt inter
dictū ecclesiasticū z ptē esset qd. Aut ille negat se excoīcatum
tunc ē corā ecclesiastico iudice pbare h̄z excoīcās qd p suae

ras fieri poterit de quo satis. s. de pba. c. p. cessionem: si vero
 reat se excōicatum. s. dicit sniam nullam vel iniustam. dicit. s.
 pri. z. c. solet. ¶ Tertio no. q. excōicatus repellit a postulā
 re. de pphibitis in primo ordine in. i. gl. z. si istud ius pa
 ocinet. teneat ad restōnem salarii inde pceptivt no. s. d. ex.
 la. ¶ Quarto no. q. excōicatus repellit ē a testimonio. fal
 t in casu. s. de here. c. in fauorem. vtrum autem absolutus pos
 t testificari hic in nouel. remittit z. i. dicam. q. in ter. tria tan
 imodo pphibent. s. agere patrocinari z testificari. Item nec re
 inueniret in gl. ij. tamen gl. si. reuocat de duobus alijs. vtru
 possit testificari. ¶ Sedovtrum si sit tabellio potuit instrumē
 pficere. z. tribus medijs pbat q. non possit. primo p. s. aūpe.
 so q. actus legitimi z. tertio q. est similis de portatore. vt in
 q. gl. aliter pphibita est cōmuni excōicatio a canone. xj. q. iij.
 z. c. p. cipue. z. c. si inimicus. z. v. c. seq. z. c. illud. de cle. excom.
 mi. vbi patet q. nec sibi est licitum alijs cōmunicare de sen. ex.
 m. cum desideres. z. c. nuper. vnde nec aue est ei dicēdū. xxiij.
 i. ois qui. z. p. hoc ex diffinitione excōicationis q. est ab omni
 cōmuniōne z. actu legitimo separatio. vt no. Bar. de sen. ex.
 quem. z. s. eo. solet. z. c. l. z. d. c. pia. sed cum fine cōmuniōe nō
 fiet confici testifi. q. opz testes ad hoc rogari audire z. cognō
 re testatoz emv. l. hac p. s. l. i. C. q. testa. fac. pos. z. l. q. te
 mento. s. si de testamentis. ff. inferi qd nec vocari debent te
 s. nec deb. ut adesse ergo si pfaciunt non valz quod agi pbi
 te iure cōiōnem. z. sic per consequens q. excōmu. descendit.
 l. non dubium. C. de legib. z. l. omnino. de spon. z. c. cum quid
 regu. iur. ¶ Quinto q. usurarij manifesti non possunt testa
 ri. c. q. de fur. s. eo. l. multo minus excōicatu q. plus delin
 cit qd p. ex maiori tate pene. xxiij. q. j. nō afferamus pena ei
 cōicatiois est maior. i. ecclesia. xxiij. q. ij. corripian. nec emi le
 t est pena non est inter hoīes. z. c. de apost. b. qui sanctam
 q. e. sacro. in tātam infligere penam. z. hanc opi. s. q. excōica
 tō non poterit testari tenet vt dicit gl. post. z. Bar. i. eadez re
 f. in nouel. tenere Jo. mona. z. Spe. puincialem qui alle. aut.
 eum de appel. cogno. s. gl. al. Jo. an. multis rōnibus tenet
 l. i. m. l. q. testari possit. ¶ Primo q. potest donare vt p. s. eo. cū
 luntate. ergo z. legare cum legatum sit donatio in testamēto
 l. i. c. v. l. legatum. ff. de leg. ij. Secunda q. pōt pphibere. s. eo. si
 v. e. immo qnq. qd nō lz interuius. lz inuoluntate vt. C.
 de leg. i. l. i. l. i. z. in i. i. eo. ti. adulto minor libertatem dare
 aut. vt spon. largitas. s. j. z. in i. i. quib. ex cau. ma. non pos. s.
 eo. tertio q. infamis pōt testari. C. de secun. nup. l. i. q. uasi ex
 gnon excommunicatus: cum z. ille a cōmuniōne actibus sit
 lusus vt. ff. de his qui not. inf. l. i. s. miles. z. l. i. C. de digni.
 l. i. ¶ Quarto q. excommunicatus retinet dominium z. ad
 ministratiōem rerum suarum. Item de iure videt comparādu
 r. gator no. in. c. pastoralis de app. z. relegatus testari pōt vt
 l. legatorum. s. j. ff. de interdic. z. relegatis. z. testamentum est
 iustitias iusta snia de eo: quod qd de rebus suis post mortez
 si fieri vel it. l. i. ff. de testamentis. z. nihil est qd hominibus
 n. gis debeat q. vt sup. reuoluntatis exitus. z. l. i. C. de sacro
 f. ecc. nam pphibendo testari de rebus suis non posset puidē
 remune sue salutis contra. c. r. i. s. o. z. c. inter. s. eo. ¶ Quinto q.
 q. sunt in iudicio per excōicatum valent z. tenent si nō fuerit
 eptum vt. c. pia de excep. ergo multo magis que sūt extra iu
 dūm debent valere. ar. c. que gl. aliter. eo. l. i. de p. cu. nam z. in
 i. i. i. s. quasi pphimus. l. i. s. idem scribit. ff. de pecu. Sexto q.
 eum testandi est pphibitōrum certarum personarum de qui
 b. in. l. i. si queramus. ff. de testa. sed excōicatus non est de perso
 n. z. pphibitis. ergo de concessis. vt in i. i. qui. non est permissum
 f. e. testa. s. si. ergo testari poterit q. omnia non expresse pphibi
 intelligunt de iure licita z. permissa. C. de relig. l. i. statuas. z. ff.
 e. qui. cau. mator. l. nec non. s. sed quod eis. Septimo q. hic fa
 ci l. i. regula qua cauetur q. testari potest omnis ille qui reti
 ne iustitias libertatem familiam z. bona nec est expresse pphibi
 ti vt. ff. de pen. l. q. dam. z. de leg. ij. l. i. s. h. i. quibus. sed excōica
 ti est talis. nam non solum retinet bonoz dñum. sed etiaz ho
 nem z. dignitatem vt. s. eo. l. i. de offi. dele. is cui. lz post annus
 p. it illo priuari. xj. q. ij. rur sus. z. c. q. cūq. ergo concluditur
 q. testari poterit. non ob. quod sit a cōmuniōne hominum se
 paratus. nam z. alibi a cōmuniōne fidelium separatus si bona
 no amittit testari poterit. C. de apost. l. apostatarū. l. maniche
 o. l. cognouimus. z. aut. ibi posita. ¶ Octauo q. licet forma te
 st. i. si de iure publico vel civili. tamen voluntas z. potestas
 tenēdi sunt de iure naturalivel gentium. vt. C. de testa. l. i. testā
 di de iust. z. iure. l. j. s. ius generale. z. j. di. ius naturale. s. sed
 naturalia sed tantum voluntate nuncupantie fit coram. vij. tes
 tis. C. de testamentis. l. hac consultissima. s. per nuncupatio
 nes. ergo excommunicatus rudem z. simplicem voluntatem co
 ra. testibus exprimendo testari poterit ex quo ius gentiuz hoc

supervoluntate fundat. Nam talia que supervoluntate fundā
 tur non de facili impediunt de spon. c. j. z. c. cum apud. vnde va
 let matrimonium ab excōmunicato contractum. s. de eo q. du.
 in matrimo. c. significasti. Item valet pphissio ab eo facta z. ordi
 natio de ipso facta quo ad impressionem characteris p. vtrūq.
 de sen. excom. cum illoz. quare ergo non valebit testamentuz cō
 tra que multum vget excōicatio ab homine lata est pena contu
 melie. s. eo. sacro. in prin. z. no. Jo. an. s. c. j. super glo. z. q. in no
 uel. Item quandoq. est iniusta z. ligat tamen vt. s. c. pri. s. si x. o
 Sed absurdum z. durum esset dicere ppter otumaciam. z. ei? pe
 nam quem pphiberi a testando facit. s. de consti. ex literis. z. qd
 ibi no. Nam z. scdm leges otumacia z. eius pena nō pphibet quē
 ab actibus civilibus. C. d. mo. multa. l. j. z. de reg. re. l. i. s. vbi de
 hoc. Idem z. multo fortius est hoc dicendum vbi nulla culpa in
 teruenit: q. forte excōicatio fuit iniusta. Nam z. de sui natura ex
 cōmunicatio est potius medicina q. pena. s. eo. c. j. z. licet sit pe
 na est tamen temporalis non perpetua. vt. d. c. ex literis. Item
 si loquamur de excōmunicatiōe iuris est pena criminis vt col
 ligitur ex no. in. c. eos qui in glo. ij. super qua. xiiij. casus enume
 rat in nouella in quibus contra habetur si ponderabis qualis
 tatem illorum casuum bene iudicabis. durissime z. graue q. ille
 culpe reddant intestabilem z. pro hac parte concludit Jo. an.
 q. v. testamentum excōicatu: nisi vbi expresse vitatur vt in. s. cre
 dentes. z. ex opinione contraria aperiret via infringendi testa
 menta. Nam multi sunt casus in quibus a iure avulgaribus z.
 a peritis cōmuni ter ignoranter contrahitur excommunicati
 tio z. delega. z. post mortem testatoz posset falso probari eius
 excommunicatio. puta q. clericum percussit vel aliud fecit pro
 pter quod excommunicatus. incurrit vel etiam post mortem excom
 municatiōem z. iniuria absoluti non posset probari eius absolutio
 de qua non semper. immo raro conficitur instrumentum z. si cō
 ficitur non multum caute custoditur: propter quas absurditas
 res vitandas equa sibi videt ista opinio: q. ad contraria suprad
 cta responderet hic in nouel. Idem consulendo tenuit do. Fed.
 de senis consilio ar. z. c. xij. z. dicit q. plures grauozeles sunt q.
 in hanc sententiam inclinant: sed excluso loco ab auctoritate et
 am rationibus idem probat dicto consilio arg. idem tenet Jo
 no. similis est altercatio de contractu inito cum excommunica
 to an teneat Jo. an. q. sic vnde fm ipsuz ex illo agere poterit. post
 abso. alle. xj. q. ij. quoniam multos. z. s. eo. f. vere. ¶ Post. contra
 rium cuius ratio potissimum fundat super cōmuniōne prohibita
 vt. s. in. iij. ratione dixi z. vtriusq. motiua vide latius in. c. veri
 tatis de dolo z. contuma. in nouel. Jo. calde. in quadam sua dis
 putatione que incipit excōicatus maiori z. tenuit q. si excōi
 catus contrahit super rebus ecclesie non teneat q. ab illarum
 rerum administratiōe est remotus. z. sic intelligatur de dolo z
 contuma. veritatis in. i. licet ibi non solum fuerit excommunica
 tio impediens. sed etiam expresse prohibitio. z. in hoc sit vera
 opinio ¶ Post. Sed si contractus fuerit initus ab excōmunica
 to super rebus proprijs. tunc dicit contractus valere z. post ab
 solu. excōmu. agere possit. z. in hoc sit vera opinio Jo. no. sup. eo.
 lib. de pe. c. felices. s. cum autem. in si. vbi dicit textus q. illo ab
 soluto ad eractionem debitorum illorum que contracta fuerāt
 excommunicatiōe durante potest agere post absolu. ¶ Non
 ob. ¶ Post. de cōmuniōne prohibita. nam fateor q. excommuni
 catus contrahens peccat. z. hoc debet puniri quia se ingerit
 cōmuniōni hominum contra iuris prohibitionem. vt. c. illud
 de cler. excommu. admini. sed non impeditur eius consensus q.
 est de iure gentium. nec exprimitur qd. contrahere non potuit.
 nec sequitur si peccat non t. contractus vide instantiam de ma
 trimonio de presenti contracto pendentibus sponsalibus de
 futuro de sponsali. si inter virum cum concor. z. in casibus not.
 xxiij. q. ij. s. hic autem. z. in eo qui iurauit non vendere librum si
 contra facit tenet venditio. vt not. Jo. and. in. c. dilecto de pre
 ben. Secunda questio glo. est de tabellionatu. vtrum valeat in
 strumentum confectum per excommunicatum. Arguit primo
 q. sic. secundo q. non. tertio posuit opinio. Jo. no. Cincen. z.
 Buil. q. teneat si excommunicatio sit occulta vel manifesta: s.
 probari non possit sed si sit notoria. tunc secus Buil. hoc ponit
 in Specu. de instru. edi. s. restat. versu. quid si instrumentum
 confectum est. z. in ver. ibi se. tractat de notario qui publice exer
 cet officium z. heretico ibi in versu. quid si instrumentum con
 fectum sit. pro opi. ¶ Post. tenet z. Buil. alleg. quod no. Bar. de he
 re. excommunicamus. s. credentes in glo. sic z. idem tenet Jo. de.
 z. Abb. in. c. pia. de excommu. vbi Jo. no. dicit q. scriptura sumit
 auctoritatem ex persona scribentis. ideo non valet cum est ab ex
 cōmunicato confecta. Subdit demum q. si notarius est excōi
 catus non tamen sententialiter damnatus v. instrumentum ab
 eo confectum. Fatetur q. aliqui contra qui alle. c. consulti. de p
 cur. cui dicit responderi quia loquitur de his qui prestat auto

a ¶ Postulā
 do. adde tñ
 q. p. e. arbi
 trator. bar.
 post gl. i. l.
 pedi. ff. de ar
 bi. z. l. i. cum
 p. s. b. d. ita
 tē. ff. de le. ij.
 z. l. i. ex scō.
 s. si q. s. roga
 tus. ff. ad tre
 bel. z. l. i. si q.
 arbitratu z.
 i. l. i. illa. ff. de
 ver. ob. z. l. i.
 si stipulat
 fuerit. c. ut.
 bal. i. c. ad p
 bādum d. re
 u. spe. i. ti. d.
 arbi. s. d. i. s.
 fert ver. itez
 fm eū host.
 in. c. cū dile
 ctus. eo. ti.
 b ¶ Excōica
 tus. addet
 q. p. esse te
 stis i. s. c. i. b.
 spe. i. ti. d. in
 stru. edi. s. j.
 ver. qd si tes
 tis. bal. i. l. i.
 j. c. d. here. i.
 sti. alex. i. l. i.
 ij. s. lege in
 li. ff. de testi.

Petr. de ancharano super sexto decre.

ritatem instrumenti quod sit authenticum non de his que dicti
tur vel sunt in instrumento ad canonem nullus. iij. q. 2. q. etiam
pro predictis facit et videtur quod loquitur de scripturis quas faciunt
excommunicati non ratione publici officij. sed proprio motu. Item
ibi loquitur de damnatis non de toleratis domi. Feder. de senis
dicto consi. Arch. dum querit an testamentum scriptum p. no-
tarium excommunicatum fidem faciat si respondet communiter et vide-
tur distinguendo. an sit publice vel non. et sic communiter respo-
deat videtur dicendum contrarium. primo autoritate Inn. q.
quodcumque notarius sit excommunicatus neque instrumentum ab
eo confectum: nisi sit sententialiter damnatus ut instrumenta face-
re non potuit hoc no. in d. c. pia. in gl. iudicij. ad idem facit quod
no. Host. de here. fraternitatis. ubi dicunt quod si notarius semel
confecit falsum instrumentum nihilominus valent instrumenta
alia ab eo confecta donec sit de crimine falsi condemnatus. pre-
terea in. s. credentes. r. c. felices. sunt casus speciales. ergo in co-
trarium est regula. preterea illa iura non ratione excommuni. sed
crimini irritant talia instrumenta sicut alibi suspendunt ab
officio notariatus propter crimen de heresi. si adversus. C. s.
posito quod communis opinio. de qua. s. si vera quis dicitur pu-
blice excommunicatus an talis excommunicatio est publica iu-
ris fictione: ut quod excommunicatus est per iudicem sedentem pro
tribunali in loco consueto. ut no. de excom. executionem. an cu-
sus excommunicatio est publica in reueritate. dicendum est de
here. inspicere veritatem facti non iuris fictionem. ut no. de sepul-
cre. ut ipsa excommunicatio ad noticiam illorum perveniat qui ad ip-
sum notarium concurrerant pro conficiendis instrumentis. Nam
susta ignorantia et probabilis error. ubique excusat. s. eo. lib. de co-
stitutio. c. ij. et de eo. qui renun. episcopa. c. j. et not. de bigamis.
nuper. Hinc est quod Inn. no. q. c. ad probandum de re iudi. loqui-
tur in illo qui denunciatus fuit excommunicatus. et hoc no. in d.
c. executionem in gl. et quid plus Jo. an. dicit in d. c. ad proban-
dum quod si aliquis publice excommunicatus et denunciatus in lo-
co proprio transferat se ad locum ubi habetur pro homine inte-
gri status valebit quicquid facit ratione publici officij. p. l. Bar-
barius. et per id quod habetur. iij. q. vij. in prin. r. c. de testamē.
l. j. et in hoc ibi residet. Pro cuius opinio. allego glo. notabile
in auct. de tabellio. s. penul. in glo. hic est arg. Tercio quero
dictum est per notarium excommunicatum de instrumento confecto.
sed quid de teste excommunicato in instrumento descripto? Vi-
detur in novella post Innocen. quod dummodo non sit suspectus in
strumentum alle. bene valebit: sed si esset suspectus non daretur
fides instrumento per testem nunc suspectum vel excommunicatum: et
dici potuit quod si nunc est absolutus quibus inscriptionis tempo-
re esset excommunicatus: bene nunc per suum testimonium det fidem
instrumento. hoc dictum ponit Guil. in spec. de instru. edit. s.
instrumentum. vers. quid si testis. ita dicit hic in si. C. Sed ad-
verte quod de excommunicato nunc autem absoluto reuocat Jo. an.
in dubium. utrum obstat testi. quod fuerit excommunicatus si nunc
apparet absolutus. Inn. et Host. quod non immo necesse est pro-
bati crimen propter quod fuit excommunicatus ad hoc ut a te-
stimonio repellatur. Nam ex quo probatur absolutus presumi-
tur: et de crimine emendatus: et talis a testimonio non repellatur
ut. s. de testi. testimonium. et graue esset sentire quod excommunica-
tio perpetuam infamiam irrogaret nam cum solum propter con-
tumaciam infligat ea cessante cessat et penam. c. et litteris d. co-
sti. Item excommunicatio vel privatio a communione fidelium
vel sacrorum non est proxima causa vel pena delicti. immo est ali-
ud intermedium. scilicet contumacia propter quam solum excommu-
nicatio fertur ab homine: et nunquam pro crimine et quodcumque
sit graue semper est monitio premitenda: ut dicto. c. sacro. Ideo
si excommunicatio sit proxima pena delicti: quod tunc est quando
a iure infligitur: ut in. c. si quis suadente et si. quia in talibus non
infertur sententia excommunicata ab homine: sed a iure. Unde
non amplius repellitur talis excommunicatus propter excom-
municationem quam propter crimen. tamen durante scilicet excommu-
nicatione vel quousque penitentiam agat. et hoc no. in dicto. c. re-
sponsum in novella super verbo per excommunicationem do.
Joan. calde. disputavit. q. de excommunicato qui excommuni-
tus ex predictis contractu vel iniuria agere vel accusare valeat
cum effectu. et concludit quod agere et accusare valeat. Nam non re-
pellitur iure cautum quod excommunicatus potuit spoliari vel ini-
uriari in personam vel rebus. unde quod iniuria sunt utroque iure pro-
hibite: ut. q. de defecte. et in prima constitutione gregoriani patet
quod ibi sortita fuit obligatio contra talem iniuriam inferentem. Et
de personali iniuria videtur expressum quod percutiens clericum
excommunicatum sit excommunicatus. de senten. excommuni-
catio. c. j. ibi sese et ibi no. j. eo. titu. c. contingit. Similiter tenet
quod potuit agere ex contractu inito excommunicatione durante

eo postea absoluto fin cum qui per ista sentit et durante ex-
communicatione spoliaretur vel spoliatur non potuit civiliter
criminaliter agere et spoliato agenti ad restitutionem obtere-
ceptio excommuni. nota. xij. di. c. j. in fin. et de procura. c. ex
novatione in verbo canonicis. et de rescrip. dilectus. el primo in
glo. hoc videtur in si. et ista postillavit Jo. and. de ex. a nobis in
glo. prima ibi addebat criminofus non excommunicatus. et in
dicto. c. dicitur quod non potest accusare. et hoc expresse nota. a.
q. vij. omnibus. et de testi. c. testimonium. in glo. si. et ita consuit
Fede. consilio. iij. et dicit mirandum quod aliquis canonista dice-
at de hoc dubitare nec nisi tunc vidit in dubium reuocari.
Quarto quero principaliter de alia questione. Jo. calde.
disputata in istis terminis. Excommunicatus qui communi
nitione habetur pro non excommunicato ecclesiasticum benefi-
cium contulit vel elegit ad illud vel rescriptum impetravit ut
dictis queritur. an de iure valeant. dubium facit. quia non
excommunicati collatio de concessio. preben. quia dicitur. c.
s. eod. ne sedevacant. c. j. de consuetu. cum dilectus. Item ne re-
scripti impetratio. s. eod. lib. de rescrip. c. j. nunquid ergo pro-
pter huiusmodi velamentum. scilicet communis opinionis mutetur
dispositio iuris communis ut propter hoc predicta sunt valla
hoc premisso arguit multum. primo ad partem negativam. ne-
cundo ad partem affirmativam. tertio varias opiniones. et
cto. recitat quarto concludendo soluit et breuiter in effectu con-
cludit quod si dictus excommunicatus qui communi opinio-
ne habebatur pro non excommunicato pro se iure proprio
eligit vel rescriptum impetravit siue suo proprio no. siue no-
ne ecclesie siue ad litem: siue ad beneficium non valet electio. et
impetratio: nec iuvat communis opinio. Ratio quod civiles ac-
quos exerceat excommunicatus non ratione publici officij: et
ratione singularis iuris vel interesse ad suum commodum ut iura-
tem. sicut sunt eligere et impetrare. et qui ab his habent origi-
nem et fundamentum non tenent nec in hoc suffragatur communis
opinio excommunicatione detecta. et hoc bene probatur d. c.
excom. admi. proposuit quod autem rescriptum impetrare non
petat hoc casu ratione publici officij per se patet: nec eligere
id ratione canonice competit vel ratione spiritualis fran-
chitatis: ut no. Innoc. in prealle. c. veritatis de dolo et contra. et
de electio. cum vintoni. in glo. vlti. Nam canonice ut sine
lariter considerati non dicuntur habere publicum officium: et
no. in. c. cum dilectus de consue. r. c. irrefragabili. s. excessus. et
of. et quod ibi no. Inn. et optime quod per se ipsum not. de po-
cura. c. si. in prima glo. et sunt vera hec siue sciat siue ignoret for-
communiatum ad hoc quod no. de cle. excom. admi. apostol. et
ubi etiam dicit Hostien. quod eligere vel eligi nullo modo cadit in
excommuni. quatenusque sit occultum dummodo conuincit por-
et autem nota. Innoc. de electio. illa quod occulte excommuni-
ti sunt vocandi ad electionem. nam ut verbis eius patet de is-
qui nullo modo possunt conuincit in quibus omnis probatio
fuit. C. Sed hec suppositio postea constare de excommuni-
tione. idem putat quod predicta non valeant si excommunicatus
qui communi opi. non putabatur talis eligere vel impetrare
curatorio nomine alterius: sed dominus constituens sciat
talem. Ratio quod beneficium ignorantie de quo statim dicit
p. de sci. s. eo. cum non ab homine primo resp. et quod
in dicto. c. apostolice. et quod soler dicit quod rescriptum impetrare
a procuratore reuocato non valet neque in favorem domini reu-
cantis. et per consequens scientis licet non noceat adversario
ignoranti de refer. ex parte decani. quod ibi in novel. et in. el-
lectus. et idem de preben. super. ij. glo. ubi dicit quod non est im-
petratio eius qui impetravit scienter excommunicatum in iudice
licet occulte benefaciat ad hanc rationem de preben. inter ce-
ra. et eo. ti. c. si beneficii. unde nulla est emptio liberi hominis
facta a sciente. sed ignorantia emptoris non p. de venditio. et
de contrahen. empt. l. liber. hominis. et l. si emptor. e. s. liberi. et
seq. eo. ti. et in predictis casibus vera sit opinio Jo. an. et Jo.
mona. Si autem dominus constituens ignoravit procuratorem
munica. si communis opinio probabilis erat. puta quod excommu-
nicatio occulta erat creditur valere predicta scilicet electionem et im-
petitionem et hoc casu si vera opinio Hosti. et Archi. nam tunc
non agitur de commo. excommunicati. sed domini qui in nullo
fuit culpa et ratione publici officij predicta fecit excommuni-
tus: in quo casu communis opinio iuvat: nec curo siue consti-
tus potuit tollere impedimentum siue non. Item siue multa
fecerit ratione publici officij siue non. putat enim ratione pub-
lici officij si fecit ratione publici officij sibi commissi ex quo co-
ni opinio probabilis reputatur per ea que statim dicam de
ferente: de collatione vero facta ab excommunicato qui com-
ni opi. habebatur pro non excommunicato dicam ipsam valere
si sit facta ei qui ignoravit ipsum excommunicatum dummodo
cōis

communis opi. sit probabilis. s. q. occulte erat excommunicatus principaliter mouet ad hoc. quia ratione publici officij in quo sic probabiliter tolerantur eius facta circa alios sunt valida. viij. q. iij. nonne. vnde et que fecit Judas licet malus q. diu fuit toleratus valuerunt: sicut facta aliorum apostolorum. j. q. j. dedit baptisimum Judas. z. c. j. z. ij. q. iij. tu bonus et prophetauit etiam Saul licet malus. j. q. j. multe. z. c. ppbetavit. Similiter et Layphas quia illo anno erat pontifex prophetauit. ea. q. dictum et a sacerdote fornicario q. diu toleratur licite recipiuntur sacramenta. xxv. q. v. c. fi. z. facit quod no. de elec. dudum. ij. in gl. quia cum quod dictum est. s. de notorio occulte excommunicato. in. ij. q. item valent gesta a seruo gerente officium pretorum q. diu in officio toleratur: vt. l. barbarius. de offi. presi. Item et valet ordinatio facta a prelato symoniaci qui communi opi. non habetur. x. q. j. q. j. qui a symoniacis. Quid plura videtur expsum iurisdictionalia que exerceat occulte excommunicatus valent et recedunt. de re iud. ad probandum. Constat autem q. conferre beneficia est iurisdictionis. de elec. nosti. z. c. transmissam. z. ibi not. is de quo in. q. proposita queritur. ratione officij dignitatis nam habebat beneficium contulit z. ratione canonici elegit et officio toleratur: ergo sequitur predicta valere de iure z. maxime hoc probat decisio illius. c. ad probandum. vbi secundum iudibus commissa fuit confirmatio electionis ergo etiam id fuerat minussum p. idem sed factum priorum valet non ob. excommunicationem eorum. d. modo occulta. ergo bene patet q. confirmatio electionis ab occulte excommunicato. z. sic qui communi opi. p. bebatur pro non excommunicato valet z. tenet. z. tamen constat q. confirmare electionem ita est actus spiritualis. sicut beneficium conferre. vnde et spiritualia que non habent aliam executionem ministrantur ab excommunicato vel heretico: vel symoniaci occulte bene valent. dummodo forma debita fuerit obtrata: nec est necessaria alia dispensatio. xix. di. secundum. xxij. ff. verum. cum fini. saluo q. non puto tenere excommunicationem latam ab excommunicato z. occulte tolerato. l. contrarium datur sententia Inno. in. c. si vero. s. eo. Sed que habent executionem annexam sicut sunt ordinationes quia predicti suspensionem non habent illam effectualiter non pferunt. z. ideo circa ipsam executionem necessaria est dispensatio. j. q. j. si qui a symoniacis. z. s. de or. ab epi. qui renun. c. ij. z. sic intelligendi sunt mones qui videntur contrarij. Sed si communis opi. non erat probabilis quia sententia excommunicationis fuit publice lata tunc non iuuat communis opi. per. d. c. ad probandum. z. id est videtur dicendum. s. q. collatio non valeat si sit facta ei qui scilicet illum occulte excommunicatum per illa que dicta sunt in presententi articulo de impetrante nomine alieno. Sed verius creditur hoc casu q. collatio tenet iure ratione publici officij contentis. tamen is cui facta est collatio priuari poterit illo beneficio. vt sic puniatur in quo deliquit. participavit enim cum per se a prohibita z. in actu prohibito. ad hoc. ij. q. j. si qui episcopi. c. in concor. z. de cle. exc. ad. postulatist. z. est hec alia ratio q. in detractione: vel electione quam facit procurator occulte excommunicatus que dominus scit talem. quia ibi constitutus fuit in cap. a quo procurator suam recipit potestatem. vnde non valet electio vel impetratio ipso iure: vt. s. dixi. Sed hec confertur per h. ratione officij: vel dignitatis i qua tolerat. j. q. j. cum va. z. de ele. transmissam. quam dignitatem habuit ab alio. puta superiore que dignitas non est in culpa. z. ideo mero iure tenet collatio. l. enim cui facta fuit equum sit puniri ratione presententi. Ex predictis potest colligere talem distinctionem cum erit de actis factis per excommunicatum: an de iure communi irriti sint hoc dico: vt excludant collationes sacrorum. de q. b. in. d. dispu. Et casum. c. pia. an que agit excommunicatus q. communi opi. habetur pro non excommunicato valeant vel non: sic distinguere. Aut illa communis opi. non est probabilis: z. tunc non prod. st. aut est probabilis: z. tunc aut actus de quo queritur competit ratione singularis z. priuati interesse. Aut ratio ne publici officij. Primo casu aut facit pro se vel ad sui commodum z. utilitatem. z. tunc etiam communis opi. non iuuat. Aut facit procuratoris nomine alterius: z. tunc aut constitutus scit talem. z. idem dicit. s. q. communis opi. non iuuat: aut ignorat: z. tunc iuuat. Si autem actus de quo queritur competit ratione publici officij. Aut est actus temporalis z. tunc communis opi. iuuat. Aut spiritualis z. tunc queritur de excommunicatione ab ipso lata. Aut de alio actu spirituali. primo casu communis opi. non iuuat. si de alio aut is circa quem actus fuit iniunctus illi talem. z. tunc licet quod factum est mero iure tenet. tamen est irritandum. Aut ignorauit z. tunc quod factum est est irritum: nec irritandum. singula huius distinctionis membra exsupradictis probantur. per quam etiam que videtur contraria ad concordiam reducuntur ista sunt dicta. Jo. calde.

z. eius decisio in predictis.

- 1 Participans cum excommunicato maiori incurrit minorem.
- 2 Monitio canonica inferenda sententia que dicatur.
- 3 Monitio debet habere dierum interualla.
- 4 Iuris terminos quandoq. abbreviare licet.

Institutionem Due sunt partes. prima declarat constitutionem Inno. secunda ibi: statuimus. dat formam monitionum z. vnum excipit ibi. nisi. C. Ho. q. dicitur. ea participatione que in illis casibus in quibus incurrit minorem in eisdem monitis nominatis incurrit minorem: vt illi de quibus in glo. Ex quo inferit Jo. an. q. si sententia excommunicationis ferretur generaliter in participantes per illum qui posset. puta per papam illi participando non incurrit minorem: vt illi de quibus in gl. non ligabuntur tali sententia fm eum. vltra etiam posset dici q. personas istas quibus non est participium interdictum a iure non posset iudex monere nominatim sine causa ad effectum maioris excommuni. quia illa maior excommunicatio hac forma ferenda in participantes debet regulari ad dictum minorem: vt dicitur. C. Secundo no. q. hanc sententiam in participantes debet precedere monitio canonica. Ex quo potest argui q. non potuit simul cumulari. sed lapsus monitionis expectare z. erit speciale hoc casu. Nam in alijs casibus iudices bene cumulant excommunicationes cum terminorum prefixione ne dicentes alias exnunc prout extunc zc. vt. c. preterea. de app. z. c. j. de con. preb. in de. C. Tertio no. q. participans cum excommunicato maiori incurrit minorem z. ille dicitur participare qui in locutione oratione zc. vt in glo. ij. Querit de illo qui mittit literas vel nuncium tenet enim q. iste dicitur participare in locutione pro hoc. xxvij. q. ij. lex diuina. z. vt dicit Jo. mo. constat quem alteri loqui etiam nutu z. signis. facit. s. de spon. cum apud. cum conco. inducit illud Quidij. Huius vbi vbi q. loquitur z. facto loquuntur. xxij. q. ij. caute. z. Gregorius. iij. opalorum de quodam monacho dicit z. si vbi vbi taceret facto. Gregorius. contra Jouinianum ad fidem nostro grege tristes pallidi sunt irati: quasi peregrini huius seculi licet sermone taceant habitum loquuntur z. gestu. Et facit hoc pro Cartusien. quibus aliqui detrahunt q. non predicant. facit quod no. s. de appel. dilecti. z. Sene. libro. vij. declamationum. vij. declamatione videte cum nihil diceretur dixit. z. de beneficijs. libro. vij. res ipse loquuntur nobis tacentibus. C. Quarto no. in. s. statuimus. que dicitur tunc monitio canonica in ferenda sententia excommunicata. dicitur enim trina vel vna pro omnibus aliquorum dierum: vt in a. Pro cuius declaratione aliqua in nouel. tangit. z. primo an illud sit verum in qualibet sententia vel solum cum fertur in participantes de quibus proxime dictum est. z. dicit q. habet locum obseruantia huius forme in qualibet excommunicata. sententia. z. ideo studiose ponitur hic. s. vt sciatur. q. hoc dicitur esse generale nec restringi ad casum. s. proximum fm eum. quod verum creditur per id quod hic dicitur statuunt iura permitti zc. sunt autem illa iura que de ista monitione loquuntur. s. eo. sacro. de app. re preb. s. i. c. cum speciali. xij. q. ij. indigne. xxij. q. ij. de illi cita. cum si. Item ponderat q. generaliter hic dicit iudices zc. vt includat episcopos z. inferiores ordinarios z. delegatos facit. j. eo. statutum. C. Quinto no. q. monitio debet habere dierum interualla. z. no. q. dicit dierum in plurali per hoc enim videtur q. ad minus duos dies requirantur pro quolibet termino. j. de re. iur. pluralis. Buil. dicit hoc arbitrariu z. q. sufficiat vna dies pro hoc al. ab. ff. de pub. iur. l. inter accusatorem ibi per triduum per singulos dies tibi citati. clericus pisanus. al. ff. de pig. ac. l. si conuenerit. z. quod ibi no. quibus adde. qd no. in de. j. de app. dicit etiam Jo. an. q. quando fit vna monitio habebit dies expressos sic faciunt executores. s. duos pro primo. duos pro secundo. z. duos pro tertio zc. C. Sexto no. in ver. nisi facti q. quando q. oportet terminos iuris abbreviare: quia forte res celeritate desiderat: vt in glo. si. ff. de dam. infel. l. j. Unde si res vel instantia iudicij est peritura iudex debet dilationes iuris minuire: vt no. s. de offi. dele. de causis. z. in hoc omnino vide quod no. Inno. in. c. vltra tertiam. de testi. facit. l. j. ff. de glan. le. z. quod not. Cy. in. l. j. C. qui accu. non pos. C. Circa hoc querit Jo. an. in nouel. quid si iudex verisimiliter presumat q. hi qui sunt ad arma parati per excommunicationem non desistent a malo incepto consuevit q. non fulminet. Sed dicat sub pena excommunicata. precipio q. deponatis arma vel intretis hospitia vel discedatis de loco fm occurrentia: ista enim verba non important excommuni. ipso iure: vt. s. de sag. c. vno. Nam si contra verisimiliter non parentem ferret ipsam non esset medicinalis sed mortalis contra. j. s. eo. facit de co. ba. cle. clericos. C. Quero hic dicitur q. non valet monitio generalis etiam in participantes. sed nunquid in alijs

C Trina. adde q. monitio trina non dicitur q. iudex dicit solue: solue: solue: abb. in. c. tua. de do. Bal. in marg. s. iudex. z. Pa. no. hic. vii. no. q. monitio requiritur antequam ferat sententia. Spe. in ti. de testi. s. xij. q. q. l. r. z. ti. de prio z. secundo decreto. s. ij. s. qd si reus.

Petrus de anchorano super sexto Decretalium.

casibus ab isto valeat generalis monitio. dicit in nouella q sic. s. de offi. ord. c. si sacerdos. de iude. r. si iudeos. de usu. post misereabilem. r. vide pcor. s. e. romana. s. caueat. super glo. pone ex plurim in nouel. in istis casibus credo verum qd hic dicit Jo. an. post pcor. q approbans generalē monitionē s participātes subdebat q si post factā gñalē monitionē dicat aliq cōicasse non denunciat nisi ad rōnē postā cōicass. de accu. si pstitit. de usu. cū in dyocesi. de cle. ex. pposit. sic fit in vniuersali petitione. Itā ad iudicata hereditate in singularib⁹ rebus nō fit executio nisi p reb⁹ hereditatis. ff. de pe. her. l. itē vidēdū. s. si. r. l. seq. r. not. de rest. spo. cum ad sedem. in fi. glo. vbi. s. de offi. ord. pquerēte. hec questio non pcedit in generali monitione s participātes p istū ter. Sed quia in alijs casibus hec monitio generalis valet: vt p dicit in istis alijs dico q nō denūciat aliq qui dicat sūmisse vbi pūincat. vt sicut snia que infligit ipso iure ab hoie hoc requirit. subdit practica specialis monitionis in participātes. Tale vcs cum talem excoicauerimus qui non emendat longo tpe expectatus. Sed medicinam sibi ppinatā contēnere in amine sue periculū noscūt. ideo monemus. A. B. C. D. ne cum ipso de cetero cōione vel participiū aliquā psumat bñsed infra tot dies quos quoz vel. r. pro primo r. ab ipsius principio in totū abstineat nec vñ q potuit subdere alioqn. per id qd dicit. s. in. ij. not.

- 1 Interdictū gñaliter fertur in regnum ciuitates et castra.
- 2 Interdictum generale quod dicit.

Resenti Non indiget summariorum vel diuisione sed multum rationes notione: vt p in glo. i. p remitte q domi. Jo. cal. fecit vñ tractatū pulcherrimū r notabile de ecclesiastico interdico qd diuinit in septē mēbra principalī. in primo tractat de vi nois. in secō de species bus interdicoz. in tertio a quo potuit pūulgari. in quarto qualiter r ex qua causa. in qnto contra quē. in sexto de ipsius effectu. in septimo qualiter tolerat. Sub quolibet mēbro incidēt multas. q. annectit de quibus mēbris. r. q. in psecutione ti. faciā mētionē singulis. c. applicādo quod vtile mīuifum fuerit. r. quod apte r cōmode adaptari potuit r sup isto interdico locoz spālī r generali r de relaxatione vt hūsq. C. pcor. q t qñq interdiciū fertur generalī in regnū ciuitates: castra: loca: siue terras alias. qñq interdiciū nō est generale: sed spālē. puta vñus ecclesie vñ crerariū r hoc dupliciter. qñq a iure r hoc aduertēdū q in multis casibus iura interdiciū siue pphibēt in ecclesijs celebrari. r tñ celebrātes nō sunt irregulares: vt patet in ecclesia polluta seminis: aut sanguinis effusione nam ante recōciliationē nō debēt i ea diuina officia celebrari de pse. di. i. si motu. r. c. ecclesijs. r. s. eo. li. de pse. ec. vel al. c. i. Item qñ ep̄s ppter discordiā patronorum claudit ecclesiā iuxta formā. c. ij. de iurepat. Item si ecclesia est symoniace psecrata vel principalī pro questu. ij. q. j. ecclesia. de pse. di. c. si qñ basilicā. Itē si sine licētia ep̄i est pstructa de cons. di. i. pcepta. xvj. q. v. latoz. Item qñ cessant canonici a diuinis vt. s. de off. or. irrefragabili. s. excessis. in his qdē casib⁹ pphibitū est in talib⁹ ecclesijs celebrari a iure: vt in pāl. iurib⁹ tñ celebrātes non sunt irregulares: qz hoc non reperit iure cautū. r hūsq ficit ad euitādā irregularitātē in eis qui nñ fuerit interdiciū spālīter ab hoie: qz tñ nō est dubiū q celebrātes irregulares et hoc est de mēte Jo. cal. in suo tracta. de ecclesiastico interd. in secūdo mēbro. ver. alio modo. vbi etiam posuit differētiās inter interdiciū gñale: r spālē. de qd⁹ etiā hic in nouel. tangit. Itā generale non relaxat ad cautelā speciale pcerēs certā ecclesiam relaxari pōt. Item in generali interdico hz locum loci moderatio decre. alma. j. eo. sed nō in speciali: vt ibi no. in. s. adijcimus. Itē in gñali interdico loci nō pōt celebrari extra ecclesiā sub tentorio r si. Sed in interdico speciali alicui⁹ ecclesie vel etiam multarum secus. Item generale interdiciū in locū non potest pferri p cōmodo pecuniario sine licētia pape: vt in extrau. Bonif. fa. prouide: que pphibitio in speciali locū nō hz vnde sepe executores gratiarū pape si eis nō parēt interdiciū ecclesijs. C. Secō.

- 1 Interdictum generale in locū platū r q speciale. dicit Jo. cal. in dicto mēbro. ij. r hic Jo. an. q generale interdiciū dicit cum pcerō nit locū territorii siue solū. de ver. si. cum in partib⁹. de p sue. cuz inter. de pui. petistis. s. eo. li. de elec. vbi periculū. s. ciuitas. et de pe. felicit. s. si. r in cle. de pe. si quis suadēte. s. si que ciuitas. r dicit generale qz i nulla particula talis loci poterit celebrari absqz violētia interdici. Cū r si in illo loco interdico nulla ecclesia siue vna tñ tñ dicere gñale quo ad oēm eius effectū: vt no. Jo. an. in. d. c. cū in partib⁹. Spālē aut interdiciū est cum interdiciū vna ecclesia vel plures etiā si oēs ecclesie ciuitatis vel loci interdicerent. puta ppter decimas nō solutas vel pcuraciones legatorum vel causas similes. Nam vt hic dicit Jo. an. interdiciū ecclesiā nō debēt dici generalia quo ad effectū generalis interdiciū etiam si interdicerent omnes ecclesie ciuitatis vel pūicie nec

erit tunc locus. c. alma. j. eo. s. adijcimus. Nam non poterit illis ecclesijs celebrari etiā cum moderatione de qua ibi. s. tra illas sub rectorio vel si qua esset nō interdicta bene poterit celebrari. nec tñ esset locus denegationi sepulture hominib⁹ lius loci. nec alioz sacramētoz r diuinorū officioz que non pventur nisi tpe generalis interdici: vt. d. c. si. Idē tenet Jo. an. in. d. ij. mēbro. o. ver. sed quero. dicit enim qd sicut vna ecclesia uitatis vel loci est interdicta dicit interdiciū speciale: ita cum interdiciū omnes ecclesie ciuitatis vel pūicie: qz talis vniuersitas resoluūt in singularitates perinde ac si diceret interdiciū illam que sunt in tali pūincia. ad hoc. xix. di. c. j. r de pe. di. ad hoc instant. de ma. r obe. solite. de of. pre. l. j. s. cum vñbem. al. si corpus. de le. ij. ver. casus. r pbatur in. d. c. cum in partib⁹. ver. sig. distinguēdo generale interdiciū a particulari siue spālī. C. Iuxta pdicta querit in. d. ij. mēbro. o. ver. pdictoz causē in interdiciū pūulgatū in cōe populū ciues r incolos vel vniuersitātē r sub pdictis appellatiōib⁹ vel aliq ipsarū debeat dici generale vel speciale. Itā in multis differūt: vt vidistis. s. ad hūsq det q est gñale. j. eo. c. alma. s. illis. etiam r qz interdico. loci ppter delictū populū vel ciuū singulares psonē loci intelligitur generalī interdiciū. j. c. si snia. s. j. r ibi no. in glo. r tñ dicit gñale interdiciū: vt. d. c. cum in partibus. eodem modo istud dicit generale. nā vbi vñ ppter alterū vtrobiqz tñ vñ in. d. p. s. u. lxxij. d. si q sacerdoti. immo fortius qz vno dicto casu dicit generale interdiciū: qz vniuersitates populū siue loci populū cōpleūt sed ppter qd vñquodqz tale r illud magis. xix. di. c. j. r in c. hūsq dominum. de reli. r ve. san. non ob. q tunc seculares persone intelligunt interdiciū: qz hoc non ob. gñalitati sūm est. C. Eodem quero dicit hic q interdico generaliter pūulgato in ciuitate loca r. non hz locū relaxatio ad cautelā. Sed vtrum habeat tñ in interdico speciali sumēdo speciale: vt dicit. s. Br. q idē vt non debeat relaxari ad cautelā interdiciū loci speciale. nā edē est intētiō r mens iuristatoris in vtroqz. Jo. mo. s. dicit ei qz interdiciū ecclesia si plat⁹ r canonici petāt eius relaxationē hz formas relaxari potuit r seruabit regulā nisi in casu quo repit illam vitiatam. ff. de re. in. l. j. r hec opi. placet Jo. an. Et querit fert q si executor gratie q non recipit is cui data est ad matutū ipsius excoicet canonicos r interdicit ecclesiā: vt septuagidit. r canonici ppter appellatiōē pcedentē vel aliam cautū dicant snias illas nullas relaxari poterūt ad cautelā. Non vñ. hec lsa dum dicit vel quelibet alia loca r. quasi idē in interdiciū spālī loci. nam dicit exponi alia loca expōssis superius similia. puta regna pūinctas cōitates baronias vel villas: vt sic in materia odiosa illa dictio alia ad similia expōssis referat. c. sedes. de rit. Hec etiam opi. placet Jo. cal. in. d. ij. mēbro. o. ver. sed quero r rationem Jo. mo. que infert similitudinē in excoicatione r interdico psonē r specialis ecclesie. Item quia ista decre. dicunt neraliter: scus ergo in speciali interdico. rrv. di. qualis. de res. sum. nonne. ff. de iudi. cum pctor. Item quod est dictum in interdico ecclesie speciali idem dicas in interdico psonē: vt. f. ppeti relaxatio ad cautelā. qd tenet Jm. de app. c. ad hec quod Sicut enim sit talis relaxatio in excoicatione. ita in interdiciū psonē. Idē in psona ficta r representata: vt in vniuersitate r collegio interdico vt. f. possit peti relaxatio ad cautelā. qd sentit Jo. an. super glo. si. quod sit post Fran. Sed huic ob. qd. s. d. hoc interdiciū vniuersitatis dicit generale. ergo ista pphibitio cum hz sentit hoc dubiū Jo. cal. in. vj. mēbro. o. ver. s. potest d. r in. ij. mēbro. o. ver. pdictoz causā. dicit vt ibi de effectu interdiciū plati in psonas dicatur. j. in psecutione ti. vlti. no. glo. ij. enumerat. r. casus in quib⁹ snia excoicationis est ipso iure nulla. r in nouella super ea tangit de excoicato quare excoicare potest. dicit q excoicare est iurisdictionis cuius exercitiū excoicatus non hz. s. eo. li. de offi. vica. romana. r de re iud. ad pcedum. Item cum sit extra cōionē alium non pōt excludere si nec possessus ab alio possidere possit. ff. de adul. l. sic eueniet.

- 1 Interdicti quicquid in reges r principes proferunt sententia excoicationis.
- 2 Excoicationis penam quicquid quis incurrit non iniiciendo manu in clericum.
- 3 Licentiam dare est minus q mandare.

Licentia. Primo excoicat cum certis limitatib⁹ sonis. vel reb⁹ quibus dantes licētiā offendēt in pēsticam censuram vel exerceri facientes vel illam seruātes. Scit ibi eadem procat penam ad vntem vel motu proprio id agitem. Tercio ibi qui autem penam grauāt. dixit Fran. quia mti plati timebāt quandoqz exercere censuram ppter grauitatē que ei vel suis inferebant. ideo edita fuit hec pstitutio. C. p q ista pstitutio ligat omnes pcedētes licentiā offendēt eos quibus in tex. occasione sniarū censurē platari in heredes istud est

istud est universale quicunque singulos comprehendit. ff. de here. in l. hoc artu. 2. de pi. ac. l. si necessarias. §. si annua. 2. de ma. 2. obe. c. solite. ad si. per que patet etiam imperatores includi fm Arch. quandoque signum universale ponitur pro particulari. §. q. vij. si quis omnem. xv. q. j. mulier. ¶ Secundo no. q. p. prelati quando in reges 2 principes proferunt sententias censure 2 hoc ideo quia subsumunt eis. de ma. 2. obe. omnes. lxxij. di. valentinianus. xxj. q. vij. §. item cum balaam. ver. sed nōdum. 2. qui dicantur principes. vide in cle. presenti. super ver. regum. de bap. ¶ Tercio no. p. quandoque prelati propter sententias censure quas proferunt incurrit odium 2 leduntur ipsi 2 sui in personis 2 rebus. ad hoc §. de accusationibus. c. qualiter. el. ij. 2 sic in consequentiam propter factum unius alius damnum patitur in persona. vel rebus. quando illud factum fuit iustum nulla huic leso videtur actio anda contra illum. sed contra damnum inferentem: sed si factum iustum fuit in iustum videtur teneri tertio qui ex facto eius damnum patitur unde si propter inimiziam scholaris in domo per conductam ponitur incendium videtur teneri locatori tanquam culpa precedente incendium factum fuerit. qd dicitur no. do. Bal. in l. in his reb. ff. so. ma. Bar. hoc tangit in simili in trac. prelatiarum. q. si aliquis capitur pro repressaliis concessis pro toto communis vel singularis persone: q. licet sibi facta sit iniuria: quia contra iura que repressalias prohibent captus fuit. tanquam potuit repetere ab eo qui fuit causa huius iniurie illate. ad hoc vide quod ipse no. in l. nam 2 servus. ff. de neg. ge. 2 in trac. de repressaliarum in vlt. q. 2. quando factum tertij fuit illicitum 2 videtur dubium q. quicquid ex eo male sequitur imputatur ei. vt. l. quoniam multa. C. ad l. iul. de vi. 2 in teste habemus q. propter cuius falsum testimonium verum matrimonium separatur imputatur sibi omne adulterium quod separati committunt etiam in figura matrimonij: vt. c. sicut nobis. de testi. 2 de iniuria illata emptori vel fideiussori per iudicem. an imputatur: ista q. non habent recursum contra suos autores. vide in si per imprudenciam. ff. de evic. 2. l. exceptionem. ff. de fideiuss. l. ius videtur q. si in tractu sit permixta defensio contra omnem personam intelligitur si a tertio molestetur per viam iuris non ex viam iniurie: vt no. l. in l. si. C. de act. em. 2. per Bar. in l. ipulatio ista. de ver. ob. l. ego quesivi in. c. cum. 3d. de acc. vlt. in iudice qui condemnauit aliquem ad mortem sit orta iniuria cum agnatis consanguineis condemnati. Nam si prius hoc fecisset non esset dubium: quia ex iniuria illata vni de coactione alij intelligitur offendi: vt no. in l. lex cornelia. ff. de iuris. Sed in iudice est maius dubium propter iuris executionem que non habet iniuriam: vt. l. iniuriarum. §. j. ff. de iniur. necessitas officij excusat: vt. l. post legatum. §. in omnibus. 2. l. ff. de his qui. vt indig. In contrarium facit quod dicitur de te 2 in. d. c. cum. 3d. vbi conatus 2 animus offendendi etiam sine effectu sufficit ad iniuriam contrahendam. puta tulit testimonium super accusatione nulla exhibitam per laycum contra clericum. 2 tamen ille qui super ea deposuit inimicus effectus fuit. em si verum tulisset testimonium super accusatione valida: vt aut. si dicatur. C. de testi. ad hoc optime. l. j. ff. de his qui. vt in vbi iniuriam contrahenda non consideratur an factum sit iniuriam. Sed vtrum potuit ad iracundiam prouocare ista ergo conuictio voluit compescere metu pene omnes qui offendunt iniures vel suos in personis 2 rebus occasione sententiarum censure prolatarum in reges 2 principes 2c. Si ergo occasione alius sententie q. censure cessaret ista pena. 2 ita dicitur hic Jo. 1. q. in alijs sententijs vel penis non habet locum ista constitutio vel ipsius pena. adducit quod dicitur tales 2c. ¶ Quarto no. q. quandoque quis incurrit penam excommu. non iniuriendo in ius in clericum: sed in rebus suis 2 domesticis 2 est speciale etiam offendens laycum in personam est excommunicatus a canone si occasione clerici fuit talis iniuria irrogata simile. §. e. de ele. sciant cuncti. 2 quod hic dicitur sui reuocatur in dubium et veniant appellatione suorum. gl. dicit familiarium 2 consanguineorum in nouel. dicit q. veniunt filij 2 serui: vt inst. de his q. sit sui vel alie. in. per totum. Item domestici de his qui ad ecc. et su. l. presenti. §. sane. de his no. iij. q. v. in sum. Item vxores 2 principia. C. de epi. 2 cle. l. j. lxxix. di. iudicati. 2. C. de re mili. l. el. q. li. xij. 2 de quibus habetur. iij. q. iij. l. iul. 2. xv. q. iij. non est quod no. in l. si femina. C. ad turp. ¶ Quinto no. q. quandoque quis licentiam offendendi alium. 2 dicit in nouel. q. in ius est dare licentiam q. mandare vel iubere. et subdit q. est a nodum eorum qui trahunt aliquem de sua protectione 2 hac q. ad clericos sepe vtuntur yralici hoc dictum eius declarat: vt Jo. but. no. 2 post eum. d. Bal. in aut. statuimus. C. de epif. et c. 2 vide quod dixi. §. de immu. ec. c. si. eo. li. ¶ Sexto no. q. et rationem pene potest licentia delinquendi concessa reuocari integra. sic in mandato 2 consilio. de quibus. j. eod. cum quis.

¶ Septimo no. q. in delictis tam mandans q. mandatarius in eandem penam incurrunt. C. de accu. l. non ideo. 2. ff. de vi 2 vi ar. l. j. §. quoti. dicam in. d. c. cum quis. ¶ Vero post Jo. mo. in ver. nisi prefigitur certus terminus delinquenti satisfaciatis fit excommunicatus. Similiter 2 ab homine: vt. §. de app. preterea si iste terminus vel ab homine: vel a iure prefusus fuerit pro: rogatus aperte nunquid post terminum iuris vel hominis lapsus statim ante diem prozogationis erit excommunicatus videtur q. non. quia nihil aliud agit pretor nisi vt controuersiam litigantium dirimat a quibus si recesserint id pretor ratur habere debet: vt. l. j. §. ij. post operis. de oper. no. nun. Item partes totum possunt iudicium innouare 2 ab ipso recedere: vt. l. iij. §. si ex co uentione. de re in. ergo magis prozogari: quia qui potest totum multo magis potest disponere super parte: vt. l. que de tota. ff. de rei ven. contrarius tenet Jo. mo. non ob. rationes predictas. quia locum habent cum illud quod pro: rogatur pendet solum ex arbitrio partium. tunc enim potest fieri prozogatio nedum in principiis. sed etiam in accessorijs. ar. l. ij. §. respon. ff. si quis ca. Si vero id quod prozogatur tangit alios vt fideiussores: vel q. sunt data pignora aliena tunc illis quos res tangit non consentientibus prozogatio fieri non potest. ff. quod me. cau. l. illud. 2. l. la beo. ff. de arbi. 2 ita est hic. excom. enim tolli non potest partium conuentione vel satisfactione: nisi absolutio subsequatur. §. eo. cu desideres. in prin. 2. §. si. potest etia esse ro quia iurisdicatio delegata solo consensu partium prozogari non potest nisi 2 iudex consentiat. §. de offi. de. per. ij. glo. Sed excommunicatio est pars iurisdictionis: vt. §. de elec. transmissam. ergo sine eius consensu non possunt partes effectum iurisdictionis consummatum per prolationem sententie impedire. 2 in hoc residet. 2 idem Jo. an. in. d. c. preterea. nam in sententia excommunicationis est tutius hoc sentire. ar. de homi. ad audientiam. cum si. Jta eorum opi. non procedit sine dubio. nam contra ipsam fortiter facit cessatio contumacie 2 contemptus in isto casu propter quam: si quem solum hec sententia profertur: vt. §. eo. cum medicinalis. 2. c. sacro. ¶ Preterea difficultas superueniens in personam istius soluere debentis impediret commissionem pene 2 effectum huius excommunicationis: vt. c. ij. de te. co. 2. c. querelam. de iure iu. quare ergo non ita impediat partis prozogatio que posset totam condemnationem debiti remittere. non habet rationem. ¶ Non ob. q. tertius cuius interest debet in prozogatione consentire: vt. l. labeo. cum si. Nam non dicitur iudicis interesse si de questione que coram eo agitur partes componant: vel aliter transigant: vt d. §. ij. post operis. 2. c. venerabilibus. post prin. ver. §. si excom. debet enim iudex sequi quod placet partibus super lite: vt. l. si conuenerit. de iuris. om. in. ¶ Non ob. q. excommunicatio sit pars iurisdictionis cuius exercitium competit iudici 2 non parti. nam dico q. illa iurisdicatio quatenus concernit psonas priuatas non debet exerceri partibus non petentibus et multo minus ipsis aliter de questione componentibus: vt. l. iij. §. hoc autem iudicium. ff. de dam. infe. ¶ Non ob. c. cum desideres. fateor enim q. excommunicatio iam inflicta non potest tolli per partem sed excommunicatio infligenda in partis fauorem videtur impediri si ille in cuius fauore lata fuit. aliter de causa siue lite disponit. vnde tamen posset dici q. termino prozogato si non soluitur non sit iste qui non soluit excommunicatus. quia excommunicatio certo tempore fm intentionem iudicis committenda sine eius consensu non potest in tempus longius prozogari de consensu partium tantum. 2 tunc illa ratio predicta de l. labeo stat. cu si. ¶ Secundo querit Jo. mo. cum fertur sententia a canone vbi vlt. a certus tempus satisfeceris sis excommunicatus. an si iste in quem fertur sententia infra dictum tempus appellauerit appellatio talis suspendat sententiam canonis. 2 videtur q. sic: q. suspensio talis appellatio sententiam hominis dicto modo prolatam vt. d. c. preterea. contrarium tenet in sententia canonis. ff. de ver. sig. l. si qua pena. ratio est quia sententia hominis potest esse iusta 2 iniusta. xj. q. iij. c. j. Sed sententia canonis semper est iusta. vnde eius effectum non suspendit appellatio que ad preiudicium innocentie instituta traheretur ad defensionem iniquitatis quod esse non debet. de app. cum speciali. §. porro. constitutio enim licet dura seruanda est: vt. l. prospexit. ff. quis 2 a quo. 2 lex dicit q. si ex perpetuo edicto aliud decernat id quo minus fiat non permittitur appellare: vt. ff. de ap. re. l. si. plus dicit ibi dy. q. non potest appellari a sententia lata preterea talis canonis siue statuti. licet iniuri: vt. d. l. si qua pena. vnde in casu huius c. si a sententia iudicis lata fuerit fm formam traditam in ver. n. si. B. post. E. fuerit appellatus non suspenditur eius effectus lapso dicto termino de quo hic faciunt ad hoc no. §. e. li. de cons. c. j. in gl. ratio rationis. ¶ Tercio querit si sententia excommunicationis lata fuerit iuxta formam. c. preterea. vtrum post. r. dies poterit appellari. videtur q. non quia tempus app. inter-

Petrus de anchorano super sexto Decretalium

ponende a sententia conditionaliter lata incipit a tempore sententie non ex tempore existetis conditionis. ij. q. vij. biduum primo. z. ij. responso. z. ff. quan. app. fit. l. j. §. biduum. z. §. se. contra. rum tenet in sententia excom. Nam non infirmatur iam interposita per desertionem app. vt. j. eo. licet. unde si tps app. interposita non psequeret non impedit eius persequutionem postea vt ibi. multominus debet currere tempus app. interponende alijs rationibus hoc probat hic vide.

- 1 Cognitio vtrum quis sit clericus nec ne spectat ad iudicē ecclesiasticum.
- 2 Malefactor apud quez detineri debeat donec cognoscatur de titulo clericatus.
- 3 Clericus quasi possessio an sufficiat ad probandum clericatū.
- 4 Fama an sufficiat ad probationem tituli clericatus.
- 5 Beneficij quasi possessio an releuet ab onere probandi titulus ipsius beneficij.
- 6 Virgo deprehensa in habitu meretricali an cēsetur meretrice.

Iudex Diuiditur in duas partes. prima di-
tinet cognoscere. tñ parte vocata de clericatu quem
allegat captum per iudicem laycum z causam reddit.
secunda pars ibi. z si notorium. subdiuiditur in tribus. primo po-
nit tres casus in quibus ante cognitionem fit remissio. secunda
ibi. idem addit quartum quem probat triplici. ar. legali. tertia
ibi. non sic potuit si queratur quomodo fit remissio ante causę
cognitionem. iudex laycus interim non procedit. ¶ Ho. q. tra-
ctus coram iudice seculari ratione clericatus. duobus modis
potest declinare iudiciū iudicis secularis. vno modo si clericum
se pretendat. secundo modo si ipse iudex ecclesiasticus ipsum re-
petat. circa primum modum generaliter potest queri. an hoc sit
verum in alijs quibuslibet subiectis alterius ditioni siue pote-
stati vt conuerti vel tracti coram vno qui pretendit subiectionē
in eos possunt illum quem in dominum cognoscunt in iudicio
nominare sicut captus iste per iudicem secularem nominat eccle-
siasticum. z ad eum petit remitti. z videtur qd possint sicut colonus
conuentus rei vendi. nominat dominum in iudicio vt. l. ij. C. vbi
in rem ac. z. c. quoniam. vt li. non contest. §. si super. Tu dic qd
quādoqz ad subiectionem agitur actione personali z non habet
locum talis nominatio. quādoqz agitur reali z tunc aut cōtra
vicarium vel alium locum tenentem siue possidentem ius subie-
ctionis in alium nomine alieno. z tunc habet locum dicta nomi-
natio. sicut cum agitur ad res corporales vt. d. §. q. si super. qñqz
agitur contra ipsas personas vel ecclesias in quas subiectione ve-
dicatur: vta clerici obedientia quam alius tenet z non habet lo-
cum dicta nominatio. Ratio quia in istis iuribus incorporeali-
bus non habet facultatem rei restituende is qui conuenitur. nō
enim potest se subtrahere ab obedientia eius cui tenebitur. z al-
terius se subiectum facere nisi per sententiam absoluat. quod
non potest ptingere contra non citatum vel non conuictum: vt
no. Jnn. in. c. quoniam. vt li. non con. xxvii. q. iij. no. ne. nec sub-
ditus meus subiectionē quam in eo habeo constituendo se alte-
rius nomine possidere pnat me hoc ignorantem a quasi posses-
sione sicut nec sic cōstituendo priuaret vera nisi interveniret cor-
poraliter ipsam in alterum transferendo: vt. not. in. l. qñs. ff. de
ac. pos. Ex predictis in hoc casu concludo qd agendum est p sub-
iectione contra illum qui subiectionem pretendit: non s. ipsum
subiectum: vt in. c. auditis. de prescrip. Si autem illum in quem
subiectionem vendico a nemine possidetur agendum est contra
ipsum. quod dic vt no. Bar. in. l. si. de lib. erbi. z post Jnn. dicit
plenius de hoc in. c. inter quatuor. de ma. z obed. Item quando
est questio de ciuitate contra quem debeat agi vide in. d. l. de iu-
re. ff. ad muni. per Bar. z vide Ly. in. l. j. C. vbi de ca. sta. vbi all.
istud. c. ad fi. z per Jnn. de ser. non or. c. i. ¶ Secundo no. qd il-
la cognitio vtrum aliquis sit clericus nec ne spectat ad iudicem
ecclesiasticum quia agitur de re eccle. z spiritali. ergo etiam in-
cideret mota coram iudice seculari est ad ecclesiasticum remit-
tenda: vt. c. tuam. de or. co. z. c. latoz. qui si. sint leg. de hac tamen
materia. vide vt dixi in ele. dispēdiosis. de in. dic vt ibi. ¶ Ter-
tio fno. penes quem debet malefactor detineri donec cognosca-
tur de titulo clericatus. z sic est prius de possessione qd de titulo
ex proprietate cognoscendū cum inter duos dicitur questio sup-
re: vt. l. inter litigatores. de iudi. ff. z. l. ordinarij. C. de rei vendi.
¶ Quarto no. qd quasi possessio clericatus nō sufficit ad pro-
bandum ipsum clericatum. nam possessio z proprietates nihil ha-
bent commune: vt. l. naturaliter. §. nihil commune. ff. de ac. pos.
prodest tamen quasi possessio: quia donec constat de titulo dicitur
ille qui est in quasi possessione vel quasi gaudere possessionis cō-
modo quod est maximum: vt in. l. de inter. d. §. commodum. z pa-
ter. §. de fi. inst. inter dilectos. ¶ Quinto no. qd fama vel com-
munis op. non sufficit ad probationē tituli clericatus: sed bene

constituit talem pro quo fama vel communis opi. facit in qñ
possessione similiter z habitus: vt in tex. Sed dices z opp. an
casu huius. c. ex quasi possessione dicitur presumi titulus. nam ne
principaliter agebatur de punitione delicti. z incidenter vide-
batur questio clericatus. ergo ad probationem tituli dominus
sufficere quasi possessio postqz proprietates z titulus non de-
betur in iudicio principaliter sed incidenter: vt. l. sicuti. §. si siue
ratur. ff. si ser. vendi. Sol. dic vt no. Bar. in. l. quidam. ff. de in-
inst. z titia. de sol. Jo. an. hic in nouel. dicit sup glo. pe. post Jo.
mo. qd aut actor agit vt aduocet possessionem a possessore im-
ceteris paribus pro possessore est pronuntiandum etiam si tñ
probauerit: vt. d. c. inter dilectos. in fi. quādoqz actor non agit
ad possessionem euincendam: sed ad alium finem tunc secus
puta tenentem beneficium iudex cogit vt faciat fidem de seruo-
dinatione. ij. q. j. legum. de refer. cum adeo. subdit tamē qd vtan-
ti qua esset possessio reputaret illam petitionem calumniosam z
presumeret illum clericum. de ri. nup. l. in libere. secus in facie re-
centi nunc si aliter se habentem vt facit barataros. de pñm.
illud. z quod ibi in nouel. in glo. ad confirmationē glo. Su. dicit
etiā qd in eo qui contendit de beneficio firmiter dicitur qd de-
bet probare se clericum: vt. c. cum adeo. z. c. ex literis. de resap.
¶ Secus vbi in concussio diu tenuisset. ¶ Aduerte qñqz querit
vtrum quasi possessio beneficij releuet ab onere probandi titulu
ipsius beneficij. z de hoc plene. j. e. c. j. de re. iur. z cle. j. de ca. pñe
pro. ¶ Qñqz qñt de qñ pos. clericat: an ex qñ pos. psumat tñ
z ordinatio. z Jo. an. vt vid. stis distinguit inter possessionē no-
ticiam z recentem vt antiqua sufficiat recens non. Idem tñ ex
host. in. c. innotuit. de eo qui fur. or. re. vbi retuli opt. alioz. in q
in matrimonio tabellionatu vel alio officio euz refertur quid
de titulo distinguunt. aut est questio cum illis de quorum mari-
monio tabellionatu vel officio queritur. aut inter alios de no-
rum gestis. Primo casu ille semper debet probare qui se verum
notarium vel officialem asserit nec prodest sibi quasi possessio
cui ius commune non asserit. Secundo casu sufficit z ita nō in-
d. c. illud. in nouel. z. c. veniens. de ver. sig. per Jnn. in ordinatio-
tēne qd sufficiat quasi possessio diuturna etiam si cum ipso siqz
vt pñm. z tenet Jnn. in. d. c. innotuit. Rationem ibi videat
cit quod no. Ly. in. l. si solēmbus. C. de ti. inst. z vide. c. di. corra-
morem. z. c. ad decimas. §. e. li. de resti. spo. Lap. dicit hic qd in
casibus de quibus hic reddatur iste iudex ecclesiasticus non a-
men erit liberatus ab accusatione iudicis layci apud quem tñ
nebatur. sed agere coram ecclesiastico iudice cui redditus est
ram quo de proprietate. l. de titulo clericatus debet fieri sius
quia sola possessio non sufficit vt cēferi debeat clericus. sed no
bandus est titulus clericatus fm Jo. mo. qui all. ij. q. v. legum.
z. q. v. in sum. per hoc simpliciter sentiunt qd probari debet
titulus nec ex possessione presumatur quia talis possessio habet
precedentem veritatem necessario. §. qd primo fuerit laycus
qualitas clericatus non potest ineffe a natura sed accidenti-
go probanda. sed hoc intelligo vt predicti. z adde quod no. br.
in. l. prius. ff. de aqua plu. ar. Juxta predicta quero que pro-
tio clericatus sufficiat postqz non sufficit quasi possessio. Jo. n.
ponit in ista materia. q. j. de re. iur. c. non is que est talis. Actus
tus pro homicidio coram iudice seculari. all. se clericum ad
probandum coram ecclesiastico iudice producit literam papie
qua nominatur clericus z canonicus parrhysien. queritur an
ficiat talis probatio isto casu. z primo distinguit inter agentē
z excipientem vt agentē litera talis non sufficit: excipientē
Et intelligit quādo litera fuit collataz beneficij quo casu qd
stio habet minus dubium qd si esset confecta super alio. puta
legationis ad eum vel per eum impetrata. Ipse postea dicit
aut talis habetur pro clerico: vt de hoc erat fama z sufficit talis
litera: quia sine ipsa sufficeret communis opi. siue fama: vt
ides in deprehensio in habitu clericali qui prius non habebat
pro layco: sed si prius pro layco habebatur talis litera non su-
cit. immo subreptitia reputatur. de refer. in. l. super literis insti-
git enim presumptio ex declaratione precedenti habitus laycali
vt in ver. non sic autem. ¶ Sexto not. in ver. z si notoriū qd isti
quasi possessio clericatus fama vel communis opi. de eodē tñ
prodest cum ille est talis qui huiusmodi priuilegio gaudere de-
beat. Sunt enim quidam quos nedum possessio: sed nec prop-
tas siue titulus clericatus defendit. de quibus in gl. z hoc idē
dicit: cui adde casum cle. j. de vi. z ho. cle. z quod not. §. e. per
dimus. z. c. cōtingit. ij. z vtrobiqz in nouel. vide casus in quibus
clericus perdit priuilegiū clericale absqz prolixitate disti. que
quidam faciunt in hoc passu. Tu dic qd quādoqz clerici homi-
ste viuunt z cedunt in habitu z tonsura et multis priuilegi-
potiuntur contra iniicientes in eos manus. quo ad totum. qd
ad pedagia z immunitates alias in personis z rebus p op. ij.
vt. §. de immu. eccle. per totum. z. c. fi. de vi. z hone. cle. ¶ Quādo
dumittunt

Fama.
adde qd fa-
ma publica
facit psumi
sciētā. gl.
z bar. bal.
Ang. z do.
i. l. si tutor.
C. d. pe. tu.
bar. i. l. ccl-
sus. de vsu.
z i. l. ij. C. si
ser. vel li.
addec. asp.
bar. in. l. is
pōt. de ac.
bere. z i. l. fi.
cui. §. i. l. dē.
de acc. z i. l.
cuz qdā. §.
fi. de ad. tu.
bal. in. l. qd
cūqz. C. de
ser. fug.

五

Petrus de anchorano super sexto Decretalium.

nullitate snie a qua fuit appellatū lz ista etiam desertio appella-
tionis nō corroborat: vt est casus in. l. si ex pssim. de ap. qd. intel-
lige put dicit glo. ij. in fi. quā no. Sz loq̄tur ter. de nullitate snie
subsecute post app. ab aliq̄ forte snia diffinitina vel interlocuto-
ria q̄ pcessit cui? pfirmatio per desertionē vel renūciationē ap-
pel. nō pfirmat exēdicationē subsecutē d nullitatē: vt vult ter.
¶ Quarto no. q̄ desertio app. nō solū snia a q̄ extitit appellatū
mādat executioni iuxta no. per Jnn. d. de app. c. ex ratione.
sed etiam quecūq̄ alia lata postea que ab ea depēdet. puta exēd-
municatio que exēq̄ dī cū publice nūciatur. nec qd nullitatis re-
tardat executionē snie. sicut nec alia que req̄rat altiorē indagā-
nem: vt. c. de cetero. de re iud. z. l. iij. §. ad demum. de re iud. z. be-
ne hoc probatur vbi donec p̄fiet de ipsius snie nullitate: interim
fortitur suos effectus. facit. d. de fi. inf. accepimus. ver. interim
aū. Et facit hoc ad. q. disputa. vt refert in nouel. que fuit talis.
Seius mior. xrv. annis matrimonii publice fuit z osamauit:
postea Titius vxorē enicit. sed ipse a snia appellauit z eam non
fuit p̄secut? lapso decēto z illo facto maiore Tit? accusat illū
de adulterio corā iudice seculari. q̄rebat qd iuris aī oīa dī: qd id
qd in q̄stione ponit de etate minori nō est p̄derādū qd i causis
sp̄alib? talis habeat legitimā psonā: vt. c. ex parte. de testi. spo.
z. c. ij. de iud. §. eo. li. pro titio. facit res iudicata cui acq̄uit ap-
pellās nō p̄sequēdo. ij. q. vj. appellatoz. z. d. de app. cum sit. z. c.
sepe. parer ergo per sniam illā vxorē Tit? z sic cognoscēs illam
adulter est. p. Seyo facit hoc decre. Seyus tūc se per nullitatē
snie in qua decepta fuit ecclesia per falsas p̄bationes. ostat aū
qz lata fuit d non transit in rem iud. de re iud. tenor latoz. z. c. cō
sanguinei. per negligētā ergo non p̄sequētis non qualescit: vt
hic. ergo hoc ad sui defensionē p̄bato apparebit illū non adul-
terū: z vt dicit soluēdo tenet Jō. de deo. dices qd ecclesiasticus
iudex de hoc cognoscēs mādat iudici seculari qd interim sup-
seadeat accusationi. de or. co. c. tuā. Jō. an. per hāc decre. putat qd
separabit Seyus a iuge donec cognitū sit de causa: vt p snias
z negligētā totā appellationis Seyus priuabit possēs. iugis
vt hic ppter illa duo priuāt possessionē cōdicationis. nec ob. vt li.
pen. laudabilē. qz ibi nō pcurrit illa duo. s. snia z desertio appella-
tio si dicat ad hoc nō agit. rīdēt qd ecclesia ex officio hoc facit
nec alīs illū audiat. d. de ma. z obe. d. c. j. z. ij. nā etiā hoc pcedit
ex officio ad hāc denūciationē. de qua in ter. in penā negligētis
z ppter periculū cōdionis. d. eo. li. de exce. c. pia. Et ita hic no. ei?
dictum verū credo de ista separatione interim siēda lz in thema-
te non ponat qd Seyus post sniam in se latam z appellationem
desertam perseveraret in illo mandato iam per sniam separato.
¶ Sed querit solūmodo de punitione Sey: qz ostat per sniam
illā suā nō fuisse iugē quā cognouit: z vt vidistis tenet qd non: si
de dicto matrimonio questio reficā qd p̄t z vt dixit etiā inter-
rim inhiberi iudici seculari. Ego dubito an p̄intlegiū illud qd
snia super matrimonio lata nō trāseat in rem iudicatā habeat lo-
cum in alijs causis q̄ descēdūt ex eo vt causa adulterij filiatiōis
z simi. Si enim sup istis causis lata sit snia tāq̄ fuerit mādatū vl
nō fuerit z ab ea nō fuerit appellatū vel appellatū z desertio ap-
pellatio. vtrū recedēdū sit a p̄dictis sentētis iā firmatis si q̄one
matrimonij repetita appareat de dīo eius qd p̄nūciatū extitit
in p̄dictis causis: ex decisione p̄dicta apparet qd sit recedēdū q̄si
p̄intlegiū illud qd nō trāseat in rem iud. vēdicet sibi locū etiā i
causis q̄ habēt depēdētā a m̄imonio. alibi dicit qd natura z p̄i-
uilegiū cause p̄ncipalis trahit ad p̄neras z depēdētes ab ea: vt
no. Bar. in. l. solēt. ff. de ali. z ci. le. Jū dīū facit specialitatis rō
que est in m̄imonio. s. periculū aīe q̄ cessat in p̄neris. ergo z p̄i-
uilegiū. ar. l. qd no. ff. de legi. z. l. cū patronat. de le. ij. Jtē p̄i-
uilegiū sine exēdicatione qd nō firmet p̄ omissionē vel desertionē
app. vt dixi. d. eo. q̄cūq̄. ad fi. nō extēdīt ad sniam aliā q̄ sit cō-
neca cū eo. z sup debito p̄ncipali: vt. d. vt app. pen. per Jnn. du-
bia z subtilis est m̄ibi ista. q. lz ipsam Jō. de deo terminauerit:
vt vidistis. iuxta p̄dicta querit in nouel. qd desertio app. in p̄in-
cipali pfirmat excom. legitimā. postea platā p quo ad hoc vt de-
beat cuitari z excludi de actib? legitimis donec zc. vtrū si post
denūciationē interim se immiscuit diuinis z legitimis actib? sit
irregularis t3 in celebrāte interim qd non sit irregularis si in ve-
ritate legatus nō est. Et lz hic iubeat ipsos per alium vitari nō
tū iubeat hic qd ipse se gerat pro exēdicatione. ad hoc. d. de app. c. ad
p̄sentiam. vbi hoc no. Jnn. d. z. e. ti. c. dilect. in fi. non ob. qd in ge-
rendo se in diuinis: videt p̄tēnere sniam sui pastozis. z per id li-
gari. d. eo. c. j. per tuas. cū p̄cor. Nam illa intelligant de snia in-
iusta q̄ ligat quo ad ecclesiā. z si nō quo ad deū hic loquūt de sen-
tentia nulla: que tūc ligat quo ad ecclesiā: vt hic in p̄in. lz q̄cūq̄
de facto tollat. d. de testi. dilecto. z. d. c. ad p̄sentiam. **¶** Ego dico
qd si canonici hūc admitterēt ad electionē punirent pena qua pu-
nunt admittētes sciētes exēdicatos non fuisse similiter partici-
pātes. nā cū illa p̄stitutio mādet eos vitari interim: ergo illi par-

ticipātes oīa p̄hibitionē canonis peccāt. Sz an sicut exēdica-
ti minori si postea appareat illos non ligatos cogita. Lappi
dicit qd lz debeat vitari in iudicialib? tū ea que interim fecerit
vel de ipso facta fuerint vt si elegit aliq̄ vel fuit electus ad al-
quod beneficiū. z sic qd fecit vel de ipso factū fuerit. **¶** Op. vj.
qd postq̄ prima snia est pfirmata per desertionē debeat intelli-
gī similiter pfirmata snia exēdicationis. nā plata fuit ad effēns
exēdicationis snie p̄cedentis: sed lege cauētur qd firmata snia a
qua iuerit appellatū firmata fuerit executio interim facta lē-
fici non debuisset: vt. l. cum ex causa. ff. de app. a contrario scū
z hoc contrarium melius intelliges per no. d. eo. li. de app. on
solum. in. iij. glo. soluit hoc in nouel. illud dīum post Jō. m. d. i.
stinguentē inter directā executionē iudicati z indirectā sniob
liquā lex illa loq̄tur in directa que sit per possessionis traditio-
nem vel solutionē eius: de quo fuerat iudicatū deserta igitur ap-
pellatione tollitur suspensio vel extinctio iudicati quā indirec-
rat appellatio. z hoc casu remanet firma directa executio lz no-
le facta quā de nouo si facta nō effēct vel si iam facta renouare
ri oporteret. d. de re iud. cum aliquibus. pfirmato ergo p̄ncipali
z snia pfirmatur: accessoriū. i. talis directa executio vt sic etiam
circuitus cūteretur. de auditoz. de rescrip. Secundo casu quā
de executio non est directa: lz fiat vt ad executionē inde veniūt.
z tunc in casu nostro non exēdicatus victus: qd nō parer nō cō-
firmat accessoriū p̄ncipali pfirmato: nec mirū si pfirmat māis
directa executio qd obliqua vt indirecta: nam ex maiori viciu-
te aliqd tenet quod remor? nō teneret. C. de vfu. l. per retētiōē.
z. C. de pac. l. pactus. **¶** Sed opp. dī in fi. qd docere de nulli-
tate snie exēdicationis vel ex eo qd lata fuerit post legitimā ap-
pellat. vel ex alia causa. z sic innuit qd ex oī causa possit derogare ipi
nullā. **¶** Sed dī hoc opp. z videt qd non nisi ex causa in appo-
p̄fisa: vt de appellatū. de app. Sol. hic appellat a diffinitina vel
ver? hic nō p̄sequēbat appellationē nec eā p̄sequēs audirēt
tāq̄ desertat de. si appellationē de app. sed egit de nullitatē
tēs se declarare nō legatū: omnem ergo declarationis causam po-
sequi p̄t. **¶** Et aduertēdū qd lz appellatio debeat p̄seq̄ com-
iudice app. ista tū declaratio nullitatis poterit fieri corā quā
qz iudice cōpetētē. de istis duobus. s. snia diffinitina possit
nulla ex plurib? causis. sicut p̄t dici in iusta z coram quo iudice
ista causa nullitatis sit vētilanda. vide plene p Bar. in. d. l. si
p̄ssim. de ap. **¶** Quero vtrū iste ter. debeat intelligi de sen-
lata post app. legitimā a diffinitina vel post app. legitimā ab in-
terlocutoria. Jō. an. dicit qd nō curat vtrū post app. a diffinitina
ab interlocuto. fuerit appellatū. Sed tūc succedit qd qd ne-
cta appellantis p̄secutio a diffinitina veniet nūc p̄bādū. cēn
est em qd p. c. nō solū. p̄all. veniebant renouanda per modū nulli-
tatis etiam nō verificata iustitia app. ex quo apparebat appo-
latū delegato modo z tpe quo sufficere putat. etiam in hoc cū
quā agit vt declarat nulla zc. **¶** Sed quero cū appellatio denū-
uat ad iudicē ad quē in iustitiam qd nullitatē: vt. l. quod. in. l. eū.
ff. fa. her. z. l. carmelia pia. de iurep. z. per doc. in. c. dilecto. de o.
z. d. l. si ex pssim. per Bar. vtrum deserta. instantia appel. pen-
psum anni vel biennij remanebit instācia nullitatis: vt iudex p-
pel. possit vltra pcedere vel simplr declarare debeat appella-
nem desertam z in causa nullitatis opus sit noua interpellatio
z corā primo iudice p. l. iij. C. de app. do. me. Bal. in. l. tale po-
ctū. §. qui. qd sufficere putat. **¶** Et in casu qd agit vt declarat
nulla p̄batio em qd primo dixi nisi ex aduerso p̄baretur casū
fuisse quo nō potuit appellari vel aī ex. renūciat app. vel alid
tale. d. eo. li. de app. romana. §. si nō. z. §. si aū. apparebit exco.
nō tenuisse. z p̄sequēs sic poterit appellari z graue foret dī-
re dīum. Ex quo seq̄ret qd p̄ acta antiq̄ vel p nouas p̄bationes
p̄bare deberet iniquitatē snie. z ita bec i nouel. **¶** Sed qd p̄t
lap. an ad instāciam appellati possit iudex a quo inuito ap-
lāre a snia q̄ est nulla iterū sniare z refert. d. Fed. de se. sup hoc
nere qd sic. z non dicit plus. Ratio qua mouet est qz a snia nua
p̄t appellari. ff. de app. si ex pssim. Jtē certū est qd si iudex renū-
cat grauatē non interest app. p̄sequi app. vt. c. cum cessante.
app. z eo. ti. c. antep. d. e. li. hinc est qd instācia appellato iudex
pel. p̄t. pcedere in p̄ncipali pape. ar. p̄termisso qd nō lz vñ co-
querat appellās. z de hoc plene in. c. j. §. eo. li. de app. super vñ
partiū. per Archi. prima facie glo. dicit qd si app. renūciat. z tū
snie p̄ se late q̄ est nulla ppter solēnitatē omissionem vel iuris oī-
nem nō seruati. z petit ex eisde act? sniam bene ferri per ordi-
rium q̄ tulit: vt. l. iij. C. de accu. nō occurrit ratio qd appellās p-
tuit dīcere. lz enim qd q̄rebat. q̄rebat em sniam detegi nullā
iudex habita snia p̄o nulla reassumit causam in eo statu in qd
eam dimisit. Jtē tū dicit in. c. cū cessante. qd iudex p̄t renou-
re grauatē nisi iam dederit apostolos: vel nisi iudex superior
hibuerit. Sz istud dictū Jtē p̄t intelligi verū. qd factū iud-
cis tenebat lz iniustū hic nō nullū. z p isto dicto optime facit
cro. de sen.

pro de senten. excōmunicacionis. ad finem versū. si dō. ita dicit
consilio. c. x. vj.

Excessus prelato constare debet ante capturam clerici.

Clerici pro delictis a se commissis sunt carcerandi.

Delictum clericorum ante capiantur liquidari debet.

Statutum an valeat q quis pro debito carceretur.

Clerici in delictis aliquando relaxantur fideiussoe cautioni.

Fideiussores pro eo qui erat pena corporali puniendus an pu-

niantur eadem pena sicut delinquens qui aufugit.

Iniuria in persona que dicatur.

Offensa quid dicatur.

Due sunt partes. secūda ibi:

Clericos. eos dēz. prima facit tria. soluit

dubii qd dupliciter fortificat ibi: per. et ibi licet. et

causam reddit ibi: cū in his. secūda dat regulā a qua

nos casus excipit ibi: nisi. ¶ Pro. primo qd generaliter dicit

clericos nō distinguēs an sint vel nō in sacris. in modo tñ capiē

si et detinēdi dō in his haberi distī. xlv. dist. cū beatus. ¶ Se-

cūdo no. qd dicit tūe iurisdictioni. nec ex suprascriptiōe apparet

ut dicat. ex quo p̄t qd debet generaliter de quocūq; prelato in

iurisdictionē habēte intelligi. et sic tenet glo. et idem Archi. et intel-

lige qd habeat iurisdictionē puniēdi crimina: vt in glo. concoz.

et eo. et duo igitur cōfictim requirunt qd clericus subit iurisdic-

tionē illius qui mandat illum capi. et qd iurisdicō talis sit qd ille

nādans habeat eum corrigere. Rector ergo vniuersitatis vel

delegatus ad causam civilem clerici hoc mandare nō posset. ex

causa tamen fm Inno. et Abb. quilibet iudex immo etiam la-

us item socius item vicinus posset clericum delinquentē ca-

uere ne fugiat: vt ipsum episcopo presenter sic de defensione

videtur in aut. de defen. ciui. §. nos igitur. et §. interim. col. ij. et

in aut. vt iud. sine quoquo suffr. §. necessitatis. col. ij. de decurio.

generali. li. x. et l. ait p̄tor. §. si debitorē. ff. de bis que in frau-

redi. Item videtur qd cuiusq; clerico liceat seruientem suum

clericum si ipsum de furto habet suspectum medio tempore reti-

nere. ar. ff. de penis. l. rescindendum. §. furta. ista dicta Inno. et

Abb. non videtur tenere. ¶ Postē. in. c. vt fame. §. eo. ¶ Nam iura

super ista iniectione manus in clericos generaliter emanarunt

vt. c. si quis suadente. xlvij. q. iij. et c. nuper. §. eo. qui ergo dicit

ibi licere ostendat ius exp̄ssum: als sibi non creditur. argu. ff.

de probatio. l. ab ea parte. et c. de translatio. c. ij. vers. sed neq;

Item vt dicit casus tales vel consimiles qui omnino sunt cano-

ici per solas leges vel glo. magistrales cum securitate anime

on deciditur: vt patet ex no. in. c. fi. §. de solu. et ita relatis post

ictorum et aliorum opi. pertransit Jo. and. in. d. c. vt fame. Ego

videt qd canon si quis suadente coheret manus temerarias

in clericos suadente diabolo. et sic dolose et malo animo

non contingit in capientibus ex predictis causis. vnde cum

esset qualitas a qua delictum illud causatur non mirum si ces-

at illius canonis dispositio: vt. l. ij. §. docere. ff. vi bono. raptō.

et sic ibi teneo cum Inno. et Abba. et infero qd familia potesta-

is possit capere clericum deprehensum in rixa vel adulterio vt

episcopo presenter. nam si hoc licet priuato cū de fuga quis est

aspectus: vt. §. dicit. multo fortius et ministro iustitie. et hoc te-

et Bar. in. l. si quis in seruitute. ff. de furtis. et dō. Bal. in fami-

lia potestate. idem tenet in. l. si qua per calūniam. C. de episco.

cleri. dico tamen qd nisi rebellio aliud suadet debet duci hone-

te non turpiter vt patet in. d. c. vt fame. ibi dum tamen non am-

plius illozū violentia se extendat et c. et ibi nota. in nouel. su-

per verbo rebellio. ¶ Tercio no. post Jo. and. qd dicit com-

missos excessus. per hoc enim videtur qd ante capturam clerici

debet constare prelato excessum ab eo fore commissum. ad hoc

et q. ij. c. ij. ibi conuicti. et in fi. ibi detectus fuit. ad hoc. §. eo. vt

ame. ibi post qd fuerint de crimine condemnati: ergo non prius

si fuerint notorii. §. de accusa. euidentia. immo nec in notorio

li qui est paratus obedire est violentia inferenda: vt in. c. vt

ame. et c. cum non ab homine. eo. tit. nisi suspecti essent qd obe-

ire nollent: vt quia als eliserunt. §. de appella. questioni. et qd

o. §. eo. si vero. in. iij. glo. ¶ Ex predictis duo colligas. pri-

mo qd pro delictis a se commissis sunt clerici capiendi et carce-

andi. ¶ Secundum qd ante debet liquidari eorum delictum qd

apiantur per iura prealle. quo ad primum dicit Jo. and. qd vbi

distat delictum esse commissum lz ignoretur persona pro veri-

te habenda et delicto puniendo capi possunt clerici et multi sic

ruant. pro quibus alleg. hunc tex. dum impersonaliter dicit

missos excessus: nec dicit a se sed pro Archi. qui tenet qd so-

um pro delictis a se commissis sunt capiendi. facit iste tex. dum

icit qd includuntur vt puniantur: lz non sint incorrigibiles. et

eloquitur de delictis a se commissis. quare consilium in nouel.

caueant sibi prelati qui ad talia nimis prouisi sunt et se et alios

laqueant. Sed de secundo dubito an sit verum scz qd tunc de-

rum sint capiendi vel carcerandi cum de delicto constat: als de

eo sunt conuicti siue condemnati. nam cum hoc dicat in nouel.

q non debet capi nisi pro grauibz excessibus. xxv. dist. c. j.

et vlti. idem et Hosti. cleri. a crapula. et c. cum dilecti. de accusa.

l. leuia. ff. videtur qd in grauibz debet causam dicere in vincu-

lis. nam si ante possint libere ire quo vellent cum iudicium ha-

beat multas moras: vt. l. qd debetur. ff. de pecul. arriperent ita-

tim fugā cum publicato processu vel aliter appareret eis etiam

in casu condemnationis. et hac ratione non potest in causa cri-

minali defendere quis se per procura. vt not. doc. in. c. veniens.

de accusa. et Bar. in. l. penus. §. ad crimen. de publi. iudi. conclu-

do ergo qd ex quacūq; causa veniret imponenda pena corpo-

ralis debet personaliter detineri. in modo tamen detinendi dis-

tinguitur inter graue crimen et nō graue. quod dicit vt no. Bar.

in. l. j. de custo. et xpi. re. et hoc bene pbat ille tex. dum dicit reos

ne fugiāt in carcere postea pena debita et c. expone enim postea

et post excessum liquidatum. et sic exponit in nouel. postea scilz

crimine probato. xv. q. vlti. c. vlti. in fi. nam post sententiam non

deberet in carcerem detineri ne fugiat sed puniri: vt. l. fin. C. de

custo. et xpi. reo. ibi aut conuictos velox pena subducatur: aut li-

berandos custodia diuturna non maceret. et vide in spe. de accu.

§. j. ver. sed pone te. Ubi querit an si accusatus de furto vult da-

re fideiussores debeat admitti. et dicit qd aut est cōfessus crimen

et tunc incarceratur. aut non est confessus: et tunc aut est suspectus

de non graui crimine et committitur fideiussozibus. aut de gra-

ui: et tunc non committitur. et ita hic Zap. ¶ Quarto no. in ver.

cum in his. qd in excessis a iure non debet excedi modus ex pro-

posito. simile in defensionē propter tutelā sui corporis vel suarū

rerum est modus seruandus: vt dixi. §. eo. dilecto. et vtrū qui exce-

dit puniatur solum de excessu vel integra pena dixi ibi. et remissi

ad. c. olim. j. de resti. spo. et l. si adulteriu. cū incestu. §. imperato-

res. ff. de adulte. ¶ Quinto no. qd ppter excessus commissos per-

mittit ille tex. capturā et carcerationē pro debitis ergo pecunia-

rijs nō videt qd potuit clerici detruēdi in carcerē etiā si ad hoc se

obligasset: vt. §. de pig. c. ij. et de iure iur. c. ex rescripto. ¶ Cir-

ca hoc qd an valeat statutū qd hō pro debito carceret. Dy. qd

nō: qd qd nō pōt fieri per pactū nō pōt fieri per. l. vt no. in rubr.

C. de decre. ab oz. faciē. et ff. de pac. l. nō ipossibile. Sz per pactū

nō pōt infringi libertas alicui. C. de libe. causa. l. nec si volens.

Item nō est dubiū qd statutū sumit autoritatē ab hoibus sed ne-

mo est oīs membrorū suorū: vt. l. liber homo. ff. ad. l. aq. Item vo-

luntas testatoris est lex. in aut. de nup. §. disponat. sed testator

non pōt disponere. vt. l. titio. cū de conditio. et demon. ergo et sta-

tutum. Item est contra bonos mores et contra ius hoīem carcer-

rari. vt. l. opes. C. de actio. et obli. et l. succurrit. et l. se. ex qui. cau.

ma. do. Bar. tenet contrariū. §. qd statutū valeat si est factū in ci-

uitate qd habeat merū et mixtū imperiū. nā et de iure ciuili qd pōt

adēnationē pōt pro debito carcerari. C. qd bo. cede. pos. l. i. ergo

et statutū: alijs rōnibz hoc pbat. et rñdet rōnibz supradictis. i

d. l. titio. cū. §. titio. et vide qd de bñficio cessionis an. l. ei possit re-

nunciari p pactum. no. l. x. in. d. l. j. C. qd bo. cede. pos. l. de are.

vt ibi refert et cōsulit qd sic pactū fuit vestitum coherencia con-

tractus als secus per. l. ff. in fi. qui bo. ced. pos. Ricar. malum.

tenuit qd non valet pactum per glo. in dicta. l. opes. Secundo

in eo qui tempore contractus sciebat se non esse soluendo et hoc

tenet Barto. in. l. alia. §. eleganter. ff. solu. matrimo. Fallit in

duobus casibus. primo in eo qui dissipauit bona in fraudē cre-

dito. vt. l. ff. in fi. ff. de bis que in fraud. credito. et l. penul. de iure

do. tu pro tertio casu fallentie adde glof. que est in. l. stipulatio.

§. sine. ff. de ope. no. nun. que dicit qd scriptor potest cogi precise

ad scribendum et poni in compedibus vel teneatur ad interesse. si

hoc placeat scholari arg. qd met. causa. l. sed si cum exceptione. §.

Perinde. et ita dicit qd concoz. omnes docto. bonos. residentes

et intelligo glo. simpliciter absq; conuentione vel renunciatione

aliqua de predictis. ¶ Sexto nota. delinquentes pena debita

castigandos: penam debitam intellige que expressa est in iure et

varie sunt statute in iure pro delictorum varietate de quibus. §.

de offi. ordi. ad reprimendam: nec debent excedere modū: sed cō-

digne in delicto. xvi. q. vj. cognouimus. de sta. regula. ea que. §.

j. xxij. q. iij. qui peccat. potest tñ iudex i penis a iure statutis ex-

cō dispensare. qd dicit vt plene no. de cōsti. c. j. per Inno. et l. quid

ergo. §. pena grauior. ff. de bis qui no. infā. ¶ Septimo no. qd

qñq; clerici in delictis relaxantur fideiussoe cautioni qd pare-

bunt iuri. et no. istam fo. m. l. qd parebunt iuri non ergo tenetur

cauere qd sue voluntati parebunt vel arbitratui. nec appellatio-

ni renunciare. facit. §. de appel. ad hoc. et ff. qui satis. cog. l. si. vñ

de caueant sibi prelati nostri temporis: qui etiam constitutos

in sacris et in dignitatibus detinent inuitos: nisi sic caueant.

¶ Iuxta predicta quero. Quidā erat in carcere ppter delictū

ex quo erat pena corporali puniēdi. Illi de genere fideiussozū

Petrus de anchorano super sexto Decretalium

pro eo: nunquid si fugiat eadem pena punient. *Ly.* format istam. q. in. l. ad comitariensem. C. de custo. et exbib. re. tenet q. non. etiam si adhibuissent doli in eius fuga. Szopponit de illa. l. ubi custos carceris tenet eadem pena si eius dolo et fraude taliter carcerat fugit. Sol. dicit notabiliter q. aliud est se obligare directo: aliud per piam quandam. Ita directo non potest q. se obligare ut corpus suum interficiat: ut. l. liber homo. prealleg. Sed per quandam piam ut suscipiendo publicum officium eadem pena tenet si fuit in magna culpa ut in illa. l. alleg. simile in clerico qui non directo sed in piam renunciat foro: ut. c. si diligenti. confecto. c. dilecti. de foro compe. et in marito qui non donat uxori directo sed in quandam piam. ff. de do. inter vir. et uxo. l. si sponsus. §. donationis. pro hoc vide glo. notabile. xxij. q. v. cum homo. *C.* Ultimo q. ille ter. ponit casum speciale in quo capies vel man. injiciens in clericum non est excoicatus cum scz pro excoicatione iustitie hoc facit sup pluribus. circa hoc dubitat qd iuris. et pmo qd si non injicit man. sed minas mortem nisi carcerem ingrediat vel spore ingrediat. et ibidem postea tradit. dicit idem in novel. in. d. c. nup. §. eo. et subdit hoc verum qm in clusio fit ad iniuriam: sed si ad tutelam ipsius clerici ne ab inimicis eius persequatur occidat. nam fm post. includentes etiam violenter non erunt excoicati. alleg. xlv. dist. cum beat. et de libero ho. exbi. l. iij. §. si quis est. et §. si quis nolent. idem fm Inno. si inimici alicuius clerici occidat eum in castro vel domo: vel illi forte in domo mulieris claudat non ut illi ibi custodiatur: sed ut verecundia illi inferant. non enim tunc dicuntur teneri custodia vel carcere: qz nec id tenent. Itē nec inferre violentiam in persona: nec in reb. sibi adherentibus. requiritur enim injectio manuum in personam ut liget sicut canonicis. si quis suadente ubi glo. idem dicit si injiciat pedes: vel si spuat vel perfundat eum aqua: vel vestimenta sua rumpat. Nam et hoc casu iniuria fit persone: qz que religiosus et. ff. de rei ven. l. que religiosus. in. d. c. nuper. in novel. *C.* Item de hoc agit. et dicit finaliter q. iniuria in psona dicitur si quis teneret clericum per vestes vel per frenum equi cui infidet clericus cum abire non posset quo vellet aufere: etiam rem violentam a clerico excoicatus est. idem si occidat equum subtus clericum vel deturpet ei vestes vel laniet in ei: do: so iniuria enim in persona fieri videtur qm sit in vestibus quibus induitur vel in equo quem equitat vel quem manibus tenet: sed si non violenter sed furtive auferret ei corrigiam qua cinctus esset: vel vestem qua esset indutus: vel si per metum compellit clericum sibi aliquid dare vel exire de domo vel fundo quem possidet et postea eum capiat. ad hoc enim ut incidat in canonem oportet q. in personam injiciat man. violenter vel in res que sunt circa personam vel quas tenet: qz et tunc fieri dicitur vis persone: ut. d. c. si quis suadente. sed in alijs casibus prime premissis non fit vis in persona: nec in reb. que persone adherent: vel per quas persona teneat. ita dicit in. d. c. nup. in novel. l. alij aliter sentiant ut ibidem vide. *Ex* predictis habes que dicuntur iniuria in psona et que non. Sz hic repeto que latius ibi scripsi post Bar. dicit enim q. quedam est offensa que fit in psona large loquendo: ut qm intendit aliquid facere circa res: secundario circa personam ut in violentia: ut no. in. l. itaq. sullo. ff. de fur. et l. iij. et l. extat. ff. qd met. cau. qm offensa dicitur fieri in personam stricte: ut qm tangit personam vel res coherentes persone: ut in predictis exemplis. et est casus in. l. huius questionis. circa prin. ff. de iniur. et de testa. l. testis. §. j. et d. l. q. religiosus. et de sepul. viola. l. iij. prout dicit de statua affixa vel monumento: ut no. in. l. iniuriarum. §. que statua. eo. tit. et in ista significatione accipit qm agit ad penam aliquam infligendam propter delictum et odium rationale: ut est casus in. c. si quis suadente. Non obstat. l. i. §. hec verba. ff. de his que deie. vel effu. qz ibi requiritur q. sit notitia persone qd ita demum fit si corpus tangatur. qm offensa in psona potest sumi stricte ut qm sit in ipso corpore: vel circa ea que sunt inseparabilia a corpore ut circa pilos et capillos. et in illa significatione accipit in. l. i. §. hic aut. de op. no. nun. Ratio q. ibi tractatur de odio irrationabili. nam illud edictum huius loci siue iure siue iniuria opus fiat. et ideo latius accipiuntur dicta verba in interdico qd vi aut clam. ut no. in. d. §. hoc aut. Et predicta adducit ad. q. cauet statuto florentie q. si nobilis offenderit populum in psona teneat ipse. et etiam alij de domo puniant. dico igitur q. ipsum ad ipsum offendere dicitur offendere in psona si aliquid arripuerit de manibus vel vestes sciderit: sed ipsum ad alios cum sit odium irrationabile q. teneant ex delicto alterius dico eos teneri: ita demum si corpus tangit facit in corpore ut cum de appel. cogno. §. causas. et predicta sunt vera qm constitutio vel statutum facit mentionem de offensa illata persone sicut est canon si quis suadente. Si autem faceret mentionem simpliciter de offensa: tunc dicitur q. offendere siue violentas manus injiciat siue furto aliquid subtrahat: vel cum uxore adulterium committat. talis enim appellatur offensa et iniuria: l. non psonalis. *ff.* Offensa enim est qm aliquid mihi fit ex quo facto venit imponenda pena ut. l. testis. de manu. testa. Item offensa est quicquid aliquid ad iracundiam provocat: ut pbat in extranag. Fede. de pace constantie. circa prin. et intellige q. provocat ad iracundiam: ita q. po-

Questio
pulchra.

tuit inferri pena ab hoc iudice vel a legere. ut. d. l. testis. pro hoc l. qui maritus. et l. filia in orbitate. de inoffi. testa. et facit ad. q. si feci pacem cum inimico: et promisi ipsum non offendere: quicquid facio postea sibi furtum vel uxorem adultero dico: rumpere pacem et predicta no. Bar. in. l. licitatio. §. qd illicite. ff. de publica. vena autem iniuriola an dicatur iniuria et offensa in personam. ita qd uiciarius sit excoicatus. dicit q. l. ista iniuria fiat persone non tamen in personam. istud verbum ponit Bal. post Guil. de eug. in. l. si per caluniam. C. de episco. et cleri.

1. Clerus et populus sunt diversa.
2. Civitas propter delictum domini subijcitur interdico.
3. Populo interdico nulla singularis persona divinis interdicere poterit.
4. Civitate interdicta an intelligant suburbia interdicta.

Sententia. Tres sunt partes que excipit ibi nisi. et solutione declarat ibi: vñ. secundum ceterum. soluit fm duas limitationes inter se ibi: ut culpabiles. et ibi: dñm modo. tertia ibi: cum non. tertium rationem inter se renis ibi: ut finiam. *C.* Item q. clerici et populi sunt diversa. ideo non q. a separatim de vno non inferat ad reliquum: nec vñ appellatio alium includit. extra qd glo. iij. opponit. d. §. plebiscitum. Sol. vñ ea dicit tñ in novel. q. si districtualibus alicuius domus vel puicibus: puta anglicis dare privilegium vel immunitas clericis illis puicibus vel domiciliis bene participabunt privilegio vel immunitate. ut. §. eo. li. de offi. dele. c. si. §. j. sup verbo distinctum. in novel. si bene dicit pbari clericos et platos esse de districtu domus tñ raliu quoz est territorium. ad idem ut lit. no. pte. accedens. ij. Item hoc ut de districtu dici potuit fact est q. in certis casibus habet privilegium distrigendi eos siue cohercedi: ut in casibus no. i. xxij. q. v. pñcis et vide qdñe. *Id.* xxij. vñ qrit an sacerdos dicat esse de vñ sitate. dicit q. sic. vide etiam qd nota. in. l. j. ff. ad municipi. vñ non collegia clericorum sunt habenda p civitatem ubi sita sunt. et dicit q. sic. dicit etiam q. per monachationem non definit q. esse civitas Itē forensis recipiens monachatum hic efficit civis. durat tñ civitas illa donec moram traxerit. dicit ut ibi. *C.* Item de no. in ver. tertio. q. propter delictum domini vel rectoris civis civitas subijcitur interdico. et fm Archi. hoc facit pro opi. *Post.* et. *C.* Item q. propter contumaciam episcopi potuit ei civitas interdici. hoc no. in. sane. ij. de offi. dele. et ibi no. et qd dicit rex. domini vel rectoris dñm accipere pro dñio. pro pio et rectoris pro palii. et est qm vicari. q. d. aut civitas potuit sibi eligere dñm ppetuum. vide. §. de iudi. c. i. in novel. *C.* Tertio no. in ver. dñm modo. q. qm propter delictum domini vel rectoris subditi interdiciunt in penam domini. qm tñ pñ vnus alterum afficit et affigit sicut prope in psona sua. ff. qd m. cau. l. isti qdñe. xxij. q. iij. §. sed qui. *C.* Quarto no. q. civitas propter delictum domini interdicta civis in hoc non culpabiles hanc alibi possunt audire divina. *C.* Quinto no. q. interdico populo nulla singularis persona poterit interdicere divinis: q. populi appellatio oēs singulariter includit. pñ ergo est interdiciere populo q. civitate: q. ex civitate civis non culpabiles pñ licite alibi esse divinis. ut. §. primo resp. §. pñlo interdico necubi pñt. Itē ergo dicit gl. q. aliud est interdiciere civitatem et civis: aliud civis tñ ex quo in novel. dicit post Arc. manifeste colligi qd aliud est interdici civitatem vel loci ab interdico collegij qd dicit pñ. §. eo. li. de usuris. c. j. et ibi in novel. sup verbo terre interdici ergo civitate poterunt clerici: ianuus apertis et pulsatis campanis alta voce celebrare excoicatis tñ in interdico excoicatis cum hoc non sit pñbitum: interdico ergo loco ibi celebrari non potest ut dñ. §. eo. c. si. et vide qd dixi post Jo. an. §. eo. pñenti. *C.* Sexto no. cum divinis singulariter dicitur q. gesta sub nomine universitatis que non possunt cadere in ipsam universitatem ut personam representant et fictam comprehendunt singulos de ipsa universitate non habet locum regula legis sed si hac. §. qui manumittitur. ff. cuiusq. universi. no. canonizata. xij. q. iij. et circa hec vide qd dixi. §. eo. romana. §. in universitate. vñ etiam plene dixi an universitas potuit delinquere et qualiter puniatur. Venio ad no. hic in novel. plenius declaranda et primo cum interdiciatur simpliciter terra alicuius domini. de qua terra debet intelligi et movere circa hoc vñ. vel. vij. dubia. primo vtrum de terra dotali. secundo vtrum de pignozata. tertio an de terra in qua habet usufructum vel nuda proprietate. quarto an de terra cōi. quinto an de terra quesita post interdici. De primo et secundo remittit ad no. pñ in novel. §. de post. pñela. c. j. sup glo. bona sunt ibi dicit advertendum ad formam interdici. nam aut pñverba que sonant in dominum: puta dixit terram suam. nam suus meus tuus et filia noia possessiva denotant dominum ut. l. quintus. de aur. et arg. leg. et tunc venit dotalis q. in ea maritus et domini: et non pignozata q. creditor rei pignozate non habet ut. l. dote. C. de rei vendi. Si vero dicitur fuit terra quā is tenet tunc venit pignozata

expressas etiam generaliter: vt si puniat ciues propter culpas
dñi vt hic. z hec opi. placet Jo. cal. in dicto secūdo mēbro. verſi.
sed dubitatur de absentibus. ¶ Tercio quero: dicif hic q po
pulo interdicto singulares ciues tanq̃ interdicti nō debēt ali
cubi audire diuina. sed pone q aliq̃ ex populo interdicto trās
fert se ad aliū locum. primo dimisso an censetur amplius interdi
ctus. dicit Jo. cal. q de speciali interdicto nō est q̃stio: qz sequi
tur eum quocūq̃ vadat donec absoluitur. Sicut excoicatio et
infamia z quelibet pena afflictiua status: vt. c. cū ab ecclesiariū.
de offi. ordi. z. l. ex ea. de postula. z per Bar. in. l. cunctos popu
los. C. de sum. trini. Si autem rō est specialiter q̃stio de interdi
cto: sed est de populo interdicto tūc aut fuit in culpa ppter quā
sentētia lata fuit: tunc qz interdictus intelligit̃ interdict⁹ quo
cumq̃ se transferat interdictus remanet. ar. de priuile. q nō nul
lis. z eo. tit. licet. in. fi. s. eo. lib. z. j. eo. c. vlti. s. illis etiam. Si xō
nō fuit culpabilis z ex toto definit esse de populo interdicto cre
dit cessare interdictū circa eum: qz cessat in eo causa efficiens et
cōseruans: ergo cessare debet effectus. lxj. dist. neophitus. z. ff.
de iurepa. l. adigere. s. q̃uis. et. ff. de reg. iur. l. nil tam naturale.
vnde si talis se trāsferat etiam volūtariē ad aliū locum domici
lij mutandi causa cessat interdictū quo ad eum: qz libertas sibi
data est a lege de trāslatione domicilij. ff. ad municipi. l. non vtigz.
z. l. nihil nō tollitur. per huiusmodi interdictum. ff. de adop. l. si
abrogauero. bene facit de capti. z postli. reuer. l. in bello. s. mas
numittit. z. ff. de cōdi. z demon. s. ij. nec talis potest dici pze
nens vel definitus ex quo ponit̃ inculpabilis: sed solū dices
batur interdictus: qz de vniuersitate siue populo interdicto. et
sic non ob. ff. ad municipi. l. incola. ij. z quod ibi no. z de foro cōpe.
pposuit. z per hoc etiā respōdetur ad ea que dicta sunt de spe
ciali interdicto. Quid ecōuerso si existens de populo nō inter
dicto factus est post ecōuersio de populo interdicto. dicit q ex
tunc ligatus est sicut z alij. Cum enim factū sit mēbris illi⁹ cor
poris nō debet alio iure censeri. xij. dist. c. j. z de prescrip. cū nō
liceat. facit. ff. ad municipi. l. incola. j. z de statu regu. recolētes. nec
ob. q precefferat sentētia: qz ponitur q lata fuerit cōtra vniuer
sitate vel populu qui nō mutatur nouis personis superuenien
tibus. ff. de iudi. pponēbatur. vij. q. j. denigz. Item vt dictum est
hac sentētia ligantur qui nō peccauerūt per que respōdetur ad
l. puidendū. C. de decurio. Quid dices si existens de populo in
terdicto banniat vel cōfinetur. respondeo si perpetuo cessat in
terdictio: qz non censetur amplius de illa vniuersitate siue po
pulo: secus si ad tempus fuerit cōfinatus vel bānitus: qz tunc
remanet ciuis z de corpore vniuersitaria. ff. de interdic. z releg.
l. relegati. z. l. exilium. z de penis. l. relegati. z de iure fis. l. bona.
q̃diu enim in eo nō remanet nomen ciuis vel vniuersitatis vel
populi interdictū eum seq̃tur. Sed cessante vere dicto noie ap
pellatio cessat interdictū circa eum. ad hoc. lxvij. dist. corēpi. z
de tute. l. j. s. tutores. z qd̃ ibi no. quod enim sub noie appellati
uo disponitur tantum durat q̃tum appellatio. ad hoc. lxvij. q. j.
c. vno. l. dist. ferrum. de rescrip. si gratiose. z ad trebel. quotiens.
s. fi. z si dicat fm hoc pena cōsequitur premiū: qz absoluitur ab
interdicto cōtra. l. relegatoz. s. fi. de interdic. z relega. ff. Sed
dic q nō ex culpa hoc cōsequitur: sed ppter bannū qd̃ segregat
ipsum a populo. z sic nia siue bannū est causa immediata relaxa
tionis. z hec causa prima atēdit non remota: vt p̃t̃ in fili. ff. de
excusa. tuto. l. sed z miles. s. fi. ignominia. z. s. de cōfess. pben. qz
diuersitate. z de susp. tu. l. decreto. ¶ Item quid si talis qui est
de populo vel vniuersitate interdicta ingredit̃ monasteriū: an
valeat ordinari. Sol. post p̃fessionē absq̃ dubio ordinari pore
rit. nam talis definit esse de populo: ergo extinguit̃ interdictū
in personā suam per illa que dicta sunt. s. Sed ante p̃fessionē
tutū: est consiliū q nō ordinetur: qz in dubio tenendū est: qd̃ est
certius. de spon. c. iuuenis. cum concoz. z qz possit presumi id fa
ctum esse in fraude si ille ante. p̃fessionem rediret ad seculum qd̃
facere potest ad apostolicam de regulari. z qd̃ vituperari potest
p̃cauari debet. de ser. nō oz. c. j. Sed nō si ordinatus fuit ante
p̃fessionē. Putat causam tenere. arg. j. eo. rcligiofo. z. vij. q. j. duo
sunt. ¶ Vltimus queritur quid de habitatibus in ciuitate nō
ciuibz vel nō de populo illius ciuitatis. dicit q nō includunt̃
interdicto illius vniuersitatis vel populi: vt pbatur hic ibi: sin
gulares ex ea personas zc. et ibi sed isti nō sunt excu. scilz popu
lo. lz ibi inhabitē. si tamen locus esset interdictus nō posset in
eo audire diuina sicut nec posset penitus extranei: sed extra
locū illum sunt oīno liberi ab interdicto. facit. ff. ad municipa. l.
nihil. z. l. magistra. Sed nunq̃d ciues habitates cōtinuo extra
ciuitatē z suburbia siue cōtinentia edificia intelligunt̃ interdi
cti populo vel ciuibz ciuitatis interdictis. Respō. ex quo po
nuntur ciues de vniuersitate interdicta censent̃ interdicti vbi
cumq̃ inhabitēt: vt dictū est. s. in prin. huius. ij. p̃inci. q. Sed
quid dices de nobilib⁹. puta marchionib⁹. comitibus: vl̃ hmoi

Petrus de anchorano super sexto Decretalium.

habitantibus in diocesi ciuitatis vel populi interdicti. Solu.
si sunt de illo populo siue vniuersitate: qz forte subeunt onera z
habēt honores sicut alij de dicta vniuersitate z ligant tali snia
sicut ceteri. ad hoc. ff. de interdic. z releg. l. relegatoz. §. solet. et
C. de incol. l. est verū. lib. x. ar. sumpto a dño sensu. z qd ibi non
est insti. de iure natu. gen. z ciui. §. pluries autem. Itē puto si tales
essent exempti a muneribz per priuilegiū siue oneribus. per hoc
enim nō seqtur q nō sint de ipsa vniuersitate. vnde saluis priui
legijs ligant penīs qbus ligant alij de illa vniuersitate. de pri
uile. cum capella. z eo. ti. c. i. §. eo. lib. ¶ Sed pone q tales sunt
sui iuris vel extranei vel priuilegiū imperialitatis q dicit vni
uersitati tanqz de ipsius corpore in nullo participāt. dic q tales
velut penit extranei sunt censendi. vnde interdicto lato in vni
uersitate nō ligant. ar. huus. c. in fi. a dño sensu. ¶ Sed non
quid interdicta vniuersitate loci intelligant interdicti habitā
tes in suburbijz vel cōtīnētibus edificijs: qui tñ nō sunt de cor
pore illius vniuersitatis sed sui iuris vel alteri subiecti. similis
est questio si nō vniuersitas siue populus: sed ciuitas interdicā
an suburbia z pñtētia edificia eius alterius ditionis z potesta
tis sint interdicta vt dicī. j. c. p. ori. vbi dicam in pposita. q. di
cit Jo. cal. qz l. interdictū ciuitatis extendā ad suburbia. vt. j.
c. p. ori. tñ interdictū vnius vniuersitatis nō extendit ad aliam
vt in isto. c. sicut interdictū singularis persone non extendit ad
aliā personā. xxiij. q. ij. si habes. vniuersitas autē est persona re
presentata: vt. l. mortuo. ff. de fideius. in dubio tñ si non apparet
habitātes in suburbijz esse sui iuris vel de aliā vniuersitate pre
sumerem eos esse de ciuitate cui adherent. ar. l. alfenus. z. l. que
in cōtinentibus. ff. de verbo. sig. z. l. insulc. ff. de iudi. z. l. ij. §. le
gauerat. deleg. ij. predicta habui de predicto tractatu secūdo
memb: o que optime hic cadunt.

1. Libertate interdicta edificia eius comprehenduntur.
2. Suburbia que dicantur.
3. Divina in ecclesia interdicta celebrari non possunt.
4. Ecclesia interdicta cimiteriū interdicitur.

Sciuitas. Que sunt partes. secunda ibi ratione. pma soluit dubium et obiectio. respondet ibi: nam licet. Secunda pars distinguit secundum membra ibi: secus. Nota qd ciuitas castrum et villa ponitur hic vt diuersa et in multis iuribus de ipsis fit metio: vt patet. s. de rescrip. statutum. s. cum. do. de sup. negli. p.ela. grandi. circa medium. de immu. eccle. c. i. s. j. cum simi. de oppido et municipio addit. xxij. q. viij. in qualibet. per que patet qd ista differit specie sicut et nomine. Quid ergo sit ciuitas qd castrum: quid villas: qd oppidum: qd municipium hic declarat de primis tribus: et etiam quid sit regnum et puincia. dixi plene in. d. c. statutum. s. nec audiantur. De oppido et municipio. hoc vide in nouel. vbi subdit. qd prodest habere notitiam predictorum cum que ritur an p. uilegiu. vel immunitas concessa ciuitati vel ciuibz includat castra vel villas vel diocesanorum. z vide qd no: qd sunt diuersa in qbus de vno ad reliquum no infertur: vt. l. si maritus. C. de dona. inter vir. et vxor. pro quo etiam. s. de rescrip. rodulphus. et in p. uilegiis hoc firmat nisi aliud de mente concedentis appareat vel nisi vltus loquens vel consuetudo aliud inducat. his enim scz consuetudini vsus standum est. ff. de spon. ex literis. z. l. liberorum. s. qd tamen. ff. de leg. iij. z. l. cum delationis. s. asina. de fun. instru. et instru. lega. z. c. cum dilectus. de consue. Beneficia do debent latius interpretari qd p. uilegia: vt. s. de ver. sig. olim. in nouel. super vlti. glo. z ratio in ipsis sub appellatione ciuitatis venit c. ciuitas cum suis adiacentibus: pertinentijs: et territorijs. ar. ff. de offi. prefec. vrb. l. j. s. cum vrbz. et de bo. vac. l. si quando. lib. x. et de leg. ij. l. si quidem relictum. z. l. ciuitatibus. a. strario. et ita in nouel. dixi de hoc plenius. s. eodem lib. de penis felicitas. ad fi. vbi videas.

¶ Secundo no. qd interdicta ciuitate castrum vel villa suburbia z continetia edificia eorundem locorum intelliguntur interdita qd putat verum. Jo. cal. si proferens interdictum habebat iurisdictionem spirituale non solum in locum quem interdictit: sed etiam in ipsius suburbij z continetia edificijs: tunc enim lz de istis non in mete gereret tamen ius sic huiusmodi sententia interpretatur. de arbi. cum olim. de verbo. sig. in his de appel. ab executore. s. j. Sed si proferens non habebat iurisdictionem spirituale in suburbij vel continetia edificijs lz illam haberet in locum quem interdictit non videtur habere locum hoc. c. per. l. iij. de offi. prefec. ff. de iurisd. om. iudi. l. si. ff. de offi. lega. nouit. s. c. lib. de consti. c. ij. z. ff. de bo. auto. in. pos. l. cum vnus. s. si quis queit vt dicit lz ita videatur de iure scripto: tamen ponderata mente huius. c. posset dici qd etiam hoc casu suburbia z continetia edificia adherentia loco interdicto intelliguntur interdita non ab homine sed a iure. de sen. exc. nuper. z de accu. super his. ver. post confirmationem. et per hoc responderetur ad iura. s. p.ori. in cotrarium alleg. ita dicit in dicto tractatu secundo membro ibi: circa quod

Interdicta. Adde
tñ q̄ inter
dictū dis
fert a cessa
tione a di
uinis q̄ ce
lebrās tpe
interdicti
est irregu
laris. In
noc. in. c.
interfraga
bilis. de of
fi. ord. Bu
tri. z. Imo.
in. c. dilecti
de appell.
Cardi. in
cle. j. §. in
cessationi
bus. de sen
ten. ex cō.

quero. Aduerte quia per hoc videt accedere opinioni Ardi.
qui vt dicit hic Jo. and. volens subtilizare. dicit q in istis
expressis interdicto hominis que veniunt per consequentia
cia vel capella ⁊ cimiteriū cōtigua interdicto iure interdicti
cantur. hoc non placet Jo. and. cum ex vi verborum hoc de
raretur illa interdicta. vbi autem non ex vi verborum sed ex
sulequenti culpa procederet pena vt in comitate excomunicat
crimine: tunc fatetur illam esse penam iure causatā a sententia
hominis. prout ipse no. s. eo. nuper. in nouel. Constat enim
vnica sententia ex eadem culpa. ⁊ ibi duplex culpa ⁊ duplic
tentia. ⁊ per ista eius dicta videt verior: prima opinio: vt. s.
ter. loquatur quando suburbia ⁊ continentia edificia sunt
eadem iurisdictione cum ciuitate interdicta. hoc enim frequ
tius accidit. Illud autem scz q non sunt sub eadez iurisdic
rarissime contingit. ad id igitur qd frequētius accidit ad
tur iura: vt. l. nam ad ca. ff. de legi. pro hoc facit ter. dum dicit
lorum suburbia. non enim sunt illozum si sunt alterius iurisdic
tionis. l. ij. §. alterius. ff. de relig. ⁊ sump. fune. ¶ Tercio
ver. nam licet. q appellatio ciuitatis castri vel ville regulariter
muroz ambitu terminat. concoz. l. nam qd. ff. de pe. leg. ⁊. de
offi. prefec. afri. l. in nomine dñi. ij. col. ver. ⁊ clausure. p. iuncti.
⁊ est simile. vij. q. iij. quest. ⁊ facit ad. q. de qua. s. de rescrip
dolphus. scz a quo loco incipiat dioc. ¶ In. ibi dicit q cōtine
tibus edificijs cui ob. hec litera que nō vult de vi verborum
prebēdi sub nomine ciuitatis ultra ambitū muroz. ⁊ in cast
expresso. posuit aliquid speciale: ideo dicit hoc tñ casu. ¶
c. statuti. stat primo dicto: vt. s. in suburbij possem audire au
sas. Subdit Jo. an. vni dixisse q parochiani ecclesiarij ciui
tis lz longe extra muros extendat parochia appellatione in
tateñ. poterūt cōueniri sui. ¶ Sed hic quero que dicant sub
bia vel cōtinentia edificia. Glo. dicit hoc arbitrio iudicis re
quendū. Jo. cald. dicit vbi. s. x. q. dicant. q ista decre. videt
nere vt diuersa suburbia ⁊ cōtinentia edificia ppter copulati
hic posita ⁊ disunctiua. vel. Unde suburbia intelligunt burgi
extra ⁊ prope ciuitatē in qbus domus sunt cōtigue. cōtinentia
no edificia dicunt domus ultra burgos separate ⁊ nō orige.
Subdit tñ q lz prope ciuitatē vel locū interdictū non sit al
edificiū: nihilomin⁹ loca adherētia loco interdicto debent in
ligi interdicta vt in eis nō valeat celebrari sine violatione in
dicti: q si in eis posset celebrari sine dubio vilipēdere sententia
interdicti qd esset cōtra rationē huius litere. dictum autē de
intelligi fm eius rōnem. vij. q. j. scias. ⁊ de ver. sig. intelligat.
cum pater. s. dulcisimis. de leg. ij. Sed causa huius querit
ad quem locū durant suburbia ⁊ cōtinentia edificia. respōde
cōsuetudine vel statuto siue vulgari hoc apparet standū est
interpretationi. j. diff. cōsuetudo. de spon. ex literis. si nō appa
de vsu viri. boni arbitrio ⁊ iudicis hoc terminet. ff. de iure dil.
l. j. s. j. ⁊. xij. q. ij. s. ecōtra. ad idem ⁊ hoc casu intelligi ista q.
¶ Sed nunq adherētia edificia vel cōtigua suburbij vel
tinentibus edificijs intelligunt interdicta. dic q nō: als seque
tur q adherētia adherētib⁹ essent interdicta. ⁊ sic vna ciuitas
interdicta totus mūdus esset interdict⁹: qd dicere est absurdū.
ad hoc de testibus. lz pro hoc alleg. istud. c. qd vult interdictū
loci per certū finē terminari. hoc tenet Jo. an. per. c. bone. de
stul. prela. qui dat simile de eo qd dicitur q excomunicatio nō tra
in tertiā personā. xj. q. iij. qm multos. simile etiam potest dari
materia recoūtionis nō est a iure permissa: vt no. de mu. p. c.
nec rezoquoq rezoquoq tionis iuris iniqui impetrati: vt. l.
ff. qd quisq iur. ¶ Quarto no. Jo. and. post Jo. mo. ⁊ Ardi.
verba. ppter materiā de qua loquunt debere extendi. nam id
verbū aliter sumitur in vna materia q in alia. hinc dicit q
subiectā materiā sunt intelligēdi sermones: vt. c. intelligētiā
de verbo. sig. ⁊ quod ibi no. ipse alleg. l. si vno. ff. locati. vbi
būm donare sumitur pro remittere vel transigere. ⁊ de ver. sig.
transigere. vt. ff. de verbo. obli. stipulatio. vbi verbum possit
propter stipulantē seruum intelligitur de naturali. simile in
bo beneficiū. cuius appellatione non comprehendit dignitatem
in materia odiosa: sed in favorabili sic. s. de pben. c. fi. comit.
c. penul. de ver. sig. Item verbum beneficij platum in plurali
stringitur ad duo in materia odiosa sed nō in materia favorabi
li. s. eo. lib. de pben. is cui. ⁊. c. non potest. §. j. coniuncto preall.
c. penul. ⁊. s. eo. lib. de priuile. si papa. in glo. fi. adde. ff. de cōd
⁊ demon. l. quibus diebus. §. dñs. vbi verbū debitiū ppter
ditionē serui ad quem dirigē intelligit de debito naturali et
lz als abusive tale dicatur debitum: vt. l. fideius. obli. ff. de fid.
iusiurib⁹. ⁊. l. fi. is cui. §. huius. et quod ibi per Bar. ff. de soli
ad hoc. l. vbi ita donatur. de dona. causa mor. ⁊. l. stipulatus. ⁊
vsuris. Simile dixi alibi q sermo relatus ad personam intell
gitur fm conditionē persone sue: vt scripsi. s. eo. de prebenda
cum de beneficio. ¶ Quinto nota q in ecclesia interdicta
non possunt

3. Et hoc qz cel
et ipsum in cle. g

non possunt celebrari divina, sed an poterit servata forma decre-
tali. i. eo. s. ad iudicium. dic q non. nam illud. c. loquitur cum loc^o
uerit interdictus. et tale appellat generale interdictum ut dicitur
ff. eo. presenti. Nam cum moderatio. c. alma. loquatur solum in
generaliter interdictio siue comuni sequitur q interdictio specialis
ecclesie non veditur sibi loci: sed remanet sub prohibitione postq
ne eo non reperitur cautum. s. de transla. c. ij. z. l. qd no. ff. de legi.
Sed nunquid in ecclesia specialiter interdicta possit aliq bapti-
ari vel in fronte crismari. Jo. mo. in preall. c. presenti. videtur
innuere q no. Jo. calder. vbi. s. dicit q sic: q alia quavis inter-
dictio ista sunt excepta. de spon. no est vobis. z. j. eo. qm. unde in
prohibitione non includuntur. Dicit tñ q vbi incommoditas aliud
adeat honestius alibi expediret ne aliqua nota possit scribi
cienti. s. de renun. vbi cū pudem. s. pro graui. ¶ Sexto no.
interdicta ecclesia capella et cimiteria cōtignū includunt sub
interdicto: sed si sint remota. Sile in pollutione dicuntur et polluta
ecclesia intelligit polluta cimiteria ecclesie cōtignū non remo-
unt: non eoduerfo. nam polluta cimiterio non est polluta ecclesia
ia cōtignū: nec vno cimiterio polluto est polluta alterū etiam
si coherens pariete intermedio. s. eo. li. c. j. de conse. eccle. vel
ta. Ex qbus sequitur q interdicta ecclesia vel cimiterio alia ec-
lesia coherens interdicta: vel illud cimiteria coherens interdicto
intermedio non intelligunt interdicta. et ita no. Jo. cald.
verbo. sig. secundo membro. ver. redeo ad membrum.

¶ Celebrans in ecclesia polluta temere agere dicitur.

¶ Celebrans presentibus excōicatis peccat.

¶ Regularis est ineligibilis.

¶ Celebrans scienter in loco interdicto est irregularis.

Sequitur. Due sunt partes. scda ibi: s. v. o.
¶ Prima soluit duo dubia. scdm ibi:
vel qui. et rōnem interserit ibi: cū id. scda ponit penā
violatis interdictū declarādo qd violat et qd impo-
nit penam. ¶ Tercio. q temere agit qui celebrat in ecclesia san-
ctis aut seminis effusione polluta. et vbi ibi dicit intelligi san-
ctis humani et in iuriis: et seminis humani: et etiam vxo: ij. fm
o. an. vel humani. i. fornicatorij no vxo: ij. q tñc non censet eccle-
sia polluta: nec indiget reconciliatione fm Hugo. de conse. dist. j.
elefiss. qd dicit ut dixi in d. c. j. facit qd no. Jo. an. s. de coniug.
pro. c. ij. Et collige q non sequitur prohibitum est in ecclesia cele-
brari: ergo celebrans est irregularis. nam in multis casibz phibi-
tum est celebrari vt in tribus casibz hic in tex. in ecclesia symo-
pace consecrata. s. q. iij. ecclesia. Item si pro questu non pro di-
uino cultu consecrata est. Itē si sine reliquijs vel in loco deserto
nunq habitato fuerit dedicata. de conse. dist. j. placuit. Item si
propter discordias patronoz eps clauerit ostia. s. de iurepat.
c. z. j. Item cū cessatur a diuinis de offi. ordi. si canonici. s. eo.
li. Item presentibus excōicatis non debet in ecclesia celebrari: vt
lex. in istis ergo et similibz nisi pena irregularitatis sit in iure
expressa cōtrafaciens non incurrit ipsam qd in cessatione a diui-
nis est verū si fuerit cessatio specialis: secus si generalis. qd dicit
in d. c. si canonici. in nouel. sup. iij. glo. z in secdo tractatu secdo
vbo. in. ij. col. vbi etiā qd iuris de casu illius. c. j. z. ij. ¶ Se-
cundo no. q peccat ille qui celebrat presentibus excōicatis est tñ
dicit glo. primus irregularitatis: q si postea ingredi eccle-
sia irregularis est: vt. s. eo. li. de priuile. qm. ¶ Sed iuxta hoc
cerit Lap. vtrū sicut celebrari presentibz excōicatis est interdi-
ctus ingressus ecclesie: pena irregularitatis postea ingrediētis
si tuta imminet: ita ingrediētis imminet talis pena postq ces-
sauit in ecclesia seminis vel sanguinis effusione polluta. po-
nit op. demū tenet q celebrans in ecclesia seminis vel sanguis
is effusione polluta non est suspēsus ab ingressu ecclesie seu non
est sibi interdictus ingressus ecclesie. Nam hic celebrātes pre-
sentibus excōicatis vel in ecclesia polluta non sunt censendi irre-
gulares vt dicit ter. Sed. c. epoz. palleg. in ponēdo penā inter-
dicti ab ingressu ecclesie facit solum mentionē de admittētibz pu-
bz excōicatis: dicēdo ergo de vno z omittēdo de alio scz de
cōstante in ecclesia polluta dz expssum pro expresso et tacitum
p omisso haberi. ad hoc. s. eo. li. de rescrip. susceptis. z qd ibi
a. z hoc tñ Jo. cal. vt. s. ¶ Tercio no. q irregularis adeo
et ineligibilis q nec potest eligere nec eligi. et vt dicit Lap. si
admittit ad eligēdū multo minus ad cōferēdū actiue z passi-
uari ratione alleg. s. de sen. excom. illoz. j. rñso. z. s. de cleri.
c. adm. postulasti. z. s. eo. li. ne sede vacan. c. vno. ¶ Quē-
ritur hic q qui scienter celebrat in loco interdicto est irregu-
laris. qd si ignorat. glo. que incipit: sed tunc dicit tunc secus.
Sed querit in nouel. post Archi. si ille qui scit locū interdictū
alio die vel a iure: non tñ est publicū per denūciationē an ibi ce-
lebrans erit irregularis. Archi. dicit q ligabit hac pena nisi sit
notus. Et hoc q celebrare voluntariū est. Jo. an. remittit ad
no. per ipsum in cle. grauis. eo. ti. in. ij. glo. ibi dicit q expedit

ret per cōstitutionē prouideri clericos non teneri ad obseruatiā
interdictorū lato: um a iure nisi prius fiat illoz declaratio. simi-
le de hereti. cum fm leges dicit vt illa glo. secūda opi. Archi.
tener Jo. cal. vbi. s. sexto membro. ver. sed querit de clerico.

¶ Baptismus et cōfirmatio in fronte possunt conferri tem-
pore interdicti.

¶ Ordines in loco interdicto an fieri possint.

Quoniam. Ponit dictū cuius surgentē rā-
tionē premitit. ¶ Hoc. q ad po-
sitionē cōsequētis sequitur positio antecedētis. Unde
qui vult vñ videri velle antecedēs sine quo ad illud
perueniri non potest: vt. l. illud. ff. de acqui. her. z. l. ad rem mobi-
lem. z. l. ad legatum. ff. de procur. unde dicit lex q cui cōceditur
hausus ad fontē cōceditur similiter et iter ad ipsum. ff. de serui.
vba. predi. licet. s. si. z cui relictū est horreum ad qd per domū
transitus erat videt relictus transitus per domū. ff. de serui. vbi.
predio. l. olimpico. alia similia vide que scripsi in. c. cū liberum.
de sepul. facit. s. de offi. deleg. preterea. ¶ Secundo no. q ba-
ptismus et cōfirmatio in fronte licite cōteruntur tempore inter-
dicti. et hoc ppter more periculū ppter qd sepius maliter pobi-
bita cōceduntur: vt hic. z. s. de feri. c. licet. de fur. c. iij. z cle. j. de
homi. dicit aut Jo. an. q qui cōfirmationē istam contēneret non
esset verus christianus. de cōse. dist. v. c. j. z. c. vt ieiunij. Tangit
hoc remissive in nouel. de matrimonio z ordinibus: an tempore
interdicti potuit fieri in matrimonio. dicit q sic: sed solēnta-
tes dicto tempore suspendunt. de ordinibus dicit q lz laici de lo-
co interdicto non possunt ad ordines pmoueri. sed q clerici erāt
cum non sint interdicti ad alios ordines poterunt pmoueri. ita
no. s. de spon. no est vobis. ¶ Jo. cal. super hoc dicit q loco in-
terdicto laici siue clerici ordinari non possunt. istud em esset per-
cipere sacramenta quoz perceptione sunt remoti nisi in casibz
permisiss. ad hoc de cler. excō. admini. c. si. Nec in loco interdi-
cto possunt conferri ordines aliqbus personis vel laicis: qz ibi
phibentur sacramēta ministrari: exceptis quibusdā casibus de
quibz iste non est: vt patet in d. c. no est vobis. z. j. eo. c. si. Si autē
est interdictus populus: tamen ppter hoc non sit interdictus cle-
rus. s. eo. c. si sentētia primo rñso. clerici illius loci poterūt extra
locum interdictū ad superiores ordines pmoueri: qd intelligas
dūmodo ordinent ab epō qui ipsos de iure valeat ordinare vel
de illius licētia ab alio. de temp. ordi. cū nullus. s. eo. li. Si vñ
locus tñ est interdictus? lz i eo vt dixi nullus valeat ordinari laici
tamen qui in nullo fuerunt culpabiles in delicto ppter qd sen-
tētia lata fuit extra locū interdictū etiam per epm loci supra-
dicti vel per alium de ipsius licētia poterūt ordinari. hec vera
nisi ppter delictū vniuersitatis fuerit in loco interdicti senten-
tia lata. nam eo casu nullus de vniuersitate poterit ordinari cū
omnes tunc intelligant interdicti: vt. d. c. si sentētia. sicut aliter
specialiter culpabiles sentētie late in locis intelligunt interdi-
cti: vt ibi. et. c. licet. de priuile. s. eo. lib.

¶ Ecclesie ingressus quandoq interdictur.

¶ Sepultura ecclesiastica denegatur ei cui prohibitus est ingres-
sus ecclesie.

¶ Penitentia est sufficiens vt interdictus admittatur ad eccle-
siasticam sepulturam.

Sciē est. Tria sunt dicta. scdm ibi: talis q.
¶ Tercia ibi: sane. ¶ Hoc. q qñq
interdictū fuerit ab homine vel a iure: intelligam igit
tur de vtroq: pone exemplū cum interdictur a iure. de sen. exc.
sacro. z. s. e. ti. z li. c. j. de censu. exigit. z. xvij. q. iij. si qd deinceps
pone etiam exempla cum interdictū ab homine. xvij. q. iij. c. nul-
lus. de offi. dele. sane. ij. z. eo. ti. c. ij. s. eo. li. z de peni. z re. omnis.
in glo. z ita in glo. ij. Circa hoc querit glo. iij. vtrum iste cui in-
terdictus est ingressus ecclesie poterit celebrare extra eam. tñ q
sic. Idem Inno. z Post. z in d. c. sacro. z Sui. in Spe. de leg. s.
iuxta. ver. quid si quis suspenditur. z Archi. hic. z. s. de of. dele.
c. ij. Sed nunquid poterit iste celebrare in oratorio quod strui
non potest sine dyocessani licētia. s. eo. li. de priuile. auctoritate
nec in eo celebrari de conse. dist. j. clericos. z. c. si quis. dicit Jo.
cal. q si stricte est oratorium ita q non ecclesia. de consecra. c. vl.
z de priuileg. patentibus non est irregularis: quia non subiacet
prohibitioni que est q in ecclesia talis non celebret cum tale ora-
torium non sit in ecclesia z in predictis iuribus z de conse. di. j.
missarum. z. c. hoc ergo. z. c. nullus. z. c. vniuers. ¶ Quid si ta-
lis debet in ecclesia non cōsecrata que proprie dicitur basilica
de reli. do. c. j. dicit q est irregularis. ad hoc. de consecra. eccle. vel
alta. c. vltimo. satis est enim q auctoritate pontificis sit dedica-
tus. de consecra. dist. i. j. nemo. ¶ Ad idem querit Jo. an. calde.
si presbytero dicente missam in ecclesia. diaconus cui est ingres-
sus ecclesie interdictus dicit euangelij extra eandē: est questio

¶ Interdi-
cto. Adde
Spe. ti. de
cleri. excō.
mini. p. to-
tum.

Petrus de ancharano super sexto Decretalium

in subdiacono cui est ingressus ecclesie interdictus. dicit extra ecclesiam epistolam illius misse: que dicit intra. dicit q sunt irregulares: qz vnu est officiu. vii. q. j. n. p. l. nam euangelium et epistola sunt de psecutivis et appeditis misse. unde pphibitus ad divinis intra ecclesiam per psequens non videtur admittendus ad illa que ad divina imministrant intra ecclesiam referunt: vt sic idem sit iudicium de cōtignis et conneris qd de suis principalibz vt hic. et l. distinc. si quis viduam. et de homici. sicut dignu. §. illi. et §. eo. si ciuitas. de cōse. eccle. vel alta. c. j. faciūt ad hoc iura que dicit q id qd est potētius est expectandū: vt. §. de cōse. eccle. vel alta. q in dubijs. et alia que volūt q locus in quē cōuertitur effectus dispositionis d3 artēdi. §. eo. li. de psti. c. ij. sedo respōso. sicut de tēpore dicit de dona. inter vir. et vro. l. si cū vro. et §. de sepul. de vroze subdit q pbyter qui sciēter admittit talē est irregularis: qz participat criminoso: vt in crimine. §. eo. si pcurator. et c. nup. Et qz videt tale participiū factum in ecclesia vt predictū est et c.

¶ Quid ecōverso. subdiacon? cui est ecclesie ingressus interdictus dicit epistolam in ecclesia in missa quā sacerdos celebrat extra ecclesiam: an sit irregularis. videt q nō: qz cōsiderat principale et accessoriū regulat ab eo in loco permissio cōferē effect? ipi? epistole quā cantauit vt dictū est. dñm putat idem Jo. cal. nam l3 per interpretationē videat istud fecisse extra ecclesiam tñ in ecclesia vere de facto id fecit. et sic in loco pphibito egit in officio suo sicut prius: ergo est irregularis vt hic. bene facit de act. et oblig. l. cōtraxisse. et de verbo. obli. l. qui romē. pbyterū autē celebrantē extra ecclesiam nō audet dicere irregulārē hoc casu licz aliqua videat participatio cū pdicto subdiacono: scz in culpa ppter quā ipse subdiaconus irregularitatē incurrit: sed qz principale non debet sequi naturā accessoriū sed ecōtra: vt. §. eo. li. de cōse. eccle. vel alta. c. vno. ideo hec opi. sibi placet. Querit vltēr? vtrū iste cui est interdict? ingressus ecclesie possit trāfire per ecclesiam. Jo. and. dicit q iste trāfir? nō videt pphibit? l3 hunc nouerit. xj. q. ij. si inimic? q etiā minor excoicatio separat ab introitu ecclesie: qd Archi. hoc nō credit. ad hoc. §. de exco. a nobis. et quod not. j. q. j. qui studet. Jo. cal. dicit q tali nō licet trāfire per ecclesiam cum diuina celebrant: qz nō d3 audire diuina in ecclesia. v. q. ij. presenti. sicut nec celebrare vt hic. sicut nec alio tempore licite intrat ecclesiam causa orandi. xxi. dist. clerico. in fi. et de pe. dist. j. qui sanctus. et xxiij. q. ij. vir cū propria. et ibi not. sed als puta pro factis suis bene potest trāfire per ecclesiam fm Jnno. qui hoc no. §. eo. sacro. et Archi. §. eo. lib. de offi. deleg. c. ij. potest. hic subdit Jo. cal. q nō videt rōnes diuersitatis quare potest licite trāfire per ecclesiam pro factis suis et nō in ea orare. nam is cui est interdictus ingressus ecclesie fm pprā significationē nulla ex causa potest ingredi. Hinc est q in ecclesia vel ipi? cimiterio nō pōt sepeliri vt hic. ij. rñ. attamen ista decre. in primo rñso et pñall. c. presenti. videt tale interdictū restringere ad celebrationē et additionē diuinor. Ex qbus infert q tēpore quo in ecclesia nō celebrant diuina pōt in ecclesia orare. facit. j. q. j. qui studet. in fi. et hoc sibi placet. Sunt tñ quidā qui dicūt q is cui est interdict? ingressus ecclesie licz nō possit in ecclesia celebrare: tñ in ea pōt audire diuina nisi auditio diuinor sit sibi simpliciter interdicta. et sic intelligūt pñalle. c. presenti. sed vt hic dicit Jo. and. confes quentia quā hic ponit. ista decre. infert dñm. Item equiparatio. §. facta et c. presenti. copulatiue ponit ista ad dubiū tollendū.

¶ Secūdo no. in §. talis quoqz. q denegat ecclesiasticā sepultura in ecclesia vel cimiterio ei cui pphibit? est ingressus ecclesie. cimiteriū autē interdictū istud extendit per quandā consequentiā sicut. §. si ciuitas. nec distinguūt vtrū sit ecclesie contiguum vel remotū vt in glo. et est hic arg. q ille qui nō potest morari in ciuitate dum viuūt nō potest post mortē ibi ad sepulturā deferri. qd colligit per Bar. ex. l. si quis insulam. ff. de cadauer. pñi.

¶ Tercio no. ibi: nisi penituerit. q sola penitētia sufficit vt interdictus admittat ad ecclesiasticā sepulturā: sic nō videt relaxatio necessaria l3 hoc tutū sit que a sacerdote in morte fieri posset. de sepulturis. c. fi. et no. hic casum quo denegat terra cimiteriata. alios hic ponit Archi. quos vide de sepul. ex parte.

¶ Quarto no. in §. sane. q sicut subsequēs appellatio non suspēdit excoicationē ita nec suspēsiō ab officio vel ingressu ecclesie. omisit autem de interdicto vtrum scz suspēdatur per appellatiōez sequentē. nam de ipso non dubitabat per. c. ad hoc quoniā. de appel. sed de suspēsiōne nō sicerat exp̄ssum. et aduer te qz per pphibitiōē ingressus ecclesie. §. in §. tali. apparet interdictū et hoc appellat suspēsiōne. Querit in nouel. post Jo. mona. quare alie sentētie diffinitive et ipsarū effectus suspēdantur per appellatiōē subsequēte et nō iste sentētie suspēsiōis et exco. Respōdet q ratio colligit ex. c. pastoralis. §. de appel. nam trahunt secū ille sentētie executionē: ergo illi suspēsiōni non est locus in eis. quod intellige quando pure ferantur. si xō in diem vel sub conditione ante diem vel conditionē appellatio

interiecta cōtra post decem dies bene suspēderetur fm Jo. lo. de quo satis de appella. preterea. ij. dic vt ibi. et d. c. pastor. vbi in nouel. redditur ratio quare appellatio subsequēs nō suspēdit effectū exco. et vide per Bar. in l. qui vltimo. ff. de pñis. et. l. si. C. si a nō compe. iudi. Subdit autem circa hoc Jo. lo. q quando exco. lata esset in diffinitiuā et tempora appellandi. p appellatio infra illa tēpora interposita suspēderet effectū illi? et d. per. c. non solum. de appel. vbi sunt paria scz appellatiō et exco. infra tempora appellandi. idem videt fm Zap. quando appellat a declaratione vel pñunciatione iudicis que pronūciat vt declarat aliquē incurrisse excom. latam ab homine vel a iure est dubium factū ppter quod incurrisse dicitur appel. per nū id est facit. qd no. Jo. and. §. eo. pastoralis. super verbo de nūciare. et. §. eo. li. de elec. cupientes. §. in super. super verbo pñatos. idem etiam videtur quādo excoicatus ignorans se excoicatum esse appellat. non enim debet talis excoicatus denūciari post appellatiōē fm Hosti. vt post eum no. Jo. an. in d. pastoralis. super verbo excoicatus. et in c. dilectis cuius effectus. et idem quādo post appellatiōē legitimā fuit excoicatus. et nō det pñationis veritatis articulus et psecutio appel. quāto terim non repellitur excoicatus in extraiudicialibus a diuinis officijs et legitimis actibus: vt. §. eo. titu. et lib. foler. in fi. sicut vero pñationis articulo et articulo appellatiōis et psecutionis: euitabitur in oibus vel in nullo vt probatū vel nō probatū fuerit. si autem neglexit psequi appellatiōē infra tempus euitabit in bonis quousqz post appellatiōē legitimā fuerit excoicatus: vel aliter de ipius sententia excom. docuit nullitate. §. eo. titu. et lib. c. licet. ita dicit Zap. Querit glo. vtrū quod hic dicitur de suspēsiōne ab officio habeat locum in suspēsiōne a beneficio. dic vt in ea. Et in qtrū dicit placuisse Jnno. q hoc. c. habeat locum in quābet suspēsiōne ecclesiastica vappellatio non suspendat. dicit in nouel. Archi. attribuisse Jnno. opi. cōtrariā ppter quod ponit ad litteram verba Jnno. sicut isto dicit: et sunt illa videt dicendū q quando quis suspenditur ab ecclesiastico beneficio tñ q per talem suspēsiōne si appet nō abstinebit a beneficio sicut et in temporalibz dictū est. vbi si appellat percipiet beneficiū sicut prius quasi a quadā temporalitate suspensus videatur. §. eo. c. j. si quis ibi ab ingressu ecclesie et diuinis. Alij dicunt idem in omni suspēsiōne ecclesiastica et interdicto scz q appellatio nō suspendit cum hoc decre. nō distinguat. Et no. q interdictū siue suspēsiō ab officio vel beneficio habet similitudinem cum excoicatione in eo q neutrum appel. suspenditur et c. istud vltimū demonstrat superiorē secundam opi. placuisse Jnno. et hoc mouit glo. vltra doctrinā Hosti. quā dedit de opi. Jnno. §. eo. li. de penis. in. c. romana. vbi vlt super verbo demonstra. dñs Hosti. de ancha.

1 Absolutio religiosi in iurisdictione manū in secularem spectat ad episcopum.

2 Percutiens nouitium incidit in canonem late sentētie.

3 Percutiens non professum incidit in canonem late sentent

Religioso. et satis patet. secunda ibi. qur rationē. c. cū illoz. §. eo. ver. q si clericū. Nam quādoqz claustralis percussit claustrale eiusdē monasterij: quādoqz alterius. et dic vt. d. c. cum illoz. Quādoqz clericus secularis clericū secularē. et tunc aut simul viuebat. et dicit vt. de vita et bone. clerici. qm vt ait. quādoqz secularis claustrale mittēdus est ad sed. apo. regulariter: nisi in certis casibus. quādoqz claustralis clericū secularē et hoc casu ille ver. q si clericus indistincte dicit q erit mittēdus. sed istud. c. limitat et declarat hoc verū in casu quo mittēdus esset clericus secularis et in casu quo clericus secularis absolueret ep̄s etiā claustrale absoluit. q autem sint illi casus in qbus ep̄s absolvere potuit mittētes nō in clericos. no. in. d. c. cū illoz. et inter alios not. casum cui percussio est levis nō dico leuissima: vt no. §. eo. peruenit. vbi hoc. Breuiter distinguo inter leuē offensam mediocrē et grauiorē in leui. ep̄s oēs indifferēter absoluit in mediocrē certas personas privilegiatas vt officiales: hostiarios: seruos: clericos cōiter viuentes: et p̄fesos. In enorimibz nullos nisi in casibz in qbus papa nō pōt adiri: als opi. refert in. d. c. peruenit. sed p̄dicta de ofue. approbant: vt ibi in nouel. de istis psonis p̄uigiā posuit Jo. an. §. eo. cū illoz. ver. regula moris seruos hosti puer et officialis. deliciosus inops. ser? egerqz sodalis. iamto astrict? p̄tati alteri? dubius cause iuste leuis locus debilis. al solui sine sede merent. Atroces xō soli pape retinent. ita no. d. c. cū illoz. vbi etiā q offensā dicat grauis siue enorimis. et tibi dicit q tunc qm interuenit mutatio vel sanguinis effusio: certe qm cum effusione sanguinis pōt dici leuis. nam de effusa de facili exit de naso: et qm sine sanguine: vt no. in. c. j. de cons. eccle. vel alta. §. eo. li. Jo. Jnn. et Hosti. dicit q si sunt arbitri et discreti

et discretio iudicis committendi. mitius tñ laxandū est arbitrius circa clericos q̄ circa laicos fm̄ Hosti. ibi. ¶ Secūdo no. q̄ ab solutio religiosi in ieiunio manus in clericū secularem spectat ad ep̄m. Ratio est ne eundo per accessum ad curias habeat ma teriam vagandi: que ratio etiam adaptat̄ circa religiosos exēptos. et sic ep̄s hoc casu etiam religiosos exemptos pōt absolue re: sed maxime illos qui deliquerunt in loco nō exempto. super quo vide. s. eo. lib. de priu. c. j. super verbo in loco excepto. in no uel. et si hoc verum est infert q̄ etiam nouitium talis monasterij exempti pōt ep̄s absolvere. super quo vide in nouel. s. eo. cano nica. in prima glo. quod intellige etiam si ante nouitium deli quit. Ex quo prius ep̄s poterat illuz absolvere. Sed oppones et dices immo absolutio claustralis spectat ad abbatem. vt. d. c. cum illo. sol. ibi cum iniecit manus in alium claustralem nō clericum secularem. Sed hic quero si ante ingressum religio sis quis percussit clericum vel regularem an possit in anno pro bationis absolui per abbatem. Refert hic in nouel. opi. et oclu lit q̄ ante professionem tacitam vel expressam nō possit abbas absolue. ita etiam no. in. c. cum illo. Sed immo videtur q̄ possit. vt. s. eo. monachi. sed ibi loquitur q̄ nouitij in monaste io possit incurrunt hanc excoicationem. secus si ante ingressu am incurrissent: q̄ tunc vt dictum est abbas non pōt infra an num probationis absolue. vt no. in Spe. de regula. in vltima ol. in fi. talis ergo nouitius d̄ per ep̄m absolui etiam de casib⁹

2. seruatis sibi. de quibus. s. ¶ Tertio no. in. s. q̄uis. q̄ p̄u uens nouitium religiosum incidit in canonem late snie. s. quod pponit glo. de statu libe. qui fm̄ primum statum precedentē d̄ iudicari: non fm̄ futurum euentum. ergo et a simili nouitius fm̄ primum precedentem statū videt̄ censendus laicus sicut erat tempore ingressus. sol. vt in glo. antepe. in nouel. inter statulibe um et nouitium assignat alias rationes diuersitatis vt p̄ te vi leas. et pondera tex. dum dicit religiosus censeri non possit cuz effectu. Induco enim hunc tex. ad questionem quam disputau. de qua in. c. beneficium. s. eo. lib. de regu. ¶ Quarto no. qd̄ di cit generaliter si quis et dicit enim Jo. an. q̄ includit patres q̄ illam etiam impuberem violenter traheret de ecclesia vel eius ambitu: et eo fortius si etiam clericus erat. Non obstat. s. c. cū vo untate: q̄ licet pater impuberem reuocare et corā superiore pe ere poterit: non tñ d̄ violentiam inferre. facit. s. eo. lib. de pre ben. eum qui. idem vide. c. nullus. et. C. unde vi. si quis in tantam

3. ¶ Ultimo quero tex. loquitur in religioso nō professō: quid n̄ conuersis. dic idem si sunt professi ecclesie regularis. s. eo. nō rubium. sed reuocat in dubium ibi glo. quid de professis ecclesie secularis. Hosti. ibi dicit q̄ aut conuersus remanet in domo sua anq̄ laicus viuens et non gaudet hoc priuilegio. s. de priu. ca. in. s. de confratribus. aut est conuersus qui tradidit se et suat: et si conuersus: et habitum mutat: et audit horas: et viuut honeste sicut viuere decet clericis. et talis in totum intelligitur esse trans latus in forū ecclesie et gaudet immunitate. et sic d̄ intelligi glo. a. non dubium. per iura que alleg. maxime per. c. duo sunt. duo decima. q. ij. vbi Jo. videtur concordare cum Ber. ad hoc in li. eu. de priuilegio scholarium. l. vna. et probatur expresse de priu i. e. vt priuilegia. s. hoc autē. et vide quod plene de hoc not. xxvij. j. vlt. et continentie de istis fratribus gaudētibus. s. de peni tentia alibi dixi q̄ magis accedunt ad vitam secularium q̄ cle riorum. et ideo immunitate nō gaudent. dixi. s. eo. lib. de immu nitate eccle. c. j.

1. Excommunicatus aliquando quis est ab homine: et ali quando a canone.

2. Absolutus ab excommunicatione satisfacere debet.

3. Papa a quibuscunq̄ sententijs excommunicationis absoluit

4. Legati de latere an possint absolvere iniiciētes manus in cleri cos si lesio sit enormis.

De quib⁹ quis excom. a canone. et quan doq̄ ab homine. Glo. ij. hic enumerat. xxij. casus in q̄ quis per cōstitutiones huius voluminis. vj. lib. incurrit in excommu. ipso iure. Quorum pauci sunt papales. hoc est pape seruati. Sunt enim papales quintus vigesimus tertius vige mus octau⁹. itē trigessimus post perseverantiā. ij. mensur et nō rursus. hos videas in iuribus que alleg. glo. retento numero su radicto prout glo. enumerat triginta etia casus iuris veteris iuribus quis incidit ex eo ipso iure enumerat Hosti. in summa d. tit. s. ij. in prin. in cle. j. in glo. est sciendū ex illis. xvj. sunt pa e seruati quos ibi videas. ¶ Secūdo no. q̄ quis nō po t absolui ab eo a quo de iure fuerat absolueodus: sed quis est le cui cōpetit hoc de iure. dic q̄ a snia canonis ille absoluit cui nō seruauit. alias. i. si nemini seruauit absoluit ordinari⁹. vero est snia hois ille qui protulit d̄ absolue: s̄ in eius defe ctum vel negligentia si est delegatus aditur delegas. si est ordi

narius aditur superior. hec probant de offi. deleg. prudentia. s. vj. et de offi. ordi. ad repudiandā. et c. pastoralis. et s. eo. ritu. nup ¶ Tertio no. q̄ ppter iustū impedimentū pōt quis absolui ab alio q̄ ab eo a quo de iure fuerat absolueodus. imminens autē periculū mortis dicit iustū impedimētū. et si imminet aliter q̄ per infirmitatē. puta timet hostē capitale. vel est offensus. vel in manibus predonis: vel t̄ anni. vel nauigaturus est periculoso nauigio. vel patit̄ naufragiū. vel iturus est p̄ loca periculosa. ff. de dona. cā mor. licet. cū. l. seq. istos et alios casus vide. s. eo. qd̄ de his. Sed hic querit̄ vtrū ista absolutio que pcedit ppter iustū impedimentū pōt fieri ab alio q̄ ab eo qui d̄ habeat locū in excoicationis. alia rōne q̄ pro manu iniectione. dicit Juno. q̄ ha bet locū solū in excoicationis pro manu iniectione. s̄ si abs excoi catus sit a iudice vel a iure l̄ absolui possit in mortis articulo. arg. s. e. a nobis. ij. in fi. tñ in alijs casib⁹ qui ponunt in. c. q̄uis. s. eo. nō h̄z locū: sed tñ ab excoicatorē vel illo ad quē spectat ab soluendi sunt. et ita no. s. eo. q̄uis. in nouel. sed hic similiter i no uel. dicit q̄ iste tex. facit s̄ ista opi. dū dicit ab alio absoluitur. et s̄ generaliter dicit ab hoie vel a iure. et sic de alia etiam excomu nicatione q̄ illa que per manuum iniectionē infligit locum ha bet ista absolutio. alio mō propter iustū impedimentū pueniēs ex multis causis. vt p̄alle. c. ea nosciet. et c. q̄uis. et. c. qd̄ de his.

¶ Quarto no. q̄ absolutus ex causa ab alio q̄ ab eo a quo de buisset cessante illa causa tenetur facere id qd̄ primo facere tene batur. s. comparere coram suo iudice. optime concor. s. eo. lib. de elec. cupientes. s. in super. ver. et nihilominus. et quod ibi dicit. et aduerte ad quē finem d̄ comparere: ad hunc. s. vt mādātū susci piat: nō vt amplius absoluat: et in casibus seruatis pape tene bitur coram ipso comparere: vel ipsius legato qui etia talibus hec mandata facere pōt. vt. s. eo. ea noscitur. in fi. Sed nunquid a legato transeunte poterit recipere hec mandata ad effectū hu ius liberationis consequendū. Quidam q̄ sic. naz sicut pōt ab soluere: sic mandata dare. alij dicunt q̄ l̄ possit absolvere ppter periculum: cessante tñ periculo q̄ tñ absolutus est mandatū da re: non poterit nisi proprius legatus. s. eo. a nobis. ij. ¶ Quando ergo legatus transiens absoluit pōt mandare. nam tūc manda tum venit ad absolutionem tanq̄ accessoriū. ergo cōcessus sicut ipsum principale. s. de offi. deleg. p̄terea. q̄i vero iam absolu tus erat legatus transiens. ideo mandare taliter absoluto non pōt: q̄ tunc mandatū est vt principale. prima tñ opi. magis pla cet Host. tanq̄ benignior. et de Spe. in titu. de legato. s. nec di camus. ver. sed tunc alleg. d. l. accedens. ¶ Quinto not. qd̄ q̄ absoluitur ab excoicatione d̄ satisfacere. qd̄ intellige iuxta pro prias facultates. et p hoc infert Archi. facultates ecclesie quas ad vsum h̄z ad hoc non teneri. alle. xvj. q. vj. s. si pro hoc. facit cle men. volentes. s. j. s. eo. de here. et de appel. reprobabilis. vide quod no. de preben. de multa. in. iij. glo. Item quod hic dicitur q̄ d̄ cū cōmode pōt ire ad eū a quo fuerat absolueodus. quali ter sumi debeat hoc verbū cōmode. vide quod no. in cle. si q̄ sua dente. in glo. antepe. et ideo quare sic cito ire teneat̄ est q̄ abso lutus per iuramentū: in absolutione per iuramentū tenet̄ ad fa ctum sibi per mandatū iniunctum. obligans autem ad factū tene tur illud implere q̄ cito cōmode poterit. vt. l. continuus. s. cum ita. ff. de verb. oblig. et l. interdū. et ff. de ope. lib. l. cū patronus. s. fi. et l. si libertus. ¶ Sexto not. q̄ si prima obligatio est sublata ob certam cām cā nō impleta reuiuiscit illa prima obligatio iaz extincta. hic enim reuiuiscit excoicatione iam extincta per absolu tionē: si absoluit̄. contēnit mandatū recipere et satisfacere de of fensa. in alijs casib⁹ an sit ita vt ppter promissa nō seruata reui uiscat pristinū ius actio siue obligatio ipso iure: dic vt not. in. l. cū mota. et l. si diuersa. ff. de trasac. et l. si q̄s. accepto tulerit de cō di. ob cām. facit qd̄ no. s. de elec. cum inter et in glo. mag. et c. ij. s. de condi. appo. et est materia subtilis cū prima obligatio est sub lata ob aliquā cām de futuro. an agi debeat ad id qd̄ erat in pri ma obligatione: an id qd̄ in promissione deuenit de quo in. d. l. cū mota. et l. cū proponas. C. de dolo facit. l. qui res. s. areā. ff. de solutio. et aduerte q̄ textus dicit in eandē sniam recidere ipso iu re. Jo. mo. dicit q̄ est eodē genere et nō numero. vult ergo ista de cre. q̄ sicut olim absolutus nō parens absolueti reducebat p̄ ho minē in pristinū statū: sic hodie in casibus his sine hois misterio reincident ipso iure. et merito sic statui iustū fuit: q̄ si per hominē oporteret reduci expedit̄ partē aduersam citari: et cause cogni tionē adhiberi et longus tractus necessarius esset qd̄ redderet in alioz dispendium et illuderentur censure fm̄ Jo. an. in nouel.

¶ Septimo no. in. s. idē ibi quibusuis sententijs q̄ papa et lega tus absoluit a quibuscunq̄ sententijs exco. qd̄ Jo. mo. intelligit de sententijs iuris nō hois. nam vt dicit papa delegatus non ab soluit ab illis de stilo curie: sed remittit nisi in casu quo delega tus nō posset absolvere de off. deleg. querenti vel mortuus esset nec alius succedit in delegatiōe de off. or. pastoralis. idē putat

qñ successor bene succedit in delegatione: sed non est spes de fessina prouisione. facit. s. eo. lib. de offi. deleg. si is cui. putat etiã Jo. mona. in casibus predictis delegator si absolutus non paret non reindat ipso iure: sed per sniam hois: vt sic stetur antiquae regule nisi in eo in quo appareat vitiata. C. de app. l. precipimus. hec oia cessant si late recipiat literã vt verbũ sonat hic z in prin. huius. c. quod etiã generaliter loquit. et de vtriusq. ex primit. z hoc tenet Jo. an. s. q. in quibuscũq. sententijs iuris. z ho minis locũ habeat quod hic dicit q. reindat ipso iure nisi paret z cõpareat post absolutionẽ put hic dicit. C. octauo no. q. l3 papa vel legatus absoluat excoicatos ab alijs. tñ pro penitentiã z satisfactione remittit ad suos ordinarios. z hoc ideo q. in romana curia vel curijs legatorũ circumstantie in imponendis penitentis ponderandẽ vel in satisfactionibus arbitradẽ non de facili sciri possit: solẽ tales remitti super his ad ordinarios vel alios qui sunt in partibus ante hanc ostitionẽ qñ absoluti nõ curadãt adire. z est simile. s. de offi. ord. significauit. z nor. q. Archi. exponens hoc verbũ contẽperint dicit q. cõtẽnere dicitur hoc ipso q. iusta cã cessante se nõ presentat illi a quo fuerat absolueudus. vt no. ij. q. vij. metropolitanũ. C. Querit Jo. an. i nouel. vtrũ legati de latere possint absolvere. inijcientes manũ si lesio fuerit enormis. Refert hic Archid. tenere q. sic aduerte q. super hoc sunt opi. de quibus in nouel. s. eo. ad eminentiam. z finaliter tenet q. potuit in atroci siue graui delicto. puta a mutilatione ossis fractide z homicidio zsimi. z hoc tenet ibi abbas refert tñ ibi Jo. and. q. vidit ibi aliquos legatos absolueces ab homicidio z mutilatione: z aliquos abstinentes de iure credit qd possint: q. iura que eis istã tribuunt p. item generaliter loquunt z iura que excipiunt actionẽ nõ in legatis sed in inferioribus loquunt. z hoc tenere expedit animabus fm euz. C. Secdo quero post eũ hic in nouel. vtrũ in alijs casibus referuatis pape de q. bus. s. in primo notabili possint legati absolvere. tenet q. nõ nisi in casu referuato ppter manu iniectionẽ. nam iste casus inceptus eis cõpetere de cõsuetudine postea approbata p. c. qd translatiõẽ. de offi. leg. unde excoicatos noiatum a papavel ab eius delegato nõ posset absolvere. de offi. leg. studuisti. z de offi. ord. pastoralis. hoc verũ nisi super hoc habeat speciale mandatũ super quo sibi nõ credet nisi ostendat q. si piderit pber amissionẽ z tenore. sufficit tñ si semel fuerit publicatus. ad hoc de manda. prin. l. j. de prin. cã olim. C. de testa. l. publicati. z. s. de si. instru. si instrumenta. C. Tertio quero tex. ille ppter impedimentũ exculat excoicatu ab accessu. als innuit q. semp teneat se psonaliter: presentare pro absolutione obtinenda. s. an talẽ absolutionẽ possit quis petere p procuratorẽ. Innoc. q. sic ex iusta cã: aliter nõ. Host. s. dicit em q. nullo mō pot peti absolutio p. procuratorem. requirit enim cõtritiõẽ z pessiones excoicari. xj. q. ij. cum aliquis. z certã formã z solennitatẽ z interdictionẽ in ecclesia. z manus impositionẽ: z reconciliatiõẽ ante quã nõ est ei cõicadũ xxiij. q. ij. notandũ. S. ium seruati in curia. vt no. Spec. in tit. de pcura. s. j. vcr. item opponit q. licet. in ver. z illo. immo si h3 spã le mandatũ petendi absolutionẽ videf posse iurare licet. ad hoc non habeat speciale mandatũ. de hoc in Spec. de iura. cal. s. re stat. ver. quid ergo fiet. a snia aut interdici z suspensionis potest peti absolutio per procuratorẽ: q. nec solennitatẽ forme nec reconciliatiõẽ desiderat. z in hoc omnes cõcordat. z hoc no. s. eo dem cum desideres. in nouella.

- 1 Ratihabitio in maleficijs equiparatur.
- 2 Mandas percuti clericum excommunicatus est.
- 3 Ratihabitio retrotrahitur
- 4 Iniectionem manus in clericum ratam habens peccat
- 5 Delictum ab vno commissum si alius habeat ratum an teneat.
- 6 Differentia inter mandantem: concedentem: z persuadentem
- 7 Mandans an teneatur quando est sequutum delictum
- 8 Pax an potest fieri ei qui mandauit homicidium committi.
- 9 Mandans an teneatur vt principalis.
- 10 Delinquenti qualiter quis dicatur prestare opem
- 11 Delinquentes plures simul an teneant de auxilio inuicẽ pñito.
- 12 Consulens Titio q. occidat Baium. z Baius occidit Titium aggressorem an consulens sit irregularis.

Umquis

Duo sunt dicta: secundũ ibi: si primũ ibi cũ rati. scdm ibi cũ quis. C. Ho. q. i maleficijs ratihabitio equiparat. quod Accur. dicit verum. secus ergo in adulterio. arg. l. j. s. ne aut. C. de cadu. tollen. z ita no. in. l. j. s. quotiens. ff. de vi zvi arma. Sed certe idẽ est in alijs criminibus. vt homicidio zsimi. nã si tu occidisti impossibile est q. eoduerso occiderim. z p hoc cludit Bar. ibi q. sicut per aliu pot quis cõmittere homicidiũ z suo noie cõmissum habere ratũ. ita z ibi adulteriũ. vt ibi p eũ. C. Secdo no. q. qui madat clericũ pcuti siue manus in eũ inijci est excoicatus: si ille postea

manus iniecerit. nã ille iniecit dicit qui madauit. vt. l. j. s. de eisse. ff. de vi zvi arma. z. c. mulieres. s. eo. in fi. C. Tertio regulã q. ratihabitio retrotrahit. quod intellige vt in glo. q. incipit ex ratihabitioẽ zc. quã no. dicit enim trahi retro q. p. delictũ retro cõmissus obligat: sed obligatio incipit nõ ex tẽ sed ex nũc hoc tpe quo rati h3. z ppter hoc dicit in nouella p. Jo. mona. z Archi. q. magis caute sup hoc locutus est iurista sultus in. l. j. s. quoties. p. ealle. nõ enim ibi dicit ratihabitio retro trahi. sed solũ q. cõparabit mandatu. z idem. ff. de reg. l. hoc iure. s. deiecit. nisi etiã generali loquat. vt ergo defendat text. in eo qd dicit retro trahi: retro trahi dupli considerat. v. mō. q. trahat ad actum prius z habitus et ad eius tempus. alio modo q. ad primũ solum trahatur: z non ad secũdum. z ita futur tur hic. et aduerte q. regula dicit simpliciter retro trahi: qd pe intelligi quo ad tps. de hoc hic in nouel. Itẽz pot intelligi q. ad locũ si forte delictũ cõmissum vno loco habet ratũ alio. z hoc vide in simili quod post glo. dixi. s. vt lite pendẽ. cle. j. et vide quid iuris de mandato ad quẽ locum trahatur. an ad locũ in quo incipit. an vbi consummatur. C. Barto. alibi reuocat in dubium in mandante vtrum sequuto delicto oriatur obligatio ex mado an ex delicto subsequuto. z videtur q. ex mado z similitudine contractũ. vt in toto tit. ff. manda. ad idem. l. j. s. suadere. ff. de seruo cor. cõtrarium tenet ipse in. l. non solum. s. mandatu. ff. de iniur. tunc enim ex delicto propter mandatũ. tenet in. d. s. persuadere. idem tenet in sti. de obliga. que ex delicto nascunt. s. ope. z probatur in. l. si quis vxori. s. neq. verbo. de fur. z. l. qui serua. s. j. co. tit. vbi apparet q. tenet eũ. malefici est cõmissum. z ex hoc infer q. in accusatiõe dz poni locus z tepus mandati. l. p. etor. ait. s. hoc aut edicto. vi bono. rapto. fier etiam cõmissi delicti locus z tempus quo ad penã augendam minuendam. vt. d. s. j. apparet qd ibi dz puniri vbi delictum e commissum. vt ipse no. in. l. i. vt proponit. de fideiul. z dixi in c. ta cle. j. Idem Bar. in prestante opem. f. qd obligat ex delicto sequuto. f. cũ perficit. nõ cum opem prestat vt ipse not. in. l. is opem. in fine. ff. de furtis. C. Quarto no. q. peccat ille qui iniectionem manus in clericum nõ suo nomine factam ratãz habuerit. z intellige ratam. i. datam. Talis enim congratulatio inducit in peccatum. vt hic. nõ autem effectus ratihabitionis postq. non suo nomine facta fuit. z vide quod circa hoc no. quod in d. cto. s. deiecit. z quod hic dicit pecces. subaudi uenialiter z non mortaliter. graue enim esset dicere q. hoc esset mortale. cum facile obueniat. propter quod videtur dignum venia. et sic veniale. facit quod no. s. quod metus causa. sacris. i. nouel. C. Ultra d. cto. super isto. c. q. bonam materiam tangit aliqua sunt dicenda. Ad quod: um euidentiam premittendum est q. in delicto commissi per vnum alius potest esse particeps multis modis. quãdoq. ratum habendo. quãdoq. mandando. quãdoq. conducendo qñq. opem vel auxilium prebendo. qñq. consulendo. qñq. fuggerendo: siue instigando: siue inducendo: siue inflammando. quãdoq. solum patiẽdo z non prohibendo. qñq. licentiam concedendo. C. Primo quero an delictũ ab vno cõmissum si aliue habet ratum teneatur. distingue aut commissum fuit suo nomine. aut nõ. vt in. c. j. facit quod not. de resti. spolia. cum ad sedem z de ista ratihabitione dic vt. s. dixi. Qualiter trahatur retro quo ad locum z quo ad tempus. quod hic non repetit. Sed addo quod no. l. j. in. l. non eo minus. C. de accusa. in. j. z. ij. q. doq. mi. Fede. consilio. cccxxj. querit de tali questione. quidam percutit clericum nomine meo cum sciuĩ doli et cõtradixi. deinde ratum habui an sum excommunicatus ad consultationem eiusdem. do. Fede. Jo. plagaren. de scñ. sic respondit. si primo peccat ratũ nõ habito: et sequatur postea ratihabitio superueniens nihil operatur quantum ad ratum habentem: q. nõ p hoc actus negociũ gestũ censetur. nec ille per hoc agere potest. z hoc peccat q. quod ego reprobaui nõ possum postea approbare. z sic loquitur. l. dispensatorem. de solu. z. l. pomponius scribit si negociũ. de nego. gest. sed quantum ad alium nõ dico quantum ad ratum habentem superueniens ratihabitio post non ratihabitionem bene operatur q. tollitur actio ex stipulatu rem ratãz haberi saltem ope exceptionis doli. vt. ff. rem ratam haberi. l. pcurator. ad esse. s. iulianus. in questione nostra. ergo dico q. ratihabitio de qua loquitur nihil operari potest: q. si oparet nihil posset operari nisi dñtaret vt conueniretur ex ea ratum habẽs contra p. alleg. l. p. ponius scribit. z per hoc cõcludit illud de quo queritur nõ fore excommunicatus cõsilio de quo. s. C. Secdo quero que sit differentia inter mandantem: cõducentem z persuadentem. Respõ. mandator dicitur ille qui madat delictũ cõmitti propter seipsum z ad satisfactionem sue voluntatis nulla data pecunia conductor: dicitur ille qui hoc facit data pecunia z in vulgari dicitur assassinus. vt no. z dixi. s. eo. lib. pro. huma. ni. de homi. persuasor dicitur qui persuadet alicui p. opem ipm cut fit

Legati.
Adde Car
di. in dem.
ij. post glo.
de sent. exc.

ut sit persuasio. et ideo non curo quibus verbis utatur: siue mado
ine rogo: siue quibuscumque verbis. non enim dicit persuasio seu
consilium postquam sit eius gratia cui persuadetur. et parum distat
hillo qui inflammat: instigat: vel accendit alicuius animus ad
delictum qui etiam tenet. vt. c. sicut digni. §. qui vero. de homici. fa.
it. l. i. §. incidit. et quod ibi per Bar. ad turpil. 2. l. ob hec verba.
quod ibi no. ff. de his qui not. infra. vbi de persuadente: ex hoc
ante: consulente: permittente. nullus enim istorum videtur ma
are. vt ibi in glo. ¶ Tercio quero quoniam sequitur est delictum
n teneatur mandans. et certe tenetur tam ipse qui mandatur
scilicet. vt. d. §. mandato. nisi qui mandatum suscepit excuset se
ta autem excusatio contingit quibus ratione persone eius: cui ma
atur: quoniam non putabat illud delictum. quibus ratione persone ma
ate cui debebat obedire. ¶ Circa primum dicendum quod aut id quod man
atur poterat esse simpliciter licitum et mandatarius excusatur. ver
gratia. mandavi tibi vt labores in tali fundo. vel in tali do
o quam putabas esse meam. certe tu excusaris. vt. l. in rez. §. ti
num. ff. de rei vendi. Quandoque id quod mandatur non erat li
tum nisi certe persone et ex speciali iuris privilegio: vt marito
ut possit occidere adulterum inuentum cum vxore. certe cum hoc
et ex privilegio concessio certe persone non potest hoc. mandare al
ri nisi forte filiis suis. facit circa hoc quod no. in. l. qui positio
§. ff. de vi et vi arma. ita. ¶ Circa secundum quoniam mandatarius pten
it excusatione quoniam habebat necesse admittitur illa excusatio in
uibis. secus in grauibis. vt. l. liber homo. et quod ibi no. ad. l.
quil. 2. l. si seruus. de actio. et oblig. Sed hic quero que dicatur
delicta leuia et que graua. glo. tangit in. l. liber homo. et. l. auri
am. §. in delictis. de mino. et de accusa. l. leuia. Barto. in. d. §. si
andato distinguit quod quedam sunt delicta leuia: quedam gra
ua: quedam grauiora: quedam grauiissima. leuia sunt delicta in
uibis non requiritur dolus. vt. damnum iniuria datur. vt. l. liber ho
o prealle. Item est delictum leue vbi requiritur dolus tunc comit
tur circa modicam rem. vt. furtum rei modice. vt. l. ad ea. et ibi no.
et reg. iur. Sunt etiam delicta leuia. de quibus. ff. de priua. delict.
Quedam sunt etiam delicta graua. vt. crimina priuata que re
uuntur doli et magni preiudicii pariunt et merent magnas pe
am. vt. furtum rei magne. vt. l. respiciendus. §. furta domestica. ff.
et per. d. §. in delictis. et no. in. d. l. ad ea. Ideo dicitur de qualibet
iuria que infertur in personam quod dicatur graue delictum. vt. d. §.
mandato in eo quod dicit teneri filium licet obediat patri. ex
uo sequitur quod est maleficium graue. pro quo facit quod quilibet in
ria personalis est grauior: quod alia quod concernat bona. vt. l. in ser
uum. de penis. Quedam sunt delicta grauiora. vt. publica de
cta pro quibusdam non imponitur pena mortis grauiissima in qua
usdam pena mortis imponitur. et de istis duobus loquitur glo.
d. l. auxilium. §. in delictis. de mino. ¶ Quarto quero quod si ali
us mandatur et ille mandatum suscepit: non tamen sequitur est delictum
i mandans teneatur. dicit quod aut delictum est atrox et ex solo ma
ato quis tenet vt extra ordinarij puniatur. vt. l. ij. de extra ord.
§. 2. c. j. §. eo. lib. de homici. vbi tex. Aut est delictum leue: et tunc
on tenetur. vt. l. item apud. §. si curauerit. ff. de iniur. Sed hic qu
tur quid si quis non interuenit vt procurator: sed vt nunciu
delicto an teneatur. Pone dico nuncio meo vade ad talem ho
inem et dic quod interficiat et capiat. Tunc inuit et dicit: hic factus
t. nunquid talis nuncio teneatur. dicit quod sic in grauibis non in
uibis. vt no. Bar. in. l. aut qui aliter. §. pe. ff. quod vi aut clam
§. in. l. no. ideo minus. in. l. ij. q. c. de accusa. ¶ Quinto quero
trū ille qui mandatur aliquid fieri sequuto delicto dicatur vere fa
ere vel interpretatiue. et videtur quod vere. vt. c. mulieres. §. eo
lem. ibi cum is vere committat cuius auctoritate mandato et. in. cō
rariū facit quod no. Ja. de are. in. l. qui seruū. §. p. etor ait. ff. de
qui. here. vbi dicit quod mandans comprehendit non vere: quod non ve
facit: sed fecte. per hoc arguit ad questionem statuti quo cauē
quis interfecit aliquem puniat in mille. et quidam mandauit ali
uem interfici: quod statutum non includit istum mandantes. quoniam
a sunt scripta in personam dicendo si quis et. secus si essent scrip
ta in rem. puta pro homicidio imponitur pena mille. nam tenetur
ri faciens. et includit sub verbis statuti. facit. l. aut qui aliter.
§. ff. quod vi aut clam. et. l. hec verba. ff. de adul. per bar. quod licet
interpretatione includat mandans. tamen talis interpretatio ha
bit locum vt absurditas euitetur et maleficia non remaneant im
mita. vt. l. i. §. de rescis. ff. de vi et vi arma. et ita disputando con
idit. vt. l. si p. alium. ff. ne quis eum qui in ius voca. vi. exi. et hec fa
it ad aliam. q. statuto cauē quod de quolibet maleficio possit fieri
et excepto homicidio. ¶ Queritur an potuit fieri pax lei qui
andauit committi homicidium. ex predictis videtur quod sic quod non
proprie homicida: sed p. interpretatione. ad hoc facit. d. l. ob
et verba. de his qui no. infra. et ita refert. d. Bal. in. d. §. p. etor ait
d. do. Bar. hunc articulum plenius distinguendo prosequitur in. l.
d. si vnus. §. seruus meus. de iniur. alleg. enim multas. l. qua

rum aliquem probant quod mandans videatur vere facere. et aliquem quod
videatur facere fecte. Ex quibus postea sic distinguit. quidam sunt
actus qui non possunt expediri nisi per instrumentum separatim a
corpore. vt. adulterium. et tunc qui mandat non facit vere sed fecte
et hoc voluit. l. i. §. quotiens. ff. de vi et vi arma. Idem dicit in fal
so testimonio: cum enim requiratur actum persone testificantis non
potest proprie committi per alium. eadem ratione quedam sunt facta que
possunt explicari per instrumentum separatim a corpore. vt. percussio.
homicidium et similia que possunt explicari sagitta et lapide emissio
fo. et hic aduerte quoniam instrumentum quo mediante ille actus perpetratur
agit de necessitate: nec potest non agere. et tunc qui facit median
te tali instrumento vere facit. et ita loquitur. l. item mella. in princ.
ad. l. aqua. Quoniam illud instrumentum quo mediante perpetratur actus agit
in virtute libertatis sue. vt si mando homicidium homini habenti
intellectum: tunc si ille occidit ipse vere facit. sed ego mandans di
co: prebere eam quod mandatum non est causa necessaria illius actus. ita
loquitur. l. si obsterit et multe alie. ff. ad. l. aqua. quoniam ille non agit
actum vigore sue libertatis: sed ex necessitate ciuili. puta quia est
seruus vel alius qui in tali actu domino obedire tenetur. et tunc dicitur quod
mandat dicitur vere facere. et ita loquitur lex pater ex prouincia. de
manumiss. vindi. 2. l. ij. §. si procurator. ff. quod quisque iur. et. c. lo
quatur in persona. comprehendit tamen vere est qui mandat suo pecu
ratori. et per hoc dicit Bar. p. statutum puniunt illum qui in instrumentum pu
blicatum excipit et non probat includit enim qui opposuit per proci.
habentem ad hoc speciale mandatum. sed si mandatum non esset licitum
et ille per quem quis facit non facit de necessitate vere: quod liberum hys
arbitrium: nec ex necessitate legali: quod rei turpis nullum est manda
tum. tunc qui mandat vere non facit: sed interpretatiue. et ita loquitur
tur. §. de iessisse. Nec obstat. c. mulieres. vbi dicitur quod vere facit quia
distinguitur intelligi quod vere facit quod tamen ad peccatum quod canones magis con
siderant animi quam actus. vt no. dy. in regula peccati. et ita dicta
Bar. retuli in. d. c. mulieres. et ita faciunt ad aliud quod ipse no.
in prestante opere furto: homicidio: percussione: et similia quod non
dicatur fur. homicida: vel percussor licet quod tamen ad irregularitatem
vel repellendum a promotionibus pro talibus irregularis repu
tetur. vt ipse no. in. l. is qui opem. in princ. de fur. ¶ Sexto que
ro vtrum qui mandat teneatur velut principalis: an vt prestans opem
Ly. arguit pro et in. d. l. no. eo minus. in. l. ij. q. Bar. dicit in. d.
§. si seruus meus. quod si faciens est principalis mandans tenetur vt
mandans. prestans opem tenetur vt prestans. et oia ista sunt sepa
rata et distincta. et obligationes quibus isti tenentur quelibet est
principalis. nec obligatio accedit obligationi licet factum acce
dat facto. quod dicitur vt per eum in. l. qui seruo. §. j. ff. de fur. et per hoc
§. quod sunt diuerse obligationes et diuersa pacta videtur quod defensio
nes facit per principalem delinquentem. puta quod fecit ad sui de
fensionem. vel reprobatum dicta testium: vel personas ipsius testi
ficantes. quod dicitur quod non proficit mandatario. quod dicitur no. in re
gula rati. §. de reg. iur. in mercu. et per Ly. in. l. i. c. de aduoc. diuersi.
iud. et per Bar. in. l. adultera. ff. de adul. ver. plene an absoluto ma
lefactore videatur absolutus mandator. ¶ Septimo quero de quo
stione quod format glo. ij. vtrum renouatio mandati que non perue
nit in noticiam mandatarij excuset mandantes a pena excoicatio
nis si mandatarius post talem renouationem clericum verberauit.
Ber. et Host. quod sic. Inno. quod non. Bar. brix. tenet opi. Ber. et ho
stien. quo ad ecclesiam militante. sed quo ad deum vera sit opi. Inno.
et hoc placet glo. pro opi. Inno. §. opi. Ber. et Host. facit. l. de cle
ri. §. si seruus. ff. de condi. ob tur. cam. nam vbi lex siue constitutio in
aliquo casu prouidet sicut est cum constitutio facit eum liberum cui
hoc mandatum est vt faciat et non facit. nam si dominus reuocat illud man
datum hys mandatarius non certioratur. tamen non erit liber ex constitu
tione diuini propter renouationem que faciebat eum liberum certa
est. vt. l. si pecunia. 2. l. cum ad presens. ff. si cer. pe. ita hic dicit cessare
pena canonis cui reuocatio certa est. Si uel. de cūg. ibi dicitur. nam
illa excoicatio non infertur simpliciter a iure: sed interueniente fa
cto hominis et ideo debuit ille homo et cum facto excoicatio debebat
sequi et certiorari. et ita dicit Bar. in. d. §. si seruus. et dixi in cle.
prima. de renun. Quid si ante mandatum consummatum mandans
moriat an postea sequuto delicto erit excoicatus. Bar. in. d. c.
mulieres quod non. Inno. et Host. et Host. §. cum intelligat in eadem
voluntate decessisse maiores. de bapt. tenui in. d. c. mulieres opi
nio. Bar. Inno. et Host. quod mandatum reintegrat expirat morte
vt. l. mandatum ciuitati. Item mandatum non obligat sed oritur obliga
tio ex delicto sequuto vt dixi. §. in. ij. no. Ergo tunc quo ille per
fecit mandatum mandans sit mortuus excoicatio non apprehendit
mortuum quod ecclesia vel eius constitutio non ligat sub terra. §. eo. a no
bis. Sed hic queritur mandans non reuocauit mandatum. sed diu
post mandatarium illud delictum perpetravit an teneatur mandans. ista
questionem ponit Inno. in. c. ad audientiam. de homici. et dicit quod semp
tenetur mandans nisi mandatum sit reuocatum expressse vel tacite. puta
quod fecit pacem cum inimico suo vel parentela. ff. de ali. leg. l. ij. in fi.

¶ Qui ma
dat. Adde
quod mandan
tis appella
tiōe uenit fa
ciens. Bar
tol. in. l. si p
alium. ff. ne
quis eum. et
in. l. si serui
et ibi Alex.
ple. §. si ser
uus. ff. de in
iur. Barto
lus in. l. si ser
uus. §. p. etor
ait. de acq. r.
here. Bal. i
c. j. qui. mo.
feud. amitt.
Alex. in. l. si
quis id quod
de iur. ois
iud. zin. l. ij.
§. j. ff. quod
quod iur. zin. l.
j. ff. de v. ob.

Petrus de anchbarano super sexto decretalium

et hoc no. in. d. c. ad audientiam. **C**ubi etiam no. an talis reuocatio debeat intimari aduersario quem mandauit offendere. dicitur quod non: quia sufficit reuocatio innotescere mandatario: sed in solente vel persuadente. quod si vult reuocare vel postea non teneat requirere quod non solum reuocet sed intimet illi in cuius presentia et detrimetur suasionem et assensum dedit rationem differencie ibi vide. et Bar. in. d. §. si mandato. Et hec dicta sunt de mandate. de aduocato. Bar. pariter dicit in. d. §. si mandato et dat regulam quod omnia que dicta sunt in mandate et mandatario debent intelligi repetita in coductore et coducto hoc saluo quod dixi: quod isti sic aduocati et aduocates grauius delinquant quia peccata mediantur. Et ideo grauius puniuntur ut assensum. ut. d. c. de homi-
ci. §. eo. li. **C**lenio ad presentem opem siue auxilium. et quero ergo qualiter dicat quis prestare auxilium siue opem delinquenti. Bar. quod quicquid. l. punit opem vel auxilium simpliciter non contemplatione certi actus. puta dicit statutu quicquid dederit opem vel auxilium ex bannito puniatur in terra. Quicquid punit auxilium respectu certi actus puta quod dederit auxilium sumit multam late per quolibet adiutorio siue inuenerit persona siue associet siue aliud fiat quod ad eius utilitatem pertineat ut. l. iij. post principia. ad. l. iul. maie. ibi cuius opera et circa hoc est aduertendum quod quicquid prebet auxilium sciens superiorem puta implozando ab eo simpliciter mihi ut ex bannito rebanniat et istud auxilium est punit. ut. l. si fuerit. et l. quidam de reb. dubijs fallit eo quod damnat crimine lese maie. per quo non habet supplicare ut. l. q. s. C. ad. l. iul. maie. Quicquid hoc sit coram superiore in via iustitie ut quod per to pronuntiar bannum nullum vel peto cassari allegas aliquam causam iniustitie et succubo ego aduocat et procurator in cuius iudicio: prestare auxilium ad hoc facit quod no. in. c. pposituit de cle. ecc. m. q. n. quod prestat auxilium extra iudicium igno:ate superiore ut mittendo victum vel pecuniam et punit ut. l. iij. ad. l. iul. maie. et quod ipse no. in. l. post legatu. §. his vero. ff. de his qui. ut indig. et hoc de primo quod in lege vel statuto sit metio. ff. de auxilio: siue ope simpliciter. **C**lenio ad secundum membrum quod sit metio de ope siue auxilio respectu certi actus. et in hoc dic quod quicquid quis prestat auxilium ante maleficium. ut si prestat ferramenta vel scalas cum faciendi furtum vel pecuniam cum inueniendi assassinum vel domum. et tunc videtur prestare opem maleficio. ut. ff. de fur. l. si pignore. §. ferramenta. et l. vtrum ad. l. pomp. de parri. de adulte. et l. qui domum. et puniatur eadem pena qua principalis delinquens habita consideratione qualitatibus. ut infra dicam. Quicquid quis prestat auxilium in ipso actu quo maleficium committitur assistendo malefactori: ut habilius committat. et tunc idem. ff. ut puniatur. ut. §. probatur in. l. j. C. de raptu. virgi. quicquid auxilium prestatur post maleficium. puta prestiti auxilium ad euadendum homicidam et tunc non tenetur tanquam prestans auxilium: siue opem homicidio: sed ex illo titulo de his qui latro. et si impediret familiam capere teneretur lege iul. maie. ff. de quo p. eum in. l. cuiusque. ff. ad. l. iul. maie. hec verba nisi precessisset consilium ante. puta dixit primo facias quod adiuuabo te ad euadendum nam talis spes ad malum est species auxilij. Ista ponit Bar. in. l. in furti. ff. de fur. que membra et alia in predictis vtilia tangit glo. in cle. §. de penis. **C**lenio quero in casibus in quibus prestans auxilium siue opem obligat ex delicto principalis qualiter puniatur. Bar. in. l. is qui opem. ff. de fur. refert opi. Dy. Ly. Ray. et alioz. postea dicitur regulariter prestans opem puniatur eadem pena qua principalis. ut. l. si is qui opem. ff. de adult. et l. nihil. ad. l. cor. de sicca. fallit in casu. l. raptorez. C. de rap. virg. et l. j. C. de nili agge. non rum. vniuersaliter de hoc per Ly. **C**tres fallit quod qualitates propter quas de pena augeri vel minui sunt diuerse in persona facientis et opem prestantis. super quo aduertit quod quedam sunt qualitates ex quibus pena augetur que superueniunt preter propositum delinquentis ex post facto extra ipsum delictum. ut deprehensio de qua in. d. l. is qui opem. et tunc cuiuslibet punitur si illa qualitas superuenit in ipso. ex quo inferat quod si principalis condemnatur in plus propter contumaciam prestans opem quod non fuit contumax non tenebitur in illo pluri. ideo dico si creuit condempnatio propter negationem delicti: vel solutionem non factam in termino. facit. l. j. ff. de in lit. iur. Quedam sunt qualitates que sunt ab ipso initio tpe delicti secundum propositum delinquentium. Exemplum principalis offendens erat filius. prestans erat extraneus. isto casu prestans opem puniatur in plus propter qualitatem inherenter in persona nam principalis delinquentis. ut. l. vtrum. ad. l. po. de par. **C**Ex quo inferat quod si popularis prestaret opem nobili qui punitur in plus secundum statuta ciuitatis. Perusij. vel ciuis prestaret opem forensi quod si militi plus punitur secundum statuta ciuitatis ibi prestans opem talibus puniatur in plus propter qualitatem inherenter persone principalis. **C**Sed quid econuerso si in principali est qualitas que habet penam minueret: pone exempla econuerso. nobilis prestitit opem populari vel forensi ciui an minuetur pena prestantis opem propter illam qualitatem inherenter in personam principalem delinquentis. tenet quod non in. l. qui seruo. eo. tit. et l. si quis id quod. in. ff. de iur. omniu iud. et probat in. l. j. ff. ad. l. po. de par. vbi si aliqua

de coniunctis mandat extraneo quod homini dicat conuictum tenetur de parricidio ut ibi patet: ibi nec de dolo malo et. Et sic mandans tenebitur sua pena non considerata persona mandatarij. Quedam sunt qualitates que insunt tpe delicti ratione loci vel temporis. vel persone in qua delinquitur. exemplum prestiti tibi opem ad ad tui securitatem extra plateam: vel extra ecclesiam: et tu commisi in platea vel ecclesia vbi est maior pena: vel prestiti tibi arma ad eundem tunc quod erat priuata persona: tu occidisti quod erat in publico tate. vtrum prestans opem punietur in plus propter qualitates inherentes ipsi delicto. dic quod questio stat in hoc vtrum prestans opem obligetur cum delictum perficitur: an cum prestat opem. et tenet quod obligetur ex delicto propter mandatum siue opem precedentem. ut sentit glo. l. j. §. persuadere. de fer. cor. et insti. de oblig. que ex deli. nascuntur. §. opem. ex quo inferat in questione predicta quod cum prestans opem obligetur tpe quo principalis delinquit et ille in predictis exemplis delinquit in ecclesia vel platea: vel de nocte: vel in persona posita in dignitate tenebitur ratione dictarum qualitatibus eadem pena qua principalis. ita no. in. d. l. is qui opem. **C**Decimo quero si plura simul delinquant vtrum possint teneri de ope vel auxilio inuicem prestiti. pone duo interfecerunt vnum vtrum quilibet de homicidio et de ope inuicem prestiti teneatur. tert. in. l. qui seruo. §. si duo detur dicere quod sic. Bar. ibi dicit quod quicquid plures committunt vnum malum et vnum homicidium: vel vnum furtum oes simul subtrahendo tabernum. et tunc quilibet tenetur ut principalis. ut. l. vulgaris. §. per. de fur. et l. ita vulneratus. ad. l. aquil. Et ideo non potest teneri accessorie ex eodem facto. ut. l. generaliter. de fideic. Et licet posses credere duo facta fuerint. l. homicidium et auxilium omnia ista tendunt ad vnum effectum. et ideo vna pena imponitur. ut. l. illud. in. ff. ad. l. aquil. Quicquid plures committunt diuersa maleficia. puta furant diuersas res. vel vnus facit vnum vulnus in capite: alii in brachio: non potest teneri ut principalis de vulnere vel de furto alterius. et illoquitur. §. si duo. tunc illo casu est aduertendum qualiter formetur accusatio vel inquisitio. nam si ego dicerem Titius percussit seipsum in capite et Martinus in brachio. et ad predicta prestiterunt sibi inuicem auxilium et fauorem non possent sequi condemnationem de auxilio quod non exprimitur qualiter prestiterunt sibi inuicem auxilium et fauorem. Et ideo debent intelligi in benigniorem partem. ut. l. interpretatione. et l. presens. ff. de penis intelligitur quod percutiendo prestitit auxilium mihi et ego ei. Et sic actus meus seruit tibi et tuus mihi sed de illo actu punior ut principalis. Et ideo non possum ex eodem puniri tanquam prestans opem. de ergo dicere accusatio vel inquisitio quod vnus prestitit opem alteri ut habilius committeret. si sic prestitit opem per alium actum quam per illum de quo principaliter accusatur. ergo et. ut. d. §. si duo. sed si in accusatio vel inquisitio ne diceretur prestitit auxilium assilium fauorem. ex eo quod dicit consilium posset puniri tanquam prestans opem: quia prestare consilium est prestare opem. ut. d. l. qui seruo. l. j. ter. inter opem et assilium videatur facere differentiam in. l. in furti. §. opes. et. §. assilium. de fur. **C**Sed si quod large sumedo opem ille qui consuluit dicit opem prestare. et enim quoddam adiutorium siue confortatio illa talis impulsio consilium. Sed stricto modo loquendo consilium differt ab ope. ut ipsi no. in. d. l. in furti. ad. fi. et hec dicta sunt de materia auxilij et fauoris hoc addito quod quod procedit contra aliquem quod prestat opem vel auxilium ad aliquod maleficium oportet quod prius constet de maleficio principalis. et oportet quod constet in processu qui sit contra auxiliantem. licet enim principalis sit contumax. vel alio modo ipsi de maleficio constet. tunc hoc nocet auxilianti. ut. l. denunciasse. §. si. de adulte. et hoc no. Bar. in. l. is qui. ad. fi. ff. de fur. et hoc nota **C**lenio ad aliud membrum et. quero. xj. quod quis accedit ad maleficium alterius consilio: quod consulit maleficium committi. de hoc per Ly. j. de reg. iur. c. nullus ex consilio vbi queritur vtrum debeat distinguere vtrum ille erat alius facturus vel non. glo. de hoc no. in. d. §. si mandato. et l. assilium. de reg. iur. Bar. in. d. §. si mandato tenet quod si illo quod consulitur vel persuadetur sapiat siue cadit in delictum et non de distinguere erat ille alius facturus vel non. nam dicta distinctio non adhibetur in prestante opem: prebere assilium est prebere opem ut dictum est. Si vero persuasio siue assilium fiat circa illud quod in delictum non cadit. tunc adhibetur illa distinctio. aut fecit dolo. aut non. et aut alius erat facturus: vel non: non de locum in mandante. ut ibi per eum vbi tanquam de persuadente: instigante et instruyente delictum dante. habes casum nota. §. eo. c. q. d. **C**Circa materiam consilij in materia delictorum oportet ad irregularitatem contrahendam. Jo. an. post Anno. querit de pluribus questionibus. ff. de homici. c. ad audientiam. et oes tendunt ad hoc quod non consulitur homicidium an consulens sit irregularis. et per questionem ordinam ipso: um apparatus in primo querens quando quis consulit factum machine vel baliste: vel insultum ad castrum impugnari. Et ex hoc aliquis interficitur an consulens sit irregularis. tenet quod sic. secus si non consulit castrum expugnari: sed furtiue et proditorialiter. sed certe cum consilium accommodet

accommodetur super re illicita etiam si casu sequatur homicidium imputatur fin eos. ¶ Quid si consulo Titio mortem Cai. Caius se defendit et occidit Titium aggressorem: tenetque non fin irregularis quando consilium de occidendo non erat directum in loco vel tempore. non periculo. alio secus. Quando vero consilium datum esset ferre licita nunquam sequens homicidium esset imputandum. ¶ Item quid iuris si diu post datum consilium ille occidit. vel postquam consilium renouauit: vel consulo quod exponat se confidenter ad mortem pro honore Jesu christi: et ille sic fecit: et mortuus fuit. Dic de istis questionibus ut plenissime ibi dixi. ¶ Circa etiam consilium queritur qualiter teneatur civiliter ad interesse ubi civiliter damnum consilium dedit. dicitur Inno. quod si sunt plures omnes tenentur in solidum. vtrum autem liberatio principalis delinquentis: vel eius satisfactio possit consilium vel conuersio. dic ut in c. sicut dignum. de homic. in no. ubi lenet de assistentibus malefactori non prestantibus nisi solas presentiam vel assistentiam: an teneantur. distingue ut ibi. de illis autem qui potest prohibere delictum et non prohibet. dic ut in c. qto. s. eo. 2 in regula culpa caret 2c.

¶ Extranei venientes ad locum interdictum an sint admittendi.

Interdicti an sint prohibiti recipere corpus christi

¶ Virgines in festiuitatibus pasche: natiuitatis domini: penthecostes: et assumptionis virginis an possint consecrari.

¶ Laici cantantes in ecclesia interdicta an sint irregulares

¶ Horas canonicas dicentes in loco interdicto an sint irregulares

¶ Campana tempore interdicti an possint pulsari.

¶ Crisma vel oleum sanctum conficientes in loco interdicto an sint regulares.

¶ Laici in loco interdicto an possint dari eucharistia

¶ Eucharistia mulieribus pregnantibus an dari possit.

¶ Interdicti an gaudeant indulgentiis et remissionibus.

¶ Supplicium benedictio an possit fieri in loco ubi vir vel mulier interdictus.

¶ Ordines an possint conferri tempore interdicti.

¶ Corpora defunctorum in ecclesia interdicta sepeliri non debent.

¶ Terra ad usum sepulture deputata vendi non potest.

¶ Ecclesia non consecrata gaudet immunitate

¶ Prima mater. Summa et diuide vt in prima glo. primo ponit generale prohibitionem tempore interdicti: diuinorum officiorum et sacramentorum de iure antiquo. secundo quomodo eodem iure quedam officia sacramenta conceduntur. tertio quo iure isto dicta concessio extenditur ad quosdam alios casus ex istis. d. Jo. calde. dicit in suo tractatu de ecclesiastico interdicto membro. vi. quod in duobus consistit effectus ecclesiastici interdicti. primo in prohibitione diuinorum. secundo in administratione et exhibitione sacramentorum sublo secundo membro tractat de penitentia ecclesiastica sepultura tunc prohibita vel concessa. Pro pleniori ergo doctrina et declaratione huius. c. que super predictis videbuntur ex illo tractatu vtiliter feram. ¶ Primo ergo quero de effectu prohibitionis diuinorum. ista vt hic patet generaliter prohibentur cum terra vel locus subijtur ecclesiastico interdicto. limitate tamen tunc clericis conceditur celebrare missas et dicere alia diuina officia sicut prius. vt dicitur in c. s. adijcimus. Item conceditur dicto tpe alta voce et solemniter celebrare. vt dicitur in c. in festiuitatibus. super istis igitur moderationibus quedam dubia oriuntur. primo vtrum in ecclesiis specialiter interdictis habeat locum illa moderatio tanquam clausis 2c. et in quatuor festiuitatibus alta voce 2c. celebrari possit. glos. que incipit non intelligas dicit quod non sed solum cum terra vel locus subijtur ecclesiastico interdicto. quoniam autem hoc dicitur. dic ut dixi. s. eo. resenti. ista ergo moderatio. s. adijcimus solum hys locis in interdicto generali alicuius terre vel loci. quod probat hoc. c. in p. ubi solum dicitur de interdicto terre siue loci. Item ergo. s. adijcimus? trahi et intelligi fin principium. c. quod ad principium legis ubi aliud apparet debet trahi sequentia. ff. de iur. et facti. l. ij. 2. c. de impo. l. uera. de ser. l. vna. lib. x. Et ex hoc inferre quod illa moderatio. s. adijcimus non hys locum in interdicto populi siue vniuersitatis expresse contenti in finia interdicti. super hoc tamen est dubium interdictum populi siue vniuersitatis debeat includere locum in quo populus vel vniuersitas interdicta moratur. Joannes and. dicit in c. si finia. s. eo. quod interdicto populo vniuersitate allegio vel cōi non per hoc videtur interdictus locus. nisi aliud est interdictum loci. aliud vniuersitatis vel collegij vt videtur expressus eo. lib. de v. iuris. c. ij. et ex hoc inferitur quod in illo loco poterat celebrari alta voce vt prius absque violatione interdicti. Jo. cal. dicit quod licet illud interdictum procedat de iure scripto. tamen videtur preter occasionem periculo. audient enim voces celebrantium publici ab interdictis qui etiam patenter videre poterunt corpus christi. per hoc vilipendere censura ecclesiastica contra id quod habetur de priuilegiis. et de sententia excommunicationis. si ciuitas. Consultat ergo clericis vt tali interdicto durante abstineant celebrare. ¶ Secundo dubitatur vtrum laici non interdicti possint admitti cum celebrant in ecclesiis singulis diebus submissa voce. vt dicitur in c. s. adijcimus. dicit fin oēs quod non: quod interdictum loci excludit oēs siue sint de loco interdicto: siue extranei. Sed ob. quod in c. s. adijcimus dicitur in interdictis et excommunicationibus exclusis. et sic istos prohibendo videtur de alijs permisisse. arg. l. cum pretor. de iudi. Sed dic quod ista verba non ponuntur causatiue vel conditionaliter. et ideo per ea non est arguendum a contrario maxime quod casus videtur quod etiam non interdicti non sint admittendi ubi in hoc sint priuilegiati. vt c. licet. s. eo. de priuilegiis. ¶ Tertio est questio de clericis extraneis venientibus ad locum interdictum vtrum sint admittendi ad celebrandum vel concelebrandum fin moderatione istius. s. adijcimus. Archiepiscopus dicit quod celebrari possunt a proprijs monachis vel clericis ecclesie cuiuscumque. et sic extranei clerici non debent admitti ad celebrandum vel concelebrandum in dictis ecclesiis loci interdicti alleg. c. is qui. s. i. s. eo. 2. c. licet. 2. c. quoniam. s. eo. lib. de priuilegiis. ver. episcopus per priuilegium conceditur. ergo videtur alijs dene gari. arg. d. l. cum pretor. 2. c. non de presumptio. alleg. etiam hinc. s. adijcimus in quantum loquitur de quotidianis distributionibus dicto tempore non negandis. per quod patet quod loquitur de clericis eiusdem ecclesie non de extraneis. pro hoc alleg. dictum petri de sanxo. in c. quod in te. s. de pe. 2. remiss. ubi dicit quod clerici non poterant interesse diuinis in ecclesiis extraneis priuilegiatis de celebrando tempore interdicti. cum. c. quod in te solum de sepultura priuilegij et eos super laicos. Jo. and. dicit durum esse hoc dictum fin quod ubi vernatus vnius ecclesie in alia tunc celebrare non potest. Jo. cal. dicit quod istud dictum sepe pulsauit aures suas. et claudit. s. Archiepiscopus. nec putat hoc verum. s. interdictum hinc effectum complecti vt clericis etiam alibi vernatis non possint celebrare vel concelebrare in aliorum ecclesiis seruata forma. s. adijcimus absque violatione interdicti et pena irregularitatis. Mouet primo quod hoc non videtur expressus in iure. ergo 2c. secundo quod iste. s. adijcimus moderatio ista seruata reducit celebrantes ad priuilegium statum. vt ibi sicut prius. s. primo non erat prohibita admissio extraneorum clericorum ad celebrandum vel concelebrandum. immo erat permissa etiam quantum ad clericos aliarum dio. et etiam vernatos saltem cum literis suorum dioecesanorum lxxij. dist. 2. lxxij. dist. p. totum. tertio pro hoc alleg. ca. autoritatis. 2. c. episcopus. s. eo. de priuilegiis. in quibus dicitur quod prohibetur tpe interdicti celebratio diuinorum exceptis casibus expressis in iure: vel nisi quibus a iure conceditur. Sed per. s. adijcimus conceditur illi moderatio seruata. ad id alleg. c. si. s. eo. lib. de priuilegiis. quod Archiepiscopus. alle. pro se. nam ibi dicitur quod episcopi absentes a suis ecclesiis et dioce. interdicti non possunt commode accedere ad ecclesias aliorum pro missis celebrandis indulget eisdem vt cum altari viatico possint celebrare vel facere celebrari absque interdicti transgressione cum locus est interdictus seruata moderatione. s. adijcimus. Ex quibus apparet quod non datur episcopo priuilegium de ecclesiis aliorum tpe interdicti. s. de celebrando ubique etiam extra ecclesiam cum altari viatico. vñ episcopus in aliena ecclesia ad celebrandum admitti poterat tpe interdicti cum moderatio predicta illo priuilegio circumscripso. Ad contraria que alleg. Archiepiscopus. pro sua opi. respondit Jo. cal. sexto membro sui tractatus ubi subdit quod ante factum non fuit ausus consilium quod tales extranei admitterent. et dicit quod hoc determinet Roma. pontifex. hys tamen pro indubitato quod in quatuor festiuitatibus de quibus hic clerici extranei etiam alibi vernati possint celebrare et concelebrare in dictis quatuor festis in quibus clerici quantum ad celebrationem diuinorum officiorum ad priuilegium statum reducantur saluo quod hi propter quorum culpam eorum positum est interdictum altari non debent appropinquare. vt etiam in c. in festiuitatibus. Preterea ubi ibi dicitur interdicti admittant dicto tpe ad participationem diuinorum. multo fortius clerici extranei fin eum. Retenta autem tem. opi. Archiepiscopus. in predicta. q. vi. quod solum clerici ecclesie celebrare possint in ecclesiis sitis in loco interdicto. Mouet autem ex predicta eius opi. alia dubia. primo de clericis seruientibus in ecclesia vel intulatis an tpe interdicti possint seruire in diuinis officiis fin predicta opi. videtur quod non quod non possunt dici clerici ecclesie ac extra. s. eo. de priuilegiis. licet. Similiter si clericus intulatus in ecclesia se absentat non poterit substitui alius loco eius. Sed querit quid si rector habebat seruientem laicum ante interdictum vtrum interdicto superueniente poterit eum retinere: vel eo recedente alium non interdictum subrogare. Tenet quod sic. nam tales familiares et domestici sine fraude procurati gaudent priuilegio concessio ab hoie. vt. d. c. licet. s. i. fortius iuris promissione de qua in c. adijcimus. hec vera nisi talis seruus vel subrogatus esset de illis quorum culpa vel dolo vel fraude finia lata fuit. vel qui ad perpetrandum delictum propter quod delictum extitit promulgatum pbuerunt auxilium consilium vel fauorem. vt. d. c. licet. in fi. Sed quid si ille laicus primo seruientis erat de populo interdicto. dicit quod non

Petrus de ancharano super sexto decretalium

auderet dicere qd rector eum posset retinere ad sibi seruendū in diuinis cum saluis dictis quatuor festiuitatibus interdicti excludantur etiam cum celebratur seruata moderatione. S. ad iudicium. Non obf. c. licet. S. j. q. intelligitur de familiaribus nō interdictis. ¶ Quero ulterius utrū in dictis quatuor festiuitatibus potuit licite concedi corpus christi vel extrema vinctio. archi. hic tenet qd corpus christi non potuit concedi dictis diebus quia. S. ad iudicium cum. S. seq. nil immutat de prohibitione sacramentorum: sed solum diuinorum officiorum. Sed corpus christi nisi in quantum dicitur viaticum est prohibitum tempore interdicti. S. eo. responsio. ibi vniuersa sacramenta nō ita. et in isto ca. S. j. ibi nulla certis casibus exceptis. ergo cū non sit expresse permittum remanet prohibitio. vt cle. ex iui. S. porro. de verbo. si gni. et per hoc respondetur ad canones qui dicunt fideles debere recipere corpus christi in primis tribus festiuitatibus de supra dictis. de consecra. dist. j. et si non frequentius. et c. seculares. et c. omnis homo. vel saltem in paschate. de pe. et remis. omnis. loquuntur enim dicta iura interdicto et alia prohibitione cessantibus. idem tenet hic Jo. and. qui respondet ad litteram que prohibet certos appropinquari altari in dictis quatuor festis: quasi innuit qd alij appropinquare possint. Dicit enim quod si nō interdict littera: sed qd tales propter opprobrium culpe remaneant magis remote. Et aduertendum qd ipsi non distinguunt clericos a laicis et interdictas personas a nō interdictis. Ex quo inferitur qd omnes indistincte sint prohibiti a perceptione corporis christi: et in dictis festiuitatibus: quod rigorosum videtur Jo. calde. qd dicit fm istorum opi. idem tenendū de extrema vinctioe de qua etiam querebatur. S. qd illa omnibus intelligitur prohibita etiam in predictis quatuor festiuitatibus. Sed queritur an in predictis quatuor festiuitatibus possit dici alia missa qd de festo. puto qd sic: qd generalis est pmissio. honestius tñ est et iustius saltē qd ad principalem missam que in ecclesia celebratur de proprio festo dicatur: quia id est inductum in honores illarum solenitatum. ad hoc de consecra. dist. j. et hoc attentius. et de cele. missa. c. ij. Itē quero an in dictis quatuor festiuitatibus possit aqua solenniter benedici et aspersio fieri: panis et fructus benedici: et laicis interdictis ministrari. credit qd sic. predicta enim nō prohibentur de se tempore interdicti: sed ipsorum benedictio qd est diuinum officium quod generaliter in dictis quatuor festiuitatibus permittitur. Sed hic incidenter querit an in dictis festiuitatibus possint in loco interdicto solenniter mortui sepeliri de interdictis specialiter et nominatim sibi non est dubium qd omni tempore carere debent ecclesiastica sepultura. S. eo. lib. de priuileg. episcoporum nisi penituerint. S. eo. is. cui. ij. responsio. Ides de istis de quibus in. S. illis etiam. in alijs autem siue sint de populo interdicto: siue de loco interdicto: siue non: procedit qstio Jo. an. in. d. c. eos. qui dicit qd non putat dictis diebus posse mortuos sepeliri: licet multoties contrarium fuerit factum. alle. de priuileg. cum et plantare. S. quod si. ad istum. S. in festiuitatibus: qui videtur facere in contrarium respondet qd loquitur de diuinis officiis: non autem de sacramentis. Item qd in mortuis cessat causa. S. spei reconciliationis ibi expressa cum in mortuis reconciliationis non speretur. ergo cessat in eis illius. S. dispositio vt l. adigere. S. quāuis. ff. de iure patro. Jo. an. calde. dicit qd hō possit videri temerarium resistere opi. patris sui do. Jo. an. tñ ex ceptis predictis casibus putat contrarium. S. in dictis festiuitatibus non obstante interdicto posse publice et solenniter mortuos sepeliri. Mouetur primo qd per generale interdictū nō prohibetur simpliciter ecclesiastica sepultura: sed prohibitio ecclesiastica sepulture hoc casu accedit illi prohibitioni diuinorum officiorum vel prohibitioni administrationis ecclesiasticorum sacramentorum. vt in isto. c. S. j. hoc autem premisso sic arguit: aut dicet his diebus prohiberi ecclesiasticam sepulturam: qd tunc diuinum officium celebrari non possit. et hoc est falsum. vt. d. S. i. festiuitatibus. Aut qd sacramenta nō possint ministrari. et tñ seqtur qd his diebus poterit licite solenniter et publice celebrari officium super funus mortuo corpore postea inhumato remanente vel eo sepulto extra ecclesiam et cimiterium. quod esset absurdum et derisibile. Preterea ea ratione qua potest tunc publice et solenniter quodlibet diuinum officium celebrari: eadem ratione et ecclesiastica sepultura ministrari. arg. de excep. cum inter. Item sepultura la dictis diebus accedit ad diuinū officium quod dictis diebus est permittum. ergo et ipsa sepultura tanq̃ accessoria ad permittum debet intelligi concessa. argu. c. super eo. S. eo. lib. de preben. et c. accessorium cum conco. de offi. dele. Preterea si admittuntur tunc ad participationem diuinorum. vt in isto. S. i. festiuitatibus: fortius interdictis mortuis tunc debetur ecclesiastica sepultura. S. de sepulturis ex parte. ij. et in hoc residet. et ad rationem Jo. an. and. subtiliter respondet in dicto sexto mēbro. Sed horum causa dicitur ibi ubi queritur utrū in dictis quatuor

festiuitatibus possint episcopi publice consecrari quantum ad festum natiuitatis domini et assumptionis virginis gloriose: cedit questio cum occurrit in dominica. lxxv. dist. c. i. et quo cit qd non tenendo qd episcopatus sit ordo. et sic sacramen. qd sit necessarium vt ipse plene scribit de purga. cano. quof. prohibitio autē. sacramentorum remanet dictis diebus vt. j. dicam. et ciunt aliqui. qd an dictis festiuitatibus tempore interdicti possint nuptie solenniter benedici: que questio ad festa natiuitatis resurrectionis et pentheco. est superflua cum ex alio capite si iure prohibeatur in dictis festiuitatibus benedictio nuptiarum: xxxij. q. v. non oportet a. lxx. et de feriis capellanus. de festo et assumptionis virginis gloriose dicendum est qd eadem die possint nuptie solenniter benedici per ea que. S. proxime dicta sunt. Sed hoc non est iure dubium cum sola prohibitio officij benedictionis nuptiarum inducat per ecclesiasticum interdictum dictis autē diebus permittunt diuina officia celebrari. ergo. ¶ Sed an in predictis quatuor festiuitatibus possint virgines vel altaria consecrari vel benedici et velum monialibus imponi. calices: paramenta: abbates et abbatissae benedici. ¶ Puto qd sic: qd predicta non sunt sacramenta proprie siue stricte: et rationes et certa officia dñi. vnde tale officium est ponderandū: inuini autem officium permittitur precipue dictis diebus. vt. d. in festiuitatibus. Non obf. qd abbas benedictus potest certis ordinibus conferre. lxx. dist. quoniam. de eta. et quali. cum contingat: qd hoc non facit ex ordine cum in tali benedictione ordo cōferatur: sed hoc facit ex privilegio a iure sibi cōcesso. nec eū sufficit qd possit dictos ordines conferre et qd sit benedictus. in mo debet esse presbyter. vt. d. c. cum contingat. ¶ Ultimo quero qualiter accipiatur dies in istis quatuor festiuitatibus. Solu. de principio non est dubium qd incipit in vespere vigilie. lxx. dist. quod die. et de fer. c. ij. facit cle. de reliq. v. venera. sancto dominum. ante fi. Sed de fine an terminetur in vespere festi et cluso completorio. an vero completorium includatur. sunt opi. Archi. tenet qd sic quia omnes hōe canonice diei dicuntur a matutinales. S. vsq. ad nonas exclusiue. aut vespertine. S. vsq. ad noctem. vt probatur. xj. q. iij. si quis episcopus in consilio. et xxxij. dist. c. fi. ad hoc de fer. c. ij. in quantum ibi dicitur qd solē festa debent tardius terminare. Item in beneficijs est lata interpretatio facienda. de preben. quib. et Jo. an. in glo. antep. tenet qd post vespere diei festi cantari non possit cōpletorium nec requa. vt. d. c. ij. de fer. in nouel. vero ibi addit qd antefactum tēdum est cum. d. glo. et abstinendum a cōpletorio post factū pū tenere est cum Archi. et subdit qd dato qd fm glo. cantans solenniter completorium esset irregularis. qd tamen per opi. solē doctoris fulcius hoc egit nō in contemptum clauium legati de latere cum eo poterit dispensare hic opi. Jo. an. placet Jo. cal. quia solennitas et celebratio vnius diei naturalis incipit in vespere festi. vt. d. c. ij. de fer. sermones vero fm subiectam mariam debent intelligi. ff. de sta. homi. l. ij. et locati. si nunc. in p. ci. et de vsu pal. c. ij. textus autem primo sine expresse verbi cedit in festiuitatibus. et c. et postea subdit prefatis diebus qd vbi de die naturali etiam materie de qua est sermo dñi intelligi ff. de verbo. oblig. l. ex ea parte. S. insulam. et de adulte. l. qui habet. facit de proba. in presentia. Ulterius quia celebratio diuinorum conceditur multum stricte tempore interdicti per istū. S. ad iudicium querit per quos actus dicatur quis violare interdictum. vt sic sit irregularis p. c. is qui. S. eo. et quia hic circa quatuor dñi in celebrando consistere moderamen. vt. l. celebrat submissa voce: iannus clausis: non pulsatis cāpanis: ex cōcatis et interdictis: et exclusis. utrū si ex istis vñ violat alijs obseruatis sit irregularis. puta seruatis tribus admittit solum interdictos: vt solum iannus apertis: vel cāpana pulsata. Jo. an. hic qd sic dicit Jo. calde. quodlibet enim istoz per se phibetur. vt in. S. ad iudicium. In vno ergo contrafacite cōmittitur pena insoludum. vt ff. si quis cautio. l. si seruus. S. plurium seruoz nōie. arg. l. si. ff. si quis in ius voca. non ier. facit materia. l. eadem. S. cato. de verb. oblig. ad hoc cle. ex frequentibus. j. eo. tit. vbi patet qd violat interdictum qui celebrat in ecclesia iannus pforatis vel fenestris factis in eis ita qd existentes extra ecclesiam possint audire celebrantes et corpus christi videre. multo fortius violare videtur qui in aliquo ex istis quatuor publice et patenter faciunt. ¶ Quid dices de laicis habentibus fraternitates et societates et publice cantantibus letanias: rogationes: et laudes dei et beate virginis etiam in ecclesijs sitis in loco interdicto dicit qd non sunt irregulares cum orationem vel officium non habeant. nec credit eos ex hoc peccare qd non sunt prohibita talia per interdictum nisi esset de inclusis in extranagā. Jo. xxi. que incipit sancta et romana. quod disputare non spectat ad propositum. ¶ Quid si clericus interdictus vel non in loco tñ interdicto interest officijs sed non est principalis celebrans. dicit Innoc. qd nō est irregularis

regularis qui officio interest et cantat. non tamen celebrat: nec enim est hoc iure expressum. Item cum legere enim psalmum vel evangelium nouum et vetus testamentum in terra interdicta non est prohibendum: cum etiam predicari possit. s. eo. responso. Sed huius opinio non est in Host. ob. c. illud. de cler. excom. admin. ubi dicitur quod irregularis est qui se ingerit celebrationi diuinorum. quibus verbis etiam videtur. c. cum eterni. s. sciturus. de re iudi. s. eo. lib. et. c. is cui. s. eo. Sed. c. s. eo. cum medicinalis dicit diuina officia exequi. Saluando dictum Innoc. posses dicere quod ex quo principaliter non exercet officium alicuius ordinis sicut prius non est irregularis. Clerum est tamen quod inquam Innoc. dicit. C. ald. contradicit ei quod tenet communiter docto. de psalmista qui in canonicis habet ordinem ad cuius officium pertinet cantare in choro psalmisando lectiones et responsoria legendo. xxj. dist. clerici in princ. xxij. dist. psalmista. et cle. c. ij. qualis. cum contingat. et per hoc tenet Jo. an. in. d. c. medicinalis. talem irregularem: quia in quocumque officio cantando et in quibusvisque horis tales officii sunt irregulares. Ex quo inferitur talem psalmistam sollemniter psalmisando lectiones et responsoria cantando esse irregularem. et sic ad propositum inferitur quod in eo quod Innoc. supra dixit de cantu non bene dicit. licet Host. videatur eum sequi plus dicit se quod excommunicatus potest dicere officium cum alijs cantando quod probat canon. Si quis episcopus ordinatus a iure. placet opinio preceptoris sui qui dixit interessentes diuinis officiis irregulares non esse. De. contradicens de audiente quod incurrit penam illius. c. si quis episcopus damnatus. Jo. cald. dicit sibi placere opi. Host. et Specu. quod si talis iungat se audiendo ex qua simplici deuotione non contemnendo non est irregularis: sic procedat dictum Innoc. Sed si hoc facit contemnendo et faciendo celebrat diuina sine autoritate prebendo vel cooperando tunc irregularitatem incurrit. arg. c. tanta. de exco. p. dela. et de cler. excom. c. ij. ¶ Quid dices etiam de dicentibus in loco interdicto horas canonicas in itinere dicit ipse. consulo quod hoc non faciat per. s. ad iungimus. in princ. si enim sunt duo vel plures simul dicentes non video quod hoc possint facere sine violatione interdicti. ex quo ab alijs audiri possunt extra ecclesiam. de pe. et remis. quod in te. Sed si esset unus solus posset ita submisce dicere quod hoc cessaret. ¶ Circa pulsationem campanarum prohibitam tempore interdicti queritur: quia potest in tali loco predicari. ut. c. responso. s. eo. an poterit pro predicta causa pulsari campane. dicit quod sic cum illud sit signum et preambulum actus permittitur habet generalis consuetudo. ad hoc de offi. deleg. preterea. et c. prudentiam. s. fi. eo. ti. et l. ad rem mobilem. et l. ad legatum. de pecu. intelligitur ergo permissio siue concessio secundum consuetudinem. arg. l. si prius. d. aqua plu. arc. si nolit. s. q. assidue. ff. de edi. edic. Sed nunquid pro missa vel horis canonicis dicendis poterunt tempore interdicti pulsari campane que non sunt in ecclesia: sed extra etiam post forte procul ab ea. dicit quod non. alibi fieret fraus legi iuxta notata. xxij. q. iij. plerique. de priuilegio. quanto. ponderari enim debet principaliter id propter quod aliquid fit. et. i. q. ij. de benedictio. et c. cum liquet. facit de ex. cum inter. et c. fi. Sed an poterunt tempore interdicti pulsari campane pro horis notificandis. puta tertia nona et huiusmodi. non credit illicitum laicis pro de causa pulsare campane: sed clericis non credit hoc licere. licet enim de facto non celebrat diuina verisimiliter presumetur quod pro celebratione diuinorum sonarent. sic enim presumitur quod fieri solet. xxvij. dist. cle. si recusare. et de cle. coniug. diuersis. et ex hoc posset scandalum induci quod in dubio est vitandus. i. q. vij. et si illa. xxij. q. i. quid culpatur. et per hoc sepe dicit se redarguisse clericos et precipue religiosos qui in eorum festiuitatibus sonant vel sonari faciunt campane dictis horis. licet de facto non celebrent: sed fateor propter hoc ipsum ipsos non incurere irregularitatem. ¶ Sed an tempore interdicti pro ostensionem reliquiarum sanctarum vel aduentu alicuius prelati vel simili causa licet clericis pulsare campane. Credit quod sic. satis est enim per hoc non prohibetur de rerum permutatione. ad questiones. de pon. cu. apud. ff. ex quibus causis maior. nec non. s. qd eis. Sed utrum tempore interdicti. licet pulsare paruam campanellam. priuilegiis officiis celebrandis. ut sepe faciunt religiosi mendicantes. Solu. cum de facto talis campanella audiatur exterius satis ista prohibitio pulsationis campanarum: includit etiam minimas campanellas postquam eadem est ratio. argumen. de appell. de appellationibus. et de preben. maioribus. et in hoc non consideratur quantitas campane. bene facit de peni. et remis. quod in te. ibi sine campanarum pulsatione. voluit ergo. s. ad iungimus pulsaretur sine signo alio tempore consueto. sepe dicit fuisse ab eo quesitum an tempore interdicti possint pulsari campanae pro aue maria: ut de laudabili consuetudine fieri solet de sero in aliquibus locis etiam de mane. dicit quod sic: quia illa salutatio virginis gloriose non est officium alicui ordini deputatum.

immo maxime propter laicos id dignoscitur introductum quare omnino cessat regula supradicta multis alijs super celebratione diuinorum prohibita dubitari potest que plene tetigit in c. i. s. eodem titulo et lib. ideo ibi vide et illa hic adde. Querit hic Jo. and. in fine. c. reuocantur omnia priuilegia concessa aliter disponentia quod hic dicatur de quibus exempla: quid ergo si non super celebratione diuinorum: sed super audiendo diuina priuilegia sint retro: id est ante istam constitutionem concessa: quia de posterioribus non esset questio: ut dicit glo. fina. et esset fortior illa questio in laicis quibus supra audiendo diuina tempore interdicti sint ante istam constitutionem priuilegia ista concessa: et intellige dignitate: quia de personis tempore huius constitutionis frustra fieret questio cum defuncte sint contra istos alleg. connexitatem que est inter celebrationem et auditionem. nam auditus sine celebratione esse non potest. unde prohibitio de celebrando inferit necessario prohibitionem audire. de consuet. translatio. sed modus celebrandi est quod excludatur interdictum in festiuitatibus. Jo. and. dicit quod utilis esset declaratio. Jo. Cald. dicit quod de mente huius. c. est reuocare etiam priuilegia de audiendo. nam celebrare ad auditum est tanquam principale et dignius. debet ergo eius naturam sequi. non autem econtra. scilicet celebrare debet sequi. nam sunt accessorii: scilicet auditus. arg. l. ex pupillari. ff. de vulg. et pupil. et quod not. in l. petens. C. de pac. et hoc sufficiat quo ad effectum prohibitionis diuinorum officiorum tempore interdicti. ¶ Restat videre aliqua de effectu prohibitionis sacramentorum sub quo includitur prohibitio ecclesiastice sepulture. et ad euidentiam premittendum est quod hic dicitur in princ. c. quod certis sacramentis exceptis tempore interdicti ministrari non possunt ecclesiastica sacramenta. sed super exceptis aliquibus dubitatur. nam in dicto tempore permittitur baptismus paruulorum: ut. c. non est nobis. s. de spon. Sed hic queritur an baptizandus dicto tempore debeat cathetizari cum debito officio. dicit quod sic. quia permissio baptismi permittitur omnia per que peruenitur ad illum: et sine quibus si fieri potest non debet baptismus expediri. de offi. deleg. preterea. et c. prudentiam. et prealleg. l. ad rem mobilem. et l. ad legatum. de procu. ra. nam non debet quis baptizari nisi primo cathetizetur cum debito officio. de cose. dist. in. iij. ante baptismum. et cathetismus est pars baptismi. xxj. q. i. c. i. An autem in ecclesia specialiter interdicta possit quis baptizari vel in fronte crismari. Jo. and. mo. in c. presenti. s. eo. innuit quod non. Jo. cald. quod sic in secundo membro. ver. sed nunquid in ecclesia. nam ista sunt excepta de quolibet interdicto. ut. d. c. non est. et eo. rñ. s. et. s. eo. quoniam. unde in prohibitione non includitur. ¶ Sed quid dices de facientibus officium pro baptismo in sabbato sancto vel pro confectione crismatis in die cene domini. vel pro anniuersario defuncti. dicit quod predicta fieri non possunt aliquomodo a clericis interdictis sine pena irregularitatis. nec etiam a non interdictis in loco interdicto nisi seruata moderatio predicta: quia predicta sunt diuina officia alicui ordini annexa. unde in eis habet locum regula. et de officio quod fit per confectionem crismatis. hoc tenuit Host. se corrigens in. d. c. perpendimus. s. eo. et idem Jo. mo. Arch. et Jo. an. in. c. quoniam. s. eo. Idem per omnia dicas de benedictione calicis et paramentorum: vel corporaliu: vel candellaru in festo purificationis: vel oliuarum in festo palmarum cum talis benedictio ab episcopo vel sacerdote fieri debeat. de cose. dist. i. vestimentis. et c. consulo. et de sacra vnct. c. vno. idem est dicendum de consecratione ecclesiarum vel altarium manentium vel viaticorum eadem ratione. ¶ Cuius de baptismo permissio tempore interdicti videndum est de corpore christi. et hoc permittit in quantum dicitur viaticum. et cum datur de ceteris: ut. s. de pe. et re. qd in te. nec enim debet alicui penitenti denegari. l. dist. penitentes. Sed hic quero an sanis damnatis ad mortem tpe interdicti possit dari eucharistia dicit quod sic: ad hoc cle. i. de pe. et re. et ibi no. in. iij. glo. planius enim est quod isti censentur in mortis articulo quo casu appellatione penitentie intelligitur viaticum. ut. d. c. quod in te. ¶ Querit ulterius an clericis vel laicis non interdictis possit dari eucharistia in loco interdicto postquam in mortis articulo. dicit quod de presbytero celebrante missam non est questio. Cum enim quotidie debeat celebrari seruata forma huius. s. ad iungimus. per consequens potest immo de sumere corpus christi. de pse. dist. ij. peracta. et c. coperimus: sed de alijs dubitat. licet viderit religiosos suis fratribus et sororibus quarum curam gerunt indifferenter concedere tali tempore eucharistie sacramentum: sed quo iure. sed si hoc faciant ipsi discernant: cum contrarium videatur de iure scripto. in edictis enim permittitur certorum casuum quod non reperitur expressum permissum subiacet regule prohibitionis. ij. q. vj. consuluisti. xxvij. q. ij. hoc enim de transla. c. ij. et est expressum in cle. ex iuri. s. porro. de xib. fig. Cum ergo per interdictum prohibetur generaliter administratio ecclesiasticorum sacrorum certis casibus et sacramentis exceptis: ut dicit

Petrus de anchorano super sexto decretalium

in prin. huius. c. sequitur qd alijs quibusqz personis ministrari non debet. Dubitatur etiam circa hoc cu portatur corp^u xpi ad infirmu. vtrū portabitur cum pulsatione campanelle et lumine precedente et alijs consuetis: credit qd sic. quia cu aliquid per mittitur si aliud non apparet inter permissum fm qd huius dispo nit illud fieri et vsus obseruat. arg. iij. dist. erit aut. et xij. dist. illa lxxvj. dist. vti nam. de costi. ex literis. ff. de p^usu et ba. l. planu. §. eq^u tij. de lumine. aut deferendo disponit ius. de cele. mis. sane. de ca^u panelle pulsatione disponit consuetudo generalis. Item campa naru pulsatio no videtur phibita nisi ppter diuina officia cele^u branda: vt. d. c. qd in te. et in isto. c. ¶ Sed an viaticus dabit^u tūc infirmo in presentia personaru astantiu et venientiu ad locu vbi est infirmus: putat qd sic. vt sic permissio intelligat^u fm conditio nem status persone cui sit. xij. dist. in. quisquis. de prin. porro. ff. de milite. l. ex militari. de dona. pastoralis. sed conditio persone infirme requirit astantes. Item dicit qd cum portat obuiantes sibi in itinere debent inclinare. de cele. mis. sane. fortius astantes cum infirmo ipm extra piscidem aperte cōspicere et adorare nec forte est iure expressum qd visio tanti sacramenti prohibita sit tpe interdicti nisi cum diuina officia celebratur actualiter. et sic pot^u intelligi quod not. in cle. ex frequentibus. circa prin. eo. titulo.

9 ¶ Sed queritur an mulieribus pregnatibus et parui appropinquantibus potuerit tunc dari eucharistia. dicit Jo. an. in. d. c. qd in te. male posse dici eas decedentes lz parui appropinquat: sed hoc est necesse: vt. §. sicut decedens is cui dicto tempore cōceditur eucharistia: vt. d. c. qd in te. et c. permittimus. §. e. quare nisi si aliud periculum imminet est abstinentum eadē ratione: idē p omnia est dicendū de intrantibus mare vel bellu campestre vel obse^u sis. facit quod no. de offi. ord. pastoralis. ij. rñ. in glo. quo casu et de corpore xpi. ¶ Videam^u de penitētia que de iure veteri tem pore interdicti cōcedebatur morientibus tñ. de spon. nō est nobis hodie etiam sanis nisi sint excommunicati quibus solū in mortis articulo concedit^u vt hic vel nisi sint interdicti ppter coū culpā siue fraudē lata sit sentētia interdicti. vel presterint in hoc au^u giliū vel fauor: em quo casu cōceditur eis limitate: si cautionē vl^u timentū presterint et pmisserint: vt hic dicitur. ¶ Offer dubi tari si contingeret casus imponēde alicui solēnis penitentie. an tunc solēnitates iuris debeant obseruari. So. cum inter solēni tates hoc casu sit solēnis decatio diuini officij aspersio aque solēniter benedicta: auditio diuinorum: perceptio corporis xpi: et alia que non possunt fieri in loco interdicto etiā circa nō inter dictos non credit tunc illas solēnitates obseruandas de quib^u habetur. ¶ Post. dicit in capite. et xxiij. q. ij. latronem. Item que ritur an ab interdictis penitētiis vel non liceat clericis mori^u tuaria vel funeraria recipere et pro eis sit orandū. Inn. in vtrif^u qd sic post penitētiā de exco. prela. c. fi. et xj. q. ij. quicunqz. Sed ante penitētiā susceptā pro eis nō est orandū: nec mortua ria recipiēda. lxxvij. dist. c. fi. alie autem oblationes ab interdic tis penitētiis vel nō recipiuntur etiam in loco interdicto p ea que notatur. xc. dist. c. oblationes. ¶ Sed nūquid interdicti gaudent indulgētiis et remissionibus: dicit qd non illi qui fuerint in culpa dolo vel fraude qd poneretur interdictū cū non sint ve^u re penitentes et confessi. quod est necesse ad obtinendas ipas in cle. literas. de reliq. et venera. sanctorū. Sed alij interdicti nō p^u ter eorum culpam bene sunt participes eo modo quo alij vt p^u batur in isto. c. §. illis etiam. bene facit de priuile. qd nōnullis. et eo. ti. c. licet. in fi. §. eo. lib. et hic de penitētia. Item dicto tempo re interdicti permittitur matrimoniū quod potest contrahi quoa^u cūqz tempore per consensum legitimū de presenti. de feri. capel^u lanus etiā si contrahentes essent interdicti fm Inn. de spon. nō est. Nam et per infideles potest contrahi. de presby. non ba. c. fi. et per excommunicatos. de eo qui duxit in matrimo. q. po. per ad. si gnificasti. Sed an solēnis benedictio tēpore interdicti fieri po test. dicit qd non fm Post. nam illud officiu est certo ordini depu^u tatū. de secundis nup. c. j. et ij. ¶ Sed queri potest an dicta benedictio nuptiarum fieri potest vbi alter tñ vir vel mulier est interdictus in loco non interdicto. Respon. si alter est interd^u ctus tempore benedictionis planū est qd non: quia nō d^u nō in^u terdictum simul cū interdicto cōmunicare: vt probatur in. c. vt priuilegia. et c. seq. §. de priuile. et c. qd in te. et c. permittimus. p alleg. et in. j. c. §. addicimus. per quem etiam probabitur qd poti^u dimitti debet officium qd interdictis presentibus celebrari. licz ibi sint etiam non interdicti: ad idem. §. eo. lib. de priuile. epoz. quod est verum. vbi sacerdos dicens missam: tam canonem ince^u pisset: vt no. Inno. §. eo. nuper. et sic inter quod not. xj. q. ij. sicut apostoli. Ex his sequitur qd si spōsus est interdictus vel expres^u se vel nominatim vel etiam sit de populo interdicto. licz sponsa non sit interdicta: tamen benedici non debent etia in loco non interdicto. simul enim benedicuntur de consuetudine et de iure. xxiij. dist. in. c. vlti. licet benedictio dicatur principaliter respice^u

re mulierem. et hoc de matrimonio. ¶ Videamus breuiter de sacramento ordinis: an cōferri possit tempore interdicti vel in terdictis: dicit qd interdictis cōferri non possunt ordines siu sint clerici siue laici. id enim esset percipere sacramenta a quoz perceptione sunt remoti: nisi in casibus permissis. ad hoc de cl. ri. excom. minist. c. fi. nec in loco interdicto possunt cōferri ordi nes aliquibus clericis vel laicis. quia ibi phibent^u administra ri ecclesiastica sacramenta. exceptis quibusdam casibus enu^u ratis in glo. in prin. de quibus iste non est. si autem populus le^u ci est interdictus cū per hoc non sit interdictus clerus: vt. §. et si sententia clerici illius loci poterunt extra locū interdictū a superiores ordines promoueri: quod intelligas dūmodo ordi^u nētur ab epō qui ipos de iure valeat ordinare vel de ipius licē tia ab alio. de temp. ord. cum nullus. §. eo. Si vero locus tñ el^u interdictus. licet in eo loco nullus valeat ordinari: vt dictus el^u laici tamen non culpabiles delicti propter quod sententia lat^u fuit extra locum interdictum etiam per episcopum dicti loci vi^u per alium de eius licentia poterunt ordinari hec vera nisi ppte delictum vniuersitatis fuerit in loco interdicti lata sentētia. n^u tunc nullus de vniuersitate posset ordinari cū eo casu omnes d^u vniuersitate intelligantur interdicti: vt in isto. c. §. illis etiam. §. eo. lib. de priuilegijs. licet in fi. et hec dicta sint de sacrament^u ordinis. ¶ De extrema unctione que est vnum de sacramenti^u dicit tenendum incūctanter qd est prohibita tempore interdic^u ti. d. c. qd in te. de peni. et remi. Sed dubitat quidā an extrem^u unctio pferri potuit clericis vel religiosis maribus vel femini non interdictis. sed de loco interdicto qui seruauerūt inter^u ctum. Jo. an. qd non. in. d. c. qd in te. dicit tamen qd hic multi me^u le aduertit. ¶ Videndū est ammodo de effectu prohibitioni^u ecclesiastice sepulture tpe interdicti. ad cuius euidentiam pmit^u dum est: qd multi sunt casus in quibus interdictur ecclesiastica^u pultura. de quibus plene per glo. et alios. de sepultu. ex parte. i. Sed hic specialiter est tractandū de ecclesiastica sepultura qu^u phibetur interdictis de priuilegijs: vt priuilegia. §. sane. et ec^u ti. epozum. §. eo. lib. Item interdictur ecclesiastica sepultura i^u loco supposito ecclesiastico interdicto d quo loquitur quatu^u iura de priuilegijs. cum et plantare. §. qd si. et c. vt priuilegiū. pri^u

13 rñ. d. c. qd in te. et cle. eos. de sepult. ¶ Ex quib^u patet qd in ec^u clesia vel eius cimiterio interdicti sepeliri nō debēt corpora de^u functorū: vt prealle. §. qd si. et c. vt priuilegia. qd enim ibi dicitu^u tpe interdicti: exponitur et in loco interdicto: vt pbat. c. qd in te^u Item nec in ipis sitis in loco interdicto nisi sint clerici qui seru^u uerūt interdictū qui sine campanaru pulsatione cessantibus on^u nibus solēnitatibus intelligo dupliciter possunt cū silentio ti^u mulari: vt. d. c. qd in te. cle. eos qui sciēter: ptra facientib^u ipo^u fcto imponit penā exco. a qua nō debet absolui: nisi prius ad a^u bitriū diocesani eis quibus ppter pmissa fuerit iniuria irroga^u ta satisfactionē exhibuerint cōpetentē. Iuxta pdicta querit qd hoc casu appelletur cimiteriū. Jo. an. in. d. c. eos. dicit qd est lo^u ad vsum cimiterij per epm benedictū. de pse. di. j. nemo. Stepl^u in. d. cle. dicit qd sufficit qd sit ad sepulturā deputat^u. licz nō sit b^u

14 nedictus. alleg. qd no. ¶ Post. de sepult. c. pe. vbi dicit qd tem^u ad vsum sepulture deputata vendi non pōt. sicut nec benedicta

15 ¶ Item qd ecclesia nō cōsecrata postq^u est diuini officij de^u putata gaudet immunitate. de elec. c. pe. et dicit^u polui sicut tem^u cōsecrata. de pse. eccle. vel alta. c. fi. Jo. cal. tenet opi. Jo. and. §. qd nō sufficit locū esse deputatū ad sepulturā: nisi sit ad hoc pe^u epm destinatus. et hoc casu tpe interdicti non est in talib^u prob^u bita sepultura. Nunquid ergo sepeliētes extra ecclesiam et cim^u teriū violant interdictū. dicit qd nō: quia nō debēt corpora inse^u pulta manere. xxiij. q. v. placuit. ij. q. vij. quicunqz. et licz possint ex^u tra cimiteriū tunc sepeliri: nō tamē cum diuino officio. als cleri^u ci violarent interdictum. facit de rap. super eo. §. ita tñ. ¶ Item^u quero an laici non interdicti possint in cimiterio sito in loco in^u terdicto clericoz officio sub silentio et cessantibus alijs solē^u nitatibus sepeliri. dicit qd non: quia hoc ex gratia cōceditur cle^u ricis: vt. d. c. qd in te. et quibusdam alijs ex priuilegio: vt. c. vt pri^u uilegia. de priuile. ergo alijs intelligitur denegatum. vt. c. qd ali^u cui. de priuile. Sed quid de priuilegiatis post. c. istud super au^u ditione diuinorum et perceptione sacramentorum vel super alte^u ro predicto: tantum: nunquid debet tempore interdicti admit^u ti ad ecclesiasticam sepulturam. Putat qd sic quando est priuile^u giatus super vtroqz vel super perceptione sacramentoz. nā cū^u sint septem sacramenta sub eoz appellatiōe includit^u ecclesiasti^u ca sepultura: de symo. non satis. et c. cū apostolica. in quibus es^u satis expressum. sed si priuilegiū esset cōcessum super auditione diuinorū. licz nō possit dici mortuū audire: tamē posset iuste in^u terpretari per illud priuilegium fore concessam ecclesiasticā se^u pulturam per regulam cui cōicamus in notabili et c. xxiij. q. ij. sa^u ne. et de sepul. ex parte. ij. et cui conceditur ingressus ecclesie p cō^u sequens

sequens sepultura. arg. s. eo. li. de his qui in si. intellige tamē sibi istam sepulturā permissam cessantibus solēnitatibus. vt de cleri- cis qui seruauerūt in. d. c. quod in te. Sed an defuncti tpe inter- dicti. ppter hoc extra cimiteria sepulti relaxato interdicto pos- sint in cimiterio sepeliri. Inno. 2. Host. q. sic in. c. tanta. de ecce. p. la. si in eis tempore mortis apparuerunt signa penitentie et cōtri- tionis. sed quid si interdictus vel non interdictus tpe interdicti fuit sepultus in cimiterio: nūquid relaxato interdicto ibi reman- ebūt. dicunt idē doc. q. si fuerit penitens nō exhumabit: quia res venit ad casum in quo idē fieri possit de puer. coniug. placet. 2. ff. ad. l. aquil. quia in eū. ¶ Ultimo circa istam sepulturā pro- hibitam tempore interdicti vel personis interdictis scias q. for- tificata est pena cōtra sepelientes: vt cle. eos. de sepul. circa quā subitant ibi doc. an oēs operātes in tali sepultura sint excoīcas: puta fabricātes vel fodientes terrā vel ponētes in sepulchro: vel fouea: vel portātes cruce: vel cereos: siue funus: vel associā- es causa honoris vel amicitie: vel clerici diuini officium faciē- es: vel nō prohibētes cū possent. dicit sine dubio oēs istos exco- municatos: q. sunt participes criminis siue cooperatores ad hoc. s. eo. nuper. 2. c. si cōcubine. Si vero sine officio clericorū defun- tus sepultus est etiā in loco cimiteriato. l. tutius sit dicere om- nes istos fore ligatos snia exco. de qua in p̄dicta de ar. de cle. ex- om. adm. illud tñ trepidus credit talē nō ligari dicta pena. licet- nt tales. als ex cōtemptu canonum puniēdi. xij. q. ij. s. ecōtra. daz ad hoc. mouēt ex fil. illius cle. vbi circa p̄missā non vult liquod exemplaris priuilegiū suffragari: sed cum talia priuile- ia exemplaris cōsueuerūt cōcedi ecclesiasticis personis. p̄z q. e ipis solā contra facientibus loquitur cle. 2. sic tenet Jo. cald. alijs rationibus hoc cōfirmat. Et querit si clerici dicūt officiū pulture super funus. 2. postea deponētes funus in loco secreto an ponūt ipm in humo: vel in alio sepulchro. nūquid sint excoī- citi: videtur q. nō. quia illa cle. disposuit de sepultura q. est hu- mo vel tumulo mo: tuū condere. 2. sic propter solā officij celebra- onem nō esset delictū consummatum. ergo nō incidit in penas. eo. li. de elec. perpetue. contrarium tenet ipe ad fi. vj. memb. i. Per p̄dicta elicta ex illo solēni tractatu habetis materiā hu- is. c. plene declaratam.

De verborum significatione.

Rubrica.

- ¶ Templarij et hospitalarij an dicantur exempti.
 ¶ Priuilegiū quādo cōceditur alicui q. nō possit interdicti vel ex-
 dicari an poterit suspendi.
 ¶ Legatus de latere an liget exemptos.
 ¶ Locus desertus quis dicatur.
 ¶ Iuramentū de veritate est fm consciā iurantis.

Entiens. Diuiditur in quinq. par- tes. primo declarat qd cō- ferat priuilegiū filiationis. scdō ibi illū qd dicatur de seruīs. 2. circa ecclias taliz loco rum. tertio in. s. ceterū deducit articulus de cimarū. quarto ibi in alijs sit reseruatō iur- ris episcopa. 2. parochia. quinto ibi p̄ decla- rationē sit protestatio d iure vtriusq. ¶ Positiō casus elicias glo. que incipit. sed in quo. nā fratres templarij hospitalarij uestitiōē habebant cū epō tiberiacen. pduxerunt quedā pri- uilegia Alex. 2. Lucius. de quorū certis verbis dubitabāt quid significarent quod hic in principio diffinitur. Sed Inno. agit ab. clarius q. hic loquitur de quodaz ordine qui dicūt sancti aco. 2. est in hispania. 2. sunt laicivrozati certis diebus in septi- ana abstinētes a thoro vxoris. habent tamē clericos in ordi- suo. 2. sic legendo cessarent aliq. obiectiōes de quibus. j. di- tur. ¶ Nota q. templarij hospitalarij non sunt exempti. li- t gaudeāt certis priuilegijs. 2. istud hic colligitur in quātū iste. intelligitur de p̄dictis fratribus templarijs et hospitala- ris. vt dixi. s. in casus positione. intelligēdo autē de quibus ibi et istud notabile hic non cadit. sed bene hoc sentit Jo. and. de priuilegijs recepimus super glo. 2. in nouel. ¶ Secūdo no. q. ando cōceditur alicui priuilegium q. non possit interdicti vel cōdicari. nūquid ergo poterit suspendi: videtur q. sic. quia hoc qd non potuit nō cauetur iure. ergo est cōcessum. quia casus iustus remanet sub dispositione iuris cōis: vt. l. si cū dotem. in. ff. sol. mat. facit. c. susceptū. s. eo. li. de rescrip. p̄rariū tenet. v. pro qua alle. in nouel. s. eo. ti. s. is qui cōiuncto. iij. respon- sū. j. 2. ij. ad idem. s. ti. 2. c. j. s. si quis cōiunctus. cū illo decr. sa- mento. eo. ti. 2. c. ep̄orum. s. eo. lib. de priuile. 2. c. ij. s. eo. li. de c. delega. ¶ Tertio not. q. dicit romano pontifice vel lega- to. 2. sic patet q. legatus de latere ligat exemptos. 2. per conse- quens hoc probat fm Abb. legatos posse cognoscere de cau-

sis: exemptorum: quod dicit alibi non ita clarē probari: sed certe hoc non probat: quia ex tenore priuilegiū hoc legato cōpetebat vt patet ex tex. ergo non de iure cōmuni: quia frustra petitur 2c. vt. l. j. c. de thesaur. lib. x. Item sunt ordinarij 2. ad instar ordina- riorum iurisdictionem habēt: vt in prouincijs sibi decretis: vt. s. eo. lib. de off. leg. legatos. Sed illi in exemptos nihil possunt ni- si in casibus exceptis. ergo nec isti. Ber. tenet cum abb. s. de of- fi. leg. translationem. de quo per Hosti. in summa eo. tit. s. quid pertinet. in prin. 2. in Spec. eo. titu. s. superest. ver. sed nunquid legatus potest suū officium. 2. in. d. c. quod translationem. vide an ad ipm legatum potuit appellari omīssis medijs. vbi dicit in nouella. de cōsuetudine obseruari q. possit et an possit adiri per simplicem querelam. dic vt no. in. c. j. de offi. leg. s. 2. vide qd no. ¶ Quarto not. q. locus dicitur desertus qui non est habitatus: penitus nec cultus vel sub saraceno: 2c. quem tex. declara vt in glo. s. quia non fm ea ad hoc vt dicatur desertus sufficit q. vltra memoriā steterit sub potestate sarace- norum: licet cultus fuerit licet Hostien. dixerit q. hoc casu pri- uilegium locum non habeat sed hoc reprobatur in nouellaz tenet cum glo. 2. fm ipm Hosti. intellectus glo. benignior est 2. magis certe litere applaudet: quia inter inhabitatum 2. incultū ex vna parte 2. detentum vltra hominum memoriā a saracenis cadit alternatiua legis: 2. sic diuersos casus determinat. Aduerte ta- men quia etiā inculto 2. inhabitato requiritur excessus memo- rie hominum: quod intelligit quo ad hunc 2. casum priuilegiū de quo hic. nam fm deriuatores. locus ideo dicitur desertus quia non fertur. aut quia habitatio deferitur. 2. hoc vult litera cū cer- to temporis spacio quo ad hunc casum. in alijs ergo non sic: vt patet in appellatione que per lapsum anni dicitur desertus: 2c. ecclia dicitur desertus per non residentiam ministrorum: vt cle. si- cut. 2. clemen. si appellationem. de appel. 2. vij. q. ij. si quis presby- ter. 2. de cleri. non residen. c. ij. 2. tales clerici dicūt desertores. xx. q. ij. placuit. 2. legisse habent Rubricam de desertoribus. C. lib. xij. ¶ Quinto not. in. s. censentes. q. fratres istius ecclesie ab eisdem constructe in dictis locis gaudent plena libertate. s. quo ad legem diocesanam ad quam ista plena libertas restrin- gitur per hunc textum: quo ad legem. ergo iurisdictioni subiace- bunt episcopi. 2. sic coram eo poterunt conueneri fm Inno. q. v. de quod not. s. eo. lib. de priuile. c. j. s. in eos. in. ij. glo. 2. de vtra- q. lege vide remissiones plenas vt in glo. est lex 2c. ¶ Sexto no- ta in ver. ab. sed q. religiosi clericos instituendos in ecclesijs eis subiectis debent episcopo presentare. 2. ab eo examinari. et hoc ideo fm Innocen. quia huiusmodi ecclesie non erant exempte. 2. ideo clerici per episcopos in eis erant instituendi. secus autē si ecclesie essent exempte ex toto: quia tunc instituerentur clerici p fratres. xvij. q. ij. c. j. Sed tunc si populus non esset exemptus: re- ctor ecclesie institutus per episcopos recipiet curam ab episco- po. Et reddet sibi rationem populi: et ibit ad cōsiliū episcopa- le: et recipiet statuta synodi. et respondebit de quarta parte de- cimarū 2. mo: tuariorum 2. huiusmodi que sibi a populo obuene- runt: et prestabit sibi reuerentiam: obsequium: et honores ratio- ne populi: et alia que alij rectores prestant episcopo. argumen- s. de priuilegijs ex ore. et de maio. 2. obediē. q. super. Ista sunt verba Inno. que hic refert nouella. in qua plenius prosequitur hoc de iure episcopi super institutione in ecclesijs exemptorum 2. circa ipos exemptos rationē taliz ecclesiarum cuius dicta re- tuli. s. eo. li. de capel. mona. c. primo. ideo hic nō decido. ¶ Se- ptimo nota in ver. a quibus euidenter probari fm Hosti. q. de iure cōmuni debetur canonica decimarum. ad idem. s. de deci- mis. quoniam. 2. c. dudum. 2. de prescrip. de quarta. de offi. ordi. conquerente. als non esset priuilegium fm eum. ¶ Octauo no- ta in fine. q. ad papam pertinet declaratio. si super verbis priui- legij questio oriatur. cōcor. s. de iudi. cum venisset. Et vtrum re- quirat talis interpretatio partiū presentia vel iuris ordinē 2. p quem fiat si queratur de dubio sententie inferioris iudicis com- positionis priuilegiū statutorum. 2. similiz. vide. s. eo. c. olim. in nouel. post Inno. 2. Host. 2. per Bar. in. l. ab exco. ff. de ap- pel. facit. s. de postu. prela. c. j. ibi nostrum interpret. mādātū 2c. ¶ Pponit 2. videt q. per istos fratres frustra fuerit priuilegiū impetratum super decimis nō soluendis: quia ad hoc de iure cō- muni non tenentur: vt. c. ex parte. j. de decimis. Solu. si dicam? q. iste textus intelligatur de alijs religiosis q. tēplarijs hospitalarijs prout quidam intelligunt vt in principio dixi: tunc cesa- fat istud contrarium. Si vero intelligas de p̄dictis fm Hosti. Jo. mo. 2. Arch. q. isti grauatū in vno: q. soluit ad qd nō tenen- tur per prealle. c. ex parte. sed statim releuātū in alio q. solunt clerici sui ordinis iuxta regulam de parochi. c. j. 2. de iureiuran. l. eū qui. in prin. vñ dicebat Jo. mo. in habentib? simbolū. i. conue- nientiā faciliōr est transitus. de testamētis requisiti. s. sec. et ali-

Petrus de ancha super sexto decreta.

hi dicitur assumptum non videtur quod in corpore patrimonij retineatur. ut. l. imperator. §. si. §. leg. ij. **H**oc dicitur deo hos fratres teneri ad solutionem maioribus sui ordinis ad saluandum eorum consuetudinem propter opus. quia hoc papa decimas remittere non possit cum sint de iure naturali de quo de decima nobis. vel si enim intelligatur quod soluitur de his de quibus privilegio cessante deberet. **S**ed cum opus de infirmitate quod parti remanet salua iura suar defensionum sed aut ista reservatio respicit iura que competunt partibus tunc siue illa non sunt salua: quod lege canonicorum post finiam quod transiit in re iudicata non possunt produci noue defensiones siue iuravit l. sub specie. C. de re iud. z. C. sen. rescin. non pos. l. ij. z. c. suborta. de re iud. **A**ut dices quod ista reservatio respiciat iura in posterum acqrenda et tunc frustra adijciunt talia per finiam non ledatur de ex. c. pe. z. l. an eadem. §. z. cum parte. ff. de excep. rei iud. z. l. se. eo. tit. z. l. si re meam. z. l. se. eo. ti. **S**ol. intellige quod ista reservatio concernat iura tunc siue competentia non quesita postea sed tunc stat strarium predictorum iurium. **S**o. istud strarium ut in glo. si. in nouel. aliter soluit. sed §. glo. plus placet ex quo collige quod finia que fert super declaratione verbi vel intentionis ambigue non precludit viam probationis sed iuribus produendis postquam super talibus iuribus declarationis: quoniam non de dubia intentione sed de ipso iure competere esset questio post finiam alijs probantibus et defendentibus est via preclusa. **S**ed nisi quid per reservationem in finia reservari possint: puta condemo te in centum nisi. **T**. vsq. ad annum pbauerit se soluisse et similia. in nouel. sentit quod papa hoc possit ex plenitudine potestatis et sic non alius. circa quod vide quod not. de sepul. in nostra. in nouel. super verbo pbauerit. **D**eclarat autem interesse fructuum et expensarum potuit in finia reservari dicit ut no. **I**nnocentius. in c. sepe. de ap. z. c. si. quod me. ca. facit. l. idem labeo. fam. l. herc. **Q**uerit **I**o. an. post **I**o. mo. quid incipit episcopus pbare et quid religiosus. **S**ol. ut in ea ex quatuor no. quod qui nittitur ex privilegio super certo iure in eo quod excederet terminos privilegij diceretur esse in mala fide: et per consequens nullo tunc prescriberetur. ut. c. vigilanti. z. c. si. de prescrip. **E**x quo arguit **L**ap. contra episcopum felulanum quod ultra privilegium exceptionis ecclesie sancte **M**arie in capto floz. quod ibi posuit causas suorum clericorum vel ad suum forum spectantes audire non possit prescriptione allegare contra episcopum florentinum in bis. f. q. non sunt in privilegio expressa. facit ad hoc quod no. §. eo. lib. de priuilegiis. cum persone. super glo. z. sic in fi. **U**ltimo scias quod **I**o. mo. hic posuit unam magnam glo. que principaliter tractat quod venit in probatione cum monasterium privilegiatum super decimis novaliis: et certe parochie agit contra rectorem parochie quasi possessorem earum: et contra rectorem agit contra monasterium ut illa sibi dimittant in pace **P**ortet enim monasterium pbare tanto tempore loca illa fuisse inculta siue inhabitata quod non sit memoria in strium ut sic possint dici novalia ad culturam redacta: ut. c. qd per novale. de x. sig. qualiter qd dicere debeant super hoc testes. et qualiter testes rectoris parochialis strium deponentes **I**o. an. hic vel alibi dicta glo. non ponit sed remittit ad **S**pe. de pba. §. z. ver. ult. **Q**uerit qualiter. **S**pe. super ista materia coniungit glo. **I**nnocentius. cum ista alia qua super isto articulo posuit **I**nnocentius. §. e. qd per novale. z. alia qua posuit de priuilegiis. c. si. z. q. sunt utiles et recitate ad istam sicut facit. ideo alio ordine eas persequar magis clare quibusdam additis. ut patebit in fine. **Q**uero quod deponet testes monasterij pbare volentes quod locus fuerit incultus et inhabitatus vel a saracenis detentus ultra hominum memoriam et dicat desertum: ut vult ista decre. in. §. illi loci. vel quod pbabit quod non extet memoria quod quicquid cultus fuerit: ut si dicit possit novale: ut. d. c. qd per novale. ubi **I**nnocentius. tradit primo unum modum qui sibi non placet: deinde alium in §. melius. ubi dicit quod debet dicere omnium esse opus. ceterum se non vidisse vel audisse eos qui viderit vel audierint quod culta fuerit hec possessio. ff. de pba. si arbiter. **S**ed si istum modum obijciat. non finem esse si hoc modo pbabit memoriam alicuius facti non extare de leui pbare poterit quod non extet memoria legis moysi: nec de christo et de multis qui in lege nova et veteri referuntur cum nullus sit qui hoc viderit vel audierit illa suo tempore facta esse: sed hoc dicere est absurdum et hereticum. **S**o. dicit ibi **I**nnocentius. dicit testimonium non esse ita late accipiendum. sed ita restringendum non vidimus qui viderit et hoc leue est nec qui audierint suo tempore factum id est in eorum opinione habebat quod possessio de qua agitur non colebatur sed lucratum erat vel transiit in bestias vel paludibus patebat. **S**i vero velles addere nec audierim nec vidimus illos qui viderit vel audierint suo tempore vel ante tempus eorum factum male intelligeres: et predicate absurditates et multe alie sequerentur. ista ut credo est eius intentio in. d. c. qd per novale. circa istam probationem novalis. **S**ed in isto. c. a. priuilegiis. mag. vsq. ad ver. §. qd testis. tradit alios deponendi modos: ubi super eo quod. §. dicitur de modo deponendi quod non vidit eos qui audierint factum suo tempore refert quosdam dicere et forte non male quod idem si audierint ab alijs factum non tempore ipsorum a quibus audierint sed ante ab alijs puta audiri a **I**o. quod tunc **I**usti. hec loca colebatur. sed ab eo tempore citra est eorum opinio quod fuerint inculta.

si enim a **I**ustiniiano audisset indubitatum esset quod non pbaretur scriptio. **I**dem si non dicat de certo homine sed nominat certum factum ut si dicit se audisse quod predicta loca colebant eo tempore quod fuit conflictus saracenorum cum christianis: sed postea fuerint inculta. illa est quodammodo opinio. fatentur tamen quod non debet confusum tempus cere. puta quia culta fuerint a tempore christi citra. sed certum dicere debet. ut predictum. §. tunc **I**usti. vel conflictus. **A**liqui tamen finem esse dicit contrarium. §. quod non sufficit dicere quod audierint ea culta tempore **I**usti vel tunc conflictus nisi dixerit quod audierint vel viderint suo tempore culta. ponit alium deponendi modum. §. quod est eorum opinio omnium habentium circa loca que monasterium dicit novalia et etiam aliorum. quod de his querit curam agit vel melius omnium qui circa hoc arbitrantur nullum qui vivit vidisse quod loca talia fuerint culta. et oportet per arbitratres vel habitates quod predicta opinatur esse duos vel tres siue plures ut iudex arbitratibus. et adijciunt in suo testimonio nunquam viderunt aliquos qui diceretur se vidisse illa loca colli. vel audisse ab alijs predecessoribus sursum in infinitum predicta loca si tunc colli. **S**ed iuxta predictos modos querit quid si testis interrogatus responderit aliquos: sed paucos et sine ratione opinari strium credit pbare prescriptione. **S**ed quid si dicat pariter parte opinari contrarium: sed sine ratione credit pbare prescriptione credit **I**nnocentius. non valere testimonium quia non est testis distinguere quid faciat contrarium: vel sine. **S**ed quid si dicat audiri aliquos sepe vidisse vel audisse quod suo tempore culta fuerint predicta loca: sed tunc non creditur cum interrogasset ab eo de causa dicti sui vel de circumstantiis non respondit ei vel respondit ei falsum. respondet quod per hunc testem non pbatur prescriptio quod cum hic testis non esset iudex illius a quo audibat loca culta non tenebatur ei respondere: sed si falsam causam subiecit dicti sui. tunc posset dici quod bene pbatur prescriptio dummodo constet causam quam dixit falsam et etiam eam dixisse: quia forte non est sibi credendum quod ea dixerit nisi pars monasterij si pbet. **S**ed querit **S**pe. ubi. §. ver. qd si non est. pone quod non est qui viderit vel audierit quod fuerit culta: apparet tamen aliqua signa: puta edificatio aliqua vel locus est vicinus alicui castro antequam de populo. dicit **S**pe. quod quo ad probationem decimarum debet per cultus haberi: quod ager est locus qui sine villa est. ff. de ver. sig. l. ager. et per edificia probat aliquid. **C**. de adm. tu. l. l. et q. z. **C**. de ali. §. l. l. ij. z. q. ij. quatuor. in fi. z. c. an. r. x. q. ij. sane. z. ff. de albo scri. l. i. ij. ita dicit **S**pe. in. d. §. i. de pbatio. quid si non est. et hoc ita dicitur sunt de monasterij testibus pbare volentibus novale siue memoriam non extare ut dixi. **S**ed quero qualiter testes rectoris parochialis debet deponere ad probandum strarium. dicit quod debet probare esse eorum opus. hominum quod predicta loca culta fuerint vel audierint quod predicta loca culta fuerint et hoc sufficit licet non bene aliud. **S**ed quid dices si testes utriusque partis hoc dixerint dicit **I**nnocentius. arbitrio iudicis relinquendum qui partibus prestat et cum testes iuxta predicta deponere debeant. de comuni opinione ea illa fuisse culta vel non preferrent digniores et verisimiliora dicentes. c. in nostra de testibus. z. c. pretere. **S**ed aduertendum quod teste monasterij deponentes de eorum opus. loca non fuisse culta a tempore quo non extat memoria: vel se non vidisse vel audisse eos qui viderint vel audierint exponit negativam. **T**estes vero rectoris parochialis deponentes eorum opus. esse ea fuisse culta vel se vidisse vel audisse eos qui ab alijs audierint ea loca suo tempore culta deponit affirmativam: unde duo tamen vel de eorum opus. visu vel auditu ut dicitur deponentes preferuntur. cum testes monasterij qui dicerent strarium iuxta theoreticam glo. in. l. dicit pretere. §. si plures. ff. de arbi. z. §. eo. lib. d. arbi. c. i. hoc tenet quidam. **A**lij tamen dicit hoc discretionem iudicis committi. quod utriusque testimonium est admissum §. ius. q. de auditu testimonium monasterij sit magis strarium: quia est de auditu etiam astruit negativam. hec autem satis probatur. ff. de arbi. ubi glo. querit an duo testes sufficerent: qui dicerent se vidisse vel audisse vel lum qui vidit vel auduit. videtur quod non: quia ille quod isti viderint non sufficeret quia solus: ergo nec isti: contrarium tenet ibi ne ad rem quod ille non sufficeret. nam nec aliquis sufficeret per se: insciunt tamen duo testes qui audierint eum stipulari finem **I**so. ita dicit ibi. **S**ed contra hoc videtur aperte. §. de testi. l. z. ex quadam **S**ed dicit quod ibi loquitur quod in illa prima persona non assistit veritas sed probatio veritatis. et ideo quia pbatio est pbatio assumpta quod illa ex qua assumitur: ut in ante. si quis in aliquo. **C**. de ed. sed si in talia persona assistit veritas. §. memoria. et sic est hec pbatio veritas: non pbationis: et sic hinc dicit illa glo. finem **R**. c. l. y. ibi in additis. hec vera quod testificatur de auditu vel memoria alterius quando vero de eorum opus. opus quod dicat se a multis audisse quos interrogatus si noiat bonum est: si dicat non habeo memoriam de aliquo: nec non recordor de aliquo certo: sed quod sic ceterum dicebatur vide valere testimonium finem **I**nnocentius. z. de aqua plu. ar. l. in summa. §. idem l. beo. **D**icit etiam quidam quod si constet per confessionem vel alio modo quod a testimo anno citra ante lit. ceterum fuerint predicta loca culta quod

quoniam monasterium pbat p se oia supradicta: tñ succubet: qz tñ
 pportet eñ pbare pscriptiõem cui nō extat memoria. hec nō est
 alis que est infra. c. annos. cū vsq; ad. c. annos vel parū minus
 de extendi memoria hominū: sicut vita. ff. qui. mo. vsufru. amir.
 an vsufructus. sec? si p pessione vel alio modo nō cōstet de an
 erioz: sed cōstet a ducētis annis citra. culta fuisse: qz tñ valet
 nonasterij pbatio p dicto modo facta. ita dicit Innoc. vt refert
 Spe. in. d. s. j. ver. sunt aut. hec sunt Inno. sup. prima pbatio.
 Sed glo. in. d. l. si arbiter. z. s. itē labeo. palle. se breuius expedi
 it vt vtrobiq; not. Sed p pleniori declaratiōe p dicta oppo.
 a fm dicta. s. recipitur testimoniū de auditu. Itē recipi testi
 moniū de opinioe siue credulitate alioz: sed ptra vtrūq; oppo
 nitur z vt qz testis d3 deponere sup eo qd percipit visu: z alr non
 alet ei? testimoniū. l. testiū. C. de test. z. l. qui testis. s. veteres.
 de testa. So. dicit do. Bal. qz testis id sup quo deponit debet
 percipere ex quāq; sensib? corporis. visus. auditus. gustus. odor
 tus. z tactus. vñ intellectus testis d3 decidi z causari a sensu.
 idē d3 esse in testis: in sensu intellectu. z non diuersus: istud qd
 videt in mēte alicui? nō per sensum: s3 excedit sensus d3 iudiciū
 nō testimoniū: vt dicit Inno. in. c. cū cam. de test. z ideo cū quāq;
 in sensus corporis vt p dicit z no. in. l. q. meo. s. si. ff. de acquirē.
 s. id qd nō claudis sub altero istoz sensuum nō cadit directo
 testimoniū fm eñ: qualiter aut sup quolibet sensu debz redde
 causam plene in. d. c. cū causam. z plenius in. d. l. testiū. p. Ly.
 i. quātum ad ppositum qz in casu nostro qñ queritur vtrūz ex
 alicuius rei memoria necne: ideo sufficit testimoniū de audi
 qz deponit de memoria facti operis vbi veritas negotij com
 penditur per aspectū oculoz: tñ per auditū eozūz qui ab illis
 diuerint qui videntur fieri. Conclude qz si est questio de eo
 percipitur visu vt de numeratiōe percussione z similib? debz
 in testimoniū de visu. si est questio de eo qd percipit auditu.
 ita qz. T. pmissit mibi centū. de auditu. vtrūz aut hoc casu pos
 secus testificari: z quid iuris si partes vel cor tina esset in me
 o inter testes. z ptabētes. Glo. tenet qz valebit testimoniū in
 q. item labeo. de quo ibi per Bar. z per Ly. in. d. l. testiū. z in
 spe. de teste. s. j. ver. sed nūquid cecus. de rōne sup alijs sensib?
 ē dicat qd reddere eā testis debeat. put illi sensui adaptatur.
 Sed restat dubiū qñ deponit de credulitate opinione alioz vt
 moriā nō extare cū hoc nō percipiat visu: auditu: gustu: odor
 u: vel tactu. sed iudicio intellectu tñ quō hic accipit tale testi
 monium in casu quo querit. vtrūz extet memoria necne. Solu.
 t. qz aut credulitas est. prima z diuncta sensui per quē veritas
 iur. Aut est separata z remota. Primo casu valet testimoniū
 qñit exēpluz in teste deponēte q. T. credit. S. cognouisse. B.
 qñ vidit eos in lecto nudos actus agētes quos facitū secula
 nō cōmiserat: nescit tñ an rē intrinsecā peregerūt sed firmiter
 qd dictis actib? opinat qz sic certe illa credulitas est diuncta sen
 su: ideo sufficit ad plene pbandū: vt. c. pterea. de test. z de psum.
 l. idē in filiatiōe que nō pōt vere pbari: sed p credulitate in
 cōtata vt si viro z vxore simul habitantib? vxor parit: psumit
 qz viro: z valebit dictū testis de credulitate cōiuncta cū sensu
 qñe pbabili vt p dicit est: vt. l. filiū. ff. de his q sunt sui vl alie.
 l. z. l. lucius. de pdi. z demō. z hoc etiā no. Bar. in. d. s. item la
 b. z hoc sentit Inno. dñ dicit qz hic cōis opi. idē est qz cōis cre
 ditas. z ideo pbat z etiā credulitas cū aliqua rōne. licz eñ lin
 ga facile moueat ad loquēdum qd vult sic z caro facile mouet
 allicita. aia tñ nō facile mouet ad aliqd credendū s3 pcedente
 rē tñz tanq; solus de scrutator. de iud. nouit. ideoq; q de cōi
 onione deponit. interrogat? quō sit hanc esse cōem opi. rñde
 dñescio qz solus de? scit: s3 credo qz sic x bis exprimebat. xxiij.
 q. humane. Et aliā subijciēt credulitatis cām. z si interroga
 bar a quib? audiuir: rñdebit vt. s. dixi in x. hic vero qñ zc. Ad
 pcta adde qd no. Jo. an. post Inno. s. de iur. cal. c. in cā. vbi di
 cid lram qz ita possum bona pscia pferi que indubitatē no
 uel que firmiter credo. sicut ea que vidi. qz nō vidi xpm crucifi
 xū hoc firmiter credo. Itē nō vidi pstantinū iul. vel Justinia
 nū Imperatores. tñ ipos bene noui. ad hoc facit qd dicit Aug.
 qz pē certa expectatio future beatitudinis: qz de futura bea
 tudine nō pōt esse certitudo scie sed credulitas tñ. Sic est de
 iū mēto de veritate dicēda: qz iurās pōt illa asserere vera esse
 quibus nō dubitat l3 ea nō viderit. z lex dicit factū sciri z in
 dicitū esse qd cōi auditu percipit ab antiquis. ff. d aqua plu.
 au. l. in summa. s. itē labeo. z in Spec. de pba. s. j. ver. z nota.
 qz istis nō tñ iurat de veritate: sed de his que in eius pntia fa
 ciunt. C. de testi. l. testiū. hoc intelligit dicit. s. in ver. solu. dī
 cubi zc. sicut pcurator iurat in animā pstituentis: de veritate di
 cēda z de pscie. rōne curie in animā suā approbatā hodie. s. eo.
 l. iur. cal. c. ij. s. j. Et cū bona cōsciētia rñdere pōt vera esse: q
 scilicet ab alijs qz p dicitis oportet sumere qñq; pbatōes ex cōi vul
 gi opinioe. vt Bart. plene tāgit in. l. labeo. ff. de su. lega. L. ius

tum de veritate est fm pscientia iuratis: nec esset periurus qd qd
 falsum est affirmat verū credens sic est: sic z iudex fm iura pnu
 ciat sed nō iurat simplr pnuciare qd iustus fuerit. sed fm qd sibi
 visum fuerit: vt in aut. iurā dum quod pstat ab his. s. equius
 colla. j. ad idē. s. eo. l. de re iudi. c. j. ver. ptra psciam. ita dicit ibi
 que sunt notāda z cōiungenda his que. s. dicta sunt. Sed que
 rit Inno. vtrū p dicit pbatōes de cōi opinione cū p dicitis adie
 ctionibus de auditu illorū q ab illis qui viderūt vel auditu illo
 rū q ab alijs audierūt suo tpe factū habeāt locū in omnibus sa
 ctis. dicit Inno. qz habēt locū in omnib? q excedūt metā centū an
 norum. puta si neget Constantinū fuisse imperatorem romanorū
 vel Karolū regē francie vel si negetur aliquē fuisse notariū vel
 prelatū. in his omnib? est eadez eqtas. Subdit aut notabiliter
 Inno. qz pbatio cōis opinionis etiā cū p dicitis adiectionibus
 nō sufficiat nisi in his q excedunt metas p dicitas. tñ in his que
 sunt circa metas p dicitas sepe multū valet: quia transferē ionus
 pbandi in reū. ar. s. de psum. quia verisimiliter. z. c. illud. z. c. de
 testamētis. l. j. z in aut. ibi posita. z. C. de sen. l. ij. z hec vera videt
 tur vt ipse dicit: si dicit extractus alicui? plati mortui nō valere:
 quia nō fuit platus vel ptra infra tabellionis mortui q nō fuit
 tabellio vel ptra filios q nō fuit matrimoniū inter parētes. z sic
 dicit ille viuere: q cōi opinione dicit mortuus z sic in si. arg. p dī
 ctarū legū. z. xxiij. q. j. c. j. z de offi. pro. barbarius. secus aut si p
 latus viueret vel tabellio vel marit? Itē in his casib? z si p
 dicti agerēt: puta qz platus repeteret suā eccliam z in cuius pos
 sessione alius esset. tabellio peteret aliquē cessare a diffamatiōe
 sua sup eo qd nō esset tabellio. nā in his casibus nō videt q cōis
 opinio trāsserāt in aliū pbatōne. z est rō qz multa sunt p. reo. f.
 qz est in possessione. z qz negat q nō est in alijs casibus tñ z huc
 aliter subueniēt vt no. in. d. c. illud. z de testi. spo. sepe. Itē hoc est
 verū qñ talis questio vertit inter principales: sed si inter alios:
 puta si aliq; perit aliud ex extractu plati viuentis vel per infra
 tabellionis viuentis. sufficit eñ actori pbare cōez opi. qz habeba
 tur p prelato vel notario quousq; pbatetur ptrariū. ar. C. de testa
 mentis. l. j. de sen. l. ij. z est ratio diuersitatis: qz principalis pso
 na magis debet habere paratas pbatōes sui status q alius:
 ita dicit hic Inno. z Spe. i. d. s. j. de pba. s. verū. l3 ecōuerso. ad
 do qz etiam si ipi principali sufficit sibi quasi possessio. si sibi que
 stio moueat. nec tenet si agat de iurib? plature offendere. de tes
 sta. sed sufficit quasi possessio: vt no. in. c. transmissam. de ele. z. c.
 nihil. z in nouel. adde etiā qd not. in. c. illud. de psum. in nouella
 vbi plenius de testō mīmonij z plature an pbari debeat vel suf
 ficiat quasi possessio cū fama. tenet qz sic in antiqua positiōe iud
 in recenti. z que sit recēs vel antiqua arbitratib? bonus iudex. dī
 cit z ibi de testimoniū ordinationis an. l. psumatur si cōi opi. qz
 clericus reputat. dicit vt in. c. innotuit. de eo q fur. oz. per Inno. q
 subdit differētā inter cōem opi. z notorū. dicit eñ qz cōis opi.
 est tñ de pteritis longe z que nō possunt pbari p testes de visu.
 notorū aut est de pntibus vel primis pteritis: z qd facile pba
 ri potuit p testes de visu. z vt dicit nō mireris si sufficiens repete
 tur a iure pbatio cōis opinionis. indubitatē eñ reputari debz
 qz oēs hoies cōiter opinati sunt sine ptradictiōe tāto tpe a quo
 nō extat memoria: vt. d. l. in summa. s. idē labeo. de aqua plu. ar.
 ista elicio ex glo. Inno. z ex dictis Spe. que visa sunt mibi vtilia
 z notāda plurib? additis vt vidistis. Ego etiā dico qz cōis opi
 nio est etiā vtilis ad pbatōne rerū pntiū z qñq; sufficit vt ad
 pbandū paupertatē alicui? vel cū vergeret ad inopiā pbanē il
 la p cōem vulgi opi. vt pbat in. l. vbi ad hoc. C. de iure do. z ple
 nius per Bar. in. l. si cōstante. so. matri. Ad probandū etiam ali
 cuius mortē sufficit cōis opinio siue fama. vt dicit. s. post Inno. z
 plene per Bar. in. l. ij. s. si dubitet. ff. que ad. testa. aper. Sed hic
 qrit an illa cōis opinio debet esse i toto populo. vel sufficit qz sit
 in aliqua eius parte. Tho. de piperata in quodā suo trac. de fa
 ma. dicit qz in hoc aduertēdū quale erat negociū de qua tracta
 tur. si eñ erat magnū negociū vt de morte regis vel vnius magni
 viri requiritur fama totius ciuitatis. in negotio vero nō ita no
 tabili sufficit opinio siue fama vicinie. qd dictū placet Bart. in
 l. cū quidam. s. qd dicit. z ibi Bal. ff. de acqui. here. ad hoc facit
 l. j. in prin. ff. ne quid in flu. pu. ibi aut estimatiōe eñ colentiū. z. l.
 cuz delantiōis. s. asinā. ff. de fun. instr. ibi in qua psumptiōe sunt
 q in regione moratur z per ista meli? intelliges que supra dicta
 sunt post Inno. sup pbatōne per testes: de cōi opinione qz aliq;
 fuit prelatus tabellio vel maritus. vtrū debet intelligi de cōmū
 ni opinione hominū: q sunt in ciuitate vel in rure. ex p dicitis col
 lige z adde qd no. bar. in. l. de minore. s. z plurū. de qd. z de pse.
 dist. iij. sanctū. vbi fama que est inter hoies diffinit sic. fama est
 cōis pclamatio ex sola suspitiōe z incerto autore pueniēs. fama
 vero hois diffinit: vt. l. cognitionum. s. estimo. de var. z extraor.
 co. sup alijs qz p dicitis oportet sumere qñq; pbatōes ex cōi vul
 gi opinioe. vt Bart. plene tāgit in. l. labeo. ff. de su. lega. L. ius

Petrus de ancharano super sexto decretalium

dicta quia notanda sunt p̄ intelligētia p̄dictorū breuiter hic adiungā. dicit ergo q̄ habem⁹ tria. primo cōm vsum loquendi. se cūdo cōm vsum v̄tēdi. tertio cōm vsum intelligēdi. Querit ergo cū quis vult p̄bare alterū ex istis trib⁹ quāto tpe v̄sus requiritur. glo. in d. l. labeo. videt dicere q̄ v̄sus longi t̄pis dū dicit. z sic v̄sitata. iste aut v̄sus sit per cursum longi t̄pis: vt. l. de quib⁹. ff. de legi. z. l. cōsuetudinis. C. que sit lon. p̄sue. in singulis ponit exempla. z primo in cōv̄su loquēdi. Testator h̄z multos equos legauit alicui palafrenos suos. certe si dubitat qui veniant ap. palafrenorū declarabit ex cōi v̄su loquēdi. ad declarandū autē hūc cōm vsum loquēdi formabo articulū q̄ a decē annis citra. z per ip̄m t̄ps cōisv̄sus loquēdi in hac ciuitate vnde est testator vel vbi cōuersabatur equus talis cōditionis appellabatur palafrenus. z quare debeat dicere q̄ a decē annis z citra. dicit p̄ ea que dicta sunt. q̄ tantū t̄ps requirit ad v̄sum inducendū: quare etiā dictū sit. vñ erat testator vel vbi cōuersabatur certe q̄ talis locus debet inspicere. vt. l. nūcius. de leg. iij. si testis interrogat⁹ quōd hoc scit. r̄ndebit q̄ per dictū t̄ps audiuit equū talis cōditionis sic vocari. quare autē dico audiuit certe ex eo q̄ testis debet p̄cludere id q̄ p̄ sensus corporeū cōp̄hendit. vt. l. q̄ testis. ff. de test. z. l. j. ff. de h̄is q̄ in tes. delent. z ideo si testis de hoc interrogat⁹ quōd scit responderet quia sic cōiter dictū nō p̄bare: quia nō testificat ali quid q̄ suo sensu participat. facit q̄d not. Jnn. in d. c. cū cam. et q̄d dixi. s. in ver. sed p̄ pleniori. Sed quid dicis si testis apte de ponit de causa sciētie. quia dicit sic cōiter audiui dici z nō repetit dicto tpe vel in dicta ciuitate an p̄bet. videt q̄ nō. quia licet primo dixerit cōtenta in articulo vera esse. tamē in ratōe quam reddit locus z t̄ps nō debet intelligi repetita. ar. l. qui fundū. ff. de p̄trahē. emp. p̄trariū tenet: quia si rōnem dicti testis intelligimus de alio loco vel tpe q̄ testificat⁹ fuerit esset sibi ip̄i cōtrari⁹ nec valeret eius dictū. sed nō debem⁹ eius verba taliter accipere scz vt in falsum incidat. vt. l. vt eorū testimoniū nullū sit. vt. c. cū tu. de testa. z. l. quotiēs. de re. du. ¶ Quero de cōi v̄su v̄tēdi: pone exemplū in. l. q̄d si nolit. s. qui assidua. de edil. edic. z de agri. z censu. l. dictū p̄dictorū. l. i. xj. z. l. si prius. de aqua plu. arc. z quā tum t̄ps in hoc requiritur. dictū est. s. de decē annis. articulus aut sic debet formari. a decem annis citra. z p̄ ip̄m t̄ps cōisv̄sus fuit i ciuitate perusij q̄ q̄ emeret pannū de lino haberet ad mēsu ram brachij maioris: testis deponet p̄tenta in articulo vera esse interrogat⁹ de causa sciētie: quia sic vidit emētes z vendētes in dicta ciuitate a decē annis citra. z p̄ dictū t̄ps. si aut interrogabitur quot personas vidit dicit q̄ stabitur arbitrio iudicis. naz si factū est quotidianū requirit q̄ talis v̄sus sit factus a multis personis. secus si nō est ita quotidianū: vt. d. l. cum quidā. s. q̄d dicit. de acqui. here. z q̄d dixi. s. in ver. sed. Sed quid si testis diceret se vidisse a mille personis sed de hominib⁹ nō recordat⁹. dicit q̄ sufficit. vt. l. testis. de testi. C. facit q̄d dixi. s. post Jnn. in ver. hec vera q̄. ¶ Quero vltimo de cōi v̄su intelligēdi. pone exemplū in. l. in v̄su. de verb. signi. certe deponit testis q̄ a decē annis citra. z per ip̄m talia: z talia verba in dicta ciuitate audire ab hominibus loquētib⁹ de hoc. z sic esse intelligēda. z subdit Bar. q̄ illa sunt vtilia ad pbandū cōm op̄i. hominū q̄ quā doq̄ probanda est. vt. l. arbiter. de pba. p̄babitur aut cōis op̄i. probato aliquo ex supradictis fm ip̄m z per istam glo. Jnn. la tis confusam z obscurā in pluribus dictis habebis perfectius z plenius declaratam.

Defectus euidentis in aliquo ex sensibus corporis impedit promouendum.

Manifestū z euidentis differūt.

Canonici an possint facere statuta sine ep̄o.

Coniuratio quid sit.

Ciuitates tuscie que de facto in temporalibus nō recognoscūt superiorē an possint simul cōfederari.

Crimē an possit p̄bari per instrumētum.

Institutionem.

Diuide vt in pri ma glo. ¶ Ita q̄ euidentis defectus in aliquo ex sensibus corporis impedit promouendū. de istis sensibus dictū est. s. c. pri. z idem addit hic de defectu memoriē z intelle ctus. Jurisconsultus pulchre p̄sequitur vitia animi z vitia cor poris. z per exēpla declarat in. l. j. s. si sciendū. vsq̄ ad fi. legis cū. l. se. z se. circa istū obiectū euidentis defect⁹ scie vel persone vide que dicta sunt in. c. si forte. s. eo. lib. de elec. cuius tenor hic repetitur. ideo ibi dicā etiā hic cadūt. ¶ Scdo not. q̄ nō est differētia inter euidentis z manifestū de quo in gl. mag. Ex qua no. q̄ illud dicit euidentis q̄d per v̄sum corporeū percipi nō p̄t sed iudicio z oculo intellect⁹ vt defect⁹ sciētie intellectus vel me morie. hi em defectus nō possunt ad oculū demonstrari. sed per lo cutionē: hinc dī euāge. Naz z loquela tua te manifestū facit. et

lex dicit q̄ illud dicit euidentis q̄d p̄t p̄bari per legitimas cō cturas. vt. l. licz imperator. de le. j. z. l. si quis locuples. de ma nif. test. Sed dices isti defect⁹ inuisibiles cū nō appareāt in i denti requirūt examinationē. ergo nō videtur idem quid ma nifestū q̄d oculis se exhibet z in cōspectu. Sed dic q̄ cū per bue examinationē possit hic apparere perinde dicit haberi. ac si euidentis in cōspectu. ¶ Itā fm Jo. an. in nouel. ista sunt paria ali esse certū vel leuiter posse fieri certū. ff. de dam. infec. l. damni. sabini. z. C. de adult. l. quid. facit q̄d no. qui matri. accu. pos. i in per. z q̄d ibi no. in glo. j. Jo. mo. ponit exemplū cū p̄mittit vñ vel granū q̄d est in horreo q̄d p̄ apertionē horrei fiet certū. s. de ver. obli. l. vbi aut nō apparet. s. si qui vinū. sic si examinabit⁹ te ctus sciēt q̄d sit ibi in horreo suo. facit. xxij. q. v. humane. fone ad p̄dicta. l. lucinius. ff. qui. ad li. p̄la. nō licet. vbi paria sūt aliud inesse cōsistere vel in eo statu qui de primo rē p̄durit q̄ esse. Circa istaz primā partē. c. no. si. glo. iij. vbi paria sunt in p̄essione euidentis defect⁹ exprimere quid sit euidentis vñ aliud i mporat illud idē per alia tñ verba. puta dico q̄ caret oculi vel naso. z. defect⁹ em isti de sui natura sunt euidentis. lz ergo in eo rñ oppositiōe nō opponat euidentis: nō per hoc p̄t dici exceptio inepta p̄posita. cū natura defectus oppositi euidentiam p̄supo nat ad audiētiā. de appel. facit q̄d no. Jnn. in simili. in. c. si de libel. obli. z. l. certū. si cer. pe. ¶ Tercio not. in. s. ceterū. q̄a nonici possunt facere statuta sine ep̄o q̄d intellige vt in glo. et hoc respectu em nō p̄t abiq̄ ep̄o vt glo. dicit z ad p̄trariū de c. cū dilectus. de cle. nō refi. z. c. cum omnes. de p̄stitu. z. c. cōstr tus. de rescrip. dicit vt hic p̄ Arch. z p̄ Jo. an. in iuribus p̄alga.

¶ Quero post Arch. q̄ hic sit mentio de cōiuratione z cas pena: quero quid est cōiuratio siue cōspiratio. z dicit fm Jo. q̄ cōiuratio est plurū in vñ iuratio: z differt a cōspiratione q̄ cōiuratio fit cū iuramento sic dicta a cōiurando z simul iurādo in vnus. cōspiratio fit petitio tñ dicta a cōspirando. hoc p̄mo ponit. q̄. facti. In monasterio sancti Petri d̄ Perusio. Abbas est dilapidator z bonorū monasterij cōsumptor. v. monachi aut dem monasterij vidētes suū monasteriū in p̄alibus labi iurāt runt in simul se iurare z defendere p̄ posse tam p̄tra Abbatē p̄tra quā cūq̄ aliam personā monasterij suū destruentē: sup de factū fuit publicū instrumētū. hoc facto dicebat Abbas ex de eos cōiuratores a iure reprobato. cōtrari⁹ dicūt monachi d centes. nos hoc fecimus p̄ bonore z defensionē nostrī monas terij. querit quid iuris p̄tra monachos. q̄ ex hoc censendi sint cōspiratores alleg. q̄ monachi p̄bentur tractare etiā illa quid monasterij vtilitates p̄tinet absq̄ autoritate ep̄i vel abbatis. xvj. q. j. monachi. tit. ij. c. qui vere. z. xviij. q. ij. c. diffinimus. z. x. q. iij. c. ij. z. ij. per que iura p̄tz q̄ etiam in honestis z licitis na chus a sevolūtatem habere nō potest. Item cōiurationes d ex zelo iustitie sed fomite odij p̄cedere vidēt. de symo. l. 3. in fi. z. c. per tuas. vnde cōspiratores z coniuatores vniuersaliter repellūt. iij. q. iij. cōspiratores. xj. q. j. cōiuratio. cū. iij. c. loz s. de re iudi. cum. j. z. d. z hoc statim plane ponit Jnn. z. l. de elec. bone. Item per leges seculares etiā talia p̄bantur. Cē his qui ad eccl. cōsu. l. denūciamus. z. C. de monopolis. l. j. c. de colle. illici. l. j. z in. x. col. de pace tenēda. l. hac edictali. s. cū ticular. pro hac parte bene facit q̄d no. Jnn. de testi. cog. c. fia. vbi dicit q̄ omnis cōiuratio siue cōspiratio p̄sumitur illicita inducit penam p̄tra cōspiratores. In contrari⁹ arguit z vñ q̄ vbi ex causa licita z honesta sit simul in vñm cōcordia z vñ ibi nō dicitur esse cōspiratio: siue cōiuratio sed potius p̄cordia. vt. ff. de colleg. illi. l. j. Naz q̄q̄ cōspiratio in bona parte acol tur in aut. vt cū de appel. co. s. si q̄s de p̄dicta. vbi dicit q̄ t̄p tissimi patriarche vna cōspiratione z cōcordia rectā p̄dicat dem. ad hoc alle. q̄d no. xj. q. j. si qui clericorū. vbi dicit Joāns q̄ cōiurationes que fiunt super re licita licite sunt q̄d p̄bare detur illud. c. dū dicit rebellī cōiuratione. z ibi autoritate inir dicente. vbi dicit Lau. ergo si nō interdicat autoritas bene p̄ sunt clerici contra suū ep̄m coniurare si male versatur in admi stratione z de tali bona cōiuratione loquitur. s. de elec. cū cō fia. z de causa pos. z p̄prie. cum olim. z de testi. co. iij. q. j. nulli dist. precipimus. s. de treu. z pa. c. j. z hoc approbat Jnn. z. l. sti. in d. c. cum. j. z. d. que decre. etiā in bona cōspiratione loq̄ videtur. nam ibi in prin. dicitur q̄ aliqui monachi erāt in ca nomine aliorū z de aliorū mandato per q̄d cōstat q̄ ibi conia tio interuenit. z tamē non fuit ibi reprobata. z ad idē de acip latorum. z quod not. iij. q. ij. quia ea. per quod etiā patet q̄ cōiuratio nō est a iure reprobata: sed licita z honesta. q̄ admī da z nō puniēda. z hec plane no. Boss. z. l. ost. s. de iud. ex p̄ ta. vbi dicit q̄ in casu licito admittitur cōspiratio. quādo. f. rici statuūt inter se q̄ teneāt se simul. nec permittent p̄latū lapidare bona nec ex cōmunicatum admittent. arg. xxij. q. iij. ad peccatū

Manifestū
festū. Ad
q̄d dicatur
manifestū
bar. in. l. iij.
ff. de fur. spe
cu. in tit. de
no. cri. s. v.
l. j. impera
tor. d. le. j. l.
si tutor. cū
gl. C. de pe
ricu. tu. Et
an manifestū
stuz noto
riū differāt
vide Jnn. i
c. tua. z. l. c.
ficur. de co
hab. cler. er
mu. z in. l. ci
ues. C. d ap
pel. bal. i. l.
fi. C. de edi
dini adria.
tol. bart. in
aut. qui se
mel. C. quō
z q̄ iudex.

ad peccatum. nec ob. quod no. in. c. si qui clericoz. vbi dicit p^{re}sumptio debet enim exponi. i. temeritas. z idem probatur eadē q. si clerici. vbi dicit an per coniurationem. vbi patet q loquitur de illa coniuratione que crimen est. s. quando est diuisio q in malum sonat. de conse. dist. ij. p^{ri}ma. Nos autem loquimur de illa que causa boni fit. z non odij fomite p hoc. s. de iureiu. petitio. vbi patet q non ob. iuramentum. dum tamen non fiat machinatio que cessat in. q. proposita. Non ob. c. si. de te. cog. nam ibi loquitur in machinatione occulta: quod patet. quia dicit ad hęc celanda. de tali etiam loquitur. vij. q. di. c. secundum. nos autem de tali non loquimur: sed de eo quod est licitum. similiter respōdetur ad. s. ecce. xvij. q. ij. vbi loquitur de mala p^{ro}teruitate monachorum. sicut etiam loquitur h^{oc} ost. hic in sum. de iureiu. s. si. ver. si vero temerarium. vbi dicit q predicta de mala temeritate debent intelligi: z sic loquitur hęc constitutio: z hanc partem tenet Hugo. in. d. c. si qui clericoz. ut etiam hic refert Jo. an. in nouel. credo etiam probabiliter posse dici q ista decisio est bona quando apparet z est exorta ex aliqua causa legitima de p^{re}sentia contra p^{re}latum z superiorem: puta quia iam dilapidat male tractat personas z bona monasterij. z sic fundantur z p^{re}supponunt termini. q. predicta scz p^{re}lati iam dilapidabat tempore coniurationis monachorum. sed si contra superiorem nihil apparet de p^{re}sentia iniustum vel p^{re}sumptum illicite non credo licite subditum coniurare vel conspirare contra p^{re}latum in casu quo melius esset in posterum se iuuare contra euz. z sic intelligo hoc. c. vbi patet q coniuratio istorum contra impetrantes non fuit iniusta super re illicita sed licita. puta q defenderent se vsqz ad ius vel sententiam q^{ui}ntum possent. ista enim cōuentio non sonat in delictum: quia licitum est se defendere vsqz ad ius z sententiam superioris q^{ui}ntum potest quis. tum quia ut dicit tex. allicet subditos ad peccandum videntur propter hoc conspiratores. incitat enim eos talis cōuentio. ad iurgia. que licet per se non sint in se mala. tamen quia malum ex eis sequi potest reprobandum a iure vt no. in. c. z si christus. de iureiu. z ad hoc tendunt cauē quas assignat litera. in ver. statutum quoqz. z hoc est quod forte volunt docto. q p^{ri}ma facie omnis coniuratio p^{re}sumitur illicita z ad malum finem fieri nisi appareat contrarium: vt notat J^uno. in. c. de scismaticis. z. s. dictum est. malum autem finem intelligo eo ipso q non subest legitima causa de p^{re}sentia z super iura contra p^{re}latum vel superiorem non possunt coniurando mouderi: sic intelligo eorum decisiones. Item questio loquor cum sit coniuratio licita super re communis est defensio bonorum ecclesie: vt. c. si quis p^{re}sbyterorum. de re. ec. non alie. Si ero non super re communis: s. propria alicuius de collegio fiat coniuratio. puta si p^{re}lati alicui de collegio iniurias intulerit el grauamen. quod nos de ipso collegio coniuramus z promittimus communibus expē. de iure defendere iuxta posse etiam ex cōuentio videtur illicita z contra reuerentiam z honorem iudicentur superiori. pro hoc facit quod no. bar. in. l. sodales. de col. illi. q exceptis illis actibus qui nominantur in. l. si. ff. de iur. im. omnia alia collegia omnes colligationes omnes alie sunt prohibite. z ideo ille secte que sunt in ciuitatibus que on z sunt super his que habent simul tractare. Item iste liget sunt inter ciuitates z inter p^{ri}ncipes z barones non valent: totti post J^uno. in. c. dilecta. de ex. p^{re}la. z quod ipse no. in. d. de scismaticis. non ob. l. non dubito. de cap. vbi dicit q ciuitates inuicem federantur z colligantur. nam illud est verum q uitates alie non amice vel libere federantur populo roma. sed ures comites vel barones qui essent sub vno domino rege vel iudice non possunt istam confederationem facere. regulariter in sum sodalicia z collegia prohibita: vt. s. eo. c. j. Ex istis illige q ciuitates Tuscie que de facto in temporalibus non cognoscunt superiorem possunt simul confederari tanq^{ui} libere sed plura castra vel ville que essent sub vna cinitate vel domino hic non possent: vt dictum est. z ita ipse no. in. d. l. sodales. Gl^o inducit glo. istum tex. ad. q. q per instrumentum potuit p^{ro}ri crimen. de quo. s. eo. li. de iureiu. cum in impositionibus. in. j. glo. C. ad. l. aquil. l. contra negantem. in. j. glo. Jo. and. refert disputasse q crimen probatur per instrumentum vbi de volūte illius contra quem p^{ro}ducitur confectum fuit instrumentū hic all. non potest. vt in reg. semel malus. de reg. iur. in mercu. dicit ibi q per instrumentum directe non probatur crimen. Nam etiam in p^{ro}tractibus notarius non potest conficere instrumentum contra me: me non mandante in aut. de tab. ad. si. j. col. col. hęc vera. nisi per me vel me volente z mandante conficiatur instrumentum per quod ipso facto crimē meum probetur in recte autem bene potest probari crimē per instrumentum. per dico te rupisse pacem: quia me vulnerasti si uulnera probo per les et pacem per instrumentum probatum est delictum. alia amplā etiam vide. idem tenet Bar. in. l. senatus. ff. ad turpū.

z per Ep. in. l. penul. C. de proba.

- 1 Monachi conferunt quandoqz ad habitandum in cellis.
- 2 Monachi possunt soli in cellis habitare.
- 3 Celle appellatione an veniat prioratus vel ecclesia.

Priuelegium. Dicit Jo. an. non diuiditur: quia pendet vsqz ad vltimam dictionem. C^o Not. q monachi quandoqz conferunt ad habitandum in cellis. z sic ad vitam solitariam que quando sit expediens. vide. s. de regu. sane. in. fi. glo. vl. vbi dicit q id qd potest esse solitarium sibi per se debet esse sufficiens. s. de sta. mo. c. ij. vnde solitudo conuenit contemplanti qui iam peruenit ad perfectum quod dupliciter contingit a dono dei: vt Jobā. baptista qui sanctificatus est in vtero matris cum puer erat in deserto. Luc. j. secundo per exercitium virtuosius actus ad Heb. v. perfectorum cibis est solidus eorum. i. qui per consuetudinem exercitatos habent sensus ad discretionem boni z mali. subdit autem si vita solitaria sumatur absqz precedenti exercitio vite socialis periculosissima est: nisi per diuinam gratiam suppleatur. concor. Scē. ad lucillam epistola. x. crates inquit cum vidisset adolescentulum secreto ambulante interrogauit quid illi solus faceret. Decū inquit loquor. cui crates. Laue inquit rogo z diligenter attende ne cum malo homine loquaris. z subdit. ne mo est ex imprudentibus qui sibi relinqui debeat. tunc mala cōsilia agitant. tunc aut alijs: aut ipsis futura pericula struunt. tūc cupiditates improbas ordinat. tunc quicquid: aut metu: aut pudore celebrat animus exponit. tunc audacia acuit libidinem: irratat iracundiam: instigat. hęc ille. vitam ergo solitariam commendat Tullius in Scipione africano qui dicebat nūq^{ui} se minus ociosum esse: q cum ociosus: nec minus solum q cum solus esset: magnifica vox z magnifico viro ac sapiente digna que declarat illum z in ocio de negocijs cogitare z in solitudine secum loqui vt neqz cessaret vnq^{ui}z interdum colloquio alterius non egret. Itaqz due res que languorem afferit ceteris illam acuebat ocium z solitudo. ita dicit Tull. lib. iij. de offi. in p^{ri}ncipi. subdens q cuperet sibi hoc vere liceret dicere. q si tanto viro non licuit gl^oter ydiosis z simplicib^{us} heremiticam vel aliam vitam eligētibz solitariam. licet ipsi videant. An autem vita solitaria ad contemplandum z deo vacandum specialiter deputata sit melior q actiua. dicit Jo. an. hic q. xij. sunt in quibus vita contemplatiua p^{re}eminet actiue: vt dicitur in sum. de virtutibus vbi trac. de p^{re}eminentia vite contemplatiue ad actiuam. Jo. an. remittit ad no. per ipsum in. d. c. sane. in magna glo. ibi arguit pro contemplatiua de eo quod scribitur Luc. x. optimam partem elegit Maria. per mariam autem figuratur vita contemplatiua. de re. iur. nisi. ad. fi. Item hęc vita est certior z securior. ergo tenenda. de pe. dis. v. c. j. in fi. in contrarium arguit de. c. licet. de regu. ibi sicut maius bonum zc. cum litera que ibi sequitur. si ergo in actiua est maius bonum. ergo melior. Itē actiua tendit ad charitatem p^{ro}ximi. maioris autēz charitatis zc. Jo. xv. Item sicut maius est illuminare q lucere tantum: ita vtilius est contemplatiua alijs tradere q solum contemplari. Idem probat philosoph^{us} j. Ethic. melius est bonum gentis q hominis. ad hoc facit quod no. Jo. an. in. c. cum ad monasterium in fi. ista argumenta ibi tāgo post ipsum Tullius. de hoc pulchre loquitur z concludit q vita actiua. li. j. de offi. ad. fi. C^o Secundo no. q monachi possunt soli in cellis secretis z separatis ab hominum communione habitare: z sic de vita sociali fit transitus ad hanc vitam solitariam tanq^{ui} ad vitam perfectiorem: quod dicit vt in. c. sane. in nouel. ad. fi. glo. mag. z. c. cum monasterium. de ele. z isti sunt heremite qui quandoqz non sunt professi: neqz clerici sed meri layci. z tunc vtrum ista vita habeat votum annexum: ita q non possit contrahere. dic vt no. vij. q. ij. s. ecce. q item subsunt episcopo z habent priuelegium clericorum. quod dic vt no. xvj. q. j. qui vere. z vide quod no. in. c. vt huiusmodi continentie. xvij. q. ij. vers. quid vide. de p^{ro}fessis ecclesie secularis vel regu. vide etiā qd no. in. c. ij. de insti. C^o Tercio not. q appellatione celle non venit prioratus ecclesie vel capella videbatur q de prioratu posset intelligi per. c. preterea. de transac. q ecclesie vel capelle venirent nomine cellarum monasterij. videbatur per. c. quam sit. in p^{ri}nc. xvij. q. ij. cum sua glo. Sed dic q licet largo sumpto vocabulo nomen cella. possit ad predicta adaptari. tamen vt dicit Jo. mo. quando vnum dicitur de duobus. de vno p^{ri}ncipaliter ipsum simpliciter sumptum debet intelligi de eo: de quo per p^{ri}us siue p^{ri}ncipaliter dicebatur z est casus expressus in hac materia de p^{ri}ui. quoniam. z all. multa iura que multum hic non probant. z id dicit Jo. an. q ratio huius tex. est quia cum de celis datum sit priuelegium. z de illis vt p^{ri}us loquamur vt de solitarijs locis que dupliciter celant: vt ipse declarat super glo. cella. ad alia referri non debet. facit in aut. de nup. s. ad hoc cogitandum. ad hoc l. ij. s. qui in perpetuum. si ag. vec. vel emp^{us}. z insti. de iu. na. gen.

Petrus de anchorano super sexto Decretalium

vel cui. §. sed quotiens.

- 1 **¶** Commensales cardinaliū et epōrum habent privilegium de iure communi.
- 2 Clericorum tuorum appellatiōe comprehendunt̃ qui sunt de familia tua.
- 3 Domestici qui dicantur.
- 4 Familiaritas naturalis que dicatur.
- 5 Et dictio an faciat modum vel conditionem.

Scut nobis. Cōis diuifio qz in pma cō-
fultatio, a verbis duplicis
gratie caufata. in feda latior rñfio ibi verū latitudo
rñfionis pz in h. z fimil. z in h. etiā. filcurafti. ¶ 110.

q̄ hic nō apparet ad quē papa dirigat istud. c. ex quo dat. intel
ligere q̄ in quocūq; habētē hic grām vēdicet sibi locū istā; p̄sti
tutio. ¶ hodie cōmēsales ep̄oz ⁊ cardinaliū habēt priuilegiū
de iure cōi sup̄ officio dicēdo de quo in cle. dignū. de cele. mis. l.
aūt duo priuilegia de q̄b⁹ in tex. nō habēt de iure cōi. s. habere
p̄nt ex priuilegio: vt hic p̄ de primo. s. de p̄tate p̄ferēdi cōmēsalīū
suoz b̄fficia q̄ de iure cōi nō habēat satis p̄stat. sed ⁊ aliud. s. q̄
possint fruct⁹ b̄fficioꝝ p̄cipere in absentia: ac si p̄sonaliter re
fiderēt: an b̄ cōmēsales cardinaliū. in cle. de cle. nō re. cū de
ctus. sup̄ glo. vl. in nouel. de ep̄o ipse no. eo. ti. ad audie. in gl. fi.
¶ Secundo no. q̄ hic licet effect⁹ gratie p̄cernat clericos istos
quib⁹ gratiā facit. tamen gratia ⁊ priuilegiū d̄: ipsius principa
lis dñi cui sit. ⁊ ppter b̄ dicit Jo. mo. q̄ priuilegiū q̄nq; p̄stiti i
p̄sona priuilegiat. s. eo. li. de p̄ces. p̄ben. c. q̄ cūctis. s. ⁊ q̄nq; deri
uatur in alios: vt hic. z. e. ti. q̄uis. post p̄m. ibi gratiā tibi factā
⁊ hoc facit ad. q. ¶ Id. cū vnus p̄cedit subditis indulgētiā ma
nus porrigentib⁹ adiutrices in opere in alteri⁹ dyoce. constitutū
do an valeat. l. q̄ no. q̄ gratia intelligitur p̄cernere illud opus
extra dyoce. l. effectus indulgētie deriuat in subditos: vt dixi
in rene. c. postulasti. de fo. cōp. ⁊ aduertēdū fm̄ Jo. an. q̄ p̄ter

C Domesti
ci. adde q
appellone
domestico
rū veniunt
serui liberi
zī famuli. l.
respiciēdū.
§. furta. ff.
de pe. gl. in
l. lecta. ff. si
cer. pe. z i. l.
piti. §. sicu
bi. C. d. his
q ad ec. cō.
bar. l. i. l. §.
ad filz. z ibi
dñs Jgne
doctor. au
relian. gl.
insti. de te
sta. §. i testi
bus. doc. i
l. etiā. z ibi
Saly. C. d
testi. Jnn. i
z i lris. eo.
§. z hic.

hoc. f. q. vtilitates effectus huius gratie nō p̄cernit p̄uilegia-
tum. f. tertiu. est minor ambitio q̄ si ip̄m p̄cerneret. iō nō nimis
stricte nec nimis late est interpretāda: nō nimis stricte ex eo q̄ ap-
pellatio b̄nficij d̄z in ip̄a accipit late: vt etiā maiora cōp̄bedat
vt. c. p̄. s̄. eo. 2. qd̄ ibi in nouel. z. c. f. p̄pter. de refer. vbi etiā in no-
uel. de b̄nficijs exēptoz an veniat in hac gratia. Itē extēdit ad
familiares clericos cōmēfals tpe date: z ad eos q̄ p̄e datā lo-
co cedētū vel decedētū subrogant qd̄ plene p̄bat in nouel. sup̄
ver. existāt vbi eisdē rationibz. claudit q̄ dictum p̄uilegiū suū
gratia extēdat ad b̄nficia etiā post eā acq̄sita. z nō restringi ad il-
la q̄ habebāt clerici tpe date ip̄i? p̄uilegiū. z dicit h̄ satis p̄bari
ex eo q̄ videmz h̄as gratias dari dignitatibus. z maxime p̄m vt
ipse no. s̄. eo. li. de rescrip. c. f. sup̄. ij. glo. Ex quo cū sint p̄petue
fateri op̄s: q̄ illi participāt etiā q̄ natū nō erāt tpe quo date sunt
ergo fortis nōdū b̄nficiari. ¶ Nō nimis late etiā est interpretāda
ista gratia ex eo q̄ appellatio clericoz tuoz p̄sumit multū stric-
te in ip̄a. f. al. late: vt in tex. z glo. pone cōcedit zc. tenet ergo
mediū illa gratia: qz participat de fauore: z odio z capit ab vtro
qz: vt per p̄xi. dicta patet. Sed tūc est dubiū cū simul concurrāt fa-
uor z odium an dicti debeāt p̄uilegia odiosa vl̄ fauorabilia. dicit
Jo. an. q̄ odiosa: vt patet ex no. s̄. eo. de fo. cō. fi. diligēt. in. j. gl.
Ego remitto de hoc ad no. subtiliter p̄ Bar. post glo. in. l. q̄ ex-
ceptione. ff. de p̄di. inde. ¶ Tercio not. q̄ appellatio clericoz
tuoz comprehēdit illos qui sunt de familia. in nouel. post Jo. mo.
dicit Jo. an. q̄ meus tuus z suus ad diuersos loquendi modos
relata referunt ad idem suppositū. Vñ ego. p̄. dicā de hoc. vj.
li. iste liber est tuus: duo extranei ad me verba dirigētes dicent
est liber tuus. Idem in clerico alicuius familiaris. naz ille talis
dicit clericū meū. tertius sibi dicit clericū tuū: duo extranei di-
cent suū. Aduertēdū tū vtilius q̄ ista z similia p̄noia possessiua
significāt dñiū vel quasi: vt. l. q̄ntus. §. argētū. ff. de aur. z ar. leg.
z idē si tertius dicat iste liber est. p. nā genituius importat etiā
dñiū. de quo in rub. de no. op̄. nū. per Bar. Tāq̄ tū hic Jo. an.
de illo q̄ bz rem cōm cū alio: verū potuit dicere ipsam suam siue
ista res est mea. al. l. que dicit q̄ verbū suū ambigūū est. vtrū de
toto an de parte significet: vt. l. pupillus. ff. eo. z ideo ille qui iu-
rat suū nō esse d̄z adicere: nec cōde esse. facit qd̄ no. ff. de p̄cu. l. qd̄
po. §. sed z. is. In dñiū q̄ nō fit ambigūū. ff. de inter. ac. l. si defen-
sor. §. z idem. de exe. rei iu. l. si q̄s cū totū. §. j. Jo. mo. rñdēdo di-
cit q̄ vt accidēs denotet subiectū op̄s q̄ ip̄i subiecto p̄ueniat in
totum vel p̄ parte maiori. ff. de le. ij. l. legatus seruus. §. si vnus
z ideo verbū meū de vi verbi d̄z intelligi q̄ sit meum simpliciter z in
omni sui parte seu maiori. z q̄ dicit lex pupillus d̄z adicere zc.
d̄z intelligi dubitationis tollēde causat ibi no. claudit ergo
q̄ id qd̄ habeo cōc cū aliquo nō pōt p̄prie dici meū. ff. de ri. nup.
l. illud. j. rñ. z de au. c. ar. le. l. quinquus. per ista reprobāt glo. q̄ est
in. l. pōponi. §. f. si f. is. p̄al. que dicit qd̄ si iudex p̄nūciat re meā
esse nō valet snia tāq̄ incerta nisi dicat meā totā qd̄ nō est verū.

[illegible]

¶ Expliciunt elegātissima cōmētaria illustris iuriscōsulti Me-
ri anchorani: sup. vj. lib. Decretaliū: cum repetitionib⁹. c. si pa-
ter. de testamē. eo. li. 2. plurib⁹ alijs suis locis et titulis locatis.

- 1 Regula quid sit.
- 2 Casus qui faciant regulam ⁊ qui exceptionem.
- 3 Regula per que verba constituatur.
- 4 Indefinita an equipolleat vniuersali.
- 5 Oratio particularis que sit.
- 6 Oratio indefinita que sit.
- 7 Oratio singularis que dicatur.
- 8 Exceptiones an contingantur sub regula.
- 9 Exceptio declarat regulam.
- 10 Regula qualiter plures casus simul coniungat.

Olent iurifconfulti cum materia vti-
lis et quotidiana in mediū per-
tractāda pponitur ipfam commodare et vti-
liis extollere: vt. l. j. ff. de in inte. re. ti. genera-
li. z. l. j. ff. de ex. tu. z. l. lega. de. li. le. z. plenus
rogo que ad hec spectāt attigās quotidianas
enim sunt: et ideo tractanda et fauorabili? ad
o. ff. de vfuca. ¶ Inter ceteras autē materias
iunior: et ad vtrūq; ius canonicū et civile quam
reg. iu. vbi reuoluūt totum corpus vtriusq; ius
sunt antiqui et moderniores ipsas regulas mul-
tunt. Et quibus postea dñs Dy. cōposuit sup
inter tractatū subsequeūter dñs Jo. an. post gl.
dianas p varios disputatas adiūxit. Et quo
aliqua vtilia eliciā magis memorie cōmēdan-
te super singulis regulis poterūt agrue appli-
go p.imo gl. rubrice vt aliqua circa ipfam ad-
ordinat vtrūq; ad pcedētia: vt in ea p. 3. Scōto
nam iste regulari ponit in fine voluminis et
iuris iuris locatores p.auerūt pmittere in or-
et materias generales et descēdere ad titulos
generib? orum habere: vt patet in tracta. iudi-
ti. generalis. de iudi. z sequuntur speciales
quē respiciant. idem patet in tit. de proba. iudi-
ci. de testi. de fi. inst. de iure iuri. de p.ump. z simi-
quonē titu. de pba. velut species que de gene-
esse dicunt: vt. l. semp. ff. e. Alia similia sup hoc
sunt reddere alia: vt patet. C. de iudi. z subsequeūter
p. partes. Item pcedit tit. generalis. si cer. pe-
s subsequeūtes. et titu. de ac. z ob. cōis ad titu.
iud. z ad alios qui ad tit. ex. qui. cau. ma. z alios
cōmuniū ad omnes rubricas sequētes. C. z.

CAd ppositum igitur vide qd iste titulus generalis ad materias uersas debuerit p̄mitti nō postponi. Sol. vt in gl. ibi est aūt vera solutio. dicit em̄ qd ius nō sumit ex regula sed regula ex iure qd p̄cedit qd gl. latius. j. pbat in illo articulo q̄ sit potestas regule vbi p̄ supradictā solutionem obijcit de regula catho. z de multis tractatib⁹ quarum decisio ex regula iuris sumit ergo regula facit ius p̄ solutionē p̄dictam. Ad hec glo. r̄idet in ver. sūttiliter. dixerūt doc. z fuerūt ista formaliter verba Dy. cum quo glo. non r̄idet in q̄tum Dy. voluit qd ex regula sumit ius si p̄cedat iuris traditionem vt est videre in reg. catho. z in alijs decreta lib⁹ quoz decisio ex reg. iuris sumitur vt p̄cedit. in nob. ista iura q̄bus glo. r̄idet vt in ea patet. Bar. in. l. j. ff. de regu. catho. dicit qd contra Jo. an. z pro dicto Dy. est tex. in. l. cum legato seruo. ff. q̄si di. le. ce. subdit tñ qd q̄libet bene dicit: si enim appellas regulas iuris tranſiue h̄ est regula facta de iuris materia: z tñ verū dicit Jo. an. Alio modo intrāſiue hec est regula q̄ est ius. Hoc modo verū dicit Dy. vt d. l. cū legato seruo. si habes. C. de p̄di. ob. l. j. de cō. inde. z p̄ ista resoluunt s̄cia de p̄uisione ordi. nis se. quare iste generalis tractatus regularū non p̄cedit sic p̄cedūt illi de q̄b⁹. s̄. Nam vera q̄ ponunt sub titulis generalib⁹ p̄stitūt ius cōe oībus titulis specialib⁹ qui sequunt vt sic semp generalib⁹ specialia infint: vt in reg. iū. ¶ Iuxta p̄dicta incidēter tāgit glo. qd noui statuat ista reg. catho. z dicit qd legata iustitia a p̄zin. altero ex. v. calib⁹ fue modis. no. in glo. non p̄firmat lz causa impedimēti remoueat: vt. l. j. ff. de reg. ca. s̄ vide qd quod ad singulos casus ius modos regula ista Lathonis fuerit sup̄flua: quia in iure regula cauebat qd in initio vitiosus est nō p̄tractu t̄pis p̄ualeſcere: vt in. l. quod in initio. ff. eo. z. j. e. c. nō firmatur. Sol. ista iura loquūtur in his que statim debēt valere et nō habēt suspēſiones vt p̄ctus z alij actus inter viuos: sed qd legata habēt aliquā suspēſionē p̄firmari videbant morte z ppter hec fuit introducta regula Lathonis que vitiat legata inutitilia a p̄zin. altero ex p̄dictis modis: vt dixi quoz aliquos vt addat

A **U** **A** **d** **o**
de q^u est di
ctio moda
lis. in rub.
C. que sub
mo. bar. i.
j. x. vltier?
quero. ff. de
co. 2. d. em.
Jd^e in l. q^u
bus dieb?
s. termi?
e. titu. vide
ample bai.
in aut. cui
relict^u s. s.
q^u d^e testa
tor. C. de in
di. vi. tol. 2.
i. l. c^u alijs.
in fi. C. de
se. nu. **A**l
q^u m^u ponit^u
p^u sicut ali^u
q^u p^u q^u
bar. in l. fi.
in fi. ver. p
declaratio
ne. ff. de eo
q^u d^e cer. lo.
zaba. i. cle.
ij. de era. et
quali.

aliquid reassumam. **P**rimo ergo modo quando legatum est in
utile ex persona legantis non conualefcit lz impedimentū amo
neatur pone exemplū cū tpe testamēti ille qui legat est filius.
seruus vel aliter inhābilis ad testandū. nam lz efficiat postea fi
lius sui iuris vel seruus libervel aliter inhābilis habilitet testa
mentū a prin. inutiles non ualefcit. ff. de le. iij. l. j. in prin. gl. etiā
in. l. regula. ff. de reg. ca. ponit exemplū in testamēto qd est nullū
a prin. qz filius est pteritus. Nam lz filius uiuo patre decedat
testamentū non ualefcit. vt. l. si hereditas. §. qui filiū. ff. de test.
tu. l. 3. dñm no. in. d. no. l. regula. pro q̄ glo. videf casus in. l. post
humus. §. idem zc. ff. de iniu. te. illud est verum de iure pterito
cum instituti uenientes ab intestato. Et aduertet: qz illud primi
membrum est verum quod testamentū est inutile ratione testan
tis: quia est funditus z simpliciter intestabilis: secus si ratione
alicuius impedimenti qd pōt amoueri p p̄rio facto suo vt in vsu
rario manifestō cuius testamētū est irritū si non p̄stat cautionē:
de qua in. c. q̄q̄. de vsu. Nam ea etiam post testamētū p̄stita
z firmatur fm **H**i. de mar. qui ita tenuit disputādo. z Bar. cum
sequitur in. l. fūto pterito. de iniu. te. l. 3o. an. narrauerit vt dixi
in. c. si eo tempore. de rescr. s. eo. li. i. Scd̄s casus glo. est qñ lega
tum est inutile ratione legātis z legatarij vt qz testator legat ser
uo p p̄rio: vt. C. de lega. l. seruo. Tertius qñ legatarij z ei⁹ a quo
legatū est p̄standū vt qñ testator legat seruo heredis ab herc. vt
in. l. i. de lega. §. an seruo. Quartus qñ legatū est inutile ratione
rei tñ vt in re sacra vel religiosa vel tigno edib⁹ iniuncto: vt. l. cetera.
de le. j. Quintus qñ in tra consideratione rei z legatarij vt
si lego tibi rem tuam isto casu etiā bz locum regula ca. Circa
scd̄m membrum siue casum querit Bar. pone qz testator legat fi
lio suo existenti spurio tpe testamēti querit vtrum valeat si tpe
mortis testator: is reperiatur capax: videtur qz non: ppter impe
dimentū regule catho. Contrariū tenet ipse z dicit qz regula bz
locū qñ cōtra impedimentū testator poterat puidere manuitten
do seruum cui legat. sed in casu isto nō poterat. puidere. alt. l. qz
rem. ff. de condi. inde. Circa illos casus siue membra p̄dicta.
vide qd ibi ipse no. z. l. si. e. ti. vbi dicit qz reg. ca. ad nouas leges
non p̄tinet qz qualiter dñ intelligi ibi vide. De iure canonico cū
dispositio est inutilis a p̄ncipio vt rñ ex postfacto possit ualefcere.
re. vide plene. j. in reg. nō firmat. z. s. de elec. auditis. z de l. literas
de rescr. vbi plene dixi. ¶ Scd̄o principalr post gl. q̄ro qd sit
regula⁹ dic vt in ea. **D**ñm aut̄ eius est similis cuius simul iūgē
vt in. l. j. ff. co. ponit **D**y. exēplū vna lege cauē qz pisces occupā
tib⁹ cedāt ea ratione: qz in nullius bonis sunt: qz ista ratio ven
dicat sibi locū in lapillis inuētis in litore maris. Item in auib⁹
itē z feris bestijs: ideo etiā ista occupātib⁹ cedāt ea ratione: qz
in nullius bonis sunt z sic ex istis casib⁹ varijs diuina regula iu
ris qd in nullius bonis est occupāti pcedit: vt. ff. de re. di. q̄dam
z de acq. pos. in prin. z in. l. i. de re. di. §. j. z. s. fere. Sed hic vltra
doc. quero qz qñqz leges z tractates eadē materiam sunt dñe.
Pone exēplū in materia redhibitoria z q̄ro minoris de qua. ff.
de edi. edi. per totū. Quedā enim leges dicūt vēditore igno:ātē
vitiū rei vēditē nō teneri. Quedā dicūt eā teneri etiā si ignora
uerit: vt glo. enumerat in. l. i. uel. in prin. ff. de ac. em. z in toto isto
tract. de re. iur. patet qz quilibet regula bz tot dñia qz eis pos
sit formari regula in totum opposita. Vbi ergo nō habemus re
gulam formatā sz dñetate. ¶ Hinc inde velle doceri qño cognos
cam qui casus faciant regulā z qui exceptionē. glo. in. d. l. i. u. §. j.
no. dicit qz explicat causam in hoc dubio est regula p̄stituedā z
alij sint casus excep. ar. l. nam ad ea. ff. de leg. z est vtile hoc scire
ppter id qd glo. no. hic. dicit qz fortior est casus eius pro quo fa
cit regula. lz em̄ aduersarius necesse ostēdere quare in illo ca
su regula nō loquit q̄verbū no. ¶ Sed iuxta p̄dicta pōt appli
cari qd quā for. mat. d. meus Bal. in. l. gallus. §. ille casus. de li. z
postb. sup. causis a ceterum libris infra. est deputatus vnus index
sup. causis pupilloz z viduaz alij p̄tingit qz causa pupilloz z vi
duaruz est a. c. libris infra: querit quis cognoscat questio stat in
hoc qd istoz dic. c. magis speciale. Verum qd est speciale respe
ctu p̄sone: sic cum habeat. se vt excedētia z excessa non videf qz
positi maior. l. specialitas denotari. Primum em̄ statutū est ge
nerale quo ad p̄sonas z speciale quo ad causas. Secundum est
generale quo ad causas speciale quo ad p̄sonas. Dicit qz lz non
possit maior specialitas denotari: pōt tñ denotari maior: p̄roga
tiua: tñ sit dubiū quē sit maior: p̄rogatiua vel cause vel p̄sone
soluit aliter sed al. in ratione sui. de pri. cre. l. prius. z q̄ po. in pi.
ba. l. affidiis. C. qñ impe. inter pu. z vi. l. j. cum fi. Bar. subtilius
z plenius hunc passum examinat in extra. ad repi. sup. ver. non
obstātib⁹. Illa enim p̄stitutio statuit qz in crimine lese maiesta.
pcedat p̄ absente z sine figura iudicij: vt ibi patet. per. l. aut̄ anti
quam concessum est certis p̄sonis vt gaudeat p̄rogatiua in mo
do pcedēdi: vt. C. de pri. sa. scri. in. l. sacris. occurrit enim hic fi
milis perplexitas nec pōt cognosci regula a casu excepto. **L**do

a ¶ Regula.
adde q̄ res i
gula antiq̄ a
trahit ad
casuz legis
noue. bal. i
l. si q̄s suo.
C. de fur. ct
q̄ regula ge
neralis cō
p̄bēdat cas
sus spāles
vide bar. i
l. in fraudē
s. fin. ff. de
re. mili.

b ¶ Cuius
sali. Adde 2
tex. i. l. si mi
hi et titio.
S. si. ff. de x.
ob. alex. ibi
de tex. i. l. si
is q̄. S. vtrū
de re. du.

cludit q̄ cum lex antiqua p̄pter aliquam causam specialē
rit introducta: lex noua p̄pter aliam debemus illam specialē
dicere in qua maior et euidentior utilitas reperit. ista enim est
nignior interpretatio que faciēda est vt. l. benignus. ff. de legi. 2. a
magis p̄nilegiata p̄fertur. vt. l. j. C. de p̄i. do. 2. d. l. p̄nilegi.
Si nō non esset vna ratio specialitatis fauorabilior: alia: tūc
lex noua p̄ualeret. de hoc post eum dixi plenius in. c. j. de p̄i.
3. s. co. lib. ¶ Tercio p̄ncipaliter quero p̄ que verba p̄stitū
regula dicit q̄ per signa vniuersalia affirmatiua et negatiua. p̄
per verba indefinita simpliciter plata: vt in ea patet. Hic sū
4. p̄a occasione Dy. ¶ plene p̄sequit̄ vt in indefinita equipollat
b vniuersalib⁹ cuius dist. refert Jo. an. in. c. vt circa. s. de ele. vbi tū
git s; hec verba Bar. refert plenius dico q̄ p̄mitto q̄ oratio v
uersalis videt̄ illa cui p̄ponit̄ signū vniuersale vt ois nullus
Et istos vniuersalium nomina sunt quedā collectiua quedā dist
5 butiua: vt plene per Bar. de her. inst. 2. hoc articulo. ¶ Quia p
particularis est illa cui p̄ponit̄ signum particulare vt q̄dam in
6 quis vnus 2. si. ¶ Oratio indefinita est quando terminus cōs
7 aliquo signo nō appositus vt homo filius dñs 2. si. ¶ Oratio in
gularis est quando ponitur in oratione nomē proprium nō ter
minus cōsistit Tilius 2. Seyus. 2. hoc no. Bar. in. l. si ita reliq̄
de le. ij. Glo. dicit q̄ indefinita tradit̄ qd vniuersale subiectū vt
eius loco aliqd ponit̄ in regule traditione sine vniuersali signi
Quod autem dicat̄ vniuersale subiectū vel loco eius aliqd po
nitur declarabo post eum in rub. ff. eo. ti. de reg. iu. Hec p̄missio
ipse plene examinat̄ ibi in. l. seq. que incipit. si in plurib⁹ vbi e
ista oratio de indefinita d; q̄ cū querit̄ vtrum equipollat vniue
sali d; intelligi cū p̄fert̄ ab homine. Nam plata a lege sine du
bio equipollat vniuersali: nec mirū quin etiā oratio singularis lo
quens de certa p̄sona ad omnes extendit̄: vt in. j. p̄stitu. C. in. l.
2. l. iura non in singulari. de legi. Restat ergo dubium cum p̄
tut ab homine quo casu dicit q̄ aut p̄fertur in materia que le
necessitate inest: tūc equipollat vniuersali vt si dico homo est a
mal equipollat necessario huic omnis homo est animal. Aut p̄
fertur in materia contingenti: tunc aut p̄fertur negatiue 2. n
pollat vniuersali: vt. l. si is qui du. s. vtrū. de re. du. ibi quid ne
fecit. l. nihil cor̄ feci. Ad idem de ver. ob. l. ij. in fi. vbi si promitt
per heredem non fieri intelligit̄. i. per nullum heredem. Si ven
apponit̄ affirmatiue: tūc aut huic termino indefinite plata ad
citur aliquid qd ei potest contingenter inesse in aliquo cūctū p̄
ptervolūtate disponētis: tunc equipollat vniuersali sū quod c
sint contingente dederit. Pone exemplum q̄ homo currat nō e
in potestate mea: vel quod omnes serui quos habeo sint terto
res. Si ergo dico homo currit vel lego seruos terto res: si omni
homo currit vel serui om̄s sint terto res equipollat vniuersali v
particulari: vt. l. seruus sed iulianus. de leg. iij. Si ergo cont
tia pendet ex voluntate p̄ferētis: vt. l. heres meus dñatus est
dare si ego volo intelligit̄ de omnibus als non. Vel lego lana
nam omnis lana venit si hoc volo als non. qualiter aut tunc d
intelligi. dicit Dy. q̄ aut est eadē ratio omnium p̄tentoz sub i
definita aut non: vt hic ipse no. 2. Jo. an. in. d. c. vt circa. 2. loqui
distinctio Dyni cum indefinita cadit inter res. Si vero cadi
inter personas: tunc aut p̄fertur in casu odioso 2. non equipol
vniuersali. Aut in casu fauorabili 2. equipollat vt. ff. de testamē
tutela. l. si quis ita. s. j. 2. l. qui filiab⁹. in p̄in. ¶ Subsequē
querit̄ in casib⁹ in quib⁹ equipollat vtrū equipollat vniuersali colle
ctiue an vniuersali distributiue. dic q̄ aut vni vel alteri sū sub
ctam materiā cui addit̄ exēplificat: vt p̄r eū in. d. l. plurib⁹. qu
etiā circa hanc materiā q̄rit vtrū in casib⁹ in q̄b⁹ equipollat po
sit sū p̄p̄ia significatione an sū it̄p̄tatione. Nam p̄p̄ie loqu
do aliud est dicere omnis homo currit qd falsificat vno non cur
rente. aliud est dicere homo currit: vt. l. q̄. cccc. ad. l. fal. 2. al. bar
casus pro illo dicto. ff. de ser. v2. p̄d. l. seruit⁹ 2. ibi humanus. vbi
declarat q̄ indefinita equipollat vniuersali ex humanitate 2. in
8 t̄p̄tatione nō ex p̄p̄ia significatione vocabuli. ¶ Quarto
q̄ro post glo. an. ecce. p̄tineant sub regula. dicit̄ in ea cui adde q̄
l3 exceptio firmet regulā in casibus non exceptis: non tū eā am
pliat vt p̄ eā sub regula includant̄. Alij casus a regula exceptua
ti pone exemplum in generali cōmissione factu vicario epi multi
casus non veniunt: vt beneficio collatio clericor̄ depositio: si
miles de quibus in. c. generali. de offi. vi. s. eo. li. Pone ergo q̄
eps accessit vicario q̄ possit omnia excepta beneficior̄ collatioe
vtrū ergo poterit clericos deponere: videtur q̄ sic: q̄ detractio
in quibusdā operat̄ inclusio aliorum: vt. l. si tribunus. de te. mi.
Contrariū tenui post Zap. in. d. c. 2. Bar. hec no. in. l. generali. ff.
de vsu. le. 2. hoc no. 2. vide quod no. Bar. in. l. omnes populi. de
iust. 2. iu. vbi dicit q̄ exceptio d; esse de p̄dicatis regule tamen
contra effectū regule 2. q̄ quedam excipiendo detrahenda cetera
efficaciter dimittit sub regula. Nam detractio in quibusdā vide
tur cetera p̄firmare. l. tribunus. s. si. de test. mili. ¶ Sed hic q̄ro
si statutum

fi statutum

si statum loquitur de quibusdam exceptionibus taratiue. An
 alie que de iure a regula erant excepte videantur sub illa refero
 uate siue ad regulam reuocate. verbigratia statutum madat ere
 qui instrumentum nulla exceptione obstante nisi solutionis et
 falsitatis. quid ergo erit de alijs que potuissent opponi de iure
 coi vt pscriptio. in prin. de non competendo transa. rei iudi.
 nullitatis scitus vel similis Bar. de hoc no. in l. i. ff. quod vi aut
 clam. 2. Bal. subtiliter in l. ita pudor. C. de adul. vbi dicit qd p sue
 tudo se bz qd nulle alie qd pmissa a statuto opponi possunt: qd sta
 tutum quod loquitur taratiue de quibusdam exce. no possit ex
 tendi ad als leges. l. iij. C. de pa. qui si di. Alia circa istam restri
 ctionem statutorum. ibi vide per eum 2 per me plenius in tract.
 statutorum deo duce per me proximo publicando. ¶ Furta
 predicta solet dici qd exceptio declarat regulam de qua materia
 sine personis loquitur. verbi gratia si statutum dicit qd ppter no
 biles ciuitatis pderunt omnes artifices possint esse de officio
 priorum. Hodio queritur an artifices ciuitatis poterint esse de
 prioribus: 2 videtur qd no: qd locus exce. artat locum regule. ar.
 l. nam quod liquide. S. si cui dulcia. de vi. tri. 2 oleo le. in contra
 rium dicit Bal. videtur in ge. li. cen. l. bec oratio. quicquid enim
 eripitur remanet sub iudicio regule. de le. j. l. titie textores. 2 ita
 Bal. in o. l. omnes populi. Et adde etiam. S. dictis vnum qd si
 constitutio propter sui generalitatem aliquos lederet de facto
 in casibus ad quos de iure non extenditur: 2 potest peti declara
 tio vt casus quos de iure natura regula no includit specificet exci
 pios. Hodio dicit statutum qd omnes qui declinauerint iurisdic
 tionem potestatis possint impune offendere: certum est qd de iure
 communi includit clericos declinantes qui sunt totaliter ab eius
 foro exempti. 2. nullus iudicum. de fo. comp. certe propter sta
 tuti generalitatem vulgares intelligunt ipsum generaliter vt etia
 clerici includantur: quia qui omne dicit 2c. vt l. a procur. C. cum
 ergo clerici declinantes hic possunt de facto ledi possunt petere
 qd statutum illud declaratur expse qd ad eos non extendatur. et
 hoc sentit Jo. an. in. c. j. de in. ecc. S. eo. li. vbi dixi qd tene menti.
 Prima glo. magna pmo rubricam cotinuat. secundo ad situa
 tionem opponit 2 dupliciter soluit. tertio per modum summe de
 regula querit quandoqz etiam de iure ibi que omnia comprehe
 dat: ista clausula generalis reperitur in legibus in canonibus
 in tractatibus testamentis 2 alijs dispositionibus de cuius effe
 ctu in l. sed 2 si quis. S. que situm. si quis cau. 2. c. qui ad agendū.
 all. in glo. 2. l. doli clausula. de ver. ob. S. sanctio legū. de pe. 2. xix.
 di. si romano: 2. c. sedes. de rescri. vbi de hoc 2c. eo. ti. 2. c. cum
 multis. vbi etiam de hoc eadem glo. ibi cum rub. seq. adde si de
 quibus. S. post prin. remisi 2 solue 2 ibi dixi in ver. 2 per illa. Ead
 dem glo. ibi quid sit regula ista autem est recta additio. omnis
 enim que suscipitur de aliqua re institutio a diffinitione dz pro
 ficiat vt sciatur quid est de quo disputat: vt ait Tullius. li. j. de
 offi. in prin. 2 ita incipit iurisconsulti. l. i. ff. eo. de testa. Eadem
 gl. ibi. vnde dicatur ista dz allusio vocabuli a qua vtrū ista possit
 argui sicut a diffinitione no. Bar. in l. i. ff. si cer. pe. 2. l. j. de testa.
 facit qd no. i. l. j. ff. de dolo. Eadē gl. ibi breuiter enarrat Jo. mo.
 dicit qd regula iuris idē est iuridica sicut cappa focrat 2 cappa
 focrate dicit agrue dici posse qd regula iuris est diffor: tū pūqz
 corrigens bonum 2 equū breuiter comprehendens. Eadem glo.
 ibi. incidere virtute comprehendens 2c. Hoc vide quod dixi. S.
 cui adde qd quandoqz excipiuntur a regula casus expse quan
 doqz tacite: quia ius excipit multos casus quandoqz a regula:
 vt patet singulis regulis quo casu si ex generalibz verbis quis
 lederetur de facto posse peti declarationes: vt dixi. S. in. d. iij. q.
 Eadem glo. ibi equipollet vniuersalibus de hac materia vtrum
 indefinita eqpolleat vniuersali hoc plene per Dy. cui adde qd
 dixi. S. in. iij. q. Eadem glo. ibi simul iungere. Sed hic queritur
 i contingat in vno ex illis casibus sub eadem regula ius iam sta
 tutum corrigi an inducatur correctio in alio. Bar. dicit qd sic in
 marcel. ff. ad treb. vbi regula tradita in facti. in test. mi. bz loci
 n treb. Unde si alia regula variatur siue mutatur in vno intelli
 gitur immutata in alio. Idem si in vno duozū casuum per regu
 am coniunctorum nouum ius statuitur videtur idem in alio sta
 tutum. l. si quis seruo. C. de fur. vbi glo. tenet qd illa. l. i. 2. l. 3. penalis
 habet locum in corruptente filium. ¶ Alterius post dictū
 Dy. quero de exemplis qualiter regula plures casus simul con
 ungar dic vt hic per eum ibi quare in nullo casu regula non lo
 quatur hic optime cadit quod dixi. S. sed bec vltra doc. 2c.
 1 Beneficium ex vna causa tantum queri potest.
 2 Ius feudale an possit prescribi.
 3 Beneficium ecclesiasticum quod proprie dicatur.
 4 Beneficium ecclesiasticū non potest dari nisi clerico.
 5 Provisio beneficij debet esse sine peccato.
 6 Hodus in collatione esse seruandus.
 7 Beneficij conferendi capax quibus temporibus effedz.

8 Confirmatio electionis que est nulla an teneat.

9 Titulus beneficij an doceri debeat.

10 Personae inhabilitas contra beneficium an possit opponi.

11 Institutio quid sit.

12 Possessio quare non queritur per annum.

Beneficium. No. qd tex. dicit obtineri nō pos
 si. Nam videtur qd ex. ti. mi
 nus canonica trāferatur possessio beneficij qd pater qd
 quandoqz quis ipsum posset tanqz pcedo 2 datur sibi restitutio
 si spoliatur. vt. c. item cum quis. 2. c. in literis. S. de re. spo. Item
 quandoqz titulus ipso iure extinguitur in personam vnius qui
 tamen possessionem retinet. vt. c. l. 3. eps. S. e. li. de preb. Et quan
 doqz materia disponit de possessione beneficij reseruat iudicio
 proprietatis: vt patet. S. de cau. pos. 2 prop. cum super. 2. c. cum
 ecclesia. cum multis si. hoc dixi ex eo: quia pridie opponebatur
 contra rectorem vnius hospitalis agentem interdicto vt possi
 detis. quod sibi erat circa commissā non seruata forma concilij
 Ciesi. cle. quia contingit. de reli. do. vnde dicebatur qd possessio
 nem non poterat qfinisse: quia illa cle. irritat quicquid agitur et
 per consequens non poterat agere vt possi. veluti non possessio
 Respondebam qd ex actu inutili 2 a iure reprobato transferret
 possessio: vt in l. j. S. si vir vro. de acq. pos. Item si sine aliquo tit.
 est reperire possessiones in beneficijs 2 queruntur 2 possidentur
 vt dixi multo magis ex titulo inefficaciter 2 siue iusta siue iniusta
 sit possessio non curatur de interdicto: qd semper debet possessor
 in possessione defendi. vt l. iij. ff. vt poss. 2 quod no. Juno. in. c. ve
 niens de prescr. Nam quo ad exercitum iurium spectantius ad
 beneficia eius fauetur possessori tanqz proprietario qui positio
 ne caret. iuxta no. in. c. cum ecclesia sutrina. de cau. pos. vel pro.
 facit. c. in consultationibz. de in. pa. becvera cum in illo qui de fa
 cto possidet cadit talis possessio. Si autem nō cadit in layco pū
 me ecclesie vel. p. rei spiritualis tunc potest de facto expelli: quia
 ius commune resistit huic possessioni. de re. spo. ad decimas. lib.
 1 vj. facit quod dixi no. in. c. tanqz. de prescr. ¶ Secdo not. qd ex
 vna causa tantum queri pōt beneficium non ex canonica insti
 tutione non ergo prescr. non transac. vel sententia si tantum sen
 tentia lata est pro illo qui subreptiue literas ad beneficium im
 petrauit vtrum post finiam possit agi vel excipi de tali surreptio
 ne vide quod plene leg. 2 no. de rescr. c. ad audientiam. in nouel.
 Et aduerte: qd tex. loquit in beneficio eccle. qd ergo in alio bñfi
 cio vtrum possit pscriptio vel alio ti. obtineri dic vt in feudo.
 2 ¶ Quid ius feudale possit pscripti: vt. c. si quis per. x. an. si
 de feu. fue. con. 2 l. 3 in beneficio ecclesiastico non querat titulus
 sine canonica institutione vtrum expositione diuturna titulus
 presumatur. dicam. j. ¶ Cteno ad. q. 2 primo quero quid est be
 neficium ecclesiasticum. Ad hoc dicas qd beneficium in genere
 diffinitur ita: beneficium est beniuola actio gaudium tribuens
 capienti: vt in. x. col. qui. mo. feu. amit. S. in primis. Et istud ge
 nus multas species sub se continet: vt ibi no. 2 inter alios feudū
 appellat beneficium de presum. ad audientiam. in fi. 2 de pe. ad
 au. Unde sub pluribus rub. in l. i. feu. feudum appellatur benefi
 cium: vt in rub. que fuit prima causa beneficij amittendi 2c. 2 de
 beneficio femine. ¶ Beneficijs vero ecclesiasticis qd proprie
 dicatur no. Jo. cal. in. c. in nostra. in. iij. q. vbi dicit qd quatuor de
 bent concurrere. Primo habilitas in persona qd puidet. Secdo
 in psona cui prouidetur. Tertio qualitas ipsius bñficiij. Quar
 to modus in pmissione seruandus. ¶ Circa personam puidētis
 erigitur qd sit eps vel platus ecclesiarum. Ad laycum enim non
 potest illud ptinere nisi ex privilegio papali. S. de pbe. dilectus.
 2 de con. pben. c. vlti. 2 quod no. xvj. q. vij. in fine summe. 2. xvj.
 di. bene quidem. 2 de ele. massana. 2. c. sacrosan. in iure tamē pres
 sentandi ad ecclesias layci ex gratia tollerant: vt patet de iure
 pa. per to. facit quod no. in. c. quanto. 2. c. decernimus. de iudi.
 vide tamen quod no. in. c. ij. de preb. j. co. li. ¶ Quo ad secundū
 dic qd de beneficio eccle. non potest prouideri nisi clerico. de res
 cri. cum adeo. de transa. ex literis. de insti. c. ij. benefacit pal. cle.
 4 qd contingit. S. vt autem. ¶ Quo ad tertū dic qd ipsum bene
 ficium vt dicatur ecclesiasticum debet habere aliquid spirituali
 tatis annexum vel cui annectitur. Unde propter diuinum offi
 cium datur ecclesiasticum beneficium: vt. S. eo. li. de rescri. c. fi. 2
 lxxj. di. si quis sacerdotum. Item quia perpetuum est quo ad eū
 cui confertur. 2 hoc est ppiū beneficium ecclesiasticū. l. j. di. pre
 5 cepta. 2. lxx. di. sanctor. 2 no. de si. presb. veniens. ¶ Ex quar
 to cognoscitur: quia dz prouideri pure 2 sine peccato vel additio
 ne 2 non pro commodo temporalis committitur symonia. j. q.
 j. sanctorum. 2. j. q. ij. q. pio. j. q. iij. si quis dator. 2. c. saluator. et
 quasi per totū. 2. S. de symo. consuevit. Si igitur predice condi
 tiones concurrant beneficium ecclesiasticum est nec curandum
 quo nomine nuncupetur vtrum beneficium presymonia pensio
 vel alio nomine: vt. o. c. saluator. sicut dicimus in vsura. xij. q. iij.

Uide hic
 ample Jo.
 and. in no
 uel. 2 Dy.
 2 post eum
 dñm meuz
 dñi Bohe
 rij.

plerique quique tamen etiam conferunt aliquid non in titulum ecclesiastici beneficii sed in stipendium ut magistro prebendam: ut. c. q. nonnullus de mag. facit quod no. *Sof. 2. Compo. s. de reser. c. postulasti. 2. s. eo. li. de pben. q. uis. 3. d. atet igitur ex predictis q. quatuor requiruntur ut beneficii ecclesiastici dicatur canonice collatum. s. habilitas ex parte offerentis. Item ex parte eius cui collatio est facta. Item qualitas tali beneficio inherens. Item forma siue modus in collatione seruandus si. dicitur lex in datione tutorum nam ut sententia legitima requiritur q. is dederit qui dare poterit: accipere aut fuerit dandus et is datur cui dandi facultas erat et p. tribunali decretum interponit. ff. de p. fir. tu. natura. s. si querat. l. is ergo p. currentibus: ut dicitur do. *Py. institutio ecclesiastici beneficii est censenda canonica. Item Jo. an. in nouel. 2. in gl. si. ver. in qua p. cipue 2c. C. s. do. quero q. dixi q. requiritur habilitas conferentis. Quero quibus modis esse capax beneficii conferendi. 7. Arguit q. videtur considerandum tunc collationis ita q. incapax sit supueniens non d. vitare collationem legitimam pcedentem: ut. f. factum legitime. j. eo. 2. sicut in habilitas supueniens in conferendo ut. l. j. s. exigitur p. te. ff. de bo. pos. fm tabu. arguit in contrarium de quibusdam legibus quibus cauetur q. si post testamentum factum testator p. didit testamenti factionem testamentum iam factum irritatur: ut. l. si quis ex here. s. irritum. de in iur. re. 2. ff. de bo. pos. fm tab. l. qui liberis. s. testamento. So. ista iura et similia debent intelligi cum test. factionem p. didit suo facto vel delicto. de quo per glo. in d. s. exigitur. in instituente no. non d. att. di. C. *Utrum casu fortuito facto suo vel culpa sit effectus in habilitas nunc hic nocet institutio ab eo. non ob. simile. de test. q. de test. viuentis testatore reuocabile: ut. l. si mihi et tibi. s. in legatis. de le. j. 2. l. si quis. in prin. test. de le. iij. Institutio no. post q. est perfecta non pot. retractari per instituente sine causa: ut. c. d. querente. de restitutione spoliatorum. nimirum ergo si facilius reuocantur ea que a principio non habent effectum irreuocabilem q. ea que reuocabilem tenent. unde propter delictum supueniens non reuocat donatio inter viuos: sed bene reuocat donatio causa mortis: q. ista vsq. ad mortem est reuocabilis illa non ut. l. perfecta. C. de do. 2. C. de do. cau. mor. l. si aliquis. 2. in hoc refert *Py. cuius decisio vera est cum in habilitas supuenit post factam institutionem post tunc ius ad beneficii questum variatur p. ditio p. sone offerentis: puta tpe quo papa mandauit titio p. uideri de beneficio spectate ad collationem epi. Bonosi. beneficii tunc spectabat ad eius colla. Sed tpe quo vacat spectat ad alium vel eod. de hoc plene dixi in cle. si de beneficio. de p. b. 2. no. in cle. l. as. de reser. Est 2. tertius quando non ex nouo delicto sed propter in habilitatem antiquam: tunc detegit habere ius in beneficio vel debere p. uari an retractabunt institutiones. Ex alia que gestit. dic. ut dixi in. c. si beneficia. de pben. s. eo. li. Et utrum in casu in quo priuatio talis noceat institutis ab eo sit hoc verum etiam si vocati non fuerint ad causam. dic. ut. s. de re iudi. q. uis. in nouel. C. *Tertio ad id quero si credebatur instituente habere ius instituendi cum in rei veritate non haberet an computo errore institutio vitietur: ar. q. sic. de le. j. qui neq. de re. eo. 2. ff. de eo qui p. cu. l. si is qui. C. *In 3. arguit de. l. barbarius. de offi. p. re. Sol. dicit q. de iure civili singularis error facti vel iuris excusat a re. institutione fructuum psumptorum: ut. l. sed si lege. s. scire. ff. de peti. here. aliter dicit fm theologos ego de hoc remitto ad. c. p. sulta tiombus. de in rep. 2. quod no. in. c. quod sicut. de ele. in nouel. et c. i. literis. de re. spo. in nouel. 2. per Jo. an. ad si. C. *Quarto q. quibus modis tibi debeat esse capax qui in beneficio instituit dicit q. tribus modis. s. collationis inuestiture et missionis in possessionem. 2. hoc ad si. heredis: ut. l. si alienum. s. in extraneis. de her. in. cum si. Subdit q. in habilitas supueniens post p. dicta sibi nocet si causatur a delicto vel culpa. secus si a casu puta effectus est inutilis propter morbum vel supuenit dementia lepra furor 2. si. de quo. s. de cle. egro. c. j. C. *Quinto quero etiam post *Py. canonici recipit pbenam de manu prioris qui non erat legitime institutus: an possit eum super hoc postea molestare et petere remoueri: arguit q. non: sicut filius qui recipit legatum sibi relictum in testamento. nam non potest postea impugnare: ut. l. si po. s. si. ff. de inof. ad hoc. c. nulli. s. eo. li. de elec. 2. c. ex ore. de his q. si. a ma. par. ca. 2. l. si quis testibus. C. de test. In 3. arguit all. *Py. 2. *Py. de legatario qui post acceptum legatum pot. dicere legatum indignum. ff. ad fil. l. pe. 2. de hoc de pba. l. quidam. Item pot. quis dicere testamentum falsum vel minus solenne: ex eo fuerit consecutus legatum. ff. de his qui. ut in. l. post legatum. soluendo dicit *Py. q. si defectus institutionis prioris pendebat ex potestate canonici qui poterat petere irritari propter contemptum: ut. c. quod sicut. de ele. 2. tunc recipiendo beneficii ab eo videtur illi iuri renunciare: ut. d. l. si pars. s. vlti. Si no. non pendebat ab eo: tunc pot. eum petere remoueri: ut in iuribus in 3. ius all. Et hec sunt dicta q. in habilitas est in persona conferentis vel illius cui p. missio************

vel collatio facta fuit. C. *Sexto quero quis iuris cum est datus in forma institutionis: quia aliquid de substantialibus est omisum. dicit *Py. in. viij. q. q. omisio cuiuscuq. solennitatis vitiat totam dispositionem: ut. l. tam bi. s. si p. re. ff. de trans. 2. de re. eo. l. si pupilloz. s. p. re. leuium tunc solennitatum omisio non vitiat de substantia non vitiat rem qua agitur: ut. l. j. in si. de. in spi. C. *Sed hic incidenter quero utrum ille qui obijcit contra formam vel psonam debeat p. bare vel ille qui dicit formam uatam et se habilem. Jo. an. de hoc no. s. de elect. q. sicut. 2. re. tibi super glo. vlti. in nouel. plures opi. Prima est q. aut obijcit contra formam post confirmationem vel probat excipiens. nam si cut non cogitur quis dicere titulum sue possessionis: ut. l. c. q. C. de peti. here. ita nec p. firmationis nisi fuisset appellatum in casu p. b. b. b. confirmatus sententia: ut. s. de renun. c. in p. sena. vbi de hoc. aut obijcit contra formam ante confirmationem: q. d. bat electus non excipiens qui negat. s. de elect. ratione. 2. quid no. s. Jo. an. in. c. cum olim. de dolo 2. contra. super ver. canonice. Secundo refert opi. Inno. de qua in. c. innotuit. in eo qui fuit di. sus. qui loquens in electione dicit huiusmodi solennitates et electiones per p. sumpciones probantur: q. q. quis extra iudicium facit spectans ad suum officium psumit beneficii. s. probetur contrarium. C. de pben. stip. l. j. 2. de verbo. obli. l. sc. dum. Et ex hoc infert Inno. q. allegans in electione non facit scrutinium vel collationem vel communem electionem habere probare ex quo de potestate eligentium 2. electione constat. h. e. proba. l. ab ea parte. ti. rub. Ultimo refert opi. Compo. qui dicit Tutius tenere distinctionem de qua. s. Nam fm eum si cum iudicio non creditur nisi per acta. de proba. quoniam idem sit dicendum extra iudicium q. scriptura requiritur. de sen. ex. cum e. d. d. n. x. q. ij. hoc ius. ver. item p. edum. 2. ver. seq. 2. vbi iudicatur formam probandam. de sen. ex. c. sacro. 2. hec sunt dicta cum obijcit contra formam. Si no. contra personam dicit q. obijcit crimen contra personam ante vel post confirmationem semper probare: quia quibus psumitur sic. de p. sump. c. si. licet vtriusq. superior possit ex officio inquirere. de ele. cum verbis olim. hic adde quod no. Jo. an. j. c. infantibus. in mercu. vbi plene in incumbit probatio cum obijcit defectus natalium vel etatis. Qui autem admittant ad dicendum contra formam vel psonam. 2. q. d. ut in. c. ut circa. de ele. s. eo. li. 2. c. super his. de acc. in o. vel. post Inno. in. d. c. q. sicut. in vlti. glo. vbi in prin. psequitur cum obijcit contra formam electionis vel psonam electi. Deinde ter duas collinas psequit quid iuris in inferioribus dignitatibus ut archidiaconus ppositura et similia in quibus non sit pfectio sed pfirmatio utrum post pfirmationem vel pmissionem admittatur exceptio contra formam vel terminus contra personam dicitur non si facta fuerit causa cognita. Si vero confirmatio vel pmissio facta fuerit causa incognita refert an agat possessio 2. licet excep. criminis non impedit rationem. de re. spo. c. item cum d. Aut petitorio 2. tunc obijciens criminis effectum collationis vel pfirmationis non impedit nisi de illo dicatur infamatus. de ap. constituit. 2. de accu. accedens. sed si dicatur infamatus. aut p. tit agens beneficii in cuius possessione iam fuit. 2. tunc non impeditur: ut in p. reall. c. item cum quis. de cau. pos. cum super. Jo. ob. c. accedens. quia loquitur de illo qui nunc habuit possessionem: hec vera nisi opponeret exceptio per quam diceret ipso iure priuatus ut here. depositio 2. si. viij. di. quo iure. 2. de re. spo. acceptio. Sed si excipitur de criminibus que non inducunt penam priuationis ipso iure s. sunt grauius homicidium p. urum 2. adulterium ne audierit excipiens p. bare volens. C. de pba. l. ad p. bationem. ad id tamen de homi. dixi vide quod no. Jo. an. post Inno. de pben. cum nostris. Si vero agitur de beneficio cuius possessionem agens non habuit ecce. criminis siue infamia non impedit effectum pmissionis vel pfirmationis per que plenius ius h. e. quo de iure in. l. faciendum. restat. s. nec consecratio nec ordinatio sed sola facti possessio: ut. c. constitutus. 2. c. accedens. erit ergo tunc necessaria accusatio vel denunciatio. ff. de mu. 2. bo. l. scriptos. s. si quis accusatorum. quando no. non h. e. plenum ius sed solus electus esset vel recipi peteret per literas apostolicas admitterentur excep. criminum contra eum quod dicit no. s. d. ecce. cum ecclesiastice. Si vero obijcit exceptio criminis causa tunc aut obijciens ignorauit confirmationem vel pmissionem vel impeditur confirmationis effectus: ut. d. c. accedens. aut si ius 2. habuit facultatem excipiendi. 2. tunc non impeditur confirmationis vel pmissionis effectus. etiam si crimen obijciens accusaret vel denunciaret: ut. c. cum in tua. qui ma. accusa. pos. auditur tamen predictis modis post possessionem adeptam: ut. d. c. constitutus. de appellationi. facilius ergo conceditur accusatio vel denunciatio q. exceptio contra illam. l. cui damus. ff. de Sed solue ut not. Innocen. in. c. inter dilectos. de exco. p. re. Et aduerte quod dixi q. ille qui sciuit et potuit excipere repletur ab***

licet ab excipiendo ad impediendum effectum confirmationis vel provisionis habet locum in prin. questionis: ut dixi quando in l. restat nisi possessionis traditio. Sed si restaret consecratio vel ordinatio facienda tunc aut ille qui non excipit sciuit causam confirmationis agi et habuit facultatem excipiendo non admittit ad excipiendo cui petitur ordinatio vel consecratio. aut non fuit in illa causa tunc si de crimine de quo modo excipit fuit in causa confirmationis cognitum et discussum et non debet admitti: quod de facto eiusdem hominis et de offi. leg. c. licet. ¶ Septimo principaliter queritur post Jo. an. in d. c. sicut. utrum teneat confirmatio electionis que est nulla: et an confirmatus sit prelatus. Sol. dic. quo ad personam quod valet quo ad administrationem sicut valet confirmatio electionis que erat nulla. si. de adop. l. adop. Item in confirmatione sententie que non tenet. ff. que sen. sine app. re. l. j. §. j. Item in datione tutoris dati ab eo qui non habet ius dandi: ut no. in summa. de co. fir. tu. Alii distinguunt inter nullitatem que puenit a iure positivo. et sic verum quod dictum est: aut inter illam que puenit a iure naturali: et tunc secus ut dicam statim. Ad secundam questionem an talis confirmatus sit prelatus iuriscōsultus non respondit in d. l. barbarius. sed dicit acta valere. Quidam dicunt eum non prelatum: et alii distinguunt nullitatem. nam aut puenit a iure naturali: quod deest cōsensus eligentium ut in intruso et symoniacō et tunc confirmatio non facit eum prelatum nec confirmationem datur: nec facit testam. valere: et sic sine consensu cetera frustrantur ad instar matrimonij carnalis. xxvij. q. ij. sufficiat. aut a iure positivo: ut quod non intervenit collatio vel cōsis electio quo casu confirmatio facit eum verum prelatum et que per eum gesta sunt facit valere. ¶ Sed circa hoc notabiliter quero an talis prelatus non canonice electus teneatur cedere. Sol. dicit Inno. quod electio dicitur canonica tribus modis. large: stricte: et strictius. Dicitur canonica stricte quod omnia interveniunt et cetera que sunt de solennitatibus iuris. et de tali frustra queritur an cedere teneatur: quod non tenetur. et de hac loquitur. lxxij. d. l. c. j. Stricte vero ubi ea que sunt de solennitatibus omittuntur: ut quod facta aliquo cōtento sed oia que sunt de substantia interveniunt ut quod plene servata est forma cōsis. c. quia ppter. Large vero dicitur canonica quod est servata forma: non interveniunt cōsensus eligentium et electi. His premissis dicit quod si electio non est canonica secundum hunc ultimum modum electus renūciare tenetur: quod maritus non est ex quo non intervenit mutus cōsensus per quem vitatur spirituale matrimonium inter ecclesiam et prelatum. de transla. prela. quanto. ¶ Et dicit in tantum hoc verum quod subsequens cōsensus eligentium non peragat hoc vitium sed preceps cedere tenetur ex quo dolus ipsius intervenit: ut quod fuit intrusus. talis enim executionem non habet. xvj. q. vij. si quis. quare cedere tenetur. de renūcia. nisi cum pridē. §. j. Et dicit Inno. hoc verum etiam si cōtra vnum ex electoribus cōpellendū intervenit dolus ipsius electi vel vnum pro se rogasset. §. de elec. per inquisitiones. sed si sine dolo suo fuisset unus vel plures compulsi: tamen maior pars erat illi electura non videtur quod teneatur renūciare. De dolo vero mente cōcepto vel cō ad actus vel verba transiit: utrum sufficiat penitere vel cedere teneatur. videtur inclinare finaliter quod teneatur. et aliud in symonia mentali. §. de symo. c. si. De dolo autem in confirmatione vel consecratione commissio remittit ad no. per se in. c. cum olim. de dolo et contu. in glo. extra. Si vero electio non sit canonica iuxta modum secundum propter omisam solennitatem iuris positum valet tamen de iure naturali ppter cōsensus: tunc cedere tenetur sicut iniuste addenatus ad restitutionem rei sue quod iure civili reddere teneatur: tamen dominus remanet non peccat illam tenendo nisi de facto sibi auferatur perinde vel dari precipitur. ar. de cōdi. inde. iul. cessant enim cause iuris positum introducti ppter lites vitandas quas incurrebat ecclesia propter omisam non servatas. Sed ex quo confirmatus et consecratus est licet cessant et sic ius positivum redit ad naturale quod facile fit. xxv. dist. ab exordio. et hoc verum secundum Inno. ubi non leditur honestas ecclesie quod esset si rediretur ad ius illud quod cōsobrini licet cōtrahant et ista sint dicta cum electio sit nulla vel annullanda ppter defectum solennitatis. Si autem esset defectus in persona electa: ut quod est suspensus vel excommunicatus vel obnoxius tali peccato quod reddit electionem nullam vel annullandam. dicit quod talis confirmatus cedere non teneatur nisi tempore ordinationis tacuisset regularitatem de cor. vitia. c. si. vel nisi peccatum illud impediret executionem officij post penitentiam. de renun. nisi. §. persone. et quod Jo. and. de concess. pben. post elec. in glo. devolvitur. Si vero excommunicatus erat confirmatus vel pvidens. dic. vt. j. de do. et cōtu. eritatis. in glo. excommunicatus. in novel. nec mireris si tractu temporis sit vitanda electio prius nulla a iure naturali ut dictus hic solus tractus temporis: immo confirmatio et forte consecratio in auct. de nup. §. quando. in fi. et l. si maior factus ratum habuerit. l. j. non ob. predictis de do. et cōtu. cum olim. ubi post confirmationem queritur de forma non servata: quia si posset agi non negatur

gatur quin possit salva cōscientia detineri post penitentiam sicut criminofus post accusationem. de his. de tempo. ordi. c. si. ¶ Iste ergo ex predictis quod quandoque electio est nulla vel annullanda ppter defectum forme. quandoque ppter defectum cōsensus eligentium. quandoque ppter dolum electi. quandoque ppter dolum tertij alicuius ex electibus in compellendo commissi. quandoque ppter dolum electi in mente reddentis vel ad actum transiens. quandoque electio est omnimodo valida in qualibet sui parte: sed est vitium in persona electa: quod suspensa excommunicata vel tali delicto obnoxia quod reddit electionem nullam vel annullandam. quandoque est defectus solus in cōfirmate vel pvidente: et omnibus istis membris videtur quid iuris. ¶ Utrum electus in foro cōscientie teneatur vel possit peracta penitentia in tali officio remanere que perpetuo tenementi. nam per ea habes intellectum huius regule que sine institutione canonica dicit non posse ecclesiasticum beneficium obtineri. hoc enim quandoque queritur in iudicio cōtencioso: et tunc vtrum possit de hoc questio refricari. et quando videtur. §. in. v. q. quandoque super hoc a nullo impetitur nisi a verme cōscientie que remordet eum cognoscens quedam iuris solennia deficere vel vitium in persona: et tunc vtrum cedere teneatur videtur plene in. vj. q. ¶ Octavo quero illa que dicta sunt. §. habet locum cum ostenditur de titulo sed clerico possidenti vel ptenente vel repetenti beneficium oppo. de minus canonico titulo altero ex predictis modis. Sed nunquid his casibus et alijs teneatur ostendere titulum vel sufficere sibi sola. ¶ Primo glo. si. format hic quoniam et solum tangit cum clericus possidet quo casu cōcludit quod superiori titulum requirere tenetur ostendere non autem tertio ab eo beneficium vendicandi. do. meus do. Basp. de cal. tetigit plura membra. idem do. Jo. pater suus in. c. in literis. de resti. spolia. ex quarum distinc. et alijs latius sic distinguo et dico. ¶ Quod queritur vtrum quis teneatur docere de tit. beneficii sic distingue aut ipse est actor aut reus. si est actor aut agit pro iuribus beneficii ei de quo licet pacifica possessione et ad ipsum beneficium si agit pro iuribus beneficii: tunc aut obijci mala fides et intrusio: et tunc si de hoc cōstat repellitur: nec tenentur debitorum beneficii respondere tali nec liberarent si soluerent: ut no. Inno. de re. spol. in literis. et. c. nihil. de elec. in novel. ¶ Aut hoc non obijci nec obiectio probatur. et tunc postquam est in pacifica possessione non potest repelli tali excep. quod ex possessione presenti presumitur titulus et do minus cum deducit in iudicio incidit. et no. doc. in. l. qdam. de cōdi. insti. et. vij. q. iij. nōne. et solvutes talia debita dignitatis sue huius beneficii sunt tuti. ad hoc quod no. in. c. nihil. de electio. in novel. sup. glo. vlti. ver. et dicit oia que facit electus et. et quod ipse ibi no. in fi. De epō armenie agenti in curia contra quem excipitur quod non sit epō illius ecclesie. ad idem quod ipse not. in. c. transmissam. de elec. et. c. cū in iure. de offi. dele. quasi enim possessio pacifica alicuius prelati tabellionis vel matrimonij tenet tertie persone que eius talis? ¶ Prerunt: vel ex illorum quasi possessione se defendunt. ar. eius quod le. et no. in. c. illud. de psump. in novel. et in. c. veniens. de ver. sig. hodie. li. vj. per Inno. et hoc cum agit pro iuribus beneficii et possidet. si vero agit ad ipsum beneficium: et tunc aut ad ipsum de novo querendum. et certum est quod de titulo docere. ¶ Utrum autem cōtra ipsum possit opponi de inefficacia tituli vel inhabilitate persone. dic. ut dictum est. §. in. v. q. facit. c. cū. ¶ Ber. de re iud. ¶ Aut agit ad beneficium iam possessum recuperandum: et tunc aut interdico unde vi. et non tenetur docere de titulo sed de spoliatioe et possessione: ut. c. item cū qd. de resti. spo. vide tamen quod not. Jo. an. in addi. spec. ti. de resti. spo. in prin. ubi plene de hoc membro cum clericus agit possessorio recuperande an de titulo teneatur docere. ¶ Hoc verum nisi cōtra agentem possessorio per eius possessionem vel evidentem probationem cōstaret: vel alio notorio esset quod esset inhabilis: puta illegitimus quod ecclesia occupasset. nam his casibus denegaret ei restitutio nisi contra tale notorium aliquid rationabile opponeret et probaret. nam cum sine peccato ecclesia retinere non posset iusti? est enim sic repelli quod post restitutionem ipsum incōtinēti amoveri. sic enim circuit? evita tur. cle. auditor. de rescrip. et ad hoc de diuor. significasti. ita enim repellit notorium sicut ineptitudo de quo constat ex tenore libelli ut no. Jo. an. post Inno. in. c. j. de offi. vic. et. c. cōstitut. de fil. pby. hic cum agit possessorio. Si vero petitorio tunc de titulo docere de titulo sicut ille qui ageret rei ven. ad aliquam rem pphanam: ut. l. item in rem act. ff. de rei ven. dicit tamen Inno. quod si quis ut rector vel ut clericus sine canonice in aliqua ecclesia diu steterit et fama vicinie de qua talis erat non solus de possessorio. de quo satis in. c. ex parte. de rest. spo. in novel. in glo. qd. dicat quod etiam i petitorio obtinebit et idem in vrozē si ad ipsam agat. Sed diceret cum sic probare non sufficiat flagrat petitorio ad res pphanas sed de probare: ut in. d. l. in rem actio. quare sic levius probatio sufficit si agat de istis spiritualibus ubi maius versatur periculum animarum. ar. xlij. dist. quiescamus. Sol. dic. ut no. Jo. an. in. c. illud. de psump. ubi dic. ut ibi. et. c. innotuit. de eo qui fur. ordi. fufce. ¶ Quod non cōstat de titulo vtrum possit repelli preterito criminis vel infamie. dic. ut. §. in ver. sed si

dicatur infamatus &c. Secundo casu cum clericus sit in possessione & agit contra ipsum & tunc teneat docere de ti. glo. si. dist. 1. g. utrum sup hoc molestat ab ordinario aut ab extraneo. Tu dicatius qñq super titulo molestat eum ordinari. qñq alius in ecclesia ius pñdēs vt patron? & simi. qñq penit? extrane?.

Primo casu subdistingue: qñ aut supior pñsentit tacite vel expñse puta: qñ eñ visitauit vel ad cōes actus admisit: & tunc nō cogit cleric? ostēdere sibi titulū. ar. de his que fi. a maio. par. capi. ex ore. Posset tñ eps pbare illū non canonice institutū. & si expñse cōsensisset in eum: vt. c. de symoniace. post l. post. Aut nō cōsen sit in eum tacite vel expñse: & tunc aut supior cōstituit se eius aduersariū & tunc clericus nō tenetur docere de titū. vt. l. actor. C. de proba. canonizata. vj. q. vlti. & ita sentit glo. de restit. spo. cōquerēte. in glo. pe. tunc aut dicit pñstituere se eius aduersariū cū agit cōtra eum corā superiore vt ipsum spoliēt iuris ordine nō seruato. nō enim epō credet? afferenti se in se spoliāse vel illū licite detineri. vj. q. ij. si tñ. et. c. placuit. Hoc verū nisi cōstituisset se eius aduersariū defendēdo finiam suā cōtra clericū qui titulū exhibere recusauit: tunc enim ipse cleric? in causa appel. teneat docere de titulo sicut tenebat epō in causa principali. ar. l. post. q. imperator. ff. vt. le. no. ca. et. c. qñ cōtra. de pba. Sol. aut nō pñstituit se eius aduersariū & pñt vt titulū beneficii expñ beat tunc pbabilis videt? distinctio vtrū benei tēpore: & tunc nō pñsumatur titulus nisi cōster: & ideo ostēdere teneat. ar. c. ordina rii. s. de offi. oz. vbi de hoc per Archid. aut diu possederit. & tunc ex possessione preterita & pñenti cōtinuata titulus pñsumat? & sic non cogatur docere. ar. no. in. d. c. illud. in nouel. ad hoc optime l. v. ver. sed si nō adierint. ff. de acq. here. vbi glo. no. q. ex tēpore pñsumitur solēntas obseruata. & l. cum de in rem verso. ff. de vsu. do. meus. Bas. de cal. dicit q. ista distinctio possit tolerari quo ad modū pbandi vt in recētī requiratur plena pbatio in antiquo sufficiat iuramentū: nec videt? bene dictū fm eñ q. in antiquo nō teneat docere aliqd de ti. ar. s. de cōsue. & de testa. c. ij.

Secundo casu cū superinquietat eñ patronus vel illi ad quos spectat electio vel institutio: tunc distingo per oia: vt. s. in ordinario dictum est.

Tertio casu principali qñ impedit eñ penit? extraneus tunc tene cum glo. scz q. ostēdere nō cogat. nam qñtum ad ipsuz liberas edea habet: vt. l. loci corpus. s. cōpetit. ff. si ser. vē.

¶ Quarto querit? qñ quid sit institutio: & in quo differat ab inuestitura & inductione in possessionē. Refert opi. l. post. et alioz canonistarū. Ipse nō dicit q. institutio est numer? alius ius beneficii verbalis collatio. Inuestitura nō institutio vel collationis & inuestiture executio. ostēdit hoc per simile de institutione heredis datione tutoris & pñsione feudī: vt hoc videas per eñ: qui etiā circa hoc querit cū supradicta tria sint distincta pprie sumendū. Utrum distincta iura tribuāt. dico q. sic: q. per institutionē verbale tribuit ius proprietatis vel inuestitura declaratur & pñfirmat ipsi? illius iuris collatio: vt. c. cū ex iniuncto. de here. per induc. in pos. tribuitur ius possessionis & quasi ius administrationis: vt. c. ad bec. et. c. cū nostrū. de offi. archi. fm Dy. aduerte Jo. and. in. c. trāsmisam. s. de elec. reuocat in dubiū: an ex sola pñfirmatione cōpetat ius administradi. & ibi ponit opi. et videt? residere in hoc qd ex sola cōfirmatione habet ius administrandi nisi cōsuetudo aliter se habeat. Item subdit q. pñfirmati sua auctoritate possunt apprehendere bona ad beneficia sua spectantia. ar. ff. de acqui. pos. l. cū heredes. & hoc verū qñ cōtradictorē nō habet: sed si habet cōtradictorē qui bona possideat qd iuris. ibi videas magis plene. & in. c. in literis. de restit. spo. per Inno. & meli? per Jo. cal. in sua repeti. vbi plene in. i. q. qualiter acqñratur possessio beneficiū iurisdicō vniuersalis pensionis. & nunqd canonicus vel prelatus sua auctoritate possit apprehendere possessionē: ibi etiā plene ad fi. Utrū plato pñfirmato agēti nomine dignitatis obstabit exceptio nō canonice electionis heredis symonie vel similis. de quo. s. i. j. q. ij. & vij. Decimo querit? qñ si instituit? anulo vel baculo inducat in possessionē vnius rei que est in beneficio sibi collato noie ipsius & alioz: an nō solū illius: q. corporaliter apprehēdit sed etiā alioz intelligitur acquisita possessio: videt? q. sic per. l. restituta. ad trebel. in prin. & l. ij. in prin. de acqui. pos. de vtroq. enim acqñsio vnius rei vel partis eiusdē extendit? ad aliā rem vel partē illi? acqñsita. Cōtrariū tenet Dy. l. enim & restituta non ob. q. loqñtur ex trāslatione dñij ad quam sufficit verbalis institutio sicut heredi ad acquisitionē dñij rerum heredis sola sufficit aditio sed acqñsio possessionis que cōstitit in facto exigit speciale appñsionē vt l. cū heredes. ff. de acq. pos. ad positionē ergo vnius facti nō sequit? positio alterius ab illo totaliter separati. C. de pba. l. non nudis. & l. nō epō. & l. neq. natales. & l. ad pbatōnē. Ad. l. possidet. dic q. ibi nō dicit q. acqñrat possessio aliarū rerū quo erant ab illa essentialiter separate sed ceterarū partiū fundi causatū que acquisite parti erant cōtinuate. ita dicit do. Dy. sed Bar.

in. d. l. ij. hunc passum tangit & dicit q. qñq emitur vna res pro parte intrat: & loqñtur illa. l. qñq emit plures & intrat vna loqñtur ibi glo. qñq emitur vna res plures sub se cōtinens vtrum: & tñ sufficit intrare possessionē castri. nam castrū est vñ. diuisio aut possessionū que sunt de eius territorio sit gratia modioris habitationis: vt. l. gaus. Jo. an. post Inno. intrare & cōfute istam. q. psequitur in. c. in literis. de restit. spo. ibi erant primo dicit q. si quis inducit in possessionē pñbende corporis: puta in domū vel fundū aliquē ad istā pñbendā pertinentē acqñritur possessio nō solum illius loci in quo quis ponit sed etiā alioz omnīū & iurū ad ipsam pertinentiū dñtamen hoc anio & hac itēctione fiat: vt. d. l. ij. s. j. & l. pro herede. & l. gerit. de acq. here. Sed postea vltra subdit q. possessio nō extendit nisi acqñ que sunt apprehēsa. Unde si apprehēdit tñ vñ fundū illū pñsident & nō alios. & si legit vel cantauit in possessione tñ cantū & legēdi est & nō alioz iurū & canonicatū spectantiū. Uñc si talis spoliēt nō potest petere restitutionē nisi inqñtum ad illū actus quos possidet. videt? ergo sibi pñ contrarius. Jo. cal. cū ibi leuiter pertransit cum Inno. & ideo ego dico q. apprehēsa possessio ecclesie vel dignitatis & qualiter fiat. ibi vide per ad apprehensionē. ego credo quesita possessionē oim bonoz ipsius ecclesie. Non ob. l. cū heredes. de acqui. pos. vbi acqñsio hereditatis nō infert in acqñsionē possessionis. Nam aliud in hereditate q. nō possidet res ad ipsam hereditatē pertinentes: vt. l. s. seuola. ff. si quis te. li. esse ius. fu. ecclesia aut vel dignitas possident bona ad ipsas spectantia: vt. no. in. c. cū super. de causa pñ. & proprie. in nouel. & l. sicut. in si. ff. qd cuiusq. vniuer. no. appñe sa ergo possessione dignitatis vel ecclesie videt? quesita possessio dignitatis omnīū que possidet. ar. l. sed opera xō. ff. de pñ. & qd no. in. c. in pñsentia. de pba. in nouel. qd autem dixi. s. pñ Jo. an. scz q. apprehēsa possessione vnius fundi vel domus ecclesie siue pñbende videat? possessio ipsius ecclesie vel pñbende alioz bonoz nō placet: q. l. accessoria sequant? naturam principalis tñ cōuerso principale nō sequitur aliud accessoriū sub eodem principali nō cōsistens: vt. c. j. de cōsecre. eccle. vel alta. & l. er pupillari. ff. de vulga. & pupill. ad hoc. l. ij. & vide qd ibi notat.

¶ Undecimo querit? post Dy. quare per anulum vel biretū non queritur possessio rei que sub clauibus claudetur: vt. l. clauibus. ff. de arbit. emp. & l. j. qua ratione. s. item si quis. ff. de acqui. rerum do. Sol. clauēs habent coniunctiōē maximā cum rebus que sub clauibus custodiunt? sed anulus ra culus siue liber nihil habet cōmune cū rebus que in beneficio cōtinentur. nam in si. dici solet si tradatur vel legit instrumentū in quo cōtinetur cñptio pñdij vel alterius rei ipsa res intelligitur tradita vel legata: vt. C. de dona. l. j. & de leg. j. si scrip. fu. s. cum. & de lega. in. l. qui ciographū. dicit tamen Inno. in. d. in literis. q. si sit cōsuetudo q. in signum tradite possessionis re pñbendatis detur vel traditur aliquid puta certa summa & cunie vel libra panis vel vini vel aliquid simile quo facto intelligitur ei tradita plena possessio iuris ipsius pñbende: q. tas cōsuetudo sit seruanda. argu. s. de cōsue. c. j. nam super talis fictiones intelligitur tradita possessio rei corporalis ex vi cōsuetudinis vt ibi innuitur. multo fortius iuris incorporealis. de preben. c. dilecto. j. respon. vers. dictus legatus. & vers. si factus quoq. cellerarius. ita ibi dicit & infert q. de generali cōsuetudine possessio iuris episcopalis vel archidiaconat? vel pñterius cuiuslibet dignitatis acquiratur per installationē in si de loco ad hoc deputatus factus. arg. pñdictorum iurū.

¶ Ultimo format Jo. and. questionem Mercu. que est vtrum executor ad prouidendum in certa ecclesia possit prouidere beneficio ad papam per lateranū conciliū expeditum est q. vt in clemen. si de beneficio. de preben. Dy. vltimo format questionem que est hodie expedita: vt in. c. pñsenti. de offi. lega. l. eo. li. dic vt dixi.

1. ¶ Malefidei possessor: an prescribere possit.
2. Ius canonicū an pñscriptione discordet iuri ciuili.
3. Ius ciuile tendit ad confirmandā amicitiam.
4. Prescriptio quare fuit inducta.
5. Institutio canonica imitatur legem euangelicam.
6. Anime hominū quibuslibet rebus sunt preferende.
7. Prescriptio an sit contra ius naturale.
8. Locupletior an quis effici possit cum detrimento alterius & sit eius iniuria.
9. Prescriptum an restitui debeat.
10. Inferior legē superioris tollere non potest.
11. Heres pñter voluntatē defuncti retinet falcidiā.
12. Matrimonium solo consensu perficitur.
13. Opiniones que prolixitate inducunt sunt vitande.
14. Lex facta pñter bonū cōmune non inducens peccatū seruatur debet in foro conscientie.

- 5 Electus minus canonice in foro conscientie si habet voluntatem eligentium iuste retinet prelaturam.
- 6 Soluens tempore libertatis dicitur fidem implere.
- 7 Receptilatio de iure civili est inuenta.
- 8 Principi non obediens morte moriatur.
- 9 Ius naturale dicitur esse duplex.
- 10 Geniens ab intestato in foro conscientie recte petere potest hereditatem ab eo qui inutiliter est institutus.
- 11 Debitum prescriptum an possit solui.
- 12 Mulier supponens partum quid agere debeat.
- 13 Res incidentes in commissum an liceat quis emere possit.
- 14 Debitor cuius bona sunt confiscata cui solui debeat.
- 15 Iudeorum possessiones an retinere possimus.
- 16 Iudex an debeat iudicare secundum conscientiam.
- 17 Statutum an valeat quod qui non petit debitum infra decem annos cadat a iure suo.
- 18 Possessor malefidei an possit prescribere.
- 19 Papa per suas constitutiones an possit leges corrigere.

Possessor malefidei. In repetitione huius regule utilis et famosa in sua materia retinebo ordinem putius inferius apparebit quod propter sui breuitatem summario et diuisione non indiget. Summarium tamen potest duobus modis secundum diuersam littere punctuationem. Nam punctando post verbum possessor malefidei est sensus quod prior malefidei villo tempore non prescribitur et tunc pro. s. de prescrip. vigilanti. ibi nulla dicitur antiqua possessio inuati aliquem malefidei possessoris. Secunda punctatio est post verbum villo tempore et tunc est sensus quod in nulla parte temporis qui scribitur debere mala fidei et tunc pro. s. de prescrip. c. si. ubi oportet ut qui prescribit in nulla parte temporis rei habeat scientiam aliene et istos duos intellectus ponit glo. iij. et clarius de. et qui habet est bonus per iura palleg. et quilibet intellectus recipiat tria: primum in glo. ad quas venio. prima glo. ponit exemplum. secunda dicit regulam non procedere secundum litteram nisi dicatur correcte. circa quod ponit duas opiniones. tertia que distinguit. Tertio ponit aliud diuersum inter litteram et canonem. Quarto dat remissionem de mala fide que prescribitur. Quinto subdit etiam titulum requiri formare contrarium et sol. Sexto remittit de prescrip. vltima. et inter in po. Secunda glo. de significationibus fidei et remittit. Tertia glo. ponit duas lectiones. Ultima format primum et dupliciter soluit. secundo format aliud in quo remittit. tertio querit et remittit. **P**rimo pro. contra primum intellectum videtur quod malefidei possessor prescribitur saltem in spacio. xxx. vel. xl. an. vt. c. c. notissimum. et l. si quis emptor. et l. oes. de prescrip. xxx. vel. xl. an. Sol. dicit glo. j. dictas. l. l. correctas. per ius canonicum. isto casu et hanc sequitur de. dicit enim quod ius canonicum considerat naturale equitatem que non patitur aliquem locupletari cum alteri iniuria sine damno: vt. l. na. et natura. ff. de adi. inde. ius autem civile considerat rigorem causatum a publica utilitate que cadet ut sit finis litium et non sint omnia reo perpetuo in incerto: vt. l. de vlt. cap. et l. si. ff. pro suo. Sed certe consideratio naturalis iustitiae non nouit ius canonicum et correctionem legum sed periculum inuicem quod versat in possessoribus malefidei: vt. c. vigilanti. et c. si. de prescrip. Parum enim distat ab iniuriis qui detinet alioquin scilicet quo ad periculum animarum: vt. c. sepe contingit. s. de sti. spo. et si ratio de. esset vera nulla prescriptio vendicaret sibi: quod quilibet aufert lucrum cum alteri detrimento: vt. j. dicam. Sed antequam procedat ulterius secundo contra istam solutionem principaliter opposito videtur quod ista diuersitas non procedit nec sit bona: non est sentiendum quod ius civile istam prescriptionem cum nulla fide inuenit contra naturale equitatem cum dictum ius sit ars boni et equi: l. i. ff. de iur. et iur. et lex est sanctio sancta promittens honesta et philosophia ad diuinam et humanarum rerum notitiam et diuinitatem. i. a deo ora principum promulgata et hec probant. ff. de legi. l. i. et l. i. de prescrip. lon. tempo. et in aut. de si. instru. l. et fides. s. qui igitur. Imperium ergo videtur quod ista prescriptio cum naturali equitate concordet quod ex eo patet: quod propter bonum publicum introducta est ut sit finis litium ut patet: ergo isto iure propter bonum publicum introducta ledant aliqui singulares: tamen non debet lex pro communi utilitate contra iura violari sed seruari: dura etiam illo casu: vt. l. p. sperit. ff. de iur. et iur. et quod no. Jo. an. in. c. q. plerique. de immu. ec. **P**rimo etiam ubi dicitur equitas suadet vnum ius non scriptum suadet contrarium non recedit papa ab illo iure: vt. c. innotuit. de elec. nec pre publicae utilitati priuatur: vt. c. bone. j. de postu. prela. et hoc quod dicit lex quod multa iura civilia contra rationem disputandi pro utilitate recepta sunt: vt. l. ita vulneratus. ad. l. aquil. facit. l. malefides. ff. de po. ubi recedunt a iure naturali et gen. propter oblationem iuris publici et cetera bona. Item ius civile in ista prescriptio ne considerauit spaciū. xxx. vel. xl. an. sufficere cuiuslibet volenti et etere quod debet: vt. l. i. ff. de vlt. cap. et contra tanti temporis negligentiam desidia et contemptum iuris proprii noluit alicui subueniri:

vt. l. si. in fi. C. de edi. diui. adri. tol. culpa igitur negligentie et contempnus visa est legislatoribus: sufficiens ad audientiam denegandam qui tanto tempore tacuit. certum est autem quod ex causa potest civilis et canonica constitutio transferre dominium de vno in alterum: vt. no. in. c. que in ecclesiis. de consti. in nouel. super glo. j. nec mirum iure enim humano quod deus per imperatores et reges seculi distribuit humanis generi bona temporalia possident et sublato iure imperatoris nullus audet dicere hec villa mea est. et dicit canon. viij. disti. quo iure. hinc est quod omnia principis esse intelliguntur: vt. l. bene a senone. C. de qua. prescrip. et ipse imperator dicit dominus mundi sum in l. de precatio. ff. ad. l. rbo. de iac. iuste ergo possidet qui possidet imperatoris auctoritate quod potest ut dixi de vno in alterum transferre. pro quo. l. et generalr. ff. de noua. et in canonibus quos alleg.

- 2 glo. fina. in prin. **E**x quibus omnibus videtur quod ius canonicum in ista prescriptione malefidei non debet discordare a iure civili: presertim cum ista duo iura tendant ad eundem finem: vt. pr. s. in constitutione grego. iij. disti. facte. et consueuerunt se inuicem adiuuare: vt. c. j. de ope. no. nun. et x. disti. si in adiutorium. Sol. Jo. and. mouet illud contrarium in nouel. in mercu. alijs tamen verbis non legalibus sed theologicis: quod theologus fuit ille nomine frater Bernardus de senis de ordine heremitarum qui in materia prescriptionis quedam dubia copiose et subtiliter disputant quod hic refert Jo. and. nimis prolixum ille prolixius illa dubia fuit perscurus ut dicit. soluendo igitur contrarium dico quod in hoc casu ius canonicum discordat necessario a iure civili propter diuersum finem ad quem principaliter dicta iura tendunt siue ordinantur. **N**am ius civile tendit ad finem principaliter confirmandi amicitiam inter homines inter quos cognationem quandam natura constituit: vt. l. vt vim. ff. de insti. et iure. et quorum hominum gratia natura. i. deus omnia comparauit: vt. l. in pecudum. ff. de vlt. **I**sta autem conservatio maxime contingit si tollantur lites inter homines et negligentia puniatur.stant enim lites materia criminibus: vt. l. p. per ad. in prin. C. de iudi. et ledit rem publicam.
- 4 vt. l. si quis in graui. s. in civilibus. ff. de rap. **P**ropter istos igitur fines est inducta omnis prescriptio etiam que cum mala fide procedit et igitur magna veretur iniquitas ex parte prescribentis: tamen legibus prescribentis iniquius visum fuit lites taliter non procedere negligentiam non punire: quod taliter iniquitatem persequitur de duobus malis illud per quod minus offendit res publica et communi utilitas tolerauit ut facit iurisconsultus in simili. ff. ad. l. aquil. l. ita vulneratus. et. c. duo mala. et c. nerui testiculoz. xij. disti. et xij. q. j. certe. vt enim dicit Jo. an. ius civile tendit ad conservationem civilis societatis cui finis magis deseruit negligentium punitione a litium determinatio quam correctio prescribentis cum mala fide. Est bene aduertendum quod per dictam prescriptionem non queritur dominium utile vel directum sed contra dominum qui tanto tempore ius emptionis et c. C. de prescrip. xxx. annos. Unde cum ius civile non potuerit hanc iniquitatem ab ipso lestone reipublice persequi et punire non fuit sibi aliter nisi quod preclusiuiam volenti ipsum possessorem inquietare post tamen longa temporis curricula: sed secus est in alijs prescriptionibus que cum bona fide procedunt: vt. j. dicam. Et ista fuit iuris civilis consideratio que ut dixi solam tendit dirigere actus nostros in pace et civilis amicitia que secundum philosophum li. viij. et bi. videtur ciuitates continere. vnde Salustius in catil. concordia parue res crescit discordia maxime dilabuntur. **C**anonica autem institutio imitatur legem euangelicam cuius finis principaliter tendit dirigere multitudinem fidelium in deum ut gloriam assequantur. Unde scribitur psalmo. viij. **L**ex domini immaculata conuertens aias. ius ergo canonicum huic legi diuine a qua trahit originem. de accusa. qualiter et quoniam debet deservire et rectificare actum interioris hominis que actum deus magis respicit quam actus exteriores iuris. no. in l. si quis non dicam. C. de epl. et cle. et habetur. xij. q. v. sed quod inuenisti. et de isto actu interiori conscientie non curauit lex sed tantummodo de actu exteriori ad quem rectificandum nititur motu penarum et primorum exhortatione: vt. l. j. ff. de iusti. et iur. et iij. disti. facte. et propter istum diuersum finem ad quem tendunt principaliter canonica constitutio et civilis non potuit ius canonicum discordare cum iure civili sicut nec etiam in multis alijs: prout ait beatus Augustinus li. j. de libero arbitrio. **L**ex ista inquit que agendis ciuitatibus fertur multa preedit ut in fundi relinquit que per diuinam prouidentiam iudicant. **H**oc dictum Augustinus. probat. xxx. q. iij. venio. hinc est autem ius canonicum ita intendit de foro largiri quod finaliter remittit ad forum conscientie quod patet de peni. et remis. oes. et. c. mulieres. de iureiur. **H**inc est etiam quod de iure canonico utilius scandalum nasci permittitur quam veritas derelinquatur: vt. c. qui scandalizauerit. de re. iur. et potius deberet homo omnia mala pati quam peccatum mortale operari et excommunicationis sententiam ut sic deo potius quam iudici parcatur: vt. c. literas. de resti. spo. et c. inquisitioni. de sen. excō. Item iure fori cogitationis penam nemo mereatur. secus iure poli. vnde scribitur Mathe. v. omnes qui viderit mulierem ad concupiscendum iam meratus est in corde suo. facit. l. cogitationis. ff. de penis. **L**on-

C Malefidei possessor. Adde Abb. in. c. grauis. de resti. spoli. glo. bar. et doc. in. l. ex diuerso. ff. de rei ven. l. i. l. cer. tū. C. de rei ven. Jo. de platea i. l. quodammodo. C. de agri. et cess. lib. xj.

clusio igitur predictorum est quod finis iuris civilis est confirmare ci-
uilem societatem finis iuris canonici etiam ad hoc tendit ut patet in
prima constitutione Grego. Sed ubi iste finis deniaret a recti-
tudine legis euangelice que ouertit alias ut predicti recedit tunc
a dicta civili iustitia et sequitur legem ipsam euangelicam a qua ortu
6 habet et recte. ¶ Nam etiam lex dicit aias hominum prescribas qui
buscungq; rebz vel causis: ut l. scim. C. de sac. san. eccle. sicut discor-
dant illa duo iura in hoc casu prescriptionis malefidei. ita etiam
in vsucap. quas ius civile non psequitur sed bene ius cano. ut. c.
quonia. et. c. cu tu. de vsu. et eo. ti. quap. s. eo. Ista differentia siue
discordia vtriusq; iuris propter defectum diuersum ad quem tendit
principaliter ut dixi psequitur diffuse ut dixi Jo. an. in materia
prescriptionis super illa regula in. ij. q. siue articulo et in materia
vsurarii. j. eo. peccatu. in. v. q. ¶ Tertio oppo. videtur quod per istam
considerationem iuris canonici scilicet dirigendi actus nostros in deus
ois prescriptio non solum malefidei sed bonafidei sit sublatam: quia que-
libet prescriptio est inducta contra naturalem equitatem que est quod nul-
lus locupletaretur cum aliena iactura: ut l. nam et natura. ff. de codi-
ci. cu simi. ibi alleg. sed cum prescriptio sit de iure civili et similiter diuini
acquisitio que pcedit ab ipsa: ut insti. de vsu et ha. s. si. et no. in. l. ex
hoc iure. ff. de iusti. et iure. et videtur quod ius civile non potuerit nec
possit ius naturale corrumpere: ut insti. de iure natu. gen. et ciui.
s. sed naturale videtur. dicit canon quod ius naturale inter oia iura
primatum obtinet nec variat sed immutabile permanet. v. dist. s.
nunc aut. Preterea cognitio quicungq; quod res sit mea videtur quod finis
scientie ille dimittere teneat sicut veritate manifesta recedit a
consuetudine: ut. c. frustra. et. c. psuetudo. viij. dist. Si ergo consue-
tudo vetusta et sic veritate postea reuelata: ergo et prescriptio si
post eam completam appareat rem fore meam nam validior debet
ret esse consuetudo que fundat in actibus vniuersorum quam prescriptio
que fundat in actibus singulorum ut patet ex no. per Jo. an. c. si. de
offi. archi. Si igitur reuelata veritas illa vincit multo magis ista
per iam dicta. Item talis qui ex prescriptione nititur si cognita ve-
ritate resistat dicat facere contra christum qui dixit ego sum veritas.
ut. d. c. si consuetudine. et. c. seq. Sed contra christum nihil potest licite
attentari etiam vigore constitutionis humane. viij. di. c. si. Ex quibus
oibus inferitur quod tractat de prescriptionibus. s. et. C. et. ff. si ius na-
turale. et veritate iuxta scientiam considerem frustra sit traditus.
7 ¶ Sol. Jo. an. hic in. ij. q. diffuse psequitur pro intelligentia
questiois vtrum prescriptio sit contra ius naturale et refert iurisperi-
tos tenere quod sit contra naturalem equitatem: ut no. de vsuc. l. j.
et. xvj. q. iij. quicungq; in glo. j. Fundamentum huius opinionis su-
mitur ex. iij. l. iuris naturalis. ff. de reg. iur. et l. locupletari. et dicitur
tenere ille theologus ut dicit nam finis est ius legale est quidam spe-
cificatio naturalis rectitudinis expressiua. sicut enim videtur in scien-
tijs speculatiuis traditur virtus confusa. et videtur indeterminata in
generalibus principijs que postea in specialibus conclusionibus decla-
ratur sic per ius positum determinatur rectitudo iuris naturalis
confusa et indeterminata que per ius legale explicatur altero de tri-
bus modis: quicungq; ea determinando per congruos modos: quicungq; ea
applicando per varios actus: quicungq; ea declarando per quosdam enu-
tus. De primo ponit exemplum naturale ius vult delinquentem pu-
niri finem modos punitionis non determinat quod facit ius legale
videndo rectitudinem iuris naturalis scilicet finem qualitatem delicti. Ex
plum de secundo ius naturale vult nemini subtrahi quod suum est.
Ius legale distinguit actus ab illa rectitudine deviandi scilicet factum
furadit: rapiendi et filia. Exemplum de tertio cum si ius legale specifi-
cat rectitudinem iuris naturalis per quosdam euentus est tale ius
naturalis sancit neminem fieri locupletior: cum alteri? detrimento
8 et iniuria: sed non potest dicto iure haberi rectitudo. ¶ Utrum sit
dare casum in quo sine iniuria cum detrimento: tunc alteri? quod possit
fieri locupletior. et certe ius legale statuit quod sit in prescriptione et
vsu ut pena alia regule iuris naturalis seruetur que prescindere in-
terdit materiam litium et rixarum ut dixi. s. primo dicit. Et circa hoc
dicit notabiliter aduertendum quod ius naturale habet diuersas regu-
las que ita sunt intelligende quod vna alteri non dicitur: ita etiam sunt ser-
uande quod cum vna seruatur contra aliam non eat. Et post longa verborum
plexitatem concludit quod prescriptio non directe trahit originem a iure
naturalis: imo videtur sibi potius aduersari cum confert lucrum cum alteri
detrimento ut dixi: sed reducendo ipsam prescriptionem ad alias di-
ctas regulas dicti iuris naturalis que tendunt ad amputationem
litium et rixarum et punitionem negligentie non potest dici ius legale
deviare a iure naturali: sed indirecte ad eius intellectum et mentem
reducit ad predicta. bene facit quod no. j. dist. ius naturale. ¶ Ad so-
lutionem igitur diuini redeundo finem prime dicta concludo quod lucrum ex pre-
scriptione pueniens non dicitur contra ius naturale imo indirecte a
dicto iure descenderet: et per omnes licite etiam in foro conscientie retinetur.
9 ¶ Sed quomodo videtur ad aliam rationem de veritate manifesta quic-
cungq; quod prescriptum est de restituere ne christus est veritas offendat.
Ad hoc respondeo quod Jo. an. renocat hoc in dubium hic in. vj. q. vtrum

scilicet mala fides adueniens prescriptione completa tollit ipsam
prescriptionem: ita quod ille qui prescripsit teneat ad restitutionem
foro conscientie. Item frater Gerardus quod sic. pro quo alleg. Jo.
and. c. si virgo. xxvij. q. ij. et. c. vigilanti. de prescrip. et regula pecu-
tium. j. eo. Jo. and. contra scilicet quod restituere non teneat. Hanc opi-
fert tenere Jo. xij. q. vj. si res. et Ber. s. de prescrip. vigilanti. os
summisit ut Ray. in summa. s. de prescrip. ver. item pone quod est
pleta. Hof. eo. ti. in fi. Hof. sub rubrica de prescrip. rerum immo-
bium. s. que exigant sub. s. verum quicquid. ver. quid si iam comple-
ta. Idem dicit tenere Thomam et Ba. et Inno. in. c. si. de prescrip.
non ob. c. frustra. et. c. consuetudo. viij. dist. cum simi. quod scientia
perueniens post completam prescriptionem non potest dici mala
des. Item modi acquirendi et distrabendi omnia sunt de iure positi-
ui: ipsa omnia sunt de iure naturali vel gen. cum ergo iste sit vnus
modus agendi per prescriptionem et licitus ex quo cum bona sine
quare non erit qui prescripsit tutus sicut qui emit: et maxime de
uoluta in fiscum. Si enim per ius positum ille tutus est quare
iste precipue cum negligentia eius contra quem prescribitur aliquid
naturale. i. consensum includat: ut l. alienatio. de ver. sig. Ad-
tatis dicta superius per fratrem Gerardum potius: sed Jo. an.
verbis legalibus apertius declarare et multis exemplis confirmare
re quod ius positum canonicum et civile ius naturale confusum et ge-
raliter traditur interpretatur multipliciter prout no. Jo. cal. in qua-
dam sua questione que incipit bononiensi statuto caueat de iure
primo subiuncta. Dicit enim ibi in tertia ratione ad partem affirma-
tiuam quod dispositioni que sumit efficaciam a iure naturali vel ca-
uino potest per statum addi vel minui sicut certa forma dari
quam ei cui finem predicta iura ius copetebat preiudicabit si
fuerit illa forma seruata patet hoc in dicitur qui sunt de iure gen.
quod etiam est naturale: ut insti. de re. di. s. singulorum. et de iust.
iure. l. ex hoc iure. et ff. eo. l. sctus. Idem de matrimonio quod sit
de iure naturali. j. dist. s. singulorum. et de iust. et iure. l. ex hoc iure.
et. ff. eo. l. contractus. Idem de matrimonio quod est de iure ciui.
j. dist. ius naturale. cui forma datur a iure positum per quod me-
diunt consanguinei affines cognati spirituales et certi alij meri-
monium habere: ut in toto libro de sponsa. c. j. qui tamen non impe-
tur de iure naturali vel diuino. Item in voto quod dicitur esse de iure
naturalis: et tunc esse summam recipit de iure positum de voto
literari. et quod ibi per Jo. an. melius datur exemplum de voto
ni et non solenni de voto. c. vno. s. eodem libro. Item de iure diuino
tenet ordinatio dicente episcopo si presbiter vel si diaconus: quod
forma non dat ius diuinum. Actum. vj. et viij. c. sed ecclesia dat cer-
qua omnia non tenet ordinatio etiam quo ad impositionem carac-
ris. de sum. tri. firmiter. s. hoc sacramentum. ibi: qui rite fuerit
ordinatus finem clauis et. quod verbum rite notat formam substantialem
ter: ut probatur in. d. c. s. sacramentum. et de elec. nihil. et no. de inf.
testa. l. ij. et predicta bene probantur et no. per Jo. an. de sacramen-
reiteran. c. vlti. et de bac. c. j. Item non solum statuta a iure diuino
constitutio positua dat formam ut dicitur est sed etiam certis casibus
derogat ut patet in seruilitute que est contra ius naturale quo in-
oies homines liberi nascebantur. j. dist. ius naturale. insti. de iure.
in prin. Item in prescriptione et vsuca. contra naturalem equitatem de
bus dicitur. s. Item in numero duorum testium quod est de iure diu-
no. De iure. xij. dicitur. xvij. q. ij. ad corinth. viij. c. Et tamen super
his constitutio positua certis casibus aliter disponit et statuit
in testamentis et certis casibus in quibus maior numerus requiritur.
quod dicitur no. s. de testa. cum ois. sicut in certis alijs que notant. j. l.
ius generale. ff. de iust. et iure. l. ius ciuile. Cum bene dicit Jo.
quod psuetudo. c. si. quod ius positum distinguit et minuit ius diuinum
et ad illud addit. facit quod idem Jo. an. post alios no. s. de codi-
que in ecclesiis. et ff. de codi. prin. l. j. et C. si contra ius vel vel
publi. l. si. ¶ Ultra predicta que dicta sunt possum alia addere
Nam statum est lege diuina: honora patrem et matrem et tamen ius
positum permittit filio patrem occidere. et quod plus est premium in-
psequat: puta cum venerit ad delendam patriam parentes et liberos
interficiens: ut l. minime. ff. de relig. et sum. fune. Item lege di-
na dicitur non occidas et tamen lege positua permittitur homicidium
multis casibus ut maritus adulterum cum vxore repertum. ff. de adul-
l. graccibus. Item fure nocturnum si perfores de homi. Item aggressor
si aggressus aliter non potest se defendere: ut cle. j. de homi.
Item transfugas et hostes ciuitatis: ut l. ij. s. transfuge. ff. de fidei-
l. j. c. quando licet se sine iudice vin. l. ij. in prin. Item lege di-
na prohibet furtum et tamen ius positum permittit in quibusdam casibus
no. in. c. iij. de fur. Item contra statuta noui et veteris testamenti
pa indulgere possit diebus solennibus operari quod dictis iuribus prohi-
bentur: ut l. licet. de fer. Item lege diuina aia que peccauerit
morietur. Ezechij. xviij. et tamen lege positua in multis casibus vnus
ne ex delicto alteri: ut in crimine lese maiestatis heresis. et fil.
ut. c. vergentis. de here. et l. quisq; C. ad l. iul. maie. Item nihil
congruit humane fidei quam promissa seruari. de pac. c. j. de pos-
reddere.

post Inno. in. c. quia plerique. de immu. eccle. Et quibus phabilliter dubitari potest vtrū iste ciuiles acq̃sitiones z retētiōes cū habeāt malā fidē annexā pcedant de iure canonico q̃ sequens legē euāgelicā z p̃scientie dānat istā acq̃sitiōē in casu p̃ferti p̃tionis: sed de numeratis superi⁹ nihil statuit: qd̃ ergo dicem⁹. z certe do. Jo. cal. isti passim reputant adeo difficilē q̃ dispartando voluit decidere sed veritatē inuestigādo dicit q̃ ius positiuū reddit aliquas personas inhābiles ad inēdōs p̃ctus etiā que sunt de iure naturali vel gen. qui cōsensu perficiunt. z l. cōsensum nō tollat: qz nō potest: tñ quia ibi nō est aliqua fictiō: qz nō disponit contra veritatē: z talis lex positua obligat in foro penitētie z cōscientie. P̃ponit exemplū in rectore ecclesie q̃ prohibetur vendere res ecclesie cuius habet liberā administratiōem: z ideo si de facto vendat etiam iusto precio nō tenet venditor nec emptor: facit fruct⁹ suos: immo illos tenet restituere in vtroq̃ foro. xi. q. ij. nō licet. de re. eccle. nō alie. si q̃s p̃sbytero. z

12. P̃ponit aliud exemplū in matrimonio qd̃ solo cōsensu perficitur. xviij. q. ij. sufficit. cum simi. et tñ lex positua p̃hibet quasdā personas p̃bere: quas glo. enumerat. in situ. de nup. s. i. certe si tales personas matrimonialiter cōsenserint nō tñ erit matrimonium: vt. c. nō debet. de p̃sag. z añ. i. z. c. cū habet. de eo qui dux. in mat. quā pol. per adul. In nullo ergo foro ex tali cōsensu re probato a iure posituo isti tenentur ad hoc qd̃ nō. Bar. in. l. cum lex. ff. de fideius. Interdū ius positiuū nō reddit personā inhābilem ad p̃bendum sed super cōtractu inito a tali persona vel sub tali forma aliquid statuit z disponit: z tunc aut fin. veritatē: z talis dispositiō debet seruari in vtroq̃ foro: nec enim est tunc alio qua iuris fictiō. Verbi gratia actum est inter p̃bentes q̃ precij notie pro aliqua re datū sit mutuū licet meant p̃ctum sub forma venditiōis. hic enim vere non ficte est p̃ctus pignoratitiuus. et ita disponit lex. C. plus valere qd̃ agitur. l. iij. z. c. ad nostrā. de emp. z ven. fm. vnā lecturā: z tunc in vtroq̃ foro q̃ talis qui est creditor verus tenetur computare fruct⁹ in forte: vt. c. ad nostrā. de iureiur. Sed qñ ius disponit vel p̃sumit contra veritatē facti scilz q̃ aliud censeat z etiā facti veritas aliter se habuerit. z ista p̃prie est fictiō. P̃ponit exēplū illius qñōis dispartate qui sunt tales vsurarius emit rem vniū iusto precio sub pacto redētiōis: nunqd̃ fructus perceptos qui pueniūt ex parte rei que pars nō trāscēdit in valore precij datū dictus emptos restituere teneat. z p̃supponendū est q̃ iste p̃ctus de iure p̃pter circūstātiās in. q. deductas p̃sumat vsurarius: vt. d. c. ad nostrā. de emp. z ven. Contra igitur fictiōē istam q̃ p̃bentes aliter interderunt vt dixi: qd̃ erit de iure. dicit ipse q̃ hoc casu videt aliud etiā de iure posituo siue foro iudicialis. aliud de iure foro p̃ncipalis z cōscientie. Item ita enim potest lex positua diuersis p̃siderationibus diuersam habere efficacitā fm. foro diuersitatē. xij. q. iij. c. si. de spon. tua. z de eo qui cognō. consang. vxo. sue. c. j. et seq. z qd̃ ibi nō. in vlti. glo. z. c. literas. de restitu. spo. z per hoc nō decidēdo sed arguēdo refert in p̃dicta qñōe q̃ quicqd̃ sit in foro cōtētiōso tñ fm. dei iudiciū qd̃ mittit veritatē: vt. c. a nobis. de sen. excō. nō videt q̃ iste emptor: fructus restituere teneatur. adducit simi. qd̃ nō. Jo. an. in. eis qui fidē. de spon. vbi ter. p̃sumit sponfalia de futuro trāsire in matrimoniu de p̃fenti propter carnalē copulā subsecutā. Et tñ in veritate potest esse q̃ cognouerit se fornicario coitu z nō m̃rimoniali affectu: z tñ ista p̃stitutio fingat p̃cise matrimoniu: nec admittit probatiōē p̃ctam. que p̃stitutio in causa quo veritas aliter se habeat est seruāda in foro iudiciali z p̃ctiōso nō in foro cōscientie siue penitētiāli z sic ipsam inuenit. z acor. in hoc dñs meus dñs bal. in. l. cū quis. C. de iur. z fac. igno. ver. post hoc sciatis q̃ Bononie fuit in scholis fratru p̃dicatoz disputata talis q̃stio z. vbi videas Jo. an. post hoc. P̃ponit etiam exēplū de herede q̃ nō fecit inuentariū. Nam per hoc stringit ipsum cōstitutio positua vltra vires hereditarias. vt. l. ii. C. de iure deli. non tñ tenebitur vltra in foro penitētiāli: vt nō. Jo. an. de vsu. quāq̃. s. eo. li. adducit etiā qd̃ nō. Inno. in. d. c. q̃ pleriq̃. de obligato z citrographo post bienniu qñ in veritate mutuū nō recepit z in debitoz cōdēnato iniuste. Qui enim in foro p̃ctiōso possunt virgere ad solutiōē. Sed in foro p̃ctiētie sponte soluere nō tenentur vt nō. Inno. in. d. c. q̃ pleriq̃. et ita in effectu scribit idem Jo. calde. in dicta disputatione que incipit vsurarius emit rem zc. z credo istam decisiōē veram vbi contra iuris fictiōē p̃hibet q̃s allegare dēiū: vel si possit deficire sibi probatio: vt. l. duo sunt titij. de testa. tu. Sed vbi ex inspectiōe p̃ctus vel dispositiōis resultat p̃batio malefidei z aliter p̃bari potest vt potes colligere de exēplis supradictis post dominū meū z in eis tunc vtrum in foro cōtētiōso iste satisfaccere cogatur. ita q̃ ille leges sint correcte sicut isti que de p̃scriptiōe cum mala fide disponunt est questio magis forte vtilis et quotidiana plenius attin genda vt dicit iuriconsultus in. l. legau. ff. de lib. legatis. Et

reperio hunc passum tactum per Bar. Fed. de senis. Jo. da. 2 do. meum Bal. vt de oibus subdam Bar. ergo hoc tetigit in here de volente fal. vel trebel. retinere an peccet: sic posset cogi in gre soluere vt testator disposuit. Tre tangit in illo qui est tutus prescriptione tertio de filiofa. tuto macedo. Quarto de muliere tuta velle. Quinto de iniusta snia. Sexto de obligato naturaliter tñ ex pacto nudo. In primo scz de herede dicit q licite pot heres retinere dictas quartas etiam in foro conscientie nec est verum q defunctu simpliciter relinquendo voluerit dñi z heres ipse in obligatione absq deductione non psumit cōsensisse ideo etiā de iure canonico licite retinet qd nō esset si talis defalcatio saperet peccatū: vt. c. raynal. de testa. In filio tuto mace. dicit similiter nō teneri ad solutionē in aliquo: qz talis exceptio descendit odio creditoris circa illud commissum. ff. ad mace. l. j. Et idē in qualibet exceptione introducta cōtra odiū creditoris in muliere tuta dicit similiter nō posse pueniri in aliquo foro. nā dicta exceptio descendit a naturali eqtate ppter imbecillitatē suā z fragilitatē sexus. Unde naturalis. qua tenet non hz efficaciam. Idē putat in pupillo eo casu quo naturaliter obligat nō tñ ratione malefidei vel peccati. nā aduersus talem obligationē dā sibi restitutio iuxta no. in. l. interdū. ff. de cō. ind. z. c. si aduersus so. l. si. z idē tenet in quocūq casu naturalē vel civilē obligatio nē dare restitutio dictis em casibz obligatio naturalis elidit p exceptionē descendētē ex aliqua naturali eqtate: vt. l. si vnus. §. pactus ne peteret. ff. de pac. In snia iniusta pcludit q de hoc nō pot in iure canonico vel civili. q. reficari ppter auctoritatē rei iudicate: z qz ius fingit eā recte latā nec recipit pbatōnē i dñi sicut nec in eis qui fidē. Ad hoc. l. admonēdi. de iureiuran. et. c. suborta. z. c. inter monasteriū. de re iudi. z de obligato nō naturali ea naturali qua quis tenet: qz est effectus locupletior: qz qd alienū est peruenit ad eum: vt. l. nam natura. ff. de pdi. inde. z ea naturali que habet originē a cōsensu vt ex iureiur. in prin. ff. de ope. li. Dicit istos posse cōueniri in foro cōtēioso z ecclesiasticō ratione pacti. qd sentit Jo. an. post Jnn. in. c. nouit. de iudi. z illa ponit Bar. in extrauag. ad repri. sup verbo denūciat. Et dicit q ista a doctoribz iuris canonici nō sunt tacta. Sed nō me minit Bar. de no. per Jnn. in. d. c. qz pleriqz. de immu. eccle. vbi in herede volēte vti fal. cōcor. cū Bar. z qd repetit si soluisset legatario qd defalcare poterat qd est verū fm dñi. si soluit per ignorantiā facti: secus si iur. vt. C. ad. l. fal. l. error. cōcor. etiā cū Bar. In sentētia aut iniusta in quacūqz. Bar. dicit q de tali iniusticia nō potest questio reficari fatez Jo. an. nisi qñ victor fatetur iniquā sniam pro se latā: qz tunc nō habet habet petitio nem. de purga. ca. c. ij. Idem dicit si creditor ex cirographo post bienniu fatere se nō numerasse pecuniā. nam tunc non audiret ipsam petēdo etiā si iurasset debitor ipsam soluere: vt. C. de non nume. pecu. l. ij. z si. z ista nota collige q lz lex dicat q res iudicata pro veritate accipit: vt. l. res iudicata. ff. eo. z q nō recipit probatio in dñum: vt. l. sub specie. C. de re iur. et. c. suborta. §. eo. titu. tñ admittit pbatōnē in dñum per confes. illi? pro quo sentētia lata fuit vt dictū est. ad hoc optime quod no. in aut. de equa. do. in prin. z in aut. sed iam necesse. C. de dona. ante nup. in creditore cirographarie vt post bienniu pbari pot pecuniā nō numeratā per suū dñessore. facit qd no. Dy. j. eo. locupletari. Aduerte larius do. Federi. de senis disputauit in ista materia questionē talē: nunqd heres extraneus qui nō fecit inuentariū fm formā iuris teneat in foro psciētie restituere extortas vsuras a testatore vltra vires hereditarias. z arguit pluribus rationibus q nō. z inter alias adducit q in foro psciētie nitit veritatē z vere existētie nō erronee. vnde apls. ij. ad corinth. pmo. Gloria nostra hec est testimoniū psciētie nostre. lex autē humana iudicat z disponit de his que apparent z non de occultis. xxij. dist. erubescant. z de resti. spo. literas. z. c. inquisitioni. de sen. excom. Sed lex civilis que statuit heredē teneri in solidum oibus creditoribz si nō fecit inuentariū psumit hereditatē sufficere ad solutionē debitor postq heres contēpsit legis beneficiū: ideo in foro iudiciali soluere compellit. Sed postq pzesupponim? pro veritate heredē nō fuisse videt q in foro cōscientie nō teneat soluere z si potest debeat effugere iudicialē cōpulsionē: nec est hoc nouū quo ad forum iudicialē qd nō iudicat de occultis. statuit vnū z aliud fm psciētiā: vt. d. c. literas. et. c. inquisitioni. xvij. q. iij. et. c. vlti. ibi aliud iure poli. z qd no. x. q. ij. hoc ius. in glo. quid si offerat se. In dñum arguit q etiā in foro cōscientie tradens regulā: z quid vult lex humana condita ab eo qui potestare habet legē cōdendi manifestā nō ptenens iniquitatem est sequēda in foro psciētie. Nam vt ait Augu. hec iura humana per leges seculi deus humano generi distribuit. vij. dist. quo iure. z alibi dicit venerāde sunt romane leges per ora principum diuinitus pmulgate. xvj. q. iij. c. vlti. Et dicitur alibi habet imperator pziuelegia potestatis sue que in administrandis

publicis legibus ei diuinitus est concessa. xvij. dist. imperator. Unde idem beatus Augusti. dicit qui potestati resistit dei ordinationi resistit. xj. q. iij. q resistit. Et alibi dicit generale q p peccatum societatis humane suis nō obtemperare reg. vij. di. que cōtra. Et alibi monemur esse subditi regi tanq pcellēti z ducibz tanq ab eo missis. pma petri. ij. de maio. et. c. solite. Si ergo ista iura positiua pcesserunt per ora regum: cum: z principū tanq ministroz dei nō est dubiū q seruari debent in foro psciētie. pñc est q romana ecclesia mādāt impiales z romanas leges ab oibus custodiri debere: vt clare legitur 13 x. dist. de capitulis. cū seq. z per totam distin. z pterea d. it ipse qm possumus debemus vitare opi. que prolixitate incertationem inducunt: vt. d. literas. perplexitas enim iniquitatem queum qd lex vetat. xxvij. q. j. de viduis. Sz tenēdo primā q. scilz q quis in foro cōscientie nō teneatur q lex positiua dicit cōtrariū. iste tenebit z nō tenebitur fm diuersas leges. z si cōtēntit legē per ministrū dei iusta de causa pmulgatā z sequēdo sniam non soluit z alie infinite absurditates sequent. Itā per statuta ciuitatū prouidet circa legitimā descendētē z dentium circa exactionē dotium z emedationē dñatorz. Jm q filie dotate non succedant patri z de multis alijs: vt. l. tamā. nunquid ista obligant in foro cōscientie? certe sic. alioquin non ego soluo z extrica nodositatē intricacionis z pplexitatis inter forum humanū z cōscientie. Concludit igitur Fede. qm l. j. quicquid vult lex humana cōdita ab eo qui potestare habet l. condendi manifestā nō cōtinens iniquitatē obliget in foro cōscientie per rationes z iura superius deducta. fallit qñ cōtēnt peccatū: vt in isto. c. Item quādo expresse lex humana: canonica: vel diuina statueret. aliud sequēdū in foro humano. aliud in foro psciētie: vt ptealleg. c. inquisitioni. In dñione autem posita tenet non teneri dicto casu heredē vltra vires hereditarias: qz ad restitutionē vsurarū nō teneretur ex delicto defuncti qñ ad eum nihil peruenit: vt. l. j. de pziua. delict. sed de equitate canonica heres tenet satisficere de delicto defuncti si facultates patiunt: vt. c. in literis. de rap. Cum ergo contra ius civile eqtas canonica obliget heredes vsqz ad vires hereditarias non videtur q ppter omisum inuentariū debeat in plus tēnti fm eum qd est nota. z hoc tenet Jo. in. c. quāq. de vsur. eo. li. lo per glo. dicebat. Et aduerte q determinatio dñi Fede. scilz q nō teneatur vltra vires hereditarias est dubia an conclusio lum in foro penitentiali: an etiam in iudiciali. z videt sententia in terminis pcedite. q. scz vsurarū restitutionē vltra vires hereditarias nō teneatur etiā in foro iudiciali postq equitas canonica nō plus ipsum obligat q vsqz ad vires. in alijs casibz q in isto expresse sentit q ecclesia in foro cōscientie teneat vltra vires postq nō fecit inuentariū. sed Bar. z post eum do. B. indistincte tenent cōtra: scz q in foro cōscientie nō teneat vltra vt ipse no. ff. de acqui. heredi. in rubri. et dicit Barto. q omnes theologi sic tenent vt vidisse se refert in eoz summis. z idē tenet Bal. in. l. j. C. de sacrosan. eccle. Nam fm eum vltra illud vltra nō est debitu de iure naturali. z ideo ecclesia illud respuit. z pdicta tamen determinatio dñi Fede. q omnis lex non ptenens iniquitatē sit sequēda in foro cōscientie nisi in duobus casibz quos excipit. Nam fm eam teneretur quis parere iniuste si quantum aduersarius credit bonā: qz erat heres illius cuius erat lutum debitum: nec debitor potuit solutionē probare. vel pot in herede creditoris petere post bienniu mutuū ex cirographo qd tamen in rei veritate debitor nō recepit. teneretur enī ista duobus casibus debitor ex sententia vel cirographo condēntus soluere etiā in foro cōscientie postq lex ita statuit qd tamen nō est verum: vt. §. dixi. z pro tanto ad dictas suas exceptiones adde aliam quam collige ex decisione Jo. cal. in quas cum sci dispositio legis vel canonis fundatur super psumptione vel l. ctione vel in sentētia iure z si. Si em in cōscientia vere scio illud quod quis fingit esse falsum nō teneor. l. illā sequi sed cōscientiam: vt ptealleg. c. is qui fidē. et. c. literas. et. c. inquisitioni. Et vt expediā istam materiā que concernit forum penitentialē sit cōscientie formā aliquas qñes circa ipsam cū scz cōscientia nondū concordat cum. l. quid sequendū sit. Et primo quero de questione quam disputauit Jo. cal. in istis terminis bononiē statuto cauetur q irritū sit testamentū nō registratū in memorialibus cōis bononiēsis infra tertiu diem postq fuit conditū modo. A. condidit testamentū z titiū sibi heredē instituit qd testamentū non fuit registratū quasi an. B. qui de iure dicto. ab intestato succederet pceditorz cōseus possit de iure: put. in cōscientia dictā hereditatē petere z habere de iure positiu saluo q si ecclesia in dicto testamēto esset heres instituta: tūc nō posset dictā hereditatē habere veniens ab intestato: qz hoc esset cōtra pziuelegiū datū ecclesie per imperatōrē. Unde ad hūc casum non dz statutu trahi: qz esset cōtra libertatē ecclesiasticā. C. de sacrosan.

de sacrosan. eccle. l. fi. z quod not. Inno. de sen. excō. nouerint. z optime de i. inu. ec. c. fi. s. eo. li. z quod ibi in nouel. z hoc de iure positio vt dixi. ¶ Sed an dictū statutū liget in foro consciētie dubitatur. z credit ipe qd sic: qd lex facta ppter bonū cōe nō in iudicē vel nutiens peccatū seruari pōt z ligat in foro psciētie: vt quādo pbatur. viij. dist. quo iure. vnde puerbioz. viij. p me reges regnāt z legū conditores iuste decernūt. z. C. de epi. z de pistola inter claras. Sed ista lex municipalis est hmoi. Nam data fuit vt voluntas testatoris perpetuo valeat reperiri et ne rous aliqua in posterū cōfingat. si de fideiul. l. j. Allegat ad hoc quod tenet beatus Thomas in secūda secūde. q. xvj. arti. j. Ibi enim dicit qd lex positua vel est iniusta ex fine: puta quia non ordinatur ad bonū cōmune ptra. c. erit aut. iij. dist. vel ex ntore: quia vltra potestātē faciētis se extēdit. de psti. que in eccl. l. i. z. c. ecclesia. vel ex forma: quia inequali subditis onera mponit. facit de psti. cū omnes. z talis nō est lex nec obligat in foro psciētie: nec debet intelligi qd nō. Inno. in. d. c. pteriq. de inu. ec. l. i. Magis est deo qd hominibz obediendū. Actū. v. de m. excō. relati. facit. xj. q. iij. quisquis metu. z. c. iul. z ver. opte bantur pdicta. viij. dist. que ptra morē. Sed vbi lex ordinatur ad bonū cōe nec excedit potestātē cōdētis z ex forma equaliter stringit subditos fm dictū finē boni cōis etiā si videat inferre nus ligat tamē oēs subditos cōdētis etiā in foro psciētie fm ppo. ad hoc. j. dist. puetudo. vbi lex est omne qd rōne pssitit qd ligioni congruat qd discipline cōueniat qd salutē pficiat. pēns ergo z habens vigore pdicti statuti licite z iuste petit z ha et: quia nō peccat qui peccat legis auctoritate. xxiij. q. iij. qd peccat. fatetur tamē qd si psciā habet z male facit credēs se in hoc dere dei iustitiā: tūc petendo vel retinēdo peccaret: qd z si erro ea foret psciā ligaret tū nisi eum pmo deponeret. de symo. c. pias. ¶ Non ob. qd in tēmate psupponit istū. B. sciuisse veritatem. l. testatorē. Titū instituisse. nā licet ita sciat tū scit dictū testamentū esse irritū pter textu statuti: vñ in effectu dī interstat. vt. l. ff. de inuul. rup. z irri. nec est mirū qd aliqua sint vera in facto ue tū carēt iuris effectus: vt nō. j. e. factum legitimez in hoc refi et. Addit tū ad instantiā penitentiarioz qd dictus institutus eres de voluntate veniēs ab intestato possit habere dictā hereditatē pura psciā: qd testm sit de per se perfectū licz nō cōsumma iure positio habuit parare naturāle obligatiōē. ff. de leg. j. i filie. z de leg. ij. cū alicuius. z ibi not. Cuius vero obligatiōi te p statutū pōt renūciare p eum cui? interest. ff. de pac. l. iure en. j. sed cū nulla. quo sublatō de facto naturale habet fūi effectū. Ad hoc. ff. de pdi. inde. l. iul. z not. de solu. c. vlt. ita dicit Jo. n. idē tenet dñs meus Bal. in sua disputatiōe que incipit tēto ciuitatis cauef. zc. loquit tū cū veniēs ab intestato dictā hereditatē possidet. nā fm eū nō dicit trāsgressor legis qui vñ le is beneficio. ar. ff. de neg. gest. l. at q natura. s. cū absente. Ad erte qd hec decisio Jo. cald. exigit qd ad hoc vt institut in tali stamento possit dictā hereditatē recta psciā retinere qd veniens o intestato psciāt. Sed qd dices si nō cōsentiat sed tacet vel pnotat talē nullitatē pueniente a statuto pphibēte qd est seruā um etiā in foro psciē. vt. s. dictū est post Fede. de senis. z Joā. n. si scit ergo se iura possidere ergo est malefidei. vt. c. qd iū j. eo. facit. l. cū querebat. C. vñ vi. vbi qd quis scit nō esse suum ire debet ad alium pertinere. Sed hoc fortiter facit qd dixi pst doct. s. c. pxi. in. vj. principali. qd. vbi si electio est valida ex sensu eligentiū lz inualida ex defectu forme substantialis pōt liter elect? licite retinere platuraz in foro psciē. ita biq postq abet defuncti z sic dñi voluntatem licz deficiat forma substantia z pdiata a statuto salua psciā bene tenet dictā hereditatem nec neq eā ultimo dimittere si ab eo nō vendicet. Ad hoc facit de sio supradicta legistari qd licz lex statuit teneri herede vltra vi s hereditarias tū illud vltra non teneat sponte soluere si ab eo d exiga postq vere scit nō plus in hereditate fuisse. Idē in de toze condemnato iniuste z debitore ex cirographo. vt. s. dixi. n istis em casibus z similibz potius veritati z psciē inherēduz t q iuris solēnitati quātū ad retinēdum donec p iudicē cōpel tur. Et istā partē cū determinatione de qua in fi. hui? questio z teneo z cōcludo qd sicut veniēs ab intestato hereditatē tales herede inutiliter instituto in foro cōsciētie z cōtentioso iur petir: quia habet legis auctoritatē fm dictū Jo. cal. ita taliter institutus si ab eo non petir salua psciā recte tenet: qd bz defun? voluntatem. Primo hoc pbo auctoritate Inno. de qua. s. vbi foro psciē minus canonice electus si habet eligentiū voluntatē m iuste retinet platuraz. ¶ Scdo quia multa sunt iura que cū qd heres qui implet voluntatē minus solēnem dicit pie age itē z pscare pleniorē fidem: vt. l. in testamēto. ff. de fideicō. l. i. z. C. ad. l. fal. ibi ex psciā relicti satisfacere voluntati defuncti. vt ij. C. de fideicō. lib. l. j. ibi securā defuncti voluntatē: z alibi lex tuperat herede qui relicti naturali equitati subnixus soluere

detractat. vt. l. quidā. s. illo. C. de ser. nece. here. insti. ibi nō tamē ita impij heredes existāt vt libertatis restitutiōis zc. Tertia: qd in multis ius ciuile disponit sup amissione rei pprie vel obligatiōis: z tū naturale vīculū nō dissoluit piz hoc in pscriptiōibz: nam p eas omne ius tollit. vt. l. sicut. z. l. oēs. C. de pscript. xl. ann. z tū obligatio naturalis remanet. l. fin. ff. rem ra. haberi. ¶ Unde dicit lex qui tpe libertatis soluit fidem impleuit: vt ff. man. l. fideiusor. hinc est qd post pscriptiōes longissimi tps res reuertit ad dñm z bz cōmoduz retentionis lz ad ipm agere nō potuisset. vt. l. si quis emptiōis. C. de pscript. xl. anno. z. c. cū dilectus. de or. cog. patet etiā hoc in seruis alioz cū? status est funditus nullus de iure ciuili: vt. l. qd attinet. ff. e. z subdit ibi l. i. tera qd nō idē d iure naturali quo iure oēs hoies equales sunt z quia hoc iure eius status nō est funditus nullus cadit in eū nas turalis obligatio: vt. l. naturaliter. de cōdi. inde. z. l. nec seruus. ff. de pecu. idē in deportato z damuato in metallū qui perdūt ea que iuris ciuilis sunt sed nō illa que sunt iuris naturalis: vt. l. qd dam. ff. de pe. z. l. si in metallum. ff. de his que pe. no. facit. l. si tibi mādauero. s. is cuius bona. ff. m. a. Ratio pdictoz colligitur ex l. eas. ff. de capi. di. z. d. s. sed naturalia. insti. de iure na. gen. z c. i. vbi ciuilis cōstitutio ius naturale corrumpere nō pōt. Hinc est qd verus debitor absolutus per sniam naz debitor manet: vt l. sul. ff. de cōdi. inde. z de ista naturali dicit ter. qd sustinetur solo vīculo cōtatis: vt. l. stichū. s. natura. ff. de sol. z alibi dicit is naturaliter debet quē inregentiū dare opz cuius fidē secuti sum? ¶ Quarto hoc pbatur in simili acceptatio. ¶ Est inuenta de iure ciuili z habet certā formā: vt. ff. qui. mo. tol. oblig. post prin. Et tamē lex dicit qd si peccet in forma habet in se vtile peccatū quando fuit interposita super contrahibz iuris gē. vt nō. in. l. an inutilis. ff. de accep. z. l. si accepto latum. eo. ti. z. l. si vnus. s. pe. ff. de pac. z. l. si stipulor. s. si. ff. de d. oblig. Cum ergo testm sit iuris gē. z sic naturale licet in ea fuerit forma omisa quā exigit pstitutio positua. l. hac cōsultissima. C. de testa. vel statutū in casu nostre questionis tamē equitas et pietas suadet impleri tales defuncti voluntates. et ideo dicit lex qd nūq est qd magis hominibus debeatur qd vt supreme voluntates morientū impleantur: vt. l. i. C. de sacrosan. eccle. z. d. l. in te stamento. z. l. quidam superius alleg. Ex quibus cōcludo qd iste stitutus in foro cōsciētie iuste tenet dictā hereditatē ex tali testamento nō solēni qd tamē habet substantias super voluntate defuncti que pbatur ex ipso testamēto imperfecto: vt. l. si. ff. de te sta. z. l. etiā. ff. de cōpensa. vbi quod naturaliter debet licite tene tur licet peti nō possit. Sed huic decisioni mee tria obstat. Primo quia testamentum imperfectū p nullo habetur: vt. l. hac cōsultissima. s. ex imperfecto. C. de testa. ibi p nullo haberi. Si ergo habetur p nullo nō videtur ex eo nasci aliqua obligatio. Secundo obstant notata. s. in. iij. opi. vers. aduertatis. z in. iij. opi. post prin. vbi dixi que lex positua obligat etiā in foro consciētie si reddit personas inhabiles ad contrahendū nisi cū tali solē nitate contrahāt vt ibi patet. Ad idem quod nō. per Bar. in. l. cum lex. de fideicom. vbi ex contractu inito cum persona cōtra here pphibita non oritur obligatio etiā naturalis: ratio horū est quia sicut obligatio que solo equitatis vīculo sustinetur ptra ria conventionē dissoluitur: vt. l. stichum. s. naturalis. ff. de solu tio. ita debet eius origo impediri per aliquam equitatem illi opz positaz sicut est in casu questionis nostre. Nam de iuregen. z sic de naturali sancitum est qd parentibus z patrie pareamus vt. l. veluti. de insti. z iure. est enim equitas naturalis que me astrin git ad obseruatiā mandatorū superioris. ¶ Unde scriptus est in lege qui nō obedit principi morte moriatur: vt. c. ij. de maio. z obe. Hinc est qd de iuregen. sunt cogniti magistratus etiam re ges: vt. l. ex hoc iure. ex quibus satis videtur inferri qd ex tali testamento licz habeat cōsensuz testatoris: tamē quia testatus est cōtra statutū patrie sue nō videtur equitas qd ex eo nascat ali qua obligatio. Tercio ob. ratio vitāde absurditatis z correctio nis multoz iurium que inducūt istas acquisitiones vt trāsserāt quod est vnus in alterū remanēte tamē inualida z elisa naturali obligatione: vt in pscriptiōe sentētia z si. casibus. Itē obligat ur naturaliter serui pactis nudis. Item ex testamēto minus solēni z multis casibus quos declarare tediosum esset potiq sub tile. Nam si quod debetur ex tali naturali obligatione esset de bitū in foro cōsciētie peccaret ille qui tale debitū retineret: z p consequens posset post denūciatiōē euangelicā deduci in fo ro contentioso z exigi iuxta formā. c. nouit. de iudi. sed hoc dice re est absurdū z esset correctio multarū. ll. que de ista naturali lo quūt z statuit qd nō habeat effectū exigendi. in cōcursu ergo duoz videtur qd ille cui fauet voluntas z dispositio imperfecta etiam in foro consciētie: z si ille iuste aduocat cui fauet lex scri pta iste iniuste retinet cui lex resistit vel saltem non assistit in tali acquisitione. nam cum titulis legitimis rerū dominia acquiram

Accepti latio. Ad d quali diffi niatur acce ptilatō rex. in. l. j. z i ru. C. e. ti. spe. i ti. d. ob. rfo. s. j. d. aqū liana. et qd possit fieri sub pditione tex. in. l. ac ceptilatio. z in. l. ij. ff. d accep. et q accepilatō habeat vim solutionis. vide bar. in l. si marito. s. si p. ff. so lu. ma. z i. l. z si fideius fori. s. q ita ff. de accep. bart. z bal. i l. j. C. de re uoc. que in frau. credi.

Petrus de anchorano

tur ut patet in toto titulo. ff. de acqui. re. do. et in ista de re. di. per totum. iste nullum habens titulum legitimum possidet tanquam p[re]d[ic]to sciens secundum ius scriptum alteri acquisitum esse: ut dicitur in l. cum querebatur. C. unde vi. ex quibus contra conclusionem meam videtur tenendum et dicendum quod iste scriptus heres in tali testamento inualido non possit dictam hereditatem in foro conscientie retinere nec videtur bene dictum quod unus iuste in foro conscientie et alius similiter iuste teneat: quia super eodem facto duo contraria non videntur posse concurrere sicut nec in eodem domino. l. sint certo. §. si duobus comoda. Sol. licet ista multum vigeat in istum heredem sic institutum: tamen tenendum est predictum omnibus respondere. Et primo ad primum dico quod licet lex dicat testamentum imperfectum pro nullo haberi: tamen non impedit quod nascatur ex eo naturalis obligatio quod heredes obligat naturaliter ad implendam eam: ut dicitur in l. in testamento. 2. l. quidam. cum alijs ff. alle. §. p. xi. col. ver. et istam partem teneo ubi exempla que ibi deduxi de testamento non solenni. de p[re]scrip. de servili cond. et de portato p[re]bat quod annullata causa a iure positivo non impedit natiuitatem naturalis obligationis: nec etiam obligationem perimit vel agentem conclusionem. in ista de iure na. gen. ¶ Et ex quo ad secundum respondeo et dico quod duplex est ius naturale. unum quod conuenit omnibus animalibus ut filiorum educatio et coniunctio quam nos matrimonium appellamus ut in ista de iure na. gen. et ciui. in prin. et istud sic commune omnibus animalibus non dicitur esse obligatio naturalis: quia animalia non obligantur: ut l. i. §. si qua. pau. ff. de. Quoddam est ius naturale quod conuenit solum hominibus et illud est duplex. Nam quoddam fuit ex eo ipso quod gentes esse ceperunt naturali ratione inductum absque alia constitutione gentium ut fide seruare liberos educare libertate potiri: et ex isto oritur obligatio naturalis que equitatis vinculo sustinetur: ut dicitur in l. in d. §. naturalis. et ex illo iure descendit illa naturalis qua seruus obligatur naturaliter. de p[re]di. in deb. Quoddam est iusgen. quo omnes gentes videntur ex constitutionibus eorum non secundum rationem naturalem sed contra: quoniam ut bella captiuitates seruantes distinctio dominio: ut l. ex hoc iure. ff. de iusti. et iure. et ab hoc iure gen. trahit ortum ista naturalis obligatio si consensum habet: ut patet in omnibus contractibus iuris gen. in d. l. ex hoc iure. 2. l. consensu. de ac. et ob. et ista constitutio iuris gen. qui antequam nullat statum seruorum qui dominum testamentorum: sic sunt fundit incapaces ad pos. que tamen. f. dominia possessiones sunt iure gen. ut d. l. ex hoc iure. et no. de hoc Bar. in l. si id quod. 2. l. in l. de codi. inde. Ad propositum igitur obtemperare regibus et constitutionibus temporum descendit a iure naturali. i. iure gen. eorum constitutionibus introducto non a iure gen. primo quo homines reges erant: ut not. 3. in. in. c. licet ex suscepto. de foro cop. et super hoc omnino vide quod le. et no. de trans. in. c. corporalia. in nouel. super glo. arg. quod etiam in. c. super his. de voto. in nouel. in mag. glo. in ver. sed nunc quid licitum est inuadere: ubi etiam videas et libere voluntatis quo iure illud testum imperfectum habet substantiam: et sic naturaliter ei debetur quod testator habere voluerit ut in iuribus palle. et in l. i. de sacrosan. eccle. nec ista voluntatem poterit corrumpere ciuilibus constitutionibus ut dixi. Quo ad factum est aduertendum ad id quod no. 3. in. in. c. nouit. de iudi. et ibi in nouel. ubi tenet quod illud quod debet tamen naturaliter potest peti in foro ecclesiastico seruata forma denunciationis euangelice de qua ibi. et dixi. §. i. iij. op. ver. et reperio hanc passum etc. Sed de qua naturali debeat intelligi illud dictum bar. to. et 3. in. est considerandum quod quadruplex est obligatio naturalis una est que venit ex illa ratione nihil magis consonum iuri naturali quam quod conuenit seruari: ut l. i. ff. de pac. et de costi. pec. l. i. in principio. Et ista quoniam tendit ad obligationem: quandoque ad liberationem. Si ad obligationem tunc inuata iuris ciuilibus adminiculo inducit actionem de pac. lima. non ad vitam inducit compensationem: ut l. etiam. de copen. et impedit soluti repetitionem cum distin. tamen eius quod no. in l. i. ff. de codi. inde. et c. si. de sol. Quandoque ut dixi tendit ad liberationem ut pactum de non petendo. et hoc tollit naturalem et ciuilem elidit. et de hoc in l. si vnus. §. pactus ne peteret. ff. de pac. et l. Stichum. §. naturalis. de sol. Et alia naturalis que venit ex alia equitate. i. naturali ratione que est ut benefacere tibus nobis benefaciamus. et est in genere in terminis iustitie siue equitatis non redacta in preceptis: sed residens in terminis condum laycorum non redacta per iuris ciuilibus probationem ad aliquam necessitatem: et hoc nec act. parit nec exerce. et impedit soluti repetitionem si soluens commune dicat se obligatum ad soluendum ut l. si lege. §. consuluit. de peti. heredi. Alia est que descendit ex eadem ratione seu equitate in specie tamen redacta ex hoc patet officium et obligationem et impedit soluti repetitionem: ut l. i. §. cum patronus. de offi. p[re]fec. vi. et l. si non forem. §. libertus. de codi. inde. Ista vero Jac. bu. in. §. ex hoc iure. de iusti. et iur. de qua ergo naturali debet intelligi dictum 3. inno. de quo. §. dico: quia de prima non de secunda. f. illa qua tenemur ad antidota: non potest deduci ad prestandum necessitatem etiam de iure canonico vel di-

nino. de illa ergo que oritur ex pacto cui do. debet intelligi. et intelligit Bart. ut dixi in dicto ver. et reperio hunc passum etc. quod verum credo nisi talis naturalis esset elisa prescriptione cum bona fide vel sententia et sic per actum ciuilem. f. quod tunc non possit in iudicio deduci. Ad. q. ergo propositam redeundo dico quod naturalis obligatio que oritur ex testamento non solenni secundum opinionem citramitanorum de qua in l. i. ff. de condi. inde. et l. iul. eo. ti. per Jac. bu. sufficit huic inutiliter instituto ad remotionem in foro conscientie si non molestetur et sic concludo et sicut ille qui habet pro se. autoritatem: sed non voluntatem in foro conscientie iuste per 3. in. Jo. cald. similiter et iste qui habet voluntatem licet non iuri solennitatem in foro conscientie iuste tenet secundum istam opinionem. meam cui accedat quod not. Jac. but. in d. l. iul. in vlti. col. ubi dicitur in vltima voluntate est duplex forma substantialis et accidentalis substantialem appellat ipsam testatoris voluntatem qua disponit et in qua et de quibus rebus. Accidentalem vocat solennitatem p[re]batoriam ut de numero testium de vno contextu et similibus: licet ergo istis solennitatibus non seruatis dispositio non valeat: tamen ex ea postquam talis fuit voluntas oritur obligatio naturalis. adducit simile in tutore qui licet debeat prestare auctoritatem pupillo: tamen defectus talis solennitatis vel alterius similis non impedit naturalem obligationem contrahi. ff. de condi. inde. l. naturaliter. §. si. et quod plene le. et no. in l. i. ff. de noua. Adde etiam quod not. Bar. in l. minorum. circa prin. primi lib. ubi querit utrum valeat testamentum in quo sunt instituti fratre minores et si non valet de rigore iuris utrum possint veniente ab intestato dicta hereditate retinere in foro conscientie. Quod ad primum dicit quod testamentum est nullum hereditas pertinet advenientes ab intestato. ff. de his que pro non scrip. ha. l. si in metalum. et c. de here. insti. l. i. Ad secundum arguit pluribus modis quod non possit in foro conscientie retinere dictam hereditatem. Secundo arguit in contrarium et concludendo distinguit tres casus dicens quod in foro conscientie illa apud quam dicta hereditas remanet de iuris rigore debet sollicite de voluntate defuncti inuestigare: et tunc ex illa aut remanet certus: quia testator voluit illud valere et de iure codicillorum et omni modo quo potest aut is apud quem remanet non potest esse certus nec applicat animum suum ad id quod ex dictis: sed remanet in eo quod ius presumit. Primo casu. f. quando constat quod testator voluit valere iure testamenti tamen: tunc ille apud quem hereditas remanet licet potest eam retinere in foro conscientie. nam eo ipso quod testator voluit quod valeret iure testamenti tamen voluisse quod heres institutus caperet a seipso: ut l. sed si in codicillis. ne. §. si. ff. de here. insti. Sed et in casu huius questionis capere non possit propter incapacitatem institutorum non videtur quod heredes ab intestato in foro conscientie teneantur restituere: ut l. i. ff. de iure re co. 2. l. ea qua. C. de fidei co. Non ob. quod ex testamento imperfecto oriatur obligatio naturalis. nam illud verum quando est imperfecta ratione omisse solennitatis non autem quando ratione inhabilitatis persone institute que est funditus incapax quo casu presumit lex quod testator voluerit deuenire ad venientes ab intestato: ut l. i. ff. de codi. inde. l. i. ff. de condi. inde. l. i. ff. de iure co. l. i. et l. illud. §. tractari. sed ut subdit putat reperire aliquem qui vult valere omni modo quo potest: ideo in foro conscientie tunc est non retinere. et ita dixerunt multi magistri theologie secundum eum. Et contrariatur aliquantulum ista decisio decisioni Jo. cal. qui tenet quod veniens ab intestato in foro conscientie recte petat hereditatem ab eo qui est inutiliter institutus ex defectu solennitatis. ¶ Nam si tutius est non retinere quando institutus est funditus incapax: quod est frater minor: multo tutius et salubrius videtur non aduocare ab instituto habili et capace licet sibi desit formalis solennitas non voluntas que debet in omnibus dominari. l. i. conditionibus. primum locum de codi. et de mo. Accedat etiam ad hoc quod infringere veritatem de sui natura est malum: ergo nulla ratio faciendum de iure iur. si xps. §. quedam etiam scandalum evitetur. de ope. no. nu. c. ij. et de reg. iur. qui scandalizauerit. ad hoc optime. c. nostras. de rest. spo. et c. inquisitioni. de sen. excō. ubi quis potest debet sequi veritatem in foro conscientie quam iudiciali auctoritatem et per consequens multo fortius quam legale: quia durius agitur cum iudice quam cum deo: ut l. casus. de arbi. et p[re]sertim in foro conscientie quod fundatur in timore dei qui sequitur veritatem non opinione nem in foro examinationis: ut c. a nobis. de senten. excō. Et multum de ista opinione dubitare non posset de temeritate repbendi innitendo prudentie mee in tam ardua questione solui quatuor: sacre theologie magistros quorum tres in eadem sententiam declinauerunt et vnus ex eis p[ro]funde scientie et optime p[re]dicie magister Michael ordinis carmelitarum mihi in scriptis ita respondit ut sequi. Superpono

pono primo qd testamentum ex parte testantis sit debite factum
quis aliqua iuris solennitas in ea sit omisa. Suppono secundo
qd in scriptura testamenti duo considerantur. s. substantia que est
principalis intentio legis et solennitatis que est magis accessio-
ria et non principalis substantia autem scripture testamenti in-
tendit principaliter ut voluntas testatoris nota et publica fiat
tam presentibus qd absentibus et futuris: quia ad hoc solum res
dignatur verba in scriptis: quia quod dicitur transit. qd aut scri-
bitur manet et deducit beatus Gregorius. vi. moralium. Solen-
nitas autem scripture apposta ad hoc magis intendit ut mali-
tius homini obuietur et qd si fraus interueniat facilius dephend-
datur. ad hoc enim et numerus certus testium requiritur ut ha-
betur Deutero. xxiij. Et quandoq; sigillu principis apponit ut
habetur Daniel. xiiij. Ex quibus patet qd tam substantia scriptu-
re testamentalis qd solennitas apposta ad hoc principaliter in-
tendit ut defuncti voluntas cognoscatur et cognita observetur et
ne sibi fraus committatur et male. Quibus suppositis dico primo
q recta conscientia debet se legibus testamentorum conformare: pa-
tet quia omnis talis lex est iusta aliter vim legis non haberet: co-
muni autem lex humana legi diuine que semper est iusta et iusta
mulata. Psal. xviij. et per consequens oppositu legis est iniustum.
Secundo dico qd in l. duo attenditur. s. legis litera et intentio le-
gislatoris quoru principalior est legislatoris intentio: et non co-
scriptio. sed qd vnu qd tale et ipm magis sit recta et scien-
tia debet se magis conformare intentioni qd litere: patet quia sic
poterit facere in lege diuina que non minus obligat qd humana
um sit superior. Et hoc est quod intendit apostolus. ij. ad corint.
ij. litera occidit spiritus autem viuificat. Secundo ex his sequi-
tur qd voluntas testatoris debito modo situata observari debet
tam si scriptura testamentalis solennitate iuris careat: patet qd
oc intendit principaliter legislator: tanq; intentum principale
probo a fortiori: quia etiam si nulla fuisset composita scriptura
a esset obseruanda. Et predictis concludo qd scriptura testa-
mentaria instituta heres etiam aliqua solennitate omisa in foro
conscientie dictam hereditate potest adire semper hoc supposi-
to qd per scripturam testamentariam voluntas defuncti debito mo-
do sit nota clare. Hoc inferitur ex predictis et qd in foro consci-
entie hic a nullo debz molestari: quia de ratione conscientie circa ea-
dem rem non pot contradicere nec valet si dicatur qd ab intesta-
to succedens pot illis impetere in foro conscientie: quia innitit
utoritatis legislatoris cui recta conscientia se conformare debet.
Ista sunt verba sua magna equitate fundata et confirmant opi-
nionem mea in terminis questionis pposita cum scz testamentum
efficit ex eo qd est omisa solennitas. pbatoria. Quidam vero ve-
erabilis in sacra scriptura peritissimus et deuotus mihi a tene-
a etate frater Thaddeus de vrb veteri ordinis picatorum
um conferens de hoc respondit considerandum vtrum iste testa-
to inconsulte pretulerit hunc heredem extraneu alijs sibi con-
iuguitate coactis forte filijs fratribus et sororibus vel alijs
bi proximis indigentibus. Et in hoc casu quia testator non est
actus ordinem caritatis contra. c. est etiam alia. lxxvj. dis. non
oerit. sic institutus in foro conscientie retinere qd in illos p sua
ecessitate tenebatur testator conferre. Si vero ille cuius cofan-
uinei et domestici erant diuites et institutus forte indigens vel
ultum testatoris amicitia copulatus et plus dilectus qd illi con-
iuginei: tunc in foro conscientie institutus pot licite dicta he-
reditatem retinere per ea que superius dicta sunt et videtur illa
onsideratio multum equa. Ex his etia euidenter concludit ve-
im esse quod dixit Inno. de plato minus canonice electo ex de-
ctu formalis solennitatis. Nam in foro conscientie iuste tenet po-
turam si habet eligentiu voluntatem: ut ipse no. in. d. c. quod si
it. de elec. et dixi. s. Secundo quero circa illud debitum natu-
le tmi si testator deputauit executori a soluenda debita vtrum
ossit soluere debitum naturale tmi et similiter pot queri vtrum
ossit soluere debita prescripta. In prima questione Barto. te-
et qd non possit soluere debitum naturale tmi: sed tmi debita quibz
illa ob. exceptio: ut ipse no. in. l. si is cui. s. flauius. ff. de solu. et
egau. de lib. leg. Sed dñs meus Bal. dicit qd ille. s. flauius.
quitur in contractibus: sed in iudicio anime de quo loquitur
a viget debitum naturale tmi: sicut debitum naturale et civile. qd
edit verius quia ecclesiasticu foru non curat de obligatiõe ci-
li. et de pactis. et credo hoc verum de naturali que oritur ex pa-
o nudo vel alia equitate non de illa in genere nec de illa qd eli-
esset fm modum de quo. s. dixi. tñc illa prima possit deduci in
eo iudiciali ecclesiastico: ut dixit Jo. an. post Inno. in. d. c. no-
t. de iudi. et in nulla culpa comprehenditur executor si sponte
uit tale debitum ad quod possit vigere. Et de alia questio-
scz de debito prescripto an possit soluere. Dicit dominus me-
aut est talis prescriptio que fouetur iure canonico per bonaz
lem et non pot soluere. Aut non fouetur propter malam fidez

et potest soluere. faciat ad predicta quod not. ff. de neg. gest. l. at
qui natura. et de admi. tuto. l. si pupilli. et ff. rem ratam hab. et hoc
ipse not. in. l. id quod pauperibus. in. fr. q. C. de epi. et de vbi sub-
dit vtrum possit soluere debitum a quo testator fuit absolutus per
iniustas sententiam: dicit qd sic si iniustitia est notoria: quia tñc
debet agnoscere bonam fidem: ut in. c. cum eterni. de re iud. s. e.
lib. als secus: ut l. iul. de condi. inde. Tercio quero vtrum pe-
nam legalem vel conventionalem in quam quis incidit suo do-
lo vel culpa teneatur sponte soluere in foro conscientie: puta pro
furto rapina sacrilegio tenetur ad duplum vel ad quadruplum.
xij. q. ij. in legibus. xvij. q. iij. quisquis. et xci. dist. dicentem. vel
tenetur pena corporaliu: videtur qd sic: quia tales pene sunt de-
bite iure naturali idest gen. vt. l. i. ff. de fur. et ibi not. et de iure di-
uino: quia etiam naturale est. i. dist. ius naturale. et p. et Exod.
xxj. et xxij. capitulis cum se. et not. Bar. ff. de iusti. et iure. Lex hoc
iure. ad si. facit quod no. in. l. i. s. bestias. ff. de postu. Si ergo pe-
na est iure naturali debita: ergo debet sponte solui quod posset
forte tolerari in pena conuentionali que descendit a libero arbi-
trio et consensu. Imperijs autem legalibus non videtur qd tenea-
tur quis ultra se offerre ad soluendum: quia canonis consilium
est qd nullus seipsum proder. de consecra. dist. i. non tibi. aliter
dicitur qd pena occulta non habet vindictam: immo plus dicif
qd nedum sponte soluere non tenetur: sed etiam illi cui talis con-
fiteretur ut penitentia non debet eam imponere in foro penite-
tie: ut not. xij. q. fraternitas. Et tenet dominus meus Bal. qua-
do nondum condemnatus fuit reus in. d. l. id quod pauperibus.
in. ix. q. Qredo etia qd non peteret ille cui talis pena debetur si
eam exigit ab inuito: quia nec iudex peccat erigendo corpora-
lem. alibi tamen glo. in pena corporali iuste subeundo dicit qd si
reus fuit relaxatus cum iuramento de redeundo ad carceres te-
netur redire: secus si mors erit iniuriola: quia tunc redire non te-
netur: ita not. in. de. pastoralis. de re iud. in. glo. super verbo vio-
letam. ex qua inferitur qd si tenetur redire ad carceres talis reus
ad subeundam penam in foro conscientie: ergo si inde posset non
deberet fugere. lex tamen dicit qd ignoscendum est ei qui sangui-
nem suu qualitercuq; redimere voluit in. l. i. ff. de bo. eo. q. mor-
sibi cofei. Sed glosatores vtriusq; iuris intelligunt non per ca-
luniam: ut ibi no. et c. i. de iura. cal. pauci reperirentur: qui talem
conscientiam ita strictam haberent ut non fugerent de carceribz
cum possint scientes se subituros vltimu supplicium ibi stando.

22. Tertia predicta queritur si mulier finxit se pregnantem par-
tum suppositum asseruit esse viri et vir suum esse credit. et per con-
sequens de bonis suis aliter disponere vel testari non cogitat: s.
huic velut filio omnia relinquere prout patres facere debent: ut
no. in. l. si quis ad declinadam. C. de epi. et de vrb. de hoc cofeie-
tiam sibi facit et peccatum suu non audet retellare. quid g faciet.
Jo. an. istam. q. examinat in. c. officij. de pe. et remiss. vbi remedi-
primu tradit qd mulier istu filiu sic suppositu inducat ad profes-
sionem in ordine mendicantiu ut sic marito non possit succedere
nam inducere et ad professionem in alia religione non mendica-
tium non videtur plene prouisum cum succedant. xvij. q. i. c. ver-
no. et xix. q. vltima. in. fi. et si pot fine periculo debet hoc huic sup-
posito reuelare qui tamen sibi credere non tenetur cu habeat ius
presumptionis pro se ex eo qd in domo constante matrimonio
natus creditur: ut l. filiu. ff. de his qui sunt sui vel alieni iur. forte
tamen habet conscientiam iste filius qui de hoc matri credit qd me-
lius alio veritatem nouit et que non presumitur in hoc falsitatem
dicere de hoc de symo. per tuas. ij. Si autem sibi vel alijs non vult
reuelare nec eum ad profitendu potest inducere ut predictu: tñc
si habet debet tmi dare de suo quantum valet qd habuissent venie-
tes ab intestato si pot id verisimiliter opinari. xiiij. q. vi. si res. et
si id opinari non potest det pauperibus fm Inno. et istud sic distri-
buendum vel predictis dandū tradat episcopo. in penitentia qui ex
inde sic caute satisfaciatur quod nesciatur unde venerit fm Post.
Si vero non habet unde satisfaciatur: tunc aut potest sine pericu-
lo fraudem reuelare. Aut non potest hoc reuelare sine verisim-
ili et forsan indubitato periculo homicidiorum: et tunc fm Inno.
no. et Post. conteratur et taceat. xxiij. q. ij. ne quis. Nam hoc casu
cum ex vna parte sit damnum reorum si taceat ex altera pericu-
lum animaru et corporu si probationes inducat cum vtriusq; vita-
ri non possit inter hec duo mala eligit minus malum. xiiij. di. ner-
ui. et c. duo. Taceat ergo cum damno rerum quod est minus ma-
lum. ad hoc de pig. c. j. Sed huic opt. ob. qd legitur et no. in. c. iij.
s. co. titu. vbi vtilius permittitur scandalum nasci qd veritas re-
linquatur. Solu. in hac veritate non poterit veritas iustitie: qd
mulier illa nec iudex est nec testis esse potest. In quibus casibz
illa auctoritas locum habet que si probationes paratas non ha-
bet similiter debet. i. q. vij. pleriq. et si probationes habeat inui-
ta non cogitur accusare et maxime cu scandalu: ut C. ut nemo in-
u. l. i. et c. nihil. de prescrip. et ita not. in. d. c. officij. in nouella. Et

¶ No hac
q. de mulie-
re q suppo-
suit partuz
qualr ages-
re debeat p-
exonerada
eius scien-
tia qd not.

Jo. Cal. plenius in addi. in eo. c. q. ideo sic coniunxi cum precedenti: quia per eam patet q. mulier digna morte non tenetur etiam in foro conscientie suum delictum reuelare cum sue persone periculo quatinus alius ex hoc damnum patiatur cui propter inopiam satisfacere etiam in secreto non potest ut dixi. et quicquid sit de illo contra quem est processum ad capturam q. fugere non debet postquam scit se reum criminis: tamen ante capturas si potest cedere de loco ne capiatur non credendum eum peccare in foro conscientie postquam non est a iudice preventus per capturam vel aliter: non enim est iure cautum q. ipse sponte debeat se directe vel indirecte supplicio deputare sed potius diuine iusticie reservare que vltimis non punita in hoc seculo. vj. q. j. si omnia. et. xxij. dist. erubescant. et vide. c. quid ergo. xxij. q. v. ubi de punitis propter delictum in hoc seculo an puniantur in futuro. **¶** Quarto queritur quia dixi. s. q. penas legales in quas incidit non tenetur quis in foro conscientie a se exigere: vt. d. c. fraternitas. licet sine peccato possit ab eo erigi. vtrum idem sit in alijs oneribus que per leges vel statuta possessoribus vel transeuntibus inducuntur: puta dacia: collecte: pedagia: et gabelle: et quosdam vidi viros bone reputationis qui non faciunt sibi conscientias fraudare dacia: pedagia: et alia predicta: bene sentiunt que non sunt legitime imposita et inducta: puta sine causa: et ab illo qui non potest imponere sicut nullus potest nisi imperator vel papa: vt. c. nona vecti. in. l. i. non pos. per totum. vel nisi ciuitas pro suis necessitatibus imminuentibus talia statuat et indicat vt not. Bar. in. l. vectigalia. in. prin. ff. de pub. Ja. dicit q. de hoc debent consuli fratres: vt. l. i. ff. de vec. et comi. Ego dico opi. Bar. veram quia illa tria in promulgatione talis legis vel statuti concurrunt de quibus dixi. s. j. q. post principium. Si enim pro refectione portuum vel viarum vel pro transitu fluminis vel pro custodia ciuitatis et territorij sunt necesse gentes armorum si pro talibus oneribus et similibus moderati onus subditis indicat satis equum videtur q. in foro conscientie quilibet soluere teneatur vt sic patet cui natus est consulari et eius necessitatibus obsequatur: vt. l. veluti. ff. de iust. et iure. et vide quod no. Jo. and. post Host. s. de immu. eccle. c. plerisque. circa finem. vbi dicit q. constitutio imperatoris vel alterius principis si sit contra ius naturale: puta q. transeant dominia rerum de vna in alterum sine causa in foro conscientie non est seruanda: immo nec etiam in foro iudiciali quod plus est: vt no. s. de consti. c. que in ecclesiis. in nouella. plus ibi subdit q. constitutio ex iusta causa in casu de quo agitur cessare debet talis constitutio. Alij tamen contra in hoc vitio dicunt vt ibi. **¶** Sed iuxta predicta queritur quia iura communia et statuta non solventibus gabelle imponunt penam amissionis rerum: vt. l. commissi. ff. de publica. cum si. vtrum tales res et similes que incidunt in commissum possit quis emere licite in foro conscientie. Et idem potest queri de rebus publicatis propter delictum. Jo. an. format istam. q. in re publicata: quia vendita contra formam statuti. Tenet enim q. si ille qui vendidit fuerit de numero statuentium vel ipsius heres satis pura conscientia videretur non posse emi postquam vendidit contra legem cui consensit. et sic merito sibi dici possit patere legem quam tu ipse tuleris. sed si vendens non fuit talis vel fuit statutum domini habetis iurisdictionem: non tamen directus dominus tunc videtur secus. Nam dominus ille licet ex causa potuerit prohibere vel etiam irritare contractum vt sit in. l. i. ff. de habita. metro. li. xj. non tamen videtur posse priuari dominio rei quod est de iure naturali gen. super quo tamen remittit ad not. per eum. de consti. c. que in ecclesiis. super pri. **¶** **24** ma glo. **¶** Alterius queritur si bona alicuius cuius eras debitor cum iuramento sunt publicata propter delictum vtrum sibi vel fisco soluere debeam et loquor in foro conscientie. nam in foro iudiciali nulli dubium quod fisco qui habet loco heredis: vt. l. iij. C. ad. l. iul. de vi. in foro conscientie idem credo. nam promissio de soluendo iurata intelligitur si res in eodem statu permanserit. in. c. ne q. s. xxij. q. ij. facit. c. si. de hereticis. et. c. nos sanctorum. et. c. iuratos. xv. q. vj. Ad hoc vide quod not. in Specu. de lega. s. nunc offendendum. ver. xxij. leges enim que de publicatione bonorum loquuntur sunt edite propter bonum publicum ne maleficia remaneant impunita et vt mali meriti publica estate laborent vt alij teneantur vt dicta. l. ita vulneratus. ff. ad. l. aquil. et. ff. de pe. l. bona fides. et. c. vt fama. de sent. excom. Non potest igitur debitor: has leges transgredi et debitum fisco questum alij soluere: vt. l. inuito. C. de solu. et hoc ponit Federi. suo consilio. c. xxxij. licet enim. vt dicit statutus q. de confiscatione loquitur non possit liberare a iuramento: tamen priuat creditorem iure suo et accusatione et iuramentum habet tacitam conditionem annexam si res in eodem statu permanserit: vt. s. dixi. et fm eum. **¶** Hosti. ponit istam questionem ad litteram. s. de cen. si significauit. circa principium. vbi expresse dicit q. si bona alicuius sunt confiscata per sententiam vel ipso iure q. iudex secularis potest

test precipere debitori a scripto per iuramentum quod soluat fisco etiam heredi illius creditoris damnati. et sic illo casu potest qui excipere et de iure percipere quod tenet Jaco. butri. in. l. his conuenienter. ff. famil. heris. licitum est enim reo quomodocumque potest excludere actorem et probare q. non habet ius vel dominum in re petita. et hoc placet Composit de rescrip. c. madatum. in. i. colum. Idem sentio econuerso scilicet q. debitor cuius bona sunt confiscata non tenetur soluere creditori: quia in fisco transiit omnis obligatio actus et passus cum locum heredis obtineat: vt dicta. l. si tutore. C. ad. l. iuliam. de vi. glo. tamen alibi dicit de portato qui erat debitor q. remaneat naturaliter obligatus quia retinet ea que sunt iurisgen. vt. l. quidam. ff. de penis. et. in. not. in. l. vbi cunctis. ff. de fideiussio. sed in. l. si debitor. eo. titu. no. contrarium. scilicet q. a ciuili et naturali obligatione sit liberatus hanc tenet Bartol. in. l. i. ff. de duo. reis. Nam fm eum si remneret naturaliter obligatus posset nouari quod est falsum. ff. et noua. l. quotiens. s. vltimo. Do. Bald. dicit q. aut fiscus agnit bona: et tunc est vera opi. glo. in. l. vbi cunctis. et remaneat naturaliter obligatus non ciuilitate: quia de portatus habetur p. motuo: pro hoc alleg. quod legitur et notatur in. l. i. si seruus prium. s. si quis an. ff. de lega. j. et ita not. dominus meus Bal. l. cum qui. de iur. et fac. igno. Et hec sufficiant quo ad illa iura de vno in alterum transferunt contra domini voluntatem vel alter alquem obligant vtrum in foro conscientie sit sequenda. **¶** Quinto quero quid de eo quod sic transferret vel disponeret imperator vel papa per suum priuilegium vel rescriptum: puta rem meam tibi concedit vel contra ius naturale vel gentium aut quid contra me vel pro me ordinat et disponit vtrum in foro conscientie teneat eam sequi: plene dixi in repetitione. c. si propter de rescrip. s. eodem libro. in. ij. et. iij. oppo. vbi etiam retuli dispositiones predictas Jo. cal. et preceptoris mei. Et vltra ibi notata esset retractandum vtrum ille cum quo papa dispensat vel relaxatione iuramenti vel in relaxatione iuris positum et diuinita super pluralitate beneficiorum super matrimonio inter personas prohibitas contrahendo vel iam contractum dissoluendo vel cum monacho vt contrahat matrimonium vel vt proprium habeat vel in voto vtrum talis cum quo papa sic dispensat sit tunc in foro conscientie quo ad deum. Jo. an. in variis locis tag et breuiter tenet q. non: si sine causa dispenseret: alibi sit tutus vt not. in. c. non est. de voto. et vide per Jo. and. in. c. dudum. ij. de electi super verbo canonice. et de statu mona. c. cum ad monasterium. si per glo. vlti. in nouel. et. c. semel deo. eo. li. in mercu. j. eo. tit. Se actus legitimi in mercu. et in Specu. in titu. de lega. s. nunc offendendum. ver. xxij. vbi no. an. abfoluat a iuramento de quo. xv. c. vj. autoritate. Et casus in quibus papa dispensare non potest vide in dicto titulo de legato. s. nunc habet per totum. vide etiam **25** quod not. Jo. and. in dicto. c. q. super his. de voto. **¶** Vbi queritur vtrum possessiones et iurisdictiones et alia que retinent infideles possimus licite occupare: tenent q. non: si volunt nobiscum pacifice viuere. dic vt ibi. et in. c. olim. el. j. de resti. tu. spo. vbi de acquisitione in bello. De acquisitionibus autem de usuris vel alijs prouentibus ex rebus illicite acquisitis vtrum possunt in foro conscientie licite retineri: dixi in disputatione que incipit Raynerius nominatione senes. et ibi etiam plene. Vtrum gratuita domini remissio usurarum et aliorum que fuerunt illicite usurpata sufficiat in foro conscientie sit sit tutus quo ad deum ille cui absque alia satisfactione remissio facta fuit. dic vt ibi. et terti in. c. statutus. de rescrip. s. eo. lib. 2 per Jo. and. post Dy. in. c. peccatum. j. eodez. vide etiam quod not. in. c. ex transmissa. de deci. vbi no. an. de illicite acquisitis possit quis facere elemosynam. Item quid sit de his que quis vt bonus christianus reputatus cum esset bypocr. certa acquisiuit. dic vt per Jo. and. in. c. quia plerique. de immu. eccle. **¶** Iuxta predicta quero de questi de tali. Titius mutauit mihi mille et in secreto. et sic sibi in secreto restitui petiit a me postea dicta mille in iudicio que dicit se mutasse et est contentus stare iuramento meo. Ego si confiteor veritatem condemnabor: quia solutionem probare non possum quam ipse negat etiam certus sum q. si referam iuramentum de solutione facta deiecerit. Vtrum ergo absque offensa dei et conscientie poterit negare q. mihi mutauit. ne condemner iniuste. Si confiteor videtur q. non possum negare: quia falsum dicere non inuenitur sanctie concessum. xxij. q. ij. ne quis arbitretur. Nec valet veritas p. modo temporali vel salute corrumpti. j. eo. c. ex questione. et. c. p. mi genus. qui enim dicit mendacium offendit xpm qui dixit ego sum veritas. viij. distin. si consuetudines. sed vt dixi. s. contra christum nihil potest licite attentari. viij. distin. c. si anima enim qui ex periurio siue mendacio afficitur cunctis opibus preferenda est. C. de sacrosan. eccle. l. sancimus. vnde in euangelio. Quid enim prodest homini si totum mundum lucratur anime vero siue detrimentum patiatur. Item iste venit contra preceptum superioris momenti

monentis eum cum iuramento dicere veritatem. Talis autē iura legem diuinam debet mori: vt. l. si quis non obedierit. de mai. et obediē. offendit etiam deum cui iuramentum prestat: vn de scriptum est: reddite domino iuramenta vestra. in. c. et si xps. de iureiur. In contrarium facit quod no. in. c. cum cupientes. in prin. s. eo. titu. vbi glo. dicit q. qui habet ius in principali ca uillationes maliciosas aduersarij potest per alias repellere. al leg. c. nullus. xxij. q. ij. vbi. quando quis iustum bellum suscipit nihil ad iusticiam: vtrum pugnet ex insidijs an aperte et lex dicit q. non videtur dolo facere qui fraudem excludit in. l. cu. pater. s. titio. ff. de legatis. ij. Item canon dicit q. mendaciu non est ma gna culpa cu. aut loquamur aut proximo consulendo metimur Et hoc vltimu minus malum est: quia retinet nonnullam beniuo lentiam. ita dicit tex. in dicto. c. ne quis. xxij. q. ij. Cum igit men tiendo illo casu liberam animā aduersarij mei a morte qui nitit vis idem exigere contra bonam fidē non debeo dici periurum vl peccare mortaliter sed leuissimē: vt in preal. c. facit. c. bona fides. eo. puta si aliter non possum recuperare rem meā permittit mi hi eam furto subtrahere: vt. j. dist. ius gen. z. no. Inno. in. c. olim. de resti. spo. s. j. Multo magis videtur mihi licitū pro ea nō ad mittenda mentiri fallere aduersarij etiā cū iuramento: q. pari er est vtrūq. prohibitu. s. de iurare et furari: vt patet Exodi. vbi upia. Si ergo permittitur furtū dicto casu. ergo et periurium et strgens ratio. Quid dicendū quidam frater magne scientie z onscientie cum quo de hoc cōtuli tenebat primā partē que est utior quo ad deū. Si tū veritatē dicendo enormiter ledere in ali casu: quia quantitas que est iam restituta dolo repetitur est nultum magna. Credo q. apud deū qui scrutatur corda homi nō ea que foris pdeunt: vt. c. nauigati. de vsur. facile talis ve nam meretur: quia mitius cum deo agit q. cu. eius ministro. l. cellus. ff. de arbi. Et forte ad hanc formā iuramenti. s. vt res pondeat vtrum receperit pecuniam nec nō deberet cogi si iura e velit se etiam si mutuo suscepisset nō teneri neq. obligatū esse iam sicut in cōtestatione litis sufficit responderi super obliga tione vel super actione: licet nō super facto vt dixi post Inno. in. l. de lit. contest. Ita z in talibus interrogationibus debet suf ficere. nā potest esse qd contrarij: sed non sum obligatus z potest esse q. sum obligatus sed tibi agentī nō competit actio ptra me Et potest esse q. cōtrarij z sum obligat. z actio tibi cōpetit quā ossum elidere per exc. videtur sufficere q. iurem super eo tantū ver quod in effectu salua cōscientia te excludam a tua improba etitione vel conditionaliter respondere iuxta doctrinam Dy. n. c. exceptionem obijciens. l. e. z. l. nō vtiq. ff. de excep. p. Bar. ¶ Serto circa istud forum cōscientie queritur quid de indi e vtrū in pronūciando debeat sequi allegata z probata an vo cōscientiam. Ita est vulgaris questio de qua in. c. si sacerdos. e offi. ord. z. l. illicitas. s. veritas. ff. de offi. presi. per Jo. an. ple e in addi. Specu. tit. de dispu. z alleg. ad not. per Jo. cal. in. c. astoralis. de offi. deleg. breuiter sic distinguit: quia aut eius cō nentia cōtra allegata z probata fundatur super cōiecturis aut ip indubitata z certissima veritate. Primo casu subdistingue. ā aut illam cōscientiam nō deponit z non debet quis agere: vt per tuas. de symo. ij. ad hoc. xij. dist. nerui. Aut illam deponit d facere debet post q. ptra illud qd cōscientia eius dictat vide r cōtrarium per probata in causa z hoc casu debet fm allega z probata in causa indicare z ex eis suam cōscientiaz informa z pstrariam quā habebat deponere siue ipam habuerit ex pba libus. iij. q. vij. iudicet. de reu. in prin. xv. q. v. p. resbyter. cum mi. Secdo casu principali cū eius cōscientia est fundata sup ve tate cōtraria his que probata sunt in causa: tunc distingue tā i civilī q. in criminali. nam aut habet talem cōscientiam s reum ptra quē accusator vel actor nihil pbauit. Iudex tamē scit reū ebitorē vel criminis reū esse. Aut e cōuerso habet scientiā ta m p reo contra quem tū actor debitu vel crimē probauit. P. i o casu debet iudex eū absoluerē: z sic acta sequi nō cōscientiaz ptra ipm reus info: matam: licet enim quis debitor sit vel reus iminis nō per hoc debz per iudicē cōdemnari nisi actor vel ac sator probauerit. qd intendit. j. q. j. de omnipotēs. z. e. q. nos i quēq. z. c. mulier. z. d. c. presbyter. vbi videtur casus. z. c. sacer os. preal. forma tamen absolutionis nō erit vt dicat eū non de itorem vel nō reū criminis sed absolutū simpliciter. Secundo isu quādo habet talem cōscientiam pro reo ptra actorem pbā m debitu vel delictū: tūc non condemnabit eū nec damnet cō nentiam suam de veritate aliter informatam q. per acta appa at non eū debet infringere veritatem vt. d. c. iudicet. vbi in fi. licit in iudicando magis est custodia veritatis q. obediētia vo ntatis. xj. q. ij. eorum ibi z veraciter intelligat. z. xx. q. j. nul m. in prin. Nec rite possit ptra talem veritatem cōscientiaz in mare. de resti. spo. literas. z. d. c. inquisitio. de sen. excō. Con at enim q. infringere veritatem de sua materia est maluz: ergo

nulla ratione faciendū. de iureiur. z si xps. s. quedā. etiā vt scan dalum euitetur. c. ij. de ope. no. mun. z. s. e. qui scandalizauerit. et vt dicit nō solum dicto casu nō condemnabit: sed nec subdelega bit nec remittet ad superiorem: si propter hoc verisimile esset qd innocēs damnet: quia occasione prestaret huic malo cōtra. c. facientis. lxxvj. dist. Quid ergo faciet dicit q. pbatiōes quas nouit in conscientia sua falsas si poterit reprobabit vel superse debet in casu quoverisimiliter successor sibi in officio nullam fa ciet cōdemnationem ex illis actis. Ad hoc. ff. de penis. l. absen tem. Si autem est verisimilis psumptio de pstrario consuluit q. potius absoluat q. faciat aliqd pdictorum: quia hoc est minus malū: z ideo potius eligendū. xij. dist. c. j. z. ij. z fm euz si bene in spiciatur in duobus vltimis mēbris distinctionis eadem est ra tio. nam quia iudicare debet vt iudex nō vt priuatus: ideo in pe nult. mēbro nō cōdemnat reū sed absoluit per rationē de qua. s. Eades est ratio in vltimo casu quia non potest scire vt iudex id de cuius cōtrario habet indubitātā conscientiam cum illa scien tia iudicialis sit in homine quomodocunq. instructo: vnde sine ipa esse non potest sed vt homo nouit contrarium: ergo vt iudex non vt homo nouit: quia est cōtra veritatem probatum per ista patet qd Jo. cal. consuluit tū iudici vt saluet conscientiā in hoc vltimo casu: sed nō prouidet cōtra periculū quod incurrit ex ta li sententia absolutoria vel in bonis vel in persona tanq. per im peritiam iudicauerit cōtra pbationes quas tanq. iudex nō po tuit reprobare. oportet ergo dicere in casu quo in tali perplexi tate cogitur iudicare vel sequat cōscientiam cum dispendio esti mationis litis z infamia sua vel conscientiam offendat ne discri minise supponat z certe i causa pecuniaria tolerari posset q. po tius velit litis estimationē soluere q. cōscientiā offendere. Sed in criminali absoluendo accusatum cōtra quem apparēt pbatio nes euidentēs licet in cōscientia nouerit eas falsas supponeret se periculo persone tutius esset ergo si nō posset villo modo se ex onerare a iudicādo cōdemnare illū qui defendere se non potuit contra falsas pbationes q. se exponere supplicio. hoc est mi nus malū fm ordinē caritatis: vt. l. preses. C. de serui. ergo elige dum: vt. d. c. nerui. z hoc ratione forte etiā in civilī deberet reum cōdemnare licet iniuste fm veritatem z cōscientiam z nō ppter absolutionē sed ad solutionē litis onerare. In contrariū facit: quia cōsiliū canonis est prius qd debemus mala pati q. malo cōsentire vel cōscientiam perdere. xxxij. q. v. ita ne. z. c. literas. de resti. spo. vnde Seneca ad lucillū epistola. Nullus mihi magis videt estimare virtutē nullus magis illi esse deuotus q. qui bo ni viri samā perdidit ne cōscientiaz perderet. tene qd placet. nā a questio est mihi dubia. ¶ Septimo quero dictū est. s. q. cu. ma la fide nō procedit pscriptio de iure canonico q. in hoc non po tuit pcor dare cū iure civilī: vt dixi. s. in. ij. opp. ¶ Sed quero vtrum valeat statutum quod vidi in quibusdā ciuitatibus quo cauetur q. qui per decē an. debitum nō petierit cadit a iure suo. Jo. an. in. c. si. s. de exce. tenet q. non. nāz si per canones corrigi tur leges cōmunes que de tali pscriptioe loquuntur: multoma gis statuta non debent valere: quia sunt pars iuris civilis: vt. l. omnes populi. ff. de iusti. z iure. Ad hoc facit quod no. Jo. and. in. c. que in ecclesiis. de consti. in nouel. z. ff. de consti. prin. l. j. z. l. quotiens. C. de preci. impe. offe. Bar. etiam idem tenet in. l. omnes populi. ff. de iusti. z iure. Et dicit ibi hoc verum. quando statutū per solū cursum temporis excludit creditorem: puta ca dat a iure suo vt dixi. Nam fm eum in predicto casu quocunq. alio quo lex vel statutum non excludit peccatum correctionē re cipit a iure canonico. p. t. in alienatiōe rei dotalis vel renuncia tiōis hereditatis paterne iuramēto alienatiōis. Nam q. leges cōtrarium statuentes. s. q. veniri possit ptra nō obstante iuramē to nō excludit peccatū corrigi per ius canonicū: vt. c. cū con tingat. de iureiur. z. c. ij. de pac. s. e. li. Sed si diceret lex q. cōtra ctus siue in strū fictum psumatur: tūc valet q. talis causa exclu dit peccatū. Item si statutū diceret q. cōtractus minorū non va leant etiā si fuerit iuratu nisi interuenerit cōsensus duoz cōsan guineoz nō valeret eadē ratione: quia nō excludit peccatū. Sz si diceret si cōtractus aliter facti sint q. minores psumant dolo inducti: tūc valet statutū q. si dolus est qd violentē psumitur p statutū pōt iuramentū sine culpa cōtemni: vt in p. alleg. inribus. z. c. licet. s. eo. li. de iureiur. z dicit quasi ita sentire Jac. de bel. in quadā sua disputatione: z hec bene sunt notāda. nā patz q. post statutū siue lex excluderet peccatū psumēdo ex cursu tpis dispo sitionē simulatā siue fictiā siue etiā dolo inīta ex qualitate pfo narū pstrabentiū. z sic iuris fictio excludit peccatū. qd intelligo verū quātum ad hoc vt in foro cōtentioso nō possit de hoc refer ri questio. p. strabēs aut sit tutus beneficio legis vel statuti presu mentiū simulationē vel doli si scit in animo suo rem aliter se ha bere nō esset tutus in foro cōscientie que sequēda est quo ad deū nō iurū fictione: vt dixi. s. in. ij. op. post Jo. cal. Aduerte etiaz

¶ Iudice. an iudex de beat pnu ciare fm cō scientiaz. Et pro hoc dic tū q. qū iudicat fz cō scientiam s leges scri ptas nō in cidit in pe nā. c. cū eter ni. de re iu. s. bal. l. l. fi. C. de pe. iu. qui ma. iu. Alex. in. l. bonozū. C. qui adm.

Petrus de ancharano

quia non solum per viam fictionis et presumptionis doli potest statum tollere iuramenti efficaciam: sed etiam ipsum principaliter annullando secundum de. Fede. de senis qui consuluit in illa questione statuto civitatis Perusij cauetur quod certa confessio seu promissio facta a filio sine consensu patris non valeat ipso iure etiam si iuratum fuit filius. compromissit sine consensu patris: et promissio fit parere laudo et iuravit ad sancta dei evangelia non venire contra. queritur utrum talis promissio valeat: videtur quod non: quia statum non potuit disponere super iuramento quod est res spiritualis: ergo etc. c. decernimus. de iudi. Contrarium tenet et dicit quod recipiens tale iuramentum a filio. facit contra prohibitionem statuti ex causa facti cui debuit obtemperare et non contravenire. viij. dist. que contra. x. q. viij. qui resistit. Unde si ex dicta transgressionem puniri debeat non debet commodum ex delicto reportare. xv. q. i. legi. et de pben. cum qui. s. co. li. et concludit quod filius. qui sic iuravit potest petere relaxationem talis iuramenti nec in hoc venit iurans contra iuramentum. Primo si petens fatetur se ex eo obligatum sicut accidit in eo qui iuravit solvere usuras qui obligatur iuramento: et tunc potest petere relaxationem. de iure iura. debitorum. Cogere autem creditorem relaxare isto casu. non sicut recipiens iuramentum super re illicita quo ad se cogit relaxare: vt. d. c. debitorum. ita iste recipiens promissionem iuramentum a filio. contra prohibitionem statuti cui obtemperare debuit debet ad relaxationem conpelli. Plus dicit quod iurans contentus ante petitionem relaxationem potest excipere quod non debet audiri petens observantiam iuramenti: quod ipsum iuramentum relaxare debet et ipsum relaxari peto. ad hoc. ff. de inoffi. testam. l. papi. s. sed si filius. Ad hoc facit quod pena legis si quis in tanta. C. unde vi. non incurrit ipso iure. s. per suam et tunc ex illa constitutione ante suam latam excipitur si spoliatur agat ut non. de iur. pos. et p. p. c. pastor. alis. in glo. pe. in fi. et satis illud videtur posse dici de iure. arg. contra hoc ultimum. de iure iura. debitorum. patet igitur ex predictis quod statutum siue lex potest excludere peccatum quod contrahitur ex observantia promissionis etiam cum iuramento similiter peccatum quod ex prescriptione cum mala fide contrahitur si fictione extractus vel doli presumat. Idem tenuit dominus et preceptor meus dominus bald. disputando quod si persona legibus et hominibus odiosam potest debitor prescribere etiam cum mala fide et incipit statuto cauere: quod fenerator infra quinquentium non audiat etiam super sorte querit an statutum valeat et arguit quod non. Primo quod statutum equiparat finem et decreto. ff. de dec. ab. oz. fa. l. ambrosia. sed si finis quod debes ne solvas est ipso iure nulla propter vitium intolerabilem et inexcusabile. l. qui testis. de excu. tu. Secundo hoc probatur per istud. c. quod resistit malefidei possessor. et iste est de illis quo ad sortem. Tercio quod ex mutuo oritur naturalis obligatio. ff. de iusti. et iur. l. si. Statuta autem sunt de iure civili: vt. d. l. oes populi. debitor igitur cum sit naturaliter obligatus peccat si non soluit. facit. l. aquil. non imputat de neg. gest. Quar- to sic statutum de prescriptione. eodem ideo valet quod continet iustitiam positivam ut non. in. l. i. s. pueritia. de postu. Sed illud statutum continet in se manifestam iniquitatem et nullam habet causam. ergo non valet sicut nec finis ut not. Inno. in. c. cum bertoldus. de re iud. In peritium quod valeat arguit alijs medijs et primo quod lex potest alicui denegare audientiam ratione more et contumacie et prefigere terminum ad agendum ultra quod non audiat. l. sancimus. C. de iudi. et l. diffamari. de inge. et ma. ergo et statutum hoc debet posse. non sic statuendo videtur monere feneratores ut agant infra terminum non audiant: facit quod not. de preben. extirpande. et quia patitur contra se prescribi renunciare videtur. ff. de nego. gest. l. si ego. Secundo probatur ratione vnius inobedientie potest quis repelli a limine iudicii: vt. l. sed si pretor. s. sed si non decreto. ff. ex qui. cau. ma. multo magis ob refrenandum vitium usurariorum qui non sine suspitione fraudis differunt petere tam longo tempore sicut de mutuantem frumentum tempore veritatis qui repetit tempore carissime: vt not. C. de erog. mi. annone. l. nulli. unde sicut banito potest ius denegari ita et feneratori et in banito hoc tenet Ja. de are. in sua disputatione. non ius sepe alteri refellit et ei iudiciorum copiam claudit. ff. ma. d. l. si remu- nerandi. s. maurus. qui est not. ad predicta de ista ratione et alijs concludit statutum valere instanti quod iste fenerator non poterit denun- ciare ecclesie: quia odio rationabili excludit. Nec est considerandum quod debitor contra instrumentum possidet cum actor male petat. arg. ff. de sec. tab. l. qui libere. s. testamento. et l. i. in prin. ff. si pars here. pe. pro hoc facit quod dixi. s. de filio. tuto. macedoni. Nam quod illud est inductum odio creditoris filius. sibi solvere non tenetur ut no. Inno. et Jo. an. in. c. q. plerique. de immu. ecc. sed illud verum cum filius. non habet pecuniam penes se vel secus ut ibi not. Si ergo iste debitor haberet penes severam sortem: licet ratione peccati non possit inquietari in foro iudiciali propter odium creditoris usura- rii. tamen in foro conscientie quo ad deum non esset forte tu- 28 tus dictam sortem retinendo. Et patet igitur ex predictis quod possessor malefidei potest prescribere contra illum quem ius persequi- tur et contra quem ius de facili presumit fraudem et doli licet non contra de-

fidem et tantummodo sui iuris contemptorem que negligentia non visa est canonibus sufficiens causa sicut est visa legibus ad excludendum creditores et de talibus intelligitur iste textus. ut villo tempore non prescribant non autem si alia iusta causa moveat lex ad exclusionem alicuius ut in predicto exemplo de usurario. Stat ergo regula ista vera quod ratio peccati quod ex malefide acquiruntis possessoris contrahitur lex et statuta laicorum sunt inuvalida in firmetur super aliqua causa rationabili potest patet ex predictis. Quibus adde alia. quod vtrum valeat statutum civitatis Perusij quod cauetur quod filij spurij possint heredes institui a patribus et eis legari et donari pro libito voluntatis. Reperio in consilio Fede. de f. do. Ja. bu. do. Pau. de eleaza. ac recuperari de sancto. Initiat consilium quod non. primo hoc probat Jaco. bu. quia restituere spuriu iuri non est de casibus principi reservatis sicut restitutio ne talibus antiquis. Et istam equiparationem. facit textus. in aut. qu. mo. na. effi. legi. s. si quis ergo. et in aut. qui. mo. na. effi. sui. s. i. lud. Sed natalium restitutio est denegata ordini decurionum. de n. resti. l. i. ergo spurius natalibus ex iure nature restituere non potest. Item lex excludendo spurios a bonis paternis intendit referre mare concupiscentiam peccatricem ipso parentum: ut in pal. aut. qu. mo. na. effi. legi. s. qui aut. in fi. s. ver. eos cum. Contra talem ergo legem imperialem que coeret nefandam libidinem non videtur posse statutum de ius divinum. nam genesis. c. xxi. scribit. Ejce ancillam et filium eius. Idem dicit in nouo testamento ad galla. c. iij. et transumptive. xxij. q. ij. non omnis. Item tale statutum nutrit peccatum nam homines ex vxoribus non habentes filios vel habentes vxores per se sibi acceptas retinebant concubinas publice et plures si scilicet filios spurios eis posse succedere. abstinendum est ergo ab eo materia peccati propter quod inuoluntate homines ad impudicicias et incontinentias. Ad hoc facit quod not. in. c. si. de p. sue. in nouella. Buil. de cu. in. l. si vnus. s. illud. ff. de pac. et de cosue. c. ex parte ubi non valet consuetudo per quam quis inducit ad peccandum. Item ergo canonice et diuine que tendunt ad coercendum homines a peccato videtur non solum persequi quod de natura sua est peccatum sed etiam est sequela peccati sicut est ples illegitima. ar. c. nam concupiscentia. de p. si. xv. q. vlt. cum multe. et lxj. ois. nasci. faciat quod non. Item in summa qui si. sint legi. s. si. ver. quid si imperator. vt enim dicit non curaret multi habere filios legitimos: ex quo scirent sibi succedere posse spurios et esset causa multorum peccatorum mortalium. in hoc refertur predicti canonum et legum patres. idem Bar. in. l. testi- 29 meri factio. ff. de testa. Et quoniam quero post glo. primam vtri papa possit per suas constitutiones semper leges corrigere dico quod non nisi in his ubi vertitur periculum. in alijs leges seruetur in foro suo. et canon in foro et hoc est verum quando in foro alteri et inter sulditos questio agitur. Sed quid iuris si clericus litigat in foro seculari in casibus quibus debet. vt. s. de foro cope. c. si clericus lay cum. vtrum in ordine iudicii et in decisionibus seruabuntur leges vancanones in. q. his in quibus inter se discordant vt in app. ab interlocutoria in tempore instantie in productione testium post dicta testificata in causa ap. in solennitate testamotorum et in multis alijs. do. Jo. cal. de hoc disputauit vnam questionem que incipit statuto civitatis cauere quod si ab actore et dic vt ibi. et bar. tangit in. d. l. omnes populi. ff. de iusti. et iur. et in. Et ego plene de hoc dixi in. c. q. clerici. s. de foro cope. ubi glo. no. et qd no. Jo. an. in. c. j. de costi. ubi dicit quod si de re ecclesiastica agatur coram iudice seculari iudicabitur causa secundum canones non secundum leges vt in prescriptione. et quod ipse etiam no. in. c. si duobus. de app. super verbo nostre temporali. Ultimo esset hic per questionem expedienda materia qua glo. hic posite tangunt sed non plene examinata: nam ad substantiam prescriptionis primo requiritur possessio sine qua prescriptio non procedit. vt. c. pxi. Et verum intelligat de civili tunc vel de civili et naturali. dic vt per Dy. j. c. pxi. Item requiritur quod possessio fuerit continuata et habuerit efficaciam principum: et quod ista possibentur continuatio et similia dixi in. c. j. de pscript. ubi remisi de ista possessione ad no. per bar. in. l. cum solus. et l. celsus. de vsuca. Et qualiter interrumpatur illa possessio continuata. dic p. euz in. l. naturaliter. eo. ti. Secundo requiritur bona fides et continuata secundum canones quas succincte tetigi in. d. c. j. s. eo. li. de pscript. in. ij. q. Tercio in prescriptione requiritur titulus quod quando sit verum de iure canonico. no. hic glo. in ver. non solum autem etc. de iure civili tangitur etiam hic per Dy. Ex predictis remissionibus materia prescriptionis. si quis vellet per modum repetitionis persequi posset extendere quantum vellet quam hic non persequar ne excedam morem hactenus in similibus observatum. predicta igitur sufficiant que subijcio correctioni cuiuslibet melius sentietis maxime dominorum theologorum et dominorum mei Basil. de cal. re et fama decretorum doctoris solennissimi militis et comitis palatini. Repetitum fuit istud. c. p. me. Jo. et. de anch. minimu vtriusque iur. doc. in hac felicissima ciuitate Bonon. studiorum mfe. D. ccc. lxxij. iij. die Januarij ad laudem omnipotentis dei: et beati Antonij et totius celestis curie triumphantis. Amen.

Cordis contritio an sufficiat sine oris confessione
 Debitor in foro conscientie an liberetur cedendo bonis
 Dominus a quo fuit res sublata an possit per furtum recuperare
 Principes an possint infideles expellere reor regna occupare
 Reor sine peccato an possit de usuris alimenta sumere

In christinomie amē.

Bene summā oīm que dico in hac repeti-
 tione regule pctm hic inferere pmittere vti
 le visum fuit: et sic studiose et qui perquirere
 velint que in ea scripta sunt eis necessaria:
 siue grata facili valeant repire. primo ergo
 mittovm euidēiale qd ad verā pnam tria sunt necessaria. cor-
 dis contritio: oris confessio: et operis satisfactio.quare pdicta tria re-
 quirant. pulchre in dicto euidēiali et. Subsequēter for. mo. v.
 vel. vi. oppositiōes in quarū pta q ista regula peccatum corri-
 git multas leges q pmittit multa et approbat cū peccato marie
 nōgendo dñi voluntatē de quibz ibi multa exēpla. In secūda
 oppositiōe q nō solū restitutio s; cordis contritio requiratur. Et
 tūc tūc vtrū sine oris confessio sufficiat cordis contritio: et si qd ad
 eū pctā remittunt p solā cordis contritionē quare satisfactio vel
 lia confessio est necessaria. In tertia oppositiōe de istis remissio-
 nis et indulgētijs quas concedit ecclesia penitētibz et confessis per
 quas modico dato vel facto remittit pena p pnam in iūgendū:
 pena purgatorij. et sic pene gravissime pro modico reputantur
 nō pveniat diuine iusticie pro et efficaciter. et deinde so. q. sic.
 itē psequor qd est indulgētia: et an rectores parochialij ecclesia
 im possint indulgētijs concedere: an soli epi. Et vtrū hoc cōpe-
 rit rōne dignitatis: an rōne ordinis: et an possit hoc pseribi ab
 inferioribus pñatis sicut pñas excoicandi. et an legat de latere
 possit concedere indulgētijs. Et sunt due clauē sacramentales et
 iriditionales. et an eque p malos pñatos sicut p bonos indul-
 gētia cōcedat ista oia copiose in ista. iij. oppositiōe. In q̄ta op-
 ositiōe declaro regulā in q̄tū pro remissioe pcti requirit restitutio
 o ablati. qd si nō pōt solvere sine suo magno incommodo qz nō
 il remanet pro victu: vel nō pōt sine suo magno piculo viuere
 arcuū suppositionē vel aliter alienū credēs suūz qualr satisfactio
 et mulier que hoc nō audet reuelare viro. Et vtrū p cel-
 sionē bonoz in foro pñie liberet debitor. et qd si est debitor ex de-
 to et d; luere in corpus in foro pñie et in foro pñioso cui? sit
 ectio luat in corpus: vel nō: an p lutionē sit liberat? a debito:
 an usurari? teneat? p debitis restituedis insolūdū: an quaten?
 ere pōt. In quinta oppositiōe psequor: dictū x̄bz restituat
 d si nō pōt restituere qz res perit ante morā vel post morā debi-
 tis. nā si post morā erat pñura eodē mō penes actorē. Vtrum
 foro cōscie teneat debitor spōte solvere. in hoc facio differen-
 tiam inter debitores ex dēto et ex delicto. et h; locū qd cū spēs est i
 ligatiōe qd si gen? subalternū moneta ē repñobata. In sexta
 oppositiōe parū tāgo de triplici satisfactioe necessaria vt pctm
 mittat. et opp. q restō nō liberat q̄tūcūqz peniteat. l. q ea mēte
 de furt. Deinde ad q̄ones descēdēs in pñia examino qd iuris
 nō est ablatū: s; aliter dñm irrogatū. vt in hoie occiso vl mu-
 ato fama laceffita: virginitas corrupta et filia in quibz non est
 vñibilis restō parti lese: qualr ergo satisfaciēt ei. Quid autem
 pena ex talibz et filibz excessibz debita an teneat qd a se exige
 siue in corp? siue i pecunia pñstiat vt sic dimittat pctm. et nota
 ā. In scda. q. principali tāgo alias incidētes. pñio vtrū q emit
 ignozāter teneat restituere vero dñio postea veniente nō resti-
 to pñio vt remittat sibi pctm. Scdo an teneat eaz reddere nō
 icta cā pñiaz. vel artef dñs repetēdā eā pñiaz euincere. Et
 iuris si vēdicat et succūbit vtrū emptor absolutus teneat red-
 re nō restituto pñio postqz vere scit illū verū dñm. Tercio qd
 ris si emit eā sciēter vt eā restituat vero dñio: vel ex eo emit qd
 ter illā rē: qz erat castrū inuictū patiebat incommodū guerrez
 predationū: an istis casibz teneat restituere pñio nō restituto
 Quarto si statuto caueat q emēs in foro sit tut? nec teneat red-
 re nisi sibi restituat pñian an hoc pñextu poterit in foro etiā cō-
 tēte retinere d verū dñm. Quinto vtrū ver? dñs a quo fuit
 subtracta vel vi ablata possit p vim vel furtū recuperare. Et
 de tēto q surripit a fure vt restituat dñio dñio vt si res tua ad
 puenit sine vitio vtrū possim sine pctō retinere pro debito in
 o mibi teneris in foro pñie etiā in casibz in qbz de iure nō cō-
 teret retēto. In tertia. q. plenissime de rebz occupatis i bello
 efficiātur occupatiū vt sic possint retinere sine pctō. et primo
 vtrū belli teneat restituere ablata et dāna data a se zab illis
 remittat sibi pctm. Scdo a remissioe d socijs i bello an remit-
 tēt pctm de dāno et rebz ablatas a se tñ vel ab alijs teneat resti-
 tueret an insolūdū: an pro pte. Tercio cū bellū est in iūctū cū fide-
 l? vtrū xpiani capti efficiātur serui infidelij ita q i foro pñie
 teneantur seruire eis: nec sic vel res infidelij furari vel fugere.

Quarto quid iuris de infidelibus in regnis et terris christia-
 nor pacifice viuētibus vtrū sit licitū principibus eos repellere
 4 et res eor occupare. Quinto si habent regna sepata a nobis
 vtrū sine peccato possint reges et principes xpiani auferre eis bo-
 na: et vtrū vera rerū dñia et iurisditiōes sint apud eos: et sic teneā-
 tur furti et alijs penis legalibus qui molestant eos hostiē. aliter
 q In. ego teneo cū In. s. q. apud eos sint vera rerū dñia et iur-
 isditiōes: nec sine peccato possint ab eis auferri nisi eis sit belo-
 lum in dictū. et vtrū indici debeat a papa vel imperatore et regna
 sic inuadere vtrū sit de iurisditiōe pape vel imperatoris. et no. ista.
 In. iij. q. psequor de materia belli cū inferat a priuato ppter
 suarū rerū recuperationē: vel a iudice pro sua iurisditiōis defen-
 sioe d subditos rebelles. Itē cū vna ciuitas d alia: vel vnus pñ-
 ceps d aliū. vtrū in his casibus occupata fiant occupatiū tanqz
 si indicta essent ab imperatore cū sint qñqz permissa per leges et
 canones. Scdo quero qñ predicte ciuitates vel principes bel-
 la gerētes veniūt postea ad pacē cōsueuerūt generaliter sibi res
 mittere oēs iniurias. et q de dānis pñinde illatis et depredat?
 et captis suis subditis inuicē se absoluūt. vtrū ergo in foro pñie
 sint tuti qui in predatiōibus et rapinis huiusmodi interfuerūt et
 rapuerūt et possidēt de presenti: vt licet veratibus cōuētiōibz cō-
 ueniri nō possint tñ nō remittat pctm nisi restituat sic ablata et
 dāna. in. v. q. tango primo plurima dubia remissioe ad summam
 Host. qd iuris si aliqd nō est ablatū: sed negligentia imperitia
 vel auxilio alij dñm datū. ponit exēplū in prelati quoz negli-
 gētia ecclesie patiūtur dāna. Itē in assessoribus: aduocatis et iu-
 dicibus quoz imperitia qd iniuste succubuit. Itē de iniustis lu-
 cris pono exēplū in luforibz: aleatoribus et negociatoribz. Se-
 cūdo tāgo plene vtrū sine pctō possit vēdere qd res suas pl? q
 valeant: vel emere minorū precio: vel emere vilius et vēdere cari?
 et hāc psequor plene. Tercio an usurari? nō solū teneat ad resti-
 tutionē usurariū: sed etiā eius quod est lucratus ex ipsis siue cus-
 ipsis usuris. puta emit de usuris possessionē vel cū eis aliter est
 mercatus. In. vj. q. de illicite extortis in bello ex iniusta ne-
 gociatiōe et alijs supradictis vtrū qd possit facere elemosinam:
 oblationē: vel solvere decimā vt de meretricio et hystriationatu. Et
 quid iuris si iuste q̄ta nō possint cōmode separari a questū in-
 iuste. vt in pcuratoribus: aduocatis: mercatoribus: artificibz et
 simi. qui excedūt in extor: quēdo ab isto et ab illo vltra debitū. et
 sic diuites sunt effecti. nec ex dñi de facili possunt illos excessus
 vltra debitū estimare qualiter restituant s; ablata. Et Alter?
 vtrū vxor: filij et alij de familia possint sine pctō sumere alimenta
 de usuris et alijs illicite extortis. In. vij. q. declarādo verbum
 restituat postū in regula psequor qd iuris si ablatū nō resti-
 tuit: s; ille a quo abstulit gratis sibi remittit an remittat pctm.
 Scdo plenissime psequor si in electioe vel cōfirmatione venit
 aliquis defectus ita q electio vel cōfirmatio sit nulla vel annul-
 lāda vtrū possit talis defectus quoquomodo purgari ita qd ta-
 lis electus et cōfirmatus remanere possit sine pctō in pñtura vel
 precise cū dimittere teneat vt remittat pctm. Et plene declaro
 quot modis possit peruenire iste defectus. nā ex pñonis eligen-
 tiū vel electi: vel cōfirmatoris ex parte forme substantialis. ppter
 dolū: symoniā vel aliter. et no. illā. q. In. viij. q. vtrū ista regu-
 la pctm vēdicet sibi locū in ablati et dānis ab his qui intellectu
 vel anima carēt: vel in illis qui obligātur lege vel canone. vel in
 vniuersitate q mutuat sub usuris. vel occupat aliēa castra. et hāc
 partē psequor qualiter cadat pctm in vniuersitate: corpore: vel
 collegio et. In. ix. q. plura vtiliter psequor. pñio vtrū ista re-
 gula habeat locū in heredibus. vt ex delicto defuncti teneant vltra
 vires hereditarias si nō pñecerat inuētariū. Scdo an i alijs ob-
 ligatiōibus descēdētibus ex dñtibz teneatur in foro cōscie vltra
 vires hereditarias si nō pñecerat inuētariū qz ista est obligatio
 iuris civilis in illo vltra et. Tercio si vn? ex heredibus efficitur
 nō soluēdo vtrū alij teneatur solvere ptes eū tāgētem si sufficiūt
 portiones eor vt dimittat pctm defuncto vt psequor hāc plene:
 qz mibi dubia. Quarto si bona defuncti cōplura pñenerint ad
 aliquē titulo singulari sint sibi auferenda vt sic satisfiat p remis-
 sione pcti defuncti. et no. etiā istā. q. Quinto quid si illa a quibz
 qd extor: sit nō apparēt et de edicto publico pñonēdo: et qd si ve-
 niūt illi a quibz extor: sit post erogationē inter paupes. Sexto
 quid si bonavsurarij siue raptoris nō sufficiāt oibus de quibus
 apparēt vtrū de eo qd pōt solui satisfiat oibz pro rata vl melior
 sit cōditio veniētis primo ita q sibi nō possit obijci p raptores
 vel heredes de male extortis aliorū. et no. istam questionē. Se-
 ptimo an in loco domicilij. puta senis vel anglia vbi vsuras ex-
 tor: sit debeat fieri ista erogatio incerto inter paupes. et est pul-
 chra questio. Octauo si heres vel executor testamenti vult di-
 strbuere inter paupes cui episcopus se opponit et dicit q spe-
 cter ad eum tanqz patrē pauperū. illi vero de epo nō cōfidit qd
 iuris. et ista est vltima. Laus deo circa dubia declarata

Crozam
 possit viuē
 de vsura ma-
 riti.

Petrus de anchbarano

- 1 Deus sola cordis contritione an peccata remittat.
- 2 Procuratores contra legem dñi venire non possunt.
- 3 Penitens non dicitur qui non satisfaci
- 4 Indulgentia quid sit.
- 5 Rectores parochialium ecclesiarum an possint indulgentias concedere.
- 6 Claves ecclesie due esse dicuntur.
- 7 Debitor si non potest restituere sine eius detrimento an teneat
- 8 Usurarius an teneatur in totum restituere & deducto ne egeat.
- 9 Estimatio in foro conscientie an iuste peti possit
- 10 Peccatum obligat quæ deo ecclesie et proximo.
- 11 Damniari nemo debet sine accusatore.
- 12 Furi rem raptam an surripere possum vt restituam domino.
- 13 Res occupate in bello an fiant occupantium.
- 14 Princeps sine peccato an possit saracenos d regno suo expellere et bona eorum in usum suum conferre
- 15 Capti in bello efficiuntur serui cum illis bellum est nunciatum
- 16 Infideles an sint ad fidem cogendi
- 17 Infideles an arcantur apostolicis constitutionibus.
- 18 Universitas an possit dimittere debita subditorum.
- 19 Leges iniquas statuantes qualiter teneantur
- 20 Aleatoribus an possit repeti quod sunt lucrati
- 21 Emens vilius et vendens carius an peccet.
- 22 Lex conscientie cum lege scripta confirmari debet.
- 23 Usurarius an teneatur reddere quicquid lucratus fuit ex usura.
- 24 Usura dicitur rapina.
- 25 Elemosyna an possit fieri ex iniuste acquisitis.
- 26 Uxor an possit vivere de usura.
- 27 Superior an possit dispensare super irregularitate etiam nō vocatis illis quorum interest.
- 28 Furiosus dans damnum an peccet.
- 29 Inopia vnius ex heredibus an liberat animam iam defuncti
- 30 Restitutio male ablatorum cui fieri debeat.

Uide dy. B
et Jo. an. in
nouella.

Peccatum. Quia sequens regula peccative
nia. tractat de eadē materia cū ista
gam. Et pro clarioꝝ intelligentia dicendū pmitto q ex offe
sa illa in proximis peccatoꝝ tribus psonis est obnoxius. Primo
deo cuius penitentiā & precepta contēnit. Secūdo iudici siue rei
publice cuius maxime interest ne maleficia remaneat impunita
z vt queta sit provincia quā regit. c. vt fame. de sen. excō. l. vult
neratus. ad. l. aquil. z. l. congruit. de offi. presi. Tertio est obno
xius proximo quē offendit z ledit. z hec habent in. c. j. de crimi.
fal. Et ex his ptz q ex vno delicto siue iniuria quis obligat plu
ribus z diuersis psonis. vt. l. j. ff. de iniur. z. c. cū desideres. §. fin.
de sen. exc. z quod no. in. c. parochianus. e. ti. vt ergo ab illis ob
ligationibus liberet oportet q oibz satisfaciatur diuersimode tñ
nam vinculu quo ligat deo in contritione remittit. Aliud quo
ligat iudici siue ecclesie militari p satisfactionē in iunctā confes
sionē z absolutionē pbyteri: vel snia ecclesie relaxat vt col. in. c.
a nobis. ij. §. j. de sent. exc. z no. Hosti. in summa de pe. z re. §. q
bus z quot diebus sup. §. illud autē vinculu aut quo ligat offen
so siue proximo per restitutionē eius quod illicite est extortū di
mittit. xiiij. q. vj. c. j. z in hac regula peccatū. Ad peragēdas igit
verā penitentiā tria sunt necessaria. cordis contritio: oris p
fessio: z operis satisfactio in corde versat contritio: in ore confessio: in
opere tota humanitas. Nec est penitētia fructuosa. de pe. di. iij.
perfecta. qz enim deū tribus modis offendimus. s. delectatione
cogitationis. imprudentia locutionis et supbia operis. ideo vt
dñs dñs curen delectationi cordis opponit contritio impru
dentie locutionis confessio superbie operis satisfactio. l. nihil taz
vtile. ff. de reg. iur. z. §. eo. c. oēs res: z hoc no. Hosti. in. d. §. qbus
z quot. circa prin. in quo. §. de ista cordis contritione psequit
z de confessione quid sit: qualis esse debeat: z qz: z cui confiteri
debeat. z de quibus peccatis. z de officio sacerdotis plene ibi p
sequitur in. §. qz dñs confiteri cum tribus. §. seq. De satisfactio
autē quibus qualiter z a quibus: z in qm faciēda est restituti
tio. examinat multū plene in. §. quibus z qualiter ius civile de
ista obligatione que orit ex delicto quo ad deū nō curauit. s. tā
tūmodo de criminali vel civili que oriunt ex eo. vt. l. fi. de priua.
delic. z iuriscg. §. si pactiscar. de pac. z. l. qui nomen. ff. ad. l. cor. de
fal. z hoc ideo est qz non tendit principaliter ad illū finē dirigē
do act? nostros in deū: s. ad finē conseruationis rōnabilis crea
ture z civilis. His itaqz premisis iste due regule de satisfactio
ne triplici facienday dñi de duabus solū tangūt. Primo de sa
tisfactione faciēda primo i regula pctm. Secūdo de illa q fit deo
in regula pcti. De tertia autē q fit p oris pfectionē nō tangit vl
pōt dici q etiā de ea tangit ppter verbū correcto qd ponit i re
gula pcti qd quidē verbū tāq generale oēm satisfactionē inclu
dere videtur. z sic correctus dicat qui corde contritur: ore con

fitetur z opere satisfaciatur. Vtrū autem alterū sine alijs suffici
infra tangam. Venio ad casum in terminis quē figurat gl
in regula peccatū. p duo. c. z p vna. l. z similiter in regula peccatū
Et ex istis duabus regulis descendit regula possessor que est in
lesidei. vbi. §. detinēs alienū sciēter vllō tpe nō prescribit: qz
nendo peccat mortaliter. vt. l. vigilante. z. c. fi. de prescri. diutn
nitas autē tps nō excludit peccatū: sed auget. c. cū haberet. i
eo qui dux. in mat. quā pol. per adul. z. l. si diuturna. ff. de pe.
qd ibi no. z vide qd no. in. d. c. j. xiiij. q. iij. z. c. fi. de prescri. vt
quid si post completas prescrip. bonafide supueniat scientia vi
aliene an restituere teneat. dixi plenius in repetitione. c. possi
for. z ibi Jo. an. in. vj. articulo. Quia notabilia hic nō cad
descēdo ad oppositiōes. z primo circa glo. oppo. et videt q ista
regula sic gñaliter intellecta prout verba sonāt corrigit multis
leges que nō tolerant z permittūt concubinātū. l. j. ff. de concu
prescriptiones cū malafide. vt. l. de prescri. xxx. vel. xl. anno. p
tum dñentes inter se decipere. l. in cause. ff. de mino. vsuras vsq
ad certū modū. l. eos. C. d vsu. ex pacto nudo nō agi. l. iuriscg. l.
quinimmo. z per totā. l. ff. de pac. z iniusta snia. z etiā ex falso i
ramento qd in eis deductū est posse cōsequi z eorū preteritū vo
rū debitu retinere. l. iul. ff. de condi. inde. z. l. admonendi. in fi. de
iureiu. ex testō nō solēni in quo deficit solēnitas voluntas dñe
rens disponētis nihil posse capi. l. nō dubiū. ff. de testa. Itē tra
bel. z oīs falcidia d voluntatē testatoris detrahē. l. j. ff. ad. l. fi.
Itē multas exceptiōes iducere d pacta etiā iuramēto firmata.
vt mace. velle. z similes. vt in titulis ad mace. z velle. C. z. ff. It
fingere debitu d caritatē z fingere matrimoniū vbi vere nō ē
qzqz. vt. c. is qui fidē. de spon. z insti. de lite. obli. In his quip
casibus z multis alijs quos studiosus posset pdictis addere v
dentur he due regule corrigere tales leges ex quarū ordinati
ne inducūt boies ad peccandū cū fides z conscientia repugna
vidēant obseruantie predictarū legū: z etiā ius naturale repi
gnat qz vidēt disponere d caritatē z veri dñi voluntatē: z legu
autoritatē lucra iniusta sectari. vt patet in singulis supradict
exēplis in quibus negari nō pōt quin verset peccatū. vt. c. fi. a
prescri. Oportet ergo sateri q in predictis vel nō sit peccatū
z per psequens licite z impune consequi legū autoritatē.
gracch? §. adul. vel si est peccatū dicere q pdictē leges sunt co
recte. z hoc mirandū q leges inducūt peccatū cū sit sanctio sa
cta permittens honesta z prohibēs dñi: z sunt leges dñi dei e
p oia principū diuinitus pmulgate. l. j. z. iij. ff. de leg. z. l. fi. de
scrip. long. tēp. vñ qui eis resistit dei ordinationi resistit. c. q re
stit. xj. q. iij. z. c. si qz dñenerit. de maio. z obe. Canones autē a
legati superius z p plures simpliciter statuūt in certis casibz q
videt d psciētiā. vt de obseruatiā iniuste snie in acquisitione e
prescriptione in fingēdo matrimoniū z alijs vt p dixi. Ex istis
def resultare ppleritas z repugnātia quedā z laqueos parari
leges z canones statuētē talia qbz psciētia nō cōcordat. §. c. d
viduis. xvi. q. j. z. c. nerui. xij. dist. Quid ergo dicendū. ad bo
rūdeo z dico q Jo. an. in eo q canones dñi dñit legibz in prescri
ptionibz cū malafide iure civili pmissis z canonico porsus iur
prohibitis. z in vsu. iure civili pmissis z canonico porsus iur
bitis q dñictio sit ista: z an bona: z qua de cā. plene no. in reguli
possessor malefidei. in mercu. iij. articulo. z etiā in. ij. et in hoc o
pi. peccatū quinto articulo. z ibi tetigi vtrū rōne peccati predi
ctis casibus vel quibus ex eis possunt dicte cause deduci ad fo
rum ecclesie: vel cū bona cōsciētia retineri qd leges conferūt in
casibus supradictis z similibus nō repeto: qz ibi plene psequo
vltra Bar. qui hoc tetigit in extrauaganti ad reprimendū. sup
verbo denunciās. z Inno. in. c. pleriqz. de immu. eccle. z. c. noui
de iudi. in nouel. z per Bal. de vsu. aut. ad hec vbi plene. et. l. j.
C. de summa tri. p est. z vltra ipsos aliquas viles questiones Jo
an. cal. z alioz ibi refero de predicta materia que optime appli
cant ad materiā istarū regularū q solū statuūt nō remitti pccatū
nisi zc. §. z vbi cūqz qz arguit de peccato possit trahi ad forum
ecclesie cōtentiosum. vbi videas. Secūdo oppo. z videtur q
ad remissionē peccati nō solū restitutio ablati: sed cordis cōtri
tio z oris pfectio requirant vbi z ibi regula peccati. de pe. di. j.
§. deniqz. z. c. sidera. z. c. fi. cum multis ibi solu. Itē autem text
innuit q sola satisfactio sufficiat. quare male. solu. illud. c. palia
limitat. z sic iura iuribus concordantur. z circa hoc vide qd dixi
§. in euidentiali. Alibi Hostien. reuocat in dubium vtrum sola
cordis contritio sine confessione peccatū deleat. Et videtur re
lat multoz opi. tenere quod dixi. §. in prin. videlicet q vinculu
quo ligat quo ad deū sola cordis cōtritiōe remittit: s. vinculu
quo ligat quo ad eccliam remittit cū p sacerdotē absoluit: vl p
sniam ecclesie relaxat. Sed dices si deus peccata remittit p so
lam cordis cōtritiōē absolutio ecclesie: vel sacerdotis. vel sen
tentia ecclesie militantis nihil reperit quod relaxat. de peni. di.
stinctiōe quinta. diuina clementia. z sic frustra requiritur cōtra
iura q

tura que dicunt superfluis cautionibus non utendum. l. stip. §. diuus. ff. vt leg. no. cauea. z. l. non cogendum. §. fabinus. de pro. cu. Sol. dicit canon ita impartit a deo largitas misericordie vt non relinquatur iustitia discipline. de peni. dist. i. nullus. z. ca. si peccatum. z. c. quem penitet. impartitur autē a deo largitas misericordie peccatori propter contritionē ne eterna pena crucietur. sed ne delictum remaneat impunitū commutat in tempora lem. deus enim cū sit iustus z. misericors ex misericordia penitē i ignoscit non seruans peccatū ad penam eternam: ex iustitia vero impunitus non relinquit delictū. Aut em̄ homo punitur: aut deus si quid purgandū remanserit punit igne purgatorij qd sit erat omnem penam z. tormenta que pati potuisset in hoc seculo. o vt ait Aug. de pe. dist. vlt. c. si. Si ergo penitentiam iniunctā sacerdoti in hac vita peccator peregerit ab illa pena purgato rij liberetur iuxta no. per host. in tit. de remis. §. ad quod valent. er. illud autē consilium? magis est potestas sacerdotis in ista eritētia iniungenda qui fungit vice dei z. ei? loco pōt absol. ere penitēte. xi. q. iij. abfit. z. de peni. dist. i. c. verbū. z. c. multi. liciter. z. no. host. in summa de peni. §. cui confitendū. in princi. sub. §. qui recepta. verba ergo dy. qui dicit regula peccati qd er solam cordis contritionē deus peccata remittit. † Intelligi e quo ad penā perpetue gehenne. non autem qd nō debeant in oculo seculo vel futuro penis tpalibus purgari quā purgatione la contritio non excludit. Item nec solutio vel satisfactio fien a proximo per hanc regulam peccatum. per ipsam enim nō est celestis satisfactio. vt in simili de sent. ex cō. cū desideres. §. finali. Nam vt dicit in peccato etiā deus offenditur culus mādata pec. cor. transgreditur pro qua transgressionē iudex ecclesiasticus xpi vicarius imponet penitentia salutarem iuxta no. in summa osti. de pe. §. que penitentia. in prin. vt ipse dicit eo. ti. §. quib? qualiter. in pen. col. ver. sed nunquid sufficit. in hoc sepe delin. uunt plurimi sacerdotes qui credentes sufficere satisfactionem il aliud imponunt: sed simpliciter absoluunt: z. similiter peccato res delinquent qui postq̄ satisfecerint credunt non esse neces. s. amplius confiteri. Sed certe vt dictū est per rationē de pecca. o satisfecit proximo: sed hoc nō sufficit nisi deo et ecclesie satis. aciat vt predictū est. Concludo igitur qd his tribus concurrentibus. scilicet cordis contritione: ois confessione: z. operis satisfactio e est penitentia fructuosa. z. per consequens quo ad deū delect. eccatum in totum. de peni. dist. iij. perfecta. ¶ Tercio d̄ predicta immediate oppo. z. videtur qd si proxime dicta vere sint fru. ra per ecclesiā concedunt indulgentie siue remissiones p quas uo ad penā temporalem imponendā ab ecclesia a pena purga. rij liberatur peccator: qz non punit deus neqz homo postq̄ p indulgentiam penitētia sine pena debita gratis remittitur. z. qd etiā remittat patet in de. si dīm. in fi. de reli. z. vne. san. z. pa. hoc exp̄pressius in verbis. c. ad liberandū. de iudi. in pte deci. i. que postea host. refert ibi z. glo. similiter Jo. an. in nouella. fa. t. c. accedentibus. de priu. z. de pe. z. remis. c. si de istis indulgē. is z. quibus insurgit gratuita z. liberalis remissio peccatorum atet etiā in literis pape Nicolai tertij in quibus concedend. indulgentias transferentibus in subsidij terre sancte vtitur ad. ram istis verbis vt eiusdem terre negocius eo libentius atqz seruēntius prosequi studeatis qui potiores fructū ex vestris bonis vos noueritis percipientes. Hos de oipotentis dei misericordia z. beatorū Petri z. Pauli apostolorū autoritate infusi z. illa que nobis licet indignis deus ipse ligadi atqz sol. uidi contulit p̄tatem oibus qui verili dūci carere infigni. personaliter proprijs sumptibus in predicta terre subsidium officij curauerint suoz peccaminū de quibus veraciter cor. z. contriti z. ore confessi fuerint plenā veniā indulgemus: in re. lutione iustoz salutis eterne pollicitamur augmentū zc. Et dicit de alijs qui expensis alienis personaliter tñ accesserint. de alijs qui iuxta qualitatem facultatem suam personas ido. ras expensis proprijs destinabunt quibus personaliter ipsi non adant. similiter plenā concedimus veniā peccatoz. Subiungit illis qui non iuxta facultatē aliqua tñ contulerint. vel perso. as aliquas proprijs sumptibus miserint: vel de suis bonis tē. malibus ad aliquas destinandas contribuent et generaliter nnes qui de bonis temporalibus ad aliquas destinandas ali. a ministrabant prout singulis fuit diuina inspiratiōe fugge. im zc. Decernit oēs dictarū indulgentiarū fore participes. x istis liquidō apparet qd per ecclesiā pena debita pro pecca. o modico forte dato remittit per tales indulgentias prout po. t̄ ex predictis studiosus lector aduertere. quod an conueniat diuine iustitie z. vere sint tales indulgentie in conspectu dei: ar. go qd non pluribus rationibus. z. primo qz nulla. l. noui velve. ris testamenti. vel ab apostolis sup istis indulgentijs reperit. ita. in nouis autem casibus dicit imperator erubescendum si aliqua lege loqui. vt illa lege. C. de col. z. in aū. de trien. et se.

mis. §. cōsideramus. quod etiā nō est decreto dei vel apostolorū sancitū nō videtur superstitiosum adinventionibus presumen. dum. c. inter corporalia. de transf. ¶ Secundo arguit a diuisione. ne aut dicit istas indulgentias prodesse impenitentibus: aut pe. nitentibus: si penitentibus esset absurdū remittere penā ei qui retinet odiū dei. de pe. dist. iij. c. sane cauendū. z. c. nihil prodest. de pe. dist. i. §. hoc idem voluissent imperij. z. dist. iij. irrisor. z. dist. iij. ve eis. Est enim impenitens cōtumar z. rebellis deo. Et ta. les etiam contumaces z. rebelles lex humana prosequitur oēm eis audientia denegando. l. sed si per p̄torem. §. si dū decre. tol. ex quibus causis maio. facit. c. ad abolendā. de here. z. c. sup. eo. eo. tit. hoc eo. lib. Aut dices prodesse penitentibus. z. hoc vi. detur impossibile qz d̄ diuinā iustitiā: qz licet ppter contritionē dimittat culpā non tñ penā cōmensurandā delicto. vnde Deu. tero. xxv. fm modū delicti erit plagaz. modus. c. felicitis. re. si. de peni. eo. lib. z. apo. xvij. q̄tū glorificauit se z. in delictis fuit tñ date illi tormentū z. luctū. z. alibi q̄to tpe errasse te nostit: tanto nihilominus humilia te ipsum. de pe. dist. i. quoniam pro dū ctioz d̄ esse pena qd delictū fuit. de pe. dist. iij. c. productioz. z. c. penitentia. z. per illas indulgentias q̄ritas pene non cōmensu. ratur delicto: qz pro modico corporali labore: vel pro modica da. tione pecunie ois pena delect. z. hoc non puenit diuine iustitie cui d̄ se humana iustitia conformare. xi. q. iij. tunc vera. z. opoz. tet qd iustus misereat iuste. als nō est in eo iustitia. facit de peni. ten. dist. i. que penitet. z. c. nullus. z. c. si peccatū. z. quod dixi. §. i. ij. oppo. ¶ Itē pro pctis mortalibus q̄tūcūqz abolitis p contri. tionē quo ad deū imponit pena purgatorij que excedit oia tor. menta z. cruciatūs quos potuisset pati in hoc seculo. de pe. dist. vlti. c. si. In hoc seculo ieiunia et alia q̄plura corporis afflictia indicunt penitentib? xxiij. q. iij. amouere. z. c. felicitis. de pe. eo. li. bro. Quod ergo penas corporales adeo graues tollant indul. gentia. vt pro paruo opere meritorio pecunie vel laboris corpo. ris non cōgruit diuine iustitie: nec humane p tam dicta. ¶ Tercio confirmat hoc: qz procuratores z. ministri nō possunt ventre d̄ legē dñi: nec factū eius impugnare. de. romani. de elec. z. ca. si hoiem. ff. manda. z. xxi. dist. inferior. Sed papa est vicarius iesu xpi in terris. et ois xpi actio sua d̄ esse instructio: s̄ nō apparet xpm dimisisse penas gratis: sed bene culpas. Nec venit soluere legē q̄ soluit p illas indulgētiās dñi pena debita pro pctis gra. tis remittit d̄ iura allegata. §. proximo articulo. ¶ Quid dicit lex qd facti q̄stio in arbitrio est iudicatis. pene vere p̄secutio nō ei? vo. lūtat: s̄ mādato legis autoritate reseruati. l. j. post p̄i. ff. ad tur. pil. Nec pōt facere iudex qn dānatus furti sequat infamia. l. nō pōt. ff. de fur. d̄ enim papa iura tueri nō pro libito destruere ca. iustū. z. c. etiā nostra. de elec. z. qd no. de offi. archip̄res. c. si. in no. uel. ¶ Quarto sic p̄supposita oī. l. diuina pariter et mūdāna q̄ dicit publice iteresse ne malicia remaneat impunita. c. vt fame. de sen. ex. z. l. ita vulnerat. ad. l. aq̄l. Et p̄supposito canone quo cauet qd facilitas venie incientiū tribuat delinquēdi. xxiij. q. iij. est iniusta. et. xxiij. q. ix. loci. ibi si ea que male usurpant omitti. mus excessū viā alijs aperim? videt ergo ex istis qd si papa vel ali? platus p̄textu p̄tatis clauis penas maximas in hoc seculo pro pctis sustinēdas p indulgētiās remittat abutatur clauib? da. tis Petro z. successoribus in edificationē nō in destructionem. de pe. dist. vj. in prin. xxiij. q. iij. nō in p̄petuū. Quz em̄ leges di. ce seculi scripte sint rōnabiles z. fundate sup cōi bono. iij. disti. erit aut iniustū est p̄fata p̄sideratione eas transgredi. lxj. di. mira. mur. z. de postu. pl. c. bone. j. Qu ergo iste indulgētie certis locis z. p̄sonis: z. eoz priuata p̄sideratiōe cōcedant vident iniuste z. di. cede sunt dissipatiōes z. nō dispēlatiōes. z. p̄sequēs q̄ vtuntur eis nō sunt tuti corā tribunali eterni iudicis. sicut in fili. c. cum. eterni. de re iud. §. eo. li. facit qd no. Bar. in. c. nō est voti. deuo. to. in gl. z. qd ibi sup ea in nouel. z. c. de multa. de preb. in nouel. ¶ Quinto z. vltimo confirmat hoc alia rōne qui non satisfi. cit nō dicit penitēs. de pe. di. i. z. tres sunt. z. c. q̄obz. dist. iij. to. tum. z. c. ille rex. z. hinc est qd ille q̄ satisfecit nō absoluit. xiiij. que. stione. vj. si res aliena. z. de p̄se. di. iij. c. sine p̄tia. s̄ inituz pene debite pro delicto est ps satisfactiōis. vt ptz in iurib? alle. §. i. ij. ar. in fi. ideo nō videt satisfecisse z. p̄sequēs pctiū nō remissum in foro cōsciētie male securū cū dei p̄ceptū impune calcauerit p p̄ter dictā indulgentiā vicarij iesu xpi cui tñ fuit visus satisficere penā debita pro peccato subire. facit. xv. q. vj. iuratos. deus em̄ nō acceptat dispensationem ecclesie nisi fm iustitiam. de pen. di. stin. j. quem penitet. de consec. dist. ij. qui scelerate. z. xxiij. q. pri. ma. non imperpetuū. z. d. c. cū eterni. Ex istis quinqz rationib? sic efficaciter deductis videt qd iste indulgentie peccato: ib? q̄ tuncūqz penitentibus z. confessis parū aut nihil p̄sint nisi sa. tisfacciant prout iura volūt allegata supra in secundo articulo. z. cōfirmant predicta qz per duo sacramenta expiant peccata: scz per baptisimū z. penitentiam. Et penitentia appellatur secunda

Petrus de anchorano

tabula post naufragiū. de peni. di. j. c. ij. post naufragiū. 2 de sum
ma trini. c. j. ergo nō per indulgentias que non sunt sacramēta
predicta: sed inferiores: quod p̄t q̄ concedunt etiā per non ha
bentem p̄tatem clauū: vt sunt electi z p̄firmati etiā non p̄sby
teri qui possunt eas p̄cedere. vt. c. accedentibus. de excef. prel. in
nouel. z ibi p̄ Jo. cal. quod secus esset in penitētia z baptismo q̄
nō possunt ministrari siue p̄ferri nisi a sacerdotibus qui habent
p̄tatem clauū. c. verū. z. c. multiplex. de pe. di. j. z remif. s. ad ho
stien. in. j. op. Iste sunt fortes rōnes quas habui pro maiori p̄te
ex repetitiōe solēni quā facit recolende memoriē summus decre
toz doc. d. Baspar. de calde. in romana curia de ca. nostra. s. de
pe. z remissio. Multū tñ ad eoz corroboratiōē ex quibz rōnibz
bus apud antiquos z modernos reuocat in dubiū vtrū indul
gentie tñ valeant q̄tū sonāt: z refert ipse de hoc multoz op̄. de
quibus in. c. qd̄ aſt. s. de pe. z remif. in summa. eo. tit. Et iste p̄i
mo dicit q̄ tñ valent q̄tū in eis reperit̄ indultus siue remissum
postea dicit se nescire. Alij dicūt eas valere quo ad dīcta igno
rantie tollenda. Alij quo ad venialia. Alij quo ad penitētia ne
gligēter peractā. Alij quo ad diminutiōē pene in purgatorio
Alij q̄ ad p̄uerantū deuotiōē z fidei suscipiētiū ipas. Alij ali
ter opinant̄. Sed idē. d. Baspar. dicit q̄ ipse op̄. nimis diminuūt
z vilificāt thesaurū z p̄tatem ecclesie militātis cuius regnū p̄e
sidentes antiquis t̄pibus z modernis istas indulgentias conce
dunt. Et licet de eis in veteri z nouo testō non sit exp̄sse cautus
tñ sancti patres q̄ eas instituerūt credendū est apostolis z alijs
sanctis patribus habuisse z nō errasse. xij. disti. q̄s nesciat. ad b
xj. dist. ecclesiasticarū. de cele. mis. cū marthe. post p̄inc. Itē fun
datur sup p̄tatem clauū q̄ nō est tūc disputare. de excef. p̄
la. tāta. l. dist. et cōstitueret. z tradita est sacerdotibz hec p̄tās q̄
bus a dño dictū est. Quoz remiseritis peccata. z. dicit. s. in. ij.
oppo. p̄ host. in sum. de remif. s. q̄ remittit. z. s. q̄s possit. fundan
tur etiā sup merita sanctorū qui sanguinē innocentē effuderunt
in augmentū fidei z militātis ecclesie quoz merita ecclesia in cōi
z singulari in diuersis officijs cōmemorat. z vide de reli. z vener.
sanct. c. j. s. hoc eo. lib. etiā credendū est q̄ ipsi in paradiso p̄ ecc
lesia catholica z peccatoribus intercedāt. vñ de Paulo scribit̄
tur q̄ in orationibz suis sine intermissiōe orabat deū pro roma
nis. xxiij. sacrosan. Oratōes etiā assidue ecclesie militātis p̄ pec
catoribus apud deū ipsis verissimiliter suffragant̄. Cū dicit ca
non. credēdū est cū z fidei pietas hoc expostulat credere q̄ oēs
elemosyne totius ecclesie orationes z opera iustitie z misericor
die succurrāt recognoscenti mortē suā ad conuersationē. de pe.
dist. vj. c. j. ver. laborez. Itā ergo maxima merita et beneficia q̄
sancti patres z martyres reliquerūt in terris sunt satisfactia
cōpensare cū penis q̄ essent als peccatoribz irrogande. Ex his
circūscrip. sufficeret solū meritū passionis xp̄i qui pro peccato
ribz orauit z cuius liuore sanati sumus. Quia ergo vnus pōt
aliū a debito liberare. l. soluendo. de neg. gest. z. l. soluit. de iur
di. videt̄ q̄ merita passionis xp̄i z sanctorū martyrum p̄ indulgē
tias possint etiā cōicare z participare cūz peccatoribz vt sic per
merita iustoz leuiēt pene z supplicia peccatoz. z sic pōt intelli
gi dictū Ambrosij de pe. dist. iij. ille rex. peccatus inquit aut do
natus: aut deletur. aut tegit̄. donatur p̄ gratiā: delet per sangui
nem: tegitur per caritatem. donari dicit̄ proprie per baptisum
q̄ sine oī pena sunt duo baptis. de consecra. di. iij. sine pena. do
nari enim dicitur quod nullo iure cogenti datur. de reg. iu. l. do
nari. Deletur dicit̄ ibi rex. p̄ sanguinē. i. p̄ passionē z fidē quam
quis bz de passione xp̄i: illud proprie fit per indulgentiā. tegi
tur per caritatem. i. satisfactiōē z alia bona opera. z iste indul
gentie p̄sunt per predictā ratiōē tenet host. in tit. de pen. z re.
s. ad quid valent z inq̄tum. vbi appellat hec merita sanctorū
orationes z cōiones z alia opera thesaurū ecclesie quez p̄ tales
indulgentias cōicat peccatoribus vt p̄o ipsis soluēt. et p̄ ista
tollunt oīa quasi argumenta dīa que locū habent de stricto iur
ris rigore. Sed vbi in peccatore reperit̄ cordis contritiō. itē cō
fessio z satisfactio facta p̄mo q̄ pena debita pro peccatis non
possit per sacerdotes ecclesie minozari z in totum remitti eēt rō
gorosum dicere z in dei misericordia nō sperare. s. c. multiplex.
de peni. dist. j. Snia ergo siue op̄. que vetat misericordiā fugiē
da est. l. dist. ponderat. in fine. Item in veteri z nouo testō multa
sunt exempla ex quibus sola cordis contritiōe et conuersiōe
sunt oīa peccata dimissa. patet in Dauid in beato Petro z bea
to Paulo: z alijs de quibus de peni. di. ij. s. nunq̄d etiā Dauid
per host. in summa de pe. s. quibus. z quod dicit. ver. quid con
tritiō. vt. l. dist. s. econtra. z. c. q̄ tua sanctitas. et. c. q̄ ponderet.
Ex quibus multis similibus clare liquet de magna dei miseri
cordia. ergo illos qui conuertunt̄ ad cor verissimile est: ergo hāc
p̄tatem eius vicario z sacerdotibus reliquisse. l. relaxādi penas
alioquin dicit canon contra clauē ecclesie datas disputabitur
quodcūqz ligaueris zc. Mathei. xvi. z. l. dist. vt constituerēt

Non obſt. q̄ pena legis auctoritati nō iudicis voluntati man
tur: q̄ hoc verū nisi ex cā. Itā tñ pōt mitigare penas iuxta
in. l. quod ergo. s. pena grauior. ff. de his qui nō. inſa. Item. nō
perator qui p̄est temporalibus delinquentibus indulget an
integrum restituit. vt patet. C. de senten. pas. per totum. ergo
papa qui p̄est cure aiarum pōt per indulgentias relaxare
nas als pro peccatis condignas. z in hac op̄. residet idē. d. Jo
spar. in predicta repetitione qui tñ consuluit istis qui remif
nem penarū per indulgentias sunt p̄secuti ne abstineant p̄per
hoc a bonis operibus. Quis enim sunt ex indulgentia immuns.
tñ ex contēptu possent ligari. xj. q. iij. s. cū ergo. xxiij. q. iij. s. lo
tandum. Idem consuluit host. in p̄cal. s. multa alia q̄ istis iur
gentijs quis vtiliter p̄sequitur hic omitto qd̄ solus pro inuol
4 gentia predictoz tangā post eū. ¶ Quid est indulgentia
cit q̄ indulgentia est pene remissio tēporalis debite pro peccatis
actualibus penitentū non remisse in absolutione sacramenti
facta a prelato rōnabiliter z ex rōnabili cā per compensatiōē
de pena indebita iustoz. Exponendo singulaverba dicit qd̄
diffinitione ideo dicit̄ remissio: q̄ oīs indulgentia est remissio
non econuerso. z sic remissio ponit loco generis vt patebit qua
ibi plene hec dicit̄ ad differentiā remissiois culpe que culpa
trahitur per peccatū z istā mediante contritiōe solus deus
mittit. de pe. dist. j. s. hoc idem. z. c. verbū. z de pe. dist. iij. nē
tollit. z ideo dicit̄ abusus q̄ quis dicit̄ absoluerē a pena et cla
pa. Contrahitur enim ex ranore z odio inter deū z hoīes p̄
catum generato que culpa dicit̄ maculare aīam. j. q. j. ventunz
ex hoc meret̄ penā eternā que per contritiōē aboletur z cōm
tatur in tēporalem: quā si non subiit̄ vel si non patit̄ in hoc
culo patietur in futuro. de peni. dist. j. s. peccatū. z. c. multiplex
quinta dist. qualiter. z de rap. c. sup eo. ibi debite. naz pro quibz
bet peccato d̄z imponi vel sustineri pena. de peni. dist. j. deus
ca. tres sunt. Item dicitur debite ad differentiā indebite quā
sustinerunt sancti martyres. z hanc indebitā quasi p̄ modū
pensationis z retributionis beneficij ipsis sanctis martyribz
p̄suevit ecclesia peccatoz penas debitas per indulgentias enu
rare. vt. s. dicit̄. ibi debite pro peccatis dicit̄ ad differentiā pec
ca. deus punit aliquos in hoc seculo sine culpa. vt in ceco naō
Jo. z similibus. de pe. dist. iij. pro peccatis actualibus hoc dicit̄
tur ad differentiā pene que infligit̄ pro originali que nō remi
tatur nisi in baptismo z immediate a deo. de consec. dist. iij. fir
missime. ibi penitentū hoc ideo dicit̄ est q̄ impenitens nō gra
det indulgentia. vt dicit̄ est. s. in hac. iij. oppo. in secundo arg
mento ibi non remittit̄ in absolutione sacramentali que si nō
p̄benditur remissa in totum relaxatur per indulgentias idē
restat de pena. quod enim ibi remissa fuit nō potest amplius
mitti. argu. xxiij. q. xiiij. s. quod nō. non formatum. z de despo
impub. c. ad dissoluendum. z quod sacerdos possit remittere
nam irrogandum propter offensam dei z ecclesie non priuata
illatam proxime not. hostien. plene in titu. de remif. s. qd̄ rem
tit sacerdos. verū. remittit igitur. z ista remissio sacerdotis q̄
confessione appellatur remissio priuata. que autē fit per ind
gentias est generalis publica z solennis. eo. titu. s. quis poss
ibi facta a prelato ecclesie: quia non valeret si non esset p̄tās
faciente. de iurepa. quod autem. cum concor. ¶ Sed bicim
5 denter quero an p̄sbyteri maxime rectores parochiarum pos
sint indulgentias concedere. z videtur q̄ sic quia ipsi ratiōe
re et ordinis videntur successores apostolorum. xxi. disti. in
uo. xij. q. j. videntes. z ibi nō. q̄ omnes fuerunt pari ratione
p̄diti. z. xviij. q. j. loquitur. z ex prerogatiua ordinis p̄sbyteri
detur descendere ista potestas indulgentiarum que versat̄
ca animam salutem z peccatorum remissionem: et solis p̄sby
ris concessa per illud euangelij. Amen dico vobis quodcūqz li
gaueritis zc. Mathei. xvij. z Joā. xx. Accipite spiritum sanctū
quorum remiseritis peccata. facit. c. omnis. z. c. cum ex eo. de p
z remif. z dicit̄. s. in. ij. op. Item hec remissio peccatorum p̄ced
a potestate clauū. de peni. dist. agite. z. c. multiplex. z. c. verbū
Sed inferiores sacerdotes non habent clauē. de summa trini
firmiter. in fine. de consecra. eccle. vel alta. aqua. Ex his infer
q̄ indulgentie per quas penitentie enervantur possunt cōcedi
simplici sacerdote z q̄ carens sacerdotali ordine non pōt ipsas
conferre. Alij vt Archi. s. eo. lib. de penis z remissio. romana.
net q̄ solis episcopis hoc competat z ratiōe episcopalis digni
tatis. hinc est fm eum q̄ electus confirmatus hoc non potest.
hoc not. hostien. s. de excef. prel. accedentibus. Tertiū dicit̄
concedere indulgentias competit ratiōe dignitatis vel iurif
tionis episcopalis. z hoc tenet host. in summa de remissio. s. q̄
possit. z aduerte quod dicit̄ episcopalis iurisdictionis znou ep
scopalis ordinis. ex hoc enim inferas q̄ electi z confirmati: se
non confirmati possunt concedere istas indulgentias. quod
net Joannes calde. in. c. accedentibus. de excef. prelatoz. um.
additionibus

Indulgentia
Adde p̄stri
cte sumi d̄z.
Inn. z host.
in. c. licet. d̄
transa. bal. i
marga. ver.
indulgentia.
z in. l. huma
nitatis. C. d̄
impu. z alijs
subſti.

ad ditionibus ad nouella. Concludit tñ q si nō sit sacerdos qd
debeat abstinere inferens: 2 aliud quod abba. 2 inferiores pre
lati q̄runcunq; presbyteri nō possunt concedere indulgentias
quod tenet. d. Balpar. in. d. repetitione vbi etiā tenet q̄ hec nō
possunt prescribere vel cōsuetudine vendicare etiā si habeāt epi
scopalem iurisdictionē. Non ob. qd pōt prescribi p̄as ex cōcan
di q̄ aliud est in ex cōicatione que pōt cōpetere inferiorib; p̄es
atis permissione iuris 2 hois: 2 aliud in indulgentijs cōceden
tis: q̄ ex epali iurisdictione cōpetit vt predictū est. Nō ob. qd
emissio peccatorū pendeat a p̄tate clauis: 2 per cōsequēs cōpe
at etiā simplici sacerdoti: q̄ illud vtrū de clauē fori penitentiā
is: non autē de clauē iurisdictionis 2 dignitatis. 2 hinc est q̄ sim
plex sacerdos non pōt ex cōicare q̄ illud non cōpetit rōne ordi
nis tñ. de quo no. ij. q. j. nomen. 2 de off. ordi. si sacerdos. 2. c. cū
b ecclesiā. eo. tit. C. Juxta predicta dubitat de legato de la
re: 2 videt q̄ nō possit q̄ hoc nō est iure exp̄essum 2 q̄ sancto
m patrū 2c. ij. q. v. cōsuluisti. Contrariū tenent oēs. s. q̄ possit
2 pōt facere statuta p̄petua 2 maiorē iurisdictionē h̄z post p̄ins
pem in p̄uincia. c. si abbatem. de elec. s. eo. lib. 2. c. fin. de off.
g. 2 tenet Spec. in tit. de leg. s. supra est. in. iij. col. ver. pōt etiā
indulgentias. vbi dicit q̄ p̄pter reuerentiā cōsiliū d̄z legatus se
formare cū alijs p̄elatis. C. Ex predictis etiā argue q̄ due
nt clauē ecclesie. quod p̄z ex quibusdā iuribus que loquū
r in plurali clauē. Quedam tñ alia loquunt in singulari. de
reel. p̄ela. tanta. d. Balpar. dicit q̄ due sunt clauē. vna sacra
mental: alia iurisdictionalis. Prima est clauis ordinis q̄ illā
tatem non pōt exercere qui nō est in or. s. de sum. tri. c. j. 2 de cō
e. c. q̄to. Secūda dicit auctoritate dignita. vel iurisdictionis.
In cōsequē quis per canonicā electionē 2 confirmationem
multitudinē: vel aliā acquisitionē dignita. ministerij vel offi
ci ecclesiastici. de ele. transmissam. de maio. 2 obe. cū in ecclesijs.
hac plenius in predicta repetitōe. 2 p̄ Post. in summa de re
el. s. j. C. Sequitur in diffinitione rōnabiliter 2 ex cā rōnabi
litudinis ponit ad differentiā dissipantiū nō dissipantiū thesau
rū ecclesie quoz indulgentie nedū valent q̄rū sonāt: sed peni
s nō valent. ad hoc de peni. dist. j. 2 dist. v. considerēt. videt em̄
clauis. 2 sic aperire nō valet. xxiij. q. iij. nō p̄petuū. vel pōt di
q̄ sit tanta: q̄ fides subditi tāta esse pōt q̄ ad illā consequen
tiam acceptat a deo. xv. q. vlt. c. si. de consec. dist. iij. baptisimū
n. vñ absoluit quis a putatiuo p̄elato licet p̄elatus peccet.
Ex fide meret absoluitōe. de elec. dudū. 2 quod ibi no. Jtē di
citur in predicta repetitione Post. sentit q̄ p̄cise valet etiam si
serit indiscrete cōcessa. puta remittit penitentiā: seu penitētia
in p̄o tribus denarijs: peccat tñ p̄elatus sic indiscrete remit
tis vt ipse Post. no. in tit. de remis. s. ad quid valet. C. Sequi
tur in diffinitione 2 rē cōpensationē pene indebitē istoz. Jtā s̄
ex pone vt dixi. s. in. c. contrarioz. ver. fundat meritis etiam
p̄ sanctorū 2c. C. Postremo circa istas indulgentias q̄ro an
que per malos p̄elatos concedat indulgentia sicut p̄ bonos.
Idet q̄ non. j. q. j. remissionē. de conse. di. iij. q̄ro exaudiuit. fa
ad predicta. iij. q. vij. in grauib; p̄o hoc quod dicit non est
ider nisi sit in ea iustitia. de verb. sig. forus. ad idē. j. q. j. maledi
m. Jtē peccator constitutus in mortali non participat de in
dulgētia. ergo multo fortius p̄elatus malus nō videt posse cō
re. arg. c. cū marthe. de celebra. mis. ibi beatus est dare q̄ ac
dere. Post. dicit q̄ p̄ bonū ministrū sit remissio ex officio quā
ab ecclesia tolerat. Cū Bath. xxiij. sup cathedra Moysi
erūt principes 2 p̄phete. nec volūtas sacerdotis obesse: nec
p̄desse pōt lz multū p̄ benedictionē possit. j. q. j. dictū. p̄o hoc
time. j. q. j. inter catholicā cū multis. c. 2. xv. q. vlt. c. vlt. zistam
cl. tenent oēs. vt in. d. repetitione no. Et hec sufficiat de mate
r indulgētie que bene ad p̄positū istarū adaptat: q̄ p̄ istas
remissio peccatorū p̄currentibus satisfactōe. de quib; in ter.
Quarto p̄ncipaliter op. dicit: ter. q̄ d̄z restitui ablatū alā
m remittit peccatū. C. s̄ q̄ multi sunt casus in quibus est
h̄z possibilis restitutio ex parte debitoris. puta cū debitor labo
r inopia. in quo casu fm istā regulā debitor iste inops lesset in
cū dānationis postq̄ est semp in peccato: q̄ nō restituit abla
tū certe hoc cā differētie eēt absurdū 2 s̄ iura q̄ non obligant
q̄ ad impossibile vel difficile quo ad penā. vt no. in. l. p̄tinuus
s. ita. ff. de verb. oblig. querelā de iure. 2. c. ij. de testi. cog. Jtē
q̄ ad reconciliationē cū deo: p̄is p̄fessio 2 cordis p̄ritio suffi
ci: cū p̄posito reddendū cū cōmode poterit qd impobe extor
si. Sola. dicit glo. q̄ aut q̄s est debitor ex d̄ctu. aut ex delicto. si
ctu sufficit si sit inops q̄ cedat bonis vt remittat sibi pecca
tū aut sit debitor ex delicto: tñ si nō pōt soluere d̄z luere i cor
pore. 2 ista castigatio in corpus liberat eā debito prout sentit
C. Sed occurrit dubiū vtrū hoc sit verū inuito creditore q̄
d̄t q̄ vult potius in carcerib; detineri q̄ verberari. sic ne a de
b̄o libere. Jo. an. post Jūno. refert quosdā dicere q̄ non

h̄z locū ista cōmutatio cū agit ad interesse: s̄ tñ cū agit ex deli
cto ad penā vel penitentiā imponendā. et hoc si p̄z actor. i. xij. q.
ij. fraternitas: sicut iudex p̄cedit ex officio ad penā imponendā.
vt. s. de maledi. c. ij. Alij dicūt q̄ dicta cōmutatio h̄z locū cū pe
ne applicent fisco: quod est dicendū in dubio in. l. agraria. d̄ ter
mino mo. p̄ Bar. S̄z vbi applicant certis p̄sonis nō sit cōmu
tatio eis inuitis. 2 ita no. in. c. odoardus. de solu. 2 hoc videtur
sentire Jūno. q̄ creditor is sit electio vtrū velit eū castigare vel i
carceribus vt sic dixerim macerari. Alij dicūt q̄ est electio ipi
debitoris vt refert Bal. in. l. si. ff. de iniur. te. vbi tenet q̄ aut crea
d̄tor d̄z habere fidem de debito donec veniat ad p̄nguiorē so
tū: aut eligere q̄ sultib; cedat. nā in carcerib; postq̄ p̄stat de
delicto non d̄z teneri ad hoc. ff. de iurepa. l. diuus vespasian. s.
si. qd no. de mino. l. qd si minor. s. si seruus. si tñ ipse debitor: el
gat stare in carcerib; 2 nō cedi audiendū est. vt no. Bal. in. l. qui
cunq; C. de ser. fugi. qd est verū si sit inops. secus si idoneus ad sa
tisfaciendū: q̄ tñ eligēs potit stare in carcerib; q̄ soluere audi
ri nō d̄z. ff. de polli. l. de pollicitationib; 2 colligim; igit qd pe
na pecuniaria remittit si cōmutat in corporale. facit. l. qd ergo.
S. pena grauior. de his q̄ no. infra. et nō solū sit ista cōmutatio in
predicto casu inopie: sed in certis alijs 2 iter alios cū pena ordi
naria nō cadit in delinquentē. puta est pena manus quā nō h̄z vl
h̄z aridā. tñ sit cōmutatio in aliā. vt no. Bal. in. aut. s̄z nouo lu
re. C. de ser. fugi. 2. l. ij. C. vt infra certū tps. xv. q. vj. q̄ iuxta. vbi
de quod no. Bal. in. l. nullū. C. de testi. 2. l. ij. C. de spoz. Et ista i
relligo in foro iudiciali: s̄z in foro penitēciali vtrū debitor ex des
licto teneat vltra supponere se castigari in corp; vt dimittat sibi
p̄ctm vt nō alteri prout vult ista regula dubito vtrū sola p̄fessio
cū intētiōe restituēdi cū poterit sufficiat isti obligato ex delicto
sicut obligato ex d̄ctu. Jtā in iure fori nō sufficit. vt in ista gl. iu
re nō poli nō teneat se subijcere tormentis quo ad liberationē ab
obligatiōe qua tenet h̄z ex delicto illo. S̄z q̄tū ad obligatio
nem qua tñ satisfacere eccle de p̄cto 2 offensa i deū tenetur reci
piat h̄z luitiōe in corp; in penitētia a sacerdote sup quā vide
p̄ Post. no. i. sum. de pe. s. q̄b; 2. s̄z nūqd sufficit. pe. col. 2. b̄ce sunt
vā cū est euident in totū inops. qd qualr p̄bet no. ipe bal. i. l. q̄
cūq; facit qd no. i. l. vbi adhuc. C. de iure do. 2. l. si fideiussor. s. j.
ff. q̄ satis. cog. si aut nō in totū s̄z p̄ pte sit inops dic q̄ erigit q̄re
nus facere pōt nō vltra vt sic eadē sit rō de toto quo ad totū que
e ff de pte quo ad partē. l. q̄ de tota. ff. de reuē. de hoc p̄ Post. i. d.
s. q̄b; 2. pe. col. vbi qd iuris si debitor p̄t cōmode satisfacere 2 b̄
cusat s̄z petit dilatiōe. creditor negat vtrū absolui possit in fo
ro penitēciali. cui add qd no. i. d. s. q̄b; 2. s̄z qd si difficilis sit re
stitutio. 2 ibi plene de effectu istius cessiōis. 2 vide qd statū dico in
x. vlt. q̄ro. 2 hec sunt dicta cū debitor p̄pter inopiā nihil pōt
soluere: vel pōt: s̄z cū magno incōmodo. S̄z qd dices si pōt sol
uere s̄z nō absq; p̄sone sue periculo. pone exēplū cū mulier certa
est se p̄cepisse p̄turit vel ptum supposuit quē vir vt filius educa
uit 2 heredē instituit. vel tāq̄ filij 2 ab itestato successit mulier d̄
hoc p̄terit 2 reatū suū cognoscit vidēs maritū suū educasse si
liū adulterinū vt p̄p̄iū vel p̄tū suppositū 2 ei 2 futurū heredē. h̄
tñ nō audet reuelare 2 virū suū rigidū 2 scuerū nouit: vel si nouit
mitē nō audet bonā famā suā hac de cā demigrari. qualr aut p̄su
lat sue salutis. dicit qdā q̄ durate siue stāte hac fraude nō vt qd
debeat itelligi penitēs. de pe. 2 remis. qd qdā met. xiiij. q. vj. et si
res. nō stāte fraude iste p̄t putatiū priuat suos p̄sanguineos a
sua hereditate p̄replatiōe istius filij putatiui quos alis nō priua
ret. C. si q̄s ali. test. p̄bi. l. j. Et ideo p̄ discretū sacerdotē est ei pe
nitētia in iūgēda. de pe. 2 remis. c. officij. C. s̄z restat dubiū qua
liter de exp̄sis sit restō faciēda vtrū q̄ alit filiū alienū. vel de he
reditate sua illis q̄ fuissent sibi verisimiliter successuri si vir iste
nō credidisset istū fore ei filium qui vt filius ex testamento vel
ab intestato hereditatē possidet. Post. cōsiderat vtrū ex reuela
tione veritatis fiēda marito mulier posset incurrere periculū
aut non possit. Jtāmo casu vt credat pro posse reuelādo hoc fi
lio in secreto: q̄ simplex vel spiritualis. 2 tunc si ei credat consu
lat 2 inducat eum vt ab illa hereditate abstinat. qd si facit mu
lier erit tuta nisi de exp̄sis factis in tales filiū putatiū quas
ipsa non ipse filius restituere tenetur. Nam illa habuit malā fi
dem. iste bonam. vt. l. certum. C. de rei vendi. Si vero filius non
vult matri credere: vel est sibi siue marito periculū reuelare. tunc
non est aliud remedium q̄ vt ipsa de suo restituat venientib; ab
intestato marito vel alijs institutis cum eo hereditibus portionē
suam quāz habuit de hereditate patris putatiui. vel si tales nō
extant faciat inde elemosynam de consilio et consensu dioceſa
ni p̄o anima illius mariti. nam in hoc gerit vtiliter negociū suū
duodecima questione secunda. Quarto videtur finem. 2 notat
Postiensis in dicto. s. quibus et qualiter. sub. s. quid de p̄es
dam ementibus. versiculo quid si non potest reperiri. et versicu
lo quid si filius. C. Et hoc verum quando mulier potest

¶ Clauē.
Adde q̄ cla
ues Petri
apli sūt plu
res. not. car
di. in cle. j. d̄
sepult. gl. s.
j. xx. distir;

Petrus de anchbarano

de p[ro]prio satisfacere: vt. s. dictu[m] e[st]. Si h[oc] n[on] p[oss]it t[unc] doleat de pecca-
to disponat in mente sua satisfacere cu[m] p[ri]mu[m] poterit iuxta pos-
se suum. ¶ Sed restat dubium qualiter ille leso restituat vt non
p[oss]it ei peccatum et culpam suam. dicit Hosti. q[uod] per medium sa-
cerdotem debeat fieri restit[utio] dicendo vnus qui te lefit tibi hoc
restitu[er]it vel in alio casu dicat q[uod] non potest ei restituere: id sibi
remittatur p[ro] salute anime sue. Vbi t[ame]n hoc sacerdos non possit
dicere sine suspitione et infamia mulieris cui[us] culpa posset per
hoc detegi vel suspecta h[ab]eri: et forte tormētis subijci melius est
tacere ex d[omi]no sufficere mulieri. xxi. q. ii. ne quis. zita no. Hosti.
In. d. s. quibus et qualiter. in fine p[ri]me col. n[on] p[oss]it ex his q[uod] semp[er]
in defectum eorum quibus e[st] restit[utio] facienda fiet erogatio pau-
peribus vt predictum e[st]. facit quod no. Hosti. in summa d[icit] vsur.
s. qua pena sub. s. alia a iudice. ver. quid si ueneratur. cum x. p[re]-
cedenti r[ati]o. S[ed] de iure ciuili videtur q[uod] bona et iura illius cui erat
restit[utio] facienda deferantur in siscum vt in herede si hoc vult: vt. l. j.
C. vñ vir et vx. vel si n[on] vt herede tanquā bona vacantia occupet
illa: vt. l. j. ff. d. iur. fil. et sic videt[ur] q[uod] ista erogatio in pauperibus
non p[re]cedat de iure ciuili. Solutio oportet fateri d[omi]no q[uod] semp[er]
heredi fiet restit[utio] qualiscu[m]q[ue] sit heres filius vel alius qui de iure suc-
cedit his non apparentibus veniunt pauperes prout glo. dicit
7 ¶ Alterius q[uestio] quid si debitor p[oss]it restituere sed cu[m] magno
eius incommodo: q[uod] nihil sibi remaneret ad victu[m] videtur q[uod] in to-
tum. arg. eius quod not. in. l. nenseni. s. si. ff. d. re in. quod credo
verum si male ablata sunt illa que haberet penes se. vt. d. s. si.
Si h[oc] n[on] h[ab]eret t[unc] si est debitor ex d[omi]no videtur secundum glo.
q[uod] integre nisi cedat bonis s[ed] certe in foro p[ro]prie etia[m] sinecessione
videtur teneri vltra quam commode facere possit. Nam cessio
est actus iuris ciuilis secundum quod non debet regulari p[ro]prie
sed secundum veritatem et secundum deum. vnde vltra quā satis-
facere possit deducto ne egeat non videt[ur] in penitentiali teneri
ad restitutionem vt credo p[ro] hoc. c. in l[ite]ris. de rap. et c. cu[m] tu.
de vsuris. que iura loquuntur in criminibus. Et tamen vltra fa-
cultates non debent inquietari pena canonica siue sp[irit]uali p[ri]ua-
tionis videlicet sepulture. ¶ In vsurario vtrum teneatur in to-
tum et deducto ne egeat glo. q[uod] in solidum in. c. cum tamē. de vsu.
idem ibi alia. viij. et Bos. Archi. d. c. q[uod] p[ro]p[ri]e. eo. ti. et hoc li. idem
Hosti. in. d. c. cum tu. Et hec opi. secundum Jo. an. videtur vera
in foro penitentiali p[ri]a in foro iudiciali: vt in. d. c. cum tu. in no-
uel. super gl. et l. s. ¶ Quinto principaliter op. et videtur q[uod] q[uod]q[ue]
etiam si non restituatur ablatur remittatur peccatum: puta cu[m]
res perit casu fortuito: tunc enim ipse interitu liberatur. l. si ex le-
gati causa. ff. de s. ob. et l. item si s[er]uatum. de rei ven. et l. q[uod] te.
si cer. pe. So. gl. p[ri]ma sentit illud d[omi]num et dicit q[uod] istud. c. debet
intelligi cum restitutio est possibilis quia res extat: secus si res
perierit ita q[uod] restitui non potest. Tunc enim dicit glo. tenebit[ur]
ad estimationem non obstante quod dixi q[uod] eius interitu libe-
retur: quia illud verum cum culpa sine mora debitoris n[on] p[re]ces-
sit interitum ipsius speciei. Sed si p[re]cessit tunc ad estimatio-
nem tenebitur: vt in. l. subtractum. C. de fur. In casu ergo huius
capituli debem[us] intelligere q[uod] p[re]cessit mora et culpa: et hoc p[re]cessit
illud verbum peccatum alias non teneretur ad estimationem vt i
d[omi]no. ¶ Sed hic occurrit dubium vtrum istud sit verum si res
debita eodem modo fuisset peritura penes creditores siue d[omi]n[u]m.
Ad hoc vide q[uod] no. plene Bar. in. l. q[uod] te p[re]allegata. vbi refert
opi. et ponit suam q[uod] post moram teneatur de interitu indiffere-
ti si sp[ecies] est debita actio[n]e personali. l. nemo. s. si. de s[er]u. obli. per
Bart. s[ed] si reali distingue vt not. in. d. l. si verberatum. cum se.
Sed quicquid sit in foro iudiciali remanet nihil dubium in foro
penitentiali in quo loquitur istud. c. an peccator amodo teneat[ur]
postq[uam] res perijt peritura eodem modo penes creditores. Et glo.
relata ad tex. sentit q[uod] teneatur propter peccatum quod iam co-
traxerat. In d[omi]no facit: quia creditor licet offensus ex rapina:
tamen post interitum non videtur p[ro]sequi interesse sed videt[ur]
legi morosam de interitu propter delictum: et sic istud interesse
q[uod] petit creditor de re sua que perijisset eodem modo penes eum
potest dici pena ex parte solventis et et recipientis: sed penam
exactio non est licita iure poli. xij. q. ii. fraternitas. Sed ibi lo-
quitur cum res ecclesie esset et cum ea petebatur vt auget pena
legalis q[uod] dupli vel dupli q[uod] non potest facere ecclesia de bone-
state vt ibi. Sed in p[ri]uatis personis et iure poli videtur licita
penarum exactio que descendit ex lege vel canone d[icit] delinquēte
de quo per Hosti. in summa de penis. s. quibus sub. s. interfe-
cto: ibus. verfi. sed nunquid p[oss]it. et in s. de pe. s. quid de accusa-
toribus. verfi. quid si pena. ¶ Sed aduerte quia questio non
formatur vtrum creditor in foro conscientie possit petere a de-
bitore moroso interesse rei sue p[er]empte que perijisset filr apud
eum in debitorum enim ex delicto: puta furti vel rapine potest pe-
ti et in foro p[ro]prie s[ed] in debitorum ex contractu in quo sola mora abs-
9 ¶ q[uod] delicto alio potest deprehendere. ¶ Est maius dubium vtrum

estimationem in foro p[ro]prie iuste petat creditor postq[uam] et apud
eum perijisset plus enim delinquit qui furatur q[uam] qui interpello-
tus n[on] soluit. ibi eni[m] delictum et offensa in faciendo hic in opo-
tendo et negligendo inter istos iura faciunt differētia. l. si se-
d s. obli. et l. si mora. solu. ma. ¶ In q[uod] ne aut supradicta n[on] co-
an creditor petere possit s[ed] vt d[icit] debitor vltra se offerre d[icit] debeat
peccatū sibi remittat: multa eni[m] sunt q[uod] exactus teneat soluere
n[on] vltra se offerre vt si ex iniusta s[er]ua q[uod] deberet et i multis es-
plis d[icit] q[uod] b[on]is. s. in p[ri]m. p[ri]e opi. et q[uod] no. in cle. pastoralis de re iur.
in illa. q[uod] vtrū iuste p[ro]denatus ad mortē in foro p[ro]prie teneat epe-
tare suppliciu[m] si p[oss]it ipm vitare de carcere fugiendo et saluo
dicio theologoru[m] credo q[uod] teneat vltra se offerre et soluere ite-
se rei p[er]empte si erat debitor ex delicto: sed si ex contractu sit i mora
soluendi postq[uam] eni[m] n[on] res perijt vel p[er]itura fuisset apud d[omi]n[u]m
illa obligatio in recessu d[icit] p[ro]prie solam morā in foro p[ro]prie n[on]
des[er]u[er]it: s[ed] eni[m] bona p[ro]prie p[er]sequi d[omi]n[u]m suum q[uod] p[ro]uocet
aliēo delicto nisi negligētia aut n[on] soluēdi n[on] est. p[ro]prie delictu[m]
q[uod] intelligitur per hoc verbum peccatum in ter. positum incho-
dit eni[m] verbum peccatum in se culpam ex animo p[ro]dicta p[ro]-
dunt in debitorum generis respectu certe speciei v[er]o in debitorum
generis simpliciter vel in debitorum quantitate vtrum liberetur
per interitum ante morā. v[er]o post morā plene videas in p[re]dicta
l. q[uod] te. per Bar. et Bal. qui querunt de no. q[uod] cum cōtingit reio-
batio monete certi generis per statutu[m] vtrum debitorum tunc
cuncta illius forme siue generis liberetur: videt[ur] q[uod] sic sicut si em-
perijisset et effusus esset totu[m] vinu[m] caupone siue celarij de quoc[um]q[ue]
bebā tibi dare decē salmas. ar. l. in naue. ff. loca. Nam eadē
videtur r[ati]o in debitorum generis subalterni respectu iteru[m] et
generis q[uod] in interitū speciei certe. l. in rōe. s. incerte. ad. l. fal. et
tenent d[omi]no et p[ro]cludunt: t[ame]n remanet obligatio in mā siue man-
vñ alia peccunia redacta fuit ad formā: quia p[re]emptio forte
specieate non extinguit debitu[m] secundum iura quod d[icit] illo ge-
superest: vt. l. illud. s. quantum. et quod ibi no. ff. d. le. iij. et c. alis
in si. in. c. olim. d[icit] s[ed] facit quod no. Bar. et Bald. in. d. l. q[uod] z.
vtrū difficultas p[ro]stationis impeditur: est claru[m] si in debitorum
excommunicationis p[ro]prie. vel filis. c. ij. d[icit] test. co. Si h[oc] aliud de
vt. l. otinu[m]. s. aliud. ff. d. s. ob. q[uod] e[st] vtile scire in mā huius regie
vtrū v[er]o interim dum non potest satisfacere d[icit] peccatum v[er]o
etiam interim repemta remaneat obligat[ur]. Si. n[on] d[icit] h[oc] iue-
ra tal interitu: sed si h[oc] v[er]o peccat interit[ur] d[icit] n[on] p[oss]it satisfacere
z p[re]cedit q[uod] quo ad obligacionem qua tenetur p[ri]mo non quo
ad illam qua tenetur ecclesie: v[er]o deo q[uod] m[er]ito agit de eccle-
q[uod] h[oc] vt. l. cell. ff. d. arbi. et d. c. j. ¶ Sexto op. p[ro]supposito q[uod] la-
dictio nisi ponatur put. j. dicam. inuit iste tex. q[uod] facta restit[utio]
q[uod] indebite est ablatus remittatur peccatum. Sed in delictis
consummatur penitentia cum ipsa rei restit[utio] diuncta
finit eē nocēs: vt. l. qui ea mēte. d. fur. et l. pe. vi bo. rap. Sol. d[icit]
d[icit] ibi secundum rigore iuris ciuilis hic aut d[icit] benignitate
ris canonici q[uod] imitat[ur] in hoc ius diuini ergo soluunt suprad[icit]
i s[ed] a oppositio[n]e p[ro]prie peccatū obligat[ur] quis deo et ecclesie mil-
ti z p[ri]mo: p[ro]prie restit[utio] n[on] remittit[ur] peccatū quo ad p[ri]mu[m]. si et
quo ad deū v[er]o ecclesie quib[us] v[er]o ibi dixi et obligat[ur] ecclesie v[er]o
cōfiteat[ur] peccatū et penitentia agat et deo vt in corde cōfiteat[ur]:
ista vltima satisfactio[n]e p[ro] cordis cōfitione n[on] curauit lex eius
s[ed] d[icit] p[ri]mo duab[us]: nā et si satisfactio p[ro]prie lese obligat[ur] nā s[ed]
et econuerso soluta pena remanet obligat[ur] p[ri]o. l. j. C. quā. cit.
ac. p[re]cri. et p[ro] hoc dicit glo. l. se. c. q[uod] pena forme p[ri]ualis n[on] tol-
penam legalem. et no. in. c. d[icit] bis. de accusa. ¶ Ex p[re]dictis p[ro]-
venio ad aliquas viles q[uod]nes p[ro] quaru[m] pleniori et clario[rum] in-
ligentia p[ro]mitto q[uod] in institutio[n]e male ablatoru[m] q[uod]q[ue] continge-
difficultas in restituendo ex p[ar]te debitoris puta: q[uod] inops v[er]o
p[oss]it absq[ue] suo piculo v[er]o magno incommodo et d[icit] bis dictu[m] est. s. in
quarta oppositio[n]e: et remissive. repetam in. j. q[uod] d[icit] q[uod] continge-
difficultas in restituendo ex p[ar]te ipsius rei ablate: et ibi etia[m]
hoc tetigi. ¶ Q[uod]q[ue] contingit difficultas ex p[ar]te creditoris. et
hoc in glo. j. et de his oib[us] p[ro]sequi per questiones princip[ales]
les et accessorias principalibus coaptandas et ipsarū materi-
p[ri]mo igit[ur] quero d[icit] s. in. iij. oppo. quid iuris cu[m] restitu-
est impossibilis p[ro]pter interitū ipsius rei: vel p[ro]pter restituēti
periculū. Sed pone q[uod] alia r[ati]o[n]e est impossibilis. vt in boie oc-
so: vel mutilato: vel infamia. lacerata: vel v[ir]ginitate: corrupta
ista non recipiunt estimationē pecuniariā. l. fin. de his qui dei
vel effu. et l. pe. si quadru. paupe. fecit. dic. in quibus dicit q[uod] lib-
rum corpus vel deformatio n[on] recipit estimationē: similiter in
corrupta castitas p[oss]it restitu[er]i. l. j. C. de rap. Qualiter igit[ur] q[uod] n[on]
offendit satisfactio[n]e vt peccatum remittatur. respondeo in his
similibus casibus ibi n[on] cadit directa satisfactio: sed sit quedā
estimatio per leges que p[ro]vident vt habeatur: tota operari
remissio et quibus cariturus est ex eo q[uod] inutilis factus est cic-
trix aut deformatas ideo n[on] habetur: q[uod] liberum corpus et
ibi. et per

ibi. *per hosti. in summa de iniur. et dam. da. §. quibz. ver. illud*
certū est. et ver. §. qualiter i raptu honestarū dñarū virginis te-
neretur raptosus: qz bona sua dātur in solatiū tā atrocis iniurie
et offēse. l. raptosus. C. de epis. au. z. xxvij. q. j. si quis rapuerit si
militer ppter offēsam illatā in dñm priuatū vasallus feudo z re-
uertit ad dñm vt saltim dicit ter. habeat sue iniurie vltionē in. x.
col. q. fuit prima causa. c. boues. §. deniqz. interfectozibz clericoz
rum limitate sunt certe pene per cano. ptra tales. xvij. q. iij. sub
dia. z. c. fe. z hoc ppter precedentē pñiam. c. j. de pe. z nor. hosti.
in summa de pe. §. q. quis sub. §. interfectozibz. z ibi cui ista pena
debeat applicari in ti. de sen. excō. §. qualiter dec absolutio sub
§. serui. ver. si cui. vbi de estimatiōe iniurie irrogate per quē fiat
et cui debeat applicari. de fama aut lesa sine laceffita qualr fiat
satisfactio. no. hosti. in summa de pe. §. quibz. sub. §. quid de ac-
cusatozibz. ver. obligant etiaz tales sicut em publice diffamauit
ita publice psteri opz se mēdaciūz falsum dixisse z insuper ab in-
samato ventā postulare. Ad hoc. xliij. q. vj. si res. ij. q. j. quidā. et
vj. q. j. deterior. Ex predictis exēplis z multis similibz appa-
ret qz multi sunt casus in quibz nō cadat vera restitutio ablatoz
in quibus iura puidēt cōmutādo in aliud q nō pōt directo cō-
stitui siue reddi. ad hoc qd no. in. l. ij. §. j. si cer. pe. C. Sed rema-
net dubiūz iura q careāt penis in predictis casibz z si. sint fe-
quenda in casu huius capituli. vt. f. nō remittat peccatū nisi vt
iura statuūt restituat ablatū. C. Ad hoc dico q locū hnt in casu
bus vbi loco interesse iura ita modificāt vt in amissis operis et
perdēdis ppter membzū debilitatū vel ppter falsum et menda-
cium purgaret infamatūz dictū est. penā aut amissionis bonoz
z raptosus vel pecuniariā ptra interfectozes clericoz vel estima-
tiōe iniurie irrogate. C. tñ. p remissione taliū peccatoz tenea-
tur a se exigere z satisfaccere vel vltra quos offendit. videt q nō
in. c. fraternitatis. xij. q. ij. sicut nec etiā pena vltimi supplicij te-
netur tales vltra se subijcere z seipsos accusare. de pe. dist. j. nō
tibi pōico. C. Ego credo q de dictis penis canonici z legalibz
teneat satisfaccere vt peccatū remittat: qz surrogant loco iestima-
tionis supereffz impossibilis restitutionis rerū male ablatarūz
vnde videt talū penarū exactio licita etiā in foro psciente ma-
xime vbi sunt iniquitate fundati: vt plene dixi in. c. possessor. §.
eo. ti. in repetitione ipsius morā aut penā applicandā partit vt
pli vel quadrupli. in furto z sibi: qz est pena ex parte vtriusqz
vel penā applicandā fisco. peccatū aut in corpus nō credo q te-
neatur vltra soluere z nō exactus a se exigere: qz ista possunt di-
ci ablati vel q succedat loco ablatoz sed loco publice vindicte
ne maleficia remaneant impunita. z sic cessat verbū huius regu-
le restituat ablatū: qz hic nihil sublatū. Itē qz ista publica z pe-
nalis vindicta expedit per viā accusationis. nā nemo sine accu-
satoz dñat: vt. c. nostruz. vt eccl. bene. l. rescripto. §. si quis. de
mu. z bo. z canō dicit q illaudabile genus est accusationis. ij. q.
vij. si quis episcopus. Itē peccatoz dfferēdo spōte penā seipsūm
proderet q nō est in precepto legis: vt. d. c. qd tibi dico. facit. l. j.
de bo. eoz qui mor. sibi cōsci. vbi ter. dicit q licitū est vnicuiqz
qualitercūqz pōt sanguinē suū redimere: ergo nō effundere dese-
rendo seipsūm z occulta peccata nō habēt vndictāz dicit canō.
et propter hoc glo. in. d. c. pastoralis que dicit q iuste dñatus
teneat expectare vltimū supplicijz nō debeat recedere de carceri
bus z vitare hoc supplicij si possit. forte nō bene sentit. nā natu-
ra hoc abhorret z refugit: ideoz oē aīal tueri salutē desiderat mor-
te vero pernitiē q deuitat: vt ait Boetius facit de. pastor. alis.
vbi dicit q etiā demones hoc deuitat pro alijs mere penis pecu-
niarijs q non laudabiliter exigan. est ter. in. d. c. fraternitatis.
ij. q. j. per predicta pz q glo. si. in. p. in. bene dicit q vbi nihil est
ablatū sed dñū datū ex quo nihil adest dñū datū sed abest dam-
num passū nō dimittit sibi hoc peccatū nisi restituat dñū illud
datū z sic bz locū regula. C. Sz quero istud. c. loquit cū res per-
uenit ad aliquē vitiū dñ dicit ablatū. Quid ergo si cū ti. pu-
ta emit aīalia vel res depredatas in bello vel furto subtractas
in teneatur restituere. So. in subtractis furto vel rapina dic q
mit mala fide aut bona. Si mala tenet etiā re pempta q triplū
imū fuit ex tēpore ptractus: qz sciēter emēdo furtū cōmisi: ideo
emper fuit in mora. l. ij. z. l. qui iumēta. de fur. z. l. si vt certo. §. sz
interdē cōmodū. z hoc habet locū nō solū in pzo sed etiā in scdo
ertio vltiori malefidei emptore. l. vbi. ff. de mino. z. l. sed si le-
se. §. siue aut. de peti. here. z. c. si beneficia. de preben. §. e. li. Aut
emptor emit ignoranter: tūc aut eius ignorātia fuit crassa fuz-
ina: qz cōiter publice dicebatur q res erat rapta vel furata et
iō excusat eū talis ignorātia sed habetur pro malefidei empto-
e. xvij. q. ij. si cupis. z. l. ij. C. de fur. Aut eius ignorātia fuit pro-
uabilis: tūc excusatur a furto sz tenetur reddere postq sciuit
postea ad alium pertinere. Nam extunc nisi restituat incipit esse
possefor malefidei: vt. d. l. ij. facit. l. qui contra. C. de nup. Potest
item agere contra venditorē suū ad recuperatiōē precij z in-

teresse si res est ab eo euicta per sententiā iuxta no. de cōtrahen.
emp. c. si. C. Sed restat dubiūz si iste emptor ad hoc vt restituat
dñis monet do. vt moueat sibi litem qz vult per sententiā resti-
tuere. als nō posset precij ab actorē suo recuperare. do. dicit no-
lo me litibus implicare: qz dubius est litis euentus nec habeo po-
bationes in promptu restituere si vis postq scis in tua pscientia q
sit mea: als nō dimittitur peccatū zc. vt hic. respondeo ter. alibi
dicit in simili q emptor debet subijcere vñū. qz ab eo petat nomi-
ne viri dñi z euincat per suam z sic agat ptra venditorē ad pre-
cium. l. aq. l. §. cū me hñte. de neg. gest. Sz certe tā emptori q illi
quē subiecit difficile esset pbare dñū vel qñ dñū veri dñi si nō
essent instructi de probationibus z iuribus que pcedit verus
dñs in illa re. Et ideo saluo iudicio saniori dico q verus do. te-
netur suscipere iudiciū ptrauerū emptorē: z de furto siue rapina
vel de suo titulo fidē facere si vult illa onera recusare procurato-
rem cōstituiere z iura cōpetentia z probationes in iudicio expō-
nere: tūc remanet dubiū si ptra dictas probationes exhibitas
pronunciari contingat: vel qz minus sufficientes vel per iudicis
imprudentiā cuius erat dñūz vel veri dñi vel emptoris: z crede-
rem in his casibus q veri dñi. nam emptor nō tenet sibi reddere
nisi illi fidē faciat q sit sua vel sibi ablata. nā absq sentētia red-
dere nō pōt sine eius detrimēto siue dāno precij z interesse q nō
posset recuperare nisi per suam euincat ab eo: nō em timore cō-
scientie teneat emptor bonafidei ius suū dimittere indiscussū. l.
illud de peti. here. nec illi credere q sit sua: qz cōmuniter z publi-
ce oēs dicunt. Ad hoc ipse pōt respondere z dicere: certe ego bo-
nafide emi z precij solui. vnde nō possum precise dici pzo. l. si
rem z precij. de peti. here. ne ergo ipse do. z ego patiamur dāna
faciat illud qd debet ex parte sua suscipiēdo onus iudicij z pro-
bationū: z hoc modo sibi z mihi cōsulat: als nolo: qz sine iudicio
restituendo perderē interesse meū: z certe credo q bene dicat nō
ob. l. ij. de fur. qz intelligo illā. l. qñ do. egit ptra emptorē z obti-
nit: tūc em nō pōt obijcere de precio sibi restituēdo a do. intelli-
go ergo istā regulā qñ ille apud quē reperit res ablata nō habz
manifestas causam retinēdi sicut est causa de qua supra ex pre-
cepto legis inducta ne sine suā restituat siuult dñum precij qd in
curreret euitare vel ppter expēsas bona fide factas vel etiam q
plus est si emisset scienter tñ bona fide restituat dño recepto pre-
cio z interesse suo cum als dñs rei ipsaz recuperare nō potuisset
vel nō ita de facili. censet em iste emptor bonafidei nec cōmittit
furtū. l. falsus. §. pe. de fur. quā immo si ita in emēdo fuerit prote-
status qz emebat noīe veri dñi z vt sibi restitueret habet actionē
neg. ge. si vtiliter negociū dñi gesserit vt predictū est. facit. l. sz an-
de ne. ge. l. nensenus. z de adm. tu. l. nō existimo. z ita no. hosti. in
sum. de pe. §. quibz. sub. §. quid de predā emētibz. in. p. in. in. ver. sz
nūquid emptor. vbi circa hoc qrit in. ver. si quis emat zc. Adone
statutū ē q siqz emit rē publice in mercato nō teneat restituere
etiā vero dño postea veniēti. Rñdet q tale statutū nō pōt serua-
ri sine peccato: ideo eo nō obstatē nihilominus euincere res si
extat als liberatus est emptor. egodubito de hac eius decisione
papa no. in. c. que eccliarum. de cōsti. pōt em lex z statutū aufer-
re rem vñus z dare alteri ex causa iusta. Sed statutum reputat
causam iustā si emerit in publico foro vñ iuste possidet zc. l. iuste
de acqui. pos. nō ob. qz superuenit scientia rei alienē: qz ista nō
nocet post acquisitionē iā factā ex causa onerosa. c. si. de pscip.
et no. in. c. j. de cōcel. preben. z tenet Jo. an. in. c. possessor. §. eo.
in. vj. articulo. Sicut em ratione tēporis siue prescriptionis lex
statuit de dominio acquirēdo. ita etiam posset hoc facere lex ra-
tionis loci. argu. l. vñū. ff. si certum pe. vñget per simile alie ratio-
nes de quibus plene in. d. vj. articulo. Sed contra opinionem
theologozū dicentū q etiam post prescriptionē cōpletā veniat
scientia rei alienē tenetur restituere. dicit sed nō facerēt. vt nor.
in. d. c. j. de cōcel. pben. C. Sed occurrit qd que sepe cōtingit in
puincia patrimonij vnde mihi o: igo est in ipsa. nam q gētes ar-
morū durate scismatis tempestate occupauerūt ciuitates z ca-
stra z illā prouinciā qñqz tenendo cū vno qñqz cum alio de istis
de papatu cōtēdentibus affluerunt annis. xxx. z vltra. z quan-
doqz cōtingit q clandestine rapiunt castra istius dñi z illius et
in istis se reducendo faciunt magnā guerrā dñis z ciu itatibus z
suis cōuiciis. dñi quoz sunt nō possunt recuperare de facto sz
vicini dñi qui leduntur z quoz territoria depredantur ab illis
ipsa emunt magnis qritatibus pecunie z retinent: queritur an
dicantur emptores malefidei z sic peccet: z videtur q sic. postq
emunt a predonibus z latrunculis z sciūt ad aliūz pertinere ita
q succedunt scienter in vitiū. c. sepe. de resti. spo. l. j. C. empt.
z. l. cum querebatur. C. vnde vi. ex qua sequitur q etiam non re-
stituto precio tenentur ad restitutionem als non dimittitur pec-
calum vt in ista regula. z. l. ij. C. de furtis. In contrarium est qz li-
citum est vnicuiqz redimere verationem suam iniuste illatam. c.
cum venissent. de insti. Item postq res sua aliter defendere non

poterat licitū fuit sibi emere alienas ex quibus patiebatur ini qua aut depredationes et furta: vt. l. si quis fumo. §. j. ff. ad. l. aquil. vbi casus est autē. qua in prouincia. C. vbi de crimi. agi oportet. Bre quoad dñm dicti castri occupati poterit dici dictū castri per dñm postq̄ erat ab hostibus occupatū sine spe recuperationis facit qd no. Cy. in. l. ij. C. de iure emphy. in. q. z. l. perditū. de peti. here. Item istis vicinis fuisse licitū dictū castri vi vel furto occupare postq̄ propter eius causam recep. a predonibus opp: i mebatū multo iustius potuerūt emere et iustā habēt causam retentionis donec eis precii fuerit restituti et forte damna illata dicti castri occupatū q̄q̄ dñs est verus dñs: qz furto subtractū fuit tñ iustior est causa vicinorū q̄ sua qui similiter certant de dā no vitando: et hanc partē credo veram et generaliter nō posset ab surde dici in foro cōscientie loquendo qz si res tua ad me peruenit sine vitio qz competat mihi ius retentionis sine peccato si ex aliqua causa res mihi obligatur in specie vel q̄titatez mihi non satisficit. Ad hoc qd no. Cy. in. l. si cōmode. z. l. si nō foret. §. si cētum. de condi. inde. z. l. j. C. etiā si ob ciro. pe. Si autē cōvito peruenisset ad me. qz cum scienter emo a fure vel a predone vel ego met furto subtraherel vel spoliaui et in foro cōtētiōso certum est qz non possem pro debito in quo mihi tenetur retinere: vt dicta. l. fina. per Cynum. Sed in foro cōscientie vtrum possem sine peccato retinere nisi restituas in quo mihi teneris. Credo saluo meliori iudicio qz possum nec habet locū ista regula peccatū. Nam debet intelligi cū restituo cū peccato et p̄tra cōscientiā: s; nō possem dici cū mala cōscientiā retinere si paratus sum reddere qd de beo: qz tu es ille qui peccas principaliter denegādo reddere id qd debes. Ad hoc qd no. Jnn. in. d. c. olim el p̄mo de resti. spo. vbi licitū est furari rē meā quā indebite tenes: vt no. j. dist. iusgētium. Sed idem videtur si subtrahā tibi aliā rē tuam: qz reculas reddere mihi rē meam et licet canones p̄trariū statuūt certe hoc faciunt propter bonū publicū ne quis dicat ius sibi p̄p̄. l. extat. ff. qd me. causa. Sed cōscientia nō habet iudicē nisi deus qui ad cor respicit nō ad manū vel factū ei: ergo animū: si sic subtrahō vel spolio debitozē meū qui in me peccat est deo notum qd non facio animo lucrādi sed rem meā vel debitū consequēdi nō ergo peccat apud deum qui sepe aliter indicat q̄ iudex corporis. c. j. de re iudi. eo. li. z. c. literis. de resti. spol. pro hoc facit qd dicam post Host. in proxima questione. Nam si possum furari a fure vt restituā vero dño multo fortius vt te liberem a peccato. C. J. Furta predicta etiā quero vtrū furi captoz i vel usurario possum rez raptam vel subtractā siue male extortā surripere vt restituā vero dño. Ad hoc dico qz in foro cōtētiōso hoc nō esset licitū sed de licitū: de fure et inuasoze vtrum agere possit si ab ip̄is res vitio furci vel violētie effecta surripiat: dic vt no. in. l. j. qui vi a me. ff. de vi z vi arma. l. itaqz. de fur. In foro penitētiāli dicit Host. in c. quibus ius. §. quid de accusatoribus. vers. quid ergo. si ideo quis subtrahit furi vt restituat vero dño videt sic excusatus. ar. l. bona fides depo. Nam vt iliter gerit negociū furis ergo cogitur hoc habere ratum. ff. de neg. gest. l. an vtroqz. §. j. non tñ posset a fure ab usurario vel raptore ita surripere vt ex hac faciat ecclesiā qz nō sunt faciēda mala vt veniant queque bona. xxx. q. nosse. xx. q. vir sic non sunt. xliij. q. v. forte. z. c. neqz. C. J. Tertio quero de rebus occupatis in bello vtrū efficiantur occupanti et distinctiue duo membra siue tria. Nam aut est bellū illicitū aut licitū aut dubiū et de bello licito siue iusto. vide in. d. §. quibus et qualiter. Quid de rapinavel preda quot requirunt vt sit bellū iustū vide per Host. in summa de tre. z. pa. z. tetigi. §. e. li. de homi. c. j. de premissis in primo casu nulli dubiū qz ablata sunt restituēda. Sed est dubium inquantū quilibet teneat per occupa. et rap. in bello iniustoz de auctoritatez duce belli nō est dubiū qz teneat nō solum de rap. et de predationibus proprie sed etiā omnī alioz quos secū duxit et similiter de homicidijs et sceleribus perpetratis in tali bello nō solū a suis sed contra suos: vt. l. quoniā. ad. l. iul. de vi rap. sed de comitantibus et sequētibz et vel cōsiliarijs suis vtrū de rapina et dānis datis a se teneat vel de dānis et rap. et socijs comitibus suis et an p̄ parte de talibus an insolidū quilibet teneatur et an vnus solutio liberet alios. prosequit Host. in. d. §. quibus ver. sed nunquid qui sequuntur et habuit ab Jnn. no. in. c. sicut dignū. de homici. cui? dicta reassumpti et plene scripti in. c. accessioz. ff. de in. q. princ. ideo hoc non prosequor. Sedo casu quādo bellū est iustum siue licitū: tunc res depredate efficiantur occupanti. j. di. iusgentiū. et captus in bello licito: quia seruus efficitur peccat si aufugit. Sed vbi bellū est illicitū: tunc licet aufugere de rap. l. nihil interest. Ex his infero fm Host. qz si christianus est captus in bello inito cuz saracenis non potest subtrahere vel furari aliquid saraceno cui? est seruus nec ab eo recedere nisi saraceni cogant eum captū ad infidelitatem: tunc enim captiuus eripit et libertati donatur. Nam in hoc casu cum de subuersione fidei agitur magis obediendum est deo q̄ homi

nibus. xj. q. iij. qui resistit. z. c. iul. Ideo nō tenet surripiens is illius isto casu: vt in. d. §. quibus sub. §. quid de accusatoribus. ver. quid si christianus. fm Host. Ex quibus dictis ibidē cōtēge qz ab infidelibus dum nobiscum pacifice viuūt nō possumus res eorum rapere siue furari siue alio modo illicito vsurpare. et iusta rerum dñia ita sunt apud eos sicut apud nos: vt no. in. p. 14 si his. de voto. in nouel. vbi omnino videas. C. J. Sed hic quero vtrum princeps sine peccato possit repellere iudeos et saracenos de regno suoz eis bona auferre. Et an papa possit hoc precipibus precipere vel persuadere. et videt qz nō: postq̄ inter christianos volunt viuere pacifice et honeste. Nulla em̄ molestia in persona vel rebus est eis isto casu inferenda. C. de iudeis. l. i. de ius. z. §. e. ti. c. multoz. Hinc est qz contra christianos prescribere xvj. q. iij. porro. et ibi no. xxiij. q. vij. si de rebus archi. peccat ergo dñs si sine causa eos spoliat nec papa debet eis auferre bona: s; debet eos q̄ diu potest tolerare. xlv. di. sincera. de iudeis. et si iudeos et est ratio predictoz vt per eoz cōmercium eos dño lucrare possimus. xxiij. q. iij. infideles. z. ar. xj. q. iij. ad mensas. de dñoz. gaudemus. z. c. q̄to. et iudei maxime tolerādi sunt: qz eoz codices alios infideles conuincimus cū de christo dño nostro veraciter per eoz codices veritatē et fidem nostram prolamus postq̄ enim codicibus volunt credere credant illis vt dicit beatus Aug. super psalmo. xl. beatus Hiero. assignat aliā rationem qz in. l. caueat. qz in fine seculi illuminabunt et reliquie israel salui erunt et hoc expleri non posset si licitū eos esset de toto ea be expellere. et ita Hiero. in nouel. innocentū. et illud est vbi christianis nō immineret periculū vel scandalū: vt no. Jnn. in. c. per his. §. de voto. Et oibus em̄ predictis ideo expelli possunt et priuari bonis: qz postq̄ pietate et ex gratia ab ecclesia tolerantur vt dicit ter. in. d. c. et si iudeos si ea abutūtur priuilegiū me tur amittere tanq̄ ingrati vt ibi exēplo ancille et filij eius cū esset ingrata et molesta dñe sue per quā ecclesia figuratur dicta contra eā fuit. Ejce ancillā et filiū eius. xxiij. q. iij. si ecclesia. si per mortē christi effecti sunt serui. vt. d. c. si iudeos. et ppter hoc dicit Archi. qz princeps qui eoz dñs est potest eos vendere. l. dist. qui sincera. et etiā bona. iij. dist. fraternitatē. per Archi. in to ergo fortius eos expellere. ar. C. de ser. expoz. l. j. z. ij. et per vtra vtrū vbi videret quiete et nō immineret scandalū: alio nō deberet papa precipere vel persuadere hoc principibus per no. in. d. c. qd super his. et nihil ad eū de his qz foris sunt de diuoz. gaudemus. et in hoc refidet obiectio. q. ij. et ista intelligo dñm qui te volunt viuere inter nos. Sed si habent regna et prouincias paratas a nostris. et ibidē iurisdictionē exercent et omnia teneant vtrum licet christianis illis volētibz in pace viuere bella mouerz bona eoz occupare sine peccato pro solutione huius. q. sciduz est qz inter illustres partes canonū Jnn. et Host. fuerūt op vtrum. i. apud infideles rerū dñia iurisdictiones et possessiones possint esse sine peccato. Nam si sic non possent in eis iniqua occupari vel inuadi sine peccato. et hanc opi. qz sint dñia possessiones et iurisdictiones apud eos sine peccato tenet Jnn. in. d. qz si super his. probat primo qz in rei veritate dñi est terra et p nitudo eius zc. de deci. z. c. tua nobis. sed ipse dñs hec oia subicit rationabili creature propter quā omnia fecit. Ben. primo. et in pecudū. de vfur. et fuerunt ista a principio oibus cōmunia qu usqz iuregentiū distincta sunt dñia et regna diuina. j. di. iusgēt. ff. de iusti. et iur. l. hoc iure. z. no. §. de sum. tri. z. fi. cat. c. j. super vbo dispō. ex quo patet qz ab initio rationabilis creature nō erāt in bonis alicuius ideo occupanti concedebant. vnde Deutero xj. omnis locus quē calcauerit pes vester: vester erit. z. no. qz dicit. postea vester erit quasi non licet alteri postea vterius occupare postq̄ ab altero occupatū est: vnde pro. xxiij. ne trāsgrediatuz zc. z. l. naturali erat p̄hibitiū ne quis alteri faciat qd sibi nō vult vt in prin. dec. Ex quibus patet ostendit qz pro omni rationabili creatura ista sunt a deo ordinata qui solē oriri facit nō solū super bonos s; etiā super malos et oia volatilia pascit Mathe v. in fi. et qui dat escā omni carni psal. et qz vnus ab alio nō caperet nec alteri inferret violētiā expresse prohibuit ne furtū facies. per qd dictū omnis violentia et rap. prohibetur. Exo. xx. et. xliij. q. v. c. j. Et istis infer Jnn. qz possessiones dñiar iurisdictiones sunt apud infideles: et ideo non liceat fidelibus nec pape auferre ab infidelibus que tenent. i. qz sine peccato possidēt deo auctore per ea que dicta sunt. facit. l. ius. ff. de acqui. pos. Nam ac fidem non sunt compellendi et gratia diuina vocandi. xlvj. di. de iudeis. z. xxiij. dist. ad fi. Et per ista dicit qz si populus alicuius magni principis infidelis conuerteretur ad fidem et ipse remaneret in sua infidelitate deberet tolerari per papam in sua iurisdictione et dominio nisi immineret periculum fidei vel ipsoz fideliū qua tunc posset cogi ad recipiendum precium vel cōmutationem. §. de iude. c. fi. namz alibi amittit quis res suas sine culpa sed nō sine causa puta fauore libertatis. C. p. qui. ca. ser. acci. li. l. j.

lib. l. i. multo ergo fortius ratione fidei et religionis et summa ratio. facit de relig. l. sunt persone. Et hec vera sunt in sancta terra de qua iuste potest papa infideles expellere et eis bellum indicere et ad christianorum dominium reuocare. Nam et predicatione apostolorum et iusto bello deuicti sunt ab imperatore post mortem christi: ideo papa ratione romani imperij quod obtinet potest et debet ipsam ad suam iurisdictionem reuocare tanquam iniuste ab illis fuerit spoliatus. ex quo etiam dicit Innocentius. quod hec ratio sufficit in omnibus alijs terris in quibus aliquando romani imperatores iurisdictionem habuerunt. Item etiam predicta vera nisi infideles male tractarent et opprimerent christianos in eorum terris habitantes. Nam tunc posset etiam papa eis precipere quod eos non molestant et eos ab eorum iurisdictione eximere. Et si male eos tractarent posset ipsos iurisdictionem domini priuare et bellum contra eos ipse tamen papa et non alius si talibus non obediunt indicere et contra eos implorare auxilium baptij secularis secundum Innocentium. cuius opus videtur est quod in predictis casibus infideles iuste possideant terras suas iurisdictiones et dominia nec sine peccato exceptis predictis casibus spoliari valeant. Sed Hostiensis videtur velle quod opus Innocentii sit vera in infidelibus qui dominium ecclesie recognoscunt. nam tales bene sunt ab ecclesia tolerandi: uia nec ad fidem sunt precise cogendi ut predictum est in talius toleratis ab ecclesia potest habere locum quod scribitur. i. per r. i. i. serui obedite in timore domini non tantum bonis et modis sed etiam discolorum. prout in ad Thimotheum. vi. prout in honore dominos iustos dignos arbitrentur. Alij autem infideles qui nec potestatem ecclesie romane nec dominium recognoscunt nec obediunt omni regno principatu et dominio sunt indigni sicut illi qui terras sanctas vel alias partes quas christiani acquisierunt occupas tenent quod debent auctoritate ecclesie impugnari. Nam secundum Hostiensis in aduentu christi omnis iurisditio principatus et dominia abstracta fuerunt ab infidelibus et translata ex causa iusta ad fideles probatur cum christo a gente in gentem regnum transierit propter iniustitias iniurias et umelias et vniuersos dolos. Ad hoc. c. translato. de consuetudine. unde ipse dei filius Iesus christus prelixi iudeis Matth. xxi. auferetur a vobis regnum et dabitur genti facienti fructus suos habenti autem principatum commisit. Per hoc suis successoribus: ut patet in eo quod le. 2. no. s. e. li. de hominibus humana et qui si. sint le. per venerabiles. s. rationibus. et hac ratione de iure infideles debent subijci fidelibus non econuerso atque in eo quod legitur et no. in. c. multorum. et c. si iudeos. et vide Reuerentem in istis opus. Quid ad adherere opus. Hostiensis. quia format an contra saracenos hispanie sit bellum licitum eis volentibus in quiete et pacifice vivere. nam dicit cum eis bellum licitum ea ratione: uia est illa provincia hispanie fuerit christianorum ibi fuerunt monasteria ecclesie et alia pia loca ubi laudabatur et colebatur christus et suberant romane ecclesie: saraceni occupauerunt illa provinciam spoliantes nos propter peccata nostra promissionis terra qua sumus violenter expulsi unde bellum est licitum et debet iurare defensio et non iniunctio. quod etiam tenet Innocentius. dum dicit quod hec ratio sufficit in omnibus alijs terris in quibus unquam romani imperatores et c. ut superius retuli. Et aduerte quod istam rationem Innocentius adducit pro opus Hostiensis. Nam hec ratio Innocentius ad ostendit ad omnes rationes terras et regna que occupant infideles non enim est reperire locum in quo nomen christi non fuerit laudatum et cultum: unde de apostolis legitur quod in omnem terram extitit sonus eorum et in fines orbis terre verba eorum. xxx. diffinitio. ita dicit saluator discipulis suis dixit: eritis mihi testes in omni iudea samaria et usque ad ultimum terre. pro hoc. xxi. diffinitio. in nouo. de iusto etiam scribitur omnes reges terre adorabunt eum et omnes gentes seruiunt illi. xxiij. q. iij. displicet. Omnia enim subiecta sunt christo oues et boues et insuper omnia pecora campi: per oues intelligimus christianos de quibus ipse loquitur. Ego sum pater bonus et cognosco oues meas et bonus pastor ponit animam pro ouibus suis. viij. q. i. in scripturis. Sed per boues pecora campi intelligimus sarracenos tanquam bestias ratione carentes qui relicto deo vero colunt ydola. et de his plene in historia bolastica. c. de fuga agni. Item ecclesia figuratur in sarracenis sicut fuit etiam ancillam et filium eius ne habeat portionem cum iohanne. xxiij. q. iij. c. dicit sarraceni. et c. recurrit. Et quibus concedit Hostiensis. Quid cum Hostiensis. quod hodie non est iurisditio domini nec honor nec potestas apud infideles cum sint fuitus incapaces. et ita no. in. q. lxxvij. Et cuius opus sequitur quod christiani possunt sine peccato furto subtrahere rapere occupare et uadere loca et terras infidelium que ecclesiam vel eius dominium non recognoscunt nec in terris morantur sed in regnis et terris nobis distinctis et separatis etiam si velint nobiscum pacifice conuersari. Nec in isto casu habebit locum ista regula peccatus non remittitur: quia secundum predicta istud non est peccatum videtur inueniri in verbis suis innuere Innocentius. et Hostiensis. quod etiam in casibus in quibus dicit hoc esse licitum quod requiratur auctoritas pa-

pe esset tunc modicum aut nullum dubium: quod eius diffinitioni et determinationi esset inherendum nec peccatum contraheret: qui auctoritate ecclesie occuparet. Sed circumspecta pape auctoritate remanet mihi dubium: utrum peccent qui occupant proprio motu. Nam si opus Hostiensis est vera quod non sit apud infideles possessio vel dominium seu iurisditio eorum bona sunt ut bona vacantia et pro derelictis habita ergo occupantibus conceduntur sicut illa que in nullius bonis sunt ut aues pisces lapilli littore maris et similia. in fin. de rerum diuini. Si vero opus alia esset verior tunc in rebus ipsorum sicut christianorum committeretur furtum oppressio et rapina: unde inferrem secundum Innocentium. quod tali infideli repenti coram iudice christiano rem rapinam vel subtractam ministrari deberet iusticia. Sed secundum Hostiensis. secus tanquam nulla fuerit apud ipsum infideli ipsum dominium seu possessio talis rei. Unde de illa prohibitio non furtum facies et c. non ligaret christianos surripientes res infidelium: nec illa quod tibi non vis fieri alteri non facies. i. diffinitio. in prin. et multa diuina lege prohibita non ligaret christicolos si liceat eis rapere depredari et occupare bona infidelium sine peccato: et hec satis viderentur absurda. Et pro tanto saluo iudicio cuiuslibet melioris sentietis credo opus Innocentii. verior. ¶ Tunc deinde primo quod bona hostium tunc sunt nostra et capti sunt serui cum est eis bellum indictum: ut l. hostes. de capti. ex tunc ergo cum occupantur in bello incipiunt esse nostra: ergo prius erat dominium apud eos: quod de uno tempore permittitur de alio prohibetur: ut l. statulibet. ff. de le. iij. facit. c. non ne. de presum. quoniam in tali bello capti christiani efficiuntur serui ipsorum: ut patet in tit. de capti. immo et dicitur. s. quod non possunt sine peccato fugere vel furari suis dominis: ut dicitur. s. in prin. huius tertie questionis et ipse Hostiensis hoc sentit in. d. s. quibus et quale. vers. et dicit ubi. s. si enim essent penitus incapaces dominorum et bonorum ut ipse dicit ergo nostri ab eis capti non fierent ipsorum serui. Cuius contrarium ipse firmat. ¶ Tunc deinde probo infideles non sunt ad fidem cogendi sed sunt exhortationibus inducendi. rlv. diffinitio. de iudeis. xxiij. q. r. ad fidem. sed si intellexerunt quod de iure nostro et diuino non sunt domini rerum suorum bonorum iurisdictionum et similia et sine peccato possunt ab eis surripi certe efficerent in sua perfidia nequiores et motu iusto amissionis bonorum retraherent se a fide nostra. ar. c. abbas. quod metu causa. ubi est iustissimus metus amissionis omnium bonorum. Item si etiam tollerant personas eorum in sua infidelitate in matrimonijs et alijs ut sepe prius dictum est: ut c. gaudeamus. de diuor. quare non ita in dominij iurisdictionibus ac bonis que possident non occurrat ratio immo contraria: quod semper bonum necessarium sequuntur conditionem persone. c. i. de iurepa. e. li. et autem. ingressi. C. de sacrosan. eccle. Item que tollerantia ecclesie esset ista: et que exhortatio salubris ad fidem si auferret eis bona dominij iurisdictiones et honores: certe ista non esset exhortatio sed dura coactio cum sine istis bonis temporalibus non posset vita hominis diu durare. ar. j. q. iij. si quis obiecerit et esset quedam coactio indirecta ideo prohibita. c. tue. de procur. et c. cum quid vnavia. ¶ Tunc de procur. ¶ Tercio probatur infideles. Et eorum bona temporalia non videntur artari apostolicis constitutionibus: quod nihil ad nos de his qui foris sunt: ut d. c. gaudeamus. Sed Hostiensis. et Innocentius videntur sentire oppositum dum dicunt auctoritate pape bona eis esse subtrahenda. Et dum Innocentius dicit quod papa et non alius potest eis bellum inferre si non obediunt: et hoc idem romanum imperij quod obtinet et c. pro quorum dicta videtur imperatori subtracta potestas indicendi bellum infidelibus et de rebus ipsorum inuadendis et occupandis vel ad aliquid disponendis quod est contra iura et dicta sanctorum quibus cauetur quod iste due potestates distincte sunt a deo. s. sacerdotum et imperium. pape spiritualium et imperatori temporalium administrationem liberam conferendo in autem. quomodo oportet epi. in prin. et c. solite. de maio. et obe. et. rxi. di. cum ad verum. et. viij. di. quo iure. et dicit plene in repetitione. canonum statuta. de constitu. post prin. sed nec in legibus imperialibus: nec etiam canonibus reperitur cautum quod apud infideles non sint possessiones dominia et iurisdictiones et quod possent ab eis auocari si non fuerit contra eos bellum indictum. nam etiam si non essent ipsorum: ut dicit Hostiensis. tamen non remaneret sub iurisdictione imperatoris tam ipsi quam eorum bona et iurisdictiones cum sint layci et bona temporalia ut sic redeant ad naturam suam et dominium naturale cui subsunt omnes nationes et dominus mundi diffinitio est temporalia eius protectioni commissa et executio gladij temporalis: ut plenius dicit in. d. c. canonum. et ante etiam post aduentum christi per imperatorem acquisita et possessa. debent ergo ad ipsum tanquam antiquum dominum res sue deuolui et suis legibus bona talium regulari etiam si vera esset opus Hostiensis. non canonis constitutionibus ut predictum est. facit. c. cum dilectus. de ordi. cog. ¶ Quarto pro ista parte faciunt rationes Innocentius. de quibus. s. gratia enim hominum et ad ipsorum usum deus creata creauit: ut d. l. in pecudum. de vltur. et dat escam omni carni et

solem suum oriri facit super bonos et malos vt dictū est supra. et
 adde qd de hereticis et schismaticis specialiter est promissum in
 certis casibus vt bona eorū possint a fidelibus occupari propria
 auctoritate: alia hoc nō licet. de quo i. c. p̄sidentes. v. de vsur. eo. li.
 in nouel. z. no. l. d̄ostien. in summa de hereticis. ver. sed nunquid
 catholicis. in casibus ergo alijs impiois non videtur licitum
 bona alia occupari facit de hereticis excommunicamus. ¶ Qui
 to quero dictum est supra p̄ori. qd de bello indicto a papauel im
 peratore. Sed quid de bello indicto a superiore cōtra subditos
 rebelles vel cōmunes vel de bello dominz principū et ciuita
 tum qui sine varijs et causis de discordijs mouet bellar: vel de bel
 lo qd vult inferre priuata persona ad defensionem persone vel re
 rum suarum et virum recuperationes. In his enim bellis potest
 probabiliter dubitari vtrū sine peccato gereretur et vtrum capi
 fiunt vel rei res ablatae occupantur de his omnibus tangit J̄no.
 no. in. d. c. olim causas. et primo de bello ad suarū rerum defen
 sionem et illud est semper licitūz incontinenti etiam sine superioris
 auctoritate nec in tali est auctoritas principis necessaria cū sit bel
 lum a iure concessum etiā conuocando amicos. l. iij. §. cūz igitur
 et qd ibi no. de vi et vi ar. c. dilecto. §. de sen. excō. eo. lib. et inter
 uallo aīst dicit J̄no. q. si habet superiorem non licet sua aucto
 ritate inmo remeritate arma mouere ius sibi dicere. C. de iudi. l.
 nullus. et l. extat qd me. cau. iij. q. ij. c. j. Auctoritate vero superio
 ris si non potest rem suam recuperare vel suam prosequi licitum
 est ei arma mouere et bellum indicare ad suam recuperanda et etiā
 furtiue tollere. ar. xxiij. q. ij. quoniam potest rem suam iurari sua
 auctoritate si superioris non habeat. ar. qui si. sint legi. peruen
 rabilem. §. j. immo plus sentit J̄no. q. si non sit iudex qui possit
 facere iustitiam: tunc licet possim: qd si quis qd factū est inique oc
 cupauerit non tamen videtur qd ille qui ipsam rem inique tene
 bat restituere teneatur. ar. c. cū dilectus. §. j. de or. cogni. z. c. bo
 na fides deposti. Et hoc siue per mendaciū vel fraudem calūniāz
 seu per quodcūqz aliud peccatum rem suam occuparet quāuis
 de peccator iniquitate penitentiā agere debeat: qd sub spe uenite
 peccare non debuisset. de cle. excō. min. illud. et ita J̄no. in. d. c.
 olim. in glo. magna. verfi. auctoritate vero superioris habita et.
 Ego aliter dixi et plenius in hoc. §. in. iij. q. principali. ver. s; hic
 occurrit dubium cū se. ver. et generalit: r prosequitur J̄no. ver.
 illud etiam satis potest concedi. et ver. quid si non sit indictū bel
 lum. de bello iudiciali qd infert iudex ad sue iurisdictionis pro
 tectionem et iusticie executionē cōtra subditos qui restitunt se
 rebelles et inobedientes et dicit hoc licitū etiam p̄latis iurisd
 ctionēz merū imperiū habentibus: quia ista est iuris executio
 que non habet iniuriam vel iniuriarū. ff. de iniur. facit p̄alle. c.
 dilectus. de sen. excō. eo. li. Est vt dixi aliud bellū qd mouent in
 ter se principes vel ciuitates quotidiē maxime in italiā vbi mul
 tis ciuitatibus et dominis quantūcūqz cognoscant de iure su
 periozem. s. ecclesiam vel imperatōrē tamen de facto non habent
 iurisdictionis executionē nec possunt per dictorū suorum superio
 rum sententias coerceri qd an licite hac de causa moueant bel
 la inter se ita qd rapta et depredata fiunt occupantiū no. l. d̄ostie.
 in summa de pe. §. quibus et qualiter. ver. hoc tñ teneas. de treu.
 et pa. §. qd fit iustū bellū. v. l. et aīst afferit et v. qd aīst de comitibz
 nostris. ego de hoc in quadā mea disputatione q̄ incipit orta di
 scordia vbi quando tale bellum sit licitum et an depredata fiant
 occupantiū plene scripsi in solutione. §. q. vbi retuli. Barto. Jo.
 de lig. J̄no. l. d̄ostie. Aldra. et alios ideo hoc non repero. Sed
 moueo vnam. q. quā habui bis de facto primo Cenetijs vbi vix
 gente guerra inter ipsos et Januenses multa nauigia depredata
 sunt et quidā de illis mercantibz depredatis et raptis emerunt. sio
 milititer cum legerē in senensi studio ordinarie decretales super
 uenit guerra inter ipsos et florentinos et maxime prede rerum et
 animalūz hinc inde facte et vendite et distracte fuerunt postea in
 pace inter ipsas ciuitates firmata fuerat ne de talibz predatio
 nibz redderetur alicui iustitia cum plenaria deliberatione in
 iuriarum dñōrum et ablatorū. Sed multi qui emerunt mercan
 tias et animalia depredata dubitabant vtrū talis liberatio que
 ratioz absolutio facta a suis cōmunitatibus in foro conscientie
 reddat eos tutos et sine peccato possint licite retinere. et videtur
 qd non: qd vniuersitas nō potest remittere debita subditoz nec
 super eis transigere vel pacisci sine consensu ipsorum dominoz
 qui passi sunt damna. facit qd no. in. l. j. C. que sit lon. consue. pre
 terea decreta et statuta debent tangere vniuersos de populo nō
 particulares aliquos qui sunt dānz vniuersi: tunc non esset lex
 cōmunis sicut esse debet. iij. dist. crit autem. et c. cum omnes. de
 consti. ¶ Itā iustius videretur qd fieret p̄mo damnoz contribu
 tio in populo vt sic quilibet conferret de populo in hoc onere nō
 autem totum passum dānum ascribere istud onus et sic eos iure
 suo tantūmō spoliare: vt. d. c. cū omēs. Et hāc partē tenerē d̄ostie.
 nisi in casu quo aliter pax haberi nō posset: qd tunc ex iusta cau

sa tanq̃ videnti z iusta videtur valere remissio z transactio. Et
cta tanq̃ eorum negocium iuriter vult gestum. z ita no. l. d. t.
in. d. s. quibus z qualiter. ad fi. v. r. sed pone q̃ guerra. l. ego
xi de hoc in. c. de nostra. d. iure iuran. vbi de pace facta sub
dicta forma z fm vnum intellectū. Inno. pro bono pacis vni
fitas potuit sic statuere ex quozum dictis sequitur q̃ illi qui
cupauerūt animalia pannos z alias mercantias de nauibus
peccant si nō restituunt sic ablata. Super hoc esset subtritu
quirendum de iniusticia vel iniusticia huius belli. nam si fuisse
iustum ex vna parte z iustum ex alia posset dici q̃ si ex parte
iuste impugnant ad talem liberationē z remissionē etiaz p̃o
no pacis factam non purgaretur peccatum possidentium b̃a
depredata z rapta nec consensus z quietatio potest tales alio
uere a peccato impudentiū subditorum pro quoz damnis nō
posset agere vel ipsa remittere. vt no. in. c. sicut. z ibi dixi possi
no. de iure iur. Sed quando esset dubium ex qua parte belli de
beat dici iniustum. l. hostien. in. d. s. quibus z qualiter. ver. qd̃
dictum est teneri illos zc. Vbi per eūz qualiter teneantur de
datis z raptis illi. qui sunt principalem dominū z belli autēz
comitati dixi in dicta regula accessio ium. Et vtrum dicti co
tes si sunt passi damna in bello puta depredati capti redē
vulnerati habeant actionem cōtra vocantē eos ad predictū l
lum iustum vel iniustum: z dic vt plene no. in predicto. c. sicut
nouel. post Inno. z l. qui multa. C. ad l. iul. de vi pu. Et ista s
ciant quantū est de materia bel. l. Quantū ad declarationē
ius regule quedā alia ad fidem facientia. vide in. d. s. quibus
qualiter. ver. z quid sumus. cū ver. se. in duabus colū. z vtrūz
iustam defensionē licitum sit inuocare auxilium infidelium p̃o
sorum ab ecclesia vt hereticorū schismaticorum z similia. dixi e
ne post l. d. lra. i dicta disputatione nostra que incipit tota z
cordia zc. ¶ Quinto quero breuiter de quibusdam questio
bus concernentibus verbū ablatū positū in ista regula. z p̃o
quid si non sit aliquid ablatū sed negligentia vel aurilio aliq̃
num datum vel de artificijs reprobatis questum vel extortū
quid tales teneantur ad restitutionē. l. hostien. in. d. c. quibus
qualiter. t̃git de prelati per quoz negligentia ecclesia sua
titur dānum z tenetur resartire. vt. d. s. post principū. t̃git e
de iudicijs properā. z inique iudicijs vel potestas litera
ignarus de consilio assessoris feruēt sententiā. l. h̃az assessor
necur z officiales qui consentiunt vt in ver. quid de officialibz
et in ver. quid de aduocatis. prosequor si imperiti vel ignora
tia aduocati clientulus perdit iustam causam vel econuerso p
pter cauillationes vel astutias aduocati clientulus reportat
pro se iustā causam vel sententiā: dic vt ibi cū ver. seq. z in ver.
quid de testibus corruptis zc. vbi tenent testes ex falso dicto
iudex eoz dicta secutus tulit sententiā. facit. c. sicut nobis. z
ibi no. de testi. ibi quid iuris si non cadit restitutio vt in homi
dio adulterio z similibz secuti propter falsū testimoniū. Et
19 dit in ver. quid de concedentibus zc. ¶ ¶ Quid iuris de con
dentibus leges iniquas dicit teneri insolidū statuentes consu
tores scriptores executores iudicētes z ea seruātes cui addeq
no. Inno. in. c. pleriqz. de immu. eccle. per l. hostien. in sum. de c
fi. s. ex quibus causis. ver. q: si moneta z sequēti. z in summa. d
consti. qualiter constōnibus derogetur. prosequitur l. hosti. i.
s. quibus z qualiter. de iniustis lucris. teneantur restituere z c
z p̃mo de prelato qui dat h̃stioni vel meretrici dicit q̃ pecc
mo. taliter. lxxvi. di. donare. predicti etiaz qui taliter receper
an teneantur ad restitutionē. xiiij. q. vi. si fieri si vero causa ecclesi
et si p̃o sustentatione nature conseruant: tunc possunt dū tame
abstineant a peccato. lxxvi. dist. pasce. xij. q. ij. z si illi zc. glo. c̃
facit qd̃ no. lxxij. dist. quiescamus. cui autē fiet ista restitutio dici
ipse q̃ nō illi q̃ dedit sed vel successor. xviij. q. iij. si quis in atr
¶ Illi ergo qui est particeps in delicto non debet restituere: secus
nō sit particeps: licet alis malus. z sic nō ob. de deci. tua nobis. c
20 ita no. in. d. s. quibus z in. d. ver. de his qui donauit. ¶ ¶ Tan
git etiam de luso:ibus z aleatoribus nūquid potest repeti q̃ u
alea est amissum. refert opi. l. rap. q̃ nō si voluntate vel cupidit
te processit ad ludū z dicit q̃ non potest repetere quin immo si vi
cit in foro confidentie tenetur redere: secus autē si attractus ve
coactus vel impo:unitate allectus vel causa recreationis lusi
cum aliquo modicum in istis casibus arrogate. facit ad hanc d
stinctionem. xiiij. di. non fame. de symo. dilectus. si quadru. pau
se. di. l. j. s. cum arietes. Sed l. hosti. indistincte tenet q̃ possit re
petere per l. si. in fi. de aleato. z in l. greca. alearum vsus quousqz
ad l. an nos repetitionē admittit. l. h̃az ex quo ludus esset illicitus
et reprobatus bono animo fieri nō pōt. ff. de fur. l. in furri actio
ne. in fi. nec in foro orentioso esset credendū ci q̃ diceret se luisse
causa recreationis cū cōter sub spe vincēdi hō ludere asseuit ad
aleas vel tabillos. l. nā ad ea. ff. de le. z ita no. in. d. s. ver. qd̃ de lu
soribz. ¶ Subdit in ver. qd̃ de negociatoribz zc. qd̃ iuris r̃ndeo
q̃ quedā

quodam negotia sunt de se illicita ut usura meretricii symonia
et his similia que sine peccato committi non possunt. et ista sunt cleri-
cis et laicis interdicta et oēs obligant ex quo sunt doli capaces.
xiiij. q. iij. c. ne hoc quoque. et i. q. i. reperit. lxxvii. di. fornicia-
ri. Queda sunt negotia que sui natura non sunt inhonesta sed ad illi-
cita ea ex persona et loco ex tpe ex iniusto exercitio et ex fraudulenta
intentione. Ex persona puta in clericis negotia secularia de qui-
bus. s. ne de vel mo. p. totū. et ibi in summa p. host. Ex loco q. i.
lupanari. l. item si vnus. ff. de arbi. vel in ecclesia mercari et iudi-
cium exerceri. de immu. ec. c. decet. eo. lib. xvi. q. vij. et hoc dixim⁹
ex iniusto exercitio siue corrupta intentione qd potest exemplifica-
ri in contractibus vel quasi et in oibus actibus mechanicis ut textor-
ie furorie becharie et similibus et in mercationibus siue negociationi-
bus. dic de istis ut. d. s. sub. s. qd de negociationibus. et q. leuia
sufficiat remissio et duo ex predictis hic plenius attingere.
¶ Ex primo vtrū peccet: q. vendit carius et emit vilis: videt⁹
p. sic. lxxvii. di. et c. i. vbi dicitur expresse. xiiij. q. q. cumq. In
contrarium facit. c. naviganti. de vsu. vbi istud plus reprobat si pro-
venit rōne illius tpsis puta ppter dilata solutionem rei puta fru-
menti vini vel olei in estate emit vilis qd fuit tūc tpsis verisimiliter va-
luerit: ut in. d. c. naviganti. In alijs ergo casibus vilis emere et ve-
lere cari⁹ de pñti non videt⁹ pñti maxime q. vltz dimidia iusti p-
ij ius canonicū civile tollerāt lesionē. c. i. z. c. en dilecti. de emp.
ven. Si igit⁹ vtrūq. iure pmissū igitur nullū pñti qd sit legis
autoritate. videt⁹ etiā qd licitū est contrahentibus se decipe sine do-
lo. si. in. s. cause. ff. de mīdo. z. l. graccus. de adult. z. xiiij. q. iij. q.
peccat. d. Jo. cal. format istā. q. in. d. c. naviganti. q. ix. Ex quibus
dictis collige q. aut negociatio sit ob lucrum qd ordinat⁹ ad ali-
quē effectū necessariū vel honestū puta ad sustentationē sue dom⁹
vel p pauperib⁹ indigentib⁹ vel ppter publicā utilitatē: ne neces-
saria ad victū patrie desunt: et in istis casibus si pñti sui laboris
superlucrat⁹ est sic familie pducēdo vel alis iusta eā carius ven-
lat nō peccat postq. pñti est mutati⁹ et auctū rōne loci tpsis vel
orte ppter periculū cui se exposuit trāsferēdo rem de loco ad lo-
um. et ita tenuit beatus Thō. scda sede. q. lxxvii. ar. iij. Et ita
etiā nō. Hug. z. Lau. xiiij. q. iij. si quis clericus. Aut nō ob eā al-
quā ex predictis sed solū spe lucri emit vilis? et vendit cari⁹: et tūc
iur tali spē non mutata in substantia nec loco nec tpe. et tenet Jo.
al. q. talis peccet. q. fateri opz iniustitiā in tali emptiōe vel vē-
litione in re vel pñti esse: ergo turpe lucrū ne de. vel mo. c. i. Aut
pecie mutata in substantiam puta emit ferrū et fecit inde aliqd in-
strumentū vel vas in facto argēto vel auro fecit poculū: et istud ē
licitū et nō peccat reddēdo plus: q. illud plus est pñti industrie
et materie. Item si rōne mutatiōis loci vendit cari⁹ puta emit
rumentū in apulia vbi est vile et vendit Bononie multo plus p-
ter penuriā pñtis anni. Nam istud plus vtrū pñti dicit qñtūz
et opera. industria: labore et periculo. et hoc est licitū. xij. di. cleri-
us. Item si rōne tpsis cōtingat talis mutatio: puta emit tpe qua
aristia superuenit hoc verū nisi in alijs dispendijs sic emisit vt
eraret in tps carissime ex cupiditate et nō ppter publicā utilita-
tem: puta vidit victualia patrie alibi transportari vel ppter
bundantiā dissipari: tūc em sine peccato pñti emere et in tps ca-
stie cōseruare: sicut fecit Joseph gen. xli. z. nō. host. z. Jo. an.
l. c. i. ne de. vel mo. Et aduerte: q. Jo. cal. in oibus istis casibus
pñti in mercatorib⁹ siue in negociatorib⁹ qui emunt vt postea
vendant eū superlucro. sed in emptiōib⁹ et alijs contractibus
et quasi inper reb⁹ que sunt in cōmercio nostro nō cā negociā-
tione mercandis: sed p se retinēdi vtrū sine peccato possit emere
li⁹ vel vendere cari⁹ qd cōter valeat. et Jo. cal. sentit q. ex par-
tementis vilis sit pñti. et si ex parte vendentis cari⁹: q. nega-
tū pñti qñ sit iniustitia in tali excessu qd dicit⁹ possit tolleri
maxima subnecessitas ex parte vendētis vilis puta emēdo
umentū p sustentatiōe familie tpe magne famis vel redimēdi
ab hostib⁹ hoc facit alis non venditur? vel eōuerso emit cari⁹
vicino rixoso vel inhonesto in domo vicina versante i istis em-
ptis et filibus iste excessus in plurali vel in minori fundat⁹ su-
et cā irrationabili et v: gēti ideo subuertendū nedū in foro con-
sentie sed in foro civili. Nūq. cōtract⁹ nō fundat⁹ in necessita-
tali sed in libera voluntate emēdi cari⁹ vel vendēdi vilis? tūc vt
tigi superstandū est legali et canonicē iustitie q. tolerat⁹ hūc ex-
cessum vltz ad dimidiā iusti pñti vt. l. i. C. de rei ven. z. c. i. z. c. iij.
lecti. de emp. ven. et habeat hoc casu locū regula illa q. tñ res
q. tum vendi pñti. l. pñti rerū. ad. l. fal. cadit em affectio singu-
ris in reb⁹ qñq. l. i. in emp. de mīdo. z. l. seru. mādati. z. d. l. pre-
a. Si q. ergo ppter singulare affectionē emit plus q. valeat
codicē vel digestū in quo a pueritia mea studui et memoriam
illocui nō peccat vt credo q. mihi plus iusto pñti vēdidit alis
iusto pñti nō venditur? et itē debet lex pñcie cōformari cū. l.
ripta. z. d. l. statuit arbitrare iuste sancit⁹ nō disputato in. l.
cia de legi. iustitia. iij. dist. in istis sic dicit ne initaris prudentie

tue. c. ne initaris. de cōsti. et sentiēdo contrarium subtraherēt se
multū hoies a cōi cōmerito si cōuēta inter se omīssa legali iustis
essent ad forū scrupulosum pñcie redigenda cōtra illud qd le-
gitur noli esse nimis iustus et sanguinē elicit q. nimis emūgit. v.
di. deniq. Item cū q. libet teneat scire cōe pñti rei sue. l. q. q. s.
de rescin. ven. vendēdo minus videt⁹ donare istū excessum et simi-
liter emendo plus videt⁹ donare pñti rei sue. l. q. quis qd ex ce-
dit. l. i. de condi. inde. z. l. cuius p. erroze de reg. iur. in mercatorib⁹
bus ergo siue negociatorib⁹ habeat locū qd dicit Jo. cal. q. sit
pñti emere vilis et vendere carius multa interueniente muta-
tione q. cōmerciū accipere in eadem re et psona hoc agente et fre-
quenter vt mercatores. frequētia em talis in se reddit illicitum
qd in suo genere est licitū et pmissum vt. c. si xps de iurciura. de
isto foro cōscientie vel discordia. a. l. canonicavel civili. multa et
pūbra scripta alioz doctorū nostrorum in vñi redegit in repeti-
tione. c. possessor malef. s. eo. et Alterius quero circa vsurariū
vtrum teneat restituere quicquid lucratus est ex vsu. et videt⁹ q.
sic tanq. lucrum productū ex radice infecta. xiiij. q. v. nec. i. q. i.
principatus. z. c. fertur. cū si beneficia lex si et rem et pñti in si.
de pe. here. vbi etiaz possessor bonefidei tenetur restituere qd lu-
cratus est de re aliena. Item solutio. vsuraz sunt indebite. c. de
bitoz. de re. iur. ergo et totū id qd inde percipitur debet restitui
et de pñti. cā da. l. q. se debere. z. l. indebiti. de condi. inde. Item vsu-
ra est rapina. xiiij. q. iij. si quis vsurā. sed raptor tenetur ergo zc.
In contrarium q. nullo iur. hoc cauetur sed tñ modo de vsura
extorta sed erubescimus eū sine lege loquimur in. l. illam. C. de
col. Item nummus habitus ex re furtiua non est furtiuus. ff. de
fur. l. q. vas. s. si. ergo nec filz de vsura pceptum potest dici vsura
Item dñius vsure trāslatū est in vsurariū vt no. xiiij. q. iij. si quis
vsuram. qd ergo ex re sua quesitus est non tenetur restituere. Et
hanc opi. q. teneatur restituere solā vsuram tenet Jan. et Bart.
bux. in. q. venereal. que incipit aliquis accepit hostien. tenet
q. vltra vsuras teneatur ad expensas et interesse in quo contine-
tur lucrum et damnum de eo quod cer. lo. l. iij. s. si. cum. l. sequen.
Joan. and. in. d. c. naviganti. circa si. refert beatus Thōm. secūda
da secūda. q. lxxvii. art. iij. vbi dicit q. aut vsura consistit in re
que vsu consumitur. vt pecunia. et tunc lucrum ex ea proueniens
non subiaceret restitutioni q. tale non est fructus rei: sed humane
industrie facit. de deci. pastoralis. tenetur tñ vltra talem vsurā
restituere damnum siue nocumentum debitori proueniens ex p-
dicta extorsione fm cum. sed latius host. dicit vt. s. Quādo q.
vsura consistit in re cuius vsus non est consumptio ipsius rei: et
in ea operat⁹ natura plus q. industria in arboribus: animalibus
et similibus que naturaliter in seipsis fructum producit sine ho-
minis industria tñ principaliter ex re ipsa prouenit. vt in pñtio
ne domus vecture equoz et similibus. et in istis et similibus vsu-
rarius non tenetur restituere non solum dictas res per vsuram
extortas: sed etiam que percepit ex illis. Aut ergo prouisa est
extorta pecunia et lucrum inde proueniens vsurarius non teneat
reddere. Aut res alia que non vsu consumit⁹. sed natura a seipsa
vel opera hois operatur et tenetur restituere ipsam rem cū omni
bus inde perceptis. Vtrum autem tanq. malefidei teneatur de
percipiendis et de consumptis. vel tanq. bonefidei. et de his non
teneatur cogi. dubium mihi facit qd hz dñium et hz dñi voluntas
tem: et pecuniam mutauit non prius ergo pñti dicit malefidei
sicut pñti. et hinc est q. Jo. cal. dicit q. dicta distinctio vtrū sit
res vsu consumptibilis vel non hz locum in furto vel rapina. si-
cut in vsura: q. in illis non transfertur dñium sicut in vsura. mul-
ta alia dubia super vsura mouit et decidit. d. Jo. cal. in. d. repeti-
tione. c. naviganti que non psequoz vt plene reassumpti in ca.
s. de vsur. eo. lib. z. adde quod no. host. in. d. s. quibus et quali-
ter. ¶ Quero quinto vtrum de predictis lucris illicitis. pu-
ta ex vsura furto rapta meretricio iniusto bello iniusta snia: pe-
dagio tallia vel alia extorsione illicita. vel aliquo turpi lucro po-
uenientibus liceat facere elemosinas: vel vroz filiis et familie de
talibus alimenta percipere sine peccato. de hoc glo. in. c. ex trās-
missa. s. de deci. z. cum ea concor. ibi host. nam aut loqmur de
decimis vtrum predicti soluere teneant⁹. et subdistingue inter p-
diales et personales vt in predialibus q. tumcunq. q. sit iniust⁹
possessor: siue christianus: siue paganus: siue iudeus: siue hereti-
cus teneatur. ff. de pac. l. inter debitores. C. sine cens. vel reli. l. i.
Nam decima sicut tribut⁹ est onus reale. ideo sequitur posses-
sorem. de deci. c. cum sit. z. c. de terris z. c. pastoralis. In persona-
libus aut an de pñtis iniuste qñtis debeat q. soluere decimā
tenet host. q. sic si sit trāslatū dñium irrevocabiliter. vt in que-
sitis ex meretricio vel hystriatione. secus autē in quesitis in qui-
bus nō transfertur dñium. vel si transfertur cōpetit repetitio. vt
in vsura. et cum turpitudine versatur ex parte recipientis tñ in sy-
monia illicita. pedagio: vel gabella: vel barataria: furto et simili-
bus. Subdit tñ host. q. licet non teneat quis ad restitutiones

et irrevocabiliter sit translatum dñm: tñ si talis illicita acquisitio est notoria nō debet sacerdos recipere talē decimā ne videatur delictū approbare vel peccatorē in pctō nutrire. Secus autē dicit si talis acquisitio illicita sit occulta quāvis hoc sciret plat² xxij. q. v. xpiana. vj. q. i. si oia. Et qd dictū est in decimis eadē distinctione est adhibēda in oblationib² et elemosynis an possint recipi et dari pauperib². et de talib² illicitis acquisitis vel extortis dicit Jo. an. q. elemosyne possunt recipi ab excōicato et peccatoribus quib² notorijs cum ad ipsas omnes teneatur. lxxvj. dist. non satis in fi. nam oibus suadende sunt qz per eas ad penitentiam merentur hoies citius puenire. xxvj. di. deinde. oblatiōes autē a talibus nō recipiunt. xx. di. oblatiō. z. c. eo. nā ratio differētie est qz elemosyna sit in occulto. ideo nō ad ee. de symo. c. sicut nobis. et si fiat in publico cū p hoc non mutet naturā suāz qd est ut fiat in occulto. Matthe. v. oblatio vero in publico qd nō probeat ne peccator inde solvet et ecclesia videat approbare pctū fm Jnno. Aduerte tñ qz hoc qd dictū est qd possunt recipi elemosyne a peccatorib² non intelligas de ipsis reb² illicite acq² sitis ut res ipse detineant fm Jo. an. Non bene capio istud dictum nisi in reb² illicite qstis subiacentib² restitutioni ut in reb² substractis et alia quacūqz extorsione pro qua detur repetitio. S; in qstis ex meretricio vel histrionatu. credo qz inde possit fieri elemosyna quoniam totalis erogatio et distributio faciēda possit fieri p ipsam meretricē vel ipm histrionē vel aliū q in iuste qstuit irrevocabiliter. Conclude qz peccator etiam notorius et excōicatus possunt et tenent ad elemosynas etiā de illicitis acquisitis pro quib² non cōpetit repetitio cōtra ipsos et in foro cōscientie et in foro canonico sunt liberati si erogauerint. Nā cū sint sua irrevocabiliter quo ad forū cōtentiosuz debent posse disponere et ad elemosynā tenent ad hoc de penis. di. ij. c. religio sus. s. de testi. co. li. in. j. q. Et dicunt ista lucra illicita non qz in terfit alicui ipsa repetere. sed ut ille q illicite acquisiuit si salutē aie sue vult consulere erogare debet. ut no. Host. in. d. s. qbus et qualiter. ver. qd de his q excōicati. et ver. vbi vero null² interest vbi tñ Host. sentit q talis erogatio debeat fieri auctoritate dio cesani qd intelligo in extortis illicite in quib² non est translatū dñm vel si translatū fuit tunc irrationabiliter q qñqz sunt pauperibus erogāda si incert² est ille cui debeat fieri restitutio. hoc em casu nō est illi q extorsit tam lata potestas cōcedenda ut pro suo arbitrio distribuat sed dio cesani. pudentia. c. cū sit. de iude. et dixi in. d. c. religiosus. in. j. q. plene. et adde pdictis qd no. Ho. in summa de iude. s. et in quibus graue. ver. ij. et de testa. ver. qd sit effect². sub. s. j. ver. et prodest. et de pignore sub. s. cū constet. s. et qualiter admittantur. et ver. maxime. et seq. Et de istis decimis soluendis vel non de illicitis acquisitis. vide glo. in. c. ex trāmis sa. de deci. z per Host. in summa illius ti. s. de quib² reb². et s. et vtrū prescribi possit sub. s. scribit vtrū illicite acquisitis. et Jo. an. de elemosynis oblationib² et mortuarijs recipiendis a peccatoribus vel non vide in. c. voluntate. de sen. excō. in nouell. super verbo ecclesia. Hostet vterius circa ista illicite extorta siue immoderate et de venditione mercū a lucracione pedag. cōmer tijs et similib² probabiliter dubitari si non potest excessus talis ab eo qd fuit licitū discerni. Nam de aliquib² plus iusto precio de aliquibus qd iustū fuit et in talib² longo tpe implicitus et ver satus nō posset de leui licitū ab illicito separari. Nam forte mix tis oibus pecunijs talib² emit magna palacia domos et similia sine dolo et bonafide et magnos habuit redditus et hec sepe ptingunt in maximis aduocatis doctorib². pcuratorib² et mercatorib² q non possunt de facili diuidere qstia licite ab illicitis q cō sistunt in quodā excessu. certe saluo iudicio meliori in talib² esset adhibēda subtilis indagatioz p ceteris attendenda cōsuetudo illius aduocati doctoris artificis vel similib² vtrū fuit improb² auarus exactor an curialis et gratus ut vidi de facto senis vnū q multas pecunias rusticis mutuabat cū termino zilli rustici nō volētes in termino soluere donabāt sibi opera rusticana pullos lignū bladū fenū et similia ex quib² minutis munusculis distissi mus fact² est omni pactione cessante sicut scribit² ex multis pau pertatibus diuitie fiunt. Eps dicebat ista exacta illicite et hunc fuisse vsurariū mentālē qz non mutuasset nisi sub spe taliū mune rum qz essent minima et gratis data intētio eius erat corrupta Illi rustici de cōtrata eo mortuo examiati sunt et testificati q viris pauperib² nō est repertus filius illi et erat ita dilect² ab oib² bus et q male faciebat eps molestare heredes eius cuz libere ea dederūt et tñ etiā sponte sibi remittūt. Istā. q. cū i veritate de fa cto senis cōtingeret hic bonū. postea disputandā assumpsi sed in scriptis nō redegei. Et cōclusi ppter cōsuetudinē longā et frequē tes eū fuisse vsurariū mentālē. facit. c. in ciuitate de vsu. Ad ppo situm ergo redeundo dico discretionē et separationē istam de licitis et illicitis acquisitis faciēda arbitrio boni viri et ponderatoe pzin. bonoz taliter questioz excessu illicito verisimili est iurare

subeileret qm possunt ascendere siue ad qstaz summā licite. et ad qstā sit illicita: pñderās consuetudinē ipsā acquirētis vni gi opi. facit etiam. l. j. C. de sen. q. p eo qd interest. et in sti. de ajs. curare. facit qd no. in. c. cū in officijs de testa. in nouel. vbi de m plici mixtura z. c. q. p. s. de vsu. eo. li. C. Sed hic querit² vtrū vxor filij et alij ex familia possint de talibus iniuste qstis sumre vite necessaria vel sumēdo peccēt. Host. de hoc no. in. d. s. qñqz et qualiter. ver. qd de his in. d. s. quib². q. inde comedūt et indit et vide qz nō peccent sed excusant si non habeant aliud vnde vuant dñm modo peccatori nō cōsentiant sed reprehendāt rapiē et ad rōnem inducant ar. xj. q. ij. qñ multos. hoc de sen. exc. am voluntate. et hoc verū si pōt esse spes correctionis als nō. si sita lis spes dixit Ray. q. vxor filij et familia si sunt aliqua iuste fia ta de illis debēt viuere. sed si nulla sint de iustis qrant sibi viti suis laboribus siue ab amicis vel etiā post hostiatis potius qro medant de rapina. Si autē raptor ille hoc nō patitur tunc vtrū Host. dat tria remedia et vltimū est si aliter nō pōt facere dz p tuis de rapina et extortis illicite comedere qz perire fame cū in tentione tñ restituēt qñ poterit ad hoc de conse. di. j. sicut. et. v. discipulos. Et subdit Host. qz in omni casu reddat debet vi ro nisi aliud subit impedimentū. xxij. q. v. si dicat. z. c. fm. c. vno. Et ista sunt dicta Host. in. d. s. quib² et qualiter. ver. sed d de his q inde comedūt cū. ver. se. ex quib² collige q vxor istar eo q maritus pbeat sibi victū de qstis illicite nō pōt neqz de re petere separationē tñori. p hoc. c. ij. de diuor. Alij vero de famo lia vt filij et similes vtrū tenent ab eo discedere pot² q cū ea nēdo de talib² illicitis victū sumere arguēdo a casu spālī de vo re vide qz potius debēt inde discedere qz de rapina comedere. Et intelligo cuz prebet victū vxori et familie de questis illicite in quib² nullū habet dñm vel si habet teneat tñ ad restōnem id si ad restōnem non teneat et cū lucrat de negociatione sibi pbi ta meretricio histrionatu et similib² forte familia de talib² alijs ta sumēdo nō teneat ad restōnem qz sunt illis ppria et iniuste quisita. nam erogare pōt talia p libito volūtatē ut dixi ergo familia inde alere facit. lxxvj. di. nō facit. C. Vero. vij. et p picit verbū restituat. pone qz vsurari² fur vel raptor ablatū nō restituit sed dñs gratis sibi remittit et liberat vtrū per istā remi sionē et liberationē gratuitā remittat sibi pctū. Glo. ij. primo d legat qz si nō in casib² in quib² iura requirūt realē restōnem et statuūt non prodesse remissionē ut in iurib² allegatis in gl. Et cundo arguit cōtrariū inherendo verbo restituat qd est inter. Jo. an. i. nouel. sup ista glo. refert Ray. tenere hoc q sufficiat g tuita remissio si res erat restōni parata quasi tñ fingat resti ta et postea restituēt donat. de dona. inter vi. et vxor. l. ij. in. r. singularia si cer. pe. Jo. an. putat animū ponderandū nec pur illud tutum qui gerit in mente nō restituere remissione non f eta et istā opi. teneo in. l. statuti. s. affessoris. de rescri. s. co. lib. deus interrogat cor nō manū cui nullū secretū latet et ois vo tas loquit². c. in ciuitate. de vsu. do. Fed. de se. disputauit istā q nem et tenuit indistincte qz liberalis remissio sufficiat cū ois c fessione et cordis cōtritione etiā si vsurarius gessisset in mēte nō satisfacere qz opi. tolerari pōt in foro cōscientie qñ ille cui era restō faciēda liberali aio remittebat etiam si vsurari² fur vel r ptoz vltimo reddere noluisse. nā inuitus liberari pōt a credite re. l. soluēdo. de neg. gest. z. l. solu. et iudiciū de sol. Qualiter aut psumi debeat talis remissio liberalis vt dixi in exorta super ho refero quasda notabiles cōiecturas in. c. q. p. de vsu. s. co. lib. in. ij. q. et eas etiam ponit Jo. an. in addi. Spe. in ti. de vsu. C. S. diceret alijs vide qz indistincte dicēdū q remissio nō liberet vsu rariū sicut nō liberat pctū de non petēdo. c. ad nostram. de iur tu. Tango et soluo istud cōtrariū in. d. c. q. p. in. ij. q. plus enim operat remissio: qz aufert et perimit totū ius crediti ac si solueret. l. solutiōis verbū. de solu. sed pactū de nō petendo nō disso uit obligationē s; obligat ad nō petendū. l. si vnus. s. pactus nō peteret. de pac. C. Juxta pdicta quero alijs obtinet paturam vni² canonice vtrū possit purgari talis defect² ita vt remaneat in patura vel oino cedere teneat et vide qz teneat pñse dimitte re sicut fur rem furtiū et vitiū furti. vt. l. j. C. de vsu. pro emp. sur em et raptor dicit² qui tenet bñficiū vnus canonici. c. dudum. de elec. vnde dicitur malefidei: qz cōtra iura possidet. l. eo. nec vide tur posse suppleri defectus solemnitate nisi oia reponant in pñ stino statu. l. heredes palam. ff. de testa. Et hinc est q etiaz possi confirmationē potest objici contra fo: mā et contra personā ele cti et confirmati: et de criminibus accusari ad depositionē de pñ latura. c. cū olim. de dolo et cōtu. pro hoc. lxxij. dist. c. fi. vbi dicit² q nullus non canonice electus ordinetur et si cōtra presumpus fuerit deponatur ordinans et ordinat². Aduerte qz ego istaz ma teriam examinaui in. c. j. s. e. in. vj. q. hic aut latius presumendo premitto qz electio habet plures partes de quibus Jnno. in. c. pu blicato. s. de elec. quandoqz etiam ē minus canonica ex defectu eligētis:

eligentiū: qz suspensū excoīcati vel aliter inhabiles ad eligendū.
 s. de cōsue. cū dilectus. **¶** Nūqz est min⁹ canonica ex defectu ipsi⁹
 electi rōne criminis vel defectus iuxta nō. s. de postu. c. si. **¶** Nūqz
 electi minus canonica ex defectu forme nō seruata. in. c. qz ppter
 s. de elec. **¶** Nūqz est minus canonica qz facta p impressionē per
 metū p doli p symoniā. s. de elect. bone. 2. de symo. p totum. 2. de
 elec. p inquisitionē. **¶** Nūqz est minus canonica ppter defectū in
 cōfirmatione cōmissum: qz forte forma non seruata de qua in. c.
 si. s. eo. li. de elec. vel qz doli 2 surreptio intercessit. Si ergo al
 tero ex p̄dictis casib⁹ reperitur min⁹ canonica vtrū oīa cedere te
 neatur vel peracta penitētia siue dispensatione obtenta possit i
 tali beneficio remanere. Jo. an. ponit istā materiam in. c. qz sicut
 circa quā renocat p̄mo in dubiū vtrū iste donec dignitatē pos
 sidet possit dici platus siue sponsus ecclesie: 2 videtur ibi tenere
 Jnno. 2 doc. qd non. in. c. nihil. eo. ti. 2 legitē idem tenent in bar
 barios in. l. barbarius. de offi. p̄f. gesta vero p talē in ordinatio
 nibus in collationib⁹ beneficiorū in iudicib⁹ cōtractibus 2 simi
 libus vtrū remaneat firma 2 valida: lz ille postea deponat dispu
 tavit Jo. cal. 2 dixi ple in repeti. c. accessio. iij. eo. c. cū dilect⁹. de
 cōsue. 2 p Jnno. in. d. c. veritatis. de do. 2 cōtu. psequēdo igitur
 singulos casus: dic qz qūqz est nulla ppter defectū forme omisse.
¶ Nūqz ex defectu eligentiū est min⁹ canonica 2 hoc dupl⁹ vel p
 pter eorū inhabilitatē vt dixi vel ppter impressionē eis illatā: v
 qz nūqz a principio cōsenserūt sed finerūt se eligere. p̄mo em̄
 casu est mala ex defectu forme si postea eligentes in eū spōte cō
 senserūt 2 admittunt vtrū purget iste defect⁹ p subsequēte cō
 sensum vt sic reddere nō teneat 2 in matrimonio carnali videtur
 sufficere hic cōsensus ex postfacto. facit qd nō. in. c. lras. de con
 iug. lepro. 2. c. nō debet. de cōsan. 2 affi. 2. c. i. de eo qd duxit in ma
 trimoniū quā pol. p aduice. De matrimonio vero sp̄iali est du
 bium: qz non cōtrahit nudo p̄sensu eligentiū sine obseruatiā for
 me: qz ppter. s. de elec. si illa solēnitās. C. de iure positio. vnde
 eius omisso nō videt impedire intentionē b̄nficiū cū bona p̄scia
 si p̄sensu eligentiū superuenit. nā talis p̄sensu pducit natu
 rale vinculū: vñ lz iur. ca. positio nō valeat talis electio vñ iur
 re naturali ppter talē p̄sensum 2 naturalis sola sufficit ad reten
 tionē. C. de cōpen. l. etiā p hoc. l. iul. de cōdi. inde. verus em̄ debi
 tor absolut⁹ p iustā snām naturaliter remanet: vñ in foro cōscie
 remanet 2 teneat spōte soluere ad hoc qd nō. Jnno. in. c. qz plerū
 p. de immu. ecc. Itē ille qz habet voluntatē dñi: lz nō solēnitates
 iuste possidet siue tenet velut naturale debet ppter p̄sensum: lz
 nō solēnitates accōmōdatū. de cōdi. inde. l. i. 2. l. cū qd. de iur. 2 fac.
 gno. ergo iste filit platurā ppter cōsensum eligentiū. p̄terea for
 ne sunt inuēte in electionib⁹ ppter euitādas lites qz oīebantur
 2 varietate formaz in electionib⁹. c. qz ppter. cessante ergo ista
 ā debet cessare p̄stitutio. l. exige. s. q̄uis. de iurep. p̄o ista pte
 actū iura 2 rōnes de qbus p me in repetitōe. c. possessor. male
 fidel. in. j. q. s. eo. vbi in simili. q. tenui qz instituit in testamēto mī
 nus solēni hereditatē in foro p̄scie iuste possidet postqz habet te
 latoris voluntatē lz non iur. solēnitates p̄terea defectus forme
 ubstāialis in electione videt purgare in p̄firmatione legitime
 iustificata. Nam ista confirmatio habet vim siue diffinitiuē. c. si.
 e elec. s. eo. li. nō ob. qz etiā post cōfirmationē pōt ammoueri a
 beneficio ppter defectū forme. c. cū olim. de do. 2 cōtu. qz lz pos
 t ammoueri tñ nō vltra anteqz ammoueat debet talē prelaturā
 imittere filit in cōndēnatione iniuste qz lz possit ad solutionē cōpel
 nō tñ vltra sponte teneat soluere vt nō. Jnno. in. d. c. sicut. sic be
 s nō faciens inuentariū lz vltavires hereditarias nō obliget
 l debita. l. fi. C. de in. deli. **¶** Nūqz non exactus sponte in foro p̄scie
 in teneat vltra soluere vt nō. Bart. 2 post eū Bal. in rub. de ac
 ti. here. Alia similia de hoc reperies in. d. i. q. argumēta cōtra
 a sed p̄cedentē opi. qz est Jnn. veriorē credo in casu quo fit nul
 solū ex defectu forme substāialis 2 ad hoc tēdūt p̄cedētia ar
 gumēta. Itāc opi. intelligo qz p̄cessit electio capitaliter. Si
 nulla p̄cessit electio sed p electo se ingerēs cōfirmat⁹ fuit lz
 p̄stea recipiat vt electus 2 confirmat⁹ in ecclesia p canonicos
 videt qz talis receptio capitaliter vlt singulariter habeat viz
 figurā electiōis nec talis potētia 2 tolerantia canonicorū
 iucat naturalē consensum de quo loquit Jnno. nam 2 in simili
 figura matrimoni carnalis operat certōs effectus. l. iij. de do
 i. inter vir. 2 vro. Concludo ergo qz in electione cōcordi 2 capi
 tulari p̄cedenti lz nō solēni totaliter ex defectu forme habeat lo
 cū opi. Jnno. 2 hoc operatur illa effigies 2 figura ar. c. nup de
 l. 2. Sed vbi nulla penitus p̄cessit electio receptio 2 admissio
 canonicorū ad platurā non habet vim electionis nec facit eū ele
 ctum. ar. l. herēnius. ff. de decu. 2 hec sint dicta vbi est defectus in
 forma nō in cōsensu eligentiū. Si autē sit nulla ex defectu eligen
 tiū qz sunt excoīcati vel suspensī. c. cū dilectus. de cōsue. si cor
 ruti pecunia vel coacti vel dolo inducti ad eligendum iniusto
 tu. In istis exemplis 2 similibus si electus scit eligentiū de

fectum corruptionē vel impressionē in his videt qz cedere tenea
 tur nec purgentur tales defect⁹ p absolutionē ipsoz eligentium
 2 consensum superuenientē p hoc em̄ non purgat defectus 2 ma
 lafides ipsius electi scienter eligētes inhabiles corruptos siue
 coactos lz in istis vltimis vñ in eligētib⁹ p impressionē si post
 ea ratificant 2 cōsentiant tali electioni videt electio confirmari
 p. l. ij. q. me. cā. sicut carnale matrimoniū confirmat a cōsensu lz
 a principio metu cōtractū. c. cū locū. de spon. nō em̄ possunt ar
 guentes isto casu argui siue culpam sicut cū excoīcati vel corrup
 ti eligunt hoc verū nisi electus impressionē ipsam pcurauit
 vel de ista particeps fuerit. ar. c. arma. de sen. excō. s. eo. l. b. facit
 qd nō. in. c. si alicuius. de ele. vbi electus symoniace etiā ignorā
 ter non pōt post penitentiā remanere in platura quam habuit a
 principio vitio symonie a se vel ab alio etiā nō ignorante cōmis
 se nec possunt isti defect⁹ purgari nisi res in potestate dñi reuer
 titur cū affecto vitio reali vt dixi. s. nam lz elect⁹ corruptionis
 vel impressionis vel doli particeps egerit penitentiā de peccato
 hoc tñ non pdest ad retētiōē rei male q̄site si non restituit vt in
 isto. c. Sed qd dices si ex. r. canonicis tres vel quatuor sunt pas
 si metū vel corrupti pecunia vlt excoīcati. alij vero sex libere 2 ca
 nonice vna cū p̄dictis elegerūt videt qz elect⁹ iuste in foro p̄scie
 possit retinere platurā postqz habet p̄sensum maioris partis ha
 bilis ad eligendū q̄nimmo in foro iudiciali esset valida si alio: tñ
 vitii ignorabat facit. c. cum. i. 2. a. de re iudi. 2 qd nō. de ele. illa 2
 qd nō. in regula vtile. j. eo. **¶** Sed hic qrit de cōtemptu vno vel
 pluribus vtrū ipsis cōtradictib⁹ vel nō ratificatibus cedere te
 neatur. 2 videtur qz nō postqz a maior parte alē legitime est ele
 ctio celebrata lz em̄ cōtēptus possit instare vt casset electio vt
 c. qd sicut de ele. tñ anteqz cassetur nō peccat electus retinendo.
 nam istud iudicis officiū de rigore iuris est introductus cum de
 equitate nō debet cassari: qz electus in hoc nō deliq̄t lz cōtēnē
 tibus debet pena imponi. ar. l. qd maior. ad muni. facit qd dixi.
 s. de omissione forme canonice qz nō ob. electo in retinēdo si ha
 bet qd est de iure naturali. s. eligentiū voluntatē. plus dicit qui
 dam qz cōtempto nō appetit iudicis officiū nisi vt casset electio:
 sed sola exceptio si petat cōfirmatio vel p̄secratio p electum vñ
 post p̄secrationē nō pōt agi vel excipi de cōtemptu. Subdit Jn
 no. alios tenere qz semp p̄tempt⁹ pōt agere 2 semp peccat elect⁹
 tenēdo p̄tra voluntatē p̄empti. Sz huc opi. ob. qd dictus est. s.
 de omissione forme substāialis qz d̄ fort⁹ opari p̄tra electū qz cō
 tempt⁹ vñ? vel duoz: 2 tñ addit ibi Jnn. qz cedere teneat naz
 vt dictū est. s. istud ius cassatiōis op̄tēs p̄cepto est valde rigoro
 sum: qz de equitate qd pōt facere totū caplm vel maior ps eo
 p̄tēte 2 p̄tradictē multo magis eo p̄cepto 2 absente. ar. l. si dotē.
 so. ma. Itē ponit qui nō deliq̄t vt dictū est 2 credo mediā oppo
 sitionē quā vt post p̄firmationē nō possit p̄cept⁹ agere lz purge
 tur iste defect⁹ sicut qdā alij de qb⁹ post p̄firmationē solennē nō
 pōt qd rescitari sicut nec post diffinitiuā snām vt p̄dixi. Nam
 postqz electus bon⁹ est 2 habet p̄sensum capli ad quid pdest cō
 tempto petere cassationē cū ea cassa iterū possent eū eligere tāqz
 igitur sua nō interfit nec ecclesie nec canonico nō videt audiēdo
 dus si velit rescindere qd a caplo vel maior parte factū est ar. c.
 j. s. de bis qz si. a ma. par. ca. Itā ad eius petitionē cassari 2 statiz
 iterū a capitulo eligi eo inuito est cōtradictē sine causa sine vti
 litate: ideo malicijs boīm obuiandum est. l. in fundo. de rei v̄e. et
 maxime illis qui se ingerunt solū vt noceant nihil laturi in. l. ij.
 ad tertul. Est alius casus cum. s. nullitas electionis causatur ex
 parte electi: qz nō est idoneus scia morib⁹ vel etate vt esse debet
 c. cum in ciuitate. de elect. inhabilis rōne defectus vel criminis
 vel irregularis. vt nō. de talibus in. c. si. de postu. prela. vel cōmi
 sit doli in negotio electiōis: vtrū ergo si electio de ipso celebra
 ta alē est canonica 2 p̄firmatio cedere teneat vel pacta pnia vel
 obtenta dispensatione possit remanere in platura 2 in patiētib⁹
 defectus de quib⁹. s. mox scievel etatis videt qz purgatis istis
 defectibus post p̄motionem non teneat cedere postqz res pue
 nit ad casum a quo possit incipere. c. plz. de conuer. conu. In
 p̄trarium. c. si eo tpe de rescrip. s. eo. li. Et in foro iudiciali non
 vñ dubiū qz postqz electio fuit vitiosa non qualescat vt. d. c. si eo
 tpe. Sed in foro p̄scie vtrū possit retinere platuram si mō sunt
 purgati dicti defectus supueniente moribus scie 2 etate: vñ qz
 nō: qz p̄sensu eligentiū a principio fuit nullus vt in. c. cū in ciui
 tate. de ele. nec de nouo p̄senserūt sed ex veteri consensu i nullo
 sibi obediūt vt plato quānimmo nouus p̄sensu sine noua 2 so
 lēni electione non videt eū facere platum. facit ad p̄dicta qd
 plene 2 subtiliter nō. Jnn. de eo qz dux. i. ma. quā pol. per adul. 2
 breuiter in. c. si de piug. ser. in glo. facto. 2 in. c. non vñ. de cōsan.
 2 affi. super verbo libere. in p̄dictis em̄ locis h̄ qz matrimoniū nul
 lum a principio ppter aliqd impedimētū canonicū affirmat illo
 impedimento cessante 2 supueniente illo consensu qz possent de
 nouo p̄bere: ita ergo hic in matrimonio sp̄iali videtur dicēdū

preterea supra tenui post Inno. q. defectus forme substantialis non nocet in retentione prelature in qua dicta forma sufficit si consensus eligentium interuenit: ergo et hic sufficere debet purgatio siue cessatio predictorum defectuum quo ad legem ut cedere non teneatur: q. omisso forme est maior defectus q. predicti qui sunt quodammodo qualitates quedam que facilius abolerentur q. defectus substantialis. l. in delictis. §. si detracta. de noxa. 2. c. et cui. 2. c. si pro clericis. de preben. §. eo. lib. pro hoc etiam facit qd no. Inno. in d. c. q. sicut. ubi quid iuris si electus est criminosus et tacuit. Nam peracta penitentia de peccato dicit ipse q. licite retinet prelaturam. l. vij. dist. sicut semel. nisi fm eum esset tale peccatum: q. peracta penitentia impediretur executio de re. c. nisi cum pridem. vel nisi tacuisset irregularitatem suam: tunc enim modis omnibus offerre debet renunciationem suam et peccate nendo beneficium. ¶ Sed occurrit hic dubium vtrum superior possit dispensare super irregularitate etiam non vocatis illis ad quos pertinet electio confirmatio vel ius aliud presentia: dicitur videtur q. non. quia iste non intravit per ostium et malum habuit ingressum propter defectum dispensationis et in tempore quo dispensatum fuerit non habuit predictorum consensus. Et contrarium tenet Inno. in d. c. nisi cum pridem. Nam semel habuit consensus predictorum unde non possunt hodie resiliere: ideo etiam eis non vocatis dispensabit superior ut ipse ibi no. super verbo indulgeri. et super hoc vide quod no. Inno. in d. c. dudum. Ro. de elec. super verbo electionis tempore. 2. c. ex tenore. de te po. or. ubi omnino videas de ista dispensatione super criminibus cum promotis vel promouendis per Inno. adde etiam quod no. in. c. quamuis. de rescrip. §. eo. li. ¶ Quandoq. in negotio electionis intercessit dolus electi et hoc dupliciter vel mente conceptus vel actibus siue verbis expressus: et in quolibet ex predictis casibus Inno. in d. c. quod sicut ponit opi. et tandem ultimo ita subdit melius videtur quod siue dolus sit mente conceptus siue exterius ad verba et actus transiit semper peracta penitentia remanet securus in beneficio licet enim peccauerit in ingressu propter hoc non tenetur renunciare ut in. c. si. de symo. nec restringo quod possit agere penitentiam remanendo in ordine ad peccatum tantum mente conceptum immo dicimus etiam si sit in verba et opus emissum et illa decre. l. loquitur in symonia tantum mente concepta. de dolo autem in confirmatione commissio non. de dolo et contumacia cum olim. Ista sunt verba Inno. qui refert opi. aliorum dicentium q. ubi cumq. dolus circa electionem commissus est semper renunciare tenetur et eodem modo si vnum de electoribus pro se rogasset. pro prima opi. facit q. dolus est vitiosus personale et peccatum mortale unde sicut alia peccata electi non vitiant electionem ut predicti ita nec istud. Ergo credo dicendum de isto dolo commissio in electione sicut in alijs contractibus ut sicut in illis dolus dans causam contractui reddit contractum nullum vel annullandum iuxta no. i. d. l. bonam fidei de ac. et ob. et l. eleganter. ff. de do. ita et multo fortius in contractu electionis ubi contrahitur spirituale vinculum inter ecclesiam et electum. c. cum inter canonicos. de elec. in hoc vinculo debet omnis dolus abesse et ois puritas adesse ideo magis dolus videtur inficere in eo q. in alijs contractibus et hoc verum credo quando dolus electi dedit causam contractui q. absq. illo non erant eius electuri. Sed si incidit in contractu q. erat electuri. sed non ita cito et ipse dolose procurauit ne mutarent propositum vel econuerso ut differrent ut cum postea eligerent vel obsequia prebuit istis enim exemplis et similibus dicitur dolus incidere in electione nec taliter electus renunciare tenetur fm vnam opi. Inno. et naturam ut corde in dolo quis incidit sed non dedit causam electioni. nam si dedit ut dixi non credo hoc delictum posse purgari ad effectum retentionis ipsius beneficii nisi dimittat quantuncq. in hoc delicto dispenset superior vel electus penitentiam agat nec eadez ratio est habenda in isto peccato sicut dictum est. §. in alijs non tantum gentibus nec inficientibus ipsam electionem. Item dolo dante cam electioni non potest dici q. electus habuerit vnq. voluntatem eligentium. nam ex illo dolo causatur error in eligentibus et q. errat non consentit. l. si per errorem de iurisd. om. indi. dispensatio ergo superioris vel penitentia de peccato non supplet defectum consensus eligentium. In metu aut vel alia impressione bene est consensus unde dicitur coacta voluntas voluntas est ut no. in. c. coter ff. de elec. purgatur ergo per subsequentem consensum tacitum vel expressum. c. cum locum de spon. et hec sunt dicta de dolo ipsius electi. de dolo aut tertium in electione commissio si dedit cam electi videtur idem eadez ratione ex defectu consensus eligentium qui illum non fuissent alias electuri. In alijs contractibus dicitur d. l. eleganter. de dolo. Ad hac considerationem mea facit simile de rescriptis ad lites. §. de rescrip. c. super lris. nam si ibi vitatur rescriptum ad lites ppter suggestionem falsitatis vel suppressionem veritatis qua tacita vel falsitate expressa princeps nullatenus consensisset

multo fortius et in beneficiis est hoc dicendum et in foro conscientie quo loquuntur ibi non dimittit peccatum 2c. ut in ista regula in qua fm oes debet fieri illi restitutio a quo extortum est. Sed in casu nostro ista placitura est extorta ab electoribus ppter tale dolum. ergo ea est restitutio facienda per renunciationem et dimissionem ipsius lature et ista sufficiat circa istam materiam satis necessariam clericis platis deum timentibus quorum elec. vel prouiso in alio ex predictis peccant vel in forma siue modo prouisionis vel in personis eligentium vel electi vel ratione doli vel metus siue impressionis vtrum dimittatur tale peccatum si non restituatur. hoc est vtrum credere teneat vel purgato quoquo modo tali peccato siue vit. et qualiter remanere possint in beneficio. que dicta originaliter sunt Inno. in d. c. quod sicut. per me latius hic discussa ad correctionem cuiuslibet melius sentientis. ¶ Quandoq. peccant et persona collatoris vel prouisoris vel confirmatoris qui non habent canonicum ingressum vtrum valeant gesta per eos. dixi pen. in regula accessorium. et per Jo. cal. in sua disputatione 2c. bil. de elec. 2. c. si beneficia. de preben. co. lib. vbi tetigi.

28 ¶ Octavo quero quid de ablatiis vel damnis datis ab illis quibus non cadit peccatum nec titulus criminis ut in furiosis dementibus pupillis non doli capacibus et similibus. in istis et non cadit culpa vel dolus. l. diuus. ff. de offi. presi. satis enim ipso furore vel dementia puniuntur ut ibi ad hoc. l. j. c. de fal. mon. ij. de iure codicil. Ad hoc dico q. regula ista non habet locum in sonis ipsorum: q. non cadit in eis peccatum siue delictum ta tempore. In administratoribus autem ipsorum qui eorum nomine res alienas occupatas vel malefide tenent credo habere locum istud. c. q. debet restituere et agnoscere bonam fidem. l. quitiens. de adm. tu. In dominis autem quorum animalia dantur num probabiliter dici potest eos habere moraliter ut vel damnum emendent vel aialia dant pro noxa sicut in foro iudiciali tenentur. l. in delictis. et per totum. ff. de noxa. Sed remanet dubium et vniuersitate cum occupat aliena castra territoria vel alia iniuste agit extorquendo gabellas vel penas illicite: et videtur qd non habeat locum ista regula: q. vniuersitas est res inanimata et persona ficta et representata. l. mortuo. ff. de fideius. ergo in ea non cadit peccatum sicut nec in rebus que anima carent. ut. l. j. si quadri. pau. se. di. et hinc est q. sententia excommunicationis vel alia ce sura qua anima afflu. non cadit in vniuersitate. c. roma. §. in vniuersitatem. de sen. excom. §. eo. lib. ut enim dicit Inno. vniuersitas capitulum populus et huiusmodi sunt noia iuris unde sumpta ut corpus vnicum non cadit delictum cuius ibi sint pueri vni diei et idem sit populus qui fuit iam sunt centus anni. l. propon. batur. ff. de indi. ex delicto autem pmo: tuorum delinquenti punirentur qui sunt hodie et hoc iniuriam ut vnus alterius decto puniatur. l. sanctissimus. c. de penis. 2. c. que sunt de his qui fi. a ma. par. ca. xxiij. q. iij. c. j. In contrariis q. peccare possent vniuersitas nam potest inferre metum. l. metum. §. animaduertenda: qd me. ca. potest bona possidere et contumax esse: et per consequens missiones pati et si non ministratur in ea iustitia ex re potest mulctari et plecti. xxiij. q. ij. dixit dñs. et cum ista oia requirant animum l. iij. in fi. de acqui. pos. 2. l. l. §. c. eo. tit. 2. l. j. qd cuiusq. vniuers. ne satis ex istis inferatur q. cadit animus siue habet animum et p consequens. l. peccatum. et tunc habet locum ista regula. In vniuersitate quid dicendum. Ad hoc dico qd Host. firmat ista. q. in ciuitatibus collegijs mutuantibus sub vsuris nunquid singuli sunt vni rarij: et videtur q. non: q. causa vniuersitatis non est singularis. xxiij. q. ij. qui manumittitur. Contrarij tenet ipse dicens q. illi de vniuersitate qui huius delicto consentiunt tenebunt etiam singulariter non tanq. vniuersi sed tanq. singuli. de vsu. conqueus. 2. in d. §. animaduertendum. Et dicit hoc verum in illis quibus in mente illud factum placet et ratum habet vel non prohibet cum hoc possit de sen. excom. c. quanto. 2. ita no. Host. in summa de pen. §. quibus et qualiter. ver. quid de ciuitatibus. et credo hoc bene dictum in penis que ligant animam que non cadunt in vniuersitate proprie sumpta quo casu ligantur culpabiles tantum tanq. singuli ut est casus in. c. si sententia. de sen. excom. §. eo. li. ¶ Quandoq. vero ex delicto vel facto vnus alius obligatur per. l. vt. l. obligamur. ff. de actio. et obliga. et vtrum in isto quem lex vel constitutio obligat habeat locum ista regula: et videtur q. non. q. non nascitur talis obligatio ex consensu proprio sed lege. pro solutione recurre ad no. xxiij. q. in prin. 2. c. si habes. vbi pena temporali sepe vnus pro alio corporaliter flagellatur et ciuitas quandoq. aratrum patitur ut. c. cartago et troya. quod qd est verum. vide in. l. aut facta. ff. de pe. per Barto. et Inno. in. c. grauem. de sen. excom. pena vero spiali causa anima afficiatur vnus pro alio non puniuntur. c. si habes. ¶ Sed contra predicta oppo. et videtur q. si vnus gerit actum indistincte omnes obligent si obtinuit fuit p maiorem partem. l. maior. ff. ad muni. So. quadoq. illi de vniuersitate gerunt actum voluntarium vel consuetum in vniuersitate tunc q.

re: tunc qd maior pars facit oēs fecisse videtur. Secus si prouide-
ret circa id qd nō est necessarium nec p̄suetū: tūc nō obligat nisi cō-
sentientes nō aut absentes et contradicentes fm *Ly. in l. i. post*
p. in de ma. cō. Et aduertēdū fmdo. Bal. ibi qd vbi agit de obli-
gatione vniuersitatis nisi vbi esset arduum negociū vt de subie-
ctione et submissione ciuitatis. de hoc tū vide p. Bar. in l. i. de al-
bo scri. et in Spe. in ti. de syn. constitutione aut siue statuto vni-
uersitatis oēs ligantur et obedire tenentur nisi esset iniqua: quia
tunc licitum est ipsa circumuenire et in foro conscientie nō tenen-
tur ea sequi. Ad hoc qd nō. in c. pleriq. de immu. ecc. in nouel. et
l. si. C. noua vec. insti. non po. p. Jac. bu. Et istis etiā inferas qd
vniuersitas pōt esse in mulcta: et per psequēs potest mulctari pe-
cuniaria pena non aut corporis afflictiva vt. c. graui. per Inn.
vbi qñ obligatur qualiter singuli obligantur ad restitutionem an p
capita an p solidum et libram. i. iuxta facultates. sic vt ibi et l.
iii. ff. de re iud. per Bar. et ista. d. l. aut facta. predictis adde qd
diri. s. in. iiii. q. in illa questione vtrum dimittatur peccatus si qñs
non restituit ablata: qñ ita per statutum populi est prouisum ne
possit peti restitutio subtractorū. et circa hoc etiam declarandū
est vtrum pape vel imperatoris autoritate possit qñs res
tenere male ablata sine peccato circa qd vide qd diri in repetitio-
ne canonum statuta de constitutionibus in. viii. oppo. vtrum dis-
positio legis vel canonis indicentis obligationem liget in fo-
ro conscientie facit qd diri in c. malefidei possessor. s. eo. in repe-
ditione. Quero. ix. dictū est. s. in. iiii. opp. de principali debi-
toze in quo habet locū ista regula nisi excusetur ppter inopiam
vel alia ex cā vt ibi qd in herede illius q restituit tenebat vtrū
in eo habeat locū ista regula et pculdubio est dicendū qd si he-
reditas ē soluēdo qd hēs et defunctus eadez persona censetur in
aut. de iureiu. a mo. pre. post p. in. et hoc verum etiā in obligatio-
ne que descendit ex delicto vt. s. heres satisfaccere teneatur etiam
i ad eum ex delicto nihil puenit vel non fuerit cū defuncto lis
conte. de iure canonico. qd secus esset in his casibus de iure ciui-
i vt no. in d. c. parochiano. de sepul. et c. cū tu. de usu. Sed res
stat dubium si hereditas nō est soluēdo et heres non fecit inue-
ntarium vtrū teneatur vltra vires hereditarias ex delicto defun-
cti do. Federi. de semis tenuit disputando in foro cōscientie qd
non et forte idem in iudiciali si descendit dicta obligatio ex deli-
cto qd cum. l. ciuiliis i dictis casibus. s. cum nihil ad heredem pue-
rit vel nō fuit lis cōtestata cū defuncto nō obliget heredē vt. l. i.
ff. de p. iura. deli. et cōstitutio canonica dictā obligationē ex deli-
cto moderetur vsqz ad vires hereditarias p solutione aīarū vt
l. c. cū tu. cū. c. qd. et similibz non videt qd talis modificatio extē-
latur p. d. l. si. ad solidū debitū integrū ppter inuentariū nō cō-
sectū. nam cā finalis pōtionis canonice in equitate fundata. s. ad
alutē aīarū nō pōt adaptare vltra facultates defuncti soluerēdū
nullo ppter nō cōsectū inuentariū nō cederet ad salutē et dimis-
ionem peccatorū defuncti de alieno. s. satisfaccere. c. eā. de. de iureiu.
esset ergo cā canonica in eo qd est vltra facultates ergo et cōsti-
itutio. vt. l. adigere. s. quis. de iurepa. Non ob. qd lex ciuiliis pre-
mit herede nō p̄ficiētē inuentariū habuisse de hereditate tū
et sufficiat ad satisfaccendū creditoribus et etiā ppter cōtēptū
gis teneat in illo vltra vt. d. l. si. de iure deli. No. ad hoc qd dico
et cōstitutio canonica ad salutē aīarū inducta fundat super ve-
rate nō super p̄sumptione legis que qñqz fallitur. c. a nobis. de
n. ecc. Item dictū obligatio in eo qd est vltra lex induxit i pe-
am heredis legis beneficiū cōtēnentis vt dicit tex. in d. l. fin.
sed vt dixi p solutionē heredis in eo qd est vltra nō liberaf ani-
a defuncti nec. d. l. si. cogitavit de cōstitutione canonica qd limi-
te leges siue corrigat in q̄tum statuit obligari heredes defun-
ctorū vsqz ad vires hereditarias ex delicto defuncti. Et posset
generaliter non absurde dici qd in oibus casibz in quibus here-
des conueniuntur in q̄tum facere possunt vt. l. sunt quidam cuz
eq. in eisdem nō mutat naturā obligationis ppter inuentariū
et cōsectū qd hec nō fuit intentio illius. l. si. l. augere effectū obli-
gationis limitate p canones siue leges qd mihi est nouū dictūz
notabile. Et quo etiā sequi qd ppter omisum inuentariū nō
redit heres beneficiū cedēdi bonis et ista sunt dicta vtrū ex des-
ctis defunctorū heredes teneantur vltra vires hereditarias ex
missione inuentariū. Sed restat dubiū in alijs ob. descendētibz
et cōtractibz vel qd vtrū si heres nō fecit inuentariū teneatur in
fo cōscientie vltra vires hereditarias. nā in foro iudiciali qd te-
latur nō est dubiū vt in d. l. si. et qd de ista. q. plene scripsi in re-
stitutione. c. possessor malefidei. s. eo. ti. in. iiii. op. vbi aduerte la-
is ideo hic nō repeto sed ibi de ista et alijs dubijs. De nostra
et potest imputari creditori negligētia siue materia plene vide
et maxime in. i. q. de illo qui possidet hereditatem ex testamē-
to nō solēni vel eam repetit a veniētibz ab intestato in foro cō-
scientie tenendo eā contra voluntatē defuncti minus solennē.
Juxta p̄dicta quero inter heredes est obligatio ipso iure per

l. xij. tab. l. i. si cer. pe. et l. p. hereditarijs de acq. heredi. pone ergo
q vnus ex heredibz efficitur nō soluēdo nunq̄d alter conueniet
insolidū si portio sua sufficit glos. fo. mat. istam. q. in. c. de usu. in
duobus heredibus vsurarij quoz si alter efficitur non soluendo
et tenet quod alius insolidum cōueniri possit. primo qz bona vsu-
rarij sunt obligata pro restituendis vsu. ergo cum penes alteruz
deprehendantur bona sufficientia ad satisfaciendum creditori-
bus merito conueniri poterit. l. pro hereditarijs p̄allegata. p
hoc tex. in d. c. tua. vbi quatenus se extendit hereditas obliga-
tur. Item dicta satisfactio heredis alieni est inducta pro salute
anime defuncti. et inopia ergo vni? ex heredibz non liberat ani-
mam iaz defuncti a peccato sed restitutio ablata de bonis defun-
cti vt in isto. c. Et aduerte qz iste rationes vident non solum in
heredibus vsurarij sed in omnibus heredibus qui succedunt de
functo obligato ex delicto vel cōtractu postq̄ cū canones obli-
gant heredes vsqz ad vires hereditarias pro salute anime testa-
toris videtur qd ille penes quem bona defuncti deprehenduntur
sufficere teneatur. quasi in bonis defuncti sit magis fauēdum sa-
luti anime qd heredi potius etiam creditoribus qui certant de
damno vitando qd heredi qui certat de lucro captando ergo et.
l. si. c. de codicil. Quid dicendum est in foro iudiciali vide-
q non stet in hoc vtruz bona defuncti pro satisfactione eris alie-
ni siue ex contractibus siue ex delictis descendat sint tacite obli-
gata et pro vsuris restituendis: glo. sentit qd si peruenit res ad
aliquem titulo lucratiuo: secus si oneroso in. c. cuz tu. de usu. qd
tenet Jo. an. eo. ti. et lib. c. ij. Arch. ibi contra cuius opi. teneo in
d. c. cū tu. nisi i casu in quo constaret rez de qua agere quis vult
hypothecaria emptā de pecunia vsuraria. et in hoc sit vera opi.
Jo. an. in debitis vero alijs descendētibz ex delictis vel cō-
tractibus pro quibz nulla sit in bonis hypotheca cōtracta vide-
tur qd inter heredes obligatio diuisa p. l. xij. ta. nō augeatur in p-
sona vnus ex heredibus ppter inopiam alterius vt. l. legatorū
petitio. ff. de leg. ij. qd habet in se rationem culpe in non exigēdo
ab illo qui desit esse soluendo qñ aut talis culpa imputari non
potest: tunc rationes facte superius multū vident pro creditori-
bus et contra heredes in foro ecclesiastico in quo text. dicit qd ea
sunt discretionē cogendi qz parentes si viverent cogerentur. ita
dicit tex. in d. c. tua. sed debitor cogeretur pro modo facultatuz
vt. c. cū eo. ti. ergo p consequēs et ipsius heredes cum sit eadem p-
sona cū ea in aut. de iureiu. a mo. pre. post p. in. obligatio cū de-
scendens ex canone prouidenti salutē aīe delinquentis est modi-
ficata ad eius bona et ipsa videtur afficere quo ad restitutionez
male ablatorū et sic non est curandū vtrū aliter desierit esse soluē-
do postq̄ supersunt bona que sufficiūt in persona alterius cohe-
redis. et in heredibus videt. Posti. tenere istam opi. in d. c. tua.
vbi de hoc dixi in. ij. not. et in foro ecclesiastico vt dixi. potest ista
opi. tolerari fauore animaz vt a peccatis soluant. Sed in foro
seculari non videt qd potest dicta opi. sustineri postq̄ cū obliga-
tio est diuisa ipso iure per. l. pro hereditarijs portionibz. vt. d. l.
i. si cer. pe. et no. *Ly. in l. si plures. in. i. q. de condi. infer. non vide-*
tar qd portio eris alicui quo vnus obligat ex heredibz ppter
eius inopiaz accrescat alteri: vt. d. l. legatorū petitio. habet ergo
locū qñtio in obligationibz diuiduis natura et effectū. in obliga-
tionibz aut diuiduis vel indiuiduis iuris bñificio forte de duo-
bus reis vel de fideiussozibz. Contrariū est dicendū vqz quili-
bet ex heredibz teneat in solidū: qd dic vt per Bar. in l. eadē. s.
catpō. et l. ij. s. ex his. de ver. ob. Quero vltius qd in. in nō
heredibz sed alijs ad quos bona delinquentis p̄bant deuenisse
titulo singulari an de eo qd tenet teneant satisfaccere dānū pas-
sis. reperio istā. q. tactā p do. Fed. de se. in vsurario qui nihil ha-
buit nisi qd extorsit p vsurā q tradidit filiā suā nuptui semp:
mo cui dedit mille note dotis: deinde mortuo sempzonio dicte fi-
lie vsurarij restituta sunt mille p heredes mariti. dubitabaz si bo-
na patris nō sufficiūt p vsuris restituēdis vtrū dicta filia de p̄di-
cta dote debeat satisfaccere creditoribz vsurarij tā in foro p̄scie qd
in foro iudiciali: et i foro p̄scie vt qd dicta filia teneat de dicta do-
te recepta satisfaccere creditozibz p illa q dixi. s. in. vj. q. ver. sed
hoc qñt. de tali cū pecunia illicitē extorta nō potuit a p̄e dota-
ri sicut nec oc tali pecunia alimēta pciperēt vt ibi dixi. Itēz mu-
lier in d. dote p̄stituta sibi de extortis illicitē habuit titulū lucra-
tiuū. l. si. de his q in frau. ergo creditozēs q certant de dāno vitā-
do sunt sibi p̄ferēdi vt ibi. No. ob. qd pecunia restituta sibi ab he-
redibz viri nō sit illa sibi data a patre in dote sed diuersa. qz dos
est qd vlt. vt no. Bar. in l. i. fo. ma. S3 in volūtatibz vna res sic
cedit loco alteri. l. imperator. ff. de leg. ij. et maxime in vsuris: vt
no. Jo. an. d. c. tua. de vsuris. et c. cū tu. eo. ti. vbi dicit Jo. and. qd
si possessiones prius empte vendantur et iterum dicat Jo. and. qd
emantur alie: ille succedunt loco priorum quo ad onus satisfac-
ciendi creditoribus: ergo multo magis pecunia loco pecunie
qz facilius recipit finitionez et compensationē spēs pro specie

Petrus de ancha.

l. ij. z. l. singularia. si cer. pe. z hoc credo veruz in foro pscientie z iudiciali canonico vbi bona defuncti penes heredes non reperiuntur ad satisfaciendum creditoribus alias prius ipsi q singulares possessores bonorum defuncti essent discutiendi maxime si teneamus illam opi. q bona vsurarij vel aliter delinquentis sint obligata sine hypothecata p ratione male ablatoz vt dixi i. d. c. cum tu in. iij. q. circumscripita aut questio nō remaneret dubia i foro secu. q creditor ex casu vsure vel alterius delicti nō possent aduocare sibi istā dotē restitutā ab heredibus viri hypothecata postq reuendicatio vel alia realis vel etiā personalis reperitur competere dicte filie nisi per titulū de his q in frau. cre. vt in. d. l. si. de hac. q. aliter scripsi. in. d. c. cū tu in. v. q. s. hoc magis placet. ¶ Decimo quero quibus vel cui debet fieri restitutio male ablatoz glo. in isto. c. dicit qd ei a quo extortū est vlt eius heredibus si extant quibus non extantibus pauperibz erogabitur vt glo. declara hoc vt. s. in. iij. oppositione. vers. sed restat dubiū. q ad defectū oim qui ad hereditatem veniūt ordine successiuo admittuntur pauperes z per consequens etiam post fiscum z hoc cū est certus is a quo est extortū. Si autē incertus tunc subdit glo. q erogabitur pauperibus quibz aut pauperibz z per quem fiet ista erogatio. j. dicam. ¶ Sed iuxta predicta q ro apparet euidenter q onus de vsuris rapinis z alijs illicitis extorsionibus est multū. nec tamen illi a quibz extorsit repetunt vtrū statim vel quo ordine sint ista male ablata pauperibus eroganda si forte vnus de florentia extorsit z quesivit illa illicita in aliena patria z longinqua vt in francia anglia alamania vel vngaria esset iniquū dicere q eps florentin⁹ posset illis aliter non certificatis erogare ista pauperibz z illos postea venientes suo iure priuare. c. non putanda est. iij. q. j. Joā. an. tangit in. c. q. de vsu. s. eo. lib. in. nouel. z ibi etiam refero in. vj. q. z ibi etiaz de hoc in glo. iij. vbi de edicto publico proponendo. si em in termino in edicto prefixo non cōparet qui hoc sciuit imputabitur ei alias non. c. cū in tua. q. ma. ac. pos. z qd no. in Spe. de ij. decreto. §. nunc videndū. ver. sed pone. z hoc credo veruz qd imputet ei si venit post restōnem factā inter pauperes. vtrū possit reuocare erogata in eos nō obstante lapsu termini pemptorij z forte sic nam z snia reuocat veritate post patefacta vt in. c. ij. de pur. vul. z de cōdi. sine cā. l. si fullo. z. l. admonēdi. de iureiu. pauperes em in eo qd est eis erogati habent cām lucratiuā. illi aut quibz est ablata habent cām onerosam. igit pferēdi z de suo eis inuita elemosyna nō retinēda vt. d. c. nō est putāda. facit. l. si. C. de co. dicil. ¶ Sed vlti⁹ quero si bona raptoris vel vsurarij nō sufficiant ad restituendū oia male ablata vel in solidū primo veniētibz donec sufficiat facultates ego tangā istaz materiā in. c. q. de vsu. s. eo. lib. in. fi. Et post Lap. dico siue habes q ipe raptor primo debet satisfacere creditoribz. scdo damni passis in solidū siue aliqua detractio. tertio legatarijs z alijs q cām lucratiuā subsequunt detracta falcidia z hoc si simul veniūt nam si separa tim libera heres soluēdo p ordinē cui libet veniēti dum tñ sit sine dolo vt. l. si. s. z si prefati cū. §. seq. de iur. deli. z ita ibi scripsi ex quo videt q nō sufficientibz facultatibus teneat heres p se soluere creditoribz siue debentibz recipere q primo en requisierunt sup suis debitis male ablati nec possit cōtra primo veniētes excipere debitis alioz vel retēione vti ex eoz psonis q de iure verū credo inter creditores cyrographarios quibz cōsulit per. l. vt sint vigilantes p suo debito exigēdo. l. pupill⁹. de his q i frau. ere. In foro aut pscientie vtrū heres q teneat pro male ablati vsqz ad vires hereditarias vt no. vltra de iure canonico vt. d. c. cū tu. sit liberatus soluēdo integro primo veniētibz vel p rata debeat cui libet subtrahere z pro alijs postea veniētibz retinere partes suas in hoc dubio nō videt mihi q debeat induci deferentia inter forū iudicialē z forū pscientie cū fm vtrūqz sint seruande leges quibz cauet q debitor teneat satisfacere creditoribus q ab eo petūt absqz deductioe eris alieni vt. d. l. si. §. vt si p fatam. l. inter eas de re iudi. z. d. l. pupillus. qñqz tñ creditor qui primo exigit teneat reddere alijs creditoribz postea veniētibz si priuilegio ex hypotheca vel alio iure sint in suis creditis pferendi. vt. d. l. pupillus. z. l. priuilegia. Sz debitor siue eius heres cōuentus nō pōt de dicto iure alterius creditoris oia agentē excipere. Vtrū ante reuocationē ab eo cui soluit possit excipere p creditoribus alijs q tenent ab eo recipere z certe ad cautionem istā non credo creditores artari nisi in casibz expressis in iure. si cut est. ff. si cui plus q p. l. fal. l. j. z p totū. filr nō videt q peccent recipiēdo eius totū debitū z non p rata q hoc non reputat lex ad culpam. f. vigilare pro eius debito cōsequendo vt. d. l. pupillus. ¶ Pro pleniori declaratiōe huius. x. q. princ. qro cū de incertis z male ablati debet fieri erogatio inter pauperes de quibus pauperibz debet intelligi an de illis q sunt de domicilio raptoris an de illis vbi illicite rapinas vel fen⁹ exercuisset vt po sui exemplū. s. in prin. hui⁹. q. Et vtrū q debeat intelligi de paupibz illi loci vbi bz domiciliū q extorsit illicite. ¶ Ad dictū lo cum lex expresse se retulit in. l. si quis ad declinandā. z. l. nulli. C. de epi. z cle. ¶ Istā extorsit vsuras vel alia lucra illicite i aliena patria vt aduena z vt viatorz ergo nō ibi svt in patria ppria debent pauperibus erogari postq ex talibus illicite extortis nō videt cū illis pauperibz straxisse. ar. l. absens heres. de iudi. terea ista satisfactio pccernit forū priuale vtpote salutē aiarij rel. ciens ergo in foro domiciliij nō in locovbi deliqt dē agere pñe vt no. in. c. j. xvi. q. j. ¶ In straxiū facit q in ista restōne incerto videt paupes surrogari loco illoz a quibz sūt illicite extorta: ergo sicut illis si de eis cōstaret restō esset faciēda ita paupibz patrie sue q sūt veris creditoribz magis pñcti fm ordinē caritati ar. lxxvij. di. nō satis. nā in numero pauperū eius loci vbi est extorta de facili verifilr reperirent de primis z iunctis pdicto a quibz sunt extorta illicite filr z a quibz sunt extorta: ergo ista tā indebita ratiōe incertitudinis iustus ē ibidē inter paupes eligari q inter pauperes extraneos ignotis illis a quibz extortū sunt. Itē ille q extorsit teneat rōne stractus vel delicti ad illū locum se pferre z ibi satisfacere vbi deliqt vel straxit. l. straxisse. z ac. z ob. c. j. de rap. z. c. romana. s. straxit. de fo. spe. s. c. l. e go cū surrogent loco illoz a quibz extorte sunt illi debet eligi q si de terra sua. ar. l. j. §. hec actio. ff. si qz te. l. esse iussus fu. Ideo cut lex intelligit de paupibz domiciliij testamētoz in suis bonis erogandis vt. d. l. si qz ad declinandā. z. l. nulli. ita in casu nostri intelligamus de pauperibz loci in quibz stracta sunt debita vel delicta omnia. als sequere q iniuste extorta hic Bononie pñsent distribui inter pauperes alamanie anglie vel ybernie hoc q strā interpretationē legū q interpretant in fili de pauperibz et. nulli totū orbis. l. id qd paupibz. z. l. nulli. z. l. si qz ad declinandū. palle. z marie q ista bona erogant tanq debita nō vt lucu respectu debitoris q extorsit. z hac partē tenet Hosti. in. c. cū tu de vsur. z Archi. post Ray. xliij. q. v. nō sane. Sz Fe. de se. cōlilio suo. xxij. tenet q etiā loco domiciliij possit fieri erogatio i pauperes qd pbat quibusdā rōnibus vt plene retuli in. d. c. cū tu. in. vj. q. pro qua opi. facit qd no. Joā. an. in. c. si pater. de test. s. eo. l. in. nouel. super glo. licet circa zc. vbi tenet q fidei cōmissarius cui est cōmissa nominatio pauperū pōt nominare pauperes etiā de domicilio testamētoz si veniūt vnde volūt z intelligit Fe. opi. Hosti. Archi. Ray. in cōsilio anime quoz opi. cti in foro iudiciali videt validioribz rationibz posse defendi z max ma equitate fulciri. vt probat rationes assignate superius q cōcludunt cōtra Joā. an. inquantū dicit fidei cōmissariū posse nō re pauperes vbiqz z nō artari ad noiaūd illos de domicili testatoris tanq eius executor. ¶ Vltimo quero ille qui extorsit vel ipsius heres siue executor testamētivult erogare pauperibus vsuras vel alia illicite extorta episcopus se opponit z dicit q ipse debet facere istā erogationē z istā distributionē que ritur ad quē ex eis ptineat. Ego istā qstionē plene examino i. c. religiosus. de testa. s. eo. l. in. j. q. z relatis cōtrarijs opiniōibz dico z pōdero ter. in. c. cū sit. de iudeis. inquantū episcopi prouidentia zc. qd quidē verbū nō sonat vt episcopus manu sua accipiat sed vt in erogādo puidentiā adhibeat. nō debet ergo episcopus ab ista distributione excludere cū q extorsit vel eius executor siue heredē quoz interest vt sine suspitione fraudis distributione fiat. ar. l. quintus. §. pmo. ff. de annu. le. quiniū i ca su in quo eps debet erogare q est qñ nullus est deputatus executor i testamēto debet facere distributionē publice expsis pauperū noibus qritate eroganda z alijs q habent in. d. l. nulli. de epi. z cle. ppter interesse igit pdictoz sunt vocadi ad erogationē dicta puidētia episcopi faciēda: vt. d. c. cū sit de iude. arg. l. de vno quozq. de re iudi. z. l. naz ita di. de adop. l. iuris peritos §. cū oriundus. de ercu. tu. z. c. cū illoz. de sentē. exco. z hoc verū intelligo de predicto cōcursu de vitijs z male ablati de rapina furto vel alia extorsione ex qua nō sit translatū dñum in accipiem vel translatū sit irrevocabiliter: puta si per metuz vel turpiter accepit. Si aut sit translatū irrevocabiliter vt in meretrice vel cū est turpitudine ex parte vtriusqz vel si accepit vltra verū precium. in istis casibus absqz episcopo ille qui extorsit vel heres eius vel executor poterit eligere z erogare inter pauperes maxime si de talibus incertis nō appareat nisi per suā cōfessionem: vt. c. significasti. de homi. maiorē igit habet potestati extortis illicite per rapinā furtū vel aliter ex delicto in quibus qui rapuit nullū quesivit dominū q in alijs in quibus irrevocabiliter acquisiuit vt scripsi in. d. c. religiosus. In illis nāq pecunia eroganda vel male ablata puidētia episcopi sunt dispēlanda recto iudicio ratiōis z publice sicut dixi in raptorz presentia vel heredū eoz propter ipsoz interesse vt distributio sit vera nō ficta. In alijs in quibus dñum ille qui extorsit sibi irrevocabiliter acquisiuit ipse vel eius heres manu sua distribuit postq sua sunt. l. iur. mādāta. C. mā. pleni⁹ pdicta retuli in pdicto. c. religiosus. et

bus illi loci vbi bz domiciliū q extorsit illicite. ¶ Ad dictū lo cum lex expresse se retulit in. l. si quis ad declinandā. z. l. nulli. C. de epi. z cle. ¶ Istā extorsit vsuras vel alia lucra illicite i aliena patria vt aduena z vt viatorz ergo nō ibi svt in patria ppria debent pauperibus erogari postq ex talibus illicite extortis nō videt cū illis pauperibz straxisse. ar. l. absens heres. de iudi. terea ista satisfactio pccernit forū priuale vtpote salutē aiarij rel. ciens ergo in foro domiciliij nō in locovbi deliqt dē agere pñe vt no. in. c. j. xvi. q. j. ¶ In straxiū facit q in ista restōne incerto videt paupes surrogari loco illoz a quibz sūt illicite extorta: ergo sicut illis si de eis cōstaret restō esset faciēda ita paupibz patrie sue q sūt veris creditoribz magis pñcti fm ordinē caritati ar. lxxvij. di. nō satis. nā in numero pauperū eius loci vbi est extorta de facili verifilr reperirent de primis z iunctis pdicto a quibz sunt extorta illicite filr z a quibz sunt extorta: ergo ista tā indebita ratiōe incertitudinis iustus ē ibidē inter paupes eligari q inter pauperes extraneos ignotis illis a quibz extortū sunt. Itē ille q extorsit teneat rōne stractus vel delicti ad illū locum se pferre z ibi satisfacere vbi deliqt vel straxit. l. straxisse. z ac. z ob. c. j. de rap. z. c. romana. s. straxit. de fo. spe. s. c. l. e go cū surrogent loco illoz a quibz extorte sunt illi debet eligi q si de terra sua. ar. l. j. §. hec actio. ff. si qz te. l. esse iussus fu. Ideo cut lex intelligit de paupibz domiciliij testamētoz in suis bonis erogandis vt. d. l. si qz ad declinandā. z. l. nulli. ita in casu nostri intelligamus de pauperibz loci in quibz stracta sunt debita vel delicta omnia. als sequere q iniuste extorta hic Bononie pñsent distribui inter pauperes alamanie anglie vel ybernie hoc q strā interpretationē legū q interpretant in fili de pauperibz et. nulli totū orbis. l. id qd paupibz. z. l. nulli. z. l. si qz ad declinandū. palle. z marie q ista bona erogant tanq debita nō vt lucu respectu debitoris q extorsit. z hac partē tenet Hosti. in. c. cū tu de vsur. z Archi. post Ray. xliij. q. v. nō sane. Sz Fe. de se. cōlilio suo. xxij. tenet q etiā loco domiciliij possit fieri erogatio i pauperes qd pbat quibusdā rōnibus vt plene retuli in. d. c. cū tu. in. vj. q. pro qua opi. facit qd no. Joā. an. in. c. si pater. de test. s. eo. l. in. nouel. super glo. licet circa zc. vbi tenet q fidei cōmissarius cui est cōmissa nominatio pauperū pōt nominare pauperes etiā de domicilio testamētoz si veniūt vnde volūt z intelligit Fe. opi. Hosti. Archi. Ray. in cōsilio anime quoz opi. cti in foro iudiciali videt validioribz rationibz posse defendi z max ma equitate fulciri. vt probat rationes assignate superius q cōcludunt cōtra Joā. an. inquantū dicit fidei cōmissariū posse nō re pauperes vbiqz z nō artari ad noiaūd illos de domicili testatoris tanq eius executor. ¶ Vltimo quero ille qui extorsit vel ipsius heres siue executor testamētivult erogare pauperibus vsuras vel alia illicite extorta episcopus se opponit z dicit q ipse debet facere istā erogationē z istā distributionē que ritur ad quē ex eis ptineat. Ego istā qstionē plene examino i. c. religiosus. de testa. s. eo. l. in. j. q. z relatis cōtrarijs opiniōibz dico z pōdero ter. in. c. cū sit. de iudeis. inquantū episcopi prouidentia zc. qd quidē verbū nō sonat vt episcopus manu sua accipiat sed vt in erogādo puidentiā adhibeat. nō debet ergo episcopus ab ista distributione excludere cū q extorsit vel eius executor siue heredē quoz interest vt sine suspitione fraudis distributione fiat. ar. l. quintus. §. pmo. ff. de annu. le. quiniū i ca su in quo eps debet erogare q est qñ nullus est deputatus executor i testamēto debet facere distributionē publice expsis pauperū noibus qritate eroganda z alijs q habent in. d. l. nulli. de epi. z cle. ppter interesse igit pdictoz sunt vocadi ad erogationē dicta puidētia episcopi faciēda: vt. d. c. cū sit de iude. arg. l. de vno quozq. de re iudi. z. l. naz ita di. de adop. l. iuris peritos §. cū oriundus. de ercu. tu. z. c. cū illoz. de sentē. exco. z hoc verū intelligo de predicto cōcursu de vitijs z male ablati de rapina furto vel alia extorsione ex qua nō sit translatū dñum in accipiem vel translatū sit irrevocabiliter: puta si per metuz vel turpiter accepit. Si aut sit translatū irrevocabiliter vt in meretrice vel cū est turpitudine ex parte vtriusqz vel si accepit vltra verū precium. in istis casibus absqz episcopo ille qui extorsit vel heres eius vel executor poterit eligere z erogare inter pauperes maxime si de talibus incertis nō appareat nisi per suā cōfessionem: vt. c. significasti. de homi. maiorē igit habet potestati extortis illicite per rapinā furtū vel aliter ex delicto in quibus qui rapuit nullū quesivit dominū q in alijs in quibus irrevocabiliter acquisiuit vt scripsi in. d. c. religiosus. In illis nāq pecunia eroganda vel male ablata puidētia episcopi sunt dispēlanda recto iudicio ratiōis z publice sicut dixi in raptorz presentia vel heredū eoz propter ipsoz interesse vt distributio sit vera nō ficta. In alijs in quibus dñum ille qui extorsit sibi irrevocabiliter acquisiuit ipse vel eius heres manu sua distribuit postq sua sunt. l. iur. mādāta. C. mā. pleni⁹ pdicta retuli in pdicto. c. religiosus. et

sus. 2. primo opi. Post. 2. dñi Fede. cōcludentiū indistincte pro
epo. Scdo opi. Archi. post. Cin. Jo. an. 2. Ber. cū quo concoz.
Pau. de elea. Joā. cal. 2. Recuperus de scdo miniato. Tertio
opi. Jo. an. qui dicit non referre per quez facta sit erogatio dñi
modo facta fuerit bona fide. Nam q̄cunq; eā ex eis fecerit satis
factū est iuri 2. cōsultū saluti aīe peccatoris. nam postq̄ eius no
mine negotiū vtiliter gestū est p̄ restōnem male ablatoz; pctū
debet s̄it̄ intelligi remissum: vt in ista regula in qua finem facio
laudes humiles referēs deo saluatoz; nfo. Jesu xpo. publice q̄
dem repetit eā vbi erat iam sacru cōciliū cōgregatū 2. in scriptis
postea Bononie redegit. D. cccxij. die. iij. Junij. Ego Petr^{us}
de ancha. minimus vtri. iur. doc. ad correctionē 2. sup. cuiuslibet
nelius sentientis.

1. Homicida occultus an possit in beneficio manere.

2. Sure an sint oī iure prohibite.

3. Mercatori an licitum sit mutare pecuniam cum lucro veri
imili.

4. Mutuas an possit recipere obsequium verbale.

5. Emptio fructuū ad vitam an sit licita.

6. Sura in quibus rebus cōmittatur.

Semma omnium que diffusa sunt in repeti
tione regule peccati venia non da
tur nisi correcto primo. in scdo not. multum plene de
dictiōe nisi. 2. qñ ponat vel nō 2. vtrū appositā in p̄ra
tibus reddit sicut a principio conditionālē vel resoluendam:
de illa. q. si promitto nō vendere nisi tibi vtrū per hoc cogar ti
i vendere. In prima oppositiōe q̄ correctio 2. cōtritiō sine sa
fractione nō sufficit. 2. que sit ratio ibi vide vbi tex. possit q̄sac
sari de delictis de quibus egit penitentiā 2. sic forū iudiciale
ollat penitentiā. Itē quid de criminosis post penitentiā quo
3 legē promotionis vel executionē ordinū susceptoz; vel susci
jendoz; 2. de dispensatione quasi cū criminosis in executionē or
inum vel in beneficiis obtinendis. ¶ Et nota de homicida
occulto vel notorio vtrū possit in beneficio retinere siue manere
2. querere 2. ex dispensatione in susceptis ordinibus ministras
2. cum ex delicto q̄s obligatur pluribus vtrū snia lata cū vno
posse vel noceat alijs. In scda opp. q̄ venia pcti datur etiam p
nitentiā confessionē 2. contritiōnē. In. iij. op. q̄ venia pene in
rdum datur etiā nō correcto sed non venia culpe 2. quare hoc.
q̄ dicitur qui egit penitentiā 2. contritus est dicitur nouus
omo 2. nō debet amplius dici peccator: vtrum ista abolitio tur
s noīs extendatur ad oēs criminosos: vel post penitentiā vel
indemnatiōnē vel abolitionem non potest dici homicida vsu
rius fur vel raptor. Et an qui impune cōmisit homicidiū siue
vtrum possit dici homicida siue fur: vt sic repellatur ab officijs
quibus tales vel similes repelluntur p̄ statutum. 2. not. istam.
¶ quarta oppositiōe: vtrū confessio non penitentis debeat
d. diri 2. penitentiā ei iniungi 2. si debet ad quid ei profit postq̄
licit se non posse a delicto siue peccato abstinere. 2. vtrum bona
opera sibi proferant cum non sit in statu salutis. In. v. op. breuiter
vrum admittatur penitentiā in delictis. ¶ Descendo ad que
siones in materia vsurarum. In quarum prima ex amano quid
vsura. Itē vtrū sola spe premij mutūdo dicat vsurarius ex re
cōtione premioz; 2. teneat in foro conscientie vel iudiciali talis
vsurarius mentalis. ¶ In. iij. q. vtrū vsure sint oī iure prohibi
te: 2. dubiū est an per leges iustitiani q̄ inter se vident p̄trarie.
¶ In. iij. q. quare prohibitio vsurarū est ita omni iure rigorosa
et stricta: 2. obijcio multis modis q̄ ita rigorose statui nō debue
re 2. soluo q̄ debuerit sic stricte prohiberi pluribus rationibus
ex p̄t q̄s q̄s ex pecunia debita aliud cōsequi 2. exigere: vlt
2. soltē q̄ sit ratio in illis casibus q̄ possit absq; vitio vsurarū
eio. dictos casus. 2. vtrū pecunia possit vēdi locari vel cōmoda
re. ¶ In. iij. q. vtrū ex actio pene oppositē dationi vel facto pōt
di vsura: si datio est dubiū: si facto est certū q̄ sit sed restat oīs
sultas. si factū adiciat obligationi dationi vel delationi pigno
ri vel parere laudo super dationē pecunie lato: et hec sub pena
vtrū videat pena appositā dationi vel factor quid sit stipulor mi
huari tertie p̄sone 2. vtrū pena maris adiecta dationi pecunie p
cōones vt p̄uatio ab emphiteosifaloz; mille p̄pter canonem
an solutū triū solidoz; 2. an leges que permittūt vsuras p̄pter
anā non restituere dotis vxori soluto matrimonio possint peti
te q̄ pena legalis: 2. q̄ est differētia inter penam 2. vsurā: 2. an in
tamēto possit p̄ra nō soluentē legata p̄uideri vt soluat. x. an
m donec cessauerit. ¶ In. v. q. vtrū possit ibi p̄trahi societas
vtrū ponit pecuniā tantū habeat dimidiā vel tertiā partē lucrī
et ponit dictā pecuniā suo periculo ad lucrū 2. dānū. tenet q̄ sic
se si ad lucrū 2. nō ad dānū est dubiū 2. sic susceptio periculi
p̄uie facit dictū contractum licitum: vtrū ergo idem in aduē
tuā pecunia 2. vtrum in diuisione societatis capitale ab vno po
tē debeat sibi esse saluū. ¶ In. vj. q. vtrū sit licitū mercator;

mutuare pecuniaz cum lucro verisimili q̄d lucraturus fuisset cuz
illa pecunia mutuata si ad illū locū iussit pro mercibus precio
vltiori cōparandis 2. carius vendendis. vtrum sit peccatū eme
re rem vilem cari? q̄ valeat 2. ecōuerso emere eā min? Et no. pri
mam. q. si volo emere possessionē pro. c. tu vis vt mutuenē dicta
centum 2. soluere interim quantum fuisses ibi percepturus de
fructibus dicte possessionis. ¶ In. vij. q. quid iuris sit estimā
tio pecunie frumenti vel argenti vtrum possit peti licite illud
plus vel vsura. 2. quid iuris si sit dies appositā solutiōi pecunie
vel frumenti: 2. tunc temporis videlicet solutiōis valeat plus an
possit peti si creditor in diem incertus dicit debitori solue statiz
quingenta 2. libero te a residuo vtrum istud sit vsura. 2. eadez
questio si debitum erat purum 2. soluendo statim sine litigio re
mittitur sibi certa pars an quod retinet sit vsura. ¶ In. viij. q.
p̄lch:um dubiū vtrum pro mutuo possit quis ex pacto recipe
re verbale obsequium vel vt fideiubeat vel aliud q̄d nil debito
ri noceat vt ire ad furnum vel molendinum creditoris vel intra
re scholas suas q̄ erat doctor legens: illud enim q̄d ex his con
sequor ipse solueret vel faceret 2. hoc est vsura cui teneor redde
re. ¶ In. ix. q. si volo soluere meo vsurario debitum vt extrices
tur cursum vsurarium socius antedictam pecuniam petat a me
mutuo cum pacto soluendi meo vsurario vel mihi dictas vsuras
vtrum possit eas petere saltim tāq̄ interesse ista questio visa est
dubia antiquis. Ego addo aliam in persona mea contingentēz
q̄ coloni possessionum petunt tempore conductionis boues pe
riculo dominoz; 2. quedam alia graua quibus exonerer mu
tuo sibi centus vel ducentas lib. retinendas donec durauerit cō
dnctio vtrum istud sit vsura in quantum propter dictum mutuū
exonerer a predictis oneribus 2. quid iuris si mutuo ciuitati vt
me exoneret a collectis. ¶ In. x. q. refero questionem subtilem
disputatam cum iuris presumptione contractus est fictus 2. cele
bratus in fraudem vsurarum: q̄ vsurarius emit minori precio
2. cum pacto de reuendendo: tamen in rei veritate probatur q̄
erat vera emptio 2. venditio: vtrum ergo venditor inherendo iu
ris presumptioni possit petere ex computatione fructuum q̄ ex
queretur dicto minori precio vel omnium p̄lch:ra est questio et
teneo contra eius decisionem. ¶ In. xj. q. vtrum emptio reddi
tuum siue fructuū alicuius possessionis ad vitā sit licita maxime
si ille tantū vixit q̄ p̄cepit quadruplū ultra p̄cetiū solutū a prin
cipio in quo principio reddit? qui emunt sunt incerti 2. tempus
incertū: 2. vtrū p̄pter dilatā solutiōnē priorē de equo p̄edio vel
alijs reb? venditis sit licitū videri satis ultra quā venderē si sol
ueret mihi statiz 2. nota limitationē. c. nauigati. ¶ In. xij. q. p̄se
quor qñ oia sunt certa. s. quātitas annoz; 2. redditū q̄ emunt ad
t̄ps certū puta. xv. annua tibi debita noīe pensionis vel affict?
emo pro centum vsq; ad. x. annos 2. sic cum sim in decennio pro
certo amplius p̄ceptur? vtrū illud ampli? sit vsura 2. si sic quare
magis in emptiōe ad tempus certū q̄ incertū vbi nō est vsura:
et in. q. s. proxima. ¶ In. xij. q. quid iuris cuz quis emit fruct?
incertos 2. tales possessiones ad tempus certum vel ad quinquē
nium vtrum si plus in illo quinquēnio percipiat sit vsura. ¶ In
xij. q. quando redditus sunt certi 2. tempus incertum: puta ad
vitam vel pro se 2. suis heredibus emit tributum vel annuas pē
siones a monasterio: 2. hic plene prosequor questionē quam dis
putauī de imprestitis venetoz; ex quibus multi percipiūt an
nuatim a p̄muni tantū pro centenariis: puta. v. ip̄perpetuū quot
tidie venduntur permittantur 2. de vno in aliū varijs titulis trās
feruntur: vtrum ergo talis perceptio sit vsura: q̄ pecunia parit
et vtrūz similiter sit vsura quem emere 2. super ip̄s contrahere.

¶ In. xv. q. de emptiōe nominū debitorz; consistentiū in pecu
nia an si emo actionem ad mille pro. viij. vtrum illa ducenta que
postea exigo ultra a dicto nomine sit vsura: si doctor salariatus
qui debet habere centum de suo salario a cōmuni vsq; ad. vj. vel
viij. mēses recipiat ea statim a thesaurario cū diminutiōe quar
te partis vtrum ista quarta pars quam pro se retinet thesaura
rius sit vsura: q̄ solum eam lucratur: q̄ soluit ante terminū. Itē
si volo recuperare ab vno cōmuni vel magno dño id q̄d mihi te
nebatur vult q̄ m̄guem sibi mille 2. satisfaciēt post de toto debi
to vtrum si hēc facio sit vsura 2. quid si non possum aliter recu
pere q̄d meū est vtrū iniuste detinētū possim mutuare sub vsura ad
finem recuperandi meū debitum ab eodem. ¶ In. xvj. q. q̄ro
in quibus rebus cōmittatur vsura 2. quare magis in rebus que
consistunt in pondere numero vel mēsurā q̄ in alijs 2. quare mu
tuum similiter magis in istis consistit q̄ in alijs. ¶ In. xvij. q.
vtrum lucrum pueniens ex pecunia vel re p̄ vsuram extorta de
beat restitui sicut dicta vsura. ¶ In. xvij. q. si vsurari? non pōt
oibus satisfacere q̄ inops: vtrū primo venientib? debeat satis
facere insolidū an pro rata. Item vtrū bona vsurarij sint p̄ vsu
ris restituēdis tacite obligata ita q̄d p̄nt bona eius aduocari p
hypothecariā a quolibet possessore. Itē si vn? ex heredib? efficiat

a ¶ In. De
bac dictiōe
nisi vide q̄
superius di
xi.

non soluendo vtrū onus eius accrescat alijs coheredibz vsq; ad vires hereditarias. ¶ In. xix. q. vtrū p epm domicilij vel per eū in cuius ciuitate z diocesi vsurarius fenus exercuit debeat fieri distributio incertoz inter paupes. ¶ In. xx. q. vtrū dictā distri- butionē debeat facere ep̄s vel heres siue executor si vn⁹ forte de alio nō cōfidat q; fideliter distribuatur. ¶ In istis. xx. principali- bus qōnibz. z. xxij. accessorijs sit ista regula expedita vtiliter z de rebz quotidianis maxime in foro p̄scie in oibz dubijs vtruz sapiant vsu ram.

Laus deo.

- 1 Peccati venia datur correcto.
- 2 Offensam vni illatā an alius remittat.
- 3 An si z preter an differant.
- 4 Criminosus post penitentiā an possit promoueri.
- 5 Delictū obligat quis deo iudici z proximo.
- 6 Penitentia an habeat locum in delictis attentatis z non con- summat.
- 7 Usura quid sit.
- 8 Casus de iure canonico in quibus aliquid vltra sortem reci- pitur.
- 9 Pena regulariter est permessa contra factū suum venientes.
- 10 Pena an psumat in fraudē vsurarium.
- 12 Pecuniam dans mercatori vt de lucro participet an sit vsu- rarius.
- 13 Iudiciū diuinū per humanū non debet mutari.
- 14 Rex positiua an reddat personā inhābile ad contrahēdu m.
- 15 Fructus incertos ad tempus certum emere an sit licitum.
- 16 Nomina debitorū an possint emi.
- 17 Usura in quibus cōmittatur.
- 18 Usurarij bona vtrum pro vsuris restituendis sint tacite obli- gata.

Peccati venia Super regula. s. pri- ma Joā. an. tractauit

de materia vsurarij satis vtiliter cuius dicta siue dubia reassumā super ista regula breuiter z addā alia q; plura varijs locis discussa de quibus apud viros conscientie timorate quotidie dubitat vtruz sapiat vsurā vel nō ex quibus z ex his q; dixi. s. regula. pri. z regula possessor malefidei. s. eo. multa dubia in quibz viri catholici z timētes in suis agendis deū offendere dubitare cōsueuerūt tangunt z deo- cidunt. Pro cui⁹ regule clarioz intelligētia p̄mitto qd dixi. s. c. pri. in prin. z pone in ea casum p. c. legat. z. l. manicheos. C. de here. ibi delicti veniā penitentibz damus p epistolā inter claras in fi. C. de sum. tri. ibi ecclesia nō claudit gremiū redeūti. de here. ti. sup. eo. z. c. vno. de scil. ¶ In. x. pmo ex regula q; p̄cti venia datur correcto q; aut det sibi dictā veniā dic q; deus cui⁹ male-

- 1 stas ex p̄cto offendit vt i psal. tibi soli peccaui. ¶ Offensam aut vni illatā alius nō remittit. c. cū desideres. de sen. ex. z. l. iurifgē. s. si paciscar. de pac. z qd no. in. l. venia. C. de in ius vo. p. Bald. post Bar. in hac ergo venia peccatori danda fm Jo. mo. princi- palis agens est deus z paties siue suscipies est peccator cōtrī? z penitēs z ista duo. s. agens z paties requirunt in actionibus hoim: q; actus actinoz fm p̄p̄y. sunt in patiente bene disposito. vnde Aug. sup. aposto. ad cor. in. iij. q; fecit te sine te nō saluabit te sine te. Secdo pondera verbū correctio. nā est verbū ḡnale z in diffinitio p̄cti in regula ex quo pz q; oēm correctionem necessa- rio subeundā pro p̄cto includere v̄t vt satisfactioē primo z ec- clesie militati z bec versat in oris p̄fessione z penitētie pro p̄cto receptione z cordis cōtritione ex quibz resultat penitentia fru- ctuosa vt dixi. s. c. pri. in prin. ¶ Secdo no. q; fm. p̄mū nota- bile ista dictio nisi ponit actū cui adiungit. nam hic iungit cum hoc participio correcto z p̄supponit q; correcto detur venia si- cut in p̄cedenti regula p̄supponit q; remittat p̄ctū si restituatur ablatū ex quo colligit Dy. q; ista dictio ponit p̄tra qd imediate opponit de. l. titio. s. si. de manu. testa. vbi illa verba testatoris ad seruū relata liber ne esto nisi rōnes reddideris nō inducunt dationē libertatis: lz reddiderit rōnes p eum. sed subtilius z cla- rius p dñm meū. Bal. z Lambertinū de salinis in. l. si cū. s. q; in- iuriarū. ff. si q; cau. Dicit em̄ q; qñ p̄cedēs ofo erat negatiua actus tunc ponit actū. z ita in. c. isto z supra primo. nam in. l. ti- tia. nō erat p̄uatio q; nō erat ibi habit⁹. s. libertas in seruo. et ideo dictio nisi ponit ibi p̄mittēdo nō inducēdo. nam intēdebat testator ad diminutionē potētie libertatis seruī nisi rōnes red- diderit: nō ergo debēt operari augmentū. i. libertatis dationē si reddiderit sed amotionē obstaculi p̄cedentis qd testator appo- suit libertati: quatenus ergo excludit oratio negatiua p̄cedens eatenus pōt includere dictio subsequens. nō aut includit diuer- sum ab operatione prima fm Bald. in. d. s. q; iniuriarum. ¶ Et bec theorica facit ad qōnem quā format ibi glo. si p̄mitto nō vendere nisi tibi. vtrū si nemini volo vendere possem cogi ad vē- dendum: dicendū est q; non: q; p̄cedit negatiua oratio potē-

tie siue libertatē z respicit actū de futuro: id dictio nisi nō disp- nit de p̄senti: vnde si nolo alicui vendere. nā in dicta qōne ca- tio p̄cedens non ponit venditionē sed negat vendendi po- statem: ergo dictio: nisi. subsequēs illud idem econuerso facit: ponit potēstatē vendendi nō necessitatē fm Jaco. but. in. d. q; iniuriarū. z bec vera cuz dictionē nisi p̄cedit oratio negatiua: tunc dictio nisi ponit qñq; potēstatē. ¶ Quandoq; vero p̄ceat oratio affirmatiua: tūc dictio. nisi. subsequēs p̄uat. i. si ferias de fer. z. l. extraneo. de ven. in pos. mit. Adde q; dictio. nisi. q; ponitur resolutiue vt vendo tibi fundū nisi alius meliorē condi- tionē attulerit: z tūc venditio est pura sed resoluēda in eueni- cōditionis. ¶ Qñq; ponit cōditionaliter ita q; facit actum cō- ditionālē a principio. vt no. in. l. ij. z ibi exempla. ff. de in diēd iec. z. c. illo vos. de pig. vbi est casus notabilis. z. l. obligatiō fere. de ac. z ob. In dubio vero vtrū dictio. nisi. reddat disp- tionem purā sed resoluēdā vel a principio cōditionālē. gl. in p̄liciter in. d. l. ij. tradit bonā doctrinam. Et subdit q; in multis voluntatibus siue a principio siue post dispositionē apponit semp facit dispositionē cōditionālē. l. qbus diebz. s. quidā tūo ff. de cōdi. z demon. ¶ Sed hic incidēt querō qd in sentēis puta iudex mandat titio vt de possessiōe discedat nisi cōparat infra tres dies de grauamine ostensur⁹ vtrū ista dictio. nisi. co- niat ad resolutionē siue si cōpareat aut reddat finiam condio- nalem a principio sicut in vltimis voluntatibz. Jac. bu. cōtra p̄putat. s. q; potius inducat resolutionē siue q; reddat ipsam co- ditionālē a principio. z ita per eū videas in. d. s. q; iniuriarū. Bal. in. l. acti. ff. de trāfac. tenet q; tale p̄ceptū sit conditio- le a principio: z dictio. nisi. ponat pro fi nō. z idem ibi sentit q; cit q; tale p̄ceptū videat a principio fuisse p̄ditionale siue legatis in quibz nō refert vt dixi vtrū dictio p̄ponatur vel p̄- ponatur: ideo statim titio cōparente expirat p̄ceptum z rel- uitur in simplicē citationē fm Bald. ibi. c. nostra. de coha. clz mu. Conclude ergo ex p̄dictis q; aut distinctionē nisi p̄ceat oratio negatiua. z tunc ponit quandoq; actum: quandoq; po- tentiam. quandoq; p̄cedit oratio affirmatiua: z tunc negat ne excipit: z in cōtractibus qñq; per modū resolutionis qñq; in vt in. d. l. ij. sed in vltimis voluntatibus semp per modum cori- tionalis dispositionis a principio siue p̄ponatur siue post o- natur: z idem dixi in iudice. z dixi z no. in. d. s. conditio. z vidē casus in. d. c. p̄terea de ap. vbi de sen. excom. prolata nisi solue- ris infra. xx. dies zc. ¶ Sed quero vtrum sit differentia in v- dictionē. nisi. z dictionē. p̄ter: quandoq; sumitur implicati- sez quādo ponitur super eo qd nullo modo includebatur sub- cedenti oratione. l. ij. in fi. de pig. act. fallit ratione irrationali- lis odij vitandū. c. dudū. de ele. per Inno. ¶ Venio ad oppo- tiones que possunt elici ex glo. z primo op. innuit ista regula- peccati venia non detur nisi correcto. cōtra videtur q; nō detur nisi primo satisfaciāt leso z ecclesie: vt. s. c. pri. z. c. cū desides de sen. ex. c. plures em̄ ex delicto offenduntur: deus iudex z p̄- ximus. c. i. de cri. fal. debet ergo oibz satisfieri: vt dixi. s. c. p̄- xi. in prin. z hic caderet prima oppositio quas feci ibi post q; e- per cordis contritionē deus absoluit talis absolutio videt d- lere oēm satisfactioem alijs faciendam dic vt ibi scda op. ve- sed dices. nam vt ibi dixi p cordis contritionem deus remittit offensam siue maiestati illatam nō illatam proximo vel minist- iusticie quez dimittit in terris vt pasceret oues suas z vt euell- dissipet edificet z plātet. c. solite. de ma. z obe. z hinc est q; l. i- dex ex causa super delicto transeat vel cōponat per hoc nō p̄- iudicat offenso quin possit petere interesse suum sicut nec econ- uersio offensus paciscendo super crimine p̄iudicat reipublice- punitione delicti: vt. l. iurifgen. s. si paciscar. ff. de pac. z qd no. doc. in. l. venia. C. de in ius. vt per Bar. z Bal. bene ergo dic- glo. hic q; l. per cordis contritionē delictū sit deletum quo al- deum: adhuc tñ potest de dicto crimine accusari. xxxij. q. ij. ad- monere. vbi de hoc. ¶ Sed contra hoc immediatē op. z vidē q; ammodo accusari non possit: q; incipit esse q; non sit z vidē tur esse nouus homo. l. di. ferrē. sic etiam in baptismo delicta de- lentur. Sol. illud verū quo ad se z ipsius salutem non aut qu- ad p̄iudiciū proximi vel quo minus possit accusari de dicti- crimine: vt no. in. d. c. admonere. z. xxvj. distinc. deinde. vbi- deas etiam an tollat infamia prius cōtracta. ¶ Quid dicit- quo ad legem p̄motionis: vtrū post penitentiā criminosus p̄- ueri poterit vt prius promotus z officiū suum exequi. Arbid hoc plene no. in. c. de his. l. di. z primo examinat de criminibz c- cultis q; post peractam penitentiā regulariter non impediūt ex- cutionem officij ecclesiastici. nā peccator occultus nō est obne- rius ecclesie militanti q; non iudicat de occultis. xxxij. q. v. xpi- na. post princ. ergo pōt celebrari z vti ordinibus sine p̄cto. fall- hoc in crimine symonie. j. q. j. si quis neq; in. q. vij. requiritis. i- idem in crimine homicidij q; tunc q; occulto z q; tunc q; eg- ra penitentiā

¶ Venia. Adde Dy. hic Card. alexā. i. c. de niq; in p̄i. iij. dif. doc. i. l. qd sit de edil. edic. et l. q; ea mēte de fur.

rit pñiam. nam talis nō pmonet nec suscepto ordine vt no.
in. c. qñtum. de temp. or. vbi Qñ. vt tenere qñ homicida occul?
post pactam pñiam possit ministrare in ordinibus. qñ tñ Arch.
pcurrente dispēfatōe epī qñ dicit colligi ex dicto Lau. 2 Jo. de
cōle. dif. j. c. j. in gl. s. mirum. s. sed ego. fm aliam opi. de qua. s.
tñ post. in summa. de homi. s. qñ penaver. sed 2 fm canōes. 2 vñ
qñ no. vij. q. iij. sacerdotes. Illud autem certum est qñ homicida
si pmonet recipit ordinem habitū: sed non quo ad executiōem
s. s. titulū in bñficio. c. cū nostris. de pcel. pñ. p. Jnn. in. d. c. de
bis p Arch. in. c. studeat. vbi de homicida an teneat bñficiū in
titulū an in stipēdiū qñs cum eodispēset in bñficio an ali? qñ pa
da. Alia vñ crimina vñ post pactā pñiam impediāt executiōem
nem officij post dispēfatōem si sint notoria vel possit in eis epī
dispēfare. dicit p Arch. in. d. c. de bis. cui adde qñ no. in. d. c. te
timonium. de testi. vñ vñtrum de erie emēdatus 2 penitēs possit
exstificari. ¶ S. iuxta pñicta incideret querit? cū ex delicto
obliget qñs deo iudici 2 primo qñ s. satisfactum sit deo p pñiam
nō tñ intelligat satisfactū primo de interesse iudici dñpēat. d.
deinde. 2. c. admonere. Quid ergo si absoluat diffinitive p iu
dicem ecclesiasticum quo ad penam sui an poterit p iudicem se
cularem de dicto erie amplius inq̄rari apte p eius interesse: vñ
p non p. c. de bis de acc. 2. l. si cui. s. iisdem. de acc. 2. ff. nau. cau.
lab. l. l. s. si. vbi de delicto eiusdēz hoīs nō dñs sepūs queri nec
iuribus legibus reus fieri. l. senatus. de legi. Item cum idē sit
rimen qñ deducet in alijs iudicijs qñ in primo vñ obitare ex
eptiore iud. l. cū querit. 2. l. an eadem. de exce. rei iudi. ¶ Ad
hoc dico qñ dicta absolutoria non pdest quo ad deum sicut in iu
la sicut nec obesset pñictoria. iudicijs em dei innitit verita
i nec fallit. c. cum eterni. de re iud. s. e. l. i. 2. c. cum a nobis. d. sen.
xco. Inia autem absolutoria ab vno ex pñictis iudicijs an
alteri pñiudicet non credo qñ ad aliud agi in vno iudicio qñ in
alio. nam pena fori ecclesiastici que tendit ad pñiam non dñs tol
ere penam iudicis secularis que tendit ad vindictam publicaz
ie malicia remaneat impunita. c. vt fame. de sen. exc. 2. l. ita vul
teratus ad. l. aq. l. simit. nec pñictoria quo ad vñm forum pñi
ficat rōne pñicta. qñtum autem ad interesse putavim absol
tio in criminali pñiudicet in civili. dicit. l. j. c. qñ cri. act. 2. l. ex
norte. ff. ad. l. aq. per doc. vñ obiq. 2 qñ leg. 2. no. xxiij. q. v. qñ
ergo. vñtrum. s. pena mortis temporalis vel alterius cruciat? tol
at eternam vel purgatoriū dicit ibi. ¶ Secūdo op. vñ qñ peccati
venia dñt alr qñ per correctionem 2 satisfactiōem vñ p remis
siones vel indulgentias. c. qñ autem. de pen. 2 remi. Sol. indū
gentia siue remissio pñiudicet pñicta. s. veraz pñiam pñiōne
2 contritiōem cle. j. in si. de reli. 2 vñe. san. ¶ Sed dices si pñ
dicta concurrūt satisfactio pñia 2 oris confessio cum p ista pec
catum deletum sit etiam quo ad deum superfluo dicte remissio
nes 2 indulgentie concedunt ab ecclesia. S. vt plene dixi. s. e.
primo in. iij. op. ideo hic non repeto. ¶ Tertio op. vñ qñ dñt
venia 2 non correctio. iij. di. deniq. So. dicit glo. ibi loquit de
venia pene temporalis que ex certis causis qñq. dñt etiam nō
correctio. istud. c. loquit de venia pene eternalis que non dñt ni
si correctio. correctio autem dñt 2 ita intelligit ista regula 2 ad
veniam pene eterne intelligas correctum p solam cor. dis stric
tionem et sine satisfactione ecclesie vel primo si dicte pene ppe
me gebēne p stritiōem cōmutant in tpalem vt sic ea puniatur
in pñictiseculo vel futuro extēe incipit esse in gratia dei 2 frui
suis bñficijs. qñ dicit dixi. s. primo. c. in. iij. op. in prin. 2 in. q.
verba ergo dñt. 2. c. in heretico cui penitenti ecclesia parit 2 sibi
remittit sed pñiam non relaxat. c. cum super de here. s. eo. li. vñ
in. Salustio in Jurgurino ad si. cum rex Boobus hostis popu
l romani vellet reconciliari 2 eoz bñficijs 2 amicitia frui. ad h
verba rñsum fuit. Senatus 2 pñs romanus bñficij 2 iniurie me
nor: esse solet. ceterum Bocho quē delicti penitet grām facit
edus 2 amicitia dabunt cum meruit. Aliud est ergo remittere
penam delicti condignam. aliud in amicitiam recipi naz pena
pñia delicti remittit quo ad deum: qñq. etiam quo ad ecclesiaz
2 multis causis pone exemplum in. c. latōres. de cle. ex. mī. 2. c.
2 cōstitutē. l. di. sedus vero 2 amicitia bñ. 2 obsequijs repa
at si. facit lex. qñq. em delictum ignoscit: qñq. integre ad pñe
um statum condemnatum restituit. facit. l. iij. 2. l. in insulam. C.
de sen. pas. Item qñq. gñalem 2 qñq. spālem abolitionem cōce
lit delictor. C. de gñali aboli. l. j. 2. iij. Item non solum pñerito
um sed futuroz delictorum ex cā impunitatem pcedit puta ex
ā necessitatis scñ homicidium. diebus solēnibus 2 festiuis ru
licana opera exerceri 2 etiam iudicium sanguinis. c. siq. p ne
essitatez de fur. cle. j. de homi. l. iij. s. transugas ad. l. cor. de sic
a. C. qñ li. si fine iudi. vin. l. j. 2. l. minime. de reli. 2 sump. fu. c. l. j.
refer. 2. l. omnes iudices. 2. l. pñides. ff. eo. ¶ S. occurrit cir
a hoc dubium. nam dixit quo ad deum sola contritiō peccatuz
vñtrum quo ad penam eternam satisfactio vero: primo 2 ecclie

oris confessio penam temporalem pñit a deo vt dicit gl. dñs di
ci nouus homo non peccator: sed vñtrum ita sit in abolitione rim
pñia lege vtz cōmittens furtum homicidium 2 alia crimina
pñmittente. l. non debeat dici homicida fur raptor: 2 similia: 2 vñ
qñ si lex talia pñmittit non debeat in pñona talis remanere tale
vocabulum inhonestum. nam ista esset pena quedam qñ resultat
ex infamia facti si inter hoīs censet homicida vel fur. l. iij. ff. de
bis qñ no. infra. Item cum lex tollit delictum vt tollere infamiaz
2 sup eo iungere ac si non esset cōmissum. l. impialis. C. de nupt.
¶ In dñm facit canō dñi dicit qñ aīas pñiam saluare pos
sumus infamia tñ abolere non possumus. ij. q. ij. s. hic autē col
ligit. Item furtum homicidium 2 filia oriunt ex ipso scō vt ho
micidium ab hoīs cede. l. ita vulnerat. ff. ad. l. aq. scā aut p. l. in
secta hñ non pñt. l. in bello. s. facte. ff. de cap. nec sup facto fin
git lex. l. si is qñ p emptore. de vñ. l. j. ergo p legem possit aboleri
ois pena delicti cōmissi vel ex cā cōmittendi tñ ipm vocabulum
impñm pñone hoīs cōmittentis illud non vt posse aboleri vt
qñ meretrix nō hñat nomen meretricis vel homicida homicide
fur furis. Et ista faciunt ad. qñ statuti quo cauet qñ homicida
non possit esse de offō ancianoz vel qñ cōmittens duo homici
dia capite puniat. Quid pone qñq. cōmissi in casu licito 2 p
missio: an censet homicida vt sic nō possit esse de priorib? 2 an
cianis. In pñmo casu vel in scō an debeat illud homicidium com
putari in numero duoz ad eius decapitatōem. vñ qñ sic: qñ sta
tuti scñ notat nō iuris affectū qñ homicida censendus: l. j. impuni
bilis. l. qñ ergo. ff. de eo qñ no. infra. sic in. l. pñictis canon confi
derat homi. put. pñst in scō: l. j. iuste 2 debite pñetratū p iudi
cem. c. miroz. p hoc pñlegatū. s. hic aut colligit. 2. s. scē. In dñi
um facit. l. grachus. C. de adul. vbi occidens adulterū lege per
mittēte nō censet homicida. Item pñmissio legis tollit et voca
bulum inhonestū. d. l. impialis. vbi ita dicit lex. Item qñ sic oc
cidit vt ē mīster legis nec ipse vt occidere s. lex vt dicit ter. i. c.
cum homo. xxiij. q. v. 2. c. homicidium. vbi est lex. expñsus qñ tales
nec homicide appellari solēt. 2 hoc tñ Bal. in. d. l. grachus. Ali
bi Bal. reuocat in dubium vt si tale possit dici maleficiū. vñ qñ
non. post qñ statutum impune pñmittit occidi. ipse relatis opi. di
cit qñ pñt dici maleficiū absolute loquendo 2 attēto in regētiuz
sed nō respectu pene imponēde: 2 ideo in statuto qñ. s. qñ homi
cida non possit esse dñs pñibus siue ancianis 2c. dicit qñ siq. occi
dit bñnūm ex priuata inimicitia l. j. pñmittēte statuto talis dici
possit homicida nā l. j. tale homicidium sit tolerabile nō tñ lauda
bile: iō erit infamis infamia facti: secus in iudice: qñ illud ē lau
dabile cñ faciat p executōe iustitiez officij necessitate 2 iō sba
homicidij non debet ad eū trahi. ar. ff. de in ius vo. l. qñis. 2 qñ
ibi p doc. no. in. q. de barbitonfore. si aut statuti dicit qñ possit
occidi licite 2 impune: tñ nullo mō esset maleficiū ppter illd
aduerbium licite qñ em l. j. maleficiū nō est. l. iij. s. trāsfugas. dñ sic
ca. 2. C. de sic. l. is qñ ibi nullā rapinam mutare dñ. zita no. bal.
in. l. decuriones. C. de bis qñ no. infra. refert ergo vñtrum lex vñ sta
tutum pñcipiat homicidium an pñmittat tñ. pñmū em est absolu
te excusabile scōm excusabile quo ad penas fori iudicialis. qñ tñ
aut ad pñiam 2 for pñiale an sit excusabile post qñ non lege co
gente sed solūmodo pñmittēte hoc facit 2 forte priuata inimici
tia pñtente 2 credo qñ nō excuset quo ad deum qui cōsiderat
magis aīm qñ scñ. vñde qñ no. Bar. in quadam disput. que in
cipit lucane ciuitatis 2c. 2 in aut. qui semel. C. quō 2 qñ iud. Ex
bis collige qñq. lex pñcipit qñq. pñbet qñq. pñmittit qñq. cō
sulit qñq. exhortat. facit. iij. di. s. hec 2 si legib? 2. xxiij. q. j. si
em. Adde ad pñdicta qñ no. bal. in rub. de vñ. vbi qñ dñt pñtōne
sinodali qua cauet qñ actus vsurarioz censeant de duplo. vere
fortis pone qñ quis fuit vsurarius si restituit vsuras 2 postea mu
tuauit vñtrum dñm in sñm mutui censeat de duplo. Barto. qñ sic.
Bal. pñluit dñm vt ibi p eum. ¶ Quarto opponit gl. de. c.
qñ dem. 2. c. officij. de pen. 2 remi. vbi imponit pñia nō correctio
So. dicit glo. l. j. imponat pñia non tñ datur remissio nec pdest
talis pñia quo ad vitam eternam qñ non pñt dicere penitens
vel confessus qui fatet se non posse abstinere 2 iste est vñus mo
dus quo homines retrahūt a vera pñia cum cogitāt se in bo
no non posse pñeuerare: sunt 2 qñplura alia que retrahūt hoīs
avera pñia qñel? post. pont. exorbitatōes saluberrimas quas
dñs sacerdos facere pñtenti de qñbus pulchre in summa de pe. et
remi. s. que impediāt pñiam p totum. s. Sed dices post qñ nō
concedit remissio confitenti ad quid pdest sibi illa confessio vel
bona opa que facit gl. in. d. s. qñ quidaz. dicit qñ dicta bona opa
qñq. sūt ab illo qñ est in bono statu 2 pñunt ad vitam eternam p
merendam 2 pñiam euitandam: qñq. sūt ab eo qñ est in alio sta
tu 2 peccato mortali: 2 tunc pñt ad mitigationem 2 ad min? sup
plicium subēdum. Item ad duo alia de quibus ibi in glo. cui
adde qñ valent ad assuefactionez bonoz operum sicut in baptis
mo Joānis de pñe. di. iij. non regenerabūt. Item in tali hoīe

¶ Correctio
adde qñ cor
rectio dñt eē
triplex vñ
realis alte
ra verbalis
tertia mor
talis dñt h
zibi do. me
dñs boerij.

non h3 demon tantam pteem sicut de iudeo legi in dialogo q munuerat se signo crucis de quo dicit inuenivas vacuū sed signatum vt no. de pte. di. iij. Postea signatē pdicta probant de pe. di. iij. c. si qñ. z. c. qd ergo. z. no. in. d. c. qd qdam. in nouel. vbi qrit qd iur. existens in mortalivel excoicatioe dicit h3as suas ad quas tenebat si non fuisset in illo statu. dicit q sic. dicē do liberatur z penam euitat sic liberatē faciendo in illo malo statu alia opera charitatis ad que pñse tenebatur vt parentes alere pauperes pascere z sabbatum custodire. z vide de pe. off. iij. intermitentes. z. c. diuina clementia. vbi bona que p pñm moriunt p pñiam renouiscit z eonuerso mala que sunt deleta per pñiam p mala sequentia renouiscit ad supplicia. ¶ Quin to opp. vñ q peccativenia non detur correcto. i. pñia: q nemo in delictis psummat innocentia desinit esse nocens. l. q ea mē te. ff. de fur. z. l. qd sit fugitiu. d. edil. edi. z. l. pe. vt bo. rap. So. illa iura loquunt de pñia pene quo ad forum iudicis. istud. c. de venia culpe quo ad deum z rōnem differentie reddit. Dy. s. c. pri. facilius em dñitur vinculum obligationis quo ad deum z sola cogitatione ideo sola contritione dissoluitur. Sed vincu lum quo tenetur per leges non dñitur sola cogitatione sed de licti cōsummatone vel attentatōe. l. h3s non dicam. C. d. epi. z cle. z. d. l. q ea mēte. ideo difficilius dissoluit. ar. l. nūpī tam na turale de reg. iur. z. c. omnis. eo. ti. Et de hac materia vtrū de lictis attentatis z non cōsummatis vel cōsummatis habeat locū pñia. dicit. d. l. h3s non dicam. per Bal. post Ly. Jac. but. z ali os z. d. l. si quis non dicam. per Bal. post Ly. Jac. but. z alios in. d. l. si ea mente. per Bar. Et ista sint expedita que hic tangū tur de materia regule per doc. z glo. ¶ Verum q in precedenti re gula. Jo. an. tetigit in stilo nostro iuristarum z theologoz plu ra dubia de materia vsurarum: ideo mihi vtile visum est dca ei succincte z alia qplura resumere p alios varijs locis tacta de q bus apud bonos pñciē viros quotidie dubitatur: z ideo primo qrit ait Tullius in pñmio primi libri de officijs omnis que su scipit de aliqua re institutio dz a diffinitione pñciē sciatur id de quo disputatur. ¶ Quero quid sit vsura. Jo. an. i. j. q. super regula. s. prima. primo dicit q vsura est lucrum ex mutuo pacto debitum vel exactum in qua diffinitione vt dicit ponitur quid est materiale in vsura. l. ipm mutui: q naturaliter non gñitur de alio nisi de mutuo. Item ponitur qd formale in vsura scz ipsa exactio lucri siue obligatio in pactum deducta: vbi ergo non ex pacto vel obligatione aliqd offeratur gratis z libera liter pōt illud recipi tanq gratis oblatum sic alibi quedam bo nēte dant q nō honeste petuntur vt honores. l. ij. ad li. de orig. iur. z alibi canon nullam culpe maculam ingerit q non ex ambi gentis petito de pñssit. j. q. ij. si q. z. c. quā pio. z. xvij. d. eulogijs ¶ Alia diffinitio vsure est q vsura ē qcquid forti accedit. xij. q. ij. pñciē. cui addit Bos. ex pacto vel intentione precedente ex quo veroz intentione pcedente zc. querit Jo. an. vtrum sola intentio vel spes lucri constituat hominem vsurarium non inter ueniente aliqua obligatione vel pacto refert Berar. theologū disputasse q non: q non h3 locū diffinitio supradicta: q nō est pacto debitū vel exacta. ergo cessat diffinitio de dolo. l. j. Scdo pbat p simile in furto q nō cōicef: qz ingressus fuerit animo furadi librum cum sibi dñs sponte dedit. l. inter oēs. s. recte. de fur. si ergo nō cadit furtum vbi adest volūtas dñi igit nec vsu ra que similis est furto. xij. q. ij. vsura. Tercio pbat q dz ma gis considerari liberalitas donatoris q corrupta intentio mu tuantis. nam etiam vbi uere fuisset vsura soluta volūtas domi ni posset vsurarius retinere q tunc qz gessisset in animo nō re stituere: si ergo gratuita remissio vsurarum pōt vsurarius libe rari multo fortius a principio liberari dñi volūte: nō obligari ad hoc qd dixi de remissione gratuita. s. c. pri. in. vij. q. pñciē pali. in prin. ¶ Concludit ex istis postq debitor donauit gratis: z p psequens nihil est indebite vsuratum: qñis recipiens cum mutauit hoc fecit intentione corrupta sub spe remunerationis non tñ teneat ad restōnem. nam hic non fuit error in spē pñtus. nam vtriqz dñs. f. recipiens cōcessit in donatione ex pñsa qd er go alter in mēte gesserit a prin. non dz attendit. ar. l. si repetendi C. de condi. ob cau. facit. l. si ergo. si cer. peta. Jo. an. in. d. j. q. t3 dñm vñ vbi intentio z spes lucri est pñcipalis cā mutui cō stituit hominem vsurarium z tenetur ad restōnem in foro pñcie vt ēt ipse no. in. c. consuluit de vsu. p hoc illud Luce. vj. mutuum dan tes nihil inde sperantes z dicit q omnes in iure perit cōiter sic tenent z fundant se super dicta auctoritate z alijs auctoritati bus scdōz Aug. Amb. Hier. de quibus. xij. q. ij. z rñdet pre dictis argumentis in dñm vt in. d. q. s. c. pri. Et aduertēdum q ad restōnem dicte vsure mentalis dicit q teneat in foro cōscie tie. Sed qd dices in foro cōtentioso si talis intentio corrupta pbaretur ex coniecturis: puta ex frequentia mutuari remune rantijs euz in varijs donarijs pout de facto mihi occurrit in

Usura. ad de ter. in. c. pñciē. z. c. se. xij. q. ij. gl. i. l. roga sti. s. si ibi. ff. si cer. pet. qd est vez si ab initio p cessit cōuen tio paul. de ca. pñ. l. xij. inci. vñ cō pñmis. itez dñ lucrū ex mutuo debi tñ pacto vel exactū pau. pñ. x. c. ab. i. c. pñquestus de vsu. i. c. di lect. de sp. mo. i. c. sicut j. q. j. Jo. de pñ. in. l. qui pñcurato.

cinitate Senarum in quodaz nomine Rayneri qui in quod castro moram trahens omnibus rusticis liberaliter mutua re q postea donabant sibi operas rurales ligna frumētum vinu oleum pullos z alia ex qbus postea est multum ditatus z tñch mortuus ē cuius heredem eps inqñuit tanq d heredem vsu ri nec aliud pbat q qd superius dñm est. z rusticis dñ pñssum p ponebat se dicentes se liberali donasse z mulierem virum nō d disse. ¶ Vñ ex pñdictis q talis liberalitas quo ad deum nō exa set dñm Raynerium cuius intentio satis vñ fuisset corrupta z assiduitate z frequentia mutuari z munera postea recipien ti resultat em ex tali consuetudine quasi quoddam pactum tactū vel implicita qd operatur fortius q ex pñssum. l. cum qui. z. l. er tum. si cer. pe. z qd no. in. c. dilecti de ap. z. l. de quibus. de le. a cit. l. si seruos. de pig. act. vbi cōsuetudo multū inspiciatur: vñ rōne peccati nisi interuenissz gratuita remissio rusticoz a q paterfamilias extorsit. forte etiam in foro contentioso potuit heres cogi ad restōnem. ¶ Utrum ergo vsurarius mentalis re tueret teneat in foro pñcientie qd acceptit. Archi. qd sic in. c. h3 neraueris. xij. q. ij. z quare secus in simonia mentali. c. si. de i mo. dicit ibi per eum. ¶ Scdo querovtrum omni iure diuini z canonico. certum est q sic. c. qz in omnibus de vsu. Sed de re ciuili veteri ante Justinianum erant pñmis: vt in toto titulo C. de vsu. Sed de iure ciuili tpe Justiniani est dubiū. nam in sua noua. l. C. de vsu. l. eos sunt pñmis vsuras vsq ad certū m dum sed cum fateat alibi se uelle viuere fm legem beati Petri traditam romanis. C. de sum. trin. l. j. z alibi approbat quatue sacra concilia in qbus vsure sunt expresse pñbit: vt no. in. d. qz in omnibus. vñ q etiam sunt pñbit de iure ciuili maxime qz alibi ipse dicit q non dedignat leges sacros canones in tari in aut. ne de. apud pñcios epōs. in fi. col. vj. ¶ Omnes ergo leges noue z veteres pñmittentes vsuras vident correcte. qd gl. in. d. c. qz in omnibus. z. xij. q. ij. quid dicam. z. r. di. non z Accur. idem t3 in aut. ad hoc. C. de vsu. vbi Ly. videt tene re dñm vñ q vsure sunt pñmis p Justinianus per. d. l. eos. idē Jo. bu. in. d. aut. ad hoc. vbi rñdit ad leges que vident inuere dñi approbando legem beati Petri z sacra concilia. nam loquit de approbatione quo ad fidem catholicam non quo ad alia legibus iam ab eo statutis ordinauerat: qz si illas voluisset ce rigi fecisset de illis spālem mentionem. nam generalis cōfirm tio non extendit ad correctionem eius in quo aliud spāliter r perit statutum. ar. l. doli clausula. de ver. ob. z qd no. in. l. si qui priore. ad tñb. Sed mirandum est q imperator Justinian pñ miserit vsuras pñbitas in nouo z veteri testamento e in niceno concilio z iure cano. cum dictoz diuinoz eloquio: habuerit plenam noticiam: vt. l. cunctos populos. C. de sum. tri. z in epistola inter claras. eo. tit. s. suscepimus. nam videt e bac vsurarum pñmis de contra tot iura errasse in fide catholica credidisse vsuras licitas qd est hereticum cle. j. de vsu. So. bal tangit hoc in. d. l. cunctos populos. sed plenius Jo. an. in. c. s. pri. in. j. q. siue articulo vbi dicit q ius ciuile non aduersari dictis per pñditionem seu per omissionem seu derelictionem quasi dicto dñi non assistat sed nec resistat sicut in certis alijs casibus. l. stipulatio ista. s. alter. ff. de ver. ob. z de pac. l. iurisge tium. s. qñummo z. l. legitima. sed certe leges Justinian vsq ac legitimum modum assunt z prestant fomentum super vsurie exigendis vt. d. l. eos. ¶ Unde excusando Justinian in hoc vñ cendum q in hoc voluerit modificari iura diuina ppter publi cum cōde bonum qd verfat in hoc qd homines indigentes pe cunijs ppter solutionem vsurarum suis necessitatibus occurrere possint q als non reperirēt de facili mutuantēs gratis: z hec rō corrigi in correctōe nostri sumi. d. aut. ad hāc ibi omnibz con gruis cōsulentem mediocre solatium afferentem. ¶ Unde qz intē tio legum est conseruare ciuilem amicitiam z cōde bonum z ipe dientibus ista pena cōminari noluit ius ciuile punire illud cri men vsurarij: qz non h3 impedire ciuilem amicitiam vnde ius diuinum in hoc modificauit sicut in multis alijs vt p3 in. c. q in ecclesijs. de cōsti. z dixi in repe. c. canonum. nec est mirū si qñqz aliquid qd esset cum pacto tolerat ius humanum qd non tole rat ius diuinum vt dixi. s. pri. c. in. j. opi. z beatus Aug. in. j. li. de libero arbitrio lex inquit ista que regendis ciuitatibus ferē multa pcedit impunita relinq: q p diuinam pudentiam vindi cant. Ex istis inferitur q vsure vsq ad legitimum modū pñt pe ti in foro seculari postq leges q seruande sunt in dicto foro. l. le ges. C. de le. non sunt cor: recte p canones: sed vt supradixi: cōioz est opi. q leges q pñmittunt vsuras sint cor: recte indistincte. z ita t3 bal. in. d. aut. ad hoc. nam qd pñbitum est iure diuino z cano nico non pōt humana pñstōne pñmitti: qz lex impatoris nō est su pra legem dei sed subtex. x. di. c. j. ij. z se. vnde fm eum in vno mi nimo nō sunt licite leges vel statuta q pñmittūt vsuras. ¶ Ter tio qro quare dicta pñbitio vsurarum sit ita stricta z rigorosa iu re diuino

de iurino ut non possit modificari p leges in casibus ubi dicitur pu
 licavilias et de bonis et civilis amicicia: quia natura constituit
 inter hoies. l. vtrius. ff. de iust. et iur. non enim tale ius divinum ini-
 i naturali equitati pluribus rationibus primo quia p ear receptiones
 necessitatibus pauper subuenit: quia alibi ut dixi non de facili hoies
 nutarent gratis. **Secundo** quia pcurrit voluntas solutis vlturas
 si q liberavoluntate dat recipit licite. i. q. ii. placuit nisi et na
 urale et. insti. de rez di. s. p traditioem. **Tertio** quia pmissio
 rem vlturaz obulat multis malis. nam sepe vitat malus in reb?
 piculū in psonis. Item seq pnt in hoc bonavez pauper susten
 atio: psumonij pseruatio q tuncq igit in suo gñefura eet ma
 atū ad euitanda maiora mala et piculavt furtum et homicidia et
 ita ad q hoies impellunt ppter famer necessitates: et ppter bōa
 ier eis seq pntvident debuisse pmitteri sicut in iur. quoddam est
 is bonuz et equum: quoddā bonum sed nō equum vtruscapiō:
 quoddam equum sed aliud equus: quoddā iustū sed aliud iust?
 t. no. in. l. i. post pzin. de iust. et iur. z. l. exigēdi de pecu. z. xii. dist.
 uo mala. **Quarto** quia de iure canonico multi sunt casus i
 bus recipit aliqd vltra sortem: illud interpretatioe canonica
 on censet vltura. c. i. z. c. salubriter. et plene in. c. conqstus. d. vltu.
 uare talis interpretatio canonica non extendit ad casus in qui
 us est maior: rō equitatis ad pmittendū illud idem vt in casibus
 ppradictis ppter maius malum euitādum vel bonum operan
 um. **Quinto** quia si concedo tibi equum vel domum ad habi
 idum vel operas meas et filia ppter vsum rei mee tibi pcessum
 el ope impense recipe. possum psonem et mercedem. ff. loca. l.
 i. opus. et quasi p totum. ergo idem videt q possum recipere p
 sum et comodum pecunie mee tibi mutuate aliqd vltra sortem.
 itas et alias rōnes in effectu tangit Jo. an. s. c. pxi. in vlti. art.
 ruder vt ibi in nouella in mercu. et clarius quo ad illud dñum
 uo obuiet malis et succurret bonis ex receptione vlturaz. re
 pndet in tertio artic. in quo pbat q malum qd committit vltura
 ius est maximum pccm ppter quatuor. Primo quia ptemnit de
 m audacius. Secundo quia ptemnit naturam expsius. Tertio quia
 temnit scripturam deterius. Quarto quia ptemnit iura diuina.
Contemnit nāq primo deum audacius in qm abspere
 iudicia et rubore hoim vel timore dei dñi crimen committit et quo
 amodo gloriat sup eo: q in omnibus qd non ptingit in alijs
 eccatis. **Secundo** dixi ptemnit naturaz expsius: quia illa que
 int in certo pondere numero et mēsurā dat operam vt excedat
 ebium pondus numerum et mēsurā: qd est d naturam: et illd
 etiam agit vt d naturam germinet et pducatur ex se fructum quem
 aturali pducere non pōt vt pecunia pecuniam sicut fructum
 rimentis et similia: que non sunt ad talem vsus naturā destina
 a. qd declara p eum in. ii. q. siue artic. circa fi. **Tertio** cōtem
 nit scripturam deterius: dum sacram scripturam veteris et noui
 estamenti contemnit: vt quoddā modo infidelis in dicta neq̄tia
 le exeret et qñq tacite et qñq expresse fateat hoc non esse pccm.
 s. cle. i. de vltur. **Quarto** contemnit iura diuina: dñi in dicto
 rie pteuerat vsq ad obitum ex cuius continuatione crescit in
 o delictum. c. cū haberet. de eo q dux. in ma. quam pol. p adul.
 l. si. ff. de pe. ex qbus pcludit q dñus vlturarius non d ppter
 liqd bonum operandum vel malum euitandum p canones cō
 edi et p redimendavita captiui. c. sup eo. de vltur. Non ob. q in
 olutione vlturaz videat accedere voluntas solutis vlturas. nam
 on est libera cum ex pacto implicite vel explicite eam soluit. nec
 principio paciscēdovt voluntas libera sed correctā ppter indi
 gentiam pecunie: qua ratione pactum legis commissioe in
 ignozibus reprobat. ff. de leg. commi. per totum. z. c. signifi
 ante. de pig. Non ob. rō prima: q dñus in vltur. publicavilias
 i civilis et amicitia pseruat. c. qd hoc non d attendi in hoc ca
 u et filibus in qbus deus offendit cum eius pbitio ptemnit:
 p potius d homo oia mala pati q malo pntirez pcepta diui
 a ptemnere. **Ad** quartam vltimam rōnez q ius canonicū
 mittat vlturas in certis casibus non tñ magnam rōnem habē
 ibus: sicut p redimēda vita captiui. et adde qd no. Jo. cal. in
 dmento. c. nauiganti. de vltur. in. v. op. **Ad** quartum dñi dñi q
 i multis casibus recipit aliqd vltra sortem: tñ non est vltura:
 itas q vlture qñq petū vt for. et qñq fideiussor soluit vlturas
 an recipit a reo: q redigunt ad sortem: ideo sunt. c. ii. de fide
 it. qñq petunt vt damnum emergens: et idem q peti pnt. nā
 etunt sub nomine interesse puenti: dñmodo interesse pbe: q
 ita puentio sub nomine interesse non parit interesse alid faci
 circūuenire lex sub noie interesse a principio posset qui mu
 at stipulari aliqd vltra sortem: nec debemus facere dñam in
 omine. p hoc gl. in. l. cū als. C. de vltur. et ibi bal. nec pōt interesse
 iturum taxari tpe puentionis: cum non habeat certā qtitatē
 it naturam. qd tñ Ly. in. l. seruus. de ser. expoz. in additōibus
 i rebā principali pmissa taxari a principio interesse. l. si. de pre
 d. si. qñq vlture petunt ptenso interesse lucri cessantis et pnt ab

homine q non pſuevit tenere pecunias ociosas vt. s. post moraz
 debitoris possit creditor petere itereſſe lucri cessantis vt i aut.
 ad hec. C. de vltur. p. l. y. Item qñ facta relatione istius pſtatiois
 q dñura ad aliud antecedēs resultat quasi facio vt des pōt
 peti vltra sortem: vt in matrimonio in quo vir ppter onera ma
 trimonij pōt petere vltra dotem pmissam ppter dilatam ei? so
 ludem. c. salub: iter. de vltur. idem fivendo tibi et trado fundus et
 tu es in mora soluendi pñum. nam poterovltra pñum soluere
 interesse meum. l. iul. s. ex vedito. de act. emp. l. si. c. i. **In** istis
 em casibus et filibus in qbus reperit qdam pſormitas siue reco
 pſatioynius ad alterum ibi ppre nō est vltura. q nō est lucrus
 sed recōpſatio debita. et ita no. Bal. in. l. i. C. de sum. tri. l. iij
 op. et hos casus et alios in qbus aliqd peti vltra sortem vide in
 c. pquestus. de vltur. in gl. et in nouel. et plenius p Jo. an. in ſūma
 de vltur. s. an aliquo casu. et pclude q quedam sunt vlture pſun
 ctorie: qdam cōpensatorie: qdam lucratorie prime: et sic iure dñi
 uino pmissa sunt sicut ſūt ille q sunt ex pñumacia addito sibi in
 tereſſe petētis qm ad petentem non sunt vlture: s. for. dñ fide
 ius. c. ii. ex quo inferas q si teneris mihi ad certum diem: et q nō
 soluiſti ab alio subvlturis accepi ppter aliquam meam vtilitatē
 vel necessitatem teneris mihi refarcire has vlturas qd est verum
 si teneris mihi ex dñtu boneſti. ſecus si ſtricti iur. l. ideo. de cōdi.
 inde. ſed vlture ſi sunt pmissa vsq ad agrum et boneſtum mo
 dum: vt. d. c. salub: iter. et c. p vlturas. de dona. intervir. vltro. z. l.
 curabit. C. de act. emp. Sed circa hoc est dubium si tradidi tibi
 fundum vel aliam rem et es in mora soluendi pñum qd erat iter
 esse pñi non soluit: vtrum qñ percipit venditor ex re vedita tra
 dita et quid iuris si nihil pcpit: q sunt lapides pñosi vel ligni
 siue tigna vel tarde pcpit: vt post quinquēnium de filua nō ce
 dua. Bal. dicit q in istis non soluit vltura p respectum ad fru
 ctus: sed rōne impletōis fidei venditoris et p fidem emptoris p
 cium non soluentis: poterit ergo peti interesse mediij tps pñi
 non soluti potius ex quadam eqtate: quam rōne more: vt dicit
 tex. in. d. l. curabit. de act. emp. ista et alia vtilia no. Bal. in. l. vltu
 ras. C. de vltur. vbi qd iuris: si emptor subvlturis accepi pecuni
 am et soluit venditori: et venditor non soluit rem. nam dicit q em
 ptor poterit petere dictas vlturas p. l. lucius titius. de act. emp.
 pñum nam lec. vltimē vltur. s. lucratorie indistincte sunt pbitur:
 vt. s. dictum est. **Ad** qñtam rōnem rōde q diuisa est rō recti
 piēdi aliqd vltra quam deſ de rebus q pſiſtūt in pondere nume
 ro et mēſura et alia in alijs rebus. in pñmis em tranſit dñum et
 vltus rez pdictaz in recipientem et nihil remanet penes mutuā
 tem: sed solum certi pdictio siue actio psonalis ori: vt tantū dē
 restituar in eadem bonitate et eodem pondere et mēſura. l. ij. et
 l. cum qdam. ff. si cer. pe. vltura ergo hoc recipere aliqd est iniquū
 et iniustum: et ex re non mea: aliud recipiam: sed in alijs rebus lo
 catio vel comodatio siue pccario pccis tranſit in recipientem
 tñmō vltus et penes tradētes dñum et ppter eas remanet. l. nō so
 let. ff. loca. non mirum ergo si ex re q nō deſijt esse mea posu: de
 illo vltur pccis aliqd recipe: et maxime q ppter vltur deterio
 rat et deſicit ſubſtantia dictaz rerum: nisi rapere qd nō ēt con
 tingit in pdictis mutuabilibus: q p ear vltus ſubſtantia non
 decreſcit. Itē vltus et pſumptio in alijs pdictis rebus: adeo ſūt
 cōnere q nō pſit vna ab alia ſeparari. nam pecunia vinus et filia
 cōſummunt ipovſu qd non ptingit in alijs rebus in qbus ſalua
 rez ſubſtantia reperit vltus. l. ij. ff. de vltur. **Itē** pecunia et alia
 mutuabilia non pducūt naturalr fructus: ſed vlturarius germi
 nare ea facit vnde dicit canon q vlture arte neq̄ſſima ex auro au
 rum naſcūt. xlvij. di. ſicut rufus. et dñaturam facit dum reb? de
 ſtinatis ad vnum vltur ipſas trahit ad vltur non ſibi naturalr de
 putatum et iſtas rōnes et alias plicius pſequit Jo. an. s. c. pxi.
 in. ij. arti. **Ex** qbus pcludit q dñus vlturarius ſit vitioſus et
 malicia pſolutus: et p oſis vltura iure diuino cenſet pccm: q i ſe
 malum ſicut furtum homicidium et filia et ſic ſit pccm: q malum:
 non q pbitum: qd declara vt in primo artic. qñis per eum
 ibidem facit qd no. in. c. ex parte. i. de offi. dele. do. Bal. in. d. l.
 cūctos populos. vtiſ alijs vltis: dices q rō est quare vlture ſunt
 pbitur: q in eis eſt figura ſine materia: ſiue ſine ſubſtācia: et ſi
 ne cā. nā vt dicit omnis pſtatio excepta donatione d pportio
 nari ad aliqd: ſed qñ tranſſer vltur ſecum dñio ſicut eſt in reb?
 mutualibus. l. ij. si cer. pe. vltura non pōt pportionari: niſi tpi: ſz
 cum tpe nulla eſt pportio q eſt cōe ſicut aer et ſol: ex quo ſequit
 q pſtatio vlturaz non hz eāz: q in ſolo tpe non pōt fundari ob
 ligatio. l. obligationum fere. s. placet. ff. de act. et oblig. **Sed**
 hic quero ſi creditor non mutat ſed locat pecuniam p certo lu
 cro: vel vltur vlturum pecunie ſuo periculo de certo pñio quid iu
 ris. no. in. d. c. ſi fenerarius. xiiij. q. iij. dicit ibi Arch. q pecunia
 imp: oprie locat vel vltur ſed ppre mutuat. et ad hūc vltur eſt
 apta: vnde l. i. in domo: equo et alijs cadat emptio et locatio non
 tñ in pecunia: q non reperitur in cauſis ſeparatus a corpore

Usurari?
 q vltura dñ
 prauitas in
 elem. i. et ibi
 car. de vltur.
 in pñm.

substantia rei locat vel venditur p̄dixi. r̄vidi ibi p̄ arch. ¶ Quare
to q̄vtrumvltia forte possit exigi pena apposta in p̄tū sup
eius obseruātia si fuerit p̄uentū. r̄videt q̄ nō: q̄ pena v̄ q̄dam
vsura postq̄ accedat forti. r̄iij. q. iij. c. j. z. c. pleriq̄ vsura appel
lat pena in. l. cum allegas. C. de vsur. vbi plene de ista. q. p̄ glo. z
doc. q̄ distinguunt breuiter: q̄ aut pena adijci factovel nō fēd
aut sp̄r: aut addit dātū: in p̄ctu mutui v̄ apposta loco vsura
rum: q̄d est v̄z in hoie consueto fenerari sc̄dm offis: sed in alio
nō consueto fenerari. q̄dam dicūt q̄ p̄t peti: dūmodo nō nimis
excessiua q̄d v̄ sentire Jo. an. c. in sum. de pe. in nouel. ¶ Itē si
rōne more petat: v̄ interesse damni mercentis vel lucri cessan
tis in hoie consueto mercari: v̄ posse peti: v̄ dixi. s̄. p̄xi. q. ver.
ad quartum. dum dicit. ¶ Si vero opponit dātū in alio p̄ctu
mutui p̄t exigi. idem si adijciat factovel sp̄r: v̄ plene p̄ Bal.
in his membris in. d. l. cū allegas. vbi ad euitandas opinioes
cum pena adijciat dationi q̄titatis aduocati sapiētes v̄ faciūt
malum p̄suerūt apponere pactum tale q̄ pecunia mutuatū
debita soluat infra certum terminum: quo elapso z nō solutade
beat debitor deferre ad domum creditoris pignora aurea argē
tea equalentia fortivel sponte in iudicio p̄fiteri z recipere p̄ce
ptum de soluendo q̄si non obseruauerit incidat in magnā penā
z sic ista pena tanq̄ apposta sup facto delationis pignoris vel
receptōe p̄cepti poterit fm̄ eos exigi q̄tumcūq̄ sit excessiua. et
hāc p̄ticulari ponit Ja. bu. in. l. rogasti. ff. si cer. pe. z eam appro
bat: dicēs q̄ delatio pignoris vel receptio p̄ceptoz nō venit
ad augmentū obligatōis: sed ad securitatem p̄missionis Ly. z
Bal. ibidem reprobat istam cautelaz z dicūt q̄ cū dātio pigno
rum z p̄cepti referat ad dationem pecunie mutuate. s̄l̄r z p̄dī
cta pena adiecta fēd ḡra q̄titatis. z ita consuluit Dy. ¶ Et no
ta Jo. an. in addi. Spe. iij. parte. in ti. de obli. z sol. in. iij. char.
z Bar. in. l. cum seruus. ff. de adi. z de vbi oīno videas. ¶ Hinc
accidit vtilis q̄d in cōpromisso p̄missum est stari z pareri siue ar
bitri: sub pena mille. q̄ arbitri p̄demnauit in cētum soluenda in
fra mensem q̄ soluta non sunt: an possint exigi dicta mille peti
noie pene: q̄d stat in hoc: an dicta pena videat adiecta dationi
cētumz nō possit: an facto hoc est parere z stari q̄d est facti z pos
sit Bal. argumētāliter q̄ p̄t: q̄ dicta pena v̄ apposta i dubio
non tm̄ fauore p̄bentium q̄tum est arbitri ne suum arbitriū p̄e
nat: z ideo quo ad ipm̄ solutio est facti nō dātio. l. liber homo. s̄.
fi. de ver. ob. ¶ Item l̄s facti p̄ actōes resoluat ad dationem hoc
nō est ex origine p̄missionis: q̄ p̄missio fundat sup p̄ere stari.
doctores v̄t refert Bal. in. d. l. cum allegas tenet s̄: ium: q̄ finis
facti est dātio v̄ ipm̄ vertit in obligatōe. exemplū in eo q̄ d̄z red
dere rōnes. l. cū seruus. ff. de adi. z de. r̄in. l. si ita. d. ma. testa. z iō
facti reputat dātio p̄pter finalem effectum siue relatōem: sic ecō
tra interdū dātio reputat facti. l. si penam. ff. de ver. ob. z istā con
firmat de cōfessionem q̄onis. s̄. p̄rime. de eo q̄ si nō soluerit p̄missi
deferre pigno: avel p̄ceptuz suscipe sub pena. nā v̄ in effectu ap
posita dationi l̄s sit apposta fēd: q̄ respicit implemētum z cau
telam dicte solutōis. si aut p̄ea peti nō ex eo q̄ nō sit soluta pe
cunia q̄ deuenit in laudo: sed ex eo q̄ cōp̄missum v̄ laudū ipu
gnat: tūc sine dubio peti p̄t: q̄ nō peti ob neglectā solutōez
sed q̄ sit iō q̄d facere tenebat. s̄. obedire z laudū nō impugna
re q̄d est facti. ar. l. si in eo ge. s̄. colonus loca. z. l. j. de sen. q̄p eo
q̄d interest. r̄vide oīno q̄d de ista. q. no. in. l. v. de ver. ob. per gl. z
Bar. ¶ Quid dices si pena adijciat dātū si fēde terre p̄sone nō
ip̄i stipulatori: puta p̄mittis mihi dare titio mille sub pena q̄
tum mihi dando: v̄z q̄d valeat: q̄ in q̄tum d̄z dari tertio: dātio
reputat i. facti. l. liber homo. s̄. fi. de ver. ob. Et sc̄dm hoc facile erit
vsurario stipulari tertio sub pena sibi danda si fuerit p̄uentū. iō
dicit Bal. q̄ ille. s̄. non loquit q̄ iusta cā erat ex parte stipulā
tis penam: puta q̄ dicto tertio tenebat s̄l̄r sub pena. si ergo sti
puloz sibi dari sub eadem pena dicta stipulatio p̄tinet interesse
meum v̄t no. in. d. l. si penaz. ¶ Alterius posset opponi q̄ dātio
ni minime q̄titatis possit adijci maxima pena. pone exemplum
in emphiteota q̄ p̄pter vnum denarium nō solum cadet ab
emphiteosi vnius castri valoris mille de iure emph. l. ij. Bal. in
d. l. cum allegas. dicit q̄ pena incidendi in cōmissum est illi con
tractui naturalis: q̄ hāc naturam dat si bi lex z est si. in pacto le
gis cōmissorie. l. sed si lege. in p̄n. de pet. here. v̄ illa nō est vsura
sed p̄ctus naturav̄ est ter. in s̄l̄t in. l. iul. s̄. idem in si. de ac. ep. z
idem ip̄e t̄z in aut. q̄ rem. C. de fac. san. ec. p̄t ēt dici q̄ ista pena
incidēti in cōmissum est pena legalis z canonica: iō q̄tumcūq̄
sit excessiua nō p̄t argui de iniq̄tate vel p̄sumptōe fraudis vsu
rarum nec ab ea reclamari. l. si qua pena. de ver. sig. z est seruāda
l̄z dura. l. p̄sperit. q̄ z a q̄bus. z. c. irre. memoriā. r̄ix. ¶ Et p̄ hoc
posset dici q̄ vsure q̄ debent v̄xori soluto matrimonio p̄ dote nō
restituata ēt hodie debeant in penam non restituentis z morosi.
nam vsura est pena. l. pignoris. z. l. accepta. C. de vsur. Bald.
in. l. j. s̄. ex actio. C. de re iur. act. refert Dy. t̄z q̄ petere v̄ interesse

p̄pter moram quasiut alimenta dotis z p̄prij p̄fimonij. l. in s̄.
sed v̄trum. de mino. naz sicut dos constante m̄fimonio defuit
oneribus v̄triusq̄. l. p̄ bono: ibus. C. de iure do. ita m̄fimonio
luto deseruiat oneribus superstitis mulieris. z hoc v̄t f̄rre
Ly. i. d. l. j. s̄. ex actio. Ja. bu. dicit q̄ vidit petere in libello t̄es
vsuras: q̄ nō veniunt ex pacto vel dispōne mulieris sed ex. l. pe
nam morosi. v̄nde sicut valeret pena legis s̄ nō soluēt em in
minoz itav̄ apposta sub nomine vsure. nam vsura p̄prie est p̄an
nec est ius in noie. refert t̄z Ja. bu. in. d. aut. ad dec. C. de vsu.
q̄dam magnus theologus dicebat q̄ nō erat licituz q̄ si f̄rre
apponeret pena b̄nvaleret: sed ponendo q̄ p̄ rata t̄pis soluit
vsure non est licitum: q̄ referūt se ad cōputationem t̄pis si est
Et hanc opi. l. q̄ soluto m̄fimonio non possit v̄xori recipere
dotem q̄n computet q̄ recepit in dotem. sentit Jo. an. post
no. z l̄ Post. in. c. salubriter de vsur. non dicit soluto matri. arbi
us dos nec deseruire oneribz m̄fimonij. careat ergo effectu
minis postq̄ caret nomine. l. a nullo. C. de fer. z hoc sentit
in. l. infulam. post vsuras. fo. ma. ¶ Op̄i. Dy. r̄sequacium t̄bz
equitatem in dña inope: q̄ non h̄vnde p̄cipiat alimenta in
dote suav̄ tūc z interesse possit exigere p̄pter moram sibi facti
in restōne dotis iuxta superius dicta. In dña aut d̄m̄ter a
de idonea ad se alendum habeat locum opi. Jo. an. p̄m. l̄z
z Bar. postq̄ enim potest agere z exigere imputet sibi si ho
gligit: q̄ extinctum est v̄t dici nomen dotis z simplr remane
men pecunie debite ex qua quicquid v̄ltra percipitur ex v̄ra
nisi in casibus expressis in iure de quibus. s̄. in p̄in. questio
9 ¶ Postremo pena regl̄ est p̄missa s̄ factum suum venierit
vel negligentes. vsuravero regl̄r prohibet qualiter cognos
penam ad vsura. nam ex soloo vocabulo non debemus hoc co
derare. c. pleriq̄. r̄iij. q. ij. v̄t dixi q̄q̄ leges vsure loquunt
sub nomine pene nec ex nomine: sed ex effectu cognoscit natu
rei. c. petitio. de pecu. Sol. dicit Bar. in. l. cum stipulati sumus
ff. de ver. ob. pena p̄ toto t̄pe cōsuevit apponi. vsuravero d̄m̄
ctis temporibus v̄t quolibet mense vel anno. l. traiecitie. s̄. il
lo. ff. de act. z obli. z hoc tenet canoniste in. c. summa de pe. z de
veruz ēt si singulis annis vel mensibus pene nomine permittat
homini consueto fenerari v̄t. d. l. cum allegas. z hoc cum appo
tur dationi q̄titatis: sed si obligatōi facit remittit ad no. p̄
in. l. cum seruus ff. de condi. z demon. ¶ Et predicta. s̄. p̄p̄a
10 p̄sumat in fraudem vsuraz cum addit dationi q̄titatis habet
locum in p̄ctibus secus in v̄ltimis voluntatibus vbi non p̄sumit
fraus vsuraz: sed in penam sp̄re voluntatis. ff. de his q̄ pe. n.
l. j. z hoc verum si pena in v̄ltima voluntate sit vna non p̄dinuma
tionem mensum vel annorum v̄t. d. l. cum stipulati. z. l. ij. in s̄l̄t.
de annu. le. per Bar. ex tali ergo dinumeratione z distinctio
tempoz sine lex hoc statuit siue homo in p̄ctu vel v̄ltima volu
te cognoscit vsura a pena nec de nomine est curandum: putz
ex predictis. z no. Bal. in. d. l. cum allegas. in si. vbi s̄ d̄m̄ter
ter obligatōez facti z dātōis q̄titatis opponit: q̄ in omni oī
gatiōe succedit obligatio de interesse. l. stipulatores nō d̄m̄ter
tur. s̄. cessus. de ver. ob. sed interesse p̄stuit in dātōe pecunie
succedit loco facti. So. interesse venit ex prudentia legis iō
fat fraudis suspitio in ista obligatiōe succedanea loco facti
ibi ip̄e notat. z ista sufficiant circa istam q̄onem cui esset ad do
dum: an istas penas legales conuentionales iudiciales vel
teneat q̄s soluere in foro p̄scievel exigi p̄t dixi in repe. c. p̄p̄i
for malefidei. s̄. eo. in. iij. q. ideo hic non repeto. z plene de istis
penis v̄trum possint existi: z in q̄tum de arbi. cum dilecti. fac
q̄d no. in. l. si. C. de sen. q̄p eo q̄ interest. ¶ Quinto q̄ro v̄t
12 dans pecuniam mercatori v̄t de lucro partem habeat sit vsura
Jo. voluit q̄ hoc non sit licitum si periculum spectet ad recipi
tem. secus si spectet cōter ad v̄trūq̄. z ita no. r̄iij. q. ij. pleriq̄
nam isto casu vnus ponit pecuniam z alter laborem. censet d
opa equalis ip̄i pecunie. l. cum duobus. s̄. si. in coeūda. ff. p̄
C. eo. ti. l. j. nec est minor. interdum redditus ope q̄ q̄titas p̄
cunie. ff. p̄ so. l. societatis. s̄. societas. z insti. p̄ so. s̄. ij. quidaz
cū q̄ ex pacto mercator q̄ recipit pecuniam p̄t conuenire
periculo pecunie q̄d sit suum z si lucrabit dabit partem lucri.
qua opi. facit. c. p̄vestras. de dona. interv̄. r̄vxo. q̄d. c. v̄t q̄
beat intelligit v̄t dote semp̄ salua remanente ps̄ lucri reddat.
t̄erea licitav̄ d̄t societas in qua recipiens pecuniaz recipit
piculū insolidū: t̄z ad p̄tem lucri. insti. p̄ soc. s̄. de illa z se. z
alijs p̄ctibus v̄lēt pacta sup rei piculo: ad q̄d al̄s q̄s nō tene
q̄ p̄ctus ex p̄uentio etc. l. p̄ctus. ff. de re. iur. z hāc opi. refert Jo.
an. in sum. de vsu. s̄. an aliquo casu. ver. item ad maritum. s̄. z
z Accur. tenet s̄: ium in. l. si non fuerit. ff. p̄ so. z dicunt q̄ tale p̄
ctum nō est p̄ter: sed s̄ naturam p̄ctus societatis. v̄t nō v̄s. l. cum
p̄cario. ff. de p̄ca. z hāc opi. Jo. z Accur. t̄z Bal. in. l. j. C. p̄ so.
Dicit em̄ ista nō est societas neq̄ ex forma: q̄ est p̄ctus mutui
cum dicta pecunia transit in mutui neq̄ ex natura societatis. in
societa

Societas fit cum qdam fraternitas. ff. p. so. l. vey. j. ff. istud est 3
 naturam societatis qvnyus heat capitale saluumz aliud capita
 e fructuum no ob. l. p. vestras. qz dz intelligi qn pecunia dota
 is dat ad ptem lucris damni. z ita no. bal. in. d. l. j. in. ix. q. 2. Jo.
 al. in comento. c. navigati. devfu. in. ij. q. vbi rident ad. s. d. illo
 ram non dz intelligi de capitali sed de damno z lucro mercimo
 ni: qz ppter dz lucrum omni damno deducto. z ideo pot coiri so
 cietasv eius lucris qd reliquum in societate sit omni damno de
 lucto alteri pti ferat. s. abvtracq pte z eius damni qd filr reliq
 it ps alia capiat. s. abvtracq pte. ff. p. so. l. qntus. pnt ergo qn
 ptes in societate esse ineqales: putovt vn? duas ptes. alter
 etiam ptem lucris ferat qd estvex: si is q plus dz hfe plus pte
 it societati in pecuniavel in opis cuiuslibet artis: vt. d. l. si non
 erit z in. d. s. de illa. als secus. z ita no. in. d. c. naviganti. in. ij.
 Ex istis apparet qfufceptio piculi pecunie posite in socie
 tate facit lucrum puenies licitum q als non liceret. C Sed 3
 opofset opponi de pecunia traiecticia in qua creditor mutu
 us fufcipit in se periculum. z tñ fivltra recepit estvura de iure
 anonico: ergo fufceptio piculi non fufficit ad lucrum de pecu
 nia recipiedum cuius 3: ium dcm est. s. post hoc doc. vnde vñ ob
 are. c. navigati. devfu. l. 3. secus fit de iure civili: quo iure ppter
 ericulum qd fufcipit in se creditor: pecunie mutuate pot reci
 ere vfuram centefimam. l. j. z per totum. C. de nauti. feno. So.
 tud 3: ium psequitur plene host. in sum. devfu. s. an aliquo cau
 io. s. in alijs. arguens primo q titulus. C. de nau. feno. non fit
 correctus qvñ in se habere eqtatem: qz illavfura est pium picu
 qd fufcipit in se creditor. qd 3. Ja. bu. in. d. l. j. Sed host. vbi
 3: ium z assignat rñnem diversitatis. quare in societate i lo
 coe rei ppter ptervsum in alium traslatum licite aliqd recipi
 it z non de pecunia traiecticia dicit ibi vbi qrit si mercator vñ
 le militi equum suum p cetum: cum pacto q qequid in bello lu
 abif fit cde. z econverso qd qd mercator lucrabit de pdictis cē
 m filr fit cde. idem 3. si in ipso 3: ctuvel parum postponat i sto
 ctu q iste nō est tractus mutui sed positum. iuxta 3: ctum em
 tionis z vñditionis. z sic est ps reuel pñj. l. fundi pñ. de 3: ben.
 np. in mutuo ergo non excusat fufceptio piculi: qz 3: pñ nauti
 um fenus: iō ponit sub ti. de nau. fe. fm host. in. d. s. an aliquo
 io. s. in alijs. vbi oinovideas circa istam materiam societatis
 m vñus ponit operā. alter pecuniā vel ambo pecuniā z operas
 z ambo operā vel pñes frēs cōiter habitātes z vñuētes: quorū
 ius est mercator: alter doctor alter miles: qd ergo erit d lucris
 dictis casibus z filibus. Revertor ad pñm mēbrum cū vnus
 ponit pecuniā alter operam nō est dubium q lucrum z dñus
 quātr est cde nisi alr actum fit. sed qd erit de dicto capitali pec
 unie in diuifioe societatis aueniat diuifio. gl. q sic de iure
 secus de pfuctudinev no. in. l. j. C. p. so. Ja. d. are. ibi 3: dicit ea
 itale detrahēdum ante oia ē de iure. nam pñm ope itelligit
 se corrdens intervfurio pecunie nō ipf fori vñ fivnus pñt
 3: moditatem ope alter ponit cōmoditātē pecunie nō autem p
 rietatem. C Et hoc est ex pñm qñ in societate ponit spēs ex
 na ptevt pecora. ex alia ponit opa pñstois. naz damna z obuē
 des sunt cōia non aut ipa pecora vel cum duobus. s. si in coeū
 a p socijs: tñc si dicamus in dubio qd intelligatv fus rei qñes
 pec faciūt ad qñnem societatis simplr 3: ctv lac z lana z filia
 nt cōia. nō autem ipa pecora q si fuerint meliorata: qz agni fa
 i sunt pecudes z porcelli magni melioramētum erit cōmune
 in Bal. q qrit qd iuris. si capitale est pditum aduerfa fortuna
 nqd ille q ponit operam teneat aliqd pferre ei q posuit pecu
 niam ponit ibi opi. 3: ias z finalr 3. q non: qz ad damniū sortis
 onvñ se obligaffe z fufficit fibi damniū opaz: qz correlatio: uz
 idem est natura. pportio: nā em siue cor: respōdet opa pecunie
 ut ergo fibi perit opa ita illi pereat capitale fm Bald. l. 3. alr
 de. z alr Ja. de are. sentiāt in. d. l. j. p. so. vbi Bald. ponit aliq
 stabiles qñes in materia societatis quas hic nō psequor qz
 on applicānt 3: grue ad materiāvfuraz. C Sexto qro profe
 tendo casus dubios in materia z pñmitto q varia sunt pñia re
 m p singulas ciuitates z regiones: maxime vini olei z frumē
 pecuniarūqz. nā alijs locis facilioribus z lenioribus vfure in
 munt alijs difficilioribus z grauioribus. ita dicit in. l. 2. ideo
 eo qd cer. lo. z. l. pñia rerum. ad. l. fal. pone ergo q mercator
 metus parat se cum pecunia pfecturus damascum p mercib
 deradis z pñuēdis Genetijs vbi carius vendunt: ego indi
 cōs pecunia rogo eum vt mutuet mibi dictam pecuniā: z p
 itto fibi soluere totum illud lucrum qd pñeq vñfñr possit de di
 smercibus vt pdictvtrumvñtile lucrum vltra sortem qd sic cō
 quif mutuo sitvfura. Jnn. q sic host. in. c. salubz iter d vñ.
 q tali mercatori obligatur ad illud interesse i illius lucris veri
 ilis dñmodo hoc non fiat in fraudemvfuraz: mercator ille
 o modo non pñuērit fenerari. idem vñ placere Ray. in sum.
 vñ. ver. item aliq. in fi. Jo. an. dicit q Jnn. dicit vey z qd dz

de interesse bz locum post morā debitoris. als pñvñ via figmē
 ris dum fingeret se cū pecunia velle ire p mercibus opandis ta
 libus aut fraudibus pñcludēda estvia. de diuor. qro in fi. cū si. z
 hoc plz Jo. cal. in. d. c. navigati. in. ij. q. 2. in. d. c. qrit. qd ecōuer
 so in futuro veuditor mercium. puta pñnoz certaz mercū q
 devenetijs deferunt ad alias ptes vbi plus valēt vtrum possit
 eas vendere venetijs cū spato pluri si ad pdictas ptes detuliffz
 refert Jnn. tenere q non sitvfura recipere illud vñtraveriffle lu
 crum: qz qua rōne pot carius vendere ppter dubium tps eadē
 rōne ppter dubium loci. z hoc plz Ray. in sum. devfu. in. d. ver.
 item aliq. refert host. tenere 3: ium rōne pdicta in fraudibus
 obuādis: qz laboribus p expensis itineris habēda est rō. Jo.
 an. 3. opi. Jnn. veraz si pñm statim soluat 3. si solūmō differat
 bz locum rō host. qz tps non est cā ad lucrum z damnum qd cē
 dz: vt. d. c. naviganti. nam emprozi nullum cōmoduz puenire pñt
 cum isto casu: z hoc no. Jo. cal. in. d. c. naviganti. l. vñ. q. C Ego
 non vñdeo rñnem dñe: quare diuersum ius ponat Jnn. inter qd
 nes cum a principio de pecunia deferenda alibi non est licitum
 recipere statim speratum lucrum de mercibus alibi deferendis vt
 ipvñt in istavltima. q. nam vt dicit iur. cōsultus in lucro vñfñl
 ponit vt parit pecuniā z res oēs in. d. l. ideoz merces vt in hac
 materiāvfuraz haberi loco pecunie in. d. c. navigati. C Circū
 scripta igit dñia inter merces z pecuniā z retētiōe eisdē termi
 nis relinqtur satis dubia decisio pdictaz qñum. C Quid cō
 cludendum vñ q istud sit licitum. s. illud lucrum a principio in
 vtraz qñe z hoc vñt illa. l. ideo. z. l. ij. s. fi. di. eo q certo lo. vbi
 de interesse loci dz hñ rō et lucris p rñnem quam dixi. s. in prin.
 buius. q. C Itēz mercator loco interesse pot petere lucrū vñfñle
 nec illud cēfēt vñfuratv no. Lp. C. devfu. aut. ad bec. Ego credo
 contrarium in vtraz qñe. s. q lucrum speratū z vñfñle de pecu
 nia vel mercibz nō pot in pactū deduci non ob. l. iō. z. l. ij. s. fi. qz
 dicta iura z totus ille titulus in qñtum petif interesse lucris dā
 ni rōne loci loquuntv dictavtilitas petif post moram debito
 ris q nunc soluit in terminovel in loco destinato: z sic etiam lo
 quif titulus de plus petitiōibus vbi quatuor modis dz plus pe
 ti 3. puenire a principio desperato: z veriffle lucro ex pte mutua
 tis vel vñdētis merces: nō vñ licitū nec etv dicit host. apienda
 estvia istis fraudibus de facili deducēdis in pfuctudinē: si sub
 isto colore possent sic hoies a principio lucrū veriffle z speratuz
 de sua pecunia vñ mercibus recipere. nec ob. c. navigati. veriffmile
 lucrū ex delicta solutōe puenies pot pñpi: qz illud vñt cū illud
 veriffle pot se hfe ad plus z min? z sic ad cōmodū vel icōmoduz
 vñfñlqz 3: bentis. in cā aut nfo a principio pñpit debitor: totū
 illud veriffle z sic debitor nñl pot sperare de diminutōe. z per
 pñs estvfura: z maxime qz in delatōe mercium creditor subijcie
 bat se piculis maris z casibus fortuitis qd enitat recipiedo sta
 tim veriffle lucruz. facit. l. in laqueū. de acq. re. do. C Ex hac ra
 tione possit nō absurde dici q eodes loco siue ciuitate possz qñ
 ex pecunia siue mercibus statim pñsequi lucrum veriffle. d. s. pec
 unia. merca: dovel merces vendēdo nō 3: pñvfuram si cum dicto
 lucro veriffle alr mutua pecuniā vel merces vñdēt z sic sit locus
 isto casu opi. Ray. z Jnn. qui loquuntv cum lucruz speratv vñfñl
 deloco remoto secus si in eodem loco vbi nullum iminet pericu
 lum expensavel labor: ibivero pñcurrāt omnia si in loco remoto.
 z hoc dico saluo iudicio melius sentiētis incidēt erit hoc de
 clarādum: vtrum sit licitum vendere carius z emere vilius. de q
 qñe plene dixi in repetitione. s. pñ. q. v. ver. z primo vñrū pec
 et. C Septimo quero si rei mutuate creuit estimatio post tps
 cōtractus pone pecunia argentum vel frumentuz erat minoris
 valoris vel estimationis tpe mutui: sed tpe quo petif est maio
 ris. an recipere illud plus sitvfura. no. Jo. cal. in. d. c. navigati.
 in. vñ. q. Sed p clarioz solutōe pñmitte: q est bonitas rei intrin
 seca z extrinseca. intrinseca in mutabilibus semp est informis
 quo ad restōnes qz debēt reddi in eadem bonitate intrinseca in
 qua sunt mutuate vt. l. cum qd. si cer. pe. Jnn. extrinseca aut boni
 tate vt in valore siue estimatiōe magna est variatio z mutuatō
 ex tpe in pdictis rebus maxime in frumentovino oleo z filibus
 z lēt in argēto z ipsoz crefcit z decrefcit valor ex tpe. ad hoc. l. vi
 num. si cer. pe. l. in hac. de tri. z. l. paulus de so. p Bar. z. c. cñ oliz
 de cēfi. Ad ppositū ergo si aucta est estimatio post 3: ctuz mutui
 vñrū sitvfura recipere siue petere dcm augmētum. Et ex dictis su
 is distingue q aut deā oblo est simplr 3: ctā: aut dies solutōi ad
 iecta. pmo casu qñ est 3: ctā simplr: z tñc creditor pot recipe qñ
 cāqz mutui in eadē bonitate intrinseca z et extrinseca: 3. aucta
 in estimatiōe: nec dz illud augmētum dicivfura qz nō descendit
 ex pacto: sed ex tpe in quo rez pñciavariānt. l. pñia reruz. ff. ad. l.
 fal. Et potuiffet debitor prius soluere in tpe quo fuiffet mino
 ris valoris: non dz ergo pñqueri si creuit estimatio tpe quo petif
 qz potuiffet et cē minor. ar. l. si ea lege. C. devfu. z in. d. c. naviga
 ti. s. hñ est dicēdum si post interpellatōem morā creuiffet estima
 tiō

Petr. de ancharano.

quo et fuisset plures variata. nam potest peti in illa estimatio de que plurimi sunt a tpe morte citravit. d. l. vinum. et in addi. spe. iij. pte de obli. et solu. §. sequit. **C** Secundo casu qui dies fuit adiecta solutioni: tunc autem creditoris gratia aut gratia debitoris: aut dubitatur pro mo cau predictum fuit quod non posset reddere debitor nisi qui peteret ab eo et peti tpe quo plus vixit istud plerumque est furura: et videtur pactum in quodam magno mutuo frumeti in quo semel fuit appositum quatenus ref. solvere qui ab eo peteret et non ante. et peti fuit tpe quo valebat in quadruplo. nam dixi quod ista est furura: puta postquam adimissit debitori facultas soluendi quod voluerit. et sic intelligo no. in. l. q. ro me. in. p. n. ff. de ob. s. i. in fauor: debitoris terminus appositus tunc quod potest terminum puenire de attedi tps quo cedit dies destina nata solutio. nam tunc posset esse estimatio eius maior et minor: ideo nullum vitium propter incertum et dubium euertum. d. l. si ea lege. et c. nauigati. si autem in termino non soluisset propter moram debitoris estimatio et etiam posteriores si creuisset propter moram debitoris. **C** Tercio cau qui. si dubitatur cuius gratia sit appositus dies solutionis dic quod in dubio presumitur gratia debitoris et ideo potest terminum puenire. l. q. in diem. de sol. facit si ita relicta. §. pegalus. ff. de le. ij. l. i. in fideiuss. §. cum polidus deysur. Et iuxta predicta occurrit mihi in in me re pulchrum dubium: ecce quod quis est debitor in diem in pecunia frumetovet alia re dicit creditor: solue mihi statim dimidi am vel tunc et libero te a residuo et debitor sic facit: an ista remissio de pluri sapiat vsuram. vbi quod sic. quod sicut non habet creditor plus recipere ratione dilate solutionis ex pacto. d. c. nauigati. ita non debet licitum debitori minus soluere ratione pueniendi termini in soluendo: vbi solus istud censeri licitum pueniendi ex tpe. **C** In ista iura faciunt multa iura quod dicitur quod tpe plus vel minus soluit plus est em hodie soluere mille quam ad. r. annos. c. j. de plus peti. Iste est debitor non debet dici minus soluere pueniendo in tpe: sed non soluere totam sumam. nam dies est per se ius. l. i. ff. de ed. et iura considerantur modo dum repntatōis et interuallum medij tps per hoc. l. si pstat. §. qd ff. so. ma. l. ij. §. idē qd ius. de dote ple. s. i. qd esset debitor pure et pacificer cum creditore de soluendo minus statim tunc dicerem quod in remissione gratuitavsurarum. nam si volebat statim spore soluere totum debitum: tunc remissio liberalis certe prorsus: nec mixta: quod voluisset in totum. l. si rem. §. ois. de pig. ac. si autem recusabat soluere et parabat se forte ad litem: nisi fieret sibi talis remissio tunc non debet dici liberalis sed metu future litis extorta: id in foro pstat nihil si bipdest ad similitudinem remissionis ut dicit in regula. §. p. in. vj. q. in p. n. et adde predicta quod non. bal. in. l. acceptam. in. v. op. C. deysur. **C** Octavo quo sepius dicitur est quod ex pacto vel intentione corrupta quod accipit vitra sortem est furura: sed nunquid ex pacto potest quod mutuum dat recipere aliquid quod non obicit debitori et sibi per: puta pces pro eo porrigere et satisfacere sibi rem mutuari: ad molendum vel ad furnum suum ire potius quam ad alium: vel si de doctor leges mutare scholaribus ut cum eo intraret scholas in omnibus istis exemplis et similibus quod dicitur isti dant vel faciunt huic creditori mutuantem est sine eo: in comodum siue damno: quod ei datur vel faciunt quod dedissent vel fecissent alij. Jo. cal. in. d. c. nauigati. in. v. q. i. arguit primo quod non: quod ille qui recipit mutuum ex hoc beneficio erat naturatur obligatus ei beneficiare. de testa. cum in officiis. l. s. de lege. de peti. here. §. novus. prohibita deducere in pactum expressum. ad quod tacite quis tenetur. l. mutuo. §. si sub additōe. de tutel. c. signifi. casti. de ele. huic deinde post Arch. in. c. si feneratorius. xij. q. iij. §. c. pr. in merc. ar. v. **C** Item hic nulla supabundantia nihil lucra ex istis percipit: postquam debitor nihil sibi dat. hi enim debent concurrere. §. qd dat et recipit. xij. q. iij. p. totum. Item talia seruicia bicidevident spūalia et spūalia huius admittit commutatio ad quodnes. C. de rez pnu. **C** Contrarium tenet Ray. et Bos. i. sum. deysur. §. qd spēs lucra est. et Jo. xij. q. iij. c. j. in gl. ij. Post dicit quod tutius est tenere ista opi. in dubio. de spē iuuenis et hoc no. in sum. deysur. §. si. ver. qd si tibi. Jo. cal. dicit quod nedum tutius zuius est hoc tenere. primo pro rationem. §. dictam. sp. em cū plus percipit quam dat vsura est quod dicitur sit illud. xij. q. iij. c. j. ibi quodlibet aliud. et §. deysur. soluit ibi supabundantia sicut in simonia prohibet non solum manu sed a lingua et obsequio. §. q. j. sūt nonnulli. et de simo. et si quodnes per hoc quod no. btus. 2bo. ij. q. iij. art. ij. vbi dicit quod si quis accepit ex pacto aliquid quod possit pecunia mēsurari. et dicit pbs. iij. et bi. l. i. §. de pben. emp. et talia sunt ea de quibus querit. quod autem pecunia non mēsuratur beneuolentia et amor: bene est licitum recipere copēsationem et mutuando quodere sibi beneuolos zamicos. **C** Sed dices in aliis casibus ex predictis exemplis quod psequor: si propter mutuum tibi semel venis ad furnum meum molendum. illud enim cōsequor a te ex opa et labore meo quod psequeretur a quocumque alio si ne illo mutuo et tu non amplius mihi soluis quam alteri. et si in docto re pac de ea mutuantem scholarum. rñder Jo. an. quod psequor maius lucrum propter maiorem cursum hominum: ex quo cursum furnum et molendum efficiuntur maioris reputatōis et fame apud homines: et si propter hoc ex cursum scholarum efficiuntur plus famosi: et plures con-

fluit propter famam ad ipsius scholas: sed certe idem prouenit ex amicitia et beneuolentia amicorum. §. fructus multiplex et vtriusque in pspere et aduersis in fauorabilibus et honoribus in lucris laudibus extollendo amicum: et sic est doctor vel a se exhortando notos et beneuolos ut psequantur et aduocatiōis eum adeant: quod fauor et cursum maiori potest pecunia estimari cum possit accessus ad furnum et molendum: nisi dicas saluando. Jo. cal. quod prima precedentia uenit in psequentiā amicitie quod potest in pactum deduci sed in predictis exemplis accessus ad molendum et ad scholas fundat sup principio vitioso. §. in pacto et mutuum facto. ergo quicquid sequitur vitiosum est. §. q. j. vulnerat. et c. cum paulus propter mutuum aut amicitias querere est res. unde in euangelio. facite vobis amicos de mamona iniquitate. si ergo sequantur in psequentiā emolumenta debent dici mutua: non ex mutuo principali: sed ex amicitia pueniunt. et sic mutuum est ea remota quod non debet considerari: sed ea prima. l. mulier. ff. de amo. et c. de cetero. de homi. et l. si quis. et l. rogasti. ff. si cer. petat. credo quod si cōtemplatione lucrorum pueniuntur ex amicitia mutua: ut sic cum intentione corrupta sit censendus vsurarius meritis. et per hoc obligatus in foro pstat ad restitutionem. c. soluit. du ris. **C** Sed in hoc casu et predictis est dubium quibus est facienda restitutio. nam non eantibus ad furnum molendum vel scholas: et a domino molendum vel furnum vel doctorem nihil exactum est vitra hoc alij dedissent: et sic nihil eis obesse putat. Jo. cal. quod restitutio facienda sit pauperibus qui pstat succedunt ex quo pstat quod est facienda restitutio non pstat cui. §. eo. cum tu. et de simo. cum tu. si ergo pstat cui restitutio facienda: puta de damno alterius molendini furni vel scholarum cuius cuius est redditus diminutus diminuto cōsum huic esset restitutio facienda pro exemplum in recolende memorie domini meo domino Bal. cuius schole cum legeret pstat fuerit plurimum diminute scholaribus et cursu propter doctores accurrentes suis scholaribus pecunias mutuares. ipse autem in hoc non vacas sed ludo et doctrine non pecunia sed sciā sapiētia illustrabat omne. **C** Non quo dicitur est. §. in. vj. q. vtrum quis posset mutuari pecuniam cum lucro perisili. vtrum vendere merces plus sperans lud plus ab alio vel in alio loco consequi. Sed quod dices si eg habes pecuniam dico quod egovo lo eam soluere vsurario cui obgo: subusu. ut ab eis exoneretur venit ad me socius et dicit mutuum mihi et pmitto tibi soluere vsuras debiti in quibus teneberis sic mihi soluitur tunc teneat sibi ad restitutionem si non soluit beam actionem ex illo pacto soluere teneat. Jo. cal. in. c. nauigati. in. iij. q. relatis dñis opi. et quod si ego qui mutuaui intendebat satisfacere vsurario meo de predicta pecunia quam mutuaui scio sub dicto pacto non sum vsurarius. nec si mihi soluit teneat reddere. quia non recipio eam ut lucrifaciam sed ut solutōem rarum eitem et comodum illud vsurari in vsurarium detinetur ergo non debeo dici vsurarius si vsuram capio cum effectu. Item non tenebar cum meo damno socio subuenire. xij. q. v. si non licet. Item si non mutuaui socio dictam pecuniam eam soluendo vsurario euitasset cursum vsurari et sic non posset petere dictas vsuras vel retinere solutas illud mutuum esset cōdāni mei. **C** Et dicamus hanc socium ad vsuram non teneri naturam beneficii hanc nozaret et deciperet cum tñ iuuari beneficio nos opz nec alicui iactura alterius subueniendum. c. j. de cōmo. et hoc tñ Arch. xij. q. iij. vsura. et in. c. j. vbi fideiussor potest ab eo pro quo fideiussit repetere vsuras quas vsurario soluit. per hoc quod no. Inno. in. c. j. de vsu. vbi si mihi teneris in certo termino quo elapso non soluis quod si mutuo recipio ab alio sub vsu. teneris soluere dictas vsuras nec est hoc absurdum potest me exonerare a debito vsurarium mutuando illam pecuniam alteri: quā erā alteri solutur. nam ex pacto possum mutuando cōdātati me exonerare ab onere collectionum. ut no. Spec. in ti. deysur. ver. sed pone. quod tñ est verum si erat dubium vtrum collecta esset imponenda vel non secus si collecta esset certa tñ ei si ab ea releuaretur ex pacto pro mutuum censere vsura fm Jo. cal. et Jo. an. in. d. c. cōsoluit. deysur. si vero pecunia quam in dicto pacto mutuaui non intendebam tunc soluere vsurario: cessant predictiones et peccarem si eas reciperem et reccptas deberem restituere fm eum non potest ergo quis mutuando pactum se ab onere imminenti eximere nisi per pecuniam mutuatam se ab illo onere releuasset: et hoc verum quod illud onus a quo volo per mutuum subleuari sit iustum et debitum. si autem indebitum et de facto exierit non pecco si mutuando subleuaueram predicto onere: quod si video redimere exatōem. arg. c. cum venisset de inlit. **C** Circa istam exonerationem ratione mutui occurrit mihi dubitatio talis: coloni siue laboratores ex facto volunt quod psequor ponant boues suo piculo in culturis agro: dāt tñ per boues certas mēsuras frumeti. Sed quod cōiter male tractant boues pacifici tur dñi quicquid cum eis mutare magnā pecunie pstatatē per dicit boues emedis et alijs suis necessitatibus subleuandis quod emant sibi boues suo piculo et ex pacto non tenent restituere de cōm mutuum dōce laborat

laborat pda et eis habitant. vtrū deā exoneratio pp dcm mutu
um sapiat vforā qsi videat aliqd pcepisse vtra forte eoipoy cui
rat piculū interitus dictoy bouz. ¶ Et pōt ista qd ad multas
alias applicariy quociens permiscet act? mutui incidēt cum
aliquo principali cōtractu vtrū p hoc pncipalis cōtract? redda
tur vitiosus et in fraudē vsuray inire? ppter dictā mixturā ptra
ctus mutui. nā qñq; ad euitādā suspitionē fraudis vn? cōtract?
licitus iungit vt veditio ppter lucrū fructuū tñ ius psumit hoc
in fraudē vsuray pcurrētib? aliquib? pfecturis de qbus in. c. ad
nostrā. de emp. et v. s. l. r. et qñq; penā psumit adiectam in fraudez
vsuray. l. c. allegas. C. de vsu. ¶ In dubio supradicto non ha
beo legē vel canonē q psumat aliqd. et forte considerandus foret
vtrū dictum mutuū incidens in alio cōtractu dederit causam
dicto actui et fecerit conditionē meliorem ipsius mutantis et
censeat cōtractus vsurarius vt sic q pncipaliter prohibetur
vt vsura intelligat prohibita etiā cū mixtura ptract? licitū vt. l.
athletas. s. ait ptoz. de his q no. l. n. nec mirū si accessorii vin
cet pncipalē cōtractū si quis nō erat alias cōtracturus. l. c. te.
C. de pac. inter emp. et v. vel in terris qñis p dte videat q pñ
cipalis cōtract? societatis remanet valid? vitiat cōtractu mu
tui cū possint abinuicem separari. l. si sponsus. s. generaliter. de
pona. inter vi. et vro. ¶ Sed certe colonus non posset ex parte
sua adimplere cōtractū pncipalē in colēdo agrū sine emptiōe
poum et sibi incūbētum annullato pacto pecunie mutuade nec
pñs alr q p mutuum intēdebat inire actum cum colono in dan
dis bobus et alijs id impossibilis vt sepatio liciti ab illicito et p
pñs vitiet in totū. c. ad qñes de rez pmu. et qd dicam. j. pxi. q.
vero nō apparet an esset alr acturus vel nō tñ ex varijs conie
cturis in foro pntioso deberet hoc discuti et inqritum talis
confueuerit fenerari vel nō vtrū ppter mutuū dñs siue mutuās
uerit a multis oneribus pñs in dco actū relevatus vltra
tiam p pacta graua pñs. n. am qz multis modis et ex qñs
raudibus comittit vsuray crimem. d. c. ad nām i nouel. id in
ozoyt dñi pntioso ex varijs pñs facti esset veritas pñs
nēda in foro aut pñs ali? pñs deus est cognitor ex aio p
uentis multum cēt qd dirimenda in terminis aut qñis p dte
p inter dños et colonos dñs? actus quotidiē frequēat h boñ. et
um colonis meis ipm inuol. vt dixi in prin. sepius cogit auit
et licitus et considero q isti sunt coloni pñs qz lucrant pñs
actuū ita q magis pñs debet dici socij inqritum pncipalr
onit operam in cultura et cura dñi aut ponit pñs sua: pñs se
pñs. et qdam alia pñs pñs aut hoc pñs q iste censeat cō
tractus societatis infer? q in dicto actū pñs inire pacta inequa
lia sup lucro et damno sup periculo subeūdo quo aduñs socium
on quo ad alium vt colligit ex his q dicta sunt. s. in. iij. q. i. pñ.
inver. circa materiam. ¶ Ad pñs ergo si coloni siue socij
olūt obligare dñm in mutuo et nō teneri ad restōnem donec
uret aduñs vñ satis iustum pñs pñs cum bona pñs exime
se ab onere tradendi boues suo piculo nec istud. pñs pñs dñ
mutuum sed collatio pecunie in societate pñs pñs aut eam
ēat saluam societate finita hoc est de iure fm naturay societay
et dñi. s. in. iij. q. nam cum sola pecunia possit poni ex vna pñs
et alia opera et lucrum equalr et in equalr iuxta pa
a diuidi vt in. d. q. iij. multo fortius pñs ista in equalr peri
li subeūdi in pactum deduci si dñs ponit pecuniam et pñs
ius bonitas qñs pñs ē tanta qd dominus nihil ponit. si aut
on fit tanta non potest supplere eam cum pecunia et ob hoc co
num in piculo boum onerari non credo sapere vsuray pñs
ta natura actus. In alijs vero actibus cum permiscet
tuit q illd nō est substantiale vel naturale pñs qz accidetale ha
bit locum q superius deā sunt. ¶ Decimo qro de qñe quam
putauit Jo. cal. i. his terminis vsurari? emit rem minus iusto
to sub pacto reuēditōis faciēde veditoy ipsi pñs pñs em
pñs et venditōis actus intēdentibus celebrare nunqd fruct?
pñs q pñs pñs ex pñs rei q pñs non transcedit inualore pñs
com datum dictus emptor restituere teneat. dubium qñis de
dit ex. c. ad nām de emp. et ven. qd. c. vñ velle q pñs pñs
s tribus qz res sit vendita minus iusto pñs et ab hoie pñs
tenerari et fit appositum pactum de reuēdendo q talis censeat
us mutui et pñs pñs pñs sub emptiōis et vendi
tis titulo celebratus et in isto intellectu illius. c. scordāt fm
e omīs canonisse. l. s. de are. dñs ex dictis tribus circū
s. i. non pñs pñs pñs pñs refert l. p. c. plus valere qd
a. l. emptiōe sed reprobaf hēc opi. vt in. in. c. illo vos. d. pig.
in nouel. hoc ergo pñs pñs pñs dubium qñis q si actus
fit pñs iura volūt q creditor computet sibi fructus in
se emv. c. ad nām. de iurei. nam fructus eodem iure censeat
q res pñs obligata q sunt pñs ipñs rei. l. i. c. in quib?
et. l. acti. dñi. l. i. fructus. C. de reuē. sed vtrum satis lucretur
et vñ fructus vsq; ad pñs pñs pñs correspōdentis valor ip

sius rei postq in reueritate pñs pñs pñs voluisse cele
brare actum emptiōis et venditōis merito dupliciter et pñs
ar. q intentio vtriusq; pñs non pñs emptoy vsurario quia
emit et interdicta legis et sic pñs malefidei postq canonista
statuit. s. hēc actum censeat ab eo initum in fraudē vsuray. Ex
his sequit q non dñs fructus lucrari sed teneri ad restōnem eoz
tanq emptor malefidei. i. q. i. non liceat. et ibi no. et de rest. spo.
grauis. vñ etiam de hoc. ¶ Secdo pñs pñs q hic fuerit vn?
contractus celebratus. s. emptiōis et venditōis. ergo in totum
dñs censeat pñs pñs canonis pñs pñs et non pñs qua
iusto pñs correspōdet emptōis et pñs pñs pñs qz sic vna et
eadem dispositio censeat diuerso iure s. c. cum in tua. de deci. et
l. eum qui edes. de vñ. c. xxiij. q. v. loquit vñ plura exempla q
vñtas non recipiat sectionem et canō dicit q diuisionis eius
dñs misterij non potest sine grādi sacrilegio pñs de conse.
di. i. c. pñs. xxiij. di. quozdam. Item pñs pñs. c. ad
nām. vñ hoc expresse dicere approbat em ex forma in totum cō
tractus emptiōis et venditōis et papa ex circūstantijs dictoy
rum trium pñs pñs pñs nec curauit de parte pñs
cij in qua poterat sustentari vera emptio et venditio. ¶ Tertio
pñs natura duoz quozumvñ est vñ alterum inutile. tamē
hoc casu vñ per inutile vitiat. i. r. di. si ad sacras. de ele. massa
na. de re iud. ad pñs et qd pñs in. c. vñ in mercu. et mul
ta similia in dicta dispu. iij. arti. ex quibus probat q dictus cō
tractus censeat in totum pñs non autem emptiōis pñs
parte rel que dicto pñs correspōdet. ¶ Quarto q pñs nulla
parte etiam que correspōdet dicto pñs iusto deberet rema
nere emptio probat ratione incertitudinis partis rei. nam que
debeat dici emptio pñs pñs etiam pro indiuisib. pñs pñs
remanere non potest apparere: qz pñs pñs tota res ven
dita et per hoc inqritum est minus vendita disceri tamen pñs
minori qz tavel quota pars fundi illius debeat remanere pñs
talem emptorem non pñs ad oculum mentis vel corporis demō
strari: cum vsq; ad dimidiam iusti pñs sit licita diminutio et ex
cessus. l. i. c. de reuē. nec taxatio reuel pñs ex postfactoy
possibilis de iure: qz a principio debet ista esse certavel in alte
rius arbitriy collata. in sti. de emp. et ven. s. pñs. in ista em ta
ratione ex postfacto cum sit verisimile q pñs discor det. ar. l. iij.
de eo q certo loco nō pñs dici pñs emptio que non hñ cōsen
sum pñs a principio nec certitudinem pñs rei vt i dictis
iuri. et l. inuenditōibus. et l. i. de pñs. emp. pñs in. v. ar. iducit
Jo. cal. multa filia q incertitudo vitiet actus et alias dispōnes
in dñs. s. q dictus emptor non teneat fructus restituere pñs
alijs argumētis et primo qz veritas vincet omnem pñs pñs
succūbit enim semper pñs pñs veritati si de ea liquet vt i the
mate pñs pñs. viij. di. veritate. et c. q contempta. C. plus va
lere qd agi. in rubro nigro et alibi dicit canon nihil firmiter ve
ritate que vincit id qd sub dissimulatione putabat. viij. dist. con
suetudo. lxxij. dist. quicunq; de purg. vul. c. i. ¶ Secdo sic pa
ctum de reuēdendo de pñs pñs pñs pñs pñs pñs pñs
dis vsuray cum huiusmodi pacta sint expresse approbata a
iure. l. i. de pac. inter emp. et vendi. et l. q si nolit. s. si quis ita. de
edil. edi. similiter minus iusto pñs nō est causa rescissionis pñs
ctus de rescin. ven. l. ad rescindendum et l. dolus. qñmimo etia
vtra dimidiam deceptio non reddit attractum ipso iure nulluz
sed annullandum et interim emptor lucrat fructus pñs titū
lum de rescin. ven. l. i. de emp. et ven. c. cum dilecti. et c. pe. sola eti
am personay vsurarij non est inhabilis ad emendum qz hoc nul
lo iure cauere rursus illa iura omnia simul iuncta non reddunt
vsurarium ad emendum inhabilem sed presumendum attractuz
vsurarium vt. d. c. ad nostram. sed presumptio iuris admittit pñs
bationem in contrarium quo probato ab illa pñs pñs re
cedimus et sequimur veritatem probatam. l. siue possidetis de pñs
ba. ¶ Tertio per humanum iudicium non dñs diuinū iudiciū
mutari. i. q. iij. tñ vera. de sen. exco. a nobis. i. s. diuinum iudiciū
um inuiti veritati. et pñs pñs veritate iudicium est sequendū
postq constat de ipsa liqde vt in casu nostro deus nāq; cū fit ve
ritas et ab eo omnis fallacia et fictio est aliena de cele. mis. i. qua
das. xj. q. iij. abijt. et c. seq. inherere debemus potius dei iudicio
q humano in casu quoyt dixi de veritate liqde constat: iudi
cium aut qd fundat in presumptōe iuris sepe fallit et tñ sequē
dum cum de veritate alr non apparet vt. d. c. a nobis. immo pa
pa in consilio aut consulit potius nos seq debere veritatem de
qua in pñs nobis constat q iudicis suam. de rest. spo. l. i. r. as
de sen. excom. inqñsioni. ex qua rōne infer? q venditor cum ma
la pñs repetit fructus rei postq pro certo scit seueraciter ven
didisse nec de iure rōne minoris pñs potest petere rescissionē
talis actus: vt dñs est. s. primo ar. pro hoc qd no. Inno. in. c.
qz pñs de immu. ecc. l. i. tñ res iudicata habeatur pro veritate
l. res iudicata. de re iudi. tamen si quis vere nouit eam in iustam

Petr. de anchorano.

non dy nec pot est bona pscia exigere q ex tali snia debere f sibi
fllr necverus debitor absolutus iuste retinere si sciebat se verus
debitor: em. nam talis snia notabile inculu nō dissoluit. l. iul. de
pdi. inde. z hocvult 3m. in. d. c. q. pleriq. ¶ Quarto sic repe
rit in casu quibus possibilis separatio pti veditē q pocio correspō
det ab alia que excedit pciem diuidēdo ppo: tionabilr z p quo
tas remvenditam z pciem vt ad sensum p3: zvf casus in. l. iue rei
cuz. l. se. z de pben. emp. vbi p parte in qua non t3 p hoc 3o. cal.
inducit multa filia in. iiii. ar. ij. partis. xxxvij. di. turbat. z. c. si qd
veri. Item donatio inofficiosa non tota sed excessus reuocatur
C. de inoff. dona. l. si totas. de dona. pastoralis. fllr in sententijs
z conuentionibus si pōtibile ab inutili separari vtile nō vitiat
p inutile. de pben. dilectus. de testa. Ray. de transac. si ex falsis
devsur. l. placuit. z. l. pecunie. z. l. vsuras. q leges bene faciūt ac
ppositum vbi agit de rescissio contractus vt3 rescindat p par
te tm que adiecta est in fraudem vsuraz z p parte in qua frau
dem adhibuerit perdit falcidiam non in alia de bis q. vt indig.
l. heres. Alia q plura adijcit familia ex qbus inferit q p pre que
vero precio corresponsdet dētus emptionis debeat esse validus
¶ Quintus sic qmucūq de iur. veniret totus dētus rescidē
dus per. c. ad nostram. tm fructus nōv q non debeāt excedere
forte rōne bonafidei q resultat ex titulo emptōis. de acq. re. do.
l. bonafidei. z de vsur. q sit insti. de re. diui. §. si q a non dño. de
iurepa. sultatōibus cuz ibi no. non ob. q hic errauit in iur. cre
dens validū cōtractum a iure reprobatū. c. q 3. j. eo. nam hec ma
lafides psumpta nō nocet quo ad lucrum fructuum vt est casus
de dona. intervir. zvro. l. de fructibus. diuncta. l. j. eo. ti. nec est
incōueniens rem pignoratam subiacere restōi z non fructus:
vt p3 de pig. l. j. §. ij. ¶ Quid dicendum 3o. cal. primo distin
guit inter emptoz q sciebat ius z non lucra fructus s tenet
eos restituere veditōi nisi sciēter tali modo vendidit: q tūc eti
am iōe fuit in culpauendū d tale ius si autē ptoz ignorabat
ius tūc ad restōē rei tenet nec possit eā pscribere: qz emit d iur
ra. qz nūq de vsur. pfecto. c. q 3. iura. tm fructus lucra nec eos resti
tuere tenet. xiiij. q. v. non sane. z. l. sed si lege. §. scire de pet. bere.
z. l. quemadmodum. de agri. zcenf. z qd ibi no. in gl. reddit i gl.
fi. sed d eam facit. c. si q3 in fi. de reb. ecc. non alie. z. xij. q. ij. non
liceat. sed ista iura loquunt qñ dētus simplr est nullus hic autē
non sic: qz dispōne censet pignoratitius necv q iur. ignorātis
l. iur. ignorantia. z. l. se. in fi. ¶ Et cedit in qōne nostra in
fructibus qui pueniunt ex parte rei q invalore transcendit precii
datum quo ad illas fuit emptio iniusta ex parte venditoris si vē
dit plus iusto z ex parte emptoris si emit min⁹ iusto. ¶ In his
enim casibus ex altera ex parte deprehendit inequalitas ziniu
sticia d3 fieri restitutio ei quivei un valorem ignorauit. fuit em
pecunia inuentayt imponeret rebus pciuz hinc d3 pecunie obe
diūt omnia z omnia p pecuniam estimant. l. j. ff. de pben. empt.
z quare hoc puius fuerit ceteret equalitas seruare. lxxxvij. di.
eiciens. vbi ergo adest inequalitas ibi adest bonafides: l3 dñr
fit iniect sub nomine emptionis qd dicit 3o. cal. verum in nō
suspecto dētū si deceptio precij est notabilis vltraval citra dimi
diam iusti precij vnde fructus percepti per talem emptoz: z scie
tem deceptionem ex illa parte rei puenientem debent restitui
venditori qui iustum revalororem ignorauit de iure diuino z ca
nonico in foro penitentiali ad hoc de pe. di. v. fides. lxxxvij. di.
aliud. z aduerte ad verba 3o. cal. qz ad hoc vt habeat locū resti
tutio dicto: um fructuum partis excessiue in precio vltraval citra
requirit sciam ex parte emptoris: z ignorantiam ex parte vendi
toris: sed certe scie z ignorantia probatio esset difficilis. nam ex
parte venditoris presumitur scientia valoris rei quam veditit
l. quisqz. de rescin. ven. qua scientia presupposita non videt fien
da restitutio fructuum portionis excessiue in foro penitentiali
¶ Ego autem non distinguens inter forum penitentialē z iu
dicialē inherens simplr ordinationi leg. z canonis statuentium
q si deceptio reperit vltraval citra dimidiam iusti precij habeat
locum. l. ij. C. de rescin. ven. z. c. cum dilecti. z. c. pe. de emp. z ven.
que iura simplr loquunt non habita distinctione sciez ignoran
tie vtrum ergo si talis emptio z venditio rescindant veniat fru
ctus interim percepti z vltz ad partem. quo vero precio corre
sponder 3o. cal. sentit q non. p parte autem que excedit dicēs
q emptor sciens verum precium tenet restituere venditori igno
rantem pro ea parte rei q excedit precium in foro pñali. ¶ Sed
egovt dixi non pondero quo ad iuris dispōnem sciam vel igno
rantiam sed simplr excessum vltraval citra dimidiam iusti precij
vt. d. l. ij. z. d. c. cum dilecti. Et credo etiam q si p illo excessu res
cindat dētus ex dispōne dicto: iurium non debeant fructus
restitui. nam constat q talis dētus interim tenet donec rescin
dere z emptor fuit verus. vnde ppter dñum medij tpis iustum
est q lucra fructus p illa que dixi. §. v. ar. sede partis z videtur
casus in simili. §. de reb. ecc. non alie. c. ad nostram. vbi resolut

cōtractu ppter nīmiā leſionē non veniē reſtitutio fructuum
 pceptoz ſed retinent p labore huic tamen mee opi. ob. l. ij. in fi
 coniuncta. l. item q̄ dictum de in diem adie. vbi ſit in ſimili caſ.
 reſto fructuū reſoluto ſctu. ſed ibi loquit̄ a principio ſctu
 fuit ſup reſolutionē pactum appoſitum inter partes. ſed non i
 caſu noſtro. z vide qđ dixi in repe. c. acceſſorius. j. eo. vbi dī iur
 de pignore medio tpe ſcto ſit emptio z venditio reſcindatur.
Et predicta dubitatio pedit in fructibus puenientibus e
 re cuius vſus non eſt ipſius conſumptio aſ ſecus qđ declarav
 dixi in repeti. c. ſ. proximo. in. v. q. ver. ulterius quero. **E**t
 habent locum. prime dicta cū contractus reſcindi ppter de
 ceptionem vltra dimidiam iuſti precij. Sed qđ noſtra pſuppo
 nit q̄ vendita fuit inſto precio z emptā ab vſurario cum pact
 de reuendēdo. quo caſu reſcindi q̄ conſtitutio canonica pſu
 ponit ſctum inītum in fraudem vſurarium. vt. d. c. ad noſtram.
 c. illoſos. de pig. vtrum ergo ea recifa debeant omnes fructu
 reſtitui vel in fortem cōputari vel ſolūmodo p pte illa minore
 cij ſoluti z aliam lucrari que p̄cto correſpondet. z hoc eſt dubi
 qđōis ſue q̄ dicit q̄ magis inueſtigando q̄ determinando lo
 intendi ppter ipſius periculoſos euentus. dicit ergo q̄ ius p
 ſtitutum inter dī reddit aliquas perſonas in habiles ad inuen
 dos ſctus etiam qui ſunt de iure naturali vel gentium v3 q̄ e
 ſenſu pſciunt. vt. l. conſenſu. de act. z obli. z l5 oſenſum non te
 lat nec poſſit tollere: qz eſt de iure naturali. inſti. de iure na. g.
 z ciui. §. ſed naturalia tñ lex poſitiua illi conſenſui reſſitit ſm
 lando ſctum precise q̄ non eſt ibi aliqua fictio pone exempli
 cum lex vel canon reſſitit prelato p̄hibendo alienationem rei ec
 cleſiaſtice vel tutori alienanti ſine decreto z ſeruata omni ſole
 nitate legali. xij. q. ij. non liceat de reb. ecc. non alie. ſi q̄s p̄bip
 rozum. in fi. de re. ecc. non alie. el. j. p totum. z talis lex vel canon
 obligat introqz foro. p̄niali z iudiciali z aliter contrahente
 conſtituit in mala fide z obligat ad reſtōnem fructuum: qz le
 ſibi reſſitit. facit. c. q̄ ſtra iura. j. e. illud in mſimonio idem qđ e
 ſenſu p̄rabi ſolet. ca. j. de ſpon. z tñ pſtitutio canonica z ciuili
 p̄hibet mſimonium inter ceteras pſonas vt p3 in toto ti. de d
 ſpon. impu. z no. inſti. de nup. §. ſi. **E**t ſi ergo aliqui p̄trahūt
 dicti iuris diſpōnem mſimonium ſeparat̄ z puniunt ne dī ipſi
 ſed filij in auct. ex complexu de inceſt. nup. cle. j. de conſan. z aff
 z c. non d3. eo. ti. vnde ſi in caſu noſtro conſtitutio canonica p
 biberet vſurarius ne p̄traheret ſue emerent ſctus eſſet nullu
 z teneret ad reſſionem fructuū etiam in foro pſcie: qz neceſſit̄
 nec iuſtam poſſeſſionem potuit q̄rere ſtra iura mercanda fac
 l. cum lex. z qđ ibi no. p Bar. ff. de fideiuf. z ſic intelligiſ. l. qui
 admodum. C. de agr. z cenſi. li. xj. **E**t q̄z autem lex poſitiua
 14. non reſtredit perſonam in habilem ad ſp̄ndum. ſed ſup p̄trahit
 inſto a tali perſona z ſuper tali forma diſponit. z tñ aut ſm n
 ceſſitatem z d3 talis conſtitutio ſeruari in vtroqz foro nec iſt
 eſt iuris fictio. vnde ſi actus eſt inter ſp̄ntes talis contractu
 vere z non ficto erit contractus pignoratiticius. z ita loquitur
 tulus. C. plusvalere qđ agiſ. iij. z hoc caſu etiam in vtroqz for
 tenet computare fructus in fortem. vt. d. c. ad noſtram. ſm vna
 lec. z q̄nq3 ius diſponit ſue pſumit p̄traveritatem facti. ſ. q̄ ali
 ud cenſeat q̄ facti veritas ſe habeat z iſta p̄prie eſt fictio vti
 terminis huius qđōis. z hoc caſu videſ aliud eſſe de iure poſi
 tiuo aliud de foro pſcie ius p̄niali aliud ſm ius fori eterni iud
 cis. nec mirum ſi ſm diuerſitates iſtus z illius fori conſtitutio
 poſitiua diuerſis p̄ſideratōibus pōt h̄re diuerſas efficaciac. xv
 q. iij. c. fi. de ſpon. tua. de eo qui cog. conſangu. vro. ſue. c. pen
 in fin. z quod ibi no. in vltima glo. cum ſi. **E**t iſtis conclu
 ſiō. calde. in dicta diſputatione ſua q̄ poſito q̄ vſurarius nō
 ſi p̄bipitus emere ſm p̄dictum modū in veritate ſp̄ntes ſi
 ſerūt z inire potuerūt ſctum emptionis: tñ ex quo lex ex cā ſm
 git aliter. ſ. ſctum eſſe pignoratiticiū quicqđ ſit in foro cōtentio
 ſo ſm de iudicium qđ in iuriſd̄ veritatis. de ſen. ex cō. a nobis. ij. ci
 ſi. non vñ q̄ dictus emptor dictos fructus reſtituere teneat̄ ad
 ducit ſi. qđ no. in. c. is qui. de ſpon. vbi ſponſalia de futuro ſub
 ſecuta copula matrimoniali affectu vero tranſeunt in matrimo
 nium de p̄ſi vtroqz foro ſed ſi copula ſubſecuta eſt affectu fori
 canoſitatis non tñ pſupponit matrimonii z hec eſt fictio ſveritatis
 ſcz. q̄ ſit matrimonii vel oſenſus matrimonialis iteruenerit vbi
 tñ non interuenit in foro p̄tentioſo ſue iudiciali iudex p̄o tal
 matrimonii iudicabit ſed non ita in foro p̄ſcientie ſue penite
 tiali. vt no. in. d. c. is qui. in nouella. z ſic d3 intelligi. c. vidua. di
 regu. z rō quare iudicium eccle. aliter iudicat quam iudicium
 dei collige ex. d. c. a nobis. **E**t adducit quo alia ſimilia q̄ aliter
 iudicat de homine lex eterna aliter lex humana de quo p l. poſt
 in ſumma de teſta. §. ad quid. ver. ſed non ſufficit. z de vſur. q̄ q̄
 ſ. eo. lib. in nouella ſuper glo. dicebat. z de immu. eccle. pleriq3
 Inno. z ita claudit qđ in foro penitentiali dictus emptor vſur
 rius poteſt ip̄e z venditor vere intendebat p̄tractum emptionis
 z venditiōis

et venditionis inire non teneat ad restitutionem fructuum si in foro iudiciali vtrum omnes vel p rata minoris pñi vel nullos penit teneat restituere non determinat sed excusat se dicens q malū est si voluerimus aliquid temerarie affirmare. vj. q. j. in fine.

Ego autem semp salua reuerentia debita recolende memorie tam excelſi doctoris et correctione omnium melius sentientium audeo dicere q. c. ad nostram. de emp. et vend. et c. illos de pigno. que solum loquunt de forma huius actus nō inducunt fictionem: sed psumptionem. multum em differunt fictio et psumptio: fictio em est suadente aliqua egrate pstraveritate etiam de qua constat pveritate assumptio vt fingere mortuum viuum vel suum mortuum. vel semper fuisse liberū quem constat fuisse seruū vel captum ab hostibus nunq captum. et multa alia erē sola per Bar. in. l. si is qui pro emptore. ff. de usufr. vbi in scda p. principali tractat de tribus speciebus fictionum scilicet inducitur: priuatiua et translatiua: siue extensiua: et per exempla que baponit in singulis clare patet q fictio vt dixi est contra veritatem pveritate a iure assumpta aliqua suadente equitate: et ibi in. j. q. per Barto. psumptio autem est duplex quedam iuris tantum quedam iuris et de iure. et de his plene in. c. is qui de sponsa. et in. l. nō est verisimile qd metus causa. **Q**uod autem psumptio dictorum capitulorum sit psumptio non fictio patet ex primo ex. in. c. illos. vbi videtur verbo psumitur vebementer et in. c. ad nostram. dicit qd patet ex eo et c. glo. ex pō it verbum patet id est psumitur ex quibus verbis et alijs circumstantijs illa iura psumunt violententer contractum pigno: is: licet initum sub forma emptionis et venditionis resultat ex o psumptio iuris violenta ex illis circumstantijs: quia pae ibi aliter de veritate non constabat et hec est natura psumptionis scz in re dubia et obscura ex varijs circumstantijs psumitur et iudicare et quandoq vna psumptio tollit aliam et dedit extenuat. patet in. c. literas. de psumptio. fictio autem semper cadit super facto certo super quo ius fingit aliter statuere o quam veritas se habet vt predicti quod non faciunt. c. ad nostram etiam. c. illos. immo super contractu in dubium reuocato vtrum esset pignus vel venditio papa ex circumstantijs pmit pignus: et sic ex psumptionibus iudicat quod in multis ijs iuribus reperitur idem. absurdum autem esset dicere q in multis iuribus in quibus eorum dispositio fundatur super psumptio illa deberet dici fictio: nam licet psumptio iuris fiat ad condemnationem sicut esset in casu illius. c. talis psumptio bene admittit probationem in contrarium etiam si psumptio esset de mens vel violenta: vt dicto. c. literas. et etiam si esset iuris per confessionem in autem. sed tam necesse. C. dona. ante nup. per Ly. **Q**uid em si in casu qñis nostre instaret per confessionem partium q in veritate fuit verus contractus emptionis et venditionis initus inter eos an iudex poficiabit dictum pignus: is iuxta psumptionem illoz iurum certum si est fictio q in illis capitulis statuitur dixi. Sed pstrariū edo et similiter violententer de dicta veritate constaret. puta p pvergentem necessitatem redimendi se a carcere vel pascendi hos exposuit publice remyenalem quamvis iurarius si exposuit in emit minoris precio et cum pacto de reuēdēdo et mediatores illi quibus ex forma statutorum in certis locis datur psumptio fides exponit de dicta veritate actus certe non videtur tutum recedere a predicta veritate de qua liquide constat p psumptionem illoz iurum. **C**oncludo ergo q ex circūstijs que habent in alijs capitulis resurget vebemēs suspitio et fraudis et furaz sufficiens ad suam. sed dico q ista psumptio pot elidi p suam partium assertionem et p alias circūstias grauiorē etiam et per testes idoneos. nam vt predicti ex di es circūstiantijs ius psumit sed non fingit vel statuit ita esse si veritas in huius se haberet sicut facit materia fictionis: zita sententia in pdicta qñe saluo et c. vt predicti et scdm hoc pbata a rverit et non est disputandum de qritate fructuum non restituendos ad portionem reuendite pñio correspondentem: qz nec reuenditaz solutio differat vt. c. nauigati. nam illud. c. intelligit in mercibus et in vino et oleo et frumeto quoz vsus siue fructus est psumptio nec pot sperari alijs vnde de mercibus destinatis venalibus idem disponit ibi qd de pecunia mutuata ad idē de qua ppter dilationem nihil recipi pot qñ sit vsura ad hoc. l. cetera. sed si parauit. ff. de leg. j. in. l. pedicul. s. item cum quereret ff. de au. et ar. leg. in equo vero possessionibus et alijs reb stat traditio qz est ibi dar. vsus et fructum in alio tpe: nō est pphibitū ppter dilationē pñi viderē maiori pñio q si statim solucret et econuerfo viliori pñio emere si differat solutio rei vendite: et h plenius declarauit in solutione questionis memb: o primo ad finem. et Bald. tangit hoc. C. de usuris sup rubrica. **P**ostremo nō ob. q iste emptor sit amplius percepturus: quia poterit diu viuere. nam econuerfo posset cito mori. et per psequens vsusu

impresitavendū vel alio titulo in alios transferre: et valēt qñq plus qñq minus similibus grauaminibus subiacent cōmunia sicut bona imobilia: dubitat ergo sepius et frequenter apud homines scire timorare: vtrum eos recipere dictum annuus redditum titulo emptionis vel alio sit vsura tam in illis q a principio coacti fuerūt solvere q in illis qui eos sponte emerunt vel alio titulo receperunt. Et obmissis ar. hic videntibus pro et contra de quibus ibi plenissime referaz hic breuiter decisionem qñis cuius materiam altius exordiendo diuidam eam principaliter in quatuor membra quoz primum sub ista. xj. q. referam et alia in sequentibus. **T**ango ergo in primo membro quid iuris qñ tempus et redditus sunt incerti vt emptio vsu fructus vnus possessionis ad vitam pro certo precio sicut hic Bon. capitulum et conuentus sancti Michaelis in bulco sepe concedit. vtrū iste contractus sit licitus: et videt q non q pñenti pecunia emit ad vitam redditus vnus possessionis qui in modico tempore excedent precium solum. puta emit p mille redditus vnus possessionis: redditus annuatiz sūt centū. si ergo vixerit vltra. et annos quicquid percipit vltra precium solum erit vsura: qz est super abundantia et sic pphibita. s. eo. in ciuitate. xiiij. q. iij. pleriqz cū si. **I**tem ex eo etiam est vsura qz ppter annuos redditus representat solutio precij satis minoris q sit verisimile cum tpe pceptum ergo vsura. c. nauiganti. de usufr. iuuenis emit redditus possessionis ferentis annuatim centum pro mille: et viuet scdm iuris psumptionē annis centū ita. l. hereditariū ad. l. fal. et sic pro mille dicto tempore de dicta possessione percipiet tria milia vel quat uor. et per consequens dictus contractus dicitur vitiosus qz multum percipit vltra sortez. et hanc opi. tenent Ray. et Bos. **P**ost. in sūma de usufr. s. an aliquo. ver. quid de his q emunt. nam fm eum vsura non dñitur nisi in actu mutui vt ibi dixi in prima ratione scde partis sed in hoc casu non pot dici mutuum sed pñi emptio siue emptio vsu fructus constituit in certo corpore. s. in possessionem ad vitam vsu fructus autem potest vendi legari pactionibus stipulationibus constitui. l. iij. in princ. ff. de usufr. et l. necessario. s. q si pendente. ff. de peri. et cōmo. reuē. **I**tem istud precium nunq pot repeti. ergo non ē mutui qd necessario debet reddi in eade bonitate. l. cum quid. ff. si cer. pe. **I**tem pro hoc videtur text. in autem. vt bi qui oblig. phi. res mmo. s. licet bit iuncto principio col. vj. vbi imperator iustinianus q fuit catholicus premitit q intendit auferre oēm peccandi materiam et tamen in. d. s. licet bit monet tutores et curatores vt curent cauere inuenire si poterunt redditus modicis functionibus publicis obligatos venditores habentes idoneum et opulentos redditus existentes et c. et glo. ibi intelligit de redditibus annuis. ex quo patet qmere istos redditus annuos opulentos nō esse peccatum qd patet quia imperator hoc statuens protestatur q vult auferre peccandi materiam et c. vt predicti. Et istam partem tenent Innoc. et Hostiē. in. c. ciuitate de usufr. non ob. q iste emptor diu viuēdo percipet plus q fuerit rei pñi. vnde illa super abundantia debet dici vsura vt. d. c. pleriqz. nam illud verum in mutuo: sed in casu nostro est emptio pro certo precio nec ex eo q cum temporis plicitate iste sit amplius percepturus de redditibus q fuerit precium dicitur considerari q hoc contingeret in emptione cuiuslibet possessionis ex qua p longum tempus plus percipiet de fructibus q fuerat precium. **N**am per relationem ad fructus qñq. et anno: us. quādoq ista iura limitant precia rerum in aut. de alie. et emphi. s. sanctissimas. et in aut. de re. ec. non alie. s. qz vero leonis. qñq estimat qtrum cōmuniter vendi pot: vt. l. pñia rerū. ad. l. fal. **P**osterea nō pot dici iste amplius percepturus cu ppter cōmodū representationis in precio statim soluto pro vsu fructu annuo forte centum et tetigi. s. in. viij. q. ver. sed iuxta predicta et plenius in dicta disputatione in. v. ar. secunde pñis. **P**osterea attendi et debet labor in cultura et cura quo ad lucrum fructuum et non solum precium solum a principio. c. ad nostram. de reb. ecc. non alie. **I**tem nō ob. q ppter anticipationē solutionis in pñio nō dicitur carius videri: l. ipaz reuenditaz solutio differat vt. c. nauigati. nam illud. c. intelligit in mercibus et in vino et oleo et frumeto quoz vsus siue fructus est psumptio nec pot sperari alijs vnde de mercibus destinatis venalibus idem disponit ibi qd de pecunia mutuata ad idē de qua ppter dilationem nihil recipi pot qñ sit vsura ad hoc. l. cetera. sed si parauit. ff. de leg. j. in. l. pedicul. s. item cum quereret ff. de au. et ar. leg. in equo vero possessionibus et alijs reb stat traditio qz est ibi dar. vsus et fructum in alio tpe: nō est pphibitū ppter dilationē pñi viderē maiori pñio q si statim solucret et econuerfo viliori pñio emere si differat solutio rei vendite: et h plenius declarauit in solutione questionis memb: o primo ad finem. et Bald. tangit hoc. C. de usuris sup rubrica. **P**ostremo nō ob. q iste emptor sit amplius percepturus: quia poterit diu viuere. nam econuerfo posset cito mori. et per psequens vsusu

Petr. de ancharano.

etius citius finire q̄ fuerit precium: ergo propter probabile dubium excusat iste contractus. l. si ea lege. C. de usur. 2. C. de dona. l. sancimus. §. pen. ibi incertus enim fortune exitus hoc nobis suggerit 2. c. l. si pater puelle. C. de officio testis. Et istis ergo concludo q̄ emptio reddituum siue certe possessionis ad vitam sit licita nec possit argui 2. sapiatvram sed q̄ sit ibi deceptio vel ultra vel citra dimidiam iusti precij quod communiter potuisset vel debuisset vendi: unde posset ex hoc contractus retractari 2. sic loquitur. c. ad nostram. de reb. ecc. non ali. ¶ Quero duodecimo q̄ omnia sunt certa: puta emit quis certam annuam pensionem siue censum ab ecclesia: puta decem annua pro tempore quinq; annorum. 2. pro. xxx. nomine precij stat. soliti. ita q̄ in dictis. v. annis lucrabit. xx. vtrum hoc lucrum sit vram hoc in secundo membro dicte disputationis plene examinaui 2. hic sic cincte repeto. Nam Innoc. 2. Hosti. in dicto. c. in ciuitate videtur tenere constitutum dictum annuum censum de nouo in pso nam tertij vel in propria pro minozi precio sit illicitum. 2. a fidelibus abstinentum. ab antiquo autem constitutum dicto modo videtur licite posse emit sicut etiam potest emit ad tempus incertum 2. ita no. in. d. c. in ciuitate. sed Jo. an. in addi. Spe. eo. tit. tenet q̄ q̄ redditus sunt certi. puta censuales non subiacentes fortune 2. tempus est certum traheret plus istum contractum ad vram hoc deinde intelligo cum census talis consistit in pecunia quia tunc pecunia datur in minozi quantitate post tempus ex pacto recipitur in maiori. ita q̄ pecunia representat pro pecunia non in fructu aliquo certo: unde non potest haberi hic alia consideratio nisi q̄ temporis intervallo perit aurum. Si autem pro centum nomine precij modo solutivenderes mihi decem corbes frumenti annuatim vsq; ad decem annos quas tu venditor recipis pro annua pensione cuiusdam tui fundi emphyteoticis: tunc stare dicto Innoc. 2. Hosti. in. d. c. in ciuitate. nisi posset pretendi lesio ultra dimidiam iusti precij: vt. §. proxime dixi. ¶ Sed dices quare est magis permessa emptio certo: um reddituum perpetuo vel ad vitam: vt. d. l. xiiij. qd. 2. non ad tempus certum respondeo: quia primo casu est vera emptio cum redditus perpetuo spectet ad emptorem 2. precium ad venditorem. ¶ Sed in secundo casu cum sit talis emptio ad breue tempus res vendita hoc est redditus reuertitur ad venditorem 2. precij cum augmento reperitur penes emptorem unde accedit potius ad naturam mutui: licet sub nomine emptionis contractum. facit quod no. Bar. in. l. cum stipulatus sim. de verb. oblig. ¶ Et per hanc differentiam dico q̄ licet imprestita venetorum licite 2. cum bona conscientia possint emit pro se 2. suis heredibus vel ad vitam tamen emendo ipsa ad tempus certum: vt. iij. siue. v. annis quicquid plus perceperit q̄ fuerit precium reputare vram post q̄ omnimodo certus erat q̄ plus erat cum tempore pcepturus sed non mutua rem tibi centus pro quolibet anno reddens mihi. xxv. ita q̄ in fine quinquennij recepi. xxv. ultra fortis licet sub nomine. etiam imprestito: um: 2. hoc non obstat in dicto. ca. pleriq; xiiij. q. iij. ¶ Quero. xij. cum quis emit ad tempus certum fructus incertus: puta omnes redditus 2. proventus talis possessionis vsq; ad quinquennium: 2. hoc videtur licitum etiam si verisimiliter emptor sit amplius percepturus q̄ fuerit precium: licet de nouo constituat. naz emptio bene cadit in fructibus futuris. l. fin. §. ultimo. de contrahen. emp. 2. l. nec emptio. 2. l. necessaria. §. q̄ si pendente. de peri. 2. commo. reuendi. Si ergo iste est contractus emptionis sequitur quod licitum fuerit contrahentibus inter se decipere vsq; ad dimidiam iusti precij. l. in cause. ij. in. §. de mino. ¶ Item iura permittunt istas venditionem 2. emptionem reddituum etiam a prelati ad modicum tempus. c. ij. 2. c. si propter. de loca. 2. c. si. ne prela. vic. suas. 2. clem. j. 2. de reb. eccle. non alienan. nec dicta iura sunt modificanda q̄ precium fuerit correspondens annuis redditibus emptis: quia esset nimis restringere illa iura 2. esset contra naturam contractus emptionis 2. venditionis in quo infra dimidiam iusti precij lesio toleratur. c. cum dilecti. de emptione 2. vendit. Item si in nouel duobus annis contingeret sterilitas non fieret remissio precij si cultura 2. cura spectabat ad emptorem: quia pro dicto tempore periculum est suum si non nascatur fructus: 2. videtur tunc venditum ius vendi fruendi: vt not. Barto. in. l. eodem. §. qui maximos. de publi. in. iij. q. unde sicut suum esset periculum si minus perciperet ita sit in commodum si percipit multus plus. ¶ Quero. xiiij. quando redditus sunt certi 2. tempus est incertum: puta ad vitam vel pro se 2. suis heredibus emit redditus certos censuum pensionum: siue affectum vel certam quantitatem annuam de predictis imprestitis venetorum: querovtrum hoc sit licitum 2. quando ad vitam consumuluit. ¶ Idra. q̄ sic in quodam episcopo qui dedit vni monasterio multis debitis pregrauato quatuor milia ducatorum cum pacto quod deberet monasterium sibi dare annuatim quadringentos ducatos toto tempore vite sue qui superuixit annis. 2. sic percepit octomilia toto tempore vite sue: queritur vtrum illi plus fuit usura. determinauit q̄ non: quia non potuit dici huiusmodi mutuum cum capitale sit consumptum nec dicto episcopo debeat restitui. Item potuit episcopus cito mori 2. sic monasterium fuisset lucratum quatuor milia ducata. licet ergo diutius superuixerit non debet conqueri post q̄ de contrario non fuisset conuestum. l. pe. C. de so. ¶ Preterea ius canonicum prohibet vram simpliciter ius civile prohibet excessiuas. l. eos. C. de vfu. Sed si res datur pignori vt fructus invicem vsurarum cedat licet fructus legitimas vsuras excedant: non tñ talis perceptio videtur illicita ppter dictum dubium fructuum. C. de vfu. l. si a lege. 2. de dona. l. sancimus. §. pe. 2. l. si pater puelle. de inoffi. e sta. 2. hanc partem tenet Jo. an. in addi. Spec. in ti. de vfu. us vt dicit hic non cadit nomen lucri qd est ppter damnoz sorte deductis. ff. pro socio. l. mutus. Item nec nomen sortis que preuari debet: sed hic statim consumitur. Item hoc non est mutui in quo agitur vt reddatur idem non in specie sed in genere. l. si certum petat. l. ij. Et quibus concludit Jo. an. 2. ego post eam in dicta disputatione q̄ si non est mutuum per consequens ne vsura: 2. hec sunt dicta cum redditus sunt certi 2. tempus incertum ad vitam. Sed quandoq; contingit q̄ dicta emptio certorum reddituum est incerta 2. perpetua: id est transmissibilis 2. quocumq; heredes sicut est in dictis imprestitis venetorum 2. ista est questio per me disputata 2. prius per aliquos sacre theologie magistros absq; illius iuris diuini canonici vel civilis qd iuritas esset reprehensibile 2. quodammodo iuncti prudens sue contra. c. ne iniuriis. de consti. naz imperator erubescit sine lege loquitur. l. illa. C. de colla. 2. in aut. de trien. 2. emi. §. si consideremus. 2. per hoc ibi efficaciter proba q̄ decisiones dubiorum super vfu. q̄ sint materie spirituales 2. trahant originem a iure diuino: spectant tamen ad canonistas non ad theologos in dubijs super votis iuramentis decimis matrimonijs symonijs furtis homicidijs 2. similibus. pro interpretatione etiam talium 2. similibus dubiorum recurrimus ad canones vel leges que etiam interpretantur ius diuinum detrahendo modificationem addendo 2. declarando vt dixi in repetitione canonum statuta. ¶ Ad propositum igitur redeundo concludo in pdicta qd ex dictis imprestitis tam successores eorum qui coacte fuerunt q̄ illi postea qui quotidie voluntarie ea emunt licite hanc faciunt nec dictos annuos redditus recipere sit vram ppter qd non potest dici in dictis prestitis mutuum cum soluat veritatem vt precium qd ppter qd nunq̄ potest repeti vt dixi. §. in ver. vt dicitur. reperit etiam res que vendit hoc est ipm ius inco: randi exigendi 2. recipiendi dicta imprestita a coi. nam sile in reperit in iure decimandi in iure censuum tributoz 2. similitudine que sunt iura inco: poralia q̄ adherent q̄q; rebz co: porali q̄q; non vt in casu nostro. 2. dixi plene in repeti. c. facti possent. ne. §. eo. ¶ Repetit ergo hic res 2. precium que sunt de substantia emptionis 2. venditionis insti. de emp. 2. ven. §. precium. 2. ppter tollunt. arg. in d. ium q̄ hic sit mutuum 2. q̄ est amplius perceptus cum tpe 2. nam vt dixi hoc non est mutui 2. q̄ si est emptio licite potest ex fructibus rei empte percipere omnes fructus etiam si transcedit precium rei empte in decuplo successue est vt predicti. nam dicti annui redditus inter possessiones res mobiles computant. cle. xxiij. vbi q̄q; annui de verbo. fig. Scundo moueo q̄ tributa annue pensionis seruitia personarum 2. similia reperiunt in rebz 2. personis ab antiquo causata 2. prima deo tributum cesari censum superiori pensiones annue civiles annue monasterijs et ecclesijs. Item de nouo in rebz immobilibus ista iura pstationis creantur in rebz pphoz fructus alij concessio in emphyteosim in ppetuum pro annuone 2. pbanf ista de deci. tua nobis. xj. q. j. si tributum. c. cōstitutum de relig. domi. c. querelam de elec. l. iubemus. C. de sac. san. eccle. xix. q. ij. elentherius. xij. q. j. apostoli. 2. c. bone. 2. c. cessio. 2. l. si quos. vbi manumittantur scdm ecclesie constituta bonis suis. xx. sol. annua pensio 2. pdicta omnia habent similitudinem cum predictis imprestitis: q̄ sunt parte tua 2. in penijs regulariter consistunt relationem habent a principio creati ad aliqd certum tempus siue cam: 2. tamen nulli dubi q̄ dicti annui redditus ex iure censuali decimali tributario quocumq; alio puenientes sunt in commercio hominum 2. venditur permittunt donantur 2. alijs titulis de vno in alio transferuntur sicut bona immobilia: vt. d. l. iubemus 2. c. ij. de loca. c. quis. de deci. clem. j. de re. ecc. non alie. de iure emphyteo. l. iij. per totum. ff. de vfu. Si ergo predicta iura 2. alia pphora nonica 2. civilia approbant hunc contractum emptionis 2. venditionis annui redditus absurdum esset dicere talia emere: tenere iuris autoritate esse peccatum siue vsuram. ca. qui peccat. xxiij. q. iij. 2. l. graccus. de adulte. 2. l. ij. de his qui ve. et ipet

gentos ducatos toto tempore vite sue qui superuixit annis. 2. sic percepit octomilia toto tempore vite sue: queritur vtrum illi plus fuit usura. determinauit q̄ non: quia non potuit dici huiusmodi mutuum cum capitale sit consumptum nec dicto episcopo debeat restitui. Item potuit episcopus cito mori 2. sic monasterium fuisset lucratum quatuor milia ducata. licet ergo diutius superuixerit non debet conqueri post q̄ de contrario non fuisset conuestum. l. pe. C. de so. ¶ Preterea ius canonicum prohibet vram simpliciter ius civile prohibet excessiuas. l. eos. C. de vfu. Sed si res datur pignori vt fructus invicem vsurarum cedat licet fructus legitimas vsuras excedant: non tñ talis perceptio videtur illicita ppter dictum dubium fructuum. C. de vfu. l. si a lege. 2. de dona. l. sancimus. §. pe. 2. l. si pater puelle. de inoffi. e sta. 2. hanc partem tenet Jo. an. in addi. Spec. in ti. de vfu. us vt dicit hic non cadit nomen lucri qd est ppter damnoz sorte deductis. ff. pro socio. l. mutus. Item nec nomen sortis que preuari debet: sed hic statim consumitur. Item hoc non est mutui in quo agitur vt reddatur idem non in specie sed in genere. l. si certum petat. l. ij. Et quibus concludit Jo. an. 2. ego post eam in dicta disputatione q̄ si non est mutuum per consequens ne vsura: 2. hec sunt dicta cum redditus sunt certi 2. tempus incertum ad vitam. Sed quandoq; contingit q̄ dicta emptio certorum reddituum est incerta 2. perpetua: id est transmissibilis 2. quocumq; heredes sicut est in dictis imprestitis venetorum 2. ista est questio per me disputata 2. prius per aliquos sacre theologie magistros absq; illius iuris diuini canonici vel civilis qd iuritas esset reprehensibile 2. quodammodo iuncti prudens sue contra. c. ne iniuriis. de consti. naz imperator erubescit sine lege loquitur. l. illa. C. de colla. 2. in aut. de trien. 2. emi. §. si consideremus. 2. per hoc ibi efficaciter proba q̄ decisiones dubiorum super vfu. q̄ sint materie spirituales 2. trahant originem a iure diuino: spectant tamen ad canonistas non ad theologos in dubijs super votis iuramentis decimis matrimonijs symonijs furtis homicidijs 2. similibus. pro interpretatione etiam talium 2. similibus dubiorum recurrimus ad canones vel leges que etiam interpretantur ius diuinum detrahendo modificationem addendo 2. declarando vt dixi in repetitione canonum statuta. ¶ Ad propositum igitur redeundo concludo in pdicta qd ex dictis imprestitis tam successores eorum qui coacte fuerunt q̄ illi postea qui quotidie voluntarie ea emunt licite hanc faciunt nec dictos annuos redditus recipere sit vram ppter qd non potest dici in dictis prestitis mutuum cum soluat veritatem vt precium qd ppter qd nunq̄ potest repeti vt dixi. §. in ver. vt dicitur. reperit etiam res que vendit hoc est ipm ius inco: randi exigendi 2. recipiendi dicta imprestita a coi. nam sile in reperit in iure decimandi in iure censuum tributoz 2. similitudine que sunt iura inco: poralia q̄ adherent q̄q; rebz co: porali q̄q; non vt in casu nostro. 2. dixi plene in repeti. c. facti possent. ne. §. eo. ¶ Repetit ergo hic res 2. precium que sunt de substantia emptionis 2. venditionis insti. de emp. 2. ven. §. precium. 2. ppter tollunt. arg. in d. ium q̄ hic sit mutuum 2. q̄ est amplius perceptus cum tpe 2. nam vt dixi hoc non est mutui 2. q̄ si est emptio licite potest ex fructibus rei empte percipere omnes fructus etiam si transcedit precium rei empte in decuplo successue est vt predicti. nam dicti annui redditus inter possessiones res mobiles computant. cle. xxiij. vbi q̄q; annui de verbo. fig. Scundo moueo q̄ tributa annue pensionis seruitia personarum 2. similia reperiunt in rebz 2. personis ab antiquo causata 2. prima deo tributum cesari censum superiori pensiones annue civiles annue monasterijs et ecclesijs. Item de nouo in rebz immobilibus ista iura pstationis creantur in rebz pphoz fructus alij concessio in emphyteosim in ppetuum pro annuone 2. pbanf ista de deci. tua nobis. xj. q. j. si tributum. c. cōstitutum de relig. domi. c. querelam de elec. l. iubemus. C. de sac. san. eccle. xix. q. ij. elentherius. xij. q. j. apostoli. 2. c. bone. 2. c. cessio. 2. l. si quos. vbi manumittantur scdm ecclesie constituta bonis suis. xx. sol. annua pensio 2. pdicta omnia habent similitudinem cum predictis imprestitis: q̄ sunt parte tua 2. in penijs regulariter consistunt relationem habent a principio creati ad aliqd certum tempus siue cam: 2. tamen nulli dubi q̄ dicti annui redditus ex iure censuali decimali tributario quocumq; alio puenientes sunt in commercio hominum 2. venditur permittunt donantur 2. alijs titulis de vno in alio transferuntur sicut bona immobilia: vt. d. l. iubemus 2. c. ij. de loca. c. quis. de deci. clem. j. de re. ecc. non alie. de iure emphyteo. l. iij. per totum. ff. de vfu. Si ergo predicta iura 2. alia pphora nonica 2. civilia approbant hunc contractum emptionis 2. venditionis annui redditus absurdum esset dicere talia emere: tenere iuris autoritate esse peccatum siue vsuram. ca. qui peccat. xxiij. q. iij. 2. l. graccus. de adulte. 2. l. ij. de his qui ve. et ipet

impetra. Tertio me mouet cā originis istoz impfitor tam ex parte cōis q̄ ciuium cōe em ciues suos cogit pferre necessitati us in cōmuni pecunias necessarias z sponte puidet annuatim fideri singulis. v. vel. iij. p. centenarij. posset autem sine dicta olutione simplr cogere ciues sue patrie subuenire ad qd q̄libz obligatur iure naturali. f. patrie z parentibus subuenire z mox etiam se exponere. l. vrim. ff. de iust. z iure. l. postliminiuz. §. ius de capti. z. l. vidue. de reli. z fump. su. ergo ciuitas tanq̄ ia mater vult suis ciuibz tanq̄ condendo legem. dicto mox opuidere istud non est iura ex parte ciuitatis que libera re unerat ciues sicut facit boni patres meritis puocates filios d obsequia non autem pactionibus asringentes. l. si q̄. §. il. d. C. de inoffi. test. Inuentio em ciuium conferentium in cōi: on est corrupta: qz coacti conferunt nec reperiret aliquis q̄s nōte tali modo poneret pecunias in cōmuni: qz nūq̄ potest is reperere: ergo istud non pōt dici mutuz nec remuneratio edicta pōt dici iura que non ex ambitōis pactōe sed cōisoz natione pcessit. i. q. j. q̄ pio. xvij. di. de eulogis. Quarto mox qz sicut iura ita simonia p̄hibet in veteri z nouo testamēto vt pio spūalibus aliquid recipe nō possit. i. q. j. p. totum. z de no. per totum. Sed p statum pōt disponi vt intercedit p̄ uinis officiis denē quotidianas distributiones nec q̄ eas reci pōt: cōmittere simoniam. c. j. de de. non refi. §. e. li. z ibi no. filr hoc bz cōsuetudo p spūalibus p̄nt licite a laicis exigi tpalia anueta. c. iacobus. de simo. z facit. c. significatum. de p̄ben. ergo p̄nt spūalibus ministrandis ex cōsuetudine vel statuto p̄nterri temporalia: ergo filr p statum suū ciuitas suis ciuibz succurrentibus reipublice pōt cōferri ista impfistura vt sic qd licitum est p cōseruatione status ecclesiastici liceat p cō tuatione z salute ciuitatis z populi ar. l. j. ff. de iust. z iure. z. l. C. de sacrosan. ecc. Sed dices ista rō infert q̄ licite p̄nt reci p̄re qui coacti fuerunt sed in alijs non coactis sed sponte lemē us z maxime in forensibus cessat dicta rō: ideo quo ad eos est iura qd qdam de plano fatent. Sed ego teneo filr q̄ etiā sponte tam ciuibz q̄ forensibus postq̄ a principio dēmi ius sit iure creatum: qz originaria cā inspicienda est. l. qui se. de vna. z a p̄mordio tituli posteriori: forma euentus. l. j. de imo p. lucra. refert. Radicatum em fuit dēmi ius iuste psonis ciuibz ciuitoz ciuitas antiqua cōsuetudine tolerauit quod quoqz in vno in alium transferunt standum est ergo interpretationi cōsuetudini ciuitatis in dependentibus a statuto suo. l. si de interpretatione. z. l. de qbus. ff. de legi. Quinto z vltimo cōfir mnt p̄dicta per no. in. c. in ciuitate. de iur. p. p̄nu. z post. qui istis redditibus iam creatis dicunt licite posse p̄bi emptioz nū venditionem. z ibidem ibi Joā. an. alijs rōnibus plurius bz cōfirmat vt in dicta disputatione videre poteris supradic tis tres p̄mas q̄ones in solutione z argumentis pluribus p̄nt. ¶ Quero. xv. de emptione nominum debitorz cōfistē tū in pecuniaytrum possint emi minori p̄cio q̄ sint ipsa no: ma: puta teneat titio in mille pure vtrum possum emere a titio p ctingentis z sic minus in ducentis vel pone nomen debito ri in centum emi p. l. vtrum ergo his casibus totum qd vltra p̄ em ergo sit iura. videat q̄ sic. pecunia parit isto casu: vt. c. ple ri. xij. q. iij. vendendo enim siue emendo nominaydetur emi p̄nia in qua non cadit venditio: qz non est i hunc vsum refer un: unde l. quis in ea transferenda vtitur verbo vendendo tamen op̄ict mutuum in effectu q̄ d̄ attendi z non nomen: vt. d. c. ple ri. z. l. vno loca. qd no. post. in. c. petitiō. de p̄cu. z. c. intel lantia de ver. sig. facit qd dicit. §. in. iij. q. in si. Contrarium cre do dico q̄ in nominibus debitorz cadunt oēs tituli legati do nōis emptionis z venditōis z filium: vt. l. ab anastasio. z. l. pueras. C. man. z de bere. vel act. ven. C. z. ff. per totum. z hoc p̄ro p̄supposito consequenter infert q̄ sicut in alijs rebz in quibus cadit d̄ctus emptionis z venditōis non curat equitas v̄is reuendite ad p̄cium d̄modo vltra dimidiā liceat p̄betibus se decipere. l. ij. de rescin. ven. z. l. in cāe. ij. §. pen. de m̄ ne ta ēt dicam in emptōe nominum debitorz vt sic eadez sit na tur noim q̄ est aliaz rerū que sunt in cōmertiō hoim: ex quo se quitur q̄ si vendo nomen debitoris in trecentis pducētis noie p̄ste excessus non sapiet iura sed sit deceptio tolerata p le gel ex natura d̄cti. ¶ Non ob. q̄ casu pecunia pecuniā pariat z qd in pecunia non cadit emptio: qz fateor: immediate l̄ mediā te medium aliaz rerum sup qbus d̄ctus emptionis z venditio n̄ ocatōis pmutatiōis z similitum incurrit pecunia pecuniā par rem. f. emptam minori p̄cio alr plus vendendo. z ita in cā stro mediāte nomine emptio vltra q̄ emerem ab eo ierigo ergo nomen est tanq̄ materia siue res in d̄ctu deducta z nō p̄nia qd p̄z qz etiam si non bz debitorz vnde soluat vñ nūmū m̄lominus obligatus est in toto debito vt p̄z in toto tit. q̄ bo. ced. pos. C. z. ff. istud ergo ius exigendi qd est ius incorporeale

est res q̄ vendit non pecunia in qua teneat p̄ncipalr. facit qd no. in. c. q̄uis. de deci. vbi aliud est ius qd residet penes me. ali ud qd ex illo iure consequo: vt fructus ex iure decimandi. ¶ De terea illud nomen ita emptum subiacer periculis expensis z la boribus: qz poterit effici non soluendo opor: tebit ergo in iudi cio litigare cum eo cum sumptibus z laboribus. in dubio litis euentu. l. pperandum. in. prin. ff. de iudi. l. si eo tpe. de pec. c. dis pendia de rescin. §. e. li. c. finē. de dolo z otu. ex qbus nomē debi toris d̄z p̄siderari z tanto minus estimari vt no. bal. post glo. in d. l. ab anastasio. z hoc credo. verum. vbi talis emptio noim fiat ex cā z de noie dubitatur vtruz statim vel in termino p̄fixo soluat ¶ Vbi autem est oino certum q̄ soluet: puta qz est fidelis z tutus mercator: q̄ teneat in diem soluere mihi centuz z ego indigēs de p̄nti pecunia de lego tibi: eum vt tibi soluat dicta centum in ter mino z mihi des. l. xix. nomine p̄cij dicti nois statim credo illa q̄ recipis vltra. in termino ab illo mercatore cēseri iuramzita consultus in foro p̄scie a quodam iuvene mercatore inuentijs r̄ndi. qdam em tenebat recipere tria milia duca. hinc ad annum a cōvenetoz indigens pecunia de p̄nti adiuit dēmi iuuenem vt daret sibi duo milia quingenta z reciperet dictum nomen triuz milium v̄sqz ad annum: dixit ei qd verisimiliter in termino esta dicto cōi dicta tria milia pcepturus. istud plus qd p̄cipiet i ter mino est iura nec refert an recipiat plus ab eo a quo minus ac cepit an ab eius debitorz. ¶ Idem z sepe contingit doctoribz de putatis ad lecturam z salariatū hic boni. quibus sepe deputat vnum datum z mandat datarijs vt statim cum exegerint solu uant dicta salaria. doctores autem non valentes q̄nqz tantum differre recipiunt a dicto datario satis minus statim. naz dico qz totum qd datarius vltra quam soluit de dicto datio sibi re tinet est iura: qz illud lucrum puenit ex quadā rep̄tatiōe debi ti. qd erat doctores in termino firmiter de dicto datio receptu ri. facit. c. nauigāti. de v̄su. non obstat p̄dicta. f. q̄ natura d̄ctus admittat excessum. nam hoc verum in noibus specierū z rerum imobilium. Sed in noibus existētibus in pecunia est adhiben da p̄sideratio de qua dixit vtrum sit nomen indubitatum z locu p̄leat in termino v̄s̄r nūq̄ fallens z nō sit licitum illd min⁹ emere ex eo q̄ statim soluit: ista em pecunia descēdēs ex nomie vendito pōt dici mun⁹ qd in se p̄tineat solū p̄pter tps solutiōis d̄latum. Sed hec est iura p̄ minori mō pecunia soluta recipere post tps vltra. Ervide qd dixi. §. in. xj. q. v. item nō ob. q̄pter anticipatōem zc. ¶ Occurrit et hic qd quā de scōvidi ptingit q̄nqz q̄ magni d̄nt z cōia nolūt creditoribus suis soluere debi ta q̄ sunt nimis graua s̄volentibus ab eis recuperare suas pe cunias adijciūt onus qd eis solui debeat si mutuauerint sibi ter tiam siue dimidiā eius qd recipiant de eoz debitis. v̄v q̄ il lud mutuum sapiat iura in q̄tum spero recipere qd als non fuisset pcepturus z quodāmodo recuperare amissuz: accedat er go istud plus forti ergo iura. c. si fenerarius. xij. q. iij. ¶ Contra rium credo qz nūq̄ lucroz ex isto mutuo sed recuperare mihi debi tum qd de facto z iniuste a tali d̄no retinetur: quo casu possem in foro conscientie sibi subtrahere equipollens. ad hoc qd not. Inno. in. c. olim. j. de resti. spo. z. j. di. ius gentiū. vnde si possuz si bi subtrahere ergo ad dictum finem recuperandi mihi debitus mutuare z forte etiam mutuare sibi expresse subv̄suris ad finem recuperandi per hūc modum id in quo mihi teneat p hoc qd no. in. c. j. de v̄sur. vbi als fructus rei pignorate computandi in for tem non computat qui mutuauit malefidei possessori rei sue: qz non d̄z istd lucroz si fruct⁹ pcepti de re sua ab alio malefide pos fessa z sibi pignori p mutuo obligata vt ibi ad rationem quod no. Arch. xij. q. iij. c. si in illa. q. an sit licitum xpianis mutuare ifidelibus subv̄suris maxime iudeis qui tenent posse fm legē su am xpianis licite subv̄suris mutuare. Sed illud. c. loquitur cū ab illo quis extorquet v̄suras quem est licitum depredari z oc cidere vt ab hostibus sed non ita ab alijs infidelibus nobiscuz pacifice iuentibus. c. qd super his. de v̄to. per docto. z dixi in repe. §. pri. iij. q. Arch. in. d. c. vltimo ponit op̄i. cōtrarias theo logoz vltima illorum qui dicit q̄ illa acceptio v̄surarum a gē tibus inter quas habitant iudei potius erat rei sue recupera tio q̄ v̄sura: qz illa tota terra data fuit iudeis a domino z iniu ste possidebat a gentibus. ¶ Existis ergo v̄bis p̄z q̄ illicite de tinenti res meas possum mutuare subv̄suris: multo ergo forti us mutuare gratis cum pacto qz mihi restituat debitum vt in questione p̄posita. z vide qd dixi. §. ix. q. v̄r̄. circa istam exone rationem. ¶ ¶ Quero. xvj. z debuit esse secunda in ordine in q̄ bus cōmittat v̄sura. Jo. an. §. c. pri. in primo articulo ad finem distinguit inter v̄suram que ab v̄surario exigitur z rem illam in quam v̄sura cōmittit. nam qd v̄surarius exigit p̄prie loquēdo est illud lucrū qd exigitur vltra sortē: z hoc lucrū pōt p̄sistere in oibus rebus vt. d. c. pleriqz. ¶ Res aut ille in quibus v̄sura com mittit siue pducitur dicit qz solum in his q̄ p̄sistit in p̄dere nu

merovel mensura. pōdere puta aurūvel argentū. mensuravt gra
numvinum oleū z filia. numeros pecunia. nam in istis tribus pfi
stitit mutuū. l. v. ff. si cer. pe. ¶ **S**z circa hoc occurrūt duo dubia
Primum est quare mutuū pfistit solum circa tria dicta gene
ra reruz. Scdm est quare vsura cōmittat solum in pdictis rebz
in qbus pfistit mutuū nō in alijs. So. in. d. primo arti. ad fi. dī
cit Jo. an. q. in pdictis mutuabilibus trāfferet dñiuz in accipiē
tēz ideo dīz mutuū: q. de meo fit tuū. l. ij. §. appellata. ff. si cer. pe.
Item obligat q mutuū recipit reddere tantūdem in eodem gñe
z eadem qualitate intrinseca. l. cñ qd. si cer. pet. z lz aliud p alio
reddi nō possit vt stichū p pampphilo bos p equo fundus p do
mō: tñ in mutuo nō credit id qd dat sed aliud vt dixi filijs boni
tatis z qualitatis. ista aut bonitas z qualitas oīno filijs nō re
perit in alijs speciebus q in dictis mutuabilibus q dicunt res
cipere oīmodam functionem vt. d. l. ij. q oīmoda functio non re
perit in speciebus alijs ideo nō ipsi: sō hñt mutuū. De scdo du
bio quare in pdictis mutuabilibus cōmittat vsura z nō i alijs
psequit ibi Jo. an. in scdo arti. vbi psequit vt dñtus vsurariū sit
ex naturavitiosus z malitia volutus. dicit. §. dixi in. l. ij. q. ver.
ad qntam rōnem. rñdeo ibi multiplex rō quare in mutuabilibus
z non in alijs cōmittat vsura. ¶ **Q**uero. xvij. vsurarius p noie
vsuraz z pvsuris sibi pmissis recipit insolūtū vnam possessionē
ex qua multos fructus pcipit vel cum pecunia pvsuris exactis
facit mercārias licitas z lucratus est multum vtum teneat res
stituire solum vsuras siue possessionem illam in primo casu. Sz
etiam dictos fructus z lucrus de ista. q. dixi. §. c. pxi. in. v. q. vbi
dixi q aut lucrum puenit desura pfistente in pecunia z non te
net: qz illud lucrum videt potius puenire de industria q de pe
cunia illavsuraria. Aut pvsuravsurarius acquisiuit possessionē
ex qua fructus vel pensionem percepit z tenet ista reddere z idē
in fure z raptoze qui omne lucrum proueniens ex pecunia vel
re furatavē depredata tenet restituere vt plenius habeb in pre
dicta. q. ¶ **D**ecimo octauo quero de pluribus qōnibus quas
psequor. §. pxi. c. in. v. q. z qz ad eandem materiam pertinet hic
coniungam eas. Et primo sic vsurarius vel raptoz a pluribus
extor: sit z non est idoneus ad soluendum integre omnibus vt
ipse vel eius heredes possint reculare soluere p rata dñtaxatvl
precise teneat soluere primo venientibus insolūdum z tenetur
ibi in. x. q. q tenet soluere insolūdum primo veniētibz tam in
foro conscientie q in foro iudiciali. l. inter eos. ff. de re iudica.
z. l. fi. §. z si prefatam. de iure deli. z. l. si pupillus de priui. cre. si
tamen postea venientes habent prerogatiuam hypothece vel
aliud priuilegiū possunt aduocare a prius exigentibus vt in iu
re prealle. inter creditores ergo pares vt cyrographarij bz lo
cum preoccupatori: tenet etiam in foro pscie qd exigit cōicare
alijs postea venientibus: qz lex non reputat hoc ad culpam sed
ad diligentiam preuenire alium: vt. d. l. si pupillus. ¶ **I**tem
etiam incidenter quero vtum bonavsurarij p vsuris restituē
dis sint tacite obligata illis a qbus extor: sit sic possint per hy
pothecariam aduocari a quolibet possessore. Jo. an. §. de vsur.
eo. lib. c. ij. super verbo paupertas: t3 q sic. z psequens pluribz
simul venientibus sit locus regule qui prioz est tempore zc. guil.
z. d. Arch. ibi § qui dicit seruandum in istis qd seruare in plu
ribus creditoribus habentibus personales vt. l. fi. §. licentia. d.
iure deli. z ita refert Fed. de se. confi. c. xv. vbi tamen saluand
Jo. an. tenuit q si cōstaret de cuius vsuravsurarijs emit domū
siue fundum huic concedere priuilegium hypothece z tpis. ar.
l. si cum dote. §. si mulier. ff. lo. matri. absvera sit opi. Archi. z
Buil. Et hāc opi. p supposita provera q non sit dare hypothe
cam in bonis vsurarij pvsuris restituendis succedit. q. in pluri
bus hereditarijs vsurarij inter quos obligatio hereditaria est dī
uisa per. l. ipso iure. l. ij. si cer. pet. z. l. p hereditarijs. de here. vel
acti. ven. ¶ **U**trum ergo si vnus postea efficiat non soluendo alij
qui sunt soluendo in bonis hereditarijs teneant ad dictam por
tionem z in foro ciuili non videt dubium. l. legatoz. ff. de le. ij.
Sed in foro canonico in quo tex. dicit q heredes sunt ea distri
ctione cogendi qua si defunctus viueret cogere. c. tua. de vsur.
videre dicendum sūm z pro salute anime vsurarij hoc dicē
dum. f. quo ad hoc tale es alienus ex delicto z peccato pueniēs
obligat heredes vsqz ad facultates insolūdūz nec in tali ere alie
no habet locum diuisio per. l. xij. tabu. arg. §. de vsur. cum tu. z te
ne menti istam. q. de qua per me plenū in. d. x. q. ¶ **D**ecimono
no quero pone Florentinus origine z domicilio mercator. i an
glia multas ibi vsuras extor: sit vel iniuste quesitū z ignozat a q
bus quis eps debet dicta incerta pauperibus erogare vel eps
domicilij vel ille vbi eas extor: sit in dubio videt q episcopus do
miciij z originis preferat nisi dicamus q ratione contractus
possit esse ille episcopus in cuius loco deliquit siue cōtraxit cō
uenire. c. romana. §. contrahentes. de foro compe. §. eo. lib. z ma
xime quia inter illos in quozum terravsuras extor: sit debet fieri

ri ista erogatio incertorum: vt no. **H**osti. **S.** de sur. cum tu
Archi. post Ray. xiiij. q. v. non sane. l3. Fed. de se. voluerit qui
am inter pauperes domicilij testatoris possit fieri per epis.
pium suum erogatio: sed pbabilior z equior: mihi videz opi. l3.
S. t. z **A**rchi. vt dixi. **S.** c. pri. in. x. q. **C** Cigesimo quero quoniam
ris si est contentio inter epm z heredem siue executorum fuerit
ista erogatione incertorum inter pauperes quis alter alterius
ferat maxime cum de fidei distributione vnus de alio non con
fidat. quidam dicunt qd eps per. c. cum fit. de iude. vocatis tunc
heredibus vel executoribus quoz etiam interest qd fiat fidei
dispensatio pro salute anime peccatoris. ar. in. d. c. vno quocumque
re iudi. **A**lij vt Jo. an. dicunt qd dñm modo distributio bona fiat si
at non est differentia per quem ex eis fiat. ego plenius de ista
qd. dixi in. c. religiosus. de testa. **S.** eo. lib. i. q. vbi vltra omnes
dero tex. in. d. c. cum fit. vbi non dicit qd distribuat eps sed quia
pudentia distributio fiat z per illum tex. dico qd debent prius
concurrere eps z executor: siue heres qz vtriusqz interest vsqz
tanqz patris pauperum z heredis siue executoris pro salute
me defuncti. facit. l. nulli. C. de epi. z cle. vt em ibi ps. z in. l. his
ad declinandam. non dz eps facere dictam distributionem ab
modo: sed vt ita dixerim super candelabum hoc est publice
actis interuenientibus z personas pauperum declarare vbi
ps. Et circa hoc adde qd dixi in. d. q. ad fi. Et ita ego hic finio
finem ad laudem z gloriam dei z saluatoris nostri iesu xpi
pleta die. r. **O**ctobris hora. xiiij. per me **P**e. de anch. minius

Repetitionis multis vtiliter examinatis id qđ magis tibi placeat vel expedit subijciam qđ tabulam siue summam legum omnium que in ea scripta sunt quoz omnium incōfuso ma brevis estis principalr et plenissime declarare de mixtura rīsdictionis ecclesiastice et secularis respectu fori et in eodē modo de obseruantia canonum vel legum si sibi aduerferēt et in quibuscūq; casibus laici sint de foro ecclesiastico et contra clerici de forō iudicis secularis hoc breue preambulum libentius nos ad lectionem pōstere materie pducetv cum id nouerimus euidentiōm prestat intellectum. l. fi. in fi. de ori. iur.

In primo igitur declarando aggredior qualiter istud nomen
ficti sit latissimum. Sed sub illa regula iudicis officii adaptat
casu qualiter siue quot modis hoc sumat et in quo differat a
ditione declaro.

¶ Scdo collectis notabilib⁹ elicio ex gl. mag. tres opli. ca-
rum prima plene examino an sit parendū iudici quiverbo dicit
cto p̄cipit siue facit q̄ non spectat ad eius offitū vel si spectat
agit ex abrupto z sine causē cognitione z an his casibus p̄t
sibi de facto resisti.

¶ **C**on. ij. op. i. q. gl. tetigit q. vigore. pro gatōis p̄i iudex facit
non spectat ad ei' offm̄ incidēt rāgo an h̄ sit verū quo ad iū
pniale vel quo ad spūalia ⁊ an illa hēant effectū si extra pōtia
vel dioc. exp̄siue rector suis subditis voluerit erhibere.

CIn. iij. opi. in qua gl. tãgit an ex delegatõe possit q̃s facere
tra suũ offm tãgo de sacris r̃d̃ his q̃ sũt ordinis vel dignitas
ep̃alis an p̃ clericos possint exp̃d̃iri ex delegatõe ep̃i sũt r̃b̃
p̃ papas possint laico demãdãri. f. ordinare clericos p̃secrare
cl̃icas corpus xp̃i vel cb̃isma p̃ficere ⁊ similia.

Deinde piene examino. q. gl. vtrum valeat snia vsq; ad snia sub iurisdicōe inclusam si in pluri q̄ patere iurisdicōe p̄den-
uit. Et gñāl̄r ē iurisdicōe p̄posita an valeat snia in maior et
minori q̄titate q̄ fuerit deducta in iudicio z qd̄ iuris si p̄da
uit in pte petitōis an valeat r̄vidēa in alijs absolutus. Et
quēter descēdo ad materiā p̄ quam sup̄ ista regula plene exa-
nare pluries cogitavi. nā est vtilis z quotidiana: iō plenus d̄
mittēda. l. legavi. ff. de li. leg. sepe em̄ cāz p̄sonē laicoz agit
z litigare tenent in iudicio seculari: z qñq; iudex ecclesiasticus
z secularis in cognitione cōcurrunt.

Con. i. q. i. q. declaro in quibus casibus iudex ecclesiasticus
cum simul de necessitate debet cognoscere et ad quem tunc alio
rursus sita appellabit et an leges et canones in procedendo et termi
do debeant observari.

CIn. ij. q. examino an iudex laic⁹ possit cognoscere de causis
rū principaliter vel p modum exceptōis ita qnō possit p iudicē
ecclesiasticū cognitio inhiberi.

¶ Et cōcludo q. possit cognoscere ⁊ qd nō possit inbibere
q. inter fersvtrū coram iudice ecclesiastico infirm als solēis
p statuti nō solēne: qz non in memorialibus registratum hanc
plenam fidem contravsurarū pductum ad pbationem delicti
et usurarū.

C In. ij. q. psequor cū dispositio laici est iurata an spectet
hoc cognitio ⁊ decisio ad ecclesiasticum iudicem vel ad seculare
remve

rem vel communiter ad utrumque incidenter annectens an super iuramento possint leges vel statuta aliquid disponere annullando presumendo suum vel aliter eius vires perimendo.

C3n. iij. q. plene psequor de causa matrimoniali et nataliū qñ possit cognoscere iudex laycus vel non possit.

C3n. v. succincte qñ possit super causa decimarū cognoscere.

C3n. vi. vtiliter de iudeis et alijs infidelibz et spiritualibz apud nos vt in matrimonijs decimis iuramentis et similibz vtrū debeāt pueniri corā seculari vel ecclesiastico.

C3n. vii. q. rōne qualitatis alicui? puta oppōitiōis fraudis violētie vel rapine circa res ecclesiasticas cōmissarū layci sint et de foro ecclesiastico qd iuris si talis qualitas a qua causat fundamētum iurisdictionis et victoria cause neget an in vim peremptorie vel dilatorie de hoc cognoscat.

C3n. viij. plene qñ ratione peccati layci possint trahi ad forū ecclesiasticū per exēpla declarata q̄ plura multis modis potest q̄s argui de p̄dictis vtrū ergo oibz dictis casibus poterit contra aycum haberi recursus ad ecclesiasticū forum.

C3n. ix. q. in multis casibz layci possunt pueniri in vtroqz foro an snia p̄denatoria iudicis ecclesiastici pariat exceptionē rei iudicate corā iudice layco vel eō. Et vtrū vnus teneat stare pro resui alterius.

C3n. x. vtrū cū iudex ecclesiasticus imploret auxiliū brachij secularis teneat iudex laycus indistincte auxiliū p̄bere vel primo super hoc cause cognitionē habere.

C3n. xi. vtrū iudex ecclesiasticus p crimine ecclesiastico possit capere laycū et carceri mācipare vel cū rebz laycalibz cognosci possit in ip̄sis executionē facere actualem.

C3n. xij. in qbz clericis p̄dant priuilegiū clericale quo ad forū clericalem et subijctio. q. de immiscēte se seuis et enorimitatibus vtrum possit in delictis puniri per iudicē secularē scientem eum esse clericum.

C3n. xij. de layco post delictū vel carcerationē assumēte clericatum an possit per hoc effugere forū iudicis secularis.

C3n. xiiij. an clericus agens coram iudice layco possit corā eo reconueniri.

C3n. xv. de oblatis pueris heremitis hospitalarijs fratribus et iij ordinis sancti fr̄cis militibz sancte marie an gaudeant priuilegio clericorū quo ad forū et alia.

C3n. xvi. coram quo debeat pueniri vniuersitas scholariū que sit mixta ex clericis et laycis. Et an clerici scholares habeāt priuilegium eligendi iudicē quo ad forum. aut. habita. C. ne si. ro patre.

C3n. xvij. de clerico veniēte ad causam incognitā coram iudice layco vtrū possit pro suo interesse causam renouare ad ecclesiasticū forum vel cogat corā iudice layco de suo iure docere plene de la vbi tāgo argumētū questionis mee de clerico qui vult dicere laudum iniquū latū p layco an suus an layci erit iudex adēu. usuel cum vult petere contra laycū examinationē testis ad per etiam rei memoriā sup solutione debiti vel laycus contra eum per pbatione ip̄sius debiti.

C3n. xvij. coram quo iudice pater laycus teneatur emācipare luum clericum.

C3n. xix. de intellectu. c. cum non ab homine. de iudi. in q̄tū ibi requirit vt tradat iudici seculari q̄ sit incorrigibilis et vt veniat in p̄fūdū malorū. Et an pro vno enormi et p̄ditorio homicidio in p̄sonā alteri? sacerdotis cōmissio possit degradari.

C3n. xx. an clericus reus in flagranti crimine possit capi p familiam potestatis et duci ad carceres ep̄i et in hoc possit ep̄s iudici layco dare licentiā generalē q̄ possit capere et carcerare clericos delinquentes. Et in q̄bus casibus iudex laycus exerceat iurisdictionē in clericos et an clerici possunt dici districtuales vel vniuersitatis.

C3n. xxi. an clericus qui deponit falsum testimoniū corā iudice seculari possit ab eo puniri et cū ppter delictū bona clerici publicant an publicabit emphyteosis quam tenet a dño tpali. Et vid si laycus accommodauit tacitā fidē p̄sbytero de restituēdo iurio an fisco his casibz dicta hereditas applicabit et an fisco seculari an ecclesie et vtrū contra clericū qui fideiussit de iudicio soluēdo coram iudice seculari iudex ecclesiasticus habeat lītātū tps ad causam incidētē terminādā et an offerat in ea lītātū et seruabit reliquos ordi iuris. Et an sicut laycus iudex mittit incidētē spiritualē ita ecclesiasticus incidētē tpalem. si non: que sit ratio diuersitatis.

C3n. xxij. an iudex laycus possit punire et statuta facere contra cubinas clericorū vel pcedere cōtra laycum ex delicto ex quo ericus infamat vtputa accuso feminam de adulterio cōmissio in papa vel sacerdote.

C3n. xxij. an valeat snia iudicū et p̄cessus iudicis secularis et erici qui non opposuit exceptionē clericatus.

C3n. xxij. quid si statuti sub pena offensionis in p̄sonam p̄bi bet declinari forū iudicis secularis qd faciet clericus volēs declinare et qd iuris si ip̄i clerico declināti forū eius fratri vel consanguineo ex hoc pena imponitur.

C3n. xxv. cum clericus litigat in casibz in q̄bus dñs corā iudice seculari an seruabunt sibi canones. et cōuerso layco corā iudice ecclesiastico seruabunt leges et statuta sua et hec est vltima.

- 1 **I**udici an sit obediendum.
- 2 **F**orus penitentialis differt a iudiciali.
- 3 **E**ps an possit pcedere literas indulgentie pro opere in alterius dyocesi construendo.
- 4 **E**pi quare non possunt demādere sacerdotibz collationē ordinis sacerdotalis.
- 5 **I**nsignijs archiep̄alibz an quis vti possit.
- 6 **S**acramētū multis modis sumitur.
- 7 **S**nia dñs imponere finem controuersie.
- 8 **I**udex ecclesiasticus an possit in aliquo casu pcurrere cum layco.
- 9 **D**ispositio cum est iuramēto firmata an sit de foro ecclesiastico vel seculari.
- 10 **C**ause natalium et decimarū an sint de foro ecclesiastico.
- 11 **S**piritualia an cadant in laycis.
- 12 **I**udex laycus in causa decimarū an sit iudex competens.
- 13 **D**elictū in quo deus offenditur per iudicē secularē puniatur.
- 14 **R**apine commisse in rebus ecclesiasticis an sint de foro ecclesie.
- 15 **L**ayci ratione peccati an possint conueniri in foro ecclesiastico.
- 16 **F**rans vbiqz allegatur potest adiri iudex ecclesiasticus.
- 17 **I**udex ecclesiasticus an possit pro ecclesiastico crimine purū laycum capere et carcerare.
- 18 **I**udex laycus an possit cognoscere de causis clericorum.
- 19 **L**aycus post delictū commissum si effectus fuerit clericus corā quo iudice procedere debeat.
- 20 **H**eremite an gaudeant priuilegio clericali.
- 21 **U**niuersitas scholariū coram quo pueniri debeat.
- 22 **P**ater volens emancipare filium suum an coram ep̄o vel layco emancipatio fieri debeat.
- 23 **P**ena perpetui carceris pro minimo delicto imponitur.
- 24 **I**udex laycus an possit capere clericum ne fugiat.
- 25 **E**p̄iscopus an per ministros laycos possit clericos tormētare.
- 26 **B**ona clericorum gaudent eodem priuilegio quo bona ecclesiarum.
- 27 **P**riniceps an possit facere statuta contra sacerdotes concubinosarios.
- 28 **M**ulierem que adulterata est cum papa accusare possum.

Aque. Pro euidētia istius regule repete ante omnia p̄mitto q̄ hoc nomē officij simpliciter sumptū est generalissimum: adaptat enim non solū ad officiū iudicis cum iurisdictione p̄dictā sed etiā ad alios iurisdictionē carētes vtputa ad priuatas p̄sonas que in suis actibus certis officiorū gerētibz fungi debēt: vnde dicit Acc. appellatio officij generalis est. ff. de le. iij. l. legatis. §. si ex officio. Idē Tullius li. i. de offi. in p̄in. nulla enim inq̄t pars vite neqz publicis neqz priuatis neqz forensibz neqz domesticis in rebz vacare officio p̄t. in eoz excolēdo sita vite ē inhonestas omnis et i negligēdo turpitudō. ad hoc. lxxvj. di. singulis. lxxvj. di. sing. et de te. cum inof. l. non distinguem. §. de officio de arb. et est sciēdū q̄ de ista latissima appellatione officij plene per exempla. psequit Archi. eo. ti. c. i. §. eo. li. verū q̄ exēpla nisi sub certis regulis coarctent parū p̄ferūt ad hāc regulā vniuersalē iō multitudinē casuum qui habent de istis officiis ibi p̄ eū ad tria mēbra redigo quo ad nostrū p̄positū. et dico q̄ tria sunt q̄bz ecclesiastice religionis p̄ditio mouetur. s. circa ministeria officiorū circa negocia rerū et circa sacramēta spiritualiū. In primis famulāt deo in postremis primis et vltimis consulim? nobis ip̄s ad salutē vt sic per obsequia deo exhibita stipēdia eterna sperem? vt per absolutionē litiū aios primorū pacificemus vt per fidem sacramētorū pueniamus ad intellectū occultorū. In officiis igit sp̄s in negocijs charitas in sacramētis exerceat fides q̄bz tribz virtutibz quasi pariete tecto et fundamento totius dñice domus officiū p̄sumat. hec sunt verba Archi. i. q. i. i p̄n. bene ergo dixit Acc. q̄ appellatio officij generalis est. amplectit em̄ officiū quo ad regimē priuatū sui p̄suis quo ad obsequia et ministeria exhibēda alijs respectu publici et cōis boni: ac etiam priuatorū puta p̄rimorū et domesticorū et omniū. put plene nos instruit Tullius in p̄dicto li. de officiis. In ista autem regula non ita latissime sumitur sed put specialiter ad officiū iudicis adaptat: et hoc modo qualiter in ista regula accipiat est declarādū et dico q̄ p̄t sumi etiam multū large: vnde dicit lex q̄ iudicis officiū est latissimū. eo. li. ff. de iur. om. iij. Consistit enim circa multa que enumerare esset potius laboriosum q̄ subtile: vt in si. dicit glo. in. l. i. ff. solu.

ma. remitto tñ de hoc ad plene no. per Host. in sum. de offi. iudi. z in. d. l. j. z in Spe. de of. iud. s. iudi. officii. z. s. deseruit. z in. d. s. plene. no. de of. iud. nobili quod principaliter imploret de mersenario qd deseruit actioni principaliter intetate: z de eo qd extra iudiciu exerceat qd etiā in mulec pñstir: vt. d. s. pñt aut distigui. Item z pñstir dñ est qd Host. z Spe. loquunt in pñl. locis. de of. iud. put pñstir in facto vel in exercitio: qd illud factu z exercitū causatur a iurisdictione: ergo z ista regula sumo utroqz modo. s. prout pñstir in habitu z put pñstir in exercitio. dñ em iurisditio ab offi sicut habet ab actu z sicut differt. hñ in habitu a seipso operante. iurisditio em est pñs de publico introducta z publica necessitate ad si. exhibēde iustitie officii iudicis est executio illius pñtis z est deducere habitū ad actū suū sine iurisditōe igit nullū est offi. ca. hñ pñsupposita officii iudicis etiā inique ministriati fortit effectū. l. pe. s. pñt. ff. de iud. z in. d. de ver. si. forus. s. iudex. z dico qd vbi deest iurisditio non opz appellari s; ea stāte ab officio male interposito appellādū est. l. j. ff. de app. z. c. cū speciali. s. pñt. eo. ti. facit qd no. in. c. sup. literis. de rescrip. in no. uel. post Jnn. z hñc differētiā inter iurisdictionē z officii iudicis no. d. meus. d. Bal. in. l. j. C. si a non cō. iud. Secūdo modo assumo p iurisdictione z pñte que circa illa que extra iudiciū explicant tñ depēdēt a iudicis potestate z collatione beneficiorz z simi. de quibz in. c. dilectus. de offi. or. z in. c. j. de sta. mo. per Jnn. in. l. j. s. cura carnis. z. s. qui es. ff. de offi. pñe. vñ. z. l. si in aliquo. ff. de offi. pñe. z. l. e. z qd no. Bar. in. l. si res. ff. de ap. rec. quēdā etiā sunt que depēdēt a publica potestate non a iurisdictione vt illa que sunt fori pñtentialis vel ordinis. de quibz in. c. accedētibz. de exc. pla. z facit quod de iudicibz cartularijs. no. glo. in. l. j. ff. de iudi. z de istis etiā pñt intelligi ista regula: z tunc nomen iud. testate absqz iurisdictione. facit. c. quod aut. de peni. z remif. z qd no. Jnn. in. c. sult. de peni. Jstis igitur tribz modis potest sumi hoc iudicis officii. Primo modo put pñstir in habitu z potētia: z tñc qñqz a iurisdictione z in iudicio explicat qñqz a iurisdictione sed nō in figura iudicij ministrat: qñqz a publica potestate siue iurisdictione: vt patet ex pñdictis. Secūdo no. principaliter put pñstir in actu z exercitio facere enim idē est qd in habitu z exercitū deducere facit. c. nō solū. de appel. s. eo. lib. s. z ex his. Ad regulā descēdēdo dico qd hec regula diuidit in duas partes. Primo loquit de officio iudicis put pñstir in facto z exercitio. Secūdo put pñstir in iure z potētia exercēdi. Prima in pñcipio vsqz ibi ea que sūt a iudice. Secūda si ad ei? nō spectat officii zc. vsqz in fine nō indiget sumario z qz summat seipsam. z ideo dñ regula qz rē qd est breuiter enarrat. ff. eo. l. j. z no. s. eo. in rub. Ca sus hui? capli in gl. ponit tribz modis. Primo in his qd commissi sunt offi. epi inferior acceptādo nihil agit vt virgines vel alia rā pñsecrare ordines pñferet si que enumerant. l. viij. dist. qñtis. Secūdo ponit exēplū in his qd rōne ordinis s; iurisdictionis limitate epis sunt pñcessa vt pñcedere publicas indulgētiās de qbz remitto ad no. in. c. accedētibz. de pñ. z ibi p Jnn. in. addi. Tertio ponit causam in his qd gerūt rōne iurisdictionis pñtēiose vt qd gerit careat viribz si ex territorij vel ultra terminos pñtis siue velit ius dicere vel etiā statuta facere: vt in iuribz al. in gl. ex qbz iuri. pñt qd ista regula locū hñ in his qd p iudicē in figura iudicij explicant s; z in his qd extra iudiciū ministrant si nō spectant ad suū offi. viribz nō subsistat: rō qz robur z efficacia eoz qd gerunt a iudice fundat in iurisdictione qd deficit nihil valet qd agit nec cōsensu partū vel tpe pñfirmat. l. pñuatoz. C. de iurisd. om. iud. in. c. cū iur. de offi. deleg. iurisdictione nō supposita valet qd fita iudice z qd sup s. vide qd no. Jnn. in. c. sup. literis. de rescri. de offi. ergo z iurisdictione iudicis primo z añ oia inqrendū est tāqz de fundamēto iud. c. inter monaste. de re iud. hui? aut cognitio vtrū spectet semp ad eū vel qñ z de rebz siue qua pñficiat se iud. cem cōpetētē. no. in. d. c. sup. literis. in nouel. z in. c. venerabilis. de cēsi. p Jnn. p Dy. in. l. ex quacūqz. ff. si qñ in ius voca. nō ie. z ibi p Bar. vbi oino vide. Secūdo pñdera qd dicit a iudice: p hoc em verbū oēs iudi. cōplectit etiā ipm papā imperatōrē z reliquos iudices ordinarios delegatos z arbitros: vt hic p ordi. nem pñbat. z. xviij. di. cū ad verū. z. c. imperator. z. c. l. s. de fo. cōpe. cle. pastor. al. de re iud. l. extra territorij. de iurisd. om. iud. c. cū dilecta. de rescrip. l. nō distinguem? s. nñc. de offi. arbi. z quo ad oēs est titu. generalis. C. si a nō cōpe. iud. per to. Et qz nō cadūt sub regula plura notabilia descēdo ad dispositiones eliciēdas. ex glo. mag. Et primo op. z vide qd verba regule implicēt cōtradictionē. primo em dicit qd fuit a iudice deide subdit si ad ei? nō spectat officii. nā si nō spectat ad eius officii nō possunt dici officia facta a iudice qz nō iuste iudicat vnde videt ob stare. xxiij. q. ij. c. j. de ver. signi. for? s. iudex. glo. in ver. z qd dicit tāgit hoc cōtrarium z exponit tex. a iudice supple al. quasi in eo qd facit

excedēdo officii suū non sit iudex sed pñuata pñona ex quo fero qd si facit verba nō sit sibi obtemperādū. c. vt animari. de cōsti. s. eo. li. z si facit facta executione in pñonā vel rē possit sibi e facto restitui sicut cuiusqz pñuato violentiā inferēt. l. vt vim. iusti. z in. d. c. significasti. de homi. s; nō videt bñ dictū qd iud. cem si iniqz agat verbo vel facto itroducta sunt iuris remedia p pellationis querele simpli. supplicationis z alia in toto ti. de o pel. C. de app. l. addictos. z. l. si qñ puocatiōe. facit. xj. q. ij. s. ita pastoris. nā sic de facto resistere est cōtra bonū obediētie qd it maximū z eius dñ. s. pñt. mactia z pñtēptus est crimē atrocissimū: vt plene no. xxiij. q. j. in sum. ad hoc dico qd qñ iudex vult ostēdere iurisdictionē suā ad illa qd nō sunt sibi cōmissa qd possumus s; resistere violētē z eum cōpetere interdictū vnde vi. l. pñbit. C. de iur. si. li. x. facit. l. xij. di. qz per ambitionē. in glo. qñ nō egi dit terminos sue potestatis s; al. male agit sine iniqz. z tunc hñ sit certū: nō tñ est sibi de facto resistēdū sed appellādū. z hoc ne Jnn. in. c. si qñ. de offi. dele. post appellatiōē nō qz desit eē suus iudex si verbo vel facto aliqd attētarēt in causa nō esset sig obtemperādū s; de facto resisti posset impune fm Jnn. an. in. c. si stāte ergo iurisdictione iudicij etiā si iniqz statuat siue agat pñdū est siue appellādū. Et intelligo verū si statuat diffiniēdo vel interloquēdo sup his qd sunt deducta in iudiciū. nō hñ extn iudiciū si nō spectat ad eius officii non est ei parēdū. Jdē si spectet sed cause cognitionē nō adhibuit. C. cō. vel epi. p totū. z cō plene no. Jnn. in. c. ad aures. de tēpo. ord. vel veri? emissa caus cognitionē nō reddit pceptū nullū si qd pñcipit spectat ad iudicis officii: vt no. Jnn. in. c. venisset. de in. inte. resti. sup. ver. in pñbitiōē. z ibi plene in nouel. sup. glo. nō videt. vbi dicit b verū in pceptū esset notorie iniustū. c. qd resistit. c. si domus. c. in. l. j. q. iij. in cause cognitione si spectet ad officii suū qñ habebit locū i tulus. C. cō. vel epi. pclamata. in oibz em legibz illi? tituli pat mādāta iudiciū de soluēdo debiti siue penā: z nō audita z nō examinata tñ ligat ad idē. l. ex stipulatione. C. de sen. vbi nō omni vor iudicis iudicati auctoritatē pñtēt. Et qbz iur. male videt i cere Jnn. qd valeat z liget pcepta iudicij siue cause cognitione Sol. ille titu? dñ intelligi in his qd deducta erāt in iudiciū: debeāt deduci principaliter z p sniam diffinitiuā terminari talit em terminatiōibz expēditi non possunt s; seruato iuris ordinē z pmissa cause cognitione. l. platā. z qd ibi no. per Bar. C. de sen in talibz em iura dāt iudici officii limitatū. qdā aut sunt iudic cōmissa: nō in figura iudicij termināda s; in hoc officii exequendo vt cogere clericos qñqz ad pñmotionē ad residētiā ad aliqd offi. z in his z similibus locū hñ dicit Jnn. vt liget z valeat i pmissa cause cognitione. Rō. qz in talibz nō reperit ordo a iur tradit in mādādo talia z pñsumēdū est p iudicē in his qd suo offi. sunt cōmissa. c. innotuit. de eo qd fur. or. in. p Jnn. Et pñd ctis? ergo cū qñrē vtrū sit obediēdū iudici facto vel verbo aliqd agēti dñt inque siue: aut nō erat iudex sup eo qd statuit vel decre uit z impune nō pareat z pñt sibi de facto resisti. d. c. vt aiari. z. l. pñbitū. z nō est parēdū. d. c. si domus z iulian? id qd pceptū nō est delictū. z tñc aut loqmur in his qd deduci debēt in iudicio se uato iuris ordine oblato libello lite conte. z si in his hoc ordin pñtermisso nō valet qd agit nec ei obtemperādū in toto ti. commi vel epi. aut loqmur in cōmissis suo officio vel arbitrio: tñc siue dicto siue facto exequat nō est de facto resistēdū s; obtemperādū vñ si displicet. appellādū intelligo verū cū p appellatiōē pñt illa executio de facto retractari p iudicē appellatiōis. c. nō solū. de app. s. eo. li. si aut retractari nō possit vt si pēdēt appellatiōe vel alio modo rescissio nō vult exēq sniam corporale captiuitatē: qd possit sibi resisti violētē postqz periret iustitia partis per tale lem executionē ne em pereat ius de facto qdā al. pñbita sunt cōcessa vt sibi ius dicere z capere debitōrē fugitiuū z repertū in flagratū crimine. l. ait pñt. s. si debitorē. ff. de his que in fra. cre. z no. Jnn. in. c. olim. de re. spo. z. l. capite quinto. de adul. fac. l. j. C. de se. z qd dicit post Pau. i. cle. j. de re. in. vbi pmissa executiōe in casibz illi? cle. dñ retardari si p executionē periret ius partis bec bñ no. z vide ad materiā: vt no. in simili in. c. ij. de dila. Et pñdictis apparet qñ dicit spectare aliqd vel nō ad officii iudic. nā sumēdo officii put principaliter radicāt in ipso iudice id qd ager circa illud valet z est ei parēdū fm dicta superius. Que dam hñ principaliter nō sumit initii in pñonam iudicis s; pñtis vt actiones z obligationes in his si deducta fuerint in iudiciū nō dicunt spectare ad ei? officii z impēsam si nō fuerit postu latū nō tenet. l. iij. s. si. ff. de dā. in se. postqz nō debitis actionibz deductū fuerit in iudiciū magna est iudicis potestas in pñcedendo z sniando: vt terigi. s. in. l. nota. z imperādū. C. de iudi. in pñ. qd offi. qñ incipiat vide in. c. significatē. de app. in nouel. Alijs etiā modis dicunt spectare ad officii iudicis ratione cause vel pñone vel loci nō siue iurisdictionis. l. extra territorij. de iur. om. iij. C. pño plenior tñ intelligētiā pñdictoz qñ cñ pñstitutio vel statuta

Ex pñdictis. Adde dy. hñ in. l. dñiū. C. de decu. z. l. j. z si. C. de iur. om. iij. l. vlti. de of. pñe. vñb.

statuta prohibet aliqd attentari per iudicē vel limitate aliquid concedat sibi: puta q non audiat bānitū vel q possit inq̄rere su per crimib⁹ vsq; ad biēniū z non vltra vtrū valeat si faciat cō trariū vel aliter q̄ statutū dicitur: videt q non: nam ad vilitatē actus sufficit sola legis p̄hibitio. l. nō dubiū. C. de legi. z forma tradita a iure nō minus est seruāda. c. cum dilecta. de p̄scriptio nibus. z. d. l. diligēter. ff. manda. C. In sūm: qz multa fieri nō de bent que facta tenēt si exceptio non opponit. l. j. §. dubiū. qñ ap. sit. z. l. si. ff. qd me. cau. C. Aduerte Ja. de are. disputauit qñem de bānitō cui per statutū ois audiētia denegat an valeat si fue rit per iudicē ad audiētia admissus. C. Sol. dic q aut illa ppo sita z sine cause cognitione exceptio fuit coram iudice pposita cause cognitione. C. Aut non fuit in iudicio deducta primo ca su valet iudiciū si iudex cum retulit forte nō pbata vel tāq; non rite bānitū vel de bāno exceptū sit. ar. ff. de re iud. l. cum platis. C. de fi. inst. l. si. z. l. quod si in diē. §. j. de compē. C. Sēdo casu nō valet snia quasi non discutit de eius veritate videat atēpisse legē quo casu perinde est ac si exp̄ssio iuris errore pñciasset: pu ta bānitū audiendū. c. j. de iudi. l. j. §. item cuz contra facias. ff. que sen. ff. ap. re. C. Tertio casu. l. cū fuit i iudicio deducta dicit rō valere iudiciū: qz contra formā statutū sic legem factū est. l. non dubiū. C. Item in omni iudicio requiritur actor: reus z iu dex. de ver. sig. forus. §. in omni. de iur. cal. l. j. circa prin. sed hic deficit q actoris officio fungi pōt z paria sunt non esse vel esse z n̄abile. l. j. §. si. ff. quod cu. vniuersi. C. Item qñ alicui denegat iudiciā pro fauore suo vt minor p̄digo z similib⁹ nō valet iudi ciū ipso iure contra ipsum. l. iij. C. si aduer. rem tu. multo magis si n̄ eius odium: vt in reg. odia. z hanc partē tenet ipse vt no. Jo. in. in Spe. de sen. §. in tra. in addi. pro cuius opi. allego. l. cū nō uis. de col. de re. contra illā decisionē. facit qd no. in. c. ij. de offi. dele. §. eo. l. vbi si iudex agit aliter q̄ canon statuat valet qd sa ut ad idem qd no. §. eo. l. de offi. or. c. j. in fi. super ver. non atten er. vbi valet snia iudicis contra legis p̄ceptum. C. Item si sta utum p̄hibet testes receptos contra magnates redargui de fal so tñ si iudex eos de falso iudicauit valet snia: vt not. Bar. in. l. obtem. ff. de pe. z canon p̄hibet audiri excoīcatū z tñ si iudex iudit valet iudiciū. c. j. de exco. §. eo. l. iij. Item cum statutū p̄hibet iudiciā videt valere iudiciū si exceptio non opponat: vt notat Bar. in. l. si. sublatā. ff. ad treb. z. l. cum lex. ff. de fidei. vbi ple ius per eum. itē post pemptam actionē p̄scriptione vel aliter va et iudiciū si exceptio non opponat. l. cum putat. ff. fami. herci. C. Ex qbus inferē q p̄hibitio directa ad iudicē n̄ sic agit vel e audiat vel ad partē ne agere valeat non reddit iudiciū nullū actum fuerit sūm cōtra p̄dictā decisionē. C. Quid ergo di cendū ois meus dñs Bal. tangit illam qñem in. l. non dubiū. d. fi. C. de leg. referēs dictam qñem Ja. de are. z Bart. vbi. §. C. Ex dictis tñ suis non remanet intellectus clarus sed in qua am sua disputatione statuto ciuitatis cauet q̄ fenerator: zc. ple ius distinguit z sic aut p̄stitutio denegat alicui audiētia ppter ersone improbitatē z inhabilitatē z p̄cessus est nullus in qua ior casibus. Primo qñ est exp̄ssus talis error in libello vñ snia ura dñ in snia iudicamus pro tali bānitō: exp̄ssus enim error in sia vel libello reddit iudiciū nullū. l. cum platis. de iud. vt. d. c. Sēdo qñ talis exceptio fuit a principio opposita z iudex non dimisit eā. C. Itē qñ admittit z non est passus eam vtilitari p̄ficer dñ pñciari z valet iudiciū. d. l. si. de fidei. vñ. cum fi. C. Si tñ denegat audiētia ppter more diuturnitatē z p̄sumptā acto s iniquatē z tñ valet iudiciū si nō fuerit opposita exceptio. l. j. accusatōne. ff. ad turp. z. l. emptor. de p̄scri. lon. tem. C. Aliqñ bibet ppter factū p̄cedentis ad id qd nunc agit sūratem siue iormitatē. z tñ similiter valet iudiciū. l. nam postea. §. si dāne ir. de iurē. fa. per. l. cum putat. z. l. posthumus. §. si q̄s ex his de in ius vo. Hec vera cum p̄hibitio h̄ causam p̄petuā p̄hi itionis: secus si tpālē z sic intelligit de excoīcato z ita residet p̄dicta disputatione z loquit solum cum p̄hibet audiētia sed multis casib⁹ nō tractamus de audiētia denegāda per iudicē d lex ordinē siue modū statuit vel sibi aliqd p̄hibet an si fac. ipso iure nullū glo. in p̄dicto. c. j. de offi. or. tenet q nō: z p̄cor t in hoc iura q̄ plura similiter: qd alia faciūt in sūm: in q̄ dñe te soleo me reducere ad doctrinā que est sing. in cle. j. de iurep. i enim post multa que faciūt pro z contra: cludit q aut iudex cipit iurisdictionē ab aliquā p̄stitutione modificatā vel iuris tōez adeptā in dici restituit certa forma nō seruata: z tñ omif talis modi vel forme vitiat dispositionē all. c. puida. iuncto. p̄uis. de elec. §. eo. l. i. z. l. cum hi. §. si p̄or. ff. de trāsa. C. Qñq; der nō recipit potestātē a p̄stitutione q̄ tradidit sibi certū mo im siue formā: sed ante ipsam p̄stitutionē h̄z iurisdictionē super o actu: z tñ valet actus forma illa p̄termissa. exēpla ibi per eū intelligit hoc verū nisi p̄stitutio supueniēs z inducēs talem adum siue formā haberet annexū decretū sicut est. §. de rescri.

statutū. in fi. z ibi cū multis si. in qbus semp reperies hoc decre tum irritas qd sit contra z recte: qz non incūbūt omnia iudici in p̄gressu cause sunt cēsenda z de forma vt in simili dicit tex. in. c. ecclesia. de ele. iūcto. c. qz ppter. eo. tit. z qñ cognoscat an aliqd sit de forma. vide per Bar. in. l. j. C. qui admi. ad bo. pos. charta vltima. facit qd no. Jo. an. in. c. q̄q. de vsu. §. eo. l. i. in nouel. sup vlti. glo. C. Ex his pōt instrui qñ iudicis officiū h̄z formam seu modū annexū an omisio talis forme vel modi vitiet factū iudi. z hoc no. C. Sēdo opp. de. c. p̄. z. §. de offi. dele. z. l. j. C. de iu. om. iu. z. c. j. de app. vbi valet q sit a iudice etiam si nō spectet ad eius offiū id qd facit. Sol. dicit glo. in illis iurib⁹ hoc operatur progatio iurisdictionis h̄z enim p̄sensus partiū nō possit facere cum iudicē qui nulli p̄est iurisdictioni. l. p̄uatoz. de iurisd. om. iud. tñ iurisdictione limitata in reb⁹ tpe vel p̄sonis pōt ad alias res p̄ sonas z tpa progari z fm quosdā etiā ad alia loca: plene no. l. c. p̄. z. §. de offi. dele. in nouel. z. d. l. j. z per Ly. z Bal. in. l. si q̄ ex p̄sensu. C. de epi. aud. vbi plene de materia progationis in q plura occurrūt dubia. Sed inter cetera omisio alijs q in foro penitentiali nō h̄z locū materia progationis nec in spiritualib⁹: vnde nō suus ep̄s non pōt in foro penitentie absoluerē alienū pa rochianū nec ordines nec alia sacramēta ministrare sibi q̄tūcū qz talis subditus p̄sentat de po. nullus. de penitentis z remiss. omnis. de pe. dist. vlti. placuit. de fo. com. significasti. et ibi not. in hoc p̄fistit differētia quo ad progationē inter iustū forz z pe nitentiale ex alia: qz progatio quo ad illa spiritualia requirit p̄sen sum p̄prij iudicis: vt no. Jo. an. in. c. p̄. z. §. de offi. deleg. z in alis pōt fieri progatio etiā p̄prio iudice p̄hibēte qd an sit verū qñ esset sp̄ritualis recepturus. no. Ly. in. d. l. si quis ex p̄sensu. z Jo. an. in. addi. Spe. de cōpe. iud. adi. z plenius per Bar. l. l. j. §. ex post. de ope. no. nū. C. In clerici. aut certū est q nō possunt iurisdictionē nō sui iudicis progare sine p̄sensu sui ep̄i. c. si diligēti de fo. cōpe. C. Differt etiā iste forus penitentialis a iudiciali in alio qz ratione delicti nō forit q̄s forz penitentie vbi peccauit secus est in foro iudiciali. c. si. de fo. com. z quod no. in. c. j. xvj. q. j. similiter videt q etiam extra locum p̄prij possit iudex suus p̄fessōes audire subditos: absoluerē: iniungere z similia vt no. Jo. in. sum. de pe. z re. §. cui p̄fendū. post prin. non sic progari posset iurisdictione extra locū ne videtē requirendus p̄sensus p̄prij iudicis: vt d. l. si qui ex p̄sensu. per Ly. z in. d. c. p̄. z. §. i. nouel. C. Et ex istis differētijs insurgit dubiū satis forte vtrū. l. ep̄s possit p̄cedere literas indulgentie suis subditis pro opere in al terius p̄oces p̄struēdo hanc. q. plene examinaui in. c. postula sti de fo. compe. in repe. de oppositionib⁹. z vt ibi dixi dubitatio questionis p̄fistit in duob⁹. Primo an illa indulgentia dicat re spicere subditos p̄cedentis ex eo q effectus indulgentie comi tatur eos an nō dicat respicere locū. h̄ effectus comitē subdi tos put per multa similia ibi p̄bo. Sēdo p̄fistit dubiū an p̄ce dere indulgentias sit de foro penitentiali: qz posset ep̄s suis subdi tis vbiq; indulgere sicut z absoluerē in foro penitentie in quocū qz loco. an nō dicat esse iurisdictionis nō ordinis: z q ep̄i etiam p̄prij possunt eas exercere ex quo sunt p̄ficta. dignitatis. c. trāsmisum. de ele. non sic aut si essent ordinis ep̄alis: vt ibidem z. j. dicam. non ob. q videtur de foro penitentiali ex eo q per talē indulgentiam consequunt subditi remissionem peccatorū: z sic absolutionē quandam que extra territorij de subditis fieri pos test. d. §. cui confitendū. illud dictum Jo. ostien. non est sine dubi tatione: nam videtur contra cle. super cathedram. de sepult. vbi predicatorēs z minores extra loca deputata ipsis non possunt audire illos quos possunt alias admittere super ipsis confessio nibus z penitentis. z illum tex. contra hos allegat Archy. di. in c. placuit. de pe. dist. in. vj. Sed non ob. quia predicatorēs z mi nores in audiendis confessionibus absolutionibus z peniten tijs non sunt curati: z conceditur eis illa potestas iuris quodā extra ordinario z speciali. plati autem vt curati ministrant talia z inter suos subditos iure illoz ergo. l. curatoz potestas vt fa uorabilis amplianda est: istoz aut velut extraordinaria restrin genda: vt no. Jnno. in. c. si. de offi. archi. in fi. z facit quod no. in c. j. de rescri. §. eo. l. i. z. l. cum qdam. de libe. z posth. vel ideo illud est in cle. super cathedra. qz ita stricte eis hoc p̄ceditur: vnde nō mirū si non possunt egredi terminos sibi deputatos. l. in agris limitatis. ff. de acqui. re. do. talis autem limitatio quo ad subdi tos non reperitur p̄fira curatis: igitur possunt extra audire z absoluerē subditos in penitētia: tunc ex eo quia videntur volū tarie iurisdictionis z sic possunt. l. j. ff. de offi. p̄con. tum ex eo qz hec potestas dependet a potestate clauis z dei vice fungūtur in alio actu vnde non habent quo ad animas sibi commissas terri torij limitatū sicut nec etiam ipse deus. ar. l. j. §. qui mandatā ff. de offi. eius cui mand. est iurisdictione. Redēdo igitur ad pro positū quare magis subditi p̄fist in penitētia extra territorij: absolui a curato suo q̄ absolui per viam indulgentie. rñdeo z dñ

Petrus de anchorano.

eo qd pcedere indulgentias non est ordinis sed iurisdictiones vt
predixi absolueret aut a penitentia est ordinis sacerdotalis nec
possit impartiri ab alio qd a pbytero qd alius non hz clauis. de
pe. di. i. multiplex. z. c. verbu. ¶ Item vt p dicit. s. pcedere indul
gentia extra locu est principaliter puidere illi loco z de ipso dispo
nere z ordinare qd est pphibit. c. scriptu. vj. q. iij. z. ix. q. iij. nullu
cum si. audire no subditum in pfectione extra locu non est dispo
nere vel ordinare de loco sed puidere saluti anime eius sibi tra
dite z ille non videt immittre falcem in messiem alienam sed spicas
manu pterere z aias a vitis purgare z comedere. l. ecclesie icoz
pozare z ita exponit Arch. in. d. c. scriptu. Tertia principaliter
glo. op. c. j. xcv. di. vbi pbyteri exercet ea que non spectat ad eoz
officiu sed epi vt chrismare. Sol. vt in glo. ibi ad primum casum
contra z. vult ergo glo. qd ex demonstratione possit sacerdos chrif
mare z sic exercere ea que sunt ordinis epalis sicut ordinare cle
ricos chrisma plicere virgines vel altaria psecrare. l. xviij. di. q.
uis. z. no. in. c. q. uis. z. no. in. c. trāmissam. de elec. z. intellige qd il
la possunt simplici sacerdoti cōmitti per papā lz etiā de ipso sit
dubiu: vt no. in. c. q. uis. epi aut illa que sunt ordinis epalis ma
dare nō possunt nisi epis. de cōse. ecc. vel alta. a qua. sed dicendo
istud non videt bene dictu. nam iurisdictiones pōt qd demā dare
etiā non habēti qd ille cui demandat fungit vice eius cui māda
ta est iurisditio. j. eo. qui per altu. fol. aliud in mādante iurisdit
tione aliud in collatione sacramētoz illa enim possunt demāda
ri non habēti in seipso qd alij ministrare dz. vnde etiā papa non
posset demā dare nō pbytero pfectionē corporis xpi vel pātē
ligādi z solvendi qd est pphibit pbyteroz. de pe. di. j. multiplex. et
c. verbu. z. lxxv. di. ecce ego. iurisditio demādat non habenti z
hoc ideo qd facilius psequit eam mādans z verbis solummodo
puta pfero electionē vel collationē z ideo facilius ea nō mādat sz
collatio sacramētoz versat in solis verbis z erigit etiā factū e t
impētionē characteris anime pferētis quasi qui nō hz non potest
dare alteri etiā ex demā datione: vt no. Arch. in. c. j. xcv. dist. z. j.
q. vij. daibertu. item facilius renocat iurisditio qd sola voluntate.
l. iudiciu soluit. ff. de iudi. illa aut sacramēta semel suscepta deo
adherent ossibz qd non possunt separari sicut anima a corpore vi
uo nec eis auferri quo ad virtutē sacramēti vnde fmi quosdā nō
pōt papa pphibere pbytero baptizare vel corpus xpi plicere vel
epo ordinare vel chrismare impedire sacramentum ministrare.
de quo leg. z. no. in. c. q. uis. de p. ue. z. d. c. xcv. di. de p. se. di. v. man?
Sed vtrū papa possit cōmittere sacerdoti vel cle. inferioris gra
dus ordinationē clericoz psecrationē ecclesiā z alia que sunt
epoz: vt. d. c. q. uis. cōis opi. est qd sic ex quo habent adminiculū
ordinis: carētibz aut ordinē laycis nō videt qd papa possit ista
4 cōmittere qd dicit vt no. in. d. c. q. uis. ¶ Et p qd quare non pos
sint demandare sacerdotibus collationē ordinis sacerdotalis z
alioz ordinū inferiorū cum sacerdos eos habeat z sic videtur qd
eos dare possit non occurrit mihi bona ratio nisi quia illa sunt
ordinis epalis in pferēdo. d. c. q. uis. ea nō que essent epalis iur
isdictionis vel autoritatis bene posset demā dare pbyteris. qd
dicit vt no. in. c. accedentibus. de p. in. in. nouel. z. qd sit ordo epa
lis qd dignitas vel autoritas que iurisditio. vide in. c. si. de offi.
archi. in. nouel. ¶ Tercio circa si. glo. op. qd forme a iudice etiā
si nō spectet ad eius officiu fortitū effectum vt patet in ordina
tione z psecratione nō sui epi cuius ordinatio de alieno subdi
to z psecratio de non sua ecclesia valent. s. de tem. ord. qd trāsa
tionem. z. no. in. c. gratū. eo. ti. ¶ Sol. dicit glo. fallit in spiritua
libus que depēdet potius ex potestate ordinis qd iurisdictionis
pbatur. s. de or. ab epi. q. renū. epi. c. j. virtus enim sacramētoz
non impedit qtuqz ad essentia etiā si minus canonice ministrent
puta in aliena dyoce. vel inter nō suos subditos vel etiā d iura
vel contra pphibitionē pape: vt dictū est. s. z. facit qd no. in. c. ple
riqz. de ele. z. ix. q. iij. nullū. vij. q. j. epi in dyoce. j. q. j. ordinationes
ad essentia ideo dixi qd quo ad collat. sacramēti executionē non
pōt tribuere qui non hz potestatem sacramēti pferēdi. d. c. epi in
dyoce. ¶ Et aduertēdū qd certis dignitatibz vt archiepali ab
5 batiali sunt certa insignia deputata his igitur vtrū quis vti pos
sit extra loca sibi cōmissa. plene est in cle. archiep. de p. in. z. ibi
de his que depēdet a potestate ordinis vel clericā deponere ver
berare siue to: mētare que nō possunt expediri per nō habentem
ordinē z iurisdictionē. c. j. xcv. di. per glo. z. vide qd no. in. cle. attē
dentes. de sta. mo. z. de omnibz sacramētis z virtute ipsoz ac na
tura vide. j. q. j. sed nondum. de accu. veniens z plene p. 3o. an.
6 in rub. de sa. non rei. ¶ Et qd multis modis sumat sacramē
tum. vide Arch. j. q. j. multi. z. hec sint dicta breuiter de executio
ne z exhibitione sacramētoz extra officiu exhibita vel suscepta
careat iuris effectū. Illa nō qd cōpetūt ratione iurisdictionis vel
cure animaz si nō fuerint a suo iudice vel curata attērata ipso iu
re sunt nulla quo ad vtrūqz. s. essentia z ipsius executionē. C. si a
non com. iud. per to. z. c. qd autem. de pe. z. re. z. cle. pastozalis. ad

fi. de re iu. ¶ Querit glo. si iudex excessit officium suum in p
nūciādo: qd pcedat pdenare vsqz ad. x. z pdenauit in. xx. an vo
leat snia de. x. z ponit opi. z primo illam 3o. glo. qui tenuit
non. idem Accur. in. l. extra territoriu. de iurisd. om. iu. l. Aug. z
Zau. tenent dicit. s. qd in. x. valet snia z sic in nulla supflua. hāz
33o. in. l. ij. C. de re iu. z idem sentit 3mo. in. c. cum inter. de re
iu. z. distinguit qd aut snia ptenet plura capitula z diuisa aut iu
ra capitula z pnera aut vnum tantū. Si plura diuisa valet ino
in quo est pūciatū. l. quedam mulier. fa. ber. z. l. si. de iurepa. ff.
tot videant snie quot sunt capitula. l. scire debemus. ff. de x. o.
Si nō capitula sunt pnera: tunc idē qd in vno in quo dicitur
sup toto dz pūciari absoluēdo vel pdenando als nō valet
in eo qd pūciatū est. l. in hoc iudicio. fa. ber. contra illā tñ o.
all. l. j. s. si stipulati. ff. de ver. ob. z. de ne. ge. l. si autē. s. pterea
ad singularia rēdit z pcludit qd in vno. c. vel pluribz pneris sua
non valet. idē tenet 2y. in. l. j. C. si aduer. rem iu. z. idē 3y. Bar.
l. extra territoriu pallegrata. ¶ Sed ego ex dictis dñi mei. v.
Bal. examino istā. q. distinguedo sic si querit an valeat snia in
parte petitoz: distinguit qd aut sunt plura capitula aut vnu
nerale aut vnum vniuersale. ¶ Primo casu aut sunt plura capi
tula separata aut pnera: si separata z per partes pūciatū quā
si tot sunt snie quot sunt res vt dixi z separatōz separata dz
ratio. l. si maritus. C. de do. inter vi. z. vi. z. l. etia. ff. de mi. ¶ Et
etiā in causa pūtionis: qd diuerse sunt cause pōt pūciari i vno
z non in alia simul in causa petitoz: z possessorij. l. j. in si. q. s.
fine app. ref. z. l. j. C. de app. si nō sunt pnera idē est dicendū
dicā. j. in vno capitulo singulari: qd plura pnera p eodem rep
tant. l. eum actū. z. l. at qui natura. s. scruola. de neg. ge. ideo
xi pnera quasi dicā vno spiritu z vna essentia subsistūt diuē
vero dicunt: qd ex diuersitate factorū separatōne recipiūt. C. i
vnus ex plu. app. l. j. ¶ Secdo casu qd est vnu capitulū singu
re: tunc sunt opi. varie in glo. z. s. tetigi. z. dic plenius qd au
nūciatū in pluri errādo in iurisdictione z non valēt etiā in eo
potuit pūciare: z sic est vera opi. 3o. hic. z. Accur. in. l. cū cea
ratione. C. qd puo. nō est ne. canonizata. ij. q. vij. sicut. vbi veru
der admiscet z adiungit sibi psonā incōpetentē in pūciādo: z
nō valet qd agit. c. cum super abbacia. de offi. delega. ita cum d
miscet summa vltra suā iurisdictionē arguēdo de rebz ad psonas
l. qui plures. ff. de vul. et pu. ¶ Idem puto si stante iurisdictione
pūciatū in pluri vel minori et de residuo nihil dixi: qd cū snia
causē ab instātia z iudicio que sunt indiuidua: ergo et snia
esse indiuidua. l. et error. in parte indiuidui torum vitiat. l. si v
C. de testa. ¶ Item absurdū esset qd remanet instātia iudicij
pendenti sup iudicio in residuo vel intelliget absolutus vbi
absolutione non appareat de rescripti recitatione vt dicam.
statim. et intellige hoc verum nisi ex necessitate oportet iudici
pūciare sup parte vt est qd perit instātia p parte. l. si cum do.
s. si. fo. ma. ¶ Item cum instātia est diuisa in plures a principio
vel ex postfacto vt inter plures reos. l. reos. s. cum in tabu.
duobz re. vel inter plures heredes. in quos instātia sicut obli
gatio diuidit p hereditarijs positionibz. l. j. in si. ff. de pto. sit.
et no. Bar. in. l. j. C. si aduer. rem iu. ¶ Item hoc verū cum om
titur pars principalis rei deducit in iudicio: secus si omittat
qualitas vel aliqd accessorij: quia taliū omisio nō vitiat snia
sup principali articulo. l. in delictis. s. si detracta. ff. de nora.
l. ij. C. de pe. et. l. ff. si cau. ¶ Itē intelligo nisi de parte debiti
queat per pfectionē partis: qd sup illa parte videtur p possit
cere pceptū et sup residuo causa vtilitatis: vt. l. qdam estimau
runt. ff. si cer. pet. et. l. qui solidum. de le. ij. et. l. in fideius. de vsu
Et hec sint dicta cuz est vnu capitulū et in pūciatione super
omittit pars substantialis qualitatis vel ipsius necessaria qd
ris de iuribz pūciationis apparet ex pdictis. ¶ An autē su
illa qualitate vel accessorio sic omisio possit nouum iudiciū
cohari non psequor sed remitto ad no. in si. per Bar. in. l. feni
tus. ff. de ex cu. z. de adul. l. denificasse. ¶ Alio nō casu cū est vnu
capitulū generale sub se ptenēs multas species vt tutele cur
ne. ge. et in hoc distinguit duo mēbra. primū est qd in eadē spec
vel diuersa ipsius administrationis est erratū in calculo sed su
vno capitulo vel pluribz pūciatū sup alijs in snia nihil dictū
primo casu cum. l. in snia apparet falsa cōputatio calculi pū
qd dixi. x. z. x. facit. xx. ideo in. xx. te pdeno tunc videt valere
xx. qd de tāto pūciat qui plus pūciat. ff. de in. l. iur. l. cū su
ti. et. l. is cui. ff. quēad. ser. ami. et hāc opi. tenet gl. que loquit
directo de errore calculi in. d. l. ij. C. de re iu. sed in. l. j. de erro. ci
videt dicere qd error expius vitiat in totū qd inducit vniformi
vitij et est visibile secus si de errore pateat p relationē ad actū
nō cū videt qd snia sine vitupatione apparere possit redargui
de nullitate ex inspectione actorū sed bonauel iniq. ad hoc quo
no. 3mo. in. c. qm d. de pba. in. nouel. sup vlti. glo. ex p ista disti
rētia de vitio visibili. facit. l. si. C. de edi. di. ad. tol. in. l. si quis
gatum. ff.

gatum. ff. de fal. glo. ff. in d. l. j. C. de erro. ca. in hoc membro. si cū
est error calculi expressus in sententia non valet sententia quod potest in
telligi verum in eo in quo est error calculi expressus falso computo adema
uit in pluri in quo pluri non valet sed usque ad verum computum
valeat ut sic procedat cum glo. d. l. j. et potest hoc tolerari ubi condē
nauit in pluri expresso ut dicitur falso computato sed si adēnauit in mi
nori puta in x. ubi debuit in xv. q. x. redigantur in xv. sine noua
sententia non videtur dicendum quod quo ad v. que deficiunt sine scriptis non
potest intelligi adēnatum nec ut l. si. C. de sen. ex pe. reci. nec quod de
est sententia iudicis lex supplet in facto. sed in iure sic quod in l. j.
ff. ad turp. item non est dicendum quod daret instantia super dictis. v. non
enim videtur quod possit remanere in pendentis pars iudicii: quia non
posset de ipsa discutere quin refricaret. questio etiam de positio de
cisa et si prima fuit adēnatoria illa posset esse absolutoria quod esset
absurdum super eodem facto et actione indivisibili quo ad in iudicium
deducta. ad hoc facit optime quod no. Inno. in c. cum ptingat. de
offi. dele. Item sententia debet imponere finem et non esse pendentem
et si ex materia prima litis remaneret. l. terminato. C. de fru. et
li. expen. et sequeret absurdum quod super eadem ratione reddenda pu
ta tutela vel cure in libello petita posset fieri plures sententie si in
qualibet diceretur fuisse erratum in calculo expresso errore in sententia naz
si non exprimitur nulli dubium quod non possit. d. l. j. Et his delu
di possit quod sententia lata expresso errore calculi in maiori summa valeat
usque ad debitam summam: quod in illa reperitur sententia lata descripti re
tatione sed lata expresso errore calculi in minori summa non valet
quod in eo quod deest non intelligitur condēnatus vel absolutus.
et quod instantia remaneat in pendentis est absurdum: ut dicitur et sic dicitur
intelligi glo. l. j. de cr. cal. Sed dices quare ergo non vult sententia
in minori summa lata super vno capitulo absque falso computo debet
enim tolerari factum suum ratione erroris in facto usque ad sum
mam debitam quod deest assensus iudicis quatenus est erratum. l. si
per errorem. ff. de iur. iur. sed cum adēnat in minori simpliciter et
de residuo nihil dicitur videtur vel dividere velle instantia iudicij vel
eienter contra legem agere quod cauere quod debeat super toto pronuncia
re. l. in hoc iudicio fami. her. minus ergo est tolerabile tactum suum
illo casu. Item error calculi venit pfectiue ad sententiam super qua
debeat eius veritas fundari quod dicitur. x. v. faciunt. xvij. ideo in
his re condēno. Item verba emissa in modum impertinentis
aus debet vitari sententiam etiam si sint falsa: ut no. Inno. in si. in
cum bertoldus. de re iud. et ibi in nouel. super glo. si. contra hanc
ationem fac. l. qui testamento. ff. de excu. tu. ubi verba que veniunt
ad sententiam per modum finalis cause si sint falsa reddunt eam nullam
ibi ex illa falsa causa resultabat error iuris h. facti et no. istas p
lationes ultra alia in predictis punctis et hec sunt dicta quod in c.
generalis deducta in sententia apparet error calculi. Sed si super cer
tis speciebus est pronuntiatio super alijs nihil dictum an valet sententia in
expressis: et quod iuris i. omittis. vide in l. j. C. de iudi. C. lenio ad
litum membrum. i. cum est iudicium vniuersale et in istis vniuer
alibus iudi. dicto: meus aut loquor respectu personarum inseparabi
ter connerarum et hys locum. l. in hoc iudicio. fa. her. aut respectu
erum et hys locum. l. j. C. de iudi. et l. si filie. §. familia. ff. fami. herci.
Item in casibus in quibus dicit sententiam super parte lata non valere
intelligi verum nisi sententia nulla fuerit deuoluta ad iudicem appel
lationis quo casu iudex appellationis poterit dictam sententiam refor
mare: nam nullitas facit eum succedere in iudicio. l. titianus. ff.
quod cum eo. facit. c. ray. de test. Distingue ergo ex predictis cum
uerit vtrum valeat sententia in parte petitoris quod aut erant in libello
deducta plura capitula separata aut plura conexa aut vniuersalia.
vno casu potest iudex per partes pronuciare per viam pall. C. se
do casu. i. cum plura capitula sunt conexa et idem est dicendum quod
vno capitulo in quo an valeat pronuciatio super parte distingue
am aut est vnum capitulum generale aut vniuersale aut singula
re: si generale: tunc aut pronuciatur in minori vel pluri per errorem
licet: et tunc aut hoc non expressit in sententia et non nocet. l. j. C. de iudi.
Aut hec expressit: et tunc aut pronuciatur in maiori et valet in
quo debet. Aut in minori et in nihilo valet. ratione. §. dixi.
et aliter pronuciatur super petitione generali si non loquimur de
vniuersali et subdistingue: ut §. per Bal. ver. igitur ad vltimum
embium vltimo casu cum est vnum capitulum singulare: dic quod
ut in eo pronuciatur pro parte et de residuo nihil dicitur: tunc aut
cit hoc ex necessitate: quia instantia erat pro parte diuisa vel
pro parte precepta et valet in parte. d. l. si constante. §. finali. et l.
in si. de ptozia stip. aut non suberat talis necessitas: et tunc aut li
debat de parte super qua pronuciatur per pfectionem: et valet. d. l. qui
am estimauerit vel aliter: et tunc aut est omittis pronuciatio in q
te vel accessorie et non vitiat talis omittis in principali aut est
missa pars ipsius rei in iudicio deducte: et tunc aut illa pronucia
o est deducta coram iudice appellationis et potest ipsam reformare
c. raynu. aut non est deducta coram aliquo: et tunc talis sententia
pro parte est nulla secundum opi. Jo. quam teneo et dixi. C. et restat

respondere ad sententia que faciunt pro opi. sententia quibus refert Jo. an. in
d. c. cum inter. et primo ad. §. si stipulati. de quod loquitur in actu qui
potest pro parte valere et pro parte non. in aut. de non alie. §. si aut
et in i. de au. tu. §. j. et est ratio quod in actu ambo sententia in quanti
tate expressa sed in sententia lata in minori summa non dependit assen
sus partium nec ab eis trahit originem. Sed a iudice et inuitum
sententia. l. inter stipulati. §. j. de ver. ob. Item sic per partes pronu
ciando non informat se cum libello quod est necesse: ut l. fundus. ff.
coi diui. c. qualiter et quod de accu. non ob. l. si aut. de ne. ge. et l. qd
in diem. §. ff. de comp. et de sententia iudicio tu. l. j. §. pterea. l. in reb.
§. si. ff. commo. quod ibi erant due cause directa et sententia unde valet et
sententia indirecta etiam si nihil dictum sit de alio: ut predicti non ob. l.
apud celsum. §. j. si ponat ibi recte casus: ut ibi no. non ob. c. j. de
arbi. eo. li. unde cum. xv. petere valeat sententia illius qui pronuciatur
in. v. et illius qui in. x. quo ad dicta. v. de residuo in petitione de
ducto nihil dixerint ad idem. l. no. distinguemus. §. si plures. ff.
de arbi. et vere multum ob. ppter pformitatem que est inter arbitria
et iudicia. l. j. ff. de arb. oportet ergo dicere quod aliud i arbitrio quod
trahit suum principium a assensu partium et accedit ad naturam con
tractus. l. j. ff. de arbi. unde idem quod in stipulatione dictum est
aliud in iudicio quod in ingressu pgressu et egressu reddit in inuitum
ut. d. §. j. Bal. dicit quod ibi in residuo absoluit arbitrum qui in mino
ri summa adēnauit quod est diuinare alia multa sententia fieri pos
sent contra istam opi. Jo. que elicias ex no. ex reg. vtile. j. eo. et sol
ue: ut in solutione dicti Brocardi prout ibi no. C. et iurta p
cta incidenter quero de duabus questionibus. primo est in casu
in quo lata est sententia in parte petitoris quid in alia parte an in ea
intelligatur adēnatus vel absolutus et intelligi quoniam in casu quo
tenuit in parte deducta in sententia multominus in parte omittis ista
q. format Inno. in d. c. inter. et l. j. in l. j. C. si aduer. rem iud. et di
stinguit Inno. inter petitionem que contineat capitula separata
et petitionem generalem que sub se plures habeat species et ius
epale administratio tutelle cure negotiorum gestorum et simi. et in
ter petitionem singularem certe rei vel summe. C. primo casu
non est dubium quod potest hodie pronuciare super vno capitulo cras
super alio et sic de singulis. C. In secundo membro est dubium.
nam Inno. tenet quod videatur in alijs capitulis deductis in sententia ab
solutus: ut sic adēnato in expresso inferat absolutionem in tacito. ar
gumen. c. nonne. de psump. et C. de procurat. l. maritus adducit
pro hoc. l. j. C. si aduer. rem iud. sed Acc. ibi contra quod placet de.
et Jac. de ra. ut ibi per l. j. qui respondit ad. d. l. j. quod ibi tutor sit
in parte condēnatus et in parte absolutus contra quam partem
absolutoriam restitutio petebatur. C. Idem fm de. condēna
tio et absolutio sunt species opposite. condēnatio: ergo non debet
operari absolutionem: quia sit idem actus. i. sententia produceret ef
fectus contrarios et tendens ad diminutionem operatur. Inno.
contra. l. legata inutiliter. de lega. §. et c. maioris. ver. sed ad hec.
de bap. et vide Specu. de senten. prola. §. qualiter. ver. quid si
peto. ubi distinguit an per iudices an per arbitros lata sit sententia
condēnatoria: ut in primo casu intelligatur absolutus in residuo
vero non. tu dic ut no. in d. l. licet. C. de iudi. et l. age. C. de trāsa.
vtrum autem cum est petitio generalis possit agi ad sententiam
post id quod non est deductum in sententia distinguere: ut ibi no.
C. Tercio casu cum est petitio certe rei vel summe: tunc dicit In
nocen. in d. c. cum inter. quod non videtur absolutus vel condēnatus
in parte non deducta in sententia ego dixi. §. in casu quo non valet sen
tentia in expresso non valet in omittis et sic verum est quod non sit
in eo absolutus vel condēnatus sed in casu quo valet in expresso ut
cum in eo omittis quantitate debita ratione qualitatis vel acces
sorie pronuciatur an ratione alterius sic omittis daret instantia et sic
non durat an possit nouum iudicium inchoari. et dic ut in l. j. et l.
si cum tibi. C. de iudi. l. non vtiq. de rei ven. et l. j. §. si rem. ff. de le
ga. ii. et l. denūciasse. de adul. per Bar. et l. qui ergo. §. pena gra
uior. per eundem. ff. de his qui notan. infra. C. In casu vero quo
instantia eiusdem rei vel summe est diuisa vel pro parte extracta
minus est dubium quod durat in parte omittis vel in parte pro qua
daret instantia. d. l. si constante. §. si fo. ma. ac. c. cum. §. et. de re
iud. C. Tercia questio est in casu quo non valet sententia in parte ei
us quod petitur quid iuris si iudex dicit in sententia et si dicta sententia esset lata
in minori quantitate vel aliter quod deberet ex nunc reducere eas ad
debitam quantitatem et in ipsa debita quantitate in his scriptis
condēno an per hanc clausulam possit dicta sententia sustineri. Ja.
de bel. disput. istam. q. in terminis: cauere lege municipali quod si
quis aliquem percussit sine sanguinis effusione condēnetur in. x.
C. Alia lege cauere quod qui commiserit aliquod maleficium in pla
tea puniatur duplici pena: accidet quod Petrus percussit Marti
num cum sanguinis effusione in platea et de eo crimine condēnat
est in. x. dictum est in adēnatione ut §. an per illa verba intelli
gatur condēnatus in. xx. et ita contra cum debeat fieri executio.
et videtur quod sic primo quia pena impositio non est in iudi. pote

state sed legis. l. i. §. calumiam. in fi. ff. ad turp. hinc etiam est qd
sufficit etiam iudicem pnuciare super crimine etiam si de pena
nihil dicat ut ibi si ergo ubi nihil de pena pnuclat. lex supplet
in toto multominus est quando de aliquo pnuclat. l. illud. §.
minus. de trib. z vsu. l. qui sic. ¶ Scdo expse non pot iudex ali
ter de pena disponere qd lex statuit. l. ordine. ad muni. ff. de fur. l.
non potest. ergo nec tacite quod est quando omisit pdeniare in
pena debita unde non pot iudex de privato crimine iniuriarum
reseruare hoies decurionatus. l. diuus. ff. de iniur. in multis alijs
argu. per hanc partem corroborat z concludit dñum. f. q. valeat
snia in. x. z p dicta clausula z si dicta sententia esset lata zc. nihil
operetur probatur primo qz continet penam incertam: ergo zc.
insti. de act. §. curare. ¶ Scdo qz videt pnuclasse in pluri qz
tum ad mentem non quo ad verba ergo non censetur lata in eo
pluri de scripti recitatione. l. i. §. z. ij. C. de sen. ex peri. reci. dz enim
ferri snia ex animo z mente non aut ex facto loq. l. dicere. in prin.
ff. de arb. item non dz dictus iudex super eodem facto ferre duas
snias qz hoc videt facere contra. l. i. C. quando puoca. non est ne.
nec dz in snia variare quia per primam functus est iudicio suo.
l. iudex postea. de re iud. c. in literis. de offi. dele. Bar. dicit hac
opt. veram si dicta clausula ponitur in snia post verbum condē
namus: quia non possit illud omisum corrigere: ut dixi qz clau
sula non reddit sniam conditionalē sed resolucendam sub condi
tione. l. ij. ff. de in diem adie. sed illa resolutio nō potest fieri per
iudicem: ut d. c. in literis. cum alijs si. ¶ Si hō dicta verba pro
feruntur additionaliter in ipsa snia ut si dicit quia constat nobis
fuisse delictum commissum ideo si pro ipso est pena. x. ideo illam
impono alias si est maior vel minor in illa maiori vel minori fm
formam statutoz te condēno. valet enim tunc dicta snia ac si nul
la pena exprimeret. d. l. i. ad turpilli. z ita no. Bar. in d. l. iudex.
¶ Et in qdum concordant quod snia pure lata in. x. quando de
buit condēnare in. xv. valeat videt opti. Jo. quam. §. tenui z dixi
post eum z alios qz in nihilo valeat non enim posset reddi bona
ratio differētie quare hoc valeat in parte in nullo ibi presertim:
quia non minus qūritas pene redditur certa per. l. in casu illo
qui per libellum: ut in casu. q. Jo. ar. l. i. ff. de iur. z fa. ig. sed dic. qz
in pena legis tempore sententie iudex habet magis latum arbi
trium in agendo z in minuendo qd super petitione in libello su
per quibus dz fundare snias alias lex vocat eum fatuum: ut. l. fi.
C. de fideius. li. z. d. c. qualiter z quando. iuncto pall. §. pena gra
uioz. lz loquatur quando cuz cause cognitione augeat vel minuit
alias si sine cause cognitione. dicit tex. in fi. lex supplet qz snie iu
di. deest. l. iij. §. si quis condēnatus. de re. in. qui. §. dimittit me
dubium predicto: um decisione in qua etiam lz per illum. §. lex
suppleat tamen in casu questionis loquitur quando quantitas
debita non descendebat ex obligatione legis sed hominis: nam
videtur lex velle supplere qz sententie iudi. deest in libello dedu
cta z per ista sit expedita. glo. cum multis suppletionibz: ut vi
distis. ¶ Descendo nunc ad alia vtilia: que per omnes aliquas
super ista regula applicare decreui pro quozum euidētia pmit
to qd de iure civili summa diuisio de iure psonarum est qz aliqui
sunt liberi aliqui sunt serui. insti. de iur. pso. in prin. de iure hō ca
nonico summa z breuis diuisio alia tradit. f. qz duo sunt genera
xpianoz. ¶ Unum genus qd mancipatur diuino officio z con
templationi alterum quod rebus terrenis z mundanis occupa
tionibus ut est genus laycoz de ambobus istis in canone duo
sunt genera. xij. q. ij. ¶ Quodlibet genus in plures species sub
diuiditur de quo nihil ad ppositū sed quo ad vtrūqz genus z sin
gulas eozum species est etiam pmittendum qz vtrūqz genus bz
suos superiores dei ordinatione. f. papam z imperatorem. deus
enim illa duo luminaria in mundo pstituit. c. solite. de ma. z obe.
quozum officia a deo sunt distincta qz non debet vnus alterius
iura usurpare nec pmissis actibus dicta officia turbare. xvj.
di. cum ad verum. c. duo. c. si imperator. de quoz distincta pote
state z superioritate vnus ad alterum hic non dico: quia plene
tetigi in. c. i. §. de consti. quam nondum compleni: verum qz cle
rici rebus temporalibus z obsequijs laycoz indigent. dicto
cap. cum ad verum: ideo propter istam quandam quasi cognat
tionem expedit quandoqz clericis habere recursum ad iudi
cium seculare. et econuerso laycis ad iudicium spirituale et di
uersis respectibus clerici quandoqz litigare tenentur in iudicio
seculari z econuerso layci in iudicio ecclesiastico put. j. patebit.
¶ Quot ergo modis potest ista mixtura ptingere etiam est per
mittendum ad quod dico qz ista mixtura versatur in iudicibz ut
cum iudex ecclesiasticus z secularis simul de causa participant
quādoqz versatur in litigatoribz ut cum clericus z laycus simul
litigant quandoqz versatur in cōmunibus causis z personis ut
cum persona est secularis causa hō spiritualis. quandoqz eadem
causa participat diuersis respectibz de vtroqz foro ut causa ad
ulterij z cetero: um criminum. quandoqz causa simpliciter z ab

solute considerata est de foro tpali sed ratione alicuius qualis
tis adiuncte ut peccatum rapine est de foro ecclesiastico que v
latius per exempla declarare prosequar dicta membra per que
8 stiones. ¶ Quero ergo primo vtrum iudex ecclesiasticus po
sit aliquo casu occurrere in cause cognitione ad quod rñdeo z di
co qz possit certis casibus concurrere nam qñqz lex ptingit eos
in cognitione. aut. si vero contigerit. C. de iudi. quandoqz nece
sitas indiuisibilis instat ut cum volo conuenire clericū z layci
obligatos insolidum ratione contractus vel administratione
puta fuerunt executores testamenti vel in alijs causis in quibus
est apud eundem iudicem agendum. ff. de qui. re. apud eun. iud.
ea. l. i. z. c. cum. de cost. z videtur in hoc casu velle qz vnus e
eis debeat causam alteri delegare vel simul in pcedendo puen
re. d. aut. si vero contigerit. z no. Bar. in. l. solent. de ali. z. ci. leg
naz z alibi plures iudices diuersi fori pueniunt cū causa de qu
agitur est vtrius communis. c. cum illoz. §. si vero claustral. o
sen. ex. idem dicit in fi. Bar. qz si clericus z laycus electi in arbi
tros discordant in pnuclando necessarius est vterqz iudex in ca
pellendo. f. eps z potestas idem si delictū est commissum in co
finibus nam vterqz iudex est competēs z potest cognoscere z i
terant snias snias debent puenire z inuicem concordare: ut ne
Bar. in. l. iurisperitos. §. cum ozundus. de ex. cu. z. l. siue cōtra
§. quia plantianū. de li. agno. fac. qz de illa punctione iudicū
leg. z no. in. c. cum contingat. de offi. deleg. ad idem. c. per bec. d.
here. eo. li. vbi eps z inquisitor contra hereticum conueniunt in
snia z pprocessu. ¶ Sed incidenter hoc casu quero quid iuris
contingat ab istozum snia appellare ad quem appellabit an a
superiorem iudicis ecclesiastici vel ad superiorem iudicis secul
ris an ad vtrūqz z videtur qd ad vtrūqz ex quadam iuris necess
tate: quia iniustitia iudicis secularis non posset appellatiōni
remedio emendari per alium qd per suum superiorem nec econue
so iniustitia iudicis ecclesiastici posset emendari per iudicem
cularem: sicut ergo nec snia vtriusqz ledit ita per vtrūqz supe
riorum suozum dz emendari laycus: ergo ad suum iudicē appel
labit a snia lata. ¶ Sed ex hoc sequitur iniquum. f. quod de in
iustitia vnus sententie recognoscet apud diuersos cum tam
de eadem re sit vnus iudex adēndus non plures qui possent fe
re snias cōtrarias contra. l. de qui. re. ad eun. iud. ea. z quod not
Juno. in. c. cum contingat. de offi. deleg. Bar. dicit superiorem
iudi. ecclesiastici adēndum in. l. i. in fi. p. in. de app. Jdem senti
Bar. in. l. p. recipimus. in fi. C. de appel. vbi dicit qz si causa con
promittitur in clericum z laycum simul qz episcopus est adēn
dus super reductione ad arbitrium boni viri: quia clericus rāqz
dignior trahit ad se laycum si. cum iudice. qui cognoscit de ca
sa habente diuersos superiores appellabit enim ad superiorem
illius iudi. qui bz digniorē iurisdictionē iurisditio magis diu
na cōsideretur interponēda appellatiōne. c. duo. de offi. delega
§. co. li. c. super questionum. eo. ri. z. d. c. per bec. ex quoz omni
iurum mente colligitur quod non debeat appellari ad vtrūqz
¶ Sed remanet mibi dubium quare magis diuersi iudices cō
ueniunt in ventilatione cause principalis: ut. §. patet qz in vent
latione cause appellatiōnis. maxime cum ut dixi qz iudex eccle
siasticus adēndus super tali appellatiōne cognoscat de snie
secularis iudi. cuius non est superior propter quod crederem qz
si posset vterqz superior adiri z cognoscere simul sit ad vtrūqz ap
pellandum z cognoscent tñc simul vel vnus alteri delegabit nō
ob. c. si duo. z. c. super questionum. z. c. per bec. allegata. qz lo
quuntur cum iurisditio quam habebant illi diuersi iudices tra
hebāt originem a papa non mirum ergo si res reuertitur ad na
turam suam. l. si vnus. §. pactus. ff. de pac. ¶ In casu hō nostro
iurisditio diuersozum iudicū pendebat penitus a diuersis bel
ne fateor in casu in quo non esset possibilis ille concursus z con
uentio iudicū esset adēndus ecclesiasticus tanqz dignior: ut
in pall. iur. c. quanto. de iudi. c. quod in dubijs. de conse. eccl. vel
alta. per que iura dici posset qz quo ad clericum seruabuntur in
dicta causa canones quo ad laycus seruabunt leg. in decidēdo.
¶ In pcedēdo hō in casu quo ad diuersum ordinē pcedēdi sta
tuat leges z canones. vel statuta ipsoz iudicū qz non pos
sent in eiusdem instatē prosecutione diuersa iura seruari credo
potius obseruādos canones z statuta iudi. ecclesiastici synoda
lia qz leges z statuta iudi. secularis per iura preallegata. ¶ Ex
istis ergo iuribz patet qz ista mixtura iudicis ecclesiastici z lay
ci est de iure necessaria similiter coniunguntur clericus et laycus
in iure pstanti circa quod vide quod no. in. c. de iurep. §. e. li.
similiter in executione testamēti. c. iohannes. de testa. z quod ibi
no. in nouella. ¶ De ista mixtura hominū diuersē professionis
quero procedat de iure z pdicta pcedunt cum ecclesiasticus z se
cularis iudex coniunguntur simul in cause cognitione z decisio
ne. ¶ Quero secundo an sint casus sine cause que pertineat ad
iurisdictionem vtriusqz diuissim ita quod quilibet ex eis sit iudex
competens

competēs in eisā. pro cuius q̄stionis clarioꝝ intelligētia p̄e
mittendū est qd legiſt z no. xj. q. j. in summa ubi de plurib⁹ gene
tib⁹ causaz quarū quedā sunt sp̄iales z quot modis sic dicant
plene per Archi. j. q. j. in prin. Quedā sunt sp̄ialib⁹ annexē vt
ausa iurispa. quedā tpales que tñ a sp̄ialib⁹ dependēt vt bona
ecclesiariū z oēs iste spectāt ad ecclesiasticū forū possunt tñ dedū
i corā seculari ppter q̄litate rapine opp̄ssōis violētie siue doli
ib⁹ casib⁹ etiā iuder laic⁹ pōt adiri. c. cū sit ḡniale. de fo. cōpe.
de his nō dubitat⁹ qz ter. est ibi. Quedā nō sunt cause de q̄b⁹
si dubiū an possint agitari corā iudice seculari de q̄bus succin
te tangā. Et primo de causa vsurariū an illa sit de foro ecclesie
ta q̄ nō possit iuder laic⁹ p̄ncipalr vel incidēter de ipsa cogno
cere. z glo. in d. c. cū sit generale. tenet q̄ causa vsurariū sit de fo
o ecclesie. idē Jo. xi. q. j. in summa. Archid. plene hanc q̄onem
ratiōnat. xij. q. iij. qd dicā. z ibi refert opi. Hug. dicētis z si
ut iuder ecclesiastic⁹ ita iuder secularis pōt cogere vsurarios
de rēssōne vsurariū. z q̄ sub iudice seculari possunt vsure repeti.
o. Lau. in d. c. qd dicam z Hof. dicit hāc opi. Lau. esse verā et
hōlud q̄ laici sup vsuris corā seculari clerici corā iudice eccle
astico sunt cōueniēdi. ar. ad hoc de iureiur. C. Si nō ubi non
interacti iuramentū in veritate de causa vsuraria q̄si sp̄ialis
it vnde ecclesiastica est nō ciuilis. i. crimen ecclesiasticū. de vsu.
d. li. in nouel. ubi refert opi. Bar. qui dicit q̄ ppter periculum
numar⁹ vsura est crimē ecclesiasticū. p̄terea leges nō p̄cise p̄bi
ent vsuras sed permittūt vsqz ad certū modū. l. eos. C. de vsu.
z quādā tolerātia illud crimē. l. nō p̄sequitur sic nec simplr for
icationē vel cōcubinātū. sicut em̄ ista z quedā alia extra penā
gis s; nō extra penā canonis sunt ppter peccatū. vt plene per
Jo. an. s. eo. in regula peccatū. z hēc p̄prie dicunt delicta eccle
astica. vt. d. c. quid dicam. z xj. q. j. in summa. per Archid. z per
Jo. an. in d. c. cū sit generale. Et ex ista rōne infer q̄ hēc causa
vsurariū nō sit de foro seculari postq̄ lex hoc crimen nō p̄sequitur
ec punit. ergo de foro ecclesie saltē de p̄suetudine que dat iuris
ictionē. alis non habēti. c. nouit. de iudi. z hanc tenet Jo. mo. in
c. j. Jo. an. videt in hanc opi. declinare in cle. dispēdiōsam. de
iudi. dum respōdet ad iura que faciūt pro Hug. Lau. Hof. et
leg. in glo. cū repetunt. Quid ergo dicendū in ista varietate
go saluo iudicio melius sentiētis. dico q̄ vsure p̄sit peti in iu
icio seculari. z probō hoc primo quia crimen nō includit in se
liquā sp̄ialitatem sicut nec alia crimina vniuersaliter excepto
rimine s; mone z heresis. hoc enim dicit ter. qd est mere eccle
asticū. vt in c. vt inq̄stionis. s. p̄hibemus. de here. s. eo. lib. et
ōdero ibi mere ecclesiasticū zc. per qd verbū datur intelligi q̄
hō sint alia crimina: rōne ergo sp̄ialitatis annexē nō pōt dicere
tud crimen de foro eccle. Itē nō ea rōne q̄ sit crimē ecclesiasticū
im nō videt per hoc cōgnitio denegari iudici seculari sed per
attit sicut in alijs criminib⁹ ecclesiasticis que sunt etiā grauio
r et sacrilegiū adulteriū. de q̄bus in d. c. cū sit ḡniale. aduersus
iū sacrilegos adulteros plures sacre leges penas statuūt et
er suos iudices punire decernūt p̄z in sacrilegio. C. de epi. et
eri. l. si q̄s in hoc genus. z l. sacrilegiū pena. ff. ad l. iul. pecu. et
i. c. felle. s. per hoc quoqz. de pe. s. eo. li. de adulterio: per iurjor
incestu. p̄z. ff. de adul. l. adulteriū cū incestu. z no. s. de pecu. tue.
C. de trāsac. l. si quis mar. o. si em̄ nō esset iuramentū z predicta
ia nō essent tot leges edite super eis: qz qui nō possent iudica
r nō possent statuere. c. ecclesia. scē. m. de cōst. z qd nō. ff. de iur.
m. iudi. in rub. si ergo alia crimina p̄ncipalr z vniuersalr sunt
z foro seculari nō est dare quare etiā nō sit crimen vsurariū. Itē
dicat ideo nō esse de foro seculari: qz leges p̄mittūt vsuras. ad
de rēdeo per interpretationē z dico hoc falsum: vt plene no. Jo.
id. in regula p̄cisi. s. eo. in mercu. v. articulo p̄ncipali. q. Item
ōito q̄ de iure ciuili nō essent p̄hibiti: tñ nō seq̄tur ergo non
ut de foro suo. nam z ubi iuder secularis fm leges non pōt de
iura cognoscere ex defectu iuris litigatoris: tñ si canones ali
r p̄vident q̄ leges iuder laic⁹ erit cōpetēs z om̄is legis iur
icabit fm canones. c. licet. s. de iureiur. eo. li. z. c. cū sit ḡniale. de
iureiur. c. ij. de pac. eo. li. C. dēdo ergo q̄ crimē vsurariū non
leo sit de foro ecclesie q̄ nō possit adiri iuder secularis p̄nci
aliter qz imo pōt per tam dicta cū inter ipsuz z alia crimina nō
differētia. z si dicat q̄ ea rōne sit de foro ecclesie: qz icludit in
peccatū z deuoat aias: vt in c. j. de vsur. s. eo. li. dico q̄ illa rō
d includit. n. im oē crimen rōne peccatū pōt dici ecclesiasticū:
no. Archi. xj. q. j. in sum. z no. lxxv. di. eos. sed nō seq̄tur cō
net in se peccatū: ergo est de foro ecclesie. limitate em̄ rōne pec
ti cause deuoluunt ad ecclesiasticū forum. s. de iudi. nouit. in
duel. z j. dicā. C. Et ex istis infero q̄ nō solū p̄ncipalr possunt
eti vsure in foro seculari s; etiā si incidēter per modū exceptio
is dicat ictus mutui vel ali⁹ ictus vsurari⁹ poterit de hac ex
ptione cognoscere iuder secularis: nec poterit sibi iuder eco
lesiasticus inibere. z de hoc consuluimus recolēde memoꝝe.

do. Gaspar. de cal. z ego. z dic q̄ ita tenet pater suus Jo. cal.
per. c. post miserabilē. de vsur. z Pau. de cleaza. in cle. ex grādi.
eo. ti. z Bar. in l. ritia. ff. sol. ma. z facit qd dicā. j. p̄xi. q. de caus
sa iuramēti. C. Et p̄dicta intelligo vera prout Pau. z Bar. in
telligunt q̄ si q̄stio sup facto vt si dico te recepisse vsuras z tu
negas ubi nō est q̄stio de spiritualitate hoc est de ipsa substantia
dispositionis: puta an ictus de quo cōstat si inuolutus malitia
vsurariū. exēpla collige ex c. navigāti. z in c. in ciuitate. de vsur.
tunc qz de quadā sp̄ialitate disputat z p̄tinet ad iudiciū ecclesie
sic cognoscere nō ad iudicem secularē. z hēc est intētio Pau. in
d. cle. z Bar. in l. ritia. z Jo. an. in c. tuā. ad fi. de ordi. cog. z ple
nius per Fede. de se. in cōst. xij. z adde qd dicam. j. q. iij. vt vñ
hoc nō omittat q̄ iuder secularis in casib⁹ in q̄bus dixi posse cog
noscere in ordine p̄cedēdi nō seruabit clemē. dispēdiōsam. de
iudi. sed leges suas vt dicit glo. no. ibi cū repetunt. qd no. tam
in illo casu q̄ in oib⁹ in q̄bus dicte cause sunt cōes vt in his in
quib⁹ differūt leges z canones q̄libet iura sua sequat in ordine
p̄cedēdi. Sed si tendit ad litis decisionē: qd iuris habui de fa
cto in his terminis. C. Statuto hui⁹ ciuitatis caue q̄ in istm
nō possit in memorialis: cōis nullā faciat fidē. modo qdam cō
uētus fuit super vsur. in curia epi in qua p̄bata quātitate debi
ti cōtra eum q̄ publice fenerator p̄sumebat recepisse vsuras ad
rationē quatuor denarioꝝ pro libra: modo ad p̄bationē debiti
cōtra publicū vsurariū p̄ducebat in istm registratū in memoria
libus: alis tñ solēne opponebat q̄ nō faciebat fidē. dicta de cau
sa replicabat dictū statutū laicoꝝ nō habere locū in curia epi. z
videt q̄ inter laicos litigātes in curia epi sint seruāde leges si
cut ecōuerso in clericis in foro iudi. secularis litigātib⁹ seruā
rentur canones: vt no. in c. j. de cōst. in nouel. C. Itē iuder eco
lesiasticus seq̄tur in istm de iure cōi inuolūtū si de cōsuetudine
laicoꝝ reputat solēne: vt in c. cū dilectus. de fi. instr. ergo per
cōtrariū nō dz sumere p̄bationem ex instrō ciuili fidei derogat
per statutū. C. Item dicendo dūm sequeret de causis laicoꝝ
cognoscēdi in casib⁹ q̄bus potest vt in executione testamētoꝝ
fm opi. Jo. an. vt in c. iohānes. de fi. instr. haberet testm pro va
lido cū duobus fm canones z cōtra leges. z hoc nō videt dicen
dum q̄ ex sola cōpe. fori mutent leges z statuta litigatoꝝ bñ fa
teor q̄ si essent de tēporali iurisdictione ecclesie iudicarent fm
canones nō fm leges. c. duobus. de app. in nouel. C. Ad hoc fa
cit qd no. bar. i. l. oēs populi. de iust. z in z. c. cū venisset. de eo q̄
mit. in pos. z in l. ex ca. ff. de postu. dubitauit z dubito decidere
de hac parte ex eo q̄ hic agitur de periculo aie ppter qd de illa
causa cognosceret iuder ecclesiasticus vt de causa sui fori videtur
ergo q̄ debeat regulari iure poli z nō fori z fm canones nō fm
statuta laicoꝝ. ar. c. cū esset. z c. filios. de testa. qd tenet in fi. q.
Fede. de se. in suo cōsilio p̄dicto. xvj. qd est notandū. z vide qd
plene dicā. j. in. xxvj. q. C. Quid tertio de iuramēto vtrū cū
dispositio aliqua est firmata iuramēto an sit de foro ecclesie vel
seculari an cōiter de vtroqz. z videt q̄ siue agat de iuramēto vt
seruet siue cōtra agentē de iuramēto excipiat spectet semp cog
nitio z decisio ad iudicē ecclesiasticū de cuius foro efficit laic⁹
ratione iuramēti. c. cū laicus. de foro compe. s. eo. lib. z. c. nouit.
de iudi. Item eius obseruātia z trāsgressio cōcernit tñ animā
adeo. nam scriptū est reddite dñō iuramēta vestra. c. et si epi. de
iureiur. cura aut animarū spectat ad papā z cura tpaliū ad impe
ratorē vt p̄batur. rev. distin. cū ad verū. z s. de maio. z obe. solū
te. z hanc partē videt tenere Archid. z Jo. mo. in d. c. cū laicus.
in q̄tum dicunt q̄ adiectio iuramēti forum mutat. Jo. an. ibi in
nouel. refert alios q̄ tenet q̄ talis adiectio nō mutat s; accumu
let forū foro z fatent istī crimen periuriū circa ecclesiasticū sicut
loq̄tur. xvj. q. ij. p̄dicandū. z qd ipse no. de purg. cano. nos. inter
super glo. j. in nouel. C. In secūdo casu cum s; est. q. iuramenti
in foro iudiciali tunc aut est questio de iureiuran. vtrū sit licitū
vel illicitū z spectat ad forū ecclesie. s. de electio. c. venerabilē.
Aut de iure iuramēti nō dubitat ratione alicuius interesse in
istis casibus vterqz est iuder competēs scz ecclesiasticus iuder
z secularis. C. Et ratio quare ecclesiasticus est cōpetēs est dei
irreuerētia que p̄prie est xpiane religioni cōtraria. z q̄ iuder
laicus sit competens est ter. in d. c. licet. s. de iureiur. eo. lib. dñ
dicit q̄ ius ei cōstet legitime zc. et dum dicit q̄ debēt iudi. hēre
dem compellere ad ius canonicū zc. Ex q̄bus no. q̄ tam in cog
noscedo q̄ in diffiniēdo sup obseruātia de quo eis cōstat sunt
iudi. competēs z ex istis infero post Jo. an. d. c. cū laicus. q̄ si
cōtra agentē in foro seculari excipiat de iuramēto ipse iuder
laicus de hoc cognosceret z diffiniēt in qua diffinitione seruare
dz ius canonicū. z ad hoc per ecclesiā cogi potest. z sic intelligit
p̄calleg. c. licet. z sic etiā praticare. c. q̄uis. de pac. in eo. lib.
in aut. sacramēta. C. si aduer. ven. l. j. Hostiē. dicit q̄ exceptio de
periurio opposita corā iudice seculari sit mittenda ad ep̄m et
nō bene: vt no. in c. tuā. de or. cog. in nouel. Ex predictis patet

¶ No. istud
qz raro in
uenies ali
bi tactum

q̄ causa iuramenti non est ita de foro ecclesie sicut cause. s. scri-
 pte. nam de ipsa cognoscere potest iudex laicus principaliter et
 incidēter. ex quo infero q̄ leges q̄nc remittit. l. adigere. s. lex
 iul. ff. de iurepa. vbi glo. notabiliter q̄ lex obrinet vim apostoli-
 ci. l. i. pape in remissione iuramentū. ad hoc. l. que sub cōditione. s.
 fi. de cōdi. inde. l. dubiū. in fi. C. de le. similiter lex ciuilis potest
 interpretari iuramentū z statuere ne extēdat se ad casus illicitos.
 d. l. nō dubiū. z. l. si quis in q̄linos. in fi. de leg. j. ¶ In his etiam
 casib⁹ in q̄bus lex p̄sumit simulationē siue fraudē. nec est necessa-
 ria p̄batio boīs iuramentū nihil p̄babiliter operat⁹. ff. de p̄ba.
 l. qui testamētū. z. l. cū quis. s. titia. de leg. ij. et. l. fi. ad muni. et
 in his in q̄bus lex p̄sumit simulationē siue fraudē nō est neces-
 saria p̄batio reprobat iuramentū qd remittit siue fraudē p̄sumit.
 vel ex causa cōcessa deserit nō est necesse adire ep̄m p̄ relaxatio-
 ne. d. s. j. z. l. iurato. qui satisfda. cog. z. no. Bar. in. l. nec patron⁹.
 C. de ope. li. ¶ Item si statutū p̄biter iuramentū recipi de tali
 iuramēto nō potest excipi p̄tra iura: vt no. in rubri. ne fi. do. dē.
 in glo. z. in. l. iniuratus. s. fi. de reg. iur. z. hoc not. Bal. in. l. pactū.
 C. de colla. vide tñ quod no. Bar. in. l. cum lex. de fideius. z. p̄le-
 nius in. l. si quis pro eo. titu. et. c. vbi periculū. s. ceterū. ver. cū
 lex. etiam humana. de elec. eo. lib. l. x̄ q̄bus incidēter dictis ap̄
 paret q̄ leges z statuta disponūt super iuramentis subditoz: z
 per p̄sequēs legū instrumētis siue iudi. sint in ip̄sis competētes
 ad quoz spectat officiū leges z statuta tueri. l. ij. s. post originē.
 de orig. iur. sicut ad officiū p̄latoz spectat tueri canonicas cō-
 sultationes. de offi. archid. c. fi. in nonel. ¶ Quero quarto de
 causa nataliū z de causa decimarū: an ista sint de foro ecclesie: ita
 adeo q̄ nō possint agitari in iudicio seculari. de causa enim ma-
 trimoniū cū inter illos vertit⁹ qui dicunt⁹ matrimonii cōtractisse
 videtur minus dubiū qd spectet ad forū ecclesie: siue agitur de
 federe matrimonij: siue ad separationē t̄pori vel ip̄si⁹ matrimo-
 nij: siue etiā interdicto recuperatōe possessionis matrimonij. p̄t̄
 primo hoc in toto titu. de spon. in quo papa super matrimonijs
 iura z codices ecclesiasticos in ip̄sarū cause cognitione ordinat
 z decernit q̄ nō faceret si nō esset de iurisdictione eius. c. nouit.
 de iudi. facit. c. j. de s̄fang. z affi. et. c. de prudētia. de do. inter vi-
 rum z vxorem. c. ex parte. c. ex conuictione. z. c. literas. de resti-
 spo. z qd no. in cle. dispendiosam. de iudi. in glo. si queratur. z in
 hoc viderent⁹ recipere correctionē oēs leges q̄bus cauē q̄ adia-
 ri possit iudex laicus super istis causis: vt vult ille tex. in. l. j. et
 l. si iniuriā. C. de nup. cū simi. z in multis alijs in q̄b⁹ leges discor-
 dant a canonibus dicimus leges esse correctas: p̄t̄ in. c. j. z. ij.
 de reg. iur. z in. c. j. de despon. impu. Et est ratio q̄ scriptum est
 quos deus coniūxit homo nō separet. p̄nūciare ergo matrimo-
 nium nō fuisse spectare solū dz ad eum qui vices dei gerit in ter-
 ris hoc est ad papā: vt no. Jinno. in. c. tuam. de ordi. cog. Causa
 autē nataliū cū fcs renouat in dubiū an filij sint nati de legitimo
 matrimonio vel nō spectat cognitio ad iudicē ecclesiasticū etiā
 si incidēter illa questio legitimitatis moueat⁹ corā iudice secula-
 ri. d. c. tuam. et. c. latoz. et. c. causam. qui fi. sint leg. et hoc est verū
 quādo in q̄stione natiuitatis incidit dubitatio circa matrimo-
 nium an fuerit vel nō: vel an fuerit legitimū vel nō. si x̄o de ma-
 trimonio vel ip̄sius iuribus nō dubitat⁹ sed neq̄ filiatio eius
 qui se dicit filij: q̄ illa questio facit absq̄ mixtura alicuius sp̄i
 ritualitatis poterit de ipsa cognoscere iudex laicus coram quo
 incidit. C. de or. in. l. ij. censet ergo illa questio legitimitatis cū
 de parētū matrimonio dubitat⁹ spiritualis stante matrimonio
 an de matrimonio sint nati liberi vel nō cognoscat iudex laic⁹. z
 istam opi. tenet Jo. an. in. d. c. tuā. z Bar. in. l. titia. ff. sol. mat̄ri.
 Et si ista opi. est vera seq̄tur q̄ positioēs z respōsiones ad eas z
 probationes que quotidie fiunt super matrimonijs corā iudice
 laico ip̄so iure nō valeant tanq̄ corā iudice incōpetenti. c. at si
 clerici. de iudi. p̄pter hoc dixit Bar. in. l. quotiēs. C. de iudi. q̄
de matrimonio potest esse questio super facto z sup iure. super
 facto puta negatur cōtractus matrimonij. illud enim d̄bere est
 facti. l. cōsilio. s. questitū. ff. de cura. furi. z de ista potest cogno-
 scere laicus. qñ x̄o est super iure: puta p̄pter s̄anguinitatē vel
 aliud impedimentū canonici dicūt matrimonium fuisse nullum:
 tunc dz q̄stio etiā incidēter mota corā seculari remitti ad ep̄m.
 do. Bal. in. d. l. quot. indistincte voluit q̄ siue sit questio sup fa-
 cto siue super iure cognoscat iudex ecclesiasticus. Idem sentit
 Jo. an. in. d. c. tuā. cuius verba. s. retuli. z fm illā opi. reuoco vt
 p̄dixi in dubiū q̄to poterit saluari cōis practica quam habet
 q̄ super matrimonio fiant articuli z p̄bationes corā iudice se-
 culari. Bal. in. d. l. quot. dicit q̄ si pars sponte respōdit z fatef.
 matrimonii corā iudice laico valet cōfessio. Sed si potius vult
 remitti ad ep̄m nō cogit r̄ndere. z hoc est qd dixit Spe. recōnū.
 s. ij. scz q̄. c. tuam. locū habet qñ p̄cedit per viā disceptationis:
 secus vbi nō est d̄dictio vel disceptatio. Idem tenet Bal. eadē
 ratione in. l. j. C. de p̄fes. idem. l. titia. ff. sol. ma. cōtrariū ipse fir⁹

mat z no. in. l. cum proponas. C. de bo. auto. ju. pos. ¶ Quid
cendū in ista diuersitate. Ego saluo iudicio meli⁹ sententiis tu
neo cū Bar. cuius opi. nō ob. c. prealleg. Sed cōcordat in. d. o.
latoz. z. c. causam que apparet questio sup iuribus matrimo
parentum vtrobiqz em dicebat nō legitimū: z sic nō super fac
constabat scz qd cōtractū erat sed dicebat minus legitime con
modo vt credo. debet intelligi. c. tuā. hī hoc nō declarat tex. sup
dicat simpliciter causam nataliū zc. ¶ Crededū enim est qd i
qz erat regina cōstabat de figura matrimonij parentū sed dice
batur nullū ratione parētele z amica⁹ magis litere iste intello
ctus q̄ intelligere q̄ ibi negare⁹ factus matrimonialis q̄ inter
parētes regē z reginā nō poterat esse notorius: sed est impe
mentū qd est multiplex in iure poterat inter parētes esse occu
tum. z huic opi. concordat Inno. quare causa matrimonij fit i
foro ecclesie cū est certū de factu sed dicit nō tenere de quo d
bio postq̄ cōstat semel fuisse factum spectat cognitio ad papam
sive eius forū. Sed si de factu nō apparet nō potest p̄tendi sp
ritualitas sup facto dubio presa. etiā tenendo cū est q̄stio de fa
cto hoc est super ipso factu matrimonij q̄ spectet cognitio ad
dicē ecclesiasticū sequere⁹ correctio multariū legū que tracta
de patria potestate siue eius effectus vt factus existeret siue be
dis: tractatus de liberis exhibētis z educādis: tractatus de li
beris agnoscēdis. ¶ Item tractatus de acquisitione vusufructu
patris in bonis filij z ipsorū administratione. oēs cū ille cau
in qb⁹ renouare⁹ in dubiū matrimonij a quo causat patria po
testas ex quo descendūt predicti z alij infiniti effectus essent i
foro ecclesie vt ex eo descēderet toti⁹ cause decisio: z sic per hū
modū indirectū infinite cause laicorū deducerent⁹ ad ecclesiasti
cum forū: z per p̄s absorbere⁹ tota iurisditio secularis contu
mentē omniū legū qb⁹ exp̄se nō reperit⁹ per canones derogat
z hī aliqui rōne peccati z periculi animarū trabāt ad suū forum
nō tū exp̄se disponūt q̄ iudicib⁹ secularib⁹ sit adēpta potesta
de ipsis cognoscendis in certis casibus vt in crimine heresici
matrimonio cū de eius iurib⁹ dubitat⁹ z iuramētū z suris finē
que dixi. s. in. ij. et. iij. q. ¶ Itē cū ad penā legalē agere⁹ de adu
terio z negare⁹ factus matrimonij si iudex laicus nō posset p̄b
tiones recipere super eo nō videt⁹ etiā q̄ iudex ecclesiastic⁹ nō
posset eas recipere ad finē z effectū pene corporalis imponē
si enīz facto suo hoc ex p̄bationib⁹ receptis z remissis ad iudicē
secularē ille pena sanguinis punire⁹ idem si accusē quis q̄ cō
traxit cū duab⁹ vel plurib⁹ ad effectū pene capitis imponē
l. cū quis duas. C. de adul. vt de facto vidē z obtinui q̄ iude
laicus de his tutum fuisse iudici ecclesiastico de his p̄batio
bus se: nō intromittere ppter periculū irregularitatis cōtrab
de. c. sententiā. ne cler. vel mona. cū ibi no. ¶ Postremo dixi
in predictis practica que est vt iudex laicus super matrimoni
cōfessione partis z si neget p̄bationē recipiat nō possit saluar
nam per p̄suetudinē in spūalibus nō videt⁹ q̄ possit querere iur
isditioē cū non sit capax talium iurū nec cedant in eū. c. sac
sancta. z. c. messana. de elec. nec est p̄babile qd dicit Spe. q̄ tū
possit cognoscere cū non per modū disceptationis cognoscat
nam sicut cōfessio clericū coram iudice seculari non tenet. c. at
clericū. de iudi. ita nec in causa spirituali. arg. de rebus ad perso
nas: qz vtrobiqz est eodē iure p̄batio z maior in rebus tenen
do q̄ clericus possit cōueniri corā iudice laico vt dicam. i. in. q.
¶ Item in vi prorogate iurisdictionis non posset dicta p̄fessio
sustineri: qz prorogatio in causis spiritualib⁹ videtur penitus
prohibita. no. in. c. significasti. de foro compē. in nouel. sed huic
opi. Bar. quam sequor. videtur ob stare. c. si iudex laicus. de sen
excom. s. eo. li. quem enim clericū esse vel non esse est facti ex quo
facto causatur scz ex canonica ordinis collatione: z tamē iude
laicus nō cognoscit vt ibi ptz. Item quē esse excommunicatū vel
nō esse vel esse hereticū vel nō esse symoniacū vel nō esse sunt fa
cti: z tū si in modum exceptionis z incidenti opponatur corā
iudice laico non cognoscet de eis: vt no. Jo. and. post Hostien.
in. d. c. tuam. super glo. ¶ Et si de istis non cognoscit cū est que
stio super facto: ergo non de matrimonio qd non minus potest
dici spiritualē. ¶ Ad hoc dico q̄ spiritualia varijs modis con
siderantur: vt plene no. Archi. i. q. j. super glo. summe. ¶ Sed
quod ad p̄positum concordat ad predicta cum opi. Barro. sic di
stinguo q̄ quedā sunt spiritualia que nullo modo cadūt in laicū
cum actiue vel eligere ordines cōferre excommunicare ecclesias
possidere vel de ipsis ordinare. z de istis similibus etiā si sit
questio super facto vt in predictis exemplis non cognoscit iud
ex laicus: qz nec in suis subiectis illa cadunt quo ad omne ef
fectum actiue. ¶ ¶ Quedam sunt spiritualia que cadūt in laicū
cis vt matrimonia p̄cipere liberos p̄creare z similia. z in istis
videtur q̄ si est questio super facto q̄ laicus sit iudex competēs
postq̄ huius rei sui subditi sunt capaces. sic dixi. s. in iuramen
to z iure que sunt in vsu laicorū cum est q̄stio super facto: dico
iudex

iudex laicus de hoc cognoscit. quedam non sunt spiritualia sed adherent spiritualibus vt in patronat. et sic active cadunt in eum tamen qd de gratia hoc sibi cōcedit hec gratia ad ipsius iudicē vt de ipsa cognoscat. c. quāto. de iurepa. affirmat hoc vt dixi participatio in punitione criminū quā hz iudex secularis cū ecclesiastico que hz sunt ecclesiastica crimina tñ ecclesia hz iudicē laicum pro competere. d. c. cū sit generale. nam qz cadunt in laicū active merito eius iudex laicus potest eum punire. d. c. cū sit. fal. it in crimine heresis. et est ratio dicit ter. qz est mere ecclesiasticū inquisitionis. s. phibemus. de here. s. eo. lib. Et ista equa diuisione papa per istā rationē indirectā spūalitatē generaliter cōsideratā ad suū forū traheret plura genera causarū que ciili iure agitari debēt corā iudice laico in qua nō posset incidere questio de periculo animarū preiudicialis ad. q. principalē hec vt dixi esset quedā iurisdictionis cōfusio et permissio actiū esset turbare officia iurisdictionū que sunt penit. distincta. aut. quomodo opoz. epi. in prin. in. c. solite. de ma. z obe. c. cū d. verū. xcy. distin. Concludit ergo qd spūalia vel spūalibus nnera que per viros ecclesiasticos cōferunt et ministrant ei. et qbus ipsi tñtmodo sunt capaces active et passive sunt de foro ecclesie precise etiam incidēt mota illa xō spūalia de qbus assue laici participāt vt in matrimonijs iuramētis criminibz sic cū est questio super facto iudex laicus est competēs nisi in iudicijs a iure phibitis expresse vt in iurepa. et heresis. sicut. s. ixi. et ista est mea distinctio et cōsideratio in premissis submissa directione cuiuslibet melius sentientis. ¶ Quinto quero et causa decimarū: an iudex laicus sit in ea iudex cōpetēs? si di. m. qd sit spiritualitas? videt q nō per prealleg. c. tuā. c. quāto. s. phibemus. z. c. si iudex laicus. et Jo. hoc sentit. xi. q. i. in mma. et Hosti. de fo. cōpe. ex tenore. et Jo. an. et Archi. in. c. si. c. iudi. s. eo. li. ¶ In dñum videt qd si fructus qui ex spūalibz veniunt possunt locari et vdi. de loca. nostra. de pla. vic. suas. si. ¶ Item potest intervenire permutatio super fructibz alijs impreterari. nō. de re. eccle. nō alie. c. vt sup. in glo. j. de rerū emu. c. si. sed si essent spūalia nec vdi nec locari neqz tēporibus permutari possent: iura sunt vulgaria. et licz iura dicant qd si tenent solvere decimas possunt distringi per censuram ecclesiasticā vel dispēdiolam. de iudi. nō ergo possunt distringi tā per iudicē secularē. nāz et in alijs causis iurisdictione inter eos cōmuni. d. c. cū sit generale. et hanc partē tenet Fede. in off. iij. dicēs qd nō est questio de iure decimali: qz constat decimas deberi ecclesie cuius rector ad ipsas agit et predium decimale ad laicū peruenisse cum honore decimarū. c. pastoralis. de deci. si nō referet questio super iure soluēdi: qz dicit possessor ex privilegio cōpositione vel alia ratione se ad decimas nō teneri ad illū qui agit nō pertinere: tunc ista questio est de foro ecclesie postqz tuis decime in dubiū reuocāt et nō merū factū scilz iutio earū sicut dictū est. s. de vsur. etiā iuramēto et matrimonio. ¶ Ex qbus infero generaliter qd super fructibus et obueniuntibus tēporalibus qui pueniunt ex rebus spūalibus etiam iudex laicus est iudex cōpetēs: et maxime cū laicus qui eos detiarguit de mala fide et intētiōe illicita et iniusta: tunc enim in subtractio earū possit dici sacrilegiū. de pecu. cler. inquis. iudi. xvij. q. ij. c. ij. certū est iudicē secularē esse competentē. d. l. in sit generale. ¶ Serto quero sicut dictū est in pcedētibz uestionibz de qstione spūali non cognoscit iudex laicus: neqz principaliter neqz incidēt: et qd dicatur spūalis etiā ex predictis colligit vtrū igitur in pdictis causis iudei et alij infideles vsur. iuramētis matrimonijs decimis et casibus alijs in qbus tione peccati vel spiritualitatis catholici traherent ad ecclesiasticū forum: ita etiā et predicti trahant. et breuiter credo qd nō vsur. videtur casus qd sic. de foro secu. in. c. post miserabilē. de iur. In alijs predictis cessat ratio spūalitatē: ideo ppter pericū animarū dicte cause deferunt ad iudicē ecclesiasticū et forū in nihil ad nos quo ad salutē animarū eoz qui foris sunt. ij. q. j. ult. et hē qd dicit ter. qd infideles canonicis cōstitutionibz arctantur. c. gaudemus. de diuoz. arctant autem legibus et tē de foro secu. et est ratio qz censura legū respicit corpora et facto cōsistit. vnde per ipsam sic possunt arceri corpora infidelium sicut fidelium. censura sō canonica respicit aīas: cōsistit tē. de verbo. sig. querenti. et hac nō potest arceri nisi fidelis et credens christianus. d. c. gaudem. de re. eccle. nō alie. si quis phibitus per hec. Hosti. exponit illud verbū nihil ad nos quo ad exēcationis snias pferendas in tales et quo ad si. m. et spūale cōfortiū: et ita nō. Jo. an. in. d. c. gaudem. ¶ Ad retendū tñ qd si iudei delinquerēt contra legem diuinā phibitis iuralitate vroz in pphendo in gradibus lege diuinā phibitis berent puniri per iudicē secularē fm Jo. an. ibi. aliter tamen trit in. d. c. qd super bis. de voto. ibi in nouel. post Hostien. literam. ita dicit quia Petro et successoribus eius xps cla-

ues dedit regni celoz et. dicens quodcūqz ligaueris super terram et. et iterum dicens: pasce oues meas et. oues autem sunt non solū fideles sed etiam infideles per creationē: hz non sint de ouili. vnde sequit qd papa super oues habet potestatem et iurisditionem de iure hz non de facto. et pbatur hoc in eo qd legitur et notat. s. de electio. significasti. de maio. et obe. solite. de iudi. nouit. igitur per hanc potestatem quam hz papa dicendū est qd si gentilis et si nō habeat legē nisi nature si tamen extra legē ipsam faciat poterit puniri per papā. ar. Ben. xix. vbi habes qd sodo mite qui cōtra legem nature peccabāt puniti sunt a deo cum iudei nobis sunt exemplaria nō occurrat ratio quare papa qui est xpi vicarius hoc nō possit et debeat dummodo facultas adsit. ideo et omnes idololatrias punire potest et debet. naturale enim est vnum solum deum colere non creaturas. hinc est etiam qd papa indicat et punit iudeos si contra legem dei faciant in moralibus quādo prelari eozum ipsos nō puniunt et eodē modo punit eos si contra legem suam hereses inueniunt et obseruent. et hac ratione motus papa Grego. et Inno. quartus mādauerūt comduri librum quem iudei vocant pthalthoth: in quo multe hereses cōtinentur. ita dicit Jo. an. ibi ad literam ex qbus verbis videtur sibi ipsi strariari: qd tum. c. gaudemus. dicit eos de foro iudicis secularis. ex pdictis dñum sentit in. c. qd super bis. et hinc sumpta occasione subijcio. q. facti. Congregato clero et populo ciuitatis Cessene in solēni pessione et cantantibz letanias quidam iudeus venerabilē crucem quam in hasta qdam ex clericis deferbat proiecta super ea immūditia et spurcia deturpauit cōtra quem eps ciuitatis volebat pcedere et punire similiter et dñs ciuitatis eiusdē. Et qd preferat eps pbatur ex eo qd deliquit in rem ecclesiasticā: ergo efficitur de eius foro sicut si deliquisset in clericū. ij. q. j. in primis. ver. de persona. et. c. cum sit generalē. de fo. compe. ¶ In dñum videtur qd eius delictū in quo deus etiam offendit puni per iudicem secularē. ff. ad. l. iul. pec. l. sacrilegiū. leges etiam grauissima pena afficiūt eos qui venerabile signū crucis in marmore vel silice positum humo pingunt. C. nemini licere signum salua. l. j. similiter et qui iurat per eius capillos vel aliter inuerecūde: vt in aut. vt nō lux. contra naturā. s. et qm. et ratio ibi reddit: qd semper ppter opprobria et cōtumelias creatoris toleramus fames pestilentias et terremotus eueniūt. Interest ergo reipublice vindicare et tales persequi. ad hoc. c. et si iudeos. de iude. vnde etiā priuato videt cōpetere vindicta huius criminis post. j. Machab. ij. c. vbi Machabias immolantē ydolis super aram domini trucidauit. C. de episco. et clericis. l. si quis in hoc genus. vbi in tantum lex vult per suos iudices seueriter iudicari qd nō debet expectare monitionem epi cui deus ignoscendū reliquit. ¶ Canonēs etiam statuunt hoc crimine in quo offenditur puniri ad instar criminis lese maiestatis: et tanto grauius qto maius. est etiam maiestatem eternam offendere qd terrenam. c. vergenti. de hereti. ad hoc. c. nonnullis. de iudicis. et pro hoc motus consului principaliter qd pro hoc crimine cum scilz diuinū officium perturbatur veniat imponenda pena capitalis. d. l. si quis in hoc genus. et in eo qui concurrit letanias est expressa. in aut. de san. epis. s. si quis autē. col. ix. et ter. in simili in. d. c. nonnullis. dic qd principes seculares possunt condigna animaduersione punire et animaduertere et. ¶ Animaduertere enim est animā a corpore separare in totum vel in partem: vt not. in. l. imperiū. ff. de iurisd. om. iudi. ¶ Quia ergo hanc penam non irrogat ecclesia sed remittit ad iudicem secularem etiam quādoqz et suum clericum degradatum prius: vt in. c. cum non ab homine. s. de iudi. ¶ Concludo qd hac de causa cognitio et punitio sunt de foro seculari. idē dixi etiam si veniret imponenda pena pecuniaria. nam etiam talis pena cum laicus offendendo deum delinquat punitur per suū iudicem et ad eum spectat pena. c. postulasti. de iudi. c. si. de malefic. quoniam si laicus crimen mere ecclesiasticū cōmittit vt heresis de quo per iudicem ecclesiasticū cōdenetur tamen pena temporalis: puta bona spectant ad iudicē suum: vt in. c. cum scdm. de hereti. s. eo. lib. non ob. no. in. d. c. qd super bis. nam dī eo qd iudei immediate sunt de foro iudicis secularis. mediate sō subsunt pape qui pceet omnibus xpianis etiam imperatoribus: vt plene scribo in repe. nondum impleta. s. de consti. c. cano. 14 num. et ita nō. Jo. and. in. d. c. gaudemus. ¶ Septimo quero a qd ratione violentie rapine vel doli cōmissi in res ecclesiarum laici sint de foro ecclesie. c. cum sit generale. de foro compe. quid iuris si laicus cōuentus super fundo quem possidet tanqz inuaserit: vel alis malefidei possideat rem ecclesie. ipse autē ad exclusionem fori ecclesiastici negat malā fidē violentiā et rapinam an ad fundandā iurisdictionem iudicis ecclesiastici debeat hoc probari vel tanqz peremptoria reservari postea. Ad hoc dico qd ille qualitates fraudis rapine oppressionis et doli fundant iurisdictionē iudicis ecclesiastici extra laicū corā eo cōuentū super

¶ Rapi-
ne. adde d
materia ra
pine Spe.
in ti. vi bo.
rap. et in ti.
de fur. per
totum.

rebus ab eo possessis: ideo ipse iudex per modum declinatorie
fori de his cognoscat per regulam. l. si quis ex aliena. ff. de iudi.
Et si de his qualitatibus apparebit pcedet in causa: aliter remit
tit ad iudicem secularem ut clericum condēnet in expensis. de
appel. cū speciali. et. c. ut debitus. 2 hoc no. in. c. si clericus. de fo
ro cōpe. in nouel. Sed in. c. cū sit generale. eo. tit. in nouel. dicit
q si laicus cōuentus neget oppressionē rapinā vel aliā qualita
tem nūllominus pcedetur in principali. 2 si nō pbauerit dictā
qualitatē super qua fundatū est iudicium ecclesie iurisdictionis
absoluet ex illa causa: sed iterum poterit agi ex alia. ff. de excep.
rei iudi. 2. l. et an eadē. §. actiones. et sic cōcludit q semper in pe
titione debeat fieri expressa mentio de rapina vel oppressione:
aliter nō audietur nisi corā iudice laico. d. c. si clericus laicū. videt
ergo sibi ipsi Jo. an. post doct. 2. iari in. d. c. si clericus. vbi dicit
q de istis qualitatib⁹ super qbus fundat iurisdicō iudi. eccle
siastici debet cognosci in vim dilatorie etiā si ante litem cōtest.
Sed in. d. c. cum sit. dicit q procedetur in negotio principalī.
¶ Quid ergo dicendū mihi videt qd no. in. c. si clericus laicū.
primo hoc probat per no. in. si. in. c. j. de lit. cōtest. eo. li. exceptio
nes enim que pnt opponi in vim declinatorie 2 perēptorie pos
sunt ante lit. cōtest. pbari similiter cum elidunt iurisdictionē 2
actionē siue negotiū principale: vt in. c. cōstitut. de rescrip. per
Jnno. Item super dictis qualitatib⁹ fundat iurisdicō iudicis
ecclesiastici. nam his cessantib⁹ certum est q agendū esset cōtra
laicū in foro suo corā iudice suo. d. c. si clericus. sicut ergo cū sup
qualitate aliqua fundat actio est pbanda. l. habebat. de instito.
l. iij. §. docere. vi bo. rap. Item etiā cū super eo fundat iurisdicō
tio: aliter iudex pcederet sine cōtractu. l. hec aut. ff. ex qbus cau. in
pos. ea. 2. l. multū. de cōdi. 2. demō. per Bar. ad hoc qd no. Bar.
2 post eum Bal. in. l. p̄scriptione. C. si cōtra ius vel vili. publi.
vbi exceptiones exclusiue iudicij siue iurisdictionis 2 actionis
examinant ante litis ingressum: puta cōuenimus florentinū ex
cōtractu huius Bōn. inito vel delicto cōmissō. florentinus autē
declinādo forū excipit se hic nō cōtraxisse vel deliquisse certe de
bebit pmo de hoc discuti tanq de fundamēto iudicij. ad qd no.
Jnno. in. c. super literis. de rescrip. 2 sicut inter exceptiones di
latorias 2 perēptorias nō licet iudici pervertere ordinē iudicij:
vt in. c. exhibita. de iudi. ita etiam nec licet in vna exceptione
que habet naturā declinatorie 2 perēptorie simul. Et fm hoc
videt q illa exceptio debeat bis pbari. nam pbatio facta ante
lit. cōtest. ad elidendā iurisdictionē nō videt efficax ad fundādā
intentionē. ar. c. veniēs. de testi. per qd credo in illo dubio recte
sentire Jnno. 2 post eū Jo. an. in p̄alleg. c. si clericus. 2. c. cū sit.
dicunt em q quo ad fundādā iurisdictionē cognitio erit summa
ria 2 ea fundata debeat plene pbari. hoc enim alibi cōtingit q
vni iudicij preparat ad aliud quo casu in pmo summarie pro
ceditur in alio ordinari: vt p̄t in actione ad exhibendū prepa
ratoria ad rei vēdicationē. in hac enim requiritur plena pbatio.
in illa autem semiplena. l. iij. §. ibidē. 2. l. t̄p̄saurus. ad exhiben.
si cum maior petit restitui aduersus omīssam allegationē. nam
p̄t debet cognoscere summam vtrū ex illa omīssione sit lesus
aliter nō restituet. l. nam postea. §. si minor. ff. de iure iur. 2 qd no.
in. c. corā. de in integ. resti. in nouel. 2 Bal. in hoc aliter sentiat
15 in predicta. l. p̄scriptione. ver. quarto quero. **¶** Octavo que
ro qualiter illud debeat intelligi q rōne peccati laici possint
pueniri in foro ecclesie. nam si generaliter hoc dicat multe cau
se erunt in qbus nō audiret a iudice ecclesiastico. 2 ponam plu
ra exempla primo in casib⁹ in qbus quis tenet naturaliter tm:
vt ex pacto nudo. l. Stichū naturale. de solu. Item in eo qd reser
catur per falsiciā vel in debito 2 minus soleni testamēto. l. cum
quis. C. de iur. 2 fac. igno. 2. l. j. de p̄di. inde. Item in debito p̄s
criptione vel iniusta snia sublato certū est enim q his nō tolli
tur natura. l. si. ff. rem ra. pa. 2. l. iul. de condi. inde. Item casus
sunt in qbus quis tenet civiliter 2 naturaliter vt in filiofamī.
recipiente mutū 2 in muliere fideiubēte. iuuant enim in talibus
cōtractibus beneficio velleia. 2 macedoniani: vt. ff. et. C. ad ma
cedo. 2 velleia. per totū. Item obligat quis ex cirographo post
biennū vel annū ex cōtractu rescindendū per actionē de dolo.
l. si. C. de dolo. his enim casib⁹ potest tale debitū ab iniuto ex
torqueri similiter debitū ex iniusta snia 2 in istis nō audiret ve
niens 2 tra in foro seculari: 2 tñ negari nō potest quin in primis
casibus quos. §. dixi de vniuersali obligatione peccati 2 trahi
tur qui pmissa nō implet: 2 in istis qui contra veritatē pretextu
iniuste snie cyrographi vel dolo 2 detus vult debitū extorquere
peccat. ponit Jnno. alia etiā exempla in. c. qz pleriqz. de immu.
ecclie. videt in acq̄sitis illicite per meretricē vel mathematicum
vel histriōnē 2 in similib⁹ casibus in qbus versat turpitudine ex
parte vtriusqz vel ex parte dantis: 2 enim nō detur repetitio tñ
peccat qui taliter acq̄sita retinet. Item pone exemplū in aduo
cato notario medico qui aliud vltra exigūt non tñ immoderate

2 sic in foro seculari cessaret repetitio in eo q plus vendit 2 leg
vritur qua canetur q licitū sit inter se 2 debentes se decipere. ff. de
mīno. l. in cause. §. idē pompo. vel si in ludo vicit 2 sic cessat in
repetitio. l. j. 2 per totum. ff. de alea. vel in ypocrita qui sub no
boni christiani multa acq̄sunt. Item in principe qui per iniust
cōstitutionē bona vnius in alterū trāssert: vtrū ergo in his ca
bus 2 similib⁹ in qbus iuris canonici vel civilis cōstitutio: sic
tuit in istis acq̄sitionib⁹ vel retētionib⁹ 2 cū anime periculo
terit adiri iudex ecclesiasticus ratione peccati vel in alijs casibus
in qbus debitū est certū vel obligatio qua tenet ex contractu
maleficio est cerra 2 liquida 2 sic peccat qui nō satisfaci: vtrū
sicut potest in his adiri iudex laicus ita potest ecclesiasticus ra
tione peccati 2 si nō potest da mihi regulā qn possit vel nō pos
adiri. Jo. an. post Jnno. tradit in hoc talē regulā q iudex ecc
lesiasticus indistincte illā querelā siue denūciationē nō debet ad
mittere 2 nō nisi in defectū iustitię: vel si crimē de sui natura
ecclesiasticū: vel ratione pacti pacis vel iuramētū: vel qn crimē
est notorū: vel qn non adiuu in foro seculari: vt q est obligat
naturalis tm: vel hanc denūciationē pponit miserabilis pe
sona 2 oppressa. §. de pac. qualiter. lxxij. dist. per totū. aliter si
distincte admitteret tēporalis gladij iurisdicō et ois causa po
banc viam deferret ad ecclesiam vt ibi dicit in. c. nouit. de iudi.
nouel. idem dicit 2 refert verba illa Bar. in extrauag. ad repa
mendā. super verbo denūciationē. Bal. vtitur alijs verbis q
tamen in idem recidunt. dicit enim q aut est tale peccatū qd
test purgari per viam actionis vel alterius remedij introducti
ture. aut est peccatum simpliciter tale qd nō potest purgari na
per viam denūciationis euāgelicę. Primo casu recurrit ad i
dicem laicū: aliter si indistincte ratione peccati possit adiri iudex
ecclesiasticus ecclesia absorberet totū iudicij seculare. Secun
do casu potest adiri iudex ecclesiasticus per viam denūciationis
euāgelicę. de qua in. d. c. nouit. in nouel. 2 per Bar. vbi. §. 2 p
16 Bal. q de hac materia plene no. in auct. ad hoc. C. de vltur. 2
ibi dicit Jnno. q vbiqz allegat frans vel oppressio potest ad
ri iudex ecclesiasticus qd est verū in causis pauperū 2 miserab
lium personarū vel locor p̄iorū: puta hospitaliū vel ecclesiam
ita no. Jnno. in. c. cum sit generale. Ex p̄dictis habemus duo
casus. **¶** Primus est cum per remedia iuris potest esse cōsulti
laico cōtra laicum coram suo iudice: tunc ipse est aduendus
quod deducit arguatur etiam de peccato in p̄iorū ipse cor
uentus. vbi nō deficit iustitia iudicis secularis de facto: put
q est negligens vel impotens in executione iustitię: q sibi no
paretur: tunc canonice vario modo loquunt. nam quidam sen
tiunt qd his casibus potest adiri ecclesiasticus alij quod superie
ipsius iudicis negligētis seu impotentis alij qd ecclesiasticus
debet eum iuuare in casibus talis impotentie non aquā ad me
lendum suum trahere. nam ipse in tali casu implozat auxilium
iudicis secularis. c. j. de offi. ordi. c. j. de noui oper. nun. 2 de bi
vide in. c. licet ex suscepto. de fo. compe. Et videt illa opi. in ca
su impotentie iudicis secularis cōueniri iuri 2 equitati per reg
lam qd quisqz iuris 2c. et per. c. cum oēs. de consti. nam in cas
etiam negligētis iudicis secularis inferioris si potest talis ne
gligētia suppleri per iudicē immediatū equi est per ipsum sup
pleri q per iudicē mediatū penitus diuersi fori. turbaret enī
iurisdictionē illius p̄iorū superioris cū impediret deuolutio
nem ad ipsum. c. cupiētes. de elec. §. eo. li. 2 qd no. in. c. a collati
ne. de appel. §. eo. lib. 2 hoc nō est intentionis pape. d. c. licet. e
c. nouit. Item etiā qn crimen est notorū sed nō ecclesiasticū
sui natura si potest haberi recursus ad secularē iudicē iure ord
nario 2 competētib⁹ actionibus nō videtur habere locū citi
ratione peccati euidentis posse adiri ecclesiasticum recta viā
in violentijs oppressionibus rapinis pposita qualitate noto
ri si possit iudex ecclesiasticus cōtra laicos adiri sequeretur q
in interdicto vnde vi vti possidetis 2 multis casibus in qbus
delicta essent notoria adiri posset 2 ad suū forum trahere mu
tas causas laicorū in diminutione iurisdictionis iudicis secul
ris cōtra. d. c. nouit. cum simi. In alijs aut casibus exceptis a ru
gula Jnno. de qbus. §. in pace iurisdictione in oppressionib⁹ mi
serabilium personarū ecclesiarū 2 p̄ior locor 2 cū de fraude 2 p̄p
tes cum talibus arguunt teneo cū predictis. **¶** Modo restat
breuiter discutere de secūdo casu scz cū quis nō auderet in foro
seculari: vt q est obligatio naturalis 2 sic ius sibi non assitit vt
in alijs casibus numeratis. §. in p̄m. qōnis in qbus iuris aut
lia siue remedia deficiūt vt aliqd retinere vel petere p̄teritū ini
ste fuit: vel nō implere defuncti iudicij ppter solēnitatis defe
ctum: vel nō soluere verū debitū: q p̄scriptū vel petere vltra
verū rei precij: q conuentū vel venire cōtra p̄prium pactū ve
pmissum: q ita vult ius scriptū vt in macedoniano vel velleia
cōtra iustitiā naturālē. l. j. ff. de pactis. 2 eo. ti. c. j. vel falsiciā ve
trebellianicā detrahēre p̄ter defuncti iudicij: vel retinere id
quod est

mod est questu per iniqua constitutione principis. in his enim
similibus casibus quāq ius scriptū vñ statuat: tñ in sic statu
is lex priuata se3 cōscientie non cōcordat. 2 Inno. in. c. pleriq.
e immu. eccle. psequitur quid iuris in predictis quo ad forum
cōscientie. Sed vtrū per dictam denūciationē euangelicā pos
it deduci ad forum ecclesiasticū ratione peccati cuius emēda
o 2 correctio absq rei tēporis restitutione a quo peccatū cau
tur cōtingere nō potest vt in regula peccatū. 2 in regula pec
ci venia. s. eo. do. meus do. Bal. dicit q forū penitētiāle non
trahendū ad forū iudiciale etiā per denūciationē nisi in ca
sus expressis in iure. propter bonū enim publicū in singulis
edictis casib3 lex ista statuit in sentētijs vt sit litiū finis pre
scriptione ne diuisa rerum sint in incerto. l. bono publico. de iur.
p. exten. C. de re iudi. in macedoniano. ppter odium fenera
rum vt videntur mores parentū. l. i. ad macedo. in velleiano
ver ferus fragilitatē 2 conciliū imbecillitatē. l. i. ff. ad velleia.
testamentis ppter vitandā falsitatē. l. hac cōsultissima. C. qui
ta. fa. pos. in falsicia 2 trebellianica ppter periculi premium
icquid ergo ius scriptū ordinat vel decernit ppter bonū pu
cum vel suadente aliqua vtilitate seruandū est in foro cano
2 nec per viam denūciationis euangelice in dubiū reuocan
in vel subuertendū. vnde ipse disputauit q valer statutū quo
rari? excludit a petitione foris post quinquēniū ad ipsius
tis restitutionē: q odio rationabili fenerator excluditur. res
etia3 ad. de elea. terminasse q si statutū dicit q debita nō
sita in memorialis? nō possint peti nō poterit adiri papa vel
ratione peccati cum statutū penale inter laicos editū etiā
es debet seruare fm3 ad. au. hanc disputationē eius nō vidi sed
e illam: si statuto cauetur q testamentū nō registratū in me
moralibus sit nullū nec habeat vires ipso iure: vtrū peres scri
pis in tali testamēto alis offi. solēnitatē vallato possit dictam
be ditatē in foro cōscientie retinere vel veniēs ab intestato ad
scessionē possit illā salua psciētia aduocare ab herede scripto
d qua qstione plene scripti in repe. c. possessor malefidei. s. eo.
vñ plene prosequor de illo foro cōscientie in multis iuris arti
culis: ideo hic omitto. Et concludo q verbū obscurū Inno. cē.
dū excipit casum illū quādo nō auditur in foro seculari vt q
et obligatio naturalis tñ 2c. debet stricte intelligi: nec per hoc
mitari vel subuerti legum vel canonū pmissio in suis casibus
put patet ex predictis. Reliqua que ad materiam denūcia
tionis euangelice pertinent. plene videatis per Bar. 2 Bal. in
l. os preallegatis. ¶ Non querō vtrū in casibus in qbus po
tē cōuenire in vtroq foro de qbus in. d. c. cum sit generale. sen
tētia absolutio: ita lata ab vno pariat exceptionē rei iudicate si
cōueniatur coram alio vel pcessus vnus impedit aliū. ad hoc
dū q cum actum est ciuilitē coram vno non potest agi coram
ali postq ad idem agitur inter easdē personas 2 eadem causa.
oliat enim tunc exceptio rei iudicate coram quocunq alio. l.
cū querit. de excep. rei iudi. et. l. cū de hoc. 2 no. in. c. aduerfa
rū de excep. si xō agitur ad penam imponēdā est maius dubiū
qū delictis que respiciūt vtrūq forum diuersa est pena cano
ni 2 legalis: ideo qz nō ad idem. igitur nō videt ob stare alia
sentētia 2 pcessus alterius. d. l. cum querit. Jo. an. tangit hanc
quēst. s. de offi. ordi. c. i. super glo. ff. ver. post Hostiē. sentit q
ppter iudex ecclesiasticus puniuit pena spirituali vel penitētia
aggressionē criminis. de iudi. c. nouit. nō potest iudex secula
riū pporaliter vel corporaliter punire. 2 hoc ideo qz ecclesia d3
de iudice penitētes. x. q. i. aliud. ita dicit in. d. c. i. Reperio do.
B. cōsuluisse aliter in tali. q. c. p. inquisiuit cōtra laicū: quia
quidā monialē carnaliter cognouit qui laicus comparuit: qz
pvari non potuit maleficiū fuit absolutus. querit vtrū iudex
laicus potuit denuo pcedere cōtra eum 2 repertū culpabilē cō
dēre? 2 videtur q nō: sed exceptionē rei iudicate per iudicem
ecclesiasticū admittere debet in foro suo. s. de excep. c. fi. Item
qz debet de delicto eiusdem hoīs sepius queri. l. licet. ff. nau.
cau tabu. nec duplici pitione pterere. de iudi. at si clerici. nec
diuersis legibus reum fieri. l. senatus. de accu. pterea iudex laic
us nō potest cognoscere de causa monachū: vtputa spiritua
li. c. sentē. excō. si iudex laicus. s. eo. nam talis est necessario re
mū dus ad epm. c. tuam. de ordi. cog. sed ep̄s iam cum absol
uit finem: ergo cōdēnationis cognoscere non potest. arg. l. si
duatroni s. ij. de iureiur. Item sentētia absolutoria est simi
lis cōdēnationis secuta satisfactio. l. si quis cum totū. de excep.
rei. di. 2 no. in. l. ex morte. C. ad. l. aq. 2 no. in. c. feli. de pe. eo. li.
Se si ep̄s cōdēnasset 2 satisfecisset nō posset vltius puniri
si dērsa esset pena fori tēporalis 2 ecclesiastici. nam cum quel
bet ndat ad vindictā sufficit vnam penā exactam esse. l. q. sēna
tione in iurijs. In cōtrarium videtur: qz ep̄s nō potest auferre
iudici seculari iurisdictionē suam nec mandare ei ne suo iure vta
tur: no. Inno. in. c. dilecto. de sen. excō. 2 idem in oibus iudi

cibus. l. si cui. s. cum sacrilegiū. de accusa. et no. Archi. x. q. i. de
persona. Item est expressum q cognitio istius criminis nō po
test per solum epm auferri iudi. seculari: vt in aut. de man. prin.
s. si xō canonica. col. ij. nec vnus ex eis tenetur stare processui
alterius. in aut. de san. ep̄s. s. si xō crimen. colla. ix. 2 per Guil.
in. l. magistratibus. de iurisd. om. iudi. Item cōstitutio ep̄i nō
arctat iudicem secularē: vt not. in cle. dispēdiosisam. de iudi. ergo
nec eius pcessus debet impedire. ad hoc qd no. Bar. in. l. diu. 2.
de custo. reoz. 2 hanc partē ipse tenet 2 q ep̄s absoluendo laicū
a crimine iudici seculari p iudicare nō potuit nec impedire eius
pcessum criminalē. nam quilibet in suo foro maior est: vt not. ff.
de manu. l. apud eum. 2 credo opi. veriorē. nam l3 canones sacri
lego penam imponāt per predictā non cessat alia que per legem
imponit. c. felicitis. in fi. de pe. eo. lib. l3 ibi glo. dicit speciale pro
pter criminis atrocitatē s3 est diuina. Subdit tamen ipse Bal.
notabiliter q p babiliter dici posset q de delicto cōmissio in cle
ricū vel monachū ep̄s possit plene cognoscere 2 absolvere per
d. c. si. de excep. sed certe cum pene canonice sint vltimum sp̄i
tuales q per istas tollunt pene legales corporales cōtra tales
sacrilegos nō videt tutum dicere 2 sentire. 2 videtur cōtra. d. c.
felici. in fi. vt dicit. l. si quis in hoc genus. C. de ep̄i. 2 cleri. 2 de iur
e ciuili hoc nō videtur dubiū. nam etiā clericus in atrocib3 de
lictis dimittitur puniendus iudici seculari eo pmissus degra
dato. d. s. si xō canonicum. de sanctissi. ep̄s. 2. s. si xō crimen. in
aut. vt cleri. apud pro. ep̄i. ante fi. tituli. Quia ergo pena in istis
cta canonice nō videtur sufficere ad solutionē criminis. pcludo
absolutionē vel cōdēnationē iudici ecclesiastico nō pducere effe
ctum rei iudicate quo ad iudicē secularē. allego pro hoc qd no.
Ly. in. l. extra territorij. in. vj. q. ii. de iurisd. om. iudi. ver. si di
uersi iudices varijs penis possunt punire delictum quilibet pu
niet. l. sua. Bal. etiam qd nem format cum ppter adulteriū 2 in
cestum cum cōsanguinea Alberti nupta ep̄s cōdēnauit ad per
petuum carcerē potestas vult eum decapitare: queritur nunq
possit: videtur q non: qz cōdēnatio ep̄i est terminus pene quo
ad iurisdictionē ep̄alem tamen tēporaliter maior pena debet im
poni: 2 ideo iudex secularis suo iure potest vti in puniēdo sicut
dignum est. Nam pena ep̄i ppter qualitatē iurisdictionis non
correspondēt excessui. 2 ideo cum delictū non sit plene punitum
debet plene puniri. ff. de offi. procon. si quis. 2. l. ij. C. de spoz. vbi
in ratione sui videtur casus. 2 ita no. Bal. in. l. cūctos populos.
C. de sum. tri. vbi tamen subdit q hoc nō determinat: qz pende
bat de facto. sed in. l. placet. C. de sa. san. eccle. post Guil. 2 Jac.
butri. firmit qd. s. tenui. pro hoc facit qz reperio ita tenuit re
colende memorie. do. Ange. de perusio q Eugubinus punitus
Eugubij pro homicidio pena pecuniaria: qz ita ibi est statutū
poterit decapitari Perusij vbi dictum homicidiū commisit cō
tra ciuem: qz sic est ibi statutum. alleg. qd not. in. l. nullum. C. de
test. et hoc not. in. l. si vacantia. de bo. vacan. lib. x. in hac tamen
questione aliter sentit Germanus ip̄s do. Bal. in. d. l. nullū.
C. de testi. nam fm eum sufficit semel pronunciatū dūmodo pe
na sit integra: nec attēditur diuersitas reipublice. non ob. qz in
diuersis territorijs vn3 iudex in altero nihil possit. ff. de manu.
l. apud eum. qz illud verum in territorijs: secus in iure cōmuni
qd disponit de vna pena tñ respectu vnus delicti. 2 sicut nō po
test pluribus legibus municipalib3: 2 si contingat q sic cōdē
natus vtroqz erit melior conditio occupantis per executio
nem sentētie: vt sentit Jac. de bel. in sua dispu. quam posuit. C.
vbi de cri. agi oportet. 2 Bar. in. l. ij. de sepul. vio. per que p̄dicta
cta patet qd nem istam p̄ncipalē melius declaratam quam per
Jo. and. in. d. c. i. nec sit verum q in delictis cōmuniibus foro ca
nonico 2 seculari cōdēnatio vel absolutio laici delinquentis
facta ab vno pariat exceptionē rei iudi. coram alio quando au
tem commissum crimen a laico esset mere canonicum vt heresis
2 symonia: tunc et fatendū q sentētia 2 pcessus iudicis ecclesia
stici solum consideratur 2 facit ius. ratio est: quia iudex laicus
non potest cognoscere: vt in. c. vt inquisitionis. s. prohibemus.
s. eo. lib. de here. et quod dicatur crimen canonicum. not. glo. et
plenius Bal. in aut. cleri. C. de ep̄s. 2 cleri. vbi quando iudex
secularis remittit clericum delinquentē ad epm cum actis 2 mu
nimentis vel ecōuerso iudex ecclesiasticus remittit laicum con
dēnatum de heresi ad iudicem secularem an teneatur vnus sen
tentie 2 processui alterius stare: tenet q sic in iudice laico: quia
remissio fit tanq de superiore ad inferiorē. Bar. tenet dñum in
l. diuus. de custo. reo. s. crimen. in aut. de san. ep̄i. 2 videt dicere
cōtra. d. c. vt inquisitionis. vbi oīs cognitio denegatur de tali cri
mine iudici seculari. 2 pro poc. d. aut. clericus. iudex aut eccle
siasticus vtrū debeat stare sentētie 2 pcessui iudicis secularis.
dico q nō si nō vult. d. s. si xō crimē. qui tñ loq̄tur cū causa erat
cōmunis inter eos. si aut in casibus in qbus vnus scribit alteri
super executione snie sue an sine alia cognitione teneat causa

Petrus de anchorano.

exequi. dic vt no. in. c. cum in iure. de offi. deleg. et. c. decetero. de re iudi. in nouel. ¶ Postremo notandū est iuxta predicta qd qñ pena canonica in delictis ecclesiasticis preparat ad pparatio nem legalis pene tunc nunq tollit aliā sed cōcurrūt: vt patet in pena degradationis clerici ppter delictū. nam eo deposito de uenitur ad penā legalē. c. cum non ab hoīe. de iudi. z in heretico d. s. pñibemus. z. c. cum scdm. eo. tit. ex qbus iur. cū simi. confir mator qd dixi q ppter qualitātē iuris ecclesiastici sepe pena nō cōrespōdet excessui: ideo dō impedire legalē. ¶ Decimo que ro circa istā reqñitionē super executione quā facit iudex ecclesiasticus de seculari vel ecōuerso secularis de ecclesiastico vtrū de beat indistincte pñeri vel adhiberi cause cognitio si cōtra ipsū aliqd opponat. pone de facto clericus nō uult recipere ipsum vñ tantē pretendēs se exemptū z in possessione libertatis appella uit ad sedē apostolicā ep̄s eum excoīcauit z implozauit auxiliū brachij secularis clericus se opponit: z dicit nō fore pñendū querit quid iuris. z uidet qd debeat eū iuuare: qz iudex secularis in hoc est tanq executor cuius officij est solū exequi de iustitia facti siue reqñitionis inq̄rere. de offi. deleg. pastoralis. s. q. x. de re iudi. decetero. z qd no. in cle. i. ad fi. de fo. cōpe. pro hoc. C. de his q latro. l. i. circa mediū. vbi impōuit penā inuocātū auxi lium in casu isto per qd satis dō intelligi q inuocat in omī casu debet iuuare. Item iudex q remittit delinquentē. no. in. q. v. in summa. de accu. si cui. s. si. no. in aut. qua in puin. vbi de cri. agi oportet. ¶ In dñum allegat hec regula ea que sunt a iudi. zc. Sz per appellationē desit esse iudex z suspēsa est ei iurisdictio. c. veniētes. de iure iur. ergo nō est ei parēdū tāq iudici in cōpe. c. si. de cōsti. eo. li. et. l. extra territorij. de iurisd. om. in. ¶ Jam et festus Paulū appellatē remittit ad cesarē. Actū. xxv. ad dec. l. qm iudi. C. de ap. vbi etiā officialis nō resistens puniē. xxv. pon derib⁹ auri: z q brachiū seculare nō debeat impartiri iustitiā di cit ter. q dō eum iuuare ad ea que reo sunt placida exequēda et nō ad pñdicandū. c. j. de offi. ordi. z canon inuuit q ante q suū auxiliū impartiat dō aliquāter examinare: an iustū sit pceptū. xxvj. q. v. administratores. ad muni. l. de iur. de agri. z cens. si et vtroqz. per que iura tenent doc. q remittēs criminosus prius dō aliquāter cognoscere: vt no. Jo. and. in cle. pastoralis. de re iudi. z Jo. an. tenet hanc partē in. d. c. j. in nouel. super glo. pe. et Aldra. in qñib⁹ suis. q. xxvij. q dicit in illa inuocatione q tñc bz locū q inuocās fecit qd potuit z nō bz vltra qd faciat. de iudi. cū nō ab hoīe. c. i. de maledi. ibi si necesse fuerit vnde semp iura que de hac inuocatione loquunt pñit hñc cle. si necesse fuerit vel si opus fuerit z hñmōi. de statu reg. c. j. s. eo. li. z. C. de his qui latro. l. i. ¶ Undecimo quero vtrū iudex ecclesiasticus pro ec clesiastico crimine possit purū laicū capere carcerare vel punire vltra censurā vel sp̄iales penas: z uidet q nō: qz distincta est iurisditio. xxvj. dist. cū ad versū. de iudi. in prin. ad hoc. c. cū ep̄s. de offi. ordi. eo. li. vbi de libero arbitrio sup exercitio iurisdictionis in tota diocesi postq gñaliter cū descēdet ad capturā personaz restrinxit ad personas ecclesiasticas. ad idē. s. eo. li. de pe. qñis. de sen. exco. vt fame. de ver. sig. nouum. pro hoc etiā. l. placet. C. de sac. sanc. eccle. vbi ep̄s excoīcauit sacrilegū z iudex laic⁹ de portauit. in aut. de man. prin. s. si nō canonicū. ¶ In dñum qz qñitas delicti facit illū de foro ecclie. C. de epi. z cle. aut. itez nul la. z ibi no. itē. c. j. de offi. oz. nō distinguit inter clericos z laicos sed indistincte dicit q pñt vñcici adulteria z filia: z si opus fue rit zc. quasi dicat qñ de facto impedire tunc inuocet auxiliū iudicis secularis: als ipse faciet. z uidet ter. in aut. causa que fit cū monacho. in fi. de epi. z cle. ad hñc partē facit. c. felix. de pe. eo. li. in fi. in illo tam grani sacrilego reseruāt iudicib⁹ secularib⁹ peo narū ciuiliū imposito. z in hñc partē inclināt Ald. q. xc. Jo. an. dicit cōiter tenere inferiores prelatos nisi in crimine heresis de quo non dubitat: vt ptz de here. vt cōmissi. et. c. vt inqñitionis. et apert⁹ in cle. j. eo. ti. z hoc no. Jo. an. in addi. spe. in ti. de maio. z obe. ¶ Et ego nō bene capio de qbus inferiorib⁹ pñatis sen tiat Jo. an. z an per illa verba inferiores plato intelligat etiam de ep̄is. z ideo saluo saniori iudicio ego intelligo z credo q pro ecclesiasticis criminib⁹ vel alijs causis laicoz que agitant corā iudice ecclesiastico nō possit ipse iudex ecclesiasticus capere vel exequi cōtra ipsos laicos capiēdo eoz personas. z moueo: pñ mo per ea que no. Jo. an. in. c. significasti. de offi. dele. in nouel. vbi in illa. q. vtrū iudex ecclesiasticus possit dare possessionē reo rum seculariū. firmat post Post. q. l. de ipsis possessionib⁹ qñqz cognoscat vt de dote z filiabus: vt in. c. iij. de dona. inter vir. z vx. tñ non potest dare precise possessionē sed recurret ad ordinariū seculare. qui fil. sint legi. causam. ij. q. j. de persona. xxvj. di. cū ad versū. alleg. Post. in. c. postulasti. de fo. cōpe. vbi talis execu tio dō fieri per iudicē territorij in quo sita est ipossessio: l. alius sniam tulerit. z si hoc est in rebus multo forti⁹ in personis z cau sis laicoz nō seqtur: ergo habet causam actualē z executionem.

hoc enim nō conceditur nisi in subditos z suo territorio: vt in romana. s. cōtrahen. de foro cōpe. s. co. li. z. l. cū vnus. s. is q. de bo. auto. iudi. pos. laicus aut l. ratione cause for: tñ fori nō tñ per hoc pñt dici subdit⁹: vt dicit glo. in fi. in cle. j. de fo cōpe. z in multis siliabus. hoc cōtingit q iura dant alicui po stātē cognoscēdi sed nō exequēdi actualiter. l. a diuo pio. in p. de re iudi. z. l. iij. de dā. infec. ¶ Itē l. territorij dici possit qd ad laicos z dioce. reputet in eodē situ loco siue subiecto tñ teri torij dici potest quo ad laicos z ipsoz possessiones z bona eo ad clericos z ecclesias z eoz bona potest dici dioce. facit cle re romani. de elec. l. ergo qñqz casuū emergētū iudex ecclesiast⁹ cognoscat inter laicos z de bonis ipsoz: z ecōuerso laic⁹ iudex qñqz de causis clericoz: tñ executio actualis videtur suo iudici reseruāda. hoc est ille qui bz personā subditā z bona in suo teri torio: z hoc faterent canoniste de leui ecōuerso: scz qz l. iudex ai cus cognoscat de causa clerici vel de reb⁹ suis: tñ cōducere pñ sonas ecclesiasticas vel ipsarū bona per executionē realem nō posset sine mādato ep̄i. c. vt fame. de sen. excom. facit qd no. ipe. postulasti. z. c. verū. de foro cōpe. in nouel. vtratur ergo eodē re ep̄s in laicis z in bonis ipsoz sicut veller vti iudicem laicū in personis z bonis clericoz. l. j. ff. qd quisqz iur. nō ob. ratio suer qua fundat cōtraria scz qz ex quo habet ep̄s potestātē cognō di de possessionib⁹ laicalibus: ergo bz potestātē exequēdi. in illa cōsequētia nō est bona inter nō subditos: vel de bonis in territorio: vt expresse ptz in. d. s. pñentes. cū similibus preallig. non ob. aut. causa que fit cū monacho. in fi. de epi. z cleri. vbi a tur potestas ep̄o detinēdi laicū in carcere: qz dicam ibi specie sicut in heresi dictū est. non ob. c. j. de offi. ordi. immo facit po dum subditū qm q canones cēferit. canones autem de hac cam ra laicoz vel executione in rebus laicalib⁹ nō expresse loquūt sed de censura. de verbo. sig. querēt. nō debemus ergo absq nonibus hoc firmare: qz erubescimus zc. l. illam. C. de colla. aut. de trien. z semis. s. cōsideremus. z qd non est sanctorū pñi de certo fan. zc. inter corporalia. de transla. pñla. ¶ Et hec suffi ciant quo ad predictā materiā que fuit qñ iudex ecclesiasticus cognoscat de causis laicoz. ¶ Sequitur ecōuerso discere re quando iudex laicus possit cognoscere de causis clericoz: super quo distingue principaliter duos casus. nam aut clericus venit ad iudicium tanq actor: aut trahitur tanq reus. ¶ Primo casu regula est q tenetur adire iudicem ipsius rei etiam sit iudex laicus z coram eo litigare: z si clericus laicum. de fo. cō peten. fallit hec regula in casibus no. eo. ritu. c. cum sit gener. ¶ Secūdo casu cum scz trahit tanq reus regula trahit neq tiua scz q non potest trahi coram iudice seculari: neq in cui: neq in criminali. c. nullus iudici. de foro cōpe. C. de epi. z cl. aut. statuimus. et aut. clericus. z est hoc verum etiam si in ip s iudicem nō suum velit expresse pñentē: z pena imminet ipsi sēntiēti: etiā ipm trahēt. c. si diligenti. de foro cōp. qd hic. m spec. de cōpeten. iudi. adi. s. j. ver. in cleri. autem. z ver. item. o ricus. z in ti. de reo. ver. item clericus. hec tamen regula fallit in certis casibus in quibus perdit priuilegium clericale: qd int cōstāt in multis: vt no. in. c. j. de cleri. coniug. eo. li. tamen co ad pñitū intelligas de priuilegio fori z canonis si quis su dente. in qbus quando perdat vel non. breuiter sic distinge. nam aut loquimur de clericis coniugatis aut non coniugatis. ¶ Primo casu: aut cōtrahit cum vidua aut virgine si cum dua vel corrupta: z perdit ipso iure q qdam dicit verum de q ricis in minorib⁹: focus si in sacris constituti taliter cōtrahit qd dicit vt. s. eo. lib. de obli. c. j. aut cōtrahit cum vnica z virgo z recurrere tunc ad no. ip. c. j. de cleri. coniug. s. eo. lib. vbi retit priuilegium si portat habitū z tonsuram: als perdit donec nō portat: aliq q omnino etiam si postea reassumat. de quo ibi vñ z in clemen. j. de vita z hone. cleri. ¶ Secūdo casu cū loquimur de cleri. nō coniugatis: tunc aut exerceat artē ignominiosā. de qua in. c. j. de vita z hone. cleri. eo. li. z perdunt ipso iure pñ annum: z ante si fuerint tertio moniti vt ibi not. aut exerceat alias artes non cōuenientes clericatui: tunc aut illas de q bus in. d. cle. j. de vita z honesta. cleri. z dicit vt ibi. aut alias nō ita in leui: tunc aut eas exercent retento habitu z tōsura: sine ipsis. primo casu in rebus suis post trinam admonitionē perdūt sed non quo ad priuilegium fori z canonis postq in dunt in habitu z tonsura: vt in. c. fi. de vita z honesta. cleri. eo. l. hec sint dicta de coniugatis z exercentibus artes prohibitas iure ecclesiastico. quandoqz aliam artē exercent: z tunc au cedunt in habitu z tonsura. z hoc casu qñcunqz delinquāt nō amittunt priuilegium nisi fuerint incorrigibiles: vel nisi fū rint degradati z traditi curie seculari in casibus permisis: vt re de quibus in. c. ad abolendam. de hereticis. ¶ Quandoqz mittit habitū z tonsuram: tunc aut leuiter deliquit: puta nando: arma portando: ludendo ad azardum z similia: et tunc post trinam

post trina admonitionē epī perdit oē priuilegiū. & sic intelligit̃
in audientia. & c. cōtingit. de sent. exc. ante vero monitionem
nō perdit licet iudex si ignorās eū clericū in delictis euz puniat
ut sit priuatus similiter ignarus cū verberet nō sit excoicatus. &
sic pōt intelligi. c. cū ex parte. de priuile. Aut nō leuiter sed gra
uiter delicta. puta seuis enormitatibus. se miscendo: et iste est
asus dubi? si pstat de clericatu: vel est dubiū an remitti debeat
ad iudicē ecclesiasticū: vel puniri possit p iudicē secularem q̄ euz
epit & tenet in carceribus ppter homicidiū furtū vel aliud de
ictum atrox. in hoc membro dubitauit semper cogitās de quo
laz professio in regula fratru minoz qui suscepto sacerdotio exi
it de ordine per. xv. an. & ultra publi. bellis vt laicus & cum ar
tis semp interfuit & depredationibus & rapinis multis. semelq;
ost multa & infinita male ppetrata per ipsum suscepit habitum
eremiticū & gestauit per annum cumq; ipsum cū charitate mo
erem vt sumeret habitum sancti Frāscisci qz alīs saluari nō po
erat. ipse dimisso dicto habitu heremitico & assumpto stipediā
iorum fecit se scribi corporalem quinquaginta peditū armorū
am quibus profectus est in bello. Igitur illum professum & ve
am sacerdotem noui sepius cogitauit si esset iudex: & cum cape
m pro homicidio vel pro furto an posset de eo sumere suppli
um capitis vel furcarum absq; pena canonis si quis suadente
vij. q. iiii. dubiū mihi faciunt iura que istis se immiscetib? enor
mitatibus: & seuis: & presertim in eis perseverantibus vident̃ ali
uid specialitatis inducere quo ad forū iudi. secularis. nam si in
his requireretur monitio vt in alijs qui nō seua exerceuerūt ni
il esset in istis speciale. quod tñ. c. perpendimus. de sen. exc. vi
etur inducere speciale in hoc q̄ sine monitione exercens vindi
cam de talibus nō sit excoicatus. Jo. an. post Abb. dicit in ca.
ontingit. de sent. exc. in nouel. q̄ aut loquimur in eo qui perse
eravit in enormitatibus. & tunc sine pena canonis puniri pōt
b eo qui scit eū clericum per. c. cum non ab hoīe. de sen. exc. & c.
erpendimus. Aut nō perseverat in eis: sed semel furtū vel
omicidium cōmiser. & tunc licet dephensus fuerit in habitu se
ulari dō remitti ad epīm nisi primo fuerit tertio monitus vt pre
iri. sed in. c. perpendimus sentit q̄ si sumptis armis et dimisso
abitu bellum ingreditur nō perdit priuilegium quo ad forum
nde captus dō restitui iudici ecclesiastico. Sed aduertendū
Jo. an. nō loquitur hoc casu de eo qui perseverat in enormi
tibus. Sed de eo qui semel exercet seua. quo casu Abb. dicit
am esset remittendū. videt̃ ergo q̄ probabiliter dici possit qz per
uerans in seuis crudelitatibus & enormitatibus possit in cri
minibus puniri per iudicem secularem. quod etiā Hosti. sentit
am dicit q̄ c. perpendimus dō intelligi de inueterato i aggress
ris & tyrannis quasi in istis idem operetur diuturnitas tēpo
is in peccatis absq; monitione qd̄ operat̃ in alijs monitio. naz
ontinua cā delicti solet augere penā. vt in. c. cum haberet. de eo
ui dur. in ma. & l. si quis diuturno. ff. de pe. Jtē si cleric? buffo
ost annū & macellarius vel tabernari? publicus hoc priuilegiū
erdit per trina monitionē. vt in iure prealle. q̄to magis qui
st inueterato: maloz dō perdere. constat enim q̄ vbi est maius
elictum dō esse seuerior: pena & vindicta. xliij. q. j. non asseram?
lium tñ ter. non habeo qui hunc casum determinet nisi dictum
a. perpendimus quod bzarios intellectus vt ibi ptz in nouel
a. Sed si velles hanc partem tenere pro te habes Abb. & Hosti.
anonum vero patres & rationes quas etiā. s. adduxi. & ex pre
dictis habes q̄ s non deferentes habitū & tonsurā trina moni
tio epī est multum periculosa. nā in delictis postea deprehēsus
iudice seculari non pōt se tueri priuilegio fori: quasi extunc sit
incoirigibilis. & sic idem s eos opere? monitio qd̄ operat̃ actua
s degradatio. d. c. cū nō ab hoīe. ¶ Tredecimo q̄ro de que
stione vulgari. nā laicus post delictū cōmissum vel debitum con
tractū effectus est clericus coram quo iudice dō rīderi & in deli
tis distingue aut assumpsit clericatū postq̄ captus fuit a iudi
e seculari. aut ante capturā & ante iudiciū incohabitū. aut post in
licium incohabitum ante tñ sniam: aut post sniam. ¶ Primo cas
u post capturā. puta in carcere fecit professionē: & hoc sibi nō p
lest q̄ est preuenta cā & persona. Item ordo & professio nō inue
it istū liberū. & tenendo s: ium nimis deludere iustitia. ita no
a. in. c. j. de oblig. ad ratio. in nouel. ¶ Secdo casu cū ante iudi
ium incohabitum assumpsit clericatū nō videt̃ dubium q̄ corā
iudice ecclesiastico postq̄ iudex laicus preuenit. vt in. c. pen. de
pro cōpe. & l. si quis postea. de iud. ¶ De tertio casu cū post iu
dicium incohabitū corā iudice seculari efficitur clericus. v. opī. re
ert Jo. an. in. d. c. j. de obl. ad ratioci. ¶ Primā Ala. Ber. Hoff.
Jincen. Host. & Bar. brix. q̄ ille clericatus superueniens post
item motā nihil sibi profit etiā quo ad executionē vitandā fm
Host. & Cin. alleg. de excu. tuto. l. tutoz peritus. & l. adul. de epi
co. & cle. l. officiales. ¶ Secda est opī. pcedētī s:ia directo quā
enēt ibi Fran. vercel. & Archi. isti enim indistincte tenent pro

pter sacerdotiū vel ordinē sic subscriptū liberari a foro seculari
nā sacerdotiū siue ordo superueniens tollit munus publicū in
iunctū. ff. de excu. mune. l. p̄tor. circa prin. Jtē soluit cōpromis
sum iam factū. l. distinguemus. §. sacerdotio. de arbi. Jtē qui de
liquit tpe quo erat paganus si accusat̃ de crimine factus miles
nō agitur sub primo iudice sed sub secūdo iudice. l. q̄ euz. vno. §.
reus. ff. de re mili. & videt̃ casus. ff. de accu. l. hos accusare. §. pri
mo. Item dignitas superueniens tollit vinculi precedentis ob
ligationis volūtariē cōtracte. ff. de ope. lib. l. interdū. non obft.
l. si quis postea. & c. pe. qz ibi nō mutatur forus sed adiecit̃ in
ter que est differentia. l. senatore. ff. de sena. ¶ Jtē qz nō mutatur
status & cōditio in cōpassibilibus cū illo foro. ca. si diligenti. de
foro cōpe. ¶ Alias opī. nō refero sed cōcludo cū Jo. an. q̄ in ci
uili & criminali dō fieri distinctio p iudicē seculare. vt ponere in
carcere: detinere & similia. nec etiā aliqua executio in psona ta
lis clerici quasi talis clericatus exemerit psonā quo ad oēm ma
nuū iniectionē & distinctionē: sed nō exemit cām a iurisdicōe p
ueniente quo ad ipsius pcessum & instantiā finiendā & realiter
exequendā. & sicerit iudex cause nō persone. vt in simi. habet̃. s.
de foro cōpe. sane. in nouel. ¶ Et que dicta sunt in clerico idem
dicit̃ in professio maxime ordinato. facit de pe. dist. j. §. bis auto
ritatibus. j. & xxij. q. ij. admonere. & ita pcludit Jo. an. in. d. c. j.
¶ Sed tūc remanet dubiū postq̄ iudex secularis dō expedire
cām prout dicit Jo. an. opoz: tet ipsum cōdemnare ad penā capi
tis vel furcarū si talis erat pena delicti intentati. Sed cum ipse
nō possit distringere prout dicit Jo. an. et iudex ecclesiasticus
hic nō possit erequi snia erit delusoria per. l. si p̄tor. ff. de iud.
ppter hoc dicit Bar. in. l. j. ff. de pe. post Ja. de bu. & Dy. q̄ epi
scopus debet̃ eū degradare & tradere curie seculari. c. cū nō ab
hoīe. de iud. & d. l. q̄ cū vno. §. reus. & in aut. vt cle. apud pro. epi
sco. cōue. ante fi. & hoc tenet Bal. in. d. l. officii. clericatus ergo si
superueniens lite pendēte nō prodest in cā ciuili quoq; ad forū: nec
quo ad genus pene: nec quo ad executionē faciendam in bonis
Sed bene prodest quo ad executionē pene corporalis vitandā
nisi fiat degradatio quā tenet̃ illo casu facere ep̄s p iura preal
legata. & sic est casus q̄ cleric? etiā qui nō est incorrigibilis de
gradat̃ & tradit̃ curie seculari. Sed qz epī sunt difficiles in istis
degradationibus & recusant eas facere s iura qz iudices secula
res excedūt suos terminos & de talibus sumūt supplicia s iura:
vt dicit Bar. in. d. l. j. Bal. etiā de hoc parum no. in aut. cā q̄ sit
cū monacho. & in. l. j. C. an seruus ex suo facto. nec dicit aliud in
effectū q̄ quod supra dictum est. ¶ Quatuordecimo quero de
alia questione vulgari vtrū clericus agens s laicū corā iudice
seculari possit corā eo recoueniri. Jpe. Jaco. bu. Archi. & q̄ plu
res alij tenet̃ q̄ nō possit̃ recoueniri. & rīdit bar. illi rōni p quā
hoc tenet̃ q̄ clerici nō pnt̃ iurisdicōne sui iudicis exp̄sse proga
re. c. si diligētī. de foro cōpe. ergo multominus tacite. nā quedā
tacita prorogatio resultat in recouentiōe fm Jac. burr. et alios
s Jo. an. tenet̃ q̄ possit̃ recoueniri: & dicit̃ q̄ s:ia opī. sapit ty
rannia & est s equitatē. & hoc ip̄e no. in. c. atsi clerici. de iud. & hac
opī. tenet̃ ibi Jo. cal. in addi. & ipsam semp tenui. forus enim qd̄
forti q̄ in recouentiōe causat̃ a prorogatiōe iuris non hoīs. qd̄
ptz qz reddit̃ in inuitū & datur inuito. l. fin. & aut. & s: sequenter.
C. de sen. c. dispēdia. §. res que. de rescrip. s. eo. lib. secus in pro
rogatiōe hoīs in qua vtriusq; consensus requirit̃. l. est receptū.
& l. si puerit. de iurif. om. iud. l. j. & ij. ff. de iud. c. p̄. & s. de of
fi. dele. & sic equiparatio de prorogatiōe hoīs expressa ad recon
uentionē nō est bona. nō obft. q̄ recouentio quodāmodo causa
tur a cōsensu clerici ex eo q̄ traxit laicū corā suo iudice. naz hoc
fecit ex necessitate vt cōsequat̃ debitū suū corā iudice laico cum
nō possit corā ecclesiastico. c. si clericus laicū. de foro cōpe. nō est
ergo aliud imputandū clerico q̄ voluit ius suū indiscussū relin
quere. l. illud. ff. de peti. here. & arg. c. prelati. de homi. s. eo. lib.
itē. c. si diligētī cū simi. de foro cōpe. quod prohibet̃ clericū con
sentire in iudicē nō suū hz locū qñ principaliter se vt reū submit
tit iudici nō suo: secus si principaliter submittit se: sed cōsequē
ter. puta in alterius diocesi s: pendo vel delinquēdo. c. postula
sti. & c. dilecti. de foro cōpe. ius enim isto casu dat sibi iudicēz lo
ci: actus vel delicti. vt in dictis iuribus. & c. romana. §. s:uentes
de foro cōpe. s. eo. lib. ita in recouentiōe ius dat sibi iudicem li
cet trahat originē a facto clerici adentis iudicē laicū s debito
rem. & sic illo casu habeat locū quod dicit̃ q̄ nulla possunt fieri i
cōsequentiā que nō pnt̃ principaliter. l. j. ff. de aut. tuto. et. l. si is
qui duos. ff. de lib. leg. & ibi p Bar. Item rō Jpe. qua arguit̃ de
exp̄resso ad tacitum. sic vtz quod nō licet clerico exp̄resse non li
ceat tacite. confundit̃ per sequelam a simili. nā fm eū cleric? bo
no. s:ueniēs clericū mutineū. corā epō nō possit̃ progar̃ iurisdicō
nem eius. c. significasti. de foro cōpe. qd̄ tñ est fallum & cōtra mē
tem totius materie recouentionis. contra. c. j. & ij. de mu. pet. ad
idem facit quod dicit̃ cū clericus cōtrahit vel deliquit i alia dio

¶ Mo. hac
questionē
qz quotidie
habetur in
pract. & am
habui i hac
ciuitate lu
gdunensi.

Petrus de anchbarano

est. fortit' em' fori tacite cu' nō possit expresse. cu' ergo clerico 'ca non dat iudicē z non ipse principaliter illud agit nō h'z locū ca. si diligēt. de foro cōpe. ¶ Cōcludē ergo q' cu' iura generaliter in cā reconuētionis faciant illū iudicē qui als nō est iudex eius qui reconuēti sunt generaliter intelligenda. l. de precio. de pub. z. l. j. §. generaliter. de leg. prestat. Et hec opi. est amplectenda: q' est fundata sup equitate que mouit oēs iuristatores ad illam materiā reconuētionis inueniendā. vitant enim litū dispendia hec cōmodius coram vno q' coram diuersis iudicibus terminā. 20 tur. dic. c. dispendia. cū si. ¶ Quindecimo quero de non clerici deo tñ deuotis z cōuersis fratribus de penitētia heremitis illis qui sunt de tertio ordine sancti Francisci z militibus sancte Marie theutonicor' z rectoribus hospitaliū vtrū isti gaudent priuilegio quo ad forū: an iniectiōe manuū vel immunitatem rerū suarū. in his enim versatur priuilegiū clericor'. x. q. j. per totū. xvij. q. iij. si quis suadente. xij. q. ij. ecclesiā seruos. et c. si. de vita z bone. cle. ¶ Ego de his oibus scribo in cle. cuz ex eo. de sen. exc. vbi Guido de monte plautio tenet q' non. Idem ibi refero consuluisse Jo. cal. ibi enīz proprie loquendo nō sunt persone ecclesiastice q' nō sunt clerici nec religiosi. z hoc est clarum in religione per sedem apostolicam approbata: nec legatī: nec professi alicuius professionis. Et hec est ratio que sumit ex ca. duo. sunt. xij. q. j. ¶ Itē q' eor' ordo nō sit religio p'z: q' neq' continentia promittunt: neq' obedientia vtunt' p'prio. S'z hec tria sunt de substantia religionis. vt in. c. cū ad monasteriū. in fine. de sta. mona. bene facit. c. j. de voto lib. vj. non q' vocant' fratres vel deferunt habitū religiosum: q' vt dicit. d. meus bal. ista sunt accidentia sine subiecto: z potius quedā apparētia in habitu q' existētia realitatis in effectu vt ipe no. in. l. officia. C. de epī sco. z cleri. facit. c. q'ro. de consue. z circa hoc videas que per me dicta sunt in predicta cle. cū ex eo. ¶ Decimosexto quero coram quo debeat conueniri vniuersitas scholarium. facit dubium mixtura clericor' z laicor' ex quibus cōponit' vna vniuersitas. dicas ergo q' vniuersitas aut est ex solis laicis: aut ex solis clericis: aut est mixta. primo casu pōt cōueniri coram p'ate: coraz epō: z coram rectore vniuersitatis sicut capitulum pōt cōueniri coram iudice laico. licet enim ipsa vniuersitas non habeat in se caracterem: z vniuersitas non est aliud quā hoīes vniuersitatis: est permixta. ¶ Distingue tres casus: aut maior pars est laicor' rum: z tunc inspicit maior pars: q' h'z accessionis locū l'z precio fioz sit. ff. de auro z arg. leg. l. z si nō sint. §. perueniam'. Aut est maior pars clericor'. z tūc clerici trahūt ad se laicos. z ideo epō d'z adiri vel rector vniuersitatis. c. j. de loc. Tertius casus est q' sunt in numero parī: tūc laici accedunt clericis tāq' digniorib': vt hic no. Bar. in. l. j. ff. de colle. illi. et Bal. in aut. habita. C. ne si. pro pat. vbi querit an priuilegiū illius aut. quo ad elec. iud. vnius ex tribus. s. p'atis: epī: vel doctoris habeat locū in scho laribus clericis. z distinguit q' aut in studio sunt auctoritate iuris vel pape: z pōt eligere p'atē z doctorē z laicos: z sic nō habeat locū. c. si diligenti. z. c. significasti. de foro cōpet. q' illa videtur papa vel ius dispensare nec p' iudicare p'riuegiū illius aut. aut est in studio de licentia sui prelati: z h'z electionē in casu in quo doctor esset clericus. nā si laicus corā eo nō possit p' iura preallegata q' que nō potuisset expresse epō dispensare: z in hac opi. videt' inclinare Jo. an. in. c. si diligenti. in nouel. z credo veram in hoc mēbro proximo cū electio versat' in altero de iure ecclesiastico: sed cū in p'io mēbro cū auctoritate pape vel iure sunt in studio q' possit eligere p'atē vel doctorē dubito an bene dicatur. nā priuilegiū. c. si diligenti concernit fauores totius ordinis clericales vt ibi dicit' nec videt' illud. c. cogitasse de priuilegio aut. habita: q' posterius emanauit nec impator potuit clericis concedere priuilegiū super foro penitus actionibus interdicto clericis z sic canonib' derogare q' mentē legū que intēdit sacris canonibus deseruire. vt in aut. statuimus. de epī. z cleri. ¶ Decimosextimo quero mota lite emptori laico coram iudice seculari cōparuit clericus ei' autor seu vēditor ad defensaz z petit se remitti ad epm in cuius foro cogitur litigare. Querit an debeat remitti vel debeat defendere corā iudice laico. z videtur q' debeat remitti: cū illa cā sit ipsius p'pria cū ad ipz spectet cōmodū: q' si euincitur tenet de euictione etiam si nō promissit. l. ij. C. de euic. Ex hoc ergo cā pōt dici ipsius p'pria. l. j. §. in p'pria. ff. q' appel. sit. Preterea cū vēditor suscipit defensionem emptoris perinde est ac si possideret: z sic pōt vti oibus defensionibus ex p'sona sua. l. sed si lege. §. sed si distraxerit. ff. de peti. her. re. sed certū est q' si clericus possideret esset conueniendus coraz suo iudice. d. c. si diligenti. z. c. nullus iudicū. de foro compe. z videtur tex. ff. rem rā. hab. l. procurator ad exhibē. §. si proci. item pro hoc videtur tex. cū glo. C. de euic. l. si parentū. vbi glo. sentit q' venditor ex sua persona pōt implorare beneficium p'sonale in cā agitata cū emptore. cū dic. nisi essent minoris p'atis postulat

Conuer
si an gaude
ant priuile
gijs clerico
rum.

tes zc. ¶ Item pro hoc videt' tex. in. l. antep. C. de in. fil. li. x. r. ducēdo sic fiscus h'z priuilegiū sui iudicis: q' fiscales cause agunt coram procuratore cesaris. C. vbi cause fisco. p. totum. nō do pone q' fiscus vendidit fundum cuiusdam privato a quo ex reus vult vindicare z fiscus eum defendere. Querit corā quo respondeo q' coram procuratore cesaris q' est iudex inter fiscoz z priuatum. quod sentit ibi glo. mag. in ver. si autē cōtra emptorem. Pro hac parte facit quod no. Spe. in ti. de primo rēdo decreto. §. restat videre. ver. quid si dicit' clericus est. z vel. seq. z Jo. glossator. x. q. j. clericū nullus. In contrariū videt' a ex persona defensoris. vt venientis ad cām in nullo d'z fieri cōditio aduersarij deterior. l. iij. §. defendi. ff. ex qui. cau. in pos. c. z. l. sed z hec. §. defendere. z. l. si minor. §. si. ff. de procu. Itē istoz qui veniunt ad cām ab alio siue contra alium prius moti regulatur quo ad prosecutionem fm quod regulatur ius priuile pale litigatoris. vt a quibus ille excluditur excludant' et illi est casus notabilis in. c. si. vt lite pen. eo. lib. facit quod no. in a. cum super. §. de re iudi. sed in casu nostro emptor conuenitur coram suo iudice. ergo ad personam clerici comparentis ad defensionem pro suo interesse non d'z mutari forum. ad istud enīz iudicium non trahitur. tunc enim habet locum canonēs qui poēt tant q' trahatur: sed q' se vltro offert videt' in hac cā reus voluntarius de quo aliud q' in reo necessario iudicandū est fm Jo. an. in. c. cū inter priorem. de excep. z hanc partē teneo q' est sus in. d. l. venditor: non quod ad clericum spectet cōmodū z cōmodum q' hoc verum respectu effectus nō rei principalis iudiciū deducte hanc emptor possidet z nō clericus: q' ergo vendicatio concernit z sequitur possessionem. l. in rem actio. ff. rei ven. persona possessoris d'z quo ad forum attendi non clericus cuius obligatio non deducta in hoc iudicio. non obstat. alia iura allegata supra que dicunt q' pōt vti defensionibus z iuribus persona propria. nam hoc non negatur: sed coram eodez iudice z hoc sentit Jo. an. in. d. c. clericū nullus. dñ dicit q' nō efficit de foro illius sed prestat ei auctoritatem. Intelligo enim prestat auctoritatem inq' tum in illo foro suis defensionibus vti: si de foro non efficitur q' inuitus ad illud non trahit. non obstat. c. no. Spe. in. d. §. quid si dicunt clericus est. nam loquitur quādo defensionem cause alterius non assistit sed ius suum principaliter ad defendendū venit. puta conueto emphiteota z feudario laico clericus dñs rei emphiteo. vt feudi notatus in iudice pro suo directo dñio ad defensionem venit. quo casu cum eo coram suo iudice iudiciū est ordinandū. quā rōne dicendū est generatim in oī casu quo venit tertius pro iure suo principaliter defendendo non aliter assistendo d'z remitti ad suū iudicē. pone exemplum. quidam petijt missionē ex edicto diui adria. fm. l. fina. C. de edic. diui adria. tol. z contra missionē factā in vna re compar clericus contradictor dicens se possidere. certe ista questio agtabatur coram iudice cōpetenti. i. nō in illo iudicio in quo missio petebatur. contra talem enim sic comparentē d'z offerri liblus vt inuit ibi tex. z Accur. idem sentit in noua eius addi. z l' sio q' petens missionē dicit' agere conditione ex illa lege. z l' cet contra incertaz personā agat. tñ si quis comparet est reus i hoc iudicio. i. offerendus libellus coram iudice suo. vt ibi dicit' tex. Unde cum iudicis officii in hoc vertatur q' h'z potiora iura vt ibi dicitur nō videtur iudex laicus cōpetens q' clericū opponentē se vt posteriorē istam immissionem petentē. z ita perio consultū per quendā egregium aduocatū Perusij nominē Raynerium de monte vbrano. Occurrit tñ mihi dubiū circa predicta qd iuris cū laicus minor petijt restitui aduersus aciectionem hereditatis. quo casu debent oēs citari p' generale. p. clama per aut. si oēs. C. si vt se ab here. abfti. quid ergo si comparent clericus pro suo interesse q' sunt creditores hereditarij z interest ipsorūz nō restitui. z fm proxime dicta videtur q' quilibet remittendus sit ad iudicem suum. z sic de quibuscumq' alijs se fmiliter opponentibus etiam si essent laici non subiecti illi foro vbi restitutio postulat. quod satis esset absurdū. ideo in hoc exemplo in simili credo clericos z laicos cuiuscumq' fori debere subire iudiciū vbi quasi dētus sunt initus per minozē in ipsa adiectione hereditatis. Ex illo enim quasi contractu obligat' eis. vt in sti. de obli. que ex quasi contractu nascunt. post prin. z sic in loco vbi quasi cōtractus initur fortiaitur forum si agatur ad eius resolutionē. arg. l. qui certo. ff. de condi. inde. z vt iudicium vniuersale quod est agitandū cum multis sicut est illud: non coram multis iudicibus agitur. ff. quibus reb. ad eun. iud. ea. et. l. nulli. C. de iudi. non obft. quod. §. dixi in illo qui cōparet vt legitimus d'ictor: q' petentem immissionem ex edicto diui adria. q' talis cōparet vt possessor rei in qua missio petitur. z sic nō impugnatur ius agentis: sed suū tenet z nō comprehendit sub vniuersali petitione nisi ex simplici assertionē agentis. ¶ Sed in casu isto comprehendit: z omniū comparentiū est eadē defensio hec. scilicet ne

scilicet ne restitutio concedatur. et vide quod circa hoc no. bal. i. l. i. C. de edic. diui. ver. sed hic queritur an infiniti sint priores. **C**irca predicta breuiter applico vnum de tribus articulis p me disputatis. **A.** laicus. **B.** clericus pretendebat debitore suum in magna pecunie quantitate. clericus autem hoc negabat. copro miserunt in Titium eodem amicum qui dictum. **B.** clericum condempnavit. cuius laudum. **B.** clericus vult dicere iniquum: queritur an coram suo iudice. l. ep. an coram iudice ipsius laici. an vero coram superiore ipsius arbitratoris qui est diuersus a iudicibus predictorum debeat proponere istam causam iniquitatis probauit. **P**rimo octo efficacibus argumentis quod clericus super illa iniuriam teneat adire suum. l. ep. m. **S**ecundo probauit vel alijs rationibus et argumentis quod iudex secularis ipse laici esset ad eundem ius. **T**ertio tribus argumentis ostendi quod iudex loci ubi laudum datum est. **Q**uarto quod iudex ipse arbitratoris quod oia ibi disputanda relata non refero. na aliter Bart. aliter Fede. de se. is. aliter Ange. de perusio varijs locis sentiunt et decidit. ego uero ad concordiam distinguo oes sequor. **S**ed in questione ne proposita in terminis sicut distincte proponitur concludendum teneo quod si questio de qua fuit compromissum vertebatur super rebus ecclesie quod iniquitas laudi securi superinde potest deduci coram iudice ecclesiastico et coram seculari: siue clericus circa compromissum fuisset in illa causa futurus actor siue reus. et sic intelligo. c. exposita de arbi. l. i. c. peruenit. vtrobique oim laudum laum fuit super laicum lite inter clericum: et tunc super querela iniuriantis fuit adhibitus ibi papa. et hoc ideo quod iniquitas laudi decernebat res ecclesiarum. et sic principaliter vtrobique foro potest iudicium conuenire ut no. in. c. cum sit generale. de foro co. e. in nouel. ergo similiter coram altero coram quo clericus maluit istam querelam iniquitatis proponi et discutiri. ubi vero non e rebus ecclesie: sed de ipsius clerici proprijs. puta de suis parimonialibus fuisset compromissum factum et laudum datum quod iudex clericus dicere iniquum. tunc quod electio de qua in. d. c. cum t generale non habet locum in talibus rebus fm Joa. an. qui ita ibi o. vera videtur doctrina Bart. quod ille iudex sit ad eundem super reuactione qui fuisset futurus iudex in illa questione. unde si clericus erat actor: debuisset adire iudicem laici. c. si clericus laici. e. foro co. pe. ergo adire debet super illa reductione: si autem clericus erat futurus reus in casu quo non fuisset causa compromissa: tunc coram suo iudice ecclesiastico petit illam reductionem ut sentit Bar. in. l. si societatis. §. arbitroz. ff. pro so. allegat simile de reo ui vult petere publicationem testium ad perpetuam rei memoriam: si super sua exceptione solutionis pacti vel filibus. na petet eam coram suo iudice quo actor debuisset eum necessario conuenire. et sic clericus petet ipsam examinationem et laicum coram ep. **E**t econuerso si clericus in causa esset futurus actor: petet ipsam coram iudice ipsius laici. et in illa examinatione testium sequor: cum: sed non i predicta sua doctrina siue regula de qua. §. na aliter sentio in predicta sua disputatione. dic. ut ibi. **P**ro pleniori etiam predictorum declaratione quero de alia questione. statuto cautum quod legata non valeant nisi insinuentur coram vicario capitaneo citatis iudicibus. modo legatarij in testamento in quo fuerat institutus clericus fecerunt citari coram capitaneo clericum et legata sua insinuari. §. quia opponit de nullitate quod citatio de clerico fuit nulla. et sic perinde habeat ac si facta fuisset nemini citatio postquam citatio non arctat citatum. cle. pastoralis. de re iudi. iuncto. d. cap. illius iudicij. l. i. c. si diligenti. de foro compe. **I**n huiusmodi videtur in illa causa insinuationis non reperiri alius iudex quam laicus. clericus enim hoc officium est interdictum. l. testamentaria. C. de test. hanc artem tenet ibi Bal. dicens quod cum laicus sit iudex illius cause insinuationis. ergo oes qui debent adesse dicte cause. et quilibet vobis opponere siue sit clericus: siue laicus oportet quod opponat eum qui est iudex cause. ff. de re iudi. l. a diuo pio. §. si super rebus. **I**tem citatio que fit de herede non est simpliciter nec absoluta citatio: sed potius condicionalis in effectu. l. si uult se opponere non est aduersarius. ut no. in. l. ea quidem. C. si manci. ita terit alie. **U**nde potius ita potest dici edictum quam citatio. redictum est astringit. qui matri. accu. pos. cum in tua. et de elec. c. si. eo. li. t enim potius ad voluntatem exquirenda quam ad causam. ideo potest etiam de forensi. et ita ibi refert fuisse consultum perusij. **E**t aduersus quod allegat. §. si super rebus videtur sentire quod clericus volens impedire executionem sue iudicis secularis debet se opponere coram iudice. et ibi summam de iure suo docere. sed ego video te aisse huiusmodi per. l. si. C. de edic. diui. adri. tol. **S**ed certe et hoc non ergo quin si constat summarie clericum possidere rem in qua petiit fieri missio remittat ad iudicem suum. summaria ergo cognitio ne fieri debet coram iudice laico sua sententiam vel mandatum legis exequi ut debet semper coram eo fieri etiam si clericus se opponat. quod est otandus. **E**t hec dicta sufficiant de illa tertia questione ex qua per iudicis adiectionem et cause examinationem vidisti aliqua pul

chra dubia super foro cum questio sit inter clericos et laicos. quod no. 22. ta. **D**ecimo octauo quero pater vult emancipare filium suum clericum. queritur an coram episcopo: an coram iudice laico hec emancipatio fieri debeat. na certum est quod debet fieri coram iudice competentem. l. si. C. de eman. lib. quis ergo erit iudex competens illo casu. et reperio in decisio. rote istam. quod ubi decidit quod iudex ipse patris: non filij. d. l. si. ergo debet solennizari a iudice eius qui ager: non qui suscipit. similiter in prelato vniuersitatis dioce. qui vult alienare bona ipsius monasterij sita in alie. dioce. adhibebit enim pro autoritate iudicem suum: non illum ubi sita est res. c. pastoralis. de priuilegiis. in nouel. licet. **L**y. dixerit in hoc casu vtrumque posse autorizare sicut coram vtroque agi rei ven. l. i. C. ubi in re. actio. c. sane. de foro co. pe. et hoc no. in. l. predictum. C. de predicto. mino. igitur de alienatione rerum ad alienationem persone que quasi in emancipatione versatur videtur coram vtroque posse fieri illam emancipationem per no. in. d. l. si predictum. non obstat. quod hic filius in hoc actu sustinere videatur personam rei et pater personam actoris. et sic iuxta regulam actoris sequi debeat forum rei cum sit generale. de foro co. pe. nam illud procedit in contentiosis et quod iudicium redditur in inuitum. sed cum in voluntarijs et extra iudicium. unde in casibus in quibus posset pater compelli ad emancipationem filij esset questio minus dubia quod coram iudice laico deberet filius agere per regulam. c. cum sit generale. pro hoc optime facit quod no. Inn. in. c. quod in dubijs. de renun. ubi dicit quod ille recipit renunciationem beneficii a volente qui posset ipsum inuitum destituere. non obstat. c. si animum. de iudi. eo. lib. ubi iudex ecclesiasticus non secularis prebet si litosa. clerico autoritate et dat curatorem quod loquitur cum est questio de rebus ecclesiasticis in quibus nihil ad patriam patris ut ibi. l. si hic loquitur de ipsa patria patris. et sic de iure patris quod habet in filium adimendo. et ipsum filium primum conferendo. emancipatio enim appellatur premium siue donum. l. i. §. l. i. c. op. §. cum autem. de bo. que li. l. i. pe. C. de bo. mater. iudex enim illius qui confert premium non qui eum suscipit videtur ad eundem super autoritate prestantia. maxime in hoc casu in quo canones non multum tractant de hac patria patris: nec de suis effectibus. non obstat. c. si iudex laicus. de sent. ex co. §. eo. lib. ibi cum de statu persone ecclesiastice queritur cognitio spectat ad iudicem ecclesiasticum quod ibi erat questio de clericatu. et sic causa mere ecclesiastica. hic vero non de statu clericali: sed de vinculo siue nexu patrie patris dirimendo tractat. et sic de iure persone clericus quo ad statum temporalem non spiritalem. et hanc partem firmat decisio de qua. §. in ordine. clxxv. ex qua in similibus dici posset quod si laicus vult alienare ultra summam. v. aureorum. vel laicum minor vult alienari clericum: vel se ei solenniter obligari: iudex ipse laici non clericus in predictis casibus erit ad eundem super insinuatione vel autoritate. et econuerso si clericus vellet laico sic dona realianare: vel se obligare iudex ipsius clericus super insinuatione vel autoritate debeat adire. agenti enim actum istis casibus non recipiendi autoritas impartitur. **I**uxta predicta queritur si clericus minor: tanquam actor litigat coram iudice seculari an dicitur iudex poterit sibi dare curatorem ad lites: vel dabit per episcopum suum. tunc igitur ol dra. q. lvi. et Spe. in tit. de cura. tenet quod quilibet iudex etiam delegatus. et Ja. de are. ut ipse refert tenet quod differt a iudice illi loci coram quo causa vertetur. C. de peri. tuto. l. i. pro hoc. l. si linguus de iudi. **I**n huiusmodi facit. C. de admi. tuto. l. fin. §. i. ubi dicit re currendum esse ad competentem iudicem per eum coram quo lites vertitur. pro hoc c. si. de iudi. ubi videtur speciale. in delegato pape ut dari possit in causa coram eo vertitur. **I**d. ibi distinguit quod aut loquimur in procuratore generali: et cum ille videatur datus ad oes causas. l. qui habet §. si. de tute. dico quod debet dari a suo iudice et habebit effectum datio quo ad lites que agitentur etiam extra territorium iudicis quod ad similitudinem tutoris est datus a suo iudice administrat bona vbiusque sita. ut no. de exclu. tuto. l. ppter litem. §. licet. aut loquimur de curatore dato ad vnam litem tantum. et tunc debet dari ab illo ubi causa tractatur duntaxat sit casus talis quod competat de iure sicut plene dicitur in prolatione in. l. i. C. de iuris. oim iudi. pro hoc addu. prealle. c. si annu. in priuilegiis. ubi dicit de suo loquitur simpliciter ad lites ubi dicit debere dari a delegato dicit de dato ad illam causam tantum. et vide quod no. Inn. in. c. petitio. de procu. et de hoc dicit in. d. c. si annu. vltra ibi per me notata. vel hic cogita an in bonis parimonialibus. vel i clericis pupillis habeat locum tractatus tutelarij et laicus possit esse eius tutor testamentarius legitimus vel dativus. dubium facit quod tutela est prius in capite libero et dat principaliter persone: sed non videtur premissa datio et laicis et personis ecclesiasticis: nec in bonis ipsorum qui gaudet eodem privilegio cum bonis ecclesiasticis. c. de cernimus. de iud. c. si. de vita et hone. cle. nec clerici videntur cogendi suscipere tutelas nisi tantum legitimas si voluerint. ut no. in. aut. §. sbyteros. C. de epi. et cle. l. lxxvj. dist. puenit: et vide quod no. Bal. in. l. generaliter circa si. C. de epi. et cler. **D**ecimonono quero de intellectu. c. cum non ab homine. de iudi. ante traditionem iudici seculari tex. exigit quod venerit in profundum malorum. et sic videtur quod per prius hoc

Petrus de anchorano

mīcidio q̄tuncq; graui ⁊ enormi nō debeat degradari. qđ an
 sit verū ibi plene scribo: ⁊ gratia repetitionis hoc breuiter reas
 sumo quēstionē facti quā ibi pono. ¶ Quidam miser sacerdos
 plura ⁊ enormia primo cōmiserat. ⁊ postremo quēdā antiquus
 sacerdotē ecclesię sancti ¶ Arci tpe noctis hoc modo subduxit
 dixit enī venias ad domū meā meū pro victulo maluasie quod
 rediens de insula Landie tuli meū vt offerre ecclesię sancti mar
 ci. ille statim cū eo accessit ⁊ in domo quadā ipm sacerdotē vna
 cū certis alijs trucidauit ⁊ ablati; clauibus quas habebat secū
 venit ad ecclesiā sancti ¶ Arci. ⁊ de camera dicti presbyteri ma
 gnas pecunias abstulit. tandem postea captus fuit: et persona
 qualitate pensata ⁊ facti atrocitate oēs clamabāt eū degradan
 dum esse eo maxime qđ socius eius laicus. in illo facinore si fuisset
 captus fuisset per frustra diuini zmore turpissima cōdem
 natus cū oīs eps tūc alios ⁊ me super hoc consuleret. respōdī si
 bi plene quod in. d. c. refero. ⁊ concludens dixi qđ poterat si vole
 bat eū degradare ⁊ trahere. primo per tex. in. c. j. de homici. nam
 licet verbum euellas quod ibi ponitur habeat varias expositio
 nes. tñ ego intelligo ⁊ refero ipsum ad clericū homicidā nō lai
 cum. iste enim euelli nō pōt ex eo qđ nō dī ministrare circa al
 tare: ⁊ priuatio p̄supponit habitū. l. x. de ver. obli. ⁊ c. venerabi
 lem. de elec. illud enīz vellitur quod radices h̄. c. folite. de maio.
 ⁊ obe. intelligo ergo euellas per dispositionē ita vt moriatur. s.
 per executionē iudicis secularis. ⁊ dñi dicit moriā loquū in ter
 tia psona quasi nō p epm qui euellet ab altari; s; per alius pena
 mortis sit imponēda: ⁊ verbū moriā dī intelligi de naturali nō
 ciuili in dubio. c. susceptū. de rescri. s. eo. li. ⁊ alie expositiōes q̄s
 ibi fecit Jo. an. satis videret qđ mentem illius legis Exodi qđ ho
 micidiū simpliciter puniebat morte. qđ ideo est redacta inter cōs
 titutiones canonicas vt seruet: nō vt frustra mereatur anas occu
 pet. xix. dist. si romanoz. item aduertendū ad casus in quib; per
 constitutiones canonicas degradat clerici pro delictis de q̄
 bus in. c. ad abolendā. de here. hoc aut delictū videt oibus alijs
 atrocius ⁊ enormius. ergo nō minus qđ in illis casibus vendi
 23 candū. xxiij. q. j. nō afferamus. ¶ Tercio pena perpetui carceris
 nō videt cōmensurari huic delicto adeo graui. nā pro mino
 ribus delictis imponitur. vt pro symonia; pro heresi postq̄ peni
 tuit. c. qm̄. de symo. ⁊ vt ibi enumerō in delictis nō ita atrocibus
 hac pena perpetui carceris reperitur. p̄terea Inno. in. c. quati
 ter xqñ. ij. de accu. comparando penas legales penis canonicis
 dīc qđ vbi per ius ciuile imponit pena mortis similis erit pena
 canonica q̄ relinquit seculari iudici. ⁊ hec fieri nō pōt nisi post
 degradationē. vt. d. c. cñ non ab hoīe: sed oī iure naturali ⁊ posi
 tiuū homicidiū morte punitur. ⁊ p hoc facit. c. atfi clerici dum
 dicit si nō dī; quēlibet depositū. ⁊ c. quasi dicat qñq; dī tūc videli
 cet cū delictū est atrocissimū sicut est homicidiū in psonā sacraz
 nam fm legē ad iū tēpla dei gangūt ⁊ dona dei rulerūt dānantur
 ad bestias. ff. ad l. iul. pecu. l. sacrilegi. plus est autē sacerdotes
 sic tractare qđ ecclesiās spoliare. deus enim hoīm cā oīa coope
 rauit. l. in pedū. de vsuris. Item ⁊ si non in grauib; reperiunt
 casus huiusmodi degradationis ⁊ traditionis. ergo zin illo vbi
 est eadem vel maior ratio idem ius statuatur in penis. in. c. inter
 corporalia. de transla. ⁊ l. illud. ad l. aquil. ⁊ quod not. in. c. j. de
 tempo. ordi. eo. lib. Item non videri quare nō simpliciter prout
 sonat debeamus intelligere istud. c. j. de homi. maxime cū cōco
 det cum iure ciuili. vt in auct. vt ele. apud prop. epi. conue. ante fi
 nem. ⁊ in auct. clericis. C. de episco. ⁊ cleri. ⁊ h̄z ista opī. licet rigi
 da prima facie equitatē: ⁊ si cōtigerit clericū ⁊ laicū prima facie
 conspisse in p̄ditione patric in assassinamento et alio deli
 cto fm mores eno; missimos et laic; cōburerē vel p frustra scin
 dere ⁊ clericus pro eodē delicto ponere ad carcerē q̄tuncq; p
 petuū nimis magna esset inequalitas: ⁊ presertim qđ vt plurimū
 clericali ter cōdemnati de carceribus fugā arripiss. quod viden
 tes laici p̄ clericos ⁊ prelatos ptumescit ⁊ seculi: ⁊ faciūt statu
 ta dē ecclesiasticā libertatē indirecte saltē puta qđ nō subditis cō
 munitati nō reddit ius qđ declinātes foro prātis possint impu
 ne offendi ⁊ filia prout infra tangā: ⁊ alia statuta ⁊ consuetudines
 vbi dī clericos multū p̄auos. puta qđ laicos offendens clericus
 dñmodo nō occidat soluat vnū solū. ⁊ hec solū faciunt. p̄pter di
 ctas inequalitates penarū pro eodē vel similibus delictis. in p̄
 dicta ergo qōne sic cōclusisse dictis rōnibus nō videt duruz et
 nimis satis malū qđ occasiōe laicis prebere talia perpetrādi.
 Iuxta hoc quero qđ tex. in. d. c. cñ non ab hoīe dicit qđ ad hoc vt
 clericus possit cōprimi iudicē secularē erigat qđ venerit in pro
 fundū malozum: ⁊ ante dicit eū deponendū. Scđo ex cōdicanduz
 Tercio anathematizandū. Quarto cōprimendū p iudicē secu
 larem. ¶ Vtrū ergo quēlibet pena exigat delictū de p se. vt p ho
 micidio. Primo depositio. Scđo ex cōdicatio. Pro tertio ana
 themata. Pro quarto cōpressio p iudicē secularē. Et videt qđ ad
 pluralitatē dictarū penarū requiratur pluralitas delictozū. c. at fi

clericis. de iur. l. senatus. de accus. ¶ Contrariū teneo in d. c. non ab hoie: qz ibi vult precauere ne possit esse pbatio plurimum. ¶ Sed hūm contingeret si deberemus tot scelera ex-
ctare. s. mentē. d. c. arg. l. scire oportet. ff. de excu. tut. intelligi-
sanc illud. c. hoc modo qz pro primo homicidio: vel pro alio sa-
ni crimine subterfugit subire penitentiā: puta ppter carcerē:
vel p alia p epm infligēda. c. ij. de pe. eo. li. ex tūc post depositio-
nem excoīcet: z si hanc etiā contempserit an anathematizetur:
postremo pfeueratē eo in ptumacia relinquitur iudici seculari:
hunc intentū probat verbū incorrigibilis quod potius sonat
cōtumaciā primi delicti q̄ in nouū delictū. ille enim correctus
citur qui dicit se fuisse peruersum. hoc enim pbat ibi verbū
inde crescēte ptumacia. ptumacia enī signat nouū delictū: s. con-
temptū penitētiē de antiquo. pro hoc expositio 30. an. exponit
illa verba cū ecclesia non habeat vltra quid faciat declarā-
do supplet ppter ipsius potentiā qm dicit qz ecclia nō pōt ipz
cogere ad penitentiā ppter ei⁹ potentiā adhibeat illa remedia
scz excoīcationē z anathema. z qz nō vltra pōt relinquat ipm
delicti seculari. sola ergo depositio nō dē esse termin⁹ sue finis
ne: s. destructio sequi dē: z si sequi nō pōt. pcedat ordine de quē
d. c. j. z sic intelligo paratū igit subire correctionem pro simp-
homicidio furto z similibus nō vidē qz debeat tradi curie su-
lari. in qualificato aut vt predicti videat aliud sentiendū p en-
dicta sunt in. d. c. cū non ab hoie. ¶ Querit 30. an. vtrū possit
est actualiter degradatus vel postq̄ est depositus verbaliter
incorrigibilis possit sine alia traditiōe capi z puniri p iudiciē
secularē. z in degradato tenet qz sit statim de foro seculari z vera-
liter depositio incorrigibili tenet quidā qz nō anteq̄ possint de
primi necessaria sit actualis degradatio. s. 30. an. s. vt ibi in p-
24 uel. ¶ Trigesimo quero vtrū iudex laicus possit cape clericū
delinquentē ne fugiat: z vt ipsum epō presentet. 3m. qz sic sit
dicif de defensore in aut. de defen. ciui. s. nos igit. et. s. interu.
col. ij. z in aut. vt iudi. sine quoquo suffra. s. necessitate. col. iij.
de cu. generali. de bis que in frau. credi. l. ait pteror. s. si debui-
rem. Hostien. s. ex eo qz canones q̄ pbiēt man⁹ in clericis no-
lentas indistincte loquunt: nec cū securitate aīc. iste casus z li-
similes mere canonici sunt decidēdi p leges vel magistrā. regu-
las. z ita no. in. c. vt fame. de sen. excō. ¶ Itā. c. si qz suadēte loq̄-
de dolosa z temeraria manu iniecti dē: dū dicit suadēte dialo-
lo. hoc aut non contingit in casu nostro in quo ne ppter fuga
delictū remaneat impunitū capif a iudice vel ipsi familia. rin-
ditur in hoc regula generalis qd in oibus quib⁹ possit impu-
offendi. vt no. in. c. ij. de sen. exc. In his poterit impune capi.
cit quod no. in. d. c. cū nō ab hoie. in nouel. ¶ Et predictaz op-
3mo. sequit Bar. in. l. si qz in seruitute. ff. de fur. z Bald. in. l.
qua per calūniā. de episco. z cle. ¶ Quid dubitari an epō possit
dare licentiā iudici seculari capiendi clericos delinquentes em-
tes de nocte z reptos cū armis. z ponēdi eos in carcere ad pe-
tionē ipsius. ad hoc dico qz de licētia speciali istius clericif zil-
non vidē dubiū qz possit p. d. c. ij. clericos. z. c. vt fame. sed de ge-
nerali magis dubito qd crederē qd non licet in gñe sicut s. con-
uerso. vt no. s. de offi. ordi. si sacerdos. rō qz in speciali iudex
cus nullā hz cognitionē de crimine ppter qd capif. s. merā ex-
cutionē facti: s. in gñali nō pōt qd nō videat sibi cōmissa cog-
tio aliqualis sup crie ppter qd ad capturā vult pcedere. z h-
nitus est prohibitū. vt in. c. decernim⁹. de sen. exc. facit qd not.
de. pastoralis. de reg. iur. z hoc verū nisi reperiat in flagrāt
mine. vt cū armis: vel ire de nocte s. ostitutiōe forte valet ge-
ralis licētia data iudici tali capiēdi tales z detrudēdi eos in ca-
ceribus ipsius iudicis ad mandatū epi. z ita Cenet. practica-

25 ¶ Qtrū p ministros laicos possit epō vel platus suos clericos
tormentare. remitto ad no. in. c. vniuersitatis. de sen. exc. z dictū
in. iij. opp. ¶ Ex predictis late dictis apparet qm multis casib⁹
bus pps secularis exercet iurisdictionē in clericos alios. vidē
te in glo. xxiij. q. v. principes. z inter alios notabiles casus cū
sunt incorrigibiles. vel cū scisma faciūt. vel cū fidē nolūt sub-
tere. vel cū ecclesie pās deficit. z bi casus habent in iuribus il-
allegatis. z hac rōne. s. qz clerici in certis casibus sunt de iuris-
dictione iudicis secularis. dicit 30. an. qd dicunt districtina in al-
nis locis gaudēt certis imunitatib⁹ hac immunitate vel priu-
gio participabāt etiā clerici. vt no. 30. an. in. c. si. de offi. deleg.
ti. eo. lib. in. nouel. ad hoc. s. de foro cōpe. dilecti. ¶ Quid etiā qu-
stione. xxx. tenet qz sacerdos debeat reputari de vniuersitate:
cut enim ecclesia est de vniuersitate domoz inter territoria p-
tarum. l. pupillus. s. territoria. de verb. sig. ita sacerdos debet
reputari de vniuersitate psonarū. itē ppter hoc autoritate p-
lofophi z pagani sicut fuit 3p dominus quitorā regionem
iussit in tres partes. quarū vnā sacrā. alterā publicā. alterā priu-
tam appellauit. vniuersitates sunt diuise in tres partes vt nar-
philosophus. ij. ethyc. iij. c. circa mediū. cū ergo sint ptes tot
sacraz

sacra et priuata non debent diuerso iure censer. l. euz q edes. de
vfuca. c. cā in tua. de deci. z iccirco tanq pars vniuersitatis pos
sunt persone ecclesiastice statutis vniuersitatis z singulariū in
suo iure fusi. x. di. si i adiutoriu. facit. xij. q. j. duo sunt gna. nec ob:
q sacerdos multū pūilegijs gaudet. p b em nō min⁹ ē p vniuersi
tati. nā decurios: senatores: doctores: milites gaudet multū pūi
legijs in personis z rebus. ff. de pe. l. moris. §. iste sene. z. C. de q
rio. l. dno marco. de profes. z. l. medicos. tñ constat qd appella
tione populi vt vniuersitatis continet. insti. de iure nat. §. ple
visitum. sic ergo talis immunitas non impedit quomin⁹ sit de
vniuersitate sacerdos de quo queritur fm **Bldra.** **C** Ad id tñ
quod dixi q gaudet statutis patrie an hoc sit verū in iudice. ifra
icam. **C** Vigesimo primo quero si p clerici agentes vel testifi
cantes in iudicio seculari opponat exceptio criminosa an iudex
alicui possit cognoscere? Inno. q sic qz ex probatione talis ex
ceptio non patit penā. de ord. cogn. cā dilectus. ad si. repulsiō a
estimonio: vel fides ex hoc nō sibi exhibita vel adhibita non ce
lit ad suū inuicem sive penā: sed producat tñ fm Inno. sed
post. §. vt no. §. de foro cōpe. verū. in nouel. z bec opti. videt pro
abilior. nā negari non pōt q ista exceptio criminis nō proba
a facit quin non grauet ex hoc opti. z fama ipsi clerici apud iu
dicem laicum z apud bonos z graues. vt no. in. d. c. euz dilectus
c. super eo. de elec. hac ergo ratione videt remittēda cognitio
d epm postq pōt cleric⁹ ex probatione tali siue cognitioe gra
ari. z idem vdicunt de crimine agere civiliter p clericum. pu
ad amissionē feudi ppter proditiōē vel aliud crimen cōmis
im dñm feudi. remittēda est enim de hoc cognitio ad prelatū
iur etiam si feudū sit paternū. ad hoc. §. eo. lib. de cler. coniug.
j. z tradit regulam in. d. c. verum qz de crimine clericorū: nec di
recte: nec indirecte: nec incidēt pōt laic⁹ cognoscere: sicut nec
legitimitate. §. de ind. atq clerici. z de ordi. cog. tua. lata autē
ia p clericum super crimine proditiōis vel alio propter qd de
eat priuari dño. tñ fm **Uinc.** dñs aufert feudum pro uelle suo
si fuerit absolutus non poterit eum dñs amplius sup illo erie
quietare. **H**uius gratia subijcio hic questionē **Bld.** xvij. qui
am clericus habebat quedā bona in emphyteosim a dño tēpo
ali qui in territorio in facto sita erant habebat oimodam iuris
ictionē. iste clericus condēnatus est per epm in confiscatiōe bo
oz ipsi epō. querit de istis bonis an debeāt ad epm ptinere an
dñm reuerti. videt q ad epm qz bona sequunt conditionē
erfone. l. j. c. de impo. lucra. deseri. lib. x. in aut. de ecclē. ti. §. ad
ec. de iurepa. c. j. §. eo. lib. **C** Itē maius dignum trahit ad se il
id quod est min⁹ dignū. c. quod in dubijs. z quod ibi no. de con
ec. ecclē. vel alta. **C** Itē bona clericorū gaudent eodē priui
egio quo gaudent bona ecclesiariū. seruos. xvij. q. similiter atra
ium tenet **Bldra.** multis rōnibus. z inter alias prima est quia
clerici rōne talium bonorum sunt subiecti dominis temporalib⁹
us. x. q. j. cā ergo. ver. his ita rñdetur. quo casu dicendū est ta
a bona propter delictū applicari dño temporalis. C. de anno. z
ribu. l. indictiones. lib. x. viij. dist. quo iure sit etiam rōne feudi
abfunt dño temporalis. c. verum. de foro cōpe. z. c. romana. §. de
et. de appel. eo. lib. ad hoc de era. tribu. l. si. lib. x. que videt de
idere questionem. pterea de bonis feudalibus est expremum
reueruntur ad dñm. x. col. §. illud. ergo eadem ratione dicen
um est idem in emphyteosim. pterea idem papa statuit in casu
cōuerso. §. q si laicus tenet rem in emphyteosim ab ecclesia z cō
emnetur de crimine propter quod talia bona confiscant ad ec
lesiam reuertuntur. de pe. in quibusdam. c. feli. eo. tit. circa prin
ipium eo. lib. illud ergo ius debet recipere contra se quod reci
it pro se. ff. quod quisq iu. l. j. in. z. iij. si quis testibus. C. de he
eti. aut. idē natura in crimine maxime ecclesiastico ecclesia ad
istitur ad bona vsq ad annum: z postea perdit illius ius. z pa
et quod est speciale in illo casu. ergo in contrarium est ius com
une ad hoc quod no. in. l. addictos. C. de epis. audi. Itē pūfca
io sitratione iurisditiōis que adheret territorio. C. vbi z apud
uos. l. si. sed ep⁹ non hz territorium. quod patet qz si ep⁹ pñū
iat inter clericos iudex exequitur. z hoc ideo qz ep⁹ non hz po
statem realiter exequendi. in aut. de sanc. epis. §. si quis autes
tigitantium. z in hac opti. refidet z respōdit ad contraria. cui ad
e quod not. **Bar.** in. l. si finita. §. si de uetigalibus. ff. de dā. in
c. z per **Bal.** in. l. si quis presbyter. C. de epi. zcle. vbi querit de
illi questione. Clericus habens spurium instituit fratrem suū
eredem: qui frater tacitam fidem dedit de restituendo heredi
tes spurio testatoris ita q debet sibi auferri vt indigno per. l.
fraudes. ff. de his qui. vt indi. Sed queritur cui fisco an fisco
ecclesiastico qz clericus fuit qui mandauit restituere an fisco secu
ri qz ille laicus qui suscepit fidem z videtur qd fisco ecclesie q
bonis presbyteri pferatur fisco imperij. d. l. si quis. presbyter
in aut. de ecclē. titu. §. interdicimus. z in aut. vt cum de appel.
igno. §. si vero filij. **C** In contrariū primo per regulam. l. pap.

§. meminisse sunt. de inoffi. test. z. l. ex facto. §. si. ad trebel. Item
quia illa pena descendit a iure civili: ergo debetur civili iudici
non ecclesiastico. l. si qua per calumniā. in verbo publi. ortulis. z
de epis. z hanc partem tenet ea ratione quia bona auferuntur de
manu heredis: qui est laicus cui erat ius questū. ergo applican
tur fisco imperij. l. si quis presbyter. z loquitur de immediata suc
cessione clerici in qua magis attenditur persona proxima q reo
mota. **C** Ex quibus inferit in casu econuerso. videlicet quando
clericus accommodauit tacitam fidem laico: de restituendo here
ditatem laici eius spurio quod attenta persona que in hoc puni
tur z que est de foro ecclesie applicabitur ecclesie. quod est notā
dum fm eum. **C** Iuxta predicta etiam queritur quia dictum est
supra proxime q de crimine clerici nō potest cognoscere iudex
laicus etiam si deductum sit in iudicio per modum exceptionis
vel ciuilliter. quid ergo si clericus productus in testem coram iu
dice laico deposuit falsum testimonium an puniri poterit p ip⁹
iudicem secularē? videtur q sic per. l. nullum. C. de testi. quam
legem **Becur.** exemplificat in clerico. idem ibi **Ly.** **Bald.** idem
sentit. dicit enim quero hic de clericis quomodo possint puniri
a iudice laico. **C** Respondeo q est speciale q delinquendo in
iudicio se astringit foro. **Hosti.** tenet contrarium z dicit qd illa
lex nullum non habet locum in clericis. vt. d. c. verum. qualiter
enim clericus delinquat iudex secularis nō habet cogni
tionem in personam: sed ad episcopum spectat cognitio etia de
iure ciuili. vt in aut. statuimus. de episco. z cleri. z licet clericus
delinquendo vel contrahendo in aliena dioce. sortiat ex hoc ibi
forum. d. c. dilecti. de foro compe. debet intelligi de foro ecclesia
stico dicti loci non seculari. facit quod no. in aut. qua in provin
cia. vbi de crimine agi oportet. non est ergo bona ratio q delin
quendo astringat de foro. z quia hoc non possit expresse coram
iudice laico: delinquendo astringit se ibi foro ecclesiastico. ca.
postulasti. de foro compe. do. **Franci.** tangit istam questionē in
confi. l. xxvij. z ita dicit vt sequitur. **C** Item ad id quod obijci
tur q iudex laicus non potest punire clericum de crimine accu
satum. sed dico q iudex secularis clericum agentem vel accusan
tem coram eo calumniosus: vel falsus: vel vna testificantem potest
ex officio ordinarie punire ita tamē q executio talis pene sit fa
cienda in persona reseruetur episcopo. si vero sit realis executio
facienda in bonis pōt facere iudex secularis vel distringendo ei⁹
fideiussores quos clericus dedit. C. qui accu. non pos. l. iij. z eo
dem modo potest punire clericum in ciuilibus deficientes in ex
pensis. z hoc sentit **Joan.** z **Archi.** scilicet q iudex laicus potest
ex officio punire clericum delinquentem coram eo: puta falso te
stimonio. vt no. v. q. vi. presbyteri. z facit quod nota. de iudi. atq
clerici. z videtur in hoc ita residere vbi **Zap.** in apostilla subijci
git in contrarium. facit quod no. **Jo.** an. post Inno. z **Hosti.** de
foro comp. verum. in prima glo. videtur equa consideratio **Fe.**
et licet fm **Hosti.** non potest cognoscere iudex laicus incidenter.
vt dicto capit. verū tamen quando crimen incidit in causa facto
ipso clericus accusantis calumniosus laicum non occurrit ratio
quare super calumniā tali non possit ferre sententiam postq cō
stat de ipso iudici vt iudici. nam si non potest laicum condemna
re de crimine quare non clericum pecuniariter vel super eius ca
lumniā ferre sententiam reseruata pena videtur auctoritati non
habet in serationem: sed bene legitur in contrarium. ff. ad turp.
l. j. in princi. nec debet processus calumnie accusatoris separari
vel diuidi a processu principali vt sic qui est competens in prin
cipali sit competens in dependentibus z conneris. l. iij. sunt. de
iurisd. omnium iudi. z. c. pterea. de offi. deleg. equa ergo vide
tur consideratio **Fe.** vt sic de qua re iudex cognoscit de ea pro
nunciet. c. cum super. de causa pos. l. de qua re. de iudi. executio
ne tamen suo iudici reseruata. vt dictus est de facto clerico post
delictum. **C** Et pro confirmatione opti. **Hosti.** quero de nota
bili questione. vos scitis q sententia lata contra principālē me
retur executionem contra fideiussores de iudicato soluendo li
cet non contra fideiussores contractus. vt plene nota. in. ca. j. de
iniur. z per **Barto.** in rubrica. ff. iudi. sol. z. l. si. C. de vsur. rei in
di. per **Ly.** modo pone q clericus agens coram iudice laico cō
tra laicum dedit fideiussores clericum in causa reconuentionis
vel fideiussit coram iudice ecclesiastico non suo. scilicet clerici ff
deiubentis. vtrum ergo clerico his casibus cōdemnato fieri exe
cutio sententie contra istum clericum fideiussores? videtur q sic
maxime cum sic fideiussit coram ecclesiastico licet non suo. vide
tur enim coram eo fideiubente quasi ibi contraxisse. qz iudi. qua
si contrahitur. l. iij. §. idem scribit. de pecu. **C** Sed contrahēdo
vel delinquendo in alterius dioce. obligatur in illo foro. d. capi
tulo dilecti. de foro compe. **C** Contrarium no. **Ly.** in. l. prima
ff. si quis in ius voca. non ier. **C** Idem videtur si fideiussit corā
iudice laico: quia illa executio contra ipsum clericū non fit prin
cipaliter auctoritate sententie ipsius iudicis secularis: qz in ip⁹

Petrus de anchbarano

non apparet condemnatus de scripti recitatione: nec cum ipso
est fundatus iudicium: sed pro eo pro quo fideiussit. ergo nō po-
test dici per talem fideiussione in iudice laicū consensisse post
q̄ cum eo non potest dici iudicium institutum. potius igitur il-
la executio sit contra ipsum iuris auctoritate propter contractū
a sua promissione causatum q̄ a sententia non principaliter: sed
in directe ratione. scilicet preambuli contractus et quod princi-
paliter agitur non quod venit in consequentiam debet confide-
rari. ff. de dona. inter virum et uxorem. et l. si sponsus. §. si donatio
nes. ff. de auto. tuto. l. j. Dy. in l. j. ff. si quis in ius voca. non ier.
tenet contrarium nisi clericus fideiussisset de iudicato soluendo
coram legato vel delegato pape. isti enim qui funguntur vice pa-
pe censentur iudi. etiam ipsius clerici. ideo non potest dici con-
sensisse in iudicem non suū. ¶ Item quia iure accessiois reper-
tum extenditur ad personas non expressas in eodem. c. j. de offi.
deleg. in nouel. et fideiussor est de talibus. ergo venit sub mada-
to delegationis. c. preterea. de offi. deleg. coram ergo alio etiam
ecclesiastico iudice sic fideiubendo non videtur posse illi foro cō-
sentire clericum. multo minus ergo si sic coram iudice laico fidei-
ussit. Et quibus patet q̄ clericus coram non suo iudice censet
idoneus fideiussor: sic iudicato soluendo: sed extra iudicium va-
let eius fideiussio. c. j. de fideiuss. et nullitas fideiussionis iudicia-
lis descendit q̄ recepta iudicialiter coram iudice non suū: et sic
prohibito iudicio totali videatur prohibita quelibet pars ipsius
iudicii. l. que de tota. ff. de rei vendi. quod est notandum. ¶ Qui-
gesimo secundo quero de quibusdam questionibus circa istā in-
cidentem spirituales. Et primo quia omnia iura volunt q̄ ois
cognitio remittatur ad episcopum. c. tuam. et c. latoz. preallega-
tis utrum iudex ecclesiasticus habeat limitatum tempus infra
quod debeat determinari dictam incidentem. videtur q̄ sic duo-
rum mensium. d. c. latoz. contrarium ibi no. in nouel. vbi dicit q̄ p-
pter maliciam aduersarii ibi papa sic abbreviabit. et pondera ex
eo quod dicit papam abbreviasse colligitur q̄ ad illum articu-
lum finiendum non posset iudex laicus prefigere terminum iu-
dici ecclesiastico. et hoc no. Bar. in l. j. ff. de re iudi. alleg. ex insi-
nuatione. de appel. superior vero ipsius ecclesiastici bene posset
inferior terminum moderari. argu. eius in d. c. quod dicitur qd̄
papa moderavit. ¶ Secundo quero an super incidenti delata
coram iudice ecclesiastico sit offerendus libellus: quidam q̄ nō
quia in cognitione huius exceptionis surrogatur loco iudicis
secularis. et sic debet procedere eo modo quo ille processisset. ar-
gu. eius quod no. in cle. prima. de supplen. negli. prelatoz. et l. si
cum. §. qui iniuriarum. si quis cau. sed super exceptione coram eo
iudice ventilanda sine libello proceditur. ergo idem cū seorsum
coram alio est examinanda. facit ad not. per Bar. post Jac. bu.
in l. pe. §. ad crimen. de publi. iudi. Post. reputat tutius q̄ libel-
lus offeratur quia ab ea ut principali pendet in iudicio petitio
hereditatis ut accessoria. ut patet in. c. j. in fine. qui filij sunt legi.
¶ Ego dico q̄ illa spiritualis incidens est de causis in quibus
principaliter mota procederet sine strepitu et figura iudicii. de
quibus in clemen. dispendiosam. de iudi. modo non procederet
super illa incidenti. s. aliquali petitione descripta apud acta. ut
in clemen. sepe. de verbo. signi. Si vero non esset de his licet ho-
stien. dicat q̄ sit tutius. hoc non nego: sed de iure non credo ne-
cessarium. nam cum plures incidentes spirituales possent occur-
rere in eadem causa ut super singulis offerretur libellus. et p̄ cō-
sequens seruaretur solennis ordo iudiciarius nimis posset ne-
gocium proclari contra mentem iuris. Item si fuisset de men-
te pape in d. c. latoz. q̄ debuisset libellus offerri et solennis ordo
seruari non prefixisset tam breuem terminum duorum mensium
ad causam finiendam super illo articulo. nam nimis esset brevis
dilatio in causa que libellum requireret. ¶ Tertio ibi q̄ritur
sicut iudex laicus remittit incidentem spirituales ad episcopū
ita econuerso ep̄s remittere debeat ad iudicem seculares incidē-
tem temporalem ut possit ipsam diffinire. et tenet post Tancr. q̄
ipsam remittere non tenetur. c. de prudentia. de dona. inter virū
et uxorem. vbi de questione temporalis dotis cognoscit iudex ec-
clesiasticus qui cognoscit de matrimonio. et idem dicit Vincen.
q̄ si in questione natiuitatis caderet questio hereditatis q̄ de
ipso posset cognoscere iudex ecclesiasticus. sed in d. c. latoz. ideo
non cognouit quia prius fuerit mota coram iudice seculari. qua-
re autem cognoscit ecclesiasticus de incidenti temporali nō iu-
der laicus de incidenti spirituali dicit hoc iusvanū causari pro-
pter excellentiam iurisdictionis ecclesiastice. ut ibi not. et probat
illam excellentiam per no. in. c. per venerabiles. qui filij sunt legi.
in nouel. in gl. hoc satis. ver. tertia naturali ratione in predicta
tamen questione qui cognoscit de legitimitate nō possit cogno-
scere incidenter de hereditate tenet verum ex eo quia illa causa
de sua natura est de foro seculari: nec habet necessariam conser-

quentiam ad legitimitatem sicut dos ad matrimonium sine quo
non potest esse dos. l. iij. ff. de iure do. nam si bene est legitimus
te ex aliqua causa est exclusus ab hereditate. distinguit ergo Tho-
cen. inter casus q̄ de sui natura sunt de foro ecclesie. ut spiritus-
lis: patrimonialis: patronatus et similia. et eas que solum rati-
ne personarum possidentium de foro ecclesiastico. ut cause pro
sessionum clericorum prime: nec incidenter: nec per reconuentionē
possunt esse coram iudice laico: secūde possunt. Si vero quē-
de foro seculari circūscripta causa sanguinis potest iudex eccle-
sticus incidenter per reconuentionem cognoscere. ita not. in.
c. tam. in nouel. super glo. ff. vbi subdit post hosti. q̄ si in seculari
foro alicui subijcitur excoicatio vel nō potest agere: q̄ symonia
cus vel intrusus hec omnia sunt ad ecclesiasticum iudicem rem-
tenda q̄ sunt eius fori. §. de elec. et de symo. per totum. de per-
rio idem tenet host. Jo. an. contra per no. in. c. si. de foro comp.
§. eo. lib. in nouel. in vlti. glo. ¶ Eligesimo tertio quero de que-
stione in qua consulit ad consultationem clarissimi et illustris-
mi principis Caroli de malitests qui preceteris dominis qu-
nouerim timet deum: colit iustitiam: et clerici et ecclesie in suis i-
uitatibus potiūtur priuilegijs et libertatib⁹ omnibus: q̄ tñ
rum vitia detestatur non valens eos corrigere me cōsuluit an
27 concubinas ipsorum possit procedere et statuta penalia edere
ipsoz: et p̄rio videtur qd̄ sic q̄ talis fornicatio est dānatayres
iuris statuto. ergo contra ipsos non videtur contra canones
canonibus deseruire exaggerando penam canonis cōtra talē
sic enim vna potestas aliam adiuvat. et dist. si in adiutorijs. et
primo. de ope. noui nuncia. et l. priuilegia. C. de sacrosan. eccle-
xxij. q. ij. meretrices. ad hoc facit decisio questiois disputate
28 dilem qui tenuit q̄ possum accusare mulierē de adulterio
missio per papam: licet papa accusari nō possit. arg. l. adulter
de adul. nec ex eo q̄ delinquat cum personis exemptis. l. euz
clericis debent esse melioris conditionis. vel iuari priuilegio
ricorum. hinc dicitur q̄ delictū non tribuit immunitatem. l. re-
gatorum. §. si. ff. de interdic. et releg. ¶ Item hoc videtur esse
mente omnium qui clericis reuocantibus concubinas penas in-
ponunt. de fornicarijs autem suis nihil debent quasi punitio-
relinquant iudici seculari. de cohabi. cleric. et mulie. per totum
¶ In contrarium q̄ facit contra statū ecclesiasticū: nec direc-
nec indirecte licitum est laici aliquid statuere. de immu. eccle.
primo. §. eo. lib. Sed in questione predicta ex processu cōtra
minam infamatus est saltem de facto propter criminis conne-
tatem. lxx. dist. tantis daniel. periculosa autē est clericis tal-
infamia. nam vituperatur ministerium ecclesiasticum in ment-
bus fidelium scandalum generatur et percutiuntur corda infi-
morum. ij. q. v. presbyter. et c. si mala fama. sed cum cleri. laici o-
do sint infesti. ij. q. vij. nullus laicus. et c. laicos non videtur
hanc viam indirectam q̄ possint eoz crimina in populo publ-
care funguntur enim clerici dei legatione et sunt habendi ut pa-
tres. ideo damnatur sententia. nam filij Ihoē qui suorum post-
riorum culpam deridendo ostendit. vij. q. j. qualis. et capi. oues
¶ Ego tunc distinxī q̄ contra concubinas notorias sile. ma-
festas possit statuta facere procedere et punire. nec tūc honesta
ecclesie maculatur sed poti⁹ defensatur et sacri canones meli-
custodiuntur ut dictum est supra. contra occultas vero concub-
nas non videtur q̄ laicus possit de officio decidere. et sic deteg-
re crimen clericorum et habere locum rationis allegat pro ali-
parte. et pro hoc facit quod fertur Constantinū dixisse videlicet
qd̄ clamide sua cooperiret clericum peccantem ne ab aliquo vi-
deretur. xxvj. dist. in scripturis hinc dicitur qd̄ peccata occulte
non habent vindictam. xxxij. q. vij. christiana. cum talibus enim
in hoc mundo viuere oportet et tolerare sicut christus Judas. v-
plene no. in. c. mulier. et c. si peccauerit. et c. deus omnipotens. ij.
questione. j. quod ergo dicitur q̄ directe et indirecte non potest
iudex laicus cognoscere de delicto clerici est verum si cōtra ipm
habeatur illa cognitio: sed si contra laicum proceditur de deli-
cto cum clerico perpetrato. puta contra adulteram cum cle-
rico: tunc videtur posse accusari femina que deliquit cum eo. §. si
cit lex denunciante. §. fina. ff. de adulterijs. et quod notatur in ca-
pitulo de cetero. de re iudicata. in nouella licet propter connec-
tatem etiam clericus infametur sicut per suam confessionē extra
iudicalem. capitulo q̄ sit graue de excessibus prelatoz. ex quo
insurgit vnum mirabile quod sententia iudicis secularis suffi-
cit ad indicendam clericum purgationem ex quo per eam laic⁹ cō-
demnatur de delicto cum clerico perpetrato et operatur hec in-
famia que dicitur ex sententia predicta nō minus enim facit sen-
tentia delictum notorium q̄ confessio extraiudicialis ipsi? cle-
rici: que tamen sufficit ad indicendam purgationem. d. ca. q̄ sit
graue. ¶ Eligesimo quarto quero. quidam clericus per iudi-
cem laicum citatus: non sub nomine clerici super delicto com-
missio

missio non comparit ita ut possit esse in banno: et habitus pro
confesso vigore statuti de iure captus dicit sententiam siue ban
num nullum: quia latam contra clericum licet non incidentem in
habitu et tonsura queritur quid iuris et breuiter omnes concor
dant in sententia quod ipsa sit ipso iure nulla ex defectu iurisdic
tionis semper potest contra sententiam opponi etiam si constitutio
vel statutum dicitur quod nulla exceptio admittatur ut not. in cle
m. j. de seque. pos. et illam tenet Ly. et post eum Bal. in l. generali
ter preallegata. Idem Spe. de cita. §. j. ver. sed pone quod iudex. et
§. pe. in fi. et Arch. xv. q. iij. placita. et Jo. an. in c. sacra. eo. ti. et
lib. idem consuluit Bar. tali ratione quod est tale factum quod a
iure reprobatum taciturnitas eius qui non posset actui consenti
re nihil operatur: ut no. de pben. dilectus cum similibus. Sed de
ricus est huiusmodi: nam non posset in laycum iudicem consenti
re. c. si diligenti. de foro compe. ergo eius contumacia vel taciturni
tas in comparando non tribuit iurisdictionem iudici contra eum.
et est ratio Jo. and. in d. c. scienti. Et circa predicta unum est
notandum quod iudex ipse potest suam sententiam declarare nullam:
ut not. Arch. in d. c. placita. similiter et iudex secularis aditus p
appellationem: ut no. Bar. in dicto consilio quod incipit clerici
us non sub nomine clericali et no. nam prima facie videtur recur
rendum super hoc ad papam. arg. c. exposita. de arbit. ubi super
iniquitate laudi datur ibi per iudicem laycum fuit aditus papa.
de hoc plene in disputatione mea de qua supra feci mentionem.
¶ Vigesimo quinto quero in istis ciuitatibus Italicis sunt sta
tuta quod quicumque declinauerit iurisdictionem potestatis sit extra
protectionem communis nec potestas habeat iurisdictionem con
trahendi de iniuria vel offensa talibus irrogata. clericus ergo
statutus coram iudice seculari non audeat declinare ne impune pos
sit offendatur: nec etiam litigare ne locum in clericis qui non pos
sent expresse consistere per dictum. c. si diligenti. nam aliud est di
cere se nolle aliud non posse. l. cum filius. §. non videtur. ff. de leg.
j. C. de l. ab administratione. d. Bal. dicit quod nihil debet dice
re sed comparere patenter in habitu et tonsura tunc enim ipse non
recipit sed habitus. eum esse clericum manifestat. c. si iudex lay
cus. de senten. exco. eo. lib. per quod. c. dici potest illo casu quod ad
uocationem illius periculi talis clericus nihil debet dicere: sed
ipsa potest eum repetere nec per hoc diceretur clericus declina
re: dico quod aut statutum expresse loquitur de clericis declina
tibus et non valet: quia contra canones et leges erimentes cleri
cos a iurisdictione seculari: ut dicit aut. statumimus. et c. nullus iu
licum. et ademptio iurisdictionis isto casu esset inutilis tanquam co
ra ecclesiastica libertatem vel immunitate: ut in aut. cassi. C.
de episcopo. et cleri. aut statutum non exprimit clericos. Sed ge
neraliter loquitur si quis vel quicumque declinauerit. et tunc sub
illa generalitate dico de iure clericos includi per ea que no. Jo.
in. in. c. ly. in. c. eos. de immu. eccle. verum quia propter genera
lia verba dicti statuti clerici timere de facto offendi potest iudex
ecclesiasticus petere declarari expresse statui quod tale statutum non
intelligatur de clericis. et ita notat Jo. an. in dicto. c. eos. quod
si notandum ad similia. nam conantur in multis casibus layci in
cludere clericos sub eorum statutis indirecte ad alios dirigens
lo verba vel generaliter statuendo: ut ibi per eum. Bald. idem
tenet in dicta aut. statumimus. et non solum hec sunt vera cum pe
a clericum concernit declinantem principaliter de directo.
Sed etiam in consequentiam et indirecto puta si clericus decli
nauerit pater vel consanguineus. alius laycus soluat centum. pa
ra enim sunt punire ipsum clericum ex hoc facto vel punire p
di
cos: quia idem metus est in se et suis. l. isti quidem. ff. qd me. cau
et vno offenso offenditur et alius. l. j. c. si qua. pred. pote. et pro
ibito vno coniuncto: alius prohibetur. l. si stipulatus fuero per
et de verbo. obli. et l. si plagis. et l. titia. eo. titulo. ¶ Item si non
alet principale. l. sepius et auctus. ff. ad l. fal. et hoc tenet Bal.
l. j. C. de indic. vidui. ubi plenius de hoc facit. c. sciant. de elec.
eo. li. ¶ Vigesimo sexto et ultimo quero in omnibus casibus in
iudicibus. §. conclusum est clericos posse et debere litigare in iudi
cio seculari ut in recouentione cum agit contra laycum: vel cum ve
it per suo interesse et in multis alijs. vtrius ligabitur statutis illi
xix. quid iuris in casibus in quibus leges et canones puta in ap
pellando ante sententiam diffinitiuam vel in ordine procedendi va
a interdicta iura et in solennitate et probationibus varijs inter vtrū
ius: et videtur quod in omnibus debeat ius illius fori considerari et
eius defectus ius civile quod in curia iudi. secu. seruatur. nam econ
trario iudex ecclesiasticus inter laycos litigantes in sua curia ser
uet canones. de appel. sup. eo. li. ubi laycus litigans in foro ec
clesiastico appellauit ante sententiam diffinitiuam quod fm leges re
lariter non licet. ij. q. vi. ante finiam per hoc quod no. Lau. ibidem ubi
le quod si clericus recouentus sit coram seculari iudice non potest ante
iam appellare. ¶ Item clericus coram seculari iudice debet appel
re ad iudicem secularē eoque laycus recouentus coram eccle

siastico debet appellare ad ecclesiasticum pro hoc. de epi. et cleri. l.
cui cleri. in fi. ubi aperte innuitur quod clericus in causis clericorum
litigantium in foro seculari fori consuetudo seruari debet. ad h
r. dist. certum. et quod ibi not. in. ij. glo. et c. si in adiutorio. et c. qm
in quibus expresse probatur clericos astringi in civilibus seculari
bus legibus. ad hoc quod not. in summa. de teste. §. qualiter cō
ficiatur. ver. verū. ubi dicitur quod si agitur in foro civili inter clericum
agentem et laycum reū iudex iudicabit fm leges humanas. ¶ Item
dicit canon quod lege firmatur ciuitatis nulla ciuis vel peregrini
libidine violetur. viij. dist. que contra morem. xij. dist. illa. et
lex dicit quod iudex seruare debet ea que in eodem opido frequēta
ta sunt. C. de edifi. priua. l. an in totū. et que sit longa consuetudo
l. j. ubi tenet Accur. debere attendi consuetudinem et iura loci iu
dicij. ff. de varijs et extraord. cogn. l. j. §. in honorarijs. et Jnn. in
c. si de ferijs. not. quod in assignatione termini non sunt attenden
de ferie partium sed iudicis coram quo causa agitur et inuoca
tione testium standū est consuetudini loci in quo iudex iudicat
ff. de testi. l. iij. in fi. In contrarium facit primo: quia statutis prie
ligantur soli subditis non subditos non astringunt. l. j. C. de sum
ma trini. c. vt animarum. de consti. §. eo. li. et c. a nobis. de sen. ex
com. et c. qd autem. de peni. et remis. sed clerici et ecclesie non sunt
subiecti potestati seculari. nam distincte sunt iste due iurisdic
tiones: quia duo genera christianorum sunt clerici et layci. xij. q. ij. duo
sunt. xcvj. dist. erunt autem. ff. de leg. l. de quibus. C. de decuri. l.
tm. sed consuetudo laycorum etiam ista non astringit clericos vel
ecclesias: ut not. Jnnocen. et Comp. et d. Jo. an. de consue. super
rub. i. et Posti. in summa de consue. §. fina. ver. sed pone quod inter
laycos. et Ly. C. que sit longa consuetudo. l. j. ad. fi. et per hoc dicit
Pe. quod si est consuetudo in loco quod in causa non detur libellus quod
hec consuetudo non astringit clericos de foro compe. quod cleri. et
hoc generaliter de consuetudine vel statuto. not. Barto. eo. tit.
postulasti. ¶ Item illa iura videntur seruanda cleri. litiganti
bus in iudicio seculari que seruaretur laycis litigantibus in ec
clesiastico foro. ij. qd. vij. in sancta. et c. se. xxvij. q. j. omnis. de te
sti. iudei. et est ratio ne iurisdictionum ordo turbetur et ne altera
iurisdicō videatur de iure alterius usurpare. xcvj. dist. in. cum ad
verum. et dist. in. quoniam. et j. q. j. peruenit. sed laycus in foro ec
clesiastico litigantibus seruaretur sua iura. de in integ. rest. cō
stitui. de eo qui mit. in posses. cum venissent. not. ff. de postula. l. ex
ea. de testa. Ray. ergo clerici in foro secula. debent sua iura serua
ri. ad hoc. C. de epi. et cleri. autem. clericus. et iura vulgaria quod vo
lunt quod iura laycorum non ligent clericos vel eorum iura. c. eccle
sia sancte Marie. de constitu. c. si. de re. eccle. no. alie. ¶ Quid
ergo concludendum in ista varietate respondeo et dico quod est
materia de per se. vtrum clerici et res ecclesiarum ligentur legibus
et statutis laycorum vel econuerso layci ligentur canonibus. de
clarabo plene in alia repetitione quā deo duce faciā in. ca. cano
num. de constitu. ¶ Quantum vero ad questionem propositam
debetis scire quod do. Joan. cald. disputauit questionem de statu
to quo canetur quod si ab actore non subdito iurisdictioni commu
nis petetur satisfactio de soluendis expensis et si non fuerit presti
ta: processus non teneat. Item quod si cause civiles infra. xx. dies vti
les non fuerint terminate instācia pereat. ¶ Item quod si solutio ali
cuius debiti per testes probari non possit quibus statutis suppositis
cōtingit quod clericus egit coram iudice seculari et satisfactionem pe
titam prestare cogitauit in causa infra decem dies vtilis termi
nata non fuit et cum illo iudicio esset super debito recouentus solu
tione debiti per testes probauit. querit an in predictis casibus statu
ta debeant obseruari. cōtendit enim clericus quod seruari non debeant ra
tionibus. §. prime factis. laycus vero dicit ex aduerso fore ser
uanda per dñcos et iura primo loco deducta. ipse vero Jo. cald. post
multa ar. p. solutio primo. remittit ad loca: ubi de illa. q. tracta
tur videlicet si diuersa sunt iura litigantium alterius vel ambo: ut
iudi. circa. pcessum et decisionē litis que iura sunt attendenda et se
quenda de qua plene. xij. dist. illud. in vlt. glo. per Accur. C. qd sit
long. consue. l. j. in Spe. de feri. §. j. ver. sed pone. et de instru. edit.
§. compendiose. ver. quid si de consuetudine. et de sent. §. qual. d.
debet et formare. et vt ex predictis remissionibus apparere potest va
ria sententiā. ¶ Clara tñ et cōis opi. est fm eū quod si cōtēditur de his
que respiciunt pcessum et ordinatōne litis seruandū est ius fori
ubi litigat per. l. testiū. in fi. ff. de testi. dñmodo illud ius sit rōna
bile. et sic non ob. de testi. cōstitutis. si autē tenditur de his que respi
ciunt litis decisionē tñ seruabit ius loci attractus si nascit ex cō
tractu. ff. de euic. si fundus. C. de vsu. l. j. et preallegatū. c. cōstitut.
de in integ. rest. et c. cū venissent. de eo qui mit. in poss. si dō res
ciuit rē de qua litigatur tñ seruanda sunt iura loci ubi sita est res.
de testa. raynurius. C. de edi. priua. l. an in totum et predictis cō
cordat Ly. C. de sum. tri. l. j. et ibi per Barto. in repetitōe.
¶ Et predictis in pposita questioe cōcludit quod in primis duo
bus casibus illa pzia duo statuta valēt de satisfactioe pñda et lite

Petrus de anchorano

infra certū tempus finitēda in causa clericū vel ecclesie agitanda in foro seculari debere seruari: aliter p̄cessus non teneat in primo casu et in ista p̄pareat in secundo. et hoc ideo quia dicta statuta p̄cessus sum et lites ordinatōne respiciūt ut per se p̄t̄. nam in principali nihil deperit. occasione illorū quare subditus oēs ibi litigātes astringūt in tertio arti. quēstiois de p̄batioe debiti nō admittēda per testes: tenet hoc casu statutū non ligare clericos v̄l ecclesiam. nā sicut cum respiciat lites decisiōne debeat attendi ius loci contractus vel delicti vel rei sup̄ qua est quēstio. ita et persone qualitatē respici oportet cū de iure p̄uilegiū personā tangētis agatur s̄m illud iudicari oportet corā quocūq; iudice agatur. s̄a cit. c. j. de iure p̄a. s̄. eo. l. i. et de p̄uilegiis. p̄o. r. s̄m v̄nā l. c. et ista est in casu illo. nā p̄batio p̄prie respicit personā que p̄batiois onus habet subire ius: ergo sibi cōpetens seruari debet in quocūq; foro litiget: et sic intelligi possunt. c. cōuenissent. et c. cōstitutis. p̄ allegatis. et hoc de foro cōpe. q. clerici. vbi p̄t̄ q. cause clericorum quas habēt cōtra aliquos intelligo etiā laycos: et per cōsequēs in foro seculari debent iure ecclesiastico et canonico terminari. Sed ob. hūc decisiōni quod tenet Jo. and. in. q. de primogenito cui defertur hereditas ex consuetudine: an hec consuetudo p̄iudicat clerico secūdogenito: et tenet q. s̄i in regula facti cū p̄a: sed respōdet ip̄e q. ideo illa cōsuetudine ligatur: quia an clericatus saltem quādo natus fuit dicta cōsuetudine erat astrictus quo ad exclusionē ip̄ius a successore clericatus: ego superueniens nō restituit sibi qd̄ repetit ademptū. s̄. spem successiōis primo genito iam delatam. sed in casu nostro p̄bationes habēt sūū p̄ncipiū cū corā iudice p̄ducātur. nā ante nō possunt dici p̄bationes tūc ergo cū sit clericus seruari sibi debēt canones et ius diuinū quo cauēt in ore duorū vel trium et c. in omni. de testi. et adde qd̄ dixi. s̄. in. ij. q. v. v̄tū hic nō omittēre. Et hec dicta sufficiāt de mixtura ecclesiastice et secularis iurisdictionis quo ad laycos in foro ecclesiastico litigātes: ex quo ad clericos in iudicio seculari est obseruātia canonū ac legū in p̄dictis casibus. Extra iudiciū vero quādo layci et eorū bona legētur p̄stitutionibus canonicis: et cōuerso clericis et bona ecclesiasticis legētur legibus et statutis municipalibus. et de ip̄orū efficacia in sp̄ialibz et ab eis dependentibz plene p̄sequor in dicta repetitiōe. c. canonū. Et hinc fit laus deo et virgini gloriose. Amē. Repetita dicta regula per me Petrū de anchora. minimū vtriusq; juris doctorem regētem cathedram sexti et clementinarum. in regia atq; alma ciuitate Bono. studio omniū vera matre. D. cccc. de mense Decēbris die beate Lucie virginis.

Summariū. Fere omniū quę aguntur ple ne vtiliter in repetitione hoc c. accessorii per me minimū Petrū de anchora. vtriusq; juris doctorem. Et primo p̄mitto v̄nū enidētia le qualiter multis modis plura inuicē cōiunguntur. quandoq; ut totū et pars. quādoq; ut v̄nica sed diuersa: quēdā ut correlatiua: quēdā ut coherētia et cōnexa: quēdā ut cōsequentiā: quēdā ut perplexa: quēdā ut principale et accessorium: ut in ista regula: quēdā alijs modis. de quibz hic. Secundo exemplifico regulam tribus modis. primo de principali inesse producendo in quolibet enim ex p̄dictis accessorii naturā sequitur principālis: ut in exemplis videbitur. j. In tertio notabili tango ple ne respectu iuris si est dubiū q. sit principale vel accessorium: p̄o exemplum de facto cum quis impetrat ecclesiam que habet hospitale v̄nitū de eo nō facta mentiōe: q. erat eque principāle nō accessorium ecclesie sed ē ecclesia hospitalis: et per cōsequēs gratia surrepticia: an de hoc incumbit onus p̄bandi. In tertio nota de natura accessorii nō est curandus: de ip̄a est necessaria expressio in literis ad b̄nficia: et per hoc infer q. in dignitate nō curata p̄t̄ eps disp̄sare: licz habet annexas ecclesias parochiales. In quarto in quinto notabili induco regulā ad plures viles et quotidianas qōnes quas nō. In prima op. plures p̄sequor de iuramento qd̄ venit in accessorium ad cōtractū. nā quādoq; cōfirmat cōtractum irrevocabiler. qñq; tenet adimplere sed repetit. c. debitor. et quare hoc pulchre subtiliter. Cū iuramentū cōfirmat cōtractum a iure p̄hibiti et retrahibile qui aliter p̄hibet cōtrahere: et circa hoc de intellectu aut. sacra pub. et de cōsideratiōe bar. quā nō p̄sequor. Cū p̄hibitiō statuti sit cōcepta in re vel in personā et quid si minor iurauit et re ipsa enormiter vel dolose sit lesus: an habeat locū aut. sacramēta. et deinde per modū regularū enumero multos casus in quibus iuramentū nō cōfirmat inuālidū: et an illū cui ius nō afficit. Et v̄trū leges et statuta possint reprobare iuramēta cū sint sp̄ialia et de foro ecclesiastico. In ij. op. qñ principalis obligatio tollit pacto iuramento p̄scriptiōe vel snia: an tollatur accessorium hypothecę et pulchra distinctiō. Et de quadruplici accessione personarū rerū obligationū et actionum substitutiō. q. disputatā. vtrum rescissa venditiōe per. l. ij. C. de rescin. ven. sit re

scissum siue resolutum pignus hypotheca ante resolutionem emptore cōtractum: videt q. nō cū fuerit dñs in cōmē. ista regula accessorii. vide plene. In. ij. op. si p̄tractus initus a minore sit nullus quid iuris de hypotheca cōtracta in p̄p̄is bonis eius curatorē super obseruantia talis cōtractus. Et inducitur ad quēstionē de layco qui fideiussit p̄ clerico v̄trū possit conueniri in foro ecclesiastico vel in suo tū: et est quēstio dñica. quā nō. In. ij. op. remissive de obligatiōe penali: an possit accedere obligationi p̄ter legē vel p̄tra leges et s̄m legē. In. v. op. v̄trū gesta per eum qui postea deponatur ab officio siue prelatura teneant et remaneat firma et qd̄ si postea detegatur inhabilis: v̄l barbarius. ff. de offi. p̄to. vel superueniat inhabilitas: quia p̄t̄icus efficitur vel symoniacus. Et quid iuris si quis erat cōdicatus qui habeatur pro nō cōdicato. v̄trū ordinationes: cōbationes: p̄secratiōes: impetratiōes literarū ad lites ad eū ab eo suo nomine vel gesta per eum teneant. Quēstio disputata per Jo. an. hic plene relata et p̄sequor v̄trum ex cōmuni cōstituentium vel p̄lati obstat syndico p̄stituto ab eis: vel cōmunicatio epi obstat institutis ab eo vel ex cōdicatio aduocati curatorū vel ex cōdicatio filij patri agenti in aduentitio. et nō. In. vj. op. de tacita sequela bonorū mutato statu personarū et primo de ingrediente religionē et postea ex eunte an recuperet bona et quid si ingressus persone nō tenuit. Et an tacita obligatio ex sequela bonorū habeat locū in minore ingrediente et nō possit alienare. Et p̄hibitiō alienationis bonorū p̄dip an extēdat ad bona extra territorii iudiciū interdictis. Et quid de snia p̄secutionis bonorū heretici vel alterius: an extēdat effectū suū ad bona cōdemnati sita extra territorii iudiciū sententiatis: et sic extēdit cui fisco applicabūtur. v̄trū iudi. p̄ciantis: an illius vbi sunt bona sita. In. vij. op. de personis veniūt accessorie ad delictū v̄trū mādator et ratū habēt: fautores cōsiliarij instigatores receptores assistentes et persuadētes qualiter teneantur. Et p̄sequor primo de mādante mandatorio. an sit idē delictū numero: et an sentētia absolutoria p̄ vel v̄tra: v̄nū p̄sit vel noceat alteri. Et an in eodem libello possit accusari et similiter testes falsi qui eos p̄dixit. et an notario cōdemnato de falso noceat dñs instrumēti. Et v̄trū possit esse dñs cū in mandante et nō in mādatorio. P̄sequor v̄trū dñs stante operā siue auxiliū an dicatur teneri accessorie ex quibus actibus dicatur quis p̄bere auxiliū ante delictū in ip̄o delicto vel post. Et an principalis teneatur ex delicto assistentium: in istis accessorie venientibus ad delictū: an vnus ex delicto teneatur. Et v̄trū quilibet in solidū vel p̄ virili. Et v̄trum cōsiliarij plures teneantur de dānis datis a principali re p̄toze liberaliter absoluti intelligātur absoluti cōsiliarij. In. vij. op. de intellectu siue ratione de. statuti. de elec. vbi accessoria ut sunt fructus iurisdictionis nō sequūtur iurisdictionē denotam ad. c. sede vacante. Item de eo qui debet p̄curari in aliena ecclesia: eo tamē diuina officia illo die celebrāte qui celebrare nō potest: quia ecclesia est interdicta est quēstio disputata. Et v̄trū p̄benda que in tp̄alitate cōsistit dicat accessorie ad cōtractū ut sic collato canonicatu videatur collata p̄benda illi canonicatu annexa. Et quid si impetrās nouū beneficiū facit mentiōem de canonicatu nō de p̄benda: teneo p̄tra decisiōes Rot. Quid cōuerso si p̄benda vacans alicui cōferat: an videat cōtractus canonicatus cui illa p̄benda erat annexa: et teneo q. nō. arc. Et v̄trum traditiō possessionis inducat collationē canonicius vel p̄bende quibus facta est missio: teneo p̄tra dñd. Et scendo ad quēstiones: et primo reassumo mercuriale in qua quiritur si statuti arctat legētes disputare et quēstionē disputata ad stationes ponere sub pena. et doctor nō p̄uilegiatus ad nō disputandū disputet et nō ponit ad stationē: an incidat in penam tenet q. sic. ego p̄tra pluribz rationibz. In. ij. q. plene: v̄trū soluta vnione ecclesie parochialis per reuocatoriā Bonifacii siue resoluta perpetua vicaria vicarij ibidē intulati vel v̄trū tñlus vicarie alteretur in titulū rectorie. Cum ista coniungo ibi similē disputatiōne: si quilibet archiep̄s Rauennas in dio imolēsi ex gratia apostolica p̄t̄ conferre v̄nū beneficiū spectat ad collationē epi imolēsis cuius dioc. certa pars est nonē catdre applicata: an in illa noua vacans beneficiū cōferre poterit videat q. nō: postq̄ talis mutatio alteratio superuenit. Et contrariū q. ius quēstū noua status mutatio nō perimitur nō istas quēstiones q. viles et subtiles sunt v̄trū dissolutio principālis iuris rerū resoluant accessorie ip̄ius rei. In. iij. q. v̄trum res recognoscere castrum in feudum ab aliquo videatur hoc t̄p̄ recognoscere territorii. Et an p̄uata ciuitate epo remanbit eps in comitatu sue dioc. vel quid erit de ipo. et alias quēstiones tango qualiter iure accessorii aliqua veniunt et sequūtur si principāle vel nō. In. iij. q. de statuto quo cauēt q. nulla p̄t̄io v̄ltra centū lib. possit fieri p̄ testes mō instrumēto obligati se quis

se quis ad damna et interesse: vtrū ista potuerit pbari p testes si excedant dictam summā: et quia ista pbario mixta ex instrumen- to quo pbat obligatio et testib⁹ quib⁹ liquidat obligatio tāgo de alia q. disputata de duob⁹ mixtis in vñ: an habeat naturam separatā a suis simplicib⁹ iste sunt questiones disputate Ja. bu. et Jo. cal. C. In. v. q. vtrū iudex als nō suus nisi rōne attract⁹ vel possessionis possit minori sup dicta causa corā eo cōnento dare curatore in dicta lite vel dari debeat p ordinariū ipi⁹ minoris. C. In. vi. q. psequor questionē de facto in hac scismatis tempe- state sup obligatione cōtracta inter istos duos cōtendētes tam oamnabiliter de papatu: quilibet cū suis cardinalibus pmise- rat voto et iuramento cedere papatui si et quādo alter renūciaret et nullus ex eis volebat incipere asserēdo fm formā dicte obliga- tionis ad hoc non teneri nisi alter primo cederet et sic econuerſo etiam ille alter dicebat hoc plene videas quid responderim: tūc interrogatus cadit ista questio sub materia de perplexis: simi- ter sequens adaptatur cōgruēti sub regula frustra. C. In. vii. q. refero duas q. disputatas in dicta materia de perplexis si sta- tuto caueat q. bannitus nō audiat agendo vel defendēdo si agit bannitus contra bannitū: et opponat exceptio banni et actor re- spondet contra reum de banno: an audiat agentem vel recipientē. Et similis questio in duobus non soluentibus gabellam: an au- diat actor agendo vel reū excipiēdo cū sub pena neutrū p sta- tutū debeat audire. C. In. viii. q. si statuto cauetur q. nulla pro- positio in cōsilio possit fieri nisi per capitaneū. C. Alio cauetur p capitaneū desinat esse capitaneus ipso iure si proposuerit de aliquo bannito excimēdo a banno qui proposuit et obtentū fuit: an valeat et videtur questio puncti. vtrum. si in ipso actu desinat in post cū firmari: similis est questio: si eps excōdicat si eligat vlt- ppeccat: an statim cum se parat ad eligendū vel appellandū et excōmunicat⁹ ut sic videatur excōmunicatio pceccasse: an de nō electione vel appellatione perfectā: sic videatur excommu- icatio sequi: et iste sunt vltime. Laus deo. Et sunt circa quāqua- rinta dubia vtiliter discussa cum multis alijs.

Accessorij sequit naturā sui principalis.

Accessorij natura nō est criminosa.

Glacca vendita habēte vitulū iure accessorij venit vitulus.

Sententia lata contra principalem potest mandari executioni contra fideiussores.

Confessio facta a filiofamilias sine consensu patris non valet solo iure.

Calus in quibus iuramentū nō firmat p̄ctū irreuocabiler.

Leges an possint reprobare cōtractus iuramento vallatos.

Obligatio principalis tollitur pacto.

Obligatio est efficacior q. principalis.

Obligatio fideiussoris est accessoria.

Acta que gerit excōdicatus an valeant.

Satisfactio mandatoris an liberet mādatarium.

Sententia lata cōtra vñ an noceat alteri.

Traditio possessionis an inducat collationē.

Canonici si vocant non vocandum ad electionem an valeat ele- ctio.

Interpretatio benigna in ambiguis est fienda.

Territoriū castri subiacet castro.

Incestuosus an poterit dispensari cū nato ex adulterio incestu-

iudex ecclesiastic⁹ de accessorio est iudex cōpetens.

Clerici facientes scisma possunt comprimī vt desistant per prin- cipes seculares.

Accessorium. In repetitōe huius re-

gule p clarioi intelligē-

tia quedam pro euidentia premittā que lat⁹ post-

ea per questiones prosequendo reassumā. C. Ses-

cundo vltra exempla de quibus in glo. alia addaz

ad oppositiones glosarū descendam et als extra glo. obijciāz.

Quinto de his que premisi in euidentialibus quedam ex eis

et questiones vtilēs latius declarabo. C. Reuertar ad primū

ozemitto q. plura se habent adinuicēz diuersimode: quedā em̄

ibent vt totū et pars. et de his. j. e. in tota. et ff. de rei ven. l. que

tota. et in l. insule. de iudi. et l. recte dicimus. de ver. sig. et l. qui

usu. de ver. obli. per Bar. quedam habent se vt vnica: licz sint

uersa. et de istis ne sede vacā. c. j. et l. als. ff. de leg. j. p. Bart.

quedam se habent vt correlatiua. et de istis: vt in l. si. C. de indic.

dui. et l. j. C. de sac. san. ecc. per Bal. post Bar. et l. si. de accep.

Quedam habent se vt coherencia et cōnexa: vt offi. et benefi-

ciū. et de istis in. c. translatō. de constitut. et de cupientes. de pe-

nitur positio alterius et similiter econuerſo ad destructionem et

corruptionem: exempla in l. illud. de acqui. heredi. C. Quedaz

habent se vt perplexa quedā vt cōtraria et habent se vt transla-

ta siue alterata cū persona vel res de vno statu transit ad alium:

quādoq. vt prorogata exempla: vt in. c. p. et g. de officio delega.

Quādoq. surrogata et cū vna personavel res loco alterius

surrogatur. et de istis in. c. prior. j. eo. C. Quādoq. idēitas ra-

tionis vel similitudinis diuersa cōplectitur siue coniungit. et de

istis exēplum in. c. j. de temp. ord. eo. li. et l. si. C. de sac. san. ecc.

et l. si quis seruo. C. de furt. C. Quedam habent se vt incidentia

vel emergentia circa aliquod principale. et de istis in. c. j. de ord.

cog. et c. tuam. eo. ti. quedam habent se vt principale et accessoriū

et de istis in ista regula. Super cuius regule declaratione venio

ad scdm. s. ad exempla. Et pōt exemplificari regula tribus mo-

dis. C. Primo cum queritur de ipso principali in eo producen-

do. C. Secundo de ipso principali inesse producto cōseruando.

C. Tercio de ipso principali perimendo siue corrūpendo. de pri-

mo pone exemplum in iurisdictione cōmissa alicui. naz videntur

cōmissa omnia sine quibus expediri non potest. l. ij. ff. de iur. om.

iudi. et c. p̄terea. de offi. deleg. et glo. ponit exemplum de. c. p̄u-

dētiāz. de dona. inter vi. et vro. circa scdm de principali interesse

productū cōseruando. pone exemplum in. c. si super gratia. de of-

fi. deleg. s. eo. li. vbi in virtute principali accessoriūz sustinet qd

als expiraret. et huic exemplo s̄cordat quod no. Bar. in l. fundi

venditor. de acqui. pos. vbi cōmissio executionis sententie nō ex-

pirat re integra mortuo mandatore vel finito eius officio: quia

executio venit accessorie ad sententiam cuius effect⁹ durat mor-

tuo vel functo officio mandatoris. l. gesta. C. de re iudi. ad idē

cum ex offi. de p̄scrip. C. Tercio in peremptiōe principalis:

pone exemplū cū glo. in. c. et hoc diximus. xvij. q. vij. et c. ij. de no.

ope. nū. et l. eos. C. de vsur. vbi in cursu p̄scriptiōis accessoriūz sus-

mit sibi naturā sui principalis. pone etiā exemplū in obligatiōe

bonorū accessoriā ad personā vt extinguat etiā questio bonorū

accessoria. l. ij. C. si pen. ap. mors inter. pone etiā exemplū in co-

adiutore cui⁹ officiū finit mortuo principali. c. grādi. in si. de sup.

neg. p̄la. s. eo. li. et l. questū. ff. de tut. et cura. da. ab his. pone exē-

plū etiā in. c. p̄senti. s. eo. li. de offi. deleg. vbi finito legatiōis of-

ficio expirat p̄cessus pendētes et gratie nō s̄z tite effectū. ad idē

cle. pastor. alis. in si. de re iud. C. Et ista exempla habēt locū cuz

principale tenuit a principio: sed postea est corruptū siue extin-

ctū. si vero principale a principio fuit nullū: tūc accessorium et de

pendēs ab eo simpliciter debet dici nullū. l. nō dubiū. C. de legi.

l. cū principalis. ff. eo. et c. si diligenti. de foro cōpe. et c. cum inter

vos. de re iudi. C. Et istis et similib⁹ exēplis pōt casus in ista re-

gula figurari. Transio ad tertiū. s. ad notabilia. C. Not. primo

post Jo. an. q. accessoriū ex principali pductū vel deriuatum il-

lius efficacie et nature debet esse cui⁹ est pducēs vel deriuās: et h

siue loquamur quo ad eius in esse pductionem siue quo ad eius

peremptionē: vt p̄z in iuri. p̄al. C. f. Secdo no. q. accessorium re-

gulatur fm naturā sui principalis: econuerſo aut principale non

regulat⁹ nec sequit naturā accessoriij nec ab eo capit vires: vt. l. ex

pullari. ff. de vulg. et pup. et c. j. de p̄e. ec. vel alta. Et hinc est q. a

vestimentū pacti accessoriij nō vestit principale cōtractū: vt not.

C. de pac. l. petens. Et quo etiā p̄z q. est minoris robois et vir-

tutis accessoriū qd sit suū principale. optimū de hoc exēpluz col-

lige ex. l. qd principi. et l. si auguste. ff. de leg. ij. vbi legatū factum

principi transit in successorem. Sed legatum factuz auguste nō

transit in futuram augustam: quia est dignitas accessoria et ex-

pirat cū p̄sona: similr cā cōmissa vicario epi nō trāsit in futurū vi-

cariū: vt ibi per bar. et bal. facit cle. et si principi. de rescri. C. Ter-

tio collige q. duo inuicē cōiungūt vt principale et accessoriūz:

sed hic incidenter quero qd si de hoc dubitat qd sit principale in

disponēz qd accessoriū. ter. dicit q. semp cū querim⁹ q. cui cedat

illud spectam⁹ q. cui⁹ rei oriūde causa adhibet vt accessio acces-

dat principali. et si nō sint. s. veniam⁹. de au. et ar. leg. vbi in si. sub

dit. qm̄ hec spectam⁹ q. res cuius rei oriūde cā sit adhibita non

que sit p̄ciosior. C. Et hinc est qd ecclia curata licz ppter curas

animarū sit dignior. c. cū sit ars. de eta. et qua. tñ accedit simplici

bñificio nō curato. c. sup eo. s. e. li. de p̄bē. Sed si hoc ipm nō ap-

paret: puta hospitale et ecclia sunt cōnexa: nec apparet ex eis qd

sit principale vel accessoriū: tūc dicit glo. recurrēdū ad p̄iecturas

et ad illā potissime noiationis in vulgo sicut ptingit in venerabi-

li hospitali Senarū: vbi licz sit ecclia et ministri q. plures in diui-

nis deseruientes: tñ vulgo appellat⁹ hospitalēz ibi est collegiū

fratrū oblatorū ipi hospitali. clerici aut nō sunt ibi vt collegiū s̄z

vt singuliz recipiūt sua stipēdia nec tpalia admittūt seu admini-

strāt sicut rector cū fratrib⁹. ecclia igit censet⁹ ex ipis annexa ipi

hospitali. et vide de hoc gl. no. in cle. j. de p̄bē. et hoc est vtile scire.

C. Pone em̄. q. de facto qdā impetravit prioz atū sancti Jac. cū

hospitali sibi annexo vtrū cōsequat⁹ suū intētū si econuerſo hospi-

talē est principalē et ecclia ē annexa vt q. sic q. nō refert vt p̄ncipa-

le ponat⁹ i. p̄pa vi an in vi accessoriij p̄pōsterādo ordinē nā i cōme-

moz atidib⁹ dictionūz ozonū s̄bam v̄tatis p̄sideram⁹ et nō verba

Accesso-
riuz. Adde
dy. b. et do.
boe. et bal.
cōfil. xxx. in
p̄n. ij. vol. et
in l. bis. s.
mācipia. ff.
so. ma. gl. et
ibi lud. bul.
in l. si. ff. de
p̄di. indeb.
Hypo. de
marf. i. fin.
xvij. inc. ac-
cessoriz. et
que ibidez
apostillat⁹
Alb. de ro.
hic et q. ibi
dē dixi. Ey.
in l. ij. C. de
luito. pig.
bal. i. l. si pa-
ternā. C. ad
vell. Jo. fa.
i. d. l. ij. bar.
i. l. j. ff. de pe-
nu leg. et in
l. si. s. luci.
ff. de condi.
indebi.

minus cōgrue plata: vt est tex. cū glo. in l. quedā testō. de pecu. le. facit. c. cām q. de rescrip. c. exhibita. de iudi. ad hoc de p̄bere. in sti. l. talē. in prin. p̄terea dictio. cū. ponit p̄ro: qñ ponit interpa riter copulāda vel p̄mo exprimit accessōriū postea p̄ncipale. ff. de leg. iij. l. titie textores. §. n̄hil distat. z. instit. de le. §. si quis ancillas. vnde posito q̄ p̄ncipale sit hospitale z. ecclesia et an n̄era: tñ perinde est ac si papa dixerit cōfero tibi hoc q̄ illud quo casu minus dubitandū videf collationē valere. **C**ontrarium soluit doctor meus do bal. nā fm̄ eū multū refert vtrū aliqd̄ pos natur p̄ncipaliter in dispositiōe: an in cōsequentiā dispositiōis. nāz qñ in cōsequentiā si nō tenet p̄ncipale nō tenet accessōriū. de pecu. le. l. ij. qui. mo. vsufu. amit. l. qd̄ tñ. in prin. **C**it̄ alio mo do regit̄ ecclesia annexa. alio mō ecclesia p̄ncipalis. c. extirpande. §. j. de p̄ben. z. c. sup̄ eo. tit. §. eo. li. z. ideo rescripta h̄mōi in q̄ bus p̄ncipale ponit̄ in cōsequentiā ecōuerso nō sunt eiusdem forme z. nature z. p̄terea executores deputati nō possunt exēq̄: q̄ egredient̄ formā mādātū que est seruāda ad vngū. de p̄bē. c. si clericus. §. e. li. z. in hoc residet z. subiūgit̄: vtrū impetrātū incū bat onus p̄bādī q̄ illud est p̄ncipale qd̄ tanq̄ p̄ncipale in im petratiōe deducit̄: dicit q̄ sic: als succūbit̄: q̄ istud est cā sue in tentionis: vt no. in si. in cle. j. de rescrip. z. l. nō solū. §. sed vt p̄ba ri. de ope. no. nū. per bar. z. ita sentit glo. in d. cle. literas. de p̄bē. **¶** Tercio no. q̄ de natura accessōrii nō est curandū q̄ assumit sibi naturā sui p̄ncipalis: z. hoc p̄bat p̄allegatū. c. §. eo. de p̄ben. eo. lib. vbi de iure pōt tenere ecclesiā curatāz si sit accessōria quā nō posset si p̄ncipalit̄ per se stare. z. per hoc quidā doc. con suluit p̄dictū. c. §. eo. iuncto. c. permittim̄. de eta. z. qua. §. eo. li. ep̄m dispensare posse cū eo qui peregit vigesimū annū in archi dyaconatu cui erāt annexa due parochiales ecclesie tāq̄ in digni tate cui cura nō imminēbat ammaz cū ip̄i archidyacono ex con suetudine cōpetebat p̄as exēcōcandi interdicēdi vel visitandī: sed tantūmodo p̄sentādī s̄doneos. ad hoc extraua. exēcrabilis §. quātū aut̄. fm̄ Zap. Item facit q̄ in impetratiōe beneficii non tenet facere mentionē de ecclesia annexa siue accessōria: sed tan tūmodo de p̄ncipali accedit p̄ cōtra adducit Jo. an. qd̄ not. in cle. j. de p̄ben. z. intelligo hic euz vna ecclesia est accessōria alteri: secus si ambo pariter vniūtur: quia tūc de vtraq̄ debet fieri mē tio. arg. notatorū in. c. j. ne sede vacā. z. d. cle. j. per Pau. in cle. j. de elec. **¶** Quarto induco hāc regulā ad. q. papa cōcessit abba ti q̄ possit vendere de bonis monasterij ex certa causa abbas vē dit fundū pro centūz pro quadā alia petia terre: vtrū valuerit: z. videtur q̄ sic: quia petia terre venit accessōrie ad venditiōē seu ad venditiū: ergo censet̄ eius pars z. materias eius assumit: vt in ista regula. In cōtrariū facit quia ista est mixta emptio z. permutatio cū dicto fundo. ar. c. ad questiones. de rerū permuta. h̄cve nit cōsiderandū quid p̄ueniat. vtrū centū an illa petia terre. et sic quod plus valeat iudicē p̄ncipale alterū accessōriū. Et fm̄ hoc si petia terre non valet centū iudicabit̄ emptio propter cen tum data. Si vero valet vltra iudicabit̄ permutatio. z. hoc not. in. l. aristo. de dona. z. arguo etiaz q̄ p̄hibita p̄ncipaliter iure accessōrii cōcedunt̄. ar. l. si is qui duas. ff. de lib. le. facit. l. j. de au tō. tu. z. quod no. in. l. dictātibus. C. de t̄p̄san. li. x. tamē alibi dī cit q̄ p̄hibetur p̄ncipaliter z. teneo mācipia questuaria sui cor poris p̄hibentur etiā incidēter z. iure accessōrii. l. athletas. §. ait p̄ro: ff. de p̄is qui no. infa. **¶** Quinto z. vltimo colligo ex regula quedā argumēta. **¶** Prima q̄ sentētia lata in p̄ncipa li facit ius suū petiz fructus rei in cōdemnatiōe deduci tanq̄ su per accessōriis nō potest super istis cōuentus de iniustitia sentē tie vel errore questionē replicare seu refricare. l. ex diuerso. z. qd̄ ibi not. per Bar. z. Bal. ff. de rei vē. z. l. qui rome. §. duo fratres. ff. de verbo. obli. z. l. si iudex. ff. de bis qui sunt sui vel alie. iuris. **¶** Secūdo q̄ in casibus in quib⁹ laicus est de foro ecclesie p̄t poterit mādari executioni super possessionibus ip̄ius laici sitis in territorio iudicis secularis. aliud tenet Spe. in tit. de primo z. secūdo decreto. §. restat. Item poterit capere ip̄m laycū z. car ceri mācipare in casibus in quibus est de iurisdictione sua. z. est questio **¶** Idr. per me relata in. c. cum ep̄s. §. eo. de offi. archi. §. eo. lib. cum em̄ iudici ecclesiastico iura p̄tra laycum in certis casibus dent iurisdictionē: vt no. in. c. cū sit. de foro cōpe. In iunct̄ con cedere etiam executionē actualem. ar. l. ij. ff. de iur. om. iudi. dixi plene in repe. regule ea que. xj. q. **¶** Tercio collige argumētū si de iure vel per rescriptū causa p̄ncipalis est summaria oia q̄ incidūt vel emergūt in dicta causa velut accessōria sunt eiusdem nature: vt in cle. dispendiosam. de iudi. z. quod no. Bart. in. l. so lent. ff. de ali. z. ci. leg. **¶** Quarto colligo q̄ vendita vacca ha bente vitulū iure accessōrii venit vitulus etiā hoc nō exp̄esso. l. si vt certo. §. vsq̄ adeo. ff. cōmo. z. vendito equo venit sella frenūz z. alia ornamenta iure accessōrii. l. ediles. z. ibi not. ff. de edil. edi. **¶** Quinto arguo q̄ sententia lata cōtra p̄ncipalem pōt mā dari executioni contra fideiussores sine alio processu: quia fidei

iussoris obligatio est accessōria ad p̄ncipalem. l. generalita. de fideius. de hoc vide per Bar. in. l. j. ff. ind. sol. z. c. j. de iurur. eo. li. facit quod no. Ly. in. l. si. C. de execu. rei iud. Itē arguo immunitas p̄cessa dñō videf cōcessa etiā suis familiarib⁹ in a. habita. C. ne fil. p̄pa. z. c. licet. §. eo. lib. de p̄ui. facit. ff. de vfi. ha. l. cum plurib⁹ simi. **¶** Sexto facit ista regula ad. q. **¶** Idr. quodam p̄uilegio cōtinetur ita de puentibus z. redditibus in vfi. pauperū cōuertunt̄ decima nō p̄stet. modo reuocatur dubiū quid iuris de puentibus z. redditibus qui in vfi. hospa liorū qui hospitalib⁹ p̄sunt: z. in illis qui pauperib⁹ deseruit cōuertunt̄ dicit ip̄e nō esse absurdū idē p̄uilegiū datū intell̄i seruentib⁹ pauperib⁹: q̄ ip̄i pauperes sine ip̄is esse nō possunt. C. de vxo. mili. l. j. z. ij. de bo. pos. ex testa. mili. l. vnica. de fun. a. strucl. questū. §. instructū. ibi ea pedagogia zc. Unde p̄uilegiū datum militi datur medico militis z. militis comiti. ff. de d. mi. tu. l. administratores. §. j. ex qui. cau. ma. l. inter eos. §. j. In vfi. pauperū cōverti v̄ qd̄ in necessariū vsum seruitutū p̄u perib⁹ cōuertunt̄ sicut videf ad armandā nauē esse cōuertū quod expensum est in alimētis nauarū sine quibus nauis pu ci posset. ff. de exerci. l. j. §. nō autē. ibi vel nautas exhibendos. hoc lex que dicit q̄ si testator legat vxozi eius causa peracta dunt in legatū etiā ea que peracta essent ad vsum ancille seruutis vxozi quasi per quoddam mediū videatur vxozi causa p̄rata. ff. de aur. z. ar. le. l. vxozi. z. ibi no. de p̄ca. l. pe. z. l. si stipia tus fuero. ff. de ver. obli. z. l. veteres. ff. de itine. actūz p̄uia. z. hoc residet **¶** Idr. q. xj. Et p̄dictis itaq̄ nota. sic collectis et p̄lis z. argumentis h̄c regula redditur singularis z. vtilis. Cō nio ad oppo. z. p̄mo ad glo. z. p̄p̄ea extra glo. **¶** Primo ero contra regulam oppo. de. c. debiteores. z. c. cum contingat. de re iur. z. c. licet. eo. titu. §. eo. lib. vbi tenet accessōrium. f. iuram tum z. non p̄ncipalis dispositio. ad idem aut̄. sacramenta p̄u. C. si aduer. ven. So. dicit glo. illud speciale p̄pter periculum al me qd̄ euenerit si iuramentum nō seruare. aduerte in. c. debite res. iuramentū nō astringit iurantē ad solutionē. Sed cōtra sibi postq̄ soluit repetitionē: sed in. c. euz contingat. z. c. licet a. aut̄. sacramēta. iuramentū firmat contractus a iure ciuili imo batum irrenocabiliter: que est ergo ratio diuersitatis. ad hoc sp̄deo z. dico q̄ in omni casu in quo contractus prohibet̄ cō ditoris si in tali contractu superueniat iuramentū debitoris p̄ter vinculum iuramenti cogitur soluere. z. sic iuramentum suū adimplere: sed postq̄ soluit potest repetere: ita loquitur. c. debi tores. Et ideo si filiūfamilias recipiens mutuum obligauit ad solutionem cum iuramento propter vitandū peritūm debet soluere sed potest postea repetere: quia propter odiū cre toris iste p̄tractus est a iure prohibitus: vt. l. j. ff. ad mac. z. idē est dicendum in pacto legis cōmissoriet̄ in omni contractu p̄hibito odio alterius contrahentis tantūz: vt si metu iuramen tis soluat et postea solutum repetat. z. hoc not. Bartol. in. l. quis pro eo. ff. de fideiusso. in quarto argumento prohibitionis contractus propter odium creditoris. **¶** Secundo contra ista solutionem opponitur z. videtur p̄mo q̄ qui sic soluit vt repat non videtur soluisse: ergo nec a peritūo non debet excusari. l. qui sic soluit. ff. de solu. ad hoc. l. non videtur. ff. de acquireno hereditate. Item licet vsure sint indebite omni iure: vt not. in gula peccatum. §. eodem. tamen qui soluit eas scienter z. sponte non debet posse repetere. l. cuius per errorem. ff. eo. titulo. **¶** Idē si coactus a iudice. l. j. ff. de condi. inde. et sic videtur vel q̄ talis solutio momentanea irrenocabilis non excuset a peritūo vel soluens nullo casu posset repetere: z. maxime cum competeret bi exceptio dolo facis quod petis quod restitutus es zc. im p̄tet sibi si omisit eā opponere vt in regula dolo facis. z. quod no. in. c. constitutus. de rescrip. in nouella. istas oppositiones colligit glo. in. d. c. debiteores. que p̄mo dicit q̄ ista non potest dī spontanea solutio propter metum peritūi. z. sic ista p̄sumptio tollit p̄sumptionem donationis. ff. de donationibus. l. si cū m rum. stat ergo repetitio per conditionē indebiti simpliciter: regula dolo facis. per cuius oppositiones non euitaretur peritūum non soluendo. facit lex in. l. ff. de condi. indebi. Sed ad cō trarium de coacto ad soluendum per sententiam iudicis q̄ nō possit repetere per. l. primam. C. de cōdi. indebiti. qualiter resp̄detur. Ad hoc respōdeo q̄ illa lex z. similes debēt intelligi quā do illa causa vtrum esset debitor: vel non potuit examinari in il lo iudicio cuius vigore factum est p̄ceptum. nāz si tunc nō fu opposita non potest postea opponi. l. peremptorias. ff. sentē. r̄ scū. non pos. Sed quando examinari non potuit: vt in casu nō stro propter iuramentum n̄hil impedit quando comperat cor dictio indebiti z. sine causa: vt no. in dicta. l. j. per Bar. post **¶** in illo. c. debiteores. vbi iudex denegata sibi exceptione compe lit euz soluere propter iuramentū. Et ista sunt vtilia si per stat tū probeat opinionem omnis exceptio p̄tra instrumentū publicū nisi exceptio

nisi exceptio falsitatis quietatis vel solutiōis vel canonis p
hibetur omnis exceptio nullitatis ē executionē trā sūarū. cle.
de re in. qd̄ ergo erit remediū si ē instrumentū publicū vel tres
sentētiās cōpetant aliq̄ exceptiōes legitime vt p̄scriptiōis iu
ris iurādi rei iudicate doli simulatiōis z similitum: certe tūc videt̄
p̄ talis teneat solvere z postea possit repetere postq̄ dicte exco
rōnes nō potuerūt examinari in p̄iori iudicio. de qua. q. dic
plene per bar. in. l. j. ff. qd̄ vi aut clam. vbi oīno videas ad. l. q. sic
oluit. respōde qd̄ momēanea solutiōe liberat ab obligatiōe
tamē solutiō ex alio capite quādo repetit̄. vt cōtingit in possessi
ōrio retinēde cōtra qd̄ nō admittitur aliqua exceptiō. l. si quis
d se fundū. C. ad. l. iul. de vi pub. z tamē pōt ad eandē rem agere
in multis casibus datur actiō nō exceptiō. facit qd̄ no. in. c. si.
ne ordi. cog. in nouel. z in. d. cle. j. de re iudi. vbi permittit̄ agere
ōtra tres sentētiās executas nō excipere. z p̄dicta habet locuz
casibus in quibus exempla posui in p̄ima oppo. vt in promiss
one vsurariū mutuo facto filiofa. cū iuramento de soluendo pas
to legis cōmissiōe z in omni cōtractu p̄hibito odio alteri cō
abentis: tamen si in contractu inito cum minore vel super alie
atione future hereditatis paterne iuramentū vallatū quare in
his iuramentū fortius operatur vt cōfirmat contractū irreuoc
abiliter: z nō sic in illis: cū tamē isti cōtractus ita sint a lege ci
li reprobati sicut illi: vt. l. j. per totum. de fundo dota. z. l. j. C. si
uerfus ven. z. l. pactū quod dotali. C. de colla. Ad hoc respon
so qd̄ in istis casibus p̄hibetur cōtractus fauore mulieris mi
oris vel filiozum cui fauore videtur posse renūciare ppter iura
mentū quod semper est seruandū vbi nō vergat in dispendiū sa
tis eterne: vt in dicto iure remanent. ergo in istis casibus con
actus firmi z validi propter auctoritatem iuramenti: vt in predi
a aut. sacramenta. super verbo obseruari. sed nō ita in precedē
bus casibus. nam cōtractus p̄hibetur odio creditoris vel alte
us cōtrahentis: vt dixi. **T**ertio p̄tra istā solutiōē opponi
r videt̄ qd̄ in p̄dictis casibus iuramentū nō firmet contractus
ia p̄hibiti ppter publicā vtilitatē. naz dicit lex publice inter
t ne quis re sua male vtatur. insti. de his qui sunt sui vel alieni
r. in prin. als lex dicit reipublice vtile est dotes mulieribus cō
ruari. l. j. ff. so. ma. Item renūciare future hereditati paterne
tur p̄tra bonos mores: vt. d. l. pactū. z. l. si. C. de pac. talia em̄ z
in illa nō firmatur iuramentū. c. si diligētī. de foro cōp. z. l. nō du
lum. C. de leg. z. c. nō est obligatorū. j. eo. **S**o. quādoq; cō
actus p̄hibetur ratiōe publicē vtilitatis secundario principa
ler tamē fauore p̄uatozū z loquunt̄ iura de quibz. s. circa idē
minio vide qd̄ no. bar. in. l. j. ff. so. ma. z in. d. l. si quis p. co. ff. de
leius. vbi quādoq; p̄hibetur propter vtilitatem p̄uataz an
menē iuramento: ponit vnā cōsiderationem notabilē videlicet
quādoq; lex p̄hibet p̄tractū vel alienationē simplr nec verba
p̄bitiua dirigit ad personā z loquunt̄ iura de alienatione rei
talīs rerū minozū z similitū de quibus. s. Quādoq; p̄bitiō
gis dirigitur ad personā: puta nullus audeat p̄trahere cū mu
re vel mulier nō cōtrahat z talis cōtractus nō firmat iuramen
ratio est quia talis p̄trahaciens venit p̄tra p̄ceptū z in p̄hibi
ōnem superioris: ergo peccat mortaliter et videt̄ resistere deo
i superioris ordinationi resistit. xij. q. peccat ergo mortaliter
i sic iurat: ergo nō seruādum pro hoc qd̄ not. in. c. licet. s. eo. li
b. de iureiu. vbi similiter primo iurauit nō alienare postea alie
it cū iuramentū nō valet alienatio nec iuramentū sup eo cū pec
cat mortaliter veniēdo p̄tra primū adduco bart. pro simili qd̄
it. C. ne fideius. dot. denf in rub. vbi p̄hibetur donatio fideius
lis pro dote cōseruanda: z illa fideiussio nō firmat iuramento
eo qd̄ p̄bitiō dirigitur ad personā: z ita no. in. d. l. si quis p
cōfirmatur p̄dicta per ea que ipse not. in. l. i. cū lex. ff. de fidei
l. vbi dicit qd̄ quādo lex resistit cōtractui p̄cipiendo ne fiat di
tendo p̄ceptum ad personas. tūc ex tali cōtractu nō oritur ci
lis nec naturalis non pōt accedere fideiussor. C. que res ven.
n. pos. per totū. z. l. iubemus. de sac. san. ec. z de agri. z cēsi. l. quē
a modū. z. C. ne lice. me. habi. l. j. z. ij. li. xj. z qd̄ nō nascatur natu
ris. pbatur per. l. eos. s. j. C. de vsur. z. l. si nō soxtem. in prin. de
c. li. inde. eo casu pōt intelligi. l. nō dubium. C. de le. idem si pro
p̄cio fiat ex parte vnus p̄trahētis tūc tūc em̄ nō potest queri
i naturalis. l. si. C. si quis alteri vel sibi. z. l. nō licet. C. de p̄tra
bi. emp. adduco ratiōē de qua. s. qd̄ talis mercator p̄tra p̄ce
p̄ legū: ergo nō obligat etiā naturaliter: qd̄ peccat mortaliter
v dixi. idem dicit si lex nō cōsistit cōtractui sed obligationi: qd̄
it impeditur naturalis z civilis obligatiō. ff. de fideius. l. sed et
si ibi. z. l. antequē. s. si. C. ad vell. pro hoc. l. j. de dona. inter virū
z vxorē. vbi dicitur donationē inter virum z vxorē nō valere
qd̄ intelligitur etiam quo ad naturalem obligationem quod
p̄s qd̄ nō pōt in eo accedere fideiussor. l. si spōsus. s. si iusta. de
p̄ia. inter virū z vxorē sic debet intelligi. C. ad vell. l. qd̄ mulier.
z a no. Bar. in. d. l. cū lex. **A**duertatis dñi: quia ista considera

tio Bar. vtrū scz lex p̄bitiua cōtractus dirigat verba ad pers
sonam vel ad irritatiōē cōtractus nunq̄ mibi placuit: quia vi
detur mibi verbalis nō realis: nō enim videt̄ differentia p̄hibe
re personā nec cōtrahat vel annullare cōtractū factuz a persona.
nam annullatiō satis videt̄ p̄hibere personā vt abstineat a con
tractu: quia p̄sona est causa p̄tractus: ideo. tāq̄ efficiēs sine cui
facto vel ministerio p̄tractus non posset in esse p̄duci videt̄ p̄bi
bita ne p̄trahat. ar. l. oratio. ff. de spon. z ipe idem bar. hoc no. in
simili in. l. cū lex p̄allegata. ad si. nam l. verba sint plata in rem
ipam de qua agitur tū p̄sona videt̄ p̄bitiua. c. tanta. de excē.
p̄la. vbi licet verba interdicta sint relata ad locū tamē vident̄ p̄
hibite persone ne ibidem celebrent z lex alibi dicit qd̄ non refert
cū quo quis loquat̄: sed in quē voluntatis intentiō dirigatur. l.
cū pater. s. cū deinde. ff. de leg. ij. **P**̄terea ipe Bar. in dicta
l. cū lex. dicit qd̄ siue lex resistat persone ne cōtrahat siue obliga
tioni ne ex cōtractu obligatiō oriat̄ nō refert: quia in vtroq; casu
impedit̄ obligatiō naturalis z civilis vt ipe dicit. z si ita est
nō est dare rationem quare firmetur iuramentū cū lex irritat con
tractū z nō quādo personā p̄hibet a p̄tractu postq̄ vtroq; fm
euz nulla oritur obligatiō naturalis. pro confirmatione huius
opinionis. facit qd̄ cōsuluit Fede. de se. in simili de statuto quo
cauetur qd̄ cōfessio f̄ facta a filiofa. sine cōsensu patris nō valeat
ipō iure etiā si iuratum fuerit. nam si filiofa. obligauit se cū iu
ramento pōt cōpelli qui secū cōtrahit ad eum relaxanduz per. c.
debitores. de iureiu. nā secum cōtrahens facit p̄tra statutiū ciui
tatis p̄trahendo cum persona p̄bita obligari. viij. dist. quo iu
re. vnde cum ex dicta transgressiōe deberet puniri nō debet ex
ea cōmodum reputare: vt. d. c. qui resistit. xj. q. iij. z. c. cum qui. s.
de p̄ben. eo. lib. **I**dem disputando tenuit Ja. de bel. in filio
fa. p̄bitio cōtrahere sine certa solēnitare. tenuit em̄ qd̄ iuramē
tum nō potest dare robur huic cōtractui: tū quia est accessoriuz
tum quia est contra bonos mores. nā tales cōtractus filioz p̄e
bent causam dep̄dendi parētes. l. j. ad mace. z. c. nō est obligato
riū. j. eo. de quo in spec. de sen. z his que cam sequuntur. s. vt au
tem. in addi. z de resti. in integ. s. j. **E**x p̄dictis ergo apparet
que sit vera conclusiō in p̄dicta. q. nā quādo p̄bitiō dirigitur
ad personā videt̄ iuramentū nō ligare fm Bar. quādoq; nō p̄
hibet cōtractū nō seruata certa solēnitare: tūc fm Fede. pōt pe
ti relaxatiō iuramenti: ego nō sentio qd̄ perinde sit ac si esset dire
cta p̄bitiō ad personā. **S**ed tunc qualiter respondet ad
c. cū cōtingat. z. c. licz. z aut. sacramēta. in quibz iuramentū fir
mat cōtractū nullū a iure p̄bitum irreuocabiliter: z sic relaxa
tiō iuramenti cessat p̄ declaratione p̄dictorū subdo questionē in
qua Senis consuluit: nā quedam dñi p̄icola minor. xxv. annis
mortuo patre: habitauit cū fratre suo qui eam nuptui tradidit
cōstitutā sibi dote sexcentorū florenozū. p̄ qua dote renūciauit
hereditati paterne cū iuramento z dicta hereditas cui se prius
immiscuit erat valoris quatuor millū florenozū modo dicta do
mina facta maior vult venire cōtra dictā renūciatiōē iuramen
to firmatā z patris hereditatē aduocare vtrū possit vt p̄allega
ta iura. l. aut. sacramēta. c. cū cōtingat. z. c. licet. z. c. ij. de pac. s.
eo. lib. faciunt qd̄ nō possint ppter iuramentū. ego dixi p̄trariuz
z fm illam regulam qd̄ iuramentuz nō est institutū vt sit vinculi
iniquitatis qd̄ verbū iniquitatis pōdero qd̄ dicit in. c. inter ce
tera. xxij. q. iij. rursus iuramentū debz in se habere tres comites
scz veritatē iudiciū atq; iustitiā. xxij. q. ij. animaduertenduz. z. c.
quāto. de iureiu **I**n hac autē renūciatiōe euident̄ apparet
iniquitas cū mulier z minor renūciat vniuersa que habz ex quo
ptz qd̄ reipsa inest dolus z deceptiō iuris p̄sumptiōe. p̄sumit
enim lex fragilem esse statum minoris z mulieris captiōibz ex
positā. l. j. ff. de mino. similr p̄tra sexū muliebz p̄sumens dicit se
minas p̄tra p̄pria cōmoda laborare. l. iij. C. de spō. vñ sicut sunt
faciles ad renūciandū: ita etiam ad iurandū. l. si mulier. C. ad vel
leya. z. l. doli mali. de noua. cū igitur ex qualitate facti dolus p̄
sumatur. l. j. z ibi no. de excep. doli ex minori etate sexus fragili
tate z facti qualitate arguit̄ hic cōtractus de dolo p̄sumpto vel
de dolo reipsa. arg. l. si quis cū aliter. ff. de ver. ob. z. l. ij. C. de do.
excep. **E**x quo infero qd̄ sicut pōt peti relaxatiō iuramenti per cō
tractuz dolo initiū: vt not. in. c. abbas. qd̄ me. cau. z. c. si vero. de
iureiu. z hoc sentit Jo. an. post C. in. c. cū cōtingat. sup glo. circa
fi. vbi dicit qd̄ iuramentū obliget mulierē ad obseruantiam cō
tractus debet tū instare vt absoluat z sic cōcludit qd̄ debeat ab
solutiōē cōsequi illo casu multo magis in isto vbi cōcurrūt sex
fragilitas z minor etas z p̄batio lesionis enor̄mis. facit questio
disputata p̄ Jo. an. de eo qd̄ iurauit nō venire d̄ laudū qd̄ offēdit
postea iniquū z ego etiā dictā disputatiōem in alia re assumpsi
pleni z incipit cū capitulo laycus. **S**ed tūc instabis in aut.
sacramēta. z. c. cū p̄tingat. cū similibus. male dicāt p̄tractū debe
re inuolabiliter obseruari si semp relaxatiō possit peti solutiō:
dic qd̄ in illis iuribus iuramentū firmat p̄tractū d̄ solēnitare z iu

Petrus de anchorano

ris ciuilibus reprobantibus illos contractus. Sed si de dolo vel de equitate evidenti contractus arguatur: ergo tunc non debet iuramento firmari quia esset iniquitatis vinculum contra iura predicta pro hoc consilium Fede. in ordine. c. xxiij. ubi minor promittit suis fratribus non habere regressum ad bona paterna vel materna. et hoc fecit certificata per notarium de legato mille li. sibi facto in testamento patris cum tamen nullum testamentum vel legatum sibi factum appareat ex hoc esse apparet unde perinde est ac si causa non subesset. l. cum in. l. de contrahen. emp. facit quod no. l. y. post. d. y. in l. ij. C. de rescin. ven. z Jo. and. de emp. z ven. c. penul. in nouella.

Casus notabiles in quibus iuramentum non firmat contractus irreuocabiliter.

6 **C**um predictis possumus elicere plures casus in quibus iuramentum non firmat contractum irreuocabiliter: puta contra nullitatem que provenit ex omnia solennitate legis vel statuti: item nec contra iniquitatem z dolositatem. **C**um cum prohibet propter odium contrahentis tunc. **C**um cum prohibetio contractus dirigitur ad personam sicut Barto. ego idem dico cum prohibetio est in rem. adde alios casus in quibus contractus non potest firmari iuramento: ut cum initur super impossibili de natura de facto vel sicut bonos mores. nam videtur in talibus de esse consensus. l. solum. de actio. et obli. Item iuramentum requirit iuris administratum quod non cadit circa impossibilia. de codi. insti. l. filius. **C**um iuramentum non firmat actum contra naturam impossibilem ipsius actus. l. cum precario. ff. de prec. z qd not. in. c. quod semel. j. eo. ubi dicitur de statuto iurato. z in. c. dilecto. de preben. in nouella. **C**um non firmat contra ius publicum vel magistratus vel contra ius superioris z generaliter non firmat actum contra ius tertij. l. si. ad municipa. c. venientes. de iureiuran. **C**um nec contra publicam utilitates: ut dicto. c. si diligenti. Item iuramentum non firmat actum inter prohibitos l. qui testamentum. ff. de probationibus. z l. cum quis docet. S. codicil. ff. de legatis tertio. Similiter non firmat contractum cessionis nec contractus simulatum. l. ab anastasio. C. mandati. z l. emptione. et ibi not. C. plus valere quod agit. Item non firmat donationem inter virum et uxorem ne reuocetur. l. j. C. de sacrosan. eccle. per Lynum. Item non firmat contractus cui deficit solennitas probatoria. Nam talis solennitas est inducta ob publicam utilitatem. Unde non potest pactis z iuramentis privatorum tolli. de pactis. l. ius publicum. z l. nemo potest. ff. de lega. j. **C**um aduerte tamen quia iuramentum facit valere actum omni forma z modo quibus melius potest. l. cum pater. S. filius matrem. ff. de legatis. ij. Unde si in testamento iuratur in quo deficit numerus testium iuramentum operatur sicut clausula quod valeat omni modo et iure quo melius valere potest: et sic valebit ut codicillus. Item iuramentum non firmat contractum qui deficit ratione solennitatis formalis: unde non firmat stipulationes que deficit ratione forme. **C**um quid deficit contractus quia lex sibi non assistit: ut in stipulatione facta alteri z in pacto nudo dicitur firmatur iuramento in. c. quotiens cordis. i. q. vij. **C**um non firmat contractum ratione rei vel materie super qua interponitur ut si contrahat super re de qua non est commercium: ut l. inter stipulantem. S. sacramenta. ff. de verb. obli. z l. apud iul. S. si. de lega. j. **C**um non firmat contractum super hereditate futura deferenda vel certo modo disponenda. l. si. C. de pact. z l. stipulatio hoc modo. ff. de verb. obli. per Barto. firmat autem contractum prohibitus a iure propter alias nullitates subditum ut transactionis super futuris alimentis vel renunciationis future hereditatis. ista enim non sunt prohibita quia contra bonos mores. **C**um quia verisimiliter pro modico in presenti remitteret quis multa de futuro. c. j. de pac. S. eo. li. **C**um ex his aliis qua habui a Barto. in dicta. l. si quis pro eo. ubi dicit in fine quod donatio inter virum z uxorem firmatur iuramento: ut no. Buil. de iureiuran. in l. sed z si possessor. i. aliter l. y. in l. j. C. de sac. san. eccle. ut dixi. S. opi. Buil. sequitur Barto. z Fede. de senis consilio. c. xxv. ubi plene tangit an iuramentum spectet ad forum iudicis secularis: z an lex vel statuta possint reprobare iuramentum dicti in repetitione regule ea que fiunt in. iij. q. **C**um sed iuxta predicta occurrit probabile dubium utrum leges vel statuta possint reprobare contractus iuramento vallatos. Nam ex questione ne Fede. de senis Jaco. de bel. Barto. z aliorum. S. relatorum videtur quod sic: quasi qui resistit legi vel statuto videatur resistere potestati: ideo quod facit est invalidum tanquam peccet mortaliter potest dictum est. **C**um in contrarium facit quod iuramentum obligat deo. c. z si christus. de iureiurando. non videtur ergo quod possit impediri per legem humanam sicut nec impediri potest obligatio naturalis instituta de iure naturali gen. et ciui. S. sed naturalia. **C**um iuramentum est res spiritualis nihil ergo vel statuta. c. decernimus. de iudi. et. c. cum ad verum. xvj. di. **C**um lex expresse confirmat contractus iuramento vallatos. aut sacramenta preallegata. quod ergo superior confirmat inferior non

infirmit: ut in aut. de defen. ciui. S. interim. **C**um si passim sunt statuta reprobare iuramenta appposita intractibus aperitur via perituri z inducerentur homines ad peccandum. talis enim statuta ipso iure sunt nulla. c. constitutionem. de verborum significatione. S. eodem libro. z quod notat Barto. in l. testamenti factio. ff. de testamen. sic similiter non potest statutum disponere super matrimoniis prohibendo sub pena filiosfam. contrahere ne consensu patris. c. statutum. de hereti. S. eodem lib. in nouella. **C**um ad hoc respondeo z dico quod istud dubium declarari plene in repetitione. c. ea que fiunt in. iij. q. ubi primo conduritur quod iudex laicus potest cognoscere de questione iuramenti principaliter z incidenter quod tenet Jo. and. in. c. cum laicus. de foro compet. l. eo. libro. Reprobare autem vel remittere iuramentum utrum possit rationes z iura de quibus. S. vrgent. Sed certe multe sunt leges que reprobande z remittunt iuramenta: ut l. non dubium. de legi. z l. si quis inquilinos. S. si. ff. de lega. j. z l. que sub coactione. S. si. de condi. insti. z l. si. ff. qui satisfada. cogit. cum infinitis similibus. Et glo. singul. dicit quod lex in hoc obtinetur apostolica. l. adigere. S. quis. ff. de iurepa. Idem etiam est dicendum de statutis ut si aliqua equitate vel causa legitima prohibeant nonores filiosfam. mulieres z similes contrahere contractum probent. z quia fingunt deceptionem vel dolum certe tales contractus non poterunt iuramento firmari. de quo per Bal. in dicta aut. sacramenta. C. si aduer. ven. z l. pactum quod dotali. de colla. z per me plene in dicta repetitione que fiunt. ideo hic contra non prosequor. z per Bal. etiam plene in dicta. l. non dubium. in. xvij. op. **C**um secundo principaliter opponitur de dicta. l. diligere. C. de luitione pig. hypotheca enim est accessoria ad obligationem principalem cui accedit sicut fideiussoria: ut l. generaliter. z l. fideiussor obligari. ff. de fideiussor. z tamen sublata principali prescriptione hypothecaria: ut d. l. intelligere. **C**um soluitur gloss. sublata principali tempore adhuc durat hypotheca: quod est logioris vite: ut l. cum notissimi. C. de psci. xx. v. l. an. si principalis tollatur hypothecaria: tunc etiam tollitur hypothecaria in glo. **C**um sed ut quod ista solu. non sit bona: quia destructo principali per viam prescriptionis etiam accessoria destruitur finem quamur de accessorio fauorabili ut de fructibus: ut l. eos. C. de vltis. **C**um solu. quandoque tempus vite accessori est per se futurum a iure seorsum a principali: tunc non tollitur ut d. l. eos. z hoc verum quando principale tollitur prescriptione. nam tunc eadem est ratio tollendi principale z accessorium scilicet negligentia non petentis: ut c. vigilantia. de prescrip. sec. si principale tollatur solutione: quia tunc non tollitur accessorium: ut ff. de eo certo loco. l. si. z l. centum capue. nam tunc non est eadem ratio tollendi accessorium: quia solutio non debet parere liberatione: tra quam soluitur. l. non vlt. C. de non numerata pecu. **C**um quid dicesse principale tollitur sententia an tollatur accessorium glo. in. d. l. eos. dicit quod non: quando est tale accessorium quod in obligatione: ut l. j. C. de iud. que non facit: quia loquitur in sententia condemnatoria. **C**um sed questio querit de absolutio: ideo ibi dicit Bal. quod aut in sententia inseritur causa apta ad vtrum remouendum sortem tunc: puta causa solutionis sortis: et tunc non tollitur obligatio accessoria pene vel interesse. Aut nulla infertur causa: tunc in dubio tene glo. in. d. l. eos. quia cum incerti sumus de causa z postea se habere ad esse z non esse exceptionem relidicate non concludit necessitate in accessorio. facit. l. j. S. labeo. de flumi. z l. non solum. S. sed ut probari. ff. de noui ope. nunci per Barto. **C**um collige igitur ex predictis quod quandoque principalis obligatio tollitur pacto: quandoque prescriptione: quandoque solutione: quandoque sententia. z in quolibet dubitari potest an tollatur hypothecaria vel alia accessoria que defecit ipsa principali z in quolibet membro patet solutio ex predictis. **C**um ego credo in sententia quod per eam sub lato principali tollatur hypothecaria sicut quando principalis tollitur iuramentum vel pacto. **C**um his casibus equitas que liberat a principali liberat ab hypotheca. l. si defendere. quibus modis pignus hypotheca soluitur. z glo. z Bal. in dicta. l. eos. non contradiquod loquuntur de accessione pene z interesse descendendum obligatione separata a principali suo aliam equitatem habente ut patebit infra statim. **C**um sed dices quare in. l. eos. C. de vltis. tolluntur illa accessoria sublata principali prescriptione: tamen non tollitur hypotheca que est ratio diuersitatis. **C**um solutio quedam est accessio que fundatur in equitate sui solius: est accessio que venit officio iudicis. ff. de dam. inse. postulasse z in isto sublato principali tollitur accessio: quia fundatur in equitate ratione vi principalis nec habet matrem obligationem. l. iij. C. de positi. Quedam est accessio que fundatur per se in equitate separata a suo principali: ut est accessio pignoris fundatur in equitate sui contractus: z in ista non sequitur si soluitur est

ara est obligatio principalis tempore ergo et accessoria hypo-
 pece. nam equitas que tollit actionem personale non est talis
 que possit tollere hypothecam reale: quia hypotheca est for-
 or quod patet: quia durat longiori tempore: vt. d. l. cum notiffi
 si. §. j. et hoc no. *Ly.* in. d. l. intelligere. vbi arcius extor-
 uid sublati principali possit remanere accessoria et distinguit
 si quatuor genera accessionum. *¶* Nam quedam est accessio per
 marum quedam rerum: quedam obligationum: quedam actionum
 in quolibet membro queritur an sublati principali tollatur ac-
 sionum. In primo genere. s. personarum distinguit. *¶* Nam aut
 veritur vtrum. s. necesse sit perimi accessorum perempto princi-
 alit: et dic q non: q mortua matre non est necesse mori liberos:
 nmo propter liberos quandoq sustinetur. l. pregnantis. ff. de
 e. *¶* Aut queritur vtrum sit necesse perimi non q tum ad se: s. q
 im ad dispositione de se facta. Et subdistingue: quia aut erat
 dispositio ante mortem consummata: aut no. primo casu non tol-
 lur accessorum. ff. de rei vendi. l. solum. §. meum. *¶* Aut non erat
 dispositio consummata et refert: aut est facta mentio de principa-
 et accessorio expresse vt lego vel vendo ancillam cum liberis: tunc
 ante traditionem moritur ancilla non tollitur accessoria. l. ter
 a et quarta. de pe. leg. *¶* Aut non est facta mentio de accessorio s.
 et principali tantum: tunc si ante q dispositio compellatur tolli
 r principale tollitur etiam accessorum. l. si res ven. de in diem
 lie. *¶* Secundum genus. s. de accessione rerum eque per eadē
 embra subdistinguit: quia aut queritur vtrum sit necesse per-
 i accessorum sublati principalit: dicendum est q non: si pōt
 r se stare vt res corporalis. vnde vestis non est accessoria ho-
 ini non perit mortuo homine. l. seruo alieno. §. j. ff. de lega. j.
¶ Aut non potest per se stare vt seruitus in fundo: quia est qua
 ras que per se stare non potest. ff. com. pred. l. j. et de verb. signi-
 fid aliud sunt iura: aut queritur vtrum sit necesse tolli q tum ad
 dispositionem sui: tunc aut dispositio non erat sumpta et per
 mpto principali non perit accessoria: vt. d. l. solum. *¶* Aut disposi-
 o non erat consummata: et tunc aut est facta mentio de principa-
 tantum: aut de vtroq. Si de principali et tunc tollitur accessio
 um: vt. l. mortuo. §. j. ff. de le. ij. Si de vtroq refert: aut est facta
 mentio de vtroq per verbum eque principaliter copulati et per
 opulam: et tunc non tollitur et perit accessorum perempto prin-
 pali. ff. de fun. inst. l. si fundum. et l. j. §. que depositis. ff. de posi.
 tur per verbum accessorum coniunctum vt per coniunctiones
 am tunc ante consummatione perempto principali perit accessio
 am. l. j. et ij. de pe. le. et in hoc differt ista accessio rerum ab acces-
 sione personarum in qua non refert vtrum per verbum copulati
 am principaliter an per verbum accessorie coniunctum. *¶* In
 tertio genere. s. accessione obligationum nunquid sublati prin-
 ciali tollatur accessorum distinguit: quia aut queritur de acces-
 sio contrahendo eo tempore quo tollitur principale: tunc sub-
 lato principali tollitur accessorum siue principale tollatur ipso
 re siue ope exceptionis. ff. de usu. l. acceptu. de fideiul. l. si post
 aut obligatio accessoria est facta ante q tollatur principale: et
 tunc aut tendit ad diuersos effectus aut ad eundem effectum. Si
 ad diuersos: tunc quocumq tollatur principale non tollit accessio-
 um. de act. et ob. l. traiectione. §. de illo. et de ver. ob. l. qui rome.
 §. j. et idem de pena loco expensarum succedente. Si tendunt ad
 eundem effectum: tunc refert aut principale erat sublatum ipso
 re aut ope exceptionis. Si ipso iure subdistingue. *¶* Aut prin-
 ciale tollitur propter equitatem deficientem in seipsa: et tunc
 sublati principali impossibile est accessoria remanere. inst. qui.
 tol. ob. in prin. ff. de re. iur. l. cum principalis. Si autem non
 tollitur propter equitatem deficientem sed propter aliam subtri-
 tu rationem: tunc non tollitur accessorum sublati principali.
 l. ad treb. l. debitor. §. si. de ca. pecu. l. si. §. qui castrense. l. Stichus.
 §. de sol. l. si sine herede. de adm. tu. *¶* Secundo casu quando prin-
 ciale sublatum est ope exceptionis subdistingue. *¶* Aut enim erat
 equitas tollendi accessorum sicut principale: et tunc non perma-
 nat accessorum sublati principali. ff. qui. mo. pi. vel hypo. sol.
 eferente. et l. soluitur. in fi. cum. l. seq. eo. ti. *¶* Aut non est eadem
 equitas tollendi accessoria sicut est tollendi principale: et tunc no
 tollitur accessorum sublati principali: immo remanet: vt. d. l. in
 diligere. de lui. pig. et ratio est: quia fortior est hypotheca q per
 ualis. *¶* In quarto genere. s. actionum cuius non tangit nisi
 on actio large sumitur pro officio iudicis quod deseruit actio
 on principali dixi. §. post prima oppositione in ver. ego credo in
 Antetia et. Et predicta est diffinitio cum in. d. l. intelligere. que
 uenit quando queritur an sublati principali pereat accessio-
 num. Sed Inno. alibi tangit an accessoria comitentur siue se-
 antur suum principale etiam si de ipsis non fiat mentio et di-
 stinguit. Nam quedam sunt accessoria actionum quedam iudi-
 cii officio et alijs dispositionibus que videas per exempla: vt not.
 c. tanta. de exco. prela. Et ego de istis accessorijs in. c. signifi-

cantibus. de lib. ob. in repe. *¶* Predictis applico questionem
 disputatam Titius vendidit Seyo fundum qui Seyus dictus
 fundum sempromio obligauit Seyus postea conuentus a Titio
 et condemnatus condictione. l. ij. C. de rescu. ven. noluit supplere
 iustum precium sed fundum restituere et sic fecit. queritur vtrum
 sic resoluta venditione resoluatur pignoris obligatio siue hypo-
 theca predicta per Seyum ante rescissionem contracta vt sic Sem-
 promius non possit agere hypothecaria: et videtur q non possit
 aduocare: quia fuit contracta hypotheca. a Seyo vero domino
 tempore obligationis: licet dominus esse desierit. l. que nondū.
 §. quis dicitur. de pig. *¶* Secundo videtur tex. in similibus in
 l. bouem. §. qui pignus. et §. precedent. de edili. edic. vbi seruus
 emptus postea redhibetur cum durat ad pignus medio tempo-
 re contractum ad. l. si debitor. in prin. ff. qui. mod. pig. vel hypo.
 sol. quia ista restitutio est quedā alienatio: quia per eam in ven-
 ditorem dominium transfertur. l. j. C. de fundo do. ergo cum sua
 causa et oneribus quibus subiaceret transferri videtur. l. alienatio
 ff. de con. emp. et l. traditio. de acqui. re. do. *¶* Quarto pro hoc
 videtur tex. in. l. si post acceptum. de rei ven. vbi si aduocatur do-
 minium ab eo qui vsucepit cogitur cauere de dolo ne forte pi-
 gnoraui: ex quo patet quod licet dominium reuertatur: tamen
 durat pignus medio tempore contractum: quia certi sunt modi
 quibus tollitur hypotheca. de quibus in. l. si tibi. §. de pignore.
 de pac. et de pig. l. grece. et qui. mod. pig. vel hypo. sol. per totum.
 Sed rescissio que sic vendicat decepto ultra dimidiam iusti p-
 cij non est de illis ergo et. l. obligationum fere. §. placet. ff. de act. et
 ob. pro hoc regula alteri per alterum non debet iniqua conditio
 auferri. l. non debet. ff. eo. ti. *¶* Sed si dicremus pignus credi-
 toris resolui facta emptoris. s. redhibendo auferret ius credi-
 toris eo inuito contra. d. l. id quod nostrū. et daretur emptori ma-
 teria malignandi et aperiendi viam malicijs prius videlicet obligā-
 do et postea resoluendo contractum claudendum: ergo est via frau-
 dibus et malicijs. c. porro. de diuor. et l. in fundo. ff. de rei vend. et
 d. l. bouem. §. si quis tantus. *¶* In huius faciunt rationes et iura
 et primo. l. vt autem. §. marcellus. et §. si. de in diem adie. qui. mo.
 pig. vel hypo. sol. l. si res. et quenadmo. ser. ami. l. is cui. §. si. l. lex
 vectigal. *¶* In istis legibus patet quod resoluta venditione re-
 soluitur ius pignoris et resolutio iure actoris resolutur ius suc-
 cessoris. c. nuper. de do. in. vir. et pro. *¶* Secundo: quia dicta re-
 scissio facta legis autoritate videtur similis restitutioni que est
 in pristinum statum repositio. l. quod si minor. §. restitutio. de
 mino. *¶* Tertio quia factum debitoris videtur nocere credito-
 ri. de pub. l. si vsu capio. §. si. et cle. sepe. de ver. sig. *¶* Quod dicē-
 dum reperio questionem decisam quod hypotheca durat: et ven-
 ditio sit rescissa. per. d. l. ij. non ob. l. lex vectigal. et §. marcellus.
 cum alijs all. §. quia loquuntur in restitutione necessaria et con-
 tra inuitum. hic vero in voluntaria q emptor sic voluit non sol-
 uendo sicut poterat iustum precium. et l. is cui. loquitur cum re-
 scissio fingit retro. l. a titio. de fur. no ob. ar. qd sit simile restitu-
 tio: q si nego cū restitutio sit si ius cōe ista rescissio fm ius cōe
 in. d. l. ij. non ob. l. si vsu capio. §. si. quia illud contingit propter
 factum debitoris quod fuit ante obligationem. et ita vt dixi con-
 cludit Thomas de piperata disputando. *¶* Tertio principali-
 ter oppo. de. l. et si is. C. de predi. mi. sol. dicit glo. venditio ibi no
 tenuit quo ad pupillum vel minorem: tenuit tamen quo ad illuz
 curatores olim quo ad principale et accessoria. §. quo ad pigno-
 ra. Sed ista sol. glo. non videtur bona: quia tutores et curatores
 et alij administratores necessarij non tenentur de gestis et admi-
 nistratis per eos finito eorum officio. l. post mortem. ff. quando
 ex fac. tuto. vel cu. et no. in. l. procurator. pro euictione. ff. de pro-
 cu. *¶* Dic ergo q illa. l. non dicit quod teneat contractus principa-
 lis contra curatorem. Sed in rebus suis quas dedit pignori ob-
 ligatio valet et est efficax. *¶* Et ideo Bal. soluendo contrariuz
 dictum. ita dicit q aut id qd sequitur ex principali fundatur in
 propria virtute ipsius consequentis: et tunc valet vt ibi: quia est
 extra causam prohibitionis. *¶* Aut non pōt fundari nisi in virtute
 antecedentis prohibitionis: et tunc non valet quia est in causa pro-
 hibitionis. et ita no. Bal. in. l. no dubium. C. de legi. in. xij. opp.
¶ *Ly.* ibi remittit ad notata in. l. cum lex. de fideiul. et ibi vide per
Bar. in. d. l. si is. per *Ly.* vbi dicit quod quo ad curatorem et pi-
 gnora tenet ibi venditio non quo ad minorem. et hoc est mirum
 cum vt dixi finito officio curatoris de contractibus iur. sub no-
 mine officij non tenet rursus cum lex resistat tali venditioni rei
 minoris non videtur tali contractui prohibitio per. l. posse accede-
 re pignus. sol. quo ad primum: vt in. d. l. procurator. qui pro euic-
 ctione. per Bal. quo ad secundum: dic vt. d. l. cum lex. per *Bar.*
 post glo. Et vide. §. in. ij. opposi. ver. sed quare in. l. eos. Et ista
 solutio preceptoris mei est solutio aliorum contrariorum in quib-
 us accessorum durat principali sublati: vt in. l. j. C. de iudi.
 et in alijs similibus de quibus. §. in secundo principali contrario

Accessorii
an semp fun
detur in suo
principal.

et sequenti in omnibus enim illis et similibus accessorium subfi
nit et fundatur in propria obligatione non sui principalis: et hinc
est quod lite finita per sententiam non possunt peti expensae: et
alia que addebantur obligationi principali et usure et similia. l.
terminato. C. de fru. et li. expen. et l. iij. C. de po. secus si veniebat
ex propria stipulatione. l. si mulier. §. si rem. ff. de leg. iij. et ibi no.
et d. l. j. de iudi. idem si res in iudicium deducta pereat lite pen
dente. Nam non perit iudicis officium super accessorijs. l. vtriusq.
et l. item si verberatum. ff. de rei ven. vbi videas. Item dicimus
in obligatione principali et fideiussoria. Nam lata sententia
contra debitorem non mandatur executioni contra fideiussorem
contractus: quia separata et diversa est fideiussoris obligatio a
principalis. l. pap. C. manda. secus in fideiussore iudicij: quia con
tra ipsum fit executio cum sententia lata contra principalem fit
pars iudicij: et accedat ipsi iudicio: vt no. in. c. j. de iniur. §. eo. li.
et l. j. iudicij. per Bar. et l. si. de vsu. rei iud. per Ly. Item si fideiuf
soria obligatio fit efficacior: quia principalis durat vbi alias non
duraret. l. peres debitor. §. quod si hic seruus. ff. de fideiuf. facit
l. debitor. de separa. Et istis exemplis patet quod quando acces
sorium non fundatur in suo principali sed subsistit per se trahit
originem a seipso non sequitur naturam sui principalis. Et ista
faciunt ad questionem domini Calefi. nūquid si laycus fideiuf
sit pro clerico inuito possit vel debeat conueniri in foro ecclesia
stico vel in suo: et videtur quod in suo: quia fideiussor datur vt
magis sit cautum creditori. ff. qui satisda. cog. l. ij. in prin. accus
muletur igitur forum suum foro clerici non mutetur. argu. l. iij.
§. si ex conventionem. de re iudi. Et item obligatio fideiussoris
reperitur efficacior: quia principalis. arg. d. l. si pupillus. et d. l. si is
de predi. mino. Preterea exceptio fori ecclesiastici est inuenta
pro clericis. c. si diligenti. de fo. compe. quod ergo in singulare
privilegium clericorum inductum est non debet trahi ad laycos.
argu. c. privilegium. j. eo. et per consequens nec ad fideiussorem
laycum quia ista exceptio est coherens persone non rei. de exce.
10 §. rei ad hoc. insti. de repli. §. sane. Et in contrarium quia ob
ligatio fideiussoris est accessoria ad principalem. l. j. ff. de fideiuf.
ergo ratione fideiussionis factus est de foro ecclesie. de do. post
di. resti. de prudetia. et de reli. l. qui religiosum. preterea reperitur
hic quedam mixtura diversorum. Nam quia laycus conueniri
debet in foro suo: quia fideiussor et p. eius debito videtur quod
in foro ecclesiastico cum sit mixtum sortiatum naturam simplicis
dignioris et benignioris. C. de rei vro. act. l. j. in prin. de pe. dist.
j. medicamentum. preterea si conueniretur in foro suo esset eius
conditio durior: quia in foro ecclesiastico: vt in vsu. l. leta. si cer. pe
ta. coniuncto. c. debitor. de iure iur. et subiacent statutis layco
rum que forte magis sunt rigorosa in prescriptione ordine pro
cedendi et ordine probationis: et alijs quod non cōtingeret in foro
ecclesiastico ex quo duo inconuenientia inferuntur. primo quod
esset deterior fideiussoris conditio: quia principalis contra. l. gre
ce. §. illud. de fideiuf. Item si condemnaretur fm formam canonis
hoc redundaret in damnum clerici. l. si. C. de vsu. rei iud. et sic in
directa sententia iudicis secularis affigeret clericum in effectu
quod directe non posset ergo et c. tue. de pecu. et c. cum quid. j. e.
Quid ergo dicendum solutio breuiter quod aut est actio
mutui simplex et conueniri debet in foro suo. quia privilegium
fori clericali cum sit personale non tangit eum nec suam obli
gationem. et d. c. privilegium. Aut est actio mutui pregnans: quia
contractus est usurarius qui ad forum ecclesiasticum pertinet.
de pigno. illo vos. et de emp. et vend. ad nostram. et tunc ista exce
ptio contingit rem. et tunc competit fideiussori nec mirum quia
etiam si in foro suo conueniatur. et per statuta aliter questio de
cidatur quam per ius canonicum: quia damnum redundaret in
clericum cum si condemnaretur fm statuta pro clericis agere in
iudicio seculari pro suo interesset petere quod causa decidatur fm
canones non fm leges vel statuta. arg. l. idem. §. et generaliter. ff.
mandati. l. procura. ff. rem ra. habe. facit. l. venditor. ff. de iudi. et
omnino vide quod no. Bal. post Ly. C. de preci. impe. offe. quo
tens. vbi querit vtrum fideiussor qui renunciauit beneficio fi
deiussoris et beneficio cedendarum possit vti dilatione iudicij vel
obligationis concessa reo principali vsq. ad quinquennium for
te. vbi videas plene et per Bar. in. l. cum filius. ff. de ver. ob. vbi
in prin. d. l. patet plene cum vno condemnato deuenitur ad aliud
in consequentiam vtrum noceat ei factum principale. Quar
to oppo. videtur quod licet non valeat principale valeat tamen
accessorium. l. stipulatio ista. §. alter. ff. de ver. obli. Sol. glo. po
nit distinctionem in. l. pacta que contra. C. de pac. nam aut prin
cipalis dispositio est fm legem et valeat accessoria vt penalis la
boret proprio vitio. de ser. expor. l. serui venditor. et l. seruus. et
interdum principale est preter legem: sed penale fm legem et va
leat penale quia non laborat eodem vitio: vt. d. §. alteri interdū

principale est contra legem et tunc non valet accessorium vit
principalis in totum. l. cum principalis. et l. seys et augerius ad
le. fal. et ibi Bar. et l. stipulatio. hoc modo. et l. si homo mortuus.
ff. de ver. ob. et no. etiam de hoc in. l. non dubium. C. de preci
pe. offe. vbi habes que dicatur dispositio contra legem vel preter
et vide quod scripsi in. c. canonum statuta. de consti. in. xj. q. 2. in
cipali ad si. vtrum. §. pena firmet actum prohibitum. Et in
to extra glo. oppo. de. l. barbarius. ff. de offi. preto. vbi patet
barbarius tanq. preter multa gessit et omnia fuerunt validet
firma et tñ ipse non potuit esse preter cum esset seruus. Et no
patet quod accessoria hoc est que gessit valuerunt licet eorum au
tor fuit reprobatus: et sic accessoria non sequuntur naturam in
principalis contra istam regulam et contra. c. licet ex quad. in.
de testi. vbi non debent admitti quorum repelluntur auctores: et
c. fraternitatis. de here. et quod ibi no. et c. cum ex iniuncto. de io.
ope. nun. Sol. speciale est in. l. barbarius. vt valeat gesta er
eum et hoc ratione publice utilitatis et communis erroris quia
ab oibus habebat pro libero licet non esset et licet reuocet in
bium per doc. vtrum ipse fuerit preter. tamen communis opinio
quod non. vnde seruitute detecta remansit seruus. et hoc tenet
Bar. Buil. de cu. et Bal. et Inno. in. c. nihil. e. ti. vbi ad si. no
cit in simili quod tuitio preteris valet his qui contrahunt cum re
lato sed non valent malo preterato: gestorum ergo efficacia sua
liditas fundatur in illo barbario super publica utilitate que er
satur in multa per eum gesta ratione publici officij quod ge
bat non perimit et super assumptione de ipso facta a popo
Romano ad dictum officium et hoc assumptio habet vim con
mationis et reddit habilem ad officium qui non erat quo ad
caciā gerendorum licet non quo ad personam suam quin po
sit ab officio remoueri et in seruitutem redigi. facit ad hoc quod
no. Inno. in. d. c. quod sicut. de elec. et l. j. §. illud pompo. ff. quid
fal. tu. au. et reprobantur hec plura similia videlicet quod ratione publi
officij valent et tenent que quis facit quod diu in officio toleret.
viii. q. iij. nonne. et hinc est quod ea que fecit Iudas licet malis
quod diu fuit toleratus valuerunt sicut facta aliorum apostolorum.
j. q. j. dedit baptismum Iudas. et c. christus. et pphetis autem
licet malis. j. q. j. multi. et c. prophanus. etiam Layphas ea
dictum. facit quod no. de ele. dubium. in. ij. glo. quia tamen et
tario occulto excommunicato cuius instrumentū valeret: vt in
decernimus. §. eo. lib. de sen. excom. in. nouel. Inno. de exce. p.
et in Spe. de instru. edi. §. restat. ver. quid si instrumentum. et in
in. au. de tabel. ad si. Et item sententia lata a seruo qui com
ni opi. habebatur pro libero: licet postea in seruitute deuen
l. ij. C. de sen. et interlo. om. ind. Et item in ordinatione facta p
lato simoniaci qui communi opi. non habebatur pro tali. j. q.
si qui a simoniacis. vnde Inno. circa hoc generaliter loquen
tradit regulam quod omnes qui habuerunt canonicum ingressum
licet postea fiant heretici vel simoniaci ratum est quod sit ab
quousq. in officio tolerant in dicto. c. nihil. idem videtur de
lis qui non habuerunt canonicum ingressum: patet in illo ba
bario qui erat seruus tempore quo assumptus fuit ad prelatur
seu ad prefecturam. idem in patrono putativo cuius presentati
remanet valida: licet postea appareat tunc non fuisse patronum
c. consultationibus. de iurepa. Sed pro pleniori declaratione
predictorum applico hic. q. dispu. per dictum Jo. cald. in hi
terminis excommunicatus qui communi opi. habebatur pro non
excommunicato ecclesiasticum beneficium contulit vel eligi
ad illud vel rescriptum impetrauit queritur an de iure valeant
Et primo ad partem negatiuam arguit ser. medijs quod non va
leant. Secundo ad aliam partem affirmatiuam alijs ser. me
dijs quod valeant et deinde soluit et post solutionem ex his quod
dicit elicit vnam dist. breuem et nota. quam bonam suis iuribus
et rationibus in solutione positus confirmabo singula membra
dictae distinctionis. Et cum ergo querit vtrum valeat vel non
que gerit excommunicatus sic distingue aut illa communis opi.
non erat probabilis: et tunc non prodest: puta erat sententia ex
communicationis publice contra eum lata. c. probandum. de re
iudi. et c. tanta. de exce. prela. et c. veritatis. de do. et contu. et hic
adde quod no. in cle. j. de sepul. et in. c. j. et ij. de ord. ab epi. qui re
epti. et xlij. di. preter hoc idem si sit in possessione dignitatis sed
non confirmatus. nam et in hoc casu opi. non tueretur gesta per
ipsum: vt no. Inno. in. d. c. nihil. aut illa communis opi. erat pro
babilis: et tunc aut actus de quo queritur competit ratione sin
gularis et privati interesse aut ratione publici officij. Et primo
casu aut facit pro se et ad sui commodum et utilitatem: et tunc etia
communis opi. non iuuat: et ideo si excommunicatus qui com
muni opi. habebatur pro non excommunicato pro se et ad sui com
modum impetrauit rescriptum vel iure proprio eligi non valet im
petratio nec electio nec iunat eum communis opi. excommuni
catione. de testa. de cle. excom. mi. propositum. nam predicto casu
impetrare

impetrare rescriptum non competit ratione publici officij: ut per se patet similiter nec eligere: quia id competit ratione canonica tus vel spiritualis fraternitatis: ut not. Inno. in c. veritatis. de dolo. 2. c. cum dilecti. in ult. glo. 2. c. cum dilectus. de consue. 2. de offi. ord. irrefragabili. §. excessus. 2. quod ibi no. Inno. 2. optime quod per ipsum no. de pec. c. si. in. j. glo. 2. sunt hec vera siue sciat siue ignoret se excommunicatum. ad hoc quod no. de cle. excō. 2. pos. vbi etiam Inno. dicit q. eligere vel eligi non cadit in excōmunicatum q. tuncq. sit occultus dummodo confici possit. Idem notat Jo. cal. si talis sit excommunicatus qui causa opi. habebatur pro non excommunicato eligit vel impetravit pro alio qui crebat eum talem. nam beneficiū ignorantie. de quo statim subiam non prodest scienti. de sen. ex. cum non ab homine. 2. qd no. in d. c. apostolice 2. de preb. dilectus. j. super glo. ij. vbi non tenet impetratio eius qui impetravit excommunicatum: l. occultum ceter in iudicem. Si autem dominus constituit. pcurator: em excommunicatum occultum ignoranter tunc dicitur valere electio nem 2. impetrationem factam nomine domini ignoranter. 2. hoc asu vera sit opi. Inno. 2. Arch. in. c. j. de rescri. e. li. Aliud memum est quando actus de quo queritur competeat ratione publici officij: tunc aut erat actus temporalis 2. communi opi. suatur etiam ut credo si ille ad cuius commodum actus geritur crebat eum excommunicatum ratio quia contra ipsum hoc opone non poterat quousq. erat in officio toleratus. c. ij. de ele. er Inno. 2. ad hoc vide quod no. doc. in. d. l. barbarius. aut non erat actus temporalis sed spiritualis: tunc aut queritur de excommunicatione ab ipso lata 2. non tenet ab excommunicato q. incunq. occulto 2. tolerato nam talis excommunicatus etiam occultus est extra ecclesiam. iij. q. iij. c. si. q. ij. c. aud. 2. c. omnis. er o in virtute dei vel ecclesie ius aliquod tribuere non potest vel factualiter exercere. Aut loquimur de alio actu spirituali quā excommunicationis: tunc aut loquimur in spiritualib. in qui us confertur character ut sunt ordinationes: consecrationes: et milia 2. in istis videtur velle Inno. in. d. c. nihil. quod ista duo d. excommunicationem sunt irrita nisi interveniat dispensatio 2. sic loquitur. j. q. i. c. j. 2. ij. Alibi Inno. dicit q. ordinationes 2. sacramēta alia collata ab hereticis 2. simoniacis 2. alijs quibuscunq. cri tinosis 2. occultis valent 2. tenent: nec recipientes indigent ali na dispensatione: quia tollens executionem sui officij habet l. ad ea. j. q. j. si qua simoniaci. nisi essent simoniaci v. heretici otarij. de quo ibi no. 2. ita no. Inno. in. c. j. de scisma. sed Jo. cal. d. dispu. videtur inclinare in primam opi. videlz q. spirituali as que habent executionem annexam sicut sunt ordinationes na predicti suspensi executionem non habent illa effectualiter on conferunt: 2. ideo circa ipsam executionem necessaria est dispensatio: ut d. c. si qui a simoniacis. 2. de or. ab epi. qui re. ep. c. ij. Quedam sunt spirituales que non habent aliam executionē itq. sunt ministrata 2. conferre beneficia pfirmare 2. similia et istis Jo. cal. tenet q. facta ab excommunicato qui communi opi. habatur pro non excommunicato valent si sint facta ei qui ignoravit modo communis opi. sit probabilis monetur quia ratione publici officij ista sunt postq. toleratur eius facta circa alia sunt valia. nam hoc videtur facere dignitas non persona postq. in ofiio toleratur: ut no. Inno. in. c. nihil electi. 2. hoc tenet Jo. cal. l. et Inno. alibi videtur tenere q. in beneficijs ecclesiasticis et q. spiritualib. non tenet collatio facta a prohibito q. suspensis est. hoc ipse no. in. c. raynal. de testa. in gl. pactum. ver. in beneficijs aliter dixit in. c. si vere. de sen. ex. Ego teneo opi. Jo. cal. non ob. q. si suspensio quia ista suspensio iur. donec fuerit publica per sententiam hominis non videtur impedire executionē publici officij. ar. c. cum fm legem. de here. 2. cle. j. de censu. Subd. Jo. cal. de collatione facta ei qui sciebat eum occulte excōmunicatum vtrum valeat: videtur q. non sicut. §. dictus est de occulte excommunicato impetrato scienter 2. in electione quam facit pcurator: occulte excommunicatus si dominus scivit eum talem factus. ipse vero dicit in collatione facta scienti ab occulto excommunicato cum super hoc habet potestatem ratione officij vel dignitatis in qua toleratur poterit tamen talē beneficiū privari ut puniat in quo peccavit. participavit enim cum persona prohibita 2. in actu prohibito. ad hoc. j. q. j. si qui epi. cum conco. 2. de cle. ex. mini. postula. Ex predictis apparet q. licet principalis autor ex post facto detegatur inhabilis ad officium quod gerebat tamē gesta p eum ratione publici officij remanēt valida quia consideratur in gestis dignitas non persona ministri. facit. l. cum decem. ff. a. l. fal. Et hinc sumpta occasione quero si syndicus constitutus ab universitate vel constitutus a prelato agit pro universitate vel nomine prelati vtrū possit ei inhabilitas pstituentiū putae dicatio opponi. Inno. in. d. c. indico dicit q. non obstat sibi agē pro universitate 2. omnes de universitate sint excōdicati postea pstitutionem secus si tempore constitutionis 2. est ratio q.

syndicus 2. yconomus postq. sunt creati recipiunt potestatem a canone 2. agunt nomine universitatis que non potest excōdicari. xxij. q. iij. si heres in constituto a prelato dicit secus cum talis necesse habeat agere nomine prelati pstituentis unde sicut prelati repellentur ita 2. constitutus ab eo. c. post cessionē. de proba. 2. idem quod de syndico universitatis dicit in visitatore 2. coadiutore qui non agunt nomine dantium sed nomine ecclesie cuius est visitator vel coadiutor. in istis enim non nocet quod is cuius adiutor est sit excommunicatus cum ab eo non fuerit constitutus nec nomine eius agat sed ecclesie. Et idem dicit si constitutus esset excōdicatus: ut 2. ipse no. in. c. si. de procur. vbi dicit aliud esse in syndico 2. actoribus 2. huiusmodi officijs temporalibus 2. que ad libitum revocantur: ut. f. non habent exercitium a constituto excōmunicato. ad hoc. c. j. §. co. de offi. vic. Et per ista dico q. excōdicato epō instituto ab eo in beneficijs non ob. excōdicatio epi in agendo postq. sunt instituti agunt nomine suo non nomine epi 2. sic a canone recipiunt exercitiū actionum 2. idem v. in priorib. 2. monialibus. ut no. ob. eis excōdicatis maioris prelati eadez ratione. facit cle. j. de sup. ne. pre. 2. cle. j. de resc. Quid si excōdicato pupillo doli capace vel adulto vel filiofamilias vtrum tutori curatori 2. patri obstat excōdicationis exceptio ex personis predictorum in tutore 2. curatore puto q. si cut obstat prelati sua excōdicatio agenti nomine ecclesie que equiparatur pupillo. c. j. de re. in. te. 2. l. tutor 2. curator habeat administrationē a lege siue a iudice qui dedit eos. l. j. ff. de tute. tamen in agendo debent facere mentionem de pupillis suis 2. ad ultis 2. eorum nomine agi. l. j. C. de admi. tut. 2. sic non ob. quod dixi de visitatore 2. coadiutore. In parte etiam est dubium q. bz administrationem a lege in bonis filij 2. etiam usufructum vnde saltem hoc respectu non videtur sibi obstat excommunicatio filij. Sed certe cum in agendo oportet facere mentionē de filioz 2. eius nomine agere. l. cum non solum. de bo. que lib. forte idem est in eo qd in tutore 2. curatore in parte etiaz qui agere pōt pro dote de consensu filie. sol. ma. l. ij. §. voluntatem. ff. sol. ma. vtrum ob. exceptio ex persona filie. credo q. non propter cōsionem quā habet pater in actione de dote: ut no. in. l. non solum. solu. ma. 2. quia exercitium actionis de dote fundatur in patre 2. in filia ac comodante consensum tantum: ut. d. §. voluntatem. Unde et si excōdicatio impediret accomodare hunc consensum de quo dubito tamen pater non prohibetur ob hoc ab exercitio actionis. ar. c. j. §. ne se. va. eo. li. 2. in. d. §. voluntatem. vbi filia impedita prestare cōsensum propter furorem pater potest agere. Sexto oppo. sic si quis ingreditur monasterium bona va. velut accessoria sequuntur in aut. ingressi. C. de sa. sanc. eccle. l. si ad optauero. ff. de preca. vbi etiam probatur quod bona tanq. accessoria sequuntur personam sed alibi dicit canon q. ingresso religionem si creat non restituuntur eius bona: ergo accessoria non sequuntur naturam principalis. xvij. q. iij. sunt qui opes. Sol. de ista sequela bonorum cum ingressus monasterium egreditur est longa distinctio vtruz bona recuperet 2. doc. dicunt q. si exijt infra annum probationis recuperat quia videntur sub tacita conditione collata. f. si in monasterio remanserit. l. stipulatus. ff. de iud. do. 2. quod ista videatur donatio quedā causa mortis que si non sequatur mors reuocatur est ratio Bar. in. d. aut. ingressi. si. Quandoq. exijt post annum 2. sic post pfectionē tacitam vel expressam: tunc si de sententia superioris vel iur. quia trāsiit ad aliam strictiorem religionem 2. sequuntur eum bona ne sit secundo monasterio onerosus. xxvij. q. j. si quis rapuerit. Quādoq. sine licentia 2. tunc non recuperat. c. licet. de reg. 2. d. c. sunt qui opes. Quandoq. exijt quia ingressus non tenuit: puta erat vxoratus: tunc aut hoc ignorabat credens vxorem mortuam 2. restituuntur bona et si non tenuit principale: l. est ingressus: ergo nec accessorium. i. sequela bonorum. l. cum principale. ff. de re. in. aut hoc sciebat. f. vxorem viuere. 2. sic ingressum non tenere et tunc ante ingressum de bonis nihil dixit et sic eum tacite sequebantur: tunc si non valeret expsum nec tacitū. l. item. §. qui habet. ff. de ser. vr. pred. 2. hoc tenet Ja. but. in aut. ingressi. 2. ibi communiter omnes. Aut contulit bona expresse: q. dixit offero me 2. mea: tunc vitata obligatione 2. professione persone non vitat obligatio bonorum: quia videtur donare. l. cuius per errorem. ff. de re. iud. si tamen sit inops 2. non habeat unde viuat de equitate canonica sunt ei bona reddenda. xvij. q. iij. c. li. 2. c. qd a te. de cle. con. 2. ibi in nouel. 2. per Inno. in sum. eo. ti. §. placet. Sed incidet iuxta predicta quero vtrum ista tacita obligatio 2. sequela bonorum habeat locum in minore ingrediente religionem: videtur q. non: quia ista est quedam alienatio in monasterium: ergo requiritur iudicis decretum et auctoritas curatoris. ff. de re. eo. qui sub tu. per to. Contrarius tenet Ly. in. d. aut. ingressi. 2. Jo. an. in. c. in presentia. de prob. per istud. c. nam cum principale. f. professio persone non requirat ista solennia: quia

Si autem
lias si sit ex
cōdicatus an
obstat pa
tri exceptio
excōdicatio
nis.

Petrus de anchorano.

mittat statum in melius: ideo non lesus seruando deo. l. si
 causa. §. si. ff. de mino. ergo nec accessorii. isto casu. l. sequa bono
 rum requirat alia solennitate: ut in ista reg. z in. c. si sup. gra. de offi.
 de. s. eo. li. fac. d. si ad optauero. de pca. ubi transit pbo sine alia
 traditione transita psona cui? erat in alteri? praequant alis non req?
 res sine appbitione. l. cum heredes. de ac. pos. regulant ergo bona
 fm statuti dñi cui? velut accessoria. z hinc est qd interdici bonis
 p dugo p iudi. Boni. illud interdiciu extēdit ad bona sita Ferraria
 z alibi vbiqz ppter isti regulā: vt no. Bar. in. l. relocatorz
 §. interdicere. de iterd. z rele. l. cunctos populos. in vlti. q. C. de
 sum. tri. z fi. ca. Jo. an. post Anno. in. c. pasto. de p. iui. vbi in alie
 natione rei sancti Proculi boni. site. Florentie requirē autoritas
 z decretū epi Boni. vbi monasterii siti est nō Florentie vbi est sita
 possessio: l. qdā dicit qd etiā eps Florentin? possit de quo p
 Ly. C. de pd. mil. l. si pdiū. vbi dicit qd cauti? est qd vtriusq; interpo
 nat. ar. l. iuris perit? §. cū oriūd. de exc. tu. z c. cū illoz. de sen. ex.
 hoc tñ oīno. vide qd scripsi post Jo. an. in. c. ij. de immu. ec. eo. li.
 vbi quo ad onera subeūda inspicit locus vbi sita est ecclesia siue
 monasteriū nō vbi sunt eius bona: ratio ibi no. z p dicitā faciūt
 ad no. d. l. cunctos populos. p Bar. in vlti. q. vtrū effect? finie late
 extēdat extra territoria: distinguit qd aut finia respicit psonaz
 aut respicit respectu certi loci: z tñ interdiciu nō porrigitur ad
 alia loca extra territoria iur. dicē nisi ad qdā bona ī sequeūtiā
 z iuris dispositionē: vt. d. l. relocatorz. z hinc est qd interdici ciui
 tate etiā suburbia z p tñetia edificia itelligunt interdici rōne
 accessorij z coherētie. de sen. ex. si ciuitas. s. eo. li. qd est verū etiā
 si suburbia z p tñetia edificia sint alteri? iurisditiōis qd iudicis
 de ciuitate iter dicētis: vt no. Jo. cal. in trac de eccle. inter. nā dī
 cta suburbia z p tñetia edificia veniunt ex dispositione iuris in
 sequeūtiā nō principaliter ex finia iudicis iter dicētis. facit qd
 dicim? de excōcatis minori ppter excōcationē. nam l. z causer a
 finia boīs: tñ dī excōcatio canonis: nō vbiqz extendit effectū suū
 cōtra participatē. no. in. c. nup. de sen. ex. z qd no. in. l. qd ergo. §.
 pena grauior. de his qd no. infaz. z qd dixi in suburbijz z p tñetia
 bus edificijs idē dicas in capella ptingua ecclesie interdicite: se
 cus si remota in. c. j. de psc. ec. vel alta. s. eo. li. Quāq; finia nō re
 spicit interdictionē loci s; diminutionē stat? vt est excōcatis in
 famia z similia: z tñ sequitur psonā vbiqz sicut lepza leprosum: vt
 no. in. l. ex ca. de posthu. z. c. qd in ecclesiā. de offi. ord. excōcat?
 ergo vel effect? infamiam p finiam pte Boni. erit excōcat? vel in
 famis vbiqz. Scdo casu qñ finia respicit bona vtrū extēdat ad
 bona extra territoria iud. finiantis. pone qdam est adēnatus bic
 Boni. cū publicatione bonoz qz qdā bona alibi vtrū illa bona
 erūt publicata. Sui. de cu. p sic. l. qz qdā ciuitas habebat bona si
 ta ī suo territorio qñ vacatia. de bo. va. l. j. p hoc. l. si qz pbyter.
 C. de epi. z cle. vbi pbyteris adēnatis bonā partē habet ecclesia
 partē curia vel patron? ad hoc insti. de legi. tu. §. si. de bo. da. l. si
 qñ. Bar. in. d. l. cunctos popu. relatis alijs opt. ponit suam dicē
 qd ciuitas nō pōt sibi publicare bona de iure cōi ppter delicta:
 vt. d. l. j. de bo. va. z ibi no. ciuitates Italie qd hoc ius sibi vēdicāt
 et faciūt hoc ex privilegio vel antiqua consuetudine que obtinet
 vim privilegij: vt no. in aut. de defen. ci. §. ius iurādū. in fi. magne
 glo. hoc pmissio dicit qd aut iurisdictiones sunt separate z vna est
 burfa fiscalis in effectu in vtraz aut sunt separate iurisdictiones
 z separate burfe fiscales primo casu aut vlla publicatio fit de iu
 recōi z bona vtriusq; loci erūt publicata. l. si qñ. de bo. vac. z fiet
 executio p officiales illi? loci vbi sunt sita bona: vt. l. cum vnus.
 §. si is qui. de bo. au. iu. pos. z qd ibi no. z. d. l. si quando. z. l. si. de
 bo. va. Aut publicatio fit fm institutiones vel leges spirituales
 z tūc aut ille leges sunt in vtrqz loco vbi sunt bona. exēplū euz
 plures iudices deputati sunt in vno regno p diuersa territoria
 regni: z vn? publicat fm institutionē legalē: z tūc oia bona regni
 erūt publicata eadē ratione. Aut dicte leges spūales nō sunt in
 vtrqz loco z tūc publicatio nō se extēdat ad bona loci vbi non
 viget institutio: vt. l. extra territoria de iur. om. iu. z. c. vt anima
 rum. de psti. e. li. Scdo casu qñ iurisdictiones sunt distincte z di
 uerse burfe fiscales. z tūc aut publicatio fit de iure cōi z extēdit
 ad bona alibi sita aut de iure speciali. z tūc nō extēdit ad bona
 alibi sita. z ita no. Bar. in. d. l. cunctos pop. ad fi. vbi Bal. ī isto
 mēbro vtrū finia extēdat ad bona sita extra territoria finiantis
 distinguit qd aut respicit bona p modū pssessionis aut p modū
 alteri? pene pssētis in quātitate puta adēnat? in mille primo ca
 su qñ per modū pssessionis refert aut status pssone sic mutat qd
 nō pōt habere ppprietatē bonoz tunc oia pssicant vbiqz posita
 nō tñ pssicant oia fisco iudicis pñciatīs s; fisco vbi bona sunt
 sita: vt. d. l. cū vnus. §. is qui. facit quod no. Anno. in. c. postulasti.
 de fo. cōpe. aut stat? psonae nō repugnat pppietati obtinēde tūc
 nō pssicant nisi bona que h; in loco adēnationis nō bona extra
 territoria sita. nā qñ ad pssessionē pōt diuidi effect? finie.
 l. si mulier. §. j. ex qui. cau. ma. z ad. l. sal. l. in ratione. §. cū qdam

teneantur lex dicit q qui mādauit tenetur: tunc mandataris
ex delicto sequitur. l. si qd id qd. §. si aliud. ff. de iurisd. om. iud. z
o. §. ite placuit. vbi l. z nō teneat principalis tñ teneat pñs opem
pro hoc. l. marcell. de fideiuf. vbi accessoria obligatio est efficax
licet principalis inualida. Ex qb? sequitur q ista regula male di-
cit q accessoriū sequitur naturā sui principalis. Sol. in illis qui
venit accessorie in obligationib? descēdētib? ex actib? nō tāgo
hic? remitto ad tit. de fideiuf. C. z. ff. Sed de illis qui veniunt ac-
cessorie in obligationib? descēdētib? ex delictis: vt sunt mādato-
res ratū habētes fautores pñs iur. iur. iur. receptatores si-
ue pñs auxiliū assistētes pñs adētes z similes qualiter obligē-
tur vtrū pariter vel aliter sine alia. l. quā pñs principalis deliquētes
tangit plene de aliq? ex pñs iur. per Jnno. in. c. sicut dignū. de
homi. z ibi in nouel. z q minus pfecte ideo dicta Jnno. b. euit
reassumo: vt remissive addā qdā vtilia ad eius dicta: z ante q ad
eius dicta descēdā in mādatores tenet cōter doc. q teneat pñs
principaliter nō accessorie: z ita vt principalis puniēd? nā facit per
aliū: ideo ipse facere videt? vt in reg. qui per aliū. z hoc t. l. y. in
l. nō ideo minus. C. de accu. in. v. q. p. hoc. l. §. ff. vi bo. rap. vbi mād-
as dicit principalis capitane? facit. l. qm multa. ad. l. iul. de vi
pub. z idē Bal. in. d. l. nō ideo minus. vcr. itē qñr. an mādās. z
ibi videas in. h. q. vtrū. mādās z mādatori sint idē delictū nu-
mero z quoddā est delictū in specie. z circa hoc vide l. y. in. l. §. ff.
re. vel acc. mor. sue. vbi plene idē p cū vtrū qñtas pñs mādātis
bene augmētatiue extēdāt ad pñs mādatori: vlcōuerso vbi
vno videas pñs Bar. in hoc ibi etiā videas in. v. q. vtrū mādās
z mādatori obligant simul in tpe z in alijs cōcomitātis delicti
qualita. z manifesti nocetis z similit. z Bar. in. l. §. ff. de fur.
vide qd no. Jo. an. in addi. Spe. ti. de treu. z pa. vbi qñr an socij
in delicto possint accusari de pace facta sicut pñs principalis de
inquēs q fregit pacē: z q sic per. l. vlt. al. vtrū. ad. l. pōp. de pa.
vide etiā in. d. l. nō ideo minus. vtrū mādās dicat vere facere vel
icte z si ficte nō liget statuto qd loqitur de facite. de quo plene
l. y. in. l. §. ff. alii. C. ne qd est. in cōmento suo. z per Bar. in. l. §. ff.
in. §. de iniur. Et aduertēdū q notitia pñs iur. qñtioni est vti-
lis in materia hui? regule: qz obligatio mādatori nō pōt dici
pro: sus obligatio principalis delinquētes. accessoria tñ pōt di-
ci connera z pñs iur. qñtioni vtrū absolutio principalis vi-
lebat absolutio mādator. z dy. dissinguit q aut pñs iur. delictū
iō cōmissum: z sic sup facto: aut ideo q nō fuit in culpa z sic sup
ure. Jdūmo casu victoriā pdest. scdo nō ar. ff. de iure iur. l. duob?
i. a fideiussore. z. §. si ei nō ob. de re iud. l. sepe. z de exce. modesti-
us. z. C. res inter alios acta. per to. qz loquunt qñ iura diuersa
um pñs iur. sunt diuersa z separata. secus cū sumūt originē ex
odē facto z eadē est causa defensionis. facit. l. si q separati. de
ppel. z hoc no. dy. in reg. rati. hoc. eo. ti. z appropat primū di-
tum dy. videt q nō pñt cum pñs iur. sup iure. puta q nō fuit
sup al. ff. de ver. sig. l. nūp interest. c. sua glo. vbi l. furiosus
bsoluat: nūp in mādator teneat p hoc. d. l. §. ff. id qd. §. sed
alius. de iurisd. om. iur. vbi mādator teneat z nō mādatori q nō
ut in culpa. p hoc oīno vide qd not. Bar. ibi. z. l. §. ff. ita
tū. ff. de fur. vbi casus in qb? puniē mādās z nō mādatori? vbi
ideas nota. differētiā inter delicta noīata que recipiūt nomen
iuriale z essentiā a iure z innoīata que stāt in suo noīe genera-
re in facto pñs iur. vt no. in. l. §. ff. idē qd. de iurisd. om. iur. C. Jn-
do aut mēb? dy. cū pñs iur. delictū non cōmissum z sic sup
cto in qñtū dicit snia absolutoria latam p mādatores p dicto
mādator nō bene dicit p. l. adultera. vbi loqitur de crimine ad-
terij valde pñs iur. inter adulterū z adulterā. tñ snia absolutio
apro vno nō pdest alteri nō ob. §. a fideiussore: quia loqitur in
rameto qd hz vim solutionis. nos loqmur in snia absolutoria
relata p fideiussore nō pdest principalis. l. aduersus. de arbi. z
a refert Bar. determinasse Ric. malū. in sua publica dispu. in
l. adultera. similiter dicim? in pñs iur. de falso q pduxit fal-
s testes vt nō noceat testib?: vt per eā pñs eos esse falsos. vel
notarius sit pñs iur. de falso instrumēto nō pñs iur. hoc dñs
i spectabat instrumētū: vt. l. si docueris. C. de fi. instr. z qd no.
y. in. l. §. C. q accu. nō pos. z in. l. §. C. si reus vel acc. mor. sue. vbi
rū pñs iur. falsos testes q sic: q idē est delictū in specie p quā
tione vtrū idē sit in mādāte z mādatorio videt recurrdum ad
missiones de qb? §. f. vtrū vtriusq? sit idē delictū numero vel
specie. z an mādātis sit obligatio accessoria: sicut principalis z si
iussor q pñs iur. in eodē libello. in aut. de fideiuf. z mādā.
Ad pñs iur. adde si. qd no. l. y. in. l. §. C. de aduo. di. iur. vbi solu-
t q pñs iur. z acta pñs iur. aduocatū accusatū de pñs iur. nō
cent aduersario cū quo dñs pñs iur. facta nisi fuerit vocat?
causam fm Jā. de are. facit qd no. in. c. dilect. ij. de simo. z. xij.
q. qui manumittit. z in. c. qñs. de re iur. vbi remissio in fl. ad
retū. z in. d. l. §. ff. per l. y. vbi videas quid eō vtrū pñs iur. z
ita pñs iur. in pñs iur. causa pñs iur. z ista succinte de man

dāte z mādatorio dicta sunt plenius reassumā in reg. rati. §. eo.
Utrū aut mādatoris satisfactio liberet mādatori vel ecōuerso
z qd iuris si vnus mādator plurib? z plures vni qñtū ad obligatio-
nes omniū insolidū vel p parte virili tāqā. j. z no. in. l. si familia.
ff. de iurisd. om. iur. Sequitur videre de pñs iur. opē vel auxiliū: vtrū
ista dicat tenere: dic q sic in. l. per Barto. in. l. q seruos. §. item
placuit. de fur. dicit tñ q nō ideo dñs accessoria q obligatio acce-
dat obligationi q: qdā obligatio est de per se principalis qd pñs
q vno soluēte ali? nō liberat. l. si qd id qd. §. ff. cū. l. §. ff. de iur.
rati. om. iur. z pñs iur. tñs iur. pñs iur. alter. l. is qui opē. de fur. §. z
tñs iur. accessorie: q factū accedit facto. nō cū pñs iur. quis pñs iur.
opē de facto nisi illud factū fiat. l. is q. §. ff. sicut in titū. de fur. z pñs
pter hoc sufficit illud factū z non oriat? ex eo obligatio. vñ pñs
qñs: tñs iur. pñs iur. opē z nō teneat pñs iur. principalis: vt. §. dictū est in
prin. oppositionis. C. S. iuxta pñs iur. qñs iur. ex qb? actib? dicat
quis pñs iur. auxiliū siue opem alicui simpliciter: dic q aut pñs iur.
auxiliū iur. puta aduocādo pñs iur. eo: aut pñs iur. auxiliū facti res-
ctu certi act? vt malefactori. pñs iur. casu puta peto pñs iur. bā
num nullū vel peto cassari bānū allegās iustā causam z succūbo
vtrū puniar tāq? pñs iur. auxiliū bānito. no. Jnno. i. c. mulieres.
in glo. mag. de sen. ex. z in. c. pñs iur. de de. ex. mi. vbi tāgit an si
oppono me per viā iur. pñs iur. executoris: an possit me excō-
care tāq? impedire eū. Jñs iur. nō pñs iur. iur. z venie sue miseri-
cor die cōpareo corā superiore: illud est pñs iur. nisi in crimine
lese maiestatis in quo l. supplicare. l. qñs. ad. l. iur. male. Jñs iur.
pñs iur. auxiliū: tñ extra iudiciū: z tñ aut aut maleficiū aut in ipso
maleficio aut post maleficiū que mēb? a pñs iur. vt no. Bar. i. l.
i furti. de fur. z l. c. qñs. de here. §. e. l. i. nouel. vbi ponit plures
modos i qb? dñs defendere vel fauere errāt siue errore z pl? fa-
uere dñs: pñs iur. negligēdo vindictā sumere q pñs iur. aliter auxiliū
exhibēdo: z ibi bona exēpla in nouel. sup ver. defensores. z de. j.
de pe. vbi bona glo. de socio criminis z fautor: z defensor ante
delictū z post delictū. z. c. j. de offi. dele. de pñs iur. aut maleficio
vel pñs iur. plene no. Jnno. in. c. sicut dignū. de homi. vbi ex di-
ctis suis colligo plures casus. nā qñs: plures principaliter de-
liqunt vel vnus tñs: alij assistēt auxiliū pñs iur. maleficio cō-
mittēdo. Jñs iur. assistēt ne deliquēs possit offendi dissuadēdo
tñ rapinā. Jñs iur. assistēt causa pacificādi non vt dñs vel deli-
ctū cōmittēt rursus. Jñs iur. principalis alias esset sine isto: nō
assistētia fuisset facturus sine istis. Jñs iur. nō fuisset factus? z in
istis mēb? dubitat qualiter principalis delinquēs teneat ex
delictis assistētū. Jñs iur. ecōuerso in qñtū assistēt ex delicto pñs iur.
pñs iur. vel ex dñs cōter vel diuisim cōmissis a se tā in foro iudi-
ciali q in foro penitēciali. z vtrū hec solutio vñ qñtatio liberaret
alios: z bene ista q pñs iur. dixi applicant hui? regule pñs iur. pñs iur.
do pñs iur. q assistēt dicant accessorie: z qui eos ducit vel susci-
pit dicat autor principalis: vt sentit Jnno. in. c. sicut dignū. de
homi. dñs dicit pñs iur. est q sublatio principalis tollat accessorie: nō
ecōuerso. in singulis ergo casib? pñs iur. dico primo q autor
principalis delicti teneat de eo qd ipse fecit: z de eo quod fecerūt
alij qd secū duxit: z de his q passi sunt ab aduersarijs quos secū
duxit: vñ de homicidijs siue homicidio cōmissio in pñs iur. se cōco-
mittēt teneat de occiso. l. qñs multa. C. ad. l. iul. de vi pu. z hoc est
mirabile q teneat de cede suoz comitantū dñs eius pñs iur. sed
hoc attingit qz dederit operā rei illicite. vel ideo debuit cogita-
re euenire posse de facili. c. is qui. de homi. §. eo. lib. C. S. vtrū
idē sit in istis accessorie vt teneat de dñs dñs tam a se quā
ab alijs. rex. videt q solū teneat de dñs a se dñs in. l. §. ff. si
quis nō homines. vi bo. rap. z hoc dñs: vtrū qñ pñs iur. dñs dñs
vnus a dñs alterius. S. si dñs dñs non potest tunc Jnno. c.
in. d. c. sicut dignū. verficu. si aut dñs dñs. videtur dicere q qñs
betur teneat insolidū. ff. de fur. l. si plures. xxiij. q. vlti. §. ff. qz qñs
bet in hoc dñs opē tulit: z sic teneat vnus pñs iur. alio de auxiliū iuicē
pñs iur. Bal. tñ dicit q circa vñs factus ille q teneat principaliter
nō pñs iur. tñs iur. pñs iur. opē. secus circa facta diuersa etiā in eadē
rixa cōmissa: vt teneat Bar. in. l. q seruo. §. si duo. de fur. qd no. §. z
in ver. alij tñ in hoc casu zc. videt dicere Jnno. q qñs teneat pñs iur.
virili parte: ita tñ q habeat estimatio vt in pluri teneat fortior
z strenuor q debili or: z timidior. Jñs iur. dicto tñs iur. loquit cū timo-
re omniū simul rapina cōmissa fuit vel dñs dñs: nec dicit vtrū
discerni possit dñs vnus ab alio: ideo hāc partē teneo idēst
cte in his duob? casib?: vt. l. pñs iur. virili teneat qñs iur. z hec sunt di-
cta qñs assistēt z comit. ites me comitati sunt animo delinquē-
di. Si aut comitati sunt z assistēt ne principalis autor offen-
di possit vñ causa in eū di dñs dissuadēt tñ rapinā: z tñs iur.
assistēt nō teneat dñs modo isto: intētio nota fuerit dñs pas-
sis siue levis. nā si hoc eis nō innotuit z pñs iur. assistēt pñs iur.
habilitate nō fuerit ausi se defendere teneat pñs iur. ac si auxiliū
pñs iur. fm Jnno. qd no. nā aspectus z erro: hominū armatoz
obligat aliquos ad dñs subsecutū: z si non ab ipsis armatis

Petrus de anchorano.

Sed alijs dñi datū fuit. ff. de vi et ar. l. iij. §. si qd visis armatoribus ubi sufficit terror armorum. Sed hic quero qd iur. si sine istoz assistentia principalis auctor intulisset ista dāna: qd forte cum alijs sibi fauentibz comitatus erat. dicit Jnno. qd isti qd venerūt causa pacificandi vel causa iuuādi vel ledi possit nō teneat nisi raptor nō iuisset sine comitatu istoz similis consideratio fm quosdā in manu dāte et pfulēte vt teneant si p principalis nō erat als facturus: vel secus. de quo in l. nō ideo minus. de accu. z. l. nō solū. §. si mada. tor. de iniur. z. c. nullus pluribus. hoc. e. ti. z. li. ¶ Sed qrit vltiori? Jnno. vtrū piliarij teneant de dānis datis captoribz insolidū vel tātūmodo p virili sicut dictū est in assistentibz et tenet qd insolidū: qd auxiliū restringit ad illā in qbz auxiliū pstitit est: s. p. lū enagat ad oia. nā dolo de pilio suo dñi datū est. ff. de dolo. l. sicut. z. l. cū qd. ¶ Furta pdicta qro post Jnno. si p principalis raptor sit liberaliter absolutus ab eo qd passus est dñi: vtrū piliarij eius intelligat absolutus? dicit qd sic: nisi de eo qd ad eū puenisset ecōuerso absoluto aut piliario an principalis debeat intelligi absolutus? dicit qd nō: nec ipsi nec alij ad quos res puenit: et est ratio differētie: qd sublato p principalis tollit accessoriū nō eē. c. trāsato. de p. i. z. c. j. de p. ecc. vel alta. §. co. li. z. loqitur Jnno. de liberali remissione dñi: s. vtrū idē sit de reali satisfactioe nō tangit qñ alijs p piliario satisfecisset de illo dāno qd puenit ad piliarioz in pilio aie dñi satisfaccere illi piliario qui p eo satisfecit nō offenso cui iam satisfactū est. sec? aut fieret titulo pcedēte: vt in iur. p. all. que ergo d. dicit dissimilia et diuersi generis. s. possessionē et collationē. ego dico similia et correlatiua pcedēte titulo in beneficio sic tradito. fac. c. cū dilect. de cau. posses. et proprie. unde nō dñi separari a possessione nec dici diuersē specie cū ea causat: vt. l. pcur. C. de acq. pos. facit qd dñi. §. pri. col. ver. s. vt dñi. §. Ex qbz mibi videt qd eius opi. nō sit vera saluo iudicio melius sentietis. Et adde ad pdicta qd not. Bar. in l. iij. de acq. pos. et qd nō in decisionibz. Rote. xxvij. Jtis dñis expeditis venio ad qñones quas elicio ex mēbris positis. §. in euidētiā. in prin. vbi dñi qd plura se habēt adinuicē diuersimode. nam quedā habēt se vt totū et pars: quedā vt vnica: quedā vt correlatiua vt coherētia et annexa: quedā vt psequētia: quedā vt perplexa: quedā vt continua: qdā vt p principale et accessoriū et alijs modis vt ibi. ¶ Prosequor qd hic qdā mēbra ex eis alijs reseruat in reg. in totū. §. eo. et incipio a mēbro huius regule cū. §. quedā habēt se vt p principale et accessoriū. ¶ Circa qd pmo qro de qñione mercuriali quā hic ponit Jo. an. arctat statutū doct. legētes vt disputēt et qñiones disputatas infra certū diē in scri. stationario tradāt doc. piliarij? qd disputare nō teneat disputant. Sed qñione disputata stationario nō reddit. queritur an incidit in statutū et arguit qñqz medijs qd nō incidit. pmo ex nouo in. c. cupientes. de elec. §. eo. lib. vbi elect? qui non arctat per illā pstitutionē ire ad curiā si volūtarie accedat nō arctat ad tpa vel ad penas illius pstitutionis. similiter si eligētes vadant vel mittāt spōte nō habēt expēsas: vt no. in. c. cum nō deceat. eo. titū. z. lib. ¶ Scdo ad hoc iudicis no. per doc. in. c. cū inter vniuersas. de ele. vbi si canonici vocāt nō vocādū ad electionē eo nō expectato valet electio: s. teneant illi postea veniēti ad expēsas vt ibi in nouel. ¶ Tertio inducit no. in. c. cū dilecti. eo. ti. vbi cōpromissarij qd scrutat? est vota cōpromittētū sui spōte nō arctat? ad hoc ex forma cōpromissi non teneat illa vota seq. ¶ Quarto ad idē adducit. l. tutori. C. de neg. ge. ibi qui volūtarie vt amic? quedā negocia gessit non arctat ad illa que nō gessit quod secus esset in tutore vel alio necessario administratore qui teneat etiaz de nō gestis. nam in primo qui spōte est quedā gratia que nō dñi detrāhi ad necessitatē vltra quā facere velit: qd sufficit si cui vel in paucis et. vt. d. l. tutori. ¶ Quinto inducunt leges. C. de ex. cu. tu. l. volūtarie. z. l. j. z. ij. C. de his qui spō. mu. pu. su. z. aut. p. byteros. C. de ept. z. cle. ¶ Item vt hic no. sublata personali remanet accessoriū ita hic cessante piliarij in actu disputadi remaneat in actu non tradēdi s. accessoriū. Itē p hoc quod ipse no. in. c. cum accessissent. de p. i. vbi tenet p regula qd piliarij vnico actu nō pdi: nisi in casibz qbusdā consideratione odij vel fauoris. In dñum arguit. et primo qd aut disputare et tradere accipis vt pnera aut vt accessoriū aut piliarij: aut vt penit? separata si vt pnera renunciatio piliarij per actū disputationis infert renūciationē in actu traditionis. c. trāsato. de p. i. ij. q. vj. hoc qppe. lxxij. di. tātis. idē si istos duos accipis vt piliarij et accessoriū. z. maxime qd piliarij de facili p dicitur et reuertit res de facili ad naturā suā: vt no. in. d. c. accessissent. z. l. si vnus. §. pa. ctus ne peteret. ff. de pac. z. c. pro illo. de p. bē. z. l. ij. de in. dotiū. Scdo casu cū pdicta duo accipis vt penitus separata. s. disputare et tradere stationario: et ideo qd piliarij nō dicit de actu isto tradēdi: ergo piliarij nō extēdit se ad istū actū disputadi an ipso facto dñi renūciavit. l. si. de diuoz. Scdo inducit: quia postqz cedit siue ad principū induxit dñi plicere et limitari crea-

tozem suum qui non nouit opus inspectum. de bap. maiores. sed ad hoc. de conse. dist. j. nullus episcopus. nam actus disputatus prodest solum audientibz: sed actus traditionis prodest psteris: qd per scripturā memoria que labilis est interim conseuatur. l. celsus. de p. b. a. z. l. curauit. ff. de testi. ¶ Tertio pro hoc facit. l. j. C. de his qui spon. mu. pu. su. et quod ibi no. in rub. vt immunes a muneribz si passi sint in numero decurionum eligi et excusationē non redemit: fortius ergo iste doctor qui in odij disputationē se ingessit actum suum plicere cogit. ¶ Quarto adducit similia qd sunt quedā a principio volūtaria quorum assensu pmo sponte facta sit necessaria vt psequi causam inceptā: vt n. aut. qui semel. C. quomodo et quan. iud. et causam appellationis ff. ad fil. l. ppter veneni. in si. et qd no. in. l. minoribz. ff. de his qui bus vt indig. et quod no. in. c. non iuste. de procur. ¶ Jtis ergo argumētis hincinde dictis siue deductis pro solutione questionis pmettit qd questio nō pponit in doctore sub statuto nō cluso vt esset doctor actu non legēs. in tabulis enim haberet locum prima argumēta: sed questio pponit in doctore sub statuto cluso. s. in legēte: sed piliarij? in nō disputado est psequi tacite piliarij in nō tradēdo: quia hoc non esset possibile tradere et nō disputare: disputado igitur cessat impossibilitatis tradēdo: cessante ergo expōsio cessat et tacitū: vt sicut vnum oris tollatur. l. ij. C. si pen. app. mors interue. tradere ergo vel nō tradere venit in psequētiā ad expōsionem: vt vbi cessat expōsio cessat tacitū: et ecōuerso locū habeat tacitū vbi locū habeat expōsio: cus esset s. vbi esset piliarij copulatiue in vtroqz: videt et disputare non teneat nec disputado tradere: tunc enim nō haberet questio disputationē cū renūciatio quo ad vnu de duobz nō extēderet se ad aliud piliarij. pariter facit ad hoc qd dñi in. c. qd sepe. de p. bē. §. eo. lib. et quod dñi. §. in. ij. q. in. in secundo genere accessoriū. et ad hoc. l. iij. si pen. app. mors interue. vbi iter statuit in bonis que sequunt psonā expōsio aliter tacite. similiter de cle. p. i. q. a te. z. l. ij. §. qbus. ff. de ser. v. z. p. di. Ex qbz cludit doctor de quo qrit in statutū incidisse. et rñit ad. l. v. et tarie. qd facit p pñctis: vt ibi no. in. ij. z. ij. gl. nam mun? tutele in sceptū: s. non p iudicet quo ad alia: tñ p iudicat quo ad illud in sceptū et ipi? accessoria tutele annexa. s. l. ad argumētū de g. nā si facit gratiā disputado faceret nō inclusus statuto: vt dñi est fm Jo. an. cuius decisio multū noceret doctoribz piliarij: tñ qd ab actu laudabili disputadi se retraheret metu obligationis tradendi stationario questionem disputatam: et hoc absurdum est retrahere quē a bono actu doctore condigno tali met. ar. l. illud. de peti. here. l. si filius qui patri. de vulg. et pupil. v. timore alterius obligationis incidere nō phibetur quis libere actum gerere sibi beneficio singulari cōcessum. nam per beneficium redidaret sibi in p iudicij si absqz noua obligatione publice disputare nō posset cōtra. l. qd fauore. C. de leg. et. c. apostolica. de regu. et grauaretur libertas cōcessa. l. j. §. que orade. qua. re. act. nō da. obesset etiā ista opi. scholaribus qui possent doctore piliarij forte suis meritis et etate audire publice disputantē. ¶ Ex hoc enim actu scz disputadi et querendū dñi in optima ratione decreuit. l. munerū. §. iuxta. ff. de mune. et ho. Item talis doctor exemptus eqparatur prozoz et tranco. vt no. §. eo. li. de piliarij. c. j. qui extraneus disputado tradere nō teneat: vt ipse dicit. expērio ergo reponit exemptū in libera facultate disputadi vel nō disputadi. nō autem disputado videt fuisse intentio concedēdi indultū qd reincident in obligationē statuti. ar. l. seruus effect? ff. de actio. et obli. ¶ Preter istū duo actus scz disputadi et stationario tradēdi copulan? p statutū tanqz actus penit? separati: et vt pariter principalis copulā: vt no. in fil. ff. de iur. et fac. igno. in rub. et dñi. §. in. ij. prin. in secundo mēbro accessionū. non debet ergo pungi post vt cōnera vel vt piliarij et vt accessoriū ex accidēti ppter actū disputadi: qd originalis causa intēda est. l. si id qd. de dona. l. j. C. qñ et qbus quarta pars. de renun. aut piliarij in vno nō infert renūciationē in alio: vt. d. l. volūtarie. facit. l. j. ff. de l. iuran. et qd no. in. l. certi cōdic. ff. si cer. pe. z. per hoc nō ob. a qd traditio disputationis stationario veniat vt tacitū vel vt accessoriū ad ipsum actum disputadi: qd vt dñi ab ipso naturali ter nō descendit sicut descendit administratio tutele et redditio rliquoz ab ipsa tutela. nam veniunt talia ex natura cōtractu tutele sicut in simi. no. in. l. pacta cōuenta. de p. hen. emp. ¶ Et que per leges relaxantur siue relinquuntur in libera facultate nec quem obligant: puta ire per viam publicam vel macellu certo loco tenere siue furnum vt dñi in. c. significāte. de pign. et no. docto. in. l. cum notissimū. C. de p. scrip. xxx. annoz. et ergo doctor examināt ab onere necessario disputandi piliarij et reponit exonerat doctore in iure cōmuni et in libera facultate. sed z milites. in prin. ff. de exc. tu. quo iure certum est docto non arctari ad traditionē aliquā. recuperare igitur libertatē est gratia

gratia: sed liberatio quedā ab obligatione ptra ius inducta
 per statutu. **¶** Postremo ista obligatio ad tradendū stationa
 io nō potest trahere alium de origine q̄ ex actu disputatū: sed
 ne actus est diffinis nō potest fieri ex naturali facultate qua
 doctores p̄cipue famosi z illustres naturaliter z glorie causa ad
 oc mouent: vt. **S.** iuxta. **¶** Item potest fieri aīo iterū se obligā
 i statuto. prima causa est fauorabilis. secūda odiosa: nō est
 sumenda. arg. l. arrian. ff. de act. z obli. z esset valde onerosum
 iūlegiū si tendēs ad liberationē ab onere disputadi inducēs
 redditi ad p̄imēnū statū z obligationē statuti postea volun
 tate disputado. nam p̄uilegiū eximit doctore ab actu dispu
 tando: nō autē se astrinxisse videt̄ vt disputaret vel disputando
 voluntarie incideret in statutu si nō traderet sed sic: vt verisimil
 ter principale hoc disputare videt̄ reliquisse videt̄. z modo ista
 regula facit pro z contra. Et istam opi. credo veriorē scz q̄ non
 adendo nō inciderit in statutu talis doctoris. z hoc dictum sit
 p̄iudicio melioris sentētie vt accedat. l. claudius. qui po.
 pig. ha. **¶** Secūdo quero de questione facti parochialis ec
 clia erat vnica cuiusdā monasterio: z ibidē monachi retinebant
 p̄petuū vicariū assignata eidē de p̄uētibz cōgrua portione.
 ita cle. j. de iurepa. cōtingit q̄ Bonifaci? papa. ix. fecit quā
 reuocato: iā oīum ita q̄ sub ea includebatur vnio predicta.
 fuerit an per dictam resolutionē vnionis sit resoluta in dicta
 eclesia perpetua vicaria: z sic titulus vicarij resolutus per con
 quens. Et primo arguo ad partē affirmatiuā videt̄ q̄ resolu
 tione etiā vicaria tūq̄ accessoria resoluat̄: vt in ista regula
 cessoria. et. l. cum principalis. ff. eo. et. c. cū ex iniuncta. de noui
 c. num. facit cle. p. alio. ad fi. de re iudi. cū fini. **¶** Tertū est autem
 vicaria est accessoria ecclie principali cui subijctur. c. super
 li. de pben. nam inter vicariū z rectorē est magna coniunctio
 oneritas: vt no. l. post. in sum. de si. p̄f. et. c. extirpade. §. qz
 ro. z. c. expofuisti. de pben. z. c. B. perpetuus. de si. in str. extin
 ergo titulo principalis rectoris in ecclia annexa per reuo
 catio d̄z extingui titulus z nomē vicarij in dicta ecclia. ar. l.
 acti. ff. de pigno. et. c. nuper. de dona. inter vir. z vro. **¶** Secūdo
 pbat alteratio status rei que operat alterationē in substantiā
 z affectu: z de ipso iudicādū est non fm p̄teritū statū: sed p̄sen
 tū pbanē per hoc multa similia. primo per nauē factā ex lignis
 que pignorate. nam qz sunt trāsata dicta ligna in aliā speciem
 veniūt in obligatione. l. si puerit. §. si cauerit. de pig. ac. idē
 materia aliqua species facta sit. nam per hoc assumit sibi no
 m̄ statum z nomē: z fm istū p̄ntem statū iudicāt nō fm p̄teritū
 mutati patet exēpla. insti. de re diui. §. cū ex aliena. z. l. lana.
 abes. ff. de le. iij. plus qz ex mutatione nominis ptingit muta
 substantie z effectus. l. xij. di. q̄ aut. ibi si nomē nō habet quali
 officij habebūt. z. l. annullo. C. de fer. ibi si nomine extinguitur
 si fructu carebūt. Idem ptingit in mutatione status psonarū
 si de abbate fiat ep̄s vel ex clerico monachus. nam fm statum
 p̄ntem iudicabit. c. ne pro cuiuslibet. xvj. q. j. z. l. nō distinguē
 s. §. sacerdotio. de arbi. patet etiam hoc in layco ad ordines
 p̄oro. deinceps enim quo ad for. z alia subiacebit canonibus
 legibz. c. j. de obli. ad ratiocinia i nouel. ad hoc qd no. Bar.
 legatus. §. si offi. ff. de le. iij. z clericus p̄ trāsitum ad aliud of
 ficiū perit primū. c. de multa. de pben. patet hoc etiam ex no. in
 terior. de maio. z obe. vbi assumptio noui statū ecclie ab
 l̄et primus. z in. c. j. de iurepa. §. eo. li. **¶** Ex quibz similibz
 op̄lis patet qz in casu nostro ecclia ista parochialis redit
 p̄imēnū statū per resolutionē vnionis desit esse vicaria nō
 effectus vicarij: sint in ea extincta postq̄ avinculo principa
 litoris est absoluta. rector em̄ z vicarius cū sint nomina cor
 ruitua rēpresentata in eadē p̄sona perempto noīe z effectū in p̄n
 ali d̄z extingui etiā in vicario: vt in ista regula. z. l. iij. de
 p. e. z. l. eos. de vsu. z. c. trāsato. de p̄sti. **¶** Tertio pbat concur
 sū impossibilis de duobz d̄is in eodē subiecto ad positionem
 vsus necesse est alterū remoueri. l. j. C. de fur. z. c. in iudi. fm In
 sed in ver. hoc aut. generaliter teneas z. c. dicit q̄ in foro peni
 tiali si ab aliquo satisfactū est plene leso aliq̄ vltius satisfacere
 nō cogunt̄: sed ei cōp̄sare tenent̄ qui pro omnibus satisfecit
 iocian si isti accessozij satisfecerūt vel etiā principalis autor
 iur se habeat repetitionē videt̄ q̄ non fm Inno. facit. l. si plu
 de adm. tu. **¶** Et vtrū snia pro vel contra vnū lata p̄sit vel
 ne alteri. dic vt tetigi. §. post prin. q. z quid iur. si isti assisten
 ti vel fauētes principalis delinquenti p̄dūt equos vel arma z ali
 o passi sunt damni: vtrū possint repetere a principali qui eos
 sum dūxit. glo. q̄ non. in. d. l. quoniam multū. quod est verū in
 b̄o licito: z ad iustā defensionē occurrētes adiuvādū iuste p̄e
 lūē z defendētē. dic per Inno. in. c. sicur. de iureiur. **¶** P̄redi
 cūcedunt cum agitur ciuilit̄ de delicto p̄ plures accessozie
 in quētes. si nō criminaliter: vtrū pro parte vel in solidum te

neantur: vtrum vnus solutio liberet alios. dic vt in. l. semper.
 ff. qd vi aut clam. vbi etiā quid iuris si agatur criminaliter con
 tra plures vtrū teneant̄ in solidū. **¶** Crauo principaliter opo
 ponit z videt̄ q̄ accessozij nō sequat̄ naturā principalis. nam
 sede vacante iurisditio deuoluit̄ ad capitulū. c. his qui. c. cum
 olim. de maio. z obe. z tamen fructus qui ex iurisditioe p̄oue
 niunt iure accessozij nō debent̄. cle. statutu. de elec. Sol. Jo. an.
 soluit istud consiliū. z dicit q̄ ratio illius decisionis fundat̄ ibi
 super vitanda diuina vocatione. nam si canonicos dicto tempo
 re fructuū perceptio pertineret fraudes excogitarēt z diu dura
 ret vacatio p̄pter lucrū taliū fructuū ex iurisditioe p̄ueniētū
 deuolutio autē iurisditiois nō tendit ad lucrū sed ad onus scilz
 iudicandi. l. munerū. §. iudicandi. ff. de mune. z ho. non est ergo
 eadem ratio principalis z accessozij: ideo accessozij nō sequit̄
 naturā sui principalis. l. j. §. j. ff. qui. mo. pig. vel hypo. sol. et no.
 in. l. si tibi. §. de pig. ff. de pac. facit quod dixi. §. in. ij. op. videt̄
 vbi nō est eadē eq̄tas accessozij cū suo principali nō sequit̄ eius
 natura: vt ibi dixi in certo genere accessionis. **¶** Et facit hoc
 ad. q. disputatam per Jo. cal. rector ecclie sancti. A. procura
 re tenetur certo die rectore ecclie sancti. B. diuina officia po
 pulo celebrare in dicta ecclia sancti. A. cōtingit dicto die quo
 instaret celebratio q̄ dicta ecclia est interdicta: z ita prohibi
 ta est celebratio. vtrum hoc nō obstante procuratio debeat̄
 z videt̄ q̄ non: qz pcuratio videt̄ accessoria visitationi qua ces
 sante visitatio nō debetur in. c. si ep̄s. in fi. de offi. ordi. §. eo. lib.
 p̄ ista regula. z. j. eo. p̄uilegiū. hinc est q̄ ex cōdicatio suspēdit
 obligationē qua vasalli z subditi tenentur d̄is: z eodem modo
 obsequia z accessoria ad ipsam obligationē. xv. q. vij. c. nos san
 ctoz. et. c. iuratos. de pe. offi. hinc est etiā q̄ suspensione officij
 durante durat suspēdio beneficij. xxxij. dist. p̄ter hoc. c. pastora
 lis. in fi. de appel. lxxj. dist. si qui sacerdotiū. z. c. eos. z plene in
 clemen. cupiētes. ad si. magne glo. de pe. z gratia expirāte expi
 rat potestas executoris que est accessoria. c. si sup gratia. de offi.
 dele. §. eo. li. z rupto testamēto paterno rumpit̄ pupillare tanq̄
 accessozij. insti. de vulg. z pupil. §. liberts afit. **¶** In d̄m aut
 arguit pluribus medijs q̄ pcuratio debeat̄ in questione z soluē
 do cōsiderat vtrū iste obligationes fuerint a p̄ncipio separatim
 cōtracte: an nō fuerint mutue z reciproce ex eodē cōtractu debi
 te: quo casu aut obligatio pcurationis erat adiecta per modū
 cause ad celebrationē aut per modū modi: aut hoc erat dubiū:
 aut per modū cōditionis. z in hoc vltimo mēbz o subdistinguit
 singulis qd iuris sit plene declarat̄: sed nō psequor. sed remitto
 ad dictam disputationē q̄ incipit rector ecclie sancti. A. z ap
 p̄t hic applicari: vtrū p̄benda que in tēporalitate p̄stitit dicat̄
 accessoria ad canonicatū que cōstitit in sp̄ialitate: z videt̄ dicē
 dum q̄ sic: q̄ canonicatū trahit se ad p̄bendā sine qua nō potest
 diu p̄sistere siue durare. §. q. iij. si q̄s obtecerit. hic dicit̄ q̄ postq̄
 quis est canonicus nō d̄z carere p̄benda: qz qui altario seruit zc.
 c. relati. z. c. dilect. z. c. cū scdm. de pben. p̄benda aut que in tēpo
 ralitate p̄stitit z a p̄beo p̄bes dicit̄. qz pro p̄cio sp̄ialis laboris
 inspicit̄: an p̄t esse sine canonica. c. sup specula. de magi. z in
 c. cū non oportet. de p̄sti. facit qd dixi. §. in rub. de p̄f. pben. in
 clemen. vbi videas diffinitionē p̄bēde z canonic. nam a p̄benda
 descēdit canonica tanq̄ filia a matre. xij. q. ij. de q̄bus. z per hoc
 patet q̄ p̄benda sit accessoria ad canonicatū. arguo q̄ eo ipso q̄
 conferat canonicatū videt̄ collata p̄bēda debita illi canonicatui
 sine qua officij canonicie explicari nō p̄t. l. ij. ff. de iur. om. iudi. z
 c. p̄tera. de offi. dele. ad hoc. c. si postq̄. de pben. §. eo. li. vbi col
 latio canonicatū afficit p̄bendā intantū q̄ collatio facta alte
 ri nō valeret. z si dicatur ibi speciale in collatione canonicatus
 facta a papa. secus ab ordinario. c. inter cetera. z qd ibi not. de
 pben. respōdeo fateor: speciale esse in hoc q̄ capitulū canonic
 catum nō tribuit ius in p̄benda vacatura: qz illa non est illi ca
 nonicatu specialiter destinata: vt esset cōtra lateranē. cōsiliū.
 c. ne captande. de concess. pben. §. eo. lib. in papa aut secus est: vt
 d. c. si postq̄. sed si capitulū vel ep̄s cōferat canonicatū videtur
 eo ipso p̄ferre p̄bendā vacantē illi canonicatu destinata ratione
 necessarie actionis: vt in iur. p̄alle. z. c. si super gratia. de offi.
 deleg. §. eo. lib. **¶** Et per hoc scz q̄ p̄bēda sit cōsecutiva cano
 nicatus. Argue q̄ eo ipso q̄ quis est cōsecutus quas posses
 sionem canonicatus videt̄ asscutus possi. sionē p̄bēde. ita q̄
 potest eā p̄pria autoritate apprehendere. ar. eo. que no. in. c. trās
 missam. de elec. z. l. si ad op̄auero. de p̄eca. licz arg. cōtra quan
 dam decisionē Rote in ordine. cclvij. que h̄z q̄ si habēs cano
 nicatū z p̄bendā in ecclia impetrat aliud beneficiū vacās facit
 mētionē de canonicatu z nō de p̄bēda q̄ talis gratia sit surrepti
 tia. probat primo qz iura canonica z p̄bendalia sunt distincta
 z in bonis z iuribz distinctis consistunt: vt p̄z ex no. in. c. cū
 oportet. de cōsti. per Inno. z l. post. Item si de iure ad rem: puta
 de expectatione p̄bēde debeo facere mentionē. c. ad nostram. de

Petrus de anchorano.

preben. multo fortius de iure qd est potētius. c. si. de pces. pben. s. eo. li. pteia in literis ad bñficia nībil dī subiaceri qd potuisset mouere papā ad grām denegādā. c. si motu ppo. s. eo. li. **C** S3 si ita expñssit de pñda sicut expñssit de canonicatu papa nō ita de facili literas cōcessisset: vt. d. c. si motu ppro. z. c. si pponēte. de rescrip. z. hoc verū credit cōpilator dictarū decisionū in pñda bēdis distincti z. psecutiuis quas qd psequitur eo ipso qd canonicā adipiscit. c. si. de pces. pben. s. eo. li. z. idē dic de portioib⁹ canoniatuū vbi esset cert⁹ numer⁹ canonicorū z. nō pñdarū. de qd bus per Inno. in. c. dilect⁹. z. c. dilecto. de pñda. fuit ergo inter auditores Rote decisionū vt auditor cause īformaret se de distinctione vel indistinctiōe canonicatuū z. pñdarū dicte ecclesie in qua impetrās asseruit se canonicatū obtinere: sed vt dixi. s. natura accessoriū facit in oppositū. z. quod. s. dixi in. iij. nor. nam in ista psecutiua z. accessoria venire intelligunt etia si expñssit nō fuerint in dispōne deducta: vt. d. l. iij. cū simi. **C** Itē qd vñ dicit vī def etia illud dixisse qd est eius sequela. viij. dist. quo iure. z. l. il lud. de acq. here. z. alibi dicit lex celeritate actū pñgendoz me dijs occultat. l. iij. s. si debitorē. de dona. inter virū vxor. z. l. fin. gularia. si cer. pe. videf ergo expmētē interpretatione canonica tum tacite expñssit pñda z. nō inane. nomē canonici deduxisse in sua repeti. qd sba cū effectu sunt intelligēda. c. relatiū. de clerici. nō ref. z. l. i. s. qd cuiusq; iur. z. sic est pñmēdū qd papa intellexit impetratē scz est esse canonicū pñdatū: nō aut nudo z. inani noie postq pñda est sequela necessaria z. regularis ad canonicatū: nec expedit expmēre que sunt de natura dispōnis. naz cū tacite insint pro expñssis habēda sunt. l. cū qd. si cer. pe. Sed iste intellect⁹ reddit itērtationē validā aliter nullā. iste ergo tanq benignior dī accipit: vt scz dispō in tuto sit quātrūcūq; strictis simi iur. l. quoties. de ver. obli. z. de re. dub. l. quoties. z. no. in. c. intelligētia. de ver. sig. pro hoc facit qd no. in. c. sup eo. de pben. s. eo. li. vbi de ecclesia vnita canonicatui fm Jo. an. sed in nō mī nus: imo magis est accessoria pñda ad canonicatū qd ecclesia parochialis vnita canonicatui: qz ista ex accidētī z. hōis ministerio. illa aut scz pñda de iure cōit. vt. d. c. relatiū. z. c. dilect⁹. de pben. pro hoc qd no. in. c. j. de rescrip. s. eo. li. z. no. in. c. j. de pñti. s. eo. li. in rōne sui. z. per hoc nō ob. qd papa nō ita de facili cōcessisset nouā grām si expñssit se canonicū pñdatū sicut cū expñssit simplr se canonicū. nam vt dixi verisimile est qd papa intellexit qd esset canonic⁹ cū effectu: z. fm ius cōe nō inani noie z. sic retulerit mentē suā ad ius nō cōtra vel pter: vt in. c. causam que. de rescrip. z. l. qro. s. inter locatore. ff. loca. nō ob. qd vtriusq; sint iura distincta: vt. d. c. cū oportet. qd dicta nō distinguit ipsa tanq pē nitus diuersa z. separata: sed vt pñcta z. tēdētia ad eūdē finē scz in diuino officio in ecclesia depēdēdo: nec videf pñabilis diffē rētia inter pñdas distinctas z. psecutiuas. nam nō mīn⁹ dī dī debita pñda distincta canonicū postq est canonicatui deputa ta qd indistincta siue psecutiua. z. istā partē credo veram tenēdo illā opī. qd in noua grā siue pmissione nō sit expmēda qualitas beneficij qd impetrās obtinet si per psecutionē alteri: illud dī mittere teneat de pñtitudine vel de iure quasi pñda sit quedā qualitas ad canonicatū: scz si ad dispōsationē vel aliter retine re valeat primū cū scdo p gratiā psecuto: vt plene scripsi in cle. j. in examinatione scde regule. de pben. vbi omnino videas ad fi. **C** Sed ob. huic mee opī. z. facit pro opī. Rote. c. si clerici. et. c. qd sepe. de pben. s. eo. li. in qbus ptz qd diuersa siue duo papa de dit mādāta executori. vñ sup collatione pñde: z. aliud sup col latione canonicat⁹. z. subdit ibi in tex. in. c. si clerici. qd mādātū sup canonicatu nō extendit ad pñdā. z. in. c. qd sepe. ptz qd mādātū qñqz implef in altero z. nō in reliquo: sic ista acceptio z. cōsecutio pñde ad canonicatū nō est ita accessoria vt tu dicis. **C** Ad hoc rñdeo z. dico qd in. c. si clerici. pñda prime vacatura nō erat annexa canonicatui pro quo scriptū erat. nam erat ibi forte maior numer⁹ canonicorū qd pñdarū qd esse pōt. c. dilectus. et. c. pro illoz. de pñda. z. idē erat in. c. qd sepe. vbi tex. in fi. fa cit pro opī. mea ex quo ptz qd ppter annexionē pñde ad digni tatē posteriori in tpe pñt pñt impetratū. ptra. c. cū qui. de pñda. s. eo. li. **C** Ego aut intelligo qd pñda erat annexa canonicatui quo casu mibi videf vt dixi qd collatio canonicat⁹ extēdāt etia ad pñdā tanq accessoria: de qua accessoria nō expedit facere mentionē in noua impetratione alteri: bñficij vt pñdixi: pñfirmat etia opī. mea qd tenet Jo. an. post archi. in. d. c. si clerici. vbi dī cit qd si pñda vacās alicui pñferat hoc ipso canonica intelligit esse collata. fatef tñ securius si puiloz dicit cōfero tibi pñdā cum plenitudine iuris canonici. de pces. pben. pposuit. z. qd no. **C** S3 de pñti. cū oportet. in glo. vnde eis. nam si hoc est verū qd per collationē pñde videat pñferri canonicat⁹ videat collata pñda tanq accessoria z. dependēs. dictū tñ Archi. nō sequor in. d. c. si clerici. z. teneo qd collatio pñde nō includit collationē canonicat⁹ ppter naturā accessoriū que est vt sequat suū princī

pale nō autē principale naturā accessoriū. l. ex pupillari. de virg. z. pupil. z. qd no. in. l. petens. C. de pac. z. de conse. ec. vel alta. s. eo. li. facit qd dixi in repetitione cle. cum ei quē. de cōces. p. in. x. notabili. nam est ibi casus qd ille qui petit bñficiū per iū executorē pñferri hoc ipse videf acceptare. **C** S3 post qd ibi qro vñ traditio possessionis inducat collationē: dicq nūq sicut nec petitio operari inducit indicationē earū nisi pñt iūctio cte sint. ff. de ope. liber. l. si qd. hoc nō ob. qd no. **C** S3 de el. r. trāsmiffam. vbi tenet qd inuestitura facta ab eo ad quē pertinet inducit collationē: qd illi duo act⁹ scz inuestitura z. collatio snt filies z. iura distributū: ideo faciliore recipiūt functionē. l. vñs alter⁹ vice fungit⁹: qd in eodē genere sunt. ff. si cer. pta. l. iij. de bo. pos. l. sed cū pecunia. hinc est qd vna pos. bonoz in aliā etia sibi appositā pñt: qd i eodē genere sunt. ff. de bo. pos. fm d. l. iij. s. si sub additione. z. de col. dot. l. fili⁹ emācipat⁹. z. tñ pet qd bonoz possessionis nō operat adiectionē que fit ex solo aio: qd nō est eiusdē generis cū adiectione: vt no. C. de iur. deli. l. iij. berē. sic possessio cū sit facti z. in rei pprietate ius nō tribut⁹: est sub eodē genere cū collatione: z. ideo cū sicut inuestitura pñ rari nō pōt. z. in hoc residet **C** ldr. q. clxj. de qua decisione dō to. nam pñsupposita pñte possessionē tradētis z. sciētia iur. a qd cōpetētis illi cui tradit tradēdo pñt titulū postq erat ad hoc obligat⁹ ex aplico mādato vel aliter sic pñsupposito titulo hōi traditio operat trāsfationē dñij. insti. de re. diui. s. tradite. z. tis enim traditio videat actus psecutiū ad pñdētē titulū iur. ad rē vt per ipsas pñsequat ius in re quātrūmudatio possessionis facta aio donandi simul z. semel hz vim tituli donacionis trāsfationis dñij. l. cū per erroz. ff. de reg. iur. hic dicit⁹ a primo dīo titulo posterior forma ēuent⁹. l. j. C. de impo. lucra. descript. facit. l. quedā mulier. de rei vēdi. vbi pos. in dubio semp hz relationē ad pñdētē titulū: nec pōt negari qd ista sit pñt hōi z. fali lis trāsit⁹ de vno ad aliū scz de iure ad rē in iur. in re qd extra actionē nascit⁹ in reb⁹ pñbanis lz in bñficijs oīat etia ex colli tione. c. si tibi absenti. de pñda. s. eo. li. Sed nō video rōnem de nō ita extra dictionē titulo pñdētē vt in iurib⁹ pñlegatis. ex ergo **C** ldr. dixit dissimilia z. diuersi generis scz possessionē z. collationē. Ego dico filia z. correlatiua pñdētē titulo in beneficio sic tradito. facit. c. cū dilect⁹. de causa pos. z. pñt. pñtetas nō nō dī separari a possessione nec dī diuersi speciei cū ea causetur. vt. l. pcuratorē. ff. de acq. pos. facit qd dixi. s. pñt. colū. v. sed vt dixi. s. ex qd mibi videf qd eius opinio nō sit vera salu iudicio meli⁹ sentētis. **C** Et adde ad pñdā. qd no. Barto. l. iij. de acq. pos. z. qd no. in decisionib⁹ Rote. xxvij. **C** Itis cō trarijs sic expeditis venio ad qdnes quas elicio ex mēbris pñtis supra in euidentia in prin. vbi dixi qd plura se habēt ad inuicem diuersimode. nam quedā habēt se vt totū z. pars quedā vnica: quedā vt cor. relatiua: quedā vt coherētia z. annexa: qd vt pñsequētia: quedā vt perplexa: quedā vt pñtina: quedā vt pñcipale z. accessoriū: qd alijs modis vt ibi. **C** Pñsequor ergo qd quedā memb⁹ ex eis alijs reseruat in regula in toto. i. eo. **C** Incipio a mēbro huius regule scz cū quedā habēt se vt princī le z. accessoriū. **C** Circa qd primo quero de qdne mercuris quā hic ponit Jo. an. arctat statutū doctoris legētes vt disp tent: z. vt qdne disputatū infra certū diem in scriptis statio rio tradat⁹: doctor pñuilegiat⁹ qd disputare nō tenebat⁹ disput uit: sed questionē disputatū stationario nō reddit: querit an si ciderit in statutū: et arguit qd qdne medijs qd nō iciderit. **C** Pñmo ex no. in. c. cupiētes. de elec. s. eo. li. vbi electus qui nō arctat per illā pñtionez ire ad curiā si volūtarie accedat nō arctat a tempore vel ad penas illi⁹ pñtionez. snt eligentes si vadant vt mittant spōte nō habēt expñsas: vt no. in. c. cū nō deceat. eo. li. **C** S3 Secūdo ad hoc inducit no. p doc. in. c. cū inter vniuersas de ele. vbi si canonici vocant nō vocandū ad electionē valet el cctio eo nō expectato lz teneant illi postea veniēti ad expñsas: vbi in nouel. **C** Tertio inducit no. in. c. cū dilecti. eo. li. vbi coll promissarius qui scrutatus est vota compromittentū sua spōte nō arctatus ad hoc ex forma cōpromissi nō tenetur illa voti sequi. **C** Quarto ad idē inducit. l. tutorē. C. de neg. gest. vbi qui volūtarie vt amicus quedam negocia gessit qd secus esset i tutore vel alio necessario administratore qui tenet etia de neg gest. nam in pmo spōte est quedā gratia que nō debet detrā: ad necessitatē vltra quā facere velit: qd sufficit si cui vel in pau cis zc. vt. d. l. tutori. **C** Quinto inducunt leges. C. de excu. tu l. volūtarie. z. l. j. et. ij. C. de his qd spō. mu. pub. sube. et aut pñt byteros. C. de epi. z. cleri. Item vt hic nō sublata principali pe na nec accessoria: ita hic cessante pñuilegio in actu disputand remanet in actu non tradēdi lz accessoriū. **C** Item pro hoc qd ipse no. in. c. cū accessissent. de consti. vbi tenet pro regula qd pñuilegium vnico actu non perdit nisi in casibus quibusdā consi deratione odi vel fauoris. **C** In cōtrariū arguit z. primo qui aut disputare

ut disputare et trahere accipis ut cōnexa aut accessoria et primo
pale aut ut penitus separata si ut onera renunciatio privilegij
et actū disputationis infert renunciatio in actu traditionis.
translatio. de cōsti. iij. q. vj. hoc quippe. lxxij. dist. tātis Daniel.
Idem si istos duos accipis ut principale et accessorium: ut in
regula accessoria. et maxime qz privilegij de facili perdit. et
fortes de facili ad naturā suā: ut no. in. d. c. cū accessissent. z. l.
onus. s. pactus ne peteret. ff. de pac. z. c. pro illo. de preben.
l. ij. de iure do. in prin. ¶ Tertio casu cū p̄dicta duo accipis
penitus separata. s. disputare et tradere stationario. et idē qz
privilegij nihil dicit de actu isto tradendi: ergo privilegij non
tēdit se ad actū disputandi cui ipso facto dō renunciavit. l. ff.
de diuor. ¶ Secundo inducitur: qz postq̄ cepit sine a principio
ad principij se astrinxit dō perficere et mutari creatorē suū
in nō nouit imperfectū de hap. maiores. s. sed adhuc. de cōsecra.
ff. i. nullus ep̄s. nam actus disputatiū p̄dest solū audietibus
actus traditionis p̄dest posteris: qz per scripturā memoria
et labilis est interim sferuat. l. cellus. de pba. z. l. curauit. ff. de
et. c. alberic. z. c. significauit. de testi. ¶ Tertio pro hoc fa-
l. i. C. de his q̄ spon. mu. sub. z. qd̄ ibi no. in rub. vbi immunes
num̄ibz si passi sunt se in ordine decurionū eligi ad eccl̄as
mē nō redēit. fortē ergo iste doctor q̄ in ordine disputantiū
ingessit actū suū perficere cogit. ¶ Quarto adducit filia q̄
it quedā a principio voluntaria quoz sumptio sp̄de facta sit
a necessaria ut psequi eam appellationis. ff. ad fil. l. ppter ve
ni. in fi. z. qd̄ no. in. l. minoribz. ff. de his q̄. ut indig. z. qd̄ no. in
s. iniuste. de pcura. ¶ Istis ergo argumētis hinc inde dictis
eductis p̄ solutione qōnis p̄mittit q̄ qd̄ nō pponit in dō
seu substituto. s. legēte: sed privilegiato in nō disputado. z
p̄tis tacite in nō tradēdo: qz hoc nō esset possibile tradere et
disputare: nō disputado ergo cessat et tacitū sit sic vnde orit̄
lic tollat. l. iij. C. si pen. ap. mors interue. tradere ergo vel non
adere venit in ssequentiā ad exp̄sum vtrū cessat exp̄sus cessat
istū z̄ eodē loco habet tacitū vbi locū habeat exp̄sum:
et esset fm̄ est si esset privilegiatū in vtroqz copulatiue: videlz
disputare nō teneat: nec putado tradere: tunc em̄ nō haberet
locū vel dubitationē cū renunciatio quo ad vnū de duobz nō
cederet se ad aliud principale. pariter facit ad hoc qd̄ dixi in
sepe. de p̄bē. s. eo. li. z. qd̄ dixi. s. in scda oppositione principi
in scdo genere accessionis. z. ad hoc optime. l. iij. si pen. app.
p̄tis iterue. vbi aliter statuit in bonis q̄ sequunt psonā exp̄se
ter tacite filr. de cle. p̄ng. qd̄ a. te. z. l. iij. s. q̄bus. de ser. rusti.
adio. ¶ Ex q̄bus scludit̄ doctorē de quo q̄rit in statutū inci
se. z. m̄det ad. l. voluntarie: qz facit p̄dictis q̄ ibi no. in. i. z. ij.
nam mun? tutele suscepit l. z nō p̄iudicat quo ad alia tñ pre
licat quo ad illud suscepit z ip̄s? accessoria tutele annexa filr
augmentū de gratia. nā nō facit gratiā si renūciat gratie sibi
te. nā gratiā disputado faceret nō inclusio statuto ut dictū est
Jo. an. cui? de decisio multū noceret doctoribus privilegiatis
ab actu laudabili disputadi se traheret metu obligationis
dēdi stationario qōnē disputatā. z hoc absurdū est retrahere
a bono actu doctori p̄digno tali metu. ar. l. illud. de pe. bere.
si fili? q̄ p̄ti. de vulg. z. pu. vbi timore alteri? incidēt obliga
tionis nō p̄hibet q̄s libere actū gerere sibi b̄ficio singulari cō
sum. nā per hoc b̄ficiū redūderet sibi in p̄iudiciū si absqz nō
absolutione publice disputare nō posset contra. l. qd̄ fauore.
de legi. z. c. ad aplicam. de regula. z. grauare libertas semel
illa. l. i. s. q̄ onerāde. q̄. re. ac. nō da. nec dō obesse ista opi. sc̄po
libz q̄ nō possent doctorē privilegiatū forte suis meritis z etate
tura audire publice disputantē. Ex hoc em̄ actu. s. disputado
auerēdo modestin? optima rōne decreuit. l. munerū. s. iuxta.
vnu. z. ho. ¶ Itē talis doctor exēpt? eq̄parat̄ proisus etiā extra
no. z. no. s. de p̄iui. c. i. s. eo. li. qui extrane? disputado trade
nō tenet ut ip̄se dixit. exemptio ergo reponit exemptū in libe
r facultate disputadi vel nō disputadi: nō autē disputado videt̄
se intētio cōcedētis indultū qd̄ incidit in obligationē statu
r. l. seruus effect. ff. de act. z. obli. ¶ Reterea isti duo actus. s.
putadi z stationario tradēdi copulant per statutū tanq̄ act?
z itē separati z ut pariter p̄ncipalis per copulā. z ut no. in. fi.
de iur. z. fac. igno. in rub. z. dixi. s. in. ij. q. p̄ncipali mēbro ac
tionis. nō debet ergo p̄iungi postea ut cōnexa vel ut principale
accessorium ex accidetū ppter actū disputadi qd̄ originalis cau
sitūda est. l. si id qd̄ de dona. z. l. i. C. q̄ et qui. quarta pars
inde versis aut. renunciatio privilegij in vno nō infert renun
tationē in alio: ut d. l. voluntarie. facit. l. i. ff. de in litē iur. z. qd̄
in. l. certi p̄dictio. si cer. pe. hic nō obstat argumētū q̄ tradi
disputatione stationario veniat ut tacitū vel ut accessorium
et ip̄sum actū disputadi: qz ut dixi ab ip̄so naturaliter nō descē
administratio tutele z redditio reliquoz ab ip̄sa tutela non
vnt talia ex natura d̄ctus tutele sint in simili no. in. l. pacta cō

uenta. de cōtrahen. emp. ¶ Item que per legē relaxant siue res
linquunt in libera facultate nunq̄ obligant. puta ire per viam
publicā vel macellū certo loco tenere siue furnū: ut dixi in. c. fi
gnificite. de pig. z. no. doc. in. l. cū notissimi. C. de p̄scrip. xxx. an.
¶ Quod ergo doctor eximatur ab onere necessario disputadi
per privilegij est reponere doctorē in iure cōtr: in libera facul
tate. l. s. z. milites. in prin. ff. de excu. tuto. quo iure. certū est do
ctorē nō arctari ad traditionē aliquā. recuperare igit̄ libertatē
nō est gratia sed liberatio quedā ab obligatione cōtra ius cōe
inducta per statutū. ¶ Postremo ista obligatio ad tradendū
stationario nō pōt trahere aliūde originē q̄ ex actu disputandi
sed iste actus est difformis. nam pōt fieri ex naturali facultate
qua docto. p̄cipue famosi z illustres naturaliter z glorie causa
ad hoc mouent: ut d. s. iuxta. ¶ Item pōt fieri iterū se obligā
do statuto. prima causa est fauorabilis sed prima odiosa: ideo
nō est p̄sumēda. ar. l. arrianus. de act. z. obli. Et esset valde one
rosus privilegij si tendens ad liberationē ab onere disputadi
induceret redditū ad p̄mēnū statū z obligationē statuti. postea
volūtate disputado. nam privilegij exemit doctorē auctoritate
disputadi nō autem astrinxisse videt̄ ut disputaret vel disputā
do volūtate incidere in statutū si nō traderet sed sicut verisimi
liter principale hoc disputare videt̄ reliq̄isse in sua libera volūta
te: ita z nō tradere tanq̄ accessoria reliq̄isset: z hoc modo ista re
gula facit pro nō cōtra. z istā opi. credo veriorē. s. q̄ nō tradēdo
nō incidere in statutū talis doctor: z hoc dictū sit sine p̄iudicio
melioris snie ut accedat. l. claudius. qui po. in pig. ba. ¶ Sol.
quero de qōne facti quedā parochialis ecclesia erat vnica cuidā
monasterio z ibi monachi retinebāt perpetuū vicariū assigna
ta eidē de p̄uētibus cōgrua portione iuxta cle. z de iure patro.
¶ Contingit q̄ Bonifacius papa. ix. fecit quoddā reuocatorium
omniū vnionū: ita q̄ sub eo includebat̄ vnio sup̄dicta. ¶ Que
ritur an per dictā resolutionē vnionis sit resoluta in dicta eccle
sia perpetua vicaria z fictitulus vicarij resolutus per p̄sequēs.
¶ Et p̄mo arguo ad partē affirmatiuā videlz q̄ dissoluta vnio
ne etiā vicaria tanq̄ accessoria resoluat̄ ut in ista regula accessio
rium. z. l. cū prin. ff. eo. z. c. cū ex m̄iūcto. de no. ope. nun. facit cle.
pastoralis. ad fi. de re iudi. cū simi. Certū est ergo q̄ vicaria est
accessoria ecclesie p̄ncipali cui subijcit̄. c. sup. eo. de p̄bē. s. eo. li.
nam inter vicariū z rectorē est magna p̄iunctio z cōnexitas: ut no.
¶ Posti. in summa. de fil. p̄sby. z. c. extirpāde. s. qui x̄o. z. c. expo
sui. de p̄ben. eo. li. vj. perpetuus. de fide instr. extincto ergo
titulo rectoris p̄ncipalis in ecclesia annexa per reuocatoriā dō
extingui titul? z nomen vicarij in p̄dicta ecclesia. ar. l. vectigal. ff.
de pig. z. c. nup. de do. inter vir. z. vr. ¶ Sol. hoc pbat alteratio
stat? rei q̄ operat̄ alienationē in substantia z effectu. z de ip̄so iur
dicadiū est nō fm̄ p̄teritū statū sed p̄ntes. pbat hoc p multa filia
p̄mo in naue facta ex lignis siue pignorate. nā qz sunt trāsata
dicta ligna in aliā speciē nō veniūt in obligationē. l. si p̄uenerit.
s. si cauerit. de pig. ac. ¶ Idē si ex materia aliq̄ spēs facta sit. nā
qz per hoc assumit sibi nouū statum z nomē fm̄ istū p̄ntem statū
iudicat̄ nō fm̄ p̄teritū imutari patet exēpla. insti. de re. di. s. cū
ex aliena. z. l. lana. z. l. heres. ff. de le. iij. p̄? qz ex mutatione nois
stingit mutatio substantie z effect? lxxij. di. qd̄ aut ibi si nomē nō
habet q̄r officij habebūt. z. l. nullo. C. de ser. ibi si noie eximunt̄
etiā fructu carebūt. ¶ Idē stingit in mutatione stat? psonarū:
ut si de abbate fiat ep̄s vel ex clerico monach? nā fm̄ statū p̄ntē
iudicabit. c. ne p̄ cuiuslibet. xvj. q. i. z. l. nō distinguem? s. sacer
dotio. de arbi. p̄? hoc etiā in laico ad ordines p̄moto. deinceps
em̄ quo ad forū z alia subiacebit canonibz nō legibz. s. de obli.
ad ratio. teneo in nouū. ad hoc qd̄ no. Bar. in. l. legat? s. si ex of
ficio. ff. de le. iij. per trāsitu ad aliū officij perdit primū. c. de mul
ta. de p̄ben. p̄? hoc etiā ex not. in. c. cū inferior. de ma. z obe. vbi
assumptioe noni stat? ecclesie absorbet̄ p̄m? z in. c. j. de iure pa. s.
eo. lib. ¶ Ex q̄b? filibz z exēplis p̄? q̄ in casu nostro ecclesia ista
parochialis q̄ redijt ad p̄mēnū statū p̄ resolutionē vnionis desit
nit esse vicaria z nomē z effect? vicarij sunt in ea extincta postq̄
a vinculo p̄ncipalis rectoris est absoluta. rector em̄ z vicari? cū
sint noia correlatiua representata in eadē psona perempto noie z
effectū in principali dō extingui etiā in vicario z in ista regula.
z. l. i. z. l. ij. de pecu. le. z. eos de vsur. c. trāsato. de p̄sti. ¶ Tertio
hic pbat sc̄rus impossibilis de duobz d̄ijs in eodē subiecto
ad positionē vnus necessario est alterū remoueri. l. i. C. de fur. z
c. ut quis duas. de elec. s. eo. lib. z. si seru? exte. l. i. sed rectoria z
vicaria non videt̄ posse cadere vel se cōpati in eadē ecclesia vel
in eadē psona vicari? z rector? p̄ncipalis sed potērius superue
niens cōfundit. l. generalr. ff. de fideiuf. nec in eadē psona pōt
cadere maioritas z subiectio. vnde nullus imperat sibi ip̄s vel
cohercet seipsus. l. ille a quo. s. tēpestiū. ad treb. z. l. pe. de arbi.
ppter ergo repugnantia z impossibilitē sc̄rum videt̄ proculdu
bio concludendum ex talī alteratione p̄iora vocabu la vicarie

Questio
notabilis.

Petrus de anchorano.

et vicarij sunt extincta et renata ut sic dixerim priora noia libera-
tatis ecclesie scilicet rectorie et rectoris. ad hoc. s. de offi. dele. super
questioni. z. l. p. cipimus. s. eo. de appel. in qbus ptz q si in eius-
dem persona pcurrat cumulatō diuersorum titulorum. titulus
dignior et efficacior absorbet alium minus dignum et maiori titulo
lo expendentē: alius depēdet dispositionē effectus. **¶** Quarto
pro ista parte facit intentio pape que est semp in dubio referē-
da ad intellectū iuris cōis et ad conditionē personarū et rerū de
quibz loqitur vel disponit. xxvj. dist. deinde. c. si de beneficio. de
pben. s. eo. li. l. plenū. s. equitij. de vsu et habi. l. si qñ. C. de inoffi.
testa. c. causam que. de rescrip. **¶** Sz papa hic reuocādo vniones
videt restituere ecclesias vnitas et reducere ad primum statum:
qz talis est natura restitutionis legis et pben. l. qd si minor. s. re-
stitutio. ff. de mino. et hoc fit de facili redire scz ad naturā suā. l. si
vnus. s. pactus ne peteret. ff. de pac. z. l. fili. qd pater. de libe. et
posthu. ibi nō trāstus sed redditus in vltima q ista pars affir-
matua sit benignior et peramplectāda in dubio. l. benigni. de
reg. iur. et hoc ptz quia facit libertati ecclesie altera seruitute et
subiectionis: ergo illa tanqz fauorabilior amplectāda. l. fauora-
bilior. de regu. iur. **¶** Ex istis inferē q per dictā reuocatoriā
extincta vniones: per pñs titulo vicarij et noie vicarie dicta ec-
clesia tanqz vacans de iure potuit impetrari a papa et impetrā-
re prefat dicto vicario cuius titulus fuerit extinctus et resolutus
per reuocatoriā: vt p dicit. et ista erat qstio facti inter eos. **¶** In
cōtrariū ad partē negatiuā q titulus vicarij et vicarie in dicta
ecclesia nō extinguit per dictam reuocatoriā. primo pbat pape
intētio quibz habeat latas habenas in beneficijs: et fit iudex or-
dinarij omnium posset auferre de iure vnus et dare alteri. c. ij. de
preb. s. eo. li. et. c. cuncta per mundū. ix. q. iij. et. xxij. dist. oēs. tñ
oīs eius ordinatio et prouisio intelligit facta saluo iure alteri
competēti. xj. q. iij. peruenit. de autoritate et vsu palij. ex tuaruz.
ix. q. iij. s. nunc nota. de eccle. edifi. ad auditiā. de rescriptis. si
propter. z. c. quis. s. eo. li. vnde dixit impator beneficia tribue-
re in cuiusquā iniuriā nō est moris nostri. l. nec oīs. C. de eman.
libe. c. super eo. de offi. dele. z. l. i. s. merito etiā. s. si quis a princi-
pe. ne qd in lo. publi. et alibi dicit q priuilegia principū ad alie-
nam iniuriā extēdi nō oportet. l. i. puber. de admi. tu. **¶** Quin-
immo statuit impator: q etiā si expresse habeat mētio de iure
tertij permēdo nō valet cessio. l. quot. de pci. impe. offe. **¶** Ex
quibz iuribz cōcludit in qōne qd ius et titulus vicarij per reuo-
catoriā nō videt extingui. per hoc optime facit qd no. in. c. abba-
te. in fi. de verb. sig. in nouel. vbi mutatio status monasterij non
extinguit ius qd alteri ibi cōpetit eligēdi abbatē: similiter nec
patrono nocet alteratio statz ecclesie quā sit sibi saluū ius pre-
standi: vt no. in. c. nobis. de iurepa. et etiā multa exēpla et similia
pro hac parte in disputatiōe dñi Jo. cal. que incipit dñs papa
cōcessit in oibus argumētis prime partis affirmatiue. **¶** Sol.
pro hac parte faciūt plures regule iuris. j. eo. factū legitime. et
l. in ambiguis. s. j. ff. eo. ti. in qbus ptz q factū legitime non dē
retractari l3 casus superueniat a quo nō posset incōbari: patet
hoc in matrimonio qd non vitiat superueniēte furore affinitate
cognitione spiritali adoptione vel sibi impedimēto q si fuis-
set a principio vitiaffer. xxvij. q. vij. bi qui cū se. z. de co. spi. c. ij. de
eo qui cognō. s. ang. vro. sue. c. ij. z. c. discretionē. j. c. pe. de ritu
nup. et multa filia per Jo. cal. in. q. disputata que incipit impe-
trauit clericus. ar. v. et hoc videt pculdubio verum si dispositio
erat tam perfecta et consummata vt nō vitiet l3 veniat ad casum a
quo nō posset incipere. patet exempla. lx. dist. pcepta. xxij. q. ij.
perlaturum. z. xx. q. ij. perlaturū. et vtrubiqz de hoc. ff. de his q sunt
sui vel alie. iur. l. patre furioso. de bo. pos. fm tabu. l. j. s. sufficit.
de it. actuz: priua. l. nō enim. z. l. pluribz. s. et si placeat. de ver.
obli. z. l. furio. C. de testa. **¶** Sed in casu nostro vicaria et vica-
rius in eadē ecclesia erāt actus perfecti cōsummati: ergo supue-
nienti reuocatoriā vitari nō debet: vt in iuribz pallegetis. et in
alia iur. regula id qd nostrū est sine facto nostro a nobis euelli
non dē. l. eo qd nostrū. ff. eo. ti. et in alia sine culpa nō est aliquis
punitus vel suo iure priuatus in. c. sine culpa. j. eo. titu. **¶** Et
ista ptingerēt si dicam ius vicarij dicto modo extinctū sine eius
facto vel culpa. et ista videt maxime vera tñ contingit mutatio
accidētis tñ scz cure et tituli in eadē. nam vbi erat titulus vica-
rie et cura vicarij modo reperit titulus rectorie et cure principa-
lis. et hec mutatio sic ptingens dicit mutatio qñtatis nā subest
in. l. iij. s. qui fideius. ff. de here. insti. ibi nō desinat heres esse sed
ius in eo mutet successiōis. ad idē. l. fundi. z. l. fali. **¶** Et in ista
mutatiōe qñtatis et trāstus de vno statu in aliū q nō mutet ius
questū. faciūt not. in pallega. c. abbatē. z. c. nobis. alleg. s. pri.
articulo. pro hoc. c. consultationibz. de dona. vbi si status ecclesie
alteret ante q vacet rector illi remanet in eadē vt prius. ad idē
de eccle. edi. ad auditiā. ita ergo ecōuerso alterato statu eccle-
sie durat ius vicarij in eadē et sic dñs iur. eadē sit disciplina. xxxij.

distin. hospitalitū. de iure intelligit intellecta. et pro regula
dicitur q mutatio accidētis in re alicui debita nō perimit ius
lius si ex tali mutatione substantia et materia nō mutatur: sed eadē
remanet illa accidētali statu submoto vt est in casu nostro. s. q.
notatoz in. l. questū. s. illud fortasse. ff. de le. iij. z. l. legata. s. de
de leg. iij. z. l. si cui lane. s. lane. eo. ti. z. l. in delictis. s. si detera.
ff. de nora. **¶** Ex qbus inferē q sit eadē ecclesia in substantia et
eadē cura aiaz in genere l3 per accidēs variet status ipsi: qñ
sic hoc nō dē attēdi: nec per hoc perimi ius alteri questū: vt in
pallegetis iuribz. **¶** Tertio principalit pro hac parte facit q
dñs. s. in. ij. oppo. vbi primo tetigi q si accessoriū nō fundatur
in eqtate sui actus: tunc sublato principali nō tollit accessoriū
vt in iuribz pallegetis circa prim. oppositionis. Solu. ibi qñ
circa finē in solutione vltime qñis q qñ rescissio principis
cōtractus est necessaria et ptra inuitū: et tunc remanet accessio
puta pignus et hipotheca vt in iuribz pallegetis. **¶** Sed he
regule habēt locū in qōne nostra in qua titulus vicarie h3
gine in ptractu pprio et nō sui principalis. l. extirpade. s. qui. o.
z. c. expoluit. de pben. declarauit q vicarius nō in totū h3 dē
dentiā a rectore principali. nam h3 titulus irrevocabile ab eo
et cure exercitiū ab eodē nō rectore. vnde mortuo vel ecōcto
rectore nō extinguit titulus vicarij nec eius exercitiū impet
vt ibi dñs. h3 etiā locū sedā regula. certū enim est q ista resctio
vnionis est necessaria et inducta cōtra inuitū per reuocatoriā:
per pñs extēdi nō dē ad pemptionē tituli ipsi vicarij per se
tis: vt dixi zc. **¶** Quarto pbo sic: ista vnionū reuocatio quā
ecclesias que erāt vnite alijs pōt dici quedā principis resctio
ad pristinū statū reuocatio: sed regula est q resctio legis vel
nō extēdit ad bona vel iura medio tpe alienata. ptz in. l. fi. C.
sen. pal. z. c. quis. de rescri. s. eo. li. ptz etiā hoc in. l. fi. C. de
here. et idē cū de iure venit aliqua dispositio rescindēda siue re-
uocāda: vt donatio ppter igratitudinē. c. si. s. de dona. nā tōis
reuocatio nō extēdit ad bona quocunqz titulo in aliū trāstia
vt. l. bis solis. C. de reuo. facit qd no. in. l. gallus. s. z. qd si tñ
de libe. et posthu. **¶** Sed in casu nostro durate vnione ecclesie
fuit in ea tertio. i. vicario ius qñtū per collationē epī ad pben-
tione principalis rectoris: vt in. d. c. j. de iurepa. z. d. c. extirpa-
de. s. q. v. l3 gñio reuocat et ecclesia recuperat statū suū: tñ
dñs ius qñtū vicario per talē reuocationē extingui siue perimi
ista collatio vicarie possit dici quedā alienatio et trāstio iuris
in alterū in pdicta ecclesia vt pdictū est sic et ab ordine motu
postea restituitur recuperat locū suū nisi sit alteri iā collatū. l. ij.
de decu. z. no. in. l. qd ergo. s. pena grauior. de his q no. in. l. i. c.
17 **¶** Quinto pbo hoc per alijs iuris regulas quarū pma
q in ambiguis faciēda est benigna interpretatio. l. semp in dubis
ff. eo. c. pcor. ibi no. Sedā est quod aliqd sine iuris offensa
tū nō pōt siue inuestigari: s. eligendū est qd h3 min. in qd tñ
ff. eo. l. quot. nīhil. z. l. exigēdi. C. de pen. z. c. nerui. xij. dist. c. i.
¶ Quo ad primā regulā certū est q ista est benignior interpe-
tatio vt res potz valeat q pereat. l. quot. de re. du. z. l. quotie.
de ver. oblig. z. qd no. in. c. intelligētia. de ver. sig. meli. est er-
dicere q titulus vicarie remaneat q pereat. Sedā etiā regu-
hoc pbat. nā qd durat titulus multiplex eqtas psuadet. **¶** Pri-
mo pape intētio vt in pmo argumēto pro hac parte hic nō irrita
ppter casum superueniēte cōsummata et pfecta dispo. z. sine culpa
vel facto nostri in iure pibita pnatio: vt in iuribz. **¶** In sedo
pro hac parte deductis. **¶** Tertio in materia principali et accessio-
duarū regularū traditio. de qbus in tertio argu. **¶** Quarto
stitutionis in integ. pibita extēdio ad ius qñtū. tertio vt in
ribz et exēplis deductis in qto argumēto. **¶** Et l3 ex rōnibz
factis. s. pro vtraqz parte in oppositiū resultat pñcti rōnibz
inde vigētū tñ prime pcedētes min. habēt in qñtatis et magi
eqtati nitunt. igit pro hac parte sentiēdū: vt. d. l. quoti. nīhil.
ista partē sui nīsus defendere tanqz verā corā dñs auditoz q
cōtra partē meā sniaz tulit: alijs tñ rōnibz vt dicebat eandē vbi
hodie p solutiōe qñis cogitās reperi quādā qñes disputa-
per do. Jo. cal. q incipit dñs papa cessit ecclie rauēnati zc. c.
solutio multū facit p decisioe istz: et termini illi sue qñis su-
tales. **¶** Dñs papa cessit ecclesie rauēnati q qlibet archieps
uēnas possit in dioce. Imole. de bñficio ecclesiastico spectatū.
collationē epī Imole. **¶** Qui clericio autoritate aplica puid
re: demū ecclia sancti. **¶** Erecta fuit in ecclesiā cathedralē par-
dioce. assignata postea vacauit bñficiū in dicta noua dioce. et
ipsius epī collationē spectat q tñ ante pdictā diuisionē prin-
bat ad collationē epī Imole. **¶** Querit an pñatus archieps
vigore dicte cessionis valeat de dicto bñficio puidere. de so-
lutione aut qñis pmittit q noue puifiones et cessiones tñc so-
preiudicant iuribz alioz qñ dictis iuribz in suo statu manē-
bus dicta noua puifio et ccessio redderet vana et iuris dispo-
tio ledere nimis ponit plura exēpla. **¶** Imū est cū monaster
archidiano

dum sit habere vicariū l. si vno dissoluta per locū a cōtrario ve
 dixi. s. vel posset dici etiā nō absurde q̄ titulus vicarij alteret̃
 in titulū principalis rectoris: z sic habeat oēs fruct⁹. pro quo sa
 ciunt iura z rōnes deducte in. ij. ar. partis affirmatiue. z ista vi
 dent maxime vera zc. ¶ Ex ista ouersione hui⁹ tituli in alte
 rum min⁹ ius offendit quā si stante vicario ponere etiam ibi
 rector z min⁹ etiā q̄ si stante vicario ecclesia non lucret̃ residuū
 fructuū. nā per hoc si nō lucret̃ ecclesia nō dicat̃ perdere. ar. l. si.
 C. de codi. z min⁹ ius offendit si istud residuū fructuū cedat lu
 cro vicarij quā si lucro ecclesie tanq̄ accrescit portio portioni
 per hec iura allegata in tertio arg. partis affirmatiue: z mari
 me. l. quotiēs nihil. ff. eo. ti. z in istā partē vltimū inclino in p̄dis
 cta q̄onc. zcludo q̄ tanq̄ vacās per dissolutionē vnionis non
 potuit dictū impetrari: que q̄stio est multū vtilis: ideo sic late et
 per modū disputatiuū velui ipsam attingere: z ita cōcludere ad
 correctionē cuiuslibet melius sentiētis. ¶ Tertio q̄ro utrū mi
 les habēs recognoscere castrum in feudū ab aliquo videat̃ hoc
 ipso recognoscere territorij. videat̃ q̄ sic per istā regulā accessio
 riū seq̄tur principale. l. si vt certo. §. vsq̄ adeo cōmo. de insti. cu
 iusq̄. §. p. e. c. cū ex mīscito. de ope. nō. nñ. ¶ S⁹ territorij
 se ad castrū per modū accessorij ad principale q̄d apparet: q̄ q̄
 p̄ficiat vni p̄ficiat alteri. xvj. q. v. si q̄s ep̄oz. et. c. possessiones.
 sc̄do territorij z castrū ostendit quoddā totū inter certos fines
 positū. de ver. sig. l. pupillus. l. territorij. nō. d⁹ ergo hoc totum
 diuerso iure cēseri. ff. de vfuca. l. cū qui edes. vt h̄mōi tot⁹ pars
 libera z pars alteri sub annullari videatur. ff. de excep. rei iudi. l.
 res iudicata. circa p̄m. z de libe. cau. l. duob⁹. ¶ Sed territo
 rium⁹ castrī subiacerit castrō. arg. ff. de iniuri. l. qui ex vico. et. c. a
 de epi. z cle. l. nulli. z de iudi. l. insule. cōmo. si. ¶ Quī ergo reco
 gnoscit castrū videt̃ recognoscere oē illud q̄ subiacerit castrō.
 ff. de adop. l. si pater. z ar. C. de pec. et⁹ q̄ vi. l. vnica. ¶ Tertio
 p̄stat territorij fore cōnexū z p̄iunctū castrō. nā totū eidē dño ser
 uit. de ser. rusti. p̄dio. q̄ sella. §. si. ¶ Quī ergo recognoscit ca
 strū videt̃ recognoscere territorij vt z p̄iunctū z onerū ipsi ca
 strū. ff. de act. emp. l. creditor. §. vlti. vel in p̄dis. §. balneas. z. §.
 penul. z si. ¶ Quarto videt̃ casus in fili. in. l. i. §. cū v. bē. de of.
 p̄fise. v. vbi in cōmissione facta de vbe p̄fec. nihil dictū fuit de
 territorio: z tñ lex interpretat̃ q̄ videat̃ etiā sibi cōmissum terri
 torij. Sicut ep̄s d⁹ ep̄s ciuitatis tñ intelligit̃ z dioce. de relig.
 domi. de cenodochijs. z. xvij. q. vij. oēs. Cōtrariū tenet Bldra.
 q. cxix. p̄mo per diuersitatē nominū ex qua solet resultare diuer
 sitas effect⁹. l. si. C. de codi. ex quo seq̄tur q̄ exp̄ssio z recognitio
 de vno nō includit reliquū: vt pote diuersum. ff. de leg. iij. l. luci⁹
 §. collatio. z de ver. ob. quicq̄ astringēde. Sc̄do pbat per filē
 de castrō ad territorij: z de ciuitate ad dioce. in quo certū est q̄
 in literis ad lites z ad bñficia exp̄sse ciuitatis nō includit dio
 cesim. c. rodulphus. de rescrip. z. c. q̄uis. de p̄bē. §. eo. li. ¶ Ter
 tio pbat q̄ accessorij nō modo coheret suo p̄ncipali: sed ab eo
 diuisibile ip̄m principale nō seq̄tur si in alterū trāsferat̃ simplr.
 ff. de fun. instru. l. i. §. j. de sup. leg. si. l. territorium castrī a castrō
 nō solū est diuisibile sed diuisus medio pariete. cōia p̄di. si quis
 duas. de le. j. l. qd̄ in rerū. §. si q̄s. ¶ Quarto vt dixit̃ exp̄sse vi
 det̃. lxxij. dist. ego Zudonic⁹. z etiā ibi glo. tāgit istā q. pro hoc
 l. si q̄i. vbi adiacētia rei donate nō cadit in donatione vel in cō
 missione nisi sit dictū integro statu: vel cū iure suo. z hāc op̄i. vt
 dicit̃ credit iuari validiorib⁹ rōnib⁹. mihi videt̃ h̄iū dicendū
 z posse efficaci⁹ pbari. p̄mo per. d. l. i. §. cū v. bē. z per no. in. d. c.
 ego Zudonic⁹. Sc̄do q̄ in castrō resp̄sentat̃ quedā vniuersitas
 p̄dioz intra fines castrī positoz. vt. d. l. pupillus. §. territorij.
 de ver. sig. z qd̄ no. Inno. in. c. cū ad sedem. de resti. spo. Et ideo
 dicit̃ Jo. an. post Hostiē. in. c. ex lris. de iurepa. q̄ villa z castrū
 sunt noia vniuersitatē designātia que cōtinent iurisdictionē ho
 norē z districtiū: z ideo trāsēnt cū vniuersitate etiā si de sui na
 tura sp̄aliter: als nō trāsirent. l. quedā. de acq. re. do. z de p̄ben.
 emp. l. z in modicis. de re iudi. cū bertoldus. ¶ Tertio pro hac
 parte faciūt rōnes z filia. de q̄bus. §. in p̄n. q̄onis. ¶ Pro hoc
 adduco qd̄ no. ipse Bldr. in q̄onibus suis. q. cxlxi. vbi tenet q̄
 princeps pcedendo filr castrū ecclesie pro aia sua videt̃ p̄cessisse
 merū z mixtū imperiū. nam hoc imperiū videt̃ adherere admini
 strationi quā quis h⁹ rōne territorij. C. vbi z apud quos. l. si. z
 de fundis limit. l. quicunq̄. ¶ Est etiā iurisditio castrō adiacēs
 siue ei coherēs. arg. d. l. creditor. §. vlti. de act. emp. z. l. p̄dis. §.
 balneas. z. §. p. e. z. si. ff. de leg. iij. z hoc ad similitudinē seruitu
 tum que debentur a re vel rei que ipsam cōmitantur ad quan
 cunq̄ transeūt. ff. de ser. rusti. p̄di. l. via cōstitui. §. quēcunq̄. si
 ser. ven. l. testatrix. z quēadmodū serui. amit. l. satis. §. j. z. l. si pa
 trem. §. si per fundū. z de serui. v. ba. p̄dio. l. cedes. §. si ergo. et
 ipse t⁹ qd̄ in concessione castrī venit iurisditio necessario cōs
 cluditur quod videatur etiam cōcessum territorij in quo sit
 in castrō iurisditio exercetur: als sic esset diuidere territorij a

Territo
riuz. Adde
q̃ territo
riū dō: a tero
rēdo. l. p̃
pill. §. ter
ritorium. ff.
de ver. fig. z
ibi Barto.
Inno. in c.
ad sedē. de
restit. spo. z i
c. vbi. §. por
to. de elect.
§. glo. in c.
vt aiarū. de
ostī. §. vnde
aduerte q̃
territorij ap
pellatōe nō
venit pro
prietates.
Idr. offl.
cleroj. inci
piēte. factū
est tale i ver
tice.

Petrus de anchorano.

castro si non veniret in concessione: et per consequens non possit iurisditio exerceri cuius dominum ipse firmat: ut dixi. Concludo ergo primo cum eo quod per concessionem castri videatur concessa iurisditio etiam in territorio: et per consequens etiam territorium venit in concessione in cuius dominum tener ipse: et non bene in eo iudicio rationibus. scilicet dictis tangit etiam questionem istam. Bal. in l. cum multa. C. de bo. que lib. et tenet istam opinionem. et bene facit. c. pastoralis. de do. vbi in simplici concessione episcopi venit totum illud quod episcopus obtinebat in ecclesia quam concessit pro et contra faciunt no. in. c. felicitas. de pe. s. eo. li. vbi in casu illius quo prius tunc civitas dignitate pontificali: dubitatur utrum ibi appellatione civitatis comprehenditur dyocesis: arch. ibi quod non: quia sunt diversa. c. rodulphus. de rescr. cum si. Item etiam non comprehendit territorium. l. ij. ff. de ver. sig. et optime de sen. ex. si civitas. s. eo. li. penalis. ergo constitutio premissa civitatem veluti odiosa non debet trahi ad dyoc. ne culpa civitatis privet comitatenses patre suo spirituali. ar. c. que sunt. de his que fi. a ma. par. capit. In dominum facit ista regula in qua accessorium tollitur principali sublato: sed hoc verum in casu quo accessorium per se subsisteret non posset: aliter secus ut dixi. s. in secunda oppositio. circa prin. Subdit Jo. and. quod cum ista questio attingeret Bononiam. de facto servata fuit quod episcopus non exercuit episcopalia in dyoc. Bononiam. nisi in villa centi que non suberat episcopali domino civitatis Bononiam. vbi enim dyoc. non subest civitati: sicut est ut dicit Immo. et in multis partibus vel transstantis minus esset dubitabile sed declaratione indigeret tam in hac quam in his que sunt iurisdictionis episcopalis et per quem tunc exhibeantur episcopalia et cuius auctoritate et quo loco et que sit denuntiatio instantis episcopi. et an ipse extra locum vel in loco quo ad extraneos possit exercere pontificalia et quid si moritur an eligatur successor: ad quod officium. Ita dicit ibi Jo. an. in novel. super ver. civitas. cui adde quod no. Bar. in. l. ij. de ver. sig. et Jo. an. in. d. c. si civitas. in novel. super ver. castrum aut villa. ad fi. vbi tenet in fi. quod in beneficiis que sunt latissime interpretande. de ver. sig. olim. super glo. vlti. in novel. appellatio civitatis intelligit cum suis adiacentibus pertinentiis et territoriis: ut d. s. cum vbi. et l. si quando. C. de bo. vac. li. x. Sed in privilegii appellatione civitatis continentur suburbia et pertinentia edificia et nati ibidem: nisi aliud de metre preceditis appareat vel versus loquendi vel regionis consuetudo aliud indicat. Bar. in. d. l. ij. plenius tangit et inter alia ibi dicit quod si impator cecidit michi civitate videtur cedere cum omni iurisdictione. quod tenet Jo. de are. in. l. si fundi. s. ex hoc edicto. ff. de do. in sec. et si in beneficiis dicit ipse appellatio civitatis includit territorium. in alijs autem actibus ultimis voluntatibus et legibus considerat modum loquendi. nam aut dixi patria aut civitas aut per rufum aut Assisium vel Bononiam: aut utrumque: media ibi presequere vbi subdit quod quoniam quod denerat civitatem videtur denerare comitatenses nisi aliud appareat. ff. de le. j. l. civitatibus. nam ut dicit quoniam civitas ponitur pro loco et tunc muris terminatur: quoniam pro populo tunc tenent etiam comitatus. dic ut ibi. et vide quod no. Bal. l. extrauag. de pace pstan. circa prin. vbi dicit quod danager civitate ad arata eius castra non videntur esse danager privilegia tamen civitatis pereunt cum per danagerionem moris. Si autem incendio terremoto vel alio corrumpitur tunc si sine spe reparacionis et tunc non perimitur: sed effectus eorum suspensum tunc nam tunc reparat civitatis habitum sed non actu. ff. de cuius. vni. no. s. sic. l. ff. de pig. paulus. s. dona. et cle. in plerisque. de elec. facit quod not. Immo. in. c. cum ex iniuncto. de ope. no. nun. vbi quod iuris de populo expulso de civitate a pdonibus occupata an destinatur esse universitas: quia caret solo vel sono. facit. l. pacta conuenta. j. de pben. emptio. et vide circa hoc questionem quas ponit Bal. in dicta extrauag. et vide no. in. l. ij. C. de colle. illic. vbi dissoluto collegio quod de ipsis bonis. Scias tamen quod in scripta. q. vlt. vtrum scilicet in recognitione castri veniat territorium. Bal. tenet opinionem. mea quod eo. ti. possidet castrum et territorium. nam utrumque intelligit et si se recognovit per rationes per hac parte superius inductas. Si autem diversus titulus vel non possit de titulo possessoris: tunc ut dicit finaliter allegaciones per parte dominia. ar. l. si cum psona. ff. de bo. pos. Subdit vltius circa predicta considerandum quod quod se habet sicut pars in toto et duo in decem: et tunc dispo totum includit omnes suas partes. ff. de pac. l. si vnus. s. si cum. C. de fur. l. si post decisionem. quod se habet sicut pars circa totum vel alluvio circa fiscum. et idem nisi sint agri limitati. de acq. re. do. l. magnas. Queda se habent ut continens et contentum: et tunc aut significatio continetis sumitur ex contentum: aut de per se. primo casu continet contentum non continetis: ut ille qui possidet civitatem intelligit preceptus hominum civitatis: quia significatio civitatis sumitur ex civibus. facit quod no. in. c. nimis. de excess. pla. Secundo casu secundum unde nomine sacri non continet forma que est ibi: nec est: quia separata est significatio. ff. de fur. l. qui sacrum. Queda se habent ut continetis et continens: et tunc si quod continetis est mobile et non continet nisi actus sit favorabilis et res mobilis sit ei perpetuo destinata vel nisi verborum significatio comprehendat ipsam res mobilem: vel nisi res

putet pars rei mobilis. ff. de pig. l. debitor. z. l. quædammodi.
de agri. z. celi. porro. immobile puerum semper puerum. ff. de act. emp.
granaria. Queda se habet ut principale z accessorium: tunc aut
cedit de necessitate z non puerum. ff. loca. l. si hoc addes. §. si quis
mulierem. ¶ Et ideo quod si de statu vel statuine territorium
assignatum vel deputatum castrum: tunc q. tale territorium legem imponit
qui recognoscit castrum z territorium. in aut. q. mo. na. effi. sui. si
quis igit. Aut non accedit de necessitate: sed ita demum si expo
natur: tunc non puerum nisi opponant aliqua verba que ampli
tium habeant significati. l. si qui. C. de bo. vacan. l. i. x. de vsufru.
sed z si quis. §. ppter iuratis. z ista sunt verba Bal. in. col. de vsu
feudorum. z sub titulo de capitaneo q. curia vendidit. ubi si capita
neus in curia sua beneficium militi dedit postea vendidit curiam
pliciter non habita mentione de beneficio dictum beneficium non de
in venditione: nisi de eo notatim actum sit: sic vendit curiam non
denet vendita feudum que intra curiam alijs sunt concessa. z q. si retro
vide per eum: ubi qrit si imperator concessisset castrum cum suis pertinen
tijs videat concessisse molendina castri non reuocando in dubio p
tiam cõcedentis refert disputationem Ja. bu. q. trãslata ciuitate
quãdam cum iurisdictione z officio in dñm Marchionem molendina
na que sunt peculiũ ciuitatis apud ipsas ciuitates remaneant: re
vident esse trãslata sed iurisdicatio que pertinebat ad ipsum cõ
dētē videt esse trãslata. Bal. dicit idē iurisdictione z molendinis
si spectabat ad ipsum cõcedentē: secus si ad ipsam ciuitatem pertine
bant iure priuato: vt sunt in ista ciuitate Boñ. molendina cõ
de qbus de ver. sig. inter publica. per accu. zc. ¶ Quarto
circa istam materiã principalis z accessorij de qbus qdombz succu
cte prima sit qstio Ja. bu. de statuto quo cauet q nulla pba
alicuius debiti excedētis summã. xxv. lib. possit fieri per testa
modo qdam p instm publicũ pmisit mihi dāna z interesse ut
qua pmissione uolo petere qnquaginta note interesse z dāna
z pbare per testes: qz tñ mea interest. ¶ Querit vtrũ possit
obstare statuto z applicabi ista qstio ad materiã huius regie
inqtum dāna z interesse veniūt accessorie ad principalem obla
tionē debiti: qz ex ea oriuntur. l. si quis ab alio. in. si. de re iur.
¶ Unde pbita probatione debiti per testes videtur p
ta probatio obligationis ad interesse tanq ab ea descendens
z accessoria. l. oratio. ff. de sponsalibz. summa enim siue quan
tas est in substantia ipsum debiti z dat esse debito tanq forma
que dat esse rei. de pac. l. si plures. z ad exhibē. l. iulianus. §. si
quidē. z hoc satis per se pter qz anteq appareat quantum inter
pmissio caret forma z substantia cū sit nulla siue quantitate. ff. de
iure dot. l. cū post. §. gēi. z de leg. ij. l. titia. in. prin. nihil ergo
datur aliud pbatio interesse q pbatio debiti ergo pbita p
testes. preterea obligatio interesse a principio incerta ordinā
ad finē z effectũ psequēdi ipsum interesse postea declarādū ad
mittendū inq tuz intererit: tunc ergo incipit deberi cū interit
z tantū qtum interesse reperit: sed hoc pbat per testes. z per
sequens ipsum debiti tunc extorēt videtur pbari per testes
est pbitū per statutū. nam videt ista pmissio interesse a prin
pio iñcta dñionalis si intererit inq tum intererit. ar. l. si quis
qui me erit. ff. de leg. j. Sed de natura cuiuslibet obligationis
cõditionalis est q suspēdi obligatio in cõditionis eventũ
tunc incipit debiti. l. cedere diē. de ver. sig. z hoc instm ergo
ex instrumēto illo sed ex testibz resultat z causat pbatio debiti
z sit pbita per statutū sed his z alijs argumētis substantia
que faciūt pro ista parte nō obstāt tenet prium videt qz
testes possit pbare interesse descendens ex pmissione facta p
instrumētū pbat hoc vltimis rōnibus: z inter alias adducit
a dicta pmissione pbara per instm descendit pbatio debiti
per eam dicif qz pferat athenā fidē: ergo inde creditū z debi
nominādū. ff. si cer. pet. l. j. in. fi. ¶ Itē ex dicto oritur obligatio
z sic debiti. ff. de ver. sig. l. labeo. §. actū. z in. fi. de obli. in. prin.
sed dictus z obligatio pbat per instm: ergo z ipsum debiti
citur pbari per instm. ¶ Itē pbatio interesse per testes possit
dici pot: quedā lq dñatio debiti z declaratio qz inde extorēt
tu. ex declaratione aut qtum ad substantiã nō sumit efficacia
disponis sed ex negotio prius gesto. c. nouit. de appel. z l. be
des palā. §. sed si notā. de testa. facit. ff. de peti. here. l. ij. cū. l. i.
¶ Preterea per testes supponit fore pbatū interesse tñ: sed
dicta probatione nullus resultaret effectus nisi pbarē pmisso
per instm. z per pñs ex eodem resultat pbatio obligationis
debiti quasi ex his firmet z roboret pbatio interesse per se
lum inutilis z prediri. arg. l. si quis priorē. ad trebel. ubi quādo
dispositio dñ inutiles p palia ē pfirmat officia dispensis sumit
pfirmare. ad hoc. l. legitimā. de pac. z l. si quis argētū. de do. l.
ad idem ipse arguit ex notatis in. l. ex placito. C. de rez. peni.
ubi quādo scdm implementū venit ad perfectionem z psump
tionē pñmi contractus agitur ex primo nō ex secūdo de noui.
cum eo. argu. ff. de aur. z argen. lega. l. z si non sunt. §. peruen
mus. qui

us. qui po. in pig. ba. l. potior. hinc dicitur a primordio tituli
 posterior format euentus. l. j. C. de poneda. aut. de referi. C. El
 rius pbatur ex instrumeto tñ nō resultat clara pbatio: qz so
 pmissio damnozū z interesse simpliciter nō resultat ex solis
 etis testibus liquidati. ex ista autē mixtura nō recte dici po
 ra: ista est probatio facta per testes cum hoc sit falsum s; con
 tractum instrumeto z testibus: vt probat. ar. l. si is qui ducenta.
 vtrū. de ver. si. l. recte. dicimus ibi nec falso z cōfirmat hoc. naz
 mixti z compositi ex duobus simplicibus diuersam natu
 ram habentibus. natura nō attribuitur alicui simpliciter: sed oñi
 tertiam speciem de per se hinc dicitur q sub simplicib; nō
 tinentur mixta vt no. in. l. ij. de ver. ob. z in. l. de act. s. quēdas
 riones mixtam cām. de ver. si. l. in lege. censoria. z de leg. ij. l. le
 gatus. vtrū. cū si. z dīspūdo tenuit Jo. cal. q. legatus habens
 a potestate legitima filiis adulterinis. Item ince
 sos nō poterit dispensare cū nato ex adulterio z incestu. ar.
 l. m. passam. s. p. prescriptiones. de adulte. C. Postremo arguit
 addo aliquid implicat in se plura: quo tñ vñ suadet vñ aliud
 oppositū iudicare debemus illud fm illud qd est digni? al
 o. in. l. de rerum diu. s. si quis ex aliena. z de strabē. empt. l.
 emptio. z de edi. edic. l. iustissime. C. Item fm illud qd pro
 it non qd nocet. l. nō intelligitur. s. si quis palā. C. Itz qd fa
 rem valere nō quod facit rē perire. ff. de rebus di. l. quorum.
 Sed si ex cōcursu z cōpositiōe istorū. l. instrumentoz z testiu
 valet. s. pbatio z hoc actui pdest z dignior pbatio p instru
 mentum: ergo si videf dicēdum q talis pbatio interesse per te
 valet nō obstante statuto: z in hac parte residet z respōdet
 rarijs: vt i dicta disputatione quā refero in repe. c. canonum
 tuta. de consti. in materia interpretationis extensive. xij. q.
 in. quarto memb; p. principali: vbi tango questionem de statu
 q instrumenta mīdentur executioni sicut sentētie. C. Vtrū er
 si vigore instrumeti petatur interesse nō liquidi sed liquidan
 per testes merebitur executionē per statutu: dico ibi qd sic. et
 t. Bar. in. l. i. ff. de leg. ij. C. Itz dico ibi in statuto quo cauē
 in causis vertentibus super debitis ex instrumentis guarenti
 pcedatur sine figura iudici. C. Nam similiter pcedetur sup
 hypothecaria que p securitate debiti interuenit qd est verū fm
 al. si agatur hypothecaria ptra ipm debitorē: fecus si s; singu
 lem successorē. facit qd dixi. s. in quinto z vltimo notabili. tero
 arg. z vide Bald. in. l. j. cōia de leg. C. Vltimo quero cū mī
 ne nō habēte curatore vertitur questio coram iudice. als nō
 nisi forte ratione cōtractus vel rei de qua agitur: vtrū ipse
 sit sibi curator ad dictas litē: z videf q sic. quia postq in cā
 principali est iudex cōpetens. c. si. de foro cōpe. z c. romana. s. cō
 pēntes. eo. tit. s. eo. lib. ergo debet cēferi cōpetens in omni
 bz accessorijs sine quib; causa expediri nō posset. ar. l. ij. de iur
 om. in. z. c. patre. de offi. dele. C. Sic de accessorio iudex ec
 clesiasticus est iudex cōpetens qui nō esset pncipaliter. c. de pu
 rita. de dona. inter virū z vxor. z in. l. quot. C. de iudi. z in iudi
 cōlegato est expssum q in causa que vertitur corā eo pōt dare
 orem in ipa lite. in. c. si annus. de iudi. s. eo. li. facit familia
 de additi. s. in quinto notabili. In contrarium facit qz est iur
 cause nō persone: vnde cū nō habeat iurisdictionē: licz corāz
 fortiatu forū iuxta glo. naturalē in de. j. de foro cōpe. nō vi
 detur curator ad litē illaz dari posse. qd tenet Jnn. in. c. petitio.
 de procura. C. Nam vt dicit ista datio curatoris est mixti impe
 rii quod pty: quia nō potest delegari. de tuto. z cu. da. ab his. l.
 mandante. Item regula tenditur q qui potest dare tutores
 cod pty ex mixtura rubricarū. in. l. de cura. in prin. z ff. de tuto
 rus z cura. da. ab his. l. curatorem. z. C. qui da. tu. vel cura. po.
 Et hoc habuit imperator dum dicit quod debent peti a com
 petenti iudice quasi dicat non ab omni. in. l. j. C. vbi petā. tuto.
 de hoc per Ly. dominus ldr. q. lxx. refert opi. z distinguit
 a loquimur in curatore generali simpliciter cōstituto z debz
 t a suo iudice qui tractabat causas nō solū infra illā puincia
 si etiam que sunt extra illam ad similitudinez tutoris dati sim
 piter: vt no. de excu. tuto. l. ppter litem. Aut loquimur de cu
 ratore spiritali ad vnam litē tñ: tunc debet dari ab illo vbi cā
 ctatur dñ tñ sit casus talis cui competat de iure sicut consue
 uidi in prorogatione. C. de iur. om. in. l. j. pro hoc adducit. d.
 c. annuū. I. prin. vbi dñ dicit a suo epō loquitur de curatore da
 tū simpliciter ad lites vbi subdit debere dari a delegato loquē
 dū curatore spālī ad illā causam tñ: sic distinguit in tutore z cu
 ratore gñali. nā vlt datur simplr z tñ datur a iudice domicilij vel
 o. jinis. aut datur ad certa bona: et tunc ab illo iudice vbi sunt
 bona. z sic intelligit gl. in. l. nō solū. s. qui testamēto. de excu. tut.

z. C. eo. l. ij. z. d. s. licet. facit qd no. Ly. in. l. si prediū. C. de predi.
 mino. z circa hoc vide qd no. Jso in sum. de in lite dando tuto
 res. C. Non ob. fm ldr. l. si. s. sed z si quis. C. de admi. tut. vbi
 dicit q debet dari curator a cōpetenti iudice. nā intelligit de cu
 ratore generali non spālī ad causam que agitur corā iudice: z in
 hoc residet q spālīs curator ad litem pōt dari per iudicē coram
 quo lis vertitur. z sic in delegato pape qui pōt dare: vt in. d. c. si
 annuū. nihil erit spālē. C. Ego i. d. c. in. vij. nota. teneo strariū.
 z q sit spālē in delegato pape vel talem curatore ad litē dare pos
 sit. z ter. videf expssus in. d. s. sed si quis. vbi iudex corā quo lis
 vertitur nō dat ipse sed eius cura z diligēd est a iudice cōpetenti.
 C. Ita dicit ibi ter. ibi reddat rationē ne cōtingat litem que co
 ram eo vertitur retardari. nam si ipse dare possit cessaret dicta ra
 tio: qz ipse statim daret nō curaz impenderet vt daretur ab alio.
 C. Itz quid ad iudicē vnius cause tñ pertinet adhibere curam
 z pvisionē generalis curatoris. Nam hec necessitas incidit cer
 tis personis de quibus. C. qui pe. tu. l. j. z. l. cū a matribus. z etiā
 iudici qui cognoscit de certa cā ne per hoc suū iudiciū fundatur
 cū minore carente defensore sit delusorū. c. cū causam. de iudi. z
 l. ij. C. si aduer. rem iudi. z. l. cōtra pupillū. de re iud. Intelligo g
 d. s. sed si quis. in iudice cognoscente de aliqua spālitate in qua
 si immineret datio curatoris: in dando als nō sit cōpetens ad
 hiberet curā z pvisionē vt datur a iudice cōpetenti: z hec vult il
 le. s. p hoc no. Jnn. in. c. pastoralis. de p. uil. vbi iudex persone
 prestat autoritatē z alienationē rei extra suū territorij situate.
 facit qd no. Ly. in. d. l. j. C. vbi pe. tu. curator em datur ad supplē
 dum defectū persone illegitime: ergo debet dari ab eo cui perso
 na subest z sic intelligeret persona inhabilis a suo iudice. ar. l. q
 de tota. ff. de rei ven. z est meo iudicio bona ratio. nā in talē per
 sonā iudex cause nō habet potestātē aliquid disponēdi: sed in ex
 ercicio ipius cause z in bonis ibi sitis forte ratio cōtumacie. ar
 gu. c. romana. s. strabentes. de foro cōpet. s. eo. li. Nec occurrit
 pbabilis ratio: quia magis possit dare spālē ad litē q genera
 lem. Et ratio in strariū per se pty: quia pbibituz in genere vide
 tur pbibitum in specie sub genere cōpensa. ar. l. semp in genera
 libus. ff. eo. C. Serto quero. s. in omnibus questionib; z strar
 ijs. est plene discussum de principali z accessorio: sed quia que
 dam habētur perplexa. Ideo circa hoc psequor questionē quā
 dam motam inter alias multas circa cessionē fiendā de papatu
 suo per dñm papā tñ Gregorium apud Italicos germanicos
 anglicos vngaros z opulentes alias nationes ad quā dicebat se
 de iure nō teneri plurib; de causis. C. Et iter alias erat ista. naz
 in cōclauī pueniētes i vñz oēs dñi Cardinales de quoz nume
 ro ipse erat: astrinxerūt iuramentū z votozū q si vñ ex
 eis fuerit elect' in papā cederet papatui s; qñ dñs Benedict' tñ
 apud gallicos z hispanos ceteras alias natiōes cederet vel de
 cederet. Similiter ecōuerso Benedict' tñ papa iurauit cedere
 si z quādo Gregorius cederet vel decederet fm formam aſt hu
 iusmodi asserēbat dñs Gregorius interpellatōes z requisitō
 nes principū z duozū Cardinaliū nō potuisse in mora cōstitui
 per cōsequēs non teneri ad cessionē nisi prius cederet Benedi
 ctus similiter ecōuerso dñs Benedictus dicebat se nō teneri nē
 si prius cederet Gregorius. super quo dubio ad cōsultationē re
 uerendissimi pñs z dñi dñi Jordani de vñnis tituli sancti mar
 tini in montibus pſbyteri Cardinalis plene scripti cuz ipis do
 minis z. Cardinalis vtriusq; collegij separatus ab eis assiste
 ret: l; minus in agendis in lugubriā z in ipis z posui in stractu
 scismatis. qd. ix. Et tibi primo arguo q vigore dicte pmissionis
 tñc demū fuerit ad cedendum obligat' cū primo cesserit Bene
 dictus z ante nō potuerit interpellari nec in mora cōstitui vel si
 bi negligentia imputari: quia dicta obligatio fuit cōditionalis
 ante cuius euentū recte nō petitur cum nihil interim debeat. l. q
 heredi. s. si. de cōd. inde. z. l. grege. s. si sub cōditione. de pig. z. l.
 cedere diem. de ver. fig. C. Si ergo interim nulla petitio per cō
 sequens nulla mora vel culpa. l. si pupillus. de verb. fig. facit. c. j.
 de plus plē. So. probat hoc natura obligatiōis perplexe indu
 cta a creditore. nā perplexitas talis reddit dispositionē nullam
 quia est quid impute creditori: qz in perplexitate se posuit. l. ti
 tus. de cōd. inde. C. Sed dicit cardinales sicut inuicē stipulā
 do a futuro pōtifice q renūciabit si z qñ induxerūt istā perplexi
 tatē: ergo sibi nō dño Gregorio deberet imputari ad culpā si nō
 cedit ante q dñs Benedictus facit. l. quicqd astringēde. de x. b.
 oblig. C. Tertio q dicta obligatio sit cōcepta reddi etiā nulla
 collata in arbitriū cedere debentiū sed lex psumit debitoz nullā
 vel cedere psumit etiā hoies de facili dissentire. ff. de eo qd certo
 lo. l. iij. z. l. finus. s. pncipalr. de arbi. z hac rōne dicit q nulla
 pmissio pōt cōsistere q ex volūtate pmittentis statū capit. l. sub
 hac. de ac. z ob. z. l. a titio. s. si. de x. ob. C. Quarto pbat nullita
 tē nature rei in obligatiōe inducte. nā summa apostolat' digni

Petrus de anchorano

tas non videtur recipere diē vel cōditionē maxime resolutiuam summi pōtificatus: sicut nec hereditas tpalis pōt dari ad tempus vel definere ex tpe. l. hereditas ad diē. l. de here. insti. r. quod no. in. c. si gratiose. de rescrip. eo. li. zidē in hereditate spūali. j. q. iij. q. pio. viij. qd. ij. dilectissimi. **¶** Quinto reddidit dicta obligatio nulla siue inutilis: qz nō est dare iudicem qui de ea possit cognoscere. **¶** Nam postq̄ quis est assumptus in papā oēs iudicat r. ipe a nemine. hic dicitur nemo iudicat primā sedēz nemo si bi pōt dicere cur ita facis. ix. q. iij. cūcta per mundū. c. aliorū. z. c. nemo. nec potest dici q̄ subit cōsilio generali vt ab eo possit cōdemnari ad cessionē: quia nō subest pōlio nisi in heresi. c. si papa xl. dist. **¶** Item nec videt q̄ electores eorūz dñō futuro possint opponere onera ppter que grauaf ei? libera ptās. viij. q. iij. **¶** Ar talidus. z. no. in. c. significasti. de ele. z. l. j. §. que honozāde. quartū re. act. nō da. zc. **¶** In cōtrariū r. q̄ predictus nō obstantib? obligatus fuerit ex predicta pmissione potuerit idē dñs Gregorius in mora cōstitui r. ad cessionē compelli alijs rationibus de monstratur. **¶** De primo ex tenore supradicte ordinationis facte in cōclau ex qua ptz multipliciter q̄ nō fuit sic ruditer r. stricte cōcepta dicta ordinatio q̄ summo pontifici qui fuit Gregorius fuit reseruata potestas cedēdi: vel ad illā solam viam cessionis restrictus: sed ad illā r. oēm aliā magis celerē r. cardinalibus acceptā ex qua subsequetur in ecclia xpianoz vnio: r. quia in. d. ix. q. diligenti? pondera singula verba p que dñs Gregorius omni nino cedere tenebatur: r. multa fecit que nō debuit: vt ibidem in questionib? illis psequor: ideo illis nō repetitis solū hoc discutiendū est: vtrū alijs omnib? que est obligat circūscriptos dicta obligatio sic ppleri: vt p̄dicte dicta potuerit dici nullaz r. sic non potuit in mora p̄stitui vlt culpa imputari: r. argumēta facta superius clare pbant q̄ nō. Sed qd̄ de iure dici debeat oppositū sic pbatur zc. **¶** Constat de iure cōi: q̄ cū status vniuersalis ecclie sic periclitat: papa debet se opponere tanq̄ munus p domo dñi r. impedere oēs suos cognatos. c. memor. xxiij. q. j. z. xliij. dist. sit rector. p hoc no. Jo. an. post Jnn. r. post. in. c. nisi cū pridem. §. p gratia. de renū. vbi dicit p̄latū in vitā cogi ad cedendū vbi imminet periculū destructionis ecclie: vel magnū periculum in spūalibus r. tpalibus: vt sic publica vtilitas p̄ferat priuate. viij. q. j. scias. de regu. licet nec quisq̄ dicat p̄dictas auctoritates habere locū in p̄latis inferiorib? nō in papa. nā in eo multo fortius ppter maius periculū r. lesionē vniuersalis ecclie. c. vbi periculū. de elec. §. eo. lib. z. xxiij. dist. in nomine dñi. r. maxime hoc valet in casu nostro in quo a tpe scissure ecclie circa annos fere tri ginta duob? pbabiliter ē dubitātū: vtrū Benedictus vel Gregorius esset papa: r. similiter de eorū p̄decessoribus scisma retinentibus sanctā sedē apostolicā. **¶** In dicto ergo pbabili dubiū videtur posse per sacri cōcilij generale: vtrūq̄ ad cessionē compelli vel ambos deici r. deponi. lxxix. dist. si duo p̄tra p̄bas. r. plene scripti in tract. scismatis: in mēbro decisionē coacta r. in questionibus sup hoc editis. q. iij. vbi de hoc qd̄ cogi debeāt iure plures rationes. **¶** Adduco etiā auctoritates sanctorū p̄ci pue beati Augustini in li. gestorū pro pace xpī inquit. debet autem nō esse questores quid dubitām? redemptori sacrificium illud humilitatis offerre: nōne deus de celo in humana mēbra descendit vt membra eius essemus et nos ne membra eius crudeli diuisione laniemur de cathedris descendere formidām? **¶** Ep̄os aut ppter xpianos populos ordinauit: ergo qd̄ xpianis populis ad pacē p̄dest hoc de ep̄atu nostro facim? r. idem in epistola ad castorium longe inquit. gloriofius est ab ep̄atu saratinā propter euitāda ecclie pericula deposuisse q̄ per regenda gubernaacula suscepisse ibi. li. ij. p̄tra vltorū nec ep̄i ppter nos sum? sed ppter eos quibus verbū p̄dicationis r. sacri dñicū misterium atq̄ vt eorū sine scandalose necessariis esse debemus: quia nō ppter nos: sed ppter alios sumus: et post pauca subdit qua fronte in futuro seculo pmissum a xpo sperabim? honozē si xpia nā in hoc seculo noster honoz impedit vnitatē. **¶** Istis auctoritatibus r. alijs rationibus in. d. iij. q. Concludo ambos ad cessionē teneri quo p vero p̄supposito sequit q̄ ambo videlicet Gregorius r. Benedictus obligauerūt se votis r. iuramētis. ad idē qd̄ de iure tenebātur. in tāto igitur r. euident bono nō debuit vn? aliuz expectare sed puenirez perplexitatē si qua videbat in eorū obligatiōe dissoluere. nam in his que debētur inferioribus ecclies cōtrahi in ea re ipsa sicut in minorib? l. iniuriarū. C. in qui. cau. in inte. resti. nō est neces. multo ergo magis in obligatiōe p̄tra cta cū deo r. cū tota sua ecclia militante sup ip̄oz spontanea cessionē. in aut. multo magis. C. de sa. san. ec. Sol. pbatur q̄ dicta obligatio dicti dñi Gregorius q̄ videat cōditionalis. l. si r. qñ. Benedict? cesserit ego cedā. tñ dicta obligatio debeat dici pura: qz deductū fuit in exp̄sum ad id qd̄ erat iure vinculis alligatū: vt p̄xi. dictū est: nō ergo illa verba si r. qñ. zc. faciūt cōditionē sed monitionē. l. muto. §. si sub p̄ditiōe. de tute. r. not. in cle. iudi

ces. de offi. deleg. r. Jnn. in. c. p̄udentiā. de offi. dele. r. per hō tollitur p̄trariū q̄ ante purificatā cōditionē nihil est in obligatiōe: nec peti pōt vel in mora cōstitui. **¶** Nam illa nō est cōditio sed monitio: siue excitatio eius qd̄ de iure facere tenebat: r. sic nō pducunt nouū effectū. ar. c. l. z. c. fi. de offi. ord. **¶** Tertia pbat q̄ intentio euz eligentiūz ip̄ius Gregorius electi p̄ponenda est verbis: verba em debēt deferre intentioni nō intentio verbis. c. intelligētia. de ver. sign. z. j. q. j. marchid r. basilides. **¶** Si intentio p̄dictorū dñoz Cardinaliū eligentiū fuit omīssa viam scitit dñi Gregorius r. Benedicti cōtendentū de papatu eliget tanq̄ magis celerē viā spontaneē cessionis. illa em viā instituit sa fuit eis p̄lixior r. in iure multa dubia r. in facto varia: r. cui? cognitio pertinebat ad p̄clū gñale qd̄ nō de facili cōgregat. ar. ij. ff. de ori. iur. de cui? difficultate: vie institit dixi in tractatu scismate. Sed si illa vba si dñs Benedictus cesserit ego cedā ecōuerso si Gregorius cesserit ego cedā faceret ex parte vtriusq̄ cōditionē nullus ex eis posset cogivq̄ ad mortē. l. ita stipula. de ver. ob. r. sic dicta viā cessionis electa vt faciliōz r. breuiōz fisset satis p̄lixior: qz via institit per aggregationē sacri cōcilij cōtra eorū intentionē que ex multis verbis colligit in dicta eorū ordinatione positus. r. in. d. iij. q. subtil? p̄dērat. nulla aut cōpositio sic debet intelligi vt producat effectū dñi ei? qd̄ intē nec inducta ad celeritatē debēt reduci ad p̄lixitatē. ad hō scire oportet. ver. sed si maxime. de excu. tu. l. p̄tra legē. ff. de leu. z. c. certū. j. c. z. l. legatū inutiliter. ff. de leg. j. debēt ergo dicta vba perplexa sic intelligi si r. qñ Benedictus decesserit zc. i. cōde re debuerit: sed vt dixi circūscripta dicta ordinatione obligati erāt ambo de iure ad cessionē. r. dñs Benedictus fuit in mora cū ip̄e Gregorius vltro nō cedere vnus. ergo delictū siue mora aliū nō excusat. l. ij. de adul. nec relatione criminis sed igno rātia reus purgat. l. is qui reus. de pub. iudi. **¶** Quarto p̄ parte videt casus r. certus in simili. ff. de ver. ob. l. titius. vbi obligatus sub cōditionē que habet in se perplexitatē si pōt euz bitōz dissoluere r. nō dissoluit habet illa perplexitas pro solua r. remanet obligatio tanq̄ pura: si ita est in questione nostrā ambo isti dñi Gregorius r. Benedict? obligauerūt se cū dicti p̄p̄tate quā potuerūt dissoluere r. dolose neglexerunt r. tñ cōtē dānati a sacro cōcilio generali negligūt. ergo remanēt obligati pure cōcessionē: vt sic vt illa. l. si titius. dicit in personā vnus bitōz habet locū in personis duorū cū in tertij p̄iudiciū. dei r. sue vniuersalis ecclie militantis quib? votoz iuramentorum se vinculis astrinxerūt dicti perplexitatē dissoluere tāto tempore neglexerūt. facit. l. singularia. si certum pe. **¶** Omnis em mundi reges principes r. cōitates insignes per eorū spās nūcios interpellauerūt eos sup dicta mutua cessionē in electione loci vbi debet fieri cēssio p̄dicta longū tempus cōsumperūt difficultates varias ingesserunt ex quibus mutationib? vici eis p̄oculduo dolus mora r. negligētia debere imputari. ex cōsequens postea cōtra eos recte r. sancte generale conciliū congregatū p̄f. ad amboz depositionē r. electionē p̄cessit. pro qd̄ idē multa cū sua materia. C. de cōtrahē. r. cōmit. stip. r. latr. xi in. d. iij. q. **¶** Item infinitis iuribus habetur q̄ cōditiōes a bentur pro impletis r. remanet dispositio pura cū stat per illū qui implere tenet r. negligit. l. iur. civili. de cōdi. z. demō. ecclie. in executione. §. si. de ver. obli. r. per ista sit respōsum p̄trariū ista fuit dispositio cōditionalis ante cuius aduentū agi cōm eos nō potuerit nec cōpelli. nam immo agi potuit r. cogi per cū cōcilium vt p̄dictum est. **¶** Non. ob. quartū r. quintū argumētū. quia locū habet in vnico r. indubitato summo pōtifice in eius p̄mōtione pactio de cedēdo vel alia nō videtur posse appari: nec post assumptionē ab aliquo iudicari: r. in tali loquūtur ra in dictis argumētis adducta. Sed cū duo cōtēdūt d̄ papam r. ppter dictā dubitationē durauit scissura in ecclia iā. xx. ann? videt p̄culduo dictā ordinationē sup cessionē p̄dicta p̄tas et sanctā r. rationabilē. nā sicut est in multis similibus q̄ ppter pbabile dubiū possunt quedā deduci in cōuentionē que asp̄o p̄ 2. bentur. l. j. que sen. sine ap. rescin. l. j. C. de pa. po. cū si. **¶** Tercia clericis faciētes scisma possunt cōprimi vt desistat per p̄cipēs seculares. xxiij. q. v. principes. r. dixi plene in tractatu scismatis in mēbro coacte cessionis si possunt ad hoc cōpelli multo honestius sup hoc vt scisma tollat r. transigere r. pacisci. arg. l. j. post operis. de ope. no. nū. **¶** Confirmo hoc alibi alijs rationibus quas hic nō repetō. Sed p̄cludo q̄ dicta perplexitas nō obstat quominus debuerint cedere r. cōpelli ad hoc per sacri cōcilij gñale r. cōtumaciter recusantes eici et deponi. put mer p̄ factū fuit: vide in simili de questione de ista perplexitate: vt frustra. j. e. in mercu. per Jo. and. vbi etiā refert aliquas questiones de hoc. **¶** Septimo quero circa istā materia: de perplexis de. q. disputata p̄ Ja. bu. sup statuto quo cauē q̄ bānitus nō diatur

iatur nec agendo nec defendendo bannitus agit. **B**annitus est qui excommunicatus est. **Q**ueritur quid iuris. **N**az. vñ nō audis alterū audis: quicquid facis in statutū incidere ideris. bar. dicit q. termini qōnis nō pcedūt in reo necessario nō videt posse p. statutū tolli defensionē que de iure naturali. e. pastoralis. de re iur. nā etiā pacto tolli nō pōt. l. pactū inter redē. de pac. Sed tu dic post bal. q. quedā est defensio in qua iustus nō pōt. sed simplr negat: ista nō pōt auferre. l. q. eufare. C. de edē. **Q**uedam est defensio in qua aliqd ponit tūc aut descendit a iure naturali vel gentiū: debet admitti. l. m. ff. de iusti. z iur. Aut habet oriū de iure ciuili vt exceptio p. iptionis rei iudicate: tūc sup tali exceptione obstante statu nō debet audiri bannit: q. ciuili rō. z. insti. de iure natu. gē. iui. s. sed naturalia. Aut nō est mera defensio s. impugnatio: ista pōt tolli p. statutū. l. qm alexādri. C. de adul. z de act. l. ser. s. z hinc est q. beneficiū cessionis: q. illud tendit ad defensionē de tu. z vidi. l. j. s. nūc tractemus. cū ergo exceptio rei iudicacō sit de iure ciuili pōt per statutū tolli: z sic pcedūt termini que pōnt in qua sermo arguit q. actori obstat bannum: tanq. in ba: q. prius de eius psona querendū est. l. quidā deferūt. de iur. iudicil. **S**cdo videt sibi deficere actio vel saltē officiū m. stratus tanq. cōtumaci z rebellī epi iudici ppter bannū. l. sed per ptozē. s. sed cū ex edicto. qui. cau. ma. nō em debet iudex mitti ex cōtactum vel hereticū corā se audire: sed ex officio re lere. l. quos pphibet. de postula. z. c. pia. in fi. de excep. s. eo. li. z. c. **E**x istis inferitur q. reus l. bannit debet vincere non eo qd fuerit auditus. sed ex eo qd actor erat funditus in banni nec cū eo poterat iudiciū initiari vel fundari. l. vniuersis. C. de iur. iudicil. **I**n p. stratiū q. reus nō possit excipere de banno p. batur sic duplex est cōpositio. **Q**uedam ex mutua cōpensa: tunc debitor: z in ista fundatur exceptio nō replicatio. nā cōpensationis exceptio vnius debiti nō tollitur per replicationē alius debiti. **Q**uedā est cōpensatio ex mutua relatione in pstantiū vel delictorū: z de ista pōt excipi z replicari. l. cū mu. ff. sol. matri. **C**um ergo reus bannū alleget z illud primo producat in iudiciū debet haberi p. actore igitur repellendus. **S**cdo sic bannitus per statutū simpliciter pphibet excipere qd debet audiri: iste modus excipiendi nō videt ei cōpetere vt in totū quos statutū pphibet pphibiti intelligant a qualibet specie defensionis. ar. de. l. quos pphibet. z. C. de transac. l. si caus. cognita. **T**ertio sic iudex litigationē tūc supplet. l. propter q. n. s. si autē. de iur. sed nō debet supplere in fauorē persone cui tūc modicū denegat exceptionē. facit qd not. in. l. vbi pactū. **Q**ue transac. quid dicendum. **J**a. bu. tenuit q. ista exceptio bannit per replicationē banni: z sic auditur actor z nō reus. **N**ob. q. exceptio banni inest ipso iure z reddit actorē a princio inhabiles z sic petitio eius nulla. nam aliud est obstat ecce pōt. aliud per reū conuenit opponi non posse. l. loci corp. s. c. etit. si ser. ven. **I**nter dū enim innuit actor solū: z hoc quia nō pter legitimiū oppositozē. l. qui habet. s. si. de manumif. testō. z excep. tūc ecclesiastice. **N**on ob. q. actor careat actione cōfide: nā em subtiliter q. actio est ius non factū. **U**nde licet illud qd acti actor agere pphibetur. tamē prout est ius nō pōt excipi. **S**imiliter dicim q. aliud est quēz hab. exercitio remoueri aliud rōueri a iure. l. si ex pluribus. de aut. tuto. **S**icut in ex cōtato cōmus q. ius cōpetit sed nō exercitū iuris: vnde eo absoluto pōt agere ex cōtactibz z delictis etiam tempore ex cōtato: n. in ius z perpetratis. c. veritatis. de dolo z contu. **I**n que ne ergo nostra actor habet fundamentū sup actione: sed re? **N**um habet fundamentū sup exceptione quā opponit: quia si nō competit nec respectu iuris nec respectu exercitij. **S**ecus e. si reus opponeret aliā exceptionē ad elisionē iur. agentis. **T**ūc em cōtra replicationē banni ptra cū oppositi per actorē cōperet ei replicatio actor est simplr bannitus. nā duplicatio est e. idem nature cuius est exceptio: vt no. C. de excep. l. si pactū. **S**cus dicit bal. si statutū in causis banno: aufert iurisdictionē i. i. i. quia tūc exceptio banni nō posset excludi per replicatio nā banni. nā prius de iurisdictione cōstare debet de iniust. test. l. quis filio. s. quid si quis. de leg. j. in fi. de seque. pos. **U**lti m. cōtra decisionē **J**a. bu. opponit ita banna pcesserūt ex diuer. causis z inter diuersas personas: ergo nō cōpensatur dolus tūc cū dolo sei. l. j. s. si reus. in fi. ff. de eo per quē fa. est. **S**ol. ibi cōmpensatione criminū hic de cōpensatione inhabilitū fm euz cōius diffuse dictis ista collegi que ipse ponit in. d. l. cum mu. li. fo. ma. iuris petitio vbi sequēter refert aliā questionē. **I**ud. bar. d. bu. de statuto quo cauetur q. de quolibet cōtractu sol. utur gabella. j. x. dies als cōtractus sit ipso iure null. **Q**uo dū endidi rem z tradidi habita fide de p. cio neuter nostruz sol. ut gabellam: z ideo repetit rem: quia dico te nō soluiste gabel.

laz tu excipis: quia nec ego solui queri quid iuris. **E**x istis ter minis oriūtur tres qōnes. prima de essentia actus vtrū sit null. scdā vtrū possit res vēdicari. tertia si nō pōt res vēdicari an pos sit dici cōtractus nullus z agi cōditioe sine causa neutro soluē te gabellaz. **Q**uo ad primū q. actus a principio nō sit nullus p. t. quia omnia sua habet essentialia rē precii z cōsensum z red ditionē rei. inst. de rerū diui. s. vendite. **C**oncurrētibz omnibz causis ad essentia cōtractus a principio debet pcurrere z effect. scz trāslati dñij maxime q. sic voluerūt p. trahētes qui possunt ex cedere suis actibz fines legū z statutoz. l. j. s. si uenerit. de po. si. z. l. pactū inter heredē. z. l. nō impossibile. de pac. p. terea statu tum annullat p. tractū nō a principio: sed ex postfacto si gabella nō soluit infra decē dies interim q. cōtract. debet pducere oēm eius effectuz: p. t. in posthumo in. l. posthumus. s. si quis his. de lib. z posthu. **I**nterim em videt cōtractus valid. ante decē dies vnde dñium quēstū dicto medio tpe de p. sensu p. trahentiū nō vi detur posse z velle extingui p. statutū ppter gabellā postea non solutā. nā si ius positū nō pōt inducere naturalē obligationē vt p. t. in cyrographo ante biennij: multominus tollere. l. iulia. de cōdi. inde. **I**n cōtrariū q. nō soluta gabella p. tractus debeat cēseri ab ipso principio nullus z interim infra decem dies sit in suspenso ad macel. de le. j. s. si pendeat. l. pecunia. si cer. pe. naz. ex p. ressa p. dicio z tacita suspēdit. l. itē q. ff. de pac. bald. distinguit: quia aut querim. de valore cōmutabili aut incōmutabili. primo casu valet interim z parit obligationē. **S**i nō de incōmutabiliz nō valet incōmutabiliter: q. pōt ipso iure resolui. vñ quia in casu nostro in penā nō soluētis gabellā venit ipso iure rescindendus post oēm suā perfectionē qd est magis dicere solutio q. supēzio vel impeditio pfectionis. z vide in simili de hoc in. l. j. de in diez adiec. z. c. illo vos. de pig. facit qd no. bart. in. l. cū es. de fideiul. **D**e scdo dubio an possit res vendicari vel agi p. dictione sine causa z tenet q. licet p. tractus p. statutū reddi nullus ex postfa cto dñium semel trāslatū nō resoluit: quia statutū non annullat dñium sed p. tractū vnde licz sit extincta causa acquisitionis dñij nō per hoc dñium tollit. **C**oncludo q. q. agē p. dictione sine cau sa ad possessionē. l. indebiti. s. si nūm. de cōdi. inde. **I**n tertio dubio vtrū poterit res vendicari vel precii cōditi neutro soluē te gabellā: ita q. excipiens de gabella nō soluta possit repelli ex eo qd nec etiā ipse soluit. **B**ald. arguit pro z p. tra. satis obscure. taudē d. distinguit q. aut volo expugnare talē p. tractum z possum aut volo agere ex eo z nō possum. istud aut expugnare intelligo vel per modū exceptionis si ex tali p. tractu cōtra me agatur vel per modū principalis petitiois repetēdo rem traditā nullo pro pter precii forte mihi nōdum solutū z videt q. possit ad h. agere **I**am annullato p. ctu z tūc reducta ad non causam improbo pos fessor. l. venditor retinet rē z precii: nec debet iudex istud pati. l. illicitas. de offi. p. p. pro hoc. l. fi. C. de liti. vt in pari dolo rei ven. dica. cōceditur. l. siue emp. s. itē si emptor. z. l. si domini. s. fin. de p. hen. emp. **I**am cū ibi dicat p. tractū nō valere: ergo pōt hoc in iudicio allegari. als frustra lex redderet actū nullū si nō posset h. deduci in iudiciū. l. j. s. post originē. ff. de ori. iur. agatur q. cōdi ctione sine cau. vt. d. s. nūm. **S**i vero volo expugnare p. tractū tā q. nullū per modū exceptionis: vtrū possit cōtra me replicari de turpitudine pari qd similiter ego nō solutū videt q. exceptio nō solute gabelle tollatur replicatione simili z sic reus in p. dicta ex ceptione succūbit sicut bannitus excipiens de banno sui accusato ris: vt dixi. s. p. r. q. **C**ontrariū tenet ipse post Bartho. de bur. qui ita tenuit disputādovidelz q. exceptio nō solute gabelle ad mittat z replicatio repellatur rō quia actor caret fundit. actio ne qui nititur ex p. tractu nullo: vnde eius replicatio non dat ro bur actioni que nō competit. no. in. l. vbi pactū. C. de transac. nā replicatio que nō inuat actionē ē impertinēs: z ideo non admit tenda. z in Spe. de excep. s. si. ver. pe. **E**t in hoc residet in repeti tione. d. l. si mulier. fo. ma. **O**ctauo ad idē quero de. q. dispu tata per **J**a. bu. super statuto quo cauetur q. per cōcilium muta tis nihil possit firmari nisi per capitaneū. primo proponit in co Alio statuto cauetur q. si per capitaneū proponatur de homici dia aliquod cancellādo de bāno ipso iure desinat esse capitaneus **C**ontingit q. capitaneus p. posuit z cōcilium firmavit de cācel lando aliquem bannitū. **Q**ueritur an ipa eadem reformatio ne in cuius p. positione deliquit qui prius erat capitaneus vitie tur. z primo arguit ad partē affirmatiuā ratione principij quod certū est in actu propositionis erat capitaneus: vnde licet dede rit eo actu durante hoc non debet attendi. Sufficit enim habere administrationē officij tempore quo actū incohauit licz habe re desinat tempore quo cōsummauit. l. pompo. de nego. gest. z p. socio. l. si id quod. s. si filius. **I**tem sufficit q. si incohauit vti liter licet terminauit inutiliter tota causa iudicatur vtilis ratio ne principij vtilis. l. sed z an vltro. de neg. gest. z de p. trario iudi. tute. l. j. s. sufficit rursus incohata vno tempore cōsummata alio

Petrus de anchorano

habent tractu retro ad suum principium: et ut ex tunc sumunt effectum. l. si potior. z. l. qui balneum. qui po. in pig. ha. ¶ Preterea cum duo concurrunt circa eandem rem que de ipsa diversimode habet iudicium: si id quod potenter operatur. l. querit. de sta. ho. z. l. quicquid. §. cum in partes. de acqui. re. do. Sed in qualibet re potissima pars est principium. l. i. ff. de ori. iur. hic dicitur quod a primordio rei formatur posterior effectus. l. j. de impo. lucra. descript. et in aut. quod oportet episcopo. in princ. ¶ Secundo arguit coniungendo penam et delictum. nam oportet delictum precedere penam. l. fancimus. C. de penis. §. ante propositionem perfectam non dicitur de iussu: et per consequens ante non potest intelligi prius officio capitanei: et ideo valuit reformatio tanquam facta capitulo pponente a propositione enim tanquam a capitaneo incohabita ceteri actus sequentes habent dependentiam et trahuntur ad ipsam. l. iij. §. seyo. de minore. facit. l. tutor. post prim. arbi. tu. ¶ Alterius arguit de concursu duorum actuum contrariorum in eodem puncto: ut est hic in quo concurrunt ex propositione capitanei priuatio et reformationis validitas vel irritatio quo casu cum in puncto sic duo concurrunt debemus sumere illud quod facit actum invalidum. et sic fauorem non odium. l. si fuerit. §. si. de re. du. z. l. post mortem. §. si. ff. de le. j. et sic in casu nostro potest supponere propositionem factam a capitaneo quod ab eorum capitaneatu priuato. ¶ In contrarium arguit quod ex principio propositionis definit esse capitaneus: quia pena legis delictum puniens refertur ad reus non consummatum dicitur si pponatur. C. de ser. fugi. l. iij. z. l. si quis id quod. ver. si dicitur de iur. om. iudi. ¶ Item incohabita non dicitur consummata vitia: si supponit inhabilitas in persona illi actum gerente vel in re de qua disponit. l. furiosum. C. de testa. z. l. pluribus. §. si placeat. de ver. ob. quolibet est dispositio siue lex sumit statum ex forma aut ex consummatione sumit. l. si is qui. §. quod dicitur. l. falci. hinc dicitur quod forma est que dat esse rei. l. iulianus. §. si quod. ad exhi. sed hic in fine saltem propositionis et ante consummationem per conciliandum desinit esse capitaneus: ergo reformatio non potest perfici: sed vitia veniens ad casum a quo non posset capere principium. c. placet. de conuer. coniuga. quando enim in aliquo actu expectatur effectus ante consummationem insurgere nec cepisse potest effectus. de acqui. re. do. l. naturale. §. illud. preterea si ex prioritate vel ex posterioritate dispositio debet effectum producere ex deorsum deficit dispositio. de dona. inter viri et vxor. l. cum hic status. §. si a nullo. Sed hic concurrunt priuatio et propositio eodem contextu siue instanti: ergo reformatio sequi non debet ex propositione facta a capitaneo iam priuato et ad hoc adducit argumentum de puncto et momento in concursu duorum ex quorum altero non debet dispositio esse valida: nam propter alterius concursum vitia tota. l. si fuit. §. si. de re. du. ¶ Item ex eodem facto non debet insurgere premium pena nec manere duo contraria in eodem subiecto. l. siue heredes. de neg. gest. z. insti. de his qui sunt sui vel alie. iur. in prin. Sed hic ex eodem actu. l. propositionis insurgeret pena priuationis et simul reformationis: et sic duo contraria orientur ex eadem propositione. Item propositio facta fuit statuto prohibere. ergo non debet ex ea oriri effectus validus. l. reformatio efficitur. ar. l. non dubium. C. de legi. Immo in ista mixtura inseparabili utilis ab inutili debet totum vitium iuxta no. in regulavtile. j. eo. z. in hac parte residet. Et respondet ad contraria et presertim ad iura que loquuntur de duobus concurrentibus quorum unum impedit alterum fauere actui put ibi per ad finem: et de isto concursu etiam tangit Bal. in l. a recusa. de sen. ho. z. Jo. an. disputavit. q. iiij. Eps titium legentem appellationem quam ab eo interponebat excoicauit. Item excoicauit lucium qui eo preferente suam appellauit: inquit in isto concursu preualet appellatio: ut si fingatur excoicatus postea vel fingatur excoicatus prius et postea appellatum. Nam primo casu excommunicatio erit nulla. scilicet cum fingitur appellationem precessisse. ¶ In secundo casu. si fingatur secuta fuisse excoicatio trahat secum suum effectum. c. pastoralis. de appel. z. de offi. deleg. cum contingat. et concludit quod ligatus est titius quem incohabitare preuenit eps in pronuntiatione et lucius ligatus non est qui episcopum incohabitantem excoicare preuenit in appellatione. adducit. c. si duo. de pcura. §. e. lib. per quod patet quod non ponderatis preambulis ille dicitur occupasse vel preuenisse qui prius est contestatus litis sic imposita non sunt potestanda preambula vel exordia appellationis vel pronuntiationis sed ipsum verbum appello vel pronuntio super quo fundatur substantia et effectus appellationis vel sententie. et ita no. in c. cum sint iura. j. eo. in mercu. Et aduertendum quia supradicte questiones non possunt proprie dici questiones puncti: quia sunt actus diversifz non concurreres totaliter in eodem puncto. sed proprie possunt dici questiones de puncto quas ponit Inno. in c. pre. requisisti. de appel. p. Jo. an. in nouella. ubi concludit post Inno. si iudex te excoicat si appellas utrum si appellas fingatur appellatio precedere excoicationem vel e converso excommunicatio appellationes: ut. §. dixi. ¶ Primo casu excommunicatio esset nulla quam precessit appel-

latio. ¶ Secundo casu est excoicatio efficax. si appellatio fingatur fingitur. Inno. primo dicit quod scito se parat ad appellandum est excommunicatus. Unde non tenet appellatio. Sostituitur utrum eps dixerit si appellas et sit vera opinio: an si appellaueris et sit vera proxima que distinctio non placet. Inno. summa de sententia. et re iudica. §. qualis. sub. §. pura. per totum. mat in d. c. preterea etiam questione. Si iudex excommunicatus si elegeris talem utrum appellatio precedens impediatur excommunicationem et reddet validam electionem. Ad hoc dico quod ex verbis Inno. non sum clarus. dicit enim ponderandam intentionem iudicis preferentis excommunicationem: ut dictum est. Si talis est quod voluit ut eligens post electionem statim sit excommunicatus tunc appellatio precedens impedit excommunicationem: et tenet electio. Sed si voluerit eligentes simul cum electione faciat de facto excommunicatus esse tunc non tenet electio et tenet excoicatio. Et idem dicit si dubitetur de intentione preferentis sit in prolatione verborum sit excommunicatus nec valeat electio et ideo intelligitur excommunicatio precedere electionem. Inno. cuius dictum credo verum si appellatio non precessit electionis. Sed si precessisset magis debet attendi appellatio et nullitatem excommunicationis quam iudicis intentio sicut credo intelligo: ut reddatur notabile istud dictum Inno. cum circumspecta appellatio de qua eligi postquam iudex excoicauit si eligi volueris ut tunc excommunicatio censetur precessisse actum electionis in illo instanti quo se parat ad eligendum. ideo electio sit in illis tanquam facta ab excoicato et sic habet locum ratio penam bilior. et ut sic ista pene ratio inducat istam nullitatem electionis tanquam eligens fuerit excommunicatione preuentus. Sed de his fm hoc videtur ista excommunicatio prolata siue causa que delictum nondum venit scilicet electio postquam ante ipsam te finis esse excommunicatus contra. c. sacro. de sen. excom. Sol. dicit in no. quod simul in prolatione verborum incurrit excommunicationem sed excoicatio propter sui velocitatem fingitur precedere in ordine intellectus propter preferentis intentiones que sunt ut electio non valeret. arg. de his que pro non scrip. ba. l. i. ¶ Item si iusta causa scilicet inobedientia qua prestat cum se parat agere actus a superiore prohibitus. Sed opponas si non tenet electio tu dicis. ergo iste conatus inutilis eligendi non debet produci iuris effectum. l. excoicationis. l. i. §. si mai. ita in. ali. Sol. alid in penis spiritualibus in quibus sufficit voluntas mala et inobedientia et aliud in conventionalibus. Ille enim scilicet spiritus sunt medicina et obedientia. ideo amplectende. alie scilicet conuentionales sunt odiosae: ideo restringende. c. odia. super eodes. Et non necessario sit fugiendum quod excoicatio precessit electionem: batur quia si fingamus secutam fuisse videtur lata pro culpa delicto iam commissio: puta excoico te quia elegisti enim expellit licet per delicto iam commissio non esset ferenda excoicatio sine non monitione. de sententia. excom. satis ergo non debemus hoc fingere quod de iure non potest expresse contingere. l. qui ad certum. loca. Et cum istis dictis Inno. huic repetitioni finem imponat que de istis et aliis mbris. §. in prin. premissis prosequar in a regulis suffragante gratia domini nostri Jesu christi cui honor et gloria per infinita secula seculorum. Amen.

In primis.

¶ Ponit casum diversis declarat unde originem habuit possessio et quid sit possessio et quem effectum habeat.

- ij. An in rebus profanis apud iudeos et paganos et infideles sit iusta possessio et cum ea pcedat prescriptio.
- iiij. Quod agere interdictum unde vi non sufficit probare se et cum de possessione nisi probet se rem illam de qua eicitur possidere.
- iiij. Occupans non incipit prescribere donec absens non sit civilis animo et quod quanto tempore dum est absens sic dicat non possidere vel perdere.
- v. An qui habent dominum voluntatem in detinendo si possunt utrum agere possint.
- vi. An hereticus qui spiritualia non prescribit res proprias prescribere possit.
- vii. An fideus bona alterius que possidet hereticus prescribat etus ministerio.
- viii. Opponit contra illam regulam quod pcedat prescriptio facti possessione.
- ix. Opponit extra glo. quod reuerso ab hostibus omnia recuperet et reponatur in pristinum statum.
- x. Opponit ad id quod dicit glo. vocatus ab hostibus vocatur capit per eos quos habet in potestate.
- xj. Querit incidenter de ratione differentie que est ratio quod re magis captus ab hostibus prescribit si per alium ex causa peculiari.

culari possidebat q̄ si per seipm.

xij. Declarata prima gl. magna in qua tangit q̄ est quedā possessio habes multū iur. & multū facti quedam multum facti & parū iur. & de omnibus ponit exempla.

xij. Opponit q̄ sine possessione pcedat p̄scriptio.

xij. Opponit q̄ incorporalia nō possideantur.

xv. Opponit q̄ licet ratione quasi possessionis possit pcedere p̄scriptio in istis incorporalibus: tamen qua dicta possessio nō potest esse continua videtur propter hoc impediri p̄scriptio.

xvj. Querit de ratione differētie quare magis servitus personalis discōtinua p̄scribitur spacio longi t̄pis & realis discōtinua requiritur t̄pis cuius cōtrarij nō est memoria.

xvij. Quare magis requiritur titulus p̄scriptione rerū corporealiū vel in servitute personale usufructus.

xvij. Opponit & videt q̄ etiā ubi nulla est possessio vel quasi possessio pcedat p̄scriptio.

xix. Quotuplex est possessio incorporalium.

xx. Querit qualiter quasi possessio acquirat & qualiter retineatur & spūs quasi possessionis effectū & qualiter admittatur & in singulis ponit exemplum.

xj. Utrū quilibet vsus cū patientia alterius sufficiat ad acq̄endam istā quasi possessionē incorporaliū.

xj. Concludit q̄ possessio que tenetur p̄tra ius cōe nō releuet ab onere pbandi.

xij. Ponit q̄ ille q̄ est in quasi possessione siue agat suis cōsentiat debet ei cauere de nō impediendo eū vti servitute penitente iudiciū.

xij. Et q̄ istis incorporalibus quasi possessio nō est aliud vsus quidā habes ius cū patientia aduersarij.

xx. Principaliter querit de quadā quasi possessione que reeritur in actibus hominū.

xvj. Querit q̄ quedā est quasi possessio fundata q̄ mere superbus quedā alia quasi possessio & dignitas que coheret p̄sone.

xvij. Qualiter acquirat quasi possessio & dignitas canonica is vel p̄bēda.

xvij. Infert q̄ si canonicus post ademptā possessionē ecclesie sue canonicatus p̄t occupantē violenter repellere.

xix. Querit utrū ista acquisitio & apprehensio possessionis p̄p̄ris ecclesie vel particule sit adeo necessaria q̄ ea nō habita p̄posset elect? & p̄firmat? vel p̄ annulū inuestit? administrare.

xx. Querit defectū p̄bationis possessionis p̄lature vtrū illa possessio tueatur illi qui est in quasi possessione dignitatis & quid iuris si debitor dignitatis soluant illi qui apparet p̄stā salus p̄latus.

xj. Principaliter de quadā quasi possessione que p̄sistat in r̄erū in iur. personarū & actibus hominū est quasi possessio r̄iditioalis qualiter acquiratur.

xj. Cum querit vtrū fiat extensio exercitiij alicuius actus p̄sonis ad personas vel de iurib? ad iura vel de locis ad locos distinguendo extensio cōsuetudinis aut p̄scriptionis aut necessitatis aut p̄uilegij.

xij. Querit quidā fecit quosdā homines alteri subiectos iurare iurisdictionē p̄ioris & ab eis iuramento fidelitatis exerceat & cōfiteri fecit qd̄ hoies sui sunt an per illa acquirerit quasi possessionē iurisdictioni in eos & p̄ior dñs eam amiserit.

xij. Querit utrū possit queri ista quasi possessio per constitutionem p̄carij.

xv. Querit vtrū talis qualis possessio tueatur gesta per talem possessorem.

xvj. Ponit qualiter amittatur ista quasi pos. iurisdictionis.

xvij. Querit utrū in casibus in quib? quis perdit quasi possessionis illa quasi possessio acquiratur occupanti siue sp̄satori.

xvij. Subsequēter querit utrū quis possit a se abdicare istā quasi possessionē iurisdictionis ei renūciando.

xix. Querit principaliter de quasi pos. iurisdictionis eligēdi aliter prima acquirat sc̄do de ei? effectu tertio qualr perdat.

Querit cū electio habeat plures partes vtrū si ignorauit electionē factā a tertio. sciuit tñ cōfirmationes vel ignorauit tñq̄ sc̄luit tñ p̄stā electū & cōfirmatū tertio administrare an p̄dat dictā quasi possessionem eligēdi.

Juxta p̄dicta querit si quis solus eligat p̄latum in eccle. in qua spectabat ad me quasi pos. iuris eligēdi: an s̄ talē de tñ intendat interdictū vñ vi vel vti possidetis & an s̄ electus q̄ censit vel s̄ superiorē qui electionē illā cōfirmavit.

Querit q̄ sunt alie plures quasi pos. in iur. personarū vti casu pos. matrimonialis est etiā quedaz quasi possessio clerica & est etiā quedā quasi possessio filiacionis & dicit etiā q̄ est q̄si possessio multiplex in iure personarū siue statu hominū.

1 Infideles an iuste possideant eorū possessiones.

2 Agenti interdicto vnde vi an sufficiat probare se deiectū de possessione.

3 Hereticus an possit p̄scribere res ecclesiasticas.

4 Hereticus res p̄phanas an possit p̄scribere.

5 Possessio que habet multum iuris et parū facti que sit.

6 P̄scriptio an pcedat sine possessione.

7 Incorporalia an possideantur.

8 Possessio incorporalis quotuplex est.

9 Plura requiruntur in acquirēda quasi possessione in servitute.

10 Clerici res ecclesiarū suarū defendere debent.

11 Possessio incorporaliū qualiter acquiratur.

12 Animus an sufficiat ad acquirēda possessionem.

13 Confirmatio habet vim sentētie diffinitive.

14 Obedientia an debeat p̄stari minus digno p̄lato.

15 Iurisditio qualiter acquiratur.

16 Eligere quid sit.

Sine possessione. In repetitione huius regule tenebo ordinem in alijs consuetū put ex infra dicendis patebit: & quia ppter eius breuitatē nō potest cōgrue diuidi nec summi. ideo his omisiss gl. j. in prin. ponit casum in terminis tribus modis. Primo in seruo qui est ab alio possideat nō possidet & per p̄sequēs nō p̄scribit: vt in l. qui in servitute. ff. eodem. Secūdo ponit casum in heretico pagano & layco qui cū sp̄nalia possidere nō possint vt. c. porro. & c. cam que. allegato in glo. ideo dicta iura sp̄nalia nō p̄scribūt: q̄ sine possessione & c. vt in ter. Sed p̄tra primū exemplū posset opponi. nāz possessio h̄z ortū a iure naturali quo cauē quicqd̄ calcauerit pesve stervestrū erit. Deutero. xj. c. sed illa que sunt iuris naturalis cadunt bene in seruis & maxime illa que sunt facti & in facto constituti sicut videt esse possessio: vt in l. legatū. ff. de capi. dimi. & l. is cui. & l. seruos. de ali. & c. l. e. & l. si metallus. ff. de his que p̄. noie. Solu. illud est verū de iure naturali p̄meuo quo iur. oia erant cōia. nā deus creator omnium & vn̄uersorū oia subiecit. rōnali creature cuius gratia oia creauit gene. j. & c. ff. vñ. l. in pecudū. Sed postea vsibus primorū parentū introductū fuit q̄ terre dī uiderēt & limitaretur vt p̄t in Abrahā & Lot. quorū vn? accēpit ad dexterā alius ad sinistram. Gen. xij. c. Et ppter hoc dicit lex q̄ iuregentiū termini agris impositi sunt edificia collata & dominia distincta. ff. de iust. & iur. l. ex hoc iure. & j. dis. iusgē. ad ides. l. j. ff. de acqui. pos. in prin. vt em̄ ibi dicit. possessio appellata est quasi pedū positio: q̄ naturaliter tenet eo q̄ ei insitit dominiū que rerū ex naturali possessione cepit & subdit eiusq̄ vestigiū remanere. in his que terra marī & in celo capiūt & c. ex quo ter. clare colligitur q̄ a iure naturali possessio traxit originem & nō erat in alio: bonis sed occupati cōcedebat sicut hodie conceditur bestie volatilia & pisces vt in p̄dicta. l. j. postq̄ aut occupata sunt ab vno alij nō licebat inuadere siue occupare p̄hibente bec lege naturali qd̄ nō faciat alteri qd̄ sibi nō vult fieri: vt in prin. decretorū. & puer. xij. c. nō transgrediaris & c. Post p̄dicta aut diuisione emanauerūt iura positia regū & imperatorū super modis acquirēdi: retinēdi: & recuperandi h̄mōi possessio nes: vt p̄t. ff. & c. de acqui. & ret. siue admi. pos. & tuitio nē rerū & possessionū sic diuersarū receperūt reges & principes i sua potestate: vt p̄bat in. c. quo iure. viij. dist. & l. de p̄catio. ff. ad. l. r̄ho. de iac. & l. bene a zenone. de. xl. p̄scrip. hoc aut iure positio seruī pro nullis habetur: vt. l. qd̄ attinet. ff. eo. tit. possessio igitur que suscipit statū a iure positio nō cadit in seruū: & quia bec est illa que dat causam p̄scribēdi & vsucapiēdi. ideo nō cadit in seruū nā p̄scriptiones sunt inducte a iure positio & p̄tra naturalem equitatē ex causa: vt. l. j. ff. de vsuca. & dixi. s̄. c. primo. Possessio vero est sumpta fm̄ ius naturale p̄meuū. put sumi in. d. l. j. bec ne cadit in seruū & appellat in iur. pos. naturalis: vt. l. stipulatio ista. s̄. hic quoq̄. ff. de ver. ob. & hoc modo sumi possessio pro de tentatione que materia cōsistit in facto. & hoc modo debet possidere. i. in possessione esse seruī coloni missus in possessione ex primo decreto similes: vt. l. iij. s̄. ff. de acqui. pos. & l. iij. s̄. credito res. ff. vti pos. & l. cōi diui. s̄. neq̄ colonis. cōi diui. & l. q̄ seruus. de acqui. pos. & l. stipulatio ista. s̄. hoc quoq̄. de ver. ob. & hoc est qd̄ dicit lex longe diuersum esse possidere & in possessione esse: vt. l. si quis ante. ff. de acqui. pos. vt no. in. c. ois. j. de rest. spo. Concludo ergo cū gl. q̄ possessio ex qua causat p̄scriptio debet habere iur. adminiculū: nā si ei nō insitit p̄scriptio nō pcedit mul tominus si ei resistit sicut pagano possidente sp̄nalia vt in p̄real legato. c. porro. qd̄ est fm̄ exemplū glo. Ad quod etiā aduertendum q̄ glo. solū dixit de possessione sp̄ritualitū que nō cadit in pagano. In rebus autē p̄phanas an apud iudeos paganos & infideles sit iusta possessio & cum ea procedat p̄scriptio: glo. tenet q̄ sic contra p̄uatas personas: dñtamen quiete viuant & le

Petrus de ancharano

gibus romano: sed extra ecclesias non prescribitur: ita not. in d. c. porro. vi. q. iii. Jo. an. post. Inno. 2. Post. istum articulum vtrū scilicet infideles iuste possideant et habeant dominia rerum quas possident sicut christiani et apud eos sit vera iurisdictio. plene not. in. c. quod super his. §. de voto. et quo ad illos qui pacifice nobiscum vivunt et domini ecclesie recognoscunt concordant omnes ibi quod sicut quo ad alios qui pape non obediunt pacifice tamen vivunt. Inno. tenet quod iuste possident res suas et iurisdictio exercet et multis rationibus probatur. Post. strariū tenet quod non persequor quia ibi plene non. in layco etiam clarū est quod spiritualia non prescribitur: quia ius canonicū tali possessioni resistit: ut in. c. causam. §. de prescrip. facit quod legitur et no. xii. q. i. in prin. circa hoc quod no. in. c. ad decimas. §. eo. li. de rest. spo. in glo. no. literā. z. e. li. de prescrip. c. j. in glo. magna. et fm hoc possemus dicere. Et predictis infero quod agenti interdicto vni vi non sufficit probare se deiecit de possessione nisi probet se rem illā de qua reicitur possidere: ut no. glo. in. c. olim. de rest. spo. z. c. consultationib. de offi. de leg. z. xlii. q. i. in prin. multi enim sunt qui tenet rem corporaliter si eam non possident: ut predicti inter quos est tamē differentia: nam ille cuius detentioni resistit ius cōe si spoliatur non cōcedit restitutionem: ut. c. ad decimas. de rest. spo. z. xlii. q. i. in prin. ides si possident clam puta possessore absente aliquis est ingressus fundum suū et sic tenuit illo absente et ignorante per multos annos longo tempore poterit enim dñs reuersus illuz expellere nec dicitur vim fecisse: sed suā possessionē defendisse. arg. ff. de vi et vi ar. l. possessionē. Item talis sic occupans non incipit prescribere donec absens retinet ciuilem animo quod quanto tempore dñs est absens sic dicatur animo possidere vel perdere hoc per Dyn. z. plenius in addi. Spec. in ti. de peti. z. possessor. ad fi. prin. vbi oīno videas. Alij vero habēt domini voluntatem in detinēdo si spoliatur vtrū agere possint: dicitur. l. fi. c. si per vim vel alio modo. z. c. cū dilecta. de rescrip. facit quod no. bar. in. l. i. in fi. cū. l. seq. ff. de no. ope. nū. verbū ergo possessio quādoq; sumit pro possessione que habet iur. administratū. quandoq; pro possessione que in facto cōsistit que proprie appellatur detentatio. et hoc modo debet sumi cū persona dispositio de qua loquitur non est habilis ad acquisitionem vel retentionem possessionis que iure fulcitur. facit quod no. in. d. §. hoc quoq; z. l. i. post prin. de ori. iur. z. l. sed si possessori. §. item si iuramento. ff. de iureiur. z. c. intelligētia. et quod ibi not. de ver. sig. vñ tamē verbū Inno. circa hoc multū notabile quod omnis qui detinet in dubio videtur possidere: ut ipse not. in. c. cum olim. ij. de prin. vij. q. i. pontifices. z. l. d. in. q. suis. q. c. lxxv. de ista detentatione possessione corporali que est etiā species de p se vide per Bar. in. l. i. §. de acqui. pos. ibi enim persequitur de qua tuor speciebus possessionū. nā quedam est ciuilis quedā naturalis quedam corporalis quedā detentatio et quid ista inter se differant et de effectu iparū non persequor quia ibi plene per eū et h per Dyn. de effectu ciuili et effectus naturalis possessionis quo ad prescriptionem: et plenius per Bar. in. l. i. §. ex cōtrario. ff. de acqui. pos. Et tertū siue quartū exemplū ponit gl. qui in heretico qui spūalia non prescribit cū ea non possideat. Et Res autem prophanas similiter non videt prescribere: quia ipso iure sunt oīa iura cōfiscata: ut. c. cū scdm legem. de hereti. §. eo. li. z. not. de pseri. c. si. eo. li. in glo. bene dicit possessionē tenere non videtur per de ipo iure. arg. d. c. cū scdm. z. not. in. l. fi. C. de sac. san. ecclē. z. l. si tibi. §. si is cuius. ff. mand. l. i. cū dñum possit transferri de uo in aliū ipo iure: ut. l. deniq; ff. ex qui. cau. ma. ciuili tamē possessio que plus iur. habet vtrū videatur cōfiscata debito. nā videretur quod sic cum in iure cōsistat et oīa in iure cōsistentia ipo iure perdit ut in. d. c. cū scdm. hec bona aliena que possidet hereticus intelligitur fiscus prescribere. nam ex sola ciuili pcedit: ut hic plene per Dyn. et per Bar. in. d. §. ex cōtrario. et videt. tex. cōiuncta glo. quod ciuili possessio intelligatur cōfiscata sicut dñum. et alia que in iure cōsistunt in. l. raptores. de epis. et cle. que non est alibi. In strarium tamē facit quia postliminiū reuersus non videtur recuperare possessionē ciuilem sicut alia que cōsistunt in iure quod patet: quod vsucapio interrupta per captiuitatē sibi non restituitur: ut intelligatur vsucapisse medio tempore. et hoc ideo quod possessiones antiquas non recuperat sine noua apprehensione: ut. d. l. deniq; nam si recuperet ciuilem cōmodum medijs tps: ut vsucapio velut accessoriū deberet intelligi sibi reseruata cuius strarium patet in. d. l. deniq; possit tamē dici quod ciuili sine naturali etiā in casu cōfiscationis non queritur ipo iure. et licet solo animo retineat non tamen iur. artificio queratur. ar. l. licet. C. de acqui. pos. speciale ergo est in. l. raptores. ut per legem possessio transferat sine actu corporis: sicut in casu. c. ij. §. de cōsue. Concludo igitur quod fiscus bona alterius que possidet hereticus non prescribat eius ministerio nec hereticus etiā ad profectū suū. licet enim possit concedi ex cōtractibus et alijs dispositionibus iur. gen. hereticus post cōtractam heresim querat fisco sicut depositatus: ut. l. si deposita

ti. C. de bo. proscip. et quod not. in. l. si tibi mandauero. §. is bona. ff. manda. tamen ex prescriptione vel vsucapione vtrū hereticus querat fisco matius est dubium quod non acquirit. facit. l. C. de acqui. pos. vbi per alium non queritur vsucapiendi cōditio ignorant et per seruū vel filiū: ut. l. i. §. cellus. ff. pro empore. et acqui. pos. l. quod seruus. Ex predictis apparent exempla penitus declarata per iura que ponit glo. casum in ista regula. Et ex ipis infero quod ad prescriptionem requiritur quod quis possideat de facto et de iure quod declaratur in ea patet que latius profatur remissius de possessione que habet multū facti et multum iur. et de possessione que habet plurimū facti quod iur. et de alia que plurimū iur. quod facti statim declarabo in recitatione vltime gl. ad quam venio. Et oppo. primo cōtra illam regulam quod perdat prescriptio facti possessione. nam captus ab hostibus non possidet cū ab alio possideatur: ut. ff. de acqui. pos. l. cum heredes. §. in his. et tamē vsucapit: ut. l. iusto. §. si. ff. de vsuca. Et secundo ad idem oppo. ignorans possessionem non querit: quia eius acquisitione animus est de substantia: ut. l. licet. C. de acqui. pos. et tamē ignorans prescribit ut. l. i. §. ff. de sol. z. l. i. §. cellus. emptore. Sol. ad vtrūq; contrariū glo. respondet quod regula loquitur cum quis possidet et prescribit per seipsum. nam facti possessione prescriptio: tunc non procedit: sed si quis possidet per alium quem habet in potestate: puta filium vel seruū tunc eorum ministerio bene potest quis prescribere absque eo quod ipse possideat: sic loquuntur cōtraria que glo. solutionem et cōtrarium habet de lectura Dyn. ut dicit per eum cuius apparatus in isto et sequenti cōtrario et quibusdam alijs reassumpit Dyn. in. l. j. C. de vsuca. transse. Sed aduertendum quod glo. Dyn. et Dyn. non distinguunt vtrum captus ab hostibus possidet per filium et seruū ex causa peculiari vtrūq; enim casu habebit reuersus ab hostibus continuationem possessionem ipsorum ministerio et per consequens actio postliminiū trahitur ad istam possessionem et vsucapione que ex possessione causatur et fm istam solutionem glo. postliminiū reuersus non recuperat ipo iure possessiones quam per seipsum possidebat: et sic ad ipsam fictionem postliminiū non extenditur sed ad illam que per alium quem habebat in potestate. illam enim videtur continuasse eorum ministerio. Et secundo incidenter extra gl. cōtra predicta op. iure postliminiū reuersus ab hostibus oīa recuperat et reponitur in pristino statu: ut. l. postliminiū. in prin. et cap. dum ergo possidens per seipsum ante capturam vsucapere debet reuersus in pristina vsucapione reponi: ut videatur vsucapisse. So. dicit quod reponitur in pristino statu in his que sunt in ris non in his que sunt facti: ut. l. deniq; ff. ex qui. cau. ma. l. i. §. go vsucapio sit iur. ut. l. bonefidei. §. j. ff. de acqui. re. do. possessio tamē sine qua descriptio non procedit est facti: ut. d. l. deniq; et non recuperat sine noua apprehensione: ut. l. cum heredes. §. j. ff. de acqui. pos. Item non restituitur sibi iur. postliminiū: ut. d. l. deniq; z. l. in bello. §. facte. ff. de cap. et hoc est quod. §. dicit. quod quādoq; dominū querat per legē non tamē possessio que in facto consistit: ut no. in. l. fi. C. de sac. san. ecclē. Sed dices ista solutio non datur bona nā fictio postliminiū fingit etiam circa facta: nā et vel non esse in ciuitate est facti: et tamē fictio postliminiū fingit reuersum ab hostibus semper fuisse in ciuitate: ut. ff. de cap. l. postliminiū. Et tunc vivere vel mori est facti: et tamen lex fingit eū quod moritur in captiuitate decessisse prima hora captiuitatis: ut in omnibus. ff. de cap. Solu. dicit Bartol. in. l. i. §. is qui pro emptore. ff. de vsucapio. omnis fictio iur. introducta est propter a quam naturalem equitatem: ut. l. postliminiū. ff. de capt. circ. prin. Sed in vsucapione quod fingatur quis vsucapisse cessat naturalis equitas quinimo est ei cōtraria: quia lucrum tribuit et iactura alterius cōtra naturalem equitatem: ut. l. nā natura. de condi. inde. z. c. locupletari. §. eo. et ideo lex que per iur. fictionem reponit reuersum ab hostibus in iure primo non reponit in illa possessione ex qua videatur vsucapisse rem alienam: ut. l. deniq; z. l. sciendum. ff. ex qui. cau. ma. vbi hec solutio probatur Sed ista solutio non videtur bona. nam fm eam reuersus ab hostibus recuperaret possessionem rei proprie per fictionem postliminiū cum hic subsit omnis equitas ut recuperes quod est meum si me et titium. ff. de acqui. pos. et tamen eam non recuperat d. l. cum heredes. Solu. dicit Bartol. in. d. l. i. §. is qui pro emptore. omnis fictio habet duo extrema scilicet extremum a quo et extremum ad quod: declaratur ut dixi. §. de rescrip. c. si pro te. codex. bro. et Bartol. in dicta. l. ad propositum. ergo licet ad sit equitas ut iste recuperet possessionem: tamen extremum a quo deficit et quod in recuperatione possessionis requiritur apprehensio: ut. d. cum heredes. §. j. istam tamen solutionem declaratur post. bto. in prealleg. l. i. §. is qui pro emptore. in. iij. col. et oppo. Et tertio oppo. ad id quod dicit glo. quod captus ab hostibus vsucapit per eos quos habet in potestate ut seruos: nā per eos non potest nec serui possident: ut. l. neq; seruus. ff. de vsuc. ergo non possidet: ut

ut. ut in ista regula. **C** Solu. contrarium debet intelligi quando
 ut quos habemus in pte possident ex ea no peculiari. Sed si
 x c peculiari possident vsucapiunt etiam nobis existens apud
 ostes. et no. solutione in vsucapione incohabante et captiuitatis
 officit. sed etiam si de nouo possideant incipiunt prescribere. vt
 iustos. s. si. ff. de vsuca. bene ergo dicunt glo. d. p. p. l. yn. q. is
 ut apud hostes est nihil sibi per vsu acquirere pot si p seipm
 offidebat. secus si p seruū vel filiū ex ea peculiari. ad hoc. l. ait
 etor. s. is autē. ff. ex qui. caus. maio. **C** Sed hic incidēt qro
 ratione differentie que est ratio quare magis captus ab ho
 bus prescribit si per alium et ex ea peculiari possidebat q si p
 ipsum maxime cū supra dixerim q fictio postliminiū ideo non
 tendit ad vsucapionē: q est s naturalē equitatem. vt. d. l. sciē
 am. z. l. deniq. ff. ex qui. cau. maio. nā hec ratio vendicat sibi lo
 m siue p seipsum possidebat: siue p alios quos habebat in po
 stare. **C** So. dicit Bar. qnq modicū est illud qd impedit vsu
 p. tte est equū q in restitutione veniat id qd quis vsucaptus
 et. ar. ff. de vsucap. l. rex mixtura. s. labeo. sed in his rebus q s
 ui cepunt peculiariter possidere parū deficit ad vsucapionē
 m seruus quodāmodo possidet licet impropr. ff. de actio. et
 lig. l. qui a seruo. z scia vel factū dñi non requirit. vt. l. labeo.
 pr. ideo equū est vt veniat in postliminio. s. qd dñs posside
 p se vel p aliū extra cām peculiarem multū deest ab vsucap.
 tū res a nullo possidet vt quasi possidet. **C** Itē scia dñi erat
 cessaria. vt. d. s. celsus que deficit. nā captus ab hostibz cū nō
 inet. vt. l. absentis. de verb. sig. in fi. z quod ibi no. ergo in his
 e seruus possidet ex ea peculiari factū vel scia dñi nō est neces
 ia. ideo ad talē possessionē extendit fictio postliminiū quo ad
 cap. **C** pp. quarto videt q illud non sit bene dictū. nam
 is que dñs possidet ante captiuitatē p colonū vel seruū ex
 nō peculiari. pcedebat vsucapio p supposito q dñs hoc sciuit
 pntationē dictes vsucapionis. nā non requirit continuata
 ntia sicut nec etiā bona fides. vt. l. j. s. hoc proculdubio. ff. de
 cap. transfor. licet ergo dñs capiat ab hostibz videt q fictio
 liminiū eo reuerso extendat ad illam vsucapionē in cuius con
 natione factū vel scia dñi nō fuit necessariū sicut in peculiari
 s dñs est. **C** Sed ego in solutione precedentis contrarij dixi
 trariū. ergo male. **C** Sol. ex eo q in reuerso ab hostibz non
 rit bona fides tpe captiuitatis non impedit continuationem vsu
 e. in possessione per seruū vel filiū non peculiariter s impedit
 ppter extremū a quo quod dē esse habile in essentia: vt tunc
 edijt posset qz tūc retrahit iure postliminiū incohabari sine
 s quo facto suo. i. ipsius reuersi. z hoc reperit in reuersis pecu
 iter p filios vel seruos. nā que possidebat filij vel serui pecu
 iter p captiuitatē nō mutant cū ipsi remaneant in ciuitate. cū
 o dñs reuertit ad ius qd amisit recuperat ipso iure sine facto
 aliquo. nā in peculiariter possessis nō requirit q ipse possi
 ut corporaliter: nec requirit eius scia. z sic in essentia reperit
 ole vltimū extremū sine aliquo eius facto: merito hz locū fa
 do in taliter possessis. z hec ratio colligit ex ter. l. iusto. s. si. ff.
 vsucap. ibi qz eius scientia si esset in ciuitate nō esset necessa
 sed in pos. per filiū vel seruū non peculiariter siue colonū ad
 iū p prescriptionis requirit scia dñi. licet enim filiū seruū vel
 cur. querat possessionē dñi ignorante non tñ vsucapiēdi cō
 ditionē. vt. l. j. C. de acqui. pos. sed cū tempore captiuitatis scien
 tiam per captiuitatē sit sublata. vt. d. l. absentē. in fi. ff. de ver
 sig. ista scia non reperit in essentia in responsioe sua. z sic ces
 fictio postq cessat extremū a quo. scia enim est facti qz consi
 si in animo. vt. l. bonefidei. s. in s. rium. ff. de acqui. re. do. z ibi
 q cū fuerit interrupta p captiuitatē non recuperat facto le
 gicet nec possessionē. vt. l. in bello. s. facte. ff. de capti. **C** Et
 rōnem elicio ex dictis Bar. p alia tñ verba in. d. l. si is q pro
 eptore. in peculiaribz ergo fictio postliminiū retrahit quo
 a vsucapionē etiā in his que dñs existente in captiuitate serui
 v filij incipiunt possidere. vt. d. l. iusto. s. si. quod declara vt ipse
 in. d. l. si is qui pro emptore. **C** Et ex predictis pty declara
 tū. glo. magne. hoc. c. in particula in qua tangit q quedā pos
 se o hz multū iuris z parū facti. z sunt verba magistralia gl. in
 l. de acqui. pos. z. l. deniq. ex qui. cau. maio. z. c. cū nostris. d
 ces. preben. z singula mēbra declarādo dico q multū iuris z
 tū facti hz possessio que querit nobis p procuratōrē vel ser
 uū ex ea nō peculiari. nā hz multū facti ex eo qz requirit eoz nō
 apprensio corporalis. vt. ff. de acqui. pos. l. que admodū. cū si
 m hē hz multū iuris qz acquirit nobis ignorantibus. vt. l. qd
 se us. z. l. peregre. s. questū. ff. de acqui. pos. nec dicit hē plus
 s qz facti: qz ibi ius non operat tñ q effectus possessionis q
 est vsucapio querat ignorantē requirit enim scia. vt. l. j. ff. de ac
 q. pos. z ad hanc possessionē nō extendit se fictio postliminiū: qz
 iure cū quis reuertit nō querit sibi possessio vsuca. condi
 tione alio facto. s. scia p out. d. dictū est. **C** Venio ad secundū

membzū in quo dixi q est possessio que hz multū facti z parū iu
 ris. vt est illa que per nosmetipsos querit. nā illa multū facti ha
 bet. qz requirit apprensio corporalis z animus: hz autem pa
 rum iuris. qz ius nihil aliud facit nisi q assistit vel nō resistit. vt
 solet dici circa diffinitionē possessionis de qua plene p Bar. in
 l. j. de acqui. pos. z in hac similiter non hz locū fictio postliminiū
 propter interruptionē possessionis. nā cū captus fuit desijt pos
 idere. vt. d. l. cū beredes. s. j. de acqui. pos. fictio postliminiū nō
 potest fingere qd possideat qui desijt possidere: qā facta infecta
 nulla constitutione fieri possunt. vt. d. s. facte. z. d. l. deniq. Cir
 ca istud tñ membzū dicūt glo. q ista possessio hz multū iuris i re
 tinendo qz solo aio retinet. vt. l. licet. de acqui. pos. z. l. peregre.
 s. si. ff. eo. tit. **C** Sed certe si hz multū iuris vt dicit habere lo
 cum fictio postliminiū vt in possessione ex ea peculiari vt superi
 dictū est. Et ideo Bar. in hoc discor dat a glo. in. d. l. si is q pro
 emptore. vt ibi plenius de hoc p eum. **C** Dixi tertio quest que
 dam possessio que hz multū iuris z parū facti. vt illa quam habe
 mus per filios z seruos ex ea peculiari. nā in ea plurimū versatur
 dispositio iuris. cū nobis ignorantibus requirat possessio et pos
 sessionis effectus. vt vsucapio. vt. l. peregre. s. questū. z. l. labeo.
 de acqui. pos. versat tñ factū eoz qz opz q adipsas eoz corpo
 re z animo. vt eo. tit. l. quemadmodū. z in h procedit fictio post
 liminiū. vt probatū est. s. in solutione huius quarti contrarij. z p
 dicta de postliminio reuersis. **C** Circa illos autē captos ab ho
 stibus qui in captiuitate decesserūt hz locū fictio legis cornelię
 que fingit eos mortuos prima hora captiuitatis. vt. l. lege cor
 nelia. ff. de testa. Ipsis igitur in captiuitate defunctis. vt in
 possessione per eos vel per illos quos habeant in pte proces
 serit vsucapio interim. i. donec in captiuitate pmanerit. z qd iu
 ris interim in questis p eos ex ea peculiari. Bar. per modū di
 stinctionis recolligit supradicta mixtim loquendo de fictione
 postliminiū z legis cornelię circa possessionē et vsucapionem fm
 ipsum. igitur ita dicas. **C** Cum queritur. quid operent fictioes
 dictarū legū circa possessionē z vsucapionē. distingue aut que
 ris de possessione tñ: tunc in possessione per se neutra fictio ope
 ratur. Aut queris de possessione tñ: tunc de possessione p aliū.
 z tunc nō ex ea peculiari siue ex alia ptraqz fictio operat quo ad
 possessionē vt retro videat possidisse. nā in tali possessione factū
 vel scia dñi non est necessaria. vt. l. j. C. de acqui. pos. z. l. j. s. item
 acquirimus. ff. eo. tit. ideo extrema a quo et ad quod reperitur
 habilia. z. s. dictū est de pos. ex ea peculiari. Aut queris qz
 ad vsucapionē. z tunc subdistigue. Aut queris de possessione
 ante captiuitatem: aut de questis postea primo casu. Aut possi
 debat p seipsum. vel per aliū ex ea non peculiari. et non procedit
 fictio postliminiū vel cornel. vt. d. l. si is qui. in prin. Aut posside
 bat per filiū vel seruū ex ea peculiari. z procedit. vt. d. s. facte. et
 l. pe. eo. tit. de cap. Si vero queris de questis post tñ aut per
 seruū: aut per filiū. pto casu. aut ex ea peculiari. z pcedit vtraqz
 fictio. vt. d. l. si is qui. z. s. facte. aut ex ea non peculiari. z tñ non
 procedit vsuca. nisi ab adita hereditate z apprensio possessio
 ne. vt. ff. de vsucap. l. si. in fi. Si vero queris de filio. z tunc. aut q
 ris de postliminio. qz pater reuertitur. z idem qd in seruo. aut pa
 ter ibi moritur. z tunc filius semper videtur possidisse. vt. l. iusto
 s. si. de vsuca. **C** Per predicta plene patet declarata glo. fin. de
 vsucap. quo ad contrariū de capto ab hostibus vt vsucapiat si
 ne possessione. z quo ad aliud q ignorans prescribat cum posse
 sionem non querat cū tñ animus in ea sit de substantia acqfitio
 nis. patet enim solutio ex predictis. que licet sint extranea a ma
 teria canonica z etiā civili quo ad practicā. tñ intelligentie et
 acuitati ingenij multū conferunt. z prolix nimis per Bar. reci
 tatur in. d. l. si is qui pro emptore. cui dicta in effectu in predi
 ctis breuiter perstrinxit. **C** Quinto principaliter oppo. z vide
 tur q sine possessione procedit prescriptio. vt in ca. cum contin
 gat. s. de dolo et contu. sol. vt in glo. fi. circa fi. z secunda solutio
 videtur vera. nā vt dictū est. s. iura fingunt etiam circa factū vbi
 subsit equitas. vt patet in oibus iuribus inducentibus fictionē
 contra veritatem. vt in fictioe legis cornelię et postliminiū. sed
 equitas magna subest. quod vbi dolo et violentia aduersarij nō
 possunt possessionē gdeduci. quod ius mihi subueniat et fingat me
 inductum quo ad cōmodum ex inductione proueniens. als do
 losus de sua malicia reportaret cōmodum contra iura. vt ibi di
 cit ter. z. l. quamuis. ff. de jbo. au. iud. possi. nam et als per legem
 transferretur possessio ipso iure propter odium delinquentis. vt i
 l. raptores. C. de episcopis et clericis. et in multis iuribus hpa
 betur. quod per actus fictos queritur possessio sine actu corpo
 reo. vt in. c. ij. s. de consue. z no. in. l. j. C. de acqui. pos. z. ff. eo. titu
 lo. l. iij. in fine. z in. l. j. per Barto. in. iij. questione qualiter acq
 ratur possessio. **C** Sexto oppo. z videtur q sine possessione p
 cedat prescriptio. constat enim iacentem hereditatem non possi
 dere. vt lege prima. s. secuela. ff. si quis testamento liber ius. cē

poss q hz multū iuris z parū facti

poss q hz multū iuris z parū facti

C Prescri
 ptio. Adde
 Jo. an. i reo
 gula posses
 for. in mero
 cu. Et q p
 scriptio po
 cedat in fo
 ro conscien
 tie. vid but.
 z Abba. in
 c. vigilantē
 de psc. Ino
 noc. in. c. fi.
 eo. ti. et ibi
 Abba. z ca.
 cura. de iu
 repa. z in. c.
 qz pleriqz d
 iure immu.

Petrus de ancharano

fue. et tñ vsucapit. vt. ff. de vsucap. l. ceptam. et. l. iusto. §. nondum addite. et. l. nunq. §. vacua. eo. tit. Sol. dicitur. §. sine possessione non potest prescriptio incoari: vt hic sed incoata in persona de functi bene potest iacente hereditate continuari. vt in contrariis. Sed hoc facit. l. naturaliter. eo. tit. vbi si interruptitur continuatio. Sol. illud verum in naturali interruptione: sed ista non potest dici vera interruptio propter spem aditionis fiende de proximo per heredem qui singit eadem persona cum defuncto. vt. ff. de vsuca. l. heres. et in aut. de iureiu. a mo. preli. post prin. ad hoc l. cum miles circa prin. qui. ex cau. maio. et pro herede. l. ij. §. filium.

C Septimo opp. et videtur quod incorporalia non possident. vt. l. ij. in prin. ff. de acqui. pos. et. l. seruos. §. incoportales. de acqui. re. do. et. l. sequit. §. si via. ff. de vsuca. et tñ prescribunt. vt. l. si quis diuturno. C. si serui. vendi. et. l. seruitutis. ff. de serui. tit. generali vt p. Inno. in. c. de quarta. de prescri. vbi plene. Sed dicitur. §. in corporalibus reperit quedam quasi possessio que idem operatur quod in corporalibus vera possessio: quod patet. quia pro ea tenenda competit interdictum uti possidetis. quod non datur nisi possessori vt. l. ij. §. hoc interdictum. ff. uti possidetis. l. si. eo. tit. et. l. si. §. aristo. ff. si cer. pet. similiter et pro ea recuperanda competit interdictum unde vi. vt. c. si. de iudi. et. c. querelam. de elec. et. no. Bar. in. l. prima. §. sequit. si via. ff. de vsuca. Et tñ opp. istam sol. et videtur hoc impossibile quod in corporalibus non sit dare possessio nem vel quasi. et per consequens prescriptio non pcedat. si enim habes domum tuam altam. et ego depressam prope tuam. per hoc non videris habere aliquam quasi possessionem in domo mea quin mihi liceat eleuare. immo semper licet vsque ad celum. vt. l. altius. C. de seruitu. Itē si te veniente ad domum meam sepius recepero et hospitium prebuero. non per hoc potest dici te habere aliquam possessionem. vt. l. qui iure. ff. de acqui. pos. ad idem. l. si. ff. qui bo. ced. pos. vbi non datur possessorium contra debitores personaliter obligatos. Et quibus inferit. quod in talibus prescriptio non procedat sine possessione cuius contrarium. §. dixi in proximo precedenti strario. ad hoc. ff. de vsuca. l. sequit. §. si via. Sed pro declaratione huius contrarij inquirendum erit de acquisitione istius quasi possessionis iuris incoportalis. et discurret illa inuestigatio circa plura. scilicet circa statum personarum qui multiplex est. vt in sti. de iur. per so. per totum. et in quolibet statu reperit quedam quasi possessio illi statui deputata. puta p. actus. vel per signa. vt. c. si iudex laicus. §. eo. lib. de sen. exc. et. j. subdam. Item discurret circa statum rerum incoportaliū que subiiciuntur nexibus multiplicis seruitutis vt patet. C. et. ff. de serui. et in istis etiam qualiter in esse producat ista quasi possessio siue acquiratur. infra subda. Et discurret ista inuestigatio in quibusdam quasi possessionibus que non ad herent alicui rei corporali. nec persone. vt est quasi possessio iur. eligendi. quasi possessio pensionis. iurisdictionis. matrimonialis. canonicalis. et simi. et hec quasi possessio quomodo acquiratur in talibus. et infra dicā. Cum enim supra dixerim. quod eundem effectum parit hec quasi possessio in corporalibus quod vera possessio in corporalibus quo ad prescriptionem et alios effectus. eodem modo acquiratur. l. corpe et animo. vel facto et animo. vt. l. quedammodum ff. de acqui. pos. et. l. ij. §. dare. ff. eo. de vsufu. et. no. Inno. in. c. in lictis. de resti. spo. in prescriptione lex equiparatur in corporalibus reb. soli. vt. l. si. C. de prescrip. lon. tempo. et. l. ij. de seruitu.

C Nono opponitur. et videtur quod licet ratione quasi possessionis possit procedere prescriptio in istis incoportaliibus. tñ quia dicta possessio non potest esse continua. propter vsus discontinuum et interruptum. videtur propter hoc impediri prescriptio que requirit possessionem continuatam. vt. §. de prescri. illud. et. xvj. q. iij. §. pot. et. l. nunq. §. j. ff. de vsuca. Solu. dicitur quod quedam est seruitus continua vel quasi. et hec prescribitur longo tempore. vt. ff. si ser. ven. di. l. si quis diuturno. et de aqua plu. arc. l. j. in si. quedam est seruitus discontinua. et in hac dicatur. quod quedam est seruitus personalis. vt illa que debet persone. sicut vsufu. iurisdictione. et similia. quedam realis que debet rei. primo casu. scilicet in seruitute que debet rei. et illa si fuerit discontinua non prescribit nisi tanto tempore cui non est memoria in contrarium. vt. l. hoc iure. §. ductus aque. ff. de aqua quoti. et. est. si vero fuerit personalis: tñ licet sit discontinua. prescribitur longo tempore cum titulo. si autē sine tit. xxx. vel. xl. annis. vt. d. l. si. in si. de prescrip. long. tempo. Sed quero de ratione differentie quare magis seruitus personalis discontinua prescribitur spacio longi temporis et realis discontinua requirit tempus cuius contrarium non extat memoria. Ad hoc respondeo. quod seruitus realis debet fundo. unde dicitur lex. quod finis predio datur. vt. l. q. in aliena. §. si. ff. de neg. gest. cum ergo fundus non habeat animi per quem retineatur possessio. non potest dici continuata nisi vsus sit continuus. Sed in iuribus personalibus quasi possessio tenetur animo. vt. l. ij. §. unde vi. ff. de vi et vi arma. et sic continuatur et prescribitur ista seruitus personalis sicut alia immobilia. vt. d. l. si. in si. Et hoc tenet Bar. in prescriptione vsufructus. iurif

ditionis. et iuris erigendi vectigal. vt in istis quasi possessio in neatur animo. et per hoc dicantur habere causam continuam. l. et vsus sit discontinuus et interpellatus. vt ipse no. in. l. iusto. ff. de vsucap. et. l. j. post prin. ff. uti possidetis. ergo continua cum ius tale debetur persone referri debet ad actum. et per ista dici potest quod si alio longo tempore interfuit in electionibus episcopi a capitulo celebrato te quod prescripsit ius eligendi etiam si semel tantummodo occurrat vacatio in. xl. annis. sed certe per unam vicem non videtur quod possessio iuris eligendi nisi aliter doceat se fuisse admissam. re debiti non de gratia. de quo infra dicā. et. l. tangit. et. post dicit dñs meus Bald. in. l. ij. C. de serui. et aqua. in. vj. q. et. pl. e de predicta materia per Jo. an. post Inno. in. c. de quarta. de prescrip. vbi de quasi possessione eligendi et decimandi. et quibus alijs an dicantur habere causam continuam an discontinuam. et que ratione requirantur in ipsis iur. prescribendis. facit. c. euz ecclesia trina. de ea pos. et. op. et. c. Quero etiam incidet. quod. §. dixi. et iuritates reales habentes causam continuam prescribi minores tēdo re quod alie non habentes: quero que seruitutes dicantur habere causam continuam. et que discontinuam. et que quasi continuas. Ad hoc et. c. q. ille dicuntur habere causam continuam vel quasi. ex quibus perit pitur commodum facto nature. pone exemplum in aqueductu in exigente factum hois et stillicidio. vt. l. ij. C. de serui. et. l. foramen et serui. vbi. predio. sed ille ex quibus non potest percipi commoditas sine facto hois. et quatenus homo vitur. ille dicuntur habere causam discontinuam. pone exemplum in. d. l. hoc iure. §. ductus. et in seruitute vie. et itineris. quod non potest homo semper ire. et non habet causam continuam. vt. l. seruitutes. de serui. Et ratio differentie est. quod natura semper est et esse potest in actu et operatione. sed homo non semper est in actu et operatione. vt. d. l. i. men. et sunt hec verba Bal. post. l. j. Jac. bu. et. Barto. in. l. ij. serui. et aqua. et per illa potest dici. quod quasi possessio iuris eligendi dicatur habere causam continuam. quod naturaliter per mortem. et alio modis potest ecclesia quotidie vacare. et per hoc ius eligendi in habitu potest in actu deduci. vt. d. l. foramen. sed tñ vt supra dixi. la quasi possessio retinetur animo. ideo dicitur habere causam continuam vt in certis alijs supra dixi. Circa hoc etiam queritur si possessione naturaliter ex quasi civili. In rebus enim corporalibus tenet hic. §. q. ex sola civili procedit prescriptio. vt. et ius infra dicam. sed in incoportaliibus est dubium quod mouet. Jac. but. in. l. ij. preallegata. et ibi dicit quod si seruitus huius causam continuam procedit prescriptio ex civili et naturali quod vsus continuus in talibus habetur loco naturalis possessionis. Sed in his non habent causam continuam refert op. et tenet illas. §. q. et civili procedit prescriptio. sed fm hoc videtur quod in non habentibus causam continuam deberet prescribi sicut in alijs cum civilis continuata sufficit ad vsuca. vt hic plene per. §. Sed dicitur. §. q. ista mea civilis si seruitus habet causam discontinuam videtur quotidie interrumpi per dominum possidentem fundum. ideo requiritur tempus cuius contrarium memoria non existat. aliter dicit Bar. in. l. ij. ff. de acqui. pos. in alia questione vtrum possessio incoportaliū diuidatur in civilem et naturalem. dic vt ibi. Et opp. primo et videtur quod licet ratione continue quasi possessionis possint ista iura seruitutis prescribi: tñ alia ratione impediatur. scilicet ratione malefidei. constat enim quod quilibet res presumit liberam ad celum nisi probetur serua. vt. l. altius. et. l. si tibi. C. de serui. cedens igitur seruituti scit vel scire debuit rem esse liberam. et in prescribendo huius malam fidem. ergo et. vt. §. c. proxi. oēs enim scire debent quod suus non est ad alios. modis oibus pertinet vt. l. cum querebatur. C. unde vi. in re igitur aliena non videtur tum aliquid facere iure seruitutis. nam in rebus alienis et. vt. §. C. de pac. et. j. dist. in. omnes leges. cum ibi nota. in. vj. q. ij. scriptum est in. l. ratione ergo presumpte malefidei videtur in istis corporalibus impediri prescriptio. vt. §. c. proximo. et de prescriptio. c. si. naz aut incipit uti malefidei et non prescribitur: aut eredit sibi licere. et tunc errauit in iure quod prohibet talem vsus vt. d. c. omnes. et. c. scriptum. in prescriptionibus autem iuris et. ro. nocet. vt. l. nunq. ff. de vsucapio. et. c. qui contra iura. j. eod. Ad idem. §. eo. lib. de resti. spolia. c. ad decimas. vbi si quis possidet decimas in aliena parochia presumitur vsurpasse nisi doceat de titulo. vt enim dicit Compstel. cogitur possessor offerre titulum. quando possidet id quod ius negat. et distinctione contra morem. de decimis dudum. et ita notatur in capitulo constitutis. supra de electi. oibus. Timore istius contrarij dicitur quod in prescriptione seruitutis requiritur titulus sine quod abesse presumitur bona fides per ea que dicta sunt. sed hoc opinio non est vera in seruitutibus realibus in quarum prescriptio ne titulus non requiratur sed tantummodo bona fides. vt. l. si quis diuturno. ff. de ser. vbi. predio. et nota. in. d. capitulo de quarta. in nouel.

Continua
Discontinua
Personalis
Realis

nonel. **¶** Et quare magis requiritur titulus in prescriptione
trā corporaliū vel in seruitute psonali vsufru. vide p. l. y. in. l. i. j.
de serui. in. v. q. **¶** Cetera ergo solutio est quā ponit l. y. in. l. i. j.
de serui. in. iij. q. 2. Bar. in. l. i. j. §. interdictio. ff. de itine. actus
iura. vbi dicit q. ille qui nitit ex prescriptione probare aliud. p.
ter quod ipse motus sit ad credendū sibi seruitutē cōpetere. vt
de aqua quori. 2. effi. l. i. §. sed si in re. puta erat de hoc fama in
intrariū. per hoc enī potuit iuste credere 2. per hoc habere bo
m fidem. arg. eius quod no. in. l. iij. C. de proba. 2. l. aquil. nam
i. 2. quod ibi. no. sunt de nego. gest. idē si erant signa vie 2. itine
siue alia que possent inducere animū ad talem credulitatem
cit ad predicta quod leg. 2. no. in. c. cura. de iurepa. **¶** Et pre
etis apparet differentia inter corporalia et incorporalia quo
prescriptione. nā in corporaliū presumitur bona fides nō
probet mala. vt. s. no. de prescrip. c. sanctor. 2. c. si diligēti. In
corporaliū non presumit nisi probet saltē p. probabiles cō
turas vt dixi. Sed dices cū in re aliena naturaliter libera
seruatur seruitus fm ius gentiū quo iure libertas agnatorū
p. sit videt ad prescriptionē semp. erigi tps cuius dñi memo
riā nō existit vel saltē titulus qui eam tribuat p. scribendi. vt. c. j.
no. lib. de prescrip. Sed ego dixi plures dñum 2. q. minor i tē
p. 2. cū credulitate bonafidei 2. sine titulo prescribunt. ergo
nō. **¶** Solu. qñq. dispositio iuris est certa in genere 2. in spe
puta q. decime prediorū intra boñ. dioc. spectent ad boñ. epī
p. p. 2. tūc vt dñi ipsum prescribat requirit titulus vel tēpus de
o in. d. c. j. qñq. dispositio iuris est certa in genere 2. non ius
positiuo. sed gentiū introducta. vt libertas agro. et tūc cum
intra istā libertatem iura positiua 2. vsus gentiū introduxit ser
uitutes non pōt dici q. talis prescribat contra ius cōmune. pro
p. frequentia igitur seruitutū 2. qñq. positiuū nō refutit. si
in decimis 2. alijs prohibitis hoc facit. ideo legitimo tempo
re prescribunt nec in eis vendicat sibi locus illud. c. j. Sed bene
locum in vectigalib. exigendis in iurisdictione et alijs pluri
bus est specialis prohibitio. vt. C. nona vecti. per totū. 2. c. sup
eibus dā. de verbo. signi. 2. d. c. contra morem. Qñ pōt dici qd
p. scriptio seruitutis est parui p. iudicij q. rei dñiū vel posses
sionem nō aufert. sed rem ipsam cuiusdam oneri seruitutis suppo
ni. unde q. agitur de modico p. iudicio non erigitur tñ solen
m obseruantia sicut de abdicatione totius domini et magno
p. iudicio. 2. ratio dñi. in. c. s. p. iudicio. 2. l. y. C. de serui. 2. l. iij. in
q. nta. q. **¶** Undecimo 2. vltimo op. videt q. etiā vbi nulla est
p. sessio vel quasi p. sessio pcedat p. scriptio. vt p. in obligatio
nis personalibus 2. quas prescribit spacio. xxx. anno. vt. l. i. §.
2. l. oēs. C. de prescrip. xxx. vel. xl. anno. 2. tñ ibi nulla est p. sessio
in persona debitoris prescribentis. vt patet ex no. plene p.
in. l. i. §. certis annis. C. de pac. 2. Jo. an. in. c. peruenit. de cen
s. solu. fatendū q. illa p. scriptio nō fundat super aliqua pos
sione prescribentis. sed super negligentia non petentis. vt. l. i.
de anna. ex cep. nam potius tu qui petere negligis p. dñi q.
p. scribam cū penes me debitorum nulla sit p. sessio. 2. per
dñi inferi Bar. q. c. s. p. iudicio. quo cauet q. malefidei possessor. vl
loque non prescribit non corrigat iura ciuilia cum contra actio
ne personales statuunt prescribi spacio. xxx. vel. xl. anno. qd
dñi. c. loquitur in prescriptione que ex p. sessioe procedit. ista
vbi p. personales actiones procedit sine p. sessioe. ergo in ipa
le. remanent incorporee. 2. idem credit in statutis quibus caue
tu p. creditor non petens debitū infra certū tempus cadat a iu
reio vel non audiat. 2. hoc ipse no. in. l. sequitur. §. si viam. ff.
de iuca. subijcit tñ illam suam opi. determinationi. sōi matris
2. sic 2. theologo. **¶** Sed ista opi. non videtur vera. p. iudicio q.
onis p. scriptio ciuilis que procedit cū malefidei corrigitur
a iudice. vt in. c. si. de prescri. vbi nulla valeat absq. bonafide p.
scritio tam canonica q. ciuilis. rōnem premitit quoniam oē
quid non est ex fide peccatum est. **¶** Quid ergo capitulū et ei?
rāu complectitur omnem prescriptionem cum p. sessioe vel si
ne am. de p. sessioe nulla sit ibi mentio. sed generaliter loqui
tue quacūq. prescriptione. vt quicūq. p. scribit in nulla par
te i habcat conscientiam aliene 2. pōdera rei quod adaptatur
ad mnes contractus 2. obligationes. vt. l. i. in fine. ff. si certū pe
tar. **¶** Cetera qui dicitur alienū similis est predoni et ab
eo arum distat quo ad periculum anime. vt. l. sepe. cōtingat. de
reli. spolia. 2. in illa materia prescriptionis que currit cum ma
le fide hic principaliter ponderatur. vt. d. c. fin. 2. c. vigilanti. eo.
tñ. enim talis p. scriptio procedit cū peccato 2. cum periculo
anime. ideo ius canonicū corrigit ius ciuile. vt no. in. c. s. p. iudicio.
Cetera fm Bar. debilius est p. scriptio p. sessioe muni
a iudice. totaliter nuda cū tamen debet esse potentior. arg. l. i. in fi
ne. vt possi. non aduertit ergo Bar. ad rationem iurisdictionis
anonice que tendit ad exclusionem peccati. sed ponderauit

corricez verbor. c. pcedētis dñi dicit possessor malefidei. nec
meminit de. c. si. quod generaliter loquit. et p. constitutionis
cā premitit vitiationē peccati. Item hoc esset nimis restring. re
mentē iuris canonici. nā non haberet locū in debitorē certe spe
ciei actione psonali obligato cū ibi debitor non prescribat. n. m
suam alteri debitū. sed 2. personalem actionē quam tenet. 2. sic si
ne p. sessioe. Item perempta re quā quis prescribat cū ma
la fide etiā culpa possessoris vel dolo succedit obligatio ad iter
esse siue estimationē. 2. fm cum 2. istam obligationē succedat an
debitor malefidei prescriberet q. nihil possidet cum tñ non p. se
scriberet cū possideret melior conditio illius qui plus delinque
ret 2. peccaret 2. mentē iuris. arg. c. cū haberet. de eo qui durit in
matri. ex istis etiā patet q. sua illatio de statuto qd creditor non
pōt post certū tps petere debitū non est bona. nā tale statutum
fundat sup. mera negligentia nō petētis nō valet propter p. tñ 2.
aie periculū qd versat in tali p. scriptioe. vt no. Jo. an. in. c. si.
de prescrip. secus si ppter rōnabile odium vel p. scriptioem fran
dis excluderet creditorem post certū tps vt disputando tenuit
dñi. Bal. 2. Bar. in. l. oēs populi. de iusti. 2. iure. in p. iudicio. et sic
certe quoz dicta retuli in repe. s. c. p. iudicio. **¶** Cōcludo igit q. c.
malefidei 2. cōstitutioes canonice debet generaliter intelligi in
oī p. scriptioe ciuili q. procedit cū malefide. 2. intelligas malefi
des vera nō ficta. vt no. dñi. in. c. s. p. iudicio. 2. Jo. an. in. tit. de p. scri.
addi. Spe. **¶** Item intelligas cū intēdit p. scribere 2. creditore
cui actio cōpetit. secus si nondū cōpetit. sed pōt cōpetere acce
ptando. vt in legatario q. titatis vel speciei. ante em q. acceptet
p. iudicio. heres prescribit. vt dicit in hac p. scriptioe malefidei
postq. nō apparet legatariū agnouisse legatū qd est nouum di
ctū. 2. ita consuluisse se dicit Bald. **¶** His itaq. contrarijs de
claratis circa p. scriptioē iurū incorporaliū videndū est de
materia quasi p. sessiois iurū incorporaliū que varijs locis et
confuse nimis traditur per doct. iuris canonici 2. ciuilis. p. qua
plenus inferius declaranda. **¶** Primo quero quoduplex est
a p. sessio incorporalis. 2. circa hoc repetit latius quod dixi supe
rius. viij. dñi. 2. dico q. p. sessio incorporea reperit in iure p. so
narū. 2. in hoc iure due sunt p. sessioes extreme. s. libertatis 2. ser
uitutis. vt. l. i. lib. s. si. ff. de libe. cau. 2. l. ius eius. 2. l. si de pos
sessione. C. de proba. sunt vt quedā alie quasi p. sessioes stat
personarū. vt clericorū libertorū eoz qui vocant originarij 2. cen
siti 2. plurimoz alioz de quibus insti. de iure p. so. per totum. 2.
C. de agri. censu. 2. alijs titulis illius lib. xj. 2. c. ij. de iud. 2. c. si in
der laicus. s. eo. li. cū simi. quedam quasi p. sessio reperit in iure
re rerū sicut est quasi p. sessio seruitutū q. seruitutes rebus cō
herent. vt sunt ius in corpore. l. ij. ff. de vsuca. quedā reperitur in
actibus hoim. vt quasi p. sessio iuris eligendi. iuris p. sentandi.
2. similibus. vt in. c. cū ecclesia sutrina. de cā pos. 2. p. p. iudicio. 2. c. con
sultationibus de iurepa. quedā reperit similis in iure personarū
2. rerū. vt quasi p. sessio iurisdictionis que concernit personas 2.
concernit territorij tanq. iurisdictioni subiectū. 2. concernit act
hominiū in sentētijs p. ferendis 2. decretis interponendū. harum
aī p. sessioū quedam representant per res quibus insunt. vt
l. iij. §. dare. ff. de vsufru. 2. ff. de serui. l. si cui. 2. ista est vera rep. sen
tatio que designat rem prout est. quedam representat per signa
epales dignitatis vel abbatialis p. mitram 2. alia dignitati in fi
gnia deputata. vt. c. vt apostolice. de priui. cū enim hoim stat. cō
ditio 2. fortuna sit multiplex vt predicti non pōt cognosci aliter
q. per signa. vt clericū a laico. miles a p. iudicio. meretrix a matro
na. iudeus a christiano. 2. sic de singulis vt per ordinem probat
ff. de contrahen. emp. l. q. difficile. 2. d. c. si iudex laic. 2. l. si igno
rans loca. 2. l. item apud si quis virgines. de iniur. 2. de iudeis. in
nonnullis concor. ibi not. 2. ista signa sunt deputata istis incor
poraliū qñq. a iure cōi. qñq. a cōsuetudine. circa quod omni
no vide quod no. in. c. vt nostrū. s. de offi. archi. in nouel. facit. c.
dudū. §. sed cū in iure. de elec. **¶** Quedā quasi p. sessio rep. sen
tatur p. actus hoim 2. constituit ab ipsis sicut p. electionē consti
tuit quasi p. sessio iuris eligendi 2. ex actu incipit creari quidā
habitus seu quasi p. sessio ciuilis. 2. sic in quasi p. sessioe iuris
ditionis iuris presentandi. ex cōdicandū et similibus prout infra
patebit. **¶** Et ex his collige q. in corporaliū quedā quasi pos
sessio adheret rebus corporaliū vt in seruitute vsufructus et
si. quedā que non adheret alicui rei corporali vt quasi p. sessio
iuris eligendi. presentandi 2. similibus. 2. videt inter istas disse
rentia. vt no. Jo. an. in. c. cum nostris. de concess. preben. vbi ple
nius in cōmento Jo. cald. vj. 2. vij. q. 2. dicam infra. **¶** Et simili
ter 2. quedam quasi p. sessio que coheret quibusdam dationib.
vel factis. vt si alicui ecclesie debet census vel aliud in facto. vel
in dando consistens. annū vel menstrū in signū subiectiōis. vel
fidelitatis. nam licet fidelitas 2. subiectio non sit plena seruitus
est tamen quedam species seruitutis. vt notatur. ff. de vsufructu

¶ Posses
sio. Ad dñi
communes
vsuz loque
di q. posses
sio est p. p. iudicio
tas. Bart.
in. l. cum an
tiquitas. C.
de vsufru. in
l. interdum
ff. de verbo.
signi. Bar.
i. l. i. §. si vir
ff. de acqui.
poss. not. in
c. ad sedem
de resti. spo
lia. in. l. i. §. C.
e. l. r. In
no. in. c. cū
aliquibus.
de re iudic.
Alex. in ru
bi. de ope.
no. nun. lo
do. de viffo
in cōsilio in
cipiente. tā
ta est scien
tia patris. i
fi. l. locorū
de oī agro
deser. lib. xj
Benedi. d
plūbino in
l. i. §. de op.
no. nun. 2. q
ibidē dixit
dñi Bohe
rij in apost.
2. que post
ea tetigi.

Petrus de ancharano

1. si usufructus, ista incorporea possessio non est fundata super aliqua re corporea, sed multum iuris in amittendo et retinendo, sed diuisa naturam a possessione rei corporalis, ut patet ex not. per Jnn. in d. c. cum nostris. et c. olim. iij. de resti. spo. et j. repetit. **P**remitto etiam quod incorporea ad similitudinem rerum corporaliu rediguntur et inuisibilia, ut sunt iura per ea que videntur cognoscuntur, unde sicut in rebus corporalibus aliud est res: puta fundus: aliud possessio rei: aliud perceptio commodi: et quodam ordine se pariunt quia ex possessione fructus acquiritur et non ex causa: sed ex iure, ut no. ff. de acqui. pos. l. iij. §. ex contrario. sic in rebus incorporeis, puta in iure eligendi aliud est ius, aliud quasi possessio, aliud est possidere, aliud est ire, et aliud est iter, ut in f. de stipu. seruo. §. sed cum factum, possidere enim est actus ipse qui est causa possessionis: licet actus scilicet eligendi sit momentaneus tamen ipsa quasi possessio habet causam continuam et quasi naturalem, ut dicitur in l. i. in l. r. oppo. huic actui intrinseca utilitas inest que appellatur fructus et est in eligente tanquam in eo qui fertur, et in electo tanquam in eo qui meretur voluntate possessoris, auferit enim electio commodum quod de eius electio confirmari et presentis est semen eius qui exijt seminare semen suum. **E**x quo inferas quod iste fructus qui nascitur ut predictum est potest dici fructus industrialis potius quam naturalis, nam homo non natura dat sibi esse et formam: quia de non esse deducit ad esse radicum esse fructus autem naturales non feruntur manu, ut ff. de contrahenda emptio. l. cum manu sata, et ista verba ponit dominus meo minus Bal. in l. iij. C. de serui. et aqua, et hoc vltimum scilicet quod fructus quasi possessionis iuris eligendi sit industrialis, no. Jnn. no. et Jo. an. in c. in literis, de resti. spolia, et ibi in commento Jo. calde. **H**is igitur pro clarioz intelligentia generaliter sic pmissis quod ut dixi et in iure personarum et in iure rerum personarum: et in actibus hominum iste quasi possessiones reperiuntur plene de quibus ex multis inquirendum erit, nam de omnibus tractare laboriosus esset nimis: et ideo de illis de quibus dicturus sum circa qualibet quasi possessionem queraz de tribus modis principaliter. **P**rimo qualiter quasi possessio acquiratur. **S**ecundo qualiter retineatur et de ipsius quasi possessionis effectu. **T**ertio qualiter amittatur. **P**rimo ergo quero de quasi possessione que est in iure rerum, puta seruitutem realium qualiter dicta quasi possessio acquiratur. **A**d hoc respondeo quod sicut supra proxime dictum est possessiones rerum incorporearum ad similitudinem possessionis corporaliu rediguntur. Unde sicut in acquisitione istius vere possessionis requiritur animus et corpus, ut ff. de acqui. pos. l. possideri. et l. quemadmodum. eo. tit. et c. eo. titulo. l. licet, ita est in acquisitione quasi possessionis: seruitutis: siue iuris incorporealis, et hoc no. Jo. an. post Jnn. in c. in literis, de resti. spo. ubi circa hoc mouet dubium utrum incorporea si aderant rebus corporalibus sicut est seruitus rustica urbana sicut est decima ad acquisitionem quasi possessionis sufficiat missio et inductio in rem ipsam: videtur quod sic, l. iij. §. date. ff. de usufr. ubi dicitur dare autem usufructum intelligitur cum induxit in fundum legatarium cum ne patiat uti frui, exponitur enim pro etiam sola traditio fundi non videtur sufficere nisi interueniat usus, ut ff. de publi. l. si ego. §. i. vel dic et melius quod aliud est usufructuarius fundi: aliud in habente seruitutem vel decimam, usufructuarius enim habet naturalem possessionem fundi in quo habet usufructum, ut ff. de acqui. pos. l. naturaliter et l. possessio, decimarum vero nullo modo possidet fundum in quo decima possidet, nec eis cui competit seruitus habet possessionem aliquam fundi seruientis, sola ergo traditio siue inductio in fundum non sufficit ad acquirendam quasi possessionem decime in ipso fundo: sed per usum queritur, puta cum prestat et soluit decima, et hoc forte sufficit si ne aliqua introductione in fundum: sicut quasi possessio in annua prestatione non in fundi traditione, ut in c. querelam, de electionibus, illud dico in seruitutibus ut usus pro traditione possessionis habeatur. Unde dicit lex nulla huiusmodi iur. vacua traditione in l. quof. ij. ff. de serui. **E**x usu ergo querere intendemus et patientia eius quem acquiratur nascitur in esse: producit quasi possessio rei corporalis, puta si te sciente et patiente ingredior fundum tuum cum acquirendi possessione, secus si te ignorate, ut l. clam possidere, §. qui ad nundinas, et l. peregre, §. si ff. de acqui. pos. et dixi. §. in prima charta, ver. idem si possidet clam. **E**t tunc differentia quod obligatus ad traditionem rei corporalis liberat semel tradendo, ut l. in numerationibus, de sol. et de statuli. l. seruus si heredi, sed traditio quasi possessionis incorporealis per actum patientie: siue pati habet tractum successuum et obligatus est perpetuo pati, facit quod no. in l. corruptionem, C. de usufr. et no. Bart. in l. ij. §. et carum oim, de verb. oblig. **S**ed hic incidenter quod utrum quilibet usus cum patientia alterius sufficiat ad querendam istam quasi possessionem incorporealiu, ad hoc dico quod quedam sunt seruitutes

affirmative, ut posse ducere aquam per fundum tuum et similia, et quedam sunt seruitutes negative, ut alius non edificare, **I**n affirmatiuis subdistingue, nam quedam incoant per modum facultatis, quedam per modum iuris debiti. **P**rimo modo pone exemplum per fundum tuum, habeo prater eundem nisi prohibitus sum, ut l. pagus, C. de serui. cum ibi no. et j. dist. oēs leges, et c. scriptum, vj. q. iij. et hoc casu dicit lex quod antequam sim i quasi possessio talis seruitutis quod xxx. diebus iuerim, ut l. i. ff. de iti. actus priua. **S**ecundo modo quod per modum iuris debiti, pone exemplum cum ducam aquam per fundum tuum, nam de hoc non licet in fundo alieno nisi per modum iuris debiti, et hoc casu querit possessio talis seruitutis per vnicum usum tantum domino sciente et patiente, ut l. ij. C. de serui. et l. i. §. de aqua iur. arcen. et l. i. §. qui autem, de aqua quoti. et est. **Q**uidam vero sunt actus indifferentes inordinati et vagi, ut ire per fundum alienum, nam hoc plurimum fit non iur. seruitutis, ut l. si locus, §. si, et l. i. §. per modum, que ad. ser. amitt. et per istos actus non probat quasi possessionem si ex verbis platis vel alijs indicijs hoc presumi possit. **Q**uidam sunt actus appropriati qui non solent fieri citra ius et nomen possessionis, ut facere aqueductum per fundum tuum et interesse electioni, tunc per vnicum actum rite factum probat quasi possessio, et illa theoria tradidit Cy. post Jnn. in l. i. C. de serui. et ibi per Bart. et Bal. et sic originaliter Jnn. in c. bone, ij. de postu. prela. et ibi in nouella c. cum ecclesia sutrina, de ca. pos. et pprie, ubi ex predictis inferunt semel admisso ad electionem quod hoc sit quesita quasi possessio, leg. l. i. §. quesitum, de aqua quoti. et est. **S**ed si vnus episcopus in domo, tunc episcopus vel vnus miles in domo alterius militis praderet vel ospitaret, etiam mille vicibus non presumere, per hoc et quesita quasi possessio prandendi siue ospitandi, nam talia presumunt fieri potius gratia et iure amicitie quam iure debiti, tales ergo actus ad eodem vltimū intelligentia referendi sunt sicut et verba, ut c. ex literis, de spolia. **A**liud dicendum esset in eo qui visitas suas dioce, et iure dicitur exiges hospitium et pradia recipiat a subdito suo, nam quod talis presumunt recipi iure debiti querit in talibus quasi possessionibus facili, arg. de prescri. c. cum ex officio, de cens. spote, facit, l. qui re familiaritatis, de acqui. pos. **I**n actibus ergo indifferentibus et qui pnt fieri citra ius et nomen possessionis et etiam dicto necesse acquirere possessionem dicit notabiliter Jnn. et ex qualitate personarum et actuum atque frequentia et modo petendi et exercendi et alia circumstantijs arbitrat bonus iudex et is tunc fundet in alterius onus probandi, et ita no. Jo. an. post Jnn. in d. c. bone, sup. glo. n. et in c. cum ecclesia sutrina, similiter sup. ij. glo. **B**art. ponit exemplum si eode illi civitatis pateret te esse in exilio, nam per hoc non esset quasi possessio illi nisi ex frequentia actuum admodum, xxx. diebus, ut l. i. de iti. actus priua. sed si pateret te esse de prioribus vel tunc mul. pponere in exilio tanquam exilio per vnico actum illi iuris, quasi possessio, ut l. i. §. qui autem, de aqua quoti. et est, et idem dicit in c. teris iuribus, ut ex qualitate actuum requiratur vnus vel plures in acquirenda illa quasi possessione, et ita no. in d. l. i. de iti. actus priua. to. Cy. etiam in d. l. i. de serui. i. v. q. ponit exemplum in peregrino qui longissimo tempore esset in Roma vel ad sanctum Iacobum fuerit transiit per istam civitatem non poterit cogi de cetero ad eundem si noluerint, Item si ad molendinum tuum vel furnum venit aliquis ad molendum vel coquendum panem longo tempore non potes cum ad hoc cogere impotenter si recusauerit, et hoc ratione predicta quod presumunt talia exerceri iure facultatis non iure debiti, facit, l. pro herede, §. pap. **C**onclude ergo quod in acquirenda quasi possessione seruitute affirmatiua requiruntur plura, scilicet animus acquirere intendens et agnitas actuum inferentium acquisitionem, Item patientia aduersarii et vnus et si plures intendit querere, vide per Jnn. in d. bone, et ibi in nouel. sup. glo. ubi si diuersa est iurisdicatio in diocepi et plebani si intendit querere contra vtrumque vtrumque scia relictur, si vero contra alterum illius tantum scientia requiritur, dicit ibi hoc de acquisitione quasi possessionis seruitutis affirmatiue, **P**ossessio vero seruitutis negatiua, puta alius non tollere, tunc requiritur quis volens alius tollere prohibeat et prohibitioni acquiescat tunc enim ille qui prohibet querit quasi possessionem seruitutis in illo edificio, ut l. i. C. de serui. et l. i. §. que ad. serui. amitt. et ita in Cy. in d. l. i. et hec sunt dicta quasi possessiones seruitutis. **S**ecundo queritur videre qualiter dicta quasi possessio seruitutis retineatur et de possessionis effectu. **D**e prima questione tangit Cy. in l. i. C. de serui. et iij. questione ubi dicit quod ad exemplum eorum corporaliu dicta quasi possessio retinetur solo aio, ut d. l. i. licet, de adren. pos. et fm hoc ista quasi possessio diuidit in civilem et naturalem sicut possessio rei corporalis, ut hic plene per Jnn. quotenent Bart. in l. i. ff. de acqui. pos. in p. in. ut dixi. §. in. vj. op. ad si. de effectu etiam istius quasi possessionis tangit Cy. in d. c. l. i. in. iij. q. dicit enim quod in iudicio possessorio releuat possessionem ab onere probandi, ut in f. de iur. §. commodum, **I**n petitorio autem distinguit, aut enim queritur de seruitute personarum et tunc adhuc releuat ab onere probandi, ut l. libere, §. finali, de berali

ra. causa. z. l. circa. de proba. si rerum: puta prediorum tunc in peti-
tio non releuat talis quasi possessio ab onere probationis. vt
cuti. §. sed si queratur. ff. de serui. vrb. predio. ratio. Dy. est
libertas rerum est fundata de iure gentium cum omnia predia p-
manant libera donec probetur contrarium quod probari debet
et qui habet presumptionem contra se. vt. l. siue possidetis.
de proba. sed in personis non reperitur illa libertas ab origi-
nem plures nascuntur fin. eum. vt. in sti. de iure perso. §. de iu-
Conclude ergo q. possessio que tenetur contra ius comu-
non releuat ab onere probationis. vt. c. ad decimas. de resti-
tia. z. c. c. ecclesia sutrina. de c. pos. z. proprie. c. vero ius co-
ne possessioni non resistit nec contra presumit non incumbit
probatio possessori. vt. l. res alienas. C. de rei vendi. z. l. iij. ff. vi
ti. C. ista tñ latius declarat Bar. in. l. si prius. ff. de no. ope.
cia. vbi plene distinguit de illo effectu oneris probandi au-
t possessoris alicuius qualitatibus seu status transfert in eum q.
tradidit onus probandi. de quo per Dy. in regula semel ma-
ia. eo. refert. tñ Jo. an. post Jnno. z. Host. in. d. c. bone. sup. gl.
na. opi. quorundam distinguunt inter corporalia z. incorpo-
ra. vt in corporaliis qui possidet presumatur de gratia z. p-
possidere nisi probet q. iure suo: sed in rebus corporalibus
presumatur iure suo. Unde si canonicus dicat se spoliatus quasi
essione iuris eligendi non restituitur nisi probet possessione
suam non esse precariam. idem in illo qui pretendit seruitu-
tem. vt. d. l. si quis diuturno. ipse post eos tenet contrarium in pos-
sessorio. nam non impedit restitutio nisi probetur ex aduerso q.
probatio possideret: nec de proprietate poterit sibi referri que-
re restitui. spolia. c. in literis. z. l. j. §. qui vi a me. de vi z. vi ar-
bit. hanc opi. sequitur Bar. in. l. j. §. hoc interdico. ff. de itine-
ritus. Si autem sit questio non autem de possessione:
de proprietate iuris incorporealis. puta confessoria tñ qua-
si possessio non releuat ab onere probationis. naz. debet docere
de iure suo siue agat confessoria: siue interdico vti possidetis. de
interdicto. §. de p. p. p. cum ecclesia. C. Sed fin. istam opinionem
in istis seruitutibus requireretur probatio tituli contra. l. si q.
diuturno. z. ideo intelligas dictum Jnno. z. Host. sane prout dixi
sua in oppo. z. hec sufficiant de effectu istius quasi possessionis
ad onus probandi non subeundum. C. Secundus effectus est
le qui est in quasi possessione siue agat: siue conueniatur de
cauere de non impediendo eum vti seruitute pendente ius
vt est casus finverum intellectum in. l. placet. ff. de aqua quo-
tu. C. Tertio prodest in alio q. si turbaret extra iudicium
dicto resisteret contra turbantem. vt. l. j. §. vnde vi. ff. de vi z. vi
na. a. quod non esset nisi possideret. hoc no. in. d. l. j. z. §. hoc in-
terdicto. z. habet Barto. pro singulari q. in istis quasi possessio-
nis iuris habet locum illa regula vim vi repellere licet. de qua
olim. de resti. spolia. z. c. dilecto. de sent. excō. §. eo. li. C. Ex
infert q. si vniuersitas vel capitulum coadunatus esset ad ali-
quod faciendum z. esset aliquis qui non esset de corpore capituli vel
vniuersitatis qui vellet omnino ibi esse posset per vniuersitates
aditulum expelli licet z. ipse q. turbat eos in iure in quo sunt
fieri non meminit Bar. de no. per Jo. an. post Jnno. in. c. j. de
iur. eccle. vbi plene prosequitur de his qui pretendunt in re sua
aliam seruitutem si prohibeant: vel per appositionem obstaculi im-
pediant quominus vti possint vtrū poterit. de facto resistere. et
obstantia remouere. ponit plura exempla. Primo de illo qui sibi
retinuit censum vel hospitium in aliqua ecclesia tempore funda-
tionis quod pot. xvij. q. si. de iur. iur. z. c. quāto cū ibi not. de
cer. vtrū si existens in quasi possessione iurium non admittit po-
ter sua auctoritate demū intrare z. recipere ista cōsuetudine neces-
saria etiam violententer z. hostia que reperit clausa frangere. Secun-
dum exemplū est de habente iurisdictionem in loco vel prelaturam
et fieri alius locū in quo talis iurisdictiones exercet: vel quasi
possessione ecclesie h3 violententer intrat z. sup. se hostia claudit an
pot. talem vi expellere z. violententer intrare. Tertium exemplum
est inquit liceat canonicis frangere hostia ecclesie z. expellere
vtrū. Quartum exemplū est in abbate habente capellā subie-
ctā quo ad temporalia nunquid per violentiam si non reperit po-
ter frangere hostia talis capelle z. violententer ingredi. Quintum
exemplū est vtrū si non liceat remouere violententer pdicta sibi ob-
stacula in exercitio iuris sui: possit tñ illū qui ei psonaliter se op-
ponit z. resistit quominus iure suo vtatur per violentiam distrin-
gere repellere. Sextum exemplū est quid iuris in rebus prophe-
tis vel seculariū priuatorum. puta si habes seruitutē in fundo im-
pediat ea vti per appositionem sepi vel muri. vel alterius obsta-
culi non possit ipsa impedimenta remouere propria auctoritate z.
contra resistentem sibi psonaliter se defendere etiā vio-
lenter. C. Omnia illa exempla ponit Jnno. in. d. c. j. z. in primo
exemplō. scilicet in eo cui debetur census: prandium: vel hospitium

arguit q. possit vim vi repellere z. ius suū defendere: sic sua au-
toritate domū intrare z. hospitari etiam violenter: z. necessaria re-
cipere. de resti. spolia. olim. ff. quod vi aut clam. l. si. §. si ad ianuā
z. C. quod cum eo. l. si seruus. z. l. quemadmodū. §. j. z. ij. ad. l. aq. l.
Ipse tenet contrarium q. in ecclesia vel ipsi domibus nō est vio-
lencia committenda rōne alicuius iuris sibi debiti. vnde q. in eis
violentiam infert sacrilegium committit. xij. q. ij. nulli liceat. z. ca.
quicunq. no. de foro comp. c. conquestus. Et si dicatur cū illud
debitū sit reale: q. rez concernit: ergo respectu iuris sui videtur
hoc licere q. nemini facit iniuriam z. de electio. cum ecclesia. re-
spondet ipse q. aut illud debitum ecclesie potest dici psonali-
ter obligata licet prestatio concernat rem. arg. l. si. ff. de contrā-
ben. emptio. vel posito q. esset obligatio realis z. ecclesia obliga-
ta tñ propria auctoritate non licet intrare res obligatas: quin
immo nec proprias sine magna pena. vt. l. si quis in taurā. C. vñ
vi. z. l. extat. ff. quod met. causa. quin immo si cōuenit expresse qd
his non exhibitis possit rem quā tradidit cū predicto onere ap-
prehendere z. occupare ppra auctoritate hoc ei non licet fm Jn-
no. qui ita no. de foro cōpe. verū licet Host. in hoc cōtra p. c. c. u3
dilectus. de dona. z. l. iij. C. de pig. Idem tenet Jnno. in sexto ex-
plō vt impeditus vti seruitute itineris per appositionem mu-
ri vel sepi non d3 dictū murū diruere vel sepi frangere ppra
auctoritate quāvis impedientes vsum possit resistere violentē.
C. Sed predictis obstant leges pcallegate simul. l. quēadmo-
dum z. l. si ad ianuam. z. l. si seruus. Item ob. l. ij. ff. de vfufr. vbi
dicitur q. pro vfufructu inducit legatarius in possessionē fundi
in quo est relictus vfufructus vñ h3 naturalem possessionē. vt. l.
naturaliter. ff. de acqui. pos. Item vt. §. dixi in. ix. oppo. ille cui
debetur seruitus h3 quandam possessionē ciuilem. quare ergo p
ipsa tuenda nō habeat illud beneficium amouendi obstacula p-
dicta. §. q. ad ianuam. z. l. quēadmodū. C. Ad hoc rñdet Jnno. q.
loquunt in vero dñō soli cui cedit quicquid edificat: plantatur
vel feritur. vt in sti. de rerū diu. §. cū in solo suo. z. l. ij. C. de rei vñ
dic. nō mirū ergo si propria auctoritate pōt diruere edificia siue
murū vel sepi z. oē obstaculū q. videt tollere alienū nec in alie-
no sed in suo: vfufructuario autē non liceret q. non est dñs soli.
vt. ff. de vfufr. l. si cuius rei. §. vfufructuarius. z. l. seq. als incip.
equissimū. fatec tñ q. idem vfufructuarius z. quilibet alius q. ha-
bet ius in re pōt agere vt murus remoueat. vt ptz. ff. si serui. ven-
di. l. si eo loco. z. l. legi. pro hoc facit q. isti habent seruitutē vel de-
betur eis aliqua prestatio annua nō habent aliquā possessiones
ipsius rei. vt dixi. §. in prin. huius principalis questiois. p. Jn-
no. facit. l. j. §. si. cū. l. seq. z. l. qui viā. ff. de ope. no. nū. vbi §. facit
tem nouū opus isti nō habent ius nūciandi nouū opus. multo
ergo minus demolendi auctoritate ppra. fatec tñ Jnno. q. alij te-
nent §. Host. z. Jo. an. nullā firmat §. simplr in ore suo. Jo. and.
cor. dicta z. verba Jnno. ad ptextū refert in. d. c. j. de immu. eccl.
vbi §. opi. Jnno. tenui pluribus rōnibus. prima q. vfufructuari-
h3 naturalem possessionē: z. similiter vfuari- h3 magis modificataz
vt. d. l. naturaliter. z. l. pos. z. l. si. ff. vti pos. C. Itē pdicti z. expul-
sua a quasi possessione vie habet interdictū vñ vi. vt. l. si plures. §.
deiectū. ff. de vi z. vi ar. z. l. iij. §. vñ vi. eo. ti. C. Itē habet interdi-
ctū vti possidetis. vt. d. l. si. z. no. Bar. in. l. sequit. §. si viam. ff. de
vfuca. z. de expulso ab vfu habitatiois: vel ab vfu quasi possessio-
nis incorporealis. plene no. p. gl. in. d. §. vñ vi. z. pbat in. l. aq. lius
ff. de dona. vbi quasi loco possessoris pstituit qvsum cenaculi ac-
cepit. si igit isti habent interdicta possessoria p dicta quasi pos-
sessorie recuperanda nō est dare rē quare non possit remouere ob-
stacula que impediunt vsum rei. videtur enim hoc difficilius de-
bere concedi. q. turpius eicitur q. nō admittit hospes. vt in. c.
quēadmodū. §. de iureiu. z. in vfufructuario et vfuario q. habent
naturalem possessionē rei vt dictū est. §. in prin. qui nō habent na-
turalem neq. ciuilem possessionē rei in qua h3 vfufructū. S3 certe i
istis incorporealis quasi possessio nihil est aliud q. vsum qdā ha-
bens ius cū patiētia aduersarij. vt. l. quorū. ff. de serui. q. ergo
impedit istū vsum vñ coeret vtentē ne vtatur turbat z. expellit.
quare ergo nō possit habens vsum tollere obstacula sicut potest
agere interdicto vti possidetis vel vnde vi nō est dare rōnē. pre-
sertim cū facili concedat defensio q. actio. vt in. c. intelleximus
de indi. Scdo probat q. fm Jnno. §. illū qui psonaliter se oppo-
nit z. impedit vsum seruitutis pōt violenter resisti vt ipse tenet in
d. c. j. z. Bar. post glo. in. d. §. si ergo pmittit propulsare violen-
tiam psonalem quod est plus: multo magis obstacula remouere
quod forte poterit sine vi z. strepitu. arg. eoz que no. Bart. in. l.
iuste. ff. de acqui. pos. z. l. nō est singulis. de reg. iur. C. Non ob.
q. nō habeat possessionē rei: q. sufficit q. habeat quasi possessio-
nem vsum rei cōstitutā a dñō p patientiam. vt pro ea tuenda pos-
sit vim vi repellere protestādo q. non intendit violentiam pro-
pulsare nisi pro sua quasi possessione tuenda. facit quod not. in

Petrus de anchorano

fi. in. l. si quis in tanta. C. vnde vi. ff. obft. q. nō possunt nunciare nouū opus: vt. d. l. i. si. z. si viā. loquunt cū per factū dñi vel alterius vsus det eriozā nō in totū amittit. nos vero loquimur cuz expellit vel turbat. Item nō est dare rōnem differētie quare magis iura istis cōcesserint vt haberēt interdcta quasi possint vni gentiā ppulsare q. in reb? z psonis iure naturali videt esse cōcessum: vt. c. dilecto. s. eo. li. de sen. excō. ¶ Et istā opi. credo verā cū ista quasi possessio seruitutis concernit vsuz ipsi? rei cui adhe ret: vt quasi possessio hospitādī siue habitationis vie itineris z si. si verō nō cōcernit vsum rei sed ex re debet aliqua pstatio: puta pensio census decima z si. qz ista nullū habēt vsum rei ex quo hoc pcepit si ibi denegat prestatio nō videt q. possit violētē in gredi in rem illā censuale decimale vel si. nā talis quasi possessio non est fundata in illa possessione sed in prestatione possessionis qd p. q. solūmodo denegādo videt ēss qz possessio pūare iuxta no. i. c. querelā. de ele. in nouel. post 3nn. z hoc casu opi. 3nn. videtur vera in scdo exēplo cū quis intrat locū in quo alius iurisdic tionē exercet vel intrat pcellā in cui? possessione est aliq. vt pre latus vtrū possit talis q. sic ingredi violētē expelli? tenet q. sic. z sic loquit. c. olim. i. de res. spo. z de sen. excō. dilecto. s. eo. lib. z hoc facit pzo eo qd dixi superi? potest em̄ possessio territorij esse vnius z alteri? in eadē iurisdic. z sicut seruitus vie vel itineris vel habitatiōis fundi sup vsu rei immobilis ita iurisdic. adhe ret territorio: vt. C. vbi z apud quos. l. si. sicut ergo iurisdic. habens potest frangere hostia in loco in quo iurisdic. exercet ita debet posse cui pdicta debent. nam ambe iste quasi pos ses siones fundant in alieno solo quo ad possessionē z proprietatez z eodē modo acquirunt. l. p placetiā possessoris: vt. d. l. quotiēs de serui. z infra subdā. ¶ In tertio exēplo de canonico tenet q. non lz sibi violentū possessiōē ecclesie vel domoz expellere z de preb. cū cui. z qd no. in. c. ex parte. de arbi. in nouel. nō em̄ pos ses sio predictoz est penes illū: vnde non lz sibi ius dicere. C. de iur. di. l. nullus. Si vero aliqua dom? ecclesie deputata esset pro sua habitatione quā ali? violētē intraret posset ipm vi repellere: in continēt: z sic possessionē suā defendere. Ego credo q. inuasiōē ecclesie vel domoz ipsi? possit incōtinenti de facto repellere z cō tra violētōs de facto resistere. nā si iniuriā illatā proximo debet q. propulsare cū pōt vt in. c. dilecto. de sen. exc. s. eo. li. multoma gis iniuriā illatā ecclesie a qua pcepit stipendiū z q. ipm dño so ciauit. ij. q. vi. ad romanā. de pe. c. ij. ¶ Itē oia iura clamant q. clerici debēt defendere res ecclesiāz suāz z resistere occupare vo lentibus: vt. c. gñali. de ele. lib. vj. z qd no. in. c. si quis p. refoytero rum. de re. ecc. nō alie. marit? tenet defendere vxorē pater filium z econtra z propulsare violētīā contra eos illatam: vt. no. in. l. vt vim. de iust. z iur. ergo z clerici ecclesiā suam velut matrem: c. si cut. de symo. ¶ In quarto exemplo. f. de abbate habente ecclesiam subiectam quo ad temporalia. credo 3nnocen. bene dicere postq. enim ibi est alius per episcopū institut? vt. c. j. de capell. mona. s. eo. lib. z. c. extirpande. s. q. vero. de preben. ab ipso debet Abbas petere rationem de temporalibus. vt. c. cū z planta re. s. in ecclesijs. de priu. z ista sufficiant dixisse de effectu istius quasi possessionis. ¶ De tertio autem articulo qualiter dicta quasi possessio seruitutis perdatur dicam infra. ¶ Tercio prin cipaliter quero de quadam quasi possessione que reperit in acti bus hominū. vt est quasi possessio dignitatis q. sicut hereditas iur. intellectū habet z voluntatem. vt ca. si gratiose. de rescri. su. pza eo. lib. Item est capax iurū z possessionū: z ipa res suas di citur possidere. vt not. Jo. an. post 3nno. s. de causa pos. z po prie. cū ecclesia. z l. sicut. ff. quod cuiusq. vniuersi. nomi. z ibi no ta. facit. l. mortuo. ff. de fidei iussio. l. i. hereditas de acquiren. rez domi. sicut enim hereditas obtinet vicem psonē ita z dignitas: z sicut illa sine vllō corpore iuris intellectū habet. vt lege heredi ditas. ff. de peti. here. ita z dignitas sine vllō corpore subsistit z voluntatem patet iniuriā pati potest. vt. d. c. si gratiose. z. c. tā ta. de exco. p. zela. z de epi. qui renun. episco. c. j. ¶ Ex quibus patet q. alia est quasi possessio dignitatis. alia rerū z possessio nū ad dignitatem pertinentiū qualiter itaq. dicta quasi posses sio acquiratur est videndū. ¶ Ad hoc respondeo z dico q. 3o. an. post 3nno. psequitur de quasi possessione dignitatis epa lis: canonicalis: prebendalis: archidiaconalis z cuiuslibet alte rius dignitatis in. c. in literis. de resti. spolia. z subtilitates 3n no. super his vituperat hosti. cuius 3nn. dicta dicit nimis pro lixa z confusa. z glo. suam minus vtilem q. subtilem. z ideo dicit host. q. quandoq. pziō confirmat electionem: quandoq. q. pōt confirmare potest etia pziōuidere. vt in bñficijs deuolutis: quan doq. ad dioceanos spectat collatio. qñq. institutio tantū z ad inferiores electio. omnibus enim istis modis per confirmatio nem consequitur quis ius administrandi z possessionem benefi ciorū ipsorum propria auctoritate apprehendēdi z cōtra inua sores agendī. vt. s. de electio. transmissam. z de cā pos. z pziōrie.

cum super. ver. plene vtrobique. in nouel. facit. l. cum heredes. acqui. possel. sed certe licet per solam confirmationem preta consequantur fm eñ z Jo. and. cuius contrarij infra subda. ta men commodius est possidere q̄ agere. vt in sti. de interdic. l. co modij. ¶ Item. non sine ratione. Inno. laborauit qualiter co ratur vt sic si molestentur vel spoliuntur vtantur beneficijs co fessorij. z sic iurisconsultus consuluit faciendū. vt. l. is qui t̄ bi nauit. ff. de rei vendi. fateo: tamen q̄ Inno. in hac materia su se z obscure loquitur. z ideo pro clarioꝝ intelligentia repetendū est hoc quod dixi supra in. j. q. sicut enim dicimus in rebus quodam habentis fines suos a natura. quedam facto hominis. vno. in. l. legato generaliter. ff. de leg. primo. z ita in istis dignitatibz vsu hominū adueniendū reperitur actus z signa deputatū iure communi vel consuetudine. ¶ Item quedam fundantur vt in persona z persone exercitio: quedā mere insup rebus. que dam in personarū exercitio zin rebus prosequor per exempt. p. primo de dignitatibus coherentibus persone. vt clericatus mi litia: doctoratus: tabellionatus: z similia. In creatione enim talis in signū quasi possessionis quedam traditur signa in quibz eorū officiū designatur. xxiij. distin. diaconus. cū quinqz ca se quen. in quibus patet qđ illis personis de quibus ibi tradam illa loco quasi possessionis officiū in quo deberent ministrare: et similiter cū priuatum auferitur. vt in. c. degradatio. de pe. et. lib. similiter z militi insignia militaria prout ibi patet doctoribus etiam cetera insignia traduntur. vt liber cathedra birem annullus: z benedictio cū potestate legēdi: interpretādi sacro canones: p̄dicta officia exercere possunt als si insignijs nō igitur time traditis vel officia vrentur essent puniendi vel fallā: p̄ prohibiti ab vsu. vt. l. eos. §. qui se pro milite. ff. de fal. et de in signijs plene dixi post Bar. in. c. vt apostolice. de priu. lib. facit. c. ad honorem cum seq. §. de auto. z vsup. z. c. j. vt lipe den. ¶ Dixi secūdo uest quedam quasi possessio fundata super rebus. vt seruitutes reales z vsufructus: z in istis vsu. cū patientia aduersarij habetur loco quasi possessionis. vt. l. q̄ de serui. ¶ Quedam est quasi possessio dignitatis que coheret persone z quo ad exercitiū super rebus vel psonis coheret: vt subiectū. hoc patet in episcopo ad quez spectat exercitiū totum que sunt leg. dio. vel iurisdictionis que multa sunt z enumerantur in. c. conuergente. de offi. ordi. et. c. dilectus. in istis quo qualiter quasi possessio acquiratur. dicam infra in septima questione. hic autem prosequor qualiter acquiratur quasi possessio ipsius dignitatis episcopalis vel alterius: z qualiter res rationali que ad ipsam dignitatem pertinent. nam vt. §. dixi. p̄posse esse in quasi possessione dignitatis episcopalis abbatialis et simi. absqz tamen predictis bonis vel exercitiū predictarū legem vt patet in episcopo qui renunciauit episcopatu: sed non oritur patet in alijs qui sunt veri prelati z proprietarij prelature. tunc non habent possessiones cuius commodi potius possessiones z non ipsi veri prelati iuxta no. in. c. cū ecclesia sutrina. de cōfessio. z proprie. in nouella. z. c. consultationibus. de iurepa. vt hoc scilicet q̄ predicta sunt diuersa z separata acquisitionibus: non in se infert acquisitionem dignitatis prelature q̄ de seoratis de vno ad reliquū non infertur. l. si maritus. ff. de dona. ter virū z vxo. qualiter igitur acquiratur quasi possessio dignitatis non dico dignitatis affice ossibus: nam illa queritur transi. in signijs deputatis illi dignitati vt dixi: sed loquor de quasi possessione dignitatis siue prelature a qua habet titulū z quidam personam fictam z representatam abstractam ab oī visibili subiecto. ¶ In ista acquisitione Inno. tradit tres modos in. d. in literis. Primo modū consuetudinis. dicit enim q̄ degenali consuetudine que pro iure obtinet: z seruatur generaliter possessio iuris episcopalis vel archidiaconatus: vel alterius cuius cūqz dignitatis acquiritur per installationem in sede vel in eo ad hoc deputato. vt. §. de renū. cū inter per Bosfre. z de pben. dilectus. in. §. j. z. c. dilecto. primo respo. ver. dictus legatus. z hoc verū si fiat installatio per illū ad quem spectat. de ordi. vt nostrū. z. c. dilecto. de preben. nam p istos modos fictio potest queri possessio rei co: poralis. vt. §. de consue. ca. ij. multo fortius iuris incorporealis in quibus vt plurimū pactus z sig extrinseca queritur dicta quasi possessio. vt. §. dictū est. Subi. q̄ si non potest installari in loco ad hoc deputato forte prop violentiam aliquorum an poterit fieri in alio: quidam q̄ noz consuetudo p̄ter ius inducta non debet extendi. vt. l. quod o ratione. ff. de leg. Alij contra quod est verius fm Inno. z Jac. argu. eius quod legitur z notatur vt lite penden. ecclesie. j. et. z hoc dicūt verū si ille alter locus spectet ad illam dignitatem cit. xxiij. distin. in nomine domini. post mediū. ¶ Secundo modo quod per alios modos traditur quasi possessio iuris cano calis z prebendalis quando si is ad quem spectat signat alius stallum in choro: et locum in capitulo. ex hoc enim omniū iur ad canonicatū

canonicatū pertinentiū videt̃ quasi possessionē acquisiuisse. Item si quis inducitur in possessionem alicuius domus vel iudici ad ipsas prebendā pertinentis queritur quasi possessio nō illius loci in quo pars ponitur: sed etiam aliorū bonorū dīm iurū ad ipsam pertinentiū dīmmodo hoc animorū intentio fiat. l. possideri. §. i. ff. de acqui. pos. et de acqui. her. l. pro herede. et gerit. Subdit q̃ tertio modo generaliter acquiritur quasi possessio iuris canonicatus prebende vel cuiuscunq; dignitatis quis utitur aliquo iur. canonici intendēs generaliter et aduer- rio hoc sciēte et patiente: vt no. in. c. ij. de capel. mo. et de postu. eta. bone. ij. vel si apprehendat̃ possessio castri vel ville vel fun- ad prebendam pertinentis vel si legat vel cantat tanq̃ cano- cus. et idem de apprehensione iuris episcopalis et cuiuscunq; terius dignitatis hoc tamen casu non intelligitur possessio ex- nisi ad ea que sunt apprehensa vt si tantū legit vel cantat possidebit tantū illum fundū et rit tantūmodo in quasi pos- sione legendi vel cantandi et non aliorū iurium ad canonicatū rinentiū. Et idem dicunt isti de alijs iuribus episcopali- milibus: vnde si talis spoliatur non potest petere restitutio- nspoliationis nisi quantū ad illos actus quos possidet istos modos acquisitionis electio: et no. per Jnno. in. d. c. ex lris. utinus modus inductus a consuetudine est clarus: sed vbi nō get hec consuetudo vel cū difficultate probaretur ex alijs duo s modis predictis non remanet mihi clarus intellectus. naz scdm modū per acquisitionē tertij actus vel vt dixi induci- quistio quasi possessionis oīm aliorū per tertij modū induci- solū alius actus gesti vel possessionis apprehensio. Sed non eo rationē quare magis extendatur inductio in possessiones rei vel assignatio chori vel capli vt in. ij. casu q̃ patientia in- tio. nam vident̃ ista paria tradere et pati alius possidere: vt. l. nus instructus. C. de acqui. pos. de hoc tamen articulo an acq- o vni? rei extendat̃ ad alia m dicam. j. in. vij. q. Sed in predi- q. qualiter acquirat̃ quasi possessio dignitatis canonicatus prebende saluo iudicio cuiuslibet melius sentientis dico q̃ apprehensa possessione corporis ecclesie cathedralis collegiate nasterij et alterius cuiuscunq; videtur quesita possessio digni- tis et prelature et oīm possessionū et iurium earūdem. Et Jnno. hoc probo per id qd no. Jo. cal. in cōmento suo. d. c. in lris. i. in qua querit qualiter acquiratur possessio beneficiorū et oīz incorporealiū dicit em̃ q̃ si incorporealia coherēt corpora- lū: ita q̃ habent plene p inductionem in possessionē taliū cor- pialiū als si sub spē et figura corporaliū non potest acquiri pos- sio incorporealiū: vt in iure eligendi et presentandi: tūc requiri- vtus ipsius iuris cū intentione querendi: cū ergo in casu no- si quasi possessio dignitatis prelature sub forma et spē rei cor- pialis possit apprehendi dicamus per inductiones in possessio- nē ipsius ecclesie acquiri. ar. l. ij. §. dare. ff. de vusu. habet enīz platus plene possessionem corporis ecclesie postq̃ apprehen- d. nam dicit canon q̃ prelatus est in ecclesia et ecclesia in prela- ti. q. j. scire debes. et ideo maxima est coniunctio inter eos: vt requisiti. de testa. censent namq; suus maritus et spūs eccle- si. vt. c. ficut. vij. q. j. ipsius igitur ecclesie possessione apprehen- si videtur quesita quasi possessio dignitatis: vt sic in ecclesia re- presentetur dignitas prelature. Secdo principaliter hoc pro- batur: q̃ penes ipsam ecclesiam dicunt cōsistere possessiones et ipa ita q̃ ipsa est psona ficta et representata: vt no. in. c. cum sup- diā pos. et proprie. p Jnno. et fingitur iur. minoris: vt. c. j. §. de- vi. in integ. quesita igitur ipsi possessione videtur quesita pos- sio dignitatis et bonorū oīmar. optimū. l. si adoptauero. ff. de- sup. per quaz. l. respondet ad. l. cū heredes. ff. de acqui. pos. vbi p̃t aditā hereditatem non queritur possessio bonorū ipsius si mpreensione. naz ipsa hereditas non possidebat ipsam: vt l. s. cenola. C. si quis testa. lib. esse ius. sue. sed ecclesia etiam va- cis possidet bona sua: vt. d. c. cū super. et qd no. in. l. ficut. ff. qd- casq; vniuer. no. facit qd no. Jo. an. in. c. in presentia. de pba. Tertio probo p locū ab absurdo prout arguit iur. consultus in diuortio. ff. so. ma. Et premitto q̃ sola intentio siue animus vni sufficit ad querendam possessionē sed requiritur actus cor- pus etiaz i incorporealiū que adherent corporaliū. vt. d. §. are. Et Jnno. q̃ ecclesia habet multa iura et possessiones ma- gne cathedralis. naz ep̃s exercet nomine dignitatis sue vtrāq; lēem que in multis consistit: vt. d. c. conuerente. et c. dilect. de- doli. si ergo in acquisitione singulorū capitulorū et possessionū est necessaria apprehensio siue vñus ad acquisitiones possessio- neset quodammodo difficile vñq̃ querere sicut glebas fundi cūire. vt. l. ij. ff. de acqui. pos. oportet ergo omnium acquisitio- q̃ ad possessionem referri ad certum subiectum cuius posses- sio et apprehensio videatur quesita quasi possessio omnium rerū et iurium ipsius ecclesie et dignitatis. hoc autem subiectus esse de- be ecclesia predictarum omnium dñā et possessio: nec est proba-

bile dictum q̃ acquisitio vñus capituli siue certe rei cum inten- tione acquirendi alia inferat aliorum acquisitionem requiritur em̃ vt dixi actus corporeus in acquisitione. et sic presentia ipsi rei. vt. l. hoc si preses. ff. de rei vendi. nec per mediū vñus rei po- test queri alia eiusdem conditionis. nam vna res carens anima in acquisitione alterius nihil prestat et solus animus intenden- tis acquirere non sufficit. vt. d. l. l. facit quod no. in. l. j. §. veteres ff. de acqui. pos. alleg. qd no. glo. ff. de acqui. pos. l. ij. §. j. in glof. quanlibet. non ob. q̃ no. in. l. restituta. in p. in. ff. ad trebel. vbi re- stitutio quam facit heres in vna re extendit̃ ad omnes alias res sub eadem vniuersitate siue hereditate contentas. nam illud ve- rum quantum ad translationem iurium in omnibus si mēte vna fuerit restituta: secus quo ad translationem possessionis. vt ibi no. Barto. et bona est equiparatio hereditarie successionis suc- cessione ecclesiastice quo ad hoc. q̃ quilibet est vniuersalis suc- cessione s̃ non quo ad retentionem possessionis: q̃ ecclesia vacans possidet res suas s̃ non hereditas iacens vt. d. l. s. cenola. Et cludo igitur vt dixi q̃ dignitas prelature representatur in ecclesia cuius possessione quesita intelligit̃ acquisita possessio dignita- tis et omnium iurium p̃tinentium ad eandem: idem dico in acq- sitione possessionis iurium et beneficiorū inferiorū ecclesiarū: vt querant̃ quesita possessione arg. d. l. si adoptauero. de adop. In acquisitione autem possessionis iur. canonici. que multa sunt vt no. doc. in. c. cum de consti. requiritur installatio in locis illis iuribus deputatis ad tractandum em̃ facta ecclesie assigna- tur canonico locus in. c. ad cauendū. et interessendo diuinis offi- cijs assignat̃ stallus in choro: vt ergo dicat̃ esse in quasi posses- sione iur. canonicatus requirit̃: vt dixi in stallatio in p̃dictis lo- cis postq̃ em̃ actus qui per canonicos fiunt habent loca depu- tata stat regula de qua. §. dixi q̃ ad acquisitionem quasi posses- sionis incorporealiū requirit̃ apprehensio corporaliū q̃bus adherent: vt. d. l. ij. §. dare. de vusu. Aduertendum q̃ hec sunt vera q̃ possessio rei corporalis ad illum pertinet ad quem spe- cter quasi possessio incorporealiū adherentiū illi rei vt in eccle- sijs et locis canonicis deputatis exempla posui. Si aut̃ ad vñus spectat possessio rei corporalis adherentiū illi rei: vt in fundo de- cimā censuali vel de quo annua pensio debetur tunc ad acqui- sitionem quasi possessionis decime pensionis vt census non requi- tur remissio in re illa: sed ex p̃statione annua pensionis decime si- ue cūs causat̃: et in esse producit̃ ista quasi possessio: vt dixi. §. in. ij. q. p̃tin. circa prin. Prosequunt̃ doctores etiā de quasi possessione iurium et possessionum pertinentium ad prebendam quasi acquiratur. et Jnno. videntur inuicem Jnno. in. d. c. in literis. de resti. spo. Jnno. em̃ dicit possessionem iuris p̃benda- lis etiam canonicis non extendi ad alia nisi ad apprehensam possessionē Jnno. ibi contra in quasi possessione canonicatū: p̃e- bendali vñus vñus actus canonicis vel per apprehensionem vñus possessionis p̃bende scientibz et patientibus his ad quos spectat videre quesita possessio omnium. et hoc idem no. Jnno. in. c. ex parte. de resti. spo. et idem videt̃ sentire in. c. auditis. de p̃ script. et c. venerabilis. de excep. in pen. glo. et idem in decisioni- bus Rote reperio istam decisionem Jnno. approbatā. c. lxx. s̃ caret rōne q̃ acquisitio possessionis vñus rei extendat̃ ad alias penitus separatam et ab illo remotā: vt no. ff. de acqui. pos. l. ij. §. j. nam clauum traditio sub quibus possessio custoditur nō in- ducit acquisitionem possessionis nisi in ipsa possessione sit facta vt. l. clauibus. ff. de contraben. emp. non teneo ergo istaz opi. Jn no. nec illam Jnno. vt in omnibus sit fienda missio sicut in hac quasi possessio dignitatis et cuiuslibet beneficii: vt apprehensa possessione corporis ecclesie sit quesita possessio omnium: vt pro- batum est supra. Et q̃ hec possessio prebendalis representa- tur in canonicatu credo saniori iudicio q̃ apprehensa quasi pos- sessione canonicatus per modum de quo. §. sit quasi possessio p̃- bendalis hoc est iurium et possessionum pertinentium ad p̃bē- bendam primo probat ratio conuexorum. p̃bēda enim succedit canonicatu siue titulo canonicatus qui sine temporalibus non debet creari. vt. c. cum fm apostolum. de preben. et quod no. in. c. cum in. de cōsti. facit. j. q. ij. si quis obieccrit. quesita ergo quasi possessione principalis rei non mirum si queritur alia que cohe- ret sibi iur. necessitate: vt in. c. accessorium. j. co. et c. si super gra- tia. de offi. deleg. et l. si adoptauero. de adop. et quod not. Jo. an. de possessionibus professi vt transeant in monasterium sine alia apprehensione: et c. presentia. de proba. preterea vt ibi etiam dī- cit Jo. an. possessiones p̃bende vacantis dicitur ipsa ecclesia pos- sidere l̃ ipsa diuiserit per p̃bendas facit qd no. Jnno. in. c. ex li- teris de proba. Si ergo canonicus est adeptus quasi possessio- nē canonicatus in ipsa ecclesia iustum est: vt possessio nes et iura prebendalia tali canonicatu assignata quesita inte lligantur si- ne alia traditione facit. l. cum delationis. §. a finam. ff. de fun. in- stru. ibi in infinitum primis quibusq; p̃o xime copulata proce-

Possessio. Adde q̃ possessio canonie vel p̃bēde non acq̃rit̃ p̃ cura- tore si- ne mādato speciali ita decidit̃ i de- ci. rote. dec. cccxij. bal. i. l. ij. C. de ser- ui. x. col. ver- s̃ si usufru- ctus Jnno. i. c. in lris. de resti. spo. in- ver. vltimo autē.

dunt: z. l. vulgaris. in prin. ff. de fur. **C** Ex his infero q si canoni-
cus post adeptā possessionē ecclesie siue canonicatū repit occupā
tē pot est violenter repellere sicut possit possessor: reuersus a nū
dinis inuasore talem z dicitur ipm canonicū spoliasse illa posses-
sione quā intelligitur quesiuisse per apprehensam possessionem
canonicatus. vt dixi facit. l. clam possidere. §. qui ad nundinas.
de acqui. pos. Si vero ante apprehensam possessionē canonicat-
us fundū prebende aliquis occupasset non possit noie suo sed
noie sue prebende expellere sup quo vide qd no. Jo. an. post Jn-
no. in. c. cū super. de cā pos. z pprie. **C** Item pericula quasi pos-
sessionis quā habent intitulari in ecclesia legitime acquisita idē
debet operari quo ad acquisitionē iurium z possessionū spectā-
tium ad ipsam qd operari dixi possessionē corporis ecclesie que
sitam quo ad possessiones suas ar. l. que de tota. ff. de rei vendi.
C Pro affirmati one p̄dictor adduco qd no. Barto. in. l. iij. in
prin. ff. de acqui. pos. vbi si vna res puta castrū cōtinet sub se plu-
res possessiones diuissas: tunc si capio possessionē castrī videor
capere possessionē oim: nā illa diuisio fit gratia melioris guber-
nationis: vt. l. grauis. ff. de le. ij. z. l. predia. z. l. patronus. ff. de le.
ij. z ita est in ecclesia que lz diuidat per prebendas possessiones
suas: tñ ipsa intelligit possidere: vt no. in. d. c. ex lris. de pba. Si
ergo vnū recipit ad possessionē canonicatus p modū de quo. §.
non mirū si videat sibi quesita possessio accessoriū: hoc est p̄bende
illi canonicatui deputate: vt. d. l. si adoptauero. z. hēc mea opi. vt
mibi videat est iuri consona z ista acquisitio quasi possessiois di-
gnitatis prelature vel canonicatus z possessio ipsius est magis
expedita et plana q p modos quos tradūt p̄dicti patres cano-
num inter se strarij. vt p̄ exiā dictis. **C** Subsequēter qro vtrū
ista acq̄sitio z apprehensio possessionis corporis ecclesie vel par-
ticule prout dixi sit adeo necessaria q ea non habita non possit
electus z confirmatus vel p annuz inuestitus administrare sup
hoc dixit Jnno. q post cōfirmationē sine alia possessione instala-
tione vel inuestitura statim pōt administrare in sp̄ialibz tpa-
libus in iudicio z extra allegat. c. trāsmisiss. de elec. z. c. nostri. z
c. qualiter. de iudi. cū deputati. de trāsi. c. j. z hāc partē tenet Jn-
no. z Host. in. d. c. trāsmisissam. vbi Jo. an. post eos dicit hoc ha-
bere locū in oibus ecclesiasticis psonis administrationē habent-
ibus quoz alq cōfirmant vel aliqd interuenit qd loco cōfirma-
tiōis habet sicut instō vel inuestitura quā recipiūt ab epō vl alio
inferiori: plato ad quē spectat de cōf. p̄bē. pposuit. z qd ibi no.
in nouel. post Jnn. z de his q si. a. ma. par. ca. ex ore. hoc idē nor.
Jnno. in. c. cū sup. de cā pos. z pprie. z multū vget ista p̄dicta. f.
c. nostri. c. qualiter. et. c. trāsmisissam. de elec. z. c. j. de trāsi. q exp̄se
innuūt q ex sola cōfirmatiōe cōpetat istud ius administrādi: sed
q sola cōfirmatio nō sufficiat nisi sit apprehēsa possessio plature
p installationē vel modū de quo dixi tenet Archi. in. c. cū q. de p̄-
ben. eo. li. z hāc opi. credo veriorē de iure primo p̄ tex. quos alle-
gat de offi. archi. in. c. ad hoc. §. in quadā vbi tex. dicit q institu-
tio corporalis spectat de iure ad archi. ad idē. c. vt nostrū. eo. tit.
13 ibi ponere abbates z abbatissas in sede. **C** Secōdo q cōfirma-
tio habet vim sententie diffinitive: lz minoris efficacie quo ad
quedam iuxta no. in. c. fi. §. e. li. de elec. lz quis habeat p se sen-
tentiam sup bñficio non dz ppria autoritate possessiones occu-
pare: sed a iudice dz peti executio: vt. c. veniens. de testi. quini-
mo furti vel vi bonorum raptorum punitur qui autoritate sua
occupat bona sibi adiudicata vel alio titulo concessa: vt. l. miles
§. qui iudi. ff. de re. iud. z de acqui. pos. l. si ex stipulatione. cū con-
cor. ibi no. **C** Ex quibus p̄ q quantūcūq quis bz titulum ca-
nonicū siue legitimum in aliqua re nūq tñ ppria autoritate po-
terit illas occupare qualr igiē magis possit cōfirmatus nō video
rōnem. **C** Tertio p̄bo certum est q autoritas confirmatiōis
non tribuit possessionem ecclesie vel dignitatis: q nec snia hoc
facit. nam post ipsam debet fieri executio per iudices: vt in. d. §.
qui iudices. z. c. cum fm leg. §. e. li. de hereti. nec etiam ius posses-
sionem solet transferre ipso iure titulo z dominio quandoq vt
ibi: z not. in. l. fina. C. de sacrosan. ecc. z. l. si tibi mandauero. §.
is cuius bona. ff. mand. administratio autem competit ratione
possessionis non tituli quantumcūq legitimi vt in. c. cum ec-
clesia sutrina. de causa pos. z pprie. **C** Quarto pro hoc fa-
cit. c. grandi. d. sup. negli. pla. vbi papa mandat illi obediri post
q ad locum accesserit ad idem. l. obseruare. de offi. p̄con. vbi
qui nudam possessionem apprehendit non administrat in pro-
uincia sibi decreta. **C** Quinto probatur ex similitudine quam
habent rectores ecclesiarum cum tutoribus z alijs administra-
to: ibi vt. c. fi. vij. q. j. z. c. ij. de dona. sed illi non accedunt ad ad-
ministrationem nisi inuentario confecto z decreto iudic. eis ad-
ministratio concedatur: vt. l. legitimos. z ibi per Barto. ff. de le-
gi. tuto. ergo nec isti fac. cap. manifesta. z. capi. sint manifeste. ij.
questio. j. Item sunt prelati similes usufructuarijs: vt plene no.
in capi. p̄senti. de offic. ordi. lib. vij. sed illis debet tradi quasi

possessio usufructus p inductionem in fundū: vt. l. iij. §. dare. ff. de
usufr. **C** Sexto z vltimo hoc tenet Dy. in. c. §. pri. vbi dicit p
inductionē in possessionē tribuit ius possessionis z adminis-
trationis: vt. d. c. ad hēc. z. c. vt nostrū. z alia similia de tutor. nā d-
derat in testamēto scdo illa datio cōfirmat a iudice: vt p̄. ff. de
de cōfir. tu. **C** Tertio sequit decretū iudi. administrationē ecc-
dentis. C. arbi. tutel. l. si. z in aut. vt hī q ob. §. pen. idē in feno.
Nam primo fendi cōfessio. Scdo inuestitura q est pcedentis cō-
cessionis cōfirmatio. Tertio in possessionē inductio que est cō-
cessionis z inuestiture realis executio: vt in ti. qd sit inuestitura.
col. x. **C** Ex his ergo cōcludo q opi. Archi. est ipa veritas vno
minus in administrationē patrimonij ecclesiastici requirā in os-
sessionē inductio z ipsius apprehensio quantum in alijs. §. dic. q.
em Jnno. Host. z alioz infert q ille q nunq fuit adeptus posses-
sionē ex solo titulo cōfirmatiōis patiat cōmodū possessionis: nō
nō possit iur. defendi. nō ob. cōtraria que innuūt administrai-
nem cōpetere ex sola cōfirmatiōe. nam dicūt suppleri p alia ne
expresse volunt q possessio apprehēda: z legitime hoc est de a-
nu eius q habet potestatem. vt. d. c. ad hēc. z. c. vt nostrū. nō obp-
heres statim adita hereditate vli fideicommissarius facta restit-
z solo verbo psequit potestatem administrādi: z iura oia in os-
transferunt: vt. l. cū heredes. ff. de acq. pos. z. l. restituta. z. l. fana
sunt ad trebel. nā aliud in hereditate z herede. aliud in rectora
ecclesiaz z bonis ecclesiasticis. Isti em anteq ad administrati-
nem accedāt adeunt iudicē pro cōfirmatiōe adhibetur causio
gnitio snia fertur: vt. d. c. fi. de elec. §. e. li. nō ergo si iudex de-
erequi sniam nō aut ille q sniam obtinuit: vt. d. §. q iudicati. l.
res ergo z fideicommissarius nō tenet adire iudicē sed solo aīo
res adiit z verbo fideicommissario restituit: vt. d. l. facta. z. l. gen.
de acqui. here. Item possessiones rerū iacentis hereditatis
sunt apud aliquē: vt. l. j. §. scvola. C. siqz test. li. esse ius. sue. p̄-
fessio vero ecclesie vacans possidet p ipsam ecclesiā: vt. d. §. cū
sup. de cā pos. z p Jnno. nō ergo ita debet esse facilis occupa-
re: vt sic cū illa maturitate tradat cū qua auferz z etiā vt eadē
ratio acquirēdi z amittēdi: vt. l. quēadmodū. de acq. pos. z. q
postum in pposito ita oppositū in opposito: vt. l. nam hoc iur.
ff. de vulg. z pupil. **C** Ex p̄dictis p̄ de cōf. q. quā format Jo.
an. post Cōpo. §. de cōf. cum sup glo. hoc ponit vbi qrit an co-
nonicus nō installat? debeat vocari ad electionē sicut est in lo-
vnde vocari debuit z cōtēptus fuit an possit impugnare elect-
nem rōne cōtēpti. Cōpo. q sic qz lz in alijs nō transcat dñu
sine possessionē tñ in ecclesiasticis bene trāsit iuxta illa que p̄-
no. in. c. si tibi absenti. de p̄ben. §. e. li. nam ex sola collatione b-
buit ius in re: vt ibi: z. c. fi. de cōf. p̄ben. e. li. Archi. tenet p̄-
rium. f. talē installatū nō debuissē vocari: z ita no. in. c. cū qui.
p̄ben. §. eo. li. z dicit ibi hoc p̄bati cū nō habeat possessionē si-
luris collati q possessio nō datur p inuestitura: vt no. in. c. auct-
ritate. de insti. p̄. dy. §. c. j. **C** P̄terea vt dicit eligere est fruc-
possessionis nō p̄prietatis vt no. Jo. an. post Jnno. §. de elec. c.
a. ver. qd si duo. z ex p̄dictis apparet q illa opi. est vera. **C** In
ta p̄dica quero de effectu possessionis plature vtrū sola posses-
tueatur illum q est in quasi possessionē dignitatis z quid iur. si d-
bitores dignitatis soluant illi qui apparet postea falsus prelatus.
Bal. dicit q qñq ille q est in possessionē est funditus falsus
prelatus z talis possessio nō patrocinator: vt no. in. l. ij. C. qñ e-
facto tuto. debitores etiā sponte tali falso prelato soluentes nō
liberantur ab ecclesia. ff. de cōdi. ob causam. l. pcura. falsus. z. l.
quis vroz. §. item apud labeonē. de fur. tu dic de hoc plenius
Jo. an. post Jnno. in. c. in literis. de resti. spo. in glo. magna. vel
quid ergo si aliquis intrusit se z c. **C** Quis nō est fundus falsus
qz habet cōfirmationem superioris z tunc aut ipsa cōfirmatio
est nulla ipso iure. aut valet lz cōfirmatus sit indignus. **C** Pro-
mo casu aut est vitium patens z repellitur aut latens z nō repe-
litur. ff. de mino. l. verum. §. ex facto. z. C. de peti. here. l. si putas
C Secundo casu non repellitur qdū est in possessione auto-
tate superioris ar. ff. de offi. p̄eto. l. barbarius. z de p̄scrip. si c-
tatus. per Jnno. facit. ff. fami. heres. l. is consequenter. z qd ibi
no. ex quo enim superior habet eum p talitergo a quolibet ali-
debet haberi. ff. q sal. tu. auto. l. j. §. idēz pompo. **C** Et p̄dict
vera fm eum quādo agit nomine dignitatis sed si nomine su-
quia ipse contraxit indistincte an dicatur fm Jnno. in. d. c. in li-
teris. sed

teris, sed certe si ipse contraxit nomine dignitatis cum ius sit
questum ecclesie non potest sibi preiudicare ar. C. qui. cau. in i
re. rest. nō est neces. l. si tutor. z. ff. de sol. l. filie. z. l. optimam. C. de
contrahen. emp. per Jac. de are. z. l. y. C. Sed contra predicta
pleopponit z videtur qd semper ille qui est in possessione agere
potest. quia talis presumitur qualis possessio cum ostendit: vt
10. C. de fi. instr. l. si solennibus. z. l. non nudis. C. de proba. et
vbi causa stat. l. j. per l. y. sol. quedam est possessio que sui ap
itudine cum natura concordat: vt possessio maternitatis nam
ipsa maternitas est. ff. de capi. dimi. l. eas. z. natura communis
de accu. l. hos accusare. S. si. z. huiusmodi possessio: qz natura
bus conuenit veritatis presumptionem inducit. ff. de his qui
ant sui vel alie. i. u. l. filium. idem si quasi naturalis iuregentiū
sueniat possessio: qz est tale quid qd de iure cōi potest a quoli
et possideri z quilibet est capax vt no. in. l. scuti. S. si queratur
si ser. ven. facit. de agri. z. cens. l. litibus. si autem possessionis
ualitas exorbitet a regulis permissiuis z exigit titulum exps
um nec alr potest conformare se iuri: tunc sola possessio non in
icit presumptionem veritatis nisi publicatilitas cum cōi er
ue concurrat hinc est q non presumitur quis prelatul vel ma
tus de rest. spo. ex parte per Jnno. l. j. S. si ea. de ven. in pos. mi.
z tabellio: vt no. Jso in summa de fi. instr. z. de ver. fig. c. veni
s. per Jnno. z generaliter nemo presumitur priuilegiatus ni
doceat de priuilegio z nemo presumitur confirmatus nisi do
at de confirmatōe. C. de man. prin. l. j. z. de hoc per Jnno. in. c.
anmissam. de ele. nisi forte fuerit in longa possessio. de adop.
ost mortem. z. de ver. l. cum de in rem verso. Et ita dicit Bal.
entius cum Bar. in. l. si prius. ff. de no. ope. nun. nam in hoc vl
no membz. l. c. u. quasi possessio est fundata in priuilegio nec
iter obtineri potest vtrum releuet ab onere pbandi: dicit i. c.
in persone. de p. mi. S. eo. l. i. z. per l. y. in. d. l. si solennibus. Jtez
ando presens quasi possessio non concordat immo discordat
ure naturali: vt seruientes agroz an releuet ab onere pbandi
quid iur. de illa que concordat cum iuregentium: sed discordat
in iure naturali vt seruientes hominum: dicit vt. d. l. si prius. p
ar. de quasi possessione militie dicit per l. y. in. c. semel malus
o. Jremvtrum releuet ab onere pbandi dz intelligi cū agi
ad priuationem iur. super quo sustentatur illa quasi posses
interim vero donec super hoc in iudicio discutit dz in dicta
fessioe defendi qd dicit. d. c. cū persone. z. dicit. S. in. ij. q. ver.
iur. vt videre nec periam exceptionis cum agit p iuribus de
statis illi quasi possessio videtur posse excludi: sed expedit vt
ncipaliter agat ad priuationem: vt. d. c. transmissam. z. per il
remissiones pcedens distinctio pcepto: is mei declarari po
t: ad id qd ultimo dicit de diuturna possessione que fundat
priuilegio vel inusu hominum: vt si diu duo tractauerunt ser
uizyoz. vel diu tenuit beneficium vel gessit se p clerico si ali
non constat de veritate an psumatur ita eē si est contentio in
eos vel cum eorum aliquo z tertio vel inter alios dicit vt. d. c.
iens per Jnno. in. d. c. innotuit. de eo qui fur. oz. su. z. d. c. ex
pte. de resti. spo. z. c. illud. de presump. C. Per ista potest de
et questio quam ipse scribit de obedientia z iurisdictione an
subediendum minus iusto prelato qui est in possessione pacifi
officij sui z an possit exercere iurisdictionē in rebelles: z vt qd
fin. l. barbarius. in hoc passu perfectus loquit Jso. and. post
Jn. in. d. c. in literis in gl. mag. ver. qd ergo si aliqs intrusit se
in aliqua dignitate: dicit ibi dicit. C. Ultimo circa istā quasi
pessionem dignitatis canonicatus z pbende eēt tractanduz
qlr admittat dicam. j. q. pri. vbi de ipsa z alijs multis succin
dicam. C. Quarto principalr qro de quadam quasi posses
sioe q consistat in iure rez in iure psonaz actibus hoimvt est
q si possessio iurisdictionis qualr acqzatur. C. Ad hoc dico q
J. z post eum doc. tangunt de ista materia in multis locis: sz
prius in. c. dilecta. de cap. mo. cuius dicta reasumit. d. Bal.
in. ij. C. de ser. z aqua. Ex dictis Jnno. quatuor membra elicio.
pnum est qualiter acquirat iurisditio in causis. scōz qualr in
pnis. tertium qualr in vna ciuitate vel populo: quartum qua
lir acquisita perdatur. C. Reueto ad primum in quo dicit
J. q. gñalis possessio iurisdictionis acqzitur etiam si vnicus
ams iurisdictionis exerceat: puta cognoscit de aliqua cā criali
vt iuril: vel qz excoicat aliquē vel suspēdit vel aliud quodlibz
fuit qd tñ ptnet ad iurisdictionem. Si em istos actus exercet
anno querendi iurisdictionem vlr sic eam querit: vt in aio suo
git de quo animo quō constare possit: vide. S. ij. prin. l. y. illō
Jnno. rep. obat in. l. j. C. de emanci. libe. nam fm eum acq
fio iurisdictionis certe speciei non infert acqzitionem alterius
patus diuerse z separate. nam sic est in rebus corporalibus se
patis vtrius possessione acquisita alia non veniat: vt. l. ij. in
pe. ff. de acquirē. pos. z qd dicit. S. in. ij. q. prin. ver. nec est pba
dictum cum ergo diuerse sint species iurisdictionis ciuilis

z criminalis: qz vna simplicis iurisdictionis alia meri iperij pacq
quisitione possessionis alteri? alia spēs nō videt qri. ff. quemad.
ser. amit. l. si stillicidij. S. si. z. l. si prius. ff. de laqua plu. ar. C. Pro
illa opi. allegat Bal. dictū J. hi. q. in hñtib? symbolū facilior
est trāitus z rogatio siue extētio sit ad filia non ad diuerfa: vt
no. l. y. in. l. testa. C. de testa. z istā opi. l. y. oia Jnno. tenui in. c.
dilect? preal. C. Hñc vero dico Jnno. recte sensisse. accepit eniz
iurisdictionē put sumit in gñe includere sub se merū z mixtū ipe
riū z simplicē iurisdictionē qd piz ex verbis suis dñ se retulit ad
intentionē intendētis acqzere vlr zc. vñ qz acqzitio gñis infert ac
quisitionē oim spēz sub gñe inclusaz: vt. l. si choruz. ff. de le. ij. et
l. si duo. de admi. tu. videt Jnno. bñ dicere z cū eo sentit Jo. an.
in. d. c. dilect? qd dum rñdet ad dictū l. y. dictū Jnno. sic exponit
Aduerte tñ ad id qd statim dicā in scōo membz qd fuit qualr
ter acquiratur iurisditio in personis. Jn hac dicit Jnno. qz qua
si possessio iurisdictionis acqzita in vna psona nō extēdit ad alias
psonā etiā si hoc gerat in aio ille q iurisdictionē exercet. Sz tunc
post eū quero de rōne dñe quare magis acqzitio talis exten
ditur de vna re ad aliam: vt. S. p. i. o. i. o. dictum q de persona ad
psonā dicit ipse qz sub iurisdictione cōprehendunt oēs partes z
actus iurisdictionis: sed sub vna psona nō cōprehenditur alia. nā
diuerfi sunt hoies z qd sit in vno nō extenditur ad alios: vt. l. se
pe. de re iudi. z. c. quāuis. e. ti. adducit si. de gleba q vna appres
henfa oēs cōtigue apprehense intelligunt. separate vero non: de
acqui. pos. l. ij. post prin. z. c. j. de cōse. ec. vel alta. S. e. li. z sic dicē
dum est fm eū in hac materia q apprehēsa quasi possessioe iurif
ditionis in vno caplo videt apprehēsa in alijs dūmodo appres
hendens hoc intēdat. secus est in psonis vbi nō est talis cōnexi
tas fm eū cuius opi. in hoc sequit l. y. in. d. l. j. C. de emā. li. Ego
put dicit i. d. c. dilect? nō bñ capio istud dictū Jnno. nec facio dif
ferentiā inter causas z psonas. nā aut Jnno. intellexit de acqui
sitione iurisdictionis in certis psonis siue vna siue territorio z ta
lis acqzitio nō pcedit qz priuat? iurisdictionē nō exercet iurisdic
tionē in certis psonas si nō bz territorio: vñ nō pēst collegio iur
ta no. in. c. cñcōtingat. de foro cōp. Si aut rōne territorij iurisdic
tionē exercet in vna psona vel plurib? tñc credo q istud exerci
tū extendat ad aliud qd etiā sentit Jnno. dñ subdit qualiter ac
quirat iurisditio in vno pplo dicit em si exerceo iurisdictionē in
vna tñ vñ? ppli sciente dñō z patiēte q sup toto pplo intendo
qzere iurisdictionē qd sup toto pplo acqzro qz quasi vna z continua
est gleba. f. vnus pplis loquit tñ Jnno. cū in isto pplo in quē intē
do possessionē acqzere alius exercebat z sic nō qro nouā iurisdic
tionē in psonis illoz de pplo: sz iā acqzita p aliū z ab eo possessaz
sz certe si in eis nullus alius iurisdictionē quā intēdo qzere possi
debat videtur q sit idem iur. vt. f. queram in alijs si acqzro in il
lo in quem exerceo cum intentione querendi in omnibus. z hoc
credo si adeptus sum possessionem soli siue territorio: cui iurisdic
tio coheret cum volūate domini z hac acqzitionem magis cō
sidero q exercitium in persona istius vel illius. si vero iurisditio
exerceatur non ratione territorij sed dignitatis: tunc cōsidero ac
quisitionem illius dignitatis: vt sic videatur iurisditio questita
velut accessoria dignitati. z hoc per ea que dixi. S. in. ij. q. princ.
J. reterea videtur bona differentia inter causas z personas. nā
sicut vna persona differt ab alio numero non specie ita vna cau
sa ab alia z respectu iurisdictionis pariter subiiciuntur cause z p
sone non est ergo ratio quare magis fiat extētio in causis q in
personis: sed velut indiuidua includuntur sub acqzitione iur
isdictionis que contingit per acqzitionem quasi possessionis
dignitatis vel territorij: vt predicti altero non concurrente non
capio quomodo in istum hominem vel in illuz possum iurisditio
nem querere. Bar. tamen dicit q in acqzita iurisdictione vñ
uersaliter in vno castro si accedat cōsensus domini quero ipsam
per vnicum si autem non accedat per acqzitionem vnicus act?
nō qritur i alijs: ita no. in. l. j. S. hoc interdicto. ff. de itinere actu
qz priuato. z. l. ij. in prin. ff. de acqui. pos. in hoc satis concordat
cum Jnno. in quantum loquitur de acqzitione possessionis iur
isdictionis in vno populo alteri subiecto i non subiecto vero vñ
detur tenere Jnno. q acqzitio iurisdictionis in vna persona nō
extendatur ad aliam. C. Ego autem dico q aut in omnibus ac
quirat aut in nullo vt patet ex predictis. C. Subsequenter que
rit Jnno. qualiter iurisditio generalis in vna ciuitate vel puin
cia acquiratur z distinguit q aut nullus ibi iurisdictionem pos
sidebat z queritur per generalia banna z preconia penalīa trās
missa p partes ciuitatis z est hoc verū etiā si null? inciderit i edi
ctum. nam hec edicta ponere iurisdictionis est. si aut ali? ibi iurif
ditionē possidet: tñc q mittit dicta pconia nō acqrit iurisdictionē
nisi i illis caplis z hoibus quos apprehēdit: vt. l. qd i eo. S. vl. ff.
de acq. pos. C. Subdit Jnno. q l. primo casu sit qñta gñaliter
iurisditio in vniuersitate nō tñ acquirat iurisditio in singulares
psonas: qz obligatio q acernit vniuersitatē nō ligat singulos. ff.

dicta omnia pcedit est quis in iurisdictionem acq̃sitā vult exte
lere altero ex predictis modis cōtra inuitum. hoc enim iure ac
cessionis vel in consequentiam regulariter est permittit: vt ple
re no. in. c. j. de offi. dele. Itē q̃ est permittit iure permittit vt
n causa reconuentionis. c. j. z. ij. de mu. peti. principaliter vero
id aliam rationem vel personam penitus diuersam ad diuersa
oca siue tempora non extenditur nisi de partium voluntate vt
ilene legitur et no. in. c. p. z. g. de offi. dele. que autem dicatur di
ersa res penitus vel eadē cōtigua vel cōnexa vel accessor: ia
ide ad hoc. l. rez. mixtura. ff. de vluca. z. l. stilicidij. §. si. cum. l. se
uen. z. l. labeo. cum sequē. ff. quemad. ser. ami. z. l. fundi. z. p totū
e act. emp. z. l. si quis cum totum. de execu. rei iudi. z. l. si prius.
e aqua plu. ar. ¶ Iuxta predicta quero quidam fecit quosdā
omines alteri subiectos ab iurisdictione prioris: zab eis
tramentum fidelitatis eregit z confiteri fecit q̃ homines sui
unt an per illa acq̃suerit quasi possessiones iurisdictionis in eos
prior domin? eam amiserit: et dicendum est q̃ non fm̃ Jnno.
l. c. dilectus. de capel. mona. isti enim fm̃ cum non sunt actus
er quos iurisditio acquiratur et intelligit hoc sane p̃out ipse
telligit. scilicet cum homines qui sic fatentur alij sunt subie
non enim se alij submittendo priuant possessorem dominum
asi possessione sicut nec alij qui rem possident alieno nomine:
l. si. c. de acqui. pos. nec videtur quis posse quasi possessiones
nam alius in eo possidet sic transferre maxime i eo qui possidet
priorante. vt. c. olim. j. de resti. spo. Item illa nō est vera traditio
ne nō cadit in incorpō: alibus s̃ fiat que facta ab eo q̃ possidet
omine alieno nō nocet facit qd no. in. c. iter quattuor de maio. z
be. in nouel. et qd no. Jo. an. i. d. c. oliz super gl. z scias. z Bar.
l. si. colon? de acq. pos. si vero null? possidebat in eo subiectio
em videtur q̃ possit in tali constitui talis quasi possessio: nam
rem meam possum alieno nomine possidere quod dicit: vt no. in
i rem aliquam. ff. de acquir. pos. per Bar. z. l. qd in. eo.
tu. z. l. cū falsa. ff. de iur. et fac. igno. ¶ Quero etiam vtrū pos
queri ista quasi possessio per contestationē precarij pone eniz
existens in quasi possessione iurisdictionis castri cum alteri cō
dit z constituit se ei? nomine possidere. dicit Bar. q̃ sic: quia
ansfert iurisdictiones ministerio suo vtendo pro alio: sed rusti
qui nulla iurisdictione vtebatur: sed alius vtebatur in eos. sed
nec dunt iurisdictionē in loco et submittunt se tunc constituen
se ipsos illius nomine possidere non transferunt quasi posses
sionem iurisdictionis cum apud eos nullus esset eis vsus z per
am constitutionem precarij vsus nō inducit fm̃ eū q̃ ita no. in
l. q. meo. vbi etiā per eus videas quid iur. i alia quasi possessio
incorpō: alium an transferat z inducat per constitutionem
ecarij: dicit vt ibi. ¶ Subsequēter esset hic examinandum de
fectu huius quasi possessionis iurisdictionis acq̃sitive vtrum
is qualis possessio tueat gesta p̃ talē possessorem de hoc non
osequor. sed remitto ad nota. per Jo. an. an. post docto. in. c. q̃
ut electi. et per legistas. in. l. barbarius. ff. de offi. preto et qd
i supra in. ij. q. principali vers. iuxta predicta quero de esse
possessionis prelature zc. et quod etiam dixi in repetitione
prioris. ¶ Postremo videndum est circa istam quasi pos
sionem iurisdictionis qualiter admittatur. Jnno. z Jo. an. post
an aliquid tangunt qualiter perdatur quasi possessio dignita
in. d. §. in litteris. de resti. spo. in glo. magna. vers. sed quero
omodo amittatur possessio zc. de amissione autem quasi pos
sionis iurisdictionis tangit in. d. c. dilectus. de cape. mo. vbi
ter cetera. illud notat q̃ si casus vtendi se non exhibet nunq̃
is iurisdictionem perdit pro quo allego. l. arboribus. ff. de.
fruc. ¶ Item illud etiam ibi nota. q̃ vtendo pro parte reti
quis totam iurisdictionem. secus in acquisitione que non ex
tenditur facit quod notat. Bart. in. l. j. §. hoc interdico. ff. de
l. actuz priua. si autem me existente in quasi possessione iurif
tionis alius vtatur an perdam? ipsam dicit q̃ non. si hoc igno
vt plene no. Jo. an. in. c. cōquerēte. de offi. or. si aut me sciēte
sic si patior illum vti et subdit illi obtemperant videor perde
ecus si resisto et subditos sibi obediētes punio vel aliter eo
eo per sententias censure ne sibi obediāt. sic enim resisten
o nunq̃ perdo dictam possessionem: vt. c. olim. ij. de resti. spo.
Jnno. et Jo. an. vbi illud no. q̃ possessio incorpō: alium
e non possunt tangi difficiliter perditur q̃ possessio rerum
e poralium vt ibi subtiliter no. Jnno. Et ibi etiam quid iuris
subditi patiuntur et obediunt his q̃ tertius percipit an ex hoc
eratur quasi possessio distinguit notabiliter an mādātum cō
fat in faciēdo vel in non faciēdo facit? enim queritur si con
funt in faciēdo q̃ in non faciēdo rationem differentie ibi vi
c. Vide etiaz quod no. Jo. an. in. c. querelam de. elec. in nouel.
i z. l. vers. quid si eram in possessione zc. z quod ipse not. de res
lip. super litteris in vlti. col. vbi omnino vide. Jgnosans aut

aliū exercere iurisdictionem in cuius est in quasi possessione nun
q̃ eam perdit nec mirum est: quia nec possessionem rei corpō: a
lis. vt dixi. §. in. j. col. ver. idem si possidet et no. Jn. in. c. conque
rente. de offi. or. di. Et cuius scientia requiratur si sunt plures q̃
habent iurisdictiones distinctas puta vnus episcopalem alius
prebendam: vide. in. d. c. conquerente. et. c. bone de postu. preo
la. in nouella. nam vt ibi dicit illius scientia requiritur: cuius
quasi possessionem alius sibi querere intendit. facit quod no. in
l. si quis in tantum. C. vnde vi. ¶ Sed incidenter quero vtrum
in casibus in quibus quis perdit quasi possessionem iurisditio
nis illa quasi possessio acquiratur occupanti siue spoliatori Jo.
an. post Jnno. in iur. p̃orime allegatis videtur sentire q̃ sic:
sed Bar. notabiliter distinguit et dicit q̃ aut iurisditio cōhere
bat territorio: tunc quicunq̃ vtatur iurisd. retinetur: vt. l. qui
fundum. ff. quemad. serui. amit. aut iurisditio competeat perso
ne in loco et tunc ille qui non vtitur licet deiectus perdit: vt. l. si
plures. §. deiectionum. ff. de vi z vi ar. tamen hec iurisditio non que
ritur ei qui per viam et sine titulo vsus est si reuertitur deū qui
competit de iure communi vt ad presidem vel prefectum: vt. l. il
licitas. §. qui vniuersas. ff. de offi. p̃efe. vt. ille tamen qui deie
cit tenebitur deiectione ad interesse tanq̃ re perempta casus est
qui probat illa. ff. de vi z vi ar. l. si de fundo et hoc not. Bart. in
l. sequitur. §. si viam. ff. de vsuca. ¶ Subsequēter quero vtrum
quis possit a se abdicare istas quasi possessiones iurisdictionis
ei renunciando? videtur q̃ non. quia hoc debet fieri in manibus
superioris: vt. l. pe. ff. de offi. p̃efe. vt. et. c. admonet. z. c. q̃ in du
bijs. de renun. z. c. j. de renun. §. e. li. Bar. tenet contrarium in. l.
si quis vi. §. differentia. ff. de acqui. pos. z dicit sic sentire Jnno.
in. d. c. q̃ in dubijs. et de hac iurisdictione sufficiant. ¶ Quinto
quero principaliter de quasi possessione iurisdictionis eligendi
qualiter primo acquiratur secundo de eius effectu. quarto qua
liter perdatur. de primo et secundo dic vt tactum est. §. in. ij. q.
prin. ver. vbi ex p̃dictis zc. z. §. sequit. zc. ¶ Et circa eū effectū
addo predictis vnam questionem vtrum probata quasi solum
modo quasi possessione iuris eligendi debeat electio consue
ri de hoc no. Jo. an. in. c. cum venissent. de resti. in integ. vbi di
cit q̃ non sufficit petenti confirmationē electionis probare se
esse in quasi possessione iuris eligendi: sed debet probare etiam
bonam fidem per probabiles coniecturas. ff. de libe. causa. l. i. gi
tur. c. ij. vel q̃ longo tempore fuerit in hac quasi possessione:
vt. l. possidere. §. si seruus de acqui. pos. et quod dicatur longum
relinquitur arbitrio iudicis. l. j. §. j. ff. de iure deli. et notat Jn
no de elec. querelam cum ergo ista quasi possessio iuris eligendi
de iure enim debet esse penes capitulū. vt. c. j. §. de elec. extrane?
qui dicit se esse in dicta quasi possessione debet probare q̃ bona
fide alias presumitur mala: vt dixi. §. in. x. contrario: et illa est
vna opinio Jnno. vt refert Jo. an. in. d. c. cum venisset in glo.
magna super verbo monachis. et hoc videtur confirmari. dicit
enim q̃ quantuncunq̃ consistit aliquem fuisse in quasi posses
sione iur. eligendi: tamen non est electio confirmanda ex quo ante
confirmationem obijciatur q̃ possessio sit violenta vel vitiosa ni
si hoc primo discussio et diffinito. vt. d. c. cum venisset. vbi vero ni
hil obijciatur tenet facta confirmatio et sic intelligitur. c. ex litte
ris de iurepa. z est ratio fm̃ eum: quia qui petit electionem con
firmari vel infirmari potius videtur agere petitorio q̃ possessio
rio: nisi aliud exprimat: vnde vires electionis et forme perso
ne veniunt in hoc iudicio vt patet ex notatis de elec. post q̃ z. c.
nihil Jo. an. an. post. Jnno videtur sentire q̃ sufficit facere fides
de quasi possessione pacifica iuris eligendi puta quia eligit bis
predecessores immediate precedentes: sicut no. de causa posse.
cum olim idem si eligit illum qui immediate precessit vt ibi not.
nec ibi eligit Joannes andree. q̃ probetur aliter bona fides
sed sufficit probatio actus pacifici et hoc dicit verum quando
possessorio tantum agitur sed si petitorio ageretur necesse est
probare bonam fidem per titulum: vt patet ex no. in. c. si diligen
ti. de p̃escri. et de causa pos. cum ecclesia. sed ex his non remanet
intellectus clarus vtrum ad confirmationem obtinendam suffi
ciat probare solum quasi possessionem absq̃ titulo vel alia bo
na fide. ¶ Et qd consistit in eo quod dictum est an illa petitio
accedat ad naturā petitorij an possessorij nā istis iur. incorpō: alibus
que possidentur ab alio. cōtra quē ē iuris p̃sumptio si agatur pos
sessorio retinende vel recuperande sufficit sola possessio et in ca
tuendus est possessor. si nō agatur possessorio: tūc secus ē: vt di
xi. §. in. ij. q. ver. sequitur vidēre quali zc. ¶ Et mihi vī q̃ electio
nis cōfirmatio petita fundetur principaliter in possessione eli
gentis incidenter vero veniat p̃opietas quo casu cum scilicet
dñm deducitur in iudiciū incidenter presumitur ex possessione
vt no. in. l. sicuti. §. si quera. ff. si serui. ven. z. l. quidam: de cond.
institui. p. Bar. ¶ Item cōmunis doctrina doctorū est eligere

fit quidā fructus ex quasi possessione proueniens. vt. c. cōsulta
t ionib⁹. de iurepatro. nō videtur ergo quasi possessor ab effectu
hōi remouēdus p exceptionē: ergo non habeat titulū: s³ op³
q agat cōtra eū negatoria sic dicim⁹ in possessorib⁹ dignitat⁹
z bñficiōrū q sic agat pro iure dignitatis vel beneficii nō possit
remoneri p exceptionē tñ nō es prelat⁹ zc. vt no. in. c. trāsmisaz
de elec. nā vt dixi act⁹ eligēdi z presentādi fundat in possessione
non in ppietate adeo q si vñ p sentat possessor aliū ille ad quē
spectat ppietas iuris eligēdi qui nō ē in possēsiōe cōfirmabit
electio possessoris nō ppietarij: vt no. Inno. in. c. cū ecclesia su
trina. de cā pos. z ppiet. z d. c. cū venisset. et p Jo. an. in. c. in litte
ris. de resti. spo. post prin. in nouella. z d. c. cōsultatiōib⁹. z vtro
biq idē dicit in sentētijs latis a bonēfidei possessorib⁹ dignitat⁹
z alijs actib⁹ put plene no. in. d. c. in ltrteris. ¶ De quasi posses
siōe tñ ex cōcādi: vide qd no. Jo. an. post In. in. c. olim. iij. de res
stitu. spo. ¶ Postreō qrit quātr ista quasi possessio iur. eligēdi
amittat dic q quāz quis pcedit quasi possessionē i solidū quāz vt
vñ in. c. si solidū. z tñc aut qris an possit eā pdere z ecclesia nō
vacat: qz viuit ille quē eligat z tñc quātūcūqz tert⁹ vñ ē ipse ele
ctus neget illū q ē in quasi possessionē eligēdi ad ipm nō ptenere
nō p hoc p dicit quāsi possessionē elect⁹ enim z institutus in
beneficio nō pōt qsi possessionē iur. eligēdi q spectat ad aliū in
teruere: nec mutare sibi cā possessionis. vt. l. nemo. de. ac. pos.
nec quasi dicti iur. z penes eū s³ penes electorē habitū s³ nō actu
vt no. in. c. de quarta de pferi. in nouel. possit tñ vñ ē in iur. iur.
talis possessor perdere dictā quasi possessionē: puta si ei renūciat
vel in aliū xbo trāsserit vel p sniam addicet ab eo: vt no. in. c. cū
nfis. de pces. p bē. in nouel. post Inno. mortuo xō instituto a qua
si possessionē iur. eligēdi qualiter hec quasi possessio admittatur.
dicit Jo. an. post Inno. et nō stat cū alius eligat: s³ tñc demū qñ
de possessionē expellitur: qñ aut dicat expelli dicit ipi qñ p p
ti morē iuris vel facti nō eligat: pone exēplū qñ ppter timorē iuris
qz nō credit ius eligēdi ad ipsum pertinere: vel qz est lata snia
cōtra ipsum vel alia rōnet: tñ ad illā se intromittere nō intēdit
propter timorē autē facti perdit eaz: qz nō audet eligere ppter
potentiā illorū q hoc ius eligēdi sibi vēdicat vel qui d factio pos
sessionē nacti sunt: et ideo suspicatur se posse repellī qui est vnus
de modis pdēdi possessionē. ff. de acqui. poss. l. si qd. §. si. quo
usqz igitur ignorat illam quasi possessionē eligēdi occupasse
ipsam non perdit nam solo aio retinet z sine eo nō p dicit sicut nec
possessio rez corporaliū. C. d. acq. pos. l. s. z. ff. eo. ti. l. quē ad modū.
z. l. cū possidere. §. qui ad nundinas. e. ti. In illa. n. possessionē
iur. acquirēda est cōsensus expellus vel saltē patiētia possidē
tiū illud ius alias nō queritur vt. l. ij. C. de serui. z aqua. z qd no.
Jo. an. post Inno. in. c. bone. ij. §. de postu. prela. ¶ S³ hic que
ritur cū electio habeat plures partes: vt not. in. c. publicato. de
elec. z. c. ij. de resti. in integ. in nouel vtrū si ignorauit electionem
factā a tertio sciuit tñ cōfirmationē vel ignorauit vtrūqz sciuit tñ
postea electū z cōfirmatū a tertio administrare an perdat dictaz
quasi possessionē eligēdi. Jo. an. post Inno. sentit q sic: si hoc pa
titur postq sciuit: z sic patiētia in actib⁹ cōsecutiuis ad electio
nem inducit priuationē quasi possessionis in actib⁹ pcedentib⁹
z in tota electione fm eū: z si dicat iniusta possessio nō debet ex
tendi ad partes nō acq³ sitas: vt. l. qd meo. §. si. de acq. pos. z no.
Inno. in. c. sup lris. de rescrip. z. c. in lris. de resti. spo. So. hic lo
quimur. de quodā toto integrali indiuisibili sicut hō q vno spū
continet: vt. l. rerū mixtura. de vsuc. z. l. vulgare. de fur. in hoc er
go toto ex plurib⁹ partib⁹ cōposito negligētia z patiētia in se
quentib⁹ priuat a possessionē totū: sed nō ita in fundo q facile di
uiditur z de vno plures fiunt: vt. l. qd in rerū. ff. de leg. j. ¶ In
hoc em⁹ z similib⁹ pōt qd perdere possessionē in parte z aliā reti
nere: vt. d. §. si. facit ad predicta qd no. in. l. legato gñaliter. ff. de
leg. j. z d. l. rerū mixtura. ¶ Iuxta p dicit quero si qd solū eligat
prelatū in ecclia in qua spectat ad me quasi possessio iuris eligē
di an ptra talem debeā intētare interdici vnde vi vel vti possi
detis: z an contra electum qui consensit vel contra superiorē q
electionem illam confirmauit: z videtur q ex sola electione alio
non secuto non possit agi contra talem per eum qui quasi possi
det: vtrumqz enim interdiciū. s. vnde vi z vti possidetis exigit
factum scilicet turbationem vel expulsionem: vt patet in. l. vim
facit. ff. de vi z vi arma. z per totum. z. ff. vti possidetis. per totū
¶ Sed ille qui verbo eligit nihil facit sed labia sua solum mo
uet. facit. l. si quis vroz. §. neqz verbo. ff. de furtis. satis enim vi
deretur delinquentem q quicūqz diceret eligo talem in prelaturam
talis ecclesie teneretur interdici. Contrarium tenet Inno. cen.
z post eum Jo. an. andr. in. c. ij. de resti. in integ. vbi co. ntra ta
lem dicunt. competere interdiciū vti possidetis: quia per elec
tionem factam per eum qui non possidet posset magna turba
tio prouenire et p iudicari piori. et idem dicit in eo qui ex cō

municat vt possit contra eum agi non ob. §. neqz verba. et me
dicta sunt supra habent. n. locum quando quis extra iudicium
z cum amicis assereret ad se pertinere ius eligēdi: non tamen
ad actum electionis procederet: ex solis enim illis verbis em
ciatiuis fatetur Inno. cen. q non oritur aliquod interdiciū. z
sola ergo diffamatio non dicitur quis turbari nec comp³
interdictum fm eum ibi quod est verū quando solus possi
non leditur: sed quando lederetur quia propter talem diffama
tionem non reperit laboratores: vt in electione nullus a pos
sore electus vult acceptare: quia dubitat de illo tertio diffama
te: tunc contra talem bene competit interdiciū vti possidetis.
vt notat Barto. in. l. j. §. hoc interdiciū. ff. vti possidetis. v. d.
cta. l. vim facit. de vi z vi arma. ¶ Sed querit Barto. quid
si non tertius: sed ille qui tenetur recipere eum quem eligo
bat me an competat interdiciū z ponit exemplum in ciuitate
Spoleti vbi commune p dicitur erat in quasi possessionē iur.
gendi ibi potestatem dicit ipse qd illud turbare potest com
gere diuersis modis. Primo non admittendo electū z nō
diendo sibi: z hoc casū non turbatur commune p dicitur in p
fessione iuris eligēdi: sed turbatur ipse electus vel dictum com
mune in exercitio iurisdictionis z esset agendum confessoria
vt in rez. l. j. §. per hanc. ff. de rei vendi. ¶ Secundo modo
test turbari dicta quasi possessio si ipi de Spoletio eligūt in
aduertendum q si quid eligunt sciente cōmune p dicitur z nō
gente eligere: tunc perderet quasi possessionē quāz habebat
in istis incorporalib⁹ nō est aliud quasi possessio nisi quedam
trentia aduersarij: vt. l. quod. ff. de fer. z. l. ij. C. co. ti. ¶ S³ si
obstante tali electione commune p dicitur eligat non priuat
la quasi possessionē. quia non suspicatur se posse repellī sed ha
bet animum retinendi. z ita dicit q Inno. cen. not. in dicto. q
Contra electum autem vel confirmatorem tenet cum Inno. cen.
q non cōpetat interdiciū vti possidetis: qz ipi non turbant
in possessionē iur. eligēdi qd putat verum si per talem accep
tationem electi vel per confirmationem non turbet in possessionē
iuris: alias secus: z adde ad predicta quod notat in si. Inno. cen.
in. c. olim. de resti. spolia. z hec sunt dicta cum vnus p tene
quasi possessionē iur. eligēdi in solidum. sed si vnus de cap
lo: tunc qualiter istam possessionē amittat psequitur Jo. an.
and. post Inno. in. c. querelam. de elec. ex cuius dictis colligi
tria membra. Primum est cum quis veniens ad electionem
admittit. Scdm quando expellitur. Tertium qñ contemnit
in primo membro. primo dicit q aut iste vendicat sibi vocem
iure communi: puta qz de capitulo aut quando iur. singulari
extraneus. ¶ Primo casu si capitulum non admittit eum na
per hoc perdit quasi possessionē: caplm non retinet suo nom
ne. z hoc dicit ibi i glo. magna ver. si vero is qui erat. sed in
sculo dicitur autem possessor: spoliari zc. dicit q possessor dicit
spoliari possessionē iuris eligēdi si fiat electio sine ipso an
spoliandi: vt. c. cum ecclesia. de causa pos. z proprie. z per hoc
tit post. qui ibi dicit q si canonicus ex eo admittitur: quia
bi refertur questio de titulo dicitur spoliari: vt. c. dilecto. de p
bendis. Ad hoc facit quod no. de elec. in Benef. ¶ Et ha
opinionem credideram z pcedentem etiam vno casu quan
scilicet tertia persona impedit canonicum ne accedat ad capi
lum vel metu eius non audet accedere vel eligere: tunc enim
do quod possessionem eligēdi retineat per capitulum nec per
dat eam postq tertio non queritur nec capitulum habet anim
eum spoliandi. facit quod not. in. l. j. §. siue autem. ff. de vi z
z quod no. Jo. an. an. in. d. c. querelam. ¶ Secundo casu quan
do extraneus vult admitti iur. singulari sine dubio eo ipso quo
non admittitur possessionem perdit si electum ab alijs in sua
gnitate pacifice agere patiatur. facit quod not. Jo. an. andr. di
postula. prela. bone. ij. super tertia glossa. ¶ Secundum mem
brum cum expellitur nō habet dubium: quia perdit dictam qu
si possessionem: z multo fortius quia facta magis patent quan
non facta vt no. Inno. cen. in. c. extirpande. de preben. facit. l.
mora. ff. solu. matrimo. z. l. si seruum. de verborum obliga.
¶ In tertio membro cum scilicet contemnitur aut simplicitat
vel ignorantia aut ex certa scientia. ¶ Primo casu non vide
tur spoliari nec poterit agere tanquam spoliatus sed bene tan
quam contēptus poterit petere electionem irritari. de elec. ca
quod sicut idem cum ex certa scientia contemnitur. iste enim
actus non vocatōis non infert necessariū animum spoliand
ex parte nō vocatōis: ideo agit potius de pteptu quam de spoli
tione: vt. d. c. quod sicut. ¶ Est quartum membrum qñ scilicet
cat? semel vel pluries venire cōtēnt an ex hoc perdat quasi po
sessionem dicerē casu p dicit vel nō p dicit ad similitudinē rei corp
ralis que p dicit p nōsum cū spacio epis arbitrādo vt no. Jo. an.
post Inno. in. d. c. querelam. ita dicerem in predicta quasi pos
sessione

titum ordinatōe sit pūissū cōtrā impossibilitatē. ff. de. n. ob. l. v.
 iter eos cū? casus hic vide in glo. Aut loquimur in ultimis
 voluntatibus: z tūc si ipsum dispositū ē impossibilē: et tūc nō valet
 dispositiō. z ita intelligitur. l. si mibi z tibi. §. si quis servus. de le. j.
 Aut ipm dispositiō nō est impossibile nec ei? executio sed est im
 possibilis additio: tūc refert aut ipm dispositū disponit in penā
 nō valet dispositio: vt infti. dele. §. fi. Aut nō disponit in penā p
 ipij: z tūc valet dispo in. d. l. de pdi. inde. ¶ S3 hic incidēt q
 quōd cognoscat vtrū pncipalr an in penā ipm dispositiō iudica
 r? z optime rñde q qñ delictū incipit a additōe necessaria puta
 a si poiem mortuū nō dederis de cē dabis. z tūc in. x. valet dispo
 an q? pura. ff. de noua. l. si pup. §. si sub additōe. z p Cy. in. l. C.
 de his q pe. no. ¶ Nñqz dispo incipit ab impossibili pcepto: z tūc
 nō valet: q tūc non sit in penā zodiū grauati sed grauar? nō me
 etur penā nec odius nō faciēdo impossibile: vt. l. in testamēto: z
 plene de cōdi. z hic etiā incidēt qro de duobus. ¶ Ad id qua
 ē impossibilitas rōne pplexitatis vitiat ultimā volūtātē z non
 līa impossibilitas q descendit ex. l. na. vel iur. rñde qz impossi
 bilitas pplexitatis attingit vitio testoz: vt in. l. si ius. de con
 infti. sed nō ita alie. ¶ Scōdo qro quare impossibilitas circa
 executionē vitiat attractū s3 nō ultimā dispōnē siue volūtates: vt
 §. loca. diucto. §. siqz seruus. vtrū ergo vitiat vel nō donatio.
 a mortis qz pceptat de tractu z vltima volūtātē. l. in fi. z qd ibi
 o. de dote: plene dic q nō. casus est no. in. l. q sub additōe. §. z i
 mortis. ff. de pdi. inde. facit qd no. in. l. cū pater. §. nemo. de leg.
 ¶ Quero etiā si dispositū est p parte possibile z p parte im
 possibile: sic q valet p parte possibile tā in actū q in vltima vo
 lūtate. ff. de dona. inter virū z vxor. l. si seruus cōis. z. l. j. C. de le
 n. nup. z. l. q dorē. C. de pze. z idē Bar. z Bal. in. d. l. j. de cōdi.
 infti. z hec dicta sunt qñ impossibilitas concernit ipsum disposi
 tum vel ipsum executionē vel cōditionem qd de modo possibili
 idem. f. qd nō vitiet. l. lucius. C. quisquis. z. l. codicillis. i pnc.
 eleg. ij. ¶ Quid si admittitur turpis cā de pterito z futuro.
 ut a dabo tibi centum: qz fecisti homicidiū vel ex eo q promit
 s facere. dicunt quidā q talis stipulatio ipso iure valet quidā
 non. l. ob excep. Bar. tenet primā si dicam turpis cā expमित
 tus si hoc fit cā tacita vel expressa. qd dic per Bart. in. l. gene
 aliter. ff. de ver. obli. z. l. si plagi. eo. ti. z. l. iuregen. §. si ob maluz
 e pac. ¶ Circa difficultatem in qua dixi q nō vitiet dispositionē

Petrus de ancha.

regulariter dicas hoc verum nisi sit tanta difficultas q̄ habet p̄ iō
possibili: puta q̄ pender de solius principis potestate. l. nā tū c
impedit sicut impossibilitas. l. apud iul. in fi. de le. j. de ver. ob. l.
cōtinuus. §. si q̄s sub hac. et hoc verum nisi esset conditio q̄ esset de
substituta vt si pater relinquit spurio sub cōditione legitimis
ff. de heredi. insti. l. in tps. ¶ Sed hic q̄ro pone q̄ relinquit fra
tribus mendicantibus aliquod podere cum onere q̄ ibi de
beant construere locum vbi morientur certi fratres als periant
relictum vtrum valeat hoc in istud onus vt sic si non impleant
periant dictum relictum. dubitationem facit q̄ sine spāli licen
tia pape non possunt dicti fratres ad noua loca transire: vt in
c. j. de reli. do. l. vj. Et ex hoc loquitur q̄ cum ista licentia confi
stat in potestate vnus tantum habeatur pro impossibili: et p̄ con
sequens remoto impossibili onere fratres possint capere relictū
si eius alias sint capaces. iuxta no. in. c. i. presentia. de pba. et hoc
consult. Bar. prout refert Bal. in. l. rem alienam. C. de le. vbi
dicit q̄ licet non valeat illud onus adiectum tamen debet trans
ferri in alium vsum superioris arbitrio cle. q̄ contingit de reli.
do. z. ff. de vfufru. l. legatum ciuitati. puta in constructione vni
oneris capelle in eius ecclesia vbi pro anima testatoris celebrat
tur diuina officia: et in hoc residet in. l. rem alienam. sed in. l. j. C.
de his que pe. no. dicit istud idem in effectu et subdit q̄. l. a pri
uile. §. si. de dispositione incogitabili: et quod crescit circa vsum
viridarium apud licitā personam aliter legatum: sed hic loqui
mur in recto ad pias causas vbi est verisimile apostolicum pro
uidere ne legatum ad pias causas pereat q̄ de facili non cōtin
git. iuxta no. per Bar. in. l. pater filium. §. tusculanus. de leg. iij.
refert tamen do. Fede. de senis determinasse simpliciter q̄ non
valet relictum nec est extendenda pape dispensatio consil. suo.
ccclx. quod incipit vso instrumento certe dona. subdit Bal. q̄
prima opt. equior est in. d. l. j. de his que pe. no. vbi aliqua exem
pla tangit in quibus quid iur. causa dispositio est impossibilis
de iure. sed subiungitur pena q̄ possibile est dari si illud factum
non fuerit refert ex ipsis quedā vtilia. Et primo pone in fidei
com. relictio spurio sub ista conditione q̄ si heres eum molestaue
rit cadat ab hereditate. dicit enim q̄ non valet pene obiectio si
cut nec ipsum principale. l. seys et augerius. ff. ad. l. fal. Secun
do pone q̄ pater relinquit filie mille mandans q̄ non possit nu
bere sine consilio et consensu matris vel fratris: als cadat a dicto
legato vtrum possit adijci illa pena cum matrimoniā debet esse
libera absq̄ metu pene dicit q̄ si dixit cum consilio honestū est
requiri consilium als pedit relictum sed si dixit sine consensu: et
tunc in vidua valet oppositio pene sed nō in virgine. in aut. cui
relictum. de indicta vidui. et vide quod no. in. c. statutum: de he
re. lib. vj. et in nouel. et certe supra legitimam videtur adijci illud
onus q̄ si non vixerit vt testator disposuit non admittatur ad
legatum: et aliud est penā opponere: aliud a relictio repelli inde
factum nuptiarum: vt. l. titio centū. §. j. ff. de condi. et demō. Ter
tio ad idēz pone q̄ pater instituit filijs masculis et feminis ita
dixit precipio et volo atq̄ mando q̄ filij et filie mee non contra
hant matrimonium nisi cum filijs vel filiabus mercatorum: als
si secus fecerint exheredo eos et priuo omnibus bonis iur. vj. q̄
ad legitimam tantum in qua cum vel eos mihi heredē instituo
et nihil de hereditate volo habere q̄ vtrum facere potuerit sta.
q̄ si nubant alijs sint priuati: et videtur q̄ non: q̄ matrimonia
debent esse libera tam in cōtrahendo q̄ in dissolueno. et tam in
ter ipsos principales q̄ inter alios quorum interpositio possit
dictis iuribus fieri fraud. iuxta no. plene in. c. gēma. de sponsa.
vbi. z. l. titia. solu. mat. C. de spon. l. vlti. Contrarius tenet Ol
dra. in suis. q. dicit effi q̄ l. matrimonia debeant esse libera nec
in iuribus preallegatis: tamen sub huiusmodi. l. reliqui non est
prohibi tum quasi sub spe cuiusdam lucri ad certas et honestas
nuptias inuitari. ff. de condi. insti. l. vter ex fratribus. de insti. et
substi. l. iij. z. l. a titio. §. titio. de condi. inde. z. l. tale pceptum
videatur penam continere. C. de his que pe. no. l. j. tamen serui
rem et veritate attenda pena non infligitur per quam aliquid ab
sit vel ad futurum sit: vnde proprie pena non est. ff. de damno in
feceto. l. damnum. z. l. proculum. sed est circa. l. et conditio apposi
ta rei que datur quod est relictum de pacto do. l. ob res. nec re
fert vtrum a principio sub huiusmodi conditione relinquatur
pur e relictum sub conditione adiunatur. ff. de adi. le. l. z. si tras
feram. z. l. legatum pure. et hoc dicit verum cum nuptie sint cuz
mercatoribus cōtrahende cōueniant cōditioni et statu mulieris
de qua queritur: si aut tales nuptie sint dedecus mulieris dicē
dum est id pceptum quasi inhonestum. et per cōsequē impos
sibile. l. iij. §. si emancipatur. de cōtratab. z. l. si filius. de cōdi. in
sti. z. de verb. obli. l. si nepos proculo. et quasi in fraudem in. l. ap
positis debet et cōtēni. de cōdi. et dele. hoc modo. et in hoc residet
¶ Id. q. xvj. ibi etiam querit in casu quo veniat priuata cui ap
plicabitur et videt alijs coheredibz qui seruauit voluntatem de

functi. l. cum pater. §. libertis. de lega. iij. in autē. de heredi. et fa
§. is igitur iur. sibi videtur q̄ debeat applicari fisco tanq̄ abli
tum ab indigno. de his qui. vt indig. l. cum quidam. et de iur.
fi. l. lucius. ¶ Quarto pone q̄ relinquit centum titio vel seys
si monasterium intraverit vel relinquit monasterio centum su
conditione si Baiam receperit: et videtur q̄ ista onera ha
beantur pro non opposito quasi contineant symoniam. c. dile
ctus. z. c. quoniam symoniaca. §. symo. Bal. tenet p̄trariū i. l. j. C.
insti. z. substi. z. dicit q̄ ista nō est symonia sed indicij pietas. na
tale relictum absq̄ dubio videtur relictū pro anima ad pias ca
sas cum non ad turpem causam referat: sed ad pias: vnde officio
debet ad effectum p̄duci de au. vel. l. cōmūctus. §. pompo. sicut
si testator iussit monasterium fundari pro decem monachis. l. in
nos ad custodiendum. de au. vel. l. facit. c. nos quidem de testi.
z. in auc. de eccl. c. j. §. quis oratorum demum multum. ob. preall.
c. dilectus. vbi ad ista spiritualia videtur prohibitū aliq̄ p̄
cipaliter inuitari. et vide bonam glo. in. fi. in. c. j. de cle. non re.
et vide Bal. in. l. j. C. de his que pe. no. vbi dicit q̄ non est symo
nia quando relinquitur loco secus si persone. puta abbati si re
ceperit talem in monialem in aut. de san. epi. §. si quis aut. col
tionem con. vbi est tex. no. et vide Bart. de ista. q. in. l. titia cen
tum. §. j. de condi. et demō. ¶ Quinto pone testator relinquit
filie sue mille pro dote et si monasterium intraverit non debe
habere nisi. l. vtrum teneat ista diminutio: et videt q̄ non: q̄ de
quedam pena cōtra vitam cōtemplatiuā et spiritualem in au.
de san. epi. §. sed hic de presenti. ad hoc igitur vt in casu p̄fessi
nis vnus percipiat q̄ si nubat. dicit Bald. verba aliter con
pienda videt q̄ testator debet incipere a legato sub conditio
si intraverit monasterium hoc modo si filia mea intraverit mo
nasterium loco elemosyne relinquo ei centus: si vero se nupser
et pro dote relinquo. c. nam hic nō reperit aliqua conditio pri
nalis nō obit. §. sed hic de presenti. nam loca interpretatiue ei
interpositioni derogatur sed p̄ expresse de intentione contrari
testatoris et ista est cōmunis opt. et ita seruatur de facto fm̄ em̄
q̄ credoveris dum tamen q̄ relinquit ratione ingressus nō
vnus legitima als monasterium possit agere ad supplemēt
per. l. qm̄. in nouel. z. l. eam. ff. de inoffi. testa. non enim q̄ mon
lis per dicta iura filiationis et successionis. facit q̄ no. Bal.
post Bar. in. l. vlt. C. de pac. ¶ Sexto pone testator a titio re
dat heredi suo q̄ faciat vindictam armata manu als priuat cer
tanq̄ indignum: dicit Bal. q̄ illud pceptum potest sperni
q̄ iuri naturali prius facit. l. iuregen. §. si. ob. malum. de pac. l.
si plagii. de ver. obli. et idem dicit in quocūq̄ alio iussu testat
ris: q̄ iussu qui inducit peccatum non est obediendum puta
testator mandat heredi q̄ mutet ad vsuras sub pena priuati
nis hereditatis sed quid dices si testator mandat heredi que
soluat mihi centus adijciēs q̄ si non soluat anno quolibet solua
r. nomine interesse legatvtrum valeat dicta dispositio. Bal.
cit p̄siderādo psonam legatarij vtrum sit mercator: ita q̄ verifi
potuisset tantum annuatim lucrarivaleat: als videt h̄ adiectū
in fraudem vsurarum de hoc. l. j. de his que pe. no. vbi finaliter
concludit p̄fisse non valere illud pceptum: q̄ semp̄ possit fū
interesse: q̄ p̄uertisset in emptionem p̄dij eiusdem redditus
annuatim. x. facit q̄ no. Ly. in. l. ad hoc. C. de vsu. ¶ Septimo
pone testator relinquit fratribus sepultura tādes decessit ex
municatus ita q̄ sepeliri non potuit an legatum debeat frat
bus. dic q̄ sic: q̄ stetit per testatorem quo minus conditio impl
retur. et ita no. in. l. miles. §. si. aduerte q̄ dicit Bal. esse no. in.
j. de condi. insti. siue enim fuerit impossibilis conditio siue me
dus siue cā finalis non vitiat legatum. l. ab administratione. C.
de le. pone etiaz si relicta sint alicui mille fructus circa ingrediē
vel iaciēdo lapidem vel sagittam non vitiat sed fecit q̄ potuit po
enim nō remansit an vinceret q̄ dicit q̄ nō sequit: q̄ talis est na
tura pditionis vt req̄rat scilicet nō conatum: vt no. ff. de ver. obli. l.
executio. §. si. et hoc exempla sufficiant q̄ que ista regula vtiliter
declarata p̄ sed tāgāvltimo q̄onem glossaz circa ingrediē
monasterium cum aliqua reservatione regule monachali vtru
talis reservatio vitiet ingressum vel e converso reservatio vitiet
et remaneat ingressus purus: puta tpe. p̄fessionis pacificē cum
abbate qui ingrediat q̄ sibi l. retinere. p̄p̄tatem bonorū suo
rum q̄ est directe p̄ regulam: vt. c. cum ad monasterium. in. fi. d.
sta. mo. z. c. non dicatis. xij. q. ij. vbi q̄ talis reservatio nō vitiet
ingressum sed reijciēs q̄ tanq̄ exceptio impossibilis: vt. l. sed b̄
res excepto fundo. de here insti. et hoc t̄ glo. in aut. ingressi. C.
de sacrosan. eccl. idem ibi pe. q̄ ista reservatio non despicit su
stantialia in autem. de mona. §. illud accidentale. Jac. de but. d.
cit hoc verum nisi per modum conditionis esset facta reservatio:
puta si mihi liceat reservare proprietatem fundi. l. non so
lum. de act. z. ob. idem si p̄testatur q̄ volo p̄fiteri hoc facto et in
alr vel alio modo: q̄ illa verba habet vim pditionis vt. l. si q̄ de
z ibi

ibi no. C. de cōdi. ap. l. 2. l. si pater. ff. de adop. dicit q̄ referat
atio contra naturā actus aut est ad diminuendū r̄ vitiat actus
regulariter si sit ante q̄ actus sumat esse perfectum fallit fauore
ligionis r̄ ob hoc concludit q̄ valeat ingressus et sit speciale
ad si sit ad augendum nunq̄ vitiat. ff. de preca. l. cum precario.
Bar. tenet opi. Ja. bu. in. d. l. ingressi. nā q̄i conditio adijcitur
possessionem: ideo vitiat ingressum: quia facit deficere volunta
m r̄ intelligatur gl. Bar. in. c. de cōdi. ap. l. 2. c. ij. de sta. mo. vbi
robis tenet q̄ vitietur ingressus. et hoc dicit Barto. verum
um apponatur per modum conditionis sed si per modum cuius
m modi peti tunc vitietur modus siue peccatus. et ita intelli
tur glo. in auct. ingressi. sed l. y. in. d. auct. indistincte tenet gl.
cu. scilicet q̄ reservatio vitietur et non ingressus non ob. c. vl
num deus. de app. vbi vitietur matrimonium carnale contras
um contra substantiam matrimonij: quia in matrimonio ille
i contrahit conditione impossibili consensit mirus ergo si nō
test pretendere contrahentem secum sibi obligatum sed in p.
sione quis obligatur deo: unde licet abbas consenserit condi
ni impossibili non tamen deus. et istam opi. l. y. inclinatur. Jo.
in. d. c. si. adde ad predicta quod no. in. l. lucius. s. tres here
s. ff. ad trebel. ibi qd iur. si relinquatur fundus ne abbas et fa
r̄ questionem: alias si fecerit relinquit tali ecclesie dic. ibi ac
nam si abbas facit contra: transferetur in contrarius ecclesiā
it quia hic bonus videretur facere contra bonā obedientiam
paretur monacho materia erigendi ter vicem contra abbates
n tamen nil possit possidere nec habeat velle. vt in. d. c. non di
is. dic quod non est contra regulam si abbas concedit mona
o simplicem vsum facti alicuius professionis quem tamen pos
p̄ obbitio auferre vide hoc modo debet intelligi dispō testā
nis fm̄ materiā r̄ substantiam. l. stip. ista. s. hēc quoq̄. de ver.
d. l. si vno. ff. loca. et no. Bal. in. d. auct. ingressi. ibi nemo ad.
q̄ vide in. c. non est obligatorium in mercu. ¶ Octavo appli
cūc questionem quam Bar. disputauit. quidam reliquit vel
auit aliquam rem monacho ea conditione et eo pacto vt mo
terio suo nullus ius queratur queritur an valeat. ¶ De. arguit
tribus modis siue medijs pro et contra r̄ tandem soluit q̄ si
tractus fuit celebratus cum monacho formā videre in dubio
acta dolo monachi r̄ monasterio non preiudicat. ff. de stip.
l. 2. l. ibi no. ad quod optime de castren. pecu. c. si forte. sed in
ma voluntate vbi nihil est celebratum cum monacho debet
ta verba intelligi videlicet q̄ monacho non queratur nisi mo
bus voluerit vt dicitur in fi. de seruo. ff. de serui. l. Stichus. s.
frū. ver. ceterum facit. l. que heredi. in prin. de condi. et demō
concludit q̄ si monasterium peteret sine voluntate monachi
p̄ ferab eo repeti. ff. quando di. le. ce. vel si vsufru. s. si ita. non
q̄ monachus non habeat velle vel nolle sine abbatis licen
r̄. q. ij. non dicatis. ergo dicta verba non possunt intelligi
to modo si monachus voluerit: quia hoc verum nisi abbas
cedat sibi illam voluntatem quam concedere debet si vero
bas cogeret monachum ad volendū: tunc vendicaret sibi ius
ue contra voluntatem testatoris et incideret in penam q̄ ali
u deueniret hoc enim. scilicet monachū nolle velle ē persona: vt
dicitur. ff. de. v. ob. l. si stipulatio fratru. l. si. in prin. facit in fi. q̄
monachus potest esse executor testis: si abbas voluerit si in casu
q̄ nolit nō trāsit ius exequendi in mo. c. fi. de test. l. vi. vbi di
ctus in hereditate delata seruo vt monasterio nō queratur ni
monachus velle adire. l. cū pponas. C. de here. insti. l. 3. quidaz
aier in. c. in p̄tia. de pba. in nouella. r̄ sic potest intelligi quod
nō in. l. lucius. s. tres heredes. ad tre. et hēc vera tamen expresse
dit q̄ monasterio nō queratur nisi monachus voluerit si autē
als causas mēdaces apposuit testō ppter quas volebat mo
terio queri: tūc simpliciter mōasterio nō preiudicat: vt. d. l. si
foet quod no. i. auct. vt lic. ma. r̄ auct i prin. r̄ ibi no. cōcludit si
anciat si abbas petierit quod reuertatur ad concedentē vel
quadat ad tertiū. nā in his formis h̄z locū distinctio de q̄ supra
fuit r̄ incipit disputatio quid reliquit vel donauit r̄. ¶ Ultio
Jan. in mercu. p̄io tangit q̄onem q̄ annus ap. p̄sequende
nō turrat nisi a die interpositionis ipsius: ppter quādas ipossi
bilitates actiōis p̄cipue punietur in alio membro per. l. ij. C. vt in
tr. ¶ Itē facit quod no. s. eo. i. de elec. si cōpromissarius in gl. fi.
cū tribus allegatis sup ea in nouel. quibz adde quod no. Bal.
in. ut. fo. no. iur. su. vbi similis questio de carentia manu vel ha
bitu eam aridam cui manus forte illa dextera debebat ppter
meficiū amputari. ¶ Tercio late p̄sequitur aliā q̄onē vtrū
leuel p̄stō legatū siue episcopi nō stricte p̄hibēs actū et p̄trafa
cit tē excommunicās nō valeat ita q̄ cōtra faciēs excommunicat
nō videtur q̄ nō propter impossibilitē noticiā cōstōnis nō stric
et maxime cum sint perpetue r̄ p̄petuo ligent. xxv. q. ij. quem ad
p̄tuam perpetuo auct. trāseunt in obliuione nisi redigantur in
scōtis. s. de re iudi. ad apostolic. de resti. albius. r̄ c. signifi

cavit. r̄. xij. q. ij. longiquitate. vt ergo cōstōni nō stricta obligare
ad impossibile vt si hō p̄petuo recorderetur cū tamē fragilis sit hō
minū mēoria. l. peregre de acq. pos. Secūdo impossibilitas osten
ditur p̄ nois etymologia ex qua argumentū sumitur. xv. q. ij. si
cupis. isti. de acc. s. est r̄ aliud. sed fm̄. ¶ Tercio. v. etbi. lex dī a le
gēdo s̄ legi nō pōt q̄ nō redigē i scriptis. l. ij. de his que vi me.
de le. ij. ¶ Tercio hic p̄bat diffinitio legis q̄ est. l. q̄ lex est p̄stō
scripta. l. di. lex est. iij. di. erit aut ibi p̄ cōvtilitate p̄scripta. xix
q. ij. due sunt. in auct. vt fac. no. cōf. post p̄n. ¶ Quarto p̄z h̄ ex
oibus sp̄ebus legū q̄ sunt in scriptis redactē leges noui r̄ veteri
testamēti sacri canones r̄ leges civiles. Exod. xxxij. c. in fin. vij.
di. ¶ Moyse. cui s̄ nō p̄uenit legis diffinitio nec diffinitū. l. ij. ff.
de dolo. ¶ In p̄rium arguit r̄ soluēdo t̄z q̄onem non scriptā iur. r̄
p̄ p̄is s̄ faciētem ad cuius noticiam p̄ueniat excommunicatū esse.
idem t̄z l. y. in. l. ij. C. de leg. Bal. in. l. humanum. eo. t̄. idem t̄z. l.
q̄ scriptura non sit de forma substantiā legis vel statuti sed est q̄
dam forma substantiālis accidentālis q̄ requir̄ ad hoc vt lex liget
fm̄ eum vbi tangit de gratijs factis pape oraculo viue vocis in
q̄bus vt dicit nō requir̄ scriptura ad effectū gr̄e: sed ad eius p
bationem de quo per Joan. an. post Arch. in p̄hemio vj. lib. r̄
xxv. q. ij. c. institutionis.

¶ Commisio facta sub nomie canonici an transeat in futu
rum canonicum.

Privilegium. Personale p̄sonā sequit̄ r̄ ex
tinguit cū p̄sona. ¶ Hēc regula
exemplificari p̄t in p̄uilegijs r̄ b̄nificijs legū r̄ canonū r̄ et
in p̄cessis ab hōievt a p̄ncipe vel a papa r̄ in singulis pone ca
suz r̄ exemplifica in gl. s̄ ampliādo siue extēdēdo manū gl. r̄ al
disponēs p̄ similitudinē dicere possumus q̄ verfat ista materia circa
pacta r̄ trāfactōes vt q̄dam sint p̄sonalia q̄dā realia. ff. de pact.
iuregē. s. pecore. r̄ c. venies. de trāsa. p̄. In. in edictis p̄toris. in
q̄bus et dicimus q̄ q̄nq̄z b̄a sunt p̄cepta in rem: q̄nq̄z in p̄sonā
vt. ff. de adul. l. hēc b̄a. r̄ q̄d me. cā. l. iij. s. aiaduertēdū. r̄ de acq
rēdāvi si seruū. s. nō dicit. r̄ l. aut q̄ alr. s. si. ff. q̄dvi aut clā. ¶ Itē
r̄ in vltimis volūtatibz r̄ stip. dicim⁹ q̄ q̄nq̄z b̄a sunt scripta i rē
q̄nq̄z in p̄sonā. l. si subvna. ff. de ver. ob. l. si sic. eo. titu. vbi ple
ne p̄ bar. r̄ p̄ cū et in. l. p̄ filie. de ser. vel vbi oiovide. r̄ p̄ bar. i. l.
cū seru. r̄ in. l. cū alicui. de le. ij. ¶ Itē r̄ in alijs cōmissiōibz: r̄ q̄nq̄z
sunt realia r̄ sūt trāstoria in alios q̄nq̄z mere p̄sonalia vt. c. q̄m
abbas. de of. del. r̄ c. cū venisset. de isti. vbi de h̄ p̄mo igiē tāgam
de p̄uilegijs sup q̄b̄ fundat̄ regula materā et subitigā. Secūdo
aliquas q̄ones sup singulis q̄ supius sic in nube tetigi. ¶ P̄ri
mo igiē est sciēdū q̄ circa istā materiā vtrum si p̄uilegiū extin
guat cū p̄sona vel trāseat in aliā. ¶ P̄. ponit vna notabilē distin.
r̄ bar. aliā in. l. maritū. ff. so. ma. quas non refero: q̄ de ipsis cōi
ter h̄ copiat: r̄ q̄ Bal. in. d. l. maritum. etiam ponit suam distin
ctionem que vt mibi vtilis: ideo cum hic refero r̄ dico q̄ q̄nq̄z p̄
uilegium cēdit. ¶ P̄rimo ppter p̄sonam q̄nq̄z p̄sone ppter cām
quandocūq̄ simpliciter ipsi cause. ¶ P̄rimo casu aut loq̄mur vtrum
transeat ad aliā personam que fuit causa p̄uilegiij cēdēdi
r̄ transeat. l. affidus. qui po. in p̄ig. ba. r̄ l. amissionem. s. lucius.
de excu. tu. aut trāsit ad aliā p̄sonā q̄ nō erat cā p̄uilegiij: r̄ nō
transeat ad aliū vt. d. l. maritum. r̄ no. in. l. sciēdum. de re iudica.
¶ Secūdo cū q̄ concedit̄ p̄sone ppter cām: aut illa cā coheret p
sone r̄ non trāsit ad aliū. l. iij. s. si quis filio dominus. aut non
coheret p̄sone r̄ nō transeat ad aliū: vt. l. si minoris. de admi.
tut. r̄ l. nō solum. de resti. in integ. ¶ Tercio cū quando p̄uile
gium mere dat̄ cā: tunc est transtitorium cum ipā cā. de re iud.
l. in omnibus. de aqua quoti. l. ij. s. p̄mittit. ¶ Aut verba p̄uile
giij sunt dubia: r̄ tunc aut si fieret extensio ad successores nimis
lederet ius tertij r̄ p̄sumitur personale: vt. d. c. cum venisset.
Aut non lederet nimis ius tertij: tūc glo. innuit q̄ p̄sumat̄
p̄uilegium reale. ff. de cens. l. de forma. s. q̄. vide in Specu.
de instru. edi. s. satis. ver. si autem dubium. hunc passum repetā
infra Et p̄ regule r̄ p̄dictorū declaratione quero de pluribus.
Et primo quero an p̄uilegium personale exprimens nomen
p̄lati cum tali tenore cū respiciat ecclesiam vel econtra nō ex
primēs nomen p̄lati sed dignitatem tātum: cum tamen tenor
respiciat personam intelligat̄ p̄sonale vel reale vt in hac q̄ facit
dubium ḡnālis doctrina que tradit̄ in. c. abbas. de offi. dele. in
quātum ibi attēdit̄ an exprimat̄ nomen dignitatis vel p̄p̄riū
vt sic sciamus an sit cōmissio realis r̄ transtoria in successorem
an vero p̄sonalis: r̄ sic exp̄ret morte de quo loquit̄ illud. c. in re
scriptis ad lites sed q̄d p̄posita in p̄uilegijs in quibus persi.
habēda videt̄ eadē distinctio: sic ē in testamētis arbitrijs r̄ alijs
dispositionibus multum refert an concipiunt̄ verba disponēs
nomine dignitatis siue officij in p̄p̄rio. j. de testa. c. req̄sisti. r̄ si. c.
gratiose. r̄ ibi dixi de refcri. s. eo. l. qd no. in clemen. fi. de pcur.
r̄ l. qui liberis. s. hēc verba. de vulg. r̄ pu. per Bart. Ad q̄stuz
igitur redeundo ponit Jo. an. q. in specie sub hac forma videllē

Petrus de ancha.

et scribendo epō expresso pprio nomie epī papa dicit vices ve
stras tibi in tali pñcia dūimus cōmittendas vtrū sit cōmis
sio realis vel psonalis soluit inania cōmissionē esse reales per
c. cū venisset. de insti. Bart. choloñ. z Lau. cōtra quos sequit
Spe. in ti. de insti. edī. §. nunc aut. ver. qd si papa. z hoc placet
Jo. an. vbi ex ver. rescripti illius nō sumat z rñdet ad. c. cū venis
set. z. c. mādāta. de psump. nam ex eo qd papa vbi protestat vices
suas vel loco cōmittere sed psonē innuit qd hac ptestatione non
facta fuisset realis cōmissio: sed fm illa fuit qdā declaratio ad
cōcludit nō semp curandū de noie an sit expressum vel nō: sed to
ta virtus cōsistit in tenore z verbis pñilegiū. de pñil. porro. c.
recipimus. z. c. cū olim. j. eo. ti. z. c. cū olim. z. c. cū z plantare. in fi.
z. c. dilecti. sic de pñilegiis qd pñilegiū ex testamētis. nō po
test iudicari nisi visis z cognitis verbis testamētis de trans
act. l. de his. z qd sola nois expressio nō impedit realitatem z per
petuitatē pñilegiū subiicit exēpla z primo si pñilegiū p qd da
tur exceptio dicat plato noiato. c. z ecclesiā eximī nulli dubium
successione exemptū. de pñ. p exceptionē econtra ponit casum si
nō exprimit nomē pñil vel equipollēs nomini pñil: tñ exprī
mit gñam quā facit esse psonalē: vt. d. c. mādāta. vel exprimit cām
nō exprimentē dignitatē vel ecclesiā sed psonā plati: puta ppter
labores. f. quos substituit pro romana ecclesiā vel propter emi
nentem ipī scientiā vel sanguinis paritēlā vel qd possit abesse
ab ecclesiā ppter acritē sibi nō cōformē vel capitales inimicitias
his z sibi casibz nō pōt dici pñilegiū respicere dignitatē:
z pñis suppressio pñil nois z expressio nois dignitatis nō fa
cit pñilegiū reale: qd cōcedit vel eius cā psonalissima. z subdit
qd in dubio sta ndum est distinctioni illius. c. qm abbas. si tñ ex
verbis nō possit apparere vtrū sit reale vel psonale recurrendū
est ad cōcedentē. de off. or. c. iij. §. si vero. §. e. li. de re iur. l. veraci
Subdit vltimo qd si nō pōt adhiberi copia superioris intelligē
dum est reale nisi cōtra probeat p regulā beneficiū principii ecce
l. bñficiū. ff. de offi. in spe. de insti. edī. §. nūc aut. §. itē qd fuit cō
cessum. z in hoc residet sed ad materiā. c. cōgruenti adaptat dis
positio pñil. de eleaza. in his terminis papa epō in salutatioe
expressis cū noie dignitatis in narratioe sic dixit tua supplex de
uotio z deuota supplicatio nos inducit vt ibi: vt pote sedi apli
ce immediate subijcio spālem gñam facim? hinc est qd deuotiois
tue precibz inclinati auctoritate presentū tibi indulgem? vt ex
tra eandē ciuitatē z dioce. pñis sedis aplice vel legatoris eius
in cāz tradi neqas aut ad iudiciū euocari sup bis qd ista illas ob
tines absqz spāli mandato sedis eiusdē facite prenam z expres
sam de indulgētia hñmōi mentionē. querit vtrū ista indulgētia
censeat realis aut psonalis z anteqz arguat ad partes p decla
ratione dicendoz pñitit z querit qd indulgētia siue pñilegiū
reale z qd psonale: z in dubio vtrū reale vt reale vl personale de
beat cēseri. dicit qd pñilegiū reale dicit qd cōcedit rei vt digni
tati ecclesiē vel loco. de pñil. cū capella. z. c. cū olis papa vel ali
cui seu aliqbus rōne loci. de pñil. cum olim. de statu reg. recolē
tes vel generi psonarum pñis noibus non expñis. de fo. com.
pe. cum dilecti. de rescri. cum ordinem. z tale pñilegiū est ppe
tuum z durat durante. xxv. q. ij. c. j. z. ij. z quasi p to. psonale aut
dñ qd alicui psonē vl psonis expressis pñis noibus psonalr cō
cedit vel his que equipollēt pñil noie de concef. preben. cōsti
tutus. z in ista scda cum concor. hic in glo. z de consang. z affi. c.
tua. si cer. pe. l. certum. de reuend. l. si in rem. nec transit in suc
cessorem vt in dictis iuribus. ¶ In tertio casu si dubitat vtrum
sit reale vel personale dicit qd semper dñ cēseri psonale. insti. cū
venisset nota. xvj. q. j. possessioes. z. xxv. q. ij. in summa. z ista sunt
qui permittit que eius distinctione quam hic ponit Dyn. clare
z. c. eliciuntur ad qd igitur ppositus redeūdo primo arguit qd di
cta indulgētia sit realis non personalis. qd concessum admini
stratori siue ecclesiē ergo ipī ecclesiē que situm que nūqz mori
tur. xxij. q. ij. liberti. z. l. annua. de au. l. de testamētis regñisti. §. il
lud. ar. a dñio sensu sumpto. z no. z. c. §. nec est dñi. ¶ Item ne
cessario hoc fateri opz. f. pñilegiū eē qd exorbitat a nouo iu
re z veteri de rescri. nōnulli. z. eo. ti. c. statutum. §. cum vero. z qd
concedit aliquid pñiatum. de ver. fig. abbatem. ergo largam dñ
recipere interpretationem. de consti. pñil. l. fin. de pñil. q. circa
cum si. ¶ Item hoc demonstrat nomen dignitatis in salutatio
ne premisum vtrum quelibet persona in illa dignitate succedēs
vī apprehēdi nec curatur si post expressionem nominis dignita
tis sequat nomen pñil iuxta no. in. c. qm abbas. de offi. dele.
l. si filius cōmunis. ff. de stip. ser. ¶ Item illa verba sedi aplice ime
diate subiecto satis demonstrant contemplationem dignitatis
papaz concessisse nec facit alicui iniuriā si vult de sibi subiecto
p se principalr iudicare non per eius vel alterius delegationē
ergo cum sine alicuius licentia sit concessum dñ interpretari la
tissime. l. bñficiū. de consti. pñil. cum dilectus. de dona. nam z

rescriptum odiosum si nomen dignitatis pcederet cēsetur reie
p prealle. c. qm abbas. in dñum arguit qd debeat dicta indul
tia cēseri personalis inspectis potius verbis narratiuis in al
gētie qd expressione nominis dignitatis in salutatione. naz si
in finia z quousqz dispōne vt ipsaz effectus iudicetur ex cā ar
ratione sine professione expressa de accu. qualiter. ij. in fi. de iur
act. l. vt responsum. z no. Inn. de rescri. sup lris. sed in predica
qd in verbis narratiuis dupliciter exprimit causa prima est fa
pler deuotio: ergo deuotio persone fuit causa indulgentie cō
cedende quia dignitas res inanimata nō potest haberi. in duo
tione nec supplicari: sed persona sic. de renun. c. ad supplicato
nem. de celeb. mis. in quadā circa pñil. secunda causa fuit deu
supplicatio quod demonstrat copulatiua cum: qd duo diuersa qm
iungit. de. §. fig. l. si quis. de rescri. ex parte conuentus. z ibi dñ
¶ Item subditur in litteris deuotionis tue precibz. z ibi aucto
ritate tibi. istud em. pñomē tibi z tua z tuis vñs z si. deuotio
sonam in rem seu dignitatem. de. §. fig. tua. vbi est similis inul
gentia: z scribitur episcopo tantum sub nomine dignitatis: a
men expirat istud pñilegiū per mortem eius cui concessū
fuit non etiam concedētis: z sic in casu nostro in quo sit memo
sedis apostolice. c. si gratiose. de rescri. z breuiter alias rationes
adducit qd debeat talis indulgentia dici personalis non realis
respiciens tamen obligationes ecclesiē non persone ipsius ep
scopi ex quo infert qd dicta indulgentia non extenditur ad ac
riminales personales vel mixtas circa epm intendens quelo
nes tamen non soluit ex causa prout dicit ex cuius tamen an
culis percipio quod inclinatur magis ad istam partem. f. qd ce
ri debeat personalis: quia respondet allegationibus pro illi
te factis. §. z ille mihi efficacior videtur: ex cuius disputa
ne in effectu z in summa redige qd consequenter pñilegiū
ue gratia concernit utilitatem ecclesiē non prelari: z tamen
cēsetur realis sed personalis z extinguitur cum persona: z be
fecit intentio concedentis que ex pluribz colligitur prout. §. be
ri post. Jo. an. sed magis utiliter hic post Paulum in predica
disputatione. dicit enim qd ad hoc vt pñilegia sint cēsenda p
sonalia vel realia plura sunt consideranda. Et pñis ipsoz
pñil. porro. vt ab eoz verbis vbi nulla sit dubitatio nō rece
tur. de deci. c. ad audiētiā. z. l. aut ille. §. cū in verbis. de reg. i.
Secundo intentio concedentis que videt eē in dubio: quo
epm siue eius pñilegiū latissima qd pñilegiū tertij stricti
ma: vt d. c. cum dilectus. de dona. p. Innoc. Tertio cā pñilegiū
est cōsideranda: vt si sit finalis ea cessante cessat pñilegiū. j.
j. qd pro necessitate. de deci. suggestum. z. j. e. decet. vbi. de bo
¶ Quarto debet attendi persona seu res cui pñilegiū cōceditur
et circumstantie de quibus. de trasla. c. si. de spō. c. ex litteris. he
debet attendi odium vel fauor. vt. j. c. odia. z. c. inspicim? in his
attentis debet iudicari pñilegiū reale vel personale. ¶ Item
iuxta predicta etiam aduertendū qd ipius rei natura super qua
pñilegiū conceditur operatur qd pñilegiū ex parte ecc
sie sit reale sed ex parte sui pñilegiū sit personale: vt si cōcedat
ecclesiē qd eius archiepūs certis diebus pallio vt possit. de vñ
lij. qd vos. nō ista cōcessio est realis respectu ecclesiē cui credit
ses respectu sui archiepūs est personalis: qd cū eius persona ex
guitur ex eo qd successor nouum palium debet habere: ex quo
iet qd multum res super qua pñilegiū cōceditur intuetur
vt hic est pñilegiū concessum nicifano episcopo cōtinens
nullus possit in ciuitate. z dioce. nicif. siue eius cōsensu de b
neficio cum cura vel sine cura prouideri debet iudicari reale
ipī ecclesiē vel eius intuitu fore concessum si etiam nomen ex
sum esset in pñilegio dictam possessionem z. vt no. in consili
Fed. pñilio. lxxvj. z bec fm dicta circa pñilegia an sint realia v
pñalia. nam ex pñictis colligitur regula z etiaz quedam no
biles excep. si habemus in alijs quibusdam nominibus sub qu
bus celebratur dispositio que non sunt noia dignitatis sz app
latius que differunt in effectu a pñis nominibus inequalibu
grauo eos nominibus pñis intelligantur grauati p
iuribus. si vero sub noie appellatiuo heredis p hereditarijs si
si seruus plurium dñorum stipulet expressis noibus dñorum
vilibus. si vero sub noie dñorum p dñicis portionibus intelligi
stipulari. l. si seruus cōis. de stip. ser. in his ergo z similibz sit
qz nomen exprimit. f. proprium z appellatiuū inspicimus in d
bio qd pcedat sicut distinguitur in mandato iuridici. vt. d. c. que
niam abbas. in quibus tamen casibus ex aliquibus coniectur
z pñumptionibus. aliud est dicendum sicut dictum est. §. in pñi
legijs. z has no. coniecturas ponit Barto. in. d. l. si seruus cōis
dic enim qd dicta regula que in dubio inspicim? qd pcedat: fall
ratione oneris iniuncti. pone exemplum in. d. l. nō nunqz. Scd
rōne rei sup qua fit dispositio vt si tutor premisso noie vel simpl
citer dñat sup re pupi. nam semp videtur vt tutor dñare. l. cur
post. §. j. de admini. tuto. ad idem. l. fin. de insti. ¶ Tertio rōn
noticie

noticie. l. qui habebat. de re. du. vnde. d. distinctio qd pcedit ha
 bet locū qñ noiantur pñone notie: s; si incognite nominent ind
 tincte semp vident adiecta ppria noia a demonstratione appel
 atio: s; sic inspicunt appellatiua: vt. d. l. q habebat. Quarto
 pñ pñum modū pōt valere fm aliū non: tunc nō inspicitur q
 pcedit sed valet eo modo quo pōt: vt. l. quoties. de re. du. z qd
 o. in. l. totaliter pactū. in fi. ff. de pac. z bec dicta sufficiāt circa
 iurisdicia. ¶ Secūdo quero circa rescripta qualiter transeunt in
 lūm z in rescripto p qd mādatur iurisd. distigue. q; aut que
 s de ipsa iurisdicione vtrū transeat in aliū aut queris vtrum
 anseat in successorē ipsius impetrātis vel eius cōtra quem est
 impetratū. primo casu dūz queris de ipsa iurisdicione: tūc aut
 imissio facta est sub noie pñprie: an sub noie dignitatis aut
 vtroq; primo casu subdistigue aut mortuus est delegātis re
 tegra z expirat aut re nō integrat nō expirat: vt hic mēbra col
 guntur in. c. qñ abbas. z de off. dele. z ibi qd videt cū sub vtro
 noie fuit facta cōmissio. pñdictis adde qd no. l. y. in. l. moze ma
 rti. ff. de iur. om. iudi. z Bar. in. l. qd principi. de le. ij. vbi dicit
 facta habere locū si sit cōmissio sub noie dignitatis pñcipaliter
 z statutis. secus si sub noie dignitatis alteri inherētis vt est
 gnitas vicarij. ista cū nunq; trāsīt in futurū vicariū qñ nō est
 hic querendū de rōne differentie quare magis expirat iuris
 no morte delegantis re integra: q; fuit sub noie dignitatis z
 morte delegati q; etiā re integra transeat in successorē si sub no
 ne dignitatis facta fuerit: dic vt. d. c. qñ abbas. in nouel. cir
 prin. z predicta no. qd morte delegātis re integra expirat iur
 ditio cū cōmittit delegata: secus si ordinaria: vt. c. ij. de off. de
 li. vj. z no. in. d. c. abbas. vbi etiā in nouel. qualiter cognosca
 vt vtrū sit cōmissio iurisd. ordinaria an delegata: circa qd vi
 qd no. Bal. post Ja. bu. in. l. pñcipimus. in prin. C. de app. vbi
 git de autoribus quozū est certus numerus. de nulla tñ cō
 pñcant nisi spāliter demandet: dic vt in de. autor. de rescript.
 Secūdo casu pñcipali cū queritur vtrū transeat in successorē
 pñprie vel eius cōtra quē est impetratū z in priuatis suc
 cessoribus iure hereditario vel successorē singuli iur. sup quo est
 pñprie: dic vt in. c. significauit. de rescrip. de successoribus aut
 titatis: an effectus rescripti transeat ad tales vel contra ta
 le simplr vel distinguatur. vtrū sit res integra vel nō integra re
 mto ad no. plene in. c. is qui. i. eo. de mercu. ¶ Sed iuxta pñdi
 cta quero vtrū cōmissio facta sub noie canonici transeat in futu
 ri canonici: vtrū succedat in dignitate canonici. z glo. i. c. cano.
 sita post prin. s. de rescrip. innouit quod nō dū dicit q; dele
 glo sequitur ipfuz canonici si transferatur q; non esset si cense
 re acta cōmissio sub noie dignitatis: q; trāsiret in eius succes
 sorē nec sequeret: vt no. in. d. c. qñ in nouel. circa pñci. pñprie
 qñ no. in. c. sicut. s. de ele. sup glo. sic patet in nouel. vbi noui cas
 ius agit de cōceptu canonici pñdefuncti: ibi etiā videas
 dñonici substitutis loco mortuorum. nam in quantum repō
 sit aut caplm censent. idem cū defunctis. vj. q. j. deniq; de iud.
 pñonebatur. z quod no. Bal. in. l. q si grege. de leg. j. facit. c.
 aduersus de imu. ecc. ¶ Item reperit quedā successio in iurisd
 icte factis dissimilis: z in cui locū succedit. vt. c. iurisd. epi vel
 episcopus in pñdicta iurisdicione. ¶ Vtrū ergo iurisdicio con
 ce. cōtra caplm sup his in quib; succedit transeat cōtra nouū
 vel cōtra iurisdicio cōtra epm exerceri possit cōtra cām suc
 cesoris in eius iurisdicione: z cadē est qd. vtrū vnus alteri suc
 cet in mandato: vt mandatū vni tu eā alius q; succedit a pos
 sit z in mandato iurisd. tenet doc. q; vnus nō succedat alteri
 in mandatis alias sic. qd dic vt no. Jo. an. post Jñno. in. c. eaz. s.
 de rescrip. in nouel. cui adde qd no. in. c. verū. de foro cōpe. in no
 uel. pñ. i. glo. pñdictis adde mandata executiua sniaz vel lfaruz
 adnecia an successor debeat adimplere mortuo mādatoze re
 integra. vide in. d. c. qñ abbas. in nouel. ver. sinatit executio zc. z
 qd no. Bal. in. l. fundi venditor. ff. de acq. pos. z bec dicta sint di
 ctar rescripta. ¶ Tercio quero pñcipaliter z succincte de
 aliis dispositionib; celebratis sub noie dignitatis vel alteri of
 ficij transeat in successorē. z Bar. tangit cōpromisso facto in
 ep sub noie dignitatis: an transeat in successorē. Item in offi
 cio executionis testamēti. z tenet Bar. in cōpromisso q; nō tran
 seat in. l. q liberos. ff. de vul. z pu. ¶ Non ob. c. qñ abbas qd loq
 cū mandatur iurisdicio: secus si aliud factū: vt no. Jñno. in. c. fi.
 de i. deleg. z adde qd no. in. c. si. de pecu. z in executioe digni
 tatis data sub noie dignitatis vel pñprie noie. no. glo. in. c. si. de
 test. s. eo. lib. z in Spec. de arbi. s. finitur. ver. quid si prelati.
 z in Specu. de testi. s. j. ad fi. facit. c. requisisti. de testamētis.
 ¶ Quero vltius cum conceditur alicui facultas eundi vel ali
 quifaciendi vt cedere lapidez: vtrum ista concessio censeat rea
 lis personalis: Barto. distinguit. ¶ Nam aut talis concessio
 cōtinet beneficium principis: z in dubio debet intelligi cō
 cessio realis. quia beneficia principum zc. olim. de verb. signi.

z. l. si. de consti. prin. ¶ Quandoq; concessio continet priuilegiū
 hoc est aliquid contra ius commune: z tunc si quidem datur cū
 tati vel vniuersitati z intelligitur reale. l. fo. ma. s. q. q. de cen.
 ¶ Quandoq; datur certe singulari persone: z tunc glo. in. d. s. qd
 quid sentit. quod in dubio sit reale. ¶ Idrā. reprehendit illam
 glo. Bar. remittit ad no. in. l. quia perpenale. fo. ma. z de hoc di
 xi. s. plene post prin. quandoq; concessio non continet priuilegiū
 principis sed priuati vel alterius inferioris: z tunc aut concedi
 tur mera facultas facti. puta facultas eundi. vel q; possis ire
 que referuntur ad factum magis quāz z tunc concessio presumi
 tur personalis. l. a priu. s. si quis alicui. de le. j. si vero concessio
 refertur ad tūc: aut sit determinate respectu fundi dominantis
 z presumitur realis. l. pe. de ser. vj. pre. aut in determinate z pre
 sumitur concessio personalis. vt. c. cum venisset. de instit. nisi ex
 qualitate persone z relicti aliud presumatur: vt est casus notabi
 lis in. l. pater filie. de serui. vbi illa ponit Bar. z subdit si impera
 tor concedit iurisd. in quodam castro z dubitatur. vtrum cōces
 sio sit facta comiti illius castri: vel sit facta territorio. Barto. in
 dubio presumit q; territorio nisi ex verbis cōcessionis aliud ap
 paret. z ita no. in. d. l. pater filie. Bal. dicit q; aut conceditur qd
 certum aut incertum. si quid incertum z non transeat in aliū
 vt. l. cum seruū. si quis alicui. de le. j. si vero certum z transeat. l. si
 necessarias. s. si in reddendo. de pac. similis distinctio inter cer
 tum z incertum. nota de condi. indebi. l. si non certum. s. libert.
 in concess. autem castri in terminis q; Bart. ipse idem Bal. con
 cedendo siue consulendo dicit q; aut conceditur in terminū vtrū
 lis domini: z habet locum distinctio de qua supra pñxi. aut cō
 ceditur per modū officij z presumitur cōcessio personalis ad be
 redem. non tamen sit. l. cuius bonis. ff. de cul. z tute. l. antep. Aut
 dubitatur qualis ē ista cōcessio: z tunc dicit q; ex tribus presu
 mitur concessio personalis scz ex forma verborum: vt quia papa
 dixit parti exerceas iurisdicionem. ¶ Secundo ex natura rei:
 vt quia dixit concedimus tibi vñfruct. cast. C. de cadu. tol. s. ne
 autem. Tercio ex causa cōcessionis: quia electa est industria p
 sonae: z hoc appareat ex verbis cōcessionis. c. si. de offi. delega.
 ¶ Si vero nullum ex istis apparet q; concessio presumitur rea
 lis: quia in beneficijs principis latissima debet fieri interpreta
 tio. l. si. de consti. prin. z ita no. Bal. in. d. s. si quis alicui. ¶ Ul
 terius in transactioib; z in pactis z legib; reperiunt verba scri
 pta i personaz z cum ea extinguitur ipsa dispositio: quādoq; ve
 ro sunt stricta in rem: z per consequens transitoria in alios suc
 cessores dedi remissionem supra in principio. similiter dicimus
 q; quedam sunt realia quedam personalia. z. l. vitia. C. de pre
 scrip. lon. tempo. similiter exceptiones quedā sunt reales quedā
 pñsonales: vt. l. exceptioe. q; pñsonales. ff. de excep. z vnionib; facti
 distinguimur: vtrū videat q; in. c. j. de iurepat. z. C. de pñ. impa.
 offi. l. quot. p. l. y. in. vj. q; filr z in obli. ipse electa industria pso
 ne. z sic nō possit per aliū explicari: an de quo. vt. l. nemo est q; ne
 sciat de duo. reis. p. Bar. z. l. q; quis. C. de epi. z de. z p. Bald. in
 d. c. si. de offi. dele. in nouel. ex istis remissionib; sit succincte rea
 lis materia poterit studiosius ad multas alias materias adapta
 re z sic regulam ampliare.

1. Etas ois prona est ad malum.
2. Presumptio generis sunt multa.
3. Presumptio malicie est presumptio hominis.
4. Presumptio malicie aggrauat penam.
5. Crimen per instrumentū an directe probetur.
6. Absens an possit damari de penis.

Semel malus semper presumitur esse ma
 lus. Glo. exemplificat p
 mo regulam in semel periuro in semel contumace i se
 mel calūniante: vt in iuribus allegatis in ea. di. etiaz
 ponit exēplū in milite qui semel se male gessit in militia nam p
 sumitur q; non bene se habcat in futurū. l. non omnes. s. a barba
 ris. de re mili. pone exemplum in semel mendace qui presumitur
 mentiri. de offic. delega. cum olim. ij. z de procurato. c. j. ratio au
 tem regule z dictorum exemplorum oritur fm glo. ex natura cor
 rupta hominis presumētis illicitas quē deus creauit rectum z
 ad similitudinem sui fecit illum. Ecc. vnde per hoc licet quilibet
 presumitur bonus: tamen accidens nature contrariuz tollit effe
 ctum presumptionis nature. ¶ Sed contra hoc opponit z vide
 tur q; potius debeat in homine considerare z pñsumi illud qd est
 fm naturam q; qd est fm accidens. nam naturalia sunt immuta
 bilia idē de iure na. gen. z ci. s. si naturalia. z. vj. di. naturale. So
 lu. dic q; quedam sunt naturalia pñprie: z ista sunt immutabilia
 vt in. qdā nō sunt de natura de necessitate s; ex pñsumptione na
 ture: vt bonitas ista ex accidēti pñt mutari vt h. z. l. j. s. bestias
 de postu. q; inducit ad. q. si vnus est origine flozētinus: s; diu ha

bitavit perusij. nam p hoc debet cenferi perusinus: qz consuetudo alteram naturā facit ad id qd dixi in. c. statuti. §. cu3 vero. de rescrip. §. eo. lib. vbi de represalijs concessis cōtra florentinos: vt non extendatur ad florent. alibi habitantes. ar. l. prouinciales. ff. de ver. sig. Sed iterū cōtra regulā opponitur z videtur q potius debet attendi cā naturalis q accidentalis. l. iij. in princ. ff. de tu. vbi pupillo furioso dabitur tutor vt pupillo nō curatoz vt furioso. lo. dicit ibi Bar. q qñqz cā naturalis z accidentalis sunt si bi inuicem repugnātes: tunc preualet accidentalis cū natura alteratur vt hic. z. d. §. bestias. qñqz cā naturalis z accidentalis nō repugnant sed repugnat effectus eaz: vt. d. l. iij. nam l3 quis pos sit esse simul pupillus z furiosus: non tñ pōt habere tutorē vt pupillus sed vt curatoz: z tunc preualet cā naturalis z accidentalis possunt simul concurrere: z etiam effectus eaz se compatiuntur z tunc vna non preualet alteri. vt. l. cum pimi. de iure do. facit. l. filio quez pater. ff. de in inte. rest. z. l. in reb3. C. de iure do. fundatur ergo ratio huius regule in corruptiōe nature ppter accidēs malicie superueniens ex aio presumitur perseverantia voluntatis in malo sicut in bono. c. maior. in fi. de baptis. C. Tertio op. z videtur q homo etiā si non fuit nunq malus: tñ debemus presumere eum malū. qz natura humana quodāmodo labitur ad delicta in auct. de noua. §. si vero intra. C. Tres septies in die cadit iustus. de peni. c. quāvis. §. si. C. Tre ois etas prona est ad mala ab adolescentia sua. xij. q. j. c. j. z procliuus est cursus ad voluntatem z natura imitatrix est vitioz. xx. q. iij. c. ij. z multe hoibus vie sunt ad maliciā vt auct. de nup. §. tutiores. z homo ad maliciā semel aditus nihil est malū q non adueniat in auct. z bi qui se ob. res habere probi. mi. post prin. C. Tres humana natura nitit in vetita. z hinc est q facilis est ad dissentendum. l. item fumus. §. principaliter. ff. de arbi. ex quibus videtur q etiam si non fuerit homo semel malus: tñ psumi debeat postq natura hominis imitatur vitia z totiens in die peccat. Sol. Jaco. de bel. in disputa tione sua. xij. in ordine dicit ita q aut queritur de bonitate ho minis in genere aut in specie. si in genere tunc quilibet debet psumi in dubio bonus destruc. c. j. de presum. c. si. si in specie aut queritur de bonitate preterita aut futura. si de preterita. f. an in preteritum fuerit quis bonus: tunc ex vita eius preterita bona vel mala debemus eum presumere de presenti de presumpt. c. ex studijs. z. ff. de iureiu. l. aliud. z. xxxij. q. j. c. qui viderit. si autes sit dubium tunc bonas esse presumitur: vt. l. omnino. ff. de inoffi. testa. etiam. l. cum pater. §. rogo. de leg. j. Si ergo querat de futura bonitate tunc si fuit semel malus presumendum q erit malus etiam in futurum in. j. c. si autem non apparet q vnq fuerit malus: tunc presumendū est de quolibet q debeat cē bon3 in futurū vt no. ff. de pba. l. ij. z insti. de suspes. tuto. in fi. nisi sit psona vis lis vel inhonestā vel male opinionis z fame: vel alias se ingerat vel alias sinistra suspitio contra eum laboret: vt in auct. de test. c. scimus. cum concoz. istis oino adde qd no. ij. q. vij. c. querendum Quarto post Dyn. z alios op. z videtur q l3 quis fuerit semel malus: tñ hodie nō debeat sic psumi sicut ille q olim possedit hodie nō presumit possidere. l. siue possidetis. C. de pba. z bona eq paratio est malicie z maloz nostroz ad possessionē vel quasi. in qua z in acquirendo z continuādo querit. l. ij. q. rub. z. §. admit tentia. l. quēadmodū. ff. de acqui. pos. sicut ergo possessio rerum non presumit continuata de preterito in pnti. ita nec possessio malicie vel maloz cuius contrariū vult illud. c. So. dicit Dy. q aliud in possessione rerū q facto alterius auferri pōt sine concur su possidentis vt p3. ff. de vi z vi ar. per totū aliud in vitio animi q non potest auferri p alium sine cōcursu cause delinquentis: z ideo presumit semp cōtinuare quasi possessio in existentia malicie si pteritū non probat sic Dy. in fi. hoc tñ dicitur Dy. de pos sessione rerū qd non presumat in preterito in presenti non est p cise verū: sed dicendū: vt in. d. l. siue possidetis. per Ly. z alios. z c. cū ad sedem. de resti. spo. in nouel. ad dicta tñ Dyn. oino adde Bar. z qd no. per ipsum in. l. si prius. ff. de no. ope. nun. in. ij. op. cū quatuor sequentib3 vbi quare in seruitute rerū non presumit ex qua possessione seruitutis qres sit serua sed libera z in posses sione malicie: cū tamen naturalis status nominis sit ab origine bonus sicut status naturalis rerū libe. vsqz ad celum. l. altius. C. de serui. dic vt ibi Ctenio ad qōnes aliquas p pleniori declara tione regule per doc. hic non plene examinatas. z primo gl. z do cto. tenent q in dubio quilibet presumatur bonus: vt. d. c. j. de stru. Item gratus. c. meritis. l. oimodo. de inoffi. testa. z. l. cū pa ter. §. rogo. de le. ij. z bonefidei. l. pe. C. de euc. z. c. vigilanti. de p scrip. z innocens a peccato. C. de eden. q acta z. c. j. vt. cc. vt inno cens a dolo z culpa. l. dolum. C. de dolo. z de pig. ac. l. si creditor vbi de hoc z sine vitio. C. de edil. edic. l. j. z. ff. de proba. l. cum pro batio z idoneus. cū si. de presum. C. Quero ergo vtrum iste p sumptiones oriantur siue quo iure fundantur cū habitu z natu ra vitia sint z innata hominibus ex originali peccato contracto

C Presu pto. Adde an psumptio sufficiat ad cōdēdum de crīe bal. in. l. si. ff. de here. isti. z i l. si aduersa ri3. C. de fi de istru. z in l. nō hoc. C. vñ cogna z l. l. neqz nata les. C. de p ba. z i. l. siue possidetis. e. ti. z i. c. af ferte. de pre sump. bar. i l. si. de pba. in. l. si quas adulterij. C de adul.

a primis parentibus. de conse. dist. iij. c. ij. z dictum est. §. it. op. Sol. ista presumptio bonitatis oritur ex obseruantia l. us quas quilibet scire presumitur ac tenetur etiaz seruare. vt. l. de legi. l. leges. z. l. ab ea parte. ff. de proba. leges aut sunt regu. ce z directive ad bonum z bonos facere student premioz ex b: ta tione z delictorum punitione. l. j. ff. de iusti. z iur. Quilibet ergo presumitur bonus ex earū presumptra scientia z obseruanti. C. Item prima natura in hoīe sunt bona z regulata ad bonū creata a perfectissimo artifice. ideo qui ad imaginem sui fecit lum z ex persona igitur creatoris qui oia bona fecit z hominem gratia recuperavit quilibet presumitur esse bonus. ar. in auct. de sen. cūta. §. qui vero. z de eden. l. siquis ex argentarijs. §. 2. C. Sol. quero q presumptioes sint bonitatis z malicie nātū ta sunt genera presumptionum de quibus. l. differunt. z. l. uo. fraternitatem. z. c. is qui fidem. de presum. z. l. non est verūis le. qd me. cā. sol. qd qd sit dicit glo. q potest dici presumptio bo minis facti z iur. in glo. C. Tu dic q presumptio bonitatis p sumptio nature: qz naturaliter bonitas est insita homini. Item est presumptio iur. opitulantis nature: vt no. in. d. l. non est er simile. z. c. is quidem. z dicta oia. C. Sed presumptio malicie est presumptio hoīs fm legē z fm canonem que procedit cu3 bz malā famā z est presumptio facti z de preterito ad presen pus. ff. de accu. l. si is cui. §. ijsdem. z etiā presumptio iur. amu lantis predictis presumptionibus. ff. de remi. l. nō eius. §. ar baris. Item potest dici q sit presumptio: qz consuetudo delin quē alterat naturā. ff. ad mace. l. j. in prin. fm Jac. de bel. qui hoc querit qd sit effectus presumptionis malicie in hoīe malo dicit ipse qd aut queritur de malicia hominis in casib3 teritis aut in casibus futuris. C. Primo casu siquidē cōstet licitum: tunc dupler est presumptio cōtra eum vna q descendit l. q presumatur malo aio perpetrasse. l. si non conuicij. C. e. z de presum. alia q descendit ex malicia z delicto alias commo iste tñ presumptiones qñqz ad cōdēnationem sufficiunt pce tamen probare suā innocentia diu ius tamen astringit ad p duz propter dictas presumptiones: vt. C. qui z aduer. quos i ter re po. l. j. z. d. l. non est verū simile. facit. c. cum dilectus. de 4 C. Item presumptio malicie aggravat penā. ff. de peni. a diuturno. z. l. nemo. C. de epi. au. quandoqz vero non cōstat etum cōmissum ab eo q alias fuit malus tunc ista non est iur sumptio qd dicatur etiā cōmississe istud de quo nunc agitur. l. eū iniquissimū z absurdū qd si semel bis vel ter qd cōmisit au terium homicidiū siue furtūz qd presumatur homicidia siue ta cōmississe esset tñ aliquis presumptio cōtra eum si perso cōmisit homicidiū siue furtū de quo cōstat esset incerta animi dicis inquirentis facilius contra eum q contra alios ad fuit tionem adduci. arg. l. iij. l. aquil. sic delictum ad. l. aquil. Secun do. casu quādo loquimur de malicia hoīs in casibus futuris ex presumptionibus malicie efficitur suspectus z non presunt malus in oibus similib3 casibus in quib3 prius fuit mal3 z re mouēdus est ab oibus actibus similib3: vt. d. §. ijsdem. §. a barbaris. z. ff. de his qui no. insa. l. ij. §. miles. vbi de hoc. z l. cius. z ibi no. eo. ti. z de suspe. tu. l. iij. §. queri potest z. c. testi nium. de testi. cum si. vbi de hoc z hoc modo pōt intelligi ista regula vt. l. presumatur semp malus quod ad ipm repellendum actibus similib3 non autem ipsum puniendum de delicto l. si non constat eum aliter cōmississe. C. Tertio quero si aliquis fuit malus in vno actu in genere malicie presumatur malus de detur q sic per illā regulam q indistincte loqz. ff. de nup. l. de p cato. z. l. j. §. generaliter. de le. prestā. cōtra videtur q in alijs neribus malicie non presumatur malus qz vitium z defunctio vno actu puta luxurie nihil habet commune cum alio vitio pra auaricie. de vno ergo ad aliud nō infertur. l. papi. exuli. ff. de no. z. l. si maritus. de dona. inter virum z vxor. z hinc est i matas redhibitiōis vt seruus rōne vitij de quo cōstat possit redhiberi non ppter alia que non apparent. ff. de edi. edic. l. j. z per totū idem in animalibus irrationalibus. nam qñqz bos corruptus non pessundat. ff. de edi. edic. l. bouem. in prin. Item iura qui sumunt quē malū ex eo q semel fuerit semp referūt se ad idē lum in genere nō diuersi generis: vt in. d. l. si cui. §. ijsdē. de q z. l. non oēs. §. a barbaris. de remi. z in alijs exemplis de qu dixi. §. in prin. secunde regule. z. l. tutor. quoz. §. si autes ipsi toz. ff. de suspec. tu. vbi tutor est suspectus in noua tutela si i male gessit. z istam partē tenet Jaco. de bel. in disputatione xxj. nam fm euz in corpore humano sunt quatuor humores q bus corpora conficiuntur humana. vt not. insti. in p. obemio igitur a quibus vitia causantur quia humores nō equalitate habent in homine sed superabundant et etiam in ali o quis bundat et in alio deficit. igitur non videtur possibile q homo est malus in vno q ipse peccet in omnibus vnde multi peccat luxuria et in alijs seruauit virtutem et idem in alijs vt in expen tia notū

ta notum est. **¶** Quarto queritur: si presumptio malicie tollat penam sol. dic. q. aut loquimur quo ad modum aut quo ad deum. primo casu aut tps pnie est a iure psumum et infra illud penitus. et tollit presumptio malicie et psumit bonus. C. de plus pe. l. j. et di. ferrum. **¶** Si vero nullum tps est a iure psumum tunc aut ex lo delicto dicit infamiam iur. et pnia non desit esse nocens. l. q. ea mente. ff. de iur. aut ex tali peto non dicit iur. infamiam tunc aut melius peccavit aut bis vel pluries. et si semel: tunc aut peccavit et si naturam. i. si disponem et ordinem nature et tunc non tollit presumptio malicie: q. p. tale pntu puerit se ad brutum animalz cessit ab hominibus. psumit ergo semel talia concupisci nec esse esse hoies sed bestie in aut. de ince. nup. s. i. et de dona. i. p. n. xvij. q. j. si homo. xxiij. q. j. s. nunc notandum aut peccavit in se tunc si qdem in fide catholica q. rupit fidem deo tunc si tunc se et post penitet et non tollit presumptio malicie et psumit bonus. q. redire ad pfectam materiam. C. de sum. tri. c. epla. inter claus. in fi. Si vero bis et sic est relaxus et post penitet et non pdest ppre. ad abolendas. s. illos quoq. et. C. de apo. l. bi qui scitaz aut rupit fidem hominibus aliquid et postea penitet tunc si em delictum est occultum et psumit in dubio bonus ppter diuinitatem pnam q. occulta in meliorem ptem interpretantur. deserti. c. quaz. et. ij. q. vij. ipsi apostoli. si aut delictum est manifestum et ex uno et postea penitet si aut apparent certa et vera signa pnie et atus est postea bonum et cum possessio operari malum ab eo abstinit tunc tollit presumptio malicie in illo genere mali et psumit postea bonus quasi redierit ad naturam suam et noticiam. ff. de pac. l. scimus. s. qd in spe. et q. omis nostri status sub spe tus pntu in aut. de non alie. aut pnu. s. vt aut. et hoc verus et solum si semel sed et si bis deliquit ex aio et postea bis opat bonum et non possit opari malum ab eo abstinit quasi depuerit se emedationi et redierit ad naturam suam et noticiam creatoris naz tales et suscipit lex. l. ij. s. si vtrum. ff. de mino. et in relaxis et in bis q. habent in aut. de iur. nu. vt pdiri siue delictum non pcessit ex aio sed ex culpa tunc pnam tollit presumptio sine dubio: q. culpa pcedit ex negligentia et negligentia non corrumpit aim neq. naturam. et ideo si primo fuit negligens postea diligens tollit illa presumptio. ff. de neg. gest. l. si negocia alitis. et. c. testimonius de testi. et de edi. edi. l. qd si fugit et. s. ij. **¶** Secundo cau q. loquimur quo ad euz eo casu pvera pnam tollit presumptio malicie et sic emendatus et vere penitet pot. p. i. p. sacerdotem suum. d. c. testimonium. vbi de hoc. c. l. ipe. et. C. de nu. et. d. c. ferru. et. c. ipsi apostoli. **¶** Quinto q. q. acit mentionem de presumptione iur. tunc de presumptione iur. et iure et nos habemus alia genera pbatiorum puta iudicia pptionis facti fictione et filia de qbus in. d. l. non est verisile q. merus ca. **¶** Quero de singulis succinte et vtr. et primo qd presumptio iur. de iure. **¶** Rideo q. lex psumit et vltra statuendo p dicit et eam non admittit pbatio. in hoc tunc casu dico q. ad met. pbatio p cessionem ptiat no. q. y. in aut sed iam neces de dona. ante nup. sed certe hoc qd dices si constitutio vel utum dicit stari iuramentum vel alteri presumptioni vtrum pot. pbari. **¶** Ja. q. sic in. l. j. C. de re iu. alij. s. vt. l. j. C. si ad u. l. so. qd est presumptio iur. tunc dic qd est illa q. lex simplr psumit tunc autoritas legis operat velut aggrauat onus pbandi filis minuebat. d. l. non est verisile. vel transierat onus pbandi: et hoc facit q. ff. de pba. circa eum. et hoc bene no. q. psum p aggrauat onus pbandi qd est et eum cui incuberet alio pro blio et effectus huius grauationis est q. ibi alio semipene p. bti deferet sacm in defectum plene pbatioris in hoc casu cu presumptio est contra pbandem non deferet iuramentum ex seipena pbatone quia presumptio elidit illaz suam semiple in pbatonem. ar. l. j. C. qui et aduersus quos. qd est no. Item de presumptio nature que versat circa illa que insunt comuniter pnti a natura sicut bonitas capacitas idustria naturalis no artificialis iuxta no. in. c. si forte. de ele. l. ij. **¶** Item est p. ptio facti q. ex vno facto psumit aliud vt in regula fictio. at quoddam statutum qd expresse veritatem vbi circa pba. item veritatis labore non conuenit: q. intentionem nullaz pnt ad miniculum. argu. l. ad pbatonem. C. de pba. adde dicit Ja. q. ex pluribus presumptionibus pot. iudicari. de pigno. illo de. Item de pluribus adminiculis de success. ab inte. c. cum di leas. Item ex pluribus indicijs. ff. de excu. tuto. l. ij. s. j. et hoc vtrum in ciuili: secus in criminali nisi sint indicia vementiayt boer. **¶** Dy. et. c. lras de psum. Item ex pluribus argumentis. l. i. et. c. iusdem no. ff. de testi. non tñ qd minus est vnum indicium q. miplea pbatio vt no. de pba. l. cum pbatio. et cum indicij est bandum p duos testes. q. non testificand. de facto pncipali de indicio tñ vt no. in. l. fi. C. fami. ber. et per Inno. de simo. c. si eum vnde no. quod cum iudex fert sniam ex presumptione siue indicijs dy magis sniam temperare quam eam pferat

ex veris pbatioribus: vt no. Inno. in. c. q. verisimile. de psump. facit quod ipse no. de renu. c. super hoc. et. vj. q. iij. ciues. et. xj. q. j. c. si qui per superbiam per Archi. et. no. q. vna presumptio q. q. eli dit aliam. l. diuus. ff. de in integ. rest. et. d. c. lras. de psum. ista sūt dicta dñi. **¶** Bal. in. d. l. non est verisimile. q. sunt no. **¶** Sexto q. ro illud. c. psumit ex pterito circa pns et futurum. q. q. lex siue cas non psumit ex pnti circa pteritum et interdum circa futurum de quibus glo. remittit ad. c. multis. l. iij. di. cum alijs allegatis in gl. et q. dñs meus **¶** Bal. sequendo Ja. de are. multatilia cir ca istam materiaz tangit in. l. ex persona. C. de pba. ideo p leuio ri declaratione huius regule dicta eius succinte referam et etia alioz put. j. patebit. ideo fm eum considera q. due sunt materie **¶** Prima est an ex presenti presumat in pteritum et istam pre sumptionem vocat translatiuam et de ista statim dicam. **¶** Secunda materia est an ex pterito presumat in pnti et istam presumptio nem vocat otinuatiua et de ista. j. in sequenti prima. q. **¶** De re sumptio translatiua orit ex pnti statu et istud appellat extremu a quo et requit pns veru et pteritum possibile illud pteritum vo cat extremum ad qd et hmoi psumptio vtunt iura q. si non psumeretur pteritum parum operaret pns verbi gra si ille q. est in possessione seruitutis non psumeret retro seruus parum ope raret dño pns possessio q. psumeret violenta clandestina vel im possibilis et ideo lex statuit quod ex pnti possessione seruitutis psumat retro fuisse seruus ne als pntis tps ob: pperet effectus de lib. ca. l. liberis. s. si. et de pba. l. archatum. in illa igit presum ptione translata vtrum psumat distingue q. aut loquimur i ma teria necessaria aut impossibili aut in materia contingenti. p. ro cau de pnti inferi in pteritum verbi gra sum hodie minor ex ne cessitate concludit ita pbatio. ff. de mino. l. minor. xrv. annis et aspectu sed in materia possibili restante in eodem statu de pnti non psumit in pteritum: vnde si hodie sum maior non presumor maior. C. de pba. l. cūte. **¶** Sed in materia ottingenti distingue q. si status pns pot. currere cum naturali antecedentis status et tunc ex pnti psumit in pteritum vt. d. l. liberis. s. si. aut pcedes status non pot. currere cum veritate status pntis et tñ secus ver bi gra esse literatū vel prudentem est ottingens illud no pot. con currere cum veritate primi status q. nemo psumit literatus cu isti sunt habitus acquisiti non nati. ff. de leg. ij. et tunc ex pnti non psumit in pteritum: ideo si mandat papa alicui puideri de bificio et ideo si constituit tpe date eum esse doctorem vel lite ratum non tñ psumit retro fuisse talem et idem in filibus est di cendum. facit. c. si eo tpe. de rescript. l. ij. et de lras. eo. lib. et bec materia de contingenti fm eum q. alibi per **¶** Aldra. melius de clarat distinguendo sic aut pns ouersio est ouera et tpe ad qd vo lo pntiam ouersationem in modis pbatōis vel psumptōis idu cere aut separare per tps vj primo casu de pnti psumimus in p teritiū in aut. de rest. et. ea q. pa. s. vnde si qdem. col. ix. et ibi no. se cūdo casu aut bz se pteriti tps necessariam dñam veritatem et nñ non arguimus de pnti ouersatione ad practicam nam q. est fugitiuus hodie no psumit quod olim fuit et ita. C. de pba. l. iij. aut non bz pteriti tps necessariam dñam veritatem sed ex co tingenti vt in paupertate et diuitijs. non em est necessarium da re aliqd tps in quo quis fuit diues vel paup fm eodem cursu na ture et tunc de pnti arguimus in pteritum vt. l. j. s. pbatio. d. ma. cōuē. et. C. de pba. l. ex psona. ex pdictis apparet solutio. q. quaz format **¶** Dy. de illo qui vendidit bonaz dudum postea edemnat vt hereticus nunqd poterit dicta res auferri ab emptore tāq retro psumat fuisse hereticus. arguit q. sic in preal. s. pbatio dñum dicit **¶** Bal. per pdictam theoreticam. nam pns ouersatio q. fuit tpe venditōis bz se pteriti tps dñam veritatem. s. q. q. q. non fuit hereticus puta q. erat infans et ita no. tpe post **¶** Aldr. in. d. s. pbatio. et hoc tñ vtrum ex pnti statu paupertatis vel diuiti arā psumat in pteriti alibi dicit gl. q. q. fundat intēdē suaz ex paupertate vel diuitijs dy hic pba. l. si fideiussor. s. q. p rei q. l. tate. ff. q. satisf. cog. adde qd no. in. c. infamibus. de reg. iu. l. ij. in mercu. vbi plene cū obijct illegitimus vt mādatus cui incum bat onus pbandi dicit ibi et aduertēdū qd facilius psumit iura ex pterito circa pns q. ex de pnti circa pteritum siue loquamur circa rez substantiam siue circa rez qualitates intrinsecas vt scia artificiaz filia siue extrinsecas vt circa diuitias paupertates rez diuina pre. et. si. bñ em sequit olim fui doctor artifex dñs vel pos sessor talis rei ergo sum de pnti sed non ex. vnde si cut dñi est q. hodie et hereticus doctor dñs et sy. no psumit qd olim fuit sy ex bñ psumit q. olim sic fuit ergo et hodie q. tales qualitates strin sece postq. insunt durare psumit vt illa regula ex quo sequit q. si non volo te repellere vt ex dñatū pbandi te olim fuisse ex dñatū tum et hodie psumit: vt no. in. c. pposuit de cle. exc. et qd no. i. l. siue possideti. s. C. de pba. s. dices imovt qd no dy sumi. pbatio de pterito in pnti q. talis pbatio non cludit necessario. name si fui ex dñatus doctor vel dñs in pteriti possim hodie no esse

Petr. de ancharano.

talibus unde qd sunt penitus sepata pñs pñteritū nō inferē dñō
ad reliquū. nā pñatio dñs esse pñcludens necessario ad hoc. c. in pñ
sentia. de pñ. z. c. cum pñtingat ab esse facit lex nō ob. ad b. C. dñ
no. co. z. qd no. in. c. l. as. de referi. in cle. z. c. veni. in fi. de sen. etc.
li. vj. ex qbus vñ q iste pñsumptōes legum z. canonū cūz ex eis nō
resultat pñatio pñcludēs necessario nonvident pñcludere als. pñce
dere dic q qñqz pñtingit abesse vt plurium z. tñc est vera regula
supradicta nō pñbat hoc esse z. c. qñqz eñ vt plurium pñtingat ad ef
fectū est pñsumptum z. solitum vt in pluribus tñc dñ vari regula
econuerfōvt pñbet hñc esse q sepe pñtingit abesse: z. iō in materia
pñbationū locus a cōiter accidētibus multum ponderat a iure
vñ fm Jā. bu. z. Bal. pñbat aliquam esse meretricem ēt nō pñbato
tactu l. pñbatio circūstātijs vt qz pass l. intrabāt scholares i do
mū eius in die z. de nocte: z. qz scholares loqñbant secrete cum
puella non pñsumit dicere pater noster. idēz est de eo qñvis est
exire cum gladio cruciāto. nāz est manifestū signū q pñcussit illū
l. z. possibile eēt q pñcussit aliqd animalz gladius eēt sanguinolē
z. tñc ergo mēti hñc locum a cōiter accidētibus in materia
pñbationū pñsumptionū iur. nām l. z. necessario nō pñcludat tamē
fundant sup eo qd cōiter accidit z. abesse pñtingit. qz tñ necessa
rio pñcludit: iō admittit pñbatōem dñam vt. l. diuus. de rest. i. in
teg. facit lex nam ad ea. ff. de legi. z. c. l. as. de pñsum. istis add qd
ex possidēvel qñ de pñti colligit q talis pñsumi qñ dñat de pñti
de quali statu reperit vt em elegāter dicit Dy. qñlibet res scdm
pñtem statum vt ex pñcedētibus vel ex pñtibus pñsumptū iudi
cat siue sit accidēs naturale dñum vt seruitutē. ff. de li. cā. l. si cui
l. z. l. liberis. §. pñ. z. ff. de ser. ex pñ. l. moueo. z. dñ inge. ma. l.
pñ. z. de sen. etc. l. sed videre laicus. li. vj. siue sit accidēs fm natu
ram vt etatis incrementum z. libertas pñsone. ff. dñ mino. l. mino.
xv. an. ex aspectu. z. C. de testa. l. j. de sen. l. si arbit. successit ac
cidēs pñter naturam vt dignitas z. additionis pñsone vt utilitas. ff.
de of. pñ. l. barbari. z. ff. loca. l. si ignoras. z. l. item apud labeo
nem. §. si qñs virgines. ff. de iniur. ex bis pñ qd maximus est effe
ctus istius vel quasi: qz em ius p ea fuit relena dñs possessor: ab
onere pñbadi pñprietatem illius possionis vel qñ: qz ex qñ posses
sione tali pñsumit dñs. l. qdam. de pñ. i. i. pñbat q est vt i reb
z. possidēt scdm ius cōe secus aut in reb quas possidet dñ ius
cōe vel non pñt possidere sine pñuilegio. in talibz em possessor
teneat pñbare titulum vel docere de pñuilegio. als pñsumit vñ
passet. c. ad decimas de rest. spo. li. vj. z. c. cum pñsone. de pñ. i. i.
eo. li. z. l. si solēibus. C. de fi. i. i. i. pñ. z. Bar. z. qd no. in. c. dñ
mortem. c. de est. z. dñ. c. si iudex laicus. z. l. i. in rebz in qbus nō ca
dit possio sine titulo non pñsumit p possessore nō pñsumit nisi pñ
bet titulus de quo tñ dic p Jñm. in. c. l. as. z. c. illud de pñsump. z.
c. veniēs de ver. sig. z. c. in otuit. de eo q fur. or. su. ibi oinō vide in
qbus remis. repies plene tactus q opere dñi possessoris mēmo
ntalis tabellionatus clericatū docto: ar. z. si. qñ nō absqz titulo qñ
si pñz possessio in eis. z. pñ hoc dñ de qñ quasi possessio hñc mixtur ca
sum pñprietatis. l. j. ff. de interdi. facit. c. bñficiū. de re. iur. li. vj.
z. qd no. Jñm. in. c. pñstitutus. de fil. pñb. z. c. ex insinuatōe de pecu.
z. hoc dñ sunt de pñsumptōe ex pñti statu siue tpe in pñteritū qñ
adde qd no. Bal. in. l. si qñ adulterij. C. de adul. vbi casus not. de
illo q exceptiōe pñsanguinitatis absolutus fuit a cñe adulterij.
nam si postea cum eadem de pñbadi dñ pñsse nup. pñsumit in pñteritū
tum cōmisisse adulteriū de quo fuerit accusatus. dñsumptio em
naturalis federis qñd sunt aliqd seui criminis aspiciat. c. cñ in
iuvēute. tollit pñsumptōem fñm subsequēs in tñm q recedit a pñiori
pñsumptione z. scia sup ipa lata z. ex illa violenta pñsumptōe pñme
dñia odemne vt pñfessus pñ illam fm vñam lec. qd est no. facit. l. j.
C. vñvi. z. l. admiculo. de pñ. l. siue cā. z. C. de purg. vul. Septimo
qñ de pñsumptōe ex pñterito in pñti qñ vt dñt est pñsumptio conti
nuatū z. sumit a pñterito referēte in pñti z. reqñt duo extrema
scz pñteritū vt hoc est extremū ad qd z. de illa pñsumptōe pñti
nuata loqñtur. C. de pñ. l. siue possidetis. z. alia iura q loqñtur
de pñsumptia pñseuerantiā volūtatis si non pñbet mutata. c. maior i
in fi. dñ baptis. z. l. sancimus. C. de testi. z. illa regula q loqñtur de
pñsumpta pñtinuatōe maloz bonoz sñt z. bonoz. c. ex studijs. de
pñsum. z. circa istam materiā dñs Bal. sequēs Ray. de inac. tan
git plene in oibus pñdicamētis. l. substantia pñtatis qualitatē
pñtibi hñc situm esse de qbus oibus post eñ bñuiter referam pñ
exempla. z. pñio de substantia: vt dicamus q olim fuit in essentia
vel substantia hoc pñsumit esse. l. de testi. l. testium. in fi. z. l. si qñs ex
§. si. l. se. de edē. vñ qñ dñt pñemptiōem rei q fuit dñ pñbare q pñ
ptio pñt pñbati pñbatiōes necessarias directēvel per obliquū:
puta viderit hñc vel aīal mo: tuū vel eius fratum vbi dñ neces
sitate seqñ vñra fñuere l. z. desinere. l. si. C. dñ sa. san. ec. qñqz pñbat
pñ signa z. indiciā verisilia vel pñ famā antiquā qñt plurimū re
perit vera si durat vt. dñ. l. si. z. l. si qñdem. ff. so. ma. z. l. si pñtate. ff. e.
ti. pñ Bar. z. qd no. in. c. qñ frequēter. c. pñro. vt li. non pñte. z. l.
j. ff. quēad. testa. apc. Ex pñdictis appet quō pñbet substantia eius

vel nō esse pñsumit em stare nisi pñbet eius pñemptio vel verēvel
turaliter fm cursu nature vt in hñc. c. annis in fructibz pñmo
vino z. alijs iuxta sua tpa. l. j. ff. de glan. leg. c. fi. de iudi. pñ signa
indicia idēz qd dñt est in substantia dicēdum est in pñtate su
stātiāz rez q fuit in depositōvel legatōvel in alia obligatōe hñ
esse pñsumit. ff. de leg. ij. l. sempzoni? pñculo. nisi scā diminutio vñ
augmētū pñbet directōvel p obliquū. ff. de pac. l. iuregē. §. ad
ff. de adi. leg. l. iij. §. pñditio. de pñ. l. qñquaquāta. z. l. de pñsu
ptiōe pñteriti ad pñs in pñterito pñtatis. idē in relatiōe scā qñ
circa substantias vt si pñst aliquid fuisse pñem relatiōe scā ad con
siliū z. hñdie pñsumit esse ecōuerso. z. idē in dñio seruo pñon
z. liberto z. alijs filiis relatiuis. facit qd no. in. c. l. z. ex quadā
de testi. z. qñ dñt eñ desinere esse pñem patronū vel dñm dñ bñ offi
dere directēvel p obliquū vt dñt est in alijs supioribus. ad bñ
de pñ. l. matrē. z. de lib. cau. l. ex ancilla. z. hoc in pñdicamēto ri
latōis idē in pñte qualitatē z. qualis fuisse pñst pñsumit nñ
esse directōvel p obliquū: vt est in alijs supioribus. hoc verū in
qualitas cursu tps naturalis vario: puta fructus vini dñta
vel hñs etas siue aīalis. in talibus em qñ nō necessario actu pñ
manēt sed cum tpe necessario varianē nō arguimus de pñteriti
in pñti. ar. l. spado nē. §. qñ absolut. z. qd ibi pñ Bar. de ercu. ti
idem dñt in pñti situm est. vñ pñst si rem mobilē sitā fuisse isti
certos limites pñsumit hñdie ibi esse de pñ. c. ex l. is. nisi desi
esse in loco illo pñbet directōvel p obliquū. hñc autē desinere est
nō pñt agere mutatiōem rei: qz res imobilis nō mutat l. z. pñ mut
tōes termino: qz fund? auget vel minuit a sumit vel ab hñc
qñ talem mutatiōem allegant debēt ea pñbare. ff. de ra. ba. l. j. z. ij.
l. in finalibz. adde hoc qd no. Jñm. in. c. nimis qd dñ de iure i. z.
cle. ne romani. dñ ele. z. xvij. q. vj. oēs basilice. z. hoc i pñti sit in
in agere dñ dicta regula nō bz locum: qz qñ pñcurat litigantū
alind gessit nō pñsumit hñdie id agere pñtum ad ipm agere su
facere: l. z. sit involūtate siue in ipso vellet: qz agere est volūtate
tem in actū deducere: sñ uelle est tñ in seipso absqz eo qñ vñter?
cedat: z. iō dñt. l. qñ aliud est agere z. aliud agere uelle. ff. de ra. ba.
l. ampli. z. est rō: qñ fm naturam agere hñs non pñt eñ pñtinuū
ff. de ser. vñb. pñ. l. i. qñ amen. sñ uolūtate sic. ff. de pñ. l. iij. z. l. n. i.
pñdicamēto ergo agere hñt duos terminos naturales vñ est ip
agere put in actu vel actū: z. illud non pñt eñ pñtinuū sñ in qual
te mētis pñsumit pñseuerantia nec mēs mutata a pñncipio sui e
pñ pñ. l. sancit. de testa. z. c. maior. de ban. in fi. C. sequitur dñ pñ
pñtibi est dicēdum qñ olim fuit passus hñdie pñsumit pñtibi
gñat: qñ hñdie fuit irat? alij vel inimicus vñ amicus ēt hñdie tali
pñsumit nisi directōvel p obliquū aliud pñbet. §. si. dñ bere. l. i. pñ
z. de adi. leg. l. iij. §. si. sunt em isti vt ait passioes aīe intrinsec
mētales: iō pñsumit durare z. pñtinuū secus i possionibz extrin
secis siue ab actu extrinsecō pñueniēs z. ex pñales vñ iuriā pat
vñ pñtibi iuriā eñ. cñ em seqñ semel qñ pñcussus vñ iuriā passus
fuit vel febricitauit: qñ hñdie pñtibi iuriā patit vel febricitat ist
em passioes causant ab actu agere qñd pñt esse in hñc pñtinuū
vñ pñdictū est: z. qñ dignus est agere qñ patit: iō pñdiderit? z. vid
tor. z. de nō nu. pec. l. i. vñ qñ semel habuit dñum nunc pñsumit ba
pñntor vñ aduertēdū qñ illud pñt eñ in rebus mobilibus z. qñ
qñ dñ vñ apud quem. ff. vtrobi. l. i. sed illud prius est in puncto
hñc. ff. de ver. sig. l. hñc. z. de hoc infra dicam. Item qñqz dñ vñ. l.
in quo loco. ff. de iudi. l. vñ. vñ circa existētiā rei vel pñsone cre
dit hñc regulam veram: qñ vñ idē in quo loco fuit z. nñc eñ pñsu
mit. ff. de eden. l. si qñs ex ea. §. pñ. vñ qñ dñt alibi esse dñ hoc pñba
re directōvel p obliquū vt in alijs dñt est z. intelligit vñ loto
mō puta i alij ciuitate villavel pñctu. nō autē te restringas ad vñ
angulū. qñ in rebus se mouētibus eñ talū naturalr. Jñt nō in
fugitiuo errore. nā vel qñ est in mari bz locū ista pñsumptio: qñ cō
fuerudo talū nūqñ in eodē statu pñmanet. ff. de edi. edic. l. qñ si
fugitiuus. z. de publi. l. cesar. Sequitur de puncto hñc: z. qñ dñt pñ
natōez vel pñtione pñbet. ff. de eden. l. vñ. z. de pig. ac. l. credi
tor. z. de nō nu. pec. l. i. vñ qñ semel habuit dñum nunc pñsumit ba
bere est vñbū posses. z. pñunctū cum iure pñsumit pñmanere. si autē
significat mere fñm vt merum possidere: qñ facta nō pñsumit. dñ
cunt qdam nō pñsumit ex pñterito in pñti. alij dñt dñ: qñ sufficit
pñtinuatio animi: z. animus pñsumit nō mutat de quo dñt. l. i.
siue possidetis. C. de pñ. pñ. z. l. alios. z. c. cum ad sedē. de rest.
spo. in nouel. z. phlla hñs de puncto hñc. C. sequitur de puncto
qñ vñbū gñat in etate: qñ qñs qñs est minor: qñqz maior z. in etate
distingūdum est: qñ qdam est mobilis qñqz imobilis etas. mo
bilis est minor etas qñ mouet ad maiorem sicut naturalr oē imp
fectū mouet ad suam pñfectōem naturalr: et in hac nō cadit pñ
sumptio de pñterito ad pñs in. dñ. l. spado nē. §. qñ absolutus. qñ dñ
est imobilis: vñbū gñat post qñs est pñfecte etatis semp pñt dñci
legitime etatis post qñ pñbō in pñteritū sic fuisse: qñ qd nō pñt a suo
esse remoueri necesse est vñtate pñtinuū vñtate dñt hñc. dñ ma.
qñ arg. de pñterito in pñti bz locū. qñqz pñsupponimus ens puta
substantia

Ratum. Bone casum quē collige ex iuribus allegatis in glo. nam primo exemplificat regulam ex. c. i. q. ij. z. c. cū q̄s. de sen. ex. c. s. eo. ti. z. de. l. si pupilli. s. si ego. ff. de neg. gest. ¶ Subsequē contra regulam oppono de quatuor iuribus z soluit tribus modis licet aliquis aliter soluat contra de. c. lugi. ix. q. ij. et contraria de alijs tribus modis: v. z remissive ad regulam nō datur. Demum op. de. l. si. ad macedo. vbi pater habet ratū contractum non suo noie sed noie ipsius filij celebratum. ad idē argat Dyn. ff. q. cum eo. l. j. s. si ratum. z de in rem verso. l. si in r. s. penul. vbi pater habendo ratum contractum vel quasi a filio vel seruo non suo nomine celebratum tenetur in solidū vbi c. unscripta ratibabitioe tenetur de peculio tantū. soluit Dyn. p. no q. cōtrario loquūtur. tamen filius vel seruus per seipso contraxerunt: tunc em̄ qz eadem persona cum patre z dño reputatur: perinde debet haberi ac si pater vel dñs cōtraxisset: si autē seruus vel filius p. alium suo noie cōtraxerūt tunc pater vel dñs nō pōt habere ratum: vt teneātur per talem ratibabitioe de iuri quez tenentur absqz ea. scilicet de peculio. vt. d. s. sed si ratum ego. ibi nam si seruum z. c. sed ista solutio non videtur bo. mper. l. si seruus. ff. de precarijs. vbi contractus fuit celebratus a seruo. et tamen pater ratum habēdo nō tenetur vltra p. et. um. sed meretur sine ratibabitioe: et ideo Dyn. reprobata l. soluit aliter dicens q. aut tpe habet ratum a filio tanq. pater aut tanq. alius aut dubitat. primo casu tenetur in solidum. nō do in nīpiliā rōne illius ratibabitiois. l. ij. s. vl. q. cū eo. in p. to casu idem q. nībil operaretur ratibabitio. vt dcō. s. sed si rat. sed alibi distinguitur vtrū faciat aliqđ tanq. pater aut tanq. filius. de apod. si pater. s. qui duos. si vero in. l. si. s. si autem. dno. q. lib. et. fo. ma. si vero. s. item quicquid. z. p. ista solutū fit cōtrarium de. s. sed si ego. sed alia cōtra gl. de. c. q. sicut. de. c. cū

intervos. de. e. cura. que gl. allegat. *De. nō soluit. sed gl. dicit q*
 illa iura nō loquunt de ratihabitiōe. s. de quodam nouo sēnsu
 q sunt diuersa sūm gl. ex qua p. q. ratihabitiō nō pōt trahere ad
 se negociū cū suo noie gestū: sed sēnsus cum ad se trahit: sed h
 an tamvarie cūtrūq. post gestum negociū pfectus supueniat
 z ratihabitiō oriē sēnsu ēē tacito sicut mandatū. l. quo em. ff. rē
 ra. ha. z. l. q. patif. ff. man. necv. dīa inter ratificare z sēntire:
 qv. dīxi q ratificat sēntit quem ergo effectum pducit d. p. du
 cere z sēnsus ad hoc dico q ratificatio aliēnū negocium ad se
 trahit: ipm dēctum emptionis ipm nunciū ipsam obligatiōem
 suo noie celebrat: s. sēnsus n trahit ad se negociū nō suo noie
 gestum nec suū facit: sed in iure suo sup tali re in qua negociūz
 gerit sibi cōpetētē pīudicat: vt p. in. c. q. sicut. z. c. cū inter vos.
 in qbus non fuit dispō inīta eius noie q sēnsu postea sed noie
 capli z agregatiōisvī eius subsequēs sēnsus nō trahit ad se il
 lam electiōem vel dīpōnem: vt faciat eam suam: sed ppter talem
 sēnsū amittit psecutiōnē iur. sui sibi cōpetētis in re illa sup
 qua fuit dispō ab alio celebrata. ratificatiōe ergo act. noui iur.
 pductiūz totum illud ad se trahēs. sēnsus vō sup alieno ne
 gocio accōmodatus est iure pprio extinctus nō ipm negociū
 ad se dixerim attractiūz: s. sic declaro gl. et. so. Joā. mo. de dīo
 c. q. sicut dīum de. c. lūgimur. so. vt in glo. z in tertia so. Sol. e. d
 gl. op. q. ratihabitiō trahat ad se negociū nō suo noie celebratū
 vt. l. iiii. ff. de reuen. vbi p ratihabitiōnē vēditōem nō factā meo
 noie ad me traho z p. cium recte peto so. *De. p. illud dīum plene*
consequi z *Ly. in. d. l. iur. nam re existēte quā tīrī vendidit suo*
noie q est mea. qdam dicit q habēdo ratum possum neq. idistin
cte petere p. cium: q. postq. p. talez ratihabitiōem pīudico mibi
in dīno: q. ipm p. dere est iniquum q p. cium remaneat penes vē
ditōem: q. sic lucrare cū mea iactura: z sic intelligo dictā. l. nō.
z. l. j. de re. ec. non alie. z ista fuit opt. Bar. Jo. zan. d. p. regulaz
huius. c. De. autē sic distinguit aut iste qvēdidit rē meaz nomie
suo z p. cipit p. ear cām a me: vt ab illo aut nullo. Primo casu cō
petit mibi actiō ad p. cium in re existēte. de p. d. inde. l. si non for
tes. s. libet. z. l. in summa. s. si seruū. z hoc v. cum rem meam
vt tuā tibi datā poterō vēdicare p. d. inde. fec. si act. cōmodū dī
positi vel simul vt no. bald. in. l. si cū seruū. sicut p. de. z ibi d. rōne
dīe. z vide qd no. in. l. labeo. el. j. de ver. fig. ab alio aut dēbat cās
lucratiū aut nō lucratiū ēē re pempta non tenet ad p. cium nisi
vel culpa sua intercesserit. ff. de reuen. l. iul. scribit si hōiem. hoc
em casu cum tū sibi adest p. tum abest nō d. lucrati cū aliena iac
tura. insti. dele. s. si res aliena. s. si h. cām lucratiū: tūc in sub
sidium re pempta vel p. scripta tenet mibi ratū hūti ad p. cium act.
neg. gest. l. vlt. de neg. ge. adde qd no. Ly. in. d. l. mater. in. x. q.
z seq. vbi qd iur. si ad p. s. p. uenit res in eo titulo lucratiū z vē
diderūt a q. i subsidīū possint habēdo ratū p. cium vēdicare dicit q
mea est electiō p. rōnem. d. l. si mater. si aut volo ratificare vēdi
tiōnē vtriusq. habētis cām lucratiū: z ab vtroq. p. cium petere nō
possum: q. in subsidīū lex fibi voluit subuenire in dāno vitādo nō
in lucro captādo. ar. c. p. ep. l. fi. z. l. si mioris. d. admi. tu. i. tertio
f. casu cū a nullo h. cās existēt z si ratū habeo nullo mō tenet. q.
qd meo noie gestūz. s. s. s. l. i. mibi p. possorē ad rē i subsidīū tū
re pēptatē p. terita s. l. i. mibi ratū habenti ad p. cium p. ceptū
act. neg. ge. vt. d. l. mater. z. l. j. de re. ec. non alie. z hoc si is qven
didit erat bonē fidei possessor: als tenet ad iustum p. cium z non
liberat restitūdo p. ceptū. de pe. hēre. l. si possor. s. vl. z adde qd
no. Ly. in. d. l. iul. in. vij. q. vbi qrit ecōuersos vtrum rē emptaz
de pecunia mea non meo noie possum habēdo ratum emptōz
vēdicare in subsidīū: si mea pecunia sit p. sumpta Ly. post p. de.
vbi q. sic p. p. idēitatis rōnem facit. ff. de dona. intervir. v. r. o. l.
v. r. o. marito. z no. de iur. do. l. p. cul. ad si vltēri. querit ibi Ly. i.
ij. q. qd iur. si res mea quā tuo noie vēdidisti: nō ē vscaptā vel p.
scripta: sed est in remotis p. tibus z possidet a talibus q nequnt
conueniri nunq. d. reputabit vscapta. dīc q sic: eadem est rō:
ergo idem ius. ar. de insti. act. l. j. in fi. cum. l. se. z de dam. infec. l.
damnū infec. s. vl. cum gl. q. est ibi. z no. illā. q. z p. dicta sunt vera
cūz qvēdit rē meā suo noie qd si me sēntiēt: an pīudicē mibi
in p. cio ppter talē sēnsū. dīcūt no. Bar. in. l. si fundū p. fidei
ōmīssariū. de leg. j. q. si me tacēre z patiēte dpat sup re mea
vel mibi debita vel me mandatē: an mibi pīudicem in ipa re vel
p. cio. dīcūt. l. q. dot. so. ma. plene p. Bar. circa p. dicta posset dubi
tari de ista actione q p. peti in subsidīū hūti ratū: an sit datina
an natia: v. r. q. sit datina: q. non oriē ex aliquo negotio gesto
cum eo q ratum h. dīc p. Bal. in. l. si me z titū. ¶ Tertio p. rino
cipalr opponit v. r. q. negotium nō meo noie gestum nō solum
possum necessariū hēre ratū: vū vidēt ob. neg. gest. Item sicut. s.
fi. z. l. si pup. s. si qd ita sol. p. inc sumpta occasiōe plene examīnā
da est materia. d. q. in. d. l. si pup. s. p. ergo inq. nam vt ibi tāgē
p. illa tiberba q. r. o. sunt gīa negotioz. vnuz qd p. tinet ad nos
necessitate obligatiōis qd d. v. r. ipō gestu. scōm qd p. tinet ad

a ¶ Rati. ad
de p elucio
datiōe isti
regu. Dy. b
zbal. i. l. qd
ergo. ff. obis
q not. insa.
paul. de ca.
fil. cclxxij.

Petr. de anchorano.

nos necessitate rei qd dicitur in ipso. tertium qd pertinet ad nos vo-
luntate non ex necessitate: illud dicitur in iuribus ratihabito de no. ff. e. ti.
l. si pupilli. §. a. ipe. et ita no. in. d. §. qd g. inq. si ergo altero ex p-
dictis modis non potest ad nos pertinere non possumus? ratum hunc est si no-
noie gestum sit pone exemplum in. d. §. qd ergo. vbi si te here dem
putabam cum esset heres meus tu noie fultu insula in hereditaria non
potest hunc ratum quia nec re ipsa nec ipso gestu potest ad hoc negotium pri-
meret et istas regulas pnt deduci qdam dubia de qbus h i mer-
cu. p. Jo. an. primo emi tagit. q. veram. l. si duo ex tribus simplr
delegatis: tulerit tertio non requisito sed postea ratum habere bar.
b. it. tenuit dicta summa q nulla fuit ratihabito de affirmari non pos-
se. scdo tagit aliam venerealem si finiam latam p epm mutui. §. d.
clericu boni. e. p. boni. h. ear. ratas vtrivaleat: dic q non postq fuit
nulla ab initio et si tulisset ea noie epi boni. cu effectus fuit excoi-
catiois non possit pedere: s. trahat secum statim executioem de ap.
pastoralis ad. §. falsus. et ad alia iura qviden facere in pntu rti-
deo infra. tertia qd est de religioso electo ad platuram q absq
luta sui superioris electioem pntem demum platus dedit sibi lniaz
vel sensum illum ratum habuit soluit q sensus vel ratihabito su-
pntem non inuabat electio: qd nullu fuit ratificari non potuit
de ele. aud. et maxime hoc vtr in electioibus in qbus spectat nri
cui eo. ti. dud. quarta qd de electioe celebrata pnt ex duob
copromissariis si fuisset pntis verisimiliter pntisset q et postea vtrum
valeat soluit q non singulari rone. nam cu hic fuit electa industria
psona: et pnt non potuisset vnus alteri a principio delegare. de
of. dele. qm ergo nec ex post facto rata hnt cu ipius pntia deside-
rat. ar. de eru. tu. §. tutor. ex ista sol. no. q cu actus requirit pntia
psona vel industriam gestus absq pntia non potest ratificari snt cu
a principio requirit pntia sua non potest firmari ratihabito de sequenti
¶ 2o declaratioe tñ pdictaz qonum in iure ratihabitois: ad-
uerte nam qm in dispoie requirit iussus: qm mandatum qm
autoritas: qm lnia: qm sensus: qm pntia. vtrum ergo illa
omissa a principio disponis ad affirmatioem? suppleri deat p
subsequetem ratihabitoem no. bar. in. l. si in diem. ff. de aqua plu.
ar. in sensu cum requirit dicit Jun. q non est vtriu a principio
vel ex post facto supueniat. c. q sicut. de elec. qd est vtr qm dispo-
erat als de se valida: s. posset impugnari vel non copereretur ex ea
exercitio an talem sensum p fundum. coi p dno. z. l. receptum. se-
cus si dispo a principio est nulla ex tali defectu sensus. c. audi-
tis. de ele. exemplum et in statuto scdo a caplo sine sensu epi: et in
alienatioe rei ecclesiastice scdo a minori pte capli non e nulla. xij. q.
ij. nam subsequens alioz sensus non firmaret actum nullu: et hoc
no. in. c. cu pntudinis de pnt. in nouel. sed hoc facit. c. ij. z. ij.
de his q fi. a pla. vbi subsequens sensus vel non ptraditio firmat
actum alienatiois ecclesie si a principio intervenisset. adde qd di-
cit Bal. in. l. cu non solu. §. necessitat. de bo. q lib. vbi qm cosen-
sus venit ad integrā psonam agētis d. adesse a principio: nec suf-
ficit ex postco vbi et dicit Bald. q ois sensus q pertinet ad ali-
quem rone primi officij est autoritas qv d dicit Jun. in. c. cu co-
fuerit. vbi dicit q sensus non hnt p autoritate: s. pntari d. sicut v-
bi sonat in ipso negotio vel paripostv ibi no. vide et qd no. Jun.
no. in. c. prudētia. de of. dele. vbi p ratihabitoem sequente nunq
potest suppleri solēntas omissa q regrebat a principio ex q doctri-
na p pcessus rntia lata a iudice coperet et noie veri iudicis non
potest affirmari ratihabito de pp defectu solēntatū quas simplex
ratihabito non potest supplere simplr nec defectu pntis: vtr et no.
fuit si a principio regrebat ad substantiam disponis: vtr et no.
Jo. mo. in. c. pri. vbi dicit q pcessio et absolutio in foro pntali: a
no suo iudice et noie veri iudicis non potest hnt rata. dñs Bal. ali-
bi no. ita dicit q qdam regrun ad integratōem psona vel auto-
ritas tutoris et tūcoz interponi in ipso negotio. l. obligari. ff. de
aut. tu. ¶ Quedam regrun ad integratōem actus vt sensus
maioris et senioris pntis capli in electioibus: et tūcoz intervenire
in ipso actu et accessio ex postco non faceret analescere electioem
nullam. c. auditis. z. c. ecclia vestra. de ele. ¶ Quedam regrun
ad affirmatōem actus: et illud non est pntie analescere: s. quedas
possio ad quā possessor actus ordinabat. l. j. de pnt. z. c. religio-
sus. §. eo. li. de ele. ¶ Queda regrun ad frigidū mandatū: et non
sufficit ratihabito. l. qd ergo. in prin. ff. de infra. ¶ Sed ex istis
inferit q electio falsi copromissarij vel snia falsi iudicis non potest
ratificari: q electio est actus q non recipit suspēionem et iurisdic-
tio requirit a principio. l. i. pntar. de iure si. li. x. ¶ Sed dices qua-
re in falso procuratore cuius feci non potest dñs ratificare. l. j. ff. de iud.
di. z. l. ij. §. falsus rem ra. hab. dicit bal. q hoc id q ratihabito
inuenit aliqd cui adhereat: q in lit. pte. cu ap. quasi pntia et actio
quā intentat in iudicio est vera. item in actibus inuenit actōem
directā q i ipso psona fundat de ac. z ob. l. qm q. vñ ratihabito
est qdam relatio q inuenit extraneū ad qd pdicta vera q ratifi-
cās hñs ratificat: secus si ratificās est exclusus tpe tūc enim
ratificatio non reperit aliqd qd spectat ad ratificatēz iō nulla. l.

bonoz rem ra. hab. z. l. j. et qd sibi no. ff. in pnt noua. app. per fal-
dispensatore de sol. et pdicta faciūt ad qd nē statuti quo cauet
fili? possit testari cu sensu pntis q tpe testamēti d. pntare talis
sensus. nā cu talis sensus non pnteat ad pntem reipā: nec cum
vel sollicitudine: nec ipso gestu ratihabito de no. in. d. c. neces-
tate. g. pntet ad eū solūmo mō. s. autoritate q pnterit dicit
q dōatio cā morā scā p filij in pntate ratihabito de pntis non cedet
valida et ista no. Bart. in. l. si vroz. C. de pdi. infer. ¶ Quarto
op. dicit. §. pnt. et in principio pcedentis opinionis q si negotiū
non potest ad me pertinere altero ex pdictis quatuor modis non po-
tūberast vel occidisti dicit meo noie illud negotiū non est mē
altero ex pdictis modis. et tñ habēdo ratū sum excoicat? vt ibi
c. mulieres. eo. ti. fol. dñs Bal. in. l. si. ad mace. mouet istud
bium: vtrū vicz in actib? p quos nihil acquiri habeat locū ratifi-
catio: et vtrū pnt pntalle. c. in quib? et verberatioe vel occisioe
noie facta nihil querit: et tñ ratihabito locū habet. z. glo. hoc
net. l. qm maleficijs commissis noie alieno habet locū ratihabito
si possunt p alios explicari: sec? si non pnt p alios explicari: sicut
adulteriū: et ita no. in. l. j. §. deie. c. de vi et vi ar. quā glo. l. y. §.
sequit in. d. l. si. nec Bar. in. d. §. deie. c. vbi dicit q neq boni-
cidij: neq adulteriū potest committi p alium vere qui ratū habet
catur commississe adulteriū vel homicidiū. l. verū. de reg. iur. sed
noie tuo inferi mihi iniuria. ita teneor ex ratihabito de adul-
terio vel homicidio: sicut si mandassem vel tulissem op. l. bec v-
ba. de adulterio vel homicidio. l. verū. de reg. iur. sed si noie tuo
inferi mihi iniuria. ita teneor ex ratihabito de adulterio vel ho-
micidio. Bal. in. d. l. sic dicit q illa glo. optime loquit q in ra-
tificatione opus est fictioe: q fictio non cadit sup eo qd est imp-
sibile de natura. de cadu. fol. l. j. §. ne aut. adulteriū em qrit act
reflectentem se in alij: et in se: sed alia delicta etiā ar. et in se: et
non potest alieno noie cōsumari. plus em dicit Bal. q si quis man-
dat aliqd adulteriū non recte agit? et tñ qd commisit adulteriū
q adulteriū non committit sine carnali copula q non potest iteruenire
iter corpa sepata: vt si spōsus mādāt alteri. vt cognoscat spōs
suū p carnalē copulā illius non confirmat matrimonij: nec si
cōceptus: et natus ex tali copula posset rōne illius mandati vel
ratihabitoē dici filius meus: et hoc est qd dicit apls: q nro
potest nisi in ppro corpore fornicari: q actus pntens pntem
p ipm due aie polluit: vt no. in. c. at si clerici. de iu. in nouel. in
tatione ergo pntem mutat forma. ¶ Conclude ergo q ope
mandato vel cōsilio potest q obligari ad penam pro adulterio
cut pro alijs criminibus: sed non de crimine adulteriū rati ve-
habitione non videt q crimen adulteriū possit quis ad se trahere
etiā quo ad penam. et ita intelligantur glo. in. d. §. deie. c. l. Bal. ita sentit in. l. non ideo. C. de accu. et est utilis ista inuesti-
tio in alijs actibus inseparabilibus a personis que requirunt
actū corporeū: sicut est ieiunare peregrinari baptizari solēnt
reconciliari ordinari et similia vtrū noie meo gestū ab alio possit
habere rata: vt si ego intelligam ieiunasse peregrinatu bapti-
tum vel reconciliatum vel ordinatum fuisse certe non videtur
ratihabitionem posse in tali operari. sicut tenuit Fed. de sca. q
paternitas non potest contrahi per procu. cōsiliū dicit simi-
ter Bal. q gestū est per salum nūciū noie meo non possit rati
habere: vtrum q cum debeat concipere verba in persona do-
ni: puta dñs dicit. vbi est diuersorium meum et. impossibile est
te est si a principio. hoc non dicit sicut nuncius eum dixisse
sum suggestit q dominus possit hoc vitium habere. secus q
sum est per salum procuratorem: hoc no. etiam in. l. multu.
C. si quis alias nihil sibi. facit qd no. Bar. et post eum Bal. in.
gallus. ff. de libe. et posthu. ¶ Quinto oppo. et videtur q
quis habeat ratum delictum suo noie commissum non per
teneatur. constat em q ille qui tali non deliquit etiam absq
ratihabitoē fuit illud facturus: quo casu etiam si expresse mād
non teneretur de mādato vt no. in. l. de ob. que ex de. na. §. op.
z. l. non solum si mandato de iure equiparando igitur ratū
bens ei qui mandauit: vt. j. c. pnt. sicut ille non teneretur: et
ti. ratum habens. ¶ Solu. illa regula vtrum mandati? et
vel facturus vel non habet locum in ea qui tenetur ex ratihabi-
tione similiter vt semper in mandato: de quo dic vt. d. §. si ma-
datum. per Bal. in. l. non ideo. de accu. per Bal. ¶ Quid
vna qdne pone qd incipit quis litigare per errorem corā iudice
non suo: sed tñ de hoc certificatus accessit sponte in cā: vtrū
leat. pcessus: et snia inde secuta: et videt q non: q apud acta p-
per errorem fuerit nulla. l. si p errorem. de iur. om. in. ergo scientia
et cōsensus superueniens non firmat retro gesta. ar. l. obseruare.
off. pco. z. l. nec etiā agitata post scientiā sunt valida: q care-
pntio et fundamēto valido. arg. c. pntipatus. i. q. j. glo.
net contrarium in. l. j. C. vbi de cri. agi op. nam vt ibi dicit
cta nullitas fuit causata et carentia iurisdictionis: q alias et
iudex

sequaces habean ratam pacem qđd ex eis fuerit offensi: ppter
 ea habuerunt eam ratam: vtrum possit agi ad penam tanqđ si
 fuerit parupta ppter offensam talium postea ratā habētū vř
 qđ nō: qđ tpe offense nō erat in pace actuali: l3 potētiā ar. ff. de
 his qui nō. infa. l. i. fur. §. j. ¶ In dñm arguit bal. qđ simplr stat
 eis pacis incrat: vñ nō deberēt supplātari z in offensam pueni
 re. ff. si ex nor. cā aga. l. fi. z. l. ij. §. si mater. ad ter. ¶ Item paria
 sunt qđ ad hoc nihil debeat inouari aliqd eē in potētiavel i actu
 l. labeo. de statuli. z. c. nō soluz de app. l. vi. Bal. dicit illā qđ nē
 in. l. fi. C. ad mace. z remittit ad Bar. in. l. fivroz. §. si qđ. d. adul.
 z pvideat rupta facit illa. l. inqđtum dicit qđ sicut nō pōt violari
 mīmonitū: ita nec spēs mīmonij violari pmittit. cum em talis
 dispositio pendeat ex ratibabitōe vř pbi obitio alteri dñtium
 venire p ante qđ inclusus in pace potētiāter approbet vř repre
 bet p z p adduci pnt no. in. c. bñficiū. de reg. iur. §. e. l. i. z loqui
 iste tex. cum tertio est: questum ius potētiāter ante ratibabi
 tionez. ¶ Quid ergo si actualr pone enim qđ filius sine pñsensu
 patris accepit mutuum z dedit fideiussorēz pater postea ratuz
 habuit vtrum fideiussorēz teneant Jo. mo. in fi. hic qđ ratibabi
 tio non extēdit ad pñdiciū tertij cui erat iam ius questum si
 cut in casu nostro fideiussorēz exc. mater. ar. l. fi. ff. de pac. dñuz t3
 Bal. in pñcto dubio dicit em p ratibabitio inītiū dñtus respi
 cit z infundit ipsi inītiū virtutem obligadī. vnde qđ recōcliat
 in accessorio de fideiuf. l. si qđ. p eo. §. si minimus. facit no. de nō
 nu. pe. l. tam mandatori. ¶ Septimo fallit ista regula in alle. qđ
 non p alium pnt explicari. z illum casum exceptum declarav. §.
 pri. ca. in. iij. opi. ¶ Querit dñ. vtrum actio negocioz oriat
 ex ipsa ratibabitioe an ex ipso negotio prius gesto z diffinit
 quatuor genera negocioz. quoddam em negociū gestum est
 in nostrum cura z sollicitudine. quoddam ipso gestu. quoddam
 re ipsa. quoddam ratibabitōe que declarat. §. c. pri. in. iij. opi.
 in prin. in pñmis ergo tribus generibuz dicit qđ actio negocio
 rum gestoꝝ nascit ex administratōe pñcedēti mediāte ratibabi
 tōe sequenti spontaneavel coacta simile vt. l. placito de re. pñm.
 nec mirum. qđ ēt circūscripta ratibabitōe baref actio neg. gest.
 cum p rato habēdum effect qđ vtiliter eēt gestum. de neg. ge. pō
 pō. in ver. z quemadmodum. In quarto vero genere. l. qđ est no
 strum ratibabitioe dicit dñ. qđ ex ratibabitioe tantum na
 scit. vt. l. si pupilli. §. item querit. de neg. gest. Ja. bu. t3 ex nego
 cio gesto. l. iij. §. hec actio. de neg. gest. z est rō: qđ paria sunt ab
 inītiōe effect talevel redire ad tale. l. si cum dos. in prin. re. amo. l3
 ista est qđ si ab inītiō negotiū effect meuz sine ratibabitōe nasce
 ret actio ex negotio ge. vt. d. §. hec actio. ergo idem. si ex postea
 facto efficiat meum ratibabitōe. nam ratibabitio trahit negociū
 ad me z facit esse meum. l. si pupi. §. idem ait si titium. ff. de neg.
 gest. scđa rō est fm Jac. bu. qđ in eūdem effectum occurrūt due
 cāe vna p prius. alia per posterius denotat effectus a priori nō
 a posteriori exemplum in. l. legitimum. ff. de pac. vbi p prius ve
 nit pactum z per posterius. l. confirmat illud z tñ ex facto ori
 tur actio mediante lege sñr in dñtu pmutationis in qua ori
 tur actio ex pacto preambolo non ex implemento sequenti. l3 fit cā
 actionis secundarius z p posterius: vt. d. l. ex placito. ergo ne
 gocioꝝ gestoꝝ dñs denominari a negotio gesto z ex ipso na
 sci non ex ratibabitioe aut ergo queris vnde nascat z dic qđ
 negociū gesto aut qđ nascat z dico qđ demum ratibabitioe se
 cuta z ita postter sufficere opi. dñ. gl. z alioꝝ fm Ja. bu. qđ ita
 no. in. l. si pecuniam. C. de nego. gest. z est vtilis ista inuestigatio
 si negociū Florentie habeo ratum Bononie vtrum bononie
 aut Florentie debeam conveniri rōne contractus z vide qđ flo
 rentie vbi negociū gestum est: qđ ex illa gestione oriū actio fi
 cut si hic mandauero qđ emat librum Florentie siue vendat. na
 vt effectus dirigat contraxisse. de actio. z obli. idem si existens
 in curia constituit pcuratorem ad rēficiendum extra curiā. nā
 beneficium dñvacare in locovbi pcurat. renunciat non in loco
 in quo dominus mādauit. vt est gl. no. in cle. j. vt l. pen. vbi ptra
 rium inuit gl. in ratibabitioe: qđ si renunciatio bñficii quis
 in curia ratam habuit dicat vacare beneficij vbi dñs ratificauit
 non in locovbi renunciatio facta fuit certe cum ratibabitio sit
 similis mandatorē in ista regula vtrobiqz videtur dicendum qđ
 dñs infici locum in quem effectus rei dirigat z non locus in quo
 verba habent in. d. l. contraxisse. z. l. si vt procura. vbi idem ius
 in delictis in quibus considerat locus vbi delictum psumat nō
 locus in quo cōmitti mandat. vide qđ no. Bar. in. l. nō solum.
 §. si man dato. de iur. z cum delictum in vno loco inibat in
 alio psumat vnde in. l. j. C. vbi de cri. agi op3. z quod no. bar. in
 l. libelloꝝ. de acen. cuius dictis adde qđ scripsi in cle. j. de offic.
 dele. in prin. ¶ Secdo quero vtrum illud qđ hic dicit fit verum
 simplr qđ ratibabitio comparat mandato. vř qđ sic per illam re
 gulam. z. l. j. §. deiecit. de vi z vi arma. l. fi. C. ad maced. z. l. hoc
 iur. §. deiecit. ff. eo. tit. glo. in. l. non eo minus. C. eo. de accusa. di

¶ Ratiba
bitōez. add
By. 2. Jos.
an. i. nouel.
z qđ ratiba
bitio nō tra
bat retro in
pudiciū ter
tijvide bar. i.
l. bonoz.
ra. bz. z i. l.
ordo. et ibi
bal. C. 8. ex
cu. rei iudi.
itē in pūdi
ciū iuris qđ
tī ex senten
tia bald. in
autē qđ c.
de tēp. app.
aler. in. d. l.
bonozum.

et hoc verum quod si per ratum delictum suo nomine commissum putat suo nomine factum est. Si autem non verum factum est suo nomine sed tamen delictum est illud commissum forte sibi malivolus gaudet et letatur: et tunc ex hoc non tenet tamen ratum habere. ar. l. que dicit approbat quis quique factum: sed non qualitate facti. ar. C. arb. tu. l. cum interdicta. et quod dicimus quod approbat quis quique factum: scilicet nam vel latam sed non tamen bene latam. l. iij. §. falsus. rem. ra. hab. §. illud quod non. in c. mulieres. ad fi. de sen. excō. q. ille qui gaudet in animo delictum suo nomine verberatum fit excoꝛcatus ibi no. ¶ Not. vt dixi si letat et verberatum quod non suo nomine non tenet tamen ratum habere et tene meriti ista subtilitate quia ponit Ly. in. l. non eo minus. §. pallegat sub ditvru delictum non meo nomine commissum possum habere ratum. xvi. q. sic: in meum iudicium siue dānū sicut contingit in scribis nomine meo celebrat sup. re mea non ratum habere iudicio. l. iur. C. de re ven. So. dicit ipse alio in scribis alium in delictis: quod dicit non meo nomine celebrat? si perduxerit secum plenum effectum: ideo ratihabitio superplet illum defectum ex quo poterat dictus ille irritari sed delictum non commissum nomine meo fortiter erat plenum effectum tamen eo ratihabitio nihil addit nihil operatur: quod si perduxerit actum potius valeat perire l. quoties. de reb? i? mea ratihabitio firmat dictum in iudicio ipse suus ratum habens. et ita Ly. in. d. l. non eo minus. ego. §. c. pri. i. j. opi. ad fi. dixi quod habendo ratum dictum non suo nomine celebratum non dicit ratum habere sed sentire et differunt inter se ratihabitio et consensus. nam consensu suo fortiter operatur in iudicio sententiis vt ibi dixi. ¶ Tertio. quod per vtrum actum neg. gestor pcedat exvoluntate ratum habetis dicitur. q. si a principio in eo genere negotiorum tamen quod est nunc ratihabitio. nam si ratum habeo oritur: si ratum non habeo natiuitas impedit. l. si pupi. §. ite qrit. et. §. item ait. de neg. ge. §. ex postico non pcedat exvoluntate mea: quod si semel ratum habui non possum exvoluntate tollere act. iam nata. Item si reprobaui quod gestum erat per impediri natiuitate eius non possum amplius approbare quod semel reprobaui. l. dispensator. de fol. facit quod dixi in. c. ex pte decani. §. de reser. In alijs autem tribus generibus negotiorum quod negotium est nunc cura sollicitudine ipsa gesta vel re ipsa certum est quod non penitet exvoluntate nra: quoniam nolum cogor ratum habere ideo non penitet exvoluntate ratum habetis. l. pōpo. de neg. ge. ¶ Et quod super ista regula et pri. congrue applicabitur. q. de fecō in qua recolenda memorie. d. An. de bu. et ego solum figurete vobis in alijs personis que inter quas. q. vertere in curia romana deducta post obitum eiusdem. An. q. occurat in persona illustris et eliti regis cypri publice disputandum publice reassumpsit in hoc bono studio in terminis que sequunt. Splendide insule regni cypri regio fastigio sublimat? cum potetiori et magis magnifica stirpe que est in italia pungi affinitate quiritis fama publica pqrre ad eius noticiā est plati quod dom? de vice comitis? mediolanē. p. magis excelsa et potetiori habet ab oibus in qua dñs. B. in eadez domo magnifica principatu et fama celeberrima p ceteris obtinebat hñs duas filias. L. vj. iuniorē et Agnesia seniorē cñ. d. L. iunior. vellet mñmoniuū dñe publice corā oibus sicut passerit pcur. quē pstituit ad dñdū mñmoniuū cñ Agnesia q. pcur. dñā in cāsus italiā est pfect? anq? ad locū destinatū declinaret rex se in noie errasse asserēs mādātū pcuratōis publice reuocauit. pcurator autē de dñā reuocatōe igno: as cñ dñā agnesia sponsa lia de pñti pcuratore noie dñit et eā anulo subarrauit et sic publice tām spōsa se gessit. pcuratore autē ad regē reuerso et dictis spōsalibus intimatis rex de pā principio strit? fuit s; tādēz postea q. ita factum pcesserit approbavit et ratū habuit q. pcur. fecerat illa autē Agnesia audito q. p errore fuiss; desponsata ex traxit sibi anulū de digito et pcepit q. se nolle p spōsa ampli? gere re oibus notum facit reb? sic se hñtibus illayel illayulē ad aliud votū migrare et mñmoniuū dñe: ecōtrario nō alter illa sponsa lia de pñti corā dñā hñe et mñmoniuū dñe corā igit auditoze sacri palatii irritā qdā q. agitatā duo resultabat dubia ex pñcto themate. Primū erat cū quadruplex erat error pnone fortune qualitat? et pñctōis sub quoz altero ex pñctis cadat iste error non pñsupposita alr pñctiū inter se noticiā q. p famam pñdictam ¶ Sol. facti serie exposita superius diligenter pōderata vtruz dñā ratificatio regis sublequēs faciat recōualescere dñā sponsa lia in casu quo circūscripta reuocatōe a principio fuiss; nulla a principio dicti erroris ita q. non liceat alteri ex eis inuito altero resilire. Quo ad primū arguo q. talis debeat dici error i qñtate nō in corpe in. A. imo em etas ipellectat regē ad dñdū cñ. L. magis q. cñ Agne. seniorē. nam in corpe error? nō pñt dici regē errasse: q. de vna magis q. de alia noticiāz habet sicut igit error qñtatis nō vitiat mñmoniuū in eadē psona. xxix. q. j. in pñ. z. l. in veditōibus. de dñen. emp. Ita sñt si pñngat talis error in altera psona ex pñonis pñfus incognitis. ar. singularia sicut p. Si em ē fuggeñti regi filiā dicti. B. eē inuenē furiosam zipāz post spōsalia pcuratore dñā reperit vetulā et de for. mē nō p hōvitiarēt spōsalia: q. eēt error in qñtate nō in corpe errasse:

quod dixi neutra cognoscebat z errare est aliud p alio puta-
fi p erroze de iur. om. iu. In corpe igit p sone sine substantia
error fuit sz in etate z formositate q sunt qlitates in corpe
substantie sicut diuicie paupertas nobilitas ignobilitas scilicet
ignorantia in qbus z sibihs error nō vitiauit no. xxix. q. ij. in m.
¶ Alteri? si dicam? hic fuisse erroze in corpe iste error cā est p
dicto errore etat z nois z ab eis ascēdit sicut qñq; error iur. au-
sat ab errore facti: quo casu potius inspiciam? qd facit displicere
valere qd id qd bz ipedire. l. si uir vroz i. ff. p donato z. l. emacian-
tum. s. fi. de sena. z. l. nō intelligit. s. si q. de iur. fi. sz in casu
error in corpe causatv dixi ab errore dictaz qualitatū vñ nō
z etatis q nō ipediūt q debēt p siderari z nō error corpis causa-
tus ab eis icidēter z secundario. l. rogasti. z. l. si q. nec casus iur.
pe. z mulier. ff. rez amo. z. c. de cetero. de ho. in qbus p q spō-
piales cā ipficiēda estz marie fi tēdit vñ dispō salua fit. l. qñ
de re. du. ¶ Altera vñ q hoc non pōt error sed mutatio in
tatis regis qui lz semp dixerit se velle p hēre cum iunore tñe
postq nouissime pcura. constituit ad p hēdum cum Agnia
credēdum est qd qd vñ expsit mēte agita uerit. l. labeo. d. e.
volūtās em hois volubilis est zambulatoria. l. ij. z. s. in legatis
de le. l. z scēi dñi recessuz p a pziouolūtate c. cū. ¶ Sed dñi.
z. l. cū in plurib? s. locator. rei lata regi igit afferēt fuisse er-
emat infli. publicū mibi i quo apparet. q voluit p hēre cū Ag-
fia. standū est igit infro z nō sibi dñi dicēti. c. dābertū. j. qñ
l. cū p hēb? C. de pba. p hoc optime. c. tua nos. de spō. vbi etiā
expse qd fuerit ptestat? q nō intendit cū taliter p hēre sz i
z simulate: sz postea simplr p hēdov recessisse a ptestatōe z
mīmonū. Si ergo ab expsa ptestatōe in dñi recedē p se
tē pēt multo forz a vñb em natiuis z narratiuis pcedētibus
in dñi vñ in casu nro. In dñi arguitur z pba q iste fuit cor-
in corpe qd tñt est cū nō copus p alio demōstrat vñ Jacol p
Esau pñi suo Isaac cecovt no. in. l. quoties de bere. infli. vñ
cbus p pāp pñlo. l. invēditōibz. de p hē. emp. Sed in casu nro
dixerat velle p hēre cū. L. iunore: p hēdo igit cū Agnesia vñ
rasse in corpe q spōsalia nulla. ¶ Altera retulit se ad certū
pus demōstrādo est q qlitate iunētutis sic retulit se ad illā sub-
tā cū illa qlitas pgruebat. ea q deficiēte vñ deficiere substantia
corpis demōstrari: z p pñs spōsalia nulla. ar. l. in testō. de p hē.
demō. z. l. j. z. ij. C. d sen. q sine cer. ¶ Sol. q h fuit error i corpe
pba p no. xxix. q. ij. in pñ. p Arch. vbi error p sone dñ cū ad r-
tñ corp? anim? inclinā z p ipso aliud offerē vñ ibi no. gl. nō
fert quāz habeat noticiā de psonavel corpore an p samā? aut
qualitate: puta scie pbitatis vel artis: si q aliū p illo offerat
cū tāq cū illo in que effectū nō p hērat nō fit ille iste est error
corpore vñ gl. in sum. xxix. q. j. z. l. invēditōibus. secus si nū
noticiā p supposita qdā se diceret regē frācie ducē vel comitē
nō eēt. naz talis nō eēt error corpis sed qualitas: qz in corpis
p sentio postq z aliud nullā relatōem habeo vñ hic vñ gl. non
l. invēditōibus q incipit. hoc est vñ. cū ergo illa qualitas
uētutis me traxerit in effectū corpis ignoti aliud p illo corpore
ferēdo se cui non in p hēbat talis qualitas resultat ex corpore
in corpe in quo nō p sentit dicit gl. in heredis pñōne dñ Jaco-
cui nō pveniebat qualitas pñōis? Esau z vñ xerit vñ ibi nō.
Tertio qualitas iunētutis impellebat regē q non fuisset al-
cturus ergo qualitas deficiēs illo casu facit deficere pñcipi-
lem pñtus cui qualitas cām dederat. ar. l. ij. C. de pac. inter em-
z vñ. Qñq; em qualitas est cā dispōnis si deficiat deficit dis-
ficio. l. ij. s. docere. vi bo. rap. p hoc allegat. c. tua nos. vbi do-
sus pñtus z mutatio nois impediūt mīmonū cū certo corpe
p hēdū: multo magis in casu nro in quo dicere possumus q
errat nō p sentit. l. p erroze. de iur. om. iu. facit qd no. in. c. assig-
te. de rescri. p Inn. z Lōpo. vbi tenēt q p erroze nois deuen-
consequenter in errozem persone actus q gerit nō p hēz. facit c.
no. Jo. an. in ti. de rescri. pñen. s. fi. ver. qd si dubitat. z. in l. i. ff.
no. xxix. z hanc ptem credo de iure vñorez postq de erro-
nois in pñōne pcur. postea p dissenfū dicit regis qd sic dixi
publice se errasse in. d. c. cū tua nos. Descēdo ad scdm dubiū
magis facit ad materiam regulē vñtrum p ratificatōez regis spō-
salioz q pcurator p hērat cum Agnesia dicta tpe ratificationis
z postea p pñona publice se gerebat. Ex hoc em in eodem tem-
pore de p hēdit concurrere pñtus vñtus: ergo est matrim-
nium qd sumit originem a pñsensu z simul sensu. c. cum locuz. z.
cum apud. de spon. xxvij. q. ij. sufficiat. ¶ Altera ista Agnesi-
nūq; erravit in pñsensu pñiozel in corpe dicit regis. nam p
pñona semp ānulos detulit z pñona se gessit: dicta igit nul-
tas causata ē ab errore vñtū tñ qv purgari eoipō qd pñsensu
fit. nā talis ratificatio vñ pēdere ab errāte nō a sciēte. c. j. de co-
du. in ma. sic alibi pñtus vñtus vñtū pēdet ab altero ex
pñtibus. l. z elegānt. ff. de dolo. z. c. de illi. de despō. impu. cū
em in fauorem ignorantis fit inducta illa nullitas dispōitō
pōtēst

est per consensum reddere eam ratā. l. filio pterito. de i. inte.
 Sol. hoc bñ. pbat. c. l. de p. cu. li. vi. vbi qui semel actū re
 pbat pōt ab illa reprobatione recedere si nūc repitur alter cō
 hētium in eodem pposito pfeuerare sicut reperit deā Agne
 tempore quo rex ratum habuit. p hoc etiam. c. si tibi absenti
 de ben. li. vi. **T**ertio z in matrimonio z in alijs disponsib⁹
 exp̄ssum q nullitas disponsis pueniens ex defectu p̄sensūs
 gāf supueniente consensu actus ille ex hoc p̄firmatur. c. j.
 despon. impu. li. vi. **S**imiliter est exp̄ssum qd qñ cessat
 impediens z supuenit cā firmans validatur actus. l. obserua
 in fi. de offi. p. con. z le. in fi. ad mace. l. j. de pig. l. cum vir. p̄diū
 p̄suc. cā aut nullitatis huius matrimonij fuit error viri scia su
 uenit z accessit p̄firmans. l. nouus consensus z ratibabitio
 is: ergo dz matrimonij conualescere per iura p̄real. **C**ō
 t̄m a principio. tanq̄ falsus pcurator: cuz in mandato nō
 heret errorem regis ppter renocationem de quo in thēmate
 de p. cu. li. vi. **F**actum aut falsi pcuratoris pōt dñs ratifi
 cā. l. j. ff. de iudi. et. l. iij. §. falsus. rem ra. ha. que ratificatio cō
 pat mādato a principio ioyt in isto. c. **Q**uarto sic Agnesia
 uidit se semper sponsam ex prima desponsatione cum tñ nō
 p̄supposito errore in corpore v̄pbatum est. §. de p̄suppo
 reuocatione mandati ista tñ credulitas fuit cōtinuatavsq̄

ad tps quo rex ratum habuit dictum dñtum z etiam postea ex
 quo arguo q annis z p̄tinuando matrimonium qd putabat va
 lidum opatur nouum matrimonij attendēdo viri p̄sensum. ar.
 eius qd no. in. l. iij. de acqui. pos. vbi annis in retinendo opatur
 in acquirendo. nam in matrimonio si nonvz eo modo quo agit
 v̄vvalere pōt. c. j. ad fi. de despon. impu. nec falsa credulitas of
 ficij veritati. l. quero qd fal. tu. aut. facit. l. si cum. §. si in atria. ff.
 de iniur. z. c. cum ex officiis. de p̄scri. **Q**uinto p hoc videt̄
 casus in. c. ij. vlt. de coniu. seruo. vbi a principio matrimonij
 fuit nullū ppter errorem in conditione persone vt ibi. xxix. q. ij.
 per totum. z tñ si ille errauit ratificat errorem detecto tacite vel
 exp̄sse confirmatur matrimonij ita in pposito postq̄ rex cō
 parato errore suo ratificauit qd factum fuerat dz matrimonij
 esse ratum ac si a principio impedimentum aliqd non fuisset. nā
 qñqz matrimonium habet tractum retro in casu in quo figura
 matrimonij nulla fuit nedum in casu nostro vbi fuit. c. tacita. q
 filij sint legitimi. **P**de. de anchā.

ExPLICIT solēnis ac perutilis lectura dñi Petri de anchāra
 no. sup sexto decretaliū cō summarijs numeris z additionibus:
 impressa qdem in calcographia dñi Jacobi sacon Lugduni im
 pressoris. anno dñi. M. cccc. xvj. octaua die octobris.

Autem
si cotidiana
que iure co
pitulo ve
principale
minutus
num. 1. cau

lapi non
fio. Secu
facto loqui
q. decidit
vix et ita
rius conuen
bat archiep
mo 1. 7. d. 1.
Primo
etiam com
velle necess
rea in. c. p.
ad rem mon
aut e contra
vide in. d. c.
delega. 1. li
posi. 1. fructu
1. si no cog
admo pio
minere car
pauca q. t
desiam, fm
1. q. ibi no.

Ultimo
deceat p. lu
bet obuiari
litteris, per
sa sunt disp
v. sig. in. l. n.
dialectica vo
fugere ut in
1. subterfug
ad transfig
opponit de
la triennij 1.
colligatur q.

In ea. q.
prima solut
pit instantia
ista e comun

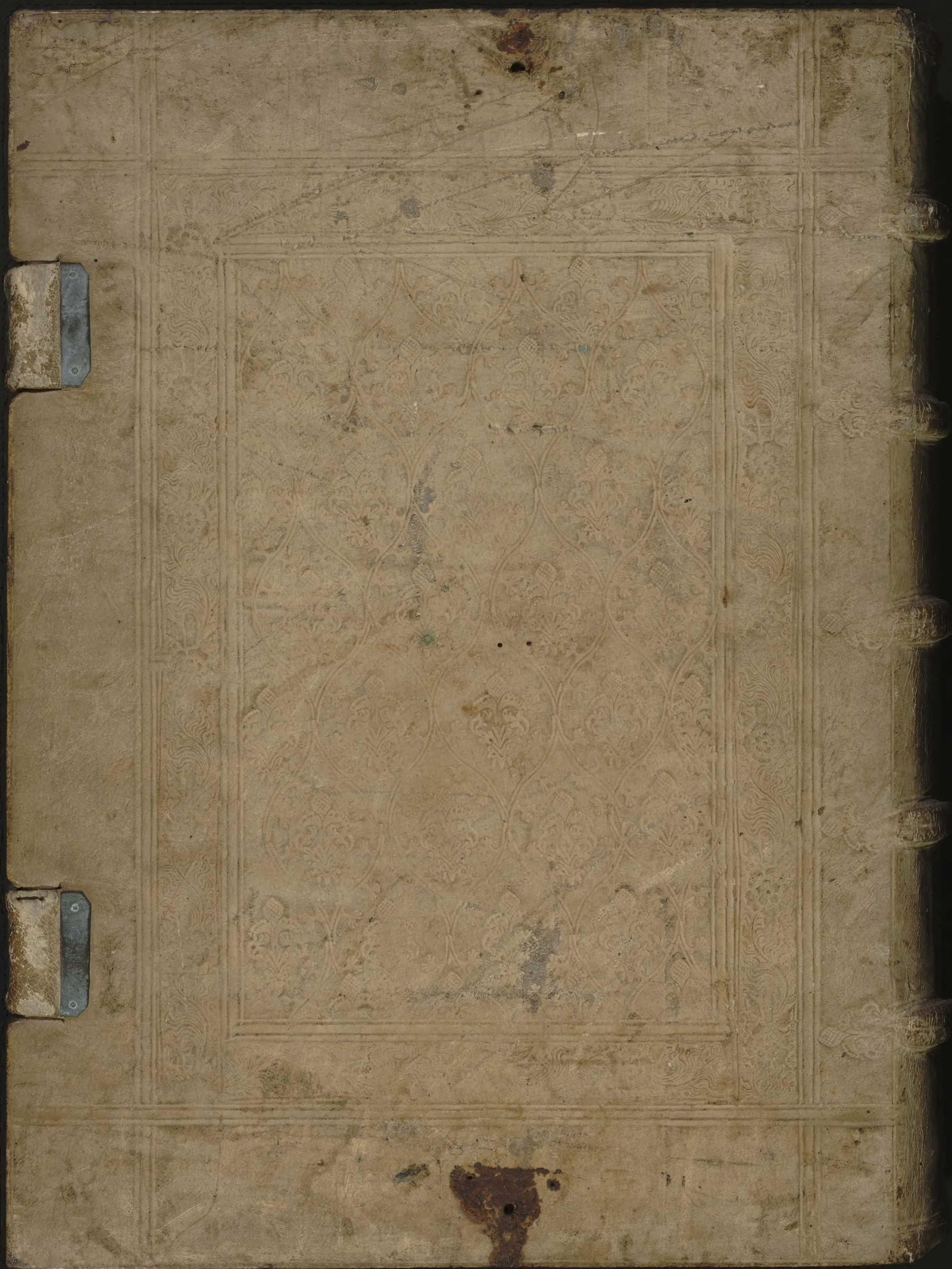
In eade
hac pre coll
canones 8
dicebat q. in
temporis q.
exipere q.

C

17

fol.

C
17_{fol}